

بسم الله الرحمن الرحيم

KARAHANLI TÜRKÇESİNDE İLK KUR'AN TERCÜMESİ

(Rylands Nüshası, Giriş-Metin-Notlar-Dizin)

Aysu ATA

Türk Dil Kurumu Yayınları

Aysu Ata
Karahanlı Türkçesinde ilk Kur'an Tercümesi (Rylands nüshası, giriş-metin-totlar-dizin) / Aysu Ata.- 2. bsk. -- Ankara: Türk Dil Kurumu, 2013.

XXXVIII, 964 s.; 24 cm.-- (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 854)

Bibliyografya var.
Dizin var.
ISBN 975-16-1737-5

1. Kur'an-ı Kerim – Tercüme 2. Türk Dili – İnceleme 3. Karahanlı Türkçesi

410 297

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
KÜTÜPHANESİ
Sınıf No:

Türk Dil Kurumu Yayınları

KARAHANLI TÜRKÇESİNDE İLK KUR'AN TERCÜMESİ

(Rylands Nüshası, Giriş-Metin-Notlar-Dizin)

Hazırlayan
Aysu ATA

2. Baskı
Ankara, 2013

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Türk Dil Kurumu Yayınları: 854

KARAHANLI TÜRKÇESİNDE İLK KUR'AN TERCÜMESİ
(Rylands Nüshası, Giriş-Metin-Notlar-Dizin)

*

Hazırlayan:
Aysu ATA

*

İnceleyenler:
Prof. Dr. Mustafa CANPOLAT
Prof. Dr. Kemal ERASLAN

*

Kapak tasarımı:
Hangar Marka İletişimi ve Reklam Hizmetleri

*

Baskı:
OSTİM Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü
100. Yıl Bulvarı sonu
Çeşme durağı
TR 06374 Yenimahalle, Ankara
Telefon: +90 (312) 354 77 77
Belgegeçer: +90 (312) 354 77 78

*

Birinci baskı: 2004
İkinci baskı: Ankara, 2013 Temmuz
Baskı sayısı: 500 adet
ISBN: 975-16-1737-5

*

Dağıtım:
Türk Dil Kurumu
Remzi Oğuz Mahallesi
Atatürk Bulvarı, 217
TR 06680 Çankaya, Ankara
Telefon: +90 (312) 457 52 00
Belgegeçer: +90 (312) 468 07 83
Genel Ağ: http://tdk.org.tr

*

5846 sayılı Yasa'ya göre
eserin tüm yayın, çeviri ve alıntı hakları
Türk Dil Kurumuna aittir.

SUNUŞ

Türk dili tarihi çalışmalarının kilit eserleri arasında Kur'an tercümeleri özel bir grup teşkil eder. Çünkü bu tercümeler, genellikle satırarası dediğimiz türden kelime karşılıkları esas alınarak yapılmıştır. Bu nedenle her şeyden önce, Arapça kelimelerin altlarına yazılan Türkçe kelimelerin anlamlarının Kur'an'daki aslı ile karşılaştırılarak tespit edilmesi Türk leksikolojisi bakımından önemlidir. Fakat Türkçe sentaks çalışmaları bakımından aynı önemde olduklarını söylemek zordur. Satırarası Kur'an tercümeleri yanında çok daha az sayıda bulunan, Kur'an metninin tercüme edilen bölümüyle ilgili uzun ya da kısa yorum, hikâye ve açıklamalarla genişletilen tefsirli tercümeler için ise sentaks çalışmaları hakkındaki bu yargı geçerli değildir.

Bugün için Farsça ilk Kur'an tercümesinin örnek alınarak yapıldığı ilk Türkçe Kur'an tercümesinin tarihi ve yazarı hakkında kesin söz söylemek mümkün değildir. Ancak dil ve kültür tarihimiz üzerine bildiklerimiz bu tercümenin Karahanlı Türkçesiyle yazılmış olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Mevcut Kur'an tercümelerinden dördünün (John Rylands Kitaplığı, Arapça Yazmalar, No. 25-38; Türk ve İslâm Eserleri Müzesi, No.73; Özbekistan İlimler Akademisi Kitaplığı, No.2008; Leningrad-Asya Halkları Enstitüsü Kitaplığı Cod.332) Karahanlı Türkçesiyle ilgisi kaynaklarda yer almaktadır (Bunlardan Leningrad-Asya Halkları Enstitüsü Kitaplığı Cod.332'deki Anonim Tefsir veya Orta Asya Tefsir'i adıyla bilinen nüshadaki satırarası tercümenin dili Karahanlı Türkçesi, tefsir ve hikâyelerin dili ise Kıpçak, Oğuz hatta Çağatayca özellikleri göstermektedir.). Bu bilgiye rağmen, yukarıdaki tercümeler üzerinde J. Eckmann ve A. K. Borovkov dışında bugüne kadar esaslı bir çalışma yapan olmamıştır. Onların yapmış olduğu çalışmalar da nüshaların söz varlığını ortaya koymaya yöneliktir. Halbuki ilk Kur'an tercümesi olduğunu ileri sürdüğümüz Rylands nüshası üzerine yapılan bu çalışma, Kur'an tercümelerinin türkoloji araştırmalarındaki (leksik, semantik, morfolojik, fonetik bakımdan) önemini vurgulamaya bir kez daha bizi mecbur etmiştir.

John Rylands Kitaplığı (Manchester), Arapça Yazmalar No.25-38 numaradaki 14 ciltlik ve Chester Beatty Kitaplığı (Dublin), No.1606 ve 1630'daki iki varaklık nüshayı esas alan bu çalışma **Giriş**, **Metin**, **Notlar** ve **Dizin** olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Kur'an Tercümeleri, Rylands Nüshası, Çeviri Yöntemi, Eser Üzerinde Yapılmış Çalışmalar, Eserin Dil Tarihimizdeki Önemi alt başlıkları sıralanmıştır. Doğu Türkçesiyle yapılmış Kur'an tercümeleri hakkında verilen kısa açıklamalardan sonra Rylands nüshası tanıtılmış ve onun arkasından Çeviri Yöntemi başlığı altında çeviri tekniği bakımından gerekli değerlendirmelerde bulunulmuş ve özellikle Farsça ile Türkçe çevirilerin benzerliği üzerinde durulmuştur. Daha sonra Rylands nüshası üzerinde yapılmış çalışmalara geçilmiştir. Bu bölümde daha çok J. Eckmann'ın vefatından sonra *posthumous* eser olarak L. Ligeti'nin Önsöz'üyle Macar Bilimler Akademisi'nce yayımlanan *Middle Turkic Glosses of The Rylands Interlinear Koran Translation* (Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, Budapest 1976.) adlı eserin tanıtımına ve eleştirisine yönelik çalışmalar yer almaktadır. Eserin Dil Tarihimizdeki Önemi başlığı altında ise Rylands nüshasını ilk Türkçe Kur'an tercümesi kabul eden görüşlere yer verilmiş ve bu görüş tarafımızdan nüshanın dil özellikleri ile

desteklenmeye çalışılmıştır. Ayrıca eserin dil tarihi çalışmalarına getirdiği yenilikler bu başlık altında ele alınmıştır.

Cilt, varak, satır, sure ve ayet numaralarının verilerek işlendiği **Metin** bölümünde gerekli yerlerde dipnotlarla açıklamaya gidilmiştir. Rylands nüshası tam Kur'an metnini içermeyip eksik bir nüsha olduğundan (tamamı 30 cilt olmalı) bu eksiklikler ve buna bağlı atlamaların gösterildiği dipnotlar ağırlıktadır.

Notlar bölümünde eserin türkoloji çalışmalarındaki önemini ortaya koyacak özellikler üzerinde durulmuştur. *hapax* durumunda olan kelimelerin açıklanması, Rylands nüshası ile Uygur ve ilk Karahanlı dönemi eserlerinin gerek söz varlığı gerekse dil özellikleri bakımından benzerliğini ortaya koyacak tanıklar bu bölümün ana malzemesini oluşturmaktadır.

Dizin bölümü, Türkçe Dizin, Arapça Dizin ve Farsça Dizin olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Türkçe Dizin, tercümede geçen bütün kelimelerin ekli şekillerini de ele almaktadır. Burada ilk olarak madde başı olan kelimenin alıntı olup olmadığı gösterilmiş daha sonra anlamı verilmiştir. Kelimelerin anlamları arasındaki nüanslar maddeler halinde (1., 2., ...) sıralanırken bunların Arapça ve Farsça karşılıkları parantez içinde gösterilmiş, hemen yanına metinde geçtiği örnek cümle cilt, varak, sayfa, sure ve ayet numarasıyla verilmiştir. Bu yapılırken Arapça tek kelimeyle karşılanan fakat Türkçede birleşik ifadeyle anlatılan kelimeler alt maddede değerlendirilmiştir. Örneğin, *aḳar arıḳ*, *aḳar ögüz*, *aḳar suw* tamlamaları *aḳ-* maddesi altında işlenmiştir. Ayrıca *arıḳ*, *ögüz*, *suw* maddelerinde de *aḳar arıḳ*, *aḳar ögüz*, *aḳar suw*'a gönderme yapılmıştır. Kelimelerin ekli şekillerinin sıralanmasında KB-İndex çalışması esas alınmıştır.

Arapça Dizin, Kur'an'da geçen kelimelerin nüshadaki Türkçe ve Farsça karşılıklarını gösteren fihrist niteliğindedir. A. Topaloğlu'nun *XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış Kur'an Tercümesi, II. Sözlük* (Kültür Bakanlığı Yayınları:300, İstanbul 1978) çalışmasının örnek alındığı bu dizinde, Arapça kelimeler kök harfleri esas alınarak Arap alfabesinin harf sırasına göre düzenlenmiştir. Çekimli meçhul fiillerin kökü olarak alınan sülasî mastarların önüne *m.* konulmuştur. Koyu renkle dizilmiş Arapça kelimelerin yanına ilk olarak Türkçe daha sonra Farsça karşılıkları yazılmıştır. Aynı Arapça kelimeye tercümede geçen birden çok karşılık alfabetik sırayla verilmiştir. Aynı kelime ve karşılıklar için Arapça (ve Farsça) Dizin'de tek tanık gösterilmiştir. Kök harflerin değişmesi durumunda bir aralık verilerek dizgi işlemi yapılmıştır.

Farsça Dizin, transkripsiyonu yapılan Farsça kelimelerin alfabetik sıralanışa göre yapılmıştır. Koyu renkle dizilen Farsça kelimenin yanında ilk olarak Türkçe daha sonra da Arapça karşılığı verilmiştir. Arapça Dizin'de olduğu gibi burada da aynı kelime ve karşılıklar için tek tanık vermekle yetinilmiştir.

Bu çalışmada yapılan Arapça ve Farsça Dizin'lerin bizim için ayrı bir önemi vardır. Çünkü bu, nüshanın ait olduğu yazı dili dönemi ve alanında yabancı kelimelerin Türkçede nasıl karşılandığını göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Son olarak, türkoloji çalışmalarında kendilerini örnek almak ve takip etmekle her zaman gurur duyduğum iki bilimadamı, Profesör János Eckmann ve hocam Profesör Mustafa Canpolat'a teşekkür etmeyi bir borç bilir, bu kitabı Eckmann ve üzerinde çalıştığım nüshayı Türkiye'de tanıtan Profesör Z.V. Togan'a ithaf etmekle onur duyarım. Ruhları şad olsun.

İÇİNDEKİLER

Giriş IX
Kur'an Tercümeleri IX
Rylands Nüshası XIII
Çeviri Yöntemi XVII
Eser Üzerinde Yapılmış Çalışmalar XXI
Eserin Dil Tarihimizdeki Önemi XXIII
Kısaltmalar XXXI
Bibliyografya XXXV
Metin 1
Notlar 157
Dizin 195
Türkçe Dizin 195
Arapça Dizin 803
Farsça Dizin 891
Özel Adlar 963

GİRİŞ

Kur'an Tercümeleri

(Allah'ın emirlerini) onlara iyice açıklasın diye her peygamberi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik. Kur'an 14:4

Ayetinden yola çıkarak islâmiyeti sonradan kabul eden milletler, bu dinin kitabı olan Kur'an'ı anlamak ve böylece dinin gereklerini yerine getirebilmek için tercüme faaliyetlerine girişmişlerdir. Kur'an'ın bir başka dile ilk tercümesi Farsçaya olmuştur. Hatta bu tercüme faaliyetini Peygamber dönemine kadar indirmek mümkündür. Çünkü bir rivayete göre "İranlılar Selman-ı Farisî'den Fatiha suresini Farsçaya tercüme etmesini isterler. O da tercüme edip gönderir. İranlılar namazda bu tercümeyi okurlar. Böylelikle dilleri yatışır. Bu, Hz. Peygambere arz olundukta o da bunu menetmez[1]."

Kur'an'ın bütün olarak Farsçaya ilk tercümesi ise Samanîler devrinde (875-999), hükümdar Samanî Mansûr ibn Nûh (hükümranlığı 961-976)'un buyruğu üzerine Buhara'da yapılmış ve bunda Taberî'nin hacimli Kur'an Tefsir'i esas alınmıştır. Bu tercüme metni herhangi bir ek açıklamaya yer vermeksizin kelime-kelime yapılan bir tercümedir. Farsça kelimeler Fars dilinin kelime sırası ve sentaksı gözetilmeksizin Arapça kelimelerin altına sıralanmıştır. Farsça ilk metinde bu tercümenin hangi amaçla, nasıl ve kimler tarafından yapıldığını açıklayan aşağıda çevirisini verdiğimiz sunuş kısmı vardır[2].

"Bu kitap, Muḥammed ibn Cerīr eṭ-Ṭaberī -Tanrının rahmeti üzerine olsun-'nin büyük Tefsir'inin Fars diline yapılan tam ve doğru tercümesidir. Bu kitabı Bağdat'tan getirdiler. Arapça yazılmış kırk cilt olan bu kitap yazarın uzun açıklamalarını içermekteydi. Onu, muzaffer komutan ve melik Ebū Ṣāliḥ Manṣūr ibn Nūḥ ibn Naṣr ibn Aḥmed ibn İsmāʿīl'e getirdiler -Tanrının rahmeti üzerlerine olsun-. Sonra bu kitabı Arap dilinden okuyup anlamakta güçlükle karşılaşıldığından Ebū Ṣāliḥ Manṣūr ibn Nūḥ kitabın Fars diline tercümesini istedi. Bunun için Maveraünnehr'in âlimlerini bir araya topladı ve onlardan 'bu kitabı Fars diline çevirmemiz caiz olur mu?' sorusu için fetva istedi. Onlar dedi ki: 'Arapça

---

[1] O. Keskioğlu, *Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Türk Diyanet Vakfı, Ankara 1989, s. 212.

[2] J. Eckmann, "Eastern Turkic Translations of the Koran", *Studia Turcica*, Budapest 1971, s. 149-157. (Türkçeye tercüme eden: Ekrem Ural, "Kur'an'ın Doğu Türkçesine Tercümeleri, *TDED* XXI, 1973, s. 15-22.)

bilmeyenlerin faydalanması için Kur'an tefsirini Farsça okuyup yazmak caiz olacaktır; çünkü yüce Tanrı şöyle buyurmuştur: Dili halkının dilinden farklı olan resul göndermedim. ...' Sonra büyük hükümdar Ebū Şāliḥ, Maveraünnehr âlimlerinin getirilmesi emrini verdi: Buhara'dan Faḳīh Ebū Bekr ibn Aḥmed ibn Ḥāmid ve Ḫalīl ibn Aḥmed es-Sicistānī, Belh'ten Ebū Ca'fer ibn Muḥammed ibn 'Alī, Hindistan kapılarından Faḳīh el-Ḥasan ibn 'Alī Mandūs ve Ebu'l-Cehm Ḫālid ibn Hānī el-Mutafaḳḳih ve ayrıca Semerkand, İspicab ile Fergana'dan ve Maveraünnehr'in başka her şehrinden başka âlimler. Onların hepsi doğru yolun bu olduğunu beyanla kitabın tercümesini üstlendiler. Sonra hükümdarların hükümdarı muzaffer Ebū Şāliḥ, toplanan âlimlere kitabı tercüme edebilmeleri için aralarından en bilgili ve âlim olanı seçmelerini buyurdu. Onlar uzun uzadıya açıklamaları atıp hikâye metinlerini kısaltarak kitabı tercüme ettiler[3]."

Farsça ilk tercümenin sunuşundaki bu açıklamalar bilinen hiçbir Türkçe tercümede bulunmadığından Kur'an'ın Türkçeye ilk tercümesinin ne zaman, nerede ve kim (ya da kimler) tarafından yapıldığına dair kesin bilgilere bugün için sahip değiliz. Ancak kesin olan bir şey var ki o da ilk Farsça tercümenin Türkçe tercüme için örnek olduğudur. Bu konuda Z. V. Togan, ilk Türkçe tercümenin ilk Farsça tercümeyle aynı zamanda yapıldığını ileri sürmektedir. Bu tercümenin yazarı olarak da Farsça tercümeyi yapan heyetteki İspicablı Argu Türkünü göstermektedir[4]. F. Köprülü ile aynı görüşü paylaşan A. İnan ise ilk Türkçe tercümenin tarihini XI. yüzyılın ilk yarısına koymakla Togan'ın görüşünden biraz ayrılmaktadır[5]. Bu görüşler yukarıda söylediğimiz nedenlerden ötürü bugün için varsayımdan öte gitmemektedir. Ancak bu sorunun yanıtı ilk Kur'an tercümesi sıfatını alabilecek metinlerin ortaya konulup dil özellikleri -ayrıca yazı tipi ve kağıt çeşidi- bakımından ayrıntılarıyla işlenmesi sonucu verilebilir.

Türkler islâmiyeti VIII. yüzyıldan itibaren kitleler halinde kabul etmeye başlamış ve X. yüzyılda devlet dini yapmışlardır. Bu dönemlerden önce Türkler arasında yaygın olan budizm, manihaizm ve hıristiyanlık dinlerinin anlaşılması amacıyla yazılmış Eski Uygur Türkçesi dönemine ait telif ve tercüme pek çok eser vardır. Bunun gibi yeni kabul gören islâmiyetle birlikte yine bu dini dolaylı ya da doğrudan anlatan eserler dil tarihimizde yerini almıştır. İslâmî Türk edebiyatının yazılış tarihi bilinen ilk eseri 1069 yılına ait Kutadgu Bilig'dir. Ancak gerek dinî terminolojinin Türk diline uyarlanışı gerekse konuların işleniş tarzındaki yetkinliği bakımından bu eseri ilk olarak kabul etmek gerçekten zordur[6].

---

[3] Ḥabīb Yaġmā'ī (ed.), *Terceme-i Tefsīr-i Ṭabarī* I, Tahran 1339/1961, s. 5-6; A. J. Arberry, *Classical Persian Literature*, London 1958, s. 40-41. Ayrıca bkz.: Gilbert Lazard, *La Langue des plus anciens monuments de la prose persane*, Paris 1963, s. 41-45.

[4] Z. V. Togan, "Londra ve Tahran'daki İslamî Yazmalardan Bazılarına Dair", *İslam Tetkikleri Enstitüsü Dergisi III*, 1959-1960, s. 135. *Kur'an ve Türkler*, Kayı Yayınları:3, İstanbul 1971, s. 19.

[5] A. İnan, *Kur'ân-ı Kerîm'in Türkçe tercemeleri üzerinde bir inceleme*, (Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları), Ankara 1961, s. 8.

[6] H. Ersoylu, "Kutadgu Bilig'de Kur'an-ı Kerim Ayetlerinden İlhamlar", *Türk Dünyası Araştırmaları* 15, 1981, s. 17-41. O. Cilacı, "Kutadgu Bilig'de Sosyal ve Dinî Motifler", *Millî Kültür* 58, Eylül 1987, s. 10-18. A. Ata, "Karahanlı Türkçesinin İlk Eseri", 730. Yılında Kutadgu Bilig ve Divanu Lugati't-Türk, 21 Mart 2003, Yıldız Teknik Üniversitesi.

İlk Türkçe Kur'an tercümesinin ne zamana ait olduğu konusunda elimizde kesin bilgiler yoksa da bu tercümenin Türklerin islâmiyeti devlet dini olarak kabul etmelerinden sonra yani X. yy ve devamında yazmış olduklarını tahmin edebiliriz. Bu da ilk tercümenin tarihî Türk yazı dillerinden Karahanlıca ile yazılmış olduğu sonucunu ortaya koyar. Bugün için Karahanlı Türkçesinin yanında, Harezm ve Çağatay Türkçeleriyle (Doğu Türkçesi) X?-XVI. yy'lar arasında yazılmış belli başlı altı Kur'an tercümesi bilinmektedir. Batı Türkçesiyle yapılmış tercümelerle bu sayı seksen üçe çıkmaktadır[7].

Doğu Türkçesiyle yazılmış Kur'an tercümeleri:

1. Leningrad Asya Müzesi Kitaplığı, Cod. Mus. As. 332 co-Wabidow 1914, No.2475. Müstesihi ve yazılış tarihi tespit edilemeyen bu nüsha "Anonim Tefsir" veya "Orta Asya Tefsiri" diye bilinmektedir[8]. 1914 yılında Z.V. Togan tarafından Türkistan'da bulunan bu Kur'an metninin diğerlerinden farkı satırarası kelime-kelime tercümenin yanında sure ile ilgili tefsir ve hikâyelere yer vermesidir. Yalnız bunlar arasında kullanılan dil farklıdır. Eckmann'a göre kelime-kelime tercümenin dili Karahanlı Türkçesidir; ancak tefsir ve hikâyeler için Kıpçak, Oğuz ve Çağatay unsurlarının yer aldığı Harezm Türkçesi kullanılmıştır. Bu nedenle Eckmann bu nüshanın XV. yy'dan önce yazılmadığını ifade etmektedir. Barthold'a göre yazma Maveraünnehr'de[9], A. İnan'a göre Harezm'de Zemahşerî mektebine mensup biri tarafından istinsah edilmiştir[10]. Köprülü ise bu nüshanın Timur döneminde istinsah edildiğini asıl eserin Batı Türkistan'da "hicrî dördüncü asır sonunda veya beşinci asır mebadisinde" yazıldığını tahmin etmektedir[11].

2. Süleymaniye Kütüphanesi Hekimoğlu Ali Paşa Camii, No. 2 (Eskiden Millet Kütüphanesi Hekimoğlu Ali Paşa, No. 951). Müstensih adı ile istinsalı yerinin belirtilmediği bu tercüme, 764 yılı Rebiülahir ayının ortalarında (Ocak-Şubat 1363) Harezm Türkçesiyle istinsah edilmiş satırarası bir tercümedir[12]. Her sayfasında 9 satır bulunan metin tam olup toplam 583 varaktan oluşmaktadır.

3. Türk İslam Eserleri Müzesi (TİEM), No. 73. Bu tercüme Şiraz'da 734/1333-1334'te İl-Ḫānī Ebū Saʿīd'in hükümranlığı döneminde (1317-1336) Muḥammed ibn Ḥācī Devletşāh tarafından istinsah edilmiştir. Her sayfasında dokuz satır bulunan 902 sayfalık bu tercüme tam bir metindir. A. Erdoğan eserin Oğuz

---

7 M. Hamidullah, "Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Yazma Tercümeleri", *Türkiyat Mecmuası* XIV, 1964, s. 65-80.

8 A.K. Borovkov, *Leksika sredneaziatskogo tefsira XII-XIII vv.*, Moskva 1963.

9 W. Barthold, "Ein Denkmal aus der Zeit der Verbreitung der Islams in Mittelasien", *Asia Major* II / 1, 1925, s. 125-127.

10 A. İnan, "Eski Türkçe Üç Kuran Tercümesi", *Türk Dili* I / 7, Nisan 1952. (*Abdülkadir İnan. Makaleler ve İncelemeler. II*, TTK Yayınları, Ankara 1991. s. 131-133.)

11 F. Köprülü, *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul 1926, s. 190-193.

12 G. Sağol, *An Inter-Linear Translation of The Qur'an into Khwarazmi Turkish, Introduction, Text, Glossary and Facsimile*, I. *Introduction and Text*, Harvard Universty 1993; II. *Glossary*, Harvard Universty 1995; III. *Facsimile of the MS Süleymaniye Library, Hekimoğlu Ali Paşa No.2, Section One:1b-300b*, Harvard Universty 1996; III. *Facsimile of the MS Süleymaniye Library, Hekimoğlu Ali Paşa No.2, Section Two:301a-587b*, Harvard Universty 1999.

Türkçesi ile yazıldığı şeklinde bugün için yanlış kabul edilecek bir kararda bulunmuştur[13]. Eckmann, Doğu Türkçesi satırarası Kur'an tercümeleri arasında bu metnin muhtemelen en eski olabiliceğini belirtmiş, dil özellikleri bakımından on iki-on üçüncü yüzyıllar (Karahanlı devri) Orta Asya İslâmî Türk yazı dilinin durumunu aksettirdiğini söylemiştir[14]. A. İnan ise gerek bu nüshayı gerekse Anonim Tefsir ve Millet Kitaplığı (Hekimoğlu Ali Paşa) 9 numaradaki tercümeyi XIV. yy'dan kalan eserler olarak betimlemiş ve bunların eski Türkçe kelimeler yanında XIV. yy kelimelerini içerdiği tespitini yapmıştır. Ayrıca o, bu metinlerde Oğuz ve Kıpçak unsurlarının arttığını ve DLT'ün kelime hazinesini pek fazla içermediğini vurgulamıştır[15].

4. Taşkent, Özbek İlimler Akademisi, No. 2854, demirbaş No. 2008. Semenov'un XIII. yüzyıla dahil ettiği bu tercüme tam olmayıp Arapça metnin satırarası Farsça ve Türkçeye kelime-kelime tercümesidir[16].

5. Konya, Mevlana Müzesi Kitaplığı 6624/91 (Tarihi: Rebiülevvel 20, 951/11 Haziran 1544)[17].

İstanbul, Topkapı Sarayı Kitaplığı III. Ahmed Kısmı, No.16[18] (Tarihi: 950/1543-44). Eckmann, dili Çağatayca olan bu tercümenin Maveraünnehr'de XVI. yüzyılın ikinci yarısında, muhtemelen Şeybanî hanedanından Köçkünçi Han (1510-1529) veya Ubeydullah Han (1532-1539) döneminde yapıldığını bildirmektedir. Buraya kadar ele aldığımız tercümelerden farkı, kelime-kelime tercümenin yanında geniş şerh ve hikâyelere yer vermesidir. Metne sonradan eklenen bu kısımlarda Türkçenin sentaksına daha çok dikkat edilmiştir[19]. İnan, klâsik ve ağır Çağataycayla yazılmış olan bu tercümenin hazırlanacak bir klâsik Çağatayca sözlük çalışması için önemini vurgulamıştır[20].

6. Manchester (İngiltere), Rylands Kitaplığı Arapça Yazmalar 25-38[21].

---

[13] A. Erdoğan, "Kur'an tercümelerinin Dil Bakımından Değerleri", *Vakıflar Dergisi*, 1938, C.I, s. 47-51

[14] J. Eckmann, "Eine ostmitteltürkische interlineare Koranübersetzung", *Ural-Altaische Jahrbücher* XXXI (1959), s. 72-85.

[15] A. İnan, "Eski Türkçe Üç Kur'an Tercümesi", *Türk Dili* I / 6, Nisan 1952. (*Abdülkadir İnan. Makaleler ve İncelemeler. II*, TTK Yayınları, Ankara 1991, s. 131-133.)

[16] A. A. Semenov, *Sobranie vostoçnych rukopisej Akademeii nauk Uzbekskoy SSR*, IV, Taşkent 1957.

[17] H. Zülfikar, "Çağatayca Bir Ku'an tefsiri", *Türkoloji Dergisi*, C.VI, S.1, Ankara 1974, s. 153-195.

[18] F. E. Karatay, *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu*, İstanbul 1961, s. 6-7.

[19] J. Eckmann, *Studia Orientalia*, 1971, s. 156-157.

[20] A. İnan, "Şeybanlı Özbekler Çağına Ait Bir Çağatayca Kuran Tefsiri", *TDAY-Belleten* 1962, s. 61-66.

[21] A. Mingana, *Catalogue of the Arabic Manuscripts in the John Rylands Library Manchester*, Manchester 1934, s. 27-39.

Rylands Nüshası

Satırarası kelime-kelime Kur'an tercümesi olan bu nüsha, Türkçe yanında Farsça tercümeyi de içermektedir. Arapça metin sülüs, Farsça[22] ve Türkçe tercümeler ise -çok daha küçük ve ince- nesih ile yazılmıştır.

Rylands nüshası eksik olup elimizdeki metin 1145 varak tutan 14 cilt halindedir. Ayrıca Dublin, Chester Beatty Kitaplığı No.54 (MS 1600) ve 55 (MS 1630)'teki iki varaklık Kur'an yazmasının Rylands nüshasının kayıp varaklarından olduğu tespit edilmiştir. Bu fragmenti hazırladığı katalogda ilk olarak tanıtan A. J. Arberry olmuş[23], Eckmann ise bu fragmentlerin Rylands nüshası ile ilgisini kurarak çevriyazısını yapmıştır[24]. Dublin'deki söz konusu fragmentlere ulaşmak mümkün olmadığından Metin çalışmamızda Eckmann'ın çevriyazısından alıntı yaparak 54 no'lu fragmentte yer alan 4:176 ayet 27. cilde, 55 no'lu fragmentte yer alan 27:71-75. ayetler ise 31. cilde farklı karakterdeki yazı ile ilave edilmiştir.

Rylands nüshasında ciltlere bölünüş Kur'an cüzlerine göre yapıldığından nüshanın tamamının 30 cilt olduğu hesaplanabilmektedir. "Cüzlerin yarısı, yani I-III, VII-VIII, XI-XII, XV, XVII-XIX, XXI, XXVII, XXIX ve XXX numaralı cüzler kaybolmuştur. Üstelik bugün elde bulunan cüzlerden de yalnız 26. ciltteki V. cüz tamamdır, geri kalanlarında ise birçok gedikler vardır[25]."

Aşağıdaki tabloda sıra numarası ve ayet sayısı ile verilen surelerin Tercüme'de yer aldığı cilt ve varak sayıları ile içerdiği ayetler gösterilmiştir. Ayet numalarından önceki (*) işareti ayetin baş tarafının, sonraki (*) ise ayetin sonunun eksik olduğunu göstermektedir:

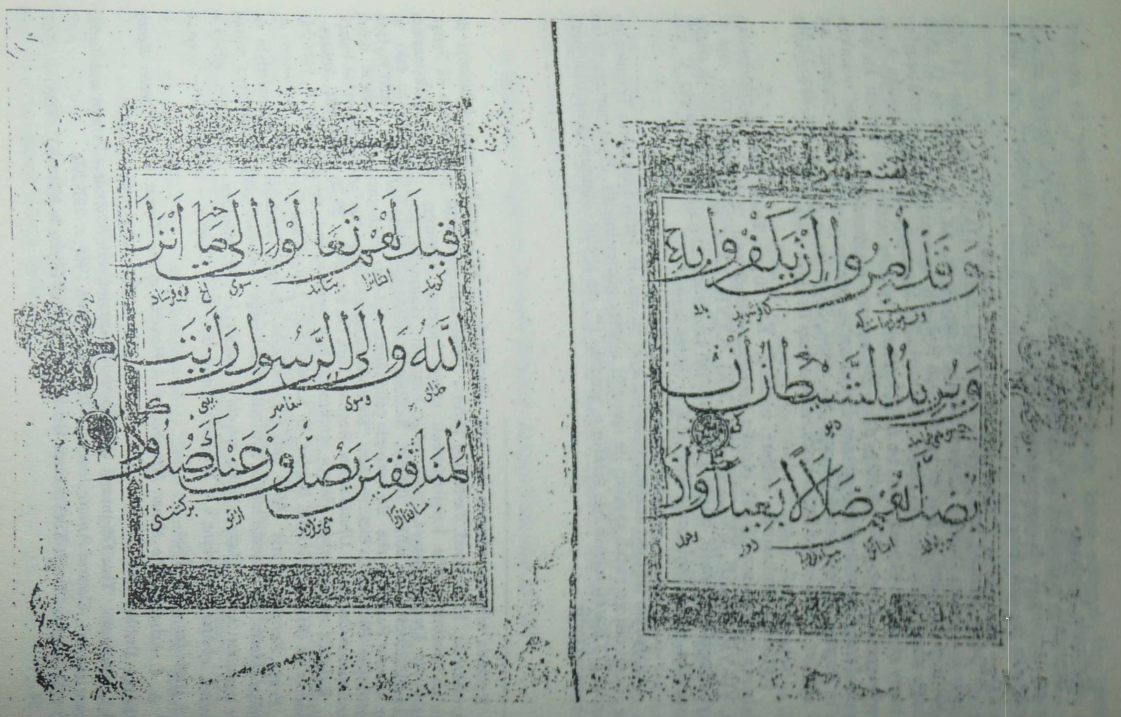
22 Rylands nüshası, Mansûr İbn Nûh döneminde heyetin yaptığı Farsça tercümeyi de içermektedir. H. Yagmaî, *Terceme-i Tefsir-i Taberî* adlı dört ciltlik çalışmasında ilk Farsça Kur'an tercümelerinin karşılaştırmalı metin yayınını yapmıştır. Yagmaî, çalışmasının Giriş'inde karşılaştırmaya dahil ettiği nüshaları tanıtmıştır. Bunlardan biri en eski ve önemlilerinden kabul edilen Tahran, Saltanat Kütüphanesi'ndeki nüshadır. İleriki sayfada söz konusu Farsça nüsha ile üzerinde çalıştığımız Rylands nüshasından birer varak örnek verilmiştir. Bu konuda bkz. A. Ata, "Rylands nüshası Türkçe Kur'an Tercümesi ve Farsça Tercümenin Önemi", Uluslararası Beşinci Türk Dil Kurultayı, 20-26 Eylül 2004, Ankara.

Rylands nüshasındaki Farsça tercümede bazı seslerin ikili şekilleri metnin yazıldığı döneme ait dil özellikleridir. Bunlar, G. Lazard'ın *La Langua des Plus Ancies Monuments de la Prose Persane* (Paris 1963) adlı çalışmasında üzerinde durduğu dil özellikleriyle de örtüşmektedir. Bu nedenle nüsha, aynı zamanda Farsça uzmanları için de araştırmaya müsait bir konudur: s ~ z: *füsûs ~ füsûz, mescid ~ mezgit*; f ~ w: *efgenden ~ ewgenden, efzûnî ~ ewzûnî, efrâşte ~ ewrâşte*; v ~ w: *ḳavî ~ ḳawî*; b ~ w ~ v: *zebân ~ zewân, zeber ~ zever*; b ~ f: *şitâbîden ~ şitâfiden*.

23 A. J. Arberry, *The Koran Illuminated. A Handlist of the Korans in the Chester Beatty Library*, Dublin 1967.

24 J. Eckmann, "Two Fragments of a Koran Manuscript with Interlinear Persian and Turkic Translations", *Central Asiatic Journal* XIII, Wiesbaden 1969, s. 287-290.

25 J. Eckmann, "Doğu Türkçesinde Bir Kur'an Çevirisi (Rylands Nüshası)", *TDAY-B* 1967, s. 54.

Kitaphane-i Saltanatî'deki (Tahran) Farsça Kur'an Tercümesi.

John Rylands Kitaplığındaki (Manchester) Türkçe Kur'an Tercümesi

Sure Adı	Sure No	Ayet Sayısı	Tercüme'deki Sayfa No	Ayetler
Âl-i İmrân	3	200	25/1a1-29a3	119-121*, 126-147*, 152-159*, *167-174*, *183-184*, 187-188*, 200
Nisâ	4	176	25/29b1-2	1*
			26/1b1-100a3	24-147
			27/1b1-15b3	148*, *155-168*, *170-176*
			frag.	176
Mâide	5	120	27/16a1-59b3	*3-14*, *15-45*, *46-55*
A'râf	7	206	28/1b1-63b3	88, *101-170, *172-206
Enfâl	8	75	28/64a1-86a3	1-40
			29/1a1-7a3	*41-48*, *75
Tevbe	9	129	29/7b1-66a3	1-2*, *9-93
Yûsuf	12	111	30/1a1-11a3	*53-54*, *66*, *79-94*, *111
Ra'd	13	43	30/11b1-12a1	1*, *43
İbrâhîm	14	52	30/12a2-17a3	1*, *25-27*, *52
Hicr	15	99	30/18b1-32b3	1-3*, *23-43, 52-58*, 66-78*, *88-96*
Nahl	16	128	30/33a1-100b3	*2-5*, 10-17*, *22-128
Kehf	18	110	31/1b1-3b2	75-77*, *110
Meryem	19	98	31/4a1-36a2	1-16*, *21-98
Tâhâ	20	135	31/36b1-70b3, 85a1-92b3	1-106*, 106-128
Neml	27	93	32/1a1-*frag.*-3a2	*60*, *71-74*, *91-93
Kasas	28	88	32/3b1-44a2	1-71*, *88
Ankebût	29	69	32/44b1-45a3	1-2, 44
Ahzâb	33	73	33/1a1-27b2	*31-40*, 43-73
Sebe'	34	54	33/28a1-63a1	1-54
Fâtır	35	45	33/63a2-85b3	1-13*, *25-27*, 29-32*, *35-45*
Yâsîn	36	83	33/86a1-86b3	*3-7
			34/1a1-18b3	*25-27, *28-72*
Saffât	37	182	34/19a1-46a3	11-41*, *79-182
Sâd	38	88	34/46b1-76b1	1-88
Zümer	39	75	34/76b2-96b3	1-29*
			31/71a1-74b3	*33-39
			35/1a1-22a3	*41-75
Mü'min	40	85	35/22b1-72b2	1-85
Fussilet	41	54	35/73a1-90a3	1-30*, 46
			36/1b1-2a3	47*
			31/75a1-78b3	47-53*
Şûrâ	42	53	36/3a1-36b2	*6-53
Zuhruf	43	89	36/37a1-74a3	1-89
Duhân	44	59	36/74b1-88b3	1-59

Câsiye	45	37	36/89a1-109b3	1-37
Ahkâf	46	35	37/1a1-1b3	1-3*
			31/79a1-84b3	*21-30*
			37/2a1-3b3	*32-34
Muhammed	47	38	37/4a1-26a3	1-38
Feth	48	29	37/26b1-50a3	1-29
Hucûrât	49	18	37/53a1-67b2	1-18
Kâf	50	45	37/68a1-82b2	1-45
Zâriyât	51	60	37/83a1-89a3	1-30
Mücâdile	58	22	38/1a1-16a3	1-4*, 9-22
Haşr	59	24	38/16b1-32b3	1-20*, *21-24
Mümtehine	60	13	38/33a1-39a3	1-4*, *11-13
Saf	61	14	38/39b1-49a1	1-14
Cum'a	62	11	38/49a2-56b3	1-11
Münâfikûn	63	11	38/57a1-65a1	1-11
Tegâbün	64	18	38/65a2-75b1	1-18
Talâk	65	12	38/75b2-88a1	1-12
Tahrîm	66	12	38/88a2-98b3	1-12*

Yukarıdaki tabloya göre 1-2, 6, 10-11, 17, 21-26, 30-32, 52-57 ve 67-114. sureler metinde yoktur. 34, 38, 40, 43-45, 47-50 ve 61-65. sureler bu tercümede tamamdır.

Tercümenin 31. cildinde sayfalar karışmıştır. Bu karışıklık orijinal sayfa numarası korunmak suretiyle Metin'de düzeltilerek verilmiş böylece 20:106* ve 20:*106-128 yanyana getirildiğinde 106. ayet tamamlanmış, 46:*23-30* ve *21-23*. ayetler düzgün bir sıraya konulduğunda 23. ayetteki eksiklik giderilmiştir. Aynı ciltteki 41:*47. ayetteki eksiklik 36. ciltteki 41:47* ile tamamlanmıştır.

Çeviri Yöntemi

Eckmann, bu hususta "Türkçe metin (1) hem arapça hem de farsça metinle bağdaşır (2) arapça ile bağdaşır, fakat farsça metinden ayrılır (3) farsça metinle bağdaşır, fakat arapça metinden ayrılır ve (4) ne arapça ne de farsça metinle bağdaşır. İlk hal en umumî ise de üç metin arasındaki zıtlıklar da pek sıktır." diyerek bunlarla ilgili örnekler vermiştir[26]. Eckmann'ın verdiği bu örnekler dikkatle incelenecek olursa 2 ve 3. şıklardaki "uyumsuzlukların" daha çok çekim eklerinden ya da gerek Farsça gerekse Türkçe çeviride ifadenin anlaşılması için metne yapılan eklemelerden kaynaklandığı görülecektir. Örneğin Eckmann, Kur'an 48:10'da *yana kim vefâ kılsa anı kim ᶜahd kıldı anıng üze Tangrı birle, bérür-miz angar yanut uluğ* 'kim Allah ile anlaşmasını yerine getirirse, Biz ona büyük bir karşılık vereceğiz' ayetindeki *bérür-miz* eyleminin Arapça metinde فسنؤتيه, Farsça metinde *dihadaş* ile karşılandığını

26 J. Eckmann, "Doğu Türkçesinde bir Kur'an Çevirisi (Rylands Nüshası)", *TDAY-Belleten* 1967, Ankara 1989, s. 55-58. "Kur'anın Doğu Türkçesine Tercümeleri", *TDED* XXI, 1973, s. 18-19.

belirtmiş ve bu durumu Türkçe metnin Arapça ile bağdaşıp Farsça metinden ayrılmasına tanık olarak göstermiştir. Eckmann, yine 19:30' قال إنى عبد الله da 'dedi: ben Tanrının kuluyum' ayetinde 'diyen kişi' olarak *ʿĪsā* kelimesinin Türkçe ve Farsça çeviriye eklenmesini, Türkçe ve Farsça metinlerin bağdaşması şeklinde değerlendirmiştir. Bizce bu ve buna benzer farklılıklar bir dilden başka bir dile yapılan herhangi bir çeviride de karşılaşılabilecek türden farklılıklardır. Çünkü Arapça, Farsça, Türkçe gibi hiçbir yakınlığı olmayan bu diller arasında yapılan ve 'anlaşılabilir' olmanın ön koşul olduğu Kur'an çevirilerinde bu tür ifade farklılıkları metinler arasındaki uyumsuzluk kapsamına girmemelidir.

Eckmann, bu konuda sonuç olarak "Sözün kısası, Rylands nüshasında bulunan üç metin arasındaki ayrılıklar Türkçe çevirinin doğrudan doğruya aynı nüshadaki Arapça veya Farsça metinden yapılmamış olduğunu açıkça gösterir. Yani bu nüshayı meydana getirenin işi daha önce birbirinden ayrı olarak hazırlanmış bir Farsça ve bir Türkçe çeviriyi Arapça kelimeler altına yazmaktan ibarettir. Bu usulün yalnız Rylands nüshasında değil, zamanımıza kadar gelen başka Türkçe (ve Farsça) haşiyeli Kur'an nüshalarında da uygulandığı görülür[27]." demektedir. Bize göre yukarıda örneğini verdiğimiz türden farklılıklar böyle bir yargıya varmak için yeterli değildir. Bu durum ancak, hangi metin olursa olsun, (ki bu metinler arasında işlenen dil açısından Kur'an'ın ayrı bir yerde tutulması gerektiği herkesin bilgisi dahilindedir) çevirinin işleviyle ya da mütercimle (bu türden yazmalar için müstensih de olabilir) ilişkilendirilecek bir durumdur.

Eckmann, yukarıdaki açıklamalarının başında "Türkçe çevirinin aslında bir Farsça çeviriye dayandığı görülür." yargısını ifade etmiştir. Gerçekten de aşağıda kelime-kelime yapılmış Türkçe ve Farsça çeviri örneklerinden birkaçı Eckmann'ın bu yargısını desteleyecek türdendir.

and sı- = sevgend şikesten / ᶜahd şikesten [neks / ḫins], *arıġ yād ḳıl- / arıġlıḳ birle yād ḳıl-* = be-pāki yād kerden [tesbiḥ], *aytıḳ ḳın* = kelime-i ᶜazāb [ḳavl], *beglig bol-* = bā-şūy burden [iḥsān], *bi-namāz bol-* = bi-namāz şoden [ḥayż / maḥiż], *bir aylıḳ yol* = yek māhi rāh [şehr], *bir sıngar bol-* = be-yek sū şoden [iᶜtizāl], *bitimiş sörçek* = efsāne-i nebişte [usṭūr], *boynaġuluḳ ḳıl-* = gerdenkeşi kerden [istikbār], *bütün söz* = suḫen-i dürüst [ḥikmet], *çaḳır közlüg* = kebūd-çeşm [ezraḳ], *ḫalīfe bol-* = ḫalife būden [ḫalef], *ḫalḳınıng tirilmeki* = zinde şoden-i ḫalḳ [nuşūr], *ḫayż çöpreki* = rugūy-ı ḫayż [nesy 'unutul-'], *hezine ḳıl- / et-* = hezine kerden [infāḳ], *ḫoş kel-* = ḫoş āmeden [iᶜcāb], *imān taḳı tevbe* = imān u tevbe [tenāvuş], *ʿĪsā éşleri* = yārigerān-ı ʿĪsā [ḫavāri], *ḳaḍġu yémek* = endūh ḫorden [ġamm], *ḳamuġ bir yerde* = heme be-yek-cā [cemiᶜan], *ḳamuġ bir yolı* = heme yek-bāz [cemiᶜan], *ḳara közlüg* = siyāh-çeşm [ḫavrāʾ], *kéng raḥmetlig* = bisyār ᶜaṭā [vāsiᶜ], *köni yolḳa kirigli* = be-rāh-ı rāst girende [muḥtedi], *kuruġ balçıḳ* = gil-i ḫuşk [ṣalṣal], *mengzeşigli rāstlıḳ içre* = be-yekdiger mānende der rāsti [müteşābiḥ], *mülki içinde* = der mülk [ḳabżeᵗ], *ortaḳ ḳatıġlı eren* = merd-i enbāz-güyende [müşrik], *ortaḳ ḳatıġlı ḳunçuy* = zen-i enbāz-güyende [müşrikaᵗ], *otḳa ḥāżır kılınmış* = ḥāżır āverde be-düzaḫ [muḫżar], *ög birle*

[27] J. Eckmann, *TDAY-B* 1967, s. 57-58.

uḳ- = be-ḫıred der yāften [ᶜaḳl], *ögün uḳ-* = be-ḫıred der yāften [ᶜaḳl], *örtügli düşmān* = dōst-ı pinhān [ḫidn], *örtügli oynaş* = dōst-ı pinhān [ḫidn], *özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl-* = dūr efgenden ḫodrā yā gerdenkeşī kerden [cenb], *perīler atası* = peder-i perī [cānn], *rāst ay-* = rāst goften [ṣıdḳ], *rāstḳa tut-* = rāst-güy dāşten [taṣdīḳ], *rāst ḳıl-* = rāst kerden [ṣıdḳ], *rāst ornatmış* = rāst istāde [rāsiᵊ], *rāst tanuḳ* = güvāh-ı rāst [müheymin], *rūze tutmaḳ* = rūze dāşten [ṣiyām], *saçnı ḳısḳa ḳılıġlı* = kūtah konende-i mūy [muḳaṣṣir], *sapsuz bardaḳ* = küze-i bī-deste [kūb], *sarāy ortası* = miyān-ı sarāy [sāḥaᵗ], *sewünç eşittür- / müjde bér-* = şād şoden / müjde dāden [istibşār], *sızġurmış tuç* = mis-i güdāḫte [muhl], *tamuġ otı* = āteş-i düzaḫ [cehennem], *üküş eşitgen* = nīk şinevende [semmāᶜ], *yüklüg bol-* = bā-bār şoden [ḥaml].

Arapça metnin altında yer alan Farsça ve Türkçe karşılıklar kimi zaman birden fazladır. Bunda öyle sanıyoruz ki anlaşılabilme kaygısı ön plândadır. Çünkü aşağıdaki örneklerde görüleceği üzere mütercim, Türkçe ve Farsça için verdiği bir karşılığın bir benzerini *yaᶜnī, azu, ap, yā, ve* gibi edatlar kullanarak tekrar vermekte bazen bu ayırıcılara gerek bile duymamaktadır. Tercümeyi yapan (ya da yazan) kişinin bu hususta ne derece özen gösterdiğini ekli kullanımlarda bile aynı tutumun sergilendiğini ortaya koyan şu Türkçe karşılıklar verebilir: *hevāsınga / hevāsıḳa, anıng üze / angar, idisinge yaᶜnī idisi tapa.*

I. Türkçe metinde edatlarla verilen benzer karşılıklar:

I.1. yaᶜnī: *azḳına yaᶜnī azaġu, arıġ cān yaᶜnī Cibrīl, çın yaᶜnī rāst sözlegüçi, ong yaᶜnī saġ, resūl yaᶜnī yalavaç, ḳıyāmet ... yaᶜnī ḳopmaḳ, ḳopmaḳ yaᶜnī ḳıyāmet, köküs yaᶜnī köngül, mengzek yaᶜnī meşel, tegre ḳapsal- yaᶜnī erk bolma-, hemīşe yaᶜnī ulaşu, üdür- yaᶜnī sew-, yalġan sözledeçi yaᶜnī yalġançı, şenbe boḍunları yaᶜnī cuhūdlar, bāḳī yaᶜnī tüplüg, müᵓmin yaᶜnī bitigli, muṣaffā yaᶜnī arıġ,*

I.2. azu: *éw- azu yügür-, yigençük azu tapuġçı,*

I.3. ap: *ġaflet ap osallıḳ,*

I.4. yā: *özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl-, tuş- yā kör-.*

II. Türkçe metinde / işareti ile ayırdığımız benzer karşılıklar (Bir ögesi Farsça ya da Arapça olan tamlamalar ve birleşik fiiller Türkçe olarak değerlendirilmiştir):

II.1. Türkçe / Türkçe: *emgek / tarlıḳ, tarlıḳ / emgek, étig / al, artatġan / yaraġsız ḳılıġlı, artaḳ / yawuz işlig, bitig / yarlıġ, iç / üze, yolçı / ḳılavuz, iki yüzlüg / yalġan, keçürgen / örtgen, söz / sav, yana / yime, çınlıḳ / rāstlıḳ, örtügli / yaşru, saḳış kün / belgülüg kün, bilmedin / belgüsüzlükün, ṣadaḳa bérgüçi / muyanlıḳ bérgüçi, müjdeçi / sewünçi, ġalebe ḳılıġlı / küçlüg, ayt- / sor-, uḍḳu kim umuzmaḳ / uḍḳu birle umuzmaḳ, yüz éwür- / yıġ-, yar- / sı-, ıḍ- / indür-, sewünç eşittür- / müjde bér-, tapın- / tap-, ongar- / eḍgü ḳıl-, teg- / tegür-, uḳ- / bil-, tüke- / alḳın-, kemiş- / bér-, ḳıġır- / çaḳır-, berk tur- / üstüvār tur-, rūzī ḳıl- / bér-, niᶜmet bér- / minnet ḳıl-,*

II.2. Türkçe / Farsça: *al / dastān, bilig / ḫıred,*

II.3. Farsça / Türkçe: *cüft / éş, heme / ḳamuġ, hemîşe / ulaşu, sitemkār / kiç ḳılġan, ādemî / yaṅgluḳ, Bār Ḫudā / Taṅgrı, berāber / teṅg*,

II.4. Türkçe / Arapça: *yawuz étig / ḫîle, yazuḳ / ḫaṭā, yanmaḳ / tevbe, boynaġu / mütekebbir*,

II.5. Arapça / Türkçe: *faẓl / artuḳluḳ, ġāfil / çın tutmaġlı, ḥakîm / bütün işlig, helāk / yoḳ ḳıl-, ribā / asıġ, Allāh / Taṅgrı, muttaḳî / saḳnuḳ, cāhil / biligsiz, mübārek / ḳutluġ, ḥikmet / könilik*,

III. Farsça metinde edatlarla verilen benzer karşılıklar:

III.1. ya^{c}nî: beyābāniyān ya^{c}nî tāzî zewānān [^{c}*Arab*], Cebre$^{\supset}$îl ya^{c}nî Cibrîl [*arıġ cān ya^{c}nî Cibrîl*], nigeristen ya^{c}nî dîden [*baḳ-*], ḥikmet ya^{c}nî suḫen-i dürüst [*ḫükm*], ārî ya^{c}nî hest [*andaġ*], nuṣret ya^{c}nî yārî [*aḍırmaḳ*], bā-bereket ya^{c}nî bā-ḫayr-ı bisyār [*berekātlıġ*], pes dāden ya^{c}nî rūy gerdānîden [*ewrül-*], ġaflet ya^{c}nî bî-āgāhî [*ġaflet*], şāyed ya^{c}nî her-āyine [*bolġay kim*], āzmāyiş ya^{c}nî beze [*bulġaḳlıḳ*], her yekî ya^{c}nî heme [*ḳamuġ*], cennet ya^{c}nî bihişt [*uştmaḫ*], ḫışm ya^{c}nî nā-ḫoşnūdî [*öwke*], püşt dāden ya^{c}nî gürîḫten [*ewür-*], şaḫūlîden ya^{c}nî veş kerden [*sıġır-*], bî-gümān ya^{c}nî mü$^{\supset}$min-i rāstîn [*şeksiz*], peyvendgāh ya^{c}nî dest ü pāy [*ernek uçı*],

III.2. yā: kār yā fermān [*iş*],

III.3. u, ve: karrān u nigāhbān [*erklig*], şenîden u güş dāşten [*eşit-*], bîhūde vü nā-sezā [*bāṭıl*], berāber u yeksān [*berāber*], kār u ḥāl [*ḥāl*], saḫt-ter ü ḳavî-ter [*keḍrek*], gezend ü saḫtî [*ḳor yas*], sepîd ü rūşen [*ürüṅg*], güm būden u nā-ḫayr şoden [*yolsuzluḳ*], ziyān dāşten ü gezend kerden [*ziyān ḳıl-*], zebūn u efsūs [*füsūs*], ārāste şoden ve āsān kerden [*beze-*], çūb-zede ve murde [*tögülmiş*], nîkū ve kirām [*tüzün*], ez bālā der üftāde ve murde [*uşanmış*].

IV. Farsça metinde / işareti ile verilen benzer karşılıklar: tevānisten / mutaşarrıf şoden [*erklen-*], gerdenkeş / buzurg-meniş [*boynaġu / mütekebbir*], bîhūde / nā–dürüst [*bāṭıl*], hemîşe / hergiz [*hemîşe / ulaşu*].

Rylands nüshasında diğer Kur'an tercümelerinde metod olarak karşılaşmadığımız bir tutum söz konusudur ki bu da Kur'an'da bazı surelerin başlarında yer alan ve *mukataât-ı süver* adı verilen "Elif, Lâm, Mim, Yasin, Nun, Hamim" gibi harflerin Türkçe ve Farsça çevirilerinin yapılmasıdır. Kur'an'da 29 surede geçen bu harfler yazılırken bir kelime gibi yazılsa da okunurken hece harfleri gibi okunurlar. Keskioğlu, Kur'an tercümelerinde çeviri yapılmadan olduğu gibi bırakılan bu harfler üzerine İslâm bilginlerinin değişik görüşlerini çalışmasında vermiştir[28]. Rylands tercümesinde 13, 14, 15, 29, 40, 41, 43, 44, 45, 46 ve 50. surelerin başlarındaki mukataât-ı süver harfleri aşağıdaki şekilde tercüme edilmiştir:

---

[28] O. Keskioğlu, *Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Türk Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1989, s. 68-72.

الر : *Tanĝrı bilür* [Ḫudāy mī bīnem] 30/19a1=15:1
men Tanĝrı körer men [men-em Ḫudāy bīnem] 30/12b1=14:1
المر : *men men Tanĝrı bilür men körer men* [men-em Ḫudāy mī dānem ü mī bīnem] 30/11b2=13:1
الم : *bu sūre ḥaḳḳı* [be-ḥaḳḳ-ı īn sūre] 32/44b2=29:1
حم : *tüzün ilk idi ḥaḳḳı* [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 36/ 89a2=45:1
bir and erür [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 35/22b2=40:1
bir and [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 35/73a2=41:1
taḳdīr ḳılındı bar yoḳnı [taḳdīr kerde şeved ān çi būd u nīst] 36/37a2=43:1
taḳdīr ḳılındı bar ve yoḳ [taḳdīr kerde şeved ān çi būd u nīst] 36/74b2=44:1
menīng ḥükmümde [be-ḥükm ü mülk-i men] 37/1a1=46:1
ق : *Ḳāf taġı yana ajun tegreki and* [be-ḥaḳḳ-ı īn ḥurūf] 37/68a2=50:1

Eser Üzerinde Yapılmış Çalışmalar

Yukarıda da söylediğimiz gibi Rylands tercümesini ilim âlemine ilk tanıtan A. Mingana olmuştur. Daha sonra Z. V. Togan ve A. İnan Kur'an tercümeleriyle ilgili yazılarında bu nüshadan söz etmişlerdir[29]. Eser üzerinde en geniş çaplı araştırma ise "Türk dili tarihinin başlıca kaynaklarından olan bu Kur'an çevirisi şimdiye kadar daha köklü bir araştırma konusu olmamıştır" diyen Eckmann tarafından yapılmıştır. Eckmann'ın bu çalışması -birkaç makale dışında- Kur'an tercümeleri üzerine yapılan çalışmaların ilklerinden olması bakımından da önemlidir.

22 Kasım 1971'de 66 yaşında iken vefat eden Eckmann, Macar türkoloji okulunun önemli bir temsilcisi olmakla birlikte özellikle Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçeleri üzerine verdiği eserlerle Orta Türkçe dönemini, Türkiye'deki türkoloji çalışmaları da dahil olmak üzere, en çok işleyen ve bu konuda kaynak çalışmalar ortaya koyan bir bilim adamıdır. Onun türkolojinin bir kaybı olarak niteleyebileceğimiz erken vefatıyla ardından yayını yapılan eserlerden biri de Manchester-John Rylands Kitaplığı'ndaki Kur'an tercümesinin sözlüğüdür: *Middle Turkic Glosses of The Rylands Interlinear Koran Translation*. Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, Budapest 1976.

"Orta Türkçe Sözlüğü"nü hazırlamayı kendisine amaç edinen Eckmann, ne yazık ki bu hususta kaynak eser olarak gördüğü Rylands tercümesi üzerindeki çalışmalarını dahi hayatta iken tamamlayamamıştır. Bu çalışmanın en önemli bölümünü oluşturan sözlüğü, Macar Bilimler Akademisi'nden L. Ligeti'nin

---

29 Z. V. Togan, "Londra ve Tahran'daki İslâmî Yazmalardan Bazılarına Dair", *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi* III, 1959-1960; "The Earliest Translation of the Qur'an into Turkish", *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi* IV, 1964; "Manchester Hs. der Qoranübersetzung als Quelle ersten Ranges für mitteltürkische Studien", *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* LXII, 1969, s. 280-283. *Kur'an ve Türkler*, İstanbul 1971. A. İnan, *Kur'ân-ı Kerim'in Türkçe Tercümeleri Üzerinde Bir İnceleme*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1961, s. 12.

II.3. Farsça / Türkçe: *cüft / éş, heme / ḳamuġ, hemîşe / ulaşu, sitemkār / kötü ḳılġan, ādemî / yaṅgluḳ, Bār Ḫudā / Taṅgrı, berāber / teṅg*,

II.4. Türkçe / Arapça: *yawuz étig / ḥile, yazuḳ / ḥaṭā, yanmaḳ / tevbe, boynaġu / mütekebbir*,

II.5. Arapça / Türkçe: *faẓl / artuḳluḳ, ġāfil / çın tutmaġlı, ḥakîm / bütün işlig, helāk / yoḳ ḳıl-, ribā / asıġ, Allāh / Taṅgrı, muttaḳî / saḳnuḳ, cāhil / biligsiz, mübārek / ḳutluġ, ḥikmet / könilik*,

III. Farsça metinde edatlarla verilen benzer karşılıklar:

III.1. ya^{c}nî: beyābāniyān ya^{c}nî tāzî zewānān [^{c}*Arab*], Cebre$^{\supset}$îl ya^{c}nî Cibrîl [*arığ cān ya^{c}nî Cibrîl*], nigeristen ya^{c}nî dîden [*baḳ-*], ḥikmet ya^{c}nî suḫen-i dürüst [*ḥikmet*], ārî ya^{c}nî hest [*andaġ*], nuşret ya^{c}nî yārî [*aḍırmaḳ*], bā-bereket ya^{c}nî bā-ḫayr-ı bisyār [*berekātlıġ*], pes dāden ya^{c}nî rūy gerdāniden [*ewrül-*], ġaflet ya^{c}nî bî-āgāhî [*ġaflet*], şāyed ya^{c}nî her-āyine [*bolġay kim*], āzmāyiş ya^{c}nî beze [*bulġaḳlıḳ*], her yekî ya^{c}nî heme [*ḳamuġ*], cennet ya^{c}nî bihişt [*uştmaḫ*], ḫışm ya^{c}nî nā-ḫoşnūdî [*öwke*], püşt dāden ya^{c}nî gürîḫten [*ewür-*], şaḫūlîden ya^{c}nî veş kerden [*sıġır-*], bî-gümān ya^{c}nî mü$^{\supset}$min-i rāstîn [*şeksiz*], peyvendgāh ya^{c}nî dest ü pāy [*ernek uçı*],

III.2. yā: kār yā fermān [*iş*],

III.3. u, ve: karrān u nigāhbān [*erklig*], şenîden u güş dāşten [*eşit-*], bîhūde vü nā-sezā [*bāṭıl*], berāber u yeksān [*berāber*], kār u ḥāl [*ḥāl*], saḫt-ter ü ḳavî-ter [*keḍrek*], gezend ü saḫtî [*ḳor yas*], sepîd ü rūşen [*ürüṅg*], güm būden u nā-ḫayr şoden [*yolsuzluḳ*], ziyān dāşten ü gezend kerden [*ziyān ḳıl-*], zebūn u efsūs [*füsūs*], ārāste şoden ve āsān kerden [*beze-*], çūb-zede ve murde [*tögülmiş*], nîkū ve kirām [*tüzün*], ez bālā der üftāde ve murde [*uşanmış*].

IV. Farsça metinde / işareti ile verilen benzer karşılıklar: tevānisten / mutaşarrıf şoden [*erklen-*], gerdenkeş / buzurg-meniş [*boynaġu / mütekebbir*], bîhūde / nā–dürüst [*bāṭıl*], hemîşe / hergiz [*hemîşe / ulaşu*].

Rylands nüshasında diğer Kur'an tercümelerinde metod olarak karşılaşmadığımız bir tutum söz konusudur ki bu da Kur'an'da bazı surelerin başlarında yer alan ve *mukataât-ı süver* adı verilen "Elif, Lâm, Mim, Yasin, Nun, Hamim" gibi harflerin Türkçe ve Farsça çevirilerinin yapılmasıdır. Kur'an'da 29 surede geçen bu harfler yazılırken bir kelime gibi yazılsa da okunurken hece harfleri gibi okunurlar. Keskioğlu, Kur'an tercümelerinde çeviri yapılmadan olduğu gibi bırakılan bu harfler üzerine İslâm bilginlerinin değişik görüşlerini çalışmasında vermiştir[28]. Rylands tercümesinde 13, 14, 15, 29, 40, 41, 43, 44, 45, 46 ve 50. surelerin başlarındaki mukataât-ı süver harfleri aşağıdaki şekilde tercüme edilmiştir:

---

[28] O. Keskioğlu, *Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Türk Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1989, s. 68-72.

الر : *Tangrı bilür* [Ḫudāy mī bīnem] 30/19a1=15:1
men Tangrı körer men [men-em Ḫudāy bīnem] 30/12b1=14:1

المر : *men men Tangrı bilür men körer men* [men-em Ḫudāy mī dānem ü mī bīnem] 30/11b2=13:1

الم : *bu sūre ḥaḳḳı* [be-ḥaḳḳ-ı īn sūre] 32/44b2=29:1

حم : *tüzün ilk iḍi ḥaḳḳı* [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 36/ 89a2=45:1
bir and erür [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 35/22b2=40:1
bir and [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 35/73a2=41:1
taḳdīr ḳılındı bar yoḳnı [taḳdīr kerde şeved ān çi būd u nīst] 36/37a2=43:1
taḳdīr ḳılındı bar ve yoḳ [taḳdīr kerde şeved ān çi būd u nīst] 36/74b2=44:1
mening ḥükmümde [be-ḥükm ü mülk-i men] 37/1a1=46:1

ق : *Ḳāf tağı yana ajun tegreki and* [be-ḥaḳḳ-ı īn ḥurūf] 37/68a2=50:1

Eser Üzerinde Yapılmış Çalışmalar

Yukarıda da söylediğimiz gibi Rylands tercümesini ilim âlemine ilk tanıtan A. Mingana olmuştur. Daha sonra Z. V. Togan ve A. İnan Kur'an tercümeleriyle ilgili yazılarında bu nüshadan söz etmişlerdir[29]. Eser üzerinde en geniş çaplı araştırma ise "Türk dili tarihinin başlıca kaynaklarından olan bu Kur'an çevirisi şimdiye kadar daha köklü bir araştırma konusu olmamıştır" diyen Eckmann tarafından yapılmıştır. Eckmann'ın bu çalışması -birkaç makale dışında- Kur'an tercümeleri üzerine yapılan çalışmaların ilklerinden olması bakımından da önemlidir.

22 Kasım 1971'de 66 yaşında iken vefat eden Eckmann, Macar türkoloji okulunun önemli bir temsilcisi olmakla birlikte özellikle Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçeleri üzerine verdiği eserlerle Orta Türkçe dönemini, Türkiye'deki türkoloji çalışmaları da dahil olmak üzere, en çok işleyen ve bu konuda kaynak çalışmalar ortaya koyan bir bilim adamıdır. Onun türkolojinin bir kaybı olarak niteleyebileceğimiz erken vefatıyla ardından yayını yapılan eserlerden biri de Manchester-John Rylands Kitaplığı'ndaki Kur'an tercümesinin sözlüğüdür: *Middle Turkic Glosses of The Rylands Interlinear Koran Translation*. Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, Budapest 1976.

"Orta Türkçe Sözlüğü"nü hazırlamayı kendisine amaç edinen Eckmann, ne yazık ki bu hususta kaynak eser olarak gördüğü Rylands tercümesi üzerindeki çalışmalarını dahi hayatta iken tamamlayamamıştır. Bu çalışmanın en önemli bölümünü oluşturan sözlüğü, Macar Bilimler Akademisi'nden L. Ligeti'nin

---

29 Z. V. Togan, "Londra ve Tahran'daki İslâmî Yazmalardan Bazılarına Dair", *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi* III, 1959-1960; "The Earliest Translation of the Qur'an into Turkish", *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi* IV, 1964; "Manchester Hs. der Qoranübersetzung als Quelle ersten Ranges für mitteltürkische Studien", *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* LXII, 1969, s. 280-283. *Kur'an ve Türkler*, İstanbul 1971. A. İnan, *Kur'ân-ı Kerim'in Türkçe Tercümeleri Üzerinde Bir İnceleme*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1961, s. 12.

II.3. Farsça / Türkçe: *cüft / éş, heme / ḳamuġ, hemîşe / ulaşu, sitemkār / kiç ḳılġan, ādemî / yanġluḳ, Bār Ḫudā / Tanġrı, berāber / teng.*

II.4. Türkçe / Arapça: *yawuz étig / ḥile, yazuḳ / ḫaṭā, yanmaḳ / tevbe, boynaġu / mütekebbir,*

II.5. Arapça / Türkçe: *faẓl / artuḳluḳ, ġāfil / çın tutmaġlı, ḥakim / bütün işlig, helāk / yoḳ ḳıl-, ribā / asıġ, Allāh / Tanġrı, muttaḳī / saḳınuḳ, cāhil / biligsiz, mübārek / ḳutluġ, ḥikmet / könilik,*

III. Farsça metinde edatlarla verilen benzer karşılıklar:

III.1. yaᶜnī: beyābāniyān yaᶜnī tāzī zewānān [ᶜ*Arab*], Cebreʾīl yaᶜnī Cibrīl [*arıġ cān yaᶜni Cibrīl*], nigeristen yaᶜnī dîden [*baḳ-*], ḥikmet yaᶜnī suḫen-i dürüst [*ḥükm*], ārī yaᶜnī hest [*andaġ*], nuṣret yaᶜnī yārī [*aḍırmaḳ*], bā-bereket yaᶜnī bā-ḫayr-ı bisyār [*berekātlıġ*], pes dāden yaᶜnī rūy gerdānîden [*ewrül-*], ġaflet yaᶜnī bî-āgāhī [*ġaflet*], şāyed yaᶜnī her-āyine [*bolġay kim*], āzmāyiş yaᶜnī beze [*bulġaḳlıḳ*], her yekî yaᶜnī heme [*ḳamuġ*], cennet yaᶜnī bihişt [*uştmaḫ*], ḫışm yaᶜnī nā-ḫoşnūdî [*öwke*], püşt dāden yaᶜnī gürîḫten [*ewür-*], şaḫūlîden yaᶜnī veş kerden [*sıġır-*], bî-gümān yaᶜnī müʾmin-i rāstîn [*şeksiz*], peyvendgāh yaᶜnī dest ü pāy [*ernek uçı*],

III.2. yā: kār yā fermān [*iş*],

III.3. u, ve: karrān u nigāhbān [*erklig*], şenîden u güş dāşten [*eşit-*], bîhūde vü nā-sezā [*bāṭıl*], berāber u yeksān [*berāber*], kār u ḥāl [*ḥāl*], saḫt-ter ü ḳavî-ter [*keḍrek*], gezend ü saḫtî [*ḳor yas*], sepîd ü rūşen [*ürüng*], güm būden u nā-ḫayr şoden [*yolsuzluḳ*], ziyān dāşten ü gezend kerden [*ziyān ḳıl-*], zebūn u efsūs [*füsūs*], ārāste şoden ve āsān kerden [*beze-*], çūb-zede ve murde [*tögülmiş*], nîkū ve kirām [*tüzün*], ez bālā der üftāde ve murde [*uşanmış*].

IV. Farsça metinde / işareti ile verilen benzer karşılıklar: tevānisten / mutaşarrıf şoden [*erklen-*], gerdenkeş / buzurg-meniş [*boynaġu / mütekebbir*], bîhūde / nā–dürüst [*bāṭıl*], hemîşe / hergiz [*hemîşe / ulaşu*].

Rylands nüshasında diğer Kur'an tercümelerinde metod olarak karşılaşmadığımız bir tutum söz konusudur ki bu da Kur'an'da bazı surelerin başlarında yer alan ve *mukataât-ı süver* adı verilen "Elif, Lâm, Mim, Yasin, Nun, Hamim" gibi harflerin Türkçe ve Farsça çevirilerinin yapılmasıdır. Kur'an'da 29 surede geçen bu harfler yazılırken bir kelime gibi yazılsa da okunurken hece harfleri gibi okunurlar. Keskioğlu, Kur'an tercümelerinde çeviri yapılmadan olduğu gibi bırakılan bu harfler üzerine İslâm bilginlerinin değişik görüşlerini çalışmasında vermiştir[28]. Rylands tercümesinde 13, 14, 15, 29, 40, 41, 43, 44, 45, 46 ve 50. surelerin başlarındaki mukataât-ı süver harfleri aşağıdaki şekilde tercüme edilmiştir:

---

[28] O. Keskioğlu, *Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Türk Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1989, s. 68-72.

الر : *Tanĝrı bilür* [Ḫudāy mi bīnem] 30/19a1=15:1
men Tanĝrı körer men [men-em Ḫudāy bīnem] 30/12b1=14:1

الر : *men men Tanĝrı bilür men körer men* [men-em Ḫudāy mi dānem ü mi bīnem] 30/11b2=13:1

الم : *bu sūre ḥaḳḳı* [be-ḥaḳḳ-ı īn sūre] 32/44b2=29:1

حم : *tüzün ilk idi ḥaḳḳı* [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 36/ 89a2=45:1
bir and erür [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 35/22b2=40:1
bir and [be-ḥaḳḳ-ı ḥükm ü Muḥammed] 35/73a2=41:1
taḳdīr ḳılındı bar yoḳnı [taḳdīr kerde şeved ān çi būd u nīst] 36/37a2=43:1
taḳdīr ḳılındı bar ve yoḳ [taḳdīr kerde şeved ān çi būd u nīst] 36/74b2=44:1
mening ḥükmümde [be-ḥükm ü mülk-i men] 37/1a1=46:1

ق : *Ḳāf tağı yana ajun tegreki and* [be-ḥaḳḳ-ı īn ḥurūf] 37/68a2=50:1

Eser Üzerinde Yapılmış Çalışmalar

Yukarıda da söylediğimiz gibi Rylands tercümesini ilim âlemine ilk tanıtan A. Mingana olmuştur. Daha sonra Z. V. Togan ve A. İnan Kur'an tercümeleriyle ilgili yazılarında bu nüshadan söz etmişlerdir[29]. Eser üzerinde en geniş çaplı araştırma ise "Türk dili tarihinin başlıca kaynaklarından olan bu Kur'an çevirisi şimdiye kadar daha köklü bir araştırma konusu olmamıştır" diyen Eckmann tarafından yapılmıştır. Eckmann'ın bu çalışması -birkaç makale dışında- Kur'an tercümeleri üzerine yapılan çalışmaların ilklerinden olması bakımından da önemlidir.

22 Kasım 1971'de 66 yaşında iken vefat eden Eckmann, Macar türkoloji okulunun önemli bir temsilcisi olmakla birlikte özellikle Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçeleri üzerine verdiği eserlerle Orta Türkçe dönemini, Türkiye'deki türkoloji çalışmaları da dahil olmak üzere, en çok işleyen ve bu konuda kaynak çalışmalar ortaya koyan bir bilim adamıdır. Onun türkolojinin bir kaybı olarak niteleyebileceğimiz erken vefatıyla ardından yayını yapılan eserlerden biri de Manchester-John Rylands Kitaplığı'ndaki Kur'an tercümesinin sözlüğüdür: *Middle Turkic Glosses of The Rylands Interlinear Koran Translation*. Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, Budapest 1976.

"Orta Türkçe Sözlüğü"nü hazırlamayı kendisine amaç edinen Eckmann, ne yazık ki bu hususta kaynak eser olarak gördüğü Rylands tercümesi üzerindeki çalışmalarını dahi hayatta iken tamamlayamamıştır. Bu çalışmanın en önemli bölümünü oluşturan sözlüğü, Macar Bilimler Akademisi'nden L. Ligeti'nin

---

29 Z. V. Togan, "Londra ve Tahran'daki İslâmî Yazmalardan Bazılarına Dair", *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi* III, 1959-1960; "The Earliest Translation of the Qur'an into Turkish", *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi* IV, 1964; "Manchester Hs. der Qoranübersetzung als Quelle ersten Ranges für mitteltürkische Studien", *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* LXII, 1969, s. 280-283. *Kur'an ve Türkler*, İstanbul 1971. A. İnan, *Kur'ân-ı Kerim'in Türkçe Tercümeleri Üzerinde Bir İnceleme*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1961, s. 12.

sunuşuyla yayımlanmış, burada *posthumous* eserin yayımlanma aşamaları kaleme alınmıştır. Bu açıklamalara göre çalışmada T. Iványi Arapça kelimelerin çevriyazısını, E. Jeremiás ise Farsça kelimelerin çevriyazısını yapmıştır. Eserin en son baskı ve düzelti görevini ise E. Schütz üstlenmiştir.

Çalışmada Giriş yazısı olarak Eckmann'ın "Eastern Turkic Translations of the Koran" (*Studia Turcica*, Bibliotheca Orientalis Hungarica XVII, Budapest 1971, s. 149-159) başlıklı yazısı -Kur'an Tercümelerinden Örnekler bölümü dışına- kullanılmıştır. Ayrıca Eckmann daha önce "Doğu Türkçesinde Bir Kur'an Tercümesi (Rylands Nüshası)" (*TDAY-Belleten* 1967, s. 51-69) başlıklı yazısında bu nüshayı tanıtmış ve çevirileriyle birlikte metinden örnekler vermiştir. "Two Fragments of a Koran Manuscript with Interlinear Persian and Turkic Translations" (*Central Asiatic Journal* XIII, Wiesbaden 1969, s. 287-290) başlıklı makalesinde ise Arberry'nin Chester Beatty Kitaplığı kataloğunda yer verdiği iki varaklık yazmanın Rylands tercümesine ait olduğu tespitini yapmış ve bu sayfaların çevriyazılarını yayımlamıştır.

Eserde madde başı olarak alınan kelimelerin ilk olarak -alıntı ise ait olduğu dil belirtilip- anlamı daha sonra Arapça ve Farsça karşılıkları verilmiştir. Kur'an'da geçtiği sure ve ayet sayısının hemen yanına yazıldığı örnek cümle ile onun İngilizceye çevirisinden sonra kelimenin orijinal metinde geçtiği cilt-sayfa-satır numaraları sıralanmıştır. Deyimler, birleşik fiiller, tamlamalar ve bazı çekim eki almış kelimeler genelde -birkaç istisna dışına- madde başı olarak ele alınmıştır. Açıklama gerektiren bazı kelimelerde diğer Kur'an çevirilerinden (özellikle TİEM 73 ile Anonim Tefsir) ve yeni Türk dillerinden herhangi bir açıklamaya gidilmeden tanıklar verilmiştir.

Rylands nüshasının sözlüğü, türkologlar tarafından çeşitli yazılarla tanıtılmıştır:

O. F. Sertkaya, "János Eckmann, Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation, Akadémiai Kiadó, Budapest 1976, 359s.", *TDED* XXII, 1974-1976 (1977), s. 280-285. Bu tanıtma yazısı ikinci kez yayımlanmıştır: "Karahanlı Türkçesi Üzerine Yeni Neşriyat", *Türk Kültürü* XV/176, Haziran 1977, s. 491-496.

R. Dankoff, "János Eckmann. *Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation*, Akadémiai Kiadó, 1976", *Journal of the American Oriental Society*, 98/2, 1978, s. 135-137. "Some Notes on the Middle Turkic Glosses", *Journal of Turkish Studies* V, 1981 (1983), s. 41-44. Dankoff, son yazısında 1978 yılında ileri sürdüğü değişiklikler üzerinde daha ayrıntılı olarak durmuş ve ele aldığı kelimelerin geçtiği sayfaların tıpkıbasımlarını çevriyazıları ile vermiştir.

V. L. Ménage, "János Eckmann: *Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation*. (Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI) 359 pp. Budapest: Akadémiai Kiadó, Budapest 1976", *Bulleten of the School of Oriental and African Studies* XLI/1, 1978, s. 216.

A. J. E. Bodrogligeti, "The Technique of the Glossist as a Key to Understanding the Lexical Material of Early Eastern Middle Turkic Interlinear Qor'ān Translations", *UAJ* 50, 1978, s. 19-24. "J. Eckmann, Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation (Budapest: Publishing House of the Hungarian Academy of Sciens, 1976). Pp. 359", *International Journal of Middle East Studies* XI/1, 1980, s. 130-134. Bu yazıda sözlüğün yayına hazırlanışı hakkında bilgi verilmiş, ayrıca özellikle anlamlandırma ve örnek cümlelerin İngilizceye çevirisi konusundaki yanlışlara değinilmiştir.

K. Menges, "Etymologische Notizen zu Eckmanns Mittel-Türkischem Tafsīr", *WZKM* 70, 1978, s. 35-52. Menges, çalışmasında metinlerde nadir olarak geçen bazı kelimelere tarihî ve günümüz Tükçelerinden tanıklar getirerek etimoloji denemeleri yapmaktadır. Ancak bu denemelerin bir kısmına katılmak mümkün değildir.

R. Jaeckel, "Recently Discovered Notes by Eckmann for his Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation", *UAJ* 53, 1981, s. 76-87. Jaeckel, yazısında sözlüğün eleştirisi yanında birtakım eklemelerde de bulunmaktadır.

S. Tezcan, "János Eckmann: Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation. Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, 1976, 359s." *TDAY-Belleten* 1978-1979 (1981), s. 279-294. Bu yazıda Tezcan, eserde dil tarihimiz açısından hapax durumunda olan kimi kelimelerin üzerinde durmuş yanlış kabul ettiği kimi okuyuşları da sebeplerini açıklayarak düzeltmiştir.

Rylands nüshası üzerine yaptığımız bu çalışmanın Metin, Dizin (Türkçe-Arapça-Farsça) ve Notlar bölümlerinde yukarıdaki yazılar büyük bir dikkatle incelenerek değerlendirilmiş ve özellikle Notlar bölümünde yer yer atıfta bulunulmuştur.

Eserin Dil Tarihimizdeki Yeri

Rylands nüshasında eserin yazarı, yazıldığı yer ve tarihi hakkında herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Bu nedenle eser üzerinde türlü sebeplerle söz söyleyen türkologların bu konuda farklı görüşleri olmuştur. Burada bu görüşler ortaya konulacak ve eserin dil özelliklerinden yola çıkılarak bazı görüşler ileri sürülecektir.

Rylands nüshasını ilk olarak tanıtan A. Mingana[30], yazı özelliklerinden dolayı eseri XV. yüzyıl olarak tarihlendirmiştir. Ayrıca kendi ifadesiyle metin üzerinde yaptığı kısa çalışma sonucu, dil özellikleri bakımından nüshanın Kutadgu Bilig'den çok Rabguzî'nin Kısasü'l-Enbiyası'na benzediğini ileri sürmüştür[31].

"Eski Türkçede Üç Kuran Tercümesi" başlıklı yazısında Farsçaya ilk tercümenin tarihini 961 ile 976 yılları arasında tayin edebileceğimizi söyleyen A. İnan, Türkçeye ilk tercümenin de Türklerin 950'de toptan müslüman olmalarından

---

30 A. Mingana, "An Old turki Manuscript of the Koran", *Moslem World* V, 1915, s. 391-398.

31 Mingana 1934, s. 27-28

100 yıl sonra yani XI. yüzyıla ait olabileceği tahminini yapmış ve bu ilk tercümenin bize kadar gelmediğini ifade etmiştir. Ayrıca bu çalışmasında Anonim Tefsiri (A), TİEM 73'deki nüshayı (B) ve Millet Kitaplığı Hekimoğlu Ali Paşa 9 numaralı nüshayı (C) karşılaştırarak bu üç nüshanın XIV yy.'dan kaldığını ve bu tercümelerdeki kelimelerin çoğunun Divanü Lugati't-Türk'te bulunmadığını belirtmiştir. "Eski Kuran Tercümelerinin Dili Meselesi" yazısında ise "Her üç nüshanın bir asıl nüshaya dayandığını tercümelerin birbirine çok uygun olduğu göstermektedir" diyerek asıl nüshaya yani ilk tercümeye işaret etmiştir. Daha sonra Manchester nüshasını tanıma fırsatını bulan İnan, "Eski Kuran Tercümelerinin Dili Meselesi II"de bu nüshada Farsça tercümelerin bulunmasının dikkate değer olduğunu kaydetmiş ve "buna göre bu nüshanın bizim tasavvur ettiğimiz 'asıl nüshaya' daha yakın bulunması mümkündür" diyerek Rylands nüshasını diğer eski Kur'an tercümelerinden ayrı tutmuştur.

Z. V. Togan, 1968 yılında Pakistan'da toplanan Kur'an Kongresi'ne *Kur'an ve Türkler* adlı bildirisi ile katılmış ve bu bildirisinde çalışmamıza konu olan nüsha hakkında son olarak şunları söylemiştir: "Kur'an tam olarak, Taberî Tefsiri esas olmak üzere Samanî hükümdarı Mansur bin Nuh (961-977)un kurduğu bir heyet tarafından farsçaya çevrilmiştir ki, bu sonradan Türkçe tercümesine esas teşkil etmiştir. Heyet azaları arasında bir de İspicab (bugünkü Sayramlı) bir Argu-Türk âlimi de bulunmaktaydı. Argu Türklerinin lehçesi, İslâm öncesi devirde Batı Türklerinin edebî dili, maniheist Türklerin Altın Argu dedikleri dil derecesine yükselmişti. Bu tercümenin tamamlanmamış bir Argu nüshası Manchester'deki John Rylands kütüphanesinde mahfuz bulunmaktadır."

Nüsha üzerinde bugüne kadar en kapsamlı çalışmayı yapan Eckmann ise bu konuda tercümenin "on ikinci yüzyıl ile on üçüncü yüzyıl başları Karahanlı edebî dilinin özelliklerini gösterdiğini" söylemekte ve dili arkaik olan bu nüshanın TİEM tercümesine çok benzediğini vurgulamaktadır[32]. Ayrıca nüshanın paleografik özelliklerinin de bu tarih tespitini desteklediği Eckmann tarafından ileri sürülmüştür. Dankoff'un yazısından tercümede geçen Moğolca alıntı *yosun* 'message, commandment' kelimesinden dolayı Eckmann'ın, XIII. yy'ın sonları ile XIV. yy'ın başları şeklinde tarihlendirme yaptığını da öğreniyoruz. Ancak Eckmann'ın sözlüğünde geçen bu kelime *yumuş* yerine yanlış okunmuştur. Dankoff da ilk yazısındaki bu yanlışı daha sonraki yazısı ile düzeltmektedir[33]. Ligeti, çalışmanın "Önsöz"ünde nüshanın dilini Harezm Türkçesi özelliklerinin de karıştığı Karahanlıca olarak göstermiştir.

S. Tezcan, "Çevirinin yapıldığı tarih bilinmediğine göre bu Kuran çevirisinin Karahanlıca döneminin son ürünlerinden mi yoksa Harezm Türkçesinin başlangıç dönemi ürünlerinden mi sayılması gerektiği tartışma konusu edilebilir" diyerek bu çevirinin her ne olursa olsun geçiş dönemi lehçe özelliği yansıttığını kabul etmiş ve bu yönüyle Rylands nüshasının en çok Rabguzî'nin Kısasü'l-Enbiya'sına benzediğini ileri sürmüştür. Ancak bu konuda kesin hüküm vermekten kaçınarak KE'nın sözlüğünün yapılmasıyla iki eser arasındaki ortak özellikleri belirlemenin mümkün olabileceğini ifade etmiştir. Tezcan, bu konudaki tereddüdünde haklıdır. Çünkü bu satırların yazıldığı zaman KE üzerinde esaslı bir çalışma yapılmamıştı.

---

32 Eckmann 1976, s. 16.

33 Dankoff 1978, s. 136. Dankoff 1981, s. 41.

Bugün için ise KE'nın hem tarafımızdan yapılan Metin ve Dizin çalışmaları hem de Tezcan'ın da içinde yer aldığı komisyon tarafından yayımlanan metin ve sözlük yayınları incelenecek olursa dil özellikleri ve kelime hazinesi bakımından bu iki eserin çok fazla ortak yönlerinin olmadığı görülecektir[34]. Bu düşüncemiz bölüm sonunda yapacağımız değerlendirme ve özellikle Notlar bölümünde yapılan açıklamalarla pekişecektir.

Ş. Tekin "Eski Türk Yazı Dillerinin Özellikleri Üzerine Düşünceler" adlı makalesinde Rylands nüshasının ilk Farsça tercümeyi yapan heyetin Türk asıllı üyeleri tarafından yapılmış olduğu iddiasını şöyle ifade etmektedir[35]: "Sâmânî hükümdarı Mansûr bin Nûh I (öl. m.s. 976)'un emriyle Kur'an-ı Kerîm ilk defa bir başka dile yani Farsçaya tercüme edilir. Bu tercüme Taberî'nin Arapça yazdığı meşhur tefsirine dayanmaktadır ve metnin satır aralarına Arapça kelimelerin Farsça karşılıkları verilmekle yapılmıştır. Kaynaklar bu tercümenin büyük bir heyet tarafından meydana getirildiğini zikrederler. Bu heyetin içinde Maveraünnehir'deki İsbicab adlı şehirden gelme iki âlim de zikredilmiştir. Bu şehir halkının Türkçe konuştuğunu biliyoruz. Şimdi, Karahanlı Türkçesiyle yapılmış gene satır-altı Kur'an tercümelerinden biri (Manchester, John Rylands Ktp.) ayrıca aynı Farsça tercümeyi de ihtiva etmektedir. Yani bu nüsha üç dillidir: Arapça, [satır altında: Farsça, [onun da altında, daha ufak harflerle:]Karahanlı Türkçesi. Acaba Türkçe metin, Mansûr bin Nûh heyetinin bu Türk asıllı üyeleri tarafından mı meydana getirilmiştir? Eğer bu böyle değilse M. b. Nûh heyetinin hazırladığı Farsça tercüme nüshalardan birinde Türkçesiyle birlikte niçin bir arada bulunuyor? İşte bunun izahı güç. Buna göre, başka bir aksi delil çıkıncaya kadar ilk Karahanlıca Kur'an tercümesinin Farsçası ile birlikte Sâmânî hükümdarı Mansûr b. Nûh I. (öl. M.S. 976) zamanında yapılmış olabileceğini kabul edeceğiz.

İşte Karahanlı yazı dilinin ilk örneği olan bu tercümeyi aş. yk. 100 yıllık bir ara ile Yusuf Has Hâcib'in Kutadgu Bilig'i takip eder. Y.H. Hâcib'in çağdaşı ve büyük bir ihtimalle Karahanlı hanedanına mensup olan Mahmud el-Kaşgarî'nin Dîvânü Lügât-it-Türk'ündeki Türkçe parçalar (manzumeler, atasözleri vb.) da aynı yazı dilinin temsilcileridir."

Ş. Tekin'in üzerinde çalıştığımız nüsha hakkındaki görüşlerini bir de şu gözle değerlendirelim:

I. Rylands nüshası, Mansur bin Nuh'un buyruğuyla Maveraünnehr'de toplanan heyetin İspicablı iki Türk âlimi tarafından yapılmıştır.

İlk Farsça tercümeyi yapan heyette İspicablı iki âlimin yer aldığı, Tekin'in iddiası değil, söz konusu tercümenin başındaki açıklamalarda yer alan bir gerçektir. Bu açıklama ilk tercümeye atfen Bursa İnebey Kütüphanesi Genel 4440 ve 4441'de kayıtlı bulunan ve 621 yılı Zilkade'sinin son günü yani 13 Aralık 1224 tarihinde

---

34 A. Ata, *Ḳışaṣü'l-Enbiyā. I. Giriş-Metin-Tıpkıbasım*, TDK Yayınları:681-1, Ankara 1997; *II. Dizin*, TDK Yayınları:681-2, Ankara 1997. H.E. Boeschoten - M. Vandamme - S. Tezcan, *Al-Rabghūzī. The Stories of the Prophets. I. Critically Edit; II. Translate*, Leiden 1995.

35 Ş. Tekin, "Eski Türk Yazı Dillerinin Özellikleri Üzerine Düşünceler ve Bunların Teşekkülü ile Türk Siyasi Birlikleri Arasındaki İlişkiler", *Tarih ve Toplum* 101, 1992, s. 9-19. A. Ata, "İlk Türkçe Kur'an Tercümesi", *Mustafa Canpolat Armağanı*, Yayımlayanlar: A. Ata-M. Ölmez, Ankara 2003, s. 41-55.

Konya'da istinsah edilen iki ciltlik Farsça Kur'an tercümesinde de kısaca şu şekilde geçmektedir: "... Bu ülkenin halkı Farsça bilir, Arapça bilmez ... onun için tercüme edilmelidir. ... Ve bütün Maveraünnehr âlimleri Semerkand, Buhara, Belh ve İsbicab şehirlerinden toplandılar ve tercüme ettiler."

Ayrıca Rylands tercümesinin İspicablı bir Türk tarafından yapıldığını şu dil özelliği ortaya koymaktadır: Tercümede gelecek zamanın ve şart kipinin hikâye birleşik çekimi *-ġatım* (*<-ġa ertim*):*ḳurtulġatım* 26/41b3; *-GAtI ~ -GAytI* (*<-GA ~ -GAy erti*): *ḳılġatı* 26/56a2 ve 36/4a3 ~ *ḳılġaytı* 36/9b2 (krş. *ḳılġay erdi* 30/81b2); *-GAtlmlz / -ġaytımız / -ḳatımız* (*<-GA ~ -GAy ~ -ḳay ertimiz*): *bérgetimiz* 26/38b3; *-ġatıŋgız* (*<-ġa ertiŋgiz*): *uḍġatıŋgız* 26/51a1; *-GAtIlAr ~ -ġaytılar ~ -ġaylartı* (*<-GA ~ -GAy ertiler ~ -ġaylar erti*): *ölmegetiler* 25/21a2; -seti (*<-se erti*): *tileseti* 27/54a1 şeklindedir. Bu yapıyla ilgili açıklamalar Notlar'da yapılmıştır. Küçük fonetik farklarla tarihî metinlerimizden Rylands nüshası dahil dört eserde tespit ettiğimiz bu özelliğin geçtiği diğer bir eser Sibicabî (Sibicāb isminden İspicāb, İsficāb: Türkçe Sayram şehrinde doğmuş olduğu anlaşılıyor)'nin 1397-98 yılında yazdığı ve Türkistan valisi Timur'un oğullarından Miran Şah'ın oğlu Muhammed Sultan'a ithaf edilen Gülistan tercümesidir. Eckmann, "Sadî Gülistan'ının Bilinmeyen Çağatayca Bir Çevirisi" (*TDAY-Belleten* 1968 (1969), s. 279) başlıklı yazısında bu eserin dil özellikleri hakkında bilgi vermiştir. İlk Çağatay dönemi eserlerinden kabul edilen bu tercümenin Rylands nüshası ile ortaklaşan ve bu nedenle İspicab bölgesine özgü yapı olarak yorumlayacağımız tek özelliği ne Harezm ne de Çağatay Türkçesiyle yazılmış bir başka eserde rastlanılan *bolsadı* 'olsaydı', *tirilsedi* 'yaşasaydı' şekilleridir. Bu yapının geçtiği üçüncü eser, Harezmli Hafız Divanı'dır. İlk dönem Çağatay şairlerinden biri olarak değerlendirilen Harezmli Hafız'ın divanında Timur'un torunlarından Sultan İbrahim'e (öl. 1435) mersiye de vardır. Bu eserde *yaġġaydı* örneğinde *-ġaydı* eki geçerken *-sadı* (*<-sAtI* Rylands nüshasında) geçmemektedir. Yine aynı şekilde *-ġaydı / -ġadı* (*<-ġaytı / -ġatı* Rylands nüshasında) eklerinin geçip *-sadı* ekinin bulunmadığı bir eser, Eckmann'ın da belirttiği gibi Hucendî'nin Letâfetnâme'sidir.

Eckmann, Rylands nüshası, Letâfetnâme ve Gülistan tercümesi arasındaki bu benzerlikten dolayı şu yargıya varmaktadır[36]: "Bilindiği gibi Samanoğlu Mansur b. Nuh'un Kur'an'ı Farsçaya çevirmek vazifesini verdiği kurul üyeleri arasında İsficablı bir Türk de vardı. Bunun için Z. V. Togan ilk Türkçe Kur'an çevirisinin bu (Argu) Türk bilgini tarafından yapıldığını sanmaktadır. Rylands nüshasındaki Türkçe çevirinin de aynı bölgede yapılmış veya hiç olmazsa o bölgeye özgü bir dil özelliğini saklamış olduğu akla gelebilir." Eckmann'ın İspicab bölgesine özgü bu özelliği vurgulaması isabetlidir. Ancak bizce onun yanıldığı bir husus vardır ki o da 1397-1398 tarihli Gülistan Tercüme'sindeki *bolġaydı, tirilsedi, bolsadı* yapılarının arkaik şekilleri olan Rylands nüshasındaki *bolġatı ~ bolġaytı* ve *tirilseti* vb. yapılarının dönem olarak daha önceyi yansıtmış olmasıdır.

II. Tekin, Rylands nüshasının ilk Farsça tercümeyle aynı zamanda yapıldığını kabul ettiğinden Karahanlı yazı dilinin ilk örneği olarak bu tercümeyi göstermektedir. A. Inan da yukarıda Tekin'in bu görüşüne benzer bir şekilde

[36] J. Eckmann, *TDAY-B* 1967, s. 58-59.

Rylands nüshasını diğer Doğu Türkçesi Kur'an tercümelerinin asıl nüshası yani ilk nüshası olarak nitelendirmişti.

Rylands nüshasının Uygur Türkçesi ve hemen devamında ilk dönem Karahanlı eserleriyle ne derece örtüştüğüne aşağıdaki açıklamalarımız da yardımcı olacaktır kanısındayız. Bu ifademizin nedenini yine metnin dil özelliklerinden yola çıkarak açıklamaya çalışacağız (Aşağıdaki maddeler daha ayrıntılı bir şekilde çalışmamızın Notlar bölümünde verilmiştir):

1. Zamirlere ulanan çıkma ve bulunma durumu (*+dln, +dA*) eklerinin ilgi hali ekinden sonra gelmesine tanık olan metin KB'dir. Başka tarihî metinlerde karşılaşmadığımız bu özellik Rylands nüshasında mevcuttur: *anıngdın* 34/6a2, *anıngda* 38/31a2. Aynı yapının TİEM 73'teki Kur'an tercümesinde de geçtiği Eckmann'ın bu nüshayla ilgili makalesinde kayıtlıdır[37].

2. Çokluk II. şahıs zamiri KB'te *siz* ve *sizler* yanında *siler* şeklinde geçmektedir. Gerek Karahanlı döneminin diğer eserlerinde gerekse başka tarihî yazı dillerinde bulunmayan bu yapı, Rylands nüshasında altı örnekte yer almaktadır. Ayrıca Eckmann'ın yukarıda anılan çalışmasında TİEM 73'teki tercümede ekli örneklerde *siler*'in geçtiğini görmekteyiz.

3. DLT'te emri pekiştiren *-a* ünlem edatı Rylands nüshasında aynı işlevde *ḳılıng-a* 38/6b1, *körsün-e* 38/30b1, *ḳılmasun-a* 38/63a3, *ḳılsun-a* 38/83a3 örneklerinde de geçmektedir.

4. DLT'te *atlaḳa, tatlaḳa, ıtlaḳa, ışlaḳa, aşlaḳa, ḳışlaḳa* örneklerinde geçen *+la* çokluk eki Rylands tercümesinde de azımsanmayacak sayıda geçmektedir.

5. Söz varlığı bakımından Rylands tercümesi, gerek Uygur Türkçesi metinleri gerekse KB ve DLT'le pek çok ortak kelime içermektedir. Aşağıda Uygur metinleri, DLT ve KB ile tercümenin ortak söz varlığını gösterecek birkaç örnek sıralanmıştır. Bu kelimelerin önemi sadece parantez içinde verilen tanık eserlerde (ya da tarihî Türkçelerde) yer almasıdır: *üterçi* (Uyg.), *ınçıḳla-* (Uyg.), *ap* (Uyg., KB, DLT), *apang* (Uyg., KB, DLT), *muyan* (Uyg., KB, DLT), *erkle-* (Uyg., KB, DLT), *çıngar-* (Uyg., DLT), *üstel-* (Uyg., DLT), *yumuş* (Uyg., KB, DLT), *ḳarşı* (Uyg., DLT, KB, Seng.), *küḍezçi* (Uyg., KB, DLT), *tamduḳ* (Uyg., DLT), *tusu* (Uyg., DLT), *kew-* (Uyg., DLT), *amarı* (Uyg., Tef., KE), *irte-* (DLT, KB), *emit-* (KB, DLT, Tuh.), *bıçıġ* (DLT, Tef.), *elükle-* (DLT, Tef., KW), *şamuşa* (DLT, ME), *üsk* (KB, Tef., HŞ), *yelin-* (<yalın- KB), *inçlen-* (KB), *ḳızġutluġ* (DLT), *şuvşamaḳ* (DLT), *sıġır-* (DLT), *yaşangur-* (DLT), *işler* (DLT), *liva* (DLT), *amurt-* (DLT), *çıḳrıḳ* (DLT), *turılan-* (DLT).

---

[37] J. Eckmann, "Eine ostmitteltürkische interlineare Koranübersetzung", *Ural-Altaische Jahrbücher* XXXI (1959), s. 78.

Bunun dışında farklı anlam kazanmış kelimelerin (*yoḳlat-, üzeñgü, emit-*, aç- gibi) yanında Rylands nüshasında *hapax* durumunda olan kelimeler de vardır: *azaġu, ançaḳlı ... teg, kiḍit-, küḍezçin* (n'li şekliyle), *ürger-, erk ḳural, şiftar öçek, erked-, ataşıḳ, teñgeşik, ulaşıḳlıḳ, eske-, yelin(igli), toḳsuġlı, üsten-*.

Aşağıda Rylands nüshasında bulunup da tarihî dönem metinlerinde yer almayan (veya nadir geçen) ilginç deyim ve terimlerden örnekler verilmiştir. Bunlardan özellikle dinî terminolojinin Türkçeyle karşılanması için büyük bir çaba gösterildiği anlaşılmaktadır.

Terimler[38]

açuḳluġ [ḥelāl], *açuḳluḳ* [fetḥ], *aḍırmaḳ* [furḳān], *aḍır- seç-* [ḥükm], *aġırlıġ mezgit* [mescidü'l-ḥarām], *arıġ ay-* [tesbīḥ], *arıġ yūd ḳıl-* [tesbīḥ], *arıġ Tañgrı* [subḥān], *arıġ yer* [muḳaddes], *arıġ cān yaᶜnı Cibrīl* [rūḥu'l-ḳuds], *arıġlıḳ* [zekāt], *artatur* [fesād], *artuḳluḳ* [faźl], *atanmış öḍ* [ecel], *ataşıḳ* [semiyy], *alḳış bérmek* [taḥiyyeᵗ], *bélgiştürmek* [ᶜibreᵗ], *belgü* [āyet], *biçmek kesmek* [ḥükm], *bıçıġ* [ᶜahd / *miṣāḳ, zimmeᵗ*], *boġuzlaġu* [ẕibḥ], *bu ajun* [dünyā], *bitig* [nusḫaᵗ], *bitin-* [istinsāḫ], *bulġaḳ* [fitneᵗ], *bulġaḳ sınaġ* [fitneᵗ], *bulġanuḳ / söz tutmaġlı boḍun / tañgrı fermānından çıḳġan / yarlıġdın çıḳıġlı / yoldın çıḳıġlı* [fāsıḳ], *bütün söz* [ḥikmeᵗ], *bütünlük* [miṣāḳ], *çıñarıġlı* [muşaddıḳ], *eski keçki* [ḳadīm], *éw boḍnı* [ehl-i beyt], *ıḍılmış* [mürsel], *iḍi / igitgen / törütgen* [Rabb], *irinç* [niᶜmeᵗ], *ᶜīsā éşleri* [ḥavārī], *kesilmiş* [farīżaᵗ], *kezigli* [ṭāᵓif (vesvese için)], *kiḍinki / kiḍinki kün* [āḫireᵗ], *kiḍinki sarāy* [dārü'l-āḫiret], *ḳopmaḳ* [ḳıyāmeᵗ], *ḳoş- / toḳı- / yalġan ḳoş- / yalġan yarat-* [iftirāᵓ], *ḳutluġ namāzlı zekātlı* [mübārek], *yaşru sözlegli bol-* [neciyy], *nūr körkit-* [tecellī], *oḳıġu* [ḳurᵓān], *osanuḳ* [ġāfil], *ögdi* [ḥamd], *öknüp yan- / yan-* [tevbet], *örtmek* [maġfireᵗ], *peyġamber ewi boḍnı* [ehl-i beyt], *raḥmetdin umunçsuz* [İblīs], *saḳış küni* [yevmü'd-dīn], *soñg sarāy* [āḫireᵗ], *söz ḳoşġu* [şāᶜir], *taġda yatġan* [rāhib], *tamuġ* [nār], *tamuġ otı* [cehennem], *Tañgrıḳa yan-* [tevbeᵗ], *tapunġu / tapunġuluḳ İḍi / tapunmaḳḳa Tañgrı* [ilāh], *teggüçi* [muşībeᵗ], *teñglemek* [taḳdīr], *turġu būstānlar / turġu uştmaḥlar / ulaşu turġu uştmaḥlar* [cennāt-ı ᶜAdn], *tutur-* [tavşiyeᵗ], *ul / yer töşek* [ḳāᶜidet], *ulaşıḳlıḳ* [neseb], *uluġ kün* [yevmü'l-ḳıyāmeᵗ], *yaḳınraḳ* [dünyā], *yaḳın tiriglik* [ḥayātü'd-dünyā], *yaraşıḳlıḳ* [tevfīḳ], *yawuḳ* [dünyā].

Deyimler

aḍaḳ tik- [işrār], *aḍaḳın turġan* [ḳānit], *arḳa suwı / oñgurḳa suwı / uça suwı* [nutfeᵗ], *arḳa bérigli* [müdbir], *arḳada oltur-* [ḥalef], *aşaḳ yer* [ġāᵓit], *boyun bér-* [iṭāᶜat / islām / teslīm], *boyun bérigli* [muslim / musaḫḫar], *boyun su-* [islām / iṭāᶜat

[38] Esma-i hüsnanın Türkçe karşılıkları bu örnekler arasına katılmamıştır. Bunun için bkz: A. Ata, "Türk Dilinde Esma-i Hüsna", IV. Uluslararası Türk Dil Kurultayı, Eylül 2000, Çeşme / İzmir. "Soñg Sarāy", Türkçede Dinî Tabirler, 12 Mart 2004, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

/ teslîm], *cān al-* [tevaffī], *cān kir-* [tevaffī], *çalpak iş* [faḥşā^{c}], *iç dōst* [velîce^{t}], *iki yüzlüg* [munāfiḳ], *iki yüzlüglük ḳıl-* [munāfeḳa^{t}], *ḳadġu yémek* [ġamm], *kŏngül bağla-* [murābeṭa^{t}], *kŏngül kiri* [daḫāl], *kŏngül ur-* [tevekkül], *kŏngülsüzün* [kerh^{en}], *könike tut-* [taṣdīḳ], *köz kemiş-* [iṭṭılā^{c}], *köz tut-* [irtiḳāb / terabbus], *közi yümüklüg* [ḳaṣîretü'ṭ-ṭarf], *ḳulak tut-* [istima^{c}], *ḳulaḳ tut- / kemiş-* [ilḳā^{c}u's-sem^{c}], *örtügli oynaş* [ḫidn], *örtügli düşmān* [ḫidn], *ten tileki* [hevā / şehve^{t}], *til ét-* [lemz], *uçuzluḳ ḳıl-* [^{c}unuvv], *yer titremeki* [recfe^{t}], *yer uçı* [ufḳ], *yinçke ḳız* [fetā^{t}], *yoḳ söz* [buḫtān], *yumşaḳ kŏngüllüg* [ẕelîl], *yüreksiz bol-* [feşel], *yüreksizlik ḳıl-* [feşel], *yüzi açuḳ (ḳunçuy)* [şeyyibe^{t}].

Yukarıdaki örneklere rağmen Rylands nüshası Kur'an tercümesinde Arapça ve Farsça alıntıların sayısı fazladır. Sertkaya'nın tespitlerine göre Rylands nüshasında yabancı unsurların oranı %14'tür. Bu durum, XI. yy'dan kalan Uygur harfleriyle yazılmış belgelerde de görülmektedir[39].

Rylands nüshasını ilk Türkçe Kur'an tercümesi kabul etmemizin nedenleri arasında son olarak fizikî durumunu da vurgulamak yerinde olacaktır. Çünkü her sayfasında 3 satır bulunan ve sure başlarında tek satırlık sayfalarda olağanüstü tezhiplerin yer aldığı toplamı 30 cilt tutan, bugün için sadece 14 cildi elimizde bulunan söz konusu Kur'an tercümesinin bu haliyle sıradan bir tercüme olmadığı açıktır.

[39] O.F. Sertkaya, *TDED* 1974-1976, s. 284. Ş. Tekin, "Bilinmeyen En Eski İslami Türkçe Metinler: Uygur Harfleriyle Yazılmış Karahanlılar Devrine Ait Tarla Satış Senetleri, 473, 483=1080, 1090", *Selçuklu Araştırmaları Dergisi* 4, 1975, s. 157-186.

KISALTMALAR

AH: R. R. Arat, *Edib Ahmed b. Mahmud Yügneki. Atabetü'l-Hakayık*, Türk Dil Kurumu Yayınları:32, Ankara 1992.

Ar.: Arapça.

Ata 1992: A. Ata, "Karaçay, Balkar ve Kumuk Türkçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi", *Türkoloji Dergisi*, Ankara 1992.

AY: M. Ölmez, *Altun Yaruk III. Kitap (=5, Bölüm)*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi:1, Ankara 1991.

Borovkov 1963: A. K. Borovkov, *Leksika Credneaziatskogo Tefsira. XII-XIII. vv.*, Moskva 1963.

C. Kaya 1994: C. Kaya, *Uygurca Altun Yaruk. Giriş-Metin-Dizin*, Türk Dil Kurumu Yayınları:607, Ankara 1994.

CTD: R. Dankoff, J. Kelly, *Compendium of The Turkic Dialects. I*, Harvard Üniversitesi 1982; *II*, 1984; *III*, 1985.

Dankoff 1978: R. Dankoff, "Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation. By J. ECKMANN. Bibliotheca Orientalis Hungarica, XXI. Pp. 359. Budapest", *Journal of the American Oriental Society* 98.2 (1978), s. 135-137.

DLT: B. Atalay, *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi. I*, Türk Dil Kurumu Yayınları:521; *II*, TDK Yayınları: 522; *III*, TDK Yayınları 523; *IV. Endeks*, TDK, Ankara 1943.

DS: *Derleme Sözlüğü. V*, Türk Dil Kurumu Yayınları:211/5, Ankara 1972.

DTSl.: *Drevnetyurkskiy Slovar'*, Leningrad 1969.

EDPT: G. Clauson, *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteeth-Century Turkish*, Oxford 1972.

Erdal I: M. Erdal, *Old Turkic Formation. I-II*, Wiesbaden 1991.

Eren 1999: H. Eren, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara 1999.

ESTYa.: E.V. Sevortyan, *Etimologiçeskiy Slovar' Tyurkskix Yazıkov. I*, Moskva 1974; *II*, Moskva 1978; *III*, Moskva 1980; *IV*, Moskva 1989; *V*, Moskva 1997.

ETŞ: R.R. Arat, *Eski Türk Şiiri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1991.

Far.: Farsça.

Hak.: Hakas Türkçesi.

Hamilton 1998: J.R. Hamilton, *Budacı İyi ve Kötü Kalpli Prens Masalının Uygurcası*, (Türkçeye Çevirenler: E. Korkut-İ. Birkan), Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi:11, Ankara 1998.

HŞ: N. Hacıeminoğlu, *Kutb'un Husrev ü Şirin'i ve Dil Hususiyetleri*, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 1378, İstanbul 1968.

KB III: K. Eraslan, O.F. Sertkaya, N. Yüce, *Kutadgu Bilig III. İndeks*, İstanbul 1979.

KE: A. Ata, *Kısasü'-Enbiyâ. I. Giriş-Metin-Tıpkıbasım*, Türk Dil Kurumu Yayınları:681-1, Ankara 1997; *II. Dizin*, TDK Yayınları: 681-2, Ankara 1997.

Kİ: A. Caferoğlu, *Abû-Hayyân. Kitâb al-İdrâk li-lisân al-Atrâk*, İstanbul 1931.

KKAM 2000: *Kur'ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli*, Türk Diyanet Vakfı Yayınları/86-A, Ankara 2000.

Kklp.: Karakalpak Türkçesi.

KP: bkz. Hamilton 1998.

Krg.: Kırgızca.

KrgRSl.: K. K. Yudahin, *Kirgizsko-Ruskiyy Slovar'*, Moskva 1965.

KW: K. GrØnbech, *Komanisches Wörterbuch*, Kopenhagen 1942.

Kzk.: Kazakça.

KzkSl.: *Türk Dünyası Araştırmaları*, Haziran 1984.

ME: N. Yüce, *Mukaddimetü'l-Edeb*, Türk Dil Kurumu Yayınları:535, Ankara 1988.

Menges 1978: K. Menges, "Etymologische Notizen Zu Eckmanns Mittel-Türkischem Tafsīr", *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgeniandes* 70 (1978), s. 35-52.

Mevarid: M. Sarı, *El-Mevarid. Arapça-Türkçe Lûgat*, İstanbul 1982.

MTGR: J. Eckmann, *Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation*, Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976.

NF: J. Eckmann, *Nehcü'l-Feradis. I. Tıpkıbasım*, Türk Dil Kurumu Tıpkıbasımlar Dizisi:35, Ankara 1956.

NF III: A. Ata, *Nehcü'l-Ferādîs. III. Dizin-Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları:518, Ankara 1998.

Nog.: Nogay Türkçesi.

OyRSl.: N.A. Baskakov, *Oyrotsko-Russkiy Slovar'*, Moskva 1947, s. 190.

Ölmez 1991: bkz. AY.

Özb.: Özbekçe.

Pekarskiy 1945: E. Pekarskiy, *Yakut Dili Sözlüğü*, C. I, T.D.K. C.III.4, İstanbul 1945.

RAltSl.: A.N. Baskakov, *Russko-Altayskiy Slovar'*, Moskva 1964.

Sans.: Sanskritçe.

SDD: *Söz Derleme Dergisi I*, Türk Dil Kurumu, İstanbul 1939; *II*, İstanbul 1941; *III*, İstanbul 1942.

Seng.: G. Clauson, *Muhammad Mahdī Xān. Sanglax. Facsimile Text*, London 1960.

Steingass: F. Steingass, *Persian-English Dictionary*, Lebanon.

Sogd.: Sogdça.

Ş. Tekin 2001: Ş. Tekin, *İştikakçının Köşesi*, Simurg, İstanbul 2001.

Tac.: Tacikçe.

TatRSl.:*Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Moskva 1966.

Tef.: bkz. Borovkov 1963.

Tekin 1989: T. Tekin, *XI. Yüzyıl Türk Şiiri*, Türk Dil Kurumu Yayınları:541, Ankara 1989.

Tezcan 1981: S. Tezcan, "J. Eckmann: Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation. Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976, 359s, 8", *TDAY-Belleten 1978-1979*, Ankara 1981, s. 279-294.

TMEN: G. Doerfer, *Türkische und Mongolische Elemente Im Neupersischen. I*, Wiesbaden1963; II, Wiesbaden 1965; III, Wiesbaden 1967; IV, Wiesbaden 1975.

TrkmSl.: T. Tekin, M. Ölmez, E. Ceylan, Z. Ölmez, S. Eker, *Türkmence-Türkçe Sözlük*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi:18, Ankara 1995.

TS III: *Tarama Sözlüğü III*, Türk Dil Kurumu Yayınları:212, Ankara 1967.

TT: W. Bang, A. von Gabain, *Türkische Turfan-Texte. I*, Berlin 1929; *III*, Berlin 1930; *IV*, Berlin 1930; *X*, Berlin 1959. R. Rachmati, W. Eberhard, *Türkische Turfan-Texte. VII*, Berlin 1936.

TT İndex: W. Bang, A. von Gabain, *Analytischer Index zu den Fünf Ersten Stücken Der Türkischen Turfan-Texte*, Berlin 1931.

TüSl.: *Türkçe Sözlük. I-II*, Türk Dil Kurumu Yayınları, (9. Baskı) Ankara 1998.

U: F.W.K. Müller, *Uigrica. II*, Berlin 1911; *III*, Berlin 1922.

VWTD: W. Radloff, *Versuch eines Wörterbuches Der Türk-Dialecte* I. St. Petersbourg 1893; *IV*, St. Petersbourg 1911.

UzRSl.: *Uzbeksko-Russkiy Slovar'*, Moskva 1959.

YUyg.: Yeni Uygur Türkçesi.

Yüce 1988: bkz. ME

Zajaczkowski 1961: A. Zajaczkowski, *Najstarsza Wersja Turecka Ḫusräv u Şīrīn Qutba III*,Warszawa 1961.

BİBLİYOGRAFYA

Arat, R.R., *Edib Ahmed b. Mahmud Yügneki. Atabetü'l-Hakayık*, Türk Dil Kurumu Yayınları:32, Ankara 1992.

_____, *Eski Türk Şiiri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1991.

_____ (R. Rachmati) - W. Eberhard, *Türkische Turfan-Texte. VII*, Berlin 1936.

Arberry, A.J., *The Koran Illuminated. A Handlist of the Korans in the Chester Beatty Library*, Dublin 1967.

Ata, A., "Karaçay, Balkar ve Kumuk Türkçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi", *Türkoloji Dergisi*, Ankara 1992.

_____, *Ḳıṣaṣü'-Enbiyā. I. Giriş-Metin-Tıpkıbasım*, Türk Dil Kurumu Yayınları: 681-1, Ankara 1997; *II. Dizin*, TDK Yayınları: 681-2, Ankara 1997.

Atalay, B., *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi. I*, Türk Dil Kurumu Yayınları:521; *II*, TDK Yayınları: 522; *III*, TDK Yayınları 523; *IV. Endeks*, TDK, Ankara 1943.

Bang, W. - Gabain, A., *Türkische Turfan-Texte. I*, Berlin 1929; *III*, Berlin 1930; *IV*, Berlin 1930; *X*, Berlin 1959.

_____, *Analytischer Index zu den Fünf Ersten Stücken Der Türkischen Turfan-Texte*, Berlin 1931.

Baskakov, N.A., *Oyrotsko-Russkiy Slovar'*, Moskva 1947.

_____, *Russko-Altayskiy Slovar'*, Moskva 1964.

Bodrogligeti, A.J.E., "The Technique of the Glossist as a Key to Understanding the Lexical Material of Early Eastern Middle Turkic Interlinear Qor'ān Translations", *Ural-Altaische Jahrbücher* 50, 1978, s. 19-24.

_____, "J. Eckmann, Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation (Budapest: Publishing House of the Hungarian Academy of Sciens, 1976). Pp. 359", *International Journal of Middle East Studies* XI/1, 1980, s. 130-134.

Borovkov, A.K., *Leksika Credneaziatskogo Tefsira. XII-XIII. vv.*, Moskva 1963.

Caferoğlu, A., *Abû-Hayyân. Kitâb al-İdrâk li-lisân al-Atrâk*, İstanbul 1931.

Clauson, G., *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteeth-Century Turkish*, Oxford 1972.

_____, *Sanglax. A Persian Guide to the Turkish Language by Muhammad Mahdi Xān*, London 1960.

Dankoff, R., "Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation. By J. ECKMANN. Bibliotheca Orientalis Hungarica, XXI. Pp. 359. Budapest", *Journal of the American Oriental Society* 98.2 (1978), s. 135-137.

_____, "Some Notes on the Middle Turkic Glosses", *Journal of Turkish Studies* V, 1981 (1983), s. 41-44.

BİBLİYOGRAFYA

Arat, R.R., *Edib Ahmed b. Mahmud Yügneki. Atabetü'l-Hakayık*, Türk Dil Kurumu Yayınları:32, Ankara 1992.

_____, *Eski Türk Şiiri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1991.

_____ (R. Rachmati) - W. Eberhard, *Türkische Turfan-Texte. VII*, Berlin 1936.

Arberry, A.J., *The Koran Illuminated. A Handlist of the Korans in the Chester Beatty Library*, Dublin 1967.

Ata, A., "Karaçay, Balkar ve Kumuk Türkçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi", *Türkoloji Dergisi*, Ankara 1992.

_____, *Ḳıṣaṣü'-Enbiyā. I. Giriş-Metin-Tıpkıbasım*, Türk Dil Kurumu Yayınları: 681-1, Ankara 1997; *II. Dizin*, TDK Yayınları: 681-2, Ankara 1997.

Atalay, B., *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi. I*, Türk Dil Kurumu Yayınları:521; *II*, TDK Yayınları: 522; *III*, TDK Yayınları 523; *IV. Endeks*, TDK, Ankara 1943.

Bang, W. - Gabain, A., *Türkische Turfan-Texte. I*, Berlin 1929; *III*, Berlin 1930; *IV*, Berlin 1930; *X*, Berlin 1959.

_____, *Analytischer Index zu den Fünf Ersten Stücken Der Türkischen Turfan-Texte*, Berlin 1931.

Baskakov, N.A., *Oyrotsko-Russkiy Slovar'*, Moskva 1947.

_____, *Russko-Altayskiy Slovar'*, Moskva 1964.

Bodrogligeti, A.J.E., "The Technique of the Glossist as a Key to Understanding the Lexical Material of Early Eastern Middle Turkic Interlinear Qor'ān Translations", *Ural-Altaische Jahrbücher* 50, 1978, s. 19-24.

_____, "J. Eckmann, Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation (Budapest: Publishing House of the Hungarian Academy of Sciens, 1976). Pp. 359", *International Journal of Middle East Studies* XI/1, 1980, s. 130-134.

Borovkov, A.K., *Leksika Credneaziatskogo Tefsira. XII-XIII. vv.*, Moskva 1963.

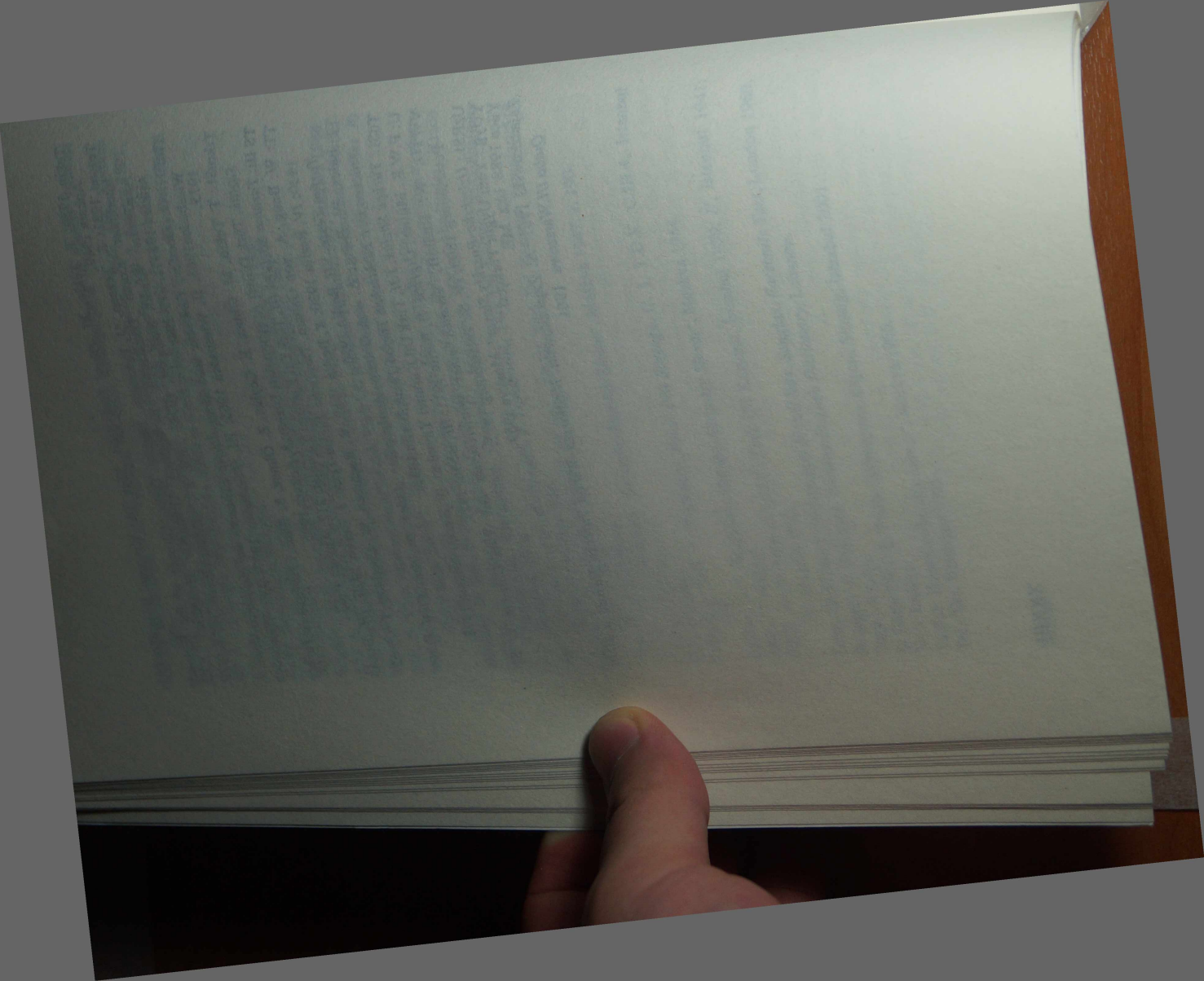
Caferoğlu, A., *Abû-Hayyân. Kitâb al-İdrâk li-lisân al-Atrâk*, İstanbul 1931.

Clauson, G., *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteeth-Century Turkish*, Oxford 1972.

_____, *Sanglax. A Persian Guide to the Turkish Language by Muhammad Mahdî Xān*, London 1960.

Dankoff, R., "Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation. By J. ECKMANN. Bibliotheca Orientalis Hungarica, XXI. Pp. 359. Budapest", *Journal of the American Oriental Society* 98.2 (1978), s. 135-137.

_____, "Some Notes on the Middle Turkic Glosses", *Journal of Turkish Studies* V, 1981 (1983), s. 41-44.

BİBLİYOGRAFYA

Arat, R.R., *Edib Ahmed b. Mahmud Yügneki. Atabetü'l-Hakayık*, Türk Dil Kurumu Yayınları:32, Ankara 1992.

_____, *Eski Türk Şiiri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1991.

_____ (R. Rachmati) - W. Eberhard, *Türkische Turfan-Texte. VII*, Berlin 1936.

Arberry, A.J., *The Koran Illuminated. A Handlist of the Korans in the Chester Beatty Library*, Dublin 1967.

Ata, A., "Karaçay, Balkar ve Kumuk Türkçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi", *Türkoloji Dergisi*, Ankara 1992.

_____, *Ḳıṣaṣü'-Enbiyā. I. Giriş-Metin-Tıpkıbasım*, Türk Dil Kurumu Yayınları: 681-1, Ankara 1997; *II. Dizin*, TDK Yayınları: 681-2, Ankara 1997.

Atalay, B., *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi. I*, Türk Dil Kurumu Yayınları:521; *II*, TDK Yayınları: 522; *III*, TDK Yayınları 523; *IV. Endeks*, TDK, Ankara 1943.

Bang, W. - Gabain, A., *Türkische Turfan-Texte. I*, Berlin 1929; *III*, Berlin 1930; *IV*, Berlin 1930; *X*, Berlin 1959.

_____, *Analytischer Index zu den Fünf Ersten Stücken Der Türkischen Turfan-Texte*, Berlin 1931.

Baskakov, N.A., *Oyrotsko-Russkiy Slovar'*, Moskva 1947.

_____, *Russko-Altayskiy Slovar'*, Moskva 1964.

Bodrogligeti, A.J.E., "The Technique of the Glossist as a Key to Understanding the Lexical Material of Early Eastern Middle Turkic Interlinear Qor'ān Translations", *Ural-Altaische Jahrbücher* 50, 1978, s. 19-24.

_____, "J. Eckmann, Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation (Budapest: Publishing House of the Hungarian Academy of Sciens, 1976). Pp. 359", *International Journal of Middle East Studies* XI/1, 1980, s. 130-134.

Borovkov, A.K., *Leksika Credneaziatskogo Tefsira. XII-XIII. vv.*, Moskva 1963.

Caferoğlu, A., *Abû-Hayyân. Kitâb al-İdrâk li-lisân al-Atrâk*, İstanbul 1931.

Clauson, G., *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteeth-Century Turkish*, Oxford 1972.

_____, *Sanglax. A Persian Guide to the Turkish Language by Muhammad Mahdî Xān*, London 1960.

Dankoff, R., "Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation. By J. ECKMANN. Bibliotheca Orientalis Hungarica, XXI. Pp. 359. Budapest", *Journal of the American Oriental Society* 98.2 (1978), s. 135-137.

_____, "Some Notes on the Middle Turkic Glosses", *Journal of Turkish Studies* V, 1981 (1983), s. 41-44.

Dankoff, R.- J. Kelly, J., *Compendium of The Turkic Dialects. I*, Harvard Üniversitesi 1982; *II*, 1984; *III*, 1985.

Derleme Sözlüğü. I-XII, Türk Dil Kurumu Yayınları:211, Ankara 1963-1982.

Doerfer, G., *Türkische und Mongolische Elemente Im Neupersischen. I*, Wiesbaden 1963; II, Wiesbaden 1965; III, Wiesbaden 1967; IV, Wiesbaden 1975.

Drevnetyurkskiy Slovar', Leningrad 1969.

Eckmann, J., "Eine ostmitteltürkische interlineare Koranübersetzung, *Ural-Altaische Jahrbücher* XXXI (1959), s. 72-85.

_____, "Two Fragments of a Koran Manuscript with Interlinear Persian and Turkic Translations", *Central Asiatic Journal* XIII, Wiesbaden 1969, s. 287-290.

_____, "Doğu Türkçesinde Bir Kur'an Çevirisi (Rylands Nüshası)", *TDAY-Belleten* 1967.

_____, *Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation*, Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976.

_____, *Nehcü'l-Feradis. I. Tıpkıbasım*, Türk Dil Kurumu Tıpkıbasımlar Dizisi:35, Ankara 1956.

_____, "Eastern Turkic Translations of the Koran", *Studia Turcica*, Budapest 1971, s. 149-157. (Türkçeye Tercüme Eden: Ekrem Ural, "Kur'an'ın Doğu Türkçesine Tercümeleri, *TDED* XXI, 1973, s. 15-22.).

Eraslan, K., - Sertkaya, O.F. - Yüce, N., *Kutadgu Bilig. III. İndeks*, İstanbul 1979.

Erdal, M., *Old Turkic Formation. I-II*, Wiesbaden 1991.

Erdoğan, A., "Kur'an tercümelerinin Dil Bakımından Değerleri", *Vakıflar Dergisi*, 1938, C.I, s. 47-51.

Eren, H., *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara 1999.

GrØnbech, K., *Komanisches Wörterbuch*, Kopenhagen 1942.

Hamidullah, M., "Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Yazma Tercümeleri", *Türkiyat Mecmuası* XIV, 1964, s. 65-80.

Hamilton, J.R., *Budacı İyi ve Kötü Kalpli Prens Masalının Uygurcası*, (Türkçeye Çevirenler: E. Korkut - İ. Birkan), Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi:11, Ankara1998.

İnan, A., "Eski Türkçe Üç Kur'an Tercümesi", *Türk Dili* I / 6, Nisan 1952. (*Abdülkadir İnan. Makaleler ve İncelemeler. II*, TTK Yayınları, Ankara 1991, s. 131-133.)

_____, *Kur'ân-ı Kerîm'in Türkçe tercemeleri üzerinde bir inceleme*, (Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları), Ankara 1961.

Jaeckel, R., "Recently Discovered Notes by Eckmann for his Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation", *Ural-Altaische Jahrbücher* 53, 1981, s. 76-87.

Kaya, C., *Uygurca Altun Yaruk. Giriş-Metin-Dizin*, Türk Dil Kurumu Yayınları:607, Ankara 1994.

Keskioğlu, O., *Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Türk Diyanet Vakfı, Ankara 1989.

Kur'ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli, Türk Diyanet Vakfı Yayınları/86-A, Ankara 2000.

Ménage, V.L., "János Eckmann: *Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation*. (Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI) 359 pp. Budapest: Akadémiai Kiadó, Budapest 1976". *Bulleten of the School of Oriental and African Studies* XLI/1, 1978, s. 216.

Menges, K., "Etymologische Notizen zu Eckmanns Mittel-Türkischen Tafsîr", *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgeniandes* 70, 1978, s. 35-52.

Mingana, A., *Catalogue of the Arabic Manuscripts in the John Rylands Library Manchester*, Manchester 1934, s. 27-39.

Müller, F.W.K., *Uigrica. II*, Berlin 1911; *III*, Berlin 1922.

Ölmez, M., *Altun Yaruk III. Kitap (=5, Bölüm)*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi:1, Ankara 1991.

Pekarskiy, E., *Yakut Dili Sözlüğü*, C. I, T.D.K. C.III.4, İstanbul 1945.

Radloff, W., *Versuch eines Wörterbuches Der Türk-Dialecte* I. St. Petersbourg 1893; *IV*, St. Petersbourg 1911.

Sağol, G., *An Inter-Linear Translation of The Qur'an into Khwarazm Turkish, Introduction, Text, Glossary and Facsimile*, I. *Introduction and Text*, Harvard Universty 1993; II. *Glossary*, Harvard Universty 1995; III. *Facsimile of the MS Süleymaniye Library, Hekimoğlu Ali Paşa No.2, Section One:1b-300b*, Harvard Universty 1996; III, *Facsimile of the MS Süleymaniye Library, Hekimoğlu Ali Paşa No.2, Section Two:301a-587b*, Harvard Universty 1999.

Sarı, M., *El-Mevarid. Arapça-Türkçe Lûgat*, İstanbul 1982.

Semenov, A.A., *Sobranie vostoçnych rukopisej Akademeii nauk Uzbekskoy SSR*, IV, Taşkent 1957.

Sertkaya, O.F., "János Eckmann, Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation, Akadémiai Kiadó, Budapest 1976, 359s.", *TDED* XXII, 1974-1976 (1977), s. 280-285.

_____, "Karahanlı Türkçesi Üzerine Yeni Neşriyat", *Türk Kültürü* XV/176, Haziran 1977, s. 491-496.

Sevortyan, E.V., *Etimologiçeskiy Slovar' Tyurkskix Yazıkov. I*, Moskva 1974; *II*, Moskva 1978; *III*, Moskva 1980; *IV*, Moskva 1989; *V*, Moskva 1997.

Söz Derleme Dergisi. I, Türk Dil Kurumu, İstanbul 1939; *II*, İstanbul 1941; *III*, İstanbul 1942.

Steingass, F., *Persian-English Dictionary*, Lebanon.

Şükün, Z., *Ferhengi Ziya. I-III*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1984.

Tarama Sözlüğü I-VII, TDK Yayınları:212, Ankara 1963-1974.

Tatarsko-Russkiy Slovar', Moskva 1966.

Tekin, Ş., *İştikakçının Köşesi*, Simurg, İstanbul 2001.

Tekin, T., *XI. Yüzyıl Türk Şiiri*, TDK Yayınları:541, Ankara 1989.

Tekin, T. - Ölmez, M., Ceylan, E. - Ölmez, Z., - Eker, S., *Türkmence-Türkçe Sözlük*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi:18, Ankara 1995.

Tezcan, S., "János Eckmann: Middle Turkic Glosses of the R
Koran Translation. Bibliotheca Orientalis Hungarica XXI, A
1976, 359s." *TDAY-Belleten 1978-1979 (1981)*, s. 279-294.

Togan, Z.V., "Londra ve Tahran'daki İslamî Yazmalardan Bazıları
Tetkikleri Enstitüsü Dergisi III, 1959-1960.

_____, "The Earliest Translation of the Qur'an into Turkish", *İs
Enstitüsü Dergisi* IV, 1964.

_____, "Manchester Hs. der Qoranübersetzung als Quelle ersten
mitteltürkische Studien", *Wiener Zeitschrift für die Kunde des M
LXII*, 1969, s. 280-283.

_____, *Kur'an ve Türkler*, Kayı Yayınları:3, İstanbul 1971.

Topaloğlu, A., *Muhammed bin Hamza. XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmı
Tercümesi I*, Kültür Bakanlığı Yayınları: 227, İstanbul 1976; *II*
Kültür Bakanlığı Yayınları:300, İstanbul 1978.

Türkçe Sözlük. I-II, TDK Yayınları, (9. Baskı) Ankara 1998.

Uzbeksko-Russkiy Slovar', Moskva 1959.

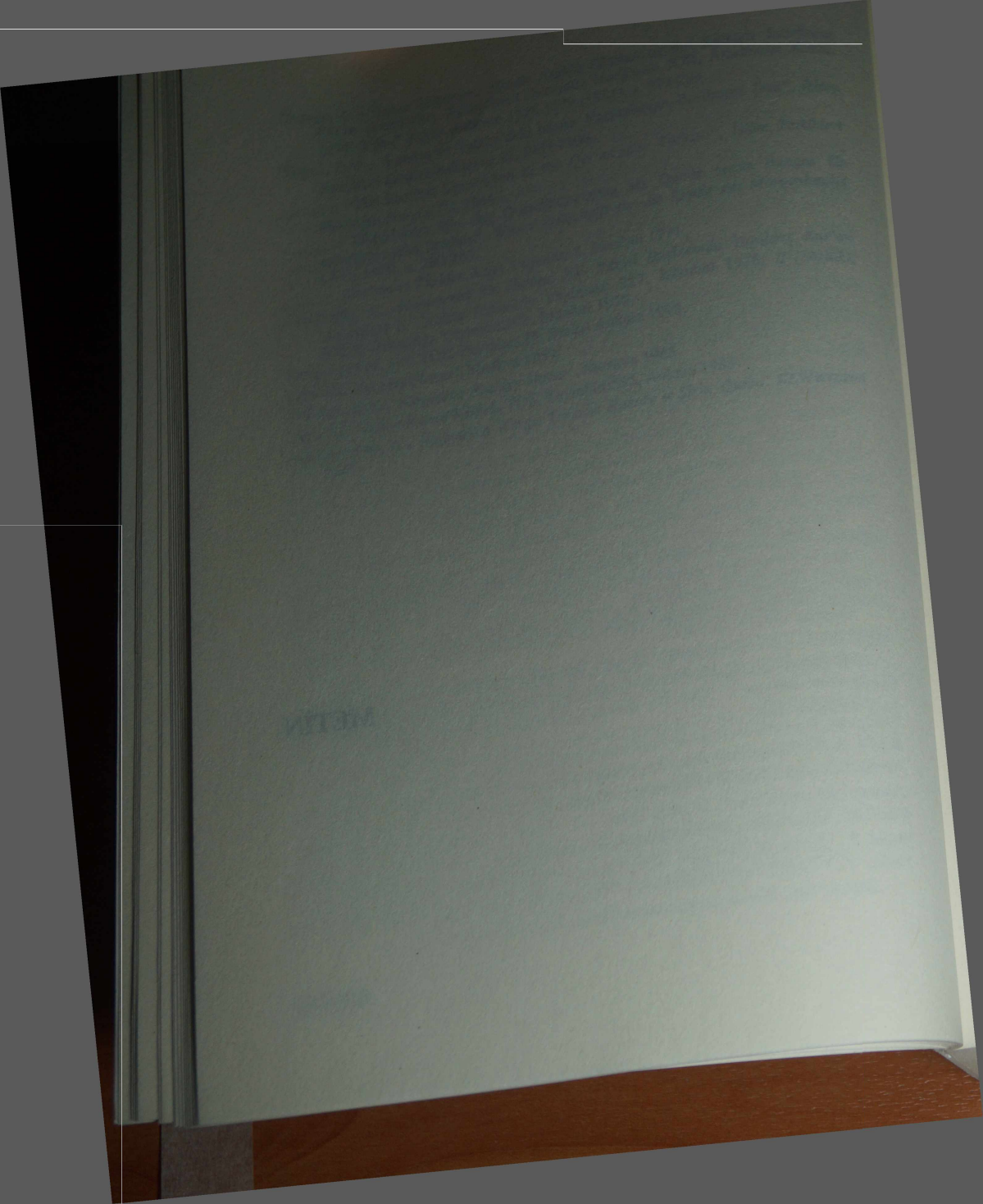
Yudahin, K.K., *Kirgizsko-Ruskiyy Slovar'*, Moskva 1965.

Yüce, N., *Mukaddimetü'l-Edeb*, TDK Yayınları:535, Ankara 1988.

Zajaczkowski, A., *Najstarsza Wersja Turecka Ḫusrāv u Şīrīn Qutba. III*, Warsza
1961.

METİN

KIRIKKALE Üniversitesi
KÜTÜPHANESİ

25

3
SŪRETÜ'L-ĀL-İ ᶜİMRĀN

119 [1a1] Ayurlar: bittimiz. Ḳaçan ḥālī bolsalar (2) ısrurlar sizing üze ernekleri uçını (3) öwkedin, aygıl: ölüngler [1b1] öwkengiz[1] birle, Ol Tangrı bilgen köngüller- (2) -dekini.

120 Eger tegse sizke[2] bir eḍgülük (3) yawuz kelür olarḳa, eger tegse sizke bir yawuzluḳ [2a1] şād bolurlar anıng birle, eger serse sizler (2) sakınsa sizler ziyān ḳılmaz sizke olarnıng alları, nerse. (3) Ol Tangrı ol kim ḳılurlar ḳapsayu bilgen.

121 [2b1] Ançada erte bardıng boḍnungdın, (2) ornatur sen mü[ᵓ]minlerni oldurġu yerlerde (3) toḳuşḳa, Ol Tangrı işitken bilgen ol...[3]

126 [3a1] Ḳılmadı anı Tangrı meger müjde sizke amrulsun üçün (2) köngüllering iz anıng birle, yārī yoḳ meger (3) Tangrı üskindin, ᶜaziz ḥakim.

127 [3b1] Kesmek üçün bir buçġaḳnı anlardın kim (2) tandılar azu töpen ḳılur olarnı, yansalar (3) nevmid bolup anlar.

128 Yoḳ sanga işdin [4a1] nerse azu tevbe bérür olar üze azu ḳınayur olar[nı], (2) olar ẓālimler.

129 Ol Tangrıḳa ol kim (3) kökler içinde ol ḳim yerler içinde, örter [4b1] kimni kim tilese, ḳınayur kimni kim tilese, (2) Ol Tangrı örtgen yarlıḳaġan ol.

130 Ey (3) anlar kim bittiler, yémengler ribānı, [5a1] iki ança üze üze üze üze ḳılmaḳın, ḳorḳunglar Tangrıdın, (2) bolġay kim ḳurtulġay sizler.

131 Ḳorḳunglar ol otdın, (3) ol kim anutuldı kāfirlarḳa.

132 Boyun sunglar [5b1] Tangrıḳa hem yalavaçḳa bolġay kim raḥm ḳılınġay sizler.

133 (2) Éwingler yarlıḳamaḳḳa (3) İḍingizdin hem uştmaḥ, anıng éni köklerçe [6a1] yerlerçe, anutuldı saḳnuḳlarḳa.

134 Anlar kim hezine ḳılurlar kénglik ḥālde (3) hem tarlıḳ ḥālde hem singürgenlerni öwkeni [6b1] hem ᶜafv étkenler boḍundın, Ol Tangrı (2) sewer eḍgü işliglerni.

---

[1] m: *öwkemiz*.

[2] tegse sizke:

[3] 3:121. ayetten 3a'da 3:126. ayete atlanmış, ayetin başındaki نصبهم kısmı eksik.

135 Anlar kim ḳaçan (3) ḳılsalar körksüz işni azu küç ḳılsalar [7a1] özleringe yād ḳılurlar Tangrını, yarlıḳatu ḳolarlar (2) yazuḳlarını kim yarlıḳasa yazuḳlarını (3) meger Tangrı, tutaşı turmazlar anıng üze kim [7b1] ḳıldılar, olar bilürler.

136 Bu ögür (2) olarning yanutları yarlıḳamaḳ iḍilerindin[4] (3) hem uştmaḥlar aḳar altınıda [8a1] arıḳlar, cāvidāneler anıng içinde, néme körklüg (2) iş ḳılığlılarning yanutı.

137 Çın-oḳ keçti (3) sizde öngdin yollar, yorunglar [8b1] yer içinde, baḳınglar neteg boldı (2) yalġançılarnıng songı.

138 Bu belgürtmek (3) boḍunḳa hem köni yol hem pend [9a1] saḳnuḳlarḳa.

139 Süstelmeng, ḳaḍġurmang (2) sizler, sizler üstünler siz (3) eger mü'min erse sizler.

140 Eger [9b1] tegse sizke baş, çın-oḳ tegdi (2) boḍunḳa baş, anıng mengizlig, ol (3) künler ewrer-miz anı boḍun arasında, [10a1] bilmek üçün Tangrı anlarnı kim kirtgündiler, (2) tutmaḳ üçün sizlerdin tanuḳlar, Ol Tangrı (3) sewmez ẓālimlerni.

141 Arıtmaḳ üçün Tangrı [10b1] anlarnı kim bittiler, helāk ḳılmaḳ üçün kāfirlerni.

142 (2) Azu sézindingiz mü kim kirse siz (3) uştmaḥḳa, bilmekin aḍırmayın Tangrı anlarnı kim [11a1] ḳatlandılar sizdin, bilmekin aḍırmayın (2) sergenlerni.

143 Çın-oḳ ārzūlayur[5] erdingiz (3) ölümni körmekingizde burun, [11b1] çın-oḳ kördüngüzler, sizler baḳa turur sizler.

144 (2) Ermez Muḥammed ṣallā'llāhu ᶜaleyhi ve sellem meger (3) yalavaç, çın-oḳ keçti anda öngdin yalavaçlar, [12a1] eger ölse azu öldürülse yangay erdingiz [mü] (2) kiḍinleringiz üze kim kim yansa (3) iki ökçesi üze hiç ziyān ḳılmagay Tangrıḳa [12b1] nerse, her-āyine yanut bérür Tangrı şükr ḳılġanlarḳa.

145 (2) Bolmaz et-özke ölmek (3) meger Tangrı yarlıġı birle, bitig zamān bérilmiş, [13a1] kim kim tilese dünyā yanutı bérür-miz anga (2) andın, kim kim tilese āḫiret yanutı (3) bérür-miz anga andın hem yanut bérür-miz şükr ḳılġanlarḳa.

146 [13b1] Néme üküş yalavaçdın toḳuştı (2) anıng birle, üküş ögürler (3) taḳı süst bolmadılar anıng üçün kim tegdi olarḳa Tangrı [14a1] yolı içinde, ża[c]if bolmadılar, (2) zārilıḳ ḳılmadılar, Ol Tangrı (3) sewer sergenlerni.

147 Bolmadı [14b1] olarnıng aymaḳı meger kim aydılar: İḍimiz-ā, (2) örtgil bizing yazuḳlarımızını, tengde keçtükümizni, (3) işimiz içinde üstüvār ḳılġıl aḍaḳlarımızını ...[6]

---

[4] m: *iḍileringdin*.

[5] m: *ārzūlanur*.

[6] 3:147. ayetten 15a'da 152. ayete atlanmış.

152 [15a1] Çın-oḳ rāst ḳıldı sizke Tañrı vaʿdesini, (2) ançada öltürür erdiñiz olarnı anıñ yarlıġı birle, ançaḳa tegi (3) ḳaçan yüreksizlik ḳıldıñız erse taḳı tartıştıñız erse iş[7] [15b1] içinde, ḫilāf ḳıldıñız erse, anda kiḍin kim (2) körkitti sizke anı kim sewer sizler, sizdin ol kim (3) tileyür dünyānı, sizdin ol kim tileyür [16a1] āḫiretni, yana ewürdi sizni olardın (2) sınamaḳ üçün sizni, çın-oḳ ʿafv ḳıldı sizdin, (3) Ol Tañrı faẓl iḍisi müʾ- minler üze.

153 [16b1] Ançada yoruyur erdiñiz, ḳıya baḳmaz erdiñiz hiç (2) kimerse üze, yalavaç ündedi sizni (3) kiḍiniñizde, yanut bėrdi sizke ġamnı ġam birle, [17a1] ḳaḍġurmaṅ tép sizler, anıng üze kim ötti yaʿni keçti sizdin, (2) ol kim hem tegdi sizke, Ol Tañrı (3) bilgen anı kim ḳılur sizler.

154 Yana ıḍtı sizing üze [17b1] ġamda kiḍin īmīnlikni, uḍḳu kim umızmaḳ kelip (2) örter bir ögürni sizdin, bir gürüh (3) çın-oḳ ḳaḍġurttı olarnı özleri, séznürler Tañrıḳa [18a1] sezāda aḍın, bilmezlik séziki, (2) ayurlar: nek bar mu bizke fermāndın (3) nerse? Ayġıl: bütünlükin fermān anıng ḳamuġı Tañrıḳa, [18b1] kizleyürler özleri içinde anı kim (2) belgürtmezler sanga. Ayurlar: eger bolsa (3) bizke fermāndın nerse öldürülmegey erdimiz [19a1] munda. Ayġıl: eger bolsa erdiñiz ėwleriñiz içinde (2) çıḳġatılar ol kişiler kim bitildi olar üze öldürmek, (3) yatġu yerleringe olar. Sınamaḳ üçün Tañrı [19b1] ol kim köküzleriñiz içinde turur, arıtmaḳ üçün ol kim (2) köñgülleriñiz içinde turur, Ol Tañrı bilgen köküzlerdekini.

155 (3) Bütünlükin anlar kim yüz ewürdiler sizdin, ol kün ḳim ḳarıştı [20a1] iki ögür, bütünlükin tayındurdı olarnı yek (2) ḳazġanmışlarınıng amarısı[dın], dürüst keçürdi Tañrı (3) olardın, bütünlükin Ol Tañrı örtgen keçürgen ol.

156 [20b1] Ey anlar kim bittiler, bolmañlar (2) anlar teg kim tandılar, aydılar ḳadaşlarıḳa: (3) ḳaçan yorısalar yer içinde azu bolsalar [21a1] ġāziler, eger bolsalar bizing üskümizde (2) ölmegetiler hem öldrülmegetiler, ḳılmaḳ üçün Tañrı (3) anı ökünç köñgülleri içinde, Tañrı [21b1] tirgüzür hem öldürür, Ol Tañrı ol kim ḳılur sizler (2) körgen ol.

157 Eger öldrülse siz Tañrı yolı içinde (3) azu ölse siz bütünlükin örtmek Tañrıdın hem yarlıḳamaḳlıḳ, [22a1] yaḫşıraḳ andın kim térer sizler.

158 Eger ölse siz (2) azu öldrülse siz Tañrıḳa térlür sizler.

159 (3) Yime yarlıḳamaḳlıḳ Tañrıdın, yumşaḳlıḳ anlarḳa, [22b1] eger bolsa sen irig, irig köñgüllüg (2) tarılġatılar sening yörengdin, keçürgil (3) olardın, yarlıḳatu tilegil olardın, kengeşgil olar birle ...[8]

167 ... [23a1] ol kün[9] yaḳınraḳ olardın, īmāndın, (2) ayurlar aġızları birle anı kim (3) yoḳ köñgülleri içinde, Ol Tañrı [23b1] bilgenrek anı kim kizleyürler.

---

[7] 15b1'de mükerrer.

[8] 22b1'de 3:159. ayetten 167. ayete atlanmış.

[9] m: *ol kün* mükerrer.

168 Anlar kim aydılar (2) ḳadaşlarınga, oldurdılar, eger boyun susalar bizke (3) öldrülmegetiler, ayġıl: yıratınglar özleringizdin [24a1] ölümni, eger köni erse siz.

169 (2) Sézinmegil anlarnı kim öldürüldiler (3) Tangrı yolı içinde ölügler tép, kendü tirigler [24b1] iḳileri üskinde, rüzi bérlürler.

170 Şād bolup ol kim (2) bérdi olarḳa Tangrı öz faẓlından, müjde bérürler (3) anlarḳa kim yetmediler olar birle songlarında, [25a1] ḳorḳunç yoḳ olar üze, ermez anlar ḳaḍġurūġlar.

171 (2) Sewünç eşittürürler, müjde bérürler niᶜmet birle Tangnıdın (3) hem faẓl birle, Ol Tangrı ẓāyiᶜ bolmaz mūᵓ minlerning [25b1] yanutı.

172 Anlar kim icābet ḳıldılar Tangnıḳa (2) hem yalavaḳa, anda kiḍin kim ol kim tegdi olarḳa (3) baş, anlarḳa kim eḍgülük ḳıldılar, olardın [26a1] saḳındılar, yanut uluġ ol.

173 Anlar kim (2) aydılar olarḳa boḍun: bütünlükin boḍun (3) çın-oḳ térdiler sizke, ḳorḳung olardın, [26b1] arturdı olarḳa imānnı, aydılar: tap bizke (2) Tangrı, néme körklüg erklig ol.

174 Yandılar (3) niᶜmet birle Tangnıdın hem faẓl birle hem tegmedi olarḳa yawuzluḳ ...[10]

183 ... [27a1] bitmese-miz yalavaḳa keldürmegince (2) bir ḳurbān, yése anı ot ayġıl: çın-oḳ (3) keldi sizke yalavaçlar ménde burun nişānlar birle, [27b1] ol kim aydıngız, nelük öldürdüngüz olarnı (2) eger çın erse sizler.

184 Eger (3) yalġan tutsalar séni çın-oḳ yalġan tutuldı yalavaçlar ...[11]

187 [28a1] Ançada tuttı Tangrı anlarning berk bıçıġını, (2) bérildiler bitig, belgürtür ök anı boḍunḳa (3) kizlemezler ök anı, attılar anı [28b1] kirü arḳalarında, satġın aldılar anga (2) az bahānı, néme yawuz ol kim satġın alurlar.

188 (3) Sézinmegil ök anlarḳa kim sewündiler aning birle kim ...[12]

200 [29a1] Ey anlar kim bittiler, şabr ḳılıng mening birle, (2) şabr ḳılıng ménde aḍından, köngül bağlang, (3) ḳorḳunglar Tangrıda, bolġay kim ḳurtulġay-sizler.

25

4
SŪRETÜ'N-NİSĀ'

[29b1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan ol.

---

[10] 3:174. ayet tamamlanmadan 3:183. ayete atlanmış.
[11] 3:183. ayet tamamlanmadan 3:187. ayete atlanmış.
[12] 3:188. ayet tamamlanmadan 3:200. ayete atlanmış.

1 (2) Ey boḍun ḳorḳunglar İḍingizde, ol kim ...[13]

26

(4)

24 [1b1] Alınğ āzād tişiler uraġutlardın [2a1] meger ol kim erklendi eligleriñgiz, [2b1] Tangrınıñ bitigi sizinğ üze, helāl ḳıldı sizke (2) ol kim anda aḍın, ol kim tilese siz (3) māllarıñgız birle, pārsālar, zinā [3a1] ḳılmaġuçılar, anı kim tusu inçlense siz anıñg birle (2) olardın béring olarḳa terlerini, (3) buyrulmış, yazuḳ yoḳ sizinğ üze [3b1] anıñg içinde kim taplaşsa sizler anıñg birle kesilmişde (2) kiḍin, Ol Tangrı erür bilgen (3) ḥakim.

25 Kimnüñg kim yaraġı bolmasa [4a1] sizdin artuḳluḳḳa, nikāḥ ḳılmaḳḳa āzād (2) mü²mine uraġutlarnı yime andın kim erklendi (3) eligleriñgiz yinçke ḳızlarıñgızdın mü²mineler, [4b1] Ol Tangrı bilgen ol imānıñgızını, amarıñgız (2) amarıdın, nikāḥ ḳılınğ olarnı iḍileri (3) destürı birle, béringler olarḳa terlerini [5a1] eḍgülük birle, küḍezgenler, zinā (2) ḳılmaġanlar yime tutmaġlılar (3) örtügli oynaş yana ḳaçan beglig bolsalar eger [5b1] keldürseler bir yawuz iş anlar üze ol kim anıñg yarımı (2) āzād tişiler üze ḳındın, (3) ol anğar ol kim ḳorḳsa yazuḳdın, sizdin, [6a1] eger serse sizler yaḫşı sizke, Ol Tangrı (2) örtgen yarlıḳaġan ol.

26 Tileyür Tanğrı belgürtmek sizke[14] (3) hem köndrür sizni anlarınğ yolınğa kim [6b1] sizde öngdin, tevbe bérse sizinğ üze, Ol Tangrı (2) bilgen bütün işlig turur.

27 Ol Tanğrı tileyür kim tevbe bérse (3) sizinğ üze taḳı tileyür anlar kim uḍarlar [7a1] şehvetlerḳa kim meyl ḳılsa [siz]ler, uluġ (2) meyl ḳılmaḳ.

28 Tileyür Tanğrı kim yüngül ḳılsa (3) sizdin, yaratıldı ādemī küçsüz.

29 [7b1] Ey anlar kim kirtgündiler, yémenğler (2) māllarıñgızını sizinğ ara artuḳluḳ birle (3) meger kim bolsa satıġçılıḳ ḫoşnüdluḳın [8a1] sizdin, öldürmeng özleriñgizni, (2) Ol Tangrı erür sizke raḥim.

30 Kim kim (3) ḳılsa ol ḥaddin keçmek küçün [8b1] her-āyine munu kigrür-miz anı otḳa, erür (2) Ol Tanğrı üze āsān.

31 Eger sınğardın tursa siz (3) uluġ yazuḳlardın, andın kim yıġlur siz, biz örtgey-miz [9a1] sizdin yawuzlarıñgızdın, kigürgey-miz sizni (2) tüzün kirgü yerke.

32 Ārzūlamanğ (3) anı kim artuḳ ḳıldı Tanğrı anıñg birle amarıñgızını amarı [9b1] üze, erenlerke ülüş andın kim ḳazġandılar, (2) uraġutlarḳa ülüş andın kim ḳazġandılar, (3) tilenğler Tangrıdın artuḳluḳındın, [10a1] Ol Tanğrı erür ḳamuġ nengni bilgen.

---

[13] 25. cilt burada biterek 26. cilt 4:24. ayetten başlıyor.

[14] *sizke* üçüncü satırın başında mükerrer.

33 (2) Ḳamuġḳa ḳıldımız mîrâṣ oġlanlar, andın kim (3) ḳoḍtı ata ana hem yaġuḳlar, [10b1] anlar kim badı andlarıngız, (2) béring olarḳa ülüşlerini. Ol Tangrı erür (3) ḳamuġ neng üze tanuḳ.

34 Erenler [11a1] aḍakın turġanlar uraġutlar üze, anıng birle kim (2) artuḳ ḳıldı Tangrı amarılarını amarı üze, (3) anıng birle kim hezîne ḳıldılar mâllarından, [11b1] eḍgü uraġutlar boyun suġanlar, küḍezgenler (2) ġaybḳa, anıng birle kim küḍezdi Tangrı, ol tişiler kim (3) ḳorḳar sizler yaraşmamaḳlarından, pend béring olarḳa, [12a1] kesiling olardın töşekler içinde, (2) urung olarnı, eger boyun bérseler sizke (3) tilemeng olar üze yol, [12b1] Ol Tangrı erür yüksek uluġ.

35 Eger ḳorḳsa siz (2) ol ikining ara ḫilâf bolmaḳlıḳında, ıdınglar (3) bir üstüvärnı aning boḍnındın taḳı bir üstüvär erni [13a1] uraġut boḍnındın, eger tileseler ongarmaḳ (2) tevfîḳ bérür Tangrı ol iki ara, Ol Tangrı erür (3) bilgen ḫaberli.

36 Bitinġler Tangrıḳa, [13b1] artuḳ ḳılmanglar anga nerseni, ata anaḳa (2) eḍgülük ḳılınglar, yaġuḳlarḳa, yetimlerḳa (3) çıġaylarḳa, yaġuḳ ḳongşıḳa, [14a1] yat tam ḳongşıḳa, yandaḳı éşke, (2) yol oġlınga, ol kim erklendi (3) eligleringiz, Ol Tangrı sewmez kim kim bolsa [14b1] ḳıwangan küwengen.

37 Anlar kim baḫîllıḳ ḳılurlar, (2) fermânlayurlar boḍunḳa baḫîllıḳın (3) hem kizleyürler anı kim bérdi olarḳa Tangrı öz artuḳluḳından, [15a1] anuttumız käfirlerḳa ḳın (2) ḫ^{v}ärlaġlı.

38 Anlar kim hezîne ḳılurlar (3) mâllarını boḍunḳa körkitü, kirtgünmezler[15] [15b1] hem song künke, kim kim bolsa (2) yek angar éş, néme yawuz éş ol.

39 (3) Né ol olar üze eger bitseler Tangrıḳa [16a1] hem song künke hezîne ḳılsalar (2) andın kim rüzî ḳıldı olarḳa Tangrı, erür (3) Tangrı olarnı bilgen.

40 Ol Tangrı küç ḳılmaz [16b1] zerre aġırınça, eger bolsa eḍgülük (2) iki ançа üze üze ḳılur anı, bérür dergâhında (3) uluġ yanut.

41 Neteg bolġay ḳaçan [17a1] keldürse-miz ḳamuġ ümmetdin (2) tanuḳluḳ, keldürse-miz seni bu (3) ögür üze tanuḳ.

42 Ol kün ärzü ḳılġaylar [17b1] anlar kim tandı, ḫilâf ḳıldılar yalavaçḳa, (2) eger tenglesedi olar birle yer, yime (3) kizlemezler Tangrıḳa sözni.

43 Ey [18a1] anlar kim bittiler, yaġumanglar (2) namâzḳa sizler esrükler, (3) ançaḳa tegi bilse sizler anı kim ayur sizler, [18b1] yoḳ cünübḳa meger yol, keçigliler (2) yungınçaḳa tegi, eger bolsa sizler (3) igligler azu sefer üze azu kelse [19a1] biregü sizdin aşaḳ yerdin (2) azu yavuḳsa sizler uraġutlarḳa, bulmasa sizler (3) suw, teyemmüm ḳılınglar arıġ toprakḳa, [19b1] sürüngler yüzüngüzke iki elgingizke, (2) Ol Tangrı erür keçürgen yarlıḳaġan.

---

15 باللّٰه metne alınmamış.

44 (3) Bakmaz mu sen anlarka kim bérildiler ülüş bitig- [20a1] -din, satġın alurlar yolsuzluknı (2) hem tileyürler kim kışsa siz (3) yoldın.

45 Ol Tangrı bilgen ol düşmänlarınġızını [20b1] takı tap turur Tangrı erklikke, tap turur Tangrı (2) yäriçilikka.

46 Anlardın kim cuhūd boldılar (3) aḍnaturlar sözlerni orunlarından [21a1] hem ayurlar: eşittimiz takı ḫilāf kıldımız, (2) eşitgil eşitmegüni takı küdezgil bizni, (3) tolap tillerini takı ṭa^{c}n kılu [21b1] din içinde. Eger kim anlar aysalar eşittimiz, (2) boyun sudumız, eşitgil bakġıl bizke, bolġay yaḫşı (3) olarka, könirek, ançası bar yırattı olarnı Tangrı [22a1] küfrleri birle, bitmez meger (2) azkına.

47 Ey anlar kim bérildiler (3) bitig, bitinġ angar kim ıdtımız, çınġarıġlı bolup [22b1] anga kim sizinġ birle, anda öngdin kim kınayu yoḍsa-miz (2) yüzlerini takı yandursa-miz anı arka- (3) -larınga azu yıratsa-miz anlarnı, neteg kim [23a1] yırattımız şenbe boḍunlarını ya^{c}ni cuhūdlarnı, (2) erür Tangrının fermānı kılınmış.

48 Ol Tangrı (3) yarlıkamaz ol kim ortak katsa anga takı yarlıkar [23b1] anda aḍınnı Ol kimni kim tilese, kim kim (2) artuk katsa Tangrıka çın-ok yalġan koştı ulug (3) yazuknı.

49 Körmez mü sen anlarnı kim [24a1] arıturlar özlerini, kendü Tangrı arıtur (2) kimni kim tilese takı küç kılınmazlar ḫurmā yiplükinçe.

50 (3) Bakġıl neteg koşarlar Tangrı üze [24b1] yalġannı, tap anga belgülüg yazuk.

51 (2) Körmez mü sen anlarnı kim bérildiler ülüş (3) bitigdin, biterler Tangrıda aḍın butlarka, [25a1] yekke hem ayurlar (2) anlarka kim tandılar, bu ögür köni yolluġrak, (3) anlardın kim bittiler yolun.

52 [25b1] Bu ögür anlar tururlar kim yırattı olarnı Tangrı, (2) kimni kim yıratsa Tangrı hergiz bulmaġay sen anga (3) yäriçi.

53 Azu olarka ülüş mü mülkdin, [26a1] andaġ erse bérmesler boḍunka ḫurmā yarukınça.

54 (2) Azu ḥased mü kılurlar boḍunka anınġ üze (3) kim bérdi olarka Tangrı öz artukluknıdın, [26b1] bütünlükin bérdimiz Ibrāhim boḍnıka bitigni (2) ḥikmetni hem bérdimiz olarka mülkni (3) uluġ.

55 Olardın ol kim bitti anga, [27a1] olardın ol kim yüz ewürdi andın, (2) tap ol tamuġ yakılmış ot.

56 (3) Bütünlükin anlar kim tandılar bizinġ belgülerimizke, [27b1] her-āyine kigrür-miz olarnı otka, tegme yolı kim (2) çovlansa terileri tegşürgey-miz olarka (3) teriler anda aḍın, tatsunlar üçün [28a1] knnı, ol Tangrı erür mengzeksiz (2) bütün işlig.

57 Anlar kim bittiler, (3) ḳıldılar eḏgülükler, munu kigrür-miz olarnı [28b1] uştmaḥlarḳa kim aḳar astında anıng (2) arıḳlar, cävidäneler anıng içinde ulaşu, (3) olarḳa anıng içinde cüftler arıġ ḳılınmış, [29a1] kigrür-miz olarnı soġuḳ kölikeke.

58 (2) Ol Tangrı fermänlayur sizke kim ötengler (3) emänetlerni iḏisinge, ḳaçan [29b1] ḥükm ḳılsa siz boḏun ara kim ḥükm ḳılsa siz (2) könilik birle Ol Tangrı néme körklüg pend bérür sizke (3) anı, Ol Tangrı erür eşitgen körgen.

59 [30a1] Ey anlar kim bittiler, boyun sunglar (2) Tangrıḳa, boyun sung yalavaçḳa, fermän (3) iḏisinge sizdin, eger tartışsa sizler nerse [30b1] içinde yandurunglar anı Tangrıḳa, yalavaçḳa, (2) eger biter erse sizler Tangrıḳa (3) hem song künke ol yaḫşıraḳ, [31a1] körklügrek song yanış.

60 Baḳmaz mu sen (2) anlarḳa kim séznürler, bütünlükin olar kim (3) bittiler anga kim ıḏıldı sanga hem anga kim [31b1] ıḏıldı sénde burun, tileyürler kim (2) ḥükmke turuḳsalar Tangrıda aḏınḳa (3) çın-oḳ fermä[nla]ndılar kim tansalar [32a1] angar, tileyür yek kim ḳışursa olarnı, (2) ḳışmaḳ ıraḳ.

61 Ḳaçan ayılsa (3) olarḳa: kelingler angar kim ıḏtı Tangrı [32b1] hem yalavaçḳa, körge sen iki yüzlüglerni, [33a1] yüz ewrerler séndin, yüz ewürmek.[16]

62 [34b1] Neteg bolġay ḳaçan tegse olarḳa [35a1] bir muṣîbet, anı kim ilgerü ıḏtı eligleri, [35b1] yana kelürler sanga andıḳarlar Tangrı tuta ap (2) tilemez-miz meger körklügrek yaraşıḳlıḳ.

63 (3) Bu ögür anlar tururlar kim bilür Tangrı [36a1] né ol köngülleri içinde, yüz ewürgil olardın, (2) pend bérgil olarḳa, ayġıl olarḳa özleri (3) içinde keḏ aymaḳ.

64 Ap [36b1] ıḏmadımız yalavaçdın meger boyun sunmaḳ üçün (2) Tangrı yarlıġı birle, eger kim anlar ançada küç étseler (3) özleringe, kelseler sanga, yarlıḳatu ḳolsalar Tangrıdın [37a1] hem yarlıḳatu ḳolsalar olarnı yalavaç, bulġatılar (2) Tangrını, tevbe ḳabul étgen ulaşu yarlıḳaġan ol.

65 Sening iḏing tuta and, (3) kirtgünmezler ḥükm ḳıldurġınça anlar sanga, [37b1] anıng içinde kim savaş boldı olar ara, yana bulmaslar (2) özleri içinde emgek andın kim sen ḥükm ḳıldıng, (3) boyun susalar, boyun sumaḳ.

66 Eger biz [38a1] bitise-miz olar üze öldrüngler tép özleringizni (2) azu çıḳınglar tép sarāylarınġızdın, (3) ḳılmazlar anı meger azaġu olardın, [38b1] eger anlar ḳılsalar anı [kim] pend bérlürler (2) anıng birle, bolġatı yaḫşı olarḳa, keḏrek (3) üstüvārlıḳ.

67 Andaġ erse bérgetimiz olarḳa bizing üskümizdin [39a1] uluġ yanut.

68 Hem köndürgetimiz olarnı köni (2) yolḳa.

69 Kim kim boyun susa Tangrıḳa (3) hem yalavaçḳa bu ögür anlar birle kim [39b1] ni'met bérdi Tangrı olar üze peyġāmberlerdin, (2) keḏ çın sözlegliler hem şehidler, (3) eḏgülerdin, körklüg bu ögür [40a1] ḳoldaş.

---

[16] 33b boş, 34a'da ise tezhip var.

70 Ol artuḳluḳ Tañrıdın, (2) tap Tañrı (3) bilgen.

71 Ey anlar kim kirtgündiler, [40b1] tutuñ sāzıñgızını, çıḳınglar (2) ögür ögür azu çıḳınglar ḳamuġ bir yolı.

72 Bütünlükin (3) sizdin ol kim keç ḳalur, eger tegse sizke [41a1] bir teggüçi, ayur: bütünlükin niᶜmet bérdi Tañrı (2) mening üze, ançada bolmadım olar birle ḥāżır.

73 (3) Eger tegse sizke artuḳluḳ Tañrıdın [41b1] aytur oḳ: ançaḳlı bolmaduḳ teg sizing ara (2) anıng ara dostluḳ, kāşki men bolsam (3) olar birle ḳurtulġatım, ḳurtulmaḳ uluġ.

74 [42a1] Toḳuşsun Tañrı yolı içinde (2) anlar kim satarlar yaḳın (3) tiriglikni āḫiretḳa, kim kim toḳuşsa [42b1] Tañrı yolı içinde öldrülse azu yengse (2) herāyine anga bérür-miz yanut (3) uluġ.

75 Né ol sizke kim toḳuşmaz sizler [43a1] Tañrı yolı içinde, żaᶜifler (2) erenlerdin hem uraġutlardın hem oġlanlardın, (3) anlar kim ayurlar: İdimizā, çıḳarġıl bizni [43b1] bu uluşdın, küç ḳılıġlı anıng boḍnı, (2) ḳılġıl bizke sening üsküngde dost, (3) ḳılġıl bizke sening üsküngde yāriçi.

76 [44a1] Anlar kim bittiler toḳşurlar Tañrı (2) yolı içinde, anlar kim tandılar toḳşurlar (3) Tañrıda aḍınkı yol içinde, toḳşunglar [44b1] yekler dostlar birle, bütünlükin yek alı (2) erür küçsüz.

77 Körmez mü sen anlarnı kim (3) ayıldı olarḳa: yıġınglar eligleriñgizni hem aḍaḳın ḳılınglar [45a1] namāznı hem béringler zekātnı, ḳaçan (2) bitildi erse olar üze toḳuşmaḳ ançada (3) bir ögür olardın ḳorḳarlar boḍundın [45b1] Tañrıdın ḳorḳar teg azu keḍrek ḳorḳmaḳ, (2) ayurlar: İdimiz-ā, nelük bitiding bizing üze (3) toḳuşmaḳnı, nelük kiḍitmez sen bizni yaḳın rūzgārḳa [46a1] tegi? Ayġıl: bu ajun inçrütmeki az ol, (2) ol ajun yaḫşıraḳ kimke kim saḳınsa, küç (3) ḳılınmaz sizler ewrülmiş kirçe.

78 Ḳayda kim [46b1] bolsa sizler yeter sizlerke ölüm, (2) neçeme bolsa sizler eḍiz yüksek ükekler içinde, (3) eger tegse olarḳa bir eḍgülük ayurlar: [47a1] bu, Tañrı üskinde ol, eger tegse olarḳa (2) bir yawuzluḳ ayurlar: bu, sening üsküngde ol, (3) ayġıl: ḳamuġ Tañrı üskinde ol, né ol bu[17] [47b1] ḳavmnüng ḥāli, tilemezler kim uḳgaylar (2) sözni.

79 Né kim tegse sanga eḍgülükdin (3) Tañrıdın, né kim tegse sanga yawuzluḳdın [48a1] özüngdin, ıḍtımız séni (2) boḍunḳa yalavaç, tap Tañrı tanuḳ.

80 (3) Kim kim boyun susa yalavaçḳa çın-oḳ [48b1] boyun sudı Tañrıḳa, kim kim yüz ewürse ıḍmadımız séni (2) olar üze küḍezçi.

[17] *bu* 47b1'de mükerrer.

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
KÜTÜPHANESİ
Sicil No: 95446

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

81 Ayurlar: (3) boyun sumaḳ. Ḳaçan çıḳsalar seniṅ üsküṅdin [49a1] ḳoparur bir ögür olardın, anda aḍın ḳim (2) aytur sen: Ol Taṅrı bitiyür ol kim ḳoparurlar, (3) yüz ewürgil olardın, köṅül urġıl [49b1] Taṅrı üze, tap Taṅrı erkligdin.

82 (2) Tedbïr ḳılmazlar mu Ḳur'ānnı, eger erse erdi (3) Taṅrıda aḍınḳı üskinde bulġatılar [50a1] anıṅ içinde tartışıḳ üküş.

83 Ḳaçan (2) kelse olarḳa bir buyruḳ ïmïnlikdin azu ḳorḳınçdın, (3) yaḍarlar anı, eger yandursalar anı [50b1] yalavaçḳa yā emr idisiṅge olardın (2) bilgetiler anı anlar kim çıḳarmaḳ tileyürler anı olardın, (3) eger Taṅrınıṅ faẓlı bolmasa sizing üze, anıṅ yarlıḳamaḳı [51a1] uḍġatıṅgız yekke meger azḳına ya'ni azaġu.

84 (2) Toḳuşġıl Taṅrı yolı içinde, fermānlanmaz (3) meger özüṅgge, ḥarïş ḳılġıl mü'minlerni, [51b1] bolġay kim Taṅrı yıġsa anlarnıṅ ḳatıġlıḳını (2) tandılar, Ol Taṅrı ḳatıġraḳ ḳınlıġdın, (3) ḳatıġraḳ ḳızġutluġdın yan.

85 Kim kim şefā'at ḳılsa [52a1] körklüg şefā'at, bolur aṅgar ülüş (2) andın, kim kim şefā'at ḳılsa yawuz (3) şefā'at, bolur aṅga ülüş andın, erür Taṅrı [52b1] ḳamuġ neṅ üze küḍezçin.

86 Ḳaçan (2) taḥiyye bérilse siz bir taḥiyye cevāb yandurunġ körklüg (3) andın, azu yandurunglar anı, Ol Taṅrı [53a1] erür ḳamuġ neṅ üze saḳış ḳılġuçı.

87 Taṅrı yoḳ[18] (2) meger ol, térer sizni ḳopmaḳ küniṅge (3) tegi, şek yoḳ anıṅ içinde kim ol könirek [53b1] Taṅrıdın sözün.

88 Né ol sizke iki (2) yüzlügler içinde iki ögür, Taṅrı (3) töpen ḳıldı olarnı anı kim ḳazġandılar, [54a1] tileyür mü sizler kim köndürse sizler aṅga kim (2) ḳışurdı Taṅrı, kimni kim ḳışursa Taṅrı (3) hergiz bulmaġay sen aṅga yol.

89 Ārzūladılar [54b1] eger tansa sizler neteg kim tandılar, bolsa sizler (2) berāber teṅ yime tutmanglar olardın dostlar, (3) ançaḳa tegi kesilmegınçe Taṅrı yolı içinde, [55a1] eger yüz ewürseler tutuṅ olarnı, öldürüṅ olarnı, (2) az vaḳtda bulsa siz olarnı yime (3) tutmanglar olardın dost hem [55b1] yāriçi.

90 Meger anlar kim ulaşurlar boḍun- (2) -ḳa sizing ara hem olar ara üstüvārlıḳ (3) azu kelseler sizke tarusa köküzleri [56a1] toḳuşmaḳ sizing birle azu toḳuşmaḳḳa (2) boḍunları birle eger tilese Taṅrı musallaṭ ḳılġatı olarḳa (3) sizing [üze] toḳuşġatılar sizing birle eger [56b1] sıṅgardın tursalar sizdin taḳı toḳuşmasalar sizing birle (2) kemişseler sizke élleşmekni yime (3) ḳılmadı Taṅrı sizke olar üze yol.

91 [57a1] Munu tapġay sizler öṅginlerni kim tileyürler (2) kim ïmïn bolsalar sizde, ïmïn bolsalar (3) boḍunlarıda, tegme yolı kim yandurulsa bulġaḳḳa sınaġḳa [57b1] yandurlurlar anıṅ içiṅge, eger sıṅgardın tur[ma]salar sizdin, (2) kemişmeseler sizke élleşmek, yıġmasalar (3) eliglerini, tutuṅ olarnı [58a1] öldrüṅ olarnı ḳayu yerde kim bulsa siz olarnı, (2) bu ögür ḳamuġ ḳıldımız sizke (3) olar üze ḥüccet belgülüg.

---

[18] *yoḳ* ikinci satırda mükerrer.

92 [58b1] Kerekmez mü²minḳa öldürmek (2) mü²minke meger ḫaṭān, kim kim öldürse (3) mü²minni ḫaṭān yana mü²mine ḳul āzād ḳılmaḳ, [59a1] mü²min ḳul āzād ḳılmaḳ hem diyet ısparlanmış (2) boḍnıḳa meger kim ṣadaḳa ḳılsalar, (3) eger bolsa boḍundın düşman [59b1] sizke ol mü²min bolsa āzād ḳılmaḳ (2) mü²mine ḳul, eger bolsa (3) boḍundın sizing ara taḳı anlar ara [60a1] üstüvārlıḳ hem diyet ısparlanmış iḍisinge (2) ya'ni iḍisi tapa hem mü²mine ḳul āzād ḳılmaḳ, (3) kim kim bulmasa iki ay [60b1] tutaşı rüze tutmaḳ tevbe Tangrıdın, (2) erür Tangrı bilgen bütün işlig.

93 (3) Kim kim öldürse mü²minni oġrayu [61a1] anıng yanutı tamuġ ol, cāvidāne anıng içinde, (2) öwkelendi Tangrı anıng üze, yırattı anı, (3) anuttı anga ḳın uluġ.

94 [61b1] Ey anlar kim kirtgündiler, ḳaçan (2) yorısa siz Tangrı yolı içinde (3) belgülüg tilengler, aymanglar angar kim kemişse [62a1] sizke élleşmekni: mü²min ermes sen. (2) Tileyür sizler dünyānıng (3) nengini, Tangrı üskinde üküş [62b1] ganimetler, mundaġuḳ erdingiz munda (2) aşnu, minnet ḳıldı Tangrı sizing üze, belgülüg tilengler, (3) Ol Tangrı erür né kim ḳılur sizler bilgen.

95 [63a1] Tüzetilmez oldurġanlar mü²min- (2) -lerdin, żarar iḍilerinde aḍın, (3) toḳuşġanlar Tangrı yolı içinde [63b1] mālları birle özleri birle, artuḳ ḳıldı Tangrı (2) toḳuşġanlarḳa mālları birle et-özleri birle oldruġlılar üze (3) derecedin, ḳamuġḳa va'de ḳıldı Tangrı [64a1] eḍgü körklüg va'de, artuḳ ḳıldı Tangrı toḳuşġanlarḳa (2) oldruġlılar üze, yanut uluġ.

96 (3) Dereceler andın, yarlıḳamaḳ [64b1] hem raḥmet ü maġfiret, érür Tangrı örtgen (2) ulaşu yarlıḳaġan.

97 Her āyine anlar kim cānlar aldı olarnıng (3) ferişteler, özleringe küç ḳılġanlar, ayġay: [65a1] né içinde erdingiz? Aydılar: erdimiz ża'if tutulmışlar (2) yer içinde. Aydılar: ermez mü erdi Tangrı- (3) -nıng yeri kéng, kesilse sizler [65b1] anıng içinde. Bu ögür sıġınġuları tamuġ ol, (2) néme yawuz yanġu yer ol.

98 Meger küçsüz (3) erenlerdin, uraġutlardın, oġlanlardın [66a1] yaraġ bulmazlar, ḥileḳa yime (2) könülmezler yolḳa.

99 Bu ögür (3) bolġay kim Tangrı keçürse olardın, [66b1] erür Tangrı keçürgen örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

100 (2) Kim kim kesilse Tangrı yolı içinde (3) bulur yer içinde turġu yer üküş[19] [67a1] hem kénglik, kim kim çıḳsa (2) öz éwindin hicret ḳılġanın Tangrıḳa (3) yalavaçınga yana yetse anga ölüm [67b1] çın-oḳ tüşti anıng yanutı Tangrı üze, (2) erür Tangrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

101 (3) Ḳaçan yorısa siz yer içinde yoḳ [68a1] sizing üze irinçü kim ḳısḳa/ḳısa ḳılsa sizler (2) namāzdın, eger ḳorḳsa sizler kim (3) fitne ḳılsa sizke anlar kim tandılar, bütünlükin kāfirler erürler, [68b1] erür sizlerke düşman belgülüg.

102 (2) Ḳaçan bolsang olar içinde aḍaḳın ḳılsa sen olarḳa (3) namāznı, tursun bir ögür olardın [69a1] sening birle, alsunlar uruş sāzlarını, (2) ḳaçan secde ḳılsalar

[19] *üküş* 67a1'de mükerrer.

bolsunlar (3) sizing kiḍinleringizdin, kelsün taḳı bir gürüh [69b1] taḳı bir gürüh kim namāz ḳılmadılar taḳı namāz ḳılsunlar (2) sening birle, alsunlar tolumlarını (3) hem sāzlarını, ārzū ḳılur anlar kim tanḍılar, [70a1] eger osansa sizler sāzlarıngızdın, (2) metā'larıngız[dın], emitseler sizing üze, (3) bir emitmek, irinçü yoḳ [70b1] sizing üze, eger bolsa sizke emgek (2) yaġmurdın azu bolsa siz iglig (3) ḳim ḳoḍsa sizler sāzlarıngızını alınglar [71a1] tolumlarıngızını, bütünlükin Tangrı anuttı käfirlerḳa (2) ḳın ḥ'ārlaġlı.

103 Ḳaçan ḳılsa siz namāzını (3) yād ḳılınglar Tangrını azu tururda hem oltururda [71b1] hem yanıngız üze, ḳaçan amrulsa siz (2) aḍaḳın ḳılınglar namāzını, bütünlükin namāz (3) erür mü'minler üze fariżа, [72a1] vaḳtlıġ.

104 Süst bolmang boḍunnung (2) tilemeki içinde, eger bolsa sizler ig yérgen olar (3) aġrıyurlar, neteg ḳim siz aġrıyur siz, siz umar sizler [72b1] Tangrıdın anı kim ummazlar, erür Tangrı (2) bilgen bütün işlig.

105 Biz ıḍtımız sanga (3) bitigni ḳönilik birle ḥükm ḳılmaḳ üçün boḍun ara [73a1] aning birle kim körkitti sanga Tangrı, bolmaġıl ḥıyānet ḳılġanlarḳa (2) ḥaşm.

106 Yarlıḳatu ḳolġıl Tangrıda, (3) Ol Tangrı erür örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

107 [73b1] Tartışmaġıl anlardın kim ḥıyānet ḳılurlar (2) özlering̈e, ol Tangrı sewmez kim kim bolsa (3) ḥıyānet ḳılġan yazuḳluġ.

108 Yaşrurlar [74a1] boḍundın yaşrumaġaylar Tangrıdın, (2) ol olar birle, ançada kim ḳoparurlar anı kim (3) taplamaz aymaḳdın, erür Tangrı [74b1] anı kim ḳılur siz ḳapsayu bilgen.

109 Ha sizler (2) ha bular tartıştıngız olardın yaḳın (3) tiriglik içinde, kim tartışur Tangrı birle [75a1] olardın ḳopmaḳ küninde, azu kim (2) bolur olar üze erklig.

110 (3) Kim kim ḳılsa yawuzluḳ azu küç ḳılsa [75b1] özing̈e yana yarlıḳatu ḳolsa Tangrıda bulur Tangrını (2) örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

111 Kim kim ḳazġansa (3) yazuḳ bütünlükin ḳazġanur anı özi üze, [76a1] erür Tangrı bilgen bütün işlig.

112 (2) Kim kim ḳazġansa yazuḳnı ḥaṭānı (3) azu yazuḳnı yana atsa anı bïzārlıḳḳa [76b1] çın-oḳ kötürdi uluġ yazuḳ yime belgülüg (2) yazuḳ.

113 Eger bolmasa Tangrınıng faẓlı (3) sening üze hem aning raḥmeti oġraġatı bir ögür [77a1] olardın kim ḳışurmaḳḳa seni, ḳışurmazlar (2) meger özlerini, ziyān ḳılumazlar sanga (3) nersedin, ıḍtı Tangrı sening üze [77b1] bitigni, üstüvārlıḳnı, ögretti sanga (2) anı kim bilmez erding, erür Tangrı- (3) -nıng faẓlı sening üze uluġ.

114 Ḫayr yoḳ [78a1] üküş içinde şuwşamaḳlarında (2) meger kim fermānlasa ṣadaḳanı azu eḍgülükni (3) azu ongarmaḳnı boḍun arasında, kim kim [78b1] ḳılsa anı Ol Tangrının rıżāsın tileyü (2) her-āyine bérür-miz anga yanut (3) uluġ.

115 Kim kim ḫilāf ḳılsa yalavaçḳa [79a1] belgürmişde kiḍin aŋgar köni yol, (2) uḍsa mü⁵minler yolında aḍın yolḳa (3) ḳoḍu bérgey-miz anı ol kim peẓirledi, kigürgey-miz [79b1] tamuġḳa, néme yawuz yaŋġu yer.

116 Ol Taŋgrı (2) yarlıḳamaz kim ortaḳ ḳatsa aŋga, yarlıḳayur (3) anda aḍın kimni tilese, kim kim ortaḳ ḳatsa Taŋgrıḳa [80a1] çın-oḳ azdı, azmaḳ ıraḳ.

117 (2) Ündemezler anda aḍın meger (3) tişiler, ündemezler meger yekni ...[20]

118 [80b1] Yıratdı anı Taŋgrı, aydı: bütünlükin tutġay men (2) ḳullarıŋgdın ülüş tenglenmiş.

119 (3) Ḳışurġay men oḳ olarnı, küsetgey men olarnı, [81a1] fermānlaġay men oḳ olarḳa ḳesgeyler yılḳılarnıŋ (2) ḳulaḳlarını, fermānlaġay men oḳ olarḳa aḍnatġalar (3) Taŋgrı törütmişini, kim kim tutsa yekni [81b1] dost Taŋgrıda aḍın, çın-oḳ ziyān ḳıldı, (2) ziyān ḳılmaḳ belgülüg.

120 Va⁶de bérür olarḳa, bāṭıl sözletür olarḳa, (3) va⁶de bérmez olarḳa yek meger [82a1] armaḳ.

121 Bu ögür ḳamuġ sıġınġuları tamuġ ol, (2) bulmazlar andın ḳorınçu yer.

122 (3) Anlar kim bittiler, ḳıldılar [82b1] eḍgülükler, kigrürlermiz olarnı büstānlarḳa kim (2) aḳar astınıda arıḳlar, cāvidāneler (3) anıŋ içinde ulaşu, Taŋgrınıŋ va⁶desi çın-oḳ, kim ol [83a1] könirek Taŋgrıdın aymaḳın.

123 Ermez (2) siziŋ ārzūlarıŋgız teg hem bitig iḍileri (3) ārzūları teg, kim kim ḳılsa yawuzluḳ yanut bérlür aŋga, [83b1] bulmaz Ol Taŋgrıda aḍın dost (2) ap yārīçi.

124 Kim kim ḳılsa eḍgülüklerdin (3) erkekdin yā tişidin, ol mü⁵min bolsa [84a1] bu ögür kigrürler uştmaḫḳa, (2) küç ḳılınmazlar ḫurmā ḳapınça.

125 Kim ol körklügrek (3) dīndin yā ol kişidin kim ısparlasa yüzini Ol Taŋgrıḳa, [84b1] ol eḍgü işlig erür taḳı uḍar İbrāhīm (2) dīniḳa, köni taḳı tuttı Taŋgrı (3) İbrāhimni dost.

126 Ol Taŋgrıḳa turur ol kim [85a1] kökler içinde ol kim taḳı yerler içinde, (2) erür Taŋgrı ḳamuġ neŋgni ḳapsayu bilgen.

127 (3) Açа tileyürler sénde uraġutlar içinde, ayġıl: Taŋgrı [85b1] açа bérür sizke olar içinde, ol kim oḳıyur sizing üze (2) bitig içinde, atasız tişiler içinde, ol uraġutlar kim (3) bérmez sizler olarḳa, ol kim bitindi olarḳa tileyür sizler [86a1] kim nikāḥ ḳılsa siz olarnı ża⁶īfler, (2) oġlanlardın kim aḍaḳın turu bérse siz (3) yetimlerke könilik birle, anı kim ḳılsa siz [86b1] yaḫşıdın, bütünlükin Taŋgrı erür anı (2) bilgen.

---

[20] Ayetin son ibaresi olan مريدا 'nin Türkçeye aktarımı yapılmamış.

128 Eger uraġut ḳorḳsa (3) cüftindin kŏngül aġrıġınga azu yüz ewürmekke [87a1] yime yazuḳ yoḳ ol iki üze kim (2) yaraşturşalar, ol iki ara yaraşturmaḳ, (3) yaraşmaḳ eḍgü erür, ḥāżır ḳılındı [87b1] et-özler baḥillıḳnı eger eḍgülük ḳılsa siz (2) saḳınsa sizler bütünlükin Tangrı erür né (3) ḳılsa siz bilgen.

129 Hergiz yaraġlarıngız bolmaz [88a1] kim dād bérsengiz uraġutlar arasında, neçeme (2) ḥarişlıḳ ḳılsa siz emitmeng munça (3) emitmeḳ, ḳodur sizler anı asılmış teg [88b1] eger şalāḥ ḳılsa sizler, ḳorḳsa siz, Ol Tangrı (2) erür örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

130 Eger (3) aḍrılsa mungsuz ḳılur Tangrı ḳamuġnı kénglikdin, [89a1] erür Tangrı kéng raḥmetlig ḥakim.

131 (2) Ol Tangrıḳa ol kim kökler içinde ol kim (3) yerler içinde, çın-oḳ tuturdumız [89b1] anlarḳa kim bérildiler bitig sizde öngdin (2) hem sizke kim ḳorḳunglar tép Tangrıdın, eger (3) tansa sizler bütünlükin Ol Tangrı ol [kim] kökler içinde [90a1] ol kim yerler içinde erür, Tangrı mungsuz ögdülmiş.

132 Ol Tangrıḳa ol kim kökler içinde ol kim yerler içinde, tap (2) Tangrı erklig.

133 Eger tilese (3) kitergeti sizni ey boḍun, keldürgeti [90b1] öngginlerni, erür Tangrı anıng üze, Ol (2) uġan.

134 Kim kim tileyür erse dünyā (3) yanutı, Tangrı üskinde dünyā yanutı [91a1] hem āḫiret yanutı, erür Tangrı eşitgen (2) körgen.

135 Ey anlar kim bittiler, (3) bolunglar aḍaḳın ḳılıġlılar, könilik birle tanuḳlar [91b1] Tangrı üçün neçeme kim özlering üze bolsa azu (2) ata ana üze bolsa yaġuḳlarḳa, eger (3) bolsa bay azu derviş Tangrı [92a1] sezā turur ol ikike, yime uḍmang ten tilekinge (2) kim ᶜadl ḳılsa siz eger ḳışşursa siz azu yüz ewürse siz (3) Ol Tangrı erür anı kim ḳılur siz bilgen.

136 [92b1] Ey anlar kim bittiler[21], şābit turunglar bitüp Tangrıḳa (2) yalavaçlarınga, ol bitig kim ıḍtı (3) indürdi yalavaçı üze, ol bitig kim [93a1] ıḍtı anda aşnu, kim kim tansa (2) Tangrıḳa hem ferişteleringe , kitāblarınga, (3) yalavaçlarınga, song künke [93b1] çın-oḳ azdı, azmaḳ ıraḳ.

137 (2) Bütünlükin anlar kim bittiler yana tandılar (3) yana bittiler yana tandılar yana arturdılar [94a1] küfrni, ermez Tangrı kim yarlıḳasa olarnı (2) hem köndrür ermes yolḳa.

138 Müjde bérgil (3) iki yüzlüglerke anlarḳa ḳın açıtıġlı.

139 [94b1] Anlar kim tutarlar kāfirlerni (2) dostlar müᵓminlerde aḍın, (3) tileyürler mü olar üskinde ᶜizzetni, bütünlükin [95a1] ᶜizzet ol Tangrıḳa ḳamuġ.

---

[21] m: *bittingiz*.

140 Çın-oḳ indürdi (2) sizing üze bitig içinde, ḳaçan kim eşitse siz (3) Tangrının̄g āyetlerini tanlur anga, füsūs tutlur anı[22], [95b1] olturmanglar olar birle kirmegince (2) söz içinde anda aḍın, sizler ol vaḳtda olar mengizlig, (3) Ol Tangrı térigli iki yüzlüglerni hem kāfirlerni [96a1] tamuġ içinde ḳamuġnı.

141 Anlar kim köz tutup tururlar (2) sizing birle, eger bolsa sizke açuḳluḳ Tangrıdın ayurlar: ermedimiz mü sizing birle? Eger bolsa kāfirlerḳa [ülüş][23] (3) ayurlar: egirtmedimiz mü sizing üze, [96b1] yıġmadımız mu sizni mü'minlerdin? Tangrı (2) ḥükm ḳılur sizing ara ḳopmaḳ küninde hem (3) ḳılmaz Tangrı kāfirlerḳa mü'minler üze yol.

142 [97a1] Bütünlükin iki yüzlügler ḥilāf ḳılurlar Tangrıḳa, (2) Ol Tangrı aldaġlı olarḳa, ḳaçan ḳopsalar (3) namāzḳa ḳoparlar kāhillıḳın, körkitürler [97b1] boḍunḳa, yād ḳılmazlar Tangrını meger (2) azḳına.

143 Abruġlar anıng arasında, bular (3) birle yoḳ, olar birle ma yoḳ, kimni kim ḳışursa [98a1] Tangrı bulmaġay sen anı, anga yol.

144 (2) Ey anlar kim bittiler, tutmanglar (3) kāfirlerni dōstlar mü'minlerde aḍın, [98b1] tileyür mü siz kim ḳılsa sizler Tangrıḳa (2) sizing üze ḥüccet belgülüg.

145 (3) Bütünlükin iki yüzlügler astınraḳ derecelerde [99a1] oldın, bulmaġay sen oḳ olarḳa yārīçi.

146 (2) Meger anlar kim yandılar, ongardılar (3) yapuştılar Tangrıḳa, ḳatıḳsız ḳıldılar [99b1] dinlerini Tangrıḳa, bu ögür mü'minler (2) birle, her-äyine bérür (3) Tangrı mü'minlerḳa yanut uluġ.

147 [100a1] Né ḳılur Tangrı sizni ḳınap, eger (2) şükr ḳılsa siz (3) bitse siz erür Tangrı az ᶜamelḳa üküş cezā bérgen bilgen.

27

(4)

148 [1b1] Sewmez Tangrı āşkārā ḳılmaḳnı yawuzluḳı ...[24]

155 ... [2a1] bitmezler meger azḳına.

156 Tanmaḳları birle, (2) aymaḳları birle Meryem üze yoḳ söz (3) uluġ.

---

22 *anı* 95b1'de mükerrer.

23 *ülüş* kelimesinin karşılığı نصيب metinde eksik.

24 4:148. ayet burada kesilip 2a, 4:155. ayetin sonlarından başlamış.

157 Aymaḳları birle biz öldürdümiz [2b1] Mesīḥ, Meryem oġlı ᶜĪsīni, Tañrınıñ yalavaçı, (2) öldürmediler anı, asmadılar anı, (3) ançası bar oḫşatıldı olarḳa, bütünlükin anlar kim [3a1] tartışıḳ boldılar anıng içinde, şek içinde andın, (2) yoḳ olarḳa anı bilmekdin meger sézinçke (3) uḍmaḳ, öldürmediler anı yaḳinlıḳın.

158 Kendü [3b1] kötürdi Tañrı anı, erür Tañrı (2) ᶜazīz bütün işlig.

159 Yoḳ bitig boḍnı- (3) -dın meger bitgey ök añar ölmişinde [4a1] burun, ḳıyāmet kün (2) bolur olar üze tanuḳ.

160 Ẓulm birle (3) anlardın kim cuhūd boldılar, ḥarāṃ ḳıldımız [4b1] olar üze arıġlar ḥelāl ḳılındı olarḳa (2) yüz ewürmekleri birle Tañrı yolından (3) üküşni.

161 Almaḳları birle ribānı asıġ çın-oḳ yıġıldılar [5a1] andın yémekleri birle boḍun māllarını (2) bāṭıl birle, anuttımız käfirlerḳa (3) olardın ḳın açıtıġlı.

162 Ançası bar üstüvār boḷganlar [5b1] ᶜilm içinde olardın, müᵓminler (2) kirtgünürler anıng birle ıdıldı sañga[25], ol kim (3) ıdıldı séñde öñgdin, aḍaḳın ḳılıġlılar namāznı, [6a1] bérgenler zekātnı hem bitgenler Tañrıḳa (2) hem soñg künke, bu ögür, bérür-miz olarḳa (3) yanut uluġ.

163 Biz yarlıġ ıdtımız sañga [6b1] ṇeteg kim yarlıġ ıdtımız Nūḥḳa, peyġāmberlarḳa (2) anda kiḍin yarlıġ ıdtımız İbrāhimḳa (3) ve İsmāᶜīlḳa ve İsḥāḳḳa ve Yaᶜḳūbḳa, yégenleriñge, [7a1] ᶜĪsiḳa, Eyyūbḳa, Yünusḳa, (2) Hārūnḳa, Süleymānḳa, bérdimiz (3) Dāvūdḳa zebürni.

164 Yalavaçlarnı çın-oḳ [7b1] ḳıṣṣa ḳıldımız olarnı[26] seniñg üze, anda öñgdin (2) yalavaçlar ḳıṣṣa ḳılmaz-miz olarnı (3) seniñg üze, sözledi Tañrı Müsāḳa, [8a1] sözlemek.

165 Yalavaçlar müjde bérgüçiler hem ḳorḳutġuçılar, (2) bolmasun tép boḍunḳa Tañrı (3) üze ḥüccet yalavaçlarda kiḍin, [8b1] erür Tañrı mişl yoḳ bütün işlig.

166 (2) Ançası bar Tañrı tanuḳluḳ bérür añar kim indürdi sañga, (3) indürdi anı bilmek birle hem ferişteler [9a1] tanuḳluḳ bérürler ma tap Tañrı (2) tanuḳ.

167 Bütünlükin anlar kim tandılar (3) hem yüz ewürdiler Tañrınıñg yolından, [9b1] çın-oḳ azdılar, azmaḳ ıraḳ.

168 (2) Bütünlükin anlar kim tandılar hem küç éttiler, (3) ermez Tañrı yarlıḳasa olarnı hem ...[27]

170 ... [10a1] ol kim kökler içinde hem yerler içinde turur, (2) erür Tañrı bilgen bütün işlig.

---

[25] *sañga* mükerrer.

[26] *olarnı* için [illegible] metinde eksik.

[27] 4:168. ayet kesilerek 10a, 4:170. ayetin sonlarında başlamış.

171 (3) Ey bitig boḍnı, ḥaddin keçmeng [10b1] dïningiz içinde, aymanglar Tangrı üze (2) meger sezānı, bütünlükin mesiḥ Meryem oġlı (3) ᶜĪsā, Tangrınıg yalavaçı, anıng sözi, kemişti anı [11a1] Meryemḳa hem rūḥ, andın bitingler (2) Tangrıḳa hem yalavaçlarınga, aymanglar (3) üç tép, yıġlınġ yaḫşı sizke, [11b1] bütünlükin Tangrı bir, Tangrı arıġ ol (2) bolmaḳdın angar ᶜayāl, angar ol kim kökler (3) içinde, anga ol kim yer içinde, tap ol [12a1] Tangrı erklig.

172 Hïç (2) ᶜār tutmaz ᶜĪsā ḳim bolsa (3) ḳul Tangrıḳa hem ferïşteler yaḳınlar, [12b1] kim ḳim ᶜārlansa anıng ḳulluḳından (2) hem boynaġuluḳ ḳılsa her-āyine térer olarnı anga (3) ḳamuġ.

173 Ammā anlar kim bittiler, [13a1] hem ḳıldılar eḍgülükler, tükel ḳılur olarḳa (2) yanutlarını hem arturur olarḳa faẓlındın, (3) emdi anlar kim ᶜārlandılar, [13b1] boynaġuluḳ ḳıldılar, ḳınayur olarnı (2) açıtġan ḳının hem bulmazlar olarḳa (3) Tangrıda aḍın dost ap yārïçi.

174 [14a1] Ey boḍun, çın-oḳ keldi sizke ḥüccet (2) İḍingizdin taḳı ıḍtımız sizke[28] nūrnı (3) belgülüg.

175 Emdi anlar kim bittiler, [14b1] Tangrıḳa taḳı yapuştılar angar, her-āyine kigrür olarnı (2) raḥmeti içinde andın hem faẓl içinde, köndrür olarnı (3) angar köni yolḳa.

176 [15a1] Aça tileyürler sénde, ayġıl: Tangrı aça bérür sizke (2) kelāle içinde, eger bir er helāk bolsa (3) yoḳ angar ᶜayāl hem angar ḳız ḳadaş, angar ol[29] [15b1] kim yarusını ḳoḍsa ol mirāṣ alur anda, (2) eger bolmasa angar ᶜayāl, eger bolsalar (3) ikegü, ol ikike iki iki çehār-dāng andın kim[30] *ḳoḍtı. Eger bolsalar ḳadaşlar, erenler, tişiler, erkekke iki tişi iki mengizlig. Belgürtür Tangrı sizke kim ḳışmang tép. Ol Tangrı ḳamuġ nengni bilgen.*

27

5
SŪRETÜ'L-MĀ'İDE

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

3 ... [16a1] boġuzlansa Tangrı atıda aḍınḳı birle hem boġulmış (2) hem tögülmiş hem uşanmış hem süsülmiş (3) hem ol kim yése keyik meger ol kim boġuzlasa siz,

---

[28] *sizke* mükerrer.

[29] *angar ol* mükerrer.

[30] Rylands nüshasında 4:176. ayet bitmeden 16a'da 5:3. ayete geçilmiş. 4:176. ayetin devamı metnin Dublin, Chester Beatty Kitaplığında bulunan fragmette yer almaktadır. Bu kısım Eckmann'ın "Two Fragmetns of a Koran Manuscript with Interlinear Persian and Turkic Translations" (*Central Asiatic Journal* XIII, 1969, s. 288-289) yazısından alıntılanmış ve burada geçen kelimeler Dizin'e dahil edilmemiştir. Ayrıca Dublin'deki 54 numaralı fragmentte 5. surenin besmele kısmı da yer almaktadır.

[16b1] ol kim boġuzlansa burhanlar üze kim (2) üleşse sizler oḳlar birle, ol yarlıġsız iş, (3) bu kün nevmid boldı / umunçsuz boldı anlar kim tandılar dininġizdin, [17a1] ḳorḳmanġlar olardın, ḳorḳunġlar ménde, (2) bu kün tükel ḳıldım sizke dininġizni (3) hem tükel ḳıldım sizinġ üze niᶜmetimni, tapladım [17b1] sizke islāmnı dinḳa, kim kim munguḳsa (2) açlıḳ içinde emitmemekin oġramadaçı yazuḳḳa, (3) Ol Tangrı örtgen yarlıḳaġan.

4 Sorarlar sanġa: [18a1] né neng ḥelāl ḳılındı? Olarḳa ayġıl: ḥelāl ḳılındı sizke (2) arıġlar, ol kim ögrettingiz awlaġlı it ḳuşlardın, (3) üterçiler ögretür siz olarḳa, andın kim ögretti sizke Tangrı, [18b1] yéng andın kim tutsalar sizinġ üze, (2) yād ḳılınġlar Tangrı atını anınġ üze, (3) ḳorḳunġlar Tangrıda. Ol Tangrı terk [19a1] ḥisāb ḳılġan.

5 Bu kün ḥelāl sizke (2) arıġlar, anlarnınġ taᶜāmı kim (3) bérildiler bitig, ḥelāl sizke, sizinġ taᶜāmunguz [19b1] ḥelāl olarḳa, pārsā uraġutlar müᵓminlerdin (2) pārsā uraġutlar anlardın kim bérildiler (3) bitig sizde öngdin, ḳaçan [20a1] bérse siz olarḳa terlerini küdezigliler (2) zinā ḳılmaġlılar hem tutmaġlılar (3) örtügli düşmanlar, kim kim tansa imānḳa [20b1] çın-oḳ yoḳaldı anınġ ᶜameli, ol āḫiret (2) içinde ziyānlıġlardın.

6 Ey (3) anlar kim bittiler, ḳaçan ḳopsa siz namāzḳa [21a1] yunġ yüzleringizni hem eligleringizni (2) tirseklerke tegi hem sürüngler başlarıngızḳa, (3) aḍaḳlarıngızını iki aşuḳunguzḳa tegi, [21b1] eger bolsa sizler cünüb arınınglar, (2) eger bolsa sizler igligler azu sefer üze (3) azu kelse biregü sizdin aşaḳ yerdin [22a1] azu yavuḳsa siz uraġutlarḳa hergiz bulmasa (2) suw teyemmüm ḳılınglar toprāḳ birle arıġ, (3) sürüngler yüzüngüzke eligleringizni, [22b1] andın tilemez Tangrı ḳılsa sizinġ üze (2) emgek tarlıḳ, ançası bar tileyür kim arıtsa sizlerni (3) tükel ḳılsa niᶜmetini sizinġ üze, bolġay siz [23a1] şükr ḳılġay sizler tép.

7 Yād ḳılınglar Tangrınıng niᶜmetini (2) sizinġ üze taḳı berk bıçıġını, ol kim (3) üstüvār ḳıldı sizke anınġ birle, ançada kim aydıngız éşittimiz [23b1] hem boyun sudumız, ḳorḳunglar Tangrıdın, Ol Tangrı (2) bilgen köngüller içindekini.

8 Ey (3) anlar kim bittiler, bolunglar aḍaḳın ḳılıġlılar Tangrıḳa, [24a1] tanuḳlar könilik birle, eltmesün sizni (2) boḍunnung düşmanlıḳı, anınġ üze kim dād ḳılmadıngız, (3) dād ḳılınglar ol yaḳınraḳ saḳınmaḳḳa, [24b1] ḳorḳunglar Tangrıdın, Ol Tangrı bilgen ol anı kim (2) ḳılur sizler.

9 Vaᶜde ḳıldı Tangrı anlarḳa kim bittiler, (3) ḳıldılar eḍgülüklerni, olarḳa yarlıḳamaḳ [25a1] hem yanut uluġ.

10 Anlar kim tandılar (2) hem yalġanḳa tuttılar bizinġ belgülerimizni, bu ögür tamuġ (3) éşleri ol.

11 Ey anlar kim bittiler, yād ḳılınglar [25b1] Tangrınıng niᶜmetini sizinġ üze, ançada oġradı boḍun kim (2) sunsalar sizlerke eliglerini, yıġdı (3) eliglerini sizdin, ḳorḳunglar Tangrıdın, Tangrı üze [26a1] köngül ursun müᵓminler.

12 Çın-oḳ (2) Tangrı tuttı Yaᶜḳūb oġlanlarınıng bıçıġını, (3) ıḍtımız olardın on iki ḫayl başı, [26b1] aydı Tangrı: men sizinġ birle men, eger aḍaḳın ḳılsa sizler (2)

namāzını, bérse sizler zekātını, bitse sizler mening yalavaçımka, (3) ağırlasa siz olarnı, ötünç bérse siz Tangrıka, [27a1] körklüg ötünç bérmek, örtgey men ök sizdin yawuzlarıngızını, (2) kigürgey men sizni büstānlarka kim akar (3) astında arıklar, kim kim tansa anda kidin [27b1] sizdin çın-ok azdı köni tüz yolda.

13 (2) Yime sındurdılar bıçığlarını, yırattımız olarnı (3) takı kıldımız köngüllerini katığ, [28a1] adnaturlar kelimeni orunlarından, (2) unıttılar ülüşni andın kim pend bérildiler aning birle, (3) hemişe köz tutar sen hıyānetleri üze [28b1] meger azkına olardın, keçürgil olardın, (2) yüz ewürgil, Ol Tangrı sewer edgü işliglerni.

14 (3) Anlardın kim aydılar: biz tersālar-miz ...[31]

15 ... [29a1] üküşni, andın kim yaşrur erdingizler (2) bitigdin, keçrürler (3) üküşdin, çın-ok keldi sizke Tangrıdın [29b1] yarukluk hem belgülüg bitig.

16 Köndrür aning birle Tangrı, (2) kim kim udsa aning hoşnüdlukınga, selāmetlik (3) yollarınga hem çıkarur olarnı karangkuluklardın [30a1] nürka, aning buyrukı birle köndrür olarnı (2) köni yol tapa.

17 Çın-ok tandı (3) anlar kim aydılar: bütünlükin Tangrı ol, mesih Meryem oğlı ʿİsā. [30b1] Aygıl: kim erklig bolur Tangrıdın nerse, (2) eger tilese helāk kılmak Meryem oğlı mesihni (3) takı anasını takı ol kim yer içinde turur kamug. [31a1] Ol Tangrıka köklerning hem yerlerning mülki, (2) ol hem iki ara törütür néni kim tilese, (3) Ol Tangrı kamug neng üze ugan ol.

18 [31b1] Aydı cuhūdlar hem tersālar: (2) biz Tangrınig oğlanları-miz hem dostları-miz. (3) Aygıl: nelük kınar sizni yazuklarıngız birle? [32a1] Kendü sizler ādemi siz, andın kim törütti, yarlıkayur (2) kimni tilese hem kınayur kimni tilese, (3) Ol Tangrıka köklerning hem yerlerning mülki [32b1] hem ol iki arakı, angar ol yanış.

19 (2) Ey bitig bodnı, keldi ök sizke (3) bizing yalavaçımız, belgürtür sizke sustluk üze yalavaç- [33a1] -lardın kim aysa siz: kelmedi bizke (2) müjdeçidin hem korkutguçıdın, çın-ok keldi sizke (3) müjdeçi hem korkutguçı, Ol Tangrı kamug neng üze ugan ol.

20 [33b1] Ançada aydı Müsā, bodnıka: ey bodnum, (2) yād kılınglar Tangrı niʿmetini sizing üze, (3) ançada kıldı sizing içingizde peygāmberler sizke, [34a1] melikler hem bérdi sizke, anı kim bérmedi (2) kimerseke ʿālemluglardın.

21 Ey bodnum, (3) kiringler yerke, arıg yerke ol kim bitidi Tangrı [34b1] sizke, yanmanglar kidinleringizke (2) yanga sizler ziyānlig bolup sizler.

22 Aydılar: (3) ey Müsā, bütünlükin aning içinde bodun küçlügler, [35a1] biz hiç kirmez-miz anga çıkmagınça olar (2) andın, eger çıksalar andın (3) biz kirgenler-miz.

23 Aydı iki er [35b1] anlardın kim korkarlar, niʿmet bérdi Tangrı ol iki üze: (2) kiringler olar üze kapugka, kaçan (3) kirse sizler yengigliler siz Tangrı üze, [36a1] köngül urunglar eger muʾmin erse sizler.

---

[31] 5:14. ayet burada kesilerek 5:15. ayetin yarısından başlanmış.

24 (2) Aydılar: ey Mūsā, biz hiç kirmez-miz anga (3) ulaşu ol kim andalar erken anıng içinde, barġıl sen [36b1] séni igitken, toḳuşunglar ikegü, biz munda (2) oldruġlılar-miz.

25 Aydı: İdim, men erklig bolmaz men (3) meger özümke, ḳadaşımḳa, aḍırġıl bizing ara [37a1] fāsıḳ boḍunlar ara.

26 (2) Aydı: Tangrı ḥarām ḳılınmış erür olar üze (3) ḳırḳ yılnı, ḥire bolurlar yer [37b1] içinde, ökünmegil fāsıḳ boḍunlar (2) üze.

27 Oḳıġıl olar üze Ādemnüng (3) iki oġlı ḥaberini sezāça, ançada ḳurbān ḳıldılar, ḳurbān ḳılmaḳ, [38a1] peẓirlendiler ikide birindin yime (2) peẓirlenmedi taḳı birindin, aydı: öldürmek üçün séni. (3) Aydı: bütünlükin peẓirleyür Tangrı saḳnuḳlardın.

28 [38b1] Eger yazsa sen manga elgingni öldürmek üçün méni, (2) ermez men yazıġlı elgimni sanga (3) öldürmek üçün séni, men ḳorḳar men Tangrıda ᶜālemluġlar iḍisidin.

29 [39a1] Men tilemez men kim yansa sen mening yazuḳum birle taḳı sening yazuḳung birle, bolsa sen (2) ot éşlerindin, ol (3) ẓālimlerning cezāsını.

30 Boyun sudı angar [39b1] anıng özi ḳadaşın öldürmekinge, öldürdi anı (2) boldı ziyānlıġlardın.

31 Iḍtı Tangrı (3) bir ḳarġanı üşeyür yer içinde, körkitmek üçün angar [40a1] neteg örter ḳadaşının ᶜavretini, (2) aydı: ey ḳatıġlıḳ manga, ᶜāciz boldum kim bolsa men (3) bu ḳarġa mengizlig, örtse men [40b1] ḳadaşımnıng ᶜavretini, boldı öküngenlerdin.

32 (2) Anıng üçün ol bitidimiz Yaᶜḳūb (3) oġlanları üze, ol kim öldürse et-özni, [41a1] et-özsüz azu fesād ḳıl[ma]sa yer içinde, (2) ançaḳlı öldürdi boḍunnı ḳamuġ, (3) kim tirgüzse ançaḳlı tirgüzse anı, [41b1] çın-oḳ keldi olarḳa bizing yalavaçlarımız belgülüg belgüler birle (2) yana üküş olardın, anda (3) kidin yer içinde ḥaddin keçgenler.

33 Anıng üçün [42a1] anlarnıng yanutı toḳuşurlar Tangrı birle (2) yalavaçı birle, yorıyur ḳatıġlanurlar yer (3) içinde artatur, bütünlükin öldürülgeler [42b1] azu asılgalar azu kesilgeler eligleri (2) hem aḍaḳları ḥilāfınça azu yoḳ ḳılınġalar (3) yerdin, ol olarḳa ḫorluḳ dünyā [43a1] içre yana olarḳa āḫiret içre ḳın (2) uluġ.

34 Meger anlar kim yandılar munda burun (3) yaraġlarıngızda olar üze, bilingler [43b1] Ol Tangrı örtgen yarlıḳaġan ol.

35 Ey anlar kim (2) bittiler, ḳorḳunglar Tangrıdın, tilengler anıng birle (3) ulanmaḳnı, ḳatlaning anıng yolı içinde, [44a1] bolġay kim ḳurtulġay sizler.

36 Bütünlükin anlar kim (2) tandılar eger bolsa olarḳa ol kim yer içinde (3) ḳamuġ yana anıng mengizlig anıng birle, yuluġ bérmek üçün anıng birle ḳındın [44b1] ḳopmaḳ küninde, ol kim pezirlenmes olardın (2) olarḳa ḳın açıtıġlı.

37 Tileyürler kim (3) çıḳsalar otdın, ermez olar [45a1] çıḳġanlar andın, olarḳa ḳın (2) ulaşu.

38 Oġrı er, oġrı uraġut (3) kesingler eliglerini, yanut [45b1] ol kim ḳazġandılar, ḳın Tangrıdın, Ol Tangrı (2) ᶜazīz bütün işlig.

39 Kim kim yansa ẓulminde (3) kiḍin, ongarsa, Ol Tangrı tevbe bérür [46a1] anıng üze, Ol Tangrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

40 (2) Bilmez mü sen Ol Tangrı, angar kökler hem (3) yerler mülki, yarlıḳayur kimni tilese, ḳınayur [46b1] kimni tilese[32], Ol Tangrı ḳamuġ neng üze küçlüg uġan.

41 (2) Ey yalavaç, ḳaḍġurtmasun séni anlar kim (3) éwişürler küfr içinde, anlar kim [47a1] ayurlar: büttümiz. Aġızları birle yime (2) bitmez köngülleri, anlardın kim (3) cuhūd boldılar, üküş eşitgenler yalġannı, [47b1] üküş eşitgenler aḍın boḍunlarḳa kelmezler (2) sanga, aḍnaturlar kelimelerni, (3) kiḍin orunlarındın ayurlar, [48a1] eger bérilse munı tutunglar, eger (2) bérilmese siz saḳınınglar, kimni (3) tilese Tangrı anıng sınamaḳını yime erklig bolmaz sen angar [48b1] Tangrıdın nerse, bu ögür anlar kim (2) tilemez Tangrı kim arıtsa köngüllerini, (3) olarḳa dünyā içre ḫ ārluḳ, olarḳa [49a1] āḫiret içinde ḳın uluġ.

42 (2) Üküş eşitgenler yalġannı, üküş yégenler (3) ḥarāmnı, eger kelseler sanga ḥükm ḳılġıl ...[33] [49b1] olar ara könilik birle, Ol Tangrı sewer (2) könilik ḳılġanlarnı.

43 Neteg ḥükm ḳıldururlar (3) olar üskinde Tevrīt, anıng içinde Tangrınıng [50a1] ḥükmi yana yüz ewrerler anda kiḍin ol, (2) ermez olar mü'minler.

44 Biz (3) ıḍtımız Tevrītni, anıng içinde köni yol [50b1] hem nūr, ḥükm ḳılur anıng birle yalavaçlar, anlar kim (2) boyun sudılar anlarḳa kim tevbe ḳıldılar, Tangrını bilgenler (3) hem bilgeler anıng birle küḍezü tilendiler [51a1] Tangrı kitābındın, boldılar anıng üze (2) tanuḳlar, ḳorḳmanglar boḍundın ḳorḳunglar méndin, (3) satġın almanglar mening āyetlerimḳa az bahānı, [51b1] kim ḥükm ḳılmasa anıng birle kim ıḍtı Tangrı, bu ögür (2) olar kāfirler.

45 Bitidimiz olar üze anıng içinde (3) bütünlükin et-özke et-öz, közke köz ...[34]

46 ... [52a1] bérdimiz anga İncīlni, anıng içinde köni yol (2) hem nūr, çınġarıġlı ol kim anıng utrusında turur yaᶜnī anda öngdin (3) Tevrītdin, hem köni yol hem pend [52b1] saḳnuḳlarḳa.

---

32 m: ... والارض يغفر لمن يشاو يعنب ...

33 Metinde aradaki eksik kısmın Arapçası sayfa kenarına yazılmış fakat Farsça ve Türkçeye aktarımı yapılmamış.

34 5:45. ayet burada kesilerek 52a1, 5:46. ayetin ortalarından başlamış.

47 Ḥükm ḳılsun İncîl boḍnı (2) anıng birle kim ıḍtı Tangrı anıng içinde kim ḥükm ḳılmasa (3) anıng birle kim ıḍtı Tangrı, bu öġür olar fāsıḳlar.

48 [53a1] Iḍtımız sanga bitigni sezāsınça (2) çınġarıġlı, ol kim anda öngdin ol bitigdin (3) hem tanuḳ anıng üze, ḥükm ḳılġıl [53b1] olar ara, anıng birle kim ıḍtı Tangrı, uḍmaġıl tilekleringizke (2) andın kim keldi sanga ḥaḳdın, ḳamuġḳa (3) ḳıldımız sizdin yaruḳ yol hem çerāġ, [54a1] eger tileseti Tangrı ḳılġatı sizni bir (2) boḍun, ançası bar sınayur üçün sizni anıng içinde kim (3) bérdi sizke, ozuşung ḫayrātlar içinde, Tangrıḳa [54b1] yanışıngız ḳamuġ, ḫaber bérgey sizke (2) ol kim erdingiz anıng içinde tartışıġlılar.

49 Ḥükm (3) ḳılġıl olar ara anıng birle kim ıḍtı Tangrı, yime [55a1] uḍmaġıl olar tilekleringe, saḳınġıl olardın kim (2) fitne ḳılsalar sanga, amarıdın ol kim ıḍtı Tangrı sanga[35] (3) eger yüz ewürseler bilgil anıng üçün tileyür Tangrı [55b1] kim tegürse olarḳa amarınıng yazuḳları birle, (2) bütünlükin üküşrek boḍundın fāsıḳlar.

50 (3) Cāhiliyyet ḥükmini mü tileyürler, kim ol [56a1] körklügrek Tangrıdın ḥükm ḳılġandın şeksiz (2) boḍunḳa.

51 Ey anlar kim bittiler, (3) tutmanglar cuḥūdlarnı hem tersālarnı dostlar, olarnıng amarısı [56b1] amarınıng dostı, kim kim dost tutsa olarnı sizdin (2) ol olardın, Ol Tangrı köndürmez (3) ẓālim boḍunlarnı.

52 Körgey sen anlarnı kim [57a1] köngülleri içinde ig ol, éwşürler (2) olar içinde, ayurlar ḳorḳar-miz kim tegse bizke (3) ewrügli, bolġay kim Tangrı kim keldürgey açuḳlukını [57b1] azu bir fermān anıng üskindin, bolġaylar (2) anıng üze kim yaşurdılar özleri içinde, (3) öknügliler bolup anlar.

53 Ayurlar anlar kim bittiler: [58a1] bular mu anlar andıḳtılar, Tangrı tuta (2) andlarnıng ḳatığınça, olar sizing birle, (3) yoḳ boldı olarnıng ᶜamelleri, boldılar [58b1] ziyānlıġlar.

54 Ey anlar kim bittiler, (2) kim kim yansa sizdin anıng dinidin, (3) munu keldrür Tangrı boḍnı, sewer olarnı [59a1] hem sewerler anı, yumşaḳ köngüllügler mü'minler üze, (2) irigler kāfirler üze, cehd ḳılurlar (3) Tangrı yolı içinde, ḳorḳmazlar [59b1] melāmet ḳılıġlı melāmetinde, Ol Tangrınıng faẓlı ol, (2) bérür anga kim tilese, Tangrı kéng işlig (3) bilgen ol.

55 Bütünlükin sizing dostunguz Tangrı hem yalavaçı ...[36]

---

[35] *sanga* mükerrer.

[36] 27. cilt burada biterek 28. cilt, 7:88. ayetten başlamış.

28

7
SŪRETÜ'L-AᶜRĀF

88 [1b1] Aydılar: bir ögür anlar kim boynaġuluḳ ḳıldılar [2a1] boḍnındın: çıḳarġaymız oḳ séni [2b1] ey Şuᶜayb hem yime anlarnı kim bittiler (2) sening birle, élimizdin, azu yanġa sizler (3) bizing dinimiz içinge. Aydı: eger bolsa-miz unamaġlılar[37].

101 ... [3a1] ermediler kirtgüngü aning birle kim (2) yalġan tuttılar munda öngdin, andaġuḳ (3) tamġa urur Tangrı tanıġlılar köngülleri üze.

102 [3b1] Bulmadımız olarning üküşlerini bir (2) bıçıġdın, bütünlükin buldumız olarning üküşreklerini (3) yoldın çıḳıġlılar ol.

103 Yana ıḍtımız anda kiḍin [4a1] Mūsānı belgülerimiz birle Firᶜāvn tapa, (2) aning ögüri tapa, küç ḳıldılar aning birle, (3) baḳġıl neteg boldı yawuz işlig ortaḳ ḳatıġlılarning songı.

104 [4b1] Aydı Mūsā: ey Firᶜavn, men yalavaç men (2) ᶜālemluġlar iḍisindin.

105 Ḥaḳīḳat kim[38] (3) aymamaḳım üze Tangrı üze meger rāstnı yaraġlıġ [5a1] bütünlükin keldürdüm sizke belgülüg belgü birle İḍingizdin, (2) ıḍġıl mening birle Yaᶜḳūb oġlanlarını.

106 (3) Aydı: eger bir belgü keldürding erse keldürgil anı[39] [5b1] eger erse sen çın könilerdin.

107 (2) Kemişti tayaḳını ançada ol beḍük yılan (3) belgülüg.

108 Tarttı elgini ançada ol, [6a1] ürüng boldı baḳıġlılarḳa.

109 Aydı bir ögür Firᶜavn[40] (2) boḍnıdın: bütünlükin bu cādū erür (3) bilgen.

110 Tiler kim çıḳarsa silerni yeringizdin, [6b1] né neng fermānlayur sizler.

111 Aydılar: yıġḳıl anı (2) hem ḳadaşını, ıḍġıl kendler içinde (3) térdeçiler.

112 Keldürsünler sanga ḳamuġ bilgen cādūnı.

113 [7a1] Keldiler cādūlar Firᶜavnḳa aydılar (2) kim: bizke ter bar mu eger bolsamiz yengigli- (3) -lerdin.

---

[37] 3a1, 7:101. ayetin yarısından başlamış.
[38] *kim* üçüncü satırda mükerrer.
[39] *anı* 5b1'de mükerrer.
[40] *Firᶜavn* ikinci satırda mükerrer.

114 Aydı: ārī, andaġ sizler [7b1] yaḳın bolmışlardın siler.

115 Aydılar: ey Mūsā, azu sen mü (2) kemişür sen azu biz mü bolalım kemişiglilerdin.

116 (3) Aydı Mūsā: kemişingler. Ḳaçan kim kemiştiler erse cādūluḳ ḳıldılar [8a1] boḍun közlering̃e, ḳorḳıttılar olarnı (2) keldürdiler uluġ cādūluḳnı.

117 (3) Yarlıġ ıḍtımız Mūsā tapa: kemişgil [8b1] tayaḳıng̃nı. Ançada ol sing̃ürdi né kim yalġan ayttılar erdi.

118 (2) Tüşti yaraġlıġ yerinde, yoḳ yoḍun boldı anı kim (3) ḳılur erdiler.

119 Ġalebe ḳılındılar anda, [9a1] yandılar ḫor bolup anlar.

120 Kemşildi (2) cādūlar yüknügliler.

121 Aydılar: kirtgündümiz cālemluġlar iḍising̃e,

122 Mūsā [9b1] taḳı Hārūn iḍising̃e.

123 Aydı Fircavn: büttüng̃üz mü ang̃ar, (2) destūr bérmesde burun sizke? Bu al erür, al ḳıldıng̃ızlar anı (3) kend içinde, çıḳarsa sizler andın anıng̃ boḍnını [10a1] munu bilge sizler.

124 Kesgey men (2) eliglering̃izni hem aḍaḳlarıng̃ızını, ong̃ ḳol sol aḍaḳnı (3) yana asġay oḳ men sizni ḳamuġ.

125 [10b1] Aydılar: biz İḍimizke yanıġlılar-miz.

126 (2) cAyb ḳılmaz sen bizke meger kim kirtgündümiz İḍimiz (3) nişānlarınng̃a ḳaçan keldi erse bizke, İḍimizā ḳoya bérgil bizing üze [11a1] şabrnı, öldürgil bizni boyun bérigliler birle.

127 Aydı (2) bir ögür Fircavn boḍnındın: ḳoḍar mu sen (3) Mūsānı hem boḍnını artaḳlıḳ ḳılsunlar teyü yer [11b1] içinde hem ḳoḍar seni hem tapunġularıng̃ızını. (2) Aydı: munu öldürgey-miz oġlanlarını yana tirig ḳoḍġay-miz (3) tişilerini, biz olar üstüninde uçuzlap keçrügliler-miz.

128 [12a1] Aydı Mūsā boḍnıḳa: yārī tileng̃ler Tang̃rıdın, (2) sering̃ler, bütünlükin yer Tang̃rıḳa ol, (3) mīrāş bérür anı kimke tilese ḳullarındın, [12b1] iş song̃ı eḍgülüki saḳnuḳlarḳa ol.

129 Aydılar: (2) emgettiler ḳelmezde aşnu bizke (3) hem kelmişde kiḍin bizke. Aydı: [13a1] yā bolġay kim İḍing̃iz yoḳ ḳılġay yaġıngızını (2) azu erkliglik bérgey sizke yer içinde, baḳġay (3) neteg ḳılur sizler.

130 Bütünlükin tuttumız [13b1] Fircavn boḍnını tarlıḳ yılları birle, eksütmek birle (2) mīvelerdin, bolġay kim anlar pend alġaylar.

131 (3) Ḳaçan kelse olarḳa edgülük, aydılar: [14a1] bizke bu. Eger tegse olarḳa bir yawuzluḳ (2) ésiz fāl toḳır erdiler Mūsā birle yime anıng birlekiler, (3) bilgil kim anlarnıng fālları Tangrı üskinde, [14b1] ançası bar üküşleri bilmezler.

132 (2) Aydılar: néni kim keldürse sen anı bizke nişāndın (3) cādüluḳ ḳılmaḳ üçün bizke anıng birle, ermez-miz biz sanga bütügliler.

133 [15a1] Iḍtımız olar üze aḳar suwnı, (2) çekürgeni, yaḍaġ çekürge hem baḳalar (3) hem ḳannı, üḍürmiş belgüler, [15b1] ulugsığlıḳ ḳıldılar, erdiler bir boḍun (2) yazuḳluġlar.

134 Ḳaçan tüşti erse olar üze (3) ḳın, aydılar: ey Mūsā, oḳıġıl [16a1] bizing üçün Iḍingni, anıng birle kim bıçıġ ḳıldı sening üsküngde (2) eger açsa sen bizdin ḳın bitgey-miz sanga[41] (3) hem ıḍġay oḳ-miz sening birle Ya'ḳūb oġlanlarını.

135 [16b1] Ḳaçan ıḍtımız erse olardın ḳınnı zamān- (2) -ḳa tegi olar tegigliler, ançada olar buzarlar bıçıġnı.

136 (3) Öç aldımız olardın, baturdımız olarnı [17a1] deryā içre, olar yalġan tuttılar bizing āyātlarımızını (2) boldılar andın ġāfiller.

137 (3) Mirāṣ bérdimiz oḷ boḍunḳa anlar kim ża'if[42] [17b1] tutlur erdiler, yerning kün tuġsuġları (2) yerning ḳün batsıġ yerleri, ol kim berekātlıġ ḳıldımız anıng içinde, (3) tükel boldı sening Iḍingning körklüg sözi Ya'ḳūb [18a1] oġlanları üze, anıng birle kim serindiler, (2) yoḳattımız anı kim ḳılur erdi Fir'avn-ı kāfir / kibr, (3) anıng boḍnı, ol kim yoḳlatur erdiler ya'ni bāġ būstān ḳarşılar.

138 [18b1] Keçürdimiz Ya'ḳūb oġlanlarını deryādın, (2) keldiler boḍun üze ulaşu térilmişler butlar (3) üze olarḳa, aydılar: ey Mūsā, [19a1] ḳılġıl bizke tangrı neteg kim olarḳa tangrılar. (2) Aydı: sizler boḍun siler biligsizler.

139 (3) Bütünlükin bu ögür helāk bolmışlar ol olar anıng içinde yaraġsız artaḳ [19b1] ol kim ḳılur erdiler.

140 Aydı: Tangrıda aḍın (2) tileyür men sizke tangrı , ol artuḳluḳ bérdi sizke (3) 'ālemluġlar üze.

141 Ançada ḳutġardımız sizni [20a1] Fir'avn boḍnındın, tegrür tepretür erdi sizlerke (2) ésiz ḳın, öldrür erdiler oġlanlarıngızını (3) tirig ḳoḍar erdi uraġutlarıngızını, anıng içinde [20b1] sınaġ erür Iḍingizdin uluġ.

142 Va'de ḳıldımız (2) Mūsāḳa otuz tün, tükel ḳıldımız anı (3) on birle, tükel boldı Iḍing öḍi ḳırḳ tün, [21a1] aydı Mūsā ḳadaşı Hārūnḳa: (2) ḫalife bolġıl manga boḍnum içinde ongarġıl, uḍmaġıl (3) ortaḳ işligler yolınga.

143 Ḳaçan keldi erse [21b1] Mūsā öd urmışımızḳa sözledi angar anıng Iḍisi, (2) aydı: ey Iḍim, körkitgil manga baḳayın sanga. Aydı: (3) hiç körmegey sen, ançası

---

41 *sanga* üçüncü satırda mükerrer.

42 *ża'if* 17b1'de mükerrer.

bar bakġıl taġka [22a1] eger ḳarār ḳılsa yerinde munu (2) körgey sen méni. Ḳaçan kim nūrı körkitti erse İḍi taġka (3) ḳıldı anı kes kes / pāre pāre, tüşti Mūsā [22b1] bi-hūş bolup, ḳaçan kim usına keldi erse aydı: arıġ sen (2) yandım sanga, men mü³minlerning evveli men.

144 (3) Aydı: ey Mūsā, men üḍürdüm séni [23a1] boḍun üze mening yarlıġlarım birle, sözüm birle, (2) alġıl anı kim bérdim sanga, bolġıl şükr öteglilerdin.

145 (3) Bitiḍimiz angar taḥtalar içinde ḳamuġ nengdin [23b1] pend, aḍırmaḳ açmaḳ ḳamuġ nengni, (2) tutġıl anı küç birle, fermānlaġıl boḍnunga, (3) tutsun anıng körklügrekini, munu körkitür men sizke [24a1] yarlıġdın çıḳıġlılarḳa.

146 Munu ewrer men belgü- (2) -lerimdin, anlar kim uluġsıġlıḳ ḳılurlar (3) yer içinde yaraġsızın, eger [24b1] körseler ḳamuġ nişānnı bitmezler angar, (2) eger körseler köni yolnı (3) tutmazlar anı yol, eger körseler [25a1] yolsuzluḳ yol[ı]nı tutarlar anı yol, (2) ol olar yalġan tuttılar bizing nişānlarımızını, (3) boldılar andın ġāfiller

147 [25b1] Anlar kim yalġan tuttılar bizing belgülerimizni hem āḫiretni (2) körgüni, yoḳ yoḍun boldı anlarning işleri, (3) hiç yanut bérilmez meger ol kim ḳılur erdiler.

148 [26a1] Tuttı Mūsā ḳavmi anda kiḍin (2) altun birle étiglerindin bir buzaġu kewdelig, (3) angar ünlüg, körmezler mü ol sözlemez olarḳa, [26b1] köndürmez olarnı yolḳa, tuttılar anı, (2) erdiler küç ḳılıġlılar.

149 Ḳaçan peşīmān bolup öknüp (3) eligleri içinde, kördiler olar çın-oḳ [27a1] ḳıştılar, aydılar: eger raḥm ḳılmasa bizke (2) İḍimiz, barımızını örtmese, bolur-miz[43] (3) ziyānlıġlardın.

150 Ḳaçan yandı erse Mūsā [27b1] boḍnıḳa, öwkelig bolup ḳaḍġuluġ aydı: (2) néme yawuz ḫalife boldunguzlar manga ménde kiḍin, (3) éwdüngüzler mü İḍingiz yarlıḳınga? Attı taḥtalarnı [28a1] tuttı ḳadaşının başını, süḍreyür anı (2) özinge, aydı: ey anam oġlı, bütünlükin bu boḍun[44] (3) küçsüzlediler méni, öldrü [28b1] yazdılar méni, tapalatmaġıl düşmanlarḳa méni, (2) ḳılmaġıl méni ẓālim boḍunlar birle.

151 (3) Aydı: ey İḍim, yarlıḳaġıl méni, mening ḳadaşımnı, kigürgil bizni [29a1] sening raḥmeting içinge, sen yarlıḳaġanlarda yarlıḳaġanraḳı sen.

152 (2) Bütünlükin anlar kim tuttılar buzaġunı (3) munu teger olarḳa öwke iḍilerindin [29b1] hem ḫorluḳ yaḳın tiriglik içinde, (2) mundaġuḳ yanut bérür-miz yalġan ḳoşġanlarḳa.

153 (3) Anlar kim ḳıldılar ésizlikler yana [30a1] yandılar anda kiḍin, bittiler, (2) bütünlükin sening İḍing anda kiḍin örtgen yarlıḳaġlı.

---

[43] m: *bolur-men*.

[44] *boḍun* üçüncü satırda mükerrer.

154 (3) Ḳaçan öçti erse Müsädın öwke [30b1] aldı taḫtalarnı, anıng bitigi içinde (2) köni yol, yarlıḳamaḳlıḳ anlarḳa kim olar (3) İḍileringe ḳorḳarlar.

155 Üḍürdi Müsä [31a1] boḍnındın yetmiş erni (2) bizing öḍ urmışımızḳa[45], ḳaçan tuttı erse olarnı yer titremeki (3) aydı: İḍim eger tilese sen helāk / yoḳ ḳılur sen olarnı [31b1] aşnu méni, yoḳatur mu sen (2) anıng birle kim ḳıldı uḳuşsuzlar bizdin, ermez (3) ol meger sening sınamaḳıng, ḳışrur sen kimni tilese sen, [32a1] köndrür sen kimni tilese sen, sen bizing erkligimiz sen, (2) örte bérgil yazuḳumızını, yarlıḳağıl bizni sen, (3) yazuḳ örtüglilerde yégreki sen.

156 Bitigil bizke bu [32b1] düñyā içinde eḍgülük hem (2) āḫiretde, biz yandımız sanga. Aydı Tangrı: (3) mening ḳınım, tegrür men anı kimke tilese men yana yarlıḳamaḳımnı [33a1] kénglikin, teger tegme nerseke, munu bitir öḳ men anı (2) anlarḳa kim saḳnurlar hem bérürler zekātnı (3) anlar kim olar bizing āyātlarımızḳa biterler.

157 [33b1] Anlar kim uḍarlar yalavaçḳa anasından tuġa (2) bitig bilmegenke[46], ol kim bulurlar anı bitinmiş (3) olar üskinde Tevrāt içinde İncil içinde, [34a1] fermānlar olarḳa eḍgülükni taḳı yıġar olarnı (2) yawuz işdin, ḥelāl ḳılur olarḳa arıġlarnı (3) ḥarām ḳılur olar üze arıġsızlarnı, ḳoḍar [34b1] olardın aġır yüklerini ol kim ġul- (2) -larını, erdi olar üze, anlar kim (3) bittiler angar, aġırladılar anı, yārı bérdiler anga, uḍtılar ol nürḳa kim indrüldi anıng birle [35a1] bu ögür, olar ḳurtuluġlılar.

158 Ayġıl: (2) ey boḍun, men Tangrınıng yalavaçı men (3) sizke ḳamuġ, ol kim angar turur kökler [35b1] hem yerler erkliki, yoḳ tapunġuluḳ iḍi meger (2) Ol, tirgüzür hem öldrür, kirtgününgler Tangrıḳa (3) yalavaçınga, anasından tuġa bitig bilmegli sawçıḳa, ol kim [36a1] kirtgünür Tangrıḳa, anıng sözleringe, uḍunglar anga (2) bolġay kim köngey sizler.

159 Müsänıng (3) ḳavmidin bir ögür hem köni yol körkitürler rāstlıḳ birle, [36b1] anıng birle dād ḳılurlar.

160 Kes kes ḳıldımız olarnı (2) on iki ögür, tegmesi bir uġuşlar ögürler, (3) yarlıġ ıḍtımız Müsāḳa ançada suw ḳoldılar [37a1] boḍnı kim urgıl tayaḳıngnı (2) taşḳa, aḳtı andın on (3) iki yul, çın-oḳ bildi ḳamuġ [37b1] kişiler içgü yerlerni, kölike ḳıldımız (2) olarning üze ürüng bulıtnı, indürdimiz olarning üze (3) yandaḳ şekerini buldurçınnı, yengler arıġlardın, [38a1] rūzi kim rūzi bérdimiz sizlerke, küç ḳılmadılar bizke (2) ançası bar boldılar özleringe küç ḳılur erdiler.

161 (3) Ançada ayıldı olarḳa: ornanglar bu [38b1] kendde, yéng andın ḳayda tilese siz, (2) aytınglar: yazuḳlarımızını töke bérgil, kiring (3) ḳapuġḳa yüknü, örtgey-miz sizlerning yazuḳlarıngızını, [39a1] arturur-miz eḍgülük ḳılıġlılarḳa.

162 Tegşürdi anlar kim (2) küç ḳıldılar olardın, aytıḳ anda aḍın kim (3) ayıldı olarḳa, ıḍtımız olar üze bir ḳın [39b1] kökdin, anı kim küç ḳılur erdiler.

---

[45] m: اوروشيميزقا

[46] m: *bilmegenlerke*.

163 (2) Sorġıl olarḳa ol éldin kim ol erdi (3) deryāḳa keligli, ançada ḥaddin keçtiler [40a1] şenbe içinde, ançada kelür erdi olarḳa balıḳları (2) şenbe künleri körünü sürügün, ol kün (3) şenbe ḳılmaz erdiler kelmez erdi olarḳa, mundaġuḳ [40b1] sınayur-mız olarnı anıng birle kim yarlıġdın çıḳar erdiler.

164 (2) Ançada aydılar bir ögür olardın: nelük (3) pend bérür-mız ol boḍunḳa Tangrı helāk ḳılıġlı olarnı [41a1] azu ḳınaġlı olarnı ḳatıġ ḳın birle. (2) Aydılar: yazuḳ keçürmek iḍingizke, (3) bolġay kim saḳınġaylar.

165 Ḳaçan unıttılar erse [41b1] anı kim pend bérildiler anıng birle, ḳutġardımız anlarnı kim (2) yıġarlar yawuzluḳdın, tuttumız (3) anlarnı kim küç éttiler ḳatıġ ḳın birle, anıng birle kim[47] [42a1] yarlıġdın çıḳar erdiler.

166 Ḳaçan boynaġuluḳ ḳıldılar erse (2) andın kim yıġıl[ma]dılar andın, aydımız (3) olarḳa bolunglar biçinler yıramışlar.

167 [42b1] Ançada uḳturdı sening iḍing, ıḍġay oḳ olar üze (2) ḳopmaḳ künike tegi, fermānlar olarḳa yawuz (3) ḳınnı, sening iḍing terk [43a1] ḳınlıġ ol, yana Ol örtgen ulaşu yarlıḳaġan ol.

168 (2) Kes kes ḳıldımız olarnı yer içinde ögürler, (3) olarda eḍgüler yana olarda [43b1] anda aḍın, sınadımız olarnı eḍgülükler birle (2) hem yawuzluḳlar birle, bolġay kim yanġalar.

169 (3) Song ḳaldı olarda kiḍin yawuz ḥalf, [44a1] mīrās aldılar bitigni, alurlar (2) bu yaḳınraḳ nengin, ayurlar: (3) munu yarlıḳanur-mız[48]. Eger kelse olarḳa ᶜaraż [44b1] anıng mengizlig, alurlar anı, alınmadı mu (2) olar üze bitig büṭünlüki aymaġu- (3) -ları üze meger ḥaḳnı, oḳıdılar [45a1] ol kim anıng içinde, song sarāy (2) yégrek anlarḳa kim saḳnurlar ap (3) uḳmazlar mu?

170 Anlar kim yapşurlar [45b1] bitigke, aḍaḳın ḳılurlar namāznı, (2) biz yoḳsuz ḳılmaz-mız eḍgülük ḳılıġlılarnıng yanutın[49].

172 ... [48a1] uçalarındın ᶜayāllarını, tanuḳ ḳıldı olarnı (2) özleri üze: ermez [mü] men sizing iḍingiz? (3) Aydılar: andaġ, tanuḳluḳ bérdimiz kim aysa sizler [48b1] ḳopmaḳ küninde. Biz erdimiz mundın (2) ġāfiller çın tutmaġlılar.

173 Azu aysa siz: anıng üçün (3) ortaḳḳı atalarımız munda aşnu, erdimiz [49a1] ᶜayāllar olarda kiḍin, helāk mu ḳılur sen bizni (2) anıng bir[le] kim artatġanlar / yaraġsız ḳılıġlılar.

174 Andaġuḳ (3) aḍrar seçer-miz belgülerni bolġay kim olar [49b1] yanġaylar.

---

47 *kim* 42a1'de mükerrer.

48 m: *yarlıḳanur-miz biz.*

49 46a boş sayfa, 7:171. ayetin bulunduğu 46b ve 47a'da bir satır, 47b'de ise üç satırda sadece Arapça metin yazılmış, 47b'nin 3. satırında 7:172. ayete başlanmış, 48a'da ise 7:172. ayetten devam edilmiş.

175 Oḳıġıl anlarnıng üze ol er (2) ḫaberini kim bérdimiz anga belgülerimizni, soylup çıḳtı (3) anlardın, uḍu bardı anı yek, boldı [50a1] yolsuzlardın.

176 Eger tilese-miz (2) kötürgetimiz anı anıng birle, lïkin ol emitti (3) yerke, uḍtı hevāsıḳa / hevāsınga, [50b1] anıng mengzeki it mengzeki teg, eger kötü[r]se sen (2) anı til çıḳarur azu ḳoḍsa sen anı (3) til çıḳarur, ol boḍunnung mengzeki [51a1] anlar kim yalġan tuttılar bizing āyātlarımızını, sözlegil anlarnı (2) saḳnıp sözlemek, bolġay kim olar saḳınġaylar.

177 (3) Ésiz boldı ol boḍunnung mengzeki kim yalġan tuttılar [51b1] bizing āyātlarımızḳa hem özleringe, erdiler küç ḳılıġlılar.

178 (2) Kimni kim köndürse Tangrı ol könügli (3) taḳı kimni kim ḳışursa bu ögür ḳamuġ [52a1] ziyānlıġlar.

179 Çın-oḳ törüttimiz (2) tamuġḳa üküşni perïlerdin (3) ādemïlerdin, olarḳa köngüller uḳmazlar [52b1] anıng birle, olarḳa közler körmezler anıng birle, (2) olarḳa ḳulaḳlar eşitmezler anıng birle, (3) bu ögür yılḳılar teg, kendü olar yolsuzraḳ, [53a1] bu ögür olar ġāfiller.

180 Ol Tangrıḳa (2) körklüg atlar, ündengler anıng birle, (3) ḳoḍunglar anlarnı kim ḳışarlar anıng [53b1] atları içinde, munu yanut bérlürler anı kim (2) ḳılur erdiler.

181 Andın kim törüttimiz bir ögür (3) könerler könilikin, anıng birle dād ḳılurlar.

182 [54a1] Anlar kim yalġan tuttılar nişānlarımızını (2) azın azın yaġutġay-miz olarnı andın kim (3) bilmezler.

183 Zamān bérür men olarḳa bütünlükin mening ḫïlem [54b1] ḳatıġ ḳawï turur.

184 Azu saḳınmazlar mu, yoḳ (2) éşleri birle telwelikdin ermez ol (3) meger ḳorḳutġuçı belgülüg.

185 Baḳmazlar mu [55a1] kökler yerler erkliki içinde (2) anı kim yarattı Tangrı nersedin, (3) bolġay kim bolsa çın-oḳ yaġumış oḳ bolġay [55b1] atanmış öḍleri, ḳayu sözke (2) anda kiḍin kirtgünürler.

186 Kimni kim ḳışursa Tangrı (3) köndürgen yoḳ anı, ḳoḍar olarnı yolsuz- [56a1] -luḳ içinde, başları tezginip turuḳarlar ḳaraġular.

187 Sorarlar sanga (2) ḳıyāmetdin ḳaçan ol anıng oġruḳı ap ḳopurmaḳı, (3) ayġıl: bütünlükin anıng bilmeki Iḍïm[50] üskinde ol, [56b1] açmaz anı vaḳtinge tegi meger aġır boldı (2) kökler hem yerler içinde ap (3) kelmez sizke meger nāgāh. Sorarlar sanga [57a1] ançaḳlı sen bilgen teg andın, ayġıl: bütünlükin (2) anıng bilmeki Tangrı üskinde ol, ançası bar boḍun- (3) -nung üküşi bilmezler.

188 Ayġıl: erklig bolmaz men [57b1] özümke asıġḳa ap ziyānḳa meger anı kim tilese Tangrı, (2) eger bilür bolsa men örtüglügni üküş ḫayrnı (3) ḳılġatım

---

[50] m: الله

tegmegeti manga yawuzluk, ermez men [58a1] men meger korkutguçı, müjdeçi / sewünçi bitgen (2) boduñka.

189 Ol Tangrı kim törütti sizni (3) bir et-özdin, kıldı [58b1] andın cüftini tayanmak üçün angar, (2) kaçan örtti erse anı kötürdi yük anıng yükini (3) yüngül, keçti ap berküdi anıng birle kaçan ağır boldı erse [59a1] ündediler Tangrını Idilerini: eger bérseng bizke (2) edgü 'ayal bolur-miz şükr kılığlılardın.

190 (3) Kaçan bérdi erse ol ikike edgü 'ayal, kıldılar [59b1] angar ülüş ortak, anıng içinde bérdi ikegü, uluğ Tangrı (2) andın ortak katarlar.

191 Ortak mu katarlar anı kim (3) törütmez nerseni olar törütülürler.

192 [60a1] Yaragları bolmaz olarka yarı bérmekke (2) ap özleringe yarı bérürler.

193 Eger (3) ündese sen olarnı köni yolka[51] udmazlar sizke, berâber erür sizing üze (4) ündese sizler anı azu sizler tek turuglılar siz.

194 Bütünlükin anlar kim ündeyürler Tangrıda adındın, kullar mu erür sizler teg, ündeng olarnı icâbet kılsunlar (5) sizke, eger çın erse sizler.

195 Olarka adaklar mu yoryurla[r] anıng birle azu olarka eligler mü tutarlar anıng birle azu olarka eligler mü tutarlar anıng birle azu olarka (6) közler mü kim körerler anıng birle azu olarka kulaklar mu kim eşitürler anıng birle, aygıl: ündengler ortaklarıngızını yana al kılıng manga, küdmengler manga.

196 Bütünlükin mening erkligim dostum Tangrı, ol kim (7) ıdtı bitigni, Ol dost tutar edgülerni.

197 Anlar kim ündeyür sizler anda adın, umagaylar sizke yarı bérmekke (8) ap özleringe yarı bérürler.

198 Ve eger ündese sen olarnı köni yolka eşitmezler, [60b1] körseng olarnı bakarlar sanga olar (2) körmezler.

199 Tutgıl keçürmekni, fermânlagıl (3) edgülükin, yüz ewürgil câhillerdin / biligsizlerdin.

200 [61a1] Eger artatmak tilese yekdin (2) artatmak, sıgınğıl Tangrıka, Ol eşitgen bilgen ol.

201 Bütünlükin anlar kim sakındılar, kaçan tegse olarka [61b1] kezigli yekdin pend alnurlar (2) ançada olar körügliler.

202 Olarnıng kadaşları (3) uzatu tutarlar olarnı yolsuzluk içre yana takşir kılmazlar.

---

[51] 7:193'teki الهدى 'dan 7:198. ayetteki aynı ibareye kadarki kısım sayfa kenarlarına yazılmış. Sayfanın sol kenarında sırasıyla 4, 6, 8, üst kenarında ise 5 ve 7. satırlar yer alıyor.

203 [62a1] Ḳaçan kelmese olarḳa bir āyetḳa, ayurlar: (2) nelük üḏürmeding anı, ayġıl: bütünlükin uḏar men (3) ol kim yarlıġ tegrür manga İḏimdin, bu körgüler yaruḳ [62b1] İḏingizdin hem köni yol hem yarlıḳamaḳ (2) kirtgüngen boḏunḳa.

204 Ḳaçan oḳınsa Ḳur'ān (3) ḳulaḳ tutunglar angar hem tek turunglar, [63a1] bolġa kim yarlıḳanga sizler.

205 Yād ḳılġıl İḏingni (2) özüng içinde zārilıḳın hem ḳorḳa, (3) ünün yügerü oḳımaḳda, ḳoḏıraḳ ertelerde [63b1] hem kéçelerde, bolmaġıl ġāfillerdin.

206 (2) Bütünlükin anlar kim İḏing üskinde uluġsıġlıḳ ḳılmazlar (3) anıng tapuġıdın, tesbiḥ ayturlar anga, angar secde ḳılurlar.

28

8
SŪRETÜ'L-ENFĀL

[64a1]

Başlarım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Sorarlar sanga yā Muḥammed ġanimetlerdin, ayġıl: [64b1] ġanimetler Tangrıḳa hem yalavaçḳa, ḳorḳung Tangrıdın, (2) ongarıng eḏgü ḳılıng ol kim sizing ara turur, boyun béringler Tangrıḳa (3) hem yalavaçıḳa, eger mü'min erse sizler.

2 [65a1] Bütünlükin mü'minler anlar kim ḳaçan yād ḳılınsa Tangrı (2) ḳorḳar köngülleri, ḳaçan oḳınsa (3) olar üze [āyātları][52], arturur olarḳa bitmek, [65b1] İḏileri[53] üze köngül ururlar.

3 Anlar kim aḏaḳın ḳılurlar (2) namāznı, andın kim rūzī ḳıldımız olarḳa, hezine ḳılurlar.

4 (3) Bu ögür ḳamuġ kirtgünügliler ol rāst, [66a1] olarḳa dereceler İḏileri üskinde, (2) yarlıḳamaḳlıḳ hem rūzi tüzün.

5. Neteg kim (3) çıḳardı sening İḏing éwüngdin [66b1] könilikin, bütünlükin bir ögür mü'minlerdin (2) taplamazlar.

6 Tartışurlar sening birle köni- (3) -lik içre belgürmişde kiḏin, ançaḳlı sürlürler teg [67a1] ölümke, olar baḳarlar.

---

[52] Metinde *[āyātları]* karşılığı olan ايات eksik.

[53] 65a3'te *İḏi* yazılmış, 65b1'de tekrar edilmiş.

7 (2) Ançada vaᶜde bérür sizke Tangrı iki (3) ögürde birini, ol kim sizke, ārzūlar siz / sewdüngüz [67b1] bütünlükin tolımsızını emgeksizin bolsa (2) sizke, tileyür Tangrı kim yaraġlıġını belgürtse, (3) sözleri birle kesmek tanıġlılarnıng songını.

8 [68a1] Belgürtse yaraġlıġını, yoḳ yoḍun ḳılsa yaraġsızını (2) neçeme taplamasa yazuḳluġlar yaᶜni kāfirler.

9 (3) Ançada feryād tiledingiz İḍingizdin, müstecāb ḳıldı duᶜānı [68b1] sizke, men meded bérür men sizke ming ferişţelerdin (2) biri songınça biri kelgenler.

10 Ḳılmadı anı Tangrı meger (3) müjde sizke amrulsun anıng birle köngülleringiz, [69a1] yoḳ yārī bérmek meger Tangrı üskinde, (2) Ol Tangrı küsüş bütün işlig turur.

11 Ançada (3) örtti sizni uḍḳu birle umuzmaḳın, īmīnlik [69b1] andın, indrür sizing üze kökdin (2) suw arıtmaḳ üçün sizni anıng birle, kitermeki üçün (3) sizdin yek riczini, bamaḳ üçün [70a1] köngülleringiz üze, üstüvār ḳılmaḳ üçün anıng birle aḍaḳlarıngızını.

12 (2) Ançada yarlıġ ıḍtı sening İḍing ferişţelerke (3) kim: men sizing birle men, üstüvār / berk ḳılıng anlarnı kim bittiler, [70b1] munu kemşür men anlarnıng köngülleringe kim tandılar, (2) ḳorḳunçnı, urunglar boyunları üstün, (3) urung olardın tegme ernek uçlarını.

13 [71a1] Ol anlar kim ḫilāf éttiler Tangrıḳa yalavaçınga, (2) kim kim ḫilāf ḳılsa Tangrıḳa hem yalavaçınga (3) Ol Tangrı ḳatıġ ḳınlıġ ol.

14 [71b1] Ol, tatınglar anı, bütünlükin kāfirlerḳa (2) ot ḳını.

15 Ey anlar kim (3) bittiler, ḳaçan körse siz anlarnı kim tandılar [72a1] ḳawurtluḳ, ewrülmeng olarḳa kirü yaᶜni arḳa bérmeng.

16 (2) Kim kim ewürse olarnı ol kün songını, (3) meger ewrülüp toḳuşḳa azu térlür yer [72b1] ögürḳa, bütünlükin yandı öwke birle Tangrıdın (2) anıng sıġınġusı tamuġ ol, néme yawuz yanġu yer.

17 (3) Öldürmedingiz olarnı, ançası bar Tangrı öldürdi olarnı, [73a1] sen atmadıng ançada attıng sen, ançası bar Tangrı (2) attı sınayur üçün müᵓminlerni, andın sınag (3) körklüg, Ol Tangrı eşitgen bilgen.

18 [73b1] Ol bütünlükin Tangrı kewdeçi ol kāfirlerning (2) alını.

19 Eger aça tilese sizler (3) bütünlükin keldi sizke [açmaḳ][54], eger yıġılsa siz [74a1] ol yaḫşıraḳ sizke, eger yansa siz yanġay-mız, (2) hiç asıġ ḳılmaz sizdin ögürüngüz nerse, (3) neçeme üküş bolsa Ol Tangrı müᵓminler birle.

20 [74b1] Ey anlar kim bittiler, boyun sung Tangrıḳa (2) hem yalavaçıḳa, ewrülmengler andın (3) sizler eşitür sizler.

---

[54] Arapça الفتح Farsça گشای karşılığı.

21 Bolmanglar [75a1] anlar teg kim aydılar: eşittimiz, olar (2) eşitmezler.

22 Bütünlükin tepreniglíler ésizi (3) Tangrı üskinde sağırlar, ağınlar anlar kim [75b1] ögün uḳmazlar.

23 Eger bilse Tangrı (2) olar içinde eḍgülük eşittürgeti olarḳa, eger (3) eşittürse olarḳa yüz ewürgey olar, anlar yüz ewrügliler ol.

24 [76a1] Ey anlar kim bittiler, icābet ḳılıng Tangrıḳa (2) hem yalavaçḳa, ḳaçan ündese sizni ol nengge (3) tirgüzür sizni, bilingler Ol Tangrı [76b1] ewrer erli köngülli ara, Ol, (2) angar térlür sizler.

25 Ḳorḳunglar (3) bir bulġaḳdın tegmesün anlarḳa [77a1] kim küç ḳıldılar sizdin, anga oḳ (2) bilingler kim Ol Tangrı ḳatıġ (3) ḳınlıġ ol.

26 Yād ḳılınglar ançada [77b1] sizler az erdingiz, ża^{c}if tutulmışlar (2) yer içinde, ḳorḳar erdingiz kim (3) ḳapġay sizlerni bodun, sığındurdı sizni, [78a1] ḳavī ḳıldı sizni yārisi birle, rūzi ḳıldı / bérdi sizke (2) arıġlardın, bolġay kim sizler (3) şükr ötegey sizler.

27 Ey anlar kim bittiler, [78b1] ḫıyānet ḳılmang Tangrıḳa hem yalavaçḳa, (2) ḫıyānet ḳılmang emānetleringizke, sizler (3) bilür sizler.

28 Bilingler kim bütünlükin māllarıngız [79a1] hem ^{c}ayāllarıngız[55] sınaġ ol, Ol Tangrı (2) anıng üskinde yanut uluġ.

29 Ey (3) anlar kim bittiler, eger ḳorḳsa sizler Tangrıdın [79b1] ḳılur sizke adırmaḳ, örter (2) sizlerdin yawuzluḳlarıngızını, yarlıḳaġay (3) sizlerni, Tangrı uluġ artuḳluḳ bérmek [80a1] idisi ol.

30 Ançada al ḳılur sanga (2) anlar kim tandılar, yıġsalar séni (3) azu öldürseler séni azu çıḳarsalar séni [80b1] al ḳılurlar, al yanutı bérür Tangrı, Tangrı (2) yanut bériglilerde yégrek ol.

31 Ḳaçan oḳınsa (3) olar üze nişānlarımız, ayurlar çın-oḳ [81a1] eşittimiz ök, eger tilese-miz ayġatımız munung (2) mengizlig, ermez bu meger evvelḳılarnıng sörçekleri[56].

32 (3) Ançada aydılar: Ey Bār Ḫudāyā / Tangrı, eger erse bu [81b1] ol rāst sening üsküngdin, yaġturġıl bizing üze (2) taşlar kökdin azu keldürgil bizke açıtġan (3) ḳınnı.

33 Ap ermez Tangrı olarnı ḳınaġlı olar içinde, [82a1] ermez Tangrı ḳınaġlı olarnı, anlar (2) yarlıḳatu ḳolarlar.

---

[55] m: *^{c}ayāllarını*.

[56] m: سفچك لاری

34 Né ol olarḳa meger (3) ḳınamaz olarnı, olar yüz ewrẹrler / yıġarlar [82b1] ağırlıġ mezgitdin, ermezler (2) anıng dostları, ermez anıng dostları meger saḳnuḳlar, (3) ançası bar üküşleri bilmezler.

35 [83a1] Bolmadı olarnıng namāzları éw (2) üskinde meger sıġırmaḳ, aya urmaḳ, tatınglar (3) ḳınnı anıng birle kim tanar erdingizler.

36 [83b1] Bütünlükin anlar kim tandılar, hezine ḳılurlar mālların (2) yıġuları üçün Tangrı yolından, (3) munu hezine ḳılurlar anga yana bolur olar üze [84a1] ökünç yana ġalebe ḳılnurlar anlar kim (2) tandılar, tamuġḳa térlürler.

37 (3) Aḍırmaḳ üçün Tangrı arıġsızını arıġdın, [84b1] ḳılmaḳ üçün arıġsızını amarısını (2) amarı üze, üze üze ḳılsa anı, ḳamuġ (3) ḳılsa anı tamuġ içinde, bu ögür [85a1] olar ziyānlıġlar ol.

38 Aygıl anlarḳa kim tandılar, (2) eger yıġılsalar küfrdin yarlıḳatur olar anlarnı, né kim çın-oḳ (3) öngdin keçti, eger yansalar çın-oḳ [85b1] keçti evvelḳılarnıng sünneti.

39 Toḳuşung olar birle (2) ançaḳa tegi bolmasun bulġaḳ / sınaġ, bolsun (3) dīn, ḳamuġı Ol Tangrıḳa, eger yıġılsalar [86a1] Ol Tangrı anı kim ḳılurlar körgen ol.

40 (2) Eger yüz ewürseler bilinġ Ol Tangrı (3) mevlāngız néme körklüg mevlā, néme körklüg yārīçi[57].

29

(8)

41 ... [1a1] Tangrıḳa ol béşde biri hem yalavaçḳa [1b1] hem yaġuḳluḳ iḍisinge, yetimlerke, çıġaylarḳa (2) hem yol oġlıḳa, eger biter erse siz (3) Tangrıḳa, ol kim ıḍtımız ḳulumız üze [2a1] fürḳān küninde, iki cem^{c} ḳarışmışı künde, (2) Tangrı ḳamuġ neng üze uġan ol.

42 Ançada (3) siz yaḳın sıngar erdingiz, olar [2b1] ıraḳ sıngar erdiler, arḳış (2) astınraḳ sizdin, eger va^{c}de béristingizler erse (3) ḫilāf ḳılıştıngız va^{c}de içinde, ançası bar [3a1] ḥükm ḳılur Tangrı bir işni kim erür ḳılġuluḳ / ḳılınmış, (2) yoḳ bolsun téyü ol kim helāk boldı belgülügün, (3) tirig ḳalsa ol kim tirig ḳaldı belgülügün, [3b1] Ol Tangrı eşitgen bilgen ol.

---

[57] 28.cilt burada bitiyor ve 29. cilt, 8:41. ayetten başlıyor.

43 Ançada (2) körkitür sanga olarnı Tangrı tüşüng içinde azkına, (3) eger körkitse olarnı üküş yüreksizlik kılur erdingiz, [4a1] tartışur erdingiz iş içinde, ançası bar Tangrı (2) äsänlık urdı, Ol bilgen köngüllerdekini.

44 (3) Ançada körkitür sizke olarnı kaçan karışsa sizler öz [4b1] közleringiz içinde azkına, az körkitür sizlerni (2) olar közleri içinde, keçürmek üçün Tangrı (3) işni erür kılguluk, Tangrıka [5a1] yandurlur işler.

45 Ey anlar kim (2) bittiler, kaçan körse sizler bir ögürni berk turunglar / üstüvär turunglar, (3) yäd kılınglar Tangrını üküş, [5b1] bolgay kim kurtulga sizler.

46 Boyun sunglar Tangrıka (2) hem yalavaçınga, tartışmang (3) yüreksiz bolur sizler kitse yelingiz, [6a1] seringler, Ol Tangrı sergenler birle turur.

47 (2) Bolmanglar anlar teg kim çıktılar (3) sarāylarından küvezlikin bodunka körkitü, [6b1] yanarlar Tangrı yolından, (2) Ol Tangrı né kılsalar kapsayu bilgen ol.

48 (3) Ançada bezedi olarka yek ...[58]

75 ... [7a1] tokıştılar sizing birle yime bu ögü[r] (2) sizdin, yagukluk idileri, amarıları sezārak (3) amarıda Tangrının bitigi içinde, Ol Tangrı kamug nengni bilgen ol.

29

9
SŪRETÜ'T-TEVBE

1 [7b1] Bizārlık Tangrıdın hem yalavaçındın anlarka kim (2) ᶜahd kıldımız olar birle müşriklerdin.

2 Yorıdı ...[59]

9 ... [8a1] anıng yolından, olar néme yawuz ol kim (2) kılur erdiler.

10 Küdezmez (3) müᵓmin içinde kadaşlıkını ap bıçıgını, [8b1] bu ögür olar tengde keçgenler.

11 (2) Eger yansalar Tangrıka, adakın kılsalar namāzını, (3) bérseler zekātını, kadaşlarıngız erür [9a1] din içinde, adrar-miz belgülerni bilür (2) bodunka.

12 Eger sısalar andlarını (3) ᶜahdlarında kidin, olar taᶜn kılsalar [9b1] dining içinde tokuşunglar küfr başlarını, (2) olar and yok olarka, bolgay kim yangalar.

---

[58] 8:48. ayet burada kesilmiş ve 7a1, 8:75. ayetin ortalarından başlamış.

[59] 9:2. ayet burada kesilerek 8a, 9:9. ayetin ortalarından başlamış.

13 (3) Toḳuşmaz mu sizler boḍun birle kim yardılar / sıdılar andlarını, [10a1] oġradılar yalavaçını çıḳarmaḳḳa, olar (2) oġradılar evvel yolı, ḳorḳar mu siz olardın, (3) yime Tangrı sezārāḳ ol kim ḳorḳsa siz andın, eger [10b1] erse sizler mü'minler.

14 Toḳuşung olar birle (2) ḳınaġay olarnı Tangrı, eligleringiz birle, ḥ'ār ḳılġay olarnı, (3) yāri bérgen sizke olar üze, şifā bérgey [11a1] mü'min boḍunlar köngülleringe.

15 (2) Kitersün köngüllerinde öwkeni (3) tevbe bérür Tangrı kimke kim tilese, Tangrı [11b1] bilgen bütün işlig turur.

16 Azu séznür mü siz kim (2) ḳoḍulsa sizler ḳaçan bildükini āşkāre ḳılmaġınça, anlar kim ḳatlandılar (3) sizdin, tutmadılar Tangrıda aḍın, [12a1] resūli ya'ni yalavaçıda aḍın, mü'minlerde aḍın (2) iç dost, Ol Tangrı bilgen ol anı kim (3) ḳılsa sizler.

17 Kerekmez ortaḳ ḳatġanlarḳa [12b1] kim ābādān ḳılsalar Tangrının mezgitlerini, (2) tanuḳluḳ bérgenler özleri üze küfr birle, (3) bu ögür, yoḳaldı olarnıng 'amelleri, [13a1] ot içinde olar cāvidāneler.

18 (2) Bütünlükin ābādān ḳılur Tangrının mezgitlerini (3) kim kim bitse Tangrıḳa hem song künke, [13b1] aḍaḳın ḳılsa namāznı bérse zekātnı (2) eger ḳorḳmasa meger Tangrıdın, bolġay kim bu ögür (3) bolġalar köni yolḳa könmişlerdin.

19 [14a1] Ḳıldıngız mu ḥācīlarḳa suw içürmekni, (2) mezgit-i ḥarāmnı ābādān ḳılmaḳnı, (3) ol kişi teg mü bitse Tangrıḳa hem song künke, [14b1] toḳuşsa Tangrı yolı içinde, (2) berāber bolmazlar Tangrı üskinde, Ol Tangrı (3) köndürmes ẓālim boḍunlarnı.

20 [15a1] Anlar kim bittiler hem éw barḳdın kesildiler, (2) toḳuştılar Tangrı yolı içinde (3) mālları birle özleri birle, uluġraḳ [15b1] derece Tangrı üskinde, bu ögür (2) olar ḳurtuluġlılar.

21 Müjde bérür olarḳa idileri (3) yarlıḳamaḳlıġın andın ḥoşnūdluḳ birle [16a1] uştmaḥlar birle, olarḳa anıng içinde ni'metler (2) tutaşı.

22 Cāvidāneler anıng içinde ulaşu, (3) Ol Tangrı anıng üskinde yanut uluġ.

23 [16b1] Ey anlar kim bittiler, tutmang (2) atalarıngızını, ḳarındaşlarıngızını dostlar (3) eger sewseler küfrni imān üze, [17a1] kim kim dost tutsa olarnı sizdin bu ögür (2) olar ẓālimler.

24 Ayġıl: eger bolsa (3) atalarıngız, oġlanlarıngız, ḳadaşlarıngız, [17b1] cüftleringiz, uġuşlarıngız, (2) māllar kim ḳazġandıngız anı, satıġçılıḳ kim (3) ḳorḳar sizler anıng kāsidlikinge, turġu éwler [18a1] tileyür sizler anı, sewügre[k] sizke Tangrıdın (2) hem yalavaçındın toḳuş ḳılmaḳ anıng (3) yolı içinde, köz tutunglar ançaḳa tegi keldürginçe Tangrı [18b1] öz buyruḳını, Tangrı köndürmes fāsıḳ ögür / ḳavmlerni.

25 (2) Çın-oḳ yārī bérdi sizke Tañrı üküş orunlar içinde, (3) ḫuneyn kün bu ne-erse ançada ḫoş keldi sizke [19a1] üküşlüküngüz, asıġ ḳılmadı sizdin (2) nerse, tarudı sizing üze yer (3) ol kim kéngüdi erdi yana evrüldüngüz arḳa bérigliler kizleyü.

26 [19b1] Yana ıḍtı Tañrı amrulmaḳnı yalavaç (2) üze hem mü'minler üze, ıḍtı (3) süler körmez sizler anı, ḳınadı anlarnı kim [20a1] tandılar, ol kāfirlerning yanutı.

27 (2) Yana tevbe bérür Tañrı anda kiḍin kimüng üze (3) kim tilese, Ol Tañrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan ol.

28 [20b1] Ey anlar kim bittiler, bütünlükin ortaḳ ḳatġanlar (2) arıġsız, yaġumasunlar Mezgit-i ḥarāmḳa (3) bu yıllarında kiḍin ve eger ḳorḳsa siz [21a1] çıġaylıḳdın munu kéngütür sizni Tañrı (2) öz faẓlındın, eger tilese Ol Tañrı (3) bilgen bütün işlig turur.

29 Toḳuşunglar anlar birle kim [21b1] bitmezler Tañrıḳa hem soñg / āḫir (2) künke, ḥarām ḳılmazlar anı kim ḥarām ḳıldı Tañrı (3) hem yalavaçı, din tutmazlar ḥaḳ [22a1] dinni anlardın kim bérildiler bitigni, (2) ançaḳa tegi bérseler gezid öz (3) eligdin, olar ḫor bolup olar.

30 Aydılar [22b1] cuhūdlar: ʿUzeyr Tañrınıng oġlı, aydılar (2) tersālar: ʿĪsā Tañrınıng oġlı, (3) ol olarnıng aytıḳını aġızları birle, [23a1] mengzetürler anlarnıng aytıḳınga tandılar (2) munda burun, öldürdi olarnı Tañrı, ḳaydın bulġanur sizler.

31 (3) Tuttılar bilgelerini hem zāhid / rāhiblerini [23b1] iḍileri Tañrıda aḍın hem ʿĪsānı Meryem (2) oġlı,, fermānlanmadılar meger kim tapsalar (3) bir Tañrıḳa, Tañrı yoḳ meger Ol, arıġ ol [24a1] andın kim ortaḳ ḳatarlar.

32 Tileyürler kim öçürseler (2) Tañrınıng nūrını aġızları birle, unamaz Tañrı (3) meger kim tükel ḳılsa öz nūrını neçeme unamasa kāfirler.

33 [24b1] Ol Tañrı kim ıḍtı yalavaçını (2) köni yol birle ḥaḳ dīn birle, belgürtmek üçün (3) ḳamuġ din üze neçeme unamasa ortaḳ ḳatıġlılar.

34 [25a1] Ey anlar kim bittiler üküş (2) bilgelerdin, taġda yatġanlardın, yéyürler (3) boḍunnung māllarını bāṭıl birle [25b1] hem yıġarlar Tañrı yolındın, (2) anlar kim kömerler altunnı (3) kümişni, hezine étmezler anı [26a1] Tañrınıng iç yolı içinde, müjde bérgil olarḳa açıtġan (2) ḳın birle.

35 Ol kün kim ıstılur anıng üze tamuġ (3) otı içre dāġ baslur anıng birle alınları [26b1] hem yanları hem arḳaları (2) ol kim kömdüngüz özleringizke, tatınglar (3) anıng yanutın kim kömdüngüz.

36 Bütünlükin aylar [27a1] sanı Tañrı üskinde, on iki ay, (2) Tañrınıng kitābı içinde ol kün kim töṛütti (3) kökler yerlerni, andın tört ay ḥarām ol, [27b1] ol din köni ol, küç ḳılmanglar (2) olar içinde özleringizke, öldrüngler ortaḳ ḳatġanlar (3) ḳamuġnı, neteg kim toḳşurlar sizing birle ḳamuġ, [28a1] bilingler Ol Tañrı muttaḳiler / saḳnuḳlar birle.

37 (2) Bütünlükin kiḍinke ḳoḍmaḳ [artuḳluḳ ol][60] küfr içinde, (3) ḳışar anıng birle ḳalmaḳ kim tandılar, helāl ḳılurlar anı [28b1] bir yıl ḥarām ḳılurlar anı bir yıl, anlar kim tandılar, helāl ḳılurlar anı [28b1] bir yıl ḥarām ḳılurlar anı bir yıl, anlar kim tandılar, helāl ḳılurlar anı [28b1] bir yıl ḥarām ḳılurlar anı bir yıl, anlar kim tandılar, helāl ḳılurlar (3) anı kim tengeştürseler (2) anıng sanını kim ḥarām ḳıldı Tangrı, helāl ḳılurlar (3) anı kim tengeştürseler (2) anıng sanını kim ḥarām ḳıldı Tangrı, ḥelāl ḳılurlar (3) anı kim tengeştürseler (2) anıng sanını kim ḥarām ḳıldı Tangrı, ḥelāl ḳılurlar (3) anı kim tengeştürseler (2) anıng sanını kim ḥarām ḳıldı Tangrı, bezendi olarḳa [29a1] amellerining yawuzı, [29a1] Tangrı köndürmez [ḥarām] ḳıldı Tangrı, bezendi olarḳa [29a1] amellerining yawuzı, [29a1] Tangrı köndürmez [ḥarām] ḳıldı Tangrı, bezendi olarḳa [29a1] amellerining yawuzı, [29a1] Tangrı köndürmez [ḥarām] ḳıldı Tangrı, bezendi olarḳa [29a1] amellerining yawuzı, [29a1] Tangrı köndürmez kāfir boḍnını.

38 (2) Ey anlar kim bittiler, né ol sizke (3) ḳaçan ayılsa sizke: çıḳınglar Tangrı yolı içinde [29b1] ağır ḳılsangız yerke, tapladıngız (2) yaḳın tiriglikni song sarāydın, (3) ermez yaḳın tiriglikning irinçi [30a1] āḫiret içinde meger azḳına.

39 Eger (2) çıḳmasa sizler ḳınayur sizni açıḡan (3) ḳın, tegşürür boḍunnı sizde aḍın, [30b1] ziyān ḳılmaz siz angar nerse, Tangrı ḳamuḡ (2) neng üze uḡan ol.

40 Eger yārī bérmese siz angar (3) çın-oḳ yarī bérdi anga Tangrı, ançada çıḳardı anı [31a1] anlar kim tandılar, ikining ikinçi, (2) ançada ol iki ġār içinde ançada aytur éşinge: (3) ḳaḍġurmaġıl Ol Tangrı bizing birle. Iḍtı Tangrı [31b1] amrulmaḳnı anıng üze, ḳawī ḳıldı süler birle (2) körmez sizler anı, ḳıldı anlarning sözini [kim]

49 Olardın ol kim aytur: destūr bérgil manga [37a1] bulġaḳ ḳılmaġıl manga. Bilgil bulġaḳ içinde tüştiler, (2) bütünlükin tamuġ ḳapsaġlı erür kāfirler birle.

50 (3) Eger tegse sanga bir eḍgülük ḳaḍġuluḳ ḳılur olarnı / yawuz kelür olarḳa, [37b1] eger tegse sanga bir açıġ, ayurlar: (2) çın-oḳ aldımız işimizni anda aşnu. Ewrülürler (3) olar şād bolurlar.

51 Ayġıl: hiç tegmes bizke meger[61] [38a1] anı kim bitise Tangrı bizke, ol mevlāmız, Tangrı üze (2) köngül ursun mü'minler.

52 Ayġıl: nek (3) köz tutmaz sizler bizke meger iki eḍgülükde birisi, [38b1] biz köz tutar-miz sizke kim tegse / tegürse sizke Tangrı (2) ᶜaẕābnı üskindin azu bizing eliglerimiz birle, (3) köz tutunglar biz sizing birle köz tutuġlılar-miz.

53 [39a1] Ayġıl: hezine ḳılıng köng[l]in azu küçün, hiç pezirlenmez (2) sizdin, siz erür siz boḍun fāsıḳlar.

54 (3) Yıġmadı olarnı kim pezirlense olardın [39b1] hezineleri meger kim olar tandılar Tangrı (2) hem yalavaçıḳa, kelmezler namāzḳa (3) meger olar kāhiller ol, hezine ḳılmazlar meger [40a1] unamaġlılar ol.

55 Tang kelmesün sanga (2) olarnıng mālları hem ᶜayālları bütünlükin tileyür Tangrı (3) ḳınasalar olarnı anıng birle yaḳın tiriglik içinde, [40b1] çıḳsa cānları olar kāfirler.

56 (2) Andıḳarlar Tangrı tuta olar sizdin, ermez (3) olar sizdin ançası bar olar boḍunlar kim ḳorḳarlar.

57 [41a1] Eger bulsalar sıġınġu yer azu inler (2) azu kirgü yer yanġatılar angar, olar (3) éwer erdiler.

58 Olardın ol kim füsūs tutar séni [41b1] ṣadaḳalar içinde, eger bérilseler (2) andın taplasalar eger bérilmeseler (3) andın ançada olar buşarlar.

59 Eger kim [42a1] anlar taplasalar ol kim bérdi olarḳa Tangrı (2) hem yalavaçı, aysalar: tap ol bizke, (3) munu bérür bizke Tangrı öz artuḳluḳındın [42b1] hem yalavaçı, biz Tangrıḳa tilegliler-miz.

60 (2) Bütünlükin ṣadaḳalar çıġaylarḳa, yoḳsuzlarḳa, (3) işlegenlerke, anıng üze köngüllerini islāmḳa amıtı ḳılġularḳa, [43a1] boyun içindekilerke, borçluġlar[ḳa], Tangrı (2) yolı içinde yol oġlıḳa, buyruḳ (3) Tangrıdın, Tangrı bilgen bütün işlig turur.

61 [43b1] Olardın anlar kim emgetürler yalavaçnı (2) ayurlar: ol ḳulaḳ. Ayġıl: ḫayr ḳulaḳı (3) sizke, biter Tangrıḳa hem biter mü'minlerḳa, [44a1] sizke raḥmet anlarḳa kim bittiler sizdin (2) anlar kim emgetürler Tangrının yalavaçını, (3) olarḳa ḳın açıtġan.

---

61 *meger* 38a1'de mükerrer.

62 Andıḳarlar Tañrı tuta [44b1] sizke, ḫoşnūd ḳılurlar sizni, Ol Tañrı hem yalavaçı (2) sezārak ḫoşnūd ḳılsalar eger bolsa-miz (3) mü᾽minler.

63 Bilmezler mū ol kim ḳılsa ḫilāf [45a1] Tañrıḳa hem yalavaçıña bütün añar tamuġ otı, (2) cāvidāne anıng içinde, ol ḫorluḳ uluġ ol.

64 (3) Ḳorḳarlar iki yüzlügler kim indürülse [45b1] olarḳa anı kim (2) köñülleri içinde turur, ayġıl: füsūs tutuñlar, Ol Tañrı (3) çıḳarıġlı ol kim ḳorḳarlar.

65 Eger sorsañ olarḳa [46a1] ayurlar: bütünlükin kirür erür-miz, oynayur-miz. (2) Ayġıl: Tañrını mu hem belgülerini mū, yalavaçını mu (3) füsūs tutuġlı erür siz?

66 ᶜÖzr aymañ [46b1] çın-oḳ tandıñız īmānıñızda kiḍin, eger keçürsem (2) bir ögürdin sizdin ḳınayur-miz (3) bir ögürni, olar erdiler yazuḳluġlar.

67 [47a1] İki yüzlügler, iki yüzlüg uraġutlar, (2) amarıları amarıdın, fermānlayurlar (3) ésizlikdin, yıġarlar eḍgülükdin, [47b1] hem ḳısarlar eliglerini, unıttılar Tañrını, (2) ḳoḍtı olarnı, iki yüzlügler olar (3) fāsıḳlar.

68 Vaᶜde ḳıldı Tañrı iki yüzlüglerke, [48a1] iki yüzlüg uraġutlarḳa, kāfirlerḳa tamuġ (2) otını, cāvidāneler anıng içinde, ol tap olarḳa, (3) Tañrı, olarḳa ḳın tutaşı.

69 Anlar teg kim [48b1] sizde öñdin erdiler keḍrek sizdin (2) ḳuvvetin hem üküşrek mālları hem ᶜayālları, (3) irinçlendiñiz oñları birle, inçründüñüzler [49a1] ülüglerińiz birle, neteg kim inçründiler erse anlar kim (2) sizde öñdin erdiler oñları birle, kirdiñiz (3) anıng teg kim kirdiler, bu ögür yoḳaldı [49b1] ᶜamelleri dünyā içre hem āḫiret içre, (2) bu ögür olar ziyānlıġlar ol.

70 Kelmez mū (3) olarḳa anlarnıñ ḫaberi olarda burun [50a1] Nūḥ boḍnı ve ᶜĀd boḍnı, Şemūd boḍnı, İbrāhīm (2) boḍnı, Medyen (3) éşleri zir ü zeber bolmışlar, keldi olarḳa [50b1] yalavaçları belgülüg belgüler birle, ermez Tañrı (2) küç ḳılıġlı olarḳa ançası bar erdiler özleriñe (3) küç ḳılıġlılar.

71 Mü᾽minler, mü᾽min uraġutlar, [51a1] amarıları amarınıñ dostları, fermānlayurlar (2) eḍgülükni, yıġarlar yawuz işdin, (3) aḍaḳın ḳılurlar namāznı, bérürler [51b1] zeḳātnı, boyun sunurlar Tañrı hem yalavaçıḳa, (2) bu ögür olarnı yarlıḳayur Tañrı, Ol Tañrı (3) küşüş bütün işlig turur.

72 Vaᶜde ḳıldı Tañrı mü᾽minlerḳa, [52a1] mü᾽min uraġutlarḳa būstānlar kim aḳar (2) astınıda arıḳlar, cāvidāneler (3) anıng içinde, turġu arıġ éwler, turġu [52b1] būstānları içinde hem ḫoşnūdluḳ Tañrıdın, (2) uluġ ol, ol ḳurtulmaḳ uluġ.

73 (3) Ey yalavaç ḳatlanġıl kāfirler birle [53a1] hem iki yüzlügler birle irig turġıl olar üze, (2) olarnıng sıġınġusı tamuġ neme yawuz yanġu yer.

74 (3) Andıḳarlar Tañrı tuta aymadılar, çın-oḳ [53b1] aydılar küfr kelimesini, tandılar (2) boyun sumışlarında kiḍin, oġradılar ol nengke kim (3) bulmazlar, öç almadılar meger kim bayuttı olarnı Tañrı, [54a1] yalavaçı öz faẓlındın eger yansalar

bolur (2) yaḫşı olarḳa eger yüz ewürseler ḳınayur olarnı Tañrı (3) açıtġan ḳın dünyā içre hem āḫiret içre, [54b1] yoḳ olarḳa yer içinde dostdın ap (2) yārīçi.

75 Olardın ol kim ᶜahd ḳıldı Tañrı birle: (3) eger bérse bizke öz faẓlındın ṣadaḳa bérgey-miz ök [55a1] bolur men oḳ eḍgülerdin.

76 (2) Ḳaçan bérdi erse olarḳa öz artuḳluḳındın baḫīllıḳ ḳıldılar (3) anıñ birle, yüz ewürdiler, olar ewürgenler.

77 [55b1] Soñglattı olarḳa iki yüzlüḳni köñgülleri içinde (2) ol künke tegi kim körerler anı anın kim ḫilāf ḳıldılar Tañrıḳa (3) anı kim vaᶜde ḳıldılar anı, anı kim yalġanlıḳ ḳılur erdiler.

78 [56a1] Bilmezler mü kim Ol Tañrı bilür sırlarını (2) şuwşamışlarını, Ol Tañrı bilgen ol (3) örtüglilerni.

79 Anlar kim füsüslanurlar boyun suġanlarnı [56b1] müᵓminlerdin ṣadaḳalar içinde (2) anlar kim bulmazlar meger azraḳları, (3) füsüslanurlar olardın, cezā yandrur Tañrı füsüzlarınga [57a1] olardın, olarḳa ḳın açıtıġlı.

80 (2) Yarlıḳatu ḳolġıl olarḳa azu yarlıḳatu ḳolmaġıl olarnı (3) eger yarlıḳatu ḳolsang olarḳa yétmiş yolı [57b1] hiç yarlıḳamaz Tañrı olarḳa, ol olar (2) tandılar Tañrıḳa hem yalavaçınga, Ol Tañrı (3) köndürmez fāsıḳ boḍunlarnı.

81 [58a1] Sewündi soñgra ḳalġanlar oldurġu yerlerinde (2) Tañrı yalavaçınga ḫilāf ḳılu, unamadılar (3) kim ḳatlansalar mālları birle hem et-özleri birle [58b1] Tañrı yolı içinde, aydılar: çıḳmañglar (2) isig içinde. Ayġıl: tamuġ otı keḍ isig (3) eger uḳar erseler.

82 Külmesünler [59a1] azḳına, ıġlasunlar üküş, yanut (2) anı kim[62] ḳazġanur erdiler.

83 Eger yandursa séni Tañrı (3) bir ögürḳa, olardın destür ḳolsalar sénde [59b1] çıḳmaḳḳa, ayġıl: hiç çıḳmaz sizler (2) meniñg birle, ulaşu hiç toḳuşmaz sizler meniñg birle düşmanlarnı, (3) sizler tapladıngız oldurmaḳnı evvel [60a1] yolı, oldurunglar ḫilāf ḳılıġlılar birle.

84 (2) Namāz ḳılmaġıl kimerseke olardın öldi, (3) ulaşu aḍaḳın turmaġıl anıñg gürı üze, olar [60b1] tandılar Tañrıḳa hem yalavaçınga, öldiler (2) olar fāsıḳlar.

85 Tañg kelmesün sañga (3) olarnıñg mālları, ᶜayālları, bütünlükin [61a1] tileyür Tañrı kim ḳınasa olarnı anıng birle dünyā (2) içre taḳı çıḳsa özleri, olar (3) kāfirler.

86 Ḳaçan kim indrülse[63] süre [61b] kim bitiñgler tép Tañrıḳa, ḳatlanıñg (2) yalavaçı birle, destür tileyür sénde uluġsıġlıḳ (3) içisi olardın, ayurlar: ḳoḍġıl bizni [62a1] bolur-miz oldruġlılar birle.

---

[62] *kim* mükerrer.

[63] m: اذا ما انزل

87 Tapladılar (2) kim bolsalar ḫilāf ḳılıġlılar birle (3) mühr uruldı kŏngülleri olar yime [62b1] uḳmazlar.

88 Ançası bar yalavaç, anlar kim (2) bittiler anıng birle ḳatlandılar mālları birl özleri birle, bu ögür olar[ḳa] ḫayrlar, [63a1] bu ögür olar ḳurtuluġlılar.

89 Anuttı Tangrı (2) olarḳa uştmaḫlar aḳar astınıda (3) arıḳlar cāvidāneler a içinde, ol ḳurtulmaḳ [uluġ] ol.

90 [63b1] Keldi ᶜözr ḳılġuçılar ᶜArablardın, (2) destūr bérilse olarḳa, olturdı a kim yalġan tutarlar (3) Tangrını hem yalavaçını, munu teger anlarḳa kim [64 tandılar olardın, ḳın açıtġan.

91 Yoḳ (2) żaᶜiflar üze, yoḳ igligler üze, (3) yoḳ anlar üze kim bulmazlar ol k [64b1] ḫezine ḳılsalar tarlıḳ emgek, ḳaçan eḍgü sansalar Tangrıḳa (2) h yalavaçınga yoḳ eḍgülük ḳılġanlar üze hiç (3) yol, Ol Tangrı örtgen ulaşu yarlıḳaġ ol.

92 [65a1] Yoḳ anlar üze kim ḳaçan kelseler sanga kötürse sen olarnı, (2) aysa se bulmaz men anı kim kötürse men sizni anıng üze. (3) Ewrülürler közle yaşangurur[64] yaşdın [65b1] ḳaḍġurup bulmaduḳlarınga anı kim ḫezine ḳılurlar.

93 (2) Bütünlükin yol üze kim anlar destūr tileyürler sénde (3) olar baylar, tapladıla kim bolsalar [66a1] ḫilāf ḳılġanlar birle, mühr urdı Tangrı (2) köngülleri üze yim olar (3) bilmezler[65].

30

12
SŪRETÜ YŪSUF

53 ... [1a1] fermānlaġan ol yawuznı meger ol kim [1b1] yarlıḳasa mening İḍim, bütünlükin mening İḍim örtgen ulaşu yarlıḳaġan ol.

54 (2) Aydı ol melik: keldürüng manga anı, (3) ḫāṣ ḳılayın anı özümke ...[66]

66 ... [2a1] bérmegince bir bütünlük Tangrıdın keldürge sizler manga (2) anı meger kim tegre ḳapsalsa sizler yaᶜni erk bolmasa, ḳaçan [3] [bérdi]ler erse anga bütünlüklerini, aydı: Tangrı, anıng [2b1] üze aytur-miz küdezçi ol. Aydı: oġlanlarım (2) kirmengler bir ḳapuġdın, (3) kiringler öngin öngin ḳapuġlardın ...[67]

---

[64] m: *yaşıngur*.

[65] 29. cilt burada bitip, 30. cilt, 12:53. ayetten başlamış.

[66] 12:54'ten 12:66. ayete atlanmış.

[67] 12:67. ayetten 3a'da 12:79. ayete atlanmış.

79 ... [3a1] ol kim buldumız iḍişimizni anıng üskinde, (2) biz andag erse küç ḳılıġlılar-miz.

80 Ḳaçan kim (3) umunçsuz boldılar erse andın ḳatıḳsız boldılar, [3b1] yaşru sözlegli boldılar, aydı uluġları: bilmez mü sizler (2) kim atangız çın-oḳ aldı sizing üze üstüvārlıḳ (3) Tangrıdın, anda aşnu ol kim tengde keçtingiz [4a1] Yūsuf işi içinde, tepremez men bu yerdin (2) destūr bérginçeke tegi manga atam azu ḥükm ḳılsa Tangrı (3) manga, Ol ḥükm ḳılıġlılarda yaḫşıraḳ erür.

81 Yanınglar [4b1] atangızḳa aytınglar: ey atamız, sening oġlung (2) oġrılıḳ ḳıldı, tanuḳluḳ bérmez-miz meger anı kim bildimiz, (3) ermez-miz gaybnı küḍezigliler,

82 [5a1] sorġıl uluş boḍnıdın ol kim erdimiz anıng içinde, (2) Ol arḳışda kim keldimiz anıng içinde, (3) biz köniler-miz.

83 Aydı: kendü [5b1] bezedi sizke özleringiz bir iş, (2) sermek körklüg, bolġay kim Tangrı kim keldürgey manga (3) olarnı ḳamuġ, bütünlükin ol bilgen [6a1] bütün işlig.

84 Yüz ewürdi olardın, aydı: (2) ey ökünç Yūsuf üze. Ürgerdi (3) anıng iki közi ḳaḍġudın, ol öwke singürgen ol.

85 [6b1] Aydılar Tangrı tuta and: üküş tutaşı yād ḳılur sen Yūsufnı (2) ançaḳa tegi bolur sen igdin ..... azu bolur sen (3) helāk boluġlılardın.

86 Aydı: anıng üçün ınçıḳlanur men [7a1] ḳaḍġum saḳınçımdın Tengrike, bilür men Tangrıdın (2) anı kim bilmez sizler.

87 Ey oġlanlarım barınglar, (3) irtengler Yūsufdın anıng ḳadaşındın, [7b1] umınçsız bolmanglar Tangrının raḥmetindin, (2) kim ol umınçsız bolmas Tangrı raḥmetindin (3) meger tanıġlı boḍunlar.

88 Ḳaçan kirdiler erse [8a1] anıng üze aydılar: ey ᶜazīz, tegdi bizke (2) hem boḍnumızke ḳor yas, keldürdümiz bir kesek (3) azḳına bitig, tükel bérgil bizke ülgüni, ṣadaḳa ḳılġıl [8b1] bizing üze, Ol Tangrı yanut bérür ṣadaḳa bérgüçilerke / muyanlıḳ bérgüçilerke.

89 (2) Aydı: nek bilür mü siz né ḳıldıngız Yūsuf birle (3) hem inisinge ançada sizler biligsiz erdingizler.

90 [9a1] Aydılar: sen mü sen Yūsuf? (2) Aydı: men Yūsuf men ve bu mening ḳarındaşım ol, (3) çın-oḳ sipās urdı Tangrı bizing üze, ol kim saḳınsa [9b1] hem serse Ol Tangrı żāyiᶜ ḳılmaz eḍgü (2) işliglerning yanutın.

91 Aydılar Tangrı tuta and: çın-oḳ (3) üḍürdi Tangrı bizing üze neçeme bolsa-miz yazuḳ ḳılıġlılar.

92 [10a1] Aydı: melāmet yoḳ sizing üze bu kün, (2) yarlıḳagay Tangrı sizni, Ol yarlıḳaġanlarda (3) yarlıḳaġanraḳı ol.

93 Eletingler bu köngülekimni [10b1] kemşing anı atam yüzi üze, kelgey keldürüngler manga boḍnunguz birle ḳamuġ.

94 (3) Ḳaçan aḍrıldı erse arḳış, aydı ataları: ...[68]

111 ... [11a1] anda öngdin erdi, belgürtü aḍırmaḳ tegme (2) nerseni, köni y köndürmek, yarlıḳamaḳlıḳ (3) ol boḍunḳa kim kirtgünürler.

30

13
SŪRETÜ'R-RA'D

[11b1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan ol.

1 (2) Men men Tangrı bilür men körer men. Ol bitig āyetleri ol kim ...[69]

43 ... [12a1] mening aramda sizing arangızda yana ol kim anıng üskinde ol biti ʿilmi.

30

14
SŪRETÜ İBRĀHĪM

(2)

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan ol.

1 [12b1] Men Tangrı körer men. Bitig indürdümiz anı sanga, çıḳarsa sen (2) boḍunnı ḳarangḳuluḳlardın [yaruḳ]- (3) -luḳḳa İḍi fermānı birle, olar küşüş ...[70]

25 ... [15a1] bolġay kim anlar pend alsunlar tép.

---

[68] 12:94'ten 11a1'de 12:111. ayete atlanmış.
[69] 13:1'den 12a1'da 13:43. ayetin sonlarına atlanmış.
[70] 14:1. ayetten 14:25. ayetin sonlarına atlanmış. 12b'den sonra 2 varakta sadece tezhip var, bu nedenle 12b'den 15a'ya atlanmıştır.

26 [15b1] Bir arıġsız söz meşeli [16a1] bir arıġsız yıġaç teg ḳonġruldı [16b1] yer üstünindin, yoḳ angar (2) amrulmaḳ.

27 Bekütür Tanġrı anlarnı kim (3) kirtgündiler berk bekümiş aytıḳ birle ...[71]

52 ... [17a1] bütünlükin Ol bir ök Tanġrı turur (2) pend alsunlar bilig ḫired (3) iḳileri[72].

30

15
SŪRETÜ'L-ḤİCR

[18b1]

Başladım Tanġrı atı birle ulaşu yarlıḳaġan üküş raḥmetlig.

1 [19a1] Tanġrı bilür. Ol bitig belgüleri ol, [19b1] oḳıġu ol, belgülüg.

2 Üküş néme bolur kim sewerler (2) anlar kim tandılar eger boyun (3) bérigliler erse.

3 Ḳoḍġıl olarnı yésünler ...[73]

23 ... [20a1] mīrāṣ alıġlılar-miz.

24 Bütünlükin bildimiz (2) aşnuġlılarnı sizdin, çın-oḳ (3) bildimiz kiḍin keliglilerni.

25 Bütünlükin[74] [20b1] seninġ İḍinġ ol kim yumdarur olarnı[75], bütünlükin kim (2) bütün işlig bilgen ol.

26 Bütünlükin törüttümiz (3) kişini ḳuruġ balçıḳdın, [21a1] kök tınçımış livadın.

27 Perīler atası[n] (2) törüttimiz munda öngdin tütünsüz (3) otdın.

28 Ançada kim aydı seninġ İḍinġ [21b1] ferīştelerke: men törütteçi men bir yanġluḳ ādemini (2) ḳuruġ balçıḳdın, kök tınçımış (3) livadın.

---

[71] 14:27'den 17a'da 14:52. ayetin sonlarına atlanmış.
[72] 17a1'den sonraki 1 varakta sadece tezhip ve vakıf kaydı yer alıyor.
[73] 15:3'ten 20a1'de 15:23. ayetin sonlarına atlanmış.
[74] *bütünlükin* 20b1'de mükerrer.
[75] m: *yumdarur siz olarnı*.

29 Ḳaçan kim tüp tüz ḳılsa-miz anı, [22a1] üze men anıng içinde men y
cändın, (2) tüşüngler angar yüknügliler.

30 (3) Yükündiler ferişteler ḳamuġları [22b1] yumḳılar,

31 meger umunçsuz raḥmetdin umandı (2) kim bolsa yüknügliler birle.

32 (3) Aydı: ey İblîs, ne ol sanga kim [23a1] bolsa sen yüknügliler birle.

33 (2) Aydı: bolmas men yükünse men bir ādemiḳa / bir yangluḳḳa, (3) törü
anı ḳurug balçıḳdın, [23b1] kök tınçımış livadın.

34 Aydı: (2) çıḳġıl andın kim sen sürülmiş sen.

35 (3) Bütünlükin sening üze ol ḳargış saḳış [24a1] küninge tegi.

36 Aydı: ey İḍim, küḍgil manga (2) ol künge tegi kim ḳoparlurlar.

37 Aydı: sen (3) küḍülmişlerdin sen,

38 saḳış künke, [24b1] belgülüg künke tegi.

39 Aydı: ey İḍim, anıng birle kim yolsuz ḳıldıngız méni, (2) bezegey men olarḳ
yer içinde (3) yolsuz ḳılgay oḳ men olarnı yumḳıların,

40 meger [25a1] sening ḳullarıng anlardın ḳatıḳsız ḳılığlılar.

41 (2) Aydı: bu yol ol mening üze (3) köni yol,

42 bütünlükin kim mening ḳullarım [25b1] yoḳ sanga olarnıng üze erk ḳural (2)
meger ol kim sanga uḍsa yolsuzlardın.

43 (3) Bütünlükin kim tamuġ olarnıng üḍrülmiş öḍleri ol yumḳılarınıng[76].

52 [26a1] Ançada kim kirdiler anıng üze aydılar: (2) esenlik, tép. Aydı: biz sizlerdin
(3) ḳorḳuġlılar-miz.

53 Aydılar: ḳorḳmaġıl [26b1] biz sewünçi bérür-miz sanga bir biliglig oġul birle.

54 (2) Aydı: sewünçi mü berür siz manga anıng üze kim (3) tegdi manga uluġluḳ,
negü birle sewünçi bérür siz manga.

55 [27a1] Aydılar: sewünçi bérdimiz sanga könilikin, (2) bolmaġıl umunçsuzlardın.

56 (3) Aydı: kim umunçsuz bolur İḍi yarlıḳamaḳındın[77] [27b1] meger yolsuzlar.

---

[76] 15:43'ten 15:52. ayete atlanmış.
[77] *yarlıḳamaḳındın* 27b1'de mükerrer.

57 Aydı: ne ol (2) işiŋiz ey ıḍılmışlar.

58 (3) Aydıla: biz ıḍıldımız ...[78]

66 [28a1] Seçtimiz aŋar ol işni (2) kim bularnıŋ ḳuḍruḳları kesilmiş ol, (3) taŋ başında kirgenler.

67 Keldiler kend [28b1] boḍnı sewnürler.

68 Aydı (2) kim bular ḳonuḳlarım ol, körksüz ḳılmaŋlar méni.

69 (3) Ḳorḳuŋlar Taŋrıdın, rüsvā uvutluġ ḳılmaŋlar méni.

70 [29a1] Aydılar: yıġmadımız mu séni ajun- (2) -luġlardın.

71 Aydı: bular ḳızlarım ol, (3) eger erse sizler ḳıldaçılar.

72 Seniŋ esenlikiŋ kim şavab iş tuta and [29b1] olar esrüklük içinde tururlar, tezginip yorıyurlar.

73 (2) Tuttı olarnı ḳatıġ ün kün tuġardın.

74 (3) Ḳıldımız üstünini altınını, [30a1] yaġdurdumız olar üze taşlar (2) bışmış kerpiç bitigdin.

75 Bütünlükin kim anıŋ içinde (3) belgülügler ol saḳınıġlılarḳa.

76 [30b1] Kim ol tutaşı yol ol.

77 Bütünlükin kim (2) anıŋ içinde belgü ol kirtgünüglilerke.

78 (3) Her-āyine neçe yime kim bök éşleri ...[79]

88 ... [31a1] inçründürdümiz anıŋ birle türlügler anlardın, (2) ḳaḍġurmaġıl olarnıŋ üze, ḳoḍı tutġıl (3) ḳanatıŋnı kirtgünüglilerke.

89 [31b1] Ayġıl: her-āyine men ḳorḳuttaçı men belgülüg.

90 (2) Neteg kim indürdümiz üleşigliler üze.

91 Anlar kim (3) ḳıldılar oḳıġunı kes kes.

92 [32a1] İḍiŋ tuta and her-āyine sorġay men olarḳa yumḳıḳa.

93 (2) Andın kim ḳılur erdiler.

---

[78] 15:58. ayetten 28a'da 15:66. ayete atlanmış.
[79] 15:78. ayet tamamlanmadan 31a, 15:88. ayetin yarısından başlamış.

94 Keçürgil ötegil (3) anı kim yarlıġ bérlür sen, yüz ewürgil ortaḳ [32b1] ḳatıġlılardın.

95 Biz tap kelgey miz sanga (2) élükleglilerdin.

96 Anlar kim ayurlar (3) Tangrı birle, aḍın tangrı munu ...[80]

30

16
SŪRETÜ'N-NAḤL

2 ... [33a1] bütünlükin kim yoḳ iḍi meger men Tangrı, ḳorḳung méndin.

3 (2) Törütti köklerni yerlerni (3) könilikin , uluġ yüksek turur andın kim ortaḳ ḳatarlar.

4 [33b1] Törütti kişilerni uça suwındın (2) kim ol ol çoġıçı üstelgen belgülüg.

5 (3) Yılḳılar, törütti olarnı sizlerke ...[81]

10 [34a1] Ol ol erdi kim indürdi kökdin (2) sizke andın içgü, andın (3) né yıġaç, otlatur sizler anıng içinde.

11 Ündrür [34b1] sizlerke anıng birle tarıġ, zeyt yıġaçı, (2) ḫurmā tüpleri, üzümler, (3) tegme yimişlerdin, bütünlükin kim [35a1] anıng içinde belgü ol boḍunḳa kim saḳnurlar.

12 (2) Uḍu barıġlı ḳıldı sizlerke tünni kündüzni, (3) künni aynı yulduzlarnı, [35b1] boyun bérigliler ol anıng yarlıġı birle, bütünlükin anıng içinde (2) ol belgüler ol boḍunḳa kim ög birle uḳarlar.

13 (3) Anı kim yarattı sizlerke yer içinde türlüg türlüg [36a1] boḍuġları, bütünlükin anıng içinde belgüler ol (2) ol boḍunḳa kim pend alnurlar.

14 Ol İḍi ol kim (3) fermān tutuġlı ḳıldı tengizni, yése sizler andın yaş [36b1] et, çıḳarsa sizler andın (2) étig keḍer sizler anı, körgey sizler (3) kemini keligli tartıġlı anıng içinde, [37a1] tilese sizler anıng artuḳluḳındın (2) bolġay kim sizler şükr ötegey sizler.

15 Kemiştiler (3) yer içinde bekümiş taġlar tā yoḳatmasun [37b1] sizlerni, aḳar arıḳlar, yollar bolġay kim sizler (2) köni yolḳa köngey sizler.

16 Belgüler, yulduzlar birle (3) olar köni yolḳa barırlar.

---

[80] 15:96. ayetten 33a'da 16:2'ye atlanmış.

[81] 16:5. ayet tamamlanmadan 16:10. ayete atlanmış.

17 Azu ol mu kim törütür ...[82]

22 ... [38a1] olar boynağuluḳ ḳılığlılar ol.

23 Sézigsiz (2) her-äyine Tangrı bilür anı kim yaşrurlar (3) yime anı kim açuḳ äşkārā ḳılurlar, bütünlükin kim sewmez ol [38b1] boynağuluḳ ḳılığlılarnı.

24 Ḳaçan kim aytılsa olarḳa: (2) negü indürdi İdingiz? Ayurlar: (3) aşnuḳılarnıng bitimiş sörçekleri.

25 Kötürseler [39a1] yüklerini tükel ḳopmaḳ küni (2) yime anlarnıng yüklerindin yolsuz ḳılur olarnı (3) biligsizlikin, bilgil kim iş yawuz ol anı kim kötrürler.

26 [39b1] Çın-oḳ al ḳıldılar anlar kim olarda öngdin erdiler, (2) ḳongurdı Tangrı olarnıng ullarındın yer (3) töşeklerindin, tüşti olarnıng üze şiftar / öçek [40a1] üstünlerindin, keldi olarḳa ḳın (2) andın kim bilmesler.

27 (3) Yana ḳopmaḳ küninde rüsvā ḳılur olarnı, [40b1] ayġay[83]: ḳayda ol ortaḳlarım anlar kim (2) ortaḳ ḳatar erdingizler olarḳa. (3) Aydıla anlar kim bérildiler bilig: [41a1] bütünlükin kim rüsvālıḳ bu kün ésizlik (2) tanığlılar üze ol.

28 Anlar kim (3) cānları kirürler ferişteler küç ḳılığlılar [41b1] özleringe yime boyun bérürler sizke[84]. (2) Anı kim ḳılmas erdimiz bir ésizlik. Andaġ, (3) her-äyine Tangrı bilgen ol anı kim ḳılur erdingizler.

29 [42a1] Kiringler tamuġ ḳapuġlarındın (2) menggü ḳalığlılar anıng içinde, néme yawuz turġu yer ol (3) ulugsığlıḳ ḳılığlılarnıng yanışı.

30 Ayıldı anlarḳa kim: [42b1] saḳnuḳluḳ ḳıldılar ne ol kim indürdi İdingiz. Ayurlar: (2) eḍgülük anlarḳa kim eḍgülük ḳıldılar bu (3) yaḳınraḳ içinde, eḍgülük, kiḍinki [43a1] sarāy eḍgürek, néme körklüg ol saḳnuḳluḳ (2) sarāyı.

31 Turġu büstānlar, (3) kirürler angar, aḳar anıng altınında [43b1] arıḳlar, olarḳa anıng içinde negü tileseler (2) andaġuḳ, yanut bérür Tangrı saḳnuḳlarḳa.

32 (3) Anlar kim cānları alırlar ferişteler [44a1] arıġlar, ayurlar: esenlik (2) sizing üze, kiringler uştmaḥḳa anıng birle kim (3) ḳılur erdingizler.

33 Nék köz tutarlar mu / baḳarlar mu [44b1] meger kim olarḳa ferişteler azu kelse (2) İding yarlığı. Andaġuḳ ḳıldılar anlar kim (3) olarda öngdin erdiler, küç ḳılmadı olarḳa Tangrı [45a1] yoḳ kim özleringe küç ḳılur erdiler.

34 (2) Tegdi olarḳa ésizlikleri anı kim (3) ḳıldılar, tüşti olarḳa ne kim anıng birle[85] [45b1] élükler erdiler.

---

82 16:17. ayet tamamlanmadan 16:22. ayetin sonlarından 38a başlamış.

83 m: *aygaylar*.

84 m: فالقوا اليكم السلم

85 *anıng birle* mükerrer.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

35 Aydılar anlar kim (2) ortaḳ ḳattılar: eger tilese Tañrı tapınmaġay / tapmaġay erdimiz (3) anda aḍın hiç nerseni, biz [46a1] ap yime atalarımız ap yime ḥarām ḳıldımız (2) nerseni. Andaġuḳ ḳıldı (3) anlarnı kim olarda öñgdin, nék bar mu [46b1] yalawaçlar üze meger tegürmeklik (2) belgülüg.

36 Bütünlüḳin kim ıdtımız tegnıe (3) ögür içinde bir yalavaç kim: bitiñgler [47a1] Tañrıḳa sıñgardın turuñglar boynaġuluḳdın, (2) anlardın kimke köni yol körkitti Tañrı, (3) olardın kimke sezā boldı anıñg üze [47b1] yolsuzluḳ, yorıñglar yer (2) içinde baḳıñglar neteg erdi (3) yalġan tutġuçılarnıñg songı.

37 Eger şevḳlense sen [48a1] köni yol körkitmek üze bütünlüḳin kim Tañrı (2) yolḳa köndürmes kimni yolsuz ḳılsa, yoḳ (3) anlarḳa yārī bérdeçilerdin.

38 Andıḳtılar Tañrı tuta andlar [48b1] ḳatıġlanmaḳlarça: ḳopurmas Tañrı (2) anı kim ölse. Andaġ, va'de'i anıñg üze (3) köni, yoḳ kim üküş kişiler [49a1] bilmesler.

39 Kim belgürtse olarḳa (2) ol kim aḍırtlaşurlar anıñg içinde, néme bilseler (3) anlar kim tandılar kim olar [49b1] erdiler yalġançılar.

40 Bütünlüḳin kim aymaḳımız (2) nerse ḳaçan tilese-miz anı kim ayur-miz (3) añgar bolġıl tép, bolur.

41 Anlar kim [50a1] éw barḳdın aḍrıldılar Teñgrilik, anda kiḍin (2) ḳim küç ḳıl[ın]dılar, ornatġay-miz anlarnı yaḳın- (3) -raḳ içinde, eḍgülük, kiḍinkiniñg yanutı [50b1] uluġraḳ eger bilür erseler.

42 (2) Anlar kim serindiler, İḍilerı üze (3) köñgül urdılar.

43 Iḍmadımız [51a1] sénde öñgdin meger erenler kim yarlıġ ıḍıldı (2) anlarnıñg tapa, aytıñg / sorunglar bitig (3) boḍnınga eger bilmes erse sizler.

44 [51b1] Belgülüglerni bitilmişlerni indürdümiz (2) seniñg tapa yād ḳılġu, belgürtse sen kişilerke (3) anı kim indürdi erse olarḳa, bolġay kim olar [52a1] saḳınġaylar.

45 Ḳorḳunçsuz boldı anlar kim (2) al ḳıldılar ésizlikler birle kim ḳoḍı étse Tañrı (3) olarnı yerde azu kelse olarḳa ḳın [52b1] andın kim bilmesler.

46 (2) Azu tutsa olarnı tezginmekleri içinde, ermes olar[86] (3) unmas ḳılıġlılar.

47 Azu tutsa olarnı eksütmeklikleri üze [53a1] bütünlüḳin İḍiñgiz baġırsaḳ ulaşu yarlıḳaġan ol.

48 (2) Azu körmesler mü anı kim törütti Tañrı, (3) nersedin ewrülür anıñg kölikeleri [53b1] oñgdın soldın (2) Teñgrike yüknügliler, olar uçuzlar ol.

---

[86] *olar* üçüncü satırda mükerrer.

49 Teŋrike yüknür né kim kökler içinde turur [54a1] ol kim yer içinde turur tepreniglidin, (2) ferişteler olar uluġsıġlıḳ ḳılmazlar.

50 (3) Ḳorḳarlar İḍilerindin üstünlerindin [54b1] ḳılurlar anı kim yarlıġ bérürler.

51 (2) Aydı Taŋrı: tutmaŋlar (3) iki taŋrı, bütünlükin kim ol bir [55a1] Taŋrı, manga ḳorḳunglar.

52 (2) Aŋar ol ne kim kökler içindekini yerler içindekini, (3) aŋar ol dïn tutaşı, Taŋrıda aḍınḳı mu [55b1] ḳorḳar sizler.

53 Né kim sizlerdeki bir irinç erse Taŋrıdın (2) yana ḳaçan tegse sizlerke yas, aŋar anıŋ birle (3) yalwarur sizler.

54 Yana ḳaçan açsa aça bérse yasnı [56a1] sizlerdin, tekin bir ögür sizlerdin iḍileringe (2) ortaḳ ḳatarlar.

55 Tansalar anı kim (3) bérdimiz olarḳa inçrünüŋler munu [56b1] bilgey ök sizler.

56 Ḳılurlar aŋar kim (2) bilmezler, bir ülüş andın kim (3) rüzï ḳıldımız olarḳa, Taŋrı tuta and sorlur sizler andın kim [57a1] yalġan yaratur sizler.

57 Ayurlar Teŋrike (2) ḳızlar, anıŋ anġlıḳı olarḳa ol (3) ne kim küser erse sizler.

58 Ḳaçan sewünçi bérilse [57b1] biregüke tişi birle bolur anıŋ yüzi (2) ḳap ḳara ol öwke birle.

59 (3) Yaşar boḍundın yawuz- [58a1] -luḳındın sewünçi bérilmes aŋar, nek mü tutarlar anı (2) uçuzluḳ üze azu kizler anı (3) topraḳ içinde, bilgil yawuz turur ol kim ḫükm ḳılurlar.

60 [58b1] Anlar kim kirtgünmesler kiḍinki künke (2) yawuz meşel ol, Taŋrınıŋ yüksekrek (3) meşeli, ol küsüş ol bütün işlig ol.

61 [59a1] Eger tutsa Taŋrı kişilerni (2) küç ḳılmaḳları birle ḳoḍmadı anıŋ üze (3) tek tepreniglï yoḳ kim kiḍin salar olarnı [59b1] atanmış öḍke tegi, ḳaçan kim kelse (2) öḍleri kiterü ḳalmaslar bir öḍ (3) ap yime aşnurlar.

62 Ayurlar Teŋrike [60a1] anı kim taplamaslar, özleriŋe ṣıfat ḳılur tilleri (2) yalġannı kim anlarḳa ol eḍgülük her-āyine, (3) bütünlükin kim anlarḳa ol ot kim anlar [60b1] teŋlep yıġılmışlar ol.

63 Taŋrı tuta çın-oḳ ıḍtımız (2) ögürler tapa sénde öŋgdin, bezedi olarḳa (3) yek işlerini, ol [61a1] olarnıŋ dostı ol bu kün, anlarḳa ol aġrıtġan (2) ḳın.

64 İndürmedimiz seniŋ üze (3) bitigni meger belgürtse olarḳa [61b1] ol kim aḍnaştılar anıŋ içinde, (2) köni yol yarlıḳamaḳlıḳ ol boḍunḳa kim (3) kirtgündiler.

65 Taŋrı indürdi bulıt- [62a1] -dın suw, tirgüzdi anıŋ birle yerni (2) ölmişinde kiḍin, bütünlükin kim anıŋ içinde (3) belgüler ol boḍunḳa eştürler.

66 [62b1] Bütünlükin sizke yılkılar içinde békiştürmek ol, (2) içrür-miz sizlerke andın kim ḳarınları içinde turur (3) tezekli ḳanlı ara [63a1] ḳatıġsız süt, singgen (2) içiglilerke.

67 Ḫurmā tüplerining (3) yimişlerindin, üzümlerdin [63b1] tutar sizler andın esrütgü, körklüg (2) rūzi, bütünlükin kim aning içinde belgü ol (3) ol boḍunḳa kim uḳarlar.

68 Ḳörkitü bérdi İḍing [64a1] arıḳa kim étgil / tutġıl taġlar- (2) -dın ẃlerni yıġaçda (3) andın kim ḳılurlar.

69 Yana yégil [64b1] tegme yimişlerdin yana kirgil (2) iḍing yollarınga, yumşanmış çıḳar (3) ḳarınlarındın yér içgü, türlüg türlüg boḍuġları, [65a1] aning içinde em ol kişilerke, bütünlükin (2) aning içinde belgü ol ol boḍunḳa kim saḳnurlar.

70 (3) Tangrı törütti sizlerni yana öldrür sizlerni, [65b1] sizlerde kimi yandurlur aşaġaraḳ (2) tiriglikke ançaḳ bilmese bilmekde kiḍin (3) nerse, her-āyine Tangrı bilgen uġan ol.

71 [66a1] Tangrı artuḳluḳ urdı amarıngızlerke (2) amarı üze rūzī içinde, ermesler (3) anlar kim artuḳluḳ bérildiler, yandruġlılar [66b1] rūzilerini aning üze kim erklig boldı (2) ong eligleri, olar aning içinde tüp tüz ol, (3) Tangrı bérmiş irinçke mü tanar sizler.

72 [67a1] Tangrı ḳıldı sizlerke özleringizdin ök (2) cüftler yana ḳıldı sizlerke (3) cüftleringizdin oġlanlar, yégençükler azu tapuġçılar, [67b1] rūzī bérdi sizlerke arıġlardın, yaraġsızḳa mu (2) kirtgünürler, Tangrı ir[inç]inge anlar tanarlar.

73 (3) Tapnur siz Tangrıda aḍınḳa [68a1] ol kim ewürmesler olarḳa rūzī bérü köklerdin (2) yerlerdin nerse, umaslar.

74 (3) Toḳımanglar Tangrıḳa mengzekler yaᶜnī meşeller [68b1] bütünlükin Tangrı bilür sizler bilmes sizler.

75 (2) Urdı Tangrı bir meşel, bir ḳul alınmış, erkedmes (3) umas nerse üze, kimke kim rūzī ḳılsa-miz angar [69a1] bizdin körklüg rūzī, ol hezine ḳılur (2) andın örtügli yaşru āşkārā, nek (3) tüz bolurlar mu, ögdi Tengrike yoḳ kim [69b1] üküşrekleri bilmesler.

76 Toḳıdı Tangrı (2) bir meşel iki er birle, ikide biri aġın ol umas (3) nerse üze, ol ..... [70a1] ḳaçan kim ıḍsa anı keldürmes bir edgülük, (2) nek tüz bolur mu ol ol[87] kim (3) fermānlasa könilik ol köni [70b1] yol üze ol.

77 Tangrıḳa ol kök- (2) -ler yerler örtüglüki ermes, (3) ḳıyāmet işi meger köz yumup açmaḳ teg azu [71a1] ol yaḳınraḳ, bütünlükin Tangrı tegme nerse üze (2) uġan ol.

---

[87] m: *ol ol ol* mükerrer.

78 Tangrı çıḳardı sizlerni (3) analarıngız ḳarınlarından bilmes erdingizler [71b1] nerse, ḳıldı sizlerke ḳulaḳlar, (2) közler, köngüller, bolġay kim sizler (3) şükr ötegey sizler.

79 Körmesler mü ḳuş- [72a1] -larnı fermān tutuġlılar köknüng ḳalıḳıda, (2) küḍezmes olarnı meger Tangrı, bütünlükin kim anıng (3) içinde belgüler ol boḍunḳa kim kirtgündiler.

80 [72b1] Tangrı ḳıldı sizke ewleringizdin (2) amrulġu, ḳıldı sizlerke (3) yılḳılar terilerindin ewler [73a1] yüngül tutar siz anlarnı köçgü künleringizde (2) turġuluḳ künleringizde, ḳoy[88] (3) yünglerindin, tewe yünglerindin [73b1] çübürlerindin orun töşekler irinçlenmek (2) öḍke tegi.

81 Tangrı ḳıldı sizlerke (3) andın kim yarattı kölikeler, ḳıldı [74a1] sizke taġlardın örtüḳler sıġınçular, (2) ḳıldı sizke könglekler kim (3) küḍezür sizlerni isigdin, könglekler kim [74b1] küḍezür sizlerni yaġılıḳıngız[dın], andaġuḳ tükel ḳılur (2) irinçini sizlerning üze, bolġay kim sizler boyun bérgey sizler.

82 (3) Eger ewrülseler bütünlükin kim sening üze tegürmek [75a1] belgülüg.

83 Bilürler Tangrınıng irinçini (2) yana tanarlar üküşrekleri, tanıġlılar ol.

84 (3) Ol kün kim ḳoparur-miz tegme ögürdin [75b1] tanuḳluḳ yana destür bérilmes anlarḳa kim (2) tandılar yime anlar ḫoşnūd bolıġlılar.

85 (3) Ḳaçan kim körseler anlar kim küç ḳıldılar [76a1] ḳınnı, yünglümes olardın[89] ḳın (2) ap yime anlar küḍerler.

86 Ḳaçan kim körseler (3) anlar kim ortaḳ ḳattılar ortaḳlarını, aydılar: [76a1] ey İḍimiz-ā, bu ögür ortaḳlarımız, anlar kim (2) oḳır erdimiz sénde öngdin, kemişgil (3) olar tapa aytıḳnı, bütünlükin kim siler yalġançılar-siz.

87 [77a1] Kemiştile / bérdiler Tangrıḳa ol kün boyun yaᶜnī boyun sudılar, (2) yiter anlardın ne kim yalġan (3) yarattılar erse.

88 Anlar kim tandılar [77b1] yandılar Tangrı yolındın[90] (2) arturdumız olarḳa ḳın ḳın (3) üze, anın kim yarlıġdın çıḳar erdiler.

89 [78a1] Ol kün kim ḳoparur-miz tegme ögür içinde (2) tanuḳ olar üze özlerindin, (3) keldrür-miz séni tanuḳ bular- [78b1] -nıng üze, indürdümiz sening üze bitigni, (2) belgürtü tegme nerseni, köni yolḳa köndürmek, (3) yarlıḳamaḳ, sewünçi boyun bériglilerke.

---

88 *ḳoy* üçüncü satırda mükerrer.

89 *olardın* mükerrer.

90 *yolındın* 'daki *-dın* eki 2. satırın başında mükerrer.

90 [79a1] Her-āyine Tañrı buyrur dād bérmek, eḍgülükin (2) bérmek yaḡuḳluḳ iḍisinge, yıḡar (3) çalpaḳ işdin, yawuz işdin, [79b1] artuḳluḳ ḳılmaḳ[dın], pend bérür sizlerke, bolḡay kim sizler (2) pend alınḡay sizler.

91 Tükel ḳılınğ Tañrı bıçıḡını, (3) ḳaçan kim bıçıḡ ḳılsa sizler sımañlar [80a1] andlarıngızını anı bekütmişde kiḍin, (2) bütünlükin ḳılḍıngız, Tañrı sizler üze (3) uḡḳa aldaçı, her-āyine Tañrı bilür né kim [80b1] ḳılur sizler.

92 Bolmañlar ol eşler teg kim (2) buzdı egirmiş yipini küçde kiḍin (3) egirik yeşilmeki teg, tutar sizler andlarıngızını köñgül kiri [81a1] sizler ara bolsa, bir ögür ol (2) artuḳraḳ bir ögürdin, sınar sizlerni (3) Tañrı anıng birle, belgürtür ol sizlerke ḳopmaḳ [81b1] küni, ol [kim] anıng içinde arturuldunguz.

93 (2) Eger tilese Tañrı ḳılḡay erdi sizlerni bir (3) ögür, yoḳ kim yolsuz ḳılur anı kim tilese, [82a1] yolḳa köndrür kimni tilese, sorulḡay oḳ sizler (2) andın kim ḳılur erdingizler.

94 Ap yime (3) tutmañlar andlarıngızını köñgül kiri [82b1] sizing ara, tayar bir aḍaḳ anıng bekümişinde (2) kiḍin, tatar sizler ésizlikni (3) anın[91] kim yandıngız Tañrı yolındın [83a1] sizke uluḡ ḳın.

95 Satḡın (2) almañlar Tañrınıng baçıḡlarını az (3) bahāḳa, bütünlükin kim Tañrı üskinde ol, ol [83b1] yégrek ol sizke eger bilür erse sizler.

96 (2) Né kim sizlerning üsküngüzde ol tüker alḳınur, né kim Tañrı üskinde turur (3) ḳaldaçı ol, yanut bérgey ök men anlarḳa kim serindiler, [84a1] terleri körklügrek andın anı kim (2) ḳılur erdiler.

97 Kim ḳılsa eḍgülük (3) erkekdin azu tişidin ol [84b1] kirtgünügli erür, tiriglik bérgey men añgar, tatlıḡ (2) tiriglik, yanut bérgey men ök olarḳa, yanutları (3) anda körklügrek kim ḳılur erdingizler.

98 [85a1] Ḳaçan kim oḳısa sen oḳıḡunı sıgınḡıl Tañrıḳa (2) sökmiş sürülmiş yekdin.

99 Kim ol (3) yoḳ añgar erkliglik anlar üze kim [85b1] kirtgündiler yana İḍileri üze köñgül ururlar.

100 (2) Bütünlükin kim anıng erkligliki anlar üze kim (3) dōstlaşurlar anıng birle anlar kim olar anıng birle ortaḳ ḳatıḡlılar ol.

101 [86a1] Ḳaçan kim tegşürse-miz bir belgü bir belgü ornında (2) Tañrı bilgenrek anıng birle kim indrür, aydılar: (3) bütünlükin kim sen yalḡan yaratıḡlı sen, yoḳ kim üküşrekleri [86b1] bilmesler.

102 Ayḡıl: indürdi anı Arıḡ Cān (2) ya^{c}nī Cibril İḍiñgdin, könilikin bekütmek üçün, (3) anlarnı kim kirtgündiler yolḳa köndürmek, sewünçi [87a1] boyun bériglilerke.

---

[91] *anın* 'dan önce *anı* da yazılmış.

103 Bütünlükin bilür-miz, olar (2) ayurlar kim: ögretür angar bir yangluk, [til] (3) ol kim kışarlar anıng birle, tāzī ermes, [87b1] bu tāzī tili ol belgülüg.

104 (2) Bütünlükin anlar kim kirtgünmesler Tangrı belgü- (3) -leringe köndürmes olarnı Tangrı, olarka ol [88a1] agrıtgan kın.

105 Her-āyine yaratur yalganı (2) anlar kim kirtgünmesler Tangrı belgüleringe, (3) bular olar yalgan sözledeçiler ol ya'ni yalgançılar.

106 [88b1] Kim tansa Tangrıka kirtgünmişde (2) kidin meger ol kim küçeldi yana anıng köngli (3) amrulmış kirtgünmek birle, yok kim [89a1] kim kim açılsa tanmaklık birle köküz (2) anlarnıng üze ol öwke Tangrıdın, (3) anlarka ol ulug kın.

107 Ol kim anlar [89b1][92] üdürdiler yakın (2) tiriglikni kidinki üze her-āyine Tangrı köndürmes (3) tanıglı boḍunlardın.

108 Bu ögür anlar kim [90a1] tamga urdı Tangrı köngülleri üze hem kulakları üze (2) körgüleri üze, bu ögür olar (3) osanuklar ol.

109 Sézigsiz anlar kim [90b1] kidinki içinde, olar kor kıldaçılar ol.

110 Yana bütünlükin (2) sening İding anlarka kim éw barklarından kesildiler anda kidin (3) sınandılar yana katıglandılar, [91a1] serindiler, her-āyine sening İding anda kidin (2) örtgen ulaşu yarlıkagan ol.

111 Ol kün kelür (3) tegme et-öz tartışur / uruşur özindin [91b1] tükel bérlür tegme et-öze anı kim kazgandı, (2) olar küç kılınmaslar.

112 Tokıdı Tangrı (3) bir mesel bir uluşnı, erdiler korkunçsuz [92a1] amrulmış, kelür érdi anıng rüzisi (2) kéng tegme ajundın, tandı (3) Tangrınıng irinçleringe, taturtı angar Tangrı [92b1] açlık örtügi korkunç, anın kim (2) kılur erdiler.

113 Çın-ok keldi olarka (3) bir yalavaç olardın, yalgan tuttılar anı, [93a1] tuttı anlarnı kın, olar (2) küç kılıglılar.

114 Yéngler andın kim (3) rüzī bérdi sizlerke Tangrı açuklug arıg, şükr [93b1] ötengler Tangrı irinçinge eger kim (2) angar tapnur erse sizler.

115 Her-āyine harām kıldı (3) sizlerning üze murdārnı, kannı, tonguz etini, [94a1] anı kim Tangrı atında adın[nı][93] anıng birle atasalar, kim (2) mungadsa artukluk tilemegüçi ap yime tengde keçürdeçi. (3) bütünlükin Tangrı örtgen ulaşu yarlıkagan ol.

116 [94b1] Aymanglar anı kim şıfat kılur tillering iz (2) yalgannı; bu helāl ol, bu harām tép. Yaratsa sizler Tangrı üze [95a1] yalgannı, bütünlükin anlar kim yalgan yaraturlar (2) Tangrı üze yalgannı, kurtulmaslar.

---

92 *ol kim anlar* ilk satırın başında mükerrer.

93 m: *adınıng*.

117 (3) İnçrütmek az, anlarḳa ol aġrıtġan [95b1] ḳın.

118 Yime anlar üze kim cuhūd boldılar, (2) ḥarām ḳıldımız ol kim keçmişni, aydımız erdi sening üze (3) munda öngdin, küç ḳılmadımız olarḳa, [96a1] yoḳ kim öz özleringe (2) küç ḳılur erdiler.

119 Yana bütünlükin sening İḍing anlarḳa kim (3) ḳıldılar ésizlik biligsizlikin, yana [96b1] öknüp yandılar anda kiḍin ol eḍgülük ḳıldılar. (2) Bütünlükin sening İḍing anda kiḍin örtgen (3) yarlıḳaġan ol.

120 Bütünlükin İbrāhīm yalavaç erdi bir ögür, [97a1] Tangrı yarlıġı tutuġlı köni, ermedi (2) ortaḳ ḳatıġlılardın.

121 Şükr ötegli anıng irinçleringe, (3) üḍürdi anı, köndürdi anı köni yol [97b1] tapa.

122 Bérdimiz angar yaḳınraḳ içinde (2) eḍgülük kim ol kiḍinki içinde (3) eḍgülerdin ol.

123 Yana yarlıġ ıḍtımız [98a1] sanga kim uḍġıl İbrāhīm boḍnınga (2) köni, ermedi ortaḳ ḳatıġlılardın.

124 (3) Bütünlükin kim ḳılındı şenbeni anlar [98b1] üze kim aḍnattı anıng içinde, bütünlükin (2) sening İḍing aḍrar seçer olar ara ḳopmaḳ küni (3) anıng içinde kim sözledi anıng içinde aḍnaġlılar.

125 [99a1] Oḳıġıl İḍing yolıḳa könilik birle, (2) körklüg pend birle, tartışġıl olarnıng birle (3) anıng birle kim ol körklügrek, bütünlükin sening İḍing [99b1] ol bilgenrek anıng birle kim azdı anıng yolından, (2) ol bilgenrek ol köni yolḳa kirigliler.

126 (3) Eger ḳınasalar ḳınanglar anıng mengizlig kim [100a1] ḳınaldıngız anıng birle, eger serinse sizler (2) bütünlükin ol eḍgürek seriniglilerke.

127 Seringil, (3) ermez serinmeklik meger Tangrı birle, ḳaḍġurmaġıl olar üze, [100b1] bolmaġıl tarlıḳ içinde andın kim al ḳılur erdiler.

128 (2) Bütünlükin Tangrı ol kim anlar birle saḳındılar / ḳorḳarlar (3) anlar kim olar eḍgülük ḳılıġlılar ol[94].

[94] 31. cilt 18:75'ten başlıyor.

31

18
SŪRETÜ'L-KEHF

75 [1b1] Aymadım mu séni kim yā Mūsā, sen meger [2a1] umaġay-sen mening birle ser[inmek].

76 Aydı: [2b1] eger sorsa men sanga nersedin anda kiḍin (2) işleşmegil mening birle, çın-oḳ tegding (3) [ü]sküm bir ᶜözr.

77 Bardılar ...[95]

110 ... [3a1] mening tapa kim Tangrılarıngız bir Tangrı ol, yana kim (2) kim umanur erse yā ḳorḳar erse İḍisinge tuşmaḳnı (3) ḳılsun tuşmaḳnı eḍgü iş, [3b1] ortaḳ ḳatmasun İḍi ḳulluḳı içinde[96] (2) biregüni.

31

19
SŪRETÜ MERYEM

[4a1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Bu ḥurūflar ḥaḳḳı.

2 İḍingning raḥmetini yād [4b1] ḳılmaḳı ḳulı Zekeriyyāḳa.

3 Ançada ündedi (2) İḍisini ündemek örtügli.

4 Aydı: İḍim, men, (3) süst boldı süngük méndin, yandı [5a1] baş ürünglüki, bolmadım séni oḳımaḳda (2) ey İḍim bed-baḫt.

5 Men ḳorḳar men yaġuḳlarımdın (3) ménde kiḍin, erür uraġutum ḳışır, [5b1] bérgil manga sening dergāhıngdın bir eḍgü oġul.

6 Mīrāṣ alsu méndin (2) hem mīrāṣ alsu Yaᶜḳūb boḍınındın (3) hem ewürgil anı ey İḍim taplanmış.

---

[95] 3a'da 18:110'a atlanmış.

[96] *içinde* 2. satırda mükerrer.

7 Ey [6a1] Zekeriyyā müjde bérür-men sanga oġul birle kim (2) anıng atı Yaḥyā turur, ḳılmadımız angar (3) anda aşnu iş.

8 Aydı: İḍim, ḳayda bolur manga oġul, erür uraġutum ḳısır, bütünlükin tegdim uluġluḳdın ḳarılıḳḳa.

9 Aydı: mundaġuḳ. [6b1] Aydı: sening İḍing ol mening üze āsān turur. (2) Bütünlükin törüttümi séni anda burun kim (3) ermeding nerse.

10 Aydı: ey İḍim, ḳılġıl [7a1] mangar nişān. Aydı: sening nişānıng ol kim sözlemegey-sen (2) boḍun birle üç tün tükel.

11 (3) Çıḳtı öz boḍnı üze ᶜibādet ḳılġu yerdin, [7b1] işāret ḳıldı olarḳa kim tesbīḥ ḳılınglar[97] tép (2) erte hem kéçe.

12 Ey Yaḥyā, alġıl (3) bitigni küç birle hem bérdimiz angar ḥükmni [8a1] oġlan erken.

13 Yarlıḳamaḳ bizing üskümizde (2) hem arıġlıḳ erür saḳnuḳ.

14 Hem eḍgülük ḳılġan (3) atası anasıḳa, ermez boynaġu [8b1] ᶜāṣī.

15 Hem selāmetlıḳ anıng üze ol kün kim (2) tuġruldı ol kün kim ölür, ol kün kim (3) ḳoparlar tirig.

16 Yād ḳılġıl bitig içre ...[98]

21 ... [9a1] boḍunḳa hem raḥmet bizdin erür, (2) iş ḥükm ḳılınmış.

22 Yüklüg boldı, saçlındı (3) anıng birle ıraḳ orunḳa.

23 Keldürdi anı [9b1] ᶜayāl igi ḥurmā tüpige (2) aydı: ey kāşkī, men ölsem munda burun, (3) bolsam ḥayż çöpreki, unutulmış.

24 Ündedi anı [10a1] ol kim anıng aḍaḳı astında, ḳaḍġurmaġıl. Bütünlükin ḳıldı (2) sening İḍing astınıngda bir aḳar ögüz.

25 Irġaġıl (3) sening tapa ḥurmā tüpini tüşsün üçün [10b1] sening üze yaş ḥurmā.

26 Yégil (2) hem içgil yaruḳ bolsun közüng eger (3) körse sen ādemidin kimerseni ayġıl: [11a1] men nezr ḳıldım Tangrıḳa tek turmaḳ (2) kim sözlemez men bu kün hiç ādemi birle.

27 (3) Keldürdi anı öz boḍnıḳa kötrür anı, [11b1] aydılar: ey Meryem, bütünlükin kelding nerse birle (2) tang.

---

[97] *tesbīḥ ḳılınglar* Arapça karşılığı m: سجوه

[98] 19:16'dan 19:21'e atlanmış.

28 Ey Hārūn ḳarındaşı, ermez (3) seninḡ atanḡ yawuz er hem ermez seninḡ ananḡ [12a1] yawuz işlig.

29 İmledi anḡar, aydılar: (2) neçük sözleyür-miz anḡar kim erür béşik (3) içinde oġlan.

30 Aydı: ᶜİsā men, Tanḡrı ḳulı turur men, [12b1] bérdi manḡa bitig hem ḳıldı méni (2) peyġāmber.

31 Hem ḳıldı méni ḳutluġ namāzlı zekātlı, (3) ḳayda bolsam hem buyurdı manḡar namāznı [13a1] hem zekātnı tirig bar ergińçe.

32 Eḍgü bolġa men (2) öz anam birle, ḳılmadı méni boynaġu (3) bed-baḫt.

33 Selāmetlıḳ meninḡ üze ol kün kim [13b1] tuġruldum ol kün kim ölür men, ol kün kim (2) ḳoparlur men tirig.

34 Ol Meryem oġlı ᶜİsā turur (3) köni söz aytur ol kim aninḡ içinde şeklig bolurlar.

35 [14a1] Kerekmez Tanḡrıḳa tutmaḳ hiç ᶜayāl, (2) arıġlıḳ anḡar, ḳaçan ḥükm ḳılsa bir iş (3) bütünlükin aytur anḡar bolġıl taḳı bolur.

36 [14b1] Ol Tanḡrı meninḡ İḍim turur hem sizinḡ iḍinḡiz turur, bitinḡler anḡar (2) bu yol köni.

37 Tartışıḳ boldı (3) ögürler anlar arasında, ḳatıġlıḳ anlarḳa kim [15a1] tandılar uluġ kün ḥāżır bolmaḳdın.

38 (2) Néme eşitgen olar, néme körgen olar, ol kün kelürler bizke (3) ançası bar, ẓālimler bu kün [15b1] belgülüg yolsuzluḳ içinde.

39 Taḳı ḳorḳıtġıl olarnı ökünç (2) küninḡe. Ançada kim ḥükm ḳılnur iş, olar ġaflet (3) içinde tururlar hem olar kirtgünmezler.

40 Her-āyine [16a1] biz mīrāṯ alur-miz yerni ol kim aninḡ içinde / üze turur (2) hem bizke yanarlar.

41 Yād ḳılġıl (3) bitig içinde İbrāhīmni, ol erdi rāst [16b1] yalawaç.

42 Ançada aydı atasınḳa: ey atam, nelük (2) tapnur sen anḡar kim eşitmez hem körmez hem (3) asıġ ḳılmaz séndin nerse.

43 Ey atam men [17a1] bütünlü[ki]n keldi manḡa biligdin ol kim (2) kelmedi sanḡa, uḍġıl manḡa köndüreyin séni yolḳa (3) köni.

44 Ey atam tapmaġıl yekni, [17b1] bütünlükin yek erür rūzī bérgenge (2) muḫālif.

45 Ey atam, men ḳorḳar-men (3) kim tegse sanḡa ḳın üküş raḥmetlig Tanḡrıdın, [18a1] bolur sen yekke dōst.

46 (2) Aydı tilemegli mü sen mening Tangrılarımdın (3) ey İbrāhim, eger yıġılmasang [18b1] sürgey men séni, kesilgü méndin kéçke tegi.

47 (2) Aydı: esenlik sening üze, yarlıķatu tilegem séni (3) İçimdin, ol erür mang raḥim.

48 [19a1] Bir sıngardın turur men sizdin, ünder sizler anı Tangrı- (2) -da aḍın hem ündeyür men İḍimni, bolġay kim bolmaġay men İḍimni ündemek birle bed-baḫt.

49 Ķaçan kim kitti erse bir sıngardın olar ol kim tapınurlar angar Tangrıda aḍın, bérdimiz angar İsḥāķnı (3) hem Yaᶜķūbnı, ķamuġnı ķıldımız [19b1] yalawaç.

50 Hem bérdimiz biz olarķa raḥmetimizdin (2) hem ķıldımız olarnı key ögdilik (3) yüksek.

51 Yād ķılġıl bitig içinde [20a1] Mūsānı, ol erdi ķatıķsız (2) erür ḫāṣ yalavaç.

52 Ündedimiz anı (3) ṭūr taġ yanıdın saġ ķolça, [20b1] yaġuttımız anı münācātķa.

53 Hem bérdimiz (2) angar raḥmetimizdin ķarındaşı Hārūnnı (3) yalawaç.

54 Yād ķılġıl bitig içinde İsmāᶜīlni, [21a1] ol erür vaᶜdesi köni, erür (2) ḫāṣ yalawaç.

55 Fermānlayur erdi boḍnıķa (3) namāznı hem zekātnı, erdi İḍi üskinde [21b1] taplanmış.

56 Yād ķılġıl bitig içinde (2) İdrīsni ol erür rāst, peyġāmber.

57 (3) Kötürdimiz anı yüksek orunķa.

58 Bu ögür [22a1] anlar kim niᶜmet bérdi Tangrı olar üze (2) peyġāmberlerdin hem Ādem ᶜayāllarından (3) hem ol kişilerdin kim kötürdimiz Nūḥ birle hem[99] [22b1] İbrāhīm ᶜayāllarından hem Yaᶜķūb ᶜayāllarından hem anlardın kim (2) köndürdimiz hem üḍürdimiz, ķaçan oķınsa (3) olar üze raḥmānnıg āyātları tüşerler [23a1] yüknü hem yıġlayu.

59 Song ķaldı anlarda (2) kiḍin ésiz, ķoḍtılar (3) namāznı hem uḍtılar ten tilekleringe, [23b1] kiḍin tüşerler yā körgeyler ġayy atlıġ tamuġķa.

60 Meger kim (2) tevbe itse hem bitse hem ķılsa eḍgü iş (3) bu ögür kigrülürler uştmaḥķa [24a1] küç ķılınmazlar nerse.

61 Turġu uştmaḥlar (2) ol kim vaᶜde ķıldı Tangrı ķullarınga (3) belgüsüzin yaᶜnī ġaybın, Ol Tangrı erür anıng vaᶜdesi kelinmiş.

---

[99] 22b1'de mükerrer.

62 [24b1] Eşitmezler anıng içinde kerekmez söz meger selām (2) anlarqa turur rüzileri anıng içinde erte hem kéçe.

63 (3) Ol uştmaḫ ol kim mīrāṣ bérür-miz [25a1] ḳullarımızdın kim bolsa saḳnuḳ.

64 (2) İnmez-miz meger seniṅg İḍiṅg fermānı birle, aṅgar turur (3) ol ḳim biziṅg ḳatımızda turur, ol ḳim bizing songımızda turur, [25b1] ol kim anıng arasında turur, ermez seniṅg İḍiṅg (2) unutġan.

65 Kökler İḍisi hem yerler İḍisi, (3) ol kim ol iki ara turur tapġıl aṅgar, sergil [26a1] aṅgar sunmaḳlıḳḳa, hiç bilür mü sen aṅgar ataşıḳ.

66 (2) Ayurlar ādemī: ḳaçan ölse-miz (3) kiḍin çıḳarlur-miz tirig bolup.

67 Yād [26b1] ḳılmadı mu ādemī kim biz törüttimiz anı, (2) anda burun ermez erdi nerse.

68 (3) Seniṅg İḍiṅg ḫaḳḳı, térgey-miz olarnı yeklerni me [27a1] yana ḫāżır ḳılur-miz olarnı tamuġ yöresinge (2) çöküp.

69 Yana çıḳarġay-miz tegme (3) boḍundın ḳayuları ḳatıġraḳ raḥmān üze [27b1] boynaġuluḳındın.

70 Yana biz bilgenrek-miz anlarnı kim (2) olar sezā erür aṅgar kirmekke.

71 Kimerse yoḳ sizdin (3) meger kirigli aṅgar, erür seniṅg İḍiṅg üze [28a1] vācib ḥükm ḳılınmış.

72 Yana ḳutġarur-miz anlarnı kim (2) saḳındılar, ḳoḍar-miz ẓālimlerni anıng içinde (3) tizin yüknüp.

73 Ḳaçan oḳınsa olar üze nişānlarımız [28b1] belgülüg aydılar anlar kim tandılar, anlarqa kim (2) bittiler iki ögürde ḳayusı eḍgürek aḍaḳın turmaḳ (3) taḳı körklügrek orunluġ.

74 Neçeni yoḳattımız [29a1] olarda aşnu körklügrek boḍundın éw tonındın, (2) egin tonındın.

75 Ayġıl kim kim bolsa yolsuzluḳ (3) içinde ḳoḍu bérgey anı yarlıḳaġan Taṅgrı, [29b1] yolsuzluḳ, ançaḳa tegi ḳaçan körseler ol kim vaᶜde ḳılnurlar (2) azu ḳın azu ḳıyāmet (3) her-āyine bilürler anı kim ol yawuzraḳ orunluġ, [30a1] żaᶜifraḳ sülüg.

76 Arturur Taṅgrı (2) anlarqa kim köni yolqa köndiler köni yolnı, körklüg bāḳiler (3) yaᶜnī béş namāz eḍgürek İḍing üskinde [30b1] yanutın hem eḍgürek asıġdın.

77 Ne körer sen anı kim (2) tandı biziṅg belgülerimizke hem aydı: bérlür-miz māl (3) hem oġul ḳız.

78 Kördi mü ol ġaybnı azu tuttı mu [31a1] yarlıḳaġan Taṅgrı üskinde ᶜahd.

79 Andaġ ermez her-āyine bitir-miz (2) anı kim aytur ve meded bérür-miz aŋgar ḳındın (3) meded bérmek.

80 Alur-miz andın anı kim aytur taḳı kelür bizke [31b1] yaŋgluz.

81 Hem tuttılar Taŋgrıda aḍın (2) Taŋgrılar, bolsun üçün anlarḳa ʿizzet.

82 Andaġ ermez (3) her-āyine tanarlar anlarnıŋ tapunmaḳları hem bolurlar [32a1] olar üze oḫşamaġan.

83 Körmediŋ mü biz ıḍtımız (2) yeklerni kāfirler üze, (3) tepretür anlarnı tepretmek.

84 Yime éwmegil olar üze [32b1] bütünlükin sayur-miz olarnı.

85 Ol kün térer-miz (2) saḳnuḳlarnı yarlıḳaġan İḍi tapa atlandurup.

86 (3) Hem sürer-miz yazuḳluġlarnı tamuġ [33a1] tapa suwsamışlar.

87 Erklig bolmazlar (2) şefāʿatḳa meger ol kim tuttı erse Taŋgrı (3) üskinde bıçıġ.

88 Ayurlar: tuttı [33b1] üküş raḥmetlig oġul ḳız.

89 Bütünlükin keldiŋgiz néerse (2) taŋg iş.

90 Tileyür kökler kim yarılsa (3) andın hem yarlur yer, tüşer [34a1] taġlar sınıp.

91 Anıŋg üçün kim oḳıdılar Taŋgrını (2) oġul ḳız.

92 Kerekmez Taŋgrıḳa kim tutsa (3) oġul ḳız.

93 Yoḳ ol ḳamuġ kim kökler [34b1] içindeki hem yerler içindeki meger kelgü Taŋgrıḳa (2) ḳul bolup.

94 Bütünlükin bildi olarnı hem sadı olarnı (3) samaḳ.

95 Ḳamuġları keligli aŋgar ḳıyāmet küninde [35a1] yaŋgluz.

96 Anlar kim bittiler (2) ḳıldılar eḍgü işler, ḳılur her-āyine (3) olarḳa Taŋgrı dōstluḳ.

97 Bütünlükin āsān ḳıldımız anı [35b1] seniŋg tiliŋg birle müjde bérmek üçün aŋgar saḳnuḳlarḳa, (2) ḳorḳutġay sen tép anı boḍunlarnı, ḳatıġ daʿviçi boḍunlar.

98 Neçe (3) yoḳattımız anlarda burun boḍundın, hīç [36a1] körer mü sen olardın kimerseni azu (2) eştür mü sen olarda ün.

31

20
SŪRETÜ ṬĀHĀ

[36b1]
Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳagan.

1 (2) Bu sūre ḥaḳḳı kim.

2 İndürmedimiz sening üze Ḳur'ānnı (3) emgek üçün sanga.

3 Meger pend bérmek angar kim ḳorḳsa.

4 [37a1] İndürmek andın kim törütti yerni, yüksek (2) köklerni.

5 Tangrı taḫt üze (3) erklig erür.

6 Angar turur ol kim kökler içinde [37b1] ol kim yer içinde turur hem ol iki arasında (2) hem ol kim yer astında turur.

7 Eger āşkāre ḳılsang (3) aymaḳnı ol bilür sırnı hem örtüglügrekni.

8 [38a1] Tangrı Tangrı yoḳ meger ol angar turur körklüg atlar.

9 (2) Hiç keldi mü sanga Mūsā yalawaç sözi.

10 (3) Ançada kim kördi otnı aydı boḍnıḳa: [38b1] dereng ḳılınglar, men kördüm ot, bolġay kim (2) keldürgem sizke andın bir pāre ot azu bulġay men (3) ot üze köni yol.

11 Ḳaçan keldi erse angar [39a1] ündenildi: ey Mūsā,

12 men men sening İḍing, (2) suçulġıl iki na^{c}leynningni, sen özde (3) anġ Ṭuvā atlıġ.

13 Men üḍürdüm séni, [39b1] eşitgil ol kim yarlıġ ıḍlur.

14 Her-āyine men men, Tangrı (2) Tangrı yoḳ meger men, tapınġıl manga hem aḍaḳın ḳılġıl (3) namāznı mening yādım üçün.

15 Bütünlükin ḳıyāmet [40a1] kelgü érür, tiledim kim yaşurayın yanut bérilgü üçün ḳamuġ (2) et-öz, ol kim ^{c}amel ḳılur.

16 Yıġmasun séni (3) andın ol kim bitmez angar, uḍtı [40b1] ten tilekinge, helāk bolsa sen.

17 Né ol, ol anıng saġ elginde (2) ey Mūsā.

18 Aydı: ol menim tayaḳım turur, (3) tayanur men anıng üze hem yapurġaḳ çalar men anıng birle, ḳoy- [41a1] -larım üze hem manga anıng içinde ḥācetler öngin turur.

19 (2) Aydı: atġıl anı ey Mūsā.

20 Attı anı, (3) ançada ol yılan boldı yügrügli.

21 Aydı: [41b1] tutġıl anı ḳorḳmaġıl, ewrer-miz anı (2) evvelḳı şüretinge.

22 Yaġuḳ életgil elgingni (3) ḳoluḳıng tapa, çıḳsun üçün ürüng [42a1] yawuzsuz ya'ni āyetsiz aḍın.

23 (2) Körkite hem sanga bizing nişānlarımızdın uluġraḳ.

24 (3) Barġıl Fir'avn tapa ol boynaġuluḳ ḳıldı.

25 [42b1] Aydı: ey İḍim, aça bérgil mening kögsümni ya'ni köngülümni.

26 (2) Hem āsān ḳılġıl manga işimni.

27 Yeşe bérgil (3) baġnı tilimdin,

28 uḳsunlar üçün [43a1] sözümni.

29 Ḳılġıl mangar yārīçi (2) boḍnumdın.

30 Hārünnı ḳarındaşım.

31 Ḳawī ḳılġıl (3) anıng birle arḳamnı.

32 Ortaḳ ḳılġıl anı işim içinde.

33 Tesbīḥ [43b1] ḳılalıng tép séni üküş.

34 Yād ḳılalıng tép séni (2) üküş.

35 Her-āyine kim sen erür sen bizni körgen.

36 (3) Aydı: bütünlükin bérilding sen tilekingni ey Mūsā.

37 [44a1] Bütünlükin minnet ḳıldımız sening üze bir yolı taḳı.

38 (2) Ançada işāret ḳıldımız sening anangḳa ol kim işāret ḳılnur.

39 (3) Ḳim atġıl anı tābūt içinge taḳı atġıl anı [44b1] deryā içinge, atsun anı deryā ḳıraġınga, (2) alsun anı mening yaġım hem anıng yaġısı, (3) kemiştim sening üze sewüglük méndin, [45a1] ḳılmaḳ üçün mening barım üze.

40 Ançada yorıyur (2) ḳız ḳarındaşıŋ, aytur: hïç yolçılayın mu sizni (3) ol ḵimerse üze kim pezïrleyür anı, yandurdumız séni [45b1] anaŋḳa yarusın tép anıŋ közi, ḳaḏġurmasun tép, (2) öldürdüŋ bir et-özni taḳı ḳutġardımız séni ḳaḏġu (3) yémekdin, sınadımız séni sınamaḳ, dereng ḳıldıŋ [46a1] yıllar Medïne boḏnı içinde yana keldiŋ (2) ḥükm üze ey yalawaç.

41 Üḏürdimiz séni (3) özüm üçün.

42 Barġıl sen hem ḳarındaşıŋ [46b1] meniŋ nişānlarım birle, süstluḳ ḳılmaŋlar meniŋ yādım içinde.

43 (2) Barıŋlar ikegü Fir^{c}avn tapa, ol yolsuzluḳ ḳıldı hem boynaġuluḳ ḳıldı.

44 (3) Aytıŋlar ikegü aŋar yaḫşı aytıḳ söz yumşaḳ, bolġay kim ol [47a1] pend alıŋay yā ḳorḳġay.

45 Aydılar: İḏimiz, (2) biz ḳorḳar-miz ḥaddin keçse bizïŋ üze (3) azu boynaġuluḳ ḳılsa.

46 Aydı: ḳorḳmaŋlar, [47b1] her-āyine men sizïŋ birle men, eştür men hem körer men.

47 (2) Keliŋler aŋar aytıŋlar: biz iḏïŋniŋ iki yalawaçı-miz, (3) ıḏġıl bizïŋ birle Ya^{c}ḳūb oġlanlarını, [48a1] ḳınamaġıl olarnı. Bütünlükin keldimiz saŋa nişān birle (2) İḏïŋdin taḳı selāmetlıḳ ol kişi üze kim (3) uḏsa köni yolḳa.

48 Biz bütünlükin vaḥy ḳılındı bizke, [48b1] bütünlükin ḳın ol kişi üze kim yalġan tutsa hem yüz ewürse.

49 (2) Aydı: kim ol sizïŋ İḏïŋiz ey Mūsā?

50 (3) Aydı: İḏimiz ol turur kim bérdi ḳamuġ neŋni [49a1] anıŋ yaratmaḳı yana köndürdi.

51 Aydı: né ol (2) evvelḳı keçmişler ḥāli?

52 Aydı: anıŋ biligi İḏim (3) üskinde bitig içinde, ḳışmaz meniŋ İḏim hem [49b1] unıtmaz.

53 Ol kim ḳıldı sizke yerni (2) béşik hem ḳigürdi sizlerni anıŋ içinde yollar, (3) hem ıḏtı kökdin suw, çıḳardımız [50a1] anıŋ birle cüftler otlardın aḏın aḏın.

54 (2) Yéŋler, otġarıŋlar yılḳılarıŋızını, (3) bütünlükin anıŋ içinde nişānlar ^{c}aḳl iḏileriŋe.

55 [50b1] Andın törüttimiz sizni hem anıŋ içiŋe, ewrer-miz sizni (2) hem andın çıḳarur-miz sizni aḏın yolı.

56 (3) Çın-oḳ körkittimiz āyātlarımızını ḳamuġını, [51a1] yalġan tuttı hem unamadı.

57 Aydı: keldiŋ mü bizke (2) çıḳarġuŋ üçün bizni öz yerimizdin (3) siḥriŋ birle, ey Mūsā?

58 Ḳeldürge-miz ök sanā [51b1] cādūluḳnı, anıŋ teg ḳılġıl bizinŋ ara (2) hem sizinŋ ara bir vaᶜde, ḫilāf ḳılmaġalım anga biz (3) hem sen, tüz yerke.

59 Aydı: [52a1] sizinŋ vaᶜdeŋgiz ᶜīd küni turur kim (2) térilse boḍun / ögür ḳuşluḳ öḍinde.

60 Yüz ewürdi (3) bu kāfir, térdi yawuz étigi / ḫilesi [52b1] yana keldi.

61 Aydı olarḳa Mūsā: ḳatıġlıḳ sizke, (2) ḳoşmanġla Tangrı üze yalġannı, yoḳaltġay sizni (3) ḳın birle, çın-oḳ nevmid boldı kim kim yalġan ḳoşsa.

62 [53a1] Tartışıḳ ḳıldılar işlerininŋ arasında, (2) yaşurdılar rāznı.

63 Aydılar: bütünlükin (3) bu iki cādūlar tururlar, tileyürler kim[100] [53b1] çıḳarsalar sizni yeriŋgizdin siḥrleri birle, (2) kiterseler yoluŋgızda keçigli.

64 (3) Tériŋgler öz étigleriŋgizni yana keliŋgler [54a1] ṣafḳa, çın-oḳ ḳurtuldı bu kün kim üstün kelse.

65 (2) Aydılar: ey Mūsā yā kemşür mü sen (3) azu kim bolsa-miz evvelḳı kemişgen teg?

66 [54b1] Aydı: kendü kemişiŋgler, ançada yipleri (2) hem tayaḳları ḫayāl körnür aŋgar siḥr- (3) -lerindin kim her-āyine ol yügrür.

67 Kizledi özi [55a1] içinde ḳorḳunç, yalawaç.

68 Aydımız: (2) ḳorḳmaġıl sen sen yüksekrek.

69 Atġıl (3) ol kim seniŋ[101] saġ elginḍe[102] turur, siŋgürsün anı kim ḳıldılar, bütünlükin anı kim ḳıldılar [55b1] cādūnıŋ étigi / alı, ḳurtulmaz cādū (2) ḳayu yerde kim kelse.

70 Kemşildiler cādūlar secde ḳılıġlılar, (3) aydılar: bittimiz Hārūn, Mūsā iḍisinge.

71 [56a1] Aydı: bittüŋgüz mü aŋgar destūr bérmezde aşnu (2) sizke, ol uluġuŋguz turur ol ḳim ögretti sizke (3) cādūluḳnı, kesgey men ök eliglerinŋizni [56b1] hem aḍaḳlarınŋızını ḫilāfdın, asġay men ök sizni (2) ḫurmā tüpleriŋge, bilgey siz ök (3) ḳayumız ḳatıġraḳ ḳın birle bāḳıraḳ.

---

100 *kim* 53b1'de mükerrer.

101 m: *anıŋ*.

102 m: *elginde*.

72 Aydılar: [57a1] her-āyine üḍürmegey-miz séni anıng üze kim keldi bizke belgülüglerdin, (2) ol kim törütti bizni, ḥükm ḳılġıl ol kim sen (3) ḥükm ḳılıġlı sen, bütünlükin ḥükm ḳılur sen bu yaḳın tiriglik [57b1] içinde.

73 Biz kirtgündümiz iḍimizke yarlıḳamaḳ üçün bizni (2) ḫaṭālarımızını, ol kim küçin tuttung bizni anıng üze (3) siḥrdin, Tangrı yaḫşıraḳ turur hem bāḳi.

74 [58a1] Her-āyine ol kim kelse iḍisinge yazuḳluġ bolup bütünlükin (2) angar turur tamuġ otı, ölmez anıng içinde hem tirilmez.

75 Kim kim kelse angar kirtgünüp çın-oḳ ḳıldı [58b1] eḍgülükler, bu ögür olarḳa turur dereceler (2) yüksek.

76 Ulaşu turġu uştmaḫlar, aḳar (3) astınıda arıḳlar, cāvidāneler [59a1] anın içinde, ol ol kişining yanutı turur kim arıdı.
77 (2) Çın-oḳ yarlıġ ıḍtımız Müsāḳa kim (3) eltgil ḳullarımnı tünle, urġıl olarḳa [59b1] yol deryā içinde ḳuruġ, ḳorḳmaġay sen (2) yetmekdin ḳaḍġurmaġay sen.

78 Uḍu keldi anlarḳa (3) bu mel^{c}ün süleri birle, örtti olarnı deryā- [60a1] -dın, ol kim örtti olarnı.

79 Ḳışurdı bu kāfir (2) boḍnını, köndürmedi.

80 Ey Ya^{c}ḳūb oġlanları, (3) bütünlükin ḳutġardımız sizni yaġınġızdın [60b1] hem va^{c}de ḳıldımız sizke Ṭūr taġının (2) ong yanındın, ıḍtımız sizing üze yandaḳ şekeri (3) hem buldurçın etini.

81 Yéngler arıġlardın [61a1] ol kim rüzī bérdimiz sizke, ḥaddin keçmengler anıng içinde, (2) tüşer sizing üze mening öwkem, kimke (3) tüşse anıng üze mening öwkem çın-oḳ [61b1] tüşti ök.

82 Men üküş örtgen men kim ki yansa (2) bitse hem ḳılsa eḍgülük yana köni yolḳa könse.

83 (3) Né éwdürdi séni boḍnungdın ey [62a1] Müsā?

84 Aydı: olar uş mening izim üze tururlar, (2) éwdüm sangar ey mening iḍim, ḫoşnūd bolġıl.

85 (3) Aydı: biz çın-oḳ sınadımız boḍnungnı [62b1] sénde kiḍin, ḳışurdı olarnı bu mel^{c}ün.

86 (2) Yandı yalawaç boḍnıḳa (3) öwkelig, ḳaḍġuluḳ, aydı: ey boḍnum [63a1] va^{c}de bérmedi mü sizke Iḍingiz, va^{c}de (2) körklüg, uzadı mu sizing üze (3) bıçıġ azu tiledingiz mü kim tüşse [63b1] sizing üze öwke Iḍingizdin, (2) ḥilāf ḳıldıngız mening va^{c}demḳa.

87 Aydılar: (3) ḥilāf ḳılmadımız sening va^{c}dengḳa erkimizçe, [64a1] ançası bar kötürdimiz yüklerni boḍun (2) bezekindin, ata bérdimiz anı, mundaġuḳ (3) attı Sāmirī mel^{c}ün.

88 Çıḳardı olarḳa [64b1] buzaġu ten, aṉgar ün ḳılmaḳ. (2) Aydılar: bu siziṉg Tangrıṉgız hem Mūsā Tangrısı, (3) unıttı.

89 Körmezler mü kim her-āyine yandurmaz [65a1] olarḳa söz hem erklig bolmaz olarḳa ziyān ḳılmaḳ (2) ap asıġḳa.

90 Çın-oḳ aydı olarḳa Hārūn (3) anda aşnu: ey boḍnum bütünlükin sınandıṉgız anıṉg birle, [65b1] bütünlükin İḍiṉgiz üküş raḥmetlig, uḍuṉg maṉga (2) hem boyun suṉg mening fermānımḳa.

91 Aydılar: hem tepremez-miz (3) anıṉg üze turu ḳalġay-miz yanġınça bizke[103] [66a1] Mūsā.

92 Aydı: ey Hārūn né (2) yıġdı séni, ançada körüṉg olarnı kim ḳıştılar.

93 Uḍmadıṉg maṉga (3) ḫilāf mu ḳıldıṉg meniṉg fermānımḳa.

94 Aydı: ey anam oġlı, [66b1] tutmaġıl saḳalımnı hem başımnı, bütünlükin (2) ḳorḳdum aysa men aḍrılmaḳlıḳ Yaᶜḳūb oġlanları üze, (3) küḍezmediṉg mening sözümni.

95 Aydı: né ol tilekiṉg [67a1] ey Sāmirī?

96 Aydı melᶜūn: kördüm ol kim (2) körmediler anı, aldımız bir awuç toprak (3) yalawaç izindin, attımız anı, mundaġuḳ [67b1] bezedi méni et-özüm.

97 Aydı: barġıl, (2) bütünlükin saṉga tiriglik içinde aysa sen: (3) yaḳmaḳ yoḳ, bütünlükin saṉga turur vaᶜde [68a1] ḫilāf ḳılınmaġay sen aṉga, baḳġıl seniṉg Taṉgrıṉga (2) ol kim ulanmış erdiṉg anıṉg üze turmış, (3) her-āyine köyreliṉg anı yana sawuralıṉg anı teṉgiz [68b1] içinde sawurmaḳ.

98 Bütünlükin siziṉg Taṉgrıṉgız ol Taṉgrı ol kim (2) Taṉgrı yoḳ meger ol tegdi ḳamuġ neṉg üze (3) bilmekin.

99 Mundaġuḳ ḳıṣṣa ḳılur-miz seniṉg üze [69a1] ḫaberlerin ol kim üze keçmişinde, çın-oḳ (2) biz bérdimiz saṉga bizing üskümizde yād ḳılmaḳ.

100 Kim kim yüz ewürse (3) andın her-āyine ol kötrür ḳıyāmet küninde [69b1] yazuḳ yükini.

101 Cāvidānele anıṉg içinde, yawuz olarḳa (2) ḳopmaḳ küninde yük.

102 Ol kün kim (3) ürlür borġu içiṉge, térer-miz yazuḳluġlarnı, [70a1] ol kün çaḳır közlügler.

103 Yaşru sözlegeyler bir ikindi (2) dereng ḳılmadıṉgız meger on kün.

---

[103] *bizke* 66a1'de mükerrer.

104 Biz bilgenṛek-miz (3) ol kim ayurlar, ançada aytur uluġları [70b1] yol birle: dereng ḳılmadıngız meger bir kün.

105 Sorarlar sanga (2) taġlardın, ayġıl: eskegey anı (3) mening İḍim, eskemek.

106 Ḳoḍar anı yazı[104], [85a1] tüp tüz.

107 Körmez sen anıng içinde egri (2) ap yime ḳol ḳaş[105].

108 Ol kün uḍarlar (3) ündegüçike, egrilik yoḳ angar, öçgey [85b1] ünler rūzī bérgenke, eşitmez sen meger (2) uḳulmaz ün.

109 Ol kün asıġ étmez şefā[c]at (3) meger ol kim destūr bérdi angar üküş raḥmetlig, taplasa [86a1] angar sözni.

110 Bilür ol kim utrularında turur (2) ol kim songlarında turur, ḳapsamaġaylar (3) anı bilmekin.

111 Uçuzluḳ ḳıldı yüzler [86b1] tutaşı tirigke, bütünlükin nevmīd boldı kim kötürse özün (2) küç ḳılmaḳ.

112 Kim kim ḳılsa eḍgülüklerdin (3) ol mü[ɔ]min erse pes ḳorḳmaz küç ḳılmaḳda [87a1] ap yime eksütmekde.

113 Mundaġuḳ ıḍtımız anı (2) Ḳur[ɔ]ānnı tāzīçe[106], ewürdimiz anıng içinde (3) ḳorḳutmaḳdın, bolġay kim olar ḳorḳḳalar [87b1] azu yangı bolġay olarḳa yād ḳılmaḳ.

114 Uluġ erür Tangrı[107] (2) erklig, sezā, éwmegil Ḳur[ɔ]ān birle (3) ḳażā ḳılınmazda burun sanga anıng yarlıġı, [88a1] ayġıl: ey İḍim, arturġıl manga bilmekni.

115 Çın-oḳ [c]ahd ḳıldımız (2) Ādemḳa anda burun, unıttı, yime (3) bulmadımız angar oġramaḳnı.

116 Ançada aydımız: [88b1] ferişṭelerke: secde ḳılıng Ādemḳa, secde ḳıldılar (2) meger mel[c]ūn unamadı.

117 Aydımız: ey Ādem (3) her-āyine bu yaġı erür sanga hem sening cüftünge, [89a1] çıḳarmasun-a sizni uştmaḥdın, emgegey sen.

118 (2) Bütünlükin sanga ol, açmaġay sen anıng içinde hem (3) yalıng bolmaġay sen.

---

[104] 20:106. ayetten 71a1'de 39:33. ayete atlanmış. 20:106. ayete kaldığı yerden aynı cildin 85a1'de devam edilmiş.

[105] m: *ḳoldaş*.

[106] m: *tāzīnçe*.

[107] *Tangrı* 87b2'de mükerrer.

119 Her-āyine sen suwsamaġay sen anıng içinde [89b1] hem isinmegey sen.

120 Vesvese ḳıldı angar yek, (2) aydı: ey Ādem nek yolçılayın mu séni cāvidān (3) yıġaçı üze hem mülk üze alḳıngusuz.

121 Yédiler ikegü [90a1] andın, belgürdi olarḳa anlarnıng uwut yerleri, (2) yapıştı āġāzladılar ol iki üze (3) uştmaḥ yapraḳından, ḫilāf ḳıldı Ādem İḍisinge, [90b yolsuz boldı.

122 Yana üḍürdi anı İḍisi, tevbe bérdi anıng üze (2) köndürdi.

123 Aydı: ining ikegü andın (3) ḳamuġ amarıngız amarıge yaġı ol, [91a1] eger kels sizlerke méndin köni yol kim kim (2) uḍsa mening aymışım yolḳa azmaz hem bed baḫt bolmaz.

124 (3) Kim kim yüz ewürse mening yādımdın [91b1] bütünlükin angar turu tiriglik tar, ḳoparġay-mız anı (2) ḳıyāmet kün ḳaraġu.

125 Ayġay: İḍim, nelük (3) térding méni / ḳopardıng méni ḳaraġu, çın-oḳ men erdim körgen.

126 [92a1] Aydı: mundaġuḳ keldi sanga bizing nişānlarımız, unıttıng sen anı (2) mundaġuḳ bu kün unutulur sen.

127 Mundaġuḳ (3) yanut bérür-mız kim kim ḥaddin ḳeçse taḳı kirtgünmese [92b1] İḍisi nişānlarınga song sarāy ḳını (2) ḳatıġraḳ hem bāḳiraḳ.

128 Yime yol körkitmez mü olarḳa neçe (3) yoḳattımız anlarda burun boḍunlardın kim yorıyurlar[108].

32

27
SŪRETÜ'N-NEML

60 ... [1a1] indürdi sizke kökdin suw, [1b1] ündürdimiz anıng birle būstānlar körk (2) iḍisi, bolmaz sizke ündürse sizler (3) yıġaçlarını, Tangrı mu bar Tangrı birle, kendü ...[109]

71[110] *... ḳaçan ol bu vaᶜde eger çın erse sizler?*

---

[108] 31. cilt 92b'de bitiyor.

[109] 27:60.ayetten 2a1'de 27:91. ayete atlanmış.

[110] İtalikle yazılan bu kısım metnin Rylands nüshasında yer almamaktadır. Dublin, Chestery Beatty Kitaplığı 55 no'lu fragmentte bulanan 71-74. ayetlerin çevriyazısı Eckmann'ın

72 Aygıl: bolgay kim bolsa müngeşmiş sizke amarı ol kim ewdürür sizler.

73 Bütünlükin sening iding fażl yaᶜni artuklug idisi boḍun üze, ançası bar üküşleri şükr kılmazlar.

74 Bütünlükin sening İding ...
91 ... [2a1] ḥarām kıldı anı, angar ol kamug nerse, fermānlandım (2) kim bolsam müslimlerdin.

92 Kim (3) okısa men Kurᵓānnı, kim kim köndi erse [2b1] bütünlükin köner özinge, kim kim (2) azsa aygıl: bütünlükin men korkutuglılardın men.

93 (3) Aygıl şükr ol Tangrıka, munu körkitgey sizlerke belgülerini, [3a1] bilgey sizler anı, ermez sening İding gāfil osal, (2) andın kim kılurlar.

32

28
SŪRETU[111]

[3b1]
Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıkagan.

1 (2) Bir kısm erür.

2 Ol belgülüg bitig nişānları.

3 (3) Okıyur-miz sening üze Mūsā ḥaberindin [4a1] ve Firᶜavn ḥaberindin, könilik birle kirtgüngen boḍunka.

4 (2) Bütünlükin bu kāfir uluglug kıldı yer içinde, kıldı (3) anıng boḍnını ögür ögür, küçsüz tutar erdi bir ögürni [4b1] olardın, boguzlayur erdi erkek oglanlarını, tirig koḍar erdi (2) uragutlarını, ol erdi artak işliglerdin.

5 (3) Tileyür men kim minnet kılsa-miz anlar üze kim [5a1] küçsüz tutuldılar yer içinde takı kılsa-miz olarnı (2) başçılar takı kılsa-miz mirāṣ alganlar.

çalışmasından alınmıştır: "Two Fragments of a Koran Manuscript with Interlinear Persian and Turkic Translations", *Central Asiatic Journal* XIII, Wiesbaden 1969, s. 289. Yalnız bu yazıda ayet numaraları 27:73-75 olarak belirtilmiştir.

111 28. Kasas suresi metinde 1. ayetteki harflerle adlandırılmıştır.

6 (3) Ornattımız anlarnı yer içinde, körkitgey-miz Fir^{c}avnḳa [5b1] Hāmānnı, yana ol ikining sülerini olardın, (2) ol kim saḳlanur erdiler.

7 Uḳturdımız (3) Mūsā anasınḳa kim emüzgil tép anı [6a1] ḳaçan ḳorḳsang anıng üze atġıl anı deryā (2) içinge, ḳorḳmaġıl, ḳaḍġurmaġıl, biz (3) yandruġlı-miz sanga, taḳı ḳılıġlı-miz anı [6b1] yalawaçlardın.

8 Ketürdi anı Fir^{c}avn (2) boḍnı bolsa üçün olarḳa düşman (3) hem ḳaḍġu, bütünlükin bu kāfir taḳı Hāmān, [7a1] ol ikining süleri erdiler, ḫaṭā ḳılıġlılar.

9 (2) Aydı Fir^{c}avn uraġutı Asiye Ḫatun: mening (3) közüm yaruḳı manga hem sanga, öldürmengler anı [7b1] bolġay kim asıġ ḳılgay bizke azu tutġay-miz anı (2) ^{c}ayāl, olar bilmezler.

10 Boldı (3) Mūsā anasının köngli fāriġ ḳaḍġusuz, bütünlükin belgürtü [8a1] yazdı anı[112], eger anıng könglini (2) berkütmedimiz erse bolġay erdi mü$^{\supset}$minlerdin.

11 (3) Aydı ḳız ḳarındaşınga: uḍġıl barġıl anga, kördi anı[113] [8b1] ıraḳdın bilmezler.

12 Ḫarām ḳıldımız anıng üze emüzgenlerni anda (3) burun, aydı: nek yolçılayın mu sizni éw [9a1] boḍnıḳa, pezirleyürler [a]nı sizke, olar angar (2) eḍgü sanġanlar.

13 Yandurdımız anı anasıḳa yarusun (3) tép anıng közi, ḳaḍġurmasun tép, bilsün üçün [9b1] bütünlükin Tangrının va^{c}desi çın turur, ançası bar üküşleri (2) bilmezler.

14 Ḳaçan tegdi erse küçinge ḳırḳ yaşlıġ boldı, (3) bérdimiz angar ḥikmet / könilik hem bilig, [10a1] andaguḳ yanut bérür-miz eḍgü ḳılıḳlılarḳa.

15 (2) Kirdi kendke ġaflet vaḳti (3) üze ap osallıḳ üze anıng boḍnındın, buldı [10b1] anıng içinde iki er toḳşurlar, bu (2) anıng ögürindin erür yana bu anıng yaġısındın erür, (3) feryād tiledi andın ol kim anıng ögürindin, [11a1] anıng üze kim düşmanıdın erür, (2) yuḍruḳladı anı Mūsā öldürdi, (3) anıng üze aydı: bu yek işindin [11b1] erür, ol yaġı, ol yolsuz ḳılıġlı (2) belgülüg.

16 Aydı: ey İḍim, men küç éttim (3) öz özümke, yarlıḳaġıl méni, yarlıḳadı anı, [12a1] bütünlükin Ol küsüş ulaşu yarlıḳaġan ol.

17 (2) Aydı: ey İḍim, anıng birle kim eḍgülük ḳıldı mening üze, hergiz (3) bolmaġam yārīçi yazuḳluġlarḳa.

18 [12b1] Boldı / ḳoptı erte kend içinde ḳorḳuġlı, (2) köz tutar, ançada ol kim yārī tiledi andın (3) tün, mungadıp ḳutġaru ḳolar anı, aydı [13a1] angar Mūsā: sen yolsuz sen belgülüg.

---

112 *anı* mükerrer.

113 *anı* 8b1'de mükerrer.

19 (2) Ḳaçan kim tiledi erse kim tutup yapuşsa aŋar kim (3) ol yaġı, ol ikike aydı: ey Mūsā, [13b1] tileyür mü sen öldürmek méni, neteg kim öldürdüŋ biregüni (2) tünki kün, tilemez sen meger kim bolsa sen (3) boynaġuluḳ ḳılıġlı yer içinde, tilemez sen [14a1] kim bolsa sen eḍgülerdin.

20 (2) Keldi bir er kend ırakındın (3) éwer azu yügrür, aydı: ey Mūsā, bütünlüḳin bu ögür [14b1] tanşurlar seniŋ üçün öldürmekleri üçün séni, çıḳġıl (2) men saŋa eḍgü saŋganlardın men.

21 (3) Çıḳtı andın ḳorḳa baḳar erdi, aydı: [15a1] ey İḍim, ḳutġarġıl méni küç ḳılıġlı boḍundın.

22 (2) Ḳaçan kim yüzlendi erse Medyen tuşıŋa aydı: (3) bolġay kim İḍim köndürgey méni tüz [15b1] yolḳa.

23 Ḳaçan keldi erse Medyen suwıŋa (2) buldı anıŋ üze bir boḍunnı boḍundın (3) kim içrür erdiler, hem buldı olarda öŋgin [16a1] iki uraġutnı kim sürerler, ikegü aydı: né ol sizing işingiz? (2) Aydılar: içürmez-miz yandurmaġınça (3) çüpānlar, atamız uluġ awıçḳa turur.

24 [16b1] İçürdi ol ikike yana yandı kölike tapa aydı: (2) ey İḍim, men aŋa kim indrür sen maŋa eḍgülükdin dervişāne.

25 (3) Keldi aŋa ikide biri yorıyur uwtanmaḳ [17a1] üze, aydı: bütünlükin atam ündeyür séni (2) yanut bérmek üçün saŋa, anıŋ yanutı kim içürdüŋ bizke. (3) Ḳaçan keldi erse sözledi Mūsā anıŋ üze keçmiş ḳıṣṣalarnı, [17b1] aydı: ḳorḳmaġıl, ḳurtuldung küç ḳılıġlı (2) boḍunlardın.

26 Aydı ikide biri: (3) ey atam, terke tutġıl anı, bütünlükin ol terke tuttuḳuŋ [18a1] eḍgürek küçlüg, imin.

27 (2) Aydı: men tiler men kim nikāḥ ḳılsam saŋa bu iki (3) ḳızımda birisini, bu iki kim anıŋ üze terke kirse sen maŋa, [18b1] sekiz yıl, eger tükel ḳılsaŋ on yıl seniŋ (2) üsküŋde, tilemez men kim düşvār ḳılmaḳımnı (3) seniŋ üze, munu bulġay sen méni eger tilese Taŋrı [19a1] eḍgülerdin.

28 Aydı Mūsā[114]: ol meniŋ ara (2) seniŋ ara, ḳayu vaḳtte kim atanmış öḍ turur ötedim men, (3) teŋde keçrügli artuḳ ḳılıġlı yoḳ meniŋ üze, Taŋrı [19b1] anıŋ üze kim ayur-miz erklig erür.

29 (2) Ḳaçan ötedi erse Mūsā atanmış öḍini (3) bardı boḍnı birle, kördi Ṭūr[115] [20a1] tağı yanında ot, aydı öz boḍnınga: (2) dereng ḳılınglar maŋa men kördüm ot, (3) bolġay kim keldürgem sizke andın ḫaber [20b1] azu bir kesek otdın, bolġay kim (2) isingey sizler.

---

114 m: *Şuʿayb*.

115 *Ṭūr* 20a1'de mükerrer.

30 Ḳaçan keldi erse aṅga ündenildi (3) ḳolnuṅ oṅg yanındın, mübārek [21a1] orun içinde / ḳutluġ orun içinde yıġaçdın (2) kim: ey Mūsā men men Taṅgrı ᶜālemnüṅ (3) iḍisi.

31 Kim atġıl tayaḳınṅnı, [21b1] ḳaçan körḍi erse anı uġanurançaḳlı yılan teg, (2) ewrüldi ḳaḍra yanıġlı songlamadı. Ey (3) Mūsā, utru barġıl, ḳorḳmaġıl, sen [22a1] iminlerdin sen.

32 Kigürgil elinṅni (2) könçüküṅ içinge, çıḳsun ürüṅ yawuz- (3) -suzın, tėrgil seniṅ tapa ḳanatınṅnı [22b1] ḳorḳunçdın, ol iki ḥüccetler ol (2) seniṅ Iḍingdin Firᶜavn tapa hem anıṅ boḍnıḳa, (3) olar erürler boḍun, yarlıġdın çıḳıġlı boḍunlar.

33 [23a1] Aydı: ey İḍim, men öldürdüm olardın (2) bir et-öz, ḳorḳar men kim öldürgeyler méni.

34 (3) Ḳadaşım Hārūnnı ol yaruḳraḳ méndin [23b1] tilin, ıḍġıl anı meniṅ birle yārìçi kim (2) könike tutar méni, men ḳorḳar men kim (3) yalġan tutsalar méni.

35 Aydı: munu ḳawī ḳılġatımız seniṅ bilekiṅni [24a1] ḳadaşıṅ birle, ḳılġatımız siz ikike (2) ḥüccet, ulanmaġalar sizke (3) bizing nişānımız birle, siz iki, kim kim uḍsa siz ikike [24b1] yengigliler siz.

36 Ḳaçan kim keldi erse olarḳa Mūsā (2) belgülüg muᶜcizātlarımız birle aydılar: ermez (3) bu meger cādüluḳ ḳoşulmış, ap [25a1] eşitmedimiz munı evvelḳı atalarımız içinde.

37 (2) Aydı Mūsā: meniṅ İḍim bilgen erür anı kim (3) keldürdi köni yol anıṅ üskindin, kim [25b1] bolsa aṅgar[116] sarāy soṅgı, kim ol (2) ḳurtulmaz küç ḳılıġlılar.

38 Aydı Firᶜavn: (3) ey ögür, bilmedim sizke Taṅgrıdın [26a1] ménde aḍın, yaḳġıl maṅga ey Hāmān balçıḳ (2) üze, ḳılġıl maṅga ap meniṅ üçün köşk, (3) bolġay kim köz kemişgey men Mūsā Taṅgrısınga, [26b1] men séznür men anı yalġançılardın.

39 (2) Boynaġuluḳ ḳıldı ol hem anıṅ süleri (3) yer içinde ḥaḳsızın, sézindiler [27a1] olar bizke yandurulmazlar.

40 Tuttumız anı (2) hem sülerini, attımız olarnı teṅgiz (3) içinge, baḳġıl neteg boldı ẓālimlerniṅ [27b1] soṅgı.

41 Ḳıldımız olarnı başçılar (2) ündeyürler otḳa ḳopmaḳ küninde, (3) yārì bérilmezler.

42 Uḍturdımız olarḳa bu [28a1] dünyā içinde laᶜnet, ḳopmaḳ (2) küninde olar yıratılmışlardın.

---

116 m: *aṅgar bolur sarāy.*

43 (3) Bütünlükin bérdimiz Mūsāḳa bitig [28b1] anda kiḍin kim yoḳattımız evvelḳı (2) ögürlerni, körgüler kişilerke, köni yol, (3) yarlıḳamaḳlıḳ, bolġay kim pend alınġaylar.

44 [29a1] Ermez erdiŋ kün batsıġ sıŋar (2) ançada ḥükm ḳıldımız Mūsāḳa bir işni, (3) ermez erdiŋ ḥāżırlardın.

45 [29b1] Ançası bar kim biz törüttimiz ögürler (2) uzun boldı olar üze tiriglik, ermez (3) erdiŋ turuġlı Medyen boḍnı içinde [30a1] kim oḳısa sen olar üze nişānlarımızını, ançası bar (2) erür-miz ıḍıġlılar.

46 Ermez erdiŋ Ṯūr (3) taġ sıŋar ançada ündedimiz, ançası bar yarlıḳamaḳlıḳ [30b1] seniŋ İḍiŋdin, ḳorḳıtmaḳ üçün boḍunnı ol kim (2) kelmedi olarḳa ḳorḳutġuçıdın sénde öŋdin, (3) bolġay kim pend alınsunlar tép.

47 Eger kim [31a1] tegmese olarḳa bir teggüçi ol kim (2) aşundurdı eligleri, ayġatılar: (3) ey İḍimiz, nelük ıḍmadıŋ bizke bir yalawaç [31b1] uḍsa-miz seniŋ belgüleriŋe, bolsa-miz biz (2) müᵓminlerdin.

48 Ḳaçan ḳeldi erse olarḳa sezā (3) biziŋ üskümizdin, aydılar: nelük bérilmediŋ [32a1] anıŋ teg kim bérildi Mūsā ap (2) tanmadılar mu aŋar kim bérildi Mūsā anda (3) aşnu, aydılar: iki cādülar, belgürdiler [32b1] hem aydılar: biz ḳamuġ kāfirler-miz.

49 (2) Ayġıl: keldüriŋ bir bitig Taŋrı dergāhındın (3) ol könirek ol ikidin, uḍu béreyin anga [33a1] eger çın erse sizler.

50 Eger (2) icābet ḳılmasalar saŋa bilgil (3) bütünlükin uḍarlar hevālarıŋa, ḳim ol [33b1] yolsuzraḳ ol kişidin kim uḍtı hevāsınga köni (2) yolsuzın Taŋrıdın, bütünlükin Taŋrı köndürmes (3) ẓālim boḍunlarnı.

51 Bütünlükin uladımız [34a1] olarḳa aymaḳnı, bolġay kim olar pend tutġaylar.

52 (2) Anlar kim bérdimiz olarḳa bitigni anda burun (3) olar aŋar kirtgünürler.

53 Ḳaçan oḳınsa [34b1] olar üze [biziŋ belgülerimiz] ayurlar: büttümiz (2) aŋar, ol rāst ol İḍimizdin, biz erdimiz (3) anda aşnu boyun suġlılar.

54 Bu ögür [35a1] bérlürler yanutları iki yolı anın kim (2) serindiler, atarlar eḍgülük birle (3) yawuzluḳnı andın kim rüzi bérdimiz olarḳa hezine ḳılurlar.

55 [35b1] Ḳaçan eşitseler kerekmez sözni yüz ewrerler, (2) andın ayurlar: bizke ᶜamellerimiz (3) taḳı sizke ᶜamelleriŋiz, esenlik sizlerniŋ üze, [36a1] tilemez men biligsizlerni.

56 Sen ap (2) köndürmez sen anı kim sewer sen, ançası bar Taŋrı (3) köndrür kimni kim tilese, ol bilgenrek ol [36b1] köni yolluġlarnı.

57 Aydılar: eger uḍsa-miz (2) köni yolḳa seninḡ birle ḳaplur-nız yerimiz- (3) -din, ornatmaḍımız mu olarnı ḥarem yeringe [37a1] ḳorḳunçsuz, térlür angar ḳamuḡ nersening (2) miveleri, rüzi bizing üsküмizdin, ançası bar üküşleri (3) bilmezler.

58 Neçe yoḳattımız uluş- [37b1] -dın [kim] küvezlendi anınḡ tiriglikleri, ol (2) turḡu éwleri, turmaduḳ teg olarda kiḍin (3) meger azḳına, erür-miz biz mirāş alıḡlılar-miz.

59 [38a1] Ap ermez seninḡ İḍinḡ uluşları helāk ḳılḡan (2) ıḍmaḡınça uluḡraḳında bir yalawaç kim (3) oḳıyurlar olar üze belgülerimizni, ap [38b1] ermez-miz kendlerni yoḳatıḡlı meger (2) anınḡ boḍnı ẓālimler.

60 Né kim bérilsenḡiz (3) nersedin, yaḳınraḳ tiriglikninḡ [39a1] inçrütmeki hem anınḡ bezeki, ol kim Tangrı üskinde (2) yaḥşıraḳ hem bāḳi ap uḳmaz mu sizler?

61 (3) Ol kişike vaᶜde ḳıldımız, körklüg yaᶜde, [39b1] ol körügli anı, ol kişi teg mü inçründürdimiz anı? (2) Yaḳın tiriglikning inçrütmeki yana (3) ol ḳopmaḳ küninde ḥāẓır ḳılınmışlardın.

62 [40a1] Ol kün kim ündeyürler olarnı, aytur: ḳayda ol (2) meninḡ ortaḳlarım? Anlar kim aytur- (3) -lar erdingiz.

63 Ayḡaylar anlar kim sezā boldı [40b1] olar üze aymaḳ: ey İḍimiz, bular (2) anlar tururlar kim yolsuz ḳıldı bizni, yolsuz ḳıldımız olarnı, (3) neteg yolsuz boldumız, bizār boldımız sanga, [41a1] ermediler bizke tapnuḡlılar.

64 (2) Aylur: ündenḡler ortaḳlarınḡızını. Ündegeler olarnı ap icābet ḳılmaḡalar [41b1] olarḳa, körgeler ḳınnı eger anlar (2) könmiş erseler köni yolḳa.

65 Ol kün kim ündeyür olarnı (3) aytur: né nenḡ icābet ḳıldınḡız ıḍılmışlarḳa?

66 [42a1] Ḳaraḡu bolur olar üze ḥaberler ol kün (2) olar soruşmaḡalar.

67 Emdi kim yansa (3) taḳı bitse, ḳılsa eḍgülük bolḡay kim[117] [42b1] bolsa ḳurtulmışlardın.

68 (2) Seninḡ İḍinḡ törütür, né tilese üḍrer, (3) ermez olarḳa üḍürmek, arıḡ Tanḡrı [43a1] hem uluḡ andın kim ortaḳ ḳatarlar.

69 Seninḡ İḍinḡ (2) bilür anı kim kizleyür könḡülleri (3) anı kim āşikāra ḳılurlar.

70 Ol Tanḡrı, yoḳ Tanḡrı [43b1] meger ol, anḡar ol şükr dünyāda (2) hem āḫiretde anḡar ol, biçmek kesmek anḡar, (3) yandurulur sizler.

71 Ayḡıl: né körer siz eger ḳılsa Tanḡrı ...[118]

---

117 *kim* 42b1'de mükerrer.

118 44a1'de 28:88. ayete atlanmış.

88 ... [44a1] aḍın Tanrı, Tanrı yoḳ meger ol, ḳamuġ neng yoḳalıġlı ol (2) meger anıng ẕātı, angar kesmek, yana angar yandrulur sizler.

32

29
SŪRETÜ ᶜANKEBŪT

[44b1]
Başladım Tanrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Bu sūre ḥaḳḳı.

2 Séznürler [mü] boḍunlar kim ḳoḍulsalar (3) kim aysalar: kirtgündimiz, olar sınanmaslar[119].

44 [45a1] Törütti Tanrı köklerni hem yerlerni (2) könilikin, bütünlükin anıng içinde belgü (3) müᵓminler yaᶜnï bitiglilerke[120].

33

33
SŪRETÜ'L-AḤZĀB

31 ... [1a1] ḳılsa eḍgü iş bérür-miz anga yanutını [1b1] iki yolı taḳı anuttımız angar rūzi tüzün.

32 (2) Ey peyġāmber uraġutları ermez siz biregü teg (3) uraġutlardın, eger saḳınsa sizler [2a1] artuḳluḳ ḳılmang aymaḳ birle, ṭamaᶜ ḳılgay ol kim (2) köngli içre ig ol, aytınglar aymaḳ eḍgü bütün söz.

33 (3) Āhestelıḳ ḳılınglar éwlerinġiz içinde, taranıp çıḳmanglar [2b1] evvelḳı bilmezlik çıḳmaḳı teg kāfirler, aḍaḳın (2) ḳılınġ namāzını, béringler zekātını, boyun sunglar Tangrıḳa (3) hem yalawaçınga, anıng üçün tileyür Tanrı kiterse [3a1] sizdin ᶜaẕābını, ey peyġāmber éwi boḍnı, (2) arıtsa sizlerni arıtmaḳ.

---

119 45a1'de 29:44. ayete atlanmış.

120 32. cilt 29:44. ayette bitiyor ve 33. cilt 33:31. ayetten başlıyor.

34 Yād ḳılınglar (3) ol kim oḳınur ewleringiz içre Tangrınıng nişānları [3b1] yime bütün söz, Ol Tangrı érür laṭîf (2) bilgen.

35 Boyun bérmiş erenler, boyun bérmiş ḳunçuylar, (3) kirtgünmiş erenler, kirtgünmiş ḳunçuylar, aḍaḳın turġan erenler, [4a1] aḍaḳın turġan tişiler, köni sözlegli erenler, (2) köni sözlegli ḳunçuylar, sergen erenler, (3) sergen tişiler, baş ḳoḍı erenler, [4b1] baş ḳoḍı tişiler, ṣadaḳa bérgen erenler, (2) ṣadaḳa bérgen tişiler, rüze tutġan erenler, rüze tutġan tişiler, (3) ferclerini küḍezgen erenler, ferclerini küḍezgen tişiler, [5a1] yād ḳılġan erenler, Tangrını üküş yād ḳılġan tişiler, (2) anuttı Tangrı olarḳa yarlıḳamaḳ, yanut (3) uluġ.

36 Kerekmez mü'minḳa yā mü'mineḳa [5b1] ḳaçan ḥükm ḳılsa Tangrı hem yalavaçı bir iş, (2) bolsa olarḳa üḍürmek işlerindin, (3) kim kim ḫilāf ḳılsa Tangrıḳa hem yalawaçınga [6a1] bütünlükin ḳıştı, ḳışmaḳ belgülüg.

37 (2) Ançada aytur sen anlarḳa kim ni'met bérdi Tangrı (3) anıng üze, ni'met bérding sen anıng üze, berḳ tutġıl [6b1] cüftüngni, ḳorḳġıl Tangrıda, yaşrur sen (2) özüng içinde anı kim Tangrı belgürtügli ol, ḳorḳar sen (3) boḍundın, Ol Tangrı sezārāḳ kim ḳorḳsa sen anda, [7a1] ḳaçan ötedi erse Zeyd andın ḥācetini (2) cüftlendürdümiz sanga anı, bolmasun tép mü'min- (3) -lerḳa emgek tarlıḳ oġullanmış oġullarnıng [7b1] cüftleri içinde, ḳaçan öteseler olardın (2) ḥācetini taḳı erür Tangrınıng fermānı ḳılınmış ḳılġu teg.

38 (3) Yoḳ peyġāmber üze emgek azu tarlıḳ, [8a1] anıng içre farīża ḳıldı Tangrı angar, Tangrı sünneti (2) anlar içinde keçtiler anda burun, erür (3) Tangrınıng fermānı endāze, endāze ḳılınmış.

39 Anlar kim [8b1] tegrürler Tangrınıng yumuşlarını, ḳorḳarlar anda (2) ḳorḳmazlar kimersede meger Tangrı (3) tap, Tangrı saḳışlagan.

40 Ermez ...[121]

43 [9a1] Ol Tangrı ni'met ḳılur sizing üze hem ferişteleri (2) çıḳarur üçün sizni ḳarangḳuluḳlardın nür (3) tapa, erür mü'minlerḳa yarlıḳagan.

44 [9b1] Alḳış bérmekleri ol kün kim körseler selām ḳılmaḳ bolġay, (2) anuttı olarḳa yanut tüzün.

45 Ey (3) yalavaç, biz ıḍtımız séni tanuḳ [10a1] hem müjdeçi hem ḳorḳutġuçı.

46 Hem ündegüçi (2) Tangrıḳa anıng yarlıġı birle hem çerāġ yaruḳ yıldraġan.

47 (3) Müjde bérgil mü'minlerḳa bütünlükin olarḳa [10b1] Tangrıdın faẓl artuḳluḳ uluġ ol.

48 Boyun sumaġıl (2) käfirlerḳa hem iki yüzlüglerge, ḳoḍġıl (3) āzārlarını, köngül urġıl Tangrı üze, tap [11a1] Tangrı, erklig.

---

[121] 33:40. ayetten 33:43. ayete atlanmış.

49 Ey anlar kim bittiler (2) ḳaçan nikāḥ ḳılsa siz mü²minelerni yana (3) boşasa siz olarnı, anda burun kim töşek ḳatmas siler anlarḳa, [11b1] yoḳ sizke olar üze ᶜiddedin, sayur sizler anı, (2) mutᶜa béringler anlarḳa, ıḍıng olarnı, ıḍmaḳ (3) körklüg.

50 Ey yalavaç, biz ḥelāl ḳıldımız [12a1] sanga cüftleringni, anlar kim bérding olarnıng terlerini, (2) ol kim erklendi elging andın kim ḳaytardı Tangrı (3) sening üze ᶜammung ḳızları, atang ḳız [12b1] ḳarındaşınıng ḳızları, taġayıng ḳızları, (2) anang tişi ḳarındaşınıng ḳızları, anlar kim (3) kesildiler éw barḳdın sening birle mü²mine uraġutnı, [13a1] eger bérse özini peyġāmberḳa, eger tilese (2) yalawaç nikāḥ ḳılmaḳ anı, ḳatıḳsız (3) sanga mü²minlerde aḍın, bütünlükin bildimiz [13b1] ol kim farīża ḳıldımız olar üze, cüftleri içre (2) ol kim erklendi eligleri, bolmasun tép (3) sening üze emgek tarlıḳ, erür Tangrı örtgen [14a1] yarlıḳaġan.

51 Kiḍin salar sen kimni kim tilese sen olardın, (2) sıġındurur sen sanga kimni tilese sen, kimni tilese sen (3) andın kim seçse sen yime yazuḳ yoḳ sening üze, [14b1] ol yaḳınraḳ kim yarusa olarnıng közleri, (2) ḳaḍġurmasunlar yime ḫoşnūd bolşunla anı kim bérding olarḳa, (3) olarnıng ḳamuġları, Ol Tangrı bilür ol kim köngülleringiz içinde [15a1] erür, Tangrı bilgen keçürgen.

52 Ḥelāl (2) ermez sanga uraġutlar, anda kiḍin hem (3) tegşürse sen olarḳa cüftlerdin, eger [15b1] ḫoş kelse sanga olarnıng cemālleri meger kim erklense (2) elging, erür Tangrı ḳamuġ neng üze (3) küdezçi.

53 Ey anlar kim bittiler, [16a1] kirmeng yalawaç éwinge meger (2) destūr bérilse sizke ṭaᶜām tapa (3) baḳıġlılarda aḍın anıng vaḳtinge, ançası bar ḳaçan [16b1] ündense siz kiringler, yime ḳaçan yése siz (2) tarı[lı]nglar, oḳımaḳ yoḳ sizke hiç ḥadiş, (3) bütünlükin ol emgetür erdi yalavaçnı, uwtanur erdi [17a1] sizdin, Tangrı ḳoḍmas yıġmaz çın sözdin, (2) ḳaçan tilese siz olardın tonlardın (3) tileng olardın, ḥicāb arḳasında, [17b1] ol arıġraḳ könglüngizke, olar köngülleringe, (2) kerekmez sizke emgetse sizler Tangrınıng yalawaçını, (3) kerekmez kim nikāḥ ḳılsa siz anıng cüftlerini anda kiḍin, [18a1] hemişe yaᶜni ulaşu ol erür Tangrı üskinde (2) uluġ.

54 Eger belgürtse siz nerseni (3) azu yaşursa siz anı her-āyine Tangrı erür ḳamuġ nengni [18b1] bilgen.

55 Yazuḳ yoḳ olar üze yime (2) hem ataları içre hem oġlanları içre hem ḳarındaşları içre (3) hem ḳaḍaşları oġlanları içre hem ḳız ḳarındaşları oġlanları içre, olarnıng uraġutları, [19a1] hem yime erklendi eligleri, ḳorḳung Tangrıdın (2) her-āyine Tangrı erür ḳamuġ neng üze (3) tanuḳ.

56 Ol Tangrı hem ferişteleri [19b1] durūd ıdurlar yalawaç üze, ey (2) anlar kim bittiler, durūd ıdınglar anıng üze, (3) selām ḳılıng, selām ḳılmaḳ.

57 Her āyine anlar kim [20a1] āzārlarlar Tangrını hem yalavaçını, laᶜnet ḳıldı olarḳa (2) Tangrı dünyā içre hem āḫiret içre, anuttı olarḳa[122] (3) ḳın ḫārlaġlı.

---

[122] *olarḳa* 20a3'te mükerrer.

58 Anlar kim [20b1] āzārlayurlar mü'minlerni hem mü'minelerni, (2) anda aḍın kim ḳazġandılar, bütünlükin kötürdiler (3) yalġan söz, belgülüg yazuḳ.

59 Ey [21a1] yalawaç, ayġıl cüftleriŋge hem ḳızlarıŋga (2) hem mü'minler uraġutlarıŋga, yaġutġan olar üze (3) öz çādırları içre, ol yaḳınraḳ [21b1] kim bilinseler emgetilmeseler, erür Taŋrı (2) örtgen yarlıḳaġan.

60 Eger yıġılmasa (3) iki yüzlügler anlar kim köŋülleri içre [22a1] sökellik, ol çav kemişgen[ler] kend içre, (2) sekirtgem séni olar üze yana ḳoŋşı bolmaġaylar seniŋ birle (3) anıŋ içre meger azḳına.

61 Mel'ünlar ḳayda ma [22b1] bulnurlar, tutlurlar öldrülürler, öldürmek.

62 (2) Taŋrınıŋ yolı anlar içinde kim keçtiler anda öŋgdin, (3) bulmaġay sen Taŋrı yolını tegşürmek.

63 [23a1] Sorar saŋa boḍun ḳıyāmetdin, (2) ayġıl: her-āyine anıŋ bilmeki Taŋrı üskinde, (3) né bildrür saŋa meger ḳıyāmet [23b1] bolur yaḳın.

64 Her-āyine Taŋrı yıratdı kāfirlerni (2) anuttı olarḳa köyürgen ot.

65 Cāvidāneler (3) anıŋ içre[123] [ulaşu] bulmazlar dōst ap yārīçi.

66 [24a1] Ol kün ewrülünür olarnıŋ yüzleri ot (2) içre, ayurlar: kāşkī biz boyun susadımız (3) Taŋrıḳa hem boyun susadımız yalavaçḳa.

67 [24b1] Aydılar: ey İḍimiz, biz boyun sudımız uluġlarımızḳa, (2) beglerimizke, ḳışurdılar bizni yoldın.

68 (3) Ey İḍimiz, bérgil olarḳa iki ançа ḳındın, [25a1] yıratġıl olarnı, yıratmaḳ uluġ.

69 Ey (2) anlar kim bittiler, bolmaŋlar anlar teg (3) āzārladılar Mūsānı, bīzār ḳıldı anı Taŋrı, andın kim [25b1] aydılar: erür Taŋrı üskinde yüzlüg.

70 (2) Ey anlar kim bittiler, ḳorḳuŋlar Taŋrıdın, (3) aytıŋlar aymaḳ köni.

71 Oŋgarsun sizke [26a1] işleriŋizni hem örtsün siziŋ yazuḳlarıŋızını, (2) kim kim boyun susa Taŋrıḳa hem yalawaçıŋa (3) bütünlükin ḳurtuldı, ḳurtulmaḳ uluġ.

72 Biz [26b1] 'arża ḳıldımız emānetni kökler üze (2) hem yerler üze, taġlar üze, unamadılar kötürmeklerini anı, (3) ḳorḳtılar andın, kötürdi anı ādemī, [27a1] ol erür ẓalūm / küç ḳılġan, biligsiz erdi.

73 (2) Ḳınayur üçün Taŋrı iki yüzlüglerni hem iki yüzlüg uraġutlarnı, (3) ortaḳ ḳatıġlı erenlerni, ortaḳ ḳatıġlı ḳunçuylarını, tevbe bérür Taŋrı [27b1] mü'min erenler üze, mü'min ḫatunlar üze, (2) erür Taŋrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

---

[123] Ayetteki ابدا metinde eksik.

33

34
SŪRETÜ SEBE°

[28a1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Şükr Ol Tangrıḳa, Ol Tangrı kim angar turur ol kim (3) kökler içinde, ol kim yerler içinde turur, angar turur [28b1] şükr āḫiret içre, ol bütün işlig (2) bilgen.

2 Bilür ol kim kirür yer içinge, (3) ol kim çıḳar andın, né kim iner [29a1] kökdin, né kim aġar anıng içinge, (2) ol yarlıḳaġan örtgen turur.

3 Aydılar (3) anlar kim tandılar: kelmez bizke ḳıyāmeṭ. [29b1] Ayġıl: andaġ, mening İḍim bütünlükin kelür sizke, ġaybnı (2) bilgen ol. Gāyib bolmaz andın zerre (3) aġırınça kökler içinde hem yer içinde, [30a1] anda kiçigrek yoḳ anda uluġraḳ (2) meger belgülüg bitig içinde.

4 Cezā bérür üçün anlarḳa kim (3) bitti[ler], ḳıldılar eḍgü işler, [30b1] olar tururlar, olarḳa turur yarlıḳamaḳ hem aġırlıḳ, eḍgü rūzi.

5 (2) Anlar kim ḳatıġlandılar bizing āyetlerimiz içre, keçigliler (3) bu ögür, olarḳa turur ḳın yime açıġ [31a1] ᶜaẕābdın.

6 Körer anlar kim bérildiler bilig, (2) ol ḳim ıḍıldı sanga sening İḍingdin, (3) ol çın turur taḳı köndürür, ögdülmiş [31b1] ᶜaziz yol tapa.

7 Aydılar anlar kim (2) tandılar: nek yolçılayın mu sizni er üze, (3) ḫaber bérür sizke ḳaçan tarılsa siz, munça tenglik tarılmaḳ, sizler [32a1] yangı törütmek içinde.

8 Toḳıdı Tangrı üze (2) yalġannı azu aning birle divānelıḳ mu? Andaġ ermez kim anlar (3) bütmezler āḫiretḳa, ᶜaẕāb içre, [32b1] ırak yolsuzluḳ içre.

9 Baḳmazlar mu (2) ol kim utrularında turur, ol kim songlarında turur, (3) kökdin hem yerdin, eger tilese-miz [33a1] ıyġay erdimiz olarnı yer ḳoḍı azu tüşürgetimiz (2) olar üze pāre bulıt kökdin, anıng (3) içre nişān bar, ḳamuġ Tangrıḳa yangan ḳulḳa.

10 [33b1] Bütünlükin bérdimiz Dāvūdḳa bizdin artuḳluḳ, (2) ey taġlar tesbīḥ ḳılıngla anıng birle, ey ḳuşlar. (3) Yumşattımız angar temürni,

11 étgil tép [34a1] yarıḳlar, endāze ḳılġıl ḫalḳa içinde, (2) ḳılıng eḍgü iş, men né kim (3) ḳılur sizler körgen men.

12 Süleymānḳa yelni, [34b1] anıng ertesi bir aylıḳ yol, anıng keçesi bir aylıḳ yol, (2) aḳıttımız angar baḳır yulını, (3) peridin ol kim ᶜamel ḳılur anıng utrusında İḍi [35a1] yarlıġı birle, kim kim ḳışsa olardın bizing (2) yarlıġımızdın taturġay-mız angar, ol yelinigli tamuġ ḳınıdın.

13 (3) Éterler erdi angar anı kim tilese uluġ yerlerdin, [35b1] şüretlerdin, beḍük ġıżāreler köller teg, (2) küweçler rāst ornatmış, ḳılınglar ey (3) Dāvūd boḍunı şükr üçün, az mening [36a1] ḳullarımdın şükr ḳılġan.

14 Ḳaçan ḥükm ḳıldımız erse (2) anıng üze ölümni, yolçılamadı anlarḳa anıng (3) ölümi üze meger ol bir yer ḳurt kénesi, yéyür [36b1] anıng tayaḳını, ḳaçan tüşti erse bildile periler (2) kim eger bildiler erse belgüsüz, dereng ḳılmaġaytılar (3) ḫᵓārlaġlı ḳın içinde.

15 Bütünlükin boḍnıḳa [37a1] éwleri içinde nişān, iki būstān (2) saġdın hem soldın, yéngler öz (3) İḍingiz rūzisindin taḳı şükr ḳılınglar angar, [37b1] él erür ḫoş yime İḍi yarlıḳaġan örtgen.

16 (2) Yüz ewürdiler, ıḍḍımız olar üze (3) ḳaçu aḳını, tegşürdimiz olarḳa būstānlar içre [38a1] iki būstān, yémişlig tiken, (2) yılġun turur, taḳı neerse sidr yıġaçındın az.

17 (3) Ol, yanut bérdimiz olarḳa anıng birle kim tandılar, hīç [38b1] yanut bérilmez meger nū-sipās.

18 Ḳıldımız (2) olar ara, ol kendler ara, ol kim berekāt ḳıldımız (3) anıng içre éller belgülüg, endāze ḳıldımız [39a1] anıng içinde yorımaḳnı, yorınglar anıng içinde (2) tünler hem künlerde iminler.

19 (3) Aydılar: ey İḍimiz, yıratġıl seferlerimiz arasını. [39b1] Küç ḳıldılar özlering, ḳıldımız olarnı (2) keleçüler, tardımız olarnı, tegme (3) tarmaḳ, bütünlükin anıng içinde belgüler [40a1] ḳamuġ sergen şükr ḳılġanḳa.

20 Bütünlükin (2) rāst ḳıldı olar üze İblīs sézinçini, (3) uḍtılar angar meger bir gürūh müᵓminlerdin[124].

21 [41b1] Yoḳ bolġusı angar, anlar üze [42a1] hīç erkdin meger belgürtse-miz [42b1] ol kim kirtgünse āḫiretḳa, andın kim ol (2) andın şek içinde, sening İḍing (3) ḳamuġ neng üze küḍezçi ol.

22 Ayġıl: [43a1] oḳınglar anlarnı kim sézdingiz Tangrı- (2) -da aḍın. Erklig bolmazlar zerre (3) aġırınça, kökler içinde ap yime [43b1] yer içinde, yoḳ olarḳa bu iki içinde (2) hiç ortaḳlıḳdın, yoḳ angar olardın hīç (3) yāriçidin.

23 Asıġ ḳılmaz şefāᶜat [44a1] anıng üskinde meger ol kişike destūr bérdi angar, ançaḳa (2) tegi açılsa köngüllerindin, (3) ayġaylar: né aydı ol kim? Aydı: İḍingiz, [44b1] aydılar rāstnı, ol yüksek (2) uluġ.

---

[124] m: 40b ve 41a'da sadece tezhip var.

24 Aygıl: [kim] rūzī bérür sizke (3) kökdin yerdin? [45a1] Aygıl: Tangrı. Biz azu siz (2) köni yol üze azu yolsuzluk içre (3) belgülüg.

25 Aygıl: sorulmaz sizler [45b1] andın kim yazuk kıldımız, sorulmaz-mız[125] (2) andın kim kılur siz.

26 Aygıl: térer (3) bizing aramızda bizing idimiz, yana açar bizing aramızda [46a1] könilikin, Ol açgan bilgen.

27 (2) Aygıl: kodung méni anlarnı kim yetürdüngiz (3) angar ortaklar, andag ermez, kendü Ol Tangrı [46b1] ᶜazīz bütün işlig.

28 Idmadımız séni (2) meger yıgğan barça kişilerni, müjdeçi (3) hem korkutguçı, ançası bar üküş kişiler [47a1] bilmezler.

29 Ayurlar: kaçan (2) bu vaᶜde eger çın erse sizler, (3) çın sözlegliler.

30 Aygıl: sizke bir kün vaᶜdesi [47b1] kim kidin barmagay sizler andın (2) bir sāᶜat yime barmagay siz aşnu.

31 (3) Aydılar anlar kim tandılar: hergiz bitmez miz [48a1] bu Kurᵓānka hem ol kim (2) anda burunkı turur, eger körse sen ançada (3) küç kılığlılar, turukmış bolurlar idileri [48b1] üskinde, yandurdı bir ançaları bir (2) ançaka söz birle, ayurlar anlar kim (3) żaᶜīf tutuldılar, anlarnı kim boynaguluk kıldılar: [49a1] eger siz bolsa erdingiz müᵓminler.

32 (2) Aydılar anlar kim boynaguluk kıldılar (3) anlarka kim küçsüz tutuldılar: biz mü [49b1] yıgdımız sizlerni köni yoldın (2) kelmişde kidin sizlerke, kendü erür siz (3) yazukluglar.

33 Aygaylar anlar kim [50a1] küçsüz tutuldılar anlarka kim (2) boynaguluk kıldılar: kendü tün (3) kündüz mekri. Ançada fermānladıngız bizke, [50b1] tansa-miz Tangrıka ételim (2) angar tengeşikler, belgürtürler ökünmişlerini, (3) kaçan kim körseler kınnı, kıldımız [51a1] gullar anlarning boyun- (2) -ları içinde, tandılar, hiç (3) yanut bérilmezler meger ol kim [51b1] kılur erdiler.

34 Idmadımız hiç (2) kend içinge korkutguçıdın meger aydılar (3) niᶜmet içre ulgaymışla: biz ol kim ıdıldıngız [52a1] angar, kāfirler-miz.

35 Aydılar: biz (2) üküşrek tawarlıg-miz hem üküş ᶜayāllıg, ermez-miz (3) biz kınanmışlar.

36 Aygıl: mening [52b1] idim kéngütür rūzini kimke (2) tilese hem tarutur, ançası bar üküş (3) kişiler bilmezler.

37 Ermez [53a1] neng tawarıngız hem ᶜayāllarıngız, (2) ol kim yagutur sizni bizing üskümizke, yagutmak (3) meger ol kim bitse, kılsa edgülük, [53b1] bu ögür olarka turur yanut iki ança, (2) anı kim kıldılar olar baba-ḫāneler içre (3) iminler.

---

[125] m: *sorulmaz siz.*

38 Anlar kim ḳatıġlanurlar [54a1] bizing nişānlarımız içre, öngürtgenler, bu ögür (2) ḳın içinde ḥāżır ḳılıp ilinmişler.

39 (3) Aγġıl mening İdim kéngütür rūzīni [54b1] anı kim tilese ḳullarından, (2) tarutur angar, anı kim hezine ḳılsa siz (3) nersedin, Ol Tangrı ḥalf yanut bérür anga, ol [55a1] rūzi bérgenlerdin yaḫşıraḳ.

40 Ol kün (2) térer men olarnı ḳamuġnı yana aytur-miz (3) ferişтelerke: bu ögür sizlerni [55b1] tapnur erdiler mü?

41 Ayġaylar: anıġ sen, (2) sen bizing erkligimiz sen olarda aḍın, (3) kendü tapnur erdiler perilerni, [56a1] üküşleri anlarḳa kirtgünmiş tururlar.

42 (2) Bu kün umaslar amarıngız (3) amarıge asıġ ḳılmaḳ azu ziyān ḳılmaḳ, [56b1] aytur-miz anlarḳa kim küç ḳıldılar: (2) tatınglar ot ḳını, (3) ol kim erdingiz anı yalġan tutuġlılar.

43 [57a1] Ḳaçan oḳınsa olar üze nişānlarımız (2) belgülüg, ayġaylar: ermez bu (3) meger er turur, tileyür kim ewürse sizlerni, [57b1] andın kim tapnur erdi atalarıngız. (2) Aydılar: ermez bu meger yalġan (3) ḳoşulmış. Aydılar anlar kim tandılar [58a1] sezāḳa, ḳaçan keldi erse olarḳa: ermez bu meger (2) sihr erür belgülüg.

44 Yime bérmedimiz anlarḳa (3) hiç bitig yarlıġ kim oḳısalar anı [58b1] yime ıḍmadımız anlar tapa sénde burun hiç (2) ḳorḳutġuçıdın.

45 Yalġanḳa tuttı anlar kim anlarda burun erdiler (3) yime tegmediler onda bir anı kim [59a1] bérdimiz olarḳa, yalġan tuttılar yalavaçlarımızını, (2) neçük boldı mening ewürmekim.

46 (3) Aγġıl bütünlüḳin pend bérür men sizke bir birle, [59b1] aḍaḳın bolsa siz Tangrıḳa ikin ikin yangluz yangluz (2) yana saḳınınglar: ermez sizing éşingizde (3) divānelıḳ. Ermez ol meger ḳorḳutġuçı [60a1] sizke, utru turur ḳatıġ ḳın.

47 (2) Aγġıl: tilemedim sizke terdin, (3) ol sizke. Ermez mening terim meger [60b1] Tangrıda, Ol ḳamuġ neng üze (2) tanuḳ turur.

48 Aγġıl: bütünlükin mening İdim ḳodı ıḍar (3) könilik birle, ġayblarnı bilgen.

49 Aγġıl: [61a1] keldi sezā yime oza törütmez (2) bāṭılnı yana tirgüzmez.

50 (3) Aγġıl: eger ḳışsa men anıng üçün azġa men [61b1] özüm üze, eger köni yol tutsam (2) anıng birle vaḥy ıḍur manga İdim, Ol yaḳın éşitgen turur.

51 (3) Eger körseler erdi ança ḳorḳḳaylar, tapmaḳ yoḳ, [62a1] tutlur anlar yaḳın orun- (2) -dın.

52 Ayġa[y]lar: büttümiz angar (3) neçük olarḳa ḳayra īmān taḳı tevbe ıraḳ [62b1] yerdin.

53 Bütünlükin tandılar aŋgar munda burun, atarlar belgüsüz ıraḳ yerdin.

54 Aḍırdılar olar ara (2) andın kim ārzūlar érdiler, neçük kim ḳılındı (3) olar teg ögürlüriŋge anda öŋgdin, olar [63a1] erdiler töhmetlig şek içinde.

33
(2)

35
SŪRETÜ FĀṬIR

(3)

Başladım Taŋgrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 [63b1] Şükr Ol Taŋgrıḳa, kökler törütgen (2) hem yerlerni, ferişteleri ḳılġan (3) yalavaçlar, ḳanatlar iḍisi ikirer ikirer [64a1] üçer üçer törter törter, arturur (2) törütmek içre né kim tilese, Ol Taŋgrı (3) ḳamuġ neŋ üze küçlüg uġan turur.

2 Né kim açsa [64b1] Taŋgrı boḍunḳa raḥmetdin (2) hiç yıġḳan yoḳ anı yana anı kim yıġsa (3) hiç ıḍġan yoḳ anı anda kiḍin, [65a1] Ol ᶜaziz bütün işlig turur.

3 (2) Ey boḍunlar, yād ḳılıŋ (3) Taŋgrınıŋ niᶜmetini siziŋ üze, nek [65b1] törütgen bar mu Tangrıda aḍın, rūzi bérse sizke (2) kökdin ve yerdin, Taŋgrı yoḳ meger (3) Ol, neçük ewrülür sizler?

4 Eger yalġan tutsalar séni [66a1] bütünlükin yalġan tutuldı yalavaçlar (2) sénde burun, Tangrıḳa yandrulur işler.

5 (3) Ey boḍun, bütünlükin Taŋgrınıŋ vaᶜdesi [66b1] çın ol, armasun sizni bu ajun (2) türigliki yime armasun sizlerni İḍidin (3) yek.

6 Bütünlükin yek sizke [67a1] yaġı ol, yime tutunglar anı yaġı, (2) anıŋ üçün oḳır kendü ögürini, bolsunlar tép (3) tamuġ éşlerindin.

7 [67b1] Anlar kim tandılar olarḳa turur ḳatıġ (2) ḳın, anlar kim bittiler (3) hem ḳıldılar eḍgülüklerni [68a1] olarḳa turur yarlıḳamaḳlıḳ hem uluġ yanut.

8 (2) Ol kişi kim bezendi aŋgar ᶜamelniŋ yawuzı (3) taḳı kördi anı körklüg, Ol Taŋgrı ḳışrur [68b1] kimni tilese hem köndrür kimni tilese, (2) barmasun seniŋ özüŋ olar üze (3) ökünçler, Ol Taŋgrı bilgen ol anı kim [69a1] ḳılurlar.

9 Ol Taŋgrı (2) ıdtı yellerni, ḳoparur bulıtnı, (3) sürdimiz anı ölmiş él tapa, [69b1] tirgüzür-miz anıŋ birle yerni ölmişde (2) kiḍin, mundaġuḳ ḫalḳnıŋ tirilmeki.

10 (3) Kim kim tileyür bolsa ᶜizzet, Ol Taŋgrıḳa [70a1] aġırlıḳ küşüşlük, barça anıŋ tapa aġar (2) yaḫşı söz yime eḍgü (3) iş kötrür anı, anlar kim [70b1] al ḳılurlar yawuzlar birle, olarḳa ḳın (2) ḳatıġ, olarnıŋ alları, bu ögür (3) ol helāk bolur.

11 Tanrı törütti sizni [71a1] uprakdın yana oŋurka suwındın (2) yana kıldı sizni kişilär. (3) kötürmez tişidin [71b1] kodmas meger bilig içre, uzun ömür (2) bérilmez, uzun ömür béşilmiş eksilitilmez (3) anıŋ ömründin meger bitig içre. [72a1] ol bütünlükin Tanrı üze asan ol.

12 (2) Teŋ bolmaz iki deryā, (3) bu süçüg tatlığ siŋgen suw ol [72b1] anıŋ içmeki, bu açığ şūr turur, (2) kamugdın yéyür siz etni (3) üze takı çıkarur sizler étigler, [73a1] keşer sizler anı, körgey sen kemini (2) anıŋ içre yarğanlar suwnı, tilemek üçün (3) anıŋ faźlındın bolgay kim [73b1] şükr kılğa sizler.

13 Kigrür tünni (2) kündüz içinge, kigrür kündüzni (3) tün içre, musaḫḫar kıldı kün ...[126]

25 ... [74a1] açuk yaruk.

26 Yana tuttum anlarnı kim (2) käfir boldılar, neçük bolġay (3) meniŋ kınım.

27 Körmez mü sen Ol Tanrı koḍı ıḍtı [74b1] kökdin suwnı, çıkardımız (2) anıŋ birle miveler, türlüg türlüg anıŋ güneleri, (3) tağlardın yollar, ürüŋ ...[127]

29 [75a1] Bütünlükin anlar ündeyürler Tanrı- (2) -nıŋ kitābını, aḍakın kılurlar namāznı (3) hem hezine kılurlar andın kim rüzi kıldımız olarka, [75b1] yaşru hem āşkārā umarlar (2) satığçılık kim hergiz käsid bolmaz.

30 Tükel bérlür üçün olarka (3) yanutları arturur anlarka öz [76a1] faźlındın, Ol örtgen arka üküş bérgen.

31 (2) Ol kim yarlıġ ıḍtımız saŋa (3) bitigdin, ol köni ol, çın tutuġlı [76b1] anı kim anıŋ utrusında turur, Ol Tangrı öz kullarını (2) bilgen körgen.

32 Yana mirāş bérdimiz bitigni (3) anlarka kim üḍürdümiz kullarımızdın ...[128]

35 ... [77a1] emgek hem tegmez bizke anıŋ içre (2) armak.

36 Anlar kim tandılar (3) olarka tamuġ otı, każā kılınmas olar üze [77b1] ölsün üçün, yüŋültmes anlardın (2) anıŋ kınından, mundaġuk yanut bérür-miz (3) kamuġ nū-sipāska.

37 Olar feryād kılġalar [78a1] anıŋ içinde: ey İdimiz, çıkarġıl bizni kılalıŋ (2) eḍgülük, anda aḍın kılur (3) erdimiz. "Ömr bérmedim mü sizke anı kim [78b1] pend alnur anıŋ içinde, kim pend aldı, (2) keldi sizke korkutġuçı, tatınglar, (3) yok źālimlerka yāriçidin.

38 [79a1] Ol Tangrı kökler hem (2) yerler ġaybın bilgen ol, bilgen köŋül- (3) -ler içindekini.

---

126 35:13. ayet yarıda kesilerek 74a, 35:25'inci ayetin son ibaresi ile başlamış.
127 35:27. ayet yarıda kesilerek 35:29. ayete atlanmış.
128 35:32. ayet yarıda kesilerek 77b, 35:35. ayetin yarısından başlamış.

39 Ol Tangrı kıldı [79b1] sizke halifetler yer içinde, (2) kim kim tansa anıng üze turur kāfirlıkı, (3) arturmaz kāfirlerkä küfrlerini [80a1] İdjileri üskinde meger düşmänlik (2) hem arturmaz kāfirlerkä küfrleri (3) meger kor yas.

40 Ayğıl: né körer siz ortaklarıngızını, anlar kim [80b1] okır sizler Tangrıda adın, (2) körkitingler manga néni, törüttiler yer- (3) -din azu olar ortak mu [81a1] kökler içinde azu bérdimiz olarka bitig, (2) olar belgülüg hüccet üze tururlar andın, (3) yok kim va'de bérmez zālimler [81b1] amarıları amarıka meger armak.

41 (2) Ol Tangrı küdezür köklerni (3) yerlerni kitmekindin, [82a1] eger kitseler ikegü kim tutar ol ikini (2) bir İdjide öngin, kim Ol (3) turur tüzün yime yarlıkagan.

42 [82b1] Andıktılar Tangrı tuta katıgrak andlarını, (2) eger kelse anlarka bir korkutuglı bolurlar ok (3) köni yol bulmışrak ümmetlerde birindin, [83a1] kaçan keldi erse olarka korkutgüçı arturmadı olarka (2) meger kaçmak.

43 Küvezlenmekleri üçün (3) yer içinde yawuz al kılur, [83b1] inmez yawuz ograg (2) meger idjisinge, bakmazlar mu (3) meger evvelkılar yolinga, hiç [84a1] bulmaz sen Tangrının yolını tegşürmek, (2) hiç bulmaz sen Tangrının yolını ewürmek.

44 (3) Yorımazlar olar yer içinde, bakşalar [84b1] neçük boldı olarning songı anlar kim (2) olarda burun, erdiler katıgrak (3) olardın küç birle, ermez Tangrı[129] [85a1] 'aciz kılsa anı nersedin kökler (2) içinde hem yerler içinde, (3) ol erür bilgen küçlüg ugan.

45 [85b1] Eger tutsa Tangrı bodunnı (2) kazganmışları birle kodmagatı aning arkası üze (3) teprenigli, ançası bar kidin kodar olarnı ...[130]

33

36
SŪRETU YĀSĪN

3 ... [86a1] mürsellerdin sen,

4 köni yol (2) üze.

5 Kodı ıdmış turur 'azīz ü rahīmnüng (3) ulaşu yarlıkagan.

6 Korkıtmak üçün bodunnı ol kim [86b1] korkıtıldı ataları, olar gāfiller tururlar.

7 (2) Bütünlükin sezā boldı aytık kın üküş- (3) -leri üze, olar kirtgünmezler[131].

---

[129] *Tangrı* mükerrer.

[130] 35:45. ayet burada kesilerek 86a'da 36:3'üncü ayetin yarısından başlanmış.

[131] 34. cilt 36:25. ayetin sonlarından başlıyor.

34

(36)

25 ... [1a1] sizing iḏingizke, eşiting.

26 Ayıldı: kirgil (2) uşmaḫḳa. Aydı: ey kāşki, mening boḍnum (3) bilürler erse

27 aning birle kim yarlıḳadı méni iḏim, [1b1] ḳıldı méni aġırlanmışlardın.

28 ... [2a1] anda kiḏin hiç südin [2b1] kökdin, ermez-miz ḳuḍı ıḍıġlılar.

29 (2) Ermez meger Cebre'îl üni bir yolı, (3) ançada olar öçmiş erdiler.

30 [3a1] Ey öküng̈ çullar üze, (2) kelmedi olarḳa yalavaçdın meger (3) bolurlar anı füsüs tutġanlar.

31 [3b1] Körmezler mü neçe yoḳattımız olarda burun (2) ol ögürlerdin kim olar olarḳa (3) yanmazlar?

32 Her-äyine ḳamuġ[132] [4a1] bizing üsküm̈izde ḥāżır ḳılınmışlar.

33 (2) Nişān olarḳa ölüg yer, (3) tirgüzdümiz anı hem çıḳardımız [4b1] andın ewün yana andın yéyürler.

34 (2) Hem ḳıldımız aning içre büstānlar (3) ḫurmālardın hem üzümlerdin, [5a1] aḳıttımız aning içre yullardın.

35 (2) Yésünler tép aning mïvesindin andın kim (3) étti eligleri, şükr ḳılmazlar mu?

36 [5b1] Ol arıġ Tangrı törütti (2) cüftlerni, aning ḳamuġını andın kim ündrür (3) yer hem özlerindin, [6a1] andın kim bilmezler.

37 Hem yana nişān olarḳa (2) şeb, çıḳarur-miz aningdın kündüzni, (3) ançada olar ḳarangḳu içre.

38 Kün [6b1] yorıyur amrulġu yerke, angar ol (2) tenglemek, küsüş bilgen.

39 Yime ayḳa (3) tengledimiz tüşgü yerler, ançaḳa tegi yandı [7a1] ol egilmiş ḫurmā butaḳı teg eski / keçki.

40 Ermez (2) kün kerek bolsa angar (3) yetmek aynı ap yime tün [7b1] kündüzni ozruġlı, ḳamuġ (2) felek içinde éwe tezginürler.

---

132 *her äyine ḳamuġ* 4a1'de mükerrer.

41 Nişān olarḳa (3) biz kötürdümiz olarnıñ ᶜayāllerini tolu [8a1] yüklüg kemi içre.

42 Taḳı törüttümiz (2) olarḳa anıñ meñgizlig anı kim [miner]ler.

43 (3) Eger ülese-miz baturġaytımız olarnı, feryād [8b1] teggen yoḳ olarḳa, ermez olar ḳurtuluġlı.

44 (2) Meger raḥmet bizdin yime küḍezü bérmek (3) bir rüzgārke tegi.

45 Ḳaçan ayılsa olarḳa [9a1] ḳorḳuñglar andın kim utruñguzda turur yime andın kim (2) songunguzda turur, bolġay kim raḥm ḳılınġa sizler.

46 Kelmez olarḳa bir nişān İḍi āyāt- [9b1] -larındın, meger erdiler andın yüz ewürgenler.

47 (2) Ḳaçan ayılsa olarḳa: hezïne ḳılınglar andın kim (3) rüzï ḳıldı sizke Tañrı. Ayġaylar anlar kim tandılar [10a1] anlarḳa [kim] bittiler: yégü aş bérür mü-miz anlarḳa (2) eger tilese Tañrı yégü aş bérgey añgar, ermez-siz siz (3) meger yolsuzluḳ içre belgülüg.

48 Hem ayurlar: [10b1] ḳaçan bu vaᶜde eger çın erse (2) sizler?

49 Baḳmazlar mu meger (3) bir Cebreᵓïl ünike, tutar olarnı, [11a1] olar ḥaşmlaşurlar erken.

50 Yime (2) yaraġları bolmaġay tuturmaḳḳa hem (3) boḍunlarınġa yanmaġalar.

51 [11b1] Ürülgey borġu içinde ançada olar (2) gürlardın İḍileri tapa (3) éwerler.

52 Ayġaylar: ey ḳatıġlıḳ bizke [12a1] kim ḳopġurdı bizni yatġu yerimizdin, (2) bu ol turur kim vaᶜde ḳıldı Tañrı: rāst aydı (3) yalavaçlar.

53 Bolmaz ol [12b1] meger bir Cebreᵓïl üni, ançada (2) olar ḳamuġ bizinġ üskümizde ḥāżır ḳılınmışlar.

54 (3) Bu kün küç ḳılınmaz et-öz nerse, [13a1] yanut bérilmez sizler meger ol kim (2) ḳıldıngız.

55 Bütünlükin uştmaḥ (3) boḍnı bu kün meşġülluḳ içre, [13b1] uçmaḥ ḳızları birle sewünç ḳılıġlılar.

56 Olar hem (2) kölikeler içinde taḥtlar üze tayanıġlılar.

57 (3) Olarḳa anıñ içinde mïve turur, olarḳa turur ol kim [14a1] ārzūlanurlar.

58 Alḳış aymaḳ yarlıḳaġan (2) İḍidin.

59 Aḍrılıñglar bu kün ey (3) yazuḳluġlar.

60 ᶜAhd ḳılmadım mu [14b1] sizke ey Ādem oġlanları, tapunmaŋlar (2) yekke, ol sizke yaġı turur belgülüg.

61 (3) Bitiŋler tép maŋa, bu turur köni [15a1] yol.

62 Bütünlükin azıttı sizdin (2) üküş ḫalḳını, uḳar ermez mü (3) sizler?

63 Bu tamuġ ol kim [15b1] vaᶜde ḳılnur erdiŋizler.

64 Kigürüŋler (2) bu kün anı kim tanar erdiŋizler.

65 (3) Bu kün mühr urur-ımız aġızlar üze, [16a1] sözleyür bizinġ birle eligleri, tanuḳluḳ bérür (2) aḍaḳları, anı kim ḳazġanur erdiler.

66 Eger tilese-miz yoḍġaytımız közleri [16b1] üze, bir ikindi aşunġaylar erdi köni yolḳa, (2) neçük yol körerler.

67 Eger tilese-miz (3) ewürgey erdimiz olarnı orunları üze [17a1] yaraġlıġ bolmaġaytılar keçgüke (2) ap yanġuḳa.

68 Ol kimerse kim uzun ᶜömr bérür-miz aŋa, (3) ḳoḍı ewrer-miz anı yaratıġ içinde azu [17b1] uḳmaslar mu?

69 Ögretmedimiz aŋar şiᶜrni, (2) kerekmez ol aŋar, ermez ol meger pend (3) hem Ḳurᵓān belgülüg.

70 Ḳorḳıtġu üçün kim [18a1] tirig erse sezā üçün ḳın (2) kāfirlerḳa.

71 Körmezler mü (3) biz törüttimiz olarnı andın kim ḳıldı [18b1] ḳudretimiz yılḳılar, anlar anlarḳa, (2) erklig ewrügliler.

72 Musaḫḫar ḳıldımız anı olarḳa, (3) andın mingüleri, andın kim ...[131]

34

37
SŪRETÜ'Ṣ-ṢAFFĀT

11 [19a1] Sorġıl olarnı, olarnı törütmek ḳatıġraḳ (2) olarnı kim törüttimiz, biz törüttimiz olarnı (3) yepüşgen balçıḳdın.

12 Kend[ü] taŋlar sen, [19b1] olar füsüslanurlar.

13 Ḳaçan kim pend bérilseler (2) yād ḳılmazlar.

---

[131] 19a1'de 37:11. ayete atlanmış.

14 Ḳaçan körseler bir nişān (3) füsūs tutarlar.

15 Ayurlar: ermez [20a1] bu meger cādū belgülüg.

16 Eger (2) ölse-miz bolsa-miz toprāḳ yime ḳuruġ sünḡük (3) bizler mü ḳoparılur-miz.

17 Yime ozaḳı [20b1] atalarımız.

18 Ayġıl: andaġ, siz (2) ḫ"ārlar siz.

19 Anıng üçün ol bir ün (3) İsrāfīl üni ançada olar baḳarlar.

20 [21a1] Ayġaylar: ey ḳatıġlıḳ bizke bu kün (2) cezā künı turur.

21 Bu aḍırmaḳ küni ol kim (3) erdingiz anıng birle yalġan tutuġlılar siz.

22 [21b1] Téring anlarnı kim küç ḳıldılar (2) hem cüftlerini anı kim (3) tapnur erdiler.

23 Tanġrıda aḍınḳa, [22a1] köndürüng olarnı tamuġ yolı (2) tapa.

24 Turuḳturung olarnı olar (3) sorulmış tururlar.

25 Né ol sizke yārī bérişmezler?

26 [22b1] Kendü olar bu kün boyun suġlılar tururlar.

27 (2) Utru keldi amarıları amarıları üze (3) soruşurlar.

28 Ayġaylar sizler [23a1] kelür erdingizler saġ yandın.

29 Ayġaylar (2) kendü ermez erdingizler bitigliler.

30 (3) Ermez bizke sizing üze [23b1] ḫüccet, kendü erdingiz boḍun ḫaddin taş boynaġu.

31 (2) Sezā boldı bizing üze İḍimizning ḳını, biz (3) ḳatıġlılar-miz.

32 Yolsuz ḳıldımız sizni biz [24a1] boldımız yolsuzlar.

33 Olar ol kün (2) ḳın içinde ortaḳlar.

34 (3) Biz andaġuḳ ḳılur-miz mücrim / yazuḳluġlarnı.

35 [24b1] Olar erdiler ḳaçan ayılsa olarḳa: (2) Tangrı yoḳ tapınmaḳḳa meger bir Tangrı, boynaġuluḳ ḳılur erdiler

36 (3) hem ayturlar: biz ḳoḍuġlılar [mu]-miz [25a1] bizing Tangrılarımızını, söz ḳoşġu üçün telwe?

37 Kendü (2) keldi könilik birle, rāstķa tutı mürselerni.

38 (3) Siz tatıġlılar siz açıġan ḳınnı.

39 [25b1] Yanut bérilmez siz meger ol kim (2) ḳılur erdiñizler.

40 Meger Tañrınıñ (3) ḳatıḳsız ḳulları.

41 Bu ögür olarḳa rüzī ...[134]

79 ... [26a1] °ālemluġlar içinde.

80 Biz mundaġuḳ yanut bérür-miz (2) eḏgülerke.

81 Ol mü°min (3) ḳullarımızdın turur.

82 Yana baturdumız öñinlerni.

83 [26b1] Bütünlükin anıñ ögürindin, İbrāhīm[135],

84 (2) ançada keldürdi İḏisiñe selāmet köñülin.

85 (3) Ançada aydı atasıḳa hem boḏnıḳa né- [27a1] -ke tapnur sizler?

86 Yalġan birle (2) Tañrılarnı Tañrıda aḏın ünder sizler.

87 (3) Né ol sizinñ sézinçiñiz °ālemluġlar İḏisiñe?

88 [27b1] Baḳtı bir baḳmaḳ yulduzlar içiñe,

89 (2) aydı: men iglig men.

90 Yüz ewürdiler (3) andın arḳa bérigliler.

91 Emittiler [28a1] İḏileri tapa aydı: yémez mü sizler?

92 (2) Né ol sizke sözlemez sizler?

93 Emitti (3) olar üze urmaḳ oñ elgi birle.

94 [28b1] Utr[u] keldiler añga éwerler.

95 (2) Aydı: tapnur mu siz añar kim yonar siz?

96 (3) Ol Tañrı törütti sizni ol kim ḳılur sizler.

---

134 37:41. ayetten 26a'da 37:79. ayetin sonlarına atlanmış.
135 m: *İbrāhīmni*.

97 [29a1] Aydılar: binā ḳılıñ aṅgar binā ḳılmaḳ, (2) kemişiñ anı tamuġ içiñge.

98 Tilediler (3) aṅgar destān ḳıldımız olarnı astınlar.

99 [29b1] Aydı: men barıġlı men İḍim dergāhıṅga (2) köndrür méni.

100 İḍim bérgil maṅga eḍgü- (3) -lerdin.

101 Müjde bérdimiz aṅgar [30a1] oġulnı, keçürgen.

102 Ḳaçan tegdi erse anıñ birle (2) yügürmekke, aydı: ey oġulḳınam, men (3) körer men uḳḳu içinde, men boġuzlayur men séni, [30b1] baḳġıl, né neñ körer sen? Aydı: (2) ey atam, ḳılġıl néni kim fermānlanur siz, (3) bulġay sen méni eger tilese Tangn sergenlerdin.

103 [31a1] Ḳaçan boyun sudılar erse bastı anı alnı üze.

104 (2) Ündedimiz anı kim: ey İbrāhīm,

105 (3) rāst ḳıldıñ tüşünġni, biz [31b1] mundaġuḳ yanut bérür-miz eḍgü işliglerke.

106 (2) Bütünlükin bu ol belgülüg sınaġ.

107 (3) Yuluġ bérdimiz aṅgar uluġ boġuzlaġunı.

108 [32a1] Ḳoḍtımız anıñ üze kiḍinkiler içinde.

109 (2) Selām İbrāhīm üze.

110 Mundaġuḳ (3) yanut bérür-miz eḍgü işliglerke.

111 Ol [32b1] bizinñ mü'min ḳullarımızdın.

112 Müjde bérdimiz aṅga (2) İsḥāḳ peyġāmberni eḍgülerdin.

113 (3) Berekāt bérdimiz anıñ üze hem İsḥāḳ üze, [33a1] ol ikinińg ʿayāllerindin körklüg ḳılıġlı, (2) ẓulm ḳılıġlı özińge belgülüg.

114 (3) Bütünlükin minnet ḳıldımız Mūsā üze [33b1] Hārūn üze.

115 Ḳutġardımız olarnı (2) ol ikinińg ḳavmini uluġ (3) ḳaḍġudın.

116 Yārī bérdimiz olarḳa boldılar [34a1] anlar yeñigliler.

117 Bérdimiz olarḳa (2) belgülüg bitigni.

118 Köndürdümiz ol ikini (3) köni yolḳa.

119 [34b1] Ḳoḍtımız ol iki üze (2) kiḍinkiler içinde.

120 Selām Mūsāḳa (3) ve Hārūnḳa.

121 Biz mundaġuḳ yanut bérür-miz [35a1] eḍgülerke.

122 Olar bizing mü'min (2) ḳullarımızdın turur.

123 Bütünlükin İlyās mürsel- (3) -lerdin turur.

124 Ançada aydı boḍnıḳa: [35b1] ḳorḳmaz mu sen?

125 Ündeyür mü siz ba'lni, (2) ḳoḍar mu sizler törütgenlerde körklüg törütgen

126 (3) Sizing iḍingiz hem atalarıngızning [iḍisi] [36a1] evvelḳılar.

127 Yalġan tuttılar anı olar (2) ḥāzır ḳılınmışlar otḳa.

128 Meger Tangrının ḳulları (3) ḳatıḳsızlar.

129 Ḳoḍtımız anıng üze [36b1] kiḍinkiler içinde.

130 Selām İlyāslıġ- (2) -lar üze.

131 Biz mundaġuḳ yanut bérür-miz (3) eḍgü işliglerke.

132 Ol bizing mü'min ḳul- [37a1] -larımızdın.

133 Bütünlükin Lūṭ mürsel- (2) lerdin turur.

134 Ançada ḳurtġardımız anıng boḍnını (3) ḳamuġ.

135 Meger ḳurtġa ḳalmış- [37b1] -lar içinde.

136 Yana helāk ḳıldımız öngînlerni.

137 (2) Sizler keçer sizler olar üze ertelerde

138 (3) hem tünle, uḳmaz mu sizler?

139 [38a1] Bütünlükin Yūnus mürsellerdin turur.

140 (2) Ançada ḳaçtı kemi tapa toluġ yüklüg.

141 (3) Ḳur'a kemişti, boldı [38b1] basıḳmışlardın.

142 Yuttı anı (2) balıḳ, ol melāmetlıġ.

143 Eger bolmasa (3) ol tesbīḥ aytıġlılardın.

144 [39a1] Dereng ḳılġatı anıng ḳarnı içinde gürdın (2) ḳopġu künke tegi.

145 Attımız anı yazıḳa (3) ol iglig.

146 Ündürdimiz anıñg üze [39b1] yıġaç, ḳabaḳ başından.

147 Iḍtımız anı (2) yüz miñke tegi azu artuḳlar.

148 (3) Bittiler, irinçlendürdimiz olarnı bir rüzgārke tegi.

149 [40a1] Ayġıl anlardın: seniñg iḍiñge mü ḳızlar, (2) olarḳa mu oġlanlar?

150 Azu törüttimiz mü (3) ferişteleri tişiler, olar tanuḳlar mu ermiş?

151 [40b1] Bilgil olar yalġanlıḳlarından ayurlar:

152 (2) tuġurdı Tañrı. Olar yalġançı tururlar.

153 (3) Üḍürdi mü ḳızlarnı oġlanlar üze?

154 [41a1] [Ne] ol sizke, neçük ḥükm ḳılur siz?

155 Pend (2) alınmaz mu sizler?

156 Azu sizke (3) ḥüccet mü belgülüg?

157 Keldrüñg [41b1] bitigiñgiz eger çın erse sizler ya'nī rāst sözlegüçi.

158 (2) Ḳıldılar anıñg arasında perī arasında (3) ulaşıḳlıḳ, rāstlıḳ üze bildi ök perīler [42a1] kim anlar ḥāżır ḳılınġanlar turur.

159 Arıġ ol (2) Tañrı andın kim şıfat ḳılurlar.

160 Meger (3) Tañrınıñg ḫāliş ḳulları.

161 [42b1] Sizler ol kim tapnur sizler.

162 Ermez (2) siz anıñg üze azıtıġlıla.

163 Meger (3) ol tamuġḳa kirigli turur.

164 Ermez [43a1] bizdin meger añgar orun belgülüg.

165 (2) Biz şaf tutuġlılar-mız.

166 Biz (3) namāz tesbīḥ ḳılıġlılar-mız.

167 Bütünlükin [43b1] neçeme aytur erdiler:

168 Eger bolsa bizing üskümizde (2) pend evvelḳılardın

169 bolġatımız Tañrınıñ ḫāliṣ ḳulları.

170 [44a1] Tandılar olar añar, kiḍin (2) bilgeler.

171 Bütünlükin erdi (3) bizinġ sözümiz mürsel ḳullarımızḳa.

172 [44b1] Olar her-āyine, olar yārī bérilmişlerdin tururlar.

173 (2) Bütünlükin bizinġ sümiz olar ġālib boluġlılar turur.

174 (3) Yüz ewürgil olardın ol vaḳtġa tegi.

175 [45a1] Körgil olarnı kiḍin körgeyler.

176 (2) Bizinġ ḳınımızḳa éwerler.

177 (3) Ḳaçan tüşse olarnınġ sarāy ortasında, [45b1] neme yawuz ertesi ḳorḳutmış kişilerninġ.

178 (2) Yüz ewürgil olardın bir vaḳtḳa tegi.

179 (3) Körgil, kiḍin körgeler.

180 [46a1] Arıġ seninġ iḍinġ, ᶜizzet iḍisi, (2) andın kim ṣıfat ḳılurlar.

181 Durūd u ṣenā mürsel- (3) -lerḳa.

182 Şükr ol Tañrıḳa, ᶜālemluġlar [iḍisi].

34

38
SŪRETÜ SĀD

[46b1]

Başladım Tañrı atı birle uluġ baḫşīşlıġ ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Çın aydı Tañrı taḳı Ḳurᵓān uluġluḳı birle.

2 [47a1] Kendü anlar kim tandılar boynaġuluḳ içinde (2) taḳı işinde.

3 Neçeme yoḳattımız (3) olarda burun ögürdin, ündediler, [47b1] yoḳ ḳaçıp ḳurtulmaḳ [öḍi].

4 Tañladılar (2) keldi olarḳa ḳorḳıtġuçı olardın, (3) aydı kāfirler: bu cādū [48a1] yalġançı.

5 Ḳıldı mu tañrılar[n]ı bir (2) Tañrı? Bu tek tañ nerse erür.

6 (3) Bardı bir ögür olardın: yorıñlar [48b1] seriñler Tañrılarıñız üze, (2) bu nerse turur kim tilenür.

7 Eşitmedimiz munı (3) āḫir dīni içre, ermez bu meger [49a1] yalġan.

8 İndürüldi mü anıñ üze yād / pend (2) bizinġ aramızda? Kendü olar şek içinde turur (3) meniñ bitigimdin, kendü taḳı tatmadılar [49b1] meniñ ḳınımnı.

9 Azu olar üskinde mü iḍiñ- (2) -niñ ḫazīneleri ᶜazīz yarlıḳaġlı?

10 (3) Azu olarḳa mu kökler mülki hem yerler [50a1] ol iki ara? Aġsunlar (2) kök ḳapuġlarınga.

11 Bir sü ermez anda (3) sınmaduḳ ögürlerdin.

12 Yalġanḳa tuttı [50b1] olarda burun Nūḥ boḍnı, ᶜĀd (2) ve Firᶜavn ḳazuḳlar iḍisi.

13 (3) Ṣāliḥ boḍnı ve Lūṭ boḍnı, bök iḍileri [51a1] bu ögürler.

14 Yoḳ ḳamuġ (2) meger yalġan tuttı yalavaçlarnı, sezā boldı meniñ ḳınım.

15 (3) Baḳmaz bular meger Cebreᵓīl [51b1] bir üni, yoḳ añar bir sāᶜat.

16 (2) Aydılar: İḍimiz terkletgil bizke ḫisābımızını (3) ḫisāb künide burun.

17 Sergil anıñ üze, [52a1] ayurlar: yād ḳılġıl ḳulumızını (2) Dāvūdnı ḳuvvet iḍisi, ol her-āyine ol yañan turur.

18 (3) Biz musaḫḫar ḳıldımız taġlarnı anıñ birle [52b1] tesbīḥ ḳılurlar kéçe hem kün tuġmış vaḳtta.

19 (2) Hem ḳuşlarnı térilgen, ḳamuġ añar (3) yañan turur.

20 Berk ḳıldımız anıñ mülkini [53a1] taḳı bérdimiz añar ḫikmetni, kesmek (2) ḫiṭābnı.

21 Nek keldi mü sanga (3) ḫaṣm ḫaberi, ançada aġdılar miḥrābḳa.

22 [53b1] Ançada kirdiler Dāvūdḳa, ḳorḳdı (2) olardın, aydılar: ḳorḳmaġıl, iki ḫaṣm (3) küç ḳıldı birimiz taḳı birke, kesgil [54a1] bizinġ ara könilik birle, küç ḳılmaġıl, (2) köndür bizni tüz köni yolḳa.

23 (3) Her-āyine bu meniñ ḳadaşım, añar toḳsan toḳuz [54b1] saġmal saġlıḳ, manga bir saġmal saġlıḳ turur, (2) aydı: bérgil manga anı, yéngdi méni (3) söz aymaḳ içre.

24 Aydı rāstlıḳ üze: küç ḳıldı sanga [55a1] seninġ saġlıḳıñgnı tilemek birle anın saġlıḳlarınga. (2) Bütünlükin üküş ortaḳlardın (3) küç ḳılurlar amarıları amarı üz [55b1] meger anlar kim bittiler ḳıldılar (2) eḍgülükler, néme az turur anlar. (

Sézindi Dāvūd, bütünlükin sınadımız anı [56a1] yarlıḳatu tiledi iḍisindin, tüşti rükūᶜ ḳılu (2) yandı Tangrıḳa.

25 Örttümiz aṉgar ol, (3) bütünlükin aṉgar biziṉg üskümizde yaḳınlıḳ, yaḫşı [56b1] körklüg yer.

26 Ey Dāvūd, biz ḳıldımız séni (2) ḫalīfe yer içinde, ḫükm ḳılġıl (3) boḍun ara rāstlıḳ üze, uḍmaġıl [57a1] hevāḳa, ḳışrur séni Tangrı yolından, (2) bütünlükin anlar kim ḳışarlar Tangrı (3) yolından, olarḳa turur ḳatıġ ḳın, [57b1] anı kim unıttıṉgız ḥisāb künini.

27 Törütmedimiz[136] (2) kökni taḳı yerni (3) ol hem iki aranı bāṭılın, [58a1] ol turur anlarnıṉg sézigi kim tandılar, (2) ḳatıġlıḳ anlarḳa kim tandılar otdın.

28 (3) Azu ḳılur mu-miz anlarnı kim taptılar [58b1] hem ḳıldılar eḍgülüklerni, yawuz işligler teg (2) yer içinde, azu ḳılur mu-miz saḳnuḳlarnı (3) bi-bākler teg?

29 Bitig indürdümiz saṉga [59a1] ḳutluġ, tedbīrler ḳılsunlar üçün anıṉg belgülerini (2) pend alsun üçün ᶜaḳl iḍileri.

30 (3) Taḳı bérdimiz Dāvūdḳa Süleymānnı, [59b1] néme körklüg ḳul, ol keḍ yaṉgan turur.

31 Ançada ᶜarża ḳılındı (2) anıṉg üze kéçe üç aḍaḳın turġan (3) yügrük tāzīler.

32 Aydı: men üḍürdüm yaᶜnī sewdüm ḫayr [60a1] sewüglükini, iḍim yād üçün, ançaḳa tegi (2) yaştı kün perde birle.

33 Yandurunglar anı (3) meniṉg üze, oġradı kese butalarını hem boyunlarını.

34 [60b1] Rāstlıḳ üze sınadımız Süleymānnı taḳı kemiştimiz (2) anıṉg kürsīsi üze bir ten (3) yana yandı.

35 Aydı: iḍim, yarlıḳaġıl méni [61a1] taḳı bérgil maṉga mülkni, kerekmez (2) kim kimerseke ménde kiḍin, sen sen (3) üküş bérgen.

36 Musaḫḫar ḳıldımız aṉgar yelni [61b1] yorıyur anıṉg fermānı birle yumşaḳ né yerni kim (2) tilese.

37 Yeklerni ḳamuġ (3) binā ḳılġanlarnı suwḳa batḳanlarnı.

38 Taḳı öṉginlerni [62a1] ḳoşulmışlar buḳaġular içinde.

39 (2) Bu bizinṉg ᶜaṭāmız turur, niᶜmet bérgil minnet ḳılġıl (3) azu yıġḳıl ḥisāb yoḳ.

40 [62b1] Bütünlükin aṉgar bizinṉg üskümizde yaḳınlıḳ, néme eḍgü (2) yanış yeri.

---

136 m: t*örütmediṉgiz*.

41 Yād ḳılġıl ḳulumızını (3) Eyyūbnı, ançada ündedi iḍisini kim: tegürdi manga [63a1] yek emgek birle (2) ḳın birle.

42 Tepgil aḍaḳın yerke, (3) bu yunġu suw sawuḳ turur [63b1] hem içgü turur.

43 Bérdimiz angar boḍnını (2) hem olar tegni olar birle, soyurḳamaḳ (3) bizdin hem pend ḫured [64a1] iḍileringe.

44 Alġıl elging birle (2) bir baġ cefān, urġıl anıng birle, andıng (3) sıma, biz bildimiz anı sergen, [64b1] néme körklüg ḳul, ol keḍ yangan.

45 Yād ḳılġıl (2) ḳullarımızını İbrāhīmni, İsḥāḳını (3) ve Yaᶜḳūbnı küç ḳuvvet iḍileri, [65a1] köz iḍileri.

46 Biz ḫāliş ḳıldımız olarnı (2) ḫālişlıḳı birle sarāynı yād ḳılmaḳ üçün.

47 (3) Olar bizing üskümizde üḍründiler [65b1] eḍgüler tururlar.

48 Yād ḳılġıl İsmāᶜīlni, (2) Yesᶜni, Ẕü'l-kiflni, (3) ḳamuġları üḍründilerdin tururlar.

49 Bu [66a1] bir pend, bütünlükin saḳnuḳlarḳa yanış (2) körklüki.

50 Turġu būstānlar, açılmış (3) olarḳa ḳapuġlar.

51 Tayanġanlar [66b1] anıng içinde, ündeyürler anıng içinde üküş (2) mīveni hem şarābnı.

52 Taḳı olar üskinde (3) közi yümüklügler yaşdaşlar.

53 [67a1] Bu ol turur kim vaᶜde ḳılnur sizler ḥisāb (2) küninde.

54 Bu bizing rūzīmiz[137], (3) yoḳ angar alḳınmaḳdın.

55 Bu erdi taḳı bütünlükin [67b1] yolsuz boynaġularḳa, yawuz yanış yer turur.

56 (2) Tamuġ! kigrürler, néme yawuz (3) yangu yer.

57 Bu turur tatsunlar anı [68a1] ḳaynar suw, ḳan taḳı iring.

58 Taḳı öngin (2) anıng mengizlig cüftler.

59 (3) Bu ögür kirigli sizing birle, [68b1] sewünç yoḳ olarḳa, anlar otḳa kirigli- (2) -ler.

60 Ayġayla: kendü, sizler sewünç (3) yoḳ sizke, sizler ilgerü ıḍtıngız [69a1] bizke, néme yawuz ḳarār ḳılġu yer.

---

[137] m: *rūzumuz*.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

61 Ayġaylar: (2) ey bizing iḍimiz, kim kim ilgerü keldi erse bizke munı (3) artur angar ḳın iki ança ot [69a1] içinde.

62 Ayġaylar: né ol bizke körmez- (2) -miz erenlerni, sanayur men sizlerdin şer- (3) -lerdin.

63 Tuttumız olarnı füsüsḳa [70a1] azu ḳıştı mu olardın közlerimiz.

64 (2) Bütünlükin ol rāst turur, ot iḍilerining (3) ḫuşūmetleri.

65 Ayġıl: anıng üçün men ḳorḳıtġuçı men, [70b1] yoḳ aḍın Tangrı meger bir Tangrı, (2) ġalebe ḳılġan.

66 Kökler iḍisi (3) hem yerler iḍisi hem ol iki ara, [71a1] ᶜazīz üküş örtgen.

67 Ayġıl: ol (2) uluġ ḫaber erür.

68 Sizler andın (3) yüz evrügliler siz.

69 Yoḳ manga [71b1] bilmek üstünrekdeki, ögür (2) ançada ḫuşūmet ḳılşurlar.

70 Yarlıġ ıḍılmas manga[138] (3) meger anıng üçün men ḳorḳıtġuçı men belgülüg.

71 [72a1] Ançada aydı sening iḍing ferişte lerke: (2) men törütügli men bir ādemī, balçıḳdın.

72 (3) Ḳaçan törütse men anı, ürse men [72b1] anıng içinge rūḥumdın, tüşüngler (2) angar secde ḳılıġlılar.

73 Secde ḳıldı (3) ferişteler ḳamuġları bir yolı.

74 [73a1] Meger İblīs tekebbürluḳ ḳıldı, boldı (2) kāfirlerdin.

75 Aydı Tangrı: (3) ey İblīs, né yıġdı séni [73b1] secde ḳılmaḳdın, ol kim törüttüm menim ḳudretim birle (2) tekebbür[luḳ] mu ḳıldıng az[u] boldung mu baş kötürgenlerdin.

76 (3) Aydı: men yaḫşıraḳ men andın, törüttüng méni [74a1] otdın, törüttüng a balçıḳ- (2) -dın.

77 Aydı Tangrı: çıḳġıl andın, (3) sen sürülmiş sen.

78 Bütünlükin sening üze [74b1] mening laᶜnetim, cezā künike tegi turur.

79 Aydı: (2) ey İḍim, küḍgil manga gürdın ḳopġu künke tegi.

80 (3) Aydı: sen küḍülmişlerdin sen

---

138 m: *manga* 3. satırda mükerrer.

81 [75a1] belgülüg kün vaḳtıḳa tegi.

82 (2) Aydı: ᶜizzetiñ tuta yolsuz ḳılġay men olarnı (3) ḳamuġını.

83 Meger ḳullarıñgnı kim [75b1] olardın ḫāşlar tururlar.

84 Aydı: rāst turur bu (2) ve rāst ayur men:

85 her-āyine toldurġay men tamuġnı (3) séndin hem anlardın kim uḍsalar sañga olardın [ḳamuġları].

86 [76a1] Ayġıl: tilemez men sizdin anıñg üze ter- (2) -dín, ermez men étig étgenlerdin.

87 (3) Ermez ol meger pend ᶜālemluġlarḳa.

88 [76b1] Bilgey sen ök anıñg ḫaberini rūzgārda kiḍin.

34

39
SŪRETÜ'Z-ZÜMER

(2)

Başladım Tañgrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 [77a1] Bitig indürmek Tañgrıdın, (2) ᶜazīz bütün işlig.

2 Biz indürdümiz (3) sañga bitigni könilik birle, tapunġıl [77b1] Tañgrıḳa, ḳatıġsız ḳılıġlı añgar dinni.

3 Bilgil (2) Tañgrıḳa dīn ḳatıḳsız, anlar kim (3) tuttılar anda aḍın dōstlar, [78a1] ayurlar: tapmaz-mız olarḳa meger yaġutġalar bizni (2) Tañgrıḳa, yawuḳluḳ. Ol Tañgrı ḥükm ḳılur (3) olar ara, anıng içinde kim olar anıng içinde tartışığlı ol, [78b1] ol Tañgrı köndürmez anı kim [ol] (2) yalġançı tanġan turur.

4 Eger tilese erdi Tañgrı (3) tutmaḳ ᶜayālni üḍürgey erdi [79a1] andın kim törütür néni kim tilese, arıġ ol, (2) Ol Tañgrı bir ġalebe ḳılġan.

5 (3) Törütti köklerni taḳı yerni [79b1] sezāsınça, kivürür tünni kündüz (2) üze, kivürür kündüzni (3) tün üze, musaḫḫar ḳıldı kün hem [80a1] aynı, ḳamuġ yonyu[r] atanmış zamānḳa tegi, (2) bilgil Ol ᶜaziz örtgen turur.

6 (3) Törütti sizlerni bir et-özdin [80b1] yana ḳıldı andın cüftini, (2) indürdi sizke yılḳılardın sekiz (3) cüft, törütti sızni analarıngız [81a1] ḳarınları içinde, törütmek, törütmekde (2) kiḍin üç ḳarangḳuluḳlar içinde, (3) ol Tañgrı sizing iḍingiz, añgar turur erk, [81b1] Tañgrı yoḳ meger ol, ḳayda evrülür sizler.

7 (2) Eger tansa sizler ol Tangrı (3) mungsuz sizdin, taplamaz [82a1] kullarınga küfrni, eger şükr qılsa sizler (2) taplayur anı sizke, kötürmez hiç kötrügli (3) taqı biregü yükini yana idingizke [82b1] yanışıngız, ḫaber bérür sizke anı kim (2) qılur erdingizler, Ol bilgen (3) köngüllerdekini.

8 Qaçan [83a1] tegse ädemiqa bir qor yas (2) ündeyür idisinge, yanıġlı angar (3) yana qaçan bérse angar edgülük andın, [83b1] unıtur anı kim ündeyür erdi angar (2) anda burun, qılur Tangrıqa (3) teng tuşlar qışsun üçün aning yolından. [84a1] Ayġıl: irinçlenġil küfrüng birle azqına, sen (2) tamuġ idilerindin.

9 Kim ol (3) aḍaqın turġan tün vaqtlerinde, secde qılıġlı [84b1] aḍaqın turup, qorqqa ol cehāndın (2) hem umar idisi raḥmetini, ayġıl: (3) nek berāber bolur mu anlar kim [85a1] bilürler yime anlar kim bilmezler? (2) Bütünlükin pend alnur ᶜaql (3) idileri.

10 Ayġıl: ey mening qullarım, [85b1] anlar kim taptılar qorqunglar idingizdin, (2) anlarqa kim edgülük qıldılar bu dünyā (3) içre, edgülük, Tangrı yeri [86a1] kéng erür, anıng üçün tükel bérlür sergenlerke (2) yanutları sansız.

11 (3) Ayġıl: men fermānlandım kim tapunsa men Tangrıqa [86b1] qatıqsız qılıp angar dinini.

12 Hem fermānlandım (2) bolsa men müslimlerning evveli.

13 (3) Ayġıl: men qorqar men eger ḫilāf qılsa men [87a1] idimke, uluġ kün ᶜazābında.

14 (2) Ayġıl: Tangrıqa tapnur men qatıqsız angar (3) dinimni.

15 Bitingler anı kim tilese siz [87b1] anda aḍın, ayġıl: bütünlükin ziyān qılıġlılar (2) anlar kim ziyānlıġ boldılar özlering (3) boḍunlarınga qıyāmet künde, [88a1] bilgil ol ök ol ziyān (2) belgülüg turur.

16 Olarqa üstünlerinde (3) kölikelik otdın, [88b1] astınlarında kölike[lik]ler, ol qorqıtur (2) Tangrı aning birle qullarını, ey mening qullarım (3) qorqungla méndin.

17 Anlar kim singardın turdılar [89a1] Tangrıda aḍın tapunġuda, kim tapsalar angar (2) yandılar Tangrıqa, olarqa turur müjde, (3) müjde bérgil mening qullarımqa,

18 anlar kim qulaq tutarlar, [89b1] sözni uḍarlar aning körklügine, (2) bu ögür anlar tururlar kim köndürdi olarnı Tangrı, (3) bu ögür olar ḫiredler idileri tururlar.

19 [90a1] Ol kimerseke kim sezā boldı aning üze ᶜazāb (2) kelimesi, sen mü qurtġarur sen (3) anı kim ot içinde turur.

20 Ançası bar anlar kim [90b1] saqındılar idilerindin, olarqa kötrümler, (2) üstünlerinde kötrümler turġurmış, (3) aqar astınıda arıqlar, [91a1] Tangrının vaᶜdesi, ḫilāf étmez Tangrı (2) vaᶜdeqa.

21 Körmez mü sen ol Tangrı (3) indürdi kökdin suwnı, kigürdi anı [91b1] yullarka yer içinde yana çıkarur (2) anıng birle ekinni, türlüg türlüg anıng güneleri (3) yana kurur, körgey sen anı sargarmış [92a1] yana kılur anı uşanmış, (2) bütünlükin anıng içinde ol pend bar (3) hired idilerike.

22 Ol kimerseni kim aça bérdi Tangrı [92b1] köngülni islämke, ol (2) nür üze idisindin. Veyl (3) katıg köngüllüglerke Tangrı yädındın, [93a1] bu ögür yolsuz[luk] içinde belgülüg tururlar.

23 (2) Tangrı indürdi sözde körklügrekni, (3) kitäbnı mengzeşigli rästlık içre yandruglılar, [93b1] andag teprer teg andın anlarnıng (2) terileri kim korkarlar idilerindin (3) yana yumşayur olarnıng terileri hem köngülleri [94a1] Tangrınıng yädınga, ol Tangrınıng köni yolı, (2) köndrür angar kimni [kim] tilese, kimni kim (3) kışursa Tangrı yok angar köndürügli.

24 [94b1] Ol kim küdezse öz bodını (2) yawuz kındın kıyämet küninde (3) aylur zälimlerka: tatınglar [95a1] anı kim kazganur erdingiz.

25 (2) Yalgan tuttı anlar kim olarda öngdin (3) keldi olarka kın. ol ogurda [95b1] ukmaslar.

26 Taturdı olarka Tangrı (2) hʸärlukını yakın tiriglik içinde, (3) ähiret kını ulugrak turur, eger bilür erseler [96a1] olarka yahşı erdi.

27 Rästlık üze belgülüg kıldım (2) bodunka bu Kur²än içinde (3) kamug meselni meger olar pend alsunlar tép.

28 [96b1] Kur²ännı täzi tilinçe egrilik- (2) -siz meger olar korkşun tép.

29 (3) Urdı Tangrı bir mesel, bir er anıng içre ortaklar ...[139]

31

(39)

33 ... [71a1] ve könike tuttı anı bu ögür, kamug (2) saknuklar tururlar.

34 Olarka né kim tileseler (3) [idi]leri üskinde, ol yahşılarnıng [71b1] yanutı.

35 Örtmek üçün Tangrı (2) olardın yawuzrak angar kim kıldılar, (3) yanut bérmek üçün olarka ol kim [72a1] körklügrek kılur erdiler.

---

[139] 34. cilt 39:29'da bitmiş olup 31. cildin 71a1'de 39:33. ayete devam edilmiştir.

36 (2) Ermez [mü] Tañrı tirigliki kulıñga, (3) korḳuturlar séni anıñ birle kim anda [72b1] aḍındın, kimni kim ḳuşursa Tañrı (2) yoḳ añgar köndürügli.

37 Ḳimni kim köndürse (3) Tañrı yoḳ añgar köndürüglidin, [73a1] ermez mü Tañrı ᶜaziz öç içisi.

38 (2) Eger sorsa sen olarḳa kim törütti (3) köklerni hem yerlerni, ayurlar: [73b1] Tañrı, ayġıl: né körer sen ol kim ündeyür sizler (2) Tañrıda aḍın, eger tilese mañgar (3) Tañrı ḳor yas nek olar açıġlılar mu [74a1] anıñ ḳorı yasını, azu tilese manga soyurḳamaḳ (2) nek olar yanıġlılar mu anıñ soyurḳamaḳını, (3) ayġıl: tap turur manga Tañrı, anıñ üze [74b1] köñül urur, köñül urġanlar.

39 Ayġıl: (2) ey boḍnum ᶜamel ḳılıñ orunlarıñgızda (3) yana men ᶜamel ḳılıġlı men kiḍin bilgey sizler[140].

35

(39)

41 ... [1a1] sen olar üze erklig.

42 (2) Tañrı öldürür tenlerni ölmişi (3) vaḳtinde taḳı ol kim ölmedi öz [1b1] uḍḳusı içinde, tutar ol kim ḥükm ḳıldı (2) anıñ üze ölümni taḳı ıḍur (3) taḳı birini atanmış zamānḳa tegi, [2a1] bütünlükin anıñ içinde belgüler endişe ḳılıġlı (2) boḍunḳa.

43 Azu tuttılar mu (3) Tañrıdın aḍın şefiᶜçilerni? [2b1] Ayġıl: neçeme erseler erklenümezler (2) nerseke taḳı uḳmazlar.

44 Ayġıl: (3) şefāᶜat ḳamuġ añgar [3a1] kökler meliki hem yerler meliki (2) yana anıñ birle yandurulur sizler.

45 Ḳaçan (3) yād ḳılınsa Tañrı yañgluz ḳurlur [3b1] anlarnıñ köñülleri bitmezler (2) ol cehānḳa, ḳaçan yād ḳılınsa anlar kim (3) anda aḍın turur ançada olar [4a1] sewnürler.

46 Ayġıl: yā Tañrı, (2) kökler törütügli hem yer törütügli, (3) ġayb bilgen hem açuḳlugnı bilgen, [4b1] sen ḥükm ḳılur sen ḳullarnıñ arasında (2) anıñ içinde kim erdiler tartışıġlılar.

47 (3) Eger bolsa anlarḳa ḳim küç éttiler [5a1] ol kim yer içinde turur ḳamuġ (2) taḳı anıñ mengizlig anıñ birle, yuluġ bérgetiler (3) anı ḳın yawuzluḳından ḳopmaḳ [5b1] küninde, belgürdi olarḳa Tañrıdın (2) ol kim séznür ermez erdiler.

---

140 31. ciltte 39:39. ayetten 75a1'de 41:47. ayete atlanmış. 35. cilt 39:41. ayetin sonundan başlamış.

48 (3) Belgürdi olarḳa yawuzluḳlar anı kim ḳazġandılar, [6a1] indi olarḳa ol kim erdiler (2) anı füsūs tutġanlar.

49 Ḳaçan kim tegse (3) ādemīḳa ḳor yas ündeyür bizni yana [6b1] ḳaçan bérsemiz aŋa eḍgülük bizdin (2) ayġay: anıŋ üçün bérildim anı bilmekdin, (3) yoḳ ol mangar sınaġ, ançası bar üküşleri [7a1] bilmezler.

50 Rāstlıḳ üze aydılar aŋar anlar kim (2) anlarda burun erdiler, yime asıġ ḳılmadı olardın (3) ol kim ḳazġanur erdiler.

51 [7b1] Tegdi olarḳa ésiz ḳılmaḳlarınıŋ yanutı (2) anlar kim küç ḳıldılar bu ögürdin, (3) teger olarḳa ésiz ḳılıḳlarınıŋ [8a1] yanutı, ermez olar (2) keçigliler.

52 Bilmezler mü (3) ol Taŋrı kéŋ ḳılur rüzīni kimke kim [8b1] tilese hem tarutur, anıŋ içinde (2) nişānlar bar ol boḍunḳa kim kirtgünürler.

53 (3) Ayġıl: ey meniŋ ḳullarım anlar kim [9a1] teŋde keçtiler özleri üze, (2) nevmīd bolmanglar Taŋrınıŋ raḥmetindin, (3) ol Taŋrı örter yazuḳlarnı [9b1] ḳamuġ, bütünlükin ol örtgen (2) yarlıḳaġan.

54 Yanıŋlar İḍiŋizke, (3) boyun suŋlar aŋar kelmezde aşnu [10a1] sizke ḳın, yana yāri bérilmez sizler.

55 (2) Uḍuŋlar körklügrek ol kim ıḍıldı (3) sizke iḍiŋizdin, kelmezde aşnu [10b1] sizke ḳın nāgāh, (2) sizler uḳmaz sizler.

56 Aymazda burun (3) et-öz: ey ökünç, anıŋ üze kim [11a1] ḥaddin keçtim Taŋrı fermānı içinde, bütünlükin (2) erdim füsūs tutġanlardın.

57 (3) Yime aymazda aşnu: eger Taŋrı köndürse méni [11b1] bolġatım saḳnuḳlardın.

58 (2) Aymazda aşnu ol vaḳtta kim körse sen ḳınnı: (3) eger bolsa maŋa evrülmek bolġatım eḍgü işliglerdin.

59 [12a1] Andaġ, rāstlıḳ üze keldi saŋa meniŋ belgülerim, yalġan tuttuŋız (2) anıŋ birle boynaġuluḳ ḳıldıŋız, boldunŋ sen (3) kāfirlerdin.

60 Ḳopmaḳ küninde [12b1] körgey sen anlarnı kim yalġan aydılar (2) Taŋrı üze: yüzleri (3) ḳara ermez mü? [13a1] Tamuġ içinde turġu yer boynaġularḳa.

61 (2) Ḳurtġarur Taŋrı anlarnı kim saḳındılar (3) ḳurtulmaḳları, tegmedi olarḳa yawuzluḳ, [13b1] ermez olar ḳaḍġurġanlar.

62 Taŋrı törütgen ol (2) ḳamuġ nerse, ol ḳamuġ neŋ üze (3) erklig.

63 Aŋar köknüŋ ḳiritleri [14a1] hem yerniŋ ḳiritleri, anlar kim tandılar (2) Taŋrınıŋ nişānlarınga, bu ögür olar ziyānlıġlar.

64 (3) Ayġıl: Tanġrıda aḍınḳa [mu] fermänlayur siz manġa tapnayın [14b1] ey nädänlar.

65 Bütünlükin yarlıġ ıḍıldı (2) sanġa hem olarḳa kim sénde aşnu, (3) eger ortaḳ ḳatsa sen bāṭıl bolur her-äyine [15a1] sening ᶜameling, bolur sen her-äyine ziyänlıġlardın.

66 (2) Kendü Tanġrıḳa tapunġıl, bolġıl (3) şükr ḳılġanlardın.

67 Uluġlamadılar Tanġrını [15b1] sezäsınça uluġlamaḳ anı, yer (2) ḳamuġ anınġ mülki içinde ḳopmaḳ küninde (3) yaᶜni ḳıyāmet, kökler [16a1] türülmiş bolur anınġ ḳudret[i] birle, arıġ ol, (2) ol uluġ ol, andın kim ortaḳ ḳatarlar.

68 (3) Ürlür borġu içinde, [öldi] [16b1] ol kim kökler içinde turur ol kim (2) yer içinde turur meger anı kim tilese Tanġrı (3) yana ürlür anınġ içinde yana bir ançada [17a1] olar öre turġanlar, baḳarlar.

69 Yarudı (2) yer iḍisi nūrı birle, or[na]lur (3) bitig, keldürlür peyġāmberler [17b1] tanuḳlar, ḥükm ḳılnur olar ara (2) könilik birle, olar ẓulm ḳılınmazlar.

70 (3) Tükel ḳılnur ḳamuġ et-öz anı kim [18a1] ḳıldı, Ol Tanġrı bilgenrek (2) anı kim ḳılur siz.

71 Sürlürler (3) anlar kim tandılar, anlar [18b1] tamuġḳa ögür ögür, ançaḳa tegi ḳaçan kelseler angar (2) açlur anınġ ḳapuġları ayġay olarḳa (3) saḳlaġuçılar: kelmedi mü sizke yalavaçlar [19a1] sizdin? Oḳıyurlar sizinġ üze iḍinġizning (2) āyetlerini hem ḳorḳıtġuçılar cezā (3) küninġizke ḳarışġu bu ayġaylar: oḳ [19b1] ançası bar vācib bolur ᶜaẕāb kelimesi (2) kāfirler üze.

72 Ayılġay: kirinġler (3) tamuġ ḳapuġlarınġa cāvidāneler anınġ içinde, [20a1] néme yawuz boynaġularnıng turġu yeri turur ol.

73 (2) Hem sürlür anlar kim ḳorḳtılar (3) iḍilerindin uştmaḥḳa ögür ögür [20b1] ançaḳa tegi ḳaçan kelseler angar açlur (2) anınġ ḳapuġları ayġay olarḳa anınġ erkligi mālik: (3) durūd sizinġ üze, ḫoş turunglar, kigürüngler [21a1] cāvidāneler.

74 Ayġaylar: şükr Tanġrıḳa, (2) Ol Tanġrı rāst ḳıldı bizke vaᶜdesini, (3) mīrāṣ bérdi bizke yerni, ornayur-miz [21b1] uştmaḥ içinde né yerde tilese-miz, (2) néme körklüg ᶜamellerning yanutı.

75 (3) Ve ḳörgey sen feriştelerni, ḳapsap anlar [22a1] ᶜarş yöresinde, tesbīḥ ayurlar (2) iḍileringe ḥamd aytur, ḥükm ḳılnur olar ara (3) könilik birle, aylur: şükr Ol Tanġrıḳa kim ᶜālemluġlar iḍisi.

40
SŪRETÜ'L-MÜ'MİN

[22b1] Başladım Tañrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Bir and erür.

2 Bitig indürmek Tañrıdın [23a1] ᶜazīz bilgen.

3 Yazuḳ yarlıḳaġlı (2) ḥem tevbe ḳabūl ḳılığlı, ḳını ḳatıġ, (3) uluġluḳ iḍisi, ilāh yoḳ meger ol, [23b1] aṅar yanış.

4 Tartışmazlar (2) Tañrınıṅ āyātları içinde meger anlar kim tandılar, (3) armasun séni olarnıṅ evrülmeki kend- [24a1] -ler içinde.

5 Yalġan tuttı olarda burun Nūḥ boḍnı (2) taḳı ögürler olarda kiḍin, (3) oġradı heme 7 ḳamuġ ümmeṭ yalavaçlarıḳa [24b1] tutsalar anı, tartışsalar (2) bāṭıl birle, bāṭıl ḳılsalar (3) anıṅ birle köni sözni, tuttı olarnı, neçük [25a1] boldı meniṅ ḳınım.

6 Mundaġuḳ (2) sezā boldı iḍiṅgniṅ ᶜaẕābı anlar kim (3) tandılar, her-āyine olar ot [25b1] iḍileri.

7 Anlar kim kötürler (2) taḥtnı, ol kimerseler anıṅ yöresinde (3) tesbīḥ ḳılurlar iḍileringe, ḥamd aytu [26a1] taparlar aṅar taḳı yarlıḳatu ḳolarlar (2) anlarnı kim taptılar: ey bizinṅ iḍimiz, tegdiṅ (3) ḳamuġ nerseke raḥmetlig ᶜilm yanından, [26b1] yarlıḳaġıl anlarnı kim yandılar taḳı uḍtılar (2) seniṅ yolınga, küḍezgil olarnı tamuġnuṅ (3) ḳatıġ otından.

8 Ey İḍimiz, kigürgil olarnı [27a1] turġu uştmaḥlar ol kim vaᶜde ḳıldıṅ olarḳa (2) ol kim edgü bolsa atalarındın (3) cüftlerindin hem ᶜayāllarındın, [27b1] bütünlükin sen ᶜazīz hem bütün işlig.

9 Küḍezgil olarnı yawuzlardın, kimni kim saḳlasa sen (3) yawuzlardın ol kün bütünlükin [28a1] raḥmet ḳıldıṅ aṅga, her-āyine ol ḳurtulmaḳ (2) uluġ turur.

10 Anlar kim tandılar (3) ündenlürler Tañrınıṅ düşmanı uluġ [28b1] düşmanlıḳıṅgızdın özleriṅgizke, ançada ündenlür siz (2) imānḳa taḳı tanar sizler.

11 Ayġaylar: (3) ey iḍimiz, öldürdüṅ bizni iki yolı, tirgüzdüṅ bizni [29a1] iki yolı, muḳir keldimiz yazuḳlarımızḳa (2) nek bar mu çıḳmaḳḳa yoldın?

12 (3) Ol anıṅ üçün, ḳaçan ündense [Tañrı], [29b1] yaṅgluz tép tandıṅgız, eger ortaḳ ḳılsa (2) büttüṅgizler, ḥükm ol Tañrıḳa, uluġ Ol (3) Tañrı.

13 Ol Tañrı körkitür sizke āyātlarını, [30a1] indrür sizke kökdin rūz[ī]ni, (2) pend alınmaz meger kim yansa.

14 (3) Ündenĝler Tangrını ḳatıġsız ḳılġanlar aŋar [30b1] dinni, neçe terslenseler käfirler.

15 (2) Kötrügli ḳurlarnı taḫt (3) iḍisi, ḳoḍı uḳur Ḳurʿānnı [31a1] fermānından, kimniŋ üze tilese ḳullarındın (2) ḳorḳıtġu üçün talāḳ küninde.

16 Olar ol künde (3) çıḳġanlar, örtüglüg kelmez Tangrı üze [31b1] olardın nerse, kimke ol erk bu kün ol Tangrıḳa kim (2) bir turur, boynaġularnıng boynın sıġan turur.

17 Bu kün yanut bérlür (3) ḳamuġ et-öz anı kim ḳazġandı, küç yoḳ [32a1] bu kün, ol Tangrı terk ḥisāb ḳılġan ol.

18 (2) Ve ḳorḳutġıl olarnı äzife küni birle, (3) ançada yürekler boġuz başıŋa kelgüsi öwke singrügliler, [32b1] yoḳ ẓālimlerḳa yaġuḳdın (2) ap şefiʿdin boyun sunur.

19 Bilür (3) közler ḫıyānet[i]ni taḳı anı kim [33a1] kizleyür köŋgüller.

20 Tangrı (2) ḥükm ḳılur könilik birle, anlar kim (3) ündeyürler anda aḍınnı, [33b1] ḥükm ḳılmazlar nerse, ol Tangrı ol (2) eşitgen hem körgen.

21 Yorımaz- (3) -lar mu yer içinde baḳsunlar üçün, [34a1] neçük erdi anlarnıŋ soŋġı, erdiler (2) olarda burun, erdiler olar ḳatıġraḳ (3) olardın küçün, üküş binā ḳılġan yer [34b1] içinde taḳı tuttı olarnı Tangrı (2) yazuḳları birle, bolmadı olarḳa (3) Tangrıdın küḍezigli.

22 Ol [35a1] olar, kelür erdiler olarḳa yalavaçları (2) nişānları taḳı tandılar (3) taḳı tuttı olarnı Tangrı, Ol küçlüg [35b1] ḳatıġ ḳınlıġ.

23 Bütünlükin (2) biz ıḍtımız Mūsānı bizinŋ āyātlarımız birle (3) belgülüg ḥüccet birle

24 Firʿavnḳa, [36a1] Hāmānḳa, Ḳārūnḳa, (2) aydılar: cādū yalġançı turur.

25 (3) Ḳaçan keldürdi erse olarḳa könilikni bizinŋ[141] [36b1] üskümizde aydılar: öldürüŋler (2) anlarnıŋ oġlanlarını kim taptılar anıŋ birle, (3) tirig ḳoḍuŋlar uraġutlarını, ermez [37a1] käfirlerniŋ alı dastānı meger yolsuzluḳ içre.

26 (2) Aydı bu käfir: ḳoḍuŋlar méni (3) öldüreyin Mūsānı, ündesün [37b1] iḍisini, men ḳorḳar men kim aḍnatsa (2) diniŋizni azu belgürse yer (3) içinde fesādnı.

27 Aydı [38a1] Mūsā: men sıġındım iḍimke (2) hem siziŋ iḍiŋizke, ḳamuġ boynaġu kim (3) bitmez ḥisāb küniŋe.

28 [38b1] Aydı müʾmin er Firʿavn ālidin (2) kizleyür īmānını: (3) öldrür mü sizler erni aysa: [39a1] meniŋ iḍim Tangrı, bütünlükin keldürdi sizke nişānlarnı belgülüg (2) iḍiŋizdin. Eger bolsa yalġançı (3) anıŋ üze yalġanlıḳı, eger bolsa [39b1] köni,

141 *biziŋ* 36b1'de mükerrer.

teggey sizke anıng amarısı (2) va'de qılur sizke. Ol Tangrı köndürmez (3) anı kim ol tingde keçgen yalğançı.

29 [40a1] Ey boḍnum, sizke turur mülk bu kün, (2) belgülügler yer içinde, kim kim (3) yäri bérse bizke Tangrınıng qınıdın, eger kelse bizke? [40b1] Aydı ol käfir: körkürmez men sizke (2) meger anı kim körer men, köndürmez men sizni (3) meger küni yolqa.

30 Aydı [41a1] ol kim taptı: ey boḍnum, men (2) qorqar men sizing üze, ögürler (3) küni mengizlig.

31 Nüḥ qavmi ʿädeti [41b1] mengizlig, ʿĀd qavmi ʿädeti mengizlig, Şemūd qavmi ʿädeti mengizlig, (2) anlar kim anlarda kiḍin, ermez Tangrı (3) tileyür ẓulm ḳullarqa.

32 Ey boḍnum, [42a1] men qorqar men sizing üze tenād (2) küninde.

33 Ol kün evrülür sizler yüz ewrügliler, (3) yoq sizke Tangrıdın küḍezigli, [42b1] kimni kim qışursa Tangrı yoq angar (2) köndrügli.

34 Bütünlükin keldi sizke (3) Yūsuf aşnu belgülüglerdin, [43a1] hemişe sizler şek içinde andın kim (2) keldürdi sizke anıng birle, ançaqa tegi qaçan (3) ölse aydıngız: yḍmaz Tangrı [43b1] anda kiḍin yalavaç. Mundağuq (2) qışrur Tangrı ol kimerseni kim ol ḥaddin keçti, (3) şek tutğan.

35 Anlar kim tartışurlar [44a1] Allāhnıng āyātları içinde, ḥüccetsizin (2) keldi olarqa, uluğ düşmanlıqın (3) Tangrı üskinde taqı olar üskinde kim [44b1] taptılar, mundağuq mühr urur Tangrı (2) qamuğ boynağu / mütekebbir könglinge (3) öldürgen.

36 Aydı ol käfir: [45a1] ey Hāmān, binā qılğıl manga köşk, (2) bolğay kim teggey men esbāblarqa,

37 (3) kök qapuğlarınga, [45b1] köz kemişeyin Mūsā Tangrısınqa, (2) men séznür men anı yalğançı, mundağuq (3) bezenildi Fir'avnqa ʿamelining yawuzluqı, [46a1] kirü yığıldı yoldın, (2) ermez Fir'avnnıng keydi meger helāklik içinde.

38 (3) Aydı ol kim taptı: ey boḍnum, [46b1] uḍunglar manga, köndüreyin sizni köni (2) yolqa.

39 Ey boḍnum, bütünlükin bu (3) yaqın tiriglik irinç turur, [47a1] bütünlükin ol cehān qarār (2) sarāyı turur.

40 Kim kim qılsa yawuzluq (3) yanut bérilmez meger anıng mengizlig, [47b1] kim kim qılsa eḍgülük (2) erkekde azu tişide ol (3) mü'min bolsa bu ögür kigrülür [48a1] uştmaḥqa, rüzi bérlür anıng içre saqış- (2) -sız.

41 Ey mening boḍnum, né ol sizke (3) ündeyür men sizni qurtulmaqqa, ündeyür sizler méni [48b1] otqa?

42 Ündeyür sizler méni tansa men (2) Tangrıka, ortaḳ ḳatsa men angar, ol kim yoḳ manga anıng birle[142] (3) bilig, men ündeyür men sizni [49a1] ᶜazīz örtgen.

43 Ḥaḳḳā (2) ol kim ündeyür siz méni anıng birle yoḳ angar (3) ündemek dünyā içre hem [49b1] āḫiret içre, bütünlükin yangumız Tangrıka (2) turur, bütünlükin artaḳ yawuz işligler, olar (3) ot éşleri tururlar.

44 Yād ḳılur sizler anı kim ayur men [50a1] sizke, ısparlayur men işimni Tangrıka (2) Ol Tangrı körgen turur ḳullarnı.

45 (3) Küḏezdi anı Tangrı ésiz / yawuz mekrlerindin, [50b1] sezā Firᶜavn boḏnıka ḳın (2) yawuzı.

46 Ot ᶜarża ḳılnurlar (3) anıng üze erte hem kéçe, [51a1] ol kün aḏaḳın bolur ḳıyāmet, (2) kiringler ey kāfir ālı ḳatıġ (3) ḳınka.

47 Ançada ḥüccet ayşurlar [51b1] ot içinde, ayturlar żaᶜīfler (2) anlarka kim boynaġuluḳ ḳıldılar: biz[143] (3) erdimiz sizke uḏġan, nek sizler bar mu siz [52a1] kim yıġusa sizler bizdin, ülüşni (2) otdın?

48 Ayġay anlar kim (3) boynaġuluḳ ḳıldılar: biz ḳamuġ anıng içinde-miz, [52b1] Ol Tangrı rāstlıḳ üze ḥükm ḳıldı ḳullar arasında.

49 (2) Ayġay anlar kim ot içinde (3) tamuġ erkliginge: oḳınglar iḏinizke [53a1] yüngültsün üçün bizdin bir kün ḳın- (2) -nı.

50 Ayġaylar: kelmez mü erdi (3) sizlerke yalavaçlarıngız belgülüglerni? [53b1] Ayġaylar: andaġ keldiler, ayġaylar: oḳınglar, (2) yoḳ kāfirlerning oḳımaḳı meger (3) yolsuzluḳ içre.

51 Biz yārī bérür-miz yalavaçlarımızka [54a1] anlarka kim taptılar, yaḳın tiriglik (2) içinde ol kün aḏaḳın bolur tanuḳlar.

52 (3) Ol kün kim asıġ ḳılmaz küç ḳılġanlarka [54b1] ᶜözrleri, olarka laᶜnet (2) olarka turur sarāy yawuzı.

53 Bütünlükin (3) bérdimiz Mūsāḳa köni yolnı, [55a1] bérdimiz Yaᶜḳüb oġlanlarınka (2) bitigni.

54 Yolçı / ḳılavuz hem pend (3) ḫired iḏilering̃e.

55 Sergil, bütünlükin [55b1] Tangrınıñg vaᶜdesi rāst turur, yarlıḳatu ḳolġıl (2) yazuḳungnı, tesbīḥ ḳılġıl iḏinge ḥamd aytu (3) kéçelik hem ertelerde.

---

142 *anıng birle* 3. satırda mükerrer.

143 *biz* 3. satırda mükerrer.

56 Anlar kim [56a1] tartışurlar Tañrınıñ nişānları içre (2) ḥüccetsizin, kelür olarḳa yoḳ (3) köñülleri içinde meger uluġluḳ, ermez anlar [56b1] olar tegigliler añgar, sığıngıl Tañrıḳa (2) bütünlükin Ol eşitgen körgen turur.

57 (3) Köklemi törütmek hem yerlerni [57a1] uluġraḳ boḍunnı törütmekdin, (2) ançası bar boḍunnuñ üküşi (3) bilmezler.

58 Berāber bolmaz [57b1] ḳaraġu közlüg anlar kim (2) taptılar, ḳıldılar eḍgülükler, (3) yawuzluḳ ḳılığlı, néme az pend alnur sizler.

59 [58a1] Bütünlükin ḳıyāmet keligli turur, şek yoḳ (2) anıñ içinde, ançası bar boḍunnuñ üküşi (3) bitmezler.

60 Aydı sizińe iḍińiz: [58b1] ündeñgler méni icābet ḳılayın sizke, (2) anlar kim boynaġuluḳ ḳılurlar (3) mening ḳulluḳumdın kigrülgeyler, [59a1] tamuġḳa, ḫ^{v}ār bolup olar.

61 Ol Tañrı ol (2) ḳıldı sizińe üçün tünni amrulmaḳ üçün (3) anıñ içinde, kündüzni yaruḳ, [59b1] Ol Tangrı faẓl iḍisi turur boḍun (2) üze, ançası bar boḍunnuñ üküşi (3) şükr ḳılmazlar.

62 Ol Tañrı sizińe iḍińiz turur, [60a1] ḳamuġ neñgni törütgen ilāh yoḳ meger[144] (2) ol, neçük yalġan ayur sizler.

63 (3) Mundaġuḳ yalġanlanur anlar kim erdiler [60b1] Tañrınıñ āyātlarınıña, tanıġlılar.

64 Ol Tañrı (2) kim ḳıldı sizke yerni (3) amrulġu yer, yime kökni ḳopardı yime bezedi sizlerni [61a1] körklüg ḳıldı şüretleriñizni, rüzi bérdi sizke (2) arıġlardın, Ol Tañrı (3) sizińe iḍińiz, berekāt bérgen Tañrı ^{c}ālemluġlar iḍisi.

65 [61b1] Ol tirig turur, ilāh yoḳ meger ol, oḳıñ anı (2) ḳatıḳsız ḳılġanlar añgar dinni, şükr ol Tangrıḳa (3) ^{c}ālemluġlar iḍisi.

66 Ayġıl: men yıġıldım [62a1] tapınmaḳdın anlarnı kim tapar siz (2) Tañrıdın aḍındın, ḳaçan keldi erse mañga belgülüg nişānlar (3) iḍimdin fermānlandım boyun susa men [62b1] ^{c}ālemluġlar iḍisinge.

67 Ol Tañrı törütti (2) toprakdın yana arḳa suwındın (3) yana bir kesek ḳandın yana çıḳarur sizni [63a1] kiçiglik birle yana teger sizler yigitlikḳa (2) yana bolur siz uluġ pírle, sizlerde ol kim[145] (3) öldürülgey siz anda öñgdin, bir ançа teger sizler [63b1] atanmış zamānḳa tegi, bolġay kim uḳġay sizler.

68 (2) Ol Tañrı tirgüzür taḳı öldrür, (3) ḳaçan ḥükm ḳılsa bir işni bütünlükin aytur [64a1] añgar bolġıl tiyü, bolur.

---

144 *meger* 2. satırda mükerrer.

145 *kim* 3. satırda mükerrer.

69 Körmez mü sen (2) anlarnı kim tartuşurlar Tañrı- (3) -nıñ äyätları içinde, neçük evrülür?

70 Anlar kim [64b1] yalġan tuttılar bitigni hem anı kim ıdtımız (2) anıñ birle yalavaçlarımızını, kiḍin bilgeler.

71 (3) Ançada ġullar boyunları içinde [65a1] hem zencirler süḍrünürler.

72 (2) Ol ḳaynar isig suw içre yana ot içre (3) isingeyler.

73 Yana aytur olarḳa: [65b1] ḳayda ma ortaḳ ḳatar erdiñizler

74 Tañrıdın aḍındın? (2) Ayġaylar: azdılar bizdin, kendü (3) ündemez erdimiz anda aşnu nerse. [66a1] mundaġuḳ ḳışrur Tañrı käfirlerni.

75 (2) Ol anıñ üçün turur kim sewnür erdiñizler yer (3) içre sezäsızın yime anıñ üçün kim [66b1] erdiñizler sew[nü]gli.

76 Kiriñgler (2) tamuġ ḳapuġlarıñga, cävidäne (3) anıñ içinde, néme yawuz sıġınġu yer boynaġularḳa.

77 [67a1] Sergil, Tañrınıñ vaᶜdesi çın turur, (2) yä körkitgey-miz sañga ol kim amarını (3) vaᶜde ḳılur-miz[146] olarḳa azu cänıñgni alġay men seniñ, [67b1] bizke yandurulurlar.

78 Bütünlükin (2) ıdtımız yalavaçlar sénde burun, (3) olardın ol kim ḳışşa ḳıldımız seniñ üze [68a1] olarda, ol kim aymaz-mız seniñ üze, (2) bolmadı bir yalavaçḳa kim keldürse (3) bir äyät meger Tañrınıng yarlıġı birle, ḳaçan [68b1] keldi Tañrı fermänı ḥükm ḳılındı rästlıḳ üze (2) ziyän ḳıldı anda yawuz ışlıġlar.

79 (3) Ol Tañrı ḳıldı sizke yılḳılarnı, [69a1] münse sizler andın taḳı andın yése siz.

80 (2) Sizke turur anıñ içinde asıġlar, tegse sizler (3) anıñ üze ḥäcetḳa köñgüllerińiz içinde [69b1] anıñ üze hem kemi üze (2) yüklenür sizler.

81 Körkitür sizke nişänlarını (3) ḳayu äyätıñga Tañrınıñ tanar sizler?

82 [70a1] Yorımazlar mu yer içinde, (2) körseler neteg boldı anlarnıñ soñgı, (3) anlar kim olarda burun erdiler [70b1] üküşrek, olardın küçlügrek, (2) binä ḳılġan yer içinde, asıġ (3) ḳılmadı olardın olarḳa ol kim erdi [71a1] ḳazġanur erdiler.

83 Ḳaçan kim keldi erse olarḳa (2) yalavaçları belgüleri [birle] sewündiler (3) anıñ birle olar üskinde bilmekdin, [71b1] sezä boldı olarḳa ol kim erdi (2) anıng birle füsüzlaġanlar.

84 Ḳaçan körseler (3) bizińg ᶜazäbımızını aydılar- büttümiz Tañrıḳa, [72a1] yañguz ol, tandımız anıñ birle kim erdimiz (2) añgar ortaḳ ḳatġanlar.

---

146 m: *ḳılur siz.*

85 Asıġ ḳılmaz olarḳa (3) olarnıŋ̂ imānları ḳaçan kim körseler bizinġ̂ ḳınımızını, [72b1] Tangrınıng sünneti ol kim rāstlıḳın keçti (2) ḳulları içinde, ziyān ḳıldı anda kāfirler.

35

41

[73a1] Başladım Taŋ̂rı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Bir and.

2 İndürmek raḥmān ve raḥīmdin.

3 (3) Bitig, belgürmiş anınġ̂ nişānları, Ḳur'ān [73b1] tāzī tilinçe, bilgen boḍunḳa.

4 Müjde bérigli (2) hem ḳorḳutġuçı, yüz evürdi üküşleri (3) olar eşitmezler.

5 Aydılar: köŋ̂güllerimiz [74a1] örtüg içinde andın kim ündeyür sen bizni aŋ̂gar, (2) ḳulaḳlarımız içinde aġırlıḳ, bizinġ̂ aramızda (3) sizinġ̂ ara perde, ḳılġıl [74b1] biz iş ḳılıġlılar-miz.

6 Ayġıl: bütünlükin men (2) ādem men sizinġ̂ teg, yarlıġ ıḍlur maŋ̂a (3) bütünlükin Tangrıngız bir Tangrı turur, [75a1] rāst turunglar anınġ birle, yarlıḳatu ḳolunġ̂lar anda, (2) ḳatıġlıḳ ortaḳ ḳatıġlılarḳa.

7 Anlar kim (3) bérmezler zekātnı māllarından, olar āḫiretḳa [75b1] olar kāfirle.

8 Bütünlükin anlar kim bittiler, (2) ḳıldılar eḍgülükler, (3) olarḳa yanut kesilgüsüz.

9 [76a1] Ayġıl: sizler mü tanar sizler ol Taŋ̂rıḳa kim (2) törütti yerni iki (3) kün içre, ḳılur sizler aŋ̂gar [76b1] teŋ̂ tuşlar, ol ᶜālemluġlar iḍisi turur.

10 (2) Ḳıldı anlar içinde taġlar (3) üstünindin, berekāt ḳıldı anınġ̂ içre, [77a1] endāze ḳıldı anınġ̂ içinde rūzilerini (2) tört kün içinde berāber (3) tüleglilerke.

11 Yana fermānladı [77b1] kökni törütmeḳ tapa, ol bir tütün erdi, (2) aydı aŋ̂gar yime yerke: kelinġler (3) köŋ̂glün azu köŋ̂gülsüzün, aydılar: [78a1] keldimiz boyun sügenler.

12 Törütti olarnı (2) yeti ḳat kökni iki (3) kün içre, yarlıġ ıḍtı tegme [78b1] kök içinde fermānını, bezedimiz (2) yawuḳ kökni yulduzlar birle (3) hem küḍezmek, ol endāze ḳılmaḳ [79a1] ᶜaziz bilgen.

13 Eger yüz ewürseler (2) ayġıl: ḳorḳuttum sizlerni ol ḳoḍı inıġlı ḳın, (3) neteg kim ḳoḍı indi ḳın ᶜĀd boḍnınga [79b1] ve Şemūdḳa.

14 Ançada keldiler olarḳa yalavaçlar (2) anlarda burun anlarda kiḏin, (3) bitmeñgler tép meger Ṯangrıḳa, aydılar: [80a1] eger tilese iḏimiz ıḏ̇aytı feriştelerni. (2) Biz ol kim ıḏıldıñgız anıng birle käfirler siz.

15 (3) Ammā ᶜĀd boḍnı boynaġuluḳ ḳıldılar [80b1] yer içinde sezāsızın, (2) aydılar: kim ol küçlügrek bizdin (3) ḳuvvet birle? Körmediler mü kim bütünlükin Ol Ṯangrı [81a1] törütti olarnı, ol ḳatıġraḳ olardın (2) ḳuvvet birle? Boldılar bizing nişānlarımızḳa (3) tanıġlılar.

16 Iḏtımız [81b1] olar üze ḳatıġ yelni naḥis (2) künler içinde, taturġumız üçün olarḳa (3) ḥʸārluḳ ḳınını yaḳın tiriglik [82a1] içinde, āḫiret ᶜaẕābı (2) ḥʸār ḳılġanraḳ, olar yārı bérilmezler.

17 (3) Ammā Şemūd boḍnı köndürdümiz olarnı, [82b1] sewdi ḳaraġuluḳnı köni yol üze, (2) tuttı olarnı ḥʸārluḳ ara (3) inmiş ᶜaẕāb, anı kim [83a1] ḳazġanur erdiler.

18 Ḳurtġardımız anlarnı kim (2) taptılar, saḳnur erdiler.

19 (3) Ol kün kim térlür Ṯangrınıñg düşmanları, [83b1] otḳa olar yıġlınurlar.

20 (2) Ançaḳa tegi ḳaçan olar kelseler (3) tanuḳluḳ bérür olar üze ḳulaḳları [84a1] hem közleri hem terileri (2) anı kim ḳılur erdiler.

21 (3) Ayġalar terileriñge: nelük [84b1] tanuḳluḳ bérdiñgiz bizke? Ayġalar: (2) sözletti bizni Ṯangrı ol kim sözletti (3) ḳamuġ nengni, Ol törütti sizni [85a1] evvel yolı yana aṇgar yandrulur sizler.

22 (2) Örtgü ermez sizler, (3) tanuḳluḳ sizing üze ḳulaḳıñgız [85b1] hem közleriñgiz hem terileriñgiz, (2) ançası bar sézdiñgiz, Ol Ṯangrı bilmez siz (3) üküşni andın kim ḳılur sizler.

23 [86a1] Ol sézinçiñgiz ol kim sézindiñgiz (2) iḏiñgizni, helāk ḳıldı sizni, boldunguz ziyānlıġlardın.

24 (3) Eger serse siz ot sıġınġu yer [86b1] olarḳa, eger ḫoşnūdluḳ tileseler ermez (2) anlar ḫoşnūd bolunmışlardın.

25 Gümārladımız (3) olarḳa işler, bezediler olarḳa olarda [87a1] burun ol kim soṇglarında, sezā boldı (2) olar üze ᶜaẕāb ümmetler içinde, bütünlükin (3) keçtiler olarda burun perilerdin [87b1] ādemiler[din], olar boldılar ziyānlıġlar.

26 (2) Aydılar anlar kim tandılar: (3) eşitmeñg bu Ḳurʾānnı, laġv ḳılıñg [88a1] anıng içinde, bolġay kim ġalebe ḳılġa sizler.

27 Taturġay men (2) anlarḳa kim tandılar, ḳını (3) ḳatıġ, yanut bérür men olarḳa anda yawuzraḳ, [88b1] ol kim ḳılur erdiler.

28 Ol (2) Ṯangrınıñg düşmanlarınıñg yanutı ot, olarḳa (3) anıng içinde cāvidānelıḳ sarāy, yanut anı kim [89a1] erdiler āyātlarımızḳa tanıġlılar.

29 (2) Aydılar anlar kim tandılar: (3) iḍimiz körkitgil bizke anlarnı kim azturdı bizni [89b1] perilerdin ādemilerdin, ḳılalınġ ol ikini (2) aḍaḳlarımız astınında, bolsun ol ikegü (3) astınlardın.

30 Bütünlükin anlar kim ...[147]

46 [90a1] Kim kim ḳılsa eḍgülük öz özinġe, (2) kim kim yawuz ḳılsa anınġ üze ermez (3) seninġ iḍinġ sitem-kār küç ḳılġan [ḳu]llarḳa[148].

36

(41)

47 [1b1] Anġar yandrulur ḳıyāmet ᶜilmi [2a1] kim çıḳmaz mīvedin hem [2b1] çeçeklerindin, yük kötürmez hiç (2) uraġut ḳoḍmaz meger anınġ ᶜilm[i] birle, (3) ol kün ündegeyler anı: ḳayda barur meninġ ortaḳlarım?

31

(41)

47 [75a1] Ayġaylar: ayur-miz sizke yoḳ bizdin (2) tanuḳdın.

48 Yitgey olardın (3) ol kim ündeyür erdiler [75b1] aşnu, yaḳīn bilgeler yoḳ olarḳa (2) ḳorınçu.

49 Érmes ādemī (3) eḍgülük ḳolmaḳdın, ḳaçan tegse anġa [76a1] yawuzluḳ bunġalur umınçsız bolur.

50 Eger (2) tatursa-mız soyurḳamaḳ bizdin, ḳatıġlıḳda (3) kiḍin tegdi anġar, ayur oḳ: bu [76b1] manġa, sézinmez men ḳıyāmetni aḍaḳın bolur tép, (2) eger yandrulsa men iḍimke manġa (3) anınġ üskinde eḍgülük, ḫaber bérür men ök [77a1] anlarḳa kim tandılar anı kim ḳıldılar, (2) her-āyine taturġay-miz olarḳa ol ḳatıġ irig (3) ḳındın.

51 Ḳaçan eḍgülük ḳılsa-miz [77b1] ādemī üze yüz ewrer, (2) özin bir sınġardın tartar yā boynaġuluḳ ḳılur ḳaçan (3) tegse anġar ésizlik, uzun teslim [78a1] du-ālar iḍisi.

---

147 35/90a1'de 41:46. ayete atlanmış.

148 41:46. ayet 35/90a'da bitmiştir, 41:47. ayetin bir kısmı 36. cildin 1b-2b sayfalarında yazılmış, 31/75a1'de aynı ayete devam edilmiştir. 36/3a1 42:6. ayetin yarısından başlamış.

52 Aytgil: né körer siz, eger bolsa (2) Tangrı üskinde, yana tansa siz angar, (3) kim oł yolsuzraḳ ol kişidin kim oł [78b1] uraḳ ḫilāf içinde.

53 Körküzür-miz olarḳa her-äyine (2) bizing niṣānlarımızını yer uçlarında hem (3) özleri içinde, ançaḳa tegi belgürginçe anlarḳa _.[149]

36

42
SŪRETÜ'Ş-ŞŪRĀ

6 [3a1] ... döstlar, Tangrı küdezgen olar üze, (2) ermez sen olar üze erklig.

7 (3) Mundaġuḳ yarlıġ ıḍtımız sanga [3b1] Ḳur'ān täzičçe, ḳorḳıtsa sen Mekke (2) boḍnını ol kim yöresinde turur, (3) ḳorḳıtsa sen ḳıyāmet küninde şek yoḳ [4a1] anıng içinde, bir ögür uştmaḫ içinde bir ögür (2) tamuġ içinde.

8 Eger tilese Tangrı (3) ḳılġatı olarnı bir ögür ya'nį yalġuz, [4b1] ançası bar kigrür kimni kim tilese (2) raḥmeti içinge, küç ḳılġanlar, (3) yoḳ olarḳa hič döst ap [5a1] yāriçi.

9 Azu tuttılar mu anda (2) aḍın döstlar, Tangrı ol (3) döst, ol tirgüzer ölüglerni ḳamuġ neng üze, [5b1] küçlüg uġan ol.

10 Né kim ḫilāf ḳıldıngız anıng içinde (2) néersedin, anıng ḫükmi Tangrı- (3) -ḳa, ol Tangrı mening iḍim, anıng üze [6a1] köngül urdum, anıng üze / angar yanar men.

11 (2) Kökler törütgen hem yerler törütgen (3) ḳıldı sizke özleringizdin [6b1] cüftler, yılḳılardın (2) cüftler, yaratur sizni anıng içinde, (3) yoḳ anıng mengizlig néerse, ol [7a1] eşitgen körgen.

12 Angar kökler (2) kiritleri hem yerlerni[ng], yazar (3) rūzini kimke tilese hem tarutur, [7b1] ol ḳamuġ nengni bilgen.

13 Belgülüg ḳıldı (2) sizing üçün dindin anı kim tuturdı (3) angar Nūḫḳa, ol kim yarlıġ ıḍtım [8a1] sanga anı kim vaṣiyet ḳıldım angar (2) İbrāhimḳa, Müsāḳa, ᶜİsāḳa (3) aḍaḳın ḳılıp tép dinni, [8b1] tarılmang anıng içre, uluġ köründi ortaḳlar (2) ara, ol kim ündeyür siz olarnı angar, (3) Tangrı uḍrer angar kimni kim tilese, [9a1] köndrür angar kim kim yansa.

14 (2) Tarılmadılar meger anda kiḍin ol kim (3) keldi olarḳa bilig, yaġılıḳ üçün olar ara, [9b1] eger bir kelime ozmasa[150] iḍingdin (2) atanmış zamānḳa tegi ḫükm

---

[149] 41:53. ayetten 79a1'de 46:23. ayete atlanmış.
[150] m: *ozmasa*.

[9b1] olarka (2) yaxşı ol ara, (3) her-āyine anlar kim mīrāṣ bérildiler bitigni [10a1] olarda kiḍin yek içinde olardın (2) sézündürgen.

15 Anıng üçün oḳıġıl: (3) rāst turġıl neçük kim fermānlandıng, [10b1] uḍmaġıl olar ülüşleringe, aygıl: kirtgündüm, (2) ol kim ıḍtı Tangrı bitigdin, fermānlandım, (3) ikki kılsa men sizing ara Tangrı turur bizing iḍimiz [11a1] hem sizing iḍingiz, bizke ʿamelleriniz (2) sizke ʿamelleringiz, ḥüccet yoḳ (3) bizing ara sizing ara, Tangrı törer [11b1] bizing ara, angar turur yanış.

16 Anlar kim (2) ḥüccet ayşurlar Tangrı dīni içre icābet (3) ḳılınmışda kiḍin angar, ḥüccetleri [12a1] bāṭıl iḍileri üskinde, (2) olar üze ʿazāb, olarḳa (3) ḳın ḳatıġ.

17 Ol Tangrı [12b1] kim indürdi bitigni rāstlıḳ üze (2) terāzūnı, né bildrür sanga (3) boḍay ḳıyāmet yaḳın.

18 [13a1] Ėwe tileyür anga anlar kim bitmezler (2) angar, anlar kim taptılar (3) ḳorḳuġlılar andın, bilürler [13b1] ol rāst turur, bilgil her-āyine anlar kim séziglig bolurlar (2) ḳıyāmet içinde, ıraḳ yolsuzluḳ (3) içre.

19 Tangrı yinçke körügli laṭīf turur ḳullarınga, [14a1] rūzī bérür kimke tilese, Ol (2) küçlüg ʿaziz.

20 Kim tileyür (3) erse āḫiret tarıġlaġını arturur-miz [14b1] angar ekini içinde, kim kim tileyür (2) erse dünyā tarıġlaġını bérür-miz (3) andın, yoḳ angar āḫiret içre [15a1] hiç ülüş.

21 Azu olar ortaḳlar mu (2) belgülüg ḳıldılar olarḳa dīndin, (3) anı kim destūr bérmez angar Tangrı, eger [15b1] faṣl kelimesi bolmasa ḥükm ḳılınġaytı olar ara, (2) her-āyine ẓālimlerḳa olarḳa ḳın (3) açıtıġlı.

22 Körgey sen ẓālimlerni ḳorḳuġlılar [16a1] anı kim ḳazġandılar, ol (2) tüşügli olarḳa, anlar kim taptılar (3) hem ḳıldılar eḍgülükler [16b1] uştmaḫlar murġ-zārları içinde, olarḳa (2) anı kim tileseler iḍileri üskinde, (3) ol ol uluġ artuḳluḳ turur.

23 [17a1] Ol ol turur kim müjde bérür Tangrı (2) ḳullarınga anlarḳa kim taptılar (3) hem ḳıldılar eḍgülükler, [17b1] aygıl: tilemez men sizde anıng üze ter (2) meger dōstluḳ yaġuḳluḳ içinde, kim kim (3) ḳazġansa eḍgülük arturur-miz angar [18a1] anıng içinde eḍgülük, ol Tangrı (2) örtgen az ṭāʿatḳa üküş yanut bérgen.

24 Azu (3) ayurlar: ḳoştı Tangrı üze [18b1] yalġannı, eger tilese Tangrı mühr urur (2) sening könglüng üze, belgüsüz ḳılur Tangrı (3) bāṭılnı, çın ḳılur çınlıḳ / rāstlıḳnı[151] [19a1] sözlerini, ol bilgen köngül- (2) -lerdekini.

25 Ol Tangrı kim (3) peẓirleyür tevbeni ḳullarından [19b1] keçrür yawuzlardın, (2) bilür né kim ḳılurlar.

26 (3) İcābet ḳılur anlarḳa kim taptılar [20a1] hem ḳıldılar eḍgülükler (2) hem arturur olarḳa öz faẓlından, (3) kāfirler olarḳa ḳın [20b1] ḳatıġ.

---

[151] m: *çınıġ çın ḳılur rāstlıḳnı.*

27 Eger yaḍsa Tañrı (2) rüzïni ḳullarınña küç ḳılġaylartı (3) yer içinde, ançası bar indrür [21a1] endāze birle kim tilese, ol ḳullarını (2) bilgen körgen ol.

28 Ol turur kim (3) indrür yaġmurnı nevmïḍ [21b1] bolmışlarında kiḍin, yazar raḥmetini, (2) ol döst ögdülmiş.

29 (3) Anıñ nişānlarındın kökler törütmek [22a1] hem yerler törütmek, anı kim yaydı olar içinde (2) tepreniglidin, ol olarnı (3) tërmek üze ḳaçan tilese, küçlüg uġan turur.

30 [22b1] Né kim tegse sizke bir teggüçidin (2) anıñ birle ḳazġandı ellerïñiz (3) keçrür üküşdin.

31 [23a1] Ermez siz yanıġlılar yer (2) içinde, yoḳ sizke Tañrıda aḍın (3) hïç döst ap yārïçi.

32 Eger [23b1] nişānlarındın kemiler deryā içinde taġlar teg.

33 (2) Eger tilese tayandurġay yelni bolġalar (3) tayanıġlılar anıñ arḳası üze, [24a1] bütünlükin anıñ içinde āyātlar ḳamuġ (2) sergen şükr ḳılġanḳa.

34 Azu helāk ḳılsa olarnı (3) ḳazġanmışları birle, keçrür üküşdin.

35 [24b1] Bilür anlar kim tartışurlar (2) bizïñ āyātlarımız içinde, yoḳ olarḳa hïç ḳornçu[152] yer.

36 (3) Né kim bérildïñiz néersedin irinçlik [25a1] yaḳın tiriglik, ol kim Tañrı (2) üskinde turur yaḫşıraḳ hem bāḳï anlarḳa kim (3) taptılar, iḍileri üze köñül ururlar.

37 [25b1] Anlar kim sınġardın tururlar yazuḳuñ uluġ- (2) -larında hem körksüz yazuḳlardın, ḳaçan (3) kim öwkeleri kelse aṅgar anlar örterler.

38 [26a1] Anlar kim icābet ḳıldılar (2) iḍilerïñge aḍaḳın ḳıldılar namāznı, (3) olarnıñ işleri kengeşlür olar ara, [26b1] andın rüzï ḳıldımız olarḳa hezïne ḳılurlar.

39 (2) Anlar kim ḳaçan tegse olarḳa (3) küç, olar yārï bérürler.

40 Yawuz[153] neñ [27a1] yawuz oḳ anıñ meñizlig, kim (2) keçürse élleşse anıñ yanutı (3) Tañrı üze, Ol sewmez ẓālimlerni.

41 [27b1] Kim öç sürse ẓulm tegmişde kiḍin (2) bu ögür yoḳ olar üze hïç yol.

42 (3) Bütünlükin yol anlar üze kim [28a1] küç ḳılurlar boḍunḳa, yaġılıḳ ḳılurlar (2) yer içinde sezāsızın, (3) bu ögür olarḳa açıtıġlı ḳın.

---

[152] m: *ḳorḳınçu*.

[153] *yawuz* 27a1'de mükerrer.

43 [28b1] Kim kim serse keçürse ol (2) işlerning üstüvārındın turur.

44 (3) Kimni azıtsa Tangrı yoḳ angar [29a1] hiç dōst anda kidin, (2) körgey sen ẓālimlerni ḳaçan (3) körseler ḳınnı aẏġalar: [29b1] bar yandurġuḳa yoldın.

45 (2) Körgey sen olarnı ʿarża ḳılınġaylar anıng üze (3) başların ḳodı kemişmişler uçuzluḳdın, [30a1] baḳġaylar yaşru közdin, (2) aẏġaylar anlar kim taptılar: bütünlükin (3) ziyānlıġlar anlar tururlar kim ziyān ḳıldılar [30b1] özleringe hem boḍunlarınga ḳopmaḳ (2) küninde, bilgil ẓālimler (3) tutaşı ḳın içinde.

46 Ermez [31a1] olarḳa dōstlar yārī bérseler olarḳa (2) Tangrıda aḍın, kimni kim azıtsa Tangrı (3) yoḳ angar yoldın.

47 [31b1] İcābet ḳılınglar idingizke kelmezde (2) burun ol kün yandurmaḳ yoḳ angar, (3) Tangrıdın yoḳ sizke sığınçu ol kün [32a1] yoḳ sizke inkār ḳılıġlı.

48 (2) Eger yüz ewürse yime (3) ıḍmadımız séni olar üze küḍezçi, [32b1] ermez sening üze meger tegürmek, (2) biz ḳaçan tatursa-miz ādemiḳa (3) bizdin raḥmet, sewnür anıng birle, [33a1] eger tegse olarḳa bir yawuzluḳ anı kim (2) ilgerü ıḍtı eligleri, ādemi bütünlükin (3) nū-sipās.

49 Tangrıḳa kökler mülki [33b1] hem yerler mülki, törütür né tilese, (2) bérür kimke tilese tişiler, bérür (3) kimke tilese erkekler.

50 Azu cüft ḳılur olarḳa [34a1] erkekler hem tişiler, ḳılur (2) kimni tilese ḳısır, ol (3) bilgen küçlüg uġan turur.

51 Bolmaz bir yanglukḳa [34b1] sözlese angar Tangrı meger yarlıġ ıḍmaḳ azu (2) perde kidinindin azu ıḍur (3) yalavaç, yarlıġ ıḍur öz yarlıġı birle né kim [35a1] tilese, Ol yüksek bütün işlig.

52 (2) Mundaġuḳ yarlıġ ıḍtımız sanga (3) rūḥnı yarlıġımız birle, bilmez [35b1] erding né ol bitig né ol (2) imān, ançası bar ḳıldımız anı (3) nūr, köndürür men köni yol[ḳa] kimni tilese-miz [36a1] ḳullarımızdın hem sen köndrür sen (2) köni yoḳa.

53 (3) Ol Tangrı yolınga, angar ol kim [36b1] kökler içinde ol kim yerler içinde, (2) bilgil Tangrıḳa yanar işler.

43
SŪRETÜ'Z-ZUḤRUF

[37a1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Taḳdīr ḳılındı bar yoḳnı.

2 Bitig ḥaḳḳı belgülüg ḳılġan.

3 Biz (3) ewürdümiz anı Ḳurʾān tāzīçe [37b1] uḳġay sizler tép.

4 Ol levḥ- (2) -ü'l-maḥfūẓ içinde bizing üskümizde yüksek berk turur.

5 (3) Ewrer [mü]-miz sizdin pendni, ewrülmek, [38a1] neçeme bolsa siz boḍun tengde keçigli?

6 (2) Neçe ıḍtımız peyġāmberdin (3) evvelḳılar içinde.

7 Kelmez olarḳa [38b1] yalavaç meger kim erdiler angar füsūs tutuġlılar.

8 (2) Helāk ḳıldımız olarda ḳatıġraḳ tutmaḳın, (3) keçti evvelḳılarning meşeli.

9 [39a1] Eger sorsa sen olarḳa kim törütti (2) köklerni taḳı yerlerni, (3) ayurlar: törütti olarnı ᶜazīz [39b1] bilgen.

10 Ol kim ḳıldı sizke (2) yerni töşek, ḳıldı sizke (3) anıng içinde yollar, köngey sizler tép.

11 [40a1] Ol kim ıḍtı kökdin (2) suw endāze birle, tirgüzdümiz anıng birle ölüg (3) yerni, mundaġuḳ çıḳarlur sizler.

12 [40b1] Ol kim törütti cüftlerni (2) ḳamuġını, ḳıldı sizke (3) kemidin hem yılḳılardın anı kim atlanur sizler.

13 [41a1] Tüz bolsa sizler anıng arḳaları üze (2) yana yād ḳılıng iḍing iz niᶜmetini, (3) ḳaçan tüz bolsa sizler anıng üze [41b1] aygay siz: ol arıġ Tangrı (2) musaḥḥar ḳıldı munı, ermez-miz angar (3) biz küçlüg uġan-miz.

14 Yana biz iḍimiz tapa [42a1] yanur-miz.

15 Ḳıldılar angar (2) ḳullarından ülüş, (3) ādemī nū-sipās belgülüg.

16 [42b1] Azu tuttı mu andın kim törütür ḳızlar, (2) üḍürdi sizlerni oġlanlar birle.

17 (3) Ḳaçan müjde bérilse olarda biri anıng birle kim [43a1] urdı raḥmānḳa bir meşel söz: bolur (2) yüzi ḳara ol (3) öwkelig bolur.

18 Azu ol kim ektilenür [43b1] şamuşa içre, ol ḥuşūmet içinde (2) belgürtmegen erür.

19 Ḳıldılar (3) ferişteler anlar kim olar raḥmānnıng [44a1] ḳulları tişiler, tanuḳluḳ mu bérürler (2) olarnı törütmekde? Terk bitinür olarnıng tanuḳ[luḳ]ları (3) sorlurlar.

20 Aydılar: eger tilese erdi [44b1] Tangrı tapmaġaytımız olarnı, yoḳ (2) olarḳa anı bilmek, ermez olar meger (3) yalġançılar.

21 Azu olarḳa bérdimiz mü [45a1] bitig anda burun, olar aŋgar (2) yepşüglüler?

22 Kendü, aydılar: (3) biz buldumız atalarımızını ol dīn üze, [45b1] biz olarnıŋ izleri üze könülmişler-miz.

23 (2) Mundaġuḳ ıḍmadımız sénde burun (3) uluş içre ḳorḳutġuçı, meger aydılar [46a1] ol uluşluġları: biz buldımız (2) atalarımızını bir dīn üze, biz (3) olarnıŋ izleri üze yoŋlılar-miz.

24 [46b1] Ayġıl: eger kelsem sizke (2) könirekni andın kim buldunġız (3) anıŋ üze atalarıŋızını, [47a1] aydılar: biz ol kim ıḍıldınġız anıŋ (2) birle tanıġlılar-miz.

25 Öç aldımız (3) olardın, baḳġıl neçük bolur yalġan tutġanlar [47b1] soŋı?

26 Ançada aydı İbrāhīm (2) atasıḳa hem boḍnıḳa: men bīzār men andın kim (3) tapnur sizler.

27 Meger ol kim törütti méni, [48a1] ol köndürgey méni.

28 Ḳıldı anı (2) çın söz bāḳī yaᶜnī tüplüg öz oġlanları içre, (3) bolġay kim yanġalar.

29 Kendü [48b1] irinçlendürdüm bu ögürni hem atalarını (2) ançaḳa tegi keldi olarḳa könilik yalavaç (3) belgülüg.

30 Ḳaçan keldi erse olarḳa könilik [49a1] aydılar: bu yalġan, biz aŋgar (2) tanıġlılar-miz.

31 Aydılar: nelük ıḍılmadı (3) bu Ḳurᵓān er üze [49b1] iki ildin uluġ.

32 Olar mu (2) ḳısmet ḳılurlar seniŋ iḍiŋniŋ raḥmeti[ni]? (3) Biz ḳısmet ḳıldımız olar ara tirigliklerini [50a1] yaḳın tiriglik içinde, kötürdümiz (2) amarılarıŋa amarıda üstün derecātlar (3) tutsun üçün amarı birle amarını [50b1] efsūs, iḍingniŋ raḥmeti yaḫşıraḳ (2) andın kim térerler.

33 Eger bolmasa erdi (3) boḍun bir ögür yalġuz ḳılġatımız [51a1] ol kim tanar Taŋrıḳa, éwleriŋe (2) şifta[r]lar kümişdin yime üzengüler (3) anıŋ üze aġarlar.

34 Yana éwleriŋge [51b1] ḳapuġlar yime taḫtlar anıŋ üze tayanurlar.

35 (2) Yime étig gevher yinçü ornatıġlıġ, ermez ol barça (3) meger yaḳın tiriglik yawuḳraḳ turur [52a1] yime ol ajun sening iḍiŋ üskinde (2) saḳnuḳlarḳa turur.

36 Kim kim ḳışsa (3) Taŋrı yādındın [52b1] gümārlaġay-miz aŋgar yekni, ol aŋgar (2) éş.

37 Olar yime anlar yıġarlar anlarnı (3) yoldın, séznürler, [53a1] olar könülmişler.

38 Ançaḳa tegi ḳaçan (2) kelseler bizke ayġay: ey kāşkī, meniŋ ara (3) seniŋ ara iki maşrıḳ ve maġrıb ıraḳınça [53b1] néme yawuz iş turur ol.

39 Hiç asıġ ḳılmaz sizke (2) bu kün ançada küç ḳıldıñız, siz (3) ḳın içinde ortaḳ sizler.

40 Sen mü [54a1] eşittür[ür] sen sağırlarḳa azu sen mü köndrür sen (2) ḳaraġularnı, ol kim bolsa (3) belgülüg yolsuzluḳ içinde.

41 Yā azu eltgey men [54b1]séni, biz olardın öç alġay-mız.

42 (2) Azu körkitgey-miz sañga ol kim va^{c}de ḳıldımız olarḳa, (3) biz olar üze küçlüg uġan-mız.

43 [55a1] Yepüşgil añgar kim ol kim (2) yarlıġ ıḍıldı sañga, sen köni yol üze (3) sen.

44 Ol pend turur sañga [55b1] hem seniñg boḍnıñga, terk bolġay kim sorulġay siz.

45 (2) Sorġıl anı kim ıḍtımız sénde burun (3) yalavaçlarımızdın, ḳıldımız mu [56a1] Tangrıda aḍın Tangrılar (2) tapunsalar?

46 Rāstlıḳ üze ıḍtımız (3) yalavaçnı bizinġ belgülerimiz birle Fir^{c}avn tapa [56b1] anıng boḍnıñga, aydı: men ^{c}ālem (2) iḍisining yalavaçı men.

47 Ḳaçan keldi erse olarḳa (3) bizinġ āyetlerimiz birle ançada olar andın [57a1] külerler.

48 Körkitmedimiz olarḳa (2) āyetdin meger ol uluġraḳ (3) anınġ işindin, tuttumız olarnı ḳın birle, [57b1] bolġay kim yansalar.

49 Aydılar: (2) ey cādū, du^{c}ā ḳılġıl bizke (3) iḍinġni, ol kim ^{c}ahd ḳıldı seninġ üsküngde, [58a1] biz könügliler-miz.

50 Ḳaçan (2) açıttımız erse olardın ḳınnı (3) ançada olar sıdılar.

51 Ündedi [58b1] Fir^{c}avn boḍnı içre aydı: (2) ey meninġ boḍnum ermez mü mañga Mışr (3) mülki, bu arıḳlar aḳar [59a1] mening taşarrufumdın, körmez mü sizler?

52 (2) Azu men yaḫşı ermez mü ınen bu erdin ol kim (3) ol ḫ^{v}ār turur yana belgülüg söz ayumas.

53 [59b1] Nelük kemşilmedi anınġ üze bilezükler (2) altundın azu keldi anınġ birle (3) ferişteler ḳoşlup kelgenler.

54 [50a1] Yüngül tuttı öz boḍnın, (2) boyun sudılar añgar, olar erdiler (3) boḍun, söz tutmaġlı boḍunlar.

55 Ḳaçan [60b1] sezā boldılar bizinġ öwkemizke öç aldımız anlardın, (2) baturdımız anlarnı ḳamuġlarını.

56 (3) Ḳıldımız anlarnı keçigliler [61a1] hem meṣel kiḍinkile[rke].

57 Kaçan kim (2) uruldı Meryem oğlı meşel (3) ançada seninğ boḍnunğ andın yüz evrerler.

58 [61b1] Aydılar: bizinğ Tanğrılarımız yaḫşıraḳ azu (2) ol, urmadılar anı sanğa meger (3) tartışıḳ üçün, kendü olar boḍun çoğıçılar.

59 [62a1] Ermez ol meger bir ḳul, niᶜmet bérdimiz (2) anınğ üze, ḳıldımız anı (3) meşel Yaᶜḳüb oğlanlarıḳa.

60 [62b1] Eger tülese-miz ḳılġatımız sizdin (2) ferişteler, yer içinde arḳanğızda olturġaylar érdi.

61 (3) Ol bilmek ḳıyāmetḳa, [63a1] şek bolmanğlar anınğ birle uḍunğlar manğa, (2) [bu turur köni yol][154].

62 (3) Yıġmasun sizni yek, [63b1] ol sizke düşman turur belgülüg.

63 (2) Ḳaçan kim keldi erse ᶜİsā belgülüg ḥüccet birle (3) aydı: rāstlıḳ üze keldim sizke köni söz birle [64a1] belgürtmekim üçün sizke, bir ançа anınğdın kim (2) tartışur sizler anınğ içinde, ḳorḳunğlar [Tanğrıdın] (3) boyun sung manga.

64 Ol Tanğrı meninğ iḍim [64b1] hem sizinğ iḍinğiz turur, tapunğlar anğar, bu turur (2) yol erür köni.

65 Tartışıḳ ḳıldılar (3) ögürler olar ara, ḳatıġlıḳ [65a1] anlarḳa kim küç ḳıldılar açıtġan kün (2) ḳınıdın.

66 Küḍmesler [mü] (3) meger ḳıyāmetḳa kelse olarḳa [65b1] nāgāh, olar bilmezler.

67 (2) Dōstlar ol kün amarıları (3) amarıḳa düşmanlar meger saḳnuḳlar.

68 [66a1] Ey meninğ ḳullarım, ḳorḳunç yoḳ sizinğ üze (2) bu kün hem ermez sizler ḳaḍġurġanlar.

69 (3) Anlar kim taptılar bizinğ niş[ān]larımızḳa [66b1] boldılar boyun suġlılar.

70 (2) Kiringler uştmaḫḳa siz (3) hem cüftleringiz, sewnür sizler.

71 [67a1] Tezgindürlür olar üze saġraḳlar (2) altundın, sapsuz bardaḳlar, (3) anınğ içinde anı kim ārzülayur et-özler, [67b1] mezelenür közler, sizler anınğ içinde (2) cāvidāne.

72 Ol uştmaḫ (3) ol kim mirāṣ bérildingiz anı ol kim [68a1] ḳılur erdingizler.

73 Sizler anınğ içinde (2) üküş miveler andın (3) yéyür sizler.

74 Bütünlükin yazuḳluġlar [68b1] tamuġ ḳını içinde cāvidāneler.

---

[154] Metne eklenen bu kısmın Farsçaya tercümesi yapılmıştır.

75 (2) Süst bolmaz olardın, olar anıng içinde (3) nevmidler.

76 Küç kılmadımız olarka, [69a1] ançası bar erdiler ola zālimler.

77 (2) Ündegeyler: ey mālik, hükm kılsun (3) bizing üze sening iding. Aygay: sizler [69b1] dereng kılığlılar siz tamug içre.

78 Rāstlıg üze keldürdümiz sizke (2) rāstlıg, ançası bar üküşrekingiz (3) rāstlıgnı unamağlılar siz.

79 [70a1] Azu berkittiler mü bir işni, biz (2) berkütgen-miz.

80 Azu saknurlar mu, (3) biz eşitmez-miz yaşru sözlerini rāzlarını, [70b1] andag bizing yalavaçımız olar üskinde turur bitiyürler.

81 (2) Aygıl: eger erse Tangrıka ᶜayāl (3) men tapganlarning evveli men.

82 [71a1] Anıg kökler ve hem (2) yerler iḍisi, ᶜarş iḍisi andın kim (3) şıfat kılurlar.

83 Koḍgıl olarnı kirsünler, [71b1] oynasunlar körginçe olar (2) künlerini ol kim vaᶜde kılnurlar.

84 (3) Ol Tangrı kök içinde iḍi erür [72a1] hem yer içinde iḍi erür, Ol (2) bütün işlig bilgen turur.

85 Berekātlıg (3) ol angar kökler melik [72b1] yerler meliki hem ol iki ara, (2) anıng üskinde kıyāmet bilmeki, (3) anıng birle yandurlur sizler.

86 Asıg [73a1] kılmaz anlar kim okırlar (2) anda aḍın şefāᶜatka meger (3) ol kim tanukluk bérdi rāstlıg üze olar bilürler.

87 [73b1] Eger sorsa sen olarka: kim törütti olarnı? (2) Ayurlar: Tangrı. Kayd yandurlurlar.

88 (3) Anıng aymakı ey iḍim bütünlükin bu ögür [74a1] boḍun erür tapmazlar.

89 Keçürgil olardın[155] (2) aygıl: koḍtum silerni, (3) terk bolgay kim bilgeyler.

36

44
SŪRETÜ'D-DUḪĀN

[74b1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıkagan.

1 (2) Takḍīr kılındı bar u yoḳ.

---

155 *olardın* 2. satırda mükerrer.

2 Belgülüg bitig ḥaḳḳı.

3 Biz indürdümiz [75a1] mübārek tün içinde biz (2) erür-miz ḳorḳutuġlılar.

4 Anıng içinde aḍrılur (3) ḳamuġ üstüvār iş.

5 Fermān [75b1] bizing üskümizde, biz erür-miz ıḍıġlılar.

6 (2) Soyurḳamaḳ üçün iḍingdin ol ol (3) eşitgen bilgen.

7 Kökler iḍisi [76a1] hem yerler iḍisi hem ne kim bu iki ara erse, (2) eger erse sizler şeksizle.

8 (3) Tangrı yoḳ meger ol tirgüzer hem öldrür, [76b1] sizing iḍingiz evvelḳı atalarıngız iḍisi.

9 (2) Kendü olar şek içinde tururlar, oynayurlar.

10 (3) Köz tutġıl ol kün keldrür [77a1] kök belgülüg tütünni.

11 (2) Örter boḍunnı bu ḳın (3) açıtıġlı.

12 Ey iḍimiz aça bérgil bizdin [77b1] ᶜaẕābnı, biz bitgenler-miz.

13 (2) Ḳayda erdi olarḳa pend, rāstlıḳın (3) keldi olarḳa yalavaç belgülüg.

14 Yana [78a1] yüz evürdiler andın, aydılar: (2) ögretmiş turur telbe.

15 Biz açıġlılar-miz (3) ᶜaẕābnı azḳına, sizler [78b1] yanıġlılar siz[156].

16 Ol kün tutar-miz (2) uluġ tutmaḳ, biz (3) öç alġanlar-miz.

17 Rāstlıḳın sınadımız [79a1] olarda burun Firᶜavn boḍnı, keldi olarḳa (2) yalavaç kim [uluġ].

18 Tapşurunglar manga iḍi ḳullarını kim men sizlerke köni bütün / berk imin yalavaç men.

19 Yime boynaġuluḳ (3) ḳılmang Tangrı üze, bütünlükin men [keltürür men] sizke [79b1] belgülüg ḥüccetni.

20 Men (2) sıġnur men mening iḍimke hem sizing iḍingizke kim (3) taşla[dı]ngız méni.

21 Eger berk tutmasangız [80a1] méni bir sıngar bolung méndin.

22 Ündedi iḍisini (2) bütünlükin bu ögür boḍunı turur, yazuḳ ḳılġanlar turur.

---

156 m: *yanıġlılar-miz*.

23 (3) Tünle életgil ḳullarımnı [80b1] sizler éḍerü kelgenler siz.

24 Ḳoḍġıl deryānı (2) tölek, olar bir sü turur ġarḳa bolmışlar.

25 (3) Neçe ḳoḍtular büstānlardın yullardın,

26 [81a1] ekinler, aḍaḳın turuġlı orunlar uluġ.

27 (2) Yime kéñ͡glik kim erdiler anın͡g içinde temāşā ḳılıġlılar.

28 (3) Mundaġuḳ mīrāş bérdimiz anı aḍın [81b1] boḍunḳa.

29 Yıġlamadı olar üze (2) kök hem yer, bolmadılar (3) küḍülmişlerdin.

30 Rāstlıḳ üze ḳurtġardımız Yaᶜḳūb [82a1] oġlanlarını ḫᵛār ḳılġan ḳındın.

31 (2) Firᶜavndın, ol erdi boynaġu, (3) ḥaddin keçgenler.

32 Rāstlıḳ üze üḍürdimiz olarnı [82b1] ᶜilm üze ᶜālemluġlar üze.

33 (2) Bérdimiz olarḳa belgülerdin ol kim (3) anın͡g içinde belgülüg sınaġ turur.

34 Bütünlükin bu ögür [83a1] ayurlar:

35 ermez mü meger evvelḳı (2) ölümümiz? Ermez-miz biz yandura ḳoparmışlardın.

36 (3) Keldürün͡g atalarımızını eger çın [83b1] erse sizler.

37 Olar mu yaḫşıraḳ azu (2) Tübbaᶜ boḍunı anlar kim olarda (3) ön͡gdin? Yoḳattımız olarnı olar [84a1] erdiler yazuḳluġlar.

38 Törütmedimiz (2) köklerni hem yerlerni ol kim (3) bu iki ara erse oynaġılar erip.

39 [84b1] Törütmedimiz ol ikini meger rāstlıḳ üze (2) ançası bar üküşleri bilmezler.

40 (3) Bütünlükin faṣl küni vaḳtları [85a1] ḳamuġları.

41 Ol kün asıġ ḳılmaz erklig (2) erklig bolmışdın nerse, ermez anlar (3) yañı ḳılnurlar.

42 Meger ol kim soyurḳasa Tan͡grı [85b1] bütünlükin ol ᶜazīz ulaşu yarlıḳaġan.

43 (2) Bütünlükin zaḳḳūm yıġaçı.

44 Yazuḳluġlar (3) yémi.

45 Sızġurmış tuç teg ḳaynayur ḳarınlar içinde.

46 [86a1] Ḳaynar isig suw teg.

47 Tutunglar, süḍrünglər anı (2) tamuġnung ortasınga tegi.

48 Anda kiḍin ḳuyunglar (3) baş üze ol ḳaynar suw ḳınından.

49 [86b1] Tatġıl sen, sen ᶜazïz ve uluġ / kerïm sen.

50 (2) Bütünlükin bu ol kim erdingiz anıng birle şek tutġanlar.

51 (3) Bütünlükin saḳnuḳlar ïmïn ajun içre turġaylar.

52 [87a1] Uştmaḥlar hem yullar içinde.

53 (2) Keḍerler yuwḳa barçından (3) hem ḳalın barçından, bir ikindi utruşġanlar.

54 [87b1] Mundaġuḳ, cüftlendürġay-miz ḳara közlüg (2) kéng közlüg uraġutlar birle.

55 Oḳırlar anıng içinde ḳamuġ (3) mïveni ïmïn bolup olar.

56 Tatmazlar [88a1] anıng içinde ölümni meger ölüm evvelḳı (2) küḍezdi olarnı tamuġ ḳınıdın.

57 Faẓl (3) sening iḍingdin, ol ol ḳurtulmaḳ [88b1] uluġ.

58 Bütünlükin āsān ḳıldımız anı (2) sening tiling birle olar pend alsunlar tép.

59 (3) Köz tutġıl olar köz tutġanlar turur.

36

45
SŪRETÜ'L-CĀŞİYE

[89a1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Tüzün ilk iḍi ḥaḳḳı.

2 Bitigni indürmek ᶜazïz ḥakïm Tangrıdın [89b1] kim ᶜazïz taḳı bütün işlig turur.

3 Bütünlükin kökler içinde (2) yerler içinde nişānlar mü'minlerḳa.

4 (3) Sizni törütmek içinde ol kim yaḍtı [90a1] tepreniglilerdin, belgüler şeksiz (2) boḍunḳa.

5 Yime tün kün (3) barmaḳı kelmeki içre ol kim ıḍtı Tangrı [90b1] kökdin rüzidin, tirgüzdi anıng birle (2) yerni ölmişde kiḍin, yellerni (3) ewürmek içinde, nişānlar turur uḳġan boḍunḳa.

6 [91a1] Ol Tañrınıñ nişānları oḳıyur-mız sizińe üze (2) rāstlıḳ üze, ḳayu sözke Tañrı kiḍin (3) anıñ nişānlarında taparlar.

7 Ḳatıġlıḳ [91b1] ḳamuġ yalġan tutġan yazuḳluḳa.

8 Eşitür Tañrınıñ (2) nişānlarını oḳınur anıñe üze yana aḍaḳ tiker boynaġu (3) ançaḳlı eşitmez teg anı, müjde bérgil añar [92a1] açıtġan ḳın birle.

9 Ḳaçan bilse (2) bizińe nişānlarımızını nerseni tutar anı (3) füsūzḳa, bu ögür ḳamuġ olarḳa turur ḳın [92b1] ḥ^vārlaġlı.

10 Kiḍinlerinde tamuġ turur, (2) asıġ ḳılmaz olardın ol kim ḳazġandılar (3) nerse ap ma ol kim tuttılar Tañrıda [93a1] aḍın dōstlar, olarḳa turur (2) uluġ ḳın.

11 Bu köni yol (3) anlar kim tandılar iḍileri nişānlarıñga, [93b1] olarḳa ḳın açıtıġlı ḳındın.

12 (2) Ol Tañrı musaḫḫar ḳıldı sizke deryānı (3) yorısun tép kemini anıñe içinde anıñ fermānı birle, tilemek üçün sizler [94a1] anıñ faẓlındın şükr (2) ḳılınglar tép.

13 Musaḫḫar ḳıldı sizke ol kim (3) kökler içinde ol kim yerler [94b1] içinde turur ḳamuġ andın, bütünlükin (2) anıñ içinde nişānlar turur boḍunḳa, endişe ḳılurlar.

14 (3) Ayġıl anlarḳa kim taptılar keçürsünler üçün [95a1] anlarḳa kim ḳorḳmazlar Tañrınıñ künlerindin, (2) yanut bérmek üçün boḍunḳa anı kim (3) ḳazġanur erdiler.

15 Kim ḳılsa eḍgü iş [95b1] özińge, kim yawuz ḳılsa (2) anıñe üze yana iḍińizke (3) yandrulur sizler.

16 Bütünlükin bérdimiz [96a1] Ya^cḳūb oġlanlarıḳa bitig (2) hem ḥikmet hem peyġāmberlıḳ, rūzi bérdimiz olarḳa (3) arıġlardın, artuḳ ḳıldımız olarnı [96b1] ^cālemluġlar üze.

17 Bérdimiz olarḳa (2) belgüler işdin, tartışıḳ bolmadılar (3) meger anda kiḍin keldi olarḳa bilig [97a1] küç üçün olar ara, sening iḍińe ḥükm ḳılur (2) olar ara ḳopmaḳ küninde, anıñ içinde (3) erdiler anıñ içinde tartışığlılar.

18 [97b1] Yana ḳıldımız şerī^cat üze (2) işdin, uḍġıl añgar, (3) uḍmaġıl anlarnıñe tilekleriñge bilmezler.

19 [98a1] Olar hiç yıġmaslar séndin Tañrıdın (2) nerse, bütünlükin ẓālimler amarıları (3) amarınıñ dōstları, Tañrı saḳnuḳlarnıñ [98b1] dōstı turur.

20 Bu ḥüccetleri belgülüg boḍunḳa (2) yime yolçı soyurḳamaḳ şeksiz (3) boḍunḳa.

21 Azu saḳındıñgız anlar teg [99a1] ḳazġandılar yawuzluḳlarnı kim (2) ḳılsam olarnı anlar teg taptılar (3) ḳıldılar eḍgü işler, berāber [99b1] olarnıñe tiriglikleri, ölümleri néme yawuz (2) ḥükm ḳılurlar.

22 Törütti Tangrı (3) köklerni yerlerni sezāsınça, [100a1] yanut bérilgey ḳamuġ et-öz anı kim (2) ḳazġandı, olar küç ḳılınmazlar.

23 (3) Né körer sen ol kim ḳıldı Tangrısı [100b1] hevāsını, ḳışurdı anı Tangrı (2) bilmek üze, mühr urdı ḳulaḳı (3) üze hem köngli üze, ḳıldı [101a1] közi üze örtüg, (2) köndrür anı yolḳa Tangrıda kiḍin, (3) pend alınmaz mu siz?

24 [101b1] Aydılar: yoḳ ol meger yaḳın (2) tiriglik, [ölür-miz hem tirilür-miz], helāk ḳılmaz bizni meger (3) zamāne, yoḳ olarḳa anı [102a1] bilmek, ermez olar meger séznürler.

25 (2) Ḳaçan oḳınsa olar üze nişānlarımız (3) belgülüg ermedi olarnıng ḥüccetleri, meger aydılar: keldürüng atalarımızını (2) eger çın erse sizler.

26 (3) Ayġıl: Tangrı tirgüzer sizni yana öldürür sizni [103a1] yana tirer sizni uluġ kün tuta kim (2) sézig yoḳ anıng içinde, ançası bar köprek (3) boḍunlar bilmezler.

27 [103b1] Ol Tangrıḳa köklerning meliki (2) yerlerning meliki, ol kün aḍaḳın bolur (3) ḳıyāmet, ol kün ziyān ḳılur [104a1] azıtġanlar.

28 Körgey sen ḳamuġ (2) ümmetni çökügli, ḳamuġ boḍun (3) oḳınur anıng bitiginge, bu kün [104b1] yanut bérilür sizler ol kim ḳılur erdingiz.

29 (2) Bu bitigimiz sözleyür (3) sizing üze könilik birle, biz [105a1] bitinür erdimiz anı kim ḳılur erdingizler.

30 (2) Ammā anlar kim taptılar (3) hem ḳıldılar eḍgü işler [105b1] kigrür olarnı iḍileri raḥmeti (2) içinge, [ol] ol ḳurtulmaḳ (3) belgülüg.

31 Emdi anlar kim tandılar [106a1] azu mening āyetlerim oḳınur erdi sizing üze (2) boynaġuluḳ ḳıldıngız, erdingiz (3) yazuḳ ḳılġan boḍun.

32 Ḳaçan ayılsa [106b1] bütünlükin Tangrının va^{c}desi rāst turur, ḳıyāmet şek (2) yoḳ, anıng içinde aydıngız, bilmez-miz (3) né ol ḳıyāmet, sézmez-miz meger [107a1] sézinç, ermez-miz biz yaḳın boluġlılar.

33 (2) Belgürdi olarḳa ḳılmış yawuzluḳ- (3) -ları, indi olarḳa [107b1] ol kim erdi anı füsüs tutuġlılar.

34 (2) Aylur bu kün unıtmaḳ yanutın bérür-miz (3) andaġ unıttıngız, bu kün [108a1] köringizler yanut bu, turġu yeringiz (2) ot ol, yoḳ sizke yāri bériglilerdin.

35 (3) Ol sizler tuttungız [108b1] Tangrının nişānlarını füsüzḳa, ardı sizni (2) yaḳın tiriglik, bu kün (3) çıḳarılmaz-siz andın, ermez [109a1] olar ḥoşnūd bolġular.

36 (2) Ol Tangrıḳa şükr kökler iḍisinge, (3) yerler iḍisinge, ^{c}ālem- [109b1] -nüng iḍisinge.

37 Aŋgar turur uluġluḳ (2) kökler içinde taḳı yerler içinde, (3) ol ᶜazīz bütün işlig[157].

37

46
SŪRETÜ'L-AḤḲĀF

1 [1a1] Meniŋg ḫükmümde.

2 İndürmek bitig [Taŋrıdın] [1b1] [ᶜazīz] bütün işlig.

3 Törütmedimiz (2) [kökler]ni hem yerlerni, ol (3) iki ara turur meger sezāçā, atanmış[158] ...

31

(46)

21 ... [84a1] kün ḳınındın.

22 Aydılar keldiŋg mü bizke (2) ewürmek üçün bizni Taŋrılarımızdın, (3) keldürgil bizke ol kim vaᶜde ḳılur sen bizke eger erse sen [84b1] könilerdin.

23 Aydı: bütünlükin (2) bilmek Taŋrı üskinde, tegrür men sizke (3) anı kim ıḳıldım aniŋg birle, ançası bar körer men sizni[159] [79a1] boḍun bilmez sizler.

24 Ḳaçan kördiler erse anı, (2) bulutnı, utru kelmiş özleri ḳolında, (3) aydılar: bu bulıt yaġturur bizke suw, [79b1] kendü ol éwe tileyür siz (2) aŋgar, yel turur aniŋg içinde açıġlı ḳındın.

25 (3) Helāk ḳılur ḳamuġ neŋgni İḍi buyruḳı birle, [80a1] erte ḳoptılar, körünmez meger (2) éwleri, mundaġuḳ yanut bérür-miz (3) yazuḳluġ boḍunḳa.

26 Rāstlıḳ üze [80b1] ornattınız olarnı aniŋg içre, ornatmadımız[160] sizni (2) aniŋg içinde, ḳıldımız olarḳa ḳulaḳlar[161], (3) közler, köŋgüller, asıġ ḳılmadı [81a1]

---

157 36. cilt 45:37'de tamamlanmış, 37. cilt ise 46:1. ayetten başlamıştır.

158 37/2a1'de 46:32'e atlanmış.

159 31. ciltteki 84a ve 84b sayfalarının 79a'dan önce geleceği ayetlerin sıralanışına göre açıktır. 31. ciltteki bu sayfa karışıklığı başka ciltlerde de vardır. Gereken yerlerde bu durum dipnotlarla açıklanmıştır. 31/85a1'de 20:106. ayete geri dönülmüştür.

160 m: *ornattımız*.

161 m: *ḳulaḳları*.

olardın kulakları, közleri (2) ap köngülleri, nersedin (3) ançada tanar erdiler Tangrının belgüleringe, [81b1] sezā boldı olarka ol kim erdiler (2) anı füsüs tutganlar.

27 Rāstlık üze yokattımız (3) ol kim tegrengizde uluslardın, ewürdimiz [82a1] belgülerni meger olar yangaylar tép.

28 (2) Nelük yārī bérmedi olarka anlarka kim tuttılar (3) Tangrıda adın yakın Tangrılar, [82b1] kendü kıştılar olardın, ol (2) yalganları ol kim koşar erdiler.

29 (3) Ançada ewürdimiz sanga bir ögürni [83a1] perilerdin, kulak tutarlar Kur'ānka, (2) kaçan kim keldiler erse anga aydılar: (3) tek turunglar, kaçan hükm kılındı erse yandılar [83b1] boḍunlarınga korkutuglılar.

30 (2) Aydılar: ey bizing boḍnımız, biz eşittimiz (3) bir bitig indrüldi Mūsāda kiḍin ...[162]

37

(46)

32 [...] [2a1] ermez ᶜāciz kılıglı yer içinde, (2) yok angar anda adın dōstlar, (3) bu ögür yolsuzluk içinde belgülüg.

33 [2b1] Körmezler mü Ol Tangrı ol kim (2) törütti köklerni hem yerni, (3) armadı olarnı törütmek birle, küçlüg uġan [3a1] tirgürmek üze ölüglerni, ārī (2) ol kamuġ neng üze küçlüg uġan turur.

34 (3) Ol kün ᶜarża kılnur anlar kim tandılar [3b1] ot üze, ermez mü bu köni, (2) ayġaylar: erür andağ iḍimiz ḥakkı, aydı: tatınglar (3) kınnı anı kim tanar erdingiz[163].

37

47
SŪRETÜ MUḤAMMED

[4a1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıkagan.

1 (2) Anlar kim tandılar, yüz ewürdiler [4b1] Tangrı yolından, yok kıldı (2) ᶜamellerini.

---

[162] 84a1'de 46:21. ayete geri dönülmüş.

[163] 37/4a'da 47. ayete atlanmış.

2 Anlar kim taptılar (3) ḳıldılar eḍgülükler, taptılar [5a1] ol kim indrüldi Muḥammed üze, ol (2) rāst turur iḍilerindin, örtti (3) olardın yawuzlarını, körklüg ḳıldı [5b1] ḫāllerini.

3 Ol anlar kim (2) tandılar uḍtılar (3) bāṭılḳa ve anlar kim taptılar [6a1] uḍtılar rāstḳa iḍilerindin, (2) mundaġuḳ urur Tangrı boḍunḳa meṣellerini.

4 (3) Ḳaçan körse siz anlarnı kim tandılar, [6b1] urung boyunlarını ançaḳa tegi ḳaçan (2) aġrutsa siz olarnı berkiting (3) baġnı, yā minnet ḳılġu mundın song [7a1] yā yuluġ alġu kerek ançaḳa tegi ḳoḍġınça toḳış (2) amrulġınça ol, eger tilese Tangrı (3) öç alıngay erdi anlardın, ançası bar sınayur [7b1] amarıngızını amarı birle, anlar kim toḳıştılar (2) Tangrı yolı içinde, hiç yoḳ ḳılmaġay ᶜamellerini.

5 (3) Köndürgey olarnı körklüg ḳılġay ḫāllerini.

6 [8a1] Kigürgey olarnı uştmaḫḳa bildürdi (2) olarḳa.

7 Ey anlar kim taptılar eger (3) yārī bérse siz Tangrının dīniḳa yārī bérür sizke, üstüvār ḳılur [8b1] aḍaḳlarıngızını.

8 Anlar kim tandılar (2) helāklik olarḳa, yitürdi ᶜamellerini.

9 (3) Ol anlar kim taplamadılar anı kim indürdi Tangrı, [9a1] yoḳ ḳıldı ᶜamellerini.

10 Yorımaz- (2) -lar mu yer içinde baḳsalar (3) neçük boldı anlarning songı [9b1] olarda burun, helāklik kemişti Tangrı olar üze, (2) kāfirlerḳa aning mengizligler.

11 (3) Ol ol Tangrı anlarning dōstı, [10a1] taptılar kāfirlerḳa, dōst ermez (2) olarḳa.

12 Ol Tangrı ḳigrür anlarnı kim (3) taptılar, ḳıldılar eḍgülükler, [10b1] büstānlar kim aḳar aning altınında (2) arıḳlar, anlar kim tandılar (3) irinçlenürler yéyürler neçük kim yéyür [11a1] yılḳıla ve ot sıġıngu yer (2) olarḳa.

13 Neçe üküş uluşdın ol (3) ḳatıġraḳ küçün sening élingdin ol kim [11b1] çıḳardı séni. yoḳattımız olarnı pes (2) yārīçi yoḳ olarḳa.

14 Ol kişi erür belgülüg (3) nişān [üze] iḍisindin, ol kişi teg bezediler angar [12a1] ᶜamelining yawuzı, uḍtılar hevālarınga.

15 (2) Uştmaḫ meṣeli ol kim vaᶜde ḳılındı (3) saḳnuḳlar: aning içinde arıḳlar suwdın [12b1] yıḍıġ ermez, arıḳlar sütdin, (2) aḍnamaz aning mezesi, arıḳlar (3) ḫamrdın tatlıġ içgenlerke, arıḳlar [13a1] ᶜasel-i muṣaffādın yaᶜnī arıġdın, olarḳa (2) aning içinde ḳamuġ mivelerdin (3) hem yarlıḳamaḳ iḍilerindin, ol mengizlig kim ol [13b1] cāvidāne ot içre suwarlur (2) ḳaynar suw, kes kes ḳılur baġarsuḳlarını.

16 (3) Olardın ol kimerse ḳulaḳ tutar sangar, [14a1] ḳaçan kim çıḳsalar sening üsküngdin (2) ayurlar anlarḳa kim bérildi bilig: (3) né neng aydı emdi? Bu ögür [14b1] anlarḳa kim mühr urdı Tangrı köngülleri üze, (2) uḍtılar hevālarınga.

17 Anlar kim (3) köndiler, arturġay olarḳa könilik bérgey olarḳa [15a1] saḳınmaḳlarını.

18 Hiç baḳmazlar meger (2) ḳıyāmetḳa kelse olarḳa nāgāh, (3) rāstlıḳ üze keldi anıng belgüleri [15b1] olarḳa, ḳaçan kelse olarḳa olarnıng yādları?

19 (2) Bilgil ol Tangrı yoḳ meger tapunmaḳḳa sezā bir Tangrı, (3) yarlıḳatu ḳolġıl yazuḳlarıngnı mü'minler üçün [16a1] hem mü'minelerni, Tangrı bilür (2) yanışıngızlar[n]ı turġu yeringizler[n]i.

20 Ayurlar (3) anlar kim taptılar nelük indrülmez bir sūre [16b1] ḳaçan indrülse bir sūre üstüvār berk (2) yād ḳılınġa anıng içinde toḳuşmaḳ, körge sen (3) anlarnı köngülleri içre ig, baḳarlar [17a1] sanga ögi uççunmış kişi anıng üze (2) ölümdin, vāy anlarḳa.

21 Boyun sümek (3) hem eḍgü söz kerek erdi, ḳaçan berk bolsa [17b1] iş, eger rāst tursalar Tangrı fermānıḳa (2) bolġaytı yaḫşıraḳ olar.

22 Nek bolġay mu sizler (3) eger erklense sizler kim artaḳ iş ḳılsa sizler yer [18a1] içinde kesse sizler yaġuḳlarıngızını.

23 Bu ögür (2) anlarnı kim la'net ḳılmış turur Tangrı, saġır ḳıldı, ḳaraġu ḳıldı (3) közlerini.

24 Tedbir ḳılmazlar mu [18b1] Ḳur'ānnı azu köngüller üze anıng ḳufılları.

25 (2) Anlar kim yandılar arḳalarınga (3) belgürmişde kiḍin olarḳa köni yol [19a1] yek bezedi olarḳa ve zamān (2) bérdi olarḳa.

26 Ol ol turur kim aydılar anlarḳa kim (3) unamadılar anı kim ıḍtı Tangrı, boyun suġay-miz [19b1] ba'żı işler içinde, Tangrı bilür (2) olarnıng sırlarını.

27 Neteg bolġay ḥālleri ḳaçan öldürseler (3) ferişteler ururlar yüzlerini [20a1] hem songlarını.

28 Ol anlar (2) uḍtılar angar kim nā-ḫoşnūd ḳılġay Tangrı, (3) unamadılar anıng riżāsını, yoḳ ḳıldı [20b1] işlerini.

29 Azu saḳındılar mu anlar kim (2) köngülleri içre ig turur kim hergiz (3) çıḳarmaz Tangrı öçlerin.

30 [21a1] Eger tilese-miz körkitgey-miz sanga olarnı, uḳtung anlarnı (2) yüzleri nişānları birle, uḳup yime bilgey sen anlarnı söz (3) yoruḳı içinde, Tangrı bilür [21b1] 'amelleringizni.

31 Sınayur sizni ançaḳa tegi (2) bilginçe toḳuşġanlarnı sizdin (3) sergenler, sınayur ḫaberlering izni.

32 [22a1] Anlar kim tandılar hem yüz ewürdiler (2) Tangrı yolındın, bilāf ḳıldılar (3) yalavaçḳa belgürmişde kidin [22b1] olarḳa köni yol, hiç ziyān ḳılmaz Tangrıḳa nerse, (2) yoḳ ḳılur ᶜamellerini.

33 Ey (3) anlar kim taptılar boyun sung Tangrıḳa [23a1] hem boyun sung yalavaçḳa hem (2) artatmang ᶜamelleringizni.

34 (3) Anlar kim tandılar hem yüz ewürdiler [23b1] Tangrı yolındın yana öldiler (2) olar kāfirler turur, hergiz yarlıḳamaz Tangrı (3) olarnı.

35 Süstelmengler, oḳımanglar él- [24a1] -leşmek tapa, siz yüksekler siz, (2) Tangrı sizing birle hiç eksütmez (3) ᶜamelleringizni.

36 Bütünlükin yaḳın tiriglik [24b1] hem oyun yime efsūs turur, eger (2) bitse siz saḳınsa siz bérür sizke (3) terleringizni, tilemez sizde mālларıngıznı.

37 [25a1] Eger tilese sizlerde anı ḳatıġlıḳ ḳılsa sizke, (2) saranlıḳ ḳılur hem çıḳarur öçüngizni.

38 (3) Uş sizler bu ögür oḳınur sizler, hezine ḳılsa sizler [25b1] Tangrınıng yolı içinde, sizlerde ol saranlıḳ ḳılur (2) kim kim saranlıḳ ḳılsa bütünlükin saranlıḳ ḳılur (3) özindin, Tangrı mungsuz [26a1] sizler çıġayla, eger yüz ewürse siz (2) beḳşürgey boḍun sizde aḍrı (3) yana turmazlar sizing tegler.

37

48
SŪRETÜ'L-FETḤ

[26b1]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Her-āyine biz açtımız sening üçün, açmaḳ belgülüg.

2 [27a1] Yarlıḳamaḳ üçün sanga Tangrı ol kim öngdin keçti (2) yazuḳungdın ol kim songra yorıyur, tükel ḳılur niᶜmetini (3) sening üze, köndrür séni yolḳa [27b1] köni.

3 Yārī bérür sanga Tangrı (2) yārī bérmek ᶜazīz.

4 Ol Tangrı kim (3) indürdi amruşmaḳnı müᵓminler köngül- [28a1] -leri içinde artursun tép (2) īmānlarnı īmānlarınga, ol Tangrı[ḳa] (3) kök süleri hem yerlerning, [28b1] erür Tangrı bilgen bütün işlig.

5 (2) Kigürgü üçün müᵓminlerni hem müᵓminelerni (3) uçtmaḥlarḳa aḳar astında [29a1] arıḳlar, cāvidāneler anıng içinde, örtmek üçün (2) olardın yawuzlarını, erür ol (3) Tangrı üskinde uluġ ḳurtulmaḳ.

6 [29b1] Kınayur üçün iki yüzlüglerni iki yüzlüg uraġutlarnı, (2) ortaḳ ḳılıġlı erenler ortaḳ ḳılıġlı uraġutlar, (3) séziglileri Tangrıḳa yawuz sézig, [30a1] olar üze yawuz tezginç, Tangrı öwkesi vācib ḳıldı (2) olar üze, ḳarġadı olarnı, anuttı olarḳa (3) / üçün tamuġnı, yawuz yanġu yer turur ol.

7 [30b1] Tangrıḳa turur kökler süleri (2) hem yerning, erür Tangrı ᶜazïz (3) bütün işlig.

8 Biz ıdtımız séni [31a1] tanuḳ hem müjde bérigli, ḳorḳutġuçı.

9 (2) Bitse siz Tangrıḳa hem yalavaçınga (3) uluġ tutung anı hem aġırlang anı [31b1] yime anglanglar anı erte takı kéçe.

10 (2) Anlar kim beyᵓet ḳılurla sening birle, her-āyine ol (3) beyᵓet ḳılur Tangrı birle, Tangrının ḳudreti olar [32a1] eliglerinde, kim andı sısa her-āyine ol sır (2) öz özi üze yana kim vefā ḳılsa (3) anı kim ᶜahd ḳıldı anıng üze Tangrı birle, [32b1] bérür-miz anga yanut uluġ.

11 (2) Aytur sanga songra ḳalġanlar (3) ᶜArablardın: meşġūl ḳıldı bizni māllarımız [33a1] hem boḍnumız, yarlıḳatu ḳolġıl bizni, (2) ayurlar tilleri birle ol kim (3) yoḳ köngülleri içre, ayġıl: kim kim [33b1] erklig erür sizke Tangrıdın nerse eger tilese (2) sizke ḳor yas azu tilese sizke asıġ? (3) Kendü erür Tangrı anı kim ḳılur sizler, bilgen.

12 [34a1] Kend[ü] sézindingiz hergiz yanmaz tép (2) yalavaç hem müᵓminler (3) boḍunlarınga ulaşu, bezendi ol [34b1] köngülleringiz içre, sézindingiz yawuz sézinç, (2) erdingiz boḍun helāk.

13 Kim kim (3) bitmese Tangrıḳa hem yalavaçınga [35a1] biz anuttımız kāfirlerḳa köyrür ot.

14 (2) Tangrıḳa köklerning meliki hem yerlerning, (3) yarlıḳayur kimni tilese, ḳınayur [35b1] kimni tilese, erür Tangrı örtgen (2) yarlıḳaġan.

15 Terk bolġay kim ayġay song ḳalġanlar: (3) ḳaçan barsa siz ġanïmetler tapa [36a1] almaḳ üçün sizler anı: ḳoḍung bizke uḍalıng sizke, (2) tileyürler kim aḍnatsalar Tangrının (3) kelāmını, ayġıl: hergiz uḍmaz siz bizke, andaġuḳ [36b1] aydı Tangrı munda burun, munu ayurlar: (2) kend[ü] ḥased ḳılur siz bizke, kendü uḳmaz (3) erürler meger azḳına.

16 [37a1] Ayġıl kiḍin ḳalġanlarḳa ᶜArablardın: (2) ündenülür sizler boḍunḳa ḳatıġlıḳ (3) iḍileringe, toḳuşġay siz olar birle [37b1] azu boyun suġalar eger boyun susa-miz (2) bérür sizke Tangrı körklüg yanut, eger yüz ewürse siz neçük kim yüz ewürdingiz anda [38a1] burun, ḳınayur sizni ḳatıġ ḳın birle.

17 (2) Yoḳ ḳaraġu üze emgek (3) azu yoḳ aḥsaḳ üze emgek, [38b1] yoḳ emgek ıglig üze, kim kim (2) boyun susa Tangrıḳa hem yalavaçınga (3) kigrür anı būstānlarḳa aḳar astında [39a1] arıḳlar, kim yüz ewürse ḳınayur anı (2) açıġ ḳın birle.

18 Rāstlıḳ üze ḫoşnūd boldı Taŋrı (3) mü⁾minlerdin, ançada bey⁾et ḳıldılar seniŋ birle [39b1] yıġaç astında, bildi anı kim (2) köŋülleri içre turur, indürdi amrulmaḳını (3) olar üze, yanut bérdi olarḳa açmaḳ yaḳın.

19 [40a1] Ġanimetler üküş alurlar anı, (2) erür Taŋrı ᶜazīz bütün işlig.

20 (3) Vaᶜde ḳıldı sizke Taŋrı ġanimetler üküş [40b1] alur sizler anı, terkletti sizing üçün (2) bu, yıġdı boḍunnuŋ eliglerini (3) sizdin bolsun üçün belgü mü⁾minlerḳa [41a1] köndürmek üçün sizni yolḳa (2) köni.

21 Soŋra küçlüg (3) bolmaḍıŋız anıŋ üze, rātlıḳ üze bilgen turur [41b1] Taŋrı anı, erür Taŋrı ḳamuġ neng (2) üze küçlüg uġan turur.

22 Eger toḳuşsalar sizing birle (3) anlar kim tandılar ewürgeyler [42a1] arḳalarını yana bulmazlar dōst (2) ap yārīçi.

23 Taŋrınıŋ yolı ol kini (3) rāstlıḳ üze keçti anda burun bolmaġay kim [42b1] Taŋrınıng yolınga tegşürmek.

24 (2) Ol Taŋrı kim yıġdı eliglerini (3) sizdin, eliglerini olardın [43a1] Mekke ortasında, anda kiḍin (2) elig bérdi sizlerke olar üze, erür Taŋrı (3) anı kim ḳılur siz körügli.

25 Anlar kim [43b1] tandılar, yıġdılar sizni (2) mescid-i ḥarāmdın, ḳoyuŋızlarını tewengizlerni, (3) yıġmış erdiler tegmekdin orunlarınga [44a1] ve eger bolmasa mü⁾min erenler (2) mü⁾mine uraġutlar bilmegey erdingiz anlarnı kim erklegey siz olarnı, teggey sizke [44b1] olardın emgek bilgisizlikin (2) kigrür üçün Taŋrı raḥmeti içinge anı kim (3) tilese, eger aḍrılsalar erdi ḳınaġaytımız [45a1] anlarnı kim tandılar, olardın ḳın (2) açıtġan.

26 Ançada ḳıldı anlar kim tandılar (3) köŋülleri içre ḥamiyet / öwke, bilgsizlik [45b1] öwkesi, indürdi Taŋrı amrulmaḳını (2) yalavaçı üze hem mü⁾minler üze, (3) vācib ḳıldı anlarḳa saḳnuḳluḳ kelimesi, [46a1] erürler sezā angar anıng boḍnı, (2) erür Taŋrı ḳamuġ nengni bilgen.

27 (3) Rāstlıḳ üze rāstlıḳ ḳıldı Taŋrı yalavaçıŋga [46b1] tüşni, könilik birle kirür sizler (2) mescid-i ḥarāmḳa eger tilese Taŋrı (3) ḳorḳunçsuz yülütüglüler başlarıngızını [47a1] saçını ḳısḳa ḳılıġlılar, ḳorḳmaz sizler, (2) bilür ol kim bilmez sizler, (3) ḳıldı anda aḍın ol [47b1] açmaḳ yawuḳ.

28 Ol Taŋrı kim ıḍtı (2) yalavaçını könilik birle ḥaḳ dīn birle, (3) ẓāhir ḳılsa anı dīn üze ḳamuġı üze, [48a1] tap Taŋrı tanuḳ.

29 (2) Taŋrınıng yalavaçı (3) anlar kim anıng birle [ḳatıġraḳ turur] kāfirler [48b1] üze, raḥimler olar ara, körer sen olarnı (2) rükūᶜ ḳılġanlar secde ḳılıġlılar, tileyürler artmaḳ (3) Taŋrıdın hem ḫoşnūdluḳ, anlarnıng nişānları [49a1] yüzleri içre secde eşeridin, (2) ol meşelleri Tevrīt içinde, (3) ṣıfatları İncīl içinde ekin teg [49b1] çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı, yoġun boldı (2) köni turdı öz butası üze, ḫoş kelir (3) tarıġçılarḳa, öwke kelgü üçün olar birle kāfirlerḳa [50a1] vaᶜde ḳıldı Taŋrı

anlarḳa kim taptılar (2) hem ḳıldılar eḍgülükler, olardın (3) yarlıḳamaḳ hem uluġ yanut[164].

37

49
SŪRETÜ'L-ḤUCURĀT

1 [53a1] Ey ol kimerseler kim kirtgündiler, [53b1] ilgerü keçmenglér Tangrı (2) taḳı yalawaçı önginde taḳı ḳorḳung Tangrıdın (3) kim bütünlükin Tangrı eşitgen bilgen érür.

2 Ey [54a1] ol kimerseler kim büttiler, kötürmeng (2) ünleringizni yalawaç ünindin (3) üstün, ḳıġırmang çaḳırmang anga [54b1] sözledükde örleyü sözler teg bir ançangız (2) bir ançaḳa kim yoḳalur işingizler, (3) sizler bilmes sizler.

3 [55a1] Bütünlükin anlar kim amuturlar ünlerin (2) Tangrının yalawaçı ḳatında, olar tururlar (3) kim olar bezedi / arıttı Tangrı köngüllerini [55b1] saḳnuḳluḳḳa, anlarḳa ol yarlıḳamaḳ (2) taḳı teri uluġ.

4 Bütünlü[ki]n anlar kim (3) ündeyürler séni kiçig éwler artındın [56a1] üküşrekleri anlarning uḳmaslar usları yoḳ.

5 (2) Taḳı eger anlar serdiler érse (3) ançaḳa tegi kim çıḳġınça anlarning tapa, bolġay érdi [56b1] eḍgülük anlarḳa taḳı Tangrı yazuḳ örtgen (2) yarlıḳaġan ol.

6 Ey anlar kim (3) kirtgündiler apang kelse silerke [57a1] bulġanuḳ söz / sav birle (2) amulluḳ ḳılınglar kim tegmeng ésizlikin (3) bir ögürke bilmedin belgüsüzlükün, [57b1] bolġay siler ḳılışınġızlar (2) üze öknüglüler.

7 (3) Yana bilingler kim silerning içre turur [58a1] Tangrının yalawaçı, eger (2) üküş işler içinde helāḳ bolur siler, (3) Tangrı sewdürdi sizke [58b1] kirtgünmeki taḳı bezedi anı köngülüngiz içinde taḳı yigrentürdi (2) silerke Tangrını barlamamaḳnı taḳı yarlıġdın çıḳmaḳnı (3) taḳı ᶜāsi bolmaḳnı, anlar ol olar köniler.

8 [59a1] Artuḳluḳ Tangrıdın taḳı niᶜmet taḳı Tangrı (2) bilgen turur köni işlig.

9 Taḳı eger iki ögür (3) kirtgüngenlerdin öldürüşseler [59b1] yaraşturunglar ol iki ara, eger yolsuzluḳ ḳılsa (2) ol ikide biri taḳı biri üze (3) toḳşunglar ol kim yaġılıḳ ḳılur ḳaçan [60a1] yanġınça Tangrının fermānınga, eger yansa (2) yaraşturunglar ol iki ara könilik bile (3) dād béringler, Ol Tangrı sewer [60b1] könilik ḳılġanlarnı.

10 Bütünlükin müᵓminler (2) ḳadaşlar, yaraşturunglar ḳadaşlarıngız arasını, (3) ḳorḳunglar Tangrıda, bolġay kim raḥm ḳılġay.

---

[164] 50b ve 52a arasındaki iki sayfa boş ve iki sayfada da tezhip var.

11 [61a1] Ey anlar kim taptılar füsūs tutmasun (2) boḍun boḍundın, bolġay kim bolsalar (3) yaḫşı olardın ap uraġutlar uraġutlardın [61b1] bolġay [kim] bolsalar yaḫşı olardın, (2) til étmengler bir ikindike, (3) ündemengler at yawuzı bile, néme yawuz [62a1] füsūḳ at imānda kiḍin, kim kim (2) yanmasa olar anlar ẓālimler.

12 (3) Ey anlar kim taptılar, sınġardın turunġlar [62b1] üküş sézigdin, amarı sézig (2) yazuḳ, üşmengler (3) ġıybet ḳılmasun amarıngız amarını, [63a1] sewer mü sizde biringiz yése ḳadaşının etini (2) murdār, taplamaz sizler anı, (3) ḳorḳunglar Tangrıda, ol Tangrı tevbe ḳabūl ḳılġan [63b1] yarlıḳaġan,

13 Ey boḍun, biz (2) törüttimiz sizni erkekdin hem tişidin (3) taḳı ḳıldımız sizlerni ögürler uġuşlar [64a1] bilişingler tép, bütünlükin kerāmetlıġrakıngız (2) Tangrı üskinde saḳnuḳrakıngız, ol Tangrı bilgen (3) taḳı āgāh.

14 Aydı ᶜArablar: büttümiz, [64b1] ayġıl: bitmedingizler, ançası bar ayınglar: (2) boyun sudumız, taḳı kirmedi imānḳa, (3) köngülleringiz içinge, eger boyun susa siler Tangrıḳa [65a1] hem yalavaçınga, eksütmez sizke (2) ᶜamelleringizdin nerse, ol Tangrı örtgen (3) yarlıḳaġan.

15 Bütünlükin müᵓminler anlar kim [65b1] taptılar Tangrıḳa hem yalavaçınga yana şek (2) bolmadılar, ḳatlandılar mālları birle (3) hem tenleri birle Tangrı yolı içinde, [66a1] olar anlar könike tapuġlılar.

16 (2) Ayġıl: ögretür mü siz Tangrıḳa dininġizni? (3) Ol Allāh / Tangrı bilür ol kim kökler içinde [66b1] ol kim yer içinde, Ol Tangrı ḳamuġnı (2) bilgen.

17 Minnet ḳılurlar sening üze müsülmān bolsalar, (3) ayġıl: minnet ḳılmang mening üze islāmungızını, [67a1] kendü Tangrı minnet ḳılur sizing üze (2) köndürdi imānḳa eger çın (3) erse sizler.

18 Ol Tangrı bilür örtügli [67b1] köklerni hem yerlerni, Ol Tangrı (2) körgen né kim ḳılsa sizler.

37

50
SŪRETÜ ḲĀF

[68a1]

Tangrı atı birle rūzi bérgen yarlıḳaġlı.

1 (2) Ḳāf taġı yana ajun tegreki and, Ḳurᵓān ḥaḳḳı uluġ.

2 Kendü (3) tangladılar, keldi olarḳa ḳorḳutġuçı [68b1] olardın, aydı kāfirler: néerse turur (2) tang.

3 Biz mü ölse-miz bolsa-miz (3) topraḳ, ol yanmaḳ ıraḳ.

4 Çın-oḳ [69a1] [bildimiz anı kim eksütür yer olardın], (2) bizing üskümizde bitig küḍezgen.

5 (3) Kendü yalġan tuttılar könini ḳaçan [69b1] keldi erse olarḳa, olar ḳatış ḳarış iş içinde olar.

6 (2) Baḳmazlar mu kökke üstünlerinde (3) neçük binā ḳıldımız anı taḳı bezedimiz anı, [70a1] yoḳ angar hiç açuḳluḳ.

7 Yerni (2) kerdimiz anı kemiştimiz aning içinde (3) basruḳlarnı, ündürdümiz aning içinde ḳamuġ [70b1] cüftdin körklüg.

8 Körgü hem pend (2) ḳamuġ yıġıġlı ḳulḳa.

9 İndürdümiz (3) kökdin suwnı berekātlıġ [71a1] ündürdümiz aning birle büstānlarnı, bıçġu (2) ewünni.

10 Ḫurmā yıġaçını uzunlar, (3) angar mïve ükülmiş.

11 Rūzï [71b1] ḳullarḳa, tirgüzdimiz aning birle (2) ölüg kendni, mundaġuḳ çıḳmaḳ.

12 Yalġan tuttı (3) olarda burun Nūḥ ḳavmi taḳı yārānları, [72a1] ol ve Ṣāliḥ ḳavm[i].

13 ᶜĀd ḳavmi taḳı ol kāfir (2) ḳadaşları Lūṭ.

14 Bök iḍi- (3) -leri, Tübbaᶜ boḍnı, ḳamuġ yalġan tuttı [72b1] yalawaçlarnı, sezā boldı mening vaᶜïdim.

15 Ardımız mu (2) evvel törütmek birle, kendü anlar sézig içinde (3) yangı törütmekdin.

16 Çın-oḳ törüttimiz [73a1] ādemïni, bilür-miz né tüşürür anga (2) et-özi, biz yaḳınmiz angar (3) emgen tamurdın.

17 Ançada tutar [73b1] iki tutuġlı, ongdın yaᶜnï saġ (2) soldın olduruġlı.

18 Sözlemez (3) bir söz meger aning üskinde küḍezgen anuḳ.

19 [74a1] Keldi ölüm ḳatıġlıḳı / esrüklüki (2) köni ol, ermez sen kim andın (3) ḳaçar sen.

20 Ürlür borġu içinde ol [74b1] vaᶜïd küni.

21 Kelür ḳamuġ et-öz (2) aning birle sürgüçi hem tanuḳ.

22 Érür sen ġaflet içinde mundın, açġay-miz séndin (3) örtügüngni, sening közüng bu kün yiti.

23 [75a1] Aydı anıŋ éşi: bu ol kim seniŋ üskünge (2) anuḳ.

24 Kemişiŋler ol ikini tamuġḳa ḳamuġ (3) nü-sipās muḫālif.

25 Yıġḳan ḫayrını, [75b1] teŋde keçgen şeklig.

26 Ol kim ḳıldı (2) Taŋrı birle aḍın ilāh, atıŋlar köni (3) ḳatıġ ḳın içiŋge.

27 Ayġay anıŋ éşi: [76a1] iḍimiz, yolsuz ḳılmadım anı, ançası bar (2) erdi yolsuzluḳ içinde ıraḳ.

28 (3) Ayġay: ḫuşūmet ḳılmaŋ meniŋ üskümde, çın-oḳ [76b1] ilgerü iḍdım sizke vaᶜidni.

29 (2) Aḍnalmaz aytuġ meniŋ üskümde, ermez men (3) küç ḳılġuçı ḳullarḳa.

30 Ol kün [77a1] ayġay tamuġḳa: nek tolandıŋ mu? (2) Ayġay nek ziyādedin.

31 (3) Yaġutuldı uştmaḫ muttaḳılarḳa, [77b1] ıraḳ ermez.

32 Bu ol kim vaᶜde ḳılnur siz (2) ḳamuġ yanġan küḍezgenni.

33 (3) Kim ḳorḳsa Taŋrıdın ġaybun [78a1] keldi ḳamuġ yanġan köŋgülni.

34 Kigürüŋler (2) selām birle, ol ḫulūd küni.

35 (3) Olarḳa né tileseler anıŋ içinde [78b1] biziŋ üskümizde ziyāde.

36 Neçe yoḳattımız (2) olarda burun ḳarndın, olar ḳavïraḳ (3) olardın tutmaḳın, kezdiler [79a1] kendler içinde, nek bar mu ḳorḳınçu?

37 (2) Bütün anıŋ içinde pend (3) ol kişike bolsa, aŋgar köŋgül azu kemişse [79b1] ḳulaḳ tuttı, ol ḫālde tanuḳ bolsa.

38 Çın-oḳ (2) töröttümiz köklerni yerlerni (3) ol iki ara altı kün içinde, [80a1] tegmedi bizke armaḳdın.

39 (2) Sergil anıŋ üze, ayurlar: (3) tesbïḥ ayġıl iḍiŋge, şükr aymaḳ birle aşnu [80b1] kün tuġmazda hem burun (2) batmazdın.

40 Hem tünle (3) tesbïḥ ḳılġıl aŋgar hem secde soŋlarında.

41 [81a1] Ḳulaḳ tutġıl ol kün ündeyür ündegüçi (2) yaḳın yerdin yawuḳ.

42 Ol kün (3) eşitgeyler şayḫanı sezāsınça, [81b1] ol çıḳmaḳ küni.

43 Biz (2) tirgüzür-miz hem öldrür-miz hem bizke (3) yanış.

44 Ol kün yarılur yer [82a1] olarda terkin, ol térmek (2) biziŋ üze āsān.

45 Biz bilür-miz (3) né ayurlar ermez sen anlar üze [82b1] küçegüçi, pend bérgil Ḳur'ān birle kim (2) ḳorḳar erse mening vaᶜidim.

37

51
SŪRETÜ'Ẕ-ẔĀRİYĀT

[83a1]

Tanḡrı atı birle rüzî bérgen yarlıḳaġan.

1 (2) Ol esgen esin ḥaḳḳı ol yüklüg bulıt ḥaḳḳı.

2 (3) Anġ ve aġır yük.

3 Ol terk yorıġlı kemiler ḥaḳḳı.

4 [83b1] Ol iş sürügli ferişteler ḥaḳḳı.

5 Bütünlükin vaᶜde ḳılnur siz (2) köni.

6 Bütün ed-dîn toḳsuġlı.

7 (3) Kök ḥaḳḳı üküş yolluġ.

8 Her-äyine siz [84a1] bir fısḳ ḳavl içinde siz.

9 Yandrulur siz (2) andın kim yandurdı erse.

10 Laᶜnet ḳılındı yalġan ḳılġuçılar.

11 (3) Anlar kim olar osallıḳ içinde ġāfiller.

12 [84b1] Sorarlar ḳaçan ol cezā küni.

13 (2) Ol kün anlar ot üze kökreyürler.

14 (3) Tatınġlar ḳınınġızını bu ol kim [85a1] erdinġiz anġa éweklik ḳılġanlar.

15 (2) Her-äyine muttaḳîlar uştmaḥlar içinde (3) yerler içinde.

16 Alıġlılar ol kim bérdi olarḳa [85b1] iḳileri, olar erdiler anda burun (2) eḍgülük etgenler.

17 Erdiler (3) tünnüng azında ol kim yatur érdiler.

18 [86a1] Seḫerlerde olar yarlıḳatu ḳolarlar.

19 (2) Mālları içinde ḫaḳ térür erdiler tilegüçike (3) rüz[ī]süzke.

20 Yer içinde belgüler [86b1] şeksizlerke.

21 Özleriñgiz içinde (2) körmez mü sizler?

22 Kök içinde (3) rūzīñgiz ol kim vaᶜde ḳılınur sizler.

23 [87a1] Yer kök iḍisi tuta and ol rūzī (2) rāst anıñg meñgizlig kim sözleyür sizler.

24 (3) Nek keldi mü sanga İbrāhīmnüñg ḳonuḳı sözi [87b1] aġırlanmışlar?

25 Ançada kirdiler (2) anıñg üze, aydılar selām (3) aydı selām ḳorḳunçluġ boḍunlar.

26 [88a1] Emitti boḍnıḳa keldürdi buzaġu (2) semüz.

27 Yaġuttı anı, olarḳa aydı: (3) yémez mü sizler?

28 Kizledi olardın [88b1] ḳorḳunç, aydılar: ḳorḳmaġıl müjde bérdiler anga (2) bilgen oġlan birle.

29 Utru keldi uraġut (3) çıḳrıḳ birle urdı yüzini, [89a1] aydı: ḳurtġa ḳısır tügün.

30 (2) Aydılar: andaġuḳ, aydı: seniñg iḍiñg (3) her-āyine Ol bütün işlig bilgen[165].

38

58
SŪRETÜ'L-MÜCĀDELE

1 [1a1] Rāstlıḳ üze eşitti Tangrı ol tişiniñg sözin [1b1] tartışur seniñg birle cüfti (2) éşi içinde, ınçıḳlanur (3) Tangrıḳa, Ol Tangrı eşitür [2a1] sizing sözleşmekleringizni, (2) Tangrı eşitgen körgen.

2 (3) Anlar kim ẓihār andı içerler [2b1] sizdin, uraġutlarındın (2) ermezler olarnıng anaları, (3) anaları ermez olar [3a1] meger ol uraġutlar tuġurdı olarnı, (2) olar ayurlar (3) yawuzraḳ [3b1] aymaḳdın hem yalġan, (2) Ol Tangrı keçürgen turur (3) yarlıḳaġan ol.

3 [4a1] Anlar kim ẓihār andı içerler (2) uraġutlarındın yana yanarlar (3) angar kim aydılar: ḳarabaş āzād ḳılġu kerek [4b1] yaḳmazda aşnu, ol (2) pend bérlür sizler anıng birle, Ol Tangrı anı kim (3) ḳılur siz bilgen turur.

4 Kim kim ...[166]

---

165 37. cilt 51:30'da tamamlanmış ve 38. cilt 58:1'den başlamıştır.

9 [Ey anlar kim] [5a1] taptılar, ḳaçan rāz aysa sizler bir ikindi birle (2) rāz aymaŋ yazuḳ birle, ḥaddin keçmek birle, (3) resūlḳa ḫilāf ḳılmaḳ birle, [5b1] rāz aytıŋ edgülük birle taḳı saḳnuḳluḳ birle, (2) ḳorḳunglar Taŋrıda ol kim aŋar (3) térlür sizler.

10 Bütünlükin rāz aymaḳ [6a1] yekdin turur, ḳadġurtmaḳ üçün (2) anlarnı kim taptılar, ermez olarḳa ziyān ḳılġuçı (3) nerse meger Taŋrınıŋ yarlıġı birle, [6b1] Taŋrı üze tevekkül ḳılıng-a mü'minler.

11 (2) Ey anlar kim taptılar, ḳaçan (3) ayılsa sizke kéŋrü olturuŋ olturġu yerlerde, [7a1] kéŋrü ḳılıng orunnı yā kéŋütgey Taŋrı sizlerke (2) ḳaçan ayılsa: yoḳaru olturuŋ, yoḳaru olturunglar, (3) kötürgey Taŋrı anlarḳa kim taptılar [7b1] sizdin, anlarḳa kim bérildiler bilig (2) derecāt, Ol Taŋrı anı kim ḳılur sizler (3) bilgen ol.

12 Ey anlar kim taptuŋız, [8a1] ḳaçan rāz aysa sizler yalavaç birle (2) ilgerü ıdıŋ rāzlarıŋızda burun (3) ṣadaḳa, ol yaḫşı sizke [8b1] arıġraḳ, eger bulmasa sizler (2) Ol Taŋrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

13 (3) Ḳorḳar mu sizler kim öŋ ıdsa sizler öz [9a1] rāzlarıŋızda burun ṣadaḳalar, (2) ḳaçan ḳılmadıŋız erse tevbe béŋrdi Taŋrı (3) sizlerke, aḍaḳın tutuŋlar namāzını, [9b1] béringler zekātnı, boyun sunglar Taŋrıḳa (2) hem yalavaçıŋa Taŋrı bilgen ol anı kim ḳılur sizler.

14 (3) Baḳmaz mu sen anlarḳa kim [10a1] dōstluḳ tuttılar bir ögür birle kim öwkelig boldı Taŋrı (2) olar üze,, ermez olar sizdin siz me (3) olardın, andıḳarlar [10b1] yalġanlıḳ üze olar bilürler.

15 (2) Anuttı Taŋrı ola üçün ḳın (3) ḳatıġ, olar kim yawuz [11a1] ḳılur erdiler.

16 Ḳıldılar (2) andlarını ḳalḳan, yüz evürdiler (3) Taŋrınıŋ yolından, olarḳa turur [11b1] ḫ'ārlaġan ḳın.

17 Hem asıġ ḳılmaz (2) olardın mālları hem (3) ᶜayālları Taŋrıdın nerse, [12a1] olar tamuġ iḍile[r]i tururlar (2) anıŋ içinde cāvidāneler.

18 (3) Ol kün ḳoparur olarnı Taŋrı, ḳamuġnı [12b1] andıḳarlar aŋar, neçük kim andıḳarlar (2) sizke, séznürler olar nerse (3) üze, bilgil olar olar yalġançılar turur.

19 [13a1] Elig buldı anlar üze yek, (2) unıtturdı olarḳa Taŋrınıŋ yādını, (3) olar turur yek süsi, [13b1] bilgil yek süsi (2) olar ziyānlıġlar ol.

20 Anlar kim (3) ḫilāf ḳılurlar Taŋrıḳa hem yalavaçıŋa [14a1] anlar bolġaylar ḫ'ārluḳ içinde.

21 Bitidi (2) Taŋrı: ġalebe ḳılġay men men hem meniŋ yalavaçlarım. (3) Ol Taŋrı küçlüg küsüş turur.

---

166 5a'da 58:9. ayete atlanmış.

22 [14b1] Bulmaz sen bir ögürni kim tapḳalar Taŋrıḳa (2) hem soŋ künke, ölüm tutarlar (3) kim ḫilāf ḳılsa Taŋrıḳa yime yalavaçınga, [15a1] neçeme boḳdılar ataları, er oġlanları (2) azu ḳadaşları azu uġuşları (3) olar, bitidi Taŋrı köŋülleri içinde [15b1] imānnı, ḳavi ḳıldı olarnı rūḥ birle, andın (2) kigrür ölümde uştmaḫlarḳa, aḳar (3) aning astında arıḳlar, mengü ḳalıġlılar [16a1] aning içinde ḫoşnūd érür Taŋrı olardın (2) ḫoşnūd bolurlar andın, olar (3) Taŋrınıng süsi, bilgil bütünlükin Taŋrınıng süsi olar ḳurtu[lu]ġlılar.

38

59
SŪRETÜ'L-ḤAŞR

[16b1]

Başladım Taŋrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Tesbiḥ aydı Ol Taŋrıḳa né kim yéti ḳat kök içinde [17a1] ol kim yerler içinde, ol miṣl yoḳ (2) bütün işlig.

2 Ol turur kim çıḳardı (3) anlarnı kim tandılar bitig iḍilerindin [17b1] kendü sarāylarındın ilk ḳopmaḳḳa, sézinmediŋiz kim (2) çıḳġaylar tép, sézindi olar[167] (3) yıġıġlı olarnı[ng] ḫiṣārları Taŋrıdın, keldi olarḳa iḍi ḳınu [18a1] andın kim saḳınmadılar (2) yime kemişti köŋülleri içre ḳorḳunçnı, (3) buzarlar erdi éwlerini öz eligleri birle, [18b1] mü⁵minler eligleri birle, ᶜibret alınglar (2) ey közlüġler iḍisi.

3 Eger (3) bitimiş erse Taŋrı olar üze āvārelıḳnı [19a1] ḳınattı olarnı dünyā içre, olarḳa (2) āḫiret içinde ot ḳını.

4 (3) Ol olar ḫilāf ḳıldılar Taŋrıḳa [19b1] aning yalavaçınga, kim ḫilāf ḳılsa Taŋrıḳa (2) ol Taŋrı ḳatıġ ḳınlıġ turur.

5 (3) Keşmediŋiz ḫurmā tüplerini [20a1] azu ḳoḍtıŋızlar anı aḍaḳın (2) yıldızları üze Taŋrınıng yarlıġı birle (3) rüsvā ḳılmaḳ üçün fāsıḳlarnı.

6 Ol kim [20b1] yandurdı Taŋrı yalavaçı üze olardın (2) sekirtmediŋizler aning üze aṭlardın, (3) téwe ermez, ançası bar iḍi [21a1] gümārla[r] yalavaçlarını kimnüŋ üze tilese, (2) Taŋrı ḳamuġ neng üze uġan turur.

7 (3) Anı kim yandurdı Taŋrı yalavaçı üze [21b1] uluş boḍunlarındın iḍike ol hem yalavaçḳa (2) hem yaġuḳlarḳa hem yetimlerke, (3) çıġaylarḳa, yol oġlınga, [22a1] bolmasun tezginmek baylar ara (2) sizdin, né kim keldürse sizke yalavaç (3) tutung anı, né kim yıġsa sizke [22b1] andın yıġılıŋglar, ḳorḳunçlar Taŋrıda (2) Ol Taŋrı ḳatıġ ḳınlıġ turur.

---

167 m: *olarnı*.

8 (3) Ol çıġaylarḳa kim ewlerindin aḏrılġan tururlar anlar kim çıḳarıldılar [23a1] sarāylarındın hem tawarlarındın, tileyürler (2) faẓl Tangrıdın ḫoşnüdluḳ, (3) yārī bérürler Tangrıḳa öngrü hem yalavaçınga, [23b1] olar köniler turur.

9 (2) Anlar kim peẓirlediler sarāynı ve īmānnı (3) olarda öngdin sewerler anı kim kesilse éwi barḳındın ...[168]

10 [24a1] Anlar kim keldiler olarda kiḏin (2) ayurlar: ey iḏimiz, yarlıḳaġıl bizni (3) hem ḳadaşlarımızını anlar kim üstendiler bizke [24b1] īmān birle, ḳılmaġıl (2) köngülleri içre ḫıyānet anlarḳa kim taptılar, (3) ey iḏimiz sen ked raḥim sen.

11 [15a1] Baḳmaz mu sen anlarḳa kim iki yüzlüglük ḳıldılar, (2) ayurlar ḳadaşlarınga anlar kim (3) tandılar bitig boḏnındın eger [25a1] çıḳarılsangız çıḳġaymiz oḳ sizing birle, (2) boyun sumaġay-miz sizing içingizde[169] kimerseke hemişe / ulaşu, (3) eger toḳuşsangız yārī bérgey-miz sizke, [26a1] Tangrı tanuḳluḳ bérür olar yalgançılar turur.

12 (2) Eger çıḳarılsalar çıḳmazlar (3) olar birle, eger toḳuşsalar[170] olar [26b1] yārī bérmezler olarḳa, eger yārī bérseler (2) ewrerler arḳaların yana yārī bérilmezler.

13 (3) Sizlerke ḳatıġraḳ ḳorḳunç [27a1] olarning köngülleri içinde Tangrıdın, ol (2) anlar bir ögür turur kim uḳmazlar.

14 (3) Toḳuşmazlar sizing birle ḳamuġ [27b1] meger uluślar içinde berk ḳılmış azu (2) tamlar arḳasında, toḳışları olar ara (3) ḳatıġ, séznür sen olarnı ḳamuġ bir yerde, [28a1] köngülleri aḏın aḏın ol, ol olar (2) bir boḏun tururla ḫıredleri yoḳ.

15 Anlar mengizlig (3) olarda burun yaḳın [28b1] tattılar işlerining ḳatıġlıḳını, olarḳa turur (2) açıtġan ḳın.

16 Yeḳ mengizlig (3) ançada aydı ādemiḳa: tanġıl. Ḳaçan [29a1] tandı erse aydı: men bizār men séndin, (2) men ḳorḳar men Tangrıdın kim ajunluġlar iḏisi turur.

17 (3) Boldı ol ikining songı, ol iki [29b1] ot içinde cāvidāne ol iki anıng içinde, (2) ol ẓālimlerning yanutı turur.

18 (3) Ey anlar kim taptılar ḳorḳunglar Tangrıda, [30a1] körsün-e et-özni né kim ilgerü ıḏtı (2) yarınḳa, ḳorḳunglar Tangrıda ol Tangrı (3) bilgen né kim ḳılur sizler.

19 [30b1] Bolmanglar anlar teg kim unıttılar iḏini, (2) unıtturdı anlarḳa et-özleri, olar (3) tururlar Tangrı fermānından çıḳġanlar.

20 Berāber bolmaz ...[171]

---

168 24a'da 59:9. ayet tamamlanmadan 10. ayete atlanmış.

169 m: *içinde*.

170 m: *toḳuşsarlar*.

171 31a'da 59:21. ayetin sonlarına atlanmış.

21 ... [31a1] boḍunḳa bolġay kim anlar saḳınġaylar.

22 (2) Ol turur Taṅrı kim yoḳ Taṅrı anıṅda öṅdin meger ol (3) bilgen örtüglüġni yime açuḳluḳnı, [31b1] ol turur üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

23 Ol turur Taṅrı (2) kim yoḳ anda aḍın Taṅrı meger ol erklig, (3) arıġ, esenlik bérgen, imin ḳılġan, [32a1] räst tanuḳ, miṣl yoḳ, ᶜaybsuz, uluġ, (2) arıġ Taṅrı andın kim ortaḳ ḳatarlar.

24 (3) Ol Taṅrı törütgen, yaratġan, [32b1] şüret ḳılġan, aṅgar turur körklüg atlar, (2) arıġ ayur angar ol kim kökler içinde (3) azu yer içinde, ol turur miṣl yoḳ bütün işlig.

38 60 SÜRETÜ'L-MÜMTEḤİNE

[33a1] Başladım Taṅrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Ey anlar kim taptılar tutmaṅlar [33b1] meniṅ yaġımnı yime sizíṅ yaġıṅgızını dōstlar, (2) kemşür sizler olar birle dōstluḳnı, (3) çın-oḳ tandılar aṅgar kim keldi sizke çın- [34a1] -lıḳdın, çıḳarurlar yalavaçnı (2) hem sizni, anıṅ üçün [kim] tapsa sizler Taṅrıḳa, (3) iḍingiz eger andaġ erse kim çıḳtıṅgızlar erse [34b1] toḳış üçün meniṅ yolumda tilemek üçün (2) meniṅ ḫoşnūdluḳumnı yaşrur siz olarḳa dōstluḳnı, (3) men bilür men anı kim kizler sizler anı kim [35a1] āşkāre ḳılur siz, kim ḳılsa anı sizdin (2) rāstlıḳ üze yitürdi köni yolnı.

2 (3) Eger bulsalar sizni bolurlar sizke [35b1] düşmanlar, uzaturlar sizíṅ tapa eliglerini (2) hem tillerini yawuzluḳḳa, sewerler (3) eger tansa siz.

3 Hiç asıġ ḳılmaz sizke [36a1] yaġuḳlarıṅgız yime oġlanlarıṅgız (2) ḳıyāmet küninde yaᶜni ḳopmaḳ küni, aḍ[r]ar (3) sizing ara Ol Taṅrı anı kim ḳılur siz, körgen turur.

4 [36b1] Rāstlıḳ üze erdi sizlerke barış körklüg (2) İbrāhīm içre, anlar kim aníṅ birle (3) ḳaçan aydılar boḍunlarıṅa: biz bīzārlar-miz ...[172]

11 ... [37a1] anıṅ teg hezíne ḳıldılar, ḳorḳuṅlar Taṅrıda (2) ol kim sizler aṅgar bitgenler siz.

12 (3) Ey peyġāmber ḳaça[n] kelseler saṅga tapmış ḳunçuylar, [37b1] beyᵓet kılsalar sening birle ortaḳ ḳatmaḳları üze (2) Taṅrıḳa néerseni yime oġrılıḳ ḳılmaġaylar (3) ve zinā ḳılmaġaylar, öldürmegeyler ᶜayāllarını [38a1] yime keldürmegeyler yalġan söz kim ḳoşsalar anı (2) eligleri ara aḍaḳları ara, (3) ḫilāf ḳılmaġaylar saṅga eḍgülük

172 60:4. ayet tamamlanmadan 37a'da 60:11. ayetin ortalarına atlanmış.

içre, [38b1] bey^{c}et ḳılġıl olar birle yime yarlıḳatu ḳolġıl (2) olarnı Tañrıdın kim iḍi yarlıḳaġan (3) ulaşu yarlıḳaġan.

13 Ey anlar kim taptılar [39a1] dōst tutmañlar ol ögürni kim ökwkelendi Tañrı (2) anlarnıñ üze, rāstlıḳ üze nevmid boldılar āḫiretdin (3) neteg kim nevmid boldılar kāfirler ol gür iḍilerindin.

38

61
SŪRETÜ'Ṣ-ṢAFF

[39b1]

Başladım Tañrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Arıġlıḳ birle yād ḳılġıl Tañrını anı kim kökler içinde [40a1] ve anı kim yerler içinde turur, ol turur küsüş (2) bütün işlig.

2 Ey anlar kim taptılar (3) nelük ayur sizler anı kim ḳılmas sizler?

3 [40b1] Uluġ boldı düşmanlıḳ birle Tañrı üskinde kim (2) aysa sizler anı kim ḳılmaz sizler.

4 (3) Ol Tañrı sewer anlarnı toḳşurlar [41a1] anıñ yolı içinde ṣaf tutup, ançaḳlı olar (2) tam teg berk soḳuşmış.

5 Ḳaçan (3) aydı erse Mūsā boḍnıḳa: ey [41b1] boḍnum, nelük emgetür siz méni, rāstlıḳ üze (2) bilür sizler men Tañrınıñ yalavaçı men, (3) sizing tapa ḳıştılar erse ḳışturdı Tañrı [42a1] köngüllerini, Ol Tañrı yol körsetmez (2) bu fāsıḳ boḍunlarḳa.

6 Ançada aydı (3) Meryem oġlı ^{c}Īsā: ey Beni İsrā'īl oġlanları [42b1] men Tañrınıñ yalavaçı men sizing tapa, çın tutuġlı (2) anı kim mening üskümde erdi Müşā kitābından, (3) sewünç bérigli yalavaç üçün kim kelir [43a1] ménde kiḍin anıng atı Aḥmed, (2) ḳaçan keldi erse anlarḳa belgülüg nişānlar birle (3) aydılar: bu belgülüg cādū turur.

7 [43b1] Kim ol küç tegürgenrek andın kim ḳoşar [2] Tañrı üze yalġannı, ol (3) indenlür müsülmānlıḳ tapa yime Tañrı [44a1] körsetmez köni yolnı bu küç ḳılığlı boḍunlarḳa.

8 (2) Tilerler kim öçürseler Tañrı nūrını (3) aġızları birle, Tañrı tükel ḳılġan turur Tañrı nūrını [44b1] neçeme unamasa kāfirler.

9 (2) Ol ol turur kim ıḍtı yalavaçını (3) köni yol birle, çın din birle ẓāhir ḳılmaḳ üçün [45a1] ḳamuġ dinler üze, neçeme (2) unamasalar ortaḳ ḳatıġlılar.

10 Ey anlar kim (3) taptılar nek yol körgüzeyin mü sizke satıġçılıḳ üze kim [45b1] ḳurtġarur sizlerni ol aġrıġlıḳ ḳındın.

11 (2) Tapunglar Tangrıka yime yalavaçınga (3) tokşunglar Tangrı yolı içre [46a1] tawarlarıngız birle yime et-özleringiz birle, (2) ol eḏgürek sizlerke eger bilür (3) ersengiz sizler.

12 Yarlıḳagay sizni yazuḳlarıngızdın, [46b1] kigrür sizlerni büstänlarḳa akar (2) anıng altınından arıḳlar yime orunları (3) ḫoş turgu büstänları içre, [47a1] ol uluġ ḳurtulmaḳ.

13 (2) Öngin kim sewer sizler anı, yārī (3) Tangrıdın açuḳluḳ yaḳın, müjde bergil [47b1] mü'minlerḳa.

14 Ey anlar kim (2) büttiler, bolunglar Tangrınıng yārīçileri (3) neteg kim aydı 'Īsā Meryem oġlı [48a1] öz éşleringe: kim ol yārīçiler manga (2) Tangrı birle, aydılar 'Īsā éşleri: (3) biz-miz yārīçiler Tangrı dininge, taptılar [48b1] bir ögür Ya'ḳūb oġlanlarından (2) yime kāfir boldı bir ögür, küçlendürdümiz (3) anlarnı kim düşmanları üze [49a1] boldılar ġalebe ḳılıġlı küçlügler.

38

62
SŪRETÜ'L-CUM'A

[49a2]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳagan.

1 [49b1] Arıġ yād ḳılur Tangrını né kim yéti ḳat kök içinde (2) né kim yer içinde turur erklig arıġ (3) küsüş bütün işlig.

2 Ol turur kim [50a1] ıḍtı bilig bilmes kişiler içre peyġāmberni (2) anlardın, oḳıyur anlar üze āyetlerini, (3) arıtur anlarnı yime ögretür anlarḳa [50b1] bitigni yime çın sözni neçe kim bolsalar (2) munda burun yolsuzluḳ içre belgülüg.

3 (3) Aḍınlar anlardın yetümediler [51a1] anlarḳa, Ol turur küsüş bütün işlig.

4 (2) Bu ol iḍi faẓlı bérür anga (3) kimke tilese, Tangrı uluġ [51b1] faẓl iḍisi turur.

5 Anlarnıng (2) meşeli yüklendiler Mūsā kitābını yana (3) kötürmediler anı, eşek teg [52a1] kötrür kitāblarnı, néme yawuz ol (2) boḍun teg kim yalġan tuttılar (3) Tangrı āyetlerini, Ol Tangrı körsetmez yolnı [52b1] ẓālimlerḳa.

6 Ayġıl: ey anlar kim (2) cuhūd boldılar, eger aysa siz sizler (3) döstlar-miz Tangrıḳa, boḍunda mundın, [53a1] ārzū ḳılınglar ölümni eger (2) çın erse sizler.

7 Ārzū ḳılmazlar anı (3) hemīşe anı kim ilgerü ıḍtı eligleri, [53b1] Ol Tangrı bilgen turur küç ḳıldaçılarnı.

8 (2) Aγγıl: bütünlükin ol ölüm kim ḳaçar sizler (3) andın ol ḳarışğu turur sizke yana [54a1] yandurlur sizler ġayb bilgen iḍi tapa (2) yime açuḳluḳnı uḳturur sizlerke (3) anı kim ḳılur sizler.

9 Ey [54b1] anlar kim taptılar, ḳaçan ündense (2) namāzḳa āḍine kündin (3) katığlanıngılar Tangrınıng zikrin aymaḳ tapa, [55a1] ḳoḍunglar satığnı ol (2) yaḫşı sizke eger (3) bilür erse siz.

10 Ḳaçan ötelse [55b1] namāz saçıng (2) yer içinde, tileng Allāhnıng faẓlındın, (3) yād ḳılıng Tangrını üküş, [56a1] bolġay kim ḳurtulġay sizler.

11 Ḳaçan (2) körseler satıġçılıḳnı azu oyunnı (3) tarılġaylar anın tapa, ḳoḍsalar séni [56b1] aḍaḳın, ayγγıl Ol Tangrı üskinde (2) eḍgü turur oyundın hem (3) satıġçılıḳdın, Ol Tangrı rüzi bérgenlerde eḍgüreki turur.

38

63
SŪRETÜ'L-MÜNĀFİḲİN

[57a1] Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 (2) Ḳaçan kelse sanga iki yüzlügler [57b1] aysalar: tanuḳluḳ bérür-miz sen Tangrınıng (2) yalavaçı sen, Ol Tangrı bilür kim sen (3) anıng yalavaçı sen, Ol Tangrı tanuḳluḳ bérür [58a1] kim iki yüzlügler yalġanlar turur.

2 (2) Ḳıldılar andlarını ḳalḳan, (3) yüz ewürdiler Tangrınıng yolından [58b1] olar néme yawuz ḳılur (2) erürler.

3 Ol olar taptılar (3) yana tandılar, mühr uruldı [59a1] köngülleri üze, olar uḳmazlar.

4 (2) Ḳaçan köre sen olarnı ḫoş kelür sanga (3) olarnıng tenleri, eger aysalar [59b1] eştür sen olarnıng sözini, ançaḳlı olar (2) yıġaçlar tölenmiş tarıḳa, séznürler (3) ḳamuġ ünni olar üze, olar yaġı tururlar [60a1] saḳnıng olardın, yoḳatsun anlarnı Tangrı, (2) neçük yandrurlar anlarnı.

5 Ḳaçan ay[ıl]sa (3) olarḳa: kelingler, yarlıḳatu ḳolsun sizni Tangrınıng yalavaçı. [60b1] Tolayurlar başlarını, körer sen olarnı (2) yüz ewrer olar boynaġuluḳ ḳılġanlar.

6 (3) Berāber turur olar üze yarlıḳatu ḳolsang [61a1] anlarnı azu yarlıḳatu ḳoımasang olarnı (2) yarlıḳamaz hiç Tangrı olarnı, ol Tangrı (3) körsetmez yolnı fāsıḳ ḳavmlerni.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

7 [61b1] Ol kişiler ayurlar: hezîne (2) ḳılmaŋlar ol kişiler üze kim (3) iḍi yalavaçı üskinde turur saçmaḳ üçün [62a1] Ol Taŋrıḳa turur kökler ḫazînesi (2) ve yerler ḫazînesi, ança bar iki yüzlügler (3) uḳmazlar.

8 Ayurlar: [62b1] eger yansa-mız Medîne kendi tapa (2) çıḳarġay oḳ ᶜazîzraḳ andın (3) ḫ'ârraḳnı, Ol Taŋrıḳa turur ᶜizzet hem yalavaçınga [63a1] hem müᵓminlerḳa, ança bar iki yüzlügler (2) bilmezler.

9 Ey anlar kim taptılar, (3) meşġûl ḳılmasun-a sizin̂g mâllarıŋız hem ᶜayâllarıŋız [63b1] Taŋrınıŋ yâdından, kim (2) ḳılsa anı, bu ögür (3) olar ziyânlıġlar turur.

10 Hezîne ḳılıŋlar [64a1] andın kim rüzî bérdimiz sizke ḳelmezde (2) burun sizde biriŋizke ölüm, ayġay: (3) ey iḍim, nelük küḍe bérmeḍiŋ manga yaḳın zamânḳa tegi, [64b1] ṣadaḳa bérgey erdim bolġay erdim (2) eḍgülerdin.

11 Hergiz küḍe bérmez Taŋrı (3) hîç et-özke ḳaçan kelse anıŋ eceli, Taŋrı [65a1] bilgen turur anı kim ḳılur siz.

38

64
SÛRETÜ'T-TAĠÂBÜN

[65a2]

Başladım Taŋrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 [65b1] Arıġlıḳ birle yâd ḳılur Taŋrını ol kim kökler içinde (2) ol kim yerler içinde turur, aŋar ol erk, (3) aŋar ol şükr, Ol ḳamuġ neŋ üze [66a1] uġan.

2 Ol törütti sizni, (2) sizlerdin kâfir, sizlerdin (3) bitigli, Taŋrı anı kim ḳılur siz [66b1] körgen turur.

3 Törütti köklerni (2) ve yerlerni könilik birle, şûret ḳıldı sizni, (3) körklüg ḳıldı şûretleriŋizni, aŋar turur [67a1] yanış.

4 Bilür ol kim (2) kökler içinde ve yerler içinde turur hem bilür (3) anı [kim] yaşrur sizler anı kim âşkâre ḳılur siz, [67b1] Ol Taŋrı bilgen turur köŋüllerdeki râzlarnı.

5 (2) Kelmez mü sizke anlarnıŋ ḫaberi kim tandılar (3) munda burun, tattıla ḳatıġlı [68a1] işlerini, olarḳa turur açıtġan ḳın.

6 (2) Ol anıŋ üçün turur kim kelür erdi anlarḳa yalavaçları (3) belgülüg nişânla birle, aydılar: âḍemi mü [68b1] yol körsetür bizke? Tandılar, yüz ewürdiler, (2 muŋsuz érür Taŋrı, Taŋrı (3) ögdülmiş muŋsuz turur.

7 Séznür anlar kim [69a1] tandılar kim hîç ḳoparmaġaylar anlarnı, ayġıl: (2) yo kim iḍim ḥaḳkı koparġaylar sizlerni yana (3) yime uḳturġaylar sizke anı ki ḳıldıŋız, Ol [69b1] Taŋrı üze âsân turur.

8 Bitinglér Tangrıka (2) hem yalavaçınga ol nürka kim (3) indürdümiz ol Tangrı anı kim kılur siz [70a1] bilgen.

9 Ol kün térer sizni (2) cem^{c} küninde, ol tağābün küni, (3) kim tapsa Tangrıka kılsa [70b1] eḍgülük, örter andın yawuzlarını (2) kigrür anı uştmaḫlarka kim aḳar (3) anıng türekleri astında arıḳlar, cävidāneler [71a1] anıng içinde hemişe, ol ulug kurtulmaḳ.

10 (2) Anlar kim tandılar yalğan tuttılar (3) bizing nişānlarımızını, bu ögür tamug iḍileri [71b1] cāvidāneler anıng içinde, néme yawuz (2) yangu yer.

11 Tegmez bir teggüçi (3) meger Tangrı yarlıġı birle hem tapsa Tangrıka [72a1] köndrür könglini, Ol Tangrı ḳamug nengni (2) bilgen turur.

12 Boyun sung Tangrıka, boyun sung (3) yalavaçka, eger yüz ewürse siz anıng üçün [72b1] yalavaçımız üze, tegürmek belgülüg.

13 (2) Tangrı yoḳ tapmaḳka meger ol, Tangrı üze köngül urung (3) mü^{3}minler.

14 Ey anlar kim taptılar [73a1] cüftleringizdin hem ^{c}ayāllarıngızdın, (2) yağı sizke saḳnıng olarda (3) eger ^{c}afv kılsa sizler, yüz ewürse siz, [73b1] keçürse siz ol Tangrı örtgen (2) ulaşu yarlıḳağan.

15 Anıng üçün māllarıngız ^{c}ayāllarıngız (3) sınağ, Tangrı, anıng üskinde yanut [74a1] ulug.

16 Ḳorḳunglar Tangrıda (2) unmışıngızça, ḳulaḳ tutunglar, boyun sunglar, (3) hezine kılınglar, yaḫşı bolğay özleringizke, [74b1] kim küḍezilse özi baḫillıḳ[ı]dın (2) bu ögür ḳurtulğaylar.

17 (3) Eger ötünç bérse siz Tangrıka, körklüg ötünç [75a1] iki ança arturur anı sizke (2) hem örter sizni, Tangrı azḳa üküş bérgen (3) keçürgen.

18 Ġaybnı bilgen açuḳluḳnı bilgen [75b1] küsüş bütün işlig.

38

65
SŪRETÜ'Ṭ-ṬALĀḲ

[75b2]

Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳağan.

1 [76a1] Ey yalavaç, ḳaçan ṭalāḳ kılsa siz (2) urağutlarnı ṭalāḳ kılıng olarnı ^{c}iddetleringe, (3) sanang ^{c}iddetni, ḳorḳunglar [76b1] törütgen içingizdin, çıḳarmang olarnı (2) éwlerindin, çıḳmasunlar meger kim (3) kelseler bir yawuzluḳ belgülüg,

[77a1] ol Tañrınıñ endāzeleri [turur] kim (2) kelse Tañrınıñ endāzelerinden rāstlıḳ üze (3) küç étti özinge, bilmez sen [77b1] bolġay kim Tañrı yanı belgür[t]gey anda kiḍin (2) işni.

2 Ḳaçan tegseler zamānlarınga (3) tutunglar olarnı eḍgülük birle [78a1] aqırılınglar eḍgülük birle, (2) tanuḳ ḳılınġ iki ᶜadl iḍisi (3) sizdin, aḍaḳın ḳılınġ tanuḳlıḳnı [78b1] Tañrıḳa, ol kim sizlerke pend bérlür anınġ birle, kim (2) tegerse Tañrıḳa hem song (3) küninge, kim ḳorḳsa Tañrıda [79a1] ḳılur angar ḳaḍġudın çıḳġu yer.

3 (2) Rüzī ḳılur anga ol oġurda kim (3) umınç tutmaduḳ bolur, kim ḳorḳsa [79b1] Tañrı üze ol tap turur anga, ol (2) Tañrı tegrügli turur işinge, çınlıḳ üze ḳıldı (3) Tañrı ḳamuġ nengke endāze.

4 [80a1] Ol uraġutlar nevmīd bolurlar bī-namāz bolmaḳdın (2) uraġutlarıñgızdın, eger şeklense siz (3) olarnıñ ᶜiddetleri üç ay [80b1] ol uraġutlar bī-namāz bolmazlar, yüklüg (2) uraġutlar olarnıñ zamānları ḳoḍsalar (3) yüklerini, kim ḳorḳsa Tañrıda [81a1] ḳılur angar işindin āsānlıḳ.

5 (2) Ol Tañrınıñ yarlıġı indürdi anı sizke (3) kim ḳorḳsa Tañrıdın örter andın [81b1] yawuzlarını, uluġ bérür anar yanut.

6 (2) Tutuñ olarnı anda kim (3) turduñgız barlıḳınġızdın, [82a1] zaḥmet tegürmeñ olarḳa tarutsa sizler (2) olar üze, eger bolsalar yüklüg (3) uraġutlar hezine ḳılınglar olar üze [82b1] ḳoḍġınça yüklerini, eger (2) emüzseler sizke béring olarḳa (3) terlerini, tanışınġ sizing arangızda [83a1] eḍgülük birle, eger düşvār tutsangız (2) emüzgey angar takı bir songınça.

7 (3) Hezine ḳılsun-a kéñlik iḍisi kéñlikindin, [83b1] kimnüñ tarusa anıñ üze anınġ rüzisi, (2) hezine ḳılsun andın, bérdi anga Tañrı (3) fermānlamaz Tañrı bir et-özke meger [84a1] ol [kim] bérdi angar, ḳılur Tañrı (2) düşvārlıḳda kiḍin āsānlıḳ.

8 Neçe (3) uluşdın, boynaġuluḳ ḳıldı [84b1] iḍi fermānındın, anıñ yalavaçı fermānındın, ḥisāb ḳıldımız angar (2) ḳatıġ ḥisāb, ᶜazāb ḳıldımız angar (3) ḳatıġ ḳın.

9 Tattılar işiniñ ḳatıġlıḳı, [85a1] boldı işiniñ soñı (2) ziyān.

10 Anuttı Tañrı olarḳa ḳın, (3) ḳatıġ ḳorḳunglar Tañrıdın, ey [85b1] ᶜaḳl iḍileri, anlar kim taptılar, (2) rāstlıḳ üze indürdi Tañrı sizke pend.

11 (3) Yalavaç oḳıyur sizinġ üze Tañrınıñ āyetleri [86a1] belgülügler, çıḳarġu üçün anlarnı, (2) taptılar, ḳıldılar eḍgülükler, (3) ḳarangḳuluḳlardın nürḳa, [86b1] kim tapsa Tañrıḳa ḳılur eḍgülük, (2) kigrür anı uştmaḥlarḳa aḳar (3) astında anḳlar cāvidāneler [87a1] anınġ içinde, rāstlıḳ üze körklüg ḳıldı Tañrı (2) angar rüzini.

12 Tañrı ol kim törütti (3) yéti kökni, yerdin [87b1] olar teg ol, iner iş anlarnıñ ara (2) bilse sizler kim Tañrı ḳamuġ neng (3) üze uġan ol kim Tañrı rāstlıḳ üze [88a1] ḳapsadı ḳamuġ nengni bilmekin.

38

66
SŪRETÜ'T-TAḤRĪM

[88a2] Başladım Tanġrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.

1 [88b1] Ey peyġāmber nelük ḥarām ḳılur sen anı kim (2) ḥelāl ḳıldı Tanġrı sanġa, tileyür sen cüftleringning (3) ḫoşnūdluḳını, Tanġrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan.

2 [89a1] Rāstlıḳ üze belgülüg ḳıldı Tanġrı sizke andıngızını (2) ḥelāl ḳılmaḳnı, ol Tanġrı sizing mevlāngız, (3) ol bilgen bütün işlig.

3 [89b1] Ançada yaşru sözledi yalavaç cüftler[i]ning (2) amarısınga bir söz, ḳaçan uḳturdı erse (3) angar āşkāre ḳıldı anı Tanġrı anıng üze, [90a1] uḳturdı amarısını, yüz ewürdi (2) amarıdın, ḳaçan uḳturdı erse angar (3) aydı: kim uḳturdı sanga munı, aydı: [90b1] uḳturdı manga anı bilgen uḳġan.

4 Eger yansa siz (2) Tanġrıḳa rāstlıḳ üze ewrülmiş turur köngüllering iz, (3) eger taplasa siz anıng üze ol Tanġrı [91a1] ol anıng eşi ve Cebre'il (2) eḏgüler, mü'minler ve ferişteler (3) anda kiḏin yārïçi.

5 Bolġay kim anıng iḏisi [91b1] eger ṭalāḳ ḳılsa sizni tegşürgey angar (2) cüftler, yaḫşı sizdin, (3) boyun suġanlar, bitgenler, nāmāz ḳılġanlar [92a1] tevbe ḳılġanlar, tapunġanlar, rüze tutġanlar, (2) yüzi açuḳ ḳunçuylar hem ḳızlar.

6 Ey (3) anlar kim taptılar, küḏezingler özlering izni [92b1] hem kişilering izni ol otdın kim anıng tamduḳı (2) boḏunlar turur taşlar, anıng üze (3) ferişteler irigler, ḳatıġlar, [93a1] ḫilāf ḳılmazlar Tanġrıḳa ol kim fermānladı olarḳa, (2) ḳılurlar né fermānlansalar.

7 (3) Ey anlar kim tandılar, [93b1] ᶜöẕr aymanglar bu kün anıng üçün, (2) cezā bérlür siz anı kim ḳılur sizler.

8 (3) Ey anlar kim taptılar, yanınglar [94a1] Tanġrıḳa, yanmaḳ çın bütün tevbe, (2) bolġay kim iḏingiz örtgey (3) sizdin yawuzlarıngızını, kigürgey sizni [94b1] uştmaḫlar, aḳar anıng astında (2) arıḳlar, ol [kün] ḫᵛār ḳılmaz Tanġrı (3) yalavaçnı anlar kim taptılar, [95a1] anıng birle nürları barur yüzleri (2) utrusında saġ ḳollarında, ayurlar: (3) ey iḏimiz, tükel ḳılġıl bizni nürumızını, yarlıḳaġıl [95b1] bizni, sen ḳamuġ neng üze uġan sen.

9 (2) Ey yalavaç, ḳatıġlanġıl kāfirler birle (3) iki yüzlüglerke, turılanġıl [96a1] olar üze, olarning yanış yerleri (2) tamuġ turur, néme yawuz yanġu yer.

10 (3) Belgülüg ḳıldı Tanġrı meṣel anlarḳa kim [96b1] tandılar Nūḥ uraġutını (2) Lūṭ uraġutını, erdiler iki (3) ḳul astınında bizing ḳullarımızdın [97a1] iki eḏgü ḫıyānet ḳıldılar ikisinge, (2) asıġ ḳılmadılar ol iki eḏgüke ol iki yawuzḳa (3) Tanġrı ᶜaẕābından néerse, aylur: [97b1] kiring otḳa (2) kirgenler birle.

11 Belgülüg kıldı Tañrı (3) meşel anlarka kim taptılar [98a1] Fir'avn urağutınıñ inçeda aydı: (2) ey iğim, binā kılu bérgil manga sening üsküngde éw (3) uştınıñ içinde, kurtğar méni [98b1] Fir'avndın, anıng işi, kurtğar méni (2) bu zālim boğunlarındın.

12 (3) Meryem 'İmrān kızı ol kim ...[173]

173 38. yani son cilt 66:12. ayette bitiyor.

NOTLAR

25/18a2 nek (Ar. hel, Far. hîç) 'hiç. olumsuz ve soru cümlelerinde pekiştirme görevinde.'

Eckmann'ın da dediği gibi (MTGR 192) *ne* + *ök* pekiştirme edatının kalıplaşmasından meydana gelen *nek*, Tercüme'den başka Karahanlı Türkçesi metni olan Anonim Tefsir ve Harezmi dönemi eserlerinden olan Harezmli Hafız'ın Divanı ile Kutb'un Hüsrev ü Şirin'inde tespit edilmiştir.

Borovkov, Tefsir'de (s.228) *neg* okuduğu kelimeyi *negü* ile aynı maddede (*neg* ~ *negü*) ele almış ve 'li, ili' anlamını vermiştir. Fakat örnek cümlelerden bunların farklı işlevlerde oldukları anlaşılmaktadır. *nek* şeklinde Borovkov'un okuyuşunu düzelttiğimiz bu kelime, soru ve olumsuz cümlelerde anlamı kuvvetlendirici olarak kullanılmaktadır: *nék körer mü sen anlarda heç kim erse yā eşitür mü sen anlarda ün* (Tef. 16:9). *negü körer sen ... ol kişi kim tandı belgülerimizke* (Tef. 15:6).

Harezmli Hafız Divanı'nda 118. gazelin 5. beytinde kelime şöyle geçmektedir[174]:

Seni körerde közüm yaşı nek bolur peydā

Çü mihr ḳaşıda pinhān bolur hemîşe sirāc

(Seni gördüğümde göz yaşım hiç ortaya çıkar mı? Çünkü güneşin karşısında kandil her daim görünmez olur.)

Hüsrev ü Şirin'deki örnek cümlelerde *nek* edatının yukarıdaki eserlerden farklı olarak 'niçin' anlamında kullanıldığı görülmektedir (HŞ 121):

ᶜAceb bizdin oza keçgen ᶜazîzler

Nik aymaz körgenin bizlerge kizler (4300)

(Tuhaf! Bizden önceki azizler niçin gördüğünü bizlere söylemezler (de) gizlerler.)

25/20a2 amarı (Ar. baᶜż, Far. laḥtî -ve diğer yerlerde- berḥî, pāre, baᶜżî) 'bazı, bazısı'.

amarı kelimesinin ilk geçtiği metinler Uygur Türkçesine aittir (EDPT 164): TT III 12:92 *amarı tınlıġlar*, TT X 12:39 *amarı ... -ları tınlıġlar*, U III 75:6 *amarıları tüzün ḳutluġ tınlıġlar*, M I 24:6 *amarı burxanlar*. Kelime, TT İndex'de (s.6) Orta Farsça *abārīg* 'einige, die anderen, übrigen', TT X 56'da ise Orta İranca **ahmāra* ve Sak. *ahumara* kelimelerinden getirilmiştir.

---

[174] R. Toparlı, *Harezmli Hafız'ın Divanı. İnceleme - Metin - Tıpkıbasım*, TDK Yayınları:696, s. 200. 118. gazelin 5. beyiti Toparlı yayınında: *Seni körerde közüm yaşı neg bolur peydā / Çü mihr ḳaşıda pinhān bolur hemîşe sipāh*.

Hamilton'un Kalyanamkara ve Papamkara çalışmasında ise kelime ince ünlü ile yani *ämäri* şeklinde okunarak İrancadan geldiği gösterilmiş, açılımı ise *olumsuzluk eki + mar 'sayı' + i- sıfat niteliğinde sonek* şeklinde yapılarak 'sayısız, çok sayıda' anlamı verilmiştir (Hamilton 1998, 170).

amarı, eski Uygur Türkçesi metinlerinden başka Anonim Tefsir ve Rabguzî'nin Kısasu'l-Enbiya'sında tespit edilmiştir. Borovkov, Tefsir'de kelimeyi *ämdri* şeklinde okumuş ve iki örnek cümle vermiştir. Bunlardan birinde kelimeye yönelme durumu eki /ḳ/ ile ulanmıştır (s.76): *ämäriŋizler ämärikä yağı*.

KE'da ise kelime beş yerde *amarı ᶜalimler* ve bir yerde de *amarı ḳazgalo-* tamlaması şeklinde geçmektedir. KE çalışmamızda bu kelimenin kullanılış şekli diğer metinlerdekinden farklı olduğu için kelime Arapçadaki تأمر 'müşaveret etmek'(Mevarid, 46) ve احار 'inquisition, investigation' (Steingass, 97) şekillerine dayanılarak Arapça kabul edilmiş ve *amārî* okunarak 'araştıran, tahkik eden' anlamları verilmiştir (KE II 24). Ayrıca KE'nın Bakü nüshasında kelimenin şedde ile yazılmış olması *amarı ~ ämäri* okuyuşundaki tereddütlerimize bir yenisini katmıştır.

amarı'nın alıntı bir kelime olduğu Tercüme'de ulanan eklerin kalın ve ince ünlülü gelmesinden de tahmin edilebilmektedir: *amarıŋızlerke* 30/66a1 ve *amarıḳa* 31/90b3, 33/56a2 yanında iki yerde *amarıḳa* 33/81b1, 36/65b2. Bunun örneğini yukarıda Borovkov'un vermiş olduğu tanık cümlede de gördük.

Bu çalışmada gerek Uygur Türkçesiyle yazılmış metin yayınlarındaki notlara gerekse Hamilton'un yapmış olduğu etimoloji denemesine dayanılarak kelime kalın ünlülü okunmuş ve eklerdeki söz konusu uyumsuzluk alıntı kelimelerde Türk dilinin her döneminde yabancı kelimelere ulanan eklerdeki uyumsuzlukla bir tutulmuştur. Ancak akla gelen bir başka durum da kelimenin *amari* biçiminde okunması ve sondaki *i* ünlüsünün nötr olarak değerlendirilmesidir. Yönelme durumu ekiyle kelimenin *amari+ḳa* ya da *amari+ke* biçiminde geçmesi sondaki ünlünün nötr sayılması ya da uyuma katılması ile ilgili olabilir.

25/21a2 ölmegetiler

Tercüme'nin morfolojik bakımdan dikkati çeken önemli bir özelliği, daha önce metinlerde karşılaşılmayan *-GAtI ~ -GAytI* ve *-seti* eklerinin kullanılmasıdır:

-GAtI ~ -GAytI

1. teklik şahıs *-ġatım* (*<-ġa ertim*): *ḳurtulġatım* 26/41b3, *ḳılġatım* 28/57b3, *bolġatım* 35/11b1-3.

3. teklik şahıs *-GAtI ~ -GAytI* (*<-GA ~ -GAy erti*): *bolġatı* 26/38b2 ~ *bolġaytı* 37/17b2, *ḳılġatı* 26/56a2 ve 36/4a3 ~ *ḳılġaytı* 36/9b2 (krş. *ḳılġay erdi* 30/81b2).

oğraġan 26/76b3, *kitergeti* 26/90a3, *keltürgeti* 26/90a3, *tegmegeti* 28/57b3, *eşitürgeti* 28/75b2, *koḫmaġanı* 33/85b2; *uḏġaytı* 35/80a1, *kılınġaytı* 36/15b1.

1. çokluk şahıs *-GAtlmIz / -ġaytımız / -ġatımız* (*<-GA ~ -GAy ~ -ġay ertimiz*): *bérgetimiz* 26/38b3, *köndürgetimiz* 26/39a1, *kötürgetimiz* 28/50a2, *yoḏġaytımız* 34/16a3, *bolġatımız* 34/43b1, *kılġatımız* 36/50b3; *kınaġaytımız* 37/44b3, *taşmaġaytımız* 36/44b1; *çıḳḳatımız* 29/33a3.

2. çokluk şahıs *-ġatıng͡ız* (*<-ġa erting͡iz*): *uḏġatıng͡ız* 26/51a1.

3. çokluk şahıs *-GAtlAr ~ -ġaytılar ~ -ġaylartı* (*<-GA ~ -GAy ertiler ~ -ġaylar erti*): *ölmegetiler* 25/21a2, *öldürülmegetiler* 25/23b3, *tarılġatılar* 25/22b2, *bulġatılar* 26/37a1 ve 26/50a1, *bilgetiler* 26/50b2, *tokuşġatılar* 26/56a3, *uḏġatılar* 29/32b3, *yanġatılar* 29/41a2, *bérgetiler* 35/15a2; *bolmaġaytılar* 34/17a1; *kılġaylartı* 36/20b1.

-seti

3. teklik şahıs *-seti* (*<-se erti*): *tileseti* 27/54a1.

İşlev bakımından *-GATI ~ -GAytI* ile *-seti* eki geçmişte yapılamamış ve yapılması şart olan eylemler için kullanılmaktadır. Ekler, bugünkü anlamda gelecek zamanın ve şart kipinin hikâye birleşik çekimini üstlenmiş durumdadır. Bu nedenle yukarıda eklerin karşısına *er-* fiili ile açılımlarını gösterdik. Fakat buradaki birleşik çekim *er- > i- > Ø* olan çekimle bir tutulmamalıdır. Çünkü Karahanlı Türkçesi metni olan Tercüme'de *er- > i-* ara dönemi bile söz konusu değildir. Harezm Türkçesinde bile sayılı örnekte geçen *er- > Ø*'lı birleşik çekimlerin Tercüme'de geçmesi beklenemez. Ayrıca öyle olsa bile eklerin son hecesindeki hikâye çekimini gösteren kısmın *-tI* değil *-dI* şeklinde olması beklenirdi. Tıpkı: *yaġġaydı* 'yağacaktı' (R. Toparlı, *Hârezmli Hafız'ın Divanı*, TDK Yayınları:696, Ankara 1998, s. 52); *bolsadı* 'olsaydı', *tirilsedi* 'yaşasaydı', *bolġaydı* 'olurdu' (J. Eckmann, "Sadî Gülistan'ının Bilinmeyen Çağatayca Bir Çevirisi", *TDAY-Belleten* 1968 (1969), s. 279) gibi. Bu nedenlerle söz konusu ekleri bugüne kadar hiçbir metinde karşılaşılmayan veya tespit edilemeyen gelecek zaman ve şart kipinin hikâye birleşik çekim ekleri olarak kabul etmek gerekmektedir.

25/24a3 kendü (Ar. bel, Far. ne ki) 'bilakis, aksine'.

kendü dönüşlülük zamirinden ayrı olarak değerlendirdiğimiz bu kelime, 'bilakis, aksine'den başka 'belki, doğrusu, gerçekte, hayır!, zaten' anlamlarında da kullanılmıştır:

Sézinmegil anlarnı kim öldürüldiler Tang͡rı yolı içinde, ölügler tép, ***kendü*** *tirigler.* 25/24a3=3:169 (Tercümesi: Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. **Bilakis** onlar diridirler. KKAM 2000, 71); *Körmez mü sen anlarnı kim arıtırlar özlerini,* ***kendü*** *Tang͡rı arıtur kimni kim tilese* 26/24a1=4:49 (Tercümesi:

Kendilerini temize çıkaranlara ne dersin! **Hayır,** Allah dilediğini temize çıkarır. KKAM 2000, 85). *Ayġul: hergiz uḍmaz siz bizke, andaġuḳ aydı Tañrı munda burun. Munı ayurlar: kendü ḥased ḳılur siz bizke. Kendü uḳmaz erürler meger azġınlar* 37/36b2=48:15. (Tercümesi: De ki: "Siz asla bizim peşimize düşmeyeceksiniz! Allah daha önce sizin için böyle buyurmuştur." Onlar size: **Hayır,** bizi kıskanıyorsunuz, diyeceklerdir. **Bilakis** onlar, pek az anlayan kimselerdir. KKAM 2000, 511)

Tercüme'de pek çok yerde *kendü* kelimesinin yukarıda üç örnekte vermiş olduğumuz işlevi yer almaktadır. Hiçbir metinde karşılaşılmayan *kendü* kelimesinin bu kullanımını Eckmann TİE'deki *yok kim* ile karşılaştırmıştır (MTGR 156). Gerçekten de *kendü* karşılığı olan Ar. *bel*, Far. *ne çi* aynı zamanda *yok kim* ifadesi ile TİE'de olduğu gibi Tercüme'de de Türkçeye aktarılmıştır: *Ögdi Teñrike yok kim üküşrekleri bilmesler*. 30/69a3=16:75

25/24b1 üsk (Ar. beyne yedey, Far. pīş) 'kat, huzur, nezd, yan.'

üsk (EDPT 246), Uygur Türkçesiyle yazılmış metinler yoğunlukta olmak üzere (TT IV A 4:13 *ḳuwraġ üskinte*, B 12:48 *tengri burxan üskinte ḳoltı*; U III 16:16 *bäg üskinte*, 85:19 *anıng üskinte*) KB III 507, Tef. 340, HŞ 132 *perīşān boldı yār üskinde* (Zajaczkowski 1961, 204)'de aynı anlamlarda geçmektedir.

Kelimenin kökeni hakkında kesin açıklama yapılamamakla birlikte bunu yön gösteren sözler arasında değerlendirmek gerekmektedir. Ş. Tekin *üsk*'ü *al, as, üs, il, *ar, *or* gibi yer ve yön ile ilgili kelimelerden, fonksiyonları kesin olarak bilinemeyen *+k, +t, +n* gibi bazı eklerle genişletilmiş türevler arasında sayar (Ş. Tekin 2001, s. 232-235). *ilk, arḳ, üsk* kelimeleri *+k* eki ile türetilmiş şekillerdir. R. R. Arat da *üs* köküne *+ḳ* ulanarak meydana geldiğini belirttiği kelimenin, menşei henüz tespit edilemeyen *ilk* ile birleştiğini söylemektedir (ETŞ 412.).

26/3a1 tusu inçlen- (Ar. istimtaʿ, Far. ber ḫ^{v}urdārī giriften) 'faydalanmak, istifade etmek'.

Tusu inçlense siz anıñ birle olardın, bériñ olarḳa terlerini. 4:24

DLT IV 659 *tusu* 'menfaat; şifa' yanında *tusuḳ-* 'iyi gelmek, faydalı olmak, yaraşmak', *tusul-* 'yaramak, fayda vermek' eylemleri *tus-* köküne kadar indirgenebilir (EDPT 554). *tusu* DLT'ün dışında özellikle Uygurca metinlerde kullanılmıştır: TT I 113 *utruñda asıġ tusu yiterü kelti*; TT III 105 *uluġ asıġ tuzu ḳılıñız*; TT IV 10: 27 *ne tusu bolġay*, KP XXI:1 *asıġı tuzusı ne bar*, XXI:6 *tınlıġlarḳa asıġ tusu ḳılur*.

inçlen-, eski metinlerden sadece KB'te tek örnekte 'rahatlamak, sakinleşmek, huzur içinde olmak' anlamıyla geçmektedir. *inç + le - n* - şeklinde açılımını

yapacağımız kelimenin kökü olan *inç* ise başta Uygur ve Karahanlı Türkçesi olmak üzere Kıpçak ve Anadolu sahasında da kullanılmıştır (EDPT 171-172 *énç*). Ayrıca KB'te *inçlik* 'huzur' ve *inçrün-* 'huzur içinde olmak, rahatlamak, sakin-leşmek' türevleri de vardır. EDPT 174 *énçrün-* maddesinde KB'teki tek tanıkla verilen bu eylem, Tercüme'de *inçründür-* ve *inçrüt-* şekillerinde de geçmektedir.

MTGR'da *tusu inçlen-* birleşik fiili geçmemektedir. Ayrıca aşağıdaki kelimeler de MTGR'da maddebaşı olarak yer almamak-tadır:

aç- (2) 'acık-' 31/89a2, *açıt-* 36/58a2, *ᶜādet* 35/41a3, *āḏ̲ine* 38/54b2, *ᶜadl* 38/78a2, *ᶜadl ḳıl-* 26/92a2, *ajunluġ* 30/29a1, *āl* 35/38b1, *anuḳ* 37/73b3, *arın-* 27/21b1, *art* 37/55b3, *āyāt* 28/17a1, *āzār* 33/10b3, *belgürtügli* 33/6b2, *berk tur- / üstüvār tur-* 29/5a2, *bezenil-* 35/45b3, *bi-bāk* 35/58b3, *bile* 37/60a2, *bilek* 32/23b3, *bitgen ḳunçuy* 38/91b3, *bitig / yarlıġ* 33/58a2, *boḍ* 34/94b1, *boyun suġlı* 36/66a1, *boyun sun-* 26/36b1, *boyun sügen* 35/78a1, *buldurçın eti* 31/60b3, *bun͡gal-* 31/76a1, *cān kir-* 30/41a3, *cezā béril-* 38/93b2, *çın sözlegli* 33/47a3, *çın yaᶜnı̄ rāst sözlegüçi* 34/41b1, *destūr tile-* 29/34a1, *eḍgü bol-* 31/13a1, *eḍgü bütün söz* 33/2a2, *eḍgü iş* 33/1a1, *eḍgü ḳılıḳlı* 33/10a1, *eḍgü körklüg vaᶜde* 26/64a1, *eḍgülük ḳılġan* 29/64a2, *eḍgülük ḳılıġlı* 28/39a1, *emgek azu tarlıḳ* 33/7b3, *emgen tamur* 37/73a3, *erklig mālik* 35/20b2, *erklig dōst* 28/60a6, *eşer* 27/49a1, *ew- azu yügür-* 32/14a3, *ewdür-* 31/61b3, *ġaflet ap osallıḳ* 32/10a2, *ḥelāl ḳılın-* 27/4b1, *ıḍ̲ġan* 33/64b3, *içigli* 30/63a2, *inçründür-* 30/31a1, *indürül-* 28/34b3, *irinçlik* 36/24b3, *ḳabūl* 35/23a2, *kāhil* 29/39b3, *ḳarġa-* 37/30a2, *ḳatıḳsız ḳılġan* 35/61b2, *ḳavīraḳ* 37/84a1, *ḳavl* 37/84a1, *keç- ap berkü-* 28/58b3, *kelām* 37/36a3, *ḳınal-* 30/100a1, *ḳınat-* 38/19a1, *kiḍin bar-* 33/47b1, *kiḍin ḳalġan* 37/37a1, *kiḍinki kün* 30/58b1, *kiḍin ḳoḍ-* 33/85b3, *kizleyü arḳa bérigli* 29/19a3 (MTGR 164 *kirleyü* maddesinde *arḳa berigli kirleyü*'ye gönderme yapılmıştır), *köndürgen* 28/55b3, *köprek* 36/103a2, *ḳuruġ* 31/59b1, *ḳuruġ sün͡gük* 34/20a2, *küḍezil-* 38/74b1, *laᶜnet ḳıl-* 33/20a1, *laṭīf* 33/3b1, *maġrıb* 36/53a3, *mālik* 36/69a2, *maşrıḳ* 36/53a3, *min͡g* 28/68b1, *mīrāş béril-* 36/67b3, *naᶜleyn* 31/39a2, *orta* 37/43a1, *ortaḳlıḳ* 33/43b2, *ortaḳlıḳ ḳıl-* 28/11a3, *ot (2)* 'ot, bitki' 31/50a1, *otlat-* 30/34a3, *oza törüt-* 33/61a1, *öz (2)* 'vadi' 31/39a2, *öz / ḳol* 31/79a2, *pes* 31/86b3, *peşīmān* 28/26b2, *şayḥa* 37/81a3, *şenā* 34/46a2, *şerīᶜat* 36/97b1, *şer(r)* 34/69b2, *tamur* 37/73a3, *taran-* 33/2a3, *tarıġ* 30/34b1, *tiken* 33/38a1, *tiril-* 31/58a2, *toḳsan toḳuz* 34/54a3, *tölek* 36/80b2, *tütünsüz* 30/21a2, *uçtmaḥ* 37/28b3, *umunç* 38/79a3, *yaḳ-* 38/4b1, *yaşlıġ* 32/9b2, *yéti* 38/87a3, *yıġu-* 35/52a1.

26/6b2 bütün işlig (Ar. ḥakīm, Far. şavābkār) 'hüküm ve hikmet sahibi; esma-yı hüsnadan: hakîm'.

Burada üzerinde durmak istediğimiz asıl kelime *bütün*'dür. Eski Uygur Türkçesi eserlerinde ve Türkiye Türkçesi de dahil olmak üzere çağdaş Türkçelerde *bütün* 'mükemmel, tamam, eksiksiz, sağlam, parçalanmamış' anlamında

kullanılmıştır (EDPT 306-307; TMEN II 719; ESTYa. II 303). Fakat kelime Karahanlı dönemi eserlerinden itibaren Uygur Türkçesindekinden farklı olarak yeni anlamlar kazanmıştır: DLT IV 127 *bütün* 'doğru, dürüst, sahih; bütün', *çın bütün* 'kendine güvenilebilir, doğru dürüst kişi'; KB III 121 *bütün* 'doğru, dürüst, sahih; bütün', *bütünlük* 'bütünlük, mükemmellik'; AH 57 *bütün çın* 'doğru'; Seng. 130v *bütün* 'dürüst'; Hou. 27, Kİ 28 *bütün* 'eş-saḥīḥ'.

Tercüme'de de DLT, KB ve AH'taki *çın bütün* sözü 'gerçek, doğru' anlamındadır. Ayrıca kelime Tercüme'de bu anlamıyla *eḍgü bütün söz*, *köni bütün* ifadelerinde geçmektedir. Bunun yanında bu kelimeyle ilgili olarak Allah'ın sıfatlarından *ḥakîm*'in Türkçe karşılığı Tercüme'de *bütün işlig*, ve *ḥikmet*'in karşılığı olarak da *bütün söz* tamlamaları yer almaktadır.

Tercüme'de Far. *her-āyine, be-dürüstî, be-dürüstî ve rāstî*; Ar. *in, en, innemā, ḳad, le-ḳad* edatlarına karşılık 'muhakkak, şüphesiz, elbette, kesin olarak' anlamlarında Türkçe *bütün* ve *bütünlükin* (<*bütün* + *lük* + *(i)n* ins.) kelimeleri geçmektedir. Tef.'de de *bütün işlig* ('ḥakīm' için) ve *bütünlükün* aynı anlamlarda kullanılmıştır (s. 114).

KB'teki *bütünlük bile ḳıldı barça işig* dizesinde görüldüğü gibi *bütünlük* 'bütünlük, mükemmelik' anlamındadır. Fakat Tercüme'de *bütünlük* 'yemin, and, söz' için kullanılmıştır: *Bérmeginçe bir bütünlük Tangrıdın, keldürge sizler manga anı*. 30/2a1=12:66

Anonim Tefsir dışında başka eserde geçmeyen 'muhakkak, şüphesiz, elbette' anlamlarındaki *bütünlükin* (ve *bütün*) ile yine başka hiçbir eserde 'yemin, and, söz' anlamlarında kullanılmayan *bütünlük* kelimelerinin Tercüme'deki bu karşılıkları kelimenin tarihsel çizgisini ve anlam açılımını göstermesi bakımından önemli-dir.

26/19a2 yavuḳ- (Ar. mulāmese^{t}, Far. sāvīden) 'yakınlaşmak, dokunmak'.

Tercüme'de bir yerde geçen bu kelimeyi Eckmann (MTGR 352) *yuḳ-* okumuş ve 'to touch' anlamını vermiştir. S. Tezcan, Eckmann'ın MTGR çalışmasını tanıttığı makalesinde 'dokunmak, temas etmek' anlamı verilen bu kelimeyi, EDPT 897'deki *yuḳ-* 'yapışmak' ile ilişkilendirmiştir (S. Tezcan, "J. Eckmann: Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation", *TDAY-Belleten* 1978-1979, Ankara 1981, s. 293.). Dankoff ise bu fiilin *yaḳ-* olması gerektiğini bildirmiştir (R. Dankoff, "Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation. By J. ECKMANN. Bibliotheca Orientalis Hungarica, XXI. Pp. 359. Budapest", *Journal of the American Oriental Society* 98.2 (1978), s. 137).

Clauson, *yuḳ-* için DLT ve Seng.'taki tanıkları vermiştir. DLT IV 809 'bulaşmak, sıvanmak, sirayet etmek' anlamı verilen *yuḳ-*, DLT III 63 *eligge yağ yuḳtı* 'ele yağ bulaştı' ve *anıng uḍuzı angar yuḳtı* 'onun uyuzu ona geçti' örnek cümlelerinde geçmek-tedir. Ayrıca DLT'te bu kelimeyle ilgili *yuḳtur-* 'sürdürmek,

bulaştırmak', *yuḳul-* 'bulaşmak, sıvanmak' ve *yuḳuş-* 'bulaşmak, yayılmak' türevleri de yer almaktadır. 'sirayet kerden' anlamının verildiği Seng. 343v6'da kelime için verilen örnek cümlelerden biri de şudur: *yuḳar yamanlıġ aŋ̂a kim kirer yaman él ara.*

Tezcan, ayrıca *yuḳ-* eyleminin EDPT 895 *yaḳ yuḳ*'taki *yuḳ*'la karşılaştırılması gerektiğini söylemektedir. Bunun için de Suv. 48/23'teki *yıdı yuḳı* 'kokusu, akıntısı', ve 'reçine' anlamındaki Koybal, Tıva, Hakas Türkçelerindeki *yuq, çuq, çux* ile SDD geçen *yoḳ* '1, bulaşık, bulaşık kap', '2. koku, leke' örneklerini tanık olarak göstermektedir.

Tercüme'de gerçekten 'dokunmak, temas etmek, yaklaşmak' anlamlarıyla geçen bu eylemin ne yukarıda 'bulaşmak, sirayet etmek, sıvanmak' anlamlarıyla vermiş olduğumuz *yuḳ-* ile ne de isim kökü olarak 'koku, akıntı, reçine, bulaşık'la ilgisi vardır. Bu, kelime için verilen cümlede açıkça görülmektedir: *yaġumaŋ̂ namāzḳa ... yavuḳsa sizler uraġutlarḳa.*

-ḳ pekiştirme ekiyle, *yaġu - ḳ- > yavuḳ-* olarak gelişimini gösterebileceğimiz *yavu-* ve *yavuḳ-*'ın Tercüme'deki şekliyle -cinsel anlamda- 'yakınlaşmak, dokunmak' anlamını şu metinlerde bula-biliyoruz: *Eger ḫatunġa yavusaŋ̂ oġul ḳız bolġay, dünyā meşġalesi üküş bolġay* (NF 261:16); *Yūsuf özin saḳladı maŋ̂a yavuḳmadı, boyun sunmadı* (KE 86v12).

Tercüme'de *-ġ- > -v-* için *yavuḳ-* dışına (*çoġlan- >*) *çovlan-* ve *kigür- > kivür-* örnekleri verilebilir.

26/27b2 çovlan- (Ar. naẕc, Far. puḫte şoden) 'kavrulmak, yanmak'.

Eckmann'ın *çolan-* okuduğu kelimeyle ilgili EDPT 408'de *çoġlan-* yer almaktadır. Clauson bu kelime için DLT'ten tanık vermiştir: DLT II 245 *ot çoġlandı* 'ateş yalınladı'. Bu fiilin *çoġ* isim kökünden geldiği açıktır (*<çoġ + la - n-*). 'ateş alevi, ateş yalını' anlamındaki *çoġ*, özellikle *çoġ yalın* ikilemesiyle Eski Uygur Türkçesi metinleri başta olmak üzere pek çok eserde geçtiği halde (EDPT 405, TMEN III 1138) *çoġlan-* şekli sadece DLT'te tespit edilmiştir (Çağdaş Türkçelerde: Krg. *çok*, Kzk. *şok*, Şor *şog ~ şō*, Hak. *sog*, YUyg. *çog*, 'kor, harlı ateş'; Krg. *çokto-* 'ateşlemek', Özb. *çoglan-* 'ateş haline gelmek'). Ayrıca 'yakmak' anlamında Behcetü'l-Hadâyık'ta geçen *çoġla-* eylemi de bu hususta tanık olarak verilebilir: *Ayıtmaġıl bu ramaẕān ayı barsun yine yıl oruç dutam, bolmaya kim ecel künеşi ᶜömrüñ bāġına çoġlaya, vücūduñ aġaçın ḳurıda* (41a13)[175].

Tercüme'deki şekliyle *çovlan-* fiili bugünkü Türkçelerden sadece Türkmencede tespit edilmiştir (T. Tekin, M. Ölmez, E. Ceylan ..., *Türkmence-Türkçe Sözlük*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi-18, Ankara 1995, s. 125): *çovla-* '2. yakmak', *çovlan-* ve *çovlat-* için 'bk. çovla-'.

---

[175] M. Canpolat, *Behcetü'l-Ḥadâyık*. (Baskıya hazır.)

R. Dankoff, MTGR'daki *çolan-* fiilinin DLT'teki *çağlan-*'tan yola çıkılarak *çavlan-* okunması gerektiğini ileri sürmüştür (Dankoff 1978, 137). DLT IV 13 *çağlan-* 'börtmek, yarı pişmek -et-' eyleminin *çoğlan-* ile ilgisi olabilir mi?

26/35b1 ap (Ar. in, Far. ne) 'ne ... ne de, ya da, halbuki, lâkin'.

Sadece Uygur ve Karahanlı Türkçesi dönemine ait metinlerde tespit edilen kelimelerden biri de budur (EDPT 3; DTSI. 47): TT VII 40:77 *yüüzlüg erenler tüzün kunçuylar ap ayağlığ ap ayağsız uluğ kiçig kimerseler*; U II 1:1 *ap nomluğ yolın uķarlar ap yeme toğmaķ ölmekning ... ķadağın bilirler*; AY 76:4 *ap öğüz kıdığı ap yme suvda emgenmekde* (C. Kaya 1994, 97); DLT I 34 *ap "değil, yoķ" diyecek yerde kullanılır. ... ap bu ap ol 'bu değil, o değil'*; Tef. *yetmes anlarķa ziyān ap yeme asığ, biligsizin ap yeme köni ol ap yeme yaruķ bitig* (Borovkov 1963, 35: *ab*); KB III 21 *ap* 'ne de'.

Yalnız bu kelimenin cümle içinde kullanımı bakımından farklılık vardır. Kelime, cümle içinde Uygurca metinler ve DLT'te *ap ... ap* şeklinde geçerken KB ile Tercüme'de sadece *ap* ve Tefsir'de ise her iki şekilde de kulanılmıştır.

26/38a3 azağu (Ar. ķalīl, Far. endek) 'biraz, pek az'.

Ķılmazlar anı meger azağu olardın. 4:66

Uḍğatınğız yekke meger azķına yaᶜnı azağu. 26/51a1=4:83

Tercüme'de iki yerde geçen bu kelimenin yapısı ortadadır: *<az + ağu*. Eski Türkçe döneminde *+ (A)GU* topluluk ekiyle pek çok kelime türetilmişse de (Erdal I, 93) *azağu* örneği bunlar arasında yer almamaktadır (hapax).

Yukarıda ikinci cümlede geçen *azķına yaᶜnı azağu* ifadesinden aynı kök kelime üzerine gelen *+ ķına* ve *+ağu* eklerinin işlevsel açıdan benzer olması, *+(A)GU* ekinin dil tarihimizdeki yerini takip etmek bakımından da önemlidir.

26/41b1 ançaķlı ... teg (Ar. ke-enne, Far. gūyī ki) 'gibi, sanki'.

Başka metinde karşılaşılmayan *ançaķlı ... teg* ifadesinin ilk kısmı yani *ançaķ* 'kadar' anlamıyla Tercüme'de tek yerde geçmiştir. Bu kelime, gerek tarihî gerekse çağdaş dönem Türk yazı dillerinde birbirine yakın anlamlarda sıklıkla kullanılmıştır (EDPT 174). Fakat Tercüme'deki *ançaķlı ... teg* ve aynı anlamla üç yerde geçen *ançaķlı* yapıları için tek tanık elimizdeki metindir. Eckmann (MTGR 43), bu kelimeyi bir başka Karahanlıca Kur'an çevirisi olan TİE 73'teki *andaġ ķalı ... teg* ile karşılaştırmıştır.

Kelimenin ilk hecesinden sonraki kısmı 'gibi, benzer, kadar' anlamlarına gelen *çaklı* < *çaklığ*, örneklerine eski Uygur Türkçesi metinlerinden başlayarak rastlanılan bir edattır (EDPT 407, KE II 156). Karahanlı dönemi eserlerinden olan Tef.'de (s. 356) 'gibi, kadar' anlamlarında *çaklı* geçmektedir: *anıŋ ṭaᶜāmı ... öz ᶜayal ferzendler yéyür çaklı erdi* (81:9).

Kelimedeki ilk kısım ise *anı* olsa gerektir. Çünkü Eski ve Orta Türkçe döneminde bazı edatlar belirtme durumu eki ile kul-lanılmakta (*anı üçün* gibi), bazılarında da *antağ* < *anı teg*, *muntağ* < *munı teg* gibi haplologie yoluyla kalıplaşmalar olabilmektedir. Onun için, *anı çaklığ* > *anı çaklı* > *ançaklı* olmalıdır.

Fakat Codex Cumanicus (KW, 73)'da *keçer çaklı* yanında *ança* ile geçen *ança çaklı* ifadesi *ançaklı* için < *ança çaklığ* gelişiminin de olabileceğini düşündürmektedir.

26/45b3 kiḍit- (Ar. teᵓẖīr, Far. bā sipes ewgenden) 'ertelemek, sonraya bırakmak'.

kiḍit- eski kaynaklarda ilk kez geçmektedir (hapax legomenon). İlk bakışta bu kelimenin yapı bakımından *kiḍin* ile aynı kökten olduğu akla gelmektedir. Gerek tarihî gerekse günümüz Türkçe-lerinde geçen *kiḍin* için bakınız: EDPT 704, ESTYa. V:23, Radloff II:1176.

Clauson, *kiḍin* kelimesinin kökünü **ké* şeklinde göstermiş, yapı bakımından *öŋdün* ve *kündün* ile karşılaştırılabileceğini söylemiştir. Sevortyan da *kesrü* ve *kerü* kelimeleriyle aynı kökten saydığı *kiḍin*'in kökünü **ke* olarak vermiştir.

kiḍit- ile ilgili bir başka kelime Clauson'un 'behind, in the rear' anlamını verdiği *kétirti*'dir. Bunun da kökü EDPT 706'da **ke* gösterilmiştir. TT I 122 *kidirti tebremiş küçlüg yağı kitdi öngdürti tebremiş oot yalını öçti* cümlesinde geçen bu kelimeyi Bang ve Gabain *kidirti* okumuştur.

Kırgızcada *kidir-* II 'geciktirmek, tecil etmek' (KrgSl. 472) ve Kazakçada *kidirtüv* 'geciktirmek', *kidirüv* 'gecikmek, beklemek, durmak', *kidiris* 'gecikme, ara', *kidirissiz* 'gecikmeden, durmadan, ara verilmeden', *kidirüsüv* 'bekleşmek, gecikmek' (KzkSl. 149) kelimeleri, bu Türkçelere geçen **ké* ~ **ki* köküne indireceğimiz başka türevlerdir.

Tercüme'deki *kidit-* ile Kırgızca ve Kazakçadaki *kidir-* fiilinden başka aynı köke farklı bir isimden fiil yapma ekinin ulanmasıyla yapılmış türevler de vardır (Erdal II:487, 495): *kenäd-*, *kenik-*. ETŞ 13:184 *kinetmetin oğadmatın kin yakın barzunlar* (Arat 1991, s.146).

26/51b3 ḳızġutluġ (Ar. tenkīl, Far. pend kerden) 'azapla cezalandıran, cezasını veren'.

Tek yerde *Ol Tañrı ḳatıġraḳ ḳınlıġdın, ḳatıġraḳ ḳızġutluġdın yan* (Kur'an 4:84) ayetinde geçen *ḳızġutluġ* (<*ḳızġut* + *luġ*) kelimesi için tarihî yazı dilimizde geçen tek tanık DLT'tür (EDPT 681). Clauson'un *ḳız-* fiiline bağladığı DLT'deki *ḳızġut* kelimesi de 'el-nekāl' karşılığında kullanılmıştır: DLT IV:326 *ḳızġut* 'ceza, işkence, başkaları görerek çekinmeleri için yapılan ceza ve işkence'; *ḳızġutlan-* 'suçunun cezasını görerek rüsva olduğundan bir işten çekinmek'.

26/52b1 küḏezçin (Ar. muḳīt, Far. tevānā) 'gözetleyen'.

Tercüme'de *küḏezçi* pek çok yerde, *küḏezçin* ise tek örnekte 'gözetleyen, koruyan, muhafaza eden' anlamlarında geçmektedir. Bunun yanında yine *küḏez-* 'gözetlemek, korumak, tutmak, muhafaza etmek, saklamak' ve *küḏezil-* 'korunmak' fiileri de yer almaktadır. Bu tabloda *küḏez-* fiili üzerine isimden isim yapma eki *+çi(n)* ile oluşmuş gibi anlaşılmaz bir yapı karşımıza çıkmaktadır.

küḏez- fiili Karahanlı dönemi eserlerinden başlayarak tarihî Türkçelerde yukarıdaki anlamlarıyla geçmektedir (EDPT 707: *köḏez*): DLT IV 355 *küḏez-* (Atalay: *ködhez-*) 'saklamak, beklemek, koru-mak, gözetmek'; KB III 298 *küḏez-* 'gözetmek, korumak, sak-lamak'; AH 130:157 *til küḏez-*.

Erdal, Eski Türkçe döneminde *küzedin-*, *küzeddür-*, *küzedil-* türevleri de bulunan bu fiilin *küzed-* şeklinde geçtiğini daha son-raki metinlerde *metathesis* sonucu *küdez-*'e dönüştüğünü açıklamıştır (Erdal II 491). Ayrıca KB III 298 *küḏez* 'gözetme, muhafaza' gibi Eski Türkçede *küzed* ismi 'night watch, guarding, hour of the night' anlamlarında geçmektedir (Erdal I 311). Erdal çalışmasında konuya açıklık getirecek şekilde *küzeṭ+çi*, *küzed-teçi* için Uygur Türkçesinden örnekler vermiştir (Erdal I 116).

Uygur Türkçesinde *küzetçi*, Karahanlı metinlerinde ise *küḏezçi* olan kelime, Tercüme'de bir yerde *küḏezçin* (<*küḏez* + *çin*) şeklinde karşımıza çıkmaktadır. *+çin* ekinde sondaki *+n* ünsüzü Moğolcada ismin yalın halini gösteren bir ektir; *bitigçin*, *ḳarakçın* kelime-lerindeki gibi (TMEN II 267; Ş. Tekin 2001, 60: 3 numaralı not).

26/56b2=4:90 élleşmek (Ar. selem / selm, Far. āştī) '1. barış, 2. teslim olma, boyun eğme'.

36/27a2 élleş- (Ar. işlāḥ, Far. nīkū kerden) 'barışı sağlamak, islah etmek'.

élleş- fiili yukarıdaki anlamı ile Türk dilinin tarihî sözlüklerinden ME'de geçmektedir (s. 119). KB III 197'de *illeş-* 'sulh yapmak, barışmak, uzlaşmak' biçiminde okunan kelime Tef.'de *éleşmek* okunup, 'mir' anlamı verilmiş v

Radloff'un sözlüğündeki *illeş-* maddesine gönderme yapılmıştır (s. 74). Tef.'de yer alan kelimenin *élleşmek* okunacağı açıktır.

EDPT 153 *élleş-* fiili verilmekte ve bu 'to make peace' anlamı ile karşılanmaktadır. Ayrıca ilgili maddede kelimenin tarihî Kıpçak sözlüklerinden Houtsma'nın sözlüğünde ve Bulgatü'l-Müştak'ta geçtiği de belirtilmiştir (Hou. 34, 12; Bul. 24v.).

élleş- günümüz Türk dillerinden Kırgızca ve Sahacada tespit edilmiştir: Kırgızcada *eldeş- II* 'barışmak, uzlaşmak' ile *eldeştir-* 'barıştırmak, uzlaştırmak' ve *eldeşüü, eldeştirüü* (KrgRSl. 946). Ayrıca Kırgızcada geçen *elde-* 'sakin ahaliden gibi kabul etmek' de söz konusu kelime ile ilgili olmalıdır. Sahaca *illes (v)* 'barış üzere olmak, bir kimse ile anlaşmak yahut dostane münasebette bulunmak, düşmanlıktan sonra barışmak' (Pekarskiy 1945, 444).

Tarama Sözlüğü'nde kelime *illeşmek* şeklinde ele alınmış ve 'barışmak, musalâha etmek' anlamları verilmiştir (TS III 2062).

Yukarıdaki tanıklarda 'barışmak' anlamıyla geçen *élleş-*, Rad-loff'un sözlüğünde '1. savaşa girişmek, vuruşmak; 2. kuvvetlerini denemek' karşılıklarıyla geçmektedir (VWTD I 829). Radloff'un verdiği anlamlarla kelimenin geçtiği bir başka kaynak da Tarama Sözlüğü'dür. Sözlüğün *elleşmek* maddesinde ilk olarak '1. tutuşmak, savaşa girişmek' karşılığı verilmiştir (TS'de *élleşmek* ve *illeşmek* ayrı maddelerde değerlendirilmiştir). Ancak bu kelime için verilen tanıklar yukarıdaki anlamı destekleyecek türden değildir. Örneğin:

Elleşürdük boylaşıp şimşad ile
Kalgışurduk cûylerden bâd ile ve
Ağaçlar elleşür berg-i ter ile
Çiçekler buluşur bülbüller ile yine
Kalkar olsaydı ger ayağa o han
Kim ola elleşe anınla bir an

TS'nde *elleşmek* maddesinde ikinci olarak '2. hayırlaşmak için birbirinin elini tutup sallamak' karşılığı vardır. *élleşmek*'teki 'barış' anlamı kanımızca TS'ndeki bu anlamdan kaynaklansa gerektir (*<el 'el' + le - ş - mek*). Çünkü gerek iki kişi gerekse iki devlet arasında barışın ve uzlaşının en iyi göstergesi söz konusu kişilerin ya da devlet yöneticilerinin el sıkışmaları, tokalaşmalarıdır. *elleş-* Türkmencede sadece 'el sıkışmak' anlamı ile geçmektedir (TrkmSl. 199). *el* kelimesi tarihî metinlerimizde

elig şeklinde de geçtiğinden KB'de aynı anlamlar *eligleş-* fiili için de verilmiştir: KB III 148 *eligleş-* 'elleşmek, el sıkışmak, tokalaşmak'.

Kelimenin gerek Radloff'un tespit ettiği gerekse TS'nde bir kaç örnekte geçen 'savaşa girişmek, vuruşmak' anlamları ise kanımızca bütünüyle Türklerin savaş kültüründe yer alan bir motiften kaynaklansa gerektir. Çünkü Derleme Sözlüğü'nde geçen anlamlar bu izlenimi kuvvetlendirmektedir: DS V 1722 *elleşmek* '3. uğraşmak, çalışmak; 5. pehlivanların asıl güreşe başlamadan önce birbirlerini sınamaları'.

26/76b1 yime belgülüg yazuḳ: MTGR 238 *ḳuruġ yala.*

26/78a1 şuvşamaḳ (Ar. necvā', Far. rāz goften) 'gizli konuşma, fısıldaşma'.

Yansıma kelimelerden olan bu kelime için DLT tek tanıktır (EDPT 866; DTSl. 525): DLT IV 557-558 *şuwşaş-* 'gizli söz fısıldaşmak', *şuwşat-* 'fısıldatmak'.

26/97b2 abruġ: MTGR 36 *aġnuġ (MS abrwġ).*

27/6b3 yégen (Ar. sıbṭ, Far. piser) 'torun'.

yégen 'küçük kız kardeşin oğlu, erkek yeğen' anlamında tarihî Türk yazı dillerinde geçmektedir (EDPT 912). Tercüme'deki 'torun' anlamı ile eski metinlerde ilk defa karşılaşılmaktadır.

Günümüz Türkçelerinde 'yeğen' yanında 'torun' anlamı da tes-pit edilen bu kelime, Moğolcada da her iki anlamda bulunmaktadır (Yong-Sóng Li, *Türk Dillerinde Akrabalık Adları*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi:15, Ankara 1999, s. 211-215.): Nog. *yiyen* 'erkek yeğen (kız kardeşin oğlu); erkek torun (kızın oğlu)', Kzk. *jiyen* 'yeğen (kız kardeşin çocuğu); erkek torun, kız torun', Kklp. *ciyen* 'erkek yeğen; erkek torun', *ciyen ḳız* 'kız yeğen, kız torun', Bşk. *yïyän* 'erkek torun', *yïyänsär* 'kız torun' (-sär <Mog.), Krg. *cën* 'erkek yeğen; erkek torun', *cën ḳız* 'kız yeğen; kız torun', Alt. *d'ën* 'erkek yeğen', Yak. *siän* 'erkek torun'.

Kelime Tercüme'de *+çük* küçültme ekiyle *yégençük* şeklinde de tek yerde geçmektedir: *Tañgrı ḳıldı sizlerke özleriñizdin ök cüftler yana ḳıldı sizlerke cüftleriñizdin oġlanlar, yégençükler azu ta-puġçılar.* 30/67a3

Ar. *ḫāfid*, Far. *nebîre yā ḥidmetkâr* kelimelerinin Türkçe karşılığı olarak *yégençük azu tapuġçı* ifadesi kullanılmıştır. Yani 'torun' anlamındaki *yégen + çük* burada aynı zamanda 'hizmetkâr' anlamını da kazanmıştır. *tapuġçı* yanında

'hizmetçi; oğlun oğlu, torun' anlamındaki Ar. *ḥāfid* kelimesi (Mevarid 321) ile Far. *nebîre yā ḫidmetkār* karşılıkları *yégençük*'ün bu anlamını desteklemektedir. *yégençük* kelimesinin buradaki anlamı ne eski Türk dillerinde ne de çağdaş Türkçelerde yer almaktadır. Bu bakımdan kelimenin tarihsel sözlük çevçevesinde ele alınışında Tercüme'deki bu kullanış önemlidir.

27/18a3 üterçi (Ar. mükellib, Far. dānā be-taᶜlīm-i şikār) 'av için kullanılan hayvan, köpek vs.'

TT IV A57 *keyikçi angçı tuzaqçı boltumuz erser torçı çıwġaçı quşçı iterçi uçuġma bağrın yorıġma tınlıġlarıġ ölürgüçi boltumuz erser.*

iterçi için yazılı kaynaklarımızda tespit edilen tek tanık yukarıdaki *iterçi* biçimidir (EDPT 69, DTSI 215). Clauson *iterçi*'yi *éder-* fillinden getirmiş ve 'avcı' anlamını vermiştir. Fakat Ter-cüme'de kelimenin *üterçi* olarak geçmesi bu görüşü destekleme-mektedir. Eckmann kelimenin TIE 158:6'da da *iterçi* şekliyle geçti-ğini belirtmiştir (MTGR 316).

Menges, *üterçi*'yi Moğolca *itälgü* ve Mançuca *itulxen* 'falke' ile karşılaştırmıştır (K. Menges, "Etymologische Notizen Zu Eckmanns Mittel-Türkischem Tafsīr", *WZKM* 70 (1978), s. 48.). Bunun yanısıra DS XI 4079'daki *ütetlemek* 'köpek salmak (yiten hayvanları arama sırasında)'le söz konusu kelime arasındaki anlam ve -bir bakıma- yapı benzerliği dikkat çekicidir.

27/26a2 bıçıġ (Ar. mīṯāḳ, Far. ᶜahd) 'söz, ahid, antlaşma, yemin'.

Bu kelime metinde ayrıca Ar. *zimmet*, *ᶜahd;* Far. *müddet*'e karşılık olarak da kullanılmıştır. Karahanlı dönemi eserlerlerinden DLT ve Tef. üzerine yapılmış çalışmalarda kelime *baçıġ* okuyuşu ile geçmektedir. Yalnız Borovkov'un verdiği eski yazıdan kelimenin başka türlü okumaya (*bıçıġ*) da elverişli olduğu anlaşılmaktadır. Atalay, DLT IV:58 'and, sözleşme (ahdü misak)' anlamını verdiği *baçıġ* kelimesini *bıçıġ* ve *bıçġas*'a gönderme yapmıştır. DLT IV:88 'uluslar vb. arasında yapılan and ve bağlantı' anlamına gelen *bıçġas*'ın yapı yanında anlam benzerliği bakımından da *bıçıġ* ile aynı kökten kelimeler olduğu görülmektedir. Atalay DLT I:371'de *baçıġ* okuyuşundaki tereddüdünü açıklamıştır. Atalay'ın bu notun-dan DLT'te *baçıġ* kelimesinin bir yerde harfi üzerine kazıntılı halde üstün ve kırmızı mürekkeple esre konularak, başka bir yerde ise ـِ harfine sadece esre harekesi konularak yazıldığı anlaşılmaktadır. Atalay, K. Rifat ve Brockelmann'ın bu yazımlara dikkat etmeden kelimeyi *baçıġ* okuduklarını fakat benzer anlam-lardaki *bıçġas* tanığından dolayı *bıçıġ* okumanın yerinde olacağını belirtmiştir.

EDPT 294'te *bıçıġ* okuyuşuyla ele alınan kelimenin kökü *bıçġas*'la karşılaştırılarak *bıç-* gösterilmiş ve R IV 1318'deki kuzey-doğu Türkçeleri için *pıçu*

ve *biçik* tanıkları verilmiştir. Clauson'un *bıç-(ı)ġ* açıklaması yerindedir. Çünkü Tercüme'de *bıç- ~ biç-* alternansıyla da geçen *biçmek kesmek* ifadesi Ar. *hükm*, Far. *daverî* kelimelerine karşılık olarak 'hüküm, hüküm verme' anlamlarında kullanılmıştır: *Şükr dünyâda hem âḫiretde aṅgar ol, biçmek kesmek aṅgar* 32/43b2=28:70. 'buyurmak, fermanlamak' anlamındaki *bıçıġ ḳıl-* birleşik fiilinin bu anlamını *biçmek kesmek*'teki 'hüküm' karşılığı da desteklemektedir.

bıç- ~ biç- ile benzer anlamda başka bir fiil olan *yar-*'tan türetilmiş *yarlıġ* 'ferman' (<*yar- (ı)l- (ı)ġ*) kelimesi *bıçıġ < bıç-ıġ* şekline güzel bir tanıktır. Ayrıca Tercüme'de *bıç-*, *yar-* fiillerinden türetilen *bıçıġ* ve *yarlıġ* yanında bu eylemlere benzer anlamda *kes-*'ten 'farz, Allah'ın emri' anlamında *kesilmiş* kavramı da yer almaktadır: *kesilmiş* (Ar. farīża[t], Far. fermūde-i Ḫudāy) 26/3b1.

27/52a2 çıṅġarıġlı (Ar. muṣaddıḳ, Far. rāstgūy dārende) 'tasdik eden, doğrulayan'.

çın (<Çin. chên) + *ġar - (ıġlı)* fiili tarihî Türk dili alanında Uygur ve Karahanlı Türkçesinde tespit edilmiştir (EDPT 425-426; DTSI. 149; Erdal II:743): TT V 24:76 *edgüli ayıġlı nomlarıġ çıṅġarıp adırtlap ayıġıġ ḳodup*; TT X 459 ve 481, U II 24:4, U III 36:17 *çıṅġaru körüp*; AY 333:15 *çıṅġaru uḳup* ve AY 597:1 *çıṅġaru bilti* (Kaya 1994, 202 ve 316); DLT II:182 *ol ışıġ çıṅġardı*.

BM (Zajaczkowski 1954, 49) ve -Kİ'teki kayda göre (Caferoğlu 1931, 46)-Kitāb-ı Beylik'te *çıṅḳar-* fiili aynı anlam ile geçmektedir. Ayrıca Kİ'te aynı kök kelimeden bir başka fiil *çandar-* okunacak şekilde harekelenmişse de ME'deki (Yüce 1988, 111) *çındar-*, *çındarış-*, *çındaru* şekillerini de göz önünde bulundurarak bu yazımı istinsah yanlışı olarak değerlendirmek ve *çındar-* okumak yerinde olacaktır.

çın kelimesinden türetilen *çıṅġar- ~ çıṅḳar-* ve *çındar-* yanında *+ıḳ-* ve *+la-* isimden fiil yapma eki ile türetilen *çınıḳ-* ve *çınla-* fiilleri de vardır.

28/10b3 ḳuya bér-: MTGR 236 *qoya ber-*.

28/18a3 yoḳlat- (Ar. [c]arş, Far. bināhā ber āverden) 'bina etmek, inşa etmek'.

EDPT 903 *yoḳlat-* için verilen tanıklarda kelime 'yükseltmek' anlamında kullanılmıştır (EDPT 902 'to rise', Erdal II 452 'to rise, get up, climb, move upwards'): DLT IV 798 *yoḳlat-* 'yükseltmek, dağa çıkarmak'; KB III 551 'yükseltmek'; Tef. *yoḳlat-* 'yükseltmek' *özi birle İdrisni kökke yoḳlattı* (Borovkov 1963, 160); Seng. 343v27 *yoḳlat-* 'tefaḫḫus fermüden ve güm ve nā-pedîd fermüden'.

Tercüme'de kaydettiğimiz 'bina etmek, inşa etmek' anlamı tarihî metinlerde ilk kez ortaya çıkmaktadır ve bu anlamın doğruluğu Ar. ve Far. karşılıkları ile kesindir (Ar. için bkz: Mevarid 987: *ʿarş* 'bina etmek').

28/18a3 karşı (Ar. —, Far. —) 'köşk'.

Türkçeden Moğolcaya geçen bu kelime için Clauson alıntı olup olmadığı hususunu soru işareti ile bırakmıştır (EDPT 664, TMEN III 1460, DTSl. 429). Seng. 272r4'te kelime için 'luġat-i Moġoli' açıklamasının yanında 'kāḫ-ı ḫān u bārgāh-ı salṭanat' anlamı verilmiştir.

karşı Uygur Türkçesinden başlayarak özellikle KB'te *karşı ordu, karşı ordu saray, karşı saray* ifadelerinde olmak üze Karahanlı dönemi eserlerinde geçmektedir: TT V 30 *bara vayduri ertinin étilmiş karşı*; DLT III 374 *karşı körüp saġdıç anı uçmaḳ atar* 'sağdıcım benim köşkü görerek cennet dedi', DLT I 423 *karşı* 'hakan sarayı'; KB III 226 'saray, köşk'; Tef. *ikegün Firʿavn karşı kapuġınġa bardılar* (Borovkov 1963, 202: *karışı*); ME 'saray' (Yüce 1988, 135); HŞ 69 *oş anda bir beḍük karşı kılınġız* (Zajaczkowski 1961, 133).

28/36b2 uğuş: MTGR 196 *oğuş*.

28/40a2 sürügün körün- (Ar. şāriʿ, Far. be-rūy-ı āb āyende) 'sürü halinde görün(en)'.

Kelür erdi olarḳa balıḳları şenbe künleri **körünü sürügün**, *ol kün şenbe ḳılmaz erdiler, kelmez erdi olarḳa.* 7:163 (Tercümesi: Cumartesi tatili yaptıkları gün balıklar meydana çıkarak **akın akın** onlara gelirdi, cumartesi tatili yapmadıkları gün de gelmezlerdi. KKAM 2000, 170)

Eckmann, orijinal metindeki *yetrükün* yazımını düzelttiğini belirterek bu ifadeyi *körünü yürügün* okumuştur (MTGR 171). Ancak çoğu kez noktaların konulmadığı Tercüme'nin orijinal metnindeki bu yazım *yetrükün* veya *yürügün* değil *sürügün* okunmalıdır. Dankoff ise bu kelime için *yürügen (or yüzgen?)* okuyuşunu önermiştir (Dankoff 1978, 137). Fakat orijinal metindeki yazım ve bunun Ar. ve Far. karşılıkları *sürügün* okumayı gerektirmektedir.

Tercüme'de *sür - ü - g + ü + n*'de olduğu gibi araç durum ekinin Türkçe kelimeler yanında alıntı kelimelere de doğrudan ulandığını gösteren pek çok örnek vardır: *ġaybun, ḫaṭān, belgüsüzin yaʿnī ġaybın, ḫaḳsızın, hicret ḳılġanın, aḍaḳın, köŋlün, küçün, tutmaḳın, eḍgülükin, bilmekin aḍır-, aġırlıḳın, yüŋüllükin, ḳının, biligsizlikin, ikin ikin, özün, zārılıḳın, ḳuvvetin.*

28/50a2 emit- (Ar. iḫlād ilā, Far. ārām giriften) 'sabit olmak, karar kılmak'.

EDPT 157 *emit-* 'to lean; to incline towards'. *emit-* fiili DLT IV 180, KB III 149 ve özellikle Kıpçakça sözlüklerde (Tuh. 35 b11) 'eğilmek, yönelmek, meyletmek' anlamlarında geçmektedir. Ayrı-ca TTT III 29 *enter-* 'konzentrieren auf?' (*ayaġlarıġ barça sizinge emtertingiz*) fiili < *emit - er-?* şeklinde değerlendirilmiştir.

Tercüme'de ise *emit-* yukarıdaki anlamlarının yanında 'sabit olmak, karar kılmak' gibi zıt bir anlamda kullanılmıştır: *Eger tilese-miz köttürgetimiz anı anıng birle, likin ol emitti yerke, uḍı hevāsıḳa / hevāsınga*. (Tercümesi: Dileseydik elbette onu bu ayetler sayesinde yükseltirdik. Fakat o, dünyaya **saplandı** ve hevesinin peşine düştü. KKAM 2000, 172). Kelimenin bu kullanılışını Arapça ve Farsça karşılıklar da doğrulamaktadır.

Türk dilinin belli dönemlerinde ve sayılı eserde geçen kelimenin bu anlamının Tercüme'de tespit edilmesi gelecekte hazırlanacak Türk dilinin tarihsel sözlüğü için önemli bir tanıktır.

28/68a1 yoḳ yoḍun: MTGR 347 *yoq buḍun*.

28/73b1 kewdeçi (Ar. mühin, Far. süst konende) 'bir şeyin gücünü ve etkisini zayıflatan, azaltan'.

DLT IV 307-309 *kew-* 'gevelemek, gevmek; gevşetmek' (DLT III 288 *ajun tüni kündüzi yélkin keçer / kimni kalı satġasa küçin kewer* 'acunun gecesi, gündüzü konuk olarak geçer, kimin üzerine uğrasa onun kuvvetini gevşetir'.), *kewel- / kewil-* 'gevşemek, zayıflamak' yanında *kewre-, kewret-, kewşe-, kewşek* (krş. Alt.Grm. 283: *köwşek* 'nazik, gevşek'), *kewtür-* kelimeleri de *kew-* köküne dayanan DLT'teki türevlerdir.

EDPT 687 *kev-* için 'to chew' anlamı verilmiş, DLT'teki iki örnek cümlenin açıklamasında ise kelime karşılığında 'to weaken' kullanılmıştır. Clauson, bu kelime için sadece DLT'teki tanıkları değerlendirmiştir. Fakat kelimenin Altun Yaruk'taki kullanımı anlamının tespiti bakımından önemlidir: AY 163:10 *tavar buşı yalanguz az nızvanıġ oḳ kever küçsiretür* 'mal sadakası yalnız hırs (ve) tutkuyu zayıflatır, güçsüzleştirir' (Ölmez 1991, 50-51).

28/81a2 sörçek (Ar. saṭr, Far. efsāne-i nebişte) 'efsane, hikâye'.

EDPT 845 *sürçük (?sürçök)* maddesinde ele alınan kelimenin *sörçek* okunması gerektiğini Tezcan (Tezcan 1981, 288-289) günümüz Türk dillerinden getirdiği tanıklarla ortaya koymuştur. Ayrıca Tezcan yazısında, T. Tekin'in *z ~ r* değişimi için

verdiği örnekler arasında geçen (T. Tekin, "Zetacism and Sigmatism in Proto-Turkic", *AOH* 22, 1969, s. 51-80; "Further Evidence for 'Zetacism' and 'Sigmatism'", *Researches in Altaic Languages*, Budapest, 1975, s. 275-284.) bu kelimenin aslının *söz* olduğunu ve *+çek* ekinin de küçültme eki olduğunu açıklamaktadır. Biz de onun bu görüşlerine katılıyor ve *sörçek* için Tezcan'ın söz konusu makalesine gönderme yapmakla yetiniyoruz.

28/83a2 sığır- (Ar. mukā°, Far. şaḫūlīden ya°nī veş kerden) 'ıslık çalmak'.

Tarihî Türk yazı dillerinde *sıkır-* şeklinde geçmektedir (EDPT 815, DTSl. 505): DLT II 83 *kuş sıkırdı* 'kuş ıslık çalar gibi ses çıkardı', *kişi sıkır-* 'adam ıslık çaldı'. Bu fiil kuzeydoğu Türkçelerinde de yer almaktadır (VWTD IV-I 609): Küer. sıkır- / sıkkır-, Hak. Tuva sıgır-.

29/42b1 tilegli: MTGR 349 *yönlägli*.

29/43a2 buyruḳ: MTGR 110 *buyrut*.

29/65a3 yaşaŋgur- (Ar. feyż, Far. revān şoden) '(göz) yaşarmak, yaşlı olmak'.

yaşaŋgur- için bugüne kadar bilinen tek tanık DLT olmuştur: DLT III 407 *anıŋ közi yaşaŋgurdı* 'onun gözü yaşardı (onun gözü güneş ışığından yaşardı, gözünden yaş boşandı)'.

Eckmann, kelimeyi çalışmasına *yaşıng- (?)* şeklinde almıştır (MTGR 335). Gerçekte orijinal metindeki yazım da bu okuyuşı gerektirmektedir. Fakat DLT'teki tanığa dayanılarak orijinal yazım müstensih yanlışı olarak kabul edilmiş ve *yaşaŋgur-* şeklinde metin tamirine gidilmiştir.

Menges ise orijinal yazımı doğru kabul ederek *yaşıŋg-* kelimesinin açılımını şu şekilde vermiştir (Menges 1978, 48): *yaşıŋg < yaş - ın - ık (intensiv) [-ın - ık > *-ıŋg -g- > *-ıŋg]*. Fakat burada '(göz) yaşarmak, yaşlı olmak' gibi bir anlamın *yaş-* fiil köküne bağlanması kabul edilemez.

30/6a2 ürger- (Ar. ibyiżāż, Far. sepīd şoden) 'beyazlaşmak, ağarmak'.

Başka hiçbir metin ve sözlükte tespit edemediğimiz bu kelime-nin, *ürüŋg* 'beyaz, ak' (EDPT 233) ile ilgisi açıktır. Bundan dolayı kelimenin *ürüŋg + er-* şeklinden orta hece düşmesi ve *ŋg > g* ile ortaya çıktığı söylenebilir. Bu görüşü Tezcan, Eckmann'ın çalış-masını tanıttığı yazısında daha önce söylemiştir (Tezcan

1981, 290). Türk dilinin ilk metinlerinden itibaren *ŋg* > *g* veya *ŋg* ~ *g* için bkz. M. Räsänen, *Materiali Po İstoriçeskoy Fonetika Tyurkskix Yazikov*, Moskva 1955, s. 169.

Tercüme dışında başka metinlerde karşılaşılmayan *ürger-* yanın-da aynı yapıda olan *ürüŋger-* ~ *yürüŋger-* ise Uygur ve Karahanlı alanında geçmektedir (EDPT 237; Erdal II 503): U III 45:14 *yana oḳ etözünteki yürüŋgerü bışa kelmiş etin tançu tançu üzüp*; AY 594:9 *saçı başı yürüŋgerser* (C. Kaya 1994, 315); DLT I 289 *ürŋgerdi neŋ*; Tef. *saçını sakalını ürüŋgerdi* (Borovkov 1963, 250: *örüŋger-*).

30/7a3 irte- (Ar. teḥassus, Far. āgāhī custen) 'araştırmak, haberdar olmak'.

Elimizdeki Kur'an tercümesi ile Karahanlı dönemine ait diğer metinlerin söz varlığı bakımından kesiştiğini gösteren verilerden biri de bu fiildir (DTSl. 212): KB *irte-* 'istemek, aramak, araştırmak'; DLT IV 236 *irte-* 'arkasına düşmek; istemek', *irtel-* 'aranmak, araştırılmak'; *irteş* 'araştırma, irdeme', *irteş-* 'araştırmak', *irtet-* 'aratmak'.

irte- eylemi günümüz Türkçelerinden sadece Anadolu ağızların-da *irde-* şeklinde tespit edilmiştir: DS VII 2547 *irdemek* '6. Araştır-mak', *irdelemek (!) [irdemek]* 'bir şeyin üzerine fazlaca düşmek, incelemek, araştırmak'.

Menges, *irte-* fiilinin kökünü **ir* olarak göstermiş ayrıca *iz* ve *idär-* kelimelerini de bununla ilişkilendirmiştir (Menges 1978, 40).

30/21a1 liva (Ar. ḥame', Far. ġarīfec) 'siyah, kara balçık'.

Eckmann, bu kelimeyi *üyük* okumuş ve 'mud' anlamını vermiştir. Orijinal metindeki bu kelime için üç yerdeki yazım *liva* okuyuşunda şüpheye yer bırakmamaktadır. Dankoff da Eckmann'ın çalışmasını tanıttığı yazısında bu yanlışa dikkat çekmiştir (Dankoff 1978, 137).

DLT IV 719 *üyük* '(Oğuzca) tepe gibi yüksek olan yerler' *üyük yer* 'sulu ve buna benzer yerlerde ayak basıldığı zaman kaybolan ve ayağı çıkarması güç olan kumluk yer' anlamlarıyla geçen kelime, EDPT 271 *öyük* maddesinde ele alınmış ve bunun SDD, TS ile Türkmencedeki şekilleri verilmiştir.

'siyah, kara balçık' anlamıyla *üyük* yerine doğru okunuş olarak gösterdiğimiz *liva* ise DLT IV 405 *liyü* 'kuruyunca kuru balçık haline gelen ince kumlu çamur' ile ilgili olmalıdır. Atalay, Divan'da geçen bu kelimenin okunuşunun kesin olmadığını ilgili sözün geçtiği sayfadaki dipnotta belirtmektedir. EDPT 769'da ise bu kelime Çinçeden (*liao, liu*) alıntı kabul edilmiştir.

liva Tercüme'de üç yerde de *kök tınçımış livadın* ibaresiyle insanoğlunun yaratılışına dair geçmektedir: *Bütünlükin törüttümiz kişini ḳuruġ balçıḳdın, kök*

tınçımış livadın. 30/21a1=15:26. Metnin Türkçe Dizin'inde *kök tınçımış* ibaresi birlikte alınmış ve 'kokuşmuş' anlamı verilmiştir. Eckmann çalışmasının *kök tınçımış* maddesinde 'blue and fetid' karşılığını vermiş (MTGR 165) fakat aynı örnek cümlenin yer aldığı *tınçı-* maddesinde (s. 288) *tınçımış, kök* kelimesinden ayrılarak tek başına değerlendirilmiştir.

Sadece DLT ile tanıklayabildiğimiz Tercüme'de geçen sözlerden birisi de *tınçı-*'tır: DLT IV 616 *tınçı-* 'bozulmak, çürümek', DLT III 276 *et tınçıdı* 'et koktu'. Metnimizdeki *kök tınçımış* ifadesindeki *kök* ile, bir nesnenin kokma derecesinde bozulma ve çürüme halinde aldığı renk kastedilmiş olmalıdır.

30/25b1 erk kural (Ar. sulṭān, Far. ber gümāşteǧī ve ḥücceṭī) 'nüfuz, etki, güç'.

Yoḳ sanga olarnıng üze erk ḳural meger ol kim sanga uḍsa yolsuzlardın. 15:42. (Tercümesi: Şüphesiz kullarım üzerinde senin bir **hakimiyetin** yoktur. Ancak azgınlardan sana uyanlar müstesna. KKAM 2000, 263) cümlesinde geçen *erk ḳural* ikilemesinde *ḳural* taramış olduğumuz tarihî yazı dillerine ait metin ve sözlüklerde bulunmamaktadır (hapax legomenon).

Çağdaş Türkçelerdeki taramalarımızda ise Anadolu ağızlarında, Kazakça ve Kırgızcada *ḳural* 'silah, malzeme' anlamları ile karşılaşılmıştır: DS VIII 3004; KrgRSl. 523; KżkSl. 1984, 181. Ayrıca Şeyh Süleyman Efendi'nin Çağatayca sözlüğünde 'silāḥ, yaraḳ, edevāt-ı ḥarb' anlamını veren kelime *ḳuran* şeklinde geçmektedir (s. 233).

Tercüme'de *erk ḳural* ibaresinde geçen *ḳural* ile günümüz Türkçelerinde aynı okunuşta yer alan kelime arasında ilgi kurmak ve bunların yapıları hakkında söz söylemek zordur. Bu nedenle *ḳural*, bugün için metnimizde soru işareti ile bırakacağımız ve daha fazla yorum yapamayacağımız kelimeler arasındadır.

30/27b3 aydıla

DLT I 483 *Beçkem urup atlaḳa*

Uyġurdaḳı tatlaḳa

Oġrı yawuz ıtlaḳa

Ḳuşlar kibi uçtımız

(Atlara belge vurarak Uygurdaki Tatlara, hırsız, kötü itlere kuşlar gibi uçtuk.)

DLT II 54 *Turġan uluġ ışlaḳa*

Térgi urup aşlaḳa

Tumluğ kadır kışlaķa

Ķoḍı erig umduru

(Büyük işlere kalkışan, yemeğe sofra seren, katı kışlarda halkı umutta bırakır.)

ışlaķa, aşlaķa, kışlaķa kelimelerini Brockelmann, ڭ harfi üzerinde yeniden olmadığı halde *ışlaķķa, aşlaķķa, kışlaķķa* şeklinde okumuş ve *+laķ* ekini çokluk ve topluluk bildiren bir ek olarak göstermiştir (C. Brockelmann, "Alttürkestanische Volksposie: I", *Hirth Anniversary Volume. Asia Major*, 1923, s. 5.). Menges de *The Turkic Languages and Peoples* (s. 111) adlı çalışmasında Brockelmann ile aynı görüşü paylaşmıştır. T. Tekin ise *ış, aş, kış* isimleri üzerine gelen *+la* çokluk eki + *+ka* datif eki ile -yani Atalay'ın okuyuşu gibi- okumuş ve ona göre anlam vermiştir (T. Tekin, *XI. Yüzyıl Türk Şiiri. Dîvânu Lûğâti't-Türk'teki Manzum Parçalar*, TDK Yayınları:541, Ankara 1989, s. 15 ve 165): "(O) büyük işlere kalkışan, soğuk (ve) şiddetli kış (ayların)da (bile) ziyafet sofrası kurup (konuklarına yemek yediren bir yiğit)ti. (Ölümü ile), halkı (onun cömertliğini) umar (ve bekler durumda) bırakır."

DLT III 158 *Tegür meninĝ sawımı bilgeleke ay*

Tınar ķalı atatsa ķısraķ sıpı tay

(Hey, benim sözümü bilgelere eriştir, kısrakların yavrusu olan tay at olursa kısrak dinlenir.)

Atalay, bu dizelerin geçtiği sayfadaki dipnotunda *bilgelege* için şu açıklamayı yapmıştır: "Kelimenin aslı "bilgelerge" olacaktır. Dv. I, 401, 13 teki "atlaķa", "tatlaķa" kelimelerinde olduğu gibi burada da ر harfi düşmüştür. Bu hal bugün bile görülmektedir ki düşen ر harfinin yerine ل harfi azacık yana doğru çekilmektedir."

Yukarıda DLT'ten verdiğimiz dizelerdeki *atlaķa, tatlaķa, ıtlaķa, ışlaķa, aşlaķa, kışlaķa, bilgelege* kelimelerindeki eklerin çokluk eki üzerine gelen datif eki olduğu kesindir. Yani çokluk eki bu örneklerde *+la / +le* şeklinde gelmiştir. T. Tekin, *XI. Yüzyıl Türk Şiiri* adlı çalışmasında "Böyle bir çokluk ekine hiçbir yerde rastlanılmadığı için bu kelimelerin izahında değişik görüşler ortaya atılmıştır" diyerek bu görüşler hakkında bilgi vermiştir. Görüşlerden biri Brockelmann'ın ileri sürdüğü *+laķ* ekidir ki bunu kabul etmek mümkün değildir. Bir diğer görüş, bu örneklerde geçen çokluk ekini *+la* şeklinde kabul etmektir.

N. Poppe, "Plural Suffixes in the Altaic Languages" (*UAJb*, XXIV, s. 73) çalışmasında çokluk için Türk dilinde *+lar* ekinin genel kullanımda olduğunu ve bu ekin yapısının *-*la* ve çokluk ifade eden *-*r*'nin birleşmesiyle açıklanabileceğini ileri sürmüştür. Ayrıca Türk dili için *+lar* ekinin de içinde yer alan *+la* şeklinin Moğolca ve Tunguzca *+l* çokluk eki ile karşılaştırılması gerektiğini ifade etmiştir.

Diğer yandan bu ek (*+la*), asıl çokluk eki *+lAr*'ın son ünsüzünün düşmüş olmasıyla da açıklanabilir. Bugün Karaçay-Balkar ve Horasan Türkçesinde *+la/ +le* çokluk eki kullanılmaktadır (A. Ata, "Karaçay, Balkar ve Kumuk Türkçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi", *Türkoloji Dergisi*, Ankara 1992, s. 261. G. Doerfer, "Das Chorasantürkische", *TDAY-Belleten* 1977, s. 160 ve 168.). Ayrıca bunun konuşma dilindeki örneklerini Anadolu ağızlarında da görmek mümkündür.

T. Tekin, bu konuda sonuç olarak şunları ifade etmektedir: "Bizce, şimdilik tek doyurucu çözüm, bu şekilleri *-lar / -ler* çokluk ekinin yapısında bulunan ve tek başına çokluk ifade eden arkaik *-la* eki olarak kabul etmek gibi görünmektedir.". Yalnız Tekin bu sonuca varırken *+la* çokluk ekinin "başka hiçbir yerde rastlanılmadığı"nı bu nedenle birtakım tereddütleri olduğunu belirtmiştir. Tercüme'de isim ve fiil çekimlerinde çokluk eki olarak aşağıdaki örneklerde görülen *+la/ +le* ekleri onun bu açıklamasını bugün için geçersiz kılmaktadır[176].

Tercüme'de isim kök ve gövdesi üzerine gelen *+la / +le* çokluk eki almış kelimeler: *cāvidānele* 31/69b1, *ulġaymışla* 33/51b3, *azıtığlıla* 34/42b2, *pirle* 35/63a2, *kāfirle* 35/75b1, *ola* 36/69a1, *şeksizle* 36/76a2, *yılķıla* 37/11a1, *çıġayla* 37/26a1, *ola* 38/10b2.

Tercüme'de aşağıdaki örneklerde çokluk 3. şahısta geniş zaman *-urla*, belirli geçmiş zaman *-DIlA*, gelecek zaman *-ġayla* eklerini almış ve 2. ile 3. çokluk şahıs emir eki de *-n̂gla* ve *-sunla* şeklinde ulanmıştır: *aydıla* 30/27b3=15:58 ve 30/40b3=16:27, *kemiştile* 30/77a1, *ķoşman̂gla* 31/52b2, *bolsunla* 33/14b2, *ķılın̂gla* 33/33b2, *bildile* 33/36b1, *ayġayla* 34/68b2, *ķorķun̂gla* 34/88b3, *ķılurla* 37/31b2, *tururla* 38/28a2.

DLT'te fiiller üzerine pekiştirme amaçlı gelen ayrı bir *la* vardır: DLT III 213 *la* "işin tahakkukunu ve bitmesini gösteren bir edat olmak üzere fiillerin sonuna gelen bir harftir. Bunu Oğuzlar kulla-nırlar. ol bardı la: "o gitti be". Bu söz, işin olduğunu bilmediği için dinliyen adamda bir parça inkâr anlamı bulunduğu zaman kullanılır. Bunu öbür Türkler bilmezler." Atalay, bu çeviriden sonra dipnotta "Bugün bu kelime ahenksiz olarak Orta ve Batı Anadoluda kullanılmaktadır. Gelmesi şüpheli bulunan bir kimse için "geldi le", okuması şüpheli olan fakat okuyan kimse için de "okudu le" derler" açıklamasını yaparak Anadolu ağızlarındaki ben-zer kullanımdan bahsetmiştir. Kaşgarlı'nın Oğuzlara özgü gösterdiği bu özellik bugün Altay Türkçelerinde de vardır (G. R. Rachma-tullin, "Die Hilfsverben und Verbaladverbien im Altaischen", *Ung. Jahrb.* VIII, 1/4, s. 16-17).

Tercüme'de çekimli fiillere 3. çokluk şahıs eki olarak ulanan *+la/ +le* ile 2. çokluk şahıs emir eki *-n̂gla*'daki *+lA*, DLT III 213'te pekiştirme amaçlı kullanılan *la* ile karıştırılmamalıdır. Çünkü burada geçen fiillerde özne tekil değil çoğul

[176] A. Ata, "Türk Dillerinde +lA Çokluk Eki", Doğu-Batı Bağlamında Türk Dili ve Kültürü, Şumnu Piskopos Konstantin Preslavski Üniversitesi, 26-28 Ekim 2002.

olmalıdır. Böyle olacağı Arapça ve Farsça çekimli yapılardan da kesin olarak görülmektedir.

DLT'de sadece isim kökleri üzerine gelen *+lA* çokluk ekine Tercüme'de hem isim hem fiil çekimlerinde rastlanılması bizi uzun bir süre ekin kabulü konusunda tereddütte bırakmış fakat aynı yazı dili dönemi içerisinde ve "sağlam metin"ler olarak değerlendirdiğimiz bu iki eserde ekin aynı yapı ve fonksiyonda geçmesi, bunun gü-nümüz Türkçeleriyle desteklenmiş olması bu konudaki düşüncemizi netleştirmiştir. Bu nedenle çokluk ekini ilk başta yukarıdaki örnek-lerde *+lA[r]* şeklinde göstermişken sonra bu fikrimizi değiştirerek ekin çevriyazısını *+lA* olarak yaptık.

Özellikle Karahanlı dönemine ait eserler üzerinde yapılmış metin yayınlarının bu husus doğrultusunda yeniden gözden geçirilmesi *+la / +le* çokluk ekinin varlığı konusundaki şüpheleri ortadan kaldırması bakımından üzerinde titizlikle durulacak bir konu olmalıdır.

30/37a3 bekümiş taġ: MTGR 92 *bäkärmiş taġ*.

30/39b3 şiftar / öçek (Ar. saḳf, Far. sifad) 'tavan'.

Koŋgurdı Taŋrı olarnıŋ [binâlarını] ullarından yer töşeklerinden, tüşti olarnıŋ üze şiftar / öçek üstünlerinden. 30/39b3=16:26 (Tercümesi: Allah da onların binalarını temellerinden söktü üstlerindeki **tavan** da tepelerine çöktü. KKAM 2000, 268)

Évleriŋe şiftarlar kümişdin yime üzeŋgüler anıŋ üze aġarlar. 36/51a2=43:33 (Tercümesi: Evlerinin **tavanlarını** ve çıkacakları merdivenleri gümüşten yapardık. KKAM 2000, 490)

'tavan' anlamındaki *şiftar* kelimesi yukarıdaki örnek cümlelerden de görüleceği üzere bir yerde *öçek*'le birlikte bir yerde de kendi başına kullanılmıştır. Bu kelime için Rusca-Tacikçe Sözlükte (Moskva 1985, s. 815) *potolok* 'şift, sakf' tespit edilmiştir. Buradaki Tacikçe *şift* kelimesi ile Tercüme'deki *şiftar* aynı kelimeler olsa gerektir. Rusça kelimeye karşılık *şift*'in yanında yer alan *sakf* kelimesi de bunu doğrulamaktadır.

Günümüz Türkçelerinde tespit edilemeyen *öçek* kelimesi tarihî dönem metinlerimizden sadece NF'te kaydedilmiştir. Burada *öçek*, 'dam, çatı' anlamında kullanılmıştır (NF III 335).

Bu kelimenin Uygur Türkçesinden itibaren bütün tarihî ve çağ-daş Türkçelerde geçen (EDPT 22; TMEN 421) *oçak* ile bir ilgisi olabilir mi? EDPT *oçaḳ* için eserlerdeki 'ocak; büyük aile, klan; suçlulara takılan demir halka' anlamları

sıralanmıştır. Fakat bu kelime deyim-lerde özellikle 'yuva; soy sop, aile' anlamında kullanılmıştır (DS IX: 3262 *ocağ* 'ev, aile'). *ocağı batmak* 'yuvası yıkılmak veya soyu tükenmek', *ocağı kör olmak* 'soyu tükenmek, çocuğu bulunmamak', *ocağı sönmek* 'aile dağılmak', *ocağı tütmek* 'soyu devam etmek', *ocağına incir dikmek* 'birinin evini barkını dağıtmak', *ocağını yeşertmek* 'aile yuvasını canlandırmak' (TüSl. II 1998, 1668-69). Bu ve benzeri deyimlerde kelimenin asıl anlamında kullanılmayacağı bir gerçektir. *oçaḳ*, deyimli kullanımlarda daha çok 'bir çatı altında toplanan insanlar ve bunların bulunduğu yer' anlamını karşıla-mıştır. Yukarıda tanık cümle olarak *şiftar / öçek* için verdiğimiz ayette de benzer bir kullanım vardır. Bu ilgiden dolayı Tercüme'deki *öçek*, *oçaḳ* kelimesi yerine mi kullanılmıştır yoksa farklı bir kelime midir? (Tercüme'de kelime köklerindeki ünlü incelmesi için krş. *yepüş-*, *yelinigli*.)

30/45b1 élükle- (Ar. istihzā°, Far. füsūs kerden) 'alay etmek'.

30/32b2=15:95 élüklegli (Ar. müstehzī°, Far. füsūs konende) 'alay eden'.

DLT I 122 *elük* 'alay etme, maskaraya alma' ve DLT IV 177 *elikle-* 'alay etmek. Tef. 76 *élükle-*, KW 87 *elikle-* şeklinde geçmektedir. EDPT 145'te kelime *elügle-* olarak okunmuş ve Kıpçak sahasına ait sözlüklerdeki *érügle-* 'to be impudent, insolent' ve *iyikle-* 'to shame' de aynı madde altında ele alınmıştır.

Sevortyan, *elik / ilik-* maddesinde kelimenin **el ~ *il* köklerine -ik veya *-ik-* eklerinin ulanmasıyla ortaya çıktığını belirtmiştir (ESTYa. 265). Ayrıca kelimenin Moğolcada *eleg ~ ileg* şeklinde bulunduğu üzerinde durmuştur (Vladimirtsov 149. Lessing 308. Ramstedt, KWb. 119). *elik+le-* şeklinde kelimenin etimolojisini yapan Radloff ayrıca kelimenin Teleüt Türkçesindeki *elikte-*, *eliktel-*, *eliktet-*, *elikteçi* türevlerini vermiştir (VWTD I 817-818).

élükle-, 'alay etmek, hakaret etmek' anlamlarında çağdaş Türkçelerden Kırgızcada *elikte-* (KrgRSl. 949), Altay Türkçesinde *elekte-* (RAltSl. 317 ve 420), Oyrot Türkçesinde *elekte-* (OyRSl. 190) şeklinde yaşamaktadır. Tatarcadaki *elek* ve *elekleşü* 'iftira etme' (TatRSl. 730) kelimeleri de söz konusu kelime ile ilgili olmalıdır.

S. Tezcan, Clauson'un bu kelime için g'li okuyuşunu doğru kabul etmektedir. Çünkü ona göre bugünkü Türk dillerinde geçen k'li şekiller Sevortyan'ın Moğolca için vermiş olduğu g'li şekillerden geri ödünçleme ile ortaya çıkmıştır (Tezcan 1981, 283). Tezcan ayrıca Türkiye Türkçesindeki *eğlen-* 'alay etmek' eyleminin bu kelimeye bağlanabileceğini belirtmiştir.

ME 119'da *élüg* 'kulp' kelimesi geçmektedir. Acaba bugün Türkiye Türkçesindeki 'bir kimseyi kusurlu göstermek, alay etmek' için kullanılan *kulp takmak* deyiminin *élüg + le-* ile ilgisi olabilir mi?

Bu çalışmada kelimenin günümüz Türkçelerindeki durumu da göz önünde bulundurularak *élükle-* okunmuştur.

30/68b2 erked- u- (Ar. ḳadr, Far. tevānā şoden) 'gücü yetmek, muktedir olmak'.

*Urdı Tangrı bir meşel, bir ḳul alınmış, **erkedmes umas** nerse üze.* 16:75 (Tercümesi: Allah, hiçbir şeye **gücü yetmeyen** başkasının malı olmuş bir köle ... ile misal verir. KKAM 2000, 274)

erk isim kökü üzerine isimden fiil yapma eki *+ed-*'in gelmesiyle oluşan bu fiil, Tercüme'de hapax legomenon söz varlığına örnek kelimelerden biridir. Eski Türkçe döneminde *+(A)d-* ekiyle türetilmiş pek çok fiil vardır (Erdal II 485-492): *alngad-, alpad-, başad-, beged-, bilged-, bungad-, eded-, ered-, kened-, ḳırġılad-* gibi.

30/80a3 uġ: MTGR 195 *oġ*.

30/80b1 işler (Ar. elletī, Far. zen) 'kadın'.

Tercüme ile DLT'ün söz varlığının kesiştiğini gösteren tanıklardan biri de bu kelimedir. Eckmann, *éş* maddesinde kelimeyi ele almış ve orijinal metindeki *işler* yazımını istinsah yanlışı olarak göstermiş, tekil haliyle okuyarak '2. wife, woman' anlamını vermiştir. Halbuki DLT IV 240 *işler* 'kadın' tanığı söz konusu kelime için böyle bir yanlış yazımın söz konusu olmadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca DLT'te aynı söz, *işiler* şeklinde de geçmektedir.

EDPT 256 *işi* maddesinde Uygur Türkçesi ile DLT başta olmak üzere kelimenin geçtiği sayılı metin tanık olarak verilmiştir. Yalnız, bu kelime Uygurca vesikalarda *beg işi* ifadesinde *beg* ile birlikte kullanılmaktadır. Bundan dolayı Arat, kelimenin *iş-i* şeklinde tanımlanmasının uygun olacağını ve *-i*'nin iyelik eki olarak değerlendirilebileceğini ileri sürmüştür (Arat 1991, 358). *işi* Moğol-cada da geçmektedir (TMEN II 645 *işi ḫatun*).

30/92b1 örtüg: MTGR 213 *örtük* (ve *örtükli, örtüklük*.)

30/98b1 aḍnat-: MTGR 33 *aḍna-*.

31/4b3 süngük: MTGR 260 *söngük*.

31/9b3 ḫayż çöpreki: MTGR 128 *ḫayż çüpreki*.

31/19b2 key ögdilik: MTGR 160 *käy ögdilig*.

31/23b3 kigrül-: MTGR 153 *käçrül-*.

31/26a1 ataşıḳ (Ar. semiyy, Far. hem-nām) 'adaş, benzer, ortak'.

ataşıḳ kelimesi için yazılı metinlerimizde bugüne kadar iki tanık tespit edilmiştir. Bunlardan birisi elimizdeki metin diğeri de Eckmann'ın verdiği bilgiye göre TİE 444:8'deki *adaşıḳ*'tır (MTGR 62).

ataş kelimesi ise Türk dilinin ilk yazılı metinlerinden itibaren *ataş, attaş, adaş* ve *addaş* olmak üzere pek çok örnekte geçmiştir (EDPT 72). Kelimedeki *-daş* eki için *+da+eş* etimolojisi ilk olarak W. Bang tarafından yapılmıştır (W. Bang, "Turkologische Briefe aus dem Berliner ungar. Institut", *Ungarische Jahrbücher*, Bd. VII, 1927, s. 41, (3 no'lu not). Ayrıca bkz: A. Caferoğlu, "Türk-çede 'daş' lâhikası", İstanbul 1929. B. Atalay, *Ekler ve Kökler*, İstanbul 1941, s. 82). A. İnan, bugün Türkiye Türkçesindeki 'adaş, isimdeş' anlamının kelimenin gerçek anlamı olmadığını, tarihî Türkçelerde olduğu gibi günümüz Türk dillerinde de kelimenin 'arkadaş, dost' için kullanıldığını açıklamaktadır ("'Adaş' ve 'Sağ-dıç' kelimelerinin en eski anlamları", *TD-Belleten*, Seri: III, Sayı:1-3, Ankara 1945, s. 41-51). Yalnız KW 42 *ataş* 'adaş' anlamın-dadır.

ataşıḳ Tercüme'de tek yerde geçmektedir: *Sergil aŋgar sunmaḳlıḳḳa, hiç bilür mü sen aŋgar* **ataşıḳ**. (Kur'an 19:65). Aynı ayet Tefsir'de ise şöyle geçer (Borovkov1963, 62): ... *héç bulur nu sen aŋgar at taşı*. (Tercümesi: O'nun bir **adaşı (benzeri)** olduğunu biliyor musun? (Asla benzeri yoktur). KKAM 2000, s. 309). Borovkov, orijinal yazımını da verdiği kelimeyi *at II* maddesi altında *at taşı* şeklinde ele almış ve 'adaş' anlamını vermiştir.

Bu örneklerde gerek Tercüme'de *ataşıḳ*'ın gerekse Tefsir'de geçen *at taşı*'nın Allah için kullanıldığına ve Borovkov'un kelimeyi *at taş* (veya *attaş*) değil *at taşı* şeklinde almasına dikkatinizi çekmek istiyorum.

Örneğine -yine Kur'an tercümesi olan (ve muhtemelen aynı surede geçen)- TİE müzesindeki metin dışında rastlanmayan *ataşıḳ*'a yapı olarak benzer bir başka kelime Tercüme'deki *teŋeşik*'tir. *teŋeşik* (Ar. nidd / endād, Far. mānend/ān). Bu kelime de Allah'a koşulan 'eş, ortak'lar için kullanılmıştır: *Ançada fermānladıŋız bizke, tansa-mız Taŋrıḳa ételim aŋgar teŋeşikler*. 33/50b2=34:33 (Tercümesi: O'na **ortaklar** koşmamızı bize emrederdiniz. KKAM 2000, 431.).

teŋgeşik'teki *teŋgeş* kelimesi hem isim hem de fiil kökü olarak metinlerimizde yer almaktadır (EDPT 526). İsim olarak eski metinlerimizdeki kullanılışına tek örnek KB'tir ve burada 'denk' anlamında kullanılmıştır (KB III 436). *teŋgeş-* ise 'denk olmak, eş olmak' anlamlarında başta Karahanlı Türkçesi metinleri olmak üzere çok eserde geçmiştir. Fakat Allah'a koşulan 'eş, ortak' anlamındaki *teŋgeşik* gibi, O'nun yani Allah'ın 'ortak, benzer'i anlamındaki *ataşık* kelimeleri için tek tanık Tercüme'dir.

Bu durumda *ataşık* ve *teŋgeşik* kelimelerindeki *-ık / -ik* ekinin nereden geldiği ve işlevinin ne olduğu sorusu sorulabilir. Bizce her iki kelimedeki *-ık / -ik* eki, iyelik 3. tekil şahıs eki üzerine gelmiş *ok ~ ök* pekiştirme edatının kalıplaşmasından ortaya çıkmıştır (*at +taş + ı oḳ > ataşık* ve *teŋgeş + i ök > teŋgeşik*). Bu savımızı *ataşık* için Tefsir'de geçen şekil desteklemektedir: *héç bulur mu sen aŋgar at taşı* ve *ḳılmadımız aŋgar anda öŋdin at taşı*. Bu iki cümlede *at taşı*'daki *-ı*'nın iyelik eki olduğu ve tamlayanının gizli yani O'nun (Allah'ın) olduğu açıktır. Bizce burada *ataş* ve *teŋgeş* kelimelerinde nispet edilen bizzat Allah olduğu için O'nun *ataş+ı*, *teŋgeş+i* denilirken pekiştirme amacıyla *oḳ / ök* kullanılmıştır. Ayrıca *ataşık* ve *teŋgeşik* kelimelerinin oluşumunda metnimizde geçen ve *teŋgeş-* gibi bir fiil köküne kadar indirgediğimiz *ulaşıḳlıḳ* 'akraba' ve *tartışıḳ* 'tartışma' kelimesine ve buradaki fiilden isim yapma eki *-ıḳ*'a da analoji söz konusu olabilir.

31/31a2 meded bér-: MTGR 180 *madd ber-*.

31/69b3 borğu: MTGR 110 *burğu*.

31/70b2 eske- (Ar. nesf, Far. pergenden) 'ufalamak, ufalayıp savurmak'.

Sorarlar saŋa taġlardın, ayġıl: eskegey anı meniŋ İḍim, **eskemek.** 20:105 (Tercümesi: (Resulüm!) Sana dağlar hakkında sorarlar. De ki: Rabbim onları **ufalayıp savuracak.** KKAM 2000, 318)

Eski kaynaklarda ilk kez geçen kelimelerden biri de *eske-*'tir. Tercüme'de tek cümlede geçen bu kelimenin *es-* ile ilgisi özellikle Arapça *nesf* ve onun türevlerinin anlamından daha iyi anlaşılmaktadır. (Mevarid, 1510). S. Tezcan, *es-* eylem kökü üzerine Eski Türkçenin gramerlerinde gösterilmeyen *-KA* pekiştirme ekinin gelmesiyle *eske-* yapısının ortaya çıktığını belirtmiş (Tezcan 1981, 284) ve bununla *yayḳa-* ve *çayḳa-*'ı karşılaştırmıştır. Tercüme'de geçen *yayḳat-* (ve *çayḳat-*) için bkz.: ESTYa. III 77.

32/1b1 ündür-: MTGR 211 *öndür-*.

32/16a3 awıçka: MTGR 63 *awınçka*.

33/8b1 yumuş (Ar. risāle, Far. peygām) 'haber'.

Eckmann, bu kelimeyi *yosun* okumuş ve 'message, commandment' anlamını vermiştir. Geç dönem Uygurca metinlerde geçen bu kelimeden dolayı Eckmann elimizdeki Kur'an tercümesini XIII. yy sonları ve XIV. yy başı şeklinde tarihlendirmiştir. Fakat Eckmann'ın bu tarihlendirme çabası kelimenin yanlış okunmuş olmasından dolayı geçerliliğini yitirmiştir. Tezcan da buna dayanarak *yosun*'u Tercüme'de geçen tek Moğolca kelime olarak değerlendirmiştir (TMEN I 408). Dankoff 1978'deki tanıtma yazısında söz konusu kelime için Eckmann'ın yukarıdaki görüşünü tekrar etmiş fakat 1981'deki çalışmasında kelimenin *yumuş* yerine yanlış okunduğunu ifade etmiştir.

DLT IV 813 *yumuş* 'hizmet, vazife; elçilik, ikiden artık kimse arasında elçilik', *yumuşçı* 'melek' şeklinde alınmıştır. DLT'ün Dankoff ve Kelly yayınında (CTD III 233) ise Kaşgarlı'nın Arapça 'risāla' karşılığı *yumuş*, 'melek' karşılığı olarak da *yumuşçı* kelimesini verdiğini görüyoruz. Tercüme'de tek yerde geçen *yumuş*, Ar. risāle[t] karşılığı kullanılmıştır. Kelime ayrıca TT VII 40:54 *işke yumuşka bardaçı bolsar*, KB III 558 *yumuş* 'hizmet, vazife', *yumuşçı* 'hizmetçi, haberci', TS VI 4722 *yumuş* 'iş, hizmet, görev, ödev', *yumuş oğlanı* 'hizmetkâr, hizmet eden oğlan' geçmektedir.

EDPT 938'de kelimenin orijinal anlamının 'an errand' olduğu belirtilmiş ve çağdaş Türkçelerdeki şekilleri verilmiştir.

33/35a2 yelinigli tamuġ (Ar. saʿīr, Far. āteş-i furūzān) 'kor ateşli cehennem'.

yelin- fiili üzerine gelen *-(i)gli* sıfat-fiil eki ile oluşturulan kelimenin fiil kısmının *yalın-* ile aynı olduğu açıktır. Tercüme'de *yalın- ~ yelin-*'te olduğu gibi *yapuş- ~ yepüş-* ikilisinde de y'li kelimelerde ünlü incelmesi söz konusudur.

yalın hem fiil hem de isim köküdür. Clauson 'flame' anlamını verdiği *yalın* isminin kökünü *yal-* olarak vermiştir. Fakat Altay ve Teleüt Türkçelerinden tanıklar verdiği *yalın-* 'to flash' için ise kök kelimeyi *yal- şeklinde göstermiştir (EDPT 929 ve 931 -Preliminary note-). Halbuki KB III 517 *yal-* 'parlamak', *yalın* 'alev', *yalın-* 'yanmak' bir arada geçmektedir. (Tezcan, KB'teki *yalın-* fiilinin 'parlamak' şeklinde düzeltilmesini önermektedir. (Tezcan 1981, 291)

EDPT 932 *yalına-* yanında *yalın-> yelin-* fiilinin de kullanıldığını göstermesi bakımından tek tanık olan KB dışında kelimenin Tercüme'de geçmiş olması tarihî sözlük çalışmamız için önemli bir veridir.

33/50b2 teŋgeşik (Ar. nidd, Far. mānend) 'eş, ortak'. bkz. **31/26a1 ataşık**

33/53b2 baba-ḫāne: MTGR 86 *bālāḫāne*.

34/6a2 anıŋdın, 38/31a2 anıŋda

Hem yana nişān olarḳa şeb, çıḳarur-mız anıŋdın kündüzni. 34/6a2

Bir ança anıŋdın kim tartışur sizler anıŋ içinde. 36/64a1

Ol turur Taŋrı kim yoḳ Taŋrı anıŋda öŋgin. 38/31a2

Yukarıdaki cümlelerde *ol* zamirinin çıkma hali fonksiyonunu ifade eden *+da* ve *+dın* ekleri, ilgi hali ekinden sonra ulanmıştır. *+da / +de* ve *+dın / +din* çıkma hali eklerinin zamirler üzerine ilgi halinden sonra ulanmasına en güzel örnek KB'tir (M. Mansuroğlu, "Das Karakhanidsche", *Philologiae Turcicae Fundamenta. I*, Wiesbaden 1959, s. 103): KB I 4864 *meniŋgde bar* 'bende var', KB I 5244 *seniŋgde turur* 'sendedir', KB I 2888 *anıŋgda bol-* 'onda ol-', KB 3150 *meniŋgdin kötür-* 'benden götür', KB 388A *munuŋtan basa* 'bundan sonra'.

Konu ile ilgili olmasa da eserin yapı özellikleri bakımından özellikle KB ile uygunluğunu gösteren bir başka ek teklik 3. şahıs emir eki için *-SUn* yanında *-su* ekinin de bulunmasıdır: *mirāş alsu* 31/5b1.

34/65b3 üḍründi: MTGR 207 *öḍründi* (ve *öḍür-, öḍürmiş*).

34/73b2 tekebbür[luḳ]: MTGR 161 *kibr*.

35/30b1 terslen- (Ar. kurh, Far. nā-pesend dāşten) 'hoşuna gitmemek'.

Bugün Türkçe Sözlük'te (TüSl. II, 2201) geçen *terslen-* (<*ters + le - n-*) fiili, Tercüme dışında tarihî Türk yazı dillerinde geçmemekte sadece isim kökü olan *ters* yer almaktadır (EDPT 553).

36/43b1 şamuşa (Ar. ḥilyet, Far. pīrāye) 'bezek, süs'.

Kelime, Tercüme'deki anlamıyla yalnızca ME'de tespit edilmiş ve burada Ḫarezmîce olduğu belirtilmiştir: *şāmūşa* 'süs' (Yüce 1988, 180). Aynı yazılıştaki kelime DLT'te farklı anlamda geçmektedir: DLT I 446 *şamuşa* 'yenilen bir çeşit ot, poy otu'.

36/51a2 üzeŋgü (Ar. miʿrāc, Far. nerdübān) 'merdiven'.

EDPT 289 *üzeñü* (or *üzengü*) 'stirrup' olarak verilen kelimenin başta KB 6110 olmak üzere Kıpçak ve Çağatay sahalarına ait sözlüklerde geçen tanıklarına yer verilmiş, kelimenin Çuvaşçada *yàrana* ve R I'de *ezene / izeñe / izeñi / üzeñe / üzeñi / üzöñö* biçimleri sıralanmıştır. Kelime KW 271 *üzeŋgi*, Houts. 56 *üzegü*, Tuh. 16b12 *üzengi*, Kav. 71b9 *üzengi*, TS VI 4131 *üzegü* olarak kaydedilmiştir. Ayrıca Harezm metinlerinden NF 50-14 ve KE 248v5'te de kelime aynı anlamda (yani 'rikab, üzengi') geçmektedir. HŞ 3080'de ise aynı anlam *üzengülük* biçimindedir: *aḏaḳnıŋnı üzengülükke bir bir / basıp mün yoḳsa yıḳlur sen baş aġrır.*

Buraya kadar verilen tanıklar kelimenin Tercüme ve Tef.'de geçen anlamından farklı olarak sıralanmıştır. *üzeŋgü* her iki eserde 'merdiven' anlamında geçmektedir. Böylece kelimenin anlamı bakımından bu iki eser benzerlik göstermektedir.

üzeŋgü kelimesinin etimolojisine dair bugüne kadar pek çok şey yazılıp çizilmiştir. Bunlardan en son ve önceki çalışmaları değerlendirmiş olanı Ş. Tekin'e aittir ("Üzengi Kelimesi Nereden Geliyor?", *Tarih ve Toplum* 81 (1990), s. 9-13. "Some Thoughts on the Etymology of the Turkish Üzengi 'stirrup'", *Journal of the Turkish Studies* (*Türklük Bilgisi Araştırmaları*) 9, (Harvard Üniversitesi 1985), s. 237-241). Tekin bu konudaki son yazısında, Ş. Sami'nin kelimeyi "aslı uzanıp kısalmak demek olan *üzenmek*" (Ş. Sami, *Kâmûs-i Türkî*, Dersaadet 1317, s. 204b.), W. Bang'ın "*üze*'ye bakarak bunun *üs(t)* 'yukarı, üst kısım' ('üzerine basarak hayvana binmek'den kinaye')" (W. Bang, *Vom Köktürkischen zum Osmanischen*, SBAW 1919, s.47-48.) ve Z. Gombocz, G.J. Ramstedt, N. Poppe, Räsänen'in "kelimeyi Moğolca *dörüge* ile birleştirmek" istedikleri görüşlerine değinmiştir (G. Doerfer, *Türkische und Mongolische Elemente im Neupersischen*, Wiesbaden 1965, s. 148-149). Bu son görüşün kabul edilemeyeceğini A. Rona-Taş yazısında ispatlamıştır (A. Rona-Taş, "The Periodization and Sources of Chuvash Linguistic History", *Chuvash Studies, Bibl. Orientalis Hungarica* XXVIII, Budapest 1982, s. 120.).

Ş. Tekin, Maytrisimit'te geçen *izengülükinte* 'ayak tabanında[177]' (*iz + e - n- gü + lük*) yapısına dayanarak, kelimenin XI. yy'daki 'üzengi' alet adını daha önceki dönemlerde 'ayak tabanı' ile olan ilgisinden dolayı aldığını belirtmektedir. Bunun için de Çuvaşça *yeran* 'üzengi' kelimesindeki *yer*'in Ortak Türkçe *iz* 'iz, ayak izi' olmasını tanık göstermektedir. Fakat zamanla ilk ünlünün değişmesi ile (*i>ü*) Bang ve Ş. Sami'de olduğu gibi *üzeŋgü* kelimesi *üze ~ üs(t)* ile ilgili görülmüştür.

üzeŋgü'nün bugünkü Türk dillerindeki kullanımı için bakınız: E.V. Sevortyan, *Etimologiçeskiy Slovar' Tyurkskih Yazıkov*, Moskva 1974, s. 623-625.

[177] G. Shimin, "Qadimqi Uygurca İptidayi Drama Piyesasi 'Maitrisimit' (Hami Nushasi)ning 2-Pardasi Haqqidiki Tatqiqat", *Journal of Turkish Studies* IV (1980), s. 111.

W. Radloff, *Versuch Eines Wörterbuches der Türk-Dialecte*, S. Peterburg' 1893, s. 1890-1891.

37/43b1 tewe͡ngizlerni, ḳoyun͡gızlarnı

Anlar kim tandılar, yıġdılar sizni mescid-i ḥarāmdın, ḳoyun͡gızlarnı tewe͡ngizlerni, yıġmış erdiler tegmekdin orunlarına͡ga. 37/43b1=48:25 (Tercümesi: Onlar, inkâr eden ve sizin Mescid-i Haram'ı ziyaretinizi ve bekletilen **kurbanların** yerlerine ulaşmasını menedenlerdir. KKAM 2000, 513.)

Tan͡grı bilür yanışın͡gızlarnı turġu yerin͡gizlerni. 37/16a2=47:19 (Tercümesi: Allah, **gezip dolaştığınız yeri** de **duracağınız yeri** de bilir. KKAM 2000, 507.)

Ḳıġırman͡g, çaḳırman͡g an͡ga sözledükde örleyü sözler teg bir an͡ça͡gız bir an͡ça͡ḳa kim yoḳalur işin͡gizler, sizler bilmes sizler. 37/54b2=49:2 (Tercümesi: Birbirinize bağırdığınız gibi Peygamber'e yüksek sesle bağırmayın; yoksa siz farkına varmadan **amelleriniz** boşa çıkıverir. KKAM 2000, 514.)

Bolġay siler ḳılışın͡gızlar üze öknügliler. 37/57b1=49:6 (Tercü-mesi: ... **yaptığınıza** pişman olursunuz. KKAM 2000, 515.)

tewe͡ngizlerni, ḳoyun͡gızlarnı, yanışın͡gızlarnı, yerin͡gizlerni kelimelerinde *+nI* belirtme ekinden önce *+(I/U)n͡gIzlAr* çokluk 2. şahıs iyelik eki geldiği ayetlerin tercümesinden de anlaşılmaktadır. Yine *işin͡gizler* < *iş+in͡gizler* ve *ḳılışın͡gızlar* < *ḳıl-ış+ın͡gızlar* kelimelerindeki *+In͡gIzlAr* da aynı ektir. Tarihî Türkçelerde - Tercüme'nin genelinde olduğu gibi- *+(I)n͡gIz, +(U)n͡gUz* şeklinde geçen (*Philologiae Turcicae Fundamenta. I*, Wiesbaden 1959) bu ek yukarıdaki altı örnekte ayrıca *+lAr* çokluk ekini almıştır. TİEM 73 numarada kayıtlı olan Kur'an Tercümesi dışında başka metinde karşılaşmadığımız bu yapı eserin orijinalliğini göstermesi bakımından önemlidir (TİEM'deki tercümede çokluk 2. şahıs iyelik ekinin *+(ı/u)n͡gız* yanında *+(ı/u)n͡gızlar, +un͡guzlar* şekilleri için bkz: J. Eckmann, "Eine Ostmitteltürkische interlineare Koranübersetzug", *Ural-Altaische Jahrbücher*, XXXI, 1959, s. 77.).

Çokluk 2. şahıs iyelik ekinin *+(I/U)n͡gIzlAr* yapısına bürünmesi Türk dilindeki iki yapısal özellikle ilişkilendirilebilir:

1. *biz* ve *siz* zamirlerinin *bizler* ve *sizler* şeklinde çokluk eki ile birlikte geçmesi. Özellikle *sizler* şekli, Eski Türkçeden başlayarak tarihî metinlerde *siz* zamiri ile birlikte sıkça kullanılmıştır. *bizler* ve *sizler* zamirleri durum ekleriyle de aynı şekilde çekime girebilmektedir: *biz* 26/37b3 ~ *bizler* 34/20a3; *sizin͡g* 25/1a2 ~ *sizlerni͡ng* 28/38b3, *sizni* 25/16a1 ~ *sizlerni* 27/22b2, *sizke* 15/1b2 ~ *sizlerke* 26/68b1, *sizde* 25/8a3 ~ *sizlerde* 30/65b1, *sizdin* 25/11a1 ~ *sizlerdin* 25/10a2.

Ayrıca *siz* ve sizler *yanında* KB'te gördüğümüz (KB III 400, *silerke*) *siler* şekli de Tercüme'de geçmektedir: *silerning* 37/57b3, *silerni* 28/6a3, 30/76b3, 36/74a2, *silerke* 37/56b3, 37/58b2.

Tercüme'de fiil çekimlerinde şahıs zamirlerinin şahıs eki işlevini üstlendiği durumlarda *siz ~ sizler* kullanılmaktadır: *kılsa siz* 26/87b3 *~ kılsa sizler* 29/12a3, *bolsa siz* 26/70b2 *~ bolsa sizler* 26/18b2.

2. Şahıs eklerinin iyelik kaynaklı olduğu fiil çekimlerinde 2. çokluk şahıs için -(I)ŋIz yanında -(I)ŋIzlAr ekinin kullanılması: *kılur erdingiz* 36/104b1 *~ kılur erdingizler* 28/41b3, *koḍtıŋızlar* 38/20a1, *sekirtmedingizler* 38/20b2, *çıḳtıŋızlar erse* 38/34a3.

Bu durum çokluk 2. şahıs emir çekiminde de görülmektedir: *korkung ~ korkunglar, korkmanglar* 27/17a1, *kılıng* 33/34a2 *~ kılınglar* 33/35b2, *bilişingler* 37/64a1, *arınınglar* 27/21b1, *çıḳınglar* 26/38a2.

37/49b2 buta (Ar. sāḳ, Far. sāḳ) '(bitki için) gövde'.

Ekin teg çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı, yoğun boldı köni turdı öz butası üze, ḫoş kelir tarıġçılarḳa. 48:29 (Tercümesi: Onlar filizini yarıp çıkarmış gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, **gövdesi** üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki bu, ekicilerin de hoşuna gider. KKAM 2000, 514)

Eckmann, bu kelimeye 'stalk' anlamını vermiştir.

R.R. Arat'ın, Zur Heilkunde der Uiguren I ve II (Sitzb. Preuss. Akad. Wiss. 1930, s. 146; 1932, s. 14) çalışmasında 'grape' anlamı verip Çince *p'u t'ao* ile ilişkilendirdiği *buda* kelimesini, H.W. Bailey "Medicinal Plant Names in Uigur Turkish" (*Fuat Köprülü Armağanı*, İstanbul 1953, s. 53) adlı makalesinde 'liquorice' anlamı ile karşılamış ve kelimenin Sanskritçe, Tibetçe karşılıklarını vermiştir.

Doerfer, TMEN II 329-330'de *buta* için 'dickicht, gestrüpp' anlamını vermiş ve 'zweig' anlamındaki kelimenin (TTü. budak) hem tarihî hem de çağdaş Türkçelerdeki *butıḳ, butıġ, butaḳ, budaḳ, buṭaḳ, buta* şekillerini sıralamıştır.

Dictionnaire Turk-Oriental (s. 160) ve Senglah 130r26'da *buta* için verilen dört anlamdan biri 'küçük fidan; ağaç dalı'dır. Günümüz Türk dillerinde ise *buta* Kırgızca (KrgRSl. 162:*buta I*) ve Özbekçede (UzRSl. 92) 'çalı, çalılık', Yakutçada (Pekarskiy 1945, 101) ise *bıta* 'bazı otların usareli, şişkin, etli ve kalın kökleri' anlamında kullanılmıştır.

Doerfer, çalışmasında Türk dillerindeki *buta* şeklini Moğolca *buta* 'dickicht, grasbusch, gestrüpp'ten getirmiş ve *buta* yanında *butıḳ* ile *butaḳ* için de şöyle bir gelişim göstermiştir: **butà* > *atü.* **but*.

Gerek tarihî gerekse çağdaş Türkçelerde 'dal; çalı; çalılık; fidan; ot kökü' anlamına gelen kelimenin Tercüme'deki 'bitki gövdesi' (veya 'kökü' de olabilir) anlamının Yakutçadaki *bıta* karşılığı ile anlamca yakınlığı dikkat çekicidir.

37/55a1 amurt- (Ar. ġażāżaṭ, Far. furūd āverden) '(ses) alçaltmak, kısmak'.

Türk dilinin yazılı metinlerinde nadir geçen kelimelerden birisi de budur: DLT IV 23 *amurt-* 'yatıştırmak, dindirmek, yeğnitmek' (DLT III 428: *ol beg öpkesin amurttı.*) ve aynı anlamda TİE 757:7 ile SDD 99 *amırtmak* 'galeyanı teskin etmek'.

EDPT 163 kelimenin kökü **amur-* 'to quieten, calm' olarak verilmiş ve *amurtġur-, amru, amrul-* bu fiil ile ilgili gösterilmiş, *amra-* 'to be contented, at peace' için ise **amur* isim köküne gönderme yapılmıştır.

amurt- her ne kadar sayılı metinde geçmişse de aynı kökten türemiş pek çok biçimi vardır. Tercüme'de *amurt-* sadece bir örnekte bulunmaktadır. Bunun yanında söz konusu kelime ile ilgili *amrul-* 'sakinleşmek yatışmak, huzura kavuşmak', *amruşmaḳ* 'huzur, güven', *amulluḳ ḳıl-* 'makul ve temkinli olmak' türevleri de metinde yer almaktadır.

Aşağıda *amurt-* ile aynı kökten olan kelimelerin anlamları ve tek örnekte metinlerde geçiş şekilleri verilmiştir: *amrul-* (KB III 19 'sükûna kavuşmak') / *amrıl-* (U IV 34:60 *amrılmış köŋüllüg*), *amıl* (Ölmez 1991, 83 'rahat, sakin, dingin': AY 166:7 *örüg amıl itigsiz erksinmekke tükellig*) / *amul* DLT I 74 'kıpırdamayan, kımıldamayan her nesne. Buradan alınarak "yumuşak huylu adam"a denir.'), *amulluḳ* (KB III 19 'sükûnet'), *amraḳ* (DLT IV 23 'rahat, sakin'), *amru* (Ölmez, 1993, 83 'sürekli, devamlı, daimî').

37/56b1 apaŋ̂ (Ar. in, Far. eger) 'eğer'.

'eğer' anlamındaki bu kelime, Türk dilinin sadece Uygur ve Karahanlı dönemine ait sayılı eserde *apaŋ̂* yanında *apam* şeklinde de geçmektedir: TT I 198 *sınmasar aş birdeçi idiş abam bir aḍaḳın sısar içinteki tatıġ tökülgüke* ve TT III 64'te *apam* okunan kelime AY'ta da *apam* şeklindedir (C. Kaya 1994, 614:1-2).

DLT'te yer alan bu kelimeyi Atalay ve Brockelmann *abaŋ̂*, Arat ise 14 yerde geçen bu kelimeyi KB çalışmasında *apaŋ̂* okumuştur.

Clauson, Müller'in 'Aramaeo-Sogdian ideogram' açıklamasına dayanarak kelimeyi Farsça alıntı olarak (P) gösterdiğini söylemektedir (EDPT 11).

37/70a3 basruḳ: MTGR 292 *toruḳ*.

37/72b2 sézig: MTGR 254 *sezik* (ve *seziklig, seziksizin*).

37/83b2 toḳsuġlı (Ar. vāḳi^{c}, Far. būdenī) 'vuku bulan, olacak olan'.

-ġlı sıfat-fiil eki ile karşımıza çıkan bu kelime gerek tarihî gerekse günümüz Türk dillerinde tespit edilememiştir.

37/76b2 aḍnal-: MTGR 33 *aḍna-*.

37/88b3 çıḳrıḳ (Ar. şarrat, Far. bāng) 'feryat, çığlık'.

Taramalarımız sonucu başka metinde tespit edemediğimiz kelimelerdendir. Yansıma kelimelerden olduğu anlaşılan *çıḳrıḳ* ile ilgili olan DLT'teki şu açıklama önemlidir: DLT III 280 *tiş çıḳradı* 'diş gıcırdadı', *ḳapuġ çıḳradı* 'kapı gıcırdadı'. *Bir adam düşmanlıkla ve buna benzer şeyle bağırırsa yine böyle denir.*

Utru keldi uraġut çıḳrıḳ birle, urdı yüzini. 51:29 (Tercümesi: Karısı çığlık atarak geldi. Elini yüzüne çarparak ... KKAM 2000, 520) cümlesinde geçen kelimenin Kaşgarlı'nın açıklamasına göre *çıḳra-ḳ* > *çıḳrıḳ* olduğu düşünülebilir. Ya da *çıḳra-* yanında *çık+ır-* fiilinin de bulunabileceği ve buradan *çık(ı)r-ıḳ* > *çıḳrıḳ* şeklini almış olacağı akla gelmektedir. Menges de bu hususta şu öneriyi getirmektedir (Menges 1978, 39): *<çaqır - ıq*.

37/89a1 ḳısır tügün: MTGR 228 *qısır tükün*.

38/6b1 ḳılıng̃-a

DLT II 193 *Kelse sang̃a ḳaḍġura*

Uḍun anı oḍġura (Atalay: *udhgura*)

Barsun naru ḳaḍġura

Sattı mening̃ ayımı

(Sana yolda rastlayarak gelirse onu uykusundan uyandır; nereye isterse kaygılanarak gitsin, benim ayımı -ay yüzlümü- sattı.)

oḍġura'nın sonundaki *-a* fiillerin emir şekillerine eklenen ve emri pekiştiren bir ünlem edatıdır (T. Tekin 1989, 180). Bugün Türkiye Türkçesinde bu edat sadece şart kipinin çekiminde kullanımdadır: *alsan-a, alsanız-a*.

Tercüme'de DLT'te olduğu gibi aynı işlevde kulanılan *-a / -e* için şu örnekler vardır: *ḳılın͡g-a* 38/6b1=58:10, *körsün-e* 38/30b1, *ḳılmasun-a* 38/63a3, *ḳılsun-a* 38/83a3, *çıḳarmasun-a* 31/89a1.

38/36b1 barış (Ar. usvet, Far. ber pey reften) 'iyi örnek, timsal'.

Etimolojik sözlüklerde *bar-* kökünden *-(ı)ş* ekiyle gösterilen bu türev, tarihî Türk yazı dillerinde genelde *barış keliş* ikilemesiyle kullanılmıştır (Eren 1999, 40; EDPT 369): Hüen-ts. 293 *keliş barış sav*; DLT I 370 *keliş barış*; KB I 4421 *olarḳa ḳatılġıl keliş hem barış*; Seng. 121v5 *barış* 'ḫırām u reftār beved', *barış keliş* 'reft ü āmed' *Fenā yolıda bu yaŋlıġ imiş barış u keliş*. Eren, Eski Türkçe *baz* 'peace, peaceable' biçimiyle *barış* arasında bağlatının kurulamayacağı gibi kelimenin Sogdçada 'barış' anlamında kullanılan *βr'z* ile de ilgisinin olamayacağı üzerinde durmuştur.

Bugün Türkiye Türkçesinde 'savaşın bir anlaşma ile bitirilmesinden sonraki durum, sulh; barışma, uzlaşma, anlaşma' anlamındaki *barış*, tarihî yazı dillerinde kök kelimenin anlamıyla yani *bar-* (var-)'la ilgili olarak kullanılmıştır. Başka metinlerde tespit edilemeyen Tercüme'deki 'iyi örnek, timsal' anlamı ise kelimenin dil tarihimizdeki anlamını ortaya koyması bakımından önemli bir tanıktır.

38/90b1 uḳġan: MTGR 205 *oyġaḳ*.

38/92b1 tamduḳ (Ar. vaḳūd, Far. furūzīne) 'yakıt'.

tamduḳ için tek tanık EDPT 504'te belirtilen DLT'tür. Kaşgarlı, sözlüğünde bu kelimenin iki şeklini de vermiştir: DLT IV 567 *tamduḳ* 'kuvvetli, alevli ateş; tuturuk' -ve aynı anlamlar ile- *tamdu*. Ayrıca TT VIII A29 *tamtuḳsuz od yalını teg* ifadesinde aynı kelimeyi görebiliyoruz.

Söz konusu kelimeyle ilgili olarak *tamıt-* (U III 8:27 *ḳaltı ḳuruġ oturuŋ tıltaġınta ot tamıtur idiz küyer örtenür*), *tamtul-* (Ölmez 1991, 112 'yanmak, yakılmak, tutuşturulmak'), *tamdur-* (DLT IV 567 'yaktırmak'; KB III 420 'tutuşturmak'; Ölmez 1991, 112 'tutuşturmak, yakmak') ~ *tamtur-* (DLT IV 569 'yaktırmak'; Ölmez 1991, 112 'yakmak, tutuşturmak') da metinlerde yer almaktadır.

EDPT'de *tamdu / tamduḳ* kelimesini Doğu Türkçesi (D) olarak veren Clauson, *tamıḳ-* için (F) ibaresini kullanmış ve kelimeyi Çince *yen* < *diam* ile ilişkilendirmiştir. Ayrıca bu fiilin Kuzeybatı ve Kuzeydoğu Türkçelerinde *tamız-* şeklinde yaşadığı da aynı yerde açıklanmıştır.

Kırgızcada Clauson'un belirttiği gibi *tamız- III* 'tutuşturmak, yakmak' (KrgRSl. 700) yanında aynı kökten gelen *tamızgı II* 'ateş tutuşturmaya yarayan nesne', *tamızgılık* ve *tamıl-* da geçmektedir. Ayrıca Kırgızcada *tamduḳ* ve yukarıda verdiğimiz türevlerin kökünü açıklayacak nitelikte olan *tam- IV* 'tutuşmak, yanmak' (KrgRSl. 698) fiili de yer almaktadır. Bu durumda Clauson'un *tamıḳ-*'yı Çince bir kelime ile ilişkilendirmesi görüşü de çürütülmektedir.

Kırgızcada 'tutuşmak, yanmak' için *tam-* fiilini bulmamız, bizim bugüne kadar yapılmış çalışmalarda *tamu* 'cehennem' için söylenilen "Sogdçadan alıntı kelime" açıklamasını soru işareti ile karşılamamıza neden olmuştur. Köktürk ve Uygur metinlerinde *tamu*, daha sonra *tamuġ* şeklinde sıkça geçen bu kelime bugünkü Türkçelerin çoğunda da küçük söyleyiş farkları ile yaşamaktadır (TMEN II 568:936). Ayrıca TMEN'de bu kelimenin Türkçeden Moğolcaya geçiş şekilleri de belirtilmiştir. En eski metinlerde *tamu* sonra *tamuġ* olarak geçen bu kelime eğer söylenildiği gibi alıntı bir kelime (< Sogd. *tmw*) ise bu ikilik nasıl açıklanabilir? Ayrıca alıntı bir kelimenin gerek tarihî gerekse çağdaş Türk dillerinde bu kadar yaygın kullanımda olması biraz düşündürücüdür. Bize göre Eski Türkçedeki *tamu* kelimesinin dile girişinde ilk etken Sogdçadaki *tmw* olabilir. Fakat aynı kelimenin Karahanlı dönemiyle beraber *tamuġ* şeklini alması, Kırgızcada geçen *tam-* fiili ile ilgili olabilir. *tam-* Türk dilinde çok kullanılan isimden fiil yapma eki *-(u)ġ* ile 'tutuşan, yanan şey, ateş' ve oradan 'cehennem' anlamını kazanmış olmalıdır. Tercüme'de Arapça "cehennem"in Türkçe karşılığı *tamuġ otı* 31/58a2'dır. Bu da "tamuġ" ve "ot" arasındaki ilgiyi bir bakıma ortaya koymaktadır.

38/95b3 turılan- (Ar. ġılẓa^{t}, Far. dürüşt kerden) 'sert, acımasız davranmak'.

Kelime fiil şekliyle kaynaklarda tespit edilememiştir. *<turı +la -n-* şeklinde açıkladığımız kelimenin isim kökü yani *turı*, DLT III 220'de *huyu sert olan adama "turı kişi" denir* açıklamasının yanında KB III 469'da 'tatsız, tadı kekre olan' ve 'haşin' anlamı ile de geçmektedir. Atalay, DLT'te kelimeyi *türi* okumuş, bu okuyuş Clauson ve J. Kelly ile R. Dankoff tarafından *turı* şeklinde düzeltilmiştir (CTD III 201).

TÜRKÇE DİZİN

TÜRKÇE DİZİN

A

ĀBĀDĀN (Far.): bayındır, mamur.
ābādān ḳıl-: imar etmek.
(Ar. ᶜamr, Far. ābādān kerden) *Kerekmez ortaḳ ḳatġanlarḳa kim ābādān ḳılsalar Taŋrınıŋ mezgitlerini.* 29/12b1=9:17
ā.-ur 29/13a2=9:18
ābādān ḳılmaḳ: onarma, imar etme.
(Ar. ᶜimāreᵗ, Far. ābādān kerden) *Ḳıldıŋız mu ḥācılarḳa suw içürmekni, Mezgit-i ḥarāmnı ābādān ḳılmaḳnı.* 29/14a2=9:19

ABRUĠ ?: tereddüt eden, kesin karar veremeyen.
(Ar. muẕebẕeb/în, Far. sergerdān kerde/gān) *Abruġlar anıŋ arasında bular birle yoḳ olar birle ma yoḳ.* 26/97b2=4:143

ᶜĀCİZ (Ar.): aciz, güçsüz.
ᶜāciz bol-: aciz olmak, gücü yetmemek.
(Ar. ᶜacz, Far. ᶜāciz şoden) *ᶜĀciz boldum kim bolsa men bu ḳarġa meŋizlig.* 27/40a2=5:31
ᶜāciz ḳıl-: aciz kılmak, aciz bırakmak.
(Ar. iᶜcāz, Far. ᶜāciz kerden) *Taŋrı ᶜāciz ḳılsa anı nersedin kökler içinde hem yerler içinde.* 33/85a1=35:44
ᶜāciz ḳılıġlı: aciz bırakan.
(Ar. muᶜciz, Far. ᶜāciz konende) *Ermez ᶜāciz ḳılıġlı yer içinde.* 37/2a1=46:32

AÇ- (I): 1. ortadan kaldırmak, yok etmek, gidermek.
(Ar. keşf, Far. güşāden) *Eger açsa sen bizdin ḳın bitgey-miz saŋa.* 28/16a2=7:134
a.-sa / a.-a bérse 30/55b3=16:54
a.-a bér- 36/77a3=44:12
a.-tımız erse 28/16b1=7:135
2. açmak, iki şeyin arasını açmak, ayırmak.
(Ar. feṯḥ, Far. ḥükm kerden) *Térer bizinŋ aramızda bizinŋ İdimiz yana açar bizinŋ aramızda könilikin.* 33/45b3=34:26
(Ar. keşf, Far. güşāden) *Érür sen ġaflet içinde mundın, açġay-miz séndin örtügüŋni.* 37/74b2=50:22
(Ar. şerḥ, Far. güşāde kerden) *Ol kimerseni kim aça bérdi Taŋrı köŋülni islāmke, ol nūr üze idisindin.* 34/92a3=39:22
3. bağışlamak, ihsan etmek.
(Ar. feṯḥ, Far. güşāden) *Né kim açsa Taŋrı boḍunḳa raḥmetdin hiç yıġḳan yoḳ anı.* 33/64a3=35:2
a.-tımız 37/26b2=48:1

4. meydana çıkarmak, ortaya koymak.
(Ar. tecliye^{t}, Far. güşāde kerden) *Anıng bilmeki İdim üskinde ol, açmaz anı vaḳtinge tegi.* 28/56b1=7:187
5. hüküm vermek, açıklamada bulunmak.
(Ar. iftā$^{\circ}$, Far. fetvā dāden) *Tangrı açа bérür sizke olar içinde, ol kim oḳıyur sizing üze bitig içinde.* 26/85b1= 4:127
a.-a bérür 27/15a1= 4:176
6. açmak, ferahlık vermek.
(Ar. şerḥ, Far. güşāde kerden) *Aydı: ey İdim, açа bérgil mening köksümni yaʿni köngülümni.* 31/42b1=20:25
⇒ ağırmaḳ açmaḳ 28/23b1=7:145; köz yumup a.
açа tile-: 1. fetva, yorum, açıklama yapmasını istemek.
(Ar. istiftā$^{\circ}$, Far. pursiden) *Açа tileyürler sénde uraġutlar içinde, Tangrı açа bérür sizke olar içinde.* 26/85a3= 4:127
a. -yürler 27/15a1=4:176
2. fetih istemek.
(Ar. istiftāḥ, Far. güşāyiş ḫ^{v}āsten) *Eger açа tilese sizler bütünlükin keldi sizke.* 28/73b2=8:19
açġan: en doğru hükmü veren, asıl hükm veren, esma-i hüsnadan: fettâh.
(Ar. el-fettāḥ, Far. dāver) *Ol açġanı bilgen.* 33/46a1=34:26
açıġlı: ortadan kaldıran, yok eden.
(Ar. kāşif/ūn, Far. güşāyende/gān) *Eger tilese mangar Tangrı ḳor yas, nek olar açıġlılar mu anıng ḳorı yasını.* 31/73b3=39:38
a.-lar-miz 36/78a2=44:15
açmaḳ: fetih.
(Ar. feth, Far. güşāyiş) *Yanut bérdi olarḳa açmaḳ yaḳın.* 37/39b3=48:18
a. 37/47b1=48:27

AÇ- (II): acıkmak.
(Ar. cū^{c}, Far. gurusne şoden) *Bütünlükin sanga ol, açmaġay sen anıng içinde hem yalıng bolmaġay sen.* 31/89a2=20:118

AÇI-: acı vermek.
açıġlı: can yakıcı.
(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Yel turur anıng içinde açıġlı ḳındın.* 31/79b2=46:24

AÇIĠ (I): 1. acı veren, elem verici.
(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Olarḳa turur ḳın yime açıġ ^{c}aẕābdın.* 33/30b3=34:5
a. 37/39a2=48:17
2. felaket, musibet.
(Ar. muṣībe^{t}, Far. resende-i bed) *Eger tegse sanga bir açıġ ayurlar: çın oḳ aldımız işimizni anda aşnu.* 29/37b1=9:50

AÇIĠ (II): acı, tatlı olmayan.

(Ar. ucāc, Far. telḫ) *Bu süçüg tatlıġ sïŋgen suw ol, ... bu açıġ şūr turur.* 33/72b1=35:12

AÇ(I)L-: 1. açılmak.

(Ar. feṯḥ m., Far. güşāde şoden) *Ançaḳa tegi ḳaçan kelseler aŋgar açlur anıŋ ḳapuġları.* 35/18b2=39:71

a.-ur (açlur) 35/20b1=39:73

(Ar. şerḥ, Far. güşāde kerden) *Kim kim açılsa tanmaḳlıḳ birle köküz anlarnıŋ üze ol öwke Taŋrıdın.* 30/89a1=16:106

2. rahatlamak, korku ve dehşeti atmak.

(Ar. tefzī^{c} ^{c}an, Far. ne-perde şoden) *Ol kişike destūr bérdi aŋgar ançaḳa tegi açılsa köŋüllerindin.* 33/44a1=34:23

açılmış: açılmış.

(Ar. müfettaḥ, Far. güşāde) *Turġu büstānlar açılmış olarḳa ḳapuġlar.* 34/66a2=38:50

AÇIT-(I): ortadan kaldırmak.

(Ar. keşf, Far. güşāden) *Ḳaçan açıttımız erse olardın ḳınnı ançada olar sıdılar.* 36/58a2=43:50

AÇIT-(II): acıtmak, acı vermek.

açıtġan: can yakıcı, elim.

(Ar. elīm, Far. bā-derd) *Ḳatıġlıḳ anlarḳa kim küç ḳıldılar açıtġan kün ḳınıdın.* 36/65a1=43:65

(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Ḳınayur olarnı açıtġan ḳının.* 27/13b2=4:173

a. (a. ḳın) 28/81b2=8:32, 29/26a1=9:34, 29/30a2=9:39, 29/44a3=9:61, 29/54a3=9:74, 29/64a1=9:90, 34/25a3=37:38, 36/92a1=45:8, 37/45a2=48:25, 38/28b2=59:15, 38/68a1=64:5

açıtıġlı: can yakıcı, acı veren.

(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Müjde bérgil iki yüzlüglerke anlarḳa ḳın açıtıġlı.* 26/94a3=4:138

a. (a. ḳın) 27/5a3=4:161, 27/44b2=5:36, 29/57a1=9:79, 36/15b3=42:21, 36/28a3=42:42, 36/77a3=44:11, 36/93b1=45:11

AÇLIḴ: açlık.

(Ar. maḫmaṣa^{t}, Far. gurusnegī) *Kim kim muŋguḳsa açlıḳ içinde emitmemekin oġramadaçı yazuḳḳa.* 27/17b1= 5:3

(Ar. cū^{c}, Far. gurusnegī) *Tandı Taŋrınıŋ irinçleriŋe, taturdı aŋgar Taŋrı açlıḳ örtüki, ḳorḳunç.* 30/92b1 =16:112

AÇUḴ: açık.

⇒ yüzi açuḳ ḳunçuy 38/92a2=66:5

açuḳ yaruḳ: aydınlatan, ışık veren.

(Ar. münīr, Far. rūşen) ... *açuḳ yaruḳ.* 33/74a1=35:25

açuḳ āşkārā ḳıl-: açığa vurmak, aşikâr etmek.

4. meydana çıkarmak, ortaya koymak.

(Ar. tecliye^{t}, Far. güşāde kerden) *Anıng bilmeki İḍim üskinde ol, açmaz anı vaḳtinge tegi.* 28/56b1=7:187

5. hüküm vermek, açıklamada bulunmak.

(Ar. iftā^{ɔ}, Far. fetvā dāden) *Tangrı aça bérür sizke olar içinde, ol kim oḳıyur sizing üze bitig içinde.* 26/85b1= 4:127

a.-a bérür 27/15a1= 4:176

6. açmak, ferahlık vermek.

(Ar. şerḥ, Far. güşāde kerden) *Aydı: ey İḍim, aça bérgil mening köksümni yaᶜni köngülümni.* 31/42b1=20:25

⇒ adırmaḳ açmaḳ 28/23b1=7:145; köz yumup a.

aça tile-: 1. fetva, yorum, açıklama yapmasını istemek.

(Ar. istiftā^{ɔ}, Far. pursiden) *Aça tileyürler sénde uraġutlar içinde, Tangrı aça bérür sizke olar içinde.* 26/85a3= 4:127

a. -yürler 27/15a1=4:176

2. fetih istemek.

(Ar. istiftāḥ, Far. güşāyiş ḫ^{v}āsten) *Eger aça tilese sizler bütünlükin keldi sizke.* 28/73b2=8:19

açġan: en doğru hükmü veren, asıl hükm veren, esma-i hüsnadan: fettāḥ.

(Ar. el-fettāḥ, Far. dāver) *Ol açġan bilgen.* 33/46a1=34:26

açıġlı: ortadan kaldıran, yok eden.

(Ar. kāşif/ūn, Far. güşāyende/gān) *Eger tilese mangar Tangrı ḳor yas, nek olar açıġlılar mu anıng ḳorı yasını.* 31/73b3=39:38

a.-lar-miz 36/78a2=44:15

açmaḳ: fetih.

(Ar. feṯḥ, Far. güşāyiş) *Yanut bérdi olarḳa açmaḳ yaḳın.* 37/39b3=48:18

a. 37/47b1=48:27

AÇ- (II): acıkmak.

(Ar. cū^{ᶜ}, Far. gurusne şoden) *Bütünlükin sanga ol, açmaġay sen anıng içinde her yalıng bolmaġay sen.* 31/89a2=20:118

AÇI-: acı vermek.

açıġlı: can yakıcı.

(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Yel turur anıng içinde açıġlı ḳındın.* 31/79b2=46:24

AÇIĠ (I): 1. acı veren, elem verici.

(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Olarḳa turur ḳın yime açıġ ᶜaẓābdın.* 33/30b3=3

a. 37/39a2=48:17

2. felaket, musibet.

(Ar. muṣībe^{t}, Far. resende-i bed) *Eger tegse sanga bir açıġ ayurlar: aldımız işimizni anda aşnu.* 29/37b1=9:50

AÇIĠ (II): acı, tatlı olmayan.

(Ar. ucāc, Far. telḫ) *Bu süçlüg tatlıġ sin̄gen suw ol, ... bu açıġ şūr turur.* 33/72b1=35:12

AÇ(I)L-: 1. açılmak.

(Ar. feṯḥ m., Far. güşāde şoden) *Ançaḳa tegi ḳaçan kelseler an̄gar açlur anın̄g ḳapuġları.* 35/18b2=39:71

a.-ur (açlur) 35/20b1=39:73

(Ar. şerḥ, Far. güşāde kerden) *Kim kim açılsa tanmaḳlıḳ birle köküz anlarnın̄g üze ol ögke Tan̄grıdın.* 30/89a1=16:106

2. rahatlamak, korku ve dehşeti atmak.

(Ar. tefzī^{c} ^{c}an, Far. ne-perde şoden) *Ol kişike destūr bérdi an̄gar ançaḳa tegi açılsa kön̄güllerindin.* 33/44a1=34:23

açılmış: açılmış.

(Ar. müfettaḥ, Far. güşāde) *Turġu būstānlar açılmış olarḳa ḳapuġlar.* 34/66a2=38:50

AÇIT-(I): ortadan kaldırmak.

(Ar. keşf, Far. güşāden) *Ḳaçan açıtımız erse olardın ḳınnı ançada olar sıdılar.* 36/58a2=43:50

AÇIT-(II): acıtmak, acı vermek.

açıtġan: can yakıcı, elim.

(Ar. elīm, Far. bā-derd) *Ḳatıġlıḳ anlarḳa kim küç ḳıldılar açıtġan kün ḳınıdın.* 36/65a1=43:65

(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Ḳınayur olarnı açıtġan ḳının.* 27/13b2=4:173

a. (a. ḳın) 28/81b2=8:32, 29/26a1=9:34, 29/30a2=9:39, 29/44a3=9:61, 29/54a3=9:74, 29/64a1=9:90, 34/25a3=37:38, 36/92a1=45:8, 37/45a2=48:25, 38/28b2=59:15, 38/68a1=64:5

açıtıġlı: can yakıcı, acı veren.

(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Müjde bérgil iki yüzlüglerke anlarḳa ḳın açıtıġlı.* 26/94a3=4:138

a. (a. ḳın) 27/5a3=4:161, 27/44b2=5:36, 29/57a1=9:79, 36/15b3=42:21, 36/28a3=42:42, 36/77a3=44:11, 36/93b1=45:11

AÇLIḲ: açlık.

(Ar. maḫmaṣa^{t}, Far. gurusnegī) *Kim kim munguḳsa açlıḳ içinde emitmemekin oġramadaçı yazuḳḳa.* 27/17b1= 5:3

(Ar. cū^{c}, Far. gurusnegī) *Tandı Tan̄grının̄g irinçleriñge, taturdı an̄gar Tan̄grı açlıḳ örtüki, ḳorḳunç.* 30/92b1 =16:112

AÇUḲ: açık.

⇒ yüzi açuḳ ḳunçuy 38/92a2=66:5

açuḳ yaruḳ: aydınlatan, ışık veren.

(Ar. münīr, Far. rūşen) ... *açuḳ yaruḳ.* 33/74a1=35:25

açuḳ āşkārā ḳıl-: açığa vurmak, aşikâr etmek.

(Ar. i'lān, Far. āşkārā kerden) *Tañrı bilür anı kim yaşrurlar yime anı kim açuķ āşkārā ķılurlar.* 30/38a3=16:23

AÇUĶLUĠ: 1. helal.

(Ar. ḥelāl, Far. şāyeste) *Yéñgler andın kim rūzī bérdī sizlerke Tañrı açuķluġ arıġ, şükr étegler Tañrı irinçinge.* 30/93a3=16:114

2. açık, belirgin olan, bilinen.

(Ar. şehāde^{t}, Far. āşkārā) *Ġayb bilgen hem açuķluġnı bilgen, sen ḥükm ķılur sen.* 35/4a3=39:46

AÇUĶLUĶ: 1. zafer, galibiyet, fetih.

(Ar. feṯḥ, Far. güşāyiş) *Anlar kim köz tutup tururlar sizing birle eger bolsa sizke açuķluķ Tañrıdın.* 26/96a2=4:141

a. 38/47a3=61:13

a.-nı 27/57a3=5:52

2. görülen, açık, aşikâr.

(Ar. şehāde^{t}, Far. āşkārā) *Tañrı yoķ anıngda öngdin meger ol bilgen örtüglügni yime açuķluķnı.* 38/31a3= 59:22

(Ar. şehāde^{t}, Far. āşkār) *Açuķluķnı uķturur sizlerke anı kim ķılur sizler.* 38/54a2=62:8

a.-nı 38/75a3=64:18

3. açıklık, yarık.

(Ar. ferc / furūc, Far. şikāf) *Baķmazlar mu kökke üstünlerinde neçük binā ķıldımız anı taķı bezedimiz anı yoķ angar hiç açuķluķ.* 37/70a1=50:6

AḌAĶ: ayak.

(Ar. ricl / ercül, Far. pāy/hā) *Ķopsa siz namāzķa yuñg yüzleringizni ... aḍaķlarıngızını aşuķunguzķa tegi.* 27/21a3=5:6

a.-ıng 34/63a2=38:42

a.-larıngızını 28/10a2=7:124, 31/56b1=20:71

a.-ları 27/42b2=5:33, 34/16a2=36:65, 38/38a2=60:12

(Ar. ķadem / aḳdām, Far. pāy/hā) *Üstüvār ķılġıl aḍaķlarımızını.* 25/14b3=3:147

a.-larımız 35/89b2=41:29

a.-larıngızını 37/8b1=47:7

(Ar. ķadem / aḳdām, Far. ķadem/hā) *Üstüvār ķılmaķ üçün anıng birle aḍaķlarıngızını.* 28/70a1=8:11

(Ar. ķadem, Far. pīş-mānī) *Tayar bir aḍaķ anıng bekümişinde kidin, tatar sizler ésizlikni anın kim yandıngız Tañrı yolından.* 30/82b2=16:94

⇒ oñg ķol sol aḍaķnı 28/10a2=7:124; üç aḍaķın turġan tāzī 34/59b3=38:31

aḍaķ astı: alt, aşağı taraf.

(Ar. taḥte, Far. zīr-i ķadem) *Öndedi anı ol kim anıng aḍaķı astında.* 31/10a1=19:24

aḍaķın: ayakta.

(Ar. ķā'im^{en}, Far. īstāde) *Ķoḍsalar séni aḍaķın, aygıl: ol Tañrı üskinde eḍgü*

turur oyundın hem satığçılıkdın. 38/56b1=62:11
a. 38/20a1=59:5
aḍaḳın bol-: 1. kalkmak, ayağa kalkmak.
(Ar. ḳıyām, Far. īstāden) *Aḍaḳın bolsa siz Tangrıḳa ikin ikin, yangluz yangluz.* 33/59b1=34:46
2. meydana gelmek, hazır olmak.
(Ar. ḳıyām, Far. ber ḫ^{v}āsten) *Ol kün aḍaḳın bolur ḳıyāmet, kiringler ey kāfir ali kanġ ḳınḳa.* 35/51a1=40:46
a.-ur 35/54a2=40:51, 36/103b2=45:27
(Ar. ḳā'im, Far. īstāde) *Sézinmez men ḳıyāmetni aḍaḳın bolur tép.* 31/76b1=41:50
aḍaḳın ḳıl-: 1. namazı tam erkânı ile yerine getirmek.
(Ar. iḳāme^{t}, Far. be-pāy dāşten) *Anlar kim yapşurlar bitigke, aḍaḳın ḳılurlar namāzını.* 28/45b1=7:170
a.-urlar 28/65b1=8:3, 29/51a3=9:71, 33/75a2=35:29, 36/26a2=42:38
a.-ıng 33/2b1-2=33:33
a.-ınglar 26/71b2=4:103, 26/44b3=4:77
a.-sa 29/13b1=9:18
a.-sa sizler 27/26b1=5:12
a.-lar 29/8b2=9:11
(Ar. ḳıyām, Far. be-pāy kerden) *Aḍaḳın ḳılsa sen olarḳa namāzını, tursun bir ögür olardın sening birle.* 26/68b2=4:102
(Ar. ḳıyām, Far. be-pāy dāşten) *Tapınġıl manga hem aḍaḳın ḳılġıl namāzını mening yādım üçün.* 31/39b2=20:14
2. ayakta tutmak, geçerli kılmak.
(Ar. iḳāme^{t}, Far. be-pāy dāşten) *Vaṣiyet ḳıldım angar İbrāhimḳa, Mūsāḳa, ^{c}isāḳa: aḍaḳın ḳılıng tép dinni.* 36/8a3=42:13
3. doğru yapmak.
(Ar. iḳāme^{t}, Far. rāst kerden) *Tanuḳ ḳılıng iki ^{c}adl iḍisi sizdin, aḍaḳın ḳılıng tanuḳlukını.* 38/78a3=65:2
aḍaḳın ḳılığlı: (namaz) kılan, eda eden.
(Ar. muḳīm/īn, Far. be-pāy dārende/gān) *Aḍaḳın ḳılığlılar namāzını, bérgenler zekātını.* 27/5b3=4:162
(Ar. ḳavvām/īn, Far. īstādegī konende/gān) *Ey anlar kim bittiler, bolunglar aḍaḳın ḳılığlılar.* 26/91a3=4:135
a.-lar 27/23b3=5:8
aḍaḳın tur-: 1. ayakta durmak, kıyam etmek.
(Ar. ḳıyām, Far. īstāden) *Ulaşu aḍaḳın turmaġıl anıng gürı üze.* 29/60a3=9:84
a.-up 34/84b1=39:9
2. davranmak, hareket etmek.
(Ar. ḳıyām, Far. īstādegī kerden) *Aḍaḳın turu bérse siz yetimlerke könilik birle.* 26/86a2=4:12
aḍaḳın turġan: 1. namaz kılan.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

(Ar. ḳānit, Far. namāz konende) *Kim ol aḍaḳın turġan tün vaḳıtlerinde secde ḳılıġlı.* 34/84a3=39:9

2. idareci ve hakim olan.

(Ar. ḳavvām/ūn, Far. īstādegī konende/gān) *Erenler, aḍaḳın turġanlar uraġılar üze.* 26/11a1=4:134

aḍaḳın turġan eren: Allah'a itaat eden erkek.

(Ar. ḳānit/īn, Far. merd/ān-ı fermān-berdār) *Kirtgünmiş erenler kirtgünmiş ḳunçuylar, aḍaḳın turġan erenler aḍaḳın turġan tişiler.* 33/3b3=33:35

aḍaḳın turġan tişi: Allah'a itaat eden kadın.

(Ar. ḳānite^t / ḳānitāt, Far. zen/ān-ı fermān-berdār) 33/3b3=33:35

aḍaḳın turmaḳ: makam, mevki.

(Ar. maḳām, Far. be-cāy īstāden) *İki ögürde ḳayusı eḍgürek; aḍaḳın turmaḳ taḳı körklügrek orunluġ.* 31/28b2=19:73

aḍaḳın turuġlı orun: kalacak yer, makam.

(Ar. maḳām, Far. be-pāy īstādenī) *Neçe ḳodılar būstānlardın yıllardın, ekinler aḍaḳın turuġlı orunlar uluġ.* 36/81a1=44:26

aḍaḳın tut-: (namazda) ayakta durmak.

(Ar. iḳāme^t, Far. be-pāy dāşten) *Tevbe bérdi Tañrı sizlerke aḍaḳın tutuñlar namāzını.* 38/9a3=58:13

aḍaḳ tik-: inat etmek, ayak diremek, direnmek.

(Ar. işrār, Far. pāy fuşurden) *Eşitür Tañrınıñ nişānlarını, oḳınur anıñ üze yana aḍaḳ tiker boynaġu ançaḳlı eşitmez teg anı.* 36/91b2=45:8

ĀDEM (Ar.): insan.

(Ar. beşer, Far. ādem) *Ayġıl: bütünlükin men ādem men sizíñ teg.* 35/74b2=41:6

ĀDEMİ (Ar.): insan, kimse, beşer.

(Ar. beşer, Far. ādemī) *Kendü sizler ādemì siz, andın kim törütti, yarlıḳayur kimni tilese.* 27/ 32a1=5:18

ā. 34/72a2=38:71, 38/68a3=64:6

ā.-din 31/10b3=19:26

(Ar. ins, Far. ādemī) *Törüttimiz tamuġḳa üküşni perìlerdin ādemìlerdin.* 28/52a3=7:179

ā. 31/11a2=19:26

ā.-lerdin 35/87b1=41:25, 35/89b1=41:29

(Ar. insān, Far. merdum) *Yaratıldı ādemì küçsüz.* 26/7a3=4:28

ā. 31/75b2=41:49, 31/77b1=41:51, 36/33a2=42:48

ā.-ḳa 34/83a1=39:8, 35/6a3=39:49

(Ar. insān, Far. ādemī) *Ḳorḳıtılar andın, kötürdi anı ādemì.* 33/26b3=33:72

ā. 31/26a2=19:66, 31/26b1=19:67

ā.-ni 37/73a1=50:16

ā.-ḳa 36/32b2=42:48, 36/42a3=43:15, 38/28b3=59:16

ādemì / yañgluḳ: insan.

(Ar. beşer, Far. ādemī) *Aydı: bolmas men yükünse men bir ādemïķa bir yaŋgïlïkka.* 30/23a2=15:33
⇒ yaŋgluķ / ādemī 30/21b1=15:28

ʿĀDET (Ar.): davranış.
(Ar. deʾb, Far. ʿādet) *Men ķorķar men sizïŋ üze ögürler küni meŋgizlig, Nūḥ ķavmi ʿādeti meŋgizlig, ʿĀd ķavmi ʿādeti meŋgizlig.* 35/41a3=40:31

AḌIN: 1. başka, -den başka, diğer.
(Ar. āḫer/īn, Far. dīger/ān) *Üküş eşitgenler yalġannı, üküş eşitgenler aḍın boḍunlarķa.* 27/47b1=5:41
a. 30/32b3=15:96, 36/81a3=44:28, 37/75b2=50:26
a.-lar 38/50b3=62:3

(Ar. dūne, Far. cüz) *Anlar kim ündeyürler Taŋrıda aḍındın.* 28/60a4=7:94
a. 26/81b1=4:119, 26/83b1=4:123, 26/94b2=4:139, 26/98a3=4:144, 27/13b3=4:173, 29/11b3=9:16, 29/23b1=9:31, 31/19a2=19:48, 31/19a2=19:49, 31/31b1=19:81, 31/73b2=39:38, 31/82a3=46:28, 33/13a3=33:50, 33/43a1=34:22, 33/55b2=34:41, 33/80b1=35:40, 34/27a2=37:86, 34/77b3=39:3, 34/87b1=39:15, 35/2a3=39:43, 35/3b3=39:45, 36/5a2=42:9, 36/23a2=42:31, 36/31a2=42:46, 36/56b1=43:45, 36/93a1=45:10, 37/47a3=48:27
a.-ķa 30/67b3=16:73, 34/21b3=37:23, 35/14a3=39:64
a.-dın 31/72b1=39:36, 35/62a2=40:66, 35/65b1=40:74

(Ar. ġayr, Far. cüz) *Uḍsa müʾminler yolında aḍın yolķa.* 26/79a2=4:115
a. 25/18a1=3:154, 26/63a2=4:95, 28/19b1=7:140, 29/30a3=9:39, 32/26a1=28:38, 33/65b1=35:3, 37/26a2=47:38
a.-nı 30/94a1=16:115
a.-ķı 26/49b3=4:82, 30/55a3=16:52

(Ar. uḫrā, Far. dīger) *Ewrer-miz sizni hem andın çıķarur-miz sizni aḍın yolı.* 31/50b2=20:55
a. 31/42a1=20:22

(Ar. ve lā, Far. ve ne) *Sizdin tutmadılar Taŋrıda aḍın, resūli yaʿnī yalavaçıda aḍın.* 29/12a1=9:16

(Ar. —, Far. —) *Yoķ aḍın Taŋrı meger bir Taŋrı.* 34/70b1=38:65
a. 38/31b2=59:23
2. dışına, mâda.

(Ar. ġayr, Far. nā) *Destūr bérilse sizke ṭaʿām tapa baķıġlılarda aḍın.* 33/16a3=33:53
aḍın aḍın: türlü türlü, çeşitli, dağınık.

(Ar. şettā, Far. perāgende) *Iḍtımız kökdin suw, çıķardımız aniŋ birle cüftler otlardın aḍın aḍın.* 31/50a1=20:53

Séznür sen olarnı ķamuġ bir yerde, köŋülleri aḍın aḍın ol. 38/28a1=59:14

⇒ anda aḍın 26/2b2=4:24, 26/23b1=4:48, 26/27b3=4:56, 26/49a1=4:81, 26/79b3=4:116, 26/80a2=4:117, 26/95b1=4:140, 28/39a2=7:162, 28/43b1=7:168, 28/60a7=7:197, 30/45b3=16:35, 31/72a3=39:36, 33/20b2=33:58, 33/78a2=35:37, 34/77b3=39:3, 34/87b1=39:15, 35/3b3=39:45, 35/33a3=40:20,

35/75a1=41:6, 36/5a1=42:9, 36/73a2=43:86, 37/2a2=46:32, 37/37b3=48:16
37/42a3=48:23, 37/43a1=48:24, 37/47a3= 48:27; Tangrıda a. 26/31b2=4:60
26/44a3=4:76; Tangrıda a. butlarka 26/24b3=4:51; Tangrıda a. tapunğu 34/89a1
=39:17; Tangrı atıda aḍınkı birle 27/16a1=5:3

AḌ(I)R-: 1. açıklamak.
(Ar. tafṣīl, Far. peydā kerden) *Aḍrar-miz belgülerni bilür boḍunka* 29/9a1=9:11
2. ayırmak.
(Ar. farḳ, Far. cudā kerden) *Aḍırġıl bizing ara, fāsıḳ boḍunlar ara.* 27/36b3=5:25
(Ar. faṣl, Far. cudā kerden) *Aḍrar sizing ara ol Tangrı anı kim ḳılur siz, körgen turur.* 38/36a2=60:3
3. engel olunmak, yasaklanmak.
(Ar. ḥivel, Far. cudā kerde şoden) *Aḍırdılar olar ara andın kim ārzūlar érdiler.* 33/62b2=34:54
⇒ belgürtü aḍırmaḳ 30/11a1=12:111, bilmekin aḍır- 25/10b3=3:142, 25/11a1=3:142.
aḍ(ı)r- seç-: 1. ayrıntılı olarak açıklamak.
(Ar. tafṣīl, Far. peydā kerden) *Andaġuḳ aḍrar seçer-miz belgülerni bolġay kim olar yanġaylar.* 28/49a3=7:174
2. hüküm vermek.
(Ar. ḥükm, Far. dāverī kerden) *Sening İḍing aḍrar seçer olar ara ḳopmaḳ küni.* 30/98b2=16:124
aḍırmaḳ: 1. hakkı batıldan ayırma, ayırtetme, furkan.
(Ar. furḳān, Far. nuşret yaᶜnī yārī) *Eger ḳorḳsa sizler Tangrıdın ḳılur sizke aḍırmaḳ.* 28/79b1=8:29
2. ayırtetme.
(Ar. meyz, Far. cudā kerden) *Aḍırmaḳ üçün Tangrı arıġsızını arıġdın ... ḳılsa anı tamuġ içinde.* 28/84a3= 8:37
aḍırmaḳ açmaḳ: ayrıntı, tafsilat.
(Ar. tafṣīl, Far. peydā kerden) *Bitidimiz angar taḥtalar içinde ḳamuġ nengdin pend, aḍırmaḳ açmaḳ ḳamuġ nengni.* 28/23b1=7:145
aḍırmaḳ küni: hüküm günü.
(Ar. yevmü'l-faṣl, Far. rūz-ı cudā kerden ḥaḳ ez bāṭıl) *Bu aḍırmaḳ küni ol kim erdingiz aning birle yalġan tutuġlılar siz.* 34/21a2=37:21

AḌIRTLAŞ-: anlaşmazlığa düşmek, ihtilafa düşmek.
(Ar. iḫtilāf, Far. iḫtilāf kerden) *Belgürtse olarḳa ol kim aḍırtlaşurlar aning içinde, néme bilseler anlar kim tandılar.* 30/49a2=16:39

ĀDİNE (Far.): Cuma (günü).
(Ar. cumuᶜaᵗ, Far. ādine) *Ḳaçan ündense namāzḳa ādine kündin ḳatığlaning lar.* 38/54b2=62:9

ᶜADL (Ar.): adalet.
(Ar. ᶜadl, Far. rāstī) *Aḍrılıŋlar eḍgülük birle, tanuḳ ḳılıŋ iki ᶜadl iḍisi sizdin.* 38/78a2=65:2

ᶜadl ḳıl-: adaletli olmak.
(Ar. ᶜadl, Far. dād kerden) *Uḍmaŋ ten tilekiŋge kim ᶜadl ḳılsa siz.* 26/92a2=4:135

AḌNA-: değişmek, kötüleşmek.
(Ar. taġayyür, Far. ber geşten) *Arıḳlar sütdin aḍnamaz anıŋ mezesi.* 37/12b2=47:15

aḍnaġlı: ihtilafa düşen.
(Ar. iḫtilāf, Far. ber efzūd şevende) *Seniŋ iḍiŋ aḍrar seçer olar ara ḳopmaḳ küni anıŋ içinde kim sözledi anıŋ içinde aḍnaġlılar.* 30/98b3=16:124

AḌNAL-: değiştirilmek.
(Ar. tebdīl m., Far. bedel kerde şoden) *Aḍnalmaz aytıġ meniŋ üsküm̈de, ermez men küç ḳılġuçı ḳullarḳa.* 37/76b2=50:29

AḌNAŞ-: ihtilafa düşmek.
(Ar. iḫtilāf, Far. ber efzūd şoden) *İndürmedimiz seniŋ üze bitigni meger belgürtse olarḳa ol kim aḍnaştılar anıŋ içinde.* 30/61b1=16:64

AḌNAT-: değiştirmek, tagyir ve tahrif etmek.
(Ar. iḫtilāf, Far. ber efzūd şoden) *Bütünlükin kim ḳılındı şenbeni anlar üze kim aḍnattı anıŋ içinde.* 30/98b1=16:124
(Ar. taḥrīf, Far. gerdānīden) *Kelmezler saŋga, aḍnaturlar kelimelerni kiḍin orunlarından.* 27/47b2=5:41
a.-urlar 26/20b3=4:46, 27/28a1=5:13
(Ar. taġyīr, Far. diğer kerden) *Aḍnatġalar Taŋgrı törütmişini.* 26/81a2=4:119
(Ar. tebeddül, Far. diğer kerden) *Tileyürler kim aḍnatsalar Taŋgrınıŋ kelāmını.* 37/36a2=48:15
(Ar. tebdīl, Far. diğer kerden ve kerdānīden) *Men ḳorḳar men kim aḍnatsa diniŋizdin.* 35/37b1=40:26

AḌRIL-: ayrılmak, bir kenara çekilmek.
(Ar. faṣl, Far. reften) *Ḳaçan aḍrıldı erse arḳış aydı ataları.* 30/10b3=12:94
(Ar. farḳ m., Far. cudā kerde şoden) *Aniġ içinde aḍrılur ḳamuġ üstüvār iş.* 36/75a2=44:4
(Ar. imtiyāz, Far. cudā şoden) *Aḍrılıŋlar bu kün ey yazuḳluġlar.* 34/14a2=36:59
(Ar. mufāreḳa[t], Far. cudā şoden) *Tutuŋlar olarnı eḍgülük birle azu aḍrılıŋlar eḍgülük birle.* 38/78a1=65:2

(Ar. teferruḳ, Far. cudā şoden) *Eger aḍrılsa muñgsuz ḳılur Tañrı ḳamuġnı.* 26/88b3=4:130

(Ar. tezeyyül, Far. perāgende şoden) *Eger aḍrılsalar erdi ḳınaġaytımız anlarnı kim tandılar.* 37/44b3=48:25

⇒ ew barḳdın aḍrıl- 30/50a1=16:41

⇒ ewlerindin aḍrılġan 38/22b3=59:8

aḍrılmaḳlıḳ: ayrılık çıkarma.

(Ar. tefrīḳ, Far. cudāyī efgenden) *Bütünlükin ḳorḳdum aysa men aḍrılmaḳlıḳ Yaᶜḳūb oġlanları üze.* 31/66b2=20:94

ᶜAFV (Ar.): af, bağışlama.

ᶜafv ḳıl-: affetmek, bağışlamak.

(Ar. ᶜafv, Far. der güzārden) *Çın oḳ ᶜafv ḳıldı sizdin ol Tañrı.* 25/16a2=3:152

(Ar. ᶜafv, Far. der güzeşten) *Eger ᶜafv ḳılsa sizler yüz ewürse siz keçürse siz ol Tañrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan.* 38/73a3=64:14

ᶜafv étken: affeden, bağışlayan.

(Ar. ᶜāfī / ᶜāfin, Far. der güzārende/gān) *Siñgürgenlerni öwkeni hem ᶜafv étkenler boḍındın, Ol Tañrı sewer eḍgü işliglerni.* 25/66b1=3:134

AĞ-: ağmak, yükselmek, çıkmak.

(Ar. irtiḳāᵓ, Far. ber şoden) *Aġsınlar kök ḳapuġlarıñga.* 34/50a1=38:10

(Ar. şuᶜūd, Far. ber āmeden) *Barça anıñ tapa aġar yaḫşı söz.* 33/70a1=35:10

(Ar. tesevvür, Far. ber şoden) *Nek keldi mü sañga ḫaşm ḫaberi, ançada aġdılar miḥrābḳa.* 34/53a3=38:21

(Ar. ᶜurūc, Far. ber āmeden) *Né kim iner kökdin, ne kim aġar anıñ içinge.* 33/29a1=34:2

(Ar. ẓuhūr, Far. ber şoden) *Éwleriñge şiftā[r]lar kümişdin yime üzengüler anıñ üze aġarlar.* 36/51a3=43:34

ĀGĀH (Far.): haberdar, esma-i hüsnadan: habîr.

(Ar. ḫabīr, Far. āgāh) *Ol Tañrı bilgen taḳı āgāh.* 37/64a3=49:13

ĀĠĀZ- (Far. T.): bir şey yapmaya başlamak.

(Ar. ṭafiḳ, Far. āġāz kerden) *Belgürdi olarḳa anlarnıñ uwut yerleri, yapıştıru āġāzdılar ol iki üze uştmaḫ yapraḳındın.* 31/90a2=20:121

AĞIN: dilsiz, konuşamayan.

(Ar. ebkem / bükm, Far. gung/ān) *Bütünlükin tepreniglíler ésizi Tañrı üskinde saġırlar aġmlar, anlar kim ögün uḳmazlar.* 28/75a3=8:22

a. 30/69b2=16:76

AĞIR: kadar, miktar, ağırlık.

(Ar. miṣḳāl, Far. hemseng) *Ġāyib bolmaz andın ẕerre aġırınça kökler içinde hem yer içinde.* 33/29b3=34:3

a.-ınça 26/16a1=4:10, 33/43a3=34:22

⇒ arıġ ve ağır yük 37/83a3=51:2

ağır yük: ağır yük.

(Ar. işr, Far. bār-ı girān) *Ḳodar olardın aġır yüklerini.* 28/34b1=7:157

ağır bol-: ağır gelmek, ağırlaşmak.

(Ar. ṣiḳal, girān şoden) *Açmaz anı vaḳtinge tegi meger aġır boldı kökler hem yerler içinde.* 28/56b1=7:187

(Ar. ṣiḳal, Far. girān-bār şoden) *Ḳaçan aġır boldı erse ündediler Tangrını iḫlāṣlarını: eger bérseng bizke eḍgü ᶜayāl bolur-miz şükr ḳılıġlılardın.* 28/58b3=7: 189

ağır ḳıl-: ağırlık basmak, yere yığılıp kalmak.

(Ar. ṣiḳal, Far. ḫᵛīşten girān sāḫten) *Né ol sizke ḳaçan ayılsa sizke: çıḳınglar Tangrı yolı içinde aġır ḳılsangız yerke.* 29/29b1=9:38

AĞIRLA-: saygı ve hürmet göstermek, yüceltmek.

(Ar. taᶜẓīr, Far. buzurg dāşten) *Anlar kim bittiler angar, aġırladılar anı.* 28/34b3=7:157

(Ar. taᶜẓīr, Far. nīrūmend kerden) *Aydı Tangrı: men sizing birle men eger ... bitse sizler yalavaçımḳa, aġırlasa siz olarnı.* 27/26b3=5:12

(Ar. tavḳīr, Far. be-şukūh dāşten) *Bitse siz Tangrıḳa hem yalavaçınga uluġ tutung anı hem aġırlang anı.* 37/31a3=48:9

AĞIRLAN-: ağırlanmak, hürmet edilmek, değer verilmek.

ağırlanmış: ikram ve hürmet edilmiş.

(Ar. mükrem/īn, Far. kirāmī kerde/gān) *Yarlıḳadı méni İḍim, ḳıldı méni aġırlanmışlardın.* 34/1b1=36:27

a.-lar 37/87b1=51:24

AĞIRLIĞ: kutsal, mübarek.

ağırlıġ mezgit: Mescid-i haram.

(Ar. mescidü'l-ḥarām, Far. mezgit-i Mekke) *Olar yüz ewrerler/yıġarlar aġırlıġ mezgitdin.* 28/82b1=8:34

AĞIRLIḴ: 1. ağırlık, (işitme için) zayıflık.

(Ar. vaḳr, Far. girānī) *Ḳulaḳlarımız içinde aġırlıḳ, bizing aramızda sizing ara perde.* 35/74a2=41:5

2. ağır teçhizat.

(Ar. ṣiḳal, Far. girān) *Çıḳınglar yüngüllükin hem aġırlıḳın, ḳatlanıng māllarıngız birle hem özleringiz birle Tangrı yolı içinde.* 29/32a2=9:41

ağırlıḳ eḍgü: güzel, hoşa giden.

(Ar. kerīm, Far. kirāmī) *Olarḳa turur yarlıḳamaḳ hem aġırlıḳ eḍgü rüzī.* 33/30b1=34:4

ağırlıḳ küşüşlük: izzet.
(Ar. ᶜizzet, Far. bi-hemtāyī vü ġalebe) *Ol Tañrıḳa ağırlıḳ küşüşlük. 33/70a1=35:10*

AĞIZ: ağız.
(Ar. fem / efvām, Far. dehān/hā) *Ol, olarnıñ aytıḳını ağızları birle mengzetürler anlarnıñ aytıḳına tandılar munda burun.* 29/22b3=9:30
a.-ları: 25/23a2=3:167, 27/47a1=5:41, 29/24a2=9:32, 34/15b3=36:65, 38/44a3=61:8

AĞRI-: acı duymak.
(Ar. elem, Far. derdmend şoden) *Olar aġrıyurlar neteg kim siz aġrıyur sız. 26/72a3=4:104*

AĞRIĠ: ağrı, sızı.
⇒ köñül aġrıġı 26/86b3=4:128

AĞRIĠLIḴ: acı veren.
(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Ḳurtġarur sizlerni ol aġrıġlıḳ ḳındın.* 38/45b1=61:10

AĞRI/UT-: vurup sindirmek, can yakmak.
(Ar. işḥān, Far. bisyār kuşten be-cerāḥat) *Ḳaçan aġrutsa siz olarnı berkitiñ baġnı.* 37/6b2=47:4
aġrıtġan: elim, can yakıcı.
(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Bezedi olarḳa yek işlerini, ol olarnıñ dōstı ol, bu kün anlarḳa ol aġrıtġan ḳın.* 30/61a1=16:63
a. (a. ḳın) 30/88a1=16:104, 30/95a3=16:117

ᶜAHD (Ar.): ahd, söz.
(Ar. ᶜahd, Far. peymān) *Tuttı mu yarlıḳaġan Tañrı üskinde ᶜahd?* 31/31a1=19:78
(Ar. ᶜahd, Far. ᶜahd kerden) *Eger sısalar andlarını ᶜahdlarında kiḏin.* 29/9a3=9:12
ᶜahd ḳıl-: 1. andlaşma yapmak, söz vermek.
(Ar. ᶜahd, Far. peymān kerden) *Çın-oḳ ᶜahd ḳıldımız Ādemḳa anda burun.* 31/88a1=20:115
ᶜa.-dı 36/57b3=43:49
(Ar. muᶜāhedeᵗ, Far. ᶜahd besten) *Bizārlıḳ Tañrıdın hem yalavaçındın anlarḳa kim ᶜahd ḳıldımız olar birle müşriklerdin.* 29/7b2=9:1
ᶜa.-dı 37/32a3=48:10
(Ar. muᶜāhedeᵗ, Far. ᶜahd kerden) *ᶜAhd ḳıldı Tañrı birle: eger bérse bizke öz faźlından ṣadaḳa bérgey-miz ök.* 29/54b2=9:75
2. ikaz etmek, emretmek.
(Ar. ᶜahd, Far. fermūden) *ᶜAhd ḳılmadım mu sizke ey Ādem oġlanları tapunmañlar yekke.* 34/14a3=36:60

ĀHESTELIḴ (Far.T.): ağırbaşlılık.
āhestelıḳ ḳıl-: oturmak, ağırbaşlı olmak.
(Ar. vaḳar, Far. ārām giriften) *Āhestelıḳ ḳılınglar ẻwlerinĝiz içinde, taranıp yığmanglar.* 33/2a3=33:33

ĀḤIR (Ar.): son.
(Ar. āḫiret, Far. bāzpesīn) *Eşitmedimiz munı āḫir dīni içre.* 34/48b3=38:7

ĀḤIRET (Ar.): ahiret, öbür dünya.
(Ar. āḫiret, Far. ān cehān) *Tanĝrı üskinde dünyā yanutı hem āḫiret yanutı.* 26/91a1=4:134
ā. 25/13a2=3:145, 25/16a1=3:152, 26/91a1=4:134, 27/20b1=5:5, 27/43a1=5:33, 27/49a1=5:41, 29/30a1=9:38, 29/49b1=9:69, 29/54a3=9:74, 33/20a2=33:57, 33/28b1=34:1, 34/95b3=39:26, 35/49b1=40:43, 35/82a1=41:16, 36/14a3=42:20, 36/14b3=42:20, 38/19a2=59:3
ā.-ni 28/25b1=7:147
ā.-ḳa 26/42a3=4:74, 33/32a3=34:8, 33/42b1=34:21[178], 35/75a3=41:7
ā.-de 28/32b2=7:156, 32/43b2=28:70
ā.-din 38/39a2=60:13

AḪSAḲ: aksak, topal.
(Ar. aʿraǧ, Far. leng) *Yoḳ aḫsaḳ üze emgek.* 37/38a3=48:17

AḪTAR-: döndürmek, yöneltmek.
(Ar. taḳlīb, Far. gerdānīden) *Aḫtardılar sanĝa işlerni ançaḳa tegi keldi ḥaḳīḳat, belgürdi Tanĝrınıng fermānı.* 29/36b1=9:48

AJUN (Sog.): yer.
(Ar. maḳām, Far. cāy) *Bütünlükin saḳnuḳlar īmīn ajun içre turĝaylar.* 36/86b3=44:51
(Ar. mekān, Far. cāy) *Kelür érdi anıng rūzisi kéng tegme ajundın, tandı Tanĝrınıng irinçlerinĝe.* 30/92a2= 6:112
⇒ bu ajun 26/46a1=4:77, 33/66b1=35:5; ol a. 26/46a2=4:77, 36/52a1=43:35

AJUNLUĠ (Sog.T.): canlı.
(Ar. ālemīn, Far. cehāniyān) *Yıġmadımız mu séni ajunluġlardın?* 30/29a1-2=15:70
a.-lar 38/29a2=59:16

AḴ-: akmak.
(Ar. cereyān, Far. reften) *Olarnıng yanutları yarlıḳamaḳ İdilerindin hem uştmaḫlar aḳar altında arıḳlar.* 25/7b3=3:136

---

[178] Metinde Farsça için *īn cehān* yazımı yanlış olsa gerek.

a.-ar 26/28b1=4:57, 26/82b2=4:122, 27/27a2=5:12, 29/52a1=9:72, 29/63a2=9:89, 30/43a3=16:31, 31/58b2=20:76, 34/90b3=39:20, 36/58b3=43:51, 37/10b1=47:12, 37/28b3=48:5, 37/38b3=48:17, 3/15b2=58:22, 38/46b1=61:12, 38/70b2=64:9, 38/86b2=65:11, 38/94b1=66:8

(Ar. inbicās, Far. revān şoden) *Urġıl tayaḳınġnı taşḳa, aḳtı andın on iki yul.* 28/37a2=7:160

aḳar arıḳ: akarsu, ırmak.

(Ar. nehr / enhār, Far. revān kerde) *Aḳar arıḳlar, yollar bolġay kim sizler köni yolḳa köngey sizler.* 30/37b1=16:15

aḳar ögüz: akarsu.

(Ar. seriyy, Far. cūy) *Bütünlükin ḳıldı seninġ İdinġ seninġ astınınġda bir aḳar ögüz.* 31/10a2=19:24

aḳar suw: tufan.

(Ar. ṭūfān. Far. āb-ı revān-ı ġālib) *Iḍtımız olar üze aḳar suwnı, çekürgeni.* 28/15a1=7:133

AḲIN: sel.

(Ar. seyl, Far. āb-ı revān) *Yüz ewürdiler, ıḍḍımız olar üze ḳaçu aḳını.* 33/37b3=34:16

AḲIT-: akıtmak.

(Ar. isāl et, Far. revān kerden) *Aḳıttımız anġar baḳır yulını.* 33/34b2=34:12

(Ar. tefcīr, Far. revān kerden) *Hem ḳıldımız anınġ içre būstānlar ḫurmālardın hem üzümlerdin, aḳıttımız anınġ içre yullardın.* 34/5a1=36:34

ᶜAḲL (Ar.): akıl.

(Ar. nuhyeᵗ, Far. ḫıred) *Bütünlükin anınġ içinde nişānlar ᶜaḳl iḍilerinġe.* 31/50a3=20:54

(Ar. lubb / elbāb, Far. ḫıred/hā) *Tedbīrler ḳılsunlar üçün anınġ belgülerini pend alsun üçün ᶜaḳl iḍileri.* 34/59a2=38:29

ᶜa. (ᶜa. iḍisi) 34/85a2=39:9, 38/85b1=65:10

AL: al, hile, aldatmaca.

(Ar. mekr, Far. destān) *Bu al erür, al ḳıldınġızlar anı.* 28/9b2=7:123

(Ar. keyd, Far. sigāliş-i bed) *Ol bütünlükin Tanġrı kewdeçi ol kāfirlerninġ alını.* 28/73b2=8:18

a.-ları 25/2a2=3:120

(Ar. keyd, Far. sigāliş) *Bütünlükin yek alı erür küçsüz.* 26/44b1=4:76

⇒ étig / al 31/55b1=20:69

al / dastān: hile, tuzak.

(Ar. keyd, Far. bed-sigāliden) *Ermez kāfirlerninġ alı / dastānı meger yolsuzluḳ içre.* 35/37a1=40:25

al ḳıl-: tuzak kurmak, aldatmak, hile düşünmek.

(Ar. mekr, Far. bed-sigāliden) *Çın oḳ al ḳıldılar anlar kim olarda öñgdin erdiler.* 30/39b1=16:26
a.-ur erdiler 30/100b1=16:127

(Ar. mekr, Far. sigāliden) *Anlar kim al ḳıldılar ésizlikler birle kim ḳodı étse Tañrı olarnı yerde.* 30/52a2=16:45
a.-ur 28/80a1=8:30, 33/83a3=35:43
a.-urlar 28/80b1=8:30, 33/70b1=35:10

(Ar. mekr, Far. destān kerden) *Bu al erür, al ḳıldıñızlar anı.* 28/9b2=7:123

(Ar. keyd, Far. bed-sigāliden) *Ündeñgler ortaḳlarınñızını yana al ḳılıñ maña, küdmeñgler maña.* 28/60a6=7:195

al yanutı bér-: tuzağa karşılık tuzak kurmak

(Ar. mekr, Far. pādāş-ı mekr dāden) *Al ḳılurlar, al yanutı bérür Tañrı,Tañrı yanutı bériglilerde yégrek ol.* 28/80b1=8:30

ĀL (Ar.): aile.

(Ar. āl, Far. keshā) *Aydı miʾmin er Firʿavn ālidin kizleyür īmānını.* 35/38b1=40:28

(Ar. āl, Far. kesān) *Ol kün aḍaḳın bolur ḳıyāmet, kiriñgler ey kāfir āli.* 35/51a2=40:46

AL-: almak, (miras) almak, sahiplenmek, ele geçirmek.

(Ar. aḫẕ, Far. giriften) *Alġıl anı kim bérdim sañga, bolġıl şükr öteglilerdin.* 28/23a2=7:144
a.-ur sizler 37/40b1=48:20
a.-urlar 28/44a1=7:169, 28/44b1=7:169, 37/40a1=48:19
a.-dı 28/30b1=7:154, 30/3b2=12:80
a.-dımız 29/37b2=9:50
a.-ġıl 31/7b2=19:12, 34/64a1=38:44
a.-sun 31/44b2=20:39
a.-ıñlar 26/70b3=4:102
a.-sunlar 26/69a1=4:102, 26/69b2=4:102
a.-maḳ (üçün) 37/36a1=48:15

(Ar. virṣ, Far. giriften) *Alur-miz andın anı kim aytur taḳı kelür bizke.* 31/31a3=19:80

(Ar. ḳabż, Far. giriften) *Aldımız bir awuç toprak yalawaç izindin.* 31/67a2=20:96

(Ar. -, Far. -) *Alıñ āzād tişiler urağutlardın.* 26/1b1=4:25

⇒ cān al- 26/64b2=4:97, 30/43b3=16:32; ʿibret a. 38/18b1=59:2; mīrāṣ a. 27/15b1=4:176, 28/44a1=7:169, 31/16a1=19:40, 31/5b2=19:6; öç a. 28/16b3=7:136, 29/53b3=9:74, 36/54b1=43:41, 36/47a2=43:25, 36/60b1=43:55; pend a. 28/13b2=7:130, 30/15a1=14:25, 30/17a2=14:52, 34/59a2=38:29, 34/ 96a3=39:27, 36/88b2=44:58; satġın a. 25/28b1=3:187, 25/28b2=3:187, 26/20a1=4:44, 27/51a3=5:44, 30/83a2=16:95; yuluġ a. 37/7a1=47:4

⇒ uġḳa aldaçı 30/80a3=16:91

⇒ mirāṣ alġan 26/10a2=4:33, 32/5a2=28:5; öç a. 36/78b3=44:16

alıġlı: alıcı.

(Ar. āḫiẕ/īn, Far. girende/gān) *Alıġlılar ol kim bérdi olarḳa.* 37/85a3=51:16
⇒ mīrāṣ alıġlı 30/20a1=15:23, 34/37b3=28:58
almaḳ: alma, alış.
(Ar. aḫẕ, Far. giriften) *Almaḳları birle ribānı / asıġ çın-oḳ yıġıldılar.* 27/4b3=4:161

ALDA-: aldatmak.
aldaġlı: aldatmanın karşılığını aldatarak veren.
(Ar. ḫādiᶜ, Far. cezā-i firīb-dehende) *Bütünlükin iki yüzlügler ḫilāf ḳılurlar Tañrıḳa, Ol Tañrı aldaġlı olarḳa.* 26/97a2=4:142

ᶜĀLEM (Ar.): âlem.
(Ar. ᶜālem, Far. cehān) *Ey Mūsā men men Tañrı, ᶜālemnüñ iḍisi.* 32/21a2=28:30
ᶜā. 36/56b1=43:46
ᶜā.-nüñ 36/109b1=45:36

ᶜĀLEMLUĠ (Ar.T.): insanlar, bütün yaratılmışlar, canlılar.
(Ar. ᶜālemīn, Far. cehāniyān) *Men yalavaç men ᶜālemluġlar iḍisindin.* 28/4b2=7:104
ᶜā.-lar 34/26a1=37:79, 34/27a3=37:87, 34/46a3=37:182, 36/96b1=45:16; (ᶜā.-lar iḍisi+) 27/38b3=5:28, 28/9a3=7:121, 35/22a3=39:75, 35/61a3=40:64, 35/61b3=40:65, 35/62b1=40:66, 35/76b1=41:9
ᶜā.-larḳa 34/76a3=38:87
ᶜā.-lardın 27/34a2=5:20
(Ar. ᶜālemīn, Far. cehāniyān-ı zamān) *Ol artuḳluḳ bérdi sizke ᶜālemluġlar üze.* 28/19b3=7:140
(Ar. ᶜālemīn, Far. ehl-i cehāniyān) *Üḍürdimiz olarnı ᶜilm üze ᶜālemluġlar üze.* 36/82b1=44:32

ALIN: alın.
(Ar. cebīn / cübün, Far. pīşānī/hā) *Istılur anıñ üze tamuġ otı içre, dāġ baslur anıñ birle alınları hem yanları hem arḳaları.* 29/26a3=9:35
a.-ı (alnı) 34/31a1=37:103

AL(I)N-: alınmak.
(Ar. aḫẕ m., Far. girifte şoden) *Alınmadı mu olar üze bitig bütünlükin aymaġuları üze.* 28/44b1=7:169
⇒ öç alın- 37/7a3=47:4; pend a. 28/61b1=7:201, 30/36a2=16:13, 30/79b2=16:91, 36/101a3=45:23; 31/47a1=20:44; 32/28b3=28:43, 32/30b3=28:46, 33/78b1=35:37, 34/41a2=37:155, 34/85a2=39:9, 35/30a2=40:13, 35/57b3=40:58
alınmış: sahiplenilmiş, satın alınmış.
(Ar. memlūk, Far. derem ḫarīde) *Urdı Tañrı bir meṣel bir ḳul alınmış, erkedmes umas nerse üze.* 30/68b2=16:75

ALḲIN-: tükenmek, son bulmak.

(Ar. nefād, Far. siperī şoden) *Bu bizing rūzimiz yoḳ angar alḳınmaḳdım.* 34/67a3=38:54

alḳınğusuz: yok olmayan, zeval bulmayan.

(Ar. lā yeblā, Far. fersūde ne şeved) *Ey Ādem, nek yolçılayın mu séni cāvidānelik yığaçı üze hem mülk üze alḳınğusuz.* 31/89b3=20:120

⇒ tüke- / alḳın- 30/83b2=16:96

ALḲIŞ: selam.

(Ar. selām, Far. durūd) *Alḳış aymaḳ yarlıḳağan İḍidin.* 34/14a1=36:58

alḳış bérmek: esenlik dileme.

(Ar. taḥiyya^{t}, Far. durūd) *Alḳış bérmekleri ol kün kim körseler selām ḳılmaḳ bolğay.* 33/9b1=33:44

ALLĀH: Allah.

(Ar. Allāh, Far. Ḫudāy) *Anlar kim tartışurlar Allāhning āyātları içinde.* 35/44a1=40:35

A.-nıng 38/55b2=62:10

Allāh / Tangrı: *Ol Allāh / Tangrı bilür, ol kim kökler içinde ol kim yer içinde.* 37/66a3=49:16

ALTI: altı (6).

(Ar. sitte^{t}, Far. şeş) *Çın-oḳ törüttümiz köklerni yerlerni ol iki ara altı kün içinde.* 37/79b3=50:38

ALTIN: alt.

(Ar. taḥte, Far. zīr-i dıraḫtān) *Uştmaḫlar aḳar altınıda arıḳlar.* 25/7b3= 3:136

a.-ında 30/43a3=16:31

a.-ından 38/46b2=61:12

(Ar. sāfil, Far. zīr) *Ḳıldımız üstünini altınını, yağdurdımız olar üze taşlar.* 30/29b3=15:74

ALTUN: altın.

(Ar. ẕeheb, Far. zer) *Anlar kim kömerler altunnı kümişni, hezīne étmezler anı.* 29/25b2=9:34

altun birle étig: altın işlemeli.

a.-dın 36/59b2=43:53, 36/67a2=43:71

(Ar. ḥuliyy, Far. pīrāye/hā) *Tuttı Mūsā ḳavmi anda kiḍin altun birle étiglerindin bir buzağu kewdelig, angar ünlüg.* 28/26a2=7:148

AMARI: bazı, bazısı.

(Ar. ba^{c}ż, Far. cüz^{3}-i laḫtī) *Tegürse olarḳa amarının yazuḳları birle.* 27/55b1=5:49

(Ar. ba^{c}ż, Far. laḫtī) *Tayındurdı olarnı yek ḳazğanmışlarının amarısı[dın].* 25/20a2=3:155

a. 37/62b1=49:12

a.-nı 35/67a2=40:77
a.-sı 35/39b1=40:28
a.-sını 38/90a1=66:3
(Ar. ba^{c}ż, Far. berḫī) *Amarıdın ol kim ıḍtı Tañrı sañga.* 27/55a2=5:49
a.-sıñga 38/89b2=66:3
(Ar. ba^{c}ż, Far. pāre) *Yüz ewürdi amarıdın.* 38/90a2=66:3

amarı ... amarı: bazı... bazı.

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. ba^{c}ż ... ba^{c}ż) *Üstün derecātlar tutsun üçün amarı birle amarını.* 36/50a3=43:32

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. laḫtī ... laḫtī) *Yağuḳluḳ iḍileri, amarıları sezārak amarıda, Tañrınıñ bitigi içinde ol.* 29/7a2-3=8:75

a. 26/9a3=4:32; 28/84b1-2=8:37; 30/66a1-2=16:71; 31/90b3=20:123, 34/22b2=37:27, 34/55a3=38:24, 36/98a2=45:19, 37/62b3=49:12

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. laḫtī ... berḫī) *Olarnıñ amarısı amarınıñ dōstı.* 27/56a3=5:51

a. 27/56b1=5:51

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. laḫtī ... ba^{c}żī) *Bu kün umaslar amarıñgız amarıge asıġ ḳılmaḳ azu ziyān ḳılmaḳ.* 33/56a2-3=34:42

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. laḫtī ... pāre) *Dōstlar ol kün amarıları amarıḳa düşmanlar meger saḳınuḳlar.* 36/65b2-3=43:67

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. berḫī ... berḫī) *Artuḳ ḳıldı Tañrı amarılarını amarı üze.* 26/11a2=4:34

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. berḫī ... pāre^{ɔ}ī) *Va^{c}de bérmez ẓālimler amarıları amarıḳa meger azmaḳ.* 33/81b1=35:40

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. pāre ... pāre) *İki yüzlügler, iki yüzlüg urağutlar, amarıları amarıdın fermānlayurlar ésizlikdin.* 29/47a2=9:67

a. 29/51a1=9:71, 37/7b1=47:4

(Ar. ba^{c}ż ... ba^{c}ż, Far. pāre ... laḫtī) *Amarıñgız amarıdın nikāḥ ḳılınğ olarnı iḍileri destūrı birle.* 26/4b1-2=4:25

a. 36/50a2=43:32

^{c}AMEL (Ar.): amel, iş.

(Ar. ^{c}amel / a^{c}māl, Far. kār/hā) *Bezendi olarḳa ^{c}amellerniñg yawuzı.* 29/28b3=9:37

^{c}a.-niñg 33/68a2=35:8
^{c}a.-iñg 35/15a1=39:65
^{c}a.-i 27/20b1=5:5
^{c}a.-iniñg 35/45b3=40:37, 37/12a1=47:14
^{c}a.-lerniñg 35/21b2=39:74
^{c}a.-leri 27/58a3=5:53, 29/12b3=9:17, 29/49b1=9:69
^{c}a.-lerini 37/4b2=47:1, 37/7b2=47:4, 37/8b2=47:8, 37/9a1=47:9, 37/22b2=47:32

ᶜa.-lerimiz 32/35b2=28:55, 36/11a1=42:15
ᶜa.-leringiz 32/35b3=28:55, 36/11a2=42:15
ᶜa.-leringizni 37/21b1=47:30, 37/23a2=47:34, 37/24a3=47:35
ᶜa.-leringizdin 37/65a2=49:14

ᶜamel ḳıl-: (dinin gereklerini) yapmak.
(Ar. ᶜamel, Far. kār kerden) *Perìdin ol kim ᶜamel ḳılur anıng utrusında ìḏi yarlıḳı birle.* 33/34b3=34:12
ᶜa.-ıng 31/74b2=39:39

(Ar. saᶜy, Far. kerden) *Yanut bérilgü üçün ḳamuġ et-öz, ol kim ᶜamel ḳılur.* 31/40a2=20:15

ᶜamel ḳılıġlı: yapan, eden.
(Ar. ᶜāmil, Far. kār konende) *Ey boḏnum, ᶜamel ḳılıng orunlarıngızda yana men ᶜamel ḳılıġlı men.* 31/74b3=39:39
⇒ az ᶜamelḳa üküş cezā bérgen 26/100a3=4:147

ᶜAMM (Ar.): amca.
(Ar. ᶜamm, Far. ᶜam) *Ḥelāl ḳıldımız sanga ... ᶜammung ḳızları, atang ḳız ḳarındaşının ḳızları.* 33/12a3=33:50

AMMĀ (Ar.): ama, fakat, her halükârda.
(Ar. emmā, Far. ber her taḳdìr) *Ammā anlar taptılar hem ḳıldılar eḏgü işler, kigrür olarnı iḏileri raḥmeti içinge.* 36/105a2=45:30
a. 27/12b3=4:173, 35/80a3=41:15, 35/82a3=41:17

AMRUL-: sakinleşmek yatışmak, huzura kavuşmak.
(Ar. iṭmiᵓnān, Far. ārāmiden) *Ḳılmadı anı Tangrı meger müjde sizke amrulsun anung birle köngüllering̈iz.* 28/68b3=8:10
a.-sun 25/3a1=3:126
a.-sa siz 26/71b1=4:103

(Ar. —, Far. —) *Yā yuluġ alġu kerek ançaḳa tegi ḳoḏġınça tokış amrulġınça ol.* 37/7a2=47:4

amrulġu: dinlenme yeri.
(Ar. seken, Far. ārāmi) *Tangrı ḳıldı sizke ewlering̈izdin amrulġu.* 30/72b2=16:80

amrulġu yer: duracak, karar kılınacak ve yerleşilecek yer.
(Ar. ḳarār, Far. ārāmgāh) *Ol Tangrı kim ḳıldı sizke yerni amrulġu yer.* 35/60b3=40:64
(Ar. müsteḳarr, Far. ārāmgāh) *Kün yorıyur amrulġu yerke.* 34/6b1=36:38

amrulmaḳ: 1. sukunet, huzur, dinlenme, güven.
(Ar. sekìneᵗ, Far. ārām) *Yana ıḏtı Tangrı amrulmaḳnı yalavaç üze hem müᵓminler üze.* 29/19b1=9:26
a.-nı 29/31b1=9:40, 37/45b1=48:26

(Ar. sekìneᵗ, Far. ārām-ı dil) *İndürdi amrulmaḳnı olar üze.* 37/39b2=48:18

(Ar. sukūn, Far. ārāmīden) *Ol Tañrı ol ḳıldı sizing üçün tünni amrulmaḳ üçün.* 35/59a2=40:61

2. sabit olmak, yerleşmek.

(Ar. ḳarār, Far. ārām) *Bir arığsız söz meşeli bir arığsız yığaç teg ḳoñgruldı yer üstünindin, yoḳ añgar amrulmaḳ.* 30/16b2=14:26

amrulmış: sukunet bulmuş.

(Ar. muṭma'inn, Far. ārāmīde) *Toḳıdı Tañrı bir meşel bir uluşnı, erdiler ḳorḳunçsuz amrulmış.* 30/92a1=16:112

a. 30/88b3=16:106

AMRUŞ-: huzura kavuşmak.

amruşmaḳ: huzur, güven.

(Ar. sekīne[t], Far. ārām) *Ol Tañrı kim indürdi amruşmaḳnı mü'minler köñülleri içinde.* 37/27b3=48:4

AMULLUḲ: sükûnet.

amulluḳ ḳıl-: makul ve temkinli olmak.

(Ar. tebeyyün, Far. nigeriş kerden) *Apañ kelse silerke bulġanuḳ söz / sav birle amulluḳ ḳılıñlar kim tegmeñ ésizlikin.* 37/57a2=49:6

AMURT-: (ses) alçaltmak, kısmak.

(Ar. ġażāża[t], Far. furūd āverden) *Bütünlükin anlar kim amurturlar ünlerin Tañrınıñ yalawaçı ḳatında.* 37/55a1= 49:3

ANA: ana, anne.

(Ar. ümm / ümmehāt, Far. māder/ān) *Tañrı çıḳardı sizlerni analarıñız ḳarınlarından.* 30/71a3=16:78

a.-m 28/28a2=7:150; 31/66a3=20:94
a.-ng 31/11b3=19:28
a.-ngḳa 31/44a2=20:38, 31/45b1=20:40
a.-sınıng 32/7b3=28:10
a.-sını 27/30b3=5:17
a.-sıḳa 32/9a2=28:13
a.-sınḳa 32/5b3=28:7
a.-larıñgız 34/80b3=39:6
a.-ları 38/2b2-3=58:2

(Ar. vālide[t], Far. māder) *Eḍgü bolġa men öz anam birle, ḳılmadı méni boynaġu, bed-baḫt.* 31/13a2=19:32

anasındın tuġa bitig bilmegen: ümmi, okuma yazma bilmeyen.

(Ar. ümmiyy, Far. āgāh konende-i nā-nebīsende) *Anlar kim uḍarlar yalavaçḳa anasındın tuġa bitig bilmegenke.* 28/33b1=7:157

anasındın tuġa bitig bilmegli: ümmi.

(Ar. ümmiyy, Far. āgāh konende-i nā-nebīsende) *Kirtgünüñgler Tañrıḳa, yalavaçıñġa anasındın tuġa bitig bilmegli sawçıḳa.* 28/35b3=7:158

ana tişi karındaşı: teyze.
(Ar. ḫāle[t] / ḫālāt, Far. ḫᵛāher/ān-i māder) *Tağayıŋ̂ ḳızları, anaŋ̂ tişi karındaşınıŋ̂ ḳızları* ... 33/12b2=33:50
ve ata ana 26/10a3=4:33, 26/13b1=4:36, 26/91b2=4:135; 31/8a3=19:14

ANÇA: bkz. OL

ANÇAḲ: kadar.
(Ar. key, Far. tā) *Sizlerde kimi yandurlur aşağaraḳ tiriglikke ançaḳ bilmese bilmekle kiḍin nerse.* 30/65b2=16:70

ANÇAḲLI: gibi, sanki.
(Ar. ke-enne, Far. güyī ki) *Kim öldürse et-özni ... ançaḳlı öldürdi boḍunnı kurmuş.* 27/41a2=5:32
Eştür sen olarnıŋ̂ sözini, ançaḳlı olar yığaçlar yölenmiş tamḳa. 38/59b1=63:4
a. 27/41a3=5:32
ançaḳlı ... teg: gibi, sanki.
(Ar. ke-enne, Far. güyī) *Sorarlar saŋ̂a ançaḳlı sen bilgen teg andın.* 28/57a1=7:187
(Ar. ke-enne, Far. güyī ki) *Tartışurlar seniŋ̂ birle könilik içre belgürmişde kiḍin ançaḳlı sürlürler teg ölümke.* 28/66b3=8:6
a. 26/41b1=4:73; 31/21b1=28:31, 36/91b3=45:8, 38/41a1=61:4

AND: and, yemin.
(Ar. yemīn / eymān, Far. sevgend/hā) *Andıḳıtlar Taŋ̂rı tuta ḳatığraḳ andlarını.* 33/82b1=35:42
a. 29/9b2=9:12
a.-ıŋ̂ızını 38/89a1=66:2
a.-lar 30/48a3=16:38
a.-larnıŋ̂ 27/58a2=5:53
a.-larıŋ̂ız 26/10b1=4:33
a.-larıŋ̂ızını 30/80a1=16:81, 30/80b3=16:92, 30/82a2=16:94
a.-larını 29/9a2=9:12, 29/9b3=9:13, 38/11a2=58:16, 38/58a2=63:2
⇒ Taŋ̂rı tuta and 30/6b1=12:85, 30/9b2=12:91, 30/56b3=16:56, İḍi tuta a. 26/37a2=4:65, 30/32a1=15:92, şavāb iş tuta a. 30/29a3=15:72; ẓihār andı iç- 38/2a3=58:2, 38/4a1=58:3
and sı-: yemini bozmak.
(Ar. ḥinş, Far. sevgend şikesten) *Alġıl elgiŋ̂ birle bir baġ̂ cefān, urġıl aniŋ̂ birle, andıŋ̂ sıma.* 34/64a2=38:44
(Ar. nekş, Far.[c]ahd şikesten) *Kim andı sısa her āyine ol sır öz özi üze.* 37/32a1=48:10
and tuta: and olsun ki.
(Ar. ve, Far. be-ḥaḳ) *Yer kök iḍisi tuta and ol rūẓī rāst.* 37/87a1=51:23

ANDAĞ: 1. öyle, evet öyle, o şekilde.

(Ar. belā, Far. ārī) *Ḳılmas erdiniz bir ésizlik andaġ her āyine Tangrı bilgen ol.* 30/41b2=16:28

a. 30/48b2=16:38, 33/29b1=34:3, 35/12a1=39:59, 35/53b1=40:50, 36/70b1=43:80

(Ar. belā, Far. ārī yaᶜnī hest) *Ermez mü men sizing İḍingiz? Aydılar: andaġ, tanuḳluḳ bérdimiz.* 28/48a3=7:172

(Ar. neᶜam, Far. ārī) *Ayġıl: andaġ, siz ḫᵛārlar siz.* 34/20b1=37:18

(Ar. —, Far. çünān) *İḍingiz eger andaġ erse kim çıḳtıngızlar erse toḳış üçün.* 38/34a3=60:1

(Ar. —, Far. —) *Andaġ teprer teg andın anlarning terileri kim ḳorḳarlar.* 34/93b1=39:23

2. üstelik, ayrıca.

(Ar. inne, Far. her āyine) *Bizke ter bar mu eger bolsa-miz yengiglülerdin? Aydı: ārī, andaġ sizler yaḳın bolmışlardın siler.* 28/7a3=7:114

andaġ erse: 1. öyle ise, bu durumda, o zaman.

(Ar. fe-iẕā, Far. pes ān gāh) *Buldumız iḍişimizni anıng üskinde, biz andaġ erse küç ḳılıġlılar-miz.* 30/3a2=12:79

a. 26/26a1=4:53, 26/38b3=4:67

andaġ ermez: hayır, öyle değil, bilakis.

(Ar. kellā, Far. ḥaḳḳā) *Anlarnı kim yetürdüngiz angar ortaḳlar, andaġ ermez kendü Ol Tangrı ᶜazìz bütün işlig.* 33/46a3=34:27

a. 31/31a1=19:79, 31/31b2=19:82

(Ar. bel, Far. ne çi) *Andaġ ermez kim anlar bütmezler āḫiretḳa.* 33/32a2=34:8

andaġ erür: evet öyle.

(Ar. belā, Far. ārī) *Ermez mü bu köni? Ayġaylar: erür andaġ.* 37/3b2=46:34

a. 37/3b2=46:34

ANDAĠUḲ: öyle, öylece, o şekilde, o kadar.

(Ar. keẕālike, Far. hem-çünānet) *Andaġuḳ tamġa urur Tangrı tanuġlılar köngülleri üze.* 28/3a2=7:101

a. 32/10a1=28:14, 37/89a2=51:30

(Ar. keẕālike, Far. hem-çünān) *Andaġuḳ aḍrar seçer-miz belgülerni.* 28/49a2=7:174

a. 30/43b2=16:31, 30/44b2=16:33, 30/46a2=16:35, 30/74b1=16:81, 34/24a3=37:34, 37/36a3=48:15

ANDIḲ-: ant içmek, yemin etmek.

(Ar. ḥalif, Far. sevgend ḫorden) *Andıḳarlar Tangrı tuta, eger unamasa-mız çıḳḳatımız sizing birle.* 29/33a2=9:42

a.-arlar 26/35b1=4:62, 29/40b2=9:56, 29/44a3=9:62, 29/53a3=9:74, 38/10a3=58:14, 38/12b1=58:18

(Ar. iḳsām, Far. sevgend ḫorden) *Andıḳtılar Tangrı tuta ḳatıġraḳ andlarını.* 33/82b1=35:42

a.-tılar 27/58a1=5:53, 30/48a3=16:38

ANUḲ: hazır.
(Ar. ʿatīd, Far. āmāde) *Sözlemez bir söz meger anıŋ üskinde küḏezgen anuḳ.* 37/73b3=50:18
a. 37/75a2=50:23

ANUT-: hazırlamak, hazırlık yapmak.
(Ar. iʿdād, Far. āmāde kerden) *Anuttı Taŋrı olarḳa uştmaḫlar.* 29/63a1=9:89
a.-tı 26/61a3=4:93, 26/71a1=4:102, 33/5a2=33:35, 33/9b2=33:44, 33/20a2=33:57, 33/23b2=33:64, 37/30a2=48:6, 38/10b2=58:15, 38/85a2=65:10
a.-tı/umız 27/5a2=4:161, 33/1b1=33:31, 37/35a1=48:13; (anuttumız) 26/15a1=4:37
a.-ġatılar 29/35a2=9:46

ANUTUL-: hazırlanmak, hazır hale getirilmek.
(Ar. iʿdād m., Far. āmāde kerde şoden) *Ḳorḳuŋlar ol otdın ol kim anutuldı ḳāfirlerḳa.* 25/5a3=3:131
a.-dı 25/6a1=3:133

AP: ne ... ne de, ya da, halbuki, lakin.
(Ar. fe-lā, Far. bes ne) *Soŋ sarāy yégrek anlarḳa kim saḳnurlar ap uḳmazlar mu?* 28/45a2=7:169
(Ar. in, Far. ne) *Andıḳarlar Taŋrı tuta ap tilemez-miz meger körklüglük yaraşıḳlıḳ.* 26/35b1=4:62
(Ar. lā, Far. bes ne) *Açmaz anı vaḳtiŋe tegi meger aġır boldı kökler hem yerler içinde ap kelmez sizke meger nāgāh.* 28/56b2=7:187
a. 30/27a1=15:55
(Ar. ve lā, Far. ve ne) *Aniŋ içre bulmazlar dōst ap yāriçi.* 33/23b3=33:65
a. 26/83b2=4:123, 27/13b3=4:173, 28/57b1=7:188, 28/60a2=7:192, 28/60a8=7:197, 29/8a3=9:10, 29/54b1=9:74, 31/65a2=20:89, 31/81a2=46:26, 32/24b3=28:36, 32/38a1-3=28:59, 33/43a3=34:22, 34/17a2=36:67, 35/32b2=40:18, 36/4b3=42:8, 36/23a3=42:31, 37/42a2=48:22
(Ar. ve mā, Far. ve ne) *Aŋıl olarḳa özleri içinde keḏ aymaḳ ap ıḏmadımız yalavaçdın meger boyun sunmaḳ üçün.* 26/36a3=4:64
a. 28/81b3=8:33
(Ar. —, Far. —) *Ap tanmadılar mu aŋar kim bérildi Mūsā anda aşnu.* 32/32a1=28:48
a. 32/36a1=28:56, 32/39a2=28:60

ap ma: ne de.
(Ar. ve lā, Far. ve ne) *Ḳazġandılar nerse ap ma ol kim tuttılar Taŋrıda aḏın dōstlar.* 36/92b3=45:10

ap yime: ne de.
(Ar. ve lā, Far. ve ne) *Yüŋlümes olardın ḳın ap yime anlar küḏerler.* 30/76a2=16:85
a. 30/46a1=16:35, 30/59b3=16:61, 30/82a2=16:94, 31/85a2=20:107, 31/87a1=20:112, 34/7a3=36:40

⇒ ġaflet ap osallıḳ 32/10a3=28:15; keç- ap berkü- 28/58b3=7:189; maṅga ap mening üçün 32/26a2=28:38; oġruḳ ap ḳopurmaḳ 28/56a2=7:187

APAṄG: eğer.

(Ar. in, Far. eger) *Ey anlar kim kirtgündiler apaṅg kelse silerke bulġanuḳ söz sav birle amulluḳ ḳılınġlar.* 37/56b1=49:6

ᶜĀR (Ar.): ar, utanma.

ᶜār tut-: utanmak, çekinmek.

(Ar. istinkāf, Far. neng dāşten) *Hiç ᶜār tutmaz ᶜİsi kim bolsa ḳul Taṅgrıḳa.* 27/12a2=4:172

AR- (I): aldatmak.

(Ar. ġurūr, Far. firīb̄iden) *Armasun sizni bu ajun tirigliki yime armasun sizlerni İḍidin yek.* 33/66b1=35:5

a.-dı 36/108b1=45:35

a.-masun 35/23b3=40:4

armaḳ: aldatma, kandırma.

(Ar. ġurūr, Far. firīb) *Vaᶜde bérmez olarḳa yek meger armaḳ.* 26/82a1=4:120

a. 33/81b1=35:40

AR- (II): yorulmak, gücü yetmemek.

(Ar. ᶜayāᵓ, Far. dermānden) *Armadı olarnı törütmek birle küçlüg uġan.* 37/2b3=46:33

a.-dımız mu 37/72b1=50:15

armaḳ: yorgunluk.

(Ar. luġūb, Far. māndegī) *Emgek hem tegmez bizke anuṅg içre armaḳ.* 33/77a2=35:35

a.-dın 37/80a1=50:38

ARA: ara, arasında, -a.

(Ar. ᶜala, Far. ber) *Uluġ köründi ortaḳlar ara.* 36/8b2=42:13

(Ar. beyn, Far. miyān) *Ey İḍimiz, yıratġıl seferlerimiz arasını.* 33/39a3=34:19

a. 26/7b2=4:29, 26/12b2=4:35, 26/13a2=4:35, 26/29b1=4:58, 26/37b1=4:65, 26/41b1-2=4:73, 26/55b2=4:90, 26/59b3=4:92, 26/72b3=4:105, 26/96b2=4:141, 27/31a2=5:17, 27/36b3=5:25, 27/37a1=5:25, 27/49b1=5:42, 27/53b1=5:48, 27/54b3=5:49, 28/64b2=8:1, 28/76b1=8:24, 30/62b3=16:66, 30/81a1=16:92, 30/82b1=16:94, 30/98b2=16:124, 31/25b3=19:65, 31/51b1-2=20:58, 32/19a1-2=28:28, 33/38b2=34:18, 33/62b2=34:54, 34/50a1=38:10, 34/54a1=38:22, 34/56b3=38:26, 34/70b3=38:66, 34/78a3=39:3, 35/17b1=39:69, 35/22a2=39:75, 35/74a3=41:5, 36/10b3=42:15, 36/11a3=42:15, 36/11b1=42:15, 36/15b1=42:21, 36/26a3=42:38, 36/49b3=43:32, 36/53a2-3=43:38, 36/64b3=43:65, 36/72b1=43:85, 36/76a1=44:7, 36/84a3=44:38, 36/97a1-2=45:17, 37/1b3=46:3, 37/48b1=48:29, 37/59b1=49:9, 37/60a2=49:9, 37/79b3=50:38, 38/22a1=59:7, 38/27b2=59:14, 38/36a3=60:3, 38/38a2=60:12, 38/87b1=65:12

a.-nı 34/57b3=38:27

a.-ḳı 27/32b1=5:18
a.-mda 30/12a1=13:43
a.-sını 37/60b2=49:10
a.-sında 25/9b3=3:140, 26/78a3=4:144, 26/88a1=4:129, 26/97b2=4:143, 31/14b3=19:37, 31/25b1=19:64, 31/37b1=20:6, 31/53a1=20:62, 34/41b2=37:158, 35/4b1=39:46, 35/52b1=40:48
a.-mızda 33/45b3=34:26, 34/49a2=38:8, 35/74a2=41:5
a.-ñgızda 30/12a1=13:43, 38/82b3=65:6

(Ar. ḥilāl, Far. miyān) *Éwitgeyler erdi sizler ara, tileyürler sizke bulġaḳlıḳnı.* 29/36a1=9:47

ᶜARAB (Ar.):
(Ar. ᶜarab / aᶜrāb, Far. beyābāni/yān) *Aytur sañga soñgra ḳalġanlar ᶜĀrablardın.* 37/32b3=48:11
ᶜA.-lardın 29/63b1=9:90, 37/37a1=48:16

(Ar. ᶜarab / aᶜrāb, Far. beyābāniyān yaᶜnī tāzī zewānān) *Aydı ᶜArablar: bittümiz.* 37/64a3=49:14

ᶜARAŻ (Ar.): mal, meta.
(Ar. ᶜaraż, Far. kālā) *Eger kelse olarḳa ᶜaraż anıñg meñgizlig alurlar anı.* 28/44a3=7:169

ARI: arı.
(Ar. naḥl, Far. ᶜasel) *Körkitü bérdi İḏiñg arıḳa kim étgil / tutġıl tağlardın éwlerni.* 30/64a1=16:68

ARI-: arınmak, temizlenmek.
(Ar. tezekkī, Far. pākīze şoden) *Anıñg içinde ol ol kişiniñg yanatı turur kim arıdı.* 31/59a1=20:79

ARIĠ: 1. arı, pak, temiz ve iyi olan, hoşa giden, helal.
(Ar. ṭayyib/āt, Far. ḫoş/hā u pāk/hā) *Rūzi ḳıldı / bérdi sizke arıġlardın, bolġay kim şükr ötegey sizler.* 28/78a2=8:26
a.-lar 27/18a2=5:4, 27/19a2=5:5
a.-larnı 28/34a2=7:157
a.-lardın 35/61a2=40:64

(Ar. ṭayyib/āt, Far. ḫoş/hā) *Yéñgler arıġlardın rūzi kim rūzi bérdimiz sizlerke.* 28/37b3=7:160
a. 29/52a3=9:72
a.-lar 27/4b1=4:160
a.-lardın 30/67b1=16:72; 31/60b3=20:81, 36/96a3=45:16

(Ar. ṭayyib/īn, Far. pāk/ān) *Bulmasa sizler suw teyemmüm ḳılıñglar arıġ toprakḳa.* 26/19a3=4:43

a. 27/22a2=5:6; 30/93a3=16:114
a.-dın 28/84a3=8:37
a.-lar 30/44a1=16:32
2. münezzeh, takdis ve tenzih etme.
(Ar. subḥān, Far. pāk) *Ḳaçan usıma keldi erse aydı: arıġ sen, yandım sanga.* 28/22b1=7:143
(Ar. subḥān, Far. pāk-ā) *Tangrı yoḳ meger Ol, arıġ ol andın kim ortaḳ ḳatarlar.* 29/23b3=9:31
a. 36/71a1=43:82
a. sen 27/11b1=4:171, 33/55b1=34:41
(Ar. subḥān, Far. pāk goften) *Arıġ Ol Tangrı andın kim ṣıfat ḳılurlar.* 34/42a1=37:159
a. 32/42b3=28:68, 34/46a1=37:180, 34/79a1=39:4, 35/16a1=39:67, 38/32a2=59:23
3. mukaddes, kutsal.
(Ar. muḳaddes, Far. pāk kerde) *Suçulġıl iki naᶜleynninġni, sen özde arıġ Tuwā atlıġ.* 31/39a3=20:12
4. esma-i hüsnadan: kuddûs.
(Ar. ḳuddūs, Far. pāk) *Ol erklig, arıġ, esenlik bérgen, ìmìn ḳılġan, räst tanuḳ.* 38/31b3=59:23
a. 38/49b2=62:1
⇒ muṣaffā yaᶜnī arıġ 37/13a1=47:15
arıġ ay-: tesbih etmek.
(Ar. tesbīḥ, Far. pāk goften) *Arıġ ayur angar ol kim kökler içinde azu yer içinde.* 38/32b2=59:24
Arıġ Cān yaᶜnī Cibril: Cebrail.
(Ar. rūḥu'l-ḳuds, Far. Cebreʾīl yaᶜnī Cibril) *Ayġıl: indürdi anı Arıġ Cān yaᶜnī Cibril İḍingdin, könilikin bekütmek üçün anlarnı kim kirtgündiler.* 30/86b1-2=16:102
arıġ ḳılınmış: temizlenmiş.
(Ar. muṭahhar, Far. pākīze kerde) *Olarḳa anıng içinde cüftler arıġ ḳılınmış.* 26/28b3=4:57
arıġraḳ: daha temiz.
(Ar. eṭhār, Far. pāk-ter) *Ol arıġraḳ könglüngizke olar köngülleringe.* 33/17b1=33:53
a. 38/8b1=58:12
arıġ Tangrı: subhan Allah.
(Ar. subḥān, Far. pāk-ā) *Ol arıġ Tangrı musaḥḥar ḳıldı munı.* 36/41b1=43:13
(Ar. subḥān, Far. pāk goften) *Ol arıġ Tangrı törütti cüftlerni.* 34/5b1=36:36
arıġ ve ağır yük: temiz ve ağır yük.
(Ar. vaḳr, Far. bār-ı girān) *Bulıt ḥaḳḳı arıġ ve aġır yük.* 37/83a3=51:2
arıġ yād ḳıl-: tesbih etmek.

(Ar. tesbīḥ, Far. be-pākī yād kerden) *Arıġ yād ḳılur Tañrını né kim yéti ḳat kök içinde né kim yer içinde turur.* 38/49b1=62:1

arıġ yer: kutsal toprak, mukaddes yer. Şam.

(Ar. muḳaddes, Far. pāk yaᶜnī Şām) *Ey boḍnum, kiriñgler yerke arıġ yerke ol kim bitidi Tañrı.* 27/34a3=5:21

ARIĞLA-: tesbih etmek.

(Ar. tesbīḥ, Far. be-pākī yād kerden) *Uluġ tutuñg anı hem aġırlañg anı yime arıġlañglar anı erte ṭaḳı kéçe.* 37/31b1=48:9

ARIĞLIḴ: 1. münezzeh olma.

(Ar. subḥān, Far. pākā) *Ayurlar Teñgrike ḳızlar, anuñg arıġlıḳı olarḳa ol ne kim küser erse sizler.* 30/57a2=16:57

(Ar. subḥān, Far. pāk goften) *Kerekmez Tañrıḳa tutmaḳ hiç ᶜayāl, arıġlıḳ añgar.* 31/14a2=19:35

2. temizlik.

(Ar. zekāt, Far. pākī) *Yarlıḳamaḳ bériñg üskümizde hem arıġlıḳ erür saḳnuḳ.* 31/8a2=19:13

arıġlıḳ birle yād ḳıl-: tesbih etmek.

(Ar. tesbīḥ, Far. be-pākī yād kerden) *Arıġlıḳ birle yād ḳılur Tañrını ol kim kökler içinde ol kim yerler içinde turur.* 38/65b1=64:29.7

a.-ġıl 38/39b2=61:1

ARIĠSIZ: pis, necis, murdar, kötü olan.

(Ar. necis, Far. pelīd) *Bütünlükin ortaḳ ḳatġanlar arıġsız.* 29/20b2=9:28

(Ar. ḫabīṯ/ḫabāᵓiṯ, Far. pelīd/hā) *Bir arıġsız söz meşeli bir arıġsız yıġaç teg ḳoñgruldı.* 30/15b1=14:26

a. 30/16a1=14:26

a.-nı 28/84a3=8:37, 28/84b1=8:37

a.-larnı 28/34a3=7:157

ARIḴ: ırmak.

(Ar. nehr / enhār, Far. cüy/hā) *Kïgrür-miz olarnı uştmaḫlarḳa kim aḳar astınıda arıḳlar.* 26/28b2=4:57

a.-lar 25/8a1=3:136, 26/82b2=4:122, 27/27a3=5:12, 29/52a2=9:72, 29/63a3=9:89, 30/43b1=16:31, 31/58b3=20:76, 34/90b3=39:20, 36/58b3=43:51, 37/10b2=47:12, 37/12a3=47:15, 37/12b1-2-3=47:15, 37/39a1=48:17, 38/15b3=58:22, 38/46b2=61:12, 38/70b3=64:9, 38/86b3=65:11, 38/94b 2=66:8

⇒ aḳar arıḳ 30/37b1=16:15

ARIN-: yıkanmak, boy abdesti almak.

(Ar. teṭahhur, Far. ser ü ten şusten) *Eger bolsa sizler cünüb, arınıñglar.* 27/21b1=5:6

ARIT-: temizlemek, temize çıkarmak, günahtan arıtmak.

(Ar. tezkiye^{t}, Far. pāk kerden u suturden) *Arıtırlar özlerini kendü Tañrı arıtur kimni kim tilese.* 26/24a1= 4:49

(Ar. tezkiye^{t}, Far. pākīze kerden) *Oḳıyur anlar üze āyetlerini arıtur anlarnı.* 38/50a3=62:2

(Ar. taṭhīr, Far. pāk kerden) *Tileyür kim arıtsa sizlerni, tükel ḳılsa ni^{c}metini.* 27/22b2=5:6

a.-sa 27/48b2=5:41

(Ar. taṭhīr, Far. pākīze kerden) *Kiterse sizdin ^{c} aẕābnı ... arıtsa sizlerni, arıtmaḳ.* 33/3a2=33:33

⇒ beze- / arıt- 37/55a3=49:3

arıtmaḳ: temizleme, arıtma.

(Ar. taṭhīr, Far. pāk kerden) *İndrür sizing üze kökdin suw arıtmaḳ üçün.* 28/69b2=8:11

a. 33/3a2=33:33

(Ar. temḥīş, Far. pākīze kerden) *Ol kim köküzleringiz içinde turur arıtmaḳ üçün ... ol Tañrı bilgen.* 25/19b1=3:154

a. 25/10a3=3:141

ĀRĪ (Far.): evet.

(Ar. belā, Far. ārī) *Küçlüg uġan tirgürmek üze ölüglerni, ārī ol ḳamuġ neng üze küçlüg uġan turur.* 37/3a1=46:33

(Ar. ne^{c}am, Far. ārī) *Bizke ter bar mu eger bolsa-miz yengiglilerdin. Aydı: ārī, andaġ sizler yaḳın bolmışlardın siler.* 28/7a3=7:114

ARḲA: arka, sırt, arka taraf.

(Ar. dubur / edbār, Far. püşt/hā) *Ḳınayu yoḍsa-miz yüzlerini taḳı yandırsa-miz anı arḳalarınga.* 26/22b2=4:47

a.-ların 38/26b2=59:12

a.-larını 37/42a1=48:22

a.-larınga 37/18b2=47:25

(Ar. ezr, Far. püşt) *Ḳılġıl mangar yārīçi boḍnumdın, Hārūnnı ḳarındaşım, ḳawi ḳılġıl anıng birle arḳamnı.* 31/43a3=20:31

(Ar. verā^{9}, Far. pes) *Tileng olardın ḥicāb arḳasında.* 33/17a3=33:53

a.-sında 38/27b2=59:14

(Ar. ẓahr / ẓuhūr, Far. püşt/hā) *Dāġ baslur anıng birle alınları hem yanları hem arḳaları.* 29/26b1=9:35

a.-sı 33/85b2=35:45, 36/23b3=42:33

a.-ları 36/41a1=43:13

a.-larında 25/28b1=3:187

arḳa bérigli: yüz çeviren, ardını dönen.

(Ar. müdbir/īn, Far. püşt dehende/gān) *Yüz ewürdiler andın arḳa bérigliler.* 34/27b3=37:91

arḳada oltur-: halef olmak.

(Ar. halef, Far. pes nişesten) *Eger tilese-miz ḳılġatımız sizdin ferişteler yer içinde arḳaŋızda olturġaylar érdi.* 36/62b2=43:60

arḳa suwı: meni.

(Ar. nutfe[t], Far. āb) *Ol Taŋrı törütti toprakdın yana arḳa suwındın.* 35/62b2=40:67

arḳa üküş bérgen: şükrün karşılığını veren. esma-i hüsnadan: şekûr.

(Ar. şekûr, Far. pādāş-ı bisyār dehende) *Ol örtgen arḳa üküş bérgen.* 33/76a1= 35:30

⇒ ewrül- arḳa bér- 28/72a1=8:15

⇒ kizleyü arḳa bérigliler 29/19a3=9:25

ARKIŞ: arkış, kervan, kafile.

(Ar. [c]ir, Far. kārvān) *Sorġıl uluş boḍnıdın ol kim erdimiz anıŋ içinde ol arkışda kim keldimiz anıŋ içinde.* 30/5a2=12:82

a. 30/10b3=12:94

(Ar. rekb, Far. şutur-süvārān) *Ançada siz yaḳın sıŋar erdiŋiz, olar ıraḳ sıŋar erdiler, arkış astınraḳ sizdin.* 29/2b1=8:42

[c]ÄRLAN- (Ar.T.): utanmak.

(Ar. istinkāf, Far. neng dāşten) *Kim kim [c]ärlansa anıŋ ḳullukından ... her-äyine térer olarnı.* 27/12b1=4:172

[c]a.-dılar: 27/13a3=4:173

[c]ARŞ (Ar.): arş.

(Ar. [c]arş, Far. taḫt-ı buzurg) *Körgey sen ferişteleri ḳapsap anlar [c]arş yöresinde tesbiḥ ayurlar.* 35/22a1=39:75

[c]a. 36/71a2=43:82

ART: arka, ard.

(Ar. verā[3], Far. pes) *Ündeyürler séni kiçig éwler artındın.* 37/55b3=49:4

ART-: artmak.

artmaḳ: lütuf.

(Ar. faźl, Far. fuzūnī) *Tileyürler artmaḳ Taŋrıdın hem ḫoşnūdluḳ.* 37/48b2=48:29

ARTAḲ: kötü, fena.

artaḳ iş ḳıl-: bozgun çıkarmak.

(Ar. ifsād, Far. tebāhī kerden) *Eger erklense sizler kim artaḳ iş kılsa sizler yer içinde kesse sizler yaġuḳlarıŋızını.* 37/17b3=47:22

artaḳ işlig: bozguncu, fesat çıkaran.

(Ar. mufsid/īn, Far. tebāhkār/ān) *Boġuzlayur erdi erkek oġlanlarını, tirig ḳodar erdi uraġutlarını, ol erdi artaḳ işliglerdin.* 32/4b2=28:4

a.-ler 28/21a3=7:142

artaḳ / yawuz işlig: kötülük yapan, doğru yoldan sapan.

(Ar. musrif/īn, Far. güzāfkār/ān) *Bütünlükin artaḳ / yawuz işligler olar ot éşler tururlar.* 35/49b2=40:43
⇒ yaraġsız artaḳ 28/19a3=7:139

ARTAḲLIḲ: bozgun, fesat.
artaḳlıḳ ḳıl-: fesat çıkarmak, bozgunculuk yapmak.
(Ar. ifsād, Far. tebāhī kerden) *Ḳoḍar nu sen Mūsānı hem boḍnını artaḳlıḳ ḳılsunlar teyü yer içinde?* 28/11a3=7:127

ARTAT-: heba etmek.
(Ar. ibṭāl, Far. bāṭıl kerden) *Boyuŋ suŋ yalavaçḳa hem artatmaŋ ᶜamelleriŋizni.* 37/23a2=47:33
artatur: fesat, fitne.
(Ar. fesād, Far. tebāhī) *Yorıyur ḳatıġlanurlar yer içinde artatur.* 27/42a3=5:33
artatġan / yaraġsız ḳılıġlı: batıl yolu tutan, yanlış ve boş iş yapan.
(Ar. mubṭil/ūn, Far. bāṭılkār/ān) *Helāk nu ḳılur sen bizni anıŋ bir[le] kim artatġanlar / yaraġsız ḳılıġlılar.* 28/49a2=7:173
artatmaḳ: vesvese, kötüye tahrik.
(Ar. nezġ, Far. vesvese) *Eger artatmaḳ tilese yekdin artatmaḳ, sıġınġıl Taŋrıḳa, Ol eşitgen bilgen ol.* 28/61a2=7:200
artatmaḳ tile-: vesveseye düşürmek, işkillendirmek, tahrik etmek.
(Ar. nezġ, Far. tersīden) 28/61a1=7:200

ARTUḲ: fazla.
(Ar. ziyāde[t], Far. ewzūn şoden) *Iḍtımız anı yüz miŋke tegi azu artuḳlar.* 34/39b2=37:147
artuḳ ḳat-: şirk koşmak.
(Ar. işrāk, Far. enbāz kerden) *Kim kim artuḳ ḳatsa Taŋrıḳa çın-oḳ yalġan ḳoştı uluġ yazuḳnı.* 26/23b2=4:48
artuḳ ḳıl-: 1. üstün tutmak, seçkin kılmak.
(Ar. tafżīl, Far. efzūnī dāden) *Artuḳ ḳıldı Taŋrı toḳuşġanlarḳa mālları birle et-özleri birle.* 26/63a1=4:95
a.-dı: 26/11a2=4:34, 26/64a1=4:95
(Ar. tafżīl, Far. efzūnī nihāden) *Artuḳ ḳıldı Taŋrı anıŋ birle amarıŋızını amarı üze.* 26/9a3=4:32
(Ar. tafżīl, Far. fuzūnī dāden) *Artuḳ ḳıldımız olarnı ᶜālemluġlar üze.* 36/96a3=45:16
2. ortak koşmak.
(Ar. işrāk, Far. enbāz goften) *Bitiŋler Taŋrıḳa, artuḳ ḳılmaŋlar aŋa nerseni.* 26/13b1=4:36
⇒ teŋde keçrügli / artuḳ ḳılıġlı 32/19a3=28:28
artuḳraḳ: daha çok, sayıca daha fazla.

(Ar. erbā, Far. ewzūn-ter) *Bir ögür ol artuḳraḳ bir ögürdin, sınar sizlerni Tañrı anıñ birle.* 30/81a2=16:92

ARTUḲLUḲ: 1. fazlalık.

(Ar. ziyāde[t], Far. ewzūnī) *Bütünlükin kiḍinke ḳoḍmaḳ [artuḳluḳ ol] küfr içinde.* 29/28a2=9:37

2. varlık, zenginlik.

(Ar. ṭavl, Far. fuzūn-i māl) *Kimnüñ kim yaraġı bolmasa sizdin artuḳluḳḳa nikāḥ ḳılmaḳḳa.* 26/4a1=4:25

3. ihsan, lütuf, fazilet.

(Ar. faḍl, Far. efzūnī) *Tilenġler Tañrıdın artuḳluḳındın.* 26/9b3=4:32

a. 26/40a1=4:70, 26/41a3=4:73, 33/33b1=34:10, 36/16b3=42:22, 37/59a1=49:8

a.-ındın 26/14b3=4:37, 26/26a3=4:54

(Ar. faḍl, Far. wuzūnī) *Bérür bizke Tañrı öz artuḳluḳındın.* 29/42a3=9:59

a.-ındın 29/55a2=9:76

(Ar. faḍl, Far. fuzūnī) *Tilese sizler anıñ artuḳluḳındın bolġay kim sizler şükr ötegey sizler.* 30/37a1=16:14

⇒ faḍl / artuḳluḳ 33/10b1=33:47

4. fesat, fitne, bozgunculuk.

(Ar. ḫabāl, Far. tebāhī) *Eger çıḳsalar sizinġizde arturmazlar sizke meger artuḳluḳ.* 29/35b3=9:47

5. haksızlık.

(Ar. bāṭıl, Far. bīhūde) *Yémenġler māllarınġızını sizinġ ara artuḳluḳ birle.* 26/7b2=4:29

artuḳluḳ bér-: üstün kılmak.

(Ar. tafżīl, Far. wuzūnī dāden) *Ol artuḳluḳ bérdi sizke ᶜālemluġlar üze.* 28/19b2=7:140

artuḳluḳ bérmek iḍisi: lütuf sahibi.

(Ar. ẕu'l-faḍl, Far. bā-fuzūnī) *Tañrı uluġ artuḳluḳ bérmek iḍisi ol.* 28/79b3=8:29

artuḳluḳ béril-: üstünlük verilmek.

(Ar. tafżīl m., Far. wuzūnī dāde şoden) *Anlar kim artuḳluḳ bérildiler yandruġlılar.* 30/66a3=16:71

artuḳluḳ ḳıl-: aşırıya kaçmak, ileri gitmek, azgınlık yapmak.

(Ar. ḫużūᶜ, Far. fuzūnī kerden) *Artuḳluḳ ḳılmanġ aymaḳ birle.* 33/2a1=33:32

(Ar. beġy, Far. sitem kerden) *Her-āyine Tañrı ... yıġar çalpaḳ içdin, yawuz içdin, artuḳluḳ ḳılmaḳ[dın].* 30/79b1=16:90

artuḳluḳ tilemegüçi: zulmetmeyen.

(Ar. ġayre bāġin, Far. cüz sitem konende) *Kim muñgadsa artuḳluḳ tilemegüçi ap yime teñgde keçürdeçi bütünlükin Tañrı örtgen ulaşu yarlıḳaġan.* 30/94a2=16:115

artuḳluḳ ur-: üstün kılmak.

(Ar. tafżīl, Far. wuzūnī dāden) *Tañrı artuḳluḳ urdı amarıñızlerke amarı üze rūzī içinde.* 30/66a1=16:71

ARTUR-: artırmak, takviye etmek.

(Ar. izdiyād, Far. efzūn kerden) *Bittiler yana tandılar yana arturdılar küfrni.* 26/93b3=4:137

a.-dı 25/26b1=3:173
a.-ġay 37/14b3=47:17
a.-sun 37/28a1=48:4

(Ar. izdiyād, Far. ewzūn kerden) *Arturur olarḳa bitmek.* 28/65a3=8:2

a.-ur 27/13a2=4:173
a. -mazlar 29/35b3=9:47

(Ar. izdiyād, Far. fuzūn kerden) *Şükr Ol Tañrıḳa ... arturur törütmek içre né kim tilese.* 33/64a1=35:1

(Ar. ziyāde^{t}, Far. efzūn kerden) *Arturur anlarḳa öz faẓlından.* 33/75b3=35:30

a.-ur 31/30a1=19:76
a.! 34/69a3=38:61

(Ar. ziyāde^{t}, Far. ewzūn kerden) *Arturdumız olarḳa ḳın ḳın üze anın kim yarlıġdın çıḳar erdiler.* 30/77b2= 16:88

a.-ur-miz 28/39a1=7:161
a.-ġıl 31/88a1=20:114
a.-maz 33/64a1=35:1, 33/79b3=35:39, 33/80a2=35:39

(Ar. ziyāde^{t}, Far. efzūden) *Arturmadı olarḳa meger ḳaçmaḳ.* 33/83a1=35:42

(Ar. ziyāde^{t}, Far. fuzūn kerden) *Tileyür erse āḫiret tarıġlaġını arturur-miz añgar ekini içinde.* 36/14a3=42:20

a.-ur 36/20a2=42:26
a.-ur-miz 36/17b3=42:23

⇒ iki ançа artur- 38/75a1=64:17

ARTURUL-: ihtilafa düşmek.

(Ar. iḫtilāf, ber efzūd şoden) *Sınar sizlerni Tañrı anıñ birle, belgürtür ol sizlerke ḳopmaḳ küni ol kim anıñ içinde arturuldunguz.* 30/81b1=16:92

ᶜARŻA (Ar.): sunma, sunuş.

ᶜarża ḳıl-: arz etmek, sunmak.

(Ar. ᶜarż, Far. ᶜarża kerden) *Biz ᶜarża ḳıldımız emānetni kökler üze hem yerler üze.* 33/26b1=33:72

ᶜarża ḳıl(ı)n-: sunulmak.

(Ar. ᶜarż m., Far. ᶜarża kerde şoden) *ᶜArża ḳılındı anıñ üze kéçe üç aḏaḳın turġan yügrük tāẓiler.* 34/59b1=38:31

ᶜa.-ur (ᶜa. ḳılnur) 37/3a3=46:34
ᶜa.-urlar (ḳılnurlar) 35/50b2=40:46
ᶜa.-ġaylar 36/29b2=42:45

ĀRZŪ (Far.): arzu, istek, kuruntu.

(Ar. umniyyet / amānī, Far. ārzū/hā) *Ermez sizing ārzūlaringgız teg hem bitig iẖleri ārzūları teg.* 26/83a2=4:123

ārzū ḳıl-: arzu etmek, temenni etmek, istemek.

(Ar. temennī, Far. ārzū burden) *Ārzū ḳılınglar ölümni eger çın erse sizler.* 38/53a1=62:6

ā.-mazlar 38/53a2=62:7

(Ar. vudd, Far. ārzū burden) *Ol kün ārzū ḳılġaylar anlar kim tandı[lar].* 26/17a3=4:42

ā.-ur 26/69b3=4:102

ĀRZŪLA-(Far. T.): arzu etmek, istemek, temenni etmek.

(Ar. iddi^{c}ā, Far. ārzū burden) *Olarḳa anıng içinde mīve turur, olarḳa turur ol kim ārzūlarlar.* 34/14a1=36:57

(Ar. iştihā$^{'}$, Far. ārzū burden) *Anıng içinde kim ārzūlayur et-özler, mezelenür közler, sizler anıng içinde.* 36/67a3=43:71

ā.-r erdiler 33/62b3=34:54

(Ar. temennī, Far. ārzū burden) *Ārzūlamang anı kim artuḳ ḳıldı Tangrı anıng birle amarıngızını amarı üze.* 26/9a2=4:32

ā.-yur erdingiz 25/11a2=3:143

(Ar. vudd, Far. ārzū burden) *Ārzūladılar eger tansa sizler.* 26/54a3=4:89

ārzūla- / sew-: arzu etmek, istemek, hoşa gitmek.

(Ar. meveddet, Far. dōst dāşten) *Ol kim sizke ārzūlar siz / sewdüngüz bütünlükin tolımsızını emgeksizin bolsa sizke.* 28/67a3=8:7

AS-: asmak.

(Ar. Ar. ṣalb, Far. ber dār kerden) *Mesīḥ Meryem oġlı ^{c}İsānı, Tangrının yalavaçı, öldürmediler anı, asmadılar anı.* 27/2b2=4:157

(Ar. taṣlīb, Far. ber dār kerden) *Kesgey men eligleringizni hem aḍaḳlarıngızını ong ḳol sol aḍaḳını yana asġay oḳ men sizni ḳamuġ.* 28/10a3=7:124

a.-ġay men ök 31/56b1=20:71

ĀSĀN (Far.): kolay.

(Ar. yesīr, Far. āsān) *Ol bütünlükin Tangrı üze āsān ol.* 33/72a1=35:11

ā. 26/8b2=4:30, 37/82a2=50:44, 38/69b1=64:7

(Ar. heyyin, Far. āsān) *Sening İding ol mening üze āsān turur.* 31/6b1=19:9

⇒ oġrayu āsān yawuḳ 29/32b3=9:42

āsān ḳıl-: kolaylaştırmak.

(Ar. teysīr, Far. āsān kerden) *Bütünlükin āsān ḳıldım anı sening tiling birle.* 31/35a3=19:97

ā.-dımız 36/88b1=44:58

ā.-ġıl 31/42b2=20:26

ĀSĀNLIḴ (Far.T.): kolaylık.

(Ar. yüsr, Far. āsānī) *Kim ḳorḳsa Tañrıda ḳılur añar işindin* āsānlıḳ. 38/81a1=65:4

ā. 38/84a2=65:7

āsānlıḳ ur-: selamete çıkarmak.

(Ar. teslīm, Far. supurden u selāmet dāden) *Tartışur erdiñiz iş içinde, ançası bar Tañrı āsānlıḳ urdı, Ol bilgen köñüllerdekini.* 29/4a2=8:43

ᶜASEL (Ar.): bal.

(Ar. ᶜasel, Far. engübīn) *Arıḳlar ᶜasel-i muṣaffādın yaᶜnī arıġdın.* 37/13a1=47:15

ASIĠ: fayda, yarar.

(Ar. menfaᶜaᵗ / menāfiᶜ, Far. sūd/hā) *Sizke turur anıñ içinde asıġlar tegse sizler anıñ üze ḥācetḳa.* 35/69a 2=40:80

(Ar. meradd "avdet, dönüş", Far. sūd) *Eḍgürek İḍiñ üskinde yanutın hem eḍgürek asıġdın.* 31/30b1=19:76

(Ar. nefᶜ, Far. sūd kerden) *Erklig bolmaz men özümke asıġḳa ap ziyānḳa.* 28/57b1=7:188

a. 37/33b2=48:11

a.-ḳa 31/65a2=20:89

asıġ ét-: fayda vermek.

(Ar. nefᶜ, Far. sūd kerden) *Ol kün asıġ ḳılmaz şefāᶜat.* 31/85b2=20:109

asıġ ḳıl-: fayda vermek, yararlı olmak, gücü yetmek.

(Ar. iġnāᵓ, Far. sūd kerden) *Ḥuneyn kün bu ne-erse ançada ḫoş keldi sizke üküşlükiñüz, asıġ ḳılmadı sizdin nerse.* 29/19a1=9:25

a.-maz 31/16b3=19:42, 36/85a1=44:41, 36/92b2=45:10

a.-madılar 38/97a2=66:10

(Ar. iġnāᵓ, Far. sūd dāşten) *Asıġ ḳılmadı olardın olarḳa ol kim ḳazġanur erdiler.* 35/70b2=40:82

a.-maz 28/74a2=8:19, 35/72a2=40:85, 38/11b1=58:17

a.-madı 31/80b3=46:26, 35/7a2=39:50

(Ar. mülk, Far. tevānisten) *Asıġ ḳılmaz anlar kim oḳırlar anda aḍın şefāᶜatḳa.* 36/72b3=43:86

(Ar. nefᶜ, Far. sūd ḳerden) *Bu kün umaslar amarıñız amarıge asıġ ḳılmaḳ azu ziyān ḳılmaḳ.* 33/56a3=34:42

a.-maz 33/43b3=34:23, 36/53b1=43:39

(Ar. nefᶜ, Far. sūd dāşten) *Bolġay kim asıġ ḳılġay bizke.* 32/7b1=28:9

a.-maz 35/54a3=40:52, 38/35b3=60:3

⇒ ribā / asıġ 27/4b3=4:161

ASIL: asılmak.

(Ar. taṣlīb m., Far. ber-dār kerde şoden) *Bütünlükin öldürülgeler azu asılġalar azu kesilgeler.* 27/42b1=5:33

asılmış: asılmış, askıya alınmış.

(Ar. muᶜallaḳ, Far. bā-sūy āviḫte) *Ḳoḍur sizler anı asılmış teg.* 26/88a3=4:129

ᶜĀṢİ (Ar.): asi, isyan eden.
(Ar. ᶜaṣiyy, Far. bī-fermān) *Ermez boynaġu ᶜaṣi.* 31/8b1=19:14
ᶜāṣi bol-: isyan etmek.
(Ar. ᶜiṣyān, Far. ᶜāṣī şoden) *Yigrentürdi silerke Tangrını barlamamaḳını taḳı yarlıġdın çıḳmaḳını.* 37/58b3= 49:7

ASTIN: 1. alçak, bayağı.
(Ar. esfel/în, Far. furū-ter/ān) *Tilediler angar dastān, ḳıldımız olarnı astınlar.* 34/29a3=37:98
a.-lardın 35/89b3=41:29
(Ar. süflī, Far. furū-ter) *Ḳıldı anlarnıng sözini [kim] tandılar astın, Tangrınıng kelimesi ol üstün ol.* 29/31b3=9:40
2. alt.
(Ar. taḥte, Far. zīr-i dıraḫtān) *Büstānlar kim aḳar astında arıḳlar.* 29/52a2=9:72
a.-ıda 26/28b1=4:57, 26/82b2=4:122, 27/27a3=5:12, 29/63a2=9:89, 31/58b3=20:76, 34/90b3=39:20, 37/28b3=48:5, 37/38b3=48:17, 38/15b3=58:22
a.-ında 37/10b1=47:12
(Ar. taḥte, Far. zīr-i ḳadem) *Bütünlükin ḳıldı sening iḍing sening astınıngda bir aḳar ögüz.* 31/10a2=19:24
(Ar. taḥte, Far. zīr) *Hem ol iki arasında hem ol kim yer astında turur.* 31/37b2=20:6
a.-da 38/70b3=64:9
a.-ında 35/89b2=41:29, 38/96b3=66:10
a.-ıda 37/39b1=48:18, 38/86b3=65:11, 38/94b1=66:8
a.-larında 34/88b1=39:16
⇒ aḍaḳı astını 31/10a1=19:24
astınraḳ: en aşağı, daha aşağı mertebe.
(Ar. esfel, Far. furū-ter) *Bütünlükin iki yüzlügler astınraḳ derecelerde.* 26/98b3=4:145
(Ar. esfel, Far. cāy-ı furū-ter) *Ançada siz yaḳın sungar erdingiz, olar uraḳ sungar erdiler, arḳış astınraḳ sizdin.* 29/2b2=8:42

AŞ: aş, yemek.
⇒ yégü aş bér- 34/10a1-2=36:47

AŞAĠA: aşağı, bayağı.
aşaġaraḳ: en bayağı, en kötü.
(Ar. erzel, Far. furū-māye-ter) *Sizlerde kimi yandurlur aşaġaraḳ tiriglikke.* 30/65b1=16:70

AŞAḲ: aşağı.
aşaḳ yer: tuvalet, ayak yolu.

(Ar. ġā'it, Far. ḥades) *Kelse biregü sizdin aşaḳ yerdin.* 26/19a1=4:43
a.-din 27/21b3=5:6

ĀŞKĀRA (Far.): krş. **ĀŞKĀRĀ**
āşkāra ḳıl-: açığa vurmak, açıklamak, belli etmek, ses yükseltmek.
(Ar. cehr, Far. āvāz ber dāşten) *Sewmez Taŋrı āşkāra ḳılmaḳnı yawuzluḳın.* 27/1b1=4:148
ā.-saŋ 31/37b2=20:7
(Ar. iᶜlān, Far. āşkārā kerden) *Seniŋ İdiŋ bilür anı kim kizleyür köŋülleri anı kim āşkāra ḳılurlar.* 32/43a3=28:69
ā.-ur siz 38/35a1=60:1, 38/67a3=64:4
(Ar. izhār, Far. peydā kerden) *Ḳaçan uḳturdı erse aŋar āşkāra ḳıldı anı Taŋrı anıŋ üze.* 38/89b3=66:3
⇒ bildügini āşkāra ḳıl- 29/11b1=9:16

ĀŞKĀRĀ (Far.): aşikar, açık, açıkça, meydanda.
(Ar. cehr, Far. āşkār) *Bizdin körklüg rūzî, ol hezîne ḳılur andın örtügli yaşru āşkārā .* 30/69a2=16:75
(Ar. ᶜalāniyyetᵉⁿ, Far. āşkār) *Yaşru hem āşkārā umarlar satıġçılıḳ.* 33/75b1=35:29
⇒ açuḳ āşkārā ḳıl- 30/38a3=16:23

AŞNU: önce.
(Ar. ḳable, Far. pîş) *Helâk / yoḳ ḳılur sen olarnı aşnu méni.* 28/31b1=7:155
a. 26/62b1=4:94, 28/12b2=7:129, 28/48b3=7:173, 31/6a2=19:7, 31/29a1=19:74, 31/56a1=20:71, 31/75b1=41:48, 35/9b3=39:54, 35/10a3=39:55, 35/14b2=39:65, 35/42b3=40:34, 35/65b 3=40:74, 37/80a3=50:39, 38/4b1=58:3
(Ar. —, Far. —) *Yime aymazda aşnu eger Taŋrı köndürse méni bolġatım saḳnuḳlardın.* 35/11a3=39:57
a. 35/11b2=39:58
⇒ anda aşnu 26/93a1=4:136, 29/37b2=9:50, 30/3b3=12:80, 31/65a3=20:90, 32/32a3=28:48, 32/34b3=28:53; munda a. 26/62b2=4:94, 28/48b3=7:173
aşnu bar-: öne geçmek.
(Ar. istiḳdām, Far. pîş reften) *Kiḍin barmaġay sizler andın bir sāᶜat yime barmaġay siz aşnu.* 33/47b2=34:30
aşnuḳı: önceki.
(Ar. evvel/în, Far. pîş/pîşyān) *Aşnuḳılarnıŋ bitimiş sörçekleri.* 30/38b3=16:24

AŞUḴ: aşık, topuk.
(Ar. kaᶜb, Far. sitāleng) *Ḳopsa siz namāzḳa yuŋ ... aḍaḳlarıŋızını iki aşuḳunguzḳa tegi.* 27/21a3=5:6

AŞ(U)N-: öne alınmak, önce olmak.

(Ar. istikdām, Far. pīş reften) *Ḳaçan kim kelse öḍleri kiterü ḳalmaslar bir öḍ ap yime aşnurlar.* 30/59b3=16:61

⇒ bir ikindi aşun- 34/16b1=36:66

aşnuġlı: önde bulunan, öncede yer alan.

(Ar. mustaḳdim/în, Far. der pīş-şevende/gān) *Bütünlükin bildimiz aşnuġlıların sözdin, çın-oḳ bildimiz kiḍin keliglilerni.* 30/20a2=15:24

AŞUNDUR-: önceden yapmak.

(Ar. taḳdîm, Far. pīş firistāden) *Tegmese olarḳa bir teggüçi ol kim aşundurdı eligleri.* 32/31a2=28:47

AT: ad, isim.

(Ar. ism / esmā°, Far. nām/hā) *Ol Taŋrıḳa körklüg atlar, ündeŋgler anıŋ birle.* 28/53a2=7:180

a. 37/62a1=49:11

a.-ı 25/29b1=4, 28/64a1=8, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/18b1=15, 31/4a1=19, 31/6a2=19:7, 31/36b1=20, 32/3b1=28, 32/44b1=29, 33/28a1=34, 33/63a2=35, 34/46b1=38, 34/76b2=39, 35/22b1=40, 35/73a1=41, 36/37a1=43, 36/74b1=44, 36/89a1=45, 37/4a1=47, 37/26b1=48, 37/52b1=49, 37/68a1=50, 37/83a1=51, 38/16b1=59, 38/33a1=60, 38/39b1=61, 38/43a1=61:6, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/75b2=65, 38/88a2=66

a.-ını 27/18b2=5:4

a.-ları 28/53b1=7:180

a.-lar 31/38a1=20:8, 38/32b1=59:24

⇒ Taŋrı atı/nda aḍın 27/16a1=5:3, 30/94a1=16:115; yawuz a. 37/61b3=49:11

AṬ: at.

(Ar. ḫayl, Far. esb/ān) *Sekirtmeŋizler anıŋ üze aṭlardın.* 38/20b2=59:6

AT-: 1. atmak.

(Ar. ilḳā°, Far. zūd nihāden) *Attı taḫtalarnı, tuttı ḳadaşınıŋ başını.* 28/27b3=7:150

(Ar. ilḳā°, Far. ewgenden) *Aṫġıl ol kim seniŋ saġ elgiŋde turur.* 31/55a2=20:69

a.-tı 31/41a2=20:20; 31/64a3=20:87

a.-ġıl 31/41a2=20:19; 32/21a3=28:31

(Ar. ilḳā°, Far. efgenden) *Ol kim ḳıldı Taŋrı birle aḍın ilāh, atıŋlar köni ḳatıġ ḳın içiŋe.* 37/75b2=50:26

(Ar. ilḳā°, Far. endāḫten) *Aṫġıl anı tābūt içiŋe taḳı aṫġıl anı deryā içiŋe.* 31/44b1=20:39

a-ġıl 32/6a1=28:7

(Ar. nebẓ, Far. endāḫten) *Tuttumız anı hem sülerini attımız olarnı teŋiz içiŋe.* 32/27a2=28:40

a.-tımız 31/67a3=20:96, 34/39a2=37:145

a.-tılar 25/28a3=3:187

(Ar. remy, Far. töhmet nihāden) *Kim kim ḳazġansa yazuḳnı / ḥaṭānı azu yazuḳnı yana atsa anı bizārlıḳḳa.* 26/76a3=4:112
a.-tıŋ 28/73a1=8:17
a.-tı: 28/73a2=8:17
a.-madıŋ 28/73a1=8:17

2. kötü söz söylemek, iftira etmek, töhmet altında bırakmak; bir kenara atmak, koymak

(Ar. ḳaẕf, Far. endāḫten) *Bütünlükin tandılar aŋġar munda burun atarlar belgüsüz ırak yerdin.* 33/62b2= 34:53
a.-ġıl 31/44a3=20:39
a.-a bér- 31/64a2=20:87

3. uzaklaştırmak, savmak.

(Ar. der°, Far. dūr kerden) *Atarlar eḍgülük birle yawuzluḳnı andın kim rūzi bérdimiz olarḳa hezine ḳılurlar.* 32/35a2=28:54

ATA: baba, ata, ced.

(Ar. eb / ābā°, Far. peder/ān) *Tapunmaġay / tapmaġay erdimiz ... biz ap yine atalarımız.* 30/46a1=16:35
a.-m 30/4a2=12:80, 30/10b1=12:93; 31/16b1=19:42, 31/16b3=19:43, 31/17a3=19:44, 31/17b2=19:45; 32/17a1=28:25, 32/17b3=28:26, 34/30b2=37:102
a.-nŋ 31/11b3=19:28
a.-sınḳa 31/16b1=19:42
a.-sıḳa 34/26b3=37:85, 36/47b2=43:26
a.-mız 30/4b1=12:81; 32/16a3=28:23
a.-ŋızḳa 30/4b1=12:81
a.-ları 30/10b3=12:94,33/18b2=33:55, 33/86b1=36:6, 38/15a1=58:22
a.-larını 36/48b1=43:29
a.-larından 35/27a2=40:8
a.-larımız 28/48b3=7:173; 32/25a1=28:36, 34/20b1=37:17
a.-larımızını 36/45a3=43:22, 36/46a2=43:23, 36/83a3=44:36, 36/102b1=45:25
a.-larıŋġız 29/17a3=9:24, 33/57b1=34:43, 36/76b1=44:8
a.-larıŋġızınıŋ 34/35b3=37:126
a.-larıŋġızını 29/16b2=9:23, 36/46b3=43:24

⇒ periler atası 30/21a1=15:27

ata ana: ana baba.

(Ar. vālidān / vālideyn, Far. māder u peder) *Ata anaḳa eḍgülük ḳılıŋla* 26/13b1=4:36
a. 26/91b2=4:135; 31/8a3=19:14

ata ḳız ḳarındaşı: hala.

(Ar. ᶜamme[t] / ᶜammāt, Far. ḫᵛāher-i peder) *ᶜAmmuŋ ḳızları, ataŋ ḳarındaşınıŋ ḳızları ...* 33/12a3-12b 1=33:50

ᶜAṬĀ (Ar.): bağış, lutuf.

(Ar. ʿaṭā', Far. dihiş) *Bu bizing ʿaṭāmız turur, niʿmet bérgil minnet ḳılġıl azu yoḳıdı, ḥisāb yoḳ.* 34/62a2=38:39

ATA-: adını söylemek.
(Ar. ihlāl m., Far. āvāz ber dāşte şoden) *Her-āyine ḥarām ḳıldı ... anı kim Tangrı atında aḳın[nı] anıng birle atasalar.* 30/94a1=16:115

ATAN-: atanmak, belirlenmek, karar verilmek.
atanmış: belirlenmiş, karar verilmiş, muayyen.
(Ar. müsemmā, Far. nām burde) *Kiḍin salar olarnı atanmış öḍke tegi.* 30/59b1=16:61
a. 35/1b3=39:42, 35/63b1=40:67, 36/9b2=42:14
atanmış öḍ: ecel.
(Ar. ecel, Far. zamān) *Yaġumuş oḳ bolġay atanmış öḍleri.* 28/55b1=7:185
(Ar. ecel, Far. zamān-ı zede) *Ḳaçan ötedi erse Mūsā atanmış öḍini bardı boḍnı birle.* 32/19b2=28:29
(Ar. ecel, Far. dū zamān) *Ḳayu vaḳtte kim atanmış öḍ turur, ötedim men.* 32/19a2=28:28
atanmış zamān: belli bir zaman.
(Ar. ecel, Far. zamānī) *Musaḫḫar ḳıldı kün hem aynı, ḳamuġ yorıyur atanmış zamānḳa tegi.* 34/80a1=39:5

ATASIZ: yetim.
(Ar. yetīm / yetāmī, Far. bī-peder/ān) *Oḳıyur sizing üze bitig içinde atasız tişiler içinde.* 26/85b2=4:127

ATAŞIḴ: benzer, ortak, adaş.
(Ar. semiyy, Far. hem-nām) *Sergil angar sunmaḳlıḳḳa, hiç bilür mü sen angar ataşıḳ.* 31/26a1=19:65

ATLAN-: ata binmek.
(Ar. rekb, Far. ber nişānden) *Ḳıldı sizke kemidin hem yılḳılardın anı kim atlanur sizler.* 36/40b3=43:12

ATLANDUR-: süvari olmak.
(Ar. vefd, Far. süvār) *Ol kün térer-miz saḳnuḳlarnı yarlıḳaġan İḍi tapa atlandurup.* 31/32b2=19:85

ATLIĠ: adlı.
⇒ ġayy atlıġ tamuġ 31/23b1=19:59; Ṭuvā a. 31/39a3=20:12

ĀVĀRELIḴ (Far.T.): sürgün.
(Ar. celā', Far. āvāregī) *Eger bitimiş erse Tangrı olar üze āvārelıḳnı ḳınattı olarnı dünyā içre.* 38/18b3=59:3

AWIÇḴA: yaşlı, ihtiyar.
(Ar. şeyḫ, Far. pīr) *Atamız uluġ awıçḳa turur.* 32/16a3=28:23

AWLA-: avlamak.
awlaġlı it ḳuşları: av için kullanılan kuş ve köpek.
(Ar. cāriḥa[t] / cevāriḥ, Far. murġ/ān seg/ān-ı şikār) *Ḥelāl ḳılındı sizke arıġlar, ol kim ögrettiñgiz awlaġlı it ḳuşlardın üterçiler.* 27/18a2=5:4

ᶜAVRET (Ar.): edep yeri, avret.
(Ar. sevᵓe[t], Far. ᶜavret) *Neteg örter ḳadaşınıñg ᶜavretini.* 27/40a1=5:31
ᶜa.-ini 27/40b1=5:31

AWUÇ: avuç.
(Ar. ḳabże[t], Far. müşt) *Aldımız bir awuç toprak yalawaç izindin.* 31/67a2=20:96

AY: 1. ay, kamer.
(Ar. ḳamer, Far. māh) *Uḍu barıġlı ḳıldı sizlerke tünni kündüzni, künni aynı yıldızlarnı.* 30/35a3=16:12
a.-nı 34/7a3=36:40, 34/80a1=39:5
a.-ḳa 34/6b2=36:39
2. ay, 30 gün.
(Ar. şehr / şuhūr, Far. māh/hā) *Kim kim bulmasa iki ay tutaşı rüze tutmaḳ tevbe Tañgrıdın.* 26/60a3=4:92
a. 38/80a3=65:4
a.-lar 29/26b3=9:36
(Ar. –, Far. māh) *Aylar sanı Tañgrı üskinde on iki ay ... andın tört ay ḥarām ol.* 29/27a3=9:36

AY-: 1. söylemek, demek, bilip ifade etmek, isnat etmek. krş. **AYT-**
(Ar. ḳavl, Far. goften) *Aygıl: ölüñgler öwkeñgiz birle.* 25/1a3=3:119
a.-ur men 34/75b2=38:84, 34/49b3=40:44
a.-ur 26/41a1=4:72
a.-ur oḳ 31/76a3=41:50
a.-ur-miz 30/49b2=16:40, 32/19b1=28:28
a.-ur sizler 26/18a3=4:43, 38/40a3=61:2
a.-urlar 25/1a1=3:119, 25/18a2=3:154, 25/18b2=3:154, 25/23a2=3:167, 26/21a1=4:46, 26/25a1=4:51, 26/43a3=4:75, 26/45b2=4:77, 26/41b3=4:78, 26/47a2=4:78, 26/48b2=4:81, 26/96a2-3=4:141, 27/47a1=5:41, 27/47b3=5:41, 27/57a2=5:52, 27/57b3=5:53, 28/44a2=7:169, 28/62a1=7:203, 28/80b3=8:31, 29/37b1=9:50, 29/43b2=9:61, 29/46a1=9:65, 29/61b3=9:86, 30/38b2=16:24, 30/42b1=16:30, 30/44a1=16:32, 30/87a2=16:103, 31/26a2=19:66, 31/33a3=19:88, 31/70a3=20:104, 31/73a3=39:38, 32/32b1=28:48, 32/36b1=28:57, 33/24a2=33:66, 33/47a1=34:29, 33/48b2=34:31, 34/10a3=36:48, 34/19b3=37:15, 34/40b1=37:151, 34/52a1=38:17, 34/78a1=39:3, 36/18a3=42:24, 36/39a3=43:9,

36/73b2=43:87, 36/83a1=44:34, 37/14a2=47:16, 37/16a2=47:20, 37/33a2=48:11, 37/80a2=50:39, 37/82a3=50:45, 38/3a2=58:2, 38/24a2=59:10, 38/25a2=59:11
a.-dı 26/80b1=4:118, 27/26b1=5:12, 27/31b1=5:18, 27/33b1=5:20, 27/35a3=5:23, 27/36b2=5:27/37a2=5:26, 27/38a2-3=5:27, 27/40a2=5:31, 28/2b3=7:88, 28/4b1=7:104, 28/5a3=7:106, 28/6a1=7:109, 28/7a3=7:114, 28/7b3=7:116, 28/9b1=7:123, 28/11a1=7:126, 28/11b2=7:127, 28/12a1=7:128, 28/13a1=7:129, 28/19a2=7:138, 28/19b1=7:140, 28/21a1=7:142, 28/21b2=7:143, 28/22b1=7:143, 28/22b3=7:144, 28/27b1=7:150, 28/28a2=7:150, 28/28b3=7:151, 28/31a3=7:155, 28/32b2=7:156; 30/1b2=12:54, 30/2a3=12:56, 30/2b1=12:67, 30/3b1=12:80, 30/5a3=12:82, 30/6b3=12:86, 30/8b2=12:89, 30/9a2=12:90, 30/10a1=12:92, 30/10b3=12:94, 30/21a3=15:28, 30/22b3=15:32, 30/23a2=15:33, 30/23b1=15:34, 30/24a1=15:36, 30/24a2=15:37, 30/24b1=15:39, 30/25a2=15:41, 30/26a2=15:52, 30/26b2=15:54, 30/27a3=15:56, 30/27b1=15:57, 30/54b2=16:51, 30/28b1=15:68, 30/29a2=15:71, 31/4b2=19:4, 31/6a3=19:8, 31/6a3=19:9, 31/6b1=19:9, 31/1b1=18:75, 31/2a1=16:76, 31/6b3=19:10, 31/7a1=19:10, 31/9b2=19:23, 31/12a3=19:30, 31/16b1=19:42, 31/18a2=19:46, 31/18b2=19:47, 31/30b2=19:77, 31/38a3=20:10, 21/40b2=20:18, 31/41a2=20:19, 31/41a3=20:21, 31/42b1=20:25, 31/43b3=20:36, 31/47a3=20:46, 31/48b2=20:49, 31/48b3=20:50, 31/49a1=20:51, 31/49a 2=20:52, 31/51b3=20:59, 31/52b1=20:61, 31/54b1=20:66, 31/56a1=20:71, 31/62a1=30:84, 31/62a3=20:85; 31/62b3=20:86, 31/65a2=20:90, 31/66a1=20:92, 31/66a3=20:94, 31/66b3=20:95, 31/67a1=20:96, 31/67b1=20:97, 31/84b1=46:23, 31/89b2=20:120, 31/90b2=20:123, 31/92a1=20:126, 32/7a2=28:9, 32/8a3=28:11, 32/8b3=28:12, 32/11a3=28:15, 32/11b2=28:16, 32/12a2=28:17, 32/12b3=28:18, 32/13a3=28:19, 32/14a3=28:20, 32/14b3=28:21, 32/15a2=28:22, 32/16a1=28:23, 32/16b1=28:24, 32/17a1=28:25, 32/17b1=28:25, 32/17b2=28:26, 32/18a2=28:27, 32/19a1=28:28, 32/20a1=28:29, 32/23a1=28:33, 32/23b3=28:35, 32/25a2=28:37, 32/25b2=28:38, 33/44a3=34:23, 34/1a2=36:26, 34/26b3=37:85, 34/27b2=37:89, 34/28a1=37:91, 34/28b2=37:95, 34/29b1=37:99, 34/30a2=37:102, 34/30b1=37:102, 34/35a3=37:124, 34/47b3=38:4, 34/54b2=38:23, 34/54b3=38:24, 34/59b3=38:32, 34/60b3=38:35, 34/72a1=38:71, 34/73a2=34:75, 34/73b3=38:75, 34/74a2=38:77, 34/74b1=38:79, 34/74b3=38:80, 34/75a2=38:82, 34/75b1=38:84, 35/37a1=40:26, 35/37b3=40:27, 35/38b1=40:28, 35/40b1=40:29, 35/40b3=40:30, 35/44b3=40:36, 35/46a3 =40:38, 35/58b3=40:60, 35/77b2=41:11, 36/47b1=43:26, 36/56b1=43:46, 36/58b1=43:51, 36/63b3=43:63, 37/3b2=46:34, 37/14a3=47:16, 37/36b1=48:15, 37/64a3=49:14, 37/68b1=50:2, 37/75a1=50:23, 37/87b3=51:25, 37/88a2=51:27, 37/89a1=51:29, 37/89a2=51:30, 38/28b3=59:16, 38/29a1=59:16, 38/42a2=61:6, 38/47b3=61:14, 38/61b1=63:7, 38/62a3=63:8, 38/90a3=66:3, 38/95a2=66:8
a.-dımız 28/42a2=7:166, 31/55a1=20:68, 31/88a3=20:116, 31/88b2=20:117
a.-dıñgız 25/27b1=3:183, 27/23a3=5:7, 35/43a3=40:34, 36/106b2=45:32
a.-dılar 25/14b1=3:147, 25/20b2=3:156, 25/23b1=3:168, 25/26a2=3:173, 25/26b1=3:173, 26/65a1-2=4:97, 27/28b3=5:14, 27/30a3=5:17, 27/34b2=5:22, 27/36a2=5:24, 28/1b1=7:88, 28/6b1=7:111, 28/7a1=7:113, 28/7b1=7:115, 28/9a2=7:121, 28/10b1=7:125, 28/12b1=7:129, 28/13b3=7:131, 28/14b2=7:132, 28/15b3=7:134, 28/18b3=7:138, 28/27a1=7:149, 28/40b2=7:164, 28/41a2=7:164, 28/48a3=7:172, 28/81a3=8:32, 29/22a3=9:30, 29/22b1=9:30, 29/53b1=9:74, 29/58b1=9:81, 30/6b1=12:85, 30/8a1=12:88, 30/9a1=12:90, 30/9b2=12:91, 30/26a1=15:52, 30/26a3=15:53, 30/27a1=15:55, 30/29a1=15:70, 30/45b1= 16:35,

30/76a3=16:86, 30/86a2=16:101, 31/11b1=19:27, 31/12a1=19:29, 31/28b1=19:73, 31/47a1=20:45, 31/53a2=20:63, 31/54a2=20:65, 31/55b3=20:70, 31/56b3=20:72, 31/63b2=20:87, 31/64b2=20:88, 31/65b2=20:91, 31/79a3=46:24, 31/83a2=46:29, 31/83b2=46:30, 31/84a1=46:22, 32/16a2=28:23, 32/24b2=28:36, 32/31b3=28:48, 32/32a3=28:48, 32/32b1=28:48, 32/36b1=28:57, 33/24b1=33:67, 33/25b1=33:69, 33/29a2=34:3, 33/31b1=34:7, 33/39a3=34:19, 33/44b1=34:23, 33/47b3=34:31, 33/49a2=34:32, 33/51b2=34:34, 33/52a1=34:35, 33/57b2=34:43, 33/57b3=34:43, 34/29a1=37:97, 34/51b2=38:16, 34/53b2=38:22, 35/57b7a1=39:50, 35/36a2=40:24, 35/36b1=40:25, 35/71b3=40:84, 35/73b3=41:5, 35/77b3=41:11, 35/79b3=41:14, 35/80b2=41:15, 35/87b2=41:26, 35/89a2=41:29, 36/44a3=43:20, 36/45a2=43:22, 36/45b3=43:23, 36/47a1=43:24, 36/49a1=43:30, 36/57b1=43:49, 36/61b1=43:58, 36/78a1=44:14, 36/101b1=45:24, 36/102b1=45:25, 37/19a2=47:26, 37/87b2=51:25, 37/88b1=51:28, 37/89a2=51:30, 38/43a3=58:3, 38/36b3=60:4, 38/43a3=61:6, 38/48a2=61:14, 38/68a3=64:6

a.-dıla 30/27b3=15:58, 30/40b3=16:27

a.-ġalar 35/84a3=41:21, 35/84b1=41:21, 36/29a3=42:44

a.-ġay 26/64b2=4:97, 30/40b1=16:27, 31/91b2=20:125, 35/6b2=39:49, 35/18b2=39:71, 35/20b2=39:73, 35/52a2=40:48, 35/52b2=40:49, 36/53a2=43:38, 37/35b2=48:15, 37/75b3=50:27, 37/76a3=50:28, 37/77a1-2=50:30, 38/64a2=63:10

a.-ġay siz 36/41b1=43:13

a.-ġay sizler 36/69a3=43:77

a.-ġaylar 31/75a1=41:47, 32/40a3=28:63, 33/44a3=34:23, 33/49b3=34:33, 33/55b1=34:41, 33/57a2=34:43, 33/62a2=34:52, 34/9b3=36:47, 34/11b3=36:51, 34/21a1=37:20, 34/22b3=37:28, 34/23a1=37:29, 34/69a1=38:61, 34/69b1=38:62, 35/19a3=39:71, 35/21a1=39:74, 35/28b2=40:10, 35/53a2=40:50, 35/53b1=40:50, 35/65b2=40:74, 36/30a2=42:45, 37/3b2=46:34

a.-ġayla 34/68b2=38:60

a.-ġıl 25/23b3=3:168, 25/18a3=3:154, 25/19a1=3:154, 25/27a2=3:183, 26/36a2=4:63, 26/46a1=4:77, 26/47a3=4:78, 26/85a3=4:127, 27/31b3=5:18, 27/15a1=4:176, 27/18a1=5:4, 27/30b1=5:17, 28/35a1=7:158, 28/56a3=7:187, 28/57a1=7:187, 28/57a3=7:187, 28/60a6=7:195, 28/62a2=7:203, 28/64a2=8:1, 28/85a1=8:38, 29/17a2=9:24, 29/37b3=9:51, 29/38a2=9:52, 29/39a1=9:53, 29/43b2=9:61, 29/45b2=9:64, 29/46a2=9:65, 29/58b2=9:81, 29/59b1=9:83, 30/31b1=15:89, 30/86b1=16:102, 31/10b3=19:26, 31/29a2=19:75, 31/73b1=39:38, 31/74a3=39:38, 31/74b1=39:39, 31/78a1=41:52, 31/88a1=20:114, 32/2b2=27:92, 32/2b3=27:93, 32/32b2=28:49, 32/43b3=28:71, 33/21a1=33:59, 33/23a2=33:63, 33/29b1=34:3, 33/42b3=34:22, 33/44b2=34:24, 33/45a1=34:24, 33/45a3=34:25, 33/45b2=34:26, 33/46a2=34:27, 33/47a3=34:30, 33/52a3=34:36, 33/54a3=34:39, 33/60a2=34:47, 33/60b2=34:48, 33/60b3=34:49, 33/61a3=34:50, 33/80a3=35:40, 34/20b1=37:18, 34/70a3=38:65, 34/71a1=38:67, 34/86a3=39:11, 34/86b3=39:13, 34/87a2=39:14, 34/87b1=39:15, 35/2b1=39:43, 35/2b2=39:44, 35/4a1=39:46, 35/8b3=39:53, 35/14a3=39:64, 35/61b3=40:66, 35/74b1=41:6, 35/76a1=41:9, 35/79a2=41:13, 36/10b1=42:15, 36/17b1=42:23, 36/46b1=43:24, 36/70b2=43:81, 36/74a2=43:89, 36/94b3=45:14, 36/102b3=45:26, 37/33a3=48:11, 37/36a3=48:15, 37/37a1=48:16, 37/64b1=49: 14,37/66a2=49:16, 37/66b3=49:17, 38/52b1=62:6, 38/53b2=62:8, 38/56b1=62:11, 38/69a1=64:7

a.-ıŋ̂lar 37/64b1=49:14

a.-sa men 31/66b2=20:94

a.-sa sen 29/65a2=9:92, 31/67b2=20:97
a.-sa 35/38b3=40:28
a.-sa siz 27/33a1=5:19, 28/48b2=7:173
a.-sa sizler 28/48a3=7:172, 38/40b2=61:3, 38/52b2=62:6
a.-salar 26/21b1=4:46, 29/42a2=9:59, 32/44b3=29:2, 38/57b1=63:1, 38/59a3=63:4
a.-dı erse 38/40b2=61:3
a.-ğatımız 28/81a1=8:31
a.-ğatılar 32/31a2=28:47
a.-madılar 29/53a3=9:74
a.-manglar 26/61b3=4:94, 26/61b3=4:94, 27/10b1=4:171, 27/11a2=4:171, 30/94b1=16:116
a.-mağuları 28/44b2=7:169
a.-mazda (a. burun) 35/10b2=39:56; (a. aşnu) 35/11a3=39:57, 35/11b2=39:58

(Ar. iẕān, Far. āgāh kerden) *Aγğaylar: ayur-mız sizke yoḳ bizdin tanuḳdın.* 31/75a1=41:47

(Ar. ca^{c}l, Far. goften) *Anlar kim ayurlar Tangrı birle.* 30/32b2=15:96
a.-urlar 30/57a1=16:57, 30/59b3=16:62

⇒ arığ ay- 38/32b2=59:24; belgülüg söz a. 36/59a3=43:52; keçmişni a. 30/95b2=16:118; rāst a. 29/33b3=9:43, 34/12a2=36:52; ^{c}öẕr a. 29/46a3=9:66, 38/93b1=66:7; rāz a. 38/5a1-2=58:9, 38/8a1=58:12; şükr a. 37/80a3=50:39; tesbīḥ a. 35/22a1=39:75, 37/80a3=50:39, 38/16b2=59:1; yalğan a. 35/12b1=39:60, 35/60a2=40:62

2. sormak.

(Ar. istiftā^{c}, Far. pursiden) *Aγğıl anlardın: seninğ İḏinğe mü ḳızlar, olarḳa mu oğlanlar.* 34/40a1=37:149

3. anlatmak.

(Ar. ḳaṣaṣ, Far. ber goften) *Ḳıṣṣa ḳıldımız seninğ üze olarda, ol kim aymaz-mız seninğ üze.* 35/68a1=40:78

aymaḳ: söz, konuşma.

(Ar. ḳavl, Far. guftār) *Artuḳluḳ ḳılmanğ aymaḳ birle.* 33/2a1=33:32
a. 26/36a3=4:63, 33/2a2=33:32, 33/25b3=33:70, 34/14a1=36:58
a.-nı 31/37b3=20:7, 32/34a1=28:51
a.-dın 26/74a3=4:108, 38/3b1=58:2
a.-ın (ins.) 26/83a1=4:122
a.-ı 36/73b3=43:88
a.-ımız 30/49b1=16:40
a.-ları 27/2a2=4:156, 27/2a3=4:157

(Ar. ḳavl, Far. kelime) *Aγğaylar anlar kim sezā boldı olar üze aymaḳ.* 32/40b1=28:63

⇒ rāz aymaḳ 38/5b3=58:10; söz a. 34/54b3=38:23; ẕikr a. 38/54b3=62:9

aymış yol: söylenilen (doğru) yol.

(Ar. hudā, Far. rāh numūden) *Uḏsa meninğ aymışım yol azmaz hem bed-baḫt bolmaz.* 31/91a2=20:123

AYA: aya, avuç içi.

aya urmaḳ: el çırpmak, alkışlamak.
(Ar. taṣdiye[t], Far. dest zeden) *Bolmadı olarnıŋ namāzları ėw üskinde meger sıġırmaḳ, aya urmaḳ.* 28/83a2=8:35

ᶜAYĀL (Ar.): çocuk, evlat, züriyet.
(Ar. veled / evlād, Far. ferzend/ān) *Taŋrı arıġ ol bolmaḳdın aŋgar ᶜayāl.* 27/11b2=4:171
ᶜa. 27/15a3=4:176, 27/15b2=4:176; 31/14a1=19:35; 32/7b2=28:9, 36/70b2=43:81
ᶜa.-ni 34/78b3=39:4
ᶜa.-ları 29/40a2=9:55, 29/48b2=9:69, 29/60b3=9:85, 38/11b3=58:17
ᶜa.-larıŋı 38/37b3=60:12
ᶜa.-larıŋız 28/79a1=8:28, 33/53a1=34:37, 38/63a3=63:9, 38/73b2=64:15
ᶜa.-larıŋızdın 38/73a1=64:14
(Ar. zürriye[t]/āt, Far. ferzend/ān) *Uçalarındın ᶜayallarını tanuḳ ḳıldı.* 28/48a1=7:172
ᶜa.-lar 28/49a1=7:173
ᶜa.-larını 34/7b3=36:41
ᶜa.-larından 31/22b1=19:58, 34/33a1=37:113, 35/27a3=40:8
⇒ eḍgü ᶜayāl 28/59a2=7:189, 28/59a3=7:190
ᶜayāl igi: doğum sancısı.
(Ar. meḫāż, Far. derd-i zād) *Keldürdi anı ᶜayāl igi ḫurmā tüpige.* 31/9b1=19:23

ᶜAYALLIĠ (Ar.T.): evlat sahibi.
(Ar. evlādan. Far. be-ferzendān) *Üküşrek tawarlıġ-mız hem ükü̈ş ᶜayallıġ, ermez-miz biz ḳınanmışlar.* 33/52 a2=34:35

ĀYĀT (Ar. ç.): 1. ayet. krş. **ĀYET**
(Ar. āyāt, Far. nişānhā) *Olar yalġan tuttılar bizinŋ āyātlarımızını.* 28/17a1=7:136
ā.-ınġa 35/69b3=40:81
ā.-larımız 35/35b2=40:23, 36/24b2=42:35
ā.-larımızını 28/51a1=7:176; 31/50b3=20:56
ā.-larımızḳa 28/33a3=7:156, 28/51b1=7:177, 35/89a1=41:28
ā.-ları 31/22b3=19:58
ā.-larını 35/29b3=40:13
ā.-larından 34/9a3=36:46
(Ar. āyāt, Far. āyethā) *Mundaġuḳ yalġanlanur anlar kim erdiler Taŋrınıŋ āyātlarınġa tanıġlılar.* 35/60b1= 40:63
ā.-ları 35/23b2=40:4, 35/44a1=40:35, 35/64a3=40:69
(Ar. āyet, Far. āyet) *Keldürse bir āyāt meger Taŋrınıŋ yarlıġı birle.* 35/68a3=40:78
2. ibret.
(Ar. āyāt, Far. nişānhā) *Bütünlükin anıŋ içinde āyātlar ḳamuġ sergen şükr ḳılġanḳa.* 36/24a1=42:33

ʿAYB (Ar.): ayıp, kusur.
ʿayb ḳıl-: ayıplamak, kızmak, öfkelenmek.
(Ar. naḳm, Far. nā-pesend dāşten) *ʿAyb ḳılmaz sen bizke meger kim kirtgündümiz işimiz nişānlarınga.* 28/10b2=7:126

ʿAYBSUZ (Ar.T.): istediğini yapan, esma-i hüsnadan: cabbār.
(Ar. cabbār, Far. dūr ez ʿayb) *Yoḳ anda aḍın Tangrı meger ol erklig, arığ, ... mişl yoḳ, ʿaybsuz.* 38/32a1=59:23

ĀYET (Ar.): ayet. krş. **ĀYĀT**
(Ar. āyet / āyāt, Far. āyet/hā) *Anlar kim ḳatığlandılar bizing āyetlerimiz içre.* 33/30b2=34:5
ā.-ḳa 28/62a1=7:203
ā.-lerim 36/106a1=45:31
ā.-lerimiz 36/56b3=43:47
ā.-leri 30/11b2=13:1, 38/85b3=65:11
ā.-lerini 35/19a2=39:71, 38/50a2=62:2, 38/52a3=62:5
(Ar. āyet / āyāt, Far. nişān/hā) *Satġın almanglar mening āyetlerimḳa az bahānı.* 27/51a3=5:44
ā. 31/42a1=20:22
ā.-din 36/57a2=43:48

AY(I)L-: söylenmek, denilmek.
(Ar. ḳavl m., Far. gofte şoden) *Ayıldı olarḳa yıġınglar eliglering izni.* 26/44b3=4:77
a.-ur (aylur) 32/41a2=28:64, 34/94b3=39:24, 35/22a3=39:75, 35/65a3=40:73, 36/107b2=45:34, 38/97a3=66:10
a.-dı 28/38a3=7:160, 28/39a3=7:162, 30/42a3=16:30, 34/1a1=36:26
a.-ġay 35/19b2=39:72
a.-sa 26/32a2=4:61, 29/29a3=9:38, 29/35b1=9:46, 34/8b3=36:45, 34/9b2=36:47, 34/24b1=37:35, 36/106a3=45:32, 38/6b3=58:11, 38/7a2=58:11, 38/60b1=63:5

AY(I)Ş-: karşılıklı söyleşmek.
⇒ ḫüccet ayış- 35/51a3=40:47, 36/11b2=42:16

AYLIḴ: aylık, 30 günlük.
⇒ bir aylıḳ yol 33/34b1=34:12

AYT-: 1. demek, söylemek. krş. **AY-**
(Ar. ḳavl, Far. goften) *Aytıng lar aymaḳ eḍgü bütün söz.* 33/2a2=33:32
a.-ur sen 26/49a2=4:81, 33/6a2=33:37
a.-ur 26/41b1=4:73, 29/31a2=9:40, 29/36b3=9:49, 31/14a3=19:35, 31/31a2=19:79, 31/31a3=19:80, 31/45a2=20:40, 31/70a3=20:104, 32/40a1=28:62, 32/41b3=28:65, 35/63b3=40:68, 37/32 b2=48:11
a.-ur-miz 30/2b1=12:66, 33/55a2=34:40, 33/56b1=34:42

a.-urlar 34/24b3=37:36, 35/51b1=40:47
a.-ınglar 28/38b2=7:161, 30/4b1=12:81, 31/46b3=20:44, 31/
20:47, 33/25b3=33:70
a.-ur erdiler 34/43b1=37:167
(Ar. —, Far. —) *ᶜArş yöresinde tesbīḥ ayurlar iḍileringe ḫamd*
35/22a2=39:75
a.-u 35/25b3=40:7, 35/55b2=40:55
2. iddia etmek.
(Ar. zeᶜm, Far. goften) *Ḳayda ol mening ortaḳlarım anlar kim ayturlar erdi*
32/40a2=28:62
⇒ rāz ayt- 38/5b1=58:9; söz a. 31/13b3=19:34; tesbīḥ a. 28/63b3=7:
yalġan a. 28/8b1=7:117
ayt- / sor-: sormak.
(Ar. suᵓāl, Far. pursīden) *Yarlıġ ıḍıldı anlarning tapa, aytınglar sorung b*
boḍunga. 30/51a2=16:43
⇒ tesbīḥ aytıġlı 34/38b3=37:143

AYTIḲ/Ġ: söz.
(Ar. ḳavl, Far. güftār) *Bekütür Tangrı anlarnı kim kirtgündiler berk bekümiş ayt*
birle. 30/16b3=14:27
a. 28/39a2=7:162, 31/46b3=20:44; (aytıġ) 37/76b2=50:29
a.-nı 30/76b3=16:86
a.-ını 29/22b3=9:30
a.-ınga 29/23a1=9:30
⇒ yaḫşı aytıḳ söz 31/46b3=20:44
aytıḳ ḳın: azap sözü.
(Ar. ḳavl, Far. kelime-i ᶜaẕāb) *Bütünlükin sezā boldı aytıḳ ḳın üküşleri üze.*
33/86b2=36:7

AYTIL-: denilmek, söylenmek.
(Ar. ḳavl m., Far. gofte şoden) *Ḳaçan kim aytılsa olarḳa: negü indürdi*
İdingiz? 30/38b1=16:24

AZ: az, sayıca ve miktarca az.
(Ar. ḳalīl, Far. endek) *Az mening ḳullarımdın şükr ḳılġan.* 33/35b3=34:13
a. 25/28b2=3:187, 26/46a1=4:77, 27/51a3=5:44, 28/77b1=8:26,
30/83a2=16:95; 30/95a3=16:117; 32/37b3=28:58, 33/38a2=34:16
a.-ında 37/85b3=51:17
⇒ néme az 34/55b2=38:24, 35/57b3=40:58
azaġu: biraz, pek az.
(Ar. ḳalīl, Far. endek) *Ḳılmazlar anı meger azaġu olardın.* 26/38a3=4:66
az ᶜamelḳa üküş cezā bérgen: şükredenlerin mükafatını veren, esma-i
hüsnadan: şâkir.
(Ar. şākir, Far. sipās-dār) *Erür Tangrı az ᶜamelḳa üküş cezā bérgen bilgen.*
26/100a3=4:147
azın azın yaġut-: derece derece yok etmek.

(Ar. istidrāc, Far. endek endek giriften) *Anlar kim yalğan tuttılar nişānlarımızni azın azın yağutğay-mız.* 28/54a2=7:182

azķa üküş bérgen: esma-i hüsnadan: şekûr.

(Ar. şekûr, Far. pādāş-ı bisyār dehende) *Örter sizni Tañrı azķa üküş bérgen keçürgen.* 38/75a2=64:17

azķına: az, azıcık, çok az, pek az.

(Ar. ķalīl, Far. endek) *Ermez yaķın tiriglikniñ irinçi āḫiret içinde meger azķına.* 29/30a1=9:38

a. 26/22a2=4:46, 26/97b2=4:142, 27/2a1=4:155, 27/28b1=5:13, 29/3b2=8:43, 29/4b1=8:44, 29/59a1=9:82, 33/22a3=33:60, 34/84a1=39:8, 36/78a3=44:15, 37/36b3=48:15

azķına yaᶜnï azağu: az, azıcık.

(Ar. ķalīl, Far. endek) *Uḍğatıñgız yekke meger azķına yaᶜnï azağu.* 26/51a1=4:83

azķına bitig: değeri az olan, değersiz.

(Ar. muzcā, Far. endek) *Keldürdümiz bir kesek azķına bitig, tükel bérgil bizke ülgüni.* 30/8a3=12:88

az körkit-: az göstermek.

(Ar. taķlīl, Far. endek kerden) *Az körkitür sizlerni olar közleri içinde.* 29/4b1=8:44

az ṭāᶜatķa üküş yanut bérgen: esma-i hüsnadan: şekûr.

(Ar. şekûr, Far. pādāş-ı bisyār dehende) *Ol Tañrı örtgen az ṭāᶜatķa üküş yanut bérgen.* 36/18a2=42:23

az vaķtda: hemen, kısa zamanda.

(Ar. ḥayşu, Far. ānçā ki) *Öldürüñ olarnı az vaķıda bulsa siz olarnı.* 26/55a2=4:89

AZ-: azmak, doğru yoldan çıkmak.

(Ar. żalāl, Far. gümrāh şoden) *Çın oķ azdı, azmaķ ıraķ.* 26/80a1=4:116

a.-dı 26/93b1=4:136; 30/99b1=16:125

a.-dılar 27/9b1=4:167

a.-ġa men 33/61a3=34:50

a.-sa 32/2b2=27:92

a.-maz 31/91a2=20:123

(Ar. żalāl, Far. güm şoden) *Azdılar bizdin, kendü ündemez erdimiz anda aşnu nerse.* 35/65b2=40:74

a.-dı 27/27b1=5:12

azmaķ: azma, sapıklık; aldatma, kandırma.

(Ar. żalāl, Far. gümrāh şodeni) *Azmaķ ıraķ.* 26/80a1=4:116

a. 27/9b1=4:167

(Ar. żalāl, Far. gümrāhi) *Çın oķ azdı, azmaķ ıraķ.* 26/93b1=4:136

ᶜAẒĀB (Ar.): 1. azap, işkence, eziyet.

(Ar. ᶜaẓāb, Far. ᶜaẓāb) *Bütmezler āḫiretķa ᶜaẓāb içre ıraķ yolsuzluķ içre.* 33/32a3=34:8

ᶜa.-nı 29/38b2=9:52
(Ar. ᶜaẕāb, Far. şikence) *Vācib bolur ᶜaẕāb kelimesi kāfirler üze.* 35/19b1=39:71
ᶜa. 34/90a1=39:19, 35/82b3=41:17
ᶜa.-nı 36/77b1=44:12, 36/78a3=44:15
ᶜa.-ı 35/82a1=41:16
ᶜa.-ında 34/87a1=39:13
(Ar. beᵓs, Far. ᶜaẕāb) *Ḳaçanı körseler bizing ᶜaẕābımızını aydılar: bittümiz Tangrıḳa.* 35/71b3=40:84
(Ar. ġażab, Far. ḫışm) *Olar üze ᶜaẕāb, olarḳa ḳın ḳatıġ.* 36/12a2=42:16
(Ar. ricz, Far. ᶜaẕāb) *Olarḳa turur ḳın yime açıġ ᶜaẕābdın.* 33/30b3=34:5
(Ar. —, Far. —) *Asıġ ḳılmadılar ol iki eḏgüke ol iki yawuzḳa Tangrı ᶜaẕābındın néerse.* 38/97a3=66:10
2. günah, vebal, kir.
(Ar. rics, Far. peliḏi) *Tileyür Tangrı kiterse sizdin ᶜaẕābnı ... arıtsa sizlerni.* 33/3a1=33:33
3. azap sözü.
(Ar. ḳavl, Far. ᶜaẕāb) *Sezā boldı olar üze ᶜaẕāb ümmetler içinde.* 35/87a2=41:25
(Ar. kelimeᵗ, Far. suḫen) *Sezā boldı İḏingning ᶜaẕābı anlar üze.* 35/25a2=40:6
ᶜaẕāb ḳıl-: azap etmek.
(Ar. taᶜẕīb, Far. şikence kerden) *ᶜAẕāb ḳıldımız angar ḳatıġ ḳın.* 38/84b2=65:8

ĀZĀD (Far.): azat, hür.
āzād ḳıl-: azat etmek, hürriyetini vermek.
(Ar. taḥrīr, Far. āzād kerden) *Anlar kim ẓihār andı içerler uraġutlarından yana yanarlar angar kim aydılar: ḳarabaş āzād ḳılġu kerek.* 38/4a3=58:3
ā.-maḳ 26/58b3=4:92, 26/59a1=4:92, 26/59b1=4:92, 26/60a2=4:92
āzād tişi: imanlı hür kadın.
(Ar. muḥṣaneᵗ /muḥṣanāt, Far. zen/ān-ı āzād) *Alıng āzād tişiler uraġutlardın.* 26/1b1=4:24
a.-ler 26/5b2=4:25
āzād uraġut: hür kadın.
(Ar. muḥṣanet / muḥṣanāt, Far. zen/ān-i āzād) *Sizdin artuḳluḳḳa nikāḥ ḳılmaḳḳa āzād miᵓmine uraġutlarnı.* 26/4a1=4:25

ĀZĀR (Far.): azar, eziyet, incitme.
(Ar. eẕā, Far. āzār) *Ḳoḏġıl āzārlarını, köngül urġıl Tangrı üze.* 33/10b3=33:48

ĀZĀRLA- (Far. T.): eziyet etmek, incitmek.
(Ar. īẕāᵓ, Far. āzārden) *Anlar kim āzārlarlar Tangrını hem yalavaçını, laᶜnet ḳıldı olarḳa Tangrı.* 33/20a1=33:57
ā.-yurlar 33/20b1=33:58
ā.-dılar 33/25a3=33:69

AZIT-: azdırmak.

(Ar. iżlāl, Far. gümrāh kerden) *Bütünlükin azıttı sizdin üküş ḫalḳnı.* 34/15a1=36:62

a.-sa 36/28b3=42:44, 36/31a2=42:46

azıtġan: batıla sapan.

(Ar. mubṭil/ūn, Far. bihūdekār/ān) *Ol kün aḏaḳın bolur ḳıyāmet, ol kün ziyān ḳılur azıtġanlar.* 36/104a1=45:28

azıtıġlı: azan, azıtan.

(Ar. fātin/ūn, Far. bī-rāh konende/gān) *Sizler ol kim tapnur sizler, ermez siz anıng üze azıtıġlıla.* 34/42b2=37:162

ĀZİFE (Ar.): kıyamet.

(Ar. āzife[t], Far. ḳıyāmet) *Ve ḳorḳıtġıl olarnı āzife küni birle.* 35/32a2=40:18

ᶜAZİZ (Ar.): 1.aziz, değerli kimse.

(Ar. ᶜazīz, Far. ᶜazīz) *Ey ᶜazīz, tegdi bizke hem boḏnumızke ḳor yas.* 30/8a1=12:88

2. aziz, şerefli, değerli.

(Ar. ᶜazīz, Far. bi-hemtā) *Köndürür ögdülmiş, ᶜazīz yol tapa.* 33/31b1=34:7

(Ar. ᶜazīz, Far. ḳavī) *Yārī bérür sanga Tangrı, yārī bérmek ᶜazīz.* 37/27b2=48:3

3. tam kudret sahibi, esma-i hüsnadan: azîz.

(Ar. ᶜazīz, Far. bī-hemtā) *Yārī yoḳ meger Tangrı üskindin ᶜazīz ḥakìm.* 25/3a3=3:126

ᶜa. 27/3b2=4:158, 27/45b2=5:38, 31/73a1=39:37; 33/46b1=34:27, 33/65a1=35:2, 33/86a2=36:5, 34/49b2=38:9, 34/71a1=38:66, 34/77a2=39:1, 34/80a2=39:5, 35/23a1=40:2, 35/27b1=40:8, 35/49a1=40:43, 35/79a1=41:12, 36/14a2=42:19, 36/39a3=43:9, 36/85b1=44:42, 36/86b1=44:49, 36/89a2=45:2, 36/109b3=45:37, 37/1b1=47:2, 37/30b2=48:7, 37/40a2=48:19

ᶜazīzraḳ: en üstün.

(Ar. eᶜazz, Far. ᶜazīz-ter) *Eger yansa-mız Meḏine kendi tapa çıḳarġay oḳ ᶜazīzraḳ andın ḥᵛārraḳnı.* 38/62b2=63:8

AZTUR-: azdırmak, yoldan çıkarmak.

(Ar. iżlāl, Far. gümrāh kerden) *İḏimiz körkitgil bizke anlarnı kim aztırdı bizni.* 35/89a3=41:29

AZU: 1. ne de, ne ... ne de, hiç.

(Ar. fe-lem, Far. pes ne) *Emdi anlar kim tandılar azu mening āyetlerim oḳınur erdi sizing üze.* 36/106a1=45:31

a. 30/37b3=16:17

(Ar. ve lā, Far. ve ne) *Bu kün umaslar ... asıġ ḳılmaḳ azu ziyān ḳılmaḳ.* 33/56a3=34:42

(Ar. —, Far. —) *Ḳoḍı ewrer-miz anı yaratıġ içinde azu uḳmaslar mu?* 34/17a3=36:68

Yād ḳılınglar Tangrını azu tururda hem oltururda. 26/71a3=4:103

2. ve, ya da, veya, yahut, yoksa.

(Ar. em, Far. yā) *Azu sézindiŋiz mü kim kirse siz uştmaḫḳa.* 25/10b2=3:142
a. 26/26a2=4:54, 26/75a1=4:109, 28/60a4=7:193, 28/60a5-6=7:195, 29/11b1=9:16, 30/58a2=16:59, 31/63a3=20:86, 33/32a2=34:8, 33/80b3=35:40, 34/40a2=37:150, 34/41a2=37:156, 34/49b1=38:9, 34/49b3=38:10, 34/58a3=38:28, 34/58b2=38:28, 34/70a1=38:63, 34/73b2=38:75, 35/2a2=39:43, 36/5a1=42:9, 36/15a1=42:21, 36/18a2=42:24, 36/42b1=43:16, 36/44b3=43:21, 36/59a2=43:52, 36/61b1=43:58, 36/70a1=43:79, 36/70a2=43:80, 36/83b1=44:37, 36/98b3=45:21, 37/18b1=47:24, 37/20b1=47:29, 38/61a1=63:6

(Ar. ev, Far. yā) *Ḳılsalar körksiz işni azu küç ḳılsalar özleriŋe yād ḳılurlar Taŋrını.* 25/6b3=3:135
a. 25/3b2=3:127, 25/12a1=3:144, 25/20b3=3:156, 25/21b3=3:157, 25/22a2=3:158, 26/18b3=4:43, 26/19a2=4:43, 26/22b3=4:47, 26/25b3=4:53, 26/38a1=4:66, 26/40b2=4:71, 26/42b1=4:74, 26/45b1=4:77, 26/50a2=4:83, 26/52b3=4:86, 26/55b3=4:90, 26/56a1=4:90, 26/70b2=4:102, 26/75a3=4:110, 26/76a3=4:112, 26/78a2-3=4:114, 26/86b3=4:128, 26/91b1-3=4:135, 26/92a2=4:135, 27/21b2-3=5:6, 27/22a1=5:6, 27/41a1=5:32, 27/42b1-2=5:33, 27/57b1=5:52, 28/2b2=7:88, 28/41a1=7:164, 28/48b2=7:173, 28/50b2=7:176, 28/72a3=8:16, 28/80a3=8:30, 28/81b2=8:32, 29/38b2=9:52, 29/39a1=9:53, 29/41a1-2=9:57, 29/57a2=9:80, 30/4a2=12:80, 30/6b2=12:85, 30/44b1=16:33, 30/52a3=16:45, 30/52b2=16:46, 30/52b3=16:47, 30/53a2=16:48, 30/70b3=16:77, 30/84a3=16:97, 31/36a1=19:98, 31/38b2=20:10, 31/47a3=20:45, 31/74a1=39:38, 31/87b1=20:114, 32/7b1=28:9, 32/20b1=28:29, 33/18a3=33:54, 33/45a1-2=34:24, 34/39b2=37:147, 34/62a3=38:39, 35/37b2=40:26, 35/47b2=40:40, 35/67a3=40:77, 36/24a2=42:34, 36/33b3=42:50, 36/34b1=42:51, 36/43a3=43:18, 36/54a1=43:40, 36/54b 2=43:42, 36/59b2=43:53, 37/33b2=48:11, 37/37b1=48:16, 37/79a3=50:37, 38/15a2=58:22, 38/20a1=59:5, 38/27b1=59:14, 38/56a2=62:11, 38/78a1=65:2

(Ar. ve, Far. ve) *İḍiŋiz yoḳ ḳılġay yaġıŋızını azu erkliglik bérgey sizke yer içinde.* 28/13a2=7:129
a. 38/32b3=59:24

azu ... azu: ya ... ya da, yoksa.

(Ar. ev, Far. yā) *Azu tevbe bérür olar üze azu ḳınayur.* 25/4a1=3:128

(Ar. immā ... immā, Far. yā ... yā) *Aydılar: ey Mūsā, azu sen mü kemişür sen azu biz mü bolalım kemişiglilerdin.* 28/7b1-2=7:115
a. 31/29b2=19:75, 31/54a3=20:65, 37/38a3=48:17

⇒ éw- azu yügür- 32/14a3=28:20; yā a. 36/54a3=43:41; yégençükler a. tapuḳçılar 30/67a3=16:72

B

BA-: (ahit) bağlamak, pekiştirmek.
(Ar. ᶜaḳd, Far. girih besten) *Anlar kim badı andlarıŋ̂ız.* 26/10b1=4:33
bamaḳ: bağlama, pekiştirme, kuvvetlendirme.
(Ar. rabṭ, Far. ber besten) *Bamaḳ üçün köŋ̂üllériŋ̂iz üze üstüvār ḳılmaḳ üçün anıŋ̂ birle aḍaḳlarıŋ̂ızını.* 28/69b3=8:11

BABA-ḪĀNE (?): köşk, yüksek bina.
(Ar. ġurfeᵗ / ġurufāᵗ, Far. bervāre) *Olarḳa turur yanut iki ança anı kim ḳıldılar olar baba-ḫāneler içre imínler.* 33/53b2=34:37

BAĠ: bağ.
(Ar. ᶜukdeᵗ, Far. girih) *Yeşe bérgil baġnı tilimdin, uḳsunlar üçün sözümni.* 31/42b3=20:27
(Ar. vaṣāḳ, Far. bend) *Ḳaçan aġrutsa siz olarnı berkitiŋ̂ baġnı.* 37/6b3=47:4
baġ cefān: deste ile asma çubuğu.
(Ar. żiġṣ, Far. deste-i giyāh) *Alġıl elgiŋ̂ birle bir baġ cefān, urġıl anıŋ̂ birle.* 34/64a2=38:44

BĀĠ (Far.): bağ, bahçe.
⇒ yoḳlatur erdiler yaᶜnī bāġ būstān ḳarşılar 28/18a3=7:137

BAĠARSUḲ: bağırsak.
(Ar. emᶜāᶜ, Far. rūde/gān) *Ol cāvidāne ot içre suwarlur ḳaynar suw, kes kes ḳılur baġarsuḳlarını.* 37/13b2=47:15

BAĠIRSAḲ: şefkatli, esma-i hüsnadan: raûf.
(Ar. er-raᵓūf, Far. mihrbān) *Bütünlükin İḍiŋ̂iz baġırsaḳ ulaşu yarlıḳaġan ol.* 30/53a1=16:47

BAĠLA-: bağlamak.
⇒ köŋ̂ül baġla- 25/29a2=3:200

BAHĀ (Far.): değer, baha.
(Ar. şemen, Far. bahā) *Satġın almaŋ̂lar meniŋ̂ āyetlerimḳa az bahānı.* 27/51a3=5:44
b.-nı 25/28b2=3:187
b.-ḳa 30/83a3=16:95

BAḪİLLIḲ (Far.T.): 1. kıskançlık, ihtiras.
(Ar. şuḥḥ, Far. zufti) *Kim küḍezilse özi baḫillıḳ[ı]dın bu öġür ḳurtulġaylar.* 38/74b1=64:16

b.-nı 26/87b1=4:128
2. cimrilik, hasislik.
(Ar. buḫl, Far. zufti) *Anlar kim baḫìllıḳ ḳılurlar, fermānlayurlar boḳunuḳ baḫìllıḳın.* 26/14b2=4:37
baḫìllıḳ ḳıl-: cimrilik etmek.
(Ar. buḫl, Far. zufti kerden) *Ḳaçan bérdi erse olarḳa öz artuḳluḳından baḫìllıḳ ḳıldılar.* 29/55a2=9:76
b.-urlar 26/14b1=4:37

BAḪŞİŞLIĠ (Far.T.): rahmet eden.
⇒ uluġ baḫşìşlıġ 34/46b1=38

BAḲ-: 1. bakmak, görmek, görüp ibret almak.
(Ar. naẓar, Far. nigeristen) *Körseng olarnı baḳarlar sanga olar körmezler.* 28/60b1=7:198
b.-arlar28/67a1=8:6, 34/20b3=37:19, 35/17a1=39:68, 37/16b3=47:20
b.-tı 34/27b1=37:88
b.-ġay 28/13a2=7:129
b.-ġaylar 36/30a1=42:45
b.-ġıl 26/24a3=4:50, 28/4a3=7:103, 28/21b3=7:143, 31/68a1=20:97, 32/27a3=28:40, 34/30b1=37:102, 36/47a3=43:25
b.-ınglar 25/8b1=3:137, 30/47b2=16:36
b-sunlar 35/33b3=40:21
b.-salar 37/9a2=47:10
b.-mazlar mu 28/54b3=7:185, 37/69b2=50:6
b.-a turur sizler 25/11b1=3:143
b.-maḳ 34/27b1=37:88
(Ar. naẓar, Far. nigeristen yaᶜnì dìden) *Ey İḍim, körkitgil manga baḳayın sanga.* 28/21b2=7:143
(Ar. naẓar, Far. dìden) *Yorımazlar olar yer içinde baḳsalar neçük boldı olarnıng songı.* 33/84a3=35:44
(Ar. reᵓy, Far. nigeristen) *Baḳmazlar mu ol kim utrularında turur ol kim songlarında turur.* 33/32b1=34:9
b.-maz mu sen 26/19b3=4:44, 26/31a1=4:60, 38/25a1=59:11
(Ar. reᵓy, Far. dìden) *Baḳmaz mu sen anlarḳa kim döstluḳ tuttılar bir ögür birle.* 38/9b3=58:14
2. bakmak, gözetlemek.
(Ar. naẓar, Far. pāyìden) *Boyun sudımız, eşitgil baḳġıl bizke.* 26/21b2=4:46
b.-mazlar mu 33/83b2=35:43
(Ar. teraḳḳub, Far. çeşm dāşten) *Çıḳtı andın ḳorḳa baḳar erdi.* 32/14b3=28:21
3. beklemek.
(Ar. naẓar, Far. pāyisten) *Baḳmazlar mu meger bir Cebreᵓìl ünike, tutar olarnı olar ḫaşmlaşur erken.* 34/10b2=36:49
b.-maz 34/51a3=38:15
b.-mazlar 37/15a1=47:18
baḳıġlı: bakan, seyreden.

(Ar. nāẓir/în, Far. nigerende/gān) *Tarttı elgini ançada ol ürüng boldı bakıġlılarka.* 28/6a1=7:108

(Ar. nāẓir/în, Far. pāyende/gān) *Destūr bérilse sizke ṭa^{c}ām tapa bakıġlılarda adın.* 33/16a3=33:53

⇒ ḳıya bak- 25/16b1=3:153; köz tut- / bak- 30/44a3=16:33

BAḴA: kurbağa.

(Ar. żafda^{c} / żafādi^{c}, Far. çaġz/hā) *Iḍtımız olar üze ... yaḍaġ çekürge hem baḳalar hem ḳanru.* 28/15a2=7:133

BAḴIR: bakır.

baḳır yulı: erimiş bakır, bakır menba'ı.

(Ar. ḳiṭr, Far. mis) *Aḳıttımız angar baḳır yulını.* 33/34b2=34:12

BAḴİ (Ar.): kalıcı, daha kalıcı, sonsuz.

(Ar. ebḳā, Far. pāyende-ter) *Tangrı yaḫşıraḳ turur hem bāḳi.* 31/57b3=20:73

b. 32/39a2=28:60

(Ar. ebḳā, Far. pāydār-ter) *Ol kim Tangrı üskinde turur, yaḫşıraḳ hem bāḳi anlarka kim taptılar.* 36/25a2=42:36

⇒ körklüg bāḳi 31/30a2=19:76

bāḳiraḳ: daha sürekli.

(Ar. ebḳā, Far. pāydār-ter) *Bilgey siz ök ḳayumuz ḳatıġraḳ ḳın birle bāḳiraḳ.* 31/56b3=20:71

(Ar. ebḳā, Far. pāyende-ter) *Song sarāy ḳını ḳatıġraḳ hem bāḳiraḳ.* 31/92b2=20:127

bāḳi ya^{c}ni tüplüg: kalıcı, esaslı, baki.

(Ar. bāḳi, Far. pāydār) *Ḳıldı anı çın söz bāḳi ya^{c}ni tüplüg öz oġlanları içre.* 36/48a2=43:28

BALÇIḲ: balçık, çamur.

(Ar. ṭin, Far. gil) *Yaḳġıl manga ey Hāmān balçıḳ üze, ḳılġıl manga ap mening üçün köşk.* 32/26a1=28:38

b. 34/19a3=37:11

b.-dın 34/72a2=38:71, 34/74a1=38:76

⇒ ḳuruġ balçıḳ 30/20b3=15:26, 30/21b2=15:28, 30/23a3=15:33

BALIḲ: balık.

(Ar. ḥūt / ḥītān, Far. māhi/yān) *Ançada kelür erdi olarka balıḳları şenbe künleri.* 28/40a1=7:163

b. 34/38b2=37:142

BAR: var.

(Ar. –, Far. est / hest) *Sizing üze nek törütgen bar mu Tangrıda adın.* 33/65b1=35:3

b. 28/7a2=7:113, 32/1b3=27:60, 34/92a2=39:21, 35/8b2=39:52, 36/29b1=42:44
b.-mu siz 35/51b3=40:47
(Ar. –, Far. –) *Nek bar mu bizke fermāndın nerse.* 25/18a2=3:154
b. 33/33a3=34:9
⇒ ança bar 38/62a2=63:7, 38/63a1=63:8; ançası bar 26/21b3=4:46, 27/2b3=4:157, 27/5a3=4:162, 27/8b2=4:166, 27/22b2=5:6, 27/54a2=5:48, 28/14b2=7:131, 28/21b3=7:143, 28/38a2=7:160, 28/57a2=7:187, 28/72b3=8:17, 28/73a1=8:17, 28/82b3=8:34, 29/2b3=8:42, 29/4a1=8:43, 29/32b3=9:42, 29/35a3=9:46, 29/50b2=9:70, 29/62b1=9:88, 31/15a3=19:38, 31/64a1=20:87, 31/84b3=46:23, 32/29b1=28:45, 32/30a1=28:45, 32/30a3=28:46, 32/36a2=28:56, 32/37a2=28:57, 33/46b3=34:28, 33/52b2=34:36, 33/85b3=35:45

BĀR (Far.): Tanrı.
Bār Ḫudāyā / Taŋrı: Allah(ım).
(Ar. Allāh, Far. Bār Ḫudāy) *Ey Bār Ḫudāyā / Taŋrı, eger erse bu ol rāst seniŋ üskünğdin yaġturġıl bizinğ üze taşlar.* 28/81a3=8:32

BAR-: 1. varmak, gitmek, yürümek.
(Ar. inṭilāḳ, Far. reften) *Ayġay soŋ ḳalġanlar ḳaçan barsa siz ġanìmetler tapa almaḳ üçün sizler anı: ḳoduŋ bizke.* 37/35b3=48:15
b.-dı 34/48a3=38:6
(Ar. seᶜy, Far. reften) *Anıŋ birle nūrları barur yüzleri utrusında.* 38/95a1=66:8
(Ar. seyr, Far. reften) *Ḳaçan ötedi erse Mūsā atanmış öḍini, bardı boḍnı birle.* 32/19b3=28:29
(Ar. ẕehāb, Far. reften) *Ey oġlanlarım, barıŋlar, irteŋler Yūsufdın.* 30/7a2=12:87
b.-ıŋlar 31/46b2=20:43
(Ar. —, Far. —) *Ḳayda barur meniŋ ortaḳlarım.* 36/2b3=41:47
2. üzüntüden yok olup gitmek, mahvolmak.
(Ar. ẕehāb ᶜalā, Far. reften yaᶜnì helāk kerden) *Barmasun seniŋ özüŋ olar üze ökünçler.* 33/68b2=35:8
(Ar. intilāḳ, Far. reften) *Bardılar [...]* 31/2b3=18:77
⇒ aşnu bar- 33/47b2=34:30; erte b. 25/2b1=3:121; ıraḳ b. 29/33a1=9:42; kiḍin b. 33/47b1=34:30; köni yolḳa b. 30/37b3=16:16; uḍ- b. 32/8a3=28:11; uḍu b. 28/49b3=7:175; utru b. 32/21b3=28:31
barıġlı: giden.
(Ar. ẕāhib, Far. revende) *Aydı: men barıġlı men İḍim dergāhıŋa.* 34/29b1=37:39
⇒ uḍu barıġlı ḳıl- 30/35a2=16:12
barmaḳ kelmek: gidip gelme, değişme.
(Ar. iḫtilāf, Far. yekdìger āmeden) *Yime tün kün barmaḳı kelmeki içre ol kim uḍı Taŋrı kökdin rūzidin.* 36/90a3=45:5

BARÇA: bütün.

(Ar. cemī^{c}an, Far. heme) *Barça anıng tapa aġar yaḫşı söz.* 33/70a1=35:10

(Ar. kāffe^{t}, Far. –) *Iḍmadımız séni meger yıġġan barça kişilerni müjdeçi.* 33/46b2=34:28

(Ar. küll, Far. heme) *Yime étig gevher yinçü ornatılıġlıġ, ermez ol barça meger yaḳın tiriglik.* 36/51b2=43:35

BARÇIN: ipekli kumaş.
⇒ ḳalın barçın 36/87a3=44:53; yuwḳa b. 36/87a2=44:53

BARDAḴ: bardak.
⇒ sapsuz bardaḳ 36/67a2=43:71

BARI: bütün, tamamı.
barı ört-: bütün günahları bağışlamak.
(Ar. ġufrān, Far. āmurzīden) *Iḍimiz barımızını örtmese bolur men ziyānlıġlardın.* 28/27a2=7:149
barı üze: göz önünde.
(Ar. ^{c}alā ^{c}ayni, Far. ber nigāh dāşten) *Kemiştim sening üze sewüglük méndin, ḳılmaḳ üçün mening barım üze.* 31/45a1=20:39

BARIŞ: iyi örnek, timsal.
(Ar. usve^{t}, Far. ber pey reften) *Rāstlıḳ üze erdi sizlerke barış körklüg İbrāhīm içre.* 38/36b1=60:4

BARḴ: (ev) bark.
⇒ ew barḳ 33/12b3=33:50; ew barḳdın aḍrıl- 30/50a1=16:41; ew barḳdın kesil- 29/15a1=9:20, 30/90b2=16:110, 38/23b3=59:9

BARLAMA-: Tanrının varlığını ikrar etmemek.
⇒ Tangrını barlama- 37/58b2=49:7

BARLIḴ: güç, iktidar.
(Ar. vecd, Far. tevāngerī) *Tutung olarnı anda kim turdungız barlıḳıngızdın.* 38/81b3=65:6

BAS-: basmak, bastırmak.
(Ar. tell, Far. ewgenden) *Ḳaçan boyun sudılar erse bastı anı alnı üze.* 34/31a1=37:103

BASIḴ-: mağlup edilmek.
basıḳmış: kurada kaybeden.
(Ar. muḍhaż/in, Far. ḳur^{c}a ber üftāde/gān) *Ḳur^{c}a kemişti boldı basıḳmışlardın.* 34/38b1=37:141

BAS(I)L-: basılmak.
⇒ dāġ basıl- 29/26a3=9:35

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

BASRUḴ: sabit dağ.
(Ar. rāsī / revāsī, Far. kūh/hā-i üstüvār) *Yerni kerdimiz anı kemiştimiz anıng içinde basruḳlarnı.* 37/70a3=50:7

BAŞ (I): yara, yaralanma.
(Ar. ḳarḥ, Far. ḫastegī) *Eger tegse sizke baş çın-oḳ tegdi boḍunḳa baş anıng mengizlig.* 25/9b1-2=3:140
b. 25/25b3=3:172

BAŞ (II): 1. baş.
(Ar. re^{3}s / ru^{3}us, Far. ser/hā) *Ḳopsa siz namāzḳa yung yüzlering̈izni ... hem sürüngler başlarıng̈ızḳa.* 27/21a2=5:6
b. 36/86a3=44:48
b.-ımnı 31/66b1=20:94
b.-larınnı 38/60b1=63:5
b.-larıng̈ızını 37/46b3=48:27
(Ar. re^{3}s, Far. mūy-ı ser) *Tuttı ḳadaşınıng̈ başını süḍreylür anı özing̈e.* 28/28a1=7:150
2. saç baş.
(Ar. re^{3}s, Far. ser) *Süst boldı sung̈ük méndin, yandı baş ürüng̈lüki.* 31/5a1=19:4
3. baş, bir şeyin ağzı, yanı başı.
(Ar. ledā, Far. nezdīk) *Ve ḳorḳutġıl olarnı āzife küni birle, ançada yürekler boğuz başing̈a kelgüsi.* 35/23a3=40:18
4. öncü, ileri gelen.
(Ar. imām / e^{3}ımme, Far. pīşvā/yān) *Olar ṭa^{c}n ḳılsalar dining̈iz içinde tokuşung̈lar küfr başlarını.* 29/9b1=9:12
⇒ ḫayl başı 27/26a3=5:12; ḳabaḳ başı 34/39b1=37:146; tang̈ başında kirgen 30/28a3=15:66
baş ḳoḍı eren: mütevazi erkek, alçak gönüllü adam.
(Ar. ḫāşi^{c}/īn, Far. merd/ān-ı furū-ten) *Baş ḳoḍı erenler baş ḳoḍı tişiler.* 33/4a3=33:35
baş ḳoḍı kemişmiş: başını öne eğen, hor, hakir.
(Ar. ḫāşi^{c}/īn, Far. furū-ten/ān) *Körgey sen olarnı ^{c}arżza ḳılıng̈aylar anıng̈ üze başların ḳoḍı kemişmişler uçuzluḳdın.* 36/29b3=42:45
baş ḳoḍı tişi: mütevazi kadın.
(Ar. ḫāşi^{c}a^{t}, Far. zen/ān-ı furū-ten) 33/4b1=33:35
baş kötürgen: büyüklük taslayan.
(Ar. ^{c}ālī, Far. ser ber āverde/gān) *Tekebbürl[uḳ] mu ḳıldıng̈ az[u] boldung̈ mu baş kötürgenlerdin.* 34/73b2=38:75
başı tezginip turuḳar ḳaraġu: şaşkınlıktan başı dönmek.
(Ar. ^{c}ameh, Far. sergerdān şoden) *Ḳoḍar olarnı yolsuzluḳ içinde başları tezginip turuḳarlar ḳaraġular.* 28/56a1=7:186

BAŞÇI: öncü, önder.

(Ar. imām / e'imme Far. pîşvā/yān) *Ḳılsa-mız olarnı başçılar takı ḳılsa-mız mîrâş alġanlar.* 32/5a2=28:5
b.-lar 32/27b1=28:41

BAŞLA-: başlamak.
(Ar. —, Far. —) *Başladım Tañrı atı birle üküş raḥmetlig, ulaşu yarlıḳaġan.* 25/29b1=4
b.-dım 28/64a1=8, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/18b1=15, 31/4a1=19, 31/36b1=20, 32/3b1=28, 32/44b1=29, 33/28a1=34, 33/63a2=35, 34/46a1=38, 34/76b2=39, 35/22b1=40, 35/73a1=41, 36/37a1=43, 36/74b1=44, 36/89a1=45, 37/4a1=47, 37/37a1=43, 36/74b1=44, 36/89a1=45, 37/4a1=47, 37/26b1=48, 37/52b1=49, 38/16b1=59, 38/33a1=60, 38/39b1=61, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/75b2=65, 38/88a2=66

BAT-: (güneş) batmak.
(Ar. ġurūb, Far. furū reften) *Tesbîḥ aygıl İdiñge şükr aymaḳ birle aşnı kün tuġmazda hem burun batmazdın.* 37/80b2=50:39
⇒ kün batsıġ 32/29a1=28:44; kün batsıġ yer 28/17b2=7:137
⇒ suwḳa batḳan 34/61b3=38:37

BĀṬIL (Ar.): batıl, hak olmayan, boş, beyhude, yanlış.
(Ar. bāṭıl, Far. nā-dürüst) *Keldi sezā yime oza törütmez bāṭılnı yana tirgüzmez.* 33/61a2=34:49
b.-nı 36/18b3=42:24
b.-ḳa 37/5b3=47:3
(Ar. bāṭıl, Far. nā-vācib) *Anıdın yémekleri birle boḍun mâllarını bāṭıl birle.* 27/5a2=4:161
(Ar. bāṭıl, Far. nā-vācib u nā sezā) *Yéyürler boḍunnuñg mâllarını bāṭıl birle.* 29/25a3=9:34
(Ar. bāṭıl, Far. bīhūde) *Törütmediñgiz kökni takı yerni ol hem iki aranı bāṭılın.* 34/57b3=38:27
(Ar. bātıl, Far. bīhūde, nā-dürüst) *Tartışsalar bāṭıl birle, bāṭıl ḳılsalar anuñg birle köni sözni.* 35/24b2=40:5
(Ar. dāḥiż, Far. bāṭıl) *Ḥüccetleri bāṭıl İdileri üskinde.* 36/12a1=42:16
bāṭıl bol-: heba olmak, boşa gitmek.
(Ar. ḥabṭ, Far. bāṭıl şoden) *Eger ortaḳ ḳatsa sen bāṭıl bolur her āyine seniñg ᶜameliñg.* 35/14b3=39:65
bāṭıl ḳıl-: hükümsüz kılmak, boşa çıkarmak.
(Ar. idḥāż, Far. bāṭıl kerden) *Tartışsalar bāṭıl birle, bāṭıl ḳılsalar anuñg birle köni sözni.* 35/24b2=40:5
bāṭıl sözlet-: boş konuşmak, gereksiz yere konuşmak.
(Ar. temniyeᵗ, Far. ārzū dāden) *Vaᶜde bérür olarḳa, bāṭıl sözletür olarḳa.* 26/81b2=4:120

BATUR-: boğmak, gark etmek.

(Ar. iġrāḳ, Far. furū burden) *Öç aldımız olardın, baturdımız olarnı deryâ iç*
28/16b3=7:136
(Ar. iġrāḳ, Far. be-āb furū burden) *Ol miᵓmin ḳullarımızdın turur ya*
baturdımız ôn̂ginlerni. 34/26a3=37:82
b.-dımız 36/60b2=43:55
b.-ġaytımız 34/8a3=36:43

BAY: zengin, varlıklı.
(Ar. ġaniyy / aġniyā, Far. tevānger/ān) *Eger bolsa bay azu derviş Tân̂grı sez*
turur ol ikike. 26/91b3=4:135
b.-lar 26/65b3=9:93, 38/22a1=59:7

BAYUT-: zenginleştirmek.
(Ar. iġnāᵓ, Far. tevānger kerden) *Bayuttı olarnı Tân̂grı yalavaçı öz faẓlındın*
29/53b3=9:74

BAᶜŻ (Ar.): bazı.
(Ar. baᶜż, Far. laḫtî) *Boyun suġay-miz baᶜżı işler içinde.* 37/19b1=47:26

BED-BAḪT (Far.): ümitsiz.
(Ar. şaḳiyy, Far. renc resende) *Bolmadım séni oḳımaḳda ey İḍim beḍ-baḫt.*
31/5a2=19:4
(Ar. şaḳiyy, Far. renc bînende) *Ḳılmadı méni boynaġu bed-baḫt.* 31/13a3=19:32
b. 31/19a2=19:48
bed-baḫt bol-: bedbaht olmak.
(Ar. şeḳāᵓ, Far. bed-baḫt şoden) *Uḍsa mening aymışım yolḳa azmaz hem bed-baḫt*
bolmaz. 31/91a2=20:123

BEḌÜK: büyük.
beḍük ǧızāre: büyük kase, çanak.
(Ar. cefneᵗ / cifān, Far. kāse/hā-i buzurg) *Éterler erdi anĝar ... tilese şüretlerdin*
beḍük ǧızāreler köller teg. 33/35b1=34:13
beḍük yılan: büyük yılan, ejderha.
(Ar. şuᶜbān, Far. mār-ı buzurg) *Kemişti tayaḳını ançada ol beḍük yılan belgülüg.*
28/5b2=7:107

BEG: bey, önde gelen kişi.
(Ar. seyyid / sādāt, Far. mihter/ān) *Biz boyun sudımız uluġlarımızḳa*
beglerimizke. 33/24b2=33:67

BEGLİG: evli, kocalı.
beglig bol-: evli, kocalı olmak.
(Ar. iḥsān, Far. bā-şūy burden) *Ḳaçan beglig bolsalar eger keldürseler bir*
yawuz iş anlar üze, ol kim aninĝ yarımı āzād tişiler üze ḳındın. 26/5a3=4:25

BÉKİŞTÜR-: pekiştirmek, sağlamlaştırmak.
békiştürmek: ibret, alınacak ders.
(Ar. ʿibret, Far. pend) *Bütünlükin sizke yılkılar içinde békiştürmek, içrür-miz sizlerke andın kim ḳarınları içinde turur tezekli ḳanlı ara ḳatıġsız süt.* 30/62b1 =16:66

BEKÜ-: sağlamlaşmak.
(Ar. ṣubūt, Far. üstüvār şoden) *Tayar bir aḍaḳ anıng bekümişinde kiḍin, tatar sizler ésizlikni.* 30/82b1=16:94
bekümiş taġ: sabit ve gösterişli dağ.
(Ar. rāsiʾ / revāsiʾ, Far. kūh/hā-i üstüvār) *Kemiştiler yer içinde bekümiş tağlar yayḳatmasun sizlerni.* 30/37a 3=16:15
⇒ berk bekümiş 30/16b3=14:27

BEKÜT-: sabit ve sağlam tutmak, pekiştirmek, kuvvetlendirmek.
(Ar. teṣbīt, Far. üstüvār dāşten) *Bekütür Tangrı anlarnı kim kirtgündiler berk bekümiş aytıḳ birle.* 30/16b2=14:27
b.-mek üçün 30/86b2=16:102
(Ar. tevkīd, Far, üstüvār kerden) *Ḳaçan kim baçığ ḳılsa sizler sımanglar andlarıngızını anı bekütmişde kiḍin.* 30/80a1=16:91

BELGÜ: 1. ayet.
(Ar. ʿalāmet / ʿalāmāt, Far. nişān) *Belgüler, yulduzlar birle olar köni yolḳa barırlar.* 30/37b2=16:16
(Ar. āye / āyāt, Far. nişān/hā) *Tandılar hem yalġanḳa tuttılar bizing belgülerimizni.* 27/25a2=5:10
b. 28/5a3=7:106, 32/45a2=29:44
b.-ler 37/86a3=51:20
b.-lerni 28/49a3=7:174, 29/9a1=9:11
b.-lerim 35/12a1=39:59
b.-lerimdin 28/24a1=7:146
b.-lerimiz 28/4a1=7:103, 36/56a3=43:46
b.-lerimizni 28/25b1=7:147, 28/49b2=7:175
b.-lerimizke 26/27a3=4:55
b.-leri 30/19a1=15:1
b.-lerini 32/2b3=27:93
(Ar. āye / āyāt, Far. āyet/hā) *Tangrını mu hem belgülerini mü, yalavaçını mu füsüs tutuġlı erür siz?* 29/46a2 =9:65
b. 30/86a1=16:101
b.-lerimizni 32/38a3=28:59
b.-lerimizke 31/30b2=19:77
b.-lerini 34/59a1=38:29
b.-leringe 30/87b2=16:104, 30/88a2=16:105, 31/81a3=46:26, 32/31b1=28:47

b.-lerni 31/82a1=46:27

2. nişan, alamet, işaret, açık delil.

(Ar. āyet / āyāt, Far. āyet/hā) *Bérdimiz olarḳa belgülerdin ol kim anınĝ içinde belgülüg sınaĝ turur.* 36/82b2=44:33

(Ar. āyet / āyāt, Far. nişān/hā) *Iḍtımız olar üze aḳar suwnı, çekürgeni, yaḍaĝ çekürge hem baḳalar hem ḳannı, üḍürmiş belgüler.* 28/15a3=7:133

b. 37/40b3=48:20

b.-ler 35/2a1=39:42, 36/90a1=45:4

(Ar. beyyine[t] / beyyināt, Far. ḥüccet/hā-i peydā) *Ḳaçan kim keldi erse olarḳa yalavaçları belgülerni sewündüler anınĝ birle.* 35/71a2=40:83

b.-ler 36/96b2=45:17

(Ar. şeraṭ / eşrāṭ, Far. nişān/hā) *Hïç baḳmazlar meger ḳıyāmetḳa kelse olarḳa nāgāh, rāstlıḳ üze keldi anınĝ belgüleri.* 35/15a3=47:18

3. ibret, ders.

(Ar. āye[t] / āyāt, Far. nişān/hā) *Bütünlükin kim anınĝ içinde belgü ol kirtgünüglilerke.* 30/30b2=15:77

b. 30/35a1=16:11, 30/63b2=16:67, 30/65a2=16:169

b.-ler 30/35b2=16:12, 30/36a1=16:13, 30/72a3=16:79, 33/39b3=34:19

⇒ belgülüg belgü 27/41b1=5:32, 28/5a1=7:105, 29/50b1=9:70

BELGÜLÜG: 1. belli, görünen, bilinen, apaçık, açıkça, aşikâr.

(Ar. beyyine[t], Far. peydā) *Ḳaçan oḳınsa olar üze nişānlarımız belgülüg ayġaylar.* 33/57a2=34:43

b. 32/24b2=28:36, 36/102a3=45:25

(Ar. beyyine[t], Far. rūşen u peydā) *Ḳaçan oḳınsa olar üze nişānlarımız belgülüg aydılar anlar kim tandılar.* 31/28b1=19:73

(Ar. ma[c]lūm, Far. dānişte) *Aydı: sen küḍülmişlerdin sen belgülüg kim vaḳtïḳa tegi.* 34/75a1=38:81

(Ar. ma[c]lūm, Far. peydā kerde) *Ermez bizdin meger aṅ̂gar orun belgülüg.* 34/43a1=37:164

(Ar. mübïn, Far. peydā) *Biz azu siz köni yol üze azu yolsuzluḳ içre belgülüg.* 33/45a3=34:24

b. 26/24b1=4:50, 26/58a3=4:91, 26/68b1=4:101, 26/76b1=4:112, 26/81b2=4:119, 26/98b2=4:144, 27/14a3=4:174, 28/5b3=7:107, 28/54b3=7:184, 30/31b1=15:89, 30/33b2=16:4, 30/46a1=16:35, 30/75a1=16:82, 30/87b1=16:103, 31/15b1=19:38, 32/11b2=28:15; 33/6a1=33:36, 33/20b3=33:58, 33/30a2=34:3, 33/58a2=34:43, 34/10a3=36:47, 34/14b2=36:60, 34/20a1=37:15, 34/31b2=37:106, 34/33a2=37:113, 34/41a3=37:156, 34/71b3=38:70, 36/54a3=43:40, 36/63b1=43:62, 36/77a1=44:10, 36/77b3=44:13, 36/79b1=44:19, 36/82b3=44:33, 36/105b3=45:30, 37/2a3=46:32, 37/26b2=48:1, 38/43a3=61:6, 38/50b2=62:2

(Ar. mübïn, Far. peydā konende) *Çın-oḳ keldi sizke Taṅ̂grıdın yaruḳluḳ hem belgülüg bitig.* 27/29b1=5:15

b. 30/19b1=15:1, 32/3b2=28:2, 34/17b3=36:69, 36/48b3=43:29, 36/74b2=44:2, 38/72b1=64:12

(Ar. mübeyyine[t] / mübeyyināt, peydā kerde) *Çıḳarmaŋ olarnı éwlerindin çıḳmasunlar meger kim kelseler bir yawuzluḳ belgülüg.* 38/76b3=65:1

b.-ler 38/86a1=65:11

(Ar. müstebin, Far. peydā) *Bérdimiz olarḳa belgülüg bitigni.* 34/34a2=37:117

(Ar. ẓāhir, Far. peydā) *Berekāt ḳıldımız anıŋ içre éller belgülüg.* 33/38b3=34:18

2. delil, hüccet, açık delil.

(Ar. beyyine[t] / beyyināt, Far. ḥüccet/hā-i peydā) *Belgülüglerni bitilmişlerni indürdümiz seniŋ tapa.* 30/51b1=16:44

b.-ün (ins.) 29/3a2-3=8:42

b.-lerni 35/53a3=40:50

b.-lerdin 31/57a1=20:72, 35/42b3=40:34

(Ar. ẓāhir/în, Far. pîrûz/ān) *Ey boḍnum, sizke turur mülk bu kün, belgülügler yer içinde.* 35/40a2=40:29

3. nişan, ibret.

(Ar. āye[t] / āyāt, Far. nişān/hā) *Büttünlükin kim anıŋ içinde belgülügler ol saḳınıġlılarḳa.* 30/30a3=15:75

belgülüg belgü: açık delil, kanıt.

(Ar. beyyine[t] / beyyināt, Far. ḥüccet/hā-i peydā) *Keldi olarḳa yalavaçları belgülüg belgüler birle.* 29/50b1=9:70

b. 28/5a1=7:105

b.-ler 27/41b1=4:32

belgülüg ḥüccet: 1. açık delil, kanıt, basiret.

(Ar. baṣîre[t] / baṣâ'ir, Far. ḥüccet-i rūşen) *Bu ḥüccetleri belgülüg boḍunḳa.* 36/98b1=45:20

(Ar. beyyine[t] / beyyināt, Far. ḥüccet/hā-i peydā) *Bérdimiz olarḳa bitig, olar belgülüg ḥüccet üze tururlar.* 33/81a2=35:40

b. 36/63b2=43:63

belgülüg ḳıl-: 1. belirgin kılmak.

(Ar. żarb, Far. peydā kerden) *Belgülüg ḳıldım boḍunḳa bu Ḳur'ān içinde ḳamuġ meşelni.* 34/96a1=39:27

b.-dı 38/96a3=66:10, 38/97b2=66:11

2. ortaya koymak, açıklamak, tavsiye etmek, meşru kılmak, farz kılmak.

(Ar. farż, Far. peydā kerden) *Rāstlıḳ üze belgülüg ḳıldı Taŋrı sizke İdiŋizni ḥelāl ḳılmaḳnı.* 38/89a1=66:2

(Ar. şer[c], Far. pedîd kerden) *Belgülüg ḳıldı sizinŋ üçün dindin anı kim tuturdı aŋar.* 36/7b1=42:13

(Ar. şer[c], Far. peydā kerden) *Azu olar ortaḳlar nu belgülüg ḳıldılar olarḳa dindin.* 36/15a2=42:21

belgülüg ḳılġan: ortaya koyan.

(Ar. mübīn, Far. peydā konende) *Bitig ḥaḳḳı belgülüg ḳılġan.* 36/37a2=43:2

belgülüg nişān: apaçık mucize, açık delil.

(Ar. beyyine[t] / beyyināt, Far. ḥüccet/hā-i peydā) *Mening iḍim Tangrı bütünlü keldürdi sizke nişānlarnı belgülüg.* 35/39a1=40:28

b. 37/11b2=47:14

b.-lar 35/62a2=40:66, 38/43a2=61:6, 38/68a3=64:6

belgülüg söz ay-: söylemek, meramını açıkça söylemek.

(Ar. yekādu yubīn, Far. ḫ^{v}āsten suḫen goften) *Azu men yaḫşı ermez mü men b erdin ol kim ol ḫ^{v}ār turur yana belgülüg söz ayumas.* 36/59a3=43:52

belgülüg tile-: tahkik etmek, iyice araştırmak.

(Ar. tebeyyun, Far. āhestegī kerden) *Belgülüg tilengler, aymanglar angar kim kemişse sizke élleşmekni.* 26/61b3=4:94

b.-ngler 26/62b2=4:94

⇒ saḳış kün / belgülüg kün 30/24b1=15:38

BELGÜR-: 1. görünmek, belli olmak, açığa çıkmak.

(Ar. bedā^{a}, Far. pedīd şoden) *Belgürdi olarḳa anlarning uwut yerleri.* 31/90a1=20:121

(Ar. bedā^{a}, Far. pedīd āmeden) *Belgürdi olarḳa ḳılmış yawuzluḳları.* 36/107a2=45:33

(Ar. bedā^{a}, Far. peydā āmeden) *Belgürdi olarḳa Tangrıdın ol kim séznür ermez erdiler.* 35/5b1=39:47

b.-di 35/5b3=39:48

(Ar. iẓhār, Far. peydā şoden) *Men ḳorḳar men kim aḍnatsa dining izni azu belgürse yer içinde fesādnı.* 35/37b2=40:26

(Ar. tebeyyun, Far. peydā şoden) *Nelük destūr bérding olarḳa belgürgünçeke tegi sangar anlar kim rāst aydılar.* 29/33b3=9:43

b.-mişde (kidin) 26/79a1=4:115, 28/66b3=8:6, 37/22a3=47:32

b.-günçe 31/78b3=41:53

(Ar. tebeyyun, Far. pedīd āmeden) *Anlar kim yandılar arḳalarınga belgürmişde kidin olarḳa köni yol.* 37/18 b3=47:25

(Ar. teẓāhur, Far. hem-püşt şoden) *Aydılar: iki cādūlar, belgürdiler hem aydılar: biz ḳamuġ kāfirler-miz.* 32/32a3=28:48

(Ar. ẓuhūr, Far. pedīd āmeden) *Keldi ḥaḳīḳat belgürdi Tangrının fermānı.* 29/36b2=9:48

2. açıklanmak.

(Ar. tafṣīl m., Far. peydā kerde şoden) *Bitig, belgürmiş anıng nişānları Ḳur^{o}ān tāzī tilinçe.* 35/73a3=41:3

BELGÜRT-: 1. açıklama yapmak, belli etmek, açığa vurmak, meydana çıkarmak.

(Ar. tebyīn, Far. peydā kerden) *Belgürtse sen kişilerke anı kim indürdi erse olarḳa.* 30/51b2=16:44

b.-ür 25/28a2=3:187, 27/32b3=5:19

b.-se sen 30/61a3=16:64
b.-se 30/49a1=16:39

(Ar. tibyān, Far. pedīd kerden) *İndürdümiz seninğ üze bitigni, belgürtü tegme nerseni.* 30/78b2=16:89

(Ar. ibdā', Far. peydā kerden) *Kizleyürler özleri içinde anı kim belgürtmezler sanğa.* 25/18b2=3:154
b.-se siz 33/18a2=33:54

(Ar. ibdā', Far. āşkārā kerden) *Bütünlükin belgürtü yazdı anı eger anıng könglini berkütmedimiz erse bolğay erdi mi'minlerdin.* 32/7b3=28:10

(Ar. isrār, Far. āşkāra kerden) *Belgürtürler ökünmişlerini qaçan kim körseler kunı.* 33/50b2=34:33
2. yerine getirmek, pekiştirmek, kuvvetlendirmek.

(Ar. iḥkāḳ, Far. ber cāy dāşten) *Belgürtse yarağlığnı yoḳ yoḍun qılsa yarağsızını neçeme taplamasa yazuḳluğlar ya'nī käfirler.* 28/68a1=8:8
b.-se 28/67b2=8:7
3. ayırt etmek, farkına varmak, bilmek.

(Ar. 'ilm, Far. cudā kerden) *Meger belgürtse-miz ol kim kirtgünse āḫiretḳa andın kim ol andın şek içinde.* 33/42a1=34:21
4. belirgin kılmak, üstün kılmak.

(Ar. iẓhār 'alā, Far. pīrūz kerden) *Ol Tangrı kim ıdtı yalavaçını ... ḥaḳ dīn birle belgürtmek üçün ḳamuğ dīn üze.* 29/24b2=9:33
⇒ yangı belgürt- 38/77b1=65:1
belgürtmegen: belli etmeyen.

(Ar. ġayru mübīn, Far. cüz peydā konende) *Ol kim ektilenür şamuşa içre ol ḫuşūmet içinde belgürtmegen erür.* 36/43b2=43:18
belgürtügli: açıklayan, beyan eden.

(Ar. mubdī, Far. peydā konende) *Tangrı belgürtügli ol.* 33/6b2=33:37
belgürtü aḍırmaḳ: açıklama, ayrıntı.

(Ar. tafṣīl, Far. peydā kerden) *Anda öngdin erdi belgürtü aḍırmaḳ tegme nerseni, köni yolḳa köndürmek.* 30/11a1=12:111
belgürtmek: açıklama, beyan.

(Ar. beyān, Far. peydā kerden) *Bu belgürtmek boḍunḳa hem köni yol hem pend.* 25/8b2=3:138

(Ar. tebyīn, Far. peydā kerden) *Tileyür Tangrı belgürtmek sizke hem köndrür sizni.* 26/6a2=4:26
b.-im 36/64a1=43:63

BELGÜSÜZ: bilinmeyen, gayp.

(Ar. ġayb, Far. nā-peydā) *Eger bildiler erse belgüsüz dereng qılmağaytılar ḫ'ārlağlı qın içinde.* 33/36b2=34:14
b. 33/62b2=34:53
belgüsüzin ya'nī ġaybın: gıyaben, görmeden.

(Ar. bi'l-ġayb, Far. be-nā-peydā) *Turġu uştmaḫlar ol kim vaᶜde ḳıldı Tangrı ḳullarınga belgüsüzin yaᶜnï ġaybın.* 31/24a3=19:61

belgüsüz ḳıl-: yok etmek.

(Ar. maḥv, Far. nā-pedïd kerden) *Belgüsüz ḳılur Tangrı bāṭılnı, çınıġ çın ḳılur rāstlıḳnı.* 36/18b2=42:24

BELGÜSÜZLÜK: belirsizlik, farkına varılmazlık.

⇒ bilmedin / belgüsüzlükün 37/57a3=49:6

BÉR-: 1. vermek, getirmek.

(Ar. ïtāᵓ, Far. dāden) *Tegmediler onda bir anı kim bérdiniz olarḳa.* 33/59a1=34:45

b.-ür 26/16b2=4:40, 26/99b2=4:146, 27/59b2=5:54, 29/42a3=9:59, 37/24b2=47:36, 37/37b2=48:16, 37/85a3=51:16, 38/51a2=62:4

b.-ür-miz 25/13a1-3=3:145, 26/42b2=4:74, 26/78b2=4:114, 27/6a2=4:162, 33/1a1=33:31, 36/14 b2=42:20, 37/32b1=48:10

b.-ürler 28/33a2=7:156, 29/51a3=9:71

b.-dim 28/23a2=7:145

b.-di 25/24b2=3:170, 26/14b3=4:37, 26/26a3=4:54, 27/34a1=5:20, 27/54a3=5:48, 28/59b1=7:190, 29/42a1=9:59, 31/12b1=19:30, 38/83b2=65:7, 38/84a1=65:7

b.-dimiz 26/26b1-2=4:54, 27/7a2=4:163, 27/52a1=5:46, 28/49b2=7:175, 30/56a3=16:55, 30/97b1=16:122, 31/7b3=19:12, 31/69a2=20:99, 32/9b3=28:14, 32/28a3=28:43, 32/34a2=28:52, 33/33b1=34:10, 33/81a1=35:40, 34/34a1=37:117, 34/53a1=38:20, 35/54b3=40:53, 36/82b2=44:33, 36/95b3= 45:16, 36/96b1=45:17

b.-dinġ 33/12a1=33:50, 33/14b2=33:51

b.-dimiz mü 36/44b3=43:21

b.-gey 37/14b3=47:17

b.-gil 33/24b3=33:68

b.-inġ 26/3a2=4:24, 26/10b2=4:33, 38/82b2=65:6

b.-ingler 26/4b3=4:25, 26/45a1=4:77, 33/2b2=33:33, 38/9b1=58:13

b.-seng 28/59a1=7:189

b.-se 29/13b1=9:18, 29/54b3=9:75

b.-se siz 27/20a1=5:5

b.-se sizler 27/26b2=5:12

b.-seler 29/8b3=9:11

b.-di erse 28/59a3=7:190, 29/55a2=9:76

b.-diler erse 30/2a3=12:66

b.-getimiz 26/38b3=4:67

b.-mezler 35/75a3=41:7

b.-medi 27/34a1=5:20

b.-medimiz 33/58a2=34:44

b.-mez sizler 26/85b3=4:127

b.-mesler 26/26a1=4:53

b.-mek 30/79a2=16:90

(Ar. ïtā, Far. āverden) *Bérmeginçe bir bütünlük Tangrıdın keldürge sizler manga anı.* 30/2a1=12:66

(Ar. iʿṭāʾ, Far. dāden) *Bérseler gezìd öz eligdin olar ḫor bolup olar.* 29/22a2=9:29

(Ar. ikfāl, Far. pizrūftār kerden) *Meniñg ḳadaşım añgar toḳsan toḳuz saġmal saġlıḳ, manga bir saġmal saġlıḳ turur, aydı: bérgil manga anı.* 34/54b2=38:23

b.-di 31/48b3=20:50

(Ar. taḫvīl, Far. dāden) *Ḳaçan bérse añgar eḍgülük andın unıtur anı.* 34/83a3=39:8

b.-se-miz 35/6b1=39:49

⇒ kemiş- / bér- 30/77a1=16:87

2. bağışlamak, sunmak.

(Ar. vehb, Far. baḫşīden) *Müʾmine urağutnı eger bérse özini peyġāmberḳa.* 33/13a1=33:50

b.-ür 36/33b2=42:49

b. dimiz 31/19a2=19:49, 31/19b1=19:50, 31/20b1=19:53, 34/59a3=38:30, 34/63b1=38:43

b.-gil 31/5b1=19:5, 34/29b2=37:100, 34/61a1=38:35

3. miras bırakmak.

(Ar. irāṯ, Far. dāden) *Bérdimiz Yaʿḳūb oġlanlarınḳa bitigni.* 35/55a1=40:53

4. kesinlik bildiren yardımcı fiil.

⇒ aça bér- 26/85b1=4:127, 27/15a1=4:176, 30/55b3=16:54, 31/42b1=20:25, 32/92a3=39:22, 36/77a3=44:12; aḍaḳın turu b. 26/86a2=4:127; ata b. 31/64a2=20087; binā ḳılu b. 38/98a3=66:11; ḳoḍu b. 26/79a3=4:115, 31/29a3=19:75; ḳuya b. 28/10b3=7:126; körkitü b. 30/63b3=16:68; küḍe b. 38/64a3=63:10, 38/64b2=63:11; küḍezü b. 34/8b2=36:44; uḍu b. 32/32b3=28:49; yazuḳumızını örte b. 28/32a2=7:155; yazuḳlarımızını töke b. 28/38b2=7:161; yeşe b. 31/42b3=20:27

5. yardımcı fiil.

⇒ al yanutı bér-. 28/80b1=8:30; artuḳluḳ b. 28/19b2=7:140; berekāt b. 34/32b3=37:113; boyun b. 26/12a2=4:34, 28/64b2=8:1, 30/41b1=16:28, 30/74b2=16:81; cezā b. 33/30a2=34:4; dād b. 26/88a1=4:129, 30/79a1=16:90, 37/60a3=49:9; destūr b. 28/9b2=7:123, 29/33b2=9:43, 29/36b3=9:49, 30/4a2=12:80, 31/56a1=20:71, 31/85b3=20:109, 33/44a1=34:23, 36/15a3=42:21; elig b. 37/43a2=48:24; erkliglik b. 28/13a2=7:129; ewrül- / arḳa b. 28/72a1=8:15; ḫaber b. 27/54b1=5:49, 29/45b1=9:64, 33/31b3=34:7, 34/82b1=39:7; ḫalf yanut b. 33/54b3=34:39; meded b. 28/68b1=8:9, 31/31a2-3=19:79; mirāṯ b. 28/12a3=7:128, 28/17a3=7:137, 31/24b3=19:63, 33/76b2=35:32, 35/21a3=39:74, 36/81a3=44:28; muṭʿa b. 33/11b2=33:49; müjde b. 25/24b2=3:170, 26/94a2=4:138, 29/15b2=9:21, 29/26a1=9:34, 31/6a1=19:7, 31/35b1=19:97, 33/10a3=33:47, 34/29b3=37:101, 34/32b1=37:112, 34/89a3=39:17, 36/17a1=42:23, 36/91b3=45:8, 37/88b1=51:28, 38/47a3=61:13; niʿmet b. 26/39b1=4:69, 26/41a1=4:72, 27/35b1=5:23, 31/22a1=19:58, 33/6a2-3=33:37, 34/62a2=34:39, 36/62a1=43:59; ʿömr b. 33/78a3=35:37; ötünç b. 27/26b3=5:12; 27/27a1=5:12, 38/74b3=64:17; pend b. 26/11b3=4:34, 26/29b2=4:58, 26/36a2=4:63, 28/40b3=7:164, 30/79b1=16:90, 31/36b3= 20:3, 33/59a3=34:45, 37/82b1=50:45; rūzi b. 28/38a1=7:160, 30/67b1=16:72, 30/68a1=16:73, 30/93a3=16:114, 31/17b1=19:44, 31/61a1=20:81, 32/35a3=28:54, 33/44b2=34:24, 33/65b1=35:3, 35/61a1=40:64, 36/96a2=45:16, 38/64a1=63:10; rūzi ḳıl-/ b. 28/78a1=8:26; ṣadaḳa b. 29/54b3=9:75, 38/64b1=63:10; sewünç eşittür- / müjde b. 25/25a2=3:171; şifā b. 29/10b3=9:14; tanuḳluḳ b. 27/8b2=4:166, 27/9a1=4:166, 28/48a3=7:172, 30/

4b2=12:81, 34/16a1=36:65, 35/83b3=41:20, 35/84b1=41:21, 36/44a1=43:19, 36/73a3=43:86, 38/26a1= 59:11, 38/57b1=63:1; tevbe b. 26/6b1=4:26, 26/6b2=4:27, 27/45b3=5:39, 29/11a3=9:15, 29/20a2=9:27, 31/90b1=20:122, 33/27a3=33:73, 38/9a2=58:13; tevfīḳ b. 26/13a2=4:35; tiriglik b. 30/84b1=16:97; tükel b. 30/8a3=12:88; uluġ b. 38/81b1=65:5; uzun ʿömr b. 34/17a2=36:68; vaʿde b. 26/81b2-3=4:120, 28/67a2=8:7, 31/63a1=20:86, 33/81a3=35:40; yanut b. 25/12b1=3:144, 25/13a3=3:145, 25/16b3=3:153, 28/29b2=7:152; 30/8b1=12:88, 30/43b2=16:31, 30/83b3=16:96, 30/84b2=16:97, 31/71b3=39:35, 31/80a2=46:25, 31/92a3=20:127, 32/17a2=28:25, 33/38a3=34:17, 33/77b2=35:36, 34/26a1=37:80, 34/31b1=37:105, 34/32a3=37:110, 34/34b3=37:121, 34/36b2=37:131, 35/88a3=41:27, 36/95a2=45:14, 37/39b3=48:18; yārī b. 28/34b3=7:157, 28/60a12=7:192, 28/60a7-8=7:197, 28/69a1=8:10, 29/10b3=9:14, 29/18b2=9:25, 29/30b2-3=9:40, 31/82a2=46:28, 35/40a3=40:29, 35/53b3=40:51, 36/26b3=42:39, 36/31a1=42:46, 37/8a3=47:7, 37/27b1-2=48:3, 38/23a3=59:8, 38/25b3=59:11, 38/26b1=59:12; yarlıḳamaḳ b. 31/8a1= 19:13; yégü aş b. 34/10a1-2=36:47; yuluġ b. 27/44a3=5:36, 34/31b3=37:107, 35/5a2=39:47; zamān b. 28/54a3=7:183, 37/19a2=47:25

bérgen: veren.

(Ar. muʾtī, Far. dehende/gān) *Bérgenler zekātını hem bitgenler Tangrıka.* 27/6a1=4:162

⇒ arḳa üküş bérgen 33/76a1=35:30; az ʿamelḳa üküş cezā b. 26/100a3=4:147; az ṭāʿatḳa üküş yanut b. 36/ 18a2=42:23; azḳa üküş b. 38/75a2=64:17; esenlik b. 38/31b3=59:23; rūzi b. 31/85b1=20:108, 33/55a1=34:39, 37/68a1=50, 37/83a1=51, 38/56b3=62:11; ṣadaḳa b. eren 33/4b1=33:35; ṣadaḳa b. tişi 33/4b2=33:35; tanuḳluḳ b. 29/12b2=9:17; üküş b. 34/61a3=38:36

bérgüçi:

⇒ muyanlıḳ bérgüçi 30/8b1=12:88; müjde b. 27/8a1=4:165; ṣadaḳa b. 30/8b1=12:88

bérigli:

⇒ arḳa bérigli 29/19a3=9:25, 34/27b3=37:90; boyun b. 28/11a1=7:126, 30/19b3=15:2, 30/35b1=16:12, 30/78b3=16:89, 30/87a1=16:102; müjde b. 35/73b1=41:4, 37/31a1=48:8; sewünç b. 38/42b3=61:6; yanut b. 28/80b2=8:30; yārī b. 36/108a2=45:34

bérdeçi:

⇒ yārī bérdeçi 30/48a3=16:37

bérmiş:

⇒ boyun bérmiş eren 33/3b2=33:35; boyun b. ḳunçuy 33/3b2=33:35

bérmek:

⇒ alḳış bérmek 33/9b1=33:44; artuḳluḳ b. iḍisi 28/79b3=8:29; Tangrı b. irinç 30/66b3=16:71

BERĀBER (Far.): aynı, denk, bir.

(Ar. sevāʾ, Far. yeksān) *Taptılar ḳıldılar eḍgü işler, berāber olarnıng tiriglikleri.* 36/99a3=45:21

b. 38/60b3=63:6

(Ar. sevāʾ, Far. berāber u yeksān) *Endāze ḳıldı anıng içinde rūzilerini tört kün içinde berāber tileglilerke.* 35/77a2=41:10

berāber er-: aynı olmak, farkı bulunmamak.

(Ar. sevā', Far. yeksāne) *Berāber erür sizing üze ündese sizler anı azu sizler tek* mengüdür siz. 28/60a3=7:193

berāber bol-: aynı olmak, bir olmak.

(Ar. istivā', Far. berāber būden) *Toḳuşsa Tangrı yolı içinde berāber bolmazlar* Tangrı üskinde. 29/14b1=9:19

b.-ur mu 34/84b3=39:9

b.-maz 38/30b3=59:20

(Ar. istivā', Far. yeksān būden) *Berāber bolmaz ḳarāġu közlüg anlar kim* ugundar. 35/57a3=40:58

berāber / teng: aynı, eşit, bir.

(Ar. sevā', Far. berāber) *Ārzūladılar eger tansa sizler neteg kim tandılar, bolsa* sizler berāber / teng. 26/54 b2=4:89

BEREKĀT (Ar. ç.): bereket.

berekāt bér-: mübarek eylemek.

(Ar. mubārake[t], Far. nīkī furū bārāniden) *Berekāt bérdimiz anung üze hem Isḥāḳ* üze. 34/32b3=37:113

berekāt bérgen: bereketli kılan.

(Ar. tebārake, Far. bā-nīk ve bā nīk-i bisyār) *Berekāt bérgen Tangrı ʿālemluġlar* iyesi. 35/61a3=40:64

berekāt ḳıl-: bereket vermek, bereketlendirmek.

(Ar. mubārake[t], Far. efzūn nihāden) *Kendler ara ol kim berekāt ḳıldımız anung* içre eller. 33/38b2=34:18

(Ar. mubārake[t], Far. fuzūnī-i ḫayr pedīd āverden) *Berekāt ḳıldı anung içre, endāze ḳıldı anung içinde rūzilerini.* 35/76b3=41:10

BEREKĀTLIĠ (Ar. T.): bereketli, hayırlı, yüce.

(Ar. mubārek, Far. bā-bereket yaʿnī bā-ḫayr-ı bisyār) *İndürdümiz kökdin suwnı* berekātlıġ. 37/70b3=50:9

(Ar. tebārake, Far. pāyende) *Berekātlıġ ol angar kökler meliki.* 36/72a2=43:85

berekātlıġ ḳıl-: bereketli kılmak.

(Ar. mubārake[t], Far. ewzūnī nihāden) *Yerning kün tuġsuġları yerning kün batsıġ* yerleri ol kim berekātlıġ ḳıldımız anung içinde. 28/17b2=7:137

BÉR(Ī)L-: verilmek.

(Ar. ītā' m., Far. dāde şoden) *Dīn tutmazlar ḥaḳ dīnni anlardın kim bérildiler* bitigni. 29/22a1=9:29

b.-ür-miz 31/30b2=19:77

b.-ürler (bérlürler) 32/35a1=28:54

b.-dim 35/6b2=39:49

b.-ding 31/43b3=20:36

b.-di 32/32a1-2=28:48, 37/14a2=47:14

b.-dingiz 36/24b3=42:26

b.-diler 25/28a2=3:187, 26/19b3=4:44, 26/22a2=4:47, 26/24b2=4:51, 26/89b1=4:131, 27/19a3=5:5, 27/19b2=5:5, 30/40b3=16:27, 33/31a1=34:6, 38/7b1=58:11

b.-se 27/48a1=5:41

b.-sengiz 32/38b2=28:60

b.-meding 32/31b3=28:48

b.-mese 27/48a2=5:41

(Ar. iʿṭāʾ m., Far. dāde şoden) *Eger bérilseler andın taplasalar eger bérilmeseler andın ançada olar buşarlar.* 29/41b1=9:58

b.-meseler 29/41b2=9:58

⇒ artuḳluḳ béril- 30/66a3=16:71; cezā b. 38/93b2=66:7; destūr b. 29/63b2=9:90, 30/75b1=16:84, 33/16a2=33:53; mirāṣ b. 36/9b3=42:14, 36/67b3=43:72; müjde b. 36/42b3=43:17; pend b. 26/38b1=4:66, 27/28a 2=5:13, 28/41b1=7:165, 34/19b1=37:13, 38/4b2=58:3, 38/78b1=65:2; rūzī b. 25/24b1=3:169, 35/48a1=40:40; sewünçi b. 30/57a3=16:58, 30/58a1=16:59; taḥiyye b. 26/52b2=4:86; tükel b. 30/91b1=16:111, 33/75b2=35:30, 34/86a1=39:10; uzun ʿömr b. 33/71b2=35:11; yanut b. 26/83a3=4:123, 28/25b3=7:147, 28/53b1=7:18, 31/40a1=20:15, 33/38b1=34:17, 33/51a3=34:33, 34/13a1=36:54, 34/25b1=37:39, 35/31b3= 40:17, 35/47a3=40:40, 36/100a1=45:22, 36/104b1=45:28; yārī b. 32/27b3=28:41, 35/10a1=39:54, 38/26b 2=59:12; yarlıġ b. 30/32a3=15:94, 30/54b1=16:50; zamān b. 25/12b3=3:145

bérilmiş:

⇒ yārī bérilmiş 34/44b1=37:172

BÉRİŞ-: karşılıklı vermek.

⇒ vaʿde bériş- 29/2b2=8:42; yārī b. 34/22a3=37:25

BERK: hikmetli, sağlam.

(Ar. ḥakīm, Far. üstüvār) *Ol levḥü'l-maḥfūẓ içinde bizing üskümizde yüksek berk turur.* 36/37b2=43:4

⇒ üstüvār / berk 47/16b1=47:20

berk bıçığ: and, yemin, söz.

(Ar. mīṣāḳ, Far. ʿahd) *Yād ḳılınglar Tangrınıng sizing üze takı berk bıçığını.* 27/23a2=5:7

b.-ını 25/28a1=3:187

berk bekümiş: sağlam.

(Ar. ṣābit, Far. üstüvār) *Bekütür Tangrı anlarnı kim kirtgündiler berk bekümiş aytıḳ birle.* 30/16b3=14:27

berk bol-: gerçekleşmek, ciddîleşmek.

(Ar. ʿazm, Far. ḥaḳīḳat şoden) *Ḳaçan berk bolsa iş eger rāst tursalar Tangrı fermānıḳa bolġaytı yaḫşıraḳ olar.* 37/17a3=47:21

berk / ïmïn: güvenilir.

(Ar. emīn, Far. üstüvār) *Tapşurunglar manga İdi ḳullarını kim men sizlerke berk / ïmïn yalavaç men.* 36/79a 2=44:18

berk ḳıl-: kuvvetlendirmek.

(Ar. şedd, Far. üstüvār kerden) *Berk ḳıldımız anıng mülkini taḳı bérdimiz angar yükmegini.* 54/52b3=38:20

⇒ **üstüvār berk ḳıl-** 28/70a3=8:12

berk ḳılmış: müstahkem, korunmuş.

(Ar. muḥaṣṣan. Far. üstüvār kerde) *Toḳuşmazlar sizing birle ḳanuġ meger uluġlar içinde berk ḳılmış azu tamlar arḳasında.* 38/27b1=59:14

berk soḳuşmış: kenetlenmiş.

(Ar. merṣūṣ, Far. üstüvār u cüft ber āverde) *Anıng yolı içinde ṣaf tutup unçaḳlı olar tam teg berk soḳuşmış.* 38/41a2=61:4

berk tur- / üstüvār tur-: sebat etmek.

(Ar. ṣubūt, Far. üstüvār būden) *Ḳaçan körse sizler bir ögürni berk turunglar / üstüvār turunglar, yād ḳılınglar Tangrını.* 29/5a2=8:45

berk tut-: 1. sıkıca tutmak, sahib olmak.

(Ar. imsāk, Far. nigāh dāşten) *Berk tutġıl cüftüngni.* 33/6a3=33:37

2. inanmak, iman etmek.

(Ar. īmān, Far. üstüvār dāşten) *Eger berk tutmasangız méni sıngar bolung mündin.* 36/79b3=44:21

BERKÜ-: sağlam olmak.

⇒ **keç- ap berkü-** 28/58b3=7:189

BERKÜ/İT-: pekiştirmek, sağlamlaştırmak, sağlama bağlamak.

(Ar. ibrām, Far. üstüvār kerden) *Berküttiler bir işni, biz berkütgen-miz.* 36/70a1=43:79

(Ar. rabṭ, Far. besten) *Eger anıng könglini berkütmedimiz erse bolġay erdi mü'minlerdin.* 32/8a2=28:10

(Ar. şedd, Far. üstüvār kerden) *Ḳaçan aġrutsa siz olarnı berkiting baġnı.* 37/6b2=47:4

berkütgen: sağlama bağlayan, sağlamlaştıran.

(Ar. mübrim/ün, Far. üstüvār konende/gān) 36/70a1=43:79

BÉŞ: beş, (5).

béşte biri: beşte bir, 1/5.

(Ar. ḫumus, Far. penc-yek) *Tangrıḳa ol béşde biri hem yalavaçḳa hem yaḳuḳluḳ idisinge.* 29/1a1=8:41

béş namāz: beş vakit namaz.

(Ar. ṣāliḥāt, Far. penc namāz) *Körklüg bāḳiler yaᶜnī béş namāz edgürek İding üskinde yanutın hem eḍgürek asıġdın.* 31/30a3=19:76

BÉŞİK: beşik.

(Ar. mehd, Far. gāhvāre) *Aydılar: neçük sözleyür-miz angar kim erür béşik içinde oġlan.* 31/12a2=19:29

b. 31/49b2=20:53

BEYᶜET (Ar.): anlaşma.
beyᶜet ḳıl-: anlaşmak, itaat etmek.
(Ar. mubāyeᶜat, Far. beyᶜet kerden) *Anlar kim beyᶜet ḳılurla seniŋ birle herāyine ol beyᶜet ḳılur Taŋrı birle.* 37/31b2=48:10
b.-dılar 37/39a3=48:18
b.-ġıl 38/38b1=60:12
b.-salar 38/37b1=60:12

BEZE-: 1. bezemek, süslemek, hoş göstermek, göz boyamak, güzel gösterip kandırmak.
(Ar. taṣvīr, Far. nigāşten) *Bezedi sizlerni, körklüg ḳıldı ṣūretleriŋizni.* 35/60b3=40:64
(Ar. tesvīl, Far. ārāsten) *Aydı: kendü, bezedi sizke özleriŋiz bir iş.* 30/5b1=12:83
b.-di 31/67b1=20:96
(Ar. tesvīl, Far. ārāste şoden ve āsān kerden) *Belgürmişde kidin olarḳa köni yol, yek bezedi olarḳa ve zamān bérdi olarḳa.* 37/19a1=47:25
(Ar. tezyīn, Far. ārāsten) *Anıŋ birle kim yolsuz ḳıldıŋız méni, bezegey men olarḳa yer içinde yolsuz ḳılġay oḳ men.* 30/24b2=15:39
b.-di 29/6b3=8:48, 30/60b2=16:63, 37/58b1=49:7
b.-dimiz 35/78b1=41:12, 37/69b3=50:6
b.-diler 35/86b3=41:25
(Ar. tezyīn, Far. ārāste şoden) *Ol kişi teg bezediler aŋgar ᶜamelīniŋ yawuzı.* 37/11b3=47:14
beze- / arıt-: sınamak, arındırmak.
(Ar. imtiḥān, Far. pākīze kerden) *Taŋrınıŋ yalavaçı ḳatında olar tururlar kim olar bezedi / arıttı Taŋrı köŋüllerini saḳınuḳlukḳa.* 37/55a3=49:3

BEZEK: ziynet eşyası, süs.
(Ar. zīneᵗ, Far. ārāyiş) *Kötürdimiz yüklerni boḍun bezekindin.* 31/64a2=20:87
b.-i 32/39a1=28:60

BEZEN-: süslenmek, bezenmek.
(Ar. tezyīn m., Far. ārāste şoden) *Ol kişi kim bezendi aŋgar ᶜamelniŋ yawuzı taḳı kördi anı körklüg.* 33/68a2=35:8
b.-di 29/29a3=9:37
(Ar. tezyīn m., Far. ārāste kerde şoden) *Bezendi ol köŋülleriŋiz içre sézindiŋiz yawuz sézinç.* 37/34a3=48:12

BEZENİL-: süslenmek.
(Ar. tezyīn m., Far. ārāste kerde şoden) *Mundaġuḳ bezenildi Firᶜavnḳa ᶜamelīniŋ yawuzluḳı.* 35/45b3=40:37

BIÇ-: krş. **BİÇ-**
bıçġu: biçilecek.

(Ar. ḥaşîd, Far. giyāh-ı durūde) *Ündürdümüz anıng birle büstanlarnı bıçğu ewünni.* 37/71a1=50:9

BIÇIĞ: söz, ahit, antlaşma, yemin.
(Ar. mîşāḳ, Far. ᶜahd) *Tangrı tuttı Yaᶜḳûb oğlanlarınıng bıçığını.* 27/26a2=5:12
b.-larını 27/27b2=5:13
(Ar. ẕimmeᵗ, Far. ᶜahd) *Küdezmez miᵓmin içinde ḳadaşlıḳnı ap bıçığını.* 29/8a3=9:10
(Ar. ᶜahd, Far. peymān) *Bulmadımız olarnıng üküşlerini bir bıçığdın.* 28/3b2=7:102
b. 30/79b2=16:91; 31/33a3=19:87
(Ar. ᶜahd, Far. müddet) *Uzadı mu sizing üze bıçığ azu tiledingiz mü kim tüşse sizing üze öwke idingizdin.* 31/63a3=20:86
(Ar. ᶜahd, Far. ᶜahd) *Satğın almanglar Tangrınıng bıçığlarını az bahāḳa, bütünlükin kim Tangrı üskinde ol.* 30/83a2=16:95
⇒ berk bıçığ 25/28a1=3:187, 27/23a2=5:7
bıçığ buz-: yemini bozmak.
(Ar. neḳş, Far. ᶜahd şikesten) *Ançada buzarlar bıçığnı.* 28/16b2=7:135
bıçığ ḳıl-: buyurmak, fermanlamak.
(Ar. ᶜahd, Far. fermūden) *Ey Mūsā, oḳığıl bizing üçün İdingni anıng birle kim bıçığ ḳıldı sening üskünğde.* 28/16a1=7:134
(Ar. muᶜāhedeᵗ, Far. ᶜahd kerden) *Ḳaçan kim bıçığ ḳılsa sizler sımanglar andlarıngızını anı bekütmişde kidin.* 30/79b3=16:91

BIŞ-: pişmek.
bışmış kerpiç bitig: üzeri yazılı tuğla.
(Ar. siccîl, Far. ḫişt-i puḫte) *Yağdurdımız olar üze taşlar bışmış kerpiç bitigdin.* 30/30a2=15:74

Bİ-BĀK (Far.): yoldan çıkan.
(Ar. fācir / fuccār, Far. nā-be-kār/ān) *Ḳılur mu-miz saḳnuḳlarnı bi-bākler teg.* 34/58b3=38:28

BİÇ-: krş. **BIÇ-, BIÇIĞ**
biçmek kesmek: hüküm, hüküm verme.
(Ar. ḥükm, Far. dāverî) *Angar ol şükr dünyāda hem āḫiretde angar ol, biçmek kesmek angar.* 32/43b2=28:70

BİÇİN: maymun.
(Ar. ḳird / ḳiradet, Far. kepî/yān) *Aydımız olarḳa: bolunglar biçinler, yıramışlar.* 28/42a3=7:166

Bİ-HŪŞ (Far.): baygın, aklı başından gitmiş.
bi-hūş bolup: baygın, kendinden geçmiş.

(Ar. şa^{c}iḳ, Far. hūş āsūde) *Tüşti Mūsā bi-hūş bolup ḳaçan kim usına keldi erse aydı.* 28/22b1=7:143

BİL-: 1. bilmek, anlamak, tanımak, uzağı görmek, bulmak.
(Ar. dery, Far. dānisten) *Bilmez erdiŋ né ol bitig, né ol īmān.* 36/35a3=42:52
b.-mez sen 38/77a3=65:1
b.-mez-miz 36/106b2=45:32
(Ar. ^{c}ilm, Far. dānisten / dānişten) *Biliŋgler Ol Taŋrı muttaḳiler / saḳınuḳlar birle.* 29/28a1=9:36
b.-ür men 30/7a1=12:86, 38/34b3=60:1
b.-ür 26/35b3=4:63, 29/9a1=9:11, 29/33b1=9:42, 29/56a1=9:78, 30/68b1=16:74, 30/80a3=16:91, 31/37b3=20:7, 31/86a1=20:110, 32/43a2=28:69, 33/14b3=33:51, 33/28b2=34:2, 35/32b2=40:19, 36/19b2=42:25, 36/24b1=42:35, 37/16a1=47:19, 37/19b1=47:26, 37/21a3=47:30, 37/47a2=48:27, 37/66a3=49:16, 37/67a3=49:18, 38/57b2=63:1, 38/67a1-2=64:4
b.-ür-miz 30/87a1=16:103, 37/73a1=50:16, 37/82a2=50:45
b.-ür sizler 28/78b3=8:27, 38/41b2=61:5
b.-ürler 25/7b1=3:135, 31/29b3=19:75, 34/85a1=39:9, 36/13a3=42:18, 36/73a3=43:86, 38/10b1 =58:14
b.-ür mü sen 31/26a1=19:65
b.-di 37/39b1=48:18
b.-di ök 34/41b3=37:158
b.-dimiz 30/4b2=12:81, 30/20a1-3=15:24, 33/13a3=33:50, 37/69a1=50:4
b.-ge sizler 28/10a1=7:123
b.-geler 34/44a2=37:170, 35/64b2=40:70
b.-gey ök sen 34/76b1=38:88
b.-gey siz ök 31/56b2=20:71
b.-gey sizler 31/74b3=39:39
b.-gey ök sizler 30/56b1=16:55
b.-geyler 36/74a3=43:89
b.-gil 27/55a3=5:49, 32/33a2=28:50, 37/15b2=47:19
b.-sün (b. üçün) 32/9a3=28:13
b.-iŋ 28/86a2=8:40
b.-ingler 27/43a3=5:34, 28/76a3=8:24, 28/77a2=8:25, 28/78b3=8:28, 37/57b3=49:7
b.-se 36/92a1=45:9
b.-se sizler 26/18a3=4:43, 38/87b2=65:12
b.-ür erse siz 38/55a3=62:9
b.-ür erse sizler 29/32b1=9:41, 30/83b1=16:95, 38/46a2=61:11
b.-ür erseler 34/95b3=39:26
b.-ürler erse 34/1a3=36:26
b.-diler erse 33/36b2=34:14
b.-getiler 26/50b2=4:83
b.-mez siz 35/85b2=41:22
b.-mez sizler 30/7a2=12:86, 37/47a2=48:27
b.-mes sizler 30/68b1=16:74, 37/54b3=49:2
b.-mezler 28/14b1=7:131, 28/54a3=7:182, 28/57a3=7:187, 28/82b3=8:34, 29/66a3=9:93, 30/56b2=16:56, 32/9b2=28:13, 32/37a3=28:57, 33/47a1=

34:28, 40:57, 33/52b3=34:36, 34/6a1=36:36, 34/85a1=39:9, 35/7a1=39:49, 35/57a3= 36/97b3=45:18, 36/84b2=44:39, 36/103a3= 45:26, 38/63a2=63:8
b.-mesler 30/69b1=16:75, 30/86b1=16:101
b.-mez mü sen 27/46a2=5:40
b.-mez mü sizler 30/3b1=12:80
b.-mezler mü 29/44b3=9:63, 29/56a1=9:78, 35/8a2=39:52
b.-medim 32/25b3=28:38
b.-mese 30/65b2=16:70
b.-mez erdiŋ 26/77b2=4:113
b.-megey erdingiz 37/44a2=48:25
b.-ginçe 29/33b3=9:43, 37/21b2=47:31
b.-mek 36/44b2=43:20, 36/100b2=45:23

(Ar. ᶜirfān, Far. şināḫten) *Bilürler Taŋrınıŋ irinçini yana tanarlar üküşrekleri tanığlılar ol.* 30/75a1=16:83
b.-gey sizler 32/3a1=27:93

(Ar. tebeyyun, Far. dānisten) *Ḳaçan tüşti erse bildile periler.* 33/36b1=34:14

(Ar. vecd, Far. yāften) *Biz bildimiz anı sergen néme körklüg ḳul, ol keḏ yanġan.* 34/64a3=38:44
2. öğrenmek.

(Ar. ᶜilm, Far. dānisten) *Aḳtı andın on iki yul, çın-oḳ bildi ḳamuġ kişiler içgü yerlerni.* 28/37a3=7:160
3. bilmek, fark etmek, farkına varmak.

(Ar. şuᶜūr, Far. dānisten) *Keldi olarḳa ḳın andın kim bilmesler.* 30/40a2=16:26
b.-mesler 30/52b1=16:45, 36/65a1=43:66
b.-mezler 32/7b2=28:9, 32/8b1=28:11
4. tespit etmek.

(Ar. iḥṣā', Far. dānisten) *Bütünlükin bildi olarnı hem sadı olarnı.* 31/34b2=19:94
⇒ bilig bilmez kişi 38/50a1=62:2; uḳup yime bil- 37/21a2=47:30; yaḳīn bil- 31/75b1=41:48

bildügini äşkāra ḳıl-: bildiğini belli etmek.

(Ar. ᶜilm, Far. ẓāhir kerde büden) *Ḳoḏulsa sizler ḳaçan bildügini äşkāra ḳılmaġınça anlar kim ḳatlandılar.* 29/11b2=9:16

bilgen: 1. bilen, haberdar, bilgili, çok iyi bilen.

(Ar. aᶜlam, Far. dānā-ter) *Ol Taŋrı bilgen ol düşmanlarıŋızını.* 26/20a3=4:45

(Ar. ᶜallām, Far. nīk dānā) *Ol Taŋrı bilgen ol örtüglilerni.* 29/56a2=9:78
b. 33/60b3=34:48

(Ar. ᶜālim, Far. dānā) *Ol Taŋrı kökler hem yerler ġaybın bilgen ol.* 33/79a1=35:38
b. 33/29b2=34:3, 35/4a3=39:46, 38/31a3=59:22, 38/54a1=62:8, 38/75a3=64:18

(Ar. ᶜalīm, Far. dānā) *Ol Taŋrı bilgen köŋüllerdekini.* 25/1b1=3:119
b. 25/19b2=3:154, 29/4a2=8:43, 29/7a3=8:75, 33/79a2=35:38

(Ar. ḫabīr, Far. āgāh) *Ol Taŋrı bilgen anı kim ḳılur sizler.* 25/17a3=3:153

(Ar. ḥafiyy ᶜan, Far. pür-reside) *Sorarlar sanga ançaklı sen bilgen teg andın.* 28/57a1=7:187

b. 26/4b1=4:25, 32/25a2=28:37

(Ar. ᶜilm, Far. dānisten) *Belgürmiş anıng nişānları Ḳurʾān tāzi tilinçe bilgen boḍunḳa.* 35/73b1=41:3

2. bilgili, hünerli, işinin ehli, bilgin.

(Ar. ᶜalīm, Far. dānā) *Aydı bir ögür Firᶜavn boḍnıdın: bütünlükin kim bu cādū erür bilgen.* 28/6a3=7:109

b. 28/6b3=7:112, 37/88b2=51:28

3. bilgisi ile her yeri kuşatan.

(Ar. iḥāṭat, Far. dānā) *Rāstlıḳ üze bilgen turur Tangrı anı.* 37/41a3=48:21

4. her şeyi bilen, esma-i hüsnadan: habīr, alīm.

(Ar. ḥabīr, Far. āgāh) *Şükr āḫiret içre ol bütün işlig bilgen.* 33/28b2=34:1

b. 26/62b3=4:94, 26687b3=4:128, 26/92a3=4:135, 27/24b1=5:8, 29/12a2=9:16, 33/3b2=33:34, 33/76b2=35:31, 36/21a2=42:27, 37/33b3=48:11, 38/4b3=58:3, 38/7b3=58:11, 38/9b2=58:13, 38/30a3=59:18, 38/65a1=63:11, 38/70a1=64:8

(Ar. ᶜalīm, Far. dānā) *Ol Tangrı eşitgen bilgen ol.* 25/2b3=3:121

b. 26/3b2=4:24, 26/6b2=4:26, 26/10a1=4:32, 26/13a1=4:35, 26/16a3=4:39, 26/40a3=4:70, 26/60b2=4:92, 26/72b2=4:104, 26/76a1=4:111, 26/86b2=4:127, 26/100a3=4:147, 27/10a2=4:170, 27/23b2=5:7, 27/59b3=5:54, 28/61a2=7:200, 28/73a3=8:17, 29/3b1=8:42, 29/11b1=9:15, 29/21a3=9:29, 29/34b1=9:44, 29/36a3=9:47, 29/43a3=9:60, 30/5b3=12:83, 30/20b2=12:25, 30/41b3=16:28, 30/65b3=16:70, 33/15a1=33:51, 33/18b1=33:54, 33/46a1=34:26, 33/68b3=35:8, 33/85a3=35:44, 34/6b2=36:38, 34/82b2=39:7, 35/23a1=40:2, 35/79a1=41:12, 36/7b1=41:12, 36/19a1=42:24, 36/34a3=42:50, 36/39b1=43:9, 36/72a2=43:84, 36/75b3=44:6, 37/28b1=48:4, 37/46a2=48:26, 37/53b3=49:2, 37/59a2=49:9, 37/64a2=49:13, 37/66b2=49:16, 37/89a3=51:30, 38/53b1=62:7, 38/67b1=64:4, 38/72a2=64:11, 38/89a3=66:2, 38/90b1=66:3

⇒ ḳapsayu bilgen 26/74b1=4:108, 26/85a2=4:126, 29/6b2=8:47; anasından tuġa bitig bilmegen 28/33b2=7:157; Tangrını bilgen 27/50b2=5:44

⇒ anasından tuġa bitig bilmegli 28/35b3=7:158

bilgenrek: en iyi bilen.

(Ar. aᶜlam, Far. dānā-ter) *Ol Tangrı bilgenrek anı kim kizleyürler.* 25/23b1=3:167

b. 30/86a2=16:101, 30/99b1-2=16:125, 31/27b1=19:70, 31/70a2=20:104, 32/36a3=28:56, 35/18a1=39:70

bilgil: bak! dikkat et!

(Ar. elā, Far. be-dān) *Bilgil, yawuz turur ol kim ḥükm ḳılurlar.* 30/58a3=16:59

b. 29/37a1=9:49, 30/39a3=16:25, 34/40b1=37:151, 34/77b1=39:3, 34/80a2=39:5, 34/88a1= 39:15, 36/13b1=42:18, 36/30b2=42:45, 36/36b2=42:53, 38/12b3=58:18, 38/13b1=58:19, 38/16a3=58:22

(Ar. elā innemā, Far. be-dān ki her-āyine) *Bilgil kim anlarnıng fālları Tangrı üskinde.* 28/14a3=7:131

bilmedin / belgüsüzlükün: bilmeden, farkında olmaksızın.

(Ar. bi-cehâlet[in], Far. be-nādānī) *Tegmeŋ ésizlikiŋ bir ögürke bilmedin / belgüsüzlüküŋ.* 37/57a3=49:6

bilmek: 1. bilme, bilgi, bilim, bilgisi olma.

(Ar. ʿilm, Far. dāniş) *Yoḳ olarḳa anı bilmekdin meger sézinçke uḍmaḳ.* 27/3a2=4:157

b. 34/71a1=38:69, 36/62b3=43:61
b.-ni 31/88a1=20:114
b.-de 30/65b2=16:70
b.-din 35/6b2=39:49, 35/71a3=40:83
b.-in (ins.) 31/86a3=20:110

(Ar. ʿilm, Far. dānişten) *Bütünlüküŋ anıŋ bilmeki Taŋrı üskinde ol.* 28/56a3=7:187

b. 27/8b3=4:166, 31/84b2=46:23
b.-i 28/57a2=7:187, 33/23a2=33:63, 36/72b2=43:86

(Ar. ʿilm, Far. ārzū-yı dāniş) *Ḳapsadı ḳamuġ neŋni bilmekin.* 38/88a1=65:12

(Ar. ʿilm, Far. ʿilm) *Ol tegdi ḳamuġ neŋ üze bilmekin.* 31/68b3=20:98

2. ayırt etme, tanıma.

(Ar. ʿilm, Far. peydā kerden) *Bilmek üçün Taŋrı anlarnı kim kirtgündiler.* 25/10a1=3:140

bilmekin aḍır-: belli etmek, ayırt etmek.

(Ar. ʿilm, Far. peydā kerden) *Sézindiŋiz mü kim kirse siz uştmaḫḳa bilmekin aḍırmayın Taŋrı anlarnı kim ḳatlandılar sizdin, bilmekin aḍırmayın sergenlerni.* 25/10b3=3:142

(Ar. ʿilm, Far. dānisten her-āyine) 25/11a1=3:142

bilmez: cahil, bilgisiz.

(Ar. cehl, Far. ne-dānişten ve bī-ḫired kerden) [...] 31/79a1=46:23

bilmezlik: cahiliyyet.

(Ar. cāhiliyye[t], Far. rūzgār-ı kāfirī) *Özleri séznürler Taŋrıḳa sezāda aḍın bilmezlik seziki.* 25/18a1=3:154

(Ar. cāhiliyye[t], Far. nādānī) *Taranıp çıḳmaŋlar evvelḳı bilmezlik çıḳmaḳı teg.* 33/2b1=33:33

bilür: bilen.

(Ar. aʿlam, Far. dāniste) *Eger bilür bolsa men örtüglügni üküş ḫayrnı ḳılġatım.* 28/57b2=7:188

BİLD(Ü)R: bildirmek, tanıtmak.

(Ar. idrāʾ, Far. dānā kerden) *Né bildrür saŋa meger ḳıyāmet bolur yaḳın.* 33/23a3=33:63

b.-ür 36/12b2=42:17

(Ar. taʿrīf, Far. ḫoş-büy kerden) *Kigürgey olarnı uştmaḫḳa bildürdi olarḳa.* 37/8a1=47:6

BİLE: ile. krş. **BİRLE**
(Ar. bi, Far. be) *Yaraşturunglar ol iki ara könilik bile.* 37/60a2=49:9
b. 37/61b3=49:11

BİLEK: pazu.
(Ar. ᶜażud, Far. bāzū) *Aydı: munu ḳawî ḳılġatımız seninġ bilekinġni.* 32/23b3=28:35

BİLEZÜK: bilezik.
(Ar. isvār / esviret, Far. dest-berencen) *Nelük kemşilmedi anınġ üze bilezükler altundın.* 36/59b1=43:53

BİLGE: bilge, âlim.
(Ar. ḫabr / aḫbār, Far. dānişmend/ān) *Tanġrını bilgenler hem bilgeler anınġ birle küdezü tilendiler Tanġrı kitābındın.* 27/50b3=5:44
b.-lerini 29/23a3=9:31
b.-lerdin 29/25a2=9:34

BİLİG: 1. bilgi, ilim.
(Ar. ᶜilm, Far. dānişten) *Anınġ biligi İḍim üskinde bitig içinde.* 31/49a2=20:52
(Ar. ᶜilm, Far. dāniş) *Körer anlar kim bérildiler bilig.* 33/31a1=34:6
b. 30/40b3=16:27, 32/9b3=28:14, 35/48b3=40:42, 36/9a3=42:14, 36/96b3=45:17, 37/14a2=47:16, 38/7b1=58:11
b.-din 31/17a1=19:43
bilig bilmez kişi: ümmî.
(Ar. ümmiy/īn, Far. nā-nebīsende/gān) *Iḍtı bilig bilmez kişiler içre peyġamberni anlardın, oḳıyur anlar üze āyetlerini.* 38/50a1=62:2
bilig / ḫıred: akıl.
(Ar. lubb / elbāb, Far. ḫıredhā) *Bütünlükin ol bir ök Tanġrı turur, pend alsunlar bilig / ḫıred iḍileri.* 30/17 a2=14:52

BİLİGLİG: âlim.
(Ar. ᶜalīm, Far. dānā) *Biz sewünçi bérür-miz sanġa bir biliglig oġul birle.* 30/26b1=15:53

BİLİGSİZ: cahil.
(Ar. cāhil, Far. nādān) *Né ḳıldınġız Yūsuf birle inisinġe, ançada sizler biligsiz erdinġizler.* 30/8b3=12:89
b.-lerni 32/36a1=28:56
(Ar. cahūl, Far. nik nādān) *Ol erür ẓulm küç ḳılġan, biligsiz erdi.* 33/27a1=33:72
(Ar. cehl, Far. nādān kerden) *Aydı: sizler boḍun siler biligsizler.* 28/19a2=7:138
⇒ cāhil biligsiz 28/60b3=7:199
biligsizin: bilmeyerek, farkında olmadan.

(Ar. bi-ġayri ᶜilm, Far. bī-dāniş) *Tegse sizke olardın emgek biligsizin kigrür üçün Tañgrı raḥmeti içiñge anı kim tilese.* 37/44b1=48:25

BİLİGSİZLİK: cahillik, bilgisizlik.

(Ar. cāhiliyyeᵗ, Far. rūzgār-ı kāfirī) *Ançada ḳıldı anlar kim tandılar köñülleri içre ḥamiyet öwke, biligsizlik öwkesi.* 37/45a3=48:26

biligsizlikin: bilmeyerek.

(Ar. bi-cehāleᵗ, Far. be-nādānī) *Ḳıldılar ésizlik biligsizlikin.* 30/96a3=16:119

(Ar. bi-ġayri ᶜilm, Far. be-cüz dāniş) *Anlarnıñ yüklerindin yolsuz ḳılur olarnı biligsizlikin.* 30/39a3=16: 25

BİLİN-: tanınmak, bilinmek, teşhis edilmek.

(Ar. ᶜirfān m., Far. şināḫte şoden) *Ol yaḳınraḳ kim bilinseler, emgetilmeseler.* 33/21b1=33:59

BİLİŞ-: tanışmak.

(Ar. teᶜāruf, Far. şināḫten yekdīger rā) *Ḳıldımız sizlerni ögürler uğuşlar, bilişiñgler tép.* 37/64a1=49:13

BİNĀ (Ar.): bina, eser.

(Ar. eṣer / āṣār, Far. nişān/hā) *Erdiler olar ḳatıġraḳ olardın küçün, üküş binā ḳılġan yer içinde.* 35/34a3=40:21

(Ar. binā / bünyān, Far. binā/hā) *Ḳoñgurdı Tañgrı olarnıñ [binālarını] ullarından yer töşeklerindin.* 30/39b2=16:26

binā ḳıl-: bina yapmak, inşa etmek.

(Ar. binā°, Far. ber āverden) *Aydılar: binā ḳılıñ añgar binā ḳılmaḳ, kemişiñ anı tamuġ içiñge.* 34/29a1=37:97

b.-dımız 37/69b3=50:6

b.-ġıl 35/45a1=40:36

b.-u bérgil 38/98a2=66:11

binā ḳılġan: bina kuran.

(Ar. eṣer / āṣār, Far. nişān/hā) *Binā ḳılġan yer içinde, asıġ ḳılmadı olardın.* 35/70b2=40:82

(Ar. bennā°, Far. dīvār ber ārende) *Musaḫḫar ḳıldımız añgar yelni, ... yeklerni ḳamuġ binā ḳılġanlarnı, suwḳa batḳanlarnı.* 34/61b3=38:37

Bİ-NAMĀZ (Far.): beynamaz, namaz kılmayan.

bi-namāz bolmaḳ: (kadınlar için) dini vecibeleri yerine getiremeyecek durumda olma, adet görme.

(Ar. ḥayż, Far. bī-namāz şoden) *Ol uraġutlar bī-namāz bolmazlar yüklüg uraġutlar.* 38/80b1=65:4

(Ar. maḥīż, Far. bī-namāz şoden) *Ol uraġutlar nevmīd bolurlar bī-namāz bolmaḳdın.* 38/80a1=65:4

BİR: bir, tek, aynı.

(Ar. aḥad, Far. yek) *Toḳıdı Tangrı bir meşel iki er birle, ikide biri aġın ol.* 30/69b2=16:76

b.-i 32/16b3=28:25, 32/17b2=28:26, 36/42b3=43:17

b.-isini 32/18a3=28:27

b.-ingiz 37/63a1=49:12

b.-ingizke 38/64a2=63:10

(Ar. iḥdā, Far. yek) *Ançada vaʿde bérür sizke Tangrı iki ögürde birini ol kim sizke ārzūlar siz.* 28/67a3=8:7

b.-i 37/59b2=49:9

b.-indin 33/82b3=35:42

b.-isi 29/38a3=9:52

(Ar. vāḥid, Far. yegāne) *Fermānlanmadılar meger kim tapsalar bir Tangrıḳa, Tangrı yoḳ meger ol.* 29/23b3=9:31

b. 27/11b1, 4:171, 30/2b2=12:67, 30/54b3=16:51, 30/81b2=16:93, 31/3a1=18:110, 34/48a1=38:5, 34/51b1=38:15, 34/70b1=38:65, 34/79a2=39:4, 34/80a3=39:6, 35/31b2=40:16, 35/74b3=41:6

(Ar. vāḥid, Far. yek) *Bütünlükin pend bérür men sizke bir birle.* 33/59a3=34:46

(Ar. —, Far. ī) *Umızmaḳ kelip örter bir ögürni sizdin.* 25/17b2=3:154

b. 25/1b2-3=3:120, 25/3b1=3:127, 25/27a2=3:183, 26/5b1=4:25, 26/12b3=4:35, 26/45a3=4:77, 26/46b3=4:78, 26/49a1=4:81, 26/50a2=4:83, 26/52b2=4:86, 26/68b3=4:102, 26/70a3=4:102, 26/76b3=4:113, 27/39b3=5:31, 27/54a1=5:48, 27/57b1=5:52, 28/3b1=7:102, 28/5a3=7:106, 28/14a1=7:131, 28/15b1=7:133, 28/36a3=7:159, 28/39a3=7:162, 28/40b2=7:164, 28/53b2=7:181, 28/58a3=7:189, 28/62a1=7:203, 28/66b1=8:5, 28/76b3=8:25, 29/5a2=8:45, 29/37a3=9:50, 29/46b2-3=9:66, 29/59a3=9:83, 30/2a1=12:66, 30/5b1=12:83, 30/8a2=12:88, 30/15b1=14:26, 30/16a1=14:26, 30/21b1=15:28, 30/23a2=15:33, 30/26b1=15:53, 30/41b2=16:28, 30/46b3=16:36, 30/55b1=16:53, 30/56a1=16:54, 30/59b2=16:61, 30/68b2=16:75, 30/81a1-2=16:92, 30/82b2=16:94, 30/86a1=16:101, 30/87a2=16:103, 30/91b3=16:112, 30/92b3=16:113, 30/96b3=16:120, 31/5b1=19:5, 31/10a2=19:24, 31/44a1=20:37, 31/45b2=20:40, 31/51b2=20:58, 31/70b1=20:104, 31/82b3=46:29, 31/83b3=46:30, 32/4a3=28:4, 32/14a2=28:19, 32/15b2=28:23, 32/23a2=28:33, 32/31a3=28:47, 32/38a2=28:59, 33/5b1=33:36, 33/40a3=34:20, 33/47a3=34:30, 34/8b3=36:44, 34/10b3=36:49, 34/12b1=36:53, 34/19b2=37:14, 34/27b1=37:88, 34/39b3=37:148, 34/45b2=37:178, 34/50a2=38:11, 34/51b1=38:15, 34/54b1=38:23, 34/60b2=38:34, 34/64a2=38:44, 34/72a2=38:71, 34/83a1=39:8, 34/96b3=39:29, 35/53a1=40:49, 35/63b3=40:68, 35/68a3=40:78, 36/4a1=42:7, 36/4a3=42:8, 36/9b1=42:14, 36/22b1=42:30, 36/33a1=42:48, 36/34a3=42:51, 36/43a1=43:17, 36/46a2=43:23, 36/50b3=43:33, 36/70a1=43:79, 36680b2=44:24, 37/57a3=49:6, 37/73b3=50:18, 37/84a1=51:8, 38/10a1=58:14, 38/27a2=59:13, 38/28a1=59:14, 38/48b1-2=61:14, 38/76b3=65:1, 38/83b3=65:7, 38/89b2=66:3

(Ar. —, Far. yek) *Kiḍin barmaġay sizler andın bir sāʿat.* 33/47b2=34:30

b. 29/28b1=9:37

(Ar. —, Far. —) *Ayurlar anlar kim taptılar: nelük indrülmez bir sūre.* 37/16a3=47:20

b. 26/35a1=4:62, 26/41a1=4:72, 28/26a2=7:148, 29/37b1=9:50, 29/45b1=9:64, 30/56b2=16:56, 31/38b2=20:10, 32/20b1=28:29, 32/29a2=28:44, 32/31a1=28:47, 32/32b2=28:49, 33/36a3=34:14, 35/22b2=40:1, 35/73a2=41:1, 35/62b3=40:67, 36/62a1=43:59, 37/16a3=47:20, 37/16b1=47:20, 38/71b2=64:11 ⇒ ḳamuġ bir yolı 26/40b2=4:71; béşde b. 29/1a1=8:41; ikide b. 27/38a1=5:27; ḳamuġ b. yer 38/27b3=59:14, onda b. 33/58b3=34:45, özin b. sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl- 31/77b2=41:51; taḳı b. 27/38a2=5:27, 35/1b3=39:42, 37/59b2=49:9, 38/83a2=65:6; taḳı b. gürüh 26/69b1=4:102; tapunmaḳḳa sezā b. Tangrı 37/15b2=47:19

bir ançа: 1. bazı, bir kısım.

(Ar. baᶜż ... baᶜż, Far. laḫtī ... baᶜżī) *Yandurdı bir ançaları bir ançaḳa söz birle, ayurlar anlar kim ẓaᶜīf tutuldılar.* 33/48b1-2=34:31

(Ar. baᶜż ... baᶜż, Far. behre ... berḫī) *Ḳıġırmanġ / çaḳırmanġ anġa sözledükde örleyü sözler teg bir ançanġız bir ançaḳa.* 37/54b1=49:2

(Ar. baᶜż, Far. pāre) *Keldim sizke köni söz birle belgürtmekim üçün sizke bir ança.* 36/64a1=43:63

(Ar. —, Far. —) *Bir ança teger sizler atanmış zamānḳa.* 35/63a3=40:67

2. ansızın, birdenbire.

(Ar. iẓā, Far. nāgāh) *Ürlür anıng içinde yana bir ançada olar öre turġanlar.* 35/16b3=39:68

bir aylıḳ yol: yolculuğu bir ay süren yol.

(Ar. şehr, Far. yek māhī rāh) *Anıng ertesi bir aylıḳ yol, anıng keçesi bir aylıḳ yol.* 33/34b1=34:12

biri ... bir: birbiri.

(Ar. baᶜż ... baᶜż, Far. berḫī ... berḫī) *Küç ḳıldı birimiz taḳı birke.* 34/53b3=38:22

bir İḍi: Tek Allah.

(Ar. aḥad, Far. hīç kesī) *Kim tutar ol ikini bir İḍide öngin kim ol turur.* 33/82a2=35:41

bir ikindi: birbiri arasında, birbiri.

(Ar. enfüs, Far. tenhā) *Til étmengler bir ikindike, ündemengler at yawuzı bile.* 37/61b2=49:11

(Ar. —, Far. yek dīger) *Yaşru sözlegeyler bir ikindi anlar.* 31/70a1=20:103

bir ikindi aşun-: birbiri peşisıra koşuşmak.

(Ar. istibāḳ, Far. pīş destī kerden) *Eger tilese-miz yoḍġaytımız közleri üze bir ikindi aşunġaylar erdi köni yolḳa, neçük yol körerler.* 34/16b1=36:66

bir ikindi birle: birlikte, bir arada.

(Ar. —, Far. bā yekdīger) *[Ey anlar kim] taptılar ḳaçan rāz aysa sizler bir ikindi birle rāz aymanġ yazuḳ birle.* 38/5a1=58:9

bir ikindi utruşġan: karşı karşıya olan, yüz yüze veren.

(Ar. müteḳābil/īn, Far. rüy der rüy-ı yekdīger āverde/gān) *Keḍerler yuvḳa barçındın hem ḳalın barçındın, bir ikindi utruşġanlar.* 36/87a3=44:53

bir ögür: bir grup, bir grup ileri gelen.

(Ar. mele°, Far. īn gürüh) *Aydılar bir ögür anlar kim boynaġuluḳ ḳıldılar.* 28/1b1=7:88

(Ar. mele', Far. ān gürūh) *Aydı bir ögür Fir'avn boḍnıdın.* 28/6a1=7:109
b. 28/11a2=7:127

bir ök: tek, yegâne.
(Ar. vāḥid, Far. yegâne) *Bütünlükin ol bir ök Tangrı turur.* 30/17a1=14:52

bir sıngar bol-: uzaklaşmak.
(Ar. i'tizāl, Far. be-yek sū şoden) *Eger berk tutmasangız méni bir sıngar bolung méndin.* 36/80a1=44:21

bir sıngardın kit-: uzaklaşıp bir tarafa çekilmek.
(Ar. i'tizāl, Far. be-yek-sū şoden) *Ḳaçan kim kitti erse bir sıngardın olar, ol kim tapınurlar angar Tangrıda aḍın.* 31/19a3=19:49

bir sıngardın tur-: uzaklaşmak, bir tarafa çekilmek, ayrılmak.
(Ar. i'tizāl, be-yek-sū şoden) *Bir sıngardın turur men sizdin, ünder sizler anı Tangrıda aḍın.* 31/19a1=19:48

biri songınça biri kelgen: ard arda birbiri ardınca gelen.
(Ar. murdif/fin, Far. ... yek dīger āyende/gān) *Sizke men meded bérür men sizke ming ferişṭelerdin biri songınça biri kelgenler.* 28/68b2=8:9

bir Tangrı: tek Allah.
(Ar. Allāh, Far. Ḫudāy) *Tangrı yoḳ tapunmaḳḳa meger bir Tangrı.* 34/24b2=37:35

bir yolı: bir kez, toptan, hep birlikte.
(Ar. ecma'īn, Far. yek-bāz) *Secde ḳıldı ferişteler ḳamuġları bir yolı.* 34/72b3=38:73
(Ar. vāḥidet, Far. yegâne) *Ermez meger Cebre'il üni bir yolı, ançada olar öçmiş erdiler.* 34/2b2=36:29

BİREGÜ: 1. biri, birisi, herhangi biri.
(Ar. aḥad, Far. yekī) *Ey peyġāmber urağutları, ermez siz biregü teg urağutlardın.* 33/1b2=33:32
b. 26/19a1=4:43, 27/21b3=5:6
b.-ge 30/57b1=16:58
(Ar. aḥad, Far. hīç kes) *Ortaḳ ḳatmasun İdi ḳullukı içinde biregüni.* 31/3b2=18:110
(Ar. nefs, Far. tenī) *Neteg kim öldürdüng biregüni tünki kün.* 32/13b1=28:19
2. diğer kişi.
(Ar. uḫrā, Far. ten-i dīger) *Kötürmez hīç kötrügli taḳı biregü yükini.* 34/82a3=39:7

BİRLE: ile. krş. **BİLE**
(Ar. bi-, Far. be-) *Bolmaz et-özke ölmek meger Tangrı yarlığı birle.* 25/12b3=3:145
b. 25/1b1=3:119, 25/15a2=3:152, 25/23a2=3:167, 25/24b4=3:170, 25/25a2=3:171, 25/26b3=3:174, 25/27a3=3:183, 25/29b1=4, 26/4b3=4:25, 26/5a1=4:25, 26/22a1=4:46, 26/29b2=4:58, 26/36b2=4:64, 26/63b1-2=4:95, 26/72b3=4:105, 26/86a3=4:127, 26/91a3=4:135, 26/96a2=4:141, 27/2a2=4:156, 27/4a2=4:160, 27/5a2=4:161, 27/8b3=4:166, 27/16b2=5:3, 27/22a2=5:6,

27/24a1=5:8, 27/30a1=5:16, 27/31b3=5:18, 27/39a1=5:29, 27/41b1=5:32, 27/47a1=5:41, 27/55b1=5:49, 28/13b1=7:130, 28/14a2=7:131, 28/20b3=7:142, 28/23a1=7:144, 28/36a3=7:159, 28/41b3=7:165, 28/43b1-2=7:168, 28/54b2=7:184, 28/64a1=8, 28/72b1=8:16, 28/78a1=8:26, 29/10b2=9:14, 29/12b2=9:17, 29/15a3=9:20, 29/15b3=9:21, 29/16a1=9:21, 29/22b3=9:30, 29/24a2=9:32, 29/24b2=9:33, 29/25a3=9:34, 29/26a2=9:34, 29/31b1=9:40, 29/32a3=9:41, 29/34a3=9:44, 29/37a2=9:49, 29/38b2=9:52, 29/48b3=9:69, 29/49a1-2=9:69, 29/50b1=9:70, 29/58a3=9:81, 29/62b2-3=9:88, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/12b3=14:1, 30/16b3=14:27, 30/18b1=15, 30/26b1=15:53, 30/26b3=15:54, 30/57b1=16:58, 30/59a2=16:61, 30/88b3=16:106, 30/99a1=16:125, 30/100a3=16:127, 31/6a1=19:7, 31/7b3=19:12, 31/25a2=19:64, 31/35b1=19:97, 31/36b1=20, 31/46b1=20:42, 31/48a1=20:47, 31/51a3=20:57, 31/52b3=20:61, 31/53b1=20:63, 31/79b3=46:25, 31/87b2=20:114, 32/3b1=28, 32/4a1=28:3, 32/24a1=3=28:35, 32/24b2=28:36, 32/35a2=28:54, 32/44b1=29, 33/2a1=33:32, 33/10a2=33:46, 33/28a1=34, 33/35a1=34:12, 33/59a3=34:46, 33/60b3=34:48, 33/63a2=35, 33/71b1=35:11, 34/25a2=37:37, 34/28a3=37:93, 34/46b1=38, 34/54a1=38:22, 34/55a1=38:24, 34/60a2=38:32, 34/61b1=38:36, 34/63a1-2=38:41, 34/64a1=38:44, 34/65a2=38:46, 34/76b2=39, 34/77a3=39:2, 34/84a1=39:8, 35/16a1=39:67, 35/17a2=39:69, 35/17b2=39:69, 35/22a3=39:75, 35/22b1=40, 35/24b2=40:5, 35/33a2=40:20, 35/34b2=40:21, 35/35b2=40:23, 35/68a3=40:78, 35/73a1=41, 35/78b2=41:12, 36/2b2=41:47, 36/19a1=42:24, 36/21a1=42:27, 36/24a3=42:34, 36/34b3=42:51, 36/37a1=43, 36/40a2=43:11, 36/42b2=43:16, 36/50a3=43:32, 36/56a3=43:46, 36/56b3=43:47, 36/57a3=43:48, 36/63b2=43:63, 36/74b1=44, 36/87b2=44:54, 36/88b2=44:58, 36/89a1=45, 36/92a1=45:8, 36/93b3=45:12, 36/104b3=45:29, 37/2b3=46:33, 37/4a1=47, 37/7b1=47:4, 37/21a2=47:30, 37/26b1=48, 37/33a2=48:11, 37/46b1=48:27, 37/47b2=48:28, 37/52b1=49, 37/57a1=49:6, 37/65b2-3=49:15, 37/68a1=50, 37/72b2=50:15, 37/78a2=50:34, 37/82b1=50:45, 37/83a1=51, 38/5a2=58:9, 38/5b1=58:9, 38/6a3=58:10, 38/15b1=58:22, 38/18a3=59:2, 38/20a2=59:5, 38/24b1=59:10, 38/33a1=60, 38/44a3=61:8, 38/44b3=61:9, 38/46a1=61:11, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/66b2=64:3, 38/68a3=64:6, 38/71b3=64:11, 38/75b2=65, 38/77b3=65:2, 38/78a1=65:2, 38/83a1=65:6, 38/88a2=66; (anıng b.) 25/28b3=3:188, 26/3a1=4:24, 26/3b1=4:24, 26/9a3=4:32, 26/11b2=4:34, 26/38b2=4:66, 26/73a1=4:105, 27/5b2=4:162, 27/23a3=5:7, 27/28a2=5:13, 27/29b1=5:16, 27/44a3=5:36, 27/50b1-3=5:44, 27/51b1=5:44, 27/52b2-3=5:47, 27/53b1=5:48, 27/54b3=5:49, 28/3a1=7:101, 28/4a2=7:103, 28/14b3=7:132, 28/16a1=7:134, 28/18a1=7:137, 28/31b2=7:155, 28/36b1=7:159, 28/40b1=7:163, 28/41b1-3=7:165, 28/49a2=7:174, 28/50a2=7:176, 28/52b1-2=7:179, 28/53a2=7:180, 28/53b3=7:181, 28/58b3=7:189, 28/60a5-6=7:195, 28/68b 3=8:10, 28/69b2=8:11, 28/70a1=8:11, 28/83a3=8:35, 29/26a3=9:35, 29/28a3=9:37, 29/40a3=9:55, 29/55a3=9:76, 29/61a1=9:85, 30/24b1=15:39, 30/31a1=15:88, 30/34b1=16:11, 30/44a2=16:32, 30/45b116:34, 30/62a1=16:65, 30/81a3=16:92, 30/85b3=16:100, 30/86a2=16:101, 30/94a1=16:115, 30/99b1=16:125, 30/100a1=16:126, 31/40b3=20:18, 31/43a3=20:31, 31/50a1=20:53, 31/65a3=20:90, 31/72a3=39:36, 31/84b3=46:23, 31/1b1=27:60, 33/32a2=34:8, 33/61b2=34:50, 33/69b1=35:9, 33/74b2=35:27, 34/1a3=36:27, 34/21a3=37:21, 34/64a2=38:44, 34/88b2=39:16, 34/91b2=39:21, 35/12a2=39:59, 35/24b3=40:5, 35/43a2=40:34, 35/48b3=40:42, 35/48b3=40:42, 35/64b2=40:70, 35/71a3=40:83, 35/71b2=40:83, 35/72 a1=40:84, 35/80a2=41:14, 36/22b2=42:30, 36/32b3=42:48, 36/40a2=43:11, 36/42b3=43:17,

36/47a1=43:24, 36/63a1=43:61, 36/86b2=44:50, 36/90b1=45:5, 37/71a1=50:9, 37/71b1=50:11, 38/4b2=58:3, 38/78b1=65:2

(Ar. bi-, Far. bā) *Yanut bérdi sizke ġamını ġam birle*. 25/16b3=3:153

b. 26/17b2=4:42, 28/4a1=7:103, 28/5a1=7:105, 30/8b2=12:89, 31/59b3=20:78, 36/63b3=43:63, 37/49b3=48:29, 37/80a3=50:39, 38/43a2=61:6, (anıng b.) 26/11a1-3=4:34, 30/99a3=16:125, 31/9a3=19:22, 33/38a3=34:17

(Ar. bi-, Far. ber) *Yémengler māllarıngızını sizing ara artuḳluḳ birle*. 26/7b2=4:29

(Ar. fī, Far. der) *Utru keldi urağut çıḳrıḳ birle*. 37/88b3=51:29

(Ar. ilā, Far. bā) *Aning arasında bular birle yoḳ olar birle ma yoḳ*. 26/97b3=4:143

b. 38/33b2=60:1; (aning b.) 27/43b2=5:35, 30/55b2=16:53, 30/87a3=16:103, 35/3a2=39:44, 35/49a2=40:43, 36/72b3=43:85

(Ar. maᶜa, Far. bā) *Kesildiler éw barḳdın sening birle*. 33/12b3=33:50

b. 26/22b1=4:47, 26/39a3=4:69, 26/41a2=4:72, 26/41b3=4:73, 26/69a1=4:102, 26/69b2=4:102, 26/74a2=4:108, 26/95b1=4:140, 26/96a2=4:141, 26/99b2=4:146, 27/26b1=5:12, 27/44a3=5:36, 27/58a2=5:53, 28/2b2=7:88, 28/5a2=7:105, 28/16a3=7:134, 28/28b2=7:150, 28/70a3=8:12, 28/74a3=8:19, 29/6a1=8:46, 29/7a1=8:75, 29/28a1=9:36, 29/31a3=9:40, 29/33a3=9:42, 29/35b2=9:46, 29/38b3=9:52, 29/59b2=9:83, 29/60a1=9:83, 29/61b2=9:86, 29/62a1=9:86, 29/62a2=9:87, 29/66a1=9:83, 30/22b2=15:31, 30/23a1=15:32, 30/32b3=15:96, 30/100b2=16:128, 31/2a1=18:75, 31/22a3=19:58, 31/47b1=20:46, 31/47b3=20:47, 32/1b3=27:60, 32/23b1=28:34, 32/36b2=28:57, 34/63b2=38:43, 34/68a3=38:59, 37/24a2=47:35, 37/75b2=50:26, 38/25b1=59:11, 38/26a3=59:12; (anıng b.) 28/34b3=7:157, 29/62b2=9:88, 33/33b2=34:10, 34/30a1=37:102, 35/5a2=39:47, 35/36b2=40:25, 36/59b2=43:53, 37/48a3=48:29, 37/74b 2=50:22, 38/36b2=60:4, 38/95a1=66:8

b.-kiler 28/14a2=7:131

(Ar. maᶜa, Far. ez behr-i) *Biz musaḥḥar ḳıldımız tağlarnı aning birle*. 34/52a3=38:18

(Ar. min, Far. ez) *Yarlıġ ıdtımız sanga rūḥnı yarlıġımız birle*. 36/35a3=42:52

(Ar. ẓī, Far. bā) *Çın aydı Tangrı taḳı Ḳurʾān uluġluḳı birle*. 34/46b2=38:1

(Ar. —, Far. bā) *Ḳongşı bolmaġaylar sening birle*. 33/22a2=33:60

b. 25/22b3=3:159, 26/44b1=4:76, 26/56a1-2-3=4:90, 26/56b1=4:90, 26/74b3=4:109, 27/42a1-2=5:33, 28/66b2=8:6, 28/85b1=8:39, 29/7b2=9:1, 29/9b3=9:13, 29/10b1=9:14, 29/27b3=9:36, 29/52b3=9:73, 29/53a1=9:73, 29/54b2=9:75, 31/7a2=19:10, 31/11a2=19:26, 34/16a1=36:65, 37/31b2-3=48:10, 37/32a3=48:10, 37/37a3=48:16, 37/39a3=48:18, 37/41b2=48:22, 38/1b1=58:1, 38/8a1=58:12, 38/10a1=58:14, 38/27a3=59:14, 38/37b1=60:12, 38/38b1=60:12, 38/95b2=66:9

(Ar. —, Far. be-) *Ḳayumız ḳatıġraḳ ḳın birle baḳıraḳ*. 31/56b3=20:71

b. 27/2a3=4:157, 28/67b3=8:7, 28/69a3=8:11, 30/52a2=16:45, 31/70b1=20:104, 33/84b3=35:44, 34/27a1=37:86, 35/80b3=41:15, 35/81a2=41:15, 38/40b1=61:3

(Ar. —, Far. —) *Çıḳarur sizni kiçiglik birle yana teger sizler yigitlikḳa yana bolur siz uluġ birle*. 35/63a2=40:67

b. 25/25a3=3:171, 27/4b2=4:160, 27/4b3=4:161, 27/5a1=4:161, 28/11a1=27:126, 28/41a1=7:164, 30/69b2=16:76, 33/70b1=35:10, 33/85b2=35:45, 37/38a1=48:16, 37/39a2=48:17, 38/97b2=66:10

⇒ altun birle étig 28/26a2=7:148; arığlıḳ b. yād ḳıl- 38/39b2=61:1, 38/65b1=64:1; bir ikindi b. 38/5a1=58:9; ök b. uḳ- 30/35b2=16:12; Tangrı atıda aḳınḳı b. 27/16a1=5:3

BİT-: inanmak, iman etmek, tapınmak, kulluk etmek. krş. **BÜT-**

(Ar. ʿibāde[t], Far. perestîden) *Iḍtımız tegme ögür içinde bir yalavaç kim bitiŋgler Taŋgrıḳa.* 30/46b3=16:36

b.-iŋgler 26/13a3=4:36, 31/14b1=19:36, 34/14b3=36:61, 34/87a3=39:15

b.-meŋgler 35/79b3=41:4

(Ar. īmān, Far. girevîden) *Ey anlar kim bittiler, yémeŋgler ribānı.* 25/4b3=3:130

b.-er 29/43b3=9:61

b.-erler 26/24b3=4:51, 28/33a3=7:156, 29/34a2=9:44

b.-ti 26/26b3=4:55

b.-timiz 31/55b3=20:70

b.-tiler 25/10b1=3:141, 25/20b1=3:156, 25/29a1=3:200, 26/18a1=4:43, 26/25a3=4:51, 26/28a2=4:57, 26/30a1=4:59, 26/31a3=4:60, 26/44a1=4:76, 26/82a3=4:122, 26/91a2=4:135, 26/92b1=4:136, 26/93b2-3=4:137, 26/98a2=4:144, 27/12b3=4:173, 27/14a3=4:175, 27/20b3=5:6, 27/23b3=5:8, 27/24b2=5:9, 27/25a3=5:11, 27/43b2=5:35, 27/56a2=5:51, 27/57b3=5:53, 27/58b1=5:54, 28/2b1=7:88, 28/30a1=7:153, 28/34b3=7:157, 28/70a3=8:12, 28/71b3=8:15, 28/74b1=8:20, 28/76a1=8:24, 28/78a3=8:27, 28/79a3=8:29, 29/5a2=8:45, 29/15a1=9:20, 29/16b1=9:23, 29/20b1=9:28, 29/25a1=9:34, 29/29a2=9:38, 29/44a1=9:61, 29/62b2=9:88, 31/28b2=19:73, 31/35a1=19:96, 33/11a1=33:49, 33/15b3=33:53, 33/19b2=33:56, 33/25a2=33:69, 33/30a3=34:4, 34/10a1=36:47, 34/39b3=37:148, 34/55b1=38:24, 35/75b1=41:8

b.-gey 27/3b3=4:159

b.-ing 26/22a3=4:47

b.-ingler 27/11a1=4:171, 29/61b1=9:86

b.-se 29/13a3=9:18, 29/14a3=9:19, 31/23b2=19:60, 31/61b2=2:82, 32/42a3=28:67, 33/53a3=34:37

b.-se siz 26/100a3=4:147, 37/24b2=47:36, 37/31a2=48:9

b.-se sizler 27/26b2=5:12

b.-seler 26/15b3=4:39

b.-er erse siz 29/1b2=8:41

b.-er erse sizler 26/30b2=4:59

b.-mez 26/22a1=4:46, 27/47a2=5:41, 31/40a3=20:16, 35/38a3=40:27

b.-mez-miz 33/47b3=34:31

b.-mezler 27/2a1=4:155, 28/24b1=7:146, 29/21b1=9:29, 29/34b2=9:45, 35/3b1=39:45, 35/58a 3=40:59, 36/13a1=42:18

b.-mediŋizler 37/64b1=49:14

b.-mese 37/34b3=48:13

(Ar. īmān, Far. rāst-gūy dāşten) *Bitmese-miz yalavaḳa keldürmegüçe bir ḳurbān.* 25/27a1=3:183

b.-er 29/43b3=9:61

b.-tüngüz mü 31/56a1=20:71

(Ar. īmān, Far. girevīden ü rāst-gūy dāşten) *Eger açsa sen bizdin ķın bitgey-miz sanga.* 28/16a2=7:134

bitgen: iman eden.

(Ar. mü'min/ūn, Far. girevīde/gān) *Bérgenler zekātnı hem bitgenler Tangrıka.* 27/6a1=4:162

b.-ler-miz 36/77a1=44:12

(Ar. īmān, Far. girevīden) *Ermez men men meger ķorķutġuçı, müjdeçi / sewünçi bitgen boḍunka.* 28/58a1=7:188

b.-ler siz 38/37a2=60:11

bitgen ķunçuy: iman eden kadın.

(Ar. mü'mine[t] / mü'mināt, Far. girevīde/gān) *Eger ṭalāķ ķılsa sizni tegşürgey angar cüftler yaḫşı sizdin boyun suġanlar, bitgen ķunçuylar.* 38/91b3=66:5

bitigli: inanan, iman eden.

(Ar. mü'min/īn, Far. girevīde/gān) *Ayġaylar: kendü ermez erdingizler bitigliler.* 34/23a2=37:29

b. 38/66a3=64:2

⇒ mü'min ya'nī bitigli 32/45a3=29:44

bitmek: iman.

(Ar. īmān, Far. girevīden) *Arturur olarka bitmek.* 28/65a3=8:2

bitüp şābit tur-: inancında sebat etmek.

(Ar. īmān, Far. girevīden) *Ey anlar kim bittiler, şābit turunglar bitüp Tangrıka yalavaçlarınga.* 26/92b1= 4:136

BİTİ-: yazmak, takdir etmek, nasip etmek.

(Ar. ketb, Far. nebişten) *Bitigil bizke bu dünyā içinde eḍgülük.* 28/32a3=7:156

b.-r ök men 28/33a1=7:156
b.-yür 26/49a2=4:81
b.-r-miz 31/31a1=19:79
b.-yürler 36/70b1=43:80
b.-ding 26/45b2=4:77
b.-di 27/34a3=5:21, 38/14a1=58:21, 38/15a3=58:22
b.-dimiz 27/40b2=5:32, 27/51b2=5:45, 28/23a3=7:145
b.-se 29/38a1=9:51
b.-se-miz 26/38a1=4:66
b.-miş erse 38/18b3=59:3

bitimiş sörçek: efsane, yazılı hikâye.

(Ar. usṭūr / esāṭīr, Far. efsāne/hā-i nebişte) *Ķaçan kim aytılsa: negü indürdi iḍingiz? Ayurlar: aşnuķılarnung bitimiş sörçekleri.* 30/38b3=16:24

BİTİG: 1. (kutsal) kitap, Kur'an-ı kerim.

(Ar. kitāb, Far. nāme) *Mīrāş aldılar bitigni.* 28/44a1=7:169

b. 25/28a2=3:187, 26/83a2=4:123, 26/85b2=4:127, 26/89b1=4:131, 26/92b2-3=4:136, 26/95a2=4:140, 27/19a3=5:5, 27/19b3=5:5, 27/29b1=5:15, 28/44b2=7:169, 30/11b2=13:1, 30/12b1=14:1, 31/8b3=19:16, 31/12b1=19:30, 31/16a3=19:41, 31/19b3=19:51, 31/20b3=19:54, 31/21b1=19:56, 31/49a3=20:52,

32/3b2=28:2, 32/28a3=28:43, 32/32b2=28:49, 34/58b3=38:29, 34/77a1=39:1, 35/22b2=40:2, 35/73a3=41:3, 36/35b1=42:52, 36/37a2=43:1, 36/45a1=43:21, 36/74b2=44:2, 36/96a1=45:16, 37/1a1=46:2, 37/69a2=50:4, 38/17a3=59:2; (b. boḍnı) 27/3b2=4:159, 27/10a3=4:171, 27/32b2=5:19, 33/30a2=34:3, 38/25a3=59:11
b.-ni 26/72b3=4:105, 26/77b1=4:113, 27/53a1=5:48, 28/60a7=7:196, 29/22a1=9:29, 30/61a3=16:64, 30/78b1=16:89, 31/7b3=19:12, 32/34a2=28:52, 34/34a2=37:117, 34/41b1=37:157, 34/77a3=39:2, 35/55a2=40:53, 35/64b1=40:70, 36/9b3=42:14, 36/12b1=42:17, 36/89a2=45:2, 38/50b1=62:2
b.-ke 28/45b1=7:170
b.-din 26/19b3=4:44, 26/24b3=4:51, 27/29a2=5:15, 27/53a2=5:48, 33/76a3=35:31, 36/10b2=42:15
b.-i 29/7a3=8:75
b.-inge 36/104a3=45:28
b.-imiz 36/104b2=45:29

(Ar. kitāb, Far. kitāb) *Anıñ üskinde ol bitig ᶜilmi.* 30/12a1=13:43
b. 31/83b3=46:30, 35/17a3=39:69

(Ar. kitāb, Far. nebişte) *Ol bitig belgüleri ol, oḳığu ol belgülüg.* 30/19a1=15:1

(Ar. ẕikr, Far. nāme) *Olar şek içinde turur meniñ bitigimdin.* 34/49a3=38:8

(Ar. ẕikr, Far. Tevrīt) *Iḍmadımız sénde öñgdin meger erenler ... aytıñlar / soruñ bitig boḍnuñga eger bilmes erse sizler.* 30/51a2=16:43

2. Levh-i mahfuz.

(Ar. kitāb, Far. nāme) *Uzun ᶜömr bérilmiş eksütülmez anıñ ᶜömrindin meger bitig içre.* 33/71b3=35:11

3. kitap hükmü.

(Ar. kitāb, Far. nigāh dāşten-i farīża) *Taŋrınıñ bitigi sizíñ üze ḫelāl ḳıldı.* 26/2b1=4:24

4. yazı.

(Ar. nusḫa[t], Far. nusḫa) *Anuñ bitigi içinde köni yol yarlıḳamaḳlıḳ anlarḳa kim olar ḳıleringe ḳorḳarlar.* 28/ 30b1=7:154

6. ferman, buyruk.

(Ar. kitāb, Far. nebişte) *Bolmaz et-özke ölmek meger Taŋrı yarlıġı birle bitig zamān bérilmiş.* 25/12b3= 3:145

bitig / yarlıġ: kitap.

(Ar. kitāb / kütüb, Far. nāme/hā) *Bérmedimiz anlarḳa hiç bitig / yarlıġ kim oḳısalar anı.* 33/58a3=34:44

⇒ azḳına bitig 30/8a3=12:88; anasından tuġa b. bilmegen 28/33b2=7:157; anasından tuġa b. bilmegli 28/35b3=7:158; bışmış kerpiç b. 30/30a2=15:74

BİTİL-: yazılmak, farz kılınmak, takdir edilmek.

(Ar. ketb m., Far. nebişte şoden) *Ḳaçan bitildi erse olar üze toḳuşmaḳ ançada bu öġür olardın ḳorḳarlar.* 26/45a2=4:77
b.-di 25/19a2=3:154

bitilmiş: kitap.

(Ar. zebūr /zubur, Far. kitāb/hā) *Belgülüglerni bitilmişlerni indürdümiz sen tapa yād ḳılġu.* 30/51b1=16:44

BİTİN-: yazılmak, kaydedilmek.

(Ar. istinsāḫ, Far. nüsḫa kerden) *Biz bitinür erdiniz anı kim ḳılur erdingizl* 36/105a1=45:29

(Ar. ketb m., Far. nebişte şoden) *Bérmez sizler olarḳa ol kim bitindi olarḳ* 26/85b3=4:127

b.-ür 36/44a2=43:19

bitinmiş: yazılı, yazılmış.

(Ar. mektūb, Far. nebişte) *Ol kim bulurlar anı bitinmiş olar üskinde Tevrā içinde İncil içinde.* 28/33b2=7:157

BİZ: biz.

(Ar. ennā, Far. mā) *Biz törüttimiz anı.* 31/26b1=19:67

b. 31/83b2=46:30, 34/18a3=36:71

(Ar. innā, Far. her-āyine mā) *Biz ıḏtımız séni.* 33/9b3=33:45

b. 26/37b3=4:66, 26/72b2=4:105, 27/2a3=4:157, 27/6a3=4:163, 27/28b3=5:14, 27/35a1=5022, 27/35a3=5:22, 27/36a2=5:24, 27/36b1=5:24, 27/50a2=5:44, 28/10b1=7:125, 28/11b3=7:127, 28/32b2=7:156, 28/45b2=7:170, 28/48b1=7:172, 29642b1=9:59, 30/3a2=12:79, 30/5a3=12:82, 30/26a2=15:52, 30/26b1=15:53, 30/27b3=15:58, 30/32b1=15:95, 31/47b2=20:47, 31/48a3=20:48, 31/57b1=20:73, 31/62a3=20:85, 32/32b1=28:48, 32/34b2=28:53, 33/11b3=33:50, 33/24b1=33:67, 33/26a3=33:72, 33/45a1=34:24, 33/51b3=34:34, 34/7b3=36:41, 34/19a 2=37:11, 34/23b2=37:31, 34/23b3=37:32, 34/24a3=37:34, 34/24b3=37:36, 34/26a1=37:80, 34/31a3=37:104, 34/34b3=37:121, 34/36b2=37:131, 34/43a2=37:165, 34/43a2=37:166, 34/56b1=38:26, 34/64a2=38:44, 34/77a2=39:2, 35/51b2=40:47, 35/52a3=40:48, 35/53b3=40:51, 35/74b1=41:5, 35/80a2=41:14, 36/32a2=42:48, 36/37a2=43:3, 36/41b3=43:14, 36/45a3=43:22, 36/45b1=43:22, 36/46a1-2=43:23, 36/47a1=43:24, 36/49a1=43:30, 36/54a1=43:41, 36/54b3=43:42, 36/58a1=43:49, 36/70a1=43:79, 36/70a3=43:80, 36/74b2=44:3, 36/75a1=44:3, 36/75b1=44:5, 36/77b1=44:12, 36/78a2=44:15, 36/78b2=44:16, 36/104b3=45:29, 37/26b2=48:1, 37/30b3=48:8, 37/35a1=48:13, 37/63b1=49:13, 37/81b1=50:43, 38/36b3=60:4

b.-ler 34/20a3=37:16

(Ar. innā, Far. mā) *Biz musaḫḫar ḳıldımız tağlarnı.* 34/52a3=38:18

b. 31/47a2=20:45, 32/6a2=28:7

(Ar. nahnu, Far. mā) *Biz mü yıġdımız sizlerni köni yoldın?* 33/49a3=34:32

b. 27/31b2=5:18, 28/7b2=7:115, 28/14b3=7:132, 29/38b1=9:52, 30/45b3=16:35, 31/16a1=19:40, 31/27b1=19:70, 31/51b2=20:58, 31/70a2=20:104, 32/37b3=28:58, 33/52a1=34:35, 33/52a3=34:35, 36/49b3=43:32, 36/83a2=44:35, 36/107a1=45:32, 37/73a2=50:16, 37/82a2=50:45

b.-miz 38/48a3=61:14

(Ar. -nā, Far. mā) *Nek bar mu bizke fermāndın nerse?* 25/18a2=3:154

b. 28/44a3=7:169, 31/32a1=19:83, 31/69a2=20:99, 32/29b1=28:45, 33/24a2=33:66, 37/68b2=50:2

b.-inĝ 25/14b2=3:147, 25/21a1=3:156, 26/27a3=4:56, 26/38b3=4:67, 26/45b2=4:77, 27632b3=5:19, 27/36b3=5:25, 27/41b1=5:32, 28/2b3=7:88, 28/10b3=7:126, 28/16a1=7:134, 28/17a1=7:136, 28/25b1=7:147, 28/31a2=7:155, 28/32a1=7:155, 28/33a3=7:156, 28/51a1=7:176, 28/51b1=7:177, 28/81b1=8:32, 29/31a3=9:40, 31/25a3=19:64, 31/30b2=19:77, 31/42a2=20:23, 31/47a2=20:45, 31/47b3=20:47, 31/51b1=20:58, 31/69a2=20:99, 31/78b2=41:53, 31/83b2=46:30, 31/92a1=20:126, 32/24a3=28:35, 32/31b3=28:48, 33/30b2=34:5, 33/35a1=34:12, 33/45b3=34:26, 33/53a2=34:37, 33/54a1=34:38, 33/55b2=34:41, 34/4a1=36:32, 34/12b2=36:53, 34/16a1=36:65, 34/23b2=37:31, 34/25a1=37:36, 34/32b1=37:112, 34/35a1=37:122, 34/36b3=37:132, 34/43b1=37:168, 34/44a3=37:17, 34/44b2=37:173, 34/45a2=37:175, 34/49a2=38:8, 34/54a1=38:22, 34/56a3=38:25, 34/62a2=38:39, 34/62b1=38:40, 34/65a3=38:47, 34/67a2=38:54, 34/69a2=38:61, 35/26a2=40:7, 35/35b2=40:23, 35/71b3=40:84, 35/72a3= 40:85, 35/74a2=41:5, 35/81a3=41:15, 36/10b3=42:15, 36/11a3=42:15, 36/11b1=42:15, 36/24b2=42:35, 36/37b2=43:4, 36/56a3=43:46, 36/56b3=43:47, 36/60b1=43:55, 36/61b1=43:58, 36/70b1=43:80, 36/75b1=44:5, 36/92a2=45:9, 37/69a2=50:4, 37/78b1=50:35, 37/82a2=50:44, 38/71a3=64:10, 38/96b3=66:10; (b.-inĝ üze) 30/8b1=12:88, 30/9a3=12:90, 30/9b3=12:91, 36/69a3=43:77

b.-ni 26/21a2=4:46, 26/43a3=4:75, 26/45b3=4:77, 28/11a1=7:126, 28/28b3=7:151, 28/32a2=7:155, 28/49a1=7:173, 29/61b3=9:86, 31/43b2=20:35, 31/51a2=20:57, 31/57a2=20:72, 31/57b1-2=20:73, 31/84a2=46:22, 32/40b2=28:63, 33/24b2=33:67, 33/78a1=35:37, 34/12a1=36:52, 34/54a2=38:22, 34/78a1=39:3, 35/6a3=39:49, 35/28b3=40:11, 35/36a3=40:25, 35/74a1=41:5, 35/84b2=41:21, 35/89a3=41:29, 36/101b2=45:24, 37/32b3=48:11, 37/33a1=48:11, 38/24a2=59:10, 38/95a3=66:8, 38/95b1=66:8

b.-ke 25/18b3=3:154, 25/23b2=3:168, 25/26b1=3:173, 26/21b2=4:46, 26/43b2-3=4:75, 27/33a1=5:19, 27/57a2=5:52, 28/7a2=7:113, 28/10b2-3=7:126, 28/12b2-3=7:129, 28/14a1=7:131, 28/14b2-3=7:132, 28/19a1=7:138, 28/27a1=7:149, 28/32a3=7:156, 28/38a1=7:160, 28/59a1=7:189, 28/81b2=8:32, 29/37b3=9:51, 29/38a1=9:51, 29/38a3=9:52, 29/42a2-3=9:59, 29/54b3=9:75, 30/8a3=12:88, 31/15a2=19:38, 31/16a2=19:40, 31/31a3=19:80, 31/48a3=20:48, 31/51a1=20:57, 31/57a1=20:72, 31/66a1=20:91, 31/79a3=46:24, 31/84a1,3=46:22, 32/7b1=28:9, 32/17a2=28:25, 32/27a1=28:39, 32/31a3=28:47, 32/35b2=28:55, 32/41a1=28:63, 33/29a3=34:3, 33/50a3=34:33, 33/77a1=35:35, 34/11b3=36:52, 34/21a1=37:20, 34/23a3=37:30, 34/51b2=38:16, 34/69a1=38:60, 34/69a2=38:61, 34/69b1=38:62, 35/21a2=39:74, 35/21a3=39:74, 35/40a3=40:29, 35/67b1=40:77, 35/84b1=41:21, 35/89a3=41:29, 36/11a1=42:15, 36/53a2=43:38, 36/57b2=43:49, 37/36a1-3=48:15, 37/36b2=48:15, 37/80a1=50:38, 37/81b2=50:43, 38/24a3=59:10, 38/68b1=64:6

b.-din 28/16a2=7:134, 28/31b2=7:155, 30/69a1=16:75, 31/9a1=19:21, 31/75a1=41:47, 31/76a2=41:50, 33/33b1=34:10, 34/8b2=36:44, 34/43a1=37:164, 34/63b3=38:43, 35/6b1=39:49, 35/52a1=40:47, 35/53a1=40:49, 35/65b2=40:74, 35/80b2=41:15, 36/32b3=42:48, 36/77a3=44:12

BİZĀR (Far.): 1. suçsuz, masum.

(Ar. berī', Far. bī-günāh) *Kim kim ḳazġanısa yazuḳnı ḥaṭānı azu yazuḳnı yana atsa anı bizārḳa.* 26/76a3=4:112

2. ilgisini kesmiş, uzak, alakasız.

(Ar. berī', Far. bīzār) *Aydı: men bīzār men séndin, men ḳorḳar men Tāngrıdın k ajunluġlar iḍisi turur.* 38/ 29a1=59:16

(Ar. berā', Far. bīzār) *Men bīzār men andın kim tapnur sizler.* 36/47b2=43:26
b.-lar-miz 38/36b3=60:4

bīzār bol-: uzaklaşmak, ilgiyi kesmek.

(Ar. teberrü', Far. bīzār şoden) *Yolsuz ḳıldımız olarnı, neteg yolsuz boldumız bīzār boldımız sānga.* 32/40b3=28:63

bīzār ḳıl-: temize çıkarmak, suçsuzluğunu ortaya çıkarmak.

(Ar. tebri'e^{t}, Far. bīzār kerden) *Āẓārladılar Mūsānı, bīzār ḳıldı anı Tāngrı.* 33/25a3=33:69

BĪZĀRLIḴ (Far.T.): ihtar.

(Ar. berā'e^{t}, Far. bīzārī) *Bīzārlıḳ Tāngrıdın hem yalavaçındın anlarḳa kim ᶜahd ḳıldımız olar birle.* 29/7b1= 9:1

BOḌ: çehre.

(Ar. vech, Far. ḫod) *Ol kim küdezse öz boḍını yawuz ḳındın ḳıyāmet küninde aylur ẓālimlerḳa.* 34/94b1=39:24

BOḌUĠ: renk, boya.

(Ar. levn / elvān, Far. gūn/hā) *Yarattı sizlerke yer içinde türlüg türlüg boḍuġları.* 30/36a1=16:13

(Ar. levn / elvān, Far. gūne/hā) *Çıḳar ḳarınlarındın yér içgü, türlüg türlüg boḍuġları, anıng içinde em ol kişilerke.* 30/64b3=16:69

BOD(U)N: 1. kavim, nesil, halk, ahali, toplum, insanlar.

(Ar. aṣḥāb, Far. yārān) *Bütünlükin uṣtmalı boḍnı bu kün meşġūlluḳ içre.* 34/13a3=36:55

(Ar. ehl, Far. keshā) *Tegdi bizke hem boḍnumızke ḳor yas.* 30/8a2=12:88
b.-ngdın (boḍnungdın) 25/2b1=3:121
b.-ı (boḍnı) 26/43b1=4:75, 30/28b1=15:67, 31/46a1=20:40, 32/29b3=28:45, 32/38b2=28:59, 37/46a1=48:27
b.-ını (boḍnını) 28/9b3=7:123, 34/63b1=38:43
b.-ıḳa (boḍnıḳa) 31/21a2=19:55, 31/38a3=20:10
b.-ınga 30/51a3=16043
b.-ındın (boḍnındın) 32/10a3=28:15; (bitig b.) 38/25a3=59:11
b.-unguz (boḍnunguz) 30/10b2=12:93
b.-larınga 34/87b3=39:15
b.-larındın 38/21b1=59:7

(Ar. ehl, Far. kesān) *Ḳıldı anıng boḍnını ögür ögür.* 32/4a3=28:4
b.-umdın (boḍnumdın) 31/43a2=20:29
b.-ını (boḍnını) 34/37a2=37:134
b.-ıḳa 37/88a1=51:26
b.-umız 37/33a1=48:11
b.-larınga 34/11a3=36:50, 36/30b1=42:45, 37/34a3=48:12

(Ar. ḳarn / ḳurūn, Far. gürüh/hā) *Neçeni yoḳatımız olarda aṣnu körklügrek boḍundın.* 31/29a1=19:74
b.-dın 31/35b3=19:98
b.-lardın 31/92b3=20:128

(Ar. ḳavm, Far. ḳavm) *Aydı Mūsā boḍnıḳa.* 27/33b1=5:20
b.-um (boḍnum) 27/33b1=5:20
b.-lar 27/37a1=5:25, 27/37b1=5:26

(Ar. ḳavm, Far. gürüh) *Eltmesün sizni boḍunnuñg düşmānlıḳı anıñg üze.* 27/24a2=5:8
b. 27/25b1=5:11, 27/34b3=5:22, 28/15b1=7:133, 28/18b2=7:138, 28/19a2=7:138, 28/28a2=7:150, 29/9b3=9:13, 29/39a2=9:53, 31/64a1=20:87, 31/79a1=46:23, 32/22b3=28:32, 34/23b2=37:30, 36/38a1=43:5, 36/60a3=43:54, 36/61b3=43:58, 36/74a1=43:88, 36/106a3=45:31, 37/26a2=47:38, 37/34b2=48:12, 37/61a2=49:11, 38/28a2=59:14, 38/52a2=62:5
b.-nuñg 26/72a1=4:104, 28/50b3=7:176
b.-nı 28/37a1=7:160, 29/30a3=9:39, 32/30b1=28:46, 33/86a3=36:6
b.-ḳa 26/55b1=4:90, 27/56a2=5:50, 28/17a3=7:137, 28/40b3=7:164, 28/58a2=7:188, 28/62a2=7:203, 29/9a2=9:11, 30/11a3=12:111, 30/35a1=16:11, 30/35b2=16:12, 30/36a2=16:13, 30/61b 2=16:64, 30/62a3=16:65, 30/63b3=16:67, 30/65a2=16:69, 30/72a3=16:79, 31/80a3=46:25, 32/4a1=28:3, 35/2a2=39:42, 35/8b2=39:52, 35/73b1=41:3, 36/81b1=44:28, 36/90a2=45:4, 36/90b3=45:5, 36/94b2=45:13, 36/95a2=45:14, 36/98b3=45:20, 37/37a2=48:16
b.-dın 26/59a3=4:92, 26/59b3=4:92, 32/15a1=28:21, 37/61a2=49:11
b.-um (boḍnum) 27/34a2=5:21, 28/21a2=7:142, 31/62b3=20:86, 31/65a3=20:90, 31/74b2=39:39, 34/1a2=36:26, 35/40a1=40:29, 35/41b3=40:32, 35/46a3=40:38, 35/46b2=40:39, 35/48a 2=40:41, 36/58b2=43:51, 38/41b1=61:5
b.-uñg 36/61a3=43:57
b.-uñgnı (boḍnuñgnı) 31/62a3=20:85
b.-unga 28/23b2=7:145
b.-ungdın (boḍnuñgdın) 31/61b3=20:83
b.-ı 36/80a2=44:22, 36/83b2=44:37; (boḍnı) 27/58b3=5:54, 28/18a3=7:137, 29/50a1-2=9:70, 31/7a3=19:11, 34/50b1=38:12, 34/50b3=38:13, 35/24a1=40:5, 36/58b1=43:51, 36/79a1=44:17, 37/72a3=50:14
b.-ın (boḍnın) 36/60a1=43:54
b.-ını (boḍnını) 28/11a3=7:127, 29/29a1=9:37, 31/60a2=20:79
b.-ıḳa (boḍnıḳa) 28/12a1=7:128, 28/27b1=7:150, 31/11a3=19:27, 31/62b2=20:86, 34/26b3=37:85, 34/35a3=370124, 36/47b2=43:26, 38/41a3=61:5
b.-ınga 36/55b1=43:44
b.-ındın (boḍnındın) 28/2a1=7:88, 28/20a1=7:141, 28/31a1=7:155
b.-ımız (boḍnımız) 31/83b2=46:30
b.-ları 26/56a2=4:90
b.-larınga 31/83b1=46:29, 38/36b3=60:4
b.-larıda 26/57a3=4:91
b.-lar 28/28b2=7:150, 29/11a1=9:14, 29/40b3=9:56, 30/7b3=12:87, 37/87b3=51:25
b.-larnı 27/56b3=5:51, 28/51a3=7:177, 29/14b3=9:19, 29/57b3=9:80, 31/35b2=19:97, 32/33b3=28:50
b.-larḳa 27/47b1=5:4138/42a2=61:5, 38/44a1=61:7
b.-lardın 30/89b3=16:107, 32/17b2=28:25, 38/98b2=66:11

(Ar. ḳavm, Far. gürūh-ı merdān) *Eger tegse sizke baş çın-oḳ tegdi boḍunḳa baş anıng mengizlig.* 25/9b2=3:140
b.-ıdın (boḍnıdın) 28/6a2=7:109
(Ar. ḳavm, Far. kesān u gürūh) *Aydı bir ögür Fir'avn boḍnıdın.* 28/11a2=7:127
(Ar. mele', Far. gürūh) *Ol iki ḥüccetler ol sening İḍingdin Fir'avn tapa hem anung boḍnuḳa.* 32/22b2=28:32
b.-ınga 36/56b1=43:46
(Ar. nās, Far. merdān) *Ey boḍunlar yād ḳılung Tangrının ng ni'metini.* 33/65a2=35:3
b.-ḳa 26/26a2=4:54
(Ar. nās, Far. merdumān) *Bu, belgürtmek boḍunḳa hem köni yol hem pend saḳnuḳlarḳa.* 25/8b3=3:138
b. 25/9b3=3:140, 25/26a2=3:173, 25/29b2=4:1, 26/29b1=4:58, 26/72b3=4:105, 26/78a3=4:114, 26/90a3=4:133, 27/5a1=4:161, 27/14a1=4:174, 28/8a1=7:116, 28/23a1=7:144, 28/35a2=7:158, 28/77b3=8:26, 31/7a2=19:10, 33/23a1=33:63, 33/66a3=35:5, 34/56a3=38:26, 35/59b1=40:61, 36/50b3=43:33, 37/63b1=49:13
b.-nung 28/57a2=7:187, 29/25a3=9:34, 35/57a2=40:57, 35/58a2=40:59, 35/59b2=40:61, 37/40b 2=48:20
b.-nı 27/41a2=5:32, 30/12b2=14:1, 33/85b1=35:45, 35/57a1=40:57, 36/77a2=44:11
b.-ḳa 25/28a2=3:187, 26/14b2=4:37, 26/15a3=4:38, 26/26a1=4:53, 26/48a2=4:79, 26/97b1=4:142, 29/6a3=8:47, 31/9a1=19:21, 33/64b1=35:2, 34/96a2=39:27, 36/28a1=42:42, 36/98b1=45:20, 37/6a2=47:3, 38/31a1=59:21
b.-da 38/52b3=62:6
b.-dın 25/6b1=3:134, 26/45a3=4:77, 26/74a1=4:108, 27/51a2=5:44, 27/55b2=5:49, 32/15b2=28:23, 33/6b3=33:37
b.-lar 32/44b2=29:2, 36/103a3=45:26, 38/92b2=66:6
(Ar. şī'a^t, Far. gürūh) *Yana çıḳarġay-mız tegme boḍundın.* 31/27a3=19:69
(Ar. Sebe', Far. ehl-i Sebe') *Bütünlükin boḍnuḳa éwleri içinde nişān.* 33/36b3=34:15
2. ehl.
(Ar. ehl, Far. keshā) *Ey bitig boḍnı ḥaddin keçmeng.* 27/10a3=4:171
b.-ı (bitig b.) 27/32b2=5:19, (İncīl b.) 27/52b2=5:47
b.-ıdın (bitig b.) 27/3b2=4:159
3. aile, varis olan kişiler, kavim.
(Ar. ehl, Far. keshā) *Diyet ısparlanmış boḍnuḳa.* 26/59a2=4:92
b.-ındın (boḍnındın) 26/12b3=4:35, 26/13a1=4:35
(Ar. āl, Far. ferzendān) *Bütünlükin bérdimiz İbrāhīm boḍnuḳa bitigni.* 26/26b1=4:54
b.-ındın (boḍnındın) 31/5b2=19:6
(Ar. āl, Far. kesān) *Tuttumız Fir'avn boḍnını tarlıḳ yılları birle.* 28/13b1=7:130
b. 32/19b3=28:29, 32/20a1=28:29
b.-ı (boḍnı) 32/6b2=28:8, 33/35b3=34:13
b.-ıḳa (boḍnıḳa) 35/50b1=40:45
b.-ındın (boḍnındın) 28/20a1=7:141

4. ümmet.

(Ar. mille^{t}, Far. kīş) *Uḍġıl İbrāhīm boḍnıŋa köni, ermedi ortaḳ ḳatıġlılardın.* 30/98a1=16:123

(Ar. ümme^{t}, Far. gürūh) *Eger tileseti Taŋrı ḳılġatı sizni bir boḍun.* 27/54a2=5:48

b. 36/104a2=45:28

b. nı 32/15b2=28:23

(Ar. ümme^{t}, Far. ehl) *Ḳorḳıtsa sen Mekke boḍnını ol kim anıŋ yöresinde turur.* 36/3b2=42:7

⇒ ^{c}Ād boḍnı 29/50a1=9:70, 35/79a3=41:13, 35/80a3=41:15, 37/72a1=50:13; Dāvūd boḍnı 33/35b3=34:13; éw boḍnı 32/9a1=28:12; ḳatıġ da^{c}viçi boḍun 31/35b2=19:97; peyġāmber ewi boḍnı 33/3a1=33:33, Şāliḥ boḍnı 34/50b3=38:13; Şemūd boḍnı 29/50a1=9:70, 35/41b1=40:31, 35/79b1=41:13, 35/82a3=41:17; söz tutmaġlı boḍun 36/60a1=43:54; şenbe boḍunları 26/23a1=4:47, uluş boḍnı 30/5a1=12:82; uraġut boḍnı 26/13a1=4:35

boḍun / ögür: insanlar.

(Ar. nās, Far. merdumān) *Sizinŋ va^{c}deŋiz ^{c}id küni turur kim tirilse boḍun / ögür ḳuşluḳ öḍinde.* 31/52a2=20:59

BOĞUL-: boğulmak.

boğulmış: boğulmuş.

(Ar. munḥaniḳa^{t}, Far. ḥaba şode) *Boğulmış hem tögülmiş hem uşanmış hem süsülmiş ...* 27/16a1=5:3

BOĞUZ: boğaz.

(Ar. ḥancere^{t} / ḥanācir, Far. nāy-ı gulū) *Ve ḳorḳutġıl olarnı āzife küni birle, ançada yürekler boğuz başınŋa kelgüsi.* 35/32a3=40:18

BOĞUZLA-: boğazını kesmek, (hayvan) kesmek.

(Ar. teẕbīḥ, Far. kuşten) *Boğuzlayur erdi erkek oğlanlarını, tirig ḳoḍar erdi uraġutlarını.* 32/4b1=28:4

(Ar. teẕkiye^{t}, Far. bismil kerden) *Ol kim yése keyik meger ol kim boğuzlasa siz.* 27/16a3=5:3

(Ar. ẕebḥ, Far. bismil kerden) *Ey oğulḳınam men körer men uḍḳu içinde men boğuzlayur men séni.* 34/30a3= 37:102

boğuzlaġu: kurban.

(Ar. ẕibḥ, Far. kuşteni) *Yuluġ bérdimiz aŋar uluġ boğuzlaġu.* 34/31b3=37:107

BOĞUZLAN-: (hayvan) kesilmek.

(Ar. ihlāl, Far. āvāz ber-dāşte şoden) *Boğuzlansa Taŋrı atıda aḍınḳı birle hem boğulmış hem tögülmiş.* 27/16a1=5:3

(Ar. ẕebḥ, Far. kuşte şoden) *Ol kim boğuzlansa burhānlar üze kim üleşse sizler oḳlar birle.* 27/16b1=5:3

BOL-: olmak, bulunmak.

(Ar. ᶜasā, Far. nezdīk şoden) *Nek bolġay mı sizler eger erklense sizler kim artak iş ḳılsa sizler yer içinde.* 37/17b2=47:22

(Ar. işbāḥ, Far. şoden) *Öldürdi anı, boldı ziyānlıġlardın.* 27/39b2=5:30

b.-dı 27/40b1=5:31, 32/7b2=28:10

b.-dılar 27/58a3=5:53, 38/49a1=61:14

b.-ġaylar 27/57b1=5:52

(Ar. işbāḥ, Far. kerden) *Bolġay siler ḳılışıngızlar üze ökünügliler.* 37/57b1=49:6

(Ar. kevn, Far. būden) *Eger bolsa erdingiz ewleringiz içinde çıḳġanlar.* 25/19a1=3:154

b.-ur men 28/27a2=7:149, 29/55a1=9:75

b.-ur sen 30/6b2=12:85, 31/18a1=19:45, 35/15a1=39:65

b.-ur 26/52a1-3=4:85, 26/75a2=4:109, 27/4a2=4:159, 28/83b3=8:36, 29/54a1=9:74, 30/49b3=16:40, 31/6a3=19:8, 31/14a3=19:35, 32/25b1=28:37, 35/64a1=40:68, 36/47a3=43:25

b.-ur-miz 28/59a2=7:189, 29/62a1=9:86

b.-ur siz 35/63a2=40:67

b.-urlar 31/31b3=19:82, 33/82b2=35:42, 34/3a3=36:30, 38/35a3=60:2

b.-dung 35/12a2=39:59

b.-dı 25/8b1=3:137, 28/4a3=7:103, 28/49b3=7:175, 32/27a3=28:40, 33/59a2=34:45, 33/84b1=35:44, 34/38a3=37:141, 34/70a2=40:82, 34/73a1=38:74, 35/25a1=40:5, 37/9a3=47:10, 38/29a3=59:17, 38/85a1=65:9

b.-dımız 34/24a1=37:32

b.-dunguz 35/86a2=41:23

b.-dılar 27651a1=5:44, 28/17a2=7:136, 28/25a3=7:146, 28/38a2=7:160, 34/33b3=37:116, 35/87b1=41:25, 36/66a1=43:69

b.-dung mu 34/73b2=38:75

b.-ġay 26/21b2=4:46, 33/74a2=35:26, 38/74a3=64:16

b.-ġalar 29/13b3=9:18

b.-ġıl 28/23a2=7:144, 30/49b3=16:40, 31/14a3=19:35, 35/15a2=39:66, 35/64a1=40:68

b.-sun 28/85b2=8:39, 31/31b2=19:81, 35/89b2=41:29, 37/40b3=48:20

b.-alım 28/7b2=7:115

b.-unglar 26/91a3=4:135, 27/23b3=5:8, 28/42a3=7:166, 38/47b2=61:14

b.-sunlar 26/69a2=4:102, 33/67a2=35:6

b.-sam 26/41b2=4:73, 31/9b3=19:23, 31/12b3=19:31, 32/2a2=27:91

b.-sa men 27/40a2=5:31, 28/57b2=7:188, 34/86b2=39:12

b.-sa sen 27/39a1=5:29, 30/23a1=15:32, 32/13b2=28:19, 32/14a1=28:19

b.-sang 26/68b2=4:102

b.-sa 25/18b2=3:154, 26/7b3=4:29, 26/14a3=4:36, 26/15b1=4:38, 26/16b1=4:40, 26/59a3=4:92, 26/59b2=4:92, 26/70b1=4:102, 26/73b2=4:107, 26/91b3=4:135, 26/96a2-3=4:141, 27/12a2=4:172, 29/32b2=9:42, 30/22b2=15:31, 30/81a1=16:92, 31/25a1=19:63, 31/29a2=19:75, 31/78a1=41:52, 32/25b1=28:37, 32/42b1=28:67, 35/39a2-3=40:28, 36/54a2=43:40, 37/79a3=50:37; (b. üçün) 32/6b2=28:8

b.-sa-miz 28/2b3=7:88, 28/7a2=7:113, 29/44b2=9:62, 34/20a2=37:16, 37/68b2=50:3
b.-sa siz 26/70b2=4:102, 36/38a1=43:5
b.-sa sizler 26/18b2=4:43, 26/46b1-2=4:78, 26/54b1=4:89, 27/21b1-2=5:6
b.-salar 25/20b3=3:156, 27/15b2=4:176, 29/62a2=9:87, 29/65b3=9:93, 37/61a2=49:11, 37/61b 1=49:11, 38/15a1=58:22, 38/50b1=62:2
b.-ġatım 35/11b1=39:57, 35/11b3=39:58
b.-ġatı 26/38b2=4:66
b.-ġaytı 37/17b2=47:21
b.-ġay erdim 38/64b1=63:10
b.-ġay erdi 32/8a2=28:10; (b. érdi) 37/56a3=49:5
b.-mas men 30/23a2=15:33
b.-maz 25/12b2=3:145, 32/1b2=27:60, 34/12a3=36:53, 36/34a3=42:51
b.-madım 26/41a2=4:72, 31/5a1=19:4
b.-madı 25/14a3=3:147, 28/83a1=8:35, 35/34b2=40:21, 35/68a2=40:78
b.-madılar 36/81b2=44:29
b.-maduḳ 26/41b1=4:73
b.-maġay men 31/19a2=19:48
b.-maġam 32/12a3=28:17
b.-maġıl 26/73a1=4:105, 28/63b1=7:205, 30/27a2=15:55, 30/100b1=16:127
b.-maşun 27/8a2=4:165, 28/85b2=8:39, 38/22a1=59:7
b.-manglar 25/20b1=3:156, 28/74b3=8:21, 29/6a2=8:47, 30/80b1=16:92, 38/30b1=59:19
b.-masa 27/15b2=4:176, 34/38b2=37:143
b.-masa erdi 36/50b2=43:33
b.-maḳdın 27/11b2=4:171
(Ar. ẓall, Far. şoden) *Ḳaçan sewünçi bérilse biregüke tişi birle, bolur anıng yüzi ḳap ḳara.* 30/57b1=16:58
b.-ur 36/43a1=43:17
b.-ġalar 36/23b2=42:33
(Ar. kevn, Far. –) *Bolsa-miz evvelḳı kemişgen teg.* 31/54a3=20:65
b.-sa 33/69b3=35:10
(Ar. –, Far. būden) *Tangrınıng faẓlı bolmasa sizing üze ...* 26/50b3=4:83
b.-ur 36/43a3=43:17
b.-dı 28/6a1=7:108, 31/41a3=20:20
b.-ġay 33/9b1=33:44; 36/55b1=43:44
b.-sa 26/59b1=4:92, 26/83b3=4:124, 35/47b3=40:40
(Ar. —, Far. kerden) *Neteg bolġay ḥalleri?* 37/19b2=47:27
(Ar. —, Far. şoden) *Kökler türülmiş bolur.* 35/16a1=39:67
(Ar. —, Far. —) *Eger bolsa bizing üskümizde pend evvelḳılardın.* 34/43b1=37:168
b.-ur 38/79a3=65:3
b.-sa 26/91b1-2=4:135, 35/4b3=39:47, 35/11b3=39:58
b.-ġay 36/74a3=43:89, 37/35b2=48:15

b.-ġaylar 38/14a1=58:20
b.-masa 26/76b2=4:113, 37/44a1=48:25
⇒ ᶜāciz b. 27/40a2=5:31; aḍaḳın b. 31/76b1=41:50, 33/59b1=34:46, 35/51a1=40:46, 35/54a2=40:51, 36/103b2=45:27; aġır b. 28/56b1=7:187, 28/58b3=7:189; ᶜāṣi b. 37/58a3=49:7; bāṭıl b. 35/14b3=39:65; bed- baḫt b. 31/91a2=20:123; beglig b. 26/5a3=4:25; berāber b. 29/14b2=9:19, 34/84b3=39:9, 35/57a3=40:58, 38/30b3=59:20; berk b. 37/17a3=47:21; bi-hūş b. 28/22b1=7:143; bi-namāz b. 38/80a1=65:4, 38/80b1=65:4; bir sıngar b. 36/80a1=44:21; bizār b. 32/40b3=28:63; cuhūd b. 26/20b2=4:46, 27/4a3=4:160, 27/47a3=5:41, 30/95b1=16:118, 38/52b2=62:6; eḍgü b. 31/13a1=19:32, 35/27a2=40:8; erklig b. 27/30b1=5:17, 27/36b2=5:25, 27/48a3=5:41, 28/57a3=7:188, 30/66b1=16:71, 31/33a1=19:87, 31/65a1=20:89, 33/43a2=34:22; ésiz b. 28/51a3=7:177; ġāyib b. 33/29b2=34:3; ḫālde tanuḳ b. 37/79b1=50:38; ḫālī b. 25/1a1=3:119; ḫalife b. 28/21a2=7:142, 28/27b2=7:150; ḫᵛār b. 35/59a1=40:60; ḫāżır b. 31/15a1=19:37; helāk b. 27/15a2=4:176, 28/19a3=7:139, 29/3a2=8:42, 31/40b1=20:16, 33/70b3=35:10, 37/58a2=49:7; ḫire b. 27/37a 3=4:26; ḫor b. 28/9a1=7:119, 29/22a3=9:29; ḫoşnūd b. 30/75b2=16:84, 31/62a2=20:84, 33/14b2=33:51, 36/109a1=45:35, 37/639a2=48:18, 38/16a2=58:22; ırak b. 29/33a1=9:42; ig yérgen b. 26/72a2=4:104; imin b. 26/57a2=4:91; kāsid b. 33/75b2=35:29; kāfir b. 33/74a2=35:26, 38/48b2=61:14; ḳaraġu b. 32/42a1=28: 66; ḳatıḳsız b. 30/3a3=12:80; kerek b. 34/7a2=36:40; kırk yaşlıġ b. 32/9b2=28:14; ḳongşı b. 33/22a2=33:60; ḳorḳunçsuz b. 30/52a1=16:45; küçlüg b. 37/41a3=48:21; müᵓmin b. 26/83b3=4:124; müsülmān b. 37/66b2=49:17; neteg b. 26/16b3=4:41, 26/34b1=4:62; nevmid b. 27/16b3=5:3, 31/52b3=20:61, 31/86b1=20:111, 35/9a2=39:53, 38/39a2=60:13, 38/39a3=60:13, 38/80a1=65:4; öwkeke sezā b. 36/60b1=43:55; öwkelig b. 28/27b1=7:150, 38/10a1=58:14; peşimān b. ökünç 28/26b2=7:149; savaş b. 26/37b1=4:65; sezā b. 30/47a3=16:36, 31/81b1=46:26, 32/40a3=28:63, 33/86b1=36:7, 34/23b2=37:31, 34/51a2=38:14, 34/90a1=39:19, 35/25a2=40:6, 35/71b1=40:83, 35/87a1=41:25, 37/72b1=50:14; séziklig b. 36/13b1=42:18; süst b. 26/72a1=4:104, 25/13b3=3:146, 31/4b3=19:4, 36/68b2=43:75; şād b. 25/2a1=3:120, 25/24b1=3:170, 29/37b3=9:50; şek b. 29/34b3=9:45, 36/63a1=43:61, 37/65b2=49:15; şeklig b. 31/13b3=19:34; tanıġlı b. 35/81a2=41:15; tartışık b. 27/3a1=4:157, 31/14b2=19:37, 36/96b2=45:17; tegre ḳapsal- yaᶜnı erk bolma- 30/2a2=12:66; teng b. 33/72a2=35:12; turuḳmış b. 33/48a3=34:31; tükel b. 28/17b3=7:137, 28/20b3=7:142; tüz b. 30/69a3=16:75, 30/70a2=16:76, 36/41a1=43:13, 36/41a3=43:13; uluġ b. 38/40b1=61:3; umu/ınçsuz b. 30/3a3=12:80, 30/7b1-2=12:87, 30/27a3=15:56; uzun b. 32/92b2=28:45; üküş b. 28/74a3= 8:19; üküş néme b. 30/19b1=15:2; üstüvār b. 27/5a3=4:162; vācib b. 35/19b1=39:71; yaġumış oḳ b. 28/55a3=7:185; yaḳın b. 28/7b1=7:115; yalıng b. 31/89a3=20:118; yaraġı b. 26/3b3=4:25, 26/87b3=4:129, 28/60a1=7:192, 34/11a2=36:50; yaraġlıġ b. 34/17a1=36:67; yaruḳ b. 31/10b2=19:26; yaşru sözlegli b. 30/3b1=12:80; yoġun b. 37/49b1=48:29; yoḳ b. 27/58a3=5:53, 29/3a2=8:42, 33/41b1=34:21; yoḳ yoḍun b. 28/8b2=7:118, 28/25b2=7:147; yolsuz b. 31/90b1=20:121, 32/40b3=28:63; yüklüg b. 31/9a2=19:22; yüreksiz b. 29/5b3=8:46; żaᶜif b. 25/14a1=3:146; żāyiᶜ b. 25/25a3=3:171; zir ü zeber b. 29/50a3=9:70; ziyānlıġ b. 27/34b2=5:22, 34/87b2=39:15

bol- / erte ḳop-: sabahlamak.

(Ar. işbāḥ, Far. bāmbād ḫᵛāsten) *Boldı / erte ḳoptı kend içinde ḳorḳuġlı, köz tutar.* 32/12b1=28:18

bolġa kim: belki, ihtimal ki.

(Ar. leᶜalle, Far. meger) *Ḳaçan oḳınsa Ḳurᵓān ḳulaḳ tutuñlar añgar hem tek turuñlar, bolġa kim yarlıḳanġa sizler.* 28/63a1=7:204

bolġay kim: belki, olası ki, umulur ki, ihtimal ki, muhtemel.

(Ar. ᶜasā, Far. şāyed) *Bolġay kim Tañrı yıġsa anlarıñ ḳatıġlıḳını.* 26/51b1=4:84

b. 27/57a3=5:52, 28/13a1=7:129, 28/55a3=7:185, 29/13b2=9:18, 30/5b2=12:83, 31/19a2=19:48, 32/7b1=28:9, 32/15a3=28:22, 32/42a3=28:67, 37/61a2=49:11, 37/61b1=49:11, 38/91a3=66:5, 38/94a2=66:8

(Ar. ᶜasā, Far. şāyed yaᶜnī her-āyīne) *Bolġay kim Tañrı keçürse olardın.* 26/66a3=4:99

(Ar. leᶜalle, Far. kerden) *Ḳorḳuñlar Tañrıda bolġay kim raḥm ḳılġay.* 37/60b3=49:10

(Ar. leᶜalle, Far. meger) *Ḳorḳuñlar Tañrıdın bolġay kim ḳurtulġay sizler.* 25/5a2=3:130

b. 25/5b1=3:132, 25/29a3=3:200, 28/13b2=7:130, 28/36a2=7:158, 28/43b2=7:168, 28/49a3=7:174, 28/51a2=7:176, 29/5b1=8:45, 31/46b3=20:44, 32/20a3=28:29, 32/26a3=28038, 32/28b 3=28:43, 32/30b3=28:46, 32/34a1=28:51, 34/9a2=36:45, 35/88a1=41:26, 36/12b3=42:17, 38/77b1=65:1

(Ar. leᶜalle, Far. tā) *Tilemek üçün anıñ faẓlından bolġay kim şükr ḳılġa sizler.* 33/73a3=35:12

b. 28/41a3=7:164, 28/78a2=8:26, 29/9b2=9:12, 30/15a1=14:25, 30/37a2=16:14, 30/37b1=16:15, 30/51b3=16:44, 30/71b2=16:78, 30/74b2= 16:81, 30/79b1=16:90, 31/38b1=20:10, 31/87a3=20:113, 32/20b1=28:29, 35/45a2=40:36, 35/63b1=40:67, 36/48a3=43:28, 36/57b1=43:48, 38/31a1=59:21

b. (bolġay siz) 27/22b3=5:6, 27/44a1=5:35, 38/56a1=62:10

bolmaġay kim: mümkün değil, hiç.

(Ar. len, Far. hergiz) *Rāstlıḳ üze keçti anda burun bolmaġay kim Tañrınıñ yolıña tegşürmek.* 37/42a3=48:23

bolmış:

⇒ ġarḳa bolmış 36/80b3=44:24

boluġlı:

⇒ ġālib boluġlı 34/44b2=37:173; helāk b. 30/6b3=12:85

BOLUN-: olunmak.

⇒ ḫoşnūd bolunmış 35/86b1=41:24

BORÇLUĠ: borçlu, borcu olan.

(Ar. ġārim/īn, Far. fāmdār/ān) *Ṣadaḳalar çıġaylarḳa ... borçluġlar[ḳa].* 29/43a1=9:60

BORĠU: Sur, kıyamette üflenecek boru.

(Ar. ṣūr, Far. ṣūr) *Ol kün kim ürlür borġu içiñge.* 31/69b3=20:102

(Ar. ṣūr, Far. ān ṣāḥ) *Ürülgey borġu içinde ançada olar gürlardın iḏileri tapa ewerler.* 34/11b1=36:51

b. 35/16a3=39:68, 37/74a3=50:20

BOŞA-: boşamak, nikahı bozmak.
(Ar. taṭlīḳ, Far. pāy güşāde kerden) *Nikāḥ ḳılsa siz mü'minelerni yana boşasa s olarnı.* 33/11a3=33:49

BOYNAĞU: 1. zorba, cebredici, isyankâr.
(Ar. ᶜālī, Far. gerdenkeş) *Ol erdi boynaġu, ḥaddin keçgenler.* 36/82a2=44:31
(Ar. cabbār, Far. gerden-keş) *Ḳılmadı méni boynaġu bed-baḫt.* 31/13a2=19:32
b. 31/8a3=19:14
2. kibirli.
(Ar. müstekbir, Far. gerdenkeş) *Eşitür Tangrınıng nişānlarını anıng üze aḳaḳ tiker boynaġu ançaḳlı eşitmez teg anı.* 36/91b2=45:8
(Ar. mütekebbir/īn, Far. gerdenkeş/ān) *Tamuġ içinde turġu yer boynaġularḳa.* 35/13a1=39:60
b. 35/38a2=40:27
b.-larnıng 35/20a1=39:72
b.-larḳa 35/66b3=40:76
⇒ ḥaddin taş boynaġu 34/23b1=37:30; yolsuz b. 34/67b1=38:55
boynaġu / mütekebbir: kibirlenen.
(Ar. mütekebbir, Far. gerdenkeş / buzurg-meniş) *Mundaġuḳ mühr urur Tangrı ḳamuġ boynaġu / mütekebbir könglinge öldürgen.* 35/44b2=40:35
boynaġu boynın sıġan: esma-i hüsnadan: kahhâr.
(Ar. ḳahhār, Far. şikende-i kāmhā) *Ol erk bu kün ol Tangrıḳa kim bir turur boynaġularnıng boynın sıġan turur.* 35/31b2=40:16

BOYNAĞULUḲ: 1. azgınlık, aşırılık.
(Ar. ᶜitiyy, Far. der güzeşten ez endāze) *Ḳayuları ḳatıġraḳ raḥmān üze boynaġuluḳındın.* 31/27b1=19:69
2. gurur, kibir.
(Ar. ᶜizzeᵗ, Far. gerdenkeşī) *Kendü anlar kim tandılar boynaġuluḳ içinde taḳı éşinde.* 34/47a1=38:2
3. şeytana, puta tapma.
(Ar. ṭāġūt, Far. put u dīv) *Bitingler Tangrıḳa, sıngardın turunglar boynaġuluḳdın.* 30/47a1=16:36
boynaġulu/ıḳ ḳıl-: kibre kapılmak, büyüklük taslamak, itaatkâr olmamak, azmak.
(Ar. istikbār, Far. gerdenkeşī kerden) *Ayurlar anlar kim ẓaᶜīf tutuldılar anlarnı kim boynaġuluḳ ḳıldılar.* 33/48b3=34:31
b.-urlar 35/58b2=40:60
b.-dı 32/26b1=28:39
b.-dıngız 35/12a2=39:59, 36/106a2=45:31
b.-dılar 27/13b1=4:173, 28/1b1=7:88, 33/49a2=34:32, 33/50a2=34:33, 35/51b2=40:47, 35/52a3=40:48, 35/80a3=41:15
b.-sa 27/12b2=4:172
b.-ur erdiler 34/24b2=37:35

(Ar. ᶜutuvv, Far. der güzeşten) *Ḳaçan boynaġuluḳ ḳıldılar erse andın kim yıġıl[ma]dılar.* 28/42a1=7:166

(Ar. tuġyān, Far. ez ḥad der güzāşten) *Barġıl Firᶜavn tapa ol boynaġuluḳ ḳıldı.* 31/42a3=20:24

b.-dı 31/47a3=20:45

(Ar. ᶜuluvv, Far. gerdenkeşī kerden) *Boynaġuluḳ ḳılmaŋ Taŋrı üze.* 36/79a2=44:19

(Ar. ᶜutuvv, Far. birūn āmeden) *Neçe uluşdın boynaġuluḳ ḳıldı İdi fermānındın ... ḥisāb ḳıldımız aŋar, ḳatıġ ḥisāb.* 38/84a3=65:8

⇒ özin bir sıŋardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl- 31/77b2=41:51; yolsuzluḳ ḳılhem b. ḳıl- 31/46b2=20:43

boynaġuluḳ ḳılġan: büyüklük taslayan.

(Ar. müstekbir/ūn, Far. gerdenkeş/ān) *Yüz ewrer olar boynaġuluḳ ḳılġanlar.* 38/60b2=63:5

boynaġuluḳ ḳılıġlı: 1. zorba.

(Ar. cabbār, Far. gerdenkeşī konende) *Tilemez sen meger kim bolsa sen boynaġuluḳ ḳılıġlı yer içinde.* 32/13b3=28:19

2. büyüklük taslayan, böbürlenen.

(Ar. müstekbir/ūn, Far. gerdenkeş/ān) *Olar boynaġuluḳ ḳılıġlılar ol.* 30/38a1=16:22

b.-nı 30/38b1=16:23

BOY(U)N: boyun.

(Ar. riḳāb, Far. gerden) *Ḳaçan körse siz anlarnı kim tandılar, uruŋ boyunlarını.* 37/6b1=47:4

(Ar. ᶜunuḳ / aᶜnāḳ, Far. gerden/hā) *Ḳıldımız ġullar anlarnıŋ boyunları içinde.* 33/51a1=34:33

b.-ları 28/70b2=8:12, 35/64b3=40:71

b.-larını 34/60a3=38:33

⇒ boynaġu boynın sıġan 35/31b2=40:16

boyun bér-: itaat etmek, teslim olmak, boyun eğmek, müslüman olmak.

(Ar. iṭāᶜaṯ, Far. fermān burden) *Ol kim sizinŋ ara turur, boyun bériŋler Taŋrıḳa.* 28/64b2=8:1

b.-seler 26/12a2=4:34

(Ar. islām, Far. gerden dāden) *Tükel ḳılur irinçini sizlerniŋ üze, bolġay kim sizler boyun bérgey sizler.* 30/74b2=16:81

(Ar. teslīm, Far. gerden dāden) *Boyun bérürler sizke.* 20/41b1=16:28

boyun bérigli: 1. müslüman.

(Ar. muslim/īn, Far. müsülmān/ān) *Sewerler anlar kim tandılar eger boyun bérigliler erse.* 30/19b2=15:2

b.-ler 28/11a1=7:126

b.-lerke 30/78b3=16:89, 30/87a1=16:102

2. boyun eğen, tâbi olan, emir altına giren.

(Ar. musaḫḫar/āt, Far. fermān-berdār/ān) *Uḳu barığlı ḳıldı sizlerke tünni kündüzni, künni aynı yulduzlarnı, boyun bérigliler ol anuñg yarlığı birle.* 30/35b1=16:12

boyun bérmiş eren: müslüman erkek.

(Ar. muslim/īn, Far. merd/ān-ı müsülmān) *Boyun bérmiş erenler, boyun bérmiş ḳunçuylar.* 33/3b2=33:35

boyun bérmiş ḳunçuy: müslüman kadın.

(Ar. muslime^{t} / muslimāt, Far. zen/ān-ı müsülmān) 33/3b2=33:35

boyun içindeki: köle.

(Ar. fī'l-rikāb, Far. bende/gān-ı ḫ^{v}işten ḫarīde) *Ṣadaḳalar ḳığaylarḳa, yoḳsuzlarḳa ... boyun içindekilerke.* 29/43a1=9:60

boyun su-: 1. itaat etmek, boyun eğmek, teslim olmak, (islamiyeti) kabul etmek.

(Ar. islām, Far. girevīden) *Aydılar küfr kelimesini tandılar boyun sumuşlarında kiḍin.* 29/53b2=9:74

(Ar. islām, Far. gerden dāden) *Anlar kim boyun sudılar anlarḳa kim tevbe ḳıldılar.* 27/50b2=5:44

b.-ġalar 37/37b1=48:16
b.-nglar 35/9b3=39:54
b.-sa men 35/62a3=40:66
b.-dılar erse 34/31a1=37:103

(Ar. islām, Far. gerden dāden be-ḥükm) *Ayġıl: bitmedinġizler, ançası bar ayınglar: boyun sudumuz.* 37/64b2=49:14

(Ar. iṭā^{c}a^{t}, Far. fermān burden) *Éşittimiz hem boyun sudumuz.* 27/23b1=5:7

b.-dı 26/48b1=4:80
b.-dımız 33/24b1=33:67
b.-dılar 36/60a2=43:54
b.-ġay-miz 37/19a3=47:26
b.-ng 26/30a2=4:59, 28/74b1=8:20, 36/64a3=43:63, 37/22b3=47:3
37/23a1=47:33, 38/72a2=64:12
b.-nglar 25/5a3=3:132, 26/30a1=4:59, 33/2b2=33:33, 38/9b1=58:
38/74a2=64:16
b.-sa 26/39a2=4:69, 26/48a3=4:80, 37/38b2=48:17
b.-sa-miz 37/37b1=48:16
b.-maġay-miz 38/25b2=59:11
b.-maġıl 33/10b1=33:48

(Ar. iṭā^{c}a^{t}, Far. fermān-berdārī kerden) *Boyun sunurlar Tangrı hem yalav*
29/51b1=9:71

b.-ng 31/65b2=20:90
b.-nglar 29/5b1=8:46
b.-sa 33/26a2=33:71, 37/64b3=49:14

(Ar. iṭā^{c}a^{t}, Far. ṭā^{c}at dāşten) *Eger boyun susalar bizke öldürün*
25/23b2=3:168

b.-sadımız 33/24a2-3=33:66

(Ar. teslîm, Far. sipurden) *Andın kim sen ḥükm ḳıldıŋ boyun susalar, boyun sumaḳ.* 26/37b3=4:65

(Ar. teslîm, Far. gerden dāde) *Kemişliler / bérdiler Taŋrıḳa ol kün boyun yaᶜnì boyun sudılar.* 30/77a1=16:87

2. tahrik etmek.

(Ar. taḥvîᶜ, Far. āsān kerden) *Boyun sudı aŋgar anıŋ özi ḳaḍaşıŋ öldürmekiŋge.* 27/39a3=5:30

boyun suġan: 1. itaatkar.

(Ar. ḳānit/āt, Far. fermān-berdār/ān) *Eḍgü uraġutlar, boyun suġanlar, küçlezgenler ġaybḳa.* 26/11b1=4:34

2. kendi rızası ile bağışta bulunan, sadaka veren, hayırsever.

(Ar. muṭṭaviᶜ/în, Far. be-ḫoş-dilî dāden-i şadaḳa) *Anlar kim füsûslanurlar boyun suġanlarnı.* 29/56a3=9:79

boyun suġan ... ḳunçuy: müslüman kadın.

(Ar. müslimeᵗ / müslimāt, Far. gerden dāde/gān) *Yalḫşı sizdin boyun suġanlar, bitgenler, namāz ḳılġanlar ... yüzi açuḳ ḳunçuylar hem ḳızlar.* 38/91b3=66:5

boyun suġlı: 1. müslüman, inanan.

(Ar. müslim/în, Far. gerden dāde/gān) *Anlar kim taptılar biziŋ niᶜ[ān]larımıżḳa, boldılar boyun suġlılar.* 36/66a1=43:69

(Ar. müslim/în, Far. girevîde/gān) *Biz erdimiz anda aşnu boyun suġlılar.* 32/34b3=28:53

2. boyun eğen.

(Ar. müsteslim/ün, Far. gerden dāde/gān) *Kendü olar bu kün boyun suġlılar tururlar.* 34/22b1=37:26

boyun sumaḳ: boyun eğme, taat.

(Ar. ṭāᶜaᵗ, Far. fermān-berdārî) *Ayırlar: boyun sumaḳ.* 26/48b3=4:81

(Ar. teslîm, Far. sipurdenî) *Andın kim sen ḥükm ḳıldıŋ boyun susalar, boyun sumaḳ.* 26/37b3=4:65

boyun sun-: itaat edilmek, sözü dinlenmek.

(Ar. iṭāᶜaᵗ m., Far. fermān burde şoden) *Iḍmadımız yalavaçdın meger boyun sunmaḳ üçün.* 26/36b1=4:64

b.-ur 35/32b2=40:18

boyun sümek: itaat, itaat etme.

(Ar. ṭāᶜaᵗ, Far. fermān-berdārî) *Boyun sümek hem eḍgü söz kerek erdi.* 37/17a2=47:21

boyun sügen: itaatkâr.

(Ar. ṭāᶜiᶜ, Far. fermān-berdār) *Keliŋgler köŋlün azu köŋgülsüzün. Aydılar: keldimiz, boyun sügenler.* 35/78a1=41:11

BÖK: orman.

(Ar. eykeᵗ, Far. bîşe) *Her-āyine neçe yime kim bök éşleri inçründürdümiz anıŋ birle türlügler anlardın.* 30/30b3=15:78

b. 34/50b3=38:13; (b. içileri) 37/72a2=50:14

BU: bu, işte bu.

(Ar. hażā, Far. īn) *Bu, belgürtmek boḏunḳa hem köni yol hem pend.* 25/8b2=3:138

bu 27/40a3=5:31, 28/6a2=7:109, 28/9b2=7:123, 28/44a2=7:169, 28/62a3=7:203, 28/81a2=8:31, 28/81a3=8:32, 29/20b3=9:28, 30/9a2=12:90, 30/10a3=12:93, 31/14b2=19:36, 30/25a2=15:41, 30/87b1=16:103, 30/94b2=16:116, 31/53a3=20:63, 31/64b2=20:88, 31/76a3=41:50, 31/79a3=46:24, 31/88b3=20:117, 32/10b1-2=28:15, 32/11a3=28:15, 32/18a3=28:27, 32/24b3=28:36, 32/27b3=28:42, 33/47a2=34:29, 33/48a1=34:31, 33/57a2=34:43, 33/57b2=34:43, 33/58a1=34:43, 33/72a3=35:12, 33/72b1=35:12, 34/10b1=36:48, 34/12a2=36:52, 34/14b3=36:61, 34/15a3=36:63, 34/20a1=37:15, 34/21a1=37:20, 34/21a2=37:21, 34/31b2=37:106, 34/47b3=38:4, 34/48a2=38:5, 34/48b2=38:6, 34/48b3=38:7, 34/54a3=38:23, 34/62a2=38:39, 34/63a3=38:42, 34/65b3=38:49, 34/67a1=38:53, 34/67a2=38:54, 34/67a3=38:55, 34/67b3=38:57, 34/68a3=38:59, 34/85b2=39:10, 34/96a2=39:27, 35/19a3=39:71, 35/46b2=40:39, 35/87b2=41:26, 36/49a1=43:30, 36/49a3=43:31, 36/58b3=43:51, 36/59a2=43:52, 36/63a2=43:61, 36/64b1=43:64, 36/77a2=44:11, 36/86b2=44:50, 36/93a2=45:11, 36/98b1=45:20, 36/104b2=45:29, 36/108a1=45:34, 37/3b1=46:34, 37/40b2=48:20, 37/75a1=50:23, 37/77b1=50:32, 37/84b3=51:14, 38/43a3=61:6

munuñ 28/81a1=8:31

mun 27/48a1=5:41, 32/25a1=28:36, 34/48b2=38:7, 34/69a2=38:61, 36/41b2=43:13, 38/90a3=66:3

mundın 37/74b2=50:22, 38/52b3=62:6

(Ar. haẕihi, Far. īn) *İḏimizā, çıḳarġıl bizni bu uluşdın.* 26/43b1=4:75

b. 26/47a1,2=4:78, 28/14a1=7:131, 28/32b1=7:156, 28/38a3=7:160, 30/42b2=16:30, 31/57a3=20:72

(Ar. hā'ulā', Far. īn) *Né ol bu ḳavmnüñ ḥāli, tilemezler kim uḳġaylar sözni.* 26/47b1=4:78

(Ar. hāhunā, Far. īn cā) *Biz munda oldruġlılar-miz.* 27/36b1=5:24

m. 25/19a1=3:154

(Ar. –, Far. īn) *Kökler içinde ap yime yer içinde, yoḳ olarḳa bu iki içinde.* 33/43b1=34:22

b. 28/28a2=7:150, 30/4a1=12:80, 31/52a3=20:60, 31/59b3=20:78, 31/60a1=20:79, 31/62b1=20:85, 32/4a2=28:4, 32/6b3=28:8, 32/14a3=28:20, 34/75b1=38:84, 38/42a2=61:5, 38/44a1=61:7, 38/98b2=66:11

munda (m. aşnu) 26/62b1=4:94, 28/48b3=7:173; (m. burun) 27/43a2=5:34, 29/23a2=9:30, 31/9b2= 19:23, 33/62b1=34:53, 37/36b1=48:15, 38/50b2=62:2, 38/67b3=64:5; (m. öñdin) 28/3a2=7:101, 30/21a2=15:27, 30/95b3=16:118

mundın (m. song) 37/6b3=47:4

(Ar. —, Far. —) *Kökler içisi hem yerler içisi hem ne kim bu iki ara erse.* 36/76a1=44:7

b. 36/84a3=44:38, 38/51a2=62:4

bular (Ar. hā'u'lā, Far. īn gürūh) *Keldür-miz séni tanuḳ bularnıñ üze.* 30/78a3=16:89

b. 32/40b1=28:63

(Ar. hā'u'lā'i, Far. īn gürūh) *Bular mu anlar andıḳtılar.* 27/58a1=5:53

b. 30/28b2=15:68, 30/29a2=15:71

(Ar. hā'u'lā'i, Far. īnhā) *Anıñ arasında bular birle yoḳ olar birle ma yoḳ.* 26/97b2=4:143

(Ar. hā'u'lā'i, ān gürūh) *Seçtimiz anġar ol işni kim bularnıñ ḳuḍruḳları kesilmiş ol.* 30/28a2=15:66

b. 34/51a3=38:15

(Ar. ūlā'ike, Far. īn gürūh) *Bular olar yalġan sözledeçiler ol ya'nī yalġançılar.* 30/88a3=16:105

bu ajun: bu dünya, dünya.

(Ar. dünyā, Far. īn cehān) *Bu ajun inçrütmeki az ol, ol ajun yaḫşıraḳ.* 26/46a1=4:77

(Ar. dünyā, Far. nezdīkter) *Armasun sizni bu ajun tirigliki.* 33/66b1=35:5

bu kāfir: Fir'avn için.

(Ar. Fir'avn, Far. īn kāfir) *Ḳışurdı bu kāfir boḏnını.* 31/60a1=20:79

b. 31/52a3=20:60, 32/4a2=28:4, 32/6b3=28:8, 35/37a2=40:26

bu kün: bu gün.

(Ar. el-yevm, Far. imrūz) *Rüsvālıḳ bu kün ésizlik tanıġlılar üze ol.* 30/41a1=16:27

b. 27/16b3=5:3, 27/17a2=5:3, 27/19a1=5:5, 30/10a1=12:92, 31/11a2=19:26, 31/15a3=19:38, 31/54a1=20:64, 31/92a2=20:126, 33/56a2=34:42, 34/12b3=36:54, 34/13a3=36:55, 34/14a2= 56:59, 34/15b2=36:64, 34/15b3=36:65, 34/22b1=37:26, 35/31b1=40:16, 35/31b2=40:17, 35/32a1=40:17, 35/40a1=40:29, 36/53b2=43:39, 36/66a2=43:68, 36/104a3=45:28, 36/107b2=45:34, 36/108b2=45:35, 37/74b3=50:22, 38/93b1=66:7

(Ar. el-yevm, Far. ān rūz) *Olarnıñ döstı ol bu kün.* 30/61a1=16:63

bu mel'ūn: 1. Sâmirî için.

(Ar. Sāmirī, Far. īn kāfir) *Ḳışurdı olarnı bu mel'ūn.* 31/62b1=20:85

2. Fir'avn için.

(Ar. Fir'avn, Far. īn kāfir) *Uḏu keldi anlarḳa bu mel'ūn süleri birle.* 31/59b3=20:78

bu ögür: bu insanlar, bu topluluk, bunlar.

(Ar. ulā'ike, Far. īn gürūh) *Bu ögür, olarnıñ yanutları yarlıḳamaḳ içileriñdin.* 25/7b1=3:136

b. 26/25b1=4:52, 26/35b3=4:63, 26/39a3=4:69, 26/39b3=4:69, 26/58a2=4:91, 26/65b1=4:97, 26/66a2=4:99, 26/82a1=4:121, 26/84a1=4:124, 26/99b1=4:146, 27/6a2=4:162, 27/25a2=5:10, 27/48b1=5:41, 27/51b1=5:44, 27/52b3=5:47, 28/35a1=7:158, 28/51b3=7:178, 28/52b3=7:179, 28/53a1=7:179, 28/65b3=8:4, 28/84b3=8:37, 29/7a1=8:75, 29/8b1=9:10, 29/12b3=9:17, 29/13b2=9:18, 29/15b1=9:20, 29/17a1=9:23, 29/49a3=9:69, 29/49b2=9:69, 29/51b2=9:71, 29/62b3=9:88, 29/63a1=9:88, 30/89b3=16:108, 30/90a2=16:108, 31/21b3=19:57, 31/23b3=19:60, 31/58b1=20:75, 31/71a1=39:33, 32/34b3=28:54, 33/30b3=34:5, 33/53b1=34:37, 33/54a1=34:38, 33/70b2=35:10, 34/25b3=37:41, 34/89b2-3=39:18, 34/93a1=39:22, 35/14a2=39:63, 35/47b3=40:40, 36/27b2=42:41, 36/28a3=42:42, 36/92a3=45:9, 37/2a3=46:32, 37/14a3=47:16, 37/18a1=47:23, 38/63b2=63:9, 38/71a3=64:10, 38/74b2=64:16

b.-ni 36/48b1=43:29
b-ler 34/51a1=38:13

(Ar. hā²u²lā², Far. în gürūh) *Keldürse mi̇z seni bu ögür üze tanuḳ.* 26/17a2-3=4:41
b. 26/25a2=4:51, 28/19a3=7:139, 30/76b1=16:86, 33/55a3=34:40, 36/73b3=43:88, 36/80a2=44: 22, 36/82b3=44:34, 37/25a3=47:38
b.-din 35/7b2=39:51

munça: bunca, bu kadar çok.

(Ar. küll, Far. heme) *Emitmeŋ munça emitmek.* 26/88a2=4:129

munça teŋlig: bu kadar.

(Ar. küll, Far. her) *Ḳaçan tarılsa siz munça teŋlik tarılmaḳ.* 33/31b3=34:7

BUÇĠAḲ: taraf, bölük.

(Ar. ṭaraf, Far. gürūh) *Kesmek üçün bir buçġaḳnı anlardın kim tandılar.* 25/3b1=3:127

BUḲAĠU: bağ, bend.

(Ar. şafed / aşfād, Far. bend/hā) *Takı öŋinlerni ḳoşulmışlar buḳaġular içinde.* 34/62a1=38:38

BUL-: bulmak, ele geçirmek.

(Ar. vecd, Far. yāften) *Ol kim bulurlar anı bitinmiş olar üskinde Tevrāt içinde.* 28/33b2=7:157
b.-ur 26/66b3=4:100, 26/75b1=4:110
b.-dı 32/10a3=28:15, 32/15b2-3=28:23
b.-dumız 28/3b2=7:102, 30/3a1=12:79, 36/45a3=43:22
b.-dımız 36/46a1=43:23
b.-duŋız 36/46b2=43:24
b.-ġay men 31/38b2=20:10
b.-ġay sen 32/18b3=28:27, 34/30b3=37:102
b.-ġatılar 26/37a1=4:64, 26/50a1=4:82
b.-sa siz 26/55a2=4:89
b.-salar 29/41a1=9:57
b.-maz men 29/65a2=9:92, 33/84a1-2=35:43
b.-maz sen 38/14b1=58:22
b.-maz 26/83b1=4:123
b.-mazlar 26/82a2=4:121, 27/13b2=4:173, 29/56b2=9:79, 29/64a3=9:91, 33/23b3=33:65, 37/42 a1=48:22
b.-maslar 26/37b1=4:65
b.-madımız 28/3b1=7:102, 31/88a3=20:115
b.-maġay sen 26/25b2=4:52, 26/54a3=4:88, 26/98a1=4:143, 26/99a1=4:145, 33/22b3=33:62
b.-masa 26/60a3=4:92
b.-masa sizler 26/19a2=4:43, 27/22a1=5:6, 38/8b1=58:12
b.-maduḳlarınga 29/65b1=9:92

(Ar. şeḳaf, Far. yāften) *Öldüŋ olarnı ḳayu yerde kim bulsa siz.* 26/58a1=4:91
b.-salar 38/35a3=60:2

⇒ elig bul- 36/45a3=43:22; yaraġ bul- 26/66a1=4:98; köni yol bulmışraḳ 33/82b3=35:42

BULDURÇIN: bıldırcın.
(Ar. selvā, Far. vertīc) *İndürdimiz olarnıng üze yandaḳ şekerini buldurçınnı.* 28/37b3=7:160
buldurçın eti: bıldırcın, bıldırcın eti.
(Ar. selvā, Far. vertīc) *Iḍtımız sizing üze yandaḳ şekeri hem buldurçın etini.* 31/60b3=20:80

BULĠAḲ: fitne, fesat, sıkıntı, keder.
(Ar. fitne[t], Far. āzmāyiş) *Ḳorḳunglar bir bulġaḳdın tegmesün anlarḳa kim küç ḳıldılar.* 28/76b3=8:25
b. 29/37a1=9:49
bulġaḳ sınaġ: fitne.
(Ar. fitne[t], Far. āzmāyiş) *Tegme yolı kim yandurulsa bulġaḳḳa sınaġḳa yandurlurlar anıng içinge.* 26/57a3=4:91
b. 28/85b2=8:39
bulġaḳ ḳıl-: başını derde sokmak.
(Ar. futūn, Far. fitne ewgenden) *Bulġaḳ ḳılmaġıl manga.* 29/37a1=9:49

BULĠAḲLIḲ: fitne, fesat.
(Ar. fitne[t], Far. āzmāyiş ya[c]nī beze) *Tileyürler sizke bulġaḳnı.* 29/36a1=9:47

BULĠAN-: yanlış yola saptırılmak.
(Ar. ifk m., Far. gerdānide şoden) *Öldürdi olarnı Tangrı, ḳaydın bulġanur sizler.* 29/23a2=9:30

BULĠANUḲ: fasık, sorun çıkaran.
(Ar. fāsıḳ, Far. tebāhkārī) *Apang kelse silerke bulġanuḳ söz / sav birle amulluḳ ḳılınglar.* 37/57a1=49:6

BULI/UT: 1. bulut.
(Ar. [c]āriż, Far. ebr) *Ḳaçan kördiler erse anı, bulutnı, öter kelmiş özleri ḳolında, aydılar:* 31/79a2=46:24
b. (bulıt) 31/79a3=46:24
(Ar. ḥāmilāt, Far. ber dārende/gān) *Bulıt ḥaḳḳı arıġ ve aġır yük.* 37/83a2=51:2
(Ar. seḥāb, Far. ebr) *Ol Tangrı ıḍtı yellerni, ḳoparur bulutnı.* 33/69a2=35:9
2. gök.
(Ar. semā[3], Far. āsmān) *Tangrı indürdi bulıtlardın suw, tirgüzdi anıng birle yerni ölmişinde kiḍin.* 30/61b3=16:65
⇒ pāre bulıt 33/33a2=34:9, ürüng bulıt 28/37b2=7:160

BUL(U)N-: bulunmak.

(Ar. şeḳaf m., Far. yāfte şoden) *Mel'ünlar ḳayda ma bulnurlar, tutlurlar, öldrülürler.* 33/22b1=33:61

BUNGAL-: ümitsizliğe düşmek, üzülmek.

(Ar. ye'üs, Far. nevmīd büden) *Ḳaçan tegse aṅga yawuzluḳ buṅgalur, umunçsuz bolur.* 31/76a1=41:49

BURḤAN: put, dikili taş.

(Ar. naṣb / nuṣub, Far. but/ān) *Ol kim boğuzlansa burḫanlar üze kim üleşse sizler oḳlar birle.* 27/16b1=5:3

BURUN: önce.

(Ar. beyne yedey, Far. pīş) *Ançada keldiler olarḳa yalavaçlar anlarda burun, anlarda kiḏin.* 35/79b2=41:14

b. 35/87a1=41:25, 38/8a2=58:12, 38/9a1=58:13

b.-ḳı 33/48a1=34:31

(Ar. ḳable, Far. pīş) *Meger bitgey ök aṅgar ölmişinde burun.* 27/4a1=4:159

b. 25/11a3=3:143, 25/27a3=3:183, 26/31b1=4:60, 27/43a2=5:34, 28/9b2=7:123, 29/23a2=9:30, 29/49b3=9:70, 31/9b2=19:23, 31/35b3=19:98, 31/87b3=20:114, 31/92b3=20:128, 33/58b1=34:44, 33/58b2=34:45, 33/62b1=34:53, 33/66a2=35:4, 33/84b2=35:44, 34/3b1=36:31, 34/47a3=38:3, 34/50b1=38:12, 34/51b3=38:16, 35/7a2=39:50, 35/24a1=40:5, 35/34a2=40:21, 35/67b2=40:79, 35/70a3=40:82, 35/87a3=41:25, 36/31b2=42:47, 36/45b2=43:23, 36/55b2=43:45, 36/79a1=44:17, 37/9b1=47:10, 37/36b1=48:15, 37/38a1=48:16, 37/42a3=48:23, 37/71b3=50:12, 37/78b2=50:36, 37/80b1=50:39, 37/85b1=51:16, 38/23a3=59:13, 38/50b2=62:2, 38/64a2=63:10, 38/67b3=64:5

(Ar. —, Far. —) *Aymazda burun et-öt: ey ökünç.* 35/10b2=39:56

⇒ anda burun 31/6b2=19:9, 31/26b2=19:67, 31/88a2=20:115, 32/8b2-3=28:12, 32/34a2=28:52, 34/83b2=39:8, 36/45a1=43:21; anda burunḳı 33/48a2=34:31

BÜSTĀN (Far.): 1. cennet.

(Ar. cenne[1] / cennāt, Far. büstān/hā) *Mü'min uraġutlarḳa büstānlar kim aḳar astında arıḳlar.* 29/52a1=9:72

b.-larḳa 26/82b1=4:122, 27/27a2=5:12, 37/38b3=48:17, 38/46b1=61:12

(Ar. –, Far. –) *Yoḳatmış anı kim ḳılur erdi Fir'avn-ı küfür / kibr, anuṅ boğnı ol kim yoḳlatur erdiler yā'ni bāġ büstān ḳarşılar.* 28/18a3=7:137

⇒ turġu büstānlar 29/52b1=9:72, 30/43a2=16:31, 34/66a2=38:50, 38/46b1=61:12

2. bahçe.

(Ar. cenne[2] / cennāt, Far. büstān/hā) *Büstānlıḳın boğnıḳ evleri içinde niçün, iki büstān sağdın ham soldın.* 33/37a1=34:15

b. 33/38a1=34:16

b.-lar 33/37b3=34:16, 34/4b2=36:34, 37/10b1=47:12

b.-ların 37/71a1=50:9

b.-lardın 36/80b3=44:25

(Ar. ḥadīḳa[1] / ḥadā'iḳ, Far. büstān/hā) *İndürdi sizkā kiḏin suv, indurdimiz anuṅ birle büstānlar körk iḳisi.* 32/1b1=27:60

BUŞ-: kızmak, öfkelenmek, sinirlenmek.

(Ar. seḫaṭ, Far. nā-ḫoşnūd şoden) *Şadaḳalar içinde ... eger bérilmeseler andın, ançada olar buşarlar.* 29/41b3=9:58

BUT (Far.): put.

(Ar. ṣanem / aṣnām, Far. but/ān) *Keldiler boğun üze ulaşa tévrülmişler butlar üze.* 28/15b2=7:138

⇒ Taṅrıda aḳın but 26/24b3=4:51

BUTA: (bitki için) gövde.

(Ar. sāḳ, Far. sāḳ) *Ekin terg çıḳarıb yaprıḳını, küçlüg kılıb anı yoğun bolub, kötürdi öz butası üze.* 37/49b 2=48:29

BUTAḲ: dal.

⇒ egilmiş yırmā butaḳı 34/7a1=36:39

BUYRUḲ: 1. buyruk, emir.

(Ar. emr, Far. fermān) *Kötr tutuṅlar amçake teg bolurgınça Taṅrı öz buyrıdın.* 29/14b1=9:24

b.-ı 31/79b3=46:25

(Ar. farīża[1], Far. fermūde) *Buyruḳ Taṅrıdın.* 29/43a2=9:60

2. izin, müsaade.

(Ar. izn, Far. fermān) *Anuṅ buyrıḳı birle kündüz ulamı kötr yıl tapa.* 27/20a1=5:16

3. haber.

(Ar. emr, Far. kār) *Kalsa olarḳa bir buyruḳ inanlıḳdın anı korḳunçdın.* 26/50a2=4:83

BUYRUL-: buyrulmak.

buyrulmış: fiet.

(Ar. farīża[1], Far. fermūde) *Bäriṅ olarḳa ucılarını, buyrulmış.* 26/7a3=4:26

BUYUR-: buyurmak, emretmek.

(Ar. emr, Far. fermūden) *Her-dyime Taṅrı buyrur dīni bérmek, eşgülükin bérmek yaşdılıḳ işiniçe.* 30/79a 1=19:90

(Ar. ūḥā', Far. fermūden) *Buyurdı maṅgar sımatın ham şekline teriş bir organça.* 31/72b3=19:51

BÜZ-: bozmak, harap etmek.

ÇANAKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

(Ar. iḫrāb, Far. vīrān kerden) *Buzarlar erdi ẻwlerini öz eligleri birle.* 38/18a3=59:2

(Ar. naḵż, Far. vīrān kerden) *Bolmanglar ol eşler teg kim buzdı egirmiş yipini küçde kiḍin.* 30/80b2=16:92

⇒ bıçıġ buz- 28/16b2=7:135

BUZAĠU: buzağı.

(Ar. ʿicl, Far. gevsāle) *Tuttı Mūsā ḳavmi anda kiḍin altun birle étiglerindin bir buzaġu kewdelig angar ünlüg.* 28/26a2=7:148

b. 37/88a1=51:26

b.-nı 28/29a2=7:152

(Ar. ʿicl, Far. gevsāle[178]) *Çıḳardı olarḳa buzaġu ten, angar ün ḳılmaḳ.* 31/64b1=20:88

BÜT-: inanmak. bkz. **BİT-**

(Ar. īmān, Far. girevīden) *Andaġ ermez kim anlar bütmezler āḫiretḳa.* 33/32a3= 34:8

b.-tümiz 25/1a1=3:119, 27/47a1=5:41, 32/34b1=28:53, 33/62a2=34:52, 35/71b3=40:84, 37/64 a3=49:14

b.-tüngizler 35/29b2=40:12

b.-tüngüz mü 28/9b1=7:123

bütügli: inanan, iman eden.

(Ar. müʾmin/īn, Far. rāst-güy dārende/gān) *Néni kim keldürse sen anı bizke nişāndın ... ermez miz sanga bütügliler.* 28/14b3=7:132

b.-tiler 37/54a1=49:2

BÜTÜN: muhakkak ki, şüphesiz ki.

(Ar. enne / inne, Far. her-āyine) *Ol kim ḳılsa ḫilāf Tangrıḳa hem yalavaçınga bütün angar tamuġ otı.* 29/45a1=9:63

Bütün anıng içinde pend ol kişike. 37/79a2=50:37

b. 37/83b2=51:6

⇒ çın bütün 38/94a1=66:8; eḍgü bütün söz 33/2a2=33:32; köni bütün 36/79a2=44:17

bütün işlig: hüküm ve hikmet sahibi, esma-i hüsnadan: hakîm.

(Ar. ḥakīm, Far. üstüvārkār) *Şükr āḫiret içre ol bütün işlig bilgen.* 33/28b1=34:1

b. 26/60b2=4:92, 26/72b2=4:104, 26/76a1=4:111, 27/3b2=4:158, 27/8b1=4:165, 27/10a2=4:170, 28/69a2=8:10, 29/11b1=9:15, 29/21a3=9:28, 29/32a1=9:40, 29/43a3=9:60, 29/51b3=9:71, 30/6a1=12:83, 30/20b2=15:25, 30/58b3=16:60, 33/46b1=34:27, 33/65a1=35:2, 34/77a2=39:1, 35/27b1=40:8, 36/72a2=43:84, 36/109b3=45:37, 37/28b1=48:4, 37/30b3=48:7, 37/40a2=48:19, 37/89a3=51:30

(Ar. ḥakīm, Far. üstüvār) *Ol Tangrı erür mengzeksüz bütün işlig.* 26/28a2=4:56

[178] m: *gesāle.*

(Ar. ḥakîm, Far. rāstkār) *Ol yüksek bütün işlig.* 36/35a1=42:51
(Ar. ḥakîm, Far. şavābkār) *Ol Tañrı bilgen bütün işlig turur.* 26/6b2=4:26
b. 27/45b2=5:38, 37/1b1=46:2, 38/17a2=59:1, 38/32b3=59:24, 38/40a2=61:2, 38/49b3=62:1, 38/51a1=62:3, 38/75b1=64:18, 38/89a3=66:2
⇒ ḥakîm / bütün işlig 36/89b1=45:2
bütün söz: hikmet.
(Ar. ḥikmet, Far. suḫen-i dürüst) *Ol kim oḳınur éwleriñiz içre Tañrınıñ nişānları yime bütün söz.* 33/3b1=33:34

BÜTÜNLÜK: yemin, and, söz.
(Ar. mevşiḳ, Far. üstüvār) *Ḳaçan [bérdi]ler erse bütünlüklerini aydı Tañrı anıñ üze.* 30/2a3=12:66
(Ar. miṣāḳ, Far. ᶜahd-i üstüvār) *Bérmeginçe bir bütünlük Tañrıdın keldürge sizler maña anı.* 30/2a1=12:66
b.-i 28/44b2=7:169

BÜTÜNLÜKİN: şüphesiz, elbette, kesin olarak, andolsun ki!
(Ar. en, Far. ānest ki) *Bütünlükin öldürülgeler.* 27/42a3=5:33
(Ar. in, Far. be-dürüstī) *Bütünlükin buldumuz olarnıñ üküşreklerini.* 28/3b2=7:102
b. 32/7b3=28:10, 34/43a3=37:167
(Ar. inne / enne, Far. her-āyine) *Bütünlükin Ol Tañrı örtgen keçürgen ol.* 25/20a3=3:155
b. 25/18a3=3:154, 25/19b3=3:155, 25/26a2=3:173, 26/27a3=4:56, 26/31a2=4:60, 26/40b2=4:72, 26/44b1=4:76, 26/68a3=4:101, 26/71a1=4:102, 26/71b2=4:103, 26/86b1=4:127, 26/87b2=4:128, 26/89b3=4:131, 26/93b2=4:137, 26/94b3=4:139, 26/97a1=4:142, 26/98b3=4:145, 27/2b3=4:157, 27/9a2=4:167, 27/9b2=4:168, 27/30a3=5:17, 27/34b3=5:22, 27/44a1=5:36, 27/51b3=5:45, 27/55b2=5:49, 28/6a2=7:109, 28/12a2=7:128, 28/19a3=7:139, 28/28a2=7:150, 28/29a2=7:152, 28/30a2=7:153, 28/54a3=7:183, 28/60a4=7:194, 28/60a6=7:195, 28/61a3=7:201, 28/63b2=7:206, 28/66b1=8:5, 28/67b1=8:7, 28/71b1=8:14, 28/73b1=8:18, 28/75a2=8:22, 28/83b1=8:36, 29/26b3=9:36, 29637a2=9:49, 30/5b3=12:83, 30/20a3=15:25, 30/23b3=15:35, 30/35b1=16:12, 30/36a1=16:13, 30/53a1=16:47, 30/62b1=16:66, 30/65a1=16:69, 30/68b1=16:74, 30/71a1=16:77, 30/87b2=16:104, 30/90b1=16:110, 30/94a3=16:115, 30/95a1=16:116, 30/96a2=16:119, 30/96b2=16:119, 30/96b3=16:120, 30/98b1=16:124, 30/99a3=16:125, 30/100b2=16:128, 31/17b1=19:44, 31/39b3=20:15, 31/50a3=20:54, 31/53a2=20:63, 31/55a3=20:69, 31/58a1=20:74, 31/65b1=20:90, 31/66b1=20:94, 31/67b2-3=20:97, 31/89a2=20:118, 32/4a2=28:4, 32/6b3=28:8, 32/9b1=28:13, 32/12a1=28:16, 32/14a3=28:20, 32/17a1=28:25, 32617b3=28:26, 33/10a3=33:47, 33/16b3=33:53, 33/39b3=34:19, 33/60b2=34:48, 33/66a3=35:5, 33/66b3=35:6, 33/72a1=35:11, 33/75a1=35:29, 34/13a2=36:55, 32/33b2=28:50, 32/45a2=29:44, 34/26b1=37:83, 34/31b2=37:106, 34/35a2=37:123, 34/37a1=37:133, 34/38a1=37:139, 34/44b2=37:173, 34/55a2=38:24, 34/55b3=38:24, 34/56a3=38:25, 34/57a2=38:26, 34/62b1=38:40, 34/66a1=38:49, 34/67a3=38:55, 34/70a2=38:64, 34/74a3=38:78, 34/87b1=39:15, 34/92a2=39:21, 35/2a1=39:42, 35/9b1=39:53, 35/11a1=39:56, 35/27b1=40:8, 35/47a1=40:39, 35/49b1-2=40:43,

35/55a3=40:55, 35/56b2=40:56, 35/58a1=40:59, 35/75b1=41:8,35/80b3=41:15, 35/89b3=41:30, 36/24a1=42:33, 36/30a2=42:45, 36/33a2=42:48, 36/68a3=43:74, 36/73b3=43:88, 36/79a3=44:19, 36/80a2=44:22, 36/82b3=44:34, 36/84b3=44:40, 36/85b1=44:42, 36/85b1=44:43, 36/86b2=44:50, 36/86b3=44:51, 36/89b1=45:3, 36/94b1=45:13, 36/95a2=45:19, 36/106a1=45:32, 37/64a1=49:13, 38/16a3=58:22, 38/53b2=62:8; (b. kim) 30/20b1=15:25, 30/25a3=15:42, 30/25b3=15:43, 30/30a2=15:75, 30/30b1=15:77, 30/33a1=16:2, 30/34b3=16:11, 30/38a3=16:23, 30/41a1=16:27, 30/48a1=16:37, 30/60a3=16:62, 30/62a2=16:65, 30/63b2=16:67, 30/72a2=16:79, 30/76b3=16:86.

(Ar. inne, Far. be-dürüstī) *Bütünlükin anlar kim amurturlar ünlerin Tangrınıng yalawaçı katında.* 37/55a1= 49:3

b. 37/55b2=49:4

(Ar. innemā, Far. be-dürüstī) *Bütünlükin tındurdı olarnı yek.* 25/20a1=3:155

b. 29/46a1=9:65

(Ar. innemā, Far. her-āyīne) *Aygıl bütünlükin pend bérür men sizke.* 33/59a3=34:46

b. 26/75b3=4:111, 27/10b2=4:171, 27/11b1=4:171, 27/38a3=5:27, 27/59b3=5:55, 28/56a3=7:187, 28/57a1=7:187, 28/62a2=7:203, 28/65a1=8:2, 28/78b3=8:28, 29/13a2=9:18, 29/20b1=9:28, 29/28a2=9:37, 29/34b1=9:45, 29/40a2=9:55, 29/42b2=9:60, 29/60b3=9:85, 29/65b2=9:93, 30/17a1=14:52, 31/14a3=19:35, 31/32b1=19:84, 31/35a3=19:97, 31/57a3=20:72, 31/65a3=20:90, 31/68b1=20:98, 31/84b1=46:23, 32/2b1-2=27:92, 32/33a3=28:50, 34/85a2=39: 9, 35/46b2=40:39, 35/63b3=40:68, 35/74b1=41:6, 36/27b3=42:41; 36/88b1=44:58, 37/24a 3=47:36, 37/25b2=47:38, 37/60b1=49:10, 37/65a3=49:15, 37/83b1=51:5; 30/49b1=16:40, 30/54b3=16:51, 30/74b3=16:82, 30/83a3=16:95, 30/85b2=16:100, 30/86a3=16:101, 30/98a3=16:124

(Ar. ḳad / le-ḳad, Far. be-dürüstī) *Bütünlükin ḳıştı, ḳışmaḳ belgülüg.* 33/6a1=33:36

b. 26/26b1=4:54, 26/41a1=4:72, 28/5a1=7:105, 28/13a3=7:130, 28/72b1=8:16, 28/73b3=8:19, 30/20a1=15:24, 30/20b2=15:26, 30/46b2=16:35, 30/80a2=16:91, 30/87a1=16:103, 31/6a3=19:8, 31/6b2=19:9, 31/10a1=19:24, 31/11b1=19:27, 31/17a1=19:43, 31/33b1=19:89, 31/34b2=19:94, 31/43b3= 20:36, 31/44a1=20:37, 31/48a1=20:47, 31/48b1=20:48, 31/60a3=20:80, 31/86b1=20:111, 31/91b1=20:124, 32/28a3=28:43, 32/33b328/51, 33/13a3=33:50, 33/20b2=33:58, 33/26a3=33:71, 33/33b1=34:10, 33/36b3=34:15, 33/40a1=34:20, 33/62b1=34:53, 33/66a1=35:4, 33/86b2=36:7, 34/15a1=36:62, 34/33a3=37:114, 34/44a2=37:171, 35/27b3=40:9, 35/35b1=40:23, 35/39a1=40:28, 35/42b2=40:34, 35/54b2=40:53, 35/67b1=40:78, 35/87a2 =41:25, 36/95b3=45:16

(Ar. le-ḳad, Far. be-dürüstī ve rāstī) *Bütünlükin yarlıġ ıḍıldı sanga hem olarḳa.* 35/14b1=39:65

(Ar. le-, Far. her-āyine) *Bütünlükin tutġay men ḳullarıngdın ülüş tenglenmiş.* 26/80b1=4:118

b. 25/21b3=3:157, 30/100a2=16:126, 33/29b1=34:3

bütünlükün: krş. **bütünlükin**

(Ar.—, Far. —) *Ḳorḳunıg Tangrıdın kim bütünlükün Tangrı eşitgen bilgen érür.* 37/53b3=49:1

C

CĀDŪ (Far.): 1. sihirbaz, büyücü.
(Ar. sāḥir / sāḥirān, Far. cādū/vān) *Aydı bir ögür Fir'avn boḳnıdın: bütünlükin bu cādū erür bilgen.* 28/6a2=7:109
c. 31/55b1=20:69, 34/47b3=38:4, 35/36a2=40:24
c.-nıŋ 31/55b1=20:69
c.-nı 28/6b3=7:112
c.-lar 28/7a1=7:113, 28/9a2=7:120, 31/53a3=20:63, 31/55b2=20:70
(Ar. sāḥir, Far. merd-i dānā) *Aydılar: ey cādū, du'ā ḳılġıl bizke İḏiŋni.* 36/57b2=43:49
(Ar. siḥr, Far. cādū) *Aydılar: iki cādūlar, belgürdiler hem aydılar.* 32/32a3=28:48
2. sihir, büyü.
(Ar. siḥr, Far. cādūvī) *Ayurlar: ermez bu meger cādū belgülüg.* 34/20a1=37:15
c. 38/43a3=61:6

CĀDŪLUḲ (Far. T.): sihir.
(Ar. siḥr, Far. cādūvī) *Cādūluḳ ḳıldılar boḍun közleriŋge, ḳorḳıttılar olarnı, keldürdiler uluġ cādūluḳnı.* 28/8a2=7:116
c. 32/24b3=28:36
c.-nı 31/51b1=20:58, 31/56a3=20:71
cādūluḳ ḳıl-: sihir göstermek, büyülemek.
(Ar. seḥr, Far. cādūvī kerden) *Keldürse sen anı bizke cādūluḳ ḳılmaḳ üçün ... ermez-miz biz saŋga bitüglüler.* 28/14b3=7:132
c.-dılar 28/7b3=7:116

CĀHİL (Ar.): cahil, bilgisiz.
cāhil / biligsiz: cahil.
(Ar. cāhil/īn, Far. nādān/ān) *Yüz ewürgil cāhillerdin / biligsizlerdin.* 28/60b3=7:199

CĀHİLİYYET (Ar.): cahiliyet dönemi.
(Ar. cāhiliyye[t], Far. nādān-i bīšīn) *Cāhiliyyet ḥükmini mü tileyürler kim ol körklügrek Taŋrıdın.* 27/55b3=5:50

CĀN (Far.): can, ruh.
(Ar. rūḥ, Far. cān) *Ḳaçan kim tüp tüz ḳılsa-miz anı, ürse men anıŋ içinde men yaratmış cāndın.* 30/22a1= 15:29
(Ar. nefs / enfüs, Far. cān/hā) *Çıḳsa cānları olar kāfirler.* 29/40b1=9:55
cān al-: can almak, bir canlının ruhunu kabz etmek.
(Ar. tevaffī, Far. cān ber giriften) *Anlar kim cānları alırlar ferişteler arıġlar.* 30/43b3=16:32

(Ar. tevaffī, Far. cān ber dāşten) *Her-āyine anlar kim cānlar aldı olarnıŋ* 26/64b2=4:97

(Ar. tevaffī, Far. mīrāniden) *Vaᶜde ḳılur-mız olarḳa azu cānıŋnı alġay men seniŋ.* 35/67a3=40:77

cān kir-: can almak, öldürmek.

(Ar. tevaffī, Far. cān ber giriften) *Anlar kim cānları kirürler ferişteler kiḳ ḳılıġlılar özleriŋe.* 30/41a3=16:28

⇒ Arıġ Cān yaᶜnī Cibril 30/86b1=16:102

CĀVİDĀNE (Far): ebedî kalıcı, sonsuza kadar kalan.

(Ar. ḫālid/īn/ūn, Far. cāvidāne/gān) *Aŋar tamuġ otı, cāvidāne anıŋ içinde.* 29/45a2=9:63

c. 26/61a1=4:93, 31/58b3=20:76, 35/66b2=40:76, 36/67b2=43:71, 37/13b1=47:15

c.-ler 25/8a1=3:136, 26/28b2=4:57, 26/82b2=4:122, 29/52a2=9:72, 29/13a1=9:17, 29/16a2=9:22, 29/63a3=9:89, 33/23b2=33:65, 35/19b3=39:72, 35/21a1=39:73, 36/68b1=43:74, 37/29a1=48:5, 38/12a2=58:17, 38/70b3=64:9, 38/71b1=64:10, 38/86b3=65:11

c.-le 31/69b1=20:101

(Ar. ḫālid/īn, Far. cāvid/ān) *Vaᶜde ḳıldı Taŋrı ... kāfirlerḳa tamuġ otını, cāvidāneler anıŋ içinde.* 29/48a2 =9:68

CĀVİDĀNELIḴ (Far. T): ebedîlik.

(Ar. ḫuld, Far. cāvidī) *Ey Ādem nek yolçılayın mu séni cāvidānelıḳ yıġaçı üze?* 31/89b2=20:120

c. 35/88b3=41:28

CEBREᵓĪL: bkz. **ÖZEL ADLAR DİZİNİ**

Cebreᵓīl üni: Cebrail'in çağırışı, çığlık, haykırış, korkutucu ses.

(Ar. ṣayḥaᵗ, Far. bāng) *Ermez meger Cebreᵓīl üni bir yolı, ançada olar öçmiş erdiler.* 34/2b2=36:29

C. 34/12b1=36:53, 34/51a3=38:15

C.-ke 34/10b3=36:49

CEFĀN (Ar.): asma çubuğu.

⇒ baġ cefān 34/64a2=38:44

CEHĀN (Far.): cihan, dünya.

⇒ ol cehān 34/84b1=39:9, 35/47a1=40:39

CEHD (Ar.): çabalama, mücadele.

cehd ḳıl-: mücadele etmek.

(Ar. mücāhedeᵗ, Far. kārzār kerden) *Cehd ḳılurlar Taŋrı yolı içinde.* 27/59a3=5:54

CEMᶜ (Ar.): 1. topluluk, grup.

(Ar. cem^{c}, Far. gürūh) *Iḍtımız ḳulumuz üze furḳān küninde, iki cem^{c} ḳarışmışı künde.* 29/2a1=8:41
2. mahşer.
(Ar. cem^{c}, Far. gird kerden) *Ol kün térer sizni cem^{c} küninde.* 38/70a2=64:9

CEMĀL (Ar.): güzellik.
(Ar. ḥüsn, Far. nīkū) *Ḫoş kelse sanga olarnıng cemālleri.* 33/15b1=33:52

CEVĀB (Ar.): cevap, karşılık.
cevāb yandur-: karşılık vermek, cevap vermek.
(Ar. taḥiyye^{t}, Far. cevāb goften) *Ḳaçan taḥiyye bérilse siz bir taḥiyye cevāb yandurung körklüg.* 26/52b2=4:86

CEZĀ (Ar.): ceza, karşılık.
(Ar. cezā$^{'}$, Far. pādāş) *Ol ẓālimlerning cezāsını.* 27/39a3=5:29
cezā bér-: karşılık vermek, mükafatlandırmak.
(Ar. cezā$^{'}$, Far. pādāş dāden) *Cezā bérür üçün anlarḳa kim bitti[ler].* 33/30a2= 34:4
cezā béril-: cezalandırılmak.
(Ar. cezā$^{'}$ m., Far. pādāş dāde şoden) *^{c}Öẕr aymanglar bu kün anung üçün cezā bérlür siz anı kim ḳılur sizler.* 38/93b2=66:7
cezā ... ḳarışġu: karşılaşma ve yanıt alma.
(Ar. liḳā$^{'}$, Far. cezā) *Oḳıyurlar sizing üze İḍingizning āyetlerini hem ḳorḳıtġuçılar cezā küningizke ḳarışġu bu.* 35/19a2=39:71
cezā küni: hesap günü.
(Ar. yevmü'd-dīn, Far. rūz-ı şumār) *Ey ḳatıġlıḳ bizke bu kün cezā küni turur.* 34/21a2=37:20
c. 37/84b1=51:12
c.-ke 34/74b1=38:78
⇒ az ^{c}amelḳa üküş cezā bérgen 26/100a3=4:147; füsūza c. yandur- 29/56b3=9:79

CİBRİL (Ar.): Cebrail.
⇒ Arıġ Cān ya^{c}nī Cibril 30/86b2=16:102

CUHŪD (Far.): Yahudi.
(Ar. yehūd, Far. cuhūd/ān) *Aydılar cuhūdlar: ^{c}Uzeyr Tangrının oġlı.* 29/22b1=9:30
c.-lar 27/31b1=5:18
c.-larnı 27/56a3=5:51
⇒ şenbe boḍunları ya^{c}nī cuhūdlar 26/23a1=4:47
cuhūd bol-: Yahudi olmak.
(Ar. hevd, Far. cuhūd şoden) *Anlardın kim cuhūd boldılar ḥarām ḳıldımız.* 27/4a3=4:160

c.-dılar 26/20b2=4:46, 27/47a3=5:41, 30/95b1=16:118, 38/52b

62:6

CÜFT (Far.): 1. eş, karı kocadan biri.

(Ar. ba^{c}l, Far. şūy) *Eger uraġut ḳorḳsa cüftindin köngül* aġrıġın

26/86b3=4:128

(Ar. zevc / ezvāc, Far. cüft/ān) *Ol Tangrı kim törütti sizni bir et-özdin, ḳıldı and*

cüftini. 28/58b1=7:189

c. 34/80b3=39:6

c.-üngni 33/6b1=33:37

c.-ünge 31/88b3=20:117

c.-ini 34/80b1=39:6

c.-leringni 33/12a1=33:50

c.-leri 33/13b1=33:50, 34/13b1=36:56

c.-lerining 38/89b1=66:3

c.-lerini 33/17b3=33:53, 34/21b2=37:22

c.-lerindin 35/27a3=40:8

c.-leringiz 29/17b1=9:24, 36/66b3=43:70

c.-leringizdin 30/67a3=16:72, 38/73a1=64:14

c.-ler 26/28b3=4:57, 30/67a2=16:72, 38/91b2=66:5

c.-leringning 38/88b2=66:1

c.-lerni 36/40b1=43:12

c.-lerdin 33/15a3=33:52

(Ar. zevc / ezvāc, Far. cüft/ān cüft cüft) *Ḳıldı sizke özleringizdin cüftler, yılḳılardın cüftler*. 36/6b1-2=42:11

(Ar. zevc / ezvāc, Far. zen/ān) *Ayġıl cüftleringe hem ḳızlarınga*. 33/21a1=33:59

c.-leri 33/7b1=33:37

2. çift çift, eşli.

(Ar. zevc, Far. cüft) *Ündürdümiz anıng içinde ḳamuġ cüftdin körklüg*. 37/70b1=50:7

(Ar. zevc / ezvāc, Far. cüft/ān ya^{c}nī cüft cüft) *Yana ḳıldı sizi cüftler*. 35/71a2=35:11

3. çeşit, tür.

(Ar. zevc / ezvāc, Far. güne/hā) *Iḍtı kökdin suw, çıḳardımız anıng birle cüftler otlardın aḍın aḍın*. 31/50a1= 20:53

c.-lerni 34/5b2=36:36

(Ar. zevc / ezvāc, Far. cüft/ān u güne güne) *Tatsunlar anı bütünlükin ḳaynar suw, ḳan taḳı iring taḳı öngin anung mengizlig*. 34/68a2=38:58

cüft / éş: eş.

(Ar. zevc, Far. şevher) *Eşitti Tangrı ol tişining sözin tartışur sening birle cüfti / eşi*. 38/1b1=58:1

cüft ḳıl-: çift yapmak.

(Ar. tezvīc, Far. cüft dāden) *Cüft ḳılur olarḳa erkekler hem tişiler*. 36/33b3=42:50

CÜFTLENDÜR- (Far.T.): eş olarak vermek, evlendirmek.

(Ar. tezvîc, Far. be-zenî dāden) *Cüftlendürdümiz sa͡nga anı.* 33/71a2=33:37
(Ar. tezvîc, Far. cüft kerden) *Cüftlendürġay-miz ḳara közlüg / kı͡ng közlüg uraġutlar birle.* 36/87b1=44:54

CÜNÜB (Ar.): cünüp, dinen temiz olmayan.
(Ar. cunub, Far. cenābet resîde/gān) *Yoḳ cünübḳa meger yol keçigliler yunġınçaḳa tegi.* 26/18b1=4:43
c. 27/21b1=5:6

Ç

ÇĀDIR (Far.): çar, kadınların dış giysisi.
(Ar. cilbāb / celābīb, Far. çāder/hā) *Ey yalawaç, aygıl cüftleringe hem kızlarınga ... yağutğan olar üze öz çādırları içre.* 33/21a3=33:59

ÇAĶIR: çakır, gök, mavi.
çaķır közlüg: çakır gözlü, gök gözlü.
(Ar. ezraķ, Far. kebūd-çeşm) *Ol kün kim ürlür borġu içinge, térer-miz yazuķluġlarnı ol kün çaķır közlügler.* 31/70a1=20:102

ÇAĶIR-: bağırmak.
⇒ ķıġır- / çaķır- 37/54a3=49:2

ÇAL-: yere çalmak, silkelemek, vurmak.
⇒ yapurġaķ çal- 31/40b3=20:18

ÇALPAĶ: kötü, fena.
çalpaķ iş: utanılacak şey, utanç veren iş.
(Ar. faḥšā', Far. zinā[179]) *Her-äyine Tangrı buyrur dād bérmek ... yıġar çalpaķ işdin, yavuz işdin.* 30/79a3=16:90

ÇAV: ses, sada.
çav kemişgen: yalan haber yayan, dedikodu yapan.
(Ar. murcif/ūn, Far. ḫaber/hā-i nā-ḫoş efgende/gān) *Eger yıġılmasa iki yüzlügler ... çav kemişgen[ler] kend içre, sekirtgem séni olar üze.* 33/22a1=33:60

ÇÉÇEK: çiçek (çiçek için tomurcuk).
(Ar. kimm / ekmām, Far. ġılāf/hā-i şuküfe) *Çıķmaz mïvedin hem çéçeklerindin, yük kötürmez hiç uraġut ķodmaz, meger anıng ᶜilm[i] birle.* 36/2b1=41:47

ÇEHĀR-DĀNG (Far.): üçte iki.
(Ar. şuluş, Far. çehār-dāng) *Eger bolsalar ikegü, ol ikike iki iki çehār-dāng andın kim.* 27/15b3=4:176

ÇEKÜRGE: çekirge.
(Ar. cerād, Far. meleḫ) *Iḍtımız olar üze aķar suwnı, çekürgeni, yaḍaġ çekürge.* 28/15a2=7:133
⇒ yaḍaġ çekürge 28/15a2=7:133

ÇERĀĠ (Far.): 1. kandil.
(Ar. sirāc, Far. çerāġ) *Çerāġ yaruķ yıldraġan.* 33/10a2=33:46
2. şeriat.

179 m: زنى

(Ar. šerīᶜa[t], Far. rāh-ı dïn ü nihād) *Ķamuġķa ķıldımız sizdin yaruķ yol hem yorıġ.* 27/53b3=5:48

ÇIĠAY: fakir, yoksul.
(Ar. miskīn / mesākïn, Far. bï-çāre/gān) *Tangrıķa ol béşde biri hem yalavaçķa hem yaġuķluķ iḍisinge, yetimlerke, çıġaylarķa.* 29/1b1=8:41
ç.-larķa 26/13b3=4:36, 38/21b3=59:7
(Ar. faķīr / fuķarā, Far. derwïş/ān) *Bütünlükin ṣadaķalar çıġaylarķa, yoksuzlarķa, ïlgenlerke.* 29/42b2=9:60
ç.-la 37/26a1=47:38
ç.-larķa 38/22b3=59:8

ÇIĠAYLIĶ: fakirlik.
(Ar. ᶜayle[t], Far. derwïşī) *Eger ķorķsa siz çıġaylıķdın munu kéngütür sizni Tangrı öz fażlındın.* 29/21a1=9:28

ÇIĶ-: 1. çıkmak, ayrılmak, gitmek.
(Ar. ḫurūc, Far. birūn āmeden) *Çıķar ķarınlarındın yér içgü, türlüg türlüg boḍuġları.* 30/64b2=16:69
ç.-ar 33/28b3=34:2
ç.-tı 31/7a3=19:11, 32/14b3=28:21
ç.-tılar 29/6a2=8:47
ç.-ġay-miz oķ 38/25b1=59:11
ç.-ġaylar 38/17b2=59:2
ç.-ķatımız 29/33a3=9:42
ç.-ġıl 30/23b2=15:34, 34/74a2=38:77
ç.-sun 31/41b3=20:22, 32/14b1=28:20, 32/22a2=28:32
ç.-ınglar 26/38a2=4:66
ç.-sa 26/67a1=4:100
ç.-salar 27/35a2=5:22, 27/44b3=5:37, 29/35b2=9:47, 37/14a1=47:16
ç.-ınġızlar erse 38/34a3=60:1
ç.-ġınça 37/56a3=49:5
ç.-maġunça 27/35a1=5:22
ç.-maz 36/2a1=41:47
ç.-maz sizler 29/59b1=9:83
ç.-mazlar 38/26a2=59:12
ç.-masunlar 38/76b2=65:1
ç.-maķnı 29/35a2=9:46
ç.-maķķa 29/59b1=9:83, 35/29a2=40:11
(Ar. burūz, Far. birūn āmeden) *Eger bolsa erdingiz éwleringiz içinde çıķġanlar.* 25/19a2=3:154
ç.-salar 26/48b3=4:81
(Ar. zehaķ, Far. birūn āmeden) *Çıķsa cānları olar kāfirler.* 29/40b1=9:55
ç.-sa 29/61a2=9:85
2. sefere çıkmak, cihada gitmek.

(Ar. nefr, Far. birūn āmeden) *Çıkıŋlar yüŋüllükin hem aġırlıkın, ḳatlanıŋ mällarıŋız birle hem özleriŋiz birle Taŋrı yolı içinde.* 29/32a2=9:41
(Ar. nefr, Far. birūn reften) *Tutuŋ sāzıŋızını, çıkıŋlar ögür ögür azu çıkıŋlar ḳamuġ bir yolı.* 26/40b1-2=4:71
ç.-ıŋlar 29/29a3=9:38
ç.-maŋlar 29/58b1=9:81
ç.-masa sizler 29/30a2=9:39
⇒ ḳopup çıḳmaḳ 29/35a3=9:46; soylup çıḳ- 28/49b2=7:175; taranıp çıḳ- 33/2a3=33:33; yarlıġdın çıḳ- 28/40b1=7:163, 28/42a1=7:165, 30/77b3=16:88, 37/58b2=49:7
çıḳġan: çıkan, çıkıp kurtulan.
(Ar. bāriz/ūn, Far. birūn āmede/gān) *Olar ol künde çıḳġanlar, örtüglüg kelmez Taŋrı üze.* 35/31a3=40:16
(Ar. ḫāric/īn, Far. birūn āyende/gān) *Tileyürler kim çıḳsalar otdın, ermez olar çıḳġanlar andın.* 27/45a1=5:37
⇒ Taŋrı fermānından çıḳġan 38/30b3=59:19
çıḳmaḳ: 1. çıkma, dışarı çıkış.
(Ar. teberrüc, Far. birūn āmeden) *Taranıp çıḳmaŋlar evvelḳı bilmezlik çıḳmaḳı teg.* 33/2b1=33:33
2. (hayata) çıkış, diriliş.
(Ar. ḫurūc, Far. birūn āmeden merdümān ez gūrhā) *Tirgüzdimiz anıŋ birle çıḳġu kendni, mundaġuḳ çıḳmaḳ.* 37/71b2=50:11
(Ar. ḫurūc, Far. birūn āmeden ez gūrhā) *Ol kün eşitgeyler şayḥanı sezāsınça, ol çıḳmaḳ küni.* 37/81b1=50:42
⇒ yarlıġdın çıḳıġlı 28/24a1=7:145, 32/22b3=28:32; yoldın çıḳıġlı 28/3b3=7:102
⇒ ḳaḍġudın çıḳġu yer 38/79a1=65:2

ÇIḲAR-: 1. çıkarmak.
(Ar. iḫrāc, Far. birūn āverden) *Bitig indürdümiz anı saŋa, çıḳarsa sen boḍunnı ḳaraŋġuluḳlardın.* 30/12b1=14:1
ç.-ur 27/29b3=5:16, 33/9a2=33:43, 34/91b1=39:21, 35/62b3=40:67, 37/25a2=47:37
ç.-ur-miz 31/50b2=20:55
ç.-dı 28/66a3=8:5, 30/71a2=16:78, 31/64a3=20:88, 37/49b1=48:29, 38/17a2=59:2
ç.-dımız 31/49b3=20:53, 33/74b1=35:27, 34/4a3=36:33
ç.-ġay oḳ 38/62b2=63:8
ç.-ġu 38/86a1=65:11
ç.-ġuŋ 31/51a2=20:57
ç.-ġıl 26/43a3=4:75, 33/78a1=35:37
ç.-maz 37/20b3=47:29
ç.-maşun-a 31/89a1=20:117
ç.-maŋ 38/76b1=65:1

(Ar. istiḫrāc, Far. birūn āverden) *Ol İdi kim fermān tutuġlı ḳıldı teñizni, ... çıḳarsa sizler andın étig keḍer sizler anı.* 30/36b1=16:14
ç.-ur sizler 33/72b3=35:12
(Ar. sulūḫ, Far. birūn giriften) *Hem yana nişān olarḳa şeb, çıḳarur-miz anıñdın kündüzni.* 34/6a2=36:37
2. uzaklaştırmak, sürmek, sürgün etmek.
(Ar. iḫrāc, Far. birūn kerden) *Yıġsalar séni azu öldürseler séni azu çıḳarsalar séni.* 28/80a3=8:30
ç.-urlar 38/34a1=60:1
ç.-dı 29/30b3=9:40, 37/11b1=47:13
ç.-ġay-miz 28/2a1=7:88
ç.-sa 28/6a3=7:110
ç.-sa sizler 28/9b3=7:123
ç.-salar 31/53b1=20:63
(Ar. iḫrāc, Far. birūn kerden ez şehr) *Yardılar / sıdılar andlarını, oğradılar yalavaçnı çıḳarmaḳḳa.* 29/10a1 =9:13
3. ortaya çıkarmak.
(Ar. nez^{c}, Far. birūn giriften) *Yana çıḳarġay-miz tegme boḍundın ḳayuları ḳatıġraḳ raḥmān üze boynaġuluḳındın.* 31/27a2=19:69
⇒ til çıḳar- 28/50b2-3=7:176
çıḳarıġlı: ortaya çıkaran, belli eden.
(Ar. muḫric, Far. birūn ārende) *Aygıl: füsūs tutuñglar, Ol Tañgrı çıḳarıġlı ol kim ḳorḳarlar.* 29/45b3=9:64
çıḳarmaḳ tilemek: sonuç çıkarmak, sonuca varmak.
(Ar. istinbāṭ, Far. birūn āverden) *Bilgetiler anı anlar kim çıḳarmaḳ tileyürler anı olardın.* 26/50b2=4:83

ÇIḲAR(I)L-: çıkarılmak, uzaklaştırılmak.
(Ar. iḫrāc m., Far. birūn āverde şoden) *Ayurlar ādemi: ḳaçan ölse-miz kiḍin çıḳarlur-miz tirig bolup.* 31/26a3=19:66
ç.-ur sizler (çıḳarlur sizler) 36/40a3=43:11
ç.-sañgız 38/25b1=59:11
ç.-salar 38/26a2=59:12
ç.-maz siz 36/108b3=45:35
(Ar. iḫrāc m., Far. birūn kerde şoden) *Ol çıġaylarḳa kim ewlerindin aḍrılġan tururlar anlar kim çıḳarıldılar.* 38/22b3=59:8

ÇIḲRIḲ: feryat, çığlık.
(Ar. ṣarra^{t}, Far. bāng) *Utru keldi uraġut çıḳrıḳ birle, urdı yüzini.* 37/88b3=51:29

ÇIN: 1. doğru, hak, gerçek.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Bütünlükin Tañgrınıñ va^{c}desi çın ol.* 33/66b1=35:5
ç. 32/9b1=28:13, 33/31a3=34:6, 35/67a1=40:77

(Ar. ḥaḳḳ, Far. sezā) *Ol ol turur kim uḍtı yalavaçını köni yol birle çın dīn birle.* 38/44b3=61:9

(Ar. –, Far. –) *Ḳaçan bu vaᶜde eger çın erse sizler çın sözlegliler.* 33/47a2=34:29
ç. 36/48a2=43:28

2. doğru söyleyen, doğru kişi, samimi kişi.

(Ar. ṣādıḳ/īn, Far. rāstgüy/ān) *Ündeng olarnı icābet ḳılsunlar sizke eger çın erse sizler.* 28/60a5=7:194
ç. 36/83a3=44:36, 36/102b2=45:25, 37/67a2=49:17, 38/53a2=62:6
ç. er- 25/27b2=3:183, 32/33a1=28:49, 34/10b1=36:48

⇒ keḍ çın sözlegli 26/39b2=4:69; ġāfil / çın tutmaġlı 28/48b2=7:172

çın bütün: gerçek, samimi.

(Ar. naṣūḥ, Far. üstüvār) *Ey anlar kim taptılar, yanınglar Tangrıḳa çın bütün tevbe, bolġay kim iḍingiz örtgey sizdin yawuzlarıngızını.* 38/94a1=66:8

çın ḳıl-: gerçek yapmak, ortaya koymak.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. ber cāy dāşten) *Belgüsüz ḳılur Tangrı bāṭılnı, çın ḳılur çınlıḳ rāstlıḳnı sözleri birle.* 36/18b3 =42:24

çın köni: doğru söyleyen, doğru.

(Ar. ṣādıḳ/īn, Far. rāstgüy/ān) *Keldürdüng erse keldürgil anı eger erse sen çın könilerdin.* 28/5b1=7:106

çın-oḳ: şüphesiz, muhakkak ki, gerçekten, kesinkes.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst şodenī vü dürüst şodenī) *Tangrının vaᶜdesi çın-oḳ.* 26/82b3=4:122

(Ar. ḳad, Far. be-dürüstī) *Muḥammed ṣᶜavs meger yalavaç, çın-oḳ keçti anda öngdin yalavaçlar.* 25/11b2=3:144
ç. 25/8a2=3:137, 25/9b1=3:140, 25/11a2=3:143, 25/11b1=3:143, 25/15a1=3:152, 25/16a2=3:152, 25/17b3=3:154, 25/26a3=3:173, 25/27a2=3:183, 25/27b3=3:183, 26/23b2=4:48, 26/31b3=4:60, 26/48a3=4:80, 26/67b1=4:100, 26/76b1=4:112, 26/80a1=4:116, 26/81b1=4:119, 26/89a3=4:131, 26/93b1=4:136, 26/95a1=4:140, 27/4b3=4:161, 27/7a3=4:164, 27/9b1=4:167, 27/14a1=4:174, 27/20b1=5:5, 27/26a1=5:12, 27/27b1=5:12, 27/29a3=5:15, 27/30a2=5:17, 27/33a2=5:19, 27/41b1=5:32, 28/26b3=7:149, 28/37a3=7:160, 28/52a1=7:179, 28/55a3=7:185, 28/80b3=8:31, 28/85a2-3=8:38, 29/18b2=9:25, 29/30b3=9:40, 29/36a3=9:48, 29/37b2=9:50, 29/46b1=9:66, 29/53a3=9:74, 30/3b2=12:80, 30/9a3=12:90, 30/20a2=15:24, 30/39b1=16:26, 30/60b1=16:63, 30/92b2=16:113, 31/2b2=18:76, 31/50b3=20:56, 31/52b3=20:61, 31/54a1=20:64, 31/58a1=20:75, 31/59a2=20:77, 31/61a3=20:81, 31/62a3=20:85, 31/65a2=20:90, 31/69a1=20:99, 31/88a1=20:115, 31/91b3=20:125, 37/68b3=50:4, 37/76a3=50:28, 37/79b1=50:38, 38/33b3=60:1

(Ar. ḳad, Far. be-dürüstī vü rāstī) *Çın-oḳ üḍürdi Tangrı bizing üze neçeme bolsamiz yazuḳ ḳılıġlılar.* 30/9b2 =12:91
ç. 37/72b3=50:16

çın söz: doğru söz, hikmet.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Tangrı ḳoḍmas yıġmaz çın sözdin.* 33/17a1=33:53

(Ar. ḥikmeᵗ, Far. suḫen-i dürüst) *Ögretür anlarḳa bitigni yime çın sözni.* 38/50b1=62:2

çın sözlegli: doğru sözlü.
(Ar. ṣādıḳ/īn, Far. rāstgüy/ān) *Ḳaçan bu vaᶜde eger çın erse sizler çın sözlegliler.* 33/47a3=34:29
çın tutuġlı: doğrulayan, tasdik eden.
(Ar. muṣaddıḳ, Far. rāstgüy dārende) *Çın tutuġlı anı kim mening üskümde erdi Mūsā kitābından.* 38/42b1= 61:6
ç. 33/76a3=35:31
çın yaᶜnì rāst sözlegüçi: doğru söyleyen.
(Ar. ṣādıḳ/īn, Far. rāstgüy/ān) *Keldüng bitiging eger çın erse sizler yaᶜnì rāst sözlegüçi.* 34/41b1=37:157

ÇINĠAR-: tasdik etmek, doğrulamak.
çınġarıġlı: tasdik eden, doğrulayan.
(Ar. muṣaddıḳ, Far. rāstgüy dārende) *Çınġarıġlı ol kim anıng utrusında turur yaᶜnì anda öngdin Tevrìtdin.* 27/52a2=5:46
ç. 27/53a2=5:48
ç. bol- 26/22a3=4:47

ÇINLIḲ: gerçek, hak.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāstì) *Çın-oḳ tandılar angar kim keldi sizke çınlıḳdın.* 38/33b3=60:1
çınlıḳ / rāstlıḳ: gerçek.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāstì) *Çın ḳılur çınlıḳ / rāstlıḳnı sözleri birle.* 36/18b3=42:24
çınlıḳ üze: şüphesiz.
(Ar. ḳad, Far. be-dürüstì) *Çınlıḳ üze ḳıldı Tangrı ḳamuġ nengge endāze.* 38/79b2=65:3

ÇOĠIÇI: kavgacı.
(Ar. ḥaṣim/ūn, Far. peygār konende/gān) *Urmadılar anı sanga meger tartışıḳ üçün, kendü olar boḍun çoġıçılar.* 36/61b3=43:58
çoġıçı üstelgen: kavga eden, çekişen.
(Ar. ḥaṣim, Far. peygār konende) *Törütti kişilerni uça suwından kim ol ol çoġıçı üstelgen belgülüg.* 30/33b2=16:4

ÇOVLAN-: kavrulmak, yanmak.
(Ar. nāżc, Far. puḫte şoden) *Kigrür-miz olarnı otḳa, tegme yolı kim çovlansa terileri tegşürgey-miz.* 26/27b2=4:56

ÇÖK-: çökmek, diz üstü çökmek.
(Ar. ciṣiyyᵉⁿ, Far. be-zānū der āmede) *Yana ḥāżır ḳılur-miz olarnı tamuġ yöresinge çöküp.* 31/27a2=19:68
çökügli: diz çökmüş.
(Ar. cāṣiyeᵗ, Far. be-zānū der āmede/gān) *Körgey sen ḳamuġ ümmetni çökügli, ḳamuġ boḍun oḳınur anıng bitiginge.* 36/104a2=45:28

ÇÖPREK: bez parçası, paçavra.
⇒ ḥayż çöpreki 31/9b3=19:23

ÇÛPĀN (Far.): çoban.
(Ar. rāᶜī / riᶜā, Far. şubān/ān) *İçürmez-miz yandurmağınça çûpânlar.* 32/16a3=28:23

ÇÜBÜR: kıl.
(Ar. şaᶜr / aşᶜār, Far. mūy/hā-i buz) *Tañrı ... ḳıldı sizlerke ... ḳoy yünglerindin, tewe yünglerindin, çübürlerindin orun töşekler.* 30/73b1=16:80

D

DĀD (Far.): adalet, doğruluk.
dād bér-: adaletli davranmak.
(Ar. ᶜadl, Far. dād kerden) *Yaraġlarıñġız bolmaz kim dād bérseñgiz uraġutlar arasında.* 26/88a1=4:129
(Ar. iḳsāṭ, Far. dād kerden) *Dād bériñgler, ol Tañrı sewer könilik ḳılġanlarnı.* 37/60a3=49:9
dād bérmek: adil olma, adalet.
(Ar. ᶜadl, Far. dād) *Her ayine Tañrı buyrur dād bérmek, eḍgülükin bérmek yaġuḳluḳ iḍisiñge, yıġar çalpaḳ işdin.* 30/79a1=16:90
dād ḳıl-: adaleti yerine getirmek, adil olmak, adaletli davranmak.
(Ar. ᶜadl, Far. dād kerden) *Eltmesün sizni boḍunnuñ düşmanlıḳı anıñ üze kim dād ḳılmadıñġız, dād ḳılınglar ol yaḳınraḳ saḳınmaḳḳa.* 27/24a2-3=5:8
d.-sa men 36/10b3=42:15
(Ar. ᶜadl, Far. dād dāden) *Köni yol körkitürler rāstlıḳ birle anıñ birle dād ḳılurlar.* 28/36b1=7:159
d.-urlar 28/53b3=7:181

DĀĠ (Far.): yanık yarası.
dāġ bas(ı)l-: dağ basılmak, dağlanmak.
(Ar. keyy m., Far. dāġ kerde şoden) *Ol kün kim ıstılur anıñ üze tamuġ oṭı içre dāġ baslur anıñ birle alınları.* 29/26a3=9:35

DĀSTĀN (Far.): hile, düzen.
⇒ al / dāstān 35/37a1=40:25

DAᶜVÎÇÎ (Ar. T): davacı.
⇒ ḳatıġ daᶜviçi boḍun 31/35b2=19:97

DERECĀT (Ar. ç.): krş. **DERECE**
(Ar. dereceᵗ / derecāt, Far. pāygāh/hā) *Kötürgey Tañrı anlarḳa kim taptılar sizdin anlarḳa kim bérildiler bilig derecât.* 38/7b2=58:11
d.-lar 36/50a2=43:32

DERECE (Ar.): derece, mertebe, kademe.
(Ar. dereceᵗ / derecāt, Far. pāygāh/hā) *Olarḳa dereceler İḍileri üskinde.* 28/66a1=8:4
d. 29/15b1=9:20
d.-din 26/63b3=4:95
d.-ler 26/64a3=4:96, 31/58b1=20:75
(Ar. derk, Far. pāygāy) *Bütünlükin iki yüzlügler astınraḳ derecelerde otdın.* 26/98b3=4:145

DERENG (Far.): eğlenme, durma.
dereng ḳıl-: 1. beklemek, durmak, kalmak, zaman geçirmek.
(Ar. mukṣ, Far. dereng kerden) *Dereng ḳılınglar, men kördüm ot, bolġay kim keldürgem sizke andın bir pāre.* 31/38b1=20:10
d.-ınglar 32/20a2=28:29
(Ar. lebṣ, Far. dereng kerden) *Eger bildiler erse belgüsüz, dereng ḳılmaġaytılar ḫ*ᵛ*ārlaġlı ḳın içinde.* 33/36b2=34:14
d.-dınġ 31/45b3=20:40
d.-ġatı 34/39a1=37:144
d.-madınġız 31/70a2=20:103, 31/70b1=20:104
2. alıkoymak, durdurmak, engel olmak.
(Ar. teṣbīṭ, Far. dereng kerden) *Taplamaz Tangrı olarnıng ḳopup çıḳmaḳlarını, dereng ḳıldı olarḳa.* 29/35b1=9:46
dereng ḳılıġlı: bir yerde eğlenen, kalan.
(Ar. mākiṣ/ūn, Far. bāşende/gān) *Sizler dereng ḳılıġlılar siz tamuġ içre.* 36/69b1=43:77

DERGĀH (Far.): 1. kat, huzur.
(Ar. ᶜind, Far. nezd) *Keldürüng bir bitig Tangrı dergāhındın.* 32/32b2=28:49
(Ar. ledun, Far. nezd) *Bérür dergāhında uluġ yanut.* 26/16b2=4:40
d.-ıngdın 31/5b1=19:5
2. -a.
(Ar. ilā [rabbī], Far. be-ān-cā) *Aydı: men barıġlı men İḍim dergāhınga, köndrür méni.* 34/29b1=37:99

DERVİŞ (Far.): fakir, yoksul.
(Ar. faḳīr, Far. dervīş) *Bolsa bay azu dervīş Tangrı sezā turur ol ikike.* 26/91b3=4:135

DERVİŞĀNE (Far.): muhtaç.
(Ar. faḳīr, Far. dervīş) *Ey İḍim, men anga kim indrür sen manga eḍgülükdin dervişāne.* 32/16b2=28:24

DERYĀ (Far.): deniz, derya.
(Ar. baḥr, Far. deryā) *Keçürdimiz Yaᶜḳūb oġlanlarını deryādın.* 28/18b1=7:138
d. 31/59b1=20:77, 33/72a2=35:12, 36/23b1=42:32
d.-nı 36/80b1=44:24, 36/93b2=45:12
d.-ḳa 28/39b3=7:163
(Ar. yemm, Far. deryā) *Öç aldımız olardın, batırdımız olarnı deryā içre.* 28/17a1=7:136
d. 31/44b1=20:39, 32/6a1=28:7
d.-dın 31/59b3=20:78

DESTĀN (Far.): tuzak.

(Ar. keyd, Far. sigāliş-i bed) *Tilediler a͡ngar destān, ḳıldımız olarnı astınlar.* 34/29a3=37:98

DESTŪR (Far.): izin, müsaade.

(Ar. iẓn, Far. destūr) *Nikāḥ ḳılın͡g olarnı İḏileri destūrı birle.* 26/4b3=4:25

destūr bér-: izin vermek.

(Ar. iẓn, Far. destūr dāden) *Nelük destūr bérdin͡g olarḳa belgürgünçeke tegi sa͡ngar anlar kim rāst aydılar.* 29/33b2=9:43

d.-di 31/85b3=20:109, 33/44a1=34:23

d.-gil 29/36b3=9:49

d.-günçeke (tegi) 30/4a2=12:80

d.-mez 36/15a3=42:21

d.-mesde (burun) 28/9b2=7:123

d.-mezde 31/56a1=20:71

destūr béril-: izin verilmek.

(Ar. iẓn m., Far. destūr dāde şoden) *Kirmen͡g yalawaç ewin͡ge meger destūr bérilse.* 33/16a2=33:53

d.-se 29/63b2=9:90

d.-mez 30/75b1=16:84

destūr ḳol-: izin istemek.

(Ar. istiʾẕān, Far. destūr ḫʷāsten) *Destūr ḳolsalar sénde çıḳmaḳḳa, ayġıl: hiç çıḳmaz sizler.* 29/59a3=9:83

destūr tile-: izin istemek.

(Ar. istiʾẕān, Far. destūr ḫʷāsten) *Destūr tilemez sénde anlar kim biterler Tan͡grıḳa hem son͡g künke.* 29/34a1=9:44

d.-yür 29/34b2=9:45, 29/61b2=9:86

d.-yürler 29/65b2=9:93

DİN (Ar.): din.

(Ar. dīn, Far. kīş) *Ol Tan͡grı kim ıḏtı yalavaçını ... ḫaḳ dīn birle.* 29/24b2=9:33

d. 26/21b1=4:46, 28/85b3=8:39, 29/9a1=9:11, 29/24b3=9:33, 29/27b1=9:36, 30/55a3=16:52, 34/77b2=39:3, 37/47b2=48:28, 37/47b3=48:28, 38/44b3=61:9

d.-ni 29/22a1=9:29, 35/30b1=40:14, 34/77b1=39:2, 35/61b2=40:65, 36/8a3=42:13

d.-ḳa 27/17b1=5:3

d.-din 26/84a3=4:125, 36/7b2=42:13, 36/15a2=42:21

d.-imni 34/87a3=39:14

d.-ini 34/86b1=39:11

d.-iḏın 27/58b2=5:54

d.-in͡giz 27/10b1=4:171, 29/9b1=9:12

d.-in͡gizni 27/17a2=5:3, 35/37b2=40:26, 37/66a2=49:16

d.-in͡gizdin 27/16b3=5:3

d.-lerini 26/99b1=4:146

d.-ler 38/45a1=61:9

(Ar. mille^{t}, Far. kīş) *Yan͡ga sizler bizin͡g dīnimiz için͡ge.* 28/2b3=7:88

d. 34/48b3=38:7

d.-iḳa 26/84b2=4:125

(Ar. ümme[t], Far. dīn) *Biz buldumız atalarımızını ol dīn üze.* 36/45a3=43:22

(Ar. ümme[t], Far. kīş) *Biz buldımız atalarımızını bir dīn üze.* 36/46a2=43:23

(Ar. —, Far. dīn) *Ḥüccet ayşurlar Tangrı dīni içre.* 36/11b2=42:16

(Ar. —, Far. —) *Eger yārī bérse siz Tangrınıng dīniḳa yārī bérür sizke.* 37/8a3=47:7

d.-inge 38/48a3=61:14

ed-dīn: ceza.

(Ar. ed-dīn, Far. şumār) *Bütün ed-dīn toḳsuġlı kök ḥaḳḳı üküş yolluġ.* 37/83b2=51:6

dīn tut-: bir dine inanmak.

(Ar. dīn, Far. ṭā[c]at dāşten) *Dīn tutmazlar ḥaḳ dīnni anlardın kim bérildiler bitigni.* 29/21b3=9:29

DİVĀNELIḴ (Far.T.): cinnet, delilik.

(Ar. cinne[t], Far. dīvānegī) *Toḳıdı Tangrı üze yalġannı azu anung birle dīvānelıḳ mu?* 33/32a2=34:8

d. 33/59b3=34:46

DİYET (Ar.): diyet.

(Ar. diye[t], Far. ḫūn-bahā) *Kim kim öldürse mü[']minni ḥaṭān ... mü[']min ḳul āzād ḳılmaḳ hem diyet ısparlanmış boḍnıḳa.* 26/59a1=4:92

d. 26/60a1=4:92

DŌST (Far.): 1. dost.

(Ar. ḥabīb / aḥibbā, Far. dōst/ān) *Aydı cuhūdlar hem tersālar: biz Tangrınıng oġlanları-mız hem dōstları-mız.* 27/31b2=5:18

(Ar. ḫalīl / aḥillā, Far. dōst/ān) *Tuttı Tangrı İbrāhimni dōst.* 26/84b3=4:125

d.-lar 36/65b2=43:67

(Ar. veliyy / evliyā, Far. dōst/ān) *Tutmang atalarıngızını, ḳarındaşlarıngızını dōstlar eger sewseler küfrni.* 29/16b2=9:23

d. 26/55a3=4:89, 26/81b1=4:119, 26/83b1=4:123, 27/13b3=4:173, 31/18a1=19:45, 33/23b3=33:65, 36/4b3=42:8, 36/5a3=42:9, 36/29a1=42:44, 37/42a1=48:22

d.-dın 29/54b1=9:74

d.-ı 27/56b1=5:51, 30/61a1=16:63, 36/98b1=45:19

d.-ları 29/51a1=9:71, 36/98a3=45:19

d.-lar 26/44b1=4:76, 26/54b2=4:89, 26/94b2=4:139, 26/98a3=4:144, 27/56a3=5:51, 34/77b3=39:3, 36/3a1=42:6, 36/5a2=42:9, 36/31a1=42:46, 36/93a1=45:10, 37/2a2=46:32, 38/33b1=60:1

d.-lar-miz 38/52b3=62:6

(Ar. veliyy, Far. yārīger) *Bütünlükin sizing dōstungız Tangrı hem yalavaçı.* 27/59b3=5:55

2. bir şeyin hizmetinde bulunan.

(Ar. veliyy / evliyā, Far. dōst/ān) *Ermezler anıñg dōstları, ermez anıñg dōstları meger saknuklar.* 28/82b2 =8:34

3. sahiplenen, himaye eden.

(Ar. mevlā, Far. dōst) *Ol ol Tañgrı anlarnıñg dōstı.* 37/9b3=47:11

d. 37/10a1=47:11

(Ar. veliyy, Far. dōst) *İdimiz-ā ... ḳılġıl bizke seniñg üsküñgde dōst.* 26/43b2=4:75

4. dost, hami, esma-i hüsnadan: veliyy.

(Ar. veliyy, Far. dōst) *Yoḳ sizke Tañgrıda aḍın hiç dōst ap yārīçi.* 36/23a3=42:31

d. 36/21b2=42:28

⇒ erklig dōst 28/60a6=7:196; iç d. 29/12a2=9:16

dōst tut-: 1. dost tutmak, dost edinmek.

(Ar. meveddet, Far. dōst dāşten) *Dōst tutarlar kim ḫilāf ḳılsa Tañgrıḳa yime yalavaçıñga.* 38/14b2=58:22

(Ar. tevellī, Far. dōst dāşten) *Kim kim dōst tutsa olarnı sizdin bu ögür olar ẓālimler.* 29/17a1=9:23

d.-sa 27/56b1=5:51

d.-manğlar 38/39a1=60:13

2. sahip çıkmak, arka çıkmak.

(Ar. tevellī, Far. ḫod giriften) *Ol kim ıḍtı bitigni, ol dōst tutar eḍgülerni.* 28/60a7=7:196

DŌSTLAŞ- (Far. T.): dost edinmek.

(Ar. tevellī, Far. dōst dānisten) *Bütünlükin kim anıñg erkliglik anlar üze kim dōstlaşurlar anıñg birle anlar kim olar anıñg birle ortaḳ ḳatığlılar ol.* 30/85b3=16:100

DŌSTLUḴ (Far.T.): dostluk, sevgi.

(Ar. meveddet, Far. dōsti) *Tilemez men sizde anıñg üze ter meger dōstluḳ yaguḳluḳ içinde.* 36/17b2=42:23

d. 26/41b2=4:73

d.-nı 38/33b2=60:1, 38/34b2=60:1

(Ar. vudd, Far. dōsti) *Ḳılur her-āyine olarḳa Tañgrı dōstluḳ.* 31/35a3=19:96

dōstluḳ tut-: dost edinmek.

(Ar. tevellī, Far. dōst dāşten) *Bakmaz mu sen anlarḳa kim dōstluḳ tuttılar bir ögür birle.* 38/10a1=58:14

DUᶜĀ (Ar.): dua, niyaz.

duᶜā ḳıl-: dua etmek.

(Ar. duᶜā, Far. ḫᵛānden) *Ey cādū duᶜā ḳılġıl bizke iḏiñgni, ol kim ᶜahd ḳıldı seniñg üsküñgde.* 36/57b2=43:49

duᶜā müstecāb ḳıl-: duayı kabul etmek.

(Ar. isticābe[t], Far. pāsuḫ kerden) *Ançada feryād tilediŋiz İḍiŋizdin, müstecāb ḳıldı duᶜānı.* 28/68a3=8:9
⇒ teslīm duᶜālar iḍisi 31/78a1=41:51

DURŪD (Far.): selam, selamet.
(Ar. selām, Far. durūd bād) *Aγγay olarḳa anıŋ erkligi mālik: durūd sizi̇ŋ üze.* 35/20b3=39:73
durūd ıḍ-: salavat getirmek.
(Ar. şallū, Far. durūd dāden) *Ol Taŋrı hem feriştеleri durūd ıḍurlar yalawaç üze.* 33/19b1=33:56
d.-ınglar 33/19b2=33:56
durūd u şenā: selam.
(Ar. selām, Far. durūd) *Durūd u şenā mürsellerḳa.* 34/46a2=37:181

DÜNYĀ (Ar.): dünya, bu dünya.
(Ar. dünyā, Far. īn cehān) *Yoḳaldı ᶜamelleri dünyā içre hem āḫiret içre.* 29/49b1=9:69
d. 27/42b3=5:33, 27/48b3=5:41, 29/54a3=9:74, 29/61a1=9:85, 33/20a2=33:57, 35/49a3=40:43, 36/14b2=42:20, 38/19a1=59:3; d. (d. yanuṭı) 25/13a1=3:145, 26/90b2=4:134, 26/90b3=4:134
d.-nı 25/15b3=3:152
(Ar. dünyā, Far. cehān) *Bitigil bizke bu dünyā içinde eḍgülük hem āḫiretde.* 28/32b1=7:156
d. 32/28a1=29:42, 34/85b2=39:10
(Ar. ḥayātü'd-dünyā, Far. zindegānī-i nezdīkter) *Tileyür sizler dünyāniŋ neŋini.* 26/62a2=4:94
(Ar. ūlā, Far. īn cehān) *Aŋar ol şükr dünyāda hem āḫiretde aŋar.* 32/43b1=28:70

DÜRÜST (Far.): kuşkusuz, şüphesiz.
(Ar. ḳad, Far. be-dürüsti) *Dürüst keçürdi Taŋrı olardın.* 25/20a2=3:155

DÜŞMAN (Far.): 1. düşman.
(Ar. ᶜaduvv / aᶜdā', Far. düşman/ān) *Ol Taŋrı bilgen düşmanlarıŋızını.* 26/20a3=4:45
d. 26/59a3=4:92, 26/68b1=4:101, 32/6b2=28:8, 35/88b2=41:28, 36/63b1=43:62
d.-ıdın 32/11a1=28:15
d.-ları 35/83a3=41:19, 38/48b3=61:14
d.-lar 36/65b3=43:67, 38/35b1=60:2
d.-larnı 29/59b2=9:83
(Ar. ᶜaduvv / aᶜdā', Far. düşmān/ān) *Tapalatmaġıl düşmanlarḳa méni.* 28/28b1=7:150
2. düşmanlık, gazap.
(Ar. maḳt, Far. düşman) *Anlar kim tandılar ündenürler Taŋrınıŋ düşmanı.* 35/28a3=40:10

⇒ örtügli düşman 27/20a3=5:5

DÜŞMANLIḴ (Far.T.): düşmanlık, kin, nefret.
(Ar. şeneᵓān, Far. düşman dāşten) *Eltmesün sizni boḍunnuŋ düşmanlıḳı anıŋ üze kim dād ḳılmadıŋız.* 27/24a2=5:8
(Ar. maḳt, Far. düşmanī) *Arturmaz käfirlerḳa küfrlerini meger İḍileri üskinde düşmanlıḳ.* 33/80a1=35:39
d. 38/40b1=61:3
d.-ın (ins.) 35/44a2=40:35
(Ar. maḳt, Far. düşman dāşten) *Taŋrınıŋ düşmanı uluġ düşmanlıḳıŋızdın özleriŋizke.* 35/28b1=40:10

DÜŞVĀR (Far.): zor, güç.
düşvār ḳılmaḳ: baskı yapmak, zorlamak.
(Ar. şuḳḳ, Far. düşvārī nihāden) *Eger tükel ḳılsaŋ on yıl seniŋ üsküŋde, ülemez men kim düşvār ḳılmaḳımnı.* 32/18b2=28:27
düşvār tut-: zorluk çıkarmak, anlaşamamak.
(Ar. teᶜāsur, Far. düşvār giriften) *Eger düşvār tutsaŋız emüzgey aŋar taḳı bir soŋunça.* 38/83a1=65:6

DÜŞVĀRLIḴ (Far.T.): zorluk.
(Ar. ᶜusr, Far. düşvārī) *Ḳılur Taŋrı düşvārlıḳda kiḍin āsānlıḳ.* 38/84a2=65:7

E

ECEL (Ar.): ecel.
(Ar. ecel, Far. zamān) *Hergiz küḍe bérmez Tañrı hiç et-özke ḳaçan kelse anuñ eceli.* 38/64b3=63:11

ÉḌER-: takip etmek, peşinden gitmek.
éḍerü kelgen: takip edilen.
(Ar. mütteba^{c}, Far. be-dum āmede/gān) *Tünle életgil ḳullarımnı sizler éḍerü kelgenler siz.* 36/80b1=44:23

EḌGÜ: 1. iyi kişi, salih insan, hayırlı insan.
(Ar. ḫayr / aḫyār, Far. nīk/ān) *Olar bizinğ üskümizde üḍründiler, eḍgüler tururlar.* 34/65b1=38:47
(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Biz mundaḡuḳ yanut bérür-miz eḍgülerke.* 34/26a2=37:80
e.-lerke 34/35a1=37:121
(Ar. muṣliḥ/īn, Far. nīkūkār/ān) *Tilemez sen kim bolsa sen eḍgülerdin.* 32/14a1=28:19
(Ar. ṣāliḥ/īn, Far. nīk/ān) *Bérdimiz añgar yaḳınraḳ içinde eḍgülük kim ol kiḍinki içinde eḍgülerdin ol.* 30/97b3=16:122
e. 31/3a3=18:110, 38/97a1=66:10
e.-ler 28/43a3=7:168
e.-lerni 28/60a7=7:196
e.-lerdin 29/55a1=9:75, 32/19a1=28:27, 34/29b2=37:100, 34/32b2=37:112, 38/64b2=63:10, 38/91a2=66:4
(Ar. ṣāliḥ/īn, Far. nīk-merd/ān) *Niᶜmet bérdi Tañrı olar üze peyġamberlerdin, keḍ çın sözlegliler hem şehìdler, eḍgülerdin.* 26/39b3=4:69
(Ar. —, Far. —) *Asıġ ḳılmadılar ol iki eḍgüke.* 38/97a2=66:10
2. iyi, hayırlı, güzel.
(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Yaraşmaḳ eḍgü erür.* 26/87a3=4:128
e. 38/56b2=62:11
(Ar. maᶜrūf, Far. nīkū bihter) *Boyun sümek hem eḍgü söz kerek erdi.* 37/17a3=47:21
(Ar. ṣāliḥ, Far. nīk) *Yime eḍgü iş kötrür anı.* 33/70a2=35:10
⇒ aġırlıḳ eḍgü 33/30b1=34:4; néme e. 34/62b1=38:40
⇒ oñgar- / eḍgü ḳıl- 28/64b2=8:1
eḍgü ᶜayāl: hayırlı evlat.
(Ar. ṣāliḥ, Far. ferzend-i nīk) *Ündediler Tañrını İḍilerini: eger bérseñ bizke eḍgü ᶜayāl bolur-miz şükr ḳılıġlılardın.* 28/59a2=7:189
e. 28/59a3=7:190
eḍgü bol-: iyi olmak.

(Ar. berr, Far. nīkūkār [būden]) *Eḍgü bolġa-men öz anam birle, ḳılmadı méni boynağu bed,baḫt.* 31/13a1=19:32

(Ar. ṣalāḥ, Far. ḫūb būden) *Kigürgil olarnı turġu uştmaḫlar ... ol kim eḍgü bolsa analarındın, cüftlerindin.* 35/27a2=40:8

eḍgü bütün söz: doğru ve güzel söz.

(Ar. maʿrūf, Far. dürüst ü nīkū) *Aytınglar aymaḳ eḍgü bütün söz.* 33/2a2=33:32

eḍgü iş: faydalı iş, hayırlı amel.

(Ar. ṣāliḥ/āt, Far. kār/hā-i nīk) *Ḳılsa eḍgü iş bérür-miz anga yanutını.* 33/1a1=33:31

e. 33/34a2=34:11, 36/95a3=45:16

e.-ler 31/35a2=19:96, 33/30a3=34:4, 36/99a3=45:21, 36/105a3=45:30

(Ar. ṣāliḥ, Far. nīk) *Meger kim tevbe étse hem bitse hem ḳılsa eḍgü iş bu ögür kigrülürler uştmaḫḳa.* 31/23b2=19:60

eḍgü işlig: iyilik yapan.

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Ol Tangrı ẓāyiʿ ḳılmaz eḍgü işliglerning yanutın.* 30/9b2=12:90

e. 26/84b1=4:125

e.-lerni 25/6b2=3:134, 27/28b2=5:13

e.-lerke 34/31b1=37:105, 34/32a3=37:110, 34/36b3=37:131

e.-lerdin 35/11b3=39:58

eḍgü ḳılıḳlı: iyi, güzel davranan.

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Andaġuḳ yanut bérür-miz eḍgü ḳılıḳlılarḳa.* 32/10a1=28:14

eḍgü körklüg vaʿde: en güzel vaad, cennet.

(Ar. ḥüsnā, Far. bihişt) *Ḳanuġḳa vaʿde ḳıldı Tangrı eḍgü körklüg vaʿde.* 26/64a1=4:95

eḍgü oġul: oğul, iyi evlat.

(Ar. veliyy, Far. dōst) *Bérgil manga sening dergāhıngdın bir eḍgü oġul.* 31/5b1=19:5

eḍgürek: daha / en hayırlı.

(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Kidinki sarāy eḍgürek.* 30/43a1=16:30

e. 30/100a2=16:126, 31/28b2=19:73, 31/30a3=19:76, 31/30b1=19:76, 32/18a1=28:26, 38/46a2=61:11

e.-i 38/56b3=62:11

eḍgü san-: iyilik düşünmek, iyi zikretmek.

(Ar. nuṣḥ, Far. nīk ḫʷāsten) *Ḳaçan eḍgü sansalar Tangrıḳa hem yalavaçınga yoḳ eḍgülük ḳılġanlar üze hīç yol.* 29/64b1=9:91

eḍgü sanġan: iyi düşünen, davranan.

(Ar. nāsiḥ/ūn, Far. nīk ḫʷāh/ān) *Pezirleyürler [a]nı sizke, olar angar eḍgü sanġanlar.* 32/9a2=28:12

e.-lardın 32/14b2=28:20

eḍgü uraġut: iyi kadın, namuslu kadın.

E

ECEL (Ar.): ecel.

(Ar. ecel, Far. zamān) *Hergiz küḍe bérmez Tañrı hiç et-özke ḳaçan kelse anı eceli.* 38/64b3=63:11

ÉḌER-: takip etmek, peşinden gitmek.

éḍerü kelgen: takip edilen.

(Ar. mütteba^{c}, Far. be-dum āmede/gān) *Tünle életgil ḳullarımnı sizler éḍerü kelgenler siz.* 36/80b1=44:23

EḌGÜ: 1. iyi kişi, salih insan, hayırlı insan.

(Ar. ḫayr / aḫyār, Far. nīk/ān) *Olar bizíñ üskümizde üḍründiler, eḍgüler tururlar.* 34/65b1=38:47

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Biz mundaḡuḳ yanut bérür-miz eḍgülerke.* 34/26a2=37:80

e.-lerke 34/35a1=37:121

(Ar. muṣliḥ/īn, Far. nīkūkār/ān) *Tilemez sen kim bolsa sen eḍgülerdin.* 32/14a1=28:19

(Ar. ṣāliḥ/īn, Far. nīk/ān) *Bérdimiz añar yaḳınraḳ içinde eḍgülük kim ol kiḍinki içinde eḍgülerdin ol.* 30/97b3=16:122

e. 31/3a3=18:110, 38/97a1=66:10

e.-ler 28/43a3=7:168

e.-lerni 28/60a7=7:196

e.-lerdin 29/55a1=9:75, 32/19a1=28:27, 34/29b2=37:100, 34/32b2=37:112, 38/64b2=63:10, 38/91a2=66:4

(Ar. ṣāliḥ/īn, Far. nik-merd/ān) *Ni^{c}met bérdi Tañrı olar üze peyḡāmberlerdin, keḍ çın sözlegliler hem şehìdler, eḍgülerdin.* 26/39b3=4:69

(Ar. —, Far. —) *Asıḡ ḳılmadılar ol iki eḍgüke.* 38/97a2=66:10

2. iyi, hayırlı, güzel.

(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Yaraşmaḳ eḍgü erür.* 26/87a3=4:128

e. 38/56b2=62:11

(Ar. ma^{c}rūf, Far. nīkū bihter) *Boyun sümek hem eḍgü söz kerek erdi.* 37/17a3=47:21

(Ar. ṣāliḥ, Far. nīk) *Yime eḍgü iş kötrür anı.* 33/70a2=35:10

⇒ aḡırlıḳ eḍgü 33/30b1=34:4; néme e. 34/62b1=38:40

⇒ oñar- / eḍgü ḳıl- 28/64b2=8:1

eḍgü ^{c}ayāl: hayırlı evlat.

(Ar. ṣāliḥ, Far. ferzend-i nīk) *Ündediler Tañrını İḍilerini: eger bérseñ bizke eḍgü ^{c}ayāl bolur-miz şükr ḳılıḡlulardın.* 28/59a2=7:189

e. 28/59a3=7:190

eḍgü bol-: iyi olmak.

(Ar. ḫayr, Far. nīkūkār [büden]) *Eḏgü bolġa-men öz anam birle, ḳılmadı méni bevmeğü bed baḫt.* 31/13a1=19:32

(Ar. ṣalāḥ, Far. ḫūb būden) *Kigürgil olarnı turğu uştmaḫlar ... ol kim eḏgü bolsa anlarnıŋdın, cüftlerindin.* 35/27a2=40:8

eḏgü bütün söz: doğru ve güzel söz.

(Ar. maʿrūf, Far. dürüst ü nīkū) *Aytınğlar aymaḳ eḏgü bütün söz.* 33/2a2=33:32

eḏgü iş: faydalı iş, hayırlı amel.

(Ar. ṣāliḥāt, Far. kār/hā-i nīk) *Ḳılsa eḏgü iş bérür-miz aŋga yanutını.* 33/1a1=33:31

e. 33/34a2=34:11, 36/95a3=45:16

e.-ler 31/35a2=19:96, 33/30a3=34:4, 36/99a3=45:21, 36/105a3=45:30

(Ar. ṣāliḥ, Far. nīk) *Meger kim tevbe étse hem bitse hem ḳılsa eḏgü iş bu ögür kigürülürler uştmaḳa.* 31/23b2=19:60

eḏgü işlig: iyilik yapan.

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Ol Taŋgrı ẓāyiʿ ḳılmaz eḏgü işliglerniŋ yanutın.* 30/9b2=12:90

e. 26/84b1=4:125

e.-lerni 25/6b2=3:134, 27/28b2=5:13

e.-lerke 34/31b1=37:105, 34/32a3=37:110, 34/36b3=37:131

e.-lerdin 35/11b3=39:58

eḏgü ḳılıklı: iyi, güzel davranan.

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Andaġuḳ yanut bérür-miz eḏgü ḳılıklılarḳa.* 32/10a1=28:14

eḏgü körklüg vaʿde: en güzel vaad, cennet.

(Ar. ḥüsnā, Far. bihişt) *Ḳamuġḳa vaʿde ḳıldı Taŋgrı eḏgü körklüg vaʿde.* 26/64a1=4:95

eḏgü oğul: oğul, iyi evlat.

(Ar. veliyy, Far. dōst) *Bérgil maŋga seniŋ dergāhıŋdın bir eḏgü oğul.* 31/5b1=19:5

eḏgürek: daha / en hayırlı.

(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Kiḏinki sarāy eḏgürek.* 30/43a1=16:30

e. 30/100a2=16:126, 31/28b2=19:73, 31/30a3=19:76, 31/30b1=19:76, 32/18a1=28:26, 38/46a2=61:11

e.-i 38/56b3=62:11

eḏgü san-: iyilik düşünmek, iyi zikretmek.

(Ar. nuşḥ, Far. nīk ḫᵛāsten) *Ḳaçan eḏgü sansalar Taŋgrıḳa hem yalavaçıŋa yoḳ eḏgülük ḳılġanlar üze hīç yol.* 29/64b1=9:91

eḏgü saŋġan: iyi düşünen, davranan.

(Ar. nāsiḥ/ūn, Far. nīk ḫᵛāh/ān) *Pezirleyürler [a]nı sizke, olar aŋgar eḏgü saŋġanlar.* 32/9a2=28:12

e.-lardın 32/14b2=28:20

eḏgü uraġut: iyi kadın, namuslu kadın.

(Ar. şāliḥa^{t} / şāliḥāt, Far. zen/ān-ı nīk) *Eḍgü uraġutlar, boyun suġanlar, küḍezgenler ġaybḳa.* 26/11b1=4:34

EḌGÜLÜK: iyilik, iyi amel, güzellik, nimet.

(Ar. birr, Far. nīkūyī kerden) *Rāz aytınġ eḍgülük birle taḳı saḳınuḳluḳ birle.* 38/5b1=58:9

(Ar. ḥasene^{t}, Far. nīkī) *Eger tegse sanġa bir eḍgülük ḳaḍġuluḳ ḳılur olarnı.* 29/37a3=9:50

e. 28/32b1=7:156, 30/42b3=16:30, 30/50a3=16:41, 30/97b2=16:122, 34/85b3=39:10, 36/17b3= 42:23

(Ar. ḥasene^{t} / ḥasenāt, Far. nīkū/hā) *Sınadımız olarnı eḍgülükler birle.* 28/43b1=7:168

(Ar. ḥasene^{t}, Far. nīkūyī) *Ḳaçan kelse olarḳa eḍgülük, aydılar: bizke bu.* 28/13b3=7:131

e. 25/1b2=3:120, 26/16b1=4:40, 26/46b3=4:78, 32/35a2=28:54

e.-din 26/47b2=4:79

(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Bolġay érdieḍgülük anlarḳa taḳı Tanġrı yazuḳ örtgen yarlıḳaġan ol.* 37/56b1=49:5

(Ar. ḫayr, Far. nīkī) *Ḳaçan kim ıḍsa anı keldürmes bir eḍgülük.* 30/70a1=16:76

e. 31/16b2=28:24, 31/75b3=41:49

(Ar. ḫayr, Far. nīkūyī) *Ne ol kim indürdi iḍinġiz eḍgülük.* 30/42b2=16:30

(Ar. ḫayr, Far. ḫayr) *Eger bilse Tanġrı olar içinde eḍgülük eşittü[r]geti olarḳa.* 28/75b2=8:23

(Ar. ḫüsn, Far. nīkū-ter) *İki eḍgülükde birisi.* 29/38a3=9:52

(Ar. ḫüsn, Far. nīkī) *Kim kim ḳazġansa eḍgülük arturur-miz anġar anınġ içinde eḍgülük.* 36/18a1=42:23

(Ar. ḫüsnā, Far. nīkūyī) *Anlarḳa ol eḍgülük her äyine.* 30/60a2=16:62

e. 31/76b3=41:50

(Ar. iḫsān, Far. nīkūyī kerden) *Her äyine Tanġrı buyrur dād bérmek, eḍgülükin bérmek yaġuḳluḳ iḍisinġe.* 30/79a1=16:90

(Ar. ma^{c}rūf, Far. kār-ı nīkū) *Fermānlayurlar ésizlikdin, yıġarlar eḍgülükdin.* 29/47a3=9:67

(Ar. ma^{c}rūf, Far. nīkūyī) *Fermānlar olarḳa eḍgülükni.* 28/34a1=7:157

e. 26/5a1=4:25, 38/38a3=60:12, 38/77b3=65:2, 38/78a1=65:2, 38/83a1=65:6

e.-ni 26/78a2=4:114, 29/51a2=9:71

(Ar. ni^{c}met, Far. nīkūyī) *Ḳaçan bérse-miz anġa eḍgülük bizdin ayġay: anınġ üçün bérildim anı bilmekdin.* 35/6b1=39:49

e. 34/83a3=39:8

(Ar. şāliḥ/āt, Far. kār/hā-i nīk) *Ḳıldılar eḍgülükler.* 26/82b1=4:122

e. 30/84a2=16:97, 31/61b2=20:82, 32/42a3=28:67, 33/53a3=34:37, 33/78a2=35:37, 35/47b1=40:40, 35/90a1=41:46, 38/70b1=64:9, 38/86b1=65:11

e.-ler 26/28a3=4:57, 27/13a1=4:173, 31/58b1=20:75, 34/55b2=38:24, 35/57b2=40:58, 35/75b2=41:8, 36/16a3=42:22, 36/17a3=42:23, 36/20a1=42:26, 37/4b3=47:2, 37/10a3=47:12, 37/50a 2=48:29, 38/86a2=65:11
e.-lerni 27/24b3=5:9, 34/58b1=38:28, 33/67b3=35:7
e.-lerdin 26/83b2=4:124, 31/86b2=20:112

(Ar. ʿurf, Far. nīkūyī) *Tutġıl keçürmekni, fermānlaġıl eḍgülükin.* 28/60b3=7:199
⇒ iş sonġı eḍgülüki 28/12b1=7:128

eḍgülük etgen: iyilik eden.

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Olar erdiler anda burun eḍgülük etgenler.* 37/85b2=51:16

eḍgülük ḳıl-: iyilik yapmak, lütufta bulunmak.

(Ar. iḥsān, Far. nīkūyī kerden) *Eḍgülük ḳıldılar bu yaḳınraḳ içinde.* 30/42b2=16:30
e.-dılar 25/25b3=3:172, 34/85b2=39:10
e.-ıŋlar 26/13b2=4:36

(Ar. iḥsān, Far. nīkūkārī kerden) *Eger eḍgülük ḳılsa siz, saḳınsa sizler.* 26/87b1=4:128

(Ar. işlāḥ, Far. nīkū kerden) *Öknüp yandılar anda kiḍin ol eḍgülük ḳıldılar.* 30/96b1=16:119

(Ar. inʿām, Far. nīkūyī kerden) *Ḳaçan eḍgülük ḳılsa-miz ādemī üze yüz ewrer.* 31/77a3=41:51
e.-dı 32/12a2=28:17

eḍgülük ḳılġan: iyilik eden, hayırsever.

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Ḳaçan eḍgü sansalar Tañgrıḳa hem ḳalavaçıŋa, yoḳ eḍgülük ḳılġanlar üze hiç yol.* 29/64b2=9:91

(Ar. berr, Far. nīkūkār) *Hem eḍgülük ḳılġan atası anasıḳa.* 31/8a2=19:14

eḍgülük ḳılıġlı: iyilik yapan.

(Ar. muḥsin/īn, Far. nīkūkār/ān) *Arturur-miz eḍgülük ḳılıġlılarḳa.* 28/39a1=7:161
e.-lar 30/100b3=16:128

(Ar. muṣliḥ/īn, Far. nīkūkār/ān) *Biz yoḳsuz ḳılmaz-miz eḍgülük ḳılıġlılarnıŋ yanutı.* 28/45b2=7:170

EḌİZ: yüksek.

eḍiz yüksek: yüksek ve sağlam.

(Ar. müşeyyed, Far. ewrāşte) *Yeter sizlerke ölüm neçeme bolsa sizler eḍiz yüksek ükekler içinde.* 26/46b2=4:78

EFSŪS (Far.): 1. alay.

(Ar. suḫriyy, Far. bīgār) *Kötürdümiz amarılarıŋa amarıda üstün derecâtlar tutsun üçün amarı birle amarını efsūs.* 30/50b1=43:32

2. eğlence, meşgale.

(Ar. lehv, Far. meşġūl konende) *Bütünlükin yaḳın tiriglik hem oyun yime efsūs turur.* 37/24b1=47:36

EGER (Far.): 1. eğer.

(Ar. illā, Far. meger) *Eger çıḳmasa sizler ḳanayur sizni açuḡan ḳan.* 29/30a1=9:39

e. 29/30b2=9:40

(Ar. in, Far. eger) *Eger tegse sizke bir yawuzluḳ şād bolurlar anuŋ birle.* 25/2a1=3:120

e. 25/1b2-3=3:120, 25/9a3=3:139, 25/9a3=3:140, 25/12a1=3:144, 25/24a1=3:168, 25/27b2=3:183, 26/5a3=4:25, 26/8b2=4:31, 26/12a2=4:34, 26/12b1=4:35, 26/13a1=4:35, 26/16b1=4:40, 26/18b2=4:43, 26/30a3=4:59, 26/30b2=4:59, 26/40b3=4:72, 26/46b3=4:78, 26/47a1=4:78, 26/55a1=4:89, 26/56a3=4:90, 26/57b1=4:91, 26/59a3=4:92, 26/59b2=4:92, 26/68a2=4:101, 26/70b1=4:102, 26/72a2=4:104, 26/86a2=4:128, 26/87b1=4:128, 26/88b1=4:129, 26/88b1=4:130, 26/89b2=4:131, 26/90a2=4:133, 26/91b2=4:135, 26/96a2=4:141, 26/100a1=4:147, 27/15a2=4:176, 27/15b2=4:176, 27/21b1-2=5:6, 27/30b2=5:17, 27/35a2=5:22, 27/36a1=5:23, 27/48a1=5:41, 27/49a3=5:42, 27/55a3=5:49, 28/5a3=7:106, 28/5b1=7:106, 28/7a2=7:113, 28/14a1=7:131, 28/22a1=7:143, 28/24a3=7:146, 28/24b2-3=7:146, 28/44a3=7:169, 28/50b1=7:176, 28/60a2=7:193, 28/60a4=7:194, 28/60a8=7:198, 28/64b3=8:1, 28/73b2-3=8:19, 28/74a1=8:19, 28/79a3=8:29, 28/81a3=8:32, 28/85a2-3=8:38, 28/85b3=8:39, 28/86a2=8:40, 29/1b2=8:41, 29/8b2=9:10, 29/9a2=9:12, 29/10a3=9:13, 29/16b3=9:23, 29/17a2=9:24, 29/20b3=9:28, 29/21a2=9:28, 29/32b1=9:41, 29/37a3=9:50, 29/41b1-2=9:58, 29/44b2=9:62, 29/46b1=9:66, 29/54a1=9:74, 29/54a2=9:74, 29/57a3=9:80, 29/59a2=9:83, 30/29a3=15:71, 30/47b3=16:37, 30/51a3=16:43, 30/74b3=16:82, 30/83b1=16:95, 30/93b1=16:114, 30/99b3=16:126, 31/2b1=18:76, 31/37b2=20:7, 31/73b2=39:38, 31/78a1=41:52, 31/84a3=46:22, 32/18b1-3=28:27, 32/33a1=28:49, 32/33a1=28:50, 32/36b1=28:57, 32/43b3=28:71, 33/1b3=33:32, 33/13a1=33:50, 33/18a2=33:54, 33/32b3=34:9, 33/47a2=34:29, 33/61a3=34:50, 33/61b1=34:50, 33/65b3=35:4, 34/8a3=36:42, 34/10b1=36:48, 34/30b3=37:102, 34/41b1=37:157, 34/81b2=39:7, 34/82a1=39:7, 34/86b3=39:13, 35/29b1=40:12, 35/39a2-3=40:28, 35/40a3=40:29, 35/86a3=41:24, 35/86b1=41:24, 36/18b1=42:24, 36/23b2=42:33, 36/32a2=42:48, 36/33a1=42:48, 36/70b2=43:81, 36/76a2=44:7, 36/79b3=44:20, 36/83a3=44:36, 36/102b2=45:25, 37/8a2=47:7, 37/17b3=47:22, 37/24b1=47:36, 37/25a1=47:37, 37/26a1=47:38, 37/33b1=48:11, 37/37b1-3=48:16, 37/46b2=48:27, 37/59a2=49:9, 37/59b1=49:9, 37/60a1=49:9, 37/64b3=49:14, 37/67a2=49:17, 38/8b1=58:12, 38/25b3=59:11, 38/34a3=60:1, 38/35a3=60:2, 38/46a2=61:11, 38/52b2=62:6, 38/53a1=62:6, 38/55a2=62:9, 38/59a3=63:4, 38/72a3=64:12, 38/73a3=64:14, 38/74b3=64:17, 38/80a2=65:4, 38/82a2=65:6, 38/82b1=65:6, 38/83a 1=65:6, 38/90b1=66:4, 38/90b3=66:4, 38/91b1=66:5

(Ar. in, Far. ki) *Eger serse sizler yaḫşı sizke.* 26/6a1=4:25

(Ar. immā, Far. eger) *Eger artatmaḳ tilese yekdin artatmaḳ.* 28/61a1=7:200

e. 31/10b2=19:26, 31/91a1=20:123

(Ar. leʾin, Far. eger) *Eger yansa-miz Medīne kendi tapa çıḳarġay oḳ.* 38/62b1=63:8

e. 27/26b1=5:12, 27/38b1=5:28, 28/16a2=7:134, 28/27a1=7:149, 28/59a1=7:189, 29/45b3=9:65, 29/54b3=9:75, 31/18a3=19:46, 33/21b2=33:60, 33/82b2=35:42, 35/14b3=39:65, 38/25b 3=59:11, 38/26a2-3=59:12, 38/26b1=59:12, 38/62b1=63:8

(Ar. lev, Far. kāşki) *Ārzūladılar eger tansa sizler.* 26/54b1=4:89

e. 26/17b2=4:42, 26/70a1=4:102, 30/19b2=15:2, 35/11b3=39:58, 38/33b3=60:2

(Ar. lev, Far. eger) *Eger bolsa bizke fermändın nerse öldürülmegey erdimiz.* 25/18b2=3:154

e. 25/19a1=3:154, 25/21a1=3:156, 25/23b2=3:168, 26/15b3=4:39, 26/56a2=4:90, 26/76b2=4:113, 27/44a2=5:36, 28/31a3=7:155, 28/81a1=8:31, 29/2b2=8:42, 29/3b3=8:43, 29/32b2=9:42, 29/33a2=9:42, 29/35b2=9:47, 29/58b3=9:81, 30/45b2=16:35, 30/50b1=16:41, 32/8a1=28:10, 32/41a1=9:57, 33/36b2=34:14, 33/49a1=34:31, 34/10a2=36:47, 34/43b1=12/41b1=28:64, 37:168, 34/78b2=39:4, 34/95b3=39:26, 35/11a3=39:57, 35/80a1=41:14, 36/15a3=42:21, 36/44a3=43:20, 36/46b1=43:24, 36/50b2=43:33, 37/7a2=47:4, 37/17b1=47:21, 37/21a1=47:30, 37/44a1=48:25, 37/44b3=48:25, 37/56a2=49:5, 37/58a1=49:7

(Ar. lev, Far. eger-çi) *Tegşürse sen olarḳa cüftlerdin eger ḫoş kelse sanga olarnıng cemälleri.* 33/15a3=33:52

e. 28/2b3=7:88

(Ar. ve le²in, Far. ve eger) *Eger öldrülse siz Tangrı yolı içinde azu ölse siz ... ürmek Tangrıdın.* 25/21b2=3:157

e. 25/22a1=3:158, 26/41a3=4:73, 30/100a1=16:126, 31/73a2=39:38, 31/76a1=41:50, 31/76b2=41:50, 33/82a1=35:41, 36/73b1=43:87

(Ar. ve lev, Far. ve eger) *Eger bolsa sen irig, irig köngüllüg tarılġatılar.* 25/22b1=3:159

e. 26/21b1=4:46, 26/36b2=4:64, 26/37b3=4:66, 26/38b1=4:66, 26/49b2=4:82, 26/50a3=4:83, 26/50b3=4:83, 27/54a1=5:48, 28/50a1=7:176, 28/57b2=7:188, 28/75b1-2=8:23, 29/35a1=9:46, 29/41b3=9:59, 30/59a1=16:61, 30/81b2=16:93, 32/30b3=28:47, 33/48a2=34:31, 33/61b3=34:51, 33/85b1=35:45, 34/16a3=36:66, 34/16b2=36:67, 34/38b2=37:143, 35/4b3=39:47, 36/4a2=42:8, 36/9b1=42:14, 36/20b1=42:27, 36/62b1=43:60, 37/41b2=48:22, 38/18b2=59:3

2. -dığı zaman.

(Ar. iẕā, Far. çün) *Eger ölse-miz bolsa-miz toprak yime ḳuruġ süngük bizler mü ḳopartılur-miz.* 34/20a1=37:16

3. ve.

(Ar. ve, Far. ve) *Bérse zekätnı eger ḳorḳmasa meger Tangrıdın.* 29/13b2=9:18

e. 36/23a3=42:32

EGİL-: eğilmek, eğrilmek.

egilmiş ḫurmä butaḳı: eğri hurma dalı.

(Ar. ᶜurcūn, Far. şāḫ-ı ḫūşa-i ḫurmā) *Yime ayḳa tengledimiz tüşgü yerler, ançaḳa tegi yandı ol egilmiş ḫurmä butaḳı teg eski keçki.* 34/7a1=36:39

EGİN: sırt.

egin tonı: görünüş, suret.

(Ar. ri²y, Far. dīdār) *Neçeni yoḳattımız olarda aşnu körklügrek boḍundın éw tonındın, egin tonındın.* 31/29a2 =19:74

EGİR-: eğirmek.

egirmiş yip: eğrilmiş ip.

(Ar. ġazl, Far. rişte) *Bolmaŋlar ol eşler teg kim buzdı egirmiş yipini küçde kiḏin egirik yeşilmeki teg.* 30/80b2=16:92

EGİRİK: eğrilmiş (ip).
egirik yeşilmeki: açılma, çözülme.
(Ar. nikş / enkāş, Far. tāb bāz dāden) *Bolmaŋlar ol eşler teg kim buzdı egirmiş yipini küçde kiḏin egirik yeşilmeki teg.* 30/80b3=16:92

EGİRT-: hakim olmak, hükmetmek.
(Ar. istiḥvāẕ, Far. dest yāften) *Egirtmedimiz mü sizinŋ üze, yıġmadımız mu sizni müˀminlerdin.* 26/96a3=4:141

EGRİ: çukur, iniş.
(Ar. ᶜivec, Far. kej) *Körmez sen anınŋ içinde egri ap yime ḳol ḳaş.* 31/85a1=20:107

EGRİLİK: eğrilik, yan çizme.
(Ar. ᶜivec, Far. kej) *Ol kün uḏarlar ündegüçike, egrilik yoḳ anŋar.* 31/85a3=20:108

EGRİLİKSİZ: kusursuz, eksiksiz.
(Ar. ġayre ẕī ᶜivec, Far. cüz bā-kejī) *Ḳurˀānnı Tāzī tilinçe egriliksiz meger olar ḳorḳsun tép.* 34/96b1=39:28

EKİN: 1. ekin.
(Ar. zerᶜ / zurūᶜ, Far. kişt/hā) *Çıḳarur anınŋ birle ekinni, türlüg türlüg anınŋ güneleri.* 34/91b2=39:21
e. 37/49a3=48:29
e.-ler 36/81a1=44:26
2. ekin, kazanç.
(Ar. ḥarṣ, Far. kişt) *Kim tileyür erse āḫiret tarıġlaġını arturur-miz anŋar ekini içinde.* 36/14b1=42:20

EKSÜT-: eksiltmek, azaltmak.
(Ar. leyt, Far. kem kerden) *Eksütmez sizke ᶜamellerinŋizdin nerse.* 37/65a1=49:14
(Ar. naḳṣ, Far. kem kerden) *Çın-oḳ bildimiz anı kim eksütür yer anlardın.* 37/69a1=50:4
(Ar. vatr, Far. kem kerden) *Tanŋrı sizinŋ birle, hiç eksütmez ᶜamellerinŋizni.* 37/24a2=47:35
eksütmek: azaltma, eksiltme.
(Ar. heżm, Far. kem kerden) *Ol müˀmin erse pes ḳorḳmaz küç ḳılmaḳda ap yime eksütmekde.* 31/87a1=20:112
eksütmeklik: azaltma, azar azar yok etme, helak etme.

(Ar. taḥavvuf, Far. kem kerden) *Tutsa olarnı eksütmeklikleri üze, bütünlükin içinŋiz bağırsaḳ ulaşu yarlıḳaġan ol.* 30/52b3=16:47
⇒ tarlıḳ ... eksütmek 28/13b1=7:130

EKSÜTÜL-: eksiltilmek, azaltılmak.
(Ar. naḳs m., Far. kem kerde şoden) *Uzun ᶜömr bérilmiş, eksütülmez anınŋ ᶜömrindin.* 33/71b2=35:11

EKTİLEN-: yetiştirilmek.
(Ar. tenşiˀeᵗ m., Far. ber bālīden) *Azu ol kim ektilenür şamuşa içre ol ḫuşūmet içinde belgürtmegen erür.* 36/43a3=43:18

ÉL: 1. il, şehir, kent.
(Ar. ḳaryeᵗ / ḳurā, Far. dīh/hā) *Çıḳarġay-miz oḳ séni ey Şuᶜayb hem yime anlarnı kim bittiler seniŋ birle élimizdin.* 28/2b2=7:88
é.-din 28/39b2=7:163, 36/49b1=43:32
é.-ler 33/38b3=34:18
(Ar. ḳaryeᵗ, Far. şehr) *Neçe üküş uluşdın ol ḳatıġraḳ küçün seniŋ éliŋgdin.* 37/11a3=47:13
2. yer, belde.
(Ar. beldeᵗ, Far. şehr) *Él erür ḫoş yime İḏi yarlıḳaġan örtgen.* 33/37b1=34:15
(Ar. beled, Far. zemīn) *Sürdimiz anı ölmiş él tapa.* 33/69a3=35:9

EL: el. krş. **ELİG**
(Ar. yed, Far. dest) *Kigürgil eliŋni köngüküŋ içinge.* 32/22a1=28:32

E/ÉLET-: iletmek, götürmek. krş. **ELT-**
(Ar. ẕehāb bi, Far. burden) *Eletiŋler bu köŋlekimni kemşiŋ anı atam yüzi üze.* 30/10a3=12:93
(Ar. isrāˀ bi, Far. burden) *Tünle életgil ḳullarımnı, sizler éḏerü kelgenler siz.* 36/80a3=44:23
⇒ yaġuḳ élet- 31/41b2=20:22

EL(İ)G: krş. **EL**
(Ar. yed / eyd, Far. dest/hā) *Yazsa sen maŋa elgiŋni öldürmek üçün méni.* 27/38b1=5:28
e.-din 29/22a3=9:29
e.-ler 28/60a5=7:195
e.-imni (*elgimni*) 27/38b2=5:28
e.-iŋ (elgiŋ) 34/64a1=38:44
e.-iŋni (*elgiŋni*) 31/41b2=20:22
e.-ini (*elgini*) 28/5b3=7:108, 29/47b1=9:67
e.-iŋizke (*elgiŋizke*) 26/19b1=4:43

e.-leri 26/35a1=4:62, 27/42b1=5:33, 28/26b3=7:149, 32/31a2=28:47, 34/5a3=36:35, 34/16a1=36:65, 36/33a2=42:48, 38/18a3=59:2, 38/18b1=59:2, 38/38a2=60:12, 38/53a3=62:7
e.-lerini 26/57b3=4:91, 27/25b2-3=5:11, 27/45a3=5:38, 38/35b1=60:2, 37/40b2=48:20, 37/42b 2-3=48:24
e.-lerinde 37/32a1=48:10
e.-lerimiz 29/38b2=9:52
e.-leriŋiz 29/10b2=9:14, 36/22b2=42:30
e.-leriŋizni 26/44b3=4:77, 27/21a1=5:6, 27/22a3=5:6, 28/10a2=7:124, 31/56a3=20:71
(Ar. yemīn / eymān, Far. dest/hā) *Erklendi eligleri.* 33/13b2=33:50
e.-leri 33/19a1=33:55
(Ar. yemīn / eymān, Far. dest/hā-i rāst) *Ol kim erklendi elgiŋ andın kim ḳaytardı Taŋrı.* 33/12a2=33:50
e.-iŋ (elgiŋ) 33/15b2=33:52
e.-leriŋiz 26/2a1=4:24, 26/4a3=4:25, 26/14a3=4:36
⇒ oŋ elig 30/66b2=16:71, 34/28a3=37:193; saġ elig 31/40b1=20:17, 31/55a3=20:69

elig bér-: muzaffer kılmak.
(Ar. iẓfār, Far. pīrūzī dāden) *Elig bérdi sizlerke olar üze, erür taŋrı anı kim ḳılur siz körügli.* 37/43a2=48:24

elig bul-: etkisi altına almak.
(Ar. istiḥvāz, Far. dest yāften) *Elig buldı anlar üze yek, unıtturdı olarḳa Taŋrınıŋ yādını.* 38/13a1=58:19

ÉLLEŞ-: barışı sağlamak, islah etmek.
(Ar. işlāḥ, Far. nīkū kerden) *Kim keçürse élleşse anıŋ yanutı Taŋrı üze.* 36/27a2=42:40

élleşmek: 1. barış.
(Ar. selem, Far. āşti) *Toḳuşmasalar sizinŋ birle kemişseler sizke elleşmekni.* 26/56b2=4:90
é. 26/57b2=4:91
(Ar. selm, Far. āşti) *Süstelmeŋler oḳımaŋlar élleşmek tapa, siz yüksekler siz.* 37/23b3=47:35
2. teslim olma, boyun eğme.
(Ar. selem, Far. āşti) *Aymaŋlar aŋar kim kemişse sizke élleşmekni: mü'min ermes sen.* 26/62a1=4:94

ELT-: sevketmek, yöneltmek, götürmek. krş. E/ÉLET-
(Ar. cerm ᶜalā, Far. dāşten) *Eltmesün sizni boḍunnuŋ düşmanlıḳı anıŋ üze.* 27/24a1=5:8
(Ar. ẕehāb bi, Far. burden) *Yā azu eltgey men séni, biz olardın öç alġay-mız.* 36/54a3=43:41
⇒ tünle ... elt- 31/59a3=20:77

ÉLÜKLE-: alay etmek.

(Ar. istihzā', Far. füsūs kerden) *Tüşti olarḳa ne kim anıŋ birle élükler erdiler.* 30/45b1=16:34

élüklegli: alay eden.
(Ar. müstehzi'/īn, Far. füsūs konende/gān) *Biz tap kelgey-miz saŋa élükleglilerdin.* 30/32b2=15:95

EM: şifa, deva, ilâç.
(Ar. şifā', Far. bihter) *Çıḳar ḳarınlarındın yér içgü, türlüg türlüg boḍuġları, anıŋ içinde em ol kişilerke.* 30/ 65a1=16:69

EM-: emmek.

emgen tamur: şah damarı.
(Ar. ḥablu'l-varīd, Far. reg-i gerden) *Bilür-miz né tüşürür aŋa et-özi, biz yaḳın-miz aŋar emgen tamurdın.* 37/73a3=50:16

EMĀNET (Ar.): emanet.
(Ar. emāneᵗ / emānāt, Far. zīnhār/hā) *Ḥıyānet ḳılmaŋ Taŋrıḳa hem yalavaçḳa, ḥıyānet ḳılmaŋ emānetleriŋizke.* 28/78b2=8:27
e.-ni 33/26b1=33:72
e.-lerni 26/29a3=4:58

EMDİ: 1. şimdi, görülüceği gibi, takdir edilir ki, ama.
(Ar. emmā, Far. ber her taḳdīr) *Emdi anlar kim bittiler Taŋrıḳa ... faẓl içinde köndrür olarnı.* 27/14a3=4:175
e. 36/105b3=45:31
(Ar. ānifᵉⁿ, Far. eknūn) *Ayurlar anlarḳa kim bérildi bilig: né neŋ aydı emdi.* 37/14a3=47:16
(Ar. ve emmā, Far. ve ammā) *Emdi anlar kim ᶜārlandılar, boynaġuluḳ ḳıldılar ...* 27/13a3 =4:173
2. fakat.
(Ar. emmā, Far. pes) *Emdi kim yansa taḳı bitse ḳılsa eḍgülük bolġay kim kim bolsa ḳurtulmışlardın.* 32/42a2=28:67

EMGE-: zahmet, eziyet çekmek.
(Ar. şeḳā', Far. der renc üftāden) *Çıḳarmasun sizni uştmaḥdın, emgegey sen.* 31/89a1=20:117

EMGEK: sıkıntı, zahmet, eziyet, güçlük, üzüntü.
(Ar. eẕā, Far. renc) *Eger bolsa sizke emgek yaġmurdın ...* 26/70b1=4:102
(Ar. ḥarac, Far. tengī) *Bulmaslar özleri içinde emgek.* 26/37b2=4:65
e. 37/38a2-3=48:17, 37/38b1=48:17
(Ar. meᵓarraᵗ, Far. renc) *Tegse sizke olardın emgek bilgsizin kigrür üçün Taŋrı raḥmeti içinŋe anı kim tilese.* 37/44b1=48:25

(Ar. naṣab, Far. renc) *Ançada ündedi iḏisini kim tegürdi maŋga yek emgek birle ḳın birle.* 34/63a1=38:41
e. 33/77a1=35:35
(Ar. şeḳā', Far. rence şoden) *İndürmedimiz seniŋ üze Ḳur'ānnı emgek üçün saŋga.* 31/36b3=20:2
⇒ tarlıḳ / emgek 29/64b1=9:91
emgek / tarlıḳ: sıkıntı, güçlük, zorluk.
(Ar. ḥarac, Far. tengī) *Tilemez Taŋrı ḳılsa siziŋ üze emgek tarlıḳ.* 27/22b2=5:6
e. 33/7a3=33:37, 33/13b3=33:50
emgek azu tarlıḳ: sıkıntı, güçlük.
(Ar. ḥarac, Far. tengī) *Yoḳ peyġāmber üze emgek azu tarlıḳ.* 33/7b3=33:38

EMGEKSİZ: zahmetsiz, eziyetsiz.
⇒ tolımsız emgeksiz 28/67a3=8:7

EMGET-: eziyet etmek, incitmek.
(Ar. īẕā', Far. āzārīden) *Kerekmez sizke emgetse sizler Taŋrınıŋ yalawaçını.* 33/17b2=33:53
e.-ür siz 38/41b1=61:5
e.-ürler 29/43b1=9:61, 29/44a2=9:61
(Ar. īẕā', Far. rencānīden) *Bütünlükin ol emgetür erdi yalavaçnı.* 33/16b3=33:53
(Ar. īẕā' m., Far. āzurde şoden) *Emgettiler kelmezde aşnu bizke hem kelmişde kiḏin bizke.* 28/12b2=7:129

EMGETİL-: eziyet edilmek.
(Ar. īẕā' m., Far. āzurde şoden) *Ol yaḳınraḳ kim bilinseler, emgetilmeseler.* 33/21b1=33:59

EMİT-: 1. baskın yapmak, hamle yapmak.
(Ar. meyl, Far. girābisten be-ḥamle) *Ārzū ḳılur anlar kim tandılar eger osansa sizler sāzlarınıŋgızdın metā'clarınıŋgız[dın] emitseler siziŋ üze.* 26/70a2=4:102
2. rağbet etmek, meyl etmek, istemek, yönelmek.
(Ar. meyl, Far. girābisten) *Uraġutlar arasında ḥarīslıḳ ḳılsa siz emitmeŋ munça emitmek, ḳoḏur sizler anı asılmış teg.* 26/88a2-3=4:129
(Ar. ravġ, Far. girābisten) *Né ol sizke sözlemez sizler. Emitti olar üze urmaḳ oŋ elgi birle.* 34/28a2=37:93
(Ar. ravġ, Far. nihān reften) *Emitti İḏileri tapa, aydı: yémez mü sizler?* 34/27b3=37:91
(Ar. ravġ, Far. pinhān reften) *Emitti boḏnıḳa keldürdi buzaġu semü.* 37/88a1=51:26
3. sabit olmak, karar kılmak.
(Ar. iḫlād ilā, Far. ārām giriften) *Kötürgetimiz anı anıŋ birle, lïkin ol em yerke, uḏtı hevāsıḳa / hevāsıŋga.* 28/50a2=7:176

⇒ kŋgüllerini islāmķa emiti ķılğular 29/42b3=9:60
emitmek: baskın, hücum.
(Ar. meyle^{t}, Far. girābisten) *Emitseler sizing üze, bir emitmek.* 26/70a3=4:102
emitmemekin oğramadaçı: isteksiz olarak bir işi yapmaya yönelen.
(Ar. ġayre mütecānif, Far. cüz girāyende) *Kim kim mungukşa açlık içinde emitmemekin oğramadaçı yazukķa Ol Tangrı örtgen yarlıķağan.* 27/17b2=5:3

EMR (Ar.): emir, buyruk.
(Ar. emr, Far. fermān) *Eger yandursalar anı yalavaçķa ya emr idisinge olardın bilgetiler anı.* 26/50b1=4:83

EMÜZ-: emzirmek.
(Ar. irżā^{c}, Far. şīr dāden) *Uķturdımız Mūsā anasınķa kim emüzgil tép anı.* 32/5b3=28:7
e.-gey 38/83a2=65:6
e.-seler 38/82b2=65:6
emüzgen: süt anne.
(Ar. murżi^{c}a^{t}, Far. pistān "meme") *Ḫarām ķıldımız anung üze emüzgenlerni anda burun.* 32/8b2=28:12

ÉN: en, genişlik.
(Ar. ^{c}arż, Far. pehnā) *Uştmaḫ; anung éni köklerçe yerlerçe anutuldı.* 25/5b3=3:133

ENDĀZE (Far.): 1. kader, takdir.
(Ar. ķader, Far. ḫükm) *Tangrınung fermānı endāze, endāze ķılınmış.* 33/8a3=33:38
2. sınır, ölçü, endaze.
(Ar. ḥadd / ḥudūd, Far. endāze/hā) *Ol Tangrınung endāzeleri [turur], kim kelse Tangrınung endāzelerindin rāstlıķ üze küç étti özinge.* 38/77a1=65:1
(Ar. ķadr, Far. endāze) *Ol kim ıġtı kökdin suw endāze birle, tirgüzdümiz anung birle ölüg yerni.* 36/40a2=43:11
e. 36/21a1=42:27, 38/79b3=65:3
endāze ķılınmış: takdir edilmiş.
(Ar. maķdūr, Far. taķdīr kerde) 33/8a3=33:38
endāze ķıl-: 1. nasip etmek, takdir etmek.
(Ar. taķdīr, Far. endāze kerden) *Endāze ķıldımız anung içinde yorumaķnı.* 33/38b3=34:18
e.-dı 35/77a1=41:10
e.-maķ 35/78b3=41:12
2. bir şeyi ölçü gözeterek yapmak.
(Ar. taķdīr, Far. endāze kerden) *Yumşattımız temürni étkil tép yarıķlar, endāze ķılğıl ḫalķa içinde.* 33/34a1=34:11

ENDİŞE (Far.): düşünce.

endişe ḳıl-: düşünmek.
(Ar. tefekkür, Far. endişe kerden) *Bütünlükin anıng içinde nişānlar turur boḍunḳa endişe ḳılurlar.* 36/94b2=45:13
endişe ḳılığlı: düşünen.
(Ar. tefekkür, Far. endişe kerden) *Bütünlükin anıng içinde belgüler endişe ḳılığlı boḍunḳa.* 35/2a1=39:42

ER: kişi, adam, erkek.
(Ar. merʾ, Far. merd) *Bilingler Ol Tangrı ewrer erli köngülli ara.* 28/76b1=8:24
e. 27/15a2=4:176, 31/11b3=19:28
(Ar. recul, Far. merd) *Üḍürdi Mūsā boḍnındın yetmiş erni.* 28/31a1=7:155
e. 27/35a3=5:23, 30/69b2=16:76, 32/10b1=28:15, 32/14a2=28:20, 33/31b2=34:7, 33/57a3= 34:43, 34/96b3=39:29, 35/38b1=40:28, 36/49a3=43:31
e.-ni 35/38b3=40:28
(Ar. —, Far. —) *Azu men yaḫşı ermez mü men bu erdin?* 36/59a2=43:52
⇒ oğrı er 27/45a2=5:38, ol e. 28/49b1=7:175, üstüvār e. 26/12b3=4:35
er oğlan: oğul evlat.
(Ar. ibn / ebnā, Far. puser/ān) *Neçeme bolsalar ataları, er oğlanları azu ḳadaşları azu uġuşları olar bitidi Tangrı köngülleri içinde īmānnı.* 38/15a1=58:22

ER-: 1. geçmişte olmak, geçmek.
(Ar. sebḳ, Far. pīş reften) *Bütünlükin erdi bizing sözümiz mürsel ḳullarımızḳa.* 34/44a2=37:171
2. imek, -dır / -dir, olmak, bulunmak.
(Ar. kevn, Far. büden) *Erür Tangrınıng fermānı ḳılınmış ḳılġu teg.* 33/7b2=33:37
e.-ür sen 31/43b2=20:35, (érür sen) 37/11b2=47:14
e.-ür 26/3b2=4:24, 26/8a2=4:29, 26/8b1=4:30, 26/10b2=4:33, 26/13a2=4:35, 26/16a3=4:39, 26/19b2=4:43, 26/23a2=4:47, 26/28a1=4:56, 26/29b3=4:58, 26/44b2=4:76, 26/52a2=4:85, 26/53a1=4:86, 26/60b2=4:92, 26/67b2=4:100, 26/68b1=4:101, 26/71b3=4:103, 26/73a3=4:106, 26/74a3=4:108, 26/76a1=4:111, 26/77b2=4:113, 26/84b1=4:125, 26/85a2=4:126, 26/86b1=4:127, 26/87a3=4:128, 26/87b2=4:128, 26/88b2=4:129, 26/89a1=4:130, 26/90a1=4:131, 26/100a3=4:147, 27/3b1=4:158, 27/8b1=4:165, 27/10a2=4:170, 29/3a1=8:42, 29/4b3=8:44, 31/5a3=19:5, 31/6a3=19:8, 31/9a1=19:21, 31/12a2=19:29, 31/17b1=19:44, 31/18b3=19:47, 31/20a2=19:51, 31/21a1=19:54, 31/21b2=19:56, 31/27b3=19:71, 31/24a3=19:61, 33/3b1=33:34, 33/8a2=33:38, 33/9a3=33:43, 33/13b3=33:50, 33/15a1=33:51, 33/15b2=33:52, 33/18a1=33:53, 33/18a3=33:54, 33/19a2=33:55, 33/21b1=33:59, 33/25b1=33:69, 33/27a1=33:72, 33/27b2=33:73, 33/85a3=35:44, 36/71b3=43:84, 36/72a1=43:84, 37/11b2=47:14, 37/28b1=48:4, 37/29a2=48:5, 37/30b2=48:7, 37/33b3=48:11, 37/35b1=48:14, 37/40a2=48:19, 37/41b1=48:21, 37/43a2=48:24, 37/46a2=48:27; (érür) 26/64b1=4:95
e.-ür-miz 32/30a2=28:45, 32/37b3=28:58, 36/75a2=44:3, 36/75b1=44:5
e.-ür siz 29/39a2=9:53, 33/49b2=34:32
e.-ürler 26/68a3=4:101, 32/22b3=28:32, 37/46a1=48:26

e.-dim 31/91b3=20:125, 35/11a2=39:56
e.-dinğ 32/29a1-3=28:44, 32/29b3=28:45, 32/30a2=28:46
e.-di 28/34b2=7:157, 28/39b2=7:163, 30/96b3=16:120, 31/16a3=19:41, 31/20a1=19:51, 31/21a3=19:55, 32/4b2=28:4, 35/34a1=40:21, 35/71b1=40:83, 36/82a2=44:31, 37/76a2=50:27
e.-dimiz 26/65a1=4:97, 28/48b1=7:172, 28/48b3=7:173, 30/5a1=12:82, 32/34b2=28:53, 35/51b 3=40:47, 35/72a1=40:84
e.-dingiz 26/62b1=4:94, 26/65a1=4:97, 27/54b2=5:49, 34/21a3=37:21, 34/23b1=37:30, 36/86b2=44:50, 36/106a2=45:31, 37/34b2=48:12, 37/85a1=51:14
e.-diler 28/15b1=7:133, 28/26b2=7:148, 29/46b3=9:66, 29/48b1=9:69, 29/49a2=9:69, 29/50b2=9:70, 30/49b1=16:39, 30/91b3=160:112, 32/7a1=28:8, 32/41a1=28:63, 33/63a1=34:54, 33/84b2=35:44, 34/9b1=34:46, 34/24b1=37:35, 35/34a1-2=40:21, 35/60a3=40:63, 35/70a3=40:82, 36/38b1=43:7, 36/97a3=45:17, 36/60a2=43:54, 36/69a1=43:76, 36/81a2=44:27, 36/84a1=44:37, 37/85b1=51:16, 37/85b2=51:17, 38/96b2=66:10
e.-se sen 31/84a3=46:22
e.-se 28/81a3=8:32, 30/19b3=15:2, 34/18a1=36:70, 36/70b2=43:81
e.-se sizler 29/10b1=9:13
e.-se erdi 26/49b2=4:82
e.-mez 26/10a1=4:32, 26/94a1=4:137, 27/9b3=4:168, 28/81b3=8:33, 28/82a1=8:33, 29/50b1=9:70, 31/8a3=19:14, 31/11b2-3=19:28, 32/38a1=28:59, 32/42b3=28:68, 33/8b3=33:40, 33/84b3=35:44, 34/2b2=36:29, 34/23a3=37:30, 36/30b3=42:46
e.-mez-miz 30/4b3=12:81, 32/38b1=28:59, 34/2b1=36:28, 36/41b2=43:13
e.-mez sizler 35/85a2=41:22
e.-mezler 28/82b1=8:34
e.-mez mü erdi 26/65a2=4:97
e.-mez erdi 31/26b2=19:67
e.-mez erdingizler 34/23a2=37:29
e.-medinğ 31/6b3=19:9
e.-medi 30/97a1=16:120, 30/98a2=16:123, 36/102a3=45:25
e.-medimiz mü 26/96a2=4:141
e.-mediler 28/3a1=7:101
(Ar. kevn, Far. hesten) *Sizler üstünler siz eger mü²min erse sizler.* 25/9a3=3:139
e.-ür 26/72b1=4:104, 26/62b3=4:94, 26/92a3=4:135
e.-se sen 28/5b1=7:106
e.-se 38/34a3=60:1
e.-se sizler 25/24a1=3:168, 25/27b2=3:183, 27/36a1=5:23, 28/60a5=7:194, 30/29a3=15:71, 32/33a1=28:50, 33/47a2=34:29, 34/10b2=36:48, 36/76a2=44:7, 36/83b1=44:35, 36/102b2=45:25, 37/67a3=49:17, 38/53a2=62:6
e.-mez sen 37674a2=50:19
(Ar. kevn, Far. būd u hest) *Ol Tanğrı erür yüksek uluğ.* 26/12b1=4:35
e.-ür 26/90b1=4:133
(Ar. kevn, Far. būd u hest ü bāşed) *Erür Tanğrı keçürgen örtgen ulaşu yarlıqağan.* 26/66b1=4:99
e.-ür 26/91a1=4:134

(Ar. kevn, Far. şoden) *Bakınglar neteg erdi yalġan tutġuçılarnıng songı.* 30/47b2=16:36

(Ar. —, Far. -est / -end) *Él erür ḫoş yime İdi yarlıḳaġan örtgen.* 33/37b1=34:15
e.-ür 28/6a2=7:109, 28/9b2=7:123, 28/60a4=7:194, 29/8b3=9:11, 29/37a2=9:49, 30/4a3=12:80, 31/27b2=19:70, 31/88b3=20:117, 32/11b1=28:15, 32/19b1=28:28, 32/25a2=28:37, 34/48a2=38:5, 34/71a2=38:67, 34/86a1=39:10, 36/43b2=43:18, 36/74a1=43:88, 37/53b3=49:1
e.-di 30/11a1=12:111, 30/34a1=16:10, 34/67a3=38:55, 38/42a2=61:6
e.-se 31/86b3=20:112, 36/84a3=44:38
e.-se sizler 34/41b1=37:157

(Ar. —, Far. būden) Anıng içinde sınaġ erür. 28/20b1=7:141
e.-ür 30/84b1=16:97, 32/10b2=28:15, 32/11a1=28:15
e.-di 34/96a1=39:26, 35/77b1=41:11, 36/77b2=44:13
e.-dingiz 28/77b1=8:26, 29/2a3=8:42
e.-dingizler 30/8b3=12:89
e.-diler 29/2b1=8:42, 30/39b1=16:26, 30/44b3=16:33, 33/58b2=34:45, 35/7a2=39:50

(Ar. —, Far. —) *Ol erür zulm küç ḳılġan.* 33/27a1=33:72
e.-ür 33/58a2=34:43
e.-diler 35/89a1=41:28
e.-seler 35/2b1=39:43
e.-mez mü men 36/59a2=43:52
e.-ip 36/84a3=44:38

3. birleşik fiil çekiminde:
e.-ür-miz (-ür e.) kirür e. 29/46a1=9:65
e.-ürler (-ur e.) ḳılur e. 38/58b1=63:2
e.-ürler (-maz e.) uḳmaz e. 37/36b3=48:15
e.-dim (-gey e.) şadaḳa bérgey e. 38/64b1=63:10
e.-ding (-mış e.) ulanmış e. 31/68a2=20:97
e.-ding (-mez e.) bilmez e. 26/77b2=4:113, 36/35b1=42:52
e.-di (-ar / -Ur / -yur e.) baḳar e. 32/14b3=28:21; boġuzlayur e. 32/4b1=28:4; emgetür e. 33/16b3=33:53; fermānlayur e. 31/21a2=19:55; kelür e. 28/40a1=7:163; ḳılur e. 28/18a2=7:137; küçsüz tutar e. 32/4a3=28:4; oḳınur e. 36/106a1=45:31; tapnur e. 33/57b1=34:43; tegrür tepretür e. 28/20a1=7:141; tirig ḳoḍar e. 32/4b1=28:4
e.-di (-ArlAr e.) buzarlar e. 38/18a3=59:2; éterler e. 33/35a3=34:13
e.-di (-di e.) kéngüdi e. 29/19a3=9:25
e.-di (-DIlAr e.) bildiler e. 33/36b2=34:14; yalġan ayttılar e. 28/8b1=7:117
e.-di (-GAy e.) bolġay e. 32/8a2=28:10; öç alınġay e. 37/7a3=47:4; üḍürgey e. 34/78b3=39:4
e.-di (-GAylAr e.) arḳada olturġaylar é. 36/62b2=43:60; aşunġaylar e. 34/16b1=36:66; ewitgeyler e. 29/35b3=9:47
e.-di (-se e.) tilese e. 34/78b2=39:4, 36/44a3=43:20
e.-di (-sAlAr e.) aḍrılsalar e. 37/44b3=48:25; körseler e. 33/61b3=34:51
e.-di (-mez mü e.) ermez mü e. 26/65a2=4:97; kelmez mü e. 35/53a2=40:50
e.-di (-masa e.) bolmasa e. 36/50b2=43:33

e.-dimiz (-r / -ur e.) bitinür e. 36/105a1=45:29; ḳılur e. 33/78a3=35:37; oḳur e. 30/76b2=16:86
e.-dimiz (-GAy e.) ewürgey e. 34/16b3=36:67; ıyġay e. 33/33a1=34:9
e.-dimiz (-mAs/z e.) ḳılmas e. 30/41b2=16:28; ündemez e. 35/65b3=40:74
e.-dimiz (-mAGAy e.) öldrülmegey e. 25/18b3=3:154; tapmaġay e. 30/45b2=16:35
e.-dingiz (-ar / -(y)Ur e.) ārzūlayur e. 25/11a2=3:143; ḳazġanur e. 34/95a1=39:24; ḳorḳar e. 28/77 b2=8:26; ortaḳ ḳatar e. 35/65b1=40:73; öltürür e. 25/15a2=3:152; tanar e. 37/3b3=46:34; tartışur e. 29/4a1=8:43; yorıyur e. 25/16b1=3:153; yüreksizlik ḳılur e. 29/3b3=8:43
e.-dingiz (-urlar e.) ayturlar e. 32/40a3=28:62
e.-dingiz (-ġay e.) yanġay e. 25/12a1=3:144
e.-dingiz (-sa e.) bolsa e. 25/19a1=3:154, 33/49a1=34:31
e.-dingiz (-maz e.) baḳmaz e. 25/16b1=3:153
e.-dingiz (-megey e.) bilmegey e. 37/44a2=48:25
e.-dingizler (-Ur/-ar e.) ḳatar e. 30/40b2=16:27; kelür e. 34/23a1=37:28; ḳılur e. 30/41b3=16:28, 30/44a3=16:32, 30/82a2=16:93, 30/84b3=16:97, 34/25b2=37:39, 34/82b2=39:7, 36/68a1=43:72, 36/105a1=45:29; sewnür e. 35/66a2=40:75; tanar e. 28/83a3=8:35, 34/15b2=36:64; vaᶜde ḳılnur e. 34/15b1=36:63; yaşrur e. 27/29a1=5:15
e.-dingizler (-mes e.) bilmes e. 30/71a3=16:78; ermez e. 34/23a2=37:29
e.-diler (-r / -Ur / -Ar / -yür e.) al ḳılur e. 30/100b1=16:127; aytur e. 34/43b1=37:167; çıḳar e. 30/77b3=16:88; ésiz fāl toḳır e. 28/14a2=7:131; éwer e. 29/41a3=9:57; içrür e. 32/15b3=28:23; ḳazġanur e. 29/59a2=9:82, 34/16a2=36:65, 35/7a3=39:50, 35/71a1=40:82, 35/83a1=41:17, 36/95a3=45:14; kelür e. 35/35a1=40:22; ḳılur e. 28/8b3=7:118, 28/38a2=7:160, 28/39b1=7:162, 28/19b1=7:139, 28/25b3=7:147, 28/53b2=7:180, 29/8a2=9:9, 29/55b3=9:77, 30/32a2=15:93, 30/45a1=16:33, 30/84a2=16:96, 30/92b2=16:112, 30/96a2=16:118, 31/72a1=39:35, 33/51b1=34:33, 34/24b2=37:35, 35/84a2=41:20, 38/11a1=58:15; öldrür e. 28/20a2=7:141; ḳoşar e. 31/82b2=46:28; saḳlanur e. 32/5b2=28:6, 35/83a2=41:18; tanar e. 31/81a3=46:26; tapnur e. 33/55b3=34:41, 34/21b3=37:22; ündeyür e. 31/75a3=41:48; yarlıġdın çıḳar e. 28/40b1=7:163; yatur é. 37/85b3=51:17; yoḳlatur e. 28/18a3=7:137; ża^{c}if tutlur e. 28/17b1= 7:137
e.-diler mü (-ur e.) tapnur e. 33/55b1=34:40
e.-diler (-miş e.) öçmiş e. 34/2b3=36:29
e.-diler (-mez e.) şenbe ḳılmaz e. 28/40a3=7:163
e.-se (-ar / -(y)Ur e.) ḳorḳar e. 37/82b2=50:45; tileyür e. 36/14a3=42:20, 36/14b2=42:20, umanur e. 31/3a2=18:110
e.-se (-miş e.) bitimiş e. 38/18b3=59:3
e.-se (-düng e.) keldürdüng e. 28/5a3=7:106
e.-se (-DI e.) aḍrıldı e. 30/10b3=12:94; aġır boldı e. 28/58b3=7:189; bérdi e. 28/59a3=7:190; 29/55a2=9:76; bitildi e. 26/45a2=4:77; erdi e. 26/49b2=4:82; ḥükm ḳılındı e. 31/83a3=46:29; keldi e. 28/21a3=7:143, 28/22b1=7:143, 31/38b3=20:11, 32/15b1=28:23, 32/17a3=28:25, 32/20b2= 28:30, 32/24b1=28:36, 32/31b2=28:48, 33/58a1=34:43, 33/83a1=35:42, 35/62a2= 40:66, 35/71a1=40:83, 36/48b3=43:30, 36/56b2=43:47, 36/63b2=43:63, 37/69b1=50:4, 38/43a2=61:6; keldürdi e. 35/36a3=40:25; köndi e. 32/2a3=27:92; kördi e. 32/21b1=28:31; körkitti e. 28/22a2=7:143; öçti e. 28/30a3=7:154; örtti e.

28/58b2=7:189; ötedi e. 32/19b2=28:29, 33/7a1=33:37; tandı e. 38/29a1=59:16; tegdi e. 32/9b2=28:14, 34/30a1=37:102; tiledi e. 32/13a2=28:19; tüşti e. 28/15b2=7:134, 33/36b1=34:14; tuttı erse 28/31a2=7:155; uḳturdı e. 38/89b2=66:3, 38/90a2=66:3; yandı e. 28/27a3=7:150; yandurdı e. 37/84a2=51:9; yüzlendi e. 32/15a2=28:22

e.-se (-Dımız e.) açıttımız e. 36/58a2=43:50; açtımız e. 28/16b1=7:135; ḥükm ḳıldımız e. 33/36a 1=34:14

e.-se (-Dıng͡ız e.) tartıştıng͡ız e., ḳıldıng͡ız e. 25/15a3=3:152

e.-se (-tIng͡IzlAr e.) çıḳtıngızlar e. 38/34a3=60:1; vaᶜde béristing͡izler e. 29/2b2=8:42

e.-se (-DIlAr e.) bérdiler e. 30/2a3=12:66; bildiler e. 33/36b1=34:14; boynaġuluḳ ḳıldılar e. 28/42a1=7:166; inçründiler e. 29/49a1=9:69; keldiler e. 31/83a2=46:29; kemiştiler e. 28/7b3=7:116; ḳıştılar e. 38/41b3=61:5; kirdiler e. 30/7b3=12:88; kördiler e. 31/79a1=46:24; serdiler e. 37/56a2=49:5; umunçsuz boldılar e. 30/3a3=12:80; unıttılar e. 28/41a3=7:165; yarattılar e. 30/77a3=16:87

e.-se (-medimiz e.) berkütmedimiz e. 32/8a2=28:10

e.-se (-madıng͡ız e.) 38/9a2=58:13

e.-se siz (-er e.) biter e. 29/1b2=8:41

e.-se sizler (-Ar / -Ur e.) bilür e. 29/32b2=9:41, 30/83b1=16:95, 38/46a3=61:11; biter e. 26/30b2=4:59; küser e. 30/57a3=16:57; tapnur e. 30/93b2=16:114

e.-se sizler (-mes e.) bilmes e. 30/51a3=16:43

e.-seler (-ar / -ür e.) bilür e. 30/50b1=16:41, 34/95b3=39:26; uḳar e. 29/58b3=9:81

e.-mes (-ür e.) köndrür ermes 26/94a2=4:137

e.-mez mü sizler (-ar e.) uḳar e. 34/15a2=36:62

ermez/s: değil, olmaz, hayır!

(Ar. ġayr, Far. cüz) *Yaġutuldı uştmaḥ muttaḳilarḳa, traḳ ermez.* 37/77b1=50:31

e. 37/12b1=47:15

(Ar. in, Far. nīst) *Ḳaçan keldi erse olarḳa ermez bu meger siḥr erür.* 33/58a1=34:43

e. 28/31b2=7:155, 28/54b2=7:184, 28/81a2=8:31, 33/59b3=34:46, 33/60a3=34:47, 34/17b2=36:69, 34/19b3=37:15, 34/48b3=38:7, 34/76a3=38:87, 36/32b1=42048, 36/44b2=43:20, 36/62a 1=43:59, 36/102a1=45:24

e. mü 36/83a1=44:35

e. men 28/57b3=7:188

e. siz 34/10a2=36:47

(Ar. in, Far. ne) *Anaları ermez olar meger ol uraġutlar tuġurdı olarnı.* 38/2b3=58:2

(Ar. lā, Far. ne) *Ḳorḳunç yoḳ olar üze, ermez anlar ḳaḍġuruġlılar.* 25/25a1=3:170

e. 33/15a2=33:52, 35/13b1=39:62, 36/66a2=43:68, 36/85a2=44:41, 36/108b3=45:35, 38/20b3=59:6

(Ar. lā, Far. ne hīç) *Taptılar kāfirlerḳa dōst ermez olarḳa.* 37/10a1=47:11

(Ar. leyse, Far. ne) *Yüzleri ḳara ermez mü?* 35/12b3=39:60

e.-mez mü sen 28/48a2=7:172

(Ar. leyse, Far. nīst) *Ey peyġāmber uraġutları, ermez siz biregü teg uraġutlardın.* 33/1b2=33:32

e. sen (ermes sen) 26/62a1=4:94
e. 31/72a2=39:36, 31/73a1=39:37

(Ar. mā, Far. ne) *Ermez Tañgrı tileyür zulm ḳullarḳa.* 35/41b2=40:31
e. 32/29a1-3=28:44, 32/29b2=28:45, 32/30a2=28:46, 34/7a1=36:40

(Ar. mā, Far. ne būden) *Tileyürler kim çıḳsalar otdın, ermez olar çıḳġanlar andın.* 27/44b3=5:37
e. 34/50a2=38:11

(Ar. mā, Far. nīst) *Ermez neñg tawarıñgız hem 'ayāllarıñgız ol kim yağutur sizni bizinñg üskümizke.* 33/52b3=34:37
e. men 27/38b2=5:28, 34/76a2=38:86, 37/76b2=50:29
e. sen 37/82a3=50:45
e. 25/11b2=3:144, 26/83a1=4:123, 27/50a2=5:43, 29/29b3=9:38, 29/40b2=9:56, 30/100a3=16:127, 31/25b1=19:64, 32/3a1=27:93, 32/24b2=28:36, 33/57a2=34:43, 33/57b2=34:43, 33/59b 2=34:46, 34/42b2=37:161, 34/42b3=37:164, 35/8a1=39:51, 35/36b3=40:25, 35/46a2=40:37, 35/56a3=40:56, 35/86b1=41:24, 35/90a2=41:46, 36/3a2=42:6, 37/2a1=46:32, 38/6a2=58:10, 38/10a2=58:14; (ermes) 30/52b2=16:46, 30/70b2=16:77
e.-miz 28/14b3=7:132, 33/52a2=34:35, 36/83a2=44:35, 36/107a1=45:32
e. siz 36/23a1=42:31
e.-ler 38/2b2=58:2; (ermesler) 30/66a2=16:71
e.-mez mü 36/58b2=43:51, 37/3b1=46:34

EREN: erkek.

(Ar. recul / ricāl, Far. merd/ān) *Iḍmadımız sénde öñgdin meger erenler kim yarlıġ iḳtıldı.* 30/51a1=16:43
e.-ler 26/10b3=4:34, 37/44a1=48:25
e.-lerni 34/69b2=38:62
e.-lerdin 26/43a2=4:75, 26/65b3=4:98

(Ar. recul / ricāl, Far. merdum/ān) *Erenlerke ülüş andın kim ḳazġandılar.* 26/9b1=4:32

⇒ aḍaḳın turġan eren 33/3b3=33:35; baş ḳoḍı e. 33/4a3=33:35; boyun bérmiş e. 33/3b2=33:35; kirtgünmiş e, 33/3b3=33:35, köni sözlegli e. 33/4a1=33:35; küdezgen e. 33/4b3=33:35; mü'min e. 33/27b1=33:73; ortaḳ ḳatıġlı e. 33/27a3=33:73; ortaḳ ḳılıġlı e. 37/29b2=48:6; rüze tutġan e. 33/4b2=33:35; şadaḳa bérgen e. 33/4b1=33:35; sergen e. 33/4a2=33:35; yād ḳılġan e. 33/5a1=33:35

ERK: kudret, kuvvet, saltanat, güç, hükümranlık.

(Ar. sulṭān, Far. pādşāhī) *Yoḳ bolġusı añgar anlar üze hiç erkdin.* 33/42a1=34:21

(Ar. melk, Far. ṭāḳat) *Aydılar: ḫilāf ḳılmadımız seniñg vaḥdeñgḳa erkimizçe.* 31/63b3=20:87

(Ar. mülk, Far. pādşāhī) *Ol erk bu kün ol Tañgrıḳa kim bir turur boynaġularnıñg boynın sıġan turur.* 35/31b1=40:16
e. 34/81a3=39:6, 38/65b2=64:1

erk ḳural: nüfuz, etki, güç.

(Ar. sulṭān, Far. ber gumāštegī ve ḫucceti) *Yoḳ sanga olarnıng üze erk ḳural meger ol kim sanga uḍsa yolsuzlardın.* 30/25b1=15:42
⇒ tegre ḳapsal- ya^{c}nī erk bolma- 30/2a2=12:66

ERKED-: gücü yetmek.
erked- u-: güci yetmek, muktedir olmak.
(Ar. ḳadr, Far. tevānā şoden) *Urdı Tangrı bir meşel, bir ḳul alınmış, erkedmes umas nerse üze.* 30/68b2=16:75

ERKEK: erkek.
(Ar. ẕeker / ẓukūr, Far. ner/ān) *Kim kim ḳılsa eḍgülük erkekdin azu tişidin ol kirtgünügli erür.* 30/84a3=16:97
e.-de 35/47b2=40:40
e.-din 26/83b3=4:124, 37/63b2=49:13
e.-ler 36/33b3=42:49, 36/34a1=42:50
erkek oğlan: erkek çocuk, oğul.
(Ar. ibn / ebnā, Far. puser/ān) *Boğuzlayur erdi erkek oğlanlarını, tirig ḳoḍar erdi uraġutlarını.* 32/ 4b1=28:4

ERKLE-: basmak, ayak altında çiğnemek.
(Ar. vaṭ^{2}, Far. sipurden) *Eger bolmasa mü^{2}min erenler mü^{2}mine uraġutlar bilmegey erdingiz anlarnı kim erklegey siz olarnı.* 37/44a3=48:25

ERKLEN-: 1. sahiplenmek.
(Ar. mülk, Far. mutaşarrıf şoden) *Fariża ḳıldımız olar üze cüftleri içre ol kim erklendi eligleri.* 33/13b2=33:50
e.-di 26/2a1=4:24, 26/4a2=4:25, 33/19a1=33:55
(Ar. mülk, Far. mālik şoden) *Ol kim erklendi elging andın kim ḳaytardı Tangrı sening üze.* 33/12a2=33:50
e.-di 26/14a2=4:36
e.-se 33/15b1=33:52
(Ar. mülk, Far. tevānisten / mutaşarrıf şoden) *Aygıl: neçeme erseler erklenümezler nerseke taḳı uḳmazlar.* 35/2b1=39:43
2. güç bulup yüz çevirmek.
(Ar. tevellī, Far. pādşāhī yāften) *Eger erklense sizler kim artaḳ iş ḳılsa sizler yer içinde, kesse sizler yaġuḳlarıngızını ...* 37/17b3=47:22

ERKLİG: 1. veli, hami, sığınılacak kişi, dost, bekçi.
(Ar. ḫāzin / ḫazen, Far. nigāhbān/ān) *Aygaylar anlar kim ot içinde tam erkliginge.* 35/52b3=40:49
(Ar. mevlā, Far. dōst) *Ol kün asıġ ḳılmaz erklig, erklig bolmışdın ne* 36/85a1=44:41

(Ar. veliyy, Far. dōst) *Tap turur Tañrı erkligke, tap turur Tañrı yarlïçılıkka.* 26/20b1=4:45

(Ar. veliyy, Far. dōst u yārīger) *Ayġaylar: arıġ sen sen bizing erkligimiz sen olarda adın.* 33/55b2=34:41

(Ar. veliyy, Far. yārīger) *Köndrür sen kimni tilese sen, sen bizing erkligimiz sen, örte bérgil yazuķumızını.* 28/32a1=7:155

2. vekil.

(Ar. vekīl, Far. ber gumāşte) *Tañrı küdezgen olar üze, ermez sen olar üze erklig.* 36/3a2=42:6

(Ar. vekīl, Far. nigāhbān) *Tañrı anıng üze kim erklig erür.* 32/19b1=28:28

e. 26/75a2=4:109

(Ar. vekīl, Far. kār-sāz) *Tap Tañrı erkligdin.* 26/49b1=4:81

3. her şeye nezaret eden, vekil olan, esma-yı hüsnadan: vekīl.

(Ar. vekīl, Far. nigāhbān) *Néme körklüg erklig ol.* 25/26b2=3:173

e. 35/1a1=39:41, 35/13b3=39:62

(Ar. vekīl, Far. kār-rān u nigāhbān) *Tañrı erklig.* 27/12a1=4:171

(Ar. vekīl, Far. kār-rān) *Ol kim yerler içinde tap, Tañrı erklig.* 26/90a2=4:132

e. 33/11a1=33:49

4. hükümdar, mülk sahibi, esma-yı hüsnadan: melik.

(Ar. melik, Far. pādşāh) *Tañrı erklig, sezā, éwmegil Ķur'ān birle ķażā kılınmazda burun sanga anıng yarlıġı.* 31/87b2=20:114

e. 38/31b2=59:23, 38/49b2=62:1

erklig bol-: malik olmak, gücü yetmek, muktedir olmak, hükmetmek.

(Ar. mülk, Far. tevānisten) *Erklig bolmaz men özümke asıġka ap ziyānka.* 28/57a3=7:188

e.-ur 27/30b1=5:17

e.-maz men 27/48a3=5:41

e.-maz 31/65a1=20:89

e.-mazlar 31/33a1=19:87

(Ar. mülk, Far. mālik şoden) *Aydı: İdim men erklig bolmaz men meger özümke ķadaşımka.* 27/36b2=5:25

e.-dı 30/66b1=16:71

e.-mazlar 33/43a2=34:22

erklig bolmış: dost.

(Ar. mevlā, Far. dōst) *Ol kim asıġ ķılmaz erklig, erklig bolmışdın nerse.* 37/31b1=48:9

erklig dōst: destek olan, arka çıkan.

(Ar. veliyy, Far. dōst) *Bütünlükin mening erkligim dōstum Tañrı.* 28/60a6=7:196

erklig er-: hükümran olmak, muktedir olmak, gücü yetmek.

(Ar. istivā', Far. ber heme çīzī pādşāh) *Tañrı taḫt üze erklig erür.* 31/37a3=20:5

(Ar. mülk, Far. tevānisten) *Kim kim erklig erür sizke Tañrıdın nerse eger tilese sizke ķor yas.* 37/33b1=48:11

erklig ewrügli: sahip, malik.

(Ar. mālik/ūn, Far. gerdānīde/gān) *Biz törüttimiz olarnı andın kim ḳıldı ḳudretimiz yılḳılar, anlar anlarḳa erklig ewrügliler.* 34/18b2=36:71

erklig mālik: bekçi.

(Ar. ḫāzin / ḫazen, Far. nigāhbān/ān) *Ḳaçan kelseler aŋgar açlur anıŋ ḳapuġları, ayġay olarḳa anıŋ erkligi mālik: durūd sizinŋ üze.* 35/20b2=39:73

ERKLİGLİK: nüfuz, güç, kudret.

(Ar. sulṭān, Far. ber gumāşte şoden) *Yoḳ aŋgar erkliglik anlar üze kim kirtgündiler yana İdileri üze köŋül ururlar.* 30/85a3=16:99

(Ar. sulṭān, Far. ber gumāştegī) *Bütünlükin kim anıŋ erkligliki anlar üze kim döstlaşurlar anıŋ birle anlar kim olar anıŋ birle ortaḳ ḳatıġlılar ol.* 30/85b2=16:100

erkliglik bér-: halifelik vermek, halife yapmak.

(Ar. istiḫlāf, Far. ḫalīfe kerden) *İdiŋiz yoḳ ḳılġay yaġıŋızını azu erkliglik bérgey sizke yer içinde.* 28/13a2=7:129

ERKLİK: mülk, saltanat, kudret.

(Ar. mülk, Far. pādşāhī) *Ol kim aŋgar turur kökler hem yerler erkliki.* 28/35b1=7:158

(Ar. melekū^{t}, Far. pādşāhī) *Kökler yerler erkliki içinde anı kim yarattı Taŋrı.* 28/55a1=7:185

ERNEK: parmak, parmak ucu.

(Ar. enmule^{t} / enāmil, Far. ser/hā-i engüşt) *Ḳaçan ḥālī bolsalar ısrurlar sizinŋ üze ernekleri uçını öwkedin.* 25/1a2=3:119

ernek uçı: parmak eklem yeri.

(Ar. benān, Far. peyvendgāh ya^{c}nī dest ü pāy) *Uruŋ olardın tegme ernek uçlarını.* 28/70b3=8:12

ERTE: sabah, tan vakti.

(Ar. bukrat^{en}, Far. der bāmdād) *İşāret ḳıldı olarḳa kim tesbīḥ ḳılıŋlar tép erte hem kéçe.* 31/7b2=19:11

e. 31/24b2=19:62

(Ar. bukrat^{en}, Far. bāmdī) *Uluġ tutuŋ anı hem aġırlaŋ anı yime arıġlaŋlar anı erte taḳı kéçe.* 37/31b1=48:9

(Ar. ġuduvv, Far. bāmdād/hā) *Yād ḳılġıl İdiŋni özüŋ içinde zārlıḳın hem ḳorḳa, ünün yügerü oḳımaḳda ḳodıraḳ ertelerde hem kéçelerde.* 28/63a3=7:205

e. 35/50b3=40:46

(Ar. ġuduvv, Far. bāmdād kerden) *Süleymānḳa yelni, anıŋ ertesi bir aylıḳ yol, anıŋ keçesi bir aylıḳ yol.* 33/34b1=34:12

(Ar. ibkār, Far. bāmdād) *Tesbīḥ ḳılġıl iḍiŋge ḥamd aytu kéçelik hem ertelerde.* 35/55b3=40:55

(Ar. muṣbiḥ/īn, Far. der bāmdād) *Sizler keçer sizler olar üze ertelerde hem tünle.* 34/37b2=37:137

(Ar. ṣabāḥ, Far. bāmdād) *Ḳaçan tüşse olarnıŋ saray ortasında neme yawuz ertesi ḳorḳutmış kişilerniŋ.* 34/45b1=37:177

erte bar-: sabah erken gitmek, ayrılmak.

(Ar. ġuduvv, Far. bāmdād reften) *Ançada erte bardıŋ boḍnuŋdın.* 25/2b1=3:121

erte ḳop-: sabah kalkmak, uyanmak.

(Ar. iṣbāḥ, Far. bāmdād ḫāsten) *Erte ḳoptılar, körünmez meger éwleri.* 31/80a1=46:25

⇒ bol- / erte ḳop- 32/12b1=28:18

ES-: esmek.

esgen esin: esip savuran rüzgâr.

(Ar. ẕārī/yāt, Far. bādhā-i perāgende konende) *Ol esgen esin ḫaḳḳı, ol yüklüg.* 37/83a2=51:1

ESBĀB (Ar.): yol.

(Ar. sebeb / esbāb, Far. der/hā) *Ey Hāmān binā ḳılġıl maŋa köşk bolġay kim teggey men esbābларḳa, kök ḳapuġlarıŋa.* 35/45a2=40:36

ESENLİK: selam.

(Ar. selām, Far. durūd) *Ayurlar: esenlik sizıŋ üze, kiriŋler uştmaḫḳa.* 30/44a1=16:32

e. 30/26a2=15:52, 31/18b2=19:47, 32/35b3=28:55

esenlik bérgen: selamet veren esma-yı hüsnadan: selâm.

(Ar. selām, Far. bī āfet) *Yoḳ anda aḍın Taŋrı meger ol erklig, arıġ, esenlik bérgen, imin ḳılġan.* 38/31b3= 59:23

esenlik kim şavab iş tuta and: sağlık ve esenlik dileği.

(Ar. ᶜamr, Far. cān-ı ser) *Seniŋ esenlikiŋ kim şavab iş tuta and, olar esrüklük içinde tururlar.* 30/29a3=15:72

EŞER (Ar.): iz, nişan.

(Ar. eşer, Far. nişān) *Anlarnıŋ nişānları yüzleri içre secde eşeridin.* 37/49a1=48:29

ESİN: rüzgâr.

⇒ esgen esin 37/83a2=5101

ÉSİZ: kötü, en kötü.

(Ar. ḥalf, Far. bedān) *Soŋ ḳaldı anlarda kiḍin ésiz.* 31/23a2=19:59

(Ar. sūᵓ, Far. bed) *Ançada ḳutġardımız sizni Fir̊avn boḍnından, tegrür tepretür erdi sizlerke ésiz ḳın.* 28/20a2=7:141

(Ar. şerr, Far. bedterīn) *Bütünlükin tepreniglileri ésizi Taŋrı üskinde sağırlar ağınlar.* 28/75a2=8:22

ésiz fāl toḳı-: uğursuz saymak, uğursuzluğuna inanmak.
(Ar. taṭayyur, Far. fāl-ı bed giriften) *Eger tegse olarḳa bir yawuzluḳ ésiz fāl toḳır erdiler Mūsā birle yime anıñ birlekiler.* 28/14a2=7:131

ésiz bol-: kötü olmak.
(Ar. sev^{9}, Far. bed būden) *Ésiz boldı ol boḍunnuñ meñgzeki kim yalġan tuttılar.* 28/51a3=7:177

ésiz yanut: kötü karşılık, ceza.
(Ar. seyyi^{9}e^{t}, Far. bedī) *Tegdi olarḳa ésiz ḳılmaḳlarınıñ yanutı.* 35/7b1=39:51
(Ar. seyyi^{9}e^{t}, Far. pādāş-ı bedī) *Teger olarḳa ésiz ḳılıḳlarınıñ yanutı.* 35/7b3=39:51

ésiz / yawuz: kötü.
(Ar. seyyi^{9}e^{t}, Far. bed) *Küḍezdi anı Tañgrı ésiz / yawuz mekrlerindin.* 35/50a3=40:45

ÉSİZLİK: kötülük.
(Ar. münker, Far. kār-ı zişt) *Fermānlayurlar ésizlikdin, yıġarlar eḍgülükdin.* 29/47a3=9:67
(Ar. sū^{9}, Far. bedī) *Rüsvālıḳ bu kün ésizlik tanıġlılar üze ol.* 30/41a1=16:27
e. 30/41b2=16:28, 30/96a3=16:119
e.-ni 30/82b2=16:94
(Ar. seyyi^{9}e^{t}, Far. bedī/hā) *Anlar kim al ḳıldılar ésizlikler birle kim ḳoḍı étse Tañgrı olarnı.* 30/52a2=16:45
e.-ler 28/29b3=7:153
e.-likleri 30/45a2=16:34
(Ar. şerr, Far. bedī) *Ḳaçan tegse añgar bir ésizlik uzun teslīm du^{c}ālar iḍisi.* 31/77b3=41:51
(Ar. —, Far. —) *Tegmeñ ésizlikin bir ögürke bilmedin belgüsüzlükin.* 37/57a1=49:6

ESKE-: ufalamak, ufalayıp savurmak.
(Ar. nesf, Far. pergenden) *Sorarlar sañga taġlardın, ayġıl: eskegey anı meniñ iḍim, eskemek.* 31/70b2=20:105

ESKİ: eski.
eski / keçki: yaşlı.
(Ar. ḳadīm, Far. köhne ve dīrīne) *Yime ayḳa teñgledimiz tüşgü yerler, ançaḳa tegi yandı ol egilmiş ḫurmā butaḳı teg eski / keçki.* 34/7a1=36:39

ESRÜK: sarhoş.
(Ar. sekrān / sukārā, Far. mest/ān) *Ey anlar kim bittiler yaġumañglar namāzḳa sizler esrükler.* 26/18a2=4:43

ESRÜKLÜK: sarhoşluk.

(Ar. sekre[t], Far. mestī vü gümrāhī) *Olar esrüklük içinde tururlar tezginip yoryurlar.* 30/29b1=15:72
⇒ ḳatıġlıḳ / esrüklük 37/74a1=50:19

ESRÜT-: sarhoş etmek.
esrütgü: içki.
(Ar. seker, Far. nebīẕ-i ḫurmā) *Ḫurmā tüplerining yimişlerindin, üzümlerdin tutar sizler andın esrütgü.* 30/63b1=16:67

ÉŞ: 1. arkadaş, dost.
(Ar. ḳarīn / ḳuran, Far. yār/ān) *Kim kim bolsa yek angar éş, néme yawuz éş ol.* 26/15b2=4:38
é. 36/52b2=43:36, 36/53b1=43:38
é.-i 37/75a1=50:23, 37/75b3=50:27
é.-ler 35/86b3=41:25
(Ar. mevlā, Far. yār) *Ol aning éşi ve Cebre[ʾ]il, eḍgüler mi[ʾ]minler ve ferişteler.* 38/91a1=66:4
(Ar. ṣāḥib / aṣḥāb, Far. yār/ān) *Ançada aytur éşinge: ḳaḍġurmaġıl Ol Tangrı bizing birle.* 29/31a2=9:40
é.-ingizde 33/59b2=34:46
é.-leri 28/54b2=7:184
2. ashab, ehl, havari.
(Ar. ḥavārī, Far. yār/ān) *Aydı [ʿ]İsā Meryem oġlı öz éşlering: kim ol yārīçiler manga Tangrı birle.* 38/48a1=61:14
(Ar. ṣāḥib / aṣḥāb, Far. yār/ān) *Şemūd boḍnı, İbrāhīm boḍnı, Medyen éşleri ...* 29/50a3=9:70
é.-leri 35/49b3=40:43
3. -lIk, bir yerden olan.
(Ar. ṣāḥib / aṣḥāb, Far. yār/ān) *Men tilemez men kim yansa sen ... yazuḳung birle, bolsa sen ot éşlerindin.* 27/39a2=5:29
é.-leri (tamuġ é.) 27/25a3=5:10, (bök é.) 30/30b3=15:78
é.-lerindin (tamuġ é.) 33/67a3=35:6
4. benzer, eş, diğer.
(Ar. semiyy, Far. hemtā) *Ḳılmadımız angar anda aṣnu éş.* 31/6a2=19:7
(Ar. uḥt, Far. mānend) *Körkütmedimiz olarḳa āyetdin meger ol uluġraḳ aning éşindin.* 36/57a3=43:48
⇒ cüft / éş 38/1b2=58:1; [ʿ]İsā éşleri 38/48a2=61:14; yandaḳı é. 26/14a1=4:36

EŞEK: eşek.
(Ar. ḥımār, Far. ḫar) *Anlarning meşeli yüklendiler Mūsā kitābını yana kötürmediler anı eşek teg.* 38/51b3=62:5

ÉŞİN: anlaşmazlık, uyuşmazlık.

(Ar. şiḳāḳ, Far. ḫilāf kerden) *Kendü anlar kim tandılar boynağuluḳ içinde taḫ éşinde.* 34/47a2=38:2

E/ÉŞİT-: 1. işitmek, duymak.
(Ar. sem^{c}, Far. şenîden) *Ançada kim aydıŋız éşittimiz hem boyun sudumuz.* 27/23a3=5:7
e.-ür men 31/47b1=20:46
e.-ür sen (eştür sen) 38/59b1=63:4
e.-ür 36/91b1=45:7, 38/1b3=58:1
e.-ür sizler 28/74b3=8:20
e.-ürler 28/60a6=7:195, 30/62a3=16:65
e.-ür mü sen 31/36a2=19:98
e.-ti 38/1a1=58:1
e.-timiz 26/21a1=4:46, 26/21b1=4:46, 28/75a1=8:21, 28/81a1=8:31, 31/83b2=46:30
e.-geyler 37/81a3=50:42
e.-gil 26/21a2=4:46, 26/21b2=4:46, 31/39b1=20:13
e.-se siz 26/95a2=4:140
e.-seler 32/35b1=28:55
e.-mez 31/16b2=19:42, 36/91b3=45:8
e.-mez sen 31/85b1=20:108
e.-mez-miz 36/70a3=43:80
e.-mezler 28/52b2=7:179, 28/75a2=8:21, 31/24b1=19:62, 35/73b3=41:4
e.-medimiz 32/25a1=28:36, 34/48b2=38:7
(Ar. sem^{c}, Far. güş dāşten) *Aydılar anlar kim tandılar: eşitmeŋ bu Ḳur^{3}ānnı.* 35/87b3=41:26
(Ar. sem^{c}, Far. şenîden u güş dāşten) *Ündese sen olarnı köni yolḳa eşitmezler.* 28/60a8=7:198
2. duymak, kabul etmek.
(Ar. sem^{c}, Far. ḳabūl kerden) [...] 34/1a1=36:25
eşitgen: işiten, duyan, esma-yı hüsnadan: semî.
(Ar. semî^{c}, Far. şinevā^{y}) *Ol Taŋrı éşitgen bilgen ol.* 25/2b3=3:121
e. 26/29b3=4:58, 26/91a1=4:134, 28/61a2=7:200, 28/73a3=8:17, 29/3b1=8:42, 31/15a2=19:38, 33/61b2=34:50, 35/33b2=40:20, 35/56b2=40:56, 36/7a1=42:11, 36/75b3=44:6, 37/53b3=49:1, 38/2a2=58:1
⇒ üküş eşitgen 27/47a3=5:41, 27/47b1=5:41, 27/49a2=5:42
eşitmegü: işitilmeyecek olan.
(Ar. ġayre musme^{c}in, Far. nā-şinevānde) *Eşittimiz taḳı ḫilāf ḳıldımız, eşitgil eşitmegüni taḳı küḍezgil bizni.* 26/21a2=4:46

EŞİTTÜR-: duyurmak.
(Ar. ismā^{c}, Far. şinevānîden) *Eger bilse Taŋrı olar içinde eḍgülük eşittü[r]geti olarḳa, eger eşittürse olarḳa yüz ewürgey olar.* 28/75b2=8:23
e.-ür sen 36/54a1=43:40
⇒ sewünç eşittür- / müjde bér- 25/25a2=3:171

ÉŞLEŞ-: arkadaşlık etmek.
(Ar. muşāḥabe^{t}, Far. yār būden) *Eger sorsa men saŋa nersedin anda kidin éşleşmegil meniŋ birle.* 31/2b2=18:76

ET: et.
(Ar. laḥm, Far. gōşt) *Teŋ bolmaz iki deryā ... ḳamuġdın yéyür siz etni tāze.* 33/72b2=35:12
e. 30/36b1=16:14
e.-ini 30/93b3=16:115, 37/63a1=49:12
⇒ buldurçın eti 31/60b3=20:80

ÉT-: etmek, yapmak.
(Ar. ᶜamel, Far. kerden) *Éterler erdi aŋar anı kim tilese.* 33/35a3=34:13
é.-ti 34/5a3=36:35
é.-kil 33/33b3=34:11
(Ar. caᶜl, Far. kerden) *Ételim aŋar teŋeşikler.* 33/50b1=34:33
⇒ asıġ ét- 31/85b2=20:109; hezîne é. 29/25b3=9:34; ḫilāf é. 28/71a1=8:13, 34/91a1=39:20; ḳoḍı é. 30/52a 2=16:45; küç é. 26/36b2=4:64, 27/9b2=4:168, 28/41b3=7:165, 32/11b2=28:16, 35/4b3=39:47, 38/77a3=65:1; tevbe é. 31/23b2=19:60; til é. 37/61b2=49:11
ét- / tut-: edinmek.
(Ar. ittiḫāẕ, Far. sāzîden) *Körkitü bérdi İḍiŋ arıḳa kim étgil / tutġıl taġlardın éwlerni.* 30/64a1=16:68
étgen:
⇒ ᶜafv étgen 25/6b1=3:134; eḍgülük etgen 37/85b2=51:16; étig étgen 34/76a2=38:86; tevbe ḳabūl é. 26/37a2=4:64

ÉTİG: 1. ziynet, mücevher.
(Ar. ḥilye^{t}, Far. pîrāye) *Ol İḍi ol kim fermān tutuġlı ḳıldı teŋizni ... çıḳarsa sizler andın étig, keḍer sizler anı.* 30/36b2=16:14
é.-ler 72b3=35:12
⇒ altun birle étig 28/26a2=7:148
2. teçhizat, malzeme.
(Ar. ᶜudde^{t}, Far. sāz) *Eger tileseler çıḳmaḳnı anutġatılar aŋar étig.* 29/35a3=9:46
3. hile.
(Ar. keyd, Far. sigāliş) Tériŋler öz étigleriŋizni yana keliŋler şafḳa. 31/53b3=20:64
⇒ yawuz étig / ḥîle 31/52a3=20:60
étig / al: hile, aldatma.
(Ar. keyd, Far. sigāliş) *Cādūniŋ étigi / alı ḳurtulmaz, cādū ḳayu yerde kim kelse.* 31/55b1=20:69
étig étgen: göz boyayıcı, kendini başka türlü gösteren.
(Ar. mütekellif/în, Far. ḥ^{v}îşten saḫte/gān) *Tilemez men sizdin aniŋ üze terdin ermez men étig étgenlerdin.* 34/76a2=38:86
étig gevher yinçü ornatıġlıġ: ziynet eşyası.

(Ar. zuḫruf, Far. zer) Étig gevher yinçü ornatıġlıġ ermez ol barça 36/51b2=43:35

ET-ÖZ: can, nefs, kişi, kimse.

(Ar. nefs / enfüs, Far. ten/hā) *Artuḳ ḳıldı Taŋrı toḳuşġanlarḳa mālları birle et-özleri birle oldruġlılar üze.* 26/63b2=4:95

e. 27/51b3=5:45, 30/91a3=16:111, 31/40a2=20:15, 32/23a2=28:33, 34/12b3=36:54, 35/10b3=39:56, 35/17b3=39:70, 35/31b3=40:17, 36/100a1=45:22, 37/74b1=50:21

e.-ni 27/40b3=5:32, 31/45b2=20:40, 38/30a1=59:18

e.-e 30/91b1=16:111

e.-ke 25/12b2=3:145, 27/51b3=5:45, 38/64b3=63:11, 38/83b3=65:7

e.-din 28/58a3=7:189, 34/80a3=39:6

e.-üm 31/67b1=20:96

e.-i 37/73a2=50:16

e.-ler 26/87b1=4:128, 36/67a3=43:71

e.-leri 29/58a3=9:81, 38/30b2=59:19

e.-leriŋgiz 38/46a1=61:11

ET-ÖZSÜZ: kısas gerektirmeyen, bir cana karşılık olmaksızın.

(Ar. bi-ġayri nefs^{in}, Far. be-cüz tenī) *Ol kim öldürse et-özni etözsüz azu feśād ḳıl[masa] yer içinde ançaḳlı öldürdi boḍunnı ḳamuġ.* 27/41a1=5:32

É/EW: ev, mesken.

(Ar. beyt / buyūt, Far. ḫāne/hā) *Taŋrı ... ḳıldı sizlerke yılḳılar terilerindin éwler, yüŋül tutar siz anlarnı köçgü künleriŋizde.* 30/72b3=16:80

é. 28/83a1=8:35, 38/98a2=66:11

é.-lerni 30664a2=16:68

é.-üŋdin 28/66a3=8:5

é.-inge 33/16a1=33:53

é.-indin 26/67a2=4:100

é.-leriŋi 38/18a3=59:2

é.-leriŋge 36/51a1=43:33, 36/51a3=43:34

é.-leriŋdin 38/76b2=65:1

é.-leriŋgiz 25/19a1=3:154, 33/2a3=33:33, 33/3a3=33:34

é.-leriŋgizdin 30/72b1=16:80

(Ar. mesken / mesākin, Far. cāy/hā) *Erte ḳoptılar, körünmez meger éwleri.* 31/80a2=46:25

(Ar. mesken, Far. cāyhā-i bāş) *Bütünlüküŋ boḍnıḳa éwleri içinde nişān.* 33/37a1=34:15

⇒ kiçig éw 37/55b3=49:4; peyġāmber éwi boḍnı 33/3a1=33:33; turġu é. 29/17b2=9:24, 29/52a3=9:72, 32/ 37b2=28:58

éw barḳdın aḏrıl-: hicret etmek.

(Ar. muhācere^{t}, Far. burīden ez ḫānumān) *Anlar kim éw barḳdın aḏrılırlar, Teŋrilik, anda kiḍin kim küç ḳıl[ın]dılar.* 30/50a1=16:41

éw barḳdın kesil-: hicret etmek, göç etmek.

(Ar. muhācere^{t}, Far. burīden ez ḫānumān) *Anlar kim bittiler hem éw barḳdın kesildiler.* 29/15a1=9:20
é.-diler 30/90b2=16:110, 33/12b3=33:50
é.-se 38/23b3=59:9
éw boḍnı: ehl-i beyt, aile.
(Ar. ehli beyt, Far. keshā-i ḫāne) *Aydı: nek yolçılayın nu sizni éw boḍnıḳa.* 32/8b3=28:12
ewdin aḍrılġan: muhacir, göç etmiş.
(Ar. muhācir/īn, Far. burīde/gān-ı ez ḫānumān) *Ol çıġaylarḳa kim ewlerindin aḍrılġan tururlar, anlar kim çıḳarıldılar.* 38/22b3=59:8
éw tonı: mal, eşya, meta.
(Ar. eṯāṯ, Far. kālā) *Neçeni yoḳattımız olarda aşnu körklügrek boḍundın éw tonındın egin tonındın.* 31/29a1= 19:74

ÉW-: 1. acele etmek.
(Ar. cemḥ, Far. şitābīden) *Eger bulsalar sıġınġu yer ... yanġatılar anġar, olar éwer erdiler.* 29/41a3=9:57
(Ar. musāraᶜaᵗ, Far, şitābīden) *Éwinġler yarlıḳamaḳḳa İḍinġizdin.* 25/5b2=3:133
(Ar. nesl, Far. şitābīden) *Ürülgey borġu içinde ançada olar gürlardın İḍileri tapa éwerler.* 34/11b3=36:51
(Ar. ᶜacel, Far. şitābīden) *Éwdünġüzler mü İḍinġiz yarlıḳınġa.* 28/27b3=7:150
é.-megil 31/32a3=19:84, 31/87b2=20:114
(Ar. ᶜacel, Far. şitāfīden) *Éwdüm sanġar ey meninġ İḍim ḫoşnūd bolġıl.* 31/62a2=20:84
(Ar. istiᶜcāl, Far. şitāb ḫᵛāsten) *Bizinġ ḳınımuzḳa éwerler.* 34/45a2=37:176
2. koşmak.
(Ar. zeff, Far. şitāfīden) *Utru keldiler anġa éwerler.* 34/28b1=37:94
éw- azu yüg(ü)r-: acele etmek, koşuşturmak.
(Ar. seᶜy, Far. şitāfīden) *Keldi bir er kend ṭaḳındın éwer azu yügrür.* 32/14a3=28:20
éwe tezgin-: hızla hareket etmek, akıp gitmek.
(Ar. sebḥ, Far. be-şitāb reften) *Ermez kün kerek bolsa anġar yetmek aynı ap yime tün kündüzni ozruġlı, ḳamuġ felek içinde éwe tezginürler.* 34/7b2=36:40
éwe tile-: acilen olmasını istemek.
(Ar. istiᶜcāl, Far. şitāb ḫᵛāsten) *Ol éwe tileyür siz anġar, yel turur aninġ içinde açıġlı ḳındın.* 31/79b1=46:24
é.-yür 36/13a1=42018

ÉWDÜR-: acele ettirmek.
(Ar. iᶜcāl, Far. şitābānīden) *Né éwdürdi séni boḍunuñdın?* 31/61b3=20:83

ÉWEKLİK:
éweklik ḳılġan er-: acelecilik etmek.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

(Ar. isti^{c}cāl, Far. şitāb konende/gān) *Tatınĝlar kınınĝızını bu ol kim erdiñgiz aṅga éweklik ḳılġanlar.* 37/85a1=51:14

ÉWİŞ-: yarış etmek, koşuşturmak.

(Ar. musāra^{c}a^{t}, Far. şitābīden) *Éy yalavaç, ḳaḍġurtmasun séni anlar kim éwişürler küfr içinde.* 27/46b3=5:41

é.-ürler 27/57a1=5:52

ÉWİT-: acele etmek.

(Ar. ïżā^{c}, Far. şitāften) *Éwitgeyler erdi sizler ara, tileyürler sizke bulġaḳlıḳnı.* 29/35b3=9:47

EV/WRÜL-: 1. dönmek, dolaşmak, gezip dolaşmak, geri dönmek, dönüp gitmek.

(Ar. fey^{ʾ}, Far. ber gerdīden) *Körmesler mü anı kim törütti Taṅgrı, nersedin ewrülür aninĝ kölikeleri oṅgdın soldın.* 30/53a3=16:48

(Ar. müteḥarrif^{en}, Far. yek sū şevende) *Kim kim ewürse olarḳa ol kün soṅgını meger ewrülüp toḳuşḳa.* 28/72a3=8:16

(Ar. taḳallub, Far. geşten) *Armasun séni olarninĝ evrülmeki kendler içinde.* 35/23b3=40:4

(Ar. tevliye^{t}, Far. ber geşten) *Tarudı sizinĝ üze yer ol kim kéṅgüdi erdi yana evrüldüngüz arḳa bérigliler kizleyü.* 29/19a3=9:25

e.-ürler 29/37b2=9:50

(Ar. tevliye^{t}, Far. pes dāden ya^{c}nī rūy gerdānīden) *Körse siz anlarnı kim tandılar ḳawurtluḳ, ewrülmenĝ olarḳa kirü.* 28/72a1=8:15

(Ar. tevellī, Far. ber geşten) *Ḳaçan kördi erse anı ırġanur ançaḳlı yılan teg ewrüldi ḳadra yanıġlı soṅglamadı.* 32/21b2=28:31

2. yüz çevirmek, kabul etmemek, arka dönüp gitmek, vazgeçmek.

(Ar. ṣafḥ, Far. gerdānīden) *Ewrer [mü]-miz sizdin pendni, ewrülmek, neçeme bolsa siz boḍun tenĝde keçigli.* 36/37b3=43:5

(Ar. tevellī, Far. ber gerdīden) *Boyun sunĝ Taṅgrıḳa hem yalavaçıḳa, ewrülmenĝler andın.* 28/74b2=8:20

e.-ür sizler (evrülür) 35/42a2=40:33

(Ar. tevellī, Far. ber geşten) *Eger ewrülseler bütünlükin kim seninĝ üze tegürmek belgülüg.* 30/74b3=16:82

e.-ürler (ewrülürler) 29/65a3=9:92

3. çevrilmek, döndürülmek, saptırılmak.

(Ar. ifk m., Far. ber gerdānīde şoden) *Taṅgrı yoḳ meger ol, neçük ewrülür sizler?* 33/65b3=35:3

(Ar. ṣarf m., Far. gerdānīde şoden) *Taṅgrının̂g āyātları içinde neçük evrülür.* 35/64a3=40:69

e.-ür sizler (evrülür sizler) 34/81b1=39:6

evrülmek: dönme.

(Ar. kerre^{t}, Far. bāz geştī) *Eger bolsa maṅga evrülmek bolġatım eḍgü işliglerdin.* 35/11b3=39:58

ewrülmiş: sapmış.

(Ar. ṣaġv, Far. kerān) *Eger yansa siz Taṅgrıḳa rāstlıḳ üze ewrülmiş turur kéṅgüllerinĝiz.* 38/90b2=66:4

ewrülmiş kirçe: iki parmak arasındaki kir kadar.

(Ar. fetīl, Far. miḳdār-ı ān-çi be-mālī der miyān-ı du engüşt) *Küç ḳılınmaz sizler ewrülmiş kirçe.* 26/46a3=4:77

EWRÜLÜN-: çevrilmek, döndürülmek.

(Ar. taḳlib m., Far. gerdānīde şoden) *Ol kün ewrülünür olarninĝ yüzleri ot içre.* 33/24a1=33:66

EWÜN: buğday, buğday tanesi.

(Ar. ḥabb, Far. dāne) *Nişān olarḳa ölüg yer, tirgüzdümiz anı hem çıḳardımız andın ewün yana andın yéyürler.* 34/4b1=36:33

e.-ni 37/71a2=50:9

EW/V(Ü)R-: 1. döndürmek, bir şeyi diğer bir şeyden uzak tutmak.

(Ar. ṣarf, Far gerdāniden) *Munu ewrer men belgülerimdin anlar kim uluġsıġlıḳ ḳıldılar.* 28/24a1=7:146

e.-dimiz 31/82a3=46:28

(Ar. ḥavl, Far. cudā^{ʾ}ī ewgenden) *Bilinĝler Ol Taṅgrı ewrer erli könĝilli ara, ol aṅgar térlür sizler.* 28/76b1=8:24

(Ar. tevliye^{t}, Far. pes dāden) *Kim kim ewürse olarḳa ol kün soṅgını.* 28/72a2=8:16

(Ar. tevliye^{t}, Far. [püşt] dāden) *Eger yārī bérseler ewrerler arḳaların yana yārī bérilmezler.* 38/26b2=59:12

(Ar. tevliye^{t}, Far. püşt dāden ya^{c}nī gürīḫten) *Eger toḳuşsalar sizinĝ birle anlar kim tandılar ewürgeyler arḳalarını.* 37/41b3=48:22

2. döndürüp dolaştırmak.

(Ar. mudāvele^{t}, Far. gerdānīden) *Ol künler ewrer-miz anı boḍun arasında.* 25/9b3=3:140

3. vazgeçirmek, çevirmek.

(Ar. ifk, Far. gerdānīden) *Aydılar: keldinĝ mü bizke ewürmek üçün bizni Taṅgrılarımızdın.* 31/84a2=46:22

(Ar. ṣadd, Far. gerdānīden) *Tileyür kim ewürse sizlerni andın kim tapnur erdi atalarınĝız.* 33/57a3=34:43

(Ar. ṣarf, Far. gerdānīden) *Yana ewürdi sizni olardın sınamaḳ üçün sizni.* 25/16a1=3:152

4. vazgeçmek, dönmek.

(Ar. żarb, Far. gerdānīden) *Ewrer [mü]-miz sizdin pendni, ewrülmek, neçeme bolsa siz boḍun teñgde keçigli.* 36/37b3=43:5

5. malik olmak, gücü yetmek.

(Ar. mülk, Far. gerdānīden) *Tapnur siz Tañrıda aḍınḳa ol kim ewürmesler olarḳa rūzī bérü köklerdin.* 30/68a1=16:73

6. dönüştürmek, geri döndürmek, şekil değiştirmek.

(Ar. iᶜāde^{t}, Far. bāz gerdānīden) *Attı anı ançada ol yılan boldı yügrügli, aydı: tutġıl anı ḳorḳmaġıl ewrer-miz anı evvelḳı şūretiñge.* 31/41b1=20:21

e.-er-miz (ewrer-miz) 31/50b1=20:55

(Ar. meṣḥ, Far. gerdāniden) *Eger tilese-miz ewürgey erdimiz olarnı orunları üze.* 34/16b3=36:67

7. yapmak, kılmak, ortaya koymak.

(Ar. caᶜl, Far. gerdānīden) *Ewürgil anı ey İḍim taplanmış.* 31/5b3=19:6

e.-dümiz 36/37a3=43:3

8. çevirmek, beyan etmek, açıklamak.

(Ar. taṣrīf, Far. gerdāniden) *Ewürdimiz belgülerni meger olar yanġaylar tép.* 31/81b3=46:27

e.-dimiz 31/87a2=20:113

⇒ ḳoḍı ewür- 34/17a3=36:68; yüz e. 25/19b3=3:155, 26/27a1=4:55, 26/33a1=4:61, 26/36a1=4:63, 26/48b1=4:80, 26/49a3=4:81, 26/55a1=4:89, 26/92a2=4:135, 27/9a3=4:167, 27/28b2=5:13, 27/50a1=5:43, 27/55a3=5:49, 28/60b3=7:199, 28/75b3=8:23, 28/86a2=8:40, 29/54a2=9:74, 29/55a3=9:76, 30/6a1=12:84, 30/32a3=15:94, 31/48b1=20:48, 31/52a2=20:60, 31/69a2=20:100, 31/91a3=20:124, 32/35b1=28:55, 33/37b2=34:16, 34/27b2=37:90, 34/44b3=37:174, 34/45b2=37:178, 36/32a2=42:48, 36/61a3=43:57, 37/4a2=47:1, 37/22a1=47:32, 37/23a3=47:34, 37/26a1=47:38, 37/37b3=48:16, 37/39a1=48:17, 38/58a3=63:2, 38/60b2=63:5, 38/68b1=64:6, 38/72a3=64:12, 38/73a3=64:14, 38/90a1=66:3; yüz evür- 35/79a1=41:13, 36/78a1=44:14, 38/11a3=58:16; yüz ewür- / yıġ- 28/82a3=8:34

ewürgen:

⇒ yüz ewürgen 29/55a3=9:76, 34/9b1=36:46

ewrügli: felaket çarkı.

(Ar. dāᵓire^{t}, Far. gerdiş-i bed) *Ḳorḳar-miz kim tegse bizke ewrügli.* 27/57a3=5:52

⇒ erklig ewrügli 34/18b2=36:71; yüz ewrügli 28/75b3=8:23, 35/42a2=40:33; yüz evrügli 34/71a3=38:68

ewürmek: 1. karşılık, ceza.

(Ar. nekīr, Far. gerdāniden) *Yalġan tuttılar yalavaçlarımızını, neçük boldı meniñg ewürmekim.* 33/59a2=34:45

2. başkalaşma, değişme.

(Ar. taḥvīl, Far. gerdāniden) *Hiç bulmaz sen Tañrınıñg yolını ewürmek.* 33/84a2=35:43

3. döndürmek, (rüzgâr için) estirmek.

(Ar. taṣrīf, Far. gerdāniden) *Yellerni ewürmek içinde, nişānlar turur uḳġan boḍunḳa.* 36/90b3=45:5

⇒ yüz ewürmek 26/86b3=4:128, 27/4b2=4:160

EVVEL (Ar.): evvel, ilk, önce, ilk önce.
(Ar. evvel, Far. nuḫustīn) *Oğradılar yalavaçnı çıḳarmaḳḳa, olar oğradılar evvel yolı.* 29/10a2=9:13
e. 37/72b2=50:15
e. men 28/22b2=7:143
e.-i 34/86b2=39:12
e.-i men 36/70b3=43:81
(Ar. evvel, Far. nuḫust) *Sizler tapladıngız oldurmaḳnı evvel yolı.* 29/59b3=9:83
e. 35/85a1=41:21
evvelḳı: önceki.
(Ar. evvelīn, Far. pīşnīyān) *Eger tilese-miz ayġatınız mununġ mengizlig, ermez bu meger evvelḳılarnıng sörçekleri.* 28/81a2=8:31
e. 31/41b2=20:21, 31/49a2=20:51; 32/25a1=28:36, 32/28b1=28:43, 36/76b1=44:8
e.-lar 34/36a1=37:126, 36/38a3=43:6
e.-larnıng 28/85b1=8:38, 36/38b3=43:8
e.-lardın 34/43b2=37:168
(Ar. evvel/īn, Far. der helāk kerden) *Baḳmazlar mu meger evvelḳılar yolınga hiç.* 33/83b3=35:43
(Ar. evvel, Far. nuḫustīn) *Ey Mūsā yā kemşür mü sen azu kim bolsa-miz avvalḳı kemişgen teg.* 31/54a3=20:65
(Ar. f. ūlā, Far. pīşīn) *Taranıp çıḳmanglar evvelḳı bilmezlik çıḳmaḳı teg.* 33/2b1=33:33
(Ar. f. ūlā, Far. nuḫustīn) *Ermez mü meger evvelḳı ölümümiz, ermez-miz biz yandura ḳoparmışlardın.* 36/83a1=44:35
e. 36/88a1=44:56

EY: ey!
(Ar. yā, Far. ey) *Ey boḍun, ḳorḳunglar İḍingizde.* 25/29b2=4:1
e. 25/4b2=3:130, 25/20b1=3:156, 25/29a1=3:200, 26/7b1=4:29, 26/18a1=4:43, 26/22a2=4:47, 26/30a1=4:59, 26/40a3=4:71, 26/61b1=4:94, 26/91a2=4:135, 26/92b1=4:136, 26/98a2=4:143, 27/10a3=4:171, 27/14a1=4:174, 27/20b2=5:6, 27/23b2=5:8, 27/25a3=5:11, 27/32b2=5:19, 27/34a2=5:21, 27/34b3=5:22, 27/36a2=5:24, 27/43b1=5:35, 27/46b2=5:41, 27/56a2=5:51, 27/58b1=5:54, 28/2b1=7:88, 28/4b1=7:104, 28/7b1=7:115, 28/15b3=7:134, 28/18b3=7:138, 28/22b3=7:144, 28/35a2=70158, 28/71b2=8:15, 28/74b1=8:20, 28/76a1=8:24, 28/78a3=8:27, 28/79a2=8:29, 29/5a1=8:45, 29/16b1=9:23, 29/20b1=9:28, 29/25a1=9:34, 29/29a 2=9:38, 29/52b3=9:73, 30/4b1=12:81, 30/6a2=12:84, 30/7a2=12:87, 30/8a1=12:88, 30/22b3=15:32, 30/27b2=15:57, 31/5b3=19:6, 31/7b2=19:12, 31/9b2=19:23, 31/11b1=19:27, 31/11b2=19:28, 31/16b1=19:42, 31/16b3=19:43, 31/17a3=19:44, 31/17b2=19:45, 31/18a3=19:46, 31/39a1=20:11, 31/40b2=20:17, 31/41a2=20:19, 31/43b3=20:36, 31/46a2=20:40, 31/48b2=20:49, 31/51a3=20:57, 31/54a2=20:65, 31/60a2=20:80, 31/61b3=20:83, 31/62b3=20:86, 31/65a3=20:90, 31/66a1=20:92, 31/66a3=20:94, 31/67a1=20:95, 31/74b2=39:39, 31/83b2=46:30, 31/88a1=20:114, 31/88b2=20:117, 31/89b2=20:120, 32/13a3=

28:19, 32/14a3=28:20, 32/17b3=28:26, 32/21a2=28:30, 32/21b2=28:31, 32/25b3=
28:38, 32/26a1=28:38, 33/1b2=33:32, 33/9b3=33:45, 33/11a1=33:49, 33/11b3=
33:50, 33/15b3=33:53, 33/19b1=33:56, 33/20b3=33:59, 33/25a1=33:69,
33/25b2=33:70, 33/65a2=35:3, 33/66a3=35:5, 34/1a2=36:26, 34/3a1=36:30,
34/11b3=36:52, 34/14b1=36:60, 34/21a1=37:20, 34/30a2=37:102, 34/30b2=
37:102, 34/31a2=37:104, 34/56b1=38:26, 34/73a3=38:75, 34/85a3=39:10,
34/88b2=39:16, 35/8b3=39:53, 35/10b3=39:56, 35/14b1=39:64, 35/40a1=40:29,
35/41a1=40:30, 35/41b3=40:32, 35/45a1=40:36, 35/46a3=40:38, 35/46b1=
40:39, 35/48a2=40:41, 36/53a2=43:38, 36/57b2=43:49, 36/58b2=43:51,
36/66a1=43:68, 36/69a2=43:77, 36/73b3=43:88, 37/8a2=47:7, 38/18b2=59:2,
37/22b2=43:33, 37/53a1=49:1, 37/56b2=49:6, 37/61a1=49:11, 37/62a3=49:12,
37/63b1=49:13, 38/6b2==58:11, 38/7b3=58:12, 38/29b3=59:18, 38/33a2=60:1,
38/37a3=60:12, 38/38b2=60:12, 38/40a2=61:2, 38/41a3=61:5, 38/42a3=61:6,
38/45a2=61:10, 38/47b1=61:14, 38/52b1=62:6, 38/54a3=62:9, 38/63a2=63:9,
38/72b3=64:13, 38/76a1=65:1, 38/85a3=65:10, 38/88b1=66:1, 38/92a2=66:6,
38/93a3=66:7, 38/93b3=66:8, 38/95b2=66:9; (ﻱ) 37/53b3=49:2

(Ar. –, Far. ey) *Ey İdimiz, biz boyun sudımuz uluğlarımızķa.* 33/24b1=33:68
e. 26/90a3=4:133, 28/21b2=7:143, 28/28a2=7:150, 28/28b3=7:151,
28/81a3=8:32, 30/24a1=15:36, 30/24b1=15:39, 30/76b1=16:86, 31/5a2=19:4, 31/
5b3=19:6, 31/6b3=19:10, 31/42b1=20:25, 31/62a2=20:84, 32/11b2=28:16, 32/
12a2=28:17, 32/15a1=28:21, 32/16b2=28:24, 32/23a1=28:33, 32/31a3=28:47,
32/40b1=28:63, 33/3a1=33:33, 33/24b3=33:68, 33/35b2=34:13, 33/39a2=34:19,
33/78a1=35:37, 34/14a2=36:59, 34/69a2=38:61, 34/74b2=38:79, 35/4a2=39: 46,
35626a2=40:7, 35/26b3=40:8, 35/28b3=40:11, 35/51a2=40:46, 36/77a3=44:12,
38/24a2=59:10, 38/24b3=59:10, 38/64a3=63:10, 38/95a3=66:8, 38/98a2=66:11

ey ķatıġlıķ: eyvah, yazıklar olsun!

(Ar. yā veyletā, Far. ey vāy-i men) *Aydı: ey ķatıġlıķ manga.* 27/40a2=5:31

F

FĀL (Far.): fal, alâmet.
(Ar. fā'ir, Far. fāl) *Bilgil kim anlarnıng̃ falları Tangrı üskinde.* 28/14a3=7:131
⇒ ésiz fāl tokı- 28/14a2=7:131

FĀRİĠ (Ar.): rahat, huzurlu.
fārig̃ ḳaḏgusuz: gamsız, tasasız.
(Ar. fārig̃, Far. tehi ez ġam) *Boldı Mūsā anasınıng̃ köngli fārig̃ ḳaḏgusuz.* 32/7b3=28:10

FARİŻA (Ar.): farz, dinen yapılması şart olan.
(Ar. kitāb, Far. farīża) *Bütünlükin namāz erür mü'minler üze farīża, vaḳtlıg̃.* 26/71b3=4:103
farīża ḳıl-: 1. farz kılmak.
(Ar. farż, Far. farīża kerden) *Farīża ḳıldımız olar üze cüftleri içre.* 33/13b1=33:50
2. meşru kılmak, takdir etmek.
(Ar. farż, Far. peydā kerden) *Anıng̃ içre farīża ḳıldı Tangrı angar.* 33/8a1=33:38

FĀSIḲ (Ar.): fasık, Allah'ın emirlerine karşı gelip günah işleyen.
(Ar. fāsiḳ/īn, Far. bi-fermān/ān) *Ol Tangrı köndürmez fāsiḳ boḍunlarnı.* 29/57b3=9:80
f. 27/37a1=5:25, 29/18b1=9:24, 38/61a3=63:6
f.-lar 27/52b3=5:47, 27/55b2=5:49, 29/47b3=9:67
f.-larnı 38/20a3=59:5
(Ar. fāsiḳ, Far. birūn āmede ez fermān) *Ökünmegil fāsıḳ boḍunlar üze.* 27/37b1=5:26
(Ar. fāsiḳ/īn, Far. birūn āyende/gān-ı ez fermān) *Siz erür siz boḍun fāsıḳlar.* 29/39a2=9:53
f. 38/42a2=61:5
f.-lar 29/60b2=9:84

FAṢL (Ar.): 1. ara verme, erteleme.
(Ar. faṣl, Far. faṣl) *Eger faṣl kelimesi bolmasa ḥükm ḳılınġaytı olar ara.* 36/15b1=42:21
2. karar, açığa çıkarma.
(Ar. faṣl, Far. peydā kerden) *Bütünlükin faṣl künü vaḳtları ḳamuġları.* 36/84b3=44:40

FAŻL (Ar.): fazl, lütuf, ihsan.
(Ar. faż̧l, Far. faż̧l) *Kéngütür sizni Tangrı öz faż̧lındın.* 29/21a2=9:28
f. 36/88a2=44:57
f.-ı 26/50b3=4:83, 26/76b2=4:113, 26/77b3=4:113, 38/51a2=62:4, (f. iḍisi) 35/59b1=40:61

f.-ındın 27/13a2=4:173, 36/20a2=42:26, 36/94a1=45:12
(Ar. faẕl, Far. efzūnī) *Yandılar niᶜmet birle Tangrıdın hem faẕl birle.* 25/26b3=3:174
f. 25/25a3=3:171, 38/23a2=59:8
f.-ındın 25/24b2=3:170
(Ar. faẕl, Far. ewzūnī) *Faẕl içinde köndrür olarnı.* 27/14b2=4:175
f. 38/51b1=62:4
f.-ı 27/59b1=5:54
f.-ındın 38/55b2=62:10
(Ar. faẕl, Far. fuzūnī) *Bayuttı olarnı Tangrı ... öz faẕlındın.* 29/54a1=9:74
f.-ındın 29/54b3=9:75, 33/73a3=35:12
faẕl / artuḳluḳ: lütuf, ihsan.
(Ar. faẕl, Far. efzūnī) *Olarḳa Tangrıdın faẕl / artuḳluḳ uluġ ol.* 33/10b1=33:47
faẕl iḏisi: lütuf sahibi.
(Ar. ẕū faẕl, Far. bā fuzūnī) *Ol Tangrı faẕl iḏisi müᵓminler üze.* 25/16a3=3:152

FELEK (Ar.): felek, gök.
(Ar. felek, Far. gerdūn) *Ḳanuġ felek içinde éwe tezginürler.* 34/7b2=36:40

FERC (Ar.): cinsiyet organı.
(Ar. ferc / furūc, Far. ferc/hā) *Ferclerini küḏezgen erenler, ferclerini küḏezgen tişiler.* 33/4b3=33:35

FERİŞTE (Far.): melek.
(Ar. melek / melāᵓiket, Far. ferişte/gān) *Ançada aydı sening iḏing ferişteler: men törütteçi men.* 30/21b1=15:28
f.-ler 26/64b3=4:97, 27/8b3=4:166, 27/12a3=4:172, 30/22a3=15:30, 34/72b3=38:73, 36/43b3=43:19, 36/59b3=43:53, 36/62b2=43:60, 37/19b3=47:27, 38/91a2=66:4, 38/92b3=66:6
f.-lerni 33/63b2=35:1, 34/40a3=37:150, 35/21b3=39:75, 35/80a1=41:14
f.-lerke 28/70a2=8:12, 31/88b1=20:116, 33/55a3=34:40, 34/72a1=38:71
f.-lerdin 28/68b1=8:9
f.-leri 33/9a1=33:43, 33/19a3=33:56
f.-leringe 26/93a2=4:136
(Ar. —, Far. —) *Ol iş sürügli ferişteler ḥaḳḳı.* 37/83b1=51:14

FERMĀN (Far.): 1. emir, buyruk, ferman.
(Ar. cenb, Far. fermān) *Ḥaddin keçtim Tangrı fermānı içinde.* 35/11a1=39:56
(Ar. emr, Far. kār) *Belgürdi Tangrının fermānı.* 29/36b2=9:48
f. 25/18a2-3=3:154, 25/18b3=3:154, 26/23a2=4:47, 27/57b1=5:52, 33/7b2=33:37, 33/8a3=33:38
f.-ını 35/78b1=41:12
(Ar. emr, Far. fermān) *Boyun sung yalavaçḳa, fermān iḏisinge.* 26/30a2=4:59
f. 36/75a3=44:5

f.-ı 31/25a2=19:64, 34/61b1=38:36, 35/68b1=40:78, 36/93b3=45:12
f.-ınga 37/60a1=49:9
f.-ından 35/31a1=40:15, 38/84b1=65:8

(Ar. emr, Far. fermüden) *Uḍuṅ manga hem boyun suṅ meniṅ fermānımḳa.* 31/65b2=20:90
f.-ımḳa 31/66a3=20:93

(Ar.—, Far. vaᶜde) *Eger rāst tursalar Taṅrı fermānıḳa bolġaytı yaḫşıraḳ olar.* 37/17b1=47:21
2. ferman, izin.

(Ar. iẕn, Far. destūr) *Çıḳarsa sen boḍunnı ḳaraṅġuluḳlardın [...] -luḳḳa İḍi fermānı birle.* 30/12b3=14:1
⇒ Taṅrı fermānından çıḳġan 38/30b3=59:19
fermān tutuġlı: boyun eğen.

(Ar. musaḫḫar/āt, Far. rām kerde/gān) *Körmesler mü ḳuşlarnı fermān tutuġlılar kökniṅ ḳalıḳıda.* 30/72a1=16:79
fermān tutuġlı ḳıl-: musahhar kılmak, emrine vermek.

(Ar. teshīr, Far. rām kerden) *Ol İḍi ol kim fermān tutuġlı ḳıldı teṅizni, yése sizler andın yaş et.* 30/36a3=16:14

FERMĀNLA- (Far. T.): buyurmak, yükümlü kılmak, emretmek.

(Ar. emr, Far. fermūden) *Fermānlar olarḳa eḍgülükni taḳı yıġar olarnı yawuz işdin.* 28/34a1=7:157
f.-yur 26/29a2=4:58
f.-yur siz 35/14a3=39:64
f.-yur sizler 28/6b1=7:110
f.-yurlar 26/14b2=4:37, 29/47a2=9:67, 29/51a1=9:71
f.-dı 38/93a1=66:6
f.-dıṅġız 33/50a3=34:33
f.-ġay men 26/81a1-2=4:119
f.-ġıl 28/23b2=7:145, 28/60b2=7:199
f.-sa 26/78a2=4:114, 30/70a3=16:76
f.-yur erdi 31/21a2=19:55

(Ar. istivā², Far. ḳażā kerden) *Yana fermānladı kökni törütmek tapa, ol bir tütün erdi.* 35/77a3=41:11

(Ar. sevm, Far. çeşānden) *Fermānlar olarḳa yawuz ḳınnı.* 28/42b2=7:167

(Ar. teklīf, Far. be-kerden der āmeden) *Hezine ḳılsun andın, bérdi aṅa Taṅrı, fermānlamaz Taṅrı bir et-özke meger ol bérdi.* 38/83b3=65:7

fermānlaġan: emir veren, buyurucu.

(Ar. emmār, Far. nīk fermānende) *Fermānlaġan ol yawuzını meger ol kim yarlıḳasa meniṅ İḍim.* 30/1a1=12:53

FERMĀNLAN- (Far.T.): emrolunmak, buyruk almak.

(Ar. emr m., Far. fermūde şoden) *Fermānlanmadılar meger kim tapsalar bir Taṅrıḳa.* 29/23b2=9:31
f.-ur siz 34/30b2=37:102

f.-dım 32/2a1=27:91, 34/86a3=39:11, 34/86b1=39:12, 35/62a3=40:66, 36/10b2=42:15
f.-dıng 36/10a3=42:15
f.-dılar 26/31b3=4:60
f.-sa 38/93a2=66:6

(Ar. teklîf m., Far. fermûde şoden) *Tokışġıl Tañrı yolı içinde, fermânlanmaz meger özüñge.* 26/51a2=4:84

FERYĀD (Far.): feryat.

feryād ḳıl-: feryat etmek.

(Ar. istirāḥ, Far. feryād kerden) *Olar feryād ḳılġalar anuñ içinde.* 33/77b3=35:37

feryād teggen: imdada koşan, kurtarıcı.

(Ar. ṣarîḫ, Far. feryād-res) *Eger tilese-miz baturġaytımız olarnı, feryād teggen yoḳ olarḳa, ermez olar ḳurtuluġlı.* 34/8a3=36:43

feryād tile-: yardım dilemek, yalvarmak.

(Ar. istiġāṣe[t], Far. feryād ḫ[v]āsten) *Ançada feryād tilediñiz İḍıñızdin, müstecāb ḳıldı dı[c]ānı.* 28/68a3=8:9
f.-di 32/10b3=28:15

FESĀD (Ar.): fesat, bozgunculuk.

(Ar. fesād, Far. tebāh) *Men ḳorḳar men kim aḍnatsa dîniñizni azu belgürse yer içinde fesādnı.* 35/37b3=40:26

fesād ḳıl-: fesat çıkarmak, bozgunculuk yapmak.

(Ar. ifsād, Far. tebāhî kerden) *Ol kim öldürse et-özni et-özsüz azu fesād kıl[ma]sa yer içinde ...* 27/41a1=5:32

FISḲ (Ar.): yoldan çıkarıcı, çelişkili.

(Ar. muḫtelif, Far. ber efzūdî) *Her-āyine siz bir fısḳ ḳavl içinde siz.* 37/84a1=51:8

FİTNE (Ar.): fitne, āzmāyiş.

(Ar. fitne[t], Far. āzmāyiş) *Çın-oḳ tilediler ök fitneni anda burun.* 29/36a3=9:48

fitne ḳıl-: kötülük yapmak.

(Ar. futūn, Far. der fitne ewgenden) *Eger ḳorḳsa sizler kim fitne ḳılsa sizke.* 26/68a3=4:101

(Ar. futūn, Far. gerdāniden) *Saḳınġıl olardın kim fitne ḳılsalar sañga.* 27/55a2=5:49

FURḲĀN (Ar.): hak ile batılı ayırt etme.

(Ar. furḳān, Far. nuşret) *Iḍtımız ḳulumız üze furḳān küninde, iki cem[c] ḳarışmış künde.* 29/2a1=8:41

FÜSŪḲ (Ar.): fasıklık, günahkârlık.

(Ar. füsūḳ, Far. birūn āmeden ez fermān) *Ündemeñgler at yawuzı bile, néme yawuz füsūḳ at imānda kiḍin.* 37/62a1=49:11

FÜSÛS (Far.): alay. krş. **FÜSŪZ**

(Ar. suḫriyy, Far. zebūn u efsūn) *Tuttumız olarnı füsūsḳa.* 34/69b3=38:63

füsûs tut-: 1. ayıplamak, dil uzatmak.

(Ar. lemz, Far. [c]ayb kerden) *Olardın ol kim füsûs tutar séni ṣadaḳalar içinde.* 29/41a3=9:58

2. alay etmek.

(Ar. istihzā[a], Far. füsûs kerden) *Aygıl: füsûs tutuñglar, Ol Tañrı çıḳarığlı ol kim borçlarlar.* 29/45b2=9:64

(Ar. istiṣḥār, Far. füsûs kerden) *Ḳaçan körseler bir nişān füsûs tutarlar.* 34/19b3=37:14

(Ar. seḫr, Far. füsûs kerden) *Ey anlar kim taptılar, füsûs tutmasun boḍun boḍundın.* 37/61a1=49:11

füsûs tutġan: alay eden.

(Ar. istihzā[a], Far. füsûs konende/gān) *Kelmedi olarḳa yalavaçdın meger bolurlar anı füsûs tutġanlar.* 34/3a3=36:30

(Ar. sāḫir/în, Far. füsûs konende/gān) *Ḥaddin keçtim Tañrı fermānı içinde, bütünlükin erdim füsûs tutġanlardın.* 35/11a2=39:56

füsûs tutġan er-: alay etmek.

(Ar. istihzā[a], Far. füsûs kerden) *Sezā boldı olarḳa ol kim erdiler anı füsûs tutġanlar.* 31/81b2=46:26
f. 35/6a2=39:48, 35/71b2=40:83

füsûs tutuġlı er-: alay etmek, dalga geçmek.

(Ar. istihzā[a], Far. füsûs kerden) *Tañrını mu, belgülerini mü, yalavaçını mu füsûs tutuġlı erür siz.* 29/46a3=9:65.
f.-diler 36/38b1=43:7
f.-di (füsûs tutuğlılar e.) 36/107b1=45:33

füsûs tut(u)l-: alay edilmek.

(Ar. istihzā[a], Far. füsûs kerde şoden) *Ḳaçan kim eşitse siz Tañrınuñ āyetlerini tanlur añga, füsûs tutlur anı.* 26/95a3=4:140

FÜSÛSLAN- (Far.T.): alay etmek.

(Ar. lemz, Far. [c]ayb kerden) *Anlar kim füsûzlanurlar boyun suġanlarnı.* 29/56a3=9:79

(Ar. saḫr, Far. füsûs kerden) *Kendü tañglar sen, olar füsûslanurlar.* 34/19b1=37:12

FÜSÛZ (Far. < füsûs): alay.

(Ar. huzuv, Far. efsûs) *Ol sizler tuttuñız Tañrınuñ nişānlarını füsûzḳa, ardı sizni yaḳın tiriglik.* 36/108b1=45:35
f.-ḳa 36692a3=45:9

füsūżġa cezā yand(u)r-: alaya alayla karşılık vermek. (Ar. saḫr, Far. füsūs kerden) *Füsūżlanurlar olardın, cezā yan füsūżlarıŋa olardın.* 29/56b3=9:79

G

ĠĀFİL (Ar.): gafil, habersiz.

(Ar. ġāfil/īn, Far. bī-āgāh/ān) *Yalġan tuttılar bizing āyātlarımızını boldılar andın ġāfiller.* 28/17a2=7:136

ġ.-ler 28/25a3=7:146, 28/53a1=7:179, 33/86b1=36:6

ġ.-lerdin 28/63b1=7:205

(Ar. sāhī/ūn, Far. bī-ḫaber) *Laᶜnet kılındı yalġan kılġuçılar anlar kim olar osallıḳ içinde ġāfiller.* 37/84a3=51:11

ġāfil / çın tutmaġlı: gafil, bihaber.

(Ar. ġāfil/īn, Far. bī-āgāh/ān) *Biz erdimiz mundın ġāfiller / çın tutmaġlılar.* 28/48b2=7:172

ġāfil / osal: gafil, habersiz.

(Ar. ġāfil, Far. bī-āgāh) *Ermez sening İḏing ġāfil / osal, andın kim ḳılurlar.* 32/3a1=27:93

ĠAFLET (Ar.): gaflet.

(Ar. ġafleᵗ, Far. bī-āgāhī) *Ançada kim ḥükm ḳılnur iş olar ġaflet içinde tururlar hem olar kirtgünmezler.* 31/15b2=19:39

(Ar. ġafleᵗ, Far. ġaflet yaᶜnī bī-āgāhī) *Érür sen ġaflet içinde mundın, açġay-miz séndin örtlügüngni.* 37/74b2=50:22

ġaflet ap osallıḳ: gaflet, habersiz olma.

(Ar. ġafleᵗ, Far. bī-āgāhī) *Kéldi kendke ġaflet vaḳti üze ap osallıḳ üze.* 32/10a2=28:15

ĠALEBE (Ar.): galip gelme, üstünlük.

ġalebe ḳıl-: bastırmak, üstün gelmek.

(Ar. ġalebeᵗ, Far. çire şoden) *Eşitmeng bu Ḳurᵓānnı laġv ḳılıng anıng içinde, bolġay kim ġalebe ḳılġa sizler.* 35/88a1=41:26

(Ar. ġalebeᵗ, Far. ġalebe kerden) *Bitidi Tangrı ġalebe ḳılġay men, men hem mening yalavaçlarım.* 38/14a2=58:21

ġalebe ḳılġan: esma-i hüsnadan: kahhâr.

(Ar. ḳahhār, Far. şikende-i kāmhā) *Yoḳ aḏın Tangrı meger bir Tangrı ġalebe ḳılġan.* 34/70b2=38:65

ġ. 34/79a2=39:4

ġalebe ḳılıġlı / küçlüg: üstün gelen.

(Ar. ẓāhir/īn, Far. ġalebe konende/gān) *Küçlendürdümiz anlarnı kim taptılar düşmanları üze, boldılar ġalebe ḳılıġlı / küçlügler.* 38/49a1=61:14

ġālebe ḳılın-: mağlup olmak, yenilmek.

(Ar. ġalebeᵗ m., Far. ġalebe kerde şoden) *Ġalebe ḳılnurlar anlar kim tandılar, tamuġḳa térlürler.* 28/84a1=8:36

ġ.-dılar 28/8b3=7:119

ĠĀLİB (Ar.): üstün gelen, yenen.
ġālib boluġlı: üstün gelen.
(Ar. ġālib/ūn, Far. çire şevende/gān) *Bütünlükin bizing sümüz olar ġālib boluġlılar turur.* 34/44b2=37:173

ĠAM (Ar.): gam, üzüntü.
(Ar. ġamm, Far. endūh) *Iḍtı sizing üze ġamda kiḍin ìmìnlikni.* 25/17b1=3:154
ġ.-nı 25/16b3=3:153

ĠANİMET (Ar.): ganimet.
(Ar. nefel / enfāl, Far. ġanìmet/hā) *Sorarlar sanga yā Muḥammed ġanìmetlerdin. Ayġıl: ġanìmetler Tangrıḳa.* 28/64a2=8:1, 28/64b1=8:1
(Ar. maġnem / maġānim, Far. ġanìmet/hā) *Tangrı üskinde ükü̈ş ġanìmetler.* 26/62b1=4:94
ġ.-ler 37/35b3=48:15, 37/40a1=48:19, 37/40a3=48:20

ĠĀR (Ar.): mağara.
(Ar. ġār, Far. şikāf būden) *Ançada ol iki ġār içinde, ançada aytur ésinge: ḳaḍġurmaġıl Ol Tangrı bizing birle.* 29/31a2=9:40

ĠARḲA (Ar.): suya batmış.
ġarḳa bolmış: boğulmuş, gark olmuş.
(Ar. muġraḳ, Far. be-āb furū burde/gān) *Ḳoḍġıl deryānı tölek, olar bir sü turur, ġarḳa bolmışlar.* 36/80b2=44:24

ĠAYB (Ar.): gayb, bilinmeyen, gizli.
(Ar. ġayb, Far. ġayb) *Ermez-miz ġaybnı küḍezigliler.* 30/4b3=12:81
(Ar. ġayb / ġuyūb, Far. nihān) *Könilik birle ġayblarnı bilgen.* 33/60b3=34:48
ġ. 35/4a3=39:46, 38/54a1=62:8
ġ.-nı 33/29b1=34:3, 38/75a3=64:18
(Ar. ġayb, Far. nā-peydā) *Ol Tangrı erür kökler hem yerler ġaybın bilgen ol.* 33/79a2=35:38
ġ.-nı 31/30b3=19:78
(Ar. ġayb, Far. dūr-ı şeviyān ?) *Eḍgü uraġutlar, boyun suġanlar, küḍezgenler ġaybḳa anıng birle kim küḍezdi Tangrı.* 26/11b2=4:34
ġaybun: görmeyerek, görmediği halde.
(Ar. bi'l-ġayb, Far. be-nā peydā) *Kim ḳorḳsa Tangrıdın ġaybun, keldi ḳamuġ yanġan köngülni.* 37/77b3=50:32
⇒ belgüsüzin ya'nī ġaybın 31/24a3=19:61

ĠĀYİB (Ar.): kayıp, görünmeyen.
ġāyib bol-: kaçmak, uzaklaşmak.

(Ar. ᶜuzūb, Far. dūr şoden) *Ġāyib bolmaz andın yerre aġırınça kökler içinde hem yer içinde.* 33/29b2=34:2

ĠAYY (Ar.): cehennemde bir vadi.
ġayy atlıġ tamuġ: Cehennemde bir vadi.
(Ar. ġayy, Far. ān vādī-i dūzaḫ) *Kiḍin tüşerler yā körgeyler ġayy atlıġ tamuġḳa.* 31/23b1=19:59

ĠĀZĪ (Ar.): gazi.
(Ar. ġāzī / ġuzān, Far. ġāzī/ān) *Ḳaçan yorıtsalar yer içinde azu bolsalar ġāziler.* 25/21a1=3:156

GEVHER (Far.): mücevher.
⇒ étig gevher yinçü ornatıġlıġ 36/51b2=43:35

GEZİD (Far.): vergi, cizye.
(Ar. cizyeᵗ, Far. gezīd) *Toḳuşunġlar anlar birle kim ... dīn tutmazlar ḥaḳ dīnni anlardın kim bérildiler bitigni ançaḳa tegi bérseler gezīd eligdin.* 29/22a2=9:29

ĠIYBET (Ar.): gıybet, arkasından kötü konuşma.
ġıybet ḳıl-: gıybet etmek.
(Ar. iġtiyāb, Far. ez pes bed goften) *Ġıybet ḳılmasun amarıngız amarını.* 37/62b3=49:12

ĠIZĀRE (Ar.): kase, çanak.
⇒ bedük ġızāre 33/35b1=34:13

ĠUL(L) (Ar.): bukağı, bağ.
(Ar. ġull / aġlāl, Far. bend/hā) *Ançada ġullar boyunları içinde hem zencīrler süḍrünürler.* 35/64b3=40:71
(Ar. ġull / aġlāl, Far. ġul/hā) *Ḳoḍar olardın aġır yüklerini ol kim ġullarını erdi olar üze.* 28/34b1=7:157
ġ.-lar 33/51a1=34:33

GÜNE (Far.): renk.
(Ar. levn / elvān, Far. güne/hā) *Çıḳardımız anıng birle mīveler türlüg türlüg anıng güneleri.* 33/74b2=35:27
g.-leri 34/91a2=39:21

GÜR (Far.): mezar, kabir.
(Ar. cedeṣ / ecdāṣ, Far. gūr/hā) *Ürülgey borġu içinde ançada olar gürlardın ḳılıleri tapa éwerler.* 34/11b2=36:51:
(Ar. ḳabr / ḳubūr, Far. gūr/hā) *Ulaşu aḍaḳın turmaġıl anıng gürı üze.* 29/60a3=9:84
g. 38/39a3=60:13

gürdın ḳopġu: haşr, dirilme.
(Ar. ba^{c}ṣ, Far. ber engīḫte şoden) *Dereng ḳılġatı anıng̃ ḳarnı içinde gürdın ḳopġu künke tegi.* 34/39a1=37:144
g. (g. kün) 34/74b2=38:79

GÜMĀRLA- (Far.T.): takdir etmek, musallat etmek.
(Ar. taḳyīż, Far. ber gümāşten) *Kim kim ḳışsa Tang̃rı yādındın gümārlaġay-mız, ang̃ar yekni, ol ang̃ar éş.* 36/52b1=43:36
g.-dımız 35/86b2=41:25
(Ar. teslīṭ, Far. gümāşten) *İḍi gümārla[r] yalavaçlarını kimnüng̃ üze tilese.* 38/21a1=59:6

GÜRŪH (Far.): bölük, topluluk, grup.
(Ar. ṭā$^{\supset}$ife^{t}, Far. gürūh) *Sizdin bir gürūh çın-oḳ ḳaḍġurttı olarnı.* 25/17b2=3:154
g. 26/69a1=4:102
(Ar. farīḳ, Far. gürūh) *Uḍtılar ang̃ar meger bir gürūh mü$^{\supset}$minlerdin.* 33/40a3=34:20
⇒ taḳı bir gürūh 26/69b1=4:102

H

HA: ha!
ha sizler: ya sizler.
(Ar. hā entüm, Far. īnek) *Ha sizler ha bular, tartışdıngız olardın yaḳın tirilik içinde.* 26/74b1=4:109
ha bular: ha onlar.
(Ar. hā'ulā', Far. īn gürūh) 26/74b2=4:109

ḤABER (Ar.): haber.
(Ar. ḫaber, Far. ḫaber) *Bolġay kim keldürgem sizke andın ḫaber.* 32/20a3=28:29
ḫ.-leringizni 37/21b3=47:31
(Ar. nebe' / enbā', Far. ḫaber/hā) *Oḳıġıl olar üze Ādemning iki oġlı ḫaberini.* 27/37b3=5:27
ḫ. 34/71a2=38:67
ḫ.-i 29/49b3=9:70, 34/53a3=38:21, 38/67b2=64:5
ḫ.-ini 28/49b2=7:175, 34/76b1=38:88
ḫ.-indin 32/3b3=28:3, 32/4a1=28:3
ḫ.-lerin 31/69a1=20:99
ḫ.-ler 32/42a1=28:66
ḫaber bér-: haber vermek.
(Ar. tenbi'e^{t}, Far. āgāh kerden) *Ḫaber bérgey sizke ol kim erdingiz anıng içinde tartışġılar.* 27/54b1=5:48
ḫ.-ür 34/82b1=39:7
(Ar. tenbi'e^{t}, Far. ḫaber kerden) *Bir süre ḫaber bérür olarḳa anı kim köngülleri içinde turur.* 29/45b1=9:64
(Ar. inbā', Far. āgāh kerden) *Yolçılayın mu sizni er üze ḫaber bérür sizke.* 33/31b3=34:7
ḫ.-ür men ök 31/76b3=41:50

ḤABERLİ (Ar.T.): haberdar, esma-i hüsnadan: habîr.
(Ar. ḫabīr, Far. āgāh) *Ol Tangrı erür bilgen ḫaberli.* 26/13a3=4:35

ḤĀCET (Ar.): hacet, ihtiyaç.
(Ar. ḫāce^{t}, Far. be-niyāzī) *Sizke turur anıng içinde asıġlar, tegse sizler anıng üze ḫācetḳa köngülleringiz içinde.* 35/69a3=40:80
(Ar. me'rab, Far. ḫācet) *Yapurġaḳ çalar men anıng birle ḳoylarım üze hem manga anıng içinde ḫācetler öngin turur.* 31/41a1=20:18
(Ar. vaṭar, Far. ḫācet) *Ötedi erse Zeyd andın ḫācetini cüftlendürdümiz sanga anı.* 33/7a1=33:37
ḫ.-ini 33/7b2=33:37

ḤĀCİ (Ar. < ḫācc): hacı, hacca giden.
(Ar. ḫācc, Far. ḫācī/ān) *Ḳıldıngız mu ḫācılarḳa suw içürmekni, mezgit-i ḥarāmnı ābādān ḳılmaḳnı.* 29/14a1=9:19

ḤAD(D) (Ar.): sınır.

ḥaddin keç-: haddi aşmak, aşırıya kaçmak, haksızlık etmek, zulmetmek.

(Ar. ᶜadv, Far. sitem kerden) *Anıçada ḥaddin keçtiler şenbe içind* 28/39b3=7:163

(Ar. furūṭ, Far. şitāften) *Biz ḳorḳar-miz ḥaddin keçse bizing üze azu boynağula ḳılsa.* 31/47a2=20:45

(Ar. ġuluvv, Far. güzeşten ez ḥad) *Ey bitig boḍnı, ḥaddin keçmeng.* 27/10a3 4:171

(Ar. isrāf, Far. güzāfkārī kerden) *Mundağıḳ yanut bérür-miz kim kim ḥaddin keçse taḳı kirtgünmese.* 31/92a3=20:127

(Ar. müsrif, Far. güzāfkār) *Ḳışrur Tangrı ol kimerseni kim ḥaddin keçti* 35/43b2=40:34

(Ar. tefrīṭ, Far. taḳṣīr kerden) *Ḥaddin keçtim Tangrı fermānı içinde.* 35/11a1=39:56

(Ar. ṭuġyān, Far. güzeşten ez ḥad) *Yéngler arıġlardın ol kim rūzī bérdimiz sizke, ḥaddin keçmengler anıng içinde.* 31/61a1=20:81

(Ar. ᶜudvān, Far. sitem kerden) *Ḳaçan rāz aysa sizler bir ikindi birle rūz aymang yazuḳ birle ḥaddin keçmek birle.* 38/5a2=58:9

ḥaddin keçgen: sınırı aşan, aşırıya kaçan.

(Ar. müsrif/în, Far. güzafkār/ān) *Üküş olardın anda kiḍin yer içinde ḥaddin keçgenler.* 27/41b3=5:32

ḥ.-ler 36/82a3=44:31

ḥaddin keçmek: azgınlık gösterme, haddi aşma.

(Ar. ᶜudvān, Far. güzeşten ez ḥad) *Kim kim ḳılsa ol ḥaddin keçmek küçün ... kigrür-miz anı otḳa.* 26/8a3=4:30

ḥaddin taş boynağu: azgın.

(Ar. ṭāġī, Far. ez ḥad der güzeşte/gān) *Ermez bizke sizing üze ḥüccet, kendü erdingiz boḍun ḥaddin taş boynağu.* 34/23b1=37:30

ḤADİŞ (Ar.): söz, konuşma.

(Ar. ḥadiṣ, Far. ḥadīṣ) *Oḳımaḳ yoḳ sizke hīç ḥadīṣ.* 33/16b2=33:53

ḤAḲİḲAT (Ar.): hak, gerçek.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Aḳtardılar sanga işlerni ançaḳa tegi keldi ḥaḳīḳat, belgürdi Tangrının fermānı.* 29/36b2=9:48

(Ar. ḥaḳīḳ, Far. sezāvār) *Ḥaḳīḳat kim aymamaḳım üze Tangrı üze meger rāstnı yaraġlıġ.* 28/4b2=7:105

ḤAḲİM (Ar.): hikmet sahibi, esma-yi hüsnadan: hakîm.

(Ar. ḥakīm, Far. rāstkār) *Erür Tangrı kéng raḥmetlig ḥakīm.* 26/89a1=4:130

(Ar. ḥakīm, Far. üstüvārkār) *Yārī yoḳ meger Tangrı üskindin ᶜazīz ḥakīm.* 25/3a3=3:126

ḫ. 36/3b3=4:24

ḫakîm / bütün işlig: esma-yı hüsnadan: hakîm. (Ar. ḥakîm, Far. üstüvārkār) *Bitigni indürmek ᶜazïz ḫakïm Tangrıdın kim ᶜazïz ukï bütün işlig turur.* 36/89a2=45:2

ḪAḲ(Ḳ) (Ar.): hak, gerçek.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Dïn tutmazlar ḫaḳ dïnni anlardın kim bérildiler bitigni.* 29/21b3=9:29

ḫ.-nı 28/44b3=7:169

ḫ.-dın 27/53b2=5:48

(Ar. ḥaḳḳ, Far. sezā) *Ol Tangrı kim ıḍtı yalavaçını köni yol birle, ḫaḳ dïn birle.* 29/24b2=9:33

ḫ. 37/47b2=48:28

(Ar. ḥaḳḳ, Far. vācib) *Malları içinde ḫaḳ térür erdiler tilegüçike.* 37/86a2=51:19

(Ar. —, Far. ḥaḳ) *Sening İdïng ḫaḳḳı tirgey-miz olarnı.* 31/26b3=19:68

ḫ.-ı (bitig ḫ.) 36/37a2=43:2, 36/74b2=44:2; (bulut ḫ.) 37/83a2=51:2; (İdi ḫ.) 37/3b2=46:34, 38/69b2=64:7; (esgen esin ḫ.) 37/83a2=51:1; (ferişte ḫ.) 37/83b1=51:4; (kemiler ḫ.) 37/83a3=51:3; (kök ḫ.) 37/83b3=51:7; (Ḳur'ān ḫ.) 37/68a2=50:1

ḫaḳsızın: haksız yere.

(Ar. bi-ġayri'l-ḥaḳḳ, Far. be-cüz rāstī) *Boynağuluḳ ḳıldı ol hem anïng süleri yer içinde ḫaḳsızın.* 32/26b3=28:39

ḪAḲḲĀ (Ar.): gerçek, doğrusu.

(Ar. lā cerem, ḥaḳḳā) *Ḫaḳḳā ol kim ündeyür siz méni anïng birle yoḳ angar ündemek.* 35/49a1=40:43

ḪĀL (Ar.): hal, durum.

(Ar. bāl, Far. kār u ḥāl) *Aydı: né ol evvelḳı keçmişler ḫāli.* 31/49a2=20:51

(Ar. bāl, Far. ḥāl) *Köndürgey olarnı, körklüg ḳılġay ḫāllerini.* 37/7b3=47:5

ḫ.-lerini 37/5b1=47:3

(Ar. —, Far. —) *Neteg bolġay ḫalleri.* 37/19b2=47:27

⇒ kenglik ḫāl 25/6a2=3:134; tarlıḳ ḫ. 25/6a3=3:134

ḫālde tanuḳ bol-: hazır bulunup tanık olmak.

(Ar. şehid, Far. ḥāżır būden) *Bütün anïng içinde pend ... ol ḫālde tanuḳ bolsa.* 37/79b1=50:37

ḪALF (Ar.): sonra, arkadan.

ḫalf yanut bér-: karşılık vermek, bedelini mükâfat olarak vermek.

(Ar. iḫlāf, Far. ḫalf dāden) *Hezïne ḳılsa siz nersedin Ol Tangrı ḫalf yanut bérür anga.* 33/54b3=34:39

⇒ yawuz ḫalf 28/43b3=7:169

ḪĀLÏ (Ar.): tenha, tek başına.

ḫālï bol-: yalnız başına kalmak.

(Ar. ḫuluvv, Far. tenhā mānden) *Ḳaçan ḫālī bolsalar ısrurlar sizing üze ernekleri uçını.* 25/1a1=3:119

ḪALİFE (Ar.): halife. krş. **ḪALİFET**

(Ar. ḫalīfe^{t}, Far. ḫalīfe) *Ey Dāvūd, biz ḳıldımız séni ḫalīfe yer içinde.* 34/56b2=38:26

ḫalīfe bol-: birinin yerine geçmek, vekâlet etmek.

(Ar. ḫalef, Far. ḫalīfe būden) *Aydı Mūsā ḳadaşı Hārūnḳa ḫalīfe bolġıl mangа boḍnum içinde.* 28/21a2=7:142

ḫ.-dunguzlar 28/27b2=7:150

ḪALİFET (Ar.): halife.

(A. ḫalīfe^{t} / ḫalā^{ʾ}if, Far. ḫalīfe/gān) *Ol Tangrı ḳıldı sizke ḫalīfetler yer içinde.* 33/79b1=35:39

ḪĀLİŞ (Ar.): halis, ihlasa erdirilmiş.

(Ar. muḫliṣ/īn, Far. bī-amiġ kerde/gān) *Arıġ ol Tangrı andın kim ṣıfat ḳılurlar meger Tangrının ḫāliṣ ḳulları.* 34/42a3=37:160

ḫāliṣ ḳıl-: halis kılmak, ihlaslı yapmak.

(Ar. iḫlāṣ, Far. vīje kerden) *Biz ḫāliṣ ḳıldımız olarnı ḫālişlıḳı birle sarāynı yād ḳılmaḳ üçün.* 34/65a1=38:46

ḪĀLİŞLIḴ (Ar.T): samimiyet ve temizlik.

(Ar. ḫāliṣa^{t}, Far. bī amiġī) *Biz ḫāliṣ ḳıldımız olarnı ḫālişlıḳı birle sarāynı yād ḳılmaḳ üçün.* 34/65a2=38:46

ḪALḴ (Ar.): halk, millet.

(Ar. cibill, Far. gürūh) *Bütünlükin azıttı sizdin üküş ḫalḳnı, uḳar ermez mü sizler.* 34/15a2=36:62

ḫalḳnıng tirilmeki: yeniden diriliş.

(Ar. nuşūr, Far. zinde şoden-i ḫalḳ) *Tirgüzür-miz anıng birle yerni ölmişde kiḍin, mundaġuḳ ḫalḳnıng tirilmeki.* 33/69b2=35:9

ḪALḴA (Ar.): zırh yapımında kullanılan halka.

(Ar. serd, Far. zırıh bāften) *Yumşattımız angar temürni étkil tép yarıḳlar, endāze ḳılġıl ḫalḳa içinde.* 33/34a1=34:11

ḪAMD (Ar.): hamd

(Ar. ḫamd, Far. sitāyiş) *Tesbīḥ ḳılġıl iḍinge ḫamd aytu kéçelik hem ertelerde.* 35/55b2=40:55

ḫ. 35/22a2=39:75, 35/25b3=40:7

ḪAMİYET (Ar.): kızgınlık, öfke.

ḫamiyet öwke: taassup ve azgınlık.

(Ar. ḥamiyyet, Far. nām u neng) *Ançada ḳıldı anlar kim tandılar, köñülleri içre ḥamiyet öwke, biligsizlik öwkesi.* 37/45a3=48:26

ḤAMR (Ar.): şarap.
(Ar. ḥamr, Far. mey) *Arıḳlar ḥamrdın tatlıġ içgenlerke.* 37/12b3=47:15

ḪᵛĀR (Far.): hor, hakir, bayağı. krş. **ḤOR**
(Ar. dāḥir/ūn, Far. ḫᵊār/ān) *Aygıl: andaġ, siz ḫᵛārlar siz.* 34/20b2=37:18
(Ar. muhīn, Far. ḫᵛār) *Azu men yaḫşı ermez mü men bu erdin ol kim ol ḫᵛār turur.* 36/59a3=43:52
ḫᵛār bol-: aşağılan(mış).
(Ar. dāḥir/īn, Far. ḫᵛār/ān) *Kigrülgeyler tamuġḳa ḫᵛār bolup olar.* 35/59a1=40:60
ḫᵛār ḳıl-: rezil rüsva etmek.
(Ar. iḫzā', Far. rüsvā kerden) *Ḫᵛār ḳılġay olarnı, yārī bérgey sizke.* 29/10b2=9:14
ḫ.-maz 38/94b2=66:8
ḫᵛār ḳılġan: alçaltıcı.
(Ar. muhīn, Far. ḫᵛār konende) *Rāstlıḳ üze ḳurtġardımız Yaᶜḳūb oġlanlarını ḫᵛār ḳılġan kındın.* 36/82a1=44:30
ḫᵛār ḳılġanraḳ: daha çok rezil edici.
(Ar. aḫzā, Far. ḫᵛārī) *Taturġu-miz üçün olarḳa ḫᵛārluḳ kınını yaḳın tiriglik içinde, āḫiret ᶜazābı ḫᵛār ḳılġanraḳ.* 35/82a2=41:16
ḫᵛārraḳ: en alçak, bayağı.
(Ar. eẕell, Far. ḫᵛār-ter) *Eger yansa-miz Medîne kendi tapa çıḳarġay oḳ ᶜazîzraḳ andın ḫᵛārraḳnı.* 38/62b3=63:8

ḤARĀM (Ar.): haram.
(Ar. ḥarām / ḥurum, Far. ḥarām) *Bütünlükin aylar sanı Taŋrı üskinde on iki ay ... andın tört ay ḥarām ol.* 29/27a3=9:36
(Ar. ḥarām, Far. nā-şāyeste) *Aymaŋlar anı kim şıfat ḳılur tillerińiz yalġannı; bu ḥelāl ol, bu ḥarām tép.* 30/94b3=16:116
⇒ mezgit-i ḥarām 29/14a2=9:19, 29/20b2=9:28
ḥarām ḳıl-: haram etmek.
(Ar. taḥrīm, Far. ḥarām kerden) *Ḥelāl ḳılur olarḳa arıġlarnı, ḥarām ḳılur olar üze arıġsızlarnı.* 28/34a3=7:157
ḥ.-ur sen 38/88b1=66:1
ḥ.-dı 29/28b2-3=9:37, 32/2a1=27:91
ḥ.-dımız 30/46a1=16:35, 32/8b2=28:12
(Ar. taḥrīm, Far. ḥarām dāşten) *Ḥarām ḳılmazlar anı kim ḥarām ḳıldı Taŋrı hem yalavaçı.* 29/21b2=9:29
ḥ.-urlar 29/28b1=9:37
(Ar. taḥrīm, Far. nā-şāyeste kerden) *Ḥarām ḳılmazlar anı kim ḥarām ḳıldı Taŋrı hem yalavaçı.* 29/21b2=9:29

ḫ.-dı 30/93b2=16:115
ḫ.-dımız 27/4a3=4:160, 30/95b2=16:118

ḫarām ḳılınmış: haram edilmiş şey.
(Ar. muḥarrem, Far. ḫarām kerde şode) *Aydı Tañrı: ḫarāmı ḳılınmış erür olar üze.* 27/37a2=5:26

ḪAREM (Ar.): kutsal (yer).
ḫarem yeri: Mekke-i mükerreme.
(Ar. ḫarem, Far. ḫarem) *Ornatmadımız mı olarnı ḫarem yeringe ḳorḳunçsuz, térlür añgar ḳamuġ nersening mïveleri.* 32/36b3=28:57

ḪARÎŞ (Ar.): hırslı, fazlasıyla istekli.
ḫarïş ḳıl-: teşvik etmek.
(Ar. taḥrïż, Far. ber-engïḫten) *Ḫarïş ḳılġıl mü'minlerni.* 26/51a3=4:84

ḪARİŞLIḲ (Ar.T.): hırs, tamahkârlık.
ḫarïşlıḳ ḳıl-: istemek, bir şeyin olması için uğraşmak, hırslanmak.
(Ar. ḥırş, Far. āzmüden) *Yaraġlarïngïz bolmaz ... neçeme ḫarïslıḳ ḳılsa siz.* 26/88a2=4:129

ḪᵛĀRLA- (Far.T.): horlamak, küçük düşürmek.
ḫᵛārlaġan: küçük düşürücü.
(Ar. muhïn, Far. ḫᵛār konende) *Yüz evürdiler Tañrïning yolından, olarḳa turur ḫᵛārlaġan ḳın.* 38/11b1=58:16
ḫᵛārlaġlı: alçaltıcı, küçük düşürücü, hor eyleyici.
(Ar. muhïn, Far. ḫᵛār konende) *Tañrı anuttı kāfirlerḳa ḳın ḫᵛārlaġlı.* 26/71a2=4:102
ḫ. 26/15a2=4:37, 33/20a3=33:57, 36/92b1=45:9
(Ar. muhïn, Far. ḫᵛār) *Bildiler erse belgüsüz, direng ḳılmaġaytılar ḫᵛārlaġlı ḳın içinde.* 33/36b3=34:14

ḪᵛĀRLUḲ (Far.T.): aşağılık, rezillik, bayağılık. krş. **ḪORLUḲ**
(Ar. ezell, Far. ḫᵛārter) *Anlar bolġaylar ḫᵛārluḳ içinde.* 38/14a1=58:20
(Ar. hūn, Far. ḫᵛār konende) *Tuttı olarnı ḫᵛārluḳ ara inmiş ᶜaẕāb, anı kim ḳazġanur erdiler.* 35/82b2=41:17
(Ar. ḫizy, Far. rüsvāyï) *Taturdı olarḳa Tañrı ḫᵛārluḳnı yaḳın tiriglik içinde.* 34/95b2=39:26
(Ar. ḫizy, Far. ḫᵛārï) *Taturġu-mïz üçün olarḳa ḫᵛārluḳ ḳınını yaḳın tiriglik içinde āḫiret ᶜaẕābı ḫᵛār ḳılġanraḳ.* 35/81b3=41:16

ḪĀṢ (Ar.): ihlasa erdirilmiş.
(Ar. muḫlaṣ/ïn, Far. yād konende) *Yolsuz ḳılġay men olarnı ḳamuġnu meger ḳullarïngnı kim olardın ḫāṣlar tururlar.* 34675b1=38:38
ḫāṣ ḳıl-: özel, seçkin kılmak.

(Ar. istiḥlāş, Far. ber güẕīden) *Aydı ol melik: keldürüng manga anı ḫāş kılayın anı özümke.* 30/1b3=12:54

ḫāş yalav/waç: resul nebi.

(Ar. resūl^{en} nebiyy^{en}, Far. peyġāmber-i ḫāṣ) *Yād kılġıl bitig içinde Mūsānı, ol erdi ḫatıksız erür ḫāş yalavaç.* 31/20a2=19:51

(Ar. resūl^{en} nebiyy^{en}, Far. peyġāmber-i āgāh konende) *Ol erür va^{c}desi köni, erür ḫāş yalawaç.* 31/21a2=19:54

ḪASED (Ar.): haset, kıskançlık, günü.

ḫased kıl-: haset etmek, kıskanmak.

(Ar. ḫased, Far. bed ḫ^{v}āsten) *Kendü ḫased kılur siz bizke, kendü ulṣnaz erürler meger azḳına.* 37/36b2=48:15

ḫ.-urlar 26/26a2=4:54

ḪAṢM (Ar.): hasım, kavgalı, münakaşa eden, davacı.

(Ar. ḫaṣīm, Far. kār-keş) *Bolmaġıl ḫıyānet kılġanlarḳa ḫaṣm.* 26/73a2=4:105

(Ar. ḫaṣm, Far. ḫaṣm) *İki ḫaṣm küç kıldı birimiz taḳı birke.* 34/53b2=38:22

(Ar. ḫaṣm, Far. peygār konende/gān) *Nek keldi mü sanga ḫaṣm ḫaberi.* 34/53a3=38:21

ḪAṢMLAŞ- (Ar.T.): çekişmek, tartışmak.

(Ar. iḫtiṣām, Far. peykār kerden) *Bakmazlar mu meger bir Cebre^{3}il ünike, tutar olarnı, olar ḫaṣmlaşur erken.* 34/11a1=36:49

ḪAṬĀ (Ar.): hata, yanlışlık.

(Ar. ḫaṭā^{3}, Far. ḫaṭā) *Kerekmez mü^{3}minḳa öldürmek mü^{3}minke meger ḫaṭān.* 26/58b2=4:92

ḫ.-n (ins.) 26/58b3=4:92

(Ar. ḫaṭā / ḫaṭāyān, Far. günāh/ān) *Biz kirtgündümiz İdimizke yarlıḳamaḳ üçün bizni ḫaṭālarımızını.* 31/57b2=20:73

⇒ yazuḳ / ḫaṭā 26/76a2=4:112

ḫaṭā kılıġlı: hata eden, günah işleyen.

(Ar. ḫāṭi^{3} , Far. günāhkār) *Bütünlükin bu kāfir taḳı Hāmān, ol ikining süleri erdiler ḫaṭā kılıġlılar.* 32/7a1=28:8

ḪATUN: hatun, kadın.

⇒ Asiye ḫ. 32/7a2=28:9; mü^{3}min ḫatun 33/27b1=33:73

ḪAYĀL (Ar.): hayal.

ḫayāl kör(ü)n-: ... gibi görünmek.

(Ar. taḫyīl m., Far. numūde şoden) *Ançada yipleri hem tayaḳları ḫayāl körnür angar sihrlerindin.* 31/54b2=20:66

ḪAYL (Ar.): takım, topluluk.

ḫayl başı: başkan, reis, server.
(Ar. naḳīb, Far. sālār-ı leşker) *Iḍtımız olardın on iki ḫayl başı.* 27/26a3=5:12

ḪAYR (Ar.): 1. hayır, iyilik.
(Ar. ḫayr, Far. nīkī) *Eger bilür bolsa men örtüglügni üküş ḫayrnı kılganın tegmegeti manga yawuzluḳ.* 28/57b2=7:188
ḫ. 26/77b3=4:114
ḫ.-nı 37/75a3=50:25
(Ar. ḫayr, Far. nīkū) *Anlar kim emgetürler yalavaçnı, ayurlar: ol ḳulaḳ. Aytıl: ḫayr ḳulaḳı.* 29/43b2=9:61
(Ar. ḫayr/āt, Far. nīk/hā) *Bu ögür olar[ḳa] ḫayrlar, bu ögür olar ḳurtuluġlular.* 29/62b3=9:88
2. dünya malı, mal.
(Ar. ḫayr, Far. "işān") *Aydı: men üḍürdüm yaᶜnī sewdüm ḫayr sewüglükini.* 34/59b3=38:32

ḪAYRĀT (Ar.): iyilik, hayırlı amel.
(Ar. ḫayr/āt, Far. nīkī/hā) *Ozuşunġ ḫayrātlar içinde.* 27/54a3=5:48

ḪAYŻ (Ar.): aybaşı.
ḫayż çöpreki: aybaşı paçavrası.
(Ar. nesy "unutul-", Far. rugūy-i ḫayż) *Ey kāşkī men ölsem munda burun, bolsam ḫayż çöpreki, unutulmış.* 31/9b3=19:23

ḪĀŻIR (Ar.): hazır, bulunan, mevcut olan, şahit olan.
(Ar. şāhid/īn, Far. ḫāżır/ān) *Ançada ḥükm ḳıldımız Mūsāḳa bir işni, ermez erdinġ ḫāżırlardın.* 32/29a3=28:44
(Ar. şehīd, Far. ḫāżır) *Bolmadım olar birle ḫāżır.* 26/41a2=4:72
ḫāżır bolmaḳ: şahit olmak.
(Ar. meşhed, Far. ḫāżır āmeden) *Ḳatıġlıḳ anlarḳa kim tandılar uluġ kün ḫāżır bolmaḳdın.* 31/15a1=19:37
ḫāżır ḳıl-: hazır bulundurmak.
(Ar. iḥżār, Far. ḫāżır kerden) *Ḫāżır ḳılur-mız olarnı tamuġ yöresinġe çöküp.* 31/27a1=19:68
ḫāżır ḳılıp ilinmiş: hazırlanmış, hazır bulundurulmuş.
(Ar. muḥżar/ūn, Far. ḫāżır kerde/gān) *Bu ögür ḳın içinde ḫāżır ḳılıp ilinmişler.* 33/54a2=34:38
ḫāżır ḳılın-: hazırlanmak.
(Ar. iḥżār m., Far. ḫāżır āverde şoden) *Ḫāżır ḳılındı et-özler baḥillıḳnı.* 26/87a3=4:128
ḫāżır ḳılınġan: hazır olan.
(Ar. muḥżar/ūn, Far. ḫāżır āverde şode/gān) *Rāstlıḳ üze bildi ök periler kim anlar ḫāżır ḳılınġanlar turur.* 34/42a1=37:158
ḫāżır ḳılınmış: hazır bulunan, huzura getirilen.

(Ar. muḥżir/în, Far. ḥāżır āverde/gān) *Yaḳın tiriglikniŋ inçrütmeki yana ol ḳopmaḳ küninde ḥāżır ḳılınmışlardın.* 32/39b3=28:61

(Ar. muḥżar/ūn, Far. ḥāżır āverde/gān) *Her-āyine ḳamuġ bizinŋ üsküminizde ḥāżır bulunmışlar.* 34/4a1=36:32

ḥ.-lar 34/12b2=36:53

⇒ otḳa ḥāżır ḳılınmış 34/36a2=37:127

HAZİNE (Ar.): hazine.

(Ar. ḫazine[t] / ḫazā[ʾ]in, Far. genc/hā) *Azu olar üskinde mü İḏinŋniŋ ḫazineleri ᶜaziz yarlıḳaġlı.* 34/49b2=38:9

(Ar. ḫazine[t] / ḫazā[ʾ]in, Far. genc/hā) *Ol Taŋrıḳa turur kökler ḫazinesi.* 38/62a1-2=63:7

HELĀK (Ar.): yok, yok edilmiş.

(Ar. bā[ʾ]ir, Far. helāk şode/gān) *Bezendi ol köŋüllériŋiz içre sézindiŋiz yawuz sézinç, erdiŋiz boḍun helāk.* 37/34b2=48:12

helāk bol-: 1. helak olmak, yok olmak, mahvolmak.

(Ar. helāk, Far. helāk şoden) *Ḥükm ḳılur Taŋrı bir işni kim ... yoḳ bolsun téyü ol kim helāk boldı belgülügün.* 29/3a2=8:42

(Ar. bevr, Far. nīst şoden) *Bu ögür ol helāk bolur.* 33/70b3=35:10

(Ar. redā, Far. helāk şoden) *Yıġmasun séni andın ol kim bitmez aŋar, uḍı ten tilekiŋe.* 31/40b1=20:16

2. ölmek.

(Ar. helāk, Far. murden) *Bir er helāk bolsa yoḳ aŋar ᶜayāl.* 27/15a2=4:176

3. günah, suç işlemek, sıkıntıya düşmek.

(Ar. laᶜn, Far. günāhkār şoden) *Eger üküş işler içinde helāk bolur siler Taŋrı sewdürdi sizke kirtgünmeki.* 37/58a2=49:7

helāk bolmış: yok edilmiş.

(Ar. mutebber, far. nīst kerde şoden) *Bütünlükin bu ögür helāk bolmışlar.* 28/19a3=7:139

helāk boluġlı: yok olan, yok olucu.

(Ar. hālik/în, Far. hālik şode/gān) *Bolur sen helāk boluġlılardın.* 30/6b3=12:85

helāk ḳıl-: helak etmek, yok etmek.

(Ar. ibāḳ, Far. helāk kerden) *Azu helāk ḳılsa olarnı ḳazġanmışları birle, keçrür üküşdin.* 36/24a2=42:34

(Ar. ihlāk, Far. helāk kerden) *Helāk mu mılur sen bizni aniŋ bir[le] kim artatġanlar.* 28/49a1=7:173

h.-ur sen 28/49a1=28/49a1=7:173

h.-urlar 29/33a3=9:42

h.-dımız 36/38b2=43:8

(Ar. ihlāk, Far. nīst kerden) *Helāk ḳılmaz bizni meger zamāne.* 36/101b2=45:24

(Ar. irdā', Far. helāk kerden) *Ol sézinçiñgiz ol kim sézindiñgiz iḍiñgizni, helāk ḳıldı sizni boldunguz ziyānlıġlardın.* 35/86a2=41:23

(Ar. tedmīr, Far. helāk kerden) *Helāk ḳılur ḳamuġ neñgni İḍi buyruḳı birle.* 31/79b3=46:25

ḥ.-dımız 34/37b1=37:136

helāk ḳılġan: yok eden.

(Ar. muhlik, Far. helāk konende) *Ap ermez seniñg İḍiñg uluşları helāk ḳılġan ıḍmaġınça uluġraḳında bir yalawaç.* 32/38a1=28:59

helāk ḳılıġlı: yok eden, helak eden.

(Ar. muhlik, Far. helāk konende) *Tañgrı helāk ḳılıġlı olarnı.* 28/40b3=7:164

helāk ḳılmaḳ: yok etme, ortadan kaldırma.

(Ar. helāk, Far. helāk kerden) *Kim erklig bolur Tañgrıdın nerse eger tilese helāk ḳılmaḳ.* 27/30b2=5:17

(Ar. meḥḳ, Far. gum kerden) *Helāk ḳılmaḳ üçün kāfirlerni.* 25/20b1=3:141

helāk / yoḳ ḳıl-: helak etmek, yok etmek.

(Ar. ihlāk, Far. nīst kerden) *İḍim eger tilese sen helāk / yoḳ ḳılur sen olarnı.* 28/31a3=7:155

HELĀKLİK (Ar.T.): hüsran, mahvolma, yıkım.

(Ar. tebāb, Far. helākī) *Ermez Fir'avnıñg keydi meger helāklik içinde.* 35/46a2=40:37

(Ar. te's, Far. nigūnsārī) *Anlar kim tandılar helāklik olarḳa, yitürdi 'amellerini.* 37/8b2=47:8

helāklik kemiş-: yok etmek.

(Ar. tedmīr, Far. helāk efgenden) *Baḳsalar neçük boldı anlarnıñg soñgı olarda burun, helāklik kemişti Tañgrı olar üze.* 37/9b1=47:10

ḤELĀL (Ar.): helal, helal kılınmış.

(Ar. ḥill, Far. ḥelāl) *Ḥelāl sizke, sizinñg ṭa'āmunguz ḥelāl olarḳa.* 27/19a3=5:5, 27/19b1=5:5

(Ar. iḥlāl, Far. şāyeste kerde şoden) *Bu kün helāl sizke arıġlar.* 27619a1=5:5

(Ar. ḥelāl, Far. şāyeste) *Aymañglar anı kim şıfat ḳılur tillerińgiz yalġanı; bu ḥelāl ol bu ḥarām tép.* 30/94b2=16:116

ḥelāl er-: helal olmak.

(Ar. ḥelāl, Far. şāyesten) *Ḥelāl ermez sañga uraġutlar.* 33/15a1-2=33:52

ḥelāl ḳıl-: helal etmek, meşru kılmak.

(Ar. iḥlāl, Far. şāyeste kerden) *Ḥelāl ḳıldı sizke ol kim anda aḍın ol kim tilese siz.* 26/2b1=4:24

(Ar. iḥlāl, Far. ḥelāl dāşten) *Ḥelāl ḳılurlar anı bir yıl, ḥarām ḳılurlar anı bir yıl.* 29/28a3=9:37

ḥ.-urlar 29/28b2=9:37

(Ar. iḥlāl, Far. ḥelāl kerden) *Ḥelāl ḳıldımız sañga cüftleriñgni.* 33/11b3=33:50

ḥ.-ur 28/34a2=7:157

ḥ.-dı 38/88b2=66:1

(Ar. teḥille[t], Far. rāst kerden) *Rāstlıḳ üze belgülüg ḳıldı Tañrı sizke andıñızını ḥelāl ḳılmaḳını.* 38/89a2=66:2

ḥelāl ḳılın-: helal kılınmak.

(Ar. iḥlāl m., Far. ḥelāl kerde şoden) *Olar üze arıġlar ḥelāl ḳılındı.* 27/4b1=4:160

(Ar. iḥlāl m., Far. şāyeste kerde şoden) *Sorarlar sañga né neñg ḥelāl ḳılındı, olarḳa ayġıl: ḥelāl ḳılındı sizke arıġlar.* 27/18a1=5:4

HEM (Far.): 1. ve, hem.

(Ar. fe-, Far. pes) *Üstüvārlıḳ hem diyet ısparlanmış iḍisiñge.* 26/60a1=4:92

(Ar. ve, Far. ve) *Eger bolsalar bizing üsküm̃izde ölmegetiler hem öldrülmegetiler.* 25/21a2=3:156

h. 25/5b1=3:132, 25/5b3=3:133, 25/6a3=3:134, 25/6b1=3:134, 25/7b3=3:136, 25/8b3=3:138, 25/21b1=3:156, 25/21b3=3:157, 25/25a3=3:171, 25/25b2=3:172, 25/26b3=3:174, 26/6a3= 4:26, 26/10a3=4:33, 26/14b3=4:37, 26/15b1=4:38, 26/16a1=4:39, 26/20a2=4:44, 26/21a1=4:46, 26/25a1=4:51, 26/26b2=4:54, 26/30b3=4:59, 26/31a3=4:60, 26/32b1=4:61, 26/37a1=4:64, 26/39a1=4:68, 26/39a3=4:69, 26/39b2=4:69, 26/43a2=4:75, 26/44b3=4:77, 26/45a1=4:77, 26/55a3=4:89, 26/55b2=4:90, 26/59a1=4:92, 26/60a2=4:92, 26/64b1=4:96, 26/67a1=4:100, 26/71a3=4:103, 26/71b1=4:103, 26/76b3=4:113, 26/83a2=4:123, 26/89b2=4:131, 26/91a1=4:134, 26/93a2=4:136, 26/94a2=4:137, 27/6a1-2=4:162, 27/8a1=4:165, 27/8b3=4:166, 27/9a3=4:167, 27/9b2-3=4:168, 27/10a1=4:170, 27/11a1-2=4:171, 27/12a3=4:172, 27/12b2=4:172, 27/13a1-2=4:173, 27/13b2=4:173, 27/14b2=4:175, 27/15a3=4:176, 27/16a1-2-3=5:3, 27/17a3=5:3, 27/20a2=5:5, 27/21a1-2=5:6, 27/25a1-2=5:9, 27/29b1-3=5:15, 27/31a1-2=5:17, 27/31b1-2=5:18, 27/32a2-3=5:18, 27/32b1=5:18, 27/33a2-3=5:19, 27/34a1=5:20, 27/42b2=5:33, 27/46a2=5:40, 27/50b1-3=5:44, 27/52a2-3=5:46, 27/53a3=5:48, 27/53b3=5:48, 27/56a3=5:51, 27/59a1=5:54, 27/59b3=5:55, 28/6b2=7:111, 28/10a2=7:124, 28/11a3=7:127, 28/11b1=7:127, 28/12b3=7:129, 28/15a2-3=7:133, 28/16a3=7:134, 28/25b1=7:147, 28/29b1=7:152, 28/32b1=7:156, 28/33a2=7:156, 28/35b2=7:158, 28/36a3=7:159, 28/43b2=7:168, 28/51b1=7:177, 28/56b2=7:187, 28/62b1=7:203, 28/62b3=7:204, 28/63a2=7:205, 28/63b1=7:205, 28/64b1-3=8:1, 28/66a2=8:5, 28/71a2=8:13, 28/74b2=8:20, 28/76a2=8:24, 28/78b1=8:27, 28/79a1=8:28, 29/1a1=8:41, 29/1b1-2=8:41, 29/5b2=8:46, 29/7b1=9:1, 29/13a3=9:18, 29/14a3=9:19, 29/15a1=9:20, 29/19b2=9:26, 29/21b1-3=9:29, 29/23b1=9:31, 29/25b1=9:34, 29/26b1=9:35, 29/32a2-3=9:41, 29/34a2-3=9:44, 29/34b3=9:45, 29/39b2=9:54, 29/40a2=9:55, 29/42a2=9:59, 29/42b1=9:59, 29/43b3=9:61, 29/54a1=9:63, 29/46a2=9:65, 29/47b1=9:67, 29/48b2=9:69, 29/49b1=9:69, 29/51b1=9:71, 29/52b1=9:72, 29/53a1=9:73, 29/54a3=9:74, 29/57b2=9:80, 29/58a3=9:81, 29/60b1=9:84, 29/63b3=9:90, 29/64b2=9:91, 30/8a2=12:88, 30/8b3=12:89, 30/9b1=12:90, 30/90a1=16:108, 31/5b2=19:6, 31/7b2=19:11, 31/7b3=19:12, 31/8a2=19:13, 31/8a2=19:14, 31/8b1=19:15, 31/9a1=19:21, 31/10b2=19:26, 31/11b3=19:28, 31/12b2-3=19:31, 31/12b1=19:30, 31/13a1=19:31, 31/14b1=19:36, 31/15b3=19039, 31/16a2=19:40, 31/16b2=19:42, 31/19a2=19:48, 31/19a3=19:49, 31/19b1-2=19:50, 31/20b1=19:53, 31/21a3=19:55, 31/22a3=19:58, 31/22b2=19:58, 31/23a1=19:58, 31/23a3=19:59, 31/23b2=19:60, 31/25b2=19:65, 31/30b1=19:76, 31/30b2-3=19:77, 31/31b1=19:81, 31/31b3=19:82, 31/32b3=19:86, 31/33b3=

19:90, 31/34b1=19:93, 31/34b2=19:94, 31/37b1-2=20:6, 31/37b3=20:7, 31/39b2=20:14, 31/40b3=20:18, 31/41a1=20:18, 31/42b2=20:26, 31/46a3=20:42, 31/47b1=20:46, 31/48b1=20:48, 31/49a3=20:52, 31/49b2=20:53, 31/49b3=20:53, 31/50b1-2=20:55, 31/51a1=20:56, 31/51b2-3=20:58, 31/54b2=20:66, 31/56b1=20:71, 31/57b3=20:73, 31/58a2=20:74, 31/60b1-3=20:80, 31/61b2=20:82, 31/64b2=20:88, 31/65a1=20:89, 31/65b2=20:90, 31/66b1=20:94, 31/78b2=41:53, 31/88b3=20:117, 31/89a2=20:118, 31/89b1=20:119, 31/89b3=20:120, 31/91a2=20:123, 31/92b2=20:127, 32/6b3=28:8, 32/7a3=28:9, 32/9b3=28:14, 32/15b3=28:23, 32/22b2=28:32, 32/26b2=28:39, 32/27a2=28040, 32/32b1=28:48, 32/39a1-2=28:60, 32/43a1=28:68, 32/43b2=28:70, 32/45a1=29:44, 33/2b3=33:33, 33/9a1=33:43, 33/10a1=33:45, 33/10a2=3:46, 33/10b2=33:48, 33/15a2=33:52, 33/19a3=33:56, 33/20a1=33:57, 33/20a2=33:57, 33/20b1=33:58, 33/21a1-2=33:59, 33/24a3=33:66, 33/26a1-2=33:71, 33/26b2=33:72, 33/27a2=33:73, 33/30b1=34:4, 33/32b3=34:9, 33/39a2=34:18, 33/46b3=34:28, 33/48a1=34:31, 33/52a2=34:35, 33/52b2=34:36, 33/53a1=34:37, 33/63b2=35:1, 33/67b3=35:7, 33/68a1=35:7, 33/68b1=35:8, 33/75a3=35:29, 33/75b1=35:29, 33/77a1=35:35, 33/79a1=35:38, 33/80a2=35:39, 33/85a2=35:44, 34/4a3=36:33, 34/4b2-3=36:34, 34/5b3=36:36, 34/10a3=36:48, 34/11a2=36:50, 34/13b1=36:56, 34/17b3=36:69, 34/21b2=37:22, 34/24b3=37:36, 34/26b3=37:85, 34/32b3=37:113, 34/37b3=37:138, 34/49b3=38:10, 34/52b1=38:18, 34/52b2=38:19, 34/57b3=38:27, 34/58b1=38:28, 34/60a3=38:33, 34/63b1=38:42, 34/63b2-3=38:43, 34/66b2=38:51, 34/70b3=38:66, 34/75b3=38:85, 34/79b3=39:5, 34/84b2=39:9, 34/86b1=39:12, 34/93b3=39:23, 35/3a1=39:44, 35/4a2-3=39:46, 35/8b1=39:52, 35/14a1=39:63, 35/14b2=39:65, 35/19a2=39:71, 35/20a2=39:73, 35/23a2=40:3, 35/27a3=40:8, 35/27b1=40:8, 35/33b2=40:20, 35/38a2=40:27, 35/49a3=40:43, 35/50b3=40:46, 35/55a 2=40:54, 35/55b3=40:55, 35/56b3=40:57, 35/64b1=40:70, 35/65a1=40:71, 35/69b1=40:80, 35/73b2=41:4, 35/78b3=41:12, 35/84a1=41:20, 35/85b1=41:22, 36/6a2=42:11, 36/7a2-3=42:12, 36/11a1=42:15, 36/16a3=42:22, 36/17a3=42:23, 36/20a1-2=42:26, 36/22a1=42:29, 36/25a2=42:36, 36/25b2=42:37, 36/30b1=42:45, 36/34a1=42:50, 36/36a1=42:52, 36/40b3=43:12, 36/47b2=43:26, 36/48b1=43:29, 36/55b1=43:44, 36/61a1=43:56, 36/64b1=43:64, 36/66a2=43:68, 36/66b3=43:70, 36/72a1=43:84, 36/72b1=43:85, 36/76a1=44:7, 36/76a3=44:8, 36/79b2=44:20, 36/84a2=44:38, 36/87a1=44:52, 36/87a3=44:53, 36/96a2=45:16, 36/100b3=45:23, 36/105a3=45:30, 37/1b2=46:3, 37/2b2=46:33, 37/13a3=47:15, 37/16a1=47:19, 37/17a3=47:21, 37/20a1=47:27, 37/22a1=47:32, 37/23a1=47:33, 37/23a3=47:34, 37/24b1=47:36, 37/25a2=47:37, 37/28a3=48:4, 37/28b2=48:5, 37/30b2=48:7, 37/31a1=48:8, 37/31a2-3=48:9, 37/34a2=48:12, 37/34b3=48:13, 37/35a2=48:14, 37/38b2=48:17, 37/45b2=48:26, 37/48b3=48:29, 37/50a2-3=48:29, 37/63b2=49:13, 37/65a1=49:14, 37/65b1-3=49:15, 37/67b1=49:18, 37/70b1=50:8, 37/74b2=50:21, 37/80b1=50:39, 37/80b2-3=50:40, 37/81b2=50:43, 38/3b1=58:2, 38/9b2=58:13, 38/11b2=58:17, 38/13b3=58:20, 38/14a2=58:21, 38/14b2=58:22, 38/21b1-2=59:7, 38/23a1-3=59:8, 38/24a3=59:10, 38/34a2=60:1, 38/35b2=60:2, 38/56b 2=62:11, 38/62b3=63:8, 38/63a1=63:8, 38/63a3=63:9, 38/67a2=64:4, 38/69b2=64:8, 38/71b3=64:11, 38/73a1=64:14, 38/75a2=64:17, 38/78b2=65:2, 38/92a2=66:5, 38/92b1=66:6

(Ar. ve lā, Far. ve ne) *Ötti yaᶜnì keçti sizdin ol kim tegdi sizke, Ol Tañrı bilgen.* 25/17a2=3:153

(Ar. –, Far.–) *Yandılar niᶜmet birle Tañrıdın hem faẓl birle hem tegmedi olarḳa yawuzluḳ.* 25/26b3=3:174

h. 26/69b3=4:102, 31/65b2=20:91, 33/5b1=33:36

⇒ ve hem 36/71a1=43:82

hem hem: ne ... ne de.

(Ar. len, Far. hergiz) *Hem asıġ ḳılmaz olardın mālları hem ᶜayālleri.* 38/11b1=58:17

(Ar. ve lā, Far. ve ne) *Yazuḳ yoḳ olar üze yime hem ataları içre hem oġlanları içre.* 33/18b2-3=33:55

h. 33/19a1=33:55

hem yana: hem de.

(Ar. ve, Far. ve) *Andın kim bilmezler hem yana nişān olarḳa şeb.* 34/6a1=36:56

hem yime: hem de.

(Ar. ve, Far. ve) *Boḍnındın çıḳarġay-mız oḳ séni ey Şuᶜayb hem yime anlarnı kim bittiler.* 28/2b1=7:88

HEME (Far.): bütün.

heme / ḳamuġ: hep, bütün.

(Ar. küll, Far. her) *Oġradı heme / ḳamuġ ümmet yalavaçlarıḳa tutsalar anı.* 35/24a3=40:5

HEMİŞE (Far.): 1. daima, devamlı, ebedî.

(Ar. ebedᵉⁿ, Far. hemīşe) *Cāvidāneler anıng içinde hemīşe.* 38/11a1=64:9

(Ar. lā yezālun, Far. hemsāre) *Hemīşe köz tutar sen ḥıyānetleri üze.* 27/28a3=5:13

(Ar. mā ziltum, Far. hemāre) *Hemīşe sizler şek içinde.* 35/43a1=40:34

2. asla, hiçbir zaman.

(Ar. ebedᵉⁿ, Far. hemīşe) *Ārzū ḳılmazlar anı hemīşe anı kim ilgerü ıḍtı eligleri.* 38/53a3=62:7

hemīşe yaᶜnī ulaşu: ebediyen, daima.

(Ar. ebedᵉⁿ, Far. hemīşe) *Nikāḥ ḳılsa siz anıng cüftlerini anda kiḍin hemīşe yaᶜnī ulaşu.* 33/18a1=33:53

hemīşe / ulaşu: her zaman, asla.

(Ar. ebedᵉⁿ, Far. hemīşe - hergiz) *Boyun sumaġay-mız sizing içingizde kimerseke hemīşe / ulaşu.* 38/25b2=59:11

HER-ĀYİNE (Far.): şüphesiz, mutlaka, kesinlikle.

(Ar. inne, Far. her-āyine) *Her-āyine Tangrı erür ḳamuġ neng üze tanuḳ.* 33/19a2=33:55

h. 26/64b2=4:97, 30/30b3=15:78, 30/31b1=15:89, 30/38a2=16:23, 30/41b3=16:28, 30/65b3=16:70, 30/79a1=16:90, 30/80a3=16:91, 30/88a1=16:105, 30/89b2=16:107, 30/91a1=16:110, 30/93b2=16:115, 31/15b3=19:40, 31/39b1=20:14, 31/47b1=20:46, 31/54b3=20:66, 31/58a1=20:74, 31/69a3=20:100, 31/88b3=20:117, 31/89a3=20:119, 33/19b3=33:57, 33/23a2=33:63, 33/23b1=33:64, 34/3b3=36:32, 34/52a2=38:17, 34/54a3=38:23, 35/25a3=40:6, 36/9b3=42:14, 36/13b1=42:18, 36/15b2=42:21, 37/26b2=48:1, 37/31b2=48:10, 37/32a1=48:10, 37/83b3=51:8, 37/85a2=51:15, 37/89a3=51:30

(Ar. le-, Far. her āyine) *Her-āyine sorġay men olarḳa.* 30/32a1=15:92
h. 31/68a3=20:97, 31/77a2=41:50, 35/14b3=39:65, 35/15a1=39:65

(Ar. len, Far. hergiz) *Aydılar: her-āyine üḏürmegey-miz séni anıng üze. eḏgülük her-āyine.* 30/60a2=16:62

(Ar. se-, Far. zūd) *Her-āyine yanut bériür Tangrı şükr ḳılġanlarḳa.* 25/12b1=3:144
h. 26/8b1=4:30, 26/27b1=4:56, 26/42b2=4:74, 26/78b2=4:114, 26/99b2=4:146, 27/12b2=4:172, 27/14b1=4:175, 31/29b3=19:75, 31/31a1=19:79, 31/31b3=19:82, 31/35a2=19:96, 31/78b1=41:53, 31/64b3=20:89

HERGİZ (Far.): asla, hiç bir zaman.

(Ar. len, Far. hergiz) *Aydılar anlar kim tandılar hergiz bitmez-miz bu Ḳur'ānḳa.* 33/47b3=34:31
h. 26/25b2=4:52, 26/54a3=4:88, 26/87b3=4:129, 32/12a2=28:17, 33/75b2=35:29, 36/98a1=45:19, 37/20b2=47:29, 37/23b2=47:34, 37/34a1=48:12, 37/36a3=48:15, 38/64b2=63:11

(Ar. –, Far. –) *Hergiz bulmasa sizler suw teyemmüm ḳılınglar.* 27/22a1=5:6

HEVĀ (Ar.): heves, arzu.

(Ar. hevā / ehvā', Far. kām/hā-ı dil) *Ol emitti yerke, uḏtı hevāsınga / hevāsıḳa.* 28/50a3=7:176
h.-ḳa 34/57a1=38:26
h.-sını 36/100b1=45:23
h.-sınga 32/33b1=28:50
h.-larınga 32/33a3=28:50, 37/12a1=47:14, 37/14b2=47:16

HEZİNE (Far.): yardım, nafaka.

(Ar. nafaḳa[t] / nafaḳāt, Far. hezine/hā) *Pezirlense olardın hezineleri meger kim olar tandılar.* 29/39b1=9:54

hezine ét-: harcamak.

(Ar. infāḳ, Far. hezine kerden) *Anlar kim kömerler altunnı kümişni, hezine étmezler anı Tangrınıng iç yolı içinde.* 29/25b3=9:34

hezine ḳıl-: harcamak, hayır olarak harcamak, nafaka vermek.

(Ar. infāḳ, Far. hezine kerden) *Hezine ḳılurlar kénglik ḥālde hem tarlıḳ ḥālde.* 25/6a2=3:134
h.-ur 30/69a1=16:75
h.-urlar 26/15a2=4:38, 28/65b2=8:3, 28/83b1-3=8:36, 29/65b1=9:92, 32/35a3=28:54, 33/75a3=35:29, 36/26b1=42:38
h.-dılar 26/11a3=4:34, 38/37a1=60:11
h.-sun 38/83b3=65:7
h.-sun-a 38/83a3=65:7
h.-ıng 29/39a1=9:53
h.-ınglar 34/9b2=36:47, 38/63b3=63:10, 38/74a3=64:16, 38/82a3=65:6

ḥ.-sa siz 33/54b2=34:39
ḥ.-sa sizler 37/25a3=47:38
ḥ.-salar 26/16a1=4:39, 29/64b1=9:91
ḥ.-mazlar 29/39b3=9:54
ḥ.-manglar 38/61b1=63:7

ḤIRED (Far.): akıl.
(Ar. lubb / elbāb, Far. ḥıred/hā) *Köndürdi olarnı Tangrı bu öglr olar ḥıred iḍileri tururlar.* 34/89b3=39:18
ḥ. (ḥ. iḍisi) 34/63b3=38:43
ḥıred iḍileri: akıl sahipleri, akıllı kişiler.
(Ar. uliyyi'l-lubb / elbāb, Far. ḥıredmend/ān) *Yolçı / ḳılavuz hem pend ḥıred iḍileringe.* 35/55a3=40:54
ḥ.-ke 34/92a3=39:21
⇒ bilig / ḥıred iḍileri 30/17a2=14:52
ḥıredi yoḳ: anlayışsız, anlamamak.
(Ar. lā yaᶜḳılūne, Far. ne-huşdār) *Ol olar bir boḍun tururla[r] ḥıredleri yoḳ.* 38/28a2=59:14

ḤIYĀNET (Ar.): hainlik, kin.
(Ar. ġill, Far. kine) *Ḳılmaġıl köngülleri içre ḥıyānet anlarḳa kim taptılar.* 38/24b2=59:10
(Ar. ḥāᵓineᵗ, Far. nā-rāst/ānī) *Hemīşe köz tutar sen ḥıyānetleri üze.* 27628a3=5:13
(Ar. ḥāᵓineᵗ, Far. nā rāstī) *Bilür közler ḥıyānet[i]ni ṭaḳı anı kim kizleyür köngüller.* 35/32b3=40:19
ḥıyānet ḳıl-: hainlik etmek, ihanet etmek.
(Ar. iḫtiyān, Far. nā-rāstī kerden) *Tartışmaġıl anlardın kim ḥıyānet ḳılurlar özleringe.* 26/73b1=4:107
(Ar. ḥıyāneᵗ, Far. nā-rāstī kerden) *Ey anlar kim bittiler ḥıyānet ḳılmang Tangrıḳa hem yalavaçḳa, ḥıyānet ḳılmang emānetleringizke.* 28/78b1-2=8:27
ḥ.-dılar 38/97a1=66:10
ḥıyānet ḳılġan: hain.
(Ar. ḥavvān, Far. nā-rāst) *Ol Tangrı sewmez kim kim bolsa ḥıyānet ḳılġan, yazuḳluġ.* 26/73b3=4:107
(Ar. ḥāᵓin/īn, Far. nā-rāst/ān) *Bolmaġıl ḥıyānet ḳılġanlarḳa ḥaşm.* 26/73a1=4:105

ḤİCĀB (Ar.): perde.
(Ar. ḥicāb, Far. perde) *Tileng olardın ḥicāb arḳasında.* 33/17a3=33:53

HİCRET (Ar.): göç.
hicret ḳılġan: hicret eden, göç eden.

(Ar. muhācir, Far. hicret konende) *Kim kim çıḳsa öz ewindin hicret ḳılġanın Taŋ̄rıḳa.* 26/67a2=4:100

HİÇ (Far.): hiç, hiç bir.

(Ar. hel, Far. hīç) *Hiç yanut bérilmez meger nū-sipās.* 33/38a3=34:17
h. 28/25b3=7:147, 31/26a1=19:65, 31/35b3=19:98, 31/38a2=20:9, 31/45a2=20:40, 33/51a2=34:33, 37/15a1=47:18

(Ar. len, Far. hergiz) *Kim kim yansa iki ökçesi üze hiç ziyān ḳılmaġay Taŋ̄rıḳa.* 25/12a3=3:144
h. 27/12a1=4:172, 27/35a1=5:22, 27/36a2=5:24, 28/74a2=8:19, 29/39a1=9:53, 29/57b1=9:80, 29/59b1=9:83, 29/59b2=9:83, 33/83b3=35:43, 33/84a2=35:43, 36/53b1=43:39, 37/7b2=47:4, 37/22b1=47:32, 37/24a2=47:35, 38/35b3=60:3, 38/69a1=64:7

(Ar. len, Far. ne-) *Ey İḏim körkitgil maŋ̄ga baḳayın saŋ̄ga. Aydı: hiç körmegey sen.* 28/21b3=7:143

(Ar. len, Far. her-āyīne ne-) *Ayġıl: hiç tegmes bizke meger anı kim bitise Taŋ̄rı bizke.* 29/37b3=9:51

(Ar. –, Far. hīç) *Tapunmaġay / tapmaġay erdimiz anda aḍın hiç nerseni.* 30/45b3=16:35
h. 29/64b2=9:91, 31/11a2=19:26, 31/14a1=19:35, 33/43b2=34:22, 33/64b3=35:2, 33/64b2=35:2, 34/2a1=36:28, 34/82a2=39:7, 36/15a1=42:20, 36/23a3=42:31, 36/24b2=42:35, 36/27b2=42:41, 36/29a1=42:44, 37/70a1=50:6, 38/64b3=63:11

(Ar. —, Far. —) *Iḍmadımız hiç kend içiŋ̄ge ḳorḳutġuçıdın.* 33/51b1=34:34
h. 33/42a1=34:21, 33/58a3=34:44, 33/58b1=34:44, 36/2b1=41:47, 36/4b3=42:8

hiç kimerse: hiç kimse.

(Ar. lā ... aḥadin, Far. hīç kes) *Ḳıya baḳmaz erdiŋ̄iz hiç kimerse üze.* 25/16b1-2=3:153

⇒ ulaşu hīç 29/59b2=9:83

ḤİKMET (Ar.): 1. hikmet.

(Ar. ḥikme^{t}, Far. suḫen-i dürüst) *Bérdimiz İbrāhīm boḍnıḳa bitigni ḥikmetni.* 26/26b2=4:54
ḥ.-ni 34/53a1=38:20

2. hüküm.

(Ar. ḥükm, Far. dāverī) *Ya^{c}ḳūb oġlanlarıḳa bitig hem ḥikmet hem peyġāmberlıḳ.* 36/96a2=45:16

ḥikmet / könilik: hikmet.

(Ar. ḥükm, Far. suḫen-i dürüst) *Bérdimiz aŋ̄gar ḥikmet / könilik hem bilig.* 32/9b3=28:14

ḤİLĀF (Ar.): 1. ayrılık.

(Ar. şiḳāḳ, Far. ḫilāf) *Kim ol yolsuzraḳ ol kişidin kim ol uraḳ ḫilāf içinde.* 31/78b1=41:52

2. ard, arka.

(Ar. ḫilāf, Far. ḫilāf) *Sewündi soŋgra ḳalġanlar oldurġu yerlerinde Taŋgrı yalavaçıŋġa ḫilāf ḳılu.* 29/58a2=9:81

ḫilāfdın: çaprazlama.

(Ar. min ḫilāf[in], Far. ber ewzūd) *Kesgey men ök eligleriŋizni hem aḍaḳlarıŋgızını ḫilāfdın.* 31/56b1=20:71

ḫilāfınça: çaprazlama.

(Ar. min ḫilāf[in], Far. ez ber ewzūd) *Kesilgeler eligleri hem aḍaḳları ḫilāfınça.* 27/42b2=5:33

ḫilāf bolmaḳ: ayrılık, ihtilaf, uyuşmazlık.

(Ar. şiḳāḳ, Far. ḫilāf) *Eger ḳorḳsa siz ol ikiniŋ ara ḫilāf bolmaḳlıḳında ıḍıŋlar bir üstüvārnı aniŋ boḍnındın.* 26/12b2=4:35

ḫilāf ét-: karşı gelmek.

(Ar. iḫlāf, Far. ḫilāf kerden) *Taŋgrınıŋ vaᶜdesi, ḫilāf étmez Taŋgrı vaᶜdeḳa.* 34/91a1=39:20

(Ar. muşāḳḳa[t], Far. ḫilāf kerden) *Ol anlar kim ḫilāf éttiler Taŋgrıḳa yalavaçıŋga ... Ol Taŋgrı ḳatıġ ḳınlıġ ol.* 28/71a1=8:13

ḫilāf ḳıl-: 1. karşı gelmek, muhalefet etmek, itaat etmemek, isyan etmek.

(Ar. iḫlāf, Far. ḫilāf kerden) *Ḫilāf ḳıldılar Taŋgrıḳa anı kim vaᶜde ḳıldılar.* 29/55b2=9:77

ḫ.-maġalım 31/51b2=20:58

(Ar. iḫtilāf, Far. ḫilāf kerden) *Né kim ḫilāf ḳıldıŋız aniŋ içinde néersedin, aniŋ ḥükmi Taŋgrıḳa.* 36/5b1=42:10

(Ar. ᶜişyān, Far. bi-fermāni kerden) *Anlar kim tandı[lar] ḫilāf ḳıldılar yalavaçḳa.* 26/17b1=4:42

ḫ.-mu ḳıldıŋ 31/66a3=20:93
ḫ.-dı 31/90a3=20:121
ḫ.-dımız 26/21a1=4:46
ḫ.-dıŋız 25/15b1=3:152
ḫ.-sa men 34/86b3=39:13
ḫ.-sa 33/5b3=33:36
ḫ.-mazlar 38/93a1=66:6
ḫ.-maġaylar 38/38a3=60:12

(Ar. muḫādde[t], Far. ḫilāf kerden) *Ol kim ḳılsa ḫilāf Taŋgrıḳa hem yalavaçıŋga bütün aŋgar tamuġ otı.* 29/44b3=9:63

ḫ.-urlar 38/13b3=58:20
ḫ.-sa 38/14b3=58:22

(Ar. muşāḳḳa[t], Far. ḫilāf kerden) *Kim kim ḫilāf ḳılsa Taŋgrıḳa hem yalavaçıŋga Ol Taŋgrı ḳatıġ ḳınlıġ ol.* 28/71a3=8:13

ḫ.-dılar 37/22a2=47:32, 38/19a3=59:4
ḫ.-sa 26/78b3=4:115, 38/19b1=59:4

2. aldatmak, kandırmak.

(Ar. ḫadᶜ, Far. firibiden der gümān) *Bütünlükin iki yüzlüglər ḫilāf ḳılurlar Taŋgrıḳa, Ol Taŋgrı aldaġlı olarḳa.* 26/97a1=4:142

3. vazgeçmek, caymak, dönmek.

(Ar. iḫlāf, Far. ḫilāf kerden) *Ḫilāf ḳıldıng̑ız mening̑ vaᶜdemḳa.* 31/63b2=20:86
ḫ.-madımız 31/63b3=20:87
ḫilāf ḳılġan: geride kalan.
(Ar. ḫālifeᵗ / ḫavālif, Far. zen/ān-ı [ḫalīfe]) *Tapladılar kim bolsalar ḫilāf ḳılġanlar birle.* 29/66a1=9:93
ḫilāf ḳılığlı: geride kalan, arkada kalan.
(Ar. ḫālifeᵗ / ḫavālif, Far. zen/ān-ı ḫalīfe) *Tapladılar kim bolsalar ḫilāf ḳılığlıla birle.* 29/62a2=9:87
(Ar. ḫālif/īn, Far. zen/ān u kūdek/ān) *Tapladıng̑ız oldurmaḳnı evvel yolı oldurung̑lar ḫilaf ḳılığlılar birle.* 29/60a1=9:83
ḫilāf ḳılın-: vazgeçilmek, cayılmak.
(Ar. iḫlāf m., Far. ḫilāf kerde şoden) *Bütünlükin sang̑a turur vaᶜde ḫilāf ḳılınmaġay sen ang̑a.* 31/68a1=20:97
ḫilāf ḳılınış-: anlaşmazlık çıkarmak.
(Ar. iḫtilāf, Far. ḫilāf kerden yekdīgerrā) *Eger vaᶜde bériştinġizler erse ḫilāf ḳılınıştıng̑ız vaᶜde içinde.* 29/2b3=8:42
ḫilāf ḳılmaḳ: karşı gelmek.
(Ar. maᶜşiyeᵗ, Far. bī-fermānī kerden) *Ḳaçan rāz aysa sizler bir ikindi birle rāz aymang̑ yazuḳ birle, ḫaddin keçmek birle, resūlḳa ḫilāf ḳılmaḳ birle.* 38/5a3=58:9

ḪİLE (Ar.): al, hile.
(Ar. keyd, Far. nāgāh giriften) *Mening̑ ḫilem ḳatıġ ḳawī turur.* 28/54a3=7:183
(Ar. ḫīleᵗ, Far. çāre) *Yaraġ bulmazlar ḫileḳa.* 26/66a1=4:98
⇒ yawuz étig / ḫīle 31/52a3=20:60

ḪİRE (Far.): şaşkın.
ḫire bol-: şaşkın şaşkın dolaşmak.
(Ar. teyh, Far. sergerdān reften) *Ḫire bolurlar yer içinde, ökünmegil fāsıḳ boḍunlar üze.* 27/37a3=5:26

ḪİSĀB (Ar.): 1. hesap.
(Ar. ḫisāb, Far. şumār) *Niᶜmet bérgil, minnet ḳılġıl azu yıġḳıl ḫisāb yoḳ.* 34/62a3=38:39
ḫ. 38/84b2=65:8
2. amel, hesap defteri.
(Ar. ḳiṭṭ, Far. nāme) *Aydılar: İḍimiz, terkletgil bizke ḫisābımızını ḫisāb künide burun.* 34/51b2=38:16
ḫisāb ḳıl-: hesaba çekmek.
(Ar. muḥāsebeᵗ, Far. şumār kerden) *Neçe uluşdın boynaġuluḳ ḳıldı İḍi fermānındın, ... ḫisāb ḳıldımız ang̑ar, ḳatıġ ḫisāb.* 38/84b1=65:8
⇒ terk ḫisāb ḳılġan 27/19a1=5:4
ḫisāb küni: hesap günü.

(Ar. yevm-i ḥisāb, Far. rūz-ı şumār) *Aydılar: İḍimiz, terkletgil bizke ḥisābımızını ḥisāb künide burun.* 34/51b3=38:16
ḥ.-ni 34/57b1=38:27
ḥ.-inge 35/38a3=40:27
ḥ.-nde 34/67a1=38:53

ḤİṢĀR (Ar.): hisar, kale.
(Ar. ḥiṣn / ḥuṣūn, Far. ḥiṣār/hā) *Sézindi olar yıġıġlı olarnı[ng] ḥiṣārları Tangrıdın.* 38/17b3=59:2

ḤİṬĀB (Ar.): hitap.
ḥiṭāb kesmek: güzel konuşma.
(Ar. faṣlü'l-ḫiṭāb, Far. kelime-i ammā ba^{c}d) *Berk ḳıldımız anıng mülkini taḳı bérdimiz angar ḥikmetni kesmek ḥiṭābnı.* 34/53a1=38:20

ḤOR (Far.): krş. **Ḥ^{v}ĀR**
ḥor bol-: 1. küçük düşmek.
(Ar. ṣāġir/în, Far. ḥ^{v}ār/ān) *Ġalebe ḳılındılar anda, yandılar ḥor bolup anlar.* 28/9a1=7:119
2. hor, hakir, bayağı.
(Ar. ṣāġir/ūn, Far. ḥ^{v}ār/ān) *Bérseler gezîd öz eligdin ḥor bolup olar.* 29/22a3=9:29

ḤORLUḴ (Far.T.): horluk, zillet, aşağılayıcı durum. krş. **Ḥ^{v}ĀRLUḴ**
(Ar. ḥizy, Far. rüsvāyî) *Angar tamuġ otı, cāvidāne anıng içinde, ol ḥorluḳ uluġ ol.* 29/45a2=9:63
ḥ. 27/42b3=5:33, 27/48b3=5:41
(Ar. zille^{t}, Far. ḥ^{v}ārî) *Anlar kim tuttılar buzaġunı munu teger olarḳa öwke içilerindin hem ḥorluḳ yaḳın tiriglik içinde.* 28/29b1=7:152

ḤOŞ (Far.): hoş, güzel.
(Ar. ṭayyib, Far. ḫoş) *Él erür ḥoş yime İḍi yarlıḳaġan örtgen.* 33/37b1=34:15
(Ar. ṭayyibe^{t}, Far. pākîze ḫoş) *Aḳar anıng altınındın arıḳlar yime orunları ḥoş.* 38/46b3=61:12
ḥoş kel-: hoşa gitmek, hoşlanmak.
(Ar. i^{c}cāb, Far. ḫoş āmeden) *Tegşürse sen olarḳa cüftlerdin eger ḥoş kelse sanga olarnıng cemâlleri.* 33/15b1=33:52
ḥ.-ür 38/59a3=63:4
ḥ.-di 29/18b3=9:25
(Ar. i^{c}cāb, Far. be-şikift āverden) *Ekin teg çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı yoġun boldı, köni turdı öz butası üze, ḥoş kelir tarıġçılarḳa.* 37/49b2=48:29
ḥoş tur-: arınmak, temiz olmak.
(Ar. ṭib, Far. pāk büden) *Ayġay olarḳa anıng erkligi mâlik: durûd sizing üze, ḥoş turunglar, kigürüngler cāvidāneler.* 35/20b3=39:73

ḫOŞNŪD (Far.): hoşnut, memnun.
ḫoşnūd bol-: hoşnut olmak, memnun olmak.
(Ar. rıżvān, Far. ḫoşnūd şoden) *Ḫoşnūd bolsunla anı kim bérdiŋ olarḳa.* 33/14b2=33:51
ḫ.-urlar 38/16a2=58:22
ḫ.-ġıl 31/62a2=20:84
(Ar. rıżvān, Far. ḫoşnūd hesten) *Rāstlıḳ üze ḫoşnūd boldı Taŋrı muᶜminlerdin.* 37/39a2=48:18
ḫoşnūd bolıġlı: memnun, hoşnut olması istenilen.
(Ar. istiᶜtāb m., Far. ḫoşnūd kerde şoden) *Destūr bérilmes anlarḳa kim tandılar yime anlar ḫoşnūd bolıġlılar.* 30/75b2=16:84
ḫoşnūd bolunġu er-: hoşnut etmek.
(Ar. istiᶜtāb, Far. ḫoşnūd kerden ḫᵛāste şoden) *Ardı sizni yaḳın tiriglik, bu kün çıḳarılmaz siz andın, ermez olar ḫoşnūd bolunġular.* 36/109a1=45:35
ḫoşnūd bolunmış: memnun edilmiş.
(Ar. muᶜteb/īn, Far. ḫoşnūd kerde/gān) *Eger ḫoşnūdluḳ tileseler ermez anlar ḫoşnūd bolunmışlardın.* 35/86b1=41:24
ḫoşnūd ér-: hoşnut olmak, memnun olmak.
(Ar. rıżvān, Far. ḫoşnūd şoden) *Ḫoşnūd érür Taŋrı olardın, ḫoşnūd bolurlar andın.* 38/16a2=58:22
ḫoşnūd ḳıl-: memnun etmek, hoşnut etmek.
(Ar. irżāᵓ, Far. ḫoşnūd kerden) *Andıḳarlar Taŋrı tuta sizke, ḫoşnūd ḳılurlar sizni.* 29/44b1=9:62
ḫ.-salar 29/44b2=9:62

ḫOŞNŪDLUḲ (Far.T.): rıza, memnuniyet.
(Ar. merżāt, Far. ḫoşnūdī) *Tilemek üçün meniŋ ḫoşnūdluḳumnı yaşrur siz olarḳa dōstluḳnı.* 38/34b2=60:1
ḫ.-ını 38/88b3=66:1
(Ar. rıżvān, Far. ḫoşnūdī) *Kim kim uḍsa aniŋ ḫoşnūdluḳıŋa, selāmetlik yollarıŋa hem çıḳarur olarnı karaŋġuluḳlardın.* 27/29b2=5:16
ḫ. 29/15b3=9:21, 29/52b1=9:72, 37/48b3=48:29, 38/23a2=59:8
(Ar. terāżīᵓ, Far. ḫoşnūdī) *Yémeŋler māllarıŋızını sizíŋ ara artuḳluḳ birle meger kim bolsa satıġçılıḳ ḫoşnūdluḳın sizdin.* 26/7b3=4:29
ḫoşnūdluḳ tile-: hoşnut etmek, memnun etmek istemek.
(Ar. istiᶜtāb, Far. ḫoşnūd kerden ḫᵛāsten) *Eger ḫoşnūdluḳ tileseler ermez anlar ḫoşnūd bolunmışlardın.* 35/86b1=41:24

ḫULŪD (Ar.): ebedî kalmak, ebedîlik.
(Ar. ḫulūd, Far. cāvidānegī) *Kigürüŋler selām birle, ol ḫulūd küni.* 37/78a2=50:34

ḫURMĀ (Ar.): hurma ağacı.

(Ar. naḫl, Far. ḫurmā-bün) *Keldürdi anı ᶜayāl igi ḫurmā tüpige.* 31/9b1=19:23
ḫ. 31/10a3=19:25

(Ar. naḫl, Far. dıraḫtān-ı ḫurmā) *Asġay men ök sizni ḫurmā tüpleriŋge.* 31/56b2=20:71

(Ar. naḫl / naḫīl, Far. ḫurmāstān/hā) *Hem ḳıldımız anıŋ içre būstānlar ḫurmālardın hem üzümlerdin.* 34/4b 3=36:34

⇒ egilmiş ḫurmā butaḳı 34/7a1=36:39

ḫurmā ḳapınça: hurmanın dışındaki zar kadar, zerre kadar.

(Ar. naḳīr, Far. endāze-i meġākçe-i dāne-i ḫurmā) *Küç ḳılınmazlar ḫurmā ḳapınça.* 26/84a2=4:124

ḫurmā tüpi: hurma ağacı.

(Ar. līne^{t}, Far. dıraḫt-ı ḫurmā) *Kesmediŋiz ḫurmā tüplerini azu ḳoḍtıŋızlar anı aḳaḳın yıldızları üze.* 38/19b3=59:5

(Ar. naḫl, Far. ḫurmāstān) *Ḫurmā tüpleriniŋ yimişlerindin, üzümlerdin tutar sizler andın esrütgü.* 30/63a2=16:67

(Ar. naḫīl, Far. ḫurmāstān) *Ündrür sizlerke anıŋ birle tarıġ, zeyt yıġaçı, ḫurmā tüpleri.* 30/34b2=16:11

ḫurmā yaruḳınça: hurma çekirdeğindeki yarık kadar.

(Ar. naḳīr, Far. meġākçe-i dāne-i ḫurmā) *Andaġ erse bérmesler boḍunḳa ḫurmā yaruḳınça.* 26/26a1=4:53

ḫurmā yıġaçı: hurma ağacı.

(Ar. naḫl, Far. dıraḫt/ān-ı ḫurmā) *Ündürdümiz anıŋ birle būstānlarnı bıçġu ewünni, ḫurmā yıġaçını uzunlar aŋar mìve ükülmiş.* 37/71a2=50:10

ḫurmā yiplüginçe: hurma çekirdeğindeki lifler kadar.

(Ar. fetīl, Far. endāze-i ān riṣte-i çüpçe-i ḫurmā) *Taŋrı arıtur kimni kim tilese takı küç ḳılınmazlar ḫurmā yiplüginçe.* 26/24a2=4:49

ḪUŞŪMET (Ar.): tartışma, husumet, düşmanlık.

(Ar. ḫiṣām, Far. peygār) *Azu ol kim ektilenür ṣamuṣa içre ol ḫuṣūmet içinde belgürtmegen erür.* 36/43b1=43:18

(Ar. teḫāṣum, Far. peygār kerden) *Bütünlükin ol rāst turur ot iḍilériniŋ ḫuṣūmetleri.* 34/70a3=38:64

ḫuṣūmet ḳıl-: tartışmak, çekişmek.

(Ar. iḫtiṣām, Far. dāverī kerden) *Ayġay: ḫuṣūmet ḳılmaŋ meniŋ üsküm̈de, çın-oḳ ilgerü ıddım sizke vaᶜīdni.* 37/76a3=50:28

ḫuṣūmet ḳıl(ı)ş-: tartışmak.

(Ar. iḫtiṣām, Far. peygār kerden) *Ögür ançada ḫuṣūmet ḳılṣurlar.* 34/71b2=38:69

ḪÜCCET (Ar.): 1. delil, hüccet.

(Ar. burhān/ān, Far. ḫüccet) *Ey boḍun, çın-oḳ keldi sizke ḫüccet.* 27/14a1=4:174
ḫ.-ler 32/22b1=28:32

(Ar. ḥüccet, Far. ḥüccet) *Ḥüccetleri bāṭıl iḍileri üskinde.* 36/11b3=42:16

(Ar. ḥüccet, Far. suḫen-i dürüst) *Bolmasun tép boḍunḳa Tañrı üze ḥüccet yalavaçlarda kiḍin.* 27/8a3=4:165

(Ar. sulṭān, Far. ḥüccet) *Ḳılġatımız siz ikike ḥüccet, ulanmaġalar sizke.* 32/24a2=28:35

ḥ. 34/41a3=37:156, 35/35b3=40:23, 36/79b1=44:19

2. ferman.

(Ar. sulṭān, Far. ḥüccet) *Ḳamuġ ḳıldımız sizke olar üze ḥüccet belgülüg.* 26/58a3=4:91

ḥ. 26/98b2=4:144

3. güç, kudret, yetkinlik.

(Ar. sulṭān, Far. ber gümāşte) *Ermez bizke sizing üze ḥüccet, kendü erdingiz boḍun ḥaddin taş boynaġu.* 34/23b1=37:30

4. ihtilaf, tartışma.

(Ar. ḥüccet, Far. püziş) *Ḥüccet yoḳ bizing ara sizing ara.* 36/11a2=42:15

ḥ.-leri 36/102a3=45:25

ḥüccet ayış-: tartışmak, çekişmek.

(Ar. muḥāccet, Far. ḥüccet goften bā yekdīger) *Ançada ḥüccet ayşurlar ot içinde.* 35/51a3=40:47

(Ar. muḥāccet, Far. ḥüccet goften) *Ḥüccet ayşurlar tañrı dīni içre icābet ḳılınmışda kiḍin añar.* 36/11b2=42:16

⇒ belgülüg ḥüccet 33/81a2=35:40, 36/63b2=43:63, 36/98b1=45:20

ḤÜCCETSİZ (Ar.T.): delilsiz.

(Ar. ġayri sulṭān, Far. bī-ḥüccet-i peydā) *Tartışurlar Tañrınıng nişānları içre ḥüccetsizin.* 35/56a2=40:56

(Ar. ġayri sulṭān, Far. cüz ḥüccet) *Tartışurlar Allāhnıng āyātları içinde ḥüccetsiz.* 35/44a1=40:35

ḤÜKM (Ar.): 1. hüküm, takdir.

(Ar. ḥükm, Far. ḥükm) *Olar üskinde Tevrīt, anıng içinde Tañrınıng ḥükmi.* 27/50a1=5:43

(Ar. ḥükm, Far. dāverī) *Cāhiliyyet ḥükmini mü tileyürler.* 27/55b3=5:50

ḥ. 35/29b2=40:12

(Ar. ḥükm, Far. taḳdīr) *Dereng ḳıldıng Medīne boḍnı içinde yana keldiñg ḥükm üze ey yalavaç.* 31/46a2=20:40

2. hikmet.

(Ar. ḥükm, Far. ḥikmet yaʿnī suḫen-i dürüst) *Bérdimiz añar ḥükmni oġlan erken.* 31/7b3=19:12

ḥükmke turuḳ-: muhakeme etmek.

(Ar. teḥāküm, Far. be-dāver[ī] şoden) *Ḥükmke turuḳsalar Tañrıda aḍınḳa çın-oḳ fermā[nla]dılar.* 26/31b2=4:60

ḥükm ḳıl-: 1. hüküm vermek, hükmetmek, takdir etmek, karar vermek.

(Ar. ḥükm, Far. dāverī kerden) *Tañrı ḥükm ḳılur sizing ara ḳopmaḳ küninde.* 26/96b2=4:141

ḥ.-ur siz 34/41a1=37:154
ḥ.-urlar 30/58a3=16:59
ḥ.-ġıl 27/49a3=5:42, 34/56b2=38:26
ḥ.-sun 27/52b1=5:47
ḥ.-sa siz 26/29b1=4:58
ḥ.-ġandın 27/56a1=5:50

(Ar. ḥükm, Far. ḥükm kerden) *Ḥükm ḳılur anıng birle yalavaçlar.* 27/50b1=5:44

ḥ.-ur sen 35/4b1=39:46
ḥ.-ur 27/50b1=5:44, 34/78a2=39:3
ḥ.-urlar 36/99b2=45:22
ḥ.-dı 35/52b1=40:48
ḥ.-ġıl 27/53a3=5:48, 27/54b2=5:49
ḥ.-sa 30/4a2=12:80
ḥ.-masa 27/51b1=5:44, 27/52b2=5:47

(Ar. ḳażā', Far. tamām kerden) *Ḳaçan ḥükm ḳılsa bir iş bütünlükin aytur angar bolġıl takı bolur.* 31/14a2=19:35

(Ar. ḳażā', Far. ḥükm kerden) *Ḳaçan ḥükm ḳıldımız erse anıng üze ölümni.* 33/36a1=34:14

ḥ. -ur sen 31/57a3=20:72
ḥ.-ur 35/33a2=40:20, 36/97a1=45:17
ḥ.-dıng 26/37b2=4:65
ḥ.-dı 35/1b1=39:42
ḥ.-sun 36/69a2=43:77
ḥ.-sa 35/63b3=40:68
ḥ.-mazlar 35/33b1=40:20

(Ar. ḳażā', Far. güẕārden) *Ḥükm ḳılur Tañrı bir işni kim erür ḳılġuluḳ ḳılınmış.* 29/3a1=8:42

ḥ.-sa 33/5b1=33:36

2. hükmetmek, hükmedilmek.

(Ar. ḳażā', Far. ḥükm kerde şoden) *Eger bir kelime ozmasa İḏingdin atanmış zamānḳa tegi ḥükm ḳılġaytı olar ara.* 36/9b2=42:14

3. yapmak.

(Ar. ḳażā', Far. kerden) *Ḥükm ḳılġıl ol kim sen ḥükm ḳılıġlı sen.* 31/57a2=20:72

4. vahyetmek.

(Ar. ḳażā', Far. vaḥy firistāden) *Ermez erding kün batsıġ singar ançada ḥükm ḳıldımız Mūsāḳa.* 32/29a2=28:44

ḥükm ḳılmaḳ: hükmetmek.

(Ar. ḥükm, Far. dāverī kerden) *Iḏtımız sanga bitigni könilik birle ḥükm ḳılmaḳ üçün.* 26/72b3=4:105

ḥükm ḳıldur-: hüküm verdirmek.

(Ar. taḥkīm, Far. ḥakem kerden) *Kirtgünmezler ḥükm ḳıldurġınça anlar sanga anıng içinde kim savaş boldı.* 26/37a3=4:65

(Ar. taḥkīm, Far. dāver kerden) *Neteg ḥükm ḳıldrurlar sanga olar üskinde.* 27/49b2=5:43

ḥükm ḳılıġlı: 1. hüküm veren, hükmeden.
(Ar. ḥākim/în, Far. dāver/ān) *Ḥükm ḳılsa Tañrı maña, Ol ḥükm ḳılıġlılarda yaḫşıraḳ erür.* 30/4a3=12:80
2. yaradıcı.
(Ar. ḳāżī, Far. konende) *Ḥükm ḳılġıl ol kim sen ḥükm ḳılıġlı sen.* 31/57a3=20:72
ḥükm ḳıl(ı)n-: hükmedilmek, sonuca bağlanmak.
(Ar. ḳażā' m., Far. güẕārde şoden) *Ançada kim ḥükm ḳılnur iş olar ġaflet içinde tururlar.* 31/15b2=19:39
ḥ.-dı erse 31/83a3=46:29
(Ar. ḳażā' m., Far. ḥükm kerde şoden) *Ḥükm ḳılnur olar ara könilik birle, olar ẓulm ḳılınmazlar.* 35/17b1=39:69
ḥ.-ur (ḥ. ḳılnur) 35/22a2=39:75
ḥ.-dı 35/68b1=40:78
ḥ.-ġaytı 36/15b1=42:21
ḥükm ḳılınmış: hükmedilmiş, karara bağlanmış.
(Ar. maḳżiyy, Far. ḳażā kerde) *Erür sening iḏing üze vācib ḥükm ḳılınmış.* 31/28a1=19:71
(Ar. maḳżiyy, Far. güzārde ve ḥükm kerde) *Boḏunḳa hem raḥmet bizdin erür, iş ḥükm ḳılınmış.* 31/9a2=19:21

I

IĐ-: 1. göndermek, bırakmak. krş. IY-
(Ar. baʿṣ, Far. firistāden) *Eger ḳorḳsa siz ol ikiniŋ ara ḫilāf bolmaḳlıḳında uḫṭaŋlar bir üstüvārnı.* 26/12b3=4:35
1.-tı 27/39b2=5:31, 38/50a1=62:2
1.-tımız 27/26a3=5:12, 28/3b3=7:102, 30/46b2=16:36
1.-ġay oḳ 28/42b1=7:167
1.-maz 35/43a3=40:34
1.-maġınça 32/38a2=28:59
(Ar. irsāl, Far. ber gümāšten) *Körmediŋ mü biz ıḍtımız yeklerni kāfir üze.* 31/32a1=19:83
(Ar. irsāl, Far. firistāden) *Ol Taŋrı kim ıḍtı yalavaçını köni yol birle, ḥaḳ dīn birle.* 29/24b1=9:33
1.-ur 35/1b2=39:42, 36/34b2=42:51
1.-tı 38/44b2=61:9
1.-tımız 26/48a1=4:79, 28/15a1=7:133, 28/39a3=7:162, 30/60b1=16:63, 33/9b3=33:45, 34/39b1=37:147, 35/35b2=40:23, 35/64b1=40:70, 35/67b2=40:78, 35/81a3=41:16, 36/38a2=43:6, 36/55b2=43:45, 36/56a2=43:46, 37/30b3=48:8, 37/47b1=48:28
1.-dımız 33/37b2=34:16
1.-ġay oḳ miz 28/16a3=7:134
1.-gıl 28/5a2=7:105, 28/6b2=7:111, 31/47b3=20:47, 32/23b1=28:34
1.-madıŋ 32/31a3=28:47
1.-madımız 26/36b1=4:64, 26/48b1=4:80, 30/50b3=16:43, 33/46b1=34:28, 33/51b1=34:34, 33/58b1=34:44, 36/32a3=42:48, 36/45b2=43:23
(Ar. tevcīh, Far. firistāden) *Ḳaçan kim ıḍsa anı keldürmes bir eḍgülük.* 30/70a1=16:76
2. indirmek, göndermek.
(Ar. tenzīl, Far. furū firistāden) *Ol kim ıḍtı bitigni, Ol dōst tutar eḍgülerni.* 28/60a7=7:196
1.-tı 36/40a1=43:11, 37/19a3=47:26
1.-tımız 26/22a3=4:47, 31/60b2=20:80
(Ar. inzāl, Far. furū firistāden) *Yana ıḍtı Taŋrı amrulmaḳnı yalavaç üze hem muʾminler üze.* 29/19b1= 9:26
1.-tı 25/17a3=3:154, 26/32a3=4:61, 26/77a3=4:113, 27/51b1=5:44, 27/52b2-3=5:47, 27/53b1=5:48, 27/54b3=5:49, 27/55a2=5:49, 29/19b2=9:26, 29/31a3=9:40, 31/49b3=20:53, 36/10b2=42:15, 36/90a3=45:5
1.-tımız 27/14a2=4:174, 27/50a3=5:44, 27/53a1=5:48, 29/1b3=8:41, 31/87a1=20:113
1.-ġaytı 35/80a1=41:14
(Ar. inzāl, Far. furū firistāde şoden) *Ol bitig kim ıḍtı anda aşnu.* 26/93a1=4:136
(Ar. inzāl, Far. firistāden) *Biz ıḍtımız saŋa bitigni.* 26/72b2=4:105
3. göndermek, serbest bırakmak, rahat bırakmak.

(Ar. tesrīḥ, Far. rehā kerden) *Muf'a bérin̂gler anlarḳa, ıḍın̂g olarnı uḍmaḳ körklüg.* 33/11b2=33:49

⇒ durūd ıḍ- 33/19b1-2=33:56; ilgerü ı. 26/35a1=4:62, 34/68b3=38:60, 36/33a2=42:48, 37/76b1=50:28, 38/8a2=58:12, 38/30a1=59:18; ḳoḍı ı. 33/60a2=34:48, 33/74a3=35:27, 33/86a2=36:5, 34/2b1=36:28, 35/30b3=40:15; öng ı. 38/8b3=58:13; vaḥy ı. 30/97b3=16:123, 31/59a2=20:77, 33/61b2=34:50; yarlıġ ı. 27/6a3=4:163, 27/6b1-2=4:163, 28/8a3=7:117, 28/36b3=7:160; 28/70a2=8:12, 33/76a2=35:31, 35/78a3=41:12, 36/3a3=42:7, 36/7b3=42:13, 36/34b1=42:51, 36/34b3=42:51, 36/35a2=42:52

ıḍ- / indür-: indürmek.

(Ar. tenzīl, Far. furū firistāde şoden) *Ol bitig kim ıḍtı indürdi yalavaçı üze.* 26/92b2-3=4:136

ıḍġan: gönderen, veren.

(Ar. mursil, Far. firistende) *Anı kim yıġsa hiç ıḍġan yoḳ anı.* 33/64b3=35:2

ıḍıġlı: gönderen, gönderici.

(Ar. mursil/īn, Far. firistāde/gān) *Oḳısa sen olar üze nişānlarımızını, ançası bar erür-miz ıḍıġlılar.* 32/30a2=28:45

ı.-lar 36/75b1=44:5

ıḍmaḳ: serbest bırakma.

(Ar. serāḥ, Far. rehā kerdeni) *Muf'a bérin̂gler anlarḳa, ıḍın̂g olarnı ıḍmaḳ körklüg.* 33/11b2=33:49

IḌIL-: 1. gönderilmek.

(Ar. irsāl m., Far. firistāde şoden) *Aydılar niʿmet içri ulġaymışla[r]: biz ol kim ıḍıldın̂gız an̂gar kāfirler-miz.* 33/51b3=34:34

ı.-dım 31/84b3=46:23

ı.-dımız 30/27b3=15:58

ı.-dın̂gız 35/80a2=41:14, 36/47a1=43:24

2. indirilmek.

(Ar. inzāl m., Far. furū firistāde şoden) *Anlar kim bérildiler bilig ol kim ıḍıldı san̂ga seninĝ ḍinĝdin.* 33/31a2=34:6

ı.-dı 26/31a3=4:60, 26/31b1=4:60, 27/5b2-3=4:162, 35/10a2=39:55

ı.-madı 36/49a2=43:31

⇒ yarlıġ ıḍıl- 30/51a1=16:43, 34/71b2=38:70, 35/14b1=39:65

ıḍılmış: peygamber, elçi.

(Ar. mursel/ūn, Far. firistāde/gān) *Aydı: ne ol işin̂giz ey ıḍılmışlar.* 30/27b2=15:57

(Ar. mursel/īn, Far. peyġāmber/ān) *Ol kün kim ündeyür olarnı, aytur: né nenĝ icābet ḳıldın̂gız ıḍılmışlarḳa.* 32/41b3=28:65

IĠLA-: ağlamak. krş. **YIĠLA-**

(Ar. bukāʾ, Far. giristen) *Külsünler azḳına ıġlasunlar üküş, yanut anı kim ḳazġanur erdiler.* 29/59a1=9:82

INÇIḲLAN-: şikâyette bulunmak, şikayet etmek.

(Ar. iştikā°, Far. nālīden) *Tartışur seninḡ birle cüfti / éşi içinde, ınçıḳlanur Tanḡrıḳa.* 38/1b2=58:1
Aydı: anınḡ üçün ınçıḳlanur men ḳaḍḡum saḳınçımdın. 30/6b3=12:86

IRAḴ: 1. uzak.
(Ar. akṣā, Far. dūr-ter) *Keldi bir er kend ıraḳındın éwer azu yügrür.* 32/14a2=28:20
(Ar. baᶜīd, Far. dūr) *Neçük olarḳa ḳayra īmān taḳı tevbe ıraḳ yerdin.* 33/62a3=34:52
1. 31/78b1=41:52, 33/62b2=34:53, 37/68b3=50:3, 37/77b1=50:31
(Ar. cunub, Far. dūr) *Kördi anı ıraḳdın, olar bilmezler.* 32/8b1=28:11
(Ar. ḳaṣiyy, Far. dūr) *Yüklüg boldı, saçlındı anınḡ birle ıraḳ orunḳa.* 31/9a3=19:22
(Ar. ḳusvā, Far. dūr-ter) *Ançada siz yaḳın sınḡar erdinḡiz, olar ıraḳ sınḡar erdiler.* 29/2b1=8:42
2. uzaklık, mesafe.
(Ar. buᶜd, Far. dūrī) *Ey kāşkī, meninḡ ara seninḡ ara iki maşrıḳ ve maġrıb ıraḳınça néme yawuz éş turur ol.* 36/53a3=43:38
3. derin, yoğun.
(Ar. baᶜīd, Far. dūr) *Bütmezler āḫiretḳa ᶜaẕāb içre, ıraḳ yolsuzluḳ içre.* 33/32b1=34:8
1. 26/32a2=4:60, 26/80a1=4:116, 26/93b1=4:136, 27/9b1=4:167, 36/13b2=42:18, 37/76a2=50:27
ıraḳ bol-: uzun gelmek, uzak olmak.
(Ar. buᶜd, Far. dūr şoden) *Eger bolsa nerse yaḳın, yaḳın yol ... uḍḡatılar sanḡa, ançası bar ıraḳ boldı olar üze, ıraḳ barmaḳ.* 29/33a1=9:42
ıraḳ barmaḳ: uzun ve zahmetli sefer.
(Ar. şuḳḳaᵗ, Far. dūr-ı rāh) *Iraḳ boldı olar üze, ıraḳ barmaḳ.* 29/33a1=9:42

IRĠA-: ırgamak, sallamak, silkelemek.
(Ar. hezz, Far. der cunbānīden) *Irġaġıl seninḡ tapa ḫurmā tüpini tüşsün seninḡ üze yaş ḫurmā.* 31/10a2=19:25

IRĠAN-: deprenmek, hareket etmek.
(Ar. ihtizāz, Far. cunbīden) *Ḳaçan kördi erse anı ırġanur ançaḳlı yılan teg.* 32/21b1=28:31

IS(I)R-: ısırmak.
(Ar. ᶜażż, Far. gezīden) *Ḳaçan ḥālī bolsalar ısrurlar sizinḡ üze ernekleri uçını öwkedin.* 25/1a2=3:119

ISPARLA-: tevdi ve teslim etmek.
(Ar. islām, Far. supurden) *Ol kişidin kim ısparlasa yüzini Ol Tanḡrıḳa.* 26/84a3=4:125

(Ar. tefvîż, Far. sipurden) *Isparlayur men işimni Tangrıḳa, ol Tangrı körgen turur.* 35/50a1=40:44

ISPARLAN-: teslim edilmek.
ısparlanmış: tevdi ve teslim edilmiş.
(Ar. musellem, Far. supurde) *Kim kim öldürse mü²minni ḥaṭān ... mü²min ḳul āzād ḳılmaḳ hem diyet ısparlanmış boḍnıḳa.* 26/59a1=4:92
1. 26/60a1=4:92

IY-: batırmak, sokmak. krş. IḌ-
(Ar. ḥasf bi, Far. furū burden) *Eger tilese-miz ıyġay erdiniz olarnı yer ḳoḍı azu tüşürgetimiz olar üze pāre bulıt kökdin.* 33/33a1=34:9

İ

ʿİBĀDET (Ar.): ibadet.
ʿibādet ḳılġu yer: ibadet edilen yer.
(Ar. miḥrāb, Far. cāygāh-ı ʿibādet) *Çıḳtı öz boḍnı üze ʿibādet ḳılġu yerdin, işāret bilā olarḳa.* 31/7a3=19:11

ʿİBRET (Ar.): ibret, kötü olaydan alınacak ders.
ʿibret al-: ibret almak.
(Ar. iʿtibār, Far. pend giriften) *Buzarlar erdi ewlerini öz eligleri birle, mü²minler eligleri birle, ʿibret alınglar ey közlügler iḍisi.* 38/18b1=59:2

İCĀBET (Ar.): kabul etme.
icābet ḳıl-: 1. kabul etmek.
(Ar. isticābeᵗ, Far. pāsuḫ dāden) *Ündeng olarnı icābet ḳılsunlar sizke eger çın erse sizler.* 28/60a4=7:194
i.-ur 36/19b3=42:26
i.-dılar 25/25b1=3:172, 36/26a1=42:38
i.-ing 28/76a1=8:24
i.-inglar 36/31b1=42:47
(Ar. isticābeᵗ, Far. icābet kerden) *Ündengler méni icābet ḳılayın sizke.* 35/58b1=40:60
2. cevap vermek.
(Ar. icābeᵗ, Far. pāsuḫ kerden) *Né neng icābet ḳıldıngız ıḍılmışlarḳa.* 32/41b3=28:65
(Ar. isticābeᵗ, Far. pāsuḫ kerden) *Eger icābet ḳılmasalar sanga bilgil bütünlükin uḍarlar hevālarınga.* 32/33a2=28:50
i.-maġalar 32/41a3=28:64
icābet ḳılın-: kabul edilmek.
(Ar. isticābeᵗ m., Far. pāsuḫ dāde şoden) *Ḥüccet ayşurlar Tangrı dini içre icābet ḳılınmışda kiḍin angar.* 36/11b2=42:16

İÇ: iç, içeri, -de, hak(kında).
(Ar. fī, Far. der) *Né ol köngülleri içinde?* 26/36a1=4:63
i.-inge 26/57b1=4:91, 28/2b3=7:88, 28/29a1=7:151, 31/44a3=20:39, 31/44b1=20:39, 31/50b1=20:55, 31/69b3=20:102, 32/6a2=28:7, 32/22a2=28:32, 32/27a3=28:40, 33/28b2=34:2, 33/29a1=34:2, 33/51b2=34:34, 33/73b2=35:13, 34/27b1=37:88, 34/29a2=37:97, 34/72b1=38:72, 36/105b2=45:30, 37/44b2=48:25, 37/64b3=49:14, 37/75b3=50:26
i.-inde 25/4a3=3:129, 25/8a1=3:136, 25/8b1=3:137, 25/14a1=3:146, 25/14b3=3:147, 25/15b1=3:152, 25/18b1=3:154, 25/19a1=3:154, 25/19b1-2=3:154, 25/20b3=3:156, 25/21b2=3:156, 25/21b3=3:157, 25/23a3=3:167, 25/24a3=3:169, 26/3b1=4:24, 26/12a1=4:34, 26/28b2-3=4:57, 26/30b1=4:59, 26/36a3=4:63, 26/37b1-2=4:65, 26/42a1=4:74, 26/42b1=4:74, 26/43a1=4:75,

26/44a2-3=4:76, 26/46b2=4:78, 26/50a1=4:82, 26/51a2=4:84, 26/53a3=4:87,
26/53b2=4:88, 26/54b3=4:89, 26/61a1=4:93, 26/61b2=4:94, 26/63a3=4:95,
26/65a1-2=4:97, 26/65b1=4:97, 26/66b2-3=4:100, 26/67b3=4:101, 26/68b2=
4:102, 26/72a2=4:104, 26/74b3=4:109, 26/78a1=4:114, 26/82b3=4:122, 26/85a1-
2=4:126, 26/85a3=4:127, 26/85b1-2=4:127, 26/85b2=4:127, 26/89a2-3=4:131,
26/89b3=4:131, 26/90a1=4:131, 26/90a1=4:132, 26/95a2=4:140, 26/95b2=4:140,
26/96a1=4:140, 27/3a1=4:157, 27/5b1=4:162, 27/10a1=4:170, 27/10b1=4:171,
27/11b3=4:171, 27/14b2=4:175, 27/15a2=4:176, 27/17b2=5:3, 27/20b2=5:5,
27/30b3=5:17, 27/34b3=5:22, 27/36a3=5:24, 27/37b1=5:26, 27/39b3=5:31,
27/41a1=5:32, 27/41b3=5:32, 27/42a3=5:33, 27/43b3=5:35, 27/44a2=5:36,
27/46b3=5:41, 27/49a1=5:41, 27/49b3=5:43, 27/50a3=5:44, 27/51b2=5:45,
27/52a1=5:46, 27/52b2=5:67, 27/54a2=5:48, 27/54b2=5:49, 27/57a1-2=5:52,
27/57b2=5:52, 27/59a3=5:54, 28/6b2=7:111, 28/9b3=7:123, 28/11b1=7:127,
28/13a2=7:129, 28/17b2=7:137, 28/19a3=7:139, 28/20a3=7:141, 28/21a2=7:142,
28/23a3=7:145, 28/24a3=7:146, 28/26b3=7:149, 28/29b1=7:152, 28/30b1=7:15
28/32b1=7:156, 28/33b3=7:157, 28/40a1=7:163, 28/43a2=7:168, 28/45a1=7:169,
28/53b1=7:180, 28/55a1=7:185, 28/56a1=7:186, 28/56b2=7:187, 28/59b1=7:190,
28/63a2=7:205, 28/75b2=8:23, 28/77b2=8:26, 28/81b3=8:33, 28/84b3=8:37,
29/2b3=8:42, 29/3b2=8:43, 29/4a1=8:43, 29/4b1-2=8:44, 29/8a3=9:10, 29/9a1=
9:11, 29/9b1=9:12, 29/14b1=9:19, 29/15a2=9:20, 29/16a1=9:21, 29/16a2=9:22,
29/18a3=9:24, 29/18b2=9:25, 29/26a1=9:34, 29/27a2=9:36, 29/27b2=9:36,
29/29a3=9:38, 29/30a1=9:38, 29/31a2=9:40, 29/32a3=9:41, 29/35a1=9:46,
29/37a1=9:49, 29/40a3=9:55, 29/41b1=9:58, 29/43a2=9:60, 29/45a2=9:63,
29/45b2=9:64, 29/48a3=9:68, 29/52a3=9:72, 29/52b1=9:72, 29/54b1=9:74,
29/55b1=9:77, 29/56b1=9:79, 29/58b1-2=9:81, 29/63a3=9:89, 30/4a1=12:80,
30/5a1-2=12:82, 30/22a1=15:29, 30/24b2=15:39, 30/29b1=15:72, 30/30a2=15:75,
30/30b2=15:77, 30/34a3=16:10, 30/35a1=16:11, 30/35b1=16:12, 30/35b3=16:13,
30/36a1=16:13, 30/36b3=16:14, 30/37a3=16:15, 30/42a2=16:29, 30/42b3=16:30,
30/43b1=16:31, 30/46b3=16:36, 30/47b2=16:36, 30/49a2=16:39, 30/52b2=16:46,
30/53b3=16:49, 30/54a1=16:49, 30/58a3=16:59, 30/61b1=16:64, 30/62a2=16:65,
30/62b1=16:66, 30/62b2=16:66, 30/63b2=16:67, 30/65a1-2=16:69, 30/66a2=
16:71, 30/66b2=16:71, 30/72a2-3=16:79, 30/78a1=16:89, 30/81b1=16:92,
30/90b1=16:109, 30/97b1-2=16:122, 30/98b1-3=16:124, 30/100b1=16:127,
31/12a3=19:29, 31/13b3=19:34, 31/15b1=19:38, 31/15b3=19:39, 31/16a3=19:41,
31/19b3=19:51, 31/20b3=19:54, 31/21b1=19:56, 31/24b1=19:62, 31/28a2=19:72,
31/29a3=19:75, 31/37a3=20:6, 31/37b1=20:6, 31/41a1=20:18, 31/43a3=20:32,
31/46a1=20:40, 31/46b1=20:42, 31/49a3=20:52, 31/49b2=20:53, 31/50a3=20:54,
31/55a1=20:67, 31/57a3=20:72, 31/58a2=20:74, 31/59a1=20:76, 31/61a1=20:81,
31/67b2=20:97, 31/68b1=20:97, 31/69b1=20:101, 31/78b1=41:52, 31/78b3=
41:53, 31/79b2=46:24, 31/80b2=46:26, 31/85a1=20:107, 31/87a2=20:113,
31/89a2=20:118, 31/89a3=20:119, 32/4a2=28:4, 32/5a1=28:5, 32/5a3=28:6,
32/10b1=28:15, 32/12b1=28:18, 32/13b3=28:19, 32/21a1=28:30, 32/25a1=28:36,
32/26b3=28:39, 32/28a1=28:42, 32/29b3=28:45, 32/45a2=29:44, 33/2a3=33:33,
33/6b1=33:37, 33/7b1=33:37, 33/8a2=33:38, 33/14b3=33:51, 33/22b2=33:62,
33/22a3=33:60, 33/23b3=33:65, 33/28a3=34:1, 33/29b3=34:3, 33/30a2=34:2,
33/32a1=34:7, 33/34a1=34:11, 33/36b3=34:14, 33/37a1=34:15, 33/38b3=34:18,
33/39b3=34:19, 33/42b2=34:21, 33/43a3=34:22, 33/43b1=34:22, 33/51a2=34:33,
33/54a2=34:38, 33/63a1=34:54, 33/77a1=35:35, 33/79b1=35:39, 33/81a1=35:40,
33/83a3=35:43, 33/84a3=35:44, 33/85a2=35:44, 34/2a1=39:42, 34/7b2=36:40,
34/11b1=36:51, 34/13b2=36:56, 34/13b3=36:57, 34/17a3=36:68, 34/24a2=37:33,

34/26a1=37:79, 34/30a3=37:102, 34/32a1=37:108, 34/34b2=37:119, 34/36b1=37:129, 34/37b1=37:135, 34/39a1=37:144, 34/47a1=38:2, 34/49a2=38:8, 34/56b2=38:26, 34/58b2=38:28, 34/62a1=38:38, 34/66b1=38:51, 34/69b1=38:61, 34/78a3=39:3, 34/81a1=39:6, 34/81a2=39:6, 34/90a3=39:19, 34/91b1=39:21, 34/92a2=39:21, 34/93a1=39:22, 34/95b2=39:26, 34/96a2=39:27, 35/1b1=39:42, 35/4b2=39:46, 35/5a1=39:47, 35/8b1=39:52, 35/11a1=39:56, 35/13a1=39:60, 35/16a3=39:68, 35/16b1-2-3=39:68, 35/19b3=39:72, 35/21b1=39:74, 35/23b2=40:4, 35/24a1=40:4, 35/33b3=40:21, 35/34b1=40:21, 35/37b3=40:26, 35/40a2=40:29, 35/43a1=40:34, 35/44a1=40:35, 35/46a2=40:37, 35/48a1=40:40, 35/51b1=40:47, 35/52b2=40:49, 35/54a2=40:51, 35/56a3=40:56, 35/58a2=40:59, 35/59 a3=40:61, 35/64a3=40:69, 35/64b3=40:71, 35/66b3=40:76, 35/69a2-3=40:80, 35/70a1=40:82, 35/70b2=40:82, 35/72b2=40:85, 35/74a1-2=41:5, 35/77a1-2=41:10, 35/78b1=41:12, 35/80b1=41:15, 35/81b2=41:16, 35/82a1=41:16, 35/87a2=41:25, 35/88a1=41:26, 35/88b3=41:28, 36/4a1-2=42:7, 36/5b1=42:10, 36/6b2=42:11, 36/10a1=42:14, 36/13b2=42:18, 36/14b1=42:20, 36/16b1=42:22, 36/17b2=42:23, 36/18a1=42:23, 36/20b3=42:27, 36/22a1=42:29, 36/23a2=42:31, 36/23b1=42:32, 36/24a1=42:33, 36/24b2=42:35, 36/28a2=42:42, 36/30b3=42:45, 36/36b1=42:53, 36/37b2=43:4, 36/38a3=43:6, 36/39b3=43:10, 36/43b1=43:18, 36/50a1=43:22, 36/53b3=43:39, 36/54a3=43:40, 36/62b2=43:60, 36/64a2=43:63, 36/67a3=43:71, 36/67b1=43:71, 36/68a1=43:73, 36/68b1=43:74, 36/68b2=43:75, 36/71b3=43:84, 36/72a1=43:84, 36/75a1=44:3, 36/75a2=44:4, 36/76b2=44:9, 36/81a2=44:27, 36/82b3=42:33, 36/85b3=44:45, 36/87a1=44:52, 36/87b2=44:55, 36/88a1=44:56, 36/89b1-2=45:3, 36/89b3=45:4, 36/93b3=45:12, 36/94a3=45:13, 36/94b1-2=45:13, 36/97a2-3=45:17 36/103a2=45:26, 36/106b2=45:32, 36/109b2=45:37, 37/2a1-3=46:32, 37/7b2=47:4, 37/9a2=47:10, 37/12a3=47:15, 37/13a2=47:15, 37/16b2=47:20, 37/18a1=47:22, 37/19b1=47:26, 37/21a3=47:30, 37/25b1=47:38, 37/28a1=48:4, 37/29a1=48:5, 37/49a2-3=48:29, 37/58a2=49:7, 37/58a1=49:7, 37/65b3=49:15, 37/66a3=49:16, 37/66b1=49:16, 37/69b1=50:5, 37/70a2-3=50:7, 37/72b2=50:15, 37/74a3=50:20, 37/74b2=50:22, 37/76a2=50:27, 37/78a3=50:35, 37/79a1=50:36, 37/79a2=50:37, 37/79b3=50:38, 37/84a1=51:8, 37/84a3=51:11, 37/85a2-3=51:15, 37/86a2=51:19, 37/86a3=51:20, 37/86b1=51:21, 37/86b2=51:22, 38/12a2=58:17, 38/14a1=58:20, 38/15a3=58:22, 38/16a1=58:22, 38/16b2=59:1, 38/17a1=59:1, 38/19a2=59:3, 38/27a1=59:13, 38/27b1=59:14, 38/29b1=59:17, 38/32b3=59:24, 38/39b2=61:1, 38/40a1=61:1, 38/41a1=61:4, 38/49b1-2=62:1, 38/55b2=62:10, 38/65b1-2=64:1, 38/67a2=64:4, 38/71a1=64:9, 38/71b1=64:10, 38/87a1=65:11, 38/98a3=66:11

i.-inde-miz 35/52a3=40:48

i.-indeki 30/55a2=16:52, 31/34b1=19:93

i.-inĝizde 27/33b3=5:20, 29/35b2=9:47, 29/36a2=9:47, 38/25b2=59:11

(Ar. fī, Far. ender) *Tartışur seninĝ birle cüfti / êşi içinde.* 38/1b2=58:1

(Ar. fī, Far. ez) *Ṭaᶜn ḳılu dîn içinde.* 26/21b1=4:46

⇒ boyun içindeki 29/43a1=9:60; könĝül içindeki 27/23b2=5:7, 33/79a3=35:38; mülki içinde 35/15b2=39:67

iç / üze: -da, içinde.

(Ar. ᶜalā, Far. ber) *Biz mîrâş alur-miz yerni ol kim anınĝ içinde / üze turur.* 31/16a1=19:40

iç dōst: sırdaş.

(Ar. velīce², Far. dōst) *Tamuddūz Taŋrıdı aḫır, resūl yā'nī yalavaçdı ıdı, mu'minlerdi aḫır iç dōst.* 29/12a2=9:16

iç yalı: yol.

(Ar. sebīl, Far. rāh) *Anlar kim kömerler altunnı kümüşni, hazine ötmeler ol Taŋrınıŋ iç yolı içinde.* 29/26a1=9:34

İÇ-: içmek.

(Ar. şurb, Far. āşāmiden) *Yégil hem içgil yarıḳ bolzun kötüŋ.* 31/108b2=19:26

⇒ **şihār anḍı iç-** 38/2a3=58:2, 38/4a1=58:3

içgen: içen.

(Ar. şārib/in, Far. āşāmende/gān) *Arıḳlar ḫamrdın tatlıḳ içgenlerke.* 37/12b3=47:15

içgü: içecek şey.

(Ar. şarāb, Far. āşāmidenī) *Ol ol erdi kim indürdi kökdin [new] sizke anḍın içgü.* 30/34a2=16:10

i. 34/63b1=38:42

⇒ **yér içgü** 30/64b3=16:69

içgü yer: (su) içilecek yer.

(Ar. meşrāb, Far. cāygāh-ı āb-ḫor) *Aḳtı anḍın on iki yıl, çın-oḳ bilā kimseke kiçiler içgü yerlarnı.* 28/37b1=7:160

içgüli: içen.

(Ar. şārib, Far. āşāmide/gān) *İçrür-miz sizlerke anḍın kim ḳarınları içinde turur tezekli ḳanlı ara ḳatıġsız süt, siŋgen içiglilerke.* 30/63a2=16:66

içmek: içme, içim.

(Ar. şarāb, Far. āşāmidenī) *Bu süçüg tatlıġ siŋgen suw ol anuŋ içmeki.* 33/72b1=35:12

İÇRE: içinde, -de.

(Ar. bi-, Far. der) *Tegşürdimiz olarḳa büstānlar içre iki büstān.* 33/37b3=34:16

(Ar. fī, Far. der) *Ṭamaᶜ ḳılġay ol kim köŋgli içre ig ol.* 33/2a2=33:32

i. 27/43a1=5:33, 27/48b3=5:41, 28/17a1=7:136, 28/61b3=7:202, 28/66b3=8:6, 29/26a3=9:35, 29/49b1=9:69, 29/54a3=9:74, 29/61a2=9:85, 31/8b3=19:16, 31/80b1=46:26, 33/3a3=33:34, 33/8a1=33:38, 33/13b1=33:50, 33/18b2-3=33:55, 33/20a2=33:57, 33/21b3=33:60, 33/22a3=33:60, 33/23b1=33:65, 33/24a2=33:66, 33/28b1=34:1, 33/30b2=34:5, 33/32a3=34:8, 33/33a3=34:9, 33/38b3=34:18, 33/45a2=34:24, 33/53b2=34:37, 33/54a1=34:38, 33/64a2=35:1, 33/71b3=35:11, 33/73a2=35:12, 33/73b3=35:13, 33/77a1=35:15, 34/4b2=36:34, 34/5a1=36:34, 34/8a1=36:42, 34/10a3=36:47, 34/13a3=36:55, 34/48b3=38:7, 34/54b3=38:24, 34/85b3=39:10, 34/96b3=39:29, 35/37a1=40:25, 35/49a3=40:43, 35/49b1=40:43, 35/53b3=40:50, 35/56a1=40:56, 35/65a2=40:72, 35/66a3=40:75, 35/76a3=41:9, 35/76b3=41:10, 35/78a3=41:12, 36/8b1=42:13, 36/11b2=42:16, 36/13b3=42:18, 36/14b3=42:20, 36/43b1=43:18, 36/45b3=43:23, 36/48a2=43:28, 36/58b1=43:51, 36/86b3=44:51, 37/13b1=47:15, 37/16b3=47:20, 37/20b2=47:29, 37/33a3=48:11, 37/34b1=48:12, 37/39b2=48:18, 37/45a3=48:26, 37/49a1=48:29, 38/18a2=59:2, 38/19a1=59:3, 38/24b2=59:10, 38/36b2=60:4, 38/38a3=60:12, 38/45b3=61:11, 38/50a1=62:2, 38/50b2=62:2

(Ar. ā, Far. andaz) *Silernıŋ içre turur Taŋrınıŋ yalavaçı.* 37/57b3=49:7
(Ar. mā, Far. ez) *Yaşuŋçan olar üze öz pādşāları içre.* 33/21a3=33:59
(Ar. —, Far. der) *Sizler dereng kāfirler siz tamuğ içre.* 36/69b1=43:77
→ *tamuğ içre* 34/6a3=36:37; *menğzeşigli rāstlıķ i.* 34/93a3=39:23; *ni*ᶜ*met i. eğrenmek* 33/31b3=34:34

İÇİRÜR- içirmek.
(Ar. sqy, Far. āb dāden) *İçrür-miz sizlerke andın kim ķarınları içinde turur.* 30/32b2=16:66
i.-düŋ 32/17a2=28:25
(Ar. iķā*, Far. āb dāden) *Ķaçan keldi erse Medyen suvıŋa buldı anıŋ üze bir topluğ topluğdın kim içrür erdiler.* 32/15b3=28:23
i.-di 32/16b1=28:24
i.-mez-miz 32/16b1=28:24
→ *suv içirmek* 29/14a1=9:19

İD (Ar.): bayram.
***ᶜid küni*: bayram günü.**
(Ar. *yevmü'z-zine*ᵗ, Far. rūz-ı ᶜid) *Sizinğ vaᶜdeŋiz ᶜid küni turur.* 31/52a1=32:99

İDDE (Ar.): boşanmış kadının tekrar evlenebilmesi için bekleyeceği belli süre. krş. **ᶜİDDET**
(Ar. ᶜidde*ᵗ, Far. ᶜiddet) *Boşasa siz olarnı ... yoķ sizke olar üze ᶜiddedin sayur sizler anı.* 33/11b1=33:49

İDDET (Ar.): krş. **ᶜİDDE**
(Ar. ᶜidde*ᵗ, Far. pākī) *Ey yalavaç, ķaçan ṭalāķ ķılsa siz urağutlarnı ṭalāķ ķılıŋ olarnı ᶜiddetleriŋe, sanaŋ ᶜiddetni.* 38/76a2=65:1
(Ar. ᶜidde*ᵗ, Far. ᶜiddet) 38/76a3=65:1
ᶜi.-leri 38/80a3=65:4

İDİ: 1. Rab, Tanrı, ilah.
(Ar. Allāh, Far. Perverdigār) *Anıŋ bilmeki İdim üskinde ol.* 28/56a3=7:187
(Ar. Allāh, Far. Ḫudāy) *Armasun sizlerni İdidin yek.* 33/66b2=35:5
i. 36/79a2=44:18, 38/17b3=59:2, 38/20b3=59:6, 38/38b2=60:12, 38/51a2=62:4, 38/61b3=63:7
i.-ni 38/30b1=59:19
i.-ke 38/21b1=59:7
i.-ŋizdin 38/76b1=65:1
(Ar. ilāh, Far. pestīdeni) *Yoķ iḍi meger Taŋrı.* 30/33a1=16:2
(Ar. ilāh, Far. ḫudāy/ān) *Emittiler iḍileri tapa, aydı: yémez mü sizler.* 34/28a1=37:91
i. 36/71b3=43:84

(Ar. Rabb, Far. Perverdigār) *Men yalavaç men ᶜālemluğlar iḍisindin.* 28/4b2=7:104
i. 30/12b3=14:1, 30/27a3=15:56, 31/3b1=18:110, 31/21a3=19:55, 33/37b1=34:15, 34/9a3=36:46, 38/84b1=65:8
i.-din 34/14a2=36:58
i.-m 27/36b2=5:25, 28/28b3=7:151, 28/31a3=7:155, 30/1b1=12:53, 30/24a1=15:36, 30/24b1=15:39, 31/4b2=19:4, 31/5a2=19:4, 31/5b3=19:6, 31/6a3=19:8, 31/6b3=19:10, 31/14b1=19:36, 31/42b1=20:25, 31/49a2=20:52, 31/49a3=20:52, 31/62a2=20:84, 31/70b3=20:105, 31/88a1=20:114, 31/91b2=20:125, 32/11b2=28:16, 32/15a1=28:21, 32/12a2=28:17, 32/15a3=28:22, 32/16b2=28:24, 32/23a1=28:33, 32/25a2=28:37, 33/29b1=34:3, 33/60b2=34:48, 34/1a3=36:26, 34/29b1=37:99, 34/60b3=38:35, 34/29b2=37:100, 34/60a1=38:32, 34/74b2=38:79, 35/39a1=40:28, 36/5b3=42:10, 36/64a3=43:64, 36/73b3=43:88, 38/64a3=63:10, 38/98a 2=66:11
i.-mni 31/19a2=19:48
i.-mke 31/76b2=41:50, 34/87a1=39:13, 35/38a1=40:27, 36/79b2=44:20
i.-mdin 28/62a3=7:203, 35/62a3=40:66
i.-ng 33/42b2=34:21, 28/42b3=7:167, 28/63b2=7:206, 30/20b1=15:25, 30/44b2=16:33, 30/96a2=16:119, 30/96b2=16:119, 30/99a1-2=16:125, 31/6b1=19:9, 31/10a2=19:24, 31/18b3=19:47, 31/25b1=19:64, 31/26b3=19:68, 31/27b3=19:71, 31/30a3=19:76, 31/39a1=20:12, 32/3a1=27:93, 32/38a1=28:59, 32/42b2=28:68, 32/43a1=28:69, 34/46a1=37:180, 34/72a1=38:71, 35/90a3=41:46, 36/52a1=43:35, 36/97a1=45:17
i.-ngning 31/4a2=19:2, 31/47b2=20:47, 34/49b1=38:9, 35/25a2=40:6, 36/50b1=43:32
i.-ngni 28/16a1=7:134, 28/63a1=7:205
i.-nge 34/40a1=37:149, 35/55b2=40:55, 37/80a3=50:39
i.-ngdin 31/48a2=20:47, 32/22b2=28:32, 32/30b1=28:46, 36/75b2=44:6
i.-si 31/25b2=19:65, 31/90b1=20:122, 31/92b1=20:127, 32/21a3=28:30, 34/70b2-3=38:66, 34/84b2=39:9, 35/22a3=39:75, 35/61a3=40:64, 35/61b3=40:65, 35/76b1=41:9, 36/76b1=44:8, 38/29a2=59:16, 38/91a3=66:5
i.-sini 31/4b2=19:3, 34/62b3=38:41
i.-singe 28/9a3=7:121, 31/55b3=20:70, 31/58a1=20:74, 31/90a3=20:121, 34/26b2=37:84, 34/27a3=37:87, 34/83a2=39:8, 35/62b1=40:66, 36/109b1=45:36
i.-sidin 27/38b3=5:28, 34/56a1=38:24
i.-sindin 34/92b2=39:22
i.-miz 28/10b2=7:126, 28/27a2=7:149, 31/47a1=20:45, 31/48b3=20:50, 34/51b2=38:16, 32/31a3=28:47, 32/40b1=28:63, 33/24b1-3=33:68, 33/39a3=34:19, 33/78a1=35:37, 34/69a2=38:61, 35/28b3=40:11, 35/89a3=41:29, 36/10b3=42:15, 36/41b3=43:14, 36/77a3=44:12, 37/76a1= 50:27, 38/24a2=59:16, 38/24b3=59:10, 38/95a3=66:8
i.-mizning 34/23b2=37:31
i.-mizke 28/10b1=7:125, 31/57b1=20:73
i.-mizdin 32/34b2=28:53
i.-miz-ā 25/14b1=3:147, 26/43a3=4:75, 26/45b2=4:77, 28/10b3=7:126, 30/76b1=16:86

i.-ñgiz 28/13a1=7:129, 28/48a2=7:172, 31/48b2=20:49, 31/63a1=20:86, 31/65b1=20:90, 33/37a3=34:15, 34/35b3=37:126, 34/81a3=39:6, 35/59b3=40:62, 35/61a3=40:64, 36/11a1=42:15, 36/64b1=43:64, 36/76b1=44:8, 38/34a3=60:1, 38/94a2=66:8
i.-ñgizning 35/19a2=39:71
i.-ngizke 28/41a2=7:164, 34/82a3=39:7, 34/1a1=36:25, 35/9b2=39:54, 35/38a2=40:27, 35/52b3=40:49, 36/95b2=45:15
i.-ñgizdin 25/5b3=3:133, 27/14a2=4:174, 28/20b1=7:142, 28/62b1=7:203, 28/68a3=8:9, 31/63b1=20:86, 34/85b1=39:10, 35/10a3=39:55, 35/39a2=40:28
i.-leri 25/24b1=3:169, 28/66a1=8:4, 30/50b2=16:42, 30/85b1=16:99, 31/71a3=39:34, 33/80a1=35:39, 34/11b2=36:51, 36/105b1=45:30, 37/85b1=51:16
i.-lerini 28/59a1=7:189
i.-leriñge 28/30b3=7:154, 35/22a2=39:75, 35/25b3=40:7, 36/26a2=42:38
i.-lerindin 25/7b2=3:136, 34/90b1=39:20, 34/93b2=39:23, 35/20a3=39:73, 37/13a3=47:15
(Ar. Rabb, Far. Ḫudāvend) *Ey boḍun, ḳorḳuñglar iḍiñgizde.* 25/29b2=4:1
i. 28/22a2=7:143, 33/34b3=34:12
i.-m 33/52b1=34:36, 33/54a3=34:39, 33/61b2=34:50, 38/69a2=64:7
i.-ñg 28/20b3=7:142, 28/30a2=7:153, 28/42b1=7:167, 28/66a3=8:5, 30/21a3=15:28, 30/63b3=16:68, 30/64b2=16:68, 30/90b2=16:110, 30/91a1=16:110, 30/98b2=16:124, 31/25a2=19:64, 36/69a3=43:77, 37/89a2=51:30
i.-ñgning 38/17b3=7:137, 36/49b2=43:32
i.-ngni 36/57b3=43:49
i.-ngdin 30/86b2=16:102, 33/31a2=34:6, 36/9b1=42:14, 36/88a3=44:57
i.-si 28/21b1=7:143, 35/17a2=39:69, 36/71a2=43:82, 36/75b3=44:7, 36/76a1=44:7, 37/87a1= 51:23
i.-sining 36/56b2=43:46
i.-sini 35/37b1=40:26, 36/80a1=44:22
i.-siñge 28/9b1=7:122, 31/3a2=18:110, 36/109a2-3=45:36
i.-sindin 37/11b3=47:14
i.-miz 33/45b3=34:26, 35/80a1=41:14, 37/3b2=46:34
i.-ñgiz 28/27b3=7:150, 30/38b2=16:24, 30/42b1=16:30, 30/53a1=16:47, 33/44a3=34:23, 35/58a3=40:60, 36/41a2=43:13
i.-ñgizni 35/86a2=41:23
i.-ngizke 36/31b1=42:47
i.-ngizdin 28/5a1=7:105
i.-leri 28/65b1=8:2, 29/15b2=9:21, 33/48a3=34:31, 36/12a1=42:16, 36/16b2=42:22, 36/25a3=42:36, 36/93a3=45:11
i.-leriñge 30/56a1=16:54
i.-lerindin 28/29a3=7:152, 30/54a3=16:50, 37/5a2=47:2, 37/6a1=47:3
(Ar. Rabb, Far. Ḫudāy) *Ançada yarlıḡ ıḍtı seniñg iḍiñg feriştelerke.* 28/70a2=8:12
(Ar. Rabb / erbāb, Far. Ḫudāy/ān) *Tuttılar bilgelerini hem zāhidlerini iḍileri.* 29/23b1=9:31
2. sahip, ehl, -li, halk, ahali.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

(Ar. ehl, Far. kes/ān/hā) *Ötenĝler emānetlerni iḍisinĝe.* 26/29a3=4:58
i.-si 26/60a2=4:92
i.-sinĝe 26/60a1=4:92, 33/83b2=35:43
i.-leri 26/4b2=4:25, 26/83a2=4:123
i.-lerinĝ 34/70a2=38:64
i.-lerindin (bitig i.) 38/17a3=59:2

(Ar. rabb, Far. perverdigār) *Arıġ seninĝ İḍinĝ, ᶜizzet iḍisi.* 37/46a1=37:180
i.-si 34/64a3=37:182

(Ar. ṣāḥib / aṣḥāb, Far. yār/ān) *Ṣālih boḍnı ve Lūṭ boḍnı, bök iḍileri bu ögürler yoḳ.* 34/50b3=38:13
i.-leri (ot i.) 35/25b1=40:6; (tamuġ i.) 38/12a1=58:17, 38/71a3=64:10
i.-lerindin (bök i.) 38/39a3=60:13; (tamuġ i.) 34/84a2=39:8

(Ar. ūlā^{a}, Far. ḫudāvend) *Şükr Ol Tanĝrıḳa ... ferİştelerni ḳılġan yalavaçlar ḳanatlar iḍisi.* 33/63b3=35:1
i.-sinĝe (fermān i.) 26/30a3=4:59; (emr i.) 26/50b1=4:83
i.-leri (bilig ḫıred i.) 30/17a2=14:52; (yaġuḳluḳ i.) 29/7a2=8:75
i.-lerinde 26/63a2=4:95

(Ar. ūlū, Far. ḫudāvend/ān) ᶜAḳl iḍileri. 34/59a2=38:29
i.-si (közlügler i.) 38/18b2=59:2
i.-leri (ᶜaḳl i.) 38/85b1=65:10; (ḫıred i.) 34/85a3=39:9, 34/89b3=39:18, (küç ḳuvvet i.) 34/64b3=38:45; (köz i.) 34/65a1=38:45
i.-leriĝe (ḫıred i.) 34/64a1=38:43, 35/55a3=40:54; (ḳatıġlıḳ i.) 37/37a3=48:16
i.-lerike (ḫıred i.) 34/92a3=39:21

(Ar. veliyy, Far. ḫudāvend) *Bütünlükin aninĝ içinde nişānlar ᶜaḳl iḍilerinĝe.* 31/50a3=20:54

(Ar. ẕū, Far. bā) Olarda burun Nūḥ boḍnı, ᶜĀd ve Firᶜavn ḳazuḳlar iḍisi. 34/50b2=38:12
i.-si 34/52a2=38:17; (ᶜadl i.) 38/78a2=65:2; (faẓl i.) 35/59b1=40:61, 38/51b1=62:4; (kéñglik i.) 38/83a3=65:7; (uluġluḳ i.) 35/23a3=40:3, 35/30b3=40:15

(Ar. -hi, Far. -i vey) *Kötürmez tişidin ḳoḍmas meger İḍi ᶜilmi birle.* 33/71b1=35:11

İḍi tuta and: Allah hakkı için.

(Ar. Rabb, Far. be-ḥaḳḳ-ı perverdigār) *Seninĝ İḍinĝ tuta and kirtgünmezler ḫūbn ḳıldurġınça.* 26/37a2= 4:65
i.-ñg tuta and 30/32a1=15:92

⇒ artuḳluḳ bérmek iḍisi 28/80a1=8:29; bilig ḫıred iḍisi30/17a3=14:52; faẓl iḍisi 25/16a3=3:152; körk iḍisi 32/1b2=27:60; öç iḍisi 31/73a1=39:37; tapunġuluḳ iḍi 28/35b1=7:158; teslim duᶜālar iḍisi 31/78a1=41:51; uluġsıġlıḳ iḍisi 29/61b3=9:86; yaġuḳluḳ iḍisi 29/1b1=8:41; yarlıḳaġan iḍi 31/32b2=19:85

İḌİŞ: eşya, çanak, kâse.

(Ar. metāᶜ, Far. kālā^{a}) *Ol kim buldumız iḍişimizni aninĝ üskinde.* 30/3a1=12:79

İG: hastalık.

(Ar. maraż, Far. bīmārī) *Köŋülleri içinde iŋ ol.* 27/57a1=5:52
i. 33/2a2=33:32, 37/16b3=47:20, 37/20b2=47:29
⇒ ᶜayāl iŋi 31/9b1=19:23
iŋ yérgen bol-: acı duymak, acı çekmek.
(Ar. elem, Far. derdmend şoden) *Eger bolsa sizler iŋ yérgen, olar aġrıyurlar.* 26/72a2=4:104

İGİT-: beslemek, rızık vermek.
igitgen: Rab.
(Ar. Rabb, Far. Perverdigār) *Barġıl sen, séni igitgen, tokuşuŋlar ikegü, biz munda oldruġlılar-mız.* 27/36b1=5:24

İGLİG: hasta.
(Ar. marīż / marżāᵃ, Far. bīmār/ān) *Eger bolsa sizke emgek yaġmurdın azu bolsa siz iglig kim ḳoḍsa sizler sāzlarıŋızını.* 26/70b2=4:102
i. 37/38b1=48:17
i.-ler 26/18b3=4:43, 27/21b2=5:6, 29/64a2=9:91
(Ar. saḳīm, Far. bīmār) *Attımız anı yazıḳa, ol iglig.* 34/39a3=37:145
i. men 34/27b2=37:89

İKEGÜ: ikisi.
(Ar. iṯneyn, Far. dū) *Eger bolsalar ikegü ol ikike iki iki çehār-dāŋ.* 27/15b3=4:176
i.-niŋ 29/31a1=9:40
(Ar. -humā, Far. -şān) *Aniŋ içinde bérdi ikegü.* 28/59b1=7:190
(Ar. –, Far. –) *Eger kitseler ikegü kim tutar ol ikini.* 33/82a1=35:41
Aḍaḳlarımız astınında bolsun ol ikegü. 35/89b2=41:29
i. 27/36b1=5:24, 31/46b2=20:43, 31/46b3=20:44, 31/89b3=20:121, 31/90b2=20:123, 32/16a1= 28:23

İKİ: iki.
(Ar. iṯneyn, Far. du) *Tutmaŋlar iki Taŋrı.* 30/54b3=16:51
(Ar. "dual.", Far. du) *Toḳıdı Taŋrı bir meṣel iki er birle, ikide biri aġın ol.* 30/69b2=16:76
i. 25/12a3=3:144, 25/20a1=3:155, 26/53b2=4:88, 26/60a3=4:92, 27/21a3=5:6, 27/35a3=5:23, 27/37b3=5:27, 28/67a2=8:7, 29/2a1=8:41, 29/38a3=9:52, 30/6a3=12:84, 31/53a3=20:63, 32/10b1=28:15, 32/16a1=28:23, 32/18a2-3=28:27, 32/24a3=28:35, 32/32a3=28:48, 32/35a1=28:54, 33/37a1=34:15, 33/38a1=34:16, 33/43b1=34:22, 33/72a2=35:12, 34/53b2=38:22, 35/28 b3=40:11, 35/29a1=40:11, 35/76a2=41:9, 35/78a2=41:12, 36/49b1=43:31, 37/59a2=49:9, 37/59b1=49:9, 37/60a1=49:9, 37/73b1=50:17, 38/78a2=65:2, 38/96b2=66:10, 38/97a1-2=66:10
i.-ke 32/24a1=28:35, 32/24a3=28:35
i.-din 32/32b3=28:49
(Ar. "dual.", Far. —) *İki ögürde ḳayusı eḍgürek.* 31/28b2=19:73
i. 36/53a3=43:38

(Ar. -humā, Far. işān - şān) *Ol hem iki ara törütür neni.* 27/31a2=5:17
i. 26/87a1-2=4:128, 27/32b1=5:18, 27/35b1=5:23, 29/31a2=9:40, 31/37b1=20:6, 31/47b2=20:47, 34/33a1=37:113, 34/34b1=37:119, 34/50a1=38:10, 34/57b3=38:27, 34/70b3=38:66, 36/72b1=43:85, 36/76a1=44:7, 36/84a3=44:38, 37/1b3=46:3, 37/79b3=50:38, 38/29a3=59:17
i.-ning 26/12b2=4:35, 26/13a2=4:35, 26/19b1=4:43, 32/5b1=28:6, 32/7a1=28:8, 34/33b2=37:115, 38/29a3=59:17
i.-ni 33/82a1=35:41, 34/34a2=37:118, 35/89b1=41:29, 36/84b1=44:39
i.-ke 26/92a1=4:135, 27/15b3=4:176, 28/59a3=7:190, 32/13a3=28:19, 32/16b1=28:24
i.-de 32/16b3=28:25, 32/17b2=28:26, 37/59b2=49:9; (i. biri+) 27/38a1=5:27, 30/69b2=16:76
i.-sinġe 38/97a1=66:10

(Ar. -humā, Far. du) *Ol kim ol iki ara turur, tapġıl anġar.* 31/25b3=19:65

(Ar. —, Far. —) *Kemişinġler ol iki tamuġķa.* 37/75a2=50:24

⇒ on iki 28/36b2=7:160, 28/37a3=7:160

iki ança: iki kat, iki misli.

(Ar. żi^{c}f, Far. du çendān) *Olarķa turur yanut iki ança.* 33/53b1=34:37

Ey İdimiz, bérgil olarķa iki ança ķındın. 33/24b3=33:68
i. 34/69a3=38:61

iki ança artur-: iki kat artırmak.

(Ar. mużā^{c}afe^{t}, Far. du çendān kerden) *Eger ötünç bérse siz Tanġrıķa körklüg ötünç iki ança arturur.* 38/75 a1=64:17

iki ança üze ķıl-: kat kat yapmak, kat kat artırıp.

(Ar. mużā^{c}afe^{t}, Far. du çendān kerden) *Eger bolsa eḍgülük iki ança üze üze ķılur anı, bérür dergāhında uluġ yanut.* 26/16b2=4:40

iki ança üze üze üze ķılmaķın: kat kat artırarak.

(Ar. mużā^{c}afe^{t}, Far. du çendānhā du çendān kerden) *Yémenġler ribānı iki ança üze üze üze üze ķılmaķın.* 25/5a1=3:130

ikin ikin: ikişer ikişer.

(Ar. meşnā, Far. dugān dugān) *Aḍaķın bolsa siz Tanġrıķa ikin ikin yanġluz yanġluz.* 33/59b1=34:46

ikirer ikirer: ikişer ikişer.

(Ar. meşnā, Far. dugān dugān) *Ferişṭelerni ķılġan yalavaçlar ķanatlar iḍisi ikirer ikirer, üçer üçer.* 33/63b3=35:1

iki yolı: iki defa, iki kez.

(Ar. işneteyn, Far. du bār) *Ey İdimiz öldürdüng bizni iki yolı tirgüzdüng bizni iki yolı.* 35/28b3=40:11

(Ar. merreteyn, Far. du bār) *Bérür-miz anga yanutını iki yolı.* 33/1b1=33:31

iki yüzlüg: iki yüzlü, münafık.

(Ar. munāfiķ/īn, Far. du-rūyī konende/gān) *Müjde bérgil iki yüzlüglerke anlarķa ķın açıtıġlı.* 26/94a3=4:138
i.-lerni 26/32b1=4:61

(Ar. munāfiḳ/în, Far. du-rūy/ān) *Boyun sumağıl kāfirlerḳa hem iki yüzlüglerke.* 33/10b2=33:48
i.-ler 26/53b1-2=4:88, 26/97a1=4:142, 26/98b3=4:145, 29/45a3=9:64, 29/47b2=9:67, 29/53a1=9:73, 33/21b3=33:60, 38/57a2=63:1, 38/62a2=63:7, 38/63a1=63:8
i.-lerni 26/95b3=4:140
i.-lerke 38/95b3=66:9

(Ar. munāfiḳ/în, Far. merd/ān-ı du-rūy) *Ḳınayur üçün Tañrı iki yüzlüglerni hem iki yüzlüg uraġutlarnı.* 33/27a2=33:73
i. 29/47a1=9:67
i.-lerni 37/29b1=48:6
i.-lerke 29/47b3=9:68

iki yüzlüg / yalġan: yalancı, iki yüzlü.

(Ar. kāẕib/ūn, Far. durūġġüy/ān) *Ol Tañrı tanuḳluḳ bérür kim iki yüzlügler / yalġanlar turur.* 38/58a1=63:1

iki yüzlüg uraġut: münafık kadın.

(Ar. munāfiḳa[t] / munāfiḳāt, Far. zen/ān-ı du-rūy) *İki yüzlügler, iki yüzlüg uraġutlar ... fermānlayurlar ésizlikdin.* 29/47a1=9:67
i.-nı 33/27a2=33:73
i.-ḳa 29/48a1=9:68
i.-larnı 37/29b1=48:6 (Far. zen/ān-ı du-rūye)

iki yüzlüglük ḳıl-: münafıklık etmek.

(Ar. munāfeḳa[t], Far. du-rūyi kerden) *Baḳmaz mu sen anlarḳa kim iki yüzlüglük ḳıldılar.* 38/25a1=59:11

iki yüzlük: iki yüzlülük, münafıklık.

(Ar. nifāḳ, Far. du-rūyi) *Soñglattı olarḳa iki yüzlükni köñgülleri içinde.* 29/55b1=9:77

İKİNÇ: ikinci.

(Ar. ṣānī, Far. dovvom) *Ançada çıḳardı anı anlar kim tandılar ikiniñ ikinçi.* 29/31a1=9:40

İKİNDİ: ikinci bir kişi.

⇒ bir ikindi 31/70a1=20:103, 37/61b2=49:11; bir i. aşun- 34/16b1=36:66; bir i. birle 38/5a1=58:9; bir i. utruşġan 36/87a3=44:53

İLĀH (Ar.): İlah, Rabb.

(Ar. ilāh, Far. ḫudāy) *Ol tirig turur, ilāh yoḳ meger ol.* 35/61b1=40:65
i. 37/75b2=50:26

(Ar. ilāh, Far. perestīdeni) *İlāh yoḳ meger ol, añgar yanış.* 35/23a3=40:3
i. 35/60a1=40:62

İLGERÜ: ön, önce.

ilgerü ıd-: 1. önceden yapmak.

(Ar. taḳaddüm, Far. pīş firistāden) *Tegse olarḳa bir muṣībet anı kim ilgerü ıdtı eligleri.* 26/35a1=4:62

2. takdim etmek, sunmak, önceden arz edilmek.

(Ar. taḳdīm, Far. pīş firistāden) *Sewünç yoḳ sizke, sizler ilgerü ıdtıngız bizke.* 34/68b3=38:60

i.-dım 37/76b1=50:28

i.-tı 36/33a1=42:48, 38/30a1=59:18, 38/53a3=62:7

i.-ıng 38/8a2=58:12

ilgerü kel-: önceden yapmak, sunmak.

(Ar. taḳdīm, Far. pīş firistāden) *Ey bizing İdimiz, kim kim ilgerü keldi erse bizke munı artur angar ḳın.* 34/69a2=38:61

ilgerü keç-: öne geçmek.

(Ar. taḳaddüm, Far. pīşī giriften) *İlgerü keçmenggler Tangrı taḳı yalawaçı önginde.* 37/53b1=49:1

İLİN-: tutulmak.

⇒ ḥāżır ḳılıp ilinmiş 33/54a2=34:38

İLK: ilk.

(Ar. evvel, Far. nuḫust) *Çıḳardı anlarnı kim tandılar bitig iḍilerindin kendü sarāylarındın ilk ḳopmaḳḳa.* 38/17b1=59:2

ᶜİLM (Ar.): ilim, bilgi.

(Ar. ᶜilm, Far. dāniş) *Üstüvār bolġanlar ᶜilm içinde, olardın miᵓminler kirtgünürler anıng birle.* 27/5b1=4:162

ᶜi. 35/26a3=40:7

ᶜi.-i 30/12a1=13:43, 33/71b1=35:11

(Ar. ᶜilm, Far. dāniş) *Rāstlıḳ üze üḍürdimiz olarnı ᶜilm üze ᶜālemluġlar üze.* 36/82b1=44:32

ᶜi.-i 36/1b1=41:47, 36/2b2=41:47

İMĀN (Ar.): iman.

(Ar. īmān, Far. girevīden) *Ol Tangrı bilgen īmānıngızını.* 26/4b1=4:25

ī. 29/16b3=9:23, 36/35b2=42:52, 38/24b1=59:10

ī.-nı 38/15b1=58:22, 38/23b2=59:9

ī.-ḳa 27/20a3=5:5, 35/28b2=40:10, 37/64b2=49:14, 37/67a2=49:17

ī.-da 37/62a1=49:11

ī.-ıngızda 29/46b1=9:66

ī.-larnı 37/28a2=48:4

ī.-ları 35/72a3=40:85

ī.-larınga 37/28a2=48:4

(Ar. īmān, Far. īmān) *Ol kün yaḳınraḳ olardın īmāndın.* 25/23a2=3:167

ī.-nı 25/26b1=3:173

ī.-ını 35/38b2=40:28

īmān taḳı tevbe: sunma, ulaşma.

(Ar. tenāvuş, Far. īmān u tevbe) *Neçük olarḳa ḳayra īmān taḳı tevbe ıraḳ yerdin.* 33/62a3=34:52

İMİN (Ar. < āmin): emin, korkusuz, güven içinde, güvenilir.

(Ar. āmin/în, Far. bī-bīm/ān) *Yorıŋlar anıŋ içinde tünler hem künlerde imînler.* 33/39a2=34:18

i. bol- 36/87b3=44:55

i.-ler 33/53b3=34:37

i.-lerdin sen 32/22a1=28:31

(Ar. emîn, Far. rāst) *Bütünlükin ol terke tuttuķuŋ eḍgürek küçlüg imîn.* 32/18a1=28:26

(Ar. emîn, Far. üstüvār) *Bütünlükin saķnuķlar imîn ajun içre turġaylar.* 36/86b3=44:51

⇒ berk imîn 36/79a2=44:18

imîn bol-: emin olmak.

(Ar. emn, Far. emîn dāşten ü bī-bīm şoden) *Tileyürler kim imîn bolsalar sizde, imîn bolsalar boḍunlarıda.* 26/57a2=4:91

imîn ķılġan: emniyete kavuşturan, esma-i hüsnadan: mü°min.

(Ar. mü°min, Far. bī-bīm konende) *Yoķ anda aḍın Taŋrı meger ol erklig, arıġ, esenlik bérgen, imîn ķılġan.* 38/31b3=59:23

İMİNLİK (Ar. T.): güven, emniyet.

(Ar. emn, Far. bī-bīm şoden) *Kelse olarķa bir buyruķ imînlikdin azu ķorķınçdın.* 26/50a2=4:83

(Ar. emene^{t}, Far. bī-bīmī) *Yana ıḍtı sizîŋ üze ġamda kiḍin imînlikni.* 25/17b1=3:154

i. 28/69a3=8:11

İMLE-: işaret etmek, göstermek.

(Ar. işāre^{t}, Far. numūden) *İmledi aŋgar, aydılar: neçük sözleyür siz aŋgar kim erür béşik içinde oġlan.* 31/12a1=19:29

İN: mağara.

(Ar. maġāra^{t} / maġārāt, Far. şikāf/hā-i der kūh) *Eger bulsalar sığıŋu yer azu inler azu kirgü yer yanġatılar aŋgar.* 29/41a1=9:57

İN-: 1. inmek.

(Ar. hubūṭ, Far. furūd āmeden) *Aydı: iniŋ ikegü andın.* 31/90b2=20:123

(Ar. nuzūl, Far. furū āmeden) *Bilür ol kim ... iner kökdin né kim aġar aniŋ içiŋe.* 33/28b3=34:2

(Ar. tenezzül, Far. furūd āmeden) *İnmez-miz meger seniŋ İḍiŋ fermānı birle.* 31/25a2=19:64

(Ar. tenezzül, Far. furū āmeden) *İner iş anlarnıŋ ara.* 38/87b1=65:12

2. başına bela olmak, maruz bırakmak, kuşatmak, sarmak.

(Ar. ḥayḳ, Far. furūd āmeden) *Belgürdi olarķa yawuzlıķlar anı kim ķazġandılar, indi olarķa ol kim erdiler anı füsūs tutġanlar.* 35/6a1=39:48

i.-di 36/107a3=45:33

i.-mez 33/83b1=35:43
⇒ ḳoḍı ınıġlı ḳın 35/79a2=41:13
inmiş: (yıldırım gibi inen), inmiş.
(Ar. ṣā^{c}iḳa^{t}, Far. bāng) *Tuttı olarnı ḫ^{v}ārluḳ ara inmiş ^{c}azāb, anı kim ḳazġanur erdiler.* 35/82b3=41:17

İNCİL (Ar.): İncil.
(Ar. İncīl, Far. kitāb-ı İncīl) *Bérdimiz anga İncilni anıng içinde köni yol hem nūr.* 27/52a1=5:46
İ. (İ. boḍnı) 27/52b1=5:47
(Ar. İncīl, Far. kitāb-ı ^{c}Īsā) *Ol kim bulurlar anı bitinmiş olar üskinde Tevrāt içinde İncil içinde.* 28/33b3=7:157
İ. 37/49a3=48:29

İNÇLEN-: rahatlamak.
⇒ tusu inçlen- 26/3a1=4:24

İNÇRÜN-: faydalanmak, istifade etmek.
(Ar. istimtā^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī giriften) *İrinçlendingiz ongları birle, inçründüngüzler ülügleringiz birle, neteg kim inçründiler erse.* 29/48b3=9:69, 29/49a1=9:69
(Ar. temettu^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī giriften) *Tansalar anı kim bérdimiz olarḳa içrününgler munu bilgey ök sizler.* 30/56a3=16:55

İNÇRÜNDÜR-: nimet vermek, refah içinde yaşatmak.
(Ar. temti^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī kerden) *İnçründürdümiz anıng birle türlügler anlardın.* 30/31a1=15:88
(Ar. temti^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī dāden) *Ol kişi teg mü inçründürdimiz anı yaḳın tiriglikning inçrütmeki.* 32/39b1=28:61

İNÇRÜT-: rahatlatmak.
inçrütmek: zevk, rahatlık, geçim metaı.
(Ar. metā^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī) *Né kim bérilsengiz nersedin yaḳınraḳ tiriglikning inçrütmeki hem anıng bezeki.* 32/39a1=28:60
i.-mek 30/95a3=16:117
i.-meki 26/46a1=4:77, 32/39b2=28:61

İNDEN(İ)L-: çağrılmak. krş. **ÜNDEN(İ)L-**
(Ar. da^{c}ve^{t} m., Far. ḫ^{v}ānde şoden) *Ol indenlür müsülmānlıḳ tapa yime Tangrı körsetmez köni yolnı.* 38/43b3=61:7

İND(Ü)R-: 1. indirmek.
(Ar. inzāl, Far. furū firistāden) *İmānlik andın, indrür sizing üze kökdin suv arıtmaḳ üçün sizni.* 28/69b1=8:11

i.-ür sen (indrür sen) 32/16b2=28:24
i.-di 30/34a1=16:10, 30/38b2=16:24, 30/61b3=16:65, 34/91a3=39:21, 34/80b2=39:6, 36/12b1=42:17, 37/8b3=47:9, 37/27b3=48:4, 37/45b1=48:26, 38/81a2=65:5, 38/85b2=65:10
i.-dü/imiz 30/12b1=14:1, 30/31b2=15:90, 34/58b3=38:29, 34/77a2=39:2, 36/74b2=44:3, 38/69b3=64:8; (indürdimiz) 28/37b2=7:160
i.-medimiz 31/36b2=20:2
i.-mek 36/89a2=45:2
(Ar. inzāl, Far. firistāden) *İndürdi sizke kökdin suv.* 32/1a1=27:60
i.-di 27/8b2-3=4:166, 30/42b1=16:30
(Ar. tenzīl, Far. furū firistāden) *Çm-oḳ indürdi sizing üze bitig içinde.* 26/95a1=4:140
i.-ür (indrür) 30/86a2=16:101, 35/30a1=40:13, 36/20b3=42:27, 36/21a3=42:28
i.-di 34/93a2=39:23
i.-dümiz 30/78b1=16:89, 37/70b2=50:9
i.-mek 31/37a1=20:4, 34/77a1=39:1, 35/22b2=40:2, 37/1a1=46:2
(Ar. tenzīl, Far. furūd āverden) *Aygıl: indürdi anı Arıġ Cān yaᶜnī Cibril İḍingdin, könilikin bekütmek üçün.* 30/86b1=16:102
i.-di 37/39b2=48:18
(Ar. tenzīl, Far. firistāden) *İndürmek raḥmān ve raḥīmdin.* 35/73a2=41:2
2. indirilmek.
(Ar. tenzīl m., Far. furū firistāde şoden) *Belgürtse sen kişilerke anı kim indürdi erse olarḳa.* 30/51b3=16:44
⇒ ıḍ- / indür- 26/92b3=4:136

İND(Ü)RÜL-: indirilmek.
(Ar. inzāl m., Far. furū firistāde şoden) *Uḍtılar ol nūrḳa kim indrüldi anıng birle bu ögür.* 28/34b3=7:157
i.-di 31/83b3=46:30
i.-di mü 34/49a1=38:8
i.-se 29/61a3=9:86, 37/16b1=47:20
(Ar. tenzīl m., Far. furū firistāde şoden) *Ḳorḳarlar iki yüzlügler kim indrülse olar üze bir sūre.* 29/45a3=9:64
i.-di 37/5a1=47:2
i.-mez 37/16a3=47:20

İNİ: kardeş, küçük erkek kardeş.
(Ar. aḫū, Far. birāder) *Né ḳıldıngız Yūsuf birle inisinge, ançada sizler biligsiz erdingizler.* 30/8b3=12:89

İNKĀR (Ar.): inkâr.
inkār ḳılıġlı: inkâr eden.
(Ar. nekīr, Far. gerdāniden) *Tangrıdın yoḳ sizke sığınçu ol kün yoḳ sizke inkār ḳılıġlı.* 36/32a1=42:47

İR-: bıkmak, usanmak.
(Ar. se^{3}m, Far. be-sutūh āmeden) *Érmes ādemì eḏgülük ḳolmaḳdın.* 31/75b2=41:49

İRİG: kaba ve sert tabiatlı (kişi).
(Ar. feẓẓ, Far. dürüşt) *Eger bolsa sen irig, irig kö͡ngüllüg tarılġatılar.* 25/22b1=3:159
(Ar. ^{c}aziz / a^{c}izze, Far. dürüşt) *Yumşaḳ kö͡ngüllügler mü^{3}minler üze irigler kāfirler üze.* 27/59a2=5:54
(Ar. ġaliẓ / ġilāẓ, Far. dürüşt/ān) *Anı͡ng üze ferişteler irigler, ḳatıġlar, ḫilāf ḳılmazlar Tañrıḳa.* 38/92b3=66:6
⇒ ḳatıġ irig 31/77a2=41:50
irig köngüllüg: katı yürekli.
(Ar. ġalīẓü'l-ḳalb, Far. siṭabr-dil) *Eger bolsa sen irig, irig kö͡ngüllüg tarılġatılar séni͡ng yöreñgdin, keçürgil olardın.* 25/22b1=3:159
irig tur-: katı ve acımasız olmak.
(Ar. ġılẓa^{t}, Far. dürüşt būden) *Ḳatlanġıl kāfirler birle hem iki yüzlügler birle, irig turġıl olar üze.* 29/53a1=9:73

İRİNG: irin.
⇒ ḳan taḳı iri͡ng 34/68a1=38:57

İRİNÇ: 1. nimet.
(Ar. ni^{c}me^{t}, Far. nīkū) *Tañrı bérmiş irinçke mü tanar sizler.* 30/66b3=16:71
Rūzī bérdi sizlerke arıġlardın, yaraġsızḳa mu kirtgünürler Tañrı ir[inç]i͡nge anlar tanarlar. 30/67b2=16:72
i. 30/55b1=16:53
(Ar. ni^{c}me^{t} / en^{c}am, Far. nīkūyī/hā) *Andaġuḳ tükel ḳılur irinçini sizleri͡ng üze.* 30/74b2=16:81
i.-ini͡nge 30/92a3=16:112
i.-leri͡nge 30/92a3=16:112
(Ar. ni^{c}me^{t}, Far. nīkū-bahā) *Şükr ötegli anı͡ng irinçleri͡nge.* 30/97a2=16:121
i.-ini 30/75a1=16:83
2. zevk safa, eğlence.
(Ar. metā^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī) *Ermez yaḳın tiriglikni͡ng irinçi āḫiret içinde meger azḳına.* 29/29b3=9:38
i. 35/46b3=40:39

İRİNÇLEN-: 1. zevk sürmek.
(Ar. istimtā^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī giriften) *İrinçlendi͡ngiz oñgları birle, inçründü͡ngüzler ülüglerini͡ngiz birle.* 29/48b3=9:69
2. eğlenmek, oyalanmak, nimetten faydalanmak.
(Ar. temettu^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī kerden) *İrinçlengil küfrüñ birle.* 34/84a1=39:8
i.-ürler 37/10b3=47:12

irinçlenmek: faydalanma, istifade etme.
(Ar. metā^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī) *Ḳıldı sizlerke ... ḳoy yüñlerindin, tewe yüñlerindin, çübürlerindin orun töşekler irinçlenmek öḏke tegi.* 30/73b1=16:80

İRİNÇLENDÜR-: refah içinde yaşatmak.
(Ar. temti^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī dāden) *Bittiler, irinçlendürdimiz olarnı bir rāzġārke tegi.* 34/39b3=37:148
i.-düm 36/48b1=43:29

İRİNÇLİK: geçimlik, meta.
(Ar. metā^{c}, Far. ber ḫ^{v}ardārī) *Né kim bérildi͡ngiz néersedin irinçlig yaḳın tiriglik.* 36/24b3=42:36

İRİNÇÜ: suç, kusur, hata, vebal.
(Ar. cunāḥ, Far. beze) *Yoḳ sizi͡ng üze irinçü kim ḳıśḳa / ḳısa ḳılsa sizler namāzdın.* 26/68a1=4:101
i. 26/68a1=4:101

İRTE-: araştırmak, haberdar olmak.
(Ar. teḥassus, Far. āgāhī cüsten) *Ey oġlanlarım barı͡nglar, irte͡ngler Yūsufdın anı͡ng ḳaḍaşındın.* 30/7a3=12:87

^{c}İSĀ: Hz. İsa.
^{c}İsā éşleri: havariler.
(Ar. ḥavārī, Far. yārīger/ān-ı ^{c}Īsā) *Aydı ^{c}İsā Meryem oġlı öz éşleri͡nge: kim ol yārìçiler manga? Aydılar ^{c}İsā éşleri: biz-miz.* 38/48a2=61:14

İSİG: sıcak.
(Ar. ḥarr, Far. germā) *Aydılar: çıḳmanglar isig içinde. Ayġıl: tamuġ otı keḏ isig.* 29/58b2=9:81
i.-din 30/74a3=16:81
⇒ ḳaynar isig suw 35/65a2=40:72
isig suw: sıcak su.
(Ar. ḥamīm, Far. āb-ı germ) *Ḳaynayur ḳarınlar içinde ḳaynar suw teg.* 36/86a1=44:46

İSİN-: ısınmak, hararet basmak, yakılmak.
(Ar. iştilā^{3}, Far. germ şoden) *Keldürgem sizke andın ḫaber azu bir kesek otdın bolġay kim isingey sizler.* 32/20b2=28:29
(Ar. secr m., Far. ber kerde şoden) *Süḏrünürler ol ḳaynar isig suw içre yana ot içre isingeyler.* 35/65a3=40:72
(Ar. żaḥv, Far. germ şoden) *Her-āyine sen suwsamaġay sen anı͡ng içinde hem isinmegey sen.* 31/89b1=20:119

İS(I)TİL-: ateşte kızdırılmak.

(Ar. iḥmā, Far. germ kerde şoden) *Ol kün kim istilür anıng üze tamuğ oṭ içre dağ başlur anıng birle alınları hem yanları.* 29/26a2=9:35

İSLĀM (Ar.): islâm, müslümanlık.

(Ar. islām, Far. müsülmānī) *Tapladım sizke İslāmnı dinḳa.* 27/17b1=5:3
i.ke 34/92b1=39:22

(Ar. islām, Far. girevīden) *Minnet ḳılmang mening üze islāmungızını.* 37/66b2=49:16

⇒ köngüllerini islāmḳa emiti ḳılğular 29/42b3=9:60

İSRĀFĪL: İsrafil, kıyametin kopacağını haber verecek olan melek.

⇒ ün / İsrāfīl üni 34/20b3=37:19

İŞ: 1. iş, amel.

(Ar. ᶜamel / aᶜmāl, Far. kār/hā) *Ongarsun sizke işlering̀izni hem örtsün sizing̀ yazuḳlarung̀ızını.* 33/26a1=33:71
i. 31/3a3=18:110, 33/70a3=35:10
i.-i 38/98b1=66:11
i.-indin 32/11a3=28:15
i.-leri 28/25b2=7:147
i.-lerini 30/60b3=16:63, 37/20b1=47:28

(Ar. ᶜamel / aᶜmāl, Far. kirdār) *Yoḳalur işing̀izler sizler bilmes sizler.* 37/54b2=49:2

(Ar. emr / umūr, Far. kār/hā) *İdimiz-ā, örtgil bizing̀ yazuḳlarımızını, teng̀de keçtükümizni işimiz içinde.* 25/14b3=3:147
i. 29/4a1=8:43, 30/5b1=12:83, 31/9a2=19:21, 31/14a2=19:35, 31/15b2=19:39, 33/5b1=33:36, 36/75a3=44:4, 37/17b1=47:21, 37/69b1=50:5, 37/83b1=51:4, 38/87b1=65:12
i.-ni 29/3a1=8:42, 29/4b3=8:44, 30/28a1=15:66, 35/63b3=40:68, 36/70a1=43:79, 38/77b2=65:1
i.-din 36/96b2=45:17, 36/97b2=45:18
i.-im 31/43a3=20:32
i.-imni 31/42b2=20:26, 35/50a1=40:44
i.-ining̀ 38/84b3=65:9, 38/85a1=65:9
i.-inge 38/79b2=65:3
i.-indin 38/81a1=65:14
i.-imizni "tedbir" 29/37b2=9:50
i.-leri 36/26a3=42:38
i.-lerining̀ 31/53a1=20:62, 38/28b1=59:15
i.-lerini 38/68a1=64:5
i.-lerindin 33/5b2=33:36
i.-ler 29/5a1=8:44, 33/66a2=35:4, 36/36b2=42:53, 37/19b1=47:26, 37/58a2=49:7
i.-lering̀ 36/28b2=42:43
i.-lerni 29/36b1=9:48

(Ar. emr, Far. kār yā fermān) *Yoḳ sanga işdin nerse.* 25/3b3=3:128
i.-ni 32/29a2=28:44

(Ar. ḫaṭb, Far. kār) *Aydı: ne ol işiŋiz ey ıdılmışlar.* 30/27b2=15:57
i.-iŋiz 32/16a1=28:23
2. emir, buyruk.
(Ar. emr, Far. kār) *Tartışıŋız erse iş içinde.* 25/15a3=3:152
3. olay, meydana geliş.
(Ar. emr, Far. kār) *Ḳıyāmet işi meger köz yumup açmaḳ teg.* 30/70b3=16:77
⇒ artuḳ iş ḳıl- 37/17b3=47:22; çalpaḳ i. 30/79a3=16:90; eḏgü i. 31/23b2=19:60, 31/35a2=19:96, 33/1a1=33:31, 33/30a3=34:4, 33/34a2=34:11, 36/95a3=45:16, 36/99a3=45:21, 36/105a3=45:30; esenlik kim ṣavāb i. tuta and 30/29a3=15:72; körksüz i. 25/6b3=3:135; taŋ i. 31/33b2=19:89, yarlıḳsız i. 27/16b2=5:3; yawuz i. 26/5b1=4:25, 28/34a2=7:157, 29/51a2=9:71, 30/39a3=16:25, 30/79a3=16:90; Yūsuf işi 30/4a1=12:80
iş soŋı eḏgülükі: iyi son, kurtuluş.
(Ar. ʿāḳıbeᵗ, Far. serencām-ı nīkū) *İş soŋı eḏgülüki saḳnuḳlarḳa ol.* 28/12b1=7:128
iş ḳılıġlı: iş yapan, çalışan.
(Ar. ʿāmil/īn, Far. kār konende/gān) *Néme körklüg iş ḳılıġlılarnıŋ yanutı.* 25/8a2=3:136
i.-lar 35/74b1=41:6

İŞĀRET (Ar.): işaret.
işāret ḳıl-: 1. işaret etmek.
(Ar. iḥāʾ, Far. işāret kerden) *Çıḳtı öz boḍnı üze ʿibādet ḳılġu yerdin, işāret ḳıldı olarḳa.* 31/7b1=19:11
2. vahyetmek, bildirmek.
(Ar. iḥāʾ, Far. ilhām dāden) *Ançada işāret ḳıldımız seniŋ anaŋḳa ol kim işāret ḳılnur.* 31/44a2=20:38
işāret ḳıl(ı)n-: vahyedilmek, bildirilmek.
(Ar. iḥāʾ m., Far. ilhām dāde şoden) *Ançada işāret ḳıldımız seniŋ anaŋḳa ol kim işāret ḳılnur.* 31/44a2=20:38

İŞLE-: çalışmak.
işlegen: işçi, çalışan.
(Ar. ʿāmil/īn, Far. kār-kon/ān) *Ṣadaḳalar çıġaylarḳa, yoḳsuzlarḳa, işlegenlerke.* 29/42b3=9:60

İŞLER: kadın.
(Ar. elleti, Far. zen) *Bolmaŋlar ol işler teg kim buzdı egirmiş yipini.* 30/80b1=16:92

İŞLİG/Ġ: işli, eylemli.
⇒ artaḳ işlig 32/4b2=28:4; artaḳ /yawuz işlig 35/49b2=40:43; bütün i. 26/6b2=4:26, 26/28a2=4:56, 26/60b2=4:92, 26/72b2=4:104, 26/76a1=4:111, 27/3b2=4:158, 27/8b1=4:165, 27/10a2=4:170, 27/45b2=5:38, 28/69a2=8:10, 29/11b1=9:15, 29/21a3=9:28, 29/32a1=9:40, 29/43a3=9:60, 29/51b3=9:71, 30/6a1=12:83, 30/20b2=15:25, 30/58b3=16:60, 33/28b1=34:1, 33/46b1=34:27,

33/65a1=35:2, 34/77a2=39:1, 35/27b1=40:8, 36/35a1=42:51, 36/72a2=43:84, 36/109b3=45:37, 37/1b1=46:2, 37/28b1=48:4, 37/30b3=48:7, 37/40a2=48:19, 37/89a3=51:30, 38/17a2=59:1, 38/32b3=59:24, 38/40a2=61:2, 38/49b3=62:1, 38/51a1=62: 3,38/75b1=64:18, 38/89a3=66:2; eḏgü i. 25/6b2=3:134, 26/84b1=4:125, 27/28b2=5:13, 30/9b2=12:90, 34/31b1=37:105, 34/32a3=37:110, 34/36b3=37:131, 35/11b3=39:58; ḥakim / bütün i. 36/89b1=45:2; kéŋ i. 27/59b2=5:54; köni i. 37/59a2=49:8; yawuz i. 31/12a1=19:28, 34/58b1=38:28, yawuz i. ortaḳ ḳatıġlı 28/ 4a3=7:103
⇒ yawuz işliġ 35/68b2=40:78

İT: it, köpek.
(Ar. kelb, Far. seg) *Anuŋ meŋzeki it meŋzeki teg, eger kötü[r]se sen anı til çıḳarur azu ḳoḍsa sen anı til çıḳarur.* 28/50b1=7:176
⇒ awlaġlı it ḳuşı 27/18a2=5:4

İZ: iz.
(Ar. eṯer / āṯār, Far. pey/hā) *Aldımız bir awuç toprak yalawaç izindin.* 31/67a3=20:96
i.-im 31/62a1=20:84
i.-leri 36/45b1=43:22, 36/46a3=43:23

ᶜİZZET (Ar.): izzet.
(Ar. ᶜizz, Far. ᶜazīzī) *Hem tuttılar Taŋrıda aḍın Taŋrılar, bolsun üçün anlarḳa ᶜizzet.* 31/31b2=19:81
(Ar. ᶜizz, Far. ᶜizzet) *Aydı: ᶜizzetiŋ tuta yolsuz ḳılġay men olarnı ḳamuġını.* 34/75a2=38:82
(Ar. ᶜizzeᵗ, Far. ᶜizzet) *Kim kim tileyür bolsa ᶜizzet, Ol Taŋrıḳa ağırlıḳ küşüşlük.* 33/69b3=35:10
(Ar. ᶜizzeᵗ, Far. ᶜazīzī) *Tileyürler mü olar üskinde ᶜizzet.* 26/94b3=4:139
ᶜi. 26/95a1=4:139, 38/62b3=63:8
(Ar. ᶜizzeᵗ, Far. ġalebe) *Arıġ seniŋ İḍiŋ ᶜizzet iḍisi.* 34/46a1=37:180

K

ḳABAḲ: kabak.
(Ar. yaḳṭīn, Far. kedū) *Ündürdimiz anıñg üze yıġaç ḳabaḳ başındın.* 34/39b1=37:146

ḲABŪL (Ar.): kabul.
⇒ tevbe ḳabūl étgen 26/37a2=4:64; tevbe ḳ. ḳılġan 37/63a3=49:12
ḳabūl ḳılıġlı: kabul eden.
(Ar. ḳābil, Far. peẕīrende) *Yazuḳ yarlıḳaġlı hem tevbe ḳabūl ḳılıġlı, ḳını ḳatıġ.* 35/23a2=40:3

ḲAÇ-: kaçmak.
(Ar. ebḳ, Far. gürīḫten) *Ançada ḳaçtı kemi tapa tolu yüklüg.* 34/38a2=37:140
(Ar. firār, Far. gürīḫten) *Bütünlükin ol ölüm kim ḳaçar sizler andın ol ḳarışġu turur sizke.* 38/53b2=62:8
(Ar. ḥayd, Far. gürīḫten) *Keldi ölüm ḳatıġlıḳı / esrüklüki köni ol, ermez sen kim andın ḳaçar sen.* 37/74a3=50:19
ḳaçıp ḳurtulmaḳ: kurtulma, kurtuluş.
(Ar. menāṣ, Far. gürīzān vaḳt) *Neçeme yoḳattımız olarda burun ögürdin, ündediler, yoḳ ḳaçıp ḳurtulmaḳ [öḍi].* 34/47b1=38:3
ḳaçmaḳ: korku, ürküntü.
(Ar. nufūr, Far. remīden) *Artırmadı olarḳa meger ḳaçmaḳ.* 33/83a2=35:42

ḲAÇAN: ne zaman, ne zaman ki, -dığında, -dığı için.
(Ar. eynemā, Far. her kucā) *Ḳaçan kim ıḍsa anı keldürmes bir eḍgülük.* 30/70a1=16:76
(Ar. eyyāne, Far. key) *Sorarlar sanıñga ḳıyāmetdin ḳaçan ol anıñg oġruḳı ap ḳopurmaḳı.* 28/56a2=7:187
ḳ. 37/84b1=51:12
(Ar. fe-lemmā, Far. pes çün) *Ḳaçan kim kemiştiler erse cāḍūluḳ ḳıldılar.* 28/7b3=7:116
ḳ. 28/16b1=7:135, 28/22a2=7:143, 28/22b1=7:143, 28/31a2=7:155, 28/41a3=7:165, 28/42a1=7:166, 28/58b2-3=7:189, 28/59a3=7:190, 29/55a2=9:76, 30/2a2=12:66, 30/3a2=12:80, 30/7b3=12:88, 31/19a2=19:49, 31/38b3=20:11, 31/79a1=46:24, 31/83a2=46:29, 32/13a2=28:19, 32/17a3=28:25, 32/21b1=28:31, 32/24b1=28:36, 34/31a1=37:103, 35/36a3=40:25, 35/71b2=40:84, 36/56b2=43:47, 36/58a1=43:50, 36/60a3=43:54, 36/61a1=43:57, 38/89b2=66:3
(Ar. ḥattā, Far. tā) *Toḳşunġlar ol kim yaġılıḳ ḳılur ḳaçan yanġınça Tanġrınıñg fermānınga.* 37/59b3=49:9
(Ar. in, Far. eger) *Érmes ādemī eḍgülük ḳılmaḳdın, ḳaçan tegse anga yavuzluḳ bunġalur.* 31/75b3=41:49
(Ar. iẕ, Far. çün) *Ḳaçan ḳılmadınġız erse tevbe bérdi Tanġrı sizlerke.* 38/9a2=58:13

ḳ. 34/82b3=39:8, 38/36b3=60:4, 38/41a2=61:5

(Ar. iẕā, Far. çün) *Anlar kim ḳaçan ḳılsalar körksüz işni ... yād ḳılurlar Tangrını.* 25/6b2=3:135

ḳ. 25/1a1=3:119, 25/20b3=3:156, 26/5a3=4:25, 26/16b3=4:41, 26/29a3=4:58, 26/32a2=4:61, 26/34b1=4:62, 26/48b3=4:81, 26/50a1=4:83, 26/52b1=4:86, 26/61b1=4:94, 26/67b3=4:101, 26/68b2=4:102, 26/69a2=4:102, 26/71a2=4:103, 26/71b1=4:103, 26/95a2=4:140, 26/97a2=4:142, 27/19b3=5:5, 27/20b3=5:6, 27/35b2=5:23, 28/13b3=7:131, 28/61a3=7:201, 28/62a1=7:203, 28/62b2=7:204, 28/65a1=8:2, 28/71b3=8:15, 28/76a2=8:24, 28/80b2=8:31, 29/4a3=8:44, 29/5a2=8:45, 29/29a3=9:38, 29/61a3=9:86, 29/64b1=9:91, 29/65a1=9:92, 30/21b3=15:29, 30/38b1=16:24, 30/49b2=16:40, 30/55b2=16:53, 30/55b3=16:54, 30/57a3=16:58, 31/14a 2=19:35, 31/22b2=19:58, 31/26a2=19:66, 31/28a3=19:73, 31/29b1=19:75, 31/77a3=41:51, 31/77b2=41:51, 32/6a1=28:7, 32/34a3=28:53, 32/35b1=28:55, 33/5b1=33:36, 33/7b1=33:37, 33/11a2=33:49, 33/16a3=33:53, 33/16b1=33:53, 33/17a2=33:53, 33/31b3=34:7, 33/57a 1=34:43, 34/8b3=36:45, 34/9b2=36:47, 34/19b2=37:14, 34/24b1=37:35, 34/45a3=37:177, 34/72a3=38:72, 34/83a3=39:8, 35/3a2=39:45, 35/3b2=39:45, 35/6b1=39:49, 35/18b1=39:71, 35/20b1=39:73, 35/29a3=40:12, 35/43a2=40:34, 35/63b3=40:68, 35/68a3=40:78, 35/83b2=41:20, 36/22a3=42:29, 36/26b2=42:39, 36/32b2=42:48, 36/41a3=43:13, 36/42b3=43:17, 36/53a1=43:38, 36/92a1=45:9, 36/102a2=45:25, 36/106a3=45:32, 37/6a3=47:4, 37/6b1=47:4, 37/15b1=47:18, 37/16a1=47:20, 37/17a3=47:21, 37/19b2=47:27, 37/35b3=48:15, 38/5a1=58:9, 38/6b2=58:11, 38/7a2=58:11, 38/8a1=58:12, 38/57a2=63:1, 38/59a2=63:4, 38/60a2=63:5, 38/64b3=63:11, 38/76a1=65:1; (ḳ. kim) 30/59b1=16:61, 30/75b3=16:85, 30/76a2=16:86, 30/79b3=16:91, 30/85a1=16:98, 30/86a1=16:101, 34/19b1=37:13, 35/6a2=39:49, 35/25b2=42:37, 37/14a1=47:16

(Ar. lemmā, Far. çün) *Ḳaçan ötedi erse Zeyd andın ḥācetini cüftlendürdümüz sanga anı.* 33/7a1=33:37

ḳ. 26/45a1=4:77, 28/10b3=7:126, 28/15b2=7:134, 28/21a3=7:143, 28/26b2=7:149, 28/27a3=7:150, 28/30a3=7:154, 30/10b3=12:94, 32/9b2=28:14, 32/15a2=28:22, 32/15b1=28:23, 33/36a1=34:14, 33/36b1=34:14, 33/58a1=34:43, 33/83a1=35:42, 34/30a1=37:102, 35/62a2=40:66, 36/29a2=42:44, 36/48b3=43:30, 37/69a3=50:5, 38/43a2=61:6; (ḳ. kim) 33/50b3=34:33, 35/71a1=40:83, 35/72a3=40:85, 36/63b2=43:63

(Ar. lemmā, Far. henüz) *Ḳoḍulsa sizler ḳaçan bildükini āşkāre ḳılmağınça.* 29/11b2=9:16

(Ar. metā, Far. key) *Ḳaçan bu vaᶜde eger çın erse sizler çın sözleglüler.* 33/47a1=34:29

ḳ. 34/10b1=36:48

⇒ ançaḳa tegi ḳaçan 25/15a3=3:152

ḲAÇU: su bendi, baraj, set.

(Ar. ᶜarim, Far. bend) *Yüz ewürdiler, ıddımız olar üze ḳaçu aḳını.* 33/37b3=34:16

ḲADAŞ: kardeş. bkz. **ḲARINDAŞ**

(Ar. aḫū / iḫvān, Far. birāder/ān) *Aḍaḳın ḳılsalar namāzını, bérseler zekātını ḳadaşlarıngız erür dīn içinde.* 29/8b3=9:11

ḳ.-ım 32/23a3=28:34, 34/54a3=38:23
ḳ.-ımnıng 27/40b1=5:31
ḳ.-ımnı 28/28b3=7:151
ḳ.-ımḳa 27/36b3=5:25
ḳ.-ıng 32/24a1=28:35
ḳ.-ı 28/21a1=7:142
ḳ.-ınıng 27/40a1=5:31, 28/28a1=7:150, 37/63a1=49:12
ḳ.-ın 27/39b1=5:30
ḳ.-ını 28/6b2=7:111
ḳ.-ındın 30/7a3=12:87
ḳ.-ları 28/61b2=7:202, 33/18b3=33:55, 38/15a2=58:22
ḳ.-larıḳa 25/20b2=3:156
ḳ.-larınga 25/23b2=3:168, 38/25a2=59:11
ḳ.-larımızını 38/24a3=59:10
ḳ.-larıngız 29/17a3=9:24, 37/60b2=49:10
ḳ.-lar 37/60b2=49:10
(Ar. aḫū / iḫvān, Far. yār/ān) *ᶜĀd ḳavmi takı ol kāfir ḳadaşları Lūṭ.* 37/72a2=50:13
⇒ ḳız ḳadaş 27/15a3=4:176

ḲADAŞLIḲ: kardeşlik, akrabalık, yakınlık.
(Ar. ill, Far. ḫ^{v}īşī) *Küḍezmez müᵓmin içinde ḳadaşlıḳnı ap baçığnu.* 29/8a3=9:10

ḲAḌĠU: kaygı, üzüntü, tasa.
(Ar. beşş, Far. endüh-ı saḫt) *Inçıḳlanur men ḳaḍġum saḳınçımdın Teñrike.* 30/7a1=12:86
(Ar. ḥazen, Far. endüh) *Ketürdi anı Firᶜavn boḍnı bolsa üçün olarḳa düşman hem ḳaḍġu.* 32/6b3=28:8
(Ar. ḥüzn, Far. endüh) *Ürgerdi anıñ iki közi ḳaḍġudın, ol öwke sıñgürgen ol.* 30/6a3=12:84
(Ar. kerb, Far. endüh) *Ḳutġardımız olarnı ol ikiniñ ḳavmini uluġ ḳaḍġudın.* 34/33b3=37:115
ḳaḍġudın çıḳġu yer: çıkış yolu.
(Ar. maḫrec, Far. bīrūn şoden) *Kim ḳorḳsa Tañrıda ḳılur añgar ḳaḍġudın çıḳġu yer.* 38/79a1=65:2
ḳaḍġu yémek: üzülmek.
(Ar. ġamm, Far. endūḫ ḫorden) *Öldürdüñ bir et-özni takı ḳutġardımız séni ḳaḍġu yémekdin.* 31/45b2=20:40

ḲAḌĠULUĠ: üzüntülü.
(Ar. esif, Far. endühgīn) *Yandı erse Mūsā boḍnuḳa, öwkelig bolup ḳaḍġuluġ aydı.* 28/27b1=7:150

ḲAḌĠULUḲ: kaygılı, üzüntülü.

(Ar. esif, Far. endūhgīn) *Yandı yalawaç boḍnuḳa öwkelig, ḳaḍġuluḳ.* 31/62b3=20:86

ḳaḍġuluḳ ḳıl- / yawuz kel-: üzmek, tasalandırmak.

(Ar. sev^{a}, Far. ġamgīn kerden) *Eger tegse sanga bir eḍgülük ḳaḍġuluḳ ḳılur olarnı / yawuz kelür olarḳa.* 29/37a3=9:50

ḲAḌĠUR-: üzülmek, endişelenmek, korkmak.

(Ar. ḥazen, Far. endūh ḥorden) *Ḳaḍġurmang tép sizler anıng üze kim ötti yé'si keçti sizdin.* 25/17a1=3:153

ḳ.-maġıl 29/31a3=9:40, 30/31a2=15:88, 30/100a3=16:127, 31/10a1=19:24, 32/6a2=28:7

ḳ.-masun 31/45b1=20:40, 32/9a3=28:13

ḳ.-mang sizler 25/9a1-2=3:139

ḳ.-masunlar 33/14b2=33:51

(Ar. ḥaşye^{t}, Far. hirāsīden) *Ḳorḳmaġay sen yetmekdin ḳaḍġurmaġay sen.* 31/59b2=20:77

ḳaḍġurġan er-: mahzunlaşmak, üzülmek.

(Ar. ḥazen, Far. endūh ḥorden) *Ermez olar ḳaḍġurġanlar.* 35/13b1=39:61

(Ar. ḥazen, Far. endūhgīn şoden) *Ey mening ḳullarım ḳorḳunç yoḳ sizing üze bu kün hem ermez sizler ḳaḍġurġanlar.* 36/66a2=43:68

ḳaḍġurup: üzüntüden, üzüntü yüzünden.

(Ar. ḥazen, Far. endūh) *Ewrülürler közleri yaşangurur yaşdın ḳaḍġurup bulmaduḳlarınga.* 29/65b1=9:92

ḳaḍġuruġlı er-: üzülmek.

(Ar. ḥazen, Far. endūh ḥorden) *Ḳorḳunç yoḳ olar üze, ermez anlar ḳaḍġuruġlılar.* 25/25a1=3:170

ḲAḌĠURT-: kaygılandırmak, üzmek.

(Ar. ḥüzn, Far. endūhgīn kerden) *Ey yalavaç, ḳaḍġurtmasun séni anlar kim éwişürler küfr içinde.* 27/46b2=5:41

ḳ.-maḳ 38/6a1=58:10

(Ar. ihmām, Far endūhgīn kerden) *Çın-oḳ ḳaḍġurttı olarnı özleri.* 25/17b3=3:154

ḲAḌĠUSUZ: kaygısız, huzurlu.

⇒ fārīġ ḳaḍġusuz 32/7b3=28:10

ḲADRA: arka, arkasını dönerek.

ḳadra yanıġlı: arkasını dönüp giden, kaçan.

(Ar. mudbir, Far. püşt dehende) *Ḳaçan kördi erse anı ırġanur ançaḳlı yılan teg ewrüldi kördi erse songlamadı.* 32/21b2=28:31

ḲĀF: Kaf (dağı).

Ḳāf tağı yana ajun tegreki and: (Ar. ,) 37/68a2=50:1

KĀFİR (Ar.): kâfir.
(Ar. kāfir/n / küffār, Far. nā-girevîde/gān) *Her-āyinc Tangrı yıratı kāfirlerni, anatn olarka köyürgen ot.* 33/23b1=33:64
k. 29/29a1=9:37, 38/66a2=64:2
k.-ning 28/73b1=8:18
k.-ler 26/68a3=4:101, 27/51b2=5:44, 27/59a2=5:54, 29/24a3=9:32, 29/37a2=9:49, 29/40b1=9:55, 29/52b3=9:73, 29/61a3=9:85, 31/32a2=19:83, 34/47b3=38:4, 35/19b2=39:71, 35/30b2=40:14, 35/72b2=40:85, 36/20a3=42:26, 37/23b2=47:34, 37/48a3=48:29, 37/68b1=50:2, 38/39a3=60:13, 38/44b1=61:8, 38/95b2=66:9
k.-le 35/75b1=41:7
k.-lerning 35/37a1=40:25
k.-ler-miz 32/32b1=28:48, 33/52a1=34:34
k.-ler siz 35/80a2=41:14
k.-lerning 29/20a1=9:26, 35/53b2=40:50
k.-lerni 25/10b1=3:141, 26/94b1=4:139, 26/95b3=4:140, 26/98a3=4:144, 35/66a1=40:74
k.-lerka 25/5a3=3:131, 26/15a1=4:37, 26/71a1=4:102, 26/96a2=4:141, 26/96b3=4:141, 27/5a2=4:161, 28/71b1=8:14, 29/48a1=9:68, 33/10b2=33:48, 33/79b3=35:39, 33/80a2=35:39, 34/18 a2=36:70, 37/9b2=47:10, 37/10a1=47:11, 37/35a1=48:13, 37/49b3=48:29
k.-lerdin 34/73a2=38:74, 35/12a3=39:59

(Ar. –, Far. –) *Taranıp çıkmanglar evvelkı bilmezlik çıkmakı teg kāfirler.* 33/2b1=33:33
⇒ bu kāfir 31/52a3=20:60, 31/60a1=20:79, 32/6b3=28:8; ol kāfir 35/40b1=40:29, 35/44b3=40:36, 37/72 a1=50:13; yazukluğ ya^c^ni kāfir 28/68a2=8:8
kāfir bol-: kâfir olmak, iman etmemek, inkâr etmek.
(Ar. küfr, Far. ne-girevîden) *Taptılar bir ögür Ya^c^kūb oğlanlarından yime kāfir boldı bir ögür.* 38/48b2=61:14
k.-dılar 33/74a2=35:26

KĀFİRLIK (Ar.T.): kâfirlik, küfr.
(Ar. küfr, Far. küfr) *Kim kim tansa anung üze turur kāfirlıkı.* 33/79b2=35:39

KĀHİL (Ar.): tembel, yavaş ve ağır davranan.
(Ar. keslān /kusālā, Far. kāhil/ān) *Kelmezler namāzka meger olar kāhiller ol.* 29/39b3=9:54

KĀHİLLIK (Ar.T): tembellik.
(Ar. keslān/kusālā, Far. kāhil) *Kaçan kopsalar namāzka koparlar kāhillikın.* 26/97a3=4:142

KAL-: kalmak.
⇒ keç kal- 26/40b3=4:72; kiterü k. 30/59b2=16:61; menggü k. 30/42a2=16:29; song k. 28/43b3=7:169, 31/23a1=19:59; songra k. 29/58a1=9:81; tirig k. 29/3a3=8:42; turu k. 31/65b3=20:91
kaldaçı: kalıcı, baki.

(Ar. bāḳī, Far. pāydār) *Né kim sizlerning üskingüzde ol tüker alkınur, né kim Tangrı üskinde turur ḳaldaçı ol.* 30/83b2=16:96

ḳalġan:
⇒ kiḍin ḳalġan 37/37a1=48:16; song ḳ. 37/35b2=48:15; songra ḳ. 37/32b2=48:11

ḳalıġlı:
⇒ mengü ḳalıġlı 38/15b3=58:22

ḳalmış: geride kalan.
(Ar. ġābir/īn, Far. mānde/gān-ı der helāk) *Ançada ḳutġardımız anıng boḍını ḳamuġ meger ḳurtġa ḳalmışlar içinde.* 34/37a3=37:135

ḲALIḴ: hava.
(Ar. cevv, Far. hevā) *Körmesler mü ḳuşlarnı fermān tutuġlılar kökününg ḳalıḳda?* 30/72a1=16:79

ḲALIN: kalın.
ḳalın barçın: kalın ipek, atlas.
(Ar. istibraḳ, Far. dībā-i sitabr) *Keḍerler yuwḳa barçındın hem ḳalın barçındın.* 36/87a3=44:53

ḲALḲAN: kalkan.
(Ar. cunne[t], Far. siper) *Ḳıldılar andlarını ḳalḳan, yüz evürdiler Tangrınıng yolındın.* 38/11a2=58:16
ḳ. 38/58a2=63:2

ḲAMUĠ: bütün, her, her bir, hepsi, herkes.
(Ar. cemi[ʿ]can, Far. heme) *Ol kün térer men olarnı ḳamuġnı.* 33/55a2=34:40
ḳ. 26/95a1=4:139, 27/12b3=4:172, 27/30b3=5:17, 27/41a2=5:32, 27/44a3=5:36, 27/54b1=5:48, 28/35a3=7:158, 28/84b2=8:37, 30/5b3=12:83, 31/90b3=20:123, 34/12b2=36:53, 35/2b3=39:44, 35/5a1=39:47, 35/9b1=39:53, 35/15b2=39:67, 36/94b1=45:13, 38/12a3=58:18
ḳ.-nı 26/96a1=4:140, 38/27a3=59:14

(Ar. ecma[ʿ]in, Far. heme) *Asġaý oḳ men sizni ḳamuġ.* 28/10a3=7:124
ḳ. 30/10b2=12:93, 34/37a3=37:134, 34/75a3=38:82
ḳ.-ları 36/85a1=44:40
ḳ.-larını 36/60b2=43:55

(Ar. kāffet[en], Far. heme) *Öldrüngler ortaḳ ḳatġanlar ḳamuġnı.* 29/27b3=9:36
ḳ. 29/27b3=9:36

(Ar. küll, Far. her) *Tangrı ḳamuġ nengni ḳapsayu bilgen.* 26/85a2=4:126
ḳ. 26/10a1=4:32, 26/10b3=4:33, 26/17a1=4:41, 26/52b1=4:85, 26/53a1=4:86, 27/31a3=5:17, 27/33a3=5:19, 27/46b1=5:40, 28/6b3=7:112, 28/23a3=7:145, 28/23b1=7:145, 28/24b1=7:146, 28/37a3=7:160, 29/2a2=8:41, 29/7a3=8:75, 29/30b1=9:39, 31/40a1=20:15, 31/34a3=19:93, 31/48b3=20:50, 31/68b2=20:98, 31/79b3=46:25, 32/2a1=27:91, 32/37a1=28:57, 32/44a1=28:88, 33/40a1=34:19, 33/15b2=33:52, 33/18a3=33:54, 33/19a2=33:55, 33/33a3=34:9,

33/42b3=34:21, 33/60b1=34:47, 33/64a3=35:1, 33/77b3=35:36, 34/61b2=38:37, 34/96a3=39:27, 35/17b3=39:70, 35/26a3=40:7, 35/31b3=40:17, 35/38a2=40:27, 35/44b2=40:35, 35/84b3=41:21, 36/5a3=42:9, 36/7b1=42:12, 36/24a1=42:33, 36/75a3=44:4, 36/87b2=44:55, 36/91b1=45:7, 36/100a1=45:22, 36/104a1-2=45:28, 37/3a2=46:33, 31/41b1=48:21, 37/46a 2=48:27, 37/70a3=50:7, 37/70b2=50:8, 37/74b1=50:21, 37/75a2=50:24, 37/77b2=50:32, 38/59b3=63:4, 38/65b3=64:1, 38/72a1=64:11, 38/79b3=65:3, 38/87b2=65:12, 38/88a1=65:12, 38/95b1=66:8

ḳ.-nı 37/66b1=49:16

ḳ.-dın 33/72b2=35:12

(Ar. küll, Far. her yekī) *Ḳamuġḳa vaᶜde ḳıldı Tañrı eḏgü körklüg vaᶜde.* 26/63b3=4:95

ḳ. 32/32b1=28:48, 34/3b3=36:32, 34/7b1=36:40, 34/51a1=38:14, 34/52b2=38:19, 34/80a1=39:5

ḳ.-nı 26/88b3=4:130, 31/19a3=19:49

ḳ.-ḳa 26/10a2=4:33

ḳ.-ları 34/65b3=38:48

(Ar. küll, Far. her yekī yaᶜnī heme) *Tübbaᶜ boḍnı ḳamuġ yalġan tuttı yalawaçlarnı.* 37/72a3=50:14

(Ar. küll, Far. gürūh) *Ḳamuġḳa ḳıldımız sizdin yaruḳ yol hem çerāġ.* 27/53b2=5:48

(Ar. küll, Far. heme) *Bütünlükin fermān anıñ ḳamuġı Tañrıḳa.* 25/18a3=3:154

ḳ. 26/47a3=4:78, 29/24b3=9:33, 35/13b2=39:62, 35/52a3=40:48, 35/60a1=40:62, 37/13a2=47:15, 38/21a2=59:6, 38/45a1=61:9

ḳ.-ı 28/85b3=8:39, 37/47b3=48:28

ḳ.-ını 31/50b3=20:56, 34/5b2=36:36, 36/40b2=43:12

ḳ.-ları 30/22a3=15:30, 31/34b3=19:95, 33/14b3=33:51, 34/72b3=38:73

(Ar. -hum, Far. īşān) *Kimni kim ḳışursa bu ögür ḳamuġ ziyānlıġlar.* 28/51b3=7:178

ḳ. 28/65b3=8:3

(Ar. –, Far. –) *Bu ögür ḳamuġ sıġınġuları tamuġ ol.* 26/82a1=4:121

ḳ. 31/71a1=39:33, 36/92a3=45:9, 37/78a1=50:33

ḳamuġ bir yerde: derli toplu, bir arada.

(Ar. cemīᶜan, Far. heme be-yek-cā) *Sēznür sen olarnı ḳamuġ bir yerde, köñülleri aḍın aḍın.* 38/27b3=59:14

ḳamuġ bir yolı: hep birden, topyekun.

(Ar. cemīᶜan, Far. heme yek-bāz) *Çıḳınġlar ögür ögür azu çıḳınġlar ḳamuġ bir yolı.* 26/40b2=4:71

ḳamuġ ḳıl-: yapmak, yerine getirmek.

(Ar. caᶜl, Far. kerden) *Ḳamuġ ḳıldımız sizke olar üze ḥüccet belgülüg.* 26/58a2=4:91

ḲAN: kan.

(Ar. dem, Far. ḫūn) *Her-āyine ḥarām ḳıldı sizlerniñ üze murdārnı, ḳannı, toñguz etini.* 30/93b3=16:115

ḳ.-nı 28/15a3=7:13
⇒ kesek ḳan 35/62b3=40:67
ḳan taḳı iring: kan ve irin, kokuşmuş sıvı.
(Ar. ġassāḳ, Far. ḫūn u rīm) *Tatsunlar anı ḳaynar suw, ḳan taḳı iring.* 34/68a1=38:57
⇒ tezekli ḳanlı ara 30/62b3=16:66

ḲANAT: 1. kanat.
(Ar. cenāḥ / ecnāḥ, Far. bāl/hā) *Şükr Ol Tangrıḳa ...feriştelerni ḳılġan yalavaçlar ḳanatlar iḍisi.* 33/63b3=35:1
(Ar. cenāḥ, Far. per u bāl) *Ḳaḍġurmaġıl olarnıng üze, ḳoḍı tutġıl ḳanatıngnı kirtgünüglilerke.* 30/31a3=15:88
2. kol.
(Ar. cenāḥ, Far. dest) *Tėrgil sening tapa ḳanatıngnı ḳorḳunçdın.* 32/22a3=28:32

ḲAP (I): kılıf, zar.
⇒ ḫurmā ḳapınça 26/84a2=4:124

ḲAP (II): kap(kara).
ḳap ḳara: kapkara, simsiyah.
(Ar. musvedd, Far. siyāh) *Ḳaçan sewünçi bėrilse biregüge tişi birle bolur anıng yüzi ḳap ḳara.* 30/57b2=16:58

ḲAP-: kapmak, ortadan kaldırmak, sindirmek.
(Ar. taḥaṭṭuf, Far. rubūden) *Ḳorḳar erdingiz kim ḳapġay sizlerni boḍun.* 28/77b3=8:26

ḲAP(I)L-: zorla bir yerden çıkarılmak, uzaklaştırılmak.
(Ar. teḥaṭṭuf m., Far. rubūde şoden) *Aydılar: eger uḍsa-miz köni yolḳa sening birle ḳaplur-miz yerimizdin.* 32/36b2=28:57

ḲAPSA-: kapsamak, kaplamak, kuşatmak.
(Ar. ḥāff/în, Far. gird der gird gėrende/gān) *Körgey sen ferişte lerni ḳapsap anlar ᶜarş yöresinde tesbiḥ ayurlar.* 35/21b3=39:75
(Ar. iḥāṭaᵗ, Far. gird der giriften) *Bilür ol kim utrularında turur ol kim soñglarında turur, ḳapsamaġaylar anı bilmekin.* 31/86a2=20:110
ḳ.-dı 38/88a1=65:12
ḳapsaġlı: kuşatılmış, kaplanmış.
(Ar. muḥiṭ, Far. gird der-girifte) *Bütünlükin tamuġ ḳapsaġlı erür kāfirler birle.* 29/37a2=9:49
ḳapsayu bilgen: bilgisi ile her tarafı kuşatan, her şeyden haberdar olan.
(Ar. muḥiṭ, Far. dānā) *Ol Tangrı né ḳılsalar ḳapsayu bilgen ol.* 29/6b2=8:47
ḳ. 25/2a3=3:120, 26/74b1=4:108, 26/85a2=4:126

ḲAPSAL-: kuşatılmak.

⇒ tegre ḳapsal- yaᶜnı erk bolma- 30/2a2=12:66

ḲAPUĠ: kapı.
(Ar. bāb / ebvāb, Far. der/hā) *Kirmengler bir ḳapuġdın, kirengler öngin öngin ḳapuġlardın.* 30/2b2-3=12:67
ḳ.-ḳa 27/35b2=5:23, 28/38b3=7:161
ḳ.-lar 34/66a3=38:50, 36/51b1=43:34
ḳ.-ları 35/18b2=39:71, 35/20b2=39:73
ḳ.-larıngа 35/19b3=39:73, 35/66b2=40:76
ḳ.-larındın 30/42a1=16:29
(Ar. sebeb / esbāb, Far. der/hā) *Kök ḳapuġlarınga köz kemişeyin Mūsā Tangrısınḳa.* 35/45a3=40:37
⇒ kök ḳapuġı 34/50a2=38:10

ḲARA: kara.
(Ar. müsvedd, Far. siyāh) *Yüzleri ḳara ermez mü?* 35/12b3=39:60
ḳ. 36/43a2=43:17
⇒ ḳap ḳara 30/57b2=16:58
ḳara közlüg: kara gözlü (cennet kızı).
(Ar. ḥavrāᵓ / ḥūr, Far. siyāh çeşm/ān) *Cüftlendürġay-miz ḳara közlüg, king közlüg uraġutlar birle.* 36/87b1=44:54

ḲARABAŞ: cariye.
(Ar. raḳabeᵗ, Far. bende) *Anlar kim zihār andı içerler uraġutlarındın yana yanarlar angar kim aydılar: ḳarabaş āzād ḳılġu kerek.* 38/4a3=58:3

ḲARAĠU: kör, âmâ.
(Ar. aᶜmā / uᶜmā, Far. kūr/ān) *Sen mü eşittür[ür] sen saġırlarḳa azu sen mü köndrür sen ḳaraġularnı.* 36/54a2=43:40
(Ar. aᶜmā, Far. nā bīnā) *Ḳoparmaġay-miz anı ḳıyāmet kün ḳaraġu.* 31/91b2=20:124
ḳ. 31/91b3=20:125, 35/57b1=40:58, 37/38a2=48:17
⇒ başları tezginip turuḳar ḳaraġu 28/56a1=7:186
ḳaraġu bol-: körleşmek, görünür olmamak.
(Ar. ᶜamā, Far. pūşide şoden) *Ḳaraġu bolur olar üze ḫaberler ol kün olar soruşmaġalar.* 32/42a1=28:66
ḳaraġu ḳıl-: kör yapmak.
(Ar. iᶜmā, Far. kūr kerden) *Anlarnı kim laᶜnet ḳılmış turur Tangrı, saġır ḳıldı, ḳaraġu ḳıldı közlerini.* 37/18a2=47:23

ḲARAĠULUḲ: körlük, görmezlik.
(Ar. ᶜamā, Far. kūrī) *Sewdi ḳaraġuluḳnı köni yol üze, tuttı olarnı ḫᵛārluḳ ara ivniş ᶜaẕāb.* 35/82b1=41:17

ḲARANGḲU: karanlık.

ḳarangḳu içre: karanlık içinde olan.
(Ar. muẓlim/ūn, Far. der tārikī) *Hem yana nişān olarḳa şeb, çıḳarur-mı anıngdın kündüzni, ançada olar ḳarangḳu içre.* 34/6a3=36:37

ḲARANGḲULUḲ: karanlık.
(Ar. ẓulme[t] / ẓulumāt, Far. tārikī/hā) *Bitig indürdümiz anı sanga, çıḳarsa sen boḍunnı ḳarangḳuluḳlardın.* 30/12b2=14:1
ḳ.-lar 34/81a2=39:6
ḳ.-lardın 27/29b3=5:16, 33/9a2=33:43, 38/86a3=65:11

ḲARĀR (Ar.): karar verme, durma, kalma.
(Ar. ḳarār, Far. ārām) *Bütünlükin ol cehān ḳarār sarāyı turur.* 35/47a1=40:39
ḳarār ḳıl-: sabit kalmak, yerinde kalmak.
(Ar. istiḳrār, Far. ārām giriften) *Baḳġıl taġḳa eger ḳarār ḳılsa yerinde munı körgey sen meni.* 28/22a1=7:143
ḳarār ḳılġu yer: karar kılınacak, duracak yer.
(Ar. ḳarār, Far. ārāmgāh) *Kendü, sizler sewünç yoḳ sizke, sizler ilgerü ıdınguz bizke, néme yawuz ḳarār ḳılġu yer.* 34/69a1=38:60

ḲARĠA: karga.
(Ar. ġurāb, Far. zāġ) *Iḍtı Tangrı bir ḳarġanı üşeyür yer içinde.* 27/39b3=5:31
ḳ. 27/40a3=5:31

ḲARĠA-: lanetlemek.
(Ar. la[c]n, Far. nefrīn kerden) *Ḳarġadı olarnı, anuttı olarḳa tamuġnı.* 37/30a2=48:6

ḲARĠIŞ: lanet.
(Ar. la[c]ne[t], Far. nefrīn) *Bütünlükin sening üze ol ḳarġış saḳış kününge tegi.* 30/23b3=15:35

ḲARILIḲ: (ileri derecede) yaşlılık.
(Ar. [c]itiyy, Far. çişk şoden) *Bütünlükin tegdim uluġluḳdın ḳarılıḳḳa.* 31/6a3=19:8

ḲAR(I)N: karın.
(Ar. baṭn / buṭūn, Far. şikem/hā) *Ḳarınları içre turur tezekli ḳanlı ara ḳatığsız süt.* 30/62b2=16:66
ḳ.-ı (ḳarnı) 34/39a1=37:144
ḳ.-ları 34/81a1=39:6
ḳ.-larındın 30/64b3=16:69, 30/71a3=16:78
ḳ.-lar 36/85b3=44:45

ḲARINDAŞ: kardeş. krş. **KARDAŞ**

(Ar. aḫū / iḫvān, Far. birāder/ān) *Yazuḳ yoḳ ... hem oġlanları içre hem ḳarındaşları içre.* 33/18b2=33:55
ḳ.-ım 30/9a2=12:90, 31/43a2=20:30
ḳ.-ıng 31646a3=20:42
ḳ.-ı 31/20b2=19:53
ḳ.-larıngızını 29/16b2=9:23

(Ar. uḫt, Far. mānend) *Ey Hārūn ḳarındaşı, ermez seniñ atañ yawuz er.* 31/11b2=19:28
⇒ kız ḳarındaş 31/45a2=20:40, 32/8a3=28:11, 33/18b3=33:55

ḲARIŞ: (karma)karışık.
⇒ ḳatış ḳarış 37/69b1=50:5

ḲARIŞ-: savaşmak, çarpışmak, karşı karşıya gelmek, karşılaşmak.
(Ar. iltiḳā', Far. kārzār kerden) *Iḏtımız ḳulumız üze furḳān küninde, iki cemᶜ ḳarışmışı künde.* 29/2a1=8:41
(Ar. iltiḳā', Far. dīdār kerden) *Ol kün kim ḳarıştı iki ögür, bütünlükin tındurdı olarnı.* 25/19b3=3:155
ḳ.-sa sizler 29/4a3=8:44

ḳarışġu: vasıl olan.
(Ar. mulāḳi, Far. bīnende) *Aygıl: bütünlükin ol ölüm kim ḳaçar sizler andın ol ḳarışġu turur sizke.* 38/53b3=62:8
⇒ cezā / ḳarışġu 35/19a3=39:71

ḲARN (Ar.): nesil.
(Ar. ḳarn, Far. gürūh) *Neçe yoḳattımız olarda burun ḳarndın.* 37/78b2=50:36

ḲARŞI: saray, köşk.
⇒ yoḳlat- 28/18a3=7:137

KĀSİD (Ar.): (ticarette) sürümsüz, geçersiz.
kāsid bol-: yok olmak, iflas etmek.
(Ar. bevr, Far. kāsid şoden) *Umarlar satıġçılıḳ kim hergiz kāsid bolmaz.* 33/75b2=35:29

KĀSİDLİK (Ar. T.): boşa gitme, heba olma.
(Ar. kesād, Far. nā-revā şoden) *Satıġçılıḳ kim ḳorḳar sizler aniñ kāsidlikiñe.* 29/17b3=9:24

ḲAŞ: yamaç, tepe.
⇒ ḳol ḳaş 31/85a2=20:107

KĀŞKİ (Far.): keşke, ne olurdu!
(Ar. leyte, Far. kāşkī) *Ey kāşkī men ölsem munda burun bolsam ḫayż çöpreki, unutulmış.* 31/9b2=19:23
k. 34/1a2=36:26, 36/53a2=43:38

(Ar. yā leyte, Far. ey kāşki) *Ayurlar: kāşki biz boyun tuzadımız Tañrıka* 33/24a2=33:66
k.26/41b2=4:73

ḲAT: kat, huzur, ön taraf.

(Ar. beyne yedey, Far. pīş) *Ol kim bizing ḳatımızda turur ol kim bizing soñgımızda turur.* 31/25a3=19:64

(Ar. ʿind, Far. nezdīk) *Tañrınıng yalavaçı ḳatında olar tururlar.* 37/55a2=49:3

⇒ yéti ḳat kök 35/78a2=41:12, 38/16b2=59:1, 38/49b1=62:1

ḲAT-: katmak.

⇒ artuḳ ḳat- 26/23b2=4:48; ortaḳ ḳ. 26/23a3=4:48, 26/79b2-3=4:116, 28/59b2=7:190, 28/59b2=7:191, 29/24a1=9:32, 30/33a3=16:3; 30/40b2=16:27, 30/45b2=16:35, 30/56a2=16:54, 30/76a3=16:86, 31/3b1=18:110, 32/43a1=28:68, 35/14b3=39:65, 35/16a2=39:67, 35/48b2=40:42, 35/65b1=40:73, 38/32a2=59:23, 38/37b1=60:12; töşek ḳ. 33/11a3=33:49

⇒ ortaḳ ḳatġan 29/12a3=9:17, 29/20b1=9:28, 29/27b2=9:36, 35/72a2=40:84

ḳatıġlıḳ: vebal, bir eylemin kötü sonucu.

(Ar. vebāl, Far. serencām-ı bed) *Kelmez mü sizke anlarnıng ḫaberi kim tamudlar munda burun tattılar ḳatıġlıḳ işlerini.* 38/67b3=64:5

⇒ ortaḳ ḳatıġlıḳlı 29/24b3=9:33, 30/32b1=15:94, 30/85b3=16:100, 30/97a2=16:120, 30/98a2=16:123, 35/75a2=41:6, 38/45a2=61:9; ortaḳ ḳ. eren 33/27a3=33:73; ortaḳ ḳ. ḳunçuy 33/27a3=33:73; yawuz işlig / ortaḳ ḳ. 28/4a3=7:103

ḲATIĠ: 1. katı, sert, haşin, çetin, şiddetli, elim, korkunç.

(Ar. beʾs, Far. saḫt) *Tuttumız anlarnı kim küç éttiler ḳatıġ ḳın birle.* 28/41b3=7:165

(Ar. cehd, Far. saḫtter) *Andıḳtılar Tañrı tuta andlarnıng ḳatıġınça.* 27/58a2=5:53

(Ar. elīm, Far. derdnāk) *Ḳınayur sizni ḳatıġ ḳın birle.* 37/38a1=48:16

(Ar. eşedd, Far. saḫt-ter) *Kiriñgler ey kāfir āli ḳatıġ ḳınḳa.* 35/51a2=40:46

(Ar. ḳāsī, Far. saḫt) *Ḳıldımız köñgüllerini ḳatıġ.* 27/27b3=5:13

(Ar. nukr, Far. sehmnāk) *ʿAẕāb ḳıldımız añgar ḳatıġ ḳın.* 38/84b3=65:8

(Ar. şedīd, Far. saḫt) *Kim kim ḫilāf ḳılsa Tañrıḳa hem yalavaçıña Ol Tañrı ḳatıġ ḳınlıġ ol.* 28/71a3=8:13

ḳ. 34/57a3=38:26, 35/23a2=40:3, 35/35b1=40:22, 35/88a3=41:27, 36/12a3=42:16, 36/20b1=42:26, 37/75b3=50:26, 38/10b3=58:15, 38/19b2=59:4, 38/22b2=59:7, 38/27b3=59:14, 38/84b 2=65:8, 38/85a3=65:10; (ḳ. ḳın+) 28/41a1=7:164, 28/77a2=8:25, 33/60a1=34:46, 33/67b1=35:7, 33/70b2=35:10

2. sert, acımasız.

(Ar. şedīd / şidād, Far. saḫt/ān) *Anıng üze ferişteler irigler ḳatıġlar.* 38/92b3=66:6

3. (rüzgâr için) soğuk ve şiddetli.

(Ar. şarşar, Far. saḫt) *İḳtımız olar üze ḳatıġ yelni naḥis künler içinde.* 35/83b1=41:16

ḳatıġ da^{c}vîçi boḳun: karşı çıkan, inatçı topluluk.

(Ar. elvâd, Far. saḫtkâr) *Ḳorḳutġay sen tép anı boḳunlarnı ḳatıġ da^{c}vîçi boḳunlar.* 30/55b2=19:97

ḳatıġ irig: ağır, şiddetli.

(Ar. ġalîẓ, Far. dürüşt) *Her-âyine taturġay-mız olarḳa ol ḳatıġ irig ḳındın.* 33/77a2=41:50

ḳatıġ ḳawî: şiddetli, çetin, sert.

(Ar. metîn, Far. üstüvâr) *Mening ḫilem ḳatıġ ḳawî turur.* 28/54b1=7:183

ḳatıġ köngüllüg: kötü kalpli.

(Ar. ḫâsiyeti ḳalb / ḳulûb, Far. saḫt şevende-i dil/hâ) *Vayl ḳatıġ köngüllüglerke Tängri yıḳındın.* 34/92b3=39:22

ḳatıġ ot: azap, azap ateşi, şiddetli ateş.

(Ar. ^{c}aẕâb, Far. şikence) *Küḍezgil olarnı tamuġnung ḳatıġ otından.* 35/26b3=40:7

ḳatıġraḳ: daha güçlü, daha şiddetli, daha kuvvetli.

(Ar. eşedd, Far. saḫt/ân) *Tängrının̆g yalavaçı anlar kim anın̆g birle [ḳatıġraḳ turur] ḳâfirler üze.* 37/48a3=48:29

(Ar. eşedd, Far. saḫt-ter) *Ol Tängrı ḳatıġraḳ ḳınlıġdın, ḳatıġraḳ ḳızġutluġdın.* 26/51b2-3=4:84

ḳ. 31/27a3=19:69, 31/56b3=20:71, 31/92b2=20:127, 33/84b2=35:44, 34/19a1=37:11, 35/34a2=40:21, 35/81a1=41:15, 36/38b2=43:8, 37/11a3=47:13

(Ar. eşedd, Far. saḫtterîn) *Sizlerke ḳatıġraḳ ḳorḳunç.* 38/26b3=59:13

(Ar. cehd, Far. küşiden) *Andıḳtılar Tängrı tuta ḳatıġraḳ andlarını.* 33/82b1=35:42

ḳatıġ ün: çığlık.

(Ar. ṣayḥa^{t}, Far. bâng-i ^{c}aẕâb) *Tuttı olarnı ḳatıġ ün kün tuġardın.* 30/29b2=15:73

ḲATIĞLAN-: 1. uğraşmak, çabalamak, gayret göstermek.

(Ar. sey^{c}, Far. köşiden) *Anlar kim ḳatıġlanurlar bizing nişânlarımız içre.* 33/53b3=34:38

ḳ.-dılar 33/30b2=34:5

ḳ.-ınglar 38/54b3=62:9

2. cihat etmek.

(Ar. mücâhede^{t}, Far. kârzâr kerden) *Éw barḳlarıdın kesildiler anda kiḍin sınandılar yana ḳatıġlandılar, serindiler, her-âyine sening iḍing anda kiḍin örtgen ulaşu yarlıḳaġan ol.* 30/90b3=16:110

ḳ.-ġıl 38/95b2=66:9

ḳatıġlanmaḳlarça: gücü yettiğince, en kuvvetli şekilde.

(Ar. cehd, Far. saḫt-ter) *Andıḳtılar Tängrı tuta andlar ḳatıġlanmaḳlarça.* 30/48a1=16:38

⇒ *yorı- ḳatıġlan-* 27/42a2=5:33

ḲATIĠLIḴ: 1. güç, kuvvet.
(Ar. be³s, Far. ceng u saḫtī) *Bolġay kim Tañrı yṙsa anlarnıñ ḳatıġlıġını tandılar.* 26/51b1=4:84
(Ar. be³s^{in} şedīd^{in}, Far. ceng ü saḫtī) *Ündenülür sizler boḍunḳa ḳatıġlıḳ iḍilerińge.* 37/37a2=48:16
2. zarar.
(Ar. żarr, Far. saḫtī) *Eger tatursa-mız soyurḳamaḳ bizdin ḳatıġlıḳda kiḍin tegdi añgar.* 31/76a2=41:50
3. eyvah, yazık, vay! yazıklar olsun!
(Ar. vayl, Far. vāy) *Ḳatıġlıḳ anlarḳa kim tandılar uluġ kün ḥāżır bolmaḳdın.* 31/14b3=19:37
ḳ. 34/11b3=36:52, 34/21a1=37:20, 34/58a2=38:27, 36/64b3=43:65, 36/91a3=45:7
(Ar. vayletā, Far. vāy) *Aydı: ey ḳatıġlıḳ manga.* 27/40a2=5:31
4. vebal, kötü son.
(Ar. vebāl, Far. serencām) *Tattılar işiniñ ḳatıġlıḳı, boldı işiniñ soñgı ziyān.* 38/84b3=65:9
(Ar. vebāl, Far. serencām-ı bed) *Anlar meñgizlig olarda burun yaḳın tattılar işleriniñ ḳatıġlıḳını.* 38/28b1=59:15
ḳatıġlıḳ / esrüklük: zorluk / sarhoşluk.
(Ar. sekre^{t}, Far. saḫtī) *Keldi ölüm ḳatıġlıḳı / esrüklüki köni, ol ermez sen kim andın ḳaçar sen.* 37/74a1=50:19
ḳatıġlıḳ ḳıl-: zorlamak.
(Ar. iḥfā³, Far. büsür kerden) *Eger tilese sizlerde anı ḳatıġlıḳ ḳılsa sizke saranlıḳ ḳılur hem çıḳarur öçüñgizni.* 37/25a1=47:37

ḲATIĠSIZ: 1. saf, katıksız.
(Ar. ḫāliṣ, Far. bī-āmīġ) *Ḳarınları içre turur tezekli ḳanlı ara ḳatıġsız süt.* 30/63a1=16:66
ḳatıġsız ḳılġan: ihlaslı.
(Ar. muḫliṣ/īn, Far. bī-āmīziş konende/gān) *Ündeñgler Tañrını ḳatıġsız ḳılġanlar añgar dinni.* 35/30a3=40:14
ḳatıġsız ḳılıġlı: has kılan.
(Ar. muḫliṣ, Far. bī-āmīġ konende) *Tapınġıl Tañrıḳa ḳatıġsız ḳılıġlı añgar dinni.* 34/77b1=39:2

ḲATIḴSIZ: 1. Sadece, yalnız.
(Ar. ḫāliṣ, Far. bī-āmīze) *Nikāḥ ḳılmaḳ anı ḳatıḳsız sañga mi³minlerde aḍın.* 33/13a2=33:50
2. ihlas sahibi, temiz, halis.
(Ar. ḫāliṣ, Far. bī-āmīziş) *Bilgil Tañrıḳa dīn ḳatıḳsız.* 34/77b2=39:3

(Ar. muḫlaṣ, Far. bī-āmīġ kerde) *Yād ḳılġıl bitig içinde Müsānı ol erdi ḳatıḳsız, erür ḍāṣ yalavaç.* 31/20a1=19:51
ḳ.-lar 34/36a3=37:128
(Ar. muḫliṣ/īn, Far. ḫāliṣ kerde/gān) *Yanıt bérilmez siz meger ol kim ḳılur erdiñgizler, meger Tañrınıñg ḳatıḳsız ḳulları.* 34/25b3=37:40
(Ar. muḫliṣ, Far. bī-āmīġ) *Men fermānladım kim tapunsa men Tañrıḳa ḳatıḳsız ḳılıp añgar dīnini.* 34/86b1=39:11
(Ar. muḫliṣ, Far. bī-āmīziş) *Ayġıl: Tañrıḳa tapnur men ḳatıḳsız añgar dīnimni.* 34/87a2=39:14
ḳatıḳsız bol-: uzaklaşmak, bir yana çekilmek.
(Ar. ḫulūṣ, Far. be-yek-sü reften) *Ḳaçan kim umunçsuz boldılar erse andın ḳatıḳsız boldılar.* 30/3a3=12:80
ḳatıḳsız ḳıl-: içtenlikle bir şeyi yerine getirmek, yapmak.
(Ar. iḫlāṣ, Far. bī-āmīġ kerden) *Yapuştılar Tañrıḳa, ḳatıḳsız ḳıldılar dīnlerini Tañrıḳa, bu ögür mü³minler birle.* 26/99a3=4:146
ḳatıḳsız ḳılġan: samimi olan.
(Ar. muḫliṣ/īn, Far. bī-āmīziş konende/gān) *Oḳıñg anı ḳatıḳsız ḳılġanlar añgar dinni.* 35/61b2=40:65
ḳatıḳsız ḳılıġlı: günahtan arınmış.
(Ar. muḫliṣ/īn, Far. vīje kerde/gān) *Seniñg ḳullarıñg anlardın ḳatıḳsız ḳılıġlılar.* 30/25a1=15:40

ḲATIŞ: karma(karışık).
ḳatış ḳarış: karışık, girift, anlaşılmaz.
(Ar. meric, Far. şūride) *Olar ḳatış ḳarış iş içinde olar.* 37/69b1=50:5

ḲATLAN-: cihat etmek, savaşmak, mücadele vermek.
(Ar. mücāhede^{t}, Far. kārzār kerden) *Ḳatlanıñg māllarıñgız birle hem özleriñgiz birle Tañrı yolı içinde.* 29/32a2=9:41
ḳ.-dılar 25/11a1=3:142, 29/11b2=9:16
ḳ.-ġıl 29/52b3=9:73
ḳ.-ıng 27/43b3=5:35, 29/61b1=9:86
ḳ.-salar 29/58a3=9:81
(Ar. mücāhede^{t}, Far. kārzār kerden-i kāfirān) *Anlar kim bittiler anıñg birle ḳatlandılar mālları birle özleri birle.* 29/62b2=9:88
(Ar. mücāhede^{t}, Far. kuşten u kārzār kerden) *Yana şek bolmadılar, ḳatlandılar mālları birle hem tenleri birle.* 37/65b2=49:15

ḲAV/WĪ (Ar.): kavi, güçlü, kuvvetli.
ḳav/wī ḳıl-: kuvvetlendirmek, sağlamlaştırmak, desteklemek.
(Ar. şedd, Far. üstüvār kerden) *Ḳılġıl mañgar yārīçi boḍnumdın Hārūnnı ḳarındaşım, ḳawī ḳılġıl anıñg birle arḳamnı.* 31/43a2=20:31

(Ar. şedd, Far. ḳavī kerden) *Aydı: munu ḳawī ḳılġatımız seniñg bilekiñgni.* 32/23b3=28:35
(Ar. te²yīd, Far. ḳavī gerdāniden) *Ḳawī ḳıldı sizni yārisi birle, rūzi ḳıldı / bérdi sizke, arıġlardın bolġay kim sizler.* 28/78a1=8:26
ḳ.-dı (ḳavī ḳ.) 38/15b1=58:22
(Ar. te²yīd, Far. ḳavī kerden) *Iḍtı Tañgrı amrulmaḳnı anıñg üze, ḳawī ḳıldı süler birle.* 29/31b1=9:40
ḳavīraḳ: daha güçlü.
(Ar. eşedd, Far. ḳavī-ter) *Olar ḳavīraḳ olardın tutmaḳın.* 37/78b2=50:36
⇒ ḳatıġ ḳawī 28/54b1=7:183

ḲAVL (Ar.): söz.
(Ar. ḳavl, Far. güftār) *Bir fisḳ ḳavl içinde siz.* 37/84a1=51:8

ḲAVM (Ar.): kavim.
(Ar. ḳavm, Far. gürūh) *Mūsānıñg ḳavmidin bir ögür hem köni yol körkitürler rāstlıḳ birle.* 28/36a3=7:159
ḳ.-nüñg 26/47b1=4:78
ḳ.-i 28/26a1=7:148, 35/41a3=40:31, 37/71b3=50:12
ḳ.-ini 34/33b2=37:115
ḳ.-lerni 38/61a3=63:6
(Ar. —, Far. ḳavm) *ᶜĀd ḳavmi taḳı ol kāfir ḳadaşları Lūṭ.* 37/72a1=50:12
(Ar. —, Far. gürūh) *Ṣāliḥ ḳavmi.* 37/72a1=50:12
⇒ ögür / ḳavm 29/18b1=9:24; Ṣāliḥ ḳavmi 37/72a1=50:12

ḲAWURTLUḲ: kalabalık topluluk.
(Ar. zeḥf, Far. enbūh) *Ey anlar kim bittiler, ḳaçan körse siz anlarnı kim tandılar ḳawurtluḳ, ewrülmeñg olarḳa kirü.* 28/72a1=8:15

ḲAYDA: nerede, nasıl.
(Ar. ennā, Far. ez kucā ve çigūne) *Aydı: İḍim ḳayda bolur mañga oġul, erür uraġutum ḳısır.* 31/6a3=19:8
ḳ. 34/81b1=39:6
(Ar. ennā, Far. çigūne) *Ḳayda yandurlurlar?* 36/73b2=43:87
ḳ. 36/77b2=44:13
(Ar. eyne, Far. kucā) *Ḳayda ol ortaḳlarım anlar kim ortaḳ ḳatar erdiñiz olarḳa?* 30/40b1=16:27
ḳ. 32/40a1=28:62, 35/65b1=40:73, 36/2b3=41:47
(Ar. eyne, Far. tā) *Hem ḳıldı méni ḳutluġ namāzlı zekātlı ḳayda bol* 31/12b3=19:31
(Ar. ḥayṣu, Far. her kucā) *Ornañglar bu kendde, yéñg andın ḳayda tiles* 28/38b1=7:161
ḳayda kim: her nerede.

(Ar. eynemā, Far. her kucā) *Ḳayda kim bolsa sizler yeter sizlerke ölüm.* 26/46a3=4:78

ḳayda ma: her nerede.

(Ar. eynemā, Far. her kucā) *Mel'ūnlar ḳayda ma bulnurlar, tutlurlar, öldrülürler.* 33/22a3=33:61

ḲAYDIN: nereden, nasıl.

(Ar. ennā, Far. çigūne) *Öldürdi anları Tañrı, ḳaydın bulġanur sizler.* 29/23a2=9:30

ḲAYNA-: kaynamak.

(Ar. ġaly, Far. cūşiden) *Sızġurmış tuç teg ḳaynayur ḳarınlar içinde ḳaynar isig suw teg.* 36/85b3=44:45

ḳaynar: kaynamış, sıcak.

(Ar. ḥamīm, Far. nīk germ) *Ol meñgizlig kim cāvidāne ot içre suwarlur ḳaynar suw.* 37/13b2=47:15

ḳaynar isig suw: sıcak su.

(Ar. ḥamīm, Far. āb-ı germ) *Süḍrünürler ol ḳaynar isig suw içre yana ot içre isingeyler.* 35/65a2=40:72

ḳaynar suw: kaynar su.

(Ar. ḥamīm, Far. āb-ı germ) *Tatsunlar anı ḳaynar suw, ḳan taḳı iriñ.* 34/68a1=38:57

(Ar. ḥamīm, Far. āb-ı sūzān) *Ḳuyuñlar baş üze ḳaynar suw ḳınındın.* 36/86a3=44:48

ḲAYRA: tekrar.

(Ar. –, Far. –) *Neçük olarḳa ḳayra īmān taḳı tevbe ıraḳ yerdin.* 33/62a3=34:52

ḲAYTAR-: geri çevirmek, geri göndermek.

(Ar. ifā'e[t], Far. bāz gerdāniden) *Ol kim erklendi elgiñ andın kim ḳaytardı Tañrı seniñ üze.* 33/12a2=33:50

ḲAYU: hangi.

(Ar. eyye, Far. kudām) *Ḳayu sözke anda kiḍin kirtgünürler.* 28/55b1=7:185

ḳ. 35/69b3=40:81, 36/91a2=45:6

ḳ.-sı 31/28b2=19:73

ḳ.-mız 31/56b3=20:71

(Ar. eyye, Far. her kudām) *Yana çıḳarġay-mïz tegme boḍundın ḳayuları ḳatıġraḳ raḥmān üze.* 31/27a3=19:69

ḳayu vaḳt: ne zaman.

(Ar. eyye-mā, Far. her kudām) *Ḳayu vaḳtte kim atanmış öḍ turur, ötedim.* 32/19a2=28:128

ḳayu yerde: her nere, her nerede.

(Ar. ḥayşu, Far. ān cā) *Öldrüŋ olarnı ḳayu yerde kim bulsa siz olarnı* 26/58a1=4:91

(Ar. ḥayşu, Far. her kucā) *Cādūnıŋ étigi / alı ḳurtulmaz, cādū ḳayu yerde kim kelse*. 31/55b2=20:69

ḲAŻĀ (Ar.): kaza, hüküm.

ḳażā ḳılın-: hüküm verilmek.

(Ar. ḳażāʾ m., Far. güzārde şoden) *Éwmegil Ḳurʾān birle ḳażāʾ ḳılınmazda burun saŋga anıŋ yarlıġı*. 31/87b3=20:114

(Ar. ḳażāʾ m., Far. ḥükm kerde şoden) *Ḳażā ḳılınmas olar üze ölsün üçün*. 33/77a3=35:36

ḲAZĠAN-: 1. kazanmak, edinmek, sahip olmak.

(Ar. ictirāḥ, Far. verźiden) *Azu saḳındıŋız anlar teg ḳazġandılar yawuzlukların*. 36/99a1=45:21

(Ar. iḳtirāf, Far. verźiden) *Māllar kim ḳazġandıŋız anı, satıġçılıḳ kim ḳorḳar sizler anıŋ kāsidlikiŋge*. 29/17b2=9:24

(Ar. iḳtirāf, Far. kesb kerden) *Kim kim ḳazġansa eḍgülük arturur-miz aŋar anıŋ içinde eḍgülük*. 36/17b3=42:23

(Ar. iktisāb, Far. verźiden) *Erenlerke ülüş andın kim ḳazġandılar*. 26/9b1=4:32

ḳ.-dılar 26/9b2=4:32

(Ar. kesb, Far. verźiden) *Kim kim ḳazġansa yazuḳ bütünlükin ḳazġanur anı özi*. 26/75b2-3=4:111

ḳ.-dı 35/31b3=40:17, 36/22b2=42:30, 36/100a2=45:22

ḳ.-dılar 26/53b3=4:88, 27/45b1=5:38, 35/5b3=39:48, 36/16a1=42:22, 36/92b2=45:10

ḳ.-sa 26/76a2=4:112

ḳ.-ur erdiŋiz 34/95a1=39:24

ḳ.-ur erdiler 29/59a2=9:82, 34/16a2=36:65, 35/7a3=39:50, 35/71a1=40:82, 35/83a1=41:17, 36/95a3=45:14

ḳ.-mışları 33/85b2=35:45, 36/24a3=42:34

ḳ.-mışlarınıŋ 25/20a2=3:155

2. yapmak, işlemek.

(Ar. ᶜamel, Far. kerden) *Tükel bérlür tegme et-öze anı kim ḳazġandı*. 30/91b1=16:111

ḲAZUḲ: kazık.

(Ar. vatid / evtād, Far. miḫ/hā) *Yalġanḳa tuttı olarda burun Nūḥ boḍnı, ᶜĀd ve Firᶜavn ḳazuḳlar iḍisi*. 34/50b2=38:12

KEÇ: uzun zaman, geç.

(Ar. meliyy, Far. rūzgār-ı dırāz) *Eger yıġılmasaŋ, sürgey men séni, kesilgil méndin kéçke tegi*. 31/18b1=19:46

keç ḳal-: geç kalmak, geride bulunmak.

(Ar. tebṭi³e[t], Far. direngī kerden) *Bütünlükin sizdin ol kim keç ḳalur eger tegse sizke bir teggüçi.* 26/40b3=4:72

KEÇ-: 1. geçmek, geçip gitmek.

(Ar. ḥuluvv, Far. güẕe/āşten) *Tañgrınıñ yolı anlar içinde kim keçtiler anda öñgdin.* 33/22b2=33:62

k.-ti 25/8a2=3:187, 25/11b3=3:144, 35/72b1=40:85, 37/42a3=48:23

k.-tiler 33/8a2=33:38, 35/87a3=41:25

(Ar. merr, Far. güẕeşten) *Sizler keçer sizler olar üze ertelerde hem tünle, uḳmaz mu sizler?* 34/37b2=37:137

(Ar. mużiyy, Far. güẕeşten) *Çın-oḳ keçti evvelḳılarnıñ sünneti.* 28/85b1=8:39

k.-ti 36/38b3=43:8

k.-güke 34/17a1=36:67

2. önce, evvelden olmak.

(Ar. sebḳ, Far. pīş reften) *Mundaġuḳ ḳıṣṣa ḳılur-mız seniñ üze ḫaberlerin ol kim oza keçmişinde.* 31/69a1=20:99

⇒ ḫaddin keç- 26/8a3=4:30, 27/10a3=4:171, 28/39b1=7:163, 31/47a2=20:45, 31/61a1=20:81, 31/92a3=20:127, 35/11a1=39:56, 35/43b2=40:34, 38/5a2=58:9; ilgerü k. 37/53b1=49:1; öngdin k. 28/85a3=8:38, 37/27a1=48:2; öt- ya[c]nı k. 25/17a1=3:153; teñgde k. 25/14b2=3:147, 30/3b3=12:80, 35/9a1=39:53

keç- ap berkü-: yaşamak.

(Ar. merr, Far. üstüvār şoden) *Ḳaçan örtti erse anı kötürdi yük anıñ yükini yüñgül, keçti ap berküdi anıñ birle.* 28/58b3=7:189

keçgen:

⇒ ḫaddin keçgen 27/41b3=5:32, 36/82a3=44:31; teñgde k. 29/8b1=9:10, 35/39b3=40:28, 37/75b1=50:25

keçigli: 1. (yoldan) geçen, yolculuk eden.

(Ar. [c]ābir, Far. güẕerende/gān) *Yoḳ cünübḳa meger yol keçigliler yuñınçaḳa tegi.* 26/18b1=4:43

2. öne geçen, önde bulunan.

(Ar. mu[c]āciz/īn, Far. der güẕerende/gān) *Anlar kim ḳatıġlandılar bizinñ äyetlerimiz içre keçigliler.* 33/30b2=34:5

3. en üstün, en erdemli.

(Ar. emṣel, Far. dīr mānde) *Tileyürler kim çıḳarsalar sizni yerinñizdin sıḥrleri birle, kiterseler yolunñızda keçigli.* 31/53b2=20:63

4. aciz bırakan.

(Ar. mu[c]ciz/īn, Far. der güẕerende/gān) *Teger olarḳa ésiz ḳılıḳlarınıñ yanutı, ermez olar keçigliler.* 35/8a2=39:51

5. geçmiş.

(Ar. selef, Far. güẕeşte/gān) *Ḳıldımız anlarnı keçiglüler hem meṣel kiḏinkile[rke].* 36/60b3=43:56

⇒ teñgde keçigli 36/38a1=43:5

keçmiş: eski topluluk, halk.

(Ar. ḳarn / ḳurūn, Far. gürūh/hā) *Aydı: né ol evvelḳı keçmişler ḥālı?* 31/49a2=20:51

keçmiş ḳıṣṣa: kıssa, hikâye.

(Ar. ḳaṣaṣ, Far. ber goften) *Ḳaçan keldi erse sözledi Mūsā anıŋ üze keçmiş ḳıṣṣalarnı.* 32/17a3=28:25

keçmişni ay-: hikâye etmek, anlatmak, bildirmek.

(Ar. ḳaṣaṣ, Far. ber goften) *Anlar üze kim cuhūd boldılar ḥarām ḳıldımız ol kim keçmişni aydımız erdi seniŋ üze munda öŋdin.* 30/95b2=16:118

KÉÇE: gece, geceleyin.

(Ar. āṣāl, Far. şebāngāh/hā) *Yād ḳılġıl İḏiŋni özüŋ içinde ... ertelerde hem kéçelerde.* 28/63b1=7:205

(Ar. aṣil^{en}, Far. şebāngāh) *Uluġ tutuŋ anı hem aġırlaŋ anı yime arıġlaŋlar anı erte taḳı kéçe.* 37/31b1=48:9

(Ar. ^{c}aşiyy^{en}, Far. şebāngāh) *İşāret ḳıldı olarḳa kim tesbīḥ ḳılıŋlar tép erte hem kéçe.* 31/7b2=19:11

k. 31/24b2=19:62, 34/52b1=38:18, 34/59b2=38:31, 35/50b3=40:46

(Ar. ravāḥ, Far. şebāngāh) *Anıŋ ertesi bir aylıḳ yol, anıŋ keçesi bir aylıḳ yol.* 33/34b1=34:12

KÉÇELİK: gece.

(Ar. ^{c}aşiyy, Far. şebāngāh) *Tesbīḥ ḳılġıl iḏiŋge ḥamd aytu kéçelik hem ertelerde.* 35/55b3=40:55

KEÇKİ: eski.

⇒ eski keçki 34/7a1=36:39

KEÇ(Ü)R-: 1. affetmek, bağışlamak.

(Ar. ^{c}afv, Far. der güẕāşten) *Eger keçürsem bir ögürdin sizdin ḳınayur-mız bir ögürni.* 29/46b1=9:66

k.-ür (keçrür) 36/19b1=42:25, 36/22b3=42:30, 36/24a3=42:34
k.-ürler (keçrürler) 27/29a2=5:15
k.-di 25/20a2=3:155, 29/33b2=9:43
k.-gil 25/22b2=3:159, 27/28b1=5:13
k.-se 26/66a3=4:99, 36/27a2=42:40

(Ar. ġufrān, Far. der güẕāşten) *Kim kim serse keçürse ol işleriŋ üstüvārındın turur.* 36/28b1=42:43

k.-sünler 36/94b3=45:14
k.-se siz 38/73b1=64:14

(Ar. ṣafḥ, Far. der güẕeşten) *Bütünlükin bu ögür boḍun erür tapmazlar, keçürgil olardın.* 36/74a1=43:89

2. geçirmek.

(Ar. mucāvaza^{t} bi, Far. güẕārīden) *Keçürdimiz Ya^{c}ḳūb oġlanlarını deryādın.* 28/18b1=7:138

⇒ teñgde keçür- 30/94a2=16:115; yazuḳ k. 28/41a2=7:164
keçür- öte-: bildirmek, tebliğ etmek, açıklamak.
(Ar. ṣa^{c}d, Far. ẓāhir kerden) *Keçürgil ötegil anı kim yarlıġ bérlür sen.* 30/32a2=15:94
keçürgen: 1. yumuşak huylu, mütevazi.
(Ar. ḥalīm, Far. burdbār) *Müjde bérdimiz añgar oġulnı keçürgen.* 34/30a1=37:101
k. 38/75a3=64:17
2. affedici, yumuşak huylu, esma-yı hüsnadan: halîm.
(Ar. ḥalīm, Far. burdbār) *Erür Tañgrı bilgen keçürgen.* 33/15a1=33:52
k. 25/20a3=3:155
3. çok affedici, esma-yı hüsnadan: afuvv.
(Ar. ^{c}afuvv, Far. der güẕārende) *Ol Tañgrı erür keçürgen yarlıḳaġan.* 26/19b2=4:43
k. 38/3b2=58:2
keçürgen / örtgen: affeden, bağışlayıcı, esma-yı hüsnadan: afuvv.
(Ar. ^{c}afuvv, Far. der güẕārende) *Erür Tañgrı keçürgen örtgen ulaşu yarlıḳaġan.* 26/66b1=4:99
keçürmek: 1. af, affetme.
(Ar. ^{c}afv, Far. der güẕāşten) *Tutġıl keçürmekni, fermānlaġıl eḍgülükin.* 28/60b2=7:199
2. tamamlamak, bir işi yerine getirmek.
(Ar. ḳażā^{a}, Far. güzārīden) *Az körkitür sizlerni olar közleri içinde, keçürmek üçün Tañgrı işni erür ḳılġuluḳ.* 29/4b2=8:44
⇒ uçuzlap keçrügli 28/11b3=7:127; teñgde keçrügli / artuḳ ḳılıġlı 32/19a3=28:28

KEḌ: 1. daha, çok daha. krş. **KEY**
(Ar. eşedd, Far. saḫt-ter) *Çıḳmañglar isig içinde, ayġıl: tamuġ otı keḍ isig.* 29/58b2=9:81
2. etkili, dokunaklı.
(Ar. beliġ, Far. resān) *Ayġıl olarḳa özleri içinde keḍ aymaḳ.* 26/36a3=4:63
keḍ çın sözlegli: sıddık, çok doğru sözlü.
(Ar. ṣiddīḳ/īn, Far. nīk rāst-güy/ān) *Ni^{c}met bérdi Tañgrı olar üze ... keḍ çın sözlegliler hem şehīdler eḍgülerdin.* 26/39b2=4:69
keḍ raḥīm: rahmet eden, esma-yı hüsnadan: rahîm.
(Ar. raḥīm, Far. baḫşāyende) *Ey İḍimiz sen keḍ raḥīm sen.* 38/24b3=59:10
keḍrek: daha güçlü, daha çok.
(Ar. eşedd, Far. saḫt-ter) *Anlar teg kim sizde öñgdin erdiler, keḍrek sizdin ḳuvvetin.* 29/48b1=9:69
k. 26/45b1=4:77
(Ar. eşedd, Far. saḫt-ter ü ḳavī-ter) *Bolġatı yaḫşı olarḳa keḍrek üstüvārlıḳ.* 26/38b2=4:66
keḍ yañgan: daima Allah'a yönelen.

(Ar. evvāb, Far. nīk bāz gerdende) *Néme körklüg ḳul, ol keḏ yaŋ̂an turur.* 34/59b1=38:30
k. 34/64b1=38:45

KEḎ-: 1. (mücevher) takmak.
(Ar. lubs, Far. pūşīden) *Fermān tutuğlı ḳıldı teŋ̂izni ... çıḳarsa sizler andın étiğ keḏer sizler anı.* 30/36b2=16:14
k.-er sizler 33/73a1=35:12
2. giymek.
(Ar. lubs, Far. pūşīden) *Keḏerler yuwḳa barçındın hem ḳalın barçındın.* 36/87a2=44:53

KEL-: 1. gelmek, hazır olmak.
(Ar. ḥużūr, Far. ḥāżır āmeden) *Ḳaçan kim keldiler erse aŋ̂a aydılar: tek turuŋ̂lar.* 31/83a2=46:29
(Ar. iḳbāl, Far. āmeden) *Sorğıl uluş boḏnıdın ol kim erdimiz anıŋ̂ içinde, ol arḳışda kim keldimiz anıŋ̂ içinde.* 30/5a2=12:82
(Ar. ityān, Far. āmeden) *Ançada kelür erdi olarḳa balıḳları şenbe künleri.* 28/40a1=7:163
k.-ür 31/91a2=16:111, 31/31a3=19:80, 35/56a2=40:56
k.-ir 38/42b3=61:6
k.-ürler 31/15a2=19:38
k.-di 29/50a3=9:70, 30/40a1=16:26, 31/52b1=20:60, 31/91a1=20:123, 31/92a1=20:126, 34/95a 3=39:25, 35/44a2=40:35, 38/17b3=59:2
k.-di mü 31/38a2=20:9, 34/53a2=38:21, 37/87a3=51:24
k.-dimiz 35/78a1=41:11
k.-diler 28/18b2=7:138
k.-sün 26/69a3=4:102
k.-iŋ̂gler 31/47b2=20:47, 31/53b3=20:64, 35/77b2=41:11
k.-se 28/44a3=7:169, 30/44b1=16:33, 30/52a3=16:45, 31/55b2=20:69, 31/58a1=20:74, 31/58a 3=20:75, 36/65a3=43:66, 37/15a2=47:18
k.-seler 29/65a1=9:92
k.-ür erdi 38/68a2=64:6; (k. érdi) 30/92a1=16:112
k.-ür erdiŋ̂izler 34/23a1=37:28
k.-ür erdiler 35/35a1=40:22
k.-di erse 31/38b3=20:11, 32/20b2=28:30, 32/31b2=28:48
k.-gü 31/40a1=20:15
k.-mez 28/56b3=7:187, 33/29a3=34:3, 34/9a3=36:46, 36/38a3=43:7
k.-mezler 27/47b1=5:41, 29/39b2=9:54
k.-mez mü 29/49b2=9:70, 38/67b2=64:5
k.-medi 31/17a2=19:43, 32/30b2=28:46, 34/3a2=36:30
k.-medi mü 35/18b3=39:71
k.-mese 28/62a1=7:203
k.-mez erdi 28/40a3=7:163
k.-mez mü erdi 35/53a2=40:50
k.-mezde (aşnu) 28/12b2=7:129, 35/9b3=39:54, 35/10a3=39:55; (k. burun) 36/31b1=42:47, 38/64a1=63:10

(Ar. mecî', Far. āmeden) *Çın-oḳ keldi sizke yalavaçlar ménde burun.* 25/27a3=3:183
k.-ür 37/74b1=50:21
k.-ürler 26/35b1=4:62
k.-dim 36/63b3=43:63
k.-ding 31/11b1=19:27, 31/46a1=20:40
k.-ding mü 31/51a1=20:57, 31/84a1=46:22
k.-di 27/14a1=4:174, 27/29a3=5:15, 27/53b2=5:48, 27/32b2=5:19, 27/33a2=5:19, 27/41b1=5:32, 28/73b3=8:19, 29/36b2=9:48, 29/63b1=9:90, 30/92b2=16:113, 31/17a1=19:43, 32/14a2=28:20, 31/57a1=20:72, 32/16b3=28:25, 33/61a1=34:49, 33/78b2=35:37, 34/25a2=37:37, 34/47b2=38:4, 35/12a1=39:59, 35/42b2=40:34, 35/68b1=40:78, 36/9a3=42:14, 36/48b2=43:29, 36/59b2=43:53, 36/77b3=44:13, 36/79a1=44:17, 36/96b3=45:17, 37/15a3=47:18, 37/15b 1=47:18, 37/68a3=50:2, 37/74a1=50:19, 37/78a1=50:33, 38/33b3=60:1
k.-dimiz 31/48a1=20:47
k.-dingiz 31/33b1=19:89
k.-diler 28/7a1=7:113, 30/28a3=15:67, 35/79b1=41:14, 38/24a1=59:10
k.-sem 36/46b1=43:24
k.-se 26/18b3=4:43, 26/50a2=4:83, 27/21b3=5:6, 28/13b3=7:131, 30/59b1=16:61, 33/82b2=35:42, 35/40a3=40:29, 37/56b3=49:6, 38/57a2=63:1, 38/64b3=63:11
k.-seler 26/36b3=4:64, 26/55b3=4:90, 27/49a3=5:42, 35/18b1=39:71, 35/20b1=39:73, 35/83b2=41:20, 36/53a2=43:38, 38/37a3=60:12
k.-di erse 28/10b3=7:126, 28/21a3=7:143, 32/17a3=28:25, 32/24b1=28:36, 33/58a1=34:43, 33/83a1=35:42, 35/62a2=40:66, 36/48b3=43:30, 36/56b2=43:47, 36/63b2=43:63, 37/69b1=50:5, 38/43a2=61:6
k.-medi 27/33a1=5:19
k.-mişde (kiḍin) 28/12b3=7:129, 33/49b2=34:32

(Ar. te'ālev, Far. āmeden) *Kelingler angar kim uḍtı Tangrı.* 26/32a3=4:61
k.-ingler 38/60a3=63:5

(Ar. vurūd, Far. āmeden) *Ḳaçan keldi erse Medyen suwınga buldı anıng üze bir boḍunnı boḍundın kim içrür erdiler.* 32/15b1=28:23

(Ar. —, Far. —) *Ançada yürekler boğuz başınga kelgüsi.* 35/32a3=40:18

(Ar. —, Far. āmeden) *Ayġaylar: andaġ keldiler.* 35/53b1=40:50

2. olmak, bir halden başka bir hale geçmek.

(Ar. ityān, Far. şoden) *Eletingler köngleki mni kemşing anı atam yüzi üze, kelgey körgen.* 30/10b1=12:93

3. meydana getirmek, yapmak.

(Ar. ityān bi, Far. āmeden) *Çıḳarmang olarnı éwlerindin, çıḳmasunlar meger kim kelseler bir yawuzluḳ.* 38/76b3=65:1

4. getirmek.

(Ar. mecî' bi, Far. āmeden) *Ḳaçan kim keldi erse olarḳa yalavaçları belgülerni sewündiler anıng birle.* 35/71a1=40:83

5. (sınırı) aşmak, geçmek.

(Ar. te^{c}addī, Far. der güzeşten) *Kim kelse Tañgrınıñ endāzelerindin rāstlıq üze küç étti özinge.* 38/77a2=65:1

⇒ ḫoş kel- 29/18b3=9:25, 33/15b1=33:52, 37/49b2=48:29, 38/59a2=63:4; ilgerü k. 34/69a2=38:61; ḳaḍġuluḳ ḳıl- yawuz k. 29/37a3=9:50; muḳir k. 35/29a1=40:11; öwke k. 36/25b3=42:37, 37/49b3=48:29; örtüglüg k. 35/31e3=40:16; tañ k. 29/40a1=9:55, 29/60b2=9:85; tap k. 30/32b1=15:95; uḍu k. 31/59b2=20: 78; usına k. 28/22b1=7:143; utru k. 31/79a2=46:24, 34/22b2=37:27, 34/28b1=37:94, 37/88b2=51:29; üstün k. 31/54a1=20:64; yawuz k. 25/1b3=3:120

⇒ barmaḳ kelmek 36/90a3=45:5

kelgü: gelecek olan.

(Ar. ātī, Far. āyende) *Kökler içindeki hem yerler içindeki meger kelgü Tañgrıḳa.* 31/34b1=19:93

keligli: yakınında, hazırında olan.

(Ar. ātī, Far. āyende) *Ḳamuġları keligli añgar ḳıyāmet küninde.* 31/34b1=19:93 k. 35/58a1=40:59

(Ar. ḥāżıra^{t}, Far. nezdīk) *Sorġıl olarḳa ol éldin kim ol erdi deryāḳa keligli.* 28/39b3=7:163

⇒ kiḍin keligli 30/20a3=15:24

keligli tartıġlı: gelen çeken, (gemi için) suyu yararak ilerleyen.

(Ar. māḥir / mevāḥir, Far. şikāfende/gān-ı āb rā) *Ol İḍi ol kim fermān tutuġlı ḳıldı teñizini ... körgey sizler kemini keligli tartıġlı anıñ içinde.* 30/36b3=16:14

⇒ biri soñınça biri kelgen 28/68b2=8:9; éḍerü k. 36/80b1=44:23; ḳoşlup k. 36/59b3=43:53; tünle k. 36/80b1=44:23

KELĀLE (Ar.): varisi olmayan kişi, kimsesi olmayan.

(Ar. kelāle^{t}, Far. cüz māder u peder u ferzend) *Tañgrı aça bérür sizke kelāle içinde, eger bir er helāk bolsa yoḳ añgar ^{c}ayāl hem añgar ḳız ḳadaş ...* 27/15a2=4:176

KELĀM (Ar.): söz.

(Ar. kelām, Far. suḫen) *Tileyürler kim aḍnatsalar Tañgrınıñ kelāmını.* 37/36a3=48:15

KELD(Ü)R-: 1. getirmek, getirip göstermek, vermek. krş. **KETÜR-**

(Ar. ītā^{3}, Far. dāden) *Né kim keldürse sizke yalavaç tutuñ anı.* 38/22a2=59:7

(Ar. ityān bi, Far. āverden) *Bitmese-miz yalavaçḳa keldürmegińçe bir ḳurbān.* 25/27a1=3:183

k.-ür (keldrür) 27/58b3=5:54, 36/76b3=44:10
k.-di 31/11a3=19:26
k.-gey 27/57a3=5:52, 30/5b2=12:83
k.-gem 31/38b2=20:10, 32/20a3=28:29
k.-ge-miz 31/51a3=20:58
k.-ge sizler 30/2a1=12:66
k.-geti 26/90a3=4:133

k.-gil 28/81b2=8:32, 28/5a3=7:106, 31/84a3=46:22
k.-ūŋ 30/1b2=12:54, 32/32b2=28:49, 34/41a3=37:157, 36/83a3=44:36, 36/102b1=45:25
k.-sünler 28/6b3=7:112
k.-se sen 28/14b2=7:132
k.-se 35/68a2=40:78
k.-seler 26/5b1=4:25
k.-mes 30/70a1=16:76
k.-megeyler 38/38a1=60:12
k.-ginçe 29/18a3=9:24

(Ar. mecī[2] bi, Far. āverden) *Keldürse-miz ḳamuġ ümmetdin tanuḳlıḳ, keldürse-miz seni bu ögür üze tanuḳ.* 26/17a1-2=4:41
k.-ür-miz (keldrür-miz) 30/78a3=16:89
k.-di 32/25a3=28:37, 35/39a1=40:28, 35/43a2=40:34, 37/88a1=51:26
k.-dümiz 30/8a2=12:88, 36/69b1=43:78
k.-diler 28/8a2=7:116
k.-se-miz 26/17a1-2=4:41
k.-dūŋ erse 28/5a3=7:106
k.-di erse 35/36a3=40:25

2. gelmek.

(Ar. ityān bi, Far. āverden) *Keldürüŋler maŋa boḍnuŋuz birle ḳamuġ.* 30/5b2=12:83

(Ar. mecī[2], Far. āmeden) *Bütünlükin keldürdüm sizke belgülüg belgü birle iḍiŋizdin.* 28/5a1=7:105

Ançada keldürdi İḍisiŋe selāmet köŋülin. 34/26b2=37:84
k.-dümiz 30/8a2=12:88

3. yapmak, meydana getirmek.

(Ar. ityān bi, Far. āmeden) *Ḳaçan beglig bolsalar eger keldürseler bir yawuz iş.* 26/5b1=4:25
k.-mes 30/70a1=16:76

4. yöneltmek.

(Ar. icā[2]e[t], Far. āverden) *Keldürdi anı [c]ayāl igi ḫurmā tüpige.* 31/9a3=19:23

KELDÜR(Ü)L-: gönderilmek.

(Ar. iḫā[2], Far. āverde şoden) *Or[na]lur bitig, keldürlür peyġāmberler.* 35/17a3=39:69

KELEÇÜ: hikâye, efsane, ağızdan ağıza dolaşan söz.

(Ar. ḥadīṯ / aḥādīṯ, Far. dāstān/hā) *Küç ḳıldılar özleriŋe, ḳıldımız olarnı keleçüler, tardımız olarnı.* 33/ 39b2=34:19

KELİME (Ar.): kelime, söz.

(Ar. kelime[t], Far. ḥükm) *Eger bir kelime ozmasa iḍiŋdin atanmış zamānḳa tegi ḥükm ḳılġaytı olar ara.* 36/9b1=42:14

(Ar. kelime[t], Far. suḫen) *Aydılar küfr kelimesini tandılar.* 29/53b1=9:74

k. 35/19b1=39:71
k.-ni 27/28a1=5:13
k.-si 29/31b3=9:40, 34/90a2=39:19, 37/45b3=48:26
k.-lerni 27/47b2=5:41

(Ar. kelime^t, Far. —) *Eger faṣl kelimesi bolmasa ḫüküm ḳılınġayu.* 36/15b1=42:21

KELİN-: gelecekte olmak.
kelinmiş: gelecekte vuku bulacak.
(Ar. me^{ə}tiyy, Far. āmede şode) *Ol kim va^{ɛ}de ḳıldı Taŋrı ḳullarıŋa belgüsüzin ya^{ɛ}nì ġaybın, Ol Taŋrı erür anıŋ va^{ɛ}desi kelinmiş.* 31/24a3=19:61

KEMİ: gemi.
(Ar. cāriye^t, Far. keştī) *Nişānlarındın kemiler deryā içinde taġlar teg.* 36/23b1=42:32
(Ar. fulk, Far. keştī/hā) *Ol İḍi kim fermān tutuġlı ḳıldı teŋizni ... körgey siz kemini keligli tartıġlı anıŋ içinde.* 30/36b3=16:14
k. 34/8a1=36:41, 34/38a2=37:140, 35/69b1=40:80
k.-ni 33/73a1=35:12, 36/93b3=45:12
k.-din 36/40b3=43:12

KEM(İ)Ş-: 1. atmak, salmak, bırakmak, koymak, vermek.
(Ar. ilḳā^ə, Far. dāden) *Kemiştile / bérdiler Taŋrıḳa ol kün boyun ya^{ɛ}nì boyun sudılar.* 30/77a1=16:87
(Ar. ilḳā^ə, Far. ef/wgenden) *Eletiŋler bu köŋlekimni kemşiŋ anı atam yüzi üze, kelgey körgen.* 30/10b1=12:93
k.-ür sen 28/7b2=7:115
k.-ür sizler (kemşür sizler) 38/33b2=60:1
k.-ür mü sen 31/54a2=20:65
k.-tim 31/44b3=20:39
k.-ti 27/10b3=4:171, 28/5b2=7:107
k.-timiz 34/60b1=38:34, 37/70a2=50:7
k.-gil 28/8a3=7:117, 30/76b2=16:86
k.-iŋler 31/54b1=20:66, 37/75a2=50:24
k.-tiler erse 28/7b3=7:116
k.-gen 31/54a3=20:65
(Ar. ilḳā^ə, Far. der ewgenden) *Munu kemşür men anlarnıŋ köŋülleriŋe kim tandılar ḳorḳunçnı.* 28/70b1=8:12

(Ar. ilḳā^ə, Far. endāḫten) *Kemişiŋ anı tamuġ içiŋe.* 34/29a2=37:97
(Ar. ilḳā^ə, Far. şikesten) *Aydı Mūsā: kemişiŋler. Ḳaçan kim kemiştiler erse cādūluḳ ḳıldılar.* 28/7b3=7:116
(Ar. ḳaẕf, Far. endāḫten) *Andın kim saḳınmadılar yime kemişti köŋülleri içre ḳorḳunçnı.* 38/18a2=59:2
2. teklif etmek, ortaya atmak.

(Ar. ilḳā', Far. ewgenden) *Toḳuşmasalar sizing birle kemişseler sizke élleşmekni.* 26/56b2=4:90
k.-se 26/61b3=4:94
k.-meseler 26/57b1=4:91
3. koymak, yerleştirmek.
(Ar. ilḳā', Far. efgenden) *Kemiştiler yer içinde bekümiş taġlar.* 30/37a2=16:15
⇒ baş ḳodı kemiş- 36/29b3=42:45; helāklik k. 37/9b1=47:10; köz k. 32/26a3=28:38, 35/45b1=40:37; ḳulaḳ tut- / k. 37/79a3=50:37; ḳurᶜa k. 34/38a3=37:141
kemişigli: yere atan, bırakan.
(Ar. mulḳī, Far. efgende/gān) *Ey Mūsā, azu sen mü kemişür sen azu biz mü bolalım kemişiglilerdin.* 28/7b2=7:115

KEMŞİL-: 1. atılmak, atılarak verilmek.
(Ar. ilḳā' m., Far. ewgende şoden) *Nelük kemşilmedi anıng üze bilezükler altundın.* 36/59b1=43:53
2. yere kapanmak.
(Ar. ilḳā' m., Far. ewgende şoden) *Ġalebe ḳılındılar anda, yandılar ḫor bolup anlar, kemşildi cādūlar yüknügliler.* 28/9a1=7:120
k.-diler 31/55b2=20:72

KEND (Sog.): şehir, memleket.
(Ar. beldeᵗ / bilād, Far. şehr/hā) *Armasun séni olarnıng evrülmeki kendler içinde.* 35/23b3=40:4
k.-ler 37/79a1=50:36
(Ar. beldeᵗ, Far. zemin) *Tirgüzdimiz anıng birle ölüg kendni.* 37/71b2=50:11
(Ar. medīneᵗ / medāyin, Far. şehr/hā) *Iḍġıl kendler içinde térdeçiler.* 28/6b2=7:111
k. 28/9b3=7:123, 30/28a3=15:67, 32/10a2=28:15, 32/12b1=28:18, 32/14a2=28:20, 33/22a1=33:60
(Ar. ḳaryeᵗ / ḳurā, Far. dīh/hā) *Ermez-miz kendlerni yoḳatıġlı meger anıng boḍnı ẓālimler.* 32/38b1=28:59
k. 33/51b2=34:34
k.-de 28/38b1=7:161
k.-ler 33/38b2=34:18
⇒ Medīne kendi 38/62b1=63:8

KENDÜ: 1. kendi.
(Ar. -hu, Far. ḫod) *Oḳır kendü ögürini bolsunlar tép tamuġ éşlerindin.* 33/67a2=35:6
(Ar. —, Far. —) *Çıḳardı anlarnı kim tandılar bitig iḍilerindin kendü sarāylarındın.* 38/17b1=59:2
2. doğrusu, gerçekte, hayır hayır!, zaten.
(Ar. bel, Far. ne çi) *Bu ögür yılḳılar teg kendü olar yolsuzraḳ.* 28/52b3=7:179

k. 30/5a3=12:82, 31/54b1=20:66, 31/79b1=46:24, 31/82b1=46:28, 32/1b3=27:60, 33/46a3=34:27, 33/49b2=34:32, 33/50a2=34:33, 33/55b3=34:41, 34/68b2=38:60, 35/15a2=39:66, 35/65b 2=40:74, 36/61b3=43:58, 36/76b2=44:9, 37/33b3=48:11, 37/34a1=48:12, 37/36b2=48:15

(Ar. bel, Far. ne ki) *Körmez mü sen anlarnı kim arıtırlar özlerini, kendü Tañrı arıtur kimni kim tilese.* 26/24a1=4:49

k. 27/3a3=4:158

3. bilakis, aksine.

(Ar. bel, Far. ne çi) *Sézinmegil anlarnı kim öldürüldiler Tañrı yolı içinde ölügler tép kendü tirigler İdileri üs- kinde.* 25/24a3=3:169

k. 27/32a1=5:18, 34/23a2=37:29, 34/23b1=37:30, 34/25a1=37:37, 34/47a1=38:2, 34/49a2-3=38:8, 36/45a2=43:22, 36/48a3=43:29, 37/67a1=49:17, 37/68a2=50:2, 37/69a3=50:5, 37/72b2=50:15

(Ar. bel, Far. ne) *Kendü tañlar sen, olar füsūslanurlar.* 34/19a3=37:12

k. 34/22b1=37:26

KENE (Far.): kene.

⇒ ḳurt kenesi 33/36a3=34:14

KÉÑG: 1. geniş.

(Ar. vāsi^{c}, Far. ferāḫ) *Ermez mü erdi Tañrınıñg yeri kéñg.* 26/65a3=4:97

k. 34/86a1=39:10

2. çok, bol.

(Ar. raġad, Far. ferāḫ) *Kelür erdi anıñg rūzìsi kéñg tegme ajundın, tandı Tañrınıñg irinçleriñge.* 30/92a2=16:112

kéñg işlig: geniş ihsan sahibi, rahmeti bol olan, esma-i hüsnadan: vâsi.

(Ar. vāsi^{c}, Far. ferāḫkār) *Tañrı kéñg işlig bilgen ol.* 27/59b2=5:54

kéñg ḳıl-: bol bol vermek.

(Ar. basṭ, Far. ferāḫ kerden) *Ol Tañrı kéñg ḳılur rūzìni.* 35/8a3=39:52

kéñg közlüg: iri gözlü.

(Ar. ^{c}în, Far. ferāḫ çeşm) *Cüftlendürġay-miz ḳara közlüg kéñg közlüg uraġutla birle.* 36/87b2=44:54

kéñg raḥmetlig: rahmeti bol olan, esma-i hüsnadan: vâsi.

(Ar. vāsi^{c}, Far. bisyār ^{c}aṭā^{ə}) *Erür Tañrı kéñg raḥmetlig ḥakìm.* 26/89a1=4:1

KEÑGEŞ-: istişare etmek, danışmak.

(Ar. muşāvere^{t}, Far. meşveret kerden) *Yarlıḳatu tilegil olardın, keñgeşgi birle.* 25/22b3=3:159

KEÑGEŞİL-: istişare edilmek, danışılmak.

(Ar. şūrā, Far. meşveret kerden) *Olarnıñg işleri keñgeşlür olar ara.* 42:38

KÉÑGLİK: 1. bolluk, refah, rahatlık.

(Ar. se^{c}a^{l}, Far. ferāḫī) *Bulur yer içinde turġu yer üküş üküş hem kéŋlik.* 26/87a1=4:100
k. (k. iḍisi) 38/83a3=65:7
k.-din 26/88b3=4:130
2. nimet.
(Ar. ni^{c}me^{l}, Far. ḫoş ^{c}îşî) *Ekinler, aḍaḳın turuġlı orunlar uluġ yime kéŋlik kim erdiler anıŋ içinde temāşā ḳılıġlılar.* 36/81a2=44:27
kéŋlik ḫāl: bolluk, refah.
(Ar. serrā$^{'}$, Far. şādî) *Hezîne ḳılurlar kéŋlik ḫālde hem tarlıḳ ḫālde.* 25/6a2=3:134
kéŋlikin teg-: kuşatmak, her yeri kaplamak, içine almak.
(Ar. se^{c}a^{l}, Far. gunciden u resîden) *Ḳınım tegrür men anı kimke tilese men yana yarlıḳamaḳımnı kéŋlikin teger tegme nerseke.* 28/33a1=7:156

KÉŊGRÜ: geniş, rahat.
⇒ orunnı kéŋgrü ḳıl- 38/7a1=58:11
kéŋgrü oltur-: rahat oturmak.
(Ar. tefessuḥ, Far. ferāḫ nişesten) *Ḳaçan ayılsa sizke kéŋgrü olturuŋ olturġu yerlerde kéŋgrü ḳılıŋ orunnı.* 38/6b3=58:11

KÉŊGÜ-: genişlemek.
(Ar. ruḫb, Far. ferāḫ şoden) *Tarudı sizîŋ üze yer ol kim kéŋgüdi erdi.* 29/19a3=9:25

KÉŊGÜT-: 1. bol bol vermek, bollaştırmak, genişletmek.
(Ar. basṭ, Far. ferāḫ kerdāniden) *Meniŋ îḍim kéŋgütür rūzîni kimke tilese.* 33/52b1=34:36
k.-ür 33/54a3=34:39
(Ar. feṣḥ, Far. ferāḫ kerden) *Kéŋgrü ḳılıŋ orunnı yā kéŋgütgey Taŋrı sizlerke.* 38/7a1=58:11
2. zengin etmek, zenginleştirmek.
(Ar. iġnā$^{'}$, Far. tevânger kerden) *Ḳorḳsa siz çıġaylıḳdın munu kéŋgütür sizni Taŋrı öz faẓlındın.* 29/21a1=9:28

KER-: yaymak, döşemek.
(Ar. medd, Far. keşîden) *Yerni kerdimiz anı kemiştimiz anıŋ içinde basruḳlarnı.* 37/70a2=50:7

KERĀMETLIĠ (Ar.T.): keramet sahibi.
kerāmetlıġraḳ: (en) çok keramet sahibi, aziz, en değerli.
(Ar. ekrem, Far. kirāmî-ter) *Bütünlükin kerāmetlıġraḳıŋız taŋrı üskinde saḳnuḳraḳıŋız.* 37/64a2=49:13

KEREK: gerek, gerekli.
(Ar. —, Far. —) *Boyun sümek hem eḍgü söz kerek erdi.* 37/17a3=47:21

k. 37/7a1=47:4
⇒ āzād ḳılġu kerek 38/4a3=58:3
kerek bol-: gerekmek, uygun olmak.
(Ar. inbiġāᵓ, Far. sezīden) *Ermez kün kerek bolsa aŋgar yetmek aytı.* 34/7a2=36:40

KEREK-: gerekmek, gerekli olmak.
kerekmez: gerekli olmaz, hakkı olmaz, uygun olmaz, yakışmaz.
(Ar. mā inbiġāᵓ, Far. ne mī sezed) *Kerekmez Taŋrıḳa kim tutsa oğul ḳız.* 31/34a2=19:92
k.- 34/17b2=36:69, 34/61a1=38:35
(Ar. mā kāne li-, Far. ne būd u ne sezed) *Kerekmez sizke emgetse sizler Taŋrınıŋ yalawaçını.* 33/17b2=33:53
k. 33/5a3=33:36
(Ar. mā kāne li-, Far. ne sezend) *Kerekmez ortaḳ ḳatġanlarḳa kim ābādān ḳılsalar Taŋrınıŋ mezgitlerini.* 29/12a3=9:17
(Ar. mā kāne li-, Far. ne bāşed mer ... -rā) *Kerekmez miᵓminḳa öldürmek miᵓminke.* 26/58b1=4:92
k. 31/14a1=19:35
(Ar. lā, Far. ne ki) *Kerekmez kim nikāḥ ḳılsa siz anıŋ cüftlerini.* 33/17b3=33:53
kerekmez söz: boş söz.
(Ar. laġv, Far. nā-fercāmī) *Eşitmezler anıŋ içinde kerekmez söz meger selām anlarḳa turur.* 31/24b1=19:62
(Ar. laġv, Far. suḫen-i behūde) *Ḳaçan eşitseler kerekmez sözni yüz ewrerler.* 32/35b1=28:55

KERĪM (Ar.): kerem sahibi.
⇒ uluġ kerīm 36/86b1=44:49

KERPİÇ: kerpiç.
⇒ bışmış kerpiç bitig 30/30a2=15:74

KES: (parça parça).
kes kes: parça parça, lime lime.
(Ar. ᶜizīn, Far. pāre pāre) *Anlar kim ḳıldılar oḳıġunı kes kes.* 30/31b3=15:91
kes kes / pāre pāre: parça parça.
(Ar. dekk, Far. pāre pāre) *Ḳaçan kim nūrı körkitti erse İḍi taġḳa, ḳıldı anı kes kes / pāre pāre.* 28/22a3=7:143
kes kes ḳıl-: ayırmak, parçalamak, parça parça etmek.
(Ar. taḳṭīᶜ, Far. perākende kerden) *Kes kes ḳıldımız olarnı yer içinde.* 28/43a2=7:168
k.-dımız 28/36b1=7:160
(Ar. taḳṭīᶜ, Far. pāre pāre kerden) *Ol cāvidāne ot içre, suwarlur ḳaynar suw, kes kes ḳılur baġarsuḳlarını.* 37/13b2=47:15

KES-: 1. kesmek, ilgi kesmek.
(Ar. ḳaṭᶜ, Far. burīden) *Oġrı er, oġrı uraġut kesiŋler eliglerini.* 27/45a3=5:38
k.-gey men 28/10a1=7:124
k.-mediŋiz 38/19b3=59:5
(Ar. taḳṭīᶜ, Far. būrīden) *Kesgey men ök eligleriŋizni hem aḍaḳlarıŋızını ḫilāfdın.* 31/56a3=20:71
k.-se sizler 37/18a1=47:22
(Ar. tebtīk, Far. burīden) *Fermānlaġay men oḳ olarḳa kesgeyler yılḳılarnıŋ ḳulaḳlarını.* 26/81a1=4:119
2. kesmek, ayırmak, ortadan kaldırmak.
(Ar. ḳaṭᶜ, Far. burīden) *Tileyür Taŋrı ... sözleri birle kesmek tanıġlılarnıŋ soŋġını.* 28/67b3=8:7
(Ar. ḳaṭᶜ, Far. burīden u helāk kerden) *Kesmek üçün bir buçġaḳnı anlardın kim tandılar.* 25/3b1=3:127
3. sıvazlamak.
(Ar. mesḥ, Far. zeden) *Oġradı kese yotalarını hem boyunlarını.* 34/60a3=38:33
4. hükmetmek, hüküm vermek.
(Ar. ḥükm, Far. dāverī kerden) *Kesgil bizīŋ ara könilik birle, küç ḳılmaġıl.* 34/53b3=38:22
⇒ ḫiṭāb kes- 34/53a1=38:20
kesmek: hüküm, hüküm verme.
(Ar. ḥükm, Far. dāverī) *Ḳanuġ neŋ yoḳaġlı ol meger anıŋ ẕātı, aŋgar kesmek yaŋa aŋgar yandurulur sizler.* 32/44a2=28:88
⇒ biçmek kesmek 32/43b2=28:70

KESEK: mal, eşya, meta.
(Ar. biżāᶜat, Far. pāre-i māl) *Keldürdümiz bir kesek azḳına bitig, tükel bérgil bizke üilgüni.* 30/8a2=12:88
(Ar. cüzᵓ, Far. pāre) *Keldürgem sizke andın ḫaber azu bir kesek otdın, bolġay kim isingey sizler.* 32/20b1=28:29
kesek ḳan: kan parçası, döllenmiş yumurta.
(Ar. ᶜalaḳaᵗ, Far. ḫūn beste) *Ol Taŋrı törütti toprakdın yana arḳa suwındın yana bir kesek ḳandın.* 35/62b3=40:67

KESİL-: 1. bir yerden ayrılmak, göç etmek, hicret etmek.
(Ar. hecr, Far. burīden ez ḫānumān) *Tutmaŋlar olardın dōstlar ançaḳa tegi kesilmegińçe Taŋrı yolı içinde.* 26/54b3=4:89
k.-diler 33/12b3=33:50
(Ar. muhācereᵗ, Far. burīden ez ḫānumān) *Kim kim kesilse Taŋrı yolı içinde bulur yer içinde turġu yer.* 26/66b2=4:100
(Ar. muhācereᵗ, Far. hicret kerden) *Kesilse sizler anıŋ içinde.* 26/65a3=4:97
2. ayrı durmak, ayrılmak, uzak durmak.

(Ar. hecr, Far. burīden) *Ol tişiler kim ḳorḳar sizler yaraşmamaḳlarından ... kesilinĝ olardın töşekler içinde.* 26/12a1=4:34
k.-gil 31/18b1=19:46
3. kesilmek.

(Ar. taḳṭī^{c} m., Far. burīde şoden) *Bütünlükin öldürülgeler azu asılġalar azu kesilgeler eligleri hem aḍaḳları.* 27/42b1=5:33
⇒ éw barḳdın kesil- 29/15a1=9:20, 30/90b2=16:110, 38/23b3=59:9
kesilgüsüz: sonu gelmeyen, tükenmeyen.

(Ar. ġayru memnūn, Far. cüz burīde) *Bütünlükin anlar kim bittiler, ḳıldılar eḍgülükler olarḳa yanut kesilgüsüz.* 35/75b3=41:8
kesilmiş: 1. farz, Allah'ın emri.

(Ar. farīża^{t}, Far. fermūde-i Ḫudāy) *Taplaşsa sizler anınĝ birle kesilmişde kiḍin, Ol Tanĝrı erür bilgen.* 26/3b1=4:24
2. kesilmiş, son bulmuş.

(Ar. maḳṭū^{c}, Far. burīde şevende) *Seçtimiz anĝar ol işni kim bularnınĝ ḳuḍruḳları kesilmiş ol tanĝ başında kirgenler.* 30/28a2=15:66

KETÜR-: almak. krş. **KELDÜR-**

(Ar. iltiḳāṭ, Far. giriften) *Ketürdi anı Fir^{c}avn boḍnı bolsa üçün olarḳa düşman.* 32/6b1=28:8

KEW-: bir şeyin gücü ve etkisini azaltmak.
kewdeçi: bir şeyin gücünü ve etkisini zayıflatan, azaltan.

(Ar. mūhin, Far. süst konende) *Ol bütünlükin Tanĝrı kewdeçi ol kāfirlernińĝ alını.* 28/73b1=8:18

KEWDELİG: gövdeli, -in görünüşünde olan.

(Ar. cesed, Far. ten) *Tuttı Mūsā ḳavmi anda kiḍin altun birle étiglerindin bir buzaġu kewdelig anĝar ünlüg.* 28/26a2=7:148

KEY: çok, pek. krş. **KEḌ**
key ögdilik: iyi ada, şöhrete pek layık.

(Ar. lisānu ṣıdḳ, Far. sitāyiş-i nīkū) *Hem bérdimiz biz olarḳa raḥmetimizdin hem ḳıldımız olarnı key ögdilik yüksek.* 31/19b2=19:50

KEYD (Ar.): tuzak.

(Ar. keyd, Far. sigāliş-i bed) *Ermez Fir^{c}avnınıńĝ keydi meger helāklik içinde.* 35/46a2=40:37

KEYİK: vahşi hayvan, yırtıcı hayvan.

(Ar. sebu^{c}, Far. dede) *Ol kim yése keyik meger ol kim boġuzlasa siz.* 27/16a3=5:3

KEZ-: gezmek, dolaşmak.

(Ar. tenḳīb, Far. geşten) *Kezdiler kendler içinde, nek bar mu ḳorḳunçu.* 37/78b3=50:36

kezigli: vesvese.

(Ar. ṭa'ṣīf, Far. vesvese-i gerdende) *Bütünlükin anlar kim saḳındılar ḳaçan tegse olarḳa kezigli yekdin, pend alnurlar ançada olar körügliler.* 28/61b1=7:201

ḲIĞIR-: bağırmak.

ḳığır- / çaḳır-: bağırmak.

(Ar. cehr, Far. āşkārā ḫ^{v}ānden) *Ḳıġırmaŋ / çaḳırmaŋ aŋa sözledükde örleyü sözler teg.* 37/54a3=49:2

ḲIL-: 1. kılmak, yapmak, etmek, meydana getirmek.

(Ar. ᶜamel, Far. kerden) *Ḳılsa eḏgü iş bérür-miz aŋa yanutını.* 33/1a1=33:31

ḳ.-ur 38/86b1=65:11

ḳ.-ur siz 26/74b1=4:108, 26/92a3=4:135, 33/45b2=34:25, 38/4b3=58:3, 38/36a3=60:3, 38/65a1=63:11, 38/66a3=64:2, 38/69b3=64:8

ḳ.-ur sizler 25/17a3=3:153, 25/21b1=3:156, 26/62b3=4:94, 27/24b2=5:8, 28/13a3=7:129, 33/34a3=34:11, 34/28b3=37:96, 35/85b3=41:22, 37/33b3=48:11, 37/43a3=48:24, 38/7b2=58:11, 38/9b3=58:13, 38/30a3=58:18, 38/54a3=62:8, 38/93b2=66:7

ḳ.-urlar 25/2a3=3:120, 28/86a1=8:39, 32/3a2=27:93

ḳ.-dı 31/58b3=20:75, 34/18a3=36:71, 35/18a1=39:70

ḳ.-dıŋız 34/13a2=36:54, 38/69a3=64:7

ḳ.-dılar 26/28a3=4:57, 26/82a3=4:122, 27/13a1=4:173, 27/24b3=5:9, 28/29b3=7:153, 30/45a3=16:34, 30/96a3=16:119, 31/35a2=19:96, 31/71b2=39:35, 31/77a1=41:50, 33/30a3=34:4, 33/53b2=34:37, 33/67b3=35:7, 34/55b1=38:24, 34/58b1=38:28, 35/57b2=40:58, 35/75b2=41:8, 36/16a3=42:22, 36/17a3=42:23, 37/10a3=47:12, 37/50a2=48:29, 38/86a2=65:11

ḳ.-sun 31/3a3=18:110

ḳ.-alıŋ 33/78a1=35:37

ḳ.-ıŋ 33/34a2=34:11

ḳ.-ıŋlar 33/35b2=34:13

ḳ.-sa 26/75a3=4:110, 26/83a3=4:123, 26/83b2=4:124, 30/84a2=16:97, 31/23b2=19:60, 31/61b2=20:82, 31/86b2=20:112, 32/42a3=28:67, 33/53a3=34:37, 35/47a2=40:40, 35/47b1=40:40, 35/90a1=41:46, 36/95a3=45:16, 38/70a3=64:9

ḳ.-sa siz 26/87b3=4:128

ḳ.-sa sizler 29/12a3=9:17, 37/67b2=49:18

ḳ.-salar 29/6b2=8:47

ḳ.-ur erürler 38/58b1=63:2

ḳ.-ur erdimiz 33/78a2=35:37

ḳ.-ur erdiŋiz 36/104b1=45:28

ḳ.-ur erdingizler 30/41b3=16:28, 30/44a3=16:32, 30/82a2=16:93, 30/84b3=16:97, 34/25b2=37:39, 34/82b2=39:7, 36/68a1=43:72, 36/105a1=45:29

ḳ.-ur erdiler 28/8b3=7:118, 28/19b1=7:139, 28/25b3=7:147, 28/53b2=7:180, 29/8a2=9:9, 30/32a2=15:93, 30/84a2=16:96, 31/72a1=39:35, 33/51b1=34:33, 35/84a2=41:20, 35/88b1=41:27, 38/11a1=58:15

ḳ.-mış 36/107a2=45:33
ḳ.-mas erdimiz 30/41b2=16:28
(Ar. ᶜamel, Far. kār kerden) *Ḳılġıl, biz iş ḳılıġlılar-mız.* 35/74a3=41:5
(Ar. ᶜarş, Far. kerden) *Étgil / tutġıl taġlardın éwlerni yıġaçda andın kim ḳılurlar.* 30/64a3=16:68
(Ar. caᶜl, Far. kerden) *Ḳılmadı anı Tangrı meger müjde sizke amrulsun üçün köngülleringiz.* 25/3a1=3:126
ḳ.-ur 31/35a2=19:96, 34/83b2=39:8, 34/92a1=39:21, 36/34a1=42:50, 38/79a1=65:2, 38/81a1=65:4, 38/84a1=65:7
ḳ.-ur sizler 35/76a3=41:9
ḳ.-urlar 30/56b1=16:56
ḳ.-ur mu-miz 34/58a3=38:28, 34/58b2=38:28
ḳ.-dı 27/33b3=5:20, 30/67a1=16:72, 30/71b1=16:78, 30/72b1-2=16:80, 30/73b2-3=16:81, 30/74a2=16:81, 31/10a1=19:24, 31/49b1=20:53, 32/4a2=28:4, 33/71a2=35:11, 33/79a3=35:39, 34/80b1=39:6, 35/59a2=40:61, 35/60b2=40:64, 36/6a3=42:11, 36/39b1-2=43:10, 36/40b2=43:12, 36/48a1=43:28, 36/100b3=45:23, 37/47a3=48:27, 37/75b1=50:26, 38/79b2=65:3
ḳ.-dımız 26/10a2=4:33, 31/19a3=19:49, 31/19b2=19:50, 31/80b2=46:26, 32/27b1=28:41, 33/38b1=34:18, 33/39b1=34:19, 33/50b3=34:33, 34/4b2=36:34, 34/29a3=37:98, 36/35b2=42:52, 36/60b3=43:56, 36/62a2=43:59, 36/97b1=45:18, 37/63b3=49:13
ḳ.-dıngız 30/80a2=16:91
ḳ.-dılar 30/31b3=15:91, 34/41b2=37:158, 36/42a1=43:15, 36/43b2=43:19, 37/45a2=48:26
ḳ.-dı mu 34/48a1=38:5
ḳ.-dımız mu 36/55b3=43:45
ḳ.-ġıl 26/43b2-3=4:75, 28/19a1=7:138, 31/6b3=19:10, 31/43a1=20:29, 31/51b1=20:58, 32/26a 2=28:38
ḳ.-alıng 35/89b1=41:29
ḳ.-sam 36/99a2=45:21
ḳ.-sa 32/43b3=28:71
ḳ.-ġay erdi 30/81b2=16:93
ḳ.-ġatı 36/4a3=42:8
ḳ.-ġatımız 36/50b3=43:33
ḳ.-madımız 31/6a2=19:7
ḳ.-maġıl 38/24b1=59:10
ḳ.-maḳ (üçün) 25/21a2=3:156
(Ar. caᶜl, Far. kerdāniden) *Ey Dāvūd, biz ḳıldımız séni ḫalīfe yer içinde.* 34/56b1=38:26
ḳ.-dı 34/1b1=36:27
ḳ.-sa-miz 32/5a1-2=28:5
ḳ.-ġatımız 32/24a1=28:35, 36/62b1=43:60
(Ar. faᶜl, Far. kerden) *Tutaşı turmazlar anıng üze kim ḳıldılar olar bilürler.* 25/7b1=3:135
ḳ.-ur 26/100a1=4:147
ḳ.-ur-miz 34/24a3=37:34
ḳ.-ur siz 35/18a2=39:70
ḳ.-ur sizler 30/80b1=16:91
ḳ.-urlar 30/54b1=16:50, 38/93a2=66:6

ḳ.-dı 28/31b2=7:155, 30/46a2=16:35, 31/12b1=19:30, 31/12b2=19:31
ḳ.-dıngız 30/8b2=12:89
ḳ.-dılar 30/44b2=16:33
ḳ.-ġıl 34/30b2=37:102
ḳ.-sa 26/8a3=4:30, 26/78b1=4:114, 38/35a1=60:1, 38/63b2=63:9
ḳ.-sa sïz 26/86a3=4:127
ḳ.-salar 25/6b3=3:135, 26/38b1=4:66
ḳ.-maz sizler 38/40b2=61:3
ḳ.-mas sizler 38/40a3=61:2
ḳ.-mazlar 26/38a3=4:66
ḳ.-madı 31/13a2=19:32
ḳ.-madıngız erse 38/9a2=58:13

(Ar. faᶜl, Far. goften) *Ol Tañrı kim ... bilür né kim ḳılurlar.* 36/19b2=42:25

(Ar. ittiḥāẕ, Far. sāḫten) *Ḳıldılar andlarını ḳalḳan, yüz evürdiler Tañrınıñ yolından.* 38/11a1=58:16
ḳ.-dı 36/100a3=45:23
ḳ.-dılar 38/58a2=63:2

(Ar. kesb, Far. verzīden) *Tegdi olarḳa ésiz ḳılmaḳlarınıñ yanutı.* 35/7b1=39:51

(Ar. ṣunᶜ, Far. kerden) *Yoḳattımız anı kim ḳılur erdi Firᶜavn-ı kāfir / kibr.* 28/18a2=7:137
ḳ.-urlar 33/69a1=35:8
ḳ.-dılar 31/55a3=20:69

2. yaratmak, var etmek.

(Ar. caᶜl, Far. āfeŕīden) *Tañrı ḳıldı sizlerke özleriñizdin ök cüftler yana ḳıldı sizlerke oġlanlar.* 30/67a2=16:72
ḳ.-dı 35/68b3=40:79, 35/76b2=41:10

(Ar. ṣunᶜ, Far. perverde şoden) *Kemiştim seniñ üze sewüglük méndin, ḳılmaḳ üçün meniñ barım üze.* 31/45a1=20:39

3. (namaz) kılmak.

(Ar. ḳażāᵓ, Far. güẕāşten) *Ḳaçan ḳılsa siz namāznı yād ḳılıñlar Tañrını.* 26/71a2=4:103

⇒ ābādān ḳıl- 29/12b1=9:17, 29/13a2=9:18, 29/14a2=9:19; ᶜāciz ḳ. 33/85a1=35:44; açuḳ āşkārā ḳ. 30/38a3=16:23; aḍaḳın ḳ. 26/44b3=4:77, 26/68b2=4:102, 26/71b2=4:103, 27/26b1=5:12, 28/45b1=7:170, 28/65b1=8:3, 29/51a3=9:71, 29/8b2=9:11, 31/39b2=20:14, 33/2b2=33:33; 33/75a2=35:29, 36/8a3=42:13, 36/26a2=42:38, 38/78a3=65:2; ᶜadl ḳ. 26/92a2=4:135; ᶜafv ḳ. 25/16a2=3:152, 38/73a3=64:14; aġır ḳ. 29/29b1=9:38; ᶜahd ḳ. 29/7b2=9:2, 29/54b2=9:75, 31/88a1=20:115, 34/14a3=36:60, 36/57b3=43:49, 37/32a3=48:10; āhestelıḳ ḳ. 33/2a3=33:33; al ḳ. 28/9b2=7:123, 28/60a6=7:195, 28/80a1=8:30, 30/39b1=16:26, 30/52a2=16:45, 30/100b1=16:127, 33/70b1=35:10, 33/83a3=5:43; ᶜamel ḳ. 31/40a2=20:15, 33/34b3=34:12; amulluḳ ḳ. 37/57a2=49:6; arıġ yād ḳ. 38/49b1=62:1; arıġlıḳ birle yād ḳ. 38/39b2=61:11, 38/65b1=64:1; artaḳ iş ḳ. 37/17b3=47:22; artaḳlıḳ ḳ. 28/11a3=7:127; artuḳ ḳ. 26/9a3=4:32, 26/13b1=4:36, 26/11a2=4:34, 26/63b1=4:95, 26/64a1=4:95; artuḳluḳ ḳ. 30/79b1=16:90, 33/3a1=33:32; ᶜarża ḳ. 33/26b1=33:72; ārzū ḳ. 26/17a3=4:42, 26/69b3=4:102, 38/53a1=62:6, 38/53a2=62:7; āsān ḳ. 31/35a3=19:97, 31/42b2=20:26, 36/88b1=

44:58; asıġ ḳ. 29/19a1=9:25, 31/16b3=19:42, 31/80b3=46:26, 32/7b1=28:9,
33/43b3=34:23, 33/56a3=34:42, 35/7a2=39:50, 35/54a3=40:52, 35/70b2=40:82,
35/72a2=40:85, 36/73a1=43:86, 36/85a1=44:41, 38/11b1=58:17, 38/35b3=60:3,
38/97a2=66:10; āşkāra ḳ. 27/1b1=4:148, 31/37b2=20:7, 32/43a3=28:69, 38/35b3=60:3,
1=60:1, 38/67a3=64:4, 38/89b3=66:3; ᶜayb ḳ. 28/10b2=7:126; āzād ḳ.
26/58b3=4:92, 26/59a1=4:92, 26/59b1=4:92, 26/60a2=4:92, 38/4a3=58:3,
38/84b2=65:8; bıçıġ ḳ. 28/16a1=7:134, 30/79b3=16:91; baḥillıḳ ḳ. 38/35a
29/55a2=9:76; bāṭıl ḳ. 35/24b2=40:5, belgülüg ḳ. 34/96a1=39:27, 38/4a3=58:3,
36/15a2=42:21, 38/89a1=66:2, 38/96a3=66:10, 38/97b2=66:11; belgüsüz ḳ.
36/18b2=42:24; berekāt ḳ. 33/38b2=34:18, 35/76b3=41:10; berekātlıġ ḳ.
28/17b2=7:137; berk ḳ. 34/52b3=38:20, 38/27b1=59:14; beyᶜet ḳ. 37/31b2-
3=48:10, 37/39a3=48:18, 38/37b1=60:12, 38/38b1=60:12; bildügini āşkāra ḳ.
29/11b2=9:16; binā ḳ. 34/29a1=37:97, 35/45a1=40:36, 37/69b3=50:6, 38/98a2=
66:11; bizār ḳ. 33/25a3=33:69; boynaġuluḳ ḳ. 27/12b2=4:172, 27/13b1=4:173,
28/1b1=7:88, 28/42a1=7:166, 31/42a3=20:24, 31/47a3=20:45, 32/26b2=28:39,
33/48b3=34:31, 33/49a2=34:32, 33/50a2=34:33, 34/24b2=37:35, 35/12a2=39:59,
35/51b2=40:47, 35/52a3=40:48, 35/80a3=41:15, 36/79a3=44:19, 36/106a2=45:31,
38/84a3=65:8; bulġaḳ ḳ. 29/37a1=9:49; cādūluḳ ḳ. 28/7b3=7:116, 28/14b3=
7:132; cehd ḳ. 27/59a2=5:54; cüft ḳ. 36/33b3=42:50; çın ḳ. 36/18 b3=42:24; dād
ḳ. 27/24a2-3=5:8, 28/36b1=7:159, 28/53b3=7:181, 36/10b3=42:15; dereng ḳ.
29/35b1=9:46, 31/38b1=20:10, 31/45b3=20:40, 31/70a2=20:103, 32/20a2=28:29,
33/36b2=34:14, 34/39a1=37:144; duᶜā ḳ. 36/57b2=43:49; duᶜā müstecāb ḳ.
28/68a3=8:9; düşvār ḳ. 32/18b2=28:27; eḍgülük ḳ. 25/25b3=3:172, 26/
13b2=4:36, 26/87b1=4:128, 30/42b2=16:30, 30/96b1=16:119, 31/77a3=41:51,
32/12a2=28:17; endāze ḳ. 33/34a1=34:11, 33/38b3=34:18, 35/77a1=41:10,
35/78b3=41:12; fariża ḳ. 33/8a1=33:38, 33/13b1=33:50; fermān tutuġlu ḳ.
30/36a3=16:14; feryād ḳ. 33/77b3=35:37; fesād ḳ. 27/41a1=5:32; fitne ḳ.
26/68a3=4:101, 27/55a2=5:49; ġalebe ḳ. 35/88a1=41:26, 38/14a2=58:21; ġıybet ḳ.
37/62b3=49:12; ḫālış ḳ. 34/65a1=38:46; ḫᵛār ḳ. 29/10b2=9:14, 38/94b2=66:8;
ḫarām ḳ. 2764a3=4:160, 28/34a3=7:157; 29/21b2=9:29, 29/28b1-2-3=9:37,
30/46a1=16:35, 30/93b2= 16:115, 30/95b2=16:118, 32/8b2=28:12, 32/2a1=27:91,
38/88b1=66:1; ḫarīs ḳ. 26/51a3=4:84; ḫarişlıḳ ḳ. 26/88a2=4:129; ḫāṣ ḳ.
30/1b3=12:54; ḫased ḳ. 26/26a2=4:54; ḫāżır ḳ. 31/27a1=19:68, 33/54a2=34:38,
helāk ḳ. 25/10b1=3:141, 27/30b2=5:17, 28/31a3=7:155, 28/49a1=7:173, 29/
33a3=9:42, 35/86a2=41:23, 36/24a2=42:34, 36/38b2=43:8, 36/101b2=45:24; helāl
ḳ. 26/2b1=4:24, 28/34a2=7:157, 29/28a3=9:37, 29/28b2=9:37, 31/79b3=46:25,
32/38a1=28:59, 33/11b3=33:50, 34/37b1=37:136, 38/88b2=66:1, 38/89a2=66:2;
hezīne ḳ. 25/6a2=3:134, 26/11a3=4:34, 26/16a1=4:39, 26/15a2=4:38, 28/65b2=
8:3, 28/83b1-3=8:36, 29/39a1=9:53, 29/39b3=9:54, 29/64b1=9:91, 32/35a3=
28:54, 33/54b2=34:39, 33/75a3=35:29, 34/9b2=36:47, 36/26b1=42:38, 38/
37a1=60:11, 38/61b2=63:7, 38/63b3=63:10, 38/74a3=64:16, 38/82a3=65:6,
38/83a3=65:7; ḫıyānet ḳ. 26/73b1=4:107, 28/78b1-2=8:27, 38/97a1=66:10; ḫilāf
ḳ. 25/15b1=3:152, 26/17b1=4:42, 26/21a1=4:46, 26/78b3=4:115, 26/97a1=
4:142, 29/62a2=9:87, 29/44b3=9:63, 29/55b2=9:77, 29/58a2=9:81, 31/51b2=
20:58, 31/63b2=20:86, 31/63b3=20:87, 31/66a3=20:93, 31/90a3=20:121, 33/5b3=
33:36, 34/86b3=39:13, 36/5b1=42:10, 37/22a2=47:32, 38/5a 3=58:9, 38/14b3=
58:22, 38/19a3=59:4, 38/19b1=59:4, 38/38a3=60:12, 38/93a1=66:6; ḫisāb ḳ.
38/84b1=65:8; ḫoşnūd ḳ. 29/44b1-2=9:62; ḫuşūmet ḳ. 37/76a3=50:27; ḫükm ḳ.
26/29b1=4:58, 26/37b2=4:65, 26/72b3=4:105, 26/96b2=4:141, 27/49a3=5:42,
27/50b1=5:44, 27/51b1=5:44, 27/52b1-2=5:47, 27/53a3=5:48, 30/4a2=12:80,

30/58a3=16:59, 31/14a2=19:35, 31/57a2=20:72, 32/29a2=28:44, 33/5b1=33:36, 33/36a 1=34:14, 34/41a1=37:154, 34/56a2=38:26, 35/1b1=39:42, 35/4b1= 39:46, 35/33a2=40:20, 35/33b1=40:20, 35/52b1=40:48, 35/63b3=40:68, 36/9b2=42:14, 36/97a1=45:17, 36/99b2=45:22; icābet ḳ. 25/25b1=3:172, 28/60a4=7:194, 28/76a1=8:24, 32/33a2=28:50, 32/41a3=28:64, 32/41b3=28:65, 35/58b1-2=40:60, 36/31b1=42:47; iki ança üze üze ḳ. 26/16b2=4:40; iki yüzlüglük ḳ. 38/25a1=59:11; isticābet ḳ. 36/19b3=42:26, 36/26a1=42:38; işāret ḳ. 31/7b1=19:11, 31/44a2=20:38, ḳaḍġuluḳ ḳ. yawuz kel- 29/37a3=9:50; ḳamuġ ḳ. 26/58a2=4:91; ḳarağu ḳ. 37/18a2=47:23; ḳarār ḳ. 28/22a1=7:143; ḳatıġlıḳ ḳ. 37/25a1=47:37; ḳatıġsız ḳ. 26/99a3=4:146; ḳav/wi ḳ. 28/78a1=8:26, 29/31b1=9:40, 31/43a2=20:31, 32/23b3=28:35, 38/15b1=58:22; kéngrü ḳ. 38/7a1=58:11; kes kes ḳ. 28/36b1=7:160, 28/43a2=7:168, 37/13a2=47:15; ḳısḳa / ḳısa ḳ. 26/68a1=4:101; ḳısmet ḳ. 36/49b2-3=43:32; ḳıṣṣa ḳ. 27/7b1-2=4:164, 31/68b3=20:99, 35/67b3=40:78; kiñ ḳ. 35/8a3=39:52; kölike ḳ. 28/37b1=7:160; köñgüllerini islāmḳa amıtı ḳ. 29/42b3=9:60; körklüg ḳ. 35/61a1=40:64, 37/5a3=47:2, 37/7b3=47:5, 38/66b3=64:3, 38/87a1=65:11; körksüz ḳ. 30/28b2=15:68; ḳurbān ḳ. 27/37b3=5:27; küç ḳ. 25/6b3=3:135, 26/16a3=4:40, 26/75a3=4:110, 28/4a2=7:103, 28/38a1=7:160, 28/39b1=7:162, 28/77a1=8:25, 29/27b1=9:36, 30/44b3=16:33, 30/45a1=16:33, 30/59a2=16:61, 30/75b3=16:85, 30/95b3=16:118, 30/96a2=16:118, 31/86b2=20:111, 31/86b3=20:112, 33/39b1=34:19, 33/56b1=34:42, 34/21b1=37:22, 34/53b3=38:22, 34/54b3=38:24, 34/54a1=38:22, 34/55a3=38:24, 35/7b2=39:51, 36/20b2=42:27, 36/53b2=43:39, 36/65a1=43:65, 36/68b3=43:76, 37/49b1=48:29; laġv ḳ. 35/87b3=41:26, laᶜnet ḳ. 33/20a1=33:57; meşġūl ḳ. 37/32b3=48:11, 38/63a3=63:9; meyl ḳ. 26/7a1-2=4:27; minnet ḳ. 26/62b2=4:94, 31/44a1=20:37, 32/4b3=28:5, 34/62a2=38:39, 36/6b3=47:4, 37/66b2-3=49:17; musaḥḥar ḳ. 33/73b3=35:13, 34/18b2=36:72, 34/52a3=38:18, 34/61a3=38:36, 34/79b3=39:5, 36/41b2=43:13, 36/93b 2=45:12, 36/94a2=45:13; muñgsuz ḳ. 26/88b3=4:130; musallaṭ ḳ. 26/56a2=4:90; nā-ḫoşnūd ḳ. 37/20a2=47:28; namāz ḳ. 26/69b1=4:102, 29/60a2=9:84; nezr ḳ. 31/11a1=19:26; nikāḥ ḳ. 26/4a1=4:25, 26/4b2=4:25, 26/86a1=4:127, 32/18a2=28:27, 33/11a2=33:49, 33/13a2=33:50, 33/17b3=33:53; niᶜmet ḳ. 33/9a1=33:43; oġrılıḳ ḳ. 30/4b2=12:81, 38/37b2=60:12; oñgar- eḍgü ḳ. 28/64b2=8:1; ortaḳ ḳ. 31/43a3=20:32, 35/29b1=40:12; özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳ. 31/77b2=41:51; raḥm ḳ. 28/27a1=7:149, 37/60b3=49:10; raḥmet ḳ. 35/28a1=40:9; rāst ḳ. 25/15a1=3:152, 33/40a1=34:20, 34/31a3=37:105, 35/21a2=39:74; rāstlıḳ ḳ. 37/46a3=48:27; rūzi ḳ. 26/16a2=4:39, 28/65b2=8:3, 28/78a1=8:26, 30/56b3=16:56, 30/68b3=16:75, 36/26b1=42:38, 38/79a2=65:3; rüsvā ḳ. 30/40a3=16:27, 38/20a3=59:5; rükūᶜ ḳ. 34/56a1=38:24; rüsvā uvutluġ ḳ. 30/28b3=15:69; ṣabr ḳ. 25/29a1-2=3:200; ṣadaḳa ḳ. 26/59a2=4:92, 30/8a3=12:88; sağır ḳ. 37/18a2=47:23; saḳınuḳluḳ ḳ. 30/42b1=16:30; ṣalāḥ ḳ. 26/88b1=4:129; saranlıḳ ḳ. 37/25a2=47:37, 37/25b2=47:38; secde ḳ. 26/69a2=4:102, 28/63b3=7:206, 31/88b1=20:116, 33/75a3=35:29, 34/72b2= 38:73, 34/73b1=38:75; selām ḳ. 33/19b3=33:56; ṣıfat ḳ. 30/60a1=16:62, 30/94b1=16:116, 34/42a2=37:159, 34/46a 2=37:180, 36/71a3=43:82; şüret ḳ. 38/66b2=64:3; süstluḳ ḳ. 31/46b1=20:42, şefāᶜat ḳ. 26/51b3=4:85, 26/52a2=4:85; şenbe ḳ. 28/40a3=7:163; şükr ḳ. 26/100a2=4:147, 27/23a1=5:6, 33/37a3=34:15, 33/73b1=35:12, 34/5a3=36:35, 34/82a1=39:7, 35/59b3=40:61, 36/94a2=45:12; taḳṣir ḳ. 28/61b3=7:202; ṭalāḳ ḳ. 38/76a1,2=65:1, 38/91b1=66:5; ṭamaᶜ ḳ. 33/2a1=33:32; tamām ḳ. 32/18b1=28:27; ṭaᶜn ḳ. 26/21a3=4:46, 29/9a3=9:12; tanuḳ ḳ. 28/48a1=7:172, 38/78a2=65:2; tartışıḳ ḳ. 31/53a1=20:62, 36/64b2=43:65; tedbir ḳ. 26/49b2=4:82, 34/59a1=38:29, 37/18a3=47:24; tekebbürlük ḳ. 34/73a1=38:74;

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

tevbe ḳ. 27/50b2=5:44; tevekkül ḳ. 38/6b1=58:10; tesbīḥ ḳ. 31/7b1=19:11, 31/43b1=20:33, 33/33b2=34:10, 34/52b1=38:18, 35/55b2=40:55, 37/80b3=50:40; teyemmüm ḳ. 26/19a3=4:43, 27/22a2=5:6; toḳuş ḳ. 29/18a2= 9:24, töpem ḳ. 26/53b3=4:88; tükel ḳ. 27/13a1=4:173, 27/17a2-3=5:3, 27/22b3=5:6, 28/20b2=7:142, 29/24a3=9:32, 30/74b1=16:81, 30/79b2=16:91, 37/27a2=48:2, 38/95a3=66:8; uçuzluḳ ḳ. 31/86a3=20:111; uḍu barıġlı ḳ. 30/35a2=16:12; uluġluḳ ḳ. 32/4a2=28:4; uluġsıġlıḳ ḳ. 28/15b1=7:133, 28/24a2=7:146, 28/63b2=7:205, 30/54a2=16:49; üküş ḳ. 28/57b3=7:188; ün ḳ. 31/64b1=20:88; üstüvār ḳ. 25/14b3=3:147, 27/23a3=5:7, 28/70a1=8:11, 37/8a3=47:7; üstüvār berk ḳ. 28/70a3=8:12; vācib ḳ. 37/30a1=48:6, 37/45b3=48:26; vaᶜde ḳ. 26/64a1=4:95, 27/24b2=5:9, 28/20b1=7:142, 29/47b3=9:68, 29/51b3=9:72, 29/55b3=9:77, 31/24a2=19:61, 31/60a1=20:80, 31/84a3=46:22, 32/39a3=28:61, 34/12a2=36:52, 35/27a1=40:8, 35/39b2=40:28, 35/67a3=40:77, 36/54b2=43:42, 37/40a3=48:20, 37/50a1=48:29; vaṣiyet ḳ. 36/8a1=42:13; vefā ḳ. 37/32a2=48:10; vesvese ḳ. 31/89b1=20:120; yād ḳ. 25/7a1=3:135, 26/71a3=4:103, 26/97b1=4:142, 27/18b2=5:4, 27/23a1=5:7, 27/25a3=5:11, 27/33b2=5:20, 28/63a1=7:205, 28/77a3=8:26, 29/5a3=8:45, 30/6b1=12:85, 31/4b1=19:2, 31/8b3=19:16, 31/16a2=19:41, 31/19b3=19:51, 31/20b3=19:54, 31/21b1=19:56, 31/26b1=19:67, 31/43b1=20:34, 31/69a2= 20:99, 31/87b1=20:113, 33/3a2=33:34, 33/65a2=35:3, 34/19b2=37:13, 34/52a1=38:17, 34/62b2=38:41, 34/64b1=38:45, 34/65b1=38:48, 35/49b3=40:44, 36/41a2=43:13, 38/55b3=62:10; yaġılıḳ ḳ. 36/28a1=42:42, 37/59b3=49:9; yalġanlıḳ ḳ. 29/55b3=9:77; yawuz ḳ. 35/90a2=41:46, 36/95b1=45:15; yazuḳ ḳ. 33/45b1=34:25; yoḳ ḳ. 28/13a1=7:129, 37/4b1=47:1, 37/7b2=47:4, 37/9a1=47:9, 37/20a3=47:28; yoḳ yoḍun ḳ. 28/68a1=8:8; yoḳsuz ḳ. 28/45b2=7:170; yolsuz ḳ. 30/24b1-3=15:39, 30/39a2=16:25, 30/48a2=16:37, 30/81b3=16:93, 32/40b2= 28:63, 34/23b3=37:32, 37/76a1=50:27; yolsuzluḳ ḳ. 37/59b1=49:9; yolsuzluḳ ḳ. hem boynaġuluḳ ḳ. 31/46b2=20:43; yüngül ḳ. 2667a2=4:28; yüreksizlik ḳ. 25/15a3=3:152, 29/3b3=8:43; ẓāhir ḳ. 37/47b3=48:28, 38/44b3=61:9; zārilıḳ ḳ. 25/14a2=3:146; żāyiᶜ ḳ. 30/9b1=12:90; zinā ḳ. 38/37b3=60:12; ziyān ḳ. 25/12a3=3:144; 25/2a2=3:120, 26/77a2=4:113, 26/81b1-2=4:119, 29/30b1=9:39, 31/65a1=20:89, 33/56a3=34:42, 35/68b2=40:78, 35/72b2=40:85, 36/30a3=42:45, 36/103b3=45:27, 37/22b1=47:32; ẓulm ḳ. 36/28a1=42:42

ḳılġan: yapan.

(Ar. cāᶜil, Far. konende) *Şükr Ol Tañrıḳa ... ferişteleṛni ḳılġan yalavaçlar ḳanatlar iḍisi.*

⇒ belgülüg ḳ. 36/37a2=43:2; binā ḳılġan 34/61b3=38:37, 35/70b2=40:82; boynaġuluġ ḳ. 38/60b2=63:5; eḍgülük ḳ. 64b2=9:91, 31/8a2=19:14; éweklik ḳ. 37/85a1=51:14; ġalebe ḳ. 34/70b2=38:65, 34/79a2=39:4; ḫᵛār ḳ. 36/82a1=44:30; ḥıyānet ḳ. 26/73a1=4:105, 26/73b3=4:107; hicret ḳ. 26/67a2=4:100; ḫilāf ḳ. 29/66a1=9:93; ḥisāb ḳ. 35/32a1=40:17; ḥükm ḳ. 27/56a1=5:50; īmin ḳ. 38/31b3=59:23; ḳatıġsız ḳ. 35/30a3=40:14, 35/61b2=40:65; könilik ḳ. 27/49b2=5:42, 37/60b1=49:9; küç ḳ. 26/64b3=4:97, 35/54a3=40:52; namāz ḳ. ḳunçuy 38/91b3=66:5; rükūᶜ ḳ. 37/48b2=48:29; şüret ḳ. 38/32b1=59:24; şükr ḳ. 25/12b1=3:144, 25/13a3=3:145, 33/36a1=34:13, 33/40a1=34:19, 35/15a3=39:66, 36/24a2=42:33; terk ḥisāb ḳ. 27/19a1=5:4; tevbe ḳabūl ḳ. 37/63a3=49:12; tevbe ḳ. ḳunçuy 38/92a1=66:5; tükel ḳ. 38/44b3=61:9; yād ḳ. eren 33/5a1=33:35; yād ḳ. tişi 33/5a1=33:35; yazuḳ ḳ. 36/80a2=44:22, 36/106a3=45:31; ẓalūm / küç ḳ. 33/27a1=33:72; zinā ḳılmaġan 26/5a2=4:25; ḫᵛār ḳılġanraḳ 35/82a2=41:16

ḳılıġlı: yapan.

(Ar. cāᶜil, Far. konende) *Ḳılıġlı-miz anı yalawaçlardın.* 32/6a3=28:7

⇒ ᶜāciz ḳılıġlı 37/2a1=46:32; ᶜamel ḳ. 31/74b3=39:39; boynaġuluḳ ḳ. 30/38a1=16:22, 30/38b1=16:23, 32/13b3=28:19; dereng ḳ. 36/69b1=43:77; eḍgülük ḳ. 26/91a3=4:135, 27/6a3=4:162, 27/23b3=5:8, 28/39a1=7:161, 28/45b2=7:170, 30/100b3=16:128; endīşe ḳ. 35/2a1=39:42; ġalebe ḳ. küçlüg 38/49a1=61:14; ḫaṭā ḳ. 32/7a1=28:8; helāk ḳ. 28/40b3=7:164; ḥükm ḳ. 30/4a3=12:80, 31/57a3=20:72; inkār ḳ. 36/32a1=42:47; iş ḳ. 25/8a2=3:136, 35/74b1=41:5; ḳabūl ḳ. 35/23a2=40:3; küç ḳ. 28/51b1=7:177, 29/50b2-3=9:70; ḫilāf ḳ. 29/60a1=9:83; ḳatıġsız ḳ. 30/25a1=15:40, 34/77b1=39:2; körklüg ḳ. 34/33a1=37:113; küç ḳ. 26/43b1=4:75, 28/26b2=7:148, 30/3a2=12:79, 30/41a3=16:28, 30/93a2=16:113, 32/15a1=28:21, 32/17b1=28:25, 32/25b2= 28:37, 33/48a3=34:31, 38/44a1=61:7; meläḥmet ḳ. 27/59b1=5:54; namāz tesbīḥ ḳ. 34/43a3=37:166; ortaḳ ḳ. eren / uraġut 37/29b2=48:6; saçnı ḳısḳa ḳ. 37/47a1=48:27; secde ḳ. 31/55b2=20:70, 34/72b2=38:72; sewünç ḳ. 34/13b1=36:55; şükr ḳ. 28/59a2=7:189; temāşā ḳ. 36/81a2=44:27; teñgde keçrügli artuḳ ḳ. 32/19a3=28:28; uluġsıġlıḳ ḳ. 30/42a3=16:29; umas ḳ. 30/52b3=16:46; yād ḳ. 30/51b2=16:44; yaraġsız iş ḳ. 28/49a2=7:173; yawuzluḳ ḳ. 35/57b3= 40:58; yazuḳ ḳ. 30/9b3=12:91; yolsuz ḳ. 32/11b1=28:15; zinā ḳılmaġlı 27/20a2=5:5; ziyān ḳ. 34/87b1=39:15; ẓulm ḳ. 34/33a2=37:113

⇒ eḍgülük ḳılıḳlı 32/10a1=28:14

⇒ küç ḳılġuçı 37/76b3=50:29; ᶜöẓr ḳ. 29/63b1=9:90; saḳış ḳ. 26/53a1=4:87; yalġan ḳ. 37/84a2=51:10; ziyān ḳ. 38/6a2=58:10; zinā ḳılmaġuçı 26/3a1=4:24

⇒ ᶜibādet ḳılġu yer 31/7a3=19:11; ḳarār ḳılġu yer 34/69a1=38:60; ḳılınmış ḳılġu 33/7b2=33:37

ḳıldaçı: yapan.

(Ar. fāᶜil/īn, Far. konende/gān) *Bular ḳızlarım ol, eger erse sizler ḳıldaçılar.* 30/29a3=15:71

⇒ ḳor ḳıldaçı 30/90b1=16:109; küç ḳ. 38/53b1=62:8

ḳılġuluḳ: yapılmış, yerine getirilmiş.

(Ar. mefᶜūl, Far. kerde) *Keçürmek üçün Tañrı işni erür ḳılġuluḳ.* 29/4b3=8:44

ḳılġuluḳ ḳılınmış: yapılan, yapılmış olan.

(Ar. mefᶜūl, Far. kerde) *Ḥükm ḳılur Tañrı bir işni kim erür ḳılġuluḳ ḳılınmış.* 29/3a1=8:42

ḳılış: edim, eylem.

(Ar. faᶜl, Far. kerden) *Bolġay sizler ḳılışlarıñız üze öknüglüler.* 37/57b1=49:6

ḲILAVUZ: kılavuz, rehber.

⇒ yolçı / ḳılavuz 35/55a2=40:54

ḲILDUR-: yaptırmak.

⇒ ḥükm ḳıldur- 26/37a3=4:65, 27/49b2=5:43

ḲILIḲ: yapma, eylem, iş.

(Ar. kesb, Far. verziden) *Teger olarḳa ésiz ḳılıḳlarınıñg yanutı.* 35/7b3=39:51

ḲIL(I)N-: yapılmak.

(Ar. fa^{c}l m., Far. kerde şoden) *Andın kim ārzūlar erdiler neçük kim ḳılındı.* 33/62b3=34:54

(Ar. ca^{c}l m., Far. kerde şoden) *Bütünlükin kim ḳılındı şenbeni anlar üze kim aḏnattı.* 30/98a3=16:124

⇒ ^{c}arża ḳılın- 34/59b1=38:31, 35/50b2=40:46, 36/29b2=42:45, 37/3a3=46:34; endāze ḳılın- 33/8a3=33:38; ġalebe ḳ. 28/8b3=7:119, 28/84a1=8:36; ḥarām ḳ. 27/37a2=5:26; ḥāżır ḳ. 26/87a3=4:128; ḥelāl ḳ. 26/4b1=4:160, 27/18a1=5:4; ḫilāf ḳ. 31/68a1=20:97; ḥükm ḳ. 31/9a2=19:21, 31/15b2=19:39, 31/28a1=19:71, 31/83a3=46:29, 35/68b1=40:78, 35/17b1=39:69, 36/15b1=42:21; icābet ḳ. 36/11b3=42:16; işāret ḳ. 31/44a2=20:38; ḳażā^{ə} ḳ. 31/87b3=20:114; 33/77a3=35:36; küç ḳ. 26/24a2=4:49, 26/46a3=4:77, 26/84a2=4:124, 30/50a 2=16:41, 30/91b2=16:111, 31/24a1=19:60, 34/12b3=36:54, 36/100a2=45:22; la^{c}net ḳ. 37/84a2=51:10; raḥm ḳ. 25/5b1=3:132, 34/9a2=36:45; tükel ḳ. 35/17b3=39:70; va^{c}de ḳ. 31/29b1=19:75, 34/15b1=36:63, 34/67a1=38:53, 36/71b2=43:83, 37/12a2=47:15, 37/83b1=51:5, 37/86b3=51:22; vaḥy ḳ. 31/48a3=20:48; yād ḳ. 28/65a1=8:2, 35/3a3=39:45, 35/3b2=39:45, 37/16b2= 47:20; yārı ḳ. 36/85a3=44:41; yoḳ ḳ. 27/42b 2=5:33; ẓulm ḳ. 35/17b2=39:69

ḳılınġan:

⇒ ḥāżır ḳılınġan 34/42a1=37:158

ḳılınmış: yapılmış, yerine getirilmiş.

(Ar. mef^{c}ūl, Far. kerde şode) *Erür Tañrınıñ fermānı ḳılınmış.* 26/23a2=4:47

⇒ arıġ ḳılınmış 26/28b3=4:57, ḥāżır ḳ. 32/39b3=28:61, 34/4a1=36:32, 34/12b2=36:53; otḳa ḥāżır ḳ. 34/ 36a2=37:127

ḳılınmış ḳılġu: yerine getirilmiş.

(Ar. mef^{c}ūl, Far. kerde şode) *Erür Tañrınıñ fermānı ḳılınmış ḳılġu teg.* 33/7b2=33:37

ḲILINIŞ-: karşılıklı yapmak.

⇒ ḫilāf ḳılınış- 29/2b3=8:42

ḲILIŞ-: karşılıklı yapmak.

⇒ ḫuşūmet ḳılış- 34/71b2=38:69

ḲIN: 1. azap, işkence, eziyet.

(Ar. ^{c}aẕāb, Far. şikence) *Belgürtürler ökünmişlerini ḳaçan kim körseler ḳını.* 33/50b3=34:33

ḳ. 26/15a1=4:37, 26/61a3=4:93, 26/71a2=4:102, 26/94a3=4:138, 27/5a3=4:161, 27/43a1=5:33, 27/44b2=5:36, 27/45a1=5:37, 27/49a1=5:41, 28/20a2=7:141, 28/41a1=7:164, 28/41b3=7:165, 29/26a2=9:34, 29/30a3=9:39, 29/44a3=9:61, 29/48a3=9:68, 29/54a3=9:74, 29/57a1=9:79, 29/64a1=9:90, 30/40a1=16:26, 30/52a3=16:45, 30/61a2=16:63, 30/77b2-3=16:88, 30/83a1=16:94, 30/88a1=16:104, 30/89a3=16:106, 30/95b1=16:117, 31/17b3=19:45, 31/48b1=20:48, 31/52b3=20:61, 31/56b3=20:71, 33/20a3=33:57, 33/36b3=34:14, 33/54a2=34:38, 33/60a 1=34:46, 33/67b2=35:7, 33/70b1=35:10, 34/24a2=37:33, 34/57a3=38:26, 34/63a2=38:41, 34/69a3=38:61, 35/5a3=39:47, 35/10a1=39:54, 35/10b1=39:55, 35/50b1=40:45, 36/12a3=42:16, 36/15b2=42:21, 36/28a3=42:42, 36/53b3=43:39, 36/20a3=42:26, 36/30b3=42:45, 36/57a3=43:48, 36/77a2=44:11, 36/93a2=45:10, 36/93b1=45:11, 36/96a1=45:8, 36/92a3=45:9, 37/38a1=48:16,

37/39a2=48:17, 37/45a1=48:25, 37/75b3=50:26, 38/10b2=58:15, 38/11b1=58:16, 38/28b2=59:15, 38/68a1=64:5, 38/84b3=65:8, 38/85a2=65:10

ḳ.-nı 26/28a1=4:56, 28/42b3=7:157, 28/81b3=8:32, 28/83a3=8:35, 30/76a1=16:85, 32/41b1=28:64, 34/25a3=37:38, 34/95a3=39:25, 35/11b2=39:58, 35/53a1=40:49, 36/29a3=42:44, 36/58a 2=43:50

ḳ.-ḳa 35/51a3=40:46

ḳ.-dın 26/5b2=4:25, 27/44a3=5:36, 31/31a2=19:79, 31/77a3=41:50, 31/79b2=46:24, 33/24b3=33:68, 33/30b3=34:5, 34/94b2=39:24, 36/82a1=44:30, 38/45b1=61:10

ḳ.-ın (ins.) 27/13b2=4:173

ḳ.-ım 28/32b3=7:156

ḳ.-ımnı 34/49b1=38:8

ḳ.-ı 28/71b2=8:14, 31/92b1=20:127, 33/56b2=34:42, 34/95b3=39:26, 35/88a2=41:27, 36/68b1=43:74, 38/19a2=59:3

ḳ.-ını 35/81b3=41:16

ḳ.-ındın 33/77b2=35:36, 36/86a3=44:48

ḳ.-ıdın 33/35a2=34:12, 36/65a2=43:65, 36/88a2=44:56

ḳ.-ımuzḳa 34/45a2=37:176

(Ar. ^{c}aẕāb, Far. şikence-i dünyā) *Va^{c}de ḳılnurlar azu ḳın azu ḳıyāmet.* 31/29b2=19:75

(Ar. be^{ə}s, Far. şikence) *Asıġ ḳılmaz olarḳa olarnıñ īmānları ḳaçan kim körseler bizing ḳınımızını.* 35/72a3=40:85

ḳ.-ıdın 35/40a3=40:29

(Ar. fitne^{t}, Far. şikence) *Tatıñglar ḳınıñgızını bu ol kim erdiñgiz añga éweklik ḳılġanlar.* 37/84b3=51:14

(Ar. ^{c}iḳāb, Far. şikence) *Yalġan tuttı yalavaçlarnı sezā boldı meniñg ḳınım.* 34/51a2=38:14

ḳ.-ım 35/25a1=40:5

ḳ.-ı 35/23a2=40:3

(Ar. nekīr, Far. gerdānīden[-i men aḥvāl-i işānrā]) *Neçük bolġay meniñg ḳınım.* 33/74a3=35:26

(Ar. nekāl, Far. şikence) *Ḳın Tañrıdın.* 27/45b1=5:38

(Ar. ricz, Far. ^{c}aẕāb) *Iḍtımız olar üze bir ḳın.* 28/39a3=7:162

ḳ.-nı 28/16b1=7:135

ḳ.-dın 36/93b1=45:11

(Ar. ricz, Far. şikence) *Ḳaçan tüşti erse olar üze ḳın ...* 28/15b3=7:134

ḳ. 28/16a2=7:134

(Ar. —, Far. —) *Ḳaçan kim körseler anlar kim küç ḳıldılar ḳınnı yüñglümes olardın ḳın.* 30/76a1=16:85

ḳ.-ı 38/17b3=59:2

2. verilen hüküm, ceza sözü.

(Ar. ḳavl, Far. guftār ya^{c}nī şikence) *Ḳorḳıtġu üçün, kim türig erse sezā üçün ḳın ḳāfirlerḳa.* 34/18a1=36:70

(Ar. ḳavl, Far. guftār) *Sezā boldı bizing üze İḍımizniñg ḳını, biz tatıġlılar-mız.* 34/23b2=37:31

⇒ aytıḳ ḳın 33/86b2=36:7; ḳoḍı ınıġlı ḳ. 35/79a2=41:13; ḳoḍı indi ḳ. 35/79a3=41:13

ḲINA-: azap etmek, işkence etmek, ceza vermek.
(Ar. taᶜzîb, Far. şikence kerden) *Tileyür Tañrı ḳınasalar olarnı anıñ birle yaḫşı tiriglik içinde.* 29/40a3=9:55
ḳ.-yur 25/4a1=3:128, 25/4b1=3:129, 27/13b1=4:173, 27/32a2=5:18, 27/46a3=5:40, 29/30a2=9:39, 29/54a2=9:74, 37/35a3=48:14, 37/38a1=48:16, 37/39a1=48:17
ḳ.-r 27/31b3=5:18
ḳ.-yur-miz 29/46b2=9:66
ḳ.-dı 29/19b3=9:26
ḳ.-ġay 29/10b2=9:14
ḳ.-sa 29/61a1=9:85
ḳ.-ġaytımız 37/44b3=48:25
ḳ.-maz 28/82a3=8:34
ḳ.-maġıl 31/48a1=20:47
ḳ.-p 26/100a1=4:147
ḳ.-yur (üçün) 33/27a2=33:73, 37/29b1=48:6
(Ar. muᶜâḳabᵉt, Far. şikence kerden) *Eger ḳınasalar ḳınañlar anıñ meñgizlig kim ḳınaldıñız.* 30/99b3=16:126
ḳınayu yoḍ-: zorla belirsiz hale getirmek, ortadan kaldırmak.
(Ar. ṭams, Far. nâ-pedîd kerden) *Bitiñ añar kim ıḍtımız çıñarıġlı bolup aña kim sizíñ birle anda öñdin kim ḳınayu yoḍsa-miz yüzlerini.* 26/22b1=4:47
ḳınaġlı: azap edici, azapla cezalandırıcı.
(Ar. muᶜazzib, Far. şikence konende) *Ermez Tañrı ḳınaġlı olarnı anlar yarlıḳatu ḳolarlar.* 28/82a1=8:33
ḳ. 28/41a1=7:164
ḳınaġlı er-: azab edici olmak.
(Ar. taᶜzîb, Far. şikence kerden) *Ermez Tañrı ḳınaġlı olar içinde.* 28/81b3=8:33

ḲINAL-: işkence edilmek.
(Ar. muᶜâḳabᵉt m., Far. şikence kerde şoden) *Eger ḳınasalar ḳınañlar anıñ meñgizlig kim ḳınaldıñız.* 30/100a1=16:126

ḲINAN-: azap edilmek.
ḳınanmış: azap edilmiş.
(Ar. muᶜazzeb/în, Far. şikence kerde/gân) *Ermez-miz ḳınanmışlar.* 33/52a3=34:35

ḲINAT-: eziyet etmek.
(Ar. taᶜzîb, Far. şikence kerden) *Eger bitimiş erse Tañrı olar üze ävärelikin ḳınattı olarnı dünyâ içre.* 38/19a1=59:3

ḲINLIĠ: azap veren, azabı olan.
(Ar. ᶜiḳâb, Far. şikence) *Ol Tañrı ḳatıġ ḳınlıġ ol.* 28/71a3=8:13

ḳ. 28/77a3=8:25, 35/35b1=40:22, 38/19b2=59:4, 38/22b2=59:7
(Ar. ᶜiḳâb, Far. ᶜuḳûbet) *Seniñ İḍiñ terk ḳınlıġ.* 28/43a1=7:167
(Ar. beᵓs, Far. şikence) *Ol Tañrı ḳatıġraḳ ḳınlıġdın ḳatıġraḳ ḳızġutluġdın yan.* 26/51b2=4:84

ḲIRAĠ: kenar, kıyı.
(Ar. sâḥil, Far. kerâne) *Atġıl anı deryâ içiñge, atsun anı deryâ ḳıraġıñga.* 31/44b1=20:39

ḲIRḲ: kırk, 40.
(Ar. erbaᶜîn, Far. çihil) *Tükel boldı İḍiñ öḍi ḳırḳ tün.* 28/20b3=7:142
ḳırḳ yaşlıġ bol-: kırk yaşında olmak, olgunluk çağına erişmek.
(Ar. istivâᵓ, Far. çihil sâle şoden) *Ḳaçan tegdi erse küçiñge ḳırḳ yaşlıġ boldı.* 32/9b2=28:14

ḲIS-: sıkı tutmak, kısmak.
(Ar. ḳabż, Far. bâz giriften) *Yıġarlar eḍgülükdin hem ḳısarlar eliglerini.* 29/47b1=9:67

ḲISIR: kısır.
(Ar. ᶜaḳîm, Far. nâ-zânende) *Cüft ḳılur olarḳa erkekler hem tişiler, ḳılur kimni tilese ḳısır.* 36/34a2=42:50
(Ar. ᶜâḳir, Far. nâ-zânende) *Men ḳorḳar men yağuḳlarımdın ménde kiḍin, erür meniñ uraġutum ḳısır.* 31/5a3=19:5
ḳ. 31/6a3=19:8
ḳısır tügün: ḳısır.
(Ar. ᶜaḳîm, Far. nâ-zânende) *Utru keldi uraġut çıḳrıḳ birle urdı yüzini, aydı: ḳurtġa, ḳısır tügün.* 37/89a1=51: 29

ḲISḲA: kısa.
ḳısḳa / ḳısa ḳıl-: kısaltmak.
(Ar. ḳaṣr, Far. kûtâh kerden) *Yoḳ sizíñ üze irinçü kim ḳısḳa / ḳısa ḳılsa sizler namâzdın.* 26/68a1=4:101
⇒ saçnı ḳısḳa ḳılıġlı 37/47a1=48:27

ḲISMET (Ar.): pay, hisse.
ḳısmet ḳıl-: paylaşmak.
(Ar. ḳasm, Far. baḫş kerden) *Olar mu ḳısmet ḳılurlar seniñ İḍiñniñ raḥmeti[ni]?* 36/49b2=43:32
ḳ.-dımız 36/49b3=43:32

ḲIṢṢA (Ar.): kıssa, hikâye.
⇒ keçmiş ḳıṣṣa 32/17a3=28:25
ḳıṣṣa ḳıl-: anlatmak, hikâye etmek.

(Ar. ḳaşaş, Far. ḳıṣṣa kerden) *Yalavaçlarnı çın-oḳ ḳıṣṣa ḳıldımız olarnı seniñ üze anda öñgdin yalavaçlar ḳıṣṣa ḳılmaz-mız olarnı seniñ üze.* 27/7b1-2=4:164

(Ar. ḳaşaş, Far. ber goften) *Mundaġuḳ ḳıṣṣa ḳılur-miz seniñ üze ḫaberlerin.* 31/68b3=20:99

ḳ.-dımız 35/67b3=40:78

ḲIŞ-: 1. yoldan çıkmak, sapıtmak, azmak, itaat etmemek.

(Ar. ᶜaşv ᶜan, Far. ḫᵛīşten kūr sāḫten) *Kim kim ḳışsa Tañrı yādından gümārlaġay-miz añgar yekni.* 36/52a2= 43:36

(Ar. ilḥād, Far. girāyīden u cesten) *Ḳoduñglar anlarnı kim ḳışarlar anuñ atları içinde.* 28/53a3=7:180

(Ar. żalāl, Far. güm kerden) *Satġın alurlar yolsuzluḳnı hem tileyürler kim ḳışsa siz.* 26/20a2=4:44

ḳ.-maz 31/49a3=20:52

(Ar. żalāl, Far. güm şoden) *Kendü ḳıştılar olardın, ol yalġanları ol kim ḳoşar erdiler.* 31/82b1=46:28

ḳ.-arlar 34/57a2=38:26

(Ar. żalāl, Far. bī-rāh şoden) *Ayġıl: eger ḳışsa men anuñ üçün azġa men özüm üze.* 33/61a3=34:50

(Ar. żalāl, Far. gümrāh kerden) *Bütünlükin ḳıştı, ḳışmaḳ belgülüg.* 33/6a1=33:36

ḳ.-sun 34/83b3=39:8

(Ar. żalāl, Far. gümrāh şoden) *Ḳışar anuñ birle anlar kim tandılar.* 29/28a3=9:37

ḳ.-tılar 28/27a1=7:149, 31/66a2=20:93

ḳ.-maḳ 33/6a1=33:36

(Ar. zeyġ, Far. geşten) *Kim kim ḳışsa olardın bizing yarlıġımızdın.* 33/35a1=34:12

ḳ.-tılar 38/41b3=61:5

2. meyletmek.

(Ar. ilḥād, Far. girāyīden) *Olar ayurlar kim: ögretür añgar bir yañgluḳ, [til] ol kim ḳışarlar anuñ birle, tāzī ermes.* 30/87a3=16:103

3. kaçmak, sapmak, dönmek.

(Ar. zeyġ, Far. geşten) *Tuttunuz olarnı füsūsḳa azu ḳıştı mu olardın közlerimiz.* 34/70a1=38:63

ḳışmaḳ: sapıklık, dalalet.

(Ar. żalāl, Far. gümrāhī) *Ḳışursa olarnı ḳışmaḳ ırāḳ.* 26/32a2=4:60

ḲIŞTUR-: 1. değiştirmek.

(Ar. leyy, Far. ?) *ᶜAdl ḳılsa siz eger ḳıştursa siz azu yüz ewürse siz Ol Tañrı erür anı bilgen.* 26/92a2=4:135

2. azdırmak.

(Ar. izāġaᵗ, Far. gerdānīden) *Sizing tapa ḳıştılar erse ḳışturdı Tañrı köñgüllerini.* 38/41b3=61:5

ḲIŞ(U)R-: yoldan çıkarmak, azdırmak.

(Ar. iżlāl, Far. gümrāh kerden) *Tileyür yek kim ḳışursa olarnı.* 26/32a1=4:60

ḳ.-ur sen (ḳışrur sen) 28/31b3=7:155

ḳ.-ur (ḳışrur) 33/68a3=35:8, 34/57a1=38:26, 35/43b2=40:34, 35/66a1=40:74

ḳ.-dı 26/54a2=4:88, 31/60a1=20:79, 31/62b1=20:85, 31/72b1=39:36, 36/100b1=45:23

ḳ.-dılar 33/24b2=33:67

ḳ.-ġay men 26/80b3=4:119

ḳ.-sa 26/54a2=4:88, 26/97b3=4:143, 28/51b3=7:178, 28/55b2=7:186, 34/94a3=39:23, 35/42b1=40:33

ḳ.-mazlar 26/77a1=4:113

ḳışurmaḳ: azdırma, yoldan çıkarma.

(Ar. iżlāl, Far. gümrāhī) *Oġraġatı bir ögür olardın kim ḳışurmaḳḳa seni.* 26/77a1=4:113

ḲIWAN-: kendini beğenmek.

ḳıwanġan: kibirlenen, böbürlenen.

(Ar. muḫtāl, Far. ḫırāmende) *Ol Tañrı sewmez kim kim bolsa ḳıwanġan küwengen.* 26/14b1=4:36

ḲIYA: geriye dönerek.

ḳıya baḳ-: dönüp bakmak.

(Ar. leyy, Far. iltifāt kerden) *Ançada yorıyur erdiñiz ḳıya baḳmaz erdiñiz.* 25/16b1=3:153

ḲIYĀMET (Ar.): kıyamet.

(Ar. cemᶜ, Far. ḳıyāmet) *Ḳorḳıtsa sen ḳıyāmet küninde şek yoḳ.* 36/3b3=42:7

(Ar. ḳıyāmeᵗ, Far. ḳıyāmet) *Meger bitgey ök añgar ölmişinde burun ḳıyāmet kün.* 27/4a1=4:159

ḳ. 31/69a3=20:100

(Ar. ḳıyāmeᵗ, Far. rüsteḫīz) *Ḳoparġay-miz anı ḳıyāmet kün ḳarāġu.* 31/91b2=20:124

ḳ. 31/34b3=19:95; (ḳ. kün+) 34/87b3=39:15, 34/94b2=39:24

(Ar. sāᶜaᵗ, Far. ḳıyāmet) *Tañrıḳa ol kökler yerler örtüglüki ermes, ḳıyāmet işi meger köz yumup açmaḳ teg.* 30/70b3=16:77

ḳ. 31/29b2=19:75, 31/39b3=20:15, 33/23a3=33:63, 33/29a3=34:3, 35/51a1=40:46, 35/58a1=40:59, 36/1b1=41:47, 36/12b3=42:17, 36/13b2=42:18, 36/72b2=43:85, 36/103b3=45:27, 36/106b1-3=45:32

ḳ.-ni 31/76b1=41:50

ḳ.-ḳa 36/62b3=43:61, 36/65a3=43:66, 37/15a2=47:18

ḳ.-din 28/56a2=7:187, 33/23a1=33:63

⇒ ḳopmaḳ yaᶜnī ḳıyāmet 35/15b3=39:67

ḳıyāmet ... yaᶜnī ḳopmaḳ: kıyamet.

(Ar. ḳıyāmeᵗ, Far. rüsteḫīz) *Hiç asıġ ḳılmaz sizke yaġuḳlarıngız yime oġlanlarıngız ḳıyāmet küninde yaᶜnï ḳopmaḳ küninde.* 38/36a2=60:3

ḲIZ: 1. kız, kız çocuk.

(Ar. bint / benāt, Far. duḫter/ān) *Aygıl cüftleringe hem ḳızlarınga.* 33/21a1=33:59

ḳ.-ımda 32/18a3=28:27
ḳ.-ı 38/98b3=66:12
ḳ.-lar 30/57a2=16:57, 34/40a1=37:149, 36/42b1=43:16
ḳ.-larnı 34/40b3=37:153
ḳ.-larım 30/29a2=15:71
ḳ.-ları 33/12a3=33:50, 33/12b1-2=33:50

2. bakire kız.

(Ar. bikr / ebkār, Far. dūşize/gān) *Eger ṭalāḳ ḳılsa sizni tegşürgey angar cüftler ... tapunġanlar, rüze tutġanlar, yüzi açuḳ ḳunçuylar hem ḳızlar.* 38/92a2=66:5

⇒ oğul ḳız 31/30b3=19:77, 31/33b1=19:88, 31/34a2=19:91, 31/34a3=19:92; uçmaḫ ḳızları 34/13b1=36:55; yinçke ḳızlar 26/4a3=4:25

ḳız ḳadaş: kız kardeş.

(Ar. uḫt, Far. ḫᵛāher) *Yoḳ angar ᶜayāl hem angar ḳız ḳadaş.* 27/15a3=4:176

ḳız ḳarındaş: kız kardeş.

(Ar. uḫt / aḫavāt, Far. ḫᵛāher/ān) *Yazuḳ yoḳ ... ḳız ḳarındaşları oğlanları içre.* 33/18b3=33:55

ḳ.-ıng 31/45a2=20:40
ḳ.-ınga 32/8a3=28:11

ḲIZĠUTLUĠ: azapla cezalandıran, cezasını veren.

(Ar. tenkīl, Far. pend kerden) *Ol Tangrı ḳatıġraḳ ḳınlıġdın, ḳatıġraḳ ḳızġutluġdın yan.* 26/51b3=4:84

KİÇİG: küçük.

kiçig éw: oda.

(Ar. ḥücreᵗ / ḥucurāt, Far. ḥücre/hā) *Bütünlükin anlar kim ündeyürler séni kiçig éwler artındın.* 37/55b3=49:4

kiçigrek: daha küçük.

(Ar. aşġar, Far. ḫurd-ter) *Anda kiçigrek yoḳ, anda uluġraḳ.* 33/30a1=34:3

KİÇİGLİK: küçüklük, (bebeklik).

(Ar. ṭıfl, Far. kūdek) *Ol Tangrı törütti ... bir kesek ḳandın yana çıḳarur sizni kiçiglik birle.* 35/63a1=40:67

KİḎİN: 1. sonra, yakında.

(Ar. baᶜd, Far. pes) *Néme yawuz ḫalïfe boldunguzlar manga ménde kiḍin.* 28/27b2=7:150

ḳ. 25/17b1=3:154, 26/3b2=4:24, 26/79a1=4:115, 27/8a3=4:165, 27/45b3=5:39, 27/47b3=5:41, 28/12b3=7:129, 28/43b3=7:169, 28/49a1=7:173, 28/66b3=8:6, 29/9a3=9:12, 29/20b3=9:28, 29/46b1=9:66, 29/53b2=9:74, 30/62a2=16:65, 30/65b2=16:70, 30/80a1=16:91, 30/80b2=16:92, 30/82b2=16:94, 30/88b2=16:106, 31/62b1=20:85, 31/76a3=41:50, 31/83b3=46:30, 32/37b2=28:58, 33/49b2=34:32, 33/69b2=35:9, 34/61a2=38:35, 34/76b1=38:88, 34/81a2=39:6, 35/41b2=40:31, 36/10a1=42:14, 36/11b3=42:16, 36/21b1=42:28, 36/27b1=42:41, 36/90b2=45:5, 36/91b2=45:6, 36/101a2=45:23, 37/18b3=47:25, 37/22a3=47:32, 37/62a1=49:11, 38/24a1=59:10, 38/43a1=61:6, 38/84a2=65:8, 38/91a3=66:4

(Ar. baᶜd, Far. baᶜd) *Song ḳaldı anlarda kiḍin ésiz, ḳoḍtılar namāznı hem uḍtılar ten tilekleringe.* 31/23a2=19:59

(Ar. fe-, Far. pes) *Uḍtılar ten tilekleringe, kiḍin tüşerler yā körgeyler ġayy atlıġ tamuġḳa.* 31/23b1=19:59

k. 31/74b3=39:39, 34/44a1=37:170, 34/45a1=37:175, 34/45b3=37:179, 35/64b2=40:70

(Ar. ḫalf, Far. pes) *Ançada keldiler olarḳa yalavaçlar anlarda burun anlarda kiḍin.* 35/79b2=41:14

(Ar. sevfe, Far. zūd) *Ḳaçan ölse-miz kiḍin çıḳarlur-miz tirig bolup.* 31/26a3=19:66

2. arka, art.

(Ar. uḫrā, Far. pes) *Yalavaç ündedi sizni kiḍiningizde.* 25/16b3=3:153

(Ar. verāᵓ, Far. pes) *Ḳaçan secde ḳılsalar bolsunlar sizing kiḍinlering izdin.* 26/69a3=4:102

k. 31/5a3=19:5
k.-lerinde 36/92b1=45:10

(Ar. verāᵓ, Far. bï vāsıṭa) *Bolmaz bir yanglukḳa sözlese angar tangrı meger yarlıġ ıdmaḳ azu perde kiḍinindin.* 36/34b2=42:51

(Ar. dubur / edbār, Far. püşt/hā) *Yanmanglar kiḍinlering izke.* 27/34b1=5:21

3. ökçe, topuk.

(Ar. ᶜaḳib / aᶜḳāb, Far. pāşne/hā) *Eger ölse azu öldrülse yangay erding iz [mü] kiḍinlering iz üze.* 25/12a2=3:144

⇒ anda kiḍin 25/15b1=3:152, 25/25b2=3:172, 27/6b2=4:163, 27/27a3=5:12, 27/41b2-3=5:32, 27/50a1= 5:43, 28/3b3=7:103, 28/26a1=7:148, 28/30a1-2=7:153, 28/55b2=7:185, 29/20a2=9:27, 30/50a1=16:41, 30/90b2=16:110, 30/91a1=16:110, 30/96b1-2=16:119, 31/2b1=18:76, 32/28b1=28:43, 33/15a2=33:52, 33/17b3=33:53, 33/15a2=33:52, 33/17b3=33:53, 33/64b3=35:2, 34/2a1=36:28, 35/43b1=40:34, 36/9a2=42:14, 36/29a1=42:44, 36/86a2=44:48, 36/96b3=45:17, 37/43a1=48:24, 38/77b1=65:1

kiḍin bar-: geri kalmak.

(Ar. istiᶜhār, Far. bāz pes reften) *Sizke bir kün vaᶜdesi kim kiḍin barmaġay sizler andın.* 33/47b1=34:30

kiḍin ḳalġan: geride kalan.

(Ar. muḫallef/în, Far. pes mānde/gān) *Aygıl kiḍin ḳalġanlarḳa ᶜArablardın.* 37/37a1=48:16

kiḍin keligli: geride, arkada kalan.

(Ar. müsteᵓhir/în, Far. bāz pes şevende/gān) *Bütünlükin bildimiz aşnuġlularnı sizdin, çın-oḳ bildimiz kiḍin keliglilerni.* 30/20a3=15:24

kiḍinke ḳoḍmaḳ: erteleme.

(Ar. nesiyy, Far. bāz pes ewgenden ḥarāmī-yi māh be-māhī diger) *Bütünlükün kiḍinke ḳoḍmaḳ [artuḳluḳ ol] küfr içinde.* 29/28a2=9:37

kiḍinki: 1. ahiret.

(Ar. āḫire^{t}, Far. ān cehān) *Bérdimiz aŋgar yaḳınraḳ içinde eḍgülük kim ol kiḍinki içinde eḍgülerdin ol.* 30/97b2=16:122

k. 30/89b2=16:107, 30/90b1=16:109

k.-ning 30/50a3=16:41

2. sonraki, sonradan gelen.

(Ar. āḫirīn, Far. pesīn/yān) *Ḳoḍtımız anıŋ üze kiḍinkiler içinde selām İbrāhīm üze.* 34/32a1=37:108

k.-ler 34/34b2=37:119, 34/36b1=37:129

k.-lerke 36/61a1=43:56

kiḍinki kün: ahiret.

(Ar. āḫire^{t}, Far. ān cehān) *Anlar kim kirtgünmesler kiḍinki künke.* 30/58b1=16:60

kiḍinki saray: ahiret, ahiret mekanı.

(Ar. dārü'l-āḫire^{t}, Far. sarāy-ı bāz pesīn) *Kiḍinki sarāy eḍgürek néme körklüg ol saḳnuḳluḳ sarāyı.* 30/42b3=16:30

kiḍin ḳoḍ-: ertelemek.

(Ar. te^{3}hir, Far. bāz pes güẕārīden) *Ḳoḍmaġatı anıŋ arḳası üze teprenigli, ançası bar kiḍin ḳoḍar olarnı.* 33/85b3=35:45

kiḍin sal-: ertelemek, sona bırakmak.

(Ar. te^{3}hir, Far. bāz pes ewgenden) *Ḳoḍmaġatı anıŋ üze tek teprenigli, yoḳ kim kiḍin salar olarnı atanmış öḍke tegi.* 30/59a3=16:61

(Ar. ircā^{3}, Far. bāz pes efgenden) *Kiḍin salar sen kimni kim tilese sen.* 33/14a1=33:51

KİḌİT-: ertelemek, sonraya bırakmak.

(Ar. te^{3}ḫīr, Far. bā sipes ewgenden) *İḍimiz-ā ... nelük kiḍitmez sen bizni yaḳın rūzgārḳa tegi.* 26/45b3=4:77

KİGRÜL-: konulmak, sokulmak.

(Ar. duḫūl m., Far. der āverde şoden) *Tevbe étse hem bitse hem ḳılsa eḍgü iş ögür kigrülürler uştmaḥḳa.* 31/23b3=19:60

k.-ür 35/47b3=40:40

k.-geyler 35/58b3=40:60

(Ar. idḫāl m., Far. der āverde şoden) *Bu ögür kigrülürler uştmaḥḳa.* 26/84a1=4:124

KİG(Ü)R-: 1. koymak, sokmak, dahil etmek, yerleştirmek. krş. **KİVÜR-**

(Ar. idḫāl, Far. der āverden) *Kigrür-miz olarnı uştmaḥlarḳa.* 26/28a3=4:57

k.-ür 27/14b1=4:175; (kigrür) 36/105b1=45:30, 37/10a2=47:12, 37/38b3=48:17, 37/44b2=48:25, 38/15b2=58:22, 38/46b1=61:12, 38/70b2=64:9, 38/86b2=65:11

k.-ür-miz (kigrür-miz) 26/29a1=4:57
k.-ürler-miz (kigrürler-miz) 26/82b1=4:122
k.-gey men 27/27a2=5:12
k.-gey 37/8a1=47:6, 38/94a3=66:8
k.-gey-miz 26/9a1=4:31
k.-gil 28/28b3=7:151, 35/26b3=40:8
k.-üngler 35/20b3=39:73
k.-gü (k. üçün) 37/28b2=48:5

(Ar. idḫāl, Far. dāşten) *Kigrür kimni kim tilese raḥmeti içinge.* 36/4b1=42:8

(Ar. işlā^{9}, Far. der āverden) *Kigrür-miz olarnı otḳa.* 26/27b1=4:56
k.-gey-miz 26/79a3=4:115

(Ar. sülūk, Far. der āverden) *Ol kim ḳıldı sizke yerni béşik hem kigürdi sizlerni anıng içinde.* 31/49b2=20:53
k.-di 34/91a3=39:21
k.-gil 32/22a1=28:32

(Ar. taşliye^{t}, Far. der āverden) *Her-āyine munu kigrür-miz anı otḳa.* 26/8b1=4:30

(Ar. ʾilāc, Far. der āverden) *Kigrür tünni kündüz içinge, kigrür kündüzni tün içre.* 33/73b1-2=35:13

2. girmek.

(Ar. duḫul, Far. der āverden) *Kigürüngler selām birle, ol ḫulūd küni.* 37/78a1=50:34

(Ar. şiliyy, Far. der āverden) *Kigürüngler bu kün anı kim tanar erdingizler.* 34/15b1=36:64
k.-ürler (kigrürler) 34/67b2=38:56

KİM (I): 1. kim.

(Ar. men, Far. her ki) *Yarlıḳatu ḳolarlar yazuḳlarını kim yarlıḳasa yazuḳlarını meger Tangrı.* 25/7a2=3:135
k. 27/41a3=5:32, 27/51b1=5:44, 27/52b2=5:47, 30/84a2=16:97, 30/88b1=16:106, 32/42a2=28:67, 36/14a2=42:20, 36/27a1=42:40, 36/27b1=42:41, 36/95b1=45:15, 37/32a1-2=48:10, 37/39a1=48:17, 38/19b1=59:4, 38/35a1=60:1, 38/63b1=63:9, 38/70a3=64:9, 38/74b1=64:16, 38/77a1=65:1, 38/78b3=65:2, 38/79a3=65:3, 38/80b3=65:4, 38/81a3=65:5, 38/86b1=65:11
k.-nüng 38/21a1=59:6, 38/83b1=65:7
k.-ni 27/48a2=5:41, 33/14a2=33:51, 36/28b3=42:44, 36/35b3=42:52
k.-ke 31/61a2=20:81, 35/31b1=40:16, 36/33b2-3=42:49

(Ar. men, Far. ān) *Ol Tangrı ḳışrur kimni tilese hem köndrür kimni tilese.* 33/68b1=35:8
k. 27/59b2=5:54, 31/61b1=20:82, 32/25a3=28:37, 37/77b3=50:32
k.-nüng 29/20a2-3=9:27, 35/31a1=40:15
k.-ni 26/79b3=4:116, 27/32a2=5:18, 27/46a3=5:40, 27/46b1=5:40, 28/31b3=7:155, 28/32a1=7:155, 30/48a2=16:37, 30/82a1=16:93, 33/14a2=33:51, 36/34a2=42:50, 37/35a3=48:14, 37/35 b1=48:14
k.-ke 28/32b3=7:156, 30/47a2-3=16:36, 30/68b3=16:75, 33/52b1=34:36, 36/7a3=42:12, 36/14a 1=42:19, 38/51a3=62:4

(Ar. men, Far. kes) *Sizlerde kimi yandurlur aşağarak.* 30/65b1=16:70

(Ar. men, Far. ki) *Kim ol könirek Tañrıdın sözün.* 26/53a3=4:87

k. 26/74b3=4:109, 26/75a1=4:109, 26/82b3=4:122, 26/84a2=4:125, 27/30b1=5:17, 27/55b1=5:50, 30/27a3=15:56, 31/48b2=20:49, 31/78a3=41:52, 32/33a3=28:50, 35/80b2=41:15, 36/73b 1=43:87, 38/43b1=61:7, 38/48a1=61:14, 38/90a3=66:3

k.-ke 28/12a3=7:128

kim+ kim: her kim, kim ki.

(Ar. men, Far. her ki) *Örter kimni kim tilese, ḳınayur kimni kim tilese.* 25/4b1=3:129

kim kim 25/12a2=3:144, 25/13a1-2=3:145, 26/8a2=4:30, 26/15b1=4:38, 26/23b1=4:48, 26/39a2=4:69, 26/42a3=4:74, 26/48a3=4:80, 26/48b1=4:80, 26/51b3=4:85, 26/52a2=4:85, 26/58b2=4:92, 26/60a3=4:92, 26/60b3=4:93, 26/66b2=4:100, 26/67a1=4:100, 26/75a3=4:110, 26/75b 2=4:111, 26/76a2=4:112, 26/78a3=4:114, 26/78b3=4:115, 26/79b3=4:116, 26/81a3=4:119, 26/83a3=4:123, 26/83b2=4:124, 26/90b2=4:134, 26/93a1=4:136, 27/12b1=4:172, 27/17b1=5:3, 27/20a3=5:5, 27/27a3=5:12, 27/45b2=5:39, 27/56b1=5:51, 27/58b2=5:54, 28/71a2=8:13, 28/72a2=8:16, 29/17a1=9:23, 30/89a1=16:106, 31/3a1=18:110, 31/29a2=19:75, 31/52b3=20:61, 31/58a3=20:75, 31/69a2=20:100, 31/86b2= 20:111, 31/91a1=20:123, 31/91a3=20:124, 32/2a3=27:92, 32/2b1=27:92, 33/5b3=33:36, 33/26a2=33:71, 33/35a1=34:12, 33/69b3=35:10, 33/79b2=35:39, 34/69a2=38:61, 35/40a2=40:29, 35/47a2=40:40, 35/47b1=40:40, 35/90a1-2=41:46, 36/9a1=42:13, 36/14b1=42:20, 36/17b2=42:23, 36/28b1=42:43, 36/52a2=43:36, 37/25b2=47:38, 37/33a3=48:11, 37/34b2=48:13, 37/38b1=48:17, 37/62a1=49:11, 38/4b3=58:4

kimnüñg kim 26/3b3=4:25

kimni kim 26/25b2=4:52, 26/54a2=4:88, 26/97b3=4:143, 28/51b2-3=7:178, 28/55b2=7:186, 31/72b1=39:36, 31/72b2=39:37, 33/14a1=33:51, 34/94a2=39:23, 35/27b2=40:9, 35/42b1=40:33, 36/8b3=42:13, 36/31a2=42:46

(Ar. men, Far. ān rā ki) *Ol Tañrı sewmez kim kim bolsa ḳıwanġan, küwengen.* 26/14a3=4:36

k. 26/23b1=4:48, 26/73b2=4:107, 27/29b2=5:16, 29/13a3=9:18, 31/86b1=20:111, 31/92a3=20:127, 32/24a3=28:35, 34/84a2=39:9

kimni kim 26/24a2=4:49, 32/36a3=28:56, 33/14a1=33:51, 34/94a2=39:23, 36/4b1=42:8

kimke kim 26/46a2=4:77, 29/11a3=9:15, 35/8a3=39:52

2. kim ki.

(Ar. men, Far. ān ki) *Pend alnur anıñg içinde kim pend aldı keldi sizke.* 33/78b1=35:37

k. 26/78a2=4:114, 31/25a1=19:63, 31/54a1=20:64, 34/17b3=36:70, 35/30a2=40:13, 36/39a1=43:9, 36/95a3=45:16, 37/82b1=50:45, 38/14b3=58:22, 38/78b1=65:2

KİM (II): 1. ki.

(Ar. elleẕī, Far. ki) *Ol bitig kim ıdtı indürdi yalavaçı üze.* 26/92b2=4:136

k. 26/92b3=4:136, 38/52a2=62:5, 38/53b2=62:8

(Ar. en, Far. ki) *Azu sézindiñgiz mü kim kirse siz uştmaḫḳa.* 25/10b2=3:142

k. 25/14b1=3:147, 25/14b1=3:147, 26/6b2=4:27, 26/7a1=4:27, 26/7a2=4:28, 26/2b2=4:24, 26/7b3=4:29, 26/20a2=4:44, 26/22b1=4:47, 26/23a3=4:48, 26/29a2=4:58, 26/29b1=4:58, 26/ 31b1-3=4:60, 26/32a1=4:60, 26/54a1=4:88, 26/57a2=4:91, 26/59a2=4:92, 26/68a1-2=4:101, 26/70b3=4:102, 26/77a1=

26/79b2=4:116, 26/86a1=4:127, 26/87a1=4:128, 26/88a1=4:129, 26/89b2=4:131, 26/92a2=4:135, 26/95a1=4:140, 26/98b1=4:144, 27/12a2=4:172, 27/16b1=5:3, 27/34a2=5:8, 27/33a1=5:19, 27/39a1=5:29, 27/40a2=5:31, 27/48b2=5:41, 27/55a1=5:49, 27/55b1=5:49, 27/57a2-3=5:52, 28/6a3=7:110, 28/10b2=7:126, 28/37a1=7:160, 28/48a3=7:172, 28/67b2=8:7, 28/70a3=8:12, 28/77b2=8:26, 29/11b1=9:16, 29/12b1=9:17, 29/24a1-3=9:32, 29/38b1=9:52, 29/39a3=9:54, 29/45a3=9:64, 29/58a3=9:81, 29/61a1=9:85, 29/61b1=9:86, 29/62a2=9:87, 29/65b3=9:93, 30/2a2=12:66, 30/5b2=12:83, 30/22b2=15:31, 30/44b1=16:33, 30/46b3=16:36, 30/49b2=16:40, 30/52a2=16:45, 30/64a1=16:68, 31/7b1=19, 31/17b3=19:45, 31/34a2=19:92, 31/44a3=20:39, 31/52a1=20:59, 31/53b1=20:63, 31/54a3=20:65, 31/59a2=20:77, 31/63a3=20:86, 32/2a2=27:91, 32/2a2=27:92, 32/5b3=28:7, 32/13a2=28:19, 32/13b2=28:19, 32/14a1=28:19, 32/18a2-3=28:27, 32/18b2=28:27, 32/21a2=28:30, 32/21a3=28:31, 32/23a2= 28:33, 32/23b2=28:34, 32/30b3=28:47, 32/42b1=28:67, 32/44b2-3=29:2, 33/6b3=33:37, 33/11a3=33:49, 33/14b1=33:51, 33/17b3=33:53, 33/21b1=33:59, 33/36b2=34:14, 33/57a3=34:43, 34/31a2=37:104, 34/86a3=39:11, 34/89a1=39:17, 35/37b1=40:26, 35/68a2=40:78, 36/79a2=44:18, 36/79b2=44:20, 36/99a1=45:21, 37/20b2=47:29, 37/44a3=48:25, 37/54b2=49:2, 37/57a2=49:6, 37/57b3=49:7, 38/8b3=58:13, 38/40b1=61:3, 38/69a1=64:7

(Ar. inne, Far. ki) *Ḳorḳuñg Tañrıdın kim bütünlükin Tañrı eşitgen bilgen érür.* 37/53b3=49:1

(Ar. enne / inne / innehu / innemā, Far. her āyīne) *Fir'avnḳa aydılar kim bizke ter bar mu?* 28/7a2=7:113

k. 30/3b2=12:80, 30/28a2=15:66, 30/28b2=15:68, 30/30b1=15:76, 30/60a2=16:62, 30/85a2=16:99, 30/87a2=16:103, 32/25b1=28:37, 38/58a1=63:1, 38/87b2-3=65:11

(Ar. mā, Far. ān çi) *Meger kim erklense elgiñg ...* 33/15b1=33:52

k. 30/100a1=16:126

(Ar. –, Far. ki) *Aygıl: sizke bir kün va'desi kim kiḍin barmaġay sizler andın.* 33/47b1=34:30

k. 25/19b3=3:154, 26/28b1=4:57, 26/42b3=4:75, 26/47b1=4:78, 26/57a1=4:91, 26/57a3=4:91, 26/58a1=4:91, 26/69b1=4:102, 26/82b1=4:122, 26/84a3=4:125, 26/85b2=4:127, 28/39b2=7:163, 28/60a6=7:195, 28/77a2=8:25, 28/78b3=8:28, 29/3a1=8:42, 29/17b2=9:24, 29/17b2=9:24, 29/40b3=9:56, 29/48a3=9:69, 29/52a1=9:72, 29/55b2=9:77, 29/56a1=9:78, 30/11a3=12:111, 30/22b3=15:32, 30/24a2=15:36, 30/51a1=16:43, 30/52b1=16:45, 30/60a3=16:62, 30/61b2=16:64, 30/63b3=16:67, 30/65a2=16:69, 30/72a3=16:79, 30674a2-3=16:81, 30/75a3=16:84, 30/78a1=16:89, 30/80b1=16:92, 31/12a2=19:29, 31/26b1=19:67, 31/45a3=20:40, 31/54b3=20:66, 32/4b3=28:5, 32/16a1=28:23, 32/23b1=28:34, 32/29b1=28:45, 32/33b1=28:50, 32/37b1=28:58, 32/38a2=28:59, 34/3b2=36:31, 34/61b1=38:36, 34/62b3=38:41, 34/75b 3=38:85, 34/89b2=39:18, 33/58a3=34:44, 33/75b2=35:29, 34/90a1=39:19, 34/92a3=39:22, 35/8b2=39:52, 35/11b2=39:58, 35/14b2=39:65, 35/22a3=39:75, 35/36b2=40:25, 35/38a2=40:27, 35/43b2=40:34, 35/80b3=41:15, 36/17a1=42:23, 36/21a1=42:27, 36/27b3=42:42, 36/30a3=42:45, 36/81a2=44:27, 37/10b1=47:12, 37/13a3=47:15, 37/19a2=47:26, 37/27b2=48:4, 37/36a2=48:15, 37/47b1=48:28, 37/53a1=49:1, 37/54a1=49:2, 37/74a2=50:19, 38/10a1=58:14, 38/14b1=58:22, 38/17a2=59:2, 38/22b3=59:8, 38/27a2=59:13, 38/29a2=59:16, 38/30b1=59:19, 38/31a2=59:22, 38/31b2=59:23, 38/38a1=60:12, 38/42b3=61:6, 38/44b2=61:9, 38/45a3=61:10, 38/47a2=61:13,

38/49b3=62:2, 38/67b2=64:5, 38/70b2=64:9, 38/79a2=65:3, 38/81b2=65:6, 38/92b1=66:6

(Ar. —, Far. —) *Ayġıl: yoḳ kim iḏim ḥaḳḳı ḳoparġaylar sizlerni.* 38/69a2=64:7
k. 26/31a2=4:60, 26/94a1=4:137, 27/22b2=5:6, 27/27a2=5:12, 30/35a1=16:11, 30/36a2=16:13, 30/76b3=16:86, 32/30a1=28:45, 33/82a1=35:41, 38/69a2=64:7

⇒ anda aḏın kim 33/20b2=33:58; anda kiḏin kim 25/15b1=3:152, 25/25b2=3:172; andın kim 25/22a1=3:157, 33/12a2=33:50, 33/14a3=33:51, 33/25a3=33:69; anı kim 25/15b2=3:152, 25/17a3=3:153, 25/18b1=3:154, 25/23a2=3:167, 25/23b1=3:167, 33/6b2=33:37, 33/14b2=33:51; anıng birle kim 25/28b3=3:188; anıng üçün kim 25/13b3=3:146; anıng üze kim 25/17a1=3:153; anlar kim 25/19b3=3:155, 25/20b1=3:156, 25/23b1=3:167, 25/24a2=3:169, 25/24b3=3:170, 25/25b1-3=3:172, 25/26a1=3:173, 25/28b3=3:188, 25/29a1=3:200, 33/6a2=33:37, 33/8a3=33:39, 33/11a1=33:49, 33/12a1=33:50, 33/12b2=33:50, 33/15b3=33:53, 33/19b2-3=33:56, 33/20a3=33:58, 33/21b3=33:60, 33/25a2=33:69, 33/25b2=33:70, 33/29a3=34:3, 33/30a1=34:4, 33/30b2=34:5, 33/31a1=34:6, 33/31b1=34:7; bolġay kim 25/29a3=3:200, 33/73a3=35:12; ḳayda kim 26/46a3=4:78; ne kim 26/47b2-3=4:79, 33/28b3=34:2, 33/29a1=34:2, 33/34a2=34:11; ol kim 25/15b2-3=3:152; 25/17a2=3:153, 25/19b1=3:154, 25/24b1=3:170, 25/25b2=3:172, 25/27b1=3:183, 25/28b2=3:187, 25/29b2=4:1, 33/2a1=33:32, 33/3a3=33:34, 33/12a2=33:50, 33/13b1-2=33:50, 33/14b3=33:51, 33/28a2-3=34:1; ol kişiler kim 25/19a2=3:154; yoḳ kim 33/81a3=35:40; ol kün kim 33/9b1=33:44
2. ne zaman ki, ta.

(Ar. li-, Far. tā) *Kim belgürtse olarḳa ol kim aḏırtlaşurlar anıng içinde.* 30/49a1=16:39

KİMERSE: kimse, kişi.

(Ar. aḥadd, Far. kes) *Namāz ḳılmaġıl kimerseke olardın öldi.* 29/60a2=9:84
k.-ni 31/36a1=19:98

(Ar. aḥadd, Far. hīç kes) *Ḳorḳmazlar kimersede meger Tangrı.* 33/8b2=33:39
k. 34/61a2=38:35
k.-ke 27/34a2=5:20, 38/25b2=59:11

(Ar. aḥad, Far. yek) *Eger körse sen ādemīdin kimerseni ayġıl.* 31/10b3=19:26

(Ar. —, Far. —) *Kimerse yoḳ sizdin meger kirigli angar erür.* 31/27b2=19:71

⇒ hīç kimerse 25/16b2=3:153; ol k. 31/45a3=20:40, 34/17a2=36:68, 34/90a1=39:19, 34/92a3=39:22, 35/43b2=40:34, 37/13b3=47:16, 37/53a1=49:1, 37/54a1=49:2

KİR: kir.

⇒ ewrülmiş kirçe 26/46a3=4:77; köngül kiri 30/80b3=16:92, 30/82a2=16:94

KİR-: 1. girmek.

(Ar. duḫūl, Far. der āmeden) *Kiringler tamuġ ḳapuġlarındın menggü ḳalıġlılar anıng içinde.* 30/42a1=16:29
k.-ür sizler 37/46b1=48:27
k.-ürler 30/43a3=16:31
k.-di 32/10a2=28:15
k.-diler 30/26a1=15:52, 34/53b1=38:22, 37/87b1=51:25

k.-gil 34/1a1=36:26
k.-ing 28/38b2=7:161, 38/97b1=66:10
k.-ingler 27/34a3=5:21, 27/35b2=5:23, 30/2b3=12:67, 30/44a2=16:32, 33/16b1=33:53, 35/19b2=39:72, 35/51a2=40:46, 35/66b1=40:76, 36/66b2=43:70
k.-se siz 25/10b2=3:142
k.-se sizler 27/35b3=5:23
k.-diler erse 30/7b3=12:88
k.-mez-miz 27/35a1=5:22, 27/36a2=5:24
k.-medi 37/64b2=49:14
k.-meng 33/16a1=33:53
k.-mengler 30/2b2=12:67

(Ar. vulūc, Far. der āmeden) *Bilür ol kim kirür yer içinge ol kim çıḳar andın.* 33/28b2=34:2

(Ar. şiliyy, Far. ārzū-yı der āmeden) *Yana biz bilgenrek-miz anlarnı kim olar sezā erür angar kirmekke.* 31/27 b2=19:70
2. söze girmek, lafa dalmak, bir şeye başlamak.

(Ar. ḫavż, Far. der şoden) *Ayurlar: bütünlükin kirür erür-miz, oynayur-miz.* 29/46a1=9:65
k.-sünler 36/71a3=43:83
k.-meginçe 26/95b1=4:140
3. batağa dalmak.

(Ar. ḫavż, Far. der şoden) *Anlar kim sizde öngdin erdiler ongları birle, kirdingiz anıng teg kim kirdiler.* 29/49a2-3=9:69
4. girmek, yol almak.

(Ar. sülūk, Far. der āmeden) *Yana kirgil İḏing yollarınga.* 30/64b1=16:69

⇒ cānları kir- 30/41a3=16:28; terke k. 32/18a3=28:27

kirgen: giren.

(Ar. dāḫil/ūn, Far. der āyende/gān) *Eger çıḳsalar andın biz kirgenler-miz.* 27/35a3=5:22
k.-ler 38/97b2=66:10

⇒ tang başında kirgenler 30/28a3=15:66

kirigli: giren, girecek olan.

(Ar. muḳteḥim, Far. ḫᵛīşten efgenende) *Bu ögür kirigli sizing birle.* 34/68a3=38:59

(Ar. şālī, Far. der āyende) *Ermez siz anıng üze azıtıġlıla[r] meger ol tamuġḳa kirigli turur.* 34/42b3=37:163
k.-ler 34/68b1=38:59

(Ar. vārid, Far. der āyende) *Kimerse yoḳ sizdin meger kirigli angar.* 31/27b3=19:71

⇒ köni yolḳa kirigli 30/99b2=16:125

kirgü yer: girecek yer.

(Ar. mudḫāl, Far. der āverdenī) *Kigürgey-miz sizni tüzün kirgü yerke.* 26/9a2=4:31

(Ar. muddeḥal, Far. cāy-i der āmeden) *Eger bulsalar sıġınġu yer azu ... kirgü yer yanġatılar.* 29/41a2=9:57

KİRİT: anahtar.
(Ar. miḳled / meḳālīd, Far. kilīd/hā) *Aŋgar köknüŋ kiritleri hem yermiŋ kiritleri.* 35/13b3=39:63
k.-leri 36/7a2=42:12

KİRTGÜN-: inanmak, iman etmek.
(Ar. īmān, Far. girevīden) *Sezā boldı aytıḳ ḳın üküşleri üze olar kirtgünmezler.* 33/86b3=36:7
k.-ür 28/36a1=7:158
k.-ürler 27/5b2=4:162, 28/55b2=7:185, 30/11a3=12:111, 30/67b2=16:72, 32/34a3=28:52, 35/8b 2=39:52
k.-düm 36/10b1=42:15
k.-dümiz 28/9a3=7:121, 28/10b2=7:126, 31/57b1=20:73; (kirtgündimiz) 32/44b3=29:2
k.-diler 25/10a1=3:140, 26/7b1=4:29, 26/40a3=4:71, 26/61b1=4:94, 30/16b3=14:27, 30/61b3=16:64, 30/72a3=16:79, 30/85b1=16:99, 30/86b3=16:102, 37/53a1=49:1, 37/56b3=49:6
k.-üŋler 28/35b2=7:158
k.-se 33/42b1=34:21
k.-gü 28/3a1=7:101
k.-üp 31/58a3=20:75
k.-mişde 30/88b1=16:106
k.-gen 28/62a2=7:203, 32/4a1=28:3
k.-mezler 26/15a3=4:38, 26/37a3=4:65, 31/15b3=19:39
k.-mesler 30/58b1=16:60, 30/87b2=16:104, 30/88a2=16:105
k.-mese 31/92a3=20:127
k.-mek 30/88b3=16:106
kirtgüngen: iman eden.
(Ar. mü'min/īn, Ar. girevīde/gān) *Eger iki ögür kirtgüngenlerdin öldürüşseler yaraşturuŋlar.* 37/59a3=49:9
kirtgünmek: iman.
(Ar. īmān, Far. īmān) *Taŋrı sewdürdi sizke kirtgünmeki takı bezedi anı köŋlüŋiz içinde.* 37/58b1=49:7
kirtgünmiş: inanmış, iman etmiş.
(Ar. mü'min/īn, Far. girevīde/gān) *Ḳamuġları anlarḳa kirtgünmiş tururlar.* 33/56a1=34:41
kirtgünmiş eren: mümin erkek.
(Ar. mü'min/īn, Far. merd/ān-ı girevīde) *Kirtgünmiş erenler, kirtgünmiş ḳunçuylar.* 33/3b3=33:35
kirtgünmiş ḳunçuy: mü'min kadın.
(Ar. mü'mine[t] / mü'mināt, Far. zen/ān-ı girevīde) *Kirtgünmiş erenler, kirtgünmiş ḳunçuylar.* 33/3b3=33:35
kirtgünügli: mümin, iman etmiş.
(Ar. mü'min/ūn, Far. girevīde/gān) *Bu ögür ḳamuġ kirtgünügliler.* 28/65b3=8:4
k. 30/84b1=16:97

k.-lerke 30/30b2=15:77, 30/31a3=15:88

KİRÜ: arka, sırt, ard.
(Ar. dubur / edbār, Far. püşt) *Ewrülmeŋ olarḳa kirü yaʿni arḳa bérmeŋ.* 28/72a1=8:15
(Ar. verā', Far. pes) *Attılar anı kirü arḳalarında.* 25/28b1=3:187
kirü yıġıl-: geri döndürülmek, saptırılmak.
(Ar. ṣadd m., Far. ber gerdānīde şoden) *Bezenildi Firʿavnḳa ʿamelīniŋ yawuzluḳı, kirü yıġıldı yoldın.* 35/46a1=40:37

KİŞİ: kişi, insan.
(Ar. nās, Far. merdumān) *Iḍmadımız séni meger yıġġan barça kişilerni müjdeçi hem ḳorḳutġuçı.* 33/46b2=34:28
k.-ler 30/48b3=16:38, 33/46b3=34:28, 33/52b3=34:36
k.-lerni 30/59a1=16:61
k.-lerke 30/51b2=16:44, 30/65a1=16:69
(Ar. nās, Far. merd) *Aḳtı andın on iki yul, çın-oḳ bildi ḳamuġ kişiler içgü yerlerni.* 28/37b1=7:160
(Ar. insān, Far. merdum) *Bütünlükin törüttümiz kişini ḳuruġ balçıḳdın.* 30/20b3=15:26
k.-lerni 30/33b1=16:4
(Ar. men, Far. her ki) *Ol kişi kim bezendi ʿamelniŋ yawuzı takı kördi anı körklüg.* 33/68a2=35:8
⇒ bilig bilmez kişi 38/50a1=62:2; ḳorḳutmış k. 34/45b1=37:177; ol kişi 25/19a2=3:154, 26/84a3=4:125, 29/14a3=9:19, 31/59a1=20:76, 31/78a3=41:52, 32/33b1=28:50, 32/39a3=28:61, 32/39b1=28:61, 33/44a1=34:23, 37/11b2-3=47:14, 37/79a3=50:37, 38/61b1-2=63:7; ögi uçġunmış k. 37/17a1=47:20

KİT-: yok olup gitmek, gitmek, zeval bulmak.
(Ar. zevāl, Far. gerdīden) *Ol Taŋrı küḍezür köklerni yerlerni kitmekindin eger kitseler ikegü kim tutar ol ikini.* 33/82a1=35:41
(Ar. ẕehāb, Far. reften) *Tartışmaŋ, yüreksiz bolur sizler kitse yeliŋiz.* *29/5b3=8:46*
⇒ bir sıŋardın kit- 31/19a2=19:49

KİTĀB (Ar.): kitap.
(Ar. kitāb / kütüb, Far. nāme/hā) *Anlar ündeyürler Taŋrınıŋ kitābını.* 33/75a2=35:29
k.-nı 34/93a3=39:23
k.-ı 29/27a2=9:36
k.-ındın 27/51a1=5:44
k.-larıŋa 26/93a2=4:136
(Ar. sifr / esfār, Far. kitāb/hā) *Anlarnıŋ meŋeli yüklendiler Mūsā kitābını yana kötürmediler anı eşek teg kötrür kitāblarnı.* 38/52a1=62:5
⇒ Mūsā kitābı 38/42b2=61:6, 38/51b2=62:5

KİTER-: gidermek, yok etmek, ortadan kaldırmak.

(Ar. iẕhāb, Far. burden) *Eger tilese Tañrı kitergeti sizni ey boḍun, keldürgen öñginlerni.* 26/90a3=4:133

k.-se 33/2b3=33:33

k.-meki (üçün) 28/69b2=8:11

(Ar. ẕehāb, Far. burden) *Kitersün köñgüllerinde öwkeni.* 29/11a2=9:15

k.-seler 31/53b2=20:63

kiterü ḳal-: erteleyebilmek.

(Ar. isti°ẖār, Far. pes reften) *Ḳaçan kim kelse öḍleri kiterü ḳalmaslar bir öḍ ap yime aşnurlar.* 30/59b2=16:61

KİVÜR-: sokmak, dahil etmek. krş. **KİGÜR-**

(Ar. tekrīr, Far. der āmeden) *Kivürür tünni kündüz üze, kivürür kündüzni tün üze.* 34/79b1=39:5

KİZLE-: gizlemek, saklamak.

(Ar. dess, Far. pinhān kerden) *Teg mü tutarlar anı uçuzluḳ üze azu kizler anı toprak içinde.* 30/58a2=16:59

(Ar. ḫicās, Far. pinhān dāşten) *Kizledi özi içinde ḳorḳunç, yalawaç.* 31/54b3=20:67

(Ar. ḫicās, Far. der dil dāşten) *Kizledi olardın ḳorḳunç.* 37/88a3=51:28

(Ar. iẖfā°, Far. pūşide dāşten) *Kizleyürler özleri içinde anı kim belgürtmezler.* 25/18b1=3:154

k.-yür 35/33a1=40:19

(Ar. iẖfā°, Far. pinhān dāşten) *Bilür men anı kim kizler sizler.* 38/34b3=60:1

(Ar. iknān, Far. pūşiden) *Seniñg İḍiñg bilür anı kim kizleyür köñgülleri.* 32/43a2=28:69

(Ar. ketm, Far. pinhān dāşten) *Belgürtür ök anı boḍunḳa, kizlemezler ök anı.* 25/28a3=3:187

k.-yür 35/38b2=40:28

k.-yürler 25/23b1=3:167, 26/14b3=4:37

k.-mezler 26/17b3=4:42

kizleyü arḳa bérigli: sırt çeviren, arkasını dönüp kaçan.

(Ar. mudbir/īn, pes dehende/gān) *Tarudı sizing üze yer ol kim kéngüdi erdi yana evrüldüñgüz arḳa bérigliler kizleyü.* 29/19a3=9:25

ḲOḌ-: 1. koymak, bırakmak, rahat bırakmak.

(Ar. irā°e^{t}, Far. mānden) *Aygıl: ḳoḍung méni anlarnı kim yetürdügiz añgar ortaḳlar.* 33/46a2=34:27

(Ar. terk, Far. mānden) *Anıng mengzeki it mengzeki teg, eger kötü[r]se sen anı til çıḳarur azu ḳoḍsa sen anı til çıḳarur.* 28/50b2=7:176

ḳ.-tı 26/10a3=4:33

ḳ.-tımız 34/32a1=37:108, 34/34b1=37:119, 34/36a3=37:129

ḳ.-tıngızlar 38/20a1=59:5

ḳ.-dılar 36/80b3=44:25

ḳ.-gıl 36/80b1=44:24

ḳ.-sa 27/15b1=4:176

ḳ.-salar 38/56a3=62:11

ḳ.-madı 30/59a2=16:61

ḳ.-maġatı 33/85b2=35:45

(Ar. tevliye^{t}, Far. bāz güẕāşten) *Uḍsa mü°minler yolında aḍın yolḳa ḳoḍu bérgeymiz anı.* 26/79a3=4:115

(Ar. vaḍ^{c}, Far. mānden) *Ḳoḍġıl āzārlarını, köñgül urġıl Tañrı üze.* 33/10b2=33:48

(Ar. vaż^{c}, Far. nihāden) *İrinçü yoḳ sizing üze ... bolsa siz iglig kim ḳoḍsa sizler sözlaringızını.* 26/70b3=4:102

ḳ.-salar 38/80b2=65:4

ḳ.-ġınça 37/7a1=47:4, 38/82b1=65:6

(Ar. ẕerū, Far. mānden) *Ayurlar: ḳoḍġıl bizni bolur-miz oldruġlılar birle.* 29/61b3=9:86

ḳ.-ar 28/11b1=7:127, 31/70b3=20:106

ḳ.-ar-miz 31/28a2=19:72

ḳ.-ur sizler 26/88a3=4:129

ḳ.-ar mu sen 28/11a2=7:127

ḳ.-ar mu sizler 34/35b2=37:125

ḳ.-ġıl 30/19b3=15:3, 36/71a3=43:83

ḳ.-ung 37/36a1=48:15

ḳ.-unglar 28/53a3=7:180, 35/37a2=40:26, 38/55a1=62:9

(Ar. ẕerū, Far. güẕārden) *Ḳoḍar olarnı yolsuzluḳ içinde.* 28/55b3=7:186

2. indirmek.

(Ar. vaż^{c}, Far. furū giriften) *Ḳoḍar olardın aġır yüklerini.* 28/34a3=7:157

3. doğurmak.

(Ar. vaż^{c}, Far. nihāden) *Kötürmez tişidin ḳoḍmas meger İḍi °ilmi birle.* 33/71b1=35:11

ḳ.-maz 36/2b2=41:47

4. ihmal etmek, bırakmak.

(Ar. nisyān, Far. pādāş dāden) *Unıttılar Tañrını, ḳoḍtı olarnı, iki yüzlügler olar fāsıḳlar.* 29/47b2=9:67

(Ar. iżā°a^{t}, Far. żāyi^{c} kerden) *Ḳoḍtılar namāznı hem uḍtılar ten tilekleringe.* 31/23a2=19:59

5. mühlet vermek.

(Ar. medd, Far. efzūn kerden) *Kim kim yolsuzluḳ içinde bolsa ḳoḍu bérgey anı yarlıḳaġan Tañrı.* 31/29a3=19:75

6. selam söylemek.

(Ar. selām, Far. durūd) *Keçürgil olardın, ayġıl: ḳoḍtum silerni.* 36/74a2=43:89

ḳoḍ- / yıġ-: bırakmak, uzak tutmak.

(Ar. istiḥyā°, Far. mānden) *Tañrı ḳoḍmas / yıġmaz çın sözdin.* 33/17a1=33:53

⇒ kiḍin ḳoḍ- 33/85b3=35:45; kiḍinke ḳ. 29/28a2=9:37, tirig ḳ. 28/11b2=7:127, 28/20a3=7:141, 32/4b1=28:4, 35/36b3=40:25

ḳoḍuġlı: bırakan, terkeden.

(Ar. terk, Far. mānde/gān) *Aytırlar: biz ḳoḍuġlılar [mu]-miz bizinġ tanġrılarımızı söz ḳoşġu üçün telwe.* 34/24b3=37:36

ḲOḌI: aşağı, aşağıya.

ḳoḍı ét-: yere batırmak, yerin dibine geçirmek.

(Ar. ḥasf bi, Far. furū burden) *Anlar kim al ḳıldılar ésizlikler birle kim ḳoḍı étse Tanġrı olarnı yérde.* 30/52a2=16:45

ḳoḍı ewür-: tersine çevirmek.

(Ar. tenkīs, Far. bāzgūne kerden) *Ol kimerse kim uzun ᶜömr bérür-miz anġa, ḳoḍı ewrer-miz anı yaratıġ içinde.* 34/17a3=36:68

ḳoḍı ıḍ-: indirmek, göndermek.

(Ar. ilḳaᵓ, Far. firistāden) *Kötrügli ḳurlarnı taḫt iḍisi, ḳoḍı ıḍur Ḳurᵓānnı fermānından kimnüng üze tilese.* 35/30b3=40:15

(Ar. inzāl, Far. furū firistāden) *Körmez mü sen Ol Tanġrı ḳoḍı ıḍtı kökdin suwnı.* 33/74a3=35:27

(Ar. ḳaẕf, Far furū firistāden) *Bütünlükin mening İḍim ḳoḍı ıḍar, könilik birle ġayblarnı bilgen.* 33/60b2=34:48

ḳoḍı ıḍıġlı: indiren.

(Ar. munzil/in, Far. furū firistende/gān) *Ermez-miz ḳoḍı ıḍıġlılar.* 34/2b1=36:28

ḳoḍı ıḍmış: indirilmiş, gönderilmiş.

(Ar. tenzīl, Far. firistāde) *Ḳoḍı ıḍmış turur ᶜazīz ü raḥīmnüng ulaşu yarlıḳaġan.* 33/86a2=36:5

ḳoḍı ınıġlı ḳın: şiddetli azap, kasırga.

(Ar. ṣāᶜiḳaᵗ, Far. bāng-ı ᶜaẕāb) *Ḳorḳuttum sizlerni ol ḳoḍı ınıġlı ḳın, neteg kim ḳoḍı indi ḳın ᶜĀd boḍınnga.* 35/79a2=41:13

ḳoḍı tut-: indirmek, aşağıda tutmak.

(Ar. ḥafż, Far. furū dāşten) *Ḳaḍġurmaġıl olarnıng üze, ḳoḍı tutġıl ḳanatınġnı kirtgünüglilerke.* 30/31a2=15:88

⇒ baş ḳoḍı eren 33/4a3=33:35; baş ḳ. kemişmiş 36/29b3=42:45; baş ḳ. tişi 33/4b1=33:35; yer ḳ. 33/33a1=34:9

⇒ ünün yügerü oḳımaḳda ḳoḍıraḳ 28/68a3=7:205

ḲOḌUL-: terk olunmak, yalnız bırakılmak.

(Ar. terk m., Far. mānde şoden) *Azu séznür mü siz kim ḳoḍulsa sizler ḳaçan bildükini āşkāra ḳılmaġınça.* 29/11b2=9:16

(Ar. terk m., Far. dest bāz dāşte şoden) *Séznürler [mü] boḍunlar kim ḳoḍulsalar kim aysalar: kirtgündimiz, olar sınanmaslar.* 32/44b2=29:2

ḲOL (I): el; taraf, yan.

⇒ onġ ḳol sol aḍaḳ 28/10a2=7:124; saġ ḳ. 31/20a3=19:52, 38/95a2=66:8

ḲOL (II): vadi.

(Ar. vādi, Far. rūd) *Ḳaçan keldi erse anġa ündenildi ḳolnunġ onġ yanından.* 32/20b3=28:30

ḳol ḳaş: yokuş, yüksek yer.

(Ar. emt, Far. bālā) *Ḳoḍar anı yazı, tüp tüz, körmez sen anınġ içinde egri ap yime ḳol ḳaş.* 31/85a2=20:107

⇒ öz / ḳol 31/79a2=46:24

ḲOL-: istemek.

ḳolmaḳ: istemek.

(Ar. duᶜā, Far. ḫᵛānden) *Érmes ādemì eḍgülük ḳolmaḳdın, ḳaçan tegse anġa yawuzluḳ umınçsız bolur.* 31/75b3=41:49

⇒ destür ḳol- 29/59a3=9:83; munġadıp ḳutġaru ḳ. 32/12b3=28:18; suw ḳ. 28/36b3=7:160; yarlıḳatu ḳ. 26/36b3=4:64, 26/37a1=4:64, 26/73a2=4:106, 26/75b1=4:110, 28/82a2=8:33, 29/57a2-3=9:80, 35/26a1=40:7, 35/55b1=40:55, 35/75a1=41:6, 37/15b3=47:19, 37/33a1=48:11, 37/86a1=51:18, 38/38b1=60:12, 38/60a3 =63:5, 38/60b3=63:6, 38/61a1=63:6

ḲOLDAŞ: arkadaş.

(Ar. refīḳ, Far. ārzū-yı yār) *Körklüg bu ögür ḳoldaş.* 26/40a1=4:69

ḲOLTIḲ: kol altı, koltuk.

(Ar. cenāḥ, Far. pehlū) *Yaġuḳ iletgil elginġni ḳoltıḳınġ tapa çıḳsun üçün ürüng.* 31/41b3=20:22

ḲONĠRUL-: kökünden koparılmak, sökülmek.

(Ar. ictişāş, Far. pergende şoden) *Bir arıġsız söz meşeli bir arıġsız yıġaç teg ḳonġruldı.* 30/16a1=14:26

ḲONĠŞI: komşu.

ḳonġşı bol-: komşu olmak.

(Ar. mucāvaraᵗ, Far. hem-sāyegī kerden) *Sekirtgem séni olar üze yana ḳonġşı bolmaġaylar seninġ birle.* 33/22a2=33:60

⇒ yaġuḳ ḳonġşı 26/13b3=4:36; yat tam ḳ. 26/14a1=4:36

ḲONUḲ: konuk, misafir.

(Ar. żayf, Far. mihmān/ān) *Bular ḳonuḳlarım ol, körksüz ḳılmanġlar méni.* 30/28b2=15:68

ḳ.-ı 37/87a3=51:24

ḲONĠUR-: temelinden, kökünden koparılmak.

(Ar. ityān, Far. şikenceᵓi āmeden) *Ḳonġurdı Tanġrı olarnıng [binālarını] ullarından yer töşeklerindin, tüşti olarnıng üze şiftār öçek.* 30/39b2=16:26

ḲOP-: kıyam etmek, haşrolmak, kalkmak, ayağa kalkmak.

(Ar. ḳıyām, Far. ber ḫāsten) *Ḳaçan ḳopsalar namāzḳa ḳoparlar kāhilliġın.* 26/97a2=4:142
ḳ.-arlar 26/97a3=4:142
ḳ.-sa siz 27/20b3=5:6
(Ar. baᶜṣ m., Far. ber engiḫte şoden) *Selāmetlıḳ anıng üze ol kün kim tuġruldı ol kün kim ölür, ol kün kim ḳoparlar tirig.* 31/8b3=19:15
⇒ bol- / erte ḳop- 32/12b1=28:18; erte ḳ. 31/80a1=46:25
⇒ gürdın ḳopġu 34/39a2=37:144; gürdın ḳopġu kün 34/74b2=38:79
ḳopmaḳ: ahiret, haşr. krş. **kiḍinki, kiḍinki kün, kiḍinki sarāy**
(Ar. ḥaşr, Far. gird kerden) *Çıḳardı anlarnı kim tandılar bitig İḍilerindin kendü sarāylarındın ilk ḳopmaḳḳa.* 38/17b1=59:2
(Ar. ḳıyāmeᵗ, Far. rüsteḫīz) *Tangrı ḥükm ḳılur sizing ara ḳopmaḳ kününde.* 26/96b2=4:141
ḳ. (ḳ. künü) 26/53a2=4:87, 26/75a1=4:109, 27/44b1=5:36, 28/42b2=7:167, ḳ. 30/39a1=16:25, 30/40a3=16:27, 30/81a3=16:92, 30/98b2=16:124, 31/69b2=20:101, 32/27b2=28:41, 32/28a1=28:42, 32/39b3=28:61, 35/5a3=39:47, 35/12a3=39:60, 36/30b1=42:45, 36/97a2=45:17
(Ar. ḳıyāmeᵗ, Far. ḳıyāmet) *Tanuḳluḳ bérdimiz kim aysa sizler ḳıyāmet kününde.* 28/48b1=7:172
⇒ ḳıyāmet yaᶜnī ḳopmaḳ 38/36a2=60:3
ḳopmaḳ yaᶜnī ḳıyāmet: kıyamet.
(Ar. ḳıyāmeᵗ, Far. rüsteḫīz) *Yer ḳamuġ anıng mülki içinde ḳopmaḳ kününde yaᶜnī ḳıyāmet.* 35/15b2=39:67
ḳopup çıḳmaḳ: harekete geçme.
(Ar. inbiᶜāṣ, Far. ber ḫāsten) *Taplamaz Tangrı olarnıng ḳopup çıḳmaḳlarını, dereng ḳıldı olarḳa.* 29/35a3=9:46

ḲOPAR-: 1. inşa etmek.
(Ar. binā', Far. ber āverden) *Ḳıldı sizke yerni amrulġu yer yime kökni ḳopardı yime bezedi sizlerni.* 35/60b3=40:64
2. hile, düzen kurarak, plân yaparak geceyi geçirmek.
(Ar. tebyīt, Far. sāḫten) *Ḳaçan çıḳsalar sening üsküngdin ḳoparur bir ögür olardın.* 26/49a1=4:81
(Ar. tebyīt, Far. sigālīden) *Ol Tangrı bitiyür ol kim ḳoparurlar.* 26/49a2=4:81
ḳ.-urlar 26/74a2=4:108
3. kaldırmak, haşretmek.
(Ar. baᶜṣ, Far. ber engiḫte şoden) *Séznür anlar kim tandılar kim ḳoparmaġaylar anlarnı.* 38/69a1=64:7
ḳ.-ġaylar 38/69a2=64:7
(Ar. ḥaşr, Far. ber engiḫten) *Ḳoparġay-miz anı ḳıyāmet kün ḳarāġu.* 31/91b1=20:124
ḳ.-ur 38/12a3=58:18
(Ar. işāreᵗ, Far. ber engihten) *Ol Tangrı ıḍtı yellerni, ḳoparur bulıtnı.* 33/69a2=35:9

4. göndermek, hazırlamak, bir araya getirmek.
(Ar. baᶜṣ, Far. ber engiḫten) *Ol kün kim ḳoparur-miz tegme ögürdin tanuḳluḳ.* 30/75a3=16:84
ḳ.-ur-miz 30/78a1=16:89
⇒ tér- / ḳopar- 31/91b3=20:125; yandura ḳ. 36/83a2=44:35

ḲOPAR(I)L-: diriltilmek, haşredilmek.
(Ar. baᶜṣ m, Far. ber engiḫte şoden) *Küḍgil manga ol künke tegi kim ḳoparlurlar.* 30/24a2=15:36
ḳ.-ur men (ḳoparlur men) 31/13b2=19:33
(Ar. baᶜṣ m., Far. ber engiḫte/gān) *Bolsa-miz toprāḳ yime ḳuruġ süngük bizler mü ḳoparılur-miz.* 34/20a3=37:16

ḲOPĠUR-: haşretmek, diriltip kaldırmak. krş. **ḲOPUR-**
(Ar. baᶜṣ, Far. ber engiḫten) *Ey ḳatıġlıḳ bizke kim ḳopġurdı bizni yatġu yerimizdin.* 34/12a1=36:52

ḲOPUR-: diriltmek.
(Ar. baᶜṣ m, Far. ber engiḫten) *Ḳopurmas Tangrı anı kim ölse.* 30/48b1=16:38
⇒ oġruḳ ap ḳopurmaḳ 28/56a2=7:187

ḲOR: zarar.
ḳor ḳıldaçı: hüsrana uğrayan.
(Ar. ḥāsir/ūn, Far. ziyānkār/ān) *Séziksiz anlar kim kiḍinki içinde, olar ḳor ḳıldaçılar ol.* 30/90b1=16:109
ḳor yas: sıkıntı, zarar, ziyan, bela.
(Ar. żurr, Far. gezend) *Ḳaçan kim tegse sizlerke ḳor yas ündeyür bizni.* 35/6a3=39:49
ḳ. 34/83a1=39:8
(Ar. żurr, Far. gezend u saḫtī) *Tegdi bizke hem boḍnumızke ḳor yas.* 30/8a2=12:88
ḳ. 31/73b3=39:38
(Ar. żurr, Far. gezend-i resānīden) *Eger tilese mangar Tangrı ḳor yas, nek olar açıġlılar mu anıng ḳorı yasını.* 31/74a1=39:38
ḳ. 37/33b2=48:11
(Ar. ḫasār, Far. ziyānkārī) *Hem arturmaz kāfirlerḳa küfrleri meger ḳor yas.* 33/80a3=35:39

ḲORINÇU: korunacak, sığınacak yer.
(Ar. maḫīṣ, Far. gürīzgāh) *Yaḳın bilgeler yoḳ olarḳa ḳorınçu.* 31/75b2=41:48
ḳorınçu yer: sığınacak yer, kurtuluş yeri.
(Ar. maḫīṣ, Far. cāy-i gürīz) *Bulmazlar andın ḳorınçu yer.* 26/82a2=4:121
(Ar. maḫīṣ, Far. gürīzgāh) *Anlar kim tartışurlar bizing āyātlarımız içinde, yoḳ olarḳa hiç ḳorınçu yer.* 36/24b2=42:35

ḲORḴ-: korkmak, endişe etmek, ürpermek.

(Ar. ferāḳ, Far. tersīden) *Olar sizdin ançası bar olar boḍunlar kim ḳorḳarlar.* 29/40b3=9:56

(Ar. feze^{c}, Far. tersīden) *Eger körseler erdi ança ḳorḳkaylar, tapmaḳ yoḳ.* 33/61b3=34:51

ḳ.-dı 34/53b1=38:22

(Ar. ḫaşye^{t}, Far. tersīden) *Ḳorḳar mı siz olardın yime Tañrı sezārāḳ ol kim ḳorḳsa siz andın.* 29/10a2-3=9:13

ḳ.-ar sen 33/6b2=33:37
ḳ.-ar-miz 27/57a2=5:52
ḳ.-ar sizler 29/17b3=9:24
ḳ.-arlar 26/45a3=4:77, 33/8b1=33:39, 34/93b2=39:23
ḳ.-dum 31/66b2=20:94
ḳ.-ġay 31/47a1=20:44
ḳ.-ung 25/26a3=3:173
ḳ.-unglar 27/17a1=5:3, 27/51a2=5:44
ḳ.-sa sen 33/6b3=33:37
ḳ.-sa 26/5b3=4:25, 31/36b3=20:3, 37/77b3=50:32
ḳ.-ar (ḳ. teg) 26/45b1=4:77
ḳ.-mazlar 33/8b2=33:39
ḳ.-manglar 27/17a1=5:3, 27/51a2=5:44
ḳ.-masa 29/13b2=9:18

(Ar. ḫavf, Far. tersīden) *Ol tişiler kim ḳorḳar sizler yaraşmamaḳlarındın.* 26/11b3=4:34

ḳ.-ar men 27/38b3=5:28, 31/5a2=19:5, 31/17b2=19:45, 32/23a2=28:33, 32/23b2=28:34, 34/86b3=39:13, 35/41a2=40:30, 35/42a1=40:32, 35/37b1=40:26, 38/29a2=59:16
ḳ.-arlar 27/35b1=5:23, 30/54a3=16:50
ḳ.-sañ 32/6a1=28:7
ḳ.-sa 26/86b2=4:128
ḳ.-sa siz 29/20b3=9:28
ḳ.-sa sizler 26/12b1=4:35, 26/68a2=4:101
ḳ.-ar erdiñiz 28/77b2=8:26
ḳ.-ar erse 37/82b2=50:45
ḳ.-maz 31/86b3=20:112
ḳ.-maz sizler 37/47a1=48:27
ḳ.-mazlar 27/59a3=5:54
ḳ.-maġay sen 31/59b1=20:77
ḳ.-maġıl 31/41b1=20:21, 31/55a2=20:68, 32/6a2=28:7, 32/17b1=28:25, 32/21b3=28:31, 34/53b 2=38:22, 37/88b1=51:28
ḳ.-manglar 31/47a3=20:46
ḳ.-a 28/63a2=7:205, 32/14b3=28:21

(Ar. işfāḳ, Far. tersīden) *Ḳorḳar mı sizler kim öñ ıḍsa sizler öz rāzlarıñızda burun ṣadaḳalar.* 38/8b3=58:13

ḳ.-tılar 33/26b3=33:72

(Ar. ittiḳā^{9}, Far. tersīden) *Ḳorḳunglar ol otdın ol kim anutuldı kāfirlerḳa.* 25/5a2=3:130

ḳ.-ar sizler 30/55b1=16:52

ḳ.-ılar 35/20a2=39:73
ḳ.-ḳalar 31/87a3=20:113
ḳ.-sun 34/96b2=39:28
ḳ.-ung 28/64b1=8:1, 30/33a1=16:2, 33/19a1=33:55, 37/53b2=49:1
ḳ.-unglar 25/5a1=3:130, 25/29a3=3:200, 25/29b2=4:1, 26/89b2=4:131, 27/18b3=5:4, 27/23b1=5:7, 27/24b1=5:8, 27/25b3=5:11, 27/43b2=5:35, 28/76b2=8:25, 30/28b3=15:69, 33/25b2=33:70, 34/9a1=36:45, 34/85b1=39:10, 36/64a2=43:63, 37/60b3=49:10, 37/63a3=49:12, 38/5b2=58:9, 38/22b1=59:7, 38/29b3=59:18, 38/30a2=59:18, 38/37a1=60:11, 38/74a1=64:16, 38/76a3=65:1, 38/85a3=65:10
ḳ.-uñla 34/88b3=39:16
ḳ.-sa 38/78b3=65:2, 38/80b3=65:4, 38/81a3=65:5
ḳ.-sa sizler 28/79a3=8:29
ḳ.-maz mu sen 34/35b1=37:124

(Ar. ittiḳā^{9}, Far. perhīz kerden) *Ḳorḳsa siz Ol Tañrı erür örtgen.* 26/88b1=4:129

(Ar. raheb, Far. tersīden) *Yarlıḳamaḳlıḳ anlarḳa kim olar İḍilerińe ḳorḳarlar.* 28/30b3=7:154

ḳ.-unglar 30/55a1=16:51

(Ar. recā^{9}, Far. tersīden) *Ḳorḳmazlar Tañrınıñ künlerindin.* 36/95a1=45:14

(Ar. vacel, Far. tersān şoden) *Ḳaçan yād ḳılınsa Tañrı ḳorḳar köñülleri.* 28/65a2=8:2

(Ar. vacel, Far. tersīden) *Aydılar: ḳorḳmaġıl, biz sewünçi bérür-miz sañga bir biliglig oġul birle.* 30/26a3=15:53

2. sakınmak, çekinmek.

(Ar. ḥaẕer, Far. tersīden) *Ḳorḳarlar iki yüzlügler kim indürülse olar üze bir sūre.* 29/45a3=9:64

ḳ. 29/45b3=9:64
ḳ.-ḳa 34/84b1=39:9

3. Tanrıdan korkup ona güvenmek.

(Ar. tevekkül, Far. i^{c}timād kerden) *Kim ḳorḳsa Tañrı üze ol tap turur añga.* 38/79a3=65:3

⇒ sakın- / ḳorḳ- 30/100b2=16:128; uman- yā ḳorḳ- 31/3a2=18:110

ḳorḳuġlı: korkan.

(Ar. ḫā^{9}if, Far. tersān) *Boldı / ḳoptı erte kend içinde ḳorḳuġlı, köz tutar.* 32/12b1=28:18

(Ar. müşfiḳ/ūn, Far. tersān) *Anlar kim taptılar ḳorḳuġlılar andın bilürler ol rāst turur.* 36/13a3=42:18

(Ar. müşfiḳ, Far. tersende) *Körgey sen ẓālimlerni ḳorḳuġlılar anı kim ḳazġandılar.* 36/15b3=42:22

(Ar. vacil, Far. tersende/gān) *Aydı: biz sizlerdin ḳorḳuġlılar-mız.* 30/26a3=15:52

ḳorḳmaḳ: korkma, korku.

(Ar. ḫaşye^{t}, Far. ters) *Ḳeḍrek ḳorḳmaḳ.* 26/45b1=4:77

ḲORḲINÇU: korku, korkulacak yer. krş. **ḳorḳu/ınç**

(Ar. maḥīş, Far. gezend cāy) *Kezdiler kendler içinde, nek bar mu ḳorḳınçu.* 37/79a1=50:36

ḲORḲITIL-: korkutulmak, uyarılmak.
(Ar. inẕār m., Far. bīm kerde şoden) *Ḳorḳıtmaḳ üçün boḍunnı ol kim ḳorḳıtıldı ataları.* 33/86b1=36:6

ḲORḲU/INÇ: korku.
(Ar. ḫavf, Far. ters) *Kelse olarḳa bir buyruḳ ìmìnlikdin azu ḳorḳınçdın.* 26/50a2=4:83
ḳ. (ḳorḳunç) 25/25a1=3:170, 30/92b1=16:112, 36/66a1=43:68
(Ar. ḫīfe^{t}, Far. ters) *Kizledi özi içinde ḳorḳunç, yalawaç.* 31/55a1=20:67
ḳ. (ḳorḳunç) 37/88b1=51:28
(Ar. rehb, Far. ters) *Térgil seninĝ tapa ḳanatınĝnı ḳorḳunçdın.* 32/22b1=28:32
ḳ. (ḳorḳunç) 38/26b3=59:13
(Ar. ru^{c}b, Far. ters) *Kemşür men anlarnınĝ köngüllerinĝe kim tandılar ḳorḳunçnı.* 28/70b2=8:12
ḳ.-nı (ḳorḳunç) 38/18a2=59:2

ḲORḲUNÇLUĠ: korkulan, bilinmeyen.
(Ar. münker/ūn, Far. nā-şināḫte/gān) *Aydılar selām, aydı selām ḳorḳunçluġ boḍunlar.* 37/87b3=51:25

ḲORḲUNÇSUZ: güvenli.
(Ar. āmin/īn, Far. bī-bīm/ān) *Ḳorḳunçsuz térlür anĝar ḳamuġ nersenin̂ mìveleri, rūzì bizinĝ üskümizdin.* 32/37a1=28:57
ḳ. 37/46b3=48:27
ḳorḳunçsuz bol-: emin olmak, korkusu olmamak.
(Ar. emn, Far. bī-bīm şoden) *Ḳorḳunçsuz boldı anlar kim al ḳıldılar ésizlikler birle.* 30/52a1=16:45
ḳorḳunçsuz er-: güvende, emniyette olmak.
(Ar. emn, Far. bī-bim būden) *Toḳıdı Tanĝrı bir meşel bir uluşnı, erdiler ḳorḳunçsuz amrulmış.* 30/91b3=16:112

ḲORKU/IT-: 1. çok korkutmak, dehşete düşürmek.
(Ar. istirhāb, Far. tersānìden) *Cādūluḳ ḳıldılar boḍun közlerinĝe, ḳorḳıttılar olarnı.* 28/8a1=7:116
2. korkutmak, uyarmak.
(Ar. inẕār, Far. bīm kerden) *Ḳorḳıtmaḳ üçün boḍunnı ol kim ḳorḳıtıldı.* 33/86a3=36:6
ḳ.-tum 35/79a2=41:13
ḳ.-ġay 31/35b2=19:97
ḳ.-ġıl (ḳorḳıtġıl) 31/15b1=19:39, 35/32a2=40:18
ḳ.-sa sen (ḳorḳıtsa sen) 36/3b1-3=42:7
ḳ.-ġu (ḳorḳıtġu) 34/17b3=36:70, 35/31a2=40:15

(Ar. taḥvîf, Far. tersānîden) *Ḳorḳuturlar séni anıng birle kim anda aḍındın.* 31/72a3=39:36

ḳ.-ur (ḳorḳıtur) 34/88b1=39:16

ḳorḳu/ıtġuçı: korkutucu, kötü sonuca karşı uyaran, uyarıcı, peygamber.

(Ar. inẕār, Far. bîm konende/gān) *Ḳorḳıtġuçılar cezā kiningizke ḳarışġu bu.* 35/19a2=39:71

(Ar. münẕir/în, Far. bîm konende/gān) *Yalavaçlar müjde bérgüçiler hem ḳorḳıtġuçılar.* 27/8a1=4:165

ḳ. 34/70a3=38:65, 37/68a3=50:2; (ḳorḳıtġuçı) 34/47b2=38:4

(Ar. neẕîr, Far. bîm konende) *Iḍmadımız séni meger yıġġan barça kişilerni müjdeçi hem ḳorḳıtġuçı.* 33/46b3=34:28

ḳ. 27/33a3=5:19, 28/54b3=7:184, 28/58a1=7:188, 33/10a1=33:45, 33/59b3=34:46, 33/78b2=35:37, 33/83a1=35:42, 34/71b3=38:70, 35/73b2=41:4, 36/45b3=43:23, 37/31a1=48:8

ḳ.-dın 27/33a2=5:19, 32/30b2=28:46, 33/51b2=34:34, 33/58b2=34:44

ḳorḳu/ıtmaḳ: korkutma, ikaz, uyarı.

(Ar. vaʿîd, Far. bîm kerden) *Mundaġuḳ ıḍtımız anı Ḳurʾānnı tāzîçe, ewürdimiz aning içinde ḳorḳutmaḳdın.* 31/87a3=20:113

(Ar. inẕār, Far. bîm kerden) *Ançası bar yarlıḳamaḳlıḳ sening iḍingdin ḳorḳıtmaḳ üçün.* 32/30b1=28:46

ḳorḳutmış kişi: uyarılan, korkutulan kişi.

(Ar. münẕer/în, Far. bim kerde/gān) *Ḳaçan tüşse olarning sarāy ortasında neme yawuz ertesi ḳorḳutmış kişilerning.* 34/45b1=37:177

ḳorḳutuġlı: korkutucu, uyarıcı.

(Ar. münẕir/în, Far. bîm konende/gān) *Ḳaçan ḥükm ḳılındı erse yandılar boḍunlarınga ḳorḳutuġlılar.* 31/83b1=46:29

ḳ.-lar 36/75a2=44:3

ḳ.-lardın 32/2b2=27:92

(Ar. neẕîr, Far. bîm konende) *Eger kelse anlarḳa bir ḳorḳutuġlı bolurlar oḳ köni yol bulmışraḳ.* 33/82b2=35:42

ḳorḳuttaçı: uyarıcı.

(Ar. neẕîr, Far. bîm konende) *Her-āyine men ḳorḳuttaçı men belgülüg.* 30/31b1=15:89

ḲOŞ-: yalan ve iftira uydurmak, söylemek.

(Ar. iftirāʾ, Far. ber yāften) *Ḳoşmangla Tangrı üze yalġannı, yoḳaltġay sizni ḳın birle.* 31/52b2=20:61

ḳ.-ar 38/43b1=61:7

ḳ.-arlar 26/24a3=4:50

ḳ.-tı 36/18a3=42:24

ḳ.-salar 38/38a1=60:12

ḳ.-ar erdiler 31/82b2=46:28

⇒ söz koş- 34/25a1=37:36; yalġan koş- 26/23b2=4:48, 31/52b3=20:61

⇒ yalġan ḳoşġan 28/29b2=7:152

ḲOŞUL-: isnat edilmek.

ḳoşılmış: 1. uydurulmuş, söylenmiş.

(Ar. müfterā°, Far. ber yāfte) *Ermez bu meger yalġan ḳoşulmış.* 33/57b3=34:33

ḳ. 32/24b3=28:36

2. bağlanmış, bağlı.

(Ar. muḳarran/în, Far. hem-beste) *Ḳoşulmışlar buḳaġular içinde.* 34/62a1= 38:38

ḳoşlup kelgen: birbiri peşi sıra gelen.

(Ar. muḳterin/în, Far. bā-hem-āmede/gān) *Keldi anıng birle ferişteler ḳoşlup kelgenler.* 36/59b3=43:53

ḲOY: koyun.

(Ar. ġanem, Far. güsfend) *Ol menim tayaḳım turur, tayanur men anıng üze hem yapurġaḳ çalar men anıng birle ḳoylarım üze.* 31/40b3=20:18

ḳoy tewe: kurban edilecek koyun ve deve.

(Ar. hedy, Far. ḳurbān) *Yıġdılar sizni mescid-i ḥarāmdın ḳoyungızlarnı tewengizlerni, yıġmış erdiler tegmekdin orunlarınga.* 37/43b2=48:25

ḳoy yüngi: koyun yünü, koyun yapağısı.

(Ar. ṣūf / aṣvāf, Far. peşm/hā-i güsfend) *Tangrı ... ḳıldı sizlerke ... ḳoy yünglerindin, tewe yünglerindin ... orun töşekler, irinçlenmek öḍke tegi.* 30/73a3=16:80

KÖÇ-: göçmek.

köçgü: göç.

(Ar. ẓa^{c}n, Far. küç kerden) *Tangrı ḳıldı sizlerke yılḳılar terilerindin ewler, yüngül tutar siz anlarnı köçgü künlering̃izde, turġuluḳ künlering̃izde.* 30/73a1= 16:80

KÖK (I): gök.

(Ar. semā° / semevāt, Far. āsmān/hā) *Biz ^{c}arża ḳıldımız emānetni kökler üze hem yerler üze.* 33/26b1=33:72

k. 35/45a3=40:37, 35/78b1=41:12, 36/71b3=43:84, 36/77a1=44:10, 36/81b2=44:29, 37/83b3=51:7, 37/86b2=51:22, 37/87a1=51:23

k.-nüng 35/13b3=39:63

k.-ni 34/57b2=38:27, 35/60b3=40:64, 35/77b1=41:11, 35/78a2= 41:12, 35/78b2=41:12, 38/87a 3=65:12

k.-ke 37/69b2=50:6

k.-din 28/39b1=7:162, 28/69b1=8:11, 28/81b2=8:32, 30/34a1= 16:10, 31/49b3=20:53, 32/1a1=27:60, 33/29a1=34:2, 33/32b3=34:9, 33/33a2= 34:9, 33/44b3=34:24, 33/65b2=35:3, 33/74b1=35:27, 34/2b1=36:28, 35/30a1= 40:13, 36/40a1=43:11, 36/90b1=45:5, 37/70b3=50:9

k.-ler 25/4a3=3:129, 26/85a1=4:126, 26/89a2=4:131, 26/89b3= 4:131, 26/90a1=4:132, 27/10a1=4:170, 27/11b2=4:171, 27/46a2=5:40, 28/35a3= 7:158, 28/55a1=7:185, 28/56b2=7:187, 29/27a3=9:36, 30/53b3=16:49, 30/ 55a2=16:52, 30/70b1=16:77, 31/25b2=19:65, 31/34a3=19:93, 31/37a3=20:6,

33/28a3=34:1, 33/29b3=34:3, 33/43a3=34:22, 33/63b1=35:1, 33/79a1=35:38, 33/81a1=35:40, 33/85a1=35:44, 34/49b3=38:10, 35/3a1=39:44, 35/4a2=39:46, 35/15b3=39:67, 35/16b1=39:68, 36/6a2=42:11, 36/7a1=42:12, 36/21b3=42:29, 36/33a3=42:49, 36/36b1=42:53, 36/71a1=43:82, 36/72a3=43:85, 36/75b3=44:7, 36/89b1=45:3, 36/94a3=45:13, 36/109a2=45:36, 36/109b2=45:37, 37/30b1=48:7, 37/66a3=49:16, 38/32b2=59:24, 38/39b2=61:1, 38/62a1=63:7, 38/65b1=64:1, 38/67a2=64:4

k.-lerinïŋ 27/31a1=5:17, 27/32a3=5:18, 36/103b1=45:27, 37/35a2=48:14

k.-lerni 31/37a2=20:4, 31/73a3=39:38, 32/45a1=29:44, 33/81b2=35:41, 34/79a3=39:5, 35/56a 3=4:57, 36/39a2=43:9, 36/84a2=44:38, 36/99b3=45:22, 37/1b2=46:3, 37/2b2=46:33, 37/67b 1=49:18, 37/79b2=50:38, 38/66b1=64:3

k.-lerdin 30/68a1=16:73

k.-lerçe 25/5b3=3:133

(Ar. semāʾ, Far. ebr) *Ol Taŋrı indürdi kökdin suwnı.* 34/91a3=39:21

⇒ yéti ḳat kök 38/16b2=59:1, 38/49b1=62:1

kök ḳapuġı: gökyüzü.

(Ar. sebeb /esbāb, Far. der/hā-i īşān) *Aġsunlar kök ḳapuġlarınïŋa.* 34/50a2=38:10

KÖK (II): yeşil.

kök tınçımış: kokuşmuş.

(Ar. mesnūn, Far. būy girifte) *Bütünlükin törüttümiz kişini ḳuruġ balçıḳdın, kök tınçımış livadın.* 30/21a1=15:26

k. 30/21b2=15:28, 30/23b1=15:33

KÖKRE-: kükremek, inlemek, feryat etmek.

(Ar. futūn m., Far. suḫte şoden) *Ol kün anlar ot üze kökreyürler.* 37/84b2=51:13

KÖK(Ü)S: krş. **KÖKÜZ**

köküs yaᶜnï köŋgül: kalp, yürek.

(Ar. ṣadr, Far. sīne) *Ey İḍim, aça bérgil meniŋ köksümni yaᶜnï köŋgülümni.* 31/42b1=20:25

KÖKÜZ: gönül, yürek. krş. **KÖKÜS**

(Ar. ṣadr / ṣudūr, Far. dil/hā) *Ol kim köküzleriŋiz içinde turur ... Ol Taŋrı bilgen.* 25/19b1=3:154

k. 30/89a1=16:106

k.-leri 26/55b3=4:90

köküzlerdeki: gönüldeki, kalpteki.

(Ar. ẕātü'ṣ-ṣudūr, Far. rāzhā-i sīne) *Ol Taŋrı bilgen köküzlerdekini.* 25/19b2=3:154

KÖL: büyük havuz.

(Ar. cābiye[t] / cevāb, Far. ḫavż/hā) *Éterler erdi aŋgar ... tilese beḍük ġızāreler köller teg.* 33/35b1=34:13

KÖLİKE: gölge.

(Ar. ẓill / ẓilāl, Far. sāye/hā) *Ewrülür anıŋ kölikeleri oŋgdın soldın.* 30/53a3=16:48

k. 32/16b1=28:24
k.-ke 26/29a1=4:57
k.-ler 30/73b3=16:81, 34/13b2=36:56

kölike ḳıl-: gölgelemek, gölgeli hale getirmek.

(Ar. taẓlīl, Far. sāyedār kerden) *Kölike ḳıldımız olarnıŋ üze ürüŋ bulıtı.* 28/37b1=7:160

KÖLİKELİK: gölgelik.

(Ar. ẓulle[t] / ẓulel, Far. sāyebān/hā) *Olarḳa üstünlerinde kölikelik otdın astınlarında kölike[lik]ler.* 34/88a3=39:16

KÖM-: gömmek, gömerek saklamak.

(Ar. kenz, Far. genc nihāden) *Anlar kim kömerler altunnı kümişni, hezine étmezler anı Taŋrınıŋ iç yolı içinde.* 29/26a1=9:34

k.-düŋüz 29/26b2-3=9:35

KÖN-: hidayete ermek, doğru yola girmek.

(Ar. ihtidā[a], Far. rāh-ı rāst giriften) *Uḍuŋlar aŋga, bolġay kim köngey sizler.* 28/36a2=7:159

k.-diler 37/14b3=47:17
k.-di erse 32/2a3=27:92

(Ar. ihtidā[a], Far. rāh burden) *Ḳıldı sizke anıŋ içinde yollar köngey sizler tép.* 36/39b3=43:10

(Ar. ihtidā[a], Far. rāh giriften) *Kim kim köndi erse bütünlükin köner özinge.* 32/2b1=27:92

(Ar. hidāye[t], Far. rāh numūden) *Andın kim törüttimiz bir ögür könerler könilikin.* 28/53b2=7:181

könügli: hidayete eren, doğru yola giren.

(Ar. muhtedī, Far. rāh-ı rāst girende) *Kimni kim köndürse Taŋrı ol könügli takı kimni kim ḳışursa bu ögür ḳamuġ ziyānlıġlar.* 28/51b2=7:178

k.-ler-miz 36/58a1=43:49

⇒ köni yolḳa kön- 30/37b2=16:15, 31/30a2=19:76, 31/61b2=20:82, 32/41b2=28:64

⇒ köni yolḳa könmiş 29/13b3=9:18

KÖNÇÜK: göğüs yakası.

(Ar. ceyb, Far. girībān) *Kigürgil elinŋni könçüküŋ içinge, çıḳsun ürüŋ yawuzsuzın.* 32/22a2=28:32

KÖND(Ü)R-: doğru yol göstermek, hidayete erdirmek.

(Ar. hidāye^{t}, Far. rāh numūden) *Ol Tañrı köndürmez fāsıḳ boḍunlarnı.* 29/57b3=9:80

k.-ür sen (köndrür sen) 28/32a1=7:155, 36/36a1=42:52, 36/54a1=43:40

k.-ür (köndrür) 32/36a3=28:56, 34/29b2=37:99, 34/94a2=39:23, 36/9a1=42:13, 38/72a1=64:11

k.-di 30/97a3=16:121, 31/49a1=20:50, 31/90b2=20:122, 34/89b2=39:18, 37/67a2=49:17

k.-dimiz 31/22b2=19:58; (k.-dümiz) 34/34a2=37:118, 35/82a3=41:17

k.-gey 32/15a3=28:22, 36/48a1=43:27, 37/7b3=47:5

k. 34/54a2=38:22

k.-üñ 34/22a1=37:23

k.-se 28/51b2=7:178, 35/11a3=39:57

k.-se sizler 26/54a1=4:88

k.-mez sen 32/36a2=28:56

k.-mez/s 29/29a1=9:37, 29/57b3=9:80, 34/78b1=39:3, 35/39b2=40:28; (köndürmes) 29/18b1=9:24, 30/87b3=16:104, 30/89b2=16:107, 32/33b2=28:50

k.-medi 31/60a2=20:79

(Ar. hidāye^{t}, Far. numūden) *Ermez Tañrı kim yarlıḳasa olarnı hem köndrür ermes yoḳa.* 26/94a2=4:137

k.-ür (köndrür) 26/6a3=4:26, 26/30a1=5:16, 27/14b2=4:175, 27/29b1=5:16, 33/31a3=34:6, 37/27a3=48:2

k.-eyin 35/46b1=40:38

k.-mez men 35/40b2=40:29

k.-mez 27/56b2=5:51, 28/26b1=7:148

k.-mek 37/41a1=48:20

(Ar. hidāye^{t}, Far. rāh-ı rāst dāden) *Ol Tañrı ḳışrur kimni tilese hem köndrür kimni tilese.* 33/68b1=35:8

k.-se 31/72b2=39:37

(Ar. hidāye^{t}, Far. rāh-ı rāst numūden) *Ol Tañrı köndürmes ẓālim boḍunlarnı.* 29/14b3=9:19

(Ar. hidāye^{t}, Far. üstüvār dāşten) *Hem köndürgetimiz olarnı köni yoḳa.* 26/39a1=4:68

(Ar. ihdā^{ɔ}, Far. numūden) *Uḍġıl manga köndüreyin séni yoḳa köni.* 31/17a2=19:43

⇒ yoḳa köndür- 30/48a2=16:37, 30/82a1=16:93, 30/86b3=16:102, 36/101a2=45:23; köni yoḳa k. 30/11a2=12:111, 30/78b2=16:89, 36/35b3=42:52

köndürgen: doğru yola sevkeden, hidayete erdiren.

(Ar. hādī^{ɔ}, Far. rāh numāy) *Kimni kim ḳışursa Tañrı köndürgen yoḳ anı.* 28/55b3=7:186

köndü(ü)rügli: doğru yol gösteren.

(Ar. hādī^{ɔ}, Far. rāh numāy) *Kimni kim ḳışursa Tañrı yoḳ anga köndürügli.* 31/72b2=39:36

k. 34/94a3=39:23; (köndrügli) 35/42b2=40:33

(Ar. muẕill, Far. hîç gümrāh konende) *Kimni kim köndürse Tañrı yoḳ añar köndürüglidin.* 31/72b3=39:37

KÖNİ: 1. doğru, doğru söyleyen, doğru yolda olan.

(Ar. rāşid/ūn, Far. rāstkār/ān) *Yigrentürdi silerke Tañrını barlamamaḳnı taḳı yarlıġdım çıḳmaḳnı taḳı ᶜāşi bolmaḳnı, anlar ol olar köniler.* 37/58b3=49:7

(Ar. ṣādıḳ/īn, Far. rāstgūy/ān) *Yıratıñlar özleriñizdin ölümni, eger köni erse siz.* 25/24a1=3:168

k. 31/21a1=19:54, 35/39b1=40:28
k.-ler 38/23b1=59:8
k.-lerdin 31/84b1=46:22
k.-ler-miz 30/5a3=12:82

(Ar. ṣādıḳ, Far. rāst) *Bütünlükin vaᶜde ḳılnur siz köni.* 37/83b2=51:5

2. gerçek, doğru, hak.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Andaġ vaᶜdeᵓi anıñ üze köni.* 30/48b3=16:38

k. 31/13b3=19:34, 33/76a3=35:31, 37/3b1=46:34, 37/74a2=50:19
k.-ni 37/69a3=50:5

(Ar. mustaḳīm, Far. rāst) *Hem köndürgetimiz olarnı köni yoḳa.* 26/39a1=4:68

k. (k. yol+) 27/14b3=4:175, 27/30a2=5:16, 30/70a3=16:76, 30/97a3=16:121, 31/14b2=19:36, 36/36a2=42:52, 36/55a2=43:43, 36/63a2=43:61, 36/64b2=43:64, 37/27b1=48:2, 37/41a2=48:20

(Ar. reşād, Far. rāst) *Köndürmez men sizni köni yoḳa.* 35/40b3=40:29

k. (k. yol) 35/46b1=40:38

(Ar. rüşd, Far. rāst) *Eger körseler köni yolnı tutmazlar anı yol.* 28/24b2=7:146

(Ar. sedīd, Far. rāst) *Aytıñlar aymaḳ köni.* 33/25b3=33:70

(Ar. seviyy, Far. rāst) *Köndüreyin séni yoḳa köni.* 31/17a3=19:43

(Ar. sevāᵓ, Far. rāst) *Kim ḳılsa anı sizdin rāstlıḳ üze yitürdi köni yolnı.* 38/35a2=60:1

(Ar. ḳayyim, Far. rāst yā şumār-ı rāst) *Ol dîn köni ol.* 29/27b1=9:36

k. (k. yol) 33/86a1=36:4

(Ar. —, Far. —) *Atıñlar köni ḳatıġ ḳın içinge.* 37/75b2=50:26

3. hak dine inanan, cahiliyye devrinde İbrahim Peygamber dini üzere olan.

(Ar. ḥanīf, Far. girāyiste ez keshā-i bed) *Ol eḍgü işlig erür taḳı İbrāhîm dînıḳa köni taḳı tutdı Tañrı İbrāhîmni dōst.* 26/84b2=4:125

(Ar. ḥanīf, Far. kīşhā-yı bed) *Bütünlükin İbrāhîm yalavaç erdi bir ögür Tañrı yarlıġı tutuġlı köni.* 30/97a1=16:120

(Ar. ḥanīf, Far. müsülmān) *Uḍġıl İbrāhîm boḍnınga köni.* 30/98a2=16:123

⇒ çın köni 28/5b1=7:106

köni bütün: saygıya değer.

(Ar. kerîm, Far. kirām) *Keldi olarḳa yalavaç köni bütün.* 36/79a2=44:17

köni işlig: esma-i hüsna'dan: hakîm.

(Ar. ḥakīm, Far. dürüstkār) *Tañrı bilgen turur köni işlig.* 37/59a2=49:8

könike tapuğlı: doğru söyleyen.

(Ar. ṣādıḳ/ūn, Far. rāstgūy/ān) *Mālları birle hem tenleri birle Tañrı yolı içinde olar, anlar könike tapuğlılar.* 37/66a1=49:15

könike tut-: tasdik etmek.

(Ar. taṣdīḳ, Far. rāst-güy dāşten) *Könike tuttı anı bu ögür ḳamuğ saḳınuḳlar tururlar.* 31/71a1=39:33

k.-ar 32/23b2=28:34

könirek: daha doğru, daha doğru sözlü.

(Ar. ahdā°, Far. rāh numāyende-ter) *Keldürüñ bir bitig Tañrı dergāhından ol könirek ol ikidin.* 32/32b3=28:49

(Ar. ahdā°, Far. rāst-ter) *Könirekni andın kim bulduñız anıñ üze atalarıñızını.* 36/46b2=43:24

(Ar. aḳvām, Far. rāst-ter) *Bolğay yaḫşı olarḳa könirek.* 26/21b3=4:46

(Ar. aṣdaḳ, Far. rāst-güy-ter) *Kim ol könirek Tañrıdın aymaḳın.* 26/83a1=4:122

(Ar. aṣdaḳ, Far. rāst-ter) *Kim ol könirek Tañrıdın sözün.* 26/53a3=4:87

köni söz: doğru söz.

(Ar. ḥikmet, Far. suḫen-i dürüst) *Rāstlıḳ üze keldim sizke köni söz birle.* 36/63b3=43:63

(Ar. ḥaḳḳ, Far. suḫen-i rāst) *Tartışsalar bāṭıl birle, bāṭıl ḳılsalar anıñ birle köni sözni.* 35/24b3=40:5

köni sözlegli eren: sadık, doğru sözlü erkek.

(Ar. ṣādıḳ/īn, Far. merd/ān-ı rāst-güy) *Köni sözlegli erenler, köni sözlegli ḳunçuylar.* 33/4a1=33:35

köni sözlegli ḳunçuy: sadık, doğru sözlü kadın.

(Ar. ṣādıḳa[t] / ṣādıḳāt, Far. zen/ān-ı rāst-güy) 33/4a2=33:35

köni tur-: dik durmak, düzgün durmak.

(Ar. istivā°, Far. rāst īstāden) *Ekin teg çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı, yoğun boldı köni turdı.* 37/49b2=48:29

köni tüz: dosdoğru, düpdüz.

(Ar. sevā°, Far. miyāne) *Sizdin çın-oḳ azdı köni tüz yolda.* 27/27b1=5:12

köni yol: hidayet, doğru yol.

(Ar. hudā, Far. rāh numūden) *Bu, belgürtmek boḍunḳa hem köni yol hem pend saḳınuḳlarḳa.* 25/8b3=3:138

k. 27/50a3=5:44, 27/52a1-3=5:46, 28/30b2=7:154, 30/61b2=16:64, 31/91a1=20:123, 32/28b2=28:43, 36/93a2=45:11

k.-nı 31/30a2=19:76

k.-ḳa 30/11a2=12:111

(Ar. hudā, Far. rāh-ı rāst) *Belgürmişde kiḍin añgar köni yol uḍsa mü°minler.* 26/79a1=4:115

k. 29/24b2=9:33, 31/38b3=20:10, 32/25a3=28:37, 33/45a2=34:24, 35/82b1=41:17, 37/18b3=47:25, 37/22b1=47:32, 38/44b3=61:9

k.-nı 35/54b3=40:53

k.-ka 28/60a3=7:193, 28/60a8=7:198, 31/48a3=20:47
k.-dın 33/49b1=34:32
k.-ı 34/94a1=39:23

(Ar. hudā, Far. īn rāh) *Eger uḍsa-mız köni yolḳa sening birle, ḳaplur-mız yerimizdin.* 32/36b2=28:57

(Ar. mustaḳīm, Far. rāst) *Aydı: bu yol ol mening üze köni yol.* 30/25a3=15:41

(Ar. ṣırāṭu mustaḳīm, Far. rāh-ı rāst) *Bitingler tép manga bu turur köni yol.* 34/14b3=36:61

k.-ḳa 34/34a3=37:118

(Ar. ṣırāṭ, Far. rāh) *Bir ikindi aşunġaylar erdi köni yolḳa.* 34/16b1=36:66

köni yol bulmışraḳ: hidayete daha çok eren.

(Ar. ahdā', Far. rāh yāfte-ter) *Eger kelse anlarḳa bir ḳorḳutuġlı bolurlar oḳ köni yol bulmışraḳ ümmetlerde birindin.* 33/82b3=35:42

köni yolḳa bar-: doğru yolu bulup ilerlemek.

(Ar. ihtidā', Far. rāh-ı rāst burden) *Yulduzlar olar köni yolḳa barırlar.* 30/37b3=16:16

köni yolḳa kirigli: doğru yola giren, hidayete eren.

(Ar. muhtedī, Far. be-rāh-ı rāst girende) *Ol bilgenrek ol köni yolḳa kirigliler.* 30/99b2=16:125

köni yolḳa kön-: doğru yola girmek, hidayete ermek.

(Ar. ihtidā', Far. rāh-ı rāst giriften) *Men üküş örtgen men kim ki yansa hem bitse hem ḳılsa eḍgülük yana köni yolḳa könse.* 31/61b2=20:82

k.-diler 31/30a2=19:76
k.-gey sizler 30/37b2=16:15
k.-miş erseler 32/41b2=28:64

köni yolḳa köndür-: doğru yola iletmek.

(Ar. hidāye[t], Far. rāh numūden) *Köndürür men köni yol[ḳa] kimni tilese-miz.* 36/35b3=42:52

köni yolḳa köndürmek: doğru yolu gösterme, hidayet.

(Ar. hudā, Far. rāh numūden) *İndürdümiz sening üze bitigni, belgürtü tegme nerseni, köni yolḳa köndürmek, yarlıḳamaḳ, sewünçi boyun bériglilerke.* 30/78b2=16:89

köni yolḳa könmiş: hidayete eren.

(Ar. muhtedī/īn, Far. rāh-ı rāst girifte/gān) *Bolġay kim bu ögür bolġalar köni yolḳa könmişlerdin.* 29/13b3=9:18

köni yol körkit-: doğru yolu göstermek.

(Ar. hidāye[t], Far. rāh numūden) *Anlardın kimke köni yol körkitti Tangrı.* 30/47a2=16:36

k.-ürler 28/36a3=7:159
k.-mek 30/48a1=16:37

köni yol körset-: doğru yola erdirmek.

(Ar. hidāye[t], Far. rāh numūden) *Tangrı körsetmez köni yolnı bu küç ḳılıglı boḍunlarḳa.* 38/44a1=61:7

köni yolluğraḳ: hidayete girecek olan, daha doğru yolda olan, hidayete daha çok eren.

(Ar. ahdā', Far. rāst-ter) *Bu ögür köni yolluğraḳ.* 26/25a2=4:51

(Ar. muhtedī, Far. be-rāh-ı rāst yāfte) *Ol bilgenrek ol köni yolluğlarnı.* 32/36b1=28:58

köni yolsuzın: yol gösterici olmaksızın.

(Ar. bi-ġayri hudā, Far. be-cüz rāh numūden) *Kim ol yolsuzraḳ ol kişidin kim uḍtı hevāsıŋa köni yolsuzın Taŋrıdın.* 32/33b1=28:50

köni yol tut-: doğru yolu seçmek, hidayete yönelmek.

(Ar. ihtidā', Far. rāh-ı rāst giriften) *Eger köni yol tutsam anıŋ birle vaḥy uḍur maŋa iḍim.* 33/61b1=34:50

KÖNİLİK: 1. doğruluk, gerçek, hak, adalet.

(Ar. ᶜadl, Far. dād) *Ḥükm ḳılsa siz könilik birle.* 26/29b2=4:58

k. 30/70a3=16:76

(Ar. ᶜadl, Far. rāstī) *Yaraşturuŋlar ol iki ara könilik birle.* 37/60a2=49:9

(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāstī) *Térer bizinŋ aramızda bizinŋ İḍimiz yana açar bizinŋ aramızda könilikin.* 33/46a1=34:26

k. 26/72b3=4:105, 28/66b2=8:5, 32/4a1=28:3, 33/60b3=34:48, 34/25a2=37:37, 34/54a1=38:22, 34/77a3=39:2, 35/17b2=39:69, 35/22a3=39:75, 35/33a2=40:20, 36/48b2=43:29, 36/48b3=43:30, 36/104b3=45:29, 37/46b1= 48:27, 38/66b2=64:3

k.-ni 35/36a3=40:25

k.-in 30/86b2=16:102

k.-in (ins.) 28/53b3=7:181, 28/66b1=8:5, 30/27a1=15:55, 30/33a3=16:3, 32/45a2=29:44

(Ar. ḳıṣṭ, Far. dād) *Aḍaḳın turu bérse siz yetimlerke könilik birle.* 26/86a3=4:127

k. 27/24a1=5:8

(Ar. ḳıṣṭ, Far. rāstī) *Eger kelseler saŋa ḥükm ḳılġıl olar ara könilik birle.* 27/49b1=5:42

(Ar. ḳıṣṭ, Far. dād u rāstī) *Bolunglar aḍaḳın ḳılığlılar könilik birle tanuḳlar.* 26/91a3=4:135

2. hikmet.

(Ar. ḥikmᵗ, Far. suḫen-i dürüst ve üstüvār) *Oḳığıl İḍinŋ yolıḳa könilik birle, körklüg pend birle.* 30/99a1=16:125

3. hidayet, doğru yol.

(Ar. hudā, Far. rāh numūden) *Anlar kim köndiler arturġay olarḳa könilik.* 37/14b3=47:17

(Ar. hudā, Far. rāh-ı rāst) *Ol Taŋrı kim uḍtı yalavaçını könilik birle ḥaḳ dīn birle.* 37/47b2=48:28

⇒ ḥikmet / könilik 32/9b3=28:14

könilik ḳılġan: adaletli davranan.

(Ar. muḳsiṭ/īn, Far. dād dehende/gān) *Ol Taŋrı sewer könilik ḳılġanlarnı.* 27/49b1=5:42

(Ar. muḳsiṭ/īn, Far. dādger/ān) *Ol Tanġrı sewer könilik ḳılġanlarnı.* 37/60b1=49:9

KÖNGLEK: gömlek.

(Ar. ḳamiṣ, Far. pīrāhen) *Eletingler bu könglekimni kemşing anı atam yüzi üze.* 30/10a3=12:93

(Ar. sirbāl / serābīl, Far. pīrāhen/hā) *Ḳıldı sizke könglekler kim küḍezür sizlerni isigdin.* 30/74a2=16:81

k.-ler 30/74a3=16:81

KÖNÜL-: doğru yola girmek.

(Ar. ihtidā', Far. yāften) *Yaraġ bulmazlar ḥileḳa yime könülmezler yolḳa.* 26/66a2=4:98

könülmiş: doğru yola girmiş.

(Ar. muhtedī/ūn, Far. rāh-ı rāst girende/gān) *Olar yime yıġarlar anlarnı yoldın, anlar séznürler olar könülmişler.* 36/53a1=43:37

(Ar. muhtedī/ūn, Far. reh berende/gān) *Biz olarning izleri üze könülmişler-miz.* 36/45b1=43:22

KÖNG(Ü)L: gönül, kalp, yürek, iç.

(Ar. fu'ād / ef'id, Far. dil/hā) *Ḳıldı sizlerke ḳulaḳlar, közler, köngüller, boliġay kim sizler şükr ötegey sizler.* 30/71b2=16:78

k.-i (köngli) 32/7b3=28:10

k.-ler 31/80b3=46:26

k.-leri 31/81a2=46:26

(Ar. ḳalb / ḳulūb, Far. dil/hā) *Ḳıldımız köngüllerini ḳatıġ.* 27/27b3=5:13

k. 37/79a3=50:37

k.-ni 37/78a1=50:33

k.-üng (könglüng) 36/18b2=42:24

k.-i (könglü) 30/88b2=16:106, 33/2a2=33:32, 36/100b3=45:23

k.-ini (könglini) 32/8a1=28:10, 38/72a1=64:11

k.-inge (könglinge) 35/44b2=40:35

k.-üngiz (könglüngiz) 37/58b1=49:7

k.-üngizke (könglüngizke) 33/17b1=33:53

k.-leri 25/21a3=3:156, 25/23a3=3:167, 26/36a1=4:63, 27/47a2=5:41, 27/57a1=5:52, 28/3a3=7:101, 28/65a2=8:2, 29/34b3=9:45, 29/45b2=9:64, 29/55b1=9:77, 29/62a3=9:87, 29/66a1=9:93, 30/90a1=16:108, 33/21b3=33:60, 34/93b3=39:23, 35/3b1=39:45, 37/14b1=47:16, 37/16b3=47:20, 37/20b2=47:29, 37/27b3=48:4, 37/33a3=48:11, 37/39b2=48:18, 37/45a3=48:26, 38/15a3=58:22, 38/18a2=59:2, 38/24b2=59:10, 38/28a1=59:14, 38/59a1=63:3

k.-lerini 27/48b2=5:41, 37/55a3=49:3, 38/42a1=61:5

k.-leringe 28/70b1=8:12, 33/17b1=33:53

k.-lerinde 29/11a2=9:15

k.-lerindin 33/44a2=34:23

k.-lerimiz 35/73b3=41:5

k.-leringiz 25/3a2=3:126, 25/19b2=3:154, 28/68b3=8:10, 28/70a1=8:11, 33/14b3=33:51, 37/34b 1=48:12, 37/64b3=49:14, 38/90b2=66:4

k.-ler 28/52a3=7:179, 37/18b1=47:24
k.-in (ins.) 34/26b2=37:84
k.-li 28/76b1=8:24

(Ar. şadr / şudūr, Far. sine/hā) *Şifā bérgey mü²min boḍunlar kŏngülleringe.* 29/11a1=9:14
k.-ni 34/92b1=39:22
k.-leringiz 35/69a3=40:80
k.-leri 32/43a2=28:69, 35/56a3=40:56, 38/27a1=59:13
k.-ler 35/33a1=40:19

⇒ köküs ya^cnī köngül 31/42b1=20:25

köngül aġrığı: geçimsizlik, dargınlık.

(Ar. nuşūz, Far. nā-sāzvārī) *Eger uraġut ḳorḳsa cüftindin köngül aġrığınga azu yüz ewürmekke.*26/86b3=4:128

köngül bağla-: sebat göstermek.

(Ar. murābeṭā^t, Far. kārzār kerden) *Ṣabr ḳılıng ... köngül bağlang, ḳorḳunglar Tangrıda.* 25/29a2=3:200

köngül kiri: aldatma yolu, hile, fesat.

(Ar. daḫāl, Far. tebāhī) *Tutar sizler andlarıngızını köngül kiri sizler ara bolsa, bir ögür ol artuḳraḳ bir ögür- din.* 30/80b3=16:92
k. 30/82a3=16:94

köngül ur-: tevekkül etmek.

(Ar. tevekkül, Far. i^ctimād kerden) *Anlar kim serindiler, İḍileri üze köngül urdılar.* 30/50b3=16:42
k.-ur 31/74b1=39:38
k.-urlar 28/65b1=8:2, 30/85b1=16:99
k.-dum 36/6a1=42:10
k.-ġıl 26/49a3=4:81, 33/10b3=33:48
k.-sun 29/38a2=9:51
k.-ung 38/72b2=64:13

(Ar. tevekkül, Far. tekye kerden) *Tangrı üze köngül ursun mü²minler.* 27/26a1=5:11
k.-urlar 36/25a3=42:36
k.-unglar 27/36a1=5:23

köngül urġan: tevekkül eden.

(Ar. mütevekkil/ūn, Far. tekye konende/gān) *Tap turur manga Tangrı, anung üze köngül urur köngül urġanlar.* 31/ 74b1=39:38

köngli/ün: gönüllü, istekli, kendi rızasıyla bir şey yapan.

(Ar. ṭav^can, Far. be-ḫoş meniş) *Aygıl: hezine ḳılıng ḳöng[l]in azu küçün, hiç pezirlenmez sizdin.* 29/39a1=9:53

(Ar. ṭav^can, Far. fermān ber-dār) *Kelingler köglün azu köngülsüzün.* 35/77b3=41:11

köngüller içindeki: gönüldeki, kalpteki niyet ve sırlar.

(Ar. ẕāti'ṣ-ṣudūr, Far. rāzhā-i sīnehā) *Ol Tangrı ... bilgen köngüller içindekini.* 33/79a2-3=35:38
k.-ni 27/23b2=5:7

köŋüllerini islāmḳa emiti ḳıl-: kalpleri islama ısındırmak.
(Ar. müᵓellefeti ḳulūbuhum, Far. gerd āverde dilhā-i şān) *Bütünlükin ṣadaḳalar çıġaylarḳa, yoḳsuzlarḳa ... anıŋ üze köŋüllerini islāmḳa emiti ḳılġularḳa.* 29/42b3=9:60

köŋüllerdeki: kalplerde olan, sırlar, gizler.
(Ar. ẕāti'ṣ-ṣudūr, Far. rāzhā-i sīnehā) *Ol bilgen köŋüllerdekini.* 29/4a2=8:43
k.-ni 25/1b1=3:119, 34/82b3=39:7, 36/19a1=42:24

köŋüllerdeki rāzlār: gönüldeki sırlar.
(Ar. ẕāti'ṣ-ṣudūr, Far. rāzhā-i sīnehā) *Ol Taŋrı bilgen turur köŋüllerdeki rāzlārnı.* 38/67b1=64:4

KÖŊGÜLLÜG: kalpli.
⇒ irig köŋgüllüg 25/22b1=3:159; ḳatıġ k. 34/92b3=39:22; yumşaḳ k. 27/59a1=5:54

KÖŊGÜLSÜZ: gönülsüz, zorla.
köŋülsüzün: zorla, istemeyerek.
(Ar. kerhᵉⁿ, Far. nā-pesend dārende) *Kelinġler köŋlün azu köŋülsüzün.* 35/77b3=41:11

KÖP: çok.
köprek: pek çok.
(Ar. ekṣer, Far. pīş-ter) *Sézik yoḳ anıŋ içinde ançası bar köprek boḍunlar bilmezler.* 36/103a2=45:26

KÖR-: 1. görmek, farkına varmak.
(Ar. başar, bīnā şoden) *Aydı melʿūn: kördüm ol kim körmediler anı.* 31/67a1=20:96
k.-di 32/8a3=28:11
(Ar. başar, Far. dīden) *Tapnur sen aŋgar kim eşitmez hem körmez hem aŋıġ ḳılmaz.* 31/16b2=19:42
k.-geyler 34/45a1=37:175
k.-geler 34/45b3=37:179
k.-gil 34/45a1=37:175, 34/45b3=37:179
k.-mez mü sizler 36/59a1=43:51, 37/86b2=51:21
(Ar. ibṣār, Far. dīden) *Olarḳa közler körmezler anıŋ birle.* 28/52b1=7:179
k.-erler 28/60a6=7:195
k.-mezler 28/60b2=7:198
(Ar. iḥsās, Far. dīden) *Körer mü sen olardın kimerseni azu eştür mü sen olarda ün.* 31/36a1=19:98
(Ar. īnās, Far. dīden) *Kördi Ṭūr taġı yanında ot, aydı öz boḍunŋa dereŋ ḳılınġlar.* 32/19b3=28:29
k.-düm 31/38b1=20:10, 32/20a2=28:29
(Ar. irāᵓeᵗ, Far. dīden) *Né körer siz ortaḳlarınġızını anlar kim oḳır sizler Taŋrıda aḍın.* 33/80a3=35:40

(Ar. naẓar, Far. nigeristen) *Körseler neteg boldı anlarnıng songı.* 35/70a2=40:82
k.-sün-e 38/30a1=59:18

(Ar. re²y, Far. diden) *Ol İdi ol kim fermān tutuğlı ḳıldı tengizni ... körgey sizler kemini keligli tartığlı anung içinde.* 30/36b2=16:14
k.-er men 31/47b1=20:46, 31/84b3=46:23, 34/30a3=37:102, 35/40b2=40:29
k.-er sen 31/29b1=19:75, 31/73b1=39:38, 34/30b1=37:102, 36/100a3=45:23, 37/48b1=48:29, 38/60b1=63:5
k.-er 33/31a1=34:6
k.-er siz 31/78a1=41:52, 32/43b3=28:71
k.-di 31/38a3=20:10, 33/68a3=35:8
k.-düngüzler 25/11b1=3:143
k.-diler 28/26b3=7:149
k.-ge sen 26/32b1=4:61, 37/16b2=47:20
k.-geler 32/41b1=28:64
k.-gey sen 27/56b3=5:52, 28/22a2=7:143, 33/73a1=35:12, 34/91b3=39:21, 35/12b1=39:60, 35/21b3=39:75, 36/15b3=42:22, 36/29a2=42:44, 36/29b2=42:45, 36/104a1=45:28
k.-e sen 38/59a2=63:4
k.-üng 31/66a2=20:92
k.-seng 28/60b1=7:198
k.-se sen 31/10b3=19:26, 33/48a2=34:31, 35/11b2=39:58
k.-seler 28/24b2-3=7:146, 31/29b1=19:75, 33/50b3=34:33, 34/19b2=37:14, 35/71b2=40:84, 35/72a3=40:85, 36/29a3=42:44, 38/56a2=62:11
k.-di erse 32/21b1=28:31
k.-diler erse 31/79a1=46:24
k.-seler erdi 33/61b3=34:51
k.-mez sen 31/85a1=20:107
k.-mez mü sen 26/24b2=4:51, 26/44b2=4:77, 34/91a2=39:21, 35/64a1=40:69
k.-mez-miz 34/69b1=38:62
k.-mez sizler 29/19b3=9:26, 29/31b2=9:40
k.-mezler mü 28/26a3=7:148, 31/64b3=20:89, 34/3b1=36:31, 34/18a2=36:71, 37/2b1=46:33
k.-meding mü 31/32a1=19:83
k.-mediler mü 35/80b3=41:15
k.-megey sen 28/21b3=7:143

(Ar. re²y, Far. nigeristen) *Azu körmesler mü anı kim törütti Tangrı.* 30/53a2=16:48
k.-mesler mü 30/71b3=16:79
k.-mez mü sen 26/23b3=4:49

2. görmek, karşılaşmak, ulaşmak, görüşmek.

(Ar. liḳā², Far. diden) *Songlattı olarḳa iki yüzlügni köngülleri içinde ol künke tegi kim körerler anı.* 29/55b2=9:77
k.-ingizler 36/108a1=45:34
k.-se siz 28/71b3=8:15, 37/6a3=47:4
k.-se sizler 29/5a2=8:45
k.-seler 33/9b1=33:44

k.-ginçe 36/71b1=43:83

3. haberdar olmak.

(Ar. iṭṭilā^{c}, Far. dīden) *Kördi mü ol ġaybnı azu tuttı mu yarlıḳaġan Tāngrı üskinde ^{c}ahd.* 31/30b3=19:78

⇒ tüş- yā kör- 31/23b2=19:59; yol kör- 34/16b2=36:66

körgen: 1. gören.

(Ar. baṣīr, Far. bīnā) *Eletingler köngleki̇mni kemşing anı atam yüzi üze, kelgey körgen.* 30/10b2=12:93

k. 31/91b3=20:125, 35/50a2=40:44

(Ar. baṣar, Far. bīnā) *Néme eṣitgen olar, néme körgen olar.* 31/15a2=19:38

2. gören, esma-yı hüsnadan: basîr.

(Ar. baṣīr, Far. bīnā) *Ol Tāngrı öz ḳullarını bilgen körgen.* 33/76b2=35:31

k. 25/21b2=3:156, 26/29b3=4:58, 26/91a2=4:134, 28/86a1=8:39, 31/43b2=20:35, 33/34a3=34:11, 35/33b2=40:20, 35/56b2=40:56, 36/7a1=42:11, 36/21a2=42:27, 37/67b2=49:18, 38/2a2=58:1, 38/36a3=60:3, 38/66b1=64:2

körgü: 1. görme, görüş, karşılaşma.

(Ar. liḳā$^{'}$, Far. bādāş bā-dīdār) *Anlar kim yalġan tuttılar bizing belgülerimizni hem āḫiretni körgüni.* 28/25b2=7:147

(Ar. baṣar / ebṣār, Far. bīnāyī) *Tamġa urdı Tāngrı köngülleri üze hem ḳulaḳları üze, körgüleri üze, bu ögür olar osanuḳlar ol.* 30/90a2=16:109

2. basiret, gönül gözü.

(Ar. baṣīre^{t} /baṣā$^{'}$ir, Far. bīnāyī/hā) *Körgüler kişilerke köni yol, yarlıḳamaḳlıḳ.* 32/28b2=28:43

(Ar. baṣar, Far. bīnā kerden) *Körgü hem pend ḳamuġ yıġıġlı ḳulḳa.* 37/70b1=50:8

⇒ yaruḳ körgü 28/62a3=7:203

körmek: görme, karşılaşma.

(Ar. liḳā$^{'}$, Far. dīden) *Ārzūlayur erdingiz ölümni körmekingizde burun.* 25/11a3=3:143

körügli: 1. gören, uzağı gören.

(Ar. mubṣir/ūn, Far. bīnende/gān) *Pend alnurlar ançada olar körüglüler.* 28/61b2=7:201

(Ar. lāḳī, Far. bīnende) *Ol kişike va^{c}de ḳıldımız körklüg va^{c}de, ol körügli anı.* 32/39b1=28:61

2. her şeyi gören, esma-yı hüsnadan: basîr.

(Ar. baṣīr, Far. bīnā) *Erür Tāngrı anı kim ḳılur siz körügli.* 37/43a3=48:24

⇒ yinçke körügli laṭīf 36/13b3=42:19

KÖRGÜZ-: göstermek.

⇒ yol körgüz- 38/45a3=61:10

KÖRK: güzellik.

(Ar. behce^{t}, Far. tāzegī) *Ündürdimiz anıng birle būstānlar körk iḍisi.* 32/1b1=27:60

KÖRKİ/ÜT-: göstermek.

(Ar. irā'e^{t}, Far. numūden) *Idı Tañrı bir ḳarġanı üşeyür yer içinde körkitmek üçün añar neteg örter ḳaḍaşınıñ ᶜavretini.* 27/39b3=5:31

k.-ür men 28/23b3=7:145
k.-ür 29/3b2=8:43, 29/4a3=8:44, 35/29b3=40:13, 35/69b2=40:81
k.-ür-miz 31/78b1=41:53
k.-ti 25/15b2=3:152, 26/73a1=4:105
k.-timiz 31/50b3=20:56
k.-gey 32/2b3=27:93
k.-gey-miz 28/5a3=28:6, 35/67a2=40:77, 36/54b2=43:42, 37/21a1=47:30
k.-gil 28/21b2=7:143, 35/89a3=41:29
k.-ingler 33/80b2=35:40
k.-se 29/3b3=8:43
k.-mez men 35/40b1=40:29
k.-medimiz (körkütmedimiz) 36/57a1=43:48
k.-ü 29/6a3=8:47
k.-e 31/42a2=20:23

(Ar. ri'ā', Far. numūden) *Hezine ḳılurlar mālların boḍunḳa körkitü.* 26/15a3=4:38

(Ar. murā'āt, Far. numūden) *Ḳaçan ḳopsalar namāzḳa ḳoparlar kāhillıḳın körkitürler boḍunḳa.* 26/97a3=4:142

(Ar. iḫā', Far. ilhām dāden) *Körkitü bérdi İḍiñ arıḳa kim étgil / tutġıl taġlardın ġwlerni.* 30/63b3=16:68

⇒ az körkit- 29/4b1=8:44; köni yol k. 28/36a3=7:159, 30/47a2=16:36, 30/48a1=16:37; nür k. 28/22a2=7:143; yol k. 31/92b2=20:128

KÖRKLÜG: 1. güzel, iyi, hoşa giden.

(Ar. aḥsene^{t}, Far. nīkū-ter) *Anlar kim ḳulaḳ tutarlar, sözni uḍarlar anıñ körklüginge.* 34/89b1=39:18

(Ar. behīc, Far. şād konende) *Ündürdümiz anıñ içinde ḳamuġ cüftdin körklüg.* 37/70b1=50:7

(Ar. cemīl, Far. nīkū) *Sermek körklüg, bolġay kim Tañrı kim keldürgey mañga olarnı ḳamuġ.* 30/5b2=12:83

k. 33/11b3=33:49

(Ar. ḥasene^{t}, Far. nīkū) *Ötünç bérse siz Tañrıḳa körklüg ötünç bérmek.* 27/27a1=5:12

k. 26/52a1=4:85, 28/73a3=8:17, 30/63b1=16:67, 30/69a1=16:75, 30/99a2=16:125, 31/63a2=20:86, 32/39a3=28:61, 33/68a3=35:8, 37/37b2=48:16, 38/36b1=60:4, 38/74b3=64:17

(Ar. ḥüsn, Far. nīkū) *Körklüg bu ögür ḳoldaş.* 26/39b3=4:69

2. daha güzel, en güzel.

(Ar. aḥsen, Far. nīkū-ter) *Taḥiyye bérilse siz bir taşiyye cevāb yandurunğ körklüg andın.* 26/52b2=4:86

(Ar. aḥsen, Far. bihterîn) *Ḳoḍar mu sizler törütgenlerde körklüg törütgenni.* 34/35b2=37:125

(Ar. ḥüsnā, Far. nîkū-ter) *Ol Tañrıḳa körklüg atlar.* 28/53a2=7:180

k. 28/17b3=7:137, 38/32b1=59:23

(Ar. ḥüsnā, Far. nîkū) *Tañrı yoḳ meger ol añar turur körklüg atlar.* 31/38a1=20:8

⇒ eḍgü körklüg va^{c}de 26/64a1=4:95; néme k. 25/8a1=3:136, 25/26b2=3:173, 26/29b2=4:58, 28/86a3=8:40, 30/43a1=16:30, 34/59b1=38:30, 34/64b1=38:44, 35/21b2=39:74; yaḫşı k. 34/56b1=38:25

körklüg bāḳî: sürekli olan iyi şey.

(Ar. el-bāḳî, Far. pāydār) *Körklüg bāḳiler ya^{c}nî béş namāz eḍgürek İḍîñ üskinde.* 31/30a2=19:76

körklüg ḳıl-: güzel yapmak, iyileştirmek, islah etmek.

(Ar. iḥsān, Far. nîkū kerden) *Körklüg ḳıldı ṣüretleriñizni, añar turur yanış.* 38/66b3=64:3

k.-dı 35/61a1=40:64, 38/87a1=65:11

(Ar. işlāḥ, Far. nîkū kerden) *Örtti olardın yawuzlarını körklüg ḳıldı ḫâllerini.* 37/5a3=47:2

ḳ.-ġay 37/7b3=47:5

körklüg ḳılıġlı: iyi amelli.

(Ar. muḥsin, Far. nîkūkār) *Ol ikiniñ ^{c}ayâllarındın körklüg ḳılıġlı, ẓulm ḳılıġlı özinge belgülüg.* 34/33a1= 37:113

körklügrek: daha iyi, daha güzel.

(Ar. aḥsen, Far. nîkū-ter) *Kim ol körklügrek dîndin yā ol kişidin.* 26/84a2 =4:125

k. 26/31a1=4:59, 27/56a1=5:50, 30/84a1=16:96, 30/84b3=16:97, 30/99a3=16:125, 31/28b3=19:73, 31/29a1=19:74, 31/72a1=39:35, 35/10a2=39:55

k.-ini 28/23b3=7:145

(Ar. aḥsen, Far. nîkū-terîn) *Tañrı indürdi sözde körklügrekni.* 34/93a2=39:23

KÖRKLÜGLÜK: iyilik, iyilik etme.

(Ar. iḥsān, Far. nîkūkārî) *Tilemez-miz meger körklüglük yaraşıḳlıḳ.* 26/35b2 =4:62

KÖRKLÜK: güzellik.

(Ar. ḥüsn, Far. nîkūyî) *Bütünlükin saḳnuḳlarḳa yanış körklük.* 34/66a2=38:49

KÖRKSÜZ: çirkin.

körksüz iş: kötü, çirkin iş, hareket.

(Ar. fāḥişe^{t}, Far. kār-ı zişt) *Ḳaçan ḳılsalar körksüz işni ... yād ḳılurlar Tañrını.* 25/6b3=3:135

körksüz ḳıl-: rezil rüsva etmek, utandırmak.

(Ar. feżḥ, Far. rüsvā kerden) *Bular ḳonuḳlarım ol, körksüz ḳılmañlar méni.* 30/28b2=15:68

körksüz yazuḳ: utanç verici günah, hayasızlık.

(Ar. fāḥişe[t], Far. günāh/ān-ı buzurg) *Anlar kim sıngardın tururlar yazuḳung uluġlarında hem körksüz yazuḳlardın.* 36/25b2=42:37

KÖRSET-: göstermek.
⇒ **köni yol körset-** 38/44a1=61:7; yol k. 38/52a3=62:5, 38/61a3=63:6, 38/68b1=64:6

KÖRÜN-: görünmek.
(Ar. re'y m., Far. dīde şoden) *Erte ḳoptılar, körünmez meger éwleri.* 31/80a1=46:25
⇒ ḫayāl körün- 31/54b2=20:66; uluġ k. 36/8b1=42:13; sürügün k. 28/40a2=7:163

KÖŞK: kule.
(Ar. şarḥ, Far. kūşk) *Ḳılġıl manga ap mening üçün köşk, bolġay kim köz kemişgey men Mūsā Tangrısınga.* 32/26a2=28:38
k. 35/45a1=40:36

KÖTRÜM: köşk.
(Ar. ġurfe[t] / ġuref, Far. bervāre) *Anlar kim saḳındılar İḍilerindin olarḳa kötrümler üstünlerinde kötrümler turġurmış, aḳar astında arıḳlar.* 34/90b1=39:20

KÖT(Ü)R-: 1. yüklenmek, kazanmak, edinmek.
(Ar. vizr, Far. ber dāşten) *Bilgil kim iş yawuz ol, anı kim kötrürler.* 30/39a3=16:25
(Ar. vizr, Far. bār ber giriften) *Kötürmez hiç kötrügli takı biregü yükini.* 34/82a2=39:7
(Ar. iḥtimāl, Far. ber dāşten) *Çın-oḳ kötürdi uluġ yazuḳ yime belgülüg.* 26/76b1=4:112
k.-ür (kötrür) 31/11a3=19:27, 31/69a3=20:100
k.-diler 33/20b2=33:58
2. (yük) taşımak, yüklenmek.
(Ar. ḥaml, Far. bār ber dāşten) *Yana ḳıldı sizni cüftler, kötürmez tişidin ḳoḍmas.* 33/71a3=35:11
(Ar. ḥaml, Far. ber dāşten) *Kötürseler yüklerini tükel ḳopmaḳ küni yime anlarnıng yüklerindin yolsuz ḳılur olarnı.* 30/38b3=16:25
k.-ür (kötrür) 38/52a1=62:5
k.-ürler (kötrürler) 35/25b1=40:7
k.-di 33/26b3=33:72
k.-mediler 38/51b3=62:5
k.-meklerini 33/26b2=33:72
(Ar. ḥaml, Far. bār giriften) *Bütünlükin nevmid boldı kim [kim] kötürse özün küç ḳılmaḳ.* 31/86b1=20:111
(Ar. taḥmīl, Far. ber dāşten) *Kötürdimiz yüklerni boḍun bezekindin, ata bérdimiz anı.* 31/64a1=20:87

3. yüceltmek, yükseltmek.

(Ar. ref^{c}, Far. ber āverden) *Kötürdimiz anı yüksek orunḳa.* 31/21b3=19:57

k.-ür (kötrür) 33/70a3=35:10

k.-dümiz 36/50a1=43:32

(Ar. ref^{c}, Far. ber dāşten) *Ey ol kimerseler kim büttiler, kötürmeŋ ünleriŋizni.* 37/54a1=49:2

(Ar. ref^{c}, Far. bülend kerden) *Eger tilese-miz kötürgetimiz anı aniŋ birle.* 28/50a2=7:176

k.-di 27/3b1=4:158

k.-gey 38/7a3=58:11

4. hamle yapmak, üstüne varmak.

(Ar. ḥaml, Far. ḥamle kerden) *Aniŋ meŋzeki it meŋzeki teg, eger kötü[r]se sen anı til çıḳarur azu ḳoḍsa sen anı til çıḳarur.* 28/50b1=7:176

5. yüklemek, bindirmek.

(Ar. ḥaml, Far. ber nişānden) *Biz kötürdümiz olarnıŋ ^{c}ayāllerini tolu yüklüg kemi içre.* 34/7b3=36:41

k.-dimiz 31/22a3=19:58

k.-se men 29/65a2=9:92, 29/65a1=9:92

k.-se sen 29/65a1=9:92

⇒ yük kötür- 28/58b2=7:189, 36/2b1=41:47

kötrügli: 1. taşıyan.

(Ar. vāzira^{t}, Far. bār gīrende) *Kötrügli hiç kötrügli taḳı biregü yükini.* 34/82a2=39:7

2. yükselten.

(Ar. refī^{c}, Far. bülend konende) *Kötrügli ḳurlarnı taḫt iḍisi.* 35/30b2=40:15

kötürgen:

⇒ baş kötürgen 34/73b2=38:75

KÖY(Ü)R-: yakmak.

(Ar. taḥrīḳ, Far. suḫten) *Her-āyine köyreliŋ anı yana sawuralıŋ anı teŋiz içinde.* 31/68a3=20:97

köyrür ot: yakıcı ateş.

(Ar. sa^{c}īr, Far. āteş-i furūzān) *Biz anuttımız kāfirlerḳa köyrür ot.* 37/35a1=48:13

köyürgen ot: cehennem ateşi, azgın ateş.

(Ar. sa^{c}īr, Far. āteş-i firūzān) *Taŋrı yarattı kāfirlerni, anuttı olarḳa köyürgen ot.* 33/23b2=33:64

KÖZ: göz.

(Ar, ^{c}ayn / a^{c}yūn, Far. çeşm/hā) *Bitidimiz olar üze aniŋ içinde bütünlükin et-özke et-öz, közke köz.* 27/51b3=5:45

k.-üŋ 31/10b2=19:26

k.-i 30/6a3=12:84, 31/45b1=20:40, 32/9a3=28:13

k.-leri 29/4b1=8:44, 29/65a3=9:92, 33/14b1=33:51, 34/16a3=36:66

k.-leriŋe 28/8a1=7:116

k.-leriŋiz 29/4b1=8:44
k.-ler 28/52b1=7:179, 28/60a6=7:195, 35/32b3=40:19, 36/67b1=43:71

(Ar. başar / ebṣār, Far. çeşm/hā) *Ḳıldı sizlerke ḳulaḳlar, közler, köŋüller, bolġay kim sizler şükr ötegey sizler.* 30/71b2=16:78
k. 30/70b3=16:77
k.-lerimiz 34/70a1=38:63
k.-leriŋiz 35/85b1=41:22
k.-leri 35/84a1=41:20
k.-lerini 37/18a3=47:23
k.-ler 31/80b3=46:26

(Ar. başar, Far. bīnāyī) *Asıġ ḳılmadı olardın ḳulaḳları, közleri ap köŋülleri.* 31/81a1=46:26
k. 34/65a1=38:45
k.-üŋ 37/74b3=50:22
k.-i 36/101a1=45:23

közdin: göz atarak, göz ucuyla bakarak.

(Ar. min ṭarf[in], Far. çeşm zeden) *Körgey sen olarnı [c]arża ḳılınġaylar anıŋ üze başların ḳoḍı kemişmişler uçuzluḳdın, baḳġaylar yaşru közdin.* 36/30a1=42:45

közi yümüklügler: namahreme bakmayan.

(Ar. ḳāṣiratu'ṭ-ṭarf, Far. kūtāh konende/gān-ı nigereş) *Taḳı olar üskinde közi yümüklügler yaşdaşlar.* 34/66b3=38:52

köz kemiş-: göz atmak, yükselerek bakmak, bakmak.

(Ar. iṭṭilā[c], Far. dīde-ver şoden) *Ḳılġıl manga ap meniŋ üçün köşk, bolġay kim köz kemişgey men.* 32/26a3=28:38

(Ar. iṭṭilā[c], Far. resīden) *Köz kemişeyin Mūsā Taŋrısınḳa, men séznür men anı yalġançı.* 35/45b1=40:37

köz tut-: gözetmek, beklemek.

(Ar. irtiḳāb, Far. çeşm dāşten) *Köz tutġıl ol kün keldrür kök belgülüg tütünni.* 36/76b3=44:10
k.-ġıl 36/88b3=44:59

(Ar. terabbuṣ, Far. çeşm dāşten) *Anlar kim köz tutup tururlar sizinŋ birle eger bolsa sizke açuḳluḳ Taŋrıdın.* 26/96a1=4:141
k.-ar-mız 29/38b1=9:52
k.-unglar 29/18a3=9:24, 29/38b3=9:52
k.-maz sizler 29/38a3=9:52

(Ar. teraḳḳub, Far. çeşm dāşten) *Boldı / ḳoptı erte kend içinde ḳorḳuġlı köz tutar.* 32/12b2=28:18

köz tut- / baḳ-: bakmak, beklemek.

(Ar. naẓar, Far. çeşm dāşten) *Köz tutarlar mu / baḳarlar mu meger kim olarḳa ferişteler azu kelse İdiŋ yarlıġı.* 30/44a3=16:33

(Ar. iṭṭilā[c], Far. dīdever şoden) *Hemīşe köz tutar sen ḫıyānetleri üze.* 27/28a3=5:13

köz tutġan: gözetleyen, bekleyen.

(Ar. murteḳib/ūn, Far. çeşm dārende/gān) *Köz tutġıl olar köz tutġanlar turur.* 36/88b3=44:59

köz tutuġlı: gözeten, gözetleyen.

(Ar. müterabbis/ūn, Far. çeşm dārende/gān) *Köz tutunġlar biz sizinġ birle köz tutuġlılar-mız.* 29/38b3=9:52

köz yaruḳı: göz aydınlığı, göz bebeği.

(Ar. ḳurratu ᶜayn, Far. rūşenāyī-i çeşm) *Aydı Firᶜavn uraġutı Asiye Ḫatun-mening közüm yaruḳı manga hem sanga, öldürmengler anı.* 32/7a3=28:9

KÖZLÜG: 1. gören, kör olmayan.

(Ar. baṣīr, Far. bīnā) *Berāber bolmaz ḳarāġu közlüg.* 35/57b1=40:58

2. gönül gözü olan, basiretli.

(Ar. baṣar / ebṣār, Far. bīnā/hā) *ᶜİbret alınġlar ey közlügler idisi.* 38/18b2=59:2

⇒ çaḳır közlüg 31/70a1=20:102; ḳara k. 36/87b1=44:54; kéng k. 36/87b2 =44:54

ḲUDRET (Ar.): kudret.

(Ar. yed, Far. tevānāyī) *Körmezler mü biz törüttimiz olarnı andın kim ḳıldı ḳudretimiz yılḳılar.* 34/18b1=36:71

(Ar. yed, Far. ḳudret) *Tangrınınġ ḳudreti olar eliglerinde.* 37/31b3=48:10

(Ar. yed, Far. —) *Ol kim törüttüm menim ḳudretim birle.* 34/73b1=38:75

(Ar. yemīn, Far. ḳudret) *Kökler türülmiş bolur anınġ ḳudret[i] birle.* 35/16a1=39:67

ḲUḌRUḲ: son.

(Ar. dābir, Far. bun u bīḫ) *Seçtiniz anġar ol işni kim bularnınġ ḳuḍruḳları kesilmiş ol tanġ başında kirgenler.* 30/28a2=15:66

ḲUFL (Ar.): kilit.

(Ar. ḳufl / aḳfāl, Far. ḳufl/hā) *Tedbīr ḳılmazlar mu Ḳurᶜānnı azu köngüller üze anınġ ḳufılları.* 37/18b1=47:24

ḲUL: 1. kul, (Allah'a göre) insan.

(Ar. ᶜabd / ᶜibād /ᶜabīd, Far. bende/gān) *Ündeyürler Tangrıda aḍındın, ḳullar mu erür sizler teg.* 28/60a4=7:194

ḳ. 27/12a3=4:172, 31/34b2=19:93, 34/59b1=38:30, 34/64b1=38:44, 36/62a1=43:59

ḳ.-ḳa 33/33a3=34:9, 37/70b2=50:8

ḳ.-ı 31/4b1=19:2, 31/12a3=19:30

ḳ.-ınga 31/72a2=39:36

ḳ.-umız 29/1b3=8:41

ḳ.-umızını 34/52a1=38:17, 34/62b2=38:41

ḳ.-larım 30/25a3=15:42, 34/85a3=39:10, 34/88b2=39:16, 35/8b3= 39:53, 36/66a1=43:68

ḳ.-larımnı 31/59a3=20:77, 36/80a3=44:23

ḳ.-larımḳa 34/89a3=39:17
ḳ.-larımdın 33/36a1=34:13
ḳ.-larıŋ 30/25a1=15:40, 35/4b1=39:46
ḳ.-larıŋnı 34/75a3=38:83
ḳ.-larıŋdın 26/80b2=4:118
ḳ.-ları 34/25b3=37:40, 34/36a2=37:128, 34/42a3=37:160, 34/43b3=37:169, 35/72b2=40:85, 36/44a1=43:19
ḳ.-larını 33/76b1=35:31, 34/88b2=39:16, 36/21a1=42:27, 36/79a2=44:18
ḳ.-larıŋa 31/24a2=19:61, 34/82a1=39:7, 36/13b3=42:19, 36/17a2=42:23, 36/20b2=42:27
ḳ.-larından 28/12a3=7:128, 33/54b1=34:39, 35/31a1=40:15, 36/19a3=42:25, 36/42a2=43:15
ḳ.-larımızını 34/64b2=38:45
ḳ.-larımızḳa 34/44a3=37:171
ḳ.-larımızdın 31/25a1=19:63, 33/76b3=35:32, 34/26a3=37:81, 34/32b1=37:111, 34/35a2=37:122, 34/36b3=37:132, 36/36a1=42:52, 38/96b3=66:10
ḳ.-lar 34/3a1=36:30, 35/52b1=40:48
ḳ.-larnı 35/50a2=40:44
ḳ.-larḳa 35/41b3=40:31, 35/90a3=41:46, 37/71b1=50:11, 37/76b3=50:29

2. köle.

(Ar. ᶜabd, Far. bende) *Bir ḳul alınmış, erkedmes umas nerse üze.* 30/68b2=16:75

(Ar. raḳabeᵗ, Far. bende) *Eger bolsa boḏundın düşman sizke ol müᵓmin bolsa özäd ḳılmaḳ müᵓmine ḳul.* 26/59b2=4:92

ḳ. 26/58b3=4:92, 26/59a1=4:92, 26/60a2=4:92

ḲULAḲ: 1. kulak.

(Ar. uzun / aẕān, Far. güş/hā) *Olarḳa ḳulaḳlar eşitmezler aniŋ birle.* 28/52b2=7:179

ḳ.-ı 29/43b2=9:61
ḳ.-larımız 35/74a2=41:15
ḳ.-larını 26/81a2=4:119
ḳ.-lar 28/60a6=7:195

(Ar. semᶜ, Far. güş) *Ḳıldı sizlerke ḳulaḳlar, közler, köŋüller bolġay kim şükr ötegey sizler.* 30/71b1=16:78

ḳ.-ı 36/100b2=45:23
ḳ.-ıŋız 35/85a3=41:22
ḳ.-ları 30/90a1=16:108, 31/81a1=46:26, 35/83b3=41:20
ḳ.-lar 31/80b2=46:26

2. her söyleneni yapan, dinleyen.

(Ar. uzun, Far. suḫen-şinev) *Anlar kim emgetürler yalavaçnı, ayurlar: ol ḳulaḳ.* 29/43b2=9:61

ḳulaḳ tut-: dinlemek, dikkatlice dinlemek, kulak tutmak.

(Ar. istimaᶜ, Far. güş dāşten) *Ḳulaḳ tutġıl ol kün ündeyür ündegüçi yaḳın yerdin yawuḳ.* 37/81a1=50:41

(Ar. istimaᶜ, Far. şenīden) *Ḳaçan oḳınsa Ḳurᵓān ḳulaḳ tutunġlar anġar hem teḥ turuġlar.* 28/62b3=7:204

ḳ.-arlar 31/83a1=46:29, 34/89b3=39:18

(Ar. semᶜ, Far. gūş dāşten) *Olardın ol kimerse ḳulaḳ tutar sanġar.* 37/13b3=47:16

ḳ.-unġlar 38/74a2=64:16

ḳulaḳ tut- / kemiş-: kulak vermek, dikkatle dinlemek.

(Ar. ilḳāᵓu's-semᶜ, Far. gūş dāşten) *Bütün anınġ içinde pend ol kişike bolsa anġar köñül azu kemişse ḳulaḳ tuttı.* 37/79b1=50:37

ḲULLUḲ: kulluk, ibadet.

(Ar. ᶜibādeᵗ, Far. perestīden) *Kim kim ᶜārlansa anınġ ḳullukındın hem boynağulaḳ ḳılsa.* 27/12b1=4:172

ḳ.-umdın 35/58b3=40:60

ḲUNÇUY (Çin. < kung chu): kadın.

⇒ bitgen ... ḳunçuy 38/91b3=66:5; boyun bérmiş ḳ. 33/3b2=33:34; boyun suġan ... ḳ. 38/91b3=66:5; kirtgünmiş ḳ. 33/3b3=33:35; köni sözlegli ḳ. 33/4a2=33:35; namāz ḳılġan ... ḳ. 38/91b3=66:5; ortaḳ ḳatığlı ḳ. 33/27a3=33:73; rüze tutġan ... ḳ. 38/92a1=66:5; tapunġan ... ḳ. 38/92a1=66:5; tapmış ḳ. 38/37a3=60:12; tevbe ḳılġan ... ḳ. 38/92a1= 66:5, yüzi açuḳ ḳ. 38/92a2=66:5

ḲUR: derece.

(Ar. dereceᵗ, Far. pāygāh) *Kötrügli ḳurlarnı taḫt iḍisi.* 35/30b2=40:15

ḲURᶜA (Ar.): kura

ḳurᶜa kemiş-: kura atmak.

(Ar. musāhemeᵗ, Far. ḳurᶜa zeden) *Ḳurᶜa kemişti boldı basıḳmışlardın.* 34/38a3=37:141

ḲURAL: nüfuz, etki.

⇒ erk ḳural 30/25b1=15:42

ḲURᵓĀN (Ar.): Kuran.

(Ar. Ḳurᵓān, Far. nübī) *Ḳaçan oḳınsa Ḳurᵓān ḳulaḳ tutunġlar anġar.* 28/62b2=7:204

ḳ. 31/87b2=20:114, 34/17b3=36:69, 34/46b2=38:1, 34/96a2=39:27, 35/73a3=41:3, 36/3b1=42:7, 36/37a3=43:3, 36/49a3=43:31, 37/68a2=50:1, 37/82b1=50:45

ḳ.-nı 26/49b2=4:82, 31/36b2=20:2, 32/2a3=27:92, 34/96b1=39:28, 35/87b3=41:26, 37/18b1=47:24

(Ar. Ḳurᵓān, Far. Ḳurᵓān) *Aydılar anlar kim tandılar hergiz bitmez-miz bu Ḳurᵓānḳa.* 33/48a1=34:31

ḳ.-nı 31/87a2=20:113

ḳ.-ḳa 31/83a1=46:29

(Ar. rūḥ, Far. Ḳur'ān) *Kötrügli ḳurlarnı taḫt iḍisi, ḳoḍı ıḍur Ḳur'ānnı fermānından kimnüng üze tilese ḳullarından.* 35/30b3=40:15

ḲURBĀN (Ar.): kurban.

(Ar. ḳurbān, Far. ḳurbān) *Bitmese-miz yalavaçḳa keldürmegünçe bir ḳurbān.* 25/27a2=3:183

ḳurbān ḳıl-: kurban etmek.

(Ar. taḳrīb, Far. ḳurbān kerden) *Ançada ḳurbān ḳıldılar, ḳurbān ḳılmaḳ, peẕīrlendiler ikide birindin.* 27/37b3=5:27

ḳurbān ḳılmaḳ: kurban etme, kurban sunma.

(Ar. ḳurbān, Far. ḳurbān kerden) *Ḳurbān ḳıldılar, ḳurbān ḳılmaḳ.* 27/37b3=5:27

ḲURT: kurt, (solucan).

ḳurt kénesi: küçük kurt, güve böceği.

(Ar. dābbe^{t}, Far. çūb-ḫ^{v}ār) *Ol bir yer ḳurt kénesi, yéyür anung tayaḳını.* 33/36a3=34:14

ḲURTĠA: yaşlı.

(Ar. ^{c}acūz, Far. kende pīr) *Ançada ḳurtġardımız anung boḍnını ḳamuġ meger ḳurtġa ḳalmışlar içinde.* 34/37a3=37:135

ḳ. 37/89a1=51:29

ḲURTĠAR-: kurtarmak. krş. **ḲUTĠAR-**

(Ar. incā^{ə}, Far. rehānīden) *Ḳurtġarur sizlerni ol aġrıġlıḳ ḳındın.* 38/45b1=61:10

(Ar. inḳāẕ, Far. rehānīden) *Sen mü ḳurtġarur sen anı kim ot içinde turur.* 34/90a2=39:19

(Ar. tenciye^{t}, Far. rehānīden) *Ḳurtġardımız olarnı, ol ikining ḳavmini uluġ ḳaḍġudın.* 34/33b1=37:115

ḳ.-ur 35/13a2=39:61

ḳ.-dımız 34/37a2=37:134

ḳ. 38/98a3=66:11, 38/98b1=66:11

ḲURTUL-: kurtulmak, muradına ermek.

(Ar. fevz, Far. pīrūz şoden) *Kāşkī men bolsam olar birle ḳurtulġatım, ḳurtulmaḳ uluġ.* 26/41b3=4:73

(Ar. fevz, Far. resten) *Kim kim boyun susa Tangrıḳa hem yalawaçınga bütünlükin ḳurtuldı, ḳurtulmaḳ uluġ.* 33/26a3=33:71

(Ar. iflāḥ, Far. restegārī yāften) *Ḳorḳunglar Tangrıdın bolġay kim ḳurtulġay sizler.* 25/5a2=3:130

ḳ.-ġay sizler 25/29a3=3:200, 27/44a1=5:35

(Ar. iflāḥ, Far. restegārī būden) *Yād ḳılıng Tangrını üküş bolġay kim ḳurtulġay sizler.* 38/56a1=62:10

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

(Ar. iflāḥ, Far. resten) *Yād ḳılınġlar Tanġrını üküş, bolġay kim ḳurtulġa yüzler.* 29/5b1=8:45

ḳ.-dı 31/54a1=20:64

(Ar. iflāḥ, Far. rehiden) *Cādūnıng étigi / alı, ḳurtulmaz cādū ḳayu yerde kim kelse.* 31/55b1=20:69

ḳ.-maz 32/25b2=28:37

ḳ.-maslar 30/95a2=16:116

(Ar. muflih/ūn, Far. restegār/ān) *Kim küdezilse özi baḫillıḳ[ı]dın bu ögür ḳurtulġaylar.* 38/74b2=64:16

(Ar. necā^{t}, Far. resten) *Ḳorḳmaġıl, ḳurtuldung küç ḳılığlı boḍunlardın.* 32/17b1=28:25

ḳurtuluġlı: kurtulmuş olan, muradına eren.

(Ar. muflih/ūn, Far. restegār/ān) *Bu ögür olar[ḳa] ḫayrlar, bu ögür olar ḳurtuluġlılar.* 29/63a1=9:88

ḳ.-lar 28/35a1=7:157, 38/16a3=58:22

(Ar. fā'iz/ūn, Far. restegār/ān) *Uluġraḳ derece Tanġrı üskinde, bu ögür olar ḳurtuluġlılar.* 29/15b2=9:20

ḳurtuluġlı er-: kurtarılmak.

(Ar. inḳāẕ m., Far. rehānide şoden) *Feryād teggen yoḳ olarḳa, ermez olar ḳurtuluġlı.* 34/8b1=36:43

ḳurtulmaḳ: kurtuluş.

(Ar. fevz, Far. pīrūzī) *Ḳurtulmaḳ uluġ.* 26/41b3=4:73

(Ar. fevz, resteni) *Ḳurtulmaḳ uluġ.* 33/26a3=33:71

(Ar. fevz, Far. restegārī) *Ḫoşnūdluḳ Tanġrıdın uluġ ol, ol ḳurtulmaḳ uluġ.* 29/52b2=9:72

ḳ. 29/63a3=9:89, 35/28a1=40:9, 36/88a3=44:57, 36/105b2=45:30, 37/29a3=48:5, 38/47a1=61:12, 38/71a1=64:9

(Ar. mefāze^{t}, Far. restegārī) *Ḳurtġarur Tanġrı anlarnı kim saḳındılar ḳurtulmaḳları, tegmedi olarḳa yawuzluḳları.* 35/13a3=39:61

(Ar. necā^{t}, Far. rāh) *Ündeyür men sizni ḳurtulmaḳḳa.* 35/48a3=40:41

⇒ ḳaçıp ḳurtulmaḳ 34/47b1=38:3

ḳurtulmış: kurtuluşa eren.

(Ar. muflih/īn, Far. restegār/ān) *Emdi kim yansa taḳı bitse, ḳılsa eḍgülük bolġay kim bolsa ḳurtulmuşlardın.* 32/42b1=28:67

ḲURU-: kurumak.

(Ar. heyc, Far. ḫuşk şoden) *Yana çıḳarur anıng birle ekinni, türlüg türlüg anıng güneleri yana ḳurur körgey sen anı sarġarmış.* 34/91b3=39:21

ḲURUĠ: kuru.

(Ar. yebes, Far. ḫuşk) *Eltgil ḳullarımnı tünle, urġıl olarḳa yol deryâ içinde ḳuruġ.* 31/59b1=20:77

ḳuruġ balçıḳ: kuru balçık.

(Ar. şalşal, Far. gil-i ḫuşk) *Bütünlükin törüttümüz kişini ḳuruġ balçıḳdın, kök tınçmış livadın.* 30/20b3=12:56
ḳ.-dın 30/21b2=15:28, 30/23a3=15:33
ḳuruġ süngük: kuru kemik.
(Ar. ᶜaẓm / ᶜiẓām, Far. üstüḫān/hā) *Eger ölse-miz bolsa-miz topraḳ yine ḳuruġ sünġük bizler mü ḳoparılur-mız.* 34/20a2=37:16

ḲUR(U)L-: ürkmek, irkilmek.
(Ar. işmiʾzāz, Far. remiden) *Ḳaçan yād ḳılınsa Tañrı yañgluz ḳurlur sizler anlarnıñ köñülleri bitmezler ol cehānḳa.* 35/3a3=39:45

ḲUŞ: kuş,
(Ar. ṭayr, Far. murġ/ān) *Körmesler mü ḳuşlarnı fermān tutuġlılar köknüñ ḳalıḳıda.* 30/71b3=16:79
ḳ.-lar 33/33b2=34:10
ḳ.-larnı 34/52b2=38:19
⇒ awlaġlı it ḳuş 27/18a2=5:4

ḲUŞLUḲ: kuşluk (vakti).
ḳuşluḳ öḍi: kuşluk vakti.
(Ar. żuhaⁿ, Far. çaşt-gāh) *Sizing vaᶜdeñgiz ᶜìd küni turur kim tirilse boḍun / ögür ḳuşluḳ öḍinde.* 31/52a2=20:59

ḲUTĠAR-: kurtarmak. krş. **ḲURTĠAR-**
(Ar. incāʾ, Far. rehāniden) *Ḳutġardımız anlarnı kim yıġarlar yawuzluḳdın.* 28/41b1=7:165
ḳ.-ur-miz 31/28a1=19:72
ḳ.-dımız 28/19b3=7:141, 31/60a3=20:80, 36/81b3=44:30
ḳ.-ġıl 32/15a1=28:21
(Ar. tenciyet, Far. rehāniden) *Öldürdüñg bir et-özni takı ḳutġardımız séni ḳaḍġu yémekdin.* 31/45b2=20:40
ḳ.-dımız 35/83a1=41:18
⇒ muñgadıp ḳutġaru ḳol- 32/12b3=28:18

ḲUTLUĠ: mübarek.
(Ar. mübārek, Far. bā ewzūnī-yi bisyār) *Bitig indürdümüz sañga ḳutluġ.* 34/59a1=38:29
⇒ mübārek / ḳutluġ 32/21a1=28:30
ḳutluġ namāzlı zekātlı: mübarek.
(Ar. mübārek, Far. be-namāz ve zekāt) *Ḳıldı méni peyġāmber hem ḳıldı méni ḳutluġ namāzlı zekātlı.* 31/12b2=19:31

ḲUVVET (Ar.): kuvvet.
(Ar. yed, Far. ḳuvvet) *Yād ḳılġıl ḳulumızını Dāvūdnı ḳuvvet iḍisi, ol her-āyine ol yañgan turur.* 34/52a2=38:17

(Ar. ḳuvve^{t}, Far. nīrū) *Ḳedrek sizdin ḳuvvetin hem üküşrek mālları hem ᶜayālları.* 29/48b2=9:69
ḳ. 35/80b3=41:15, 35/81a2=41:15
⇒ küç ḳuvvet 34/64b3=38:45

ḲUY-: dökmek, yağdırmak, koymak.
(Ar. ifrāġ, Far. rīḫten) *İḍimiz-ā, ḳuya bérgil bizinġ üze ṣabrnı.* 28/10b3=7:126
(Ar. ṣabb, Far. rīḫten) *Anda kiḍin ḳuyunġlar baş üze ol ḳaynar suw ḳınındın.* 36/86a2=44:48

KÜÇ: 1. güç, kuvvet.
(Ar. eşudd, Far. ġāyet-i cevānī) *Ḳaçan tegdi erse küçinġe ḳırḳ yaşlıġ boldı.* 32/9b2=28:14
(Ar. ḳuvve^{t}, Far. ḳuvvet) *Ḳatıġraḳ olardın küç birle.* 33/84b3=35:44
(Ar. ḳuvve^{t}, Far. tevānā) *Tutġıl anı küç birle, fermānlaġıl boḍunġa.* 28/23b2=7:145
(Ar. ḳuvve^{t}, Far. nīrū) *Küç birle hem bérdimiz anġar ḥükmni.* 31/7b3=19:12
k.-ün (ins.) 35/34a3=40:21
(Ar. ḳuvve^{t}, Far. ?) *Bolmanġlar ol eşler teg kim buzdı egirmiş yipini küçde kiḍin egirik yeşilmeki teg.* 30/80b2=16:92
2. zulüm, zorbalık, haset.
(Ar. beġy, Far. sitem) *Keldi olarḳa bilig küç üçün olar ara.* 36/97a1=45:17
k. 36/26b3=42:39
(Ar. ẓulm, Far. sitem) *Küç yoḳ bu kün, ol Tanġrı terk ḥisāb ḳılġan ol.* 35/31b3=40:17
⇒ sitemkār / küç ḳılġan 35/90a3=41:46
küç ét-: zulmetmek.
(Ar. ẓulm, Far. sitem kerden) *Tuttumız anlarnı kim küç ettiler.* 28/41b3=7:165
k.-tim 32/11b2=28:16
k.-ti 38/77a3=65:1
k.-tiler 35/4b3=39:47
küçi/ün: zorla, istemeyerek, zorbalıkla, güç bakımından.
(Ar. kerh^{en}, Far. be-nā-ḫoş) *Ayġıl: hezine ḳılınġ köng[l]in azu küçün, hiç pezirlenmez sizdin.* 29/39a1=9:53
(Ar. ḳuvvet^{en}, Far. nīrū) *Neçe üküş uluşdın ol ḳatıġraḳ küçün.* 37/11a3=47:13
(Ar. ẓulm^{en}, Far. sitem) *Kim kim ol ḥaddin keçmek küçün ... kigrür-miz anı otḳa.* 26/8a1=4:30
küçin tut-: zorla bir şey yaptırmak.
(Ar. ikrāh, Far. be-sitem dāşten) *Biz kirtgündümiz İḍimizke yarlıḳamaḳ üçün bizni ḫaṭālarımıznı, ol kim küçin tutunġ bizni anınġ üze sihrdin.* 31/57b2=20:73
k.-salar 26/36b2=4:64
küç ḳıl-: zulmetmek, eziyet etmek, haksızlık etmek.

(Ar. beğy, Far. sitem kerden) *Ḳorḳmaġıl, iki ḫaşm küç ḳıldı birimiz takı birke.* 34/53b3=38:22
k.-urlar 34/55a3=38:24
ḳ.-ġaylartı 36/20b2=42:27
(Ar. iştāt, Far. ez ḥad der güzeşten) *Kesgil bizinĝ ara könilik birle, küç ḳılmaġıl, köndür bizni tüz köni yolḳa.* 34/54a1=38:22
(Ar. ẓulm, Far. sitem kerden) *Küç ḳılmadılar bizke ançası bar boldılar özlerinĝe küç ḳılur erdiler.* 28/38a1=7:160
k.-urlar 36/28a1=42:42
k.-dı 34/54b3=38:24
k.-dıngız 36/53b2=43:39
k.-dılar 28/4a2=7:103, 28/39a2=7:162, 28/77a1=8:25, 33/39b1=34:19, 33/56b1=34:42, 34/21b1=37:22, 35/7b2=39:51, 36/65a1=43:65
k.-sa 26/75a3=4:110
k.-salar 25/6b3=3:135
k.-ur erdiler 28/38a2=7:160, 28/39b1=7:162, 30/45a1=16:33, 30/96a2=16:118
k.-maz 26/16a3=4:40
k.-madı 30/44b3=16:33
k.-madımız 30/95b3=16:118, 36/68b3=43:76
k.-manĝlar 29/27b1=9:36
küç ḳıldaçı: zalim.
(Ar. ẓālim/īn, Far. sitemkār/ān) *Ol Taŋrı bilgen turur küç ḳıldaçılarnı.* 38/53b1=62:7
küç ḳılġan: zulmeden.
(Ar. ẓālim/ūn, Far. sitemkār/ān) *Özlerinĝe küç ḳılġanlar.* 26/64b3=4:97
ḳ.-lar 36/4b2=42:8
k.-larḳa 35/54a3=40:52
⇒ ẓalūm / küç ḳılġan 33/27a1=33:72
küç ḳılġuçı: zulmeden.
(Ar. ẓallām, Far. sitemkār) *Aḍnalmaz aytıġ meninĝ üskümde, ermez men küç ḳılġuçı ḳullarḳa.* 37/76b3=50:29
küç ḳılıġlı: zalim.
(Ar. ẓālim/īn, Far. sitemkār/ān) *Erdiler küç ḳılıġlılar.* 28/26b2=7:148
k. 32/15a1=28:21, 32/17b1=28:25, 38/44a1=61:7
k.-lar 26/43b1=4:75, 30/41a3=16:28, 30/93a2=16:113, 32/25b2=28:37, 33/48a3=34:31
k.-lar-miz 30/3a2=12:79
küç ḳılıġlı er-: zulmetmek.
(Ar. ẓulm, Far. sitem kerden) *Ermez Taŋrı küç ḳılıġlı olarḳa ançası bar erdiler özlerinĝe küç ḳılıġlılar.* 29/50b2=9:70
k.-diler 28/51b1=7:177
küç ḳılın-: zulmedilmek, haksızlık edilmek.
(Ar. ẓulm m., Far. güm kerde şoden) *Taŋrı arıtur kimni kim tilese takı küç ḳılınmazlar ḫurmā yiplüginçe.* 26/24a2=4:49
k.-mazlar 31/24a1=19:60

(Ar. ẓulm m., Far. sitem kerde şoden) *Éw barḳdın aḏrıldılar, Teŋrilik, anda kiḍin kim küç ḳıl[ın]dılar.* 30/50a2=16:41
k.-maz 34/12b3=36:54
k.-maz sizler 26/46a2=4:77
k.-maz/slar 26/84a2=4:124, 36/100a2=45:22; (ḳılınmaslar) 30/91b2=16:111

küç ḳılmaḳ: zulüm.

(Ar. ẓulm, Far. sitem) *Eger tutsa Taŋrı kişilerni küç ḳılmaḳları birle ḳoḍmadı anıŋ üze tek teprenigli.* 30/59a2=16:61
k. 31/86b2=20:111
k.-da 31/86b3=20:112

küç ḳuvvet: güç kuvvet.

(Ar. yed, Far. ḳuvvet) *Yād ḳılġıl ḳullarımızını ... küç iḍileri, köz iḍileri.* 34/64b3=38:45

küç tegürgenrek: en zalim.

(Ar. aẓlam, Far. sitemkār-ter) *Kim ol küç tegürgenrek andın kim ḳoşar Taŋrı üze yalġannı.* 38/43b1=61:7

KÜÇE-: zorlamak.

küçegüçi: cabbar, zorlayıcı.

(Ar. cabbār, Far. gümāşte ve teng keşende) *Ermez sen anlar üze küçegüçi, pend bérgil Ḳur'ān birle.* 37/82b1=50:45

KÜÇEL-: zor kullanılmak, bir şey yapmak için zorlanmak.

(Ar. ikrāh m., Far. be-sitem fermūde şoden) *Kim tansa Taŋrıḳa kirtgünmişde kiḍin meger ol kim küçeldi yana anıŋ köŋgli amrulmış kirtgünmek birle.* 30/88b2=16:106

KÜÇLENDÜR-: güçlü kılmak, desteklemek.

(Ar. te'yīd, Far. ḳavī kerden) *Küçlendürdümiz anlarnı kim taptılar düşmānları üze.* 38/48b2=61:14

KÜÇLÜG: 1. zorba, zalim.

(Ar. cabbār/în, Far. bā-ḳuvvet) *Anıŋ içinde boḍun küçlügler.* 27/34b3=5:22

(Ar. ḳavī, Far. tevānā) *Terke tutġıl anı, bütünlükin ol terke tuttuḳuŋ eḍgürek küçlüg, îmîn.* 32/18a1=28:26
k. 35/35a3=40:22

2. esma-yı hüsnadan: kavî.

(Ar. ḳavī, Far. tevānā) *Ol Taŋrı küçlüg küsüş turur.* 38/14a3=58:21
k. 36/14a2=42:19
⇒ ġalebe ḳılıġlı k. 38/49a1=61:14

küçlüg bol-: güçlü, kudretli olmak.

(Ar. taḳdir, Far. tevānā şoden) *Soŋra küçlüg bolmadıŋız anıŋ üze, rāstlıḳ üze bilgen turur Taŋrı anı.* 37/41a2=48:21

küçlüg ḳıl-: kuvvetlendirmek.

(Ar. ʾizār, Far. ḳavī kerden) *Ekin teg çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı yoġun boldı, köni turdı.* 37/49b1=48:29

küçlügrek: daha güçlü.

(Ar. eşedd, Far. saḫt-ter) *Kim ol küçlügrek bizdin ḳuvvet birle.* 35/80b2=41:15

(Ar. eşedde ḳuvvet^{en}, Far. saḫt-ter [ü] nīrū-ter) *Anlar kim olarda burun erdiler üküşrek, olardın küçlügrek.* 35/70b1=40:82

küçlüg uġan: 1. muktedir, gücü yeten.

(Ar. muḳtedir/ūn, Far. tevānā) *Biz olar üze küçlüg uġan-mız.* 36/54b3=43:42

(Ar. muḳrin/īn, Far. tevānā/yān) *Ol arıġ Tañrı musaḫḫar ḳıldı munı, ermez-miz añar biz küçlüg uġan-mız.* 36/41b3=43:13

2. her şeye gücü yeten, esma-yı hüsnadan: kadîr.

(Ar. ḳadīr, Far. tevānā) *Ol Tañrı ḳamuġ neñ üze küçlüg uġan turur.* 33/64a3=35:1

k. 27/46b1=5:40, 33/85a3=35:44, 36/5b1=42:9, 36/22a3=42:29, 36/34a3=42:50, 37/3a2=46:33, 37/41b2=48:21

(Ar. ḳādir, Far. tevānā) *Küçlüg uġan tirgürmek üze ölüglerni.* 37/2b3=46:33

KÜÇSÜZ: zayıf, güçsüz.

(Ar. ża^{c}īf, Far. süst) *Bütünlükin yek alı erür küçsüz.* 26/44b2=4:76

k. 26/7a3=4:28

küçsüz tut-: güçsüz bulmak.

(Ar. istiż^{c}āf, Far. süst şumurden) *Ḳıldı anıñ boḍnını ögür ögür, küçsüz tutar erdi bir ögürni.* 32/4a3=28:4

küçsüz tutul-: zayıf düşürülmek.

(Ar. istiż^{c}āf m., Far. süst şumurde şoden) *Boynaġuluḳ ḳıldılar anlarḳa kim küçsüz tutuldılar.* 33/49a3=34:32

k.-dılar 32/5a1=28:5, 33/50a1=34:33

küçsüz tutulmış: zayıf, aciz.

(Ar. mustaż^{c}af/īn, Far. süst şumurde/gān) *Meger küçsüz tutulmışlar erenlerdin uraġutlardın ...* 26/65b2=4:98

KÜÇSÜZLE-: güçsüz bulmak, güçsüz addetmek.

(Ar. istiż^{c}āf, Far. süst şumurden) *Ey anam oġlı, bütünlükin bu boḍun küçsüzlediler méni.* 28/28a3=7:150

KÜḌ-: 1. zaman vermek, mühlet vermek, ertelemek, beklemek.

(Ar. inẓār, Far. zamān dāden) *Aydı: ey İḍim, küḍgil maña ol künke tegi kim ḳoparlurlar.* 30/24a1=15:36

k.-gil 34/74b2=38:79

k.-mengler 28/60a6=7:195

(Ar. naẓar, Far. pāyisten) *Küḍmesler [mü] meger ḳıyāmetḳa kelse olarḳa nāgāh.* 36/65a2=43:66

(Ar. te°ḫīr, Far. bāz pes efgenden) *Hergiz küḍe bérmez Tañrı hiç et-özke kaçan kelse anıñ eceli.* 38/64b2=63:1

(Ar. te°ḫīr, Far. sipes güẕāşten) *Ey İḍim nelük küḍe bérmediñ maña yakın zamānḳa tegi, ṣadaḳa bérgey erdim, bolġay erdim eḍgülerdin.* 38/64a3=63:10

2. mühlet verilmek.

(Ar. inẕār, Far. zamān dāde şoden) *Yüñlümes olardın ḳın ap yime anlar küḍerler.* 30/76a2=16:85

KÜḌEZ-: gözetmek, korumak, tutmak, muhafaza etmek, saklamak.

(Ar. ḥıfẓ, Far. nigāh dāşten) *Küḍezgenler ġaybḳa anıñ birle kim küḍezdi Tañrı.* 26/11b2=4:34

k.-mek 35/78b3=41:12

(Ar. imsāḳ, Far. nigāh dāşten) *Ol Tañrı küḍezür köklerni yerlerni kitmekindin.* 33/81b2=35:41

(Ar. ittiḳa°, Far. nigāh dāşten) *Ol kim küḍezse öz boḍını yawuz ḳındın ḳıyāmet küninde aylur:* 34/94b1=39:24

(Ar. mess, Far. nigeh dāşten) *Körmesler mü ḳuşlarnı fermān tutuġlılar kökniñ ḳalıḳıda, küḍezmes olarnı meger Tañrı.* 30/72a2=16:79

(Ar. metā°, Far. ber ḫ^vurdārī dāden) *Meger raḥmet bizdin yime küḍezü bérmek bir rüzgārke tegi.* 34/8b2=36:44

(Ar. raḳb, Far. nigāh dāşten) *Küḍezmez mü°min içinde ḳaḍaşlıḳnı ap baçığnı.* 29/8a2=9:10

(Ar. raḳb, Far. dāşten) *Küḍezmediñ meniñ sözümni.* 31/66b3=20:94

(Ar. rā°i, Far. nigāh dāşten) *Küḍezgil bizni.* 26/21a2=4:46

(Ar. viḳāye^t, Far. nigā/eh dāşten) *Ḳıldı sizke köñlekler kim küḍezür sizlerni isigdin.* 30/74a3=16:81

k.-ür 30/74b1=16:81

k.-di 35/50a3=40:45, 36/88a2=44:56

k.-gil 35/26b2=40:7, 35/27b2=40:9

k.-ingler 38/92a3=66:6

küḍezgen: 1. koruyan, saklayan, gözetleyici.

(Ar. ḥāfiẓ/āt, Far. nigāh dārende/gān) *Boyun suġanlar, küḍezgenler ġaybḳa anıñ birle kim küḍezdi Tañrı.* 26/11b1=4:34

k.-ni 37/77b2=50:32

(Ar. ḥafīẓ, Far. nigāh dāşte) *Biziñ üsküñizde bitig küḍezgen.* 37/69a2=50:4

(Ar. muḥsin/āt, Far. pārsā/yān) *Küḍezgenler zinā ḳılmaġanlar yime tutmaġlılar.* 26/5a1=4:25

(Ar. raḳīb, Far. nigāhbān) *Sözlemez bir söz meger anıñ üskinde küḍezgen anuḳ.* 37/73b3=50:18

2. esma-yı hüsnadan: hafîz.

(Ar. ḥafīẓ, Far. nigāhbān) *Tañrı küḍezgen olar üze ermez sen olar üze erkliġ.* 36/3a1=42:6

küḍezgen eren: koruyan erkek.

(Ar. ḥāfiẓ/īn, Far. merd/ān-ı nigāh-dārende) *Ferclerini küḍezgen erenler, ferclerini küḍezgen tişiler.* 33/4b3=33:35

küḍezgen tişi: koruyan kadın.

(Ar. ḥāfiẓa[t] / ḥāfiẓāt, Far. zen/ān-ı nigāh-dārende) 33/4b3=33:35

küḍezigli: 1. gözetleyen, bekleyen, koruyan.

(Ar. ʿāşım, Far. nigāh dārende) *Yoḳ sizke Tañrıdın küḍezigli.* 35/42a3=40:33

(Ar. ḥāfiẓ/īn, Far. yād dārende/gān) *Ermez-miz ġaybını küḍezigliler.* 30/4b3 =12:81

(Ar. vāḳi, Far. nigāh dārende) *Tuttı olarnı Tañrı yazuḳları birle, bolmadı olarḳa Tañrıdın küḍezigli.* 35/34b3=40:21

2. takva sahibi.

(Ar. muḥsin/īn, Far. pārsā/yān) *Bérse siz olarḳa terlerini küḍezigliler.* 27/ 20a1=5:5

küḍezü tilen-: kendisinden bir şeyi saklamasını, korumasını istemek.

(Ar. istiḥfāẓ m., Far. nigāh dāşten ḫ[v]āste şoden) *Tañrını bilgenler hem bilgeler anıñ birle küḍezü tilendiler Tañrı kitābından.* 27/50b3=5:44

KÜḌEZÇİ: 1. gözetleyen, koruyan, muhafaza eden.

(Ar. ḥafiẓ, Far. nigāhbān) *Iḍmadımız séni olar üze küḍezçi.* 36/32a3=42:48

(Ar. vekīl, Far. nigāhbān) *Anıñ üze aytur-miz küḍezçi ol.* 30/2b1=12:66

2. her şeyi gözetleyen, koruyan, esma-yı hüsnadan: hafîz.

(Ar. ḥafiẓ, Far. nigāhbān) *Seniñ İḍiñ ḳamuġ neñ üze küḍezçi ol.* 33/42b3=34:21

k. 26/48b2=4:80

3. her şeye nezaret eden, gözetleyen, esma-yı hüsnadan: rakîb.

(Ar. raḳib, Far. nigāhbān) *Erür Tañrı ḳamuġ neñ üze küḍezçi.* 33/15b3 =33:52

küḍezçin: gözetleyen.

(Ar. muḳit, Far. tevānā) *Erür Tañrı ḳamuġ neñ üze küḍezçin.* 26/52b1=4:85

KÜḌEZİL-: korunmak.

(Ar. viḳāye[t] m., Far. nigāh dāşte şoden) *Kim küḍezilse özi baḥillıḳ[ı]dın bu ögür ḳurtulġaylar.* 38/74b1=64:16

KÜḌÜL-: beklenilmek.

küḍülmiş: mühlet verilen, müsamaha gösterilen.

(Ar. munẓar/īn, zamān dāde şode/gān) *Aydı: sen küḍülmişlerdin sen saḳış künke / belgülüg künke tegi.* 30/24a3=15:37

(Ar. munẓar/īn, Far. zamān dāde/gān) *Aydı: ey İḍim küḍgil manña gürdın kopġu künke tegi, aydı: sen küḍülmişlerdin sen.* 34/74b3=38:80

k.-lerdin 36/81b3=44:29

KÜFR (Ar.): küfr, kâfirlik.

(Ar. küfr, Far. küfr) *Olar ṭa'n ḳılsalar dînîngiz içinde tokuşunglar küfr başlarını.* 29/9b1=9:12
k. 29/12b2=9:17
k.-üng 34/84a1=39:8
k.-leri 33/80a2=35:39
k.-lerini 33/79b3=35:39

(Ar. küfr, Far. nā-girevîden) *Yıratdı olarnı Tangrı küfrleri birle.* 26/22a1=4:46
k. 27/46b3=5:41
k.-ni 26/94a1=4:137, 34/82a1=39:7

(Ar. küfr, Far. nā-girevîde/gān) *Tutmang atalarıngızını, ḳarındaşlarıngızını dōstlar eger sewseler küfrni îmān üze.* 29/16b3=9:23

(Ar. küfr, Far. kāfirî) *Aydılar küfr kelimesini, tandılar.* 29/53b1=9:74

küfrdin yıġıl-: günahtan sakınmak.

(Ar. intihā°, Far. bāz îstāden) *Eger yıġılsalar küfrdin yarlıḳatur olar anlarnı.* 28/85a2=8:38

KÜL-: gülmek.

(Ar. żaḥk, Far. ḫandîden) *Külmesünler azḳına, ıġlasunlar üküş, yanut anı kim ḳazġanur erdiler.* 29/58b3=9:82
k.-erler 36/57a1=43:47

KÜMİŞ: gümüş.

(Ar. fiżża^{t}, Far. sîm) *Anlar kim kömerler altunnı kümişni, hezîne étmezler anı.* 29/25b3=9:34
k.-din 36/51a2=43:33

KÜN: 1. gün.

(Ar. yevm / eyyām, Far. rūz/hā) *Songlattı olarḳa iki yüzlügni köngülleri içinde ol künke tegi.* 29/55b2=9:77
k. 29/18b3=9:25, 30/75a3=16:84, 30/78a1=16:89, 31/15a1=19:37, 31/70b1=20:104, 31/84a1=46:21, 33/47a3=34:30, 34/75a1=38:81, 34/87a1=39:13, 35/53a1=40:49, 35/76a3=41:9, 35/77 a2=41:10, 35/78a3=41:12, 36/65a1=43:65, 36/107b3=45:34, 37/74b1=50:20, 37/79b3=50:38; (ḳıyāmet k.) 31/91b2=20:124
k.-ke 34/39a2=37:144; (gürdın ḳopġu k.) 34/74b2=38:79; (kiḏinki k.) 30/58b1=16:60; (song k.) 26/15b1=4:38, 26/16a1=4:39, 26/30b3=4:59, 26/93a3=4:136, 27/6a2=4:162, 29/13a3=9:18, 29/14a3=9:19, 29/34a2=9:44, 29/34b3=9:45, 38/14b2=58:22; (song /āḫir k.) 29/21b1=9:29
k.-de 29/2a1=8:41; (ḳıyāmet k.) 34/87b3=39:15
k.-din (ādine k.) 38/54b2=62:9
k.-i 35/41a3=40:30; (āzife k.) 35/32a2=40:18; (cezā k.) 37/84b1=51:12, (çıḳmaḳ k.) 37/81b1=50:42; (faṣl k.) 36/84b3=44:40; (ḫulūd k.) 37/78a2=50:34, (ḳopmaḳ k.) 30/39a1=16:25, 30/98b 2=16:124, 38/36a2=60:3; (tağābün k.) 38/70a2=64:9
k.-ike (cezā k.) 34/74b1=38:78; (ḳopmaḳ k.) 28/42b2=7:167
k.-inge (ḥisāb k.) 35/38a3=40:27; (ḳopmaḳ k.) 26/53a2=4:87; (öküng k.) 31/15b2=19:39; (song k.) 38/78b3=65:2

k.-inde 31/34b3=19:95, 31/69a3=20:100, 31/69b2=20:101, 35/31a2=40:15, 36/3b3=42:7; (cem^{c} k.) 38/70a2=64:9; (furḳān k.) 29/2a1=8:41; (ḥisāb k.) 34/67a2=38:53; (ḳıyāmet k.) 34/94b2=39:24, 38/36a2=60:3; (ḳopmaḳ k.) 26/75a1=4:109, 26/96b2=4:141, 27/44b1=5:36, 28/48b1=7:172, 30/40a3=16:27, 30/81b1=16:92, 35/5b1=39:47, 35/12a3=39:60, 35/15b2=39:67, 36/30b2=42:45, 36/97a2=45:17; (tenād k.) 35/42a2=40:32

k.-ler 25/9b3=3:140, 35/81b2=41:16

k.-inĝiz 35/19a3=39:71

k.-leri (şenbe k.) 28/40a2=7:163

k.-lerini 36/71b2=43:83

k.-lerinḍin 36/95a1=45:14

k.-lerinĝizde 30/73a1-2=16:80

⇒ aḍırmaḳ küni 34/21a2=37:21; bu kün 27/16b3=5:3, 27/17a2=5:3, 27/19a1=5:5, 30/10a1=12:92, 30/41a1=16:27, 30/61a1=16:63, 33/56a2=34:42; cezā küni 34/21a2=37:20; ḥisāb küni 34/51b3=38:16, 34/57b1=38:27; Ḥuneyn k. 29/18b3=9:25; ^{c}id küni 31/52a1=20:59; ḳopmaḳ küni 32/27b2=28:41, 32/28a2=28:42, 32/39b3=28:61; ol kün 25/23a1=3:167, 26/17a3=4:42, 28/40a2=7:163, 28/72a2=8:16, 29/26a2=9:35, 30/24a2=15:36, 30/77a1=16:87, 33/9b1=33:44, 33/24a1=33:66, 33/55a1=34:40, 36/85a1=44:51; on k. 31/70a2=20:103; saḳış küni / belgülüg k. 30/24b1=15:38, saḳış küni 30/24a1=15:35; tünki k. 32/13b2=28:19, uluġ k. 36/103a1=45:26

2. gündüz.

(Ar. nehār, Far. rūz) *Yime tün kün barmaḳı kelmeki içre ol kim ıḍtı Tanĝrı.* 36/90a2=45:5

(Ar. yevm / eyyām, Far. rūz/hā) *Yorınĝlar anınĝ üçünde tünler hem künlerde iminler.* 33/39a2=34:18

3. güneş.

(Ar. şems, Far. āftāb) *Uḍı barıġlı ḳıldı sizlerke tünni kündüzni, künni aynı yulduzlarnı.* 30/35a2=16:12

k. 33/73b3=35:13, 34/6a3=36:38, 34/7a2=36:40, 34/79b3=39:5, 37/80b1=50:39

(Ar. —, Far. āftāb) *Ançaḳa tegi yaştı kün perde birle.* 34/60a2=38:32

kün batsıġ: batı, garb.

(Ar. ġarb, Far. cāy-ı āftāb furū reften) *Ermez erdiĝ kün batsıġ sınĝar ançada ḥükm ḳıldımız Mūsāḳa.* 32/29a1=28:44

kün batsıġ yer: batı, güneşin battığı yer.

(Ar. maġrib / maġārib, Far. cāy/hā-i āftāb-i furū reften) *Mīrāṣ bérdimiz ol boḍunḳa anlar kim ẓa^{c}īf tutlur erdiler yerniĝ kün tuġsuġları, yerniĝ kün batsıġ yerleri.* 28/17b2=7:137

kün tuġar(ı): doğu, maşrık.

(Ar. maşrıḳ/īn, Far. der rūşenā āyende/gān) *Tuttı olarnı ḳatıġ ün kün tuġardın.* 30/29b2=15:73

kün tuġmış vaḳt: güneşin doğuş zamanı, sabah.

(Ar. işrāḳ, Far. vaḳt-i rūşen şoden) *Tesbīḥ ḳılurlar kéçe hem kün tuġmış vaḳıta.* 34/52b1=38:18

kün tuġsuġ(ı): doğu, güneşin doğduğu yer.

(Ar. maşrıḳ / maşārıḳ, Far. cāy/hā-i āftāb ber āmeden) *Mirāc bérdimiz al boḍunḳa anlar kim ẓa*ᶜ*if tutlur erdiler yerniñ kün tuġsuġları, yerniñ kün batuġ yerleri.* 28/17b1=7:137

KÜNDÜZ: gündüz.

(Ar. nehār, Far. rūz) *Kigrür tünni kündüz içiñge, kigrür kündüzni tün içre.* 33/73b2=35:13

k. 33/50a3=34:33, 34/6a2=36:37, 34/79b1=39:5

k.-ni 30/35a2=16:12, 34/7b1=36:40, 34/79b2=39:5, 35/59a3=40:61

KÜRSİ (Ar.): kürsü, taht.

(Ar. kürsī, Far. taḫt) *Kemiştimiz anıñ kürsisi üze bir ten.* 34/60b2=38:34

KÜSE-: arzu etmek.

(Ar. iştihā', Far. ārzū burden) *Olarḳa ol ne kim küser erse sizler.* 30/57a3=16:57

KÜSET-: arzu ettirmek, heveslendirmek.

(Ar. temniyet, Far. ārzū dāden) *Ḳışurġay men oḳ olarnı, küsetgey men olarnı.* 26/80b2=4:119

KÜS/ŞÜŞ: esma-yı hüsnadan: azîz.

(Ar. ᶜazīz, Far. bī-hemtā') *Ol Tañrı küsüş bütün işlig turur.* 28/69a2=8:10

k. 30/58b3=16:60, 34/6b2=36:38; (küşüş) 29/51b3=9:71, 30/12b3=14:1, 38/14a3=58:22, 38/40a1=61:1, 38/49b3=62:1, 38/51a1=62:3, 38/75b1=64:18

(Ar. ġafūr, Far. bī-hemtā) *Yarlıḳadı anı, bütünlükin ol küsüş ulaşu yarlıḳaġan ol.* 32/12a1=28:16

KÜŞÜŞLÜK:

⇒ aġırlıḳ küşüşlük 33/70a1=35:10

KÜWEÇ: güveç, çömlek.

(Ar. ḳıdr, Far. dīg/hā) *Éterler erdi ... küweçler rāst ornatmış.* 33/35b2=34:13

KÜWEN-: övünmek.

küwengen: övünen.

(Ar. faḫūr, Far. nāzende) *Ol Tañrı sewmez kim kim bolsa ḳıwañgan küwengen.* 26/14b1=4:36

KÜVEZLEN-: şımarmak.

(Ar. beṭar, Far. ferīde şoden) *Néçe yoḳattımız uluşdın [kim] küvezlendi anıñ tiriglikleri.* 32/37b1=28:58

küvezlenmek: kibirlenme, büyüklük taslama.

(Ar. istikbār, Far. buzurgī custen) *Küvezlenmekleri üçün yer içinde yawuz al ḳılur.* 33/83a2=35:43

KÜVEZLİK: gösteriş, çalım satma.

(Ar. baṭar, Far. feridegī) *Bolmañglar anlar teg kim çıḳtılar sarāylarından küvezlikin boḍunḳa körkitü.* 29/6a 3=8:47

L

LAĞV (Ar.): boş, beyhude, faydasız.
laġv ḳıl-: gürültü yapmak, gereksiz konuşmak.
(Ar. laġv, Far. bīhūde goften) *Aydılar anlar kim tandılar: eşitmeñ bu Ḳur'ānnı laġv ḳılmış.* 35/87b3=41:26

LA'NET (Ar.): lanet.
(Ar. la'ne^t, Far. nefrīn) *Uḍturdımız olarḳa bu dünyā içinde la'net.* 32/28a1=28:42
l. 35/54b1=40:52
l.-im 34/74b1=38:78
la'net ḳıl-: lanetlemek.
(Ar. la'n, Far. nefrīn kerden) *Anlar kim āẕārlarlar Taṅrını hem yalavaçını, la'net ḳıldı olarḳa Taṅrı.* 33/20a1=33:57
l.-mış 37/18a2=47:23
la'net ḳılın-: lanetlenmek.
(Ar. ḳutile, Far. nefrīn kerde şoden) *La'net ḳılındı yalġan ḳılġuçılar.* 37/84a2=51:10

LAṬİF (Ar.): lutuf sahibi, esma-yı hüsnadan: latîf.
(Ar. laṭīf, Far. şīrīnkār) *Ol Taṅrı érür laṭīf bilgen.* 33/3b1=33:34
⇒ yinçke körügli laṭīf 36/13b3=42:19

LEVḤ (Ar.): levha.
levḥü'l-maḥfūẓ: ana kitap: levhü'l-mahfuz.
(Ar. ümmü'l-kitāb, Far. levḥ-i maḥfūẓ) *Ol levḥü'l-maḥfūẓ içinde, bizinṅ üskümizde yüksek berk turur.* 36/37b 1=43:4

LİKİN (Ar.): fakat.
(Ar. velākin, Far. ve cüz' ān ki) *Kötürgetimiz anı anuṅ birle, likin ol emitti yerke.* 28/50a2=7:176

LİVA (? Çin.): siyah, kara balçık.
(Ar. ḥame', Far. ġarīfec) *Bütünlükin törüttümiz kişini ḳuruġ balçıḳdın, kök tınçımış livadın.* 30/21a1=15:26
l.-dın 30/21b3=15:28, 30/23b1=15:33

M

MA, ME: da / de, dahası.
(Ar. ve, Far. ve) *Bular birle yoḳ, olar birle me yoḳ.* 26/97b3=4:143
m. 27/9a1=4:166
(Ar. —, Far. —) *Tėrgey-miz yeklerni me yana ḥāżır ḳılur-miz olarnı tamuġ yöresinge.* 31/26b3=19:68
m. 35/65b1=40:74
⇒ ḳayda ma 33/22a3=33:61

MAĠFİRET (Ar.): Tanrının kullarını bağışlaması.
⇒ raḥmet ü maġfiret 26/64b1=4:96

MAĠRIB (Ar.): batı.
⇒ maşrıḳ ve maġrıb 36/53a3=43:38

MAḤFŪẒ (Ar.): saklanmış, gizli.
⇒ levḥü'l-maḥfūẓ 36/37b2=43:4

MĀL (Ar.): mal.
(Ar. māl / emvāl, Far. ḫ^{v}āste/hā) *Mālları birle özleri birle artuḳ ḳıldı Tangrı.* 26/63b1=4:95
m. 31/30b2=19:77
m.-lar 29/17b2=9:24
m.-ları 26/63b2=4:95, 29/15a3=9:20, 29/34a3=9:44, 29/40a2=9:55, 29/48b2=9:69, 29/58a3=9:81, 29/60b3=9:85, 29/62b2=9:88, 37/65b2=49:15, 37/86a2=51:19, 38/11b2=58:17
m.-larını 26/15a3=4:38, 27/5a1=4:161, 28/83b1=8:36, 29/25a3=9:34
m.-larından 26/11a3=4:34
m.-larımız 37/32b3=48:11
m.-larıngız 26/2b3=4:24, 28/78b3=8:28, 29/32a3=9:41, 38/63a3=63:9, 38/73b2=64:15
m.-larıngızını 26/7b2=4:29, 37/24b3=47:36
(Ar. —, Far. māl) *Anlar kim bérmezler zekātnı māllarından.* 35/75a3=41:7

MĀLİK (Ar.): malik.
(Ar. mālik, Far. mālik) *Ey mālik, ḥükm ḳılsun bizing üze sening iding.* 36/69a2=43:77
⇒ erklig / mālik 35/20b2=39:73

MAŞRIḲ (Ar.): doğu.
maşrıḳ ve maġrıb: doğu ve batı, maşrık ve magrıb.
(Ar. maşrıkeyn, Far. maşrıḳ ve maġrıb) *Ey kāşki, mening ara sening ara iki maşrıḳ ve maġrıb ırakınça néme yawuz iş turur ol.* 36/53a3=43:38

MEDED (Ar.): yardım.
meded bér-: 1. yardım etmek.

(Ar. medd, Far. meded konende) *Sizke men meded bérür men sizke mi͡ng ferişteler͡din biri so͡ngınça biri kelgenler*. 28/68b1=8:9

2. uzatmak, müddet vermek.

(Ar. medd, Far. efzūn kerden) *Andağ ermez her-āyine bitir-miz anı kim aytur ve meded bérür-miz a͡ngar ḳındın meded bérmek*. 31/31a2-3=19:79

MEGER (Far.): meğer, belki, ancak, yalnız, sadece, -ın dışında.

(Ar. illā, Far. meger) *Ḳorḳmazlar kimersede meger Ta͡ngrı*. 33/8b2=33:39

m. 25/3a1-2=3:126, 25/7a3=3:135, 25/11b2=3:144, 25/12b1=3:145, 25/14b1=3:147, 26/2a1=4:24, 26/7b3=4:29, 26/18b1=4:43, 26/22a1=4:46, 26/35b2=4:62, 26/36b1=4:64, 26/38a3=4:66, 26/51a1=4:83, 26/51a3=4:84, 26/53a2=4:87, 26/55b1=4:90, 26/58b2=4:92, 26/65b2=4:98, 26/77a2=4:113, 26/78a2=4:114, 26/80a2-3=4:117, 26/81b3=4:120, 26/97b1=4:142, 26/99a2=4:146, 27/2a1=4:155, 27/3a2=4:157, 27/10b2=4:171, 27/16a3=5:3, 27/28b1=5:13, 27/36b3=5:25, 27/43a2=5:34, 28/4b3=7:105, 28/10b2=7:126, 28/25b3=7:147, 28/31b3=7:155, 28/35b1=7:158, 28/44b3=7:169, 28/54b3=7:184, 28/56b1-3=7:187, 28/57b1=7:188, 28/58a1=7:188, 28/68b2=8:10, 28/69a1=8:10, 28/72a3=8:16, 28/81a2=8:31, 28/82a2=8:34, 28/82b2=8:34, 28/83a2=8:35, 29/13b2=9:18, 29/23b2-3=9:31, 29/24a3=9:32, 29/30a1=9:38, 29/35b3=9:47, 29/37b3=9:51, 29/38a3=9:52, 29/39b1-3=9:54, 29/53b3=9:74, 29/56b2=9:79, 30/1a1=12:53, 30/2a2=12:66, 30/4b2=12:81, 30/7b3=12:87, 30/22b1=15:31, 30/24b3=15:40, 30/25b2=15:42, 30/27b1=15:56, 30/33a1=16:2, 30/44b1=16:33, 30/46b1=16:35, 30/51a1=16:43, 30/61a3=16:64, 30/70b3=16:77, 30/72a2=16:79, 30/88b2=16:106, 30/100a3=16:127, 31/23b1=19:60, 31/24b1=19:62, 31/25a2=19:64, 31/27b3=19:71, 31/33a2=19:87, 31/34b1=19:93, 31/36b3=20:3, 31/38a1=20:8, 36/38b1=43:7, 31/39b2=20:14, 31/68b2=20:98, 31/70a2=20:103, 31/70b1=20:104, 31/80a1=46:25, 31/85b1=20:108, 31/85b3=20:109, 31/88b2=20:116, 32/13b2=28:19, 32/24b3=28:36, 32/37b3=28:58, 32/38b1=28:59, 32/43b1=28:70, 32/44a1-2=28:88, 33/15b1=33:52, 33/16a1=33:53, 33/22a3=33:60, 33/30a2=34:3, 33/36a3=34:14, 33/38b1=34:17, 33/40a3=34:20, 33/42a1=34:21, 33/44a1=34:23, 33/46b2=34:28, 33/51a3=34:33, 33/51b2=34:34, 33/53a3=34:37, 33/57a3=34:43, 33/57b2=34:43, 33/58a1=34:43, 33/59b3=34:46, 33/60a3=34:47, 33/65b2=35:3, 33/71b1=35:11, 33/71b3=35:11, 33/80a1=35:39, 33/80a3=35:39, 33/81b1=35:40, 33/83a2=35:42, 33/83b2-3=35:43, 34/2b2=36:29, 34/3a2=36:30, 34/8b2=36:44, 34/9b1=34:46, 34/10a3=36:47, 34/10b2=36:49, 34/12b1=36:53, 34/13a1=36:54, 34/17b2=36:69, 34/20a1=37:15, 34/24b2=37:35, 34/25b1=37:39, 34/25b2= 37:40, 34/36a2=37:128, 34/37a3=37:135, 34/42a2=37:160, 34/42b2=37:163, 34/43a1=37:164, 34/48b3=38:7, 34/51a2=38:14, 34/51a3=38:15, 34/55b1=38:24, 34/70b1=38:65, 34/71b3=38:70, 34/73a1=38:74, 34/75a3=38:83, 34/76a3=38:87, 34/78a1=39:3, 34/81b1=39:6, 35/16b2=39:68, 35/23a3=40:3, 35/23b2=40:4, 35/30a2=40:13, 35/37a1=40:25, 35/40b1-2=40:29, 35/46a2=40:37, 35/47a3=40:40, 35/53b2=40:50, 35/56a3=40:56, 35/60a1=40:62, 35/61b1=40:65, 35/68a3=40:78, 35/79b3=41:14, 36/2b2=41:47, 36/9a2=42:14, 36/17b2=42:23, 36/32b1=42:48, 36/34b1=42:51, 36/44b2=43:20, 36/45b3=43:23, 36/47b3=43:27, 36/51b3=43:35, 36/57a2=43:48, 36/61b2=43:58, 36/62a1=43:59, 36/65a3=43:66, 36/65b3=43:67, 36/73a2=43:86, 36/76a3=44:8, 36/83a1=44:35, 36/84b1=44:39, 36/85a3=44:42, 36/88a1=44:56, 36/96b3=45:17, 36/101b1-2=45:24, 36/102a1=45:24, 36/102b1=45:25, 36/106b3=45:32, 37/1b3=46:3, 37/15a1=47:18, 37/15b2=47:19, 37/36b3=48:15, 37/73b3=50:18, 38/3a1=58:2, 38/6a3=58:10,

38/27b1=59:14, 38/31a2=59:22, 38/31b2=59:23, 38/71b3=64:11, 38/72b2= 64:13, 38/76b2=65:1, 38/83b3=65:7

(Ar. laᶜalle, Far. meger) *Né bildrür sanga meger ḳıyāmet yaḳın bolur.* 33/23a3=33:63

m. 31/82a1=46:27, 34/96a3=39:27, 34/96b2=39:28

(Ar. len, Far. meger) *Aymadım mu séni kim yā Mūsā sen meger umaġay sen mening birle ser[inmek].* 31/1b1=18:75

MEKR (Ar.): hile, düzen, tuzak, aldatma.

(Ar. mekr, Far. sigāliden) *Küḍezdi anı Tangrı ésiz / yawuz mekrlerindin.* 35/50a3=40:45

(Ar. mekr, Far. sigāliş) *Kendü tün kündüz mekri ançada fermānladıngız bizke tansa-miz Tangrıḳa.* 33/50a3 =34:33

MELĀMET (Ar.): kınama, ayıplama, azar.

(Ar. levmeᵗ, Far. serzeniş) *Ḳorḳmazlar melāmet ḳılıġlı melāmetinde.* 27/59b1=5:54

(Ar. teşrīb, Far. serzeniş) *Melāmet yoḳ sizing üze bu kün yarlıḳaġay Tangrı sizni.* 30/10a1=12:92

melāmet ḳılıġlı: ayıplayan, kınayan.

(Ar. lāᵓim, Far. melāmetger) *Ḳorḳmazlar melāmet ḳılıġlı melāmetinde.* 27/59b1=5:54

MELĀMETLIĠ (Ar.T.): kınanmayı hak eden.

(Ar. mulīm, Far. sezā-yı melāmet) *Yuttı anı balıḳ, ol melāmetlıġ, eger bolmasa ol tesbīḥ ayıġlılardın.* 34/38b2=37:142

MELİK (Ar.): 1. hükümdar.

(Ar. melik / mulūk, Far. pādşāh/ān) *Aydı ol melik: keldürüng manga anı, ḫāṣ ḳılayın anı özümke.* 30/1b2=12:54

m.-i (meliki) 35/3a1=39:44

m.-ler 27/34a1=5:20

2. hükümranlık.

(Ar. mülk, Far. pādşāhī) *Berekātlıġ ol angar kökler meliki, yerler meliki hem ol iki ara.* 36/72a3=43:85

m.-i 36/72b1=43:85, 36/103b1-2=45:27, 37/35a2=48:14

MELᶜŪN (Ar.): melun, lanetlenmiş.

(Ar. melᶜūn/īn, Far. nefrīn kerde/gān) *Melᶜūnlar ḳayda ma bulnurlar, tutlurlar, öldrülürler.* 33/22a3=33:61

(Ar. İblīs, Far. İblīs) *Secde ḳılıng Ādemḳa, secde ḳıldılar meger melᶜūn unamadı.* 31/88b2=20:116

(——) *Aydı melᶜūn: kördüm ol kim körmediler anı.* 31/67a1=20:96

⇒ bu melᶜūn 31/59b3=20:78, 31/62b1=20:85; Sāmirī melᶜūn 31/64a3=20:87

MEN: ben.
(Ar. enā, Far. men) *Men mü'minlerning evveli men.* 28/22b2=7:143
m. 28/58a1=7:188, 30/9a2=12:90, 30/31b1=15:89, 30/33a1=16:2, 31/39a3=20:13, 31/39b2= 20:14, 32/2b2=27:92, 34/70a3=38:65, 34/71b3=38:70, 34/73b3=38:76, 35/48b3=40:42, 35/74b1=41:6, 36/59a2=43:52, 36/70b3=43:81, 38/14a2=58:21, 38/34b3=60:1
(Ar. innī, Far. men) *Men nezr kıldım Tangrıka.* 31/11a1=19:26
m. 26/41b2=4:73, 31/9b2=19:23, 31/12a3=19:30, 36/79a3=44:19
(Ar. innī, Far. her-āyine men) *Men né kim kılur sizler körgen men.* 33/34a2=34:11
m. 27/26b1=5:12, 27/36b2=5:25, 27/38b3=5:28, 28/4b1=7:104, 28/22b3=7:144, 28/35a2=7:158, 28/68b1=8:9, 28/70a3=8:12, 30/21b1=15:28, 31/4b2=19:4, 31/5a2=19:5, 31/16b3=19:43, 31/17b2=19:45, 31/38b1=20:10, 31/39b1=20:14, 31/61b1=20:82, 31/74b3=39:39, 32/11b2=28:16, 32/14b2=28:20, 32/16b2=28:24, 32/18a2=28:27, 32/20a2=28:29, 32/21a2=28:30, 32/23a1=28:33, 32/23b2=28:34, 32/26b1=28:38, 34/27b2=37:89, 34/29b1=37:99, 34/30a2-3=37:102, 34/59b3=38:32, 34/72a2=38:71, 34/86a3=39:11, 34/86b3=39:13, 35/37b1=40:26, 35/38a1=40:27, 35/41a1=40:30, 35/42a1=40:32, 35/45b2=40:37, 35/61b3=40:66, 36/47b2=43:26, 36/56b1=43:46, 36/79a2=44:18, 36/79b1= 44:20, 38/29a1-2=59:16, 38/41b2=61:5, 38/42b1=61:6
(Ar. innī, Far. be-dürüstī men) *Men tilemez men kim yansa sen mening yazukum birle.* 27/39a1=5:29
men men 31/39a1=20:12
men 31/47b1=20:46
mening 25/29a1=3:200, 26/41a2=4:72, 27/26b2=5:12, 27/39a1=5:29, 27/51a3=5:44, 28/5a2=7:105, 28/23a1=7:144, 28/28b3=7:151, 28/32b3=7:156, 28/54a3=7:183, 28/60a6=7:196, 30/1b1=12:53, 30/9a2=12:90, 30/25a2=15:41, 30/25a3=15:42, 31/2a1=18:76, 31/3a1=18:110, 31/5a3=19:5, 31/6b1=19:9, 31/14b1=19:36, 31/18a2=19:46, 31/42b1=20:25, 31/44b2=20:39, 31/46b1=20:42, 31/49a3=20:52, 31/61a2-3=20:81, 31/63b2=20:86, 31/65b2=20:90, 31/66a3=20:93, 31/66b3=20:94, 31/70b3=20:105, 31/91a2=20:123, 31/91a3=20:124, 32/12a2=28:17, 32/19a1=28:28, 32/19a3=28:28, 32/23b1=28:34, 32/25a2=28:37, 32/26a2=28:38, 32/40a2=28:62, 33/29b1=34:3, 33/35b3=34:13, 33/52a3=34:36, 33/54a3=34:39, 33/59a3=34:45, 33/60a3=34:47, 33/60b2=34:48, 34/1a2=36:26, 34/49a3=38:8, 34/49b1=38:8, 34/51a2=38:14, 34/54a3=38:23, 34/60a3=38:33, 34/74b1=38:78, 34/85a3=39:10, 34/89a3=39:17, 35/8b3=39:53, 35/12a1=39:59, 35/25a1=40:5, 35/39a1=40:28, 35/48a2=40:41, 35/58b3=40:60, 36/2b3=41:47, 36/5b3=42:10, 36/53a2=43:38, 36/58b2=43:51, 36/59a1=43:51, 36/64a3=43:64, 36/66a1=43:68, 36/106a1=45:31, 37/66b3=49:17, 37/72b1=50:15, 37/76a3=50:28, 37/76b2=50:29, 37/82b2=50:45, 38/14a2=58:21, 38/34b1-2=60:1, 38/42b2=61:6; (mening birle) 29/59b2=9:83, 31/2b2=18:76; (mening üze) 31/13a3=19:33
menim 31/40b2=20:18
méni 27/38b1=5:28, 28/22a2=7:143, 28/28a3=7:150, 28/28b1-2=7:150, 28/28b3=7:151, 30/24b1=15:39, 30/28b2=15:68, 30/28b3=15:69, 31/12b1=19:30, 31/12b2=19:31, 31/67a1=20:96, 32/11b3=28:16, 32/13b1=28:19, 32/15a1=28:21, 32/15a3=28:32, 32/18b3=28:27, 32/23a2=28:33, 32/23b2-3=28:34, 33/46a2=34:27, 34/1a3=36:26, 34/1b1=36:27, 34/29b2=37:99, 34/30b3=37:102, 34/54b2=

38:23, 34/60b3=38:35, 34/73b3=38:76, 35/37a2=40:26, 35/48a3=40:41, 35/48b1=40:42, 35/49a2=40:43, 35/58b1=40:60, 36/47b3=43:27, 36/48a1=43:27, 36/79b3=44:20, 36/80a1=44:21, 38/41b1=61:5, 38/98a3=66:11, 38/98b1=66:11
manga 27/38b1=5:28, 27/40a2=5:31, 28/21a2=7:142, 28/21b2=7:143, 28/27b2=7:150, 28/57b3=7:188,
28/60a6=7:195, 28/62a3=7:203, 29/36b3=9:49, 29/37a1=9:49, 30/2a1=12:66, 30/4a3=12:80, 30/5b2=12:83, 30/10b2=12:93, 30/24a1=15:36, 30/26b2,3=15:54, 31/5b1=19:5, 31/6a3=19:8, 31/12b1=19:30, 31/17a1-2=19:43, 31/18b3=19:47, 31/39b2=20:14, 31/41a1=20:18, 31/42b2=20:26, 31/65b1=20:90, 31/66a2=20:93, 31/74a1-3=39:38, 31/76b1-2=41:50, 31/88a1=20:114, 32/7a3=28:9, 32/16b2=28:24, 32/18a3=28:27, 32/26a1-2=28:38, 33/61b2=34:50, 33/80b2=35:40, 34/14b3=36:61, 34/29b2=37:100, 34/54b1=38:23, 34/61a1=38:35, 34/62b3=38:41, 34/71a3=38:69, 34/71b2=38:70, 34/74b2=38:79, 35/14a3=39:64, 35/45a1=40:36, 35/46b1=40:38, 35/48b2=40:42, 36/58b2=43:51, 36/64a3=43:63, 36/79a2=44:18, 38/48a1=61:14, 38/64a3=63:10, 38/90b1=66:3, 38/98a2=66:11; (m. ḳorḳunˆglar) 30/55a1=16:51,
mangar 31/7a1=19:10, 31/12b3=19:31, 31/43a1=20:29, 31/73b2=39:38, 35/6b3=39:49
ménde 25/27a3=3:183, 25/29a2=3:200, 27/17a1=5:3, 28/27b2=7:150, 31/5a3=19:5, 32/26a1=28:38, 34/61a2=38:35, 38/43a1=61:6
méndin 27/51a2=5:44, 30/33a1=16:2, 31/4b3=19:4, 31/5b1=19:6, 31/18b1=19:46, 31/44b3=20:39, 31/91a1=20:123, 32/23a3=28:34, 34/88b3= 39:16, 36/80a1=44:21

MENGÜ: krş. **MENˆGGÜ**
mengü ḳalıġlı: ebedî kalıcı.
(Ar. ḫālid/în, Far. cāvidāne/gān) *Kigrür olarnı uştmaḫlarḳa, aḳar anınˆ astında arıḳlar, mengü ḳalıġlılar anınˆ içinde.* 38/15b3=58:22

MENˆGGÜ: ebedî, ölümsüz.
menggü ḳalıġlı: ebedî kalıcı.
(Ar. ḫālid/în, Far. cāvidāne/gān) *Kiringler tamuġ ḳapuġlarındın menˆggü ḳalıġlılar anınˆ içinde.* 30/42a2=16:29

MENˆGİZLİG: gibi, benzer, eş, denk, misal.
(Ar. meṣel, Far. hemçü dāstān) *Anlar menˆgizlig olarda burun yaḳın tattılar işlerininˆ ḳatıġlıḳını.* 38/28a2=59:15
m. 38/28b2=59:16
(Ar. meṣel / emṣāl, Far. mānend/hā) *Helāklik kemişti Tanˆgrı olar üze, kāfirlerḳa menˆgizliglig.* 37/9b2=47:10
(Ar. miṣl, Far. mānend) *Eger tilese-miz ayġatımız munuˆng menˆgizlig.* 28/81a2=8:31
m. 25/9b2=3:140, 26/95b2=4:140, 27/40a3=5:31, 27/44a3=5:36, 28/44b1=7:169, 30/99b3= 16:126, 34/8a2=36:4, 35/5a2=39:47, 35/41a3=40:30, 35/41b1=40:31, 35/47a3=40:40, 36/27a1= 42:40, 37/87a2=51:23
(Ar. miṣl, Far. hem-çü) *Yaratur sizni anınˆ içinde, yoḳ anınˆ menˆgizlig néerse.* 36/6b3=42:11

(Ar. şekl, Far. mānend) *Tatsunlar anı bütünlükin ḳaynar suw, ḳan taḳı iriŋ, taḳı öŋün anıŋ meŋgizlig cüftler.* 34/68a2=38:58
⇒ ol meŋgizlig 37/13a3=47:15

MEŊGZEK: misal, benzetme, kendisine benzetilen.
(Ar. meṣel, Far. dāstān) *Anıŋ meŋgzeki it meŋgzeki teg, eger kötü[r]se sen anı til çıḳarur azu ḳoḍsa sen anı til çıḳarur, ol boḍunnuŋ meŋgzeki anlar kim yalġan tuttılar.* 28/50b1-3=7:176
m.-i 28/51a3=7:177
meŋgzek yaᶜnī meṣel: teşbih, benzetme.
(Ar. meṣel / emṣāl, Far. dāstān/hā) *Tokımanġlar Taŋrıḳa meŋgzekler yaᶜnī meṣeller, bütünlükin Taŋrı bilür sizler bilmes sizler.* 30/68a3=16:74

MEŊGZEKSİZ: eşi ve benzeri olmayan, esma-yı hüsnadan: azîz.
(Ar. ᶜazīz, Far. bī-hem-tā) *Ol Taŋrı erür meŋgzeksiz bütün işlig.* 26/28a1=4:56

MEŊGZEŞ-: benzer olmak.
meŋgzeşigli rāstlıḳ içre: birbiriyle uyumlu.
(Ar. müteşābih, Far. be-yekdīger mānende der rāstī) *Taŋrı indürdi sözde körklügrekni, kitābnı meŋgzeşigli rāstlıḳ içre yandruġlılar.* 34/93a3=39:23

MEŊGZET-: benzetmek.
(Ar. muẓāheᵓeᵗ, Far. mānend āverden) *Meŋgzetürler anlarnıŋ aytıḳınġa tandılar munda burun.* 29/23a1= 9:30

MESCİD (Ar.): krş. **MEZGİT**
mescid-i ḥarām: Mescid-i Haram.
(Ar. mescidi'l-ḥarām, Far. mezgit-i ḥarām) *Yıġdılar sizni mescid-i ḥarāmdın.* 37/43b2=48:25
(Ar. mescidi'l-ḥarām, Far. mezgit-i Mekke) *Könilik birle kirür sizler mescid-i ḥarāmḳa.* 37/46b2=48:27

MEṢEL (Ar.): 1. misal, örnek, ibret, teşbih, sıfat.
(Ar. meṣel / emṣāl, Far. dāstān/hā) *Anlar kim kirtgünmesler kiḍinki künke yawuz meṣel ol, Taŋrınıŋ yüksekrek meṣeli.* 30/58b2-3=16:60
m. 30/91b3=16:112, 34/96b3=39:29, 36/61a1=43:56, 36/61a2=43:57, 36/62a3=43:59, 38/96a3=66:10, 38/97b3=66:11
m.-i 36/38b3=43:8, 37/12a2=47:15, 38/51b2=62:5
m.-lerini 37/6a2=47:3
(Ar. meṣel, Far. destān) *Belgülüg ḳıldım boḍunḳa bu Ḳurᵓān içinde ḳamuġ meṣelni.* 34/96a3=39:27
(Ar. meṣel, Far. şıfat) *Ol meṣelleri Tevrīt içinde, ṣıfatları İncīl içinde ekin teg.* 37/49a2=48:29
2. hikâye, söz.

(Ar. meşel, Far. dāstān) *Toḳıdı Tañrı bir meşel iki er birle, ikide biri aġır ol, umas nerse üze.* 30/69b2=16:76
m.-i 30/15b1=14:26
⇒ meñgzek yaᶜnī meşel 30/68a3=16:74
meşel söz: söz.
(Ar. meşel, Far. dāstān) *Urdı raḥmānḳa bir meşel söz: bolur yüzi ḳara ol öwkeliğ bolur.* 36/43a1=43:17

MEŞĠŪL (Ar.): meşgul, alıkonulmuş.
meşġūl ḳıl-: alıkoymak, meşgul etmek.
(Ar. ilhāᵓ, Far. meşġūl kerden) *Ey anlar kim taptılar meşġūl ḳılmasun-a sizing mālларıñgız hem ᶜayāllarıñgız.* 38/63a3=63:9
(Ar. şaġl, Far. meşġūl kerden) *Meşġūl ḳıldı bizni mālларımız hem boḍnımız, yarlıḳatu ḳolġıl bizni.* 37/32b3=48:11

MEŞĠULLUḴ (Ar.T.): meşguliyet, zevk u safa.
(Ar. şuġul, Far. kārī) *Bütünlükin uştmaḥ boḍnı bu kün meşġūlluḳ içre uçmaḥ ḳızları birle, sewünç ḳılğılar.* 34/13a3=36:55

METĀᶜ (Ar.): eşya.
(Ar. metāᶜ / emtiᶜa, Far. kālā/hā) *Eger osansa sizler sāzlarıñgızdın, metāᶜlarıñgız[dın] emitseler sizing üze.* 26/70a2=4:120

MEVLĀ (Ar.): yardımcı, gözetleyen, koruyan, mevla.
(Ar. mevlā, Far. ḫudāvendgār) *Ol Tañrı sizing mevlāñgız, ol bilgen bütün işliğ.* 38/89a2=66:2
(Ar. mevlā, Far. dōst u yār) *Biling Ol Tañrı mevlāñgız néme körklüg mevlā, néme körklüg yārìçi.* 28/86a3=8:40
(Ar. mevlā, Far. dōst) *Néme körklüg mevlā.* 28/86a3=8:40
(Ar. mevlā, Far. ḫudāvend) *Ol mevlāmız.* 29/38a1=9:51

MEYL (Ar.): eğilim, yönelim.
meyl ḳıl-: meyletmek, yönelmek.
(Ar. meyl, Far. girāyisten) *Uḍarlar şehvetlerḳa kim meyl ḳılsa [siz]ler, uluġ meyl ḳılmaḳ.* 26/7a1=4:27
meyl ḳılmaḳ: meyl.
(Ar. meyl, Far. girāyistenī) 26/7a2=4:27

MEZE (Far.): tat, lezzet.
(Ar. ṭaᶜm, Far. meze) *Arıḳlar sütdin aḍnamaz anıng mezesi.* 37/12b2=47:15

MEZELEN- (Far.T.): hoşlanmak.
(Ar. leẕāẕ, Far. meze yāften) *Tezgindürlür olar üze saġraḳlar ... anıng içinde anı kim ārzūlayur et-özler, mezelenür közler.* 36/67b1=43:71

MEZGİT (Far.): mescit, cami. krş. **MESCİD**
(Ar. mescid / mesācid, Far. mezgit/hā) *Kerekmez ortaḳ ḳatġanlarḳa kim ābādān ḳılsalar Tañrınıñ mezgitlerini.* 29/12b1=9:17
m.-lerini 29/13a2=9:18
mezgit-i ḥarām: Mescid-i Haram.
(Ar. mescidi'l-ḥarām, Far. mezgit-i Mekke) *Ḳıldıñız mu ḥācılarḳa suw içürmekni, mezgit-i ḥarāmnı ābādān ḳılmaḳnı.* 29/14a2=9:19
m.-ḳa 29/20b2=9:28
⇒ aġırlıġ mezgit 28/82b1=8:34

MİḤRĀB (Ar.): mabed, mescid.
(Ar. miḥrāb, Far. pişgāh-ı mescid) *Ançada aġdılar miḥrābḳa, ançada kirdiler Dāvūdḳa.* 34/53a3=38:21

MİN-: binmek. krş. **MÜN-**
(Ar. rekb, Far. ber [ni]şānden) [...] 34/8a2=36:42
mingü: binek (hayvan).
(Ar. rekūb, Far. ber nişesteñi) *Musaḫḫar ḳıldımız anı olarḳa, andın mingüleri.* 34/18b3=36:72

MİÑG: bin, 1000.
(Ar. elf, Far. hezār) *Sizke men meded bérür men sizke miñg ferişţelerdin biri soñgınça biri kelgenler.* 28/68b1=8:9
⇒ yüz miñg 34/39b2=37:147

MİNNET (Ar.): minnet, yapılan iyiliğe karşılıkta bulunma.
minnet ḳıl-: lutfetmek, lutufta bulunmak, iyilik etmek, minnet vermek.
(Ar. menn, Far. minnet nihāden) *Yā minnet ḳılġu mundın soñg yā yuluġ alġu kerek.* 37/6b3=47:4
m.-ur 37/67a1=49:17
m.-urlar 37/66b2=49:17
m.-dımız 34/33a3=37:114
m.-mañg 37/66b3=49:17
(Ar. menn, Far. nīkūyī kerden) *Minnet ḳıldı Tañrı sizinñ üze.* 26/62b2=4:94
m.-dımız 31/44a1=20:37, 32/4b3=28:5
⇒ niᶜmet bér- / minnet ḳıl- 34/62a2=38:39

MİRĀŞ (Ar): miras.
mirāş al-: miras almak.
(Ar. virş, Far. mirāş giriften) *Mirāş aldılar bitigni.* 28/44a1=7:169
m.-ur-miz 31/16a1=19:40
m.-su 31/5b1-2=19:6
(Ar. virş, Far. mirāş ber dāşten) *Ol mirāş alur anda.* 27/15b1=4:176
mirāş alġan: mirasa konan, varis.

(Ar. mevlā / mevālī, Far. puser/ān-ı ᶜam) *Ḳamuġḳa ḳıldımız mīrāṣ alġanlar andın kim ḳoḍtı ata ana hem yaġuḳlar.* 26/10a2=4:33

(Ar. vāriṣ, Far. mīrāṣ gīrende) *Ḳılsa-miz olarnı başçılar takı ḳılsa-miz mīrāṣ alġanlar.* 32/5a2=28:5

mīrāṣ alıġlı: varis.

(Ar. vāriṣ/ūn, Far. mīrāṣ gīrende/gān) *Mīrāṣ alıġlılar-miz.* 30/20a1=15:23

m.-lar-miz 32/37b3=28:58

mīrāṣ bér-: miras bırakmak, varis kılmak.

(Ar. īrāṣ, Far. mīrāṣ dāden) *Yer Taŋrıḳa ol, mīrāṣ bérür anı kimke tilese ḳullarındın.* 28/12a3=7:128

m.-ür-miz 31/24b3=19:63

m.-di 35/21a3=39:74

m.-dimiz 28/17a3=7:137, 33/76b2=35:32, 36/81a3=44:28

mīrāṣ béril-: miras verilmek.

(Ar. īrāṣ m., Far. mīrāṣ dāde şoden) *Ol uştmaḳ ol kim mīrāṣ bérildiŋiz anı ol kim ḳılur erdiŋizler.* 36/67b3=43:72

m.-diler 36/9b3=42:14

MİŞL (Ar.): eş, benzer.

mişl yoḳ: benzeri, eşi olmayan, mutlak üstün, esma-yı hüsnadan: azîz.

(Ar. ᶜazīz, Far. bī-hemtā[2]) *Erür Taŋrı mişl yoḳ bütün işlig.* 27/8b1=4:165

m. 38/17a1=59:1, 38/32a1=59:23, 38/32b3=59:24

MİVE (Far.): 1. meyve.

(Ar. fākihe[t], Far. mīve) *Ündeyürler anuŋ içinde üküş mīveni hem şarābını.* 34/66b2=38:51

m. 34/13b3=36:57

m.-ni 36/87b3=44:55

m.-ler 36/68a2=43:73

(Ar. şemer/āt, Far. mīve/hā) *Çıḳardımız anuŋ birle mīveler türlüg türlüg anuŋ güneleri.* 33/74b2=35:27

m.-din 36/2a1=41:47

m.-sindin 34/5a2=36:35

m.-leri 32/37a2=28:57

m.-lerdin 28/13b2=7:130, 37/13a2=47:15

2. tomurcuk.

(Ar. ṭalᶜ, Far. şukūfe) *Ḫurmā yıġaçını uzunlar aŋgar mīve ükülmiş, rūzī ḳullarḳa.* 37/71a3=50:10

MUᶜCİZĀT (Ar.): mucize.

(Ar. āye[t], Far. āyet) *Ḳaçan kim keldi erse olarḳa Mūsā belgülüg muᶜcizātlarımız birle aydılar.* 32/24b2=28:36

MUḪĀLİF (Ar.): 1. isyan eden.

(Ar. ᶜasiyy, Far. bī-fermān) *Bütünlükin yek, erür rūzī bérgenke muḫālif.* 31/17b2=19:44

2. inatçı, bozguncu.

(Ar. ᶜanīd, Far. suturk) *Kemişingler ol ikini tamuġka ḳamuġ nū-sipās muḫālif.* 37/75a3=50:24

MUḲİR(R) (Ar.): ikrar eden.

muḳir kel-: ikrar etmek, itiraf etmek.

(Ar. iᶜtirāf, Far. iḳrār kerden) *Muḳir keldimiz yazuḳlarımızḳa nek bar mu çıḳmaḳḳa yoldın.* 35/29a1=40:11

MUNGAD-: çaresiz kalmak, mecbur olmak.

(Ar. iżṭirār m., Far. bī-çāre kerde şoden) *Her-āyine ḫarām ḳıldı ... anı kim Tangrı atında aḳtı[nı] anung birle atasalar kim mungadsa artuḳluḳ tilemegüçi ap yime tengde keçürdeçi.* 30/94a2=16:115

mungadıp ḳutġaru ḳol-: feryat ederek yardım istemek.

(Ar. istiṣrāḫ, Far. feryād ḫᵛāsten) *Ançada ol kim yārī tiledi andın tün, mungadıp ḳutġaru ḳolar anı.* 32/12b3=28:18

MUNDAĠUḲ: sanki, böyle, gibi.

(Ar. keẕālike, Far. hem-çünān) *Tirgüzür-miz anung birle yerni ölmişde kidin mundaġuḳ ḫalḳnung tirilmeki.* 33/69b2=35:9

m. 26/62b1=4:94, 28/40a3=7:163, 31/6a3=19:9, 31/64a2=20:87, 31/68b3=20:99, 31/80a2=46:25, 31/87a1=20:113, 31/92a1-2=20:126, 31/92a2=20:127, 33/77b3=35:36, 34/26a1=37:80, 34/31b1=37:105, 34/32a2=37:110, 34/34b3=37:121, 34/36b2=37:131, 35/25a1=40:6, 35/43b1=40:34, 35/44b1=40:35, 35/45b2=40:37, 35/60a3=40:63, 35/66a1=40:74, 36/3a3=42:7, 36/35a2=42:52, 36/40a3=43:11, 36/45b2=43:23, 36/87b1=44:54, 36/81a3=44:28, 37/6a2=47:3, 37/71b2=50:11

(Ar. keẕālike, Far. hem-çünīn) *Mundaġuḳ yanut bérür-miz yalġan ḳoşġanlarḳa.* 28/29b2=7:152

MUNGSUZ: hiç bir şeye muhtaç olmayan, esma-i hüsnadan: ganiyy.

(Ar. ġaniyy, Far. bī-niyāz) *Tansa sizler ol Tangrı mungsuz sizdin.* 34/81b3=39:7

(Ar. ġaniyy, Far. tevānger) *Erür Tangrı mungsuz ögdülmiş.* 26/90a1=4:131

m. 37/25b3=47:38, 38/68b3=64:6

mungsuz ér-: muhtaç olmamak.

(Ar. istiġnāᵓ, Far. bī-niyāz) *Mungsuz érür Tangrı, Tangrı ögdülmiş mungsuz turur.* 38/68b2=64:6

mungsuz ḳıl-: muhtaç bırakmamak.

(Ar. iġnāᵓ, Far. tevānger kerden) *Eger aḍrılsa mungsuz ḳılur Tangrı ḳamuġnı kénglikdin.* 26/88b3=4:130

MUNU: 1. şüphesiz, mutlaka, işte bunu, bunu.

(Ar. se-, Far. zūd būd ki) *Ḳıldılar eḏgülükler munu kigrür-miz olarnı uştmaḥlarḳa.* 26/28a3=4:57

m. 26/57a1=4:91, 28/22a1=7:143, 28/23b3=7:145, 28/24a1=7:146, 28/29a3=7:152, 28/44a3=7:169, 28/53b1=7:180, 28/70b1=8:12, 28/83b3=8:36, 29/21a1=9:28, 29/33a1=9:42, 29/42a3=9:59, 29/63b3=9:90, 30/32b3=15:96, 30/56a3=16:55, 32/2b3=27:93, 32/18b3=28:27, 32/23b3=28:35, 37/36b1=48:15

(Ar. sevfe, Far. zūd) *Munu bilge sizler.* 28/10a1=7:123

m. 26/8b1=4:30, 27/58b3=5:54

munu ... ök: hiç şüphesiz.

(Ar. se-, Far. zūd būd ki) *Munu bitir ök men anı anlarḳa kim saḳnurlar.* 28/33a1=7:156

MUN͡GUḴ-: sıkıntıya düşmek, çaresiz olmak.

(Ar. ıżṭırār, Far. biçāre kerde şoden) *Kim kim mun͡guḳsa açlıḳ içinde emitmemekin oġramadaçı yazuḳḳa.* 27/17b1=5:3

MURDĀR (Far.): murdar, ölmüş.

(Ar. meyte^{t}, Far. murdār) *Her-āyine ḥarām ḳıldı sizlern͡ing üze murdārnı, ḳannı, ton͡guz etini.* 30/93b3=16:115

(Ar. meyte^{t}, Far. murde ve ḳatl-i murdār) *Sewer mü sizde biri͡ngiz yėse ḳadaşını͡ng etini murdār.* 37/63a2=49:12

MURĠZĀR (Far.): çayır çimen, bahçe.

(Ar. ravża^{t} / ravżāt, Far. murġzār/hā) *Anlar kim taptılar hem ḳıldılar eḏgülükler uştmaḥlar murġ-zārları içinde.* 36/16b1=42:22

MŪSĀ: Hz. Musa.

Mūsā kitābı: Tevrat.

(Ar. Tevrāt, Far. kitāb-ı Mūsā) *Çın tutuġlı anı kim meni͡ng üsküm͡de erdi Mūsā kitābından.* 38/42b2=61:6

M.-nı 38/51b2=62:5

MUṢAFFĀ (Ar.): süzülmüş, arındırılmış.

muṣaffā ya^{c}nį arıġ: (bal için) süzme.

(Ar. muṣaffā, Far. rūşen kerde) *Arıḳlar ^{c}asel-i muṣaffādın ya^{c}nį arıġdın, olarḳa anın͡g içinde ḳamuġ mįvelerdin.* 37/13a1=47:15

MUSAḤḤAR (Ar.): ele geçirilmiş.

musaḫḫar ḳıl-: emrine vermek, istifadesine sunmak.

(Ar. tesḫįr, Far. rām kerden) *Biz musaḫḫar ḳıldımız taġlarnı anın͡g birle, tesbiḥ ḳılurlar ḳéçe hem kün tuġmış vaḳtta.* 34/52a3=38:18

m.-dı 33/73b3=35:13, 34/79b3=39:5, 36/41b2=43:13, 36/93b2=45:12, 36/94a2=45:13

m.-dımız 34/61a3=38:36

(Ar. tezlīl, Far. rem kerden) *Musaḫḫar ḳıldımız anı olarḳa, andın mingüleri, andın kim [...]* 34/18b2=36:72

MUSALLAṬ (Ar.): ilişmiş, sataşmış, rahat bırakmayan.
musallaṭ ḳıl-: musallat kılmak, musallat etmek.
(Ar. teslīṭ, Far. gümāşten) *Eger tilese Tañrı musallaṭ ḳılġalı olarḳa.* 26/56a2=4:90

MUŞİBET (Ar.): musibet, kötülük, felaket.
(Ar. muṣībe^{t}, Far. resende) *Ḳaçan tegse olarḳa bir muṣîbet anı kim ilgerü ıḍtı eligleri.* 26/35a1=4:62

MUT^{ᶜ}A (Ar.): kocasından boşanan kadına verilen yardım.
mut^{ᶜ}a bér-: boşanan kadına yardım etmek.
(Ar. temtī^{ᶜ}, Far. mut^{ᶜ}a dāden) *Mut^{ᶜ}a bérïñgler anlarḳa ıḍıñ olarnı.* 33/11b2=33:49

MUTTAḲÎ (Ar.): takva sahibi.
(Ar. muttaḳī, Far. perhīzkār/ān) *Yaġutuldı uşmaḫ muttaḳîlarḳa, ırak ermez.* 37/77a3=50:31
m.-lar 37/85a2=51:15
muttaḳî / saḳnuḳ: takva sahibi.
(Ar. muttaḳī/n, Far. perhīzkār/ān) *Bilïñgler Ol Tañrı muttaḳîler / saḳnuḳlar birle.* 29/28a1=9:36

MUYANLIḲ (Sans.T.): sadaka.
⇒ ṣadaḳa bérgüçi / muyanlıḳ bérgüçi 30/8b1=12:88

MÜBĀREK (Ar.): mübarek.
(Ar. mübāreket, Far. ḫüceste) *Belgülüg bitig ḫaḳḳı, biz indürdümiz mübārek tün içinde.* 36/75a1=44:3
mübārek / ḳutluġ: mübarek, kutsal.
(Ar. mübārek, Far. ewzūnī-i bisyār) *Ḳaçan keldi erse añga ündenildi ḳolnuñg oñg yanından mübārek orun içinde / ḳutluġ orun içinde yığaçdın.* 32/20b3=28:30

MÜCRİM (Ar.): suçlu, günahkâr.
mücrim / yazuḳluġ: suçlu, günahkâr.
(Ar. mücrim/īn, Far. günāhkār/ān) *Biz andaġuḳ ḳılur-mız mücrim / yazuḳluġlarnı.* 34/24a3=37:34

MÜHR (Far.): mühür.
mühr ur-: mühürlemek, sona erdirmek, kapamak.
(Ar. ḫatm, Far. mühr kerden) *Bu kün mühr urur-mız aġızları üze.* 34/15b3=36:65
m.-ur 36/18b1=42:24

m.-dı 36/100b2=45:23

(Ar. ṭabᶜ, Far. mühr kerden) *Mühr urdı Tañrı köñülleri üze yime olar bilmezler.* 29/66a1=9:93

m.-ur 35/44b1=40:35, 37/14b1=47:16

mühr urul-: mühür vurulmak.

(Ar. ṭabᶜ m., Far. mühr kerde şoden) *Mühr uruldı köñülleri üze olar yime uḳmazlar.* 29/62a3=9:87

m.-dı 38/58b3=63:3

MÜJDE (Far.): müjde, muştu.

(Ar. büşrā, Far. müjde) *Ḳılmadı anı Tañrı meger müjde sizke, amrulsun anıñ birle köñüllerińiz.* 28/68b3=8:10

m. 25/3a1=3:126, 34/89a2=39:17

müjde bér-: müjde vermek, müjdelemek.

(Ar. istibşār, Far. şādī kerden) *Müjde bérürler anlarḳa kim yetmediler olar birle soñlarında.* 25/24b2=3:170

(Ar. tebşīr, Far. müjde dāden) *Müjde bérgil iki yüzlüglerke anlarḳa ḳın açıġlı.* 26/94a2=4:138

m.-ür men 31/6a1=19:7

m.-ür 29/15b2=9:21, 36/17a1=42:23

m.-dimiz 34/29b3=37:101, 34/32b1=37:112

m.-gil 29/26a1=9:34, 33/10a3=33:47, 34/89a3=39:17, 36/91b3=45:8, 37/88b1=51:28, 38/47a3=61:13

m.-mek 31/35b1=19:97

⇒ sewünç eşittür- müjde bér- 25/25a2=3:171

müjde bérgüçi: müjdeci.

(Ar. mübeşşir, Far. müjde dehende/gān) *Yalavaçlar müjde bérgüçiler hem ḳorḳutġuçılar.* 27/8a1=4:165

müjde bérigli: müjdeleyici.

(Ar. beşīr, Far. müjde dehende) *Müjde bérigli hem ḳorḳutġuçı, yüz evürdi üküşleri olar eşitmezler.* 35/73b1=41:4

(Ar. mübeşşir, Far. müjde dehende) *Biz ıḍtımız séni tanuḳ hem müjde bérigli, ḳorḳutġuçı.* 37/31a1=48:8

müjde béril-: müjdelenmek.

(Ar. tebşīr m., Far. müjde dāde şoden) *Ḳaçan müjde bérilse olarda biri anıñ birle kim urdı raḥmānḳa bir meşel söz.* 36/42b3=43:17

müjdeçi: müjdeci.

(Ar. beşīr, Far. müjde dehende) *Kelmedi bizke müjdeçidin hem ḳorḳutġuçıdın.* 27/33a2=5:19

m. 27/33a3=5:19, 33/46b2=34:28

(Ar. mübeşşir, Far. müjde dehende) *Hem müjdeçi hem ḳorḳutġuçı.* 33/10a1=33:46

müjdeçi / sewünçi: müjde veren.

(Ar. beşîr, Far. müjde dehende) *Ermez men men meger ḳormuṭġuçı müjdeçi / sewünçi bitgen boḍunḳa.* 28/58a1=7:188

MÜLK (Ar.): mülk, mülkiyet, hükümranlık, saltanat.

(Ar. mülk, Far. pādşāhī) *Ol Tañgrıḳa köklerniñ hem yerleriñ mülki.* 27/31a1=5:17

m. 31/89b3=20:120, 35/40a1=40:29

m.-ni 26/26b2=4:54, 34/61a1=38:35

m.-din 26/25b3=4:53

m.-i 27/32a3=5018, 27/46a3=5:40, 34/49b3=38:10, 36/33a3=42:49, 36/33b1=42:49, 36/58b3=43:51

m.-ini 34/52b3=38:20

mülk içinde: mülk, tasarrufta olan.

(Ar. ḳabżet, Far. der mülk) *Yer ḳamuġ aniñ mülki içinde ḳopmaḳ küninde yaᶜni ḳıyāmet.* 35/15b2=39:67

MÜᵓMİN (Ar.): mümin.

(Ar. müᵓmin/în, Far. girevîde/gān) *Sizler üstünler siz eger müᵓmin erse sizler.* 2569a3=3:139

m. 26/59a1=4:92, 26/59b1=4:92, 26/62a1=4:94, 27/36a1=5:23, 28/64b3=8:1, 29/8a3=9:10, 29/11a1=9:14, 31/86b3=20:112, 34/26a2=37:81, 34/32b1=37:111, 34/35a1=37:122, 34/36b3=37:132, 35/38b1=40:28, 35/47b3=40:40, 37/44a1=48:25

m.-ni 26/58b3=4:92, 26/60b3=4:93

m.-ke 26/58b2=4:92

m.-ḳa (acc. işlev.) 26/58b1=4:92

m.-ler 25/16a3=3:152, 26/71b3=4:103, 26/79a2=4:155, 26/96b3=4:141, 26/99b1=4:146, 27/5b1=4:162, 27/26a1=5:11, 27/50a2=5:43, 27/59a1=5:54, 28/65a1=8:2, 28/74a3=8:19, 29/10b1=9:13, 29/19b3=9:26, 29/38a2=9:51, 29/44b3=9:62, 29/50b3=9:71, 33/21a2=33:59, 33/49a1=34:31, 37/15b3=47:19, 37/27b3=48:4, 37/34a2=48:12, 37/45b2=48:26, 37/60b1=49:10, 37/65a3=49:15, 38/6b2=58:11, 38/18b1=59:2, 38/72b3=64:13, 38/91a2=66:4

m.-leriñ 25/25a3=3:171, 28/22b2=7:143

m.-leri 25/2b2=3:121, 26/51a3=4:84, 28/73a2=8:17, 37/28b2=48:5

m.-leṛḳa 26/99b3=4:146, 27/22b2=5:6, 29/43b3=9:61, 29/51b3=9:72, 33/9a3=33:43, 33/10a3=33:47, 36/89b2=45:3

m.-lerde 26/94b2=4:139, 26/98a3=4:144, 29/12a1=9:16, 33/13a3=33:50

m.-lerdin 26/63a1=4:95, 29/56b1=9:79, 26/96b1=4:141, 28/66b1=8:5, 32/8a2=28:10, 32/31b2=28:47, 33/40a3=34:20, 37/39a3=48:18

(Ar. müᵓmin/în, Far. merd/ān-ı girevîde) *Müᵓminḳa yā müᵓmineḳa ḳaçan ḥükm ḳılsa Tañgrı.* 33/5a3=33:36

m.-leri 33/20b1=33:58

müᵓmine: mümin kadın.

(Ar. müᵓmine / müᵓminât, Far. girevîde/gān) *Erklendi eligleriñgiz yinçke ḳızlarıñgızdın müᵓmineler.* 26/4a3=4:25

m. 33/12b3=33:50

m.-lerdin 27/19b1=5:5

(Ar. mü³mine^{t} / mü³mināt, Far. zen/ān-ı girevīde) *Nikāḥ ḳılsa siz mü³minelerni yana boşasa siz.* 33/11a2=33:49

m.-ḳa 33/5a3=33:36

m.-lerni 33/20b1=33:58, 37/16a1=47:19, 37/28b2=48:5, 37/44a2=48:25

mü³mine uraġut: mümine.

(Ar. mü³mine^{t} / mü³mināt, Far. zen/ān-ı girevīde) *Nikāḥ ḳılmaḳḳa āzād mü³mine uraġutlarnı.* 26/4a2=4:25

mü³min eren: mümin erkek.

(Ar. mü³min/īn, Far. merd/ān-ı girevīde) *Tevbe bérür Tañrı mü³min erenler üze, mü³min ḫatunlar üze.* 33/27b1=33:73

mü³min ḫatun: mümin kadın.

(Ar. mü³mine^{t} / mu³mināt, Far. zen/ān-ı girevīde) 33/27b1=33:73

mü³min uraġut: mümine.

(Ar. mü³mine^{t} / mü³mināt, Far. zen/ān-ı girevīde) *Mü³minler, mü³min uraġutlar amarıları amarınıñ dōstları.* 29/50b3=9:71

m.-ḳa 29/52a1=9:72

mü³min ya^{c}nī bitigli: iman eden.

(Ar. mü³min/īn, Far. girevīde/gān) *Bütünlükin anıñ içinde belgü mü³minler ya^{c}nī bitiglilerke.* 32/45a3=29:44

MÜN-: binmek. krş. **MİN-**

(Ar. rekb, Far. ber nişesten) *Ol Tañrı ḳıldı sizke yılḳılarnı münse sizler andın taḳı andın yése siz.* 35/69a1=40:79

MÜNĀCĀT (Ar.): sır söyleme, fısıldama.

(Ar. neciyy, Far. rāz güyende) *Yaġuttımız anı münācātḳa.* 31/20b1=19:52

MÜRSEL (Ar.): peygamber.

(Ar. mürsel/īn, Far. firistāde/gān) *Mürsellerdin sen.* 33/86a1=36:3

m.-lerni 34/25a2=37:37

m.-lerdin 34/35a2=37:123, 34/37a1=37:133, 34/38a1=37:139

(Ar. mürsel/īn, Far. peyġāmber/ān) *Bütünlükin erdi bizinñ sözümiz mürsel ḳullarımızḳa.* 34/44a3=37:171

m.-lerḳa 34/46a2=37:181

MÜSLİM (Ar.): müslüman.

(Ar. müslim/īn, Far. gerden-dāde/gān) *Fermānlandım kim bolsam müslimlerdin kim oḳısa men Ḳur³ānnı.* 32/2a2=27:91

m.-lerninñ 34/86b2=39:12

MÜSTECĀB (Ar.): kabul olunmuş.

⇒ du^{c}ā mustecāb ḳıl- 28/68a3=8:9

MÜSÜLMĀN (Ar.): müslüman.
müsülmān bol-: müslüman olmak.
(Ar. islām, Far. müsülmān şoden) *Minnet ḳılurlar seninĝ üze müsülmān bolsalar.* 37/66b3=49:17

MÜSÜLMĀNLIḴ (Ar.T.): islâm.
(Ar. islām, Far. müsülmān-ī) *Ol indenlür müsülmānlıḳ tapa yime Tanĝrı körsetmez köni yolnı.* 38/43b3=61:7

MÜŞRİK (Ar.): müşrik, Allah'a ortak koşan.
(Ar. müşrik/īn, Far. enbāz-gūy/ān) *ᶜAhd ḳıldınız olar birle müşriklerdin.* 29/7b2=9:1

MÜTEKEBBİR (Ar.): kibirli, asi.
⇒ boynaĝu / mütekebbir 35/44b2=40:35

N

NĀDĀN (Far.): cahil.
(Ar. cāhil/ūn, Far. nādān/ān) *Tañrıda aḍınḳa [mu] fermānlayur siz mañga tapınayın ey nādānlar.* 35/14b1=39:64

NĀGĀH (Far.): ansızın, birdenbire.
(Ar. baġtet^{en}, Far. nāgāh) *Küḍmesler [mü] meger ḳıyāmetḳa kelse olarḳa nāgāh.* 36/65b1=43:66
n. 28/56b3=7:187, 37/15a2=47:18

NAḤS (Ar.): uğursuz.
(Ar. naḥs, Far. bed aḫter şūm) *Iḍtımız olar üze ḳatıġ yelni naḥis künler içinde.* 35/81b1=41:16

NĀ-ḪOŞNŪD (Far.): hoşnut olmayan.
nā-ḫoşnūd ḳıl-: memnun etmemek.
(Ar. isḫāṭ, Far. nā-ḫoşnūd kerden) *Ol anlar uḍtılar añgar kim nā-ḫoşnūd ḳılġay Tañrı.* 37/20a2=47:28

NA^{c}LEYN (Ar.): ayakkabı.
(Ar. na^{c}l, Far. na^{c}leyn) *Suçulġıl iki na^{c}leynniñgni.* 31/39a2=20:12

NAMĀZ (Far.): namaz.
(Ar. ṣalā^{t}, Far. namāz) *Yaġumañglar namāzḳa sizler esrükler.* 26/18a2=4:43
n.- 26/71b2=4:103, 38/55b1=62:10
n.-nı 26/45a1=4:77, 26/68b3=4:102, 26/71a2=4:103, 26/71b2=4:103, 27/5b3=4:162, 27/26b2=5:12, 28/45b1=7:170, 28/65b2=8:3, 29/8b2=9:11, 29/13b1=9:18, 29/51a3=9:71, 31/12b3=19:31, 31/21a3=19:55, 31/23a3=19:59, 31/39b3=20:14, 33/2b2=33:33, 33/75a2=35:29, 36/26a2=42:38, 38/9a3=58:13, 38/54b2=62:9
n.-ḳa 26/97a3=4:142, 27/20b3=5:6
n.-dın 26/68a2=4:101
n.-ları 28/83a1=8:35
⇒ béş namāz 31/30a3=19:76; ḳutluġ namāzlı zekātlı 31/12b2=19:31
namāz ḳıl-: namaz kılmak.
(Ar. yuṣallī, Far. namāz kerden) *Bir gürūh kim namāz ḳılmadılar taḳı namāz ḳılsunlar.* 26/69b1=4:102
n.-ġıl 29/60a2=9:84
namāz ḳılġan ... ḳunçuy: namaz kılan kadın.
(Ar. ḳanite^{t} / ḳānitāt, Far. namāz konende /gān) *Tegşürgey añgar cüftler yaḫşı sizdin boyun suġanlar, bitgenler, namāz ḳılġanlar.* 38/91b3=66:5
namāz tesbīḥ ḳılıġlı: tesbih eden.

(Ar. müsebbiḥ/ūn, Far. namāz konende/gān) *Biz ṣaf ḳılığlılar-mız, biz namāz tesbiḥ ḳılığlılar-mız.* 34/43a3=37:166

NÉ/E: ne, niçin.

(Ar. māẕā, Far. çi) *Bilür Tañrı né ol köñülleri içinde.* 26/36a1=4:63
n. 26/42b3=4:75, 26/47a3=4:78, 26/53b1=4:88, 26/65a1=4:97, 26/100a1=4:147, 28/82a2=8:34, 29/6b2=8:47, 29/29a2=9:38, 30/8b2=12:89, 30/83b2=16:96, 31/40b1=20:17, 31/49a1=20:51, 31/61b3=20:83, 31/66a1=20:92, 31/66b3=20:95, 32/16a1=28:23, 32/42b2=28:68, 33/23a 3=33:63, 33/44a3=34:23, 34/41a1=37:154, 34/22a3=37:25, 34/27a3=37:87, 34/28a2=37:92, 34/69b1=38:62, 34/73a3=38:75, 35/48a2=40:41, 36/33b1=42:49, 36/35b1=42:52, 36/106b3=45:32, 37/73a1=50:16, 37/78a3=50:35, 37/82a3=50:45, 38/93a2=66:6; (ne) 26/87b2=4:128, 30/22b3=15:32, 30/27b1=15:57
n.-ni 34/30b2=37:102, 34/79a1=39:4

(Ar. māẕā, Far. çi) *Ne ol olar üze eger bitseler Tañrıḳa?* 26/15b3=4:39
n. (ne) 30/42b1=16:30
n.-ni 33/80b2=35:40
n.-ke 34/26b3=37:85

(Ar. –, Far. –) *Aygıl: né körer siz ortaḳlarıñızını?* 33/80a3=35:40
n. 31/78a1=41:52, 32/43b3=28:71

né neñ: ne, hangi şey, hangisi.

(Ar. māẕā, Far. çi) *Sorarlar sañga né neñ ḥelāl ḳılındı.* 27/18a1=5:4
n. 28/6b1=7:110, 32/41b3=28:65, 37/14a3=47:16

né kim: ne kadar, neyi, her ne ki.

(Ar. mā, Far. ān çi) *Bilür ol kim kirür yer içiñge ol kim çıḳar andın, né kim iner kökdin.* 33/28b3=34:2, 33/29a1=34:2
n. 26/47b2-3=4:79, 28/8b1=7:117, 28/85a2=8:38, 30/53b3=16:49, 30/55b1=16:53, 30/77a2=16:87, 30/80a3=16:91, 31/71a2=39:34, 33/64a2=35:1, 33/64a3=35:2, 36/19b2=42:25, 36/22a1=42:30, 36/34b3=42:51, 36/76a1=44:7, 38/16b2=59:1, 38/22a2-3=59:7, 38/30a1=59:18, 38/49b1-2=62:1; (ne kim) 30/45a3=16:34, 30/55a2=16:52, 30/57a3=16:57
n.-ni kim 27/31a2=5:17

(Ar. mā, Far. her çi) *Né kim bérilseñgiz nersedin yaḳınraḳ tiriglikniñ inçrütmeki.* 32/38b2=28:60
n. 36/5b1=42:10, 36/24b3=42:36

(Ar. bi-mā Far. be-ān çi) *Men né kim ḳılur sizler körgen men.* 33/34a2= 34:11
n. 26/62b3=4:94, 37/67b2=49:18, 38/30a3=59:18

(Ar. mehmā, Far. her çi) *Néni kim keldürse sen anı bizke nişāndın ... ermez-miz biz sañga bitügliler.* 28/14b2=7:132

né yer: nere, nerede, her nere.

(Ar. ḥayşu, Far. ān cā) *Ornayur-mız uştmaḳ içinde né yerde tilese-miz.* 35/21b1=39:74

(Ar. ḥayşu, Far. her kucā) *Yorıyur anuñ fermānı birle yumşaḳ, né yerni kim tilese.* 34/61b1=38:36

NÉ/EÇE: nice, bir hayli.

(Ar. ke³eyyin, Far. çend) *Neçe uluşdın boynağulıḳ ḳıldı İdi fermānından ... ḫisāb ḳıldımız anḡar.* 38/84a2=65:8

(Ar. kem, Far. çend/ān) *Neçeni yoḳattımız olarda aşnu.* 31/28b3=19:74
n. 31/35b2=19:98, 31/92b2=20:128; (neçe) 32/37a3=28:58, 34/3b1=36:31, 36/38a2=43:6, 36/80b3=44:25, 37/78b1=50:36

neçe kim: her ne kadar, eger ki.

(Ar. in, Far. eger çi) *Ögretür anlarḳa bitigni yime çın sözni neçe kim bolsalar munda burun yolsuzluḳ içre.* 38/50b1=62:2

néçe üküş: nice, pek çok, çoğu.

(Ar. ke³eyyin, Far. çendā) *Néçe üküş yalavaçdın, toḳuştı anıng birle üküş ögürler.* 25/13b1=3:146
n. (neçe ü.) 37/11a2=47:13

neçeme: 1. her ne kadar, son derece, nice.

(Ar. ve lev, Far. eger çi) *Yeter sizlerke ölüm neçeme bolsa sizler eḍiz yüksek ükekler içinde.* 26/46b2=4:78
n. 26/88a2=4:129, 26/91b1=4:135, 28/68a2=8:8, 28/74a3=8:19, 29/24a3=9:32, 29/24b3=9:33, 38/15a1=58:22, 38/44b1=61:8, 38/45a1=61:9

(Ar. —, Far. —) *Neçeme erseler erklenümezler nerseke.* 35/2b1=39:43
n. 34/43b1=37:167, 34/47a2=38:3, 36/38a1=43:5

2. gerçekten.

(Ar. in, Far. be-dürüstī) *Çın-oḳ üḍürdi Tanğrı bizing üze neçeme bolsa-miz yazuḳ ḳılıġlılar.* 30/9b3=12:91

NEÇÜK: nasıl.

(Ar. ennā, Far. çigūne) *Neçük ewrülür sizler?* 33/65b3=35:3
n. 33/62a3=34:52, 34/16b2=36:66, 35/60a2=40:62, 35/64a3=40:69, 38/60a2=63:4

(Ar. keyfe, Far. çigūne) *Neçük bolġay mening ḳınım?* 33/74a2=35:26
n. 31/12a2=19:29, 33/59a2=34:45, 33/84b1=35:44, 34/41a1=37:154, 35/24b3=40:5, 35/34a1=40:21, 36/47a3=43:25, 37/9a3=47:10, 37/69b3=50:6

neçük kim: nasıl ki.

(Ar. ke-mā, Far. hem-çenān ki) *Aḍırdılar olar ara andın kim ārzūlar ėrdiler neçük kim ḳılındı.* 33/62b3=34:54
n. 36/10a3=42:15, 37/10b3=47:12, 37/37b3=48:16, 38/12b1=58:18

NE/ÉERSE: şey. krş. **NERSE**

(Ar. şey³, Far. çiz) *İki būstān yémişlig tiken, yılġun turur taḳı neerse sidr yıġaçındın az.* 33/38a2=34:16

Keldingiz néerse tang iş. 31/33b1=19:89
n. (néerse) 36/6b3=42:11, 37/68b1=50:2, 38/97a3=66:10
n.-ni (néerseni) 38/37b2=60:12
n.-din (néersedin) 36/5b2=42:10, 36/24b3=42:36

(Ar. –, Far. –) *Ḫuneyn kün bu neerse ançada ḫoş keldi sizke.* 29/18b3=9:25

NEGÜ: ne, nasıl.

(Ar. mā, Far. ān çi) *Olarḳa anıng içinde negü tileseler andaġuḳ yanut bérür Tangrı.* 30/43b1=16:31

(Ar. māẕā, Far. ān çi) *Ḳaçan kim aytılsa: negü indürdi İḍingiz? Ayurlar: aşnuḳlarnıng bitimiş sörçekleri.* 30/38b2=16:24

(Ar. bi-me, Far. çi) *Negü birle sewünçi bérür siz manga?* 30/26b3=15:54

NE/ÉK: hiç (olumsuz ve soru cümlelerinde pekiştirme görevinde).

(Ar. hel, Far. hiç) *Sizing üze nek törütgen bar mu Tangrıda aḍın?* 33/65a3=35:3

n. 25/18a2=3:154, 29/38a2=9:52, 30/8b2=12:89, 30/69a2=16:75, 30/70a2=16:76, 31/73b3=39:38, 31/74a2=39:38, 31/89b2=20:120, 32/8b3=28:12, 33/31b2=34:7, 34/53a2=38:21, 34/84b 3=39:9, 37/17b2=47:22, 37/77a1-2=50:30, 37/79a1=50:36, 37/87a3=51:24, 38/45a3=61:10;

(nék) 30/44a3=16:33

(Ar. hel, Far. nist) *Nek bar mu yalawaçlar üze meger tegürmeklik?* 30/46a3=16:35

(Ar. hel, Far. —) *Nek sizler bar mu siz?* 35/51b3=40:47

NELÜK: niçin, neden.

(Ar. li-me, Far. çirā) *Nelük öldürdüngüz olarnı?* 25/27b1=3:183

n. 26/45b2=4:77, 27/31b3=5:18, 28/40b2=7:164, 29/33b2=9:43, 31/16b1=19:42, 31/91b2=20:125, 35/84a3=41:21, 38/40a3=61:2, 38/41b1=61:5, 38/88b1=66:1

(Ar. lev, Far. çirā) *Nelük ıḍmadıng bizke bir yalawaç.* 32/31a3=28:47

n. 26/45b3=4:77, 28/62a2=7:203, 32/31b3=28:48, 36/49a2=43:3, 36/59b1=43:53, 37/16a3=47:20, 38/64a3=63:10

(Ar. lev-lā, Far. çirā) *Nelük arḳa bérmedi olarḳa, anlarḳa kim tuttılar Tangrıda aḍın.* 31/82a2=46:28

NÉ/EME: ne!, çok, pek.

néme az: çok az, pek az.

(Ar. ḳalīl, Far. nik endek) *Anlar kim bittiler, ḳıldılar eḍgülükler néme az turur anlar.* 34/55b2=38:24

n. 35/57b3=40:58

néme eḍgü: ne güzel!

(Ar. ḥüsn, Far. nikū) *Bizing üskümizde yaḳınlıḳ néme eḍgü yanış yeri.* 34/62b1=38:40

néme eşitgen: çok duyan.

(Ar. sem^{c}, Far. māye şinevā būden) *Néme eşitgen olar, néme körgen olar.* 31/15a2=19:38

néme körklüg: ne güzel, ne kadar güzel!

(Ar. ni^{c}me, Far. nikū) *Kiḍinki sarāy eḍgürek, néme körklüg ol saḳnuḳluḳ sarāyı.* 30/43a1=16:30

n. 25/26b2=3:173, 28/86a3=8:40, 34/59b1=38:30, 34/64b1=38:44, 35/21b2=39:74

(Ar. niᶜme, Far. çi nīkū) *Néme körklüg iş ḳılığlılarnıŋ yanıtı.* 25/8a1=3:136

(Ar. niᶜimmā, Far. nik ān çi) *Ol Taŋrı néme körklüg pend bérür sizke.* 26/29b2=4:58

néme yawuz: ne kötü, ne kadar kötü!

(Ar. biʾse, Far. bed) *Anıŋ sıġınġusı tamuġ ol, néme yawuz yaŋġu yer.* 28/72b2=8:16

n. 25/28b2=3:187, 28/27b2=7:150, 34/67b2=38:56, 34/69a1=38:60, 35/20a1=39:72, 35/66b3=40:76, 36/53b1=43:38, 37/61b3=49:11, 38/52a1=62:5, 38/71b1=64:10, 38/96a2=66:9; (neme y.) 29/53a2=9:73

(Ar. biʾse, Far. –) *Néme yawuz turġu yer ol uluġsıġlıḳ ḳılığlılarnıŋ yanışı.* 30/42a2=16:29

(Ar. sāʾe, Far. bed) *Kim kim bolsa yek aŋgar éş, néme yawuz éş ol.* 26/15b2=4:38

n. 26/65b2=4:97, 26/79b1=4:115, 29/8a1=9:9, 36/99b1=45:21, 38/58b1=63:2

(Ar. sevʾ, Far. bed) *Ḳaçan tüşse olarnıŋ sarāy ortasında néme yawuz erteri ḳorḳutmuş kişilerniŋ.* 34/45b1=37:177

⇒ üküş néme bol- 30/19b1=15:2

NEŊ: 1. şey.

(Ar. cezāʾ, Far. pādāş) *Yawuz neŋ yawuz oḳ anıŋ meŋizlig, kim keçürse élleşse anıŋ yanıtı Taŋrı üze.* - 36/26b3=42:40

(Ar. şeyʾ, Far. çiz) *Seniŋ İdiŋ ḳamuġ neŋ üze küdezçi ol.* 33/42b3=34:21

n. 26/10b3=4:33, 26/52b1=4:86, 26/53a1=4:86, 27/31a3=5:17, 27/33a3=5:19, 27/46b1=5:40, 29/2a2=8:41, 29/30b2=9:39, 32/44a1=28:88, 33/60b1=34:47, 33/15b2=33:52, 33/19a2=33:55, 33/64a3=35:1, 35/13b2=39:62, 36/5a3=42:9, 37/3a2=46:33, 37/41b1=48:21, 38/21a2=59:6, 38/65b3=64:1, 38/87b2=65:12, 38/95b1=66:8

n.-ni 26/10a1=4:32, 26/85a2=4:125, 28/23b1=7:145, 29/7a3=8:75, 30/78b2=16:89, 31/48b3=20:50, 31/79b3=46:25, 33/18a3=33:54, 35/60a1=40:62, 35/84b3=41:21, 36/7b1=42:12, 37/46a 2=48:27, 38/72a1=64:11, 38/88a1=65:12

n.-ke 38/79b3=65:3

n.-din 28/23a3=7:145

2. mal mülk.

(Ar. ᶜaraż, Far. kālā) *Tileyür sizler dünyānıŋ neŋini.* 26/62a3=4:94

n.-in 28/44a2=7:169

⇒ né neŋ 27/18a1=5:4, 28/6b1=7:110, 32/41b3=28:65, 34/30b1=37:102, 37/14a3=47:16; ol neŋ 28/76 a2=8:24, 29/53b2=9:74

neŋ tawar: mal mülk.

(Ar. māl / emvāl, Far. ḫᵛāst/hā) *Ermez neŋ tawarıŋız hem ᶜayāllarıŋız ol kim yaġutur sizni biziŋ üskümizke.* 33/53a1=34:37

NERSE: 1. şey. krş. **NE/ÉERSE**

(Ar. şeyʾ / eşyāʾ, Far. çiz) *Ziyān ḳılmaz sizke olarnıŋ alları nerse.* 25/2a2=3:120

n. 25/4a1=3:128, 25/12b1=3:144, 25/18a3=3:154, 25/18b3=3:154, 26/30a3=4:59, 27/30b1=5:17, 27/48b1=5:41, 28/74a2=8:19, 29/19a2=9:25, 30/49b2=16:40, 30/65b3=16:70, 30/68a2=16:73, 30/68b3=16:75, 30/69b3=16:76, 30/71a1=16:77, 31/6b3=19:9, 31/11b1=19:27, 31/16b3=19:42, 31/24a1=19:60, 31/26b2=19:67, 31/68b2=20:98, 32/2a1=27:91, 34/12b3=36:54, 34/48a2=38:5, 34/48b2=38:6, 35/13b2=39:62, 35/31b1=40:16, 35/33b1=40:20, 35/65b3=40:74, 36/85a2=44:41, 36/92b3=45:10, 36/98a2=45:19, 37/22b1=47:32, 37/33b1=48:11, 38/6a3=58:10, 38/11b3=58:17, 38/12b2=58:18

n.-ning 32/37a1=28:57

n.-ni 26/13b1=4:36, 28/59b3=7:191, 30/11a2=12:11, 30/46a1=16:35, 33/18a2=33:54, 36/92a2=45:9

n.-ke 28/33a1=7:156, 35/2b2=39:43, 35/26a3=40:7

n.-din 26/77a3=4:113, 28/55a2=7:185, 30/53a3=16:48; 31/2b1=18:75, 31/81a2=46:26, 32/38b 3=28:60, 33/54b3=34:39, 33/85a1=35:44

2. hiç bir şey.

(Ar. şey^{a}, Far. hiç çiz) *Tegşürür boḍunnı sizde aḍın, ziyān ḳılmaz siz aŋgar nerse.* 29/30b1=9:39

n. 37/65a2=49:14

(Ar. şey^{a}, Far. çiz) *Taŋrı çıḳardı sizlerni analarıŋız ḳarınlarındın bilmes erdiŋizler nerse.* 30/71b1=16:78

3. mal mülk.

(Ar. ^{c}araż, Far. kālā) *Eger bolsa nerse yaḳın, yaḳın yol, oġrayu āsān yawuḳ uḍġatılar saŋga.* 29/32b2=9:42

NETEG: nasıl.

(Ar. keyfe, Far. çigüne) *Baḳġıl neteg ḳoşarlar Taŋrı üze yalġannı.* 26/24a3=4:50

n. 25/8b1=3:137, 27/40a1=5:31, 27/49b2=5:43, 28/4a3=7:103, 28/13a3=7:129, 32/27a3=28:40, 35/70a2=40:82, 37/19b2=47:27

neteg bol-: nasıl olmak, ne olmak.

(Ar. keyfe, Far. çigüne kerden) *Neteg bolġay ḳaçan tegse olarḳa bir muṣibet.* 26/34b1=4:62

n.-ġay 26/16b3=4:41

neteg kim: gibi, benzer, nasıl ki.

(Ar. ke-mā, Far. çünān ki) *Yıratsa-miz anlarnı neteg kim yırattımız şenbe boḍunlarını.* 26/22b3=4:47

n. 26/72a3=4:104, 27/6b1=4:163, 28/19a1=7:138, 29/49a1=9:69, 32/13b1=28:19, 38/39a3=60:13

(Ar. ke-mā, Far. hem-çünān ki) *Bolunġlar Taŋrınıŋ yārìçileri neteg kim aydı ^{c}Īsā.* 38/47b3=61:14

n. 26/54b1=4:89, 28/66a2=8:5, 29/27b3=9:36, 30/31b2=15:90, 32/40b3=28:63

(Ar. miṣl, Far. mānend) *Ḳorḳuttum sizlerni ol ḳoḍı ınığlı ḳın neteg kim ḳoḍı indi ḳın ^{c}Ād boḍunıŋa.* 35/79a3=41:13

NEVMİD (Far.): ümitsiz, ümidini kaybetmiş.

(Ar. müblis/ūn, Far. nevmīd/ān) *Tamuġ ḳını içinde cāvidāneler, süst bolmaz olardın, olar anıng içinde nevmìdler.* 36/68b3=43:75

nevmìd bol-: ümitsizliğe düşmek, umutsuz olmak.

(Ar. ḫā'ib, Far. nevmīd şoden) *Töpen ḳılur olarnı yansalar nevmìd bolup anlar.* 25/3b3=3:127

(Ar. ḫaybe^{t}, Far. nevmīd şoden) *Çın-oḳ nevmìd boldı kim kim yalġan ḳoşsa.* 31/52b3=20:61

n.-dı 31/86b1=20:111

(Ar. ḳunūṭ, Far. nevmīd būden) *Nevmìd bolmanglar Tangrınıng raḥmetindin.* 35/9a2=39:53

(Ar. ḳunūṭ, Far. nevmīd şoden) *Ol turur kim indrür yaġmurnı nevmìd bolmışlarında kiḍin, yazar raḥmetini.* 36/21a3=42:28

(Ar. ye's, Far. nevmīd şoden) *Bu kün nevmìd boldı, umunçsuz boldı, anlar kim tandılar dìninġizdin.* 27/16b3=5:3

n.-dılar 38/39a2-3=60:13, 38/80a1=65:4

NEẒR (Ar.): adak.

neẓr ḳıl-: adamak.

(Ar. neẓr, Far. ber ḫod vācib kerden) *Men neẓr ḳıldım Tangrıḳa tek turmaḳ kim sözlemez men.* 31/11a1= 19:26

NİKĀḤ (Ar.): nikah.

nikāḥ ḳıl-: nikahlamak.

(Ar. nikāḥ, Far. be-zenī kerden) *Nikāḥ ḳılsa siz mü'minelerni yana boşasa siz.* 33/11a2=33:49

n.-ıng 26/4b2=4:25

n.-sa siz 26/86a1=4:127

(Ar. inkāḥ, Far. be-zenī dāden) *Men tiler men kim nikāḥ ḳılsam sanga bu iki ḳızında birisini.* 32/18a2=28:27

nikāḥ ḳılmaḳ: nikahlamak, evlenmek.

(Ar. istinkāḥ, Far. be-zenī kerden) *Eger tilese yalawaç nikāḥ ḳılmaḳ anı.* 33/13a2=33:50

(Ar. nikāḥ, Far. ḫ^{v}āsten) *Kimniing kim yaraġı bolmasa sizdin artuḳḳa nikāḥ ḳılmaḳḳa āẓād mü'mine uraġutlarnı ...* 26/4a1=4:25

NİᶜMET (Ar.): nimet, ihsan, bağış, iyilik, lutuf.

(Ar. niᶜme^{t} / naᶜim, Far. nīküyī) *Müjde bérür olarḳa ... uştmaḥlar birle, olarḳa niᶜmetler tutaşı.* 29/16a1=9:21

n. 25/25a2=3:171, 25/26b3=3:174

n.-imni 27/17a3=5:3

n.-ini 27/22b3=5:6, 27/23a1=5:7, 27/25b1=5:11, 27/33b2=5:20, 33/65a3=35:3, 36/41a2=43:13, 37/27a2=48:2

(Ar. niᶜme^{t}, Far. niᶜmet) *Artuḳluḳ Tangrıdın taḳı niᶜmet.* 37/59a1=49:8

niᶜmet bér-: nimet vermek, ihsan etmek.

(Ar. in^{c}ām, Far. nīkūyī kerden) *Ni^{c}met bérdi Tangrı anıng üze.* 33/6a2=33:37
n.-ding 33/6a3=33:37
n.-di 26/41a1=4:72, 27/35b1=5:23, 31/22a1=19:58
n.-dimiz 36/62a1=43:59

(Ar. in^{c}ām, Far. nīkūyī firistāden) *Ni^{c}met bérdi Tangrı olar üze peygamberlerdin.* 26/39b1=4:69

ni^{c}met bér- / minnet qıl-: nimet vermek, bağışlamak, vermek.

(Ar. menn, Far. ni^{c}met dāden ve minnet nihāden) *Bu bizing ^{c}aṭamız turur ni^{c}met bérgil / minnet qılğıl azu yığqıl.* 34/62a2=38:39

ni^{c}met içre ulğaymış: refah ile şımartılmış olan, şımarık zengin.

(Ar. mutraf, Far. be-nāz perverde) *Iḍınadımız hiç kend içinge qorqutğuçıdın meger aydılar ni^{c}met içre ulğaymışla: biz ol kim ıḍıldingız angar kāfirler-miz.* 33/51b3=34:34

ni^{c}met qıl-: rahmet etmek, ihsan etmek.

(Ar. yuṣallī, Far. durūd dāden) *Ol Tangrı ni^{c}met qılur sizing üze.* 33/9a1=33:43

NİŞĀN (Far.): 1. nişan, işaret, belirti, mucize, ibret, alamet, bir şeyin varlığına tanık olan.

(Ar. āye^{t}, Far. nişān) *Aning içre nişān bar qamuğ Tangrıqa yangan qulqa.* 33/33a3=34:9
n. 31/7a1=19:10, 33/37a1=34:15, 34/4a2=36:33, 34/6a1=36:37, 34/7b2=36:41, 34/19b2=37:14
n.-dın 28/14b2=7:132
n.-ıng 31/7a1=19:10
n.-lar 31/50a3=20:54, 35/8b2=39:52, 36/89b2=45:3, 36/90b3=45:5, 36/94b2=45:13

(Ar. beyyine^{t} / beyyināt, Far. ḫüccet/hā-yı peydā) *Çın-oq keldi sizke yalavaçlar ménde burun nişānlar birle.* 25/27a3=3:183
n.-ları 35/35a2=40:22
n.-larındın 36/21b3=42:29, 36/23b1=42:32
n.-larımızını 28/25a2=7:146

(Ar. sīmā, Far. nişān) *Anlarning nişānları yüzleri içre secde eşeridin.* 37/48b3=48:29

2. ayet.

(Ar. āye^{t} / āyāt, Far. nişān/hā) *Kirtgündümiz İḍimiz nişānlaringa qaçan keldi erse.* 28/10b3=7:126
n. 31/48a1=20:47
n.-nı 28/24b1=7:146
n.-larım 31/46b1=20:42
n.-ları 32/3b2=28:2, 33/3a3=33:34
n.-larını 35/69b2=40:81
n.-laringa 35/14a2=39:63
n.-larımız 28/80b3=8:31, 33/54a1=34:38, 33/57a1=34:43
n.-larımızını 28/54a1=7:182, 31/78b2=41:53
n.-larımızdın 31/42a2=20:23

(Ar. āye[t] / āyāt, Far. āyet/hā) *Mundaġuḳ keldi sa͡nga bizi͡ng nişānlarımız.* 31/92a1=20:126

n. 34/9a3=36:46
n.-ımız 32/24a3=28:35
n.-ları 35/56a1=40:56, 35/73a3=41:3, 36/91a1=45:6
n.-larını 36/91b2=45:8, 36/108b1=45:35
n.-larına 31/92b1=20:127, 36/93a3=45:11
n.-larında 36/91a3=45:6
n.-larımız 31/28a3=19:73, 36/102a2=45:25
n.-larımızını 32/30a1=28:45, 36/92a2=45:9, 38/71a3=64:10
n.-larımızḳa 35/81a2=41:15, 36/66a3=43:69

⇒ belgülüg nişān 35/39a1=40:28, 35/62a2=40:66, 37/11b3=47:14, 38/43a2=61:6, 38/68a3=64:6; yüzi nişānı 37/21a2=47:30

NŪR (Ar.): nur, aydınlık.

(Ar. nūr, Far. rūşenāyī) *Uḍıtılar ol nūrḳa kim indrüldi anı͡ng birle bu ögür.* 28/34b3=7:157

n. 27/50b1=5:44, 27/52a2=5:46, 33/9a2=33:43, 34/92b2=39:22, 36/35b3=42:52
n.-nı 27/14a2=4:174
n.-ḳa 27/30a1=5:16, 38/86a3=65:11
n.-ı 35/17a2=39:69
n.-ını 29/24a2-3=9:32, 38/44a2=61:8, 38/44a3=61:8
n.-umızını 38/95a3=66:8
n.-ları 38/95a1=66:8

nūr körkit-: tecelli etmek, zahir olmak, görünmek.

(Ar. tecellī, Far. pedīd āmeden naẓar kerden) *Ḳaçan kim nūrı körkitti erse ḳılı taġḳa ḳıldı anı kes kes.* 28/22a2=7:143

NŪ/USİPĀS (Far.): nankör, iyiliğe kötülükle karşılık veren.

(Ar. kefūr, Far. nī̇k-nusipās) *Yanut bérdimiz olarḳa anı͡ng birle kim tandıtlar, hiç yanut bérilmez meger nusipās.* 33/38b1=34:17

n. (nūsipās) 36/33a3=42:48, 36/42a3=43:15

(Ar. kefūr, Far. nā-sipās) *Mundaġuḳ yanut bérür-miz ḳamuġ nūsipāsḳa.* 33/77b3=35:36

(Ar. keffār, Far. nusipās) *Kemişi͡ngler ol ikini tamuġḳa ḳamuġ nū-sipās muḫālif.* 37/75a3=50:24

O

OĞLAN: 1. oğul, erkek çocuk.

(Ar. ibn / ebnā / beniyy, Far. puser/ān) *Öldürgey-miz oğlanlarını yana tirig ḳoḏġay-miz tişilerini.* 28/11b2=7:127

o.-lar 30/67a3=16:72, 34/40a2=37:149, 34/40b3=37:153, 36/42b2=43:16

o.-larım 30/2b1=12:67, 30/7a2=12:87

o.-ları 33/18b2-3=33:55

o.-ları-miz 27/31b2=5:18

o.-larını 35/36b2=40:25

o.-larıŋgız 29/17a3=9:24

o.-larıŋgızını 28/20a2=7:141

2. çocuk, küçük çocuk.

(Ar. ġulām, Far. kūdek) *Ḳorḳmaġıl müjde bérdiler aŋga bilgen oğlan birle.* 37/88b2=51:28

(Ar. ṣabiyy, Far. kūdek) *Neçük sözleyür-miz aŋgar kim erür béşik içinde oğlan.* 31/12a3=19:29

o. 31/8a1=19:12

(Ar. veled / vildān, kūdek/ān) *Ża^{c}ifler erenlerdin hem uraġutlardın hem oğlanlardın.* 26/43a2=4:75

o.-lardın 26/65b3=4:98, 26/86a2=4:127

(Ar. veled / evlād, Far. ferzend/ān) *Hiç asıġ ḳılmaz sizke yaġuḳlarıŋgız yime oğlanlarıŋgız ḳıyāmet küninde.* 38/36a1=60:3

3. nesil.

(Ar. ^{c}aḳib, Far. ferzendān) *Ḳıldı anı çın söz bāḳī ya^{c}nī tüplüg öz oğlanları içre.* 36/48a2=43:28

(Ar. —, Far. —) *Ey Benī İsrā^{3}īl oğlanları men Taŋgrınıŋ yalavaçı men.* 38/42a3=61:6

⇒ er oğlan 38/15a1=58:22; erkek o. 32/4b1=28:4; Ya^{c}ḳūb oğlanları 27/26a2=5:12, 27/40b3=5:32, 28/5a2=7:105, 28/16a3=7:134, 28/18a1=7:137, 28/18b1=7:138, 31/47b3=20:47, 31/60a2=20:80, 31/66b2=20:94, 35/55a1=40:53, 36/62a3=43:59, 36/82a1=44:30, 36/96a1=45:16, 38/48b1=61:14

OĞRA-: 1. azmetmek, kasdetmek, niyet etmek, bir iş yapmaya başlamak.

(Ar. hemm, Far. āheng kerden) *Oğraġatı bir öğür olardın kim ḳışırmaḳḳa seni.* 26/76b3=4:113

(Ar. hemm, Far. ḳaṣd kerden) *Yardılar / sıḍılar andlarını, oğradılar yalavaçnı çıḳarmaḳḳa.* 29/10a1=9:13

o.-dı 27/25b1=5:11, 35/24a3=40:5

o.-dılar 29/53b2=9:74

(Ar. ṭafik, Far. āgāz kerden) *Yandurūglar anı meniŋ üze, oğradı kese butalarını hem boyunlarını.* 34/60a3=38:33

2. önce davranmak, ilk olarak yapmak.

(Ar. bed^{ə}, Far. āgāz kerden) *Oġradılar yalavaçını çıḳarmaḳḳa, olar oġradılar evvel yolı, ḳorḳar mu siz olardın.* 29/10a2=9:13

oġramaḳ: azmetme, niyet.

(Ar. ^{c}azm, Far. ḳaṣd) *Çın-oḳ ^{c}alıd ḳıldımız Ādemḳa anda burun, unutu yine bulmadımız aṅgar oġramaḳını.* 31/88a3=20:115

oġrayu: kasıtlı olarak, taammüden.

(Ar. müte^{c}ammid^{en}, Far. ḳasd konende) *Kim kim öldürse mü^{ə}minni oġrayu anıṅ yanutı tamuġ ol.* 26/60b3=4:93

oġrayu āsān yawuḳ: vasat, fazla zorlu ve uzun olmayan.

(Ar. ḳāṣid, Far. āsān u nezdīk ü mıyāne) *Eger bolsa nerse yaḳın, yaḳın yol, oġrayu āsān yawuḳ uḍġatılar saṅga.* 29/32b3=9:42

⇒ emitmemekin oġramadaçı 27/17b2=5:3

OĠRAĠ: düzen, tertip.

(Ar. mekr, Far. sigāliş) *İnmez yawuz oġraġ meger iḍisiṅge.* 33/83b1=35:43

OĠRI: hırsız.

oġrı er: hırsız adam.

(Ar. sārik, Far. merd-i düzd) *Oġrı er, oġrı uraġut kesiṅgler* eliglerini. 27/45a2=5:38

oġrı uraġut: hırsız kadın.

(Ar. sārikat, Far. zen-i düzd) 27/45a2=5:38

OĠRILIḴ: hırsızlık.

oġrılıḳ ḳıl-: hırsızlık yapmak.

(Ar. serak, Far. düzdī kerden) *Ey atamız seniṅ oġluṅ oġrılıḳ ḳıldı, tanıḳluḳ bérmez-miz meger anı kim bildimiz.* 30/4b2=12:81

o.-maġaylar 38/37b2=60:12

OĠRUḴ: olma, oluş.

oġruḳ ap ḳopurmaḳ: meydana gelme, oluş.

(Ar. mursā^{ə}, Far. būden) *Sorarlar saṅga ḳıyāmetdin ḳaçan ol anıṅ oġruḳı ap ḳopurmaḳı.* 28/56a2=7:187

OĠ(U)L: oğul.

(Ar. ibn, Far. puser) *Biz öldürdümiz Mesīḥ Meryem oġlı ^{c}İsānı.* 27/2b1=4:157

o.-uṅ (oġluṅ) 30/4b1=12:81

o.-ı (oġlı) 27/10b2=4:171, 27/30a3=5:17, 27/30b2=5:17, 27/37b3=5:27, 28/28a2=7:150, 29/22b1-2=9:30, 29/23b2=9:31, 31/13b2=19:34, 31/66a3=20:94, 36/61a2=43:57, 38/42a3=61:6, 38/47b3=61:14

(Ar. ġulam, Far. kūdek) *Biz sewünçi bérür-miz saṅga bir biliglig oġul birle.* 30/26b1=15:53

o. 31/6a1=19:7, 31/6a3=19:8

o.-nı 34/30a1=37:101

⇒ Ādem oğlı 34/14b1=36:60; eḏgü oğul 31/5b1=19:5; oğullanmış o. 33/7a3=33:37; yol oğlı 26/14a2=4:36, 29/1b2=8:41, 29/43a2=9:60

oğulḳına: oğulcuk.

(Ar. buneyy, Far. puserek) *Ey oğulḳınam men körer men uḏḳu içinde men boğuzlayur men séni.* 34/30a2=37:102

oğul ḳız: evlat.

(Ar. veled, Far. ferzend) *Tandı bizi͡ng belgülerimizke hem aydı: bérlür-miz māl hem oğul ḳız.* 31/30b3=19:77

o. 31/33b1=19:88, 31/34a2=19:91, 31/34a3=19:92

OĞULLAN-: evlat edinmek.

oğullanmış oğul: evlatlık.

(Ar. de^{c}iyy / ed^{c}iyā, Far. puser-i pizrufte/gān) *Cüftlendürdümiz sa͡nga anı bolmasım tép mü^{a}minlerḳa emgek tarlıḳ oğullanmış oğullarnı͡ng cüftleri içinde.* 33/7a3=33:37

OĞUR: vakit, zaman.

⇒ ol oğur 34/95a3=39:25, 38/79a2=65:3

OḤŞA-: benzemek.

oḫşamaġan: benzemeyen, zıt, karşı taraf.

(Ar. żidd, Far. düşmān/ān) *Anlarnı͡ng tapunmaḳları hem bolurlar olar üze oḫşamaġan.* 31/32a1=19:82

OḤŞATIL-: benzetilmek, benzer gösterilmek.

(Ar. teşbīh, Far. mānend kerde şoden) *Oḫşatıldı olarḳa.* 27/2b3=4:157

OḴ (I): 1. mutlaka, kesinlikle, şüphesiz. krş. **ÖK**

(Ar. le-, Far. her-āyine) *Ḳışurġay men oḳ olarnı küsetgey men olarnı.* 26/80b3=4:119

o. 26/41b1=4:73, 26/81a1-2=4:119, 27/27a1=5:12, 28/2a1=7:88, 28/10a3=7:124, 28/16a3=7:134, 28/42b1=7:167, 29/54b3=9:75, 29/55a1=9:75, 33/82b2=35:42

(Ar. –, Far. –) *Bulmaġay sen oḳ olarḳa yārīçī.* 26/99a1=4:145

o. 36/27a1=42:40

2. evet.

(Ar. belā, Far. ārī) *Aŋġaylar: oḳ, ançası bar vācib bolur ^{c}azāb kelimesi kāfirler üze.* 35/19a3=39:71

OḴ (II): şans oku.

(Ar. zelem / ezlām, Far. tīr/hā-i ḳumār) *Ol kim boğuzlansa burhānlar üze kim üleşse sizler oḳlar birle.* 27/16b2=5:3

OḴI-: 1. okumak, okuyup ders almak.

(Ar. dirāse^{t}, Far. ḫ^{v}ānden) *Bérmedimiz anlarḳa hiç bitig yarlıġ kim oḳısalar anı.* 33/58a3=34:44

o.-dılar 28/44b3=7:169

(Ar. ḳırā$^{\circ}$a^{t}, Far. ḫ^{v}ānden) *Ḳaçan kim oḳısa sen Oḳıġunı sıġıngıl Tangrıḳa yükmiş sürülmiş yekdin.* 30/85a1=16:98

(Ar. tilāve^{t}, Far, ḫ^{v}ānden) *Oḳıġıl olar üze Ādemnüng iki oġlı ḫaberini.* 27/37b2=5:27

o.-yur 32/38a3=28:59, 38/50a2=62:2, 38/85b3=65:11
o.-yur-mız 32/3b3=28:3, 36/91a1=45:6
o.-yurlar 35/19a1=39:71
o.-ġıl 28/49b1=7:175
o.-sa men 32/2a3=27:92
o.-sa sen 32/30a1=28:45

2. davet etmek, çağırmak, istemek.

(Ar. da^{c}ve^{t}, Far. ḫ^{v}ānden) *Oḳır kendü ögürini bolsunlar tép tamuġ éşlerindin.* 33/67a2=35:6

Oḳırlar anıng içinde ḳamuġ mïveni ïmïn bolup olar. 36/87b2=44:55

o.-dılar 31/34a1=19:91
o.-ġıl 30/99a1=16:125, 36/10a2=42:15
o.-manglar 37/23b3=47:35

3. tapmak, ibadet etmek.

(Ar. du^{c}ā, Far. ḫ^{v}ānden) *Ey İḍimiz-ā, bu ögür ortaḳlarımız, anlar kim oḳır erdimiz sénde öngdin.* 30/76b2= 16:86

o.-r sizler 33/80b1=35:40
o.-nglar 33/43a1=34:22

4. dua etmek, niyaz etmek.

(Ar. du^{c}ā, Far. ḫ^{v}ānden) *Ey Mūsā oḳıġıl bizing üçün İḍingni.* 28/15b3=7:134

o.-rlar 36/73a1=43:86
o.-ng 35/61b1=40:65
o.-nglar 35/52b3=40:49, 35/53b1=40:50

oḳıġu: Kuran. krş. **ḲUR$^{\circ}$ĀN**

(Ar. Ḳur$^{\circ}$ān, Far. nübï) *Ol bitig belgüleri ol Oḳıġu belgülüg.* 30/19b1=15:1

o.-nı 30/85a1=16:98

(Ar. Ḳur$^{\circ}$ān, Far. nübï kitāb-ı Muḥammed) *Anlar kim ḳıldılar oḳıġunı kes kes.* 30/19b1=15:91

oḳımaḳ: 1. sohbet etme, konuşarak vakit geçirme.

(Ar. müste$^{\circ}$nis, Far. bï-fermānï cüyende/gān-ı ez behr-i ḥadïṣ) *Ḳaçan yése siz tarı[l]ınglar, oḳımaḳ yoḳ sizke hiç ḥadïṣ.* 33/16b2=33:53

2. dua, dua etme.

(Ar. du^{c}ā, Far. ḫ^{v}ānden) *Bolmadım séni oḳımaḳda ey İḍim bed-balıṭ.* 31/5a1=19:4

⇒ ünün yügerü oḳımaḳda ḳoḍıraḳ 28/68a3=7:205

OḲIN-: 1. okunmak.

(Ar. ḳirā'a[t] m., Far. ḫ[v]ānde şoden) *Ḳaçan oḳınsa Ḳur'ān ḳulaḳ tutuŋlar aŋar.* 28/62b2=7:204

(Ar. tilāve[t] m., Far. ḫ[v]ānde şoden) *Ḳaçan oḳınsa olar üze nişānlarımız belgülüg uŋgaylar.* 33/57a1=34:43

o.-ur 26/85b1=4:127, 33/3a3=33:34, 36/91b2=45:8

o.-sa 28/65a2=8:2, 28/80b2=8:31, 31/22b2=19:58, 31/28a3=19:73, 32/34a3=28:53, 38/102a2=45:25

o.-ur erdi 36/106a1=45:31

2. çağrılmak.

(Ar. da've[t] m., Far. ḫ[v]ānde şoden) *Uş sizler bu ögür oḳınur sizler.* 37/25a3=47:38

o.-ur 36/104a3=45:28

OL: 1. teklik üçüncü şahıs zamiri: o.

(Ar. elleti, Far. ān) *Sorġıl olarḳa ol éldin kim ol erdi deryāḳa keligli.* 28/39b2=7:163

(Ar. hiye, Far. vey) *Kemişti tayaḳını ançada ol beḍük yılan.* 28/5b2=7:107

(Ar. hüve, Far. vey) *Şükr āḫiret içre ol bütün işlig bilgen.* 33/28b1=34:1

(Ar. hüve'lleẕi, Far. vey ān) *Ol törütti sizni.* 38/66a1=64:2

(Ar. mā, Far. ān çi) *Ol hem iki ara törütür néni kim tilese.* 27/31a2=5:17

(Ar. ẕālike / ẕāliküm, Far. ānet) *Ol yaḳınraḳ kim yarusa olarnıŋ közleri.* 33/14b1=33:51

(Ar. ẕāliküm, Far. īšān) *Ol tatuŋlar anı, bütünlükin kāfirlerma ot ḳını.* 28/71b1=8:14

ol 26/53a2=4:87, 26/59b1=4:92, 26/74a2=4:108, 26/83b3=4:124, 26/84b1=4:125, 27/15b1=4:176, 27/20b1=5:5, 27/24a3=5:8, 27/30a3=5:17, 27/32b1=5:18, 27/59b1=5:54, 28/5b3=7:108, 28/8b1=7:117, 28/19a3=7:139, 28/19b2=7:140, 28/25a2=7:146, 28/31b3=7:155, 28/35b2=7:158, 28/50b3=7:176, 28/51b2=7:178, 28/54b2=7:184, 28/60a7=7:196, 28/71a1=8:13, 28/73b1=8:18, 28/74a1=8:19, 28/81b1=8:32, 29/22b3=9:30, 29/23b3=9:31, 29/27b1=9:36, 29/32a1=9:40, 29/32b1=9:41, 29/38a1=9:51, 29/43b2=9:61, 29/45a2=9:63, 29/48a2=9:68, 29/52b2=9:72, 29/57b1=9:80, 30/4a3=12:80, 30/6a3=12:84, 30/10a2=12:92, 30/17a1=14:52, 30/28a1=15:66, 30/33b2=16:4, 30/34a1=16:10, 30/36a2=16:14, 30/54b3=16:51, 30/57b2=16:58, 30/58b3=16:60, 30/60b3=16:63, 30/69a1=16:75, 30/70a2-3=16:76, 30/71a1=16:77, 30/81a1=16:92, 30/83a3=16:95, 30/84a3=16:97, 30/96b1=16:119, 30/99a3=16:125, 30/99b1-2=16:125, 30/100a2=16:126, 31/6b1=19:9, 31/13b2=19:34, 31/29b3=19:75, 31/38a1=20:8,31/40b2=20:18, 31/41a3=20:20, 31/59a1=20:76, 31/68a2=20:98, 31/69a3=20:100, 31/71a3=39:34, 31/78a3=41:52, 31/79b1=46:24, 31/82b1=46:28, 31/86b3=20:112, 32/12a1=28:16, 32/13a3=28:19, 32/19a1=28:28, 32/23a3= 28:34, 32/26b2=28:39, 32/32b3=28:49, 32/36a3=28:56, 32/39b1=28:61, 32/39b3=28:61, 32/43a3=28:70, 32/43b1=28:70, 32/44a1=28:88, 33/29a2=34:2, 33/31a3=34:6, 33/42b1=34:21, 33/44b1=34:23, 33/46a1=34:26, 33/46a3=34:27, 33/54b3=34:39, 33/60a3=34:47, 33/60b1=34:47, 33/65a1=35:2, 33/70b3=35:10, 33/76a3=35:31, 34/6b1=36:38, 34/17b2=36:69, 34/20b2=37:19, 34/31b2=37:106, 34/38b2=37:142, 34/39a3=37:145, 34/42b3=37:163, 34/52a2=38:17, 34/56a2=38:25, 34/58a1=38:27, 34/70a2=38:64, 34/70b3=38:66, 34/71a1=38:67, 34/76a 3=38:87,

34/78b1=39:3, 34/79a2=39:4, 34/80a2=39:5, 34/81a3=39:6, 34/81b1=39:6, 34/84a2=39:9, 34/88a1=39:15, 34/88b1=39:16, 34/92a2=39:21, 34/92b1=39:22, 34/94a1=39:23, 35/6b3=39:49, 35/9b1=39:53, 35/13b2=39:62, 35/23a3=40:3, 35/29a3=40:12, 35/33b1=40:120, 35/34b3=40:22, 35/39b3=40:28, 35/47b2=40:40, 35/56b2=40:56, 35/59b3=40:62, 35/60a2=40:62, 35/61a2=40:64, 35/61b1=40:65, 35/61b1=40:65, 35/66a2=40:75, 35/76b1=41:9, 35/77b1=41:11, 35/78b2=41:12, 35/81a1=41:15, 35/84b3=41:21, 35/88b1=41:28, 36/5a2-3=42:9, 36/5b2=42:10, 36/6b3=42:11, 36/14a1=42:19, 36/16a1=42:22, 36/16b3=42:22, 36/20b3=42:23, 36/21a2=42:28, 36/21b2=42:28, 36/22a2=42:29, 36/43a2=43:17, 36/43b1=43:18, 36/52b1=43:36, 36/57a2=43:48, 36/59a3=43:52, 36/61b2=43:58, 36/62a1=43:59, 36/72a1=43:84, 36/75b2=44:6, 36/76a3=44:8, 36/85b1=44:27, 36/88a3=44:57, 36/101b1=45:24, 36/105b2=45:30, 36/108a3=45:35, 36/109b2=45:37, 37/1b2=46:3, 37/5a1=47:2, 37/5b1=47:3, 37/7a2=47:4, 37/8b3=47:9, 37/9b3=47:10, 37/11a2=47:13, 37/13a3=47:15, 37/19a2=47:26, 37/20a1=47:28, 37/29a2=48:5, 37/34a3=48:12, 37/47a3=48:27, 37/49a2=48:29, 37/68b3=50:3, 37/74a2=50:19, 37/74a3=50:20, 37/78a2=50:34, 37/79b1=50:38, 37/81b1=50:42, 37/82a1=50:44, 37/89a3=51:30, 38/4b1=58:3, 38/8a3=58:12, 38/17a1=59:1, 38/17a2=59:2, 38/19a3=59:4, 38/27a1=59:13, 38/28a1=59:14, 38/31a2=59:22, 38/31b1=59:22, 38/31b1=59:23, 38/31b2=59:23, 38/32b3=59:24, 38/40a1=60:1, 38/43b2=61:7, 38/44b2=61:9, 38/49b3=62:2, 38/51a1=62:3, 38/56b1=62:11, 38/65b3=64:1, 38/79b1=65:3, 38/89a3=66:2, 38/91a1=66:4

anıng: Anıng ḳamuġı Tangrıḳa. 25/18a3=3:154

a. 25/2a1=3:120, 25/3a2=3:126, 25/5b3=3:133, 25/7a3=3:135, 25/8a1=3:136, 25/13b2-3=3:146, 25/15a2=3:152, 25/17a1=3:153, 25/28b3=3:180, 26/3b1=4:24, 26/3a1=4:24, 26/3b1=4:24, 26/9a3=4:32, 26/11a1-3=4:34, 26/11b2=4:34, 26/26a2=4:54, 26/28b1-2-3=4:57, 26/37b1=4:65, 26/38b2=4:66, 26/41b2=4:73, 26/43b1=4:75, 26/50a1=4:82, 26/50b3=4:83, 26/53a3=4:87, 26/57b1=4:91, 26/61a1-2=4:93, 26/65b1=4:97, 26/73a1=4:105, 26/76b3=4:113, 26/82b3=4:122, 26/97b2=4:143, 27/3a1=4:157, 27/5b2=4:162, 27/10b3=4:171, 27/12b1=4:172, 27/18b2=5:4, 27/20b1=5:5, 27/23a3=5:7, 27/28a2=5:13, 27/29b1-2=5:16, 27/34b3=5:22, 27/36a3=5:24, 27/39b1=5:30, 27/43b2-3=5:35, 27/44a3=5:36, 27/46b1=5:39, 27/48a3=5:41, 27/49b3=5:43, 27/50a3=5:44, 27/50b1-3=5:44, 27/51a1=5:44, 27/51b1=5:44, 27/51b2=5:45, 27/52a1=5:46, 27/52b2-3=5:47, 27/53a3=5:48, 27/53b1=5:48, 27/54a2=5:48, 27/54b2-3=5:49, 27/57b1-2=5:52, 27/58b2=5:54, 28/3a1=7:101, 28/4a2=7:103, 28/9b3=7:123, 28/14a2=7:131, 28/14b3=7:132, 28/16a1=7:134, 28/17b2=7:137, 28/18a1-3=7:137, 28/19a3=7:139, 28/20a3=7:141, 28/21b1=7:143, 28/23b3=7:145, 28/30b1=7:154, 28/31b2=7:155, 28/34b3=7:157, 28/36a1=7:158, 28/36b1=7:159, 28/40b1=7:163, 28/41b1-3=7:165, 28/44b1=7:169, 28/45a1=7:169, 28/49a2=7:174, 28/50a2=7:176, 28/50b1=7:176, 28/52b1-2=7:179, 28/53a2-3=7:180, 28/53b3=7:181, 28/56a2-3=7:187, 28/57a2=7:187, 28/58b3=7:189, 28/59b1=7:190, 28/60a5-6=7:195, 28/63b3=7:206, 28/68b3=8:10, 28/69b2=8:11, 28/70a1=8:11, 28/72b2=8:16, 28/79a2=8:28, 28/82b2=8:34, 28/83b3=8:35, 29/8a1=9:9, 29/16a1=9:21, 29/16a2=9:22, 29/18a2=9:24, 29/26a2=9:34, 29/26a3=9:35, 29/28a3=9:37, 29/31b1=9:40, 29/40a3=9:55, 29/42b3=9:60, 29/45a2=9:63, 29/48a3=9:68, 29/49a3=9:69, 29/52a3=9:72, 29/55a3=9:76, 29/60a3=9:84, 29/61a1=9:85, 29/62b2=9:88, 29/63a3=9:89, 29/65a2=9:92, 30/2b1=12:66, 30/3a1=12:79, 30/5a1-2=12:82, 30/6a3=12:84, 30/7a3=12:87, 30/8a1=12:88, 30/12a1=13:43, 30/22a1=15:29, 30/24b1=15:39, 30/26a1=15:52, 30/26b2=15:54, 30/30a2=15:75, 30/30b2=15:77, 30/31a1=15:88, 30/34a3=16:10, 30/34b1=16:11

30/35a1=16:11, 30/35b1=16:12, 30/36a1=16:13, 30/36b3=16:14, 30/42a2=16:29, 30/43a3=16:31, 30/43b1=16:31, 30/44a2=16:32, 30/45b1=16:34, 30/47a3=16:36, 30/48b2=16:38, 30/49a2=16:39, 30/53a3=16:48, 30/55b2=16:53, 30/57a2=16:57, 30/57b1=16:58, 30/59a2=16:61, 30/61b1=16:64, 30/62a1-2=16:65, 30/63b2=16:67, 30/65a1-2=16:69, 30/66b1-2=16:71, 30/72a2-3=16:79, 30/81a3=16:92, 30/81b1=16:92, 30/82b1=16:94, 30/85b2-3=16:100, 30/86a2=16:101, 30/87a3=16:103, 30/88b2=16:106, 30/92a1=16:112, 30/94a1=16:115, 30/97a2=16:122, 30/98b1-3=16:124, 30/99a3=16:125, 30/99b1=16:125, 30/100a1=16:126, 31/6a2=19:7, 31/8b1=19:15, 31/9a3=19:22, 31/13b3=19:34, 31/16a1=19:40, 31/24a3=19:61, 31/28a2=19:72, 31/40b3=20:18, 31/40b1=20:17, 31/40b3=20:18, 31/41a1=20:18, 31/43a3=20:31, 31/45b1=20:40, 31/49a1=20:50, 31/49b2=20:53, 31/50a1=20:53, 31/50a3=20:54, 31/50b1=20:55, 31/51b1=20:58, 31/57a1=20:72, 31/57b2=20:73, 31/58a2=20:74, 31/59a1=20:76, 31/61a1-3=20:81, 31/65a3=20:90, 31/65b3=20:91, 31/68a2=20:97, 31/69b1=20:101, 31/72a3=39:36, 31/74a1-3=39:38, 31/76b3=41:50, 31/79b2=46:24, 31/80b1-2=46:26, 31/84b3= 46:23, 31/85a1=20:107, 31/87a2=20:113, 31/87b3=20:114, 31/89a2=20:118, 31/89a3=20:119, 31/90b1=20:122, 32/4a3=28:4, 32/6a1=28:7, 32/8a1=28:10, 32/8b2=28:12, 32/9a3=28:13, 32/10a3=28:15, 32/10b1-2-3=28:15, 32/11a1-3=28:15, 32/15b2=28:23, 32/17a3=28:25, 32/18a3=28:27, 32/19b1=28:28, 32/22b2=28:32, 32/25a3= 28:37, 32/26b2=28:39, 32/38b2=28:59, 32/39a1=28:60, 32/44a2=28:88, 32/45a2=29:44, 33/6a3=33:37, 33/8a1=33:38, 33/10a2=33:46, 33/16a3=33:53, 33/17b3=33:53, 33/19b2=33:56, 33/22a3=33:60, 33/23b3=33:65, 33/29a1=34:2, 33/32a2=34:9, 33/32b2=34:10, 33/34b1-3=34:12, 33/36a2=34:14, 33/36b1=34:14, 33/38a3=34:17, 33/38b3=34:18, 33/39a1=34:18, 33/39b3=34:19, 33/44a1=34:23, 33/61 b2=34:50, 33/70a1=35:10, 33/71b3=35:11, 33/72b1=35:12, 33/73a2-3=35:12, 33/74b2=35:27, 33/76b1=35:31, 33/77a1=35:35, 33/77b2=35:36, 33/78a1=35:37, 33/78b1=35:37, 33/79b2=35:39, 34/1a3=36:27, 34/2a1=39:42, 34/4b2=36:34, 34/5a1=36:34, 34/5a2=36:35, 34/5b2=36:36, 34/8a2=36:42, 34/13b3=36:57, 34/21a3=37:21, 34/26b1=37:83, 34/30a1=37:102, 34/32a1=37:108, 34/32b3=37:113, 34/36a3=37:129, 34/37a2=37:134, 34/34a1=37:144, 34/39a3=37:146, 34/41b2=37:158, 34/42b2=37:162, 34/49a1=34:8, 34/51b3=38:17, 34/52a3=38:18, 34/52b3=38:20, 34/55a1=38:24, 34/59a1=38:29, 34/59b2=38:31, 34/60b2=38:34, 34/61b1=38:36, 34/64a2=38:44, 34/66b1=38:51, 34/72b1=38:72, 34/76a1=38:86, 34/76b1=38:88, 34/78a3=39:3, 34/83b3=39:8, 34/88b2=39:16, 34/89b1=39:18, 34/90a1=39:19, 34/91b2=39:21, 34/96b3=39:29, 35/1b2=39:42, 35/3a2=39:44, 35/4b2=39:46, 35/5a2=39:47, 35/8b1=39:52, 35/10b3=39:56, 35/12a2=39:59, 35/15b2=39:67, 35/16a1=39:67, 35/16b3=39:68, 35/18b2=39:71, 35/19b3=39:72, 35/20b2=39:73, 35/24b3=40:5, 35/25b2=40:7, 35/36b2=40:25, 35/39a3=40:28, 35/43a2=40:34, 35/48a1=40:40, 35/48b3=40:42, 35/50b3=40:46, 35/58a2=40:59, 35/59a3=40:61, 35/64b2=40:70, 35/66a2-3=40:75, 35/66b3=40:76, 35/69a2-3=40:80, 35/69b1=40:80, 35/71a3=40:83, 35/71b2=40:83, 35/72a1=40:84, 35/76b3=41:10, 35/77a1=41:10, 35/80a2=41:14, 35/88a1=41:26, 35/88b3=41:28, 35/39b1=40:28, 35/47a3=40:40, 35/49a2=40:43, 35/73a 3=41:3, 36/3b2=42:7, 36/4a1=42:7, 36/5b1-2=42:10, 36/6b2-3=42:11, 36/8b1=42:13, 36/10a2=42:15, 36/17b1=42:33, 36/18a1=42:23, 36/21b3=42:29, 36/22b2=42:30, 36/23b3=42:33, 36/24a1=42: 33, 36/27a2=42:40, 36/29b2=42:45, 36/32b3=42:48, 36/39b3=43:10, 36/40a2=43:11, 36/41a1-3=43:13, 36/42b3=43:17, 36/46b3=43:24, 36/47a1=43:24, 36/51a3=43:34, 36/51b1=43:34, 36/56b1=43:46, 36/57a3=43:48, 36/59b1-2=43:53, 36/62a2=43:59, 36/63a1=43:61, 36/64a2=43:63, 36/67a3=43:71, 36/67b1=43:71, 36/68a1=43:73, 36/68b2=43:75.

36/72b2-3=43:85, 36/73b3=43:87, 36/75a2=44:4, 36/81a2=44:27, 36/82b3=44:37, 36/86b2=44:50, 36/87b2= 44:55, 36/88a1=44:56, 36/90b1=45:5, 36/91a3=45:8, 36/91b2=45:8, 36/93b3= 45:12, 36/94a1=45:12, 36/94b2=45:13, 36/95b2=45:15, 36/97a2-3=45:17, 36/103a2=45:26, 36/104a3=45:28, 36/106b2=45:32, 37/9b2=47:10, 37/10b1=47:12, 37/12a3=47:15, 37/12b2=47:15, 37/13a2=47:15, 37/15a2=47:18, 37/16b2=47:20, 37/17a1=47:20, 37/18b1=47:24, 37/20a3=47:28, 37/29a1=48:5, 37/32a3=48:10, 37/41a3=48:21, 37/46a1=48:27, 37/48a3=48:29, 37/70a2-3=50:7, 37/71a1=50:9, 37/71b1=50:11, 37/73b3=50:18, 37/74b2=50:22, 37/75 b3=50:27, 37/78a3=50:35, 37/79a2=50:37, 37/80a2=50:39, 37/87b2=51:25, 38/4b2=58:3, 38/12a2=58:17, 38/15b3=58:22, 38/16a1=58:22, 38/19b1=59:4, 38/20b2=59:6, 38/29b1=59:17, 38/36b2=60:4, 38/37a1=60:11, 38/41a1=61:4, 38/43a1=61:6, 38/46b2=61:12, 38/56a3=62:11, 38/57b3=63:1, 38/70b3=64:9, 38/71a1=64:9, 38/71b1=64:10, 38/73b3=64:15, 38/78b1=65:2, 38/83b1=65:7, 38/84b1=65:8, 38/87a1=65:11, 38/89b3=66:3, 38/90b3=66:4, 38/91a1=66:4, 38/91a3=66:5, 38/92b2=66:6, 38/94b1=66:8, 38/95a1=66:8, 38/98b1=66:11

anıng üçün: onun için, bu yüzden.

(Ar. ecl, Far. behr-i ān) *Anıng üçün ol bitidimiz Yaᶜḳūb oğlanları üz.* 27/40b2 =5:32

(Ar. innemā / hu, Far. her-āyine) *Anıng üçün tileyür Tangrı kiterse sizdin ᶜazābnı.* 33/2b3=33:33

a. 27/41b3=5:33, 27/55a3=5:49, 28/48b2=7:173, 30/6b3=12:86, 33/61a3 =34:50, 33/67a2=35:6, 34/20b2=37:19, 34/70a3=38:65, 34/71b3=38:70, 34/86a1= 39:10, 35/6b2=39:49, 35/29a3=40:12, 38/68 a2=64:6, 38/72a3=64:12, 38/73b2= 64:15, 38/93b1=66:7

(Ar. li-mā, Far. ez behr-i ān çi) *Süst bolmadılar anıng üçün kim tegdi olarḳa Tangrı yolı içinde.* 25/13b3=3:145

(Ar. —, Far. be-sebeb-i ān ki) *Çıḳarurlar yalavaçnı hem sizni anıng üçün [kim] tapsa sizler Tangrıḳa.* 38/34a2=60:1

anıng üze / angar: ona.

(Ar. ileyhi, Far. be-vey) *Anıng üze köngül urdum, anıng üze / angar yanar men.* 36/6a1=42:10

anıngda: Ol turur Tangrı kim yoḳ Tangrı anıngda öngdin. 38/31a2=59:22

anıngdın: Hem yana nişān olarḳa şeb, çıḳarur-miz anıngdın kündüzni. 34/6a2=36:37

a. 36/64a1=43:63

anı: Belgürtür ök anı boḍunḳa, kizlemezler ök anı. 25/28a2-3=3:187

a. 25/3a1=3:126, 25/9b3=3:140, 25/21a3=3:156, 25/27a2=3:183, 26/8b1=4:30, 26/16b2=4:40, 26/22b2=4:47, 26/29b3=4:58, 26/30b1=4:59, 26/38a3=4:66, 26/50a3=4:83, 26/50b2=4:83, 26/52b3=4:86, 26/61a2=4:93, 26/75b3=4:111, 26/76a3=4:112, 26/78b1=4:114, 26/79a3=4:115, 26/80b1=4:118, 26/86b1=4:127, 26/88a3=4:129, 26/95a3=4:140, 26/98a1=4:143, 27/2b2=4:157, 27/3a2-3=4:157, 27/3b1=4:158, 27/8b3=4:166, 27610b3=4:171, 27/39b1=5:30, 28/5b1=7:106, 28/6b1=7:111, 28/9b2=7:123, 28/12a3=7:128, 28/14b2=7:132, 28/20b2=7:142, 28/22a3=7:143, 28/23b2=7:145, 28/24b 3=7:146, 28/25a1=7:146, 28/26b1=7:148, 28/28a1=7:150, 28/32b3=7:156, 28/33a1=7:156, 28/33b 2=7:157, 28/34b3=7:157, 28/44b1=7:169, 28/49b3=7:175, 28/50a2=7:176, 28/50b2=7:176, 28/55b3=7:186, 28/56b1=7:187, 28/60a4=7:193, 28/62a2=7:203, 28/68b2=8:10,

28/71b1=8:14, 28/84b2-3=8:37, 29/18a1=9:24, 29/19b3=9:26, 29/25b3=9:34, 29/28a3=9:37, 29/28b1=9:37, 29/31b2=9:40, 29/55b2-3=9:77, 30/1b2-3=12:54, 30/2a2=12:66, 30/12b1=14:1, 30/21b3=15:29, 30/23a3=15:53, 30/36b2=16:14, 30/49b2=16:40, 30/58a1-2=16:59, 30/70a1=16:76, 30/80a1=16:91, 30/86b1=16:102, 30/92b3=16:113, 30/97a3=16:121, 31/5b3=19:6, 31/9a3=19:23, 31/9b3=19:24, 31/11a3=19:27, 31/19a1=19:48, 31/20a2=19:52, 31/20b1=19:52, 31/21b3=19:57, 31/26b1=19:67, 31/29a3=19:75, 31/35a3=19:97, 31/35b2=19:97, 31/41a2=20:20, 31/41b1=20:21, 31/43a3=20:32, 31/44a3=20:39, 31/44b12=20:39, 31/45a3=20:40, 31/64a2=20:87, 31/67a2-3=20:96, 31/68a3=20:97, 31/70b2=20:105, 31/70b3=20:106, 31/71a1=39:33, 31/79a1=46:24, 31/81b2=46:26, 31/86a3=20:110, 31/87a1=20:113, 31/90b1=20:122, 31/91b1=20:124, 31/92a1=20:126, 32/2a1=27:91, 32/3a1=27:93, 32/5b3=28:7, 32/6a1=28:7, 32/6b1=28:8, 32/7a3=28:9, 32/7b1=28:9, 32/8a1=28:10, 32/8b1=28:11, 32/9a1=28:12, 32/9a2=28:13, 32/11a2=28:15, 32/11b3=28:16, 32/12b3=12:18, 32/17b3=28:26, 32/21b1=28:31, 32/23b1=28:34, 32/26b1=28:38, 32/27a1=28:40, 32/39b1=28:61, 33/7a2=33:37, 33/11b1=33:49, 33/13a2=33:50, 33/18a3=33:54, 33/26b2-3=33:72, 33/56b3=34:42, 33/58a3=34:44, 33/64b2-3=35:2, 33/67a1=35:6, 33/68a3=35:8, 33/69a3=35:9, 33/70a3=35:10, 33/73a1=35:12, 33/85a1= 35:44, 34/3a3=36:30, 34/4a3=36:33, 34/17a3=36:68, 34/18b2=36:72, 34/31a1=37:103, 34/31a2=37:104, 34/36a1=37:127, 34/38b1=37:142, 34/39a2=37:145, 34/39b1=37:147, 34/55b3=38:24, 34/60a2=38:33, 34/64a3=38:44, 34/67a3=38:57, 34/72a3=38:72, 34/74a1=38:76, 34/91a3=39:21, 34/91b3=39:21, 34/92a1=39:21, 35/5a3=39:47, 35/6a2=39:48, 35/6b2=39:49, 35/15b1=39:67, 35/24b1=40:5, 35/45b2=40:37, 35/50a3=40:45, 35/61b1=40:65, 36/2b3=41:47, 36/35b2=42:52, 36/37a3=43:3, 36/44b2=43:20, 36/48a1=43:28, 36/61b2=43:58, 36/62a2=43:59, 36/67b3=43:72, 36/81a3=44:28, 36/86a1=44:47, 36/88b1=44:58, 36/91b3=45:8, 36/92a2=45:9, 36/100b1=45:23, 36/101a2=45:23, 36/101b3=45:24, 36/107b1=45:33, 37/25a1=47:37, 37/31a3=48:9, 37/31b1=48:9, 37/36a1=48:15, 37/38b3=48:17, 37/39a1=48:17, 37/40a1=48:19, 37/40b1=48:20, 37/41b1=48:21, 37/47b3=48:28, 37/49b1=48:29, 37/58a1=49:7, 37/63a2=49:12, 37/69b3=50:6, 37/70a2=50:7, 37/76a1=50:27, 37/88a2=51:27, 38/20a1=59:5, 38/22a3=59:7, 38/35a1=60:1, 38/38a1=60:12, 38/47a2=61:13, 38/51b3=62:5, 38/63b2=63:9, 38/70b2=64:9, 38/75a1=64:17, 38/81a2=65:5, 38/86b2=65:11, 38/89b3=66:3; (a. kim) 25/15b2=3:152, 25/17a3=3:53, 25/18b1=3:15, 25/23a2=3:167, 25/23b1=3:167, 26/3a1=4:24, 26/9a3=4:32, 26/14b3=4:37, 26/18a3=4:43, 26/35a1=4:62, 26/38b1=4:66, 26/53b3=4:88, 26/72b1=4:104, 26/74a 2=4:108, 26/74b1=4:108, 26/77b2=4:113, 26/86a3=4:127, 26/92a3=4:135, 27/24b1=5:8, 27/34a1=5:20, 28/8b2=7:118, 28/18a2=7:137, 28/23a2=7:144, 28/39b1=7:162, 28/41b1=7:165, 38/53b1=7:180, 28/55a2=7:185, 28/57b1=7:188, 28/59b2=7:191, 28/86a1=8:39, 29/12a2=9:16, 29/21b2=9:29, 29/28b3=9:37, 29/38a1=9:51, 29/45b1=9:64, 29/55b3=9:77, 29/59a2=9:82, 29/65a2=9:92, 30/4b2=12:81, 30/7a2=12:86, 30/32a3=15:94, 30/35b3=16:13, 30/38a2-3=16:23, 30/39a3=16:25, 30/41b2=16:28, 30/45a2=16:34, 30/48b2=16:38, 30/51b3=16:44, 30/53a2=16:48, 30/54b1=16:50, 30/56a2=16:55, 30/60a1=16:62, 30/81b3=16:93, 30/84a1=16:96, 30/91b1=16:111, 30/94a1=16:115, 30/94b1=16:116, 31/29b3=19:75, 31/30b1=19:77, 31/31a2=19:79, 31/31a3=19:80, 31/55a3=20:69, 31/77a1=41:50, 31/84b3=46:23, 32/25a2=28:37, 32/36a2=28:56, 32/43a2-3=28:69, 33/14b2=33:51, 33/54b1=34:39, 33/68b3=35:8, 33/76b1=35:31, 34/8a2=36:42, 34/15b2=36:64, 34/16a2=36:65, 34/21b2=37:22, 34/57b1=38:26, 34/78b1=39:3, 34/82b1=39:7, 34/83b1=39:8, 34/87a3=39:15, 34/90a3=39:19, 34/95a1=39:24, 35/16b2=39:68, 35/17b3=39:70, 35/18a2=39:70,

36/72b2-3=43:85, 36/73b3=43:87, 36/75a2=44:4, 36/81a2=44:27, 36/82b3=42:33, 36/86b2=44:50, 36/87b2= 44:55, 36/88a1=44:56, 36/90b1=45:5, 36/91a3=45:6, 36/91b2=45:8, 36/93b3= 45:12, 36/94a1=45:12, 36/94b2=45:13, 36/95b2=45:15, 36/97a2-3=45:17, 36/103a2=45:26, 36/104a3=45:28, 36/106b2=45:32, 37/9b2= 47:10, 37/10b1=47:12, 37/12a3=47:15, 37/12b2=47:15, 37/13a2=47:15, 37/15a3= 47:18, 37/16b2=47:20, 37/17a1=47:20, 37/18b1=47:24, 37/20a3=47:28, 37/29a1=48:5, 37/32a3=48:10, 37/41a3=48:21, 37/46a1=48:27, 37/48a3=48:29, 37/70a2-3=50:7, 37/71a1=50:9, 37/71b1=50:11, 37/73b3=50:18, 37/74b2=50:22, 37/75 b3=50:27, 37/78a3=50:35, 37/79a2=50:37, 37/80a2=50:39, 37/87b2=51:25, 38/4b2=58:3, 38/12a2=58:17, 38/15b3=58:22, 38/16a1=58:22, 38/19b1=59:4, 38/20b2=59:6, 38/29b1=59:17, 38/36b2=60:4, 38/37a1=60:11, 38/41a1=61:4, 38/43a1=61:6, 38/46b2=61:12, 38/56a3=62:11, 38/57b3=63:1, 38/70b3=64:9, 38/71a1=64:9, 38/71b1=64:10, 38/73b3=64:15, 38/78b1=65:2, 38/83b1=65:7, 38/84b1=65:8, 38/87a1=65:11, 38/89b3=66:3, 38/90b3=66:4, 38/91a1=66:4, 38/91a3=66:5, 38/92b2=66:6, 38/94b1=66:8, 38/95a1=66:8, 38/98b1=66:11

anıng üçün: onun için, bu yüzden.

(Ar. ecl, Far. behr-i ān) *Anıng üçün ol bitidimiz Yaᶜḳūb oġlanları üze.* 27/40b2 =5:32

(Ar. innemā / hu, Far. her-āyine) *Anıng üçün tileyür Tangrı kiterse sizdin ᶜazābnı.* 33/2b3=33:33

a. 27/41b3=5:33, 27/55a3=5:49, 28/48b2=7:173, 30/6b3=12:86, 33/61a3 =34:50, 33/67a2=35:6, 34/20b2=37:19, 34/70a3=38:65, 34/71b3=38:70, 34/86a1= 39:10, 35/6b2=39:49, 35/29a3=40:12, 38/68 a2=64:6, 38/72a3=64:12, 38/73b2= 64:15, 38/93b1=66:7

(Ar. li-mā, Far. ez behr-i ān çi) *Süst bolmadılar anıng üçün kim tegdi olarḳa Tangrı yolı içinde.* 25/13b3=3:145

(Ar. —, Far. be-sebeb-i ān ki) *Çıḳarırlar yalavaçnı hem sizni anıng üçün [kim] tapsa sizler Tangrıḳa.* 38/34a2=60:1

anıng üze / angar: ona.

(Ar. ileyhi, Far. be-vey) *Anıng üze köngül urdum, anıng üze / angar yanar men.* 36/6a1=42:10

anıngda: Ol turur Tangrı kim yoḳ Tangrı anıngda öngdin. 38/31a2=59:22

anıngdın: Hem yana nişān olarḳa şeb, çıḳarur-miz anıngdın kündüzni. 34/6a2=36:37

a. 36/64a1=43:63

anı: Belgürtür ök anı boḍunḳa, kizlemezler ök anı. 25/28a2-3=3:187

a. 25/3a1=3:126, 25/9b3=3:140, 25/21a3=3:156, 25/27a2=3:183, 26/8b1=4:30, 26/16b2=4:40, 26/22b2=4:47, 26/29b3=4:58, 26/30b1=4:59, 26/38a3=4:66, 26/50a3=4:83, 26/50b2=4:83, 26/52b3=4:86, 26/61a2=4:93, 26/75b3=4:111, 26/76a3=4:112, 26/78b1=4:114, 26/79a3=4:115, 26/80b1=4:118, 26/86b1=4:127, 26/88a3=4:129, 26/95a3=4:140, 26/98a1=4:143, 27/2b2=4:157, 27/3a2-3=4:157, 27/3b1=4:158, 27/8b3=4:166, 27610b3=4:171, 27/39b1=5:30, 28/5b1=7:106, 28/6b1=7:111, 28/9b2=7:123, 28/12a3=7:128, 28/14b2=7:132, 28/20b2=7:142, 28/22a3=7:143, 28/23b2=7:145, 28/24b 3=7:146, 28/25a1=7:146, 28/26b1=7:148, 28/28a1=7:150, 28/32b3=7:156, 28/33a1=7:156, 28/33b 2=7:157, 28/34b3=7:157, 28/44b1=7:169, 28/49b3=7:175, 28/50a2=7:176, 28/50b2=7:176, 28/55b3=7:186, 28/56b1=7:187, 28/60a4=7:193, 28/62a2=7:203, 28/68b2=8:10,

28/71b1=8:14, 28/84b2-3=8:37, 29/18a1=9:24, 29/19b3=9:26, 29/25b3=9:34, 29/28a3=9:37, 29/28b1=9:37, 29/31b2=9:40, 29/55b2-3=9:77, 30/1b2-3=12:54, 30/2a2=12:66, 30/12b1=14:1, 30/21b3=15:29, 30/23a3=15:53, 30/36b2=16:14, 30/49b2=16:40, 30/58a1-2=16:59, 30/70a1=16:76, 30/80a1=16:91, 30/86b1=16:102, 30/92b3=16:113, 30/97a3=16:121, 31/5b3=19:6, 31/9a3=19:23, 31/9b3=19:24, 31/11a3=19:27, 31/19a1=19:48, 31/20a2=19:52, 31/20b1=19:52, 31/21b3=19:57, 31/26b1=19:67, 31/29a3=19:75, 31/35a3=19:97, 31/35b2=19:97, 31/41a2=20:20, 31/41b1=20:21, 31/43a3=20:32, 31/44a3=20:39, 31/44b12=20:39, 31/45a3=20:40, 31/64a2=20:87, 31/67a2-3=20:96, 31/68a3=20:97, 31/70b2=20:105, 31/70b3=20:106, 31/71a1=39:33, 31/79a1=46:24, 31/81b2=46:26, 31/86a3=20:110, 31/87a1=20:113, 31/90b1=20:122, 31/91b1=20:124, 31/92a1=20:126, 32/2a1=27:91, 32/3a1=27:93, 32/5b3=28:7, 32/6a1=28:7, 32/6b1=28:8, 32/7a3=28:9, 32/7b1=28:9, 32/8a1=28:10, 32/8b1=28:11, 32/9a1=28:12, 32/9a2=28:13, 32/11a2=28:15, 32/11b3=28:16, 32/12b3=12:18, 32/17b3=28:26, 32/21b1=28:31, 32/23b1=28:34, 32/26b1=28:38, 32/27a1=28:40, 32/39b1=28:61, 33/7a2=33:37, 33/11b1=33:49, 33/13a2=33:50, 33/18a3=33:54, 33/26b2-3=33:72, 33/56b3=34:42, 33/58a3=34:44, 33/64b2-3=35:2, 33/67a1=35:6, 33/68a3=35:8, 33/69a3=35:9, 33/70a3=35:10, 33/73a1=35:12, 33/85a1= 35:44, 34/3a3=36:30, 34/4a3=36:33, 34/17a3=36:68, 34/18b2=36:72, 34/31a1=37:103, 34/31a2=37:104, 34/36a1=37:127, 34/38b1=37:142, 34/39a2=37:145, 34/39b1=37:147, 34/55b3=38:24, 34/60a2=38:33, 34/64a3=38:44, 34/67a3=38:57, 34/72a3=38:72, 34/74a1=38:76, 34/91a3=39:21, 34/91b3=39:21, 34/92a1=39:21, 35/5a3=39:47, 35/6a2=39:48, 35/6b2=39:49, 35/15b1=39:67, 35/24b1=40:5, 35/45b2=40:37, 35/50a3=40:45, 35/61b1=40:65, 36/2b3=41:47, 36/35b2=42:52, 36/37a3=43:3, 36/44b2=43:20, 36/48a1=43:28, 36/61b2=43:58, 36/62a2=43:59, 36/67b3=43:72, 36/81a3=44:28, 36/86a1=44:47, 36/88b1=44:58, 36/91b3=45:8, 36/92a2=45:9, 36/100b1=45:23, 36/101a2=45:23, 36/101b3=45:24, 36/107b1=45:33, 37/25a1=47:37, 37/31a3=48:9, 37/31b1=48:9, 37/36a1=48:15, 37/38b3=48:17, 37/39a1=48:17, 37/40a1=48:19, 37/40b1=48:20, 37/41b1=48:21, 37/47b3=48:28, 37/49b1=48:29, 37/58a1=49:7, 37/63a2=49:12, 37/69b3=50:6, 37/70a2=50:7, 37/76a1=50:27, 37/88a2=51:27, 38/20a1=59:5, 38/22a3=59:7, 38/35a1=60:1, 38/38a1=60:12, 38/47a2=61:13, 38/51b3=62:5, 38/63b2=63:9, 38/70b2=64:9, 38/75a1=64:17, 38/81a2=65:5, 38/86b2=65:11, 38/89b3=66:3; (a. kim) 25/15b2=3:152, 25/17a3=3:53, 25/18b1=3:15, 25/23a2=3:167, 25/23b1=3:167, 26/3a1=4:24, 26/9a3=4:32, 26/14b3=4:37, 26/18a3=4:43, 26/35a1=4:62, 26/38b1=4:66, 26/53b3=4:88, 26/72b1=4:104, 26/74a 2=4:108, 26/74b1=4:108, 26/77b2=4:113, 26/86a3=4:127, 26/92a3=4:135, 27/24b1=5:8, 27/34a1=5:20, 28/8b2=7:118, 28/18a2=7:137, 28/23a2=7:144, 28/39b1=7:162, 28/41b1=7:165, 38/53b1=7:180, 28/55a2=7:185, 28/57b1=7:188, 28/59b2=7:191, 28/86a1=8:39, 29/12a2=9:16, 29/21b2=9:29, 29/28b3=9:37, 29/38a1=9:51, 29/45b1=9:64, 29/55b3=9:77, 29/59a2=9:82, 29/65a2=9:92, 30/4b2=12:81, 30/7a2=12:86, 30/32a3=15:94, 30/35b3=16:13, 30/38a2-3=16:23, 30/39a3=16:25, 30/41b2=16:28, 30/45a2=16:34, 30/48b2=16:38, 30/51b3=16:44, 30/53a2=16:48, 30/54b1=16:50, 30/56a2=16:55, 30/60a1=16:62, 30/81b3=16:93, 30/84a1=16:96, 30/91b1=16:111, 30/94a1=16:115, 30/94b1=16:116, 31/29b3=19:75, 31/30b1=19:77, 31/31a2=19:79, 31/31a3=19:80, 31/55a3=20:69, 31/77a1=41:50, 31/84b3=46:23, 32/25a2=28:37, 32/36a2=28:56, 32/43a2-3=28:69, 33/14b2=33:51, 33/54b1=34:39, 33/68b3=35:8, 33/76b1=35:31, 34/8a2=36:42, 34/15b2=36:64, 34/16a2=36:65, 34/21b2=37:22, 34/57b1=38:26, 34/78b1=39:3, 34/82b1=39:7, 34/83b1=39:8, 34/87a3=39:15, 34/90a3=39:19, 34/95a1=39:24, 35/16b2=39:68, 35/17b3=39:70, 35/18a2=39:70,

35/31b3=40:17, 35/32b3=40:19, 35/39b3=40:28, 35/40b2=40:29, 35/49b3=40:44, 35/64b1=40:70, 35/82b3=41:17, 35/84a2=41:20, 35/88b3=41:28, 36/7b2=42:13, 36/8a1=42:13, 36/15a3=42:21, 36/16a1=42:22, 36/16b2=42:22, 36/22a1=42:29, 36/33a1=42=48, 36/40b3=43:12, 36/55b2=43:45, 36/67a3=43:71, 36/95a2=45:14, 36/100a1=45:22, 36/105a1=45:29, 37/3b3=46:34, 37/8b3=47:9, 37/19a3=47:26, 37/32a3=48:10, 37/33b3=48:11, 37/39b1=48:18, 37/43a3=48:24, 37/44b2=48:25, 38/4b2=58:3, 38/7b2=58:11, 38/9b3=58:13, 38/21a3=59:7, 38/23b3=59:9, 38/34b3=60:1, 38/39b2=61:1, 38/36a3=60:3, 38/40a1=61:1, 38/40a3=61:2, 38/40b2=61:3, 38/42b2=61:6, 38/53a3=62:7, 38/54a3=62:8, 38/65a1=63:11, 38/66a3=64:2, 38/67a3=64:4, 38/69a3=64:7, 38/69b3=64:8, 38/88b1=66:1, 38/93b2=66:7

aṅga: Kim kim tilese dünyā yanıtı bérür-miz aṅga. 25/13a1=3:145

a. 25/13a3=3:145, 25/28b1=3:187, 26/13b1=4:36, 26/23a3=4:48, 26/25b2=4:52, 26/26b3=4:55, 26/42b2=4:74, 26/52a3=4:85, 26/54a3=4:88, 26/61a3=4:93, 26/67a3=4:100, 26/78b2=4:114, 26/79b2=4:116, 26/83a3=4:123, 26/95a3=4:140, 27/12b2=4:172, 27/35a1=5:22, 27/36a2=5:24, 27/52a1=5:46, 27/59b2=5:54, 28/34b3=7:157, 28/36a1=7:158, 28/49b2=7:175, 28/63b3=7:206, 28/83b3=8:36, 29/30b3=9:40, 30/2a3=12:66, 31/51b2=20:58, 31/75b3=41:49, 31/83a2=46:29, 32/8a3=28:11, 32/16b3=28:25, 32/20b2=28:30, 32/32b3=28:49, 33/1a1=33:31, 33/54b3=34:39, 34/17a2=36:68, 34/28b1=37:94, 34/32b1=37:112, 35/6b1=39:49, 35/28a1=40:9, 36/13a1=42:18, 37/32b1=48:10, 37/54a3=49:2, 37/73a1=50:16, 37/85a1=51:14, 37/88b1=51:28, 38/51a2=62:4, 38/79a2=65:3, 38/79b1=65:3, 38/83b2=65:7, 38/84b1-2=65:8; (a. kim) 26/22b1=4:47, 26/31a3=4:60, 26/54a1=4:88, 32/16b2=28:24

aṅga oḳ: özellikle ona, sadece ona.

(Ar. ḫāṣṣet[en], Far. yegâne) *Ḳorḳuṅglar bir bulġaḳdın, tegmesün anlarḳa kim kiş ḳıldılar sizdin aṅga oḳ.* 28/77a1=8:25

aṅgar: Fariża ḳıldı Taṅrı aṅgar. 33/8a1=33:38

a. 26/5b3=4:25, 26/15b2=4:38, 26/32a1=4:60, 26/32a3=4:61, 26/52a1=4:85, 26/79a1=4:115, 27/3b3=4:159, 27/11b2=4:171, 27/14b1-3=4:175, 27/15a3=4:176, 27/15b2=4:176, 27/32b1=5:18, 27/39a 3=5:30, 27/39b3=5:31, 27/46a2=5:40, 27/48a3=5:41, 28/9b1=7:123, 28/21b1=7:143, 28/23a3=7:145, 28/24b1=7:146, 28/26a3=7:148, 28/34b3=7:157, 28/35a3=7:158, 28/58b1=7:189, 28/59b1=7:190, 28/62b3=7:204, 28/63b3=7:206, 28/76b2=8:24, 29/30b1=9:39, 29/30b2=9:40, 29/35a3=9:46, 29/41a2=9:57, 29/45a1=9:63, 30/16b1=14:26, 30/22a2=15:29, 30/28a1=15:66, 30/43a3=16:31, 30/49b3=16:40, 30/55a2=16:52, 30/55a2=16:52, 30/58a1=16:59, 30/68b3=16:75, 30/84b1=16:97, 30/85a3= 16:99, 30/87a2=16:103, 30/93b2=16:114, 30/97b1=16:121, 31/6a2=19:7, 31/7b3=19:12, 31/12a1=19:29, 31/14a2-3=19:35, 31/14b1=19:36, 31/19a2=19:49, 31/20b2=19:53, 31/25a2=19:64, 31/25b3=19:65, 31/26a1=19:65, 31/27b2=19:70, 31/31a2=19:79, 31/34b3=19:95, 31/35b1=19:97, 31/37a3=20:6, 31/38a1=20:8, 31/38b3=20:11, 31/40a3=20:16, 31/46b3=20:44, 31/47b2=20:47, 31/54b2=20: 66, 31/56a1=20:71, 31/58a2=20:74, 31/58a3=20:75, 31/64b1=20:88, 31/72b2=39:36,31/72b3=39:37, 31/76a3=41:50, 31/77b3=41:51, 31/78a2=41:52, 31/79b2=46:24, 31/85a3=20:108, 31/85b3=20:109, 31/86a1=20:109, 31/88a3=20:115, 31/89b1=20:120, 31/91b1=20:124, 32/2a1=27:91, 32/9a1=28:12, 32/9b3=28:14, 32/13a1=28:18, 32/25b1=28:37, 32/34a3=28:52, 32/34b2=28:53, 32/37a1=28:57, 32/43b1-2=28:70, 32/44a2=28:88, 33/1b1=33:31, 33/28a2-3=34:1, 33/33b3=34:10, 33/34b2=34:12, 33/35a2=34:12, 33/35a3=34:13, 33/37a3=34:15,

33/40a3=34:20, 33/41b1=34:21, 33/43b2=34:22, 33/44a1=34:23, 33/46a3=34:27, 33/50b2=34:33, 33/52a1=34:34, 33/54b2=34:39, 33/62a2=34:52, 33/62b1=34:53, 33/68a2=35:8, 34/6b1=36:38, 34/7a2=36:40, 34/10a2=36:47, 34/17b1-2=36:69, 34/29a1=37:97, 34/29a3=37:98, 34/29b3=37:101, 34/31b3=37:107, 34/43a1=37:164, 34/44a1=37:170, 34/51b1=38:15, 34/52b2=38:19, 34/53a1=38:20, 34/54a3=38:23, 34/56a2-3=38:25, 34/61a3=38:36, 34/62b1=38:40, 34/63b1=38:43, 34/67a3=38:54, 34/69a3=38:61, 34/72b2=38:72, 34/77b1=39:3, 34/81a3=39:6, 34/83a2-3=39:8, 34/83b1=39:8, 34/86b1=39:11, 34/87a2=39:14, 34/94a2-3=39:23, 35/2b3=39:44, 35/7a1=39:50, 35/9b3=39:54, 35/13b3=39:63, 35/18b1=39:71, 35/20b1=39:73, 35/23b1=40:3, 35/26a1=40:7, 35/30a3=40:14, 35/42b1=40:33, 35/48b2=40:42, 35/49a2=40:43, 35/61b2=40:65, 35/64a1=40:68, 35/72a2=40:84, 35/74a1=41:5, 35/76a3=41:9, 35/77b2=41:11, 35/85a 1=41:21, 36/1b1=41:47, 36/7a1=42:12, 36/7b3=42:13, 36/8a1=42:13, 36/8b2-3=42:13, 36/9a1=42:13, 36/11b1=42:15, 36/11b3=42:16, 36/13a2=42:18, 36/14b1-3=42:20, 36/15a3=42:21, 36/17b3=42: 23, 36/28b3=42:44, 36/31a3=42:46, 36/31b2=42:47, 36/36a3=42:53, 36/38b1=43:7, 36/41b2=43:13, 36/42a1=43:15, 36/49a1=43:30, 36/52b1=43:36, 36/60a2=43:54, 36/64b1=43:64, 36/72a3=43:85, 36/91b3=45:8, 36/97b2=45:18, 36/109b1=45:37, 37/2a2=46:32, 37/11b3=47:14, 37/46a1=48:26, 37/70a1=50:6, 37/71a3=50:10, 37/73a2=50:16, 37/79a3=50:37, 37/80b3=50:40, 38/4a3=58:3, 38/5b2=58:9, 38/12b1=58:18, 38/32b1-2=59:24, 38/37a2=60:11, 38/65b2-3=64:1, 38/66b3=64:3, 38/79a1=65:2, 38/81b1=65:5, 38/83a2=65:6, 38/84a1=65:7, 38/87a2=65:11, 38/89b3=66:3, 38/90a2=66:3, 38/91b1=66:5; (a. kim) 26/22a3=4:47, 26/61b3=4:94, 27/8b2=4:166, 30/56b1=16:55, 31/12a2=19:29, 31/16b2=19:42, 31/36b3=20:3, 31/71b2=39:35, 32/32a2=28:48, 34/28b2=37:95, 36/55a1=43:43, 37/20a2=47:28, 38/33b3=60:1

⇒ anıng üze / angar 36/6a1=42:10

anda: "orada" *Ġalebe ḳılındılar anda, yandılar ḫor bolup anlar.* 28/8b3=7:119

a. 34/50a2=38:11, 35/72b2=40:85, 38/81b2=65:6

"ondan" *Yoḳ anda aḍın Tangrı meger ol erklig.* 38/31b2=59:23

a. 27/15b1=4:176, 33/6b3=33:37, 33/8b1=33:39, 33/30a1=34:3, 37/85b1=51:16, 38/77b1=65:1, 38/91a3=66:4

anda aḍın: ondan başka.

(Ar. min dūnihi, Far. ez cüz vey) *Tapunmaġay / tapmaġay erdimiz anda aḍın hiç nerseni.* 39/45b3=16:35

a. 26/80a2=4:117, 28/60a7=7:197, 31/72a3=39:36, 34/77b3=39:3, 34/87b1=39:15, 35/3b3=39:45, 35/33a3=40:20, 35/75a1=41:6, 36/5a1=42:9, 36/73a2=43:86, 37/2a2=46:32, 37/37b3=48:16, 37/42a3=48:23, 37/43a1=48:24, 37/47a3=48:27

(Ar. dūne ẕālike, Far. ferver ān) *Olarda eḍgüler yana olarda anda aḍın.* 28/43b1=7:168

(Ar. dūne ẕālike, Far. cüz ānest) *Yarlıḳayur anda aḍın kimni tilese.* 26/79b3=4:116

(Ar. ġayrehā, Far. cüz ān) *Tegşürgey-miz olarḳa teriler anda aḍın.* 26/27b3=4:56

a. 26/95b2=4:140

(Ar. ġayre'lleẕī, Far. cüz ān ki) *Tegşürdi anlar kim küç ḳıldılar olardın aytıḳ, anda aḍın kim ayıldı olarḳa.* 28/39a2=7:162

35/31b3=40:17, 35/32b3=40:19, 35/39b3=40:28, 35/40b2=40:29, 35/49b3=40:44,
35/64b1=40:70, 35/82b3=41:17, 35/84a2=41:20, 35/88b3=41:28, 36/7b2=42:13,
36/8a1=42:13, 36/15a3=42:21, 36/16a1=42:22, 36/16b2=42:22, 36/22a1=42:29,
36/33a1=42=48, 36/40b3=43:12, 36/55b2=43:45, 36/67a3=43:71, 36/95a2=45:14,
36/100a1=45:22, 36/105a1=45:29, 37/3b3=46:34, 37/8b3=47:9, 37/19a3=47:26,
37/32a3=48:10, 37/33b3=48:11, 37/39b1=48:18, 37/43a3=48:24, 37/44b2=48:25,
38/4b2=58:3, 38/7b2=58:11, 38/9b3=58:13, 38/21a3=59:7, 38/23b3=59:9,
38/34b3=60:1, 38/39b2=61:1, 38/36a3=60:3, 38/40a1=61:1, 38/40a3=61:2,
38/40b2=61:3, 38/42b2=61:6, 38/53a3=62:7, 38/54a3=62:8, 38/65a1=63:1,
38/66a3=64:2, 38/67a3=64:4, 38/69a3=64:7, 38/69b3=64:8, 38/88b1=66:1,
38/93b2=66:7

aŋga: Kim kim tilese dünyā yanıtı bérür-miz aŋga. 25/13a1=3:145

a. 25/13a3=3:145, 25/28b1=3:187, 26/13b1=4:36, 26/23a3=4:48, 26/25b2=4:52, 26/26b3=4:55, 26/42b2=4:74, 26/52a3=4:85, 26/54a3=4:88, 26/61a3=4:93, 26/67a3=4:100, 26/78b2=4:114, 26/79b2=4:116, 26/83a3=4:123, 26/95a3=4:140, 27/12b2=4:172, 27/35a1=5:22, 27/36a2=5:24, 27/52a1=5:46, 27/59b2=5:54, 28/34b3=7:157, 28/36a1=7:158, 28/49b2=7:175, 28/63b3=7:206, 28/83b3=8:36, 29/30b3=9:40, 30/2a3=12:66, 31/51b2=20:58, 31/75b3=41:49, 31/83a2=46:29, 32/8a3=28:11, 32/16b3=28:25, 32/20b2=28:30, 32/32b3=28:49, 33/1a1=33:31, 33/54b3=34:39, 34/17a2=36:68, 34/28b1=37:94, 34/32b1=37:112, 35/6b1=39:49, 35/28a1=40:9, 36/13a1=42:18, 37/32b1=48:10, 37/54a3=49:2, 37/73a1=50:16, 37/85a1=51:14, 37/88b1=51:28, 38/51a2=62:4, 38/79a2=65:3, 38/79b1=65:3, 38/83b2=65:7, 38/84b1-2=65:8; (a. kim) 26/22b1=4:47, 26/31a3=4:60, 26/54a1=4:88, 32/16b2=28:24

aŋga oḳ: özellikle ona, sadece ona.

(Ar. ḫāṣṣet^{en}, Far. yegāne) *Ḳorḳuŋlar bir bulġaḳdın, tegmesün anlarḳa kim kiç ḳıldılar sizdin aŋga oḳ.* 28/77a1=8:25

aŋgar: Farïża ḳıldı Taŋrı aŋgar. 33/8a1=33:38

a. 26/5b3=4:25, 26/15b2=4:38, 26/32a1=4:60, 26/32a3=4:61, 26/52a1=4:85, 26/79a1=4:115, 27/3b3=4:159, 27/11b2=4:171, 27/14b1-3=4:175, 27/15a3=4:176, 27/15b2=4:176, 27/32b1=5:18, 27/39a 3=5:30, 27/39b3=5:31, 27/46a2=5:40, 27/48a3=5:41, 28/9b1=7:123, 28/21b1=7:143, 28/23a3=7:145, 28/24b1=7:146, 28/26a3=7:148, 28/34b3=7:157, 28/35a3=7:158, 28/58b1=7:189, 28/59b1=7:190, 28/62b3=7:204, 28/63b3=7:206, 28/76b2=8:24, 29/30b1=9:39, 29/30b2=9:40, 29/35a3=9:46, 29/41a2=9:57, 29/45a1=9:63, 30/16b1=14:26, 30/22a2=15:29, 30/28a1=15:66, 30/43a3=16:31, 30/49b3=16:40, 30/55a2=16:52, 30/55a2=16:52, 30/58a1=16:59, 30/68b3=16:75, 30/84b1=16:97, 30/85a3= 16:99, 30/87a2=16:103, 30/93b2=16:114, 30/97b1=16:121, 31/6a2=19:7, 31/7b3=19:12, 31/12a1=19:29, 31/14a2-3=19:35, 31/14b1=19:36, 31/19a2=19:49, 31/20b2=19:53, 31/25a2=19:64, 31/25b3=19:65, 31/26a1=19:65, 31/27b2=19:70, 31/31a2=19:79, 31/34b3=19:95, 31/35b1=19:97, 31/37a3=20:6, 31/38a1=20:8, 31/38b3=20:11, 31/40a3=20:16, 31/46b3=20:44, 31/47b2=20:47, 31/54b2=20: 66, 31/56a1=20:71, 31/58a2=20:74, 31/58a3=20:75, 31/64b1=20:88, 31/72b2=39:36,31/72b3=39:37, 31/76a3=41:50, 31/77b3=41:51, 31/78a2=41:52, 31/79b2=46:24, 31/85a3=20:108, 31/85b3=20:109, 31/86a1=20:109, 31/88a3=20:115, 31/89b1=20:120, 31/91b1=20:124, 32/2a1=27:91, 32/9a1=28:12, 32/9b3=28:14, 32/13a1=28:18, 32/25b1=28:37, 32/34a3=28:52, 32/34b2=28:53, 32/37a1=28:57, 32/43b1-2=28:70, 32/44a2=28:88, 33/1b1=33:31, 33/28a2-3=34:1, 33/33b3=34:10, 33/34b2=34:12, 33/35a2=34:12, 33/35a3=34:13, 33/37a3=34:15,

33/40a3=34:20, 33/41b1=34:21, 33/43b2=34:22, 33/44a1=34:23, 33/46a3=34:27, 33/50b2=34:33, 33/52a1=34:34, 33/54b2=34:39, 33/62a2=34:52, 33/62b1=34:53, 33/68a2=35:8, 34/6b1=36:38, 34/7a2=36:40, 34/10a2=36:47, 34/17b1-2=36:69, 34/29a1=37:97, 34/29a3=37:98, 34/29b3=37:101, 34/31b3=37:107, 34/43a1=37:164, 34/44a1=37:170, 34/51b1=38:15, 34/52b2=38:19, 34/53a1=38:20, 34/54a3=38:23, 34/56a2-3=38:25, 34/61a3=38:36, 34/62b1=38:40, 34/63b1=38:43, 34/67a3=38:54, 34/69a3=38:61, 34/72b2=38:72, 34/77b1=39:3, 34/81a3=39:6, 34/83a2-3=39:8, 34/83b1=39:8, 34/86b1=39:11, 34/87a2=39:14, 34/94a2-3=39:23, 35/2b3=39:44, 35/7a1=39:50, 35/9b3=39:54, 35/13b3=39:63, 35/18b1=39:71, 35/20b1=39:73, 35/23b1=40:3, 35/26a1=40:7, 35/30a3=40:14, 35/42b1=40:33, 35/48b2=40:42, 35/49a2=40:43, 35/61b2=40:65, 35/64a1=40:68, 35/72a2=40:84, 35/74a1=41:5, 35/76a3=41:9, 35/77b2=41:11, 35/85a 1=41:21, 36/1b1=41:47, 36/7a1=42:12, 36/7b3=42:13, 36/8a1=42:13, 36/8b2-3=42:13, 36/9a1=42:13, 36/11b1=42:15, 36/11b3=42:16, 36/13a2=42:18, 36/14b1-3=42:20, 36/15a3=42:21, 36/17b3=42: 23, 36/28b3=42:44, 36/31a3=42:46, 36/31b2=42:47, 36/36a3=42:53, 36/38b1=43:7, 36/41b2=43:13, 36/42a1=43:15, 36/49a1=43:30, 36/52b1=43:36, 36/60a2=43:54, 36/64b1=43:64, 36/72a3=43:85, 36/91b3=45:8, 36/97b2=45:18, 36/109b1=45:37, 37/2a2=46:32, 37/11b3=47:14, 37/46a1=48:26, 37/70a1=50:6, 37/71a3=50:10, 37/73a2=50:16, 37/79a3=50:37, 37/80b3=50:40, 38/4a3=58:3, 38/5b2=58:9, 38/12b1=58:18, 38/32b1-2=59:24, 38/37a2=60:11, 38/65b2-3=64:1, 38/66b3=64:3, 38/79a1=65:2, 38/81b1=65:5, 38/83a2=65:6, 38/84a1=65:7, 38/87a2=65:11, 38/89b3=66:3, 38/90a2=66:3, 38/91b1=66:5; (a. kim) 26/22a3=4:47, 26/61b3=4:94, 27/8b2=4:166, 30/56b1=16:55, 31/12a2=19:29, 31/16b2=19:42, 31/36b3=20:3, 31/71b2=39:35, 32/32a2=28:48, 34/28b2=37:95, 36/55a1=43:43, 37/20a2=47:28, 38/33b3=60:1

⇒ anıng üze / angar 36/6a1=42:10

anda: "orada" *Ğalebe ḳılındılar anda, yandılar ḫor bolup anlar.* 28/8b3=7:119

a. 34/50a2=38:11, 35/72b2=40:85, 38/81b2=65:6

"ondan" *Yoḳ anda aḍın Tangrı meger ol erklig.* 38/31b2=59:23

a. 27/15b1=4:176, 33/6b3=33:37, 33/8b1=33:39, 33/30a1=34:3, 37/85b1=51:16, 38/77b1=65:1, 38/91a3=66:4

anda aḍın: ondan başka.

(Ar. min dūnihi, Far. ez cüz vey) *Tapunmaġay / tapmaġay erdimiz anda aḍın hiç nerseni.* 39/45b3=16:35

a. 26/80a2=4:117, 28/60a7=7:197, 31/72a3=39:36, 34/77b3=39:3, 34/87b1=39:15, 35/3b3=39:45, 35/33a3=40:20, 35/75a1=41:6, 36/5a1=42:9, 36/73a2=43:86, 37/2a2=46:32, 37/37b3=48:16, 37/42a3=48:23, 37/43a1=48:24, 37/47a3=48:27

(Ar. dūne ẕālike, Far. ferver ān) *Olarda eḍgüler yana olarda anda aḍın.* 28/43b1=7:168

(Ar. dūne ẕālike, Far. cüz ānest) *Yarlıḳayur anda aḍın kimni tilese.* 26/79b3=4:116

(Ar. ġayrehā, Far. cüz ān) *Tegşürgey-miz olarḳa teriler anda aḍın.* 26/27b3=4:56

a. 26/95b2=4:140

(Ar. ġayre'llezī, Far. cüz ān ki) *Tegşürdi anlar kim kiç ḳıldılar olardın aytıḳ, anda aḍın kim ayıldı olarḳa.* 28/39a2=7:162

35/31b3=40:17, 35/32b3=40:19, 35/39b3=40:28, 35/40b2=40:29, 35/49b3=40:44, 35/64b1=40:70, 35/82b3=41:17, 35/84a2=41:20, 35/88b3=41:28, 36/7b2=42:13, 36/8a1=42:13, 36/15a3=42:21, 36/16a1=42:22, 36/16b2=42:22, 36/22a1=42:28, 36/33a1=42=48, 36/40b3=43:12, 36/55b2=43:45, 36/67a3=43:71, 36/95a2=45:14, 36/100a1=45:22, 36/105a1=45:29, 37/3b3=46:34, 37/8b3=47:9, 37/19a3=47:26, 37/32a3=48:10, 37/33b3=48:11, 37/39b1=48:18, 37/43a3=48:24, 37/44b2=48:25, 38/4b2=58:3, 38/7b2=58:11, 38/9b3=58:13, 38/21a3=59:7, 38/23b3=59:9, 38/34b3=60:1, 38/39b2=61:1, 38/36a3=60:3, 38/40a1=61:1, 38/40a3=61:2, 38/40b2=61:3, 38/42b2=61:6, 38/53a3=62:7, 38/54a3=62:8, 38/65a1=63:11, 38/66a3=64:2, 38/67a3=64:4, 38/69a3=64:7, 38/69b3=64:8, 38/88b1=66:1, 38/93b2=66:7

aŋga: Kim kim tilese dünyā yanatı bérür-miz aŋga. 25/13a1=3:145

a. 25/13a3=3:145, 25/28b1=3:187, 26/13b1=4:36, 26/23a3=4:48, 26/25b2=4:52, 26/26b3=4:55, 26/42b2=4:74, 26/52a3=4:85, 26/54a3=4:88, 26/61a3=4:93, 26/67a3=4:100, 26/78b2=4:114, 26/79b2=4:116, 26/83a3=4:123, 26/95a3=4:140, 27/12b2=4:172, 27/35a1=5:22, 27/36a2=5:24, 27/52a1=5:46, 27/59b2=5:54, 28/34b3=7:157, 28/36a1=7:158, 28/49b2=7:175, 28/63b3=7:206, 28/83b3=8:36, 29/30b3=9:40, 30/2a3=12:66, 31/51b2=20:58, 31/75b3=41:49, 31/83a2=46:29, 32/8a3=28:11, 32/16b3=28:25, 32/20b2=28:30, 32/32b3=28:49, 33/1a1=33:31, 33/54b3=34:39, 34/17a2=36:68, 34/28b1=37:94, 34/32b1=37:112, 35/6b1=39:49, 35/28a1=40:9, 36/13a1=42:18, 37/32b1=48:10, 37/54a3=49:2, 37/73a1=50:16, 37/85a1=51:14, 37/88b1=51:28, 38/51a2=62:4, 38/79a2=65:3, 38/79b1=65:3, 38/83b2=65:7, 38/84b1-2=65:8; (a. kim) 26/22b1=4:47, 26/31a3=4:60, 26/54a1=4:88, 32/16b2=28:24

aŋga oḳ: özellikle ona, sadece ona.

(Ar. ḫāṣṣet[en], Far. yegāne) *Ḳorḳuŋlar bir bulġaḳdın, tegmesün anlarḳa kim kiç ḳıldılar sizdin aŋga oḳ.* 28/77a1=8:25

aŋgar: Farīża ḳıldı Taŋrı aŋgar. 33/8a1=33:38

a. 26/5b3=4:25, 26/15b2=4:38, 26/32a1=4:60, 26/32a3=4:61, 26/52a1=4:85, 26/79a1=4:115, 27/3b3=4:159, 27/11b2=4:171, 27/14b1-3=4:175, 27/15a3=4:176, 27/15b2=4:176, 27/32b1=5:18, 27/39a 3=5:30, 27/39b3=5:31, 27/46a2=5:40, 27/48a3=5:41, 28/9b1=7:123, 28/21b1=7:143, 28/23a3=7:145, 28/24b1=7:146, 28/26a3=7:148, 28/34b3=7:157, 28/35a3=7:158, 28/58b1=7:189, 28/59b1=7:190, 28/62b3=7:204, 28/63b3=7:206, 28/76b2=8:24, 29/30b1=9:39, 29/30b2=9:40, 29/35a3=9:46, 29/41a2=9:57, 29/45a1=9:63, 30/16b1=14:26, 30/22a2=15:29, 30/28a1=15:66, 30/43a3=16:31, 30/49b3=16:40, 30/55a2=16:52, 30/55a2=16:52, 30/58a1=16:59, 30/68b3=16:75, 30/84b1=16:97, 30/85a3= 16:99, 30/87a2=16:103, 30/93b2=16:114, 30/97b1=16:121, 31/6a2=19:7, 31/7b3=19:12, 31/12a1=19:29, 31/14a2-3=19:35, 31/14b1=19:36, 31/19a2=19:49, 31/20b2=19:53, 31/25a2=19:64, 31/25b3=19:65, 31/26a1=19:65, 31/27b2=19:70, 31/31a2=19:79, 31/34b3=19:95, 31/35b1=19:97, 31/37a3=20:6, 31/38a1=20:8, 31/38b3=20:11, 31/40a3=20:16, 31/46b3=20:44, 31/47b2=20:47, 31/54b2=20: 66, 31/56a1=20:71, 31/58a2=20:74, 31/58a3=20:75, 31/64b1=20:88, 31/72b2=39:36,31/72b3=39:37, 31/76a3=41:50, 31/77b3=41:51, 31/78a2=41:52, 31/79b2=46:24, 31/85a3=20:108, 31/85b3=20:109, 31/86a1=20:109, 31/88a3=20:115, 31/89b1=20:120, 31/91b1=20:124, 32/2a1=27:91, 32/9a1=28:12, 32/9b3=28:14, 32/13a1=28:18, 32/25b1=28:37, 32/34a3=28:52, 32/34b2=28:53, 32/37a1=28:57, 32/43b1-2=28:70, 32/44a2=28:88, 33/1b1=33:31, 33/28a2-3=34:1, 33/33b3=34:10, 33/34b2=34:12, 33/35a2=34:12, 33/35a3=34:13, 33/37a3=34:15,

33/40a3=34:20, 33/41b1=34:21, 33/43b2=34:22, 33/44a1=34:23, 33/46a3=34:27, 33/50b2=34:33, 33/52a1=34:34, 33/54b2=34:39, 33/62a2=34:52, 33/62b1=34:53, 33/68a2=35:8, 34/6b1=36:38, 34/7a2=36:40, 34/10a2=36:47, 34/17b1-2=36:69, 34/29a1=37:97, 34/29a3=37:98, 34/29b3=37:101, 34/31b3=37:107, 34/43a1=37:164, 34/44a1=37:170, 34/51b1=38:15, 34/52b2=38:19, 34/53a1=38:20, 34/54a3=38:23, 34/56a2-3=38:25, 34/61a3=38:36, 34/62b1=38:40, 34/63b1=38:43, 34/67a3=38:54, 34/69a3=38:61, 34/72b2=38:72, 34/77b1=39:3, 34/81a3=39:6, 34/83a2-3=39:8, 34/83b1=39:8, 34/86b1=39:11, 34/87a2=39:14, 34/94a2-3=39:23, 35/2b3=39:44, 35/7a1=39:50, 35/9b3=39:54, 35/13b3=39:63, 35/18b1=39:71, 35/20b1=39:73, 35/23b1=40:3, 35/26a1=40:7, 35/30a3=40:14, 35/42b1=40:33, 35/48b2=40:42, 35/49a2=40:43, 35/61b2=40:65, 35/64a1=40:68, 35/72a2=40:84, 35/74a1=41:5, 35/76a3=41:9, 35/77b2=41:11, 35/85a 1=41:21, 36/1b1=41:47, 36/7a1=42:12, 36/7b3=42:13, 36/8a1=42:13, 36/8b2-3=42:13, 36/9a1=42:13, 36/11b1=42:15, 36/11b3=42:16, 36/13a2=42:18, 36/14b1-3=42:20, 36/15a3=42:21, 36/17b3=42: 23, 36/28b3=42:44, 36/31a3=42:46, 36/31b2=42:47, 36/36a3=42:53, 36/38b1=43:7, 36/41b2=43:13, 36/42a1=43:15, 36/49a1=43:30, 36/52b1=43:36, 36/60a2=43:54, 36/64b1=43:64, 36/72a3=43:85, 36/91b3=45:8, 36/97b2=45:18, 36/109b1=45:37, 37/2a2=46:32, 37/11b3=47:14, 37/46a1=48:26, 37/70a1=50:6, 37/71a3=50:10, 37/73a2=50:16, 37/79a3=50:37, 37/80b3=50:40, 38/4a3=58:3, 38/5b2=58:9, 38/12b1=58:18, 38/32b1-2=59:24, 38/37a2=60:11, 38/65b2-3=64:1, 38/66b3=64:3, 38/79a1=65:2, 38/81b1=65:5, 38/83a2=65:6, 38/84a1=65:7, 38/87a2=65:11, 38/89b3=66:3, 38/90a2=66:3, 38/91b1=66:5; (a. kim) 26/22a3=4:47, 26/61b3=4:94, 27/8b2=4:166, 30/56b1=16:55, 31/12a2=19:29, 31/16b2=19:42, 31/36b3=20:3, 31/71b2=39:35, 32/32a2=28:48, 34/28b2=37:95, 36/55a1=43:43, 37/20a2=47:28, 38/33b3=60:1

⇒ anıng üze / angar 36/6a1=42:10

anda: "orada" *Ġalebe ḳılındılar anda, yandılar ḫor bolup anlar.* 28/8b3=7:119

a. 34/50a2=38:11, 35/72b2=40:85, 38/81b2=65:6

"ondan" *Yoḳ anda aḏın Tangrı meger ol erklig.* 38/31b2=59:23

a. 27/15b1=4:176, 33/6b3=33:37, 33/8b1=33:39, 33/30a1=34:3, 37/85b1=51:16, 38/77b1=65:1, 38/91a3=66:4

anda aḏın: ondan başka.

(Ar. min dūnihi, Far. ez cüz vey) *Tapunmaġay / tapmaġay erdimiz anda aḏın hīç nerseni.* 39/45b3=16:35

a. 26/80a2=4:117, 28/60a7=7:197, 31/72a3=39:36, 34/77b3=39:3, 34/87b1=39:15, 35/3b3=39:45, 35/33a3=40:20, 35/75a1=41:6, 36/5a1=42:9, 36/73a2=43:86, 37/2a2=46:32, 37/37b3=48:16, 37/42a3=48:23, 37/43a1=48:24, 37/47a3=48:27

(Ar. dūne ẓālike, Far. ferver ān) *Olarda eḏgüler yana olarda anda aḏın.* 28/43b1=7:168

(Ar. dūne ẓālike, Far. cüz ānest) *Yarlıḳayur anda aḏın kimni tilese.* 26/79b3=4:116

(Ar. ġayrehā, Far. cüz ān) *Tegşürgey-miz olarḳa teriler anda aḏın.* 26/27b3=4:56

a. 26/95b2=4:140

(Ar. ġayre'llezī, Far. cüz ān ki) *Tegşürdi anlar kim küç ḳıldılar olardın aytıḳ, anda aḏın kim ayıldı olarḳa.* 28/39a2=7:162

a. 33/78a2=35:37

(Ar. mā dūne, Far. ān çi ferver) *Yarlıḳar anda aḍınnı ol kimni kim tilese.* 26/23b1=4:48

(Ar. verā°, Far. cüz) *Ḥelāl ḳıldı sizke ol kim anda aḍın ol kim tilese siz.* 26/2b2=4:24

(Ar. bi ġayri mā, Far. be-cüz ān çi) *Āzārlayurlar mü°minlerni hem mü°minelerni anda aḍın kim ḳazġandılar.* 33/20b2=33:58

anda aşnu: ondan önce.

(Ar. min ḳablu, Far. pīş-i ez īn) *Ol bitig kim ıḍtı anda aşnu.* 26/93a1=4:136

(Ar. min ḳablu, Far. ez pīş vey) *Anda aşnu ol kim teng̃de keçtingiz.* 30/3b3=12:80

a. 29/37b2=9:50, 31/65a3=20:90, 32/32a2=28:48, 32/34b3=28:53

anda burun: ondan önce.

a. 37/42a3=48:23, 37/85b1=51:16, 37/38a1=48:16; (a. burunḳı) 33/48a1=34:31

(Ar. min ḳabli, Far. ez piş-i vey) *Çın-oḳ tilediler ök fitneni anda burun.* 29/36b1=9:48

a. 32/34a2=28:52

(Ar. min ḳabli, Far. pīş-i ez ān) *Anda burun kim töşek ḳatmas siler.* 33/11a3=33:49

(Ar. min ḳabli, Far. pīş-i ez īn) *Keçtiler anda burun.* 33/8a2=33:38

a. 31/6b2=19:9, 31/26b2=19:67, 31/88a2=20:115, 32/8b2-3=28:12, 34/83b2=39:8, 36/45a1=43:21

anda kiḍin: ondan sonra.

(Ar. min ba°di, Far ez pes-i īn / ū/ vey / īşān) *Anda kiḍin kim küç ḳılındılar.* 30/50a1=16:41

a. 25/15b1=3:152, 25/25b2=3:172, 27/6b2=4:163, 27/27a3=5:12, 27/41b3=5:32, 27/50a1=5:43, 28/3b3=7:103, 28/26a1=7:148, 28/30a1=7:153, 28/55b2=7:185, 29/20a2=9:27, 30/50a1=16:41, 30/90b2=16:110, 30/91a1=16:110, 30/96b1-2=16:119, 31/2b1=18:76, 32/28b1=28:43, 33/15a2=33:52, 33/17b3=33:53, 33/15a2=33:52, 33/64b3=35:2, 34/2a1=36:28, 35/43b1=40:34, 36/9a2=42:14, 36/29a1=42:44, 36/86a2=44:48, 36/96b3=45:17, 37/43a1=48:24, 38/77b1=65:1

(Ar. min ba°di ẓālike, Far. ez pes ān) *Yüz ewrerler anda kiḍin ol.* 27/50a1=5:43

a. 29/20a2=9:27

(Ar. ṣumme, Far. bāz) *Anda kiḍin ḳuyung̃lar baş üze ol ḳaynar suw ḳınındın.* 36/86a2=44:48

anda kiḍin kim: ondan sonra ki.

(Ar. min ba°di mā, Far. ez pes ān çi) *Ḥilāf ḳıldıng̃ız erse anda kiḍin kim körkitti sizke anı.* 25/15b1=3:152

a. 25/25b2=3:172

anda öng̃din: ondan önce.

(Ar. beyne yedey, Far. pīş-i ez vey) *Çıng̃arıg̃lı ol kim anda öng̃din ol bitigdin.* 27/53a2=5:48

a. 30/11a1=12:11

(Ar. min ḳabli, Far. pīş-i ez īn / ān) *Tañrınıñ yolı anlar içinde kim keçtiler anda öñgdin.* 33/22b2=33:62

a. 26/22b1=4:47, 27/7b1=4:164

(Ar. min ḳabli, Far. ez pīş-i vey) *Çın-oḳ keçti anda öñgdin yalavaçlar.* 25/11b3=3:144

anda erken: orada olmak.

(Ar. mū dāme, Far. tā būden) *Kirmez-miz añga ulaşu ol kim andalar erken.* 27/36a3=5:24

andın: Kim kim tilese dünyā yanutı bértür-miz añga andın. 25/13a2-3=3:145

a. 26/27a1=4:55, 26/52a2-3=4:85, 26/52b3=4:86, 26/64a2=4:96, 26/82a2=4:121, 27/3a1=4:157, 27/5a1=4:161, 27/11a1=4:171, 27/14b2=4:175, 27/22b1=5:6, 27/35a2=5:22, 27/45a1=5:37, 28/17a2=7:136, 28/25a3=7:146, 28/37a2=7:160, 28/38b1=7:161, 28/42a2=7:166, 28/54a2=7:182, 28/57a1=7:187, 28/58b1=7:189, 28/69b1=8:11, 28/73a2=8:17, 28/74b2=8:20, 29/10a3=9:13, 29/15b3=9:21, 29/27a3=9:36, 29/41b2-3=9:58, 30/3a3=12:80, 30/34a2=16:10, 30/36a3=16:14, 30/36b1=16:14, 30/40a 2=16:26, 30/52b1=16:45, 30/63b1=16:67, 30/69a2=16:75, 30/84a1=16:96, 31/31a3=19:80, 31/33b3=19:90, 31/38b2=20:10, 31/40a3=20:16, 31/50b1-2=20:55, 31/69a3=20:100, 31/90a1=20:121, 31/90b 2=20:123, 32/10b3=28:15, 32/14b3=28:21, 32/20a3=28:29, 32/35b2=28:55, 33/7a1=33:37, 33/26b3=33:72, 33/28b3=34:2, 33/29b2=34:3, 33/42b2=34:21, 33/47b1=34:30, 33/81a2=35:40, 34/4b1=36:33, 34/9b1=36:46, 34/18b3=36:72, 34/27b3=37:90, 34/71a2=38:68, 34/73a3=38:76, 34/80b1=39:6, 34/83a3=39:8, 34/93b1=39:23, 35/69a1=40:79, 36/13a3=42:18, 36/14b3=42:20, 36/26a1=42:38, 36/56b3=43:47, 36/61a3=43:57, 36/68a2=43:73, 36/78a1=44:14, 36/94b1=45:13, 36/108b3=45:35, 37/74a2=50:19, 37/84a2=51:9, 38/15b1=58:22, 38/16a2=58:22, 38/22b1=59:7, 38/53b3=62:8, 38/62b2=63:8, 38/70b1=64:9, 38/81a3=65:5, 38/83b2=65:7; (a. kim) 25/22a1=3:157, 26/4a2=4:25, 26/8b3=4:31, 26/9b1-2=4:32, 26/10a2=4:33, 26/16a2=4:39, 26/37b2=4:65, 27/15b3=4:176, 27/18a3=5:4, 27/18b1=5:4, 27/28a2=5:13, 27/29a1=5:15, 27/32a1=5:18, 27/53b2=5:48, 28/65b2=8:3, 28/42a2=7:166, 28/53b2=7:181, 28/59b2=7:190, 29/24a1=9:31, 30/23b2=15:34, 30/32a2=15:93, 30/33a3=16:3, 30/56b3=16:56, 30/62b2=16:62, 30/64a3=16:68, 30/73b3=16:81, 30/82a2=16:93, 30/93a2=16:114, 30/100b1=16:127, 31/37a1=20:4, 32/3a2=27:93, 32/35a3=28:54, 32/43a1=28:68, 33/12a2=33:50, 33/14a3=33:51, 33/25a3=33:69, 33/42b1=34:21, 33/45b1-2=34:25, 33/57b1=34:43, 33/62b3=34:54, 33/75a3=35:29, 34/5b2=36:36, 34/6a1=36:36, 34/5a2=36:35, 34/9a1=36:45, 34/9b2=36:47, 34/18a3=36:71, 34/42a2=37:159, 34/46a2=37:180, 34/79a1=39:4, 35/16a2=39:67, 35/32a2=59:23, 35/43a1=40:34, 35/74a1=41:5, 36/42b1=43:16, 36/46b2=43:24, 36/47b2=43:26, 36/50b2=43:32, 36/71a2=43: 82, 38/18a1=59:2, 38/43b1=61:7, 38/64a1=63:10

anın: Körerler anı anın kim ḫilāf ḳıldılar Tañrıḳa. 29/ 55b2 =9:77

a. 30/77b3=16:88, 30/82b3=16:94; (a. kim) 30/92b1=16:112, 32/35a1=28:54

olar: 1. üçüncü çoğul şahıs zamiri: onlar. krş. anlar

(Ar. elleẕīne, Far. ān kesān) *Olar bezedi / arıttı Tañrı köñüllerini.* 37/55a3=49:3

(Ar. -hum, Far. īşān, -şān) *Töpen ḳılur olarnı yansalar nevmīd bolup anlar.* 25/3b2=3:127

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

(Ar. -hunne/hinne, Far. ïşān, -şān) *Boşasa siz olarnı.* 33/11a3=33:49

(Ar. innehüm, Far. her-āyine ïşān) *Azu tevbe bérür olar üze azu ḳınayur olar[nı] olar ẓālimler.* 25/4a2=3:128

(Ar. ūlā'ike, Far. ānān) *Olar tururlar olarḳa turur yarlıḳamaḳ.* 33/30b1=34:4

(Ar. ūlā'ike, Far. ïn gürūh) *Kim kim yanmasa olar anlar ẓālimler.* 37/62a2=49:11

(Ar. ūlā'ike, Far. ïşān) *Tangrıning yalawaçı ḳatında olar tururlar kim olar bezedi / arıttı Tangrı köngüllerini.* 37/55a2=49:3

(Ar. –, Far. ïşān) *Yorımazlar olar yer içinde.* 33/84a3=35:44

o. 25/4a1=3:128, 25/7b1=3:135, 25/19a2=3:154, 25/22b3=3:159, 25/24b3=3:170, 25/25a1=3:170, 26/12a3=4:34, 26/15b3=4:39, 26/17b2=4:42, 26/31a2=4:60, 26/37b1=4:65, 26/38a1=4:66, 26/39b1=4:69, 26/41a2=4:72, 26/41b3=4:73, 26/45a2=4:77, 26/48b2=4:80, 26/56b3=4:90, 26/58a3=4:91, 26/68b2=4:102, 26/72a2=4:104, 26/74a2=4:108, 26/75a2=4:109, 26/85b1=4:127, 26/94b3=4:139, 26/95b1=4:140, 26/95b2=4:140, 26/97b3=4:143, 26/99a1=4:145, 27/3a2=4:157, 27/4a2=4:159, 27/4b1=4:160, 27/35b2=5:23, 27/37a2=5:26, 27/37b2=5:27, 27/43a3=5:34, 27/44b3=5:37, 27/49b1=5:42, 27/49b3=5:43, 27/50a2=5:43, 27/51b2=5:44, 27/52b3=5:47, 27/53b1=5:48, 27/54b3=5:49, 27/55a1=5:49, 27/57a2=5:52, 27/58a2=5:53, 28/11b3=7:127, 28/15a1=7:133, 28/15b2=7:134, 28/16b2=7:135, 28/17a1=7:136, 28/19a3=7:139, 28/25a2=7:146, 28/26b3=7:149, 28/30b2=7:154, 28/33a3=7:156, 28/33b3=7:157, 28/34a3=7:157, 28/34b2=7:157, 28/35a1=7:157, 28/39b3=7:162, 28/42b1=7:167, 28/44b2=7:169, 28/49a3=7:174, 28/51a2=7:176, 28/52b3=7:179, 28/53a1=7:179, 28/59b3=7: 191, 28/60b1=7:198, 28/61b2=7:201, 28/65a3=8:2, 28/67a1=8:6, 28/75a1=8:21, 28/75b2-3=8:23, 28/80b3=8:31, 28/81b3=8:33, 28/82a3=8:34, 28/83b3=8:36, 28/85a1=8:37, 28/85b1=8:39, 29/2a3=8:42, 29/4b2=8:44, 29/7b2=9:1, 29/8a1=9:9, 29/8b1=9:10, 29/9b2=9:12, 29/10a1=9:13, 29/10b1-3= 9:14, 29/13a1=9:17, 29/15b2=9:20, 29/17a2=9:23, 29/27b2=9:36, 29/33a1-2=9:42, 29/33b1=9:42, 29/36b2=9:48, 29/37b3=9:50, 29/39b1-3=9:54, 29/40b2-3=9:56, 29/41a2=9:57, 29/41b3=9:58, 29/47b2=9:67, 29/49b2=9:69, 29/55a3=9:76, 29/60b2=9:84, 29/61a2=9:85, 29/62a3=9:87, 29/45b1=9:64, 29/46b3=9:66, 29/53a1=9:73, 29/57b1=9:80, 29/60a3=9:84, 29/63a1=9:88, 29/65b3=9:93, 29/66a2=9:93, 30/12b3=14:1, 30/29b1=15:72, 30/30a1=15:74, 30/37b3=16:16, 30/38a1=16:23, 30/49a 3=16:39, 30/51b3=16:44, 30/52b3=16:46, 30/53b2=16:48, 30/54a2=16:49, 30/66b2=16:71, 30/76b3=16:86, 30/78a2=16:89, 30/85b3=16:100, 30/87a1=16:103, 30/88a3=16:105, 30/90a2=16:108, 30/90b1=16:109, 30/91b2=16:111, 30/93a1=16:113, 30/98b2=16:124, 30/100a3=16:127, 30/100b3=16:128, 31/15b2-3=19:39, 31/22a1=19:58, 31/22b3=19:58, 31/27b2=19:70, 31/28a3=19:73, 31/32a1=19:82, 31/32a3=19:84, 31/62a1=20:84, 31/73b3=39:38, 31/74a2=39:38, 31/82a1=46:27, 31/87a3=20:113, 32/7b2=28:9, 32/8b1=28:11, 32/9a1=28:12, 32/22b3=28:32, 32/27a1=28:39, 32/28a2=28:42, 32/29b2=28:45, 32/30a1=28:45, 32/34a1=28:51, 32/34a3=28:52, 32/34b1=28:53, 32/38a3=28:59, 32/40b1=28:63, 32/42a1-2=28:66, 32/44b3=29:2, 33/11b1=33:49, 33/13b1=33:50, 33/17b1=33:53, 33/18b1=33:55, 33/21a2=33:59, 33/22a2=33:60, 33/33a2=34:9, 33/37b2=34:16, 33/38b2=34:18, 33/40a2=34:20, 33/53b2=34:37, 33/57a1=34:43, 33/62b2=34:54, 33/68b2=35:8, 33/77a3=35:36, 33/77b3=35:37, 33/80b3=35:40, 33/81a2=35:40, 33/86a1=36:6, 33/86b3=36:7, 34/2b3=36:29, 34/3b2=36:31, 34/6a3=36:37, 34/8b1=36:43, 34/11a1=36:49, 34/11b1=36:51, 34/12b2=36:53, 34/13b1=

36:56, 34/19b1=37:12, 34/20b3=37:19, 34/22a2=37:24, 34/22b1=37:26, 34/24a1=37:33, 34/24b1=37:35, 34/28a3=37:93, 34/35a1=37:122, 34/36a1=37:127, 34/37b2=37:137, 34/40a3=37:150, 34/40b1=37:151, 34/40b2=37:152, 34/44b1=37:172, 34/44b2=37:173, 34/49a2=38:8, 34/49b1=38:9, 34/63b2=38:43, 34/65a3=38:47, 34/66b2=38:52, 34/78a3=39:3, 34/89b3=39:18, 34/96a3=39:27, 34/96b2=39:28, 35/1a1=39:41, 35/3b3=39:45, 35/8a1=39:51, 35/13b1=39:61, 35/14a2=39:63, 35/17a1=39:68, 35/17b1-2=39:69, 35/22a2=39:75, 35/25a3=40:6, 35/31a2=40:16, 35/34a2=40:21, 35/35a1=40:22, 35/44a3=40:35, 35/49b2=40:43, 35/56b1=40:56, 35/71a3=40:83, 35/73b3=41:4, 35/75a3=41:7, 35/75b1=41:7, 35/81b1=41:16, 35/82a2=41:16, 35/83b1=41:19, 35/83b3=41:20, 35/87a2=41:25, 35/87b1=41:25, 36/3a1-2=42:6, 36/9a3=42:14, 36/9b2=42:14, 36610b1=42:15, 36/15a1=42:21, 36/15b1=42:21, 36/22a1=42:29, 36/26a3=42:38, 36/26b3=42:39, 36/27b2=42:41, 36/32a3=42:48, 36/43b3=43:19, 36/45a1=43:21, 36/49b1=43:32, 36/49b3=43:32, 36/52b2=43:37, 36/53a1=43:37, 36/54b3=43:42, 36/56b3=43:47, 36/58a3=43:50, 36/60a2=43:54, 36/61b3=43:58, 36/64b3=43:65, 36/65b1=43:66, 36/67a1=43:71, 36/68b2=43:75, 36/70b1=43:80, 36/73a3=43:86, 36/76b2=44:9, 36/80b2=44:24, 36/81b1=44:29, 36/83b1-3=44:37, 36/88b2=44:58, 36/88b3=44:59, 36/97a1-2=45:17, 36/98a1=45:19, 36/100a2=45:22, 36/102a1=45:24, 36/102a2=45:25, 36/109a1=45:35, 37/9b1=47:10, 37/17b2=47:21, 37/23b2=47:34, 37/30a1-2=48:6, 37/31b3=48:10, 37/37a3=48:16, 37/39b3=48:18, 37/43a2=48:24, 37/48b1=48:29, 37/49b3=48:29, 37/66a1=49:15, 37/69b1=50:5, 37/78b2=50:36, 37/84a3=51:11, 37/85b1=51:16, 37/86a1=51:18, 38/2b3=58:2, 38/3a2=58:2, 38/10a2=58:14, 38/10b3=58:15, 38/12a1=58:17, 38/12b2-3=58:18, 38/13a3=58:19, 38/13b2=58:19, 38/15a3=58:22, 38/16a2-3=58:22, 38/18b3=59:3, 38/19a3=59:4, 38/23b1=59:8, 38/26a1=59:11, 38/26a3=59:12, 38/27b2=59:14, 38/28a1=59:14, 38/30b2=59019, 38/33b2=60:1, 38/38b1=60:12, 38/41a1=61:4, 38/58b1=63:2, 38/58b2=63:3, 38/59a1=63:3, 38/59b3=63:4, 38/60b2=63:5, 38/60b3=63:6, 38/63b3=63:9, 38/82a2-3=65:6, 38/87b1=65:12, 38/96a1=66:9

ola 36/69a1=43:76, 38/10b2=58:14

olarnıñ: Olarnıñ alları, bu ögür ol helāk bolur. 33/70b2=35:10

o. 25/2a2=3:120, 25/7b2=3:136, 25/14b1=3:147, 26/55b2=4:90, 26/64b2=4:97, 27/56a3=5:51, 27/58a3=5:53, 28/3b1-2=7:102, 28/37b2=7:160, 28/61b2=7:202, 28/83a1=8:35, 29/12b3=9:17, 29/22b 3=9:30, 29/40a2=9:55, 29/35a3=9:46, 29/53a2=9:73, 29/60b3=9:85, 30/25b1=15:42, 30/25b3=15:43, 30/31a2=15:88, 30/39b2-3=16:26, 30/61a1=16:63, 33/12a1=33:50, 33/14b1-3=33:51, 33/15b1=33:52, 33/18b3=33:55, 33/24a1=33:66, 34/7b3=36:41, 34/45a3=37:77, 34/93b3=39:23, 35/23b3=40:4, 35/72a3=40:85, 36/26a3=42:38, 36/44a2=43:19, 36/45b1=43:22, 36/46a3=43:23, 36/99b1=45:21, 36/102a3=45:25, 37/15b1=47:18, 37/19b2=47:26, 38/2b2=58:2, 38/17b3=59:2, 38/27a1=59:13, 38/59a3=63:4, 38/59b1=63:4, 38/80a3=65:4, 38/80b2=65:4, 38/96a1=66:9

olarnı: Yarlıqatu kolsalar olarnı. 26/37a1=4:64

o. 25/4a1=3:128, 25/15a2=3:152, 25/17b3=3:154, 25/20a1=3:155, 25/27b1=3:183, 26/4b2=4:25, 26/12a2=4:34, 26/16a3=4:39, 26/21b3=4:46, 26/26b1=4:54, 26/27b1=4:56, 26/32a1=4:60, 26/39a1=4:68, 26/46b3=4:78, 26/47a1=4:78, 26/53b3=4:88, 26/55a1-2=4:89, 26/57b3=4:91, 26/58a1=4:91, 26/ 80b3=4:119, 26/82b1=4:122, 26/86a1=4:127, 27/12b2=4:172, 27/13b1=4:173, 27/14b1-2=4:175, 27/26b3=5:12, 26/94a1=4:137, 27/9b3=4:168, 27/27b2=5:13, 27/29b3=5:16, 27/30a1=5:16, 27/56b1=5:51, 27/58b3=5:54, 28/8a1=7:116, 28/16b3=7:136, 28/18b3=7:138, 28/26b1=7:148, 28/31a2-3=7:155, 28/34a1=

7:157, 28/36b1=7:160, 28/40b1=7:163, 28/40b3=7:164, 28/41a1=7:164, 28/
43a2=7:168, 28/43b1=7:168, 28/48a1=7:172, 28/54a2=7:182, 28/55b3=7:185,
28/60a3=7:193, 28/60a4=7:194, 28/60a8=7:198, 28/60b1=7:198, 28/61b3=7:202,
28/72b3=8:17, 28/81b3=8:33, 28/82a1=8:33, 28/82a3=8:34, 29/3b2-3=8:43,
29/4a3=8:44, 29/10b2=9:14, 29/17a1=9:23, 29/23a2=9:30, 29/37a3=9:50,
29/39a3=9:54, 29/40a3=9:55, 29/47b2=9:67, 29/51b2=9:71, 29/53b3=9:74,
29/61a1=9:85, 29/63b2=9:90, 29/65a1=9:92, 30/5b3=12:83, 30/19b3=15:3,
30/20b1=15:26, 30/24b3=15:39, 30/29b2=15:73, 30/33b3=16:5, 30/39a2=16:25,
30/40a3=16:27, 30/52a3=16:45, 30/52b2=16:46, 30/52b3=16:47, 30/59a3=16:61,
30/72a1=16:79, 30/87b3=16:104, 31/15b1=19:39, 31/19b2=19:50, 31/26b3=
19:68, 31/27a1=19:68, 31/32b1=19:84, 31/34b2=19:94, 31/48a1=20:47, 31/59b3=
20:78, 31/60a1=20:78, 31/62b1=20:85, 31/80b1=46:26, 32/5a1=28:5, 32/27a2=
28:40, 32/27b1=28:41, 32/36b3=28:57, 32/40a1=28:62, 32/40b2=28:63, 32/41a2
=28:64, 32/41b2=28:65, 33/11b2=33:49, 33/25a1=33:68, 33/39b1-2=34:19,
33/55a2=34:40, 33/85b3=35:45, 34/8a3=36:43, 34/10b3=36:49, 34/16b3=36:67,
34/18a3=36:71, 34/19a1-2=37:11, 34/22a1=37:23, 34/22a2=37:24, 34/29a3=
37:98, 34/33b1=37:115, 34/39b3=37:148, 34/45a1=37:175, 34/65a1=38:46,
34/69b3=38:63, 34/75a2=38:82, 34/89b 2=39:18, 35/24b3=40:5, 35/26b2=40:7,
35/26b3=40:8, 35/27b2=40:9, 35/32a2=40:18, 35/34b1=40:21, 35/35a3=40:22,
35/78a1=41:12, 35/81a1=41:15, 35/82a3=41:17, 35/82b2=41:17, 36/4a3=42:8,
36/8b2=42:13, 36/22a2=42:29, 36/24a2=42:34, 36/29b2=42:45, 36/39a3=43:9,
36/44a2=43:19, 36/44b1=43:20, 36/57a3=43:48, 36/71a3=43:83, 36/73b1=43:87,
36/82a3=44:32, 36/83b3=44:37, 36/88a2=44:56, 36/96a3=45:16, 36/99a2=45:21,
36/105b1=45:30, 37/2b3=46:33, 37/6b2=47:4, 37/7b3=47:5, 37/11b1=47:13,
37/21a1=47:30, 37/23b3=47:34, 37/30a2=48:6, 37/44a3=48:25, 37/48b1=48:29,
38/3a1=58:2, 38/12a3=58:18, 38/15b1-2=58:22, 38/17b2=59:2, 38/19a1=59:3,
38/27b3=59:14, 38/38b2=60:12, 38/59a3=63:4, 38/60b1=63:5, 38/61a1-2=63:6,
38/76a2=65:1, 38/76b1=65:1, 38/77b3=65:2, 38/81b2=65:6

olarḳa: Yalavaç belgürmişde kiḍin olarḳa köni yol. 37/22b1=47:32

o. 25/1b3=3:120, 25/24b2=3:170, 25/25b2=3:172, 25/26a2=3:173,
25/26b1=3:173, 25/26b3=3:174, 26/3a2=4:24, 26/4b3=4:25, 26/10b2=4:33,
26/11b3=4:34, 26/16a2=4:39, 26/21b3=4:46, 26/25b3=4:53, 26/26a3=4:54,
26/26b1=4:54, 26/27b2=4:56, 26/28b3=4:57, 26/32a3=4:61, 26/34b1=4:62, 26/
36a1-2=4:63, 26/38b2=4:66, 26/38b3=4:67, 26/44b3=4:77, 26/46b3=4:78,
26/47a1=4:78, 26/50a2=4:83, 26/56a2=4:90, 26/68b2=4:102, 26/81a1-2=4:119,
26/81b2-3=4:120, 26/85b3=4:127, 26/97a1=4:142, 27/2b3=4:157, 27/4b1=4:160,
27/13a1-2=4:173, 27/18a1-3=5:4, 27/19b1=5:5, 27/20a1=5:5, 27/24b3=5:9, 27/
41b1=5:32, 27/42b3=5:33, 27/43a1=5:33, 27/44a2=5:36, 27/44b2=5:36, 27/
45a1=5:37, 27/48b3=5:41, 27/55b1=5:49, 28/13b3=7:131, 28/14a1=7:131, 28/
19a1=7:138, 28/26a3=7:148, 28/29a3=7:152, 28/34a1-2=7:157, 28/38a3=7:161,
28/39a3=7:162, 28/39b2=7:163, 28/40a1-3=7:163, 28/42a3=7:166, 28/42b2=
7:167, 28/44a3=7:169, 28/52a3=7:179, 28/52b1-2=8:179, 28/54a3=7:183,
28/60a5-6,7:195, 28/61a3=7:201, 28/62a1=7:203, 28/65a3=8:2, 28/66a1=8:4,
28/72a1=8:15, 28/72a2=8:16, 28/75b2-3=8:23, 28/82a2=8:34, 29/6b3=8:48,
29/9b2=9:12, 29/15b2=9:20, 29/16a1=9:21, 29/26a1=9:34, 29/28b3=9:37,
29/33b2=9:43, 29/35b1=9:46, 29/36a2=9:47, 29/37a3=9:50, 29/42a1=9:59,
29/44a3=9:61, 29/45b1=9:64, 29/45b3=9:65, 29/48a2-3=9:68, 29/49b3=9:70,
29/50a3=9:70, 29/50b2=9:70, 29/54a2=9:74, 29/54b1=9:74, 29/55b1=9:77,
29/57a2-3=9:80, 29/57b1=9:80, 29/62b3=9:88, 29/63a2=9:89, 30/24b2=15:39,
30/38b1=16:24, 30/40b2=16:27, 30/43b1=16:31, 30/44b1-3=16:33, 30/45a23=

16:34, 30/49a1=16:39, 30/51b3=16:44, 30/52a3=16:45, 30/56a3=16:55, 30/56b3=16:56, 30/57a2=16:57, 30/60b2=16:63, 30/61a3=16:64, 30/68a1=16:73, 30/77b2=16:88, 30/84b2=16:97, 30/87b3=16:104, 30/92b2=16:113, 30/95b3=16:118, 31/7b1=19:11, 31/19b1=19:50, 31/35a3=19:96, 31/52b1=20:61, 31/58b1=20:75, 31/59a3=20:77, 31/64a3=20:88, 31/65a1=20: 89, 31/65a1=20:89, 31/65a2=20:90, 31/69b1=20:101, 31/71a2=39:34, 31/71b3=39:35, 31/73a2=39:38, 31/75b1=41:48, 31/77a2=41:50, 31/78b1=41:53, 31/80b2=46:26, 31/81b1=46:26, 31/82a2=46:28, 31/87b1=20:113, 31/90a1=20:121, 31/92b2=20:128, 32/6b2=28:8, 32/24b1=28:36, 32/27b3=28:42, 32/30b2=28:46, 32/31a1=28:47, 32/31b2=28:48, 32/34a1=28:51, 32/34a2=28:52, 32/35a3=28:54, 32/41b1=28:64, 32/42b3=28:68, 33/5a2=33:35, 33/5b2=33:36, 33/9b2=33:44, 33/10a3=33:47, 33/14b2=33:51, 33/15a3=33:52, 33/20a1-3=33:57, 33/23b2=33:64, 33/24b3=33:68, 33/30b1=34:4, 33/30b3=34:5, 33/38a3=34:17, 33/37b3=34:16, 33/43b1=34:22, 33/53b1=34:37, 33/58a1=34:43, 33/59a1=34:45, 33/62a3=34:52, 33/67b1=35:7, 33/68a1=35:7, 33/70b1=35:10, 33/75a3=35:29, 33/75b2=35:30, 33/77a3=35:36, 33/81a1=35:40, 33/83a1=35:42, 34/3a2=36:30, 34/4a2=36:33, 34/6a1=36:37, 34/7b2=36:41, 34/8b1=36:43, 34/8b3=36:45, 34/9b2=36:47, 34/13b3=36:57, 34/24b1=37:35, 34/25b3=37:41, 34/33b3=37:116, 34/34a1=37:117, 34/40a2=37:149, 34/47b2=38:4, 34/49b3=38:10, 34/57a3=38:26, 34/66a3=38:50, 34/68b1=38:59, 34/78a1=39:3, 34/88a2=39:16, 34/89a2=39:17, 34/90b1=39:20, 34/95a3=39:25, 34/95b1=39:26, 35/5b1=39:47, 35/5b3=39:48, 35/6a1=39:48, 35/7b1-3=39:51, 35/13a3=39:61, 35/14b2=39:65, 35/18b2=39:71, 35/20b2=39:73, 35/27a1=40:8, 35/34b2=40:21, 35/35a1=40:22, 35/36a3=40:25, 35/44a2=40:35, 35/54b1-2=40:52, 35/56a2=40:56, 35/65a3=40:73, 35/67a3=40:77, 35/71a1=40:83, 35/71b1=40:83, 35/72a2=40:85, 35/75b3=41:8, 35/79b1=41:14, 35/81b2=41:16, 35/86a1=41:24, 35/86b3=41:25, 35/88a3=41:27, 35/88b2=41:28, 36/4b3=42:8, 36/9a3=42:14, 36/12a2=42:16, 36/15a2=42:21, 36/15b2=42:21, 36/16a2=42:22, 36/16b1=42:22, 36/20a2-3=42:26, 36/24b2=42:35, 36/26b1=42:38, 36/26b2=42:39, 36/28a3=42:42, 36/31a1=42:46, 36/33a1=42:48, 36/34a1=42:50, 36/38a3=43:7, 36/39a1=43:9, 36/44b2=43:20, 36/44b3=43:21, 36/48b2=43:29, 36/48b3=43:30, 36/54b2=43:42, 36/56b2=43:47, 36/57a1=43:48, 36/65a3=43:66, 36/68b3=43:76, 36/92a3=45:9, 36/93a1=45:10, 36/93b1=45:11, 36/96b1=45:17, 36/96b3=45:17, 36/101b3=45:24, 36/107a2-3=45:33, 37/8a2=47:6, 37/8b2=47:8, 37/10a2=47:11, 37/11a2=47:12, 37/11b2=47:13, 37/13a1=47:15, 37/14b3=47:17, 37/15a2=47:18, 37/15b1=47:18, 37/18b3=47:25, 37/19a1-2=47:25, 37/30a2=48:6, 37/68a3=50:2, 37/69b1=50:5, 37/78a3=50:35, 37/85a3=51:16, 37/88a2=51:27, 38/6a2=58:10, 38/11a3=58:16, 38/13a2=58:19, 38/17b3=59:2, 38/19a1=59:3, 38/26b1=59:12, 38/28b1=59:15, 38/34b2=60:1, 38/60a3=63:5, 38/68a1=64:5, 38/82a1=65:6, 38/82b2=65:6, 38/85a2=65:10, 38/93a1=66:6

olarda: Yalğan tuttı olarda burun Nūḥ qavmi takı yārānları.

37/71b3=50:12

o. 28/43a3=7:168, 28/43b3=7:169, 28/49a1=7:173, 29/49b3=9:70, 30/39b1=16:26, 30/44b3=16:33, 30/46a3=16:35, 31/29a1=19:74, 31/36a2=19:98, 32/15b3=28:23, 32/37b2=28:58, 33/55b2=34:41, 33/84b2=35:44, 34/3b1=36:31, 35/68a1=40:78, 35/70a3=40:82, 35/86b3=41:25, 35/87a3=41:25, 36/10a1=42:14, 36/38b2=43:8, 36/42b3=43:17, 36/79a1=44:17, 36/83b2=44:37, 37/9b1=47:10, 37/78b2=50:36, 37/82a1=50:44, 38/23b3=59:9, 38/24a1=59:10, 38/28a3=59:15, 38/73a2=64:14; (o. burun) 34/47a3=38:3, 34/50b1=38:12, 35/24a1=40:5, 35/34a2=40:21; (o. kiḍin) 35/24a2=40:5; (o. öngdin) 34/95a2=39:25

olardın: Teggey sizke olardın emgek biligsizlikin. 37/44b1=48:25

o. 25/16a1=3:152, 25/20a3=3:155, 25/22b3=3:159, 25/23a1=3:167, 25/25b3=3:172, 25/26a3=3:173, 26/3a2=4:24, 26/12a1=4:34, 26/26b3=4:55, 26/27a1=4:55, 26/36a1=4:63, 26/38a3=4:66, 26/45a3=4:77, 26/49a1=4:81, 26/49a3=4:81, 26/50b1-2=4:83, 26/54b2=4:89, 26/55a3=4:89, 26/66a3=4:99, 26/68b3=4:102, 26/74b2=4:109, 26/75a1=4:109, 26/77a1=4:113, 27/5a3=4:161, 27/17a1=5:3, 27/26a3=5:12, 27/28b1=5:13, 27/41b2=5:32, 27/44b1=5:36, 27/55a1=5:49, 27/56b2=5:51, 28/16b1=7:135, 28/16b3=7:136, 28/34b1=7:157, 28/39a2=7:162, 28/40b2=7:164, 28/70b3=8:12, 29/10a2=9:13, 29/36b3=9:48, 29/39a3=9:54, 29641a3=9:57, 29/43b1=9:61, 29/54b2=9:75, 29/56b3=9:79, 29/57a1=9:79, 29/59a3=9:83, 29/60a2=9:84, 29/64a1=9:90, 30/6a1=12:84, 30/47a3=16:36, 30/76a1=16:85, 30/92b3=16:113, 31/71b2=39:35, 31/75a2=41:48, 31/81a1=46:26, 31/82b1=46:28, 32/4b1=28:4, 32/5b1=28:6, 32/23a1=28:33, 33/7b1=33:37, 33/14a1=33:51, 33/17a2-3=33:53, 33/35a1=34:12, 33/43b2=34:22, 33/84b3=35:44, 34/44b3=37:174, 34/45b2=37:178, 34/47b2=38:4, 34/48a3=38:6, 34/53b2=38:22, 34/70a1=38:63, 34/75b1=38:84, 34/75b3=38:85, 35/7a2=39:50, 35/31b1=40:16, 35/34a3=40:21, 35/67b3=40:78, 35/70b2-3=40:82, 35/81a1=41:15, 36/10a1=42:14, 36/47a3=43:25, 36/54b1=43:41, 36/58a2=43:50, 36/68b2=43:75, 36/74a1=43:89, 36/92b2=45:10, 37/5a3=47:2, 37/13b3=47:16, 37/29a2=48:5, 37/42b3=48:24, 37/45a1=48:25, 37/50a2=48:29, 37/61a3=49:11, 37/61b1=49:11, 37/68b1=50:2, 37/78b3=50:36, 37/88a3=51:28, 38/10a3=58:14, 38/11b2=58:17, 38/16a1=58:22, 38/60a 1=63:4

2. copula.

(Ar. —, Far. -end) *Olar ḳatış ḳarış iş içinde olar.* 37/69b1=50:5

anlar: onlar. krş. **olar**

(Ar. elleẕine, Far. ānān) *Bütünlükin anlar ündeyürler.* 33/75a1=35:29

(Ar. elleṯī, Far. ānān) *Anlar kim kesildiler éw barḳdın.* 33/12b2=33:50

(Ar. ennehüm, Far. īşān) *Takı eger anlar serdiler érse ançama tegi kim çıḳgınca.* 37/56a2=49:5

(Ar. ennehüm, Far. her āyine īşān) *Eger kim anlar küç étseler ...* 26/36b2=4:64

(Ar. -hinne, Far. īşān) *Keldürseler bir yawuz iş anlar üze.* 26/5b1=4:25

(Ar. –hum, Far. īşān) *Yoḳ bolġusı aṅgar anlar üze ḥìç erkdin.* 33/41b1=34:21

(Ar. ūlāʾike, Far. ānhā) *Anlar ol olar köniler.* 37/58b3=49:7

(Ar. ūlāʾike, Far. īn gürūh) *Anlar bolġaylar ḥᵛārluḳ içinde.* 38/14a1=58:20

a. 25/25a1=3:170, 26/21b1=4:46, 26/38b1=4:66, 26/59b3=4:92, 27/58a1=5:53, 28/13b2=7:130, 28/82a1=8:33, 29/42a1=9:59, 30/15a1=14:25, 30/67b2=16:72, 30/75b2=16:84, 30/76a2=16:86, 30/89b1=16:107, 30/89b3=16:108, 30/100b2-3=16:128, 31/14b3=19:37, 31/70a1=20:103, 32/41b1=28:64, 33/32a2=34:8, 33/58b1=34:44, 34/18b1=36:71, 34/34a1=37:116, 34/42a1=37:158, 34/68b1=38:59, 34/89b2=39:18, 35/86b2=41:24, 36/25b3=42:37, 36/27b3=42:42, 36/30a3=42:45, 36/85a2=44:41, 36/98b3=45:21, 36/99a2=45:21, 37/8b3=47:9, 37/20a1=47:28, 37/43a3=48:25, 37/62a2=49:11, 37/66a1=49:15, 37/72b2=50:15, 37/82a3=50:45, 37/84b2=51:13, 38/13a1=58:19, 38/27a2=59:13, 38/28 a2=59:15, 38/30b1=59:19, 38/31a1=59:21, 38/50a2=62:2; (a. kim) 25/4b3=3:130, 25/6a2=3:134, 25/6b2=3:135, 25/19b3=3:155, 25/20b1=3:156, 25/23b1=3:168, 25/25b1=3:172, 25/26a1=3:173, 25/29a1=3:200, 26/6b3=4:27, 26/7b1=4:29, 26/10b1=4:33, 26/14b1=4:37, 26/15a2=4:38, 26/17b1=4:42, 26/18a1=4:43, 26/22a2=4:47, 26/25b1=4:52, 26/27a3=4:56, 26/28a2=4:57, 26/30a1=4:59, 26/35b3=4:63, 26/39a3=4:69, 26/40a3,4:71, 26/42a2=4:74, 26/43a3=4:75,

26/44a1-2=4:76, 26/50b2=4:83, 26/55b1=4:90, 26/61b1=4:94, 26/64b2=4:97, 26/68a2=4:101, 26/69b3=4:102, 26/82a3=4:122, 26/91a2=4:135, 26/92b1=4:136, 26/93b2=4:137, 26/94b1=4:139, 26/96a1=4:141, 26/99a2=4:146, 27/2b3=4:157, 27/9a2=4:167, 27/9b2=4:168, 27/12b3=4:173, 27/13a3=4:173, 27/14a3=4:174, 27/16b3=5:3, 27/20b3=5:6, 27/23b3=5:8, 27/25a1=5:10, 27/25a3=5:11, 27/30a3=5:17, 27/43a2=5:34, 27/43b1=5:35, 27/44a1=5:36, 27/46b2-3=5:41, 27/48b1=5:41, 27/50b1=5:44, 27/56a2=5:51, 27/57b3=5:53, 27/58b1=5:54, 28/1b1=7:88, 28/17a3=7:137, 28/24a3=7:146, 28/25b1=7:147, 28/29a2=7:152, 28/29b3=7:153, 28/33a3=7:156, 28/33b1=7:157, 28/34b2=7:157, 28/39a1=7:162, 28/45a3=7:170, 28/51a1=7:176, 28/54a1=7:182, 28/60a4=7:194, 28/60a7=7:197, 28/61a3=7:201, 28/63b2=7:206, 28/65a1=8:2, 28/65b1=8:3, 28/71a1=8:13, 28/71b2=8:15, 28/74b1=8:20, 28/75a1=8:21, 28/75a3=8:22, 28/76a1=8:24, 28/78a3=8:27, 28/79a3=8:29, 28/80a2=8:30, 28/83b1=8:36, 28/84a1=8:36, 29/5a1=8:45, 29/11b2=9:16, 29/15a1=9:20, 29/16b1=9:23, 29/20b1=9:28, 29/21a3=9:29, 29/25a1=9:34, 29/25b2=9:34, 29/28a3=9:37, 29/29a2=9:38, 29/31a1=9:40, 29/33b3=9:43, 29/34a1=9:44, 29/34b2=9:45, 29/43b1=9:61, 29/44a2=9:61, 29/49a1=9:69, 29/56a3=9:79, 29/56b2=9:79, 29/62b1=9:88, 29/63b2=9:90, 29/64a3=9:91, 29/65a1=9:92, 29/65b2=9:93, 30/19b2=15:2, 30/31b2=15:91, 30/32b2=15:96, 30/39b1=16:26, 30/40b1=16:27, 30/40b3=16:27, 30/41a2=16:28, 30/43b3=16:32, 30/44b2=16:33, 30/45b1=16:35, 30/49a3=16:39, 30/49b3=16:41, 30/50b2=16:42, 30/52a1=16:45, 30/58b1=16:60, 30/66a3=16:71, 30/75b3=16:85, 30/76a3=16:86, 30/76b1=16:86, 30/77a3=16:88, 30/85a3=16:99, 30/85b2-3=16:100, 30/87b2=16:104, 30/88a2=16:105, 30/90a3=16:109, 30/95a1=16:116, 30/95b1=16:118, 30/98a3=16:124, 31/22a1=19:58, 31/28b1=19:73, 31/35a1=19:96, 32/4b3=28:5, 32/34a2=28:52, 32/40a2=28:62, 32/40a3=28:63, 32/40b2=28:63, 33/8a3=33:39, 33/11a1=33:49, 33/12a1=33:50, 33/15b3=33:53, 33/19b3=33:57, 33/20a3=33:58, 33/25a2=33:69, 33/29a3=34:3, 33/49a2 =34:32, 33/49b3=34:33, 33/53b3=34:38, 33/57b3=34:43, 33/58b2=34:45, 33/ 67b1=35:7, 33/67b2=35:7, 33/70a3=35:10, 33/77a2=35:36, 33/80a3=35:40, 33/ 84b1=35:44, 34/9b3=36:47, 34/47a1=38:2, 34/55b1=38:24, 34/57a2=38:26, 34/57a2=38:26, 34/77b2=39:3, 34/84b3=39:9, 34/85a1=39:9, 34/85b1=39:10, 34/87b2=39:15, 34/88b3=39:17, 34/89a3=39:18, 34/90a3=39:20, 34/95a2=39:25, 35/3b2=39:45, 35/7a1=39:50, 35/7b2=39:51, 35/8b3=39:53, 35/14a1=39:63, 35/20a2=39:73, 35/23b2=40:4, 35/25a2=40:6, 35/25b1=40:7, 35/28a2=40:10, 35/33a2=40:20, 35/41b2=40:31, 35/43b3=40:35, 35/52a2= 40:48, 35/52b2=40:49, 35/55b3=40:56, 35/57b1=40:58, 35/58b2=40:60, 35/60a3=40:63, 35/64a3=40:70, 35/70a3=40:82, 35/75a2=41:7, 35/75b1=41:8, 35/76b2=41:10, 35/87b2=41:26, 35/89a2=41:29, 35/89b3=41:30, 36/9b3=42:14, 36/11b1=42:16, 36/13a1-2=42:18, 36/13b1=42:18, 36/16a2=42:22, 36/17a2=42:23, 36/24b1=42:35, 36/25b1=42:37, 36/26a1=42:38, 36/26b2=42:39, 36/30a2=42:45, 36/43b3=43:19, 36/66a3=43:69, 36/73a1=43:86, 36/83b2=44:37, 36/93a3=45:11, 36/105a2=45:30, 36/105b3=45:31, 37/3a3=46:34, 37/4a2=47, 37/4b2=47:2, 37/5b1-3=47:3, 37/7b1=47:4, 37/8a 2=47:7, 37/8b1=47:8, 37/10b2=47:12, 37/14b2=47:17, 37/16a3=47:20, 37/18b2=47:25, 37/20b1=47:29, 37/22a1=47:32, 37/22b3=47:33, 37/23a3=47:34, 37/31b2=48:10, 37/41b3=48:22, 37/43a3=48:25, 37/45a2=48:26, 37/48a3=48:29, 37/55a1=49:3, 37/55b2=49:4, 37/56b2=49:6, 37/61a1=49:11, 37/62a3=49:12, 37/65a3=49:15, 37/84a3=51:11, 38/2a3=58:2, 38/4a1=58:3, 38/6b2=58:11, 38/7b3=58:12, 38/13b2=58:20, 38/22b3=59:8, 38/23b2=59:9, 38/24a1=59:10, 38/24a3=59:10, 38/25a2=59:11, 38/29b3=59:18, 38/33a2=60:1, 38/36b2=6004, 38/38b3=60:13, 38/40a2=61:2, 38/45a2=61:10, 38/47b1=61:14, 38/52b1=62:6,

38/54b1=62:9, 38/63a2=63:9, 38/68b3=64:7, 38/71a2=64:10, 38/72b3=64:14, 38/85b1=65:10, 38/92a3=66:6, 38/93a3=66:7, 38/93b3=66:8, 38/94b3=66:8

anlarının: Tañrı yığsa anlarının ḳatığlıḳını. 26/51b1=4:84

a. 27/19a2=5:5, 27/42a1=5:33, 28/14a3=7:131, 28/25b2=7:147, 28/49b1=7:175, 28/70b1=8:12, 29/23a1=9:30, 29/49b3=9:70, 30/39a2=16:25, 30/51a2=16:43, 30/89a2=16:106, 31/31b3=19:82, 31/90a1=20:121, 34/58a1=38:27, 35/3b1=39:45, 35/34a1=40:21, 36/97b3=45:18, 37/48b3=48:29, 37/56a1=49:4, 37/56a3=49:5, 38/39a2=60:13, 38/87b1=65:12; (a. kim) 26/6a3=4:26, 34/93b1=39:23, 35/36b2=40:25, 37/9a3=47:10, 37/9b3=47:11, 38/51b1=62:5, 38/67b2=64:5

anlarnı: Bilmek üçün Tañrı anlarnı kim kirtgündiler. 25/10a1=3:140

a. 26/22b3=4:47, 28/85a2=8:38, 30/46a3=16:35, 30/50a2=16:41, 30/73a1=16:80, 30/93a1=16:113, 31/28a1=19:72, 31/32a3=19:83, 32/5a3=28:6, 36/52b2=43:37, 36/60b2=43:55, 37/21a1-2=47:30, 36/60b3=43:56, 37/16b3=47:20, 37/44a2=48:25, 38/40b3=61:4, 38/50a3=62:2, 38/60a1-2=63:4, 38/61a1=63:6, 38/86a1=65:11; (a. kim) 25/10b1=3:141, 25/10b3=3:142, 25/24a2=3:169, 26/23b3=4:49, 26/24b2=4:51, 26/44b2=4:77, 27/56b3=5:52, 28/2b1=7:88, 28/41b1-3=7:165, 28/53a3=7:180, 28/70a3=8:12, 28/71b3=8:15, 29/19b3=9:26, 30/16b2=14:27, 30/46a3=16:35, 30/86b3=16:102, 31/27b1=19:70, 31/28a1=19:72, 33/43a1=34:22, 33/46a2=34:27, 33/48b3=34:31, 33/74a1=35:26, 34/21b1=37:22, 34/58a3=38:28, 35/12b1=39:60, 35/13a2=39:61, 35/26a2=40:7, 35/26b1=40:7, 35/62a1=40:66, 35/64a2=40:69, 35/83a1=41:18, 35/89a3=41:29, 37/6a3=47:4, 37/10a2=47:12, 37/18a2=47:23, 37/45a1=48:25, 38/6a2=58:10, 38/17a3=59:2, 38/48b3=61:14

anlarḳa: Töşek ḳatmas siler anlarḳa. 33/11a3=33:49

a. 25/22a3=3:159, 26/94a3=4:138, 30/48a3=16:37, 30/60a2-3=16:62, 30/61a1=16:63, 30/89a3=16:106, 31/24b2=19:62, 31/31b2=19:81, 31/59b2=20:78, 31/78b3=41:53, 33/11b2=33:49, 33/36a2=34:14, 33/56a1=34:41, 33/58a2=34:44, 33/75b3=35:30, 33/82b2=35:42, 34/18b1=36:71, 37/17a2=47:21, 37/45b3=48:26, 37/55b1=49:3, 37/56b1=49:5, 38/30b2=59:19, 38/43a2=61:6, 38/50a3=62:2, 38/68a2=64:6; (a. kim) 25/24b3=3:170, 25/25b3=3:172, 25/28b3=3:188, 26/19b3=4:44, 26/25a2=4:51, 26/31a2=4:60, 26/89b1=4:131, 27/24b2=5:9, 27/50b3=5:44, 28/30b2=7:154, 28/33a2=7:156, 28/45a2=7:169, 28/76b3=8:25, 28/85a1=8:38, 29/7b1=9:1, 29/44a1=9:61, 29/63b3=9:90, 30/42a3=16:30, 30/42b2=16:30, 30/75b1=16:84, 30/83b3=16:96, 30/90b2=16:110, 30/95a3=16:117, 30/96a2=16:119, 31/14b3=19:37, 31/28b1=19:73, 31/30a2=19:76, 31/77a1=41:50, 31/82a2=46:28, 33/6a2=33: 37, 33/30a2=34:3, 33/49a3=34:32, 33/50a1=34:33, 33/56b1=34:42, 33/76b3=35:32, 34/10a1=36:47, 34/58a2=38:27, 34/85b2=39:10, 35/4b3=39:47, 35/51b2=40:47, 35/54a1=40:51, 35/88a2=41:27, 36/19b3=42:26, 36/25a2=42:36, 36/65a1=43:65, 36/94b3=45:14, 36/95a1=45:14, 37/14a2=47:16, 37/14b1=47:16, 37/19a2=47:26, 37/50a1=48:29, 38/7a3=58:11, 38/7b1=58:11, 38/9b3=58:14, 38/24b2=59:10, 38/25a1=59:11, 38/96a3=66:10, 38/97b3=66:11

anlarda: Anlar kim anlarda kiḍin ermez. 35/41b2=40:31

a. 31/23a1=19:59, 31/92b3=20:128, 33/58b2=34:45, 35/7a2=39:50; (a. burun) 31/35b3=19:98, 35/79b2=41:14

anlardın: Keşmek üçün bir buçḡaḳnı anlardın kim tandılar. 25/3b1=3:127

a. 27/4a3=4:160, 27/28b3=5:14, 27/35b1=5:23, 27/47a2=5:4, 28/49b3=7:175, 30/25a1=15:40, 30/31a1=15:88, 30/47a2=16:36, 30/77a2=16:87,

33/77b1=35:36, 34/40a1=37:149, 34/75b3=38:85, 36/60b1=43:55, 37/7a3=47:4, 38/50a2=62:2, 38/50b3=62:3; (a. kim) 26/20b2=4:46, 26/25a3=4:51, 26/73 b1=4:107, 27/19b2=5:5, 29/22a1=9:29, 31/22b1=19:58

ança:

⇒ bir ança 33/48b1-2=34:31, 35/16b3=39:68, 35/63a3=40:67, 37/54b1=49:2; iki a. 33/24b3=33:68, 33/53b1=34:37, 34/69a3=38:61, 38/75a1=64:17; iki a. üze üze kıl- 26/16b2=4:40

ança bar: fakat, lâkin. krş. **ançası bar**

(Ar. velâkin, Far. ve cüz ān ki) *Ol Tañrıḳa turur kökler ḫazînesi ve yerler ḫazînesi, ança bar iki yüzlügler uḳmazlar.* 38/62a2=63:7

a. 38/63a1=63:8

ançada: o zaman, o zaman ki, -dığında, hemen, birdenbire.

(Ar. iẕ, Far. çün) *Rāst ḳıldı sizke Tañrı vaᶜdesini ançada öltürür erdiñiz olarnı.* 25/15a2=3:152

a. 25/2b1=3:121, 25/16b1=3:153, 25/28a1=3:187, 26/36b2=4:64, 26/41a2=4:72, 27/25b1=5:11, 27/33b1-3=5:20, 27/37b3=5:27, 28/38a3=7:161, 28/39b3=7:163, 28/40a1=7:163, 28/40b2=7:164, 28/42b1=7:167, 28/67a2=8:7, 28/68a3=8:9, 28/69a2=8:11, 28/70a2=8:12, 28/73a1=8:17, 28/77a3=8:26, 28/80a1=8:30, 28/81a3=8:32, 29/2a2=8:42, 29/3b1=8:43, 29/6b3=8:48, 29/18b3=9:25, 29/30b3=9:40, 29/31a2=9:40, 31/4b1=19:3, 31/15b2=19:39, 31/16b1=19:42, 31/38a3=20:10, 31/45a1=20:40, 31/66a2=20:92, 31/70a3=20:104, 31/81a3=46:26, 31/82b3=46:28, 31/88a3=20:116, 32/29a2=28:44, 32/30a3=28:46, 33/6a2=33:37, 33/48a1=34:31, 33/50a3=34:33, 33/61b3=34:51, 34/26b2=37:84, 34/26b3=37:85, 34/35a3=37:124, 34/37a2=37:134, 34/53a3=38:21, 34/53b1=38:22, 34/59b1=38:31, 34/62b3=38:41, 34/71b2=38:69, 34/72a1=38:71, 35/3b3=39:45, 35/28b1=40:10, 35/32a3=40:18, 35/51a3=40:47, 35/79b1=41:14, 36/47b1=43:26, 36/53b2=43:39, 37/45a2=48:26, 37/73a3=50:17, 38/28b3=59:16, 38/42a2=61:6, 38/98a1=66:11; (a. kim) 27/23a3=5:7, 30/8b3=12:89, 30/21a3=15:28, 30/26a1=15:52, 31/44a2=20:38, 34/38a2=37:140, 37/39a3=48:18, 37/87b1=51:25

(Ar. iẕā, Far. çün) *Ançada ḳutġardımız sizni Firᶜavn boḏnından.* 28/19b3=7:141

a. 28/36b3=7:160, 34/20b3=37:19, 35/64b3=40:71, 38/89b1=66:3

(Ar. iẕā, Far. nāgāh) *Kemişti tayaḳını ançada ol beḏük yılan belgülüg.* 28/5b2=7:107

a. 26/45a2=4:77, 28/5b3=7:108, 28/8b1=7:117, 28/16b2=7:135, 28/61b2=7:201, 29/41b3=9:58, 31/41a3=20:20, 31/54b1=20:66, 32/12b2=28:18, 34/2b3=36:29, 34/6a3=36:37, 34/11b1=36:51, 34/12b1=36:53, 36/56b3=43:47, 36/58a3=43:50, 36/61a3=43:57

ançaḳa tegi: o zamana kadar ki, -a kadar.

(Ar. ḥattā, Far. tā) *Yaġumañlar namāzḳa sizler esrükler ançaḳa tegi bilse sizler anı kim ayur sizler.* 26/18a3=4:43

a. 26/54b3=4:89, 28/85b2=8:39, 29/18a3=9:24, 29/22a2=9:29, 29/36b1=9:48, 30/6b2=12:85, 31/29b1=19:75, 31/78b3=41:53, 34/6b3=36:39, 34/60a1=38:32, 35/18b1=39:71, 35/20b1=39:73, 35/43a2=40:34, 35/83b2=41:20, 36/48b2=43:29, 36/53a1=43:38, 37/6b1=47:4, 37/7a 1=47:4, 37/21b1=47:31, 37/56a3=49:5

(Ar. ḥattā iẕā, Far. tā çün) *Ol kişike destūr bérdi añgar ançaḳa tegi açılsa köñüllerindin.* 33/44a1-2=34:23

ançaḳa tegi ḳaçan: -a kadar.

(Ar. ḥattā iẕā, Far. tā çün) *Öltürür erdiñiz olarnı anıñ yarlıġı birle ançaḳa tegi ḳaçan yüreksizlik ḳıldıñız erse.* 25/15a2=3:152

ançası bar: fakat, lâkin, ancak, bilakis.

(Ar. lākin, Far. cüz ān ki) *Sen mü ḳurtġarur sen anı kim ot içinde turur, ançası bar anlar kim saḳındılar içilerindin olarḳa kötrümler.* 34/90a3=39:20

a. 27/8b2=4:166, 29/62b1=9:88, 31/15a3=19:38

(Ar. velākin, Far. her ān ki) *Bilgil kim anlarnıñ fālları Tañrı üskinde, ançası bar üküşleri bilmezler.* 28/14b1=7:131

(Ar. velākin, Far. ve cüz ān ki) *İdüm kéñgütür rūẕını kimke tilese hem tarutur ançası bar üküş kişiler bilmezler.* 33/52b2=34:36

a. 26/21b3=4:46, 27/2b3=4:157, 27/5a3=4:162, 27/22b2=5:6, 27/54a1=5:48, 28/21b3=7:143, 28/38a2=7:160, 28/57a2=7:187, 28/72b3=8:17, 28/73a1=8:17, 28/82b3=8:34, 29/2b3=8:42, 29/32b3=9:42, 29/35a3=9:46, 29/50b2=9:70, 31/64a1=20:87, 31/84b3=46:23, 32/29b1=28:45, 32/30a1=28:45, 32/30a3=28:46, 32/36a2=28:56, 32/37a2=28:57, 33/16a3=33:53, 33/46b3=34:28, 33/85b3=35:45, 35/6b3=39:49, 35/19b1=39:71, 35/57a2=40:57, 35/58a2=40:59, 35/59b2=40:61, 35/85b2=41:22, 36/4b1=42:8, 36/20b3=42:27, 36/35b2=42:52, 36/69 a1=43:76, 36/69b2=43:78, 37/76a1=50:27, 38/20b3=59:6

2. işaret sıfatı: o.

(Ar. tilke, Far. ānet) *Ol künler ewrer-miz anı boḍun arasında.* 25/9b2=3:140

o. 36/91a1=45:6, 38/77a1=65:1

(Ar. "el-", Far. ān) *Ol arḳışda kim keldimiz anıñ içinde.* 30/5a2=12:82

(Ar. "el-", Far. în) *Ésiz boldı ol boḍunnuñ meñgzeki kim yalġan tuttılar.* 28/51a3=7:177

(Ar. "el-", Far. —) *Ol terk yorıġlı kemiler ḥaḳḳı.* 37/83a3=51:2

o. 26/2b2=4:24, 26/5b3=4:25, 26/8a3=4:30, 26/8b2=4:30, 26/23b1=4:48, 26/30b3=4:59, 26/40a1=4:70, 26/90b1=4:133, 26/92b2-3=4:136, 27/16b2=5:3, 27/32b1=5:18, 27/39a2=5:29, 27/40b2=5:32, 27/42b3=5:33, 28/39b2=7:163, 28/40b3=7:64, 29/55b2=9:77, 30/1b2=12:54, 30/36a2=16:13, 30/42a2=16:29, 30/60a2=16:62, 30/75a3=16:84, 30/78a1=16:89, 30/80b1=16:92, 30/89a2=16:106, 32/3b2=28:2, 32/22b1=28:32, 32/37b1=28:58, 33/16b3=33:53, 33/17a1=33:53, 33/21a3=33:59, 33/36a3=34:14, 33/38a3=34:17, 33/38b2=34:18, 33/68a2=35:8, 33/72a1=35:11, 33/82a1=35:41, 34/3b2=36:31, 34/7a1=36:39, 34/33a1=37:113, 34/33b2=37:115, 34/34a2=37:118, 34/34b1=37:119, 35/8b2=39:52, 35/31b1=40:16, 35/89b1-2=41:29, 36/67b2=43:72, 37/59b1=49:9, 37/60a2=49:9, 37/84b1=51:12, 37/83a2=51:1, 37/83b1=51:4, 38/3a1=58:2, 38/16b2=59:1, 38/29a3=59:17, 38/29b2=59:17, 38/39a1-3=60:13, 38/45b1=61:10, 38/46a2=61:11, 38/47a1=61:12, 38/51a2=62:4, 38/53b2=62:8, 38/55a1=62:9, 38/58b2=63:3, 38/68a2=64:6, 38/69a3=64:7, 38/69b2=64:8, 38/70a2=64:9, 38/71a1=64:9, 38/72b2=64:13, 38/81a2=65:5, 38/97a2=66:10

ol ajun: ahiret, öbür dünya.

(Ar. āḫire[t], Far. ān cehān) *Ol ajun yaḫşıraḳ kimke kim saḳınsa.* 26/46a2=4:77

o. 36/52a1=43:35

ol cehān: öbür dünya, ahiret.

(Ar. āḫire[t], Far. ān cehān) *Bütünlükin ol cehān ḳarār sarāyı turur.* 35/47a1=40:39

o.-ḳa 35/3b2=39:45

o.-dın 34/84b1=39:9

ol er: o adam.

(Ar. elleẕī, Far. ān ki) *Oḳıġıl anlarnıng üze ol er ḫaberini.* 28/49b1=7:175

ol iki: o iki kişi.

(Ar. -himā/humā, Far. īşān) *Ḳorḳsa siz ol ikining ara ḫilāf bolmaḳlıḳında.* 26/12b2=4:35

o. 26/13a2=4:35, 26/87a1=4:128, 26/87a2=4:128, 26/92a1=4:135, 27/15b3=4:176, 29/31a2=9:40

ol kāfir: Firavn için.

(Ar. Fir[c]avn, Far. īn /ān kāfir) *Aydı: ol kāfir: körkitmez men sizke meger anı kim körer men.* 35/40b1=40:29

o. 35/44b3=40:36, 37/72a1=50:13

ol kim: o ki.

(Ar. elletī, Far. ān ki) *Ḳorḳunglar ol otdın kim anutuldı kāfirlerḳa.* 25/5a3=3:131

o. 27/34a3=5:21, 28/17b2=7:137, 28/34b1=7:157, 30/5a1-2=12:82, 31/24a2=19:61, 31/24b3=19:63, 33/38b2=34:18, 33/53a2=34:37, 33/56b3=34:42, 35/1a3=39:42, 35/1b1=39:42, 35/27a1=40:8, 35/72b1=40:85, 36/67b3=43:72, 37/11a3=47:13, 37/12a2=47:15, 37/42a2=48:23, 37/59b3=49:9, 38/98b3=66:12

(Ar. elleẕī, Far. ān ki) *Ṭama[c] ḳılġay ol kim köngli içre ig ol.* 33/2a1=33:32

o. 25/27b1=3:183, 25/29b2=4:1, 27/23a2=5:7, 28/33b2=7:157, 28/35a2=7:158, 28/35b3=7:158, 28/60a6=7:196, 30/11b2=13:1, 30/34a1=16:10, 30/36a2=16:14, 30/49a2=16:39, 30/61b1=16:64, 30/87a3=16:103, 31/13b3=19:34, 31/49b1=20:53, 31/56a2=20:71, 31/57a2=20:72, 31/68b1=20:98, 31/71b3=39:35, 32/10b3=28:15, 32/12b2=28:18, 33/31a2=34:6, 33/48a1=34:31, 33/76a2=35:31, 34/21a2=37:21, 35/41a1=40:30, 35/46a3=40:38, 35/67a2=40:77, 35/84b2=41:21, 35/86a1=41:23, 35/88b1=41:27, 36/7b3=42:13, 36/36a3=42:53, 36/39b1=43:10, 36/54b2=43:42, 36/40a1=43:11, 36/40b1=43:21, 36/47b3=43:27, 36/59a2=43:52, 36/71b2=43:83, 37/2b1=46:33, 37/75b1=50:26, 37/84b3=51:14, 38/5b2=58:9, 38/37a2=60:11, 38/ 87a2=65:12

(Ar. en, Far. ki) *Yime Tangrı sezārak ol kim ḳorḳsa siz andın.* 29/10a3=9:13

(Ar. -hum, Far. īşān) *Şek boldı köngülleri, ol şekleri içinde tezginürler.* 29/35a1=9:45

(Ar. hüve, Far. vey) *Sening iḏing ol kim yumdarur olarnı.* 30/20b1=15:25

(Ar. innehū, Far. her-āyine vey) *Ol kim öldürse et-özni, et-özsüz azu fesād ḳılsa yer içinde ...* 27/40b3=5:32

o. 28/67a3=8:7, 29/44b3=9:63, 30/9a3=12:90

(Ar. mā, Far. ān çi) *Ol Tangrı ol kim kökler içinde ol kim yerler içinde.* 25/4a2-3=3:129

o. 25/2a3=3:120, 25/17a2=3:153, 25/19b1=3:154, 25/21b1=3:156, 25/24b1=3:170, 25/25b2=3:172, 25/28b2=3:187, 26/2a1=4:24, 26/2b2=4:24, 26/5b1=4:25, 26/14a2=4:36, 26/49a2=4:81, 26/79a3=4:115, 26/84b3=4:126, 26/85a1=4:126, 26/85b1-3=4:127, 26/89a2=4:131, 26/89b3=4:131, 26/90a1=4:131,

26/90a1=4:132, 27/5b2=4:162, 27/10a1=4:170, 27/11b2-3=4: 171, 27/16a3=4:3
27/16b1=5:3, 27/18a2=5:4, 27/44a2=5:36, 27/44b1=5:36, 27/45b1=5:39, 27/
52a2=5:46, 27/53a2=5:48, 27/54b2=5:48, 27/55a2=5:49, 28/18a3=7:137, 28/
19b1=7:139, 28/25b3=7:147, 28/62a3=7:203, 29/1b3=8:41, 29/8a1=9:9, 29/19a3=
9:25, 29/26b2=9:35, 29/42a1=9:59, 29/45b3=9:64, 29/64a3=9:91, 30/1a1=12:53,
30/3b3=12:80, 30/54a1=16:49, 30/58a3=16:59, 30/68a1=16:73, 30/81b1=16:95,
30/95b2=16:118, 31/17a1=19:43, 31/19a2=19:49, 31/25a3=19:64, 31/25b1=
19:64, 31/25b3=19:65, 31/29b1=19:75, 31/37a3=20:6, 31/37b1-2=20:6, 31/39b1=
20:13, 31/40a2=20:15, 31/44a2=20:38, 31/55a3=20:69, 31/57a2=20:72, 31/59b1=
20:73, 31/60a1=20:78, 31/61a1=20:81, 31/67a1=20:96, 31/69a1=20:99, 31/70a3=
20:104, 31/73b1=39:38, 31/75a3=41:48, 31/81b1=46:26, 31/81b3=46:27,
31/82b2=46:28, 31/84a3=46:22, 31/86a1-2=20:110, 32/5b2=28:6, 32/31a1=28:47,
32/39a1=28:60, 33/3a3=33:34, 33/12a2=33:50, 33/13b1-2=33:50, 33/14b3=33:51,
33/28a2-3=34:1, 33/28b2-3=34:2, 33/32b2=34:9, 33/44a3=34:23, 33/51a3=34:33,
33/51b3=34:34, 34/13a1=36:54, 34/13b3=36:57, 34/25b1=37:39, 34/28b1=37:46,
34/42b1=37:161, 34/67a1=38:53, 35/5a1=39:47, 35/5b2=39:47, 35/6a1=39:48,
35/7a3=39:50, 35/10a2=39:55, 35/70b3=40:82, 35/71b1=40:83, 35/80a2=41:14,
35/87a1=41:25, 36/8b2=42:13, 36/9a2=42:14, 36/10b2=42:15, 36/47a1=43:24,
36/57b3=43:49, 36/67b3=43:73, 36/84a2=44:38, 36/86b2=44:50, 36/89b3=45:4,
36/90a3=45:5, 36/92b2=45:10, 36/92b3=45:10, 36/94a2-3=45:13, 36/104b1=
45:28, 36/107b1=45:33, 37/5a1=47:2, 37/27a1-2=48:2, 37/33a2=48:11, 37/47a2=
48:27, 37/66a3=49:16, 37/66b1=49:16, 37/77b1=50:32, 37/85a3=51:16, 37/
85b3=51:17, 37/86b3=51:22, 38/17a1=59:1, 38/20a3=59:6, 38/32b2=59:24,
38/65b1-2=64:1, 38/67a1=64:4, 38/84a1=65:7, 38/93a1=66:6

(Ar. mā, Far. çizī) *Bu ol kim seninĝ üsküngde anuķ.* 37/75a1=50:23

(Ar. men, Far. ān ki) *Sizdin ol kim tileyür dünyānı.* 25/15b2=3:152

o. 25/15b3=3:152, 26/26b3=4:55, 26/27a1=4:55, 26/40b3=4:72, 27/30b3=5:17, 29/3a2-3=8:42, 29/36b3=9:49, 29/41a3=9:58, 29/54b2=9:75, 30/12a1=23:43, 30/25b2=15:42, 30/70a2=16:76, 30/88b2=16:106, 31/16a1=19:40, 31/33a2=19:87, 31/40a3=20:16, 31/58a1=20:74, 31/85b3=20:109, 33/42b1=34:21, 33/53a3=34:37, 34/94b1=39:24, 35/16a1-2=39:68, 35/27a2=40:8, 35/63a2=40:67, 35/67b3=40:78, 35/68a1=40:78, 36/3b2=42:7, 36/43a3=43:18, 36/51a1=43:33, 36/54a2=43:40, 36/73a3=43:86, 36/85a3=44:42, 36/100a3=45:23

o. mu kim 30/3a1=12:79

(Ar. men, Far. ān būd) *Perīdin ol kim ᶜamel ķılur anuŋ utrusında İdi yarlıġ birle.* 33/34b3=34:12

(Ar. ẕāt, Far. ān çi) *Ol kim sizinĝ ara turur.* 28/64b2=8:1

(Ar. ẕāliküm, Far. ānet) *Ol kim sizlerke pend bérlür.* 38/78b1=65:2

ol kimerse: o kişi.

(Ar. elleẕine, Far. ān kesān) *Ey ol kimerseler kim kirtgündiler, ilgerü keçmenĝler Taŋrı takı yalawaçı önĝinde.* 37/53a1=49:1

o.-ler 37/54a1=49:2

(Ar. men, Far. ān/ān ki) *Ķışrur Taŋrı ol kimerseni kim ol ḥaddin keçti.* 35/43b2=40:34

o. 37/13b3=47:16
o.-ni 34/92a3=39:22
o.-ke 34/90a1=39:19
o.-ler 35/25b2=40:7

(Ar. men, Far. kesī) *Hīç yolçılayın mu sizni ol kimerse üze kim peẕīrleyür anı.* 31/45a3=20:40

(Ar. men, Far. her ki) *Ol kimerse kim uzun ᶜömr bérür-miz aṅga.* 24/17a2=36:68

ol kişi: o kişi, o.

(Ar. elleẕīne, Far. ān/ān ki) *Çıḳġatılar ol kişiler kim bitildi olar üze öldürmek.* 25/19a2=3:154

o. 38/61b1=63:7

(Ar. men, Far. ān/ān ki) *Mezgit-i Ḥarāmnı ābādān ḳılmaḳnı ol kişi teg mü bitse Taṅgrıḳa.* 29/14a3=9:19

o.31/48a2=20:47, 31/48b1=20:48, 32/39b1=28:61, 37/11b2-3=47:14

o.-ke 32/39a3=28:61, 33/44a1=34:23, 37/79a3=50:37

o.-din 31/78a3=41:52, 32/33b1=28:50

o.-ler 38/61b2=63:7

o.-lerdin 31/22a3=19:58

(Ar. men, Far. ān kes) *Ol kişidin kim ısparlasa yüzini Ol Taṅgrıḳa.* 26/84a3=4:125

o.-niṅ 31/59a1=20:76

ol kün: o gün.

(Ar. yevme, Far. rūzī) *Küḏgil maṅga ol künke tegi kim ḳoparlurlar.* 30/24a2=15:36

o. 36/85a1=44:41

(Ar. yevme, Far. ān rūz) *Ol kün ewrülünür olarnıṅ yüzleri ot içre.* 33/24a1=33:66

o. 28/40a2=7:163, 29/26a2=9:35, 29/27a2=9:36, 30/91a2=16:111, 31/8b1-2=19:15, 31/13a3=19:33, 31/13b1=19:33, 31/15a2=19:38, 31/32b1=19:85, 31/69b2=20:102, 32/40a1=28:62, 32/41b2=28:65, 33/9b1=33:44, 33/55a1=34:40, 35/42a2=40:33, 35/51a1=40:46, 35/54a2=40:51, 35/54a3=40:52, 35/83a3=41:18, 36/2b3=41:47, 36/31b2=42:47, 36/76b3=44:10, 36/78b1=44:16, 36/103b2=45:27, 37/3a3=46:34, 37/76b3=50:30, 37/81a1=50:41, 37/81a2=50:42, 37/81b3=50:44, 37/84b2=51:13, 38/12a3=58:18, 38/70a1=64:9, 38/94b2=66:8

o.-de 35/31a2=40:16

(Ar. yevmeᵓiẕin, Far. ān rūz) *Ol kün yaḳınraḳ olardın.* 25/23a1=3:167

o. 25/19b3=3:155, 26/17a3=4:42, 28/72a2=8:16, 30/77a1=16:87, 31/70a1=20:102, 31/85a2=20:108, 31/85b2=20:109, 32/42a1=28:66, 34/24a1=37:33, 33/27b3=40:9, 36/31b3=42:47, 36/65b2=43:67, 36/103b2=45:27

ol meṅgizlig: öyle.

(Ar. ke-men, Far. hem-çü dāstān) *Yarlıḳamaḳ İḏilerindin ol meṅgizlig kim ol cāvidāne ot içre.* 37/13a3=47:15

ol neṅg: o şey.

(Ar. mā, Far. ān çi) *Ḳaçan ündese sizni ol neṅgke tirgüzür sizni.* 28/76a2=8:24

o.-ke 29/53b2=9:74

ol oġur: o zaman.

(Ar. ḥayşu, Far. ān cā) *Keldi olarḳa ḳın ol oġurda uḳmaslar.* 34/95a3=39:25

o. 38/79a2=65:3

ol Taṅgrı: O mutlak Tanrı.

(Ar. Allāh, Far. Ḫudāy) *Ol Taŋrı musaḫḫar ḳıldı sizke deryānı.* 36/93b2=45:12
o. 26/89b3=4:131, 35/59a1=40:61, 35/60b1=40:64, 35/68b3=40:79, 35/80b3=41:15, 36/12a3=42:17, 36/36a3=42:53
o.-nıŋ 26/78b1=4:114
o.-ḳa 26/84a3=4:125, 26/84b3=4:126, 26/95a1=4:139, 27/31a1=5:17, 28/85b3=8:39, 33/28a2=34:1, 33/63a1=35:1, 33/69b3=35:10, 34/46a3=37:182, 35/22a3=39:75, 35/29b2=40:12, 35/61b2=40:65, 36/109a2=45:36

(Ar. Allāh, Far. her-āyine Ḫudāy) *Ol Taŋrı indürdi kökdin suvnı.* 34/91a2=39:21

(Ar. elleẕī, Far. ān ki) *Ol Taŋrı kim aŋar turur ol kim kökler içinde.* 33/28a2=34:1
o. 28/58a2=7:189, 29/24b1=9:33, 33/9a1=33:43, 33/79a3=35:39, 35/21a2=39:74, 35/29b3=40:13, 35/62b1=40:67, 35/63b2=40:68, 36/19a2=42:25, 36/71b3=43:84, 37/27b2=48:4, 37/42b2=48:24, 37/47b1=48:28, 38/31a2=59:22, 38/32a3=59:24

(Ar. hüve, Far. vey) *Ol Taŋrı ḫalf yanut bérür aŋa.* 33/54b3=34:39
o. 26/97a2=4:142, 33/59b3=34:46, 33/65b3=35:3, 35/18a1=39:70, 35/28a1=40:9

(Ar. innehu, Far. her-āyine vey) *Ol Taŋrı erür anıŋ vaʿdesi kelürmiş.* 31/24a3=19:61

(Ar. inne'llāhe, Far. her-āyine Ḫudāy) *Ol Taŋrı ẓāyiʿ bolmaz.* 25/25a3=3:171
o. 26/3b2=4:24, 26/8a2=4:29, 26/10a1=4:32, 26/10b2=4:33, 26/12b1=4:34, 26/13a2=4:35, 26/14a3=4:36, 26/16a3=4:40, 26/19b2=4:43, 26/23a2=4:48, 26/28a1=4:56, 26/29a2=4:58, 26/29b2=4:58, 26/29b3=4:58, 26/52b3=4:86, 26/62b2=4:94, 26/73a3=4:106, 26/73b2=4:107, 26/79b1=4:116, 26/88b1=4:129, 26/92a3=4:135, 26/95b3=4:140, 27/17b3=5:3, 27/23b1=5:7, 27/24b1=5:8, 27/28b2=5:13, 27/45b3=5:39, 27/46a1=5:39, 27/46a2=5:40, 27/49b1=5:42, 27/56b2=5:51, 28/69a2=8:10, 28/71a3=8:13, 28/73a3=8:17, 28/74a3=8:19, 28/76a3=8:24, 28/77a2=8:25, 28/79a1=8:28, 28/86a1=8:39, 28/86a2=8:40, 29/3b1=8:42, 29/6a1=8:46, 29/7a3=8:75, 29/16a3=9:22, 29/21a2=9:28, 29/28a1=9:36, 29/31a3=9:40, 29/45b2=9:64, 29/51b2=9:71, 29/56a1-2=9:78, 30/8b1=12:88, 30/9b1=12:90, 33/3b1=33:34, 33/19a3=33:56, 33/64a2=35:1, 33/68a3=35:8, 33/68b3=35:8, 33/74a3=35:27, 33/76b1=35:31, 33/79a1=35:38, 33/81b2=35:41, 34/78a2=39:3, 34/78b1=39:3, 34/81b2=39:7, 35/8a3=39:52, 35/9a3=39:53, 35/32a1=40:17, 35/33b1=40:20, 35/39b2=40:28, 35/50a2=40:44, 35/52b1=40:48, 35/59b1=40:61, 35/85b2=41:22, 36/18a1=42:23, 36/64a3=43:64, 37/2b1=46:33, 37/9b3=47:11, 37/10a2=47:12, 37/60a3=49:9, 37/63a3=49:12, 37/64a2=49:13, 37/65a2=49:14, 37/67a3=49:18, 38/3b2=58:2, 38/8b2=58:12, 38/14a3=58:21, 38/19b2=59:4, 38/22b2=59:7, 38/30a2=59:18, 38/40b3=61:4, 38/61a2=63:6, 38/73b1=64:14, 38/79b1-2=65:3, 38/90b3=66:4
o.-ḳa 29/1a1=8:41

(Ar. inne'llāhe, Far. be-dürüstī ki Ḫudāy) *Ol Taŋrı örtgen yarlıḳaġan ol.* 27/43b1=5:34

(Ar. va'llāhu, Far. ve Ḫudāy) *Ol Taŋrı sewer eḏgü işliglerni.* 25/6b1=3:134
o. 25/2b3=3:121, 25/10a2=3:140, 25/14a3=3:146, 25/16a3=3:152, 25/17a2=3:153, 25/19b2=3:154, 25/21b1=3:156, 25/23a3=3:167, 26/4b1=4:25, 26/6a1=4:25, 26/6b1=4:26, 26/6b2=4:27, 26/20a3=4:45, 26/49a2=4:81, 26/51b2=4:84, 27/31a3=5:17, 27/33a3=5:19, 27/45b1=9:38, 29/12a2=9:16, 29/

14b2=9:19, 29/20a3=9:27, 29/32a1=9:40, 29/33b1=9:42, 29/34b1=9:44, 29/44b1=9:62, 29/57b2=9:80, 29/64b3=9:91, 33/6b3=33:37, 33/14b3=33:51, 33/69a1=35:9, 34/28b3=37:96, 37/66b1=49:16, 37/67b1=49:18, 38/1b3=58:1, 38/4b2=58:3, 38/7b2=58:11, 38/36a3=60:3, 38/42a1=61:5, 38/52a3=62:5, 38/53b1=62:7, 38/56b3=62:11, 38/57b2-3=63:1, 38/62a1=63:7, 38/67b1=64:4, 38/69b3=64:8, 38/72a1=64:11, 38/89a2=66:2

o.-ḳa 26/90a2=4:132, 27/32a3=5:18, 28/53a1=7:180, 29/6b2=8:47, 36/103b1=45:27, 37/28a2=48:4, 38/62b3=63:8

ol tişi: o kadın.

(Ar. elleti, Far. ān zen/ān) *Ol tişiler kim ḳorḳar sizler yaraşmamaḳlarındın.* 26/11b2=4:34

o.-nin̂g 38/1a1=58:1

ol urağutlar: o kadınlar.

(Ar. elleti, Far. ān heme zenān) *Ol urağutlar kim bérmez sizler olarḳa ...* 26/85b2=4:127

(Ar. elleti, Far. ān zen/ān) *Ol urağutlar bi-namāz bolmazlar yüklüg urağutlar.* 38/80b1=65:4

(Ar. elleti, Far. ān/ān) *Ol urağutlar nevmid bolurlar bi-namāz bolmaḳdın.* 38/80a1=65:4

ol vaḳt: o zaman.

(Ar. ḥin, Far. gāhī) *Yüz ewürgil olardın ol vaḳtḳa tegi.* 34/44b3=37:174

(Ar. ḥin, Far. ān gāh) *Aymazda aşnu ol vaḳtta kim körse sen ḳınnı eger bolsa manga evrülmek bolġatım eḍgü işliglerdin.* 35/11b2=39:58

(Ar. iẓā, Far. ān gāh) *Olturmanglar olar birle kirmeginçe söz içinde anda aḍın, sizler ol vaḳtda olar mengizlig.* 26/95b2=4:140

3. Arapçadaki zamir-i şan. şüphesiz, gerçekte.

(Ar. innehu, Far. vey) *Ol yaḳın éşitgen turur.* 33/61b2=34:50

(Ar. inne ẕāliküm, Far. her-āyine ān) *Ol erür Tangrı üskinde uluġ.* 33/18a1=33:53

o. 25/2a3=3:120, 27/56b2=5:51, 28/26a3=7:148, 28/43a1=7:167, 28/50a2=7:176, 28/61a2=7:200, 28/76b1=8:24, 29/4a2=8:43, 30/5b3=12:83, 30/89b1=16:107, 31/14b1=19:36, 31/16a3=19:41, 31/18b3=19:47, 31/20a1=19:51, 31/21a1=19:54, 31/21b2=19:56, 31/37b3=20:7, 31/42a3=20:24, 31/46b2=20:43, 31/56a2=20:71, 32/4b2=28:4, 32/11b1=28:15, 32/34b2= 28:53, 33/27a1=33:72, 33/76a1=35:30, 33/82a2=35:41, 33/85a3=35:44, 34/14b2=36:60, 34/26a2=37:81, 34/32a3=37:11, 34/36b3=37:132, 34/38b3=37:143, 34/59b1=38:30, 34/64b1=38:44, 34/82b2=39:7, 35/35a3=40:22, 36/19a1=42:24, 36/21a1=42:27, 36/27a3=42:40, 36/28b1=42:43, 36/34a2=42:50, 36/35a1=42:51, 36/37b1=43:4, 36/7b1=42:12, 36/13b1=42:18, 36/48a1=43:27, 36/55a3=43:44, 36/62b3=43:61, 36/63b1=43:62, 36/75b2=44:6, 36/88a2=44:31, 37/3a2=46:33, 37/15b2=47:19, 37/19a2=47:26, 37/87a1=51:23, 38/53b3=62:8

4. copula.

(Ar. –, Far. est) *Ol Tangrı eşitgen bilgen ol.* 25/2b3=3:121

o. 25/4b2=3:129, 25/20a3=3:155, 25/21b2=3:157, 25/26a1=3:172, 25/26b2=3:173, 25/29b1=4, 27/43b1=5:34, 27/53a2=5:48, 27/55b3=5:50, 27/57a1=5:52, 27/59b1-3=5:54, 28/12a2=7:128, 28/43a1=7:167, 28/56a2=7:187, 28/56a3=7:187, 28/57a2=7:187, 28/61a2=7:200, 28/71a3=8:13, 28/72b2=8:16,

28/73b1=8:18, 28/77a3=8:25, 28/80a1=8:30, 28/80b2=8:30, 28/85a1=8:37, 28/86a1=8:39, 29/2a2=8:41, 29/3b1=8:42, 29/6b2=8:47, 29/7a3=8:75, 29/12a2=9:16, 29/20a3=9:27, 29/27a3=9:36, 29/27b1=9:36, 29/28a2=9:37, 29/29a2=9:38, 29/30b2=9:39, 29/32a1=9:40, 29/34b1=9:44, 29/42a2=9:59, 29/45a2=9:63, 29/52b2=9:72, 29/56a2=9:78, 29/63a3=9:89, 29/64b3=9:91, 30/1b1=12:53, 30/2b1=12:66, 30/9a2=12:90, 30/10a3=12:92, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/13:43, 30/19a1=15:1, 30/19b1=15:1, 30/20b2=15:25, 30/23b3=15:35, 30/12a1=15:41, 30/27b1=15:57, 30/28a2=15:66, 30/30a3=15:75, 30/30b1=15:76, 30/25a2=15:77, 30/35a1=16:11, 30/36a1=16:13, 30/41a2=16:27, 30/41b3=16:28, 30/30b2=16:47, 30/55a2-3=16:52, 30/57a2=16:57, 30/58b2-3=16:60, 30/62b1=16:66, 30/63b2=16:67, 30/65a1-2=16:69, 30/65b3=16:70, 30/69b2=16:76, 30/53a1=16:76, 30/71a2=16:77, 30/83a3=16:95, 30/83b2-3=16:96, 30/87b1=16:103, 30/87b3=16:104, 30/91a2=16:110, 30/94a3=16:155, 30/94b2=16:116, 30/95a3=16:117, 30/96b3=16:119, 30/99b2=16:125, 31/3a1=18:110, 31/40b1=20:17, 31/48b2=20:49, 31/49a1=20:51, 31/66b3=20:95, 31/78a3=41:52, 31/89a2=20:118, 31/90b3=20:123, 32/2a1=27:91, 32/12a1=28:16, 32/16a1=28:23, 32/33a3=28:50, 32/34b2=28:53, 32/36a3=28:56, 32/43b2=28:70, 32/44a1=28:28, 33/2a2=33:32, 33/6b2=33:37, 33/22a1=33:60, 34/27a3=37:87, 34/69b1=38:62, 35/16a1-2=39:67, 35/32a1=40:17, 35/48a2=40:41, 35/80b2=40:15, 36/5b1=42:9, 36/21a2=42:27, 36/35b1=42:52, 36/106b3=45:32, 36/108a2=45:34, 38/7b3=58:11, 38/9b2=58:13, 38/21b1=59:7, 38/28a1=59:14, 38/43b1=61:7, 38/65b2-3=64:1, 38/87b3=65:12

(Ar. —, Far. -end) *Anlar yüz ewrügliler ol.* 28/75b3=8:23

o. 28/79a1=8:28, 29/36a2=9:47, 29/49b2=9:69, 30/28b2=15:68, 30/38a1=16:22, 30/40b1=16:27, 30/66b2=16:71, 30/75a2=16:83, 30/85b3=16:100, 30/88a3=16:105, 30/90a3=16:108, 30/90b1=16:109, 30/97b3=16:122, 30/100b3=16:128, 32/22b1=28:32, 32/40a1=28:62, 34/78a3=39:3, 37/58b3=49:7, 38/136b2=58:19, 38/48a1=61:14, 38/87b1=65:12

(Ar. —, Far. būden) *Olar kāhiller ol.* 29/39b3=9:54

o. 29/40a1=9:54, 30/6a3=12:84, 30/22b3=15:32, 30/61a1=16:63, 34/22a3=37:25, 34/28a2=37:92, 34/41a1=37:154

OLD(U)R-: oturmak. krş. **OLTUR-**

(Ar. ḳu^{c}ūd, Far. nişesten) *Anlar kim aydılar ḳadaşlarınga oldurdılar, eger boyun susalar bizke öldrülmegetiler.* 25/23b2=3:168

o.-unglar (oldrunglar) 29/35b1=9:46, 29/60a1=9:83

oldurġan: oturan.

(Ar. ḳā^{ɔ}id/ūn, Far. nişeste/gān) *Tüzetilmez oldurġanlar mü^{ɔ}minlerdin ... toḳuşġanlar Tangrı yolı içinde.* 26/63a1=4:95

o.-lar 29/35a1=9:46

old(u)ruġlı: oturan.

(Ar. ḳa^{c}id, Far. hem-nişin) *Ançada tutar iki tutuġlı ongdın ya^{c}nı sağ soldın oldurıġlı.* 37/73b2=50:17

(Ar. ḳā^{ɔ}id/în, Far. nişeste/gān) *Artuḳ ḳıldı Tangrı toḳuşġanlarḳa mālları birle et-özleri birle oldruġlılar üze derecedin.* 26/63b2=4:95

o.-lar 26/64a2=4:95, 29/62a1=9:86

o.-lar-miz 27/36b2=5:24

oldurġu yer: mevzi.
(Ar. maḳ^{c}ad / maḳā^{c}id, Far. cāy/hā) *Ornatur sen mü^{3}minlerni oldurġu yerlerde ṭoḳuşḳa.* 25/2b2=3:121
(Ar. maḳ^{c}ad, Far. nişîn) *Sewündi soñgra ḳalġanlar oldurġu yerlerinde Tañgrı yalavaçuñga ḫilâf ḳılu.* 29/58a1=9:81
oldurmaḳ: oturma, kalma.
(Ar. ḳu^{c}ūd, Far. nişesten) *Sizler tapladıñgız oldurmaḳnı evvel yolı, oldurıñglar ḫilâf ḳılıġlılar birle.* 29/59b3=9:83

OLTUR-: oturmak. krş. **OLDUR-**
(Ar. ḳu^{c}ūd, Far. nişesten) *Ḳaçan kim eşitse siz Tañgrıñıñ âyetlerini tanlur añga, fusûs tutlur anı, olturmañglar olar birle.* 26/95b1=4:140
o.-dı 29/63b2=9:90
o.-urda 26/71a3=4:103
⇒ arḳada oltur- 36/62b2=43:60; kéñgrü o. 38/6b3=58:11; yoḳaru o. 38/78a2=58:11
olturġu yer: meclis, toplantı mekanı.
(Ar. meclis / mecâlis, Far. cāy/hā-i nişest) *Ḳaçan ayılsa sizke kéñgrü olturuñg olturġu yerlerde kéñgrü ḳılıñg orunnı.* 38/6b3=58:11

ON: on, 10.
(Ar. ^{c}aşr, Far. deh) *Va^{c}de ḳıldımız Mûsâḳa otuz tün, tükel ḳıldımız anı on birle.* 28/20b3=7:142
o. 32/18b1=28:27
on iki: on iki, 12.
(Ar. işnā ^{c}aşere, Far. devāzdeh) *Bütünlükin aylar sanı Tañgrı üskinde on iki ay.* 29/27a1=9:36
o. 27/26a3=5:12, 28/36b2=7:160, 28/37a2=7:160
onda bir: onda bir, 1/10.
(Ar. mi^{c}şār, Far. deh yek) *Yime tegmediler onda bir anı kim bérdimiz olarḳa.* 33/58b3=34:45
on kün: on gün.
(Ar. ^{c}aşr, Far. deh şeb) *Dereng ḳılmadıñgız meger on kün.* 31/70a2=20:103

ONG (I): nasip, kısmet.
(Ar. ḥalāḳ, Far. behre) *İrinçlendiñgiz oñgları birle, inçründüñgüzler ülüglériñgiz birle.* 29/48b3=9:69
o.-ları 29/49a2=9:69

ONG (II): sağ, sağ taraf.
(Ar. eymen, Far. rāst) *Va^{c}de ḳıldımız sizke Ṭūr tağınıñg oñg yanından.* 31/60b2=20:80
o. 32/20b3=28:30
(Ar. yemîn, Far. sūy-ı rāst) *Ewrülür anıñg kölikeleri oñgdın soldın.* 30/53b1=16:48

oŋ elig: sağ el.

(Ar. yemīn / eymān, Far. dest/hā-i rāst) *Yandruġlılar rüzilerini anıŋ üze kim erkliġ boldı oŋ eligleri.* 30/66b2=16:71

(Ar. yemīn, Far. ḳuvvet der rāst) *Emitti olar üze urmaḳ oŋ elgi birle.* 34/28a3=37:93

oŋ ḳol sol aḍaḳ: sağ el sol ayak, çapraz.

(Ar. ḫilāf, Far. ber ewzūd) *Kesgey men eligleriŋizni hem aḍaḳlarıŋızını oŋ ḳol sol aḍaḳnı.* 28/10a2=7:124

oŋ yaᶜnī sağ: sağ, sağ taraf.

(Ar. yemīn, Far. dest-i rāst) *Ançada tutar iki tutuġlı oŋgdın yaᶜnı sağ soldın olduruġlı.* 37/73b1=50:17

ONGAR-: onarma, düzeltme, yoluna koyma.

(Ar. işlāḥ, Far. nīkū kerden) *Oŋgarsun sizke işleriŋizni hem örtsün siziŋ yazuḳlarıŋızını.* 33/25b3=33:71

o.-dılar 26/99a2=4:146

o.-ġıl 28/21a2=7:142

(Ar. işlāḥ, Far. nīk şoden) *Kim kim yansa ẓulminde kiḍin oŋgarsa Ol Taŋrı tevbe bérür.* 27/45b3=5:39

oŋgar- / eḍgü ḳıl-: onarmak, iyileştirmek, düzeltmek.

(Ar. işlāḥ, Far. nīkū kerden) *Ḳorḳuŋ Taŋrıdın, oŋgarıŋ eḍgü ḳılıŋ ol kim siziŋ ara turur.* 28/64b2=8:1

oŋgarmaḳ: düzeltme, dargınlığı barıştırma, işleri yoluna koyma.

(Ar. işlāḥ, Far. nīkū kerden-i kār) *Iḍıŋlar bir üstüvārnı anıŋ boḍnından taḳı bir üstüvār erni uraġut boḍnından, eger tileseler oŋgarmaḳ tevfīḳ bérür Taŋrı.* 26/13a1=4:35

(Ar. işlāḥ, Far. āştī dādenī) *Meger kim fermānlasa ṣadaḳanı azu eḍgülükni azu oŋgarmaḳnı boḍun arasında.* 26/78a3=4:114

ONGURḴA: omurga.

oŋgurḳa suwı: döl suyu.

(Ar. nuṭfeᵗ, Far. āb-ı püşt) *Taŋrı törütti sizni toprakdın yana oŋgurḳa suwından.* 33/71a1=35:11

ORNA-: yerleşmek, oturmak.

(Ar. sukūn, Far. ārāmīden) *Ançada ayıldı olarḳa: ornaŋlar bu kendde, yéŋ andın ḳayda tilese siz.* 28/38a3=7:161

(Ar. tebevvüᵒ, Far. cāy giriften) *Ornayur-miz uştınalı içinde né yerde tilese-miz.* 35/21a3=39:74

ORNAL-: konulmak.

(Ar. vaż̇ᶜ, Far. nihāde şoden) *Or[na]lur bitig, keldürlür peyġamberler.* 35/17a2=39:69

ORNAT-: yerleştirmek, yer vermek.
(Ar. temkīn, Far. destgāh dāden) *Rāstlıḳ üze ornattımız olarnı anıng içre, ornatmadımız sizni anıng içinde.* 31/80b1=46:26
o.-tımız 32/5a3=28:6
(Ar. temkīn, Far. cāy dāden) *Ornatmadımız mu olarnı ḥarem yeringe.* 32/36b3=28:57
(Ar. tebvi^{2}e^{t}, Far. sāḫte kerden) *Ornatur sen mü^{2}minlerni oldurġu yerlerde toḳuşḳa.* 25/2b2=3:121
(Ar. tebvi^{2}e^{t}, Far. cāy dāden) *Ornatġay-mız anlarnı yaḳınraḳ içinde, eḍgülük.* 30/50a2=16:41
⇒ rāst ornatmış 33/35b2=34:13

ORNATIĞLIĞ: bezenmiş.
⇒ étig gevher yinçü ornatıġlıġ 36/51b2=43:35

ORTA: orta.
(Ar. baṭn, Far. enderūn) *Ol Tanġrı kim yıġdı eliglerini sizdin, eliglerini olardın Mekke ortasında.* 37/43a1=48:24
(Ar. sevā^{3}, Far. miyāne) *Tutunġlar, süḍrüngler anı tamuġnung ortasınga tegi.* 36/86a2=44:47
⇒ sarāy ortası 34/45a3=37:177

ORTAḲ: ortak.
(Ar. ḫalīṭ / ḫulaṭ, Far. enbāz/ān) *Büttünlükin üküş ortaḳlardın küç ḳılurlar amarıları amarı üze.* 34/55a2=38:24
(Ar. müşrik/īn, Far. enbāzgūy/ān) *Tarılmanġ anıng içre, uluġ köründi ortaḳlar ara.* 36/8b1=42:13
(Ar. müşrik, Far. enbāz) *Siz ḳın içinde ortaḳ sizler.* 36/53b3=43:39
(Ar. müşterik/ūn, Far. enbāz/ān) *Olar ol kün ḳın içinde ortaḳlar.* 34/24a2=37:33
(Ar. şerīk / şüreḳā, Far. enbāz/ān) *Ündenġler ortaḳlarınġızını yana al ḳılınġ manġa.* 28/60a6=7:195
o.-lar 33/46a3=34:27, 34/96b3=39:29, 36/15a1=42:21
o.-larım 30/40b1=16:27, 32/40a2=28:62, 36/2b3=41:47
o.-larını 30/76a3=16:86
o.-larımız 30/76b1=16:86
o.-larınġızını 32/41a2=28:64, 33/80a3=35:40
(Ar. şirk, Far. enbāzī) *Azu olar ortaḳ mu kökler içinde?* 33/80b3=35:40
(Ar. şirk, Far. enbāz goften) *Azu aysa siz anıng üçün ortaḳḳı atalarımız munda aşnu.* 28/48a3=7:173
⇒ ülüş ortaḳ 28/59b1=7:190
ortaḳ ḳat-: 1. (Tanrıya) ortak koşmak.

(Ar. işrāk, Far. enbāz goften) *Ortaḳ nu ḳatarlar anı kim törütmez nerseni?* 28/59b2=7:191
o.-arlar 28/59b2=7:190, 29/24a1=9:32, 30/33a3=16:3, 30/56a2=16:54, 32/43a1=28:68, 35/16a2=39:67, 38/32a2=59:23
o.-tılar 30/76a3=16:86
o.-sa sen 35/14b3=39:65
o.-sa 26/79b3=4:116, 35/48b2=40:42
o.-ar erdiñgiz 35/65b1=40:73
o.-maḳları 38/37b1=60:12

(Ar. işrāk, Far. enbāz kerden) *Aydılar anlar kim ortaḳ ḳattılar: eger tilese Tañrı tapunmaġay / tapınmaġay erdimiz anda aḍın hiç nerseni.* 30/45b2=16:35
o.-ġıl 31/43a3=20:32
o.-masun 31/3b1=18:110

2. (Tanrıya) ortak koşulmak, şirk koşulmak.

(Ar. işrāk m., Far. enbāz gofte şoden) *Yarlıḳamaz kim ortaḳ ḳatsa añga.* 26/79b2=4:116

(Ar. işrāk m., Far. enbāz kerde şoden) *Ol Tañrı yarlıḳamaz ol kim ortaḳ ḳatsa añga.* 26/23a3=4:48

3. muhalefet etmek, çekişmek.

(Ar. muşāḳḳa^{t}, Far. ḫilāf kerden) *Ḳayda ol ortaḳlarım anlar kim ortaḳ ḳatar erdiñgizler olarḳa.* 30/40b2=16:27

ortaḳ ḳatġan: müşrik.

(Ar. müşrik/în, Far. enbāzgüy/ān) *Kerekmez ortaḳ ḳatġanlarḳa kim ābādın ḳılsalar.* 29/12a3=9:17
o.-lar 29/20b1=9:28, 29/27b2=9:36, 35/72a2=40:84

ortaḳ ḳatıġlı: müşrik.

(Ar. müşrik/ūn, Far. enbāzgüy/ān) *Yüz ewürgil ortaḳ ḳatıġlılardın.* 30/32a3=15:94
o.-lar 29/24b3=9:33, 30/85b3=16:100, 38/45a2=61:9
o.-larḳa 35/75a2=41:6
o.-lardın30/97a2=16:120, 30/98a2=16:123

⇒ yawuz işlig ortaḳ ḳatıġlı 28/4a3=7:103

ortaḳ ḳatıġlı eren: müşrik, Tanrıya şirk koşan erkek.

(Ar. müşrik/în, Far. merd/ān-ı enbāzgüyende) *Ḳınayur üçün ... ortaḳ ḳatıġlı erenlerni, ortaḳ ḳatıġlı ḳunçuylarnı tevbe bérür Tañrı.* 33/27a3=33:73

ortaḳ ḳatıġlı ḳunçuy: ortak koşan kadın.

(Ar. müşrika^{t} / müşrikāt, Far. zen/ān-ı enbāzgüyende) 33/27a3=33:73

ortaḳ ḳıl-: şirk koşulmak.

(Ar. işrāk m., Far. enbāz gofte şoden) *Eger ortaḳ ḳılsa bittüñgizler.* 35/29b1=40:12

ortaḳ ḳılıġlı eren: Tanrıya ortak koşan adam.

(Ar. müşrik/în, Far. merd/ān-ı enbāzgüy) 37/29b2=48:6

ortaḳ ḳılıġlı uraġut: Tanrıya ortak koşan kadın.

(Ar. müşrika^{t} / müşrikāt, Far. zen/ān-ı enbāzgüy) *Ḳınayur üçün iki yüzlüglerni, iki yüzlüg uraġutlarnı, ortaḳ ḳılıġlı erenler, ortaḳ ḳılıġlı uraġutlar.* 37/29b2=48:6

ORTAḲLIḲ: ortaklık.

(Ar. şirk, Far. behre) *Yoḳ olarḳa bu iki içinde hiç ortaḳlıḳdın.* 33/43b2=34:22

ORUN: 1. yer, makam.

(Ar. buḳ^{ca}^{t}, Far. pāre-i zemīn) *Ündenildi ḳolnuñg oñg yanından mübārek orun içinde / ḳutluġ orun içinde yıġaçdın.* 32/21a1=28:30

(Ar. maḳām, Far. cāy-ı īstādenī şode) *Ermez bizdin meger añgar orun belgülüg.* 34/43a1=37:164

(Ar. meḥill, Far. cāy) *Yıġmış erdiler tegmekdin oruñglarıñga.* 37/43b3=48:25

(Ar. mekān, Far. cāy) *Ḳaçan kim tegşürse-miz bir belgü bir belgü ornında Tañrı bilgenrek anıñg birle kim indrür.* 30/86a1=16:101
o.-ḳa 31/9a3=19:22, 31/21b3=19:57
o.-dın 33/62a1=34:51
o.-ları 34/16b3=36:67

(Ar. mesken / mesākin, Far. cāy/hā) *Kigrür sizlerni būstānlarḳa, aḳar anıñg altınından arıḳlar yime orunları ḫoş turġu būstānları içre.* 38/46b2=61:12

(Ar. mevṭin / mevāṭin, Far. cāy/hā) *Çın-oḳ yārī bérdi sizke Tañrı üküş orunlar içinde.* 29/18b2=9:25

(Ar. mevżi^{c} / mevāżi^{c}, Far. cāy/hā) *Aḍnaturlar sözlerni orunlarından.* 26/20b3=4:46
o.-larından 27/28a1=5:13, 27/47b3=5:41

2. içinde bulunulan hal, durum.

(Ar. mekāne^{t}, Far. tevānāyī) *Ey boḍnum, ^{c}amel ḳılıñg orunlarıñgızda yana men ^{c}amel ḳılıġlı men.* 31/74b2=39:39

⇒ aḍaḳın turuġlı orun 36/81a1=44:26

orunnı kéñgrü ḳıl-: yer açmak, bulunulan yeri rahatlatmak.

(Ar. feṣḥ, Far. cāy ferāḫ kerdānīden) *Ḳaçan ayılsa sizke: kéñgrü olturuñg olturġu yerlerde, kéñgrü ḳılıñg orunnı.* 38/7a1=58:11

orun töşek: serilecek, döşenecek şey.

(Ar. eṣāṣ, Far. kālā) *Ḳıldı sizlerke ... ḳoy yüñglerindin, tewe yüñglerindin, çübürlerindin orun töşekler, irinçlenmek öḍke tegi.* 30/73b1=16:80

ORUNLUĠ: 1. mevki ve makam sahibi.

(Ar. mekān, Far. —) *Ol yawuzraḳ orunluġ, ża^{c}ifraḳ sülüg.* 31/29b3=19:75

2. topluluk, meclis.

(Ar. nediyy, Far. encümen) *İki ögürde ḳayusı eḍgürek aḍaḳın turmaḳ takı körklügrek orunluġ.* 31/28b3=19:73

OSAL: gafil.

⇒ ġāfil / osal 32/3a1=27:93

OSALLIḲ: gaflet.

(Ar. ġamra^{t}, Far. nādānī) *Anlar kim olar osallıḳ içinde ġāfiller.* 37/84a3=51:11
⇒ ġaflet ap osallıḳ 32/10a3=28:15

OSAN-: gafil olmak, ihtiyatsız olmak.
(Ar. ġafle^{t}, Far. bī-āgāhī şoden) *Ārzū ḳılur anlar kim tandılar eger osansa sizler sāzlarıng̃ızdın.* 26/70a1=4:102

OSANUḲ: gafil.
(Ar. ġāfil/ūn, Far. bī-āgāh/ān) *Tamġa urdı Tang̃rı köng̃ülleri üze hem ḳılaḳları üze, körgüleri üze, bu ögür olar osanuḳlar ol.* 30/90a3=16:108

OT (I) : ateş, cehennem ateşi.
(Ar. nār, Far. āteş) *Olarḳa tamuġ otı, ḳażā ḳılınmaz olar üze ölsün üçün.* 33/77a3=35:36
o. 25/27a2=3:183, 27/39a2=5:29, 28/71b2=8:14, 29/13a1=9:17, 30/60a3=16:62, 31/38b1-3=20:10, 32/20a1-2=28:29, 33/24a1=33:66, 33/56b2=34:42, 34/69a3=38:61, 34/70a2=38:64, 34/90a3=39:19, 35/25a3=40:6, 35/49b3=40:43, 35/50b2=40:46, 35/51b1=40:47, 35/52b2=40:48, 35/65a2=40:72, 35/86a3=41:24, 35/88b2=41:28, 36/108a2=45:34, 37/3b1=46:34, 37/11a1=47:12, 37/13b1=47:15, 37/84b2=51:13, 38/19a2=59:3, 38/29b1=59:17
o.-nı 31/38a3=20:10
o.-ḳa 26/8b1=4:30, 26/27b1=4:56, 32/27b2=28:41, 35/48b1=40:41, 35/83b1=41:19, 38/97b1=66:10
o.-dın 25/5a2=3:131, 26/99a1=4:145, 27/44b3=5:37, 30/21a3=15:27, 34/58a2=38:27, 34/68b1=38:59, 34/74a1=38:76, 34/88a3=39:16, 35/52a2=40:47, 38/92b1=66:6
o.-ı 29/26a3=9:35, 29/45a1=9:63, 29/58b2=9:81
o.-ını 29/48a2=9:68
⇒ ḳatıġ ot 35/26b3=40:7; köyrür o. 37/35a1=48:14; köyürgen o. 33/23b2=33:64; pāre o. 31/38b2=20:10; tamuġ otı 31/58a2=20:74; yaḳılmış o. 26/27a2=4:55
otḳa ḥāżır ḳılınmış: cehenneme gidecek olan.
(Ar. muḥżar/ūn, Far. ḥāżır āverde/gān-ı be-dūzaḫ) *Yalġan tuttılar anı olar ḥāżır ḳılınmışlar otḳa.* 34/36a2=37:127

OT (II): ot.
(Ar. nebā^{t}, Far. giyāh) *Iḍtı kökdin suv, çıḳardımız anıng̃ birle cüftler otlardın aḍın aḍın.* 31/50a1=20:53

OTĠAR-: (hayvan) otlatmak.
(Ar. ra^{c}y, Far. çerānden) *Yéng̃ler, otġarıng̃lar yılḳılarıng̃ızını.* 31/50a2=20:54

OTLAT-: otlatmak.
(Ar. isāme^{t}, Far. çerānīden) *Ol ol erdi kim indürdi kökdin [suv] sizke andın içgü, andın né yıġaç, otlatur sizler anıng̃ içinde.* 30/34a3=16:10

OTUZ: otuz, 30.
(Ar. şelāṯūn, Far. si) *Vaᶜde ḳıldımız Mūsāḳa otuz tün.* 28/20b2=7:142

OYNA-: eğlenmek, oynamak, zevkli vakit geçirmek.
(Ar. leᶜib, Far. bāzī kerden) *Ḳoḍġıl olarnı kirsünler, oynasunlar körgünçe olar künlerini.* 36/71b1=43:83
o.-yur-mız 29/46a1=9:65
o.-yurlar 36/76b2=44:9
oynaġlı: oyuncu, eğlencelik.
(Ar. lāᶜib/în, Far. bāzī konende/gān) *Törütmedimiz köklerni hem yerlerni ol kim bu iki ara erse oynaġlılar erip.* 36/84a3=44:39

OYNAŞ: oynaş.
⇒ örtügli oynaş 26/5a3=4:25

OYUN: oyun.
(Ar. lehv, Far. bāzī) *Ḳaçan körseler satıġçılıḳnı azu oyunnı tarılġaylar anıñ tapa.* 38/56a2=62:11
o.-dın 38/56b2=62:11
(Ar. leᶜib, Far. bāzī) *Bütünlükin yaḳın tiriglik hem oyun yime efsūs turur.* 37/24b1=47:36

OZ-: geçmek.
(Ar. sebḳ, Far. pīş reften) *Eger bir kelime ozmasa İḍıñgdin atanmış zamānḳa tegi ḥükm ḳılġaytı olar ara.* 36/9b1=42:14

OZA: önce.
(Ar. evvel/ūn, Far. pīş/în) *Yime ḳuruġ sünġük bizler mü ḳopartılur-mız, yime ozaḳı atalarımız?* 34/20a3=37:17
oza törüt-: ilk olarak yapmak, yaratmak.
(Ar. ibdāᵓ, Far. āferīden) *Keldi sezā yime oza törütmez bāṭılnı yana tirgüzmez.* 33/61a1=34:49

OZ(U)R-: ilerletmek, öne geçirmek.
ozruġlı: öne geçiren, geride bırakan.
(Ar. sābıḳ, Far. pīş-destī konende) *Ermez kün kerek bolsa aṅgar yetmek aynı ap yime tün kündüzni ozruġlı.* 34/7b1=36:40

OZUŞ-: yarış etmek, yarışmak.
(Ar. istibāḳ, Far. pīş-destī kerden) *Ozuşuṅ ḫayrātlar içinde.* 27/54a3=5:48

Ö

ÖÇ: öç, intikam.

(Ar. intiḳām, Far. dād sitaden) *Ermez mü Tañrı ᶜazīz öç iḏisi?* 31/73a1=39:37

(Ar. żıġn / ażġān, Far. kīne/hā) *Azu saḳındılar mu anlar kim köñülleri içre iğ turur kim hergiz çıḳarmaz Tañrı öçlerin?* 37/20b3=47:29

ö.-üngizni 37/25a2=47:37

öç al-: öç almak, intikam almak.

(Ar. naḳm, Far. nā-pesend dāşten) *Öç almadılar meger kim bayutdı olarnı Tañrı.* 29/53b3=9:74

(Ar. intiḳām, Far. kīne keşīden) *Öç aldımız olardın baturdımız olarnı deryā içre.* 28/16b3=7:136

ö.-dımız 36/47a2=43:25

(Ar. intiḳām, Far. dād sitāden) *Biz olardın öç alġay-mız.* 36/54b1=43:41

ö.-dımız 36/60b1=43:55

öç alġan: öç alan.

(Ar. muntaḳim/ūn, Far. dād sitānende) *Ol kün tutar-mız uluġ tutmaḳ, biz öç alġanlar-mız.* 36/78b3=44:16

öç alın-: intikam almak, öç almak.

(Ar. intiṣār, Far. kīne keşīden) *Eger tilese Tañrı öç alınġay erdi anlardın.* 37/7a3=47:4

öç sür-: öç almak, intikam almak.

(Ar. intiṣār, Far. dād sitāden) *Kim öç sürse ẓulm tegmişde kiḏin bu ögür yoḳ olar üze hiç yol.* 36/27b1=42:41

ÖÇ-: 1. (öfke) sönmek, sakinleşmek.

(Ar. sukūt, Far. ārāmīden) *Ḳaçan öçti erse Mūsādın öwke aldı taḥtalarnı.* 28/30a3=7:154

2. sönmek, (ses) kısılmak.

(Ar. ḫuşūᶜ, Far. ārāmīden) *Öçgey ünler rūzī bérgenge, eşitmez sen meger uḳulmaz ün.* 31/85a3=20:108

öçmiş: sönüp giden, ölen.

(Ar. ḫāmid/ūn, Far. furū murde/gān) *Ermez meger Cebreʾīl üni bir yolı, ançada olar öçmiş erdiler.* 34/2b3=36:29

ÖÇEK:

⇒ şiftār öçek 30/39b3=16:26

ÖÇÜR-: söndürmek.

(Ar. iṭfāʾ, Far. furū mīrānīden) *Tileyürler kim öçürseler Tañrınıñ nūrını ağızları birle.* 29/24a1=9:32

(Ar. iṭfā', Far. furū keşîden) *Tilerler kim öçürseler Tañrı nūrını ağızları birle.* 38/44a2=61:8

ÖḌ: 1. vakit, zaman.

(Ar. ecel, Far. zamān) *Kiḍin salar olarnı atanmış öḍke tegi, ḳaçan kim kelse öḍleri kiterü ḳalmaslar bir öḍ.* 30/59b1-2=16:61

(Ar. ḥîn, Far. gāh) *Ḳıldı sizlerke ... ḳoy yüñlerindin, tewe yüñlerindin, çübürlerindin orun töşekler, irinçlenmek öḍke tegi.* 30/73b2=16:80

(Ar. ḥîn, Far. hengām) *Neçeme yoḳattımız olarda burun ögürdin, ündediler, yoḳ ḳaçıp ḳurtulmaḳ [öḍi].* 34/47b1=38:3

2. an.

(Ar. sā^{c}a^{t}, Far. sā^{c}at) *Ḳaçan kim kelse öḍleri kiterü ḳalmaslar bir öḍ ap yime aşnurlar.* 30/59b2=16:61

3. mühlet, süre.

(Ar. miḳāt, Far. vaḳt) *Tükel boldı İḍiñ ödi ḳırḳ tün.* 28/20b3=7:142

öḍ urmış: mühlet verme, zaman tanıma.

(Ar. miḳāt, Far. va^{c}de-gāh) *Ḳaçan keldi erse Mūsā öḍ urmışımızḳa.* 28/21b1=7:143

ö.-ḳa 28/31a2=7:155

⇒ atanmış öḍ 28/55b1=7:185, 32/19a2=28:28, 32/19b2=28:29; ḳuşluḳ öḍi 31/52a2=20:59; üḍrülmiş ö. 30/25b3=15:43

ÖG: akıl.

ög birle uḳ-: aklı kullanmak.

(Ar. ^{c}aḳl, Far. be-ḥıred der yāften) *Bütünlükin anıñ içinde ol belgüler ol boḍunḳa kim ög birle uḳarlar.* 30/35b2=16:12

ögi uçğunmış kişi: aklı başından giden kişi.

(Ar. maǧşiyy^{un} ^{c}aleyh, Far. bihūş şode) *Körge sen anlarnı köñülleri içre ig, baḳarlar sañga ögi uçğunmış kişi anıñ üze ölümdin, väy anlarḳa.* 37/17a1=47:20

ögün uḳ-: aklı kullanmak, düşünmek, anlamak.

(Ar. ^{c}aḳl, Far. be-ḥıred der yāften) *Bütünlükin tepreniglileri ésizi Tañrı üskinde saǧırlar aǧınlar anlar kim ögün uḳmazlar.* 28/75b1=8:22

ÖGDİ: hamd.

(Ar. ḥamd, Far. sipās) *Ögdi Teñrike yoḳ kim üküşrekleri bilmesler.* 30/69a3=16:75

ÖGDİLİK: övgüye değer.

⇒ key ö. 31/19b2=19:50

ÖGDÜL-: övülmek.

ögdülmiş: 1. hamde layık, her övgüye layık.

(Ar. ḥamîd, Far. sutūde) *Köndrür ögdülmiş ^{c}azîz yol tapa.* 33/31a3=34:6

2. hamda layık, esma-i hüsnadan: hamîd.

(Ar. ḥamīd, Far. sutūde) *Erür Tangrı mungsuz ögdülmiş.* 26/90a1=4:131
ö. 36/21b2=42:28, 38/68b3=64:6

ÖGRET-: alıştırmak, öğretmek.
(Ar. taᶜlīm, Far. āmūzānīden) *Ögretti sanga anı kim bilmez erding.* 26/77b1=4:113
ö.-ür 30/87a2=16:103, 38/50a3=62:2
ö.-ür siz 27/18a3=5:4
ö.-ür mü siz 37/66a2=49:16
ö.-ti 27/18a3=5:4, 31/56a2=20:71
ö.-tingiz 27/18a2=5:4
ö.-medimiz 34/17b1=36:69
ögretmiş: öğretilmiş.
(Ar. muᶜallem, Far. āmūzānīde) *Yüz evürdiler andın, aydılar: ögretmiş turur telbe.* 36/78a2=44:14

ÖGÜR: 1. topluluk, grup, kısım.
(Ar. cemᶜ, gürūh) *Ol kün kim karıştı iki ögür.* 25/20a1=3:155
(Ar. farīḳ, Far. gürūh) *Bitildi olar üze toḳuşmaḳ ançada bir ögür olardın ḳorḳarlar boḍundın.* 26/45a3=4:77
ö. 28/66b1=8:5, 30/56a1=16:54, 36/4a1=42:7
ö.-de 31/28b2=19:73
(Ar. fevc, Far. gürūh) *Bu ögür kirigli sizing birle, sewünç yoḳ olarḳa, anlar otḳa kirigliler.* 34/68a3=38:59
(Ar. fiᵓeᵗ, Far gürūh) *Ey anlar kim bittiler ḳaçan körse sizler bir ögürni berk turunglar / üstüvâr turunglar.* 29/5a2=8:45
ö. 26/53b2=4:88
ö.-ḳa 28/72b1=8:16
ö.-üngüz 28/74a2=8:19
(Ar. ḥizb / aḥzāb, Far. gürūh/hā) *Oḳır kendü ögürini bolsunlar tép tamuḡ éşlerindin.* 33/67a2=35:6
ö.-ler 31/14b3=19:37, 34/51a1=38:13, 35/24a2=40:5, 35/41a2=40:30, 36/64b3=43:65
ö.-lerdin 34/50a3=38:11
(Ar. nefer, Far. gürūh) *Ançada ewürdimiz sanga bir ögürni perilerdin.* 31/82b3=46:29
(Ar. ribbiyy/ūn, Far. gürūh/ān) *Toḳuştı anıng birle üküş ögürler.* 25/13b2=3:146
(Ar. ṭāᵓifeᵗ, Far. gürūh) *Keçürsem bir ögürdin sizdin, ḳınayur-mız bir ögürni.* 29/46b2-3=9:66
ö. 26/68b3=4:102, 26/76b3=4:113, 37/59a2=49:9, 38/48b1-2=61:14
ö.-ni 25/17b1=3:154, 32/4a3=28:4
ö.-ḳa 29/59a3=9:83
ö.-de 28/67a3=8:7

(Ar. ṭā'ife[t], Far. kārī) *Ḳoparur bir ögür olardın anda aḍın kim aytur sen.* 26/49a1=4:81

(Ar. ümme[t] / ümem, Far. gürūh/ān) *Bütünlükin kim ıḍtımız tegme ögür içinde bir yalavaç.* 30/46b3=16:36

ö. 28/36a3=7:159, 28/36b2=7:160, 28/40b2=7:164, 28/53b2=7:181, 30/78a1=16:89, 30/81a1=16:92, 30/81b3=16:93, 36/4a3=42:8, 36/50b3=43:33

ö.-din 30/75a3=16:84, 30/81a2=16:92

ö.-ler 28/36b2=7:160, 28/43a2=7:168, 30/60b2=16:63

2. ileri gelenlerin oluşturduğu topluluk, lider.

(Ar. mcle', Far. gürūh) *Iḍtımız ... Mūsānı belgülerimiz birle Fir'avn tapa anıng ögüri tapa.* 28/4a2=7:103

ö. 32/14a3=28:20, 32/25b3=28:38, 34/48a3=38:6, 34/71b1=38:69

(Ar. ümme[t], Far. imāmī, pīş-rev der dīn) *Bütünlükin İbrāhīm yalavaç erdi bir ögür Tangrı yarlığı tutuğlı.* 30/96b3=16:120

3. taraf, zümre, millet.

(Ar. şi'a[t], Far. gürūh) *Bütünlükin anıng ögürindin İbrāhīm.* 34/26b1=37:83

ö. (ö. ögür) 32/4a3=28:4

ö.-indin 32/10b2-3=28:15

4. nesil, kavim.

(Ar. ḳarn / ḳurūn, Far. gürūh/ān) *Yoḳattımız evvelkı ögürlerni.* 32/28b2=28:43

ö.-din 34/47a3=38:3

ö.-ler 32/29b1=28:45

ö.-lerdin 34/3b2=36:31

(Ar. ḳavm, Far. gürūh) *Anlar bir ögür turur kim uḳmazlar.* 38/27a2=59:13

ö. 38/14b1=58:22, 38/39a1=60:13

ö.-ke 37/57a3=49:6

(Ar. şa'b / şu'ūb, Far. ḳabīle/hā-i buzurg) *Ḳıldımız sizlerni ögürler uğuşlar bilişingler tép.* 37/63b3=49:13

⇒ boḍun / ögür 31/52a2=20:59; bu ö. 25/7b1=3:136, 26/17a3=4:41, 26/25a2=4:51, 26/25b1=4:52, 26/35b3=4:63, 26/39a3=4:69, 26/39b3=4:69, 26/58a2=4:91, 26/65a1=4:97, 26/66a2=4:99, 26/82a1=4:121, 26/99b1=4:146, 27/6a2=4:162, 27/25a2=5:10, 27/48b1=5:41, 27/51b1=5:44, 27/52b3=5:47, 28/19a3=7:139, 28/35a1=7:157, 28/51b3=7:178, 28/52b3=7:179, 28/53a1=7:179, 28/65b3=8:4, 28/84b3=8:37, 29/7a1=8:75, 29/8b1=9:10, 29/12b3=9:17, 29/13b2=9:18, 29/15b1=9:20, 29/17a1=9:23, 29/49a3=9:69, 29/49b2=9:69, 29/51b2=9:71, 29/62b3=9:88, 29/63a1=9:88, 30/76b1=16:86, 30/89b3=16:108, 30/90a2=16:108, 31/21b3=19:57, 31/23b3=19:60, 31/58b1=20:75, 31/71a1=39:33, 32/34b3=28:54, 33/30b3=34:5, 33/53b1=34:37, 33/54a1=34:38, 33/55a3=34:40, 33/70b2=35:10, 34/25b3=37:41, 34/51a1=38:13, 34/89b23= 39:18, 34/93a1=39:22, 35/7b2=39:51, 35/14a2=39:63, 35/47b3=40:40, 36/27b2=42:41, 36/28a3=42:42, 36/48b1=43:29, 36/73b3=43:88, 36/80a2=44:22, 36/82b3=44:34, 36/92a3=45:9, 37/2a3=46:32, 37/14a3=47:16, 37/18a1=47:23, 37/25a3=47:38, 38/63b2=63:9, 38/71a3=64:10, 38/74b2=64:16

ögür / ḳavm: kavim.

(Ar. ḳavm, Far. gürūh) *Tangrı köndürmes fāsıḳ ögür / ḳavmlerni.* 29/18b1=9:24

ögür ögür: bölük bölük, kısım kısım.

(Ar. şubāt[en], Far. gürüh gürüh) *Çıḳınglar ögür ögür azu çıḳınglar ḳamuġ bir yolı.* 26/40b2=4:71

(Ar. zumre[t], Far. gürüh/ān) *Sürlürler anlar kim tandılar anlar tamuġḳa ögür ögür.* 35/18b1=39:71

ö. 35/20a3=39:73

ÖGÜZ: nehir, ırmak.

⇒ aḳar ögüz 31/10a2=19:24

ÖK: mutlaka, kesinlikle. Pekiştirme edatı. krş. **OḴ**

(Ar. le-, Far. her-āyine) *Belgürtür ök anı boḍunḳa kizlemezler ök anı.* 25/28a2-3=3:187

ö. 25/28b3=3:188, 27/3b3=4:159

(Ar. ḳad, Far. be-dürüstī) *Keldi ök sizke bizing yalavaçımız.* 27/32b2=5:19

(Ar. –, Far. –) *Ayurlar: çın-oḳ eşittimiz ök.* 28/81a1=8:31

ö. 29/36a3=9:48, 30/67a1=16:72, 31/51a3=20:58

⇒ bir ök 30/17a1=14:52; munu ... ök 28633a1=7:156

ÖKÇE: ökçe, topuk.

(Ar. ʿaḳib, Far. pey) *Kim kim yansa iki ökçesi üze hiç ziyān ḳılmaġay Tangrıḳa.* 25/12a3=3:144

ÖKÜN-: üzülmek, kaygılanmak, endişe etmek.

(Ar. esā, Far. endüh ḫorden) *Ökünmegil fāsıḳ boḍunlar ara.* 27/37b1=5:26

⇒ peşīmān bol- / ökün- 28/26b2=7:149

öknügli: pişman.

(Ar. nādim/īn, Far. peşīmān/ān) *Bolġaylar anıng üze kim yaşurdılar özleri içinde öknügliler.* 27/57b3=5:52

ö.-ler 37/57b2=49:6

öknüp yan-: pişman olup tövbe etmek.

(Ar. tevbe[t], Far. tevbe kerden) *Ḳıldılar ésizlik biligsizlikin yana öknüp yandılar anda kiḍin.* 30/96b1=16:119

ökünmiş: pişmanlık, nedamet.

(Ar. nedāme[t], Far. peşīmānī) *Belgürtürler ökünmişlerini ḳaçan kim körseler ḳınnı.* 33/50b2=34:33

ökünge: pişman olan.

(Ar. nādim/īn, Far. peşīmān/ān) *Boldı ökünge[n]lerdin.* 27/40b1=5:31

ÖKÜNÇ: 1. pişmanlık, hasret, özlem, yazık!

(Ar. ḥasre[t] / ḥaserāt, Far. peşīmānī) *Yana bolur olar üze ökünç yana ġalebe ḳılnurlar.* 28/84a1=8:36

ö. 25/21a3=3:156, 34/3a1=36:30; (ö. küni) 31/15b1=19:39

ö.-ler 33/68b3=35:8

(Ar. ḥasre[t], Far. peşīmānā) *Aymazda burun et-öz: ey ökünç.* 35/10b3=39:56

2. büyük üzüntü, kaygı.

(Ar. esef / esfā[n], Far. dirīġā) *Aydı: ey ökünç Yūsuf üze.* 30/6a3=12:84

ÖL-: ölmek.

(Ar. helāk, Far. helāk şoden) *Ançaḳa tegi ḳaçan ölse aydıngız: ıḍmaz Tangrı anda kiḍin yalavaç.* 35/43a3=40:34

(Ar. mevt, Far. murden) *Ḳażā ḳılınmas olar üze ölsün üçün.* 33/77b1=35:36

ö.-ür men 31/13b1=19:33

ö.-ür 31/8b2=19:15

ö.-di 29/60a2=9:84

ö.-diler 29/60b1=9:84, 37/23b1=47:34

ö.-üngler 25/1a3=3:119

ö.-sem 31/9b2=19:23

ö.-se 25/12a1=3:144, 30/48b2=16:38

ö.-se-miz 31/26a2=19:66, 34/20a2=37:16, 37/68b2=50:3

ö.-se siz 25/21b3=3:157, 25/22a1=3:158

ö.-mez 31/58a2=20:74

ö.-medi 35/1a3=39:42

ö.-megetiler 25/21a2=3:156

ö.-mişde (kiḍin) 33/69b1=35:9, 36/90b2=45:5

ö.-mişi 35/1a2=39:42

ö.-mişinde (burun) 27/3b3=4:159; (kiḍin) 30/62a2=16:65

ö.-mek 25/12b2=3:145

(Ar. şaʿaḳ, Far. bihūş büden) *Ürlür borġu içinde [öldi] ol kim kökler içinde turur ol kim yer içinde turur.* 35/16a3=39:68

ölmiş: ölü.

(Ar. meyyit, Far. murde) *Sürdimiz anı ölmiş él tapa.* 33/69a3=35:9

ÖLDRÜL-: öldürülmek.

(Ar. ḳatl m., Far. kuşte şoden) *Eger bolsalar bizing üskümizde ölmegetiler hem öldrülmegetiler.* 25/21a2=3:156

ö.-ürler 33/22b1=33:61

ö.-diler 25/24a2=3:169

ö.-geler (öldürülgeler) 27/42a3=5:33

ö.-se 25/12a1=3:144, 26/42b1=4:74

ö.-se siz 25/21b2=3:157, 25/22a2=3:158

ö.-megetiler 25/23b3=3:168

ö.-megey erdimiz 25/18b3=3:154

ÖLD(Ü)R-: öldürmek. krş. **ÖLTÜR-**

(Ar. iḳtilāl, Far. kuşten) *Oġrılıḳ ḳılmaġaylar ve zinā ḳılmaġaylar, öldürmegeyler ʿayāllarını.* 38/37b3=60:12

(Ar. imāte[t], Far. mīrāniden) *Tangrı tirgüzür hem öldürür.* 25/21b1=3:156

ö.-ür (öldrür) 28/35b2=7:158, 35/63b2=40:68, 36/76a3=44:8, 36/102b3=45:26

ö.-ür-miz (öldrür-miz) 37/81b2=50:43

ö.-düng 35/28b3=40:11

(Ar. ḳātele, Far. nīst kerden) *Tandılar munda burun, öldürdi olarnı Tañrı.* 29/23a2=9:30

(Ar. ḳatl, Far. kuşten) *Öldrüñg olarnı ḳayu yerde kim bulsa siz.* 26/58a1=4:91

ö.-ür mü sizler (öldrür mü sizler) 35/38b3=40:28
ö.-düm 32/23a1=28:23
ö.-düng 31/45b2=20:40, 32/13b1=28:19
ö.-di 27/39b1=5:30, 27/41a2=5:32, 28/72b3=8:17
ö.-dümiz 27/2a3=4:157
ö.-düngüz 25/27b1=3:183
ö.-geyler 32/23a2=28:33
ö.-eyin 35/37a3=40:26
ö.-üng 26/55a1=4:89
ö.-üngler 26/38a1=4:66, 35/36b1=40:25
ö.-se 26/58b2=4:92, 26/60b3=4:93, 27/40b3=5:32
ö.-seler 28/80a3=8:30
ö.-mediñgiz 28/72b3=8:17
ö.-mediler 27/2b2=4:157, 27/3a3=4:157
ö.-mengler 32/7a3=28:9
ö.-mek 25/19a2=3:154, 26/58b1=4:92, 27/38a2=5:27, 27/38b1-3=5:28, 32/13b1=28:19
ö.-mekiñge 27/39b1=5:30
ö.-mekleri 32/14b1=28:20

(Ar. ḳażāʾ ʿalā, Far. tamām şoden) *Yuḏruḳladı anı Mūsā öldürdi.* 32/11a2=28:15

(Ar. muḳātele^{t}, Far. kārzār kerden) *Öldrüñgler ortaḳ ḳatġanlar ḳanuġnı.* 29/27b2=9:36

(Ar. taḳtīl, Far. kuşten) *Öldrür erdiler oġlanlarıñgızını tirig ḳoḍar erdi urağıtlarıñgızını.* 28/20a2=7:141

ö.-gey-miz 28/11b2=7:127
ö.-meñg 26/8a1=4:29

(Ar. taḳtīl, Far. bisyār kuşten) *Melʿūnlar ḳayda ma bulnurlar, tutlurlar, öldrülürler öldürmek.* 33/22b1=33:61

(Ar. tevaffī, Far. mīrāniden) *Tañrı törütti sizlerni yana öldrür sizlerni.* 30/65a3=16:70

ö.-ür 35/1a2=39:42
ö.-gil 28/11a1=7:126
ö.-seler 37/19b2=47:27

öldürgen: zorba, cabbar.

(Ar. cabbār, Far. kuşende) *Mühr urur Tañrı ḳanuġ boynaġu / mütekebbir köñgliñge öldürgen.* 35/44b3=40:35

öldrü yaz-: neredeyse öldürmek, az daha öldürmek.

(Ar. yekādu ḳatl, Far. ḫʷāsten-i kuşten) *Bu boḍun küçsüzlediler méni, öldrü yazdılar méni.* 28/28a3=7:150

ÖLDÜRÜL-: vefat etmek.

(Ar. tevaffī m., Far. mīrānīde şoden) *Sizlerde ol kim öldürülgey siz anda öŋdin.* 35/63a3=40:67

ÖLDÜRÜŞ-: çarpışıp vuruşmak.

(Ar. iḳtilāl, Far. kuşiş kerden) *Eger iki ögür kirtgüngenlerdin öldürüşseler yaraşturuŋlar ol iki ara.* 37/59a3=49:9

ÖLTÜR-: öldürmek. krş. **ÖLDÜR-**

(Ar. ḫass, Far. kuşten) *Ançada öltürür erdiŋiz olarnı anıŋ yarlığı birle.* 25/15a2=3:152

ÖLÜG: ölü.

(Ar. meyt / emvāt, Far. murde/gān) *Sézinmegil anlarnı kim öldürüldiler Taŋrı yolı içinde ölügler tép.* 25/24a3=3:169

ö. 34/4a2=36:33, 36/40a2=43:11, 37/3a1=46:33, 37/71b2=50:11

ö.-lerni 36/5a3=42:9

ÖLÜM: ölüm.

(Ar. memāt, Far. merg) *Berāber olarnıŋ tiriglikleri, ölümleri.* 36/99b1=45:21

(Ar. mevt, Far. merg) *Ārzūlayur erdiŋiz ölümni körmekiŋizde burun.* 25/11a3=3:143

ö. 26/46b1=4:78, 26/67a3=4:100, 36/88a1=44:56, 37/74a1=50:19, 38/53b2=62:8, 38/64a2=63:10

ö.-ni 25/24a1=3:168, 33/36a2=34:14, 35/1b2=39:42, 38/53a1=62:6

ö.-ke 28/67a1=8:6

ö.-din 37/17a2=47:20

(Ar. mevt, Far. murden) *Ḳaçan ḥükm ḳıldımız erse anıŋ üze ölümni yolçılamadı.* 33/36a3=34:14

ö.-ni 36/88a1=44:56

ö.-ümiz 36/83a2=44:35

ᶜÖMR (Ar.): ömür

(Ar. ᶜumur, Far. zindegānī) *Uzun ᶜömr bérilmiş eksütülmez anıŋ ᶜömrindin.* 33/71b3=35:11

ᶜömr bér-: ömür vermek, yaşatmak.

(Ar. taᶜmīr, Far. zindegānī dāden) *ᶜÖmr bérmedim mü sizke anı kim pend alnur anıŋ içinde?* 33/78a3=35:37

⇒ uzun ᶜömr bér- 34/17a2=36:68; uzun ᶜö. béril-33/71b1=35:11; uzun ᶜö. bérilmiş 33/71b2=35:11

ÖŊ: ön.

(Ar. beyne yedey, Far. piş) *İlgerü keçmeŋler Taŋrı takı yalawaçı öŋünde.* 37/53b2=49:1

öŋ ıḍ-: sunmak, takdim etmek.

(Ar. taḳdīm, Far. piş firistāden) *Ḳorḳar mu sizler kim öŋ ıḍsa sizler öz rāzlarıŋızda burun ṣadaḳalar?* 38/8b3=58:13

ön̂gdin: 1. evvel, önce.

(Ar. ḳable, Far. pīş) *Çın-oḳ al ḳıldılar anlar kim olarda ön̂gdin erdiler.* 30/39b1=16:26

ö. 25/8a3=3:137, 26/6a1=4:26, 26/89b1=4:131, 27/5b3=4:162, 27/19b3=5:5, 28/3a2=7:101, 29/48b1=9:69, 30/21a2=15:27, 30/44b3=16:33, 30/46a3=16:35, 30/51a1=16:43, 30/60b2=16:63, 30/95b3=16:118, 32/30b2=28:46, 34/95a2=39:25, 35/63a3=40:67, 36/83b3=44:37, 38/ 23b3=59:9

2. gayrı, başka.

(Ar. dūne, Far. cüz) *Ey İḏimiz-ā, bu ögür ortaḳlarımız, anlar kim oḳır erdimiz sénde ön̂gdin.* 30/76b2=16:86

(Ar. —, Far. —) *Ol turur Tan̂grı kim yoḳ Tan̂grı anın̂gda ön̂gdin.* 38/31a2=59:22

ön̂gdin keç-: önceden olmak, yapılmak, geçmişte kalmak.

(Ar. selef, Far. pīş reften) *Yarlıḳatur olar anlarnı né kim çın-oḳ ön̂gdin keçti.* 28/85a3=8:38

(Ar. taḳaddüm, Far. pīş reften) *Yarlıḳamaḳ üçün san̂ga Tan̂grı ol kim ön̂gdin keçti yazuḳun̂gdın ol kim son̂gra yorıyur.* 37/27a1=48:2

⇒ anda ön̂gdin 25/11b3=3:144, 26/22b1=4:47, 27/7b1=4:164, 27/53a2=5:48, 30/11a1=12:111, 33/22b2=33:62; munda ön̂gdin 28/3a2=7:101, 30/21a2=15:27, 30/95b3=16:118

ÖN̂GİN: başka, diğer, gayrı.

(Ar. āḫer/īn, Far. diger/ān) *Munu tapġay sizler ön̂ginlerni kim tileyürler.* 26/57a1=4:91

ö. 34/68a1=38:58

ö.-lerni 26/90b1=4:133, 34/26a3=37:82, 34/37b1=37:136, 34/61b3=38:38

(Ar. ba^{c}d, Far. pes nigāh dāşten-i vey) *Kim tutar ol ikini bir İḏide ön̂gin kim ol turur.* 33/82a2=35:41

(Ar. dūne, Far. furūd) *Hem buldı olarda ön̂gin iki uraġutnı.* 32/15b3=28:23

(Ar. uḫrā, Far. diger) *Man̂ga anın̂g içinde ḥācetler ön̂gin turur.* 31/41a1=20:18

ö. 38/47a2=61:13

ön̂gin ön̂gin: ayrı ayrı, başka başka, farklı.

(Ar. müteferriḳa^{t}, Far. perākende) *Kirmen̂gler bir ḳapuġdın kirin̂gler ön̂gin ön̂gin ḳapuġlardın.* 30/2b3=12:67

ÖN̂GRÜ: yana, doğru.

(Ar. —, Far. —) *Yārī bérürler Tan̂grıḳa ön̂grü hem yalavaçın̂ga.* 38/23a3=59:8

ÖN̂GÜRT-: önde gitmek, başı çekmek.

ön̂gürtgen: öne geçiren, önde giden.

(Ar. mu^{c}āciz/īn, Far. pīşī konende/gān) *Anlar kim ḳatıġlanurlar biziñ nişānlarımız içre ön̂gürtgenler, bu ögür ḳın içinde ḥāżır ḳılıp ilinmişler.* 33/54a1=34:38

ÖR-: (ayağa) kalkmak.
öre turğan: ayağa kalkan.
(Ar. ḳıyām, Far. istāde/gān) *Ürlür anıṅ içinde yana bir ançada olar öre turğanlar baḳarlar.* 35/17a1=39:68

ÖRLE-: yükseltmek.
örleyü sözle-: yüksek sesle bağırmak.
(Ar. cehr, Far. ḥ^{v}ānden) *Ḳıġırmaṅ / çaḳırmaṅ aṅa sözledükde örleyü sözler teg.* 37/54b1=49:2

ÖRT-: 1. bağışlamak, affetmek, kötülüğü gidermek, örtbas etmek.
(Ar. ġufrān, Far. āmurziden) *İdimiz-ā örtgil bizinṅ yazuḳlarımıznı.* 25/14b1=3:147
ö.-er 25/4a3=3:129, 35/9a3=39:53, 38/75a2=64:17
ö.-tümiz 34/56a2=38:25
ö.-gey-miz 28/38b3=7:161
ö.-sün 33/26a1=33:71
(Ar. ġufrān, Far. der güẕāşten) *Ḳaçan kim öwkeleri kelse aṅgar anlar örterler.* 36/25b3=42:37
(Ar. tekfīr, Far. pūşiden) *Uluġ yazuḳlardın andın kim yığlur siz biz örtgey-miz.* 26/8b3=4:31
(Ar. tekfīr, Far. furū pūşiden) *Örtgey men ök sizdin yawuzlarınṅızı, kigürgey men sizni büstānlarḳa.* 27/27a1=5:12
ö.-er 28/79b1=8:29, 38/70b1=64:9, 38/81a3=65:5
ö.-ti 37/5a2=47:2
ö.-gey 38/94a2=66:8
ö.-mek 31/71b1=39:35, 37/29a1=48:5
2. örtmek, kaplamak, bürümek.
(Ar. ġışyān, Far. pūşiden) *Uḍḳu kim umızmaḳ kelip örter bir ögürni sizdin.* 25/17b2=3:154
ö.-er 36/77a2=44:11
(Ar. iġşā^{9}, Far. furū pūşiden) *Ançada örtti sizni uḍḳu birle umuzmaḳın.* 28/69a3=9:11
(Ar. ġışyān, Far. furū pūşiden) *Uḍu keldi anlarḳa bu meᶜūn süleri birle, örtti olarnı deryādın, ol kim örtti olarnı.* 31/59b3=20:78
(Ar. muvārāt, Far. pūşānden) *Neteg örter ḳadaşınıṅ ᶜavretini.* 27/40a1=5:31
ö.-se men 27/40a3=5:31
3. yakınlaşmak, cinsî münasebette bulunmak.
(Ar. teġaşşī^{9}, Far. ferāz residen) *Ḳaçan örtti erse anı kötürdi yük anıṅ yükini yüṅgül.* 28/58b2=7:189
4. gizlenmek.
(Ar. istitār, Far. der perde şoden) *Örtgü ermez sizler tanuḳluḳ sizinṅ üze ḳulaḳıṅgız.* 35/85a2=41:22
⇒ yazuḳ örte bér- 28/32a2=7:155; barımıznı ö. 28/27a2=7:149
örtgen: 1. bağışlayıcı, affedici, esma-yı hüsnadan: gafūr.

(Ar. ġafūr, Far. hemīşe āmurzgār) *Ol Tañrı örtgen yarlıḳaġan ol.* 25/4b2=3:129

(Ar. ġafūr, Far. āmurzgār) *Bütünlükin Ol Tañrı örtgen keçürgen ol.* 25/20a3=3:155

ö. 26/6a2=4:25, 26/64b1=4:96, 26/67b2=4:100, 26/73a3=4:106, 26/75b2=4:110, 26/88b2=4:129, 27/17b3=5:3, 27/43b1=5:34, 27/46a1=5:39, 28/30a2=7:153, 28/43a1=7:167, 29/20a3=9:27, 29/64b3=9:91, 30/1b1=12:53, 30/91a2=16:110, 30/94a3=16:115, 30/96b2=16:119, 33/27b2=33:73, 33/29a2=34:2, 33/76a1=35:30, 35/9b1=39:53, 36/18a2=42:23, 37/35b1=48:14, 37/65a2=49:14, 38/73b1=64:14, 38/88b3=66:1

(Ar. ġafūr, Far. āmurzende) *Erür Tañrı örtgen, yarlıḳaġan.* 33/13b3=33:50

ö. 33/21b2=33:59, 38/8b2=58:12

2. affedici, esma-yı hüsnadan: gaffâr.

(Ar. ġaffār, Far. āmurzgār) *Men ündeyür men sizni ᶜazīz örtgen.* 35/49a1=40:43

ö. 34/80a2=39:5

⇒ keçürgen / örtgen 26/66b1=4:99; üküş ö. 31/61b1=20:82, 34/71a1=38:66; yarlıḳaġan / ö. 33/37b1=34:15; yazuḳ ö. 37/56b1=49:5

örtmek: affetme, bağışlama.

(Ar. maġfiretˁ, Far. āmurziş) *Bütünlükin örtmek Tañrıdın hem yarlıḳamaḳlıḳ.* 25/21b3=3:157

örtügli: 1. sır, giz.

(Ar. ġayb / ġuyūb, Far. nihān/hā) *Ol Tañrı bilgen ol örtüglilerni.* 29/56a3=9:78

2. gizli, sırlı, örtülü.

(Ar. ġayb, Far. nā-peydā) *Ol Tañrı bilür örtügli köklerni hem yerlerni.* 37/67a3=49:18

(Ar. ḫafiyy, Far. pūşīde) *Ançada ündedi İḍisini örtügli.* 31/4b2=19:3

örtügli düşmān: gizli düşman, meşru olmayan dost.

(Ar. ḫidn / aḫdān, Far. dōst/ān-ı pinhān) *Zinā ḳılmaġlılar hem tutmaġlılar örtügli düşmanlar.* 27/20a3=5:5

örtügli oynaş: gizli sevgili.

(Ar. ḫidn / aḫdān, Far. dōst/ān-ı pinhān) *Tutmaġlılar örtügli oynaş yana ḳaçan beglig bolsalar.* 26/5a3=4:25

örtügli / yaşru: gizli.

(Ar. sırr, Far. nihān) *Bizdin körklüg rūzī, ol hezīne ḳılur andın örtügli / yaşru āşkārā.* 30/69a2=16:75

⇒ yazuḳ örtügli 28/32a3=7:155

ÖRTÜG: 1. örtü, perde.

(Ar. ġişāveᵗ, Far. pūşiş) *Mühr urdı ḳulaḳı üze hem köñgli üze, ḳıldı közi üze örtüg.* 36/101a1=45:23

(Ar. ġıṭāʾ, Far. pūşiş) *Açġay-mız séndin örtüglüñgni, seniñg közüñg bu kün yiti.* 37/74b3=50:22

(Ar. kinān, Far. pūş) *Köñgüllerimiz örtüg içinde andın kim ündeyür sen bizni añgar.* 35/74a1=41:5

2. elbise, kılıf.

(Ar. libās, Far. pūşiş) *Tandı Tañrınıñ irinçleriñge, taturdı añgar Tañrı açlıḳ örtügi, ḳorḳunç.* 30/92b1=16:112

ÖRTÜGLÜG: gayb, bilinmeyen.

(Ar. ġayb, Far. nā-peydā) *Eger bilür bolsa men örtüglügni üküş ḫayr ḳılġatım tegmegeti maña yavuzluḳ.* 28/57b2=7:188

ö.-i 30/70b2=16:77

(Ar. ġayb, Far. nihān) *Ol bilgen örtüglügni yime açuḳlıḳını.* 38/31a3=59:22

örtüglüg kel-: örtülü, gizli olmak.

(Ar. iḫfā' m., Far pūşide şoden) *Örtüglüg kelmez Tañrı üze olardın nerse.* 35/31a3=40:16

örtüglügrek: en gizli.

(Ar. aḫfā, Far. pūşide-ter) *Eger āşkāra ḳılsañg aymaḳnı ol bilür sırnı hem örtüglügrekni.* 31/37b3=20:7

ÖRTÜK: gizli, saklı.

örtük sığınçu: sığınak, barınak.

(Ar. kinn / eknān, Far. pūşiş/hā) *Tañrı ḳıldı sizlerke andın kim yaratdı kölikeler, ḳıldı sizke taġlardın örtükler sığınçular, ḳıldı sizke köñglekler kim küdezür sizlerni isigdin.* 30/74a1=16:81

ÖT-: geçmek, elden çıkmak, yitmek.

(Ar. fevt, Far. der güzeşten) *Ḳaḍġurmañg tép sizler anıñg üze kim ötti yaᶜnī keçti sizdin ol kim hem tegdi sizke.* 25/17a1=3:153

ÖTE-: 1. (emaneti) sahibine vermek.

(Ar. teᵓdiyeᵗ, Far. güzāşten) *Ötenğler emānetlerni idisiñge.* 26/29a2=4:58

2. ödemek, yerine getirmek, eda etmek.

(Ar. ḳażāᵓ, Far. güzāşten) *Ḳayu vaḳtte kim atanmış öḍ turur, ötedim men.* 32/19a2=28:28

ö.-seler 33/7b1=33:37

ö.-di erse 32/19b2=28:29, 33/7a1=33:37

⇒ keçür- / öte- 30/32a3=15:94; şükr ö. 28/78a3=8:26, 30/37a2=16:14, 30/71b3=16:78, 30/93b1=16:114

⇒ şükr ötegli 28/23a2=7:144, 30/97a2=16:121

ÖTEL-: eda edilmek, yerine getirilmek.

(Ar. ḳażāᵓ m., Far. güzārde şoden) *Ḳaçan ötelse namāz, saçıñg yer içinde, tileñg Allāhnıñg faẓlından.* 38/55a3=62:10

ÖTÜNÇ: ödünç, borç.

(Ar. ḳarż, Far. wām dāden) *Eger ötünç bérse siz Tañrıḳa körklüg ötünç, éki ançа arturur anı sizke.* 38/74b3=64:17

ötünç bér-: borç vermek, ödünç vermek.

(Ar. iḳrāż, Far. wām dāden) *Aydı Tañrı: men sizing birle men eger ... ötünç bérse siz Tañrıḳa, körklüg ötünç bérmek.* 27/26b3=5:12
ö.-se siz 38/74b3=64:17
ötünç bérmek: ödünç verme.
(Ar. ḳarż, Far. wām dāden) 27/27a1=5:12

ÖWKE: 1. öfke, gazap, kin.
(Ar. ġayż, Far. ḫışm) *Ḳaçan ḫālī bolsalar ısrırlar ... ernekleri uçını öwkedin.* 25/1a3=3:119
ö.-ni 25/6a3=3:134, 29/11a2=9:15
ö.-si 37/30a1=48:6
ö.-ngiz 25/1b1=3:119
(Ar. ġażab, Far. ḫışm) *Yandı öwke birle Tañrıdın, anung sığınġusı tamuġ oldı.* 28/72b1=8:16
ö. 30/89a2=16:106
ö.-m 31/61a2-3=20:81
(Ar. ġażab, Far. ḫışm yaᶜnī nā-ḫoşnūdī) *Anlar kim tuttılar buzaġunı munu teger olarḳa öwke idilerindin.* 28/29a3=7:152
ö. 28/30a3=7:154
(Ar. ġażab, Far. nā-ḫoşnūdī) *Tiledingiz mü kim tüşse sizing üze öwke İdingizdin?* 31/63b1=20:86
(Ar. ḫamiyyet, Far. nām u neng) *Ançada ḳıldı anlar kim tandılar köngülleri içre ḫamiyet / öwke, biligsizlik öwkesi.* 37/45a3=48:26
(Ar. keẓīm, Far. ḫışmnāk) *Ḳaçan sewünçi bérilse biregüge tişi birle bolur anung yüzi ḳap ḳara öwke birle.* 30/57b2=16:58
⇒ ḫamiyet / öwke 37/45a3=48:26
öwke kel-: 1. öfkelenmek.
(Ar. ġażab, Far. ḫışmnāk şoden) *Ḳaçan kim öwkeleri kelse angar anlar örterler.* 36/25b3=42:37
2. öfkelendirmek.
(Ar. ġayż, Far. ḫışm āverden) *Öwke kelgü üçün olar birle kāfirlerḳa vaᶜde ḳıldı Tañrı anlarḳa.* 37/49b3=48:29
öwkeke sezā bol-: öfkelendirmek.
(Ar. ĭsāf, Far. sezāvār-ı ḫışm şoden) *Sezā boldılar bizing öwkemizke, öç aldımız anlardın.* 36/60b1=43:55
öwkelig bol-: öfkelenmek.
(Ar. ġażbān, Far. ḫışmnāk) *Yandı erse Mūsā boḍnıḳa öwkelig bolup ḳaḍġuluġ aydı.* 28/27b1=7:150
öwke singrügli: öfkesini bastıran.
(Ar. kāẓim/īn, Far. ḫışmnāk/ān) *Ve ḳorḳutġıl olarnı āzife künü birle, ançada yürekler boġuz başınga kelgüsi öwke singrügliler.* 35/32a3=40:18
öwke singürgen: çok öfkeli, kızgın.
(Ar. keẓīm, Far. ḫışmnāk) *Ürgerdi anung iki közi ḳaḍġudın, ol öwke singürgen ol.* 30/6a3=12:84

ÖWKELEN-: öfkelenmek, gazap etmek.
(Ar. ġażab, Far. ḫışm giriften) *Öwkelendi Tañrı anıñ üze, yıratdı anı.* 26/61a2=4:93
ö.-di 35/39a1=60:13

ÖWKELİG: öfkeli.
(Ar. ġażbān, Far. ḫışmnāk) *Yandı yalawaç boḍnıḳa öwkelig, ḳaḍġuluḳ.* 31/62b3=20:86
(Ar. keẕim, Far. ḫışmnāk) *Bolur yüzi ḳara ol öwkelig bolur.* 36/43a3=43:17
öwkelig bol-: öfkelenmek, gazap etmek.
(Ar. ġażab, Far. ḫışm giriften) *Dōstluḳ tuttılar bir ögür birle kim öwkelig boldı Tañrı olar üze.* 38/10a1=58:14

ÖZ (I): öz, kendi, nefs, can.
(Ar. nefs / enfüs, Far. ten/hā-i ḫ^{v}īş) *Küç ḳılığlılar özleriñge.* 30/41b1=16:28
ö.-leri 29/12b2=9:17
ö.-lerini 26/24a1=4:49, 26/77a2=4:113
ö.-leriñge 28/38a2=7:160, 28/51b1=7:177, 30/45a1=16:33, 30/96a1=16:118
ö.-leriñgiz 26/91b1=4:135
(Ar. nefs / enfüs, Far. ten/hā) *Aydı: kendü, bezedi sizke özleriñgiz bir iş.* 30/5b1=12:83
ö. (ö. özümke) 32/11b3=28:16; (ö. özi) 37/32a2=48:10
ö.-üm 33/61b1=34:50
ö.-ümke 27/36b3=5:25
ö.-üñg 33/68b2=35:8
ö.-üñgdin 26/48a1=4:79
ö.-i 27/39b1=5:30, 31/54b3=20:67, 38/74b1=64:16
ö.-ini 33/13a1=33:50
ö.-iñge 32/2b1=27:92, 35/90a1=41:46, 36/95b1=45:15, 38/77a3=65:1
ö.-indin 37/25b3=47:38
ö.-leri 25/17b3=3:154, 25/18b1=3:154, 26/36a2=4:63, 26/37b2=4:65, 26/63b1=4:95, 27/57b2=5:52, 28/48a2=7:172, 29/15a3=9:20, 29/61a2=9:85, 31/78b3=41:53, 35/9a1=39:53
ö.-lerini 29/33a3=9:42
ö.-leriñge 25/7a1=3:135, 26/36b3=4:64, 26/64b3=4:97, 26/73b2=4:107, 28/60a1=7:192, 28/60a8=7:197, 29/50b2=9:70, 33/6b2=33:37, 33/39b1=34:19, 34/87b2=39:15, 36/30b1=42:45
ö.-lerindin 30/78a2=16:89
ö.-leriñgiz 29/32a3=9:41, 37/86b1=51:21
ö.-leriñgizni 26/8a1=4:29, 38/92a3=66:6
ö.-leriñgizke 29/27b2=9:36, 35/28b1=40:10, 38/74a3=64:16
ö.-leriñgizdin 25/23b3=3:168, 30/67a1=16:72, 36/6a3=42:11
(Ar. nefs / enfüs, Far. ḫ^{v}īş) *Ol kim kömdüñgüz özleriñgizke, tatıñglar anıñg yanutın kim kömdüñgüz.* 29/26b2=9:35

(Ar. nefs, Far. ḫod) *Kim kim ḳılsa yawuzluḳ azu küç ḳılsa özüngе.* 26/75b1=4:110
ö.-üm 31/46a3=20:41
ö.-ümke 28/57b1=7:188, 30/1b3=12:54
ö.-i 26/75b3=4:111
ö.-inge 34/33a2=37:113
ö.-indin 30/91a3=16:111

(Ar. nefs / enfüs, Far. cān/hā) *Dünyā içre taḳı çıḳsa özleri olar kāfirler.* 29/61a2=9:85

(Ar. nefs, Far. enderūn-ı ḫod) *Yād ḳılġıl İḍingni özüng içinde zārilıḳın hem ḳorḳa.* 28/63a2=7:205

(Ar. —, Far. ḫod) *Arturur anlarḳa öz faẓlındın.* 33/75b3=35:30

Bütünlükin nevmìd boldı kim [kim] kötürse özün küç ḳılmaḳ. 31/86b1=20:111

ö. 25/24b2=3:170, 26/14b3=4:37, 26/26a3=4:54, 26/67a2=4:100, 28/28a2=7:150, 29/18b1=9:24, 29/21a2=9:28, 29/22a2=9:29, 29/24a3=9:32, 29/42a3=9:59, 29/54a1=9:74, 29/55a2=9:76, 31/7a3=19:11, 31/11a3=19:27, 31/13a2=19:32, 32/20a1=28:29, 33/76b1=35:31, 34/94b1=39:24, 36/20a2=42:26, 36/60a1=43:54, 37/49b2=48:29

(Ar. —, Far. ḫ^{v}iş) *Buzarlar erdi ewlerini öz eligleri birle.* 38/18a3=59:2
ö. 29/54b3=9:75

(Ar. —, Far. ten) *Anıng ḳamuġını andın kim ündrür yer hem özlerindin andın kim bilmezler.* 34/5b3=36:3

(Ar. —, Far. —) *Yaġutġan öz çadırları içre.* 33/21a3=33:59
ö. 29/4a3=8:44, 31/51a2=20:57, 31/53b3=20:64, 33/37a2=34:15, 35/1a3=39:42, 36/48a2=43:28, 38/48a1=61:14

özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl-: itaatsizlik etmek, yan çizmek.

(Ar. cenb, Far. dür efgenden ḫodrā yā gerdenkeşī kerden) *Ḳaçan eḍgülük ḳılsamiz ādemì üze yüz ewrer, özin bir sıngardın tartar yā boynaġuluḳ ḳılur.* 31/77b2=41:51

ÖZ (II): vadi.

(Ar. vādī, Far. vādī) *Ündenildi: ey Mūsā, men men sening İḍing, suçulġıl üki naᶜleynıngni, sen özde arıġ Ṭuvā atlıġ.* 31/39a2=20:12

öz / ḳol: vadi, dere.

(Ar. vādī, Far. vādī) *Ḳaçan kördiler erse anı, bulutnı, utru kelmiş özleri ḳolında.* 31/79a2=46:24

ᶜÖZR (Ar.): mazeret, bahane.

(Ar. ᶜöẕr, Far. bahāne) *Çın-oḳ tegding [ü]sküm bir ᶜöẕr.* 31/2b3=18:76

(Ar. ᶜöẕr, Far. bahāne sāḫten) *Ol kün kim asıġ ḳılmaz küç ḳılġanlarḳa ᶜöẕrleri.* 35/54b1=40:52

ᶜöẕr ay-: özür dilemek.

(Ar. ʿuẕār, Far. bahāne sāḫten) *ᶜÖẕr aymaŋ çın-oḳ tandıŋız ïmānıŋızda kiḍin.* 29/46a3=9:66

ᶜöẕr ḳılğuçı: ᶜö.-maŋlar 38/93b1=66:7

(Ar. muᶜaẕẕir/ūn, Far. süstī konende/gān) *Keldi ᶜöẕr ḳılğuçılar ᶜArablardın.* 29/63b1=9:90

P

PĀRE (Far.): parça.
pāre bulıt: bir parça bulut.
(Ar. kisf, Far. pāre-i ebr) *Iyġay erdimiz olarnı yer ḳoḍı azu tüşürgetimiz olar üze pāre bulıt.* 33/33a2=34:9
pāre ot: ateş parçası.
(Ar. ḳabes, Far. pāre[-i āteş]) *Men kördüm ot, bolġay kim keldürgem sizke andın bir pāre ot.* 31/38b2=20:10

PĀRSĀ (Far.): takva sahibi, kötü amelden sakınan.
(Ar. muḥṣin/în, Far. pārsā/yān) *Pārsālar zinā ḳılmaġuçılar.* 26/2b3=4:24
pārsā uraġut: namuslu, hür kadın.
(Ar. muḥṣane[t] / muḥṣanāt, Far. zen/ān-ı āzād) *Pārsā uraġutlar mü'minlerdin, pārsā uraġutlar anlardın kim bérildiler.* 27/19b1-2=5:5

PEND (Far.): 1. öğüt, nasihat, uyarı.
(Ar. mev'iẓet, Far. pend) *Bitidimiz aŋgar taḫtalar içinde ḳamuġ neŋgdin pend, aḍırmaḳ açmaḳ.* 28/23b1=7:145
p. 25/8b3=3:138, 27/52a3=5:46, 30/99a2=16:125
(Ar. ẕikr, Far. pend dāden) *Körgü hem pend ḳamuġ yıġıġlı ḳulḳa.* 37/70b1=50:8
(Ar. ẕikr, Far. pend) *Bütünlükin anıŋ içinde ol pend bar ḫured iḍileriŋge.* 34/92a2=39:21
p. 34/63a3=38:43, 34/66a1=38:49, 34/76a3=38:87, 36/37b3=43:5, 36/77b2=44:13, 37/79a1=50:37
(Ar. ẕikr, Far. pend giriften) *Yolçı / ḳılavuz hem pend ḫured iḍileriŋge.* 35/55a2=40:54
2. yad etme, anış.
(Ar. ẕikr, Far. yād kerden) *Eger bolsa biziŋ üskümizde pend evvelḳılardın bolġatımız Taŋrınıŋ ḫāliṣ ḳulları.* 34/43b2=37:168
p. 34/17b2=36:69
3. ögüt, büyüklük, şeref.
(Ar. ẕikr, Far. buzurgī) *Ol pend turur saŋga hem boḍnıŋga.* 36/55a3=43:44
(Ar. ẕikr, Far. buzurgī) *Anlar kim taptılar rāstlıḳ üze indürdi Taŋrı sizke pend.* 38/85b2=65:10
⇒ yād pend 34/49a1=38:8
pend al-: ders almak, ibret almak, öğüt almak.
(Ar. teẕekkür, Far. pend giriften) *Tuttumuz Fir'avn boḍnını tarlıḳ yılları birle ... bolġay kim anlar pend alġaylar.* 28/13b2=7:130
p.-dı 33/78b1=35:37
p.-sun 34/59a2=38:29
p.-sunlar 30/15a1=14:25, 30/17a2=14:52, 34/96a3=39:27, 36/88b2=44:58

pend al(ı)n-: ders almak, ibret almak.

(Ar. teẕekkür, Far. pend āverden) *Saḳındılar ḳaçan tegse olarḳa kezigli yekdin, pend alnurlar ançada olar körügliler.* 28/61b1=7:201

(Ar. teẕekkür, Far. pend giriften) *ᶜÖmr bérmedim mü sizke anı kim pend alnur anınĝ içinde kim pend aldı keldi sizke?* 33/78b1=35:37

p.-ur (p. alnur) 34/85a2=39:9
p.-ur sizler (p. alnur sizler) 35/57b3=40:58
p.-nurlar (p. alnurlar) 30/36a2=16:13
p.-ġay 31/47a1=20:44
p.-ġaylar 32/28b3=28:43
p.-sunlar 32/30b3=28:46
p.-maz 35/30a2=40:13
p.-maz mu siz 36/101a3=45:23
p.-maz mu sizler 34/41a1=37:155

(Ar. teẕkir m., Far. pend giriften) *Pend bérür sizlerke bolġay kim pend alınġay sizler.* 30/79b2=16:90

pend bér-: nasihat etmek, öğüt vermek.

(Ar. vaᶜẓ, Far. pend dāden) *Nelük pend bérür-miz ol boḍunḳa, Tanĝrı helāk ḳılıġlı olarnı.* 28/40b3=7:164

p.-ür-men 33/59a3=34:46
p.-ür 26/29b2=4:58, 30/79b1=16:90
p.-gil 26/36a2=4:63
p.-inĝ 26/11b3=4:34

(Ar. teẕkir, Far. pend dāden) *Pend bérgil Ḳurᵓān birle kim ḳorḳar erse meninĝ vaᶜidim.* 37/82b1=50:45

p.-mek 31/36b3=20:3

pend bér(i)l-: öğüt verilmek, uyarılmak.

(Ar. vaᶜẓ m., Far. pend dāde şoden) *Eger anlar ḳılsalar anı [kim] pend bérlürler anınĝ birle bolġatı yaḫşı olarḳa.* 26/38b1=4:66

p.-ür (p. bérlür) 38/4b2=58:3, 38/78b1=65:2

(Ar. teẕkir m., Far. pend dāde şoden) *Ḳaçan unıttılar erse anı kim pend bérildiler.* 28/41b1=7:165

(Ar. teẕkir m., Far. yād dāde şoden) *Unıttılar ülüşni andın kim pend bérildiler.* 27/28a2=5:13

p.-seler 34/19b1=37:13

pend tut-: öğüt almak.

(Ar. teẕekkür, Far. pend giriften) *Bütünlükin uladımız olarḳa aymaḳnı bolġay kim olar pend tutġaylar.* 32/34a1=28:51

PERDE (Far.): perde, örtü.

(Ar. ḥicāb, Far. perde) *Ançaḳa tegi yaştı kün perde birle.* 34/60a2=38:33

p. 35/74a3=41:5

(Ar. ḥicāb, Far. —) *Bolmaz bir yanĝlıḳḳa sözlese anĝar Tanĝrı meger yarlıġ ıḍmaḳ azu perde kiḍinindin.* 36/34b2=42:51

PERİ (Far.): cin.

(Ar. cinn, Far. perī/yān) *Çın-oḳ törüttimiz tamuġḳa üküşni perilerdin ādemilerdin.* 28/52a2=7:179
p. 34/41b2=37:158
p.-din 33/34b3=34:12
p.-ler 33/36b1=34:14, 34/41b3=37:158
p.-lerni 33/55b3=34:41
p.-lerdin 31/83a1=46:29, 35/87a3=41:25, 35/89b1=41:29

periler atası: cin, cinlerin atası.

(Ar. cānn, Far. peder-i perī/yān) *Periler atası[n] törüttimiz munda öngdin tütünsüz otdın.* 30/21a1=15:27

PES (Far.): artık, sonra.

(Ar. fe-, Far. pes) *Ol mü³min erse pes ḳorḳmaz küç ḳılmaḳda.* 31/86b3=20:112
p. 37/11b1=47:13

PEŞİMĀN (Far.): pişman.

peşimān bol- / ökün-: pişman olmak.

(Ar. suḳūṭ m., Far. üftāde şoden) *Ḳaçan peşimān bolup / öknüp eligleri içinde kördiler.* 28/26b2=7:149

PEYĠĀMBER (Far.): peygamber.

(Ar. nebiyy/īn, Far. peyġāmber/ān) *Yarlıġ ıḍtımız Nūḥḳa, peyġāmberlerḳa.* 27/6b1=4:163
p. 31/12b2=19:30, 33/1b2=33:32, 33/7b3=33:38, 38/37a3=60:12, 38/88b1=66:1
p.-ni 34/32b2=37:112
p.-ḳa 33/13a1=33:50
p.-din 36/38a2=43:6
p.-ler 27/33b3=5:20, 35/17a3=39:69
p.-lerdin 26/39b1=4:69, 31/22a2=19:58

(Ar. nebiyy, Far. āgāh konende) *Ol erür rāst, peyġāmber.* 31/21b2=19:56

(Ar. resūl, Far. peyġāmber) *Iḍtı bilig bilmez kişiler içre peyġāmberni anlardın.* 38/50a1=62:2

peyġāmber éwi boḍnı: ehl-i beyt.

(Ar. ehl-i beyt, Far. ḫānedān-ı peyġāmber) *Tileyür Taŋrı kiterse sizdin ᶜaẕābnı, ey peyġāmber éwi boḍnı, arıtsa sizlerni.* 33/3a1=33:33

PEYĠĀMBERLIḴ (Far.T.): peygamberlik.

(Ar. nübüvveᵗ, Far. peyġāmberī) *Yaᶜḳūb oġlanlarıḳa bitig hem ḥikmet hem peyġāmberlıḳ, rūzī bérdimiz.* 36/96a2=45:16

PEẔİRLE- (Far.T.): 1. kabul etmek, seçmek, tercih etmek.

(Ar. ḳabūl, Far. peẕīruften) *Ol Taŋrı kim peẕirleyür tevbeni ḳullarından.* 36/19a3=42:25

(Ar. tevellī, Far. iḫtiyār kerden) *Ḳoḍu bérgey-miz anı ol kim peẕirledi.* 26/79a3=4:115

(Ar. teḳabbul, Far. peẕiruften) *Bütünlükin peẕirleyür Tañrı saḳnuḳlardın.* 27/38a3=5:27

2. bakmak, besleyip büyütmek, bakıp gözetmek.

(Ar. kefl, Far. peẕiruften) *Aydı: nek yolçılayın mu sizni éw boḍnıḳa peẕirleyürler anı sizke?* 32/9a1=28:12

p.-yür 31/45a3=20:40

3. iltica etmek, yurt kabullenmek.

(Ar. evy, Far. cāy giriften) *Anlar kim peẕirlediler sarāynı ve ïmānnı.* 38/23b2=59:9

PEẔİRLEN- (Far.T.): kabul edilmek, kabul olunmak.

(Ar. teḳabbul m., Far. peẕirufte şoden) *Hezïne ḳılınğ köñg[l]in azu küçün, hïç peẕirlenmez sizdin, siz erür siz boḍun fāsıḳlar.* 29/39a1=9:53

p.-di 27/38a1=5:27

p.-se 29/39a3=9:54

p.-mes 27/44b1=5:36

p.-medi 27/38a2=5:27

PİR (Far.): yaşlı (kişi).

⇒ uluġ pïr 35/63a2=40:67

R

RĀHİB (Ar.): dindar.
⇒ zāhid / rāhib 29/23a3=9:31

RAḤİM (Ar.): 1. merhametli, esma-yı hüsnadan: rahîm.
(Ar. raḥîm, Far. hemîşe baḫşāyende) *Ḳoḍı ıḍmış turur ᶜaziz ü raḥîmnüñ ulaşa yarlıḳaġan.* 33/86a2-3=36:5
r. 36/8a2=4:29
r.-din 35/73a2=41:2
(Ar. ḥafiyy, Far. mihrbān) *Yarlıḳatu tilegem séni İḍimdin, ol erür maña raḥîm.* 31/18b3=19:47
2. merhametli, mülayim.
(Ar. raḥîm, Far. nerm-dil/ān) *Raḥîmler olar ara, körer sen olarnı rukūᶜ ḳılġanlar.* 37/48b1=48:29
⇒ keḍ raḥîm 38/24b3=59:10

RAḤM (Ar.): merhamet, acıma, esirgeme.
raḥm ḳıl-: merhamet etmek.
(Ar. raḥmeᵗ, Far. baḫşāyiden) *Eger raḥm ḳılmasa bizke, İḍimiz barımıznı örtmese bolur men ziyānlıġlardın.* 28/27a1=7:149
(Ar. raḥmeᵗ, Far. baḫşūde şoden) *Ḳorḳunğlar Tañrıda bolġay kim raḥm ḳılġay.* 37/60b3=49:10
raḥm ḳılın-: bağışlanmak, merhamet edilmek.
(Ar. raḥmeᵗ m., Far. baḫşūde şoden) *Boyun sunğlar Tañrıḳa hem yalavaçḳa bolġay kim raḥm ḳılınġay sizler.* 25/5b1=3:132
r.-ġa sizler 34/9a2=36:45

RAḤMĀN (Ar.): esma-yı hüsnadan: rahmân.
(Ar. raḥmān, Far. buzurg baḫşāyiş) *Ḳaçan oḳınsa raḥmānnıñ āyātları tüşerler yüknü.* 31/22b3=19:58
r. 35/73a2=41:2
(Ar. raḥmān, Far. ḫudāvend) *Ḳayuları ḳatıġraḳ raḥmān üze boynaġulukındın.* 31/27a3=19:69
(Ar. raḥmān, Far. ḫudāy) *Urdı raḥmānḳa bir meşel söz.* 36/43a1=43:17
r.-nıñ 36/43b3=43:19

RAḤMET (Ar.): rahmet, merhamet.
(Ar. raḥmeᵗ, Far. baḫşūden) *İḍiñniñ raḥmetini yād ḳılmaḳı ḳulı Zekeriyyāḳa.* 31/4a2=19:2
r. 29/44a1=9:61, 34/8b2=36:44
(Ar. raḥmet, Far. baḫşāyiş) *Bolmasa Tañrınıñ faẓlı seniñ üze hem anıñ raḥmeti.* 26/76b3=4:113

r. 31/9a1=19:21, 36/32b3=42:48
r.-din 33/64b1=35:2
r.-ing 28/29a1=7:151
r.-i 27/14b2=4:175, 36/50b1=43:32
r.-ini34/84b2=39:9, 36/21b1=42:28, 36/49b2=43:32
r.-indin 35/9a2=39:53
r.imizdin 31/19b1=19:50, 31/20b2=19:53
(Ar. raḥmet, Far. bihişt) *Kigrür kimni kim tilese raḥmeti içinğe.* 36/4b2=42:8
r.-i 36/105b1=45:30, 37/44b2=48:25
(Ar. ravḥ, Far. raḥmet) *Umunçsız bolmañlar Tañrınıñ raḥmetindin.* 30/7b1=12:87
r.-indin 30/7b2=12:87
raḥmetdin umunçsuz: İblis.
(Ar. İblîs, Far. İblîs) *Yüküngdiler ferîşteler ḳamuġları yumḳılar meger umunçsuz raḥmetdin.* 30/22b1=15:31
raḥmet ḳıl-: rahmet etmek.
(Ar. raḥmeᵗ, Far. baḫşüden) *Ol kün bütünlükin raḥmet ḳıldıñ añga her- n e ol ḳurtulmaḳ uluġ turur.* 35/28a1=40:9
raḥmet ü maġfiret: merhamet, acıma, esirgeme.
(Ar. raḥmeᵗ, Far. baḫşāyiş) *Dereceler andın, yarlıḳamaḳ hem raḥmet ü maġfiret.* 26/64b1=4:96

RAḤMETLİG/Ġ (Ar.T.): merhametli, rahmetli
(Ar. raḥmetᵉⁿ, Far. baḫşāyiş) *Ey bizinğ İḍimiz tegdinğ ḳamuġ nerseke raḥmetlig ᶜilm yanıdın.* 35/26a3=40:7
⇒ kéñg raḥmetlig 26/89a1=4:130; üküş raḥmetlig 25/29b1=4, 28/64a1=8, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/18b1=15, 31/4a1=19, 31/33b1=19:88, 31/36b1=20, 31/65b1=20:90, 31/85b3=20:109, 32/3b1=28, 32/44b1=29, 33/28a1=34, 33/63a2=35, 34/76b2=39, 35/22b1=40, 35/73a1=41, 36/37a1=43, 36/74a1=44, 36/89a1=45, 37/4a1=47, 37/26b1=48, 37/52b1=49, 38/16b1=59, 38/31b1= 59:23, 38/33a1=60, 38/39b1=61, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/75b2=65, 38/88a2=66 ; üküş raḥmetlig Tañrı 31/17b3=19:45

RĀST (Far.): 1. gerçek, hak, hakikat.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Bu ögür ḳamuġ kirtgünügliler ol rāst.* 28/65b3=8:4
r. 28/81b1=8:32, 32/34b2=28:53, 34/70a2=38:64, 34/75b1-2=38:84, 35/55b1=40:55, 36/13b1=42:18, 36/106b1=45:32, 37/5a2=47:2, 37/87a2=51:23
r.-nı 33/44b1=34:23
r.-ḳa 37/6a1=47:3
2. doğru sözlü, dini bütün.
(Ar. ṣıddîḳ, Far. bende-i rāstgüy) *Yād ḳılġıl bitig içinde İdrîsni ol erür rāst, peyġāmber.* 31/21b2=19:56
(Ar. ṣiddîḳ, Far. nîk-rāst) *Yād ḳılġıl bitig içinde İbrāhîmni, ol erdi rāst yalavaç.* 31/16a3=19:41
⇒ çın yaᶜnî rāst sözlegüçi 34/41b1=37:157
rāst ay-: doğru söylemek.

(Ar. ṣıdḳ, Far. rāst goften) *Nelük destūr bérdiŋ olarḳa belgürgünçeke tegi sanğar anlar kim rāst aydılar?* 29/33b3=9:43
r.-dı 34/12a2=36:52
rāstḳa tut-: tasdik etmek, doğrulamak.
(Ar. taṣdīḳ, Far. rāst-gūy dāşten) *Keldi könilik birle rāstḳa tutdı mürselleri.* 34/25a2=37:37
rāst ḳıl-: gerçekleştirmek, yerine getirmek, sadık olmak.
(Ar. ṣıdḳ, Far. rāst kerden) *Çın-oḳ rāst ḳıldı sizke Taŋrı vaᶜdesini.* 25/15b3=3:152
r.-dı 33/40a2=34:20, 35/21a2=39:74
(Ar. taṣdīḳ, Far. rāst goften) *Rāst ḳıldıŋ tüşünğni, biz mundaġuḳ yanut bérürmiz.* 34/31a3=37:105
rāst ornatmış: mevcut, yerleşmiş.
(Ar. rāsiʾ / rāsiyāt, Far. rāst istāde) *Éterler erdi aŋgar ... kiŵeçler rāst ornatmış.* 33/35b2=34:13
rāst tanuḳ: gözetip koruyan, esma-yı hüsnadan: müheymin.
(Ar. müheymin, Far. güvāh-ı rāst) *Yoḳ anda aḍın Taŋrı meger ol erklig, arıḳ, ... rāst tanuḳ, mişl yoḳ, ᶜaybsız.* 38/32a1=59:23
rāst tur-: doğru olmak, hakka yönelmek.
(Ar. istiḳāmeᵗ, Far. rāst būden) *Rāst turuŋlar anuŋ birle, yarlıḳatu ḳolunğlar anda.* 35/75a1=41:6
r.-ġıl 36/10a3=42:15
(Ar. ṣıdḳ, Far. rāst kerden) *Eger rāst tursalar Taŋrı fermānıḳa bolġaytı yaḫşıraḳ olar.* 37/17b1=47:21
rāst yaraġlıġ: gerekli ve gerçek olan.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Ḥaḳiḳat kim aymamaḳım üze Taŋrı üze meger rāstın yaraġlıġ.* 28/4b3=7:105

RĀSTLIḲ (Far.T.): doğruluk.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāstī) *Köni yol körkitürler rāstlıḳ birle.* 28/36a3=7:159
r. 36/69b2=43:78
r.-nı 36/69b3=43:78
⇒ çınlıḳ / rāstlıḳ 36/18b3=42:24; meŋgzeşigli r. içre 34/93a3=39:23
rāstlıḳım: hakkıyla.
(Ar. ḳad, Far. be-dürüstī) *Taŋrınıŋ sünneti ol kim rāstlıḳın keçti ḳulları içinde.* 35/72b1=40:85
r. 36/77b2=44:13, 36/78b3=44:17
rāstlıḳ ḳıl-: doğru çıkarmak, gerçek kılmak.
(Ar. ṣıdḳ, Far. rāst kerden) *Rāstlıḳ üze rāstlıḳ ḳıldı Taŋrı yalavaçıŋa tüşni.* 37/46a3=48:27
rāstlıḳ üze: doğrusu, adaletle, şüphesiz.
(Ar. bi'l-ḥaḳḳ, Far. be-rāstī) *Ḥükm ḳılġıl boḍun ara rāstlıḳ üze.* 34/56b3=38:26
r. 35/68b1=40:78, 36/12b1=42:17, 36/73a3=43:86, 36/84b1=44:39, 36/91a2=45:6

(Ar. ḳad, Far. be-dürüstī) *Ol Tañrı rāstlıḳ üze ḥükm ḳıldı ḳullar arasında.* 35/52b1=40:48
r. 35/7a1=39:50, 35/12a1=39:59, 36/63b3=43:63, 37/15a3=47:18, 37/41a3=48:21, 37/42a3=48:23, 38/1a1=58:1, 38/35a2=60:1, 38/36b1=60:4, 38/39a2=60:13, 38/41b1=61:5, 38/77a2=65:1, 38/85b2=65:10, 38/87a1=65:11, 38/87b3=65:12, 38/89a1=66:2, 38/90b2=66:4
(Ar. le-ḳad, Far. be-dürüstī) *Rāstlıḳ üze ornattımız olarnı anıñ içre.* 31/80a3=46:26
r. 31/81b2=46:27, 34/41b3=37:158, 34/60b1=38:34, 36/56a2=43:36, 36/69b1=43:78, 36/81b3=44:30, 36/82a3=44:32, 37/39a2=48:18, 37/46a3=48:26
(Ar. le-ḳad, Far. be-dürüstī ve rāstī) *Aydı rāstlıḳ üze.* 34/54b3=38:24
r. 34/96a1=39:27

RĀZ (Far.): sır.
(Ar. necvā, Far. rāz) *Tartışıḳ ḳıldılar işlerinińg arasında, yaşurdılar rāznı.* 31/53a2=20:62
r.-larını 36/70a3=43:80
r.-larıńgızda 38/8a2=58:12, 38/9a1=58:13
⇒ köñgüldeki rāz 38/67b1=64:4
rāz ay-: gizli konuşmak.
(Ar. tenāc̄ī, Far. rāz goften) *[Ey anlar kim] taptılar ḳaçan rāz aysa sizler bir ikindi birle rāz aymañg yazuḳ birle.* 38/5a1=58:9
r.-sa sizler 38/8a1=58:12
rāz aymaḳ: fısıldaşma, gizli konuşma.
(Ar. necvā, Far. rāz goften) *Bütünlükin rāz aymaḳ yekdin turur.* 38/5b3=58:10
rāz ayt-: gizli konuşmak.
(Ar. tenāc̄ī, Far. rāz goften) *Rāz aytıñg eḏgülük birle taḳı saḳınuḳluḳ birle.* 38/5b1=58:9

RESŪL (Ar.): peygamber.
(Ar. resūl, Far. peyġāmber) *Rāz aymañg yazuḳ birle, ḥaddin keçmek birle, resūlḳa ḫilāf ḳılmaḳ birle.* 38/5a3=58:9
resūl ya^{c}nī yalavaç: peygamber.
(Ar. resūl, Far. peyġāmber) *Sizdin tutmadılar Tañrıda aḏın, resūli ya^{c}nī yalavaçıda aḏın.* 29/12a1=9:16

RIŻĀ (Ar.): rıza.
(Ar. merżā^{t}, Far. ḫoşnūdī) *Ḳılsa anı ol Tañrınıñg rıżāsın tileyü.* 26/78b1=4:114
(Ar. rıżvān, Far. ḫoşnūdī) *Unamadılar anıñg rıżāsını, yoḳ ḳıldı işlerini.* 37/20a3=47:28

RİBĀ (Ar.): faiz.
(Ar. ribā^{a}, Far. ewzūnī) *Ey anlar kim bittiler, yémeñgler ribānı.* 25/4b3=3:130
r.-nı 27/4b3=4:161

RİCZ (Ar.): vesvese.

(Ar. ricz, Far. vesvese) *İndrür sizing üze kökdin suw arıtmaḳ üçün sıznı anıng birle, kitermeki üçün sizdin yek riczini.* 28/69b3=8:11

RŪḤ (Ar.): 1. ruh.

(Ar. rūḥ, Far. cān) *Ürse men anıng içinge rūḥumdın tüşüngler angar sezde ḳılıġlılar.* 34/72b1=38:72

r. 27/11a1=4:171

(Ar. rūḥ, Far. baḫşāyiş) *Bitidi Tangrı köngülleri içinde imānnı, ḳavī ḳıldı olarnı rūḥ birle.* 38/15b1=58:22

2. kitap.

(Ar. rūḥ, Far. kitāb) *Mundaġuḳ yarlıġ ıdtımız sanga rūḥnı yarlıġımız birle.* 36/35a3=42:52

RŪZGĀR (Far.): zaman, vakit, müddet.

(Ar. ecel, Far. zamān-ı zede) *Nelük kiḍitmez sen bizni yaḳın rūzġārḳa tegi.* 26/45b3=4:77

(Ar. ḥīn, Far. gāh) *Bilgey sen ök anıng ḫaberini rūzgārda kiḍin.* 34/76b1=38:88

r.-ke 34/8b3=36:44, 34/39b3=37:148

RŪZE (Far.): oruç.

rūze tutġan eren: oruç tutan erkek.

(Ar. ṣā'im/īn, Far. merd/ān-ı rūze-dār) *Rūze tutġan erenler, rūze tutġan tişiler.* 33/4b2=33:35

rūze tutġan ... ḳunçuy: oruç tutan kadın.

(Ar. ṣā'ime^{t} / ṣā'imāt, Far. rūze-dār/ān) *Tegşürgey angar cüftler yahşı sizdin ... tevbe ḳılġanlar, tapunġanlar, rūze tutġanlar, yüzi açuḳ ḳunçuylar.* 38/92a1=66:5

rūze tutġan tişi: oruç tutan kadın.

(Ar. ṣā'ime^{t} / ṣā'imāt, Far. zen/ān-ı rūze-dār) 33/4b2=33:35

rūze tutmaḳ: oruç tutma.

(Ar. ṣiyām, Far. rūze dāşten) *İki ay tutaşı rūze tutmaḳ.* 26/60b1=4:92

RŪZĪ (Far.): rızk.

(Ar. ḳūt / aḳvāt, Far. rūzī/hā) *Endāze ḳıldı anıng içinde rūzīlerini tört kün içinde berāber tileglilerke.* 35/77a1=41:10

(Ar. rızḳ, Far. rūzī) *Mening İḍim kéngütür rūzīni kimke tilese.* 33/52b1=34:36

r. 28/66a2=8:4, 30/63b2=16:67, 30/66a2=16:71, 30/69a1=16:75, 32/37a2=28:57, 33/1b1=33:31, 33/30b1=34:4, 34/25b3=37:41, 37/71a3=50:11

r.-ni 33/54a3=34:39, 35/8a3=39:52, 35/30a1=40:13, 36/7a3=42:12, 36/20b2=42:27, 38/87a2=65:12

r.-din 36/90b1=45:5

r.-si 30/92a1=16:112, 38/83b1=65:7

r.-sindin 33/37a3=34:15

r.-ngiz 37686b3=51:22

r.-leri 31/24b2=19:62

r.-lerini 30/66b1=16:71

(Ar. rızḳ, Far. rūzī dāden) *Bu bizing rūzımız, yoḳ angar alḳınmaḳdın.* 34/67a2=38:54

rūzī bér-: nimet vermek, rızklandırmak.

(Ar. rızḳ, Far. rūzī dāden) *Yéngler arıġlardın rūzī kim rūzī bérdimiz sizlerke.* 28/38a1=7:160

r.-ür 33/44b2=34:24, 36/14a1=42:19

r.-di 30/67b1=16:72, 30/93a3=16:114, 35/61a1=40:64

r.-dimiz 32/35a3=28:54, 36/96a2=45:16, 38/64a1=63:10

r.-se 33/65b1=35:3

r.-ü 30/68a1=16:73

(Ar. rızḳ, Far. rūzī kerden) *Yéngler arıġlardın ol kim rūzī bérdimiz sizke.* 31/61a1=20:81

rūzī bérgen: 1. rızk veren, rızklandıran.

(Ar. rāzıḳ/in, Far. rūzī dehende/gān) *Ol rūzī bérgenlerdin yaḫşıraḳ.* 33/55a1=34:39

r.-lerde 38/56b3=62:11

2. esma-yı hüsnadan: raḥmân.

(Ar. raḥmān, Far. buzurg baḫşāyiş) *Tangrı atı birle rūzī bérgen yarlıḳaġan.* 37/83a1=51

r. 37/68a1=50

(Ar. raḥmān, Far. ḫudāy) *Bütünlükin yek erür rūzī bérgenke muḫālif.* 31/17b1=19:44

(Ar. raḥmān, Far. ḫudāvend) *Öçgey ünler rūzī bérgenke, eşitmez sen meger uḳulmaz ün.* 31/85b1=20:108

rūzī bér(i)l-: rızk verilmek, nimete ermek.

(Ar. rızḳ m., Far. rūzī dāde şoden) *Tirigler İḍileri üskinde, rūzī bérlürler.* 25/24b1=3:169

r.-ür (r. bérlür) 35/48a1=40:40

rūzī ḳıl-: rızklandırmak.

(Ar. rızḳ, Far. rūzī dāden) *Bir ülüş andın kim rūzī ḳıldımız olarḳa.* 30/56b3=16:56

r.-ur 38/79a2=65:3

r.-dı 26/16a2=4:39, 34/9b3=36:47

r.-dımız 28/65b2=8:3, 33/75a3=35:29, 36/26b1=42:38

r.-sa siz 30/68b3=16:75

rūzī ḳıl- / bér-: rızklandırmak.

(Ar. rızḳ, Far. rūzī dāden) *Rūzī ḳıldı / bérdi sizke arıġlardın, bolġay kim sizler şükr ötegey sizler.* 28/78a1=8:26

RŪZİSÜZ (Far.T.): muhtaç olan, mahrum.

(Ar. maḥrūm, Far. bi rūzi) *Mālları içinde ḫaḳ térür erdiler tilegüçike rūz[ī]süzke.* 37/86a3=51:19

RÜKŪ^{c} (Ar.): rüku.

rükū^{c} ḳıl-: secde etmek.

(Ar. rāki^{c}, Far. püşt-ḫam dehende) *Yarlıḳatu tiledi İḍisidin tüşti rükū^{c} ḳılu yondı Tañrıḳa.* 34/56a1=38:24

rükū^{c} ḳılġan: rükû eden.

(Ar. rāki^{c} / ruka^{c}, Far. püşt-ḫam dehende/gān) *Raḥımler olar ara körer sen olarnı rükū^{c} ḳılġanlar, secde ḳılıġlılar.* 37/48b2=48:29

RÜSVĀ (Far.): rezil.

rüsvā ḳıl-: rezil etmek.

(Ar. iḫzā^{y}, Far. rüsvā kerden) *Ḳopmaḳ kininde rüsvā ḳılur olarnı.* 30/40a3=16:27

r.-maḳ 38/20a3=59:5

rüsvā uvutluġ ḳıl-: rezil rüsva etmek.

(Ar. iḫzā^{y}, Far. şermsār kerden) *Ḳorḳunglar Tañrıdın rüsvā uvutluġ ḳılmañlar méni.* 30/28b3=15:69

RÜSVĀLIḴ (Far.T.): rezillik.

(Ar. ḫizy, Far. rüsvāyī) *Bütünlükin kim rüsvālıḳ bu kün ésizlik tanıġlılar üze ol.* 30/41a1=16:27

S

SA-: saymak, hesap etmek.

(Ar. i^{c}tidād, Far. şumurden) *Yoḳ sizke olar üze, ^{c}iddedin sayur sizler anı.* 33/11b1=33:49

(Ar. ta^{c}dīd, Far. şumurden) *Bütünlükin bildi olarnı hem sadı olarnı, samaḳ.* 31/34b2=19:94

s.-yur-miz 31/32b1=19:84

SĀ^{c}AT (Ar.): an.

(Ar. fevāḳ, Far. tevaḳḳuf) *Baḳmaz bular meger Cebre^{y}īl bir üni, yoḳ añgar bir sā^{c}at.* 34/51b1=38:15

(Ar. sā^{c}a^{t}, Far. sā^{c}at) *Kiḍin barmaġay sizler andın bir sā^{c}at.* 33/47b2=34:30

ṢĀBİT (Ar.): sabit, hareketsiz.

⇒ bitüp ṣābit tur- 26/92b1=4:136

ṢABR (Ar.): sabır.

(Ar. ṣabr, Far. şikībāyī) *İḍimiz-ā, ḳuya bérgil bizing üze ṣabrnı.* 28/11a1=7:127

ṣabr ḳıl-: sabretmek, sabırlı olmak.

(Ar. ṣabr, Far. şikībiden) *Ṣabr ḳılıng mening birle, ṣabr ḳılıng ménde aḍındın.* 25/29a2=3:200

(Ar. ṣabr, Far. şikībāyī kerden) *Ṣabr ḳılıng mening birle, ṣabr ḳılıng ménde aḍındın.* 25/29a1=3:200

SAÇ: saç.

saçnı ḳısḳa ḳılıġlı: saçını kısaltan, kısa saçlı.

(Ar. muḳaṣṣir, Far. kūtah konende/gān-ı mūy) *Könilik birle kirür sizler mescid-i ḥarāmḳa eger tilese Tañrı ḳorḳunçsuz yülütigliler başlarıngızını saçnı ḳısḳa ḳılıġlılar.* 37/47a1=48:27

SAÇ-: saçmak.

(Ar. intişār, Far. perāgenden) *Ḳaçan ötelse namāz saçıng yer içinde tileng Allāhnıng faẓlındın.* 38/55b1=62: 10

(Ar. infiżāz, Far. Far. perāgenden) *Ol kişiler üze kim İḍi yalavaçı üskinde turur saçmaḳ üçün ol Tañrıḳa turur kökler ḫazïnesi.* 38/61b3=63:7

SAÇLIN-: bir yere çekilmek, uzaklaşmak, ayrılmak.

(Ar. intibāẕ, Far. be-yek sū şoden) *Yüklüg boldı, saçlındı anıng birle ıraḳ orunḳa.* 31/9a2=19:22

ṢADAḲĀ (Ar.): sadaka, bağış.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

(Ar. şadaḳa[t] / şadaḳāt, Far. şadaḳa/hā) *Kim fermānlasa şadaḳanı azu eḏgülükni.* 26/78a2=4:114

ş. 38/8a3=58:12

ş.-lar 29/41b1=9:58, 29/42b2=9:60, 29/56b1=9:79, 38/9a1=58:13

şadaḳa bér-: sadaka vermek.

(Ar. taṣadduḳ, Far. şadaḳa kerden) *Eger bérse bizke öz faẕlındın şadaḳa bérgeymiz ök.* 29/54b3=9:75

(Ar. taṣadduḳ, Far. şadaḳa dāden) *Şadaḳa bérgey erdim bolġay erdim eḏgülerdin.* 38/64b1=63:10

şadaḳa bérgen eren: sadaka veren erkek.

(Ar. mutaṣaddıḳ/īn, Far. merd/ān-ı şadaḳa-dih) *Şadaḳa bérgen erenler, şadaḳa bérgen tişiler.* 33/4b1=33:35

şadaḳa bérgen tişi: sadaka veren kadın.

(Ar. mutaṣaddıḳa[t] / muṣaddıḳāt, Far. zen/ān-ı şadaḳa-dih) 33/4b2=33:35

şadaḳa bérgüçi / muyanlıḳ bérgüçi: sadaka veren.

(Ar. muṣaddıḳ/īn, Far. şadaḳa dehende/gān) *Ol Tangrı yanut bérür şadaḳa bérgüçilerke / muyanlıḳ bérgüçilerke.* 30/8b1=12:88

şadaḳa ḳıl-: sadaka vermek, bağışta bulunmak.

(Ar. taṣadduḳ, Far. şadaḳa kerden) *Kim kim öldürse miʾminni ḫaṭān ... diyet ısparlanmış boḏnıḳa meger kim şadaḳa ḳılsalar.* 26/59a2=4:92

ş.-ġıl 30/8a3=12:88

ŞAF (Ar.): sıra, saf.

(Ar. ṣaff, Far. şaf zede) *Téringler öz étigleringizni yana kelingler şafḳa.* 31/54a1=20:64

şaf tut-: saf tutmak.

(Ar. ṣaff, Far. şaf zeden) *Tokşurlar aning yolı içinde şaf tutup ançaḳlı olar tam teg berk soḳuşmış.* 38/41a1=61:4

şaf tutuġlı: saf alan, sıra sıra dizilen.

(Ar. ṣaff/ūn, Far. şaf zede/gān) *Biz şaf tutuġlılar-miz, biz namāz tesbīḥ ḳılıġılarmiz* 34/43a2=37:165

SAĠ: sağ, sağ taraf.

(Ar. yemin, Far. rāst) *İki būstān saġdın hem soldın.* 33/37a2=34:15

saġ elig: sağ el.

(Ar. yemīn, Far. dest-i rāst) *Né ol, ol aning saġ elginde ey Müsā.* 31/40b1=20:17

s.-ingde (elgingde) 31/55a3=20:69

saġ ḳol: sağ taraf.

(Ar. eymen, Far. rāst) *Ündedimiz anı Ṭūr taġ yanıdın saġ ḳolça.* 31/20a3=19:52

(Ar. yemīn / eymān, Far. dest/hā-i rāst) *Aning birle nūrları barur yüzleri utrusında saġ ḳollarında.* 38/95a2=66:8

saġ yan: sağ, sağ yan.

(Ar. yemīn, Far. süy-ı rāst) *Kelür erdingizler saġ yandın.* 34/23a1=37:28

SAĞIR: sağır.
(Ar. aṣamm / ṣumm, Far. ker/ān) *Bütünlükin tepreniglüler ésizi Tañrı üskinde saġırlar aġımlar.* 28/75a3=8:22
s.-larḳa 36/54a1=43:40
saġır ḳıl-: sağırlaştırmak.
(Ar. iṣmām, Far. ker kerden) *Anlarnı kim laᶜnet ḳılmış turur Tañrı, saġır ḳıldı ḳaraġu ḳıldı közlerini.* 37/18a 2=47:23

SAĞLIḴ: koyun.
(Ar. naᶜceᵗ, Far. miš) *Küç ḳıldı sañga seniñ saġlıḳıñnı tilemek birle anıñ saġlıḳlarıñga.* 34/55a1=38:24
⇒ **saġmal saġlıḳ** 34/54b1=38:23

SAĞMAL: sağılan hayvan.
saġmal saġlıḳ: dişi koyun.
(Ar. naᶜceᵗ, Far. māde-i miš) *Bu meniñ ḳadaşım añgar toḳsan toḳuz saġmal saġlıḳ, mañga bir saġmal saġlıḳ.* 34/54b1=38:23

SAĞRAḴ: kâse, büyük kadeh.
(Ar. ṣaḥfeᵗ / ṣiḥāf, Far. kāse/hā) *Tezgindürlür olar üze saġraḳlar altundın, sapsuz bardaḳlar.* 36/67a1=43:71

SAḴAL (Ar.): sakal.
(Ar. liḥyeᵗ, Far. mūy-ı rūy) *Aydı: ey anam oġlı, tutmaġıl saḳalımnı hem başımnı.* 31/66a1=20:94

SAḴ(I)N-: 1. günah işlemekten sakınmak, Allah'tan korkmak, takva sahibi olmak.
(Ar. ḥaẕer, Far. tersiden) *Eger bérilse munı tutuñlar, eger bérilmese siz saḳınıñlar.* 27648a2=5:41
s.-ġıl 27/55a1=5:49
(Ar. ḥaẕer, Far. perhiz kerden) *Olar yaġı tururlar, saḳınıñ olardın.* 38/60a1=63:4
s.-ıñ (saḳınıñ) 38/73a2=64:14
(Ar. ittiḳāʾ, Far. tersiden) *Yazuḳ keçürmek İdiñizke bolġay kim saḳınġaylar.* 28/41a3=7:164
s.-urlar (saḳnurlar) 28/45a2=7:169
s.-ur erdiler (saḳnur) 35/83a2=41:18
(Ar. ittiḳāʾ, Far. perhizkārī kerden) *Munu bitir ök men anı anlarḳa kim saḳnurlar hem bérürler zekātnı.* 28/33a2=7:156
s.-dılar 31/28a2=19:72
s.-sa 25/2a2=3:120
s.-sa siz 37/24b2=47:36
s.-sa sizler 26/87b2=4:128, 33/1b3=33:32

(Ar. ṣadaḳa[t] / ṣadaḳāt, Far. ṣadaḳa/hā) *Kim fermānlasa ṣadaḳanı azu eḏgülükin.* 26/78a2=4:114

ṣ. 38/8a3=58:12

ṣ.-lar 29/41b1=9:58, 29/42b2=9:60, 29/56b1=9:79, 38/9a1=58:13

ṣadaḳa bér-: sadaka vermek.

(Ar. taṣadduḳ, Far. ṣadaḳa kerden) *Eger bérse bizke öz faẕlından ṣadaḳa bérgeymiz ök.* 29/54b3=9:75

(Ar. taṣadduḳ, Far. ṣadaḳa dāden) *Ṣadaḳa bérgey erdim bolġay erdim eḏgülerdin.* 38/64b1=63:10

ṣadaḳa bérgen eren: sadaka veren erkek.

(Ar. mutaṣaddıḳ/īn, Far. merd/ān-ı ṣadaḳa-dih) *Ṣadaḳa bérgen erenler, ṣadaḳa bérgen tişiler.* 33/4b1=33:35

ṣadaḳa bérgen tişi: sadaka veren kadın.

(Ar. mutaṣaddıḳa[t] / muṣaddıḳāt, Far. zen/ān-ı ṣadaḳa-dih) 33/4b2=33:35

ṣadaḳa bérgüçi / muyanlıḳ bérgüçi: sadaka veren.

(Ar. muṣaddıḳ/īn, Far. ṣadaḳa dehende/gān) *Ol Tanġrı yanut bérür ṣadaḳa bérgüçilerke / muyanlıḳ bérgüçilerke.* 30/8b1=12:88

ṣadaḳa ḳıl-: sadaka vermek, bağışta bulunmak.

(Ar. taṣadduḳ, Far. ṣadaḳa kerden) *Kim kim öldürse mü'minni ḥaṭān ... diyet ısparlanmış boḏnıḳa meger kim ṣadaḳa ḳılsalar.* 26/59a2=4:92

ṣ.-ġıl 30/8a3=12:88

ŞAF (Ar.): sıra, saf.

(Ar. ṣaff, Far. ṣaf zede) *Téringler öz étiglerinġizni yana kelingler ṣafḳa.* 31/54a1=20:64

ṣaf tut-: saf tutmak.

(Ar. ṣaff, Far. ṣaf zeden) *Toḳşurlar anınġ yolı içinde ṣaf tutup ançaḳlı olar tam teg berk soḳuşmış.* 38/41a1=61:4

ṣaf tutuġlı: saf alan, sıra sıra dizilen.

(Ar. ṣaff/ūn, Far. ṣaf zede/gān) *Biz ṣaf tutuġlılar-mız, biz namāz tesbīḥ ḳılıġlılarmız* 34/43a2=37:165

SAĠ: sağ, sağ taraf.

(Ar. yemīn, Far. rāst) *İki būstān saġdın hem soldın.* 33/37a2=34:15

saġ elig: sağ el.

(Ar. yemīn, Far. dest-i rāst) *Né ol, ol anınġ saġ elginde ey Mūsā.* 31/40b1=20:17

s.-inġde (elginġde) 31/55a3=20:69

saġ ḳol: sağ taraf.

(Ar. eymen, Far. rāst) *Öndedimiz anı Ṭūr tağ yanıdın saġ ḳolça.* 31/20a3=19:52

(Ar. yemīn / eymān, Far. dest/hā-i rāst) *Anınġ birle nūrları barur yüzleri utrusında saġ ḳollarında.* 38/95a2=66:8

saġ yan: sağ, sağ yan.

(Ar. yemīn, Far. sūy-ı rāst) *Kelür erdingizler saġ yandın.* 34/23a1=37:28

SAĞIR: sağır.
(Ar. aṣamm / ṣumm, Far. ker/ān) *Bütünlükin tepreniglíler ésizi Taŋrı üskinde saġırlar aġımlar.* 28/75a3=8:22
s.-larḳa 36/54a1=43:40
saġır ḳıl-: sağırlaştırmak.
(Ar. işmām, Far. ker kerden) *Anlarnı kim laᶜnet ḳılmış turur Taŋrı, saġır ḳıldı ḳaraġu ḳıldı közlerini.* 37/18a 2=47:23

SAĞLIḴ: koyun.
(Ar. naᶜceᵗ, Far. miš) *Küç ḳıldı saŋa seniŋ saġlıḳıŋnı tilemek birle anıŋ saġlıḳlarıŋa.* 34/55a1=38:24
⇒ saġmal saġlıḳ 34/54b1=38:23

SAĞMAL: sağılan hayvan.
saġmal saġlıḳ: dişi koyun.
(Ar. naᶜceᵗ, Far. māde-i miš) *Bu meniŋ ḳadaşım aŋar toḳsan toḳuz saġmal saġlıḳ, maŋa bir saġmal saġlıḳ.* 34/54b1=38:23

SAĞRAḴ: kâse, büyük kadeh.
(Ar. ṣaḥfeᵗ / ṣiḥāf, Far. kāse/hā) *Tezgindürlür olar üze saġraḳlar altundın, sapsuz bardaḳlar.* 36/67a1=43:71

SAḴAL (Ar.): sakal.
(Ar. liḥyeᵗ, Far. mūy-ı rūy) *Aydı: ey anam oġlı, tutmaġıl saḳalımnı hem başımnı.* 31/66a1=20:94

SAḴ(I)N-: 1. günah işlemekten sakınmak, Allah'tan korkmak, takva sahibi olmak.
(Ar. ḥaẕer, Far. tersiden) *Eger bérilse munı tutuŋlar, eger bérilmese siz saḳınıŋlar.* 27648a2=5:41
s.-ġıl 27/55a1=5:49
(Ar. ḥaẕer, Far. perhiz kerden) *Olar yaġı tururlar, saḳnıŋ olardın.* 38/60a1=63:4
s.-ıŋ (saḳnıŋ) 38/73a2=64:14
(Ar. ittiḳāʾ, Far. tersiden) *Yazuḳ keçürmek İdiŋizke bolġay kim saḳıŋaylar.* 28/41a3=7:164
s.-urlar (saḳnurlar) 28/45a2=7:169
s.-ur erdiler (saḳnur) 35/83a2=41:18
(Ar. ittiḳāʾ, Far. perhizkārī kerden) *Munu bitir ök men anı anlarḳa kim saḳnurlar hem bérürler zekātnı.* 28/33a2=7:156
s.-dılar 31/28a2=19:72
s.-sa 25/2a2=3:120
s.-sa siz 37/24b2=47:36
s.-sa sizler 26/87b2=4:128, 33/1b3=33:32

(Ar. ittiḳā', Far. perhīz kerden) *Anlar kim saḳındılar ḳaçan tegse olarḳa kezigli yekdin.* 28/61a3=7:201
s.-dılar 25/26a1=3:172, 34/90b1=39:20, 35/13a2=39:61
s.-sa 26/46a2=4:77, 30/9a3=12:90
2. düşünmek, hesap etmek.

(Ar. ḥisāb, Far. çeşm dāşten) *Keldi olarḳa İḏi ḳını andın kim saḳınmadılar.* 38/18a1=59:2

(Ar. ḥisāb, Far. pindārīden) *Saḳınurlar mu biz eşitmez-miz yaşru sözlerini, rāzlarını?* 36/70a2=43:80

(Ar. ḥisāb, Far. pindāşten) *Azu saḳındıŋız anlar teg ḳazġandılar yavuzlukların.* 36/98b3=45:21
s.-dılar mu 37/20b1=47:29

(Ar. tefekkür, Far. endīşe kerden) *Bütünlükin kim anıŋ içinde belgü ol boḍunḳa kim saḳınurlar.* 30/35a1=16:11
s.-urlar (saḳınurlar) 30/65a2=16:69
s.-ġaylar 28/51a2=7:176, 30/52a1=16:44, 38/31a1=59:21
s.-ınglar 33/59b2=34:46
s.-mazlar mu 28/54b1=7:184
saḳın- / ḳorḳ-: sakınmak.

(Ar. ittiḳā', Far. perhīz kerden) *Bütünlükin Taŋrı ol kim anlar birle saḳındılar / ḳorḳarlar.* 30/100b2=16:128
saḳnıp sözlemek: hikâye etme, anlatma.

(Ar. ḳaṣaṣ, Far. ber goften) *Sözlegil anlarnı saḳnıp sözlemek, bolġay kim olar saḳınġaylar.* 28/51a2=7:176
saḳınıġlı: anlayışlı, basiret sahibi.

(Ar. mütevessim, Far. feräset-berende/gān) *Bütünlükin kim anıŋ içinde belgülügler ol saḳınıġlılarḳa.* 30/30a3=15:75
saḳınmaḳ: takva.

(Ar. taḳvā', Far. perhīzkārī) *Dād ḳılınglar ol yaḳınraḳ saḳınmaḳḳa.* 27/24a3=5:8
s.-larını 37/15a1=47:17

SAḲINÇ: üzüntü, hüzün.

(Ar. ḥüzn, Far. ġam) *İnçıḳlanur men ḳaḍġum saḳınçımdın Teŋrike.* 30/7a1=12:86

SAḲIŞ: hesap.
saḳış küni: kıyamet.

(Ar. yevmi'd-dīn, Far. rūz-ı şumār) *Bütünlükin seniŋ üze ol ḳarġış saḳış küniŋe tegi.* 30/23b3=15:35
saḳış kün / belgülüg kün: (Allah) katında bilinen, malum gün.

(Ar. yevmi'l vaḳti'l-maᶜlūm, Far. rūzgāh-ı dānişte şode) *Sen küḍülmişlerdin sen saḳış künke / belgülüg künke tegi.* 30/24a3=15:38
saḳış ḳılġuçı: her şeyin hesabını yapan, esma-yı hüsnadan: hasîb.

(Ar. ḥasîb, Far. şumār konende) *Ol Tañrı erür ḳamuġ neñ üze saḳış ḳılġuçı.* 26/53a1=4:86

SAḲIŞLA-: hesap sormak.
saḳışlaġan: hesap soran, hesap görücü.
(Ar. ḥasîb, Far. şumār konende) *Tap Tañrı saḳışlaġan.* 33/8b3=33:39

SAḲIŞSIZ: sayısız, hesapsız.
(Ar. ġayri ḥisāb, Far. cüz şumār) *Bu ögür kigürülür uştmaḫḳa, rūzî bérlür anıñ içre saḳışsız.* 35/48a1=40:40

SAḲLA-: korumak.
(Ar. ḳavvā, Far. nigāh dāşten) *Kimni kim saḳlasa sen yawuzlardın ol kün bütünlükin raḥmet ḳıldıñ.* 35/27b 2=40:9
saḳlaġuçı: bekçi.
(Ar. ḥāzin/ ḥazen, Far. nigāhbān/ān) *Ayġay olarḳa saḳlaġuçılar: kelmedi mü sizke yalavaçlar?* 35/18b3=39:71

SAḲLAN-: korkmak.
(Ar. ḥaẕer, Far. tersîden) *Körkitgey-miz Fir'avnḳa Hāmānnı yana ol ikiniñ sülerini olardın ol kim saḳlanur erdiler.* 32/5b2=28:6

SAḲNUḲ: takva sahibi, Allah'tan korkan, muttaki.
(Ar. muttaḳî/n, Far. perhîzkār/ān) *Uştmaḫ, anıñ éni köklerçe, yerlerçe anutuldı saḳnuḳlarḳa.* 25/6a1=3:133
s.-lar 28/82b2=8:34, 31/71a2=39:33, 36/65b3=43:67, 36/86b3=44:51, 37/12a3=47:15
s.-larnıñ 36/98a3=45:19
s.-larnı 29/34b1=9:44, 31/32b2=19:85, 34/58b2=38:28
s.-larḳa 25/9a1=3:138, 27/52b1=5:46, 28/12b1=7:128, 30/43b2=16:31, 31/35b1=19:97, 34/66a1=38:49, 36/52a2=43:35
s.-lardın 27/38a3=5:27, 35/11b1=39:57
(Ar. taḳiyy, Far. perhîzkār) *Yarlıḳamaḳ bizinñ üskümizde hem arıġlıḳ erür saḳnuḳ.* 31/8a2=19:13
s. 31/25a1=19:63
⇒ muttaḳî / saḳnuḳ 29/28a1=9:36
saḳnuḳraḳ: Allah'tan en çok korkan.
(Ar. etḳā, Far. perhîzkār-ter) *Bütünlükin kerāmetlıġraḳıñız Tañrı üskinde saḳnuḳraḳıñız.* 37/64a2=49:13

SAḲNUḲLUḲ: takva, takva sahibi olma.
(Ar. taḳvā', Far. perhîzkārî) *Arıttı Tañrı köñüllerini saḳnuḳlukḳa.* 37/55b1=49:3
s. 37/45b3=48:26, 38/5b1=58:9
saḳnuḳluḳ sarāyı: takva sahiplerinin meskeni.

(Ar. dārü'l-muttaḳīn, Far. sarāy-ı perhīzkārān) *Kiḍinki sarāy eḍgürek, tėmə körklüg ol saḳnuḳluḳ sarāyı.* 30/43a1=16:30

saḳnuḳluḳ ḳıl-: günahtan kaçınmak.

(Ar. ittiḳā', Far. perhīz kerden) *Ayıldı anlarḳa kim saḳnuḳluḳ ḳıldılar.* 30/42b1=16:30

SAL-: bırakmak, göndermek.

⇒ kiḍin sal- 30/59a3=16:61, 33/14a1=33:51

ŞALĀḤ (Ar.): düzelme, iyileşme.

şalāḥ ḳıl-: işleri düzeltmek.

(Ar. işlāḥ, Far. şalāḥ āverden) *Eger şalāḥ ḳılsa sizler ḳorḳsa siz, Ol Tanġrı erür örtgen.* 26/88b1=4:129

SAN: sayı.

(Ar. ᶜidde[t], Far. şumār) *Bütünlükin aylar sanı Tanġrı üskinde on iki ay.* 29/27a1=9:36

s.-ını 29/28b2=9:37

SAN-: düşünmek.

⇒ eḍgü san- 29/64b1=9:91

⇒ eḍgü sanġan 32/9a2=28:12, 32/14b2=28:20

SANA-: 1. sanmak, addetmek, bir şeyden sanmak.

(Ar. ᶜadd, Far. şumurden) *Né ol bizke körmez-miz erenlerni, sanayur men sizlerdin şerlerdin.* 34/69b2=38:62

2. saymak.

(Ar. iḥṣā', Far. şumurden) *Ṭalāḳ ḳılıng olarnı ᶜiddetleringe sanang ᶜiddetni.* 38/76a3=65:1

SANSIZ: sayısız, hesapsız.

(Ar. bi-ġayri ḥisāb, Far. cüz şumār) *Tükel bérlür sergenlerke yanutları sansız.* 34/86a2=39:10

SAPSUZ: kulpsuz.

sapsuz bardaḳ: kulpsuz kadeh.

(Ar. kūb / ekvāb, Far. kūze/hā-i bī-deste) *Tezgindürlür olar üze saġraḳlar altundın, sapsuz bardaḳlar.* 36/67a2=43:71

SARANLIḴ: cimrilik.

saranlıḳ ḳıl-: cimrilik etmek.

(Ar. buḫl, Far. züftī kerden) *Eger tilese sizlerde anı ḳatıġlıḳ ḳılsa sizke saranlıḳ ḳılur hem çıḳarur öçüngizni.* 37/25a2=47:37

s.-ur 37/25b1-2=47:38

s.-sa 37/25b2=47:38

SARĀY (Far.): 1. yer, mekân, makam.
(Ar. dār / diyār, Far. sarāy/hā) *Bolmaŋlar anlar teg kim çıktılar sarāylarından ḳavezlikün boḍunḳa körkitü.* 29/6a3=8:47
s. 32/25b1=28:37, 35/54b2=40:53, 35/88b3=41:28
s.-nı 38/23b2=59:9
s.-ı 35/47a2=40:39
s.-larından 38/17b1=59:2, 38/23a1=59:8
s.-larıŋızdın 26/38a2=4:66
2. ahiret sarayı.
(Ar. dār, Far. sarāy) *Biz ḫāliş ḳıldımız olarnı ḫālislıḳı birle sarāynı yād ḳılmaḳ üçün.* 34/65a2=38:46
⇒ kiçinki sarāy 30/43a1=16:30; saḳnuḳluḳ sarāyı 30/43a2=16:30; soŋg sarāy 28/45a1=7:169, 29/29b2=9:38, 31/92b1=20:127
sarāy ortası: yurt, mekân.
(Ar. sāḥa[t], Far. miyān-ı sarāy) *Ḳaçan tüşse olarnıŋ sarāy ortasında neme yavuz ertesi ḳorḳıtmış kişilerniŋ.* 34/45a3=37:177

SARĠAR-: sararmak.
sarġarmış: sararmış.
(Ar. muṣferr, Far. zerd) *Türlüg türlüg anıŋ güneleri yana ḳurur körgey sen anı sarġarmış.* 34/91b3=39:21

SAT-: satmak.
(Ar. şirā[9], Far. ḫarīden) *Toḳuşsun Taŋrı yolı içinde anlar kim satarlar yaḳın tiriglikni āḫiretḳa.* 26/42a2=4:74
satġın al-: 1. satın almak.
(Ar. iştirā[9], Far. bedel giriften) *Satġın almaŋlar meniŋ āyetlerimḳa az bahānı.* 27/51a3=5:44
s.-urlar 25/28b2=3:187
s.-dılar 25/28b1=3:187
s.-maŋlar 30/83a1=16:95
2. seçmek, tercih etmek.
(Ar. iştirā[9], Far. ber güziden) *Satġın alurlar yolsuzluḳnı.* 26/20a1=4:44

SATIĠ: alışveriş, ticaret.
(Ar. bey[c], Far. ḫarīd u fürūḫt) *Ḳatıġlanıŋlar Taŋrınıŋ ẕikrin aymaḳ tapa ḳoḍuŋlar satıġnı.* 38/55a1=62:9

SATIĠÇILIḴ: ticaret.
(Ar. ticāre[t], Far. bāzergānī) *Yémeŋler māllarıŋızını sizíŋ ara artuḳluḳ birle meger kim bolsa satıġçılıḳ ḫoşnūdlıḳın sizdin.* 26/7b3=4:29
s. 29/17b2=9:24, 33/75b2=35:29, 38/45a3=61:10
s.-nı 38/56a2=62:11
s.-dın 38/56a3=62:11

SAV: söz.
⇒ söz / sav 37/57a1=49:6

ŞAVAB (Ar.): doğru.
⇒ esenlik kim şavab iş tuta and 30/29a3=15:72

SAVAŞ: kavga, çekişme.
savaş bol-: kavga olmak, çekişme olmak.
(Ar. şucūr, Far. iḫtilāf üftāden) *Kirtgünmezler ḫükm ḳıldurġınça anlar* songa *anıng içinde kim savaş boldı.* 26/37b1=4:65

SAWÇI: peygamber.
(Ar. nebi, Far. –) *Kirtgününgler Tangrıḳa, yalavaçınga, anasından tuġa bitig bilmegli sawçıḳa.* 28/35b3=7:158

SAWUḴ: soğuk. krş. **SOĠUḴ**
(Ar. bārid, Far. ḫunuk) *Bu yungu suw sawuḳ turur hem içgü turur.* 34/63a3=38:42

SAWUR-: savurmak.
(Ar. nesf, Far. be-bād ber dāden) *Her-āyine köyreling anı yana sawuralung anı tengiz içinde, sawurmaḳ.* 31/68a3=20:97

ŞAYḤA (Ar.): ses.
(Ar. ṣayḥa^{t}, Far. āvāz) *Ol kün eşitgeyler ṣayḥanı sezāsınça.* 37/81a3=50:42

SĀZ (Far.): silah.
(Ar. silāḥ / esliḥ, Far. sāz/hā-i ceng) *Alsunlar tolumlarını hem sāzlarını.* 26/69b3=4:102
s.-larıngızını 26/70b3=4:102
s.-larıngızdın 26/70a1=4:102
(Ar. ḥizr, Far. sāz-ı ceng) *Ey anlar kim kirtgündiler tutung sāzingızını, çıkınglar ögür ögür.* 26/40b1=4:71
⇒ uruş sāzları 26/69a1=4:102

SECDE (Ar.): secde, secde etme.
(Ar. sucūd, Far. namāz) *Tesbiḥ ḳılġıl angar hem secde songlarında.* 37/80b3=50:40
(Ar. secde, Far. secde kerden) *Anlarnıng nişānları yüzleri içre secde eşeridin.* 37/49a1=48:29
secde ḳıl-: secde etmek.
(Ar. sucūd, Far. secde āverden) *Ḳaçan secde ḳılsalar bolsunlar sizing kiḍinleringizdin.* 26/69a2=4:102
s.-dı 34/72b2=38:73
s.-maḳdın 34/73b1=34:75

(Ar. sucūd, Far. secde kerden) *Tesbiḥ ayturlar anga, angar secde ḳılurlar.* 28/63b3=7:206
s.-ıng 31/88b1=20:116
s.-dılar 31/88b1=20:116
secde ḳılıġlı: secde eden.
(Ar. sācid, Far. ser ber zemin nehende/gān) *Kemşildiler cādūlar secde ḳılıġlılar.* 31/55b2=20:70
s.-lar 37/48b2=48:29
(Ar. sācid, Far. secde konende/gān) *Ürse men aning içinge rūḥumdın, tüşüngler secde ḳılıġlılar.* 34/72b2=38:72
s. 34/84a3=39:9

SEÇ-: 1. vahyetmek, bildirmek, iletmek.
(Ar. ḳażā^{a}, Far. vaḥy firistāden) *Seçtimiz angar ol işni kim bularnıng ḳuḍruḳları kesilmiş ol tang başında kirgenler.* 30/28a1=15:66
2. seçmek, ayırmak.
(Ar. ^{c}azl, Far. ^{c}azl kerden) *Tilese sen andın kim seçse sen.* 33/14a3=33:51
⇒ aḍ(ı)r- seç- 28/49a3=7:174, 30/98b2=16:124

SEFER (Ar.): sefer, yolculuk.
(Ar. sefer, Far. rev) *Eger bolsa sizler igliglerazu sefer üze azu kelse biregü sizdin aşaḳ yerdin ... bulmasa sizler suw teyemmüm ḳılınglar.* 26/18b3=4:43
s. 27/21b2=5:6
(Ar. sefer / esfār, Far. sefer/hā) *Ey İḍimiz, yıratġıl seferlerimiz arasını.* 33/39a3=34:19

SEḤER (Ar.): seher vakti.
(Ar. seḥer / eshār, Far. seḥer/hā) *Seḥerlerde olar yarlıḳatu ḳolarlar.* 37/86a1=51:18

SEKİRT-: 1. musallat etmek.
(Ar. iġrā^{a}, Far. ber āġālīden) *Kend içre sekirtgem séni olar üze yana ḳongşı bolġaylar sening birle.* 33/22a2=33:60
2. koşturmak.
(Ar. icāf, Far. pūyānīden) *Sekirtmedingizler anıng üze aṭlardın, téwe ermez.* 38/20b2=59:6

SEKİZ: sekiz, (8).
(Ar. şemāniyet, Far. heşt) *İndürdi sizke yılḳılardın sekiz cüft.* 34/80b2=39:6
s. 32/18b1=28:27

SELĀM (Ar.): esenlik, güvenlik, selâm, selâm olsun!
(Ar. selām, Far. durūd) *Kiḍinkiler içinde selām İbrāhim üze.* 34/32a2=37:109
s. 34/34b2=37:120, 37/87b3=51:25

(Ar. selām, Far. durūd dāden) *Ançada kirdiler anıng üze aydılar selām.* 37/87b2=51:25

(Ar. selām, Far. durūd-bād) *Selām İlyāslıġlar üze.* 34/36b1=37:130

(Ar. selām, Far. selām) *Eşitmezler anıng içinde kerekmez söz meger selām.* 31/24b1=19:62

(Ar. selām, Far. bī-āsīb) *Kigürüngler selām birle, ol ḫulūd küni.* 37/78a2=50:34

selām ḳıl-: selâm vermek.

(Ar. teslīm ʿalā, Far. selām firistāden) *Ey anlar kim bittiler, durūd ıdınglar anıng üze selām ḳılıng, selām ḳılmaḳ.* 33/19b3=33:56

selām ḳılmaḳ: selâm verme. 33/19b3=33:56

(Ar. selām, Far. selâm kerdeni) 33/19b3=33:56

(Ar. selām, Far. selām) *Alḳış bérmekleri ol kün kim körseler selām ḳılmaḳ bolġay.* 33/9b1=33:44

SELĀMET (Ar.): iyi, salim, esen.

(Ar. selīm, Far. reste ez küfr ü hevā) *Ançada keldürdi İdisinge selāmet köngülin.* 34/26b2=37:84

SELĀMETLIḴ (Ar.T.): selamet, esenlik.

(Ar. selām, Far. selāmet) *Kim kim uḍsa ... selāmetlıḳ yollarınga hem çıḳarur olarnı ḳarangḳuluḳlardın.* 27/29b2=5:16

(Ar. selām, Far. durūd) *Selāmetlıḳ mening üze ol kün kim tuġruldum.* 31/13a3=19:33

s. 31/8b1=19:15, 31/48a2=20:47

SEMÜZ: semiz.

(Ar. semīn, Far. ferbih) *Emitti boḍnıḳa keldürdi buzaġu semüz.* 37/88a2=51:26

SEN: ikinci tekil şahıs zamiri. sen.

(Ar. [inne]ke, Far. [her-āyine] tu) *Sen özde arıġ Ṭuvā atlıġ.* 31/39a2=20:12

s. 30/9a1=12:90, 30/23b2=15:34, 30/24a2=15:37, 31/43b2=20:35, 31/89a3=20:119, 32/13a1=28:18, 32/21b3=28:31, 32/36a1=28:56, 34/74a3=38:78, 34/74b3=38:80, 34/84a2=39:8, 36/36a1=42:52, 36/55a2=43:43, 36/86b1=44:49, 38/24b3=59:10, 38/57b1=63:1, 38/57b2=63:1, 38/95b1=66:8

(Ar. ente, Far. tu) *Ḳorḳmaġıl sen sen yüksekrek.* 31/55a2=20:68

s. 27/36a3=5:24, 28/29a1=7:151, 28/32a1-2=7:155, 30/86a3=16:101, 31/46a3=20:42, 31/51b3=20:58, 31/57a2=20:72, 33/55b1=34:41, 34/61a2=38:35, 34/90a2=39:19, 35/1a1=39:41, 35/4b1=39:46, 35/27b1=40:8, 36/3a2=42:6, 36/53b3=43:40, 36/86b1=44:49

(Ar. –, Far. –) *Sen atmadıng.* 28/73a1=8:17

sening 25/22b2=3:159, 26/37a2=4:65, 26/43b2=4:75, 26/47a2=4:78, 26/48b3=4:81, 26/69a1=4:102, 26/69b2=4:102, 27/39a1=5:29, 28/2b2=7:88, 28/16a1-3=7:134, 28/17b3=7:137, 28/29a1=7:151, 28/30a2=7:153, 28/31b3=7:155, 28/42b1-3=7:167, 28/66a3=8:5, 28/66b2=8:6, 28/70a2=8:12, 28/81b1=8:32, 30/4b1=12:81, 30/4b1=12:81, 30/20b1=15:25, 30/21a3=15:28, 30/25a1=15:40, 30/29a3=15:72, 30/51b2=16:44, 30/90b2=16:110, 30/91a1=16:110, 30/96a2=

16:119, 30/96b2=16:119, 30/98b2=16:124, 30/99a3=16:125, 31/5b1=19:5, 31/6b1=19:9, 31/7a1=19:10, 31/10a2=19:24, 31/10a3=19:25, 31/11b3=19:28, 31/25a2=19:64, 31/25b1=19:64, 31/26b3=19:68, 31/27b3=19:71, 31/35b1=19:97, 31/39a1=20:12, 31/44a2=20:38, 31/55b3=20:69, 31/63b3=20:87, 31/88b3=20:117, 32/3a1=27:93, 32/14b1=28:20, 32/18b1=28:27, 32/22a3=28:32, 32/22b2=28:32, 32/23b3=28:35, 32/30b1=28:46, 32/31b1=28:47, 32/36b2=28:57, 32/38a1=28:59, 32/42b2=28:68, 32/43a1=28:69, 33/22a2=33:60, 33/31a2=34:6, 33/42b2=34:21, 33/68b2=35:8, 34/55a1=38:24, 34/72a1=38:71, 35/15a1=39:65, 35/26b2=40:7, 35/67a3=40:77, 36/18b2=42:24, 36/49b2=43:32, 36/52a1=43:35, 36/53a3=43:38, 36/55b1=43:44, 36/57b3=43:49, 36/61a3=43:57, 36/69a3=43:77, 37/11a3=47:13, 37/14a1=47:16, 37/26b2=48:1, 37/31b2=48:10, 37/39a3=48:18, 37/74b3=50:22, 37/75a1=50:23, 37/89a2=51:30, 38/1b1=58:1, 38/37b1=60:12, 38/98a2=66:11; (sening üze) 26/76b3=4:113, 26/77a3=4:113, 26/77b3=4:113, 27/7b1-3=4:164, 30/23b3=15:35, 30/61a2=16:64,30/74b3=16:82, 30/78b1=16:89, 30/95b2=16:118, 31/10b1=19:25, 31/18b2=19:47, 31/36b2=20:2, 31/44a1=20:37, 31/68b3=20:99, 32/3b3=28:3, 32/18b3=28:27, 33/12a3=33:50, 33/13b3=33:50, 33/14a3=33:51, 34/40a1=37:149, 34/46a1=37:180, 34/74a3=38:78, 35/67b3=40:78, 35/68a1=40:78, 36/32b1=42:48, 36/88a3=44:57, 36/88b2=44:58, 36/97a1=45:17, 37/27a3=48:2, 37/66b2=49:17

séni 25/27b3=3:184, 26/17a2=4:41, 26/48a1=4:79, 26/48b1=4:80, 26/77a1=4:113, 27/36b1=5:24, 27/38a2=5:27, 27/38b3=5:28, 27/46b2=4:41, 28/2a1=7:88, 28/11b1=7:127, 28/22b3=7:144, 28/80a2-3=8:30, 29/41a3=9:58, 29/59a2=9:83, 30/29a1=15:70, 30/78a3=16:89, 31/1b1=18:75, 31/6b2=19:9, 31/17a2=19:43, 31/18b1=19:46, 31/18b2=19:47, 31/39a3=20:13, 31/43b1=20:33, 31/45a3=20:40, 31/45b2-3=20:40, 31/66a2=20:92, 31/72a3=39:36, 31/89b2=20:120, 32/14b1=28:20, 32/17a1=28:25, 33/9b3=33:45, 33/22a2=33:60, 33/46b1=34:28, 33/65b3=35:4, 34/56b1=38:26, 34/57a1=38:26, 35/23b3=40:4, 36/54b1=43:41, 37/11b1=47:13, 37/30b3=48:8, 37/55b3=49:4, 38/56a3=62:11

sanga 25/3b3=3:128, 26/18b2=3:154, 26/31a3=4:60, 26/35b1=4:62, 26/36b3=4:64, 26/37a3=4:65, 26/47b2-3=4:79, 26/72b2=4:105, 26/73a1=4:105, 26/77a2=4:113, 26/77b2=4:113, 27/5b2=4:162, 27/6a3=4:163, 27/18a1=5:4, 27/38b2=5:28, 27/47b2=5:41, 27/49a3=5:42, 27/49b2=5:43, 27/53a1=5:48, 27/53b2=5:48, 27/55a2-3=5:49, 28/6b3=7:112, 28/14b3=7:132, 28/16a3=7:134, 28/21b2=7:143, 28/22b2=7:143, 28/23a2=7:144, 28/32b2=7:156, 28/56a1=7:187, 28/56b3=7:187, 28/60b1=7:198, 28/64a2=8:1, 28/80a1=8:30, 29/3b2=8:43, 29/32b3=9:42, 29/36b1=9:48, 29/37a3=9:50, 29/37b1=9:50, 29/40a1=9:55, 29/60b2=9:85, 29/65a1=9:92, 30/12b1=14:1, 30/22b3=15:32, 30/25b1-2=15:42, 30/26b1=15:53, 30/27a1=15:55, 30/32b1=15:95, 30/98a1=16:123, 31/2b1=18:76, 31/6a1=19:7, 31/17a2=19043, 31/38a2=20:9, 31/42a2=20:23, 31/48a1=20:47, 31/51a3=20:58, 31/67b2-3=20:97, 31/69a2=20:99, 31/70b1=20:105, 31/82b3=46:29, 31/87b3=20:114, 31/88b3=20:117, 31/89a2=20:118, 31/92a1=20:126, 32/6a3=28:7, 32/7a3=28:9, 32/14b2=28:20, 32/17a2=28:25, 32/18a2=28:27, 32/33a2=28:50, 32/40b3=28:63, 33/7a2=33:37, 33/12a1=33:50, 33/13a3=33:50, 33/14a2=33:51, 33/15a2=33:52, 33/15b1=33:52, 33/23a1-3=33:63, 33/31a3=34:6, 33/76a2=35:31, 34/53a2=38:21, 34/54b3=38:24, 34/58b3=38:29, 34/75b 3=38:85, 34/77a3=39:2, 35/12a1=39:59, 35/14b2=39:65, 35/67a2=40:77, 36/3a3=42:6, 36/8a1=42:13, 36/12b2=42:17, 36/35a2=42:52, 36/54b2=43:42, 36/55a2=43:43, 36/55a3=43:44, 36/61b2=43:58, 37/17a1=47:20, 37/21a1=47:30, 37/27a1=48:2, 37/27b1=48:3, 37/32b2=48:11, 37/87a3=51:24, 38/37a3=60:12, 38/38a3=60:12, 38/57a2=63:1, 38/59a2=63:4, 38/88b2=66:1, 38/90a3=66:3

sangar 29/33b3=9:43, 31/62a2=20:84, 37/13b3=47:16

sénde 26/31b1=4:60, 26/85a3=4:127, 27/5b3=4:162, 27/15a1=4:176, 29/34a1=9:44, 29/59a3=9:83, 29/61b2=9:86, 29/65b2=9:93, 30/51a1=16:43, 30/60b2=16:63, 30/76b2=16:86, 31/62b1=20:85, 32/30b2=28:46, 33/58b1=34:44, 33/66a2=35:4, 35/14b2=39:65, 36/55b2=43:45, 35/67b2=40:78

séndin 26/33a1=4:61, 29/33b2=9:43, 29/34b2=9:45, 31/16b3=19:42, 31/61b3=20:83, 34/75b3=38:85, 36/98a1=45:19, 37/74b2=50:22, 38/29a1=59:16

ŞENÄ (Ar.): övgü.
⇒ durūd u şenā 34/46a2=37:181

SER-: sabretmek, sabırlı olmak, tahammül etmek.

(Ar. ṣabr, Far. şikībāyī kerden) *Ol kim saḳınsa hem serse Ol Tangrı ṭayı̄ḳ kılmaz eḏgü işliglerning yanutın.* 30/9b1=12:90

s.-gil 34/51b3=38:17, 35/55a3=40:55, 35/67a1=40:77, 37/80a2=50:39

s.-ingler 28/12a2=7:128, 29/6a1=8:46, 34/48b1=38:6

s.-se 25/2a1=3:120, 36/28b1=42:43

s.-se siz 35/86a3=41:24

s.-se sizler 26/6a1=4:25

s.-diler erse 37/56a2=49:5

(Ar. iṣṭibār, Far. şikībāyī kerden) *Ol kim ol iki ara turur tapġıl angar, sergil angar sınmaḳlıḳḳa.* 31/25b3=19:65

sergen: sabreden, sabırlı.

(Ar. ṣābir/īn, Far. şikībā/yān) *Seringler, Ol Tangrı sergenler birle turur.* 29/6a1=8:46

s. 34/64a3=38:44, 36/24a2=42:33

s.-ler 37/21b3=47:31

s.-lerke 34/86a1=39:10

s.-lerdin 34/30b3=37:102

(Ar. ṣābir/īn, Far. şikībāyī konende/gān) *Ol Tangrı sewer sergenlerni.* 25/14a3=3:146

s.-lerni 25/11a2=3:142

(Ar. ṣabbār, Far. şikībā) *Anıng içinde belgüler, ḳamuġ sergen şükr ḳılġanḳa.* 33/40a1=34:19

sergen eren: sabreden erkek.

(Ar. ṣābir/īn, Far. merd/ān-ı şikībā) *Sergen erenler, sergen tişiler.* 33/4a2=33:35

sergen tişi: sabreden kadın.

(Ar. ṣābire[t] / ṣābirāt, Far. zen/ān-ı şikībā) 33/4a3=33:35

sermek: sabretme, sabır.

(Ar. ṣabr, Far. şikībāyī) *Sermek körklüg, bolġay kim Tangrı kim keldürgey mangga olarnı ḳamuġ.* 30/5b2=12:83

SERİN-: katlanmak, sabretmek.

(Ar. şabr, Far. şikībāyī kerden) *Tükel boldı seninğ İḏinğninğ körklüg sözi Yaᶜḳūb oğlanları üze anınğ birle kim serindiler.* 28/18a1=7:137

s.-diler 30/50b2=16:42, 30/83b3=16:96, 30/91a1=16:110, 32/35a2=28:54

s.-gil 30/100a2=16:127

s.-se sizler 30/100a1=16:126

s.-mek 31/2a1=18:75

serinigli: sabreden.

(Ar. şābir, Far. şikībā) *Eger serinse sizler bütünlükin ol eḏgürek seriniglilerke.* 30/100a2=16:126

serinmeklik: sabır.

(Ar. şabr, Far. şikībāyī) *Seringil, ermez serinmeklik meger Tanğrı birle.* 30/100a3=16:127

SEW-: 1. sevmek, dilemek, tercih etmek.

(Ar. ḥubb, Far. dōst dāşten) *Ol Tanğrı sewer anlarnı tokşurlar anınğ yolı içinde.* 38/40b3=61:4

s.-er 37/60a3=49:9

s.-er sizler 38/47a2=61:13

s.-er mü 37/63a1=49:12

s.-mez 36/27a3=42:40

(Ar. iḥbāb, Far. dōst dāşten) *Sewer olarnı hem sewerler anı.* 27/58b3=5:54

s.-er 25/6b2=3:134, 27/28b2=5:13, 27/49b1=5:42

s.-er sen 32/36a2=28:56

s.-er sizler 25/15b2=3:152

s.-erler 38/23b3=59:9

s.-mez 25/10a3=3:140, 26/14a3=4:36, 26/73b2=4:107, 27/1b1=4:148

(Ar. istiḥbāb, Far. ber güziden) *Tutmanğ atalarınğızını, ḳarındaşlarınğızını dōstlar eger sewseler küfrni.* 29/16b3=9:23

s.-di 35/82b1=41:17

2. istemek, arzu etmek, temenni etmek.

(Ar. vudd, Far. ārzū burden) *Sewerler anlar kim tandılar eger boyun bérigliler erse.* 30/19b1=15:2

(Ar. vudd, Far. ārzū dāşten) *Uzatırlar sizinğ tapa eliglerini hem tillerini yawuzlu*ḳ*ḳa, sewerler eger tansa siz.* 38/35b2=60:2

⇒ ārzūla- / sew- 28/67a3=8:7; üḏür- ya^{c}nı s. 34/59a3=38:32

SEWDÜR-: sevdirmek.

(Ar. taḥbīb, Far. dōst kerdāniden) *Tanğrı sewdürdi sizke kirtgünmeki.* 37/58a3=49:7

SEWÜG: sevilen.

(Ar. eḥabb, Far. dōst dāşte-ter) *Turğu éwler tileyür sizler anı sewügre[k] sizke Tanğrıdın hem yalavaçındın.* 29/18a1=9:24

SEWÜGLÜK: sevgi.

(Ar. ḥubb, Far. dōstī) *Üḍürdüm yaᶜnī sewdüm ḫayr sewüglükini.* 34/60a1=38:32

(Ar. maḥabbeᵗ, Far. dōstī) *Kemiştim seniŋ üze sewüglük méndin, ḳalmaḳ üçün meniŋ barım üze.* 31/44b3=20:39

SEW(Ü)N-: sevinmek.

(Ar. feraḥ, Far. şād şoden) *Sézinmegil ök anlarḳa kim sewündiler aniŋ birle.* 25/28b3=3:188

s.-ür (sewnür) 36/32b3=42:48
s.-di 29/58a1=9:81
s.-diler 35/71a2=40:83
s.-ür erdiŋizler (sewnür) 35/66a2=40:75

(Ar. ḥubūr m., Far. şād kerde şoden) *Kiriŋler uştmaḫḳa siz hem cüfleriŋiz sewnür sizler.* 36/66b3=43:70

(Ar. istibşār, Far. şādī kerden) *Keldiler kend boḍnı sewnürler.* 30/28b1=15:67

(Ar. istibşār, Far. şād şoden) *Ḳaçan yād ḳılınsa anlar kim anda aḍın turur ançada olar sewnürler.* 35/4a1=39:45

sewnügli er-: şımarmak.

(Ar. meraḥ, Far. güşāde ṭabᶜ şoden) *Ol aniŋ üçün turur kim sewnür erdiŋizler yer içre sezāsızın yime aniŋ üçün kim erdiŋizler sew[nü]gli.* 35/66b1=40:75

SEWÜNÇ: rahatlık, ferahlık.

(Ar. merḥab, Far. ferāhī) *Sewünç yoḳ olarḳa, anlar oṭḳa kiriglüler.* 34/68b1=38:59

s. 34/68b2=38:60

sewünç bérigli: müjde veren.

(Ar. mübeşşir, Far. müjde dehende) *Çın tutuġlı anı kim meniŋ üsküm̈de erdi Mūsā kitābındın, sewünç bérigli yalavaç üçün kim kelir ménde kidin.* 38/42b3=61:6

sewünç eşüttür- / müjde bér-: müjde vermek, müjdelemek.

(Ar. istibşār, Far. şād şoden, müjde dāden) *Sewünç eşittürürler / müjde bérürler niᶜmet birle Taŋrıdın.* 25/25a2=3:171

sewünç ḳılıġlı: zevk ü safa süren.

(Ar. fākih/ūn, Far. ḫoş-meniş) *Bütünlükin uştmaḫ boḍnı bu kün meşġūlluḳ içre uçmaḫ ḳızları birle sewünç ḳılıġlılar.* 34/13b1=36:55

SEWÜNÇİ: müjde.

(Ar. büşrā, Far. müjde) *Anlarnı kim kirtgündiler yolḳa köndürmek, sewünçi boyun bériglilerke.* 30/86b3=16:102

(Ar. büşrā, Far. müjde dāden) *Köni yolḳa köndürmek, yarlıḳamaḳ, sewünçi boyun bériglilerke.* 30/78b3=16:89

sewünçi bér-: müjde vermek.

(Ar. tebşīr, Far. müjde dāden) *Aydı: ḳorḳmaġıl, biz sewünçi bérür-miz saŋa bir biliglig oġul birle.* 30/26a1=15:53

s.-ür siz 30/26b2-3=15:54
s.-dimiz 30/27a1=15:55
sewünçi béril-: müjdelenmek.
(Ar. tebşīr m., Far. müjde dāde şoden) *Ḳaçan sewünçi bérilse biregüge tişi birle, bolur aning yüzi ḳap ḳara.* 30/57a3=16:58
s.-mes 30/58a1=16:59
⇒ müjdeçi / sewünçi 28/58a1=7:188

SÉ/EZ-: sanmak, zannetmek.
(Ar. ẓann, Far. gümān burden) *Ançası bar sézdingiz ol Tangrı bilmez siz üküşni andın kim ḳılur sizler.* 35/85b2=41:22
s.-mez-miz (sézmez-miz) 36/106b3=45:32
(Ar. ze^{c}m, Far. gümān burden) *Oḳınglar anlarnı kim sézdingiz Tangrıda aḍın erklig bolmazlar.* 33/43a1=34:22
sezigli: sanan, zanneden.
(Ar. ẓānn/în, Far. gümān berende/gān) *Sezigliler Tangrıḳa yawuz sezig.* 37/29b3=48:6

SEZĀ (Far.): 1. hak, doğru, gerçek.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Aymanglar Tangrı üze meger sezānı.* 27/10b2=4:171
s. 32/31b2=28:48, 33/61a1=34:49
s.-ḳa 33/58a1=34:43
s.-da 25/18a1=3:154
s.-sınça 34/79b1=39:5
(Ar. ḥaḳḳ, Far. sezā) *Uluġ erür Tangrı erklig, sezā.* 31/87b2=20:114
s.-sınça 35/15b1=39:67
(Ar. ḥaḳḳ, Far. vācib şoden) *Ḳorḳıtġu üçün kim tirig erse sezā üçün ḳın kāfirlerḳa.* 34/18a1=36:70
2. lâyık, müstahak, hak etme.
(Ar. eḥaḳḳ, Far. sezāvār-ter) *Vācib ḳıldı anlarḳa saḳınuḳluḳ kelimesi, erürler sezā angar aning boḍnı.* 37/46a1=48:26
(Ar. evlā, Far. sezāvār-ter) *Yana biz bilgenrek-miz anlarnı kim olar sezā erür angar kirmekke.* 31/27b2=19:70
(Ar. ḥayḳ, Far. furūd āmeden) *Sezā Fir^{c}avn boḍnıḳa ḳın yawuzı.* 35/50b1=40:45
3. daha iyi, daha hayırlı.
(Ar. evlā, Far. sezāvār-ter) *Eger bolsa bay azu derviş Tangrı sezā turur ol ikike.* 26/92a1=4:135
⇒ öwkeke sezā bol- 36/60b1=43:55; tapunmaḳḳa s. bir Tangrı 37/15b2=47:19
sezā bol-: vacib olmak, gerek olmak, hak olmak, gerçekleşmek.
(Ar. ḥaḳḳ, Far. vācib şoden) *Bütünlükin sezā boldı aytıḳ ḳın üküşleri üze.* 33/86b2=36:7
s.-dı 34/23b2=37:31, 34/40a3=28:63, 34/51a2=38:14, 34/90a1=39:19, 35/25a2=40:6, 35/87a1=41:25
(Ar. ḥaḳḳ, Far. sezā şoden) *Olardın kimke sezā boldı aning üze yolsuzluḳ.* 30/47a3=16:36

s.-dı 37/72b1=50:14

(Ar. ḥayḳ, Far. furūd āmeden) *Sezā boldı olarḳa ol kim erdiler anı fūrūd tutġanlar.* 31/81b1=46:26

s.-dı 35/71b1=40:83

sezāça: hakkıyla, lâyıkıyla, yerli yerince.

(Ar. bi'l-ḥaḳḳ, Far. be-sezā) *Törütmedimiz [kökler]ni hem yerlerni, ol iki arā turur meger sezāça.* 37/1b3=46:3

(Ar. bi'l-ḥaḳḳ, Far. be-rāstī) *Oḳıġıl olar üze Ādemnüñ iki oġlı ḥaberini sezāça.* 27/37b3=5:27

s. (sezāsınça) 27/53a1=5:48, 36/99b3=45:22, 37/81a3=50:42

sezārāḳ: daha lâyık, daha iyi.

(Ar. eḥaḳḳ, Far. sezāvār-ter) *Ḳorḳar mu siz olardın yime Tañrı sezārāḳ ol kim ḳorḳsa siz andın.* 29/10a3=9:13

s. 33/6b3=33:37

(Ar. eḥaḳḳ, Far. sezā-ter) *Ol Tañrı hem yalavaçı sezārāḳ ḫoşnūd ḳılsalar.* 29/44b2=9:63

(Ar. evlā, Far. sezāvār-ter) *Amarıları sezārāḳ amarıda.* 29/7a2=8:75

SEZĀSIZ (Far.T.): haksız, lâyık olunmayan.

sezāsızın: haksız yere.

(Ar. bi-ġayri'l-ḥaḳḳ, Far. bī-rāstī) *Sewnür erdiñizler yer içre sezāsızın.* 35/66a3=40:75

(Ar. bi-ġayri'l-ḥaḳḳ, Far. be-nā-vācib) *ʿĀd boḍını boynaġulıḳ ḳıldılar yer içinde sezāsızın.* 35/80b1=41:15

(Ar. bi-ġayri'l-ḥaḳḳ, Far. bī-ḥaḳḳ) *Küç ḳılurlar boḍunḳa yaġılıḳ ḳılurlar yer içinde sezāsızın.* 36/28a2=42:42

SÉZİG: şüphe, zan, sanı.

(Ar. lebs, Far. şek) *Ardımız mu evvel törütmek birle, kendü anlar sézig içinde yañı törütmekdin.* 37/72b2=50:15

(Ar. reyb, Far. gümān) *Sézig yoḳ anıñ içinde ançası bar köprek boḍunlar bilmezler.* 36/103a2=45:26

(Ar. ẓann, Far. gümān) *Séznürler Tañrıḳa sezāda aḍın bilmezlik sézigi.* 25/18a1=3:154

s. 37/29b3=48:6, 37/62b1=49:12

s.-din 37/62b1=49:12

s.-i 34/58a1=38:27

SÉZİGLİG: şüpheli, tartışmalı.

séziglig bol-: şüphede kalmak, tartışmak.

(Ar. mumārāt, Far. be-gümān şoden) *Bilgil her-āyine anlar kim séziglig bolurlar ḳıyāmet içinde.* 36/13b1=42:18

SÉZİGSİZ: şüphesiz.

(Ar. lā-cerem, Far. ḫaḳḳā) *Séziksiz her-āyine Tañrı bilür anı kim yaşrurlar yime anı kim açuḳ āşkārā ḳılurlar.* 30/38a1=16:23
s. 30/90a3=16:109

SÉZ(İ)N-: sanmak, zannetmek, hesap etmek.
(Ar. ḥisāb, Far. pindāşten) *Sézinmegil anlarnı kim öldürüldiler.* 25/24a2=3:169
s.-ür sen (séznür sen) 38/27b3=59:14
s.-ürler (séznürler) 32/44b2=29:2, 36/52b3=43:37, 38/12b2=58:18, 38/59b2=63:4
s.-ür mü siz (seznür) 29/11b1=9:16
s.-dingiz mü 25/10b2=3:142
s.-megil 25/28b3=3:188
(Ar. iḥtisāb, Far. çeşm dāşten) *Belgürdi olarḳa Tañrıdın ol kim seznür ermez erdiler.* 35/5b2=39:47
(Ar. ẓann, Far. gümān burden) *Özleri séznürler Tañrıḳa sezāda aḍın.* 25/17b3 =3:154
s.-ür men (seznür men) 32/26b1=28:38, 35/45b2=40:37
s.-ürler (séznürler) 36/102a1=45:24
s.-di 38/17b2=59:2
s.-dingiz 35/86a1=41:23, 37/34a1=48:12, 37/34b1=48:12
s.-diler 32/26b3=28:39
s.-mez men 31/76b1=41:50
s.-medingiz 38/17b1=59:2
(Ar. ẓann, Far. dānişten) *Sézindi Dāvūd bütünlükin sınadımız anı.* 34/55b3=38:24
(Ar. zeᶜm, Far. gümān burden) *Séznürler bütünlükin olar kim bittiler.* 26/31a2=4:60
(Ar. zeᶜm, Far. pindāşten) *Séznür anlar kim tandılar kim hiç ḳoparmaġaylar anlarnı.* 38/68b3=64:7

SÉZİNÇ: zan.
(Ar. ẓann, Far. gümān) *Yoḳ olarḳa anı bilmekdin meger sezinçke uḍmaḳ.* 27/3a2=4:157
s. 37/34b1=48:12
s.-ini 33/40a2=34:20
s.-ingiz 34/27a3=37:87, 35/86a1=41:23
(Ar. ẓann, Far. gümān burdeni) *Bilmez-miz né ol ḳıyāmet, sézmez-miz meger sézinç.* 36/107a1=45:32

SÉZİNDÜR-: şüphelendirmek.
sézindürgen: şüphe yaratan.
(Ar. murīb, Far. ḳavī) *Her-āyine anlar kim mirāş bérildiler bitigni olarda kiḍin şek içinde olardın sézindürgen.* 36/10a1=42:14

SI-: (and, ahd) bozmak.
(Ar. nekş, Far. şikesten) *Eger sısalar andlarını ᶜahdlarında kiḍin.* 29/9a2=9:12

s.-r 37/32a1=48:10

(Ar. nekṣ, Far. şikeften) *Ḳaçan açıttımız erse olardın ḳınnı ançada olar sıdıklar.* 36/58a3=43:50

(Ar. nakż, Far. şikesten) *Ḳaçan kim baçığ ḳılsa sizler sımanğlar andlarınğzın anı bekütmişde kiḍin.* 30/79b3=16:91

⇒ and sı- 34/64a3=38:44, 37/32a1=48:10; yar- / s. 29/9b3=9:13

sığan:

⇒ boynağu boynın sığan 35/31b2=40:16

ŞIFAT (Ar.): sıfat.

(Ar. meṣel, Far. ṣıfat) *Ol meşelleri Tevrît içinde, ṣıfatları İncîl içinde ekin teg.* 37/49a3=48:29

ṣıfat ḳıl-: benzetmek, birini bir şeye yakıştırmak, vasıflandırmak.

(Ar. vaṣf, Far. enbāz goften) *Arığ seniñg İḍiñg ᶜizzet iḍisi andın kim ṣıfat ḳılurlar.* 34/46a2=37:180

(Ar. vaṣf, Far. nişān dāden) *Arığ kökler ve hem yerler iḍisi, ᶜarş iḍisi andın kim ṣıfat ḳılurlar.* 36/71a3=43:82

(Ar. vaṣf, Far. ṣıfat kerden) *Özleriñge ṣıfat ḳılur tilleri yalğanu kim anlarka ol eḍgülük her-āyine.* 30/60a1=16:62

ṣ.-ur 30/94b1=16:116

ṣ.-urlar 34/42a2=37:159

SIĞIN-: sığınmak.

(Ar. ᶜavż, Far. endeḫsiden) *Men sığnur men meniñg İḍimke hem siziñg İḍiñgizke kim taṣla[dı]ñgız méni.* 36/79b2=44:20

(Ar. ᶜavż, Far. penāh giriften) *Men sığındım İḍimke hem siziñg iḍiñgizke.* 35/38a1=40:27

(Ar. istiᶜāżeᵗ, Far. penāh custen) *Sığınğıl Tañgrıḳa, Ol eşitgen bilgen.* 28/61a2=7:200

s.-ğıl 30/85a1=16:98

(Ar. istiᶜāżeᵗ, Far. penāh giriften) *Sığınğıl Tañgrıḳa, bütünlükin ol eşitgen körgen turur.* 35/56b1=40:56

sığınğu: barınılacak yer, sonunda varılacak menzil.

(Ar. meᵓvā, Far. cāy-ı bāz-geşt) *Yandı öwke birle Tañgrıdın, aniñg sığınğusı tamuğ ol.* 28/72b2=8:16

s.-ları 26/82a1=4:121

(Ar. meᵓvā, Far. cāy-ı bāş) *Olarnıñg sığınğusı tamuğ neme yawuz yañğu yer.* 29/53a2=9:73

s.-ları 26/65b1=4:97

sığınğu yer: sığınacak yer.

(Ar. melceᵓ, Far. cāy-ı penāh) *Eger bulsalar sığınğu yer azu inler azu kirgü yer yañğatılar añgar.* 29/41a1=9:57

(Ar. meşvā, Far. cāy-i bāş) *Kiriñler tamuġ ḳapuġlarıñga cāvidāne, anıñ içinde ulıġ yavuz sıġıñçu yer boynaġularḳa.* 35/66b3=40:76
s. 35/86a3=41:24, 37/11a1=47:12

SIĠINÇU: sığınak, sığınacak yer.
(Ar. melce', Far. cāy-ı penāh) *Tañrıdın yoḳ sizke sıġınçu ol kün.* 36/31b3=42:47
⇒ örtük sığınçu 30/74a1=16:81

SIĠINDUR-: sığındırmak, himaye etmek, barındırmak
(Ar. iwā', Far. be-hem kerden) *Sıġındurur sen saña kimni tilese sen.* 33/14a1=33:51
(Ar. tebvi'e^{t}, Far. cāy dāden) *Sıġındurdı sizni, ḳavı ḳıldı sizni yārisi birle.* 28/77b3=8:26

SIĠIR-: ıslık çalmak.
sıġırmaḳ: ıslık çalmak.
(Ar. mukā', Far. şaḫūlīden ya'nī veşkerden) *Bolmadı olarıñ namāzları éw üskinde meger sıġırmaḳ, aya urmaḳ.* 28/83a2=8:35

SIN-: kırılmak, yıkılmak.
(Ar. hedd, Far. şikesten) *Yarlur yer tüşer tağlar sınıp.* 31/34a1=19:90
sınmaduḳ: bozguna, hezimete uğramamış.
(Ar. mahzūm, Far. şikeste şode) *Bir sü ermez anda sınmaduḳ ögürlerdin.* 34/50a3=38:11

SINA-: sınamak, tecrübe etmek, denemek, imtihan etmek,
(Ar. belā', Far. āzmūden) *Sınayur-miz olarnı anıñ birle kim yarlıġdın çıḳar erdiler.* 28/40b1=7:163
s.-r 30/81a2=16:92
s.-yur 37/21b1-3=47:31, 37/7a3=47:4
s.-dımız 28/43b1=7:168
s.-yur (üçün) 27/54a2=5:48, 28/73a2=8:17
(Ar. futūn, Far. āzmūden) *Ḳutġardımız séni ḳaḍġu yémekdin, sınadımız séni sınamaḳ.* 31/45b3=20:40
s.-dımız 31/62a3=20:85, 34/55b3=38:24, 34/60b1=38:34, 36/78b3=44:17
sınamaḳ: sınama, deneme, tecrübe etme, imtihan.
(Ar. ibtilā', Far. peydā kerden) *Sınamaḳ üçün Tañrı ol kim köküzleriñiz içinde turur.* 25/19a3=3:154
(Ar. ibtilā', Far. āzmūden) *Yana ewürdi sizni olardın sınamaḳ üçün sizni.* 25/16a2=3:152
(Ar. fitne^{t}, Far. āzmāyiş) *Ermez ol meger seniñ sınamaḳıñ.* 28/31b3=7:155

SINAĠ: sınav, imtihan, tecrübe ediş. krş. **SINAḲ**

(Ar. belā', Far. āzmāyiş) *Öldrür erdiler oġlanlarıŋızını tirig ḳoḏar ... uraġutlarıŋızını, anıŋ içinde sınaġ erür İḏiŋizdin uluġ.* 28/20b1=7:141
s. 34/31b2=37:106, 36/82b3=44:33

(Ar. belā', Far. āzmūdenī) *Sınayur üçün mü'minlerni andın sınaġ kerekdür.* 28/73a2=8:17

(Ar. fitne[t], Far. āzmāyiş) *Mālларıŋız hem ʿayāllarıŋ[ız] sınaġ ol.* 28/79a1=8:28
s. 35/6b3=39:49, 38/73b3=64:15
⇒ bulġaḳ sınaġ 26/57a3=4:91, 28/85b2=8:39

SINAḴ: bkz. **SINAĠ**

(Ar. fitne[t], Far. āzmāyiş) *Kimni tilese Taŋrı anıŋ sınamaḳını yime erklig bolmaz sen aŋar.* 27/48a3=5:41

SINAN-: eziyet edilmek, sınanmak.

(Ar. futūn m., Far. āzmūde kerde şoden) *Anlarḳa kim éw barḳlarıdın kezildiler ... anda kiḏin sınandılar yana ḳatıġlandılar, serindiler, her-āyine seniŋ İḏiŋ anda kiḏin örtgen ulaşu yarlıḳaġan ol.* 30/90b3=16:110
s.-dıŋız 31/65a3=20:90
s.-maslar 32/44b3=29:2

SINĞAR: taraf, kenar.

(Ar. cānib, Far. kerāne) *Ermez erdiŋ kün batsıġ sınġar.* 32/29a1=28:44
s. 32/30a3=29:46

(Ar. ʿudve[t], Far. kerāne) *Ançada siz yaḳın sınġar erdiŋiz, olar ıraḳ sınġar erdiler.* 29/2a3=8:42, 29/2b1=8:42

sınġardın tur-: uzak durmak, kaçınmak, sakınmak.

(Ar. ictibā, Far. dūr şoden) *Anlar kim sınġardın tururlar yazuḳuŋ uluġlarında.* 36/25b1=42:37

(Ar. ictināb, Far. dūr būden) *Bitiŋler Taŋrıḳa, sınġardın turuŋlar boynaġuluḳdın.* 30/47a1=16:36
s.-unġlar 37/62a3=49:12
s.-sa siz 26/8b2=4:31

(Ar. ictināb, Far. dūr şoden) *Anlar kim sınġardın turdılar Taŋrıda oḏın tapunġuda.* 34/88b3=39:17

(Ar. iʿtizāl, Far. cudā şoden) *Eger sınġardın tursalar sizdin taḳı toḳuşmasalar sizinġ birle.* 26/56b1=4:90
s.-masalar 26/57b1=4:91

⇒ bir sınġar bol- 36/80a1=44:21; bir sınġardın kit- 31/19a2=19:49; bir sınġardın tur- 31/19a1=19:48; özin bir sınġardın tart- yā boynaġuluḳ kıl- 31/77b2=41:51

SINDUR-: (yemin) bozmak, (sözden) dönmek.

(Ar. naḳż, Far. şikesten) *Sındurdılar bıçıġlarını, yırattımız olarnı.* 27/27b2=5:13

SIR(R) (Ar.): sır.

(Ar. sırr, Far. nihān) *Ol Taŋrı bilür sırlarını, şuwşamışlarını, Ol Taŋrı bilgen ol.* 29/56a1=9:78
s.-nı 31/37b3=20:7

(Ar. sırr / esrār, Far. rāz/hā) *Taŋrı bilür olarnıŋ sırlarını.* 37/19b2=47:26

SIZĠUR-: erimek.

sızġurmış tuç: erimiş bakır.

(Ar. muhl, Far. mis-i güdāḫte) *Bütünlükin zaḳḳūm yıġaçı yazuḳluġlar yémi, sızġurmış tuç teg ḳaynayur ḳarınlar içinde.* 36/85b3=44:45

SİDR (Ar.): sedir (ağacı).

sidr yıġaçı: sedir ağacı.

(Ar. sidr, Far. kunār) *İki būstān, yémişlig tiken, yılġun turur taḳı ne-erse sidr yıġaçındın az* 33/38a2=34:16

SİḪR (Ar.): sihir, büyü.

(Ar. siḥr, Far. cādūvī) *Aydı: keldiŋ mü bizke çıḳarġuŋ üçün bizni öz yerimizdin sihriŋ birle.* 31/51a3=20:57
s. 33/58a2=34:43
s.-din 31/57b3=20:73
s.-leri 31/53b1=20:63
s.-lerindin 31/54b2=20:66

SİNĞ-: kolay hazmedilmek, sindirilmek.

sinġgen: hazmı kolay.

(Ar. sā'iġ, Far. guvārende) *İçrür-miz sizlerke andın kim ḳarınları içinde turur tezekli ḳanlı ara ḳatıġsız süt, sinġgen içiglilerke.* 30/63a1=16:66

sinġen suw: içimi kolay su.

(Ar. sā'iġ, Far. guvārende) *Teŋ bolmaz iki deryā, bu süçüg tatlıġ sinġen suw, ... bu açıġ şūr turur.* 33/72a3=35:12

SİNĞÜR-: yutmak.

(Ar. laḳf, Far. ḫorden) *Yarlıġ ıḍtımız Mūsā tapa: kemişgil tayaḳınġnı. Ançada ol sinġürdi né kim yalġan ayttılar erdi.* 28/8b1=7:117
s.-sün 31/55a3=20:69

sinġürgen: öfkeyi sindiren, yenen.

(Ar. kāẓim, Far. furū ḫorende) *Sinġürgenlerni öwkeni hem ʿafv étkenler boḍundın, Ol Taŋrı sewer eḍgü işliglerni.* 25/6a3=3:134

⇒ öwke sinġürgen 30/6a3=12:84

SİPĀS (Far.): iyilik, lütuf.

sipās ur-: iyilik etmek, lutfetmek.

(Ar. menn, Far. nīkūyī kerden) *Çın-oḳ sipās urdı Tañrı bizing* 30/9a3=12:90

SİTEMKĀR (Far.): zalim.

sitemkār / küç ḳılğan: zulmedici.

(Ar. ẓallām, Far. sitemkār) *Ermez sening İḍing sitemkār / küç ḳılğan ḳullarıg* 35/90a3=41:46

SİZ: 2. çoğul şahıs zamiri: siz.

(Ar. entüm, Far. şomā) *Ançada siz yaḳın sıngar erdingiz.* 29/2a3=8:42
s. 29/2a3=8:42, 32/24a3=28:35, 34/10a2=36:47, 34/20b1=37:18, 34/
42b2=37:162, 36/66b2=43:70, 37/24a1=47:35

(Ar. inneküm, Far. her-āyine şomā) *Siz erür siz boḍun fāsıḳlar.* 29/39a2=9:53
s. 34/25a3=37:38, 36/53b2=43:39

(Ar. iyyāküm, Far. şomā) *Biz azu siz köni yol üze.* 33/45a1=34:24

(Ar. -küm, Far. şomā / tān) *Bütünlükin azıttı sizdin üküş ḫalḳın.* 34/15a1=36:62
s. 26/8b3=4:31, 32/24a1=28:35, 33/49a1=34:31, 37/83b3=51:8

sizing 25/1a2=3:119, 25/17a3=3:154, 26/7b2=4:29, 26/22b1=4:47, 26/
41b1=4:73, 26/55b2=4:90, 26/56a1-3=4:90, 26/56b1=4:90, 26/59b3=4:92, 26/
69a3=4:102, 26/83a2=4:123, 26/96a2=4:141, 26/96b2=4:141, 27/19a3=5:5, 27/
26b1=5:12, 27/33b3=5:20, 27/58a2=5:53, 27/59b3=5:55, 28/48a2=7:172, 28/
64b2=8:1, 28/70a3=8:12, 29/7a1=8:75, 29/27b3=9:36, 29/33a3=9:42, 29/
35b2=9:47, 29/36a2=9:47, 29/38b3=9:52, 30/12a1=13:43, 30/82b1=16:94, 31/
14b1=19:36, 31/47b1=20:46, 31/48b2=20:49, 31/64b2=20:88, 31/68b1=20:98,
32/16a1=28:23, 33/9a1=33:43, 33/26a1=33:71, 33/59b2=34:46, 34/1a1=36:2,
34/35b3=37:126, 34/68a3=38:59, 34/81a3=39:6, 35/58a3=40:60, 35/59a2=40:61,
35/59b3=40:62, 35/61a3=40:64, 35/74a3=41:5, 35/74b2=41:6, 36/7b2=42:13,
36/10b3=42:15, 36/11a1=42:15, 36/64b1=43:64, 36/76b1=44:8, 36/79b2=44:20,
37/24a2=47:35, 37/26a3=47:38, 37/40b1=48:20, 37/41b2=48:22, 38/2a1=58:1,
38/33b1=60:1, 38/35b1=60:2, 38/36a3=60:3, 38/41b3=61:5, 38/42b1=61:6,
38/63a3=63:9, 38/82b3=65:6, 38/89a2=66:2, 38/35b1-2=59:11, 38/27a3=59:14
(s. üze) 26/2b2=4:24, 26/3a3=4:24, 26/6b1=4:26, 26/6b3=4:27, 26/50b3=4:83,
26/56a3=4:90, 26/62b2=4:94, 26/68a1=4:101, 26/70a2=4:102, 26/70b1=4:102,
26/85b1=4:127, 26/95a2=4:140, 26/96a3=4:14, 26/98b2=4:144, 27/17a3=5:3,
27/18b1=5:4, 27/22b1-3=5:6, 27/23a2=5:7, 27/25b1=5:11, 27/33b2=5:20, 28/
60a3=7:193, 28/69b1=8:11, 29/19a2=9:25, 30/3b2=12:80, 30/10a1=12:92, 30/
44a2=16:32, 31/60b2=20:80, 31/61a2=20:81, 31/63a2=20:86, 31/63b1=20:86,
33/65a3=35:3, 34/23a3=37:30, 35/19a1=39:71, 35/20b3=39:73, 35/41a2=40:30,
35/42a1=40:32, 35/85a3=41:22, 36/66a1=43:68, 36/91a1=45:6, 36/104b3=45:29,
36/106a1=45:31, 37/67a1=49:17, 38/85b3=65:11

sizni 25/16a1-2=3:152, 25/16b2=3:153, 26/6a3=4:26, 26/9a1=4:31, 26/
53a2=4:87, 26/90a3=4:133, 26/96b1=4:141, 26/100a1=4:147, 27/24a1=5:8, 27/
27a2=5:12, 27/31b3=5:18, 27/54a1-2=5:48, 28/10a3=7:124, 28/19b3=7:141, 28/
58a2=7:189, 28/69a3=8:11, 28/69b2=8:11, 28/76a2-3=8:24, 28/77b3=8:26, 28/
78a1=8:26, 29/21a1=9:28, 29/30a2=9:39, 29/44b1=9:62, 29/65a2=9:92, 30/10a2=
12:92, 31/45a2=20:40, 31/50b1-2=20:55, 31/52b2=20:61, 31/53b1=20:63, 31/
56b1=20:71, 31/60a3=20:80, 31/84b3=46:23, 31/89a1=20:117, 32/8b3=28:12,

33/9a2=33:43, 33/31b2=34:7, 33/53a2=34:37, 33/66b1=35:5, 33/70b3=35:11, 33/71a2=35:11, 34/23b3=37:32, 34/28b3=37:96, 34/80b3=39:6, 35/40b2=40:29, 35/46b1=40:38, 35/48b3=40:42, 35/62b3=40:67, 35/84b3=41:21, 36/6b2=42:11, 36/63a3=43:62, 36/89b3=45:4, 36/102b3=45:26, 36/103a1=45:26, 36/108b1=45:35, 37/21b1=47:3, 37/38a1=48:16, 37/41a1=48:20, 37/63b2=49:13, 38/34a2=60:1, 38/35a3=60:2, 38/46a3=61:12, 38/60a3=63:5, 38/66a1=64:2, 38/66b2=64:3, 38/70a1=64:9, 38/75a2=64:17, 38/94a3=66:8

sizke 25/1b2-3=3:120, 25/2a2=3:120, 25/3a1=3:126, 25/9b1=3:140, 25/15b2=3:152, 25/16b3=3:153, 25/17a2=3:153, 25/26a3=3:173, 25/27a3=3:183, 26/2b1=4:24, 26/6a1=4:25, 26/6a3=4:26, 26/8a2=4:29, 26/29b2=4:58, 26/40b3=4:72, 26/41a3=4:73, 26/42b3=4:75, 26/53b1=4:88, 26/55b3=4:90, 26/12a2=4:34, 26/56b2-3=4:90, 26/57b2=4:91, 26/58a2=4:91, 26/59b1=4:92, 26/62a1=4:94, 26/68a3=4:101, 26/70b1=4:102, 26/85b1=4:127, 26/89b2=4:131, 26/96a2=4:141, 27/11a3=4:171, 27/14a12=4:174, 27/15a1=4:176, 27/17a2=5:3, 27/17b1=5:3, 27/18a1-3=5:4, 27/19a1-3=5:5, 27/23a3=5:7, 27/32b2-3=5:19, 27/33a2=5:19, 27/33b3=5:20, 27/34a1=5:20, 27/34b1=5:21, 27/29a3=5:15, 27/54a2=5:48, 27/54b1=5:48, 28/5a1=7:105, 28/9b2=7:123, 28/13a2=7:129, 28/19b2=7:140, 28/23b3=7:145, 28/35a 3=7:158, 28/56b3=7:187, 28/60a3=7:192, 28/60a5=7:194, 28/60a7=7:197, 28/67a2-3=8:7, 28/67b2=8:7, 28/68b1=8:9, 28/68b3=8:10, 28/73b3=8:19, 28/74a1=8:19, 28/78a1=8:26, 28/79b1=8:29, 29/4a3=8:44, 29/10b3=9:14, 29/18a1=9:24, 29/18b2-3=9:25, 29/29a2=9:38, 29/32b1=9:41, 29/35b3=9:47, 29/36a1=9:47, 29/38b1=9:52, 29/43b3=9:61, 29/44b1=9:62, 30/5b1=12:83, 30/34a2=16:10, 30/41b1=16:28, 30/62b1=16:66, 30/72b1=16:80, 30/74a1-2=16:81, 30/83b1=16:95, 31/38b2=20:10, 31/49b1=20:53, 31/52b1=20:61, 31/56a2=20:71, 31/60b1=20:80, 31/61a1=20:81, 31/63a1=20:86, 31/75a1=41:47, 31/84b2=46:23, 32/1a1=27:60, 32/1b2=27:60, 32/9a1=28:12, 32/20a3=28:29, 32/24a2=28:35, 32/25b3=28:38, 32/35b3=28:55, 33/11b1=33:49, 33/16a2=33:53, 33/17b2=33:53, 33/25b2=33:71, 33/29b1=34:3, 33/31b3=34:7, 33/44b2=34:24, 33/47a3=34:30, 33/59a3=34:46, 33/60a1=34:46, 33/60a2-3=34:47, 33/65b1=35:3, 33/66b3=35:6, 33/78a3=35:37, 33/78b2=35:37, 33/79b1=35:39, 34/9b3=36:47, 34/14b1-2=36:60, 34/22a3=37:25, 34/28a2=37:92, 34/41a1=37:154, 34/41a2=37:156, 34/68b3=38:60, 34/80b2=39:6, 34/82a2=39:7, 34/82b1=39:7, 35/10a1=39:54, 35/10a3=39:55, 35/10b1=39:55, 35/18b3=39:71, 35/29b3=40:13, 35/30a1=40:13, 35/39a1=40:28, 35/39b1-2=40:28, 35/40a1=40:29, 35/40b1=40:29, 35/42a3=40:33, 35/42b2=40:34, 35/43a2=40:34, 35/48a3=40:41, 35/50a1=40:44, 35/51b3=40:47, 35/58b1=40:60, 35/60b2=40:64, 35/61a1=40:64, 35/68b3=40:79, 35/69a2=40:80, 35/69b2=40:81, 36/6a3=42:11, 36/22b1=42:30, 36/23a2=42:31, 36/31b3=42:47, 36/39b1-2=43:10, 36/40b2=43:12, 36/46b1=43:24, 36/53b1=43:39, 36/63b1=43:62, 36/63b3=43:63, 36/64a1=43:63, 36/69b1=43:78, 36/79a3=44:19, 36/93b2=45:12, 36/94a2=45:13, 36/108a2=45:34, 37/8a3=47:7, 37/24b2=47:36, 37/25a1=47:37, 37/33b1-2=48:11, 37/33b2=48:11, 37/36a1=48:15, 37/37b2=48:16, 37/40a3=48:20, 37/43b1=48:25, 37/44a3=48:25, 37/58a3=49:7, 37/65a1=49:14, 38/6b3=58:11, 38/8a3=58:12, 38/12b2=58:18, 38/22a2-3=59:7, 38/25b3=59:11, 38/33b3=60:1, 38/35a3=60:2, 38/35b3=60:3, 38/45a3=61:10, 38/53b3=62:8, 38/55a2=62:9, 38/64a1=63:10, 38/67b2=64:5, 38/73a2=64:14, 38/75a1=64:17, 38/81a2=65:5, 38/82b2=65:6, 38/85b2=65:10, 38/89a1=66:2, 38/91b1=66:5

sizde 25/8a3=3:137, 26/6b1=4:26, 26/57a2=4:91, 27/19b3=5:5, 29/30a3=9:39, 29/48b1=9:69, 29/49a 2=9:69, 36/17b1=42:23, 37/24b3=47:36, 37/26a2=47:38, 37/63a1=49:12, 38/64a3=63:10,

sizdin 25/11a1=3:142, 25/15b2-3=3:152, 25/16a2=3:152, 25/17a1=3:153, 25/19b3=3:154, 25/17b2=3:154, 26/4a1=4:25, 26/5b3=4:25, 26/7a3=4:29, 26/8a1=4:29, 26/9a1=4:31, 26/19a1=4:43, 26/30a3=4:59, 26/40b3=4:72, 26/56b1=4:90, 27/21b3=5:6, 27/25b3=5:11, 27/27a1=5:12, 27/27b1=5:12, 27/53b3=5:48, 27/56b1=5:51, 27/58b2=5:54, 28/69b3=8:11, 28/74a2=8:19, 28/77a1=8:25, 29/2b2=8:42, 29/7a2=8:75, 29/11b3=9:16, 29/17a1=9:23, 29/19a1=9:25, 29639a2=9:53, 29/40b2-3=9:56, 29/44a1=9:61, 29/46b2=9:66, 29/48b1=9:69, 30/20a2=15:24, 31/19a1=19:48, 31/27b2=19:71, 33/3a1=33:33, 33/17a1=33:57, 34/15a1=36:62, 34/76a1=38:86, 34/81b3=39:7, 35/19a1=39:71, 36/37b3=43:5, 36/62b1=43:60, 37/21b2=47:31, 37/40b3=48:20, 37/42b3=43:24, 38/2b1=58:2, 38/7b1=58:11, 38/10a2=58:14, 38/22a2=59:7, 38/35a1=60:1, 38/78a3=65:2, 38/91b2=66:5, 38/94a3=66:8

sizler (Ar. entüm, Far. şomā) *Yaġumanğlar namāzķa sizler esrükler.* 26/18a2=4:43

(Ar. inneküm, Far. her-āyine şomā) *Tarılsa siz munça teñlik tarılmaķ, sizler yañı törütmek içinde.* 33/31b3=34:7

(Ar. iyyāküm, Far. şomā) *Bu ögür sizlerni tapnur erdiler mi?* 33/55a3=34:40

(Ar. -küm, Far. tān) *Yeter sizlerke ölüm.* 26/46b1=4:78

(Ar. —, Far. —) *Né ol bizke körmez-miz erenlerni, sanayur men sizlerdin şerlerdin.* 34/69b2=38:62

s. 25/11b1=3:143, 26/74b1=4:109, 26/95b2=4:140, 27/32a1=5:18, 27/35b3=5:23, 28/7a3=7:114, 28/19a2=7:138, 28/60a4=7:193, 28/60a4=7:194, 28/74b3=8:20, 28/77b1=8:26, 28/78a2=8:26, 28/78b2=8:27, 29/36a1=9:47, 29/59b3=9:83, 30/8b3=12:89, 30/37a2=16:14, 30/37b1=16:15, 30/71b2=16:78, 30/74b2=16:81, 30/79b1=16:90, 30/80a2=16:91, 30/81a1=16:92, 34/22b3=37:28, 34/37b2=37:137, 34/42b1=37:161, 34/68b2-3=38:60, 34/71a2=38:68, 35/10b2=39:55, 35/51b3=40:47, 35/76a1=41:9, 36/66a2=43:68, 36/67b1=43:71, 36/68a1=43:73, 36/78a3=44:15, 36/80b1=44:23, 36/108a3=45:35, 37/25a3=47:38, 37/26a1=47:38, 37/54b3=49:12, 38/37a2=60:11

s.-ning 28/38b3=7:161, 30/74b2=16:81, 30/83b2=16:96, 30/93b2=16:115, 32/35b3=28:55

s.-ni 27/22b2=5:6, 28/77b3=8:26, 28/79b3=8:29, 29/4b1=8:44, 30/37b1=16:15, 30/65a3=16:70, 30/71a2=16:78, 30/74a3=16:81, 30/74b1=16:81, 30/81a2=16:92, 30/81b2=16:93, 31/49b2=20:53, 33/3a2=33:33, 33/49b1=34:32, 33/57a3=34:43, 33/66b2=35:5, 34/80a3=39:6, 35/60b3=40:64, 35/79a2=41:13, 35/86a2=41:23, 36/42b2=43:16, 37/63b3= 49:13, 38/45b1=61:10, 38/46b1=61:12

s.-ke 26/68b1=4:101, 28/20a1=7:14, 28/38a1=7:160, 30/33b3=16:5, 30/34b1=16:11, 30/35a2=16:12, 30/35b3=16:13, 30/55b2=16:53, 30/62b2= 16:66, 30/67b1=16:72, 30/67a1-2=16:72, 30/71b1=16:78, 30/72b2=16:80, 30/73b2=16:81, 30/79b1=16:90, 30/81a3=16:92, 30/93a3=16:114, 31/91a1=20:123, 32/2b3=27:93, 33/49b2=34:32, 35/53a3=40:50, 36/79a2=44:18, 37/43a2=48:24, 38/7a1=58:11, 38/9a3=58:13, 38/26b3=59:13, 38/36b1=60:4, 38/46a2=61:11, 38/54a2=62:8, 38/78b1=65:2

s.-de 30/65b1=16:70, 35/63a2=40:67, 37/25a1=47:37, 37/25b1=47:38

s.-deki 30/55b1=16:53

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

s.-din 25/10a2=3:140, 28/79b2=8:29, 30/26a2=15:52, 30/56a1=16:54, 38/66a2=64:2

siler (Ar. -küm, Far. şomā) *Tiler kim çıḳarsa silerni yerinġizdin.* 28/6a3=7:110

s.-niṅ 37/57b3=49:7

s.-ni 30/76b3=16:86, 36/74a2=43:89

s.-ke 37/56b3=49:6, 37/58b2=49:7

SOĞUḲ: (gölge için) koyu. krş. **SAWUḲ**

(Ar. ẓalīl, Far. tamām u ḫunuk) *Kigrür-miz olarnı soğuḳ kölikeke.* 26/29a1=4:57

SOḲUŞ-: çarpışmak.

⇒ berk soḳuşmış 38/41a2=61:4

SOL: sol, sol taraf.

(Ar. şimāl / şamā'il, Far. çep/hā) *Ewrülür aniṅ kölikeleri oṅgdın soldın.* 30/53b1=16:48

s.-dın 33/37a2=34:15

(Ar. şimāl, Far. dest-i çep) *Ançada tutar iki tutuġlı oṅgdın yaᶜnì saġ soldın olduruġlı.* 37/73b2=50:17

⇒ oṅg ḳol sol aḍaḳ 28/10a2=7:124

SOṄG: 1. son, ard, arka.

(Ar. āḫir, Far. sipesīn) *Kim kim tansa Taṅgrıḳa ... yalavaçlarınga, soṅg künke ...* 26/93a3=4:136

s. (s. kün) 26/15b1=4:38, 26/16a1=4:39, 26/30b3=4:59, 27/6a2=4:162, 29/13a3=9:18, 29/14a3=9:19, 29/34a2=9:44, 29/34b3=9:45, 38/14b2=58:22, 38/78b2=65:2

(Ar. dābir, Far. bün u bīḫ) *Tileyür Taṅgrı kim kesmek tanıġlılarnıṅ soṅgını.* 28/67b3=8:7

(Ar. dubur, Far. pes yaᶜnì püşt) *Kim kim ewürse olarḳa ol kün soṅgını.* 28/72a2=8:16

(Ar. dubur / edbār, Far. püşt/hā) *Tesbīḥ ḳılġıl aṅgar hem secde soṅglarında.* 37/80b3=50:40

s.-larını 37/20a1=47:27

(Ar. ḫalf, Far. pes) *Ol kim bizinṅ ḳatımızda turur, ol kim bizinṅ soṅgımızda turur.* 31/25a3=19:64

(Ar. —, Far. —) *Eger düşvār tutsaṅgız emüzgey aṅgar taḳı bir soṅgınça.* 38/83a2=65:6

s-unṅguzda 34/9a2=36:45

s.-larında 25/24b3=3:170, 31/86a2=20:110, 33/32b2=34:9, 35/87a1=41:25

2. akıbet, son.

(Ar. ᶜāḳıbeᵗ, Far. serencām) *Baḳınġlar neteg boldı yalġançılarnıṅ soṅgı.* 25/8b2=3:137

s.-ı 30/47b3=16:36, 32/25b1=28:37, 32/27b1=28:40, 35/34a1=40:21, 37/9a3=47:10

(Ar. ᶜāḳıbeᵗ, Far. pāyān-ı kār) *Baḳġıl neteg boldı yawuz işlig ortaḳ ḳatıġlılarnıŋ soŋı.* 28/4a3=7:103

s.-ı 33/84b1=35:44, 35/70a2=40:82, 36/47b1=43:25, 38/29a3=39:17

3. sonra.

(Ar. baᶜd, Far. pes) *Yā minnet ḳılġu mundın soŋ yā yuluġ alġu kerek.* 37/6b3=47:4

s. (mundın s.) 37/6b3=47:4

⇒ iş soŋı edgülüki 28/12b1=7:128; biri soŋınça biri kelgen 28/68b2=8:9

soŋ / āḫir: son.

(Ar. āḫir, Far. bā-sipesīn) *Bitmezler Taŋrıḳa hem soŋ / āḫir künke.* 9/21b1-2=9:29

soŋ ḳal-: 1. arkaya sona kalmak.

(Ar. ḫalef, Far. pes īstāden) *Soŋ ḳaldı olarda kiḍin yawuz ḫalef.* 28/43b3=7:169

2. ardından, peşinden gelmek.

(Ar. ḫalef, Far. pes āmeden) *Soŋ ḳaldı anlarda kiḍin ésiz ḳodılar.* 31/23a1=19:59

soŋ ḳalġan: geride kalan.

(Ar. muḫallef/ūn, pes güẕāşte/gān) *Terk bolġay kim ayġay soŋ ḳalġanlar.* 37/35b2=48:15

soŋ sarāy: ahiret.

(Ar. āḫireᵗ, Far. ān cehān) *Kim kim ḫaddin keçse taḳı kirtgünmese İdisi nişānlarıŋa soŋ sarāy ḳını ḳatıġraḳ hem bāḳırak.* 31/92b1=20:127

s. 28/45a1=7:169

s.-dın 29/29b2=9:38

soŋ yanış: akıbet, sonuç.

(Ar. teᵓvīl, Far. ᶜāḳıbet) *Ol yalışıraḳ körklügrek soŋ yanış.* 26/31a1=4:59

SOŊGLA-: geri dönmek.

(Ar. taᶜḳīb, Far. bāz geşten) *Ḳaçan kördi erse anı ırġanur ançaḳlı yılan teg ewrüldi, ḳaḍra yanıġlı soŋglamadı.* 32/21b2=28:31

SOŊGLAT-: sonucunu vermek, akıbetini oluşturmak.

(Ar. iᶜḳāb, Far. pādāş dāden) *Soŋglattı olarḳa iki yüzlügni köŋülleri içinde.* 29/55b1=9:77

SOŊGRA: başka, ayrıca.

(Ar. uḫrā, Far. diger) *Soŋgra küçlüg bolmadıŋız anıŋ üze rāstlıḳ üze bilgen turur Taŋrı anı.* 37/41a2=48:21

songra ḳalġan: sona kalan.

(Ar. muḫallef/ūn, Far. sipes güẕāşte/gān) *Sewündi soŋgra ḳalġanlar oldurġu yerlerinde Taŋrı yalavaçıŋa ḫilāf ḳılu.* 29/58a1=9:81

(Ar. muḫallef/ūn, Far. pes güẕāşte/gān) *Aytur saŋa soŋgra ḳalġanlar ᶜArablardın: meşġūl ḳıldı bizni mālларımız hem boḍnumız.* 37/32b2=48:11

soŋgra yorı-: sonra olmak.

(Ar. teᵓehhür, Far. pes mānden) *Yarlıḳamaḳ üçün saŋa Taŋrı ol kim öŋgdin keçti yazuḳuŋgdın ol kim soŋgra yorıyur.* 37/27a2=48:2

SOR-: sormak.

(Ar. istiftāᵓ, Far. pursīden) *Sorġıl olarnı, olarnı törütmek ḳatıġraḳ olarnı kim törüttimiz.* 34/19a1=37:11

(Ar. suᵓāl, Far. pursīden) *Sorarlar saŋa ḳıyāmetdin ḳaçan ol anıŋ oğruḳı ap ḳopurmaḳı.* 28/56a1=7:187

s.-ar 33/23a1=33:63

s.-arlar 27/17b3=5:4, 28/56b3=7:187, 28/64a2=8:1, 31/70b1=20:105, 37/84b1=51:12

s.-ġay men 30/32a1=15:92

s.-ġıl 28/39b2=7:163, 30/5a1=12:82, 36/55b2=43:45

s.-sa men 31/2b1=18:76

s.-sa sen 31/73a2=39:38, 36/39a1=43:9, 36/73b1=43:87

s.-saŋ 29/45b3=9:65

⇒ ayt- / sor- 30/51a2=16:43

SOR(U)L-: sorulmak, sorguya çekilmek.

(Ar. suᵓāl m., Far. pursīde şoden) *Sorlur sizler andın kim yalġan yaratur sizler.* 30/56b3=16:56

s.-urlar (sorlurlar) 36/44a3=43:19

s.-ġay siz 36/55b1=43:44

s.-gay oḳ sizler 30/82a1=16:93

s.-maz-miz 33/45a3=34:25

s.-maz sizler 33/45a3=34:25

sorulmış: sorguya çekilen, mesul tutulan.

(Ar. mesᵓūl/ūn, Far. pursīde şode/gān) *Köndüriŋ olarnı tanuġ yolı tapa, turuḳturuŋ olarnı olar sorulmış tururlar.* 34/22a3=37:24

SORUŞ-: birbirini sorumlu tutmak.

(Ar. tesāᵓul, Far. pursīden) *Utru keldi amarıları amarıları üze soruşurlar.* 34/22b3=37:27

(Ar. tesāᵓül, Far. pursīden ez yek dīger) *Ḳaraġu bolur olar üze ḫaberler ol kün olar soruşmaġalar.* 32/42a2=28:66

SOY(U)L-: sıyrılmak.

soylup çıḳ-: sıyrılıp çıkmak, üzerine almamak.

(Ar. insilāḫ, Far. birūn āmeden) *Oḳıġıl anlarıŋ üze ol er ḫaberini kim bérdimiz aŋa belgülerimizni, soylup çıḳtı anlardın, uḍu bardı anı yek.* 28/49b2=7:175

SOYURḲA- (Mog.T.): merhamet etmek, rahmet etmek.

(Ar. raḥme[t], Far. baḫşāyiş) *Soyurḳamaḳ üçün İḍîn̂gdin, ol ol eşitgen bilgen.* 36/75b2=44:6

(Ar. raḥme[t], Far. baḫşūden) *Meger ol kim soyurḳasa Tan̂grı bütünlükin ol sa̱zıḳ ulaşu yarlıḳaġan.* 36/85a3=44:42

soyurḳamaḳ: rahmet.

(Ar. raḥme[t], Far. baḫşūden, baḫşāyiş) *Tilese man̂ga soyurḳamaḳ nek olar yanıġlılar nu anın̂g soyurḳamaḳını.* 31/74a1-2=39:38

s. 34/63b2=38:43

(Ar. raḥme[t], Far. baḫşāyiş) *Eger tatırsa-mız soyurḳamaḳ bizdin ḳatıġlıḳda kiḍin tegdi an̂gar.* 31/76a2=41:50

(Ar. raḥme[t], Far. baḫşūden) *Yolçı soyurḳamaḳ şeksiz boḍunḳa.* 36/98b2=45:20

SÖK-: lanetlemek, kovmak.

sökmiş sürülmiş: lanetlenmiş, sürülmüş, kovulmuş.

(Ar. racīm, Far. rānde) *Ḳaçan kim oḳısa sen Oḳıġını sıġınġıl Tan̂grıḳa sökmiş sürülmiş yekdin.* 30/85a2=16:98

SÖKELLİK: hastalık.

(Ar. maraż, Far. bīmārī) *Anlar kim kön̂gülleri içre sökellik ol.* 33/22a1=33:60

SÖRÇEK: efsane, hikâye.

(Ar. saṭr / esāṭir, Far. efsāne/hā-i nebişte) *Eger tilese-miz ayġatımız munun̂g men̂gizlig, ermez bu meger evvelḳılarnın̂g sörçekleri.* 28/81a2=8:31

⇒ bitimiş sörçek 30/38b3=16:24

SÖZ: söz, kelam, haber.

(Ar. ḥadīṣ, Far. suḫen) *Kizlemezler Tan̂grıḳa sözni.* 26/17b3=4:42

s. 26/95b1=4:140, 38/89b2=66:3

s.-ni 26/47b2=4:78

s.-ke 28/55b1=7:185, 36/91a2=45:6

s.-de 34/93a2=39:23

s.-i 31/38a2=20:9, 37/87a3=51:24

s.-ün (ins.) 26/53b1=4:87

(Ar. ḳavl, Far. güftār) *Yandurdı bir ançaları bir ançaḳa söz birle.* 33/48b2=34:31

s. 37/17a3=47:21, 37/73b3=50:18

s.-ni 31/86a1=20:109, 34/89b1=39:18

s.-ümni 31/43a1=20:28, 31/65a1=20:89, 31/66b3=20:94

s.-ini 38/59b1=63:4

s.-in 38/1a1=58:1

(Ar. ḳavl, Far. suḫen) *Uḳup yime bilgey sen anlarnı söz yoruḳı içinde.* 37/21a2=47:30

(Ar. kelime^{t}/āt, Far. suḫen/ān) *Tükel boldı seninğ İḍinğninğ körklüg sözi Yaᶜḳūb oğlanları üze.* 28/17b3=7:137
s. 30/15b1=14:26, 33/70a2=35:10, 36/48a2=43:28
s.-i 27/10b3=4:171
s.-ini 29/31b2=9:40
s.-ümiz 34/44a3=38:171
s.-lerni 26/20b3=4:46
s.-leri 28/67b3=8:7, 36/19a1=42:24
s.-leriŋge 28/36a1=7:158

(Ar. kelām, Far. suḫen) *Ey Mūsā men üḍürdüm séni boḍun üze meninğ yarlıġlarım birle sözüm birle.* 28/23a1=7:144

⇒ belgülüg söz ay- 36/59a3=43:52; bütün s. 33/3b1=33:34; çın s. 33/17a1=33:53, 38/50b1=62:2; eḍgü bütün s. 33/2a2=33:32; kerekmez s. 31/24b1=19:62, 32/35b1=28:55; köni s. 35/24b3=40:5, 36/63b3=43:63; meṣel s. 36/43a1=43:17; yaḫşı aytıḳ s. 31/46b3=20:44; yalġan s. 33/20b3=33:58, 38/38a1=60:12; yaşru s. 36/70a3=43:80; yoḳ s. 27/2a2=4:156

söz / sav: söz, haber.

(Ar. nebeᵓ, Far. ḫaber) *Apanğ kelse silerke bulġanuḳ söz /sav birle amulluḳ ḳılınğlar.* 37/57a1=49:6

söz aymaḳ: konuşma, hitabet.

(Ar. ḫiṭāb, Far. suḫen goften) *Yénğdi méni söz aymaḳ içre.* 34/54b3=38:23

söz ayt-: söylemek.

(Ar. ḳavl, Far. goften) *Ol Meryem oğlı ᶜİsā turur köni söz aytur.* 31/13b3=19:34

söz ḳoşğu: şair.

(Ar. şāᶜir, Far. şāᶜir) *Aytırlar: biz ḳoḍuġlılar [mu]-mız bizinğ tanğrılarımızını söz ḳoşğu üçün telwe.* 34/25a1=37:36

söz tutmaġlı boḍun: yoldan çıkan, söz dinlemeyen halk.

(Ar. fāsıḳīn, Far. birūn āmedegān ez fermān) *Yünğül tuttı öz boḍının, boyun sudılar anğar, olar erdiler boḍun söz tutmaġlı boḍunlar.* 36/60a3=43:54

SÖZLE-: 1. söylemek, konuşmak.

(Ar. inṭāḳ, Far. suḫen goften) *Ol rūzī rāst aninğ menğizlig kim sözleyür sizler.* 37/87a2=51:23

(Ar. ḳavl, Far. güftār) *Sözledükde örleyü sözler teg bir ançanğız.* 37/54b1=49:2

(Ar. lafẓ, Far. efgenden ez dehān) *Sözlemez bir söz meger aninğ üskinde küḍezgen anuḳ.* 37/73b2=50:18

(Ar. nuṭḳ, Far. suḫen goften) *Né ol sizke sözlemez sizler.* 34/28a2=37:92
s.-yür 36/104b2=45:29

(Ar. tekellüm, Far. suḫen goften) *Körmezler mü ol sözlemez olarḳa, köndürmez olarnı yolḳa.* 28/26a3=7:148
s.-yür 34/16a1=36:65
s.-yür-miz 31/12a2=19:29
s.-di 27/7b3=4:164, 28/21b1=7:143
s.-se 36/34b1=42:51

s.-mez men 31/11a2=19:26
s.-megey sen 31/7a1=19:10
(Ar. teklîm, Far. suḫen goften) *Sözledi Tañrı Mūsāḳa, sözlemek.* 27/8a1=4:164
2. anlatmak, hikâye etmek.
(Ar. ḳaṣaṣ, Far. ber goften) *Anlar kim yalġan tuttılar biziñ āyātlarımızını, sözlegil anlarnı, saḳınıp sözlemek.* 28/51a1=7:176
s.-di 32/17a3=28:25
3. (söylenen) olmak.
(Ar. kevn, Far. būden) *Seniñ İdiñ aḏrar seçer olar ara ḳopmaḳ küni, anıñ içinde kim sözledi anıñ içinde aḏnaġlılar.* 30/98b3=16:124
⇒ örleyü sözle- 37/54b1=49:2; saḳınıp s. 28/51a2=7:176, yaşru s. 31/70a1=20:103, 38/89b1=66:3
⇒ çın sözlegli 33/47a3=34:29; keḏ çın s. 26/39b2=4:69; köni s. eren 33/4a1=33:35; köni s. ḳunçuy 33/4 a2=33:35; yaşru s. bol- 30/3b1=12:80
⇒ çın yaᶜni rāst sözlegüçi 34/41b1=37:157
⇒ yalġan sözledeçi yaᶜni yalġançı 30/88a3=16:105

SÖZLEŞ-: konuşmak.
sözleşmek: konuşma.
(Ar. teḫāvur, Far. suḫen güftār) *Ol Tañrı eşitür sizinñ sözleşmeklerinñizni.* 38/2a1=58:1

SÖZLET-: konuşturmak.
(Ar. inṭāḳ, Far. suḫen āverden) *Aγġalar: sözletti bizni Tañrı ol kim sözletti ḳamuġ neñgni.* 35/84b2=41:21
⇒ bāṭıl sözlet- 26/81b2=4:120

SU-: krş. **SÜ-, SUN-**
⇒ boyun su- 25/5a3=3:132, 25/23b2=3:168, 26/21b2=4:46, 26/30a1=4:59, 26/30a2=4:59, 26/37b3=4:65, 26/39a2=4:69, 26/48a3=4:80, 26/48b1=4:80, 26/48b3=4:81, 27/23b1=5:7, 27/39a3=5:30, 27/50b2=5:44, 28/74b1=8:20, 29/5b1=8:46, 29/53b2=9:74, 31/65b2=20:90, 33/2b2=33:33, 33/10b1=33:48, 33/24a2-3=33:66, 33/24b1=33:67, 33/26a2=33:71, 34/31a1=37:103, 35/9b3=39:54, 35/62a3=40:66, 36/60a2=43:54, 36/64a3=43:63, 37/19a3=47:26, 37/22b3=47:33, 37/23a1=47:33, 37/37b1=48:16, 37/38b2=48:17, 37/64b2-3=49:14, 38/9b1=58:13, 38/25b2=59:11, 38/72a2=64:12, 38/74a2=64:16
⇒ boyun suġlı 32/34b3=28:53, 34/22b1=37:26, 36/66a1=43:69
⇒ boyun suġan 26/11b1=4:34, 29/56a3=9:79, 38/91b3=66:5

SUÇUL-: (giysi, ayakkabı) çıkarmak.
(Ar. ḫalᶜ, Far. birūn kerden) *Men men seniñ İdiñ, suçulġıl iki naᶜleynniñgni.* 31/39a2=20:12

SUN-: uzatmak. krş. **SU-, SÜ-**

(Ar. basṭ, Far. derāz kerden) *Ançada oġradı boḍun kim sunsalar sizlerke eliglerini.* 27/25b1=5:11

⇒ boyun sun- 26/36b1=4:64, 29/51b1=9:71, 35/32b2=40:18

SUNMAḲLIḴ: ibadet, kulluk etme.

(Ar. ʿibādaṭ, Far. perestiden) *Ol kim ol iki ara turur, tapġıl aŋgar, sergil aŋgar sunmaḳlıḳḳa.* 31/26a1=19:65

SŪRE (Ar.): sure.

(Ar. sūraṭ, Far. sūre) *İndürülse olar üze bir sūre ḫaber bérür olarḳa anı kim köŋülleri içinde turur.* 29/45b1=9:64

s. 29/61a3=9:86, 37/16a3=47:20, 37/16b1=47:20

ṢŪRET (Ar.): 1. suret, şekil.

(Ar. ṣūraṭ / ṣuver, Far. niger/hā) *Körklüg ḳıldı ṣūretleriŋizni, rūzi bérdi sizke arıġlardın.* 35/61a1=40:64

ṣ.-leriŋizni 38/66b3=64:3

2. heykel.

(Ar. timṯāl / temāṯil, Far. ṣūret/hā-i engīḫte) *Éterler erdi ... tilese uluġ yerlerdin, ṣūretlerdin.* 33/35b1=34:13

3. hal, durum.

(Ar. sīraṭ, Far. reftār) *Tutġıl anı ḳorḳmaġıl, ewrer-miz anı evvelḳı ṣūretiŋge.* 31/41b2=20:21

ṣūret ḳıl-: şekil vermek.

(Ar. taṣvīr, Far. nigāşten) *Törütti köklerni ve yerlerni könilik birle ṣūret ḳıldı sizni.* 38/66b2=64:3

ṣūret ḳılġan: şekil veren.

(Ar. muṣavvir, Far. niger konende) *Ol Taŋrı törütgen, yaratġan, ṣūret ḳılġan.* 38/32b1=59:24

SUW: 1. su.

(Ar. māʾ, Far. āb) *İndrür siziŋ üze kökdin suw arıtmaḳ üçün sizni.* 28/69b2=8:11

s. 26/19a3=4:43, 27/22a2=5:6, 30/62a1=16:65, 31/49b3=20:53, 32/1a1=27:60, 36/40a2=43:11, 37/13b2=47:15

s.-nı 33/74b1=35:27, 34/91a3=39:21, 37/70b3=50:9

s.-dın 37/12a3=47:15

2. akarsu.

(Ar. māʾ, Far. āb) *Ḳaçan keldi erse Medyen suwıŋa buldı anıŋ üze bir boḍunnı boḍundın.* 32/15b1=28:23

⇒ aḳar suw 28/15a1=7:133; arḳa suwı 35/62b2=40:67; ısıg s. 36/86a1=44:46; ḳaynar s. 34/68a1=38:57, 36/86a3=44:48; ḳaynar ısıg s. 35/65a2=40:72; oŋurḳa suwı 33/71a1=35:11; siŋgen s. 33/72a3=35:12; uça suwı 30/33b2=16:4, yuŋu s. 34/63a3=38:42

suw içürmek: su içirme, su dağıtma.

(Ar. saḳy, Far. āb dāden) *Ḳıldıŋız mu ḥācılarḳa suw içürmekni, mezgit-i Ḥarāmnı ābādān ḳılmaḳnı?* 29/14a1=9:19

suwḳa batḳan: suya batan, dalgıçlık yapan.

(Ar. ġavvāṣ, Far. be-deryā furū şevende) *Musaḥḥar ḳıldımız aŋgar yelni, yeklerni ḳamuġ binā ḳılġanlarnı suwḳa batḳanlarnı.* 34/61b3=38:37

suw ḳol-: su istemek.

(Ar. istisḳā', Far. āb ḫ'āsten) *Yarlıġ ıḍtımız Mūsāḳa ançada suw ḳoldılar.* 28/36b3=7:160

suw yaġturur: yağmur yağdıran.

(Ar. mumṭir, Far. bārende) *Bu bulıt yaġturur bizke suw.* 31/79a3=46:24

suw yarġan: suyu yaran, suyu yara yara ilerleyen.

(Ar. māḥir / mevāḥir, Far. şikāfide/gān-ı ābrā) *Körgey sen kemini anıŋ içre yarġanlar suwnı.* 33/73a2=35:12

SUWAR(I)L-: su içirilmek.

(Ar. saḳy m., Far. āb dāde şoden) *Ol meŋgizlig kim ol cāvidāne ot içre suwarlur ḳaynar suw.* 37/13b1=47:15

SUWSA-: susamak.

(Ar. ẓame', Far. teşne şoden) *Her-āyine sen suwsamaġay sen anıŋ içinde hem isinmegey sen.* 31/89a3=20:119

suwsamış: susamış.

(Ar. vird, Far. teşne) *Hem sürer-miz yazuḳluġlarnı tamuġ tapa suwsamışlar.* 31/33a1=19:86

SÜ: 1. asker, ordu.

(Ar. cund / cunūd, Far. sipāh/ān) *Iḍtı süler körmez sizler anı, ḳınadı anlarnı kim tandılar.* 29/19b3=9:26

s.-din 34/2a1=36:28
s.-leri 31/59b3=20:78, 37/30b1=48:7
s.-lerini 32/5b1=28:6, 32/27a2=28:40
s.-ler 29/31b1=9:40

(Ar. cund / cunūd, Far. leşker/hā) *Bütünlükin bu kāfir taḳı Hāmān, ol ikiniŋ süleri erdiler ḫaṭā ḳılıġlılar.* 32/7a1=28:8

s. 34/50a2=38:11, 36/80b2=44:24
s.-leri 32/26b2=28:39, 37/28a3=48:4

2. yandaş.

(Ar. ḥizb, Far. sipāh) *Olar turur yek süsi, bilgil yek süsi olar ziyānlıġlar ol.* 38/13a3=58:19

s.-si 38/13b1=58:19, 38/16a3=58:22

SÜ-: krş. **SU-**

⇒ boyun sü- 37/17a2=47:21
⇒ boyun sügen 35/78a1=41:11

SÜÇÜG: tatlı, hoş, güzel.
(Ar. ᶜaẕb, Far. ḫoş) *Teñg bolmaz iki deryā, bu süçüg tatlıġ sıñgen suv ol, ... bu açıġ şūr turur.* 33/72a3=35:12

SÜḌRE-: sürüklemek, zorla çekmek. krş. **SÜḌRÜ-**
(Ar. cerr, Far. keşiden) *Tuttı ḳaḍaşınıñ başını süḍreyür anı özine.* 28/28a1=7:150

SÜḌRÜ-: krş. **SÜḌRE-**
(Ar. ᶜatl, Far. keşiden) *Tutunglar, süḍrüngler anı tamuġnuñ ortasına tegi.* 36/86a1=44:47

SÜḌRÜN-: sürüklenmek.
(Ar. seḥb m., Far. keşide şoden) *Ançada ġullar boyunları içinde hem zencirler süḍrünürler ol ḳaynar isig suv içre.* 35/65a1=40:71

SÜLÜG: askerli, askeri olan.
(Ar. cund^{en}, Far. be-sipāh) *Ol yawuzraḳ orunlıġ, ẓaᶜifraḳ sülüg.* 31/30a1=19:75

SÜNNET (Ar.): sünnet, dinen geçerli olan adet.
(Ar. sünne^{t}, Far. nihād) *Tañrı sünneti anlar içinde keçtiler.* 33/8a1=33:38
s.-i 35/72b1=40:85
(Ar. sünne^{t}, Far. sünnet-i Ḫudāy der helāk) *Çın-oḳ keçti evvelḳılarnıñ sünneti.* 28/85b1=8:38

SÜÑGÜK: kemik.
(Ar. ᶜaẓm, Far. üstüḫ^{v}ān) *Aydı: İdim men süst boldı süñgük méndin.* 31/4b3=19:4
⇒ ḳuruġ süñgük 34/20a2=37:16

SÜR-: 1. sürmek, meshetmek.
(Ar. mesḥ, Far. sāvīden) *Teyemmüm ḳılıñglar arıġ toprakḳa, sürüngler yüzüñgüzke.* 26/19b1=4:43
s.-üñgler 27/21a2=5:6, 27/22a3=5:6
2. sürmek, zorla başka yere göndermek, kovmak.
(Ar. sevḳ, Far. rānden) *Sürdimiz anı ölmiş él tapa.* 33/69a3=35:9
s.-er-miz 31/32b3=19:86
(Ar. ẕevd, Far. rānden) *Hem buldı olarda öñgin iki uraġutnı kim sürerler.* 32/16a1=28:23
3. taş atarak uzaklaştırmak.
(Ar. recm, Far. seng-sār kerden) *Eger yıġılmasañ sürgey-men séni, kesilgil méndin kéçke tegi.* 31/18b1=19:46
⇒ öç sür- 36/27b1=42:41
sürgüçi: sürücü.

(Ar. sābıḳ, Far. āyende) *Kelür ḳamuġ et-öz anıng birle sürügçi hem ...* 37/74b2=50:21

sürügli: taksim eden.

(Ar. muḳassim/āt, Far. baḫş konende/gān) *Ol iş sürügli ferişteler ...* 37/83b1=51:4

SÜRÜG: sürü.

sürügün körünü: sürü olarak görünüp.

(Ar. şārī^{c} / şurre^{can}, Far. be rūy-ı āb āyende/gān) *Kelür erdi olarḳa bahlüğ ... şenbe künleri körünü sürügün, ol kün şenbe ḳılmaz erdiler kelmez erdi olarḳa.* 28/40a2=7:163

SÜRÜL-: sürülmek, uzaklaştırılmak.

(Ar. sevḳ, Far. rānde şoden) *Tartışurlar sening birle könilik içre belgürmişde kiḍin, ançaḳlı sürlürler teg ölümke.* 28/66b3=8:6

s.-ür (sürlür) 35/20a2=39:73

s.-ürler (sürlürler) 35/18a2=39:71

sürülmiş: sürülmüş, kovulmuş.

(Ar. racīm, Far. rānde) *Aydı: çıḳġıl andın kim sen sürülmiş sen.* 30/23b2=15:34

s. sen 34/74a3=38:78

⇒ sökmiş sürülmiş 30/85a2=16:98

SÜST (Far.): gevşek.

süst bol-: 1. gevşeklik göstermek, zaafa düşmek, yılmak.

(Ar. vehn, Far. süst kerden) *Süst bolmang boḍunnung tilemeki içinde.* 26/72a1=4:104

s.-dılar 25/13b3=3:146

2. güç kaybetmek, zayıflamak.

(Ar. vehn, Far. süst şoden) *Aydı: İḍim men süst boldı süngük méndin.* 31/4b3=19:4

3. hafifletilmek, azaltılmak.

(Ar. teftīr m., Far. süst kerde şoden) *Bütünlükin yazuḳluġlar tamuġ ḳını içinde cāvidāneler, süst bolmaz olardın, olar anung içinde nevmidler.* 36/68b2=43:75

SÜSTEL (Far.T.): güçten düşmek, zayıflamak, gevşemek.

(Ar. vehn, Far. süsti kerden) *Süstelmeng ḳaḍġurmang sizler, sizler üstünler siz.* 25/9a1=3:139

s.-mengler 37/23b3=47:35

SÜSTLUḲ (Far.T.): duraklama, sürece ara veriş.

(Ar. fetre^{t}, Far. süsti) *Belgürtür sizke süstluḳ üze yalavaçlardın.* 27/32b3=5:19

süstluḳ ḳıl-: tembellik etmek, ihmal etmek.

(Ar. veny, Far. süsti kerden) *Barġıl sen hem ḳarındaşıng mening nişānların birle, süstluḳ ḳılmanglar mening yādım içinde.* 31/46b1=20:42

SÜSÜL-: boynuzla vurulmak.

süsülmiş: boynuzlanarak öldürülmüş (hayvan).
(Ar. netîḥa[t], Far. ser-zede) *Boğulmış hem tögülmiş hem uşanmış hem süsülmiş ...*
27/16a2=5:3

SÜT: süt.
(Ar. leben, Far. şîr) *İçrür-miz sizlerke andın kim karınları içinde turur tezekli kanlı ara katığsız süt.* 30/63a1=16:66
s.-din 37/12b1=47:15

Ş

ŞĀD (Far.): sevinçli, mutlu.
şād bol-: mutlu olmak, sevinmek.
(Ar. ferah, Far. şād şoden) *Eger tegse sizke bir yawuzluḳ şād bolurlar anıng birle.* 25/2a1=3:120
(Ar. fariḥ/ūn, Far. şādmān/ān) *Ewrülürler olar şād bolurlar.* 29/37b3=9:50
ş.-up 25/24b1=3:170

ŞAMUŞA: bezek, süs.
(Ar. ḥilye^{t}, Far. pīrāye) *Azu ol kim ektilenür şamuşa içre ol ḫuşūmet içinde belgürtmegen erür.* 36/43b1=43:18

ŞARĀB (Ar.): içecek.
(Ar. şarāb, Far. āşāmīdenī) *Anıng içinde ündeyürler anıng içinde üküş mïveni hem şarābnı.* 34/66b2=38:51

ŞEB (Far.): gece.
(Ar. leyl, Far. şeb) *Hem yana nişān olarḳa şeb, çıḳarur-mïz anıngdın kündüzni.* 34/6a2=36:37

ŞEFĀ^{c}AT (Ar.): şefaat, iltimas.
(Ar. şefā^{c}a^{t}, Far. ḫ^{v}āhiş kerden) *Kïm kim şefā^{c}at ḳılsa körklüg, şefā^{c}at bolur anıngar üllüş andın, kim kim şefā^{c}at ḳılsa yawuz şefā^{c}at bolur anıga üllüş andın.* 26/52a1-3=4:85
ş. 31/85b2=20:109, 33/43b3=34:23
ş.-ḳa 31/33a2=19:87, 36/73a2=43:86
(Ar. şefā^{c}a^{t}, Far. mer ḫudāy rāst) *Aygıl: şefā^{c}at ḳamuġ anıngar, kökler meliki hem yerler meliki.* 35/2b3=39:44
şefā^{c}at ḳıl-: şefaat etmek.
(Ar. şef^{c}, Far. ḫ^{v}āhiş kerden) 26/51b3=4:85, 26/52a2=4:85

ŞEFĪ^{c} (Ar.): şefaatçi.
(Ar. şefī^{c}, Far. ḫ^{v}āhişger) *Yoḳ ẓālimlerḳa yaġuḳdın ap şefī^{c} boyun sunur.* 35/32b2=40:18
şefī^{c}çi: şefaat eden, şefaatçi.
(Ar. şefī^{c} / şüfe^{c}ā$^{'}$, Far. ḫ^{v}āhişger/ān) *Azu tuttılar mu Tanrıdın aḍın şefī^{c}çi.* 35/2a3=39:43

ŞEHİD (Ar.): şehit.
(Ar. şehīd / şuhedā$^{'}$, Far. kuşte şode/gān der rāh-ı Ḫudāy) *Ni^{c}met bérdi Tanrı olar üze ... keḍ çın sözlegliler hem şehïdler, eḍgülerdin.* 26/39b2=4:69

ŞEHVET (Ar.): şehvet.

(Ar. şehve[t] / şehevāt, Far. ārzū/hā) *Anlar kim uḍarlar şehvetlerḳa.* 26/7a1=4:27

ŞEKER(Far.): şeker.
⇒ yandaḳ şekeri 28/37b3=7:160, 31/60b2=20:80

ŞEK(K) (Ar.): şüphe, kuşku.
(Ar. reyb, Far. gümān) *Bütünlükin ḳıyāmet keligli turur, şek yoḳ.* 35/58a1=40:59
ş. 26/53a3=4:87, 36/3b3=42:7, 36/106b1=45:32
(Ar. şekk, Far. gümān) *Anlar kim tartışıḳ boldılar anıng içinde şek içinde andın.* 27/3a1=4:157
ş. 33/42b2=34:21, 33/63a1=34:54, 34/49a2=38:8, 35/43a1=40:34, 36/10a1=42:14, 36/76b2=44:9
şek bol-: şüphe etmek, kuşkulanmak.
(Ar. imtirā[3], Far. be-gümān şoden) *Ol bilmek ḳıyāmetḳa, şek bolmanglar anıng birle, uḍunglar manga.* 36/63a1=43:61
(Ar. irtiyāb, Far. be-gümān şoden) *Şek boldı köngülleri, ol şekleri içinde tezginürler.* 29/34b3=9:45
ş.-madılar 37/65b1=49:15
şek tutġan: şüpheci.
(Ar. murtāb, Far. be-gümān bāşed) *Ḳışrur Tangrı ol kimerseni kim ol ḥaddin keçti şek tutġan.* 35/43b3=40:34
şek tutġan er-: şüpheye düşmek.
(Ar. imtirā[3], Far. be-gümān şevende/gān) *Bütünlükin bu ol kim erdingiz anıng birle şek tutġanlar.* 36/86b2=44:50

ŞEKLEN- (Ar. T.): şüphe etmek.
(Ar. irtiyāb, Far. be-gümān şoden) *Eger şeklense siz olarnıng [c]iddetleri üç ay.* 38/80a2=65:4

ŞEKLİG (Ar.T.): şüpheci.
(Ar. murīb, Far. der gümān efgenende / bā gümān) *Kemişingler ol ikini tamuġḳa ... yıġḳan ḫayrını, tengde keçgen şeklig.* 37/75b1=50:25
şeklig bol-: şüphe etmek.
(Ar. imtirā[3], Far. be-gümān şoden) *Ol Meryem oġlı [c]Īsā turur, köni söz aytur, ol kim anıng içinde şeklig bolurlar.* 31/13b3=19:34

ŞEKSİZ (Ar.T.): şüphesi olmayan, emin, inançlı.
(Ar. iḳān, Far. bī-gümān şoden) *Sizni törütmek içinde ol kim yaḍtı tepreniglilerdin, belgüler şeksiz boḍunḳa.* 36/90a1=45:4
ş. 36/98b2=45:20
(Ar. mūḳin/īn, Far. bī-gümān/ān) *Kim ol körklügrek Tangrıdın ḥükm ḳılġandın şeksiz boḍunḳa.* 27/56a1=5:50
ş.-le 36/76a2=44:7

(Ar. mūḳin/īn, Far. bī-gümān/ān yaᶜnī müᵓmin/ān-ı rāstīn) *Yer içinde belgüler şeksizlerke.* 37/86a1=51:20

ŞENBE (Far.): cumartesi, cumartesi tatili.

(Ar. sebt, Far. rūz-ı şenbe) *Ançada ḥaddin keçtiler şenbe içinde.* 28/40a1=7:163

(Ar. sebt, Far. şenbe) *Ançada kelür erdi olarḳa balıḳları şenbe künleri.* 28/40a2=7:163

ş.-nì 30/98a3=16:124

şenbe boḍunları yaᶜnī cuhūdlar: Cumartesi halkı, Yahudiler.

(Ar. aṣḥābü's-sebt, Far. yārān-ı şenbe) *Yıratsa-mız anlarnı neteg kim yıratmış şenbe boḍunlarını yaᶜnì cuhūdlarnı.* 26/23a1=4:47

şenbe ḳıl-: Cumartesi yasağına uymak.

(Ar. sebt, Far. şenbe kerden) *Ol kün şenbe ḳılmaz erdiler kelmez erdi olarḳa.* 28/40a3=7:163

ŞERĪᶜAT (Ar.): şeriat, din yolu.

(Ar. şerīᶜaᵗ, Far. rāh) *Yana ḳıldımız şerīᶜat üze işdin, uḍġıl aŋgar.* 36/97b1=45:18

ŞER(R) (Ar.): şer, kötülük.

(Ar. şerr / eşrār, Far. bed/ān) *Sanayur men sizlerdin şerlerdin.* 34/69b2=38:62

ŞEVḲLEN- (Ar.T.): çok arzu etmek, istemek.

(Ar. ḥırş, Far. āz nemūden) *Eger şevklense sen köni yol körkitmek üze bütünlükin kim Taŋrı yolḳa köndürmes.* 30/47b3=16:37

ŞİFĀ (Ar.): şifa.

şifā bér-: şifa vermek, rahatlatmak.

(Ar. şifāᵓ, Far. şifā dāden) *Yārì bérgey sizke olar üze, şifā bérgey müᵓmin boḍunlar köŋüllerińge.* 29/10b3=9:14

ŞİFTAR (Tac.): tavan, çatı.

(Ar. saḳf / suḳuf, Far. sifad) *Éwleriŋge şiftarlar kümişdin yime üzeŋüler aniŋ üze aġarlar.* 36/51a2=43:33

şiftār öçek: çatı.

(Ar. saḳf, Far. sifad) *Ḳoŋurdı Taŋrı olarnıŋ [binālarını] ullarından yer töşeklerindin, tüşti olarnıŋ üze şiftar / öçek üstünlerindin.* 30/39b3=16:26

ŞİᶜR (Ar.): şiir.

(Ar. şiᶜr, Far. suḫen-i mevzūn yaᶜnì şiᶜr) *Ögretmedimiz aŋgar şiᶜrni, kerekmez ol aŋgar.* 34/17b1=36:69

ŞŪR (Far.): tuzlu.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

(Ar. milḥ, Far. şūr) *Bu süçüg tatlıġ sin̂gen suw ol ... bu açıġ şūr turur.* 33/72b1=35:12

ŞUWŞA-: fısıldamak.

şuwşamış: fısıltı.

(Ar. necvā°, Far. rāz goften) *Ol Tan̂grı bilür sırlarını, şuwşamışlarını, Ol Tan̂grı bilgen ol örtüglilerni.* 29/56a2=9:78

şuwşamaḳ: gizli konuşma, fısıldaşma.

(Ar. necvā°, Far. rāz goften) *Ḫayr yoḳ üküş içinde şuwşamaḳlarında.* 26/78a1=4:114

ŞÜKR (Ar.): şükür, hamd.

(Ar. ḥamd, Far. sipās) *Şükr Ol Tan̂grıḳa kökler törütgen hem yerlerni.* 33/63b1=35:1

ş. 32/2b3=27:93, 32/43b1=28:70, 33/28a2=34:1, 33/28b1=34:1, 34/46a3=37:182, 35/21a1=39:74, 35/22a3=39:75, 35/61b2=40:65

(Ar. ḥamd, Far. sitāyiş) *Ol Tan̂grıḳa şükr kökler idisin̂ge.* 36/109a2=45:36

ş. 38/65b3=64:1

(Ar. şükr, Far. āzādī vü sipās) *Ḳılın̂glar ey Dāvūd boḍunı şükr üçün.* 33/35b3=34:13

şükr aymaḳ: hamdetme, şükretme.

(Ar. ḥamd, Far. sitāyiş) *Tesbīḥ aygıl idin̂ge şükr aymaḳ birle.* 37/80a3=50:39

şükr ḳıl-: şükretmek.

(Ar. şükr, Far. sipās dāşten) *Eger şükr ḳılsa siz bitse siz erür Tan̂grı az ᶜamelḳa üküş cezā bérgen.* 26/100a2=4:147

ş.-ın̂glar 33/37a3=34:15, 36/94a1=45:12

ş.-sa sizler 34/82a1=39:7

ş.-mazlar 35/59b3=40:61

ş.-mazlar mu 34/5a3=36:35

(Ar. şükr, Far. sipās-dārī kerden) *Bolġay siz şükr ḳılġay sizler.* 27/23a1=5:6

(Ar. şükr, Far. āzādī kerden) *Bolġay kim şükr ḳılġa sizler.* 33/73b1=35:12

şükr ḳılġan: şükreden.

(Ar. şākir/īn, Far. sipās dārende/gān) *Yanut bérür Tan̂grı şükr ḳılġanlarḳa.* 25/12b1=3:144

ş.-larḳa 25/13a3=3:145

ş.-lardın 35/15a3=39:66

(Ar. şekūr, Far. sipās dārende) *Az menin̂g ḳullarımdın şükr ḳılġan.* 33/36a1=34:13

ş.-ḳa 33/40a1=34:19, 36/24a2=42:33

şükr ḳılıġlı: şükreden.

(Ar. şākir/īn, Far. sipās-dār/ān) *Eger bérsen̂g bizke eḍgü ᶜayāl bolur-miz şükr ḳılıġlılardın.* 28/59a2=7:189

şükr öte-: şükretmek.

(Ar. şükr, Far. sipās-dārī kerden) *Tilese sizler anın̂g artuḳlıḳından bolġay kim sizler şükr ötegey sizler.* 30/37a2=16:14

ş.-gey sizler 28/78a3=8:26
ş.-ngler 30/93a3=16:114

(Ar. şükr, Far. sipās dāşten) *Ḳıldı sizlerke ḳulaḳlar, közler, köŋüller bolġay anı sizler şükr ötegey sizler.* 30/71a3=16:78

şükr ötegli: şükreden.

(Ar. şākir/īn, Far. sipās dārende/gān) *Alġıl anı kim bérdim saŋa, bolġıl anı öteglilerdin.* 28/23a2=7:144
ş. 30/97a2=16:121

T

ṬA^{c}ĀM (Far.): yemek, yiyecek.
(Ar. ṭa^{c}ām, Far. ḫordenī) *Kirmeŋ yalawaç éwiŋe meger destūr bérilse sizke ṭa^{c}ām tapa.* 33/16a2=33:53
ṭ.-ı 27/19a2=5:5
ṭ.-unguz 27/19a3=5:5

ṬĀ^{c}AT (Ar.): ibadet.
⇒ az ṭā^{c}aṭḳa üküş yanut bérgen 36/18a2=42:23

TĀBŪT (Ar.): sandık.
(Ar. tābūt, Far. tābūt) *Aṭġıl anı tābūt içiŋe taḳı aṭġıl anı deryā içiŋe.* 31/44a3=20:39

TAĠ: dağ.
(Ar. ^{c}alem / a^{c}lām, Far. kūh/hā) *Nişānlarındın kemiler deryā içinde taġlar teg.* 36/23b1=42:32
(Ar. cebel / cibāl, Far. kūh/hā) *Baḳġıl taġḳa eger ḳarār ḳılsa yerinde munu körgey sen meni.* 28/21b3=7:143
t.-ḳa 28/22a2=7:143
t.-lar 31/34a1=19:90, 33/26b2=33:72, 33/33b2=34:10
t.-larnı 34/52a3=38:18
t.-lardın 30/64a1=16:68, 30/74a1=16:81, 31/70b2=20:105, 33/74b3=35:27
(Ar. rāsī / revāsī, Far. kūh/hā-i üstüvār) *Ḳıldı anlar içinde taġlar üstünindin, berekāt ḳıldı aniŋ içre.* 35/76b2=41:10
⇒ bekümiş taġ 30/37a3=16:15; Ṭūr taġı 31/20a3=19:52, 31/60b1=20:80, 32/20a1=28:29, 32/30a3=28:46
taġda yatġan: rahip.
(Ar. rāhib / ruhbān, Far. zāhid/ān-ı tersāyān) *Ey anlar kim bittiler üküş bilgelerden, taġda yatġanlardın, yéyürler boḍunnuŋ māllarını.* 29/25a2=9:34

TAĠĀBÜN (Ar.): zarar, aldanış.
(Ar. taġābün, Far. ġayn āverden be-yekdīger) *Ol kün térer sizni cem^{c} küninde, ol taġābün küni.* 38/70a2=64:9

TAĠAY: dayı.
(Ar. ḫāl, Far. birāder-i māder) *Taġayıŋ ḳızları, anaŋ tişi ḳarındaşınıŋ ḳızları.* 33/12b1=33:50

TAḤİYYE (Ar.): selâm.

(Ar. taḥiyye[t], Far. durūd) *Ḳaçan taḥiyye bérilse siz bir taḥiyye cevāb yandurung körklüg.* 26/52b2=4:86

taḥiyye béril-: selâmlanmak, selâm verilmek.

(Ar. taḥiyye[t] m., Far. durūd dāde şoden) 26/52b2=4:86

TAḤT (Far.): 1. arş.

(Ar. [c]arş, Far. taḫt) *Tangrı taḫt üze erklig erür.* 31/37a2=20:5

(Ar. [c]arş, Far. taḫt-ı buzurg) *Anlar kim kötrürler taḫtını ol kimerseler anung yöresinde tesbīḥ ḳılurlar.* 35/25b2=40:7

t. 35/30b2=40:15

2. taht.

(Ar. erīke[t] / erā[ɔ]ik, Far. taḫt/hā-i ārāste) *Olar hem cüftleri kölikeler içinde taḫtlar üze tayanıglılar.* 34/13b2=36:56

(Ar. serīr / sürūr, Far. taḫt/hā) *Taḫtlar anung üze tayanurlar.* 36/51b1=43:34

TAḤTA (Far.): levha.

(Ar. levḥ / elvāḥ, Far. taḫta/hā) *Bitidimiz angar taḫtalar içinde ḳamuġ nengni.* 28/23a3=7:145

t.-larnı 28/27b3=7:150

(Ar. levḥ / elvāḥ, Far. levḥ/hā) *Ḳaçan ötti erse Mūsādın öwke aldı taḫtalarnı, anung bitigi içinde köni yol.* 28/30b1=7:154

TAḲDĪR (Ar.):

: taḳdīr ḳılındı bar yoḳnı 36/37a2=43:1, 36/74b2=44:1

TAḲI: ve, daha, henüz, sonra.

(Ar. fe-, Far. pes) *Toḳuştı anung birle üküş ögürler taḳı süst bolmadılar.* 25/13b3=3:146

t. 26/22b2=4:47, 26/56b1=4:90, 26/69b1=4:102, 31/44a3=20:39, 31/45b2=20:40, 33/68a3=35:8, 35/28b2=40:10

(Ar. lemmā, Far. henūz) *Kendü taḳı tatmadılar mening ḳınımnı.* 34/49a3=38:8

(Ar. uḫrā, Far. dīger) *Bütünlükin minnet ḳıldımız sening üze bir yolı taḳı.* 31/44a1=20:37

(Ar. ve, Far. ve) *Yüreksizlik ḳıldıngız erse taḳı tartıştıngız erse.* 25/15a3=3:152

t. 26/6b3=4:27, 26/12b3=4:35, 26/20b1=4:45, 26/21a1-2-3=4:46, 26/23a3=4:48, 26/24a2=4:49, 26/59b3=4:92, 26/84b1-2=4:125, 26/85a1=4:126, 27/14b1=4:175, 27/23a2=5:7, 27/27b3=5:13, 27/30b3=5:17, 27/39a1=5:29, 28/9b1=7:122, 28/34a1=7:157, 28/51b3=7:178, 29/61a2=9:85, 31/15b1=19:39, 31/28b3=19:73, 31/31a3=19:80, 31/48a2=20:47, 31/92a3=20:127, 32/5a1-2=28:5, 32/6b3=28:8, 32/35b3=28:55, 32/42a3=28:67, 33/1b1=33:31, 33/7b2=33:37, 33/31a3=34:6, 33/37a3=34:15, 33/38a2=34:16, 33/72b3=35:12, 34/8a1=36:42, 34/46b2=38:1, 34/47a2=38:2, 34/53a1=38:20, 34/57b2=38:27, 34/59a3=38:29, 34/61a1=38:35, 34/61b3=38:38, 34/66b2=38:52, 34/67a3=38:55, 34/79a3=39:5, 34/82a3=39:7, 35/1a3=39:42, 35/1a3=39:42, 35/1b2=39:42, 35/2b2=39:43, 35/5a2=39:47, 35/24a2=40:5, 35/26a1=40:7, 35/26b1=40:7, 35/32b3=40:19, 35/

34b1=40:21, 35/35a2-3=40:22, 35/44a3=40:35, 35/63b2=40:68, 35/69a1=40:79, 36/39a2=43:9, 36/109b2=45:37, 37/31b1=48:9, 37/53b2=49:1, 37/55b2=49:3, 37/56a2=49:5, 37/58b1-2-3=49:7, 37/59a1=49:8, 37/59a2=49:9, 37/63b3=49:13, 37/64b2=49:14, 37/69b3=50:6, 37/71b 3=50:12, 37/72a1= 50:13, 38/5b1=58:9

⇒ İmān takı tevbe 33/62a3=34:52; ḳan takı iriŋ 34/68a1=38:57

takı bir: öbür, diğer.

(Ar. uḫrā, Far. diger) *Eger düşvār tutsaŋız emüzgey aŋar takı bir soŋgınça.* 38/83a2=65:6

takı biri: öbürü, diğeri.

(Ar. āḫer, Far. diğer) *Pezìrlendiler ikide birindin yime pezìrlenmedi takı birindin.* 27/38a2=5:27

(Ar. uḫrā, Far. ān diğer) *Iḍur takı birini atanmış zamānḳa tegi.* 35/1b3=39:42

t. 37/59b2=49:9

takı bir gürūh: diğer bir bölük.

(Ar. uḫrā', Far. diğer ki) *Kelsün takı bir gürūh takı bir gürūh kim namāz ḳılmadılar.* 26/69b1=4:102

TAḲŞİR (Ar.): kusurlu olma, geri dönme, vazgeçme.

taḳşir ḳıl-: geri durmak, vazgeçmek.

(Ar. iḳṣār, Far. ne-istāden) *Uzatu tutarlar olarnı yolsuzluḳ içre yana taḳṣìr ḳılmazlar.* 28/61b3=7:202

ṬALĀḲ (Ar.): boşama, boşanma.

ṭalāḳ (küni): kavuşma, kıyamet (günü).

(Ar. talāḳ, Far. ḳıyāmet) *Ḳodı ıḍur Ḳıyāmnı fermānından kimnüŋ üze tilese ḳullarından ḳorḳıtġu üçün ṭalāḳ küninde.* 35/31a2=40:15

ṭalāḳ ḳıl-: boşamak.

(Ar. taṭlìḳ, Far. ṭalāḳ dāden) *Ey yalavaç ḳaçan ṭalāḳ ḳılsa siz uraġutlarnı ṭalāḳ ḳılıŋ olarnı ᶜiddetleriŋe.* 38/76a1=65:1

ṭ.-ıŋ 38/76a2=65:1

ṭ.-sa 38/91b1=66:5

TAM: duvar, yapı.

(Ar. bünyān, Far. binā) *Anıŋ yolı içinde ṣaf tutup ançaḳlı olar tam teg berk soḳuşmış.* 38/41a1=61:4

(Ar. cidār / cudur, Far. dìvār/hā) *Toḳuşmazlar siziŋ birle ḳamuġ meger uluslar içinde berk ḳılmış azu tamlar arḳasında.* 38/27b2=59:14

⇒ yat tam ḳoŋgşı 26/14a1=4:36

tamḳa yölenmiş: duvara dayanan.

(Ar. müsenned, Far. püşt be-dìvār nihāde) *Ançaḳlı olar yıġaçlar yölenmiş tamḳa.* 38/59b2=63:4

ṬAMAᶜ (Ar.): açgözlülük.

ṭamaᶜ ḳıl-: arzu etmek, istekte bulunmak.

(Ar. ṭamāᶜ, Far. ḫışm dāşten) *Artuḳluḳ ḳılmaŋ aymaḳ birle ṭamaᶜ ḫılğay ol ḫor köŋgli içre ig ol.* 33/2a1=33:32

TAMDUḴ: yakıt.

(Ar. vaḳūd/hā, Far. furūẕine) *Ey anlar kim taptılar küẕeziŋler özleriŋizni kişileriŋizni ol otdın kim anıŋ tamduḳı boḍunlar turur taşlar.* 38/92b1=66:6

TAMĠA: damga.

tamġa ur-: mühürlemek.

(Ar. ṭabᶜ, Far. mühr kerden) *Andaġuḳ tamġa urur Taŋrı tanıġlılar köŋgüller üze.* 28/3a3=7:101

t.-dı 30/90a1=16:108

TAMUĠ: cehennem.

(Ar. caḥīm, Far. āteş-i buzurg) *Bu ögür tamuġ éşleri ol.* 27/25a2=5:10

t. 34/22a1=37:23, 34/29a2=37:97

t.-nuŋ 35/26b2=40:7

(Ar. caḥīm, Far. dūzāḫ) *Südrüŋler anı tamuġnuŋ ortasıŋa teg.* 36/86a2=44:47

t. 36/88a2=44:56

(Ar. cehennem, Far. dūzaḫ) *Ol kün kim ıstılur anıŋ üze tamuġ otı içre dağı bestüp anıŋ birle.* 29/26a2=9:35

t. 26/61a1=4:93, 26/27a2=4:55, 26/53a2=9:73, 26/65b1=4:97, 26/82a1=4:121, 26/96a1=4:140, 28/72b2=8:16, 28/84b3=8:37, 29/37a2=9:49, 29/45a1=9:63, 29/48a1=9:68, 29/58b2=9:81, 30/25b3=15:43, 30/42a1=16:29, 30/27a1=19:68, 31/32b3=19:86, 33/77a3=35:36, 34/15a3=36:63, 34/67b2=38:56, 35/13a1=39:60, 35/19b3=39:72, 35/52b3=40:49, 35/66b2=40:76, 36/68b1=42:74, 36/92b1=45:10, 38/96a2=66:9

t.-nı 37/30a3=48:6

t.-ḳa 26/79b1=4:115, 28/52a2=7:179, 28/84a2=8:36, 34/42b3=37:163, 35/18b1=39:71, 35/59a1=40:60, 37/75a2=50:24, 37/77a1=50:30

(Ar. nār, Far. āteş) *Aygıl: irinçlenġıl küfrüŋ birle azḳına, sen tamuġ iḍilerinde.* 34/84a2=39:8

t. 38/12a1=58:17, 38/71a3=64:10

(Ar. saᶜīr, Far. āteş-i dūzaḫ) *Oḳır kendü ögürini bolsunlar tép tamuġ éşlerinde.* 33/67a3=35:6

(Ar. saᶜīr, Far. dūzaḫ) *Bir ögür uştmaḫ içinde bir ögür tamuġ içinde.* 36/4a2=42:7

(Ar. —, Far. dūzaḫ) *Sizler dereng ḳılıġlılar siz tamuġ içre.* 36/69a1=43:77

⇒ ġayy atlıġ tamuġ 31/23b1=19:59; yelinigli tamuġ 33/35a2=34:12

tamuġ otı: cehennem ateşi.

(Ar. cehennem, Far. āteş-i dūzaḫ) *Aŋar turur tamuġ otı, ölmez anıŋ içinde hem tirilmez.* 31/58a2=20:74

TAMUR: damar.

⇒ emgen tamur 37/73a3=50:16

ṬA'N (Ar.): ayıplama, ayıp.
ṭa'n ḳıl-: ayıplamak, kusur bulmak.
(Ar. ṭa'n, Far. 'ayb kerden) *Olar ṭa'n ḳılsalar dīnīngiz içinde tokuşunglar küfr başlarını.* 29/9a3=9:12
ṭ.-u 26/21a3=4:46

TANG (I): sabah.
tang başında kirgen: sabahlayan, sabaha eren.
(Ar. muṣbih/în, Far. der vaḳt-i subḥ der āyende/gān) *Seçtimiz angar ol işni kim bularnıng ḳuḍruḳları kesilmiş ol tang başında kirgenler.* 30/28a3=15:66

TANG (II): tuhaf, şaşılası.
(Ar. 'acib, Far. şikift) *Aydı kāfirler: néerse turur tang.* 37/68b2=50:2
(Ar. feriyy, Far. 'aceb) *Ey Meryem, bütünlükin kelding nerse birle tang.* 31/11b2=19:27
⇒ tek tang 34/48a2=38:5
tang iş: şaşılası, korkunç iş.
(Ar. idd, Far. şikift) *Ayurlar: tuttı üküş raḥmetlig oġul ḳız, bütünlükin keldingiz néerse tang iş.* 31/33b2=19:89
tang kel-: şaşırtmak, hoşa gitmek.
(Ar. i'cāb, Far. ḫoş āmeden) *Tang kelmesün sanga olarnıng mālları hem 'ayālları.* 29/40a1=9:55
t.-mesün 29/60b2=9:85

TAN-: inkâr etmek, iman etmemek.
(Ar. ceḥd, Far. münkir şoden) *Tangrı bérmiş irinçke mü tanar sizler?* 30/66b3=16:71
t.-ar erdiler 31/81a3=46:26
(Ar. inkār, Far. münkir şoden) *Ḳayu āyātınga Tangrınıng tanar sizler?* 35/69b3=40:81
(Ar. inkār, Far. nā-şināḫte āverden) *Bilürler Tangrınıng irinçini yana tanarlar üküşrekleri, tanıġlılar ol.* 30/75a2=16:83
(Ar. küfr, Far. küfr āverden) *Anlar kim tandılar Tangrınıng nişānlarınga bu ögür ziyānlıġlar.* 35/14a1=39:63
t.-ar 35/76a1=41:9
t.-dı 27/30a2=5:17
t.-dımız 35/72a1=40:84
t.-dıngız 29/46b1=9:66, 35/29b1=40:12
t.-dılar 25/3b2=3:127, 25/20b2=3:156, 26/25a2=4:51, 26/27a3=4:56, 26/44a2=4:76, 26/51b2=4:84, 26/54b1=4:89, 26/68a3=4:101, 26/69b3=4:102, 26/93b2-3=4:137, 27/9a2=4:167, 27/9b2=4:168, 27/16b3=5:3, 27/25a1=5:10, 27/44a2=5:36, 28/70b1=8:12, 28/71b3=8:15, 28/80a2=8:30, 28/83a1=8:36, 28/84a2=8:36, 28/85a1=8:38, 29/20a1=9:26, 29/23a1=9:30, 29/28a3=9:37, 29/31a1=9:40,

29/31b3=9:40, 29/39b1=9:54, 29/53b1=9:74, 29/57b2=9:80, 29/60b1=9:84, 29/64a1=9:90, 30/75b2=16:84, 31/28b1=19:73, 33/29a3=34:3, 33/31b1=34:7, 33/38a3=34:17, 33/47b3=34:31, 33/51a2=34:33, 33/57b3=34:43, 33/62b1=34:52, 33/67b1=35:7, 33/77a2=35:36, 34/44a1=37:170, 34/58a1-2=38:27, 35/18a3=39:71, 35/23b2=40:4, 35/25a3=40:6, 35/28a2=40:10, 35/35a2=40:22, 35/87b2=41:26, 35/88a2=41:27, 35/89a2=41:29, 36/93a3=45:11, 36/105b3=45:31, 37/3a3=46:34, 37/22a1=47:32, 37/23a3=47:34, 37/43b1=48:25, 38/17a3=59:2, 38/25a3=59:11, 38/33b3=60:1, 38/58b3=63:3, 38/67b2=64:5, 38/68b1=64:6, 38/71a2=64:10, 38/93a3=66:7, 38/96a1=66:10

t.-ġıl 38/28b3=59:16

t.-sa men 35/48b1=40:42

t.-sa 26/93a1=4:136, 27/20a3=5:5, 27/27a3=5:12, 30/88b1=16:106, 33/79b2=35:39

t.-sa-miz 33/50b1=34:33

t.-sa siz 31/78a2=41:52

t.-sa sizler 26/54b1=4:89, 26/89b3=4:131

t.-ar erdingiz 37/3b3=46:34

t.-ar erdingizler 28/83a3=8:35, 34/15b2=36:64

t.-madılar mu 32/32a2=28:48

(Ar. küfr, Far. kāfir şoden) *Tansalar anı kim bérdimiz olarḳa, inçrününgler.* 30/56a2=16:55

t.-ar 36/51a1=43:33

t.-dı 31/30b2=19:77

t.-dılar 26/17b1=4:42, 30/49a3=16:39, 30/77a3=16:88, 31/15a1=19:37, 31/77a1=41:50, 34/9b3=36:47, 37/4a2=47:1, 37/5b2=47:3, 37/6a3=47:4, 37/10b2=47:12, 37/41b3=48:22, 37/45a1=48:25, 37/45a2=48:26

t.-sa siz 38/35b3=60:2

t.-dı erse 38/29a1=59:16

(Ar. küfr, Far. münkir şoden) *Fermā[nla]ndılar kim tansalar.* 26/31b3=4:60

t.-arlar 31/31b3=19:82

(Ar. küfr, Far. ne-girevîden) *Sewerler anlar kim tandılar eger boyun bérigliler erse.* 30/19b2=15:2

t.-ar sizler 35/28b2=40:10

t.-dılar 34/47a1=38:2, 37/8b1=47:8, 38/69a1=64:7

(Ar. küfr, Far. nūsipāsî kerden) *Yaraġsızḳa mu kirtgünürler, Tangrı ir[inç]ingе anlar tanarlar.* 30/67b2=16:72

t.-dı 30/92a2=16:112

(Ar. küfr, Far. nusipāsî kerden) *Eger tansa sizler ol Tangrı mungsuz sizdin.* 34/81b2=39:7

tanġan: inkâr eden, küfre dalan.

(Ar. keffār, Far. nusipās) *Ol Tangrı köndürmez anı kim [ol] yalġançı tanġan turur.* 34/78b2=39:3

tanıġlı: kâfir, iman etmeyen, inkâr eden.

(Ar. cehd, Far. münkir şevende/gān) *Anlar kim erdiler Tangrının̆g āyātlarınga tanıġlılar.* 35/60b1=40:63

(Ar. kāfir/în, Far. nā-girevîde/gān) *Umınçsız bolmas Tangrı raḥmetindin meger tanıġlı boḍunlar.* 30/7b3=12:87

t. 30/89b3=16:107, 36/49a2=43:30
t.-lar 28/3a3=7:101, 30/41a2=16:27, 30/75a2=16:83
t.-lar-mız 36/47a2=43:24
t.-larnıng 28/67b3=8:7

tanığlı bol-: inkâr edenlerden olmak.
(Ar. ceḥd, Far. münkir şoden) *Boldılar bizing nişānlarımızķa tanığlılar.* 35/81a3=41:15

tanığlı er-: inkâr etmek.
(Ar. ceḥd, Far. münkir şoden) *Erdiler āyātlarımızķa tanığlılar.* 35/89a1=41:28

tanmaķ: inkâr etme.
(Ar. küfr, Far. nā-gireviden) *Tanmaķları birle, aymaķları birle Meryem üze yoķ söz uluġ.* 27/2a1=4:156

tanmaķlıķ: küfr.
(Ar. küfr, Far. nā-gireviden) *Kim kim açılsa tanmaķlıķ birle köküz anlarnıng üze ol ötwke Tangrıdın.* 30/89a1=16:106

TAN(I)L-: inkâr edilmek.
(Ar. küfr m., Far. münker şoden) *Ķaçan kim eşitse siz Tangrınıng āyetlerini tanlur anga, füsūs tutlur anı.* 26/95a3=4:140

TAN(I)Ş-: istişare etmek, müzakere etmek.
(Ar. i'timār, Far. meşveret kerden) *Ey Mūsā, bütünlükin bu ögür tanşurlar sening üçün öldürmekleri üçün séni.* 32/14b1=28:20
t.-ıng 38/82b3=65:6

TANGLA-: şaşmak, şaşırmak.
(Ar. ʿaceb, Far. şikift dāşten) *Kendü tanglar sen, olar füsūslanurlar.* 34/19a3=37:12
t.-dılar 34/47b1=38:4
(Ar. ʿaceb, Far. şikift şoden) *Kendü tangladılar, keldi olarķa ķorķutġuçı olardın.* 37/68a3=50:2

TANGRI: Tanrı, Allah. krş. **TENGRİ**
(Ar. Allāh, Far. Ḫudāy) *Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıķagan.* 33/28a1=34
T. 25/1b1=3:119, 25/2a3=3:120, 25/2b3=3:121, 25/3a3=3:126, 25/4b2=3:129, 25/7a3=3:135, 25/10a1=3:140, 25/10a3=3:141, 25/10b3=3:142, 25/12b1=3:144, 25/12b3=3:145, 25/13b3=3:146, 25/15a1=3:152, 25/19a3=3:154, 25/20a3=3:155, 25/21a2-3=3:156, 25/21b2=3:157, 25/24a3=3:169, 25/24b2=3:170, 25/26b2=3:173, 25/28a1=3:187, 25/29b1=4, 26/6a2=4:26, 26/7a2=4:28, 26/8b2=4:30, 26/9a3=4:32, 26/11a2=4:34, 26/11b2=4:34, 26/13a2=4:35, 26/16a2-3=4:39, 26/20b1=4:45, 26/21b3=4:46, 26/24a1=4:49, 26/24a3=4:50, 26/25b12=4:52, 26/26a3=4:54, 26/32a3=4:61, 26/35b3=4:63, 26/36b2=4:64, 26/39b1=4:69, 26/40a2=4:170, 26/41a1=4:72, 26/42a1=4:74, 26/42b1=4:74, 26/43a1=4:75, 26/44a1=4:76, 26/47a1-3=4:78, 26/48a2=4:79, 26/49b1=4:81, 26/51a2=4:84, 26/51b2=4:84, 26/52a3=4:85, 26/53a1=4:87, 26/53b2=4:88, 26/

54a2=4:88, 26/54b3=4:89, 26/56a2=4:90, 26/56b3=4:90, 26/60b2=4:92, 26/
61a2=4:93, 26/61b2=4:94, 26/62a3=4:94, 26/62b2=4:94, 26/63a3=4:95, 26/63b1-
3=4:95, 26/64b1=4:96, 26/66a3=4:99, 26/66b1-2=4:99, 26/71a1-3=4:102, 26/
72b1=4:104, 26/73a1=4:105, 26/74a3=4:108, 26/74b3=4:109, 26/76a1=4:111,
26/77a3=4:113, 26/80b1=4:118, 26/81a3=4:119, 26/84b2=4:125, 26/85a2=4:126,
26/85a3=4:127, 26/86b1=4:127, 26/87b2=4:128, 26/88b3=4:130, 26/89a1=4:130,
26/90a1=4:131, 26/90a2=4:132, 26/90b1=4:133, 26/91b1=4:135, 26/90b3=4:134,
26/91a1=4:134, 26/91b3=4:135, 26/92a3=4:135, 26/94a1=4:137, 26/96b1=4:
141, 26/98a1=4:143, 26/99b3=4:146, 26/100a1=4:147, 26/100a3=4:147, 27/1b1=
4:148, 27/3b1=4:158, 27/4b2=4:160, 27/7b3=4:164, 27/8a2=4:165, 27/8b1=
4:165, 27/8b2=4:166, 27/9a1=4:166, 27/9b3=4:168, 27/10a2=4:170,
27/10b1=4:171, 27/11b1=4:171, 27/12a1=4:171, 27/15a1=4:176, 27/18a3=5:4,
27/18b2-3=5:4, 27/22b1=5:6, 27/24b2=5:9, 27/25b3=5:11, 27/26a2=5:12,
27/26b1=5:12, 27/29b1=5:16, 27/30a3=5:17, 27/33b2=5:20, 27/34a3=5:21,
27/35b1=5:23, 27635b3=5:23, 27637a2=5:26, 27/38a3=5:27, 27/39b2=5:31,
27/42a1=5:33, 27648a3=5:41, 27/48b2=5:41, 27651a1=5:44, 27/51b1=5:44,
27/52b2-3=5:47, 27/53b1=5:48, 27/54a1=5:48, 27/54b3=5:49, 27/55a2-3=5:49,
27/57a3=5:52, 27/58b3=5:54, 27/59a3=5:54, 27/59b2=5:54, 27/59b3=5:55,
28/3a3=7:101, 28/4b3=7:105, 28/14a3=7:131, 28/19b2=7:140, 28/40b3=7:164,
28/44b3=7:169, 28/51b1=7:178, 28/55a2=7:185, 28/55b2=7:186, 28/57a2=7:187,
28/57b1=7:188, 28/59b1=7:190, 28/60a6=7:196, 28/64a1=8, 28/65a1=8:2, 28/
67a2=8:7, 28/67b2=8:7, 28/68b2=8:10, 28/69a1=8:10, 28/72b3=8:17, 28/73a1=
8:17, 28/73b1=8:18, 28/75a3=8:22, 28/75b1=8:23, 28/79b3=8:29, 28/80b1=8:30,
28/81b3=8:33, 28/82a1=8:33, 28/83b2=8:36, 28/84a3=8:37, 29/2a2=8:41, 29/
3a1=8:42, 29/3b2=8:43, 29/4a1=8:43, 29/4b2=8:44, 29/6b1=8:47, 29/10a3=9:13,
29/10b2=9:14, 29/11a3=9:15, 29/14b1=9:19, 29/14b2=9:19, 29/15a2=9:20, 29/
15b1=9:20, 29/18a3=9:24, 29/18b1-2=9:24, 29/19b1=9:26, 29/20a2=9:27, 29/
21a1=9:28, 29/21b2=9:29, 29/23a2=9:30, 29/24a2=9:32, 29625b1=9:34, 29/
27a1=9:36, 29/28b2-3=9:37, 29/29a1=9:37, 29/30b1=9:39, 29/30b3=9:40, 29/
31a3=9:40, 29/32a3=9:41, 29/33b2=9:43, 29/35a3=9:46, 29/36a2=9:47, 29/
38a1=9:51, 29/38b1=9:52, 29/39b1=9:54, 29/40a2=9:55, 29/42a1-3=9:59,
29/43a1-3=9:60, 29/47b3=9:68, 29/48a3=9:68, 29/50b1=9:70, 29/51b1-2-3=9:71,
29/53b3=9:74, 29/54a2=9:74, 29/54b2=9:75, 29/56b3=9:79, 29/57b1=9:80, 29/
58a2=9:81, 29/58b1=9:81, 29/59a2=9:83, 29/61a1=9:85, 29/63a1=9:89, 29/66a1
=9:93, 30/2a3=12:66, 30/4a2=12:80, 30/5b2=12:83, 30/7b2=12:87, 30/9a3=
12:90, 30/9b3=12:91, 30/10a2=12:92, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/16b2=14:27,
30/32b3=15:96, 30/38a2=16:23, 30/39b2=16:26, 30/41b3=16:28, 30/43b2=16:31,
30/44b3=16:33, 30/45b2=16:35, 30/47a2=16:36, 30/48a1=16:37, 30/48b1=16:38,
30/53a2=16:48, 30/54b2=16:51, 30/59a1=16:61, 30/61b3=16:65, 30/65a3=16:70,
30/65b3=16:70, 30/66a1=16:7, 30/66b3=16:71, 30/67a1=16:72, 30/67b2=16:72,
30/68b1=16:74, 30/68b2=16:75, 30/69b1=16:76, 30/71a1=16:77, 30/71a2=16:78,
30/72a2=16:79, 30/72b1=16:80, 30/73b2=16:81, 30/77b1=16:88, 30/79a1=16:90,
30/79b2=16:91, 30/80a2-3=16:91, 30/81a3=16:93, 30/81b2=16:93, 30/82b3=
16:94, 30/83a3=16:95, 30/83b2=16:96, 30/86a2=16:101, 30/87b2-3=16:104, 30/
88a2=16:105, 30/90a1=16:108, 30/91b2=16:112, 30/92a3=16:112, 30/93a3=
16:114, 30/93b1=16:114, 30/94a1-3=16:115, 30/94b3=16:116, 30/95a2=16:116,
30/100a3=16:127, 30/100b2=16:128, 31/12a3=19:30, 31/14b1=19:36, 31/22a1=
19:58, 31/30a1=19:76, 31/36b1=20, 31/38a1=20:8, 31/39b1=20:14, 31/52b2=
20:61, 31/57b3=20:73, 31/68b1=20:98, 31/71b1=39:35, 31/72a2=39:36, 31/
72b1=39:36, 31/72b3=39:37, 31/73 a1=39:37, 31/73b3=39:38, 31/74a3=39:38,

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

31/78a2=41:52, 31/84b2=46:23, 31/87b2=20:114, 32/1b3=27:60, 32/3b1=28, 32/18b3=28:27, 32/19a3=28:28, 32/21a2=28:30, 32/32b2=28:49, 32/33b2=28:50, 32/36a2=28:56, 32/39a1=28:60, 32/42b3=28:68, 32/43a3=28:70, 32/43b3=28:71, 32/44b1=29, 32/45a1=29:44, 33/2b3=33:33, 33/5a2=33:35, 33/5b1=33:36, 33/6a2=33:37, 33/6b2=33:37, 33/8a1=33:38, 33/8b2=33:39, 33/10b3=33:48, 33/11a1=33:48, 33/17a1=33:53, 33/18a1=33:53, 33/18a3=33:54, 33/19a23=33:55, 33/20a2=33:57, 33/21b1=33:59, 33/22b2-3=33:62, 33/23a2=33:63, 33/23b1=33:64, 33/25a3=33:69, 33/25b1=33:69, 33/27a2-3=33:73, 33/27b2=33:73, 33/32a1=34:8, 33/45a1=34:24, 33/46a3=34:27, 33/63a2=35, 33/64b1=35:2, 33/70b3=35:11, 33/72a1=35:11, 33/84b3=35:44, 33/85b1=35:45, 34/9b3=36:47, 34/10a2=36:47, 34/30b3=37:102, 34/40b2=37:152, 34/46b1=38, 34/57a12=38:26, 34/70b1=38:65, 34/76b2=39, 34/78b2=39:4, 34/79a2=39:4, 34/81a3=39:6, 34/85b3=39:10, 34/88b2=39:16, 34/89b2=39:18, 38/71b3=64:11, 34/91a1=39:20, 34/92a3=39:22, 34/92b3=39:22, 34/93a2=39:23, 34/94a3=39:23, 34/95b1=39:26, 34/96b3=39:29, 35/1a2=39:42, 35/3a3=39:45, 35/11a1=39:56, 35/11a3=39:57, 35/12b2=39:60, 35/13a2=59:61, 35/13b1=39:62, 35/22b1=40, 35/31a3=40:16, 35/33a1=40:20, 35/34b1=40:21, 35/35a3=40:22, 35/39a1=40:28, 35/41b2=40:31, 35/42b1=40:33, 35/43a3=40:34, 35/43b2=40:34, 35/44a3=40:35, 35/44b1=40:35, 35/50a3=40:45, 35/59b3=40:62, 35/61a2=40:64, 35/66a1=40:74, 35/68b1=40:78, 35/73a1=41, 35/84b2=41:21, 36/3a1=42:6, 36/4a2=42:8, 36/5a2=42:9, 36/5b3=42:10, 36/8b3=42:13, 36/10b2-3=42:15, 36/11a3=42:15, 36/11b2=42:16, 36/13b3=42:19, 36/15a3=42:21, 36/17a1=42:23, 36/18a3=42:24, 36/18b2=42:24, 36/20b1=42:27, 36/25a1=42:36, 36/27a3=42:40, 36/28b3=42:44, 36/31a2=42:46, 36/34b1=42:51, 36/74b1=44, 36/79a3=44:19, 36/85a3=44:42, 36/89a1=45, 36/90a3=45:5, 36/91a2=45:6, 36/98a3=45:19, 36/99b2=45:22, 36/100b1=45:23, 36/102b3=45:26, 37/4b1=47:1, 37/6a2=47:3, 37/7a2=47:4, 37/7b2=47:4, 37/8b3=47:9, 37/9b1=47:10, 37/9b3=47:11, 37/14b1=47:16, 37/16a1=47:19, 37/17b1=47:21, 37/18a2=47:23, 37/19a3=47:26, 37/19b1=47:26, 37/20a2=47:28, 37/20b3=47:29, 37/21a3=47:30, 37/22a2=47:32, 37/23b1-2=47:34, 37/24a2=47:35, 37/25b3=47:38, 37/27a1=48:2, 37/28b1=48:4, 37/29a3=48:5, 37/30a1=48:6, 37/30b2=48:7, 37/31b3=48:10, 37/32a3=48:10, 37/33b3=48:11, 37/35b1=48:14, 37/36b1=48:15, 37/37b2=48:16, 37/39a2=48:18, 37/40a2=48:19, 37/40a3=48:20, 37/41b1=48:21, 37/43a2=48:24, 37/44b2=48:25, 37/45b1=48:26, 37/46a2=48:26, 37/46a3=48:27, 37/46b2=48:27, 37/48a1=48:28, 37/50a1=48:29, 37/52b1=49, 37/53b1=49:1, 37/53b3=49:2, 37/55a3=49:3, 37/56b1=49:5, 37/58a3=49:7, 37/59a1=49:8, 37/64a2=49:13, 37/65b3=49:15, 37/67a1=49:17, 37/68a1=50, 37/75b2=50:26, 37/83a1=51, 38/1a1=58:1, 38/2a2=38:1, 38/6a1=58:10, 38/7a13=58:11, 38/9a2=58:13, 38/9b2=58:13, 38/10b2=58:15, 38/12a3=58:18, 38/14a2=58:21, 38/15a3=58:22, 38/16a1=58:22, 38/18b3=59:3, 38/20b1=59:6, 38/21a2=59:16, 38/21a3=59:7, 38/26a1=59:11, 38/31b1=59:23, 38/32a2=59:23, 38/33a1=60, 38/40b1=61:3, 38/41b3=61:5, 38/39a1=60:13, 38/43b2=61:7, 38/43b 3=61:7, 38/44a2-3=61:8, 38/45b3=61:11, 38/48a2-3=61:14, 38/49a2=62, 38/51a3=62:4, 38/52a3=62:5, 38/56b1=62:11, 38/60a1=63:4, 38/64b2-3=63:11, 38/66a3=64:2, 38/68b2=64:6, 38/69b1=64:7, 38/72b2=64:13, 38/73b3=64:15, 38/75a2=64:17, 38/75b2=65, 38/77b1=65:1, 38/79b1=65:3, 38/79b3=65:3, 38/83b2-3=65:7, 38/84a1=65:7, 38/85a2=65:10, 38/85b2=65:10, 38/87a1=65:11, 38/87a2=65:12, 38/87b2=65:12, 38/87b3=65:12, 38/88a2=66, 38/88b2-3=66:1, 38/89a1=66:2, 38/89b3=66:3, 38/94b2=66:8, 38/96a3=66:10, 38/97a3=66:10, 38/97b2=66:11

T.-nıng 26/2b1=4:24, 26/23a2=4:47, 26/50b3=4:83, 26/65a2=4:97, 26/76b2=4:113, 26/82b3=4:122, 26/95a3=4:140, 27/2b1=4:157, 27/9a3=4:167,

54a2=4:88, 26/54b3=4:89, 26/56a2=4:90, 26/56b3=4:90, 26/60b2=4:92, 26/
61a2=4:93, 26/61b2=4:94, 26/62a3=4:94, 26/62b2=4:94, 26/63a3=4:95, 26/63b1-
3=4:95, 26/64b1=4:96, 26/66a3=4:99, 26/66b1-2=4:99, 26/71a1-3=4:102, 26/
72b1=4:104, 26/73a1=4:105, 26/74a3=4:108, 26/74b3=4:109, 26/76a1=4:111,
26/77a3=4:113, 26/80b1=4:118, 26/81a3=4:119, 26/84b2=4:125, 26/85a2=4:126,
26/85a3=4:127, 26/86b1=4:127, 26/87b2=4:128, 26/88b3=4:130, 26/89a1=4:130,
26/90a1=4:131, 26/90a2=4:132, 26/90b1=4:133, 26/91b1=4:135, 26/90b3=4:134,
26/91a1=4:134, 26/91b3=4:135, 26/92a3=4:135, 26/94a1=4:137, 26/96b13=4:
141, 26/98a1=4:143, 26/99b3=4:146, 26/100a1=4:147, 26/100a3=4:147, 27/1b1=
4:148, 27/3b1=4:158, 27/4b2=4:160, 27/7b3=4:164, 27/8a2=4:165, 27/8b1=
4:165, 27/8b2=4:166, 27/9a1=4:166, 27/9b3=4:168, 27/10a2=4:170,
27/10b1=4:171, 27/11b1=4:171, 27/12a1=4:171, 27/15a1=4:176, 27/18a3=5:4,
27/18b2-3=5:4, 27/22b1=5:6, 27/24b2=5:9, 27/25b3=5:11, 27/26a2=5:12,
27/26b1=5:12, 27/29b1=5:16, 27/30a3=5:17, 27/33b2=5:20, 27/34a3=5:21,
27/35b1=5:23, 27635b3=5:23, 27637a2=5:26, 27/38a3=5:27, 27/39b2=5:31,
27/42a1=5:33, 27648a3=5:41, 27/48b2=5:41, 27651a1=5:44, 27/51b1=5:44,
27/52b2-3=5:47, 27/53b1=5:48, 27/54a1=5:48, 27/54b3=5:49, 27/55a2-3=5:49,
27/57a3=5:52, 27/58b3=5:54, 27/59a3=5:54, 27/59b2=5:54, 27/59b3=5:55,
28/3a3=7:101, 28/4b3=7:105, 28/14a3=7:131, 28/19b2=7:140, 28/40b3=7:164,
28/44b3=7:169, 28/51b1=7:178, 28/55a2=7:185, 28/55b2=7:186, 28/57a2=7:187,
28/57b1=7:188, 28/59b1=7:190, 28/60a6=7:196, 28/64a1=8, 28/65a1=8:2, 28/
67a2=8:7, 28/67b2=8:7, 28/68b2=8:10, 28/69a1=8:10, 28/72b3=8:17, 28/73a1=
8:17, 28/73b1=8:18, 28/75a3=8:22, 28/75b1=8:23, 28/79b3=8:29, 28/80b1=8:30,
28/81b3=8:33, 28/82a1=8:33, 28/83b2=8:36, 28/84a3=8:37, 29/2a2=8:41, 29/
3a1=8:42, 29/3b2=8:43, 29/4a1=8:43, 29/4b2=8:44, 29/6b1=8:47, 29/10a3=9:13,
29/10b2=9:14, 29/11a3=9:15, 29/14b1=9:19, 29/14b2=9:19, 29/15a2=9:20, 29/
15b1=9:20, 29/18a3=9:24, 29/18b1-2=9:24, 29/19b1=9:26, 29/20a2=9:27, 29/
21a1=9:28, 29/21b2=9:29, 29/23a2=9:30, 29/24a2=9:32, 29625b1=9:34, 29/
27a1=9:36, 29/28b2-3=9:37, 29/29a1=9:37, 29/30b1=9:39, 29/30b3=9:40, 29/
31a3=9:40, 29/32a3=9:41, 29/33b2=9:43, 29/35a3=9:46, 29/36a2=9:47, 29/
38a1=9:51, 29/38b1=9:52, 29/39b1=9:54, 29/40a2=9:55, 29/42a1-3=9:59,
29/43a1-3=9:60, 29/47b3=9:68, 29/48a3=9:68, 29/50b1=9:70, 29/51b1-2-3=9:71,
29/53b3=9:74, 29/54a2=9:74, 29/54b2=9:75, 29/56b3=9:79, 29/57b1=9:80, 29/
58a2=9:81, 29/58b1=9:81, 29/59a2=9:83, 29/61a1=9:85, 29/63a1=9:89, 29/66a1
=9:93, 30/2a3=12:66, 30/4a2=12:80, 30/5b2=12:83, 30/7b2=12:87, 30/9a3=
12:90, 30/9b3=12:91, 30/10a2=12:92, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/16b2=14:27,
30/32b3=15:96, 30/38a2=16:23, 30/39b2=16:26, 30/41b3=16:28, 30/43b2=16:31,
30/44b3=16:33, 30/45b2=16:35, 30/47a2=16:36, 30/48a1=16:37, 30/48b1=16:38,
30/53a2=16:48, 30/54b2=16:51, 30/59a1=16:61, 30/61b3=16:65, 30/65a3=16:70,
30/65b3=16:70, 30/66a1=16:7, 30/66b3=16:71, 30/67a1=16:72, 30/67b2=16:72,
30/68b1=16:74, 30/68b2=16:75, 30/69b1=16:76, 30/71a1=16:77, 30/71a2=16:78,
30/72a2=16:79, 30/72b1=16:80, 30/73b2=16:81, 30/77b1=16:88, 30/79a1=16:90,
30/79b2=16:91, 30/80a2-3=16:91, 30/81a3=16:93, 30/81b2=16:93, 30/82b3=
16:94, 30/83a3=16:95, 30/83b2=16:96, 30/86a2=16:101, 30/87b2-3=16:104, 30/
88a2=16:105, 30/90a1=16:108, 30/91b2=16:112, 30/92a3=16:112, 30/93a3=
16:114, 30/93b1=16:114, 30/94a1-3=16:115, 30/94b3=16:116, 30/95a2=16:116,
30/100a3=16:127, 30/100b2=16:128, 31/12a3=19:30, 31/14b1=19:36, 31/22a1=
19:58, 31/30a1=19:76, 31/36b1=20, 31/38a1=20:8, 31/39b1=20:14, 31/52b2=
20:61, 31/57b3=20:73, 31/68b1=20:98, 31/71b1=39:35, 31/72a2=39:36, 31/
72b1=39:36, 31/72b3=39:37, 31/73 a1=39:37, 31/73b3=39:38, 31/74a3=39:38,

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

31/78a2=41:52, 31/84b2=46:23, 31/87b2=20:114, 32/1b3=27:60, 32/3b1=28, 32/18b3=28:27, 32/19a3=28:28, 32/21a2=28:30, 32/32b2=28:49, 32/33b2=28:50, 32/36a2=28:56, 32/39a1=28:60, 32/42b3=28:68, 32/43a3=28:70, 32/43b3=28:71, 32/44b1=29, 32/45a1=29:44, 33/2b3=33:33, 33/5a2=33:35, 33/5b1=33:36, 33/6a2=33:37, 33/6b2=33:37, 33/8a1=33:38, 33/8b2=33:39, 33/10b3=33:48, 33/11a1=33:48, 33/17a1=33:53, 33/18a1=33:53, 33/18a3=33:54, 33/19a23=33:55, 33/20a2=33:57, 33/21b1=33:59, 33/22b2-3=33:62, 33/23a2=33:63, 33/23b1=33:64, 33/25a3=33:69, 33/25b1=33:69, 33/27a2-3=33:73, 33/27b2=33:73, 33/32a1=34:8, 33/45a1=34:24, 33/46a3=34:27, 33/63a2=35, 33/64b1=35:2, 33/70b3=35:11, 33/72a1=35:11, 33/84b3=35:44, 33/85b1=35:45, 34/9b3=36:47, 34/10a2=36:47, 34/30b3=37:102, 34/40b2=37:152, 34/46b1=38, 34/57a12=38:26, 34/70b1=38:65, 34/76b2=39, 34/78b2=39:4, 34/79a2=39:4, 34/81a3=39:6, 34/85b3=39:10, 34/88b2=39:16, 34/89b2=39:18, 38/71b3=64:11, 34/91a1=39:20, 34/92a3=39:22, 34/92b3=39:22, 34/93a2=39:23, 34/94a3=39:23, 34/95b1=39:26, 34/96b3=39:29, 35/1a2=39:42, 35/3a3=39:45, 35/11a1=39:56, 35/11a3=39:57, 35/12b2=39:60, 35/13a2=59:61, 35/13b1=39:62, 35/22b1=40, 35/31a3=40:16, 35/33a1=40:20, 35/34b1=40:21, 35/35a3=40:22, 35/39a1=40:28, 35/41b2=40:31, 35/42b1=40:33, 35/43a3=40:34, 35/43b2=40:34, 35/44a3=40:35, 35/44b1=40:35, 35/50a3=40:45, 35/59b3=40:62, 35/61a2=40:64, 35/66a1=40:74, 35/68b1=40:78, 35/73a1=41, 35/84b2=41:21, 36/3a1=42:6, 36/4a2=42:8, 36/5a2=42:9, 36/5b3=42:10, 36/8b3=42:13, 36/10b2-3=42:15, 36/11a3=42:15, 36/11b2=42:16, 36/13b3=42:19, 36/15a3=42:21, 36/17a1=42:23, 36/18a3=42:24, 36/18b2=42:24, 36/20b1=42:27, 36/25a1=42:36, 36/27a3=42:40, 36/28b3=42:44, 36/31a2=42:46, 36/34b1=42:51, 36/74b1=44, 36/79a3=44:19, 36/85a3=44:42, 36/89a1=45, 36/90a3=45:5, 36/91a2=45:6, 36/98a3=45:19, 36/99b2=45:22, 36/100b1=45:23, 36/102b3=45:26, 37/4b1=47:1, 37/6a2=47:3, 37/7a2=47:4, 37/7b2=47:4, 37/8b3=47:9, 37/9b1=47:10, 37/9b3=47:11, 37/14b1=47:16, 37/16a1=47:19, 37/17b1=47:21, 37/18a2=47:23, 37/19a3=47:26, 37/19b1=47:26, 37/20a2=47:28, 37/20b3=47:29, 37/21a3=47:30, 37/22a2=47:32, 37/23b1-2=47:34, 37/24a2=47:35, 37/25b3=47:38, 37/27a1=48:2, 37/28b1=48:4, 37/29a3=48:5, 37/30a1=48:6, 37/30b2=48:7, 37/31b3=48:10, 37/32a3=48:10, 37/33b3=48:11, 37/35b1=48:14, 37/36b1=48:15, 37/37b2=48:16, 37/39a2=48:18, 37/40a2=48:19, 37/40a3=48:20, 37/41b1=48:21, 37/43a2=48:24, 37/44b2=48:25, 37/45b1=48:26, 37/46a2=48:26, 37/46a3=48:27, 37/46b2=48:27, 37/48a1=48:28, 37/50a1=48:29, 37/52b1=49, 37/53b1=49:1, 37/53b3=49:2, 37/55a3=49:3, 37/56b1=49:5, 37/58a3=49:7, 37/59a1=49:8, 37/64a2=49:13, 37/65b3=49:15, 37/67a1=49:17, 37/68a1=50, 37/75b2=50:26, 37/83a1=51, 38/1a1=58:1, 38/2a2=38:1, 38/6a1=58:10, 38/7a13=58:11, 38/9a2=58:13, 38/9b2=58:13, 38/10b2=58:15, 38/12a3=58:18, 38/14a2=58:21, 38/15a3=58:22, 38/16a1=58:22, 38/18b3=59:3, 38/20b1=59:6, 38/21a2=59:16, 38/21a3=59:7, 38/26a1=59:11, 38/31b1=59:23, 38/32a2=59:23, 38/33a1=60, 38/40b1=61:3, 38/41b3=61:5, 38/39a1=60:13, 38/43b2=61:7, 38/43b 3=61:7, 38/44a2-3=61:8, 38/45b3=61:11, 38/48a2-3=61:14, 38/49a2=62, 38/51a3=62:4, 38/52a3=62:5, 38/56b1=62:11, 38/60a1=63:4, 38/64b2-3=63:11, 38/66a3=64:2, 38/68b2=64:6, 38/69b1=64:7, 38/72b2=64:13, 38/73b3=64:15, 38/75a2=64:17, 38/75b2=65, 38/77b1=65:1, 38/79b1=65:3, 38/79b3=65:3, 38/83b2-3=65:7, 38/84a1=65:7, 38/85a2=65:10, 38/85b2=65:10, 38/87a1=65:11, 38/87a2=65:12, 38/87b2=65:12, 38/87b3=65:12, 38/88a2=66, 38/88b2-3=66:1, 38/89a1=66:2, 38/89b3=66:3, 38/94b2=66:8, 38/96a3=66:10, 38/97a3=66:10, 38/97b2=66:11

T.-ning 26/2b1=4:24, 26/23a2=4:47, 26/50b3=4:83, 26/65a2=4:97, 26/76b2=4:113, 26/82b3=4:122, 26/95a3=4:140, 27/2b1=4:157, 27/9a3=4:167,

27/23a1=5:7, 27/25b1=5:11, 27/31b2=5:18, 27/49b3=5:43, 27/59b1=5:54, 28/
35a2=7:158, 29/7a3=8:75, 29/12b1=9:17, 29/13a2=9:18, 29/24a2=9:32, 29/25b2
=9:34, 29/27a2=9:36, 26/31b3=9:40, 29/36b2=9:48, 29/44a2=9:61, 29/58b2=
12:87, 30/58b2=16:60, 30/75a1=16:83, 30/83a2=16:95, 30/92a3=16:112, 30/
81a3=46:26, 32/9b1=28:13, 33/3a3=33:34, 33/7b2=33:37, 33/8a3=33:
33/8b1=33:39, 33/17b2=33:53, 33/65a3=35:3, 33/66a3=35:5, 33/75a1=35:
33/84a1-2=35:43, 34/25b2=37:40, 34/36a2=37:128, 34/42a3=37:160, 34/
37:169, 34/91a1=39:20, 34/94a1=39:23, 35/9a2=39:53, 35/14a2=39:63, 35/
40:4, 35/28a3=40:10, 35/40a2=40:29, 35/55b1=40:55, 35/56a1=40:56, 35/
40:63, 35/64a2=40:69, 35/67a1=40:77, 35/68a3=40:78, 35/69b3=40:81, 35/
40:85, 35/83a3=41:19, 35/88b2=41:28, 36/91a1=45:6, 36/91b1=45:8, 36/
45:14, 36/106b1=45:32, 36/108b1=45:35, 37/8a3=47:17, 37/25b1=47:38, 37/
31b3=48:10, 37/36a2=48:14, 37/42a2=48:23, 37/42b1=48:23, 37/48a2=48:
37/55a2=49:3, 37/58a1=49:7, 37/60a1=49:9, 38/6a3=58:10, 38/11a3=58:
38/13a2=58:19, 38/16a3=58:22, 38/20a2=59:5, 38/41b2=61:5, 38/42b1=61:
38/47b2=61:14, 38/54b3=62:9, 38/57b1=63:1, 38/58a3=63:2, 38/60a3=63:
38/63b1=63:9, 38/77a1-2=65:1, 38/81a2=65:5, 38/85b3=65:11

T.-nı 25/7a1=3:135, 26/37a2=4:64, 26/75b1=4:110, 26/97b1=4:142,
27/10b3=4:171, 28/59a1=7:189, 29/5a3=8:45, 29/46a2=9:65, 29/47b1=9:67,
29/53b3=9:74, 29/63b3=9:90, 33/5a1=33:35, 33/20a1=33:57, 35/15a3=39:67,
35/30a3=40:14, 38/39b2=61:1, 38/49b1=62:1, 38/55b3=62:10, 38/65b1=64:1

T.-ka 25/4a2=3:129, 25/5b1=3:132, 25/12a3=3:144, 25/17b3=3:154,
25/18a3=3:154, 25/22a2=3:158, 25/25b1=3:172, 26/13a3=4:36, 26/15b3=4:39,
26/17b3=4:42, 26/23b2=4:48, 26/30a2=4:59, 26/30b1-2=4:59, 26/39a2=4:69,
26/48b1=4:80, 26/67a2=4:100, 26/79b3=4:116, 26/89a1=4:130, 26/90a2=4:132,
26/92b1=4:136, 26/93a2=4:136, 26/97a1=4:142, 26/98b1=4:144, 26/99a3=4:146,
26/99b1=4:146, 27/11a2=4:171, 27/12a3=4:172, 27/14b1=4:175, 27/23b3=5:8,
27/26b3=5:12, 27/54a3=5:48, 28/12a2=7:128, 28/35b2=7:158, 28/36a1=7:159,
28/61a2=7:200, 28/64b1-2=8:1, 28/71a1-2=8:13, 28/74b1=8:20, 28/76a1=8:24,
28/78b1=8:27, 29/1b3=8:41, 29/4b3=8:44, 29/5b1=8:46, 29/13a3=9:18, 29/
14a3=9:19, 29/21b1=9:29, 29/34a2=9:44, 29/34b2=9:45, 29/42b1=9:59, 29/
43b3=9:61, 29/45a1=9:63, 29/57b2=9:80, 29/60b1=9:84, 29/61b1=9:86, 30/
47a1=16:36, 30/70b1=16:77, 30/77a1=16:87, 30/85a1=16:98, 30/88b1=16:106,
31/14a1=19:35, 32/2b3=27:93, 33/2b2=33:33, 33/5b3=33:36, 33/10a2=33:46,
33/24a3=33:66, 33/26a2=33:71, 33/50b1=34:33, 33/59b1=34:46, 33/66a2=35:4,
34/77b1=39:2, 34/77b2=39:2, 34/78a2=39:3, 34/83b2=39:8, 34/86a3=39:11,
34/87a2=39:14, 34/89a2=39:17, 35/15a2=39:66, 35/21a1=39:74, 35/31b1=40:16,
35/48b2=40:42, 35/49b1=40:43, 35/50a1=40:44, 35/56b1=40:56, 35/71b3= 40:94,
35/79b3=41:14, 36/5b2=42:10, 36/33a3=42:49, 36/36b2=42:53, 37/22b1= 47:32,
37/22b3=47:33, 37/29b3=48:6, 37/30b1=48:7, 37/31a2=48:9, 37/34b3= 48:13,
37/35a2=48:14, 37/38b2=48:17, 37/64b3=49:14, 37/65b1=49:15, 38/1b3= 58:1,
38/9b1=58:13, 38/13b3=58:20, 38/52b3=62:6, 38/69b1=64:8, 38/70a3= 64:9,
38/71b3=64:11, 38/72a2=64:12, 38/74b3=64:17, 38/78b1-2=65:2, 38/86b1=
65:11, 38/90b2=66:4, 38/93a1=66:6, 38/94a1=66:8

T.-da 25/29a3=3:200, 26/75b1=4:110, 26/83b1=4:123, 26/49b3=
4:82, 26/73a2=4:106, 26/81b1=4:119, 27/13b3=4:173, 27/18b3=5:4, 28/19b1=
7:140, 28/60a4=7:194, 29/11b3=9:16, 29/23b1=9:31, 30/55a3=16:52, 31/19a1=
19:48, 31/19a2=19:49, 31/31b1=19:81, 31/73b2=39:38, 31/82a3=46:28, 33/6b1=
33:37, 33/43a1=34:22, 33/60b1=34:47, 33/65b1=35:3, 33/80b1=35:40, 34/21b3=
37:23, 34/27a2=37:86, 35/14a3=39:64, 37/60b3=49:10, 37/63a3=49:12, 38/5b2

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

58:9, 38/22b1=59:7, 38/29b3=59:18, 38/30a2=59:18, 38/37a1=60:11, 38/74a1=64:16, 38/78b3=65:2, 38/80b3=65:4

T.-dın 25/5a1=3:130, 25/21b3=3:157, 25/22a3=3:159, 25/25a2=3:171, 25/26b3=3:174, 26/36b3=4:64, 26/9b3=4:132, 26/40a1=4:70, 26/41a3=4:73, 26/47b3=4:79, 26/53b1=4:87, 26/60b1=4:92, 26/72b1=4:104, 26/74a1=4:108, 26/83a1=4:122, 26/89b2=4:131, 26/96a2=4:141, 27/23b1=5:7, 27/24b1=5:8, 27/25b3=5:11, 27/29a3=5:15, 27/30b1=5:17, 27/43b2=5:35, 27/ 45b1=5:38, 27/48b1=5:41, 27/56a1=5:50, 28/12a1=7:128, 28/64b1=8:1, 28/72b1=8:16, 28/79a3=8:29, 29/7b1=9:1, 29/13b2=9:18, 29/18a1=9:24, 29/43a3=9:60, 29/52b1=9:72, 30/2a1=12:66, 30/30b3=12:80, 30/7a1=12:86, 30/28b3=15:69, 30/55b1=16:53, 30/89a2=16:106, 32/33b2=28:50, 33/10b1=33:47, 33/12a2=33:50, 33/13b3=33:50, 33/15a1=33:51, 33/15b2=33:52, 33/19a1=33:55, 33/25b2=33:70, 34/77a1=39:1, 35/2a3=39:43, 35/5b1=39:47, 35/22b2=40:2, 35/34b3=40:21, 35/42a3=40:33, 35/62a2=40:66, 35/65b1=40:74, 36/31b3=42:47, 36/64a2=43:63, 36/89a2=45:2, 36/98a1=45:19, 37/33b1=48:11, 37/48b3=48:29, 37/53b2=49:1, 37/53b2=49:1, 37/59a1=49:8, 37/77b3=50:32, 38/11b3=58:17, 38/17b3=59:2, 38/27a1=59:13, 38/29a2=59:16, 38/23a2=59:8, 38/38b2=60:12, 38/47a3=61:13, 38/81a3=65:5, 38/85a3=65:10

(Ar. Allāh, Far. Bār Ḫudāy) *Yā Tangrı, ey kökler törütügli hem yer törütügli.* 35/4a1=39:46

(Ar. Allāh, Far. Ḫudāvend) *Arıġ ol Tangrı andın kim şıfat ḳılurlar.* 34/42a2=37:160

(Ar. İlāh, Far. Ḫudā) *Bütünlükin Tangrı bir, Tangrı arıġ ol bolmaḳdın angar ᶜayāl.* 27/11b1=4:171

T. 28/19a1=7:138

T.-lar 28/19a1=7:138

(Ar. İlāh, Far. Ḫudāy) *Bu sizing tangrıngız hem Mūsā tangrısı.* 31/64b2=20:88

T. 29/23b3=9:31, 30/17a1=14:52, 30/32b3=15:96, 30/54b3=16:51, 30/55a1=16:51, 31/3a1=18:110, 31/68b2=20:98, 32/1b3=27:60, 32/44a1=28:88, 34/48a2=38:5, 34/70b1=38:65, 36/76 a3=44:8

T.-dın 32/25b3=28:38

T.-lar 31/31b2=19:81, 31/82a3=46:28, 36/56a1=43:45

T.-larnı 34/48a1=38:5, 37/27a2=37:86

T.-ngā 31/68a1=20:97

T.-sı 36/100a3=45:23

T.-sınga 32/26a3=28:38

T.-sınḳa 35/45b1=40:37

T.-ngız 31/68b1=20:98, 35/74b3=41:6

T.-larımdın 31/18a2=19:46

T.-larımız 36/61b1=43:58

T.-larımızını 34/25a1=37:36

T.-larımızdın 31/84a2=46:22

T.-laringız 31/3a1=18:110, 34/48b1=38:6

(Ar. İlāh, Far. perestīdenī) *Tangrı yoḳ meger ol.* 33/65b2=34:3

T. 31/38a1=20:8, 31/39b2=20:14, 32/43a3=28:70, 32/44a1=28:88, 34/81b1=39:6, 37/15b2=47:19, 38/31a2=59:22, 38/31b2=59:23

(Ar. kebīr, Far. buzurgvār) *Ḥükm ol Tangrıḳa, uluġ ol Tangrı.* 35/29b3=40:12

(Ar. raḥmān, Far. ḫudāy) *Men nezr ḳıldım Tangrıḳa tek turmaḳ.* 31/11a1=19:26

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

T. 31/24a2=19:6, 31/35a3=19:96, 31/37a2=20:5, 34/12a2=36:52, 36/52a3=43:36

T.-ḳa 31/34a2=19:92, 31/34b1=19:93, 36/51a1=43:33, 36/70b2=43:81

(Ar. raḥmān, Far. Ḫudāy - buzurg baḫşāyiş) *Ḳıldımız mu Tañrıda aḍın Tañrılar?* 36/44b1=43:20

(Ar. —, Far. ḫudāy) *Aydı Tañrı: ey İblîs né yıġdı séni?* 34/73a2=38:75

(Ar. –, Far. –) *Yoḳ İdi meger men Tañrı.* 30/33a1=16:2

T. 28/32b2=7:156, 30/19a1=15:1, 34/74a2=38:77

⇒ arıġ Tañrı 34/5b1=36:36, 36/41b1=43:13; Bār Ḫudāyā / T. 28/81a3=8:32; bir T. 34/24b2=37:35; Allāh / T. 37/66a3=49:16; tapunmaḳḳa T. 34/24b2=37:35; tapunmaḳḳa sezā bir T. 37/15b2=47:19; üküş raḥmetlig T. 31/17b3=19:45; yarlıḳaġan T. 31/29a3=19:75, 31/31a1=19:78

Tañrı atıda aḍınḳı birle: Allah'tan başkasının adı anılarak.

(Ar. ġayri'llāhi bihi, Far. ez behr-i cüz ḫudāy) *Boġuzlansa Tañrı atıda aḍınḳı birle hem boġulmış hem tökülmiş.* 27/16a1=5:3

Tañrıda aḍın but: put.

(Ar. cibt, Far. but) *Biterler Tañrıda aḍın butlarḳa, yekke.* 26/24b3=4:51

Tañrıda aḍın: tagut.

(Ar. ṭāġūt, Far. Kaᶜb ibn Eşref) *Ḥükmke turuḳsalar Tañrıda aḍınḳa çın-oḳ fermā[nla]ndılar.* 26/31b2=4:60

(Ar. ṭāġūt, Far. dîv) *Anlar kim tandılar toḳşurlar Tañrıda aḍınḳı yol içinde.* 26/44a3=4:76

Tañrıda aḍın tapunġu: tagut.

(Ar. ṭāġūt, Far. but) *Anlar kim sıñardın turdılar Tañrıda aḍın tapunġudın.* 34/89a1=39:7

Tañrı fermānındın çıḳġan: fasık.

(Ar. fāsiḳîn, Far. ez fermān birūn āyende/gān) *Unıttılar iḍini, unıttırdı anlarḳa et-özleri, olar tururlar Tañrı fermānındın çıḳġanlar.* 38/30b3=59:19

Tañrıḳa yan-: tövbe etmek, tövbe edip Allah'a yönelmek.

(Ar. inābeᵗ, Far. be-ḫudāy bāz geşten) *Yarlıḳatu tiledi iḍisidin, tüşti rükūᶜ ḳılu yandı Tañrıḳa.* 34/56a2=38:24

(Ar. tevbeᵗ, Far. bāz gerden be-ḫudāy) *Yansalar Tañrıḳa aḍaḳın ḳılsalar namāzını, bérseler zekātını.* 29/8b2=9:11

Tañrıḳa yanġan: Allah'a yönelen, hakka gönül veren.

(Ar. munîb, Far. be-ḫudāy bāz gerdende) *Nişān bar ḳamuġ Tañrıḳa yanġan ḳulḳa.* 33/33a3=34:9

Tañrını barlamama-: Tanrıyı inkâr etmek, küfre dalmak.

(Ar. küfr, Far. nā-girevîden) *Yigrentürdi silerke Tañrını barlamamaḳnı tağı yarlıġdın çıḳmaḳnı.* 37/58b2=49:7

Tañrını bilgen: dindar, zahit.

(Ar. rabbāniyy/ūn, Far. ḫudāy şināsı/ān) *Tañrını bilgenler hem bilgeler anuñ birle kim küḍezü tilendiler Tañrı kitābından.* 27/50b2=5:44

Tanğrı tuta: Tanrıya, Tanrı adına.

(Ar. bi'llāhi, Far. be-ḫudāy) *Andıḳtılar Tanğrı tuta andlarnıng ḳatığınça.*

T. 26/35b1=4:62, 27/58a2=5:53, 29/33a2=9:42, 29/40b3=9:56, 29/44a3=9:62, 29/53a3=9:74, 30/48a3=16:38, 33/82b1=35:42

(Ar. ta'llāhi, Far. be-ḫaḳḳ-i ḫudāy) *Tanğrı tuta çın-oḳ ıdtımız ögürler tapa sénde öngdin, bezedi olarḳa yek işlerini.* 30/60b1=16:63

Tanğrı tuta and: Allah'a and olsun ki!

(Ar. ta'llāhi, Far. be-ḫudāy) *Tanğrı tuta and sorlur sizler andın kim yalğan yaratur sizler.* 30/56b3=16:56

T. 30/6b1=12:85, 30/9b2=12:91

TANUḲ: 1. tanık, şahit.

(Ar. şehīd / şuhedā, Far. güvāh/ān) *Bolunğlar aḍaḳın ḳılığlılar könilik birle tanuḳlar Tanğrı üçün.* 26/91a3=4:135

t. 25/10a2=3:140, 26/10b3=4:33, 26/17a3=4:41, 26/48a2=4:79, 27/4a2=4:159, 27/9a2=4:166, 27/24a1=5:8, 27/51a2=5:44, 30/78a2=16:89, 31/75a2=41:47, 33/9b3=33:45, 33/19a3=33:55, 33/60b2=34:47, 35/17b1=39:69, 37/48a1=48:28, 37/74b2=50:21

(Ar. şāhid, Far. güvāh) *Biz ıdtımız séni tanuḳ hem müjde bérigli.* 37/31a1=48:8

(Ar. şāhid/ūn, Far. ḥāżır/ān) *Azu törüttimiz mü feriştelerni tişiler, olar tanuḳlar mu ermiş.* 34/40a3=37:150

2. doğru, gerçek şahit.

(Ar. muheymin, Far. güvāhī-i rāst) *Çınğarığlı ol kim anda öngdin ol bitigdin hem tanuḳ anıng üze.* 27/53a 3=5:48

⇒ ḥālde tanuḳ bol- 37/79b1=50:37; rāst tanuḳ 38/32a1=59:23

tanuḳ ḳıl-: tanık tutmak.

(Ar. işhād, Far. güvāh kerden) *Uçalarındın ᶜayāllarını tanuḳ ḳıldı olarnı özleri üze.* 28/48a17:172

t.-ıng 38/78a2=65:2

TANUḲLUḲ: şahitlik, tanıklık.

(Ar. şehīd, Far. güvāhī) *Keldürse-miz ḳamuğ ümmetdin tanuḳluḳ, keldürse-miz seni bu ögür üze tanuḳ.* 26/17 a2=4:41

t. 30/75b1=16:84

(Ar. şehāde[t], Far. güvāhī) *Tanuḳ ḳılıng iki ᶜadl iḍisi sizdin, aḍaḳın ḳılıng tanuḳluḳnı Tanğrıḳa.* 38/78a3=65:2

t.-ları 36/44a2=43:19

(Ar. şehāde[t], Far. güvāhī dāden) *Tanuḳluḳ sizing üze.* 35/85a3=41:22

tanuḳluḳ bér-: şahitlik etmek, tanıklık vermek.

(Ar. şehāde[t], Far. güvāhī dāden) *Ey atamız, sening oğlung oğrılıḳ ḳıldı, tanuḳluḳ bérmez-miz meger anı kim bildimiz.* 30/4b2=12:81

t.-ür 27/8b2=4:166, 34/16a1=36:65, 35/83b3=41:20, 38/26a1=59:11, 38/57b3=63:1

t.-ür-miz 38/57b1=63:1

t.-ürler 27/9a1=4:166
t.-di 36/73a3=43:86
t.-dimiz 28/48a3=7:172
t.-dingiz 35/84b1=41:21

(Ar. şehāde[t], Far. ḥāżır şoden) *Tanuḳluḳ mu bérürler olarnı törütmekde.* 36/44a1=43:19

tanuḳluḳ bérgen: şahit, tanıklık eden.

(Ar. şāhid/īn, Far. güvāh/ān) *Tanuḳluḳ bérgenler özleri üze küfr birle.* 29/12b2=9:17

TAP: yeter, kâfi.

(Ar. kefā, Far. bes) *Tap turur Tangrı erkligke, tap turur Tangrı yarlıḳagu.* 26/20b1=4:45
t. 26/24b1=4:50, 26/27a2=4:55, 26/40a2=4:70, 26/48a2=4:79, 26/49b1=4:81, 33/8b3=3:39, 33/10b3=33:48, 37/48a1=48:28

(Ar. kefā, Far. besende) *Ol kim yerler içinde tap, Tangrı erklig.* 26/90a1=4:132
t. 27/11b3=4:171

(Ar. ḥasbu, Far. bes) *Ol kim bérdi olarḳa Tangrı hem yalavaçı, aysalar: tap ol bizke, munu bérür bizke Tangrı öz artuḳluḳındın.* 29/42a2= 9:59
t. 29/48a2=9:68, 38/79b1=65:3

(Ar. ḥasbu, Far. pesende) *Aydılar: tap bizke Tangrı.* 25/26b1=3:173
t. 31/74a3=39:38

tap kel-: yetmek, yeterli olmak.

(Ar. kifāye[t], Far. kifāyet kerden) *Biz tap kelgey-miz sanga élükleglilerdin.* 30/32b1=15:95

TAP- (I): tapmak, ibadet etmek, iman etmek.

(Ar. du[c]ā, Far. perestiden) *Aygıl men yıgıldım tapınmaḳdın anlarnı kim tapar siz Tangrıdın aḍındın.* 35/62a1=40:66

(Ar. [c]ibāde[t], Far. perestiden) *Fermānlanmadılar meger kim tapsalar bir Tangrıḳa.* 29/23b1=9:31
t.-ġıl 31/25b3=19:65
t.-unglar 36/64b1=43:64
t.-salar 34/89a1=39:17
t.-maz-miz 34/78a1=39:3
t.-maġıl 31/17a3=19:44
t.-maġaytımız 36/44b1=43:20

(Ar. īmān, Far. girevīden) *Azu ḳılur mu-miz anlarnı kim taptılar hem ḳıldılar eḍgülüklerni.* 34/58a3=38:28
t.-arlar 35/26a1=40:7, 36/91a3=45:6
t.-tı 35/41a1=40:30, 35/46a3=40:38
t.-tungız 38/7b3=58:12
t.-tılar 34/85b1=39:10, 35/26a2=40:7, 35/36b2=40:25, 35/44b1=40:35, 35/54a1=40:51, 35/57b2=40:58, 35/83a2=41:18, 36/13a2=42:18, 36/16a2=42:22, 36/17a2=42:23, 36/19b3=42:26, 36/25a3=42:36, 36/30a2=42:45, 36/66a3=43:69, 36/94b3=45:14, 36/99a2=45:21, 36/105a2=45:30, 37/4b2-3=47:2,

37/5b3=47:3, 37/8a2=47:7, 37/10a1=47:11, 37/10a3=47:12, 37/16 a3=47:20, 37/22b3=47:33, 38/33a2=60:1, 38/38b3=60:13, 38/40a2=61:2, 38/45a3=61:10, 38/47b2=61:14, 37/50a1=48:29, 37/61a1=49:11, 37/62a3=49:12, 37/65b1=49:15, 38/5a1=58:9, 38/6a2=58:10, 38/6b2=58:11, 38/7a3=58:11, 38/24b2=59:10, 38/29b3=59:18, 38/48a3=61:14, 38/48b3=61:14, 38/54b1=62:9, 38/58b2=63:3, 38/63a2=63:9, 38/72b3=64:14, 38/85b1=65:10, 38/86a2=65:11, 38/92a3=66:6, 38/93b3=66:8, 38/94b3=66:8, 38/97b3=66:11

t.-ḳalar 38/14b1=58:22
t.-unglar 38/45b2=61:11
t.-sa 38/70a3=64:9, 38/71b3=64:11, 38/86b1=65:11
t.-sa sizler 38/34a2=60:1
t.-ar erse 38/78b2=65:2
t.-mazlar 36/74a1=43:88

⇒ tapın- / tap- 30/45b2=16:35
⇒ könike tapuġlı 37/66a1=49:15

tapġan: tapan, kulluk eden.

(Ar. ʿābid/īn, Far. nīk dārende ez Ḫudāy) *Men tapġanlarnıng evveli men.* 36/70b3=43:81

tapmaḳḳa: tapılacak olan, ilah.

(Ar. ilāh, perestideni) *Tangrı yoḳ tapmaḳḳa meger ol Tangrı üze köngül urung.* 38/72b2=64:13

tapmış ḳunçuy: inançlı kadın.

(Ar. mü'mine[t] / mü'mināt, Far. zen/ān-ı girevide) *Ey peyġamber, ḳaça[n] kelseler sanga tapmış ḳunçuylar beyʿet ḳılsalar sening birle ortaḳ ḳatmaḳları üze ...* 38/37a3=60:12

TAP- (II): bulmak.

(Ar. vecd, Far. yāften) *Munu tapġay sizler önginlerni kim tileyürler.* 26/57a1=4:91

tapmaḳ: ele geçirmek, elden kaçırmamak.

(Ar. fevt, Far. der güzeşten) *Eger körseler erdi ança ḳorḳḳaylar, tapmaḳ yoḳ tutlur anlar yaḳın orundın.* 33/61b3=34:51

TAPA: –a, –a doğru.

(Ar. ilā, Far. süy-ı) *Iḍmadımuz anlar tapa sénde burun ḳorḳutġuçıdın.* 33/58b1=34:44

t. 28/4a1-2=7:103, 30/76b3=16:86, 31/10a3=19:25, 31/42a3=20:23, 31/46b2=20:43, 32/22b2=28:32, 33/16a2=33:53, 33/31b1=34:7, 33/69a3=35:9, 33/70a1=35:10, 34/22a2=37:23, 34/28a1=37:91, 34/38a2=37:140, 36/56a3=43046, 37/35b3=48:15, 37/56a3=49:5, 38/35b1=60:2, 38/41b3=61:5, 38/42b1=61:6, 38/56a3=62:11

(Ar. ilā, Far. be-) *Çıḳar[ur] üçün sizni ḳarangḳuluḳlardın nūr tapa.* 33/9a3=33:43

t. 26/60a2=4:92, 27/30a2=5:16, 28/8a3=7:117, 30/51a2=16:43, 30/51b2=16:44, 30/60b2=16:63, 30/97b1=16:121, 31/3a1=18:110, 31/32b2=19:85, 31/41b3=20:22, 32/22a3=28:32, 33/70a1=35:10, 34/11b2=36:51, 35/77b1=

t.-ürler 27/9a1=4:166
t.-di 36/73a3=43:86
t.-dimiz 28/48a3=7:172
t.-dingiz 35/84b1=41:21

(Ar. şehāde^{t}, Far. ḥāżır şoden) *Tanuḳluḳ mu bérürler olarnı* törütmekte. 36/44a1=43:19

tanuḳluḳ bérgen: şahit, tanıklık eden.

(Ar. şāhid/în, Far. güvāh/ān) *Tanuḳluḳ bérgenler özleri üze küfr birle.* 29/12b2=9:17

TAP: yeter, kâfi.

(Ar. kefā, Far. bes) *Tap turur Tangrı erkligke, tap turur Tangrı yarlıḳaḳa.* 26/20b1=4:45

t. 26/24b1=4:50, 26/27a2=4:55, 26/40a2=4:70, 26/48a2=4:79, 26/49b1=4:81, 33/8b3=3:39, 33/10b3=33:48, 37/48a1=48:28

(Ar. kefā, Far. besende) *Ol kim yerler içinde tap, Tangrı erklig.* 26/90a1=4:132

t. 27/11b3=4:171

(Ar. ḥasbu, Far. bes) *Ol kim bérdi olarḳa Tangrı hem yalavaçı, aysalar: tap ol bizke, munu bérür bizke Tangrı öz artuḳluḳındın.* 29/42a2= 9:59

t. 29/48a2=9:68, 38/79b1=65:3

(Ar. ḥasbu, Far. pesende) *Aydılar: tap bizke Tangrı.* 25/26b1=3:173

t. 31/74a3=39:38

tap kel-: yetmek, yeterli olmak.

(Ar. kifāye^{t}, Far. kifāyet kerden) *Biz tap kelgey-miz sanga élüklegliler-din.* 30/32b1=15:95

TAP- (I): tapmak, ibadet etmek, iman etmek.

(Ar. du^{c}ā, Far. perestiden) *Aygıl men yıgıldım tapınmaḳdın anlarnı kim tapar siz Tangrıdın aḳındın.* 35/62a1=40:66

(Ar. ^{c}ibāde^{t}, Far. perestiden) *Fermānlanmadılar meger kim tapsalar bir Tangrıḳa.* 29/23b1=9:31

t.-ġıl 31/25b3=19:65
t.-unglar 36/64b1=43:64
t.-salar 34/89a1=39:17
t.-maz-miz 34/78a1=39:3
t.-maġıl 31/17a3=19:44
t.-maġaytımız 36/44b1=43:20

(Ar. īmān, Far. gireviden) *Azu ḳılur mu-miz anlarnı kim taptılar hem ḳıldılar eḍgülüklerni.* 34/58a3=38:28

t.-arlar 35/26a1=40:7, 36/91a3=45:6
t.-tı 35/41a1=40:30, 35/46a3=40:38
t.-tungız 38/7b3=58:12
t.-tılar 34/85b1=39:10, 35/26a2=40:7, 35/36b2=40:25, 35/44b1=40:35, 35/54a1=40:51, 35/57b2=40:58, 35/83a2=41:18, 36/13a2=42:18, 36/16a2=42:22, 36/17a2=42:23, 36/19b3=42:26, 36/25a3=42:36, 36/30a2=42:45, 36/66a3=43:69, 36/94b3=45:14, 36/99a2=45:21, 36/105a2=45:30, 37/4b2-3=47:2,

37/5b3=47:3, 37/8a2=47:7, 37/10a1=47:11, 37/10a3=47:12, 37/16 a3=47:20, 37/22b3=47:33, 38/33a2=60:1, 38/38b3=60:13, 38/40a2=61:2, 38/45a3=61:10, 38/47b2=61:14, 37/50a1=48:29, 37/61a1=49:11, 37/62a3=49:12, 37/65b1=49:15, 38/5a1=58:9, 38/6a2=58:10, 38/6b2=58:11, 38/7a3=58:11, 38/24b2=59:10, 38/29b3=59:18, 38/48a3=61:14, 38/48b3=61:14, 38/54b1=62:9, 38/58b2=63:3, 38/63a2=63:9, 38/72b3=64:14, 38/85b1=65:10, 38/86a2=65:11, 38/92a3=66:6, 38/93b3=66:8, 38/94b3=66:8, 38/97b3=66:11

t.-ḳalar 38/14b1=58:22

t.-unglar 38/45b2=61:11

t.-sa 38/70a3=64:9, 38/71b3=64:11, 38/86b1=65:11

t.-sa sizler 38/34a2=60:1

t.-ar erse 38/78b2=65:2

t.-mazlar 36/74a1=43:88

⇒ tapın- / tap- 30/45b2=16:35

⇒ könike tapuġlı 37/66a1=49:15

tapġan: tapan, kulluk eden.

(Ar. ʿābid/în, Far. nik dārende ez Ḫudāy) *Men tapġanlarnıng evveli men.* 36/70b3=43:81

tapmaḳḳa: tapılacak olan, ilah.

(Ar. ilāh, perestideni) *Tangrı yoḳ tapmaḳḳa meger ol Tangrı üze köngül urung.* 38/72b2=64:13

tapmış ḳunçuy: inançlı kadın.

(Ar. mü'mineᵗ / mü'mināt, Far. zen/ān-ı girevîde) *Ey peyġamber, ḳaça[n] kelseler sanga tapmış ḳunçuylar beyʿet ḳılsalar sening birle ortaḳ ḳatmaḳları üze ...* 38/37a3=60:12

TAP- (II): bulmak.

(Ar. vecd, Far. yāften) *Munu tapġay sizler önginlerni kim tileyürler.* 26/57a1=4:91

tapmaḳ: ele geçirmek, elden kaçırmamak.

(Ar. fevt, Far. der güzeşten) *Eger körseler erdi ança ḳorḳḳaylar, tapmaḳ yoḳ tutlur anlar yaḳın orundın.* 33/61b3=34:51

TAPA: –a, –a doğru.

(Ar. ilā, Far. sūy-ı) *Iḍmadımız anlar tapa sénde burun ḳorḳutġuçıdın.* 33/58b1=34:44

t. 28/4a1-2=7:103, 30/76b3=16:86, 31/10a3=19:25, 31/42a3=20:23, 31/46b2=20:43, 32/22b2=28:32, 33/16a2=33:53, 33/31b1=34:7, 33/69a3=35:9, 33/70a1=35:10, 34/22a2=37:23, 34/28a1=37:91, 34/38a2=37:140, 36/56a3=43046, 37/35b3=48:15, 37/56a3=49:5, 38/35b1=60:2, 38/41b3=61:5, 38/42b1=61:6, 38/56a3=62:11

(Ar. ilā, Far. be-) *Çıḳar[ur] üçün sizni ḳarangḳuluḳlardın nūr tapa.* 33/9a3=33:43

t. 26/60a2=4:92, 27/30a2=5:16, 28/8a3=7:117, 30/51a2=16:43, 30/51b2=16:44, 30/60b2=16:63, 30/97b1=16:121, 31/3a1=18:110, 31/32b2=19:85, 31/41b3=20:22, 32/22a3=28:32, 33/70a1=35:10, 34/11b2=36:51, 35/77b1=

t.-ürler 27/9a1=4:166
t.-di 36/73a3=43:86
t.-dimiz 28/48a3=7:172
t.-dingiz 35/84b1=41:21

(Ar. şehāde^{t}, Far. ḥāżır şoden) *Tanuḳluḳ mu bérürler olarnı törümekde.* 36/44a1=43:19

tanuḳluḳ bérgen: şahit, tanıklık eden.

(Ar. şāhid/în, Far. güvāh/ān) *Tanuḳluḳ bérgenler özleri üze küfr birle.* 29/12b2=9:17

TAP: yeter, kâfi.

(Ar. kefā, Far. bes) *Tap turur Tangrı erkligke, tap turur Tangrı yārïçilïḳḳa.* 26/20b1=4:45

t. 26/24b1=4:50, 26/27a2=4:55, 26/40a2=4:70, 26/48a2=4:79, 26/49b1=4:81, 33/8b3=3:39, 33/10b3=33:48, 37/48a1=48:28

(Ar. kefā, Far. besende) *Ol kim yerler içinde tap, Tangrı erklig.* 26/90a1=4:132

t. 27/11b3=4:171

(Ar. ḥasbu, Far. bes) *Ol kim bérdi olarḳa Tangrı hem yalavaçı, aysalar: tap ol bizke, munu bérür bizke Tangrı öz artuḳluḳındın.* 29/42a2= 9:59

t. 29/48a2=9:68, 38/79b1=65:3

(Ar. ḥasbu, Far. pesende) *Aydılar: tap bizke Tangrı.* 25/26b1=3:173

t. 31/74a3=39:38

tap kel-: yetmek, yeterli olmak.

(Ar. kifāye^{t}, Far. kifāyet kerden) *Biz tap kelgey-miz sanga élükleglilerdin.* 30/32b1=15:95

TAP- (I): tapmak, ibadet etmek, iman etmek.

(Ar. du^{c}ā, Far. perestïden) *Aygıl men yıgıldım tapınmaḳdın anlarnı kim tapar sïz Tangrıdın aḳındın.* 35/62a1=40:66

(Ar. ^{c}ibāde^{t}, Far. perestïden) *Fermānlanmadılar meger kim tapsalar bir Tangrıḳa.* 29/23b1=9:31

t.-ġıl 31/25b3=19:65
t.-unglar 36/64b1=43:64
t.-salar 34/89a1=39:17
t.-maz-miz 34/78a1=39:3
t.-maġıl 31/17a3=19:44
t.-magaytımız 36/44b1=43:20

(Ar. īmān, Far. girevïden) *Azu ḳılur mu-miz anlarnı kim taptılar hem ḳıldılar eḏgülüklerni.* 34/58a3=38:28

t.-arlar 35/26a1=40:7, 36/91a3=45:6
t.-tı 35/41a1=40:30, 35/46a3=40:38
t.-tungız 38/7b3=58:12
t.-tılar 34/85b1=39:10, 35/26a2=40:7, 35/36b2=40:25, 35/44b1=40:35, 35/54a1=40:51, 35/57b2=40:58, 35/83a2=41:18, 36/13a2=42:18, 36/16a2=42:22, 36/17a2=42:23, 36/19b3=42:26, 36/25a3=42:36, 36/30a2=42:45, 36/66a3=43:69, 36/94b3=45:14, 36/99a2=45:21, 36/105a2=45:30, 37/4b2-3=47:2,

37/5b3=47:3, 37/8a2=47:7, 37/10a1=47:11, 37/10a3=47:12, 37/16 a3=47:20, 37/22b3=47:33, 38/33a2=60:1, 38/38b3=60:13, 38/40a2=61:2, 38/45a3=61:10, 38/47b2=61:14, 37/50a1=48:29, 37/61a1=49:11, 37/62a3=49:12, 37/65b1=49:15, 38/5a1=58:9, 38/6a2=58:10, 38/6b2=58:11, 38/7a3=58:11, 38/24b2=59:10, 38/29b3=59:18, 38/48a3=61:14, 38/48b3=61:14, 38/54b1=62:9, 38/58b2=63:3, 38/63a2=63:9, 38/72b3=64:14, 38/85b1=65:10, 38/86a2=65:11, 38/92a3=66:6, 38/93b3=66:8, 38/94b3=66:8, 38/97b3=66:11

t.-ḳalar 38/14b1=58:22

t.-unglar 38/45b2=61:11

t.-sa 38/70a3=64:9, 38/71b3=64:11, 38/86b1=65:11

t.-sa sizler 38/34a2=60:1

t.-ar erse 38/78b2=65:2

t.-mazlar 36/74a1=43:88

⇒ tapın- / tap- 30/45b2=16:35

⇒ könike tapuġlı 37/66a1=49:15

tapġan: tapan, kulluk eden.

(Ar. ʿābid/în, Far. nik dārende ez Ḫudāy) *Men tapġanlarnıng evveli men.* 36/70b3=43:81

tapmaḳḳa: tapılacak olan, ilah.

(Ar. ilāh, perestideni) *Tangrı yoḳ tapmaḳḳa meger ol Tangrı üze köngül urung.* 38/72b2=64:13

tapmış ḳunçuy: inançlı kadın.

(Ar. mü'mine[t] / mü'mināt, Far. zen/ān-ı girevîde) *Ey peyġamber, ḳaça[n] kelseler sanga tapmış ḳunçuylar beyʿet ḳılsalar sening birle ortaḳ ḳatmaḳları üze ...* 38/37a3=60:12

TAP- (II): bulmak.

(Ar. vecd, Far. yāften) *Munu tapġay sizler önginlerni kim tileyürler.* 26/57a1=4:91

tapmaḳ: ele geçirmek, elden kaçırmamak.

(Ar. fevt, Far. der güzeşten) *Eger körseler erdi ança ḳorḳḳaylar, tapmaḳ yoḳ tutlur anlar yaḳın orundın.* 33/61b3=34:51

TAPA: –a, –a doğru.

(Ar. ilā, Far. sūy-ı) *Iḍmadımız anlar tapa sénde burun ḳorḳutġuçıdın.* 33/58b1=34:44

t. 28/4a1-2=7:103, 30/76b3=16:86, 31/10a3=19:25, 31/42a3=20:23, 31/46b2=20:43, 32/22b2=28:32, 33/16a2=33:53, 33/31b1=34:7, 33/69a3=35:9, 33/70a1=35:10, 34/22a2=37:23, 34/28a1=37:91, 34/38a2=37:140, 36/56a3=43046, 37/35b3=48:15, 37/56a3=49:5, 38/35b1=60:2, 38/41b3=61:5, 38/42b1=61:6, 38/56a3=62:11

(Ar. ilā, Far. be-) *Çıḳar[ur] üçün sizni ḳarangḳuluḳlardın nūr tapa.* 33/9a3=33:43

t. 26/60a2=4:92, 27/30a2=5:16, 28/8a3=7:117, 30/51a2=16:43, 30/51b2=16:44, 30/60b2=16:63, 30/97b1=16:121, 31/3a1=18:110, 31/32b2=19:85, 31/41b3=20:22, 32/22a3=28:32, 33/70a1=35:10, 34/11b2=36:51, 35/77b1=

41:11, 36/41b3=43:14, 37/24a1=47:35, 38/43b3=61:7, 38/54a1=62:8, 38/54b3=62:9, 38/62b1=63:8

(Ar. ilā, Far. tā) *Hem sürer-miz yazuḳluġlarnı tamuġ tapa suwsamışlar* 31/32a1=19:86

t. 32/16b1=28:24

TAPALAT-: sevindirmek, birinin kötülüğünden zevk aldırmak.

(Ar. işmāt, Far. şād kerden) *Öldrü yazdılar méni, tapalatmaġıl düşmanlarıġa méni.* 28/28b1=7:150

TAPLA-: 1. rıza göstermek, hoşnut olmak, razı olmak.

(Ar. rıżvān, Far. pesendīden) *Tapladım sizke İslāmnı dīnḳa.* 27/17a3=5:3

t.-yur 34/82a2=39:7

t.-salar 29/42a1=9:59

t.-maz 26/74a3=4:108, 34/81b3=39:7

(Ar. rıżvān, Far. pesend kerden) *Tapladıngız yaḳın tiriglikni soŋ sarāydın.* 29/29b1=9:38

(Ar. rıżvān, Far. ḫoşnūd şoden) *Eger bérilseler andın taplasalar eger bérilmeseler andın ançada olar buşarlar.* 29/41b2=9:58

t.-dıngız 29/59b3=9:83

t.-dılar 29/62a1=9:87, 29/65b3=9:93

(Ar. rıżvān, Far. —) *Taplasa aŋgar sözni.* 31/85b3=20:109

2. destek olmak, yardımcı olmak.

(Ar. müẓāhere[t], Far. hem-püşt şoden) *Eger taplasa siz anıŋ üze ol Taŋrı ol anıŋ éşi.* 38/90b3=66:4

taplamama-: kabul etmemek, razı olmamak.

(Ar. kurh, Far. nā-pesend dāşten) *Taplamaz Taŋrı olarnıŋ ḳopup çıḳmaḳlarını.* 29/35a3=9:46

t.-maslar 30/60a1=16:62

t.-madılar 37/8b3=47:9

t.-masa 28/68a2=8:8

taplamaz: rıza göstermeyen, kabul etmeyen.

(Ar. kārih/ūn, Far. nā-pesend dārende/gān) *Bir ögür mü'minlerdin taplamazlar.* 28/66b2=8:5

t. sizler 37/63a2=49:12

TAPLAN-: rıza gösterilmek, hoşnut olunmak.

taplanmış: seçkin kılınmış, hoşnut olunan, beğenilen.

(Ar. merżiyy, Far. pesendīde) *Erdi İḍi üskinde taplanmış.* 31/21b1=19:55

(Ar. rażiyy, Far. pesendīde) *Ewürgil anı ey İḍim taplanmış.* 31/5b3=19:6

TAPLAŞ-: birbirini razı etmek, uzlaşmak.

(Ar. terāżī, Far. hem-rıżā dāşten) *Taplaşsa sizler anıŋ birle kesilmişde kiḍin.* 26/3b1=4:24

TAPŞUR-: getirmek, vermek.

(Ar. te²diye[t], Far. sipurden) *Tapşurung̑lar manga İdi ḳullarını.* 36/79a2=44:18

TAPUĠ: ibadet.

(Ar. ᶜibāde[t], Far. perestiden) *Anlar kim İḍing̑ üskinde uluġsıġlıḳ ḳılmazlar anıng̑ tapuġıdın.* 28/63b3=7:206

TAPUĠÇI: torun (hizmet eden).

⇒ yégençük azu tapuġçı 30/67a3=16:72

TAP(U)N-: tapınmak, ibadet etmek, kulluk etmek.

(Ar. duᶜā, Far. perestiden) *Tapınġıl manga hem aḍaḳın ḳılġıl namāznı mening̑ yādım üçün.* 31/39b2=20:14

(Ar. ᶜibāde[t], Far. perestiden) *Bu ögür sizlerni tapnur erdiler mü?* 33/55b1=34:40

t.-ur men (tapnur men) 34/87a2=39:14
t.-ur sen (tapnur sen) 31/16b2=19:42
t.-ur siz (tapnur) 30/67b3=16:73
t.-ur sizler (tapnur sizler) 34/27a1=37:85, 34/42b1=37:161, 36/47b3=43:26
t.-urlar (tapnurlar) 31/19a2=19:49
t.-ur mu siz (tapnur mu siz) 34/28b2=37:95
t.-ayın 35/14a3=39:64
t.-ġıl 34/77a3=39:2, 35/15a2=39:66
t.-sa men 34/86a3=39:11
t.-ur erdi (tapnur) 33/57b1=34:43
t.-ur erdiler (tapnur) 33/55b3=34:41, 34/21b3=37:22
t.-ur erse sizler (tapnur erse sizler) 30/93b2=16:114
t.-manglar 34/14b1=36:60
t.-maḳdın 35/62a1=40:66
t.-maḳları 31/31b3=19:82

(Ar. ᶜibāde[t], Far. perestide şoden) *Ḳıldımız mu Tang̑rıda aḍın Tang̑rılar tapunsalar.* 36/56a2=43:45

tapun- / tap-: tapmak, tapınmak.

(Ar. ᶜibāde[t], Far. perestiden) *Eger tilese Tang̑rı tapınmaġay / tapmaġay erdimiz anda aḍın hiç nerseni biz.* 30/45b2=16:35

tapunġan ... ḳunçuy: ibadet eden kadın.

(Ar. ᶜābide[t] / ᶜābidāt, Far. perestende/gān) *Tegşürgey ang̑ar cüftler yaḫşı sizdin ... namāz ḳılġanlar, tevbe ḳılġanlar, tapunġanlar, rūze tutġanlar, yüzi açuḳ ḳunçuylar.* 38/92a1=66:5

tapunġu: ilah, Tanrı.

(Ar. ilāh, Far. ḫudā) *Yer içinde hem ḳoḍar séni hem tapunġularıng̑ızını.* 28/11b1=7:127

⇒ Tang̑rıda aḍın tapunġu 34/89a1=39:17

tapunmaḳḳa Tang̑rı: ilah.

(Ar. ilāh, Far. perestīdenī) *Tañrı yoḳ tapunmaḳḳa meger bir Tañrı.* 34/24b2=37:35

tapunmaḳḳa sezā bir Tañrı: Allah.

(Ar. Allāh, Far. Ḫudāy) *Bilgil ol Tañrı yoḳ meger tapunmaḳḳa sezā bir Tañrı.* 37/15b2=47:19

tapnuġlı er-: tapan, iman eden olmak.

(Ar. ᶜibādeᵗ, Far. perestīde/gān) *Ermediler bizke tapnuġlılar.* 32/41a1=28:53

TAPUNĠULUḲ: tapılacak.

tapunġuluḳ İḍi: Ilah.

(Ar. ilāh, Far. perestīdenī) *Yoḳ tapunġuluḳ İḍi meger ol.* 28/35b1=7:158

TAR: sıkıntılı, zor.

(Ar. żank, Far. teng) *Kim kim yüz ewürse meniñg yādımdın bütünlükin añgar turur tiriglik tar.* 31/91b1=20:124

TAR-: dağıtmak, darmadağın etmek.

(Ar. temzīḳ, Far. perāgende kerden) *Küç ḳıldılar özleriñge, ḳıldımız olarnı keleçüler, tardımız olarnı.* 33/39b2=34:19

tarmaḳ: darmadağın etme, dağıtma.

(Ar. mümezzeḳ, Far. perāgende kerdenī) *Tardımız olarnı, tegme tarmaḳ.* 33/39b3=34:19

TARAN-: taranmak, süslenmek.

taranıp çıḳ-: süslenip dışarı çıkmak.

(Ar. teberrüc, Far. ārāste birūn āmeden) *Āhestelīḳ ḳılıñglar ewleriñgiz içinde, taranıp çıḳmañglar.* 33/2a3=33:33

TARIĠ: ekin.

(Ar. zerᶜ, Far. bār-ı kişt) *Ündrür sizlerke anıñg birle tarıġ, zeyt yıġaçı, ḫurmā tüpleri.* 30/34b1=16:11

TARIĠÇI: çiftçi.

(Ar. zārīᶜ / zurraᶜ, Far. kişāverz/ān) *Ekin teg çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı, yoġun boldı köni turdı öz butası üze, ḫoş kelir tarıġçılarḳa.* 37/49b3=48:29

TARIĠLAĠ: hasılat, kazanç, kâr.

(Ar. ḥarṣ, Far. kişt) *Kim tileyür erse āḫiret tarıġlaġını, arturur-mız añgar ekini içinde.* 36/14a3=42:20

t.-ını 36/14b2=42:20

TARIL-: dağılmak, parça parça olmak, bölünmek.

(Ar. intişār, Far. perāgenden) *Ḳaçan yése siz tarı[lı]ñglar.* 33/16b2=33:53

(Ar. infiżāż, Far. perāgende şoden) *Eger bolsa sen irig, irig köŋüllüg tarığatlar seniŋ yöreŋdin.* 25/22b2=3:159
t.-ğaylar 38/56a3=62:11
(Ar. teferruķ, Far. perāgende şoden) *Aḏaķın ķılıŋ tép dinni, tarılmaŋ anıŋ içre.* 36/8b1=42:13
t.-madılar 36/9a2=42:14
(Ar. temzīķ m., Far. perāgende kerde şoden) *Ķaçan tarılsa siz munça teŋlik tarılmaķ.* 33/31b3=34:7
tarılmaķ: dağılma.
(Ar. mümezzeķ, Far. perāgende kerdenī) 33/31b3=34:7

TARLIĶ: sıkıntı.
(Ar. żayķ, Far. tengī) *Ķaḏğurmağıl olar üze, bolmağıl tarlıķ içinde.* 30/100b1=16:127
tarlıķ emgek: sıkıntı, zorluk.
(Ar. ḥarac, Far. tengī) *Yoķ anlar üze kim bulmazlar ol kim hezīne ķılsalar tarlıķ emgek.* 29/64b1=9:91
tarlıķ ḫāl: darlık, geçim sıkıntısı.
(Ar. żarrā', Far. gezend) *Hezīne ķılurlar kéŋlik ḫālde hem tarlıķ ḫālde.* 25/6a3=3:134
tarlıķ ... eksütmek: kıtlık.
(Ar. naķs, Far. ķaḥṭ u kem kerden) *Bütünlükin tuttumız Fir'avn boḏınu tarlıķ yılları birle eksütmek birle mīvelerdin.* 28/13b1=7:130
⇒ emgek tarlıķ 27/22b2=5:6, 33/7a3=33:37

TART-: çekip çıkarmak.
(Ar. nez', Far. ber keşīden) *Tarttı elgini ançada ol ürüŋ boldı bakıġlılarķa.* 28/5b3=7:108
⇒ özin bir sıŋgardın tart- yā boynağuluķ ķıl- 31/77b2=41:51
⇒ keligli tartıġlı 30/36b3=16:14

TARTIŞ-: tartışmak, münakaşa etmek, savunmak, mücadele etmek, ihtilafa düşmek.
(Ar. iḫtilāf, Far. ber efzūd şoden) *Anıŋgdın kim tartışur sizler anıŋ içinde.* 36/64a2=43:63
(Ar. mücādele[t], Far. peykār kerden) *Tartışmağıl anlardın kim ḫıyānet ķılurlar özleriŋge.* 26/73b1=4:107
t.-ur 26/74b3=4:109
t.-urlar 28/66b2=8:6, 35/43b3=40:35, 35/56a1=40:56, 35/64a2=40:69, 36/24b1=42:35
t.-tıŋız 26/74b2=4:109
t.-ġıl 30/99a2=16:125
t.-salar 35/24b1=40:5
t.-mazlar 35/23b1=40:4

(Ar. mücādele[t], Far. ḫuşūmet kerden) *Rāstlıḳ üze eşitti Tañrı ol tişiñ sözin, tartışur seniñ birle cüfti / éşi.* 38/1b1=58:1

(Ar. tenāzu[c], Far. ḫuşūmet kerden) *Eger tartışsa sizler nerse içinde yandurıñlar anı Tañrıḳa.* 26/30a3=4:59

t.-ur erdiñiz 29/4a1=8:43

t.-tınğız erse 25/15a3=3:152

(Ar. tenāzu[c], Far. ḫuşūmet kerden bā-yekdiger) *Tartışmañ, yüreksiz bolur sizler.* 29/5b2=8:46

tartış- / uruş-: uğraşmak, mücadele etmek.

(Ar. mücādele[t], peygār kerden) *Ol kün kelür tegme et-öz, tartışur / uruşur özündin, tükel bérlür tegme et-öze anı kim ḳazġandı.* 30/91a3=16:111

tartışığlı er-: anlaşmazlığa düşmek.

(Ar. iḫtilāf, Far. iḫtilāf kerden) *Ḫaber bérgey sizke ol kim erdiñiz anıñ içinde tartışığlılar.* 27/54b2=5:49

t.-diler 36/97a3=45:17

(Ar. iḫtilāf, Far. yek digerrā ḫilāf kerden) *Sen ḥükm ḳılur sen ḳullarıñ arasında anıñ içinde kim erdiler tartışığlılar.* 35/4b2=39:46

(Ar. iḫtilāf, Far. ḫilāf kerden) *Olar anıñ içinde tartışığlı ol.* 34/78a3=39:3

TARTIŞIḴ: çelişki, tutarsızlık, tartışma.

(Ar. cedel, Far. peygār) *Urmadılar anı sañga meger tartışıḳ üçün.* 36/61b3=43:58

(Ar. iḫtilāf, Far. ewzūdenī) *Eger erse erdi Tañrıda aḍınkı üskinde bulġanlar anıñ içinde tartışıḳ üküş.* 26/50a1=4:82

tartışıḳ bol-: ihtilafa düşmek.

(Ar. iḫtilāf, Far. ber ew/fzūd şoden) *Tartışıḳ boldı ögürler anlar arasında.* 31/14b2=19:37

t.-dı 27/3a1=4:157

(Ar. iḫtilaf, Far. ḫilāf kerden) *Bérdimiz olarḳa belgüler, işdin tartışıḳ bolmadılar.* 36/96b2=45:17

tartışıḳ ḳıl-: tartışmak, ihtilafa düşmek.

(Ar. iḫtilāf, Far. ḫilāf kerden) *Tartışıḳ ḳıldılar ögürler olar ara.* 36/64b2=43:65

(Ar. tenāzu[c], Far. ḫuşūmet kerden) *Tartışıḳ ḳıldılar işleriñ arasında, yaşurdılar rāzını.* 31/53a1=20:62

TARU-: 1. dar gelmek, darlaşmak, daralmak.

(Ar. ḳadr m., Far. teng kerde şoden) *Kimniñ tarusa anıñ üze anıñ rüzüsi hezine ḳılsun andın.* 38/83b1=65:7

(Ar. żayḳ, Far. teng şoden) *Tarudı sizinğ üze yer ol kim kéñgüdi erdi yana uruldunğuz arḳa bérigliler kizleyü.* 29/19a2=9:25

2. sıkıntı içinde olmak, daralmak.

(Ar. ḥaşar, Far. teng şoden) *Kelseler sizke tarusa köküzleri toḳuşmaḳ sizing birle.* 26/55b3=4:90

TARUT-: 1. azaltmak, kısmak.
(Ar. ḳadr, Far. teng kerden) *Kéngütür rüzìni kimke tilese hem tarutur.* 33/52b2=34:36
t.-ur 33/54b2=34:39, 35/8b1=39:52, 36/7a3=42:12
2. sıkıştırmak, baskı yapmak.
(Ar. taẕyīḳ, Far. teng kerden) *Zaḥmet tegürmeng olarḳa tarutsa sizler olar üze.* 38/82a1=65:6

TAŞARRUF (Ar.): tasarruf, hükmü altında olma.
(Ar. taḥt, Far. zīr-i fermān) *Bu arıḳlar aḳar mening taşarrufumdın, körmez mü sizler.* 36/59a1=43:51

TAŞ (I): taş.
(Ar. ḥacer / ḥicār, Far. seng/hā) *Yaġturġıl bizing üze taşlar kökdin hem azu keldürgil bizke açıtġan kınnı.* 28/81b2=8:32
t.-ḳa 28/37a2=7:160
t.-lar 30/30a1=15:74, 38/92b2=66:6

TAŞ (II): dışarı, fazla.
⇒ ḥaddin taş boynaġu 34/23b1=37:30

TAŞLA-: taşlamak, taş atmak.
(Ar. recm, Far. sengsār kerden) *Men sıġınur men mening İḏimke hem sizing iḏingizke kim taşla[dı]ngız méni.* 36/79b3=44:20

TAT-: tatmak, tadına bakmak.
(Ar. ẕevḳ, Far. çeşìden) *Aytur-mız anlarḳa kim küç ḳıldılar: tatınglar ot ḳını.* 33/56b2=34:42
t.-ar sizler 30/82b2=16:94
t.-tılar 38/28b1=59:15, 38/67b3=64:5, 38/84b3=65:9
t.-ġıl 36/86b1=44:49
t.-ınglar 28/71b1=8:14, 28/83a2=8:35, 29/26b2=9:35, 33/78b2=35:37, 34/94b3=39:24, 37/3b2=46:34, 37/84b3=51:14
t.-sunlar 26/27b3=4:56, 34/67b3=38:57
t.-mazlar 36/87b3=44:56
t.-madılar 34/49a3=38:8
tatıġlı: tadan, tadına bakan.
(Ar. ẕā'iḳ/ūn, Far. çeşende/gān) *Sezā boldı bizing üze İḏimizning ḳını, biz tatıġlılar-mız.* 34/23b3=37:31
t.-lar siz 34/25a3=37:38

TATLIĠ: 1. tatlı, lezzetli.
(Ar. leẕẕe^{t}, Far. bā-meze) *Arıḳlar ḥamrdın tatlıġ içgenlerke.* 37/12b3=47:15

(Ar. ṭayyib, Far. ḫoş) *Tiriglik bérgey men aŋgar, tatlıġ tiriglik.* 30/84b1=16:97
2. tatlı su.
(Ar. furāt, Far. ḫoş) *Teŋ bolmaz iki deryā, bu süçüg tatlıġ siŋgen suw ol — bu açıġ şūr turur.* 33/72a3=35:12

TATUR-: tattırmak.
(Ar. iẓāḳa[t], Far. çeşāniden) *Ḳıssa ... yarlıġımızdın taturġay-miz aŋgar ol yelimiġli tamuġ ḳınıdın.* 33/35a2=34:12
t.-dı 30/92a3=16:112, 34/95b1=39:26
t.-ġay men 35/88a1=41:27
t.-ġay-miz 31/77a2=41:50
t.-ġu-miz 35/81b2=41:16
t.-sa-miz 31/76a2=41:50, 36/32b2=42:48

TAWAR: mal mülk.
(Ar. māl / emvāl, Far. ḫ[v]āst/hā) *Anlar kün çıḳartıldılar saraylarından hem tawarlarından.* 38/23a1=59:8
t.-larıŋgız 38/46a1=61:11
⇒ neŋ tawar 33/53a1=34:37

TAWARLIĠ: mal mülk sahibi.
(Ar. māl / emvāl, Far. ḫ[v]āst/hā) *Biz üküşrek tawarlıġ-miz hem ükiş [c]ayällüg.* 33/52a2=34:35

TAY-: kaymak, sürçmek.
(Ar. zell, Far. laġziden) *Tayar bir aḍaḳ anıŋ bekümişinde kiḍin, tatar sizler ésizlikni anın kim yandıŋız Taŋrı yolından.* 30/82b1=16:94

TAYAḴ: 1. asa, değnek.
(Ar. [c]aṣā, Far. [c]aṣā) *Kemişti tayaḳını ançada ol beḍük yılan belgülüg.* 28/5b2=7:107
t.-ıŋnı 28/8b1=7:117, 28/37a1=7:160, 32/21a3=28:31
t.-ları 31/54b2=20:66
(Ar. minse[ə]et, Far. [c]aṣā) *Ol bir yer ḳurt kénesi, yéyür anıŋ tayaḳını.* 33/36b1=34:14
2. dayanak, düstur.
(Ar. [c]aṣā, Far. destver) *Ol meniŋ tayaḳım turur, tayanur men anıŋ üze.* 31/40b2=20:18

TAYAN-: dayanmak, yaslanmak.
(Ar. ittikā[ə], Far. tekye zeden) *Taḥtlar, anıŋ üze tayanurlar.* 36/51b1=43:34
(Ar. tevakku[ə], Far. tekye kerden) *Aydı: ol meniŋ tayaḳım turur, tayanur men anıŋ üze hem yapurġaḳ çalar men anıŋ birle.* 31/40b3=20:18
tayanġan: dayanan, yaslanan.

(Ar. mütteki^{ə}, Far. tekye zede/gān) *Tayanġanlar anıñ içinde ündeyürler anıñ içinde üküş müveni hem şarābnı.* 34/66a3=38:51

tayanıġlı: yaslanan, dayanıp oturan.

(Ar. mütteki^{ə}/ün, Far. tekye zede/gān) *Olar hem cüftleri kölikeler içinde taḫtlar üze tayanıġlılar.* 34/13b2=36:56

(Ar. rākid / revākid, Far. īstāde/gān) *Eger tilese tayandurġay yelni, bolġalar tayanıġlılar anıñ arḳası üze.* 36/23b3=42:33

tayanmaḳ: sükûnet bulma.

(Ar. sukūn, Far. ārāmīden) *Ol Tañrı kim törütti sizni bir et-özdin, ḳıldı andın cüftini tayanmaḳ üçün añar.* 28/58b1=7:189

TAYANDUR-: sakin eylemek, durdurmak.

(Ar. sukūn, Far. ārāmānīden) *Eger tilese tayandurġay yelni, bolġalar tayanıġlılar anıñ arḳası üze.* 36/23b 2=42:33

TAYINDUR-: kandırmak, aldatmak.

(Ar. istizlāl, Far. laġzānīden) *Bütünlükin tayındurdı olarnı yek.* 25/20a1=3:155

TĀZE (Far.): taze, bayat olmayan.

(Ar. ṭariyy, Far. tāze) *Ḳamuġdın yéyür siz etni tāze.* 33/72b3=35:12

TĀZĪ (Far.): 1. Arapça.

(Ar. ^{ç}arabiyy, Far. tāzī) *Bu tāzī tili ol belgülüg.* 30/87b1=16:103

(Ar. ^{ç}arabiyy, Far. tāzī zebān) *Mundaġuḳ ıḍtımız anı Ḳur^{ə}ānnı tāzīçe.* 31/87a2=20:113

2. Arap atı.

⇒ üç aḍaḳın turġan tāzī 34/59b3=38:31

tāzī ermes: Arapça dışındaki dil.

(Ar. a^{ç}cemiyy, Far. zebān-ı tāzī nīst) *Olar ayurlar kim: ögretür añar bir yañlıḳ, [til] ol kim ḳışarlar anıñ birle tāzī ermes.* 30/87a3=16:103

tāzī tili: Arapça.

(Ar. ^{ç}arabiyy, Far. tāzī zewān) *Ḳur^{ə}ānnı tāzī tilinçe egriliksiz meger olar ḳorḳsun tép.* 34/96b1=39:28

t.-nçe 35/73b1=41:3

TĀZĪÇE (Far.T.): Arapça.

(Ar. ^{ç}arabiyy, Far. tāzī zewān) *Mundaġuḳ yarlıġ ıḍtımız sanga Ḳur^{ç}ān tāzīçe.* 36/3b1=42:7

t. 36/37a3=43:3

TÉ-: demek.

tép: diye.

(Ar. –, Far. –) *Bitise-miz olar üze öldrüñgler tép özleriñgizni.* 28/38a1-2=4:66

t. 25/17a1=3:153, 25/24a3=3:169, 26/89b2=4:131, 26/11a3=4:170, 27/23a1=5:6, 29/61b1=9:86, 30/15a1=14:25, 30/26a2=15:52, 31/7b1=19:11, 31/35b2=19:97, 31/43b1=20:33, 31/43b1=20:34, 31/45b1=20:40, 31/82a1=46:27, 32/30b3=28:46, 33/7a2=33:37, 33/33b3=34:11, 34/5a2=36:35, 34/14b3=36:61, 34/96a3=39:27, 34/96b2=39:28, 35/29b1=40:12, 35/79b3=41:14, 36/8a3=42:13, 36/37b1=43:3, 36/39b3=43:10, 36/88b2=44:58, 36/93b3=45:12, 36/94a2=45:32, 38/17b2=59:2

(Ar. li-, Far. tā) *Bolmasun tép seniŋ üze emgek tarlıḳ.* 33/13b2=33:50

t. 27/8a2=4:165, 30/94b3=16:116, 37/28a1=48:4, 37/64a1=49:13

(Ar. key, Far. tā) *Yandurdımız anı anasıḳa yarusun tép aniŋ körü.* 32/9a3=28:13

téyü: diye.

(Ar. —, Far. —) *Ḥükm ḳılur Taŋrı ... yoḳ bolsun téyü, ol kim helāk boldı.* 29/3a2=8:42

t. 35/64a1=40:68

TEDBİR (Ar.): tedbir, öncelikle düşünme.

tedbir ḳıl-: düşünüp anlamaya çalışmak.

(Ar. tedebbür, Far. endişiden) *Tedbir ḳılmazlar mu Ḳur'ānnı?* 26/49b2=4:82

(Ar. tedebbür, Far. endişe kerden) *Tedbir ḳılmazlar mu Ḳur'ānnı azu köŋüller üze aniŋ ḳufılları.* 37/18a3=47:23

(Ar. tedbir, Far. endişiden) *Tedbirler ḳılsunlar üçün aniŋ belgülerini, pend alsun üçün 'aḳl iḍileri.* 34/59a1=38:29

TEG: gibi.

(Ar. ke-, Far. hem-çü) *Bolmaŋlar anlar teg kim tandılar.* 25/20b2=3:156

t. 26/45b1=4:77, 26/88a3=4:129, 28/50b1=7:176, 28/52b3=7:179, 28/75a1=8:21, 29/6a2=8:47, 29/14a3=9:19, 29/48a3=9:69, 29/49a3=9:69, 30/16a1=14:26, 30/70b3=16:77, 30/80b1=16:92, 32/39b1=28:61, 33/1b2=33:32, 33/25a2=33:69, 33/35b1=34:13, 34/7a1=36:39, 34/58b1-3=38:28, 36/23b1=42:32, 36/85b3=44:45, 36/86a1=44:46, 36/99a2=45:21, 37/11b3=47:14, 37/49a3=48:29, 37/54b1=49:2, 38/30b1=59:19

(Ar. ke-meşel, Far. hem-çü şıfat) *Anlarnıŋ meşeli yüklendiler Mūsā kitābını yana kötürmediler anı eşek teg.* 38/51b3=62:5

(Ar. meşel, Far. dāstān) *Néme yawuz ol boḍun teg kim yalġan tuttılar.* 38/52a2=62:5

(Ar. miṣl / emṣāl, Far. mānend/ān) *Aniŋ teg ḳılġıl.* 31/51b1=20:58

t. 28/60a4=7:194, 32/32a1=28:48, 35/74b2=41:6, 38/37a1=60:11, 38/87b1=65:12

t.-ni 34/63b2=38:43

t.-ler 37/26a3=47:38

(Ar. –, Far. –) *Ermez siziŋ ārzūlarıŋız teg hem bitig ārzūları teg.* 26/83a2-3=4:123

t. 30/80b3=16:92; 33/2b1=33:33, 33/7b2=33:37

⇒ ançaḳlı ... teg 26/41b1=4:73, 28/57a1=7:187, 28/66b3=8:6, 32/21b1=28:31

TEG-: 1. isabet etmek, gelmek, ulaşmak, erişmek, maruz kalmak, dokunmak.

(Ar. bulūġ, Far. resīden) *Tegmediler onda bir anı kim bérdimiz olarḳa.* 33/58b3=34:45

t.-er sizler 35/63a1-3=40:67
t.-dim 31/6a3=19:8
t.-ding 31/2b2=18:76
t.-gey men 35/45a2=40:36
t.-se sizler 35/69a2=40:80
t.-seler 38/77b2=65:2
t.-di erse 32/9b2=28:14, 34/30a1=37:102
t.-mekdin 37/43b3=48:25

(Ar. iṣābe^{t}, Far. resīden) *Tegdi olarḳa ésizlikleri anı kim ḳıldılar.* 30/45a2=16:34

t.-er 29/63b3=9:90, 35/7b3=39:51, 35/39b1=40:28
t.-di 25/13b3=3:146, 25/17a2=3:153, 25/25b2=3:172, 35/7b1=39:51
t.-gey 37/44a3=48:25
t.-se 25/1b3=3:120, 26/34b1=4:62, 26/40b3=4:72, 26/41a3=4:73, 26/46b3=4:78, 26/47a1=4:78, 26/47b2-3=4:79, 27/57a2=5:52, 28/14a1=7:131, 29/37a3=9:50, 29/37b1=9:50, 36/22b1=42:30, 36/26b2=42:39, 36/33a1=42:48
t.-mes 29/37b3=9:51
t.-mez 38/71b2=64:11
t.-mesün 28/76b3=8:25
t.-meng 37/57a2=49:6
t.-mese 32/31a1=28:47

(Ar. mess, Far. bisūden) *Ey ᶜazīz, tegdi bizke hem boḍnumızke ḳor yas.* 30/8a1=12:88

t.-di 25/9b1=3:140, 30/26b3=15:54, 31/76a3=41:50
t.-se 25/1b2=3:120, 25/9b1=3:140, 28/61a3=7:201, 30/55b2=16:53, 31/17b3=19:45, 31/75b3=41:49, 31/77b3=41:51, 34/83a1=39:8, 35/6a2=39:49
t.-mez 33/77a1=35:35
t.-medi 25/26b3=3:174, 35/13a3=39:61, 37/80a1=50:38
t.-megeti 28/57b3=7:188

(Ar. neyl, Far. resīden) *Anlar kim tuttılar buzaġunı munu teger olarḳa öwke iḍilerindin.* 28/29a3=7:152

2. kapamak, kuşatmak.

(Ar. se^{ᶜa}t, Far. resīden) *Ol tegdi ḳamuġ neng üze bilmekin.* 31/68b2=20:98

t.-ding 35/26a2=40:7

⇒ kéng̈likin teg- 28/33a1=7:156, ẓulm teg- 36/27b1=42:41

teg- / tegür-: göndermek, vermek, ulaştırmak.

(Ar. iṣābe^{t}, Far. resīden) *Biz köz tutar-miz sizke kim tegse / tegürse sizke Tangrı ᶜaẓābnı üskindin.* 29/38b1=9:52

teggen:

⇒ feryād teggen 34/8b1=36:43

teggüçi: musibet, bela.

(Ar. muṣibe^{t}, Far. resende) *Eger tegse sizke bir teggüçi ayur: bütünlükin niᶜmet bérdi Tangrı mening üze.* 26/41a1=4:72

t. 32/31a1=28:47, 38/71b2=64:11

t.-din 36/22b1=42:30

tegigli: ulaşan, varan, erişen.

(Ar. bāliġ, Far. resende/gān) *Ḳaçan açtımız erse olardın ḳınnı zamānḳa tegi olar tegigliler.* 28/16b2=7:135

t.-ler 35/56b1=40:56

TEGİ: kadar.

(Ar. ḥattā, Far. tā) *Yoḳ cünübḳa meger yol keçigliler yuŋġınçaḳa tegi.* 26/18b2=4:43

t. 29/33b3=9:43, 30/4a2=12:80, 34/44b3=37:174, 34/45b2=37:178

(Ar. ilā, Far. be) *Térer sizni ḳopmaḳ künin͡ge tegi.* 26/53a3=4:87

(Ar. ilā, Far. sūy) *Iḍtımız anı yüz min͡gke tegi.* 34/39b2=37:147

(Ar. ilā, Far. tā) *Nelük kiḍitmez sen bizni yaḳın rūzgārḳa tegi.* 26/46a1=4:77

t. 27/21a2-3=5:6, 28/16b2=7:135, 28/42b2=7:167, 29/55b2=9:77, 30/24a1=15:35, 30/24a2=15:36, 30/24b1=15:38, 30/73b2=16:80, 34/8b3=36:44, 34/39a2=37:144, 34/39b3=37:148, 34/74b1=38:78, 34/74b2=38:79, 35/1b3=39:42, 36/9b2=42:14, 36/86a2=44:47, 38/64a3=63:10

(Ar. li-, Far. nezd-i) *Açmaz anı vaḳtin͡ge tegi.* 28/56b1=7:187

(Ar. li-, Far. tā) *Ḳamuġ yoŋıyur atanmuş zamānḳa tegi.* 34/80a1=39:5

⇒ ançaḳa tegi 26/18a3=4:43, 26/54b3=4:89, 28/85b2=8:39, 29/18a3=9:24, 29/22a2=9:29, 29/36b1=9:48, 30/6b2=12:85, 31/29b1=19:75, 33/44a2=34:23; ançaḳa t. ḳaçan 25/15a2=3:152

TEGME: her, bütün, hep, hepsi, her şey.

(Ar. küll, Far. her) *Anda ön͡gdin erdi belgürtü aḍırmaḳ tegme nerseni.* 30/11a1=12:111

t. 28/33a1=7:156, 28/70b3=8:12, 30/46b2=16:36, 30/75a3=16:84, 30/78a1=16:89, 30/78b2=16:89, 30/91b1=16:111, 30/92a2=16:112, 31/27a2=19:69, 35/78a3=41:12

(Ar. küll, Far. heme) *Ündrür sizlerke ... ḫurmā tüpleri, üzümler tegme yimişlerdin.* 30/34b3=16:11

t. 30/64b1=16:69, 30/71a1=16:77, 30/91a3=16:111

(Ar. küll, Far. her cāyī) *Tardımız olarnı tegme tarmaḳ.* 33/39b2=34:19

(Ar. –, Far. her yekī) *Kes kes ḳıldımız olarnı on iki ögür tegmesi bir uğuşlar ögürler.* 28/36b2=7:160

tegme yolı kim: her defa, ne zaman ki, -dığı zaman.

(Ar. külle-mā, Far. her bār kī) *Tegme yolı kim çovlansa terileri tegşürgey-miz.* 26/27b1=4:56

t. 26/57a3=4:91

TEGRE: çevre.

(Ar. ḥavl, Far. girdāgird) *Yoḳattımız ol kim tegren͡gizde uluşlardın.* 31/81b3=46:26

tegre ḳapsal- ya'nī erk bolma-: kuşatılmak, çaresiz kalmak, mahvolmak.

(Ar. iḫāṭa[t] m., Far. helāk kerde şoden yā ġalebe kerde şoden) *Keldürge sizler manga anı meger kim tegre ḳapsalsa sizler ya'nì erk bolmasa.* 30/2a2=12:66

TEGŞÜR-: 1. bir şeyi başka bir şeye çevirmek.

(Ar. tebeddül, Far. āverden) *Tegşürdimiz olarḳa būstānlar içre iki būstān yemişlig, tiken yılġun turur.* 33/37b3=34:16

2. değiştirmek, döndürmek, bir şeyin yerine başka bir şey koymak.

(Ar. istibdāl, Far. bedel giriften) *Tegşürür boḍunnı sizde aḍın, ziyān ḳılmaz siz angar nerse.* 29/30a3=9:39

(Ar. istibdāl, Far. bedel kerden) *Eger yüz ewürse siz tegşürgey boḍun sizde aḍın.* 37/26a2=47:38

(Ar. tebdīl, Far. be-cāy-i ... nihāden) *Eger ṭalāḳ ḳılsa sizni tegşürgey angar cüftleri.* 38/91b1=66:5

(Ar. tebeddül, Far. āverden) *Ḳaçan kim tegşürse-miz bir belgü bir belgü ornında, Tangrı bilgenrek anıng birle kim indrür.* 30/86a1=16:101

(Ar. tebeddül, Far. bedel kerden) *Ḥelāl ermez sanga uraġutlar, ... tegşürse sen olarḳa cüftlerdin.* 33/15a3=33:52

t.-di 28/39a1=7:162

t.-gey-miz 26/27b2=4:56

tegşürmek: değiştirme, değişiklik.

(Ar. tebdīl, Far. bedel kerden) *Hìç bulmaz sen Tangrının yolını tegşürmek.* 33/84a1=35:43

t. 33/22b3=33:62

(Ar. tebdīl, Far. diger kerden ü kerdānìden) *Rāstlıḳ üze keçti anda burun bolmaġay kim Tangrının yolınga tegşürmek.* 37/42b1=48:23

TEG(Ü)R-: 1. musibet vermek, eriştirmek.

(Ar. işābe[t], Far. resānìden) *Tileyür Tangrı kim tegürse olarḳa amarunung yazuḳları birle.* 27/55b1=5:49

t.-ür men (tegrür) 28/32b3=7:156

2. ulaştırmak.

(Ar. iblāġ, Far. resānìden) *Tegrürler Tangrının yumuşlarını.* 33/8b1=33:39

(Ar. mess, Far. bisūden) *Ançada ündedi iḍisini kim tegürdi manga yek emgek birle ḳın birle.* 34/62b3=38:41

(Ar. tebliġ, Far. resānìden) *Tegrür men sizke anı kim ıḍıldım anung birle.* 31/84b2=46:23

⇒ teg- / tegür- 28/38b1=9:52; yarlıġ tegür- 28/62a3=7:203; zaḥmet t. 38/82a1=65:6

tegrügli: yetiren, ulaştıran.

(Ar. bāliġ, Far. resende) *Ol Tangrı tegrügli turur işinge.* 38/79b2=65:3

⇒ küç tegürgenrek 38/43b1=61:7

tegürmek: tebliğ, tebliğ etme, duyurma.

(Ar. belāġ, Far. resānīden) *Eger ewrülseler bütünlükin kim seninĝ üze tegürmek belgülüg.* 30/74b3=16:82
t. 36/32b1=42:48, 38/72b1=64:12

tegür- tepret-: eziyet etmek.

(Ar. sevm, Far. ḫanbānīden) *Ançada ḳutġardımız sizni Firʿavn boḍnından, tegür tepretür erdi sizlerke ésiz ḳın, öldrür erdiler oġlanlarınġızını.* 28/20a1=7:141

TEGÜRMEKLİK: tebliğ.

(Ar. belāġ, Far. resānīden) *Nek bar mu yalawaçlar üze meger tegürmeklik belgülüg.* 30/46b1=16:35

TEK (I): tek, hiç.

(Ar. –, Far. hīç) *Eger tutsa Tanĝrı kişilerni küç ḳılmaḳları birle ḳoḍmadı anınĝ üze tek teprenigli.* 30/59a3=16:61

(Ar. ʿucāb, Far. nīk şigift) *Ḳıldı mu Tanĝrılar[n]ı bir Tanĝrı, bu tek tanĝ nerse erür.* 34/48a2=38:5

TEK (II): sessiz, sakin.

tek tanĝ: pek tuhaf.

tek tur-: susmak, sessiz kalmak.

(Ar. inṣāt, Far. ḫāmūş būden) *Ḳaçan oḳınsa Ḳurʿān ḳulaḳ tutunĝlar anĝar hem tek turunĝlar.* 28/62b3=7:204
t.-unĝlar 31/83a3=46:29

tek turmaḳ: konuşmamak, suskun kalmak.

(Ar. ṣavm, Far. ḫāmūş) *Men nezr ḳıldım Tanĝrıḳa tek turmaḳ kim sözlemez men.* 31/11a1=19:26

tek turuġlı: susmuş, suskun.

(Ar. ṣāmit/ūn, Far. ḫāmūş/ān) *Berāber erür sizinĝ üze ündese sizler anı azu sizler tek turuġlılar siz.* 28/60a 4=7:193

TEKEBBÜRLUḲ (Ar.T.): büyüklük taslamak.

(Ar. istikbār, Far. gerdenkeşī kerden) *Secde ḳıldı ferişteler ḳamuġları bir yol meger İblīs tekebbürluḳ ḳıldı.* 34/73a1=38:74
t.-dınĝ 34/73b2=38:75

TEKİN: beklenmedik bir anda, bir anda.

(Ar. iẓā, Far. nāgāh) *Ḳaçan açsa / aça bérse yasını sizlerdin, tekin bir öġür sizlerdin idilerinĝe ortaḳ ḳatarlar.* 30/56a1=16:54

TELBE: deli, mecnun. krş. **TELWE**

(Ar. mecnūn, Far. dīvāne) *Yüz evürdiler andın, aydılar: ögretmiş turur telbe.* 36/78a2=44:14

TELWE: krş. **TELBE**

(Ar. mecnūn, Far. dīvāne) *Aytırlar: biz ḳoḍuġlılar [mu]-miz bizing tangrılarımızını söz ḳoşġu üçün telwe.* 34/25a1=37:36

TELWELİK: delilik, cinnet.
(Ar. cinne[t], Far. dīvānegī) *Azu saḳınmazlar mu yoḳ éşleri birle telwelikdin?* 28/54b2=7:184

TEMĀŞĀ (Far.): temaşa, seyir, gezme.
temāşā ḳılıġlı: zevk ve safa süren.
(Ar. fākih/īn, Far. ḫoş-meniş/ān) *Ekinler, aḍaḳın turuġlı orunlar uluġ yime kénglik kim erdiler anıng içinde temāşā ḳılıġlılar.* 36/81a2=44:27

TEMÜR: demir.
(Ar. ḥadīd, Far. āhen) *Yumşattımız angar temürni.* 33/33b3=34:10

TEN (Far.): ten, beden, nefis, can.
(Ar. cesed, Far. ten) *Çıḳardı olarḳa buzaġu ten, angar ün ḳılmaḳ.* 31/64b1=20:88
t. 34/60b2=38:34
(Ar. cism / ecsām, Far. ten/hā) *Ḳaçan köre sen olarnı ḫoş kelür sanga olarnıng tenleri.* 38/59a3=63:4
(Ar. nefs / enfüs, Far. ten/hā) *Toḳuşsalar mālları birle hem tenleri birle.* 29/34a3=9:44
t.-lerni 35/1a2=39:42
t.-leri 37/65b3=49:15
ten tileki: nefis arzusu, şehvet.
(Ar. hevā, Far. kām/hā-i dil) *Uḍmanġ ten tilekinge.* 26/92a1=4:135
t.-nge 31/40b1=20:16
(Ar. şehve[t], Far. ārzū) *Ḳoḍtılar namāznı hem uḍtılar ten tilekleringe.* 31/23a3=19:59

TENG: eşit, aynı, ögür.
teng bol-: eşit, aynı olmak.
(Ar. istivā, Far. yeksān şoden) *Teng bolmaz iki deryā bu süçüg tatlıġ ... bu açıġ şūr turur.* 33/72a2=35:12
tengde keç-: kusur işlemek, kötü hareket etmede aşırıya kaçma.
(Ar. isrāf, Far. güzāfgārī kerden) *Ey mening ḳullarım anlar kim tengde keçtiler özleri üze, nevmid bolmanglar.* 35/9a1=39:53
(Ar. isrāf, Far. güzāfgārī) *İḍimiz-ā, örtgil bizing yazuḳlarımızını, tengde keçtükümizni.* 25/14b2=3:147
(Ar. tefrīṭ, Far. taḳṣīr kerden) *Anda aşnu ol kim tengde keçtingiz Yūsuf işi içinde.* 30/3b3=12:80
tengde keçgen: haddi aşan.

(Ar. müsrif, Far. güzāfgār) *Ol Tañrı köndürmez anı kim ol teñgde keçigli yalġançı.* 35/39b3=40:28

(Ar. mu^{c}ted/īn, Far. ez ḥad der güzerende) *Bu ögür olar teñgde keçigli* 29/8b1=9:10

t. 37/75b1=50:25

teñgde keçigli: haddi aşan.

(Ar. müsrif/īn, Far. güzāfgār/ān) *Ewrer [mü]-miz sizdin pendni, ewrülmek neçeme bolsa siz boḍun teñgde keçigli.* 36/38a1=43:5

teñgde keçrügli / artuḳ ḳılıġlı: aşırılık, husumet.

(Ar. ^{c}udvān, Far. sitem) *Teñgde keçrügli / artuḳ ḳılıġlı yoḳ meniñg üze, Tañrı anıñg üze kim ayur-miz erklig erür.* 32/19a3=28:28

teñgde keçürdeçi: aşırıya kaçan.

(Ar. ^{c}ādī, Far. ez ḥad der güzerende) *Her-āyine ḥarām ḳıldı ... anı kim Tañrı atında aḍın[nı] anıñg birle atasalar kim muñgadsa artuḳluḳ tilemegüçi ap yime teñgde keçürdeçi.* 30/94a2=16:115

teñg tuş: eş, ortak.

(Ar. nidd / endād, Far. mānend) *Ḳılur sizler añgar teñg tuşlar, ol ^{c}ālemlüg iḍisi turur.* 35/76a1=41:9

t. 34/83b3=39:8

⇒ berāber teñg 26/54b2=4:89

TENĀD (Ar.): bağırıp çağırma.

(Ar. tenād, Far. ḳıyāmet) *Ey boḍnum, men ḳorḳar men sizinñg üze tenād kününde.* 35/42a1=40:32

TEÑGEŞİK: eş, ortak.

(Ar. nidd / endād, Far. mānend/ān) *Ançada fermānladıñız bizke, tansa-miz Tañrıḳa ételim añgar teñgeşikler.* 33/50b2=34:33

TEÑGEŞTÜR-: denkleştirmek, eşitlemek.

(Ar. muvāṭa^{a}a^{t}, Far. rāst āverden) *Teñgeştürseler anıñg sanını kim ḥarām ḳıldı Tañrı.* 29/28b1=9:37

TEÑGİZ: deniz.

(Ar. baḥr, Far. deryā) *Ol İḍi ol kim fermān tutuġlı ḳıldı teñgizni, yése sizler anda yaş et.* 30/36a3=16:14

(Ar. yemm, Far. deryā) *Her-āyine köyreliñg anı yana sawuralıñg anı teñgiz içinde, sawurmaḳ.* 31/68a3=20:97

t. 32/27a2=28:40

TEÑGLE-: 1. bir ve aynı hale getirilmek.

(Ar. tesviye^{t} m., Far. berāber kerde şoden) *Anlar kim tandı[lar], ḫilāf ḳıldılar yalavaçḳa eger teñglesedi olar birle yer.* 26/17b2=4:42

2. takdir ve tayin etmek.

(Ar. taḳdīr, Far. endāze kerden) *Yime ayḳa tenglediмiz tüşgü yerler.* 34/6b3=36:39

tenglemek: takdir.

(Ar. taḳdīr, Far. endāze kerden) *Kün yorıyur amrulġu yerke, angar ol tenglemek, küsüş bilgen.* 34/6b2=36:38

tenglep yıġılmış: yerleştirilmiş.

(Ar. mufreṭ/ūn, Far. mānde/gān der āteş) *Bütünlükin kim anlarḳa ol ot kim anlar tenglep yıġılmışlar ol.* 30/60b1=16:62

TENGLEN-: bir ve aynı hale gelmek.

tenglenmiş: belirlenmiş, belli, muayyen.

(Ar. mefrūż, Far. peydā kerde) *Tuṭġay men ḳullarıngdın ülüş tenglenmiş.* 26/80b2=4:118

TENGLİG: denk, eşit.

⇒ munça tenglig 33/31b3=34:7

TENGRi: Allah. krş. **TANGRI**

(Ar. Allāh, Far. Ḫudāy) *Ewrülür anıng kölikeleri ongdın soldın, Tengrike yüknügliler olar.* 30/53b2=16:48

T.-ke 30/7a1=12:86, 30/53b3=16:49, 30/57a1=16:57, 30/59b3=16:62, 30/69a3=16:75

TENGRİLİK: Tanrı için, Allah yolunda.

(Ar. Allāh, Far. ez behr-i Ḫudāy) *Éw barḳdın aḍrıldılar, Tengrilik.* 30/50a1=16:41

TEP-: tepmek, tekmelemek.

⇒ yerke tep- 34/63a2=38:42

TEPRE-: kımıldamak, hareket etmek.

(Ar. beraḥ, Far. zāster reften) *Tepremez men bu yerdin destūr bérginçeke tegi manga atam azu ḫükm ḳılsa Tangrı manga.* 30/4a1=12:80

(Ar. beraḥ, Far. hemīşe būden) *Aydılar: hem tepremez-miz anıng üze turur ḳalġay-miz.* 31/65b2=20:91

tepre- teg: ürpermek, titremek.

(Ar. iḳşi^{c}rār, Far. erāhem āmeden) *Tangrı indürdi sözde körklügrekni, ... andaġ teprer teg andın anlarnıng terileri kim ḳorḳarlar.* 34/93b1=39:23

TEPREN-: deprenmek, hareket etmek.

tepreniglı: canlı, yaratık.

(Ar. dābbe^{t} / devvāb, Far. cunbende/gān) *Yüknür né kim kökler içinde turur, ol kim yer içinde turur tepreniglidin.* 30/54a1=16:49

t. 30/59a3=16:61, 33/85b3=35:45, 36/22a3=42:29

t.-ler 28/75a2=8:22
t.-lerdin 36/90a1=45:4

TEPRET-: harekete geçirmek, fitlemek.

(Ar. ezz, Far. ber engīḫten) *Körmedinĝ mü biz ıḍtımız yeklerni kāfirler üze tepretür anlarnı tepretmek.* 31/32a3=19:83

⇒ tegür- tepret- 28/20a1=7:141

TER: ücret, karşılık, mükâfat, mehir.

(Ar. ecr / ucūr, Far. müzd/hā) *Bizke ter bar mu eger bolsa-miz yenĝigülerdin?* 28/7a2=7:113

t. 36/17b1=42:23
t.-din 33/60a2=34:47, 34/76a1=38:86
t.-im 33/60a3=34:47
t.-i 37/55b2=49:3
t.-leri 30/84a1=16:96
t.-lerini 26/3a2=4:24, 26/4b3=4:25, 27/20a1=5:5, 33/12a1=33:50, 38/82b3=65:6
t.-lerinĝizni 37/24b3=47:36

terke kir-: ücretle çalışmak.

(Ar. ecr, Far. müzdür būden) *Aydı: men tiler men kim nikāḥ ḳılsam sanĝa bu iki ḳızımda birisini, bu iki kim aninĝ üze terke kirse sen manĝa.* 32/18a3=28:27

terke tut-: ücretle çalıştırmak.

(Ar. isti'cār, Far. müzd giriften) *Aydı ikide biri: ey atam, terke tutġıl anı, bütünlükin ol terke tuttuḳunĝ eḍgürek, küçlüg, imin.* 32/17b3=28:26

TÉR-: 1. dermek, toplamak, bir araya getirmek, haşretmek.

(Ar. cem', Far. gird kerden) *Bütünlükin örtmek Tangrıdın hem yarlıḳamaḳlıḳ, yaḫşıraḳ andın kim térer sizler.* 25/21b3=3:157

t.-er 36/11a3=42:15
t.-erler 36/50b2=43:32
t.-di 31/52a3=20:60
t.-diler 25/26a3=3:173

(Ar. cem', Far. gird āverden) *Térer sizni ḳopmaḳ küninĝe.* 26/53a2=4:87

t.-er 33/45b2=34:26, 36/103a1=45:26, 38/70a1=64:9
t.-ingler 31/53b3=20:64
t.-mek 36/22a3=42:29

(Ar. ḥaşr, Far. gird āverden) *Ol kün térer men olarnı ḳamuġnı.* 33/55a2=34:40

t.-er-miz 30/69b3=20:102, 31/32b1=19:85

(Ar. ḥaşr, Far. gird kerden) *Seninĝ İdinĝ ḥaḳḳı térgey-miz olarnı.* 31/26b3=19:68

t.-inĝ 34/21b1=37:22
t.-mek 37/82a1=50:44

(Ar. —, Far. —) *Mālları içinde ḥaḳ térür erdiler tilegüçike.* 37/86a2=51:9

2. toplamak, kol kavşurmak.

(Ar. ǯamm, Far. ferāhem āverden) *Tėrgil seniŋ tapa ḳanatıŋnı ḳorḳunçdın.* 32/22a3=28:32

tér- / ḳopar-: haşretmek, diriltip kaldırmak.

(Ar. ḥaşr, ber engiḫten) *İḍim, nelük tėrdiŋ méni / ḳopardıŋ méni ḳarağu.* 31/91b3=20:125

térigli: toplayan, bir araya getiren.

(Ar. cāmiᶜ, Far. gird ārende) *Ol Taŋrı térigli iki yüzlüglerni hem kâfirlerni.* 26/95b3=4:140

térdeçi: toplayıcı.

(Ar. ḥāşir/în, Far. gird konende/gān) *Iḍḡıl kendler içinde térdeçiler.* 28/6b3=7:111

TERĀZŪ (Far.): mizan, ölçü.

(Ar. mīzān, Far. terāzū) *Ol Taŋrı kim indürdi bitigni rāstlıḳ üze terāzūnı.* 36/12b2=42:17

TERİ: deri.

(Ar. cild / culūd, Far. pōst/hā) *Taŋrı ḳıldı ... sizlerke yılḳılar terilerindin ėwler, yüŋgül tutar siz anlarnı köçgü künleriŋizde, turġuluḳ künleriŋizde.* 30/72b3=16:80

t.-leriŋiz 35/85b1=41:22
t.-leri 34/93b2-3=39:23, 35/84a1=41:20
t.-leriŋe 35/84a3=41:21
t.-ler 26/27b2-3=4:56

TÉR(İ)L-: toplanılmak, haşredilmek.

(Ar. ceby, Far. gird āverde şoden) *Ornatmadımız mu olarnı ḥarem yeriŋe, ḳorḳunçsuz tėrlür aŋgar ḳamuġ nerseniŋ mïveleri.* 32/37a1=28:57

(Ar. ḥaşr m., Far. gird āverde şoden) *Ölse siz azu öldrülse siz Taŋrıḳa tėrlür sizler.* 25/22a2=3:158

(Ar. ḥaşr m., Far. gird kerde şoden) *Sizinŋ vaᶜdeŋiz ᶜïd küni turur kim térilse boḍun ögür ḳuşluḳ öḍinde.* 31/52a2=20:59

t.-ür (térlür) 35/83a3=41:19
t.-ür sizler (térlür sizler) 28/76b2=8:25, 38/5b3=58:9
t.-ürler (térlürler) 28/84a2=8:36

⇒ ulaşu téril- 28/18b2=7:138

térilgen: bir araya toplanmış.

(Ar. maḥşūr, Far. gird kerde) *Hem ḳuşlarnı térilgen ḳamuġ aŋgar yaŋġan turur.* 34/52b2=38:19

térlür yer: toplanılacak yer, toplantı yeri.

(Ar. müteḫayyiz, Far. penāh gïrende) *Kim kim ewürse olarḳa ol kün soŋgını meger ewrülüp toḳuşḳa azu térlür yer ögürḳa.* 28/72a3=8:16

TERK: çabuk, tez.

(Ar. se-, Far. zūd) *Terk bitinür olarnıŋ tanuḳ[luḳ]ları.* 36/44a2=43:19

t. 37/35b2=48:15

(Ar. seri^{c}, Far. be-şitāb) *Ol kün yarılur yer olarda terkin, ol tirmek bizing üzä āsān.* 37/82a1=50:44

(Ar. seri^{c}, Far. zūd) *Fermānlar olarḳa yawuz ḳınnı, sening İḍing terk ḳılmış.* 28/42b3=7:167

(Ar. sevfe, Far. zūd) *Terk bolġay kim bilgeyler.* 36/74a3=43:89

t. 36/55b1=43:44

(Ar. yüsr^{an}, Far. āsān) *Ol terk yorıġlı kemiler ḥaḳḳı.* 37/83a3=51:3

terk ḥisāb ḳılġan: çabuk hesap gören.

(Ar. seri^{c}ü'l-ḥisāb, Far. zūd şumār) *Ol Tangrı terk ḥisāb ḳılġan.* 27/19a1=5:4

t. 35/32a1=40:17

TERKLET-: acele ettirmek.

(Ar. ta^{c}cīl, Far. şitābānīden) *İḍimiz terkletgil bizke ḥisābımızını ḥisāb künide burun.* 34/51b2=38:16

t.-ti 37/40b1=48:20

TERSĀ (Far.): hıristiyan.

(Ar. naṣrāniyy / naṣārī, Far. tersā/yān) *Aydılar tersālar: ^{c}İsā Tangrının oġlı.* 29/22b2=9:30

t.-lar 27/28b3=5:14, 27/31b1=5:18

t.-larnı 27/56a3=5:51

TERSLEN-: hoşuna gitmemek.

(Ar. kurh, Far. nā-pesend dāşten) *Ündengler Tangrını ḳatıġsız ḳılġanlar angar dinni neçe terslenseler kāfirler.* 35/30b1=40:14

TESBĪḤ (Ar.): Tanrıyı eksik sıfatlardan tenzih etme, ululama.

tesbīḥ ay-: tesbih etmek.

(Ar. tesbīḥ, Far. be-pākī yād kerden) *Körgey sen feriştelerni ḳapsap anlar ^{c}arş yöresinde tesbīḥ ayurlar iḍilering.* 35/22a1=39:75

t.-dı 38/16b2=59:1

t.-ġıl 37/80a3=50:39

tesbīḥ ayt-: tenzih etmek, ululamak.

(Ar. tesbīḥ, Far. be-pākī pāk goften) *Bütünlükin anlar kim İḍing üskinde uluġsıġlıḳ ḳılmazlar ... tesbīḥ ayturlar.* 28/63b3=7:206

tesbīḥ aytıġlı: Allah'ı tesbih eden.

(Ar. müsebbīḥ/in, Far. namāz konende/gān) *Ol melāmetlıġ eger bolmasa ol tesbīḥ aytıġlılardın.* 34/38b3=37:143

tesbīḥ ḳıl-: 1. "sübhanallah" demek, tesbih etmek.

(Ar. tesbīḥ, Far. be-pākī yād kerden) *Biz musaḥḥar ḳıldımız taġlarnı aning birle tesbīḥ ḳılurlar kéçe hem kün tuġmış vaḳtta.* 34/52b1=38:18

t.-urlar 35/25b3=40:7

t.-ġıl 35/55b2=40:55, 37/80b3=50:40

t.-alıng 31/43a3=20: 33

(Ar. teʾvîb, Far. rūz reften) *Ey tağlar tesbîḥ ḳılıñgla anıñ birle ey ḳuşlar.* 33/33b2=34:10

2. namaz kılmak.

(Ar. tesbîḥ, Far. namāz kerden) *İşāret ḳıldı olarḳa kim tesbîḥ ḳılıñglar tép erte hem kéçe.* 31/7b1=19:11

⇒ namāz / tesbîḥ ḳılığlı 34/43a3=37:166

TESLİM (Ar.): teslim etme, verme.

teslîm duᶜālar iḏisi: dua sahibi.

(Ar. ẕū duᶜā, Far. ? ḫᵛānden) *Ḳaçan tegse añgar ésizlik uzun teslîm duᶜālar iḏisi.* 31/77b3=41:51

TEVBE (Ar.): tövbe.

(Ar. tevbeᵗ, Far. tevbe dāden) *Tevbe Tañgrıdın.* 26/60b1=4:92

(Ar. tevbeᵗ, Far. tevbe) *Yazuḳ yarlıḳağlı hem tevbe ḳabūl ḳılığlı.* 35/23a2=40:3

(Ar. tevbeᵗ, Far. bāz geşten ez günāh) *Ol Tañgrı kim peẕîrleyür tevbeni ḳullarından.* 36/19a3=42:25

⇒ îmān taḳı tevbe 33/62a3=34:52; yanmaḳ / tevbe 38/94a1=66:8

tevbe bér-: tövbeyi nasip etmek.

(Ar. tevbeᵗ ᶜalā, Far. tevbe dāden) *Tevbe bérür Tañgrı müʾmin erenler üze, müʾmin ḫatunlar üze.* 33/27a3=33:73

t.-ür 25/4a1=3:128, 29/11a2=9:15, 29/20a2=9:27

t.-di 38/9a2=58:13

t.-se 26/6b1=4:26, 26/6b2=4:27

(Ar. tevbeᵗ ᶜalā, Far. tevbe ewgenden) *Kim kim yansa ẓulminde kiḏin oñgarsa Ol Tañgrı tevbe bérür anıñ üze.* 27/45b3=5:39

(Ar. tevbeᵗ ᶜalā, Far. peẕîruften) *Yana üḏürdi anı iḏisi, tevbe bérdi anıñ üze köndürdi.* 31/90b1=20:122

tevbe ét-: tövbe etmek.

(Ar. tevbeᵗ, Far. tevbe kerden) *Meger kim tevbe étse hem bitse hem ḳılsa eḏgü iş bu ögür kigrülürler uştmaḫḳa.* 31/23b2=19:60

tevbe ḳabūl étken: affedici, tövbeyi kabul eden.

(Ar. tevvāb, Far. tevbe peẕîr) *Tevbe ḳabūl étken ulaşu yarlıḳağan ol.* 26/37a2=4:64

tevbe ḳabūl ḳılğan: esma-yı hüsnadan: tevvâb.

(Ar. tevvāb, Far. nîk tevbe dehende, tevbe peẕîr) *Ḳorḳuñglar Tañgrıda, ol Tañgrı tevbe ḳabūl ḳılğan.* 37/63a3=49:12

tevbe ḳıl-: tövbe etmek.

(Ar. hevd, Far. tevbe kerden) *Boyun sudılar anlarḳa kim tevbe ḳıldılar.* 27/50b2=5:44

tevbe ḳılğan ... ḳunçuy: tövbe eden kadın.

(Ar. tāʾibeᵗ / tāʾibāt, Far. tevbe konende/gān) *Tevbe ḳılğanlar, tapunğanlar, rüze tutğanlar, yüzi açuḳ ḳunçuylar hem ḳızlar.* 38/92a1=66:5

TE/ÉWE: deve.

(Ar. riḳāb, Far. şutur/ān) *Sekirtmedingizler anıng üze aṭlardın téwe ermes.* 38/20b3=59:6

⇒ ḳoy tewe 37/43b2=48:25

tewe yüngi: deve yünü, yapağı.

(Ar. veber / evbār, Far. peşm/hā-i şutur) *Tangrı ... ḳıldı sizlerke ... koy yünglerindin, tewe yüngleringdin, çübürlerindin orun töşşekler.* 30/73a3=16:80

TEVEKKÜL (Ar.): tevekkül.

tevekkül ḳıl-: güvenip dayanmak.

(Ar. tevekkül, Far. tevekkül kerden) *Tangrı üze tevekkül ḳılıng-a mü'minler.* 38/6b1=58:10

TEVFİḲ (Ar.): Tanrı yardımı.

tevfiḳ bér-: barıştırmak, dargınlığı ortadan kaldırmak.

(Ar. tevfiḳ, Far. sāzvārī ewkenden) *Eger tileseler ongarmaḳ tevfiḳ bérür Tangrı ol iki ara.* 26/13a2=4:35

TEVRĪ/ĀT (Ar.): Tevrat.

(Ar. tevrāt, Far. kitāb-ı Mūsā) *Neteg ḥükm ḳıldrurlar sanga olar üskinde Tevrìt.* 27/49b3=5:43

t. 28/33b3=7:157, 37/49a2=48:29

(Ar. tevrāt, Far. tevrāt) *Biz ıḍtımız Tevrātnı anıng içinde köni yol.* 27/50a3=5:44

t.-dın 27/52a3=5:46

TEYEMMÜM (Ar.): teyemmüm, toprakla abdest alma.

teyemmüm ḳıl-: teyemmüm etmek.

(Ar. teyemmüm, Far. ḳaṣd kerden) *Bulmasa sizler suw teyemmüm ḳılınglar arıḳ toprakḳa.* 26/19a3=4:43

t.-ınglar 27/22a2=5:6

TEZEK: tezek, dışkı.

(Ar. ferṣ, Far. sergīn) *İçrür-miz sizlerke andın kim ḳarınları içinde turur tezekli ḳanlı ara ḳatıġsız süt.* 30/62b3=16:66

TEZGİN-: dolanıp durmak, bocalamak.

(Ar. tereddüt, Far. gerdīden) *Şek boldı köngülleri, ol şekleri içinde tezginürler.* 29/35a1=9:46

tezginip yorı-: bocalayıp durmak.

(Ar. ᶜameh, Far. sergeşte reften) *Olar esrüklük içinde tururlar tezginip yorıyurlar.* 30/29b1=15:72

tezginmek: 1. gezinme, dolaşma.

(Ar. taḳallub, Far. gerdīden) *Tutsa olarnı tezginmekleri içinde ermes olar unmas ḳılıġlılar.* 30/52b2=16:46

2. devlet, güç kaynağı.
(Ar. dūle^{t}, Far. dest be-dest dāde) *Bolmasun tezginmek baylar ara sizdin.* 38/22a1=59:7
⇒ başları tezginip turuḳarlar ḳaraġular 28/56a1=7:186; éwe tezgin- 34/7b2=36:40

TEZGİNÇ: çember.
(Ar. dā^{ə}ire^{t}, Far. geşt) *Olar üze yawuz tezginç.* 37/30a1=48:6

TEZGİNDÜR(Ü)L-: dolaştırılmak, gezdirilmek.
(Ar. ṭavāf m., Far. gerdānide şoden) *Tezgindürlür olar üze saġraḳlar altundın, sapsuz bardaḳlar.* 36/67a1=43:71

TINÇI-: bozulmak, kokuşmak.
⇒ kök tınçımış 30/21a1=15:26, 30/21b2=15:28, 30/23b1=15:33

TINĜLA-: dinlemek.
tınĝlaġlı: casus.
(Ar. semmā^{ə}/ūn, Far. cāsūs/ān) *Tileyürler sizke bulġaḳlıḳnı, sizinĝ içinĝizde tınĝlaġlılar ol olarḳa.* 29/36a 2=9:47

TİK-: dikmek, dik hale getirmek.
⇒ aḍaḳ tik- 36/91b2=45:8

TİKEN: (meyve için) tadı buruk, ekşi yahut acı.
(Ar. ḥamṭ, Far. zehr-dār) *Tegşürdimiz olarḳa būstānlar içre iki būstān; yémişlig tiken, yılġın turur taḳı sedr yıġaçındın.* 33/38a1=34:16

TİL: dil, lisan.
(Ar. lisān / elsine, Far. zeb/wān/hā) *Özleriñge ṣıfat ḳılur tilleri yalġannı.* 30/60a1=16:62
t.-in (ins.) 32/23b1=28:34
t.-imdin 31/42b3=20:27
t.-iñg 31/35b1=19:97
t.-i 30/87b1=16:103
t.-lerini 38/35b2=60:2
t.-leriñgiz 30/94b1=16:116
(Ar. lisān / elsine, Far. zewān/hā) *Tolap tillerini taḳı ṭa^{ə}n ḳılu dīn içinde.* 26/21a3=4:46
t.-iñg 36/88b2=44:58
t.-leri 37/33a2=48:11
⇒ tāzi til 34/96b1=39:28
til çıḳar-: dil çıkarmak, dilini uzatıp solumak.
(Ar. lehṣ, Far. zebān bīrūn kerden) *Anıñg meñgzeki it meñgzeki teg, eger kötü[r]se sen anı til çıḳarur azu ḳodsa sen anı til çıḳarur.* 28/50b2-3=7:176
til ét-: ayıplamak.

(Ar. lemz, Far. ᶜayb kerden) *Til étmeŋgler bir ikindike, ündemeŋgler at yawuz bile.* 37/61b2=49:11

TİLE-: 1. istemek, dilemek, arzu etmek.

(Ar. irāde[t], Far. ḫ[v]āsten) *Ḳaçan tilese-miz anı kim ayur-miz aŋgar belgü.* 30/49b2=16:40

t.-r men 32/18a2=28:27
t.-yür men 32/4b3=28:5
t.-r 28/6a3=7:110
t.-yür 25/15b2=3:152, 26/6a2=4:26, 26/6b2-3=4:27, 26/7a2=4:28, 26/32a1=4:60, 27/22b2=5:6,27/55a3=5:49, 28/67b2=8:7, 29/40a2=9:55, 29/61a1=9:85, 33/2b3=33:33, 33/57a3=34:43, 35/41b3=40:31
t.-yürler 26/20a2=4:44, 26/31b1=4:60, 26/57a1=4:91, 27/44b2=5:37, 29/24a1=9:32, 31/53a3= 20:63, 37/36a2=48:15
t.-rler 38/44a2=61:8
t.-yür mü sen 32/13b1=28:19
t.-yür mü sizler 26/54a1=4:88
t.-yür mü siz 26/98b1=4:144
t.-diler 34/29a2=37:98
t.-diŋgiz mü 31/63a3=20:86
t.-se 25/13a1-2=3:145, 27/30b2=5:17, 27/48a3=5:41, 31/73b2=39:38, 31/74a1=39:38, 33/13a1=33:50, 37/33b1-2=48:11
t.-seler 26/13a1=4:35, 29/35a2=9:46
t.-yür erse 26/90b2=4:134, 36/14a2=42:20, 36/14b1=42:20
t.-di erse 32/13a2=28:19
t.-se erdi 34/78b2=39:4
t.-mez men 27/39a1=5:29, 32/18b2=28:27
t.-mez 27/22b1=5:6, 27/48a3=5:41
t.-mez sen 32/13b2=28:19, 32/13b3=28:19
t.-mez-miz 26/35b2=4:62
t.-yür bol- 33/69b3=35:10

(Ar. işābe[t], Far. ḫ[v]āsten) *Yorıyur anıŋ fermānı birle yumşaḳ, né yerni kim tilese.* 34/61b2=38:36

(Ar. raġab, Far. ḫ[v]āhān şoden) *Ol kim bitindi olarḳa tileyür sizler.* 26/85b3=4:127

(Ar. su[ᵓ]āl, Far. ḫ[v]āsten) *Tileŋgler Taŋgrıdın artuḳluḳındın.* 26/9b3=4:32

t.-se 37/25a1=47:37
t.-se siz 33/17a2=33:53
t.-mez men 34/76a1=38:86, 36/17b1=42:23
t.-mez 37/24b3=47:36
t.-medim 33/60a2=34:47
t.-mek 34/55a1=38:24

(Ar. şey[ᵓ], Far. ḫ[v]āsten) *Olarḳa anıŋ içinde negü tileseler andaġuḳ.* 30/43b1=16:31

t.-se men 28/32b3=7:156
t.-se sen 28/31a3=7:155, 28/31b3=7:155, 28/32a1=7:155, 33/14a1-2=33:51

t.-se 25/4b1=3:129, 26/23b1=4:48, 26/24a2=4:49, 26/56a2=4:90, 26/79b3=4:116, 26/90a2=4:133, 27/31a2=5:17, 27/32a2=5:18, 27/46a3=5:40, 27/46b1=5:40, 28/12a3=7:128, 28/57b1=7:188, 29/11a3=9:15, 29/20a3=9:27, 29/21a2=9:28, 30/45b2=16:35, 30/81b2-3=16:93, 30/82a1=16:93, 32/18b3=28:27, 32/36a3=28:56, 32/42b2=28:68, 33/35a3=34:13, 33/52b2=34:36, 33/54b1=34:39, 33/64a2=35:1, 33/68b1=35:8, 34/10a2=36:47, 34/30b3=37:102, 34/79a1=39:4, 34/94a2=39:23, 35/8a1=39:52, 35/16b2=39:68, 35/31a1=40:15, 35/80a1=41:14, 36/4a2=42:8, 36/4b1=42:8, 36/7a3=42:12, 36/8b3=42:13, 36/14a1=42:19, 36/18b1=42:24, 36/21a1=42:27, 36/22a3=42:29, 36/23b2=42:33, 36/33b1-2-3=42:49, 36/34a2=42:50, 36/35a1=42:52, 37/7a2=47:4, 37/35a3=48:14, 37/35b1=48:14, 37/44b3=48:25, 37/46b2=48:27, 38/21a1=59:6, 38/51a3=62:4

t.-se-miz 28/50a1=7:176, 28/81a1=8:31, 33/32b3=34:9, 34/8a3=36:43, 34/16a3=36:66, 34/16b 2=36:67, 36/35b3=42:52, 36/62b1=43:60, 37/21a1=47:30

t.-se siz 28/38b1=7:161, 34/87a3=39:15

t.-seler 31/71a2=39:34, 36/16b2=42:22, 37/78a3=50:35

t.-se erdi 36/44a3=43:20

t.-seti 27/54a1=5:48

(Ar. yekādu, Far. ḫ^{v}āsten) *Né ol bu ḳavmnüñ ḥāli tilemezler kim uḳġaylar sözni.* 26/47b1=4:78

t.-yür 31/33b2=19:90

t.-dim 31/40a1=20:15

2. aramak.

(Ar. ibtiġā^{ɔ}, Far. custen) *Eger boyun bérseler sizke tilemeñ olar üze yol.* 26/12a3=4:34

t.-yür sen 38/88b2=66:1

t.-yür sizler 26/62a2=4:94

t.-yürler 27/55b3=5:50, 29/36a1=9:47, 37/48b2=48:29, 38/23a1=59:8

t.-yürler mü 26/94b3=4:139

t.-diler 29/36a3=9:48

t.-ñg 38/55b2=62:10

t.-ngler 27/43b2=5:35

t.-se sen 26/2b2=4:24, 33/14a2=33:51

t.-se sizler 30/37a1=16:14

t.-mez men 32/36a1=28:55

t.-mek 33/73a2=35:12, 36/93b3=45:12, 38/34b1=60:1

t.-meki 26/72a2=4:104

(Ar. buġye^{t}, Far. custen) *Aydı: Taŋrıda aḍın tileyür men sizke Taŋrı.* 28/19b2=7:140

3. sevmek, hoşlanmak.

(Ar. rıżvān, Far. pesendīden) *Turġu éwler tileyür sizler anı, sewügre[k] sizke Taŋrıdın hem yalavaçındın.* 29/18a1=9:24

⇒ aça tile- 26/85a3=4:127, 27/15a1=4:176, 28/73b2=8:19; belgülüg t. 26/61b3=4:94, 26/62b2=4:94; çıḳarmaḳ t. 26/50b2=4:83; destūr t. 29/34a1= 9:44, 29/34b2=9:45, 29/61b2=9:86, 29/65b2=9:93; éwe t. 31/79b1=46:24, 36/13a1=42:18; feryād t. 28/68a3=8:9, 32/10b3=28:15; ḫoşnūdluḳ t. 35/86a1= 41:24; yārī t. 28/12a1=7:128, 32/12b2=28:18; yarlıḳatu t. 25/22b3=3:159, 31/18b2=19:47, 34/56a1=38:24

tilegli: rağbet eden, meyleden, isteyen.

(Ar. sā'il/īn, Far. pursende/gān) *Endāze ḳıldı anıng içinde rūzilerini törт kim içinde berāber tileglilerke.* 35/77a3=41:10

(Ar. rāġıb/ūn, Far. —) *Biz Tangrıḳa tilegliler-miz.* 29/42b1=9:59

tilegüçi: muhtaç, yoksul.

(Ar. sā'il, Far. ḫᵛāhende) *Mālları içinde ḥaḳ térür erdiler* tilegüçike rūz[i]sūzke. 37/86a2=51:19

tilemegli: yüz çeviren.

(Ar. rāġıb ᶜan, Far. ḫᵛāhān gerdānīde) *Aydı: tilemegli mü sen* menüng *Tangrılarımdın ey İbrāhīm?* 31/18a2=19:46

TİLEK: arzu, istek, yapılmak istenen.

(Ar. hevā' / ehvā', Far. kām/hā-i dil) *Uḍmaġıl* tileklering*izke andın kim kelди sanga ḥaḳdın.* 27/53b1=5:48

t.-lering*e* 27/55a1=5:49, 36/10b1=42:15, 36/97b3=45:18

(Ar. su'l, Far. ḫᵛāste) *Aydı: bütünlükin bérilding sen* tileking*ni ey Mūsā.* 31/43b3=20:36

(Ar. ḥaṭb, Far. kār) *Aydı: né ol* tileking *ey Sāmirī?* 31/66b3=20:95

⇒ ten tileki 26/92a1=4:135, 31/23a3=19:59, 31/40b1=20:16

TİLEN-: istenmek.

(Ar. irāde^{t}, Far. ḫᵛāste şoden) *Sering*ler *Tangrılarıng*ız *üze bu nerse turur kim tilenür.* 34/48b2=38:7

⇒ küḍezü tilen- 27/50b3=5:44

TİREK: direk, destek.

(Ar. —, Far. dıraḫt/ān) *Kigrür anı uştmaḥlarḳa kim aḳar anıng* tirekleri *astında arıḳlar.* 38/70b3=64:9

TİRGÜR-: diriltmek. krş. **TİRGÜZ-**

(Ar. iḥyā', Far. zinde kerden) *Küçlüg uġan tirgürmek üze ölüglerni.* 37/3a1=46:33

TİRGÜZ-: 1. hayat vermek, diriltmek.

(Ar. iḥyā', Far. zinde kerden) *Tirgüzür hem öldrür, kirtgününgler Tangrıḳa.* 28/35b2=7:158

t.-ür 25/21b1=3:156, 28/76a3=8:24, 35/63b2=40:68
t.-er 36/5a3=42:9, 36/76a3=44:8, 36/102b3=45:26
t.-ür-miz 33/69b1=35:9, 37/81b2=50:43
t.-düng 35/28b3=40:11
t.-di 30/62a1=16:65, 36/90b1=45:5
t.-dimiz 34/4a3=36:33
t.-dimiz 37/71b1=50:11
t.-se 27/41a3=5:32

(Ar. inşār, Far. zinde kerden) *Ol kim ıḍtı kökdin suw endāze birle, tirgüzdümiz anıng birle ölüg yerni.* 36/40 a2=43:11

2. yeniden meydana getirmek, değiştirmek.

(Ar. iʿāde^{t}, Far. zinde kerden) *Keldi sezā yime oza törütmez bāṭılnı yana tirgüzmez.* 33/61a2=34:49

TİRİG: 1. diri, canlı.

(Ar. ḥayy / aḥyāʾ, Far. zinde/gān) *Sézinmegil anlarnı ... ölügler tép, kendü tirigler iḍileri üskinde.* 25/24a3= 3:169

t. 31/8b3=19:15, 31/13a1=19:31, 31/13b2=19:33, 31/26a3=19:66, 34/18a1=36:70, 35/61b1=40:65

2. esma-yı hüsnadan: hayy.

(Ar. ḥayy, Far. zinde) *Yarlıġ ıḍtımız sanga bitigdin ol köni ol, çın tutuġlı tutaşı tirigke.* 31/86b1=20:111

tirig ḳal-: sağ olmak, yaşamak.

(Ar. ḥayevān, Far. zinde mānden) *Ḥükm ḳılur Tangrı ... tirig ḳalsa ol kim tirig ḳaldı belgülügün.* 29/3a3=8:42

tirig ḳoḍ-: öldürmemek, sağ bırakmak.

(Ar. istiḥyāʾ, Far. zinde güẓāşten) *Öldürgey-miz oġlanlarını yana tirig ḳoḍġay-miz tişilerini.* 28/11b2=7:127

t.-unglar 35/36b3=40:25

t.-ar erdi 32/4b1=28:4

(Ar. istiḥyāʾ, Far. zinde mānden) *Öldrür erdiler oġlanlarıngızını, tirig ḳoḍar erdi uraġutlarıngızını.* 28/20a3=7:141

TİRİGLİK: 1. hayat, yaşantı, ömür.

(Ar. ḥayāt^{t}, Far. zindegānī) *Armasun sizni bu ajun tirigliki.* 33/66b2=35:5

t. 30/84b2=16:97, 31/67b2=20:97

(Ar. meḥyāʾ, Far. zindegānī) *Berāber olarnıng tiriglikleri, ölümleri.* 36/99b1= 45:21

(Ar. ʿumur, Far. zindegānī) *Sizlerde kimi yandurlur aşaġarak tiriglikke.* 30/ 65b2=16:70

t. 32/29b2=28:45

(A. maʿīşe^{t}, Far. zindegānī) *Kim kim yüz ewürse mening yādımdın bütünlükin angar turur tiriglik tar.* 31/91b1=20:124

2. kâfi olma, kifayet etme.

(Ar. kāfī, Far. kifāyet konende) *Ermez [mü] Tangrı tirigliki ḳulınga.* 31/72a2=39:36

3. refah, geçimlik, maişet.

(Ar. maʿīşe^{t}, Far. zindegānī) *Néçe yoḳattımız uluşdın [kim] küvezlendi anıng tiriglikleri.* 32/37b1=28:58

(Ar. maʿīşe^{t}, Far. zindegānī kerden) *Biz ḳısmet ḳıldımız olar ara tirigliklerini yaḳın tiriglik içinde.* 36/49b3=43:32

⇒ yaḳın tiriglik 26/42a3=4:74, 26/74b3=4:109, 28/29b1=7:152, 29/39b2-3=9:38, 29/40a3=9:55, 30/89b2=16:107, 31/57b1=20:72, 32/39b2=28:61, 34/95b2=39:26, 35/46b3=40:39, 35/54a1=40:51, 35/81b3=41:16, 36/25a1=42:36, 36/50a1=43:32, 36/51b3=43:35, 36/101b2=45:24, 36/108b2=45:35, 37/24a2=47:36; yaḳınraḳ t. 32/38b3=28:60

tiriglik bér-: yaşatmak, hayat sürdürmek.

(Ar. iḥyā°, Far. zindegānī [dāden]) *Tiriglik bérgey men aŋgar, tatlıġ tiriglik yanut bérgey men ök olarḳa, yanutları anda körklügrek kim ḳılur erdiŋizler.* 30/84b1=16:97

TİRİL-: yaşamak.

(Ar. ḥayevān, Far. zīden) *Bütünlükin aŋgar turur tamuġ otı, ölmez anuŋ içinde hem tirilmez.* 31/58a2=20:74

⇒ ḥalḳ tiril- 33/69b2=35:9

TİRSEK: dirsek.

(Ar. mirfeḳ / merāfiḳ, Far. ārenc/hā) *Ḳopsa siz namāzḳa yuŋ yüzleriŋizni hem eligleriŋizni tirseklerke tegi.* 27/21a2=5:6

TİŞİ: kadın, kız, dişi.

(Ar. unṣā / nisā, Far. zen/ān) *Ol kim oḳıyur siziŋ üze bitig içinde atasız tişiler içinde.* 26/85b2=4:127

t.-lerini 28/11b3=7:127

(Ar. unṣā / inās, Far. māde/gān) *Ündemezler anda aḍın meger tişiler.* 26/80a3=4:117

t. 30/57b1=16:58

t.-de 35/47b2=40:40

t.-din 26/83b3=4:124, 30/84a3=16:97, 33/71a3=35:11, 37/63b2=49:13

t.-ler 36/33b2=42:49, 36/34a1=42:50, 36/44a1=43:19

t.-lerni 34/40a3=37:150

⇒ aḍaḳın turġan tişiler 33/4a1=33:35; āzād t. 26/1b1=4:24, 26/5b2=4:25; beg ḳodı t. 33/4b1=33:35; küdezgen t. 33/4b3=33:35; ol t. 26/11b2=4:34, 38/1a1=58:1; rüze tutġan t. 33/4b2=33:35, ṣadaḳa bérgen t. 33/4b2=33:35; sergen t. 33/4a3=33:35; yād ḳılġan t. 33/5a1=33:35

TİTRE-: titremek, sarsılmak.

⇒ yer titremeki 28/31a2=7:155

TİZ: diz.

tizin yüknüp: diz çökmüş durumda.

(Ar. ciṣiyy^{en}, Far. be-zānū der āmede) *Ḳoḍar-mız ẓālimlerni anuŋ içinde tizin yüknüp.* 31/28a3=19:72

TOḴI-: 1. iftira etmek.

(Ar. iftirā°, Far. ber yāften) *Toḳıdı Taŋrı üze yalġannı.* 33/32a1=34:8

2. misal vermek, söylemek.

(Ar. żarb, Far. pedīd kerden) *Toḳıdı Taŋrı bir meṣel bir uluṣnı, erdiler ḳorḳunçsuz amrulmış.* 30/91b2=16:112

(Ar. żarb, Far. zeden) *Toḳımaŋlar Taŋrıḳa meŋzekler yaᶜnī meṣeller, bütünlükin Taŋrı bilür sizler bilmes sizler.* 30/68a3=16:74

(Ar. żarb, Far. peydā kerden) *Toḳıdı Taŋrı bir meṣel iki er birle, ikide biri aġın ol, umas nerse üze.* 30/69b1=16:76

⇒ ésiz fāl toḳı- 28/14a2=7:131

TOḲSAN: doksan, (90).

toḳsan toḳuz: doksandokuz, 99.

(Ar. tisᶜun ve tisᶜüne, Far. nüh du) *Her-āyine bu meniŋ ḳadaşım aŋar toḳsan toḳuz saġmal.* 34/54a3=38:23

TOḲSU-: var olmak, vuku bulmak.

toḳsuġlı: vuku bulan, olacak olan.

(Ar. vāḳiᶜ, Far. būdenī) *Bütün ed-dīn toḳsuġlı.* 37/83b2=51:6

TOḲU/IŞ: savaş, çarpışma.

(Ar. beᵓs, Far. ḥarb) *Toḳışları olar ara ḳatıġ.* 38/27b2=59:14

(Ar. cihād, Far. kārzār) *Çıḳtıŋızlar erse toḳış üçün meniŋ yolumda tilemek üçün meniŋ ḫoşnūdluḳumnı.* 38/34b1=60:1

(Ar. ḥarb, Far. ceng) *Yā yuluġ alġu kerek ançaḳa tegi ḳoḍġınça toḳış.* 37/7a1=47:4

(Ar. ḳıtāl, Far. kārzār) *Kim kim ewürse olarḳa ol kün soŋgını meger ewrülüp toḳuşḳa.* 28672a3=8:16

t.-ḳa 25/2b3=3:121

toḳuş ḳılmaḳ: cihat.

(Ar. cihād, Far. kārzār) *Sewügre[k] sizke Taŋrıdın hem yalavaçındın toḳuş ḳılmaḳ anıŋ yolı içinde.* 29/18a2=9:24

TOḲ(U/I)Ş-: öldürmek, savaşmak, çarpışmak, cihat etmek, mücadele etmek.

(Ar. iḳtilāl, Far. kārzār kerden) *Anıŋ boḍnından buldı anıŋ içinde iki er toḳşurlar.* 32/10b1=28:15

(Ar. muḳātele[t], Far. kārzār kerden) *Olar ṭaᶜn ḳılsalar dīniŋiz içinde toḳuşuŋlar küfr başlarını.* 29/9b1=9:12

t.-urlar 26/44a1-2=4:76, 29/27b3=9:36, 38/40b3=61:4

t.-tı 25/13b1=3:146

t.-tılar (toḳıştılar) 37/7b1=47:4

t.-ġay siz 37/37a3=48:16

t.-ġıl 26/51a2=4:84

t.-sun 26642a1=4:74

t.-uŋ (toḳşuŋ) 28/85b1=8:39, 29/10b1=9:14

t.-unĝlar (toḳşunĝlar) 26/44a3=4:76, 27/36b2=5:24, 29/21a3=9:20, 37/59b3=49:9
t.-sa 26/42a3=4:74
t.-salar 37/41b2=48:22
t.-ġatılar 26/56a3=4:90
t.-maz sizler 26/42b3=4:75, 29/59b2=9:83
t.-mazlar 38/27a3=59:14
t.-maz mu sizler 29/9b3=9:13
t.-masalar 26/56b1=4:90
t.-maḳ 26/56a1=4:90
t.-maḳḳa 26/56a1=4:90

(Ar. mukātele[t], Far. kārzār kerde şoden) *Eger toḳuşsanĝız yārì bérgey-miz sizde* 38/25b3=59:11
t.-salar 38/26a3=59:12

(Ar. muḥābere[t], Far. ceng kerden) *Anlarınınĝ yanutı toḳuşurlar Tanĝrı birle ... bütünlükin öldürülgeler.* 27/42a1=5:33

(Ar. mucāhede[t], Far. kārzār kerden) *Toḳıştılar sizinĝ birle yine bu öşülri sizdin.* 29/7a1=8:75
t.-tılar 29/15a2=9:20
t.-unĝlar (toḳşunĝlar) 38/45b3=61:11
t.-sa 29/14b1=9:19
t.-salar 29/34a3=9:44

toḳuşġan: savaşan, cihat eden.

(Ar. mucāhid/ūn, Far kārzār konende/gān) *Sınayur sizni ançaḳa tegi bilginçe toḳuşġanlarnı sizdin.* 37/21b2=47:31
t.-lar 26/63a3=4:95
t.-larnı 37/21b2=47:31
t.-larḳa 26/63b2=4:95, 26/64a1=4:95

toḳuşmaḳ: savaş.

(Ar. ḳıtāl, Far. kārzār kerden) *Bitildi erse olar üze toḳuşmaḳ ançada ... ḳorḳarlar.* 26/45a2=4:77
t. 37/16b2=47:20
t.-nı 26/45b3=4:77

TOḲUZ: dokuz, (9).
⇒ toḳsan toḳuz 34/54a3=38:23

TOLA-: eğip bükmek, çevirmek.

(Ar. leyy, Far. ber tāften) *Tolayurlar başlarını körer sen olarnı yüz ewrerler, olar boynaġuluḳ ḳılġanlar.* 38/60b1=63:5

(Ar. leyy, Far. gerdān̂iden) *Tolap tillerini takı ṭa'n ḳılu dîn içinde.* 26/21a3=4:46

TOLAN-: dolmak.

(Ar. imtilā', Far. pür şoden) *Ol kün ayġay tamuġḳa: nek tolandınĝ mu? Ayġay: nek ziyādedin.* 37/77a1=50:30

TOLDUR-: doldurmak.
(Ar. mel^{a}, Far. pür kerden) *Her-āyine toldurġay men tamuġnı séndin hem anlardın kim uḳsalar sanga olardın.* 34/75b2=38:85

TOLIMSIZ: silahsız.
tolımsız emgeksiz: (şan ve şeref göstergesi) ordu ve silahı olmayan.
(Ar. ġayre ẕāti'l-şevketi, Far. cüz bā-tīzī ya^{c}nī silāḥ) *Ol kim sizke ārzūlar siz / sewdingüz bütünlükin tolımsızını emgeksizin bolsa sizke.* 28/67a1=8:7

TOLU: dolu, tam.
tolu yüklüg: dopdolu, yüklü.
(Ar. meşḥūn, Far. pür kerde) *Biz kötürdümiz olarnıng ^{c}ayāllerini tolu yüklüg kemi içre.* 34/7b3=36:41
t. 34/38a2=37:140

TOLUM: tedbir, ihtiyat.
(Ar. ḥazer, Far. perhīz) *Alsunlar tolumlarını hem sāzlarını.* 26/69b2=4:102
t.-larıngızını 26/71a1=4:102

TON: ev eşyası.
(Ar. metā^{c}, Far. kālā) *Ḳaçan tilese siz olardın tonlardın tileng olardın ḥicāb arḳasında.* 33/17a2=33:53
⇒ egin tonı 31/29a2=19:74; éw t. 31/29a1=19:74

TONGUZ: domuz.
(Ar. ḫınzīr, Far. ḫūk) *Her-āyine ḥarām ḳıldı sizlerning üze murdārnı, ḳannı, tonguz etini.* 30/93b3=16:115

TOPRAḲ: toprak.
(Ar. ṣa^{c}īd, Far. ḫāk) *Teyemmüm ḳılınglar arıġ toprakḳa.* 26/19a3=4:43
t. 27/22a2=5:6
(Ar. turāb, Far. ḫāk) *Tangrı törütti sizni toprakdın.* 33/71a1=35:11
t. 30/58a3=16:59, 34/20a2=37:16, 37/68b3=50:3
t.-dın 35/62b2=40:67
(Ar. —, Far. ḫāk) *Aldımız bir awuç toprak yalawaç izindin.* 31/67a2=20:96

TÖGÜL-: öldüresiye dövülmek.
tögülmiş: dövülerek, vurularak öldürülmüş (hayvan).
(Ar. mevḳūẕe^{t}, Far. çūb-zede ve murde) *Boġuzlansa Tangrı atıda aḍınḳı birle hem boġulmuş hem tögülmiş.* 27/16a2=5:3

TÖHMETLİG (Ar.T.): rahatsız eden, endişeye düşüren.
(Ar. murīb, Far. ḳavī) *Erdiler töhmetlıġ şek içinde.* 33/63a1=34:54

TÖK-: dökmek.
⇒ yazuḳlarımızn töke bér- 28/38b2=7:161

TÖLEK: durgun, sakin.
(Ar. rahv, Far. ārāmîde) *Ḳoḏġıl deryāny tölek, olar bir sü turur ġarḳa batmıġlar* 36/80b2=44:24

TÖPEN: ters yüz, baş aşağı.
töpen ḳıl-: ters yüz etmek, başaşağı getirmek.
(Ar. irkās, Far. nigūsār kerden) *Tanġrı töpen ḳıldı olarnı anı kim ḳazġandılar* 26/53b3=4:88
(Ar. kebt, Far. nigūsār kerden) *Töpen ḳılur olarnı yansalar nevmîd bolup anlar* 25/3b2=3:127

TÖRT: dört, (4).
(Ar. erbaᶜaᵗ, Far. çehār) *Bütünlükin aylar sanı Tanġrı üskinde on iki ay ... andın dört ay ḥarām ol.* 29/27a3=9:36
t. 35/77a2=41:10
törter törter: dörder dörder.
(Ar. rubāᶜ, Far. çehārgān çehārgān) *Feriştelerni ḳılġan yalavaçlar ḳanatlar üçün ikirer ikirer, üçer üçer, törter törter.* 33/64a1=35:1

TÖRÜT-: 1. yaratmak, var etmek.
(Ar. feṭr, Far. āferîden) *Her-äyine üḏürmegey-miz séni anıng üze kim keldi bize belgülüglerdin, ol kim törütti bizni.* 31/57a2=20:72
t.-ti 36/47b3=43:27
(Ar. ḫalḳ, Far. āferîden) *Bütünlükin törüttümiz kişini ḳuruġ balçıḳdın.* 30/20b2=15:26
t.-ür 27/31a2=5:17, 30/37b3=16:17, 32/42b2=28:68, 34/79a1=39:4, 36/33b1=42:49, 36/42b1=43:16
t.-tüm 31/6b2=19:9, 34/73b1=34:75
t.-tüng 30/23a3=15:33, 34/73b3=34:76
t.-ting 34/74a1=38:76
t.-ti 27/32a1=5:18, 29/27a2=9:36, 30/33a2=16:3, 30/33b1=16:4, 30/33b3=16:5, 30/53a2=16:48, 30/65a3=16:70, 31/37a1=20:4, 31/73a2=39:38, 32/45a1=29:44, 33/70b3=35:11, 34/5b1=36:36, 34/28b3=37:96, 34/79a3=39:5, 34/80a3=39:6, 34/80b3=39:6, 35/62b1=40:67, 35/76a2=41:19, 35/81a1=41:15, 35/84b3=41:21, 36/39a1-3=43:9, 36/40b1=43:12, 36/73b1=43:87, 36/99b2=45:22, 37/2b2=46:33, 38/66a1=64:2, 38/66b1=64:3, 38/87a2=65:12
t.-timiz 28/53b2=7:181, 30/21a2=15:27, 31/26b1=19:67, 31/50b1=20:55, 34/18a3=36:71, 34/19a2=37:11, 37/63b2=49:13
t.-tümiz 34/8a1=36:42, 37/79b2=50:38
t.-timiz 37/72b3=50:16
t.-tiler 33/80b2=35:40
t.-timiz mü 34/40a2=37:150
t.-mediṃiz 36/84a1=44:38, 36/84b1=44:39, 37/1b1=46:3
t.-mediṅgiz 34/57b1=38:27

t.-mek 34/19a1=37:11, 35/56b3=40:57, 36/21b3=42:29, 36/22a1=42:29, 37/2b3=46:33, 37/72b 2=50:15
t.-mekde 36/44a2=43:19
t.-mekdin 35/57a1=40:57, 37/72b3=50:15

(Ar. inşāʾ, Far. āferīden) *Ançası bar kim biz törüttimiz ögürler.* 32/29b1=28:45

(Ar. ḳażāʾ, Far. tamām kerden) *Törütti olarnı yeti ḳat kökni.* 35/78a1=41:12

(Ar. ẓerʾ, Far. āferīden)*Çın-oḳ törüttimiz tamuġḳa üküşni perìlerdin, ādemìlerdin.* 28/52a1=7:179

2. tamamlamak, gerçekleştirmek.

(Ar. tesviyeᵗ, Far. rāst kerden) *Ḳaçan törütse men anı ürse men anıñ içinge rūḥumdın, tüşüñgler añgar secde ḳılıġlılar.* 34/72a3=38:72

⇒ oza törüt- 33/61a1=34:49

törütgen: yaratan, yaratıcı, Rab.

(Ar. fāṭır, Far. āferīnende) *Şükr Ol Tañgrıḳa kökler törütgen hem yerlerni.* 33/63b1=35:1

t. 36/6a2=42:11

(Ar. ḫāliḳ, Far. āferīnende) *Sizìñg üze nek törütgen bar mu Tañgrıda aḍın, rūzì bérse sizke kökdin ve yerdin.* 33/65b1=35:3

t. 35/13b1=39:62, 35/60a1=40:62, 38/32a3=59:24

(Ar. ḫāliḳìn, Far. endāze konende/gān) *Ündeyür mü siz baᶜlnı, ḳoḍar mu sizler törütgenlerde körklüg törütgenni.* 34/35b2=37:125

(Ar. Rabb, Far. Perverdigār) *Ḳorḳuñglar törütgen İḍiñgizdin.* 38/76b1=65:1

törütmek: yaratılış, yaratma.

(Ar. ḫalḳ, Far. āferīde) *Arturur törütmek içre né kim tilese.* 33/64a2=35:1

(Ar. ḫalḳ, Far. āferīniş) *Sizler, yañgı törütmek içinde.* 33/32a1=34:7

t. 34/81a1=39:6, 36/89b3=45:4

t.-de 34/81a2=39:6

(Ar. —, Far. āferīniş) *Yana fermānladı kökni törütmek tapa.* 35/77b1=41:11

törütmiş: yaratılmış.

(Ar. ḫalḳ, Far. āferīde) *Aḍnatġalar Tañgrı törütmişini.* 26/81a3=4:119

törütteçi: yaratıcı, yoktan var eden.

(Ar. ḫāliḳ, Far. āferīnende) *Men törütteçi men bir yañglıḳ ādemìni ḳuruġ balçıḳdın, kök tınçımış livādın.* 30/21b1=15:28

törütügli: yaratan, yaratıcı.

(Ar. fāṭır, Far. āferīdgār) *Yā Tañgrı, ey kökler törütügli hem yer törütügli.* 35/4a2=39:46

(Ar. ḫāliḳ, Far. āferīnende) *Men törütügli men bir ādemì balçıḳdın* 34/72a2=38:71

TÖRÜTÜL-: yaratılmak.

(Ar. ḫalḳ m., Far. āferīde şoden) *Ortaḳ mu ḳatarlar anı kim törütmez nerseni törütülürler.* 28/59b3=7:191

TÖŞEK: döşek, yatak, beşik.

(Ar. maẓca^{c} / maẓāci^{c}, Far. bister/hā) *Ol tişiler kim ... kesilinĝ olardın töşekler içinde.* 26/12a1=4:34

(Ar. mehd, Far. ārāmgāh) *Ol kim ḳıldı sizke yerni töşek.* 36/39b2=43:10

töşek ḳat-: cinsel ilişkide bulunmak.

(Ar. mess, Far. sāvīden) *Ḳaçan ... boşasa siz olarnı anda burun kim töşek ḳatmış siler anlarḳa.* 33/11a3=33:49

⇒ ulları yer töşekleri 30/39b3=16:26; orun töşek 30/73b1=16:80

TUÇ: tunç.

⇒ sızġurmış tuç 36/85b3=44:45

TUĠ-: (güneş) doğmak.

(Ar. ṭulū^{c}, Far. ber āmeden) *Tesbīḥ aygıl İḏinĝe şükr aymaḳ birle aşnı kün tuġmazda hem burun batmazdın.* 37/80b1=50:39

⇒ anasından tuġa bitig bilmegen 28/33b1=7:157; anasından tuġa bitig bilmegen 28/35b3=7:158; kün tuġar 30/29b2=15:73

⇒ kün tuġmış vaḳt 34/52b1=38:18

⇒ kün tuġsuġları 28/17b1=7:137

TUĠRUL-: doğmak.

(Ar. vilāde^{t}, Far. zāden) *Selāmetlıḳ meninĝ üze ol kün kim tuġruldım.* 31/13b1=19:33

(Ar. vilāde^{t} m., Far. zāde şoden) *Hem selāmetlıḳ anınĝ üze ol kün kim tuġruldı, ol kün kim ölür, ol kün kim ḳoparlar tirig.* 31/8b2=19:15

TUĠUR-: doğurmak.

(Ar. vilāde^{t}, Far. zāden) *Bilgil yalġanlıḳlarındın ayurlar: tuġurdı Tanĝrı. Olar yalġançı tururlar.* 34/40b2=37:152

t.-dı 38/3a1=58:2

TUR-: 1. durmak, kalmak, ayakta durmak.

(Ar. ^{c}ākif, Far. i^{c}tikāf kerde) *Aydıar: hem tepremez-miz anınĝ üze turu ḳalġay-mız.* 31/65b3=20:91

(Ar. ḳıyām, Far. īstāden) *Aḏaḳın ḳılsa sen olarḳa namāznı, tursun bir öġür olardın seninĝ birle.* 26/68b3=4:102

t.-urda 26/71a3=4:103

(Ar. sukūn, Far. bāşīden) *Tutunĝ olarnı anda kim turdunĝız barlıḳınĝızdın.* 38/81b3=65:6

(Ar. —, Far. bāşīden) *Saḳnuḳlar imin ajun içre turġaylar.* 36/86b3=44:51

⇒ aḏaḳın tur- 26/11a1=4:34, 26/86a2=4:127, 29/60a3=9:84, 31/28b2=19:73, 34/84b1=39:9; berk tur- / üstüvār t. 29/5a2=8:45; bir sınġardın t. 31/19a2=19:48; bitüp şābit t. 26/92b1=4:136; ḫoş t. 35/20b3=39:73; irig t. 29/53a1=9:73; köni t. 37/49b2=48:29; rāst t. 35/75a1=41:6, 36/10a3=42:15, 37/17b1=47:21; sınġar dın t. 26/8b2=4:31, 26/56b1=4:90, 26/57b1=4:91, 30/47a1=16:36, 34/88b3=39:17,

36/25b1=42:37, 37/62b3=49:12; tek t.28/62b3=7:204, 31/11a1=19:26, 31/83a3=46:29; tutaşı t. 25/7a3=3:135

⇒ aḏaḳın turġan 34/84a3=39:9; aḏaḳın t. eren 33/3b3=33:35; aḏaḳın t. tişi 33/4a1=33:35; öre t. 35/17a1= 39:68; üç aḏaḳın t. tāzī 34/59b2=38:31

turġu büstān: Adn cenneti.

(Ar. cenne[t] / cennāt-ı [c]adn, Far. büstān/hā-i bāşîden) *Turġu arıġ éwler turġu büstānları içinde hem ḫoşnūdluḳ Tanrıdın.* 29/52a3=9:72

t.-lar 30/43a2=16:31, 34/66a2=38:50

t.-ları 38/46b3=61:12

turġu éw: ev, mesken.

(Ar. mesken / mesākin, Far. cāy/hā-i bāş) *Turġu éwler tileyür sizler anı, sewügre[k] sizke Tanrıdın.* 29/17b3=9:24

t.-leri 32/37b2=28:58

(Ar. mesken / mesākin, Far. cāy/hā) *Turġu arıġ éwler turġu büstānları içinde.* 29/52a3=9:72

turġu uştmaḫ: Adn cenneti.

(Ar. cenne[t] / cennāt-i [c]adn, Far. büstān/hā-yı bāşîden) *Turġu uştmaḫlar ol kim va[c]de ḳıldı Tanrı ḳullarınga.* 31/24a1=19:61

t.-lar 35/27a1=40:8

⇒ ulaşu turġu uştmaḫlar 31/58b2=20:76

turġu yer: gidilecek, konaklanılacak yer, kalınacak yer.

(Ar. me[c]vā, Far. cāy-ı bāstān) *Turġu yerinġiz ot ol, yoḳ sizke yārī bériglilerdin.* 36/108a1=45:34

(Ar. meşvā, Far. cāy-i bāş) *Tamuġ içinde turġu yer boynaġularḳa.* 35/13a1=39:60

t.-i 35/20a1=39:72

t.-ingizlerni 37/16a2=47:19

(Ar. murāġam, Far. cāy-i hicret kerden) *Bulur yer içinde turġu yer üküş üküş.* 26/66b3=4:100

turġu / yanış yer: kalınacak, en son bulunulacak yer.

(Ar. meşvā, Far. cāy-i bāş) *Kiringler tamuġ ḳapuġlarından ... néme yawuz turġu yer ol uluġsıġlıḳ ḳılıġlılarnınġ yanışı.* 30/42a2-3=16:29

turġuluḳ: konaklama, ikamet.

(Ar. iḳāme[t], Far. bāşendegî) *Tanrı ḳıldı ... sizlerke yılḳılar terilerindin éwler, yüngül tutar siz anlarnı köçgü künlerinġizde, turġuluḳ künlerinġizde.* 30/73a2=16:80

turmış: sebat eden.

(Ar. [c]ākif, Far. muḳîm) *Baḳġıl seninġ Tanrınga ol kim ulanmış erdinġ anınġ üze turmış.* 31/86a2=20:97

turuġlı: ikamet eden.

(Ar. şāvî, Far. bāşîde) *Ermez erdinġ turuġlı Medyen boḏnı içinde.* 32/29b3=28:45

⇒ aḏaḳın turuġlı orun 36/81a1=44:26; tek t. 28/60a4=7:193

2. oturulmak.

(Ar. sekn m., Far. bāşende şoden der cāy) *Ol turġu éwleri, turmaduḳ teg olarda kiḍin meger azḳına.* 32/37b2 =28:58

3. *turur:* var, mevcut, olmak.

(Ar. kevn, Far. būden) *Tegşürgey boḍun sizde aḍın, yana turmazlar sizüng tegşer-* 37/26a3=47:38

(Ar. kevn, Far. būden u hesten) *Kim tutar ol ikini bir İḍide öñgin kim ol turur* 33/82a3=35:41

4. -dır / -dir.

(Ar. –, Far. -em / -est / -end) *Ol kim köñgülleriñiz içinde turur Ol Teñri bilgen.* 25/19b2=3:154

t.-ur men 31/12a3=19:30

t.-ur 25/19b1=3:154, 26/6b2=4:26, 26/20b1=4:45, 26/84b3=4:126, 26/92a1=4:135, 27/52a2=5:46, 28/35a3=7:158, 28/54b1=7:183, 28/64b2=8:12, 28/69a2=8:10, 29/6a1=8:46, 29/21a3=9:28, 29/43a3=9:60, 29/45b2=9:64, 29/51b3=9:71, 30/17a1=14:52, 30/33a3=16:3, 30/53b3=16:49, 30/54a1=16:49, 30/58a3=16:59, 30/62b2=16:66, 30/83b2=16:96, 31/6a2=19:7, 31/6b1=19:9, 31/13b2=19:34, 31/14b1=19:36, 31/16a1=19:40, 31/24b2=19:62, 31/25a2=19:64, 31/25b1=19:64, 31/25b3=19:65, 31/37a3=20:6, 31/37b1=20:6, 31/38a1=20:8, 31/40b2=20:18, 31/41a1=20:18, 31/48b3=20:50, 31/52a1=20:59, 31/55a3=20:68, 31/56a2=20:71, 31/57b3=20:73, 31/58a2=20:74, 31/58b1=20:75, 31/59a1=20:76, 31/67b2=20:97, 31/79b2=46:24, 31/86a1-2=20:110, 32/9b1=28:13, 16a3=12, 28:23, 32/19a2=28:28, 33/28a2, 3=34:1, 33/30b1=34:4, 33/30b3=34:5, 33/53b1=34:37, 33/60a1=34:46, 33/60b2=34:47, 33/61b2=34:50, 33/64a3=35:1, 33/65a1=35:2, 33/68a1=35:7, 33/72b1=35:12, 33/76b1=35:31, 33/79b2=35:39, 34/9b1=36:45, 34/12a2=36:52, 34/14b2=36:60, 34/14b3=36:61, 34/21a2=37:20, 34/35a2-3=37:123, 34/37a2=37:133, 34/38a1=37:139, 34/42a1=37:158, 34/42b2=37:163, 34/44b2=37:173, 34/48b2=38:7, 34/49a2=38:8, 34/52a2=38:17, 34/54b1=38:23, 34/55b2=38:24, 34/57a3=38:26, 34/59b1=38:30, 34/62a2=38:39, 34/63a3=38:42, 34/67a1=38:53, 34/67b1=38:55, 34/67b3=38:57, 34/70a2=38:64, 34/74b1=38:78, 34/75b1=38:84, 34/78b2=39:3, 34/80a2=39:5, 34/81a3=39:6, 34/86a2=39:15, 34/89a2=39:17, 34/90a3=39:19, 34/95b3=39:26, 35/3b3=39:45, 35/5a1=39:47, 35/16b1-2=39:68, 35/20a1=39:72, 35/28a2=40:9, 35/31b2=40:17, 35/36a2=40:24, 35/40a1=40:29, 35/46b3=40:39, 35/47a2=40:40, 35/49b2=40:43, 35/50a2=40:44, 35/54b2=40:52, 35/55b1=40:55, 35/56b2=40:56, 35/58a1=40:59, 35/59b1=40:61, 35/59b3=40:62, 35/61b1=40:65, 35/66a2=40:75, 35/67a1=40:77, 35/69a2=40:80, 35/74b3=41:6, 35/76b1=41:9, 36/3b2=42:7, 36/10b3=42:15, 36/11b1=42:15, 36/13b1=42:18, 36/13b3=42:19, 36/16b3=42:22, 36/17a1=42:23, 36/21a2=42028, 36/22a3=42:29, 36/25a2=42:36, 36/28b2=42:43, 36/34a3=42:50, 36/37b2=43:4, 36/51b3=43:35, 36/52a2=43:35, 36/53b1=43:38, 36/55a3=43:44, 36/59a3=43:52, 36/63a2=43:61, 36/63b1=43:62, 36/64b1=43:64, 36/70b1=43:80, 36/72a2=43:84, 36/78a2=44:14, 36/80a2=44:22, 36/88b3=44:59, 36/90b3=45:9, 36/92a3=45:9, 36/92b1=45:10, 36/93a1=45:10, 36/94b1-2=45:13, 36/98b1=45:19, 36/106b1=45:32, 36/109b1=45:37, 37/1b3=46:3, 37/3a2=46:33, 37/5a2=47:2, 37/19a2=47:26, 37/20b2=47:29, 37/24b1=47:36, 37/30a1=48:6, 37/30b1=48:7, 37/39b2=48:18, 37/41a3=48:21, 37/41b2=48:21, 37/48a3=48:29, 37/57b3=49:7, 37/68b1=50:2, 38/3b2=58:2, 38/4b2=58:3, 38/6a1=58:10, 38/11a3=58:16, 38/12b3=58:18, 38/13a3=58:19, 38/14a3=58:21, 38/17a2=59:2, 38/19b2=59:4, 38/21a2=59:6, 38/22b2=59:7, 38/23b1=59:8, 38/26a1=59:11, 38/27a2=59:13,

38/28b1=59:15, 38/29a2=59:16, 38/30b3=59:19, 38/31a2= 59:22, 38/31b1=59:22, 38/31b1=59:23, 38/32b1=59:24, 38/32b3=59:24, 38/36a3=60:3, 38/40a1=61:1, 38/43a3=61:6, 38/44a3=61:8, 38/44b2=61:9, 38/49b2=62:1, 38/49b3=62:2, 38/51a1=62:3, 38/51b1=62:4, 38/53b1=62:7, 38/53b3=62:8, 38/56b3=61:11, 38/58a1=63:1, 38/60b3=63:6, 38/61b3=63:7, 38/62a1=63:7, 38/62b3=63:8, 38/63b3=63:9, 38/65a1=63:11, 38/65b2=64:1, 38/66b1=64:2, 38/66b3=64:3, 38/67a2=64:4, 38/67b1=64:4, 38/68a1=64:5, 38/68a2=64:6, 38/68b3=64:6, 38/69b1=64:8, 38/72a2=64:11, 38/77a1=65:1, 38/79b1=65:3, 38/79b2=65:2, 38/90b2=66:4, 38/92b2=66:6, 38/96a2=66:9

t.-urlar 26/25b1=4:52, 26/35b3=4:63, 27/30b3=5:17, 30/29b1=15:72, 31/53a3=20:63, 31/71a2=39:33, 32/40b2=28:63, 33/30b1=34:4, 31/15b3=19:39, 33/81a2=35:40, 33/86b1=36:6, 34/22a3=37:24, 34/22b1=37:26, 34/40b2=37:152, 34/44b1=37:172, 34/65b1=38:47, 34/65b3=38:48, 34/75b1=38:83, 34/89b2-3=39:18, 34/93a1=39:22, 35/49b3=40:43, 36/30a3=42:45, 36/76b2=44:9, 37/55a2=49:3, 38/12a1=58:17, 38/22b3=59:8, 38/59b3=63:4

t.-urla 38/28a2=59:14

(Ar. –, Far. būden) *Hergiz bitmez-miz bu Ḳur'ānḳa hem ol kim anda burunḳı turur.* 33/48a2=34:31

t.-ur 31/91b1=20:124, 34/52b3=38:19, 36/82b3=44:33, 37/23b2=47:34

t.-urlar 33/56a1=34:41

(Ar. –, Far. –) *Bu meger er turur, tileyür kim ewürse sizlerni.* 33/57a3=34:43

t.-ur 33/31a3=34:6, 33/38a2=34:16, 37/18a2=47:23, 38/56b2=62:11

5. süreklilik yardımcı fiili.

⇒ baḳa tur- 25/11b1=3:143; köz tutup t. 26/96a1=4:141

TURĠUR-: yapmak, inşa etmek.

turġurmış: yapılmış, inşa edilmiş.

(Ar. mebniyy, Far. ber āverde) *Anlar kim saḳındılar iḍilerindin olarḳa kötrümler, üstünlerinde kötrümler turġurmış.* 34/90b2=39:20

TURILAN-: sert, acımasız davranmak.

(Ar. ġılẓa[t], Far. dürüşti kerden) *Ey yalavaç, ḳatıġlanġıl kāfirler birle iki yüzlüglerke, turılanġıl olar üze.* 38/95b3=66:9

TURUḴ-: durdurulmak.

(Ar. mevḳūf, Far. bāz dāşte/gān būden) *Küç ḳılığlılar turuḳmış bolurlar iḍileri üskinde.* 33/48a3=34:31

⇒ başları tezginip turuḳarlar ḳaraġular 28/56a1=7:186; ḥükmge turuḳ- 26/31b2=4:60

TURUḴTUR-: tutmak, yakalamak.

(Ar. vaḳf, Far. istāniden) *Köndürüñg olarnı tamuġ yolı tapa, turuḳturuñg olarnı olar sorulmış tururlar.* 34/22a2=37:24

TUSU: fayda, yarar.

tusu inçlen-: faydalanmak, istifade etmek.

(Ar. istimtāʿ, Far. ber-ḫ^{v}urdārī giriften) *Tusu inçlense siz anıng birle olardın bériŋg olarḳa terlerini.* 26/3a1=4:24

TUŞ (I): -a, -a doğru.

(Ar. tilḳāʾ, Far. sūy) *Ḳaçan kim yüzlendi erse Medyen tuşıŋga aytı.* 32/15a2=28:22

TUŞ (II): akran, eş, ögür.

⇒ teŋg tuş 34/83b3=39:8, 35/76b1=41:9

TUŞ-: rastlamak, maruz kalmak.

tuş- yā kör-: görmek, maruz kalmak.

(Ar. liḳāʾ, Far. dīden) *Tüşerler yā körgeyler ġayy atlıġ tamuġa.* 31/23b1=19:59

tuşmaḳ: kavuşma, görme.

(Ar. liḳāʾ, Far. dīden) *Kim kim umanur erse yā ḳorḳar erse iḏisiŋge tuşmaḳnı ḳılsun tuşmaḳnı eḏgü iş.* 31/3a2-3=18:110

TUT-: 1. tutmak, almak, yakalamak.

(Ar. aḫẕ, Far. giriften) *Ey anlar kim kirtgündiler, tutuŋ sāzıŋızını, çıḳıŋlar ögür ögür.* 26/40b1=4:71

t.-tı 35/24b3=40:5, 35/34b1=40:21, 35/35a3=40:22, 35/82b2=41:17
t.-tumız 36/57a3=43:48
t.-ġıl 31/41b1=20:21
t.-uŋg 38/22a3=59:7
t.-unglar 36/86a1=44:47
t.-salar 35/24b1=40:5

(Ar. baṭş, Far. giriften) *Olarḳa eligler mü tutarlar anıng birle?* 28/60a5=7:195

t.-ar-miz 36/78b1=44:16
t.-maḳın 36/38b2=43:8

(Ar. baṭş, Far. be-saḫt giriften) *Neçe yoḳattımız olarda burun ḳarndın, olar ḳaviraḳ olardın tutmaḳın.* 37/78b3=50:36

(Ar. imsāk, Far. bāz dāşten) *Ḳaçan tegseler zamānlarıŋga tutuŋlar olarnı eḏgülük birle.* 38/77b3=65:2

(Ar. ittiḫāẕ, Far. giriften) *Tutġay men ḳullarıŋgdın teŋglenmiş.* 26/80b1=4:118

t.-ar 36/92a2=45:9
t.-tı mu 31/30b3=19:78
t.-tumız 34/69b3=38:63
t.-tılar 31/31b1=19:81, 36/92b3=45:10
t.-tı mu 36/42b1=43:16
t.-sun (t. üçün) 36/50a3=43:32
t.-sa 31/34a2=19:92
t.-tı erse 31/33a2=19:87

(Ar. —, Far. —) *Térer sizni uluġ kün tuta kim sézig yoḳ anıng içinde.* 36/103a1=45:26

2. tutmak, alıkoymak, yakalamak.

(Ar. aḫẕ, Far. giriften) *Bütünlükin tuttumız Fir*ᶜ*avn boḍnını tarlıḳ yılları birle.* 28/13a3=7:130

t.-ar 34/10b3=36:49

t.-tum 33/74a1=35:26

t.-tı 28/31a2=7:155, 30/29b2=15:73, 30/93a1=16:113

t.-tumız 28/41b2=7:165, 32/27a1=28:40

t.-sa 30/52b2=16:46, 30/52b3=16:47, 30/59a1=16:61, 33/85b1=35:45

t.-maġıl 31/66b1=20:94

(Ar. imsāk, Far. nigāh dāşten) *Eger kitseler ikegü kim tutar ol ikini.* 33/82a1=35:41

t.-salar 27/18b1=5:4

(Ar. imsāk, Far. bāz dāşten) *Tanġrı öldürür tenlerni ölmişi vaḳtinde taḳı ol kim ölmedi öz uḍḳusı içinde tutar.* 35/1b1=39:42

3. tutmak, edinmek, sahiplenmek, sahip çıkmak, kabul etmek.

(Ar. aḫẕ, Far. giriften) *Tutmanġlar olardın döstlar.* 26/54b2=4:89

Bitidimiz anġar ... ḳamuġ nenġni, tutġıl anı küç birle. 28/23b2=7:145

Çın-oḳ Tanġrı tuttı Yaᶜḳūb oġlanlarınınġ bıçığını. 27/26a2=5:12

t.-tı 28/28a1=7:150, 25 / 28a1=3:187

t.-ġıl 28/60b2=7:199

t.-sun 28/23b3=7:145

t.-unġ 26/55a1=4:89, 26/57b3=4:91

t.-manġlar 26/55a3=4:89

(Ar. ittiḫāẕ, Far. giriften) *Aydı Tanġrı: tutmanġlar iki Tanġrı bütünlükin kim ol bir Tanġrı.* 30/54b2=16:51

Köni yolnı tutmazlar. 28/2463=7:146

t.-ar sizler 30/8063=16:92

t.-arlar 26/94b1=4:139

t.-tı 26/84b2=4:125, 28/26a1=7:148, 31/33a3=19:88

t.-tılar 28/26b1=7:148, 28/29a2=7:152, 29/23a3=9:31, 31/82a2=46:28, 34/77b3=39:3

t.-tılar mu 35/2a2=39:43, 36/5a1=42:9

t.-ġay-miz 32/7b1=28:9

t.-sa 26/81a3=4:119

t.-unġlar 33/67a1=35:6

t.-maḍılar 29/11b3=9:16

t.-manġ 29/16b1=9:23

t.-manglar 26/98a2=4:144, 27/56a3=5:51, 30/82a3=16:94, 38/33a2=60:1

t.-maḳ 25/10a2=3:140, 31/14a1=19:35, 34/78b3=39:4

(Ar. —, Far. —) *ᶜizzetinġ tuta yolsuz ḳılġay men olarnı ḳamuġını.* 34/75a2=38:82

4. yapmak, elde etmek.

(Ar. ittiḫāẕ, Far. giriften) *Ḫurmā tüplerininġ yimişlerindin, üzümlerdin tutar sizler andın esrütgü.* 30/63b1=16:67

5. (alaya) almak.

(Ar. ittiḥāẕ, Far. giriften) *Tuttumız olarnı füsūsḳa.* 34/69b3=38:63
t.-tunğız 36/108a3=45:35

6. tutmak, yazmak, kaydetmek.

(Ar. telaḳḳī, Far. pīş āmeden) *Ançada tutar iki tutuġlı oñgdın yaḫnı sağ solda olduruġlı.* 37/73a3=50:17

7. yer tutmak, ikamet etmek.

(Ar. iskān, Far. ārāmīden) *Tutuñg olarnı anda kim turdunğız barlıḳıñgızda.* 38/81b2=65:6

8. saklamak, muhafaza etmek.

(Ar. imsāk, Far. nigāh dāşten) *Yaşar boḍundın yawuzluḳındın sewünçi bérürmen añgar nek mü tutarlar anı uçuzluḳ üze azu kizler anı topraḳ içinde.* 30/58a1=16:59

⇒ aḍaḳın tut- 38/9a3=58:13; ant tut- 37/87a1=51:23; ᶜār tut- 27/12a2=4:172; berk t. 33/6a3=33:37, 36/79b3=44:21; dīn t. 29/21b3=9:29; dōst t. 27/56b1=5:57, 28/60a7=7:196; 29/17a1=9:23, 38/14b2=58:22, 38/39a1=60:13; dōstluḳ t. 30/10a1=58:13; düşvār t. 38/83a1=65:6; esenlik şavab iş tuta and 30/29a3=15:72; et- t. 30/64a1=16:68; füsūs t. 29/41a3=9:58, 29/45b2=9:64, 34/19b3=37:14; 37/61a1=49:11; İḍi tuta and 26/37a2=4:65, 30/32a1=15:92; köni yol t. 33/61b1=34:50; köz t. 26/96a1=4:141, 27/28a3=5:13, 29/18a3=9:24, 29/38a3=9:52, 29/38b1=9:52, 29/38b3=9:52; ḳoḍı t. 30/31a2=15:88; könike tut- 31/71a1=39:33; baḳ- 30/44a3=16:33; ḳulaḳ t. 28/62b3=7:204, 31/83a1=46:29, 34/89a3=39:18; 37/13b3=47:16, 37/81a1=50:41, 38/74a2=64:16; ḳulaḳ t. / kemiş- 37/79b1=50:37; küçin t. 31/57b2=20:73; küçsüz t. 32/4a3=28:4; pend t. 32/34a1=28:52, rāstḳa t. 34/25a2=37:37; rüze t. 26/60b1=4:92; şaf t. 38/41a1=61:4; Tañrı tuta 26/35b1=4:62, 27/58a1=5:13, 29/33a2=9:42, 29/44a3=9:62, 29/53a3=9:74, 29/40b2=9:56, 30/48a3=16:38, 30/60b1=16:63, 33/82b1=35:42; Tañrı tuta and 30/6b1=12:85, 30/9b2=12:91, 30/56b3=16:56; tek t. 30/58a1=16:59; terke t. 32/17b3=28:26; ulug t. 37/31a3=48:9; umınç t. 38/79a3=65:3; uzatu t. 28/61b3=7:202; yalġan t. 25/27b3=3:184, 27/25a2=5:10, 28/3a2=7:101, 28/17a1=7:136, 28/25a2=7:146, 28/25b1=7:147, 28/51a1=7:176, 28/51a3=7:177, 28/54a1=7:182, 29/63b2=9:90, 30/92b3=16:113, 31/48b1=20:48, 31/51a1=20:56, 32/23b3=28:34, 33/58b2=34:45, 33/59a1=34:45, 33/65a3=35:4, 34/36a1=37:127, 34/50a3=38:12, 34/51a2=38:14, 34/95a2=39:25, 35/12a1=39:59, 35/24a1=40:5, 35/64b1=40:70, 37/69a3=50:5, 37/71b2=50:12, 37/72a3=50:14, 38/52a2=62:5, 38/71a2=64:10; yüñgül t. 30/73a1=16:80, 36/60a1=43:54

⇒ füsūs tutġan 31/81b2=46:26, 34/3a3=36:30, 35/6a2=39:48, 35/11a2=39:56; köz t. 36/88b3=44:59; rüze t. eren 33/4b2=33:35; rüze t. ḳunçuy 38/92a1=66:5; rüze t. tişi 33/4b2=33:35; şek t. 35/43b3=40:43, 36/86b2=44:50; yalġan t. 36/47a3=43:25, 36/91b1=45:7

⇒ yalġan tutġuçı 30/47b3=16:36

tutmaġlı: (dost vs.) tutmayan, edinmeyen.

(Ar. lā mütteḥiz, Far. ne-girende/gān) *Zinā ḳılmaġlılar hem tutmaġlılar örtügli düşmanlar ...* 27/20a2=5:5
t.-lar 26/5a2=4:25

⇒ söz tutmaġlı boḍun 36/60a3=43:54

tutuġlı: tutan, yazıcı (melek).

(Ar. mütelaḳḳī, Far. ferişte) *Ançada tutar iki tutuġlı oñgdın yaᶜnı saġ soldın olduruġlı.* 37/73a3=50:17

⇒ çın tutuġlı 33/76a3=35:31, 38/42b1=61:6; fermān t. 30/36a3=16:14, 30/72a1=16:79; füsūs t. 29/46a3=9:65, 36/38b1=43:7, 36/107b1=45:33; köz t. 29/38b3=9:52; ṣaf t. 34/43a2=37:165; yalġan t. 33/56b3=34:42, 34/21a3=37:21; yarlıġ t. 30/97a1=16:120; ġāfil / çın tutmaġlı 28/48b2=7:172

tutup yapuş-: yakalamak, yapışmak.

(Ar. baṭş, Far. giriften) *Ḳaçan kim tiledi erse kim tutup yapuşsa añgar kim ol yaġı.* 32/13a2=28:19

TUTAŞI: devamlı, daima, sürekli, birbirine bağlanan.

(Ar. ḳayyūm, Far. hemīşe) *Uçuzluḳ ḳıldı yüzler tutaşı tirigke.* 31/86b1=20:111

(Ar. muḳīm, Far. hemīşe) *Müjde bérür olarḳa ... uşmaḫlar birle, olarḳa anıñg içinde niᶜmetler tutaşı.* 29/16a2=9:21

t. 29/48a3=9:68

(Ar. muḳīm, Far. peyveste) *Ol tutaşı yol ol.* 30/30b1=15:76

t. 36/30b3=42:45

(Ar. vāṣib, Far. peyveste) *Añgar ol dïn tutaşı.* 30/55a3=16:52

(Ar. muttābiᶜ, Far. peyveste) *İki ay tutaşı rüze tutmaḳ.* 26/60b1=4:92

tutaşı tur-: ısrar etmek, inat etmek.

(Ar. işrār, Far. üstüvār şoden) *Yarlıḳasa yazuḳlarını meger Tañgrı tutaşı turmazlar anıñg üze kim ḳıldılar olar bilürler.* 25/7a3=3:135

⇒ üküş tutaşı 30/6b1=12:85

TUT(U)L-: yakalanmak.

(Ar. aḫẕ m., Far. girifte şoden) *Melᶜūnlar ḳayda ma bulnurlar, tutlurlar, öldrülürler.* 33/22b1=33:61

t.-ur anlar (tutlur) 33/62a1=34:51

⇒ füsūs tutul- 26/95a3=4:140; küçsüz t. 32/5a1=28:5, 33/49a3=34:32, 33/50a1=34:33; yalġan t. 33/66a 1=35:4; żaᶜïf tutul- 28/17b1=7:137, 33/48b3=34:31

⇒ küçsüz tutulmış 26/65b2=4:98; żaᶜïf t. 26/65a1=4:97, 28/77b1=8:26

TUTUR-: emretmek, sorumlu tutmak, vasiyet etmek.

(Ar. iṣāᵓ, Far. enderz kerden) *Belgülüg ḳıldı sizinñg üçün dïndïn anı kim tuturdı añgar Nūḥḳa ol kim yarlıġ ıḍtım.* 36/7b2=42:13

(Ar. tavṣiyeᵗ, Far. enderz kerden) *Çın-oḳ tuturdumız anlarḳa kim bérildiler bitig.* 26/89a3=4:131

tuturmaḳ: vasiyet etme.

(Ar. tavṣiyeᵗ, Far. enderz kerden) *Yaraġları bolmaġay tuturmaḳḳa hem boḍunlarınña yanmaġalar.* 34/11a2=36:50

ṬUVĀ (Ar.): Tuva vadisi.

Ṭuvā atlıġ: Tuva vadisi.

(Ar. Ṭuvā, Far. nām-ı ān vādī) *Suçulġıl iki naᶜleynninġni, sen özde arıġ Ṭuvā atlıġ.* 31/39a3=20:12

TÜGÜN: kısır.
⇒ ḳısır tügün 37/89a1=51:29

TÜKE-: tükenmek, bitmek.
tüke- / alḳın-: tükenmek, bitmek.
(Ar. nefād, Far. siperī şoden) *Né kim sizlerniŋ üsküŋüzde ol tüker alḳınur, né kim Taŋrı üskinde turur ḳaldaçı ol.* 30/83b2=16:96

TÜKEL: hep, tam olarak.
(Ar. kāmileᵗ, Far. tamām) *Kötürseler yüklerini tükel ḳopmaḳ kiüni yime anlarnıŋ yüklerindin yolsuz ḳılur olarnı.* 30/39a1=16:25
(Ar. seviyy, Far. yeksān) *Seniŋ nişānıŋ ol kim sözlemegey sen boḍun birle üç tün tükel.* 31/7a2=19:10
tükel bér-: yerine getirmek, ikmal etmek.
(Ar. īfāᵓ, Far. tamām dāden) *Tükel bérgil bizke ülgüni, ṣadaḳa ḳılġıl bizinġ üz.* 30/8a3=12:88
tükel béril-: tam ve eksiksiz verilmek.
(Ar. tevfiyeᵗ, Far. tamām dāden) *Tükel bérlür üçün olarḳa yanutları arturur anlarḳa öz faẓlındın.* 33/75b2= 35:30
(Ar. tevfiyeᵗ m., Far. tamām dāde şoden) *Tükel bérlür sergenlerke yanutları sansız.* 34/86a1=39:10
(Ar. tevaffī m., Far. tamām dāde şoden) *Tükel bérlür tegme et-öze anı kim ḳazġandı.* 30/91b1=16:111
tükel bol-: gerçekleşmek, tamamlanmak.
(Ar. tamām, Far. tamām şoden) *Tükel boldı seniŋ İḍiŋniŋ körklüg sözi Yaᶜḳūb oġlanları üze.* 28/17b3=7:137
t.-dı 28/20b3=7:142
tükel ḳıl-: 1. tamamlamak, ikmal etmek.
(Ar. itmām, Far. tamām kerden) *Vaᶜde ḳıldımız Mūsāḳa otuz tün, tükel ḳıldımız anı on birle.* 28/20b2=7:142
t.-ur 30/74b1=16:81, 37/27a2=48:2
t.-dım 27/17a2=5:3
t.-ġıl 38/95a3=66:8
t.-saŋ 32/18b1=28:27
t.-sa 27/22b3=5:6, 29/24a3=9:32
(Ar. ikmāl, Far. tamām kerden) *Bu kün tükel ḳıldım sizke diniŋizni.* 27/17a2=5:3
(Ar. tevfiyeᵗ, Far. tamām dāden) *Tükel ḳılur olarḳa yanutlarını.* 27/13a1=4:173
2. yerine getirmek.

(Ar. ifā', Far. vefā kerden) *Tükel ḳılıŋ Taŋrı bıçığını ḳaçan kim baçıġ ḳılsa sizler sumaŋlar.* 30/79b2=16:91

tükel ḳılġan: tamamlayan.

(Ar. mutimm, Far. tamām konende) *Taŋrı tükel ḳılġan turur Taŋrı nūrını.* 38/44a3=61:8

tükel ḳılın-: tam, eksiksiz verilmek.

(Ar. tevfiye[t] m., Far. tamām dāde şoden) *Tükel ḳılnur ḳamuġ et-öz anı kim ḳıldı.* 35/17b3=39:70

TÜN: 1. gece.

(Ar. leyle[t] / leyāl, Far. şeb/hā) *Yoruŋlar anuŋ içinde tünler hem künlerde imiŋler.* 33/39a2=34:18

t. 28/20b2-3=7:142, 31/7a2=19:10, 33/50a2=34:33, 33/73b3=35:13, 34/7a3=36:40, 34/79b3=39:5, 34/84a3=39:9, 36/75a1=44:3, 36/90a2=45:5

t.-nüŋ 37/85a3=51:17

t.-ni 30/35a2=16:12, 33/73b1=35:13, 34/79b1=39:5, 35/59a2=40:61

2. dün.

(Ar. ems, Far. dīne) *Ol kim yārī tiledi andın tün.* 32/12b3=28:18

tünki kün: dün.

(Ar. ems, Far. dīne) *Tileyür mü sen öldürmek méni, neteg kim öldürdüŋ biregüni tünki kün.* 32/13b2=28:19

tünle: gece, geceleyin.

(Ar. leyl, Far. şeb) *Sizler keçer sizler olar üze ertelerde hem tünle.* 34/37b3=37:138

t. 36/80a3=44:23, 37/80b2=50:40

tünle ... elt-: geceleyin götürmek.

(Ar. isrā', Far. burden merā be-şeb) *Çın-oḳ yarlıġ ıdtımız Mūsāḳa kim eltgil ḳullarımnı tünle.* 31/59a3=20:77

TÜP (I): (ağaç için) gövde, dal.

(Ar. ciz[c], Far. bün) *Asġay men ök sizni ḫurmā tüpleriŋe.* 31/56b2=20:71

(Ar. ciz[c], Far. tene) *Keldürdi anı [c]ayāl igi ḫurmā tüpike.* 31/9b1=19:23

t.-ini 31/10a3=19:25

⇒ ḫurmā tüpleri 30/63a2=16:67, 38/19b3=59:5

TÜP (II):

tüp tüz: 1. aynı, eşit.

(Ar. sevā', Far. berāber) *Anuŋ üze kim erklig boldı oŋ eligleri, olar anuŋ içinde tüp tüz ol.* 30/66b2=16:71

2. dümdüz yer, çorak yer.

(Ar. şafṣaf, Far. hāmūn) *Ḳoḍar anı yazı, tüp tüz.* 31/85a1=20:106

tüp tüz ḳıl-: düzgün, güzel bir şekilde ortaya koymak.

(Ar. tesviye[t], Far. rāst kerden) *Ḳaçan kim tüp tüz ḳılsa-mız anı, ürse men anuŋ içinde.* 30/21b3=15:29

TÜPLÜG: ölümsüz.
⇒ bāḳī ya^{c}nī tüplüg 36/48a2=43:28

TÜRLÜG: türlü, çeşitli (şey).
(Ar. zevc / ezvāc, Far. güne/hā) *İnçründürdümüz anıng birle türlügler anlardın.* 30/31a1=15:88
türlüg türlüg: çeşit çeşit, türlü türlü.
(Ar. muḫtelif, Far. muḫtelif cūr-ā-cūr) *Çıḳardımız anıng birle miveler türlüg türlüg anıng güneleri.* 33/74b2= 35:27
(Ar. muḫtelif, Far. ber efzūd) *Çıḳar ḳarınlarından yér içgü, türlüg türlüg boḍuġları.* 30/64b3=16:69
(Ar. muḫtelif, Far. ber ewzūd) *Yarattı sizlerke yer içinde türlüg türlüg boḍuġları.* 30/35b3=16:13
(Ar. muḫtelif, Far. ber efzūd) *Yana çıḳarur anıng birle ekinni, türlüg türlüg anıng güneleri.* 34/91b2=39:21

TÜRÜL-: dürülmek.
türülmiş: dürülmüş.
(Ar. maṭviyy, Far. der neverdīde) *Kökler türülmiş bolur anıng ḳudret[i] birle.* 35/16a1=39:67

TÜŞ: düş, rüya.
(Ar. menām, Far. çeşm yā ḫ^{v}āb) *Körkitür sanga olarnı Tangrı tüşüng içinde azḳına.* 29/3b2=8:43
(Ar. rü^{3}yā, Far. ḫ^{v}āb) *Rāst ḳıldıng tüşüngni, biz mundaġuḳ yanut bérür-miz.* 34/31a3=37:104
t.-ni 37/46b1=48:27

TÜŞ-: 1. inmek, çökmek.
(Ar. nuzūl, Far. furūd āmeden) *Ḳaçan tüşse olarnıng sarāy ortasında neme yawuz ertesi ḳorḳutmış kişilerning.* 34/45a3=37:177
(Ar. vuḳū^{c}, Far. üftāden) *Ḳaçan tüşti erse olar üze ḳın, aydılar:* 28/15b2=7:134
2. yere kapanmak, düşmek, secde etmek.
(Ar. ḫarr, Far. secde reften) *Ḳaçan kim nūrı körkitti erse İḍi taġḳa, ḳıldı anı kes kes / pāre pāre, tüşti Mūsā bi- hūş bolup.* 28/22a3=7:143
(Ar. ḫarr, Far. be-rūy der üftāden) *Ḳaçan oḳınsa olar üze raḥmānnıng āyātları tüşerler yüknü hem yıġlayu.* 31/22b3=19:58
t.-ti 34/56a1=38:24
(Ar. ḫarr, Far. üftāden) *Yarlur yer tüşer tağlar sınıp.* 31/33b3=19:90
t.-ti erse 33/36b1=34:14
(Ar. ḫarr, Far. furūd üftāden) *Ḳongurdı Tangrı olarnıng [binālarını] ullarından yer töşeklerindin, olarnıng üze şiftār öçek.* 30/39b3=16:26

(Ar. vuḳūᶜ, Far. üftāden) *Ḳaçan kim tüp tüz ḳılsa-mız anı ürse men anıng içinde men yaratmış cāndın, tüşüngler angar yüknügliler.* 30/22a2=15:29

t.-üngler 34/72b1=38:72

3. üzerine düşmek, ait olmak.

(Ar. vuḳūᶜ, Far. üftāden) *Çın-oḳ tüşti anıng yanutı Tangrı üze.* 26/67b1=4:100

4. ortaya çıkmak, olmak.

(Ar. vuḳūᶜ, Far. vācib şoden) *Tüşti yaraġlıġ yerinde, yoḳ yoḍun boldı anı kim ḳılur erdiler.* 28/8b2=7:118

(Ar. ḥulūl, Far. vācib şoden) *Ḥaddin keçmengler anıng içinde, tüşer sizing üze mening öwkem.* 31/61a2=20:81

t.-se 31/61a3=20:81, 31/63a3=20:86

5. düşmek.

(Ar. suḳūṭ, Far. üftāden) *Bilgil bulġaḳ içinde tüştiler.* 29/37a1=9:49

(Ar. huviyy, Far. üftāden) *Tüşse anıng üze mening öwkem çın-oḳ tüşti ök.* 31/61b1=20:81

(Ar. musāḳaṭaᵗ, Far. üftāden) *Irġaġıl sening tapa ḥurmā tüpini tüşsün üçün sening üze yaş ḥurmā.* 31/10a3=19:25

6. kaplamak, kuşatmak.

(Ar. iḥāṭaᵗ, Far. furūd āmeden) *Tüşti olarḳa ne kim anıng birle élükler erdiler.* 30/45a3=16:34

tüşgü yer: yörünge.

(Ar. menzil / menāzil, Far. cāy/hā-i furūd āmeden) *Yime ayḳa tengledimiz tüşgü yerler.* 34/6b3=36:39

tüşügli: vakı olan.

(Ar. vāḳiᶜ, Far. furūd āyende) *Ol tüşügli olarḳa anlar kim taptılar hem ḳıldılar eḍgülükler.* 36/16a2=42:22

TÜŞÜR-: 1. düşürmek, bırakmak.

(Ar. iskāṭ, Far. efkenden) *Iyġay erdimiz olarnı yer ḳoḍı azu tüşürgetimiz olar üze pāre bulıt.* 33/33a1=34:9

2. düşündürmek, vesveseye düşürmek.

(Ar. vesveseᵗ, Far. endīşe efgenden) *Çın-oḳ törüttimiz ādemini, bilür-miz né tüşürür anga et-özi.* 37/73a1=50:16

TÜTÜN: duman.

(Ar. duḫān, Far. dūd) *Yana fermānladı kökni törütmek tapa, ol bir tütün erdi.* 35/77b1=41:11

t.-i 36/77a1=44:10

TÜTÜNSÜZ: dumansız, kor halinde.

(Ar. semūm, Far. semūm) *Periler atası[n] törüttimiz munda öngdin tütünsüz otdın.* 30/21a2=15:27

TÜZ: uygun, doğru.

(Ar. suvā, Far. miyāne) *Ḳılġıl bizing ara hem sizing ara bir vā'de, yüzüg ḳılmaġalım anga biz hem sen tüz yerke.* 31/51b3=20:58

(Ar. sevā', Far. miyāne) *İḍim köndürgey méni tüz yolḳa.* 32/15a3=28:22

tüz bol-: 1. eşit, aynı olmak.

(Ar. istivā', Far. yeksān būden) *Ol hezine ḳılur andın örtügli yaġru äşkürt, neg tüz bolurlar mu?* 30/69a3=16:75

(Ar. istivā', Far. berāber būden) *Nek tüz bolur mu ol ol kim fermānlasa könilik, ol köni yol üze ol.* 30/70a2=16:76

2. (binek üzerinde) düzgün olmak, doğru durmak.

(Ar. istivā', Far. rāst şoden) *Ḳıldı sizke kemidin hem yılḳılardın anı kim atlanur sizler, tüz bolsa sizler anıng arḳaları üze yana yād ḳılıng İḍingiz ni'metin.* 36/41a1=43:13

t.-sa sizler 36/41a3=43:13

⇒ köni tüz 27/27b1=5:12, 34/54a2=38:22; tüp t. 30/66b2=16:71, 31/85a1=20:106; tüp t. ḳıl- 30/21b3=15:29

tüz köni: doğru, hak, müstakim.

(Ar. sevā', Far. miyāne) *Köndür bizni tüz köni yolḳa.* 34/54a2=38:22

TÜZETİL-: eşit olmak, aynı ve bir olmak.

(Ar. istivā', Far. yeksān u berāber şoden) *Tüzetilmez oldurġanlar mü'minlerdin ... toḳuşġanlar Tangrı yolı içinde.* 26/63a1=4:95

TÜZÜN: 1. güzel, değerli; cömert.

(Ar. kerīm, Far. kirām) *Dereceler iḍileri üskinde, yarlıḳamaḳlıḳ hem rüzi tüzün.* 28/66a2=8:5

t. 26/9a2=4:31, 33/9b2=33:44

(Ar. kerīm, Far. nikū ve kirānı) *Anuttımız angar rüzi tüzün.* 33/1b1=33:31

2. yumuşak huylu, esma-i hüsnadan: halîm.

(Ar. ḥalīm, Far. burdbār) *Ol turur tüzün yime yarlıḳaġan.* 33/82a3=35:41

tüzün ilk İḍi ḥaḳḳı: (ﷺ) 36/89a2=45:1

U

U-: muktedir olmak, gücü yetmek.
(Ar. istiṭā'a^{t}, Far. tevānisten) *Tapnur siz Tangrıda aḍınḳa ol kim ewürmesler olarḳa rūzi bérü köklerdin yerlerdin nerse umaslar.* 30/68a2=16:73
u.-maġay sen 31/2a1=16:75
u.-maġaylar 28/60a7=7:197
(Ar. mülk, Far. tevānisten) *Bu kün umaslar amarıngız amarıge asıġ ḳılmaḳ azu ziyān ḳılmaḳ.* 33/56a2=34:42
(Ar. ḳadr, Far. tevānā şoden) *Toḳıdı Tangrı bir meşel iki er birle, ikide biri aġın ol, umas nerse üze.* 30/69b2=16:76
⇒ erked- / u- 30/68b3=16:75

UÇ: uç.
⇒ ernek uçı 25/1a2=3:119, 28/70b3=8:12; yer uçı 31/78b2=41:53

UÇA: bel, sulb.
(Ar. ẓahr / ẓuhūr, Far. püşt/hā) *Uçalarındın ᶜayāllarını tanuḳ ḳıldı özleri üze.* 28/48a1=7:172
uça suwı: meni.
(Ar. nuṭfe^{t}, Far. pāre-i āb) *Törütti kişilerni uça suwındın.* 30/33b1=16:4

UÇĠUN-: (aklı) çıkmak.
⇒ ögi uçġunmış kişi 37/17a1=47:20

UÇMAḤ: krş. **UÇTMAḤ, UŞTMAḤ**
uçmaḥ ḳızları: huri.
(Ar. —, Far. —) *Bütünlükin uştmaḥ boḍnı bu kün meşġūlluḳ içre uçmaḥ ḳızları birle.* 34/13b1=36:55

UÇTMAḤ: cennet.
(Ar. cenne^{t} / cennāt, Far. būstān/hā) *Kigürgü üçün müᵓminlerni hem müᵓminelerni uçtmaḥlarḳa aḳar astında arıḳlar ...* 37/28b3=48:5

UÇUZ: değersiz, bayağı, hor.
(Ar. dāḥir/ūn, Far. ḫᵛār/ān) *Ewrülür anıng kölikeleri ongdın soldın Tengrike yüknügliler, olar uçuzlar ol.* 30/53b2=16:48

UÇUZLA-: kahretmek.
uçuzlap keçrügli: kahredici, kahredici üstünlüğe sahip olan.
(Ar. ḳāhir/ūn, Far. ḳahr konende/gān) *Biz olar üstüninde uçuzlap keçrügliler-miz.* 28/11b3=7:127

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

UÇUZLUḴ: horluk, zillet.
(Ar. hūn, Far. ḫ^{v}ārī) *Nek mü tutarlar anı uçuzluḳ üze azu kizler anı toplaḳ içinde.* 30/58a2=16:59
(Ar. ẕull, Far. ḫ^{v}ārī) *Körgey sen olarnı ^{c}arża ḳılınġaylar anıng üze başların yalaḳ kemişmişler uçuzluḳdın.* 36/29b3=42:45
uçuzluḳ ḳıl-: baş eğmek, boyun bükmek.
(Ar. ^{c}unuvv, Far. furū-ten kerden) *Uçuzluḳ ḳıldı yüzler tutaşı türlüg.* 31/86a3=20:111

UḌ-: uymak, arkasından gitmek, tabi olmak.
(Ar. ittibā^{c}, Far. pesrevī kerden) *Ol kim sanga uḍsa yolsuzlardın.* 30/25b2=15:42
u.-ar 26/84b1=4:125
u.-arlar 28/33b1=7:157, 32/33a3=28:50, 34/89b1=39:18
u.-tı 28/50a3=7:176, 32/33b1=28:50
u.-tılar 28/34b3=7:157, 35/26b1=40:7, 35/46b1=40:38, 37/9b2=47:3, 37/6a1=47:3, 37/12a1=47:14, 37/14b2=47:17, 37/20a1=47:28
u.-ġatınġız 26/51a1=4:83
u.-ġatılar 29/32b3=9:42
u.-ġıl 30/98a1=16:123, 31/17a2=19:43
u.-alıng 37/36a1=48:15
u.-ung 31/65b1=20:90
u.-unglar 28/36a1=7:158, 35/10a2=39:55, 36/63a1=43:61
u.-sa 26/79a2=4:115, 27/29b2=5:16, 31/91a2=20:123, 32/7b3=28:35
u.-sa-miz 32/31b1=28:47, 32/36b1=28:57
u.-maz siz 37/36a3=48:15
u.-mazlar 28/60a3=7:193
u.-madıng 31/66a2=20:93
u.-maġıl 27/53b1=5:48, 36/10b1=42:15
u.-u bér- 32/32b3=28:49
u.-maḳ 27/3a3=4:157
(Ar. ittibā^{c}, Far. be-dum reften) *Uḍmanġ ten tilekinge.* 26/92a1=4:135
u.-arlar 26/6b3=4:27
u.-tı 31/40a3=20:16
u.-tılar 31/23a3=19:59
u.-ġıl 36/97b2=45:18
u.-sa 31/48a3=20:47
u.-maġıl 27/55a1=5:49, 28/21a2=7:142
(Ar. ittibā^{c}, Far. rūy gerdīden) *Uḍtılar angar meger bir gürüh mü^{2}minlerdin.* 33/40a3=34:20
u.-arlar 31/85a2=20:108
u.-maġıl 34/56b3=38:26, 36/97b3=45:18
(Ar. teba^{c}, Far. pesrevī kerden) *Toldurġay men tamuġnı séndin hem anlardın kim uḍsalar sanga olardın.* 34/75b3=38:85
uḍ- bar-: ardından gitmek, takip etmek.

(Ar. ḳaṣaṣ, Far. ber pey reften) *Aydı ḳız ḳarındaşınga: uḍġıl barġıl anga.* 32/8a3=28:11

uḍġan: uyan.

(Ar. tābi^{c}, Far. pesrev/ān) *Biz erdimiz sizke uḍġan nek sizler bar mu siz kim yığusa sizler bizdin ülüşni otdın.* 35/51b3=40:47

uḍu bar-: uymak, peşinden gitmek.

(Ar. itbā^{c}, Far. be-dum āmeden) *Bérdimiz anga belgülerimizni soylup çıktı anlardın, uḍu bardı anı yek.* 28/49b3=7:175

uḍu barıġlı ḳıl-: tabi etmek, hizmetine vermek.

(Ar. teshīr, Far. rām kerden) *Uḍu barıġlı ḳıldı sizlerke tünni kündüzni, künni aynı yulduzlarnı.* 30/35a2=16:12

uḍu kel-: takip etmek, peşine düşmek.

(Ar. ittibā^{c}, Far. be-dum āmeden) *Uḍu keldi anlarḳa bu mel^{c}ūn süleri birle.* 31/59b2=20:78

UḌḲU: uyku, rüya.

(Ar. menām, Far. ḫ^{v}āb) *Ey oġulḳınam, men körer men uḍḳu içinde men boġuzlayur men séni.* 34/30a3=37:102

u.-sı 35/2a1=39:42

uḍḳu kim umızmaḳ: uyku, uyuklama.

(Ar. nu^{c}ās, Far. ḫ^{v}āb) *Uḍḳu kim umızmaḳ kelip örter bir ögürni sizdin.* 25/17b1=3:154

u. (u. birle umuzmaḳ) 28/69a3=8:11

UḌTUR-: arkasına takmak, peşine katmak.

(Ar. itbā^{c}, Far. der resānīden) *Uḍturdımız olarḳa bu dünyā içinde la^{c}net.* 32/27b3=28:42

UĠ: kefalet.

uġḳa aldaçı: kefil olan.

(Ar. kefīl, Far. pizruftār) *Sımanġlar andlarınġızını anı bekütmişde kidin, bütünlükin ḳıldınġız, Tanġrı sizler üze uġḳa aldaçı, her äyine Tanġrı bilür né kim ḳılur sizler.* 30/80a3=16:91

UĠAN: muktedir, esma-yı hüsnadan: kadîr.

(Ar. ḳadīr, Far. tevānā) *Ol Tanġrı ḳamuġ neng üze uġan ol.* 27/31a3=5:17

u. 26/90b2=4:133, 29/2a2=8:41, 30/65b3=16:70, 30/71a2=16:77, 38/21a2=59:6, 38/66a1=64:1, 38/87b3=65:12

u. sen 38/95b1=66:8

(Ar. ḳadīr, Far. ḳādir) *Tanġrı ḳamuġ neng üze uġan ol.* 29/30b2=9:39

⇒ küçlüg uġan 27/46b1=5:40, 33/64a3=35:1, 33/85a3=35:44, 36/5b1=42:9, 36/22a3=42:29, 36/41b3=43:13, 36/54b3=43:42, 37/2b3=46:33, 37/3a2=46:33, 37/41b2=48:21

UĠUŞ: 1. soy, nesil.

(Ar. sıbṭ / esbāṭ, Far. esbāṭ) *Kes kes ḳıldımız olarnı on iki ögür tegmez lar uġuşlar, ögürler.* 28/36b2=7:160

2. kabile.

(Ar. ᶜaşireᵗ, Far. tebār/ān) *Oġlanlarıŋgız, ḳadaşlarıŋgız, cüftlerıŋgız uġuşlarıŋgız ...* 29/17b1=9:24

u.-ları 38/15a2=58:22

(Ar. ḳabīleᵗ / ḳabāᵓil, Far. tebār-ı ḫurdter) *Ḳıldımız sizlerni ögürler uġuşlar bilişiŋgler tép.* 37/63b3=49:13

UḴ-: anlamak, aklını kullanmak, idrak etmek, farkına varmak.

(Ar. ᶜaḳl, Far. der yāften be-ḫıred) *Bütünlükin kim anıŋ içinde belgü ol ol boḍunḳa kim uḳarlar.* 30/63b3=16:67

u.-ġay sizler 35/63b1=40:67

u.-mazlar 35/2b2=39:43

(Ar. ᶜaḳl, Far. der yāften) *Sizler keçer sizler olar üze ertelerde hem tünle, uḳmaz mu sizler.* 34/37b3=37:138

u.-ġay sizler 36/37a1=43:3

(Ar. ᶜaḳl, Far. huş dāşten) *Soŋ saräy yégrek anlarḳa kim saḳnurlar ap uḳmazlar mu.* 28/45a3=7:169

u.-ar ermez mü sizler 34/15a2=36:62

u.-maslar mu 34/17b1=36:68

u.-maz mu sizler 32/39a2=28:60

(Ar. ᶜaḳl, Far. ḫıred dāşten) *Üküşrekleri anlarnıŋ uḳmaslar usları yoḳ.* 37/56a1=49:4

(Ar. fıḳh, Far. der yāften) *Olarḳa köŋüller uḳmazlar anıŋ birle.* 28/52a3=7:179

u.-ġaylar 26/47b1=4:78

u.-sunlar 31/42b3=20:28

u.-mazlar 38/59a1=63:3, 38/62a3=63:7

u.-maz erürler 37/36b2=48:15

(Ar. fıḳh, Far. dānişten) *Anlar bir ögür turur kim uḳmazlar.* 38/27a2=59:13

(Ar. fıḳh, Far. der yāften-i suḫen) *Mühr uruldı köŋülleri üze olar yine uḳmazlar.* 29/62b1=9:87

(Ar. fıḳh, Far. dānişte būden) *Tamuġ otı keḍ isig eger uḳar erseler.* 29/58b3=9:81

(Ar. ᶜirfān, Far. şināḫten) *Eger tilese-miz körkitgey-miz saŋa olarnı uḳıŋ anlarnı yüzleri nişānları birle.* 37/21a1=47:30

(Ar. şuᶜūr, Far. dānisten) *Sizke ḳın nāgāh, sizler uḳmaz sizler.* 35/10b2=39:55

u.-maslar 34/95b1=39:25

⇒ ög birle uḳ- 30/35b2=16:12; ögün u. 28/75b1=8:22

uḳ- ... bil-: tanımak.

(Ar. ᶜirfān, Far. şināḫten) *Uḳup yine bilgey sen anlarnı söz yoruḳı içinde.* 37/21a2=47:30

uḳġan: haberdar, esma-yı hüsnadan: habîr.
(Ar. ḫabîr, Far. āgāh) *Uḳturdı manga anı bilgen uḳġan.* 38/90b1=66:3

uḳġan tur-: aklını kullanmak.
(Ar. ʿaḳl, Far. der yāften be-ḫıred) *Nişānlar turur uḳġan bodunḳa.* 36/90b3=45:5

UḲTUR-: bildirmek, anlatmak, haber vermek.
(Ar. ʾihāʾ, Far. ilhām dāden) *Uḳturdımız Mūsā anasınḳa kim emüzgil tép.* 32/5b2=28:7
(Ar. inbāʾ, Far. ḫaber kerden) *Aydı: kim uḳturdı sanga munı?* 38/90a3=66:3
(Ar. taʿrīf, Far. şināsā kerden) *Uḳturdı amarısını, yüz ewürdi amarıdın.* 38/90a1=66:3
(Ar. teʾezzün, Far. āgāh kerden) *Ançada uḳturdı sening iḍing uḍġay oḳ olar üze.* 28/42b1=7:167
(Ar. tenbiʾet, Far. āgāh kerden) *Açuḳluḳnı uḳturur sizlerke anı kim ḳılur sizler.* 38/54a2=62:8
u.-dı 38/90b1=66:3
u.-dı erse 38/89b2=66:3, 38/90a2=66:3
(Ar. tenbiʾet, Far. āgāh kerde şoden) *Yime uḳturġaylar sizke anı kim ḳıldıngız.* 38/69a3=64:7

UḲUL-: anlaşılmak.
uḳulmaz ün: anlaşılmayacak alçak ses, fısıltı.
(Ar. hems, Far. şerefe) *Öçgey ünler rūzî bérgenke, eşitmez sen meger uḳulmaz ün.* 31/85b2=20:108

UḲUŞSUZ: akılsız, beyinsiz.
(Ar. sefîh / sufehā, Far. bi-ḫıred/ān) *Yoḳatur mu sen aning birle kim ḳıldı uḳuşsuzlar?* 28/31b2=7:155

UL: temel.
ul / yer töşeki: temel.
(Ar. ḳāʿidet / ḳavāʿid, Far. bunyād/hā) *Ḳongurdı Tangrı olarning [binālarını] ullarından yer töşeklerindin.* 30/39b2=16:26

ULA-: ulaştırmak, eriştirmek.
(Ar. tevṣîl, Far. beyānî firistāden) *Bütünlükin uladımız olarḳa aymaḳnı, bolġay kim olar pend tutġaylar.* 32/33b3=28:51

ULAN-: erişmek.
(Ar. vaṣl, Far. resîden) *Ḳılġatımız siz ikike ḫüccet ulanmaġalar sizke.* 32/24a2=28:35
ulanmaḳ: ulaşma, kavuşma.
(Ar. vesîlet, Far. nezdîkî) *Ḳorḳunglar Tangrıdın tilengler aning birle ulanmaḳnı.* 27/43b3=5:35

ulanmış er-: erişmiş, ulaşmış olmak.

(Ar. ẓall, Far. bisūden) *Baḳġıl seniŋ Taŋrıŋa ol kim ulanmış erdiŋ aniŋ ıŋa turmış.* 31/68a2=20:97

ULAŞ-: katılmak, birleşmek.

(Ar. vaṣl, Far. peyvesten) *Anlar kim ulaşurlar boḍunḳa siziŋ ara hem olar ara.* 26/55b1=4:90

ULAŞIḲLIḲ: akrabalık.

(Ar. neseb, Far. ḫ^{v}işi) *Ḳıldılar aniŋ arasında perī arasında ulaşıḳlıḳ.* 34/41b3=37:158

ULAŞU: devamlı, sürekli, ebediyen.

(Ar. ebed^{en}, Far. hemīşe) *Cāvidāneler aniŋ içinde ulaşu.* 29/16a2=9:22
u. 26/28b2=4:57, 26/82b3=4:122, 27/36a3=5:24, 37/34a3=48:12

(Ar. muḳīm, Far. hemīşe) *Olarḳa ḳın ulaşu.* 27/45a2=5:37

(Ar. ebed^{en}, Far. hemīşe) *Namāz ḳılmaġıl kimerseke olardın öldi, ulaşu aḍaḳın turmaġıl aniŋ gürı üze.* 29/60a3=9:84

⇒ hemīşe / ulaşu 38/25b2=59:11

ulaşu hiç: hiçbir zaman.

(Ar. ebed^{en} ve len, Far. hemīşe ve hergiz) *Ulaşu hiç toḳuşmaz sizler meniŋ birle düşmanlarını.* 29/59b2=9:83

ulaşu téril-: sürekli bir arada olmak.

(Ar. ^{c}akf, Far. peyveste būden) *Keldiler boḍun üze ulaşu térilmişler butlar üze.* 28/18b2=7:138

ulaşu turġu uştmaḫlar: ^{c}Adn cenneti.

(Ar. cennāt-ı ^{c}adn, Far. būstānhā-yı peyveste būden) *Ulaşu turġu uştmaḫlar aḳar astında arıḳlar.* 31/58b2=20:76

ulaşu yarlıḳaġan: esma-yı hüsnadan: rahmân, rahîm, gafûr.

(Ar. ġafūr, Far. āmūrzgār) *Erür Taŋrı keçürgen örtgen ulaşu yarlıḳaġan.* 26/66b1=4:99

(Ar. raḥmān, Far. baḫşāyende) *Başladım Taŋrı atı birle ulaşu yarlıḳaġan, üküş raḥmetlig.* 30/18b1=15

(Ar. raḥīm, Far. baḫşāyende) *Bütünlükin ol ^{c}aẕīẕ ulaşu yarlıḳaġan.* 36/85b1=44:42
u. 37/52b1=49

(Ar. raḥīm, Far. hemīşe baḫşāyende) *Başladım Taŋrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan ol.* 25/29b1=4
u. 26/37a2=4:64, 26/64b2=4:96, 26/67b2=4:100, 26/73a3=4:106, 26/75b2=4:110, 26/88b2=4:129, 27/46a1=5:39, 28/43a1=7:167, 28/64a1=8, 29/20a3=9:27, 29/64b3=9:91, 30/1b1=12:53, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/53a1=16:47, 30/91a2=16:110, 30/94a3=16:115, 31/4a1=19, 31/36b1=20, 32/3b1=28, 32/44b1=29, 33/27b2=33:73, 33/28a1=34, 33/63a2=35, 34/46b1=38, 34/76b2=39, 35/22b1=40, 35/73a1=41, 36/37a1=43, 36/74b1=44, 36/89a1=45, 37/4a1=47,

37/26b1=48, 38/8b2=58:12, 38/16b1=59, 38/31b1=59:22, 38/33a1=60, 38/38b3=60:12, 38/39b1=61, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/73b2=64:14, 38/75b2=65, 38/88a2=66, 38/88b3=66:1

(Ar. raḥīm, Far. hemīşe āmurzgār) *Bütünlükin ol küsüş ulaşu yarlıqağan ol.* 32/12a1=28:16

⇒ raḥīm / ulaşu yarlıqağan 33/86a3=36:5

ULĠAY-: büyümek.

⇒ niᶜmet içre ulġaymış 33/51b3=34:34

ULUĠ: 1. büyük, ulu, yüce.

(Ar. ᶜaliyy, Far. ber-ter ez heme) *Ḫükm ol Taŋrıḳa, uluġ ol Taŋrı.* 35/29b2=40:12

(Ar. ᶜaẓīm, Far. buzurg) *Meyl ḳılsa [siz]ler, uluġ meyl ḳılmaḳ.* 26/7a1=4:27

u. 25/26a1=3:172, 26/16b3=4:40, 26/23b2=4:48, 26/26b3=4:54, 26/39a1=4:67, 26/41b3=4:73, 26/42b3=4:74, 26/61a3=4:93, 26/64a2=4:95, 26/77b3=4:113, 26/78b3=4:114, 26/99b3=4:146, 27/2a3=4:156, 27/6a3=4:162, 27/25a1=5:9, 27/43a2=5:33, 27/49a1=5:41, 28/8a2=7:116, 28/20b1=7:142, 28/79a2=8:28, 28/79b3=8:29, 29/16a3=9:22, 29/45a2=9:63, 29/52b2=9:72, 29/63a3=9:89, 30/83a1=16:94, 30/89a3=16:106, 31/15a1=19:37, 33/5a3=33:35, 33/18a2=33:53, 33/26a3=33:71, 34/31b3=37:107, 34/33b2=37:115, 34/71a2=38:67, 34/87a1=39:13 35/28a2=40:9, 36/49b1=43:31, 36/88b1=44:57, 36/93a2=45:10, 37/29a3=48:5, 37/32b1=48:10, 37/50a3=48:29, 37/55b2=49:3, 38/47a1=61:12, 38/51a3=62:4, 38/71a1=64:9, 38/74a1=64:15

(Ar. ekber, Far. buzurg) *Uluġ düşmanlıḳıŋızdın özleriŋizke ançada ündenlür siz imānḳa taḳı tanar sizler.* 35/28a3=40:10

(Ar. ekber, Far. buzurg-ter) *Ḫoşnūdluḳ Taŋrıdın uluġ ol, ol ḳurtulmaḳ uluġ.* 29/52b2=9:72

(Ar. kebīr / kebāʾir, Far. buzurg/hā) *Olarḳa turur yarlıḳamaḳlıḳ hem uluġ yanut.* 33/68a1 =35:7

u. 33/10b1=33:47, 33/25a1=33:68, 36/16b3=42:22

u.-uŋuz 31/56a2=20:71

u.-larında 36/25b1=42:37

(Ar. kerīm, Far. kirām) *Ekinler, aḍaḳın turuġlı orunlar uluġ yime kéŋlik kim erdiler anıŋ içinde temāşā ḳılığlar.* 31/81a1=44:26

(Ar. kiber, Far. buzurg) *Uluġ düşmanlıḳın Taŋrı üskinde taḳı olar üskinde.* 35/44a2=40:35

(Ar. kübrā, Far. buzurg-ter) *Ol kün tutar-miz uluġ tutmaḳ.* 36/78b2=44:16

(Ar. teᶜālā, Far. bülend) *Uluġ Taŋrı andın ortaḳ ḳatarlar.* 28/59b1=7:190

u. 32/43a1=28:68, 35/16a2=39:67

2. ileri gelen kimse, sözü geçen kişi, hayırlı ve faziletli kişi.

(Ar. emṡel, Far. fāżıl-ter) *Ançada aytur uluġları yol birle: dereŋ ḳılmadıŋız meger bir kün.* 31/70a3=20:104

(Ar. kebīr / kübrā, Far. buzurg/ān) *Aydı uluġları: bilmez mü sizler kim ataŋız çın-oḳ aldı sizíŋ üze üstüvārlıḳ.* 30/3b1=12:80

ulanmış er-: erişmiş, ulaşmış olmak.

(Ar. ẓall, Far. bisūden) *Baḳġıl seniŋ Taŋrıŋa ol kim ulanmış erdiŋ anıŋ üze turmış.* 31/68a2=20:97

ULAŞ-: katılmak, birleşmek.

(Ar. vaṣl, Far. peyvesten) *Anlar kim ulaşurlar boḍunḳa sizinŋ ara hem olar ara.* 26/55b1=4:90

ULAŞIḲLIḲ: akrabalık.

(Ar. neseb, Far. ḫ^{v}işi) *Ḳıldılar anıŋ arasında perī arasında ulaşıḳlıḳ.* 34/41b3=37:158

ULAŞU: devamlı, sürekli, ebediyen.

(Ar. ebed^{en}, Far. hemīşe) *Cāvidāneler anıŋ içinde ulaşu.* 29/16a2=9:22
u. 26/28b2=4:57, 26/82b3=4:122, 27/36a3=5:24, 37/34a3=48:12

(Ar. muḳīm, Far. hemīşe) *Olarḳa ḳın ulaşu.* 27/45a2=5:37

(Ar. ebed^{en}, Far. hemīşe) *Namāz ḳılmaġıl kimerseke olardın öldi, ulaşu aḍaŋ turmaġıl anıŋ gürı üze.* 29/60a3=9:84

⇒ hemīşe / ulaşu 38/25b2=59:11

ulaşu hiç: hiçbir zaman.

(Ar. ebed^{en} ve len, Far. hemīşe ve hergiz) *Ulaşu hiç toḳuşmaz sizler meniŋ birle düşmanlarını.* 29/59b2=9:83

ulaşu téril-: sürekli bir arada olmak.

(Ar. ^{c}akf, Far. peyveste būden) *Keldiler boḍun üze ulaşu térilmişler butlar üze.* 28/18b2=7:138

ulaşu turġu uştmaḫlar: ^{c}Adn cenneti.

(Ar. cennāt-ı ^{c}adn, Far. būstānhā-yı peyveste būden) *Ulaşu turġu uştmaḫlar aḫar astında arıḳlar.* 31/58b2=20:76

ulaşu yarlıḳaġan: esma-yı hüsnadan: rahmân, rahîm, gafûr.

(Ar. ġafūr, Far. āmürzgār) *Erür Taŋrı keçürgen örtgen ulaşu yarlıḳaġan.* 26/66b1=4:99

(Ar. raḥmān, Far. baḫşāyende) *Başladım Taŋrı atı birle ulaşu yarlıḳaġan, üküş raḥmetlig.* 30/18b1=15

(Ar. raḥīm, Far. baḫşāyende) *Bütünlükin ol ^{c}azīz ulaşu yarlıḳaġan.* 36/85b1=44:42
u. 37/52b1=49

(Ar. raḥīm, Far. hemīşe baḫşāyende) *Başladım Taŋrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan ol.* 25/29b1=4
u. 26/37a2=4:64, 26/64b2=4:96, 26/67b2=4:100, 26/73a3=4:106, 26/75b2=4:110, 26/88b2=4:129, 27/46a1=5:39, 28/43a1=7:167, 28/64a1=8, 29/20a3=9:27, 29/64b3=9:91, 30/1b1=12:53, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/53a1=16:47, 30/91a2=16:110, 30/94a3=16:115, 31/4a1=19, 31/36b1=20, 32/3b1=28, 32/44b1=29, 33/27b2=33:73, 33/28a1=34, 33/63a2=35, 34/46b1=38, 34/76b2=39, 35/22b1=40, 35/73a1=41, 36/37a1=43, 36/74b1=44, 36/89a1=45, 37/4a1=47,

37/26b1=48, 38/8b2=58:12, 38/16b1=59, 38/31b1=59:22, 38/33a1=60, 38/38b3=60:12, 38/39b1=61, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/73b2=64:14, 38/75b2=65, 38/88a2=66, 38/88b3=66:1

(Ar. raḥīm, Far. hemīşe āmurzgār) *Bütünlükin ol küsüş ulaşu yarlıkağan ol.* 32/12a1=28:16

⇒ raḥīm / ulaşu yarlıkağan 33/86a3=36:5

ULĠAY-: büyümek.

⇒ niᶜmet içre ulġaymış 33/51b3=34:34

ULUĠ: 1. büyük, ulu, yüce.

(Ar. ᶜaliyy, Far. ber-ter ez heme) *Ḫükm ol Taŋrıḳa, uluġ ol Taŋrı.* 35/29b2=40:12

(Ar. ᶜaẓīm, Far. buzurg) *Meyl ḳılsa [siz]ler, uluġ meyl ḳılmaḳ.* 26/7a1=4:27

u. 25/26a1=3:172, 26/16b3=4:40, 26/23b2=4:48, 26/26b3=4:54, 26/39a1=4:67, 26/41b3=4:73, 26/42b3=4:74, 26/61a3=4:93, 26/64a2=4:95, 26/77b3=4:113, 26/78b3=4:114, 26/99b3=4:146, 27/2a3=4:156, 27/6a3=4:162, 27/25a1=5:9, 27/43a2=5:33, 27/49a1=5:41, 28/8a2=7:116, 28/20b1=7:142, 28/79a2=8:28, 28/79b3=8:29, 29/16a3=9:22, 29/45a2=9:63, 29/52b2=9:72, 29/63a3=9:89, 30/83a1=16:94, 30/89a3=16:106, 31/15a1=19:37, 33/5a3=33:35, 33/18a2=33:53, 33/26a3=33:71, 34/31b3=37:107, 34/33b2=37:115, 34/71a2=38:67, 34/87a1=39:13 35/28a2=40:9, 36/49b1=43:31, 36/88b1=44:57, 36/93a2=45:10, 37/29a3=48:5, 37/32b1=48:10, 37/50a3=48:29, 37/55b2=49:3, 38/47a1=61:12, 38/51a3=62:4, 38/71a1=64:9, 38/74a1=64:15

(Ar. ekber, Far. buzurg) *Uluġ düşmanlıḳıŋızdın özleriŋizke ançada ündenlür siz īmānḳa taḳı tanar sizler.* 35/28a3=40:10

(Ar. ekber, Far. buzurg-ter) *Ḫoşnūdluḳ Taŋrıdın uluġ ol, ol ḳurtulmaḳ uluġ.* 29/52b2=9:72

(Ar. kebīr / kebā'ir, Far. buzurg/hā) *Olarḳa turur yarlıḳamaḳlıḳ hem uluġ yanut.* 33/68a1 =35:7

u. 33/10b1=33:47, 33/25a1=33:68, 36/16b3=42:22

u.-unguz 31/56a2=20:71

u.-larında 36/25b1=42:37

(Ar. kerīm, Far. kirām) *Ekinler, aḍaḳın turuġlı orunlar uluġ yime kéŋlik kim erdiler anıŋ içinde temāşā ḳılıġlar.* 31/81a1=44:26

(Ar. kiber, Far. buzurg) *Uluġ düşmanlıḳın Taŋrı üskinde taḳı olar üskinde.* 35/44a2=40:35

(Ar. kübrā, Far. buzurg-ter) *Ol kün tutar-miz uluġ tutmaḳ.* 36/78b2=44:16

(Ar. teᶜālā, Far. bülend) *Uluġ Taŋrı andın ortaḳ ḳatarlar.* 28/59b1=7:190

u. 32/43a1=28:68, 35/16a2=39:67

2. ileri gelen kimse, sözü geçen kişi, hayırlı ve faziletli kişi.

(Ar. emsel, Far. fāżıl-ter) *Ançada aytur uluġları yol birle: dereŋ ḳılmadıŋız meger bir kün.* 31/70a3=20:104

(Ar. kebīr / kübrā, Far. buzurg/ān) *Aydı uluġları: bilmez mü sizler kim ataŋız çın-oḳ aldı sizíŋ üze üstüvārlıḳ.* 30/3b1=12:80

u.-larımızḳa 33/24b1=33:67

3. pek, çok.

(Ar. kebīr, Far. buzurg) *Atamız uluġ awıçḳa turur.* 32/16a3=28:23

4. yüce.

(Ar. mecīd, Far. buzurgvār) *Ḳur'ān ḥaḳḳı uluġ.* 37/68a2=50:1

5. esma-yı hüsnadan: kebîr, mütekebbir.

(Ar. kebīr, Far. buzurg) *Ol Tañrı erür yüksek uluġ.* 26/12b1=4:34

(Ar. kebīr, Far. buzurgvār) *Ol yüksek uluġ.* 33/44b2=34:23

(Ar. mütekebbir, Far. buzurgvār) *Yoḳ anda aḍın Tañrı meger ol erklig, arıġ, mišl yoḳ, ᶜaybsuz, uluġ, arıġ.* 38/32a1=59:23

uluġ / kerīm: üstün, şerefli.

(Ar. kerīm, Far. buzurgvār) *Tatġıl sen, sen ᶜazīz ve uluġ / kerīm sen.* 36/86b1=44:49

uluġ baḫşīšlıġ: esma-yı hüsnadan: rahmân.

(Ar. raḥmān, Far. buzurg baḫşāyiş) *Başladım Tañrı atı birle uluġ baḫşīšlıġ ulaşu yarlıḳaġan.* 34/46b1=38

uluġ pīr: yaşlı, ihtiyar.

(Ar. şeyḫ / şuyūḫ, Far. pīr/ān) *Teger sizler yigitlikḳa yana bolur siz uluġ pīrle.* 35/63a2=40:67

uluġ bér-: artırmak.

(Ar. iᶜẓām, Far. buzurg dāden) *Kim ḳorḳsa Tañrıdın örter andın yavuzların uluġ bérür añgar yanut.* 38/81b1=65:5

uluġ bol-: büyümek.

(Ar. kiber, Far. buzurg şoden) *Uluġ boldı düşmanlıḳ birle Tañrı üskinde.* 38/40b1=61:3

uluġ er-: yüce olmak.

(Ar. tᶜālī, Far. bülend būden) *Uluġ erür tañrı erklig, sezā.* 31/87b1=20:114

uluġ körün-: büyük görünmek, ağır gelmek.

(Ar. kiber, Far. buzurg numūden) *Uluġ köründi ortaḳlar ara ol kim ündeyür siz olarnı añgar.* 36/8b1=42:13

uluġ kün: kıyamet günü.

(Ar. yevmi'l-ḳıyāmet, Far. rūz-ı rüsteḫīz) *Térer sizni uluġ kün tuta kim sézig yoḳ.* 36/103a1=45:26

uluġraḳ: 1. daha büyük, en büyük, esas, ana.

(Ar. aᶜẓam, Far. buzurg-ter) *Toḳıştılar Tañrı yolı içinde mālları birle özleri birle, uluġraḳ derece Tañrı üskinde.* 29/15a3=9:20

(Ar. ekber, Far. buzurg-ter) *Kiḍinkiniñ yanutı uluġraḳ eger bilür erseler.* 30/50b1=16:41

u. 33/30a1=34:3, 34/95b3=39:26, 35/57a1=40:57, 36/57a2=43:48

(Ar. kübrā, Far. buzurg-ter) *Körkite hem sañga biziñ nişānlarımızdın uluġraḳ.* 31/42a2=20:23

(Ar. ümm, Far. buzurg-ter) *Ap ermez seniñ İḍiñ uluşları helāk kılġan uḍmaġınça uluġraḳında bir yalawaç.* 32/38a2=28:59

uluġ tut-: ululamak, yüceltmek.

(Ar. ta^{c}zīr, Far. buzurg dāşten) *Bitse siz Tangrıka hem yalavaçınga uluġ tutunġ anı hem aġırlanġ anı.* 37/31a3=48:9

uluġ yazuḳ: 1. büyük günah.

(Ar. kebīre^{t} / kebā^{3}ir, Far. günāh/ān-ı buzurg) *Eger sıngardın tursa siz uluġ yazuḳlardın andın kim yıġlur siz.* 26/8b3=4:31

2. iftira, yalan.

(Ar. buhtān, Far. durūġ) *Çın-oḳ kötürdi uluġ yazuḳ yime belgülüg.* 26/76b1=4:112

uluġ yer: yüksek yer, köşk, saray.

(Ar. miḥrāb / maḥārib, Far. cāy/hā-i buzurg) *Éterler erdi angar anı kim tilese uluġ yerlerdin, şüretlerdin.* 33/35a3=34:13

uluġ yüksek: yüce, ulu.

(Ar. te^{c}ālā, Far. bülend) *Törütti köklerni yerlerni könilikin, uluġ yüksek turur andın kim ortaḳ ḳatarlar.* 30/33a3=16:3

ULUĠLA-: takdir etmek, ululamak.

(Ar. ḳadr, Far. buzurg dāşten) *Uluġlamadılar Tangrını sezāsınça.* 35/15a3=39:67

u.-maḳ 35/15b1=39:67

ULUĠLUḲ: 1. büyüklük, azamet.

(Ar. kibr, Far. ser-be-meh) *Yoḳ köngülleri içinde meger uluġluḳ.* 35/56a3=40:56

(Ar. kibriyā, Far. buzurgvārī) *Angar turur uluġluḳ kökler içinde taḳı yerler içinde.* 36/109b1=45:37

(Ar. ẕikr, Far. buzurgī) *Çın aydı Tangrı taḳı Ḳur^{3}ān uluġluḳı birle.* 34/46b2=38:1

2. ihtiyarlık.

(Ar. kiber, Far. buzurg-i sālī) *Sewünçi mü bérür siz manga anung üze kim tegdi manga uluġluḳ.* 30/26b3=15:54

u.-dın 31/6a3=19:8

3. lütuf.

(Ar. ṭavl, Far. faẓl) *Tevbe ḳılıġlı, ḳını ḳatıġ, uluġluḳ iḍisi.* 35/23a3=40:3

uluġluḳ ḳıl-: büyüklük taslamak.

(Ar. ^{c}uluvv, Far. ser ber āverden) *Büttünlükin bu kāfir uluġluḳ ḳıldı yer içinde.* 32/4a2=28:4

ULUĠSIĠLIḲ: zenginlik, malı mülkü olma.

uluġsıġlıḳ iḍisi: mal mülk sahibi, zengin kişi.

(Ar. ūlū^{3}ṭ-ṭavl, Far. ḫudāvend/ān-ı fuzūnī) *Destūr tileyür sénde uluġsıġlıḳ iḍisi olardın, ayurlar: ḳoḍġıl bizni bolur-miz oldruġlılar birle.* 29/61b2=9:86

uluġsıġlıḳ ḳıl-: kibirlenmek, büyüklük taslamak.

(Ar. istikbār, Far. gerdenkeşī kerden) *Uluġsıġlıḳ ḳıldılar, erdiler bir boḍun yazuḳluġlar.* 28/15b1=7:133

u.-larımızḳa 33/24b1=33:67

3. pek, çok.

(Ar. kebîr, Far. buzurg) *Atamız uluġ awıçḳa turur.* 32/16a3=28:23

4. yüce.

(Ar. mecîd, Far. buzurgvār) *Ḳur'ān ḥaḳḳı uluġ.* 37/68a2=50:1

5. esma-yı hüsnadan: kebîr, mütekebbir.

(Ar. kebîr, Far. buzurg) *Ol Taŋrı erür yüksek uluġ.* 26/12b1=4:34

(Ar. kebîr, Far. buzurgvār) *Ol yüksek uluġ.* 33/44b2=34:23

(Ar. mütekebbir, Far. buzurgvār) *Yoḳ anda aḍın Taŋrı meger ol erklig, arıġ ... mişl yoḳ, ᶜaybsuz, uluġ, arıġ.* 38/32a1=59:23

uluġ / kerîm: üstün, şerefli.

(Ar. kerîm, Far. buzurgvār) *Tatġıl sen, sen ᶜazîz ve uluġ / kerîm sen.* 36/86b1=44:49

uluġ baḫşîşlıġ: esma-yı hüsnadan: rahmân.

(Ar. raḥmān, Far. buzurg baḫşāyiş) *Başladım Taŋrı atı birle uluġ baḫşîşlıġ ulaşu yarlıḳaġan.* 34/46b1=38

uluġ pîr: yaşlı, ihtiyar.

(Ar. şeyḫ / şuyūḫ, Far. pîr/ān) *Teger sizler yigitlikḳa yana bolur siz uluġ pîrle.* 35/63a2=40:67

uluġ bér-: artırmak.

(Ar. iᶜẓām, Far. buzurg dāden) *Kim ḳorḳsa Taŋrıdın örter andın yavuzlarnı uluġ bérür aŋar yanut.* 38/81b1=65:5

uluġ bol-: büyümek.

(Ar. kiber, Far. buzurg şoden) *Uluġ boldı düşmanlıḳ birle Taŋrı üskinde.* 38/40b1=61:3

uluġ er-: yüce olmak.

(Ar. tᶜālî, Far. bülend būden) *Uluġ erür taŋrı erklig, sezā.* 31/87b1=20:114

uluġ körün-: büyük görünmek, ağır gelmek.

(Ar. kiber, Far. buzurg numūden) *Uluġ köründi ortaḳlar ara ol kim ündeyür siz olarnı aŋar.* 36/8b1=42:13

uluġ kün: kıyamet günü.

(Ar. yevmi'l-ḳıyāmet, Far. rūz-ı rüsteḫîz) *Térer sizni uluġ kün tuta kim sézig yoḳ.* 36/103a1=45:26

uluġraḳ: 1. daha büyük, en büyük, esas, ana.

(Ar. aᶜẓam, Far. buzurg-ter) *Toḳıştılar Taŋrı yolı içinde mālları birle özleri birle, uluġraḳ derece Taŋrı üskinde.* 29/15a3=9:20

(Ar. ekber, Far. buzurg-ter) *Kiḍinkiniŋ yanutı uluġraḳ eger bilür erseler.* 30/50b1=16:41

u. 33/30a1=34:3, 34/95b3=39:26, 35/57a1=40:57, 36/57a2=43:48

(Ar. kübrā, Far. buzurg-ter) *Körkite hem saŋa biziŋ nişānlarımızdın uluġraḳ.* 31/42a2=20:23

(Ar. ümm, Far. buzurg-ter) *Ap ermez seniŋ İḍiŋ uluşları helāk ḳılġan ıḍmaġınça uluġraḳında bir yalawaç.* 32/38a2=28:59

uluġ tut-: ululamak, yüceltmek.

(Ar. taᶜzīr, Far. buzurg dāşten) *Bitse siz Tañrıḳa hem yalavaçıña uluġ tutuñ anı hem aġırlañ anı.* 37/31a3=48:9

uluġ yazuḳ: 1. büyük günah.

(Ar. kebīreᵗ / kebāᵓir, Far. günāh/ān-ı buzurg) *Eger sıñardın tursa siz uluġ yazuḳlardın andın kim yıġlur siz.* 26/8b3=4:31

2. iftira, yalan.

(Ar. buhtān, Far. durūġ) *Çın-oḳ kötürdi uluġ yazuḳ yime belgülüg.* 26/76b1=4:112

uluġ yer: yüksek yer, köşk, saray.

(Ar. miḥrāb / maḥārib, Far. cāy/hā-i buzurg) *Éterler erdi añgar anı kim tilese uluġ yerlerdin, şüretlerdin.* 33/35a3=34:13

uluġ yüksek: yüce, ulu.

(Ar. teᶜālā, Far. bülend) *Törütti köklerni yerlerni könilikin, uluġ yüksek turur andın kim ortaḳ ḳatarlar.* 30/33a3=16:3

ULUĠLA-: takdir etmek, ululamak.

(Ar. ḳadr, Far. buzurg dāşten) *Uluġlamadılar Tañrını sezāsınça.* 35/15a3=39:67

u.-maḳ 35/15b1=39:67

ULUĠLUḲ: 1. büyüklük, azamet.

(Ar. kibr, Far. ser-be-meh) *Yoḳ köñülleri içinde meger uluġluḳ.* 35/56a3=40:56

(Ar. kibriyā, Far. buzurgvārī) *Añgar turur uluġluḳ kökler içinde taḳı yerler içinde.* 36/109b1=45:37

(Ar. ẕikr, Far. buzurgī) *Çın aydı Tañrı taḳı Ḳurᵓān uluġluḳı birle.* 34/46b2=38:1

2. ihtiyarlık.

(Ar. kiber, Far. buzurg-i sālī) *Sewünçi mü bérür siz mañga anıñ üze kim tegdi mañga uluġluḳ.* 30/26b3=15:54

u.-dın 31/6a3=19:8

3. lütuf.

(Ar. ṭavl, Far. faẓl) *Tevbe ḳılıġlı, ḳını ḳatıġ, uluġluḳ iḍisi.* 35/23a3=40:3

uluġluḳ ḳıl-: büyüklük taslamak.

(Ar. ᶜuluvv, Far. ser ber āverden) *Bütünlükin bu kāfir uluġluḳ ḳıldı yer içinde.* 32/4a2=28:4

ULUĠSIĠLIḲ: zenginlik, malı mülkü olma.

uluġsıġlıḳ iḍisi: mal mülk sahibi, zengin kişi.

(Ar. ūlūᵓṭ-ṭavl, Far. ḫudāvend/ān-ı fuzūnī) *Destūr tileyür sénde uluġsıġlıḳ iḍisi olardın, ayurlar: ḳoḍġıl bizni bolur-miz oldruġlılar birle.* 29/61b2=9:86

uluġsıġlıḳ ḳıl-: kibirlenmek, büyüklük taslamak.

(Ar. istikbār, Far. gerdenkeşī kerden) *Uluġsıġlıḳ ḳıldılar, erdiler bir boḍun yazuḳluġlar.* 28/15b1=7:133

u.-mazlar 28/63b2=7:206, 30/54a2=16:49

(Ar. tekebbür, Far. buzurg huşī vü gerdenkeşī kerden) *Munı evrer ma belgülerimdin anlar kim uluġsıġlıḳ ḳılurlar yer içinde.* 28/24a2=7:146

uluġsıġlıḳ ḳılığlı: kibirlenen.

(Ar. mütekebbir/īn, Far. gerdenkeş/ān) *Néme yawız turġu yer ol uluġsıġlıḳ ḳılığlılarnıŋ yanışı.* 30/42a3=16:29

ULUŞ: şehir, memleket.

(Ar. ḳarye[t] / ḳurā, Far. dīh/hā) *İḍimiz-ā çıḳarġıl bizni bu uluşdın kiç kiligi anıŋ boḍnı.* 26/43b1=4:75

u. 36/45b3=43:23

u.-nı 30/91b3=16:112

u.-dın 32/37a3=28:58

u.-ları 32/38a1=28:59, 38/27b1=59:14

(Ar. ḳarye[t] / ḳurā, Far. şehr/hā) *Rāstlıḳ üze yoḳattımız ol kim tegrenigde uluşlardın.* 31/81b3=46:27

u. 38/21b1=59:7

u.-dın 37/11a2=47:13, 38/84a3=65:8

uluş boḍnı: şehir halkı.

(Ar. ḳarye[t], Far. ehl-i dīh) *Sorġıl uluş boḍnıdın ol kim erdimiz anıŋ içinde.* 30/5a1=12:82

ULUŞLUĠ: bir yerden olan.

(Ar. mutraf, Far. be-nāz perverde/gān) *Aydılar ol uluşluġları: biz buldımız atalarımızını bir dīn üze.* 3646a1=43:23

UM-: ummak, ümit etmek.

(Ar. recā', Far. ümīd dāşten) *Ḳorḳḳa ol cehāndın hem umar iḍisi raḥmetini.* 34/84b2=39:9

u.-mazlar 26/72a3=4:104, 26/72b1=4:104

(Ar. recā', Far. ümīd dāşten) *Yaşru hem āşkārā umarlar satıġçılıḳ.* 33/75b1=35:29

UMAN-: korkmak, kaçınmak.

(Ar. ibā', Far. ser-bāz zeden) *Yüküngdiler ferişteler ḳamuġları yumḳılar meger umunçsuz raḥmetdin, umandı kim bolsa yüknügliler birle.* 30/22b1=15:31

uman- yā ḳorḳ-: umut etmek veya kaçınmak.

(Ar. recā', Far. ümīd dāşten) *Kim kim umanur erse yā ḳorḳar erse iḍisinge tuşmaḳnı ḳılsun tuşmaḳnı eḍgü iş.* 31/3a2=18:110

UMINÇ: umma, bekleme.

umınç tut-: hesap etmek, beklemek.

(Ar. iḥtisāb, Far. çeşm dāşten) *Rūzī ḳılur anıga ol oġurda kim umınç tutmaduḳ.* 38/79a3=6503

UMU/INÇSUZ-: umutsuz, umudunu kesen.
(Ar. ḳānit/īn, Far. nevmīd/ān) *Sewünçi bérdimiz sanga könilikin, bolmagıl umunçsuzlardın.* 30/27a2=15:55
⇒ raḥmetdin umunçsuz 30/22b1=15:31
umunçsuz bol-: umut kesmek, umudunu kaybetmek.
(Ar. ḳanūṭ, Far. nik būden) *Ḳaçan tegse anga yawuzluḳ bungalur, umunçsız bolur.* 31/76a1=41:49
(Ar. ḳunūṭ, Far. nevmīd şoden) *Kim umunçsuz bolur İdi yarlıḳamaḳındın meger yolsızlar.* 30/27a3=15:56
(Ar. istiʾās, Far. nevmīd şoden) *Ḳaçan kim umunçsuz boldılar erse andın ḳatıḳsız boldılar.* 30/3a3=12:80
(Ar. yeʾs, Far. nevmīd būden) *Umunçsız bolmanglar Tangrının raḥmetindin.* 30/7b1=12:87
(Ar. yeʾs, Far. nevmīd şoden) *Ol umunçsız bolmas Tangrı raḥmetindin meger tanıglı boḍunlar.* 30/7b2=12:87
⇒ nevmīd bol- / umunçsuz bol- 27/16b3=5:3

UMU/IZ-: uyuklamak.
⇒ uḍḳu kim umızmaḳ 25/17b1=3:154, uḍḳu birle umuzmaḳ 28/69a3=8:11

UN-: gücü yetmek.
(Ar. istiṭāᶜaᵗ, Far. tevānisten) *Ḳorḳunglar Tangrıda unmışıngızça, ḳulaḳ tutunglar, boyun sunglar.* 38/74a3=64:16
unmas ḳılığlı: âciz tabiatlı.
(Ar. muᶜciz/īn, Far. ᶜāciz konende/gān) *Tutsa olarnı tezginmekleri içinde ermes olar unmas ḳılığlılar.* 30/52b3=16:46

UNA-: 1. gücü yetmek.
(Ar. istiṭāᶜaᵗ, Far. tevānisten) *Eger unasa-miz çıḳḳatımız sizing birle.* 29/33a2=9:42
unama-: kabul etmemek, istememek.
(Ar. ibāʾ, Far. ne-ẖᵛāsten) *Unamaz Tangrı meger kim tükel ḳılsa öz nūrını neçeme unamasa kāfirler.* 29/24 a2=9:32
u.-dı 31/51a1=20:56
u.-sa 29/24a3=9:32
(Ar. ibāʾ, Far. ser-bāz zeden) *ᶜArża ḳıldımız emānetni kökler üze hem yerler üze, unamadılar kötürmeklerini.* 33/26b2=33:72
u.-dı 31/88b2=20:116
(Ar. kurh, Far. nā-pesend dāşten) *Ol Tangrı kim ıḍtı yalavaçını ... ḥaḳ dīn birle belgürtmek üçün ḳamuġ dīn üze neçeme unamasa ortaḳ ḳatıġlılar.* 29/24b3=9:33
u.-dılar 37/19a3=47:26, 37/20a3=47:28
u.-sa 38/44b1=61:8
u.-salar 38/45a2=61:9

(Ar. kurh, Far. nā-pesendīden) *Unamadılar kim ḳatlansalar mālları birle hem a*
özleri birle. 29/58a2=9:81

unamaġlı: kabul etmeyen, razı olmayan.
(Ar. kārih/ūn, Far. nā-pesend dārende/gān) *Belgürdi Tañrınıñ fermānı, ol*
unamaġlılar. 29/36b3=9:48
u.-lar 29/40a1=9:54
u.-lar siz 36/69b3=43:78
(Ar. kārih/īn, Far. nā-pesendīde/gān) *Yanġa sizler bizinġ dinimiz içinge eyd*
eger bolsa-miz unamaġlılar. 28/2b3=7:88

UNI/UT-: unutmak.
(Ar. nisyān, Far. ferāmūş kerden) *Ḳaçan unıttılar erse anı kim pend bérildiler*
28/41a3=7:16
u.-ur 34/83b1=39:8
u.-tıng 31/92a1=20:126
u.-tı 31/64b3=20:88, 31/88a2=20:115
u.-tıngız 34/57b1=38:27, 36/107b3=45:34
u.-tılar 27/28a2=5:13, 29/47b1=9:67, 38/30b1=59:19
u.-maz 31/49b1=20:52

unutġan: unutkan.
(Ar. nesiyy, Far. ferāmūş konende) *Ol kim anıñ arasında turur, ermez seniñ*
İdiñ unutġan. 31/25b2=19:64

unıtmaḳ: unutma.
(Ar. nisyān, Far. ferāmūş) *Bu kün unutmaḳ yanıtın bérür-miz andaġ unıtmāgıl*
36/107b2=45:34

UNITTUR-: unutturmak.
(Ar. insā', Far. ferāmūş kerdāniden) *Elig buldı anlar üze yek, unıtturdı olarla*
Tañrınıñ yādını. 38/13a2=58:19
u.-dı 38/30b2=59:19

UNUTUL-: unutulmak.
(Ar. nisyān m., Far. ferāmūş kerde şoden) *Unıttıñ sen anı mundaġuḳ bu kün*
unutulur sen. 31/92a2=20:126

unutulmış: unutulmuş.
(Ar. mensiyy, Far. ferāmūş kerde) *Ey kāşkī men ölsem munda burun, bolsam hayt*
çöpreki, unutulmış. 31/9b3=19:23

UR-: 1. vurmak.
(Ar. şakk, Far. zeden) *Utru keldi uraġut çıḳrıḳ birle, urdı yüzini*
37/88b3=51:29
(Ar. żarb, Far. zeden) *Uruñglar boyunları üstün, uruñ olardın tegme ermek*
uçlarını. 28/70b2-3=8:12
u.-urlar 37/19b3=47:27
u.-ġıl 28/37a1=7:160, 36/64a2=38:44

u.-unğ 26/12a2=4:34, 37/6b1=47:4
u.-maḳ 34/28a3=37:93
2. söylemek, misal vermek.

(Ar. żarb, Far. pedid kerden) *Urdı Tangrı bir meşel, bir ḳul alınmış, erkedmes unmas nerse üze.* 30/68b2=16:75

(Ar. żarb, Far. peydā kerden) *Urdı Tangrı bir meşel.* 34/96b3=39:29
u.-ur 37/6a2=47:3

(Ar. żarb, Far. zeden) *Urdı raḥmānḳa bir meşel söz.* 36/43a1=43:17
u.-madılar 36/61b2=43:58
3. yapmak, ortaya koymak.

(Ar. żarb, Far. peydā kerden) *Urġıl olarḳa yol deryā içinde, ḳuruġ.* 31/59a3=20:77
⇒ artuḳluḳ ur- 30/66a1=16:71; āsānlıḳ u. 29/4a2=8:43; aya u. 28/83a2=8:35; köngül u. 26/49a3=4:81, 27/26a1=5:11, 27/36a1=5:23, 28/65b1=8:2, 29/38a2=9:51, 30/50b3=16:42, 30/85b1=16:99, 31/74b1=39:38, 33/10b3=33:48, 36/6a1=42:10, 36/25a3=42:36, 38/72b2=64:13; mühr u. 29/66a1=9:93, 34/15b3=36:65, 36/18b1=42:24, 36/100b2=45:23, 37/14b1=47:16; öḍ u. 28/21b1=7:143, 28/31a2=7:155; sipās u. 30/9a3=12:90; tamġa u. 28/3a3=7:101, 30/90a1=16:108
⇒ köngül urġan 31/74b1=39:38

URAĞUT: 1. kadın, kız.

(Ar. unsā' / nisā', Far. zen/ān) *Alınğ āzād tişiler uraġutlardın.* 26/1b1=4:24
u.-lar 26/11a1=4:34, 26/85a3=4:127, 26/88a1=4:129, 33/15a2=33:52, 37/44a2=48:25, 37/61a3=49:11
u.-larnı 38/76a2=65:1
u.-larḳa 26/9b2=4:32, 26/19a2=4:43, 27/22a1=5:6
u.-lardın 26/65b3=4:98, 26/43a2=4:75, 33/1b3=33:32, 37/61a3=49:11
u.-ları 33/1b2=33:32, 33/18b3=33:55
u.-larını 32/4b2=28:4, 35/36b3=40:25
u.-larınga 33/21a2=33:59
u.-larındın 38/2b1=58:2, 38/4a2=58:3
u.-larıngızını 28/20a3=7:141
u.-larıngızdın 38/80a2=65:4

(Ar. imra'e^{t}, Far. zen) *Eger uraġut ḳorḳsa cüftindin ...* 26/86b2=4:128
u.-nı 32/16a1=28:23, 33/12b2=33:50
u.-ı 32/7a2=28:9

(Ar. —, Far. —) *Anaları ermez olar meger ol uraġutlar tuġurdı olarnı.* 38/3a1=58:2
2. karı, zevce.

(Ar. imra'e^{t}, Far. zen) *Men ḳorḳar men yaġuḳlarımdın ménde kiḍin, erür meninğ uraġutum ḳısır.* 31/5a3= 19:5
u.-um 31/6a3=19:8
u.-ını 38/96b1-2=66:10, 38/98a1=66:11
3. dişi.

(Ar. unṯā, Far. māde) *Yük kötürmez hiç uraġut ḳoḍmaz.* 36/2b2=41:47

⇒ āzād uraġut 26/4a1-2=4:25; eḍgü u. 26/11b1=4:34; iki yüzlüg u. 26/47a1=9:67, 29/48a1=9:68, 33/27a2=33:73, 37/29b1=48:6; kiñ közlüg u. 26/87b2=44:54; mü'mine u. 26/4a2=4:25, 29/50b3=9:71, 29/52a1=9:72; ögr u. 27/45a2=5:38; ol u. 26/85b2=4:127, 38/80a1=65:4, 38/80b1=65:4; ortaḳ kılınġ u. 37/29b2=48:6; pārsā u. 27/19b1-2=5:5; yüklüg u. 38/80b2=65:4, 38/82a3=65:5

uraġut boḍnı: evlilikte kadın tarafı.

(Ar. ehlihā, Far. kesān-ı zen) *Eger ḳorḳsa siz ol ikiniñ ara ḫilāf bolmasınlar uḍınlar bir üstüvārnı anıñ boḍnından taḳı bir üstüvār erni uraġut boḍnından* 26/13a1=4:35

URUL-: anlatılmak, söylenilmek.

(Ar. żarb m., Far. zede şoden) *Ḳaçan kim uruldı Meryem oġlı meṯel anıñ seniñ boḍnuñ andın yüz ewrerler.* 36/61a2=43:57

⇒ mühr urul- 29/62a3=9:87, 38/58b3=63:3

URUŞ: savaş.

uruş sāzı: silah.

(Ar. silāḥ / esliḥa, Far. sāz/hā-i ceng) *Alsunlar uruş sāzlarını.* 26/69a1=4:102

URUŞ-: savaşmak.

⇒ tartış- uruş- 30/91a3=16:111

US: akıl.

(Ar. —, Far. —) *Üküşrekleri anlarnıñ uḳmaslar usları yoḳ.* 37/56a1=49:4

usına kel-: kendine gelmek, aklı başına gelmek.

(Ar. ifāḳa^t, Far. be-hūş āmeden) *Ḳaçan kim usına keldi erse aydı: arıġ sen yandım sanga.* 28/22b1=7:143

UŞ: işte

(Ar. hā, Far. īn ki) *Uş sizler bu ögür oḳınur sizler.* 37/25a3=47:38

(Ar. ūlā', Far. īn ki) *Olar uş meniñ izim üze tururlar.* 31/62a1=20:84

UŞAN-: parçalanmak, kırılıp ufanmak.

uşanmış: kırıntı, parçalanmış.

(Ar. ḥuṭām, Far. şikeste) *Yana ḳurur körgey sen anı sarġarmış yana ḳılur anı uşanmış.* 34/92a1=39:21

(Ar. muteraddiye^t, Far. ez bālā der üftāde ve murde) *Boġulmış hem tögülmiş hem uşanmış hem süsülmiş ...* 27/16a2=5:3

UŞTMAḤ (Sog.): cennet. krş. **UÇMAḤ, UÇTMAḤ**

(Ar. cenne^t / cennāt, Far. būstān/hā) *Kigrür-miz olarnı uştmaḥlarḳa.* 26/28b1=4:57

u.-lar 25/7b3=3:136, 29/16a1=9:21, 29/63a2=9:89, 36/87a1=44:52, 38/94b1=66:8; (uştmaḥ) 37/85a2=51:15

u.-larḳa 38/15b2=58:22, 38/70b2=64:9, 38/86b2=65:11

(Ar. cenne^t, Far. bihişt) *Kiriñgler uştmaḫḳa anıñg birle kim ḳılur erdiñgizler.* 30/44a2=16:32

u. 25/5b3=3:133, 31/24b3=19:63, 35/21b1=39:74, 36/4a1=42:7, 37/12a2=47:15, 37/77a3=50:31, 38/98a3=66:11

u.-ḳa 25/10b3=3:142, 26/84a1=4:124, 34/1a2=36:26, 34/13a2=36:55, 35/20a3=39:73, 35/48a1= 40:40, 36/66b2=43:70, 37/8a1=47:6

u.-dın 31/89a1=20:117

u.-lar 36/16b1=42:22

(Ar. cenne^t, Far. cennet ya^{c}nī bihişt) *Yapışturu äğäzdılar ol iki üze uştmaḫ yapraḳındın.* 31/90a3=20:121

(Ar. cenne^t, Far. bihişt-i cāvidāne) *Bu ögür kigrülürler uştmaḫḳa.* 31/23b3=19:60

⇒ turġu uştmaḫlar 31/24a1=19:61, 35/27a1=40:8; ulaşu turġu u. 31/58b2=20:76

UTRU: ön, ön taraf, karşı.

(Ar. beyne yedey, Far. pīş) *Baḳmazlar mu ol kim utrularında turur ol kim soñglarında turur?* 33/32b2=34:9

u. 33/60a1=34:46

u.-sında 27/52a2=5:46, 33/34b3=34:12, 33/76b1=35:31, 38/95a2=66:8

u.-ñguzda 34/9a1=36:45

u.-larında 31/86a1=20:110

utru bar-: öne gelmek.

(Ar. iḳbāl, Far. rūy-ı süy-ı vey āmeden) *Ey Mūsā, utru barġıl, ḳorḳmaġıl, sen iminlerdin sen.* 32/21b3=28:31

utru kel-: yönelmek, öne geçmek.

(Ar. iḳbāl, Far. rūy āverden) *Utru keldi amarıları amarıları üze soruşurlar.* 34/22b2=37:27

(Ar. iḳbāl, Far. rūy nihāden) *Utru keldiler añga ẻwerler. Aydı: tapnur mu siz añgar kim yonar siz?* 34/28b1=37:94

(Ar. iḳbāl, Far. pesrevī āverden) *Utru keldi uraġut çıḳrıḳ birle, urdı yüzini.* 37/88b2=51:29

utru kelmiş: ilerlemiş, yönelen.

(Ar. mustaḳbil, Far. pīş āyende, pīş revende) *Ḳaçan kördiler erse anı, bulutnı, utru kelmiş özleri ḳolında.* 31/79a2=46:24

UWTAN-: utanmak.

(Ar. istiḥyā$^{\circ}$, Far. şerm dāşten) *Ol emgetür erdi yalavaçnı, uwtanur erdi sizdin.* 33/16b3=33:53

uwtanmaḳ: utanma.

(Ar. istiḥyā$^{\circ}$, Far. şerm) *Keldi añga ikide biri yorıyur uwtanmaḳ üze.* 32/16b3=28:25

UWUT: haya, utanma.

uwut yeri: utanılacak yer, haya yeri.

(Ar. sev^{o}e^{t}, Far. ^{c}avret) *Yédiler ikegü andın, belgürdi olarḳa anlarnıŋ uwut yerleri.* 31/90a1=20:121

UVUTLUĠ: rezil.

⇒ rüsvā / uvutluġ ḳıl- 30/28b3=15:69

UZA-: uzun olmak, uzun gelmek.

(Ar. ṭūl, Far. derāz şoden) *Uzadı mı siziŋ üze bıçıġ azu tiledingiz mü kim tügpe sizing üze öwke.* 31/63a2=20:86

UZAT-: uzatmak.

(Ar. basṭ, Far. derāz kerden) *Uzaturlar siziŋ tapa eliglerini hem tillerini.* 38/35b1=60:2

uzatu tut-: devamlı kılmak, sürekli tutmak.

(Ar. medd, Far. furū güẕāşten) *Olarnıŋ ḳadaşları uzatu tutarlar olarnı yolsuzluḳ içinde.* 28/61b3=7:202

UZUN: 1. çok.

(Ar. ^{c}arīż, Far. bisyār) *Ḳaçan tegse aŋgar ésizlik uzun teslīm du^{c}âlar idişi.* 31/77b3=41:51

2. uzun, uzun boylu.

(Ar. bāsiḳ/āt, Far. derāz/hā) *Ḫurmā yıġaçını uzunlar aŋgar mīve ükülmiş rāsiḳullarḳa.* 37/71a2=50:10

uzun bol-: uzun zaman geçmek.

(Ar. teṭāvul, Far. derāz şoden) *Ançası bar kim törüttüniz ögürler uzun boldı olar üze.* 32/29b2=28:45

uzun ^{c}ömr bér-: uzun ömür vermek.

(Ar. ta^{c}mīr, Far. ^{c}ömr dāden) *Ol kimerse kim uzun ^{c}ömr bérür-miz aŋga, ḳoḍ ewrer-miz anı yaratıġ içinde.* 34/17a2=36:68

uzun ^{c}ömr béril-: uzun ömür verilmek, çok yaşamak.

(Ar. ta^{c}mīr m., Far. zindegānī dāde şoden) *Uzun ^{c}ömr bérilmez, uzun ^{c}ömr bérilmiş eksütülmez.* 33/71b1=35:11

uzun ^{c}ömr bérilmiş: uzun ömürlü olan.

(Ar. mu^{c}ammer, Far. zindegānī dāde) 33/71b2=35:11

Ü

ÜÇ: üç.

(Ar. şelāşeˡ, Far. sih) *Bitiŋgler Taŋgrıḳa hem yalavaçlarıŋa aymaŋlar üç tép.* 27/11a3=4:171

ü. 31/7a2=19:10, 34/81a2=39:6, 38/80a3=65:4

üç aḏaḳın turġan tāzī: Arap atı.

(Ar. şāfin/āt, Far. esb/ān) *Ançada ᶜarża ḳılındı anıŋ üze kéçe üç aḏaḳın turġan yügrük tāziler.* 34/59b2=38:31

üçer üçer: üçer üçer.

(Ar. şülāşe, Far. sihgān) *Ferişteleṛni ḳılġan yalavaçlar ḳanatlar iḏisi ikirer ikirer üçer üçer.* 33/64a1=35:1

ÜÇÜN: 1. için.

(Ar. en, Far. sebeb) *Çıḳarurlar yalavaçnı hem sizni anıŋ üçün tapsa sizler Taŋgrıḳa.* 38/34a2=60:1

(Ar. inne, Far. her-āyine) *Anıŋ üçün tileyür Taŋgrı kiterse sizdin ᶜazābnı.* 33/2b3=33:33

ü. 27/41b3=5:33, 27/55a3=5:49, 28/48b2=7:173, 30/6b3=12:86, 33/61a3=34:50, 33/67a2=35:6, 34/20b2=37:19, 34/70a3=38:65, 34/71b3=38:70, 34/86a1=39:10, 35/6b2=39:49, 35/29a3=40:12, 38/68a2=64:6, 38/72a3=64:12, 38/73b2=64:15, 38/93b1=66:7

(Ar. li-, Far. –) *Yana ewürdi sizni olardın sınamaḳ üçün sizni.* 25/16a2=3:152

ü. (-mAK ü.) 34/60a1=38:32, 34/65a2=38:46, 37/29a1=48:5, 37/41a1=48:20; (-yur ü.) 37/29b1= 48:6

(Ar. li-, Far. ez behr-i) *Terkletti sizinŋ üçün bu.* 37/40b1=48:20

ü. 25/13b3=3:146, 31/39b3=20:14, 31/46a3=20:41, 32/26a2=28:38, 34/25a1=37:36, 36/10a2=42:15, 37/15b3=47:19, 37/26b2=48:1, 38/10b3=58:15

(Ar. —, Far. be-) *Sewünç bérigli yalavaç üçün kim kelir ménde kiḏin.* 38/42b3=61:6

ü. 36/10a2=42:15

(Ar. —, Far. ez behr-i) *Küvezlenmekleri üçün yer içinde.* 33/83a2=35:43

ü. 33/35b3=34:13, 36/75b2=44:6, 36/97b1=45:17, 38/34b1=60:1

(Ar. —, Far. tā) *Irġaġıl seniŋ tapa ḫurmā tüpini tüşsün üçün seniŋ üze yaş ḫurmā.* 31/10a3=19:25

ü. (-sün ü.) 31/41b3=20:22, 31/42b3=20:28, 33/77b1=35:36

2. -ıncaya kadar.

(Ar. li-, Far. tā) *Ḳılmadı anı Taŋgrı meger müjde sizke amrulsun üçün köŋgülleriŋiz.* 25/3a1=3:126

ü. 31/36b3=20:2; (-GU /-ḳu ü.) 28/83b2=8:36, 31/51a2=20:57, 34/17b3=36:70, 35/31a2=40:15, 35/81b2=41:16, 37/28b2=48:5, 37/49b3=48:29, 38/86a1=65:11; (-mAK ü.) 25/3b1=3:127, 25/10a1-2=3:140, 25/10a3=3:141, 25/10b1=3:141, 25/19a3=3:154, 25/19b1=3:154, 25/21a 2=3:156, 26/36b1=4:64,

26/72b3=4:105, 27/38b1-3=4:28, 27/39b3=5:31, 27/44a3=5:36, 28/14b2=7:125, 28/58b1=7:189, 28/69b2-3=8:11, 28/70a1=8:11, 28/84a3=8:37, 28/84b1=8:37, 29/4b2=8:44, 29/24b2=9:33, 31/35b1=19:97, 30/86b2=16:102, 31/45a1=20:56, 31/57b1=20:73, 31/71b1=39:35, 31/84a2=46:22, 32/14b1=28:20, 32/17a2=28:25, 32/30b1=28:46, 33/73a2=35:12, 33/86a3=36:6, 35/59a2=40:61, 36/64a1=40:80, 36/93b3=45:12, 36/95b2=45:14, 37/27a1=48:2, 37/36a1=48:15, 38/6a1=50:10, 38/20a3=59:5, 38/44b3=61:9; (-Ur / -yur ü.) 27/54a2=5:48, 28/73a2=8:17, 30/9a2=33:43, 33/27a2=33:73, 33/30a2=34:3, 33/75b2=35:30; (-sa ü.) 31/6b2=28:8, (sUn ü.) 26/28a1=4:56, 31/31b2=19:81, 32/9a3=28:13, 34/59a1-2=38/20, 34/83b3=39:8, 35/33b3=40:21, 35/53a1=40:49, 36/50a3=43:32, 37/40b3=43:20

(Ar. ḫattā, Far. tā) *İḍi yalavaçı üskinde turur saçmaḳ üçün.* 38/61b3=63:7

ÜḌRÜL-: vaat edilmek.

üḍrülmiş öḍ: vaat edilen zaman.

(Ar. mev^{c}id, Far. va^{c}degāh) *Bütünlükin kim tamuġ olarnıŋ üḍrülmiş öḍleri ol yumḳılarnıŋ.* 30/25b3=15:43

ÜḌRÜNDİ: iyi, hayırlı, seçkin (kişi).

(Ar. ḫayr / aḫyār, Far. nīk/ān) *Yāḍ ḳılġıl İsmā^{c}īlni, Yes^{c}ni, Ẕu'l-kiflni, ḳamuġlarnı üḍründi tururlar.* 34/65b3=38:48

(Ar. muṣṭafā, Far. güzīde/gān) *Olar biziŋ üsküмizde üḍründiler edgüler tururlar.* 34/65a3=38:47

ÜḌ(Ü)R-: 1. seçmek, seçkin kılmak, üstün tutmak, tercih etmek.

(Ar. ictibā^{ɔ}, Far. güzīden) *Yana üḍürdi anı iḍisi, tevbe bérdi aniŋ üze, köndürdi.* 31/90b1=20:122

ü.-er (üḍrer) 36/8b3=42:13

(Ar. ictibā^{ɔ}, Far. ber güzīden) *Köndürdimiz hem üḍürdimiz.* 31/22b2=19:58

ü.-di 30/97a3=16:121

(Ar. iḫtiyār, Far. ber güzīden) *Üḍürdi Mūsā boḍnındın yetmiş ermi.* 28/30b3=7:155

ü.-er (üḍrer) 32/42b2=28:68

ü.-düm 31/39a3=20:13

ü.-dimiz 36/82a3=44:32

(Ar. īṣār, Far. ber güzīden) *Çın-oḳ üḍürdi Taŋrı biziŋ üze neçeme bolsa-mız yazıḳ ḳılıġlılar.* 30/9b3=12:91

ü.-megey-miz 31/57a1=20:72

(Ar. iṣṭā^{ɔ}, Far. ber güzīden) *Azu tuttı mu andın kim törütür ḳızlar üḍürdi sizlerni oġlanlar birle.* 36/42b1=43:16

(Ar. iṣṭifā^{ɔ}, Far. ber güzīden) *Mīrāṣ berdimiz bitigni anlarḳa kim üḍürdümiz ḳullarımızdın.* 33/76b3=35:32

ü.-düm 28/22b3=7:144

(Ar. iṣṭifā^{ɔ}, Far. güzīden) *Üḍürdi mü ḳızlarnı oġlanlar üze.* 34/40b3=37:153

ü.-gey erdi 34/78b3=39:4

(Ar. istiḥbāb, ber güzîden) *Ol kim anlar üḏürdiler yaḳın tiriglikni kiḏinki üze.* 30/89b1=16:107

(Ar. iṣṭināᶜ, Far. ber güzîden) *Üḏürdimiz séni özüm üçün.* 31/46a2=20:41

2. seçip bir araya getirme.

(Ar. ictibāᵓ, Far. gird kerden) *Ḳaçan kelmese olarḳa bir āyetḳa, ayurlar: nelük üḏürmediŋ anı?* 28/62a2=7:203

üḏür- yaᶜnî sew-: tercih etmek, istemek.

(Ar. iḥbāb, Far. ber güzîden) *Aydı: men üḏürdüm yaᵓnî sewdüm ḫayr sewüglükini.* 34/59b3=38:32

üḏürmiş: ayrıntılı, tafsilatlı.

(Ar. mufaṣṣal, Far. peydā kerde) *Iḏtımız olar üze ... üḏürmiş belgüler.* 28/15a3=7:133

üḏürmek: tercih etme, seçim yapma.

(Ar. ḫiyereᵗ, Far. güzîn) *Seniŋ iḏiŋ törütür né tilese üḏrer, ermez olarḳa üḏürmek.* 32/42b3=28:68

ü. 33/5b2=33:36

ÜKEK: burç.

(Ar. burc / burūc, Far. kōşk/hā) *Yeter sizlerke ölüm neçeme bolsa sizler eḏiz ükekler içinde.* 26/46b2=4:78

ÜKÜL-: toplanmak, yığılmak.

ükülmiş: (küme küme) toplanmış.

(Ar. neẕîd, Far. berhem nihāde) *Ḫurmā yıġaçını uzunlar aŋgar mîve ükülmiş, rūzî ḳullarḳa.* 37/71a3=50:10

ÜKÜŞ: çok, pek çok, çoğu, bir çoğu.

(Ar. ekṣer, Far. bîş-ter) *Sezā boldı aytıḳ ḳın üküşleri üze.* 33/86b2=36:7

ü. 30/48b3=16:38, 33/46b3=34:28, 33/52b2=34:36

ü.-i 28/57a3=7:187, 35/57a2=40:57, 35/58a2=40:59, 35/59b2=40:61

ü.-leri 28/14b1=7:131, 28/82b3=8:34, 33/56a1=34:41, 35/6b3=39:49, 35/73b2=41:4, 36/84b2= 44:39

ü.-lerini 28/3b1=7:102

(Ar. keşîr, Far. bisyār) *Toḳıştı anıŋ birle üküş ögürler.* 25/13b2=3:146

ü. 26/50a1=4:82, 26/62a3=4:94, 26/78a1=4:114, 27/4b3=4:160, 27/41b2=5:32, 29/3b3=8:43, 29/5a3=8:45, 29/18b2=9:25, 29/25a1=9:34, 29/59a1=9:82, 31/43b1=20:33, 31/43b2=20:34, 33/5a1=33:35, 34/15a2=36:62, 34/55a2=38:24, 34/66b1=38:51, 36/68a2=43:73, 37/40a1=48:19, 37/40a3=48:20, 37/58a2=49:7, 37/62b1=49:12, 38/55b3=62:10

ü.-ni 27/29a1=5:15, 28/52a2=7:179, 35/85b3=41:22

ü.-din 27/29a3=5:15, 36/22b3=42:30, 36/24a3=42:34

ü.-leri 32/37a2=28:57

(Ar. —, Far. —) *Erdiler olar ḳatıġraḳ olardın küçün, üküş binā ḳılġan yer içinde.* 35/34a3=40:21

⇒ arḳa üküş bérgen 33/76a1=35:30; az ᶜamelḳa üküş cezā bérgen 26/10[illegible]
4:147; azḳa ü. bérgen 38/75a2=64:17; az ṭāᶜatḳa ü. yanut bérgen 36/13a2=[illegible]
néçe üküş 25/13b1=3:146, 37/11a2=47:13

üküş bérgen: çok bağışta bulunan, esma-yı hüsnadan: vahhāb.

(Ar. vahhāb, Far. baḫşāyende) *Bérgil manga mülkni, kerekmez kim kimersen[illegible] ménde kiḍin, sen sen üküş bérgen.* 34/61a3=38:35

üküş bol-: çok olmak.

(Ar. keṣret, Far. bisyār būden) *Hiç asıġ ḳılmaz sizdin ögürüngüz nerse neçine üküş bolsa.* 28/74a3=8:19

üküş eşitgen: 1. kulak veren, dinleyen.

(Ar. semmāᶜ/ūn, Far. nik şinevende) *Anlardın kim cuhūd boldılar üküş eşitgenler yalġannı.* 27/47a3=5:41

ü.-ler 27/49a2=5:42

2. casus.

(Ar. semmāᶜ/ūn, Far. cāsūs/ān) *Üküş eşitgenler aḍın boḍunlarḳa, kelimelerni sanga, aḍnaturlar kelimelerni.* 27/47b1=5:41

üküş ... ḳıl-: çok ... yapmak.

(Ar. istikṣār, Far. bisyār kerden) *Eger bilür bolsa men örtüglügni üküş hayran ḳılġatım tegmegeti manga yawuzluḳ.* 28/57b2=7:188

üküş néme bolur kim: nice zaman sonra, hayli zaman geçtikten sonra.

(Ar. rubemā, Far. besā) *Üküş néme bolur kim sewerler anlar kim tandılar eger boyun bérigliler erse.* 30/19 b1=15:2

üküş örtgen: bağışlayıcı, affedici, esma-yı hüsnadan: gaffâr.

(Ar. ġaffār, Far. āmurzgār) *Kökler iḍisi hem yerler iḍisi hem ol iki ara ᶜazīz üküş örtgen.* 34/71a1=38:66

ü. men 31/61b1=20:82

üküş raḥmetlig: esma-yı hüsnadan: rahîm, rahmân.

(Ar. raḥīm, Far. mihrbān) *Başladım Tangrı atı birle ulaşu yarlıḳaġan üküş raḥmetlig.* 30/18b1=15

(Ar. raḥmān, Far. buzurg baḫşāyiş) *Ayurlar: tuttı üküş raḥmetlig oġul kız.* 31/33b1=19:88

ü. 25/29b1=4, 28/64a1=7, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 31/4a1=19, 31/36b1=20, 31/65b1=20:90, 31/85b3=20:109, 32/3b1=28, 32/44b1=29, 33/28a1=34, 33/63a2=35, 34/76b2=39, 35/22b1=40, 35/73a1=41, 36/37a1=43, 36/74a1=44, 36/89a1=45, 37/4a1=47, 37/26b1=48, 38/16b1=59, 38/31b1=59:23, 38/33a1=60, 38/39b1=61, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/75 b2=65, 38/88a2=66

(Ar. raḥmān, Far. mihrbān) *Başladım Tangrı atı birle üküş raḥmetlig ulaşu yarlıḳaġan.* 37/52b1=49

üküş raḥmetlig Tangrı: rahmân Allah.

(Ar. raḥmān, Far. buzurg baḫşāyiş) *Ey atam, men ḳorḳar men kim tegse sanga kim üküş raḥmetlig Tangrıdın.* 31/17b3=19:45

üküşrek: pek çok, çoğu.

(Ar. ekşer, Far. biş-ter) *Buldumız olarnıñg üküşreklerini yoldın çıkığlılar.* 28/3b2=7:102
ü. 29/48b2=9:69, 33/52a2=34:35, 35/70b1=40:82
ü.-iñgiz 36/69b2=43:78
ü.-leri 30/69b1=16:75, 30/75a2=16:83, 30/86a3=16:101, 37/56a1=49:4

(Ar. keşīr, Far. bisyār) *Bütünlükin üküşrek boḍundın fāsıḳlar.* 27/55b2=5:49
üküş tutaşı: sürekli, devamlı.

(Ar. tefte²u, Far. hemīşe) *Aydılar: Tañrı tuta and, üküş tutaşı yād ḳılur sen Yūsufnı.* 30/6b1=12:85
üküş yégen: çok yiyen.

(Ar. ekkāl/ūn) Far. nīk ḫorende/gān) *Üküş yégenler ḥarāmnı eger kelseler sañga ḥükm ḳılġıl.* 27/49a2=5:42
üküş üküş: çok çok.

(Ar. keşīr, Far. bisyār) *Bulur yer içinde turġu yer üküş üküş.* 26/66b3=4:100
üküş yolluġ: çok yollu, yörüngeli.

(Ar. ẕāti'l-ḥubuk, Far. bā-rāhhā) *Kök ḥaḳḳı üküş yolluġ.* 37/83b3=51:7

ÜKÜŞLÜK: çokluk.

(Ar. keşre[t], Far. bisyārī) *Ḥuneyn kün bu ne-erse ançada ḫoş keldi sizke üküşlüküñgüz.* 29/19a1=9:25

ÜLEŞ-: paylaşmak, bölüşmek.

(Ar. istiḳsām, Far. baḫş ḫ[v]āsten) *Ol kim boġuzlansa burḫānlar üze kim üleşse sizler oḳlar birle.* 27/16b2=5:3
üleşigli: taksim eden, paylaştıran.

(Ar. muḳtesim/īn, Far. baḫş konende/gān) *İndürdümüz üleşiglüler üze anlar kim ḳıldılar oḳıġunı kes kes.* 30/31b2=15:90

ÜLGÜ: ölçek.

(Ar. keyl, Far. peymāne) *Tükel bérgil bizke ülgüni, ṣadaḳa ḳılġıl bizing üze.* 30/8a3=12:88

ÜLÜG: nasip, kısmet.

(Ar. ḫalāḳ, Far. behre) *İnçründüngüzler ülügleringiz birle.* 29/49a1=9:69

ÜLÜŞ: 1. nasip, kısmet, pay, hisse.

(Ar. naṣīb, Far. behre) *Bir ülüş andın kim rūzī ḳıldımız olarḳa.* 30/56b2=16:56
ü. 26/9b1-2=4:32, 26/19b3=4:44, 26/24b2=4:51, 26/25b3=4:53, 26/52a1-3=4:85, 26/80b2= 4:118, 35/52a1=40:47
ü.-lerini 26/10b2=4:33

(Ar. ḫaẓẓ, Far. behre) *Unuttılar ülüşni andın kim pend bérildiler.* 27/28a2=5:13
2. cüz, parça.

(Ar. cüz², Far. behre) *Ḳıldılar añgar ḳullarındın ülüş, ādemī nū-sipās belgülüg.* 36/42a2=43:15

ülüş ortaḳ: ortak.
(Ar. şerīk / şurekā, Far. behre-i der-nām) *Ḳaçan bérdi erse ol ikike eşgü'nüŋ ḳıldılar aŋ͡gar ülüş ortaḳ.* 28/59b1=7:190

ÜMMET (Ar.): ümmet.
(Ar. ümmet / ümem, Far. gürūh) *Keldürse-miz ḳamuġ ümmetdin* 26/17a1=4:41
ü. 35/24a3=40:5
ü.-ni 36/104a2=45:28
ü.-ler 35/87a2=41:25

(Ar. ümmet / ümem, Far. ümmet/ān) *Köni yol bulmışraḳ ümmetlerde* 33/82b3=35:42

ÜN: ses, gürültü.
(Ar. rikz, Far. şirfe) *Körer mü sen olardın kimerseni azu eştür mü sen olarda ün* 31/36a2=19:98
(Ar. şavt / aşvāt, Far. āvāz/hā) *Öçgey ünler rūẕi bérgenke, eşitmez sen muŋar uḳulmaz ün.* 31/85b1=20:108
ü.-leriŋ͡izni 37/54a2=49:2
ü.-lerin 37/55a1=49:3

(Ar. şayḥat, Far. bāng) *Séznürler ḳamuġ ünni olar üze.* 38/59b3=63:4
ün / İsrāfīl üni: kokunç ses, çığlık.
(Ar. zecret, Far. bang-i ber zeden) *Anŋ͡g üçün ol bir ün / İsrāfīl üni, ançada olar baḳarlar.* 34/20b2=37:19
ü. 34/20b3=37:19
ün ḳılmaḳ: ses çıkarmak, böğürmek.
(Ar. ḫuvār, Far. bang) *Çıḳardı olarḳa buzaġu ten, aŋ͡gar ün ḳılmak.* 31/64b1=20:88
ünün yügerü oḳımaḳda ḳoḍıraḳ: alçak sesle seslenmek.
(Ar. dūne'l-cehr min el-ḳavl, Far. cüz āvāz ber dāşten ez guftār) *Yād ḳılġıl İḍiŋ͡gni özüŋ͡g üçünde zārilıḳın hem ḳorḳa ünün yügerü oḳımaḳda koḍıraḳ.* 28/63a3=7:205
⇒ Cebre'īl üni 34/2b2=36:29, 34/10b3=36:49, 34/12b1=36:53, 34/51a2=38:15; ḳatıġ ün 30/29b2=15:73; uḳulmaz ü. 31/85b2=20:108

ÜNDE-: 1. çağırmak, davet etmek, seslenmek, bağırmak,
(Ar. da'vet, Far. ḫᵛānden) *Eger ündese sen olarnı köni yolḳa uḍmazlar sizke.* 28/60a3=7:193
ü.-yür men 35/48a3=40:41, 35/48b3=40:42
ü.-yür sen 35/74a1=41:5
ü.-yür 32/17a1=28:25, 34/83a2=39:8
ü.-yür siz 35/49a2=40:43, 36/8b2=42:13
ü.-yür sizler 28/60a1=7:197, 35/48a3=40:41, 35/48b1=40:42
ü.-yürler 28/60a4=7:194, 32/27b2=28:41, 34/66b1=38:51
ü.-di 25/16b2=3:153
ü.-geler 32/41a3=28:64

ü.-n͡g 28/60a4=7:194
ü.-ngler 32/41a2=28:64
ü.-se sen 28/60a8=7:198
ü. 28/76a2=8:24
ü.-se sizler 28/60a4=7:193
ü.-yür erdi 34/83b1=39:8
ü.-mek 35/49a3=40:43

(Ar. da^{c}ve^{t}, Far. goften) *Ündeng͡ler ortaḳlarıng͡ızını yana al ḳılıng͡ manga.* 28/60a6=7:195

(Ar. irāde^{t}, Far. ḫ^{v}änden) *Yalġan birle Tang͡rılarnı Tang͡rıda aḍın ünder sizler.* 34/27a2=37:86

(Ar. münādāt, Far. āvāz kerden) *Ançada ündedi iḍisini ündemek örtügli.* 31/4b1=19:3

ü.-di 31/9b3=19:24
ü.-geyler 36/69a2=43:77

(Ar. münādāt, Far. āvāz dāden) *Ündedi Fir^{c}avn, boḍnı içre aydı:* 36/58a3=43:51

(Ar. münādāt, Far. ḫ^{v}änden) *Ündediler, yoḳ ḳaçıp ḳurtulmaḳ.* 34/47a3=38:3

ü.-yür 32/41b2=28:65, 37/81a1=50:41
ü.-yürler 32/40a1=28:62, 37/55b3=49:4
ü.-di 34/62b3=38:41
ü.-dimiz 32/30a3=28:46, 34/31a2=37:103
ü.-geyler 36/2b3=41:47

(Ar. nidā^{ʾ}, Far. ḫ^{v}änden) *Ündedimiz anı Ṭūr taġ yanıdın.* 31/20a2=19:52

ü.-mek 31/4b2=19:3

(Ar. tenābuz, Far. ḫ^{v}änden yekdiger) *Til itmeng͡ler bir ikindike, ündemeng͡ler at yawuzı bile.* 37/61b3=49:11

2. dua etmek, niyaz etmek, yalvarmak, tapınmak.

(Ar. du^{c}ā, Far. ḫ^{v}änden) *Ol Tang͡rıḳa körklüg atlar, ündeng͡ler aning͡ birle.* 28/53a2=7:180

ü.-yür men 31/19a2=19:48
ü.-yür 35/6a3=39:49
ü.-r sizler 31/19a1=19:48
ü.-yür mü siz 34/35b1=37:125
ü.-yürler 35/33a3=40:20
ü.-di 36/80a1=44:22
ü.-diler 28/59a1=7:189
ü.-sün 35/37a3=40:26
ü.-ngler 35/30a3=40:14, 35/58b1=40:60
ü.-yür erdiler 31/75a3=41:48
ü.-mezler 26/80a2-3=4:117
ü.-mez erdimiz 35/65b3=40:74
ü.-mek 31/19a2=19:48

3. okumak.

(Ar. tilāve^{t}, Far. ḫ^{v}änden) *Bütünlükin anlar ündeyürler Tang͡rının͡g kitābını.* 33/75a1=35:29

ündegüçi: 1. davet eden.

(Ar. dāʿī, Far. ḫᵛānende) *Ündegüçi Tañrıḳa.* 33/10a1=33:46
ü.-ke 31/85a3=20:108
2. seslenen, çağıran.
(Ar. münādī, Far. ḫᵛānende) *Ḳulaḳ tutġıl ol kün ündeyür ündeyüçi.* 37/81a1=50:41

ÜNDEN-: çağrılmak, davet edilmek.
(Ar. daʿveᵗ m., Far. ḫᵛānde şoden) *Ḳaçan ündense siz kiriñgler.* 33/16b1=33:53
ü.-se 35/29a3=40:12
(Ar. münādāt m., Far. ḫᵛānde şoden) *Anlar kim taptılar ḳaçan ündense namāzḳa.* 38/54b1=62:9

ÜNDEN(İ)L-: seslenilmek. krş. **İNDENİL-**
(Ar. daʿveᵗ m., Far. ḫᵛānde şoden) *Ançada ündenlür siz ïmānḳa takı tanar sizler.* 35/28b1=40:10
ü.-ür sizler (ündenlür sizler) 37/37a2=48:16
(Ar. münādāt m., Far. āvāz dāde şoden) *Ḳaçan keldi erse añgar ündenildi.* ey *Mūsā.* 31/39a1=20:11
(Ar. münādāt m., Far. āvāz kerden) *Ḳaçan keldi erse añga ündenildi ḳolnuñ oñ yanındın.* 32/20b2=28:30
(Ar. münādāt m., Far. ḫᵛānde şoden) *Anlar kim tandılar ündenlürler Tañrınıñ düşmanı.* 35/28a3=40:10

ÜND(Ü)R-: büyütmek, yetiştirmek.
(Ar. inbāᵗ, Far. rüyānïden) *Ol arıġ Tañrı törütti cüftlerni, anıñ ḳamuġını kim ündrür yer.* 34/5b2=36:36
ü.-di/ümiz 34/39a3=37:146; (ündürdümiz) 37/70a3=50:7, 37/71a1=50:9
(Ar. nebāᵗ bi, Far. rüyānïden) *Ündrür sizlerke anıñ birle tarıġ, zeyt yıġaç, ḫurmā tüpleri.* 30/34a3=16:11
ü.-dimiz 32/1b1=27:60
ü.-se sizler 32/1b2=27:60

ÜNLÜG: sesli, (buzağı için) böğüren.
(Ar. ḫuvār, Far. bāng) *Tutdı Mūsā ḳavmi anda kiḍin altun birle étiglerindin bir buzaġu kewdelig añgar ünlüg.* 28/26a3=7:148

ÜR-: üflemek.
(Ar. nefḫ, Far. der demïden) *Ḳaçan kim tüp tüz ḳılsa-mız anı, ürse men anıñ içinde men yaratmış cāndın.* 30/22a1=15:29
ü.-se men 34/72a3=38:72

ÜRGER-: beyazlaşmak, ağarmak.

(Ar. ibyiżāż, Far. sepīd şoden) *Aydı: ey öküng Yūsuf üze, ürgerdi anıng iki közi ḳaḳgudın.* 30/6a2=12:84

ÜR(Ü)L-: üflenmek.

(Ar. nefḫ m., Far. demīde şoden) *Ol kün kim ürlür borġu içinge, térer-miz yazuḳluġlarnı.* 31/69b3=20:102

ü.-ür 35/16a3=39:68, 35/16b3=39:68, 37/74a3=50:20

ü.-gey 34/11b1=36:51

ÜRÜNG: beyaz, bembeyaz, parlak.

(Ar. beyżā', Far. sepīd ü rūşen) *Tartu elgini ançada ol ürüng boldı baḳıġlılarḳa.* 28/6a1=7:108

ü. 32/22a2=28:32

(Ar. beyżā', Far. sepīd) *Yaġuḳ iletgil elginġni ḳoltıḳınġ tapa, çıḳsun üçün ürüng.* 31/41b3=20:22

(Ar. bīż, Far. sepīd) *Taġlardın yollar ürüng.* 33/74b3=35:27

ürüng bulıt: bulut.

(Ar. ġamām, Far. ebr) *Kölike ḳıldımız olarnıng üze ürüng bulıtı.* 28/37b2=7:160

ÜRÜNGLÜK: aklık, beyazlık.

(Ar. şeyb, Far. pīrī) *Süst boldı süngük méndin, yandı baş ürünglüki.* 31/5a1=19:4

ÜSK: kat, huzur, nezd, yan.

(Ar. beyne yedey, Far. pīş) *Çın tutuġlı anı kim mening üskümde erdi Mūsā kitābındın.* 38/42b2=61:6

(Ar. ʿind, Far. nezd) *Türigler iḏileri üskinde rūzī bérlürler.* 25/24b1=3:169

ü.-üngde 26/47a2=4:78, 28/16a1=7:134, 32/18b2=28:27, 36/57b3=43:49, 38/98a2=66:11

ü.-üngdin 26/48b3=4:81, 28/81b1=8:32, 37/14a1=47:16

ü.-inde 26/47a1-3=4:78, 26/49b3=4:82, 26/62a3=4:94, 26/90b3=4:134, 26/94b3=4:139, 27/49b3=5:43, 27/57b1=5:52, 28/14a3=7:131, 28/33b3=7:157, 28/56a3=7:187, 28/57a2=7:187, 28/63b2=7:206, 28/66a1=8:4, 28/69a1=8:10, 28/75a3=8:22, 28/79a2=8:28, 28/83a2=8:35, 29/14b2=9:19, 29/15b1=9:20, 29/16a3=9:22, 29/27a1=9:36, 30/3a1=12:79, 30/12a1=13:43, 30/83a3=16:95, 30/83b2=16:96, 31/21a3=19:55, 31/30a3=19:76, 31/31a1=19:78, 31/33a3=19:87, 31/49a3=20:52, 31/71a3=39:34, 31/76b3=41:50, 31/78a2=41:52, 31/84b2=46:23, 32/39a1=28:60, 33/18a1=33:53, 33/23a2=33:63, 33/25b1=33:69, 33/44a1=34:23, 33/48b1=34:31, 33/80a1=35:39, 34/49b1=38:9, 34/66b2=38:52, 35/44a3=40:35, 35/71a3=40:83, 36/12a1=42:16, 36/16b2=42:22, 36/25a2=42:36, 36/52a1=43:35, 36/72b2=43:85, 37/29a3=48:5, 37/64a2=49:13, 38/40b1=61:3, 38/56b1=62:11, 38/61b3=63:7, 38/73b3=64:15

ü.-indin 25/3a3=3:126, 29/38b2=9:52, 32/25a3=28:37

ü.-ümizke 33/53a2=34:37

ü.-ümizde 25/21a1=3:156, 34/43b1=37:168, 34/56a3=38:25, 34/62b1=38:40, 34/65a3=38:47, 35/36b1=40:25, 36/37b2=43:4, 36/75b1=44:5, 37/69a2=50:4

(Ar. ledā, Far. nezd) *Çın-oḳ tegdiñ [ü]sküm bir ᶜöẕr.* 31/2b3=18:76
ü.-ümde 37/76a3=50:28, 37/76b2=50:29
ü.-üñde 37/75a1=50:23
ü.-inde 37/73b3=50:18
ü.-ümizde 37/78b1=50:36
ü.-ümizdin 32/31b3=28:48
ü.-üñgüzde 30/83b2=16:96

(Ar. ledā, Far. nezdīk) *Andaġ bizing yalavaçımız olar* üskinde turur bitigürler. 36/70b1=43:80

(Ar. ledun, Far. nezd) *Bérgetimiz olarḳa bizing* üskümizdin uluġ yomaḳ. 26/38b3=4:67
ü.-ümizde 31/8a1=19:13, 31/69a2=20:99, 34/4a1=36:32, 34/12b2=36:53
ü.-ümizdin 32/37a2=28:57
ü.-üñgde 26/43b2-3=4:75

ÜSTEL-: (kavga) çıkarmak.
⇒ çoğıçı üstelgen 30/33b2=16:4

ÜSTEN-: önceden olmak, geçmek.
(Ar. sebḳ, Far. pīşdestī kerden) *Ey İḏlimiz yarlıḳaġıl bizni hem ḳadaşlarımızni anlar kim üstendiler bizke īmān birle.* 38/24a3=59:10

ÜSTÜN: 1. (bir şeyden) üstün, yüksek, ulu, yüce.
(Ar. fevḳ, Far. zeber) *Ḳorḳarlar İḏilerindin üstünlerindin, ḳılurlar anı kim yarlıġ bérlürler.* 30/54a3=16:50
ü. 36/50a2=43:32, 37/54a3=49:2
(Ar. ᶜulyāᵓ, Far. bülend-ter) *Tañrınıñ kelimesi ol üstün ol.* 29/32a1=9:40
(Ar. aᶜlā, Far. berter) *Ḳaḏġurmañ sizler, sizler üstünler siz.* 25/9a2=3:139
2. üst, üzeri.
(Ar. fevḳ, Far. zeber) *Tüşti olarnıñ üze şiftār öçek* üstünlerindin. 30/40a1=16:26
ü. 28/70b2=8:12
ü.-indin 30/16b1=14:26, 35/76b3=41:10
ü.-lerinde 34/88a2=39:16, 34/90b2=39:20, 37/69b2=50:6
(Ar. ᶜāli, Far. zever) *Ḳıldımız üstünini altınını, yaġdurdumız olar üze taşlar.* 30/29b3=15:74
ü.-inde 28/11b3=7:127
üstün kel-: üstün gelmek.
(Ar. ᶜuluvv, Far. ġālib āmeden) *Çın-oḳ ḳurtuldı bu kün kim üstün kelse.* 31/54a1=20:64
üstünrek: yüceler yücesi.

(Ar. aʿlā, Far. ber-ter) *Yoḳ manīga bilmek üstünrekdeki, ögür ançada ḫuṣūmet ḳılşurlar.* 34/71b1=38:69

ÜSTÜVĀR (Far.): 1. esas, değer verilen.

(Ar. ʿazm, Far. üstüvār) *Kim kim serse keçürse ol işlerning üstüvārındın turur.* 36/28b2=42:43

2. hikmetli.

(Ar. ḥakim, Far. üstüvār) *Anung içinde aḳrılur ḳamuġ üstüvār iş.* 36/75a3=44:4

üstüvār / berk: muhkem, sağlam, müteşabih olmayan (sure).

(Ar. muḥkem, Far. üstüvār kerde) *Ḳaçan indrülse bir sūre üstüvār / berk yād ḳılınġa anung içinde toḳuşmaḳ.* 37/16b1=47:20

üstüvār / berk ḳıl-: sağlamlaştırmak.

(Ar. teşbīt, Far. üstüvār dāşten) *Men sizing birle men, üstüvār / berk ḳılıng anlarnı kim bittiler.* 28/70a3=8:12

üstüvār er: hakem, ara bulucu.

(Ar. ḥakem, Far. miyānçi) *Eger ḳorḳsa siz ol ikining ara ḫilāf bolmaḳlıḳında uçunglar bir üstüvārnı anung boḍnındın taḳı bir üstüvār erni uraġut boḍnındın.* 26/12b3=4:35

üstüvār bolġan: yüksek dereceye gelmiş olan.

(Ar. rāsiḫ, Far. üstüvār şode/gān) *Ançası bar üstüvār bolġanlar ʿilm içinde.* 27/5a3=4:162

üstüvār ḳıl-: 1. sağlamlaştırmak, sabit tutmak.

(Ar. teşbīt, Far. üstüvār kerden) *Bamaḳ üçün köngüllering üze, üstüvār ḳılmaḳ üçün anung birle aḍaḳlarıngızını.* 28/70a1=8:11

(Ar. teşbīt, Far. üstüvār dāşten) *Üstüvār ḳılġıl aḍaḳlarımızını.* 25/14b3=3:147

ü.-ur 37/8a3=47:7

2. sözleşmek, ahitleşmek.

(Ar. muvāṣeḳa[t], Far. ʿahd-i üstüvār besten) *Yād ḳılınglar Tangrının ... berk bıçığını ol kim üstüvār ḳıldı sizke.* 27/23a3=5:7

⇒ berk tur- / üstüvār tur- 29/5a2=8:45

ÜSTÜVĀRLIḲ (Far. T.): 1. doğru söz, hikmet.

(Ar. ḥikme[t], Far. suḫen-i dürüst) *Iḍtı Tangrı sening üze bitigni, üstüvārlıḳını.* 26/77b1=4:113

2. ahd, söz, anlaşma.

(Ar. mevṣiḳ, Far. ʿahd-i üstüvār) *Atangız çın-oḳ aldı sizing üze üstüvārlıḳ Tangrıdın.* 30/3b2=12:80

(Ar. miṣāḳ, Far. ʿahd-i üstüvār) *Sizing ara hem olar ara üstüvārlıḳ.* 26/55b2=4:90

(Ar. miṣāḳ, Far. ʿahd) *Üstüvārlıḳ hem diyet ısparlanmış idisinge.* 26/60a1=4:92

3. sağlam, sağlam olma.

(Ar. teşbīt, Far. üstüvār dāşten) *Bolġatı yaḫşı olarḳa keḍrek üstüvārlıḳ.* 26/38b3=4:66

ÜŞ-: aramak, araştırmak.

(Ar. tecessüs, Far. cust u cüy kerden yaᶜnī bed yekdīger custen) *Üşmeñiz gıybet ḳılmasun amarıñız amarını.* 37/62b2=49:12

ÜŞE-: eşmek, eşelemek.

(Ar. baḥṣ, Far. kāvīden) *Iḍtı Tañrı bir ḳarġanı üşeyür yer içinde körkinmek içün añar.* 27/39b3=5:31

ÜTERÇİ: av için kullanılan hayvan, köpek vs.

(Ar. mükellib/īn, Far. dānā/yān be-taᶜlīm-i şikār) *Ol kim ögrettiñiz avlaġlı ve ḳuşlardın üterçiler ögretür siz olarḳa.* 27/18a3=5:4

ÜZE: üst, üzeri, -a/-e, -a hakkında, -da/-de, arasında.

(Ar. ᶜalā, Far. ber) *Ḳorḳınç yoḳ olar üze ermez anlar ḳaḍguruġlar.* 25/25a1=3:170

ü. 25/1a2=3:119, 25/4a1=3:128, 25/12a2-3=3:144, 25/16a3=3:152, 25/16b2=3:153, 25/17a1=3:153, 25/17a3=3:154, 25/19a2=3:154, 26/2b2=4:24, 26/5b2=4:25, 26/8b2=4:30, 26/9b1=4:32, 26/10b3=4:33, 26/11a1-2=4:34, 26/17a3=4:41, 26/18b3=4:43, 26/24a3=4:50, 26/41a2=4:72, 26/45b2=4:77, 26/49b1=4:81, 26/52b1=4:85, 26/53a1=4:86, 26/61a2=4:93, 26/63b2=4:95, 26/64a2=4:95, 26/67b1=4:100, 26/71b1-3=4:103, 26/75b3=4:111, 26/87a1=4:128, 26/90 b1=4:133, 26/91b1-2=4:135, 26/92b3=4:136, 26/96b3=4:141, 27/2a2=4:156, 27/8a3=4:165, 27/10b1=4:171, 27/16b1=5:3, 27/18b2=5:4, 27/22b2=5:8, 27/25b3=5:11, 27/28a3=5:13, 27/31a3=5:17, 27/32b3=5:19, 27/33a3=5:19, 27/35b1=5:23, 27/35b3=5:23, 27/37b2=5:26, 27/40b3=5:32, 27/46b1=5:39, 27/51a1=5:44, 27/53a3=5:48, 27/59a1=5:54, 27/59a2=5:54, 28/3a3=7:101, 28/4b3=7:105, 28/10b3=7:126, 28/18a1=7:137, 28/18b2-3=7:138, 28/19b3=7:140, 28/23a1=7:144, 28/44b3=7:169, 28/48a2=7:172, 28/49b1=7:175, 28/65b1=8:7, 28/70a1=8:11, 28/81b1=8:32, 28/84b2=8:37, 29/1b3=8:41, 29/2a2=8:41, 29/12b2=9:17, 29/16b3=9:23, 29/19b1-2=9:26, 29/20a2=9:27, 29/24b3=9:33, 29/26a2=9:34, 29/30b2=9:39, 29/31b1=9:40, 29/38a1=9:51, 29/42b3=9:60, 29/62a3=9:87, 29/64a2-3=9:91, 29/64b2=9:91, 29/65a1-2=9:92, 29/65b2=9:93, 29/66a2=9:93, 30/6a2=12:84, 30/8a1=12:88, 30/8b1=12:88, 30/9a3=12:90, 30/9b3=12:91, 30/10b1=12:93, 30/25a2=15:41, 30/26a1=15:52, 30/31b2=15:90, 30/41a2=16:27, 30/46b1=16:35, 30/47a3=16:36, 30/48a1=16:37, 30/48b2=16:38, 30/50b2=16:42, 30/52b3=16:47, 30/58a2=16:59, 30/59a2=16:61, 30/66a2=16:71, 30/68b3=16:75, 30/69b3=16:76, 30/70b1=16:76, 30/71a1=16:77, 30/74b2= 16:81, 30/74b3=16:82, 30/78a3=16:89, 30/85a3=16:99, 30/85b1=16:99, 30/85b2=16:100, 30/89a2=16:106, 30/89b2=16:107, 30/90a1-2=16:108, 30/93b3=16:115, 30/94b3=16:116, 30/95a2=16:116, 30/95b1=16:118, 30/98b1=16:124, 31/6b1=19:9; 31/7a3=19:11, 31/8b1=19:15, 31/22a1=19:58, 31/27a3=19:69, 31/27a3=19:69, 31/27b3=19:71, 31/38b3=20:10, 31/41a1=20:18, 31/45a3=20:40, 31/46a2=20:40, 31/47a2=20:45, 31/48a2=20:47, 31/48b1=20:48, 31/52b2=20:61, 31/57b2=20:73, 31/61a3=20:81, 31/65b3=20:91, 31/68a2=20:97, 31/74a3=39:38, 31/76b1=41:51, 31/89b3=20:120, 31/90b1=20:122, 32/4b3=28:5, 32/6a1=28:7, 32/8b2=28:12, 32/10a3=28:15, 32/11a3=28:15, 32/12a2=28:17, 32/15b2=28:23, 32/16b3=28:25, 32/17a3=28:25, 32/19a3=28:28, 32/26a2=28:38, 32/35b3=28:55,

33/6a3=33:37, 33/7b3=33:38, 33/9a1=33:43, 33/10b3=33:48, 33/11b1=33:49, 33/12a3=33:50, 33/13b1-3=33:50, 33/14a3=33:51, 33/15b2=33:52, 33/18b1=33:55, 33/19a2=33:55, 33/19b1-2=33:56, 33/21a2=33:59, 33/22a2=33:60, 33/26b1=33:72, 33/31b2=34:7, 33/32a1=34:8, 33/33a2=34:9, 33/36a2-3=34:14, 33/37b2=34:16, 33/42b3=34:21, 33/45a2=34:24, 33/60b1=34:47, 33/61b1= 34:50, 33/64a3=35:1, 33/65a3=35:3, 33/72a1=35:11, 33/79b2=35:39, 33/81a2= 35:40, 33/85b2=35:45, 33/86a2=36:4, 33/86b3=36:7, 34/3a1=36:30, 34/13b2= 36:56, 34/15b3=36:65, 34/16b1=36:66, 34/16b3=36:67, 34/22b2=37:27, 34/23b2=37:31, 34/31a1=37:103, 34/32a1=37:108, 34/32a2=37:109, 34/32b3=37:113, 34/33a3=37:114, 34/33b1=37:114, 34/34b1=37:119, 34/36a3=37:129, 34/36b2=37:130, 34/39a3=37:146, 34/40b3=37:153, 34/42b2=37:162, 34/48b1=38:6, 34/49a1=34:8, 34/55a3=38:24, 34/59b2=38:31, 34/60a3=38:33, 34/60b2=38:34, 34/76a1=38:86, 34/79b2-3=39:5, 34/90a1=39:19, 35/1b2=39:42, 35/9a1=39:53, 35/12b2=39:60, 35/19b2=39:72, 35/13b2=39:62, 35/25a2=40:6, 35/31a1=40:15, 35/31a3=40:16, 35/39a3=40:28, 35/50b3=40:46, 35/59b2=40:61, 35/69a3=40:80, 35/69b1=40:80, 35/82b1=41:17, 36/5a3=42:9, 36/5b3=42:10, 36/17b1=42:23, 36/18a3=42:24, 36/18b2=42:24, 36/22a3=42:29, 36/23b3=42:33, 36/25a3=42:36, 36/27a3=42:40, 36/27b3=42:42, 36/29b2=42:45, 36/41a13=43:13, 36/45a3=43:22, 36/45b1=43:22, 36/46a2-3=43:23, 36/46b3=43:24, 36/49a3=43:31, 36/51a3=43:34, 36/51b1=43:34, 36/55a2=43:43, 36/59b1=43:53, 36/62a2=43:59, 36/69a3=43:77, 36/79a3=44:19, 36/82b1=44:32, 36/91b2=45:8, 36/95b2=45:15, 36/96b1=45:16, 36/97b1=45:18, 36/100b2-3=45:23, 36/101a1=45:23, 37/3a1-2=46:33, 37/3b1= 46:34, 37/5a1=47:2, 37/11b3=47:14, 37/14b1=47:16, 37/17a1=47:20, 37/18b1=47:24, 37/32a2-3=48:10, 37/38a2-3=48:17, 37/38b1=48:17, 37/41a3=48:21, 37/41b2=48:21, 37/45b2=48:26, 37/47b3=48:28, 37/48b1=48:29, 37/49b2=48:29, 37/57b2=49:6, 37/59b2=49:9, 37/66b3=49:16, 37/80a2=50:39, 37/82a2=50:44, 37/82a3=50:45, 37/84b2=51:13, 37/87b2=51:25, 38/6b1=58:10, 38/10b1=58:14, 38/12b3=58:18, 38/20a2=59:5, 38/20b1-2=59:6, 38/21a3=59:7, 38/37b1=60:12, 38/39b2=60:13, 38/43b2=61:7, 38/45a1=61:9, 38/45a3=61:10, 38/48b3=61:14, 38/50a2=62:2, 38/59a1=63:3, 38/61b2=63:7, 38/65b3=64:1, 38/69b1=64:7, 38/72b1=64:12, 38/72b2=64:13, 38/79b1=64:3, 38/82a2-3=65:6, 38/83b1=65:7, 38/87b3=65:12, 38/89b3=66:3, 38/95b1=66:8, 38/96a1=66:9; (anınğ ü.) 26/26a2=4:54, 27/57b2=5:52, 30/26b2=15:54, 30/66b1=16:71, 31/57a1=20:72, 32/11a1=28:15, 32/18a3=28:27, 32/19b1=28:28, 34/51b3=38:17, 35/10b3=39:56, 38/90b3=66:4, 38/92b2=66:6; (anlar ü.) 33/41b1=34:21, 38/13a1=58:19

(Ar. beyn, Far. miyān) *Ḳorḳdum aysa men aḍrılmaḳlıḳ Yaᶜḳūb oğlanları üze.* 31/66a2=20:94

(Ar. fevk, Far. zeber) *Arturdumız olarḳa ḳın ḳın üze.* 30/77b3=16:88
ü. 36/86a3=44:48

(Ar. —, Far. —) *Ol tegdi ḳamuğ neñ üze bilmekin.* 31/68b2=20:98

üze üze ḳıl-: üst üste koymak, bir araya getirmek.

(Ar. rakm, Far. berhem nişānden) *Amarısını amarı üze üze üze ḳılsa anı ḳamuğ ḳılsa anı tamuğ içinde.* 28/84b2=8:37

⇒ çınlıḳ üze 38/79b2=65:3; içinde / ü. 31/16a1=19:40; iki ançа ü. ü. ḳıl- 26/16b2=4:40; rāstlıḳ ü. 31/80a3=46:26, 31/81b2=46:27, 34/54b3=38:24, 34/56b3=38:26, 34/60b1=38:34, 34/96a1=39:27, 35/17a1=39:50, 35/12a1=39:59, 35/52b1=40:48, 35/68b1=40:78, 36/12b1=42:17, 36/56a2=43:46, 36/63b3=43:63, 36/73a3=43:86, 36/81b3=44:30, 36/82a3=44:32, 36/84b1=44:39, 36/91a2=45:6.

37/15a3=47:18, 37/39a2=48:18, 37/41a3=48:21, 37/42a3=48:23, 37/46a3=48:28, 38/1a1=58:1, 38/35a1=60:1, 38/36b1=60:4, 38/39a2=60:13, 38/41b1=61:5, 38/77a2=65:1, 38/85b2=65:10, 38/87a1=65:11, 38/87b3=65:12, 38/89a1=66:1, 38/90b2=66:4

ÜZENĜÜ: merdiven.

(Ar. miᶜrāc /maᶜāric, Far. nerdübān/hā) *Éwlerinĝe şifta[r]lar kümişdin yaŋa üzenĝüler aniŋ üze ağarlar.* 36/51a2=43:33

ÜZÜM: üzüm.

(Ar. ᶜineb / aᶜnāb, Far. engūr/hā) *Ḫurmā tüplerinin̂g yémişlerindin, üzümlerdin tutar sizler andın esrütgü.* 30/63a3=16:67

ü.-ler 30/34b2=16:11

ü.-lerdin 34/4b3=36:34

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

V

VĀCİB (Ar.): vacip, gerekli olan.

(Ar. ḥatm, Far. ḥükm) *Erür seninġ İḏinġ üze vācib ḥükm ḳılınmış.* 31/28a1=19:71

vācib bol-: hak olmak.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. sezā şoden) *Vācib bolur ᶜaẕāb kelimesi kāfirler üze.* 35/19b1=39:71

vācib ḳıl-: gerekli kılmak, elzem kılmak.

(Ar. ilzām, Far. lāzım kerden) *Vācib ḳıldı anlarḳa saḳınuḳluḳ kelimesi.* 37/45b3=48:26

(Ar. —, Far. —) *Taṅgrı öwkesi vācib ḳıldı olar üze.* 37/30a1=48:6

VAᶜDE (Ar.): 1. vaat, verilen söz.

(Ar. mevᶜid, Far. vaᶜde) *Ḫilāf ḳıldıṅgız meniṅg vaᶜdemḳa.* 31/63b2=20:87

v.-ṅgḳa 31/63b3=20:87

(Ar. mevᶜid, Far. nüvīd) *Bütünlükin saṅga turur vaᶜde.* 31/67b3=20:97

(Ar. miᶜād, Far. vaᶜdegāh) *Aygıl sizke bir kün vaᶜdesi kim kiḏin barmaġay sizler andın.* 34/47a3=34:30

(Ar. miᶜād, Far. nüvīd) *Eger vaᶜde bériştiṅgizler erse ḫilāf ḳılınıştıṅgız vaᶜde içinde.* 29/2b3=8:42

(Ar. vaᶜd, Far. nüvīd) *Taṅgrınıṅg vaᶜdesi çın-oḳ.* 26/82b3=4:122

v. 31/63a1=20:86, 32/39a3=28:61, 33/47a2=34:29, 34/10b1=36:48

v.-ḳa 34/91a2=39:20

v.-si 31/21a1=19:54, 31/24a3=19:61, 32/9b1=28:13, 33/66a3=35:5, 34/91a1=39:20, 35/55b1=40:55, 35/67a1=40:77, 36/106b1=45:32

v.-ᵓi 30/48b2=16:38

v.-sini 25/15a1=3:152

(Ar. vaᶜd, Far. vaᶜde) *Ol Taṅgrı rāst ḳıldı bizke vaᶜdesini.* 35/21a2=39:74

2. vade.

(Ar. mevᶜid, Far. vaᶜdegāh) *Aniṅg teg ḳılġıl biziṅg ara hem siziṅg ara bir vaᶜde ḫilāf ḳılmaġalım aṅga biz.* 31/51b2=20:58

v.-ṅgiz 31/52a1=20:59

⇒ eḏgü körklüg vaᶜde 26/64a1=4:95

vaᶜde bér-: vaadetmek, vaatte bulunmak.

(Ar. vaᶜd, Far. nüvīd dāden) *Vaᶜde bérür olarḳa, bāṭıl sözletür olarḳa, vaᶜde bérmez olarḳa yek meger.* 26/81b2=4:120

v.-ür 28/67a2=8:7

v.-mez 26/81b3=4:120, 33/81a3=35:40

v.-medi mü 31/63a1=20:86

vaᶜde bériş-: sözleşmek, birbirine vaatte bulunmak.

(Ar. muvāᶜadeᵗ, Far. nüvīd dāden yekdiger rā) *Eger vaᶜde bériştiṅgizler erse ḫilāf ḳılıştıṅgız vaᶜde içinde.* 29/2b2=8:42

vaᶜde ḳıl-: vaadetmek.

(Ar. vaᶜd, Far. nüvîd dāden) *Vaᶜde ḳıldı Tañrı anlarḳa kim bitiler.* 27/24b2=5:9

v.-ur sen 31/84a3=46:22

v.-ur 35/39b2=40:28

v.-ur-mız 35/67a3=40:77

v.-dıñ 35/27a1=40:8

v.-dı 26/63b3=4:95, 29/47b3=9:68, 29/51b3=9:72, 31/24a2=19:9[illegible] 34/12a2=36:52, 37/40a3=48:19, 37/50a1=48:29

v.-dımız 28/20b1=7:142, 31/60b1=20:80, 32/39a3=28:61, 36/54b2 =43:42

v.-dılar 29/55b3=9:77

vaᶜde ḳıl(ı)n-: vaadedilmek, korkutulmak.

(Ar. vaᶜd m., Far. bîm kerde şoden) *Vaᶜde ḳılnurlar azu ḳın azu kıyāmet.* 31/29b1=19:75

(Ar. vaᶜd m., Far. nüvîd dāde şoden) *Bu tamuġ ol kim vaᶜde ḳılnur erdiñizler.* 34/15b1=36:63

v.-ur siz (v. ḳılnur siz) 37/77b1=50:32, 37/83b1=51:5

v.-ur sizler (v. ḳılnur sizler) 34/67a1=38:53, 37/86b3=51:22

v.-urlar (v. ḳılnurlar) 36/71b2=43:83

v.-dı 37/12a2=47:15

VAḤY (Ar.): vahiy.

vaḥy ıḍ-: vahy göndermek, vahyetmek.

(Ar. îḥāᵓ, Far. vaḥy firistāden) *Eger köni yol tutsam anıñ birle vaḥy ıḍur manıñ idim.* 33/61b2=34:50

vaḥy ḳılın-: vahyedilmek, vahyolunmak.

(Ar. îḥāᵓ m., Far. vaḥy firistāde şoden) *Bütünlükin vaḥy ḳılındı bizke, bütünlükin ḳın ol kişi üze kim yalġan tutsa.* 31/48a3=20:48

VAᶜÎD (Ar.): vaat, uyarı, tehdit.

(Ar. vaᶜîd, Far. nüvîd) *Sezā boldı meniñ vaᶜîdim.* 37/72b1=50:14

v. 37/74b1=50:20

v.-ni 37/76b1=50:28

v.-im 37/82b2=50:45

VAḲT (Ar.): vakit, zaman.

(Ar. ānāᵓ, Far. sāᶜat) *Kim ol aḍaḳın turġan tün vaḳtlerinde secde ḳılġıl.* 34/84a3=39:9

(Ar. ḥîn, Far. gāh) *Kirdi kendke ġaflet vaḳti üze ap osallıḳ üze.* 32/10a2=28:15

v.-ḳa 34/45b2=37:178

v.-iḳa 34/75a1=38:81

v.-inde 35/1a3=39:42

(Ar. inā, Far. vaḳt) *Destūr bérilse sizke ṭaᶜām tapa baḳıġlılarda aḍın anıñ vaḳtiñge.* 33/16a3=33:53

(Ar. miḳāt, Far. gāh) *Bütünlükin faṣl küni vaḳtları ḳamuġları.* 36/84b3=44:40

(Ar. vaḳt, Far. vaḳt) *Anıng bilmeki İḍim üskinde ol, açmaz anı vaḳtınge tegi.* 28/56b1=7:187

⇒ az vaḳt 26/55a2=4:89; ḳayu v. 32/19a2=28:28; kün tuġmış v. 34/52b1=38:18; ol v. 26/95b2=4:140, 34/ 44b3=37:174, 35/11b2=39:58

VAḲTLIĠ (Ar.T.): vakitli, belirli vakitte olan.

(Ar. mevḳūt, Far. peydā kerde) *Namāz erür mü²minler üze farīża vaḳtılıġ.* 26/72a1=4:103

VAŞİYET (Ar.): tavsiye.

vaşiyet ḳıl-: tavsiye etmek.

(Ar. tavsiye[t], Far. enderz kerden) *Vaşiyet ḳıldım angar İbrāhīmḳa, Mūsāḳa, ᶜİsāḳa aḍaḳın ḳılınġ tép dinni.* 36/8a1=42:13

VĀY: yazık! müstehak.

(Ar. evlā, Far. vāy) *Baḳarlar sanga ögi uçġunmış kişi anınġ üze ölümdin, vāy anlarḳa.* 37/17a2=47:20

VE: ve.

(Ar. ve, Far. ve)

v. 27/6b3=4:163, 28/60a3=7:198, 29/20b3=9:28, 29/50a1=9:70, 30/9a2=12:90, 31/31a2=19:79, 31/71a1=39:33, 32/4a1=28:3, 34/34b3=37:120, 34/50b2=38:12, 34/50b3=38:13, 34/64b3=38:45, 34/75b2=38:84, 35/21b3=39:75, 35/32a2=40:18, 37/5b3=47:3, 37/11a1=47:12, 37/19a1=47:25, 37/44a1=48:25, 37/72a1=50:12, 38/23b2=59:9, 38/37b3=60:12, 38/66b2=64:3, 38/67a2=64:4, 38/91a1-2=66:4

⇒ arıġ ve aġır yük 37/83a3=51:1; maşrıḳ v. maġrıb 36/53a3=43:38

ve hem: ve de.

(Ar. ve, Far. ve) *Arıġ kökler ve hem yerler iḍisi.* 36/71a1=43:82

VEFĀ (Ar.): vefa, sadakat.

vefā ḳıl-: vefa göstermek.

(Ar. ifā², Far. vefā kerden) *Kim vefā ḳılsa anı kim ᶜahd ḳıldı anınġ üze Tangrı birle bérür-miz anga yanut uluġ.* 37/32a2=48:10

VESVESE (Ar.): vesvese.

vesvese ḳıl-: vesvese kılmak.

(Ar. vesvese[t], Far. endīşe ber ewgenden) *Vesvese ḳıldı angar yek.* 31/89b1=20:120

VEYL (Ar.): yazıklar olsun, eyvah!

(Ar. veyl, Far. vāy) *Veyl ḳatıġ köngüllüglerke tangrı yādındın.* 34/92b2=39:22

Y

YĀ I (Far.): ve, ya da, veya.

(Ar. ev, Far. yā) *Kim kim ḳılsa eḏgülüklerdin erkekdin yā tişidin ...* 26/83b3=4:124

(Ar. immā, Far. pes) *Berkiting baġnı yā minnet ḳılġu mundın song.* 37/6b3=47:4

(Ar. immā, Far. yā) *Ey Mūsā, yā kemşür mü sen azu kim bolsa-mız evelgi kemişgen teg.* 31/54a2=20:65

y. 37/7a1=47:4

(Ar. immā, Far. eger) *Yā körkitgey-miz sanga ol kim amarını waʿde ḳılur-mız olarḳa azu cānıngnı alġay men sening.* 35/67a2=40:77

(Ar. ve, Far. ve) *Müʾminḳa yā müʾmineḳa ḳaçan ḥükm ḳılsa Tangrı.* 33/5a3=33:36

y. 26/50b1=4:83

⇒ özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl- 31/77b2=41:51

yā / azu: ya da.

(Ar. fe-immā, Far. pes eger) *Yā azu eltgey men séni, biz olardın öç alġay-mız.* 36/54a3=43:41

YĀ II (Ar.): ey!

(Ar. –, Far. –) *Sorarlar sanga yā Muḥammed ganimetlerdin.* 28/64a2=8:1

y. 31/1b1=18:75

(Ar. —, Far. ey) *Yā Tangrı, ey kökler törütügli.* 35/4a1=39:46

YĀD (Far.): 1. anma, yad.

(Ar. ẕikr, Far. yād kerden) *İḏim yād üçün, ançaḳa tegi yaştı kün perde birle.* 34/60a1=38:32

y.-ım 31/39b3=20:14, 31/46b1=20:42

y.-ımdın 31/91a3=20:124

y.-ını 38/13a2=58:19

y.-ınga 34/94a1=39:23

y.-ındın 34/92b3=39:22, 36/52a3=43:36, 38/63b1=63:9

2. öğüt.

(Ar. ẕikr, Far. pend) *Rāstlıḳ üze keldi anıng belgüleri olarḳa ḳaçan kelse olarḳa olarnıng yādları.* 37/15b1=47:18

yād / pend: öğüt, (kutsal) kitap.

(Ar. ẕikr, Far. nāme) *İndürüldi mü anıng üze yād / pend bizing aramızda.* 34/49a1=38:8

yād ḳıl-: zikretmek, anmak, akla getirmek, hatırlamak.

(Ar. ẕikr, Far. yād kerden) *Ḳılsalar körksüz işni azu küç ḳılsalar özleringe yād ḳılurlar Tangrını.* 25/7a1=3:135

y.-ur sen 30/6b1=12:85

y.-ur sizler 35/49b3=40:44

y.-ġıl 28/63a1=7:205, 31/8b3=19:16, 31/16a2=19:41, 31/19b3=19:51, 31/20b3=19:54, 31/21b1=19:56, 34/52a1=38:17, 34/62b2=38:41, 34/64b1=38:45, 34/65b1=38:48
y.-ıng 33/65a2=35:3, 36/41a2=43:13, 38/55b3=62:10
y.-ınglar 26/71a3=4:103, 27/18b2=5:4, 27/23a1=5:7, 27/33b2= 5:20, 27/25a3=5:11, 28/77a3=8:26, 29/5a3=8:45, 33/3a2=33:34
y.-alınġ 31/43b1=20:34
y.-mazlar 26/97b1=4:142, 34/19b2=37:13
y.-madı mu 31/26a3=19:67
y.-maḳ 31/69a2=20:99, 31/87b1=20:113, 34/65a2=38:46
y.-maḳı 31/4a2=19:2
⇒ arıġ yād ḳıl- 38/49b1=62:1; arıġlıḳ birle y. ḳıl- 38/39b2=61:1, 38/65b1=64:1
yād ḳılġan eren: Allah'ı zikreden erkek.
(Ar. ẕākir/în, Far. merd/ān-ı yād konende) *Yād ḳılġan erenler Tangrını, üküş yād ḳılġan tişiler.* 33/5a1=33:35
yād ḳılġan tişi: Allah'ı zikreden kadın.
(Ar. ẕākire[t] / ẕākirāt, Far. zen/ān-ı yād konende) 33/5a1=33:35
yād ḳılġu: zikr, Kuran-ı kerim.
(Ar. ẕikr, Far. Ḳur'ān) *Belgülüglerni, bitilmişlerni indürdümiz sening tapa yād ḳılġu.* 30/51b2=16:44
yād ḳılın-: anılmak, zikredilmek.
(Ar. ẕikr m., Far. yād kerde şoden) *Bütünlükin mi'minler anlar kim ḳaçan yād ḳılınsa Tangrı, ḳorḳar köngülleri.* 28/65a1=8:2
y.-ġa 37/16b2=47:20
y.-sa 35/3a3=39:45, 35/3b2=39:45

YAḌ-: yaymak, dağıtmak, bol bol vermek. krş. YAY-
(Ar. basṭ, Far. ferāḫ kerden) *Eger yaḍsa Tangrı rūzini ḳullarınga küç ḳılġaylartı yer içinde.* 36/20b1=42:27
(Ar. beşş, Far. perāgende kerden) *Sizni törütmek içinde ol kim yaḍtı tepreniglilerdin.* 36/89b3=45:4
(Ar. iẕā'a[t], Far. āşkārā kerden) *Kelse olarḳa bir buyruḳ imînlikdin azu ḳorḳınçdın yaḍarlar anı.* 26/50a3=4:83

YAḌAĠ: yaya, yerde yürüyen.
yaḍaġ çekürge: haşere.
(Ar. ḳummal, Far. dîvek) *Iḍtımız olar üze aḳar suwnı, çekürgeni, yaḍaġ çekürge hem baḳalar.* 28/15a2=7:133

YAĠD/TUR-: yağdırmak.
(Ar. imṭār, Far. bārānîden) *Yaġdurdumız olar üze taşlar.* 30/30a1=15:74
(Ar. imṭār, Far. bāriden) *Eger erse bu ol rāst sening üsküngdin yaġturġıl bizing üze taşlar kökdin.* 28/81b1=8:32
⇒ suw yaġtur- 31/79a3=46:24

YAĠI: düşman.

(Ar. ᶜaduvv, Far. düşman/ān) *Bütünlükin yek sizke yaġı ol yime tutunġlar anı yaġı.* 33/67a1=35:6

y. 31/88b3=20:117, 31/90b3=20:123, 32/11b1=28:15, 34/14b2=36:60, 38/59b3=63:4, 38/73a2= 64:14

y.-m 31/44b2=20:39

y.-mnı 38/33b1=60:1

y.-ngızını 28/13a1=7:129, 38/33b1=60:1

y.-ngızdın 31/60a3=20:80

(Ar. ᶜaduvv, Far. gürūh-ı düşman) *Anıng içinde iki er tokşurlar, bu anıng ögürindin erür yana bu anıng yaġı- sındın erür.* 32/10b2=28:15

YAĠILIĶ: 1. düşmanlık, haset.

(Ar. ġayy, Far. sitem) *Tarılmadılar meger anda kiḍin ol kim keldi olarka biliġ yaġılıḳ üçün olar ara.* 36/9a3=42:14

2. savaş.

(Ar. beᵓs, Far. ceng) *Ḳıldı sizke ... könglekler kim küḍezür sizlerni yaġılıḳıngız[dın].* 30/74b1=16:81

yaġılıḳ ḳıl-: düşmanlık etmek.

(Ar. beġy, Far. bīdād kerden) *Yaġılıḳ ḳılurlar yer içinde sezāsızın bu ögür olarka açıtıġlı ḳın.* 36/28a1=42:42

(Ar. beġy, Far. sitem kerden) *Eger yolsuzluḳ ḳılsa ol ikide biri taḳı biri üze tokşunglar ol kim yaġılıḳ ḳılur.* 37/59b3=49:9

YAĞMUR: yağmur.

(Ar. ġayṣ, Far. bārān) *Ol turur kim indrür yaġmurnı nevmīd bolmışlarında kiḍin.* 36/21a3=42:28

(Ar. maṭar, Far. bārān) *Eger bolsa sizke emgek yaġmurdın azu bolsa siz iglig ...* 26/70b2=4:102

YAĞU-: yaklaşmak.

(Ar. ḳurb, Far. nezdīkī kerden) *Ey anlar kim bittiler, yaġumanglar namāzḳa.* 26/18a1=4:43

(Ar. ḳurb, Far. nezdīk şoden) *Bütünlükin ortaḳ ḳatġanlar arıġsız, yaġumasunlar Mezgit-i ḥarāmḳa.* 29/20b2=9:28

yaġumış bol-: yaklaşmış olmak.

(Ar. iḳtirāb, Far. nezdīk āmede būden) *Çın-oḳ yaġumış oḳ bolġay atanmış öḍleri.* 28/55a3=7:185

YAĞUḴ: akraba, hısım, yakın, yakın dost.

(Ar. aḳrab/īn, Far. ḫᵛīş/ān-ı nezdīkter) *Mīrāş alġanlar andın kim ḳoḍı ata anı hem yaġuḳlar.* 26/10a3=4:33

y.-larḳa. 26/91b2=4:135

(Ar. ḥamīm, Far. dōst) *Yoḳ ẓālimlerḳa yaġuḳdın ap şefīʿdin boyun sunur.* 35/32b1=40:18

(Ar. mevlā, Far. puserān-ı ʿamm) *Men ḳorḳar-men yaġuḳlarındın ménde kiḍin, erür meniñg uraġutum ḳısır.* 31/5a2=19:5

(Ar. raḥm / erḥām, Far. ḫ^{v}īşī/hā) *Eger erklense sizler kim artaḳ iş ḳılsa sizler yer içinde kesse sizler yaġuḳlarıñgızını.* 37/18a1=47:22

y.-larıngız 38/36a1=60:3

(Ar. ẕu'l-ḳurbā, Far. bā-ḫ^{v}īşī) *Eḍgülük ḳılıñglar yaġuḳlarḳa, yetīmlerḳa.* 26/13b2=4:36

y.-larḳa 38/21b2=59:7

yaġuḳ élet-: sokmak.

(Ar. żamm, Far. ferāhem āverden) *Yaġuḳ életgil elgiñgni ḳoltıḳıñg tapa çıḳsun üçün ürüñg.* 31/41b2=20:22

yaġuḳ ḳonğşı: akraba olan komşu.

(Ar. cār-ı ẕu'l-ḳurbā, Far. bā-ḫ^{v}īş) *Eḍgülük ḳılıñglar ... çığaylarḳa, yaġuḳ ḳonğşıḳa.* 26/13b3=4:36

YAĠUḲLUḲ: akrabalık, hısımlık.

(Ar. ḳurb, Far. ḫ^{v}īşī) *Tilemez men sizde anıñg üze ter meger döstluḳ yaġuḳluḳ içinde.* 36/17b2=42:23

(Ar. raḥm / erḥām, Far. ḫ^{v}īşī/hā) *Yaġuḳluḳ iḍileri, amarıları sezārak amarıda, Tañgrınıñg bitigi içinde ol.* 29/7a2=8:75

yaġuḳluḳ iḍisi: akraba, yakın olan kişi.

(Ar. ẕu'l-ḳurbā, Far. bā-ḫ^{v}vişī) *Tañgrıḳa ol béşde biri hem yalavaçḳa hem yaġuḳluḳ iḍisiñge, yetīmlerke.* 29/1b1=8:41

y.-ñge 30/79a2=16:90

YAĠUT-: yaklaştırmak.

(Ar. taḳrīb, Far. nezdīk kerden) *Keldürdi buzaġu semüz, yaġutdı anı olarḳa aydı: yémez mü sizler?* 37/88a2=51:27

(Ar. taḳrīb, Far. nezdīk kerden) *Neñg tawarıñgız hem cayāllarıñgız ol kim yaġutur sizni biziñg üsküñmizge.* 33/53a2=34:37

y.-tımız 31/20b1=19:52

y.-ġalar 34/78a1=39:3

⇒ azın azın yaġut- 28/54a2=7:182

yaġutġan: örten, bürünen.

(Ar. idnā^{3}, Far. nezdīk konende) *Ey yalawaç, aygıl cüftleriñge hem ḳızlarıñga ... yaġutġan olar üze öz çādırları içre.* 33/21a2=33:59

yaġutmaḳ: yakınlık.

(Ar. zulfā, Far. nezdīkī) *Yaġutur sizni biziñg üsküñmizke, yaġutmaḳ.* 33/53a2=34:37

YAĠUTUL-: yaklaştırılmak.

(Ar. izlāf m., Far. nezdīk kerde şoden) *Yaġutuldı uştmaḫ muttaḳilarḳa, ... ermez.* 37/77a3=50:31

YAḪŞI: 1. iyi, hayırlı, daha iyi.

(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Eger serse sizler yaḫşı sizke.* 26/6a1=4:25

y. 26/21b2=4:46, 27/11a3=4:171, 29/32b1=9:41, 29/54a2=9:1, 36/59a2=43:52, 37/61a3=49:11, 37/61b1=49:11, 38/8a3=58:12, 38/55a2=62:3, 38/74a3=64:16, 38/91b2=66:5

(Ar. —, Far. bihter) *Eger bilür erseler olarḳa yaḫşı erdi.* 34/96a1=39:26

(Ar. —, Far. —) *Aytınglar ikegü angar yaḫşı aytıḳ söz, yumşaḳ.* 31/46b3=20:44

2. iyilik, hayırlı iş.

(Ar. ḫayr, Far. nīkī) *Anı kim ḳılsa siz yaḫşıdın bütünlükin Tangrı erür anı bilgüçi.* 26/86b1=4:127

3. güzel, hoş.

(Ar. ṭayyib, Far. pāk) *Barça anung tapa aġar yaḫşı söz.* 33/70a2=35:10

4. iyilik eden, iyi kişi.

(Ar. muḥsin, Far. nīkūkār) *Olarḳa né kim tileseler [İḍi]leri üstünde, ol yaḫşılarnung yanutı.* 31/71a3=39:34

yaḫşı / körklüg: güzel.

(Ar. ḥüsn, Far. nīkū) *Angar bizing üskümizde yaḳınlıḳ, yaḫşı / körklüg yer.* 34/56a3=38:25

yaḫşıraḳ: daha iyi, daha hayırlı, en hayırlı.

(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Yarlıḳamaḳlıḳ yaḫşıraḳ andın kim térer sizler.* 25/22a1 =3:157

y. 26/30b3=4:59, 26/38b2=4:66, 26/46a2=4:77, 28/74a1=8:19, 30/4a3=12:80, 31/57b3=20:73, 32/39a2=28:60, 33/55a1=34:39, 36/25a2=42:36, 36/50b1=43:32, 36/61b1=43:58, 36/83b1=44:37, 37/17b2=47:21

y. men 34/73b3=38:76

YAḴ- (I): yakınlaşmak, cinsel temasta bulunmak.

(Ar. temāss, Far. bisūden) *Anlar kim ẕihār andı içerler ... ḳarabaş āzād ḳılġu kerek yaḳmazda aşnu.* 38/4b1=58:3

yaḳmaḳ: dokunmak.

(Ar. misās, Far. bisūden) *Aydı: barġıl, bütünlükin sanga tiriglik içinde aysa sen yaḳmaḳ yoḳ.* 31/67b3=20:97

YAḴ- (II): ateş yakmak.

(Ar. iḳād, Far. āteş efrūḫten) *Yaḳġıl manga ey Hāmān balçıḳ üze, ḳılġıl manga ap mening üçün köşk.* 32/26a1= 28:38

YAḴIL-: yakılmak.

yaḳılmış ot: alevli ateş.

(Ar. sa^{c}īr, Far. āteş-i efrūḫte) *Tap ol tamuġ yaḳılmış ot.* 26/27a2=4:55

YAḴIN: 1. yakın, en yakın, yakında.

(Ar. aḳrab, Far. nezdīk-ter) *Bilür-miz né tüşürür anga et-özi, biz yaḳın angar emgen tamurdın.* 37/73a2=50:16

(Ar. ḳarīb, Far. nezdīk) *Né bildrür sanga meger ḳıyāmet bolur yaḳın.* 33/23b1=33:63

y. 26/45b3=4:77, 29/32b2=9:42, 33/61b2=34:50, 33/62a1=34:51, 37/39b3=48:18, 37/81a2=50:41, 38/28a3=59:15, 38/47a3=61:13, 38/64a3=63:10

(Ar. ḳarīb, Far. nezdīk-ter) *Bolġay ḳıyāmet yaḳın.* 36/12b3=42:17

(Ar. ḳurbān, Far. nezdīk) *Nelük yārī bérmedi olarḳa anlarḳa kim tuttılar Tangrıda aḍın yaḳın Tangrılar.* 31/82a3=46:28

(Ar. ednā / dünyā, Far. nezdīk-ter) *Ançada siz yaḳın sıngar erdingiz, olar ıraḳ sıngar erdiler.* 29/2a3=8:42

2. yakın olan.

(Ar. muḳarreb/ūn, nezdīk) *Hīç ^{c}ār tutmaz ^{c}Īsā kim bolsa ḳul Tangrıḳa hem ferişteler yaḳınlar.* 27/12a3=4:172

yaḳın tiriglik: dünya hayatı, bu dünya.

(Ar. ḥayāti'd-dünyā, Far. zindegānī-i nezdīk-ter) *Tapladıngız yaḳın tiriglikni song sarāydın.* 29/29b2=9:38

y. 26/42a2=4:74, 26/74b3=4:109, 28/29b1=7:152, 29/40a3=9:55, 31/57a3=20:72, 32/38b3=28:60, 34/95b2=39:26, 35/46b3=40:39, 35/54a1=40:51, 35/81b3=41:16, 36/25a1=42:36, 36/50a1=43:32, 36/51b3=43:35, 36/101b1 =45:24, 36/108b2=45:35, 37/24a3=47:36

y.-ning 29/29b3=9:38, 32/39b2=28:61

y.-ni 30/89b1=16:107

yaḳın bolmış: yakınlaşmış, dost edinilmiş.

(Ar. muḳarreb/īn, Far. nezdīk kerde/gān) *Sizler yaḳın bolmışlardın siler.* 28/7b1=7:114

yaḳınraḳ: 1. daha yakın.

(Ar. ednā^{a}, Far. nezdīk-ter) *Ol yaḳınraḳ kim bilinseler, emgetilmeseler.* 33/21a3=33:59

y. 33/14b1=33:51

(Ar. ḳurb / aḳrab, Far. nezdīk-ter) *Ḳıyāmet işi meger köz yumup açmaḳ teg azu ol yaḳınraḳ.* 30/71a1=16:77

y. 25/23a1=3:167, 27/24a3=5:8

2. dünya, bu dünya.

(Ar. dünyā^{a}, Far. cehān) *Eḍgülük ḳıldılar bu yaḳınraḳ içinde.* 30/42b3=16:30

y. 30/50a2=16:41

(Ar. dünyā^{a}, Far. īn cehān) *Bérdimiz angar yaḳınraḳ içinde eḍgülük kim ol kidinki içinde eḍgülerdin ol.* 30/97b1=16:122

(Ar. ednā^{a}, Far. nezdīk-ter u furūmāye-ter) *Alurlar bu yaḳınraḳ nengin.* 28/44a2=7:169

YAḴINLIḴ: yakınlık, dostluk.

(Ar. zulfā, Far. nezdīkī) *Bütünlükin angar bizing üskümizde yaḳınlıḳ, yaḫşı / körklüg yer.* 34/56a3=38:25

y. 34/62b1=38:40

YAḲĪN (Ar.): kesin bilgi.

yaḳīn bil-: kesin olarak bilmek.

(Ar. ẓann, Far. yaḳīn dānişten) *Yaḳīn bilgeler yoḳ olarḳa kamuga* 31/75b1=41:48

yaḳīn boluġlı: kesin bilgisi olan.

(Ar. müsteyḳin/īn, Far. bī-gümān/ān) *Bilmez-miz né ol ḳıyāmet, sézmez-miz meger sézinç, ermez-miz biz yaḳīn boluġlılar.* 36/107a1=45:32

YAḲĪNLIḲ (Ar.T.): kesinlik.

yaḳīnlıḳın: kesinlikle, şüphesiz olarak.

(Ar. yaḳīn, Far. bī-gümān) *Öldürmediler anı yaḳīnlıḳın.* 2763a3=4:157

YALAV/WAÇ: 1. peygamber.

(Ar. mürsel/ūn, Far. firistāde/gān) *Vaᶜde ḳıldı Taŋrı, rāst aydı yalavaçlar* 34/12a3=36:52

y.-lardın (yalawaç) 32/6b1=28:7

(Ar. nebī / nebiyyūn, Far. peyġāmber/ān) *Néçe üküş yalavaçdın, toḳuşdı anuŋ birle üküş ögürler.* 25/13b1=3:146

y. 29/52b3=9:73, 33/9b3=33:45, 33/11b3=33:50, 36/38b1=43:7, 38/42b3=61:6, 38/76a1=65:1, 38/85b3=65:11, 38/89b1=66:3, 38/95b2=66:9; (yalawaç) 31/16b1=19:41, 31/19b1=19:49, 31/20b3=19:53, 33/13a2=33:50, 33/16a1=33:53, 33/19b1=33:56, 33/21a1=33:59, 37/54a2=49:2

y.-nı 29/43b1=9:61, 33/16b3=33:53, 38/94b3=66:8

y.-ınga (yalawaçınga) 33/26a2=33:71

y.-lar 27/50b1=5:44

(Ar. resūl / rusul, Far. peyġāmber/ān) *Çın-oḳ yalġan tutuldı yalavaçlar* 25/27b3=3:184

y. 25/16b2=3:153, 26/37a1=4:64, 26/48a2=4:79, 27/46b2=5:41, 30/92b3=16:113, 37/34a2=48:12, 38/8a1=58:12, 38/22a2=59:7; (yalawaç) 30/31a3=28:47, 32/38a2=28:59

y. men 28/4b1=7:104

y.-nı 38/34a1=60:1

y.-ḳa 25/5b1=3:132, 25/25b2=3:172, 25/27a1=3:183, 26617b1=4:42, 26/30a2=4:59, 26/30b1=4:59, 26/32b1=4:61, 26/39a3=4:69, 26/48a3=4:80, 26/50b1=4:83, 26/78b3=4:115, 28/33b1=7:157, 28/64b1=8:1, 28/76a2=8:24, 28/78b1=8:27, 29/1a1=8:41, 35/68a2=40:78, 37/22a3=47:32, 37/23a1=47:33, 38/21b1=59:7, 38/72a3=64:12

y.-dın 26/36b1=4:64

y.-ımḳa 27/26b2=5:12

y.-ı 26/92b3=4:136, 27/2b1=4:157, 27/10b3=4:171, 27/42a2=5:33, 27/59b3=5:55, 37/45b2=48:26, 37/48a2=48:29, 37/58a1=49:7, 38/20b1=59:6, 38/21e3=59:7, 38/60a3=63:5, 38/61b3=63:7, 38/84b1=65:8; (yalawaçı) 37/53b2=49:1, 37/55a2=49:3

y.-ı men 28/35a2=7:158, 38/41b2=61:5, 38/42b1=61:6

y.-ı sen 38/57b2-3=63:1

y.-ı-miz (yalawaçı-miz) 31/47b2=20:47

MARMARA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ KÜTÜPHANESİ

y.-ını 33/20a1=33:57, 37/47b2=48:28, 38/44b2=61:9; (yalawaçını) 33/17b2=33:53
y.-ınga 26/67a3=4:100, 28/35b3=7:158, 29/5b2=8:46, 29/45a1=9:63, 29/57b2=9:80, 29/58a2=9:81, 29/60b1=9:84, 29/64b2=9:91, 37/31a2= 48:9, 37/34b3=48:13, 37/38b2=48:17, 37/46a3=48:27, 38/9b2=58:13, 38/13b3= 58:20, 38/14b3=58:22, 38/19b1=59:4, 38/23a3=59:8, 38/45b2=61:11, 38/62b3=63:8, 38/69b2=64:8; (*yalawaçınga*) 33/2b3=33:33, 37/65a1=49:14, 37/65 b1=49:15
y.-ıḳa 28/64b3=8:1, 28/74b2=8:20, 29/39b2=9:54, 35/24a3=40:5
y.-ımız 27/32b3=5:19, 38/72b1=64:12
y.-larım 38/14a2=58:21
y.-ları 38/68a2=64:6
y.-larını 38/21a1=59:6
y.-larınga 26/92b2=4:136, 26/93a3=4:136, 27/11a2=4:171
y.-larımız 27/41b1=5:32
y.-larımızını 33/59a1=34:45
y.-lar 25/11b3=3:144, 25/27a3=3:183, 27/7b2=4:164, 27/8a1=4:165, 33/66a1=35:4; (yalawaçlar) 30/46b1=16:35
y.-larnı 27/7a3=4:164; (yalawaçlarnı) 37/72b1=50:14
y.-larda 27/8a3=4:165
y.-lardın 27/32b3=5:19

(Ar. resūl / rusul, Far. firistāde/gān) *Ol anlar kim ḫilāf éttiler Tangrıḳa yalavaçınga, kim kim ḫilāf ḳılsa Tangrıḳa hem yalavaçınga Ol Tangrı ḳatıġ ḳınlıġ ol.* 28/71a1-2=8:13
y. 25/11b3=3:144, 36/34b3=42:51
y.-ı men 36/56b2=43:46
y.-ımız 36/70b1=43:80
y.-lar 33/63b3=35:1
2. elçi, Cebrail.

(Ar. resūl, Far. Cebre'īl) *Aldımız bir awuç toprak yalawaç izindin.* 31/67a3=20:96

⇒ ḫāṣ yalavaç 31/20a2=19:51; ḫāṣ yalawaç 31/21a2=19:54; İbrāhīm yalavaç 30/96b3=16:120; Mūsā yalawaç 31/38a2=20:9; resūl ya'ni yalavaç 29/12a1=9:16

YALĠAN: 1. yalan, iftira, uydurma.

(Ar. ifk, Far. durūġ) *Aydılar: ermez bu meger yalġan ḳoşulmış.* 33/57b2=34:43
y. 31/82b2=46:28, 34/27a1=37:86

(Ar. iḫtilāf, Far. durūġ) *Eşitmedimiz munı āḫir dīni içre, ermez bu meger yalġan.* 34/49a1=38:7

(Ar. keẕib, Far. durūġ) *Özleringe ṣıfat ḳılur tilleri yalġanı kim anlarḳa ol edgülük her-āyine.* 30/60a2=16:62
y. 36/18b1=42:24
y.-nı 26/24b1=4:50, 27/47a3=5:41, 27/49a2=5:42, 30/88a1= 16:105, 30/94b2=16:116, 30/95a1-2=16:116, 33/32a2=34:8, 38/43b2=61:7

(Ar. kiẕb, Far. durūġ) *Ḳoşmangla[r] Tangrı üze yalġanı.* 31/52b2=20:61

(Ar. zūr, Far. durūġ) *Olar ayurlar yawuzraḳ aymaḳdın hem yalġan.* 38/3b1=58:2
2. yalancı.

(Ar. kāẕib/ūn, Far. durūġ-gūy/ān) *Ol Tañrı bilür olar yalġanlar* 29/33b1=9:42

3. büyü, sihir.

(Ar. siḥr, Far. cāduvī) *Bu yalġan biz añar tanıġlıla-rmız.* 36/49a1=43:30

⇒ iki yüzlüg yalġan 38/58a1=63:1

yalġan ay-: yalan söylemek, iftira etmek.

(Ar. efk, Far. gerdānīde şoden) *İlāh yoḳ meger ol, neçük yalġan ayur sizler* 35/60a2=40:62

(Ar. keẕib, Far. durūġ goften) *Körgey sen anlarnı kim yalġan aydılar Tañrı üçün* 35/12b1=39:60

yalġan ayt-: yalan söylemek.

(Ar. ifk, Far. durūġ goften / gerdānīden) *Yarlıġ ıḍtımız Mūsā tapa kemmügil tayaḳınġnı, ançada ol sinġürdi né kim yalġan ayttılar erdi.* 28/8b1=7:117

yalġanḳa tut-: yalanlamak.

(Ar. tekẕīb, Far. durūġ-ġūy dāşten) *Anlar kim tandılar hem yalġanḳa tuttılar bizinġ belgülerimizni.* 27/25a2=5:10

y.-tı 34/50a3=38:12, 34/51a2=38:14

y.-tılar 33/58b2=34:45

yalġan ḳılġuçı: yalancı.

(Ar. ḥarrāṣ/ūn, Far. durūġ-gūy/ān) *La^{c}net ḳılındı yalġan ḳılġuçılar* 37/84a2=51:10

yalġan ḳoş-: iftira etmek.

(Ar. iftirā$^{\flat}$, Far. ber yāften) *Kim kim artuḳ ḳatsa Tañrıḳa çın-oḳ yalġan koşu uluġ yazuḳnı.* 26/23b2=4:48

y.-sa 31/52b3=20:61

yalġan ḳoşġan: iftiracı.

(Ar. mufterī/n, Far. ber yāfende/gān-ı durūġ) *Mundaġuḳ yanut bérür-miz yalġan ḳoşġanlarḳa.* 28/29b2=7:152

yalġan söz: iftira, yalan.

(Ar. buhtān, Far. durūġ) *Bütünlüküin kötürdiler yalġan söz, belgülüg yazuḳ.* 33/20b3=33:58

y. 38/38a1=60:12

yalġan sözledeçi ya^{c}nī yalġançı: yalançı.

(Ar. kāẕib/ūn, Far. durūġ-gūy/ān) *Her-āyine yaratur yalġannı anlar kim kirtgünmesler Tañrı belgülerinġe bular, olar yalġan sözledeçiler ol ya'nī yalġançılar.* 30/88a3=16:105

yalġan tut-: yalanlamak, tekzib etmek, inkâr etmek.

(Ar. tekẕīb, Far. durūġ goften) *Olturdı anlar kim yalġan tutarlar Tañrını.* 29/63b2=9:90

(Ar. tekẕīb, Far. durūġ-gūy dāşten) *Yalġan tuttılar yalavaçlarımızı.* 33/59a1=34:45

y.-tı 31/51a1=20:56, 34/95a2=39:25, 35/24a1=40:5, 37/71b2=50:12, 37/72a3=50:14

y.-tuñız 35/12a1=39:59

y.-tılar 28/3a2=7:101, 28/17a1=7:136, 28/51a1=7:176, 28/51a3=7:177, 28/54a1=7:182, 30/92b3=16:113, 34/36a1=37:127, 35/64b1=40:70, 37/69a3=50:5, 38/52a2=62:5, 38/71a2=64:10

y.-sa 31/48b1=20:48

y.-salar 25/27b3=3:184, 32/23b3=28:34, 33/65b3=35:4

(Ar. tekẕīb, Far. durūġ-zen dāşten) *Yalġan tuttılar bizing nişānlarımızını.* 28/25a2=7:146

y.-tılar 28/25b1=7:147

yalġan tutġan: yalanlayan.

(Ar. effāk, Far. durūġ-gūy) *Ḳatıġlıḳ ḳamuġ yalġan tutġan yazuḳluġḳa.* 36/91b1=45:7

(Ar. mükeẕẕib/īn, Far. durūġ-güy dārende/gān) *Baḳġıl neçük bolur yalġan tutġanlar.* 36/47a3=43:25

yalġan tutġuçı: yalan söyleyen.

(Ar. mükeẕẕib/īn, Far. durūġ-güy/ān) *Baḳınglar neteg erdi yalġan tutġuçılarnıng songı.* 30/47b3=16:36

yalġan tutuġlı er-: yalan saymak, tekzib etmek.

(Ar. tekẕīb, Far. durūġ-güy dāşten) *Tatınglar ot ḳını ol kim erdingiz anı yalġan tutuġlılar.* 33/56b3=34:42

Bu aḍırmaḳ küni ol kim erdingiz anıng birle yalġan tutuġlılar siz. 34/21a3=37:21

yalġan tutul-: yalanlanmak.

(Ar. tekẕīb, Far. durūġ-güy dāşte şoden) *Bütünlükin yalġan tutuldı yalavaçlar sénde burun.* 33/66a1=35:4

y.-dı 25/27b3=3:184

yalġan yarat-: iftira etmek, yalan söylemek, uydurmak.

(Ar. iftirā', Far. ber yāften) *Sorlur sizler andın kim yalġan yaratur sizler.* 30/57a1=16:56

y.-urlar 30/95a1=16:116

y.-tılar 30/77a2=16:87

yalġan yaratıġlı: iftiracı.

(Ar. müfterī, Far. ber yāfende) *Aydılar: bütünlükin kim sen yalġan yaratıġlı sen.* 30/86a3=16:101

YALĠANÇI: yalancı.

(Ar. ḫarş, Far. durūġ-güy/ān) *Yoḳ olarḳa anı bilmek, ermez olar meger yalġançılar.* 36/44b3=43:20

(Ar. kāẕib/īn, Far. durūġ-güy/ān) *Belgürginçeke tegi sangar anlar kim rāst aydılar bilginçe yalġançılar.* 29/34a1=9:43

y. 34/40b2=37:152, 34/78b2=39:3, 35/39a2=40:28, 35/45b2=40:37

y.-lar 30/49b1=16:39, 38/12b3=58:18, 38/26a1=59:11

y.-lar siz 30/76b3=16:86

y.-lardın 32/26b1=28:38

(Ar. keẕẕāb, Far. durūġ-güy) *Aydı kāfirler: bu cādū yalġançı.* 34/48a1=38:4

y. 35/36a2=40:24, 35/39b3=40:28

(Ar. mükeẕẕib/in, Far. durūġ-ġūy dārende/gān) *Baḳınglar neteg boldı yalġançılarnıng soñgı.* 25/8b2=3:137

⇒ yalġan sözledeçi ya^{c}nī yalġançı 30/88a3=16:105

YALĠANLAN-: imandan döndürülmek.

(Ar. ifk m., Far. gerdānīde şoden) *Mundaġuḳ yalġanlanur anlar kim erdiler Tañgrınıng āyātlarınga tanıġlılar.* 35/60a3=40:63

YALĠANLIḲ: yalan.

(Ar. ifk, Far. durūġ) *Bilgil olar yalġanlıḳ ayurlar.* 34/40b1=37:151

(Ar. keẕib, Far. durūġ) *Andıḳarlar yalġanlıḳ üze olar bilürler.* 38/10b1=58:14

(Ar. keẕib, Far. durūġ goften) *Va^{c}de ḳıldılar anı anı kim yalġanlıḳ ḳılur erdiler.* 29/55b3=9:77

(Ar. keẕib, Far. vebāl-i durūġ) *Eger bolsa yalġançı anıng üze yalġanlıḳ.* 35/39a3=40:28

YALĠUZ: tek. krş. **YAÑGLUZ**

(Ar. vāḥide^{t}, Far. yegāne) *Eger bolmasa erdi boḍun bir ögür yalġuz ḳılġatımız.* 36/50b3=43:33

y. 36/4a3=42:8

YALIÑG: çıplak.

yalıng bol-: çıplak olmak.

(Ar. ^{c}ury, Far. berehne şoden) *Açmaġay sen anıng içinde hem yalıng bolmaġay sen.* 31/89a3=20:118

YALWAR-: yalvarmak, imdat dilemek.

(Ar. ce^{3}r, Far. zārī kerden) *Tegse sizlerke yas añgar anıng birle yalwarur sizler.* 30/55b3=16:53

YAN: 1. yan, yan taraf, taraf, kenar.

(Ar. cānib, Far. kerāne) *Va^{c}de ḳıldımız sizke Ṭūr tağının oñg yanındın.* 31/60b2=20:80

y.-ında 32/20a1=28:29

y.-ıdın 31/20a3=19:52

(Ar. cenb / cünūb, Far. pehlū) *Yād ḳılınglar Tañgrını azu tururda hem oltururda hem yanıñgız üze.* 26/71b1=4:103

y.-ları 29/26b1=9:35

(Ar. şāṭi^{3}, Far. girāne) *Ḳaçan keldi erse añga ündenildi ḳolnung oñg yanındın mübārek orun içinde.* 32/20b3=28:30

2. -dan yana.

(Ar. –, Far. be-) *Ol Tañgrı ḳatıġraḳ ḳınlıġdın, ḳatıġraḳ ḳızġutluġdın yan.* 26/51b3=4:84

(Ar. —, Far. —) *Ey bizing̃ İḍimiz, tegding̃ ḳamuġ nerseke raḥmetlıġ ᶜilm yanındın.* 35/26a3=40:7

⇒ **saġ yan** 34/23a1=37:28

yandaḳı éş: yol arkadaşı.

(Ar. ṣāḥibi bi'l-cenb, Far. yār-i sefer) *Eḍgülük ḳılıng̃lar ata anaḳa ... yandaḳı éşke.* 26/14a1=4:36

YAN- (I): 1. dönmek, geri dönmek, döndürülmek.

(Ar. ᶜavdeᵗ, Far. bāz gerdīden be-küfr) *Eger yansalar çın-oḳ keçti evvelḳılarnıng̃ sünneti.* 28/85a3=8:38

(Ar. ᶜavdeᵗ, Far. bāz gerdīden) *Eger yansa siz yanġay-mız.* 28/74a1=8:19

y.-arlar 38/4a2=58:3

y.-ġa sizler 28/2b2=7:88

(Ar. bevˀ, Far. bāz gerdīden) *Bütünlükin yandı öwke birle Tanıg̃rıdın, anıng̃ sıġınġusı tamuġ ol.* 28/72b1=8:16

y.-sa sen 27/39a1=5:29

(Ar. feyˀ, Far. bāz gerdīden) *Toḳsunıg̃lar ol kim yaġılıḳ ḳılur ḳaçan yanġınça Tanıg̃rınıng̃ fermānınıg̃a.* 37/60a1=49:9

y.-sa 37/60a1=49:9

(Ar. hevd, Far. bāz geşten) *Biz yandımız sanıg̃a.* 28/32b2=7:156

(Ar. inābeᵗ, Far. bāz gerdīden) *Köng̃ül urdum anıng̃ üze / anıg̃ar yanar men.* 36/6a1=42:10

y.-sa 36/9a1=42:13

(Ar. inḳılāb, Far. ber geşten) *Ġalebe ḳılındılar anda, yandılar ḫor bolup anlar.* 28/9a1=7:119

(Ar. inḳılāb, Far. ber gerdīden) *Yanġa sizler ziyānlıġ bolup sizler.* 27/34b2=5:21

y.-ur-mız 36/42a1=43:14

y.-ġay erdingiz [mü] 25/12a1=3:144

y.-sa 25/12a2=3:144

(Ar. inḳılāb, Far. bāz gerdīden) *Töpen ḳılur olarnı yansalar nevmīd bolup anlar.* 25/3b2=3:127

y.-dılar 25/26b2=3:174

y.-maz 37/34a1=48:12

(Ar. irtidād, Far. ber gerdīden) *Yanmang̃lar kiḍinleringizge.* 27/34b1=5:21

y.-dılar 37/18b2=47:25

(Ar. recᶜ, Far. bāz gerdīden) *Ölse-miz bolsa-mız toprak, ol yanmaḳ ırāḳ.* 37/68b3=50:3

y.-sa-mız 38/62b1=63:8

(Ar. recᶜ m., Far. gerdānīde şoden) *Her-āyine biz mürāş alur-mız yerni ol kim anıng̃ içinde / üze turur hem bizke yanarlar.* 31/16a2=19:40

(Ar. rucūᶜ, Far. bāz āmeden) *Ḳaçan yandı erse Mūsā boḍnıḳa öwkelig bolup ḳaḍġuluġ aydı.* 28/27a3=7:150

(Ar. rucūᶜ, Far. bāz gerdīden) *Yanınglar atang̃ızḳa aytınglar.* 30/4a3=12:81

y.-ġalar 28/43b2=7:168
y.-ġaylar 28/49b1=7:174, 31/82a1=46:27
y.-salar 36/57b1=43:48
y.-ġınça 31/65b3=20:91
y.-mazlar 34/3b3=36:31
y.-maġaylar 34/11a3=36:50

(Ar. rucū^{c}, Far. bāz geşten) *Yandı yalawaç boḍnıḳa öwkelig, ḳaḍġuluḳ.* 31/62b2=20:86
y.-ġalar 36/48a3=43:28

(Ar. şayr, Far. bāz gerdīden) *Bilgil Tangrıḳa yanar işler.* 36/36b2=42:53

(Ar. tevellī, Far. ber geşten) *İçürdi ol ikike yana yandı kölike tapa.* 32/16b1=28:24

(Ar. tevellī, Far. rūy gerdānīden) *Eger bulsalar sıġınġu yer azu inler ... yanġatılar.* 29/41a2=9:57

(Ar. tevellī, Far. reften) *Ḳulaḳ tutarlar Ḳur'ānḳa, ... ḳaçan ḥükm ḳılındı erse yandılar boḍunlarınga.* 31/83a3=46:29

2. tövbe etmek, suçtan dönmek, Tanrıya yönelmek.

(Ar. inābe^{t}, Far. bāz geşten) *Kemiştimiz anıng kürsìsi üze bir ten yana yandı.* 34/60b3=38:34
y.-dılar 34/89a2=39:17

(Ar. inābe^{t}, Far. bāz gerdīden) *Yanınglar İdingizke, boyun sunglar angar.* 35/9b2=39:54
y.-sa 35/30a2=40:13

(Ar. tevbe^{t}, Far. tevbe kerden) *Meger anlar kim yandılar, ongardılar, yapuştılar Tangrıḳa.* 26/99a2=4:146
y.-dılar 27/43a2=5:34
y.-masa 37/62a2=49:11

(Ar. tevbe^{t}, Far. bāz geşten) *Anlar kim ḳıldılar ésizlikler yana yandılar anda kiḍin bittiler.* 28/30a1=7:153
y.-dım 28/22b2=7:143
y.-dılar 35/26b1=40:7
y.-ınglar 38/93b3=66:8
y.-sa 31/61b1=20:82
y.-sa-siz 38/90b1=66:4

(Ar. tevbe^{t}, Far. bāz gerdīden be-Ḫudāy) *Eger yansalar Tangrıḳa aḍaḳın ḳılsalar namāzını ...* 29/8b2=9:11

(Ar. tevbe^{t}, Far. bāz gerdīden ez küfr) *Emdi kim yansa taḳı bitse ḳılsa eḍgülük bolġay kim kim bolsa ḳurtulmışlardın.* 32/42a2=28:67

(Ar. tevbe^{t}, Far. bāz gerdīden) *Eger yansalar bolur yaḫşı olarḳa.* 29/54a1=9:74
y.-sa 27/45b2=5:39

3. reddetmek, ayrılmak, sapmak, vazgeçmek, dönmek, yüz çevirmek.

(Ar. irtidād, Far. ber gerdīden) *Kim kim yansa sizdin anıng dìnidin munı keldrür Tangrı.* 27/58b2=5:54

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

(Ar. şadd, Far. ber gerdîden) *Yanarlar Tañrı yolındın, Ol Tañrı né ḳılsalar ḳapsayu bilgen ol.* 29/6b1=8:47

(Ar. şadd, Far. ber geşten) *Anlar kim tandılar yandılar Tañrı yolındın.* 30/77b1=16:88

y.-dınğız 30/82b3=16:94

(Ar. intihāʾ, Far. bāz īstāden) *And yoḳ olarḳa, bolğay kim yanġalar.* 29/9b2=9:12

4. başka bir şekle dönmek, olmak.

(Ar. ᶜavdeᵗ, Far. şoden) *Yime ayḳa teñgledimiz tüşgü yerler, ançaḳa tegi yandı ol eğilmiş ḫurmā butaḳı teg eski / keçki.* 34/6b3=36:39

⇒ öknüp yan- 30/96b1=16:119; Tañrıḳa y. 33/33a3=34:9, 34/56a2=38:24

yanġan: yönelen, dönen.

(Ar. evvāb, Far. bāz gerdende) *Hem ḳuşlarnı térilgen, ḳamuġ añgar yanġan turur.* 34/52b3=38:19

y. 37/77b2=50:32

(Ar. evvāb, Far. nīk bāz gerdende) *Yād ḳılġıl ḳulumıznı Dāvūdnı ḳuvvet iḍisi, ol her-āyine ol yanġan turur.* 34/52a2=38:17

(Ar. munīb, Far. bāz gerdende) *Kim ḳorḳsa Tañrıdın ġaybun keldi ḳamuġ yanġan köñgülni.* 37/78a1=50:33

⇒ keḍ yanġan 34/59b1=38:30, 34/64b1=38:44

yanġu: dönme.

(Ar. meredd, Far. bāz geşt) *Bütünlükin yanġumız Tañrıḳa turur.* 35/49b1=40:43

(Ar. recᶜ, Far. bāz gerdîden) *Yaraġlıġ bolmaġaytılar keçgüke ap yanġuḳa.* 34/17a2=36:67

yanġu yer: sonunda gidilecek, dönülecek yer, dönüş yeri.

(Ar. maşīr, Far. cāy-i bāz geşt) *Olarnıñ sığınġusı tamuġ neme yawuz yanġu yer.* 29/53a2=9:73

y. 26/65b2=4:97, 26/79b1=4:115, 28/72b2=8:16, 37/30a3=48:6, 38/71b2=64:10, 38/96a2=66:9

yanığlı: 1. dönen, geri dönücü.

(Ar. ᶜāʾid/ūn, Far. bāz gerdende/gān) *Biz açığlılar-mız ᶜaẕābnı azḳına, sizler yanığlılar siz.* 36/78b1=44:15

(Ar. munḳalib/ūn, Far. bāz gerdîde) *Biz İḍimizke yanığlılar-mız.* 28/10b1=7:125

(Ar. munīb, Far. bāz gerdende) *Tegse ādemiḳa ḳor yas ündeyür iḍisinge, yanığlı añgar.* 34/83a2=39:8

2. geri çeviren, önleyen.

(Ar. mumsik, Far. bāz dārende) *Tilese manga soyurḳamaḳ nek olar yanığlılar mu anıñ soyurḳamaḳını?* 31/74a2=39:38

3. âciz bırakan, dönen.

(Ar. muᶜciz/īn, Far. der güẕerende/gān) *Ermez-siz yanığlılar yer içinde.* 36/23a1=42:31

⇒ ḳaḍra yanığlı 32/21b2=28:31

yanmaḳ / tevbe: tövbe.

(Ar. tevbe^{t}, bāz geşti) *Ey anlar kim taptılar yanın͡glar Tan͡grıḳa yanmaḳ çın bütün tevbe, bolġay kim İḍin͡giz örtgey sizdin yawuzların͡gızını.* 38/94a1=66:8

YAN- (II): parlamak.

(Ar. işti^{c}āl, Far. ber efrūḫten) *Yandı baş ürün͡glüki, bolmadım séni oḳımaḳda ey İḍim bed-balıt.* 31/4b3=19:4

YANA: sonra, yine.

(Ar. fe-, Far. pes) *Yana ḳaçan beglig bolsalar ...* 26/5a3=4:25

y. 30/64b1=16:69, 31/3a1=18:110, 34/4b1=36:33

(Ar. şumme, Far. bāz) *Nikāḥ ḳılsa siz mü^{c}minelerni yana boşasa siz.* 33/11a2= 33:49

y. 25/16a1=3:152, 25/17a3=3:154, 26/35b1=4:62, 26/37b1=4:65, 26/67a3=4:100, 26/75b1=4:110, 26/76a3=4:112, 26/93b2-3=4:137, 27/41b2=5:32, 27/50a1=5:43, 28/3b3=7:102, 28/10a3=7:124, 28/29b3=7:153, 28/32b3=7:156, 28/60a6=7:195, 28/61b3=7:202, 28/83b3=8:36, 28/84a1=8:36, 29/19a3=9:25, 29/19b1=9:26, 29/20a2=9:27, 30/40a3=16:27, 30/55b2=16:53, 30/55b3=16:54, 30/64a3=16:69, 30/65a3=16:70, 30/75a2=16:83, 30/75b1=16:84, 30/ 90b1-3=16:110, 30/96a2-3=16:119, 30/97b3=16:122, 31/27a1=19:68, 31/27a2=19:69, 31/27b1=19:70, 31/28a1=19:72, 31/46a1=20:40, 31/52b1=20:61, 31/53b3=20:64, 31/61b2=20:82, 31/68a3=20:97, 31/78a2=41:52, 31/90b1=20:122, 32/16b1=28:24, 32/39b2=28:61, 33/22a2=33:60, 33/45b3=34:26, 33/55a2=34:40, 33/59b2=34:46, 33/71a1, 2=35:11, 33/74a1=35:26, 33/76b2=35:32, 34/26a3=37:82, 34/37b1=37:136, 34/60b3=38:35, 34/80b1=39:6, 34/82a3=39:7, 34/83a3=39:8, 34/91b1-3=39:21, 34/92a1=39:21, 34/93b3=39:23, 35/6a3=39:49, 35/10a1=39:54, 35/16b3=39:68, 35/62b2-3=40:67, 35/63a1-2=40:67, 35/65a2=40:72, 35/65a3=40:73, 35/77a3=41:11, 36/41a2=43:13, 36/77b3=44:14, 36/91b2=45:8, 36/95b2=45:15, 36/97b1=45:18, 36/102b3=45:26, 36/103a1= 45:26, 37/23b1=47:34, 37/26a3=47:38, 37/42a1=48:22, 37/65b1=49:15, 38/4a2=58:3, 38/26b2=59:12, 38/51b2=62:5, 38/53b3=62:8, 38/58b3=63:3

(Ar. şumme, Far. —) *Bérdi ḳanuġ nen͡gni anın͡g yaratmaḳı yana köndürdi.* 31/49a1=20:50

(Ar. ve, Far. bāz) *Keldi sezā yime oza törütmez bāṭılnı yana tirgüzmez.* 33/61a2=34:49

(Ar. ve, Far. ve) *Hiç yıġḳan yoḳ anı yana anı kim yıġsa hiç ıḍġan yoḳ.* 33/64b2=35:2

y. 27/43a1=5:33, 27/44a3=5:36, 28/11b2=7:127, 28/43a1=7:167, 28/43a3=7:168, 30/12a1=13:43, 30/67a2=16:72, 30/85b1=16:99, 30/88b2=16:106, 32/5b1=28:6, 32/10b2=28:15, 32/44a2=28:88, 35/85a1=41:21, 36/41b3=43:14, 36/51a3=43:34, 36/59a3=43:52, 37/32a2=48:10, 37/57b3=49:7

yana / yime: yine, ve.

(Ar. şumme, Far. bāz) *Ḳoparġaylar sizlerni yana / yime uḳturġaylar sizke anı kim ḳıldın͡gız.* 38/69a2=64:7

⇒ hem yana 34/6a1=36:37

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

YANDAḲ: yandak bitkisi.

yandaḳ şekeri: yandak şekeri, kudret helvası.

(Ar. menn, Far. terengübīn) *İndürdimiz olarnıng üze yandaḳ şekerini buldurçunnı.* 28/37b3=7:160

y. 31/60b2=20:80

YAND(U)R-: 1. döndürmek, çevirmek, havale etmek.

(Ar. ifk m., Far. gerdānīde şoden) *Yoḳatsun anlarnı Tangrı, neçük yandrurlar anlarnı.* 38/60a2=63:5

y.-dı erse 37/84a2=51:9

(Ar. meredd, Far. bāz gerdāniden) *Körseler ḳınnı ayġalar: bar! yandurġuḳa yoldın.* 36/29b3=42:44

y.-maḳ 36/31b2=42:47

(Ar. rec^{c}, Far. bāz gerdāniden) *Eger yandursa séni Tangrı bir ögürḳa olardın.* 29/59a2=9:83

y.-dı 33/48b1=34:31

y.-dumız 31/45a3=20:40

y.-maz 31/64b3=20:89

(Ar. redd, Far. bāz gerdāniden) *Eger tartışsa sizler nerse içinde yandurunglar anı Tangrıḳa.* 26/30b1=4:59

y.-unglar 34/60a2=38:33

y.-salar 26/50a3=4:83

(Ar. ṣadr, Far. bāz gerdāniden) *Aydılar: içürmez-miz yandurmaġınça çūpānlar, atamız uluġ awıçḳa turur.* 32/16a2=28:23

2. geri vermek, iade etmek, vermek.

(Ar. ifā^{c}el^{t}, Far. bāz gerdāniden) *Ol kim yandurdı Tangrı yalavaçı üze olardın sekirtmedingizler anung üze aṭlardın.* 38/20b1=59:6

y.-dı 38/21a3=59:7

(Ar. redd, Far. bāz gerdāniden) *Taḥiyye cevāb yandurung körklüg andın azu yandurunglar anı.* 26/52b3=4:86

y.-dımız 32/9a2=28:13

3. döndürmek, başka bir şeye çevirmek.

(Ar. redd, Far. gerdāniden) *Ḳınayu yoḍsa-miz yüzlerini taḳı yandursa-miz anı arḳalarınga.* 26/22b2=4:47

⇒ cevāb yandur- 26/52b2=4:86; fusūzlarınga cezā y. 29/56b3=9:79

yandura ḳoparmış: yeniden diriltilen.

(Ar. münşer/īn, Far. zinde kerde şode/gān) *Ermez mü meger evvelḳı ölümümiz, ermez-miz biz yandura ḳoparmışlardın.* 36/83a2=44:35

yandruġlı: geri veren, bağışlayan.

(Ar. rādd, Far. bāz gerdānide/gān) *Yandruġlılar rūzilerini anung üze kim erklig boldı ong eligleri.* 30/66a3=16:71

y.-miz 32/6a3=28:7

YAND(U)RUL-: 1. döndürülmek, çevrilmek.

(Ar. ifk m, Far. gerdānīde şoden) *Yandrılur siz andın kim yandurdı erte.* 37/84a1=51:9
y.-urlar (yandrılurlar) 36/73b2=43:87
(Ar. rec^{c} m., Far. bāz gerdānīde şoden) *Tangrıka yandurlur işler.* 29/5a1=8:44
y.-ur (yandrılur) 33/66a2=35:4
y.-ur sizler (yandrılur sizler) 32/43b3=28:70, 32/44a2=28:88, 35/3a2=39:44, 35/85a1=41:22, 36/72b3=43:85, 36/95b3=45:15
y.-urlar (yandrılurlar) 35/67b1=40:77
y.-sa men (yandrılsa men) 31/76b2=41:50
y.-mazlar 32/27a1=28:39
(Ar. redd m., Far. bāz gerdānīde şoden) *Sizlerde kimi yandurlur aşağarak tiriglikke.* 30/65b1=16:70
y.-ur (yandrılur) 36/1b1=41:47
y.-sa 26/57a3=4:91
(Ar. redd m., Far. gerdānīde şoden) *Yandurlur sizler ġayb bilgen İḍi tapa.* 38/54a1=62:8
2. başağı döndürülmek, ters döndürülmek.
(Ar. irkās, Far. nigūsār kerde şoden) *Yandurulsa bulġaḳka sınaġka yandurlur anıng içinge.* 26/57b1=4:91

YANGI: yeni.
(Ar. cedīd, Far. nev) *Sizler yangı törütmek içinde.* 33/32a1=34:7
(Ar. cedīd, Far. nev ya^{c}nī dovvum bār) *Ardımız nu evvel törütmek birle, kendü anlar sézig içinde yangı törütmekdin.* 37/72b3=50:15
yangı belgürt-: yeni ortaya çıkartmak.
(Ar. iḥdāṣ, Far. nev kerden) *Bilmez sen bolġay kim Tangrı yangı belgür[t]gey anda kiḍin işni.* 38/77b1=65:1
yangı bol-: yenilemek, tekrarlamak.
(Ar. iḥdāṣ, Far. nev kerden) *Bolġay kim olar ḳorḳkalar azu yangı bolġay olarḳa yād ḳılmaḳ.* 31/87b1=20:113

YANIŞ: 1. dönüş, dönülecek yer.
(Ar. me^{3}āb, Far. cāy-ı bāz geşt) *Bütünlükin saḳnuḳlarḳa yanış körklükī.* 34/66a1=38:49
(Ar. merci^{c}, Far. bāz kerden) *Tangrıḳa yanışıngız ḳamuġ.* 27/54b1=5:48
y. 27/32b1=5:18
(Ar. merci^{c}, Far. bāz geşt) *Yana İḍingizke yanışıngız.* 34/82b1=39:7
(Ar. maşīr, Far. bāz geşt) *İlāh yoḳ meger ol, angar yanış.* 35/23b1=40:3
y. 36/11b1=42:15, 37/81b3=50:44, 38/67a1=64:3
2. dönüp dolaşılan yer.
(Ar. muteḳalleb, Far. cāy-i ber geşten) *Tangrı bilür yanışıngızlar[n]ı, turġu yeringizler[n]i.* 37/16a2=47:19
yanış yeri: dönüş yeri, en son varılacak yer.

(Ar. me'āb, Far. cāy-ı bāz geşt) *Bütünlükin aŋgar biziŋ üskümizde yaḳınlıḳ néme eḏgü yanış yeri.* 34/62b2=38:40
y. 34/67b1=38:55

(Ar. me'vā, Far. cāy-i bāş) *Olarnıŋ yanış yerleri tamuġ turur, néme yawuz yaŋġu yer.* 38/96a1=66:9
⇒ soŋ yanış 26/31a1=4:59; turġu yer ... y. 30/42a3=16:29

YA'Nİ (Ar.): yani.

(Ar. –, Far. –) *Kemiştiler / bérdiler Taŋrıḳa ol kün boyun ya'nı boyun sudılar.* 30/77a1=16:87
y. 31/30a3=19:76, 31/42a1=20:22, 36/4a3=42:8

⇒ Arıġ Cān ya'nı Cibril 30/86b2=16:102; bāḳi y. tüplüg 36/48a2=43:28; belgüsiz y. ġayb 31/24a3=19:61; çın y. rāst sözlegüçi 34/41b1=37:157; iḏisiŋe y. iḏisi tapa 26/60a2=4:92; ḳıyāmet y. ḳopmaḳ 38/36a2=60:3; ḳopmaḳ y. ḳıyāmet 35/15b3=39:67; köküs y. köŋgül 31/42b1=20:25; mengzek y. meşel 30/68a3=16:74; muşaffā y. arıġ 37/13a1=47:15; mü'min y. bitigli 32/45a3=29:44; resül y. yalavaç 29/12a1=9:16; şenbe boḏunları y. cuhūdlar 26/23a1=4:47; tegre ḳapsal- y. erk bolma- 30/2a2=12:66; üḏür- y. sew- 34/59b 3=38:32; yalġan sözledeçi y. yalġançı 30/88a3=16:105; yazuḳluġ y. kāfir 28/68a2=8:8; yoḳlatur erdiler y. bāġ būstān ḳarşılar 28/18a3=7:137

YAŊGLUḲ: insan.

(Ar. beşer, Far. ādemī) *Bütünlükin bilür-miz, olar ayurlar kim: ögretür aŋgar bir yaŋgluḳ.* 30/87a2=16:103
y.-ḳa 36/34a3=42:51

yaŋgluḳ / ādemī: insan.

(Ar. beşer, Far. ādemī) *Men törütteçi men bir yaŋgluḳ ādemīni ḳuruġ balçıḳdın, kök tınçımış livādın.* 30/21b1=15:28
⇒ ādemī / yaŋgluḳ 30/23a2=15:33

YAŊGUZ: yalnız, tek başına, tek. krş. **YALĠUZ**

(Ar. ferd, Far. ten) *Alur-miz andın anı kim aytur taḳı kelür bizke yaŋguz.* 31/31b1=19:80
y. 31/35a1=19:95

(Ar. vaḥde[t], Far. yegāne) *Ḳaçan yād ḳılınsa Taŋrı yaŋguz ḳurlur anlarnıŋ köŋülleri bitmezler.* 35/3a3=39:45
y. 35/29b1=40:12, 35/72a1=40:84

yaŋguz yaŋguz: tek tek, birer birer.

(Ar. furādā, Far. yegān yegān) *Aḏaḳın bolsa siz Taŋrıḳa ikin ikin, yaŋguz yaŋguz.* 33/59b1=34:46

YANUT: karşılık, mükâfat.

(Ar. cezā', Far. pādāş) *Külsünler azḳına ıġlasunlar üküş, yanut anı kim ḳazġanur erdiler.* 29/59a1=9:82
y. 27/45a3=5:38, 33/53b1=34:37, 35/88b3=41:28

y.-ı 26/61a1=4:93, 27/42a1=5:33, 29/20a1=9:26, 31/59a1=20:76, 31/71b1=39:34, 35/88b2=41:28, 38/29b2=59:17

y.-ları 25/7b2=3:136

(Ar. ecr / ücūr, Far. müzd/hā) *Ḳılsa eḏgü iş bérür-miz aŋa* yanutını. 33/1a1=33:31

y. 25/26a1=3:172, 26/16b3=4:40, 26/42b2=4:74, 26/64a2=4:95, 26/78b2=4:114, 26/99b3=4:146, 27/6a3=4:162, 27/25a1=5:9, 28/79a2=8:28, 29/16a3=9:22, 33/68a1=35:7, 35/75b3=41:8, 37/32b1=48:10, 37/37b2=48:16, 37/50a3=48:29, 38/73b3=64:15, 38/81b1=65:5

y.-ı 25/8a2=3:136, 25/25b1=3:171, 26/67b1=4:100, 28/45b2= 7:170, 30/50a3=16:41, 32/17a2=28:25, 35/21b2=39:74, 36/27a2=42:40

y.-ın 30/9b2=12:90

y.-ları 30/84b2=16:97, 32/35a1=28:54, 33/75b3=35:30, 34/86a2=39:10

y.-larını 27/13a2=4:173

(Ar. ṣevāb, Far. pādāş) *Taŋrı üskinde dünyā yanutı hem āḫiret yanutı.* 26/91a1=4:134

y.-ı 25/13a1-2=3:145, 26/90b3=4:134

y.-ın (ins.) 31/30b1=19:76

(Ar. –, Far. cezā') *Ol kim kömdüŋgüz özleriŋizke, tatıŋlar anıŋ yanutın kim kömdüŋgüz.* 29/26b3=9:36

y. 36/108a1=45:34

⇒ az ṭā'atḳa üküş yanut bérgen 36/18a2=42:23; ésiz y. 35/7b1=39:51, 35/8a1=39:51

yanut bér-: karşılık vermek, cezalandırmak, mükâfatlandırmak.

(Ar. cezā', Far. pādāş dāden) *Hiç yanut bérilmez meger nıısipās.* 33/38b1=34:17

y.-ür men 35/88a3=41:27

y.-ür 25/12b1=3:144, 30/8b1=12:88, 30/43b2=16:31

y.-ür-miz 25/13a3=3:145, 28/29b2=7:152, 31/80a2=46:25, 31/92a3=20:127, 32/10a1=28:14, 33/77b2=35:36, 34/26a1=37:80, 34/31b1=37:105, 34/32a3=37:110, 34/34b3=37:121, 34/36b2=37:131

y.-dimiz 33/38a3=34:17

y.-gey ök men 30/83b3=16:96

y.-gey men ök 30/84b2=16:97

y.-mek 31/71b3=39:35, 32/17a2=28:25, 36/95a2=45:14

(Ar. iṣābe[t], Far. pādāş dāden) *Yanut bérdi sizke ġamnı ġam birle.* 25/16b3=3:153

y.-di 37/39b3=48:18

(Ar. —, Far. cezā' dāden) *Bu kün unıtmaḳ yanutın bérür-miz andaġ unıttıŋız.* 36/107b2=45:34

⇒ al yanutı bér- 28/80b1=8:30; ḫalf yanut bér- 33/54b3=34:39

yanut bérigli: karşılık olarak tuzak kuran.

(Ar. mākir, Far. cezā dehendegān) *Al ḳılurlar, al yanutı bérür Taŋrı, Taŋrı yanut bériglilerde yégrek ol.* 28/80b2=8:30

yanut bér(i)l-: karşılık verilmek, cezalandırılmak.

(Ar. cezā' m., Far. pādāş dāde şoden) *Tanılar hiç yanut bérilmezler meger ol kim ḳılur erdiler.* 33/51a3=34:33

y.-ür (y. bérlür) 26/83a3=4:123, 35/31b2=40:17, 36/104b1=45:28
y.-ürler (y. bérlürler) 28/53b1=7:180
y.-gey 36/100a1=45:22
y.-gü 31/40a1=20:15
y.-mez 28/25b3=7:147, 35/47a3=40:40
y.-mez siz 34/25b1=37:39
y.-mez sizler 34/13a1=36:54

YAPIŞTUR-: örtmek, kapamak.
(Ar. ḫaşf, Far. dūḫten) *Belgürdi olarḳa anıng uwut yerleri, yapışturu āğāzdılar ol iki üze uştmaḳ yapraḳındın.* 31/90a2=20:121

YAPRAḲ: yaprak. krş. **YAPURĠAḲ**
(Ar. şaṭ^{c}, Far. berg) *Ekin teg çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı, yoğun boldı köni turdı.* 37/49b1=48:29
(Ar. varaḳ, Far. berg) *Belgürdi olarḳa anlarnıng uwut yerleri, yapışturu āğāzdılar ol iki üze uştmaḳ yapraḳındın.* 31/90a3=20:121

YAPURĠAḲ: krş. **YAPRAḲ**
yapurġaḳ çal-: yaprak silkelemek.
(Ar. heşş, Far. berg rīzānden) *Ol menim tayaḳım turur, tayanur men anıng üze hem yapurġaḳ çalar men anıng birle.* 31/40b3=20:18

YAP(U)Ş-: sarılmak, dört elle sarılmak, sığınmak. krş. **YEPÜŞ-**
(Ar. i^{c}tişām, Far. çeng der zeden) *Meger anlar kim yandılar, ongardılar, yapuştılar Tangrıḳa.* 26/99a3=4:146
y.-tılar 27/14b1=4:175
(Ar. temsīk bi, Far. çeng der zeden) *Anlar kim yapşurlar bitigke, aḍaḳın ḳılurlar namāzını biz yoḳsuz ḳılmaz-mız eḍgülük ḳılığlılarnıng yanutı.* 28/45a3=7:170
⇒ tutup yapuş- 32/13a2=28:19

YAR-: bozmak, kırmak.
yar- / sı-: (yemin) bozmak, sözünden dönmek.
(Ar. neḳş, Far. şikesten) *Toḳuşmaz mu sizler boḍun birle kim yardılar / sıdılar andlarını.* 29/9b3=9:13
⇒ suw yarġan 33/73a2=35:12

YARAĠ: gücü yetme, muktedir olma.
(Ar. ḳadāra^{t}, Far. tevānā şoden) *Meger anlar kim yandılar munda burun yaraġlarıngızda olar üze.* 27/43a3=5:34
yaraġ bol-: gücü yetmek, yapabilmek.
(Ar. istiṭā^{c}a^{t}, Far. tevānisten) *Hergiz yaraġlarıngız bolmaz kim dād bérsengiz uraġutlar arasında.* 26/87b3=4:129
y.-maġay (yaraġları b.) 34/11a2=36:50
y.-masa (yaraġı b.) 26/3b3=4:25

(Ar. istiṭā^{c}a^{t}, Far. tevānisten) *Yaraġları bolmaz olarḳa yārī bérmekke.* 28/60a1=7:192

yaraġ bul-: gücü yetmek.

(Ar. istiṭā^{c}a^{t}, Far. tevānisten) *Yaraġ bulmazlar ḥileḳa yime könülmezler yoḳa.* 26/66a1=4:99

YARAĠLIĠ: hakikat, gerçek, hak.

(Ar. ḥaḳḳ, Far. rāst) *Tüşti yaraġlıġ yerinde, yoḳ yoḍun boldı anı kim ḳılur erdiler.* 28/8b2=7:118

(Ar. ḥaḳḳ, Far. ḥaḳ) *Tileyür Tangrı kim yaraġlıġnı belgürtse sözleri birle, kesmek tanıġlılarnıng songını.* 28/67b3=8:7

y.-nı 28/68a1=8:8

⇒ rāst / yaraġlıġ 28/4b3=7:105

yaraġlıġ bol-: gücü yetmek.

(Ar. istiṭā^{c}a^{t}, Far. tevānisten) *Ewürgey erdimiz olarnı orunları üze, yaraġlıġ bolmaġaytılar keçgüke.* 34/17a1 =36:67

YARAĠSIZ: batıl.

(Ar. bāṭıl, Far. bīhūde) *Belgürtse yaraġlıġnı, yoḳ yoḍun ḳılsa yaraġsızını neçeme taplamasa kāfirler.* 28/68a1=8:8

(Ar. bāṭıl, Far. nā-dürüst) *Rūzī bérdi sizlerke arıġlardın, yaraġsızḳa mu kirtgünürler, Tangrı ir[inç]inge tanarlar.* 30/67b1=16:72

yaraġsız / artaḳ: batıl.

(Ar. bāṭıl, Far. nā-dürüst) *Bu ögür helāk bolmışlar ol, olar anınġ içinde yaraġsız artaḳ.* 28/19a3=7:139

yaraġsızın: haksız yere, hak etmeden.

(Ar. bi-ġayri'l-ḥaḳḳ, Far. be-cüz rāstī) *Anlar kim uluġsıġlıḳ ḳılurlar yer içinde yaraġsızın.* 28/24a3=7:146

⇒ artatġan / yaraġsız ḳılıġlı 28/49a2=7:173

YĀRĀN (Far.): arkadaş, yakındaki kişi(ler).

(Ar. aṣḥāb, Far. yārān) *Yalġan tuttı olarda burun Nūḥ ḳavmi taḳı yārānları ol ve Ṣāliḥ ḳavm[i].* 37/71b3=50:12

YARAŞ-: barışmak.

yaraşmaḳ: barış.

(Ar. ṣulḥ, Far. āştī) *Yaraşmaḳ eḍgü erür.* 26/87a3=4:128

yaraşmamaḳ: itaat etmeme, geçimsizlik.

(Ar. nuşūz, Far. nā-sāzvārī) *Ol tişiler kim ḳorḳar sizler yaraşmamaḳlarından.* 26/11b3=4:34

YARAŞIḴLIḴ: uygun olanı, yaraşanı yapma.

(Ar. tevfīḳ, Far. sāzvārī custen) *Andıḳarlar Tangrı tuta and ap tilemez-miz meger körklüg yaraşıḳlıḳ.* 26/35b2=4:62

YARAŞTUR-: barıştırmak, düzeltmek, ıslah etmek.
(Ar. işlāḥ, Far. āşti ewgenden) *Yazuḳ yoḳ ol iki üze kim yaraşturşalar ol iki ara yaraşturmaḳ.* 26/87a2=4:128
y.-unglar 37/59b1=49:9, 37/60b2=49:10
(Ar. işlāḥ, Far. nikū kerden) *Eger yansa yaraşturunglar ol iki ara könilik birle.* 37/60a2=49:9
yaraşturmaḳ: barıştırma.
(Ar. şulḥ, Far. āşti dāden) 26/87a2=4:128

YARAT-: 1. yaratmak.
(Ar. ḫalḳ, Far. āferiden) *Kökler erkliki içinde anı kim yarattı Tangrı.* 28/55a2=7:185
y.-tı 30/73b3=16:81
(Ar. ẕer', Far. āferiden) *Anı kim yarattı sizlerke yer içinde türlüg türlüg boḍuġları.* 30/35b3=16:13
y.-ur 36/6b2=42:11
2. (yalan) uydurmak.
(Ar. iftirā', Far. ber yāften) *Her-āyine yaratur yalġanu anlar kim kirtgünmesler.* 30/88a1=16:105
y.-sa sizler 30/94b3=16:116
⇒ yalġan yarat- 30/57a1=16:56, 30/77a3=16:87, 30/95a1=16:116
yaratġan: yaratıcı, var eden, esma-yı hüsnadan: bâri.
(Ar. bāri', Far. āferidgār) *Ol Tangrı törütgen yaratġan şüret ḳılġan.* 38/32a3=59:24
⇒ yalġan yaratıġlı 30/86a3=16:101
yaratmaḳ: hilkat, varlık ve özellik.
(Ar. ḫalḳ, Far. āferiniş) *Aydı: Iḍimiz ol turur kim bérdi ḳanuġ nengni aning yaratmaḳı.* 31/49a1=20:50

YARATIĠ: yaratılış.
(Ar. ḫalḳ, Far. āferiniş) *Ol kimerse kim uzun ᶜömr bérür-miz anga, ḳoḍı ewrer-miz anı yaratıġ içinde.* 34/17a3=36:68

YARATIL-: yaratılmak.
(Ar. ḫalḳ m., Far. āferide şoden) *Yaratıldı ādemi küçsüz.* 26/7a3=4:28

YARIḴ: zırh.
(Ar. sābiġa[t] / sābiġāt, Far. zırıh/hā) *Yumşattımız angar temürni étkil tép yarıḳlar.* 33/34a1=34:11

YARIL-: yarılmak.
(Ar. intişāḳ, Far. şigāfte şoden) *Yarlur yer tüşer taġlar sınıp.* 31/33b3=19:90
(Ar. teşaḳḳuḳ, Far. şikāfte şoden) *Ol kün yarılur yer, olarda terkin, ol térmek bizing üze āsān.* 37/81b3=50:44

(Ar. tefaṭṭur, Far. şikāften) *Tileyür kökler kim yarılsa andın hem yarlur yer tüger tağlar sınıp.* 31/33b2=19:90

YARIM: yarı.

(Ar. nıṣf, Far. nīme) *Eger keldürseler bir yawuz iş anlar üze ol kim anıng yarımı āzād tişiler üze ḳındım.* 26/5b1=4:25

YARIN: yarın.

(Ar. ġadā, Far. ferdā) *Körsün-a et-özni né kim ilgerü ıḍtı.* 38/30a2=59:18

YĀRĪ (Far.): yardım.

(Ar. naṣr, Far. yārī) *Ḳavī ḳıldı sizni yārīsi birle, rūzī ḳıldı / bérdi sizke.* 28/78a1=8:26

y. 25/3a2=3:126, 38/47a2=61:13

yārī bér-: yardım etmek, yardımcı olmak.

(Ar. naṣr, Far. yārī dāden) *Çın-oḳ yārī bérdi sizke Tangrı üküş orunlar içinde.* 29/18b2=9:25

y.-ür 37/8a3=47:7, 37/27b1=48:3
y.-ür-miz 35/53b3=40:51
y.-ürler 28/60a2=7:192, 28/60a8=7:197
y.-di 29/30b3=9:40
y.-diler 28/34b3=7:157
y.-gey 29/10b3=9:14
y.-gey-miz 38/25b3=59:11
y.-se-siz 37/8a3=47:7
y.-seler 38/26b1=59:12
y.-mezler 38/26b1=59:12
y.-medi 31/82a2=46:28
y.-mese siz 29/30b2=9:40
y.-mek 28/69a1=8:10, 37/27b2=48:3
y.-mekke 28/60a1=7:192, 28/60a7=7:197

(Ar. naṣr, Far. yārī kerden) *Yārī bérdimiz olarḳa boldılar anlar yengigliler.* 34/33b3=37:116

y.-ürler 38/23a3=59:8
y.-seler 36/31a1=42:46

(Ar. naṣr, Far. dād sitāden) *Anlar kim ḳaçan tegse olarḳa küç, olar yārī bérürler.* 36/26b3=42:39

(Ar. naṣr, Far. bāz dāşten) *Kim kim yārī bérse bizke Tangrınıng ḳındın.* 35/40a3=40:29

yārī bérdeçi: yardımcı.

(Ar. nāṣir/īn, Far. yārīger/ān) *Yoḳ olarḳa yārī bérdeçilerdin.* 30/48a3=16:37

yārī bérigli: yardım eden.

(Ar. nāṣir/īn, Far. yārīger/ān) *Turġu yerīngiz ot ol, yoḳ sizke yārī bériglilerdin.* 36/108a2=45:34

yārī béril-: yardım edilmek.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

(Ar. naṣr m., Far. yārī kerde şoden) *Ündeyürler otka ḳopmaḳ küninde, yārì bérilmezler.* 32/27b3=28:41

(Ar. naṣr m., Far. yārī dāde şoden) *Sizke ḳın yana yārì bérilmez sizler.* 35/10a1=39:54

y.-mezler 35/82a2=41:16, 38/26b2=59:12

yārì bérilmiş: yardım edilen.

(Ar. manṣūr/ūn, Far. yārī kerde/gān) *Olar her-āyine olar yārì bérilmişlerdin tururlar.* 34/44b1=37:172

yārì bériş-: karşılıklı yardımda bulunmak.

(Ar. tenāṣur, Far. yārī kerden yekdigerrā) *Né ol sizke yārì bérişmezler.* 34/22a3=37:125

yārì ḳıl(ı)n-: yardım edilmek.

(Ar. naṣr m., Far. yārī kerde şoden) *Ermez anlar yārì ḳılnurlar.* 36/85a3=44:41

yārì tile-: yardım istemek.

(Ar. isti^{c}āne^{t}, Far. yārī ḫ^{v}āsten) *Yārì tilenĝler Tanĝrıdın, serinĝler.* 28/12a1=7:128

(Ar. istinṣār, Far. yārī ḫ^{v}āsten) *Ançada ol kim yārì tiledi andın tün, munĝadıp ḳutġaru ḳolar.* 32/12b2=28:18

YĀRİÇİ (Far.T.): yardımcı, kurtarıcı, destek olan.

(Ar. nāṣır, Far. yārīger) *Yoḳattımız olarnı pes yārìçi yoḳ olarḳa.* 37/11b2=47:13

(Ar. naṣir / enṣār, Far. yārīger/ān) *Bulmaz dōst ap yārìçi.* 33/23b3=33:65

y. 26/25b3=4:52, 26/43b3=4:75, 26/55b1=4:89, 26/83b2=4:123, 26/99a1=4:145, 27/13b3=4:173, 28/86a3=8:40, 29/54b2=9:74, 36/5a1=42:8, 36/23a3=42:31, 37/42a2=48:23

y.-din 33/78b3=35:37

y.-leri 38/47b2=61:14

y.-ler 38/48a1=61:14, 38/48a3=61:14

(Ar. rid^{ā}, Far. yārīger) *Iḏġıl anı mening birle yārìçi kim könüke tutar méni.* 32/23b1=28:34

(Ar. vezīr, Far. destūr) *Ḳılġıl mangar yārìçi boḍnumdın, Hārūnnı ḳarındaşım.* 31/43a1=20:29

(Ar. ẓahir, Far. hem-püşt) *Anınĝ birle eḍgülük ḳıldı meninĝ üze, hergiz bolmaġam yārìçi yazuḳluġlarḳa.* 32/12a3=28:17

y. 38/91a3=66:4

y.-din 33/43b3=34:22

YĀRİÇILIḴ (Far.T.): yardımcı olma.

(Ar. naṣīr, Far. yārīger) *Tap turur Tangrı yārìçılıḳḳa.* 26/20b2=4:45

YARLIĠ: 1. izin, müsaade, hüküm.

(Ar. iẓn, Far. ḥukm) *Bolmaz et-özke ölmek meger Tangrı yarlıġı birle.* 25/12b3=3:145

y.-ı 26/36b2=4:64

(Ar. iẕn, Far. fermān) *Ançada öltürür erdiŋiz olarnı anıŋ yarlıġı birle.* 25/15a2=3:152

y.-ı 38/71b3=64:11

(Ar. iẕn, Far. destūr) *Ündegüçi Taŋrıḳa anıŋ yarlıġı birle.* 33/10a2=33:46

y.-ı 33/35a1=34:12, 35/68a3=40:78, 36/34b3=42:51, 38/6a3= 58:10, 38/20a2=59:5

(Ar. vaḥy, Far. peyġām) *Ewmegil Ḳur'ān birle ḳażā' ḳılınmazda burun saŋa anıŋ yarlıġı.* 31/87b3=20:114

2. emir, buyruk.

(Ar. emr, Far. fermān) *Boyun bérigliler ol anıŋ yarlıġı birle.* 30/35b1= 16:12

y.-ı 30/44b2=16:33, 38/81a2=65:5

y.-ımız 36/35a3=42:52

y.-ımızdın 33/35a2=34:12

(Ar. risālet, Far. peyġām/hā) *Ey Mūsā, men üdürdüm séni boḍun üze meniŋ yarlıġlarım birle, sözüm birle.* 28/23a1=7:144

⇒ bitig yarlıġ 33/58a3=34:44

yarlıġ bér(i)l-: emrolunmak.

(Ar. emr m., Far. fermūde şoden) *Keçürgil ötegil anı kim yarlıġ bérlür sen.* 30/32a3=15:94

y.-ürler (bérlürler) 30/54b1=16:50

yarlıġdın çıḳ-: yoldan çıkmak, emirlere uymamak.

(Ar. fısḳ, Far. birūn şoden ez fermān) *Sınayur-mız olarnı anıŋ birle kim yarlıġdın çıḳar erdiler.* 28/40b1=7:163

(Ar. fısḳ, Far. birūn āmeden ez fermān) *Küç éttiler ḳatıġ ḳın birle anıŋ birle kim yarlıġdın çıḳar erdiler.* 28/42a1=7:165

(Ar. fısḳ, Far. birūn reften ez fermān) *Yigrentürdi silerke Taŋrını barlamaḳnı taḳı yarlıġdın çıḳmaḳnı taḳı ᶜāṣì bolmaḳnı.* 37/58b2=49:7

(Ar. ifsād, Far. tebāhì kerden) *Arturdumız olarḳa ḳın ḳın üze anın kim yarlıġdın çıḳar erdiler.* 30/77b3=16:88

yarlıġdın çıḳıġlı: fasık, yoldan çıkmış.

(Ar. fāsıḳ/īn, Far. bì-fermān/ān) *Munu körkitür men sizke yarlıġdın çıḳıġlarḳa.* 28/24a1=7:145

(Ar. fāsıḳ/īn, Far. birūn āyende/gān ez fermān) *Olar erürler boḍun, yarlıġdın çıḳıġlı boḍunlar.* 32/22b3=28:32

yarlıġ ıḍ-: vahyetmek, vahiy göndermek.

(Ar. ìḥā', Far. fermūden) *Yarlıġ ıḍtı tegme kök içinde fermānını.* 35/78a3=41:12

(Ar. ìḥā', Far. vaḥy firistāden) *Ol kim yarlıġ ıḍtımız saŋa bitigdin.* 33/76a2=35:31

y.-tım 36/7b3=42:13

y.-tı 28/70a2=8:12

y.-tımız 28/8a3=7:117, 28/36b3=7:160, 30/97b3=16:123, 31/59a2= 20:77

(Ar. iḫā', Far. peyġām dāden) *Yarlıġ ıḍur öz yarlıġı birle·né kim tilese.* 36/34b3=42:51

(Ar. iḫā', Far. peyġām firistāden) *Biz yarlıġ ıḍtımız ... Yaᶜḳūbḳa yégenleriñge İsmaᶜīlḳa ve İsḥāḳḳa.* 27/6a3=4:163

y.-tımız 27/6b1-2=4:163, 36/3a3=42:7, 36/34b3=42:51

yarlıġ ıḍıl-: vahiy gönderilmek, vahyolunmak.

(Ar. iḫā' m., Far. vaḥy āverde şoden) *Yarlıġ ıḍlur maña bütünlükin Tañrıñız bir Tañrı turur.* 35/74b2=41:6

(Ar. iḫā' m., Far. vaḥy firistāde şoden) *Ḍmadımız sénde öñgdin meger erenler kim yarlıġ ıḍıldı.* 30/51a1=16:43

y.-dı 35/14b1=39:65, 36/55a2=43:43

y.-mas 34/71b2=38:70

(Ar. iḫā' m., Far. be-peyġāmber firistāden) *Men üḍürdüm séni, eşitgil ol kim yarlıġ ıḍlur.* 31/39b1=20:13

yarlıġ ıḍmaḳ: vahiy.

(Ar. vaḥy, Far. ilhām) *Bolmaz bir yañlıḳḳa sözlese añgar tañrı meger yarlıġ ıḍmaḳ.* 36/34b1=42:51

yarlıġsız iş: Allah'ın buyruğuna uymayan iş.

(Ar. fısḳ, Far. bīrūn āmeden ez fermān) *Ol kim boġuzlansa burḫānlar üze kim ülüşse sizler oḳlar birle ol yarlıġsız iş.* 27/16b2=5:3

yarlıġ tegür-: vahyolunmak.

(Ar. iḫā' m., Far. vaḥy firistāde şoden) *Bütünlükin uḍar men ol kim yarlıġ tegrür maña İḍimdin.* 28/62a3=7:203

yarlıġ tutuġlı: emirlere boyun eğen, itaatkâr.

(Ar. ḳānit, Far. fermān berdār) *Bütünlükin İbrāhīm yalavaç erdi bir ögür Tañrı yarlıġı tutuġlı.* 30/97a1=16:120

YARLIḲ: emir, buyruk. krş. YARLIĠ

(Ar. emr, Far. fermān) *Éwdüñgüzler mü İḍiñgiz yarlıḳıñga?* 28/27b3=7:150

YARLIḲA-: affetmek, bağışlamak, merhamet etmek.

(Ar. ġufrān, Far. āmurziden) *Yarlıḳamaz ol kim ortaḳ ḳatsa añga taḳı yarlıḳar anda aḍınnı.* 26/23a3=4:48

y.-yur 26/79b2=4:116, 27/32a1=5:18, 27/46a3=5:40, 37/35a3= 48:14

y.-dı 32/11b3=28:16, 34/1a3=36:27

y.-ġay 28/79b2=8:29, 30/10a2=12:92, 38/46a3=61:12

y.-ġıl 28/28b3=7:151, 32/11b3=28:16, 34/60b3=38:35, 35/26b1= 40:7, 38/24a2=59:10, 38/95a 3=66:8

y.-sa 25/7a2=3:135, 26/94a1=4:137, 27/9b3=4:168

y.-maz 26/79b2=4:116, 29/57b1=9:80, 37/23b2=47:34, 38/61a2= 63:6

y.-maḳ 31/57b1=20:73, 37/27a1=48:2

(Ar. raḥm, Far. baḫşüden) *Yarlıḳasa meniñg İḍim bütünlükin meniñg İḍim örtgen ulaşu yarlıḳaġan ol.* 30/1b1=12:53

y.-yur 29/51b2=9:71

(Ar. raḥmet, Far. baḫşāyīden) *Örte bérgil yazuḳumızını, yarlıḳaġıl bizni sen.* 28/32a2=7:155

yarlıḳaġlı: 1. merhamet edici, esma-yı hüsnadan: rahîm.

(Ar. raḥīm, Far. hemīşe baḫşāyende) *Bütünlükin sening iḍing ... örtgen yarlıḳaġlı.* 28/30a2=7:153

y. 37/68a1=50

2. esma-yı hüsnadan: vahhâb.

(Ar. vahhāb, Far. baḫşīde) *Azu olar üskinde mü iḍingning ḫazineleri ᶜazīz yarlıḳaġlı.* 34/49b1=38:9

3. bağışlayan.

(Ar. ġāfir, Far. āmurzende) *Bitig indürmek Tangrıdın ᶜazīz bilgen yazuḳ yarlıḳaġlı.* 35/23a1=40:3

yarlıḳaġan: 1. merhametli.

(Ar. raḥīm/in, Far. baḫşāyende/gān) *Yarlıḳaġay Tangrı sizni, Ol yarlıḳaġanlarda yarlıḳaġanraḳı ol.* 30/10a2=12:92

y.-larda 28/29a1=7:151

2. bağışlayıcı, esma-yı hüsnadan: rahîm, gafûr.

(Ar. raḥīm, Far. baḫşāyende) *Ol Tangrı örtgen yarlıḳaġan ol.* 25/4b2=3:129

y. 30/96b3=16:119, 33/14a1=33:50, 33/21b2=33:59, 37/56b2=49:5

(Ar. raḥīm, Far. hemīşe baḫşāyende) *Ol yarlıḳaġan örtgen turur.* 33/29a2=34:2

y. 26/6a2=4:25, 27/17b3=5:3, 27/43b1=5:34, 34/14a1=36:58, 35/9b2=39:53, 37/35b2=48:14, 37/63b1=49:12, 37/65a3=49:14, 37/83a1=51

(Ar. raḥīm, Far. mihrbān) *Ol Tangrı erür müᵓminlerḳa yarlıḳaġan.* 33/9a3=33:43

(Ar. ġafūr, Far. āmurzgār) *Ol turur tüzün yime yarlıḳaġan.* 33/82a3=35:41

y. 26/19b3=4:43, 38/3b3=58:2, 38/38b2=60:12

yarlıḳaġan / örtgen: esma-yı hüsnadan: gafûr.

(Ar. ġafūr, Far. āmurzende) *İḍi yarlıḳaġan / örtgen.* 33/37b1=34:15

yarlıḳaġan İḍi: rahmân Allah.

(Ar. raḥmān, Far. ḫudāvend-i buzurg baḫşāyiş) *Ol kün térer-miz saḳnuḳlarını yarlıḳaġan İḍi tapa atlandurup.* 31/32b2=19:85

yarlıḳaġan Tangrı: rahman Allah.

(Ar. raḥmān, Far. ḫudāy-ı buzurg) *Ḳoḍu bérgey anı yarlıḳaġan Tangrı.* 31/29a3=19:75

(Ar. raḥmān, Far. ḫudāy) *Kördi mü ol ġaybını azu tuttı mu yarlıḳaġan Tangrı üskinde ᶜahd.* 31/31a1=19:78

yarlıḳaġanraḳ: en merhametli.

(Ar. erḥam, Far. baḫşāyende-ter) *Ey İḍim, ... sen yarlıḳaġanlarda yarlıḳaġanraḳı sen.* 28/29a1=7:151

(Ar. erḥam, Far. baḫşāyende-terīn) *Yarlıḳaġay Tangrı sizni, Ol yarlıḳaġanlarda yarlıḳaġanraḳı ol.* 30/10a2=12:92

⇒ raḥîm / ulaşu yarlıḳaġan 33/86a3=36:5; ulaşu yarlıḳaġan 25/29b1=4, 26/37a2=4:64, 26/64b2=4:96, 26/66b1=4:99, 26/67b2=4:100, 26/73a3=4:106, 26/75b2=4:110, 26/88b2=4:129, 27/46a1=5:39, 28/43a1=7:167, 28/64a1=8, 29/20a3=9:27, 29/64b3=9:91, 30/1b1=12:53, 30/11b1=13, 30/12a2=14, 30/18b1=15, 30/53a1=16:47, 30/91a2=16:110, 30/94a3=16:115, 31/4a1=19, 31/36b1=20, 32/3b1=28, 32/12a1=28:16, 32/44b1=29, 33/27b2=33:73, 33/28a1=34, 33/63a2=35, 34/46b1=38, 34/76b2=39, 35/22b1=40, 35/73a1=41, 36/37a1=43, 36/74b1=44, 36/85b1=44:42, 36/89a1=45, 37/4a1=47, 37/26b1=48, 37/52b1=49, 38/8b2=58:12, 38/16b1=59, 38/31b1=59:22, 38/33a1=60, 38/38b3=60:12, 38/39b1=61, 38/49a2=62, 38/57a1=63, 38/65a2=64, 38/73b2=64:14, 38/75b2=65, 38/88a2=66, 38/88b3=66:1

yarlıḳamaḳ: rahmet, mağfiret.

(Ar. maġfiret, Far. āmurziş) *Olarḳa yarlıḳamaḳ hem yanut uluġ.* 27/24b3=5:9
y. 25/7b2=3:136, 26/64a3=4:96, 33/5a2=33:35, 33/30b1=34:4, 37/13a3=47:15, 37/50a3=48:29, 37/55b1=49:3

(Ar. maġfiret, Far. āmurzidegi) *Éwingler yarlıḳamaḳḳa İdingizdin.* 25/5b2=3:133

(Ar. raḥmet, Far. baḫşüden) *Bu körgüler yaruḳ İdingizdin hem köni yol hem yarlıḳamaḳ.* 28/62b1=7:203
y. 30/78b3=16:89

(Ar. raḥmet, Far. baḫşāyiş) *Kim umunçsuz bolur İdi yarlıḳamaḳındın meger yolsuzlar.* 30/27a3=15:56
y.-ınmı 28/32b3=7:156
y.-ı 26/50b3=4:83

yarlıḳamaḳ bér-: merhamet etmek.

(Ar. ḥanān, Far. baḫşāyiş) *Yarlıḳamaḳ béring üskümizde hem arıġlıḳ erür saḳınuḳ.* 31/8a1=19:13

yarlıḳamaḳlıḳ: rahmet, merhamet, bağışlama.

(Ar. raḥmet, Far. baḫşüdeni) *Aning bitigi içinde köni yol, yarlıḳamaḳlıḳ anlarḳa kim olar İdilering̈e ḳorḳarlar.* 28/30b2=7:154
y. 25/21b3=3:157, 25/22a3=3:159, 30/11a2=12:111, 30/61b2= 16:64

(Ar. raḥmet, Far. baḫşāyişi) *Müjde bérür olarḳa İdileri yarlıḳamaḳlıġın andın ḫoşnūdluḳ birle.* 29/15b3=9:21
y. 32/28b3=28:43, 32/30a3=28:46

(Ar. maġfiret, Far. āmurzişi) *Olarḳa dereceler iḍileri üskinde, yarlıḳamaḳlıḳ hem rüzi tüzün.* 28/66a2=8:5
y. 33/68a1=35:7

YARLIḲAN-: bağışlanmak.

(Ar. raḥmet m., Far. baḫşüde şoden) *Bolġa kim yarlıḳanġa sizler.* 28/63a1=7:204

(Ar. gufrān m., Far. āmurzide şoden) *Ayurlar: munu yarlıḳanur-miz biz.* 28/44a3=7:169

YARLIḲAT-: affetmek, günahları bağışlatmak.

(Ar. ġufrān m., Far. āmurzīde şoden) *Eger yığılsalar küfrdin yarlıḳatur olar anlarnı.* 28/85a2=8:38

yarlıḳatu ḳol-: günahlardan bağışlanmayı istemek, istiğfar etmek.

(Ar. istiġfār, Far. āmurziş ḫ^{v}āsten) *Anlar ançada küç étseler özlerinĝe, kelseler sanĝa, yarlıḳatu ḳolsalar Tanĝrıdın.* 26/36b3=4:64

y.-arlar 25/7a1=3:135, 28/82a2=8:33, 35/26a1=40:7, 37/86a1= 51:18

y.-ġıl 26/73a2=4:106, 29/57a2=9:80, 35/55b1=40:55, 37/15b3= 47:19, 37/33a1=48:11, 38/38b1= 60:12

y.-sun 38/60a3=63:5

y.-unglar 35/75a1=41:6

y.-sang 29/57a3=9:80, 38/60b3=63:6

y.-sa 26/75b1=4:110

y.-salar 26/37a1=4:64

y.-maġıl 29/57a2=9:80

y.-masang 38/61a1=63:6

yarlıḳatu tile-: istiğfar etmek.

(Ar. istiġfār, Far. āmurziş ḫ^{v}āsten) *Yarlıḳatu tilegil olardın.* 25/22b3=3:159

y.-di 34/56a1=38:24

y.-gem 31/18b2=19:47

YARU: yarı.

(Ar. nıṣf, Far. nīme) *Yarusını ḳoḍsa ol mīrāş alur anda.* 27/15b1=4:176

YARU-: parlamak, ışıldamak.

(Ar. işrāḳ, Far. rūşen şoden) *Yarudı yer iḍisi nūrı birle.* 35/17a1=39:69

(Ar. ḳarr, Far. rūşen şoden) *Ol yaḳınraḳ kim yarusa olarnıng közleri.* 33/14b1 =33:51

y.-sun 31/45b1=20:40, 32/9a2=28:13

YARUḲ: görünür kılıcı, göz açıcı.

(Ar. mubṣir, Far. bīnā) *Ol Tanĝrı ol ḳıldı sizing üçün tünni amrulmaḳ üçün, anung içinde kündüzni yaruḳ.* 35/59a3=40:61

⇒ açuḳ yaruḳ 33/74a1=35:26; ḫurmā yaruḳınça 26/26a1=4:53; köz yaruḳı 32/7a3=28:9

yaruḳ bol-: aydın olmak.

(Ar. ḳarr, Far. rūşen şoden) *Yégil hem içgil yaruḳ bolsun közüng.* 31/10b2=19:26

yaruḳ körgü: kesin delil, açık belge.

(Ar. baṣīre^{t} / baṣā^{ɔ}ir, Far. bīnā^{ɔ}ī/hā) *Bu körgüler yaruḳ İḍingizdin hem köni yol hem yarlıḳamaḳ.* 28/62a3=7:203

yaruḳraḳ: daha akıcı ve anlaşılır.

(Ar. efṣāḥ, Far. güşāde-ter) *Ḳadaşım Hārūnnı ol yaruḳraḳ méndin tilin, ıḍġıl anı mening birle yārìçi.* 32/23a3=28:34

yaruḳ yıldrağan: ışık saçan, nurlar saçan.

(Ar. münir, Far. tābān) *Çerāġ yaruḳ yıldrağan.* 33/10a2=33:46

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

yaruḳ yol: şeriat.
(Ar. minhāc, Far. rāh-ı rūşen) *Ḳamuġḳa ḳıldımız sizdin yaruḳ yol hem çerāġ.* 27/53b3=5:48

YARUḲLUḲ: nur.
(Ar. nūr, Far. rūşenāyī) *Çın-oḳ keldi sizke Tañrıdın yaruḳluḳ hem belgülüg bitig.* 27/29b1=5:15
y.-ḳa 30/12b2=14:1

YAS: zarar.
(Ar. żarr, Far. gezend) *Ḳaçan tegse sizlerke yas añgar anıñ birle yalwarur sizler.* 30/55b2=16:53
⇒ ḳor yas 30/8a2=12:88, 31/73b3=39:38, 31/74a1=39:38, 33/80a3=35:39, 34/83a1=39:8, 35/6a3=39:49, 37/33b2=48:11

YAŞ (I): göz yaşı.
(Ar. dem^{c}, Far. āb-ı çeşm) *Ewrülürler közleri yaşañgurur yaşdın ḳaḏġurup bulmaduḳlarınıñga.* 29/65a3=9:92

YAŞ (II): taze.
(Ar. ṭariyy, Far. tāze) *Ol İḏi ol kim fermān tutuġlı ḳıldı teñizni, yése sizler andın yaş et.* 30/36a3=16:14
yaş ḫurmā: taze hurma.
(Ar. ruṭab, Far. ḫurmā-i ter) *Irġaġıl seniñ tapa ḫurmā tüpini tüşsün üçün seniñ tapa yaş ḫurmā.* 31/10b1=19:25

YAŞ-: 1. gizlemek, saklamak.
(Ar. tevārī, Far. pinhān şoden) *Yaşar boḏundın yawuzluḳındın.* 30/57b3=16:59
2. gizlenmek, görünmemek.
(Ar. tevārī, Far. pinhān şoden) *Ançaḳa tegi yaştı kün perde birle* 34/60a2=38:33

YAŞAÑGUR-: (göz) yaşarmak, yaşlı olmak.
(Ar. feyż, Far. revān şoden) *Ewrülürler közleri yaşañgurur yaşdın ḳaḏġurup bulmaduḳlarınıñga.* 29/65a3=9:92

YAŞDAŞ: yaşıt, aynı yaşta.
(Ar. tirb / etrāb, Far. hem-zād/ān) *Taḳı olar üskinde közi yümüklügler yaşdaşlar.* 34/66b3=38:52

YAŞLIĠ: yaşlı, yaşında.
⇒ ḳırḳ yaşlıġ bol- 32/9b2=28:14

YAŞRU: gizli.
(Ar. ḫafiyy, Far. püşīde) *Baḳġaylar yaşru közdin.* 36/30a1=42:45

(Ar. sırr, Far. nihān) *Yaşru hem āşkārā umarlar satığçılık.* 33/75b1=35:29

yaşru söz: sır, giz.

(Ar. sırr, Far. nihān) *Saḳnurlar nı biz eşitmez-miz yaşru sözlerini, rāzlarını?* 36/70a3=43:80

yaşru sözle-: gizlice söylemek.

(Ar. isrār, Far. pinhān goften) *Ançada yaşru sözledi yalavaç cüftler[i]ning amarısınga bir söz.* 38/89b1=66:3

(Ar. teḫāfut, Far. āheste goften) *Yaşru sözlegeyler bir ikindi anlar.* 31/70a1=20:103

yaşru sözlegli bol-: sırdaş olmak.

(Ar. neciyy, Far. rāz güyende/gān) *Yaşru sözlegli boldılar, aydı uluğları: bilmez mü sizler kim atangız çın-oḳ aldı sizing üze üstüvārlık.* 30/3b1=12:80

⇒ örtügli yaşru 30/69a2=16:75

YAŞ(U)R-: gizlemek, saklamak.

(Ar. iḫfā', Far. pinhān dāşten) *Yaşrur sen özüng içinde anı kim Tangrı belgürtügli ol.* 33/6b1=33:37

y.-sa siz 33/18a3=33:54

y.-ur erdingizler (yaşrur) 27/29a1=5:15

(Ar. iḫfā', Far. pinhān kerden) *Tiledim kim yaşurayın yanut bérilgü üçün ḳamuġ et-öz.* 31/40a1=20:15

(Ar. isrār, Far. pinhān dāşten) *Bolġaylar anung üze kim yaşurdılar özleri içinde.* 27/57b2=5:52

y.-ur siz (yaşrur siz) 38/34b2=60:1

(Ar. isrār, Far. pinhān kerden) *Tangrı bilür anı kim yaşrurlar yime anı kim açuḳ āşkārā ḳılurlar.* 30/38a2=16:23

y.-ur sizler (yaşrur sizler) 38/67a3=64:4

y.-dılar 31/53b2=20:62

(Ar. istiḫfā', Far. pūşiden) *Yaşrurlar boḍundın, yaşrumaġaylar Tangrıdın.* 26/73b3, 74a1=4:108

YAT: yabancı.

yat tam ḳongşı: uzak komşu.

(Ar. cārü'l-cünüb, Far. hem-sāye-i bīgāne) *Eḍgülük ḳılınglar ... yaġuḳ ḳongşıḳa, yat tam ḳongşıḳa.* 26/14a1=4:36

YAT-: yatmak, uyumak.

(Ar. hec^{c}, Far. ḫuften) *Erdiler tünnüng azında ol kim yatur érdiler.* 37/85b3=51:17

yatġu yer: ebedî yatacak yer, kabir.

(Ar. mażca^{c} / mażāci^{c}, Far. cāy/hā-yı helāk) *Eger bolsa erdingiz éwlering içinde çıḳġatılar ol kişiler kim bitildi olar üze öldürmek yatġu yerlering.* 25/19a3=3:154

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

(Ar. mihād, Far. ārāmgāh) *Tamuġ! Kigrürler, néme yawuz yatġu yer.* 34/67b3=38:56
(Ar. merḳad, Far. ḫ^{v}ābgāh) *Ey ḳatıġlıḳ bizke kim ḳopġurdı bizni yatġu yerimizdin.* 34/12a1=36:52
⇒ taġda yatġan 29/25a2=9:34

YAWUḴ: yakın, ilk.
(Ar. dünyā, Far. nuḫustīn) *Bezedimiz yawuḳ kökni yulduzlar birle.* 35/78b2=41:12
(Ar. ḳarīb, Far. nezdīk) *Ḳıldı anda aḍım ol açmaḳ yawuḳ.* 37/47b1=48:27
⇒ oġrayu āsān yawuḳ 29/32b3=9:42
yawuḳraḳ: geçimlik, meta.
(Ar. metā^{c}, Far. ber ḫ^{v}urdārī) *Yaḳın tiriglik yawuḳraḳ turur.* 36/51b3=43:35

YAVUḴ-: yakınlaşmak, dokunmak.
(Ar. mulāmese^{t}, Far. sāvīden) *Yaġumaŋ namāzḳa ... yavuḳsa sizler uraġutlarḳa.* 26/19a2=4:43

YAWUḴLUḴ: yakınlık.
(Ar. zulfā, Far. nezdīkī) *Yawuḳluḳ ol Taŋrı ḥükm ḳılur olar ara.* 34/78a2=39:3

YAWUZ: 1. kötü, kötülük.
(Ar. sū^{ʾ}, Far. bed) *Bezendi aŋgar ^{c}amelniŋ yawuzı takı kördi anı körklüg.* 33/68a2=35:8
y. 28/42b2=7:167, 30/58b2=16:60, 31/69b1=20:101, 34/94b2=39:24, 37/29b3=48:6, 37/30a1=48:6, 37/34b1=48:12
y.-nı 30/1a1=12:53
y.-ı 29628b3=9:37, 35/50b2=40:45, 35/54b2=40:52, 37/12a1= 47:14
(Ar. sā^{ʾ}e, Far. bed) *Bilgil yawuz turur ol kim ḥükm ḳılurlar.* 30/58a3=16:59
y. 37/30a3=48:6, 38/10b3=58:15
(Ar. seyyi^{ʾ}e^{t}, Far. bed) *Küvezlenmekleri üçün yer içinde yawuz al ḳılur.* 33/83a3=35:43
y. 33/83b1=35:43, 36/26b3=42:40, 36/27a1=42:40
(Ar. şerr, Far. bedterīn) *Bu erdi takı bütünlükin yolsuz boynaġularḳa yawuz yanış yer turur.* 34/67b1=38:55
2. günah, hata, kusur.
(Ar. seyyi^{ʾ}e^{t} / seyyi^{ʾ}āt, Far. bedī/hā) *Örtgey-miz sizdin yawuzlarıŋgızdın.* 26/9a1=4:31
y.-larını 37/5a3=47:2, 37/29a2=48:5, 38/70b1=64:9, 38/81b1=65:5
y.-larıŋgızını 27/27a1=5:12, 38/94a3=66:8
y.-lar 33/70b1=35:10
y.-lardın 35/27b2=40:9, 35/27b3=40:9
3. kötü kişi.
(Ar. —, Far. —) *Asıġ ḳılmadılar ol iki eḍgüke ol iki yawuzḳa.* 38/97a2=66:10
⇒ ésiz /yawuz 35/50a3=40:45; néme yawuz 25/28b2=3:187, 26/15b2=4:38, 26/65b2=4:97, 26/79b1=4:115, 28/27b2=7:150, 28/72b2=8:16, 29/8a1=9:9, 29/

53a2=9:73, 30/42a2=16:29, 34/45b1=37:177, 34/67b2=38:56, 34/69a1=38:68, 35/66b3=40:76, 35/20a1=39:72, 36/53b1=43:38, 36/99b1=45:21, 37/61b2=49:11, 38/52a1=62:5, 38/58b1=63:2, 38/71b1=64:10, 38/96a2=66:9

yawuz at: kötü ad, kötü lakap.

(Ar. laḳāb, Far. sāz nām) *Til étmeng̑ler bir ikindike, ündemeng̑ler at yawuz bile.* 37/61b3=49:11

yawuz étig / ḥīle: hile, aldatma.

(Ar. keyd, Far. sigāliş-i bed) *Yüz ewürdi bu kāfir, térdi yawuz étigi / ḥīlezi, yawuz keldi.* 31/52a3=20:60

yawuz ḫalf: kötü nesil.

(Ar. ḫalf, Far. bedān) *Song̑ḳaldı olarda kiḍin yawuz ḫalf.* 28/43b3=7:169

yawuz iş: fuhuş, kötü ve çirkin iş, kötü amel.

(Ar. fāḥişeᵗ, Far. kār-ı zişt) *Ḳaçan beglig bolsalar eger keldürseler bir yawuz iş* 26/5b1=4:25

(Ar. münker, Far. kār-ı zişt) *Her-āyine Tang̑rı buyrur dād bérmek, ... yalğan çalpaḳ işdin, yawuz işdin, artuḳluḳ ḳılmaḳ[dın].* 30/79a3=16:90

y.-din 28/34a2=7:157, 29/51a2=9:71

(Ar. sāʾe, Far. bed) *Bilgil kim iş yawuz ol anı kim kötrürler.* 30/39a3=16:25

yawuz işlig/ġ: bozgunculuk yapan, bâtılı seçen.

(Ar. mubṭil/ūn, Far. bīhūdekār/ān) *Ḥükm ḳılındı rāstlıḳ üze ziyān ḳıldı anda yawuz işlig̑lar.* 35/68b2=40:78

(Ar. mufsid/īn, Far. tebāhkār/ān) *Ḳıldılar eḍgülüklerni yawuz işliglerig̑ yer içinde.* 34/58b1=38:28

(Ar. baġiyy, Far. belābekār) *Ermez sening̑ atang̑ yawuz er hem ermez sening̑ anang̑ yawuz işlig̑.* 31/12a1=19:28

⇒ artaḳ / yawuz işlıġ 35/49b2=40:43

yawuz işlig / ortaḳ ḳatıġlı: bozguncu, fesat çıkaran.

(Ar. mufsid/īn, Far. tebāhkār/ān) *Baḳġıl neteg boldı yawuz işlig̑ ortaḳ ḳatıġlılarning̑ song̑ı.* 28/4a3=7:103

yawuz kel-: üzmek, kötü gelmek.

(Ar. sevʾ, Far. endūhgīn kerden) *Eger tegse sizke bir eḍgülük yawuz kélür olarḳa.* 25/1b3=3:120

yawuz ḳıl-: kötülük etmek.

(Ar. isāʾeᵗ, Far. bed kerden) *Kim kim ḳılsa eḍgülük öz özing̑e, kim kim yawuz ḳılsa anıng̑ üze.* 35/90a2=41:46

y.-sa 36/95b1=45:15

⇒ ḳaḍġuluḳ ḳıl-/ yawuz kel- 29/37a3=9:50

yawuzraḳ: en kötü, daha kötü, çirkin.

(Ar. esvāʾ, Far. bed-ter) *Örtmek üçün Tang̑rı olardın yawuzraḳ ang̑ar kim ḳıldılar.* 31/71b2=39:35

y. 35/88a3=41:27

(Ar. münker, Far. zişt-ter) *Olar ayurlar yawuzraḳ aymaḳdın hem yalğan.* 38/3a3=58:2

(Ar. şerr, Far. bed-ter) *Her-äyine bilürler anı kim ol yawuzraḳ orunluḡ, ẓa*^{c}*ifraḳ sülüg.* 31/29b3=19:75

YAWUZLUḲ: kötülük, hayasızlık, musibet.

(Ar. fāḥişe^{t}, Far. kār-ı zişt) *Çıḳarmaŋ olarnı ewlerindin çıḳmasunlar meger kim kelseler bir yawuzluḳ belgülüg.* 38/76b3=65:1

(Ar. sū$^{\supset}$, Far. bedī) *Eger bilür bolsa men örtüglügni üküş ḫayrnı ḳılġatım tegmegeti maŋa yawuzluḳ.* 28/57b 3=7:188

y. 25/26b3=3:174, 26/75a3=4:110, 26/83a3=4:123, 35/13a3=39:61
y.-ḳa 38/35b2=60:2
y.-dın 28/41b2=7:165
y.-ı 35/45b3=40:37
y.-ındın 30/57b3=16:59, 35/5a3=39:47
y.-ın (ins.) 27/1b1=4:148

(Ar. seyyi$^{\supset}$e^{t} / seyyi$^{\supset}$āt, Far. bedī/hā) *Eger tegse sizke bir yawuzluḳ şād bolurlar aniŋ birle.* 25/1b3=3:120

y. 26/47a2=4:78, 26/52a3=4:85, 28/14a1=7:131, 35/47a2=40:40, 36/33a1=42:48
y.-nı 32/35a3=28:54
y.-dın 26/47b3=4:79
y.-lar 28/43b2=7:168, 35/5b3=39:48
y.-larnı 36/99a1=45:21
y.-ları 36/107a2=45:33
y.-larıŋızını 28/79b2=8:29

(Ar. şer, Far. bedī) *Ḳaçan tegse aŋa yawuzluḳ, buŋalur umınçsız bolur.* 31/76a1=41:49

yawuzluḳ ḳılıġlı: kötülük yapan.

(Ar. musī$^{\supset}$, Far. bed girdkār) *Berāber bolmaz ... ḳıldılar eḏgülükler, yawuzluḳ ḳılıġlı.* 35/57b3=40:58

YAWUZSUZ: kusursuz.

(Ar. min ġayri sū$^{\supset}$, Far. ez cüz şey) *Yaġuḳ életgil elgiŋni ḳoltıḳıŋ tapa, çıḳsun üçün ürüŋ yawuzsuz.* 31/42a1=20:22

y.-ın (ins.) 32/22a2=28:32

YAY-: yaymak. krş. **YAḌ-**

(Ar. beṣṣ, Far. perāgende kerden) *Aniŋ nişānlarındın kökler törütmek hem yerler törütmek, anı kim yaydı olar içinde tepreniglidin.* 36/22a1=42:29

YAYḲAT-: sallamak, alt üst etmek.

(Ar. meyd, Far. gerdāniden) *Kemiştiler yer içinde bekümiş taġlar yayḳatmasun sizlerni.* 30/37a3=16:15

YAZ-: 1. (el) uzatmak.

(Ar. basṭ, Far. derāz kerden) *Eger yazsa sen manga elgingni öldürmek üçün emr ... 27/38b1=5:28*

2. döşemek, yaymak.

(Ar. basṭ, Far. güsterānden) *Yazar rūzini kimke tilese hem tarıtur. 36/7a2=42:10*

(Ar. neşr, Far. güşāden) *Ol turur kim indrür yaġmurını nevmüid bolmışlarında kidin, yazar raḥmetini. 36/21b1=42:28*

3. yakınlık bildiren yardımcı fiil.

(Ar. kidte, Far. ḫ^{v}āsten) *Bütünlükin belgürtü yazdı anı. 32/7b3=28:10*

⇒ öldrü yaz- 28/28b1=7:150

yazıġlı: (el) uzatan.

(Ar. bāsıṭ, Far. derāz konende) *Yazsa sen manga elgingni öldürmek üçün emr men yazıġlı elgimni sanga. 27/38b2=5:28*

YAZI: yazı, ova, düzlük.

(Ar. ^{c}arā, Far. şaḥrā) *Attımız anı yazıḳa, ol iglig. 34/39a2=37:145*

(Ar. ḳā^{c}, Far. hem-vār) *Sorarlar sanga taġlardın, ayġıl: eskegey anı mening üçün eskemek, ḳoḍar anı yazı. 31/ 70b3=20:106*

YAZUḴ: günah, suç, hata.

(Ar. ^{c}anet, Far. peliḍkār) *Ol kim ḳorḳsa yazuḳdın sizdin ... 26/5b3=4:25*

(Ar. cunāḥ, Far. beze) *Yazuk yoḳ olar üze. 33/18b1=33:55*

y. 26/3a3=4:24, 26/87a1=4:128, 33/14a3=33:51

(Ar. ḫaṭī$^{}$e^{t}, Far. günāh/ān) *Örtgey-miz sizlerning yazuḳlarıngızın 28/38b3=7:161*

(Ar. işm, Far. beze) *Kötürdiler yalġan söz belgülüg yazuḳ. 33/20b3=33:58*

y. 26/24b1=4:50, 26/76b2=4:112, 37/62b2=49:12, 38/5a2=58:9

y.-nı 26/23b3=4:48, 26/76a3=4:112

y.-ḳa 27/17b2=5:3

y.-um 27/39a1=5:29

y.-ung 27/39a1=5:29, 36/25b1=42:37

(Ar. ẕenb / ẕunūb, Far. günāh/ān) *Ongarsun sizke işlering̃izni hem örtsün sizing̃ yazuḳlarıng̃ızı. 33/26a1=33:71*

y. 35/23a1=40:3

y.-ung̃nı 35/55b2=40:55

y.-ungdın 37/27a2=48:2

y.-larıng̃nı 37/15b3=47:19

y.-ları 27/55b1=5:49, 35/34b2=40:21

y.-larını 25/7a2=3:135

y.-larımızını 25/14b2=3:147

y.-larımızḳa 35/29a1=40:11

y.-larıngız 27/31b3=5:18

y.-larıngızdın 38/46a3=61:12

y.-larnı 35/9a3=39:53

⇒ körksüz yazuḳ 36/25b2=42:37; uluġ y. 26/8b3=14:31, 26/76b1=4:112

yazuḳ / ḫaṭā: günah, suç.

(Ar. ḫāṭi'e[t], Far. günāh) *Kim kim ḳazġansa yazuḳnı ḫaṭānı azu yazuḳnı yana atsa anı bizārlıḳḳa.* 26/76a2=4:112

yazuḳ keçürmek: bağış, af.

(Ar. ma[c]zire[t], Far. bahāne) *Yazuḳ keçürmek İḏingizke bolġay kim saḳınġaylar.* 28/41a2=7:164

yazuḳ ḳıl-: günah işlemek.

(Ar. icrām, Far. günāh kerden) *Sorulmaz sizler andın kim yazuḳ ḳıldımız.* 33/45b1=34:25

yazuḳ ḳılġan: günahkâr.

(Ar. mücrim/ūn, Far. günāhkār/ān) *Boynaġuluḳ ḳıldıngız, erdingiz yazuḳ ḳılġan boḏun.* 36/106a3=45:31

y.-lar 36/80a2=44:22

yazuḳ ḳılığlı: günahkâr, büyük hata işleyen.

(Ar. ḫāṭi'/īn, Far. günahkār/ān) *Üḏürdi Tanġrı bizing üze neçeme bolsa-miz yazuḳ ḳılığlılar.* 30/9b3=12:91

yazuḳ ört-: günahı bağışlamak.

(Ar. ġufrān, Far. āmurziden) *Sen bizing erkligimiz sen örte bérgil yazuḳumızını.* 28/32a2=7:155

yazuḳ örtgen: esma-yı hüsnadan: gafûr.

(Ar. ġafūr, Far. āmurzgār) *Tanġrı yazuḳ örtgen yarlıḳaġan ol.* 37/56b1=49:5

yazuḳ örtügli: bağışlayan, affedici.

(Ar. ġāfir/īn, Far. āmurzende/gān) *Yarlıḳaġıl bizni sen, yazuḳ örtüglilerde yégreki sen.* 28/32a3=7:155

yazuḳ tök-: günahlardan arınmak.

(Ar. ḥiṭṭa[t], Far. furū ewgen ez bār-ı günāh) *Aytınglar: yazuḳlarımızını töke bérgil kiring ḳapuġḳa yüknü.* 28/38b2=7:161

yazuḳ yüki: günah yükü.

(Ar. vizr, Far. bār-ı günāh) *Her-āyine ol kötrür ḳıyāmet küninde yazuḳ yükini.* 31/69b1=20:100

YAZUḲLUĠ: suçlu, günahkâr.

(Ar. aṯīm, Far. bezekār) *Bütünlükin zaḳḳūm yıġaçı yazuḳluġlar yémi.* 36/85b2=44:44

y.-ḳa 36/91b1=45:7

(Ar. mücrim/īn, Far. günāhkār/ān) *Ḳınayur-miz bir ögürni, olar erdiler yazuḳluġlar.* 29/46b3=9:66

y. 31/80a3=46:25, 31/58a1=20:74

y.-lar 28/15b2=7:133, 33/49b3=34:32, 34/14a3=36:59, 36/68a3=43:74, 36/84a1=44:37

y.-larnı 31/32b3=19:85, 31/69b3=20:102

y.-larḳa 32/12a3=28:17

yazuḳluġ ya[c]ni kāfir: günahkâr, kâfir.

(Ar. mücrim/ūn, Far. günāhkār/ān) *Belgürtse yaraġlığını yoḳ yoḏun ḳılsa yaraġsızını neçeme taplamasa yazuḳluġlar ya[c]nì kāfirler.* 28/68a2=8:8

(Ar. aṣīm, Far. bezekār) *Ol Tañrı sewmez kim kim bolsa ḫıyānet ḳılğan yazuḳluġ* 26/73b3=4:107
⇒ mücrim / yazuḳluġ 34/24a3=37:34

YÉ-: yemek, yemek yemek.
(Ar. ekl, Far. ḫorden) *Yéyürler boḍunnuñ māllarını bāṭıl birle.* 29/75a2=49:34
y.-yür 33/36a3=34:14, 37/10b3=47:12
y.-yür siz 33/72b2=35:12
y.-yür sizler 36/68a3=43:73
y.-yürler 34/4b1=36:33, 36/10b3=47:12
y.-diler 31/89b3=20:121
y.-gil 30/64a3=16:69, 31/10b1=19:26
y.-ng 28/38b1=7:161
y.-ngler 28/37b3=7:160, 30/93a2=16:114, 31/50a2=20:54, 31/60b3=20:81, 33/37a2=34:15
y.-sünler 30/19b3=15:3, 34/5a2=36:35
y.-se 25/27a2=3:183, 27/16a3=5:3, 37/63a1=49:12
y.-se siz 35/69a1=40:79
y.-se sizler 30/36a3=16:14
y.-mez mü sizler 34/28a1=37:91, 37/88a3=51:27
y.-mengler 25/4b3=3:130, 26/7b1=4:29
y.-mekleri 27/5a1=4:161
(Ar. ṭa^{c}m, Far. ḫorden) *Ḳaçan yése siz tarı[lı]ñlar.* 33/16b1=33:53
⇒ ḳaḍġu yé- 31/45b3=20:40
⇒ üküş yégen 27/49a3=5:42
yégü aş bér-: yemek vermek, doyurmak.
(Ar. iṭ^{c}ām, Far. ḫordenī dāden) *Yégü aş bérür mü-miz anlarḳa eger tilese Tañrı yégü aş bérgey añar.* 34/10a1=36:47
yér içgü: içecek, şifa veren içecek.
(Ar. şarāb, Far. āşāmīdenī) *Çıḳar ḳarınlarından yér içgü türlüg türlüg boḍuğları.* 30/64b3=16:69

YÉDİ: yedi (7). krş. **YÉTİ**
(Ar. seb^{c}a^{t}, Far. heft) *Törütti olarnı yédi ḳat kökni.* 35/78a2=41:12

YÉG: daha iyi.
yégrek: yeğ, daha iyi, en hayırlısı.
(Ar. ḫayr, Far. bihter) *Soñ sarāy yégrek anlarḳa kim saḳınurlar.* 28/45a2=7:169
y. 28/80b2=8:30, 30/83b1=16:95
y.-i 28/32a3=7:155

YÉGEN: torun.
(Ar. sıbṭ / asbāṭ, Far. puser/ān) *Yarlıġ ıdtımız ... Ya^{c}ḳūbḳa yégenleriñe İsmā^{c}īlḳa ve İsḥāḳḳa.* 27/6b3=4:163

YÉGENÇÜK: torun.
yigençük azu tapuġçı: torun veya hizmetkâr.

(Ar. ḥāfid / ḥafed, Far. nebīre/gān yā ḥidmetkār/ān) *Tañrı ḳıldı sizlerke özlerińizdin ök cüftler yana ḳıldı sizlerke cüftleriñizdin oġlanlar, yégençükler azu tapuġçılar.* 30/67a3=16:72

YEK: şeytan.

(Ar. ġarūr, Far. dīv) *Armasun sizlerni İḳidin yek.* 33/66b3=35:5

(Ar. şeyṭān / şeyāṭīn, Far. dīv/ān) *Eger artatmaḳ tilese yekdin artatmaḳ, sıġınġıl Tañrıḳa.* 28/49b3=7:175

y. 25/20a1=3:155, 26/15b2=4:38, 26/32a1=4:60, 26/44b1=4:76, 26/81b3=4:120, 28/49b3=7:175, 28/69b3=8:11, 29/6b3=8:48, 30/60b3=16:63, 31/17b1=19:44, 31/89b1=20:120, 32/11a3=28:15, 33/66b3=35:6, 36/63a3=43:62, 37/19a1=47:25, 38/13a1=58:19, 38/13a3=58:19, 38/13b1=58:19, 38/28b2=59:16

y.-ni 26/80a3=4:117, 26/81a3=4:119, 31/17a3=19:44

y.-ke 26/51a1=4:83, 31/18a1=19:45, 34/14b2=36:60

y.-din 28/61b1=7:201, 30/85a2=16:98, 38/6a1=58:10

y.-ler 26/44b1=4:76

y.-lerni 31/26b3=19:68, 31/32a2=19:83, 34/61b2=38:37

(Ar. şeyṭān, Far. şeyṭān) *Tegürdi manga yek emgek birle ḳın birle.* 34/63a1=38:41

(Ar. ṭāġūt, Far. dīv) *Biterler Tañrıda aḳın butlarḳa yekke.* 26/25a1=4:51

YEL: 1. yel, rüzgar.

(Ar. rīḥ / riyāḥ, Far. bād/hā) *Ol Tañrı ıḍtı yellerni, ḳoparur bulıtnı.* 33/69a2=35:9

y. 31/79b2=46:24

y.-ni 33/34a3=34:12, 34/61a3=38:36, 35/81b1=41:16, 36/23b2=42:33

y.-lerni 36/90b2=45:5

2. etki, tesir, güç.

(Ar. rīḥ, Far. bād) *Tartışmañg, yüreksiz bolur sizler kitse yelińiz.* 29/5b3=8:46

YELİN-: kor ateşli olmak.

yelinigli tamuġ: kor ateşli cehennem.

(Ar. saᶜīr, Far. āteş-i fīrūzān) *Taturġay-miz añgar ol yelinigli tamuġ ḳınıdın.* 33/35a2=34:12

YÉM: yemek.

(Ar. ṭaᶜām, Far. ḫordenī) *Bütünlükin zaḳḳūm yıġaçı yazuḳluġlar yémi.* 36/85b3=44:44

YÉMİŞ: meyve.

(Ar. şemer/āt, Far. mīve/hā) *Ḫurmā tüplerińiñg yémişlerindin, üzümlerdin tutar sizler andın esrütgü.* 30/63a3=16:67

y.-lerdin 30/34b3=16:11, 30/64b1=16:69

YÉMİŞLİG: yemişli, meyveli.

(Ar. ẕāt / ẕevāt, Far. bā mīve) *Tegşürdimiz olarḳa būstānlar içre iki bāġlar yémişlig tiken yılġun turur.* 33/38a1=34:16

YENG-: yenmek, galip gelmek, üstün gelmek.

(Ar. ʿazz, Far. ġalebe kerden) *Yéngdi méni söz aymaḳ içre.* 34/54b2=38:23

(Ar. ġalebeᵗ, Far. çīre şoden) *Tangrı yolı içinde öldrülse azu yengse her-üçün anga bérür-miz yanut uluġ.* 26/42b1=4:74

yengigli: galip gelen, yenen.

(Ar. ġālib/ūn, Far. çīre/gān) *Bizke ter bar mu eger bolsa-miz yengiglilerdin* 28/7a2=7:113

y.-ler 34/34a1=37:116

y.-ler siz 27/35b3=5:23, 32/24b1=28:35

YEPÜŞ-: sımsıkı sarılmak, yapışmak. krş. **YAPUŞ-**

(Ar. istimsāk bi, Far. çeng der zeden) *Yepüşgil angar kim yarlıġ ıdıldı sanga.* 36/55a1=43:43

yepşügli: sıkıca sarılan, yapışan.

(Ar. müstemsik/ūn, Far. çeng der zede) *Olarḳa bérdimiz mü bitig anda burun olar angar yepşügliler?* 36/45a2=43:21

yepüşgen: yapışkan.

(Ar. lāzib, Far. ber çeşşende) *Biz töröttimiz olarnı yepüşgen balçıḳdın* 34/19a3=37:11

YER: 1. yer, yeryüzü, belde.

(Ar. arż, Far. zemīn) *Tepremez men bu yerdin destūr bérginçeke tegi manga atam.* 30/4a1=12:80

y. 25/8b1=3:137, 25/20b3=3:156, 26/17b2=4:42, 26/65a2=4:97, 26/66b3=4:100, 26/67b3=4:101, 27/11b3=4:171, 27/30b3=5:17, 27/37a3=5:26, 27/39b3=5:31, 27/41a1=5:32, 27/41b3=5:32, 27/42a2=5:33, 27/44a2=5:36, 28/11a3=7:127, 28/12a2=7:128, 28/13a2=7:129, 28/24a3=7:146, 28/43a2=7:168, 28/77b2=8:26, 29/19a2=9:25, 29/54b1=9:74, 30/16b1=14:26, 30/37a3=16:15, 30/47b1=16:36, 30/54a1=16:49, 31/33b3=19:90, 31/37b1=20:6, 32/4a2=28:4, 32/5a1=28:5, 32/5a3=28:6, 32/26b3=28:39, 33/29b3=34:3, 33/36a3=34:14, 33/79b1=35:39, 33/83a3=35:43, 33/84a3=35:44, 34/4a2=36:33, 34/5b3=36:36, 34/56b2=38:26, 34/58b2=38:28, 34/91b1=39:21, 35/4a2=39:46, 35/5a1=39:47, 35/15b1=39:67, 35/16b2=39:68, 35/17a2=39:69, 35/33b3=40:21, 35/34a3=40:21, 35/37b2=40:26, 35/40a2=40:29, 35/66a2=40:75, 35/70a1=40:82, 35/70b2=40:82, 35/80b1=41:15, 36/20b3=42:27, 36/23a1=42:31, 36/28a2=42:42, 36/62b2=43:60, 36/72a1=43:84, 36/81b2=44:29, 37/2a1=46:32, 37/9a2=47:10, 37/17b3=47:22, 37/66b1=49:16, 37/81b3=50:44, 37/86a3=51:20, 37/87a1=51:23, 38/32b3=59:24, 38/49b2=62:1, 38/55b2=62:10

y.-ning 28/17b1-2=7:137, 35/14a1=39:63, 37/30b2=48:7

y.-ni 30/62a1=16:65, 31/16a1=19:40, 31/37a1=20:4, 31/49b1=20:53, 33/69b1=35:9, 34/57b2=38:27, 34/79a3=39:5, 35/21a3=39074, 35/60b2=40:64, 35/76a2=41:9, 36/39a2=43:10, 36/90b2=45:5, 37/70a1=50:7

y.-ke 27/34a3=5:21. 28/50a3=7:176, 29/29b1=9:38, 35/77b2=41:11

y.-de 30/52a3=16:45
y.-din 27/42b3=5:33, 33/32b3=34:9, 33/44b3=34:24, 33/65b2=35:3, 33/80b2=35:40, 38/87a3=65:12
y.-i 34/85b3=39:10
y.-imizdin 31/51a2=20:57, 32/36b2=28:57
y.-ingizdin 31/53b1=20:63
y.-ler 25/4a3=3:129, 26/85a1=4:126, 26/89a3=4:131, 26/90a1=4:131, 26/90a1=4:132, 27/10a1=4:170, 27/46a3=5:40, 28/35b1=7:158, 28/55a1=7:185, 28/56b2=7:187, 30/55a2=16:52, 30/70b2=16:77, 31/25b2=19:65, 31/34b1=19:93, 33/26b2=33:72, 33/28a3=34:1, 33/28b2=34:2, 33/43b1=34:22, 33/79a2=35:38, 33/85a2=35:44, 34/49b3=38:10, 34/70b3=38:66, 35/3a1=39:44, 36/6a2=42:11, 36/22a1=42:29, 36/33b1=42:49, 36/36b1=42:53, 36/71a2=43:82, 36/72b1=43:85, 36/76a1=44:7, 36/89b2=45:3, 36/94a3=45:13, 36/109a3=45:36, 36/109b2=45:37, 38/17a1=59:1, 38/40a1=61:1, 38/62a2=63:7, 38/65b2=64:1, 38/67a2=64:4
y.-lerning 27/31a1=5:17, 27/32a3=5:18, 36/7a2=42:12, 36/103b2=45:27, 37/28a3=48:4, 37/35a 2=48:14
y.-lerni 29/27a3=9:36, 30/33a2=16:3, 31/73a3=39:38, 32/45a1=29:44, 33/63b2=35:1, 33/81b3=35:41, 35/56b3=40:57, 36/39a2=43:9, 36/84a2=44:38, 36/99b3=45:22, 37/1b2=46:3, 37/2b2=46:33, 37/67b1=49:18, 37/79b2=50:38, 38/66b2=64:3
y.-lerdin 30/68a2=16:73
y.-lerçe 25/6a1=3:133
y.-i 26/65a3=4:97
y.-ingizdin 28/6a3=7:110

(Ar. belde^{t}, Far. zemīn) *Ol kim ıḍtı kökdin suw endāze birle, tirgüzdümiz aning birle ölüg yerni.* 36/40a3=43:11

(Ar. me^{ɔ}āb, Far. cāy-ı bāz geşt) *Angar bizing üskümizde yaḳınlıḳ, yahşı körklüg yer.* 34/56b1=38:25

(Ar. mekān, Far. cāy) *Eger ḳarār ḳılsa yerinde munu körgey sen meni.* 28/22a1=7:143
y.-ke 31/51b3=20:58
y.-din 33/62a3=34:52, 33/62b2=34:53, 37/81a2=50:41

2. toprak.

(Ar. ṣerā, Far. ḫāk) *Ol kim yer içinde turur hem ol iki arasında hem ol kim yer astında turur.* 31/37b2=20:6

3. yer, çeşme, pınar başı.

(Ar. ^{ç}ayn / ^{ç}uyūn, Far. çeşme) *Her-āyine muttaḳiler uştmaḫlar içinde yerler içinde.* 37/85a3=51:15

⇒ amrulġu yer 34/6b1=36:38, 35/60b3=40:64; arıġ yer 27634a3=5:21; aşaḳ y. 26/19a1=4:43, 27/21b3=5:6; ḥarem yeri 32/36a3=28:57; ^{ç}ibādet ḳılġu y. 31/7a3=19:11, içgü y. 28/37b1=7:160; ḳadġudın çıḳġu y. 38/79a1=65:2; ḳamuġ bir y. 38/27b3=59:14; ḳarār ḳılġu y. 34/69a1=38:60; ḳayu y. 26/58a1=4:91, 31/55b2=20:69; kirgü y. 26/9a2=4:31, 29/41a2=9:57; ḳorınçu y. 26/82a2=4:121, 36/24b2=42:35; kün batsıġ y. 28/17b2=7:137; né y. 34/61b1=38:36, 35/21b1=39:74; olurġu y. 29/58a1=9:81; olturġu y. 38/6b3=58:11; sığınġu y. 29/41a1=9:57, 35/66b3=40:76, 35/86a3=41:24, 37/11a1=47:12; térlür y. 28/72a3

YÉMİŞLİG: yemişli, meyveli.

(Ar. ẕāt / ẕevāt, Far. bā mīve) *Tegşürdimiz olarḳa būstānlar içre iki būstān, yémişlig tiken yılġun turur.* 33/38a1=34:16

YENG-: yenmek, galip gelmek, üstün gelmek.

(Ar. ᶜazz, Far. ġalebe kerden) *Yéngdi méni söz aymaḳ içre.* 34/54b2=38:23

(Ar. ġalebeᵗ, Far. çīre şoden) *Tangrı yolı içinde öldürülse azu yengse her-dyime anga bérür-miz yanut uluġ.* 26/42b1=4:74

yengigli: galip gelen, yenen.

(Ar. ġālib/ūn, Far. çīre/gān) *Bizke ter bar mu eger bolsa-miz yengiglilerdin.* 28/7a2=7:113

y.-ler 34/34a1=37:116

y.-ler siz 27/35b3=5:23, 32/24b1=28:35

YEPÜŞ-: sımsıkı sarılmak, yapışmak. krş. **YAPUŞ-**

(Ar. istimsāk bi, Far. çeng der zeden) *Yepüşgil angar kim yarlıġ ıdıldı sanga.* 36/55a1=43:43

yepşügli: sıkıca sarılan, yapışan.

(Ar. müstemsik/ūn, Far. çeng der zede) *Olarḳa bérdimiz mü bitig anda burun, olar angar yepşügliler?* 36/45a2=43:21

yepüşgen: yapışkan.

(Ar. lūzib, Far. ber çefşende) *Biz töröttimiz olarnı yepüşgen balçıḳdın.* 34/19a3=37:11

YER: 1. yer, yeryüzü, belde.

(Ar. arż, Far. zemīn) *Tepremez men bu yerdin destūr bérginçeke tegi manga atam.* 30/4a1=12:80

y. 25/8b1=3:137, 25/20b3=3:156, 26/17b2=4:42, 26/65a2=4:97, 26/66b3=4:100, 26/67b3=4:101, 27/11b3=4:171, 27/30b3=5:17, 27/37a3=5:26, 27/39b3=5:31, 27/41a1=5:32, 27/41b3=5:32, 27/42a2=5:33, 27/44a2=5:36, 28/11a3=7:127, 28/12a2=7:128, 28/13a2=7:129, 28/24a3=7:146, 28/43a2=7:168, 28/77b2=8:26, 29/19a2=9:25, 29/54b1=9:74, 30/16b1=14:26, 30/37a3=16:15, 30/47b1=16:36, 30/54a1=16:49, 31/33b3=19:90, 31/37b1=20:6, 32/4a2=28:4, 32/5a1=28:5, 32/5a3=28:6, 32/26b3=28:39, 33/29b3=34:3, 33/36a3=34:14, 33/79b1=35:39, 33/83a3=35:43, 33/84a3=35:44, 34/4a2=36:33, 34/5b3=36:36, 34/56b2=38:26, 34/58b2=38:28, 34/91b1=39:21, 35/4a2=39:46, 35/5a1=39:47, 35/15b1=39:67, 35/16b2=39:68, 35/17a2=39:69, 35/33b3=40:21, 35/34a3=40:21, 35/37b2=40:26, 35/40a2=40:29, 35/66a2=40:75, 35/70a1=40:82, 35/70b2=40:82, 35/80b1=41:15, 36/20b3=42:27, 36/23a1=42:31, 36/28a2=42:42, 36/62b2=43:60, 36/72a1=43:84, 36/81b2=44:29, 37/2a1=46:32, 37/9a2=47:10, 37/17b3=47:22, 37/66b1=49:16, 37/81b3=50:44, 37/86a3=51:20, 37/87a1=51:23, 38/32b3=59:24, 38/49b2=62:1, 38/55b2=62:10

y.-ning 28/17b1-2=7:137, 35/14a1=39:63, 37/30b2=48:7

y.-ni 30/62a1=16:65, 31/16a1=19:40, 31/37a1=20:4, 31/49b1=20:53, 33/69b1=35:9, 34/57b2=38:27, 34/79a3=39:5, 35/21a3=39074, 35/60b2=40:64, 35/76a2=41:9, 36/39a2=43:10, 36/90b2=45:5, 37/70a1=50:7

y.-ke 27/34a3=5:21, 28/50a3=7:176, 29/29b1=9:38, 35/77b2=41:11

y.-de 30/52a3=16:45
y.-din 27/42b3=5:33, 33/32b3=34:9, 33/44b3=34:24, 33/65b2=35:3, 33/80b2=35:40, 38/87a3=65:12
y.-i 34/85b3=39:10
y.-imizdin 31/51a2=20:57, 32/36b2=28:57
y.-ingizdin 31/53b1=20:63
y.-ler 25/4a3=3:129, 26/85a1=4:126, 26/89a3=4:131, 26/90a1=4:131, 26/90a1=4:132, 27/10a1=4:170, 27/46a3=5:40, 28/35b1=7:158, 28/55a1=7:185, 28/56b2=7:187, 30/55a2=16:52, 30/70b2=16:77, 31/25b2=19:65, 31/34b1=19:93, 33/26b2=33:72, 33/28a3=34:1, 33/28b2=34:2, 33/43b1=34:22, 33/79a2=35:38, 33/85a2=35:44, 34/49b3=38:10, 34/70b3=38:66, 35/3a1=39:44, 36/6a2=42:11, 36/22a1=42:29, 36/33b1=42:49, 36/36b1=42:53, 36/71a2=43:82, 36/72b1=43:85, 36/76a1=44:7, 36/89b2=45:3, 36/94a3=45:13, 36/109a3=45:36, 36/109b2=45:37, 38/17a1=59:1, 38/40a1=61:1, 38/62a2=63:7, 38/65b2=64:1, 38/67a2=64:4
y.-lerning 27/31a1=5:17, 27/32a3=5:18, 36/7a2=42:12, 36/103b2=45:27, 37/28a3=48:4, 37/35a 2=48:14
y.-lerni 29/27a3=9:36, 30/33a2=16:3, 31/73a3=39:38, 32/45a1=29:44, 33/63b2=35:1, 33/81b3=35:41, 35/56b3=40:57, 36/39a2=43:9, 36/84a2=44:38, 36/99b3=45:22, 37/1b2=46:3, 37/2b2=46:33, 37/67b1=49:18, 37/79b2=50:38, 38/66b2=64:3
y.-lerdin 30/68a2=16:73
y.-lerçe 25/6a1=3:133
y.-i 26/65a3=4:97
y.-ingizdin 28/6a3=7:110

(Ar. belde^{t}, Far. zemīn) *Ol kim ıḍtı kökdin suw endāze birle, tirgüzdümiz anıng birle ölüg yerni.* 36/40a3=43:11

(Ar. me^{ə}āb, Far. cāy-ı bāz geşt) *Angar bizing üskümizde yaḳınlıḳ, yaḫşı körklüg yer.* 34/56b1=38:25

(Ar. mekān, Far. cāy) *Eger ḳarār ḳılsa yerinde munu körgey sen meni.* 28/22a1=7:143

y.-ke 31/51b3=20:58
y.-din 33/62a3=34:52, 33/62b2=34:53, 37/81a2=50:41

2. toprak.

(Ar. ṣerā, Far. ḫāk) *Ol kim yer içinde turur hem ol iki arasında hem ol kim yer astında turur.* 31/37b2=20:6

3. yer, çeşme, pınar başı.

(Ar. ^{ç}ayn / ^{ç}uyūn, Far. çeşme) *Her-āyine muttaḳiler uştmaḫlar içinde yerler içinde.* 37/85a3=51:15

⇒ amrulġu yer 34/6b1=36:38, 35/60b3=40:64; arıġ yer 27634a3=5:21; aşaḳ y. 26/19a1=4:43, 27/21b3=5:6; ḥarem yeri 32/36a3=28:57; ^{ç}ibādet ḳılġu y. 31/7a3=19:11, içgü y. 28/37b1=7:160; ḳadġudın çıḳġu y. 38/79a1=65:2; ḳamuġ bir y. 38/27b3=59:14; ḳarār ḳılġu y. 34/69a1=38:60; ḳayu y. 26/58a1=4:91, 31/55b2=20:69; kirgü y. 26/9a2=4:31, 29/41a2=9:57; ḳorınçu y. 26/82a2=4:121, 36/24b2=42:35; kün batsıġ y. 28/17b2=7:137; né y. 34/61b1=38:36, 35/21b1=39:74; olurġu y. 29/58a1=9:81; olturġu y. 38/6b3=58:11; sıġınġu y. 29/41a1=9:57, 35/66b3=40:76, 35/86a3=41:24, 37/11a1=47:12; térlür y. 28/72a3

=8:16; turġu y. 26/66b3=4:100, 30/42a2=16:29, 35/13a1=39:60, 35/20a1=39:72, 36/108a1=45:34, 37/16a2=47:19; tüşgü y. 34/6b3=36:39; ulları y. töşekleri 30/39b2=16:26; uluġ y. 33/35a3=34:13; uwut y. 31/90a1=20:121; yanġu y. 26/65b2=4:97, 26/79b1=4:115, 28/72b2=8:16, 29/53a2=9:73, 34/67b3=38:56, 37/30a3=48:6, 38/71b2=64:10, 38/96a2= 66:9; yanış y. 34/62b2=38:40, 34/67b1=38:55, 38/96a1=66:9; yatġu y. 25/19a3=3:154, 34/12a1=36:52

yerke tep-: yere vurmak, yeri tepmek.

(Ar. rakż, Far. ber zemîn zeden) *Tepgil aḍaḳın yerke bu yunġu suv sawuḳ turur.* 34/63a2=38:42

yer ḳoḍı: yer, yerin dibi.

(Ar. arż, Far. zemîn) *Eger tilese-miz ıyġay erdimiz olarnı yer ḳoḍı.* 33/33a1=34:9

yer titremeki: yer sarsıntısı, zelzele.

(Ar. recfet, Far. zelzele) *Ḳaçan tuttı erse olarnı yer titremeki aydı: İḍim, eger tilese sen helāk / yoḳ ḳılur sen.* 28/31a2=7:155

yer uçı: ufuk.

(Ar. ufḳ, Far. kerān-ı cehān) *Körkitür-miz olarḳa her-āyine bizîng nişānlarımızın yer uçlarında hem özleri içinde.* 31/78b2=41:53

YÉR-: iğrenmek.

⇒ ig yérgen bol- 26/72a2=4:104

YEŞ-: çözmek.

(Ar. ḥall, Far. güşāden) *Yeşe bérgil baġnı tilimdin, uḳsunlar üçün sözümni.* 31/42b2=20:27

YEŞİL-: çözülmek.

⇒ egirik yeşilmeki 30/80b3=16:92

YET-: yetmek, yetişmek, ulaşmak, katılmak.

(Ar. idrāk, Far. der yāften) *Ḳayda kim bolsa sizler yeter sizlerke ölüm.* 26/46b1=4:78

y.-se 26/67a3=4:100

(Ar. leḥḳ, Far. der resîden) *Aḍınlar anlardın yetümediler anlarḳa, ol turur küsüş bütün işlig.* 38/50b3=62:3

y.-mediler 25/24b3=3:170

yetmek: yetişmek.

(Ar. derek, Far. der yāften) *Ḳorḳınaġay sen yetmekdin, ḳaḍġurmaġay sen.* 31/59b2=20:78

(Ar. tedāruk, Far. der yāften) *Ermez kün kerek bolsa angar yetmek aynı.* 34/7a3=36:40

YÉTİ: yedi (7). krş. **YÉDİ**

(Ar. seb^{c}a, Far. heft) *Tangrı ol kim törütti yéti kökni.* 38/87a3=65:12

yéti ḳat kök: gökyüzü.

(Ar. semāʾ / semevāt, Far. āsmānhā) *Tangrıḳa né kim yéti ḳat kök içinde ol kim yerler içinde.* 38/16b2=59:1
y. 38/49b1=62:1

YETİM (Ar.): yetim.
(Ar. yetīm / yetāmī, Far. bī-peder/ān) *Aḍaḳın turu bérse siz yetīmlerke könilik birle.* 26/86a3=4:127
y.-lerḳa 26/13b2=4:36; (yetīmlerke) 29/1b1=8:41, 38/21b2=59:7

YÉTMİŞ: yetmiş (70).
(Ar. sabʿīn, Far. heftād) *Eger yarlıḳatu ḳolsang olarḳa yétmiş yolı hiç yarlıḳamaz Tangrı olarḳa.* 29/57a3=9:80
y. 28/31a1=7:155

YETÜR-: ulaştırmak.
(Ar. ilḥāḳ, Far. der resānīden) *Aygıl: ḳoḍung méni anlarnı kim yetürdüngiz angar ortaḳlar.* 33/46a2=34:27

YIḌIĠ: kokmuş.
(Ar. āsin, Far. būy girifte) *Anıng içinde arıḳlar suwdın yıḍıġ ermez.* 37/12b1=47:15

YIĠ-: 1. uzak tutmak, yasaklamak, sakındırmak, vazgeçirmek, korumak.
(Ar. iġnāʾ, Far. dūr kerden) *Olar hiç yıġmaslar séndin Tangrıdın nerse.* 36/98a1=45:19
(Ar. keff, Far. bāz dāşten) *Sunsalar sizlerke eliglerini, yıġdı eliglerini sizdin.* 27/25b2=5:11
y.-dı 37/40b2=48:20, 37/42b2=48:24
y.-ınglar 26/44b3=4:77
y.-sa 26/51b1=4:84
y.-masalar 26/57b2=4:91
(Ar. menʿ, Far. bāz dāşten) *Yıġmadımız mu sizni müʾminlerdin?* 26/96b1=4:141
y.-dı 31/66a2=20:92, 34/73a3=38:75
y.-madı 29/39a3=9:54
(Ar. nehy, Far. bāz dāşten) *Yıġar olarnı yawuz işdin.* 28/34a1=7:157
y.-ar 30/79a2=16:90
y.-arlar 28641b2=7:165, 29/47a3=9:67, 29/51a2=9:71
y.,sa 38/22a3=59:7
y.-madımız mu 30/29a1=15:70
2. bekletmek, alıkoymak, engel olmak, saptırmak, yoldan çevirmek.
(Ar. ircāʾ, Far. bāz dāşten) *Yıġıl anı hem ḳadaşını, ıḍġıl kendler içinde térdeçiler.* 28/6b1=7:111
(Ar. işbāt, Far. bāz dāşten) *Anlar kim tandılar, yıġsalar séni azu öldürseler seni azu çıḳarsalar séni.* 28/80a2=8:30

(Ar. şadd, Far. bāz dāşten) *Yéyürler boḍunnuŋ mālların bāṭıl birle hem yıġarlar Taŋrı yolından.* 29/25b1=9:34

(Ar. şadd, Far. gerdāniden) *Anlar kim tandılar, hezíne ḳılurlar mālların yıġḳuları üçün Taŋrı yolından.* 28/83b2=8:36

y.-dımız 33/49b1=34:32
y.-dılar 37/43b1=48:25
y.-masun 31/40a2=20:16, 36/63a3=43:62

(Ar. şadd, Far. ber gerdāniden) *Olar yime yıġarlar anların yoldın.* 36/52b2=43:37

(Ar. imsāk, Far. bāz dāşten) *Né kim açsa Taŋrı boḍunḳa raḥmetdin hiç yıġkan yoḳ anı yana anı kim yıġsa hiç ıḍġan yoḳ.* 33/64b2=35:2

y.-ḳıl 34/62a3=38:39

⇒ ḳoḍ- yıġ- 33/17a1=33:53; yüz ewür- / yıġ- 28/82a3=8:34

yıġḳ/ġan: tutan, alıkoyan, yasaklayan, meneden, engel olan.

(Ar. mennāᶜ, Far. bāz dārende) *Yıġḳan ḫayrnı, teŋgde keçgen şekliġ.* 37/75a3=50:25

(Ar. mumsik, Far. bāz dārende) *Né kim açsa Taŋrı boḍunḳa raḥmetdin hiç yıġḳan yoḳ anı.* 33/64b2=35:2

(Ar. –, Far. nïk bāz dārende) *Iḍmadımız séni meger yıġġan barça kişilerni müjdeçi hem ḳorḳıtġuçı.* 33/46b2=34:28

yıġıġlı: 1. engel olan.

(Ar. māniᶜ, Far. bāz dārende) *Sézindi olar yıġıġlı olarnıŋ ḫişārları Taŋrıdın.* 38/17b3=59:2

2. Allah'a yönelen, inabet eden.

(Ar. munïb, Far. be-ḫaḳ bāz gerdende) *Körgü hem pend ḳamuġ yıġıġlı ḳulḳa.* 37/70b2=50:8

yıġmış: engellenmiş.

(Ar. maᶜḳūf, Far. bāz dāşte) *Yıġdılar sizni mescid-i ḥarāmdın ḳoyuŋızlarnı tewenġizlerni, yıġmış erdiler tegmekdin orunlarınga.* 37/43b3=48:25

YIĠAÇ: 1. ağaç.

(Ar. ḫaşebeᵗ / ḫuşub, Far. çūb/hā) *Eger aysalar eştür sen olarnıŋ sözini, ançaḳı olar yıġaçlar yölenmiş tamḳa.* 38/59b2=63:4

(Ar. şecereᵗ, Far. dıraḫt/ān) *Bir arıġsız söz meşeli bir arıġsız yıġaç teg ḳoŋrıldı.* 30/16a1=14:26

y. 30/34a3=16:10, 37/39b1=48:18
y.-da 30/64a2=16:68
y.-dın 32/21a1=28:30
y.-ı 31/89b3=20:120, 36/85b2=44:43
y.-larını 32/1b3=27:60

2. bitki, nebat.

(Ar. şecereᵗ, Far. dıraḫt) *Ündürdimiz anıŋ üze yıġaç ḳabaḳ başından.* 34/39b1=37:146

⇒ ḫurmā yıġaçı 37/71a2=50:10; sidr y. 33/38a2=34:16; zeyt y. 30/34b1=16:11

YIĞ(D)L-: kaçınmak, vazgeçmek, sakınmak, uzak durmak, men edilmek, yasaklanmak.

(Ar. intihā^{a}, Far. bāz istāden) *Eger yığılsa siz ol yaḫşıraḳ sizke.* 28/73b3=8:19
y.-ıng (yığlıng) 27/11a3=4:171
y.-ınglar (yığlınglar) 38/22b1=59:7
y.-salar 28/85b3=8:39
y.-masang 31/18a3=19:46

(Ar. intihā^{a}, Far. istāden) *Eger yığılmasa iki yüzlügler anlar kim köngülleri içre sökellik ol.* 33/21b2=33:60

(Ar. nehy m., Far. bāz dāşte şoden) *Ḳaçan boynağuluḳ ḳıldılar erse andın kim yığıldılar andın.* 28/42a2=7:166
y.-ur (yığlur siz) 26/8b3=4:31
y.-dım 35/61b3=40:66
y.-dılar 27/4b3=4:161
⇒ kirü yığıl- 35/46a1=40:37; küfrdin y. 28/85a2=8:38
⇒ tenglep yığılmış 30/60b1=16:62

YIĞLA-: ağlamak. krş. **IĞLA-**

(Ar. bukā^{a}, Far. giristen) *Tüşerler yüknü hem yığlayu.* 31/23a1=19:58
y.-madı 36/81b1=44:29

YIĞLIN-: toplanmak, bir araya getirilmek.

(Ar. ǐzā^{c} m., Far. bāz dāde şoden) *Ol kün kim térlür Tangrının düşmanları otḳa olar yığlınurlar.* 35/83b1=41:19

YIĞU-: savmak, uzaklaştırmak.

(Ar. muġnī, Far. dūr konende/gān) *Nek sizler bar mu siz kim yığusa sizler bizdin ülüşni otdın.* 35/52a1=40:47

YIL: yıl, sene.

(Ar. ^{c}ām, Far. sāl) *Yaġumasunlar mezgit-i ḥarāmḳa bu yıllarında kidin.* 29/20b3=9:28
y. 29/28b1=9:37

(Ar. ḥicce^{t}, Far. sāl) *Terke kirse sen manga sekiz yıl.* 32/18b1=28:27

(Ar. sene^{t} / sinīn, Far. sāl/hā) *Tuttumız Fir^{c}avn boḍnını tarlıḳ yılları birle.* 28/13b1=7:130
y.-nı 27/37a3=5:26
y.-lar 31/46a1=20:40

(Ar. —, Far. —) *Eger tükel ḳılsang on yıl sening üskünge.* 32/18b1=28:27

YILAN: yılan.

(Ar. cānn, Far. mār) *Ḳaçan kördi erse anı ırġanur ançaḳlı yılan teg.* 32/21b1=28:31

(Ar. ḥayye^{t}, Far. mār) *Atı anı, ançada ol yılan boldı yügrügli.* 31/41a3=20:20
⇒ beḍük yılan 28/5b2=7:107

YILDIZ: kök.

(Ar. aṣl / uṣūl, Far. bīḫ/hā) *Kesmedingiz ḫurmā tüplerini azu ḳodtıngızlar anı aḍaḳın, yıldızları üze Tangrının yarlıġı birle.* 38/20a2=59:5

YILDRA-: ışımak, parlamak.

⇒ yaruḳ yıldraġan 33/10a2=33:46

YILĠUN: yılgın ağacı.

(Ar. eṣl, Far. şūrgez) *İki būstān, yémişlig tiken, yılġun turur taḳı ne erse tidr yıġaçındın.* 33/38a2=34:16

YILḲI: hayvan.

(Ar. ne^{c}ām / en^{c}ām, Far. çehārpāy/ān) *Bu ögür yılḳılar teg kendü olar yolsuzraḳ.* 28/52b3=7:179

y.-lar 30/33b3=16:5, 30/62b1=16:66, 30/72b3=16:80, 31/50a2=20:54, 34/18b1=36:71

y.-la 37/11a1=47:12

y.-larnıng 26/81a1=4:119

y.-larnı 35/68b3=40:79

y.-lardın 34/80b2=39:6, 36/6b1=42:11, 36/40b3=43:12

YIRA-: kovulmak, aşağılanmak, lanetlenmek.

yıramış: aşağılanmış, hor, zelil.

(Ar. ḫāsi^{ʾ}/īn, Far. dūr şevende/gān) *Bolunglar biçinler yıramışlar.* 28/42a3=7:166

YIRAT-: 1. lanetlemek.

(Ar. la^{c}n, Far. nefrīn kerden) *Sındurdılar bıçıġlarını yırattımız olarnı.* 27/27b2=5:13

y.-tı 26/21b3=4:46, 26/25b1=4:52, 26/61a2=4:93, 26/80b1=4:118, 33/23b1=33:64

y.-tımız 26/23a1=4:47

y.-ġıl 33/25a1=33:68

y.-sa 26/25b2=4:52

y.-sa-miz 26/22b3=4:47

y.-maḳ 33/25a1=33:68

2. uzaklaştırmak.

(Ar. der^{ʾ}, Far. def^{c} kerden) *Yıratınglar özleringizdin ölümni.* 25/23b3=3:168

(Ar. mubā^{c}ade^{t}, Far. dūr kerden) *Ey İḍimiz, yıratġıl seferlerimiz arasını.* 33/39a3=34:19

YIRATIL-: sürülmek, kovulmak.

yıratılmış: sürülmüş, uzaklaştırılmış.

(Ar. maḳbūḥ, Far. dūr kerde) *Uḍturdımız olarḳa bu dünyā içinde la^{c}net, ḳopmaḳ küninde olar yıratılmışlardın.* 32/28a2=28:42

YİGİTLİK: gençlik, kuvvet çağı.

(Ar. eşudd, Far. ġāyet-i cevānī) *Çıḳarur sizni kiçiglik birle yana teger sizler yigitlikḳa.* 35/63a1=40:67

YİGRENTÜR-: iğrendirmek, kötü göstermek.

(Ar. tekrīh, Far. nā-ḫ^{v}āh kerden) *Yigrentürdi silerke Tañrını barlamaḳnı taḳı yarlıġdın çıḳmaḳnı.* 37/58b1=49:7

YİME: 1. ve.

(Ar. ve, Far. ve) *Oḳınur ewleriñgiz içre Tañrınıñ nişānları yime bütün söz.* 33/3b1=33:34

y. 26/5a2=4:25, 26/17b2=4:42, 26/55a2=4:89, 26/66a1=4:98, 26/76b1=4:112, 27/38a1=5:27, 27/47a1=5:41, 27/54b3=5:49, 30/38a3=16:23, 30/39a2=16:25, 30/75b2=16:84, 30/95b1=16:118, 31/88a2=20:115, 33/16b1=33:53, 33/37b1=34:15, 33/47b2=34:30, 33/58a2=34:44, 33/58b1=34:44, 33/58b3=34:45, 33/61a1=34:49, 33/66b2=35:5, 33/70a2=35:10, 34/6b2=36:39, 34/8b2=36:44, 34/9a1=36:45, 34/20a2=37:16, 34/20a3=37:17, 34/85a1=39:9, 35/60b3=40:64, 35/66a3=40:75, 35/77b2=41:11, 36/51a2=43:33, 36/51b1=43:34, 36/51b2=43:34, 36/52a1=43:35, 36/52b2=43:37, 36/79a2=44:19, 36/81a2=44:27, 36/90a2=45:5, 36/98b2=45:20, 37/24b1=47:36, 37/31b1=48:9, 38/14b3=58:22, 38/18a2=59:2, 38/31a3=59:22, 38/33b1=60:1, 38/36a1=60:3, 38/37b2=60:12, 38/38a1=60:12, 38/38b1=60:12, 38/43b3=61:7, 38/45b2=61:11, 38/46a1=61:11, 38/46b2=61:12, 38/48b2=61:14, 38/50a3=62:2, 38/50b1=62:2, 38/54a2=62:8

2. yine, yine de, de / da, sonrasında, veya.

(Ar. ev, Far. yā) *Yime aymazda aşnu eger Tañrı köndürse méni bolġatım saḳnuḳlardın.* 35/11a3=39:57

(Ar. fe-, Far. pes) *Andın kim seçse sen yime yazuḳ yoḳ seniñg üze.* 33/14a3=33:51

y. 25/22a3=3:159, 26/4a2=4:25, 26/54b2=4:89, 26/56b2=4:90, 26/58b3=4:92, 26/87a1=4:128, 26/92a1=4:135, 27/27b2=5:13, 26/48a3=5:41, 29/7a1=8:75, 29/10a3=9:13, 29/62a3=9:87, 29/66a2=9:93, 31/32a3=19:84, 31/92b2=20:128, 34/11a1=36:50, 35/7a2=39:50, 36/32a2=42:48

(Ar. –, Far. –) *Yazuḳ yoḳ olar üze yime hem ataları içre.* 33/18b1=33:55

y. 33/30b3=34:5, 33/67a1=35:6

⇒ ap yime 30/46a1=16:35, 30/76a2=16:86, 30/82a2=16:94, 33/43a3=34:22; hem y. 28/2b1=7:88

YİNÇKE: ince, kıvrak.

yinçke ḳız: cariye, karavaş.

(Ar. fetā^{t}, Far. kenīze/gān) *Erklendi eliglerińgiz yinçke ḳızlarıńgızdın mü^{3}mineler.* 26/4a3=4:25

yinçke körügli laṭīf: esma-yı hüsnadan: latîf.

(Ar. laṭīf, Far. bārik-bīn) *Tañrı yinçke körügli laṭīf turur.* 36/13b3=42:19

YİNÇÜ: inci.

⇒ étig gevher / yinçü ornatıġlıġ 36/51b2=43:35

YİP: ip.

(Ar. ḥabl, Far. rişte) *Ançada yipleri hem tayaḳları ḫayāl körnür aŋar sihrlerindin.* 31/54b1=20:66
⇒ egirmiş yip 30/80b2=16:92

YİPLÜK:
⇒ ḫurmā yiplükinçe 26/24a2=4:49

YİT-: yitmek, kaybolmak, uzaklaşmak.
(Ar. żalāl, Far. güm şoden) *Kemiştiler / bérdiler Taŋrıḳa ol kün boyun yet'ü boyun sudılar yiter anlardın né kim yalġan yarattılar erse.* 30/77a2=16:87
y.-gey 31/75a2=41:48

YİTİ: keskin.
(Ar. ḥadīd, Far. tīz) *Açġay-miz séndin örtügüŋgni, seniŋ közüŋ bu kün yitü.* 37/74b3=50:22

YİTÜR-: 1. yitirmek, kaybetmek.
(Ar. iżlāl, Far. güm kerden) *Kim ḳılsa anı sizdin rāstlıḳ üze, yitürdi köni yolın.* 38/35a2=60:1
2. heba etmek, boşa çıkarmak.
(Ar. iżlāl, Far. nāçīz kerden) *Anlar kim tandılar helāklik olarḳa, yitürdi ᶜamellerini.* 37/8b2=47:8

YOḌ-: yok etmek.
(Ar. ṭams, Far. busūden) *Eger tilese-miz yoḍġaytımız közleri üze.* 34/16a3=36:66
⇒ ḳınayu yoḍ- 26/22b1=4:47

YOḌUN: yok olma, ortadan kalkma.
⇒ yoḳ yoḍun bol- 28/8b2=7:118, 28/25b2=7:147; y. yoḍun ḳıl- 28/68a1=8:8

YOĠUN: kalın.
yoġun bol-: kalınlaşmak.
(Ar. istiġlāẓ, Far. sitabr şoden) *Ekin teg çıḳardı yapraḳını, küçlüg ḳıldı anı, yoġun boldı köni turdı.* 37/49b1=48:29

YOḲ: 1. yok, -sız.
(Ar. ġayr, Far. cüz) *Niᶜmet bérgil minnet ḳılġıl azu yiġḳıl ḥisāb yoḳ.* 34/62a3=38:39
(Ar. in, Far. nīst) *Kimerse yoḳ sizdin meger kirigli aŋar.* 31/27b2=19:71
y. 27/3b2=4:159, 31/34a3=19:93, 34/51a1=38:14, 35/56a2=40:56
(Ar. lā, Far. ne) *Ḳorḳunç yoḳ olar üze.* 25/25a1=3:170
y. 26/18b1=4:43, 26/77b3=4:114, 26/97b3=4:143, 28/35b1=7:150, 28/55b3=7:186, 29/9b2=9:12, 29/64a2-3=9:91, 29/65a1=9:92, 33/14a3=33:51, 33/16b2=33:53, 33/30a1=34:3, 33/61b3=34:51, 33/64b2=35:2, 33/64b3=35:2,

34/8b1=36:43, 36/31b2=42:47, 36/66a1=43:68, 37/11b2=47:13, 37/38a3=48:17, 37/38b1=48:17

(Ar. lā, Far. ne hīç) *Yazuḳ yoḳ meger ol.* 33/65b2=35:3

y. 26/3a3=4:24, 26/53a1=4:87, 26/53a3=4:87, 26/70a3=4:102, 26/87a1=4:128, 29/23b3=9:31, 30/10a1=12:92, 30/33a1=16:2, 31/38a1=20:8, 31/39b2=20:14, 31/67b3=20:97, 31/68b2=20:98, 31/85a3=20:108, 32/19a3=28:28, 32/43a3=28:70, 32/44a1=28:88, 34/24b2=37:35, 34/81b1=39:6, 35/23a3=40:3, 35/31b3=40:17, 35/58a1=40:59, 35/60a1=40:62, 35/61b1=40:65, 36/3b3=42:7, 36/76a3=44:8, 36/103a2=45:26, 36/106b2=45:32, 37/15b2=47:19, 38/31a2=59:22, 38/31b2=59:23, 38/72b2=64:13

(Ar. lā, Far. me-bād) *Sewünç yoḳ olarḳa.* 34/68b1=38:59

y. 34/68b3=38:60

(Ar. leyse, Far. nīst) *Yoḳ sanga işdin nerse.* 25/3b3=3:127

y. 25/23a3=3:167, 26/67b3=4:101, 27/15a3=4:176, 29/64a1=9:91, 30/25b1=15:42, 30/85a3=16:99, 35/48b2=40:42, 35/49a2=40:43, 36/6b3=42:11, 37/2a2=46:32, 37/33a3=48:11, 37/38a2=48:17

(Ar. mā, Far. nīst) *Yārī yoḳ meger Tangrı üskindin.* 25/3a2=3:126

y. 27/3a2=4:157, 28/54b1=7:184, 28/69a1=8:10, 29/54b1=9:74, 29/64b2=9:91, 30/16b1=14:26, 30/48a2=16:37, 31/72b2=39:36, 31672b3=39:37, 31/75a1=41:47, 31/75b1=41:48, 33/11b1=33:49, 33/43b1=34:22, 33/43b2=34:22, 33/78b3=35:37, 34/51b1=38:15, 34/67a3=38:54, 34/70b1=38:65, 34/94a3=39:23, 35/32b1=40:18, 35/42a3=40:33, 35/42b1=40:33, 35/53b2=40:50, 36/4b3=42:8, 36/14b3=42:20, 36/23a2=42:31, 36/24b2=42:35, 36/27b2=42:41, 36/28b3=42:44, 36/31a3=42:46, 36/31b3=42:47, 36/32a1=42:47, 36/44b1=43:20, 36/101b1-2=45:24, 36/108a2=45:34, 37/70a1=50:6

(Ar. mā kāne, Far. ne-būd) *Yoḳ peyġāmber üze emgek azu tarlıḳ.* 33/7b3=33:38

y. 34/71a3=38:69

(Ar. —, Far. —) *Üküşrekleri anlarnıng uḳmaslar, usları yoḳ.* 37/56a1=49:4

2. hayır.

(Ar. bel, Far. ne çi) *Yoḳ, ol mangar sınaġ.* 35/6b3=39:49

(Ar. belī, Far. ārī) *Tandılar kim hīç ḳoparmaġaylar anlarnı, ayġıl: yoḳ kim İdim ḥaḳḳı ḳoparġaylar sizlerni.* 38/69a2=64:7

⇒ ḫıredi yoḳ 38/28a2=59:14; miṣl y. 27/8b1=4:165, 38/17a1=59:1, 38/32a1=59:23, 38/32b3=59:24

yoḳ bol-: yok olmak.

(Ar. ḥabṭ, Far. nāçīz şoden) *Yoḳ boldı olarnıng ᶜamelleri, boldılar ziyānlıġlardın.* 27/58a3=5:53

(Ar. helāk, Far. helāk şoden) *Ḥükm ḳılur Tangrı bir işni kim ... yoḳ bolsun téyü helāk boldı belgülügün.* 29/3a2=8:42

(Ar. mā kevn, Far. ne būden) *Yoḳ bolġusı angar anlar üze.* 33/41b2=34:21

yoḳ ḳıl-: yok etmek, heba etmek, boşa çıkarmak.

(Ar. iḥbāṭ, Far. bāṭıl kerden) *Anlar kim taplamadılar anı kim indürdi Tangrı, yoḳ ḳıldı ᶜamellerini.* 37/9a1=47:9

y.-ur 37/22b2=47:32

(Ar. iḥbāṭ, Far. nāçīz kerden) *Unamadılar anıng rıżāsını, yoḳ ḳıldı işlerini* 37/20a3=47:28

(Ar. ihlāk, Far. nīst kerden) *Yā bolġay kim İdingiz yoḳ ḳılġay yağıngızı* 28/13a1=7:129

(Ar. iżlāl, Far. nāçīz kerden) *Yüz ewürdiler Tangrı yolından, yoḳ ḳıldı ᶜamellerini* 37/4b1=47:1

y.-maġay 37/7b2=47:4

⇒ helāk / yoḳ ḳıl- 28/31a3=7:155

yoḳ ḳılın-: uzaklaştırılmak, sürgün edilmek.

(Ar. nefy m., Far. dūr kerde şoden) *Kesilgeler eligleri hem aḍaḳları hılāfınça anı yoḳ ḳılınġalar yerdin.* 27/42b2=5:33

yoḳ kim: fakat, lakin, doğrusu.

(Ar. velākin, Far. ve cüz ān ki) *Küç ḳılmadı olarḳa Tangrı yoḳ kim özleringe küç ḳılur erdiler.* 30/45a1=16:33

y. 30/48b3=16:38, 30/59a3=16:61, 30/81b3=16:93, 30/88b3=16:106, 30/96a1=16:118

(Ar. bel, Far. ne çi) *Ögdi Tengrike yoḳ kim üküşrekleri bilmesler.* 30/69a3=16:75

y. 30/86a3=16:101, 33/81a3=35:40

yoḳ söz: iftira.

(Ar. buḥtān, Far. durūġ) *Tanmaḳları birle, aymaḳları birle Meryem üze yoḳ söz uluġ.* 27/2a2=4:156

yoḳ yoḍun bol-: boşa gitmek, heba olmak.

(Ar. buṭl, Far. nā-dürüst şoden) *Tüşti yaraġlıġ yerinde, yoḳ yoḍun boldı anı kim ḳılur erdiler.* 28/8b2=7:118

(Ar. ḥabṭ, Far. bāṭıl şoden) *Anlar kim yalġan tuttılar bizing belgülerimizni hem āḫiretni körgüni, yoḳ yoḍun boldı anlarnıng işleri.* 28/25b2=7:147

yoḳ yoḍun ḳıl-: yok etmek.

(Ar. ibṭāl, Far. nāçīz kerden) *Belgürtse yaraġlıġnı yoḳ yoḍun ḳılsa yaraġsızın neçeme taplamasa yazuḳluġlar yaᶜnì kāfirler.* 28/68a1=8:8

YOḲAL-: yok olmak, boşa gitmek.

(Ar. ḥabṭ, Far. bāṭıl şoden) *Kim kim tansa ìmānḳa çın-oḳ yoḳaldı anıng ᶜamali.* 27/20b1=5:5

y.-dı 29/12b3=9:17

(Ar. ḥabṭ, Far. be-bād şoden) *Ḳıġırmang / çaḳırmang sözledükde örleyü sözler teg, bir ançangız bir ançaḳa kim yoḳalur işingizler.* 37/54b2=49:2

(Ar. ḥabṭ, Far. nāçīz şoden) *Bu ögür yoḳaldı olarnıng ᶜamelleri dünyā içre hem āḫiret içre.* 29/49a3=9:69

yoḳalıġlı: yok olan.

(Ar. hālik, Far. nīst şoden) *Ḳamuġ neng yoḳalıġlı ol.* 32/44a1=28:88

YOḲALT-: yok etmek.

(Ar. işhāt, Far. nīst kerden) *Ḳoşmaŋ͡gla[r] Taŋ͡grı üze yalġanmı, yoḳaltġay sizni ḳın birle.* 31/52b2=20:61

YOḲARU: yukarı.

yoḳaru oltur-: yüksekte oturmak.

(Ar. nuşūz, Far. ber-ter nişesten) *Ḳaçan ayılsa: yoḳaru olturuŋ͡glar, yoḳaru olturuŋ͡glar.* 38/7a2=58:11

YOḲAT-: yok etmek, helak etmek.

(Ar. ihlāk, Far. helāk kerden) *Yoḳatur mu sen anıŋ͡g birle kim ḳıldı uḳuşsuzlar?* 28/31b1=7:155

y.-tımız 31/28b3=19:74, 31/35b3=19:98, 31/92b3=20:128, 34/47a2=38:3, 36/83b3=44:37, 37/11b1=47:13, 37/78b1=50:36

(Ar. ihlāk, Far. nīst kerden) *Rāstlıḳ üze yoḳattımız ol kim tegreŋ͡gizde uluslardın.* 31/81b2=46:27

y.-tımız 32/28b1=28:43, 32/37a3=28:58, 34/3b1=36:31

(Ar. muḳātele^{t}, Far. nīst kerden) *Saḳınıŋ͡g olardın, yoḳatsun anlarnı Taŋ͡grı.* 38/60a1=63:4

(Ar. tedmīr, Far. nīst kerden) *Yoḳattımız anı kim ḳılur erdi Fir^{c}avn-ı kāfir / kibr.* 28/18a2=7:137

yoḳatıġlı: yok eden.

(Ar. muhlik, Far. helāk konende) *Ermez-miz kendlerni yoḳatıġlı meger anıŋ͡g boḍnı ẓālimler.* 32/38b1=28:59

YOḲLAT-: bina etmek, inşa etmek.

(Ar. ^{c}arş, Far. bināhā ber āverden) *Yoḳattımız anı kim ḳılur erdi Fir^{c}avn-ı kāfir / kibr, anıŋ͡g boḍnı, ol kim yoḳlatur erdiler bāġ, būstān, ḳarşılar.* 28/18a3=7:137

YOḲSUZ: yoksul.

(Ar. miskīn / mesākīn, Far. biçāre/gān) *Bütünlükin ṣadaḳalar, çıġaylarḳa, yoḳsuzlarḳa, işlegenlerke.* 29/42b 2=9:60

yoḳsuz ḳıl-: zayi etmek, boşa çıkarmak.

(Ar. iżā^{c}a^{t}, Far. żāyi^{c} kerden) *Biz yoḳsuz ḳılmaz-mız eḍgülük ḳılıġlılarnıŋ͡g yanutı[n].* 28/45b2=7:170

YOL (I): 1. yol, doğru yol, kurtuluş yolu.

(Ar. cudde^{t} / cuded, Far. rāh/hā) *Taġlardın yollar ürüŋ͡g.* 33/74b3=35:27

(Ar. sebīl / sübül, Far. rāh/hā) *Taŋ͡grı yolı içinde ẓa^{c}īf bolmadılar.* 25/14a1=3:146

y. 26/12a3=4:34, 26/18b1=4:43, 26/44a3=4:76, 26/54a3=4:88, 26/56b3=4:90, 26/96b3=4:141, 26/98a1=4:143, 28/24b3=7:146, 28/25a1=7:146, 29/64b3=9:91, 29/65b2=9:93, 30/30b1=15:76, 36/27b2=42:41, 36/27b3=42:42

y.-nı 28/24b3=7:146, 38/35a2=60:1

y.-ḳa 26/66a2=4:98, 26/79a2=4:115, 26/94a2=4:137, 28/26b1=7:148, 32/15b1=28:22, 35/40b3=40:29, 35/46b2=40:38

y.-da 27/27b1=5:12
y.-dın 26/29a2=4:44, 33/24b2=33:67, 35/29a2=40:11, 36/29b2=42:44, 36/31a3=42:46, 36/52b 3=43:37
y.-umda 38/34b1=60:1
y.-ı 25/21b2=3:157, 25/24a3=3:169, 26/42a1=4:74, 26/42b1=4:75, 26/43a1=4:175, 26/51a2=4:84, 26/44a2=4:76, 26/54b3=4:89, 26/61b2=4:94, 26/63a3=4:95, 26/66b2=4:100, 27/43b3=5:35, 27/59a3=5:54, 29/14b1=9:19, 29/15a2=9:20, 29/18a3=9:24, 29/29a3=9:38, 29/32a3=9:41, 29/43a2=9:60, 29/58b1=9:81, 37/7b2=47:4, 37/25b1=47:38, 37/65b3=49:15, 38/41a1=60:1, 38/45b3=61:11
y.-ını 28/25a1=7:146
y.-ıḳa 30/99a1=16:125
y.-ınga 28/21a3=7:143, 35/26b2=40:7
y.-ında 26/79a2=4:115
y.-ından 27/4b2=4:160, 27/9a3=4:167, 28/83b2=8:36, 29/6b1=8:47, 29/8a1=9:9, 29/25b1=9:34, 30/77b1=16:88, 30/82b3=16:94, 30/99b1=16:125, 34/57a1-2=38:26, 34/83b3=39:8, 37/4b1=47:1, 37/23b1=47:34, 37/22a2=47:32, 38/11a3=58:16, 38/58a3=63:2
y.-un (ins.) 26/25a3=4:51
y.-larınga 27/29b3=5:16, 30/64b2=16:68
y.-lar 31/49b2=20:53, 36/39b3=43:10

(Ar. sebîl / sübül, Far. rāh/hā-i pedîd-kerd) *Aḳar arıḳlar yollar bolġay kim sizler köni yolḳa köngey sizler.* 30/37b1=16:15

(Ar. ṣırāṭ, Far. rāh) *Aydı: bu yol ol mening üze köni yol.* 30/25a2=15:41
y. 30/97a3=16:121, 31/14b2=19:36, 33/31b1=34:7; (köni y.) 27/30a2=5:16, 30/70b1=16:76, 33/86a1=36:4, 36/55a2=43:43, 36/63a2=43:61, 36/64b2=43:64
y.-ḳa 31/17a2=19:43, 34/54a2=38:22; (köni y.) 27/14b3=4:175, 26/39a2=4:68, 27/14b3=4:175, 36/36a2=42:52, 37/27a3=48:2, 37/41a1=48:20
y.-ı 34/22a1=37:23
y.-ınga 36/36a3=42:53

(Ar. ṭarîḳ, Far. rāh) *Urġıl olarḳa yol deryā içinde.* 31/59b1=20:77

(Ar. ṭarîḳa^{t}, Far. rāh-ı fāżıl-ter) *Tileyürler kim çıḳarsalar sizni yeringizdin sihrleri birle, kiterseler yolungızda keçigli.* 31/53b2=20:63

2. tutulan yol, tarik, yaşayış tarzı, şeriat, kural, usul, yordam.

(Ar. sünne^{t} / sünen, Far. rāh/hā) *Çın-oḳ keçti sizde öngdin yollar.* 25/8a3=3:137

(Ar. sünne^{t}, Far. nihād) *Tangrının yolı anlar içinde kim keçtiler.* 33/22b2=33:62
y.-ı 37/42a2=48:23
y.-ını 33/22b3=33:62
y.-ınga 37/42b1=48:23

(Ar. sünne^{t}, Far. nihād-ı Ḫudāy) *Hiç bulmaz sen Tangrının yolını tegşürmek.* 33/84a1=35:43
y.-ını 33/84a1=35:43
y.-ınga 33/83b3=35:43

(Ar. ṭarîḳa^{t}, Far. rāh) *Ançada aytur uluġları yol birle.* 31/70b1=20:104

3. sefer, yolculuk.

(Ar. sefer, Far. sefer) *Eger bolsa nerse yaḳın, yaḳın yol, oġrayu āsān yavuḳ uḏġanlar sanga.* 29/32b3=9:42

⇒ aymış yol 31/91a2=20:123; bir aylıḳ y. 33/34b1=34:12; iç y. 29/26a1=9:34; köni y. 25/8b3=3:138, 26/79a1=4:115, 27/50a3=5:44, 27/52a1-3=5:46, 28/30b3=7:154; 28/60a3=7:193, 28/60a8=7:198, 28/62b1=7:203, 29/24b2=9:33, 30/25a3=15:41, 30/61b2=16:64, 31/30a2=19:76, 31/38b3=20:10, 31/48a3=20:47, 31/91a1=20:123, 32/25a3=28:37, 32/28b2=28:43, 32/36b2=28:57, 33/45a2=34:24, 33/49b1=34:32, 34/15a1=36:61, 34/16b1=36:66, 34/34a3=37:118, 34/94a1=39:23, 35/54b3=40:53, 35/82b1=41:17, 36/93a2=45:11, 37/18b3=47:25, 37/22b1=47:32, 38/44b3=61:9; köni y. bulmışraḳ 33/82b3=35:42; köni yolḳa kirigli 30/99b2=16:125; köni y. körkit- 28/36a3=7:159, 30/47a2=16:36, 30/48a1=16:37; köni y. körset- 38/44a1=61:7; köni y. tut- 33/61b1=34:50; köni yolḳa bar- 30/37b3=16:16; köni yolḳa kön- 30/37b2=16:15, 31/30a2=19:76, 31/62b2=20:82, 32/41b2=28:64; köni yolḳa könmiş 29/13b3=9:18; köni yolḳa köndür- 30/11a2=12:111, 30/78b2=16:89, 36/35b3=42:52; yaruḳ y. 27/53b3=5:48

yoldın çıḳıġlı: yoldan çıkmış, azmış.

(Ar. fāsıḳ/in, Far. birūn āyende/gān-ı ez fermān) *Buldumuz olarnıng üküşreklerini yoldın çıḳıġlılar ol.* 28/3b3=7:102

yolḳa köndür-: hidayete erdirmek.

(Ar. hidāye[t], Far. rāh numūden) *Tangrı yolḳa köndürmes kimni yolsuz ḳılsa.* 30/48a2=16:37

y.-ür 36/101a2=45:23

(Ar. hidāye[t], rāh-ı rāst dāden) *Yolsuz ḳılur anı kim tilese, yolḳa köndrür kimni tilese.* 30/82a1=16:93

yolḳa köndürmek: hidayet.

(Ar. hudā, Far. rāh-numāy) *Anlarnı kim kirtgündiler yolḳa köndürmek, sewünçi boyun bériglilerke.* 30/86b3 =16:102

yol kör-: yol görmek.

(Ar. başar, Far. rāh dīden) *Bir ikindi aşunġaylar erdi köni yolḳa, neçük yol körerler.* 34/16b2=36:66

yol körgüz-: yol göstermek, kılavuzluk etmek.

(Ar. dilāle[t], Far. rāh numūden) *Yol körgüzeyin mü sizke satıġçılıḳ üze.* 38/45a3=61:10

yol körkit-: yol göstermek.

(Ar. hidāye[t], Far. rāh numūden) *Yime yol körkitmez mü olarḳa neçe yoḳattımız anlarda burun boḍunlardın.* 31/92b2=20:128

yol körset-: doğru yolu göstermek, hidayete erdirmek.

(Ar. hidāye[t], Far. rāh numūden) *Ol Tangrı körsetmez yolnı fāsıḳ ḳavmlerni.* 38/61a3=63:6

y.-ür 38/68b1=64:6

y.-mez 38/42a1=61:5, 38/52a3=62:5

yol oġlı: yolcu, sefere çıkan.

(Ar. ibni's-sebīl, Far. rāh güzer) *Eḍgülük ḳılınglar yandaḳı éşke, yol oġlınga.* 26/14a2=4:36

y.-ḳa 29/1b2=8:41, 29/43a2=9:60

(Ar. ibni's-sebîl, Far. puser-i rāh) *Anı kim yandurdı Tangrı yalavaçı üze oğlı boḍunlarından ... hem yaġuḳlarḳa hem yetimlerke, çıġaylarḳa yol oġlınga* 38/21b3=59:7

YOL (II): defa, kez, kere.

(Ar. merre^t, Far. bār) *Eger yarlıḳatu ḳolsang olarḳa yetmiş yolı hiç yarlıḳamas Tangrı olarḳa.* 29/57a3=9:80

y.-ı (bir yolı) 31/44a1=20:37, 34/2b2=36:29; (evvel y.) 29/10b2=9:13, 29/60a1=9:83, 35/85a1=41:21; (iki y.) 32/35a1=28:54

(Ar. tāre^t, Far. bār) *Ewrer-miz sizni hem andın çıḳarur-miz sizni aḍın yolı.* 31/50b2=20:55

⇒ bir yolı 34/72b3=38:73; iki y. 33/1b1=33:31, 35/28b3=40:11, 35/29a1=40:11; ḳamuġ bir y. 26/40b2=4:71; tegme y. 26/27b1=4:56, 26/57a3=4:91

YOLÇI: yol gösterici, doğru yol, hidayet.

(Ar. hudā, Far. rāh numāy) *Bu ḥüccetleri belgülüg boḍunḳa yime yolçı soyurḳamaḳ şeksiz boḍunḳa.* 36/98b2=45:20

yolçı / ḳılavuz: yol gösterici, kılavuz.

(Ar. hudā, Far. rāh numūdenī) *Bérdimiz Ya^{c}ḳūb oġlanlarınḳa bitigni, yolçı / ḳılavuz hem pend ḫıred iḍilering.* 35/55a2=40:54

YOLÇILA-: göstermek, belli etmek.

(Ar. dilāle^t, Far. rāh numūden) *Ḳaçan ḥükm ḳıldımız erse aning üze ölümni yolçılamadı anlarḳa aning ölümi üze meger ol bir yer ḳurt kénesi yéyür aning tayaḳını.* 33/36a2=34:14

y.-yın mu 31/45a2=20:40, 33/31b2=34:7

(Ar. dilāle^t, Far. reh numūden) *Ey Ādem nek yolçılayın mu séni cāvidānelik yıġaç üze.* 31/89b2=20:120

y.-layın mu 32/8b3=28:12

YOLLUĠ: (doğru) yolda olan, yol tutan.

⇒ köni yolluġ 32/36b1=28:56; köni yolluġraḳ 26/25a2=4:51; üküş y. 37/83b3=51:7

YOLSUZ: yoldan çıkmış, azgın.

(Ar. ġāvī/n, Far. bī-rāh/ān) *Uḍu bardı anı yek, boldı yolsuzlardın.* 28/50a1=7:175

y. sen 32/13a1=28:18

y.-lardın 30/25b2=15:42

(Ar. ġavī, Far. gümrāh/ān) *Yolsuz ḳıldımız sizni biz boldımız yolsuzlar.* 34/24a1=37:32

(Ar. żāll/ūn, Far. gümrāh/ān) *Kim umunçsuz bolur İḍi yarlıḳamaḳındın meger yolsuzlar.* 30/27b1=15:56

⇒ köni yolsuz 33/33b2=28:50

yolsuz bol-: yoldan çıkmak.

(Ar. ġayy, Far. der renc ?) *Ḫilāf ḳıldı Ādem iḍisinge, yolsuz boldı.* 31/90b1=20:121

(Ar. ġayy, Far. bī-rāh şoden) *Yolsuz ḳıldımız olarnı, neteg yolsuz boldumız, bizār boldımız.* 32/40b3=28:63

yolsuz boynaġu: azgın.

(Ar. ṭāġī, Far. ez ḥad der güẕerende/gān) *Bu erdi taḳı bütünlükin yolsuz boynaġularḳa yawuz yanış yer turur.* 34/67b1=38:55

yolsuz ḳıl-: saptırmak, yoldan çıkarmak.

(Ar. iġvā', Far. bī-rāh kerden) *Ey İḍim, anınġ birle kim yolsuz ḳıldınġız méni ... yer içinde yolsuz ḳılġay oḳ men olarnı yumḳıların.* 30/24b1-3=15:39

y.-dı 32/40b2=28:63

y.-dımız 34/23b3=37:32

(Ar. iġvā', Far. gümrāh kerden) *Aydı: ᶜizzetinġ tuta yolsuz ḳılġay men olarnı ḳamuġını.* 34/75a2=38:82

(Ar. iṭġā', Far. bī-fermān kerden) *Ayġay anınġ éşi: İḍimiz yolsuz ḳılmadım anı.* 37/76a1=50:27

(Ar. iżlāl, Far. gümrāh kerden) *Anlarnınġ yüklerindin yolsuz ḳılur olarnı biligsizlikin.* 30/39a2=16:25

y.-ur 30/81b3=16:93

y.-sa 30/48a2=16:37

yolsuz ḳılıġlı: azdıran, saptıran.

(Ar. mużill, Far. ez rāh berende) *Ol yaġı, ol yolsuz ḳılıġlı belgülüg.* 32/11b1=28:15

yolsuzraḳ: daha kötü, daha aşağılık.

(Ar. ażall, Far. gümrāh-ter) *Bu ögür yılḳılar teg kendü olar yolsuzraḳ.* 28/52b3=7:179

y. 31/78a3=41:52, 32/33b1=28:50

YOLSUZLUḲ: azgınlık, yoldan çıkma, sapıklık, kötü gelecek.

(Ar. ġayy, Far. bī-rāhī) *Uzatu tutarlar olarnı yolsuzluḳ içre yana taḳṣīr ḳılmazlar.* 28/61b3=7:202

y. 28/25a1=7:146

(Ar. medd, Far. gümrāhī) *Ḳoḍu bérgey anı yarlıḳaġan Tanġrı yolsuzluḳ.* 31/29b1=19:75

(Ar. tuġyān, Far. ez ḥad güẕeşten) *Ḳoḍar olarnı yolsuzluḳ içinde.* 28/55b3=7:186

(Ar. żalāle[t], Far. gümrāhī) *Olardın kimke sezā boldı anınġ üze yolsuzluḳ.* 30/47b1=16:36

y. 31/29a2=19:75

y.-nı 26/20a1=4:44

(Ar. żalāl, Far. gümrāhī) *Biz azu siz köni yol üze azu yolsuzluḳ içre.* 33/45a2=34:24

y. 31/15b1=19:38, 33/32b1=34:8, 34/10a3=36:47, 34/93a1=39:22, 36/13b2=42:18, 36/54a3=43:40, 37/2a3=46:32, 37/76a2=50:27, 38/50b2=62:2

(Ar. żalāl, Far. nāçïz şoden) *Ermez kāfirlerning alı dāstānı meger yolsuzluḳ içre.* 35/37a1=40:25

(Ar. żalāl, Far. güm būden u nā-ḫayr şoden) *Ayġaylar: oḳınglar, yoḳ kāfirlerning oḳımaḳı meger yolsuzluḳ içre.* 35/53b3=40:50

yolsuzluḳ ḳıl- hem boynaġuluḳ ḳıl-: azmak, zulmetmek, haksızlık etmek.

(Ar. beġy, Far. sitem kerden) *Eger yolsuzluḳ ḳılsa ol ikide biri taḳı biri üze toḳsunglar.* 37/59b1=49:9

(Ar. tuġyān, Far. ez ḥad der güẕeşten) *Barınglar ikegü Fir'avn tapa, ol yolsuzluḳ ḳıldı hem boynaġuluḳ ḳıldı.* 31/46b2=20:43

YON-: yontmak.

(Ar. naḥt, Far. teräşïden) *Aydı: tapnur mu siz angar kim yonar siz?* 34/28b2=37:95

YORI/U-: 1. gezip dolaşmak.

(Ar. seyr, Far. reften) *Yorınglar yer içinde bakınglar neteg erdi yalġan tutġuçılarnıng songı.* 30/47b1=16:36

y.-nglar 33/39a1=34:18, (yorunglar) 25/8a3=3:137
y.-mazlar 33/84a3=35:44
y.-mazlar mu 35/33b2=40:21, 35/70a1=40:82, 37/9a1=47:10
y.-maḳnı 33/39a1=34:18

(Ar. seyḥ, Far. reften) *Yorıdı [...].* 29/7b2=9:2

2. sefere çıkmak, yolda olmak.

(Ar. żarb fī, Far. reften) *Ḳaçan yorısa siz Tangrı yolı içinde belgülüg tilengler.* 26/61b2=4:94

y.-sa siz 26/67b3=4:101
y.-salar 25/20b3=3:156

3. yürümek, uzaklaşmak.

(Ar. iṣ'ād, Far. dür-reften) *Ançada yorıyur erdingiz ḳıyu baḳmaz erdingiz.* 25/16b1=3:153

(Ar. meşş, Far. reften) *Ançada yorıyur ḳız ḳarındaşıng, aytur: hiç yolçılayın mu sizni?* 31/45a1=20:40

(Ar. meşy, Far. reften) *Olarḳa aḍaḳlar mu yorıyurla[r] anıng birle.* 28/60a5=7:195

y.-yur 32/16b3=28:25
y.-yurlar [...] 31/92b3=20:128
y.-nglar 34/48a3=38:6

4. akıp gitmek, yüzmek, (rüzgâr için) esmek.

(Ar. cereyān, Far. reften) *Kün yorıyur amrulġu yerke.* 34/6b1=36:38

y.-yur 34/61b1=38:36, 34/80a1=39:5
y.-sun 36/93b3=45:12

⇒ soñgra yorı- 37/27a2=48:2; tezginip yorı- 30/29b1=15:72

yorı- ḳatıġlan-: çalışıp çabalamak, çalışmak.

(Ar. sa'y, Far. küşiden) *Yorıyur ḳatıġlanurlar yer içinde artatur.* 27/42a2=5:33

yorıġlı: bir yolda yürüyen, uyan, tâbi olan.

(Ar. muḳtedī, Far. revende) *Biz olarnıng izleri üze yorıġlılar-mız.* 36/46a3=43:23

yorıġlı kemi: giden (gemi).
(Ar. cāriye^{t}/āt, Far. revende/gān) *Ol terk yorıġlı kemiler ḥaḳḳı.* 37/83a3=51:3

YORUḲ: tarz.
(Ar. laḥn, Far. güzārden) *Uḳup yime bilgey sen anlarnı söz yoruḳı içinde.* 37/21a3=47:30

YOTA: bacak.
(Ar. sāḳ / sūḳ, Far. sāḳ/hā) *Oġradı kese yotalarını hem boyunlarını.* 34/60a3=38:33

YÖLEN-: dayanmak, söykenmek.
⇒ tamḳa yölenmiş 38/59b2=63:4

YÖRE: etraf, çevre.
(Ar. ḥavl, Far. girdāgird) *Eger bolsa sen irig, irig köngüllüg tarılġatılar sening yörengdin.* 25/22b2=3:159
y.-singe 31/27a1=19:68
y.-sinde 35/22a1=39:75, 35/25b2=40:7, 36/3b2=42:7

YU-: yıkamak.
(Ar. ġasl, Far. şusten) *Ḳopsa siz namāzḳa yung yüzleringizni hem eligleringizni tirseklerke tegi.* 27/21a1=5:6

YUḌRUḲLA-: yumruklamak.
(Ar. vekz, Far. müşt zeden) *Yuḍruḳladı anı Mūsā öldürdi.* 32/11a2=28:15

YUL: pınar, kaynak.
(Ar. ^{c}ayn / ^{c}uyūn, Far. çeşme/hā) *Urġıl tayaḳıngnı taşḳa, aḳtı andın on iki yul.* 28/37a3=7:160
y.-lar 36/87a2=44:52
y.-lardın 34/5a1=36:34, 36/80b3=44:25
(Ar. yenbu^{c} / yenābi^{c}, Far. çeşm/hā) *Ol Tangrı indürdi kökdin suvnı, kigürdi anı yullarḳa yer içinde.* 34/91b1=39:21

YULDUZ: yıldız.
(Ar. necm / nucūm, Far. sitāre/gān) *Uḍu barıġlı ḳıldı sizlerke tünni kündüzni, künni aynı yulduzlarnı boyun bérigliler ol anung yarlıġı birle.* 30/35a3=16:12
y.-lar 30/37b2=16:16, 34/27b1=37:88
(Ar. mişbāḥ / mesābiḥ, Far. çerāġ/hā) *Bezedimiz yawuḳ kökni yulduzlar birle.* 35/78b2=41:12

YULUĞ: fidye.
yuluġ al-: fidye vererek almak.

(Ar. fidā', Far. fidā dāden) *Yā minnet ḳılġu mundın soŋ yā yuluġ alġu kerek.* 37/7a1=47:4

yuluġ bér-: bedel olarak vermek, feda etmek.

(Ar. fidā', Far. fidā dāden) *Yuluġ bérdimiz aŋar uluġ boġuzlaġını.* 34/31b3=37:107

(Ar. iftidā', Far. ḫ'īşten bār ḫarīden) *Ol kim yer içinde turur ḳamuġ takı anıŋ meŋizlig, anıŋ birle yuluġ bérgetiler anı ḳın yawuzlukından ḳopmaḳ küninde.* 35/5a2=39:47

yuluġ bérmek: fidye vermek.

(Ar. iftidā', Far. ḫ'īşten ḫarīden) *Anıŋ birle yuluġ bérmek üçün anıŋ birle ḳındın ḳopmaḳ küninde.* 27/44a3=5:36

YUM-: yummak, kapamak.

yumup aç-: (göz) yumup açmak.

(Ar. lemḥ, Far. nigeristen) *Ḳıyāmet işi meger köz yumup açmaḳ teg azu ol yaḳınraḳ.* 30/70b3=16:77

YUMDAR-: toplamak, bir araya getirmek.

(Ar. ḥaşr, Far. gird kerden) *Bütünlükin seniŋ İḏiŋ ol kim yumdarur olarnı.* 30/20b1=15:25

YUMḲI: hep, hepsi; bir kezden, bir defada.

(Ar. ecmaʿīn, Far. heme) *Yolsuz ḳılġay oḳ men olarnı yumḳılarım.* 30/24b3=15:39

y.-ḳa 30/32a1=15:92

y.-larınıŋ 30/25b3=15:43

(Ar. ecmaʿūn, Far. heme yek-bāz) *Yüküŋdiler ferīşteler ḳamuġları yumḳılar.* 30/22b1=15:30

YUMŞA-: ısınıp yumuşamak, gevşemek.

(Ar. leyān, Far. nerm şoden) *Yumşayur olarnıŋ terileri hem köŋülleri Taŋrınıŋ yādıŋa.* 34/93b3=39:23

YUMŞAḲ: yumuşak, tatlı, hoş, mülayim.

(Ar. leyyin, Far. nerm) *Aytıŋlar ikegü aŋar yaḫşı aytıḳ söz, yumşaḳ.* 31/46b3=20:44

(Ar. ruḫā', Far. nerm) *Musaḫḫar ḳıldımız aŋar yelni yoryur anıŋ fermānı birle yumşaḳ.* 34/61b1=38:36

yumşaḳ köŋüllüg: yumuşak kalpli, yumuşak, ılımlı.

(Ar. ẕelīl / azillet, Far. nerm-i dil/ān) *Yumşaḳ köŋüllügler miʾminler üze.* 27/59a1=5:54

YUMŞAḲLIḲ: yumuşaklık, merhametli olma.

(Ar. leyān li, Far. nerm şodeni) *Yime yarlıḳamaḳlıḳ Taŋrıdın yumşaḳlıḳ anlarḳa.* 25/22a3=3:159

YUMŞAN-: boyun eğmek, itaat etmek.
yumşanmış: boyun eğen, itaat eden.
(Ar. ẕelūl / ẕulul, Far. fermān-berdār/ān) *Yana kirgil İḏiŋ yollarıŋa yumşanmış.* 30/64b2=16:69

YUMŞAT-: yumuşatmak.
(Ar. ilāne^{t}, Far. nerm kerden) *Yumşattımız aŋar temürni.* 33/33b3=34:10

YUMUŞ: haber.
(Ar. risāle^{t} / risālāt, Far. peygām/hā) *Tegrürler Taŋrınıŋ yumuşlarını, ḳorḳarlar anda.* 33/8b1=33:39

YUN-: boy abdesti almak.
(Ar. iġtisāl, Far ser ü ten şusten) *Yoḳ cünübḳa meger yol keçigliler yuŋġınçaḳa tegi.* 26/18b2=4:43
yuŋġu suw: yıkanılacak su.
(Ar. muġtesel, Far. cāy-ı ser ü ten şusten) *Tepgil aḏaḳın yerke bu yuŋġu suw sawuḳ turur hem içgü turur.* 34/ 63a3=38:42

YUT-: yutmak.
(Ar. iltiḳām, Far. ḫorden) *Ḳur^{c}a kemişti boldı basıḳmışlardın, yuttı anı balıḳ, ol melāmetlıġ.* 34/38b1=37:142

YUWḴA: ince.
yuwḳa barçın: ince ipek.
(Ar. sündüs, Far. dībā-i teng) *Keḏerler yuwḳa barçınıdın hem ḳalın barçındın bir ikindi utruşġanlar.* 36/87 a2=44:53

YÜGERÜ: yüksek.
⇒ ünün yügerü oḳımaḳda ḳoḏıraḳ 28/63a3=7:205

YÜGRÜK: yürük (at), hızlı koşan.
(Ar. cevād / ciyād, Far. nīk revān) *^{c}Arẓa ḳılındı aniŋ üze üç aḏaḳın turġan yügrük tāziler.* 34/59b3=38:31

YÜG(Ü)R-: koşmak.
(Ar. sa^{c}y, Far. reften) *Ançada yipleri hem tayaḳları ḫayāl körnür aŋa sihrlerindin kim her-āyine ol yügrür.* 31/54b3=20:66
y.-mekke 34/30a2=37:102
⇒ éw- azu yügür- 32/14a3=28:20
yügrügli: hızla hareket eden, sürünen (yılan için).
(Ar. sa^{c}y, Far. reften) *Attı anı ançada ol yılan boldı yügrügli.* 31/41a3=20:20

YÜK: yük, günah yükü.

(Ar. ḥaml, Far. bār) *Ḳaçan örtti erse anı kötürdi yük anıng yükini yüngül.* 28/58b2=7:189

y.-lerini 38/80b3=65:4, 38/82b1=65:6

(Ar. ḥiml, Far. bār) *Cāvidānele[r] anıng içinde, yawuz olarḳa ḳopmaḳ küninde yük.* 31/69b2=20:101

(Ar. vizr, Far. bār) *Kötürdimiz yüklerni boḍun bezekindin.* 31/64a1=20:87

y.-ini 34/82a3=39:7

(Ar. vizr / evzār, Far. bār/hā-i günāh) *Kötürseler yüklerini tükel ḳopmaḳ küni yime anlarnıng yüklerindin yolsuz ḳılur olarnı.* 30/39a1-2=16:25

⇒ yazuḳ yüki 31/69b1=20:100

yük kötür-: yüklenmek, yükü taşımak

(Ar. ḥaml, Far. bār giriften) *Ḳaçan örtti erse anı kötürdi yük anıng yükini yüngül.* 28/58b2=7:189

(Ar. ḥaml, Far. bār ber dāşten) *Yük kötürmez hiç uraġut ḳoḍmaz, meger anıng ʿilm[i] birle.* 36/2b1=41:47

⇒ aġır yük 28/34b1=7:157, arıġ ve aġır y. 37/83a3=51:2

YÜKLEN-: taşınmak.

(Ar. ḥaml m., Far. ber nişānde şoden) *Anıng üze hem kemi üze yüklenür sizler.* 35/69b2=40:80

(Ar. taḥmīl m., Far. bār kerde şoden) *Anlarnıng meşeli yüklendiler Mūsā kitābını yana kötürmediler anı eşek teg.* 38/51b2=62:5

YÜKLÜG: yüklü, yükü olan.

(Ar. ẓerv, Far. be-bār ber-dārī vü dāşteni) *Ol esgen esin ḥaḳḳı ol yüklüg.* 37/83a2=51:1

⇒ tolu yüklüg 34/8a1=36:41, 34/38a2=37:140

yüklüg bol-: hamile olmak.

(Ar. ḥaml, Far. bā-bār şoden) *Yüklüg boldı, saçlındı anıng birle ıraḳ orunḳa.* 31/9a2=19:22

yüklüg uraġut: hamile kadın.

(Ar. ūlātu'l-ḥaml / aḥmāl, Far. zen/ān-ı bārdār) *Yüklüg uraġutlar olarnıng zamānları ḳoḍsalar yüklerini.* 38/80b1=65:4

y.-lar 38/82a2=65:6

YÜKSEK: 1. yüce, ulu, esma-yı hüsnadan: ʿaliyy.

(Ar. ʿaliyy, Far. bülend) *Ol Tanġrı erür yüksek uluġ.* 26/12b1=4:35

y. 36/35a1=42:51

(Ar. el-ʿaliyy, Far. ber derāz-ı heme) *Ol yüksek uluġ.* 33/44b1=34:23

2. üstün, ulu, yüce.

(Ar. aʿlā, Far. bülend) *Törütti yerni, yüksek köklerni.* 31/37a1=20:4

(Ar. ʿalā, Far. merd-i ber-terīn) *Süstelmeñgler oḳımañglar élleşmek tapa, siz yüksekler siz.* 37/24a1=47:35

(Ar. ʿaliyy, Far. bülend) *Ḳıldımız olarnı key ögdilik yüksek.* 31/19b3=19:50

y. 31/21b3=19:57, 36/37b2=43:4

(Ar. ʿulā, Far. buzurg-ter) *Olarḳa turur dereceler yüksek.* 31/58b2=20:75

yüksekrek: en yüce.

(Ar. aʿlā, Far. ber-ter) *Anlar kim kirtgünmesler kiḍinki künke yavuz meşel ol, Tangrının yüksekrek meşeli.* 30/58b2=16:60

(ar. aʿlā, Far. bülend-ter) *Aydımız: ḳorḳmaġıl sen sen yüksekrek.* 31/55a2=20:68

⇒ eḍiz yüksek 26/46b2=4:78; uluġ y. 30/33a3=16:3

YÜK(Ü)N-: secde etmek.

(Ar. sucūd, Far. secde āverden) *Yükündiler ferişteler ḳamuġları yumıḳılar.* 30/22a3=15:30

y.-ür (yüknür) 30/53b3=16:49

y.-se men 30/23a2=15:33

⇒ tüzin yükün- 31/28a3=19:72

yüknü: secde ederek, secde edenler olarak.

(Ar. sācid / succād, Far. secde konende/gān) *Kiring ḳapuġḳa yüknü, örtgey-miz sizlerning yazuḳlarıngızını.* 28/38b3=7:161

(Ar. sucūd, Far. secde konende/gān) *Tüşerler yüknü hem yıġlayu.* 31/23a1=19:58

yüknügli: secde eden, sacid.

(Ar. sācid/īn, Far. secde konende/gān) *Tüşüngler angar yüknügliler.* 30/22a2=15:29

y.-ler 30/22b2=15:31, 30/23a1=15:32

(Ar. sācid/īn, Far. ser ber zemīn nihende) *Kemşildi cādūlar yüknügliler.* 28/9a2=7:120

YÜLÜT-: tıraş ettirmek, kazıtmak.

yülütügli: tıraş eden.

(Ar. muḥalliḳ/īn, Far. suturīde) *Könilik birle kirür sizler mescid-i ḥarāmḳa eger dilese Tangrı ḳorḳunçsuz yülütügliler başlarıngızını saçnı ḳısḳa ḳılıġlılar.* 37/46b3=48:27

YÜMÜKLÜG:

⇒ közi yümüklüg 35/66b3=38:52

YÜNG: tüy.

⇒ ḳoy yüngleri 30/73a3=16:80; tewe y. 30/73a3=16:80

YÜNGLÜ-: hafiflemek.

(Ar. taḫfīf, Far. sebük kerde şoden) *Ḳaçan kim körseler anlar kim küç ḳıldılar ḳınu yünglümes olardın ḳın.* 30/76a1=16:85

YÜNGÜL: hafif.

(Ar. ḫafīf, Far. sebük) *Ḳaçan örtti erse anı kötürdi yük anung yükini yüngül.* 28/58b3=7:189

yüngül ḳıl-: hafifletmek.

(Ar. taḫfîf, Far. sebük kerden) *Tileyür Tañrı kim yüñgül ḳılsa sizdin.* 26/7a2=4:28

yüñgül tut-: kolayca taşımak, küçük görmek.

(Ar. istiḫfâf, Far. sebük dâşten) *Tañrı ḳıldı ... sizlerke yılḳılar terilerindin ewler, yüñgül tutar siz anlarnı köçgü künleriñgizde.* 30/73a1=16:80

y.-tı 36/60a1=43:54

YÜÑGÜLLÜK: hafiflik, hafif teçhizat olması.

(Ar. ḫafîf, Far. sebük) *Çıḳınglar yüñgüllükin hem aġırlıḳın, ḳatlanıñg mâllarıñgız birle hem özleriñgiz birle Tañrı yolı içinde.* 29/32a2=9:41

YÜÑGÜLT-: hafifletmek.

(Ar. taḫfîf, Far. sebük kerden) *Oḳıñglar iḍiñgizke yüñgültsün üçün bizdin bir kün ḳınnı.* 35/53a1=40:49

(Ar. taḫfîf, Far. sebük kerde şoden) *Yüñgültmes anlardın anıñg ḳınındın.* 33/77b1=35:36

YÜREK: yürek.

(Ar. ḳalb / ḳulûb, Far. dil/hâ) *Ḳorḳutġıl olarnı âzife küni birle, ançada yürekler boġuz başıñga kelgüsi öwke siñgrügliler.* 35/32a3=40:18

YÜREKSİZ: korkak.

yüreksiz bol-: korkmak, korkuya kapılmak.

(Ar. feşel, Far. bed-dil şoden) *Tartışmañg, yüreksiz bolur sizler kitse yeliñgiz.* 29/5b3=8:46

YÜREKSİZLİK: yüreksizlik, korkaklık.

yüreksizlik ḳıl-: korkmak.

(Ar. feşel, Far. bed-dilî kerden) *Körkitür sañga olarnı Tañrı tüşüñg içinde azḳına eger körkitse olarnı tüküş yüreksizlik ḳılur erdiñgiz.* 29/3b3=8:43

(Ar. feşel, Far. bed-dil şoden) *Ḳaçan yüreksizlik ḳıldıñgız erse taḳı tartışıñgız erse iş içinde.* 25/15a3=3:152

YÜZ (I): 1. yüz, surat.

(Ar. vech / vucûh, Far. rûy/hâ) *Eletiñgler bu köñglekimni kemşiñg anı atam yüzi üze.* 30/10b1=12:93

y.-i 30/57b1=16:58, 36/43a2=43:17

y.-inj 37/88b3=51:29

y.-üngüzke 26/19b1=4:43, 27/22a3=5:6

y.-leri 33/24a1=33:66, 35/12b2=39:60, 37/49a1=48:29

y.-lerinj 26/22b2=4:47, 37/19b3=47:27

y.-leringizni 27/21a1=5:6

y.-ler 31/86a3=20:111

(Ar. —, Far. —) *Nürları barur yüzleri utrusında, sağ ḳollarında.* 38/95a1=66:8

2. kendi.

(Ar. vech, Far. ten) *Ol kişidin kim ısparlasa yüzini Ol Tañgrıḳa.* 26/84a3=4:125
yüz ew/v(ü)r-: yüz çevirmek, reddetmek, dönmek, vazgeçmek, aldırmamak, görmezden gelmek.
(Ar. ʿārāẕ, Far. rūy gerdāñiden) *Fermānlaġıl eḏgülükin, yüz ewürgil cāhillerdin bilgisizlerdin.* 28/60b3=7:199
y.-er (y. ewrer) 31/77b1=41:51
y.-erler (y. ewrerler) 32/35b1=28:55
y.-di 38/90a1=66:3; (y. evürdi) 35/73b2=41:4
y.-diler 33/37b2=34:16
y.-gil 26/36a1=4:63, 26/49a3=4:81, 30/32a3=15:94
y.-se 36/32a2=42:48
y.-se siz 26/92a2=4:135, 31/69a2=20:100, 31/91a3=20:124
y.-seler 35/79a1=41:13
(Ar. ṣadd, Far. ber gerdāñiden) *Olar üze arıġlar ḫelāl ḳılındı olarḳa, yüz ewürmekleri birle Tañgrı yolından üküşni.* 27/4b2=4:160
(Ar. ṣadd, Far. ber geşten) *Bütünlükin anlar kim tandılar hem yüz ewürdiler Tañgrınıñ yolından.* 27/9a3=4:167
y.-er (y. ewrer) 38/60b2=63:5
y.-erler (y. ewrerler) 36/61a3=43:57
y.-diler 37/4a2=47:1, 37/23a3=47:34, 38/58a3=62:3; (y. evürdiler) 38/11a2=58:16
(Ar. ṣadd, Far. rūy gerdāñiden) *Yüz ewrerler sénidin, yüz ewürmek.* 26/33a1 =4:61
y.-di 26/27a1=4:55
y.-diler 37/22a1=47:32
(Ar. ṣafḥ, Far. rüy gerdāñiden) *Keçürgil olardın, yüz ewürgil.* 27/28b2=5:13
y.-se siz 38/73a3=64:14
(Ar. tevelli, Far. ber gerdāñiden) *Kim kim yüz ewürse ıḏmadımız séni olar üze küḏezçi.* 26/48b1=4:80
y.-seler 26/55a1=4:89, 27/55a3=5:49
(Ar. tevelli, Far. gerdāñiden) *Anıñ içinde Tañgrınıñ ḥükmi yana yüz ewrerler anda kiḏin ol.* 27/50a1=5:43
(Ar. tevelli, Far. ber geşten) *Ḳaçar bérdi erse olarḳa öz artuḳluḳından baḫillıḳ ḳıldılar anıñ birle yüz ewürdiler, olar yüz ewürgenler.* 29/55a3=9:76
y.-dingiz 37/37b3=48:16
y.-diler 25/19b3=3:155, 38/68b1=64:6
y.-gey 28/75b3=8:13
y.-se 37/39a1=48:17
y.-se siz 37/26a1=47:38, 37/37b3=48:16, 38/72a3=64:12
(Ar. tevelli, Far. rüy gerdāñiden) *Eger yüz ewürseler biliñ Ol Tañgrı mevlāñız néme körklüg mevlā, néme körklüg yārıçı.* 28/86a2=8:40
y.-di 30/6a1=12:84, 31/52a2=20:60
y.-diler 34/27b2=37:90; (y. evürdiler) 36/73a1=44:14
y.-gil 34/44b3=37:174, 34/45b2=37:178
y.-se 31/48b1=20:48

y.-seler 29/54a2=9:74

yüz ewür- / yığ-: yasaklamak, menetmek.

(Ar. şadd, Far. ber gerdāniden merdümān) *Olar yüz ewrerler / yığarlar Ağırlığ Mezgitdin.* 28/82a3=8:34

yüz ewürmek: yüz çevirme, yüz vermeme.

(Ar. iᶜrāż, Far. rūy gerdānī) *Eger uraġut ḳorḳsa cüftindin köñül aġrığıña azu yüz ewürmemekke.* 26/86b3=4:128

yüz ewürgen: yüz çeviren, rıza göstermeyen.

(Ar. muᶜriż/ūn, Far. rūy gerdānide/gān) *Baḥillıḳ ḳıldılar anıñ birle yüz ewürdiler, olar yüz ewürgenler.* 29/55a3=9:76

y.-ler 34/9b1=36:46

yüz ew/vrügli: yüz çeviren, reddeden.

(Ar. muᶜriż, Far. rūy gerdānide/gān) *Eger eşittürse olarḳa yüz ewürgey olar, olar yüz ewrügliler ol.* 28/75b3=8:23

y.-ler siz (y. evrügliler siz) 34/71a3=38:68

(Ar. mudbir/īn, Far. püşt dehende/gān) *Ol kün evrülür sizler yüz ewrügliler.* 35/42a2=40:33

yüzi açuḳ ḳunçuy: namuslu kadın.

(Ar. ṣeyyibe[t] / ṣeyyibāt, Far. şūy dide/gān) *Eger ṭalāḳ ḳılsa sizni tegşürgey añgar cüfiler ... tapunġanlar, rüze tutġanlar, yüzi açuḳ ḳımçuylar hem ḳızlar.* 38/92a2=66:5

yüz nişānı: yüzdeki iz.

(Ar. sīmā, Far. nişān/hā-yı rūy) *Eger tilese-miz körkitgey-miz sañga olarnı uḳtuñ anlarnı yüzleri nişānları birle.* 37/21a2=47:30

YÜZ (II): yüz, 100.

yüz ming: yüzbin (100000).

(Ar. miʾeti elf, Far. şad hezār) *Iḍtımız anı yüz miñke tegi azu artuḳlar.* 34/39b2=37:147

YÜZLEN-: yönelmek.

(Ar. teveccüh, Far. rūy nihāden) *Ḳaçan kim yüzlendi erse Medyen tuşıña aydı:* 32/15a2=28:22

YÜZLÜG: itibarlı, şerefli.

(Ar. vecīh, Far. tāb-rūy) *Erür Tañrı üskinde yüzlüg.* 33/25b1=33:69

⇒ iki yüzlüg 26/32b1=4:61, 26/53b2=4:88, 26/94a3=4:138, 26/95b3=4:140, 26/98b3=4:145, 26/97a1=4:142, 29/47a1=9:67, 29/47b2=9:67, 29/45a3=9:64, 29/47b3=9:68, 29/53a1=9:73, 29/55b1=9:77, 33/21b3=33:60, 33/10b2=33:48, 33/27a2=33:73, 37/29b1=48:6, 38/57a2=63:1, 38/62a2=63:7, 38/63a1=63:8, 38/95b3=66:9; iki y. / yalġan 38/58a1=63:1; iki yüzlüg uraġut 29/47a1=9:67, 29/48a1=9:68, 33/27a2=33:73

YÜZLÜGLÜK:

⇒ iki yüzlüglük ḳıl- 38/25a1=59:11

Z

ZĀHİD (Ar.): rahip.
(Ar. rāhib / ruhbān, Far. zāhid/ān) *Tuttılar bilgelerini hem zāhid / rāhiblerini iḏileri.* 29/23a2=9:31

ẒĀHİR (Ar.): ortaya çıkan, beliren.
ẓāhir ḳıl-: üstün ve belirgin kılmak.
(Ar. iẓhār ᶜalā, Far. çīre kerden) *Ol Tañrı kim ıḏtı yalavaçını könilik birle, ḥaḳ dīn birle, ẓāhir ḳılsa anı dīn üze ḳamuġı üze.* 37/47b3=48:28
ẓ.-maḳ 38/44b3=61:9

ZAḤMET (Ar.): zahmet.
zaḥmet tegür-: zarar vermek.
(Ar. mużārraᵗ, Far. gezend resāniden) *Zaḥmet tegürmeñ olarḳa tarutsa sizler olar üze.* 38/82a1=65:6

ŻAᶜĪF (Ar.): zayıf, zavallı, güçsüz (kimse).
(Ar. müsteżᶜaf/īn, Far. süst şumurde/gān) *Toḳuşmaz sizler Tañrı yolı içinde żaᶜīfler erenlerdin hem uraġutlardın.* 26/43a1=4:75
ż.-ler 26/86a1=4:127
(Ar. żaᶜīf / żuᶜafāᵓ, Far. süst/ān) *Yoḳ żaᶜīfler üze, yoḳ igligler üze ... hīç yol.* 29/64a2=9:91
(Ar. żaᶜīf / żuᶜaf, Far. zīr-dest/ān) *Ançada ḥüccet ayşurlar ot içinde żaᶜīfler.* 35/51b1=40:47
żaᶜīf bol-: zayıflamak, gücünü kaybetmek.
(Ar. żaᶜf, Far. süst şoden) *Tañrı yolı içinde żaᶜīf bolmadılar, zārlıḳ ḳılmadılar.* 25/14a1=3:146
żaᶜīfraḳ: daha zayıf.
(Ar. eżᶜaf, Far. süst-ter) *Ol yawuzraḳ orunluġ żaᶜīfraḳ sülüg.* 31/30a1=19:75
żaᶜīf tut(u)l-: güçsüz addedilmek, zayıf sanılmak.
(Ar. istiżᶜāf m., Far. süst şumurde şoden) *Mīrāṯ bérdimiz ol boḍunḳa anlar kim żaᶜīf tutlur erdiler.* 28/17b1=7:137
ż.-dılar 33/48b3=34:31
żaᶜīf tutulmış: güçsüz, zayıf kabul edilmiş, küçümsenmiş, aciz.
(Ar. müsteżᶜaf/ūn, Far. süst şumurde/gān) *Ançada sizler az erdiñiz, żaᶜīf tutulmışlar yer içinde.* 28/77b1=8:26
ż.-lar 26/65a1=4:97

ZAḲḲŪM (Ar.): zakkum.
(Ar. zaḳḳūm, Far. ān dıraḫt) *Bütünlükin zaḳḳūm yeġaçı yazuḳluġlar yémi.* 36/85b2=44:43

ẒĀLİM (Ar.): zalim, zulmeden.

(Ar. ẓālim/în, Far. sitemkār/ān) *Ol Tañrı köndürmes ẓālim boḍunları.* 29/14b3=9:19

ẓ. 27/56b3=5:51, 28/28b2=7:150, 32/33b3=28:50, 38/98b2=66:11

ẓ.-ni 36/15b3=42:22

ẓ.-ler 25/4a2=3:128, 29/17a2=9:23, 31/15a3=19:38, 32/38b2=28:59, 33/81a3=35:40, 36/30b2=42:45, 36/69a1=43:76, 36/98a2=45:19, 37/62a2=49:11

ẓ.-lerniñ 27/39a3=5:29, 32/27a3=28:40, 38/29b2=59:17

ẓ.-lerni 25/10a3=3:140, 29/36a3=9:47, 31/28a2=19:72, 36/27a3=42:40, 36/29a2=42:44

ẓ.-lerḳa 33/78b3=35:37, 34/94b3=39:24, 35/32b1=40:18, 36/15b2=42:21, 38/52b1=62:5

ẒALŪM (Ar.): çok zalim.

ẓalūm / küç ḳılġan: zalim.

(Ar. ẓalūm, Far. nik sitemkār) *Ol erür ẓalūm küç ḳılġan, biligsiz erdi.* 33/27a1=33:72

ZAMĀN (Ar.): zaman, mühlet, bir iş için verilen süre.

(Ar. ecel, Far. ᶜiddet) *Yüklüg uraġutlar olarnıñ zamānları ḳoḍsalar yüklerini.* 38/80b2=65:4

(Ar. ecel, Far. zamān) *Bir ança teger sizler atanmış zamānḳa tegi.* 35/63b1=40:67

z.-ḳa 35/1b3=39:42, 38/64a3=63:10; (atanmış z.) 36/9b2=42:14

z.-larınga 38/77b2=65:2

(Ar. ecel, Far. zamān-ı nām burde) *Ḳaçan açtımız erse olardın ḳınnı zamānḳa tegi olar tegigliler.* 28/16b1=7:135

⇒ atanmış zamān 34/80a1=39:5

zamān bér-: zaman vermek, mühlet vermek.

(Ar. imlāᵓ, Far. zamān dāden) *Zamān bérür men olarḳa bütünlükin meniñ ḥilem ḳatıġ ḳawī turur.* 28/54a3=7:183

z.-di 37/19a1=47:25

zamān bérilmiş: süre verilmiş.

(Ar. müᵓeccel, Far. zamān dāde) *Bolmaz et-özke ölmek meger Tañrı yarlıġı birle bitig zamān bérilmiş.* 25/12b3=3:145

ZAMĀNE (Ar.): zaman.

(Ar. dehr, Far. rūzgār) *Helāk ḳılmaz bizni meger zamāne.* 36/101b3=45:24

ŻARAR (Ar.): mazeret, özür.

(Ar. żarar, Far. gezend) *Tüzetilmez oldurġanlar miᵓminlerdin żarar iḍilerinde aḍın toḳuşġanlar Tañrı yolı içinde.* 26/63a2=4:95

ZĀRİLIḴ (Far.T.): ağlayıp inleme.

(Ar. tażarruᶜ, Far. zārī) *Yād ḳılġıl iḍiñni özüñ içinde zārilıḳın hem ḳorḳa.* 28/63a2=7:205

zārilıḳ ḳıl-: ağlayıp inlemek.

(Ar. istikān, Far. furūtenī kerden) *Ża^{c}īf bolmadılar, zārīlıḳ ḳılmadılar.* 25/14a2=3:146

ẕĀṬ (Ar.): zat, kendi.
(Ar. vech, Far. ẕāt) *Ḳamuġ neng yoḳaġlı ol meger anıng ẕātı.* 32/44a2=28:88

ŻĀYi^{c} (Ar.): boşa giden, heba olan.
żāyi^{c} bol-: boşa gitmek, heba olmak.
(Ar. iżā^{c}a^{t}, Far. żāyi^{c} kerden) *Żāyi^{c} bolmaz mü'minlerning yanutı.* 25/25a3=3:171
żāyi^{c} ḳıl-: zayi etmek, boşa çıkarmak.
(Ar. iżā^{c}a^{t}, Far. żāyi^{c} kerden) *Ol Tangrı żāyi^{c} ḳılmaz eḍgü işliglerning yanutın.* 30/9b1=12:90

ZEBER (Far.): üst.
⇒ zir ü zeber bol- 29/50a3=9:70

ZEBŪR (Ar.): Zebur.
(Ar. zebūr, Far. zebūr) *Bérdimiz Dāvudḳa Zebūrnı.* 27/7a3=4:163

ZEKĀT (Ar.): zekât.
(Ar. zekā^{t}, Far. pāk) *Fermānlayur erdi boḍnıḳa namāznı hem zekātnı.* 31/21a3=19:55
(Ar. zekā^{t}, Far. zekāt) *Munu bitir ök men anı anlarḳa kim saḳnurlar hem bérürler zekātnı.* 28/33a2=7:156
z.-nı 26/45a1=4:77, 27/6a1=4:162, 27/26b2=5:12, 29/8b3=9:11, 29/13b1=9:18, 29/51b1=9:71, 31/13a1=19:31, 33/2b2=33:33, 35/75a3=41:7, 38/9b1=58:13
⇒ ḳutluġ namāzlı zekātlı 31/12b2=19:31

ZENCİR (Far.): zincir.
(Ar. silsile^{t} / selāsil, Far. zencīr/hā) *Ançada ġullar boyunları içinde hem zencirler süḍrünürler.* 35/65a1= 40:71

ẕERRE (Ar.): zerre, çok küçük parça.
(Ar. ẕerre^{t}, Far. mürçe) *Ol Tangrı küç ḳılmaz ẕerre aġırınça.* 26/16a1=4:40
(Ar. ẕerre^{t}, Far. mürçe-i ḫurd) *Ġayib bolmaz andın ẕerre aġırınça kökler içinde hem yer içinde.* 33/29b2=34:3
ẕ. 33/43a2=34:22

ZEYT (Ar.): zeytin.
zeyt yıġaçı: zeytin ağacı.
(Ar. zeytūn, Far. dıraḫt-ı zeytūn) *Ündrür sizlerke anıng birle tarıġ, zeyt yıġaçı, ḫurmā tüpleri.* 30/34b1=16:11

ẕİHĀR (Ar.): açıklık, belirginlik.
ẕihār andı iç-: zihar andı içmek.

(Ar. muẕāhera^{t}, Far. be-iẕhār ḫorden) *Anlar kim ẕihār andı içerler sizdin, uraġutlardın ermezler olarnıŋ anaları.* 38/2a3=58:2

(Ar. muẕāhera^{t}, Far. ẕihār besten) *Anlar kim ẕihār andı içerler uraġutlarındın yana yanarlar aŋgar.* 38/2a3=58:2

ẕİKR (Ar.): zikir.
ẕikr ay-: zikretmek, yad etmek.

(Ar. ẕikr, Far. yād kerden) *Ḳatıġlanıŋlar Taŋrınıŋ ẕikrin aymaḳ tapa.* 38/54b3=62:9

ZİNĀ (Ar.): zina.
zinā ḳıl-: zina etmek.

(Ar. zinā, Far. pelīdkārī kerden) *Oġrılıḳ ḳılmaġaylar ve zinā ḳılmaġaylar.* 38/37b3=60:12
zinā ḳılmaġuçı: zina etmeyen.

(Ar. ġayru musāfiḥ/īn, Far. cüz pelīdkār) *Pārsālar zinā ḳılmaġuçılar anı kim tutsu inçlese siz.* 26/2b3=4:24

(Ar. ġayru musāfiḥ/īn, Far. cüz pelīdkār) *Zinā ḳılmaġlılar hem tutmaġlılar örtügli düşmanlar.* 27/20a2=5:5
zinā ḳılmaġan: zina kılmayan.

(Ar. ġayru musāfiḥ/īn, Far. cüz pelīdkār) *Küḍezgenler, zinā ḳılmaġanlar.* 26/5a1-2=4:25

ZİR (Far.): alt.
zir ü zeber bolmışlar: alt üst edilmişler: Lut kavmi, Mütefikat kavmi.

(Ar. el-mü^{ᵓ}tefiḳāt, Far. şāristān-ı ḳavm-i Lūṭ) *Kelmez mü olarḳa anlarnıŋ ḫaberi olarda burun Nūḥ boḍnı ve ^{ᶜ}Ād boḍnı ... zir ü zeber bolmışlar.* 29/50a3=9:70

ZİYĀDE (Ar.): fazla.

(Ar. müzīd, Far. efzūnī) *Ol kün ayġay tamuġḳa: nek tolandıŋ mu? Ayġay: nek ziyādedin.* 37/77a2=50:30
z. 37/78b1=50:35

ZİYĀN (Ar.): zarar, ziyan.

(Ar. ḫusrān, Far. ziyānkārī) *Bilgil ol ök ol ziyān belgülüg turur.* 34/88a1=39:15
z. 38/85a2=65:9

(Ar. ḍarr, Far. ziyān kerden) *Erklig bolmaz men özümke asıġḳa ap ziyānḳa.* 28/57b1=7:188
ziyān ḳıl-: zarar vermek, hüsrana uğratmak.

(Ar. ḫusrān, Far. ziyān kerden) *Ziyān ḳıldı anda kāfirler.* 35/72b2=40:85

(Ar. ḫusrān, Far. ziyānkār şoden) *Kim kim tutsa yekni döst Taŋrıda aḍın çın-ok ziyān ḳıldı, ziyān ḳılmaḳ belgülüg.* 26/81b1-2=4:119
z.-ur 36/103b3=45:27
z.-dı 35/68b2=40:78

z.-dılar 36/30a3=42:45

(Ar. żarr, Far. ziyān dāşten) *Kim kim yansa iki ökçesi üze hiç ziyān ḳılmaġay Tangrıḳa.* 25/12a3=3:144

z.-mazlar 37/22b1=47:32

ḳ.-umazlar 26/77a2=4:113

(Ar. żarr, Far. ziyān dāşten u gezend kerden) *Eger serse sizler saḳınsa sizler ziyān ḳılmaz sizke olarnıng alları.* 25/2a2=3:120

(Ar. żarr, Far. ziyān kerden) *Bu kün umaslar amarıngız amarıge asıġ ḳılmaḳ azu ziyān ḳılmaḳ.* 33/56a3=34:42

z.-maz siz 29630b1=9:39

z.-maḳ 31/65a1=20:89

ziyān ḳılġuçı: zarar veren.

(Ar. żarr, Far. gezend konende) *Ermez olarḳa ziyān ḳılġuçı nerse meger Tangrınıng yarlıġı birle.* 38/6a2=58:10

ziyān ḳılıġlı: hüsrana uğrayan.

(Ar. ḫāsir/īn, Far. ziyānkār/ān) *Ayġıl: bütünlükin ziyān ḳılıġlılar anlar kim ziyānlıġ boldılar özleringe boḍunlarınga ḳıyāmet künde.* 34/87b1=39:15

ZİYĀNLIĠ (Ar.T.): zarar gören, hüsrana uğrayan.

(Ar. ḫāsir/īn, Far. ziyānkār/ān) *İḍimiz, barımızını örtmese bolur men ziyānlıġlardın.* 28/27a3=7:149

z. 27/34b2=5:21

z.-lar 28/52a1=7:178, 28/85a1=8:37, 29/49b2=9:69, 35/14a2=39:63, 35/87b1=41:25, 36/30a3=42:45, 38/13b2=58:19, 38/63b3=63:9

z.-lardın 27/20b2=5:5, 27/39b2=5:30, 27/58b1=5:54, 35/15a1=39:65, 35/86a2=41:23

ziyānlıġ bol-: ziyana uğramak.

(Ar. ḫusrān, Far. ziyānkār şoden) *Ayġıl: bütünlükin ziyān ḳılıġlılar anlar kim ziyānlıġ boldılar özleringe, boḍunlarınga ḳıyāmet künde.* 34/87b2=39:15

ẓULM (Ar.): zulüm, haksızlık.

(Ar. ẓulm, Far. sitem kerden) *Kim kim yansa ẓulminde kiḍin ongarsa Ol Tangrı tevbe bérür anıng üze.* 27/45b2=5:39

ẓ. 27/4a2=4:160

ẓulm ḳılıġlı: zalim.

(Ar. ẓālim, Far. sitemkār) *Ẓulm ḳılıġlı özinge belgülüg.* 34/33a2=37:113

ẓulm ḳılın-: zulmedilmek.

(Ar. ẓulm m., Far. sitem kerde şoden) *Ḥükm ḳılnur olar ara könilik birle olar ẓulm ḳılınmazlar.* 35/17b2=39:69

ẓulm teg-: zulme, haksızlığa uğramak.

(Ar. ẓulm m., Far. sitem kerden) *Kim öç sürse ẓulm tegmişde kiḍin bu öġür yoḳ olar üze hiç yol.* 36/27b1=42:41

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

ARAPÇA DİZİN

ARAPÇA DİZİN

ا

ibā': unama-, ne-ḫ^{v}āsten 29/24a2=9:32
uman-, ser-bāz zeden 30/22b1=15:31

ebed^{en}: hemîşe, hemîşe 33/18a1=33:53
hemîşe / ulaşu, hemîşe hergiz 38/25b2=59:11
ulaşu, hemîşe 29/16a2=9:22
ebed^{en} ve len: ulaşu hîç, hemîşe ve hergiz 29/59 b2=9:83

ebḳ: ḳaç-, gürîḫten 34/38a2=37:140

ebū: ata, peder 30/46a1=16:15

ityān: kel-, āmeden 28/40a1=7:163
kel-, şoden 30/10b1=12:93
ḳongur-, şikence'i āmeden 30/39b2=16:26
ityān bi: keldür-, āverden 25/27a1=3:183
āti: kelgü, āyende 31/34b1=19:93
me'tiyy: kelinmiş, āmede şode 31/24a3=19:61

îtā': bér-, dāden 33/33b1=34:10
bér-, āverden 30/2a1=12:66
keldür-, dāden 38/22a2=59:7
îtā' m.: béril-, dāde şoden 30/40b3=16:27
el-mu'tî: bérgen 27/6a1=4:162

eşāş: orun töşek, kālā 30/73b1=16:80
éw tonı, kālā 31/29a1=19:74

eşer: binā, nişān 35/34a3=40:21
binā ḳılġan, nişān 35/70b2=40:82
eşer, nişān 37/49a1=48:29
iz, pey-i esb 31/67a3=20:96

îşār: üḍür-, ber güzîden 30/9b3=12:91

eşl: yılġun, şürgez 33/38a2=34:16

işm: yazuḳ, beze 26/23b3=4:48
aşîm: yazuḳluġ, bezekār 26/73b3=4:107

ucāc: açıġ, telḫ 33/72b1=35:12

ecr: yanut, müzd 25/8a2=3:136
ter, müzd 28/7a2=7:113
terke kir-, müzdür būden 32/18a3=28:27
isti'cār: terke tut-, müzd giriften 32/17b3=28:26

ecel: atanmış öd, zamān 28/55b1=7:185
atanmış öḍ, dū zamān 32/19a2=28:28
atanmış öḍ, zamān-ı zede 32/19b2=28:29
atanmış zamān, zamānî 34/80a1=39:5
ecel, zamān 38/64b3=63:11
öḍ, zamān 30/59b1=16:61
rūzgār, zamān-ı zede 26/45b3=4:77
zamān, zamān-ı nām-burde 28/16b1=7:135
zamān, zamān 35/63b1=40:67
zamān, ᶜiddet 38/80b2=65:4
mu'eccel: zamān bérilmiş, zamān dāde 25/12b3=3:145

ecl: anıng üçün, behr-i 27/40b2=5:32

aḥad: biregü, yekî 26/19a1=4:43
biregü, hîç kes 31/3b2=18:110
bir îḍi, hîç kes 33/82a2=35:41
bir, yek 30/69b2=16:76
kimerse, kes 29/60a2=9:84
kimerse, hîç kes 33/8b2=33:39
iḥdā: biri, yekî 28/67a3=8:7

aḫẕ: al-, giriften 28/23a2=7:144
tut-, giriften 27/26a2=5:12
aḫẕ m.: alın-, girifte şoden 28/44b1=7:169
tutul-, girifte şoden 33/22b1=33:61
āḫiẕ: alıġlı, girende 37/85a3=51:16
ittiḫāẕ: ét- / tut-, sāziden 30/64a1=16:68
ḳıl-, sāḫten 36/100a3=45:23
tut-, giriften 30/54b2=16:51
tutmaḳ, giriften 25/10a2=3:140
lā mutteḫiẕ: tutmaġlı, ne-girende 27/20a2=5:5

āḫir: kidînki, sipesîn 34/32a1=37:108
song, sipesin 26/15b1=4:38
song / āḫir, sipesîn 29/21b1=9:29
āḫire[1]: āḫir, bāzpesîn 34/48b3=38:7
āḫiret, ān cehān 25/16a1=3:152
kidînki kün, ān cehān 30/58b1=16:60
kidînki, ān cehān 30/50a3=16:41
ol ajun, ān cehān 26/46a2=4:77
ol cehān, ān cehān 35/47a1=40:39

soñg sarāy, ān cehān 29/29b2=9:38
āḫer: aḍın, diger 30/32b3=15:96
takı biri, diger 27/38a2=5:27
öngin, diger 26/57a1=4:91
uḫrā: aḍın, diger 31/50b2=20:55
biregü, ten-i diger 34/82a3=39:7
kiḍin, pes 25/16b3=3:153
öngin, diger 31/41a1=20:18
songra, diger 37/41a2=48:21
takı, diger 31/44a1=20:37
takı bir, zen-i diger 38/83a2=65:6
takı bir gürüh, diger 26/69b1=4:102
takı biri, ān diger 37/59b2=49:9
te'ḫir: kiḍin ḳoḍ-, bāz pes güẕārīden 33/85b3= 35:45
kiḍin sal-, bāz pes ewgenden 30/59a3=16:61
kiḍit-, bā-sipes ewgenden 26/45b3=4:77
küḍ-, bāz pes efgenden 38/64b2=63:11
küḍ-, sipeş güẕāşten 38/64a3=63:10
te'eḫḫür: songra yorı-, pes mānden 37/27a2=48:2
isti'ḫār: kiḍin bar-, bāz pes reften 33/47b1=34:30
kiterü ḳal-, pes reften 30/59b2=16:61
müste'ḫir: kiḍin keligli, bāz pes şevende 30/20a3=15:24

aḫū: ini, birāder 30/8b3=12:89
ḳadaş, birāder 29/8b3=9:11
ḳadaş, yār 37/72a2=50:13
ḳarındaş, birāder 29/16b2=9:23
uḫt: éş, mānend 36/57a3=43:48
ḳız ḳadaş, ḫ'āher 27/15a3=4:176
ḳız ḳarındaş, ḫ'āher 33/18b3=33:55
ḳarındaş, mānend 31/11b2=19:28

ıddı: tañg ış, şigift 31/33b2=19:89

te'diye[t]: öte-, güẕāşten 26/29a2=4:58
tapşur-, sipurden 36/79a2=44:18

iç: ançada, çün 28/38a3=7:161
içā: ançada, çün 28/19b3=7:141
ançada, nāgāh 26/45a2=4:77
bir anç[illegible], nāgāh 35/16b3=39:68
eger, çün 34/20a1=37:16
ḳaçan, çün 29/29a3=9:38
tekin, nāgāh 30/56a1=16:54
ol vaḳt, ān gāh 26/95b2=4:140

uẕun: ḳulaḳ, güş 28/52b2=7:179
ḳulaḳ, suḫen-şinev 29/43b2=9:61

iẕn: buyruḳ, fermān 27/30a1=5:16
destūr, destūr 26/4b3=4:25
fermān, destūr 30/12b3=14:1
yarlıġ, ḥükm 26/36b2=4:64
yarlıġ, fermān 25/15a2=3:152
yarlıġ, destūr 33/35a1=34:12
destūr bér-, destūr dāden 29/33b2=9:43
iẕn m.: destūr béril-, destūr dāde şoden 33/16a 2=33:53
isti'ẕān: destūr tile-, destūr ḫ'āsten 29/34a1=9:44

iẕān: ay-, āgāh kerden 31/75a1=41:47
te'eẕẕun: uḳtur-, āgāh kerden 28/42b1=7:167

eẕā: āzār, āzār 33/10b3=33:48
emgek, renc 26/70b1=4:102
iẕā': āzārla-, āzārden 33/20a1=33:57
emget-, āzāriden 29/43b1=9:61
emget-, rencāniden 33/16b3=33:53
iẕā' m.: emgetil-, āzurde şoden 33/21b1=33:59
emget-, āzurde şoden 28/12b2=7:129

me'rāb: ḫācet, ḫācet 31/41a1=20:18

arż: yer, zemīn 30/4a1=12:80

erīke[t]: taḫt, taḫt-ı ārāste 34/13b2=36:56

ezr: arḳa, püşt 31/43a3=20:31
izār: küçlüg ḳıl-, ḳavi kerden 37/49b1=48:29

ezz: tepret-, ber engīḫten 31/32a3=19:83

āzife[t]: āzife, ḳıyāmet 35/32a2=40:18

esef: öküng, dirīġā 30/6a3=12:84
esif: ḳaḍġuluġ, endühgin 28/27b1=7:150
ḳaḍġuluḳ, endühgin 31/62b3=20:86
īsāf: öwkeke sezā bol-, sezāvār-ı ḫışm şoden 36/ 60b1=43:55

āsin: yıḍıġ, büy girifte 37/12b1=47:15

usve[t]: barış, ber pey reften 38/36b1=60:4

esā: ökün-, endüh ḫorden 27/37b1=5:26

işr: aġır yük, bārān-ı ġīrān 28/34b1=7:157

aṣl: yıldız, bīḫ 38/20a2=59:5

aṣîl[en]: kéçe, şebāngāh 37/31b1=48:9
bi'l-āṣāl: kéçelerde, şebāngāh 28/63b1=7:205

uſḳ: yer uçı, kerān-ı cehān 31/78b2=41:53

ifk: yalġan, durūġ 33/57b2=34:43
yalġanlıḳ, durūġ 34/40b1=37:151
ewür-, gerdānīden 31/84a2=46:22
yalġan ayt-, durūġ goften gerdānīden 28/8b1=7:117
ifk m.: ewrül-, ber gerdānīde şoden 33/65b3=35:3
bulġan-, gerdānīde şoden 29/23a2=9:30
yalġan ay-, gerdānīde şoden 35/60a2=40:62
yalġanlan-, gerdānīde şoden 35/60a3=40:63
yandur-, gerdānīde şoden 38/60a2=63:5
yandurul-, gerdānīde şoden 37/84a1=51:9
effāk: yalġan tutġan, durūġ-gūy 36/91b1=45:7
mu'tefikāt: zīr ü zeber bolmışlar, şāristān-ı ḳavm-i Lūṭ 29/50a3=9:70

ekl: yé-, ḫorden 29/25a2=9:34
yémek, ḫorden 27/5a1=4:161
ekkāl: üküş yégen, nik ḫorende 27/49a2=5:42

elf: mīng, hezār 28/68b1=8:9

mu'ellefeti ḳulūbuhum: köngüllerini islāmḳa emiti ḳılġular, gerd āverde dilhā-yı şān 29/42b 3=9:60

ill: ḳadaşlıḳ, ḫ'īşī 29/8a3=9:10

illā: meger, meger 26/35b2=4:62

elem: aġrı-, derdmend şoden 26/72a3=4:104
ig yérgen bol-, derdmend şoden 26/72a2=4:104
elīm: açıġ, derdnāk 33/30b3=34:5
açıġlı, derdnāk 31/79b2=46:24
açıtġan, bā-derd 36/65a1=43:65
açıtġan, derdnāk 27/13b2=4:173
açıtığlı, derdnāk 26/94a3=4:138
aġrıtġan, derdnāk 30/61a1=16:63
aġrığlıḳ, derdnāk 38/45b1=61:10
ḳatıġ, derdnāk 37/38a1=48:16

Allāh: Allāh / Tangrı, ḫudāy 37/66a3=49:16
Allāh, ḫudāy 35/44a1=40:35
bār ḫudāy / tangrı, bār ḫudāy 28/81a3=8:32
bir tangrı, ḫudāy 34/24b2=37:35
iḍi, ḫudāy 33/66b2=35:5
iḍi, perverdigār 28/56a3=7:187
tengri, ḫudāy 30/7a1=12:86
tengrilik, behr-i ḫudāy 30/50a1=16:41
tangrı, bār ḫudāy 35/4a1=39:46
tangrı, ḫudāy 26/71a1=4:102
tangrı, ḫudāvend 34/42a2=37:160
tapunmaḳḳa sezā bir tangrı, ḫudāy 37/15b2=47:19
bi'llāhi: tangrı tuta, be-ḫudāy 30/48a3=16:38
ta'llāhi: tangrı tuta and, be-ḫudāy 30/56b3=16:56
tangrı tuta, be-ḫaḳḳ-ı ḫudāy 30/60b1=16:63

ilāh: iḍi, perestīdenī 30/33a1=16:2
tangrı, ḫudā 27/11b1=4:171
tapmaḳḳa, perestīdenī 38/72b2=64:13
tapunġu, ḫudā 28/11b1=7:127
tapunġuluḳ iḍi, perestīdenī 28/35b1=7:158
tapunmaḳḳa tangrı, perestīdenī 34/24b2=37:35

ilā: birle, bā 26/97b3=4:143
dergāh, be-ān cā 34/29b1=37:99
tapa, sūy 33/31b1=34:7
tapa, be- 26/60a2=4:92
tapa, tā 32/16b1=28:24
tegi, tā 26/46a1=4:77

emt: ḳol ḳaş, bālā 31/85a2=20:107

emr: buyruḳ, fermān 29/18b1=9:24
buyruḳ, kār 26/50a2=4:83
buyur-, fermūden 30/79a1=16:90
emr, fermān 26/50b1=4:83
fermān, fermān 26/30a2=4:59
fermān, kār 29/36b2=9:48

fermānla-, fermūden 28/6b1=7:110
iş, kār yā fermān 25/3b3=3:128
iş, kār 29/36b1=9:48
yarlıġ, fermān 30/35b1=16:12
yarlıḳ, fermān 28/27b3=7:150
emr m.: fermānlan-, fermūde şoden 29/23b2=9:31
yarlıġ béril-, fermūde şoden 30/32a3=15:94
emmār: fermānlaġan, nik fermānende 30/1a1=12:53
i'timār: tanış-, meşveret kerden 32/14b1=28:20

bi'l-ems: tünki kün, dine 32/13b2=28:19
tün, dine 32/12b3=28:18

imām: baş, pişvā 29/9b1=9:12
başçı, pişvā 32/5a2=28:5

ümm: ana, māder 28/28a2=7:150
uluġraḳ, buzurg-ter 32/38a2=28:59
ümmü'l-kitāb: levḥü'l-maḥfūẓ, levḥ-i maḥfūẓ 36/37b1=43:4
ümmiyy: anasından tuġa bitig bilmegen, agāh konende-i nā-nebisende 28/33b1=7:157
anasından tuġa bitig bilmegli, agāh konende-i nā-nebisende 28/35b3=7:158
bilig bilmez kişi, nā-nebisende 38/50a1=62:2

ümmet: boḍun, gürūh 27/54a2=5:48
boḍun, ehl 36/3b2=42:7
dīn, din 36/45a3=43:22
dīn, kiş 36/46a2=43:23
ögür, gürūh 30/46b3=16:36
ögür, imāmi-pişrev-i der dīn 30/96b3=16:120
ümmet, gürūh 26/17a1=4:41
ümmet, ümmet 33/82b3=35:42

emmā: emdi, ber-her taḳdīr 27/14a3=4:175
emdi, pes 32/42a2=28:67
immā: eger, eger 28/61a1=7:200
yā, yā 31/54a2=20:65
yā, eger 35/67a2=40:77
yā azu, pes eger 36/54a3=43:41

emn: īminlik, bi-bim şoden 26/50a2=4:83
īmin bol-, emin dāşten u bi-bim şoden 26/57a2=4:91
ḳorḳunçsuz bol-, bi-bim şoden 30/52a1=16:45
ḳorḳunçsuz er-, bi-bim büden 30/91b3=16:112
emene[t]: īminlik, bi-bimi 28/69a3=8:11
emāne[t]: emānet, zinhārī 26/29a3=4:58
āmin: īmin, bi-bim şoden 33/53b3=34:37
ḳorḳunçsuz, bi-bim 32/37a1=28:57
emīn: berk īmin 36/79a2=44:18
īmin, rāst 32/18a1=28:26
īmin, bi-bim 33/39a2=34:18
īmān: berk tut-, üstüvār dāşten 36/79b3=44:21
īmān, īmān 25/26b1=3:173
īmān, gireviden 29/46b1=9:66
īmān, bedel-i gireviden 27/20a3=5:5
bit-, gireviden 26/28a2=4:57
bit-, rāstgüy dāşten 25/27a1=3:183
bitüp şābit tur-, gireviden 26/92b1=4:136
kirtgün-, gireviden 28/3a1=7:101
kirtgünmek, īmān 37/58b1=49:7
tap-, gireviden 34/58a3=38:28
mü'min: bütügli, rāstgüy dārende 28/14b3=7:132
bitgen, girevīde 27/6a1=4:162
bitigli, girevide 34/23a2=37:29
īmin ḳılġan, bi-bim konende 38/31b3=59:23
kirtgüngen, girevīde 37/59a3=49:9
kirtgünmiş,girevīde 33/56a1=34:41
kirtgünügli, girevīde 28/65b3=8:4
kirtgünmiş eren, merd-i girevīde 33/3b3=33:35
mü'min, girevīde 27/50a2=5:43
mü'min ya'ni bitigli, girevīde 32/45a3=29:44
mü'min, merd-i girevīde 33/5a3=33:36
mü'min eren, merd-i girevīde 33/27b1=33:73
mü'min ḳul, girevīde 26/59a1=4:92
mü'mine[t]: bitgen ... ḳunçuy, girevīde 38/91b3= 66:5
kirtgünmiş ḳunçuy, zen-i girevīde 33/3b3= 33:35
mü'min ḫatun, zen-i girevīde 33/27b1=33:73
mü'min uraġut, zen-i girevīde 29/50b3=9:71
mü'mine, girevīde 26/4a3=4:25
mü'mine, zen-i girevīde 33/5a3=33:36

mü'mine uraġut, zen-i girevîde 26/4a2=4:25
tapmış ḳunçuy, zen-i girevîde 38/37a3=60:12

in: apaṅg, eger 37/56b1=49:6
bütünlükin, be-dürüstî 28/3b2=7:102
eger, eger 27/48a1=5:41
ḳaçan, eger 31/75b3=41:49
neçe kim, egerçi 38/50b1=62:2
neçeme, be-dürüstî 30/9b3=12:91
yoḳ, nîst 31/27b2=19:71

unṣā: tişi, māde 30/57b1=16:58
uraġut, māde 36/2b2=41:47

ins: ādemî, ādemî 28/52a3=7:179
insān: ādemî, ādemî 33/26b3=33:72
ādemî, merdum 26/7a3=4:28
kişi, merdum 30/20b3=15:26

inās: kör-, dîden 31/38b1=20:10

müste'nis: oḳımaḳ, bî-fermānî cüyende 33/16b2= 33:53

ānif[en]: emdi, eknūn 37/14a3=47:16

inne: bütün, her-āyine 37/79a2=50:37
her - āyine, her-āyine 33/18a3=33:54
ḳayda, çigüne 36/73b2=43:87
kim, ki 37/53b3=49:1
ol, her-āyine 25/1b1=3:119
ennā: ḳaydın, çigüne 29/23a2=9:30
ḳayda, ez kucā ve çigüne 31/6a3=19:8
neçük, çigüne 33/62a3=34:52

inā: vaḳt, vaḳt 33/16a3=33:53

ehl: boḍun, kes 27/32b2=5:19
boḍun, kesān 32/4a3=28:4
iḍi, kes 26/83a2=4:123
iḍi, kesān 26/60a1=4:92
ehli beyt: peyġāmber ewi boḍnı, ḫānedān-ı peyġāmber 33/3a1=33:33
éw boḍnı, keshā-i ḫāne 32/8b3=28:12

ev: yime, yā 35/11a3=39:57
yā, yā 26/83b3=4:124

evvāb: keḍ yaṅgan, nîk bāz gerdende 34/59b1=38: 30
yaṅgan, nîk bāz gerdende 34/52a2=38:17
yaṅgan, bāz gerdende 34/52b3=38:19
me'āb: yanış. cāy-ı bāz geşt 34/66a1=38:49
yanış yeri, cāy-ı bāz geşt 34/62b2=38:40
yer, cāy-ı bāz geşt 34/56b1=38:25
te'vîb: tesbîḥ ḳıl-, rūz reften 33/33b2=34:10

evvel: evvel, nuḫust 29/59b3=9:83
evvel, nuḫustîn 29/10a2=9:13
evvelḳı, pişîn 28/81a2=8:31
evvelḳı, der helāk kerden 33/83b3=35:43
ozaḳı, pişîn 34/20a3=37:17
el-evvel: aşnuḳı, pişîn 30/38b3=16:24
ūlā: dünyā, in cchān 32/43b1=28:70
evvelḳı, pişîn 33/2b1=33:33
evvelḳı, nuḫustîn 36/83a1=44:35
uş, în 31/62a1=20:84

āl: āl, kesān 35/51a2=40:46
āl, keshā 35/38b1=40:28
boḍun, kesān 28/13b1=7:130
boḍun, ferzendān 26/26b1=4:54

te'vîl: soṅg yanış, 'āḳıbet 26/31a1=4:59

evy: peẓîrle-, cāy giriften 38/23b2=59:9
me'vā: sığıngu, cāy-i bāş 26/65b1=4:97
sığıngu, cāy-i bāz-geşt 26/82a1=4:121
turġu yer, cāy-ı bāstān 36/108a1=45:34
yanış yeri, cāy-ı bāş 38/96a1=66:9
îvā': sığındur-, be-hem kerden 33/14a1=33:51

eyd: ḳuvvet, ḳuvvet 34/52a2=38:17
te'yid: ḳavî ḳıl-, ḳavî kerden 28/78a1=8:26
ḳawî ḳıl-, ḳavî kerden 29/31b1=9:40
küçlendür-, ḳavî kerden 38/48b2=61:14

eyke[t]: bök, bîşe 30/30b3=15:78

eyne: ḳayda, kucā 30/40b1=16:27
ḳayda, tā 31/12b3=19:31
eyne-mā: ḳayda kim, her kucā 26/46a3=4:78

fermānla-, fermūden 28/6b1=7:110
iş, kār yā fermān 25/3b3=3:128
iş, kār 29/36b1=9:48
yarlıġ, fermān 30/35b1=16:12
yarlıḳ, fermān 28/27b3=7:150
emr m.: fermānlan-, fermūde şoden 29/23b2=9:31
yarlıġ béril-, fermūde şoden 30/32a3=15:94
emmār: fermānlaġan, nīk fermānende 30/1a1=12:53
i³timār: tanış-, meşveret kerden 32/14b1=28:20

bi'l-ems: tünki kün, dīne 32/13b2=28:19
tün, dīne 32/12b3=28:18

imām: baş, pīşvā 29/9b1=9:12
başçı, pişvā 32/5a2=28:5

ümm: ana, māder 28/28a2=7:150
uluġraḳ, buzurg-ter 32/38a2=28:59
ümmü'l-kitāb: levḥü'l-maḥfūẓ, levḥ-i maḥfūẓ 36/37b1=43:4
ümmiyy: anasından tuġa bitig bilmegen, agāh konende-i nā-nebisende 28/33b1=7:157
anasından tuġa bitig bilmegli, agāh konende-i nā-nebisende 28/35b3=7:158
bilig bilmez kişi, nā-nebisende 38/50a1=62:2

ümme[t]: boḍun, gürūh 27/54a2=5:48
boḍun, ehl 36/3b2=42:7
dīn, dīn 36/45a3=43:22
din, kiş 36/46a2=43:23
ögür, gürūh 30/46b3=16:36
ögür, imāmi-pişrev-i der dīn 30/96b3=16:120
ümmet, gürūh 26/17a1=4:41
ümmet, ümmet 33/82b3=35:42

emmā: emdi, ber-her taḳdīr 27/14a3=4:175
emdi, pes 32/42a2=28:67
immā: eger, eger 28/61a1=7:200
yā, yā 31/54a2=20:65
yā, eger 35/67a2=40:77
yā azu, pes eger 36/54a3=43:41

emn: īminlik, bi-bīm şoden 26/50a2=4:83
īmin bol-, emīn dāşten u bi-bīm şoden 26/57a2=4:91
ḳorḳunçsuz bol-, bi-bīm şoden 30/52a1=16:45
ḳorḳunçsuz er-, bi-bīm būden 30/91b3=16:112
emene[t]: īminlik, bi-bīmī 28/69a3=8:11
emāne[t]: emānet, zinhārī 26/29a3=4:58
āmin: īmin, bi-bīm şoden 33/53b3=34:37
ḳorḳunçsuz, bi-bīm 32/37a1=28:57
emīn: berk imīn 36/79a2=44:18
īmin, rāst 32/18a1=28:26
īmin, bi-bīm 33/39a2=34:18
īmān: berk tut-, üstüvār dāşten 36/79b3=44:21
īmān, īmān 25/26b1=3:173
īmān, gireviden 29/46b1=9:66
īmān, bedel-i gireviden 27/20a3=5:5
bit-, gireviden 26/28a2=4:57
bit-, rāstgüy dāşten 25/27a1=3:183
bitüp şābit tur-, gireviden 26/92b1=4:136
kirtgün-, gireviden 28/3a1=7:101
kirtgünmeḳ, īmān 37/58b1=49:7
tap-, gireviden 34/58a3=38:28
mü³min: bütügli, rāstgüy dārende 28/14b3=7:132
bitgen, girevīde 27/6a1=4:162
bitigli, girevīde 34/23a2=37:29
īmin ḳılgan, bi-bīm konende 38/31b3=59:23
kirtgünge n, girevīde 37/59a3=49:9
kirtgünmiş,girevīde 33/56a1=34:41
kirtgünügli, girevīde 28/65b3=8:4
kirtgünmiş eren, merd-i girevīde 33/3b3=33:35
mü³min, girevīde 27/50a2=5:43
mü³min ya^cnī bitigli, girevīde 32/45a3=29:44
mü³min, merd-i girevīde 33/5a3=33:36
mü³min eren, merd-i girevīde 33/27b1=33:73
mü'min ḳul, girevīde 26/59a1=4:92
mü³mine[t]: bitgen ... ḳunçuy, girevīde 38/91b3= 66:5
kirtgünmiş ḳunçuy, zen-i girevīde 33/3b3= 33:35
mü³min ḫatun, zen-i girevīde 33/27b1=33:73
mü³min uraġut, zen-i girevīde 29/50b3=9:71
mü³mine, girevīde 26/4a3=4:25
mü³mine, zen-i girevīde 33/5a3=33:36

mü'mine uraġut, zen-i girevîde 26/4a2=4:25
tapmış ḳunçuy, zen-i girevîde 38/37a3=60:12

in: apaṅg, eger 37/56b1=49:6
bütünlükin, be-dürüstî 28/3b2=7:102
eger, eger 27/48a1=5:41
ḳaçan, eger 31/75b3=41:49
neçe kim, egerçi 38/50b1=62:2
neçeme, be-dürüstî 30/9b3=12:91
yoḳ, nîst 31/27b2=19:71

unṣā: tişi, māde 30/57b1=16:58
uraġut, māde 36/2b2=41:47

ins: ādemî, ādemî 28/52a3=7:179
insān: ādemî, ādemî 33/26b3=33:72
ādemî, merdum 26/7a3=4:28
kişi, merdum 30/20b3=15:26

înās: kör-, dîden 31/38b1=20:10

müste'nis: oḳımaḳ, bî-fermānî cüyende 33/16b2= 33:53

ânif^{en}: emdi, eknūn 37/14a3=47:16

inne: bütün, her-āyine 37/79a2=50:37
her - āyine, her-āyine 33/18a3=33:54
ḳayda, çigüne 36/73b2=43:87
kim, ki 37/53b3=49:1
ol, her-āyine 25/1b1=3:119
ennā: ḳaydın, çigüne 29/23a2=9:30
ḳayda, ez kucā ve çigüne 31/6a3=19:8
neçük, çigüne 33/62a3=34:52

inā: vaḳt, vaḳt 33/16a3=33:53

ehl: boḍun, kes 27/32b2=5:19
boḍun, kesān 32/4a3=28:4
iḍi, kes 26/83a2=4:123
iḍi, kesān 26/60a1=4:92
ehli beyt: peyġāmber ewi boḍnı, ḫānedān-ı peyġāmber 33/3a1=33:33
éw boḍnı, keshā-i ḫāne 32/8b3=28:12

ev: yime, yā 35/11a3=39:57
yā, yā 26/83b3=4:124

evvāb: keḍ yanġan, nîk bāz gerdende 34/59b1=38: 30
yanġan, nîk bāz gerdende 34/52a2=38:17
yanġan, bāz gerdende 34/52b3=38:19
me'āb: yanış. cāy-ı bāz geşt 34/66a1=38:49
yanış yeri, cāy-ı bāz geşt 34/62b2=38:40
yer, cāy-ı bāz geşt 34/56b1=38:25
te'vîb: tesbîḥ ḳıl-, rūz reften 33/33b2=34:10

evvel: evvel, nuḫuşt 29/59b3=9:83
evvel, nuḫuştîn 29/10a2=9:13
evvelḳı, pîşîn 28/81a2=8:31
evvelḳı, der helāk kerden 33/83b3=35:43
ozaḳı, pîşîn 34/20a3=37:17
el-evvel: aşnuḳı, pîşîn 30/38b3=16:24
ūlā: dünyā, în cehān 32/43b1=28:70
evvelḳı, pîşîn 33/2b1=33:33
evvelḳı, nuḫuştîn 36/83a1=44:35
uş, în 31/62a1=20:84

āl: āl, kesān 35/51a2=40:46
āl, keshā 35/38b1=40:28
boḍun, kesān 28/13b1=7:130
boḍun, ferzendān 26/26b1=4:54

te'vîl: soṅg yanış, 'āḳıbet 26/31a1=4:59

evy: peẓîrle-, cāy giriften 38/23b2=59:9
me'vā: sıġınġu, cāy-i bāş 26/65b1=4:97
sıġınġu, cāy-i bāz-geşt 26/82a1=4:121
turġu yer, cāy-ı bāstān 36/108a1=45:34
yanış yeri, cāy-ı bāş 38/96a1=66:9
îvā': sıġındur-, be-hem kerden 33/14a1=33:51

eyd: ḳuvvet, ḳuvvet 34/52a2=38:17
te'yîd: ḳavî ḳıl-, ḳavî kerden 28/78a1=8:26
ḳawî ḳıl-, ḳavî kerden 29/31b1=9:40
küçlendür-, ḳavî kerden 38/48b2=61:14

eyke^{t}: bök, bîşe 30/30b3=15:78

eyne: ḳayda, kucā 30/40b1=16:27
ḳayda, tā 31/12b3=19:31
eyne-mā: ḳayda kim, her kucā 26/46a3=4:78

ḳayda ma, her kucā 33/22a3=33:61
ḳaçan kim, her kucā 30/70a1=16:76

āye[t]: āyāt, āyet 35/68a3=40:78
āyet, nişān 28/33a3=7:156
āyet, āyet 33/30b2=34:5
belgü, nişān 27/25a2=5:10
mu[c]cizāt, āyet 32/24b2=28:36
nişān, nişān 28/10b3=7:126
nişān, āyet 33/57a1=34:43

eyyu: ḳayu, kudām 28/55b1=7:185
ḳayu, kudām 31/56b3=20:71
ḳayu, her kudām 31/27a3=19:69
eyye-mā: ḳayu vaḳt, her kudām 32/19a2=28:28
eyyāne: ḳaçan kim, key 37/84b1=51:12
ḳaçan, key 28/56a2=7:187

ب

bi-: birle, ber 26/7b2=4:29
birle, bā- 31/59b3=20:78
bile, be- 37/60a2=49:9

be[ʾ]s: ḳatıġ, saḫt 28/41b3=7:165
ḳatıġlıḳ, ceng u saḫtī 26/51b1=4:84
ḳın, şikence 35/40a3=40:29
ḳınlıġ, şikence 26/51b2=4:84
yağılıḳ, ceng 30/74b1=16:81
bi[ʾ]se: néme yawuz, bed 25/28b2=3:187

tebdīl: kes-, burīden 26/81a1=4:119

beşş: yaḍ-, perāgende kerden 36/89b3=45:4
yay-, perāgende kerden 36/22a1=42:29

beşş: ḳaḍġu, endüh-ı saḫt 30/7a1=12:86

inbicās: aḳ-, revān şoden 28/37a2=7:160

baḫş: üşe-, kāvīden 27/39b3=5:31

baḥr: deryā, deryā 28/18b1=7:138
tengiz, deryā 30/36a3=16:14

buḫl: baḫīllıḳ, zufti 26/14b2=4:37
baḫīllıḳ ḳıl-, zufti kerden 29/55a2=9:79

saranlıḳ ḳıl-, zufti kerden 37/25a2=47:37

bed[ʾ]: oġra-, āgāz kerden 29/10a2=9:13

tebdīl: tegşürmek, bedel kerdenī 33/22b3=33:62
tegşürmek, dīger kerden u kerdāniden 37/42b1=48:23
tegşür-, be-cāy-i ... nihāden 38/91b1=66:5
tebdīl m.: aḍnal-, bedel kerde şoden 37/76b2=50:29
tebeddül: tegşür-, āverden 33/37b3=34:16
tegşür-, bedel kerden 26/27b2=4:56
istibdāl: tegşür-, bedel giriften 29/30a3=9:39
tegşür-, bedel kerden 37/26a2=47:38

bedā[ʾ]: belgür-, pedīd şoden 31/90a1=20:121
belgür-, pedīd āmeden 36/107a2=45:33
belgür-, peydā āmeden 35/5b1=39:47
ibdā[ʾ]: belgürt-, āşkārā kerden 32/7b3=28:10
belgürt-, peydā kerden 25/18b2=3:154
oza törüt-, āferīden 33/61a1=34:49
mubdī: belgürtügli, peydā konende 33/6b2=33:37

bārī[ʾ]: yaratġan, āferidgār 38/32a3=59:24

berī[ʾ]: bīzār, bīzār 38/29a1=59:16
bīzārlıḳ, bi-günāhi 26/76a3=4:112
berā[ʾ]e[t]: bīzārlıḳ, bīzārī 29/7b1=9:1
tebrī[ʾ]e[t]: bīzār ḳıl-, bīzār kerden 33/25a3=33:69
teberrī[ʾ]: bīzār bol-, bīzār şoden 32/40b3=28:63

burc: ükek, köşk 26/46b2=4:78

teberrüc: çıḳ-, bīrūn āmeden 33/2b1=33:33
taranıp çıḳ-, ārāste bīrūn āmeden 33/2a3=33:33

beraḳ: tepre-, zāster reften 30/4a1=12:80

tepre-, hemîşe būden 31/65b2=20:91

bārid: sawuḳ, ḫunuk 34/63a3=38:42

birr: eḍgülük, nīkūyī kerden 38/5b1=58:9
berr: eḍgülük ḳılġan, nīkūkār 31/8a2=19:14
eḍgü bol-, nīkūkār 31/13a1=19:32

burūz: çıḳ-, birūn āmeden 26/48b3=4:81
bāriz: çıḳġan, birūn āmede 35/31a3=40:16

istibraḳ: ḳalın barçın, dībā-yı sitabr 36/87a3=44:53

mubāreke^{t}: berekāt bér-, nīkī furū bārānīden 34/32 b3=37:113
berekāt ḳıl-, efzūn nihāden 33/38b2=34:18
berekāt ḳıl-, fuzūnī-i ḫayr pedīd āverden 35/76b3=41:10
berekātlıġ ḳıl-, ewzūnī nihāden 28/17b2=7:137
mübārek, hüceste 36/75a1=44:3
mubārek: berekātlıġ, bā-bereket ya^{c}nī bā-ḫayr-ı bisyār 37/70b3=50:9
ḳutluġ namāzlı zekātlı, be-namāz ve zekāt 31/12b2=19:31
ḳutluġ, bā-ewzūnī-i bisyār 34/59a1=38:29
tebāreke: berekātlıġ, pāyende 36/72a2=43:85
berekāt bérgen, bā-nīk ve bā-nīkī-i bisyār 35/61a3=40:64

ibrām: berküt-, üstüvār kerden 36/70a1=43:79

burhān: ḫüccet, ḫuccet 27/14a1=4:174

basṭ: kéngüt-, ferāḫ gerdānīden 33/52b1=34:36
kéng ḳıl-, ferāḫ kerden 35/8a3=39:52
sun-, derāz kerden 27/25b1=5:11
uzat-, derāz kerden 38/35b1=60:2
yaḍ-, ferāḫ kerden 36/20b1=42:27
yaz-, derāz kerden 27/38b1=5:28
yaz-, güsterānden 36/7a2=42:12
bāsıṭ: yazıġlı, derāz konende 27/38b2=5:28

bāsıḳ: uzun, derāz 37/71a2=50:10

beşer: ādem, ādem 35/74b2=41:6
ādemī, ādemī 27/32a1=5:18
ādemī / yangluḳ, ādemī 30/23a2=15:33
yangluḳ / ādemī, ādemī 30/21b1=15:28
yangluḳ, ādemī 30/87a2=16:103

buşrā: müjde, müjde 28/68b3=8:10
sewünçi, müjde 30/78b3=16:89
beşīr: müjdeçi, müjde dehende 27/33a2=5:19
müjdeçi / sewünçi, müjde dehende 28/58a1=7:188
müjde bérigli, müjde dehende 35/73b1=41:4
tebşīr: müjde bér-, müjde dāden 26/94a2=4:138
sewünçi bér-, müjde dāden 30/26a1=15:53
tebşīr m.: müjde béril-, müjde dāde şoden 36/42b3=43:17
sewünçi béril-, müjde dāde şoden 30/57a3=16:58
müşebbir: müjde bérgüçi, müjde dehende 27/8a1=4:165
müjde bérigli, müjde dehende 37/31a1=48:8
sewünç bérigli, müjde dehende 38/42b3=61:6
istibşār: müjde bér-, şādī kerden 25/24b2=3:170
sewün-, şādī kerden 30/28b1=15:67
sewün-, şād şoden 35/4a1=39:45
sewünç eşit- / müjde bér-, müjde dāden 25/25a2=3:171

başar: körgü, bīnāyī 30/90a2=16:109
körgü, bīnā kerden 37/70b1=50:8
köz, çeşm 30/71b2=16:78
köz, bīnāyī 31/81a1=46:26
közlüg, bīnā 38/18b2=59:2
kör-, dīden 31/16b2=19:42
kör-, bīnā şoden 31/67a1=20:96
yol kör-, rāḫ dīden 34/16b2=36:66
başīr: körgen, bīnā 33/76b2=35:31
körügli, bīnā 37/43a3=48:24
közlüg, başīr 35/57b1=40:58
başīre^{t}: belgülüg ḫüccet, ḫüccet-i rūşen 36/98b1=45:20
körgü, bīnāyī 32/28b2=28:43
yaruḳ körgü, bīnāyī 28/62a3=7:203
ibşār: kör-, dīden 28/52b1=7:179

mubşir: körügli, binende 28/61b2=7:201
yaruḳ, bīnā 35/59a3=40:61

biżā^{c}a^{t}: kesek, pāre-i māl 30/8a2=12:88

tebṭi^{ɔ}e^{t}: keç ḳal-, derengī kerden 26/40b3=4:72

baṭar: küvezlik, ferīdegī 29/6a3=8:47
küvezlen-, ferīde şoden 32/37b1=28:58

baṭş: tut-, giriften 28/60a5=7:195
tutmaḳ, be-saḫt giriften 37/78b3=50:36
tutup yapuş-, giriften 32/13a2=28:19

buṭl: yoḳ yoḍun bol-, nā-dürüst şoden 28/8b2=7:118
bāṭıl: artuḳluḳ, bīhūde 26/7b2=4:29
bāṭıl, bīhūde 34/57b3=38:27
bāṭıl, bihūde / nā-dürüst 35/24b2=40:5
bāṭıl, nā-dürüst 33/61a2=34:49
bāṭıl, nā-vācib u nā-sezā 29/25a3=9:34
bāṭıl, nā-vācib 27/5a2=4:161
yaraġsız, bihūde 28/68a1=8:8
yaraġsız, nā-dürüst 30/67b1=16:72
yaraġsız artaḳ, nā-dürüst 28/19a3=7:139
ibṭāl: artat-, bāṭıl kerden 37/23a2=47:33
yoḳ yoḍun ḳıl-, nāçīz kerden 28/68a1=8:8
mubṭil: artatġan / yaraġsız ḳılıġlı, bāṭılkār 28/49a2=7:173
azıtġan, bihūdekār 36/104a1=45:28
yawuz işliġ, bihūdekār 35/68b2=40:78

baṭn: ḳarın, şikem 30/62b2=16:66
orta, enderūn 37/43a1=48:24

ba^{c}ş: ıḍ-, firistāden 30/46b2=16:36
ḳopar-, ber engīḫten 30/75a3=16:84
ḳopar-, ber engīḫte şoden 38/69a1=64:7
ḳopġur-, ber engīḫten 34/12a1=36:52
ḳopur-, ber engīḫten 30/48b1=16:38
ba^{c}ş m.: ḳoparıl-, ber engīḫte şoden 30/24a2=15:36
ḳop-, ber engīḫte şoden 19:15
gürdın ḳop-, ber engīḫte şoden 31/8b2=34/39a1=37:144
inbi^{c}āṣ: ḳopup çıḳ-, ber ḥ^{v}āsten zāy 35a3=9:46

bu^{c}d: ırāḳ, dūrī 36/53a3=43:38
ırāḳ bol-, dūr şoden 29/33a1=9:42
ba^{c}d: kīḍin, pes 30/50a1=16:41
kīḍin, ba^{c}d 31/23a2=19:59
öngin, pes nigāh dāşten-i vey 33/82a2=35:41
ba^{c}īd: ırāḳ, dūr 26/80a1=4:116
mubā^{c}ade^{t}: yırat-, dūr kerden 33/39a3=34:19

ba^{c}ż: amarı, laḫtī 29/7a2-3=8:75
amarı, berḫī 26/11a2=4:34
amarı, cüz^{ɔ}-i laḫti 27/55b1=5:49
amarı, ba^{c}ż 33/56a3=34:42
amarı, pāre 26/4b1=4:25
ba^{c}żı, laḫtī 37/19b1=47:26
biri ... bir, berḫī 34/53b3=38:22
bir ança, laḫti 33/48b1=34:31
bir ança, behre 37/54b1=49:2
bir ança, berḫī 33/48b1-2=34:31
bir ança, pāre 36/64a1=43:63

ba^{c}l: cüft, şūy 26/86b3=4:128

baġte^{t}en: nāgāh, nāgāh 28/56b3=7:187

beġy: artuḳluḳ ḳılmaḳ, sitem kerden 30/79b1=16:90
küç ḳıl-, sitem kerden 34/53b3=38:22
yaġılıḳ ḳıl-, sitem kerden 37/59b3=49:9
yaġılıḳ ḳıl-, bīdād kerden 36/28a1=42:42
yolsuzluḳ ḳıl-, sitem kerden 37/59b1=49:9
küç, sitem 36/97a1=45:17
ġayre bāġin: artuḳluḳ tilemegüçi, cüz sitem konende 30/94a2=16:115
baġiyy: yawuz işlig, belābekār 31/12a1=19:28

buġye^{t}: tile-, custen 28/19b2=7:140
ibtiġā^{ɔ}: tile-, custen 26/12a3=4:34
tilemek, custen 33/73a2=35:12

inbiğā²: kerek-, sezîden 31/34a2=19:92
kerek bol-, sezîden 34/7a2=36:40

buḳᶜa[t]: orun, pāre-i zemîn 32/21a1=28:30

bāḳî: bāḳî yaᶜnî tüplüg, pāydār 36/48a2=43:28
ḳaldaçı, pāydār 30/83b2=16:96
körklüg bāḳî, pāydār 31/30a2=19:76
ebḳā: bāḳî, pāyende-ter 31/57b3=20:73
bāḳî, pāydār-ter 36/25a2=42:36
bāḳîraḳ, pāydār-ter 31/56b3=20:71
bāḳîraḳ, pāyende-ter 31/92b2=20:127

bikr: ḳız, düşîze 38/92a2=66:5

bukrat[en]: erte, der bāmdād 31/7b2=19:11
erte, bāmdî 37/31b1=48:9
ibkār: erte, bāmdād 35/55b3=40:55

ebkem: aġın, gung 30/69b2=16:76

bukā²: ıġla-, girîsten 29/59a1=9:82
yıġlayu, giryende 31/23a1=19:58

bel: andaġ ermez, ne çi 33/32a2=34:8
kendü, ne 34/19a3=37:12
kendü, ne çi 28/52b3=7:179
kendü, ne ki 26/24a1=4:49
yoḳ, ne çi 35/6b3=39:49
yoḳ kim, ne çi 30/69a3=16:75

beled: él, zemîn 33/69a3=35:9
belde[t]: él, şehr 33/37b1=34:15
kend, şehr 35/23b3=40:4
yer, zemîn 36/40a3=43:11

iblîs: raḥmetdin umunçsuz, iblîs 30/22b1=15:31
melᶜūn, İblîs 31/88b2=20:116
müblis: nevmid, nevmîd 36/68b3=43:75

belāġ: tegürmek, resānîden 30/74b3=16:82
tegürmeklik, resānîden 30/46b1=16:35
bulūġ: teg-, resîden 33/58b3=34:45
bālig: tegigli, resend 28/16b2=7:135
tegrügli, resende 38/79b2=65:3
iblāġ:tegür-, resānîden 33/8b1=33:39
tebligh: tegür-, resānîden 31/84b2=46:23
belîg: keḍ, resān 26/36a3=4:63

belā²: sınaġ, āzmūdenî 28/73a2=8:17
sınaġ, āzmāyiş 28/20b1=7:141
sına-, āzmūden 28/40b1=7:163
iblā²: sına-, āzmūden 28/73a2=8:17
ibtilā²: sınamaḳ, āzmūden 25/16a2=3:152
sınamaḳ, peydā kerden 25/19a3=3:154

belā: andaġ, ārî 30/41b2=16:28
andaġ, ārî yaᶜnî hest 28/48a3=7:172
oḳ, ārî 35/19a3=39:71

lā-yeblā: alḳınġusuz, fersūde ne-şeved 31/89b3=20:120

benān: emek uçı, peyvendgāh yaᶜnî dest u pāy 28/70b3=8:12

binā²: binā, binā 30/39b2=16:26
tam, bünyān 38/41a1=61:4
binā ḳıl-, ber āverden 34/29a1=37:97
ḳopar-, ber āverden 35/60b3=40:64
bennā²: binā ḳılġan, dīvār ber ārende 34/61b3=38:37
mebniyy: turġurmış, ber āverde 34/90b2=39:20

ibn: er oġlan, puser 38/15a1=58:22
erkek oġlan, puser 32/4b1=28:4
oġlan, puser 28/11b2=7:127
oġul, puser 27/2b1=4:157
ibnü's-sebîl: yol oġlı, rāh-güẕer 29/1b2=8:41
yol oġlı, puser-i rāh 38/21b3=59:7
buneyy: oġulḳına, puserek 34/30a2=37:102

bint: ḳız, duḫter 30/57a2=16:57

buhtān: yalġan söz, durūġ 33/20b3=33:58
yoḳ söz, durūġ 27/2a2=4:156
uluġ yazuḳ, durūġ 26/76b1=4:112

behce[t]: körk, tāzegî 32/1b1=27:60
behîc: körklüg, şād konende 37/70b1=50:7

bev²: yan-, bāz gerdîden 27/39a1=5:29

tebvi³e[t]: sığındur-, cāy dāden 28/77b3=8:26
ornat-, sāḫte kerden 25/2b2=3:121
ornat-, cāy dāden 30/50a2=16:41

bāb: ḳapuġ, der 28/38b3=7:161

bevr: helāk bol-, nīst şoden 33/70b3=35:10
kāsid bol-, kāsid şoden 33/75b2=35:29
bā³ir: helāk, helāk şode 37/34b2=48:12

bāl: ḫāl, kār u ḫāl 31/49a2=20:51

beyt: éw, ḫāne 30/72b1=16:80

tebyīt: ḳopar-, sāḫten 26/49a1=4:81
ḳopar-, sigālīden 26/49a2=4:81

ebyāż: ürüng, sepīd ü rūşen 28/6a1=7:108
ürüng, sepīd 33/74b3=35:27
ibyiżāż: ürger-, sepīd şoden 30/6a2=12:84

bey[c]: satıġ, ḫarīd u fürūḫt 38/55a1=62:9
mubāye[c]a[t]: bey[c]et ḳıl-, bey[c]et kerden 37/31b2=48:10

beyn: ara, miyān 26/29b1=4:58
beyne yedey: anda burunḳı, pīş 33/48a2=34:31
anda öngdin, pīş 27/53a2=5:48
ḳat, pīş 31/25a3=19:64
öng, pīş 37/53b2=49:1
utru, pīş 27/52a2=5:46

beyān: belgürtmek, peydā kerden 25/8b2=3:138
beyyin: belgülüg, peydā 33/57a2=34:43
beyyine[t]: belgü, ḫüccet-i peydā 35/71a2=40:83
belgülüg belgü, hüccet-i peydā 29/50b1=9:70
belgülüg nişān, ḫüccet-i peydā 35/39a1=40:28
nişān, ḫuccet-i peydā 25/27a3=3:183
belgülüg, rūşen ü peydā 31/28b1=19:73
yekādu yubīn: belgülüg söz ay-, b[e]āsten suḫen goften 36/59a3=43:52

mubīn: belgülüg, peydā 33/45a3=34:24
belgülüg, peydā konende 27/29b1=5:15
belgülüg ḳılġan, peydā konende 36/37a2=43:2
tebyīn: belgürt-, peydā kerden 30/51b2=16:44
mübeyyin: belgülüg, peydā kerde 38/76b3=65:1
tebeyyün: amulluḳ ḳıl-, nigerīş kerden 37/57a2=49:6
belgülüg tile-, āhestegī kerden 26/61b3=4:94
belgür-, peydā şoden 29/33b3=9:43
belgür-, pedīd āmeden 37/18b3=47:25
bil-, dānisten 33/36b1=34:14
müstebīn: belgülüg, peydā 34/34a2=37:117
tibyān: belgürt-, pedīd kerden 30/78b2=16:89

ت

tebāb: helāklik, helākī 35/46a2=40:37

tābūt: tābūt, tābūt 31/44a3=20:39

mutebber: helāk bolmış, nīst kerde şoden 28/19a 3=7:139

teba[c]: uḍ-, pesrevī kerden 34/75b3=38:85
tābi[c]: uḍġan, pesrev 35/51b3=40:40
itbā[c]: uḍu bar-, be-dum āmeden 29/49b3=7:175
uḍtur-, der resānīden 32/27b3=28:42
ittibā[c]: uḍ-, pesrevī kerden 30/25b2=15:42
uḍ-, be-dum reften 26/92a1=4:135
uḍ-, rūy gerdīden 33/40a3=34:20
uḍu kel-, be-dum āmeden 31/59b2=20:78
mütteba[c]: éderü kelgen, be-dum āmede 36/80b1=44:23
mütetābi[c]: tutaşı, peyveste 26/60b1=4:92

ticāre[t]: satıġçılık, bāzergānī 33/75b2=35:29

taḫte: aḍaḳı astını, zīr-i ḳadem 31/10a1=19:24

altın, zīr-i dıraḫtān 30/43a3=16:31
astın, zīr-i dıraḫtān 29/52a2=9:72
astın, zīr 31/37b2=20:6
astın, zīr-i ḳadem 31/10a2=19:24
taṣarruf, zīr-i fermān 36/59a1=43:51

tirb: yaşdaş, hem-zād 34/66b3=38:52

turāb: toprak, ḫāk 33/71a1=35:11

mutraf: ni^{c}met içre ulġaymış, be-nāz perverde 33/51b3=34:34

terk: ḳoḍ-, mānden 28/50b2=7:176
ḳoḍuġlı, mānde 34/24b3=37:36
terk m.: ḳoḍul-, mānde şoden 29/11b2=9:16
ḳoḍul-, dest bāz dāşte şoden 32/44b2=29:2

tis^{c}un ve tis^{c}ūne: toḳsan toḳuz, nüh du 34/54a3= 38:23

te^{c}s: helāklik, nigūnsārī 37/8b2=47:8

tilke: ol, ānet 25/9b2=3:140

tell: bas-, ewgenden 34/31a1=37:103

tilāve^{t}: ünde-, ḫ^{v}ānden 33/75a1=35:29
oḳı-, ḫ^{v}ānden 28/49b1=7:175
oḳı-, ḫ^{v}ānde şoden 26/85b1=4:127
tilāve^{t} m.: oḳın-, ḫ^{v}ānde şoden 28/65a2=8:2

tamām: tükel bol-, tamām şoden 28/17b3=7:137
itmām: tükel ḳıl-, tamām kerden 28/20b2=7:142
mutimm: tükel ḳılġan, tamām konende 38/44a3=61:8

tevbe^{t}: tevbe, tevbe 35/23a2=40:3
tevbe, tevbe dāden 26/60b1=4:92
tevbe, bāz geşten ez günāh 36/19a3=42:25
yanmaḳ / tevbe, bāz geşti 38/94a1=66:8
öknüp yan-, tevbe kerden 30/96b1=16:119
Tanġrıḳa yan-, bāz gerdiden be-Ḫudāy 29/8b 2=9:11
tevbe ét-, tevbe kerden 31/23b2=19:60
yan-, tevbe kerden 26/99a2=4:146
yan-, bāz geşten 28/30a1=7:153
yan-, bāz gerdiden 29/54a1=9:74
yan-, bāz gerdiden ez küfr 32/42a2=28:67
tevbe^{t} ^{c}alā: tevbe bér-, tevbe dāden 25/4a1=3:128
tevbe bér-, tevbe ewkenden 27/45b3=5:39
tevbe bér-, peẓiruften 31/90b1=20:122
tā^{ɔ}ibe^{t}: tevbe ḳılġan ... ḳunçuy, tevbe konende 38/92a1=66:5
tevvāb: tevbe ḳabūl étken, tevbe peẓir 26/37a2=4:64
tevbe ḳabūl ḳılġan, nik tevbe dehende / tevbe peẓir 37/63a3=49:12

tāre^{t}: yol, bār 31/50b2=20:55

tevrāt: Mūsā kitābı, kitāb-ı Mūsā 38/42b2=61:6
tevrāt, kitāb-ı Mūsā 27/49b3=5:43
tevrāt, tevrāt 27/50a3=5:44

teyh: ḫire bol-, sergerdān reften 27/37a3=5:26

ث

ṣubūt: berk tur- / üstüvār tur-, üstüvār būden 29/5a2=8:45
bekü-, üstüvār şoden 30/82b1=16:94
ṣābit: berk bekümiş, üstüvār 30/16b3=14:27
iṣbāt: yıġ-, bāz dāşten 28/80a2=8:30
teṣbit: üstüvārlıḳ, üstüvār dāşten 26/38b3=4:66
beküt-, üstüvār dāşten 30/16b2=14:27
dereng ḳıl-, dereng kerden 29/35b1=9:46
üstüvār / berk ḳıl-, üstüvār dāşten 28/70a3=8:12
üstüvār ḳıl-, üstüvār dāşten 25/14b3=3:147
üstüvār ḳılmaḳ, üstüvār kerden 28/70a1=8:11

ṣubāt^{en}: ögür ögür, gürüh gürüh 26/40b2=4:71

işḫān: aġrut-, bisyār kuşten be-cerāḥat 37/6b2=47:4

teşrīb: melāmet, serzeniş 30/10a1= 12:92

şerā: yer, ḫāk 31/37b2=20:6

şuᶜbān: beḍük yılan, mār-ı buzurg 28/5b2=7:107

şeḳaf: bul-, yāften 26/58a1=4:91
şeḳaf m.: bulun-, yāfte şoden 33/22b1=33:61

şiḳal: aġırlıḳ, girān 29/32a2=9:41
aġır bol-, girān şoden 28/56b1=7:187
aġır bol-, girān-bār şoden 28/58b3=7:189
aġır ḳıl-, ḫᵛişten girān sāḫten 29/29b1=9:38
mişḳāl: aġırınça, hem-seng 33/43a3=34:22

şelāşeᵗ: üç, sih 27/11a3=4:171
şelāşūn: otuz, si 28/20b2=7:142
şuluş: çehār-dāng, çehār-dāng 27/15b3=4:176
şulāşe: üçer üçer, sihgān sihgān 33/64a1=35:1

şumme: yana, bāz 33/11a2=33:49

şemer: mīve, mīve 33/74b2=35:27
yémiş, mīve 30/63a3=16:67

şemen: bahā, bahā 25/28b2=3:187

şemān: sekiz, heşt 32/18b1=28:27

işneyn: iki, du 29/31a1=9:40
işneteyn: iki yolı, du bār 35/28b3=40:11
şānī: ikinç, dovvom 29/31a1=9:40
işnetā ᶜaşere: on iki, devāzdeh 28/36b2=7:160
meşnā: ikirer ikirer, dugān dugān 33/63b3=35:1
ikin ikin, dugān dugān 33/59b1=34:46

şevāb: yanut, pādāş 26/90b3=4:134
işābeᵗ: yanut bér-, pādāş dāden 25/16b3=3:153

işāreᵗ: ḳopar-, ber engīḫten 33/69a2=35:9

meşvā: sıġınġu yer, cāy-i bāş 35/66b3=40:76
turġu yer / yanış, cāy-ı bāş 30/42a2=16:29

şeyyibeᵗ: yüzi açuḳ ḳunçuy, şūy dide 38/92a2=66:5

ج

ceᵓr: yalwar-, zārī kerden 30/55b2=16:53

cibt: Tanġrıda aḍın but, but 26/24b3=4:51

cabbār: ᶜaybsuz, dūr ez ᶜayb 38/32a1=59:23
boynaġu, gerdenkeş 31/13a2=19:32
boynaguluġ ḳılıġlı, gerdenkeşī konnende 32/13b3=28:19
küçegüçi, gümāşte ve teng keşende 37/82b1= 50:45
küçlüg, bā-ḳuvvet 27/34b3=5:22
öldürgen, kuşende 35/44b3=40:35

cebel: taġ, kūh 28/21b3=7:143

cibill: ḫalḳ, gürūḫ 34/15a2=36:62

cebīn: alın, pīşānī 29/26a3=9:35

cebv m.: téril-, gird āverde şoden 32/37a1=28:57
cābiyeᵗ: köl, ḥavż 33/35b1=34:13

ictibāᵓ: sınġardın tur-, dūr şoden 36/25b1=42:37
üḍür-, gird kerden 28/62a2=7:203
üḍür-, güziden 31/90b1=20:122
üḍür-, ber güziden 31/22b2=19:58

ictişāş: ḳonġrul-, pergende şoden 30/16a1=14:26

cāşiyeᵗ: çöküġli, be-zānū der āmede 36/104a2=45:28
cişiyyᵉⁿ: çöküp, be-zānū der āmede 31/27a2=19:68

tüzin yüknüp, be-zānū der āmede 31/28a3=19:72

ceḫd: tan-, münkir şoden 30/66b3= 16:71
tanıġlı bol-, münkir şoden 35/82a3= 41:15
tanıġlı er-, münkir şoden 35/89a1= 41:28

caḥîm: tamuġ, āteş-i buzurg 27/25a2= 5:10
tamuġ, dūzaḫ 36/86a2=44:47

cedeş: gür, gür 34/11b2=36:51

cudde^{t}: yol, rāh 33/74b3=35:27

cedîd: yaŋgı, nev 33/32a1=34:7
yaŋgı, nev ya^{c}nī dovvum bār 37/72b3=50:15

cidār: tam, dīvār 38/27b2=59:14

cedel: tartışıḳ, peygār 36/61b3=43:58
mücādele^{t}: tartış-, peygār kerden 26/73b1=4:107
tartış-, ḫuṣūmet kerden 38/1b1= 58:1
tartış- / uruş-, peygār kerden 30/91a3=16:11

ciz^{c}: tüp, tene 31/9b1=19:23
tüp, bün 31/56b2=20:71

ictirāḥ: ḳazġan-, verzīden 36/99a1= 45:21

cārīḥa^{t}: awlaġlı it ḳuşı, murġ [u] seg-i şikār 27/18a2=5:4

cerād: çekürge, meleḫ 28/15a2=7:133

cerr: süḍre-, keşīden 28/28a1=7:150

cerm ^{c}alā: elt-, dāşten 27/24a1=5:8

lā cerem: ḥaḳḳā, ḥaḳḳā 35/49a1=40:43
her-āyine, ḥaḳḳā 30/60a2=16:62
séziksiz, ḥaḳḳā 30/38a1=16:23

icrām: yazuḳ ḳıl-, günāh kerden 33/45b1=34:25
mücrim: mücrim / yazuḳluġ, günāhkār 34/24a3= 37:34
yazuḳluġ, günāhkār 29/46b3=9:66
yazuḳluġ ya^{c}nī kāfir, günāhkār 28/68a2=8:8

cereyān: aḳ-, reften 25/7b3=3:136
cāriye^{t}: kemi, keştī 36/23b1=42:32
yorıġlı kemi, revende 37/83a3=51:3

cüz^{2}: kesek, pāre 32/20b1=28:29
ülüş, behre 36/42a2=43:15

cezā^{2}: ceẓā, pādāş 27/39a3=5:29
neng, pādāş 36/26b3=42:40
yanut, pādāş 26/61a1=4:93
cezā bér-, pādāş dāden 33/30a2= 34:4
yanut bér-, pādāş dāden 33/38a3=34:17
cezā^{2} m.: cezā béril-, pādāş dāde şoden 38/93b2= 66:7
yanut béril-, pādāş dāde şoden 33/38b1=34:17

cizye^{t}: gezīd, gezīd 29/22a2=9:29

cesed: kewdelig, ten 28/26a2=7:148
ten, ten 31/64b1=20:88

tecessüs: üş-, cust u cüy kerden ya^{c}nī bed yekdīger custen 37/62b2=49:12

cism: ten, ten 38/59a3=63:4

ca^{c}l: ay-, goften 30/32b2=15:96
ét-, kerden 33/50b1=34:33
ewür-, gerdānīden 31/5b3=19:6
ḳıl-, kerden 25/3a1=3:126
ḳamuġ ḳıl-, kerden 26/58a2=4:91
ḳıl-, āferīden 30/67a2=16:72
ḳıl-, kerdānīden 34/56b1=38:26
ca^{c}il: ḳılġan, konende 33/63b2=35:1

cefne^{t}: beḍük ġızāre, kāse-i buzurg 33/35b1=34:13

cilbāb: çādır, çāder 33/21a3=33:59

cild: teri, pōst 30/72b3=16:80

meclis: olturġu yer, cāy-ı nişest 38/6b3= 58:11

celā^{2}: āvārelıḳ, āvāregī 38/18b3=59:3

tecliye^{t}: aç-, güşāde kerden 28/56b1= 7:187

tecellī: nūr körkit-, pedīd āmeden naẓar kerden 28/22a2=7:143

cemḥ: éw-, şitāfīden 29/41a3=9:57

cem^{c}: cem^{c}, gürūh 29/2a1=8:41
cem^{c}, gird kerden 38/70a2=64:9
ögür, gürūh 25/20a1=3:155
tér-, gird āverden 33/45b2=34:26
tér-, gird kerden 25/26a3=3:173
cāmi^{c}: térigli, gird ārende 26/95b3=4:140
cemī^{c}an: barça, heme 33/70a1=35:10
ḳamuġ, heme 28/84b2=8:37
ḳamuġ bir yerde, heme be-yek-cā 38/27b3=59:14
cumu^{c}a^{t}: ādīne, ādīne 38/54b2=62:9
ecma^{c}ūn: bir yolı, yek-bāz 34/72b3=38:73
ḳamuġ, heme 28/10a3=7:124
yumḳı, heme yek-bāz 30/22b1=15:30
yumḳı, heme 30/24b3=15:39
ḳamuġ bir yolı, heme yek-bāz 26/40b2=4:71

cemīl: körklüg, nīkū 30/5b2=12:83

cenb: fermān, fermān 35/11a1=39:56
yan, pehlū 26/71b1=4:103
özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl-, dūr efgenden ḥodrā yā gerdenkeşi kerden 31/77b2=41:51
cānib: yan, kerāne 31/60b2=20:80
cunub: ırak, dūr 32/8b1=28:11
ictināb: sıngardın tur-, dūr būden 30/47a1=16:36
sıngardın tur-, dūr şoden 34/88b3=39:17

cunub: cünüb, cenābet resīde 27/21b1=5:6

cenāḥ: ḳanat, bāl 33/63b3=35:1
ḳanat, per u bāl 30/31a3=15:88
ḳanat, dest 32/22a3=28:32
ḳoltıḳ, pehlū 31/41b3=20:22

cunāḥ: irinçü, beze 26/68a1=4:101
yazuḳ, beze 33/18b1=33:55

cund: sü, leşker 32/7a1=28:8
sü, sipāh 29/19b3=9:26
cund^{en}: sülüg, be-sipāh 31/30a1=19:75

ġayre mütecānif: emitmemekin öğrenmedaçı, cüz girāyende 27/17b2=5:3

cinn: perī, perī 33/34b3=34:12
cānn: periler atası, peder-i perī 30/21a1=15:27
yılan, mār 32/21b1=28:31
cinne^{t}: divānelıḳ, dīvānegī 33/59b3=34:46
telwelik, dīvānegī 28/54b2=7:184
mecnūn: telbe, dīvāne 36/78a2=44:14
telwe, dīvāne 34/25a1=37:36

cenne^{t}: būstān, būstān 29/52a1=9:72
uçtmaḥ, būstān 37/28b3=48:5
uştmaḥ, būstān 26/28b1=4:57
uştmaḥ, cennet ya^{c}nī bihişt 31/90a3=20:121
uştmaḥ, bihişt 25/10b3=3:142
uştmaḥ, bihişt-i cāvidāne 31/23b3=19:60
cennāt-ı ^{c}adn: turġu būstānlar, būstānhā-yı bāşīden 29/52a3=9:72
turġu uştmaḥlar, būstānhā-yı bāşīden 31/24a1=19:61
ulaşu turġu uştmaḥlar, būstānhā-yı peyveste būden 31/58b2=20:76

cunne^{t}: ḳalḳan, siper 38/11a2=58:16

cehd: ḳatıġraḳ, kūşīden 33/82b1=35:42
ḳatıġ, saḫt-ter 27/58a2=5:53
ḳatıġlanmaḳ, saḫt-ter 30/48a1=16:38
cihād: toḳış, kārzār 38/34b1=60:1
toḳuş ḳılmaḳ, kārzār 29/18a2=9:24
mucāhede^{t}: cehd ḳıl-, kārzār kerden 27/59a3=5:54
ḳatıġlan-, kārzār kerden 30/90b3=16:110
ḳatlan-, kārzār kerden 29/32a2=9:41
ḳatlan-, kārzār kerden-i kāfirān 29/62b2=9:88
ḳatlan-, kuşten u kārzār kerden 37/65b2=49:15
toḳış-, kārzār kerden 29/7a1=8:75
mucāhid: toḳuşġan, kārzār konende 26/63a3=4:95

cehr: āşkārā, āşkār 30/69a2=16:75
āşkāra ḳılmaḳ, āvāz ber-dāşten 27/1b1=4:148
ḳıġır- / çaḳır-, āşkārā ḥ^{v}ānden 37/54a3=49:2

örleyü sözle-, ḫ^{v}ānden 37/54b1=49:2
dūne'l-cehr mine'l-ḳavl: ünün yügerü oḳımaḳda ḳoḍıraḳ, cüz āvāz ber dāşten ez guftār 28/63a3=7:205

cehl: biligsiz, nādān kerden 28/19a2=7:138
cehāle^{t}: biligsizlik, nādānī 30/96a3=16:119
bi-cehālet^{in}: bilmedin / belgüsüzlükün, be-nādānī 37/57a3=49:6
cāhil: biligsiz, nādān 30/8b3=12:89
cāhil / biligsiz, nādān 28/60b3=7:199
nādān, nādān 35/14b1=39:64
cāhiliyye^{t}: bilmezlik, rūzgār-ı kāfirī 25/18a1=3:154
bilmezlik, nādānī 33/2b1=33:33
biligsizlik, rūzgār-ı kāfirī 37/45a3=48:26
cāhiliyyet, nādān-ı bişīn 27/55b3=5:50
cahūl: biligsiz, nīk-nādān 33/27a1=33:72

cehennem: tamuġ, dūzaḫ 26/65b1=4:97
tamuġ otı, āteş-i dūzaḫ 31/58a2=20:74

icābe^{t}: icābet ḳıl-, pāsuḫ kerden 32/41b3=28:65
isticābe^{t}: du^{c}ānı müstecāb ḳıl-, pāsuḫ kerden 28/68a3=8:9
icābet ḳıl-, pāsuḫ kerden 28/76a1=8:24
icābet ḳıl-, pāsuḫ dāden 25/25b1=3:172
icābet ḳıl-, icābet kerden 35/58b1=40:60
isticābe^{t} m.: icābet ḳılın-, pāsuḫ dāde şoden 36/11b2=42:16

cevād: yügrük, nīk revān 34/59b3=38:31

cāru'l-cünūb: yat tam ḳonġşı, hem-sāye-i bīgāne 26/14a1=4:36
cāru ẕu'l-ḳurbā: yaḳuḳ ḳonġşı, bā-ḫ^{v}īşī 26/13b3=4:36
mucāvara^{t}: ḳonġşı bol-, hem-sāyegī kerden 33/22a2=33:60

mucāvaze^{t} bi: keçür-, güẕāriden 28/18b1=7:138

cū^{c}: açlıḳ, gurusnegī 30/92b1=16:112
aç-, gurusne şoden 31/89a2=20:118

cevv: ḳalıḳ, hevā 30/72a1=16:79

mecī^{ʾ}: kel-, āmeden 29/36b2=9:48
mecī^{ʾ} bi: keldür-, āverden 26/17a1=4:41
keldür-, āmeden 28/5a1=7:105
icā^{ʾ}e^{t}: keldür-, āverden 31/9a3=19:23

ح

ḥabb: ewün, dāne 34/4b1=36:33

ḥubb: sew-, dōst dāşten 38/40b3=61:4
sewüglük, dōstī 34/60a1=38:32
ḥabīb: dōst, dōst 27/31b2=5:18
iḥbāb: sew-, dōst dāşten 27/58b3=5:54
sew-, ber-guziden 29/16b3=9:23
üḍür- ya^{c}nī sew-, ber güziden 34/59b3=38:32
eḥabb: sewügrek, dōst dāşte-ter 29/18a1=9:24
maḥabbe^{t}: sewüglük, dōstī 31/44b3=20:39
taḥbīb: sewdür-, dōst kerdāniden 37/58a3=49:7
istiḥbāb: üḍür-, ber güziden 30/89b1=16:107

ḥubūr m.: sewün-, şād kerde şoden 36/66b3=43:70

ḥabr: bilge, dānişmend 27/50b3=5:44

ḥabṭ: bāṭıl bol-, bāṭıl şoden 35/14b3=39:65
yoḳ bol-, nāçīz şoden 27/58a3=5:53
yoḳal-, bāṭıl şoden 27/20b1=5:5
yoḳal-, be-bād şoden 37/54b2=49:2
iḥbāṭ: yoḳ ḳıl-, nāçīz kerden 37/20a3=47:28
yoḳ ḳıl-, bāṭıl kerden 37/22b2=47:32

ẕāti'l-ḥubuk: üküş yolluġ, bā-rāhhā 37/83b3=51:7

ḥabl: yip, rişte 31/54b1=20:66

ḥablu'l-varīd: emgen tamur, reg-i gerden 37/73a3=50:16

ḥattā: ançaḳa tegi, tā 26/18a3=4:43
ḳaçan, tā 37/59b3=49:9
ḥattā iẕā: ançaḳa tegi ḳaçan, tā çün 25/15a2=3:152
ançaḳa tegi, tā çün 33/44a12=34:23

ḥicāb: ḥicāb, perde 33/17a3=33:53
perde, perde 34/60a2=38:33

ḥācc: ḥācī, ḥācī 29/14a1=9:19

ḥicce[t]: yıl, sāl 32/18b1=28:27

ḥücce[t]: ḥüccet, suḫen-i dürüst 27/8a3=4:165
ḥüccet, pūziş 36/11a2=42:15
ḥüccet, ḥüccet 36/11b3=42:16
muḥācce[t]: ḥüccet ayış-, ḥüccet goften 36/11b2= 42:16
ḥüccet ayış-, ḥüccet goften bā yekdīger 35/51a 3=40:47

ḥücre[t]: kiçig éw, ḥücre 37/55b3=49:4

ḥacer: taş, seng 28/81b2=8:32

ḥadīş: ḥadīş, ḥadīş 33/16b2=33:53
keleçü, dāstān 33/39b2=34:19
söz, suḫen 26/17b3=4:42

iḥdāṡ: yaṅgı bol-, nev kerden 31/87b1=20:113
yaṅgı belgür[t]-, nev kerden 38/77b1=65:1

ḥadd: endāze, endāze 38/77a1=65:1

muḥādde[t]: ḥilāf ḳıl-, ḥilāf kerden 29/44b3=9:63

ḥadīd: temür, āhen 33/33b3=34:10
yiti, tiz 37/74b3=50:22

ḥadīḳa[t]: büstān, büstān 32/1b1=27:60

ḥaẕer: ḳorḳ-, tersiden 29/45a3=9:64
saḳın-, tersiden 27/48a2=5:41
saḳın-, perhiz kerden 38/60a1=63:4
saḳlan-, tersiden 32/5b2=28:6
ḥiẕr: tolum, perhiz 26/69b2=4:102
sāz, sāz-ı ceng 26/40b1=4:71

miḥrāb: ʿibādet ḳılġu yer, cāygāh-ı ʿibādet 31/7a 3=19:11
miḥrāb, pīşgāh-ı mescid 34/53a3=38:21
uluġ yer, cāy-ı buzurg 33/35a3=34:13

ḥarb: toḳış, ceng 37/7a1=47:4
muḥārebe[t]: toḳuş-, ceng kerden 27/42a1=5:33

ḥarş: ekin, kişt 36/14b1=42:20

ḥarac: emgek, tengī 26/37b2=4:65
emgek tarlıḳ, tengī 27/22b2=5:6
tarlıḳ emgek, tengī 29/64b1=9:91

ḥarr: isig, germā 29/58b2=9:81

taḥrīr: āzād ḳılmaḳ, āzād kerden 26/58b3=4:92

ḥırş: ḥarīşlıḳ ḳıl-, āzmūden 26/88a2=4:129
şevḳlen-, āz nemūden 30/47b3=16:37

taḥrīż: ḥarīş ḳıl-, ber engīḫten 26/51a3=4:84

taḥrīf: aḍnat-, gerdāniden 26/20b3=4:46
müteḥarrif[en]: ewrülüp, yek-sū şevende 28/72a3= 8:16

taḥrīḳ: köyür-, suḫten 31/68a3=20:97

ḥarām: ḥarām, ḥarām 29/27a3=9:36
ḥarām, nā-şāyeste 30/94b3=16:116
ḥarem: ḥarem yeri, ḥarem 32/36b3=28:57
maḥrūm: rūzīsüz, bī-rūzī 37/86a3=51:19
taḥrīm: ḥarām ḳıl-, ḥarām kerden 28/34a3=7:157
ḥarām ḳıl-, nā-şāyeste kerden 29/21b2=9:29
ḥarām ḳıl-, ḥarām dāşten 29/21b2=9:29
muḥarrem: ḥarām ḳılınmış, ḥarām kerde şoden 27/37a2=5:26

ḥizb: ögür, gürūh 33/67a2=35:6
sū, sipāh 38/13a3=58:19

ḥüzn: ḳaḍġu, endūh 30/6a3=12:84
saḳınç, ġam 30/7a1=12:86
ḳaḍġurt-, endūhgin kerden 27/46b2=5:41
ḥazen: ḳaḍġu, endūh 32/6b3=28:8
ḳaḍġur-, endūh ḥorden 30/31a2=15:88
ḳaḍġurġan er-, endūhgin şoden 36/66a2=43:68
ḳaḍġurġan er-, endūh ḥorden 35/13b1=39:61
ḳaḍġuruġlı er-, endūh ḥorden 25/25a1=3:170

ḥisāb: ḥisāb, şumār 38/84b2=65:8
saḳın-, çeşm dāşten 38/18a1=59:2
saḳın-, pindārīden 36/70a2=43:80
saḳın-, pindāşten 36/98b3=45:21
bi-ġayri ḥisāb: sansız, be-cüz şumār 34/86a2=39:10
ḥasib: saḳış ḳılġuçı, şumār konende 26/53a1=4:86
saḳışlaġan, şumār konende 33/8b3=33:39
muḥāsebe[t]: ḥisāb ḳıl-, şumār kerden 38/84b1=65:8
ḥisbān: sézin-, pindāşten 29/11b1=9:16
ḥasbu-nā: tap ol bizke, bes est mā-rā 29/42a2=9:59
tap bizke, pesende est mā-rā 25/26b1=3:173

ḥased: ḥased ḳıl-, bed ḫ[v]āsten 26/26a2=4:54

ḥasre[t]: ökünç, peşīmānī 28/84a1=8:36

ḥass: öltür-, kuşten 25/15a2=3:152

iḥsās: kör-, dīden 31/36a1=19:98
teḥassus: irte-, āgāhī custen 30/7a3=12:87

ḥüsn: cemāl, nīkū 33/15b1=33:52
eḍgülük, nīkū-ter 29/38a3=9:52
eḍgülük, nīki 36/18a1=42:23
körklüg, nīkū 26/39b3=4:69
körklük, nīkūyī 34/66a2=38:49
néme eḍgü, nīkū 34/62b1=38:40
yaḫşı, nīkū 34/56a3=38:25
ḥasen: körklüg, nīkū 27/27a1=5:12
ḥasene[t]: eḍgülük, nīkī 29/37a3=9:50
eḍgülük, nīkū 28/43b1=7:168
eḍgülük, nīkūyī 28/13b3=7:131
aḥsen: körklüg, nīkū-ter 26/52b2=4:86
körklüg, bihterin 34/35b2=37:125
körklügrek, nīkū-ter 26/84a2=4:125
körklügrek, nīkūterin 34/93a2=39:23
ḥüsnā: eḍgü körklüg va[c]de, bihişt 26/64a1=4:95
eḍgülük, nīkūyī 30/60a2=16:62
körklüg, nīkū-ter 28/53a2=7:180
körklüg, nīkū 28/17b3=7:137
iḥsān: eḍgülük, nīkūyī kerden 30/79a1=16:90
körklüglük, nīkūkārī 26/35b2=4:62
eḍgülük ḳıl-, nīkūyī kerden 30/42b2=16:30
eḍgülük ḳıl-, nīkūkārī kerden 26/87b1=4:128
körklüg ḳıl-, nīkū kerden 38/66b3=64:3
muḥsin: eḍgü, nīkūkār 34/26a2=37:80
eḍgü işlig, nīkūkār 30/9b2=12:90
eḍgü ḳılıḳlı, nīkūkār 32/10a1=28:14
eḍgülük etgen, nīkūkār 37/85b2=51:16
eḍgülük ḳılġan, nīkūkār 29/64b2=9:91
eḍgülük ḳılıġlı, nīkūkār 28/39a1=7:161
körklüg ḳılıġlı, nīkūkār 34/33a1=37:113
yaḫşı, nīkūkār 31/71a3=39:34

ḥaşr: ḳopmaḳ, gird kerden 38/17b1=59:2
ḳopar-, ber engīḫten 31/91b1=20:124
tér-, gird āverden 33/55a2=34:40
tér-, gird kerden 31/26b3=19:68
tér- / ḳopar-, ber engīḫten 31/91b3=20:125
yumdar-, gird kerden 30/20b1=15:25
ḥaşr m.: téril-, gird āverde şoden 25/22a2=3:158
téril-, gird kerde şoden 28/76b2=8:25
ḥāşir: térdeçi, gird konende 28/6b3=7:111
maḥşūr: térilgen, gird kerde 34/52b2=38:19

ḥaşīd: bıçġu, giyāh-ı durūde 37/71a1=50:9

ḥaṣar: taru-, teng şoden 26/55b3=4:90

ḥişn: ḥişār, ḥişār 38/17b3=59:2

muḥaṣṣan: berk ḳılmış, üstüvār kerde 38/27b1= 59:14
iḥṣān m.: beglig bol-, bā-şūy burden 26/5a3=4:25
muḥṣin: küḍezgen, pārsā 26/5a1=4:25
küḍezigli, pārsā 27/20a1=5:5
pārsā, pārsā 26/2b3=4:24
muḥṣane[t]: āzād tişi, zen-i āzād 26/1b1=4:24
āzād uraġut, zen-i āzād 26/4a1=4:25
pārsā uraġut, zen-i āzād 27/19b1=5:5

iḥṣā[ᵓ]: bil-, dānisten 31/34b2=19:94
sana-, şumurden 38/76a3=65:1

ḥāżıra[t]: keligli, nezdīk 28/39b3=7:163
ḥużūr: kel-, ḥāżır āmeden 31/83a2=46:29
iḥżār: ḥāzır ḳıl-, ḥāżır kerden 31/27a1=19:68
iḥżār m.: ḥāżır ḳılın-, ḥāżır āverde şoden 26/87a3=4:128
muḥżar: ḥāżır ḳılıp ilinmiş, ḥāżır kerde 33/54a2=34:38
ḥāżır ḳılınmış, ḥāżır āverde 34/4a1=36:32
ḥāżır ḳılınġan, ḥāżır āverde şode 34/42a1=37:158
otḳa ḥāżır ḳılınmış, ḥāżır āverde bedūzaḫ 34/36a2=37:127
muḥżir: ḥāzır ḳılınmış, ḥāżır āverde 32/39b3=28:61

ḥıṭṭa[t]: yazuḳları tök-, furū ewgen ez bār-ı günāh 28/38b2=7:161

ḥuṭām: uşanmış, şikeste 34/92a1=39:21

ḥazz: ülüş, behre 27/28a2=5:13

ḥāfid: yégençük azu tapuġçı, nebīre yā ḫıdmetkār 30/67a3=16:72

ḥıfẓ: küḍez-, nigāh dāşten 26/11b2=4:34
ḥāfiẓ: küḍezgen, nigāh-dārende 26/11b1=4:34
küḍezgen, merd-i nigāh-dārende 33/4b3=33:35
küḍezigli, yād-dārende 30/4b3=12:81
ḥāfiẓa[t]: küḍezgen tişi, zen-i nigāh-dārende 33/4b3=33:35
ḥafīẓ: küḍezçi, nigāhbān 26/48b2=4:80

küḍezgen, nigāh dāşte 37/69a2=50:4
küḍezgen, nigāhbān 36/3a1=42:6
istiḥfāẓ m.: küḍezü tilen-, nigāh dāşten ḫ[v]āste şoden 27/50b3=5:44

ḥāff: ḳapsa-, gird der gird girende 35/21b3=39:75

ḥafīyy [ᶜ]an: bilgen, pür-reside 28/57a1=7:187
örtügli, pūşide 31/4b2=19:3
raḥīm, mihrbān 31/18b3=19:47
iḥfā[ᵓ]: ḳatıġlıḳ ḳıl-, büsür kerden 37/25a1=47:37

ḥaḳḳ: çın, rāst 33/31a3=34:6
çın, sezā 38/44b3=61:9
çın söz, rāst 33/17a1=33:53
çın-oḳ, rāst şod[en] u dürüst şoden 26/82b3=4:122
çınlıḳ, rāstī 38/33b3=60:1
çınlıḳ / rāstlıḳ, rāsti 36/18b3=42:24
ḥaḳ, rāst 27/53b2=5:48
ḥaḳ, vācib 37/86a2=51:19
ḥaḳīḳat, rāst 29/36b2=9:48
köni, rāst 30/48b3=16:38
köni söz, suḫen-i rāst 35/24b3=40:5
könilik, rāstī 33/46a1=34:26
yaraġlıġ, rāst 28/8b2=7:118
yaraġlıġ, ḥaḳ 28/67b3=8:7
rāst, rāst 28/65b3=8:4
rāst / yaraġlıġ, rāst 28/4b3=7:105
rāstlıḳ, rāsti 28/36a3=7:159
sezā, rāst 27/10b2=4:171
sezā, sezā 31/87b2=20:114
sezā bol-, vācib şoden 33/86b2=36:7
sezā bol-, sezā şoden 30/47a3=16:36
bi'l-ḥaḳḳ: sezāça, be-rāstī 27/37b3=5:27
sezāça, be-sezā 37/1b3=46:3
eḥaḳḳ: sezā, sezāvār-ter 37/46a1=48:26
sezāraḳ, sezāvār-ter 29/10a3=9:13
sezāraḳ, sezā-ter 29/44b2=9:63
ḥaḳīḳ: ḥaḳīḳat, sezāvār 28/4b2=7:105
iḥḳāḳ: belgürt-, ber-cāy dāşten 28/67b2=8:7

ḥükm: aḍır- / seç-, dāverī kerden 30/98b2=16:124
biçmek kesmek, dāverī 32/43b2=28:70
ḥikmet, suḫen-i dürüst 32/9b3=28:14

ḥikmet, dāverī 36/96a2=45:16
ḥükm, ḥikmet ya[ᶜ]nī suḫen-i dürüst 31/7b3=19:12
ḥükm, ḥükm 27/50a1=5:43
ḥükm, dāver 27/55b3=5:50
ḥükm ḳıl-, dāverī kerden 30/58a3=16:59
ḥükm ḳıl-, ḥükm kerden 27/50b1=5:44
kes-, dāverī kerden 34/53b3=38:22
kesmek, dāverī 32/44a2=28:88
ḥakem: üstüvār, miyānçi 26/12b3=4:35
üstüvār er, miyānçi 26/12b3=4:35
taḥkīm: ḥükm ḳıldur-, ḥakem kerden 26/37a3=4:65
ḥükm ḳıldur-, dāver kerden 27/49b2=5:43
ḥakīm: berk, üstüvār 36/37b2=43:4
bütün işlig, üstüvārkār 33/28b1=34:1
bütün işlig, şavābkār 26/6b2=4:26
bütün işlig, rāstkār 36/35a1=42:51
ḥakīm, rāstkār 26/89a1=4:130
ḥakīm, üstüvārkār 25/3a3=3:126
ḥakīm / bütün işlig, üstüvārkār 36/89a2=45:2
ḥükm ḳılıġlı, dāver 30/4a3=12:80
köni işlig, dürüstkār 37/59a2=49:8
üstüvār, üstüvār 36/75a3=44:4
teḥākum: ḥükmke turuḳ-, be-dāverī şoden 26/31 b2=4:60
ḥikme[t]: bütün söz, suḫen-i dürüst 33/3b1=33:34
çın söz, suḫen-i dürüst 38/50b1=62:2
ḥikmet, suḫen-i dürüst 26/26b2=4:54
köni söz, suḫen-i dürüst 36/63b3=43:63
könilik, suḫen-i dürüst ve üstüvār 30/99a1= 16:125
üstüvārlıḳ, suḫen-i dürüst 26/77b1=4:113
muḥkem: üstüvār / berk, üstüvār kerde 37/16b1= 47:20

ḥalif: andıḳ-, sevgend ḫorden 29/33a2=9:42

muḥallik: yülütügli, suturīde 37/46b3=48:27

ḥall: yeş-, güşāden 31/42b2=20:27
ḥulūl: tüş-, vācib şoden 31/61a2=20:81
ḥelāl: açuḳluġ, şāyeste 30/93a3=16:114
ḥelāl, şāyeste 30/94b2=16:116
ḥelāl er-, şāyesten 33/15a1-2=33:52
ḥill: ḥelāl, ḥelāl 27/19a3=5:5
meḥill: orun, cāy 37/43b3=48:25
iḥlāl: ḥelāl ḳıl-, ḥelāl kerden 28/34a2=7:157
ḥelāl ḳıl-, ḥelāl dāşten 29/28a3=9:37
ḥelāl ḳıl-, şāyeste kerden 26/2b1=4:24
iḥlāl m.: ḥelāl ḳılın-, şāyeste kerde şoden 27/18a 1=5:4
teḥille[t]: ḥelāl ḳılmaḳ, rāst kerden 38/89a2=66:2

ḥalīm: keçürgen, burdbār 33/15a1=33:52
tüzün, burdbār 33/82a3=35:41

ḥilye[t]: étig, pīrāye 30/36b2=16:14
şamuşa, pīrāye 36/43b1=43:18
ḥuliyy: altun birle étig, pīrāye 28/26a2=7:148

ḥame[ᵓ]: liva, ġarīfec 30/21a1=15:26

ḥamd: ḥamd, sitāyiş 35/55b2=40:55
ögdi, sipās 30/69a3=16:75
şükr, sitāyiş 36/109a2=45:36
ḥamid: ögdülmiş, sutüde 26/90a1=4:131

ḥımār: eşek, ḫar 38/51b3=62:5

ḥaml: yük, bār 28/58b2=7:189
kötür-, ḥamle kerden 28/50b1=7:176
kötür-, ber nişānden 29/65a1=9:92
kötür-, bār ber dāşten 33/71a3=35:11
kötür-, ber dāşten 30/38b3=16:25
kötür-, bār kerden 31/86b1=20:111
kötürmek, ber dāşten 33/26b2=33:72
yük kötür-, bār giriften 28/58b2=7:189
yük kötür-, bār ber dāşten 36/2b1=41:47
yüklüg bol-, bā-bār şoden 31/9a2=19:22
ḥaml m.: yüklen-, ber nişānde şoden 35/69b2= 40:80
ḥiml: yük, bār 31/69b2=20:101
ülātu'l-aḥmāl: yüklüg uraġutlar, zenān-ı bārdār 38/80b1=65:4

ḥāmilāt: bulıt, ber dārende 37/83a2=51:2
taḥmīl: kötür-, ber dāşten 31/64a1=20:87
taḥmīl m.: yüklen-, bār kerde şoden 38/51b2=62:5
iḥtimāl: kötür-, ber dāşten 26/76b1=4:112

ḥamīm: isig suw, āb-ı germ 36/86a1=44:46
ḳaynar, nīk germ 37/13b2=47:15
ḳaynar isig suw, āb-ı germ 35/65a2=40:72
ḳaynar suw, āb-ı germ 34/68a1=38:57
ḳaynar suw, āb-ı sūzān 36/86a3=44:48

ḥamīm: yaġuḳ, dōst 35/32b1=40:18

ḥamiyye[t]: ḥamiyet / öwke, nām u neng 37/45a3= 48:26
öwke, nām u neng 37/45a3=48:26

iḥmā' m.: is(i)til-, germ kerde şoden 29/26a2=9:35

ḥancere[t]: boġuz, nāy-ı gulū 35/32a3=40:18

ḥanīf: köni, girāyiste ez keshā-i bed 26/84b2=4:125
köni, kişhā-yı bed 30/97a1=16:120

ḥanān: yarlıḳamaḳ bér-, baḫşāyiş 31/8a1=19:13

ḥūt: balıḳ, māh 28/40a1=7:163

ḥāce[t]: ḥācet, be-niyāzī 35/69a3=40:80

istiḥvāz: egirt-, dest yāften 26/96a3=4:141
elig bul-, dest yāften 38/13a1=58:19

teḥāvur: sözleşmek, suḥen guftār 38/2a1=58:1
ḥavārī: éşler, yārān 38/48a1=61:14
ʿĪsā éşleri, yārigerān-ı ʿĪsā 38/48a2=61:14

ḥavrā': ḳara közlüg, siyāh çeşm 36/87b1=44:54

müteḥayyiz: térlür yer, penāh girende 28/72a3=8:16

iḫāṭa[t]: tüş-, furūd āmeden 30/45a3=16:34
ḳapsa-, gird der giriften 31/86a2=20:110
iḫāṭa[t] m.: tegre ḳapsal- ya'ni erk bolma-, helāk kerde şoden yā ġalebe kerde şoden 30/2a2=12:66
muḫiṭ: ḳapsaġlı, gird der-girigte 29/37a2=9:49
ḳapsayu bilgen, dānā 29/6b2=8:47

ḫavl: ewür-, cudāyī ewgenden
tegre, girdāgird 31/81b3=46:26
yöre, girdāgird 25/22b2=3:159
ḫivel: aḏır-, cudā kerde şoden 33/62b2=34:54
taḫvīl: ewürmek, gerdāniden 33/84a2=35:43

ḫīle[t]: ḫīle, çāre 26/66a1=4:98

ḫayşu: az vaḳt, ān cā ki 26/55a2=4:89
ḳayda, her kucā 28/38b1=7:161
ḳayu yer, her kucā 31/55b2=20:69
ḳayu yerde, ān cā-rā 26/58a1=4:91
né yer, her kucā 34/61b1=38:36
né yer, ān cā 35/21b1=39:74
ol oġur, ān cā 34/95a3=39:25
min ḫayşu: andın kim, ez ān cā ki 30/40a2=16:26

ḫayd: ḳaç-, güriḫten 37/74a3=50:19

maḫīş: ḳorınçu yer, cāy-i gürīz 26/82a2=4:121
ḳorınçu yer, gürīzgāh 36/24b2=42:35
ḳorınçu, gürīzgāh 31/75b2=41:48
ḳorḳınçu, gezend cāy 37/79a1=50:36

ḫayż: bī-namāz bol-, bī-namāz şoden 38/80b1=65:4
maḫīż: bī-namāz bolmaḳ, bī-namāz şoden 38/80 a1=65:4

ḫayḳ: in-, furūd āmeden 33/83b1=35:43
sezā bol-, furūd āmeden 31/81b1=46:26

ḫīn: ol vaḳt, gāhī 34/44b3=37:174

ol vaḳt, ān gāh 35/11b2=39:58
öḏ, gāh 30/73b2=16:80
öḏ, hengām 34/47b1=38:3
rūzgār, gāh 34/8b3=36:44
vaḳt, gāh 32/10a2=28:15

ḥayevān: tirig ḳal-, zinde mānden 29/3a3=8:42
tiril-, ẕiden 31/58a2=20:74

ḥayāt: tiriglik, zindegānī 26/74b3=4:109

ḥayātü'd-dünyā: dünyā, zindegānī-i nezdikter 26/62a2=4:94
yaḳın tiriglik, zindegānī-yi nezdīkter 29/29b2=9:38

ḥayy: tirig, zinde 25/24a3=3:169

meḥyā: tiriglik, zindegānī 36/99b1=45:21

iḥyā: tirgür-, zinde kerden 37/3a1=46:33
tirgüz-, zinde kerden 28/35b2=7:158
tiriglik bér-, zindegānī [dāden] 30/84b1=16:97

istiḥyā: ḳoḍ- / yıġ-, mānden 33/17a1=33:53
tirig ḳoḍ-, zinde güẕāşten 28/11b2=7:127
tirig ḳoḍ-, zinde mānden 28/20a3=7:141

ḥayye: yılan, mār 31/41a3=20:20

taḥiyye: taḥiyye, durūd 26/52b2=4:86
alḳış bérmek, durūd 33/9b1=33:44
cevāb yandur-, cevāb goften 26/52b2=4:86

taḥiyye m.: taḥiyye béril-, durūd dāde şoden 26/52b2=4:86

istiḥyā: uwtan-, şerm dāşten 33/16b3=33:53
uwtan-, şerm 32/16b3=28:25

ḫ

ḫabīş: arıġsız, pelīd 28/84a3=8:37

ḫaber: ḫaber, ḫaber 32/20a3=28:29

ḫabir: āgāh, āgāh 37/64a3=49:13
bilgen, āgāh 25/17a3=3:153
ḫaberli, āgāh 26/13a3=4:35
uḳġan, āgāh 38/90b1=66:3

ḫabāl: artuḳluḳ, tebāhī 29/35b3=9:47

ḫatm: mühr ur-, mühr kerden 34/15b3=36:65

ḫadᶜ: ḫilāf ḳıl-, firībīden der gümān 26/97a1=4:142

ḫādiᶜ: aldaġlı, cezā-i firīb dehende 26/97a2=4:142

ḫidn: örtügli düşman, dōst-ı pinhān 27/20a3=5:5
örtügli oynaş, dōst-ı pinhān 26/5a3=4:25

iḫrāb: buz-, vīrān kerden 38/18a3=59:2

ḫurūc: çıḳ-, birūn āmeden 26/67a1=4:100
çıḳmaḳ, birūn āmeden merdümān ez gūr 37/71b2=50:11

ḫāric: çıḳġan, birūn āyende 27/45a1=5:37
maḫrec: ḳaḍġudın çıḳġu yer, bīrūn sūy 38/79a1=65:2

iḫrāc: çıḳar-, birūn kerden 28/2a1=7:88
çıḳar-, birūn kerden ez şehr 29/10a1=9:13
çıḳar-, birūn āverden 30/71a2=16:78

iḫrāc m.: çıḳarıl-, birūn āverde şoden 31/26a3=19:66
çıḳarıl-, birūn kerde şoden 38/22b3=59:8

muḫric: çıḳarıġlı, birūn ārende 29/45b3=9:64

istiḫrāc: çıḳar-, bīrūn āverden 30/36b1=16:14

ḫarr: tüş-, secde reften 28/22a3=7:143
tüş-, furūd üftāden 30/39b3=16:26
tüş-, üftāden 33/36b1=34:14
tüş-, be-rūy der üftāden 31/22b3=19:58

ḫarş: yalġançı, durūġ-gūy 36/44b3=43:20

ḫarrāş: yalġan ḳılġuçı, durūġ-gūy 37/84a2=51:10

ḫāzin: erklig, nigāhbān 35/52b3=40:49
erklig / mālik, nigāhbān 35/20b2=39:73
saḳlaġuçı, nigāhbān 35/18b3=39:71

ḫazîne[t]: ḫazîne, gencîne 34/49b2=38:9
ḫazîne, genc 38/62a1-2=63:7

ḫizy: ḫorluḳ, rüsvāyî 29/45a2=9:63
ḫ[v]ārluḳ, ḫ[v]āri 35/81b3=41:16
ḫ[v]ārluḳ, rüsvāyi 34/95b2=39:26
rüsvālıḳ, rüsvāyî 30/41a1=16:27
aḫzā: ḫ[v]ār ḳılġanraḳ, ḫ[v]āri 35/82a2=41:16
iḫzā[ɔ]: ḫ[v]ār ḳıl-, rüsvā kerden 29/10b2=9:14
rüsvā uvutluġ ḳıl-, şermsār kerden 30/28b3=15:69
rüsvā ḳıl-, rüsvā kerden 30/40a3=16:27

ḫāsî[ɔ]: yıramış, dūr şevende 28/42a3=7:166

ḫasār: ḳor yas, ziyānkārî 33/80a3=35:39
ḫāsir: ḳor ḳıldaçı, ziyānkār 30/90b1=16:109
ziyānlıġ, ziyānkār 28/27a3=7:149
ziyān ḳılıġlı, ziyānkār 34/87b1=39:15
ḫusrān: ziyān, ziyānkārî 34/88a1=39:15
ziyān ḳıl-, ziyānkār şoden 26/81b1=4:119
ziyān ḳıl-, ziyān kerden 35/72b2=40:85
ziyānlıġ bol-, ziyānkār şoden 34/87b2=39:15

ḫasf bi: ıy-, furū burden 33/33a1=34:9
ḳoḍı ét-, furū burden 30/52a2=16:45

ḫaşebe[t]: yıġaç, çūb 38/59b2=63:4

ḫuşū[ɛ]: öç-, ārāmîden 31/85a3=20:108
ḫāşi[ɛ]: baş ḳoḍı eren, merd-i furū-ten 33/4a3=33:35
baş ḳoḍı kemişmiş, furū-ten 36/29b3=42:45
ḫāşi[ɛ]a[t]: baş ḳoḍı tişi, zen-i furū-ten 33/4b1=33:35

ḫaşye[t]: ḳorḳ-, tersîden 29/10a2=9:13
ḳaḍġur-, hirāsiden 31/59b2=20:77

ḫāṣṣat[en]: anga oḳ, yegāne 28/77a1=8:25

ḫaṣf: yapışḳur-, düḫten 31/90a2=20:121

ḫaşm: ḫaşm, peygār konende 34/53a3=38:21
ḫaşm, ḫaşm 34/53b2=38:22
ḫişām: ḫuşūmet, peygār 36/43b1=43:18
ḫaşîm: çoġıçı, peygār konende 36/61b3=43:58
ḫaşîm: çoġıçı üstelgen, peygār konende 30/33b2=16:4
ḫaşm, kār-keş 26/73a2=4:105
iḫtişām: ḫaşmlaş-, peygār kerden 34/11a1=36:49
ḫuşūmet ḳıl-, dāverî kerden 37/76a3=50:28
ḫuşūmet ḳılış-, peygār kerden 34/71b2=38:69
teḫāşum: ḫuşūmet, peygār kerden 34/70a3=38:64

ḫużū[ɛ]: artuḳluḳ ḳıl-, fuzūnî kerden 33/2a1=33:32

ḫaṭā[ɔ]: ḫaṭā, ḫaṭā 26/58b2=4:92
ḫaṭā, günāh 31/57b2=20:73
ḫāṭi[ɔ]: ḫaṭā ḳılıġlı, günāhkār 32/7a1=28:8
yazuḳ ḳılıġlı, günahkār 30/9b3=12:91
ḫāṭi[ɔ]e[t]: yazuḳ / ḫaṭā, günāh 26/76a2=4:112
yazuḳ, günāh 28/38b3=7:161

ḫaṭb: iş, kār 30/27b2=15:57
tilek, kār 31/66b3=20:95

teḫaṭṭuf: ḳap-, rubūden 28/77b3=8:26
teḫaṭṭuf m.: ḳapıl-, rubūde şoden 32/36b2=28:57

teḫāfut: yaşru sözle-, āheste goften 31/70a1=20:103

ḫafż: ḳoḍı tut-, furū-dāşten 30/31a2=15:88

ḫafîf: yüngüllük, sebük 29/32a2=9:41
yüngül, sebük 28/58b3=7:189
taḫfif: yüngül ḳıl-, sebük kerden 26/7a2=4:28
yüngült-, sebük kerden 35/53a1=40:49
yüngült-, sebük kerde şoden 33/77b1=35:36
yünglü-, sebük kerde şoden 30/76a1=16:85

istiḫfāf: yüngül tut-, sebük dāşten 30/73a1=16:80

iḫfā[ɔ]: kizle-, pūşîde dāşten 25/18b1=3:154
kizle-, pinhān dāşten 38/34b3=60:1
yaşur-, pinhān dāşten 27/29a1=5:15
yaşur, pinhān kerden 33/18a3=33:54
iḫfā[ɔ] m.: örtüglüg kel-, pūşîde şoden 35/31a3= 40:16
aḫfā: örtüglügrek, pūşîde-ter 31/37b3=20:7
istiḫfā[ɔ]: yaşur-, pūşîden 26/73b3=4:108

ḫulūd: ḫulūd, cāvidānegî 37/78a2=50:34
ḫālid: cāvidāne, cāvidāne 33/23b2=33:65
mengü ḳalıġlı, cāvidāne 30/42a2=16:29
mengü ḳalıġlı, cāvidāne 38/15b3=58:22
ḫuld: cāvidānelıḳ, cāvidî 31/89b2=20:120
iḫlād ilā: emit-, ārām giriften 28/50a2=7:176

ḫulūş: ḳatıḳsız bol-, be-yek-sū reften 30/3a3=12:80
ḫāliş: ḳatıġsız, bî-āmîġ 30/63a1=16:16
ḳatıḳsız, bî-āmîziş 33/13a2=33:50
ḫālişat: ḫālişlıḳ, bî-amîġî 34/65a2=38:46
iḫlāş: ḫāliş ḳıl-, vîje kerden 34/65a1=38:46
ḳatıḳsız ḳıl-, bî-āmîġ kerden 26/99a3=4:146
muḫlaṣ: ḫāliş, bî-amîġ kerde 34/42a3=37:160
ḫāṣ, yād konende 34/75b1=38:83
ḳatıḳsız ḳılıġlı, vîje kerde 30/25a1=15:40
ḳatıḳsız, bî-amîġ kerde 31/20a1=19:51
muḫliṣ: ḳatıḳsız, ḫāliş kerde 34/25b3=37:40
ḳatıḳsız, bî-amîġ 34/86b1=39:1
ḳatıḳsız, bî-āmîziş 34/87a2=39:14
ḳatıḳsız ḳılġan, bî-āmîziş konende 35/61b2= 40:65
ḳatıġsız ḳılıġlı, bî-amîġ konende 34/77b1=39:2
ḳatıġsız ḳılġan, bî-āmîziş konende 35/30a3=40:14

istiḫlāṣ: ḫāṣ ḳıl-, ber güzîden 30/1b3=12:54

ḫalîṭ: ortaḳ, enbāz 34/55a2=38:24

ḫal[ɛ]: suçul-, birūn kerden 31/39a2=20:12

ḫalf: ésiz, bedān 31/23a2=19:59
kiḍin, pes 35/79b2=41:14
song, pes 33/32b2=34:9
ḫalef: arḳada oltur-, pes nişesten 36/62b2=43:60
ḫalîfe bol-, ḫalîfe būden 28/21a2=7:142
song ḳal-, pes îstāden 28/43b3=7:169
song ḳal-, pes āmeden 31/23a1=19:59
ḫilāf: ḫilāf ḳılu, ez behr-i ḫilāf 29/58a2=9:81
min ḫilāfin: ong ḳol sol aḍaḳ, ber ewzūd 28/10 a2=7:124
ḫilāfınça, ez ber ewzūd 27/42b2=5:33
iḫlāf: ḫilāf ét-, ḫilāf kerden 34/91a1=39:20
ḫālîf: ḫilāf ḳılıġlı, ziyān-ı? ḫalîfe 29/62a2=9:87
ḫilāf ḳılıġlı, ziyān?-ı kūdek 29/60a1=9:83
ḫalf: yawuz ḫalf, bedān 28/43b3=7:169
ḫalîfet: ḫalifet, ḫalîfe 33/79b1=35:39
ḫalîfe, ḫalîfe 34/56b2=38:26
muḫallef: kiḍin ḳalġan, pes mānde 37/37a1=48:16
song ḳalġan, pes güzāşte 37/35b2=48:15
songra ḳalġan, pes güzāşte 37/32b2=48:11
iḫtilāf: barmaḳ kelmek, yekdîger āmeden 36/90a3=45:5
tartışıġlı, ḫilāf kerden 34/78a3=39:3
tartışıḳ, ber ewzūdenî 26/50a1=4:82
yalġan, durūġ 34/49a1=38:7
aḍırtlaş-, iḫtilāf kerden 30/49a2=16:39
aḍnaġlı, ber efrūd şevende 30/98b3=16:124
aḍnaş-, ber efzūd şoden 30/61b1=16:64
aḍnat-, ber efzūd şoden 30/98b1=16:124
arturul-, ber efzūd şoden 30/81b1=16:92

ḫilāf ḳıl-, ḫilāf kerden 36/5b1= 42:10
ḫilāf ḳılınış-, ḫilāf kerden yekdīgerrā 29/2b3=8:42
tartış-, ber efzūd şoden 36/64a2= 43:63
tartışıġlı er-, iḫtilāf kerden 27/ 54b2=5:49
tartışıġlı er-, yekdīgerrā ḫilāf kerden 35/4b2=39:46
tartışıġlı er-, ḫilāf kerden 36/97a3= 45:17
tartışıḳ bol-, ḫilāf kerden 36/96b2= 45:17
tartışıḳ bol-, ber ewzūd şoden 27/3a1=4:157
tartışıḳ ḳıl-, ḫilāf kerden 36/64b2= 43:65
iḫlāf: ḫalf yanut bér-, ḫalf dāden 33/ 54b3=34:39
ḫilāf ḳıl-, ḫilāf kerden 29/55b2= 9:77
iḫlāf m.: ḫilāf ḳılın-, ḫilāf kerde şoden 31/68a1=20:97
istiḫlāf: erkliglik bér-, ḫalīfe kerden 28/13a2=7:129
muḫtelif: fısḳ, ber efzūdī 37/84a1=51:8
türlüg türlüg, muḫtelif cūr-ā-cūr 33/74b2=35:27
türlüg türlüg, ber efzūd 30/64b3= 16:69
türlüg türlüg, ber ewzūd 30/35b3= 16:13
muḫallef: sonġra ḳalġan, sipes güzāşte 29/58a1= 9:81

ḫalḳ: törüt-, āferīden 28/53b2=7:181
yarat-, āferīden 28/55a2=7:185
törütmek, āferīde 33/64a2=35:1
törütmek, āferīniş 33/32a1=34:7
yaratmaḳ, āferīniş 31/49a1=20:50
yaratıġ, āferīniş 34/17a3=36:68
yaratmış, āferīde 26/81a3=4:119
ḫalḳ m.: törütül-, āferīde şoden 28/ 59b3=7:191
yaratıl-, āferīde şoden 26/7a3=4:28
ḫālıḳ: törütgen, āferīnende 33/65b1= 35:3
törütgen, endāze konende 34/35b2= 37:125
törütteçi, āferīnende 30/21b1=15:28
ḫalāḳ: ülüg, behre 29/49a1=9:69
ong, behre 29/48b3=9:69

ḫilāl: ara, miyān 29/36a1=9:47
ḫalīl: dōst, dōst 26/84b3=4:125

ḫuluvv: ḫālī bol-, tenhā mānden 25/ 1a1=3:119
ḫuluvv: keç-, güzeşten 33/22b2=33:62

ḫāmid: öçmiş, furū murde 34/2b3=36:29

ḫamr: ḫamr, mey 37/12b3=47:15

ḫumus: béşde bir, penc yek 29/1a1= 8:41

maḫmaṣat: açlıḳ, gurusnegī 27/17b1= 5:3

ḫamṭ: tiken, zehr-dār 33/38a1=34:16

ḫınzīr: tonġuz, ḫūk 30/93b3=16:115

munḫaniḳat: boġulmış, ḫaba şode 27/ 16a1=5:3

ḫuvār: ünlüg, bāng 28/26a3=7:148
ün ḳılmaḳ, bāng 31/64b1=20:88

ḫavż: kir-, der şoden 29/46a1=9:65
meḫāż: ᶜayāl igi, derd-i zād 31/9b1= 19:23

ḫavf: ḳorḳı/unç, ters 26/50a2=4:83
ḳorḳ-, tersiden 29/20b3=9:28
ḫā᾽if: ḳorḳuġlı, tersān 32/12b1=28:18
taḫvīf: ḳorḳut-, tersāniden 31/72a3= 39:36
ḫīfet: ḳorḳunç, ters 31/55a1=20:67
taḫavvuf: eksütmeklik, kem kerden 30/52b3=16:47

ḫāl: taġay, birāder-i māder 33/12b1= 33:50
ḫāleᵗ: ata tişi ḳarındaşı, ḫᵛāher-i māder 33/12b2= 33:50

taḫvīl: bér-, dāden 34/83a3=39:8

ḫıyāneᵗ: ḫıyānet ḳıl-, nā-rāstī kerden 28/78b1=8:27
ḫā᾽ineᵗ: ḫıyānet, nā-rāstī 27/28a3=5:13
ḫavvān: ḫıyānet ḳılġan, nā-rāst 26/ 73b3=4:107
iḫtiyān: ḫıyānet ḳıl-, nā-rāstī kerden 26/73b1=4:107

ḫaybeᵗ: nevmīd bol-, nevmīd şoden 31/52b3=20:61

ḫā'ib: nevmîd, nevmîd şoden 25/3b3=3:127

ḫayr: eḏgü, bihter 26/87a3=4:128
eḏgü, nik 34/65b1=38:47
eḏgürek, bihter 30/43a1=16:30
eḏgülük, nikî 30/70a1=16:76
eḏgülük, bihter 37/56b1=49:5
eḏgülük, nikūyî 30/42b2=16:30
eḏgülük, ḫayr 28/75b2=8:23
ḫayr, nikî 28/57b2=7:188
ḫayr, nik 29/62b3=9:88
ḫayr, nikū 29/43b2=9:61
üdründi, nik 34/65b3=38:48
yaḫşı, bihter 26/6a1=4:25
yaḫşı, nikî 26/86b1=4:127
yaḫşıraḳ, bihter 25/22a1=3:157
yégrek, bihter 28/45a2=7:169
yégrek, bihterîn 28/80b2=8:30
ḫayrāt: ḫayrāt, nikîhā 27/54a3=5:48
ḫiyera^{t}: üḏürmek, güzîn 33/5b2=33:36
iḫtiyār: üḏür-, ber güziden 28/30b3=7:155

ḫayl: aṯ, esb 38/20b2=59:6

muḫtāl: ḳıwanġan, ḫırāmende 26/14b1=4:36

taḫyîl m.: ḫayāl körün-, numūde şoden 31/54b2=20:66

د

de'b: ^{c}ādet, ^{c}ādet 35/41a3=40:31

dābbe^{t}: ḳurt kénesi, çūb-ḫ^{v}ār 33/36a3=34:14
teprenigli, cunbende 28/75a2=8:22

dubur: arḳa, püşt 26/22b2=4:47
kiḏin, püşt 27/34b1=5:21
kirū, püşt 28/72a1=8:15
song, püşt 37/80b3=50:40
song, pes ya^{c}nî püşt 28/72a2=8:16
dābir: ḳuḏruḳ, bun u bîḫ 30/28a2=15:66
song, bun u bîḫ 28/67b3=8:7
mudbir: arḳa bérigli, püşt dehende 34/27b3=37:91
ḳaḏra yanıġlı, püşt dehende 32/21b2=28:31
kizleyü arḳa bérigli, pes dehende 29/19a3=9:25
yüz ewrügli, püşt dehende 35/42a2=40:33
tedbîr: tedbîr ḳıl-, endîşîden 34/59a1=38:29
tedebbür: tedbîr ḳıl-, endîşîden 26/49b2=4:82
tedbîr ḳıl-, endîşe kerden 37/18a3=47:23

dāḫîż: bāṭıl, bāṭıl 36/12a1=42:16
idḫāż: bāṭıl ḳıl-, bāṭıl kerden 35/24b2=40:5
mudḫaż: basıḳmış, ḳur^{c}a ber üftāde 34/38b1=37:141

dāḫir: ḫ^{v}ār, ḫ^{v}ār 34/20b2=37:18
uçuz, ḫ^{v}ār 30/53b2=16:48

duḫūl: kir-, der āmeden 30/42a1=16:29
duḫūl m.: kigrül-, der āverde şoden 31/23b3=19:60
dāḫil: kirgen, der āyende 27/35a3=5:22
idḫāl: kigür-, der āverden 26/28a3=4:57
kigür-, dāşten 36/4b1=42:8
idḫāl m.: kigrül-, der āverde şoden 26/84a1=4:124
mudḫāl: kirgü yer, der āverdenî 26/9a2=4:31
muddeḫāl: kirgü yer, cāy-i der āmeden 29/41a2=9:57
daḫāl: köngül kiri, tebāhî 30/80b3=16:92

duḫān: tütün, dūd 35/77b1=41:11

der': at-, dūr kerden 32/35a2=28:54
yırat-, def^{c} kerden 25/23b3=3:168

derece^{t}: derece, pāygāh 26/63b3=4:95
derecāt, pāygāh 38/7b2=58:11
ḳur, pāygāh 35/30b2=40:15
istidrāc: azın azın yaġut-, endek endek giriften 28/54a2=7:182

dirāse^{t}: oḳı-, ḫ^{v}ānden 33/58a3=34:44

derk: derece, pāygāh 26/98b3=4:145
derek: yetmek, der yāften 31/59b2=20:78
tedāruk: yetmek, der yāften 34/7a3=36:40

idrāk: yet-, der yāften 26/46b1=4:78

dery: bil-, dānisten 36/35a3=42:52
idrāʾ: bildür-, dānā kerden 33/23a3=33:63

dess: kizle-, pinhān kerden 30/58a2=16:59

daᶜveᵗ: ünde-, ḫᵛānden 28/76a2=8:24
ünde-, goften 28/60a6=7:195
oḳı-, ḫᵛānden 33/67a2=35:6
daᶜveᵗ m.: indenil-, ḫᵛānde şoden 38/43b3=61:7
oḳın-, ḫᵛānde şoden 37/25a3=47:38
ünden-, ḫᵛānde şoden 33/16b1=33:53
duᶜā: ḳolmaḳ, ḫᵛānden 31/75b3=41:49
teslīm duᶜā, ḫᵛānden 31/77b3=41:51
duᶜā ḳıl-, ḫᵛānden 36/57b2=43:49
oḳı-, ḫᵛānden 28/15b3=7:134
tap-, perestiden 35/62a1=40:66
tapın-, perestiden 31/39b2=20:14
ünde-, ḫᵛānden 28/53a2=7:180
dāᶜi: ündegüçi, ḫᵛānende 33/10a1=33:46
iddiᶜā: ārzūla-, ārzū burden 34/14a1=36:57

deᶜiyy: oġullanmış oġul, puser-i pīġruſte 33/7a3=33:37

dekk: kes kes / pāre pāre, pāre pāre 28/22a3=7:143

dilāleᵗ: yolçıla-, rāh numūden 33/36a2=34:14
yolçıla-, reh numūden 31/89b2=20:120
yol körgüz-, rāh numūden 38/45a3=61:10

tedmīr: helāk ḳıl-, helāk kerden 31/79b3=46:25
helāklik kemiş-, helāk efgenden 37/9b1=47:10
yoḳat-, nīst kerden 28/18a2=7:137

demᶜ: yaş, āb-ı çeşm 29/65a3=9:92

dem: ḳan, ḫūn 28/15a3=7:133
ḳanlı, ḫūn 30/62b3=16:66

ednā: yaḳın, nezdīk-ter 29/2a3=8:42
yaḳınraḳ, nezdīk-ter 33/14b1=33:51
yaḳınraḳ, nezdīk-ter u furūmāye-ter 28/44a2=7:169
dünyā: bu ajun, īn cehān 26/46a1=4:77
bu ajun, nezdikter 33/66b1=35:5
dünyā, cehān 28/32b1=7:156
dünyā, īn cehān 27/42b3=5:33
yaḳınraḳ, cehān 30/42b3=16:30
yaḳınraḳ, īn cehān 30/97b1=16:122
yawuḳ, nuḫustīn 35/78b2=41:12
idnāʾ: yaġut-, nezdīk konende 33/21a2=33:59

dehr: zamāne, rūzgār 36/101b3=45:24

dāʾireᵗ: ewrügli, gerdiş-i bed 27/57a3=5:52
tezginç, geşt 37/30a1=48:6

dār: sarāy, sarāy 29/6a3=8:47
dāru'l-āḫiret: kiḍinki saray, sarāy-ı bāzpesīn 30/42b3=16:30

dūleᵗ: tezginmek, dest be-dest dāde 38/22a1=59:7
mudāvelet: ewür-, gerdān īden 25/9b3=3:140

mā dāme: anda erken, tā būden 27/36a3=5:24

dūne: aḍın, cüz 28/60a4=7:194
öngdin, cüz 30/76b2=16:86
öngin, furūd 32/15b3=28:23
min dūnihi: anda aḍın, ez cüz-i vey 30/45b3=16:35
dūne ẕālike: anda aḍın, ferver 28/43b1=7:168
mā dūne: anda aḍın, ān-çi ferver 26/23b1=4:48

dīn: dīn, kīş 26/21b1=4:46
saḳış, şumār 30/23b3=15:35
dīn tut-, ṭāᶜat dāşten 29/21b3=9:29
ed-dīn: ed-dīn, şumār 37/83b2=51:6

ذ

ẕālike: ol, ānet 26/5b3=4:25

ẕibḥ: boġuzlaġu, kuşteni 34/31b3=37:107
ẕebḥ: boġuzla-, bismil kerden 34/

30a3=37:102
tezbiḥ: boğuzla-, kuşten 32/4b1=28:4
zebḥ m.: boğuzlan-, küşte şoden 27/16b1=5:3

muzebzeb: abruġ, sergerdān kerde 26/97b2=4:143

zer²: törüt-, āferīden 28/52a1=7:179
yarat-, āferīden 30/35b3=16:13

zerra[t]: zerre, mūrçe 26/16a1=4:60
zerre, mūrçe-i ḫurd 33/29b2=34:3

zürriye[t]: ᶜayāl, ferzend 28/48a1=7:172

zerv: yüklüg, be-bār ber dārī ü dāşteni 37/83a2=51:1
zārī: esgen esin, bād-ı perāgende konende 37/83a 2=51:1

zikr: bitig, Tevrīt 30/51a2=16:43
pend, buzurgin buzurgī 38/85b2=65:10
pend, yād kerden 34/43b2=37:168
pend, pend 34/92a2=39:21
pend, pend dāden 37/70b1=50:8
pend, pend giriften 35/55a2=40:54
uluġluḳ, buzurgī 34/46b2=38:1
yād / pend, nāme 34/49a1=38:8
yād, pend 37/15b1=47:18
yād, yād kerden 34/60a1=38:32
yād ḳılġu, Ḳur²ān 30/51b2=16:44
yād ḳıl-, yād kerden 27/18b2=5:4
zikr aymaḳ, yād kerden 38/54b3=62:9
zikr m.: yād ḳılın-, yād kerde şoden 28/65a1=8:2
zākir: yād ḳılġan eren, merd-i yād konende 33/5a1=33:35
zākira[t]: yād ḳılġan tişi, zen-i yād konende 33/5a1=33:35
tezkir m.: pend béril-, pend dāde şoden 27/28a2=5:13
pend alın-, pend giriften 30/79b2=16:90
tezkira[t]: pend bérmek, pend dāden 31/36b3=20:3
tezekkür: pend alın-, pend āverden 28/61b1=7:201
pend alın-, pend giriften 33/78b1=35:37
pend al-, pend giriften 30/15a1=14:25
pend tut-, pend giriften 32/34a1=28:51

zeker: erkek, ner 26/83b3=4:124

tezkiye[t]: boğuzla-, bismil kerden 27/16a3=5:3

zull: uçuzluḳ, ḫᵛārī 36/29b3=42:45
zille[t]: ḫorluḳ, ḫᵛārī 28/29b1=7:152
zelīl: yumşaḳ köngüllüg, nerm-i dil 27/59a1=5:54
zelūl: yumşanmış, fermān ber-dār 30/64b2=16:69
ezell: ḫᵛārluḳ, ḫᵛār-ter 38/14a1=58:20
ḫᵛārraḳ, ḫᵛār-ter 38/62b3=63:8
tezlīl: musaḫḫar ḳıl-, rem kerden 34/18b2=36:72

zimme[t]: bıçıġ, ᶜahd 29/8a3=9:10

zenb: yazuḳ, günāh 27/55b1=5:49

zehāb: bar-, reften 30/7a2=12:87
kit-, reften 29/5b3=8:46
kiter-, burden 29/11a2=9:15
kitermek, burden 28/69b2=8:11
zehāb bi: elet-, burden 30/10a3=12:93
elt-, burden 36/54a3=43:41
zehāb ᶜalā: bar-, reften yaᶜnī helāk kerden 33/68b 2=35:8
zāhib: barıġlı, revende 34/29b1=37:99
iẕhāb: kiter-, burden 33/2b3=33:33

zeheb: altun, zer 29/25b2=9:34

zū: iḍi, bā 34/50b2=38:12
zī: birle, bā 34/46b2=38:1
zātu'ṣ-ṣudūr: köngüllerdeki, rāzhā-yı sīnehā 25/1 b1=3:119
köngüller içindeki, rāzhā-i sīnehā 27/23b2=5:7
zevāti ekl: yemişlig, bā-mīve 33/38a1=34:16

zevd: sür-, rānden 32/16a1=28:23

zevḳ: tat-, çeşiden 29/26b2=9:35
iẕāḳa[t]: tatur-, çeşāniden 33/35a2=34:12
zā²iḳ: tatıġlı, çeşende 34/23b3=37:31

iẕāᶜa[t]: yaḍ-, āşkārā kerden 26/50a3=4:83

ر

re's: baş, ser 27/21a2=5:6
baş, müy-ı ser 28/28a1=7:150

er-ra'ūf: baġırsaḳ, mihrbān 30/53a1=16:47

re'y: baḳ-, nigeristen 33/32b1=34:9
baḳ-, diden 38/9b3=58:14
kör-, diden 30/36b2=16:14
kör-, nigeristen 30/53a2=16:48
re'y m.: körün-, dide şoden 31/80a1=46:25
ri'y: egin tonı, dīdār 31/29a2=19:74
rü'yā: tüş, ḫ'āb 34/31a3=37:104
ri'ā': körkit-, numüden 26/15a3=4:38
rā'i: küdez-, nigāh dāşten 26/21a2=4:46
irā'e^{t}: ḳoḍ-, mānden 33/46a2=34:27
kör-, diden 33/80a3=35:40
körkit-, numüden 27/39b3=5:31
murā'ā^{t}: körkit-, numüden 26/97a3=4:142

rabb: igitken, pervedigār 27/36b1=5:24
iḍi, ḫudāy 28/70a2=8:12
iḍi, ḫudāvend 25/29b2=4:1
iḍi, perverdigār 27/14a2=4:174
törütgen, perverdigār 38/76b1=65:1
rabbāniyy: Tangrını bilgen, ḫudāy şinās 27/50b2=5:44

ribbiy: ögür, gürüh 25/13b2=3:146

rubemā: üküş néme bolur kim, besā 30/19b1=15:2

terabbuṣ: köz tut-, çeşm dāşten 26/96a1=4:141
muterabbiṣ: köz tutuġlı, çeşm dārende 29/38b3=9:52

rabṭ: bamaḳ, ber besten 28/69b3=8:11
berküt-, besten 32/8a2=28:10
murābeṭa^{t}: köngül bağla-, kārzār kerden 25/29a2=3:200

erba'a^{t}: tört, çehār 29/27a3=9:36
erba'in: ḳırḳ, çihil 28/20b3=7:142
rubā': törter törter, çehārgān çehārgān 33/64a1=35:1

ribā': riba,efzūnī 25/4b3=3130
erbā: artuḳraḳ, ewzūn-ter 30/81a2=16:92

ricz: 'aẕāb, 'aẕāb 33/30b3=34:5
ḳın, şikence 28/15b3=7:134
ḳın, 'aẕāb 28/16b1=7:135
ricz, vesvese 28/69b3=8:11

rics: 'aẕāb, pelīdī 33/3a1=33:33

rec': yandur-, bāz gerdāniden 29/59a2=9:83
rec' m.: yardurul-, bāz gerdāniḍe şoden 29/5a1=8:44
yan-, gerdāniḍe şoden 31/16a2=19:40
yan-, bāz gerdiden 34/17a2=36:67
rucū': yan-, bāz geşten 31/62b2=20:86
rucū': yan-, bāz gerdiden 843b2=7:168
yan-, bāz āmeden 28/27a3=7:150
merci': yanış, bāz kerden 27/54b1=5:48
yanış, bāz geşt 34/82b1=39:7

recfe^{t}: yer titremeki, zelzele 28/31a2=7:155
murcif: çav kemişgen, ḫaber-i nā-ḫoş efgende 33/22a1=33:60

ricl: aḍaḳ, pāy 27/21a3=5:6

recul: er, merd 28/31a1=7:155
eren, merd 30/51a1=16:43
eren, merdum 26/9b1=4:32

recm: sür-, sengsār kerden 31/18b1=19:46
taşla-, sengsār kerden 36/79b3=44:20
racīm: sürülmiş, rānde 30/23b2=15:34
sökmiş sürülmiş, rānde 30/85a2=16:98

recā': ḳorḳ-, tersiden 36/95a1=45:14
um-, ümid dāşten 26/72a3=4:104
um-, ümid dāşten 33/75b1=35:29
uman- yā ḳorḳ-, ümid dāşten 31/3a2=18:110

ircā': kiḍin sal-, bāz pes efgenden 33/14a1=33:51
yıġ-, bāz dāşten 28/6b1=7:111

ruḫb: kéngü-, ferāḫ şoden 29/19a3=9:25
merḥab: sewünç, ferāḫi 34/68b1=38:59

raḥm: yaġuḳ, ḫ^vīşī 37/18a1=47:22
yaġuḳluḳ, ḫ^vīşī 29/7a2=8:75
raḥmet: raḥmet, baḫşāyiş 27/14b2=4:175
raḥmet, baḫşūden 31/4a2=19:2
raḥmet, bihişt 36/4b2=42:8
raḥmet ü maġfiret, baḫşāyiş 26/64b1=4:96
raḥmet, baḫşūden 29/44a1=9:61
soyurḳamaḳ, baḫşāyiş 31/76a2=41:50
soyurḳamaḳ, baḫşūden / baḫşāyiş 31/74a1=39:38
yarlıḳamaḳlıḳ, baḫşūdenī 25/21b3=3:157
yarlıḳamaḳlıḳ, baḫşāyişī 29/15b3=9:21
yarlıḳamaḳ, baḫşūden 28/62b1=7:203
yarlıḳamaḳ, baḫşāyiş 30/27a3=15:56
raḥm ḳıl-, baḫşāyīden 28/27a1=7:149
raḥm ḳıl-, baḫşūde şoden 37/60b3=49:10
raḥmet ḳıl-, baḫşūden 35/28a1=40:9
soyurḳa-, baḫşūden 36/85a3=44:42
yarlıḳa-, baḫşūden 28/32a2=7:155
raḥmet m.: yarlıḳan-, baḫşūde şoden 28/63a1=7:204
raḥmet ḳılın-, baḫşūde şoden 25/5b1=3:132
raḥīm: ked raḥīm, baḫşāyende 38/24b3=59:10
raḥīm, hemīşe baḫşāyende 26/8a2=4:29
raḥīm / ulaşu yarlıḳaġan, hemīşe baḫşāyende 33/86a2-3=36:5
ulaşu yarlıḳaġan, hemīşe āmurzgār 32/12a1=28:16
ulaşu yarlıḳaġan, baḫşāyende 36/85b1=44:42
üküş raḥmetlig, mihrbān 30/18b1=15
yarlıḳaġlı, hemīşe baḫşāyende 28/30a2=7:153
yarlıḳaġan, baḫşāyende 28/29a1=7:151
yarlıḳaġan, hemīşe baḫşāyende 33/29a2=34:2
yarlıḳaġan, mihrbān 33/9a3=33:43
raḥmān: raḥmān, ḫudāvend 31/27a3=19:69
raḥmān, ḫudāy 36/43a1=43:17
raḥmān, buzurg baḫşāyiş 31/22b3=19:58
rūzī bérgen, ḫudāy 31/17b1=19:44
rūzī bérgen, ḫudāvend 31/85b1=20:108
rūzī bérgen, buzurg baḫşāyiş 37/83a1=51
Tanġrı, ḫudāy 31/11a1=19:26
Tanġrı, ḫudāy / buzurg baḫşāyiş 36/44b1=43:20
uluġ baḫşīşlıġ, buzurg baḫşāyiş 34/46b1=38
ulaşu yarlıḳaġan, baḫşāyende 30/18b1=15
üküş raḥmetlig, buzurg baḫşāyiş 31/33b1=19:88
üküş raḥmetlig, mihrbān 37/52b1=49
üküş raḥmetlig Tanġrı, buzurg baḫşāyiş 31/17 b3=19:45
yarlıḳaġan idi, ḫudāvend-i buzurg baḫşāyiş 31/32b2=19:85
yarlıḳaġan Tanġrı, ḫudā-yı buzurg 31/29a3= 19:75
yarlıḳaġan Tanġrı, ḫudāy 31/31a1=19:78

erḫam: yarlıḳaġanraḳ, baḫşāyende-ter 28/29a1=7:151
yarlıḳaġanraḳ,baḫşāyende-terīn 30/10a3=12:92

ruḫā'en: yumşaḳ, nerm 34/61b1=38:36

rid': yārīçi, yārīger 32/23b1=28:34

redd: yandur-, bāz gerdānīden 26/50a3=4:83
yandur-, gerdānīden 26/22b2=4:47
redd m.: yandurul-, bāz gerdānīde şoden 30/65b 1=16:70
yandurul-, gerdānīde şoden 38/54a1=62:8
rādd: yandruġlı, bāz gerdānīde 30/66a3=16:71
meradd: asıġ, sūd 31/30b1=19:76
yanġu, bāz geşt 35/49b1=40:43
yandurġu, bāz gerdāniden 36/29b3=42:44
yandurmaḳ, bāz gerdāniden 36/31b2=42:47
irtidād: yan-, ber gerdīden 27/34b1=5:21

tereddüd: tezgin-, gerdîden 29/35a1= 9:46

murdif: biri sonĝınça biri kelgen, ... yekdiger āyende 28/68b2=8:9

radā: helāk bol-, helāk şoden 31/40b1= 20:16
irdā^{2}: helāk ķıl-, helāk kerden 35/ 86a2=41:23

muteraddiye^{t}: uşan-, ez bālā der üftāde u murde 27/16a2=5:3

erzel: aşaġaraķ, furū-māyeter 30/65b1= 16:70

rızķ: rūzî, rūzî 28/66a2=8:4
rūzi, rūzî dāden 34/67a2=38:54
rūzi bér-, rūzî dāden 28/38a1= 7:160
rūzî bér-, rūzî dāden 30/67b1= 16:72
rūzî bér-, rūzî kerden 31/61a1= 20:81
rūzî ķıl-, rūzî dāden 30/56b3=16:56
rūzi ķıl- / bér-, rūzî dāden 28/ 78a1=8:26
rızķ m.: rūzî béril-, rūzî dāde şoden 25/24b1=3:169
rāzıķ: rūzî bérgen, rūzî dehende 33/ 55a1=34:39

rāsiḫ: üstüvār bolġan, üstüvār şode 27/ 5a3=4:162

risāle^{t}: yarlıġ, peyġām 28/23a1=7:144
yumuş, peyġām 33/8b1=33:39
resūl: peygāmber, peyġāmber 38/50a1= 62:2
resūl ya^{c}nî yalavaç, ?? 29/12a1= 9:16
resūl, peyġāmber 38/5a3=58:9
yalavaç, peyġāmber 26/30b1=4:59
yalawaç, peygāmber 33/2b3=33:33
yalavaç, firistāde 28/71a1-2=8:13
resūl^{en} nebiyy^{en}: ḫāş yalawaç, peyġāmber-i āgāh konende 31/21a2=1 9:54
ḫāş yalavaç, peyġāmber-i ḫāş 31/ 20a2=19:51
irsāl: ıġ-, firistāden 30/50b3=16:43
ıġ-, ber gümāşten 31/32a1=19:83
irsāl m.: ıġıl-, firistāde şoden 30/ 27b3=15:58
mürsil: ıġġan, firistende 33/64b3=35:2
mürsel: ıġılmış, firistāde 30/27b2= 15:57
ıġılmış, peyġāmber 32/41b3=28:65
ıġıġlı, firistāde 32/30a2=28:45
mürsel, firistāde 33/86a1=36:3
mürsel, peyġāmber 34/44a3=37:171
yalavaç, firistāde 34/12a3=36:52

rāsî: basruķ, kūh-ı üstüvār 37/70a3=50:7
bekümiş taġ, kūh-ı üstüvār 30/ 37a3=16:15
rāst ornatmış, rāst îstāde 33/35b2= 34:13
taġ, kūh-ı üstüvār 35/76b2=41:10
mursā: oġruķ ap ķopurmaķ, büden 28/56a2=7:187

rüşd: köni, rāst 28/24b2=7:146
reşād: köni, rāst 35/40b3=40:29
rāşid: köni, rāstkār 37/58b3=49:7

merşūş: berk soķuşmış, üstüvār u cüft ber āverde 38/41a2=61:4

irżā^{c}: emüz-, şîr dāden 32/5b3=28:7
murżi^{c}a^{t}: emüzgen, pistān 32/8b2= 28:12

rıżvān: ḫoşnūdluķ, ḫoşnūdî 27/29b2= 5:16
rıżā, ḫoşnūdî 37/20a3=47:28
ḫoşnūd ér-, ḫoşnūd şoden 38/16a1= 58:22
ḫoşnūd bol-, ḫoşnūd şoden 33/ 14b2=33:51
tile-, pesendîden 29/18a1=9:24
tapla-, pesendîden 27/17a3=5:3
tapla-, pesend kerden 29/29b1= 9:38
tapla-, ḫoşnūd şoden 29/62a1=9:87
rażiyy: taplanmış, pesendide 31/5b3= 19:6
merżā^{t}: ḫoşnūdluķ, ḫoşnūdî 38/88b3= 66:1
rıżā, ḫoşnūdî 26/78b1=4:114
irżā^{2}: ḫoşnūd ķıl-, ḫoşnūd kerden 29/44b1=9:62
merżiyy: taplanmış, pesendîde 31/ 21b1=19:55
terāżi: ḫoşnūdluķ, ḫoşnūdî 26/7b3= 4:29
taplaş-, hem-rıżā dāşten 26/3b1= 4:24

ruṭab: yaş ḫurmā, ḫurmā-i ter 31/10b1= 19:25

ru^{c}b: ķorķunç, ters 28/70b2=8:12

ra^{c}y: otġar-, çerānden 31/50a2=20:54
rā^{c}i: çūpān, şubān 32/16a3=28:23

raġab: tile-, ḫ^{v}āhān şoden 26/85b3= 4:127
rāġıb: tilegli, — 29/42b1=9:59
tilemegli, ḫ^{v}āhān gerdānide 31/ 18a2=19:46

raġad: kéñ, ferāḫ 30/92a2=16:112

murāġam: turġu yer, cāy-ı hicret kerden 26/66b3= 4:100

ref^{c}: kötür-, ber āverden 27/3b1=4:158
kötür-, bülend kerden 28/50a2= 7:176
kötür-, ber dāşten 37/54a1=49:2
refi^{c}: kötrügli, bülend konende 35/ 30b2=40:15

refîķ: ķoldaş, ārzū-yı yār 26/40a1=4:69

mirfeķ: tirsek, ārenc 27/21a2=5:6

raķb: küdez-, nigāh dāşten 29/8a2=9:10
küdez-, dāşten 31/66b3=20:94
raķib: küdezçi, nigāhbān 33/15b3= 33:52
küdezgen, nigāhbān 37/73b3=50:18
irtiķāb: köz tut-, çeşm dāşten 36/ 76b3=44:10
murteķib: köz tutġan, çeşm dārende 36/88b3=44:59
terakķub: baķ-, çeşm dāşten 32/14b3= 28:21
köz tut-, çeşm dāşten 32/12b2= 28:18

raķabe^{t}: ķarabaş, bende 38/4a3=58:3
ķul, bende 26/59b2=4:92
mü^{2}mine ķul, bende 26/58b3=4:92
riķāb: boyun, gerden 37/6b1=47:4
fi^{v}r-riķāb: boyun içindeki, bende-i ḫ^{v}işten ḫaride 29/43a1=9:60

merķad: yatġu yer, ḫ^{v}ābgāh 34/12a1= 36:52

irtiķā^{2}: aġ-, ber şoden 34/50a1=38:10

rekb: arķış, şutur-süvārān 29/2b1=8:42
atlan-, ber nişānden 36/40b3=43:12
min-, ber nişānden 34/8a2=36:42
mün-, ber nişesten 35/69a1=40:79
rikāb: téwe, şutur 38/20b3=59:6
rekūb: mingü, ber nişesteni 34/18b3= 36:72

rākid: tayanıġlı, îstāde 36/23b3=42:33

rikz: ün, şirfe 31/36a2=19:98

irkās: töpen ķıl-, nigūsār kerden 26/ 53b3=4:88
irkās m.: yandurul-, nigūsār kerde şoden 26/57b1=4:91

rakż: yerke tep-, ber zemîn zeden 34/63a2=38:42

rākī^{c}: rükū^{c} ķılġan, püşt-ḫam dehende 37/48b2= 48:29

rakm: üze üze ķıl-, berhem nişānden 28/84b2=8:37

remy: at-, endāḫten 28/73a1=8:17
at-, töhmet nihāden 26/76a3=4:112

raheb: ķorķ-, tersîden 28/30b3=7:154
rehb: ķorķunç, ters 32/22b1=28:32
rāhib: taġda yatġan, zāhid-i tersāyān 29/25a2=9:34
zāhid / rāhib, zāhid 29/23a2=9:31
istirhāb: ķorķıt-, tersāniden 28/8a1= 7:116

rahv: tölek, ārāmîde 36/80b2=44:24

ravḫ: raḫmet, raḫmet 30/7b1=12:87

rūḫ: cān, cān 30/22a1=15:29
Ķur^{2}ān, Ķur^{2}ān 35/30b3=40:15
rūḫ, cān 27/11a1=4:171
rūḫ, baḫşāyiş 38/15b1=58:22
rūḫ, kitāb 36/35a3=42:52
rūḫu'l-ķudş: Arıġ Cān ya^{c}nî Cibril, Cebre^{2}îl ya^{c}ni Cibril 30/86b1-2=16:102

rîḫ: yel, bād 29/5b3=8:46

ravāḫ: keçe, şebāngāh 33/34b1=34:12

irāde^{t}: tile-, ḫ^{v}āsten 30/49b2=16:40
tile-, ḫ^{v}āste şoden 34/48b2=38:7
ünde-, ḫ^{v}ānden 34/27a2=37:86

ravża[t]: murġzār, murġzār 36/16b1=42:22

ravġ: emit-, nihān reften 34/27b3=37:91
emit-, girābisten 34/28a2=37:93
emit-, pinhān reften 37/88a1=51:26

reyb: sézik, gümān 36/103a2=45:26
şek, gümān 26/53a3=4:87
murib: sézindürgen, ḳavī 36/10a1=42:14
şeklig, der gümān efgenende / bā-gümān 37/75b1=50:25
töhmetlıġ, ḳavī 33/63a1=34:54
irtiyāb: şek bol-, gümān şoden 29/34b3=9:45
şek bol-, be-gümān şoden 37/65b1=49:15
şeklen-, be-gümān şoden 38/80a2=65:4
murtāb: şek tutġan, be-gümān bāşed 35/43b3=40:34

ز

zebūr: bitilmiş, kitāb 30/51b1=16:44
zebūr, zebūr 27/7a3=4:163

zecre[t]: ün / İsrāfīl üni, bāng-i ber zeden 34/20b2= 37:19

muzcā: azḳına bitig, endek 30/8a3=12:88

zeḥf: ḳawurtluḳ, enbūh 28/72a1=8:15

zuḫruf: étig gevher yinçü ornatıġlıġ, zer 36/51b2=43:35

zer[c]: ekin, kişt 34/91b2=39:21
tarıġ, bār-ı kişt 30/34b1=16:11
zāri[c]: tarıġçı, kişāverz 37/49b3=48:29

ezraḳ: çaḳır közlüg, kebūd-çeşm 31/70a1=20:102

ze'm: ayt-, goften 32/40a2=28:62
séz-, gümān burden 33/43a1=34:22
sézin-, gümān burden 26/31a2=4:60
sézin-, pindāşten 38/68b3=64:7

zeff: éw-, şitāfīden 34/28b1=37:94

zaḳḳūm: zaḳḳūm, īn dıraḫt 36/85b2=44:43

zekā[t]: arıġlıḳ, pākī 31/8a2=19:13
zekāt, pāk 31/21a3=19:55
zekāt, zekāt 29/8b3=9:11
tezkiyet: arıt-, suturden 26/24a1=4:49
arıt-, pāk kerden u suturden 26/24a1=4:49
arıt-, pākize kerden 38/50a3=62:2
tezekkī: arı-, pākize şoden 31/59a1=20:76

zulfā: yaġutmaḳ, nezdīkī 33/53a2=34:37
izlāf m.: yaġutul-, nezdīk kerde şoden 37/77a3=50:31

zell: tay-, laġzīden 30/82b1=16:94
istizlāl: tayındur-, laġzāniden 25/20a1=3:155

zelem: oḳ, tīr-i ḳumār 27/16b2=5:3

zumre[t]: ögür ögür, gürūh 35/18b1=39:71

zinā: zinā ḳıl-, pelīdkārī kerden 38/37b3=60:12

zehaḳ: çıḳ-, birūn āmeden 29/40b1=9:55

zevc: cüft, cüft 28/58b1=7:189
cüft, zen 33/7b1=33:37
cüft, güne 31/50a1=20:53
cüft, cüft u güne güne 34/68a2=38:58
cüft / éş, şevher 38/1b1=58:1
türlüg, güne 30/31a1=15:88
tezvic: cüft ḳıl-, cüft dāden 36/33b3=42:50
cüftlendür-, be-zenī dāden 33/7a2=33:37
cüftlendür-, cüft kerden 36/87b1=44:54

zūr: yalġan, durūġ 38/3b1=58:2

zevāl: kit-, gerdīden 33/82a1=35:41

zeytūn: zeyt yıġaçı, dıraḫt-ı zeytūn 30/34b1=16:11

ziyāde[t]: artuḳ, ewzūn şoden 34/39b2=37:147
artuḳluḳ, ewzūnī 29/28a2=9:37
artur-, efzūden 33/83a1=35:42
artur-, efzūn kerden 28/39a1= 7:161
artur-, ewzūn kerden 30/77b2=16:88
izdiyād: artur-, ef/wzūn kerden 29/35b3=9:47
artur-, fuzūn kerden 33/64a1=35:1

zeyġ: ḳış-, geşten 33/35a1=34:12
izāġa[t]: ḳıştur-, gerdānīden 38/41b3=61:5

tezeyyül: aḍrıl-, perāgende şoden 37/44b3=48:25

zīne[t]: bezek, ārāyiş 31/64a2=20:87
tezyīn: beze-, ārāsten 29/6b3=8:48
beze-, ārāste şoden 37/11b3=47:14
tezyīn m.: bezen-, ārāste şoden 29/29a3=9:37
bezen-, ārāste kerde şoden 37/34a3=48:12
bezenil-, ārāste kerde şoden 35/45b3=40:37

س

se: her-āyine, zūd 25/12b1=3:144
munu, zūd būd ki 26/28a3=4:57
munu, zūd 27/58b3=5:54
terk, zūd būd 37/35b2=48:15

su²āl: ayt- / sor-, pursīden 30/51a2=16:43
tile-, ḫ[v]āsten 26/9b3=4:32
sor-, pursīden 29/45b3=9:65
su²l: tilek, ḫ[v]āste 31/43b3=20:36
sā²il: tilegli, pursende 35/77a3=41:10
tilegüçi, ḫ[v]āhende 37/86a2=51:19
su²āl m.: sorul-, pursīde şoden 30/56b3=16:56
mes²ūl: sorulmış, pursīde şode 34/22a3=37:24
tesā²ul: soruş-, pursīden ez yek dīger 32/42a2=28:66
soruş-, pursīden 34/22b3=37:27

sebeb: esbāb, der 35/45a2=40:36
ḳapuġ, der 35/45a3=40:37
kök ḳapuġı, der 34/50a2=38:10

sebt: şenbe, rūz-ı şenbe 28/40a1=7:143
şenbe, şenbe 28/40a2=7:163
şenbe ḳıl-, şenbe kerden 28/40a3=7:163

sebḥ: éwe tezgin-, be-şitāb reften 34/7b2=36:40

subḥān: arıġ, pāk-ā 27/11b1=4:171
arıġ, pāk goften 34/42a1=37:159
arıġ Tangrı, pāk goften 34/5b1=36:36
arıġ, pāk mī-güyīm pāk goften-i vey 28/22b1=7:143
arıġlıḳ, pāk-ā 30/57a2=16:57
arıġlıḳ, pāk goften 31/14a2=19:35
tesbīḥ: arıġ ay-, pāk goften 38/32b2=59:24
arıġ yād ḳıl-, be-pākī yād kerden 38/49b1=62:1
arıġlıḳ birle yād ḳıl-, be-pākī yād kerden 38/65b1=64:1
arıġla-, be-pākī yād kerden 37/31b1=48:9
tesbīḥ ay-, be-pākī yād kerden 35/22a1=39:75
tesbīḥ ayt-, be-pākī pāk goften 28/63b3=7:206
tesbīḥ ḳıl-, namāz kerden 31/7b1=19:11
tesbīḥ ḳıl-, be-pākī yād kerden 31/43a3=20:33
müsebbiḥ: namāz tesbīḥ ḳılıġlı, namāz konende 34/43a3=37:166
tesbīḥ aytıġlı, namāz konende 34/38b3=37:143

sıbṭ: uġuş, esbāṭ 28/36b2=7:160
yégen, puser 27/6b3=4:63

seb[c]: yéti, heft 38/87a3=65:12
seb[c]īn: yétmiş, heftād 29/57a3=9:80

sebu[c]: keyik, dede 27/16a3=5:3

sābiġa[t]: yarıḳ, zırıh 33/34a1=34:11

sebḳ: er-, pīş reften 34/44a2=37:171
keç-, pīş reften 31/69a1=20:99
oz-, pīş reften 36/9b1=42:14
üsten-, pīş-destī kerden 38/24a3=59:10
sābıḳ: sürgüçi, āyende 37/74b2=50:21
ozruġlı, pīş-destī konende 34/7b1=36:40

istibāḳ: bir ikindi aşun-, pīş-desti kerden 34/16b 1=36:66
ozuş-, pīş-desti kerden 27/54a3=5:48

sebīl: iç yol, rāh 29/26a1=9:34
yol, rāh 25/14a1=3:146
yol, rāh-i pedīd-kerd 30/37b1=16:15

sitte^{t}: altı, şeş 37/79b3=50:38

istitār: örtgü er-, der perde şoden 35/85a2=41:22

sucūd: secde, namāz 37/80b3=50:40
secde, secde kerden 37/49a1=48:29
secde ḳıl-, secde āverden 26/69a2=4:102
secde ḳıl-, secde kerden 28/63b3=7:206
yükün-, secde āverden 30/22a3=15:30
sācid: secde ḳılıġlı, ser ber zemīn nihende 31/55b2=20:70
secde ḳılıġlı, secde konende 34/72b2=38:72
yüknügli, secde konende 30/22a2=15:29
yüknügli, ser ber-zemīn nihende 28/9a2=7:120
mescid: mezgit, mezgit 29/12b1=9:17
mescidü'l-ḥarām: aġırlıġ mezgit, mescid-i Mekke 28/82b1=8:34
mezgit-i ḥarām, mezgit-i Mekke 29/14a2=9:19

secr m.: isin-, ber kerde şoden 35/65a3=40:72

siccīl: bışmış kerpiç bitig, ḫ^{v}işt-i puḫte 30/30a2=15:74

seḫab: bulıt, ebr 33/69a2=35:9

isḫāt: yokalt-, nīst kerden 31/52b2=20:61

seḥr: cādūluḳ ḳıl-, cādūvī kerden 28/7b3=7:116
siḥr: cādū, cāduvī 34/20a1=37:15
cādūluḳ, cāduvī 28/8a2=7:116
siḥr, cādūvī 33/58a2=34:43
yalġan, cāduvī 36/49a1=43:30
sāḥir: cādū, cādū 28/6a2=7:109
cādū, merd-i dānā 36/57b2=43:49

seḥer: seḥer, seḥer 37/86a1=51:18

sāḥil: ḳıraġ, kerāne 31/44b1=20:39

saḫr: cezā yandur-, füsūs kerden 29/56b3=9:79
füsūslan-, füsūs kerden 29/56b3=9:79
füsūs tut-, füsūs kerden 37/61a1=49:11
suḥriyy: efsūs, bīgār 30/50b1=43:32
füsūs, zebūn u efsūn 34/69b3=38:63
sāḥir: füsūs tutġan, füsūs konende 35/11a2=39:56
istisḫār: füsūs tut-, füsūs kerden 34/19b3=37:14
teshīr: fermān tutuġlı ḳıl-, rām kerden 30/36a3=16:14
musaḫḫar ḳıl-, rām kerden 33/73b3=35:13
uḍu barıġlı ḳıl-, rām kerden 30/35a2=16:12
musaḫḫar: boyun bérigli, fermān-berdār 30/35b 1=16:12
fermān tutuġlı, rām kerde 30/72a1=16:79

seḫaṭ: buş-, nā-ḫoşnūd şoden 29/41b3=9:58
isḫāṭ: nā-ḫoşnūd ḳıl-, nā-ḫoşnūd kerden 37/20a2= 47:28

sedīd: köni, rāst 33/25b3=33:70

sidr: sidr yıġaçı, kunār 33/38a2=34:16

sirbāl: könglek, pīrāhen 30/74a2=16:81

sirāc: çerāġ, çerāġ 33/10a2=33:46

tesrīḫ: ıḍ-, rehā kerden 33/11b2=33:49

serd: ḫalḳa, zırıh bāften 33/34a1=34:11

sırr: örtügli, der nihān 30/69a2=16:75
sır, nihān 29/56a1=9:78
sır, rāz 37/19b2=47:26
yaşru, nihān 33/75b1=35:29
yaşru söz, nihān 36/70a3=43:80
isrār: belgürt-, āşkāra kerden 33/50b2=34:33
yaşur-, pinhān dāşten 27/57b2=5:52

yaşur-, pinhān kerden 30/38a2=16:23
yaşru sözle-, pinhān goften 38/89b1=66:3

serrā^{ɔ}: kénglik ḫāl, şādī 25/6a2=3:134

serīr: taḫt, taḫt 36/51b1=43:34

seri^{c}: terk, zūd 28/42b3=7:167
terkin, be-şitāb 37/82a1=50:44
seri^{c}ü'l-ḥisāb: terk ḥisāb ḳılġan, zūd şumār 27/19a1=5:4
musāra^{c}a^{t}: éw-, şitābiden 25/5b2=3:133
ewiş-, şitābiden 27/46b3=5:41

isrāf: ḫaddin keç-, güzāfgārī kerden 31/92a3=20:127
tengde keç-, güzāfgārī kerden 35/9a1=39:53
musrif: artaḳ / yawuz işlig, güzāfgār 35/49b2=40:43
ḫaddin keçgen, güzāfgār 27/41b3=5:32
ḫaddin keç-, güzāfgār 35/43b2=40:34
tengde keçgen, güzāfgār 35/39b3=40:28
tengde keçigli, güzāfgār 36/38a1=43:5

serak: oġrılıḳ ḳıl-, düzdī kerden 30/4b2=12:81
sārik: oġrı er, merd-i düzd 27/45a2=5:38
sārika^{t}: oġrı uraġut, zen-i düzd 27/45a2=5:38

seriyy: aḳar ögüz, cūy 31/10a2=19:24

isrā^{ɔ} bi: tünle ... elt-, burden merā beşeb 31/59a 3=20:77
élet-, burden 36/80a 3=44:23

saṭr: sörçek, efsāne-i nebişte 28/81a2=8:31
usṭūr: bitimiş sörçek, efsāne-i nebişte 30/38b3=16:24

sa^{c}īr: köyürgen ot, āteş-i fīrūzān 33/23b2=33:64
köyrür ot, āteş-i fīrūzān 37/35a1=48:13
tamuġ, āteş-i dūzaḫ 33/67a3=35:6
tamuġ, dūzaḫ 36/4a2=42:7
yaḳılmış ot, āteş-i efrūḫte 26/27a2=4:55
yelinigli tamuġ, āteş-i fīrūzān 33/35a2=34:12

se^{c}y: ^{c}amel ḳıl-, kerden 31/40a2=20:15
bar-, reften 38/95a1=66:8
éw- azu yügür-, şitāfiden 32/14a3=28:20
ḳatıġlan-, küşīden 33/30b2=34:5
yorı- / ḳatıġlan-, küşiden 27/42a2=5:33
yügür-, reften 31/54b3=20:66

ġayru musāfiḥ: zinā ḳılmaġlı, cüz pelidkār 27/20a2=5:5

sefer: yol, sefer 29/32b3=9:42
sefer, rev 26/18b3=4:43
sefer, sefer 33/39a3=34:19

sifr: kitāb, kitāb 38/52a1=62:5

sāfil: altın, zīr 30/29b3=15:74
süflī: astın, furū-ter 29/31b3=9:40
esfel: astınraḳ, furū-ter 26/98b3=4:145
astınraḳ, cāy-ı furū-ter 29/2b2=8:42
astın, furū-ter 34/29a3=37:98

sefīh: uḳuşsuz, bī-ḫıred 28/31b2=7:155

suḳūṭ: tüş-, üftāden 29/37a1=9:49
suḳūṭ m.: peşimān bolup ökün-, üftāde şoden 28/26b2=7:149
isḳāṭ: tüşür-, efkenden 33/33a1=34:9
muṣāḳaṭat: tüş-, üftäden 31/10a3=19:25

saḳīm: iglig, bīmār 34/39a3=37:145

saḳy: içür-, āb dāden 30/62b2=16:66
suw içür-, āb dāden 29/14a1=9:19
saḳy m.: suwarıl-, āb dāde şoden 37/13b1=47:15
isḳā^{ɔ}: içür-, āb dāden 32/15b3=28:23
istisḳā^{ɔ}: suw ḳol-, āb ḫ^{v}āsten 28/36b3=7:160

saḳf: şiftar / öçek, sifad 30/39b3=16:26
şiftar, sifad 36/51a2=43:33

sukūt: öç-, ārāmīden 28/30a3=7:154

seker: esrütgü, nebīẕ-i ḫurmā 30/63b1=16:67

sekre[t]: esrüklük, mestî vü gümrâhî 30/29b1=15:72
ḳatıġlıḳ / esrüklük, saḫtî 37/74a1=50:19
sekrān: esrük, mest 26/18a2=4:43

sukūn: amrulmaḳ, ārāmîden 35/59a2=40:61
tayanmaḳ, ārāmîden 28/58b1=7:189
orna-, ārāmîden 28/38a3=7:161
tayandur-, ārāmānîden 36/23b2=42:33
tur-, bāşîden 38/81b3=65:6
sekn m.: tur-, bāşende şoden der cāy 32/37b2=28:58
seken: amrulġu, ārāmî 30/72b2=16:80
sekîne[t]: amrulmaḳ, ārām 29/19b1=9:26
amrulmaḳ, ārām-ı dil 37/39b2=48:18
amruşmaḳ, ārām 37/27b3=48:4
mesken: éw, cāy 31/80a2=46:25
éw, cāy-i bāş 33/37a1=34:15
orun, cāy 38/46b2=61:12
turġu éw, cāy-i bāş 29/17b3=9:24
turġu ... éw, cāy 29/52a3=9:72
iskān: tut-, ārāmîden 38/81b2=65:6
miskîn: çıġay, bî-çāre 26/13b3=4:36
yoḳsuz, biçāre 29/42b2=9:60
istikān: zārîlıḳ ḳıl-, furū-tenî kerden 25/14a2=3:146

silāḥ: uruş sāzı, sāz-ı ceng 26/69a1=4:102
sāz, sāz-ı ceng 26/69b3=4:102

sulūḥ: çıḳar-, bîrūn giriften 34/6a2=36:37
insilāḥ: soylup çıḳ-, bîrūn āmeden 28/49b2=7:175

silsile[t]: zencîr, zencîr 35/65a1=40:71

sulṭān: erk, pādşāhî 33/42a1=34:21
erk kural, ber gümāştegî vü ḥucceti 30/25b1=15:42
erkliglik, ber gümāşte şoden 30/85a3=16:99
erkliglik, ber gümāştegî 30/85b2=16:100
ḥüccet, ber gümāşte 34/23b1=37:30
ḥüccet, ḥüccet 26/58a3=4:91
ġayri sulṭān: ḥüccetsiz, bî-ḥüccet-i peydâ 35/56a 2=40:56

teslîṭ: musallaṭ ḳıl-, gümāşten 26/56a2=4:90
gümārla-, gümāşten 38/21a1=59:6

selef: keçigli, güzeşte 36/60b3=43:56
öngdin keç-, piş reften 28/85a3=8:38

sulūk: kir-, der āmeden 30/64b1=16:69
kigür-, der āverden 31/49b2=20:53

selm: élleşmek, āştî 37/23b3=47:35
selem: élleşmek, āştî 26/56b2=4:90
selām: alḳış, durūd 34/14a1=36:58
durūd, durūd-bād 35/20b3=39:73
durūd u şenā, durūd 34/46a2=37:181
ḳoḍ-, durūd 36/74a2=43:89
esenlik, durūd 30/26a2=15:52
selām, durūd 34/34b2=37:120
selām, durūd-bād 34/36b1=37:130
selām, durūd dāden 37/87b2=51:25
selām ḳılmaḳ, selām kerdenî 33/19b3=33:56
selām ḳılmaḳ, selām 33/9b1=33:44
selāmetlıḳ, selāmet 27/29b2=5:16
selāmetlıḳ, durūd 31/13a3=19:33
selîm: selāmet, reste ez küfr ü hevā 34/26b2=37:84
islām: islām, müsülmānî 27/17b1=5:3
islām, supurden 26/84a3=4:125
islām, girevîden 37/66b2=49:16
boyun sumışları, girevîden 29/53b2=9:74
müsülmānlıḳ, müsülmānî 38/43b3=61:7
boyun su-, gerden dāden 30/41b1=16:28
boyun bér-, gerden dāden 30/74b2=16:81
müsülmān bol-, müsülmān şoden 37/66b3=49:17
müslim: boyun bérigli, müsülmān 30/19b2=15:2
boyun bérmiş eren, merd-i müsülmān 33/3b2=33:35
boyun suġlı, girevîde 32/34b3=28:53
boyun suġlı, gerden dāde 36/66a1=43:69
müslim, gerden dāde 32/2a2=27:91
müslime[t]: boyun bérmiş ḳunçuy, zen-i müsülmān 33/3b2=33:35
boyun suġan ... ḳunçuy, gerden dāde 38/91b3=66:5

müsellem: ısparlanmış, supurde 26/59a1=4:92
teslīm: āsānlıḳ ur-, supurden u selāmet kerden 29/4a2=8:43
boyun su-, gerden dāden 30/77a1=16:87
boyun su-, supurden 26/37b3=4:65
teslīm ᶜalā: selām ḳıl-, selām firistāden 33/19b3=33:56
müsteslim: boyun suġlı, gerden dāde 34/22b1=37:26

selvā: buldurçın, vertic 28/37b3=7:160
buldurçın eti, vertic 31/60b3=20:80

semᶜ: éşit-, şenīden 27/23a3=5:7
eşit-, güş dāşten 35/87b3=41:26
eşit-, ḳabūl kerden 34/1a1=36:25
eşit-, şenüden u güş dāşten 28/60a8=7:198
eşit-, şenüden 28/74b3=8:20
ḳulaḳ tut-, güş dāşten 37/13b3=47:16
semᶜ: ḳulaḳ, güş 30/71b1=16:78
semīᶜ: eşitgen, şinevā 25/2b3=3:121
semmāᶜ: tınglaglı, cāsūs 29/36a2=9:47
üküş eşitgen, nik şinevende 27/47a3=5:41
üküş eşitgen, cāsūs 27/47b1=5:41
ismāᶜ: eşittür-, şinevāniden 28/75b2=8:23
ġayre musmeᶜ: eşitmegü, nā-şinevānde 26/21a2=4:46
istimāᶜ: ḳulaḳ tut-, şenīden 28/62b3=7:204
ḳulaḳ tut-, güş dāşten 37/81a1=50:41

semūm: tütünsüz, semüm 30/21a2=15:27

ism: at, nām 28/53a2=7:180
semiyy: ataşıḳ, hem-nām 31/26a1=19:65
éş, hemtā 31/6a2=19:7
müsemmā: atanmış, nām burde 30/59b1=16:61

semāᵓ: bulıt, āsmān 30/61b3=16:65
kök, āsmān 26/85a1=4:126
yéti ḳat kök, āsmān 38/16b2=59:1

müsenned: tamḳa yölenmiş, püşt bedīvār nihāde 38/59b2=63:4

sündüs: yuwḳa barçın, dībā-i teng 36/87a2=44:53

sünneᵗ: sünnet, nihād 33/8a1=33:38
sünnet, sünnet-i Ḫudāy der helāk 28/85b1=8:38
yol, rāh 25/8a3=3:137
yol, nihād 33/22b2=33:62
yol, nihād-ı Ḫudāy 33/83b3=35:43

mesnūn: kök tınçımış, būy girifte 30/21a1=15:26

seneᵗ: yıl, sāl 28/13b1=7:130

musāhemeᵗ: ḳurᶜa kemiş-, ḳurᶜa zeden 34/38a3=37:141

sāhī: ġāfil, bī-ḫaber 37/84a3=51:11

sevᵓ: ésiz bol-, bed būden 28/51a3=7:177
ḳaḍġuluḳ ḳıl- / yawuz kel-, ġamgīn kerden 29/37a3=9:50
neme yawuz, bed 34/45b1=37:177
yawuz kel-, endūhgīn kerden 25/1b3=3:120
sāᵓe: néme yawuz, bed 26/15b2=4:38
yawuz, bed 30/58a3=16:59
yawuz iş, bed 30/39a3=16:25
sūᵓ: ésiz, bed 28/20a2=7:141
ésizlik, bedī 30/41a1=16:27
yawuz, bed 29/28b3=9:37
yawuz, bedī 30/1a1=12:53
yawuzluḳ, bedī 28/57b3=7:188
esvāᵓ: yawuzraḳ, bed-ter 31/71b2=39:35
ġayri suᵓ: yawuzsuz, cüz şeyᵓ 31/42a1=20:22
sevᵓeᵗ: ᶜavret, ᶜavret 27/40a1=5:31
uwut yer, ᶜavret 31/90a1=20:121
seyyiᵓ: yawuz, bed 33/83a3=35:43
seyyiᵓeᵗ: ésizlik, bedī 30/45a2=16:34
ésiz / yawuz, bed 35/50a3=40:45
ésiz yanut, bedī 35/7b1=39:51
ésiz yanut, pādāş-ı bedī 35/7b3=39:51
yawuz, bedī 26/9a1=4:31
yawuzluḳ, bedī 25/1b3=3:120
isāᵓeᵗ: yawuz ḳıl-, bed kerden 35/90a2=41:46
musīᵓ: yawuzluḳ ḳılıġlı, bedgirdār 35/57b3=40:58

sāḥa[t]: sarāy ortası, miyān-ı sarāy 34/45a3=37:177

seyyid: beg, mihter 33/24b2=33:67

musvedd: ḳap ḳara, siyāh 30/57b2=16:58
ḳara, siyāh 35/12b3=39:60

tesevvür: aġ-, ber şoden 34/53a3=38:21

sūre[t]: sūre, sūre 29/45b1=9:64

isvār: bilezük, dest-berencen 36/59b1=43:53

sā'a[t]: ḳıyāmet, ḳıyāmet 30/70b3=16:77
öd, sā'at 30/59b2=16:61
sā'at, sā'at 33/47b2=34:30

sā'iġ: siñgen, guvārende 30/63a1=16:66
singen suw, guvārende 33/72a3=35:12

sevfe: kiḍin, zūd 31/26a3=19:66
munu, zūd 26/8b1=4:30
terk, zūd 36/74a3=43:89

sevḳ: sür-, rānden 33/69a3=35:9
sevḳ m.: sürül-, rānde şoden 28/66b3=8:6

sāḳ: yota, sāḳ 34/60a3=38:33
buta, sāḳ 37/49b2=48:29

tesvīl: beze-, ārāsten 30/5b1=12:83
beze-, ārāste ve āsān kerden 37/19a1=47:25

sevm: fermānla-, çeşānden 28/42b2=7:167
tegür- tepret-, ḫanbānīden 28/20a1=7:141

sīmā: yüz nişānı, nişān-ı rūy 37/21a2=47:30

isāme[t]: otlat-, çerānīden 30/34a3=16:10

sevā'[2]: berāber teñg, berāber 26/54b2=4:89
berāber, yeksāne 28/60a3=7:193
berāber, yeksān 36/99a3=45:21
berāber, berāber u yeksān 35/77a2=41:10

köni, rāst 38/35a2=60:1
köni tüz, miyāne 27/27b1=5:12
orta, miyāne 36/86a2=44:47
tüp tüz, berāber 30/66b2=16:71
tüz, miyāne 32/15a3=28:22
tüz köni, miyāne 34/54a2=38:22

seviyy: köni, rāst 31/17a3=19:43
tükel, yeḳsān 31/7a2=19:10

tesviye[t]: tengle-, berāber kerde şoden 26/17b2=4:42
törüt-, rāst kerden 34/72a3=38:72
tüp tüz ḳıl-, rāst kerden 30/21b3=15:29

istivā'[2]: berāber bol-, berāber büden 29/14b1=9:19
berāber bol-, yeksān büden 35/57a3=40:58
fermānla-, ḳażā kerden 35/77a3=41:11
ḳırḳ yaşlıġ bol-, çihil sāle şoden 32/9b2=28:14
köni tur-, rāst istāden 37/49b2=48:29
tüzetil-, yeksān u berāber şoden 26/63a1=4:95
teñg bol-, yeksān şoden 33/72a2=35:12
tüz bol-, yeksān büden 30/69a3=16:75
tüz bol-, berāber büden 30/70a2=16:76

seyḥ: yorı-, reften 29/7b2=9:2

seyr: bar-, reften 32/19b3=28:29
yorı-, reften 30/47b1=16:36
yorımaḳ, reften 33/39a1=34:18

sīret: şüret, reftār 31/41b2=20:21

seyl: aḳın, āb-ı revān 33/37b3=34:16
isālet: aḳıt-, revān kerden 33/34b2=34:12

ش

teşbīḥ m.: oḫşatıl-, mānend kerde şoden 27/2b3=4:157
müteşābih: menğzeşigli, be-yekdiger

mānende der rāstī 34/93a3=39:23

şettā: aḍın aḍın, perāgende 31/50a1=20:53

şecer: yıġaç, dıraḫt 30/16a1=14:26

şucūr: savaş bol-, iḫtilāf üftāden 26/37b1=4:65

şuḥḥ: baḫīllıḳ, zuftī 26/87b1=4:128

şedd: berk ḳıl-, üstüvār kerden 34/52b3=38:20
berkit-, üstüvār kerden 37/6b2=47:4
ḳawī ḳıl-, üstüvār kerden 31/43a2=20:31
ḳawī ḳıl-, ḳavī kerden 32/23b3=28:35
şedīd: ḳatıġ, saḫt 28/71a3=8:13
eşedd: ḳatıġ, saḫt-ter 35/51a2=40:46
ḳatıġraḳ, saḫt-ter 26/51b2=4:84
ḳatıġraḳ, saḫt 37/48a3=48:29
ḳatıġraḳ, saḫt-terīn 38/26b3=59:13
ḳavīraḳ, ḳavī-ter 37/78b2=50:36
keḍ, saḫt-ter 29/58b2=9:81
keḍrek, saḫt-ter 29/48b1=9:69
keḍrek, saḫt-ter u ḳavī-ter 26/38b2=4:66
küçlügrek, saḫt-ter 35/80b2=41:15
eşedde ḳuvveten: küçlügrek, saḫt-ter ü nīrū-ter 35/70b1=40:82
eşudd: küç, ġāyet-i cevānī 32/9b2=28:14
yigitlik, ġāyet-i cevānī 35/63a1=40:67

şurb: iç-, āşāmīden 31/10b2=19:26
şarāb: içmek, āşāmīden 33/72b1=35:12
içgü, āşāmīdenī 30/34a2=16:10
şarāb, āşāmīdenī 34/66b2=38:51
yér üçgü, āşāmīdenī 30/64b3=16:69
şārib: içigli, āşāmīde 30/63a2=16:66
meşrāb: içgü yer, cāygāh-ı āb-ḫor 28/37b1=7:160

şerḥ: aç-, güşāde kerden 31/42b1=20:25
açıl-, güşāde kerden 30/89a1=16:106

şerr: ésiz, bed-terīn 28/75a2=8:22
ésizlik, bedī 31/77b3=41:51
şer, bed 34/69b2=38:62
yawuz, bed-terīn 34/67b1=38:55
yawuzluḳ, bedī 31/76a1=41:49
yawuzraḳ, bed-ter 31/29b3=19:75

şeraṭ: belgü, nişān 35/15a3=47:18

şer^{c}: belgülüg ḳıl-, pedīd kerden 36/7b1=42:13
belgülüg ḳıl-, peydā kerden 36/15a2=42:21
şerī^{c}at: çerāġ, rāh-ı dīn u nihād 27/53b3=5:48
şerī^{c}at, rāh 36/97b1=45:18

şārī^{c}: sürügün körünü, be-rūy-ı āb āyende 28/40a2=7:163

maşrıḳ: kün tuġsuġ, cāy-ı āftāb ber āmeden 28/17b1=7:137
kün tuġar, der rūşenā āyende 30/29b2=15:73
maşrıḳ^{eyn}: maşrıḳ ve maġrıb, maşrıḳ ve maġrıb 36/53a3=43:38
işrāḳ: kün tuġmış vaḳt, vaḳt-i rūşen şoden 34/52 b1=38:18
yaru-, rūşen şoden 35/17a1=39:69

şirk: ortaḳ, enbāzī 33/80b3=35:40
ortaḳlıḳ, behre 33/43b2=34:22
şerīk: ūlüş ortaḳ, behre-i der nām 28/59b1=7:190
ortaḳ, enbāz 28/60a6=7:195
işrāk: ortaḳḳı, enbāz goften 28/48a3=7:173
artuḳ ḳat-, enbāz kerden 26/23b2=4:48
artuḳ ḳıl-, enbāz goften 26/13b1=4:36
ortaḳ ḳat-, enbāz goften 28/59b2=7:190
ortaḳ ḳat-, enbāz kerden 30/45b2=16:35
işrāk m.: ortaḳ ḳat-, enbāz gofte şoden 26/79b2= 4:116
ortaḳ ḳat-, enbāz kerde şoden 26/23a3=4:48
ortaḳ ḳıl-, enbāz gofte şoden 35/29b1=40:12

a[t]: sarāy ortası, miyān-ı sarāy
45a3=37:177

yid: beg, mihter 33/24b2=33:67

svedd: ḳap ḳara, siyāh 30/57b2=
58
ḳara, siyāh 35/12b3=39:60

evvür: aġ-, ber şoden 34/53a3=38:21

e[t]: sūre, sūre 29/45b1=9:64

ir: bilezük, dest-berencen 36/59b1=
53

a[t]: ḳıyāmet, ḳıyāmet 30/70b3=16:77
öḍ, sā[c]at 30/59b2=16:61
sā[c]at, sā[c]at 33/47b2=34:30

ġ: siŋgen, guvārende 30/63a1=16:66
singen suw, guvārende 33/72a3=
12

fe: kiḍin, zūd 31/26a3=19:66
munu, zūd 26/8b1=4:30
terk, zūd 36/74a3=43:89

ḳ: sür-, rānden 33/69a3=35:9
evḳ m.: sürül-, rānde şoden 28/66b3=

yota, sāḳ 34/60a3=38:33
buta, sāḳ 37/49b2=48:29

l: beze-, ārāsten 30/5b1=12:83
beze-, ārāste ve āsān kerden 37/
=47:25

fermānla-, çeşānden 28/42b2=

egür- tepret-, ḫanbānīden 28/
:141

yüz nişānı, nişān-ı rūy 37/
7:30

otlat-, çerānīden 30/34a3=16:10

berāber teŋg, berāber 26/
9
ber, yeksāne 28/60a3=7:193
ber, yeksān 36/99a3=45:21
er, berāber u yeksān 35/77a2=

köni, rāst 38/35a2=60:1
köni tüz, miyāne 27/27b1=5:12
orta, miyāne 36/86a2=44:47
tüp tüz, berāber 30/66b2=16:71
tüz, miyāne 32/15a3=28:22
tüz köni, miyāne 34/54a2=38:22
seviyy: köni, rāst 31/17a3=19:43
tükel, yeḳsān 31/7a2=19:10
tesviye[t]: tengle-, berāber kerde şoden
26/17b2=4:42
törüt-, rāst kerden 34/72a3=38:72
tüp tüz ḳıl-, rāst kerden 30/
21b3=15:29
istivā[a]: berāber bol-, berāber büden
29/14b1=9:19
berāber bol-, yeksān büden 35/
57a3=40:58
fermānla-, ḳażā kerden 35/77a3=
41:11
ḳırḳ yaşlıġ bol-, çihil sāle şoden
32/9b2=28:14
köni tur-, rāst īstāden 37/49b2
=48:29
tüzetil-, yeksān u berāber şoden
26/63a1=4:95
teŋg bol-, yeksān şoden 33/72a2=
35:12
tüz bol-, yeksān büden 30/69a3=
16:75
tüz bol-, berāber büden 30/70a2=
16:76

seyḥ: yorı-, reften 29/7b2=9:2

seyr: bar-, reften 32/19b3=28:29
yorı-, reften 30/47b1=16:36
yorımaḳ, reften 33/39a1=34:18

sīret: şüret, reftār 31/41b2=20:21

seyl: aḳın, āb-ı revān 33/37b3=34:16
isālet: aḳıt-, revān kerden 33/34b2=
34:12

ش

teşbīḥ m.: oḫşatıl-, mānend kerde şoden
27/2b3=4:157
müteşābih: meŋgzeşigli, be-yekdiger

mānende der rāstī 34/93a3=39:23

şettā: aḍın aḍın, perāgende 31/50a1=
20:53

şecer: yıġaç, duraḫt 30/16a1=14:26

şucūr: savaş bol-, iḫtilāf üftāden 26/
37b1=4:65

şuḥḥ: baḫīllıḳ, zuftī 26/87b1=4:128

şedd: berk ḳıl-, üstüvār kerden 34/52b3=
38:20
berkit-, üstüvār kerden 37/6b2=47:4
ḳawī ḳıl-, üstüvār kerden 31/43a2=
20:31
ḳawī ḳıl-, ḳavī kerden 32/23b3=
28:35
şedīd: ḳatıġ, saḫt 28/71a3=8:13
eşedd: ḳatıġ, saḫt-ter 35/51a2=40:46
ḳatıġraḳ, saḫt-ter 26/51b2=4:84
ḳatıġraḳ, saḫt 37/48a3=48:29
ḳatıġraḳ, saḫt-terīn 38/26b3=59:13
ḳaviraḳ, ḳavī-ter 37/78b2=50:36
keḍ, saḫt-ter 29/58b2=9:81
keḍrek, saḫt-ter 29/48b1=9:69
keḍrek, saḫt-ter u ḳavī-ter 26/
38b2=4:66
küçlügrek, saḫt-ter 35/80b2=41:15
eşedde ḳuvveten: küçlügrek, saḫt-ter
ü nīrū-ter 35/70b1=40:82
eşudd: küç, ġāyet-i cevānī 32/9b2=
28:14
yigitlik, ġāyet-i cevānī 35/63a1=
40:67

şurb: iç-, āşāmīden 31/10b2=19:26
şarāb: içmek, āşāmīden 33/72b1=
35:12
içgü, āşāmīdenī 30/34a2=16:10
şarāb, āşāmīdenī 34/66b2=38:51
yér üçgü, āşāmīdenī 30/64b3=
16:69
şārib: içigli, āşāmīde 30/63a2=16:66
meşrāb: içgü yer, cāygāh-ı āb-ḫor
28/37b1=7:160

şerḥ: aç-, güşāde kerden 31/42b1=20:25
açıl-, güşāde kerden 30/89a1=
16:106

şerr: ésiz, bed-terīn 28/75a2=8:22
ésizlik, bedī 31/77b3=41:51
şer, bed 34/69b2=38:62
yawuz, bed-terīn 34/67b1=38:55
yawuzluḳ, bedī 31/76a1=41:49
yawuzraḳ, bed-ter 31/29b3=19:75

şeraṭ: belgü, nişān 35/15a3=47:18

şer[c]: belgülüg ḳıl-, pedīd kerden 36/7b1=
42:13
belgülüg ḳıl-, peydā kerden 36/
15a2=42:21
şerī[c]at: çerāġ, rāh-ı dīn u nihād 27/
53b3=5:48
şerī[c]at, rāh 36/97b1=45:18

şārī[c]: sürügün körünü, be-rūy-ı āb
āyende 28/40a2=7:163

maşrıḳ: kün tuġsuġ, cāy-ı āftāb ber
āmeden 28/17b1=7:137
kün tuġar, der rūşenā āyende
30/29b2=15:73
maşrıḳ[eyn]: maşrıḳ ve maġrıb, maşrıḳ
ve maġrib 36/53a3=43:38
işrāḳ: kün tuġmış vaḳt, vaḳt-ı rūşen
şoden 34/52 b1=38:18
yaru-, rūşen şoden 35/17a1=39:69

şirk: ortaḳ, enbāzī 33/80b3=35:40
ortaḳlıḳ, behre 33/43b2=34:22
şerīk: ülüş ortaḳ, behre-i der nām
28/59b1=7:190
ortaḳ, enbāz 28/60a6=7:195
işrāk: ortaḳḳı, enbāz goften 28/48a3=
7:173
artuḳ ḳat-, enbāz kerden 26/23b2=
4:48
artuḳ ḳıl-, enbāz goften 26/13b1=
4:36
ortaḳ ḳat-, enbāz goften 28/59b2=
7:190
ortaḳ ḳat-, enbāz kerden 30/45b2=
16:35
işrāk m.: ortaḳ ḳat-, enbāz gofte şoden
26/79b2= 4:116
ortaḳ ḳat-, enbāz kerde şoden
26/23a3=4:48
ortaḳ ḳıl-, enbāz gofte şoden
35/29b1=40:12

müşrik: müşrik, enbāz-gūy 29/7b2=9:1
ortaḳ, enbāz-gūy 36/8b1=42:13
ortaḳ ḳatġan, enbāz-gūy 29/12a3=
:17
ortaḳ ḳatıġlı, enbāz-gūy 30/32a3=
5:94
ortaḳ ḳatıġlı eren, enbāz gūyende
3/27a3=33:73
ortaḳ ḳılıġlı eren, merd-i enbāz-gūy
7/29b2=48:6
müşrika[t]: ortaḳ ḳatıġlı ḳunçuy, zen-i
nbāz gūyende 33/27a3=33:73
ortaḳ ḳılıġlı ... uraġut 37/29b2=48:6
müşterik: ortaḳ, enbāz 34/24a2=37:33

irā: sat-, ḫarīden 26/42a2=4:74
iştirā[ɔ]: satġın al-, bedel giriften 27/
51a3=5:44
satġın al-, ber güzīden 26/20a1=
4:44

aṭ[ɔ]: yapraḳ, berg 37/49b1=48:29

iṭāṭ: küç ḳıl-, ez ḫad der güzeşten
34/54a1=38:22

eyṭān: yek, dīv 28/49b3=7:175
yek, şeyṭān 34/63a1=38:41

a[c]b: ögür, ḳabīle-i buzurg 37/63b3=
49:13

u[c]ūr: bil-, dānisten 30/40a2=16:26
uḳ-, dānisten 35/10b2=39:55

i[c]r: şi[c]r, suḫen-i mevzūn ya[c]nī şi[c]r
4/17b1=36:69
ā[c]ir: sōz ḳoşġu, şā[c]ir 34/25a1=37:36

[c]r: çübür, müy-i buz 30/73b1=16:80

[c]āl: yan-, ber efrūḫten 31/4b3=19:4

l: meşġūl ḳıl-, meşġūl kerden 37/
3=48:11
ġul: meşġūlluḳ, kārī 34/13a3=36:55

şefā[c]at ḳıl-, ḫ[v]āhiş kerden 26/51b3
5
ā[c]a[t]: şefā[c]at, ḫ[v]āhiş kerden 26/
=4:85
şefā[c]at, mer Ḫudāy rāst 35/2b3=

: şefī[c], ḫ[v]āhişger 35/32b2=40:18
efī[c]i, ḫ[v]āhişger 35/2a3=39:43

işfāḳ min: ḳorḳ-, tersīden 33/26b3=
33:72
müşfiḳ: ḳorḳuġlı, tersān 36/13a3=42:18
ḳorḳuġlı, tersende 36/15b3=42:22

şifā[ɔ]: em, bihter 30/65a1=16:69
şifā bér-, şifā dāden 29/10b3=9:14

şiḳāḳ: éşin, ḫilāf kerden 34/47a2=38:2
ḫilāf, ḫilāf 31/78b1=41:52
ḫilāf bolmaḳ, ḫilāf 26/12b2=4:35
muşāḳḳa[t]: ḫilāf ḳıl-, ḫilāf kerden 26/
78b3=4:115
ḫilāf ét-, ḫilāf kerden 28/71a1=
8:13
ortaḳ ḳat-, ḫilāf kerden 30/40b2=
16:27
şuḳḳ: düşvār ḳılmaḳ, düşvārī nihāden
32/18b2=28:27
şuḳḳa[t]: ırāḳ barmaḳ, dūr-ı rāh 29/
33a1=9:42
inşiḳāḳ: yarıl-, şikāfte şoden 31/33b3=
19:90
teşaḳḳuḳ: yarıl-, şikāfte şoden 37/
81b3=50:44

şeḳā[ɔ]: bed-baḫt bol-, bed-baḫt şoden
31/91a2=20:123
emge-, der renc üftāden 31/89a1=
20:117
emgek, rence şoden 31/36b3=20:2
şaḳiyy: bed-baḫt, renc binende 31/13a3
=19:32
bed-baḫt, renc resende 31/5a2=19:4

şükr: şükr, āzādī vü sipās 33/35b3=
34:13
şükr ḳıl-, sipās dāşten 26/100a2=
4:147
şükr ḳıl-, sipās-dārī kerden 27/
23a1=5:6
şükr ḳıl-, āzādī kerden 33/73b1=
35:12
şükr öte-, sipās-dārī kerden 30/
37a2=16:14
şükr öte-, sipās dāşten 30/71a3=
16:78
şākir: az [c]amelḳa üküş cezā bérgen,
sipāsdār 26/100a3=4:147
şükr ḳılġan, sipās dārende 25/
12b1=3:144
şükr ḳılıġlı, sipās-dār 28/59a2=
7:189

şükr ötegli, sipās dārende 28/
23a2=7:144
şekür: az ṭā[c]atḳa üküş yanut bérgen,
pādāş-ı bis-yār dehende 36/18a2=42:23
azḳa üküş bérgen, pādāş-ı bisyār
dehende 38/75a2=64:17
arḳa üküş bérgen, pādāş-ı bisyār
dehende 33/76a1=35:30
şükr ḳılġan, sipās dārende 33/
36a1=34:13

şekk: şek, gumān 27/3a1=4:157

şekl: mengizlig, mānend 34/68a2=38:58

iştikā[ɔ]: ınçıḳlan-, nālīden 38/1b2=58:1

işmāt: tapalat-, şād kerden 28/28b1=
7:150

işmi[ɔ]zāz: ḳurul-, remīden 35/3a3=39:45

şems: kün, āftāb 30/35a2=16:12

şimāl: sol, çap 30/53b1=16:48
sol, dest-i çap 37/73b2=50:17

şene[ɔ]ān: düşmanlıḳ, düşman dāşten 27/
24a2=5:8

şehāde[t]: açuḳluḳ, āşkār 38/54a2=62:8
açuḳluḳ, āşkārā 38/31a3=59:22
açuḳlug, āşkārā 35/4a3=39:46
tanuḳluḳ, güvāhī 38/78a3=65:2
tanuḳluḳ, güvāhī dāden 35/85a3=
41:22
tanuḳluḳ bér-, güvāhī dāden 30/
4b2=12:81
tanuḳluḳ bér-, ḫāżır şoden 36/
44a1=43:19
şehīd: ḫāżır, ḫāżır 26/41a2=4:72
şehīd, kuşte şode der rāh-ı Ḫudāy
26/39b2=4:69
tanuḳ, güvāh 26/91a3=4:135
tanuḳluḳ, güvāhī 26/17a2=4:41
ḫālde tanuḳ bol-, ḫāżır būden
37/79b1=50:37
şāhid: ḫāżır, ḫāżır 32/29a3=28:44
tanuḳ, güvāh 33/9b3=33:45
tanuḳ, ḫāżır 34/40a3=37:150
tanuḳluḳ bérgen, güvāh 29/12b2=
9:17
işhād: tanuḳ ḳıl-, güvāh kerden 28/
48a1=7:172
meşhed: ḫāżır bolmaḳ, ḫāżır āmeden
31/15a1=19:37

şehr: ay, māh 26/60a3=4:92
bir aylıḳ yol, yek-māhī rāh 33/
34b1=34:12

şehve[t]: şehvet, ārzū 26/7a1=4:27
ten tileki, ārzū 31/23a3=19:59
iştihā[ɔ]: ārzūla-, ārzū burden 33/62b3=
34:54
küse-, ārzū burden 30/57a3=16:57

şūrā: kengeşil-, meşveret kerden 36/
26a3=42:38
işāre[t]: imle-, numūden 31/12a1=19:29
muşāvere[t]: kengeş-, meşveret kerden
25/22b3=3:159

şey[ɔ]: ne-erse, çīz 33/38a2=34:16
néerse, çiz 31/33b1=19:89
nerse, çiz 25/4a1=3:128
nerse, hiç çīz 29/30b1=9:39
neng, çiz 26/10a1=4:32
tile-, ḫ[v]āsten 30/43b1=16:31

şeyb: ürünglük, pīrī 31/5a1=19:4

şeyḫ: awıçḳa, pīr 32/16a3=28:23
ulug pīr, pir 35/63a2=40:67

müşeyyed: eḍiz yüksek, ewrāşte 26/
46b2=4:78

şi[c]a[t]: boḍun, gürūh 31/27a3=19:69
ögür ögür, gürūh 32/4a3=28:4

ص

ṣabb: ḳuy-, rīḫten 36/86a2=44:48

ṣabāḥ: erte, bāmdād 34/45b1=37:177
işbāḥ: bol-, şoden 27/39b2=5:30
bol- / erte ḳop-, bāmdād ḫ[v]āsten
32/12b1=28:18
erte ḳop-, bāmdād ḫāsten 31/80a1=
46:25
muṣbiḥ: tang başında kirgen, der vaḳt-i
ṣubḥ der āyende 30/28a3=15:66
erte, der bāmdād 34/37b2=37:137
miṣbāḥ: yulduz, çerāġ 35/78b2=41:12

ṣabr: ṣabr, ṣikībāyī 28/11a1=7:127
ṣabr ḳıl-, ṣikībiden 25/29a2=3:200

şabr ḳıl-, şikībāyī kerden 25/29a1=3:200
ser-, şikībāyī kerden 29/6a1=8:46
serin-, şikībāyī kerden 30/50b2=16:42
serinmeklik, şikībāyī 30/100a3=16:127
sermek, şikībāyī 30/5b2=12:83
şābir: sergen, şikībā 29/6a1=8:46
sergen, şikībāyī konende 25/11a2=3:142
sergen eren, merd-i şikībā 33/4a2=33:35
serinigli, şikībā 30/100a2=16:126
şābire[t]: sergen tişi, zen-i şikībā 33/4a3=33:35
şabbār: sergen, şikībā 33/40a1=34:19
iştibār: ser-, şikībāyı kerden 31/25b3=19:65

şabiyy: oġlan, kūdek 31/8a1=19:12

ṣāḥib: éş, yār 29/31a2=9:40
iḍi, yār 34/50b3=38:13
ṣāḥib bi'l-cenb: yandaḳı éş, yār-ı sefer 26/14a1= 4:36
ṣāḥibü's-sebt: şenbe boḍunları, yārān-ı şenbe 26/23a1=4:47
aṣḥāb: boḍun, yārān 34/13a3=36:55
iḍi, yārān 37/72a3=50:14
yārān, yārān 37/71b3=50:12
muṣāḥabe[t]: éşleş-, yār būden 31/2b2=18:76

ṣaḥfe[t]: saġraḳ, kāse 36/67a1=43:71

ṣadd: ewür-, gerdānīden 33/57a3=34:43
yan-, ber gerdiden 29/6b1=8:47
yan-, ber geşten 30/77b1=16:88
yıġ-, ber gerdāniden 36/52b2=43:37
yıġ-, bāz dāşten 29/25b1=9:34
yıġ-, gerdāniden 33/49b1=34:32
yıġ-, gerdāniden-i merdumān 28/83b2=8:36
yüz ewürmek, ber gerdāniden 27/4b2=4:160
şadd m.: kirū yıġıl-, ber gerdānide ḍoden 35/46a 1=40:37
şudūd yüz ewür-, rūy gerdāniden 26/7a1=5:55
yüz ewür-, ber gerdāniden-i erdumān 28/82a 3=8:34
yüz ewür-, ber geşten 27/9a3=67

ṣadr: yandur-, bāz gerdāniden 32/16a2=28:23

ṣadr: köküz, sīne 25/19b1=3:154
köküz, dil 26/55b3=4:90
köküs yaᶜni köngül, sīne 31/42b1=20:25
köngül, sīne 29/11a1=9:14
ẓāti'ş-ṣudūr: köngüllerdeki rāzlar, rāzhā-yı sīne 38/67b1=64:4

ṣadᶜ: keçür- / öte-, ẓāhir kerden 30/32a2=15:94

ṣıdḳ: rāst ay-, rāst goften 29/33b3=9:43
rāst ḳıl-, rāst kerden 25/15a1=3:152
rāst tur-, rāst kerden 37/17b1=47:21
ṣādıḳ: çın köni, rāstgüy 28/5b1=7:106
çın sözlegli, rāstgüy 33/47a3=34:29
çın, rāstgüy 28/60a5=7:194
köni, rāst 37/83b2=51:5
köni, rāstgüy 25/24a1=3:168
köni sözlegli eren, merd-i rāstgüy 33/4a1=33:35
könike tapuġlı, rāstgüy 37/66a1=49:15
ṣādıḳa[t]: köni sözlegli ḳunçuy, zen-i rāstgüy 33/4a2=33:35
taṣdiḳ: könike tut-, rāstgüy dāşten 31/71a1=39:33
ṣiddiḳ: ked çın sözlegli, nik rāstgüy 26/39b2=4:69
rāst, bende-i rāstgüy 31/21b2=19:56
aṣdaḳ: könirek, rāstgüy-ter 26/83a1=4:122
könirek, rāst-ter 26/53a3=4:87
muṣaddıḳ: çın tutuġlı, rāstgüy dārende 33/76a3= 35:31
çınarıġlı, rāstgüy dārende 27/52a2=5:46

ṣadaḳa[t]: ṣadaḳa, ṣadaḳa 29/41b1=9:58
taṣadduḳ: ṣadaḳa bér-, ṣadaḳa kerden 29/54b3=9:75
ṣadaḳa bér-, ṣadaḳa dāden 38/64b1=63:10
ṣadaḳa ḳıl-, ṣadaḳa kerden 26/59a2=4:92
muṣaddıḳ: ṣadaḳa bérgen eren, merd-i ṣadaḳa-dih 33/4b1=33:35
ṣadaḳa bérgüçi, ṣadaḳa dehende 30/8b1=12:88

muṣaddıḳa[t]: ṣadaḳa bérgen tişi, zen-i ṣadaḳa-dih 33/4b2=33:35

taṣdiye[t]: aya urmaḳ, dest zeden 28/83a2=8:35

ṣarḥ: köşk, kūşk 32/26a2=28:38

ṣarīḥ: feryād teggen, feryād-res 34/8a3=36:43
iştirāḥ: feryād ḳıl-, feryād kerden 33/77b3=35:37
istiṣrāḥ: mungadıp ḳutġaru ḳol-, feryād ḫᵛāsten 32/12b3=28:18

ṣarra[t]: çıḳrıḳ, bāng 37/88b3=51:29

işrār: aḍaḳ tik-, pāy fuşurden 36/91b2=45:8
tutaşı tur-, üstüvār şoden 25/7a3=3:135

ṣarṣar: ḳatıġ, saḫt 35/81b1=41:16

ṣırāṭ: yol, rāh 30/25a2=15:41
köni yol, rāh 34/16b1=36:66
ṣırāṭu müstaḳīm: köni yol, rāh-ı rāst 34/14b3=36: 61

ṣarf: ewür-, gerdānīden 28/24a1=7:146
ṣarf m.: evrül-, gerdānide şoden 35/64a3=40:69
taṣrīf: ewürmek, gerdānīden 36/90b3=45:5
ewür-, gerdānīden 31/81b3=46:27

ṣuᶜūd: aġ-, ber āmeden 33/70a1=35:10
işᶜād: yorı-, dūr reften 25/16b1=3:153

ṣaᶜid: topraḳ, ḫāk 26/19a3=4:43

ṣaᶜaḳ: öl-, bī-hūş būden 35/16a3=39:68
ṣaᶜiḳ: bī-hūş bol-, hūş-āsūde 28/22b1=7:143

ṣāᶜiḳa[t]: inmiş, bāng 35/82b3=41:17
ḳoḍı ınıġlı ḳın, bāng-i ᶜaẓāb 35/79a2=41:13

ṣaġīr: ḫor, ḫᵛār 28/9a1=7:119
aṣġar: kiçigrek, ḫurd-ter 33/30a1=34:3

ṣaġv: ewrülmiş, kerān 38/90b2=66:4

ṣafḥ: ewrülmek, gerdāniden 36/37b3=43:5
keçür-, der güzeşten 36/74a1=43:89
yüz ewür-, rūy gerdāniden 27/28b2=5:13

ṣafed: buḳaġu, bend 34/62a1=38:38

muṣferr: sarġarmış, zerd 34/91b3=39:21

ṣafṣaf: tüp tüz, hāmūn 31/85a1=20:106

ṣaff: ṣaf, ṣaf-zede 31/54a1=20:64
ṣaf tutuġlı, ṣaf-zede 34/43a2=37:165
ṣaf tut-, ṣaf zeden 38/41a1=61:4

ṣāfīn: üç aḍaḳın turġan tāzī, esb 34/59b2=38:31

işfā[ɔ]: üḍür-, ber-güziden 36/42b1=43:16
iştifā[ɔ]: üḍür-, ber güziden 33/86b3=35:32
muṣṭafā: üḍründi, güzide 34/65a3=38:47
muṣaffā: muṣaffā yaᶜnī arıġ, rūşen kerde 37/13a 1=47:15

ṣakk: ur-, zeden 37/88b3=51:29

ṣalb: as-, ber-dār kerden 27/2b2=4:157
taṣlīb: as-, ber-dār kerden 28/10a3=7:124
taṣlīb m.: asıl-, ber-dār kerde şoden 27/42b1=5:33

ṣalāḥ: eḍgü bol-, ḫūb būden 35/27a2=40:8
ṣāliḥ: eḍgü, nik 33/70a2=35:10
eḍgü, nik merd 26/39b3=4:69
eḍgü ᶜayāl, ferzend-i nik 28/59a2=7:189
eḍgü iş, kār-ı nik 33/1a1=33:31
eḍgü iş, nik 31/23b2=19:60
eḍgülük, kār-ı nik 26/82b1=4:122
ṣāliḥāt: béş namāz, penc namāz 31/30a3=19:76
ṣāliḥa[t]: eḍgü uraġut, zen-i nik 26/11b1=4:34
işlāḥ: eḍgülük ḳıl-, nikū kerden 30/96b1=16:119
élleş-, nikū kerden 36/27a2=42:40
körklüg ḳıl-, nikū kerden 37/5a3=47:2
muṣliḥ: eḍgü, nikūkār 32/14a1=28:19

şabr ḳıl-, şikîbāyî kerden 25/29a1=3:200
ser-, şikîbāyî kerden 29/6a1=8:46
serin-, şikîbāyî kerden 30/50b2=16:42
serinmeklik, şikîbāyî 30/100a3=16:127
sermek, şikîbāyî 30/5b2=12:83
şābir: sergen, şikîbā 29/6a1=8:46
sergen, şikîbāyî konende 25/11a2=3:142
sergen eren, merd-i şikîbā 33/4a2=33:35
serinigli, şikîbā 30/100a2=16:126
şābire[t]: sergen tişi, zen-i şikîbā 33/4a3=33:35
şabbār: sergen, şikîbā 33/40a1=34:19
iştibār: ser-, şikîbāyî kerden 31/25b3=19:65

şabiyy: oġlan, kūdek 31/8a1=19:12

şāḥib: éş, yār 29/31a2=9:40
iḍi, yār 34/50b3=38:13
şāḥib bi'l-cenb: yandaḳı éş, yār-ı sefer 26/14a1= 4:36
şāḥibü's-sebt: şenbe boḍunları, yārān-ı şenbe 26/23a1=4:47
aṣḥāb: boḍun, yārān 34/13a3=36:55
iḍi, yārān 37/72a3=50:14
yārān, yārān 37/71b3=50:12
muṣāḥabe[t]: éşleş-, yār būden 31/2b2=18:76

ṣaḥfe[t]: saġraḳ, kāse 36/67a1=43:71

ṣadd: ewür-, gerdānîden 33/57a3=34:43
yan-, ber gerdîden 29/6b1=8:47
yan-, ber geşten 30/77b1=16:88
yıġ-, ber gerdānîden 36/52b2=43:37
yıġ-, bāz dāşten 29/25b1=9:34
yıġ-, gerdānîden 33/49b1=34:32
yıġ-, gerdānîden-i merdumān 28/83b2=8:36
yüz ewürmek, ber gerdānîden 27/4b2=4:160
ṣadd m.: kirū yıġıl-, ber gerdānîde ḍoden 35/46a 1=40:37
ṣudūd: yüz ewür-, rūy gerdānîden 26/27a1=4:55
yüz ewür-, ber gerdānîden-i merdumān 28/82a 3=8:34
yüz ewür-, ber geşten 27/9a3=4:167

ṣadr: yandur-, bāz gerdānîden 32/16a2=28:23

ṣadr: köküz, sîne 25/19b1=3:154
köküz, dil 26/55b3=4:90
köküs ya'nî kōngül, sîne 31/42b1=20:25
kōngül, sîne 29/11a1=9:14
ẓāti'ş-ṣudūr: kōngüllerdeki rāzhā-yı sîne 38/67b1=64:4 rāzlar,

ṣad': keçür- / öte-, ẓāhir kerden 30/32a2=15:94

ṣıdḳ: rāst ay-, rāst goften 29/33b3=9:43
rāst ḳıl-, rāst kerden 25/15a1=3:152
rāst tur-, rāst kerden 37/17b1=47:21
ṣādıḳ: çın köni, rāstgüy 28/5b1=7:106
çın sözlegli, rāstgüy 33/47a3=34:29
çın, rāstgüy 28/60a5=7:194
köni, rāst 37/83b2=51:5
köni, rāstgüy 25/24a1=3:168
köni sözlegli eren, merd-i rāstgüy 33/4a1=33:35
könike tapuġlı, rāstgüy 37/66a1=49:15
ṣādıḳa[t]: köni sözlegli ḳunçuy, zen-i rāstgüy 33/4a2=33:35
taṣdîḳ: könike tut-, rāstgüy dāşten 31/71a1=39:33
ṣiddîḳ: ked çın sözlegli, nîk rāstgüy 26/39b2=4:69
rāst, bende-i rāstgüy 31/21b2=19:56
aṣdaḳ: könirek, rāstgüy-ter 26/83a1=4:122
könirek, rāst-ter 26/53a3=4:87
muṣaddıḳ: çın tutuġlı, rāstgüy dārende 33/76a3= 35:31
çınarıġlı, rāstgüy dārende 27/52a2=5:46

ṣadaḳa[t]: ṣadaḳa, ṣadaḳa 29/41b1=9:58
taṣadduḳ: ṣadaḳa bér-, ṣadaḳa kerden 29/54b3=9:75
ṣadaḳa bér-, ṣadaḳa dāden 38/64b1=63:10
ṣadaḳa ḳıl-, ṣadaḳa kerden 26/59a2=4:92
muṣaddıḳ: ṣadaḳa bérgen eren, merd-i ṣadaḳa-dih 33/4b1=33:35
ṣadaḳa bérgüçi, ṣadaḳa dehende 30/8b1=12:88

muṣaddiḳa[t]: ṣadaḳa bérgen tişi, zen-i ṣadaḳa-dih 33/4b2=33:35

taṣdiye[t]: aya urmaḳ, dest zeden 28/83a2 =8:35

ṣarḥ: köşk, küşk 32/26a2=28:38

ṣarīḫ: feryād teggen, feryād-res 34/8a3= 36:43
iṣtirāḫ: feryād ḳıl-, feryād kerden 33/77b3=35:37
istiṣrāḫ: mungadıp ḳutġaru ḳol-, feryād ḫ[v]āsten 32/12b3=28:18

ṣarra[t]: çıḳrıḳ, bāng 37/88b3=51:29

iṣrār: aḍaḳ tik-, pāy fuşurden 36/91b2= 45:8
tutaşı tur-, üstüvār şoden 25/7a3= 3:135

ṣarṣar: ḳatıġ, saḫt 35/81b1=41:16

ṣırāṭ: yol, rāh 30/25a2=15:41
köni yol, rāh 34/16b1=36:66
ṣırāṭu müstaḳīm: köni yol, rāh-ı rāst 34/14b3=36: 61

ṣarf: ewür-, gerdānīden 28/24a1=7:146
ṣarf m.: evrül-, gerdānīde şoden 35/ 64a3=40:69
taṣrīf: ewürmek, gerdānīden 36/90b3= 45:5
ewür-, gerdānīden 31/81b3=46:27

ṣu[c]ūd: aġ-, ber āmeden 33/70a1=35:10
iṣ[c]ād: yorı-, dür reften 25/16b1=3:153

ṣa[c]id: topraḳ, ḫāk 26/19a3=4:43

ṣa[c]aḳ: öl-, bī-hūş būden 35/16a3=39:68
ṣa[c]īḳ: bī-hūş bol-, hūş-āsūde 28/22b1= 7:143

ṣā[c]iḳa[t]: inmiş, bāng 35/82b3=41:17
ḳodı inığlı ḳın, bāng-i [c]aẕāb 35/ 79a2=41:13

ṣaġīr: ḫor, ḫ[v]ār 28/9a1=7:119
aṣġar: kiçigrek, ḫurd-ter 33/30a1=34:3

ṣaġv: ewrülmiş, kerān 38/90b2=66:4

ṣafḥ: ewrülmek, gerdānīden 36/37b3= 43:5
keçür-, der güzeşten 36/74a1=43:89
yüz ewür-, rūy gerdānīden 27/ 28b2=5:13

ṣafed: buḳaġu, bend 34/62a1=38:38

muṣferr: sarġarmış, zerd 34/91b3=39:21

ṣafṣaf: tüp tüz, hāmūn 31/85a1=20:106

ṣaff: ṣaf, ṣaf-zede 31/54a1=20:64
ṣaf tutuġlı, ṣaf-zede 34/43a2= 37:165
ṣaf tut-, ṣaf zeden 38/41a1=61:4

ṣāfin: üç aḍaḳın turġan tāzī, esb 34/59b2 =38:31

iṣfā[a]: üḍür-, ber-güzīden 36/42b1=43:16
iṣtifā[a]: üḍür-, ber güzīden 33/86b3= 35:32
muṣṭafā: üḍründi, güzīde 34/65a3= 38:47
muṣaffā: muṣaffā ya[c]nī arıġ, rūşen kerde 37/13a 1=47:15

ṣakk: ur-, zeden 37/88b3=51:29

ṣalb: as-, ber-dār kerden 27/2b2=4:157
taṣlīb: as-, ber-dār kerden 28/10a3= 7:124
taṣlīb m.: asıl-, ber-dār kerde şoden 27/42b1=5:33

ṣalāḥ: eḍgü bol-, ḫūb būden 35/27a2= 40:8
ṣāliḥ: eḍgü, nik 33/70a2=35:10
eḍgü, nik merd 26/39b3=4:69
eḍgü [c]ayāl, ferzend-i nik 28/59a2= 7:189
eḍgü iş, kār-ı nīk 33/1a1=33:31
eḍgü iş, nik 31/23b2=19:60
eḍgülük, kār-ı nik 26/82b1=4:122
ṣāliḥāt: béş namāz, penc namāz 31/ 30a3=19:76
ṣāliḥa[t]: eḍgü uraġut, zen-i nik 26/ 11b1=4:34
iṣlāḥ: eḍgülük ḳıl-, nikū kerden 30/ 96b1=16:119
élleş-, nikū kerden 36/27a2=42:40
körklüg ḳıl-, nikū kerden 37/5a3= 47:2
muṣliḥ: eḍgü, nikūkār 32/14a1=28:19

eḍgülük ḳılığlı, nïkükār 28/45b2=7:170
şulḥ: yaraşmaḳ, āşt̄ī 26/87a3=4:128
yaraşturmaḳ, āşt̄ī dāden 26/87a2=4:128
işlāḥ: yaraştur-, āşt̄ī ewgenden 26/87a2=4:128
yaraştur-, nïkū kerden 37/60a2=49:9
ongar-, nïkū kerden 28/21a2=7:142
ongar-, nïk şoden 27/45b3=5:39
ongar- eḍgü ḳıl-, nïkū kerden 28/64b2=8:1
ongarmaḳ, nïkū kerden-i kār 26/13a1=4:35
ongarmaḳ, āşt̄ī dādenï 26/78a3=4:114
şalāḥ ḳıl-, şalāḥ āverden 26/88b1=4:129

şalṣal: ḳuruġ balçıḳ, gil-i ḫuşk 30/20b3=12:56

şalā[t]: namāz, namāz 26/18a2=4:43
yuşallï: ni[c]met ḳılur, durūd dāden 33/9a1=33:43
lā taşallï: namāz ḳılmaġıl, namāz kerden 29/60a 2=9:84
yuşallūne: durūd ıḍurlar, durūd dāden 33/19b1= 33:56

şiliyy: kigür-, der āverden 34/15b1=36:64
kirmek, ārzū-yı der āmeden 31/27b2=19:70
işlā[ɔ]: kigür-, der āverden 26/27b1=4:56
şālï: kirigli, der āyende 34/42b3=37:163
taşliye[t]: kigür-, der āverden 26/8b1=4:30
iştilā[ɔ]: isin-, germ şoden 32/20b2=28:29

şāmit: tek turuġlı, ḫāmuş būden 28/60a4=7:193

aşamm: saġır, ker 28/75a3=8:22
işmām: saġır ḳıl-, ker kerden 37/18a2=47:23

şun[c]: ḳılmaḳ, perverde şoden 31/45a1=20:39
ḳıl-, kerden 28/18a2=7:137

iştinā[c]: üḍür-, ber güzïden 31/46a2=20:41

şanem: but, but 28/18b2=7:138

işābe[t]: teg-, resïden 30/45a2=16:34
teg-, bisüden 25/1b2=3:120
tegür-, resānïden 28/32b3=7:156
tile-, ḫ[v]āsten 34/61b2=38:36
muşïbe[t]: açıġ, resende-i bed 29/37b1=9:50
muşïbet, resende 26/35a1=4:62
teggüçi, resende 26/41a1=4:72

şavt: ün, āvāz 31/85b1=20:108

şūr: borġu, şūr 31/69b3=20:102
borġu, ān şāḥ 34/11b1=36:51

şūre[t]: şüret, niger 35/61a1=40:64
taşvïr: beze-, nigāşten 35/60b3=40:64
şüret ḳıl-, nigāşten 38/66b2=64:3
muşavvir: şüret ḳılġan, niger konende 38/32b1= 59:24

şūf: ḳoy yünġi, peşm-i güsfend 30/73a3=16:80

şavm: tek turmaḳ, ḫāmūş 31/11a1=19:26
şiyām: rüze tut-, rüze dāşten 26/60b1=4:92
şā[ɔ]im: rüze tutġan eren, merd-i rüze-dār 33/4b2=33:35
şā[ɔ]ime[t]: rüze tutġan tişi, zen-i rüze-dār 33/4b2=33:35
rüze tutġan ... ḳunçuy, rüzedār 38/92a1=66:5

şayḥa[t]: Cebre[c]īl üni, bāng 34/2b2=36:29
ḳatıġ ün, bāng-i [c]aẕāb 30/29b2=15:73
şayḥa, āvāz 37/81a3=50:42
ün, bāng 38/59b3=63:4

şayr ilā: yan-, bāz gerdïden 36/36b2=42:53
maşïr: yanġu yer, cāy-i bāz-geşt 26/65b2=4:97
yanış, bāz-geşt 27/32b1=5:18

ض

maẑcaᶜ: yatġu yer, cāy-ı helāk 25/19a3=3:154
tōşek, bister 26/12a1=4:34

żaḥk: kül-, ḫandīden 29/58b3=9:82

żaḥv: isin-, germ şoden 31/89b1=20:119

żdd: oḫşamaġan, düşman 31/32a1=19:82

żarb: belgülüg ḳıl-, peydā kerden 34/96a1=39:27
ewür-, gerdānīden 36/37b3=43:5
toḳı-, peydā kerden 30/69b1=16:76
toḳı-, zeden 30/68a3=16:74
toḳı-, pedīd kerden 30/91b2=16:112
ur-, zeden 28/70b2=8:12
ur-, pedīd kerden 30/68b2=16:75
ur-, peydā kerden 31/59a3=20:77
żarb m.: urul-, zede şoden 36/61a2=43:57
żarb fi: yorı-, reften 26/61b2=4:94

żarr: ḳatıġlıḳ, saḫtī 31/76a2=41:50
yas, gezend 30/55b2=16:53
ziyān, ziyān kerden 28/57b1=7:188
ziyān ḳıl-, ziyān dāşten 26/77a2=4:113
ziyān ḳıl-, ziyān dāşten u gezend kerden 25/2a2=3:120
ziyān ḳıl-, ziyān kerden 29/30b1=9:39
ziyān ḳılmaḳ, ziyān kerden 33/56a3=34:42
żurr: ḳor yas, gezend 35/6a3=39:49
ḳor yas, gezend ü saḫtī 30/8a2=12:88
ḳor yas, gezend resānīden 31/74a1=39:38
żarar: żarar, gezend 26/63a2=4:95
żarrāᵓ: tarlıḳ ḥāl, gezend 25/6a3=3:134
żārr: ziyān ḳılġuçı, gezend konende 38/6a2=58:10
mużārraᵗ: zaḥmet tegür-, gezend resānīden 38/82a1=65:6
iżtirār m.: mungad-, bī-çāre kerde şoden 30/94a 2=16:115

tażarruᶜ: zārīlıḳ, zārī 28/63a2=7:205

iżtirār: munguḳ-, bī-çāre kerde şoden 27/17b1=5:3

żaᶜf: żaᶜīf bol-, süst şoden 25/14a1=3:146
żaᶜīf: küçsüz, süst 26/44b2=4:76
zaᶜīf, süst 29/64a2=9:91
eżᶜaf: żaᶜīfraḳ, süst-ter 31/30a1=19:75
istiżᶜāf: küçsüzle-, süst şumurden 28/28a3=7:150
küçsüz tut-, süst şumurden 32/4a3=28:4
istiżᶜāf m.: küçsüz tutul-, süst şumurde şoden 33/49a3=34:32
żaᶜīf tutul-, süst şumurde şoden 28/17b1=7:137
musteżᶜaf: küçsüz tutulmış, süst şumurde 26/65b2=4:98
żaᶜīf, süst şumurde 26/86a1=4:127
żaᶜīf tutulmış, süst şumurde 28/77b1=8:26

żiᶜfen: iki ança, du çendān 33/53b1=34:37

mużāᶜafeᵗ: iki ança üze üze ḳıl-, du çendān kerden 26/16b2=4:40
iki ança üze üze üze üze ḳıl-, du çendānhā du çendān kerden 25/5a1=3:130
iki ança artur-, du çendān kerden 38/75a1=64:17

żiġs: baġ ceġan, deste-i giyāh 34/64a2=38:44

żiġn: öç, kīne 37/20b3=47:29

żafdaᶜ: baḳa, çaġz 28/15a2=7:133

żalāl: ḳışmaḳ, gümrāḫī 26/32a2=4:60
yolsuzluḳ, nāçiz şoden 35/37a1=40:25
yolsuzluḳ, gümrāh 33/32b1=34:8
yolsuzluḳ, güm būden u nā-ḫayr şoden 35/53 b3=40:50
az-, gümrāh şoden 26/80a1=4:116
az-, güm şoden 27/27b1=5:12
azıt-, gümrāh kerden 34/15a1=36:62
azmaḳ, gümrāh şoden 27/9b1=4:167
azmaḳ, gümrāhī 26/93b1=4:136
ḳış-, gümrāh şoden 28/27a1=7:149
ḳış-, gümrāh kerden 33/6a1=33:36
ḳış-, güm kerden 26/20a2=4:44
ḳış-, güm şoden 31/82b1=46:28
ḳış-, bī-rāh şoden 33/61a3=34:50
yit-, kem şoden 30/77a2=16:87
żalāleᵗ: yolsuzluḳ, gümrāhī 30/47b1=16:36

żall: yolsuz, gümrāh 30/27b1=15:56
yolsuzraḳ, gümrāh-ter 28/52b3=7:179
mużill: köndürügli, hīç gümrāh konende 31/72b3=39:37
yolsuz ḳılıġlı, ez rāh berende 32/11b1=28:15
iżlāl: azıt-, gümrāh kerden 36/28b3=42:44
ḳışurmaḳ, gümrāhī 26/77a1=4:113
ḳışur-, gümrāh kerden 28/31b3=7:155
yitür-, nāçīz kerden 37/8b2=47:8
yitür-, güm kerden 38/35a2=60:1
yoḳ ḳıl-, nāçīz kerden 37/4b1=47:1
yolsuz ḳıl-, gümrāh kerden 30/39a2=16:25

żamm: tér-, ferāhem āverden 32/22a3=28:32
yaġuḳ élet-, ferāhem āverden 31/41b2=20:22

żank: tar, teng 31/91b1=20:124

mużāhe^{3}e^{t}: menẕgzet-, mānend āverden 29/23a1=9:30

iẓā^{c}a^{t}: ḳoḍ-, żāyi^{c} kerden 31/23a2=19:59
yoḳsuz ḳıl-, żāyi^{c} kerden 28/45b2=7:170
żāyi^{c} bol-, żāyi^{c} kerden 25/25a3=3:171
żāyi^{c} ḳıl-, żāyi^{c} kerden 30/9b1=12:90

żayf: ḳonuḳ, mihmān 30/28b2=15:68

żayḳ: tarlıḳ, tengī 30/100b1=16:127
taru-, teng şoden 29/19a2=9:25
tazyīḳ: tarut-, teng kerden 38/82a1=65:6

ṭ

ṭab^{c}: mühr ur-, mühr kerden 29/66a1=9:93
tamġa ur-, mühr kerden 28/3a3=7:101
ṭab^{c} m.: mühr urul-, mühr kerde şoden 29/62a3=9:87

min ṭarf^{in}: közdin, çeşm zeden 36/30a1=42:45

ṭaraf: buçġaḳ, gurūh 25/3b1=3:127

ṭarīḳ: yol, rāh 31/59b1=20:77
ṭarīḳa^{t}: yol, rāh-ı tāżılter 31/53b2=20:63

ṭariyy: yaş, tāze 30/36a3=16:14
tāze, tāze 33/72b3=35:12

ṭa^{c}m: meze, meze 37/12b2=47:15
yé-, ḫorden 33/16b1=33:53
ṭa^{c}ām: ṭa^{c}ām, ḫordeni 27/19a2=5:5
yém, ḫordenī 36/85b3=44:44
iṭ^{c}ām: yégü aş bér-, ḫordenī dāden 34/10a1=36:47

ṭa^{c}n: ṭa^{c}n ḳıl-, ^{c}ayb kerden 29/9a3=9:12

ṭuġyān: boynaġuluḳ ḳıl-, ez ḥad der güẕāşten 31/42a3=20:24
ḥaddin keç-, güẕeşten ez ḥad 31/61a1=20:81
yolsuzluḳ, ez ḥad güẕeşten 28/55b3=7:186
yolsuzluḳ ḳıl- hem boynaġuluḳ ḳıl, ez ḥad der güẕeşten 31/46b2=20:43
ṭāġī: ḥaddin taş boynaġu, ez ḥad der güẕeşte 34/23b1=37:30
yolsuz boynaġu, ez ḥad der güẕerende 34/67b 1=38:55
ṭāġūt: boynaġuluḳ, but u dīv 30/47a1=16:36
yek, dīv 26/25a1=4:51
ṭāġūt, dīv 26/44a3=4:76
tangrıda aḍın tapunġu, but 34/89a1=39:17
tangrıda aḍın, Ka^{3}b ibn Eşref 26/31b2=4:60
iṭġā^{3}: yolsuz ḳıl-, bī-fermān kerden 37/76a1=50:27

iṭfā^{3}: öçür-, furū-mīrānīden 29/24a1=9:32
öçür-, furū-keşīden 38/44a2=61:8

ṭafīḳ: āġāz-, āġāz kerden 31/90a2=20:121
oġra-, āgāz kerden 34/60a3=38:33

ṭıfl: kiçiglik, küdek 35/63a1=40:67

ṭulū^{c}: tuġ-, ber āmeden 37/80b1=50:39

ṭaf^{c}: mîve, şukūfe 37/71a3=50:10

iṭṭıla^{c}: kör-, dîden 31/30b3=19:78
köz kemiş-, dîde-ver şoden 32/26a3=28:38
köz kemiş-, resîden 35/45b1=40:37
köz tut-, dîdever şoden 27/28a3=5:13

inṭılāk: bar-, reſten 31/2b3=18:77
taṭlîk: boşa-, pāy güşāde kerden 33/11a3=33:49
ṭalāḳ ḳıl-, ṭalāḳ dāden 38/76a1=65:1

tams: ḳınayu yoḍ-, nā-pedîd kerden 26/22b1=4:47
yoḍ-, busūden 34/16a3=36:66

tama^{c}: ṭama^{c} ḳıl-, ḫışm dāşten 33/2a1=33:32

iṭmi^{3}nān: amrul-, ārāmîden 25/3a1=3:126
muṭma^{3}inn: amrulmış, ārāmîde 30/92a1=16:112

eṭhār: arıġraḳ, pākter 33/17b1=33:53
taṭhîr: arıt-, pāk kerden 27/48b2=5:41
arıt-, pākize kerden 33/3a2=33:33
taṭahhur: arın-, ser u ten şusten 27/21b1=5:6
muṭahhar: arıġ ḳılınmış, pākize kerde 26/28b3= 4:57

ṭav^{c}an: könĝlin, be-ḫoş-meniş 29/39a1=9:53
könĝlün, fermān-berdār 35/77b3=41:11
ṭā^{c}a^{t}: boyun sumaḳ, fermān-berdārî 26/48b3=4:81
boyun sümek, fermān-berdārî 37/17a2=47:21
ṭā^{3}i^{c}: boyun sügen, fermān-berdār 35/78a1=41:11
iṭā^{c}a^{t}: boyun su-, fermān burden 27/23b1=5:7
boyun sun-, fermān-berdārî kerden 29/51b1=9:71
boyun su-, fermān-berdārî kerden 29/5b1=8:46
boyun su-, ṭā^{c}at dāşten 25/23b2=3:168
boyun su-, fermān-berdārî kerden 37/64b3=49:14
boyun bér-, fermān burden 28/64b2=8:1
iṭā^{c}a^{t} m.: boyun sun-, fermān burde şoden 26/36b1=4:64
taṭvi^{c}: boyun su-, āsān kerden 27/39a3=5:30
istiṭā^{c}a^{t}: u-, tevānisten 30/68a2=16:73
un-, tevānisten 38/74a3=64:16
una-, tevānisten 29/33a2=9:42
yaraġ bol-, tevānisten 26/87b3=4:129
yaraġ bul-, tevānisten 26/66a1=4:99
yaraġlıġ bol-, tuvānisten 34/17a1=36:67
muṭṭavi^{c}: boyun suġan, be-ḫoş dilî dāden-i ṣadaḳa 29/56a3=9:79

ṭavāf m.: tezgindürül-, gerdānîde şoden 36/67a1= 43:71
ṭā^{3}if: kezigli, vesvese-i gerdende 28/61b1=7:201

ṭūfān: aḳar suw, āb-ı revān-ı ġālib 28/15a1=7:133

ṭā^{3}ife^{t}: gürūh, gürūh 25/17b2=3:154
ögür, gürūh 29/46b2=9:66
ögür, kārî 26/49a1=4:81

ṭavl: artuḳluḳ, fuzūn-i māl 26/4a1=4:25
uluġluḳ, faźl 35/23a3=40:3
ulugsıġlıḳ, fuzūnî 29/61b2=9:86
ṭūl: uza-, derāz şoden 31/63a2=20:86
teṭāvul: uzun bol-, derāz şoden 32/29b2=28:45

maṭviyy: türülmiş, der neverdîde 35/16a1=39:67

ṭîb: ḫoş tur-, pāk būden 35/20b3=39:73
ṭayyib: arıġ, pāk 28/84a3=8:37
arıġ, ḫoş u pāk 28/34a2=7:157
arıġ, pāk u ḫoş 27/18a2=5:4
arıġ, ḫoş 27/4b1=4:160
ḫoş, ḫoş 33/37b1=34:15
tatlıġ, ḫoş 30/84b1=16:97
yaḫşı, pāk 33/70a2=35:10
ṭayyibe^{t}: ḫoş, pākize ḫoş 38/46b3=61:12

ṭayr: ḳuş, murġ 30/71b3=16:79

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

ṭā'ir: fāl, fāl 28/14a3=7:131
taṭayyur: ésiz fāl toḳı-, fāl-ı bed giriften 28/14a 2=7:131

ṭīn: balçıḳ, gil 32/26a1=28:38

ظ

ẓa'n: köçgü, küç kerden 30/73a1=16:80

iẓṭār: elig bér-, pīrūzī dāden 37/43a2=48:24

ẓall: bol-, şoden 30/57b1=16:58
ulan-, bisüden 31/68a2=20:97

ẓill: kölike, sāye 30/53a3=16:48
ẓulle[t]: kölikelik, sāyebān 34/88a3=39:16
ẓalīl: soġuḳ, tamām u ḫunuk 26/29a1=4:57
taẓlīl: kölike ḳıl-, sāyedār kerden 28/37b1=7:160

ẓulm: küç, sitem 35/31b3=40:17
küç ḳılmaḳ, sitem 30/59a2=16:61
ẓulm, sitem 35/41b3=40:31
ẓulm, sitem kerden 27/45b2=5:39
küç ét-, sitem kerden 28/41b3=7:165
küç ḳıl-, sitem kerden 29/27b1=9:36
küç ḳılıġlı er-, sitem kerden 29/50b2=9:70
ẓulm m.: küç ḳılın-, gum kerde şoden 26/24a2=4:49
küç ḳılın-, sitem kerde şoden 30/50a2=16:41
ẓulm teg-, sitem kerden 36/27b1=42:41
ẓālim: küç ḳılġan, sitemkār 26/64b3=4:97
küç ḳılıġlı, sitemkār 28/26b2=7:148
küç ḳıldaçı, sitemkār 38/53b1=62:7
ẓālim, sitemkār 29/14b3=9:19
ẓulm ḳılıġlı, sitemkār 34/33a2=37:113
ẓallām: küç ḳılġuçı, sitemkār 37/76b3=50:29
ẓalūm: ẓalūm / küç ḳılġan, nik-sitemkār 33/27a1=33:72
aẓlam: küç tegürgen, sitemkār-ter 38/43b1=61:7

ẓulme[t]: ḳarangḳuluḳ, tārīkī 30/12b2=14:1
muẓlim: ḳarangḳu içre, der tārīkī 34/6a3=36:37

ẓame': suwsa-, teşne şoden 31/89a3=20:119

ẓann: sézig, gümān 25/18a1=3:154
sezig, gümān 37/29b3=48:6
sézinç, gümān 27/3a2=4:157
sézinç, gümān burdenī 36/107a1=45:32
sézin-, gümān burden 25/17b3=3:154
sézin-, dānisten 34/55b3=38:24
yaḳīn bil-, yaḳīn dānişten 31/75b1=41:48
ẓānn: sezigli, gümān berende 37/29b3=48:6

ẓuhūr: aġ-, ber şoden 36/51a3=43:34
belgür-, pedīd āmeden 29/36b2=9:48
ẓāhir: belgülüg, peydā 33/38b3=34:18
belgülüg, pirūz 35/40a2=40:29
ġalebe ḳılıġlı / küçlüg, ġalebe konende 38/49a 1=61:14
iẓhār: āşkāre ḳıl-, peydā kerden 38/89b3=66:3
belgür-, peydā şoden 35/37b2=40:26
iẓhār 'alā: belgürtmek, pīrūz kerden 29/24b2=9:33
ẓāhir ḳıl-, çīre kerden 37/47b3=48:28
teẓāhur: belgür-, hem-püşt şoden 32/32a3=28:48

ẓahr: arḳa, püşt 29/26b1=9:35
uça, püşt 28/48a1=7:172
ẓāhir: yārīçi, hem-pest 33/43b3=34:22
müẓāhera[t]: tapla-, hem püşt şoden 38/90b3=66:4
ẓihār andı iç-, be-iẓhār ḫ[v]orden 38/2a3=58:2
ẓihār andı iç-, ẓihār besten 38/4a1=58:3

ع

'ibāde[t]: bit-, perestīden 30/46b3=16:36
ḳulluḳ, perestīden 27/12b1=4:172

sunmaḳlıḳ, perestîden 31/26a1=19:65
tap-, perestîden 29/23b2=9:31
tapun-, perestîden 30/67b3=16:73
tapun- / tap-, perestîden 30/45b2=16:35
tapnuġlı er-, perestîde 32/41a1=28:63
tapuġ, perestîden 28/63b3=7:206
ᶜibāde[t] m.: tapun-, perestîde şoden 36/56a2=43:45
ᶜabd: ḳul, bende 28/60a4=7:194
ᶜābid: tapġan, nik dārende ez ḫudāy 36/70b3=43:81
ᶜābide[t]: tapunġan ... ḳunçuy, perestende 38/92a 1=66:5

ᶜibre[t]: békiştürmek, pend 30/62b1=16:66
iᶜtibār: ᶜibret al-, pend giriften 38/18b1=59:2

ᶜābir: keçigli, güẕerende 26/18b1=4:43

muᶜteb: ḫoşnūd bolunmış, ḫoşnūd kerde 35/86b1=41:24
istiᶜtāb: ḫoşnūd bolġu er-, ḫoşnūd kerden / ḫᵛāş-te şoden 36/109a1=45:35
ḫoşnūdluḳ tile-, ḫoşnūd kerden ḫᵛāsten 35/86b1=41:24
istiᶜtāb m.: ḫoşnūd bolıġlı, ḫoşnūd kerde şoden 30/75b2=16:84

ᶜatîd: anuḳ, āmāde 37/73b3=50:18

ᶜatl: süḏrü-, keşîden 36/86a1=44:47

ᶜutuvv: boynaġulıḳ ḳıl-, birūn āmeden 38/84a3=65:8
boynaġuluḳ ḳıl-, der güẕeşten 28/42a1=7:166
ᶜitiyy: boynaġuluḳ, der güẕeşten ez endāze 31/27 b1=19:69
ḳarılıḳ, çişk şoden 31/6a3=19:8

ᶜaceb: tanġla-, şigift dāşten 34/19a3=37:12
tanġla-, şigift şoden 37/68a3=50:2
ᶜucāb: teḳ tang, nik şigift 34/48a2=38:5
ᶜacîb: tanġ, şigift 37/68b2=50:2
iᶜcāb: ḫoş kel-, be-şigift āverden 37/49b2=48:29
ḫoş kel-, ḫoş āmeden 29/18b3=9:25
tanġ kel-, ḫoş āmeden 29/40a1=9:55

ᶜacz: ᶜāciz bol-, ᶜāciz şoden 27/40a2=5:31
iᶜcāz: ᶜāciz ḳıl-, ᶜāciz kerden 33/85a1=35:44
ᶜacūz: ḳurtġa, kende pîr 34/37a3=37:135
muᶜāciz: keçigli, der güẕerende 33/30b2=34:5
öngürtgen, pîşî konende 33/54a1=34:38
muᶜciz: ᶜāciz ḳılıġlı, ᶜāciz konende 37/2a1=46:32
keçigli, der güẕerende 35/8a2=39:51
unmas ḳılıġlı, ᶜāciz konende 30/52b3=16:46
yanıġlı, der güẕerende 36/23a1=42:31

ᶜacel: éw-, şitāften 28/27b3=7:150
iᶜcāl: éwdür-, şitābāniden 31/61b3=20:83
taᶜcîl: terklet-, şitābāniden 34/51b2=38:16
istiᶜcāl: éw-, şitāb ḫᵛāsten 34/45a2=37:176
éwe tile-, şitāb ḫᵛāsten 31/79b1=46:24
éweklik ḳılġan er-, şitāb konende 37/85a1=51:14

ᶜicl: buzaġu, gevsāle 28/26a2=7:148
buzaġu, gevsāle 31/64b1=20:88

aᶜcemiyy: tāzî ermes, zebān-ı tāzî nîst 30/87a3= 16:103

ᶜadd: sana-, şumurden 34/69b2=38:62
ᶜidde[t]: ᶜidde, ᶜiddet 33/11b1=33:49
ᶜiddet, pākî 38/76a2=65:1
ᶜiddet, ᶜiddet 38/76a3=65:1
san, şumār 29/27a1=9:36
taᶜdîd: sa-, şumurden 31/34b2=19:94
iᶜtidād: sa-, şumurden 33/11b1=33:49

ᶜudde[t]: étig, sāz 29/35a3=9:46
iᶜdād: anut-, āmāde kerden 29/63a1=9:89
iᶜdād m.: anutul-, āmāde kerde şoden 25/6a1=3:133

ᶜadl: ᶜadl, rāstî 38/78a2=65:2

dād bérmek, dād 30/79a1=16:90
könilik, dād 26/29b2=4:58
könilik, rāstī 37/60a2=49:9
ᶜadl ḳıl-, dād kerden 26/92a2=4:135
dād ḳıl-, dād dāden 28/36b1=7:159
dād ḳıl-, dād kerden 27/24a2=5:8
dād bér-, dād kerden 26/88a1=4:129

ᶜadv: ḥaddin keç-, sitem kerden 28/39b3=7:163
ᶜudvān: ḥaddin keçmek, sitem kerden 38/5a2=58:9
ḥaddin keç-, güzeşten ez ḥad 26/8a3=4:30
tengde keçrügli / artuḳ ḳılġılı, sitem 32/19a3=28:28
ᶜaduvv: düşman, düşmān 28/28b1=7:150
düşman, düşman 29/59b2=9:83
yagı, gürūh-ı düşman 32/10b2=28:15
yaġı, düşman 33/67a1=35:6
muᶜtedi: tengde keçgen, ez ḥad der güzerende 29/8b1=9:10
ᶜādi: tengde keçürdeçi, ez ḥad der güzerende 30/94a2=16:115
teᶜaddi: kel-, der güzeşten 38/77a2=65:1
ᶜudveᵗ: sıngar, kerāne 29/2a3=8:42

ᶜaẕāb: ᶜaẕāb, ᶜaẕāb 33/32a3=34:8
ᶜaẕāb, şikence 29/38b2=9:52
ḳatıġ ot, şikence 35/26b3=40:7
ḳın, şikence 27/44a3=5:36
ḳın, şikence-i dünyā 31/29b2=19:75
taᶜẕib: ᶜaẕāb ḳıl-, şikence kerden 38/84b2=65:8
ḳına-, şikence kerden 29/40a3=9:55
muᶜaẕẕib: ḳınaġlı, şikence konende 28/82a1=8:33
muᶜaẕẕeb: ḳınanmış, şikence kerde 33/52a3=34:35

ᶜaẕb: süçüg, ḫoş 33/72a3=35:12

ᶜoẕr: ᶜoẕr, bahāne 31/2b3=18:76
maᶜẕireᵗ: ᶜoẕr, bahāne sāḫten 35/54b1=40:52
yazuḳ keçürmek, bahāne 28/41a2=7:164

muᶜaẕẕir: ᶜoẕr ḳılġuçı, süstī konende 29/63b1=9:90
iᶜtiẕār: ᶜoẕr ay-, bahāne saḫten 29/46a3=9:66

ᶜarab: ᶜarab, beyābāniyān yaᶜnī tāzī zewānān 37/64 a3=49:14
ᶜarabiyy: tāzī, tāzī 30/87b1=16:103
tāzī, tāzī zewān 34/96b1=39:28
tāzī, tāzī zebān 31/87a2=20:113

ᶜurūc: aġ-, ber āmeden 33/29a1=34:2
miᶜrāc: üzengü, nerdübān 36/51a2=43:33

aᶜrac: aḫsaḳ, leng 37/38a3=48:17

ᶜurcūn: egilmiş ḫurmā butaḳı, şāḫ-ı ḫūşa-i ḫurmā 34/7a1=36:39

meᶜarraᵗ: emgek, renc 37/44b1=48:25

ᶜarş: ᶜarş, taḫt-ı buzurg 35/22a1=39:75
taḫt, taḫt-ı buzurg 35/25b2=40:7
taḫt, taḫt 31/37a2=20:5
ḳıl-, kerden 30/64a3=16:68
yoḳlat-, bināhā ber āverden 28/18a3=7:137

ᶜarż: ᶜarża ḳıl-, ᶜarża kerden 33/26b1=33:72
ᶜarż m.: ᶜarża ḳılın-, ᶜarża kerde şoden 34/59b1= 38:31

ᶜarż: én, pehnā 25/5b3=3:133
ᶜarīż: uzun, bisyār 31/77b3=41:51

ᶜaraż: ᶜaraż, kālā 28/44a3=7:169
neng, kālā 28/44a2=7:169
nerse, kālā 29/32b2=9:42

ᶜāriż: bulut, ebr 31/79a2=46:24

iᶜrāż: yüz ewür-, rūy gerdānīden 28/60b3=7:199
yüz ewürmek, rūy gerdānī 26/86b3=4:128
muᶜriż: yüz ewürgen, rūy gerdānide 29/55a3=9:76
yüz ewrügli, rūy gerdānide 28/75b3=8:23
yüz evrügli, rūy gerdānide 34/71a3=38:68

ᶜirfān: uḳ-, şināḫten 37/21a1=47:30

uḳ- yime bil-, şināḫten 37/21a2=47:30
ᶜirfān m.: bilin-, şināḫte şoden 33/21b1=33:59
taᶜrīf: bildür-, ḫoş-būy kerden 37/8a1=47:6
uḳtur-, şināsā kerden 38/90a1=66:3
iᶜtirāf: muḳir kel-, iḳrār kerden 35/29a1=40:11
teᶜāruf: biliş-, şināḫten yekdīgerrā 37/64a1=49:13

ᶜurf: eḍgülük, nīkūyī 28/60b3=7:199
maᶜrūf: eḍgü, nīkū / bihter 37/17a3=47:21
eḍgülük, kār-ı nīkū 29/47a3=9:67
eḍgülük, nīkūyī 29/51a2=9:71
eḍgü bütün söz, dürüst u nīkū 33/2a2=33:32

ᶜarim: ḳaçu, bend 33/37b3=34:16

ᶜury: yalıng bol-, berehne şoden 31/89a3=20:118
ᶜarā: yazı, şaḥrā 34/39a2=37:145

ᶜuzūb: ġāyib bol-, dūr şoden 33/29b2=34:2

taᶜzīr: aġırla-, buzurg dāşten 28/34b3=7:157
aġırla-, nīrūmend kerden 27/26b3=5:12
uluġ tut-, buzurg dāşten 37/31a3=48:9

ᶜizz: ᶜizzet, ᶜazīzī 31/31b2=19:81
ᶜizzet, ᶜizzet 34/75a2=38:82
ᶜizzeᵗ: aġırlıḳ küşüşlük, bī-hemtāyī u ġalebe 33/70a1=35:10
boynaġuluḳ, gerdenkeşī 34/47a1=38:2
ᶜizzet, ᶜizzet 33/69b3=35:10
ᶜizzet, ᶜazīzī 26/94b3=4:139
ᶜazīz: ᶜazīz, ᶜazīz 30/8a1=12:88
ᶜazīz, bī-hemtā 25/3a3=3:126
ᶜazīz, ḳavī 37/27b2=48:3
irig, dürüşt 27/59a2=5:54
küsüş, bī-hemtā 28/69a2=8:10
küşüş, bī-hemtā 29/51b3=9:71
mengzeksiz, bī-hemtā 26/28a1=4:56
mīsl yoḳ, bī-hemtā 27/8b1=4:165
eᶜazz: ᶜazīzraḳ, ᶜazīz-ter 38/62b2=63:8

ᶜazl: seç-, ᶜazl kerden 33/14a3=33:51

iᶜtizāl: bir sıngar bol-, be-yek-sū şoden 36/80a1=44:21
bir sıngardın tur-, be-yek-sū şoden 31/19a1=19:48
bir sıngardın kit-, be-yek-sū şoden 31/19a3=19:49
sıngardın tur-, cudā şoden 26/56b1=4:90

ᶜazm: oġramaḳ, ḳaṣd 31/88a3=20:115
üstüvār, üstüvār 36/28b2=42:43
berk bol-, ḥaḳīḳat şoden 37/17a3=47:21

ᶜusr: düşvārlıḳ, düşvārī 38/84a2=65:7
teᶜāsur: düşvār tut-, düşvār giriften 38/83a1=65:6

ᶜasel: ᶜasel, engübīn 37/13a1=47:15

ᶜasā: bolġay mu, nezdīk şoden 37/17b2=47:22

ᶜaşr: on, deh 28/20b3=7:142
on kün, deh şeb 31/70a2=20:103
miᶜşār: onda bir, deh yek 33/58b3=34:45

ᶜaşireᵗ: uġuş, tebār 29/17b1=9:24

ᶜaşv ᶜan: ḳış-, ḫᵛīşten kūr sāḫten 36/52a2=43:36

ᶜaşiyyᵉⁿ: kéçe, şebāngāh 31/7b2=19:11
kéçelik, şebāngāh 35/55b3=40:55

ᶜāşım: küḍezigli, nigāh dārende 35/42a3=40:33
iᶜtişām: yapuş-, çeng der zeden 26/99a3=4:146

ᶜaşā: tayaḳ, ᶜaşā 28/5b2=7:107
tayaḳ, destver 31/40b2=20:18

ᶜişyān: ᶜāşī bolmaḳ, ᶜāşī şoden 37/58b3=49:7
ḫilāf ḳıl-, bī-fermānī kerden 25/15b1=3:152
ḫilāf ḳıl-, bī-fermānī kerden 34/86b3=39:13
ᶜasiyy: ᶜāşī, bī-fermān 31/8b1=19:14
muḫālif, bī-fermān 31/17b2=19:44
maᶜşiyeᵗ: ḫilāf ḳılmaḳ, bī-fermānī kerden 38/5a3 =58:9

ᶜaẕud: bilek, bāzū 32/23b3=28:35

ᶜaẓẓ: ısır-, geziden 25/1a2=3:119

ᶜiẓīn: kes kes, pāre pāre 30/31b3=15:91

ᶜaṭāᵓ: ᶜaṭā, dihiş 34/62a2=38:39
iᶜṭāᵓ: bér-, dāden 29/22a2=9:29
iᶜṭāᵓ m.: béril-, dāde şoden 29/41b1=9:58

ᶜaẕīm: uluġ, buzurg 26/7a1=4:27
aᶜẓam: uluġraḳ, buzurg-ter 29/15a3=9:20
iᶜẓām: uluġ bér-, buzurg dāden 38/81b1=65:5

ᶜaẓm: ḳuruġ sünĝük, üstüẖᵛān 34/20a2=37:16
sünĝük, üstüẖᵛān 31/4b3=19:4

ᶜafv: ᶜafv ḳıl-, der güẕārden 25/16a2=3:152
ᶜafv ḳıl-, der güẕāşten 38/73a3=64:14
keçür-, der güẕāşten 29/46b1=9:66
keçür-, der güẕeşten 26/66a3=4:99
keçürmek, der güẕāşten 28/60b2=7:199
ᶜāfī: ᶜafv étgen, der güẕārende 25/6b1=3:134
ᶜafuvv: keçürgen, der güẕārende 26/19b2=4:43
keçürgen / örtgen, der güẕārende 26/66b1=4:99

ᶜaḳib: oġlan, ferzendān 36/48a2=43:28
ᶜāḳibeᵗ: iş soñgı eḍgülüki, serencām-ı nikū 28/12b1=7:128
soñg, pāyān 38/85a1=65:9
soñg, pāyān-ı kār 28/4a3=7:103
soñg, serencām 30/47b3=16:36
ᶜiḳāb: ḳın, şikence 34/51a2=38:14
ḳınlıġ, şikence 28/71a3=8:13
ḳınlıġ, ᶜuḳūbet 28/43a1=7:167
taᶜḳib: soñgla-, bāz geşten 32/21b2=28:31
ᶜaḳib: kiḍin, pāşne 25/12a2=3:144
ökçe, pey 25/12a3=3:144
iᶜḳāb: songlat-, pādāş dāden 29/55b1=9:77
muᶜākabeᵗ: ḳına-, şikence kerden 30/99b3=16:126
muᶜākabeᵗ m.: ḳınal-, şikence kerde şoden 30/100a1=16:126

ᶜaḳd: ba-, girih besten 26/10b1=4:33
ᶜuḳdet: baġ, girih 31/42b3=20:27

ᶜāḳir: ḳısır, nā-zānende 31/5a3=19:5

ᶜaḳl: ög birle uḳ-, be-ẖıred der yāften 30/35b2=16:12
ögün uḳ-, be-ẖıred der yāften 28/75b1=8:22
uḳ-, der yāften 34/37b3=37:138
uḳ-, der yāften be-ẖıred 30/63b3=16:67
uḳ-, ẖıred dāşten 37/56a1=49:4
uḳ-, huş dāşten 28/45a3=7:169
uḳĝan tur-, der yāften be-ẖıred 36/90b3=45:5
lā yaᶜḳılüne: ẖıredleri yoḳ, ne-huşdār end 38/28a 2=59:14

ᶜaḳīm: ḳısır, nā-zānende 36/34a2=42:50
ḳısır tügün, nā-zānende 37/89a1=51:29

ᶜakf: ulaşu téril-, peyveste būden 28/18b2=7:138
ᶜākif: turmış, muḳīm 31/68a2=20:97
turu ḳal-, iᶜtikāf kerde 31/65b3=20:91
maᶜkūf: yıġmış, bāz-dāşte 37/43b3=48:25

ᶜalaḳaᵗ: kesek ḳan, ẖūn beste 35/62b3=40:67

muᶜallaḳ: asılmış, bā-süy āvīẖte 26/88a3=4:129

ᶜilm: bilig, dānişten 31/49a2=20:52
bilmek, dāniş 27/3a2=4:157
bilmek, dānişten 28/56a3=7:187
bilmek, peydā kerden 25/10a1=3:140
bilmek, ᶜilm 31/68b3=20:98
bilmek, ārzū-yı dāniş 38/88a1=65:12
ᶜilm, dāniş 27/5b1=4:162
belgürt-, cüdā kerden 33/42a1=34:21
bilig, dāniş 30/40b3=16:27
bil-, dānişten/dānisten 29/28a1=9:36
bildügini āşkāra ḳıl-, ẓāhir kerde būden 29/11 b2=9:16
bil- aḍır-, peydā kerden 25/10b3=3:142

bil- aḍır-, dānisten her-āyine 25/11a1=3:142
ġayri ᶜilm: biligsiz, bī-dāniş 37/44b1=48:25
ᶜālim: bilgen, dānā 33/79a1=35:38
ᶜalīm: biliglig, dānā 30/26b1=15:53
bilgen, dānā 28/6a3=7:109
ᶜallām: bilgen, nīk-dānā 29/56a2=9:78
bilgen, dānā 33/60b3=34:48
aᶜlam: bilgen, dānā-ter 26/20a3=4:45
bilgenrek, dānā-ter 25/23b1=3:167
bilür, dānişte 28/57b2=7:188

ᶜalāmeᵗ: belgü, nişān 30/37b2=16:16
maᶜlūm: belgülüg, peydā kerde 34/43a1=37:164
belgülüg, dānişte 34/75a1=38:81
taᶜlīm: ögret-, āmūzānīden 26/77b1=4:113
muᶜallem: ögretmiş, āmūzānīde 36/78a2=44:14

ᶜalem: taġ, kūh 36/23b1=42:32

ᶜālem: ᶜālem, cehān 32/21a2=28:30
ᶜālemīn: ajunluġlar, cehāniyān 30/29a1-2=15:70
ᶜālemluġlar, cehāniyān 28/4b2=7:104
ᶜālemluġlar, ehl-i cehāniyān 36/82b1=44:32
ᶜālemluġlar, cehāniyān-ı zamān 28/19b3=7:140

ᶜalāniyyetᵉⁿ: āşkārā, āşkār 33/75b1=35:29
iᶜlān: açuḳ āşkārā ḳıl-, āşkārā kerden 30/38a3=16:23
āşkāra ḳıl-, āşkārā kerden 32/43a3=28:69

ᶜuluvv: boynaġuluḳ ḳıl-, gerden-keşī kerden 36/79a2=44:19
uluġluḳ ḳıl-, ser ber āverden 32/4a2=28:4
üstün kel-, ġālib āmeden 31/54a1=20:64
ᶜaliyy: uluġ, ber-ter ez heme 35/29b2=40:12
yüksek, bülend 26/12b1=4:35
yüksek, ber derāz-ı heme 33/44b1=34:23
ᶜālī: baş kötürgen, ser ber āverde 34/73b2=38:75
boynaġu, gerdenkeş 36/82a2=44:31
üstün, zever 30/29b3=15:74
aᶜlā: üstün, ber-ter 25/9a2=3:139
yüksek, merd-i ber-terīn 37/24a1=47:35
yüksekrek, ber-ter 30/58b2=16:60
yüksekrek, bülend-ter 31/55a2=20:68
ᶜulyā: üstün, bülend-ter 29/32a1=9:40
ᶜulā: yüksek, buzurg-ter 31/58b2=20:75
teᶜālī: uluġ er-, bülend būden 31/87b1=20:114
teᶜālā: uluġ, bülend 28/59b1=7:190
uluġ yüksek, bülend 30/33a3=16:3

teᶜālev: kelinġler, āmeden 26/32a3=4:61

ᶜalā: ara, ber 36/8b2=42:13
iç / üze, ber 31/16a1=19:40
üze, ber 25/17a1=3:153
üze, be- 25/16b2=3:153

muteᶜammidᵉⁿ: oġrayu, ḳaṣd ḳonende 26/60b3=4:93

ᶜamr: ābādān ḳıl-, ābādān kerden 29/12b1=9:17
esenlik / şavab iş tuta and, cān-ı ser 30/29a3= 15:72
ᶜumur: tiriglik, zindegānī 30/65b2=16:70
ᶜömr, zindegānī 33/71b3=35:11
ᶜimāreᵗ: ābādān ḳılmaḳ, ābādān kerden 29/14a2= 9:19
taᶜmīr: ᶜömr bér-, zindegānī dāden 33/78a3=35:37
uzun ᶜömr bér-, ᶜömr dāden 34/17a2=36:68
taᶜmīr m.: uzun ᶜömr béril-, zindegānī dāde şoden 33/71b1=35:11
muᶜammer: uzun ᶜömr bérilmiş, zindegānī dāde 33/71b2=35:11

ᶜamel: ᶜamel, kār 33/68a2=35:8
iş, kār 28/25b2=7:147
iş, kirdār 37/54b2=49:2
ᶜamel ḳıl-, kār kerden 33/34b3=34:12
ét-, kerden 33/33b3=34:11
ḳazġan-, kerden 30/91b1=16:111
ḳıl-, kār kerden 35/74a3=41:5
ḳıl-, kerden 26/74b1=4:108
ᶜāmil: ᶜamel ḳılıġlı, kār konende 31/74b3=39:39
işlegen, kārkon 29/42b3=9:60

iş ḳılıġlı, kār konende 25/8a2=3:136

ᶜamm: ᶜamm, ᶜam 33/12a3=33:50
ᶜamme[t]: ata ḳız ḳarındaşı, ḫ[v]āher-i peder 33/12a 3=33:50

ᶜameh: başı tezginip turuḳ- ḳaraġu, sergerdān şoden 28/56a1=7:186
tezginip yorı-, sergeşte reften 30/29b1=15:72

ᶜamā: ḳaraġuluḳ, kūrī 35/82b1=41:17
ḳaraġu bol-, pūşide şoden 32/42a1=28:66
aᶜmā: ḳaraġu, nā-bīnā 31/91b2=20:124
ḳaraġu, kūr 36/54a2=43:40
iᶜmā[ɔ]: ḳaraġu ḳıl-, kūr kerden 37/18a2=47:23

ᶜineb: üzüm, engür 30/34b2=16:11

ᶜanet: yazuḳ, pelīdkār 26/5b3=4:25

ᶜind: dergāh, nezd 32/32b2=28:49
ḳat, nezdīk 37/55a2=49:3
üsk, nezd 25/24b1=3:169

ᶜanīd: muḫālif, suturk 37/75a3=50:24

ᶜunuḳ: boyun, gerden 28/70b2=8:12

ᶜunuvv: uçuzluḳ ḳıl-, furū-tenī kerden 31/86a3=20:111

ᶜahd: ᶜahd, ᶜahd kerden 29/9a3=9:12
ᶜahd, peymān 31/31a1=19:78
bıçıġ, peymān 28/3b2=7:102
bıçıġ, ᶜahd 30/83a2=16:95
bıçıġ, müddet 31/63a3=20:86
ᶜahd ḳıl-, peymān kerden 31/88a1=20:115
ᶜahd ḳıl-, fermūden 34/14a3=36:60
bıçıġ ḳıl-, fermūden 28/16a1=7:134
muᶜāhedeᵗ: ᶜahd ḳıl-, ᶜahd besten 29/7b2=9:1
bıçıġ ḳıl-, ᶜahd kerden 30/79b3=16:91

ᶜivec: egrilik, kej 31/85a3=20:108
egri, kej 31/85a1=20:107

ᶜavdeᵗ: yan-, bāz gerdīden be-küfr 28/85a3=8:38
yan-, bāz gerdīden 28/2b2=7:88
yan-, şoden 34/6b3=36:39
ᶜā[ɔ]id: yanıġlı, bāz gerdende 36/78b1=44:15
iᶜādeᵗ: ewür-, bāz gerdānīden 31/41b1=20:21
tirgüz-, zinde kerden 33/61a2=34:49

ᶜavẓ: sıġın-, penāh giriften 35/38a1=40:27
sıġın-, endeḫsīden 36/79b2=44:20
istiᶜāzeᵗ: sıġın-, penāh custen 28/61a2=7:200
sıġın-, penāh giriften 35/56b1=40:56

ᶜām: yıl, sāl 29/20b3=9:28

istiᶜāneᵗ: yārī tile-, yārī ḫ[v]āsten 28/12a1=7:128

ᶜīr: arḳış, kārvān 30/5a2=12:82

maᶜīşeᵗ: tiriglik, zindegānī 31/91b1=20:124
tiriglik, zindegānī kerden 36/49b3=43:32

ᶜayleᵗ: çıġaylıḳ, dervīşī 29/21a1=9:28

ᶜayn: köz, çeşm 27/51b3=5:45
ᶜalā ᶜaynī: barı üze, ber nigeh dāşten 31/45a1=20:39
ḳurratu ᶜayn: köz yaruḳı, rūşenāyī-i çeşm 32/7a3=28:9
ᶜīn: kéng közlüg, ferāḫ-çeşm 36/87b2=44:54

ᶜayn: yer, çeşme 37/85a3=51:15
yul, çeşme 28/37a3=7:160

ᶜayā[ɔ]: ar-, dermānden 37/2b3=46:33

ġ

ġābir: ḳalmış, mānde-i der helāk 34/37a3=37:135

taġābün: taġābün, ġabn āverden be-yekdiger 38/70a2=64:9

ġuduvv: erte, bāmdād 28/63a3=7:205
erte, bāmdād kerden 33/34b1=34:12
erte bar-, bāmdād reften 25/2b1=3:121
ġadā: yarın, ferdā 38/30a2=59:18

ġurūb: bat-, furū reften 37/80b2=50:39
ġarb: kün batsıġ, cāy-ı āftāb furū reften 32/29a1=28:44
maġrib: kün batsıġ yer, cāy-i āftāb-ı furū reften 28/17b2=7:137

ġurāb: ḳarġa, zāġ 27/39b3=5:31

ġurūr: ar-, firīb̄iden 33/66b1=35:5
armaḳ, firīb 26/82a1=4:120
ġarūr: yek, dīv 33/66b3=35:5

ġurfe[t]: baba-ḫāne, bervāre 33/53b2=34:37
kötrüm, bervāre 34/90b1=39:20

iġrāḳ: batur-, furū burden 28/16b3=7:136
batur-, āb furū burden 34/26a3=37:82
muġraḳ: ġarḳa bolmış, be-āb furū burde 36/80b2=44:24

ġārim: borçluġ, fāmdār 29/43a1=9:60

iġrā[ɔ]: sekirt-, ber āġālīden 33/22a2=33:60

ġazl: egirmiş yip, rişte 30/80b2=16:92

ġāzī: ġāzī, ġāzī 25/21a1=3:156

ġassāḳ: ḳan taḳı iring, ḫūn u rīm 34/68a1=38:57

ġasl: yu-, şusten 27/21a1=5:6
iġtisāl: yun-, ser ü ten şusten 26/18b2=4:43
muġtesel: yunġu suw, cāy-ı ser ü ten şusten 34/63a3=38:42

ġışyān: ört-, püşīden 25/17b2=3:154
ört-, furū püşīden 31/59b3=20:78
ġişāve[t]: örtüg, püşiş 36/101a1=45:23
maġşiyyun ᶜaleyh: ögi uçġunmış kişi, bī-hūş şode 37/17a1=47:20
iġşā[ɔ]: ört-, furū püşiden 28/69a3=8:11
teġaşşī: ört-, ferāz resīden 28/58b2=7:189

ġażab: ᶜaẕāb, ḫışm 36/12a2=42:16
öwke, ḫışm 28/72b1=8:16
öwke, ḫışm yaᶜnī nā-ḫoşnūdī 28/29a3=7:152
öwke, nā-ḫoşnūdī 31/63b1=20:86
öwkeleri kel-, ḫışmnāk şoden 36/25b3=42:37
öwkelen-, ḫışm giriften 26/61a2=4:93
öwkelig bol-, ḫışm giriften 38/10a1=58:14
ġażbān: öwkelig bol-, ḫışmnāk 28/27b1=7:150
öwkelig, ḫışmnāk 31/62b3=20:86

ġażāża[t]: amurt-, furūd āverden 37/55a1=49:3

ġıṭā[ɔ]: örtüg, püşiş 37/74b3=50:22

ġufrān: barı ört-, āmurzīden 28/27a2=7:149
keçür-, der güẕāşten 36/28b1=42:43
ört-, der güẕāşten 36/25b3=42:37
ört-, āmurzīden 25/14b1=3:147
yarlıḳa-, āmurzīden 26/23a3=4:48
yazuḳ ört-, āmurzīden 28/32a2=7:155
ġufrān m.: yarlıḳan-, āmurzīde şoden 28/44a3=7:169
yarlıḳat-, āmurzīde şoden 28/85a2=8:38
ġafūr: küsüş, bī-hemtā 32/12a1=28:16
örtgen, āmurzgār hemīşe 25/4b2=3:129
örtgen, āmurzgār 25/20a3=3:155
ulaşu yarlıḳaġan, āmurzgār 26/66b1=4:99
yarlıḳaġan, āmurzgār 33/82a3=35:41
yarlıḳaġan örtgen, āmurzende 33/37b1=34:15
yazuḳ örtgen, āmurzgār 37/56b1=49:5
ġāfir: yarlıḳaġlı, āmurzende 35/23a1=40:3
yazuḳ örtügli, āmurzende 28/32a3=7:155
ġaffār: örtgen, āmurzgār 35/49a1=40:43
üküş örtgen, āmurzgār 31/61b1=20:82

maġfire[t]: yarlıķamaķlıķ, āmurzişi 28/66a2=8:5
yarlıķamaķ, āmurzişi 27/24b3=5:9
örtmek, āmurziş 25/21b3=3:157
istiġfār: yarlıķatu ķol-, āmurziş ḫ[v]āsten 26/36b3= 4:64
yarlıķatu tile-, āmurziş ḫ[v]āsten 25/22b3=3:159

ġafle[t]: ġaflet, ġaflet ya[c]nī der bī-āgāhī 37/74b2=50:22
ġaflet ap osallıķ, bī-āgāhī 32/10a2=28:15
ġaflet, bī-āgāhī 31/15b2=19:39
osan-, bī-āgāhī şoden 26/70a1=4:102
ġāfil: ġāfil, bī-āgāh 28/17a2=7:136
ġāfil / çın tutmaġlı, bī-āgāh 28/48b2=7:172
ġāfil / osal, bī-āgāh 32/3a1=27:93
osanuķ, bī-āgāh 30/90a3=16:108

ġalebe[t]: ġalebe ķıl-, ġalebe kerden 38/14a2=58:21
ġalebe ķıl-, çīre şoden 35/88a1=41:26
yeng-, çīre şoden 26/42b1=4:74
ġalebe[t] m.: ġalebe ķılın-, ġalebe kerde şoden 28/8b3=7:119
ġālib: ġālib boluġlı, çīre şevende 34/44b2=37:173
yengigli, çīre 27/35b3=5:23

ġılẓat: irig tur-, dürüşt būden 29/53a1=9:73
turılan-, dürüşti kerden 38/95b3=66:9
ġalīẓ: irig, dürüşt 38/92b3=66:6
katıġ irig, dürüşt 31/77a2=41:50
ġalīẓü'l-ķalb: irig, sıtabr-dil 25/22b1=3:159
istiġlāẓ: yoġun bol-, sitabr şoden 37/49b1=48:29

ġul: ġul, ġul 28/34b1=7:157
ġul, bend 35/64b3=40:71

ġull: ḫıyānet, kīne 38/24b2=59:10

ġulām: oġlan, küdek 37/88b2=51:28
oġul, küdem 30/26b1=15:53

ġulluv: ḫaddin keç-, güzeşten ez ḫad 27/10a3=4:171

ġaly: ķayna-, cüşīden 36/85b3=44:45

ġamra[t]: osallıķ, nādānī 37/84a3=51:11

ġamm: ġam, endüh 25/16b3=3:153
ķaḍġu yémek, endüh ḫorden 31/45b2=20:40

ġamām: ürüng bulıt, ebr 28/37b2=7:160

maġnem: ġanīmet, ġanīmet 26/62b1=4:94

ġanem: ķoy, güsfend 31/40b3=20:18

ġaniyy: ḫay, tevänger 29/65b3=9:93
mungsuz, tevänger 26/90a1=4:131
mungsuz, bī-niyāz 34/81b3=39:7
iġnā[ɔ]: asıġ ķıl-, sūd kerden 29/19a1=9:25
asıġ ķıl-, sūd dāşten 28/74a2=8:19
bayut-, tevänger kerden 29/53b3=9:74
kéngüt-, tevänger kerden 29/21a1=9:28
mungsuz ķıl-, tevänger kerden 26/88b3=4:130
yıġ-, dūr kerden 36/98a1=45:19
mugni: yıġu-, dūr konende 35/52a1=40:47
istiġnā[ɔ]: mungsuz ér-, bī-niyāz 38/68b2=64:6

istiġāşe[t]: feryād tile-, feryād ḫ[v]āsten 28/68a3=8:9

ġār: ġār, şikāf būden 29/31a2=9:40

maġāra[t]: in, şikāf-ı der küh 29/41a1=9:57

ġā[ɔ]iṭ: aşaķ yer, ḥadeş 26/19a1=4:43

ġayy: yaġılıķ, sitem 36/9a3=42:14
yolsuzluk, bī-rāhī 28/61b3=7:202
ġayy atlıġ tamuġ, ān vādī-i düzāḫ 31/23b1=19:59
yolsuz bol-, bī-rāh şoden 32/40b3=28:63
el-ġāvī: yolsuz, bī-rāh 28/50a1=7:175
yolsuz, gümrāh 34/24a1=37:32
iġvā[ɔ]: yolsuz ķıl-, bī-rāh kerden 30/24b1=15:39
yolsuz ķıl-, gümrāh kerden 34/75a2=38:82

ġayb: belgüsüz, nā-peydā 33/36b2=34:14
ġayb, ġayb 30/4b3=12:81
ġayb, nā-peydā 33/79a2=35:38
ġayb, nihān 33/60b3=34:48
ġayb, dūr-ı şūyān 26/11b2=4:34
örtügli, nihān 29/56a3=9:78
örtügli, nā-peydā 37/67a3=49:18
örtüglüg, nā-peydā 30/70b2=16:77
örtüglüg, nihān 38/31a3=59:22
bi'l-ġayb: ġaybun, be-nā-peydā 37/77b3=50:32
iġtiyāb: ġıybet ḳıl-, ez pes bed goften 37/62b3= 49:12

ġayṯ: yaġmur, bārān 36/21a3=42:28

ġayr: aḏın, cüz 30/55a3=16:52
ermez, cüz 37/77b1=50:31
yoḳ, cüz 34/62a3=38:39
bi-ġayri'l-ḥaḳḳ: be-cüz rāstī 28/24a3=7:147
sezāsızın, be-nā-vācib 35/80b1=41:15
sezāsızın, bi-ḥaḳḳ 36/28a2=42:42
sezāsızın, bi-rāstī 35/66a3=40:75
ġayri ḥisāb: saḳışsız, cüz şumār 35/48a1=40:40
bi-ġayri ᶜilm: biligsizlikin, be-cüz dāniş 30/39 a3=16:25
ġayre zi ᶜivec: egriliksiz, cüz bā-kejī 34/96b1=39:28
ġayru memnūn: kesilgüsüz, cüz burīde 35/75b3=41:8
ġayru mubīn: belgürtmegen, cüz peydā konende 36/43b2=43:18
ġayru musāfihīn: zinā ḳılmaġuçı, cüz pelīdkār 26/2b3=4:24
zinā ḳılmaġan, cüz pelīdkār 26/5a1-2=4:25
ġayri sulṭān: ḫüccetsiz, cüz ḫüccet 35/44a1=40:35
ġayre zāti'l-şevketi: tolımsızını emgeksizin, cüz bā-tīzī yaᶜni silāḥ 28/67a1=8:7
taġyīr: aḏnat-, diger kerden 26/81a2=4:119
taġayyür: aḏna-, ber geşten 37/12b2=47:15

ġayż: öwke, ḫışım 29/11a2=9:15
öwke kel-, ḫışım āverden 37/49b3=48:29

ف

fuᵓād: köñgül, dil 30/71b2=16:78

fīᵓeᵗ: ögür, gürūh 29/5a2=8:45

tefteᵓu: üküş tutaşı, hemīşe 30/6b1=12:85

feṯḥ: açuḳluḳ, güşāyiş 27/57a3=5:52
aç-, güşāden 33/64a3=35:2
aç-, ḥükm kerden 33/45b3=34:26
feṯḥ m.: açıl-, güşāde şoden 35/18b2=39:71
fettāḥ: açġan, dāver 33/46a1=34:26
müfettaḥ: açılmış, güşāde 34/66a2=38:50
istiftāḥ: aça tile-, güşāyiş ḫᵛāsten 28/73b2=8:19

fetreᵗ: süstluḳ, süstī 27/32b3=5:19
teftīr m.: süst bol-, süst kerde şoden 36/68b2= 43:75

fatīl: ewrülmiş kirçe, miḳdar-ı ān çi bemāl-i der- miyān-ı du engüşt 26/46a3=4:77
ḫurmā yiplügünçe, endāze-i ān rişte-i çüpçe-i ḫurmā 26/24a2=4:49

futūn: bulġaḳ ḳıl-, fitne ewgenden 29/37a1=9:49
fitne ḳıl-, der fitne ewgenden 26/68a3=4:101
fitne ḳıl-, gerdānīden 27/55a2= 5:49
sına-, āzmūden 31/45b3=20:40
futūn m.: kökre-, suḫte şoden 37/84b2=51:13
sınan-, āzmūde kerde şoden 30/90b3=16:110
fitneᵗ: bulġaḳ, āzmāyiş 29/37a1=9:49
bulġaḳlıḳ, āzmāyiş yaᶜni beze 29/36a1=9:47
bulġaḳ sınaġ, āzmāyiş 26/57a3=4:91
fitne, āzmāyiş 29/36a3=9:48
ḳın, şikence 37/84b3=51:14
sınaġ, āzmāyiş 28/79a1=8:28
sınaḳ, āzmāyiş 27/48a3=5:41
sınamaḳ, āzmāyiş 28/31b3=7: 155
fātin: azıtıġlı, bi-rāh konende 34/42b2=37:162

fetāᵗ: yinçke ḳız, kenīze 26/4a3=4:25

iftā': aça bér-, fetvā dāden 26/85b1= 4:127
istiftā': aça tile-, pursiden 26/85a3= 4:127
ay-, pursiden 34/40a1=37:149
sor-, pursiden 34/19a1=37:11

fācir: bi-bāk, nā be-kār 34/58b3=38:28
tefcir: aḳıt-, revān kerden 34/5a1= 36:34

faḥşā': çalpaḳ iş, zinā 30/79a3=16:90
fāḥişe[t]: körksüz iş, kār-ı zişt 25/6b3=3:135
körksüz yazuḳ, günāh-ı buzurg 36/25b2=42:37
yawuz iş, kār-ı zişt 26/5b1=4:25
yawuzluḳ, kār-ı zişt 38/76b3=65:1

faḫūr: küwengen, nāzende 26/14b1= 4:36

iftidā': yuluġ bérmek, ḫ[v]işten ḫarîden 27/44a3=5:36
yuluġ bér-, ḫ[v]işten bār ḫarîden 35/5a2=39:47

furāt: tatlıġ, ḫoş 33/72a3=35:12

ferş: tezekli, sergîn 30/62b3=16:66

ferc: açuḳluḳ, şikāf 37/70a1=50:6
ferc, ferc 33/4b3=33:35

feraḥ: sewün-, şād şoden 25/28b3=3:188
şād bol-, şād şoden 25/2a1=3:120
fariḥ: şād bol-, şādmān 29/37b3=9:50

ferd[en]: yanġuz, ten 31/31b1=19:80
furādā: yangluz yangluz, yegān yegān 33/59b1=34:46

firār: ḳaç-, gürîḫten 38/53b2=62:8

farż: belgülüg ḳıl-, peydā kerden 38/89a1=66:2
fariża ḳıl-, peydā kerden 33/8a1= 33:38
fariża ḳıl-, fariża kerden 33/13b1= 33:50
fariża[t]: buyruḳ, fermüde 29/43a2=9:60
buyrulmış, fermüde 26/3a3=4:24
kesilmiş, fermüde-i Ḫudāy 26/3b1=4:24

mefrūż: tenġlenmiş, peydā kerde 26/80b2=4:118

furūṭ: ḫaddin keç-, şitāften 31/47a2= 20:45
tefrîṭ: ḫaddin keç-, taḳṣîr kerden 35/11a1=39:56
tengde keç-, taḳṣîr kerden 30/3b3= 12:80
mufreṭ: tenġlep yıġılmış, mānde der āteş 30/60b 1=16:62

fāriġ: fāriġ ḳaḍġusuz, tehî ez ġam 32/7b3=28:10
ifrāġ: ḳuy-, rîḫten 28/10b3=7:126

farḳ: aḍır-, cudā kerden 27/36b3=5:25
farḳ m.: aḍrıl-, cudā kerde şoden 36/75a2=44:4
furḳān: aḍırmaḳ, nuṣret ya'nî yārî 28/79b1=8:29
furḳān, nuṣret 29/2a1=8:41
farîḳ: gürūh, gürūh 33/40a3=34:20
ögür, gürūh 30/56a1=16:54
tefrîḳ: aḍrıl-, cudāyî efgenden 31/66b2=20:94
mufāreḳa[t]: aḍrıl-, cudā şoden 38/78a1= 65:2
teferruḳ: aḍrıl-, cudā şoden 26/88b3= 4:130
müteferriḳat: öngin öngin, perāgende 30/2b3=12:67

feraḳ: ḳorḳ-, tersîden 29/40b3=9:56

feriyy: tanġ, 'aceb 31/11b2=19:27

iftirā': ḳoş-, ber yāften 26/24a3=4:50
toḳı-, ber yāften 33/32a1=34:8
yalġan ḳoş-, ber yāften 26/23b2= 4:48
yalġan yarat-, ber yāften 30/57a1= 16:56
yarat-, ber yāften 30/88a1=16:105
müfteri: yalġan ḳoşġan, ber yāfende-i durūġ 28/29b2=7:152
yalġan yaratıġlı, ber yāfende 30/86a3=16:101
müfterā: ḳoşulmış, yāfte 33/57b3= 34:33
ḳoşulmış, ber yāfte 32/24b3=28:36

feze': ḳorḳ-, tersîden 33/61b3=34:51
tefzî' 'an: açıl-, ne-perde şoden 33/44a2=34:23

fesḫ: kéngüt-, ferāḫ kerden 38/7a1=58:11
orunnı kéngrü ḳıl-, cāy ferāḫ kerdāniden 38/7a1=58:11
tefessuḫ: kéngrü oltur-, ferāḫ nişesten 38/6b3=58:11

fesād: artatur, tebāhî 27/42a3=5:33
fesād, tebāh 35/37b3=40:26
ifsād: artaḳlıḳ ḳıl-, tebāhî kerden 28/11a3=7:127
fesād ḳıl-, tebāhî kerden 27/41a1= 5:32
yarlıġdın çıḳ-, tebāhî kerden 30/77b3=16:88
müfsid: artaḳ işlig, tebāhkār 32/4b2= 28:4
artaḳ işlig, tebāhkār 28/21a3= 7:142
yawuz işlig, tebāhkār 34/58b1= 38:28
yawuz işlig ortaḳ ḳatıġlı, tebāhkār 28/4a3=7:103

fısḳ: yarlıġsız iş, birūn āmeden ez fermān 27/16b2=5:3
yarlıġdın çıḳmaḳ, birūn reften ez fermān 37/58b2=49:7
yarlıġdın çıḳ-, birūn şoden ez fermān 28/40b1=7:163
yarlıġdın çıḳ-, birūn āmeden ez fermān 28/42a1=7:165
füsūḳ: füsūḳ, birūn āmeden ez fermān 37/62a1=49:11
fāsıḳ: bulġanuḳ, tebāhkārî 37/57a1= 49:6
fāsıḳ, bi-fermān 29/57b3=9:80
fāsıḳ, birūn āmede ez fermān 27/37b1=5:26
fāsıḳ, birūn āyende ez fermān 29/39a2=9:53
söz tutmaġlı boḍun, birūn āmede ez fermān 36/60a3=43:54
tangrı fermānındın çıḳġan, ez fermān birūn āyende 38/30b3=59:19
yarlıġdın çıḳıġlı, bi-fermān 28/24a1=7:145
yarlıġdın çıḳıġlı, birūn āyende ez fermān 32/22b3=28:32
yoldın çıḳıġlı, birūn āyende ez fermān 28/3b3=7:102

feşel: yüreksizlik ḳıl-, bed-dil şoden 25/15a3=3: 152
yüreksizlik ḳıl-, bed-dilî kerden 29/3b3=8:43
yüreksiz bol-, bed-dil şoden 29/5b3= 8:46

efṣaḥ: yaruḳraḳ, güşāde-ter 32/23a3= 28:34

faṣl: faṣl, peydā kerden 36/84b3=44:40
faṣl, faṣl 36/15b1=42:21
aḍır-, cudā kerden 38/36a2=60:3
aḍrıl-, reften 30/10b3=12:94
tafṣîl: aḍır-, peydā kerden 29/9a1=9:11
aḍır- seç-, peydā kerden 28/49a3=7:174
aḍırmaḳ açmaḳ, peydā kerden 28/23b1=7:145
belgürtü aḍırmaḳ, peydā kerden 30/11a1=12:111
tafsîl m.: belgür-, peydā kerde şoden 35/73a3= 41:3
mufaṣṣal: üḍürmiş, peydā kerde 28/15a3=7:133

feżḥ: körksüz ḳıl-, rüsvā kerden 30/28b2=15:68

fiżża[t]: kümiş, sîm 29/25b3=9:34

infiżāż: saçmaḳ, perāgenden 38/61b3= 63:7
tarıl-, perāgende şoden 25/22b2= 3:159

fażl: artuḳluḳ, efzūnî 33/33b1=34:10
artuḳluḳ, fuzūnî 30/37a1=16:14
artmaḳ, fuzūnî 37/48b2=48:29
fażl, fażl 26/76b2=4:113
fażl, efzūnî 25/24b2=3:170
fażl, fuzūnî 29/54a1=9:74
fażl / artuḳluḳ, efzūnî 33/10b1= 33:47
tafżîl: artuḳ ḳıl-, efzūnî dāden 26/63b1=4:95
artuḳ ḳıl-, fuzūnî dāden 36/96a3= 45:16
artuḳ ḳıl-, efzūnî nihāden 26/9a3= 4:32
artuḳluḳ bér-, fuzūnî dāden 28/19b2=7:140
artuḳluḳ ur-, fuzūnî dāden 30/66a1=16:71
tafżîl m.: artuḳluḳ béril-, fuzūnî dāde şoden 30/66a3=16:71

feṭr: törüt-, āferîden 31/57a2=20:72
fāṭır: törütgen, āferînende 33/63b1= 35:1

törütügli, āferīdgār 35/4a2=39:46

tefaṭṭur: yarıl-, şikāften 31/33b2=19:90

feẕẕ: irig, dürüşt 25/22b1=3:159

faᶜl: ḳılış, kerden 37/57b1=49:6
ḳıl-, kerden 25/7b1=3:135
ḳıl-, goften 36/19b2=42:25
faᶜl m.: ḳılın-, kerde şoden 33/62b3=34:54
fāᶜil: ḳıldaçı, konende 30/29a3=15:71
mefᶜūl: ḳılġuluḳ, kerde 29/4b3=8:44
ḳılġuluḳ / ḳılınmış, kerde 29/3a1=8:42
ḳılınmış, kerde şode 26/23a2=4:47
ḳılınmış ḳılġu, kerde şode 33/7b2=33:37

faḳīr: çıġay, dervīş 29/42b2=9:60
derviş, dervīş 26/91b3=4:135
dervişāne, dervīş 32/16b2=28:24

fıḳh: uḳ-, der yāften-i suḥen 29/62b1=9:87
uḳ-, der yāften 28/52a3=7:179
uḳ-, dānişte būden 29/58b3=9:81
uḳ-, dānisten 38/27a2=59:13

tefekkür: endīşe ḳıl-, endīşe kerden 36/94b2=45:13
saḳın-, endīşe kerden 30/35a1=16:11

fākih: sewünç ḳılıġlı, ḫoş-meniş 34/13b1=36:55
temāşā ḳılıġlı, ḫoş-meniş 36/81a2=44:27
fākihe[t]: mīve, mīve 34/13b3=36:57

iflāḥ: ḳurtul-, restegārī yāften 27/44a1=5:35
ḳurtul-, restegārī būden 38/56a1=62:10
ḳurtul-, resten 29/5b1=8:45
ḳurtul-, rehīden 31/55b1=20:69
müflih: ḳurtuluġlı, restegār 28/35a1=7:157
ḳurtulmış, restegār 32/42b1=28:67

fulk: kemi, keştī 30/36b3=16:14

felek: felek, gerdūn 34/7b2=36:40

femm: aġız, dehān 29/22b3=9:30

fevt: öt- yaᶜnī keç-, der güzeşten 25/17a1=3:153
tapmaḳ, der güzeşten 33/61b3=34:51

fevc: ögür, gürūh 34/68a3=38:59

fevz: ḳurtul-, pīrūz şoden 26/41b3=4:73
ḳurtul-, resten 33/26a3=33:71
ḳurtulmaḳ, resteni 33/26a3=33:71
ḳurtulmaḳ, pīrūzī 26/41b3=4:73
ḳurtulmaḳ, restegārī 29/52b2=9:72
fāᵓiz: ḳurtuluġlı, restegār 29/15b2=9:20
mefāzeᵗ: ḳurtulmaḳ, restegārī 35/13a3=39:61

tefvīż: ısparla-, sipurden 35/50a1=40:44

fevḳ: üstün, zeber 30/54a3=16:50
üze, zeber 30/77b3=16:88

fevāḳ: sāᶜat, tevaḳḳuf 34/51b1=38:15

ifāḳaᵗ: usına kel-, be-hūş āmeden 28/22b1=7:143

fī: birle, der 37/88b3=51:29
iç, der 25/19b1=3:154
iç, der miyān 27/33b3=5:20
iç, ender 38/1b2=58:1
iç, ez 26/21b1=4:46
içre, ender 37/57b3=49:7

feyᵓ: ewrül-, ber gerdīden 30/53a3=16:48
yan-, bāz gerdīden 37/60a1=49:9
ifāᵓeᵗ: ḳaytar-, bāz gerdānīden 33/12a2=33:50

feyż: yaşaŋgur-, revān şoden 29/65a3=9:92

ق

maḳbūḥ: yıratılmış, dūr kerde 32/28a2=28:42

ḳabr: gūr, gür 29/60a3=9:84

ḳabes: pāre ot, pāre-i āteş 31/38b2=20:10

ḳabż: al-, giriften 31/67a2=20:96
ḳıs-, bāz giriften 29/47b1=9:67
ḳabże[t]: mülki içi, der mülk 35/15b2=39:67

ḳable: aşnu, piş 28/31b1=7:155
burun, piş 29/36b1=9:48
öng, piş 25/8a3=3:137
öngdin, piş 30/39b1=16:26
iḳbāl: kel-, āmeden 30/5a2=12:82
utru bar-, rūy-ı sūy-ı vey āmeden 32/21b3=28:31
utru kel-, pesrevī āverden 37/88b2=51:29
utru kel-, rūy nihāden 34/28b1=37:94
utru kel-, rūy āverden 34/22b2=37:27
ḳabūl: peẕīrle-, peẕīruften 36/19a3=42:25
ḳābil: ḳabūl ḳılıġlı, peẕīrende 35/23a2=40:3
muteḳābil: bir ikindi utruşġan, rūy der rūy-ı yek-diger 36/87a3=44:53
taḳabbul: peẕīrle-, peẕīruften 27/38a3=5:27
taḳabbul m.: peẕīrlen-, peẕīrufte şoden 29/39a1=9:53
mustaḳbil: utru kelmiş, piş āyende-piş revende 31/79a2=46:24

ḳabīle[t]: uġuş, tabār-ı ḫurd-ter 37/63b3=49:13

ḳatl: öldür-, kuşten 26/58a1=4:91
öldürmek, kuşten 26/58b1=4:92
ḳatl m.: öldürül-, kuşte şoden 25/18b3=3:154
yekādu ḳatl: öldrü yaz-, ḫ[v]āsten-i kuşten 28/28a 3=7:150
ḳutile: la[c]net ḳılındı, nefrīn kerde şoden 37/84a 2=51:10
ḳıṭāl: toḳuş, kārzār 28/72a3=8:16
toḳuşmaḳ, kārzār kerden 26/45a2=4:77
toḳuşmaḳ, kārzār 26/45b3=4:77
muḳātele[t]: öldür-, kārzār kerden 29/27b2=9:36
toḳuş-, kārzār kerden 29/9b1=9:12
yoḳat-, nist kerden 38/60a1=63:4
ḳātele: öldür-, nist kerden 29/23a2=9:30
taḳtīl: öldür-, kuşten 28/20a2=7:141
öldürmek, bisyār kuşten 33/22b1=33:61
taḳtīl m.: öldürül-, kuşte şoden 27/42a3=5:33
iḳtilāl: öldür-, kuşten 38/37b3=60:12
öldürüş-, kuşiş kerden 37/59a3=49:9

muḳtehim: kirigli, ḫ[v]işten efgenende 34/68a3=38:59

ḳad: çın-oḳ, be-dürüsti 28/80b3=8:31
çın-oḳ, be-dürüsti ve rāsti 30/9b2=12:91
dürüst, be-dürüsti 25/20a2=3:155
ök, be-dürüsti 27/32b2=5:19
rāstlıḳ, be-dürüsti 35/72b1=40:85

ḳadr: erked- / u-, tevānā şoden 30/68b2=16:75
ḫükm, taḳdīr 31/46a2=20:20
tarut-, teng kerden 33/52b2=34:36
u-, tevānā şoden 30/69b2=16:76
uluġla-, buzurg dāşten 35/15a3=39:67
ḳadr m.: taru-, teng kerde şoden 38/83b1=65:7
ḳader: endāze, ḫükm 33/8a3=33:38
endāze, endāze 36/40a2=43:11
ḳadāra[t]: yaraġ, tevānā şoden 27/43a3=5:34
ḳadīr: küçlüg uġan, tevānā 27/46b1=5:40
uġan, tevānā 27/31a3=5:17
uġan, ḳadīr 29/30b2=9:39
ḳādir: küçlüg uġan, tevānā 37/2b3=46:33
maḳdūr: endāze ḳılınmış, taḳdīr kerde 33/8a3=33:38
taḳdīr: endāze ḳıl-, endāze kerden 33/38b3=34:18
küçlüg bol-, tevānā şoden 37/41a2=48:21
teng̃le-, endāze kerden 34/6b3=36:39
teng̃lemek, endāze kerden 34/6b2=36:38
muḳtedir: küçlüg uġan, tevānā 36/54b3=43:42

ḳadr: küweç, dīg 33/35b2=34:13

muḳaddes: arıġ, pāk kerde 31/39a3=20:12
arıġ yer, pāk ya[c]nī Şām 27/34a3=5:21

ḳadem: aḍaḳ, pāy 25/14b3=3:147
aḍaḳ, ḳadem 28670a1=8:11
aḍaḳ, piş-māni 30/82b2=16:94
ḳadim: eski keçki, köhne ve dirine 34/7a1=36:39
taḳdim: aşundur-, piş firistāden 32/31a2=28:47
ilgerü kel-, piş firistāden 34/69a2=38:61
öng ıḍ-, piş firistāden 38/8b3=58:13
taḳaddum: ilgerü ıḍ-, piş firistāden 26/35a1=4:62
ilgerü keç-, pişi giriften 37/53b1=49:1
öngdin keç-, piş reften 37/27a1=48:2
istiḳdām: aşın-, piş reften 30/59b3=16:61
aşnu bar-, piş reften 33/47b2=34:30
mustaḳdim: aşnuġlı, der piş-şevende 30/20a2= 15:24

muḳtedi: yorıġlı, revende 36/46a3=43:23

ḳazf: at-, endāḫten 33/62b2=34:53
kemiş-, endāḫten 38/18a2=59:2
ḳoḍı ıḍ-, furū firistāden 33/60b2=34:48

ḳırā'a^t: oḳı-, ḫ^{v}ānden 30/85a1=16:98
ḳırā'a^t m.: oḳın-, ḫ^{v}ānde şoden 28/62b2=7:204
Ḳur'ān: Ḳur'ān, nübi 28/62b2=7:204
Ḳur'ān, Ḳur'ān 33/48a1=34:31
oḳıġu, nübi 30/19b1=15:1
oḳıġu, nübi kitāb-ı Muḥammed 30/31b3=15:91

ḳurb: yaġuḳluḳ, ḫ^{v}işi 36/17b2=42:23
yaġu-, nezdiki kerden 26/18a1=4:43
yaġu-, nezdik şoden 29/20b2=9:28
ẕu'l-ḳurbā: yaġuḳ, bā-ḫ^{v}iş 26/13b2=4:36
yaġuḳluḳ iḍisi, bā-ḫ^{v}iş 29/1b1=8:41
ḳurbān: ḳurbān, ḳurbān 25/27a2= 3:183
ḳurbān ḳılmaḳ, ḳurbān kerden 27/37b3=5:27
yaḳın, nezdik 31/82a3=46:28
ḳarib: yaḳın, nezdik 26/45b3=4:77
yaḳın, nezdik-ter 36/12b3=42:17
yawuḳ, nezdik 37/47b1=48:27
aḳrab: yaġuḳ, ḫ^{v}işān-ı nezdik-ter 26/91b2=4:135
yaḳın, nezdik-ter 37/73a2=50:16
yaḳınraḳ, nezdik-ter 27/24a3=5:8
taḳrib: ḳurbān ḳıl-, ḳurbān kerden 27/37b3=5:27
yaġut-, nezdik kerden 33/53a2=34:37
muḳarreb: yaḳın, nezdik 27/12a3=4:172
yaḳın bolmış, nezdik kerde 28/7b1=7:114
iḳtirāb: yaġumış bol-, nezdik āmede būden 28/55a3=7:185

ḳarḥ: baş, ḫastegi 25/9b1=3:140

ḳird: biçin, kepi 28/42a3=7:166

ḳarr: yaru-, rūşen şoden 33/14b1=33:51
yaruḳ bol-, rūşen şoden 31/10b2=19:26
müsteḳarr: amrulġu yer, ārāmgāh 34/6b1=36:38

ḳarār: amrulmaḳ, ārām 30/16b2=14:26
amrulġu yer, ārāmgāh 35/60b3=40:64
ḳarār, ārām 35/47a1=40:39
ḳarār ḳılġu yer, ārāmgāh 34/69a1=38:60
istiḳrār: ḳarār ḳıl-, ārām giriften 28/22a1=7:143

ḳarż: ötünç, wām dāden 38/74b3=64:17
ötünç bérmek, wām dāden 27/27a1=5:12
iḳrāż: ötünç bér-, wām dāden 27626b3=5:12

iḳtirāf: ḳazġan-, verziden 29/17b2=9:24
ḳazġan-, kesb kerden 36/17b3=42:23

ḳarn: boḍun, gürūh 31/29a1=19:74
ḳarn, gürūh 37/78b2=50:36
keçmiş, gürūh 31/49a2=20:51
ḳarin: éş, yār 26/15b2=4:38
muḳrin: küçlüg uġan, tevānā 36/41b3=43:13
muḳterin: ḳoşlup kelgen, bā-hem āmede 36/59b 3=43:53

ḳarye^t: él, dih 28/2b2=7:88
él, şehr 37/11a3=47:13

kend, dih 33/38b2=34:18
uluş boḏnı, dih 30/5a1=12:82
uluş, dih 26/43b1=4:75
uluş, şehr 31/81b3=46:27

ḳiṣṭ: könilik, dād 26/86a3=4:127
könilik, dād u rāstī 26/91a3=4:135
könilik, rāstī 27/49b1=5:42
iḳsāṭ: dād bér-, dād kerden 37/60a3=49:9
muḳsiṭ: könilik ḳılġan, dād dehende 27/49b1=5:42
könilik ḳılġan, dādger 37/60b1=49:9

iḳsām: andıḳ-, sevgend ḫorden 30/48a3=16:38

ḳasm: ḳısmet ḳıl-, baḫş kerden 36/49b2=43:32
muḳassim: sürügli, baḫş konende 37/83b1=51:4
muḳtesim: üleşigli, baḫş ḳonende 30/31b2=15:90
istiḳsām: üleş-, baḫş ḫ^{v}āsten 27/16b2=5:3

ḳāṣṣ: ḳatıġ, saḫt 27/27b3=5:13

iḳṣi^{c}rār: tepre-, ferāhem āmeden 34/93b1=39:23

ḳāṣid: oġrayı āsān yawuḳ, āsān u nezdīk ü miyāne 29/32b3=9:42

ḳaṣr: ḳısḳa / ḳısa ḳıl-, kūtāh kerden 26/68a1=4:101
iḳṣār: taḳṣīr ḳıl-, ne-īstāden 28/61b3=7:202
muḳaṣṣir: saç ḳısḳa ḳılıġlı, kūtāh konende-i müy 37/47a1=48:27
ḳāṣiratu'ṭ-ṭarf: közi yümüklüg, kūtāh konende-i nigereş 34/66b3=38:52

ḳaṣaṣ: keçmiş ḳıṣṣa, ber goften 32/17a3=28:25
ay-, ber goften 35/68a1=40:78
keçmişni ay-, ber goften 30/95b2=16:118
ḳıṣṣa ḳıl-, ḳıṣṣa kerden 27/7b1=4:164
ḳıṣṣa ḳıl-, ber goften 31/68b3=20:99
sözle-, ber goften 28/51a1=7:176
saḳnıp sözle-, ber goften 28/51a2=7:176
uḍ- bar-, ber pey reften 32/8a3=28:11

ḳaṣiyy: ırāḳ, dūr 31/9a3=19:22
ḳuṣvā: ırāḳ, dürter 29/2b1=8:42
aḳṣā: ırāḳ, dürter 32/14a2=28:20

ḳażā^{ɔ}: ḥükm ḳıl-, güzārden 29/3a1=8:42
ḥükm ḳıl-, ḥükm kerden 26/37b2=4:65
ḥükm ḳıl-, ḥükm kerde şoden 36/9b2=42:14
ḥükm ḳıl-, kerden 31/57a2=20:72
ḥükm ḳıl-, tamām kerden 31/14a2=19:35
ḥükm ḳıl-, vaḥy firistāden 32/29a2=28:44
keçür-, güzārīden 29/4b2=8:44
ḳıl-, güzārīden 26/71a2=4:103
öte-, güzāşden 33/7a1=33:37
öte-, güzeşten 32/19a2=28:28
seç-, vaḥy firistāden 30/28a1=15:66
ḳażā m.: ḥükm ḳılın-, güzārde şoden 31/15b2=19:39
ḥükm ḳılın-, ḥükm kerde şoden 36/15b1=42:21
ḳażā ḳılın-, ḥükm kerde şoden 33/77a3=35:36
ḳażā ḳılın-, güzārde şoden 31/87b3=20:114
ötel-, güzārde şoden 38/55a3=62:10
ḳażā^{ɔ} ^{c}alā: öldür-, tamām şoden 32/11a2=28:15
maḳżiyy: ḥükm ḳılınmış, ḳażā kerde 31/28a1=19:71
ḥükm ḳılınmış, güzārde ve ḥükm kerde 31/9a 2=19:21

ḳıṭ^{ɔ}r: baḳır yulı, mis 33/34b2=34:12

ḳıṭṭ: ḥisāb, nāme 34/51b2=38:16

ḳaṭ^{c}: kes-, burīden 27/45a3=5:38
kes-, burīden u helāk kerden 25/3b1=3:127
kesmek, burīden 28/67b3=8:7
taḳṭī^{c}: kes kes ḳıl-, perāgende kerden 28/43a2=7:168
kes kes ḳıl-, pāre pāre kerden 37/13b2=47:15
kes-, burīden 31/56a3=20:71
taḳṭī^{c} m.: kesil-, burīde şoden 27/42b1=5:33
maḳṭū^{c}: kesilmiş, burīde şevende 30/28a2=15:66

ḳuᶜūd: oldur-, nişesten 25/23b2=3:168
oltur-, nişesten 26/95b1=4:140
oldurmaḳ, nişesten 29/59b3=9:83
ḳāᶜid: oldurġan, nişeste 26/63a1=4:95
oldurġlı, nişeste 26/63b2=4:95
oldurġlı, hem-nişin 37/73b2=50:17
ḳāᶜideᵗ: ul / yer töşek, bunyād 30/39b2=16:26
maḳᶜād: oldurġu yer, cāy 25/2b2=3:121
oldurġu yer, nişīn 29/58a1=9:81

ḳufl: ḳufl, ḳufl 37/18b1=47:24

ḳalb: kön̂gül, dil 27/27b3=5:13
yürek, dil 35/32a3=40:18
taḳlīb: aḫtar-, gerdānīden 29/36b1=9:48
taḳlīb m.: ewrülün-, gerdānīde şoden 33/24a1= 33:66
inḳılāb: yan-, ber geşten 28/9a1=7:119
yan-, ber gerdīden 27/34b2=5:21
yan-, bāz gerdīden 25/3b2=3:127
munḳalib: yanıġlı, bāz gerdīde 28/10b1=7:125
taḳallub: evrülmek, geşten 35/23b3=40:4
tezginmek, gerdīden 30/52b2=16:46
mutekalleb: yanış, cāy-ı ber geşten 37/16a2=47:19

miḳlād: kirit, kilīd 35/13b3=39:63

ḳalīl: az, endek 27/51a3=5:44
azḳına yaᶜnī azaġu, endek 26/51a1=4:83
azḳına, endek 26/22a2=4:46
azaġu, endek 26/38a3=4:66
néme az, nīk endek 34/55b2=38:24
taḳlīl: az körkit-, endek kerden 29/4b1=8:44
iḳtilāl: toḳuş-, kārzār kerden 32/10b1=28:15

ḳamer: ay, māh 30/35a3=16:12

ḳamīṣ: kön̂glek, pīrāhen 30/10a3=12:93

ḳummal: yaḍaġ çekürge, dīvek 28/15a2=7:133

ḳānit: aḍaḳın turġan eren, merd-i ferman-ber-dār 33/3b3=33:35
boyun suġan, fermān-ber dār 26/11b1=4:34
yarlıġ tutuġlı, fermān-ber-dār 30/97a1=16:120

ḳānitᵗ: aḍaḳın turġan tişi, zen-i fermān-berdār 33/4a1=33:35
namāz ḳılġan ... ḳunçuy, namāz konende 38/91b3=66:5

ḳunūṭ: nevmīd bol-, nevmīd şoden 36/21a3=42:28
nevmīd bol-, nevmīd būden 35/9a2=39:53
umunçsuz bol-, nevmīd şoden 30/27a3=15:56
ḳanūṭ: umınçsız bol-, nīk būden 31/76a1=41:49

ḳāhir: uçuzlap keçrügli, ḳahr konende 28/11b3=7:127
kahhār: boynaġularınn̂ boynın sıġan, şikende-i kāmhā 35/31b2=40:16
ġalebe ḳılġan, şikende-i kāmhā 34/70b2=38:65

ḳūt: rūzī, rūzī 35/77a1=41:10

muḳīt: küḍezçin, tevānā 26/52b1=4:85

ḳāᶜ: yazı, hem-vār 31/70b3=20:106

ḳavl: ay-, goften 25/14b1=3:147
aymaḳ, guftār 27/2a2=4:156
aymaḳ, kelime 32/40b1=28:63
aytıġ, guftār 37/76b2=50:29
aytıḳ, guftār 29/22b3=9:30
aytıḳ ḳın, kelime-i ᶜaẕāb 33/86b2=36:7
ḳavl, guftār 37/84a1=51:8
ḳın, guftār 34/23b2=37:31
ḳın, guftār yaᶜnī şikence 34/18a1=36:70
söz, guftār 33/48b2=34:31
söz, suḫen 37/21a2=47:30
söz ayt-, goften 31/13b3=19:34
sözle-, goften 37/54b1=49:2
ḳavl m.: aytıl-, gofte şoden 29/35b1=9:46
aytıl-, gofte şoden 30/38b1=16:24

ḳıyām: öre turġan, īstāde 35/17a1=39:68
aḍaḳın ḳıl-, be-pāy dāşten 31/39b2=20:14
aḍaḳın tur-, īstāden 29/60a3=9:84
aḍaḳın tur-, īstādegi kerden 26/86a2=4:127

aḍaḳın bol-, īstāden 33/59b1= 34:46
aḍaḳın bol-, ber ḫāsten 35/51a1= 40:46
ḳop-, ber ḫāsten 26/97a2=4:142
tur-, istāden 26/68b3=4:102

ḳıyāmet: ḳıyāmet, ḳıyāmet 27/4a1= 4:159
ḳıyāmet, rüsteḫīz 31/91b2=20:124
ḳıyāmet ... yaʿnī ḳopmaḳ, rüsteḫīz 38/36a2=60:3
ḳopmaḳ, resteḫīz 26/53a2=4:87
ḳopmaḳ, ḳıyāmet 28/48b1=7:172
ḳopmaḳ ... yaʿnī ḳıyāmet, rüsteḫīz 35/15b2=39:67

ḳavvām: aḍaḳın ḳılıġlı, īstādegī konende 26/91a3=4:135
aḍaḳın turġan, īstādegī konende 26/11a1=4:34

ḳāʾim: aḍaḳın bolur, īstāde 31/76b1 =41:50

ḳāʾimen: aḍaḳın, īstāde 38/56b1=62:11

ḳayyim: köni, rāst yā şumār-ı rāst 29/27b1=9:36

ḳayyūm: tutaşı, hemīşe 31/86b1= 20:111

aḳvām: könirek, rāst-ter 26/21b3=4:46

maḳām: aḍaḳın turmaḳ, be-cāy īstāden 31/28b2=19:73
aḍaḳın turuġlı orun, be-pāy īstādenī 36/81a1=44:26
ajun, cāy 36/86b3=44:51
orun, cāy-i īstādenī şode 34/43a1= 37:164

iḳāmet: aḍaḳın ḳıl-, be-pāy dāşten 26/71b2=4:103
aḍaḳın ḳıl-, be-pāy kerden 26/ 68b2=4:102
aḍaḳın ḳıl-, rāst kerden 38/78a3= 65:2
aḍaḳın tut-, be-pāy dāşten 38/9a3= 58:13
turġuluḳ, bāşendegī 30/73a2=16:80

muḳīm: aḍaḳın ḳılıġlı, be-pāy dārende 27/5b3=4:162
ulaşu, hemīşe 27/45a2=5:37
tutaşı, hemīşe 29/48a3=9:68
tutaşı, peyveste 30/30b1=15:76

istiḳāmet: rāst tur-, rāst būden 35/ 75a1=41:6

mustaḳīm: köni, rāst 26/39a1=4:68
köni yol, rāst 30/25a3=15:41

ḳavm: boḍun, gürūh 27/24a2=5:8
boḍun, gürūh-ı merdān 25/9b2= 3:140
boḍun, ḳavm 27/33b1=5:20
boḍun, kesān u gürūh 28/11a2= 7:127
ḳavm, gürūh 28/36a3=7:159

ḳuvvet: ḳuvvet, nīrū 29/48b2=9:69
küç, nīrū 31/7b3=19:12
küç, ḳuvvet 33/84b3=35:44
küç, tevānā 28/23b2=7:145
küç, ? 30/80b2=16:92
ḳaviyy: küçlüg, tevānā 32/18a1=28:26
küçlüg, tevānā 38/14a3=58:21

taḳyīż: gümārla-, ber gümāşten 35/ 86b2=41:25

ك

ke: teg, hem-çü 25/20b2=3:156
ke-mā: neçük kim, hem-çünān ki 33/62b3=34:54
ke-ẕālike: mundaġuḳ, hem-çünānet 33/ 69b2=35:9

keʾeyyin: neçe, çend 38/84a2=65:8
néçe üküş, çendā 25/13b1=3:146

kebt: töpen ḳıl-, nigūsār kerden 25/3b2= 3:127

kiber: uluġluḳ, buzurg-i sālī 30/26b3= 15:54
uluġ, buzurg 35/44a2=40:35
uluġ bol-, buzurg şoden 38/40b1= 61:3
uluġ körün-, buzurg numūden 36/ 8b1=42:13
kibriyāʾ: uluġluḳ, buzurgvārī 36/ 109b1=45:37
kebīr: uluġ, buzurg 30/3b1=12:80
el-kebīr: tanġrı, buzurgvār 35/29b3= 40:12
uluġ, buzurgvār 33/44b2=34:23
ulu, buzurg 26/12b1=4:34
kebīre: uluġ yazuḳ, günāh-ı buzurg 26/8b3=4:31
ekber: uluġraḳ, buzurg-ter 30/50b1= 16:41
kübrāʾ: uluġraḳ, buzurg-ter 31/42a2= 20:23
tekebbür: uluġsıġlıḳ ḳıl-, buzurg huşī u gerden- keşī kerden 28/24a2=7:146

mütekebbir: boynağu / mütekebbir, gerdenkeş / buzurg-meniş 35/44b2=40:35
ulug, buzurgvār 38/32a1=59:23
ulugsıġlıḳ ḳılıġlı, gerdenkeş 30/42a3=16:29
istikbār: boynaġuluḳ ḳıl-, gerdenkeşī kerden 27/12b2=4:172
küvezlenmek, buzurgī custen 33/83a2=35:43
uluġsıġlıḳ ḳıl-, gerdenkeşī kerden 28/15b1=7:133
müstekbir: boynaġu, gerdenkeş 36/91b2=45:8
boynaġuluḳ ḳılġan, gerdenkeş 38/60b2=63:5
boynaġuluḳ ḳılıġlı, gerdenkeş 30/38a1=16:22

ketb: biti-, nebişten 28/32a3=7:156
ketb m.: bitil-, nebişte şoden 26/45a2=4:77
bitin-, nebişte şoden 26/85b3=4:127
kitāb: bitig, nāme 28/44a1=7:169
bitig, kitāb 30/12a1=13:43
bitig yarlıġ, nāme 33/58a3=34:44
bitig, nigāh dāşten-i fariżа 26/2b1=4:24
bitig, nebişte 30/19a1=15:1
fariża, fariża 26/71b3=4:103
kitāb, nāme 29/27a2=9:36
mektūb: bitinmiş, nebişte 28/33b2=7:157

ketm: kizle-, pinhān dāşten 25/28a3=3:187

keşre^{t}: üküşlük, bisyārī 29/19a1=9:25
üküş bol-, bisyār būden 28/74a3=8:19
keşīr: üküş, bisyār 25/13b2=3:146
üküş üküş, bisyār 26/66b3=4:100
üküşrek, bisyār 27/55b2=5:49
ekşer: köprek, bişter 36/103a2=45:26
üküşrek, bişter 33/52a2=34:35
üküş, bişter 33/86b2=36:7
istikṣār: üküş ḳıl-, bisyār kerden 28/57b2=7:188

kezib: yalġan, durūġ 30/60a2=16:62
yalġan, durūġ-güy 29/33b1=9:42
yalġanlıḳ, vebāl-i durūġ 35/39a3=40:28
yalġanlıḳ, durūġ 38/10b1=58:14
yalġan ay-, durūġ goften 35/12b1=39:60
yalġanlıḳ ḳıl-, durūġ goften 29/55b3=9:77
kizb: yalġan, durūġ 31/52b2=20:61
kāzib: iki yüzlüg / yalġan, durūġ-güy 38/58a1=63:1
yalġançı, durūġ-güy 29/34a1=9:43
yalġan sözledeçi ya^{c}ni yalġançı, durūġ-güy 30/88a3=16:105
tekzib: yalġan tut-, durūġ goften 29/63b2=9:90
yalġan tut-, durūġ-güy dāşten 28/51a1=7:176
yalġan tut-, durūġ-zen dāşten 28/25a2=7:146
yalġanḳa tut-, durūġ-güy dāşten 27/25a2=5:10
yalġan tutuġlı er-, durūġ-güy dāşten 33/56b 3=34:42
kezzāb: yalġançı, durūġ-güy 34/48a1=38:4
tekzib m.: yalġan tutul-, durūġ-güy dāşte şoden 33/66a1=35:4
mükezzib: yalġan tutġuçı, durūġ-güy 30/47b3=16:36
yalġan tutġan, durūġ-güy dārende 36/47a3=43:25
yalġançı, durūġ-güy dārende 25/8b2=3:137

kerb: ḳaḍġu, endüh 34/33b3=37:115

kerre^{t}: evrülmek, bāz geşti 35/11b3=39:58

kürsiyy: kürsī, taḫt 34/60b2=38:34

kerīm: aġırlıġ eḍgü, kirāmī 33/30b1=34:4
tüzün, nīkū u kirām 33/1b1=33:31
tüzün, kirām 26/9a2=4:31
uluġ, kirām 36/81a1=44:26
uluġ / kerīm, buzurgvār 36/86b1=44:49
ekrem: kerāmetlıġraḳ, kirāmī-ter 37/64a2=49:13
mükrem: aġırlanmış, kirāmī kerde 34/1b1=36:27

kurh: taplama-, nā-pesend dāşten 30/60a1=16:62
terslen-, nā-pesend dāşten 35/30b1=40:14
unama-, nā-pesend dāşten 29/24b3=9:33
unama-, nā-pesendīden 29/58a2=9:81

kerh^{en}: köngülsüzün, nā-pesend dārende 35/77b3=41:11
küçin, be-nā-ḫoş 29/39a1=9:53
ikrāh: küçin tut-, be-sitem dāşten 31/57b2=20:73
kārih: unamaġlı, nā-pesend dārende 29/36b3=9:48
unamaġlı, nā-pesendīde 28/2b3=7:88
taplamaz, nā-pesend dārende 28/66b2=8:5
tekrīh: yigrentür-, nā-ḫ^{v}āh kerden 37/58b1=49:7

kesb: ḳılıḳ, verzīden 35/7b3=39:51
ḳılmaḳ, verzīden 35/7b1=39:51
ḳazġan-, verzīden 26/53b3=4:88
iktisāb: ḳazġan-, verzīden 26/9b1=4:32

kesād: kāsidlik, nā-revā şoden 29/17b3=9:24

kisf: pāre bulıt, pāre-i ebr 33/33a2=34:9

keslān: kāhil, kāhil 29/39b3=9:54
kāhillıḳ, kāhil 26/97a3=4:142

keşf: aç-, güşāden 30/55b3=16:54
açıt-, güşāden 36/58a2=43:50
kāşif: açıġlı, güşāyende 31/73b3=39:38

kāẓim: sīngürgen, furū ḫorende 25/6a3=3:134
öwke sīngrügli, ḫışmnāk 35/32a3=40:18
keẓīm: öwke, ḫışmnāk 30/57b2=16:58
öwke sīngürgen, ḫışmnāk 30/6a3=12:84
öwkelig, ḫışmnāk 36/43a3=43:17

ka^{c}b: topuk, sitāleng 27/21a3=5:6

küfr: kāfirlıḳ, küfr 33/79b2=35:39
küfr, küfr 29/12b2=9:17
küfr, nā-girevīden 26/22a1=4:46
küfr, nā-girevīde 29/16b3=9:23
küfr, kāfirī 29/53b1=9:74
tangrını barlama-, nā-girevīden 37/58b2=49:7
kāfir bol-, ne-girevīden 33/74a2=35:26
tan-, küfr āverden 26/25a2=4:51
tan-, kāfir şoden 30/56a2=16:55
tan-, münkir şoden 26/31b3=4:60
tan-, ne-girevīden 30/19b2=15:2
tan-, nū-sipāsī kerden 30/67b2=16:72
tanmaḳ, nā-girevīden 27/2a1=4:156
tanmaḳlıḳ, nā-girevīden 30/89a1=16:106
küfr m.: tanıl-, münker şoden 26/95a3=4:140
kāfir: kāfir, nā-girevīde 27/5a2=4:161
tanıġlı, nā-girevīde 30/41a2=16:27
keffār: nū-sipās, nusipās 37/75a3=50:24
tanġan, nusipās 34/78b2=39:3
kefūr: nusipās, nīk-nusipās 33/38b1=34:17
nūsipās, nā-sipāsī 33/77b3=35:36
tekfīr: ört-, pūşīden 26/8b3=4:31
ört-, furū pūşīden 27/27a1=5:12

keff: yıġ-, bāz dāşten 27/25b2=5:11

kāffe^{t}: barça, – 33/46b2=34:28
ḳamuġ, heme 29/27b3=9:36

kefl: peẓīrle-, peẓīruften 32/9a1=28:12
kefīl: uġḳa aldaçı, piẓruftār 30/80a3=16:91
ikfāl: bér-, piẓrūftār kerden 34/54b2=38:23

kifāye^{t}: tap kel-, kifāyet kerden 30/32b1=15:95
kefā: tap, bes 26/20b1=4:45

kāfī: tirigliki er-, kifāyet konende 31/72a2=39:36

kelb: it, seg 28/50b1=7:176
mükellib: üterçi, dānā be-ta^{c}līm-i şikār 27/18a3=5:4

teklīf: fermānla-, be-kerden der āmeden 38/83b3=65:7
teklīf m.: fermānlan-, fermūde şoden 26/51a2=4:84
mütekellif: étig étgen, ḫ^{v}işten saḫte 34/76a2=38:86

küll: barça, heme 36/51b2=43:35
heme / ḳamuġ, her 35/24a3=40:5
ḳamuġ, her 26/85a2=4:126
ḳamuġ, her yekī 26/63b3=4:95
ḳamuġ, her yekī ya^{c}nī heme 37/72a3=50:14
ḳamuġ, gürüh 27/53b2=5:48
ḳamuġ, heme 25/18a3=3:154

munça, heme 26/88a2=4:129
munça tenglig, her 33/31b3=34:7
tegme, heme 30/64b1=16:69
tegme, her 30/46b2=16:36
tegme, her cāyi 33/39b2=34:19
külle-mā: tegme yolı kim, her bār ki 26/27b1= 4:56

kelāle^{t}: kelāle, cüz māder u peder u ferzend 27/15a2=4:176

kelime^{t}: ^{c}aẕāb, suḫen 35/25a2=40:6
kelime, suḫen 29/53b1=9:74
kelime, ḥükm 36/9b1=42:14
söz, suḫen 30/15b1=14:26
kelām: kelām, suḫen 37/36a3=48:15
söz, suḫen 28/23a1=7:144
teklīm: sözlemek, suḫen goften 27/8a1=4:164
tekellüm: sözle-, suḫen goften 28/26a3=7:148

kem: neçe, çendān 31/28b3=19:74

kāmile^{t}: tükel, tamām 30/39a1=16:25
ikmāl: tükel ḳıl-, tamām kerden 27/17a2=5:3

kimm: çéçek, ġılāf-ı şukūfe 36/2b1=41:47

kenz: köm-, genc nihāden 29/25b2=9:34

kinn: örtük / sığınçu, pūşiş 30/74a1=16:81
kinān: örtüg, pūş 35/74a1=41:5
iknān: kizle-, pūşiden 32/43a2=28:69

kūb: sapsuz bardaḳ, kūze-i bī-deste 36/67a2=43:71

kevd: yaz-, ḫ^{v}āsten 32/7b3=28:10
tile-, ḫ^{v}āsten 26/47b1=4:78

tekvīr: kivür-, der āmeden 34/79b1=39:5

kevn: bol-, būden 25/19a1=3:154
ér-, būden 26/10b2=4:33
sözle-, būden 30/98b3=16:124
tur-, būden 37/26a3=47:38
turur, būd u hest ü bāşed 33/82a3=35:41
mā kāne: kerekmez, ne būd u ne sezed 33/17b2=33:53
kerekmez, ne bāşed 26/58b1=4:92
kerekmez, ne sezend 29/12a3=9:17
yoḳ, ne būd 33/7b3=33:38
yoḳ bolġusı, ne būd 33/41b1=34:21
mekān: ajun, cāy 30/92a2=16:112
yer, cāy 28/22a1=7:143
orun, cāy 33/62a1=34:51
mekāne^{t}: orun, tevānāyi 31/74b2=39:39

keyy m.: dāġ basıl-, dāġ kerde şoden 29/26a3=9:35

key: tép, tā 32/9a3=28:13
li-key: ançaḳ, tā 30/65b2=16:70

keyd: al, sigāliş 26/44b1=4:76
al, sigāliş-i bed 25/2a2=3:120
al / dastān, bed-sigāliden 35/37a1=40:25
destān, sigāliş-i bed 34/29a3=37:98
étig, sigāliş 31/53b3=20:64
étig / al, sigāliş 31/53b3=20:64
ḥile, nāgāh giriften 28/54a3=7:183
keyd, sigāliş-i bed 35/46a2=40:37
yawuz étig / ḥile, sigāliş-i bed 31/52a3=20:60
al ḳıl-, bed sigāliden 28/60a6=7:195

keyfe: neçük, çigüne 33/74a2=35:26
neteg, çigüne 25/8b1=3:137
neteg bol-, çigüne kerden 26/34b1=4:62

keyl: ülgü, peymāne 30/8a3=12:88

J

lā: ermez, ne 25/25a1=3:170
kerekmez, ne 33/17b3=33:53
yoḳ, ne 25/25a1=3:170
lā ... aḥad^{in}: hiç kimerse, hiç kes 25/16b1-2=3:153

li: kim, tā 30/49a1=16:39
tép, tā 33/13b2=33:50
tegi, nezd-i 28/56b1=7:187
üçün, tā 25/3a1=3:126
li me: nelük, çirā 29/33b2=9:43

lubb: ^{c}aḳl, ḫıred 34/59a2=38:29
bilig / ḫıred, ḫıred 30/17a2=14:52

ḫured, ḫured 34/89b3=39:18

lebs: dereng ḳıl-, dereng kerden 33/36b2=34:14
mukṣ, dereng kerden 31/38b1=20:10

lubs: keḍ-, pūşīden 30/36b2=16:14
libās: örtüg, pūşiş 30/92b1=16:112

lebs: sézig, şek 37/72b2=50:15

leben: süt, şīr 30/63a1=16:66

melce²: sıġınġu yer, cāy-ı penāh 29/41a1=9:57
sıġınçu, cāy-ı penāh 36/31b3=42:47

ilḥād: ḳış-, girāyīden u cesten 28/53a3=7:180
ḳış-, girāyīden 30/87a3=16:103

leḥḳ: yet-, der resīden 25/24b3=3:170
ilḥāḳ: yetür-, der resāniden 33/46a2=34:27

laḥm: et, güşt 33/72b2=35:12

laḥn: yoruḳ, güzārden 37/21a3=47:30

liḥye[t]: saḳal, müy-ı rūy 31/66a1=20:94

eledd: ḳatıġ da[c]vīçi boḍun, saḫtkār 31/35b2=19:97

ledun: dergāh, nezd 26/16b2=4:40
üsk, nezd 26/38b3=4:67

ledā: baş, nezdīk 35/23a3=40:18
üsk, nezdīk 36/70b1=43:80

leẕāẕ: mezelen-, meze yāften 36/67b1=43:71

lāzib: yepüşgen, ber çefsende 34/19a3=37:11

ilzām: vācib ḳıl-, lāzım kerden 37/45b3=48:26

lisān: til, zebān 30/60a1=16:62
til, zewān 26/21a3=4:46
lisānu ṣıdḳ: key ögdilik, sitāyiş-i nīkū 31/19b2= 19:50

laṭīf: laṭīf, şīrīnkār 33/3b1=33:34
yinçke körügli laṭīf, bārīk-bīn 36/13b3=42:19

le[c]ib: oyun, bāzī 37/24b1=47:36
oyna-, bāzī kerden 29/46a1=9:65
lā[c]ib: oynaġlı, bāzī konende 36/84a3=44:39

le[c]alle: bolġay kim, kerden 37/60b3=49:10

la[c]n: helāk bol-, günāhkār şoden 37/58a2=49:7
ḳarġa-, nefrīn kerden 37/30a2=48:6
la[c]net ḳıl-, nefrīn kerden 33/20a1=33:57
yırat-, nefrīn kerden 27/27b2=5:13
la[c]ne[t]: ḳarġış, nefrīn 30/23b3=15:35
la[c]net, nefrīn 32/28a1=28:42
mel[c]ūn: mel[c]ūn, nefrīn-kerde 33/22a3=33:61

luġūb: armaḳ, māndegī 33/77a2=35:35

laġv: kerekmez söz, suḫen-i behūde 32/35b1=28:55
kerekmez söz, nā-fercāmī 31/24b1=19:62
laġv ḳıl-, bīhūde goften 35/87b3=41:26

lafẓ: sözle-, efgenden ez dehān 37/73b2=50:18

laḳab: yawuz at, sāz-nām 37/61b3=49:11

iltiḳāṭ: ketür-, giriften 32/6b1=28:8

laḳf: sıngür-, ḫorden 28/8b1=7:117

iltiḳām: yut-, ḫorden 34/38b1=37:142

liḳā³: cezā / ḳarışġu, cezā 35/19a2=39:71
kör-, dīden 29/55b2=9:77
körgü, bādāş bā-dīdār 28/25b2=7:147
körmek, dīden 25/11a3=3:143
tuşmaḳ, dīdār 31/3a2=18:110
tuş- yā kör-, dīden 31/23b1=19:59
lāḳī: körügli, bīnende 32/39b1=28:61
mulāḳi: ḳarışġu, bīnende 38/53b3=62:8
iltiḳā³: ḳarış-, kār-zār kerden 29/2a1=8:41
ḳarış-, dīdār kerden 25/19b3=3:155

telaḳḳī: tut-, piş āmeden 37/73a3=50:17
mütelaḳḳī: tutuġlı, ferişte 37/73b1=50:17
talāḳ: talāḳ, ḳıyāmet 35/31a2=40:15

tilḳā[a]: tuş, süy 32/15a2=28:22

ilḳā[a]: at-, endāḫten 31/44b1=20:39
at-, ewgenden 31/55a2=20:69
at-, zūd nihāden 28/27b3=7:150
kemiş- / bér-, dāden 30/77a1=16:87
kemiş-, der ewgenden 28/70b1=8:12
kemiş-, ewgenden 26/56b2=4:90
kemiş-, efgenden 30/37a2=16:15
kemiş-, şikesten 28/7b3=7:116
kemiş-, endāḫten 34/29a2=37:97
ḳoḍı ıd-, firistāden 35/30b3=40:15
ilḳā[a]u's-sem[c]: ḳulaḳ tut-, güş dāşten 37/79b1=50:37
ilḳā[a] m.: kemşil-, ewgende şoden 28/9a1=7:120
mulḳī: kemişigli, efgende 28/7b2=7:115

lemḥ: (köz) yumup aç-, nigeristen 30/70b3=16:77

lemz: füsūs tut-, [c]ayb kerden 29/41a3=9:58
füsūslan-, [c]ayb kerden 29/56a3=9:79
til ét-, [c]ayb kerden 37/61b2=49:11

mulāmese[t]: yavuḳ-, sāvíden 26/19a2=4:43

lemmā: ḳaçan, çün 33/7a1=33:37
taḳı, henüz 34/49a3=38:8

len: hem, 38/11b1=58:17
hiç, hergiz 25/12a3=3:144
hergiz, hergiz 33/47b3=34:31
meger, meger 31/1b1=18:75

lehş: til çıḳar-, zebān bírūn kerden 28/50b2=7:176

lehv: efsūs, meşġūl konende 37/24b1=47:36
oyun, bāzī 38/56a2=62:11
ilhā[a]: meşġūl ḳıl-, meşġūl kerden 38/63a3=63:9

lev: eger, kāşki 26/54b1=4:89
nelük, çirā 32/31a3=28:47
lev-lā: nelük, çirā 31/82a2=46:28

levḥ: taḫta, taḫta 28/23a3=7:145

levme[t]: melāmet, serzeniş 27/59b1=5:54
lā[a]im: melāmet ḳılıġlı, melāmetger 27/59b1=5:54
mulím: melāmetlıġ, sezā-yı melāmet 34/38b2=37:142

levn: boḍuġ, gūn 30/36a1=16:13
güne, güne 33/74b2=35:27

leyy: ḳıştur-, ? 26/92a2=4:135
ḳıya baḳ-, iltifāt kerden 25/16b1=3:153
tola-, gerdāníden 26/21a3=4:46
tola-, ber tāften 38/60b1=63:5

leyt: eksüt-, kem kerden 37/65a1=49:14

leyte: kāşkī, kāşkī 31/9b2=19:23

leyse: ermez, nīst 33/1b2=33:32
yoḳ, nīst 25/3b3=3:128

leyl: tün, şeb 30/35a2=16:12
şeb, şeb 34/6a2=36:37
leyle[t]: tün, şeb 28/20b2=7:142

leyān: yumşaḳlıḳ, nerm şoden 25/22a3=3:159
yumşa-, nerm şoden 34/93b3=39:23
leyyin: yumşaḳ, nerm 31/46b3=20:44
ilāne[t]: yumşat-, nerm kerden 33/33b3=34:10

línet[t]: ḫurmā tüpi, dıraḫt-ı ḫurmā 38/19b3=59:5

م

mā: ermez, nīst 25/11b2=3:144
yoḳ, nist 25/3a2=3:126
né, çi 33/44a3=34:23
né kim, ān çi 33/64a2=35:1
né kim, her çi 32/38b2=28:60
mā-ẓā: ne, çi 26/15b3=4:39
né neng, ki çi 27/18a1=5:4
né neng, çi 28/6b1=7:110
mā ziltum: hemişe, hemāre 35/43a1=40:34

metā^{c}: irinç, ber ḫ^{v}urdārī 29/29b3=9:38
inçrütmek, ber ḫ^{v}urdārī 26/46a1=4:77
irinçlenmek, ber ḫ^{v}urdārī 30/73b1=16:80
irinçlik, ber ḫ^{v}urdārī 36/24b3=42:36
iḏiş, kālā 30/3a1=12:79
küḏezü bérmek, ber ḫ^{v}urdārī dāden 34/8b2=36:44
metā^{c}, kālā 26/70a2=4:120
ton, kāla 33/17a2=33:53
yawuḳraḳ, ber ḫ^{v}urdārī 36/51b3=43:35
temtī^{c}: inçründür-, ḫ^{v}urdārī dāden 30/31a1=15:88
irinçlendür-, ber ḫ^{v}urdārī dāden 34/39b3=37:148
inçründür-, ber ḫ^{v}urdārī dāden 32/39b1=28:61
mut^{c}a bér-, mut^{c}a dāden 33/11b2=33:49
temettu^{c}: inçrün-, ber ḫ^{v}urdārī giriften 30/56a3=16:55
irinçlen-, ber ḫ^{v}urdārī kerden 34/84a1=39:8
istimtā^{c}: irinçlen-, ber ḫ^{v}urdārī giriften 29/48b3=9:69
inçrün-, ber ḫ^{v}urdārī giriften 29/48b3=9:69
tusu inçlen-, ber ḫ^{v}urdārī giriften 26/3a1=4:24

metîn: ḳatıġ ḳawī, üstüvār 28/54b1=7:183

metā: ḳaçan, key 33/47a1=34:29

miṡl: meṉgizlig, mānend 25/9b2=3:140
mengizlig, hem-çü 36/6b3=42:11
neteg kim, mānend 35/79a3=41:13
teg, mānend 28/60a4=7:194
meṡel: meṉgizlig, hem-çü dāstān 38/28a2=59:15
mengzek, dāstān 28/50b1=7:176
mengzek ya^{c}nī meṡel, dāstān 30/68a3=16:74
meṡel, dāstān 30/58b2=16:60
meṡel, ṣıfat 37/49a2=48:29
meṡel / söz, dāstān 36/43a1=43:17
ṣıfat, ṣıfat 37/49a3=48:29
teg, dāstān 38/52a2=62:5
uluġ, fāżıl-ter 31/70a3=20:104
ke-meṡel: teg, hem-çü ṣıfat 38/51b3=62:5

emṡel: keçigli, dīr mānde 31/53b2=20:63
timṡāl: ṣūret, ṣūret-i engīḫte 33/35b1=34:13

mecîd: uluġ, buzurgvār 37/68a2=50:1

temhîṡ: arıtmaḳ, pākīze kerden 25/19b1=3:154

mehḳ: helāk ḳıl-, güm kerden 25/10b1=3:141

imtiḥān: beze- / arıt-, pākīze kerden 37/55a3=49:3

maḥv: belgüsüz ḳıl-, nā-pedīd kerden 36/18b2=42:24

māḫir: keligli tartıġlı, şikāfende-i āb rā 30/36b3=16:14
suwnı yarġan, şikāfende-i āb rā 33/73a2=35:12

medd: ker-, keşīden 37/70a2=50:7
meded bér-, meded konende 28/68b1=8:9
meded bér-, efzūn kerden 31/31a2=19:79
uzatu tut-, furū güẕāşten 28/61b3=7:202

medîne^{t}: kend, şehr 28/6b2=7:111

mer^{ɔ}: er, merd 28/76b1=8:24
imra^{ɔ}e^{t}: uraġut, zen 26/86b2=4:128

merîc: ḳatış ḳarış, şūrīde 37/69b1=50:5

merah: sewnügli er-, güşāde ṭab^{c} şoden 35/66b1=40:75

merr: keç-, üstüvār şoden 28/58b3=7:189
keç-, güẕeşten 34/37b2=37:137
merre^{t}: yolı, bār 29/57a3=9:80
merreteyn: iki yolı, du bār 33/1b1=33:31

maraż: ig, bīmārī 33/2a2=33:32
şökellik, bīmārī 33/22a1=33:60
mariż: iglig, bīmār 29/64a2=9:91

imtirā^{ɔ}: şeklig bol-, be-gümān şoden 31/13b3=19:34

şek bol-, be-gümān şoden 36/63a1=43:61
şek tutġan er-, be-gümān şevende 36/86b2=44:50
mumārā': séziglig bol-, be-gümān şoden 36/13b1=42:18

temzīḳ: tar-, perāgende kerden 33/39b2=34:19
temzīḳ m.: tarıl-, perāgende kerde şoden 33/31b3=34:7
mumezzeḳ: tarmaḳ, perāgende kerdenī 33/39b3=34:19

mesḥ: kes-, zeden 34/60a3=38:33
sür-, sāvīden 26/19b1=4:43

mesḥ: ewür-, gerdānīden 34/16b3=36:67

mess: küḍez-, nigeh dāşten 30/72a2=16:79
teg-, bisūden 30/8a1=12:88
tegür-, bisūden 34/62b3=38:41
töşek ḳat-, sāvīden 33/11a3=33:49
misās: yaḳmaḳ, bisūden 31/67b3=20:97
temāss: yaḳ-, bisūden 38/4b1=58:3

imsāk: berk tut-, nigāh dāşten 33/6a3=33:37
küḍez-, nigāh dāşten 33/81b2=35:41
yıġ-, bāz dāşten 33/64b2=35:2
tut-, nigāh dāşten 27/18b1=5:4
tut-, bāz dāşten 38/77b3=65:2
temsīk bi: yapış-, çeng der zeden 28/45a3=7:170
mumsik: yanıġlı, bāz dārende 31/74a2=39:38
yıġkan, bāz dārende 33/64b2=35:2
istimsāk bi: yepüş-, çeng der zeden 36/55a1=43:43
müstemsik: yepşügli, çeng der zede 36/45a2=43:21

meşy: yorı-, reften 28/60a5=7:195

mużiyy: keç-, güzeşten 28/85b1=8:39

maṭar: yaġmur, bārān 26/70b2=4:102
imṭār: yaġdur-, bārāniden 30/30a1=15:74
yaġtur-, bārīden 28/81b1=8:32

maʿa: birle, bā 33/12b3=33:50

emʿāʾ: baġarsuḳ, rūde 37/13b2=47:15

maḳt: düşmanlıḳ, düşmanī 33/80a1=35:39
düşmanlıḳ, düşman dāşten 35/28b1=40:10

mākiş: dereng ḳılıġlı, bāşende 36/69b1=43:77

mekr: al, destān 28/9b2=7:123
mekr, sigāliş 33/50a3=34:33
mekr, sigāliden 35/50a3=40:45
oġraġ, sigāliş 33/83b1=35:43
al ḳıl-, destān kerden 28/9b2=7:123
al ḳıl-, sigālīden 30/52a2=16:45
al ḳıl-, bed sigālīden 30/39b1=16:26
al yanutı bér-, pādāş-ı mekr dāden 28/80b1=8:30
mākir: yanut bérigli, cezā dehende 28/80b2=8:30

temkīn: ornat-, destgāh dāden 31/80b1=46:26
ornat-, cāy dāden 32/36b3=28:57

mukāʾ: sıġırmaḳ, şaḥūlīden yaʿnī veş kerden 28/83a2=8:35

melʾ: toldur-, pür kerden 34/75b2=38:85
imtilāʾ: tolan-, pür şoden 37/77a1=50:30

meleʾ: bir ögür, īn gürūh 28/1b1=7:88
bir ögür, ān gürūh 28/6a1=7:109
boḍun, gürūh 32/22b2=28:32
ögür, gürūh 28/4a2=7:103

milḥ: şūr, şūr 33/72b1=35:12

mülk: erk, pādşāhī 35/31b1=40:16
erklik, pādşāhī 28/35b1=7:158
mülk, pādşāhī 27/31a1=5:17
erklen-, mutaşarrıf şoden 26/2a1=4:24
erklen-, mālik şoden 26/14a2=4:36
erklen-, tevānisten / mutaşarrıf şoden 35/2b1=39:43
erklig bol-, tevānisten 28/57a3=7:188
erklig bol-, mālik şoden 27/36b2=5:25
erklig er-, tevānisten 37/33b1=48:11

ewür-, gerdānīden 30/68a1=16:73
u-, tevānisten 33/56a2=34:42
melk: erk, ṭāḳat 31/63b3=20:87
melik: erklig, pādşāh 31/87b2=20:114
melik, pādşāh 30/1b2=12:54
mālik: erklig ewrügli, gerdānīde 34/18b2=36:71
mālik, mālik 36/69a2=43:77
melekū[t]: erklik, pādşāhī 28/55a1=7:185
memlūk: alınmış, derem ḫarīde 30/68b2=16:75

melek: ferişte, ferīşte 30/41a3=16:28

mille[t]: boḏun, kīş 30/98a1=16:123
dīn, kīş 28/2b3=7:88

meliyy: kéç, rūzgār-ı derāz 31/18b1=19:46
imlā[ɔ]: zamān bér-, zamān dāden 28/54a3=7:183

men: kim kim, her ki 33/5b3=33:36
kim, ān ki 33/68b1=35:8
kim, kes 30/65b1=16:70
kim, ki 26/53a3=4:87
kişi, her ki 33/68a2=35:8
ol kişi, ān 33/44a1=34:23
ol kişi, ān kes 26/84a3=4:125
ol kişi, ān ki 29/14a3=9:19
ol kim, ān ki 25/15b2=3:152
ol kim, ān çi 25/4a2=3:129
ol kimerse, kesī 31/45a3=20:40

men[ᶜ]: yıġ-, bāz dāşten 26/96b1=4:141
māni[ᶜ]: yıġıġlı, bāz dārende 38/17b3=59:2
mennā[ᶜ]: yıġḳan, bāz dārende 37/75a3=50:25

menn: minnet ḳıl-, nīkūyī kerden 26/62b2=4:94
minnet ḳıl-, minnet nihāden 34/33e3=37:114
ni[ᶜ]met bér- / minnet ḳıl-, ni[ᶜ]met dāden ve minnet nihāden 34/62a2=38:39
sipās ur-, nīkūyī kerden 30/9a3=12:90

menn: yandaḳ şekeri, terengübin 28/37b3=7:160

umniye[t]: ārzū, ārzū 26/83a2=4:123
temniye[t]: bāṭıl sözlet-, ārzū dāden 26/81b2=4:120
küşet-, ārzū dāden 26/80b2=4:119
temenni: ārzūla-, ārzū burden 26/9a2=4:32

mehd: béşik, gāhvāre 31/12a2=19:29
töşek, ārāmgāh 36/39b2=43:10
mihād: yatġu yer, ārāmgāh 34/67b3=38:56

muhl: sızġurmış tuç, mis-i güdāḫte 36/85b3=44:45

mevt: ölüm, merg 25/11a3=3:143
ölüm, murden 33/36a3=34:14
öl-, murden 25/12a1=3:144
ölmek, murden 25/12b2=3:145
meyt: murdār, murde ve ḳatl-i murdār 37/63a2=49:12
ölüg, murde 25/24a3=3:169
meyte[t]: murdār, murdār 30/93b3=16:115
meyyit: ölmiş, murde 33/69a3=35:9
memāt: ölüm, merg 36/99b1=45:21
imāte[t]: öldür-, mīrānīden 25/21b1=3:156

māl: māl, ḫ[v]āst 26/63b1=4:95
neng tawar, ḫ[v]āst 33/53a1=34:37
tawar, ḫ[v]āst 38/23a1=59:8
tawarlıġ, ḫ[v]āst 33/52a2=34:35

mā[ɔ]: suw, āb 28/69b2=8:11

meyd: yayḳat-, gerdānīden 30/37a3=16:15

meyz: aḏırmaḳ, cudā kerden 28/84a3=8:37
imtiyāz: aḏrıl-, cudā şoden 34/14a2=36:59

meyl: emit-, girābisten 26/88a2=4:129
emit-, girābisten be-ḥamle 26/70a2=4:102
meyl ḳıl-, girāyisten 26/7a1=4:27
meyl ḳılmaḳ, girāyisteni 26/7a2=4:27
meyle[t]: emitmek, girābisten 26/70a3=4:102

ن

nebeᵓ: ḫaber, ḫaber 27/37b3=5:27
söz / sav, ḫaber 37/57a1=49:6

nübüvveᵗ: peyġāmberlıḳ, peyġāmberī 36/96a2= 45:16

nebiyy: yalavaç, peyġāmber 25/13b1= 3:146
peyġāmber, peyġāmber 27/6b1= 4:163
peyġāmber, āgāh konende 31/21b2 =19:56
sawçı, — 28/35b3=7:158

inbāᵓ: ḫaber bér-, āgāh kerden 33/31b3 =34:7
uḳtur-, ḫaber kerden 38/90a3=66:3

tenbiᵓeᵗ: ḫaber bér-, āgāh kerden 27/ 54b1=5:48
uḳtur-, āgāh kerden 38/54a2=62:8
uḳtur-, āgāh kerde şoden 38/69a3= 64:7

nebāt: ot, giyāh 31/50a1=20:53
nebāt bi: ündür-, rūyāniden 30/34a3= 16:11
inbāt: ündür-, rūyāniden 34/5b2=36:36

nebẕ: at-, endāḫten 25/28a3=3:187
intibāẕ: saçlın-, be-yek sū şoden 31/ 9a2=19:22

tenābuz: ünde-, ḫᵛānden yekdīger 37/ 61b3=49:11

istinbāṭ: çıḳarmaḳ tile-, birūn āverden 26/50b2=4:83

yenbūᶜ: yul, çeşme 34/91b1=39:21

necis: arıġsız, pelīd 29/20b2=9:28

incīl: inçīl, kitāb-ı ᶜĪsā 28/33b3=7:157
incīl, kitāb-ı incīl 27/52a1=5:46

necm: yulduz, sitāre 30/35a3=16:12

necāᵗ: ḳurtulmaḳ, rāh 35/48a3=40:41
ḳurtul-, resten 32/17b1=28:25

incāᵓ: ḳurtġar-, rehāniden 38/45b1= 61:10
ḳutġar-, rehāniden 28/41b1=7:165

tenciyeᵗ: ḳurtġar-, rehāniden 34/33b1= 37:115
ḳutġar-, rehāniden 31/45b2=20:40

necvā: rāz, rāz 31/53a2=20:62
rāz aymaḳ, rāz goften 38/5b3= 58:10
şuwşamaḳ, rāz goften 26/78a1= 4:114

neciyy: münācāt, rāz güyende 31/ 20b1=19:52
yaşru sözlegli bol-, rāz güyende 30/3b1=12:80

tenāci: rāz ay-, rāz goften 38/5a1=58:9
rāz ayt-, rāz goften 38/5b1=58:9

naḫt: yon-, terāşiden 34/28b2=37:95

naḫis: naḫis, bed-aḫter / şūm 35/81b1= 41:16

naḫl: arı, ᶜasel 30/64a1=16:68

naḫl: ḫurmā, dırāḫtān-ı ḫurmā 31/56b2= 20:71
ḫurmā, ḫurmā-bün 31/9b1=19:23
ḫurmā tüpleri, ḫurmāstān 30/63a2= 16:67
ḫurmā yıġaçı, dıraḫtān-ı ḫurmā 37/71a2=50:10

naḫīl: ḫurmā tüpleri, ḫurmāstān 30/ 34b2=16:11
ḫurmā, ḫurmāstān 34/4b3=36:34

nidd: teng tuş, mānend 34/83b3=39:8
tengeşik, mānend 33/50b2=34:33

nedāmeᵗ: ökünmiş, peşīmānī 33/50b2= 34:33
nādim: ökünge n, peşīmān 27/40b1= 5:31
öknügli, peşīmān 27/57b3=5:52

nidāᵓ: ünde-, ḫᵛānden 31/20a2=19:52
münādāᵗ: ünde-, āvāz dāden 36/58a3= 43:51
ünde-, ḫᵛānden 37/81a1=50:41

münādāᵗ m.: ünden-, ḫᵛānde şoden 38/54b1=62:9
ündenil-, āvāz kerden 32/20b2= 28:30
ündenil-, āvāz dāde şoden 31/39a1= 20:11

münādī: ündegüçi, ḫᵛānende 37/81a1= 50:41
tenād: tenād, ḳıyāmet 35/42a1=40:32

ندیyy: orunluġ, encümen 31/28b3=19:73

nezr: nezr ḳıl-, ber ḫod vācib kerden 31/11a1=19:26

nezīr: ḳorḳutġuçı, bīm konende 28/54b3=7:184
ḳorḳuttaçı, bīm ḳonende 30/31b1=15:89

inzār: ḳorḳıt-, bīm kerden 33/86a3=36:6
inzār m.: ḳorḳıtıl-, bīm kerde şoden 33/86b1=36:6

münzir: ḳorḳutġuçı, bīm konende 27/8a1=4:165
ḳorḳıtġuçı, bīm konende 34/47b2=38:4
ḳorḳutıġlı, bīm konende 31/83b1=46:29

münzer: ḳorḳutmış kişi, bīm kerde 34/45b1=37:177

nez^{c}: tart-, ber keşīden 28/5b3=7:108
çıḳar-, birūn giriften 31/27a2=19:69

tenāzu^{c}: tartış-, ḫuṣūmet kerden 25/15a3=3*152
tartış-, ḫuṣūmet kerden bā-yekdīger 29/5b2=8:46
tartışıḳ ḳıl-, ḫuṣūmet kerden 31/53a1=20:62

nezġ: artatmaḳ, vesvese 28/61a2=7:200
artatmaḳ tile-, tersīden 28/61a1=7:200

nuzūl: in-, furū āmeden 33/28b3=34:2
tüş-, furūd āmeden 34/45a3=37:177

inzāl: ıḍ-, firistāden 26/72b2=4:105
ıḍ-, furū firistāden 27/50a3=5:44
ıḍ-, furū firistāde şoden 26/93a1=4:136
indür-, furū firistāden 28/37b2=7:160
indür-, firistāden 27/8b2=4:166

inzāl m.: ıḍıl-, furū firistāde şoden 26/31a3=4:60
indürül-, furū firistāde şoden 29/61a3=9:86

munzil: ḳoḍı ıḍıġlı, furū firistende 34/2b1=36:28

menzil: tüşgü yer, cāy-ı furūd āmeden 34/6b3=36:39

tenzil: indürmek, firistāden 35/73a2=41:2
ıḍ- / indür-, furū firistāde şoden 26/92b2-3=4:136
ıḍ-, furū firistāden 26/22a3=4:47
indür-, furū firistāden 26/95a1=4:140
indür-, furūd āverden 30/86b1=16:102
ḳoḍı ıḍ-, firistāden 33/86a2=36:5
ḳoḍı ıḍ-, furū firistāden 33/74a3=35:27

tenzīl m.: indürül-, furū firistāde şoden 29/45a3=9:64
indür-, furū firistāde şoden 30/51b3=16:44

tenezzül: in-, furūd āmeden 31/25a2=19:64
in-, furū āmeden 38/87b1=65:12

minse$^{'}$e^{t}: tayaḳ, ^{c}āṣā 33/36b1=34:14

neseb: ulaşıḳlıḳ, ḫ^{v}īşī 34/41b3=37:158

nuṣḫa^{t}: bitig, nuṣḫa 28/30b1=7:154

istinsāḫ: bitin-, nüṣḫa kerden 36/105a1=45:29

nesf: eske-, pergenden 31/70b2=20:105
sawur-, be-bād ber dāden 31/68a3=20:97

nesl: éw-, şitābīden 34/11b3=36:51

nisā$^{'}$: uraġut, zen 26/1b1=4:24
tişi, zen 26/85b2=4:127

nisyān: unıtmaḳ, ferāmūş 36/107b2=45:34
ḳoḍ-, pādāş dāden 29/47b2=9:67
unıt-, ferāmūş kerden 27/28a2=5:13

nisyān m.: unutul-, ferāmūş kerde şoden 31/92a 2=20:126

nesiyy: kiḍinke ḳoḍmaḳ, bāz pes ewgenden-i ḫarāmī-yi māh be-māhī dīger 29/28a2=9:37
unutġan, ferāmūş konende 31/25b2=19:64

mensiyy: unutulmış, ferāmūş kerde 31/9b3=19:23

nesy: ḫayż çöpreki, rugūy-i ḫayż 31/9b3=19:23

insā$^{'}$: unıttur-, ferāmūş kerdāniden 38/13a2=58:19

inşā$^{'}$: törüt-, āferīden 32/29b1=28:45

tenşi'e[t] m.: ektilen-, ber bālīden 36/43a3=43:18

neşr: yaz-, güşāden 36/21b1=42:28
intişār: saç-, perāgenden 38/55b1=62:10
tarıl-, perāgenden 33/16b2=33:53
inşār: tirgüz-, zinde kerden 36/40a2=43:11
münşer: yandura ḳoparmış, zinde kerde şode 36/83a2=44:35
nuşūr: ḥalḳnıng tirilmeki, zinde şoden-i ḥalḳ 33/69b2=35:9

nuşūz: kön̂gül aġrıġı, nā-sāzvārī 26/86b3=4:128
yaraşma-, nā-sāzvārī 26/11b3=4:34
yoḳaru oltur-, ber-ter nişesten 38/7a2=58:11

naşb: burḥān, but 27/16b1=5:3

naṣab: emgek, renc 33/77a1=35:35
nuṣb: emgek, renc 34/63a1=38:41
naṣīb: ülüş, behre 30/56b2=16:56

inşāt: tek tur-, ḫāmūş būden 28/62b3=7:204

nuṣḥ: eḍgü san-, nīk ḫ[v]āsten 29/64b1=9:91
nāṣıḥ: eḍgü sanġan, nīk ḫ[v]āh 32/9a2=28:12
nasūḥ: çın / bütün, üstüvār 38/94a1=66:8

naṣr: yārī, yārī 28/78a1=8:26
yārī bér-, dād sitāden 36/26b3=42:39
yārī bér-, bāz dāşten ? 35/40a3=40:29
yārī bér-, yārī dāden 29/18b2=9:25
yārī bér-, yārī kerden 34/33b3=37:116
naṣr m.: yārī béril-, yārī kerde şoden 32/27b3=28:41
yārī béril-, yārī dāde şoden 35/10a1=39:54
yārī ḳılın-, yārī kerde şoden 36/85a3=44:41
nāṣir: yārī bérdeçi, yārīger 30/48a3=16:37
yārī bérigli, yārīger 36/108a2=45:34
yārīçi, yārīger 26/43b3=4:75
yārīçilıḳ, yārīger 26/20b2=4:45

manṣūr: yārī bérilmiş, yārī kerde 34/44b1=37:172
intişār: öç alın-, kīne keşīden 37/7a3=47:4
öç sür-, dād sitāden 36/27b1=42:41
tenāṣur: yārī bériş-, yārī kerden yek dīger rā 34/22a3=37:25
istinṣār: yārī tile-, yārī ḫ[v]āsten 32/12b2=28:18

naṣrāniyy: tersā, tersā 27/28b3=5:14

nıṣf: yarım, nīme 26/5b1=4:25
yaru, nīme 27/15b1=4:176

naẓc: çovlan-, puḫte şoden 26/27b2=4:56

neẓīd: ükülmiş, berhem nihāde 37/7a3=50:10

neṭīḥa[t]: süsülmiş, ser-zede 27/16a2=5:3

nuṭfe[t]: arḳa suwı, āb 35/62b2=40:67
ongurḳa suwı, āb-ı püşt 33/71a1=35:11
uça suwı, pāre-i āb 30/33b1=16:4

nuṭḳ: sözle-, suḫen goften 34/28a2=37:92
inṭāḳ: sözle-, suḫen goften 37/87a2=51:23
sözlet-, suḫen āverden 35/84b2=41:21

naẓar: baḳ-, nigeristen 28/67a1=8:6
baḳ-, nigeristen ya'nī dīden 28/21b2=7:143
baḳ-, dīden 33/84a3=35:44
baḳ-, pāyīden 26/21b2=4:46
baḳ-, pāyisten 34/10b2=36:49
kör-, nigeristen 35/70a2=40:82
köz tut-, çeşm dāşten 30/44a3=16:33
küḍ-, pāyisten 36/65a2=43:66
nāẓir: baḳıġlı, nigerende 28/6a1=7:108
baḳıġlı, pāyende 33/16a3=33:53
inẓār: küḍ-, zamān dāden 30/24a1=15:36
küḍ-, zamān dāde şoden 30/76a2=16:85
munẓar: küḍülmiş, zamān dāde 34/74b3=38:80
küḍülmiş, zamān dāde şode 30/24a3=15:37

naᶜceᵗ: sağlık, miş 34/55a1=38:24
sağmal sağlık, māde-i miş 34/54b1=38:23

nuᶜās: uḳu birle umuzmaḳ, ḫᵛāb 28/69a3=8:11
uḳu kim umızmaḳ, ḫᵛāb 25/17b

naᶜl: naᶜleyn, naᶜleyn 31/39a2=20:12

niᶜmeᵗ: eḍgülük, nikūyī 35/6b1=39:49
irinç, nikū 30/55b1=16:53
irinç, nikū-bahā 30/97a2=16:121
irinç, nikūyī 30/74b2=16:81
niᶜmet, nikūyī 29/16a1=9:21

inᶜām: eḍgülük ḳıl-, nikūyī kerden 31/77a3=41:51
niᶜmet bér-, nikūyī kerden 27/35b1=5:23
niᶜmet bér-, nikūyī fırıstāden 26/39b1=4:69

niᶜme: néme körklüg, nikū 30/43a1=16:30
néme körklüg, çi nikū 25/8a1=3:136

niᶜimmā: néme körklüg, nik ān çi 26/29b2=4:58

neᶜām: yılḳı, çehār-pāyān 28/52b3=7:179

neᶜam: ārī, ārī 28/7a3=7:114
andaġ, ārī 34/20b1=37:18

nefḫ: ür-, der demīden 30/22a1=15:29
nefḫ m.: ürül-, demīde şoden 31/69b3=20:102

nefād: alḳınmaḳ, siperī şoden 34/67a3=38:54
tüke- / alḳın-, siperī şoden 30/83b2=16:96

nefr: çıḳ-, birūn reften 29/29a3=9:38
çıḳ-, birūn āmeden 29/32a2=9:41

nefer: öġür, gürüh 31/82b3=46:29

nufūr: ḳaçmaḳ, remīden 33/83a2=35:42

nefs: biregü, tenī 32/13b1=28:19
cān, cān 29/40b1=9:55
et-öz, ten 26/63b2=4:95
ten, ten 29/34a3=9:44
öz, ten 30/5b1=12:83
öz, cān 29/61a2=9:85
öz, ḫᵛīş 29/26b2=9:35
öz, enderūn-ı ḫod 28/63a2=7:205
öz, ḫod 26/75b1=4:110

bi-ġayri nefsⁱⁿ: et-özsüz, be-cüz tenī 27/41a1=5:32

enfüs: bir ikindi, tenhā 37/61b2=49:11

nefᶜ: asıġ, sūd kerden 28/57b1=7:188
asıġ ét-, sūd kerden 31/85b2=20:109
asıġ ḳıl-, sūd kerden 33/56a3=34:42
asıg ḳıl-, sūd dāşten 32/7b1=28:9

menfaᶜaᵗ: asıġ, sūd 35/69a2=40:80

nafaḳaᵗ: hezīne, hezīne 29/39b1=9:54
infāḳ: hezīne ét-, hezīne kerden 29/25b3=9:34
hezīne ḳıl-, hezīne kerden 28/65b2=8:3

nifāḳ: iki yüzlük, du-rūyī 29/55b1=9:77

munāfeḳaᵗ: iki yüzlüglük ḳıl-, dū-rūyī kerden 38/25a1=59:11

munāfiḳ: iki yüzlüg, du-rūy 29/45a3=9:64
iki yüzlüg, du-rūyī konende 26/32b1=4:61
iki yüzlüg, merd-i du-rūy 29/47a1=9:67

munāfiḳaᵗ: iki yüzlüg uraġut, zen-i du-rūy 29/47a1=9:67

nefel: ġanīmet, ġanīmet 28/64a2=8:1

nefy m.: yoḳ ḳılın-, dūr kerde şoden 27/42b2=5:33

naḳīb: ḫayl başı, sālār-ı leşker 27/26a3=5:12
tenḳīb: kez-, geşten 37/78b3=50:36

inḳāz: ḳurtġar-, rehānīden 34/90a2=39:19
inḳāz m.: ḳurtuluġlı er-, rehānīde şoden 34/8b1=36:43

naḳīr: ḫurmā ḳapınça, endāze-i meġākçe-i dāne-i ḫurmā 26/84a2=4:124
ḫurmā yaruḳınça, meġākçe-i dāne-i ḫurmā 26/26a1=4:53

naḳş: tarlık ... eksütmek, ḳaḥṭ u kem kerden 28/13b1=7:130
eksüt-, kem kerden 37/60a1=50:4

naḳş m.: eksütül-, kem kerde şoden 33/71b2=35:11

naḳż: buz-, vīrān kerden 30/80b2=16:92
sı-, şikesten 30/79b3=16:91
sındur-, şikesten 27/27b2=5:13

naḳm: öç al-, nā-pesend dāşten 29/53b3=9:74
ᶜayb ḳıl-, nā-pesend dāşten 28/10b2=7:126
intiḳām: öç, dād sitāden 31/73a1=39:37
öç al-, kine keşiden 28/16b3=7:136
muntaḳim: öç alġan, dād sitānende 36/78b3=44:16

nekş: andı sı-, ᶜahd şikesten 37/32a1=48:10
bıçıġ buz-, ᶜahd şikesten 28/16b2=7:135
sı-, şikesten 29/9a2=9:12
yar- / sı-, şikesten 29/9b3=9:13
nikş: egirik yeşilmeki, tāb bāz dāden 30/80b3=16:92

nikāḥ: nikāḥ ḳıl-, be-zenī kerden 26/4b2=4:25
nikāḥ ḳılmaḳ, ḥᵛāsten, 26/4a1=4:25
inkāḥ: nikāḥ ḳıl-, be-zenī dāden 32/18a2=28:27

nukr: ḳatıġ, sehmnāk 38/84b3=65:8
nekīr: ewürmek, gerdānīden 33/59a2=34:45
inkār ḳılıġlı, gerdānīden 36/32a1=42:47
ḳın, gerdānīden 33/74a3=35:26
inkār: tan-, nā-şināḫte āverden 30/75a2=16:83
tan-, münkir şoden 35/69b3=40:81
münker: ésizlik, kār-ı zişt 29/47a3=9:67
yawuz iş, kār-ı zişt 28/34a2=7:157
yawuzraḳ, zişt-ter 38/3a3=58:2

tenkīs: ḳodı ewür-, bāzgüne kerden 34/17a3=36:68

istinkāf: ᶜar tut-, neng dāşten 27/12a2=4:172
ᶜārlan-, neng dāşten 27/12b1=4:172

nekāl: ḳın, şikence 27/45b1=5:38
tenkīl: ḳızġutluḳ, pend kerden 26/51b3=4:84

enmuleᵗ: ernek uçı, ser-i engüşt 25/1a2=3:119

minhāc: yaruḳ yol, rāh-ı rūşen 27/53b3=5:48

nehr: arıḳ, cüy 26/28b2=4:57
aḳar arıḳ, revān-kerd 30/37b1=16:15

nehār: kündüz, rūz 33/50a3=34:33

nehy: yıġ-, bāz dāşten 29/47a3=9:67
yıġ-, bāz dāşten 28/34a1=7:157
nehy m.: yıġıl-, bāz dāşte şoden 28/42a2=7:166
intihāʾ: küfrdin yıġıl-, bāz-īstāden 28/85a2=8:38
yıġıl-, bāz īstāden 28/73b3=8:19
yan-, bāz īstāden 29/9b2=9:12
yıġıl-, bāz īstāden 28/73b3=8:19
yıġıl-, īstāden 33/21b2=33:60

nuhyeᵗ: ᶜaḳl, ḫıred 31/50a3=20:54

inābeᵗ: tanġrıḳa yan-, be-ḫudāy bāz geşten 34/56a2=38:24
yan-, bāz geşten 34/60b3=38:34
yan-, bāz gerdīden 36/6a1=42:10
munīb: tanġrıḳa yanġan, be-ḫudāy bāz gerdende 33/33a3=34:9
yanġan, bāz gerdende 37/78a1=50:33
yanıġlı, bāz gerdende 34/83a2=39:8
yıġıglı, be-ḫaḳ bāz gerdende 37/70b2=50:8

nār: ot, āteş 26/8b1=4:30
tamuġ, āteş 34/84a2=39:8
nūr: nūr, rūşenāyī 28/34b3=7:157
yaruḳluḳ, rūşenāyī 27/29b1=5:15
munīr: açuḳ yaruḳ, rūşen 33/74a1=35:25
yaruḳ yıldraġan, tābān 33/10a2=33:46

tenāvuş: īmān taḳı tevbe, īmān u tevbe 33/62a3= 34:52

nās: boḍun, merdumān 25/28a2=3:187
boḍun / ögür, merdumān 31/52a2=20:59
kişi, merd 28/37b1=7:160
kişi, merdumān 30/48b3=16:38

menāṣ: ḳaçıp ḳurtulmaḳ, gürīzān vaḳt 34/47b1=38:3

menām: uḍḳu, ḫ^{v}āb 34/30a3=37:102
tüş, çeşm yā ḫ^{ɔ}āb 29/3b2=8:43

meyl: bul-, yāften 29/53b3=9:74
teg-, resīden 28/29a3=7:152

hā^{ɔ}ulā^{ɔ}: bular, īn gurūh 26/74b2=4:109
hāzā: bu, īn 27/48a1=5:41
hāhunā: munda, īncā 27/36b1=5:24

hubūṭ: in-, furūd āmeden 31/90b2=20:123

hecr: kesil-, burīden ez ḫānumān 26/54b3=4:89
kesil-, burīden 26/12a1=4:34
muhācere^{t}: éw barḳdın aḍrıl-, burīden ez ḫānumān 30/50a1=16:41
éw barḳdın kesil-, burīden ez ḫānumān 29/15a1=9:20
kesil-, burīden ez ḫānumān 26/66b2=4:100
kesil-, hicret kerden 26/65a3=4:97
muhācir: ewlerindin aḍrılġan, burīdegān-ı ez ḫānumān 38/22b3=59:8
hicret ḳılġan, hicret konende 26/67a2=4:100

hec^{c}: yat-, ḫuften 37/85b3=51:17

hedd^{en}: sınıp, şikesten 31/34a1=19:90

hidāye^{t}: kön-, rāh numūden 28/53b2=7:181
köndür-, numūden 26/94a2=4:137
köndür-, rāh numūden 28/32a1=7:155
köndür-, rāh-ı rāst dāden 33/68b1=35:8
köndür-, üstüvār dāşten 26/39a1=4:68
köndür-, rāh-ı rāst numūden 29/14b3=9:19
köni yol körkit-, rāh numūden 30/47a2=16:36
köni yol körset-, rāh numūden 38/44a1=61:7
köni yolḳa köndür-, 36/35b3=42:52
yol körkit-, rāh numūden 31/92b2=20:128
yol körset-, rāh numūden 38/61a3=63:6
yolḳa köndür-, rāh numūden 30/48a2=16:37
hudā: aymış yol, rāh numūden 31/91a2=20:123
könilik, rāh-ı rāst 37/47b2=48:28
könilik, rāh numūden 37/14b3=47:17
köni yol, rāh numūden 30/61b2=16:64
köni yol, rāh-numāy 32/28b2=28:43
köni yol, rāh-ı rāst 26/79a1=4:115
köni yolḳa köndürmek, rāh numūden 30/11a2=12:111
yolçı / ḳılavuz, rāh numūdenī 35/55a2=40:54
yolçı, rāh numāy 36/98b2=45:20
yolḳa köndürmek, rāh-numāy 30/86b3=16:102
bi-ġayri hudā: köni yolsuzın, be-cüz rāh numūden 32/33b1=28:50
hādī: köndürgen, rāh numāy 28/55b3=7:186
köndürügli, rāh-numāy 31/72b2=39:36
ahdā: könirek, rāh numāyende-ter 32/32b3=28:49
könirek, rāst-ter 36/46b2=43:24
köni yol bulmışraḳ, rāh yāfte-ter 33/82b3=35:42
köni yolluġraḳ, rāst-ter 26/25a2=4:51
ihdā^{ɔ}: köndür-, numūden 31/17a2=19:43
ihtidā^{ɔ}: kön-, rāh-ı rāst giriften 28/36a2=7:159
kön-, rāh giriften 32/2b1=27:92
kön-, rāh burden 36/39b3=43:10
köni yolḳa bar-, rāh-ı rāst burden 30/37b3=16:16
köni yolḳa kön-, rāh-ı rāst giriften 30/37b2=16:15
köni yol tut-, rāh-ı rāst giriften 33/61b1=34:50
könül-, yāften 26/66a2=4:98
el-muhtedi: könügli, rāh-ı rāst gīrende 28/51b2=7:178
könilmiş, reh berende 36/45b1=43:22
könülmiş, rāh-ı rāst gīrende 36/53a1=43:37

köni yolḳa kirigli, be-rāh-ı rāst girende 30/99b2=16:125
köni yolḳa könmiş, rāh-ı rāst girifte 29/13b3=9:18
köni yolluġ, be-rāh-ı rāst yāfte 32/36b1=28:56

hedy: ḳoy tewe, ḳurbān 37/43b2=48:25

huzuv: füsūz, efsūs 36/108b1=45:35
istihzā³: élükle-, füsūs kerden 30/45b1 =16:34
füsūs tut-, füsūs kerden 29/45b2 =9:64
füsūs tutuġlı er-, füsūs kerden 29/ 46a3=9:65
füsūs tutġan er-, füsūs kerden 31/ 81b2=46:26
istihzā³ m.: fusūs tutul-, füsūs kerde şoden 26/95a3=4:140
müstehzi³: élüklegli, füsūs konende 30/32b2=15:95

hezz: ırġa-, der cunbānīden 31/10a2= 19:25
ihtizāz: ırġan-, cunbīden 32/21b1= 28:31

heşş: yapurġaḳ, berg rīzānden 31/40b3= 20:18

heżm: eksüt-, kem kerden 31/87a1= 20:112

hel: hīç, hīç 33/38a3=34:17
nék, hīç 30/44a3=16:33
nek, hīç 30/69a2=16:75

helāk: helāk ḳılmaḳ, helāk kerden 27/ 30b2=5:17
helāk bol-, helāk şoden 29/3a2= 8:42
helāk bol-, murden 27/15a2=4:176
öl-, helāk şoden 35/43a3=40:34
yoḳ bol-, helāk şoden 29/3a2=8:42
hālik: helāk boluġlı, hālik şode 30/6b3 =12:85
yoḳalıġlı, nīst şoden 32/44a1=28:88
ihlāk: helāk / yoḳ ḳıl-, nīst kerden 28/ 31a3=7:155
helāk ḳıl-, helāk kerden 28/49a1= 7:173
helāk ḳıl-, nīst kerden 36/101b2= 45:24
yoḳ ḳıl-, nīst kerden 28/13a1= 7:129
yoḳat-, helāk kerden 28/31b1= 7:155
yoḳat-, nīst kerden 31/81b2=46:27
muhlik: helāk ḳılıġlı, helāk konende 28/40b3=7:164
helāk ḳılġan, helāk konende 32/ 38a1=28:59
yoḳatıġlı, helāk konende 32/38b1= 28:59

ihlāl m.: ata-, āvāz ber dāşte şoden 30/94a1=16: 115
boġuzlan-, āvāz ber dāşte şoden 27/16a1=5:3

hems: uḳulmaz ün, şerefe 31/85b2= 20:108

hemm: oġra-, āheng kerden 26/76b3= 4:113
oġra-, ḳaṣd kerden 29/10a1=9:13
ihmām: ḳaḍġurt-, endūhgin kerden 25/ 17b3=3:154

müheymin: rāst tanuḳ, güvāh-ı rāst 38/32a1=59:23
tanuḳ, güvāh-i rāst 27/53a3=5:48

hevd: cuhūd bol-, cuhūd şoden 27/47a3 =5:41
yan-, bāz geşten 28/32b2=7:156
tevbe ḳıl-, tevbe kerden 27/50b2= 5:44

heyyin: āsān, āsān 31/6b1=19:9

hūn: ḫ^{v}ārluḳ, ḫ^{v}ār konende 35/82b2= 41:17
uçuzluḳ, ḫ^{v}ārī 30/58a2=16:59
muhīn: ḫ^{v}ār, ḫ^{v}ār 36/59a3=43:52
ḫ^{v}ār ḳılġan, ḫ^{v}ār konende 36/82a1= 44:30
ḫ^{v}ārlaġlı, ḫ^{v}ār konende 26/71a2= 4:102
ḫ^{v}ārlaġlı, ḫ^{v}ār 33/36b3=34:14
ḫ^{v}ārlagan, ḫ^{v}ār konende 38/11b1= 58:16

huviyy: tüş-, üftāden 31/61b1=20:81

hevā: hevā, kām-ı dil 28/50a3=7:176
ten tileki, kām-ı dil 26/92a1=4:135
tilek, kām-ı dil 27/53b1=5:48

heyc: ḳuru-, ḫuşk şoden 34/91b3=39:21

و

ve: hem, ve 26/83a2=4:123
hem yine, ve 28/2b1=7:88
ma, ve 26/97b3=4:143
ve, ve 33/3b1=33:34
ve ammā: emdi, ve ammā 27/13a3=4:173
ve lā: ap ma, ve ne 36/92b3=45:10
hem, ve ne 25/17a2=3:153
ve lākin: ançası bar, ve cüz ān ki 33/16a3=33:53
lākin, ve cüz ān ki 28/50a2=7:176
yoḳ kim, ve cüz ān ki 30/45a1=16:33
ve lākinne: ança bar, ve cüz ān ki 38/62a2=63:7
ve lev: neçeme, eger çi 26/46b2=4:78

veber: tewe yün͡gi, peşm-i şutur 30/73a3=16:80

ibāḳ: helāk ḳıl-, helāk kerden 36/24a2=42:34

vebāl: ḳatıġlıḳ, serencām 38/84b3=65:9
ḳatıġlıḳ, serencām-ı bed 38/28b1=59:15

vatid: ḳazuḳ, miḫ 34/50b2=38:12

vatr: eksüt-, kem kerden 37/24a2=47:35

vaṣāḳ: baġ, bend 37/6b3=47:4
mevṣiḳ: bütünlük, ᶜahd-i üstüvār 30/2a1=12:66
üstüvārlıḳ, ᶜahd-i üstüvār 30/3b2=12:80
miṣāḳ: bıçıġ, ᶜahd 27/26a2=5:12
berk bıçıġ, ᶜahd 27/23a2=5:7
berk bıçıġ, ᶜahd-i üstüvār 25/28a1=3:187
bütünlük, ᶜahd-i üstüvār 28/44b2=7:169
üstüvārlıḳ, ᶜahd-i üstüvār 26/55b2=4:90
üstüvārlıḳ, ᶜahd 26/60a1=4:92
muvāṣeḳaᵗ: üstüvār ḳıl-, ᶜahd-i üstüvār besten 27/23a3=5:7

vucd: barlıḳ, tevāngerī 38/81b3=65:6
vecd: bil-, yāften 34/64a3=38:44
bul-, yāften 29/56b2=9:79
tap-, yāften 26/57a1=4:91

ïcās: kïzle-, pinhān dāşten 31/54b3=20:67
kïzle-, der dil dāşten 37/88a3=51:28

ïcāf: sekirt-, püyānïden 38/20b2=59:6

vacel: ḳorḳ-, terṣān şoden 28/65a2=8:2
ḳorḳ-, tersiden 30/26a3=15:53
vacil: ḳorḳuġlı, tersende 30/26a3=15:52

vech: yüz, rüy 30/10b1=12:93
yüz, ten 26/84a3=4:125
ẕāt, ẕāt 32/44a2=28:88
veciḥ: yüzlüg, tāb-rüy 33/25b1=33:69
tevciḥ: ıḍ-, firistāden 30/70a1=16:76

vaḥde-hu: yan͡gluz, yegāne 35/3a3=39:45
vāḥid: bir, yegāne 29/23b3=9:31
bir, yek 33/59a3=34:46
bir ök, yegāne 30/17a1=14:52
yalġuz, yegāne 36/50b3=43:33
vāḥidetᵉⁿ: bir yolı, yegāne 34/2b2=36:29

vaḥy: yarlıġ, peyġām 31/87b3=20:114
yarlıġ ıdmaḳ, ilhām 36/34b1=42:51
iḥāᵓ: işāret ḳıl-, işāret kerden 31/7b1=19:11
işāret ḳıl-, ilhām dāden 31/44a2=20:38
keldürül-, āverde şoden 35/17a3=39:69
körkit-, ilhām dāden 30/63b3=16:68
uḳtur-, ilhām dāden 32/5b2=28:7
yarlıġ ıḍ-, fermüden 35/78a3=41:12
yarlıġ ıḍ-, vaḥy firistāden 28/36b3=7:160
yarlıġ ıḍ-, peygām firistāden 27/6a3=4:163
vaḥy ıḍ-, vaḥy firistāden 33/61b2=34:50
iḥāᵓ m.: işāret ḳılın-, ilhām dāde şoden 31/44a2= 20:38
vaḥy ḳılın-, vaḥy firistāde şoden 31/48a3=20:48
yarlıġ ıḍıl-, vaḥy āverde şoden 35/74b2=41:6
yarlıġ ıḍıl-, vaḥy firistāde şoden 30/51a1=16: 43
yarlıġ ıḍıl-, be-peyġāmber firistāden 31/39b1= 20:13

yarlıġ tegür-, vaḥy firistāde şoden 28/62a3=7:203

vudd: ārzūla-, ārzū burden 26/54a3= 4:89
ārzū ḳıl-, ārzū burden 26/69b3= 4:102
dōstluḳ, dōstī 31/35a3=19:96
sew-, ārzū burden 30/19b1=15:2
sew-, dōst dāşten 38/35b2=60:2
meveddet: dōstluḳ, dōstī 26/41b2= 4:73
ārzūla- / sew-, dōst dāşten 28/67a3=8:7
dōst tut-, dōst dāşten 38/14b2= 58:22

vad^{c}: ḳoḍ-, mānden 33/10b2=33:48

diye^{t}: diyet, ḫūn bahā 26/59a1=4:92

vādī: ḳol, rūd 32/20b3=28:30
öz / ḳol, vādī 31/79a2=46:24
öz, vādī 31/39a2=20:12

vezr: ḳoḍ-, mānden 29/61b3=9:86
ḳoḍ-, güẕārden 28/55b3=7:186

virş: mīrāş al-, giriften 31/31a3=19:80
mīrāş al-, mīrāş ber dāşten 27/15b1=4:176
īrāş: bér-, dāden 35/55a1=40:53
mīrāş bér-, mīrāş dāden 28/12a3=7:128
īrāş m.: mīrāş béril-, mīrāş dāde şoden 36/67b3= 43:72
vāriş: mīrāş alıġlı, mīrāş gīrende 30/20a1=15:23
mīrāş alġan, mīrāş gīrende 32/5a2=28:5

vurūd: kel-, āmeden 32/15b1=28:23
vārid: kirigli, der āyende 31/27b3=19:71

vird: suwsamış, teşne 31/33a1=19:86

varaḳ: yapraḳ, berg 31/90a3=20:121

verā^{3}: arḳa, pes 33/17a3=33:53
art, pes 37/55b3=49:4
kiḍin, bi-vāsıṭa 36/34b2=42:51
kiḍin, pes 26/69a3=4:102
kirü, pes 25/28b1=3:187

muvārā^{t}: ört-, pūşānden 27/40a1=5:31

tevārī: yaş-, pinhān şoden 30/57b3=16:59

vizr: yazuḳ yüki, bār-ı günāh 31/69b1=20:100
yük, bār-ı günāh 30/39a1=16:25
yük, bār 31/64a1=20:87
kötür-, ber dāşten 30/39a3=16:25
kötür-, bār ber giriften 34/82a2=39:7

vāzira^{t}: kötrügli, bār gīrende 34/82a2=39:7
vezīr: yārīçi, destūr 31/43a1=20:29

īzā^{c} m.: yıġlın-, bāz dāde şoden 35/83b1=41:19

mīzān: terāzū, terāzū 36/12b2=42:17

se^{c}a^{t}: kéŋlik, ferāḫī 26/67a1=4:100
kéŋlikin teg-, gunciden u resīden 28/33a1=7:156
teg-, resīden 31/68b2=20:98
vāsi^{c}: kéŋ, ferāḫ 26/65a3=4:97
kéŋ raḥmetlig, bisyār ^{c}aṭā 26/89a1=4:130
kéŋ işlig, ferāḫkār 27/59b2=5:54

vesīle^{t}: ulanmaḳ, nezdīkī 27/43b3=5:35

mütevessim: saḳınıġlı, ferāset berende 30/30a3=15:75

vesvese^{t}: tüşür-, endīşe efgenden 37/73a1=50:16
vesvese ḳıl-, endīşe ber ewgenden 31/89b1= 20:120

vāṣib: tutaşı, peyveste 30/55a3=16:52

vaṣf: ṣıfat ḳıl-, ṣıfat kerden 30/60a1=16:62
ṣıfat ḳıl-, nişān dāden 36/71a3=43:82

vaṣl: ulaş-, peyvesten 26/55b1=4:90
ulan-, resīden 32/24a2=28:35
tevṣīl: ula-, beyānī firistāden 32/33b3=28:51

İṣā^{3}: buyur-, fermūden 31/12b3=19:31
tutur-, enderz kerden 36/7b2=42:13
tavṣiye^{t}: tutur-, enderz kerden 26/89a3=4:131

tuturmaḳ, enderz kerden 34/11a2=36:50
vaṣiyet ḳıl-, enderz kerden 36/8a1=42:13

vaż^{c}: ḳoḍ-, furū giriften 28/34a3=7:157
ḳoḍ-, nihāden 26/70b3=4:102
vaż^{c} m.: ornal-, nihāde şoden 35/17a2=39:69
mevżi^{c}: orun, cāy 26/20b3=4:46

ʾiżā^{c}: éwit-, şitāften 29/35b3=9:47

vaʿ^{d}: erkle-, sipurden 37/44a3=48:25
muvāṭa^{c}at: tengeştür-, rāst āverden 29/28b1=9:37

vaṭar: ḥācet, ḥācet 33/7a1=33:37

mevṭin: orun, cāy 29/18b2=9:25

va^{c}d: va^{c}de, nüvīd 26/82b3=4:122
va^{c}de, va^{c}de 35/21a2=39:74
va^{c}de bér-, nüvīd dāden 26/81b2=4:120
va^{c}de ḳıl-, nüvīd dāden 27/24b2=5:9
va^{c}d m.: va^{c}de ḳılın-, nüvīd dāde şoden 34/15b1=36:63
va^{c}de ḳılın-, bīm kerde şoden 31/29b1=19:75
mī^{c}ād: va^{c}de, va^{c}degāh 34/47a3=34:30
va^{c}de, nüvīd 29/2b3=8:42
mev^{c}id: üḍrülmiş öḍ, va^{c}degāh 30/25b3=15:43
va^{c}de, va^{c}de 31/63b2=20:87
va^{c}de, va^{c}de-gāh 31/51b2=20:58
va^{c}de, nüvīd 31/63b2=20:87
muvā^{c}ade^{t}: va^{c}de bériş-, nüvīd dāden yekdiger rā 29/2b2=8:42

va^{c}īd: ḳorḳutmaḳ, bīm kerden 31/87a3=20:113
va^{c}īd, nüvīd 37/72b1=50:14

va^{c}ż: pend bér-, pend dāden 28/40b3=7:164
va^{c}ż m.: pend béril-, pend dāde şoden 26/38b1=4:66
mev^{c}iże^{t}: pend, pend 28/23b1=7:145

vefd^{en}: atlandurup, süvār 31/32b2=19:85

tevfīḳ: yaraşıḳlıḳ, sāzvārī custen 26/35b2=4:62
tevfīḳ bér-, sāzvārī ewgenden 26/13a2=4:35

ʾifā^{2}: tükel bér-, tamām dāden 30/8a3=12:88
tükel ḳıl-, vefā kerden 30/79b2=16:91
vefā ḳıl-, vefā kerden 37/32a2=48:10
ifā^{2}e^{t}: yandur-, bāz gerdānīden 38/20b1=59:6
tevfiye^{t}: tükel ḳıl-, tamām dāden 27/13a1=4:173
tükel béril-, tamām dāden 33/75b2=35:30
tevfiye^{t} m.: tükel béril-, tamām dāde şoden 34/86a1=39:10
tükel ḳılın-, tamām dāde şoden 35/17b3=39:70
tevaffī: cān al-, cān ber dāşten 26/64b2=4:97
cān al-, mīrānīden 35/67a3=40:77
cān al-, cān ber giriften 30/43b3=16:32
cān kir-, cān ber giriften 30/41a3=16:28
öldür-, mīrānīden 30/65a3=16:70
tevaffī m.: öldürül-, mīrānīde şoden 35/63a3=40:67
tükel béril-, tamām dāde şoden 30/91b1=16:111

vaḳt: vaḳt, vaḳt 28/56b1=7:187
mevḳūt: vaḳtlıġ, peydā kerde 26/72a1=4:103
mīḳāt: öḍ, vaḳt 28/20b3=7:142
öḍ urmış, va^{c}degāh 28/21b1=7:143
vaḳt, gāh 36/84b3=44:10

vaḳūd: tamduḳ, furūzīne 38/92b1=66:6
īḳād: yaḳ-, āteş efrūḫten 32/26a1=28:38

mevḳūże^{t}: tögülmiş, çūb-zede u murde 27/16a2=5:3

vaḳr: āhestelıḳ ḳıl-, ārām giriften 33/2a3=33:33
tavḳīr: aġırla-, be-şukūh dāşten 37/31a3=48:9

vuḳū^{c}: tüş-, üftāden 26/67b1=4:100
tüş-, vācib şoden 28/8b2=7:118
vāḳi^{c}: toḳsuġlı, būdenī 37/83b2=51:6

vaḳf: turuḳtur-, istānīden 34/22a2=37:24
mevḳūf: turuḳmış bol-, bāz-deşte būden 33/48a3=34:31

vikāye^{t}: küḏez-, nigāh dāşten 30/74a3=16:81
saḳla-, nigāh dāşten 35/27b2=40:9
vikāye^{t} m.: küḏezil-, nigāh dāşte şoden 38/74b1=64:16
vākī: küḏezigli, nigāh dārende 35/34b3=40:21
taḳiyy: saḳnuḳ, perhīzkār 31/8a2=19:13
etḳā: saḳnuḳraḳ, perhīzkār-ter 37/64a2=49:13
taḳvā: saḳınmaḳ, perhīzkārī 27/24a3=5:8
saḳnuḳluḳ, perhīzkārī 37/55b1=49:3
ittiḳā$^{\flat}$: ḳorḳ-, tersīden 28/76b2=8:25
ḳorḳ-, perhīz kerden 26/88b1=4:129
küḏez-, nigāh dāşten 34/94b1=39:24
saḳın-, tersīden 28/41a3=7:164
saḳın-, perhīzkārī kerden 28/33a2=7:156
saḳın-, perhīz kerden 28/61a3=7:201
saḳın- / ḳorḳ-, perhīz kerden 30/100b2=16:128
saḳnuḳluḳ ḳıl-, perhīz kerden 30/42b1=16:30
muttaḳī: muttaḳī / saḳnuḳ, perhīzkār 29/28a1=9:36
muttaḳī, perhīzkār 37/77a2=50:31
saḳnuḳ, perhīzkār 27/38a3=5:27
saḳnuḳ, perhīzkār 25/6a1=3:133
saḳnuḳluḳ, perhīzkār 30/43a1=16:30

ittikā$^{\flat}$: tayan-, tekye zeden 36/51b1=43:34
mütteki$^{\flat}$: tayanıġlı, tekye zede 34/13b2=36:56
tayanġan, tekye zede 34/66a3=38:51
tevakku$^{\flat}$: tayan-, tekye kerden 31/40b3=20:18

tevkīd: beküt-, üstüvār kerden 30/80a1=16:91

vekr: yuḏruḳla-, müşt zeden 32/11a2=28:15

vekīl: erklig, kār-sāz 26/49b1=4:81
erklig, kār-rān 33/11a1=33:49
erklig, ber-gümāşte 36/3a2=42:6
erklig, kār-rān u nigāh-bān 27/12a1=4:171
erklig, nigāh-bān 25/26b2=3:173
küḏezçi, nigāhbān 30/2b1=12:66
tevekkül: ḳorḳ-, i^{c}timād kerden 38/79a3=65:3
köngül ur-, i^{c}timād kerden 30/50b3=16:42
köngül ur-, tekye kerden 27/26a1=5:11
tevekkül ḳıl-, tevekkül kerden 38/6b1=58:10
mütevekkil: köngül urġan, tekye konende 31/74b1=39:38

vulūc: kir-, der āmeden 33/28b2=34:2
ilāc: kigür-, der āverden 33/73b1=35:13

velīce^{t}: iç dōst, dōst 29/12a2=9:16

veled: ^{c}ayāl, ferzend 33/53a1=34:37
oġlan, ferzend 38/36a1=60:3
oġlan, kūdek 26/43a2=4:75
oġul ḳız, ferzend 31/30b3=19:77
vālidān: ata ana, māder u peder 26/10a3=4:33
vālide^{t}: ana, māder 31/13a2=19:32
vilāde^{t}: tuġur-, zāden 34/40b2=37:152
tuġrul-, zāden 31/13b1=19:33
vilāde^{t} m.: tuġrul-, zāde şoden 31/8b2=19:15

veliyy: dōst, yārīger 27/59b3=5:55
dōst, dōst 30/61a1=16:63
eḏgü oġul, dōst 31/5b1=19:5
erklig, dōst 26/20b1=4:45
erklig, dōst u yārīger 33/55b2=34:41
erklig, yārīger 28/32a1=7:155
erklig / dōst, dōst 28/60a6=7:196
iḏi, ḫudāvend 31/50a3=20:54
evlā: sezā, sezāvār-ter 26/92a1=4:135
sezāraḳ, sezāvār-ter 29/7a2=8:75
vāy, vāy 37/17a2=47:20
mevlā: erklig, dōst 36/85a1=44:41
éş, yār 38/91a1=66:4
mevlā, dōst u yār 28/86a3=8:40
mevlā, ḫudāvend 29/38a1=9:51
mevlā, ḫudāvendgār 38/89a2=66:2

mīrāṣ alġan, puser-i ^{c}am 26/10a2=4:33
yaġuḳ, puser-i ^{c}amm 31/5a2=19:5

tevliye^{t}: ewür-, pes dāden 28/72a2=8:16
ewür-, püşt dāden ya^{c}nī gürīḫten 37/41b3=48:22
ewür-, [püşt] dāden 38/26b2=59:12
ewrül-, ber geşten 29/37b2=9:50
ewrül- / arḳa bér-, pes dāden ya^{c}nī rūy gerdānīden 28/72a1=8:15
ḳoḏu bér-, bāz güẕāşten 26/79a3=4:115

tevellī: dōst tut-, dōst dāşten 27/56b1=5:51
dōst dāşten, ḫod giriften 28/60a7=7:196
dōstlaş-, dōst dānisten 30/85b3=16:100
dōstluḳ tut-, dōst dāşten 38/10a1=58:14
erklen-, pādşāhī yāften 37/17b3=47:22
ewrül-, ber gerdīden 28/74b2=8:20
ewrül-, ber geşten 30/74b3=16:82
yan-, rūy gerdānīden 29/41a2=9:57
yan-, reften 31/83a3=46:29
yan-, ber geşten 32/16b1=28:24
yüz ewür-, ber gerdānīden 26/48b1=4:80
yüz ewür-, ber geşten 29/55a3=9:76
yüz ewür-, gerdānīden 27/50a1=5:43
peẕīrle-, iḫtiyār kerden 26/79a3=4:115

veny: süstluḳ ḳıl-, süstī kerden 31/46b1=20:42

vehb: bér-, baḫşīden 33/13a1=33:50
vahhāb: üküş bérgen, baḫşāyende 34/61a3=38:35
yarlıḳaġlı, baḫşide 34/49

vahn: süst bol-, süstī kerden 26/72a1=4:104
süst bol-, süst şoden 31/4b3=19:4
mūhin: kewdeçi, sust konende 28/73b1=8:18

vayl: ḳatıġlıḳ, vāy 31/14b3=19:37
veyl, vāy 34/92b2=39:22

ى

yā eyyühā: ey, ey 25/29a1=3:200
yā veyletā: ey ḳatıġlıḳ, ey vāy-i men 27/40a2=5:31
yā leyte: kāşkī, ey kāşkī 26/41b2=7:73

ye$^{\flat}$s: nevmīd bol-, nevmīd şoden 27/16b3=5:3
umınçsız bol-, nevmīd būden 30/7b1=12:87
umınçsız bol-, nevmīd şoden 30/7b2=12:87
ye$^{\flat}$ūs: bunġal-, nevmīd būden 31/76a1=41:49
isti$^{\flat}$ās: umunçsuz bol-, nevmīd şoden 30/3a3=12:80

yebes: ḳuruġ, ḫuşk 31/59b1=20:77

yetīm: atasız, bī-peder 26/85b2=4:127
yetim, bī-peder 26/86a3=4:127

yed: el, dest 32/22a1=28:32
elig, dest 26/35a1=4:62
ḳudret, tevānāyī 34/18b1=36:71
ḳudret, ḳudret 37/31b3=48:10
küç ḳuvvet, ḳuvvet 34/64b3=38:45

yüsr: āsānlıḳ, āsānī 38/81a1=65:4
yüsr^{an}: terk, āsān 37/83a3=51:13
yesīr: āsān, āsān 26/8b2=4:30
teysīr: āsān ḳıl-, āsān kerden 31/35a3=19:97

yaḳṭīn: ḳabaḳ başı, kedū 34/39b1=37:146

yaḳīn: yaḳīnlıḳ, bī-gümān 27/3a3=4:157
iḳān: şeksiz, bī-gümān şoden 36/98b2=45:20
mūḳin: şeksiz, bī-gümān 27/56a1=5:50
şeksiz, bī-gümān ya^{c}nī mü$^{\flat}$min-i rāst 37/86a1=51:20
müsteyḳin: yaḳīn boluġlı, bī-gümān 36/107a1=45:32

yemm: deryā, deryā 28/17a1=7:136

teyemmüm: teyemmüm ḳıl-, ḳaṣd kerden 26/19a 3=4:43

yemīn: and, sevgend 30/48a3=16:38
elig, dest 33/13b2=33:50

elig, dest-i rāst 26/2a1=4:24
ḳudret, ḳudret 35/16a1=39:67
oṉg, sūy-ı rāst 30/53b1=16:48
ong ya^{c}nī sag, dest-i rāst 37/73b1=50:17
oṉg elig, dest-i rāst 30/66b2=16:71
ong elig, ḳuvvet der rāst 34/28a3=37:93
sag, rāst 33/37a2=34:15
sag elig, dest-i rāst 31/40b1=20:17
sag ḳol, dest-i rāst 38/95a2=66:8
sag yaṉ, sūy-ı rāst 34/23a1=37:28
eymen: ong, rāst 31/60b2=20:80
sag ḳol, rāst 31/20a3=19:52
yahudiyy: cuhūd, cuhūd 27/31b1=5:18

yevm: kün, rūz 29/55b2=9:77
yevmü'd-dīn: cezā küni, rūz-ı şumār 34/21a2=37:20
yevm-i ḥisāb: ḥisāb küni, rūz-ı şumār 34/51b3=38:16
yevm-i ḳıyāmet: uluġ kün, rūz-ı rüsteḫīz 36/103a1=45:26
yevmi'l-vaḳti'l-ma^{c}lūm: saḳış kün / belgülüg kün, rūzgāh-ı dānişte şode 30/24a3=15:38
yevmü'z-zinet: ^{c}īd küni, rūz-ı ^{c}īd 31/52a1=20:59
el-yevm: bu kün, imrūz 27/16b3=5:3
bu kün, ān rūz 30/61a1=16:63
yevme^{3}izin: ol kün, ān rūz 25/23a1=3:167

FARSÇA DİZİN

elig, dest-i râst 26/2a1=4:24
ḳudret, ḳudret 35/16a1=39:67
oṅg, sûy-ı râst 30/53b1=16:48
ong ya'ni saġ, dest-i râst 37/73b1=
):17
oṅg elig, dest-i râst 30/66b2=16:71
ong elig, ḳuvvet der râst 34/28a3=
/:93
saġ, râst 33/37a2=34:15
saġ elig, dest-i râst 31/40b1=20:17
saġ ḳol, dest-i râst 38/95a2=66:8
sag yaṉ, sûy-ı râst 34/23a1=37:28
eymen: oṅg, râst 31/60b2=20:80
saġ ḳol, râst 31/20a3=19:52
ıhudiyy: cuhûd, cuhûd 27/31b1=5:18

vm: kün, rûz 29/55b2=9:77

yevmü'd-dîn: cezâ küni, rûz-ı şumâr 34/21a2=37:20
yevm-i ḥisâb: ḥisâb küni, rûz-ı şumâr 34/51b3= 38:16
yevm-i ḳıyâmet: uluġ kün, rûz-ı rüsteḫiz 36/103a1=45:26
yevmü'l-vaḳti'l-ma'lûm: saḳış kün / belgülüg kün, rûzgâh-ı dânişte şode 30/24a3=15:38
yevmü'z-zinet: 'îd küni, rûz-ı 'îd 31/52a1=20:59
el-yevm: bu kün, imrûz 27/16b3=5:3
bu kün, ân rûz 30/61a1=16:63
yevme'izin: ol kün, ân rûz 25/23a1=3:167

FARSÇA DİZİN

A (ا.آ.ع)

āb: suw, mā' 27/22a2=5:6
arḳa suwı, nuṭfe[t] 35/62b2=40:67
āb dāden: suw içür-, saḳy 29/14a1=9:19
içür-, iskā' 32/15b3=28:23
āb dāde şoden: suwarıl-, saḳy m. 37/13b1=47:15
āb furū burden: batur-, iġrāḳ 34/26a3=37:82
āb-ı germ: ḳaynar isig suw, ḥamīm 35/65a2=40:72
ḳaynar suw, ḥamīm 34/68a1=38:57
isig suw, ḥamim 36/86a1=44:46
āb ḫāsten: suw ḳol-, istisḳā' 28/36b3=7:160
āb-ı çeşm: yaş, dem[c] 29/65a3=9:92
āb-ı püşt: oñgurḳa suwı, nuṭfe[t] 33/71a1=35:11
āb-ı revān: aḳın, seyl 33/37b3=34:16
āb-ı revān-ı ġālib: aḳar suw, ṭūfān 28/15a1=7:133
āb-ı sūzān: ḳaynar suw, ḥamīm 36/86a3=44:48
ābrū şikāfende: suwnı yarġan, māḥir 33/73a2=35:12
ābādān kerden: ābādān ḳıl-, [c]imāre[t] 29/14a2=9:19
ābādān ḳıl-, [c]amr 29/12b1=9:17
[c]aceb: tang, feriyy 31/11b2=19:27
[c]āciz kerden: [c]āciz ḳıl-, i[c]cāz 33/85a1=35:44
[c]āciz konende: [c]āciz ḳılıġlı, mu[c]ciz 37/2a1=46:32
unmas ḳılıġlı, mu[c]ciz 30/52b3=16:46
[c]āciz şoden: [c]āciz bol-, [c]acz 27/40a2=5:31
ādem: ādem, beşer 35/74b2=41:6
ādemī: ādemī / yaŋgluḳ, beşer 30/23a2=15:33
ādemī, beşer 27/32a1=5:18
ādemī, ins 28/52a3=7:179
ādemī, insān 33/26b3=33:72
yaŋgluḳ / ādemī, beşer 30/21b1=15:28
yaŋgluḳ, beşer 30/87a2=16:103
[c]ādet: [c]ādet, da'b 35/41a3=40:31
ādine: ādine, cumu[c]a[t] 38/54b2=62:9
āferīden: ḳıl-, ca[c]l 30/67a2=16:72
oza törüt-, ibdā' 33/61a1=34:49
törüt-, feṭr 31/57a2=20:72
törüt-, ḫalḳ 28/53b2=7:181
törüt-, inşā' 32/29b1=28:45
törüt-, zer' 28/52a1=7:179
yarat-, ḫalḳ 28/55a2=7:185
yarat-, zer' 30/35b3=16:13
āferide: törütmek, ḫalḳ 33/64a2=35:1
törütmiş, ḫalḳ 26/81a3=4:119
āferide şoden: törütül-, ḫalḳ m. 28/59b3=7:191
yaratıl-, ḫalḳ m. 26/7a3=4:28
āferidgār: törütügli, fāṭır 35/4a2=39:46
yaratġan, bārī' 38/32a3=59:24
āferinende: törütteçi, ḫāliḳ 30/21b1=15:28
törütgen, ḫāliḳ 33/65b1=35:3
törütgen, fāṭır 33/63b1=35:1
āferiniş: törütmek, ḫalḳ 33/32a1=34:7
yaratıġ, ḫalḳ 34/17a3=36:68
yaratmaḳ, ḫalḳ 31/49a1=20:50
āftāb: kün, şems 30/35a2=16:12
āgāh: āgāh, ḫabīr 37/64a3=49:13
bilgen, ḫabīr 25/17a3=3:153
ḫaberlı, ḫabīr 26/13a3=4:35
uḳġan, ḫabīr 38/90b1=66:3
āgāh kerden: ay-, iẕān 31/75a1=41:47
ḫaber bér-, inbā' 33/31b3=34:7
ḫaber bér-, tenbi'e[t] 27/54b1=5:48
uḳtur-, te'ezzün 28/42b1=7:167
uḳtur-, tenbi'e[t] 38/54a2=62:8
āgāh kerde şoden: uḳtur-, tenbi'e[t] 38/69a3=64:7
āgāh konende: peyġāmber, nebiyy 31/21b2=19:56
āgāh konende nā-nebīsende: anasındın tuġa bitig bilmegen, ümmiy 28/33b1=7:157
anasındın tuġa bitig bilmegli, ümmiy 28/35b3=7:158
āgāhī custen: irte-, teḫassus 30/7a3=12:87
āgāz kerden: oġra-, bed' 29/10a2=9:13
oġra-, ṭafiḳ 34/60a3=38:33
āgāz-, ṭafiḳ 31/90a2=20:121
[c]ahd: bıçıġ, zimme[t] 29/8a3=9:10
bıçıġ, mīṣāḳ 27/26a2=5:12
bıçıġ, [c]ahd 30/83a2=16:95
berk bıçıġ, mīṣāḳ 27/23a2=5:7
üstüvārlıḳ, mīṣāḳ 26/60a1=4:92
[c]ahd besten: [c]ahd ḳıl-, mu[c]āhede[t] 29/7b2=9:1
[c]ahd-i üstüvār: berk bıçıġ, mīṣāḳ 25/28a1=3:187
bütünlük, mīṣāḳ 28/44b2=7:169
bütünlük, mevṣıḳ 30/2a1=12:66
üstüvārlıḳ, mevṣıḳ 30/3b2=12:80

üstüvārlıḳ, mīṣāḳ 26/55b2=4:90
ᶜahd-i üstüvār besten: üstüvār ḳıl-, muvāṣeḳaᵗ 27/ 23a3=5:7
ᶜahd kerden: ᶜahd ḳıl-, muᶜāhedeᵗ 29/54b2=9:75
ᶜahd, ᶜahd 29/9a3=9:12
bıçıġ ḳıl-, muᶜāhedeᵗ 30/79b3=16:91
ᶜahd şikesten: and sı-, nekṣ 37/32a1=48:10
bıçıġ buz-, nekṣ 28/16b2=7:135
āhen: temür, ḥadīd 33/33b3=34:10
āheng kerden: oġra-, hemm 26/76b3=4:113
āheste goften: yaṣru sözle-, teḫāfut 31/70a1=20:103
āhestegī kerden: belgülüg tile-, tebeyyun 26/61b3=4:94
ᶜāḳıbet: soñg yanış, teᵓvīl 26/31a1=4:59
ᶜam: ᶜamm, ᶜamm 33/12a3=33:50
āmāde: anuḳ, ᶜatīd 37/73b3=50:18
āmāde kerden: anut-, iᶜdād 26/71a1=4:102
āmāde kerde şoden: anutul-, iᶜdād m. 26/6a1=3:133
āmeden: kel-, iḳbāl 30/5a2=12:82
kel-, ityān 33/29a3=34:3
kel-, meciᵓ 28/12b3=7:129
kel-, teᶜālev 26/32a3=4:61
kel-, vurūd 32/15b1=28:23
kel-, ᶜityān bi 38/76b3=65:1
keldür-, ityān bi 26/5b1=4:25
keldür-, meciᵓ bi 30/8a2=12:88
āmede şode: kelinmiş, meᵓtiyy 31/24a3=19:61
āyende: kelgü, ātī 31/34b1=19:93
sürgüçi, sābıḳ 37/74b2=50:21
āmurzīden: ört-, ġufrān 28/38b3=7:161
barı ört-, ġufrān 28/27a2=7:149
yarlıḳa-, ġufrān 25/7a2=3:135
āmurzende: yarlıḳaġan / örtgen, ġafūr 33/37b1=34:15
yarlıḳaġlı, ġāfir 35/23a1=40:3
yazuḳ örtügli, ġāfir 28/32a3=7:155
āmurzgār: örtgen, ġafūr 25/20a3=3:155
örtgen, ġaffār 35/49a1=40:43
ulaşu yarlıḳaġan, ġafūr 26/66b1=4:99
üküş örtgen, ġaffār 31/61b1=20:82
yarlıḳaġan, ġafūr 33/82a3=35:41
yazuḳ örtgen, ġafūr 37/56b1=49:5
āmurzgār-ı hemīşe: örtgen, ġafūr 25/4b2=3:129
āmurzidegī: yarlıḳamaḳ, maġfireᵗ 25/5b2=3:133
āmurzīde şoden: yarlıḳan-, ġufrān m. 28/44a3=7:169
yarlıḳat-, ġufrān m. 28/85a2=8:38
āmurzişī: örtmek, maġfireᵗ 25/21b3=3:157
yarlıḳamaḳ, maġfireᵗ 33/5a2=33:35
yarlıḳamaḳlıḳ, maġfireᵗ 28/66a2=8:5
āmurziş ḫᵛāsten: yarlıḳatu ḳol-, istiġfār 28/82a2= 8:33
yarlıḳatu tile-, istiġfār 25/22b3=3:159
āmūzānīden: ögret-, taᶜlīm 27/18a2=5:4
āmūzānīde: öğretmiş, muᶜallem 36/78a2=44:14
ān cā: né yer, ḥayṣu 35/21b1=39:74
ol oġur, ḥayṣu 34/95a3=39:25
ān cehān: āḫiret, āḫireᵗ 25/13a2=3:145
kiḍinki, āḫireᵗ 30/50a3=16:41
kiḍinki kün, āḫireᵗ 30/58b1=16:60
ol ajun, āḫireᵗ 26/46a2=4:77
ol cehān, āḫireᵗ 35/47a1=40:39
soñg sarāy, āḫireᵗ 28645a1=7:169
ān diger: taḳı biri, uḫrā 37/59b2=49:9
ān gāh: andaġ erse, izan 30/3a2=12:79
ol vaḳt, izā 26/95b2=4:140
ol vaḳt, ḥīn 35/11b2=39:58
ān ki: ol er, ellezī 28/49b1=7:175
ān küh: Ṭūr taġ, Ṭūr 32/30a2=28:46
ān rūz: ol kün, yevmeᵓizīn 25/23a1=3:167
bu kün, el-yevme 30/61a1=16:63
ān şāh: borġu, şūr 34/11b1=36:51
ān vādī-i dūzaḫ: ġayy atlıġ tamuġ, ġayy 31/23b1=19:59
ārām: amrulmaḳ, sekīneᵗ 29/19b1=9:26
amrulmaḳ, ḳarār 30/16b2=14:26
amruşmaḳ, sekīneᵗ 37/27b3=48:4
ḳarār, ḳarār 35/47a1=40:39
ārāmgāh: amrulġu yer, müsteḳarr 34/6b1=36:38
amrulġu yer, ḳarār 35/60b3=40:64
ḳarār ḳılġu yer, ḳarār 34/69a1=38:60
töşek, mehd 36/39b2=43:10
yatġu yer, mihād 34/67b3=38:56
ārām giriften: āhestelıḳ ḳıl-, vaḳr 33/2a3=33:33
emit-, iḫlād ilā 28/50a2=7:176
ḳarār ḳıl-, istiḳrār 28/22a1=7:143
ārām-ı dil: amrulmaḳ, sekīneᵗ 37/39b2=48:18

ārāmī: amrulġu, seken 30/72b2=16:80
ārāmāniden: tayandur-, sukūn 36/23b2=42:33
ārāmiden: amrul-, iṭmi'nān 28/68b3=8:10
amrul-, sukūn 35/59a2=40:61
orna-, sukūn 28/38a3=7:161
öç-, ḫuşū^{c} 31/85a3=20:108
öç-, sukūt 28/30a3=7:154
tayanmaḳ, sukūn 28/58b1=7:189
tuṭ-, iskān 38/81b2=65:6
ārāmide: amrulmış, muṭma'inn 30/92a1=16:112
tölek, rahv 36/80b2=44:24
ārāsten: beze-, tezyīn 30/60b2=16:63
beze-, tesvīl 30/5b1=12:83
ārāste şoden: beze-, tezyīn 37/11b3=47:14
bezen-, tezyīn m. 29/29a3=9:37
ārāste birūn āmeden: taranıp çıḳ-, teberrüc 33/2a3=33:33
ārāste kerde şoden: bezen-, tezyīn m. 37/34a3=48:12
bezenil-, tezyīn m. 35/45b3=40:37
ārāste ve āsān kerden: beze-, tesvīl 37/19a1=47:25
ārāyiş: bezek, zīne^{t} 31/64a2=20:87
ārenc: tirsek, mirfek 27/21a2=5:6
ārī: andaġ, belā 33/29b1=34:3
ārī, ne^{c}am 28/7a3=7:114
andaġ, ne^{c}am 34/20b1=37:18
oḳ, belā 35/19a3=39:71
ārī ya^{c}nī hest: andaġ, belā 28/48a3=7:172
^{c}arżā kerden: ^{c}arża ḳıl-, ^{c}arż 33/26b1=33:72
^{c}arża kerde şoden: ^{c}arża ḳılın-, ^{c}arż m. 34/59b1=38:31
ārzū: ārzū, umniyye^{t} 26/83a2=4:123
şehvet, şehve^{t} 26/7a1=4:27
ten tileki, şehve^{t} 31/23a3=19:59
ārzū burden: ārzū ḳıl-, vudd 26/17a3=4:42
ārzūla-, temennī 25/11a2=3:143
ārzūla-, iddi^{c}ā 34/14a1=36:57
ārzūla-, iştihā' 33/62b3=34:54
küse-, iştihā' 30/57a3=16:57
sew-, vudd 30/19b1=15:2
ārzū dāden: bāṭıl sözlet-, temniye^{t} 26/81b2=4:120
küset-, temniye^{t} 26/80b2=4:119
ārzū-yı dāniş: bilmek, ^{c}ilm 38/88a1=65:12
ārzū-yı der āmeden: kirmek, şiliyy 31/27b2=19:70
^{c}aşā: tayaḳ, minse'e^{t} 33/36b1=34:14
tayaḳ, ^{c}aşā 28/37a1=7:160
āsān: āsān, yesir 26/8b2=4:30
āsān, heyyin 31/6b1=19:9
terk, yüsr^{an} 37/83a3=51:3
āsānī: āsānlıḳ, yüsr 38/81a1=65:4
āsān kerden: boyun su-, taṭvī^{c} 27/39a3=5:30
āsān ḳıl-, teysīr 31/35a3=19:97
āsān ve nezdik ve miyāne: oġrayu
āsān yawuḳ, ḳāṣid 29/32b3=9:42
^{c}asel: arı, naḥl 30/64a1=16:68
^{c}āşī şoden: ^{c}āşi bolmaḳ, ^{c}işyān 37/58b3=49:7
āsmān: bulıt, semā' 30/61b3=16:65
kök, semā' 26/85a1=4:126
yéti ḳat kök, semā' 38/16b2=59:1
āşāmiden: iç-, şurb 31/10b2=19:26
içmek, şarāb 33/72b1=35:12
āşāmideni: yér içgü, şarāb 30/64b3=16:69
içgü, şarāb 30/34a2=16:10
şarāb, şarāb 34/66b2=38:51
āşāmide: içigli, şārib 30/63a2=16:66
āşti: élleşmek, selem 26/56b2=4:90
yaraşmaḳ, şulḥ 26/87a3=4:128
āşti dāden: yaraşturmaḳ, şulḥ 26/87a2=4:128
āşti dādeni: oñgarmaḳ, işlāḥ 26/78a3=4:114
āşti efgenden: yaraştur-, işlāḥ 26/87a2=4:128
āşkār: açuḳluḳ, şehāde^{t} 38/54a2=62:8
āşkārā, cehr 30/69a2=16:75
āşkārā, ^{c}alāniyyet^{en} 33/75b1=35:29
āşkārā: açuḳluġ, şehāde^{t} 35/5a3=39:46
açuḳluḳ, şehāde^{t} 38/31a3=59:22
āşkārā ḫ^{v}ānden: ḳıġır- / çaḳır-, cehr 37/54a3=49:2
āşkārā kerden: açuḳ āşkārā ḳıl-, i^{c}lān 30/38a3=16:23
āşkāra ḳıl-, i^{c}lān 32/43a3=28:69
belgürt-, isrār 33/50b2=34:33
belgürt-, ibdā' 32/7b3=28:10
yaḍ-, iẕā^{c}a^{t} 26/50a3=4:83
āteş: ot, nār 29/26a3=9:35
tamuġ, nār 34/84a2=39:8
āteş efrūḫte: yaḳılmış ot, sa^{c}īr 26/27a2=4:55
āteş efrūḫten: yaḳ-, īḳād 32/26a1=28:38

āteş-i buzurg: tamuġ, caḥīm 27/25a2=5:10
āteş-i dūzaḫ: tamuġ, saᶜīr 33/67a3=35:6
tamuġ otı, cehennem 31/58a2=20:74
āteş-i furūzān: köyürgen ot, saᶜīr 33/23b2=33:64
köyrür ot, saᶜīr 37/35a1=48:13
yelinigli tamuġ, saᶜīr 33/35a2=34:12
āvāz: ṣayḥa, ṣayḥaᵗ 37/81a3=50:42
ün, ṣavt 31/85b1=20:108
āvāz ber dāşten: āşkārā ḳılmaḳ, cehr 27/1b1=4:148
āvāz ber dāşte şoden: boġuzlan-, ihlāl m. 27/16a1=5:3
ata-, ihlāl m. 30/94a1=16:115
āvāz dāde şoden: ündenil-, münādāᵗ m. 31/39a1=20:11
āvāz dāden: ünde-, münādāᵗ 36/58a3=43:51
āvāz kerden: ündenil-, münādāᵗ m. 32/20b2=28:20
āverden: bér-, ītāᵓ 30/2a1=12:66
keldür-, icāᶜeᵗ 31/9a3=19:23
keldür-, ityān bi 28/6b3=7:112
keldür-, meciᵓ bi 28/5a3=7:106
tegşür-, tebeddül 33/37b3=34:16
āvārde şoden: keldürül-, iḥāᵓ 35/17a3=39:69
āvāregī: āvārelıḳ, celāᵓ 38/18b3=59:3
avrāşte: eḍiz yüksek, müşeyyed 26/46b2=4:78
ᶜavret: ᶜavret, sevᵓeᵗ 27/40a1=5:31
uwut yer, sevᵓeᵗ 31/90a1=20:121
ᶜayb kerden: füsūs tut-, lemz 29/41a3=9:58
füsūslan-, lemz 29/56a3=9:79
ṭaᶜn ḳıl-, ṭaᶜn 26/21a3=4:46
til ét-, lemz 37/61b2=49:11
āyet: āyet, āyeᵗ 28/62a1=7:203
āyāt, āyāt 35/68a3=40:78
belgü, āyeᵗ 29/46a2=9:65
muᶜcizāt, āyeᵗ 32/24b2=28:36
nişān, āyeᵗ 33/57a1=34:43
ᶜazāb: ᶜazāb, ricz 33/30b3=34:5
ᶜazāb, ᶜazāb 33/32a3=34:8
ḳın, ricz 28/39a3=7:162
āzād kerden: āzād ḳılmaḳ, taḥrīr 26/58b3=4:92
āzādī ve sipās: şükr, şükr 33/35b3=34:13
āzādī kerden: şükr ḳıl-, şükr 33/73b1=35:12
āzāriden: āzārla-, īẕāᵓ 33/20a1=33:57
emget-, īẕāᵓ 29/43b1=9:61
āzār: āẕār, ezā 33/10b3=33:48
ᶜazīz: ᶜazīz, ᶜazīz 30/8a1=12:88
ᶜazīzī: ᶜizzet, ᶜizzeᵗ 26/94b3=4:139
ᶜizzet, ᶜizz 31/31b2=19:81
ᶜazīz-ter ᶜazīzraḳ, eᶜazz 38/62b2=63:8
ᶜazl kerden: seç-, ᶜazl 33/14a3=33:51
āzmāyiş: bulġaḳ / sınaġ, fitneᵗ 28/85b2=8:39
bulġaḳ, fitneᵗ 27/48a3=5:41
fitne, fitneᵗ 29/36a3=9:48
sınaḳ, fitneᵗ 28/48a3=5:41
sınaġ, fitneᵗ 28/79a1=8:28
sınaġ, belāᵓ 28/20b1=7:141
sınamaḳ, fitneᵗ 28/31b3=7:155
āzmāyiş yaᶜnī beze: bulġaḳ, fitneᵗ 29/36a1=9:47
āzmūden: ḥarīşlıḳ ḳıl-, ḥırş 26/88a2=4:129
sına-, iblāᵓ 28/73a2=8:17
sına-, belāᵓ 27/54a2=5:48
sına-, ibtilā 25/16a2=3:152
sına-, futūn 31/45b3=20:40
āzmūde kerde şoden: sınan-, futūn m. 30/90b3=16:110
āzmūdenī: sınaġ, belāᵓ 28/73a2=8:17
āz nemūden: şevḳlen-, ḥırş 30/47b3=16:37
āzürde şoden: emgetil-, īẕā m. 33/21b1=33:59
emget-, īẕāᵓ m. 28/12b2=7:129

B (ب)

bā: birle, ẕī 34/46b2=38:1
birle, bi- 26/17b2=4:42
birle, maᶜa 26/39a3=4:69
birle, ilā 26/97b3=4:143
bā-bār şoden: yüklüg bol-, ḥaml 31/9a2=19:22
bā-bereket yaᶜnī bā-ḫayr-ı bisyār: berekātlıġ, mübārek 37/70b3=50:9
bā-derd: açıtġan, elīm 36/65a1=43:65
bā-ewzūni-i bisyār: ḳutluġ, mübārek 34/59a1=38:29
bā-fuzūni: artuḳluḳ bérmek iḍisi, ẕū faẓl 28/79b 3=8:29
faẓl iḍisi, ẕū-faẓlⁱⁿ 25/16a3=3:152

bā-hem āmede: ḳoşlup kelgen, muḳterin 36/59b3=43:53
bā-ḫ^{v}īş: yaġuḳ ḳonġşı, cār-ı ẕu'l-ḳurbā 26/13b3=4:36
yaġuḳluḳ iḍisi, ẕu'l-ḳurbā 29/1b1=8:41
yaġuḳ, ẕu'l-ḳurbā 26/13b2=4:36
bā-ḳuvvet: küçlüg, cabbār 27/34b3=5:22
bā-mīve: yemişlig, ẕāt-ı ekl 33/38a1=34:16
bā-nīk ve bā-nīkī-i bisyār: berekāt bérgen, tebāreke 35/61a3=40:64
bā-rāhhā: üküş yolluġ, ẕāti'l-ḥubuk 37/83b3=51:7
bā-sūy āvīḫte: asılmış, mu^{c}allaḳ 26/88a3=4:129
bā-şūy burden: beglig bol-, iḥsān m. 26/5a3=4:25
bā-yekdiger: bir ikindi, — 38/5a1=58:9
bād: yel, rīḥ 33/34a3=34:12
bād-ı perāgende konende: esgen esin, ẕārī 37/83a 2=51:1
ba^{c}d: kiḍin, ba^{c}d 31/23a2=19:59
bādāş bā dīdār: körgü, liḳā^{ʾ} 28/25b2=7:147
bahā: bahā, şemen 25/28b2=3:187
bahāne: ^{c}öẕr, ^{c}öẕr 31/2b3=18:76
yazuḳ keçürmek, ma^{c}ẕire^{t} 28/41a2=7:164
bahāne sāḫten: ^{c}öẕr ay-, i^{c}tiẕār 29/46a3=9:66
^{c}öẕr, ma^{c}ẕire^{t} 35/54b1=40:52
baḫş ḫ^{v}āsten: üleş-, istiḳsām 27/16b2=5:3
baḫş kerden: ḳısmet ḳıl-, ḳasm 36/49b2=43:32
baḫş konende: sürügli, muḳassim 37/83b1=51:4
üleşigli, muḳtesim 30/31b2=15:90
baḫşāyende: keḍ raḥīm, raḥīm 38/24b3=59:10
ulaşu yarlıḳaġan, raḥmān 30/18b1=15
ulaşu yarlıḳaġan, raḥīm 36/85b1=44:42
üküş bérgen, vahhāb 34/61a3=38:35
yarlıḳaġan, raḥīm 25/4b2=3:129
baḫşāyende-ter: yarlıḳaġanraḳ, erḥam 28/29a1=7:151
baḫşāyende-terīn: yarlıḳaġanraḳ, erḥam 30/10a3=12:92
baḫşāyiden: raḥm ḳıl-, raḥme^{t} 28/27a1=7:149
baḫşāyiş: raḥmet ü maġfiret, raḥme^{t} 26/64b1=4:96
raḥmet, raḥme^{t} 28/29a 1=7:151
rūḥ, rūḥ 38/15b1=58:22
soyurḳamaḳ, raḥme^{t} 31/76a2=41:50
yarlıḳamaḳ, raḥme^{t} 26/50b3=4:83
yarlıḳamaḳ bér-, ḥanān 31/8a1=19:13
baḫşāyişī: yarlıḳamaḳlıḳ, raḥme^{t} 29/15b3=9:21
baḫşiden: bér-, vehb 33/13a1=33:50
baḫşide: yarlıḳaġlı, vaḥḥāb 34/49b1=38:9
baḫşūden: raḥmet, raḥme^{t} 31/4a2=19:2
raḥmet ḳıl-, raḥme^{t} 35/28a1=40:9
soyurḳa-, raḥme^{t} 36/85a3=44:42
yarlıḳa-, raḥme^{t} 29/51b2=9:71
yarlıḳamaḳ, raḥme^{t} 28/62b1=7:203
baḫşūden, baḫşāyiş: soyurḳamaḳ, raḥme^{t} 31/74a1=39:38
baḫşūdenī: yarlıḳamaḳlıḳ, raḥme^{t} 30/61b2=16:64
baḫşūde şoden: raḥm ḳıl-, raḥme^{t} 37/60b3=49:10
raḥm ḳılın-, raḥme^{t} m. 25/5b1=3:132
yarlıḳan-, raḥme^{t} m. 28/63a1=7:204
bāl: ḳanat, cenāḥ 33/63b3=35:1
bālā: ḳol ḳaş, emt 31/85a2=20:107
bāmdād: erte, ġuduvv 28/63a3=7:205
erte, ibkār 35/55b3=40:55
erte, ṣabāḥ 34/45b1=37:177
bāmdād ḫāsten: bol- / erte ḳop-, iṣbāḥ 32/12b1=28:18
erte ḳop-, iṣbāḥ 31/80a1=46:25
bāmdād kerden: ertesi, ġuduvv 33/34b1=34:12
bāmdād reften: erte bar-, ġuduvv 25/2b1=3:121
bāmdī: erte, bukre^{en} 37/31b1=48:9
bāng: Cebre^{ʾ}īl üni, ṣayḥa^{t} 34/2b2=36:29
çıḳrıḳ, ṣarra^{t} 37/88b3=51:29
inmiş (^{c}aẕāb), ṣā^{c}iḳa^{t} 35/82b3=41:17
ün, ṣayḥa^{t} 38/59b3=63:4
ünlüg, ḥuvār 28/26a3=7:148

ün ḳılmaḳ, ḫuvār 31/64b1=20:88
bāng-ı ᶜaẕāb: ḳatıġ ün, ṣayḥa[t] 30/29b2=15:73
ḳoḍı ınıġlı ḳın, ṣāᶜiḳa[t] 35/79a2=41:13
bāng-ı ber zeden: ün / İsrāfīl üni, zecre[t] 34/20b2=37:19
bār: yük, ḥaml 28/58b2=7:189
yük, ḥiml 31/69b2=20:101
yük, vizr 31/64a1=20:87
yol, merre[t] 29/10a2=9:13
yol, tāre[t] 31/50b2=20:55
bār ber dāşten: kötür-, ḥaml 33/71a3=35:11
yük kötür-, ḥaml 36/2b1=41:47
bār ber giriften: kötür-, vizr 34/82a2=39:7
bār girende: kötrügli, vāzire[t] 34/82a2=39:7
bār giriften: kötür-, ḥaml 31/86b1=20:111
yük kötür-, ḥaml 28/58b2=7:189
bār-ı girān: aġır yük, işr 28/34b1=7:157
bār-ı günāh: yük, vizr 30/39a1=16:25
yazuḳ yüki, vizr 31/69b1=20:100
bār-ı kişt: tarıġ, zer[ᶜ] 30/34b1=16:11
bār kerde şoden: yüklen-, taḥmīl m. 38/51b2=62:5
Bār Ḫudāy: Allāh, Bār Ḫudāy 28/81a3=8:32
Tangrı, Allāh 35/4a1=39:46
bārān: yaġmur, maṭar 26/70b2=4:102
yaġmur, ġayş 36/21a3=42:28
bārāniden: yaġdur-, imṭār 30/30a1=15:74
bāriden: yaġtur-, imṭār 28/81b1=8:32
bārik-bīn: yinçke körügli laṭīf, laṭīf 36/13b3=42:19
bās-pes efgenden: kiḍit-, teᵓḫīr 26/45b3=4:77
bāşende: dereng ḳılıġlı, mākiş 36/69b1=43:77
bāşendegi: turġuluḳ, iḳāme[t] 30/73a2=16:80
bāşende şoden der cāy: tur-, sekn m. 32/37b2=28:58
bāşiden: tur-, sukūn 38/81b3=65:6
bāṭıl: bāṭıl, dāḫiż 36/12a1=42:16
bāṭılkār: artatġan, mubṭil 28/49a2=7:173
bāṭıl kerden: artat-, iḥbāṭ 37/23a2=47:33
bāṭıl ḳıl-, iḥbāṭ 35/24b2=40:5
yoḳ ḳıl-, iḥbāṭ 37/22b2=47:32
bāṭıl şoden: bāṭıl bol-, ḥabṭ 35/14b3=39:65
yoḳal-, ḥabṭ 29/12b3=9:17
yoḳ yoḍun bol-, ḥabṭ 28/25b2=7:147
bāz: soñgra, ṣumme 25/16a1=3:152
bāz āmeden: yan-, rucūᶜ 28/27a3=7:150
bāz dāde şoden: yıġlın-, īzāᶜ m. 35/83b1=41:19
bāz dārende: yanıġlı, mumsik 31/74a2=39:38
yıġıġlı, mānīᶜ 38/17b3=59:2
yıġḳan, mennāᶜ 37/75a3=50:25
yıġḳan, mumsik 33/64b2=35:2
bāz dāşte: yıġmış, maᶜküf 37/43b3=48:25
bāz dāşte būden: turuḳ-, mevḳūf 33/48a3=34:31
bāz dāşten: tut-, imsāk 38/77b3=65:2
yārī bér-, naṣr 35/40a3=40:29
yıġ-, nehy 29/47a3=9:67
yıġ-, menᶜ 29/39a3=9:54
yıġ-, imsāk 33/64b2=35:2
yıġ-, ircāᵓ 28/6b1=7:111
yıġ-, ṣadd 29/25b1=9:34
yıġ-, keff 26/44b3=4:77
yıġ-, işbāt 28/80a2=8:30
bāz dāşte şoden: yıġıl-, nehy m. 28/42a2=7:166
bāz gerdānide: yandruġlı, rādd 30/66a3=16:71
bāz gerdāniden: ewür-, iᶜāde[t] 31/41b1=20:21
ḳaytar-, ifāᵓe[t] 33/12a2=33:50
yandur-, redd 26/52b3=4:86
yandur-, meredd 36/29b3=42:44
yandur-, ifāᵓe[t] 38/20b1=59:6
yandur-, recᶜ 33/48b1=34:31
yandur-, ṣadr 32/16a2=28:23
bāz gerdānide şoden: yandurul-, redd m. 26/57a3=4:91
yandurul-, recᶜ m. 29/5a1=8:44
bāz gerden: yanış, mercīᶜ 27/54b1=5:48
bāz gerdende: yanġan, evvāb 34/52b3=38:19
yanġan, munīb 37/78a1=50:33
yanıġlı, munīb 34/83a2=39:8
yanıġlı, ᶜāᵓid 36/78b1=44:15
yanıġlı, munḳalib 28/10b1=7:125
bāz gerdiden: yan-, ᶜavde[t] 28/2b2=7:88
yan-, bevᵓ 27/39a1=5:29

yan-, şayr 36/36b2=42:53
yan-, fey' 37/60a1=49:9
yan-, inābe't 36/6a1=42:10
yan-, inḳılāb 25/3b2=3:127
yan-, rucū' 30/4a3=12:81
yan-, tevbe't 27/45b2=5:39
bāz gerdīden be-Ḫudāy: Tangrıḳa yan-, tevbe't 29/8b2=9:11
bāz gerdīden be-küfr: yan-, 'avde't 28/85a3=8:38
bāz gerdīden ez küfr: yan-, tevbe't 32/42a2=28:67
bāz geşt: yanış, maşīr 27/32b1=5:18
yanış, merci' 34/82b1=39:7
yanġu, meredd 35/49b1=40:43
bāz geşten: sonġla-, ta'ḳīb 32/21b2=28:31
yan-, hevd 28/32b2=7:156
yan-, inābe't 34/60b3=38:34
yan-, rucū' 31/62b2=20:86
yan-, tevbe't 28/22b2=7:143
bāz geşten ez günāh: tevbe, tevbe't 36/19a3=42:25
bāz geştī: evrülmek, kerre't 35/11b3=39:58
yanmaḳ / tevbe, tevbe't 38/94a1=66:8
bāz giriften: ḳıs-, ḳabż 29/47b1=9:67
bāz güzāşten: ḳoḍu bér-, tevliye't 26/79a3=4:115
bāz istāden: yıġıl-, intihā' 28/73b3=8:19
küfrdin yıġıl-, intihā' 28/85a2=8:38
yan-, intihā' 29/9b2=9:12
bāz pes efgenden: kiḍin sal-, ircā' 33/14a1=33:51
kiḍin sal-, te'ḫīr 30/59a3=16:61
kiḍinke ḳoḍmaḳ, nesī' 29/28a2=9:37
küḍ-, te'ḫīr 38/64b2=63:11
bāzpesīn: āḫir, āḫire't 34/48b3=38:7
bāz pes güzāriden: kiḍin ḳoḍ-, te'ḫīr 33/85b3=35:45
bāz pes reften: kiḍin bar-, isti'ḫār 33/47b1=34:30
bāz pes şevende: kiḍin keligli, muste'ḫir 30/20a3=15:24
bāzergānī: satıġçılıḳ, ticāre't 29/17b2=9:24
bāzgüne kerden: ḳoḍı ewür-, tenkīs 34/17a3=36:68
bāzi: oyun, lehv 38/56a2=62:11
oyun, le'ib 37/24b1=47:36
bāzī kerden: oyna-, le'ib 29/46a1=9:65
bāzī konende: oynaġlı, lā'ib 36/84a3=44:39
bāzū: bilek, 'ażud 32/23b3=28:35
be-: bile, bi 37/60a2=49:9
tapa, ilā 27/30a2=5:16
be-āb furū burde: ġarḳa bolmış, muġraḳ 36/80b2=44:24
be-ān cā: dergāh, ilā 34/29b1=37:99
be-bād ber dāden: sawur-, nesf 31/68a3=20:97
be-bād şoden: yoḳal-, ḥabṭ 37/54b2=49:2
be-bār ber dārī ü dāştenī: yüklüg, żerv 37/83a2=51:1
be-cān [u] ser: esenlik kim şavab iş tuta and, 'amr 30/29a3=15:72
be-cāy ... nihāden: tegşür-, tebdīl 38/91b1=66:5
be-cāy istāden: aḍaḳın tur-, maḳām 31/28b2=19:73
be-cüz rāh numūden: köni yolsuzın, bi-ġayri hudā 32/33b1=28:50
be-cüz rāstī: yaraġsızın, bi-ġayri'l-ḥaḳḳ 28/24a3=7:146
be-cüz şumār: sansız, bi-ġayri ḥisāb 34/86a2=39:10
be-dān: bilgil, elā 30/58a3=16:59
be-dāverī şoden: ḥükmke turuḳ-, teḥākum 26/31b2=4:60
be-dum āmede: éḍerü kelgen, mütteba' 36/80b1=44:23
be-dum āmeden: uḍu bar-, itbā' 28/49b3=7:175
uḍu kel-, ittibā' 31/59b2=20:78
be-dum reften: uḍ-, ittibā' 27/55a1=5:49
be-dürüstī: bütünlükin, innemā 25/20a1=3:155
bütünlükin, in 28/3b2=7:102
çınlıḳ üze, ḳad 38/79b2=65:3
çın-oḳ, ḳad 25/11b1=3:143
dürüst, ḳad 25/20a2=3:155
neçeme, in 30/9b3=12:91
ök, ḳad 27/32b2=5:19
rāstlıḳ üze, ḳad 31/80a3=46:26
rāstlıḳın, ḳad 35/72b1=40:85
be-dürüstī ve rāstī: bütünlükin, le-ḳad 35/14b1=39:65
çın-oḳ, ḳad 37/72b3=50:16
rāstlıḳ üze, le-ḳad 34/54b3=38:24
be-gümān bāşed: şek tutġan, murtāb 35/43b3=40:34
be-gümān şoden: séziglig bol-, mumārā't 36/13b1=42:18

şek bol-, irtiyāb 37/65b1=49:15
şek bol-, imtirā' 36/63a1=43:61
şeklen-, irtiyāb 38/80a2=65:4
şeklig bol-, imtirā' 31/13b3=19:34
be-gümān şevende: şek tutġan, imtirā' 36/86b2=44:50
be-ḫaḳ bāz gerdende: yıġıġlı, munīb 37/70b2=50:8
be-ḫaḳ ḫudāy: Tañrı tuta, ta'llāhi 30/60b1=16:63
be-hem kerden: sıġındur-, īvā' 33/14a1=33:51
be-ḫıred der yāften: ögün uḳ-, ʿaḳl 28/75b1=8:22
ög birle uḳ-, ʿaḳl 30/35b2=16:12
be-ḫoş-dilī dāden-i ṣadaḳa: boyun suġan, muṭṭavi' 29/56a3=9:79
be-ḫoş-meniş: köñglin, ṭavʿan 29/39a1=9:53
be-Ḫudāy: Tañrı tuta, bi'llāhi 26/35b1=4:62
Tañrı tuta and, ta'llāhi 30/56b3=16:56
be-Ḫudāy bāz gerdende: Tañrıḳa yanġan, munīb 33/33a3=34:9
be-Ḫudāy bāz geşten: Tañrıḳa yan-, inābe' 34/56 a2=38:24
be-hūş āmeden: usına kel-, ifāḳa' 28/22b1=7:143
be-iẓhār ḫ'orden: ẓihār andı iç-, muẓāhera' 38/2a3=58:2
be-kerden der āmeden: fermānla-, teklīf 38/83b3=65:7
be-nādānī: bilmedin / belgüsüzlükün, bi-cehālet'in 37/57a3=49:6
be-nā-ḫoş: küçin, kerh'en 29/39a1=9:53
be-nā-peydā: ġaybun, bi'l-ġayb 37/77b3=50:32
be-nā-vācib: sezāsızın, bi-ġayri'l-ḥaḳḳ 35/80b1=41:15
be-namāz ve zekāt: ḳutluġ namāzlı zekātlı, mübārek 31/12b2=19:31
be-nāz perverde: niʿmet içre ulġaymış, mutraf 33/51b3=34:34
be-niyāzī: ḥācet, ḥāce' 35/69a3=40:80
be-pākī pāk goften: tesbīḥ ayt-, tesbīḥ 28/63b3=7:206
be-pākī yād kerden: arıġ yād ḳıl-, tesbīḥ 38/49b1=62:1
arıġla-, tesbīḥ 37/31b1=48:9
arıġlıḳ birle yād ḳıl-, tesbīḥ 38/65b1=64:1
tesbīḥ ay-, tesbīḥ 35/22a1=39:75
tesbīḥ ḳıl-, tesbīḥ 31/43a3=20:33

be-pāy dārende: aḍaḳın ḳılıġlı, muḳīm 27/5b3=4:162
be-pāy dāşten: aḍaḳın ḳıl-, iḳāme' 28/65b1=8:3
aḍaḳın ḳıl-, ḳıyām 31/39b2=20:14
aḍaḳın tut-, iḳāme' 38/9a3=58:13
be-pāy istādenī: aḍaḳın turuġlı orun, maḳām 36/81a1=44:26
be-pāy kerden: aḍaḳın ḳıl-, iḳāme' 26/68b2=4:102
be-peyġāmber firistāden: yarlıġ ıdıl-, īḥā m. 31/39b1=20:13
be-rāh-ı rāst girende: köni kirigli, muhtedī 30/99b2=16:125
be-rāh-ı rāst yāfte: köni yolluġ, muhtedī 32/36b1=28:56
be-rāstī: könilikin, bi'l-ḥaḳḳ 30/27a1=15:55
sezāça, bi'l-ḥaḳḳ 27/37b3=5:27
sezāsınça, bi'l-ḥaḳḳ 27/53a1=5:48
be-rūy der üftāden: tüş-, ḫarr 31/22b3=19:58
be-rūy-ı āb āyende: sürügün körünü, şāriʿ 28/40a 2=7:163
be-saḫt giriften: tut-, batş 37/78b3=50:36
be-sezā: sezāça, bi'l-ḥaḳḳ 37/1b3=46:3
be-sipāh: sülüg, cund'en 31/30a1=19:75
be-sitem dāşten: küçin tut-, ikrāh 31/57b2=20:73
be-şigift āverden: ḫoş kel-, iʿcāb 37/49b2=48:29
be-şitāb: terk, serīʿ 37/82a1=50:44
be-şitāb reften: éwe tezgin-, sebḥ 34/7b2=36:40
be-şukūh dāşten: aġırla-, tavḳīr 37/31a3=48:9
be-yekdiger mānende der rāstī: mengzeşigli, müteşābih 34/93a3=39:23
be-yek-sū reften: ḳatıḳsız bol-, ḫulūş 30/3a3=12:80
be-yek-sū şoden: bir sıñar bol-, iʿtizāl 36/80a1=44:21
bir sıñardın kit-, iʿtizāl 31/19a3=19:49
bir sıñardın tur-, iʿtizāl 31/19a1=19:48
saçlın-, intibāẓ 31/9a2=19:22
be-zānū der āmede: çökügli, cāşiye' 36/104a2=45:28
çöküp, cişiyy'en 31/27a2=19:68
tizin yüknüp, cişiyy'en 31/28a3=19:72

be-zenī dāden: cüftlendür-, tezvīc 33/7a2=33:37
nikāḥ ḳıl-, inkāḥ 32/18a2=28:27
be-zenī kerden: nikāḥ ḳıl-, nikāḥ 26/86a1=4:127
bed: ésiz, sū^{ɔ} 28/20a2=7:141
ésiz, ḥalf 31/23a2=19:59
ésiz / yawuz, seyyi^{ɔ}e^{t} 35/50a3=40:45
néme yawuz, sā^{ɔ}e 29/8a1=9:9
néme yawuz, bi^{ɔ}se 28/27b2=7:150
şer, şerr 34/69b2=38:62
yawuz iş, sā^{ɔ}e 30/39a3=16:25
yawuz, sā^{ɔ}e 30/58a3=16:59
yawuz, sū^{ɔ} 30/58b2=16:60
yawuz, seyyi^{ɔ}e^{t} 33/70b1=35:10
bed-aḫter şūm: naḥis, naḥis 35/81b1=41:16
bed-baḫt şoden: bed-baḫt bol-, şeḳā^{ɔ} 31/91a2=20:123
bed būden: ésiz bol-, sev^{ɔ} 28/51a3=7:177
bed-dil şoden: yüreksiz bol-, feşel 29/5b3=8:46
yüreksizlik ḳıl-, feşel 25/15a3=3:152
bed-dilī kerden: yüreksizlik ḳıl-, feşel 29/3b3=8:43
bed-girdār: yawuzluḳ ḳılıġlı, musī^{ɔ} 35/57b3=40:58
bed ḥ^{v}āsten: ḥased ḳıl-, ḥased 26/26a2=4:54
bedī: ésizlik, sū^{ɔ} 30/41a1=16:27
ésizlik, seyyi^{ɔ}e^{t} 30/45a2=16:34
ésizlik, şerr 31/77b3=41:51
ésiz yanut, seyyi^{ɔ}e^{t} 35/7b1=39:51
yawuz, seyyi^{ɔ}e^{t} 26/52a3=4:85
yawuzluḳ, seyyi^{ɔ}e^{t} 28/43b2=7:168
yawuzluḳ, sū^{ɔ} 30/57b3=16:59
yawuzluḳ, şerr 31/76a1=41:49
bed kerden: yawuz ḳıl-, isā^{ɔ}e^{t} 35/90a2=41:46
bed sigālīden: al / dastān, keyd 35/37a1=40:25
al ḳıl-, mekr 30/39b1=16:26
al ḳıl-, keyd 28/60a6=7:195
bed-ter: yawuzraḳ, esvā^{ɔ} 31/71b2=39:35
yawuzraḳ, şerr 31/29b3=19:75
bed-terīn: ésiz, şerr 28/75a2=8:22
yawuz, şerr 34/67b1=38:55
bedān: yawuz ḥalf, ḥalf 28/43b3=7:169
bedel giriften: satġın al-, iştirā^{ɔ} 27/51a3=5:44
tegşür-, istibdāl 29/30a3=9:39
imān, imān 27/20a3=5:5
bedel kerden: tegşür-, tebeddül 28/39a1=7:162
tegşür-, istibdāl 37/26a2=47:38
tegşürmek, tebdīl 33/84a1=35:43
bedel kerde şoden: aḏnal-, tebdīl m. 37/76b2=50:29
behr: üçün, ecl 27/40b2=5:32
behre: ong, ḥalāḳ 29/48b3=9:69
ortaḳlıḳ, şirk 33/43b2=34:22
ülüg, ḥalāḳ 29/49a1=9:69
ülüş, cüz^{ɔ} 36/42a2=43:15
ülüş, ḥaẓẓ 27/28a2=5:13
ülüş, naṣib 26/52a1=4:85
behre-i der nām: ülüş ortaḳ, şerīk 28/59b1=7:190
behre ... berḫī: bir ançа ... bir ançа, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 37/54b1=49:2
belābekār: yawuz işlig, baġiyy 31/12a1=19:28
bend: baġ, vaşāḳ 37/6b3=47:4
buḳaġu, şafed 34/62a1=38:38
ġul, ġull 35/64b3=40:71
ḳaçu, ^{c}arim 33/37b3=34:16
bende: ḳarabaş, raḳabe^{t} 38/4a3=58:3
ḳul, ^{c}abd 29/1b3=8:41
mü^{ɔ}mine ḳul, raḳabe^{t} 26/58b3=4:92
bende-i ḥ^{v}işten ḫarīde: boyun içindeki, fi'r-riḳāb 29/43a1=9:60
bende-i rāst-gūy: rāst, ṣıddīḳ 31/21b2=19:56
ber: ara, ^{c}alā 36/8b2=42:13
birle, bi- 26/7b2=4:29
iç / üze, ^{c}alā 31/16a1=19:40
üze, ^{c}alā 26/91b1=4:135
ber āġāliden: sekirt-, iġrā^{ɔ} 33/22a2=33:60
ber āmeden: aġ-, ^{c}urūc 33/29a1=34:2
aġ-, ṣu^{c}ūd 33/70a1=35:10
tuġ-, ṭulū^{c} 37/80b1=50:39
ber āverde: turġurmış, mebniyy 34/90b2=39:20
ber āverden: binā ḳıl-, binā^{ɔ} 34/29a1=37:97
ḳopar-, binā^{ɔ} 35/60b3=40:64
kötür-, ref^{c} 27/3b1=4:158
ber bālīden: ektilen-, tenşi^{ɔ}e^{t} m. 36/43a3=43:18
ber besten: bamaḳ, rabṭ 28/69b3=8:11
ber cāy dāşten: belgürt-, iḫḳāḳ 28/67b2=8:7
ber çefşende: yepüşgen, lāzib 34/19a3=37:11
ber dārende: bulıt, ḥāmilāt 37/

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

83a2=51:2
ber dār kerden: as-, taṣlīb 28/10a3=7:124
as-, ṣalb 27/2b2=4:157
ber dār kerde şoden: asıl-, taṣlīb m. 27/42b1=5:33
ber dāşten: kötür-, ḥaml 30/38b3=16:25
kötür-, iḫtimāl 26/76b1=4:112
kötür-, refᶜ 37/54a1=49:2
kötür-, taḥmīl 31/64a1=20:87
kötür-, vizr 30/39a3=16:25
kötürmek, ḥaml 33/26b2=33:72
ber efrūḫten: yan-, işticāl 31/4b3=19:4
ber efzūd: oŋ ḳol sol aḍaḳ, min ḫilāfⁱⁿ 28/10a2=7:124
türlüg türlüg, muḫtelif 30/35b3=16:13
ber efzūdī: fısḳ, muḫtelif 37/84a1=51:8
ber efzūd şevende: aḍnaglı, iḫtilāf 30/98b3=16:124
ber efzūd şoden: aḍnaş-, iḫtilāf 30/61b1=16:64
aḍnat-, iḫtilāf 30/98b1=16:124
arturul-, iḫtilāf 30/81b1=16:92
tartış-, iḫtilāf 36/64a2=43:63
tartışık bol-, iḫtilāf 27/3a1=4:157
ber engīḫten: ḥariş ḳıl-, taḥrīż 26/51a3=4:84
ḳopar-, işāretᵗ 33/69a2=35:9
ḳopar-, baᶜş 30/75a3=16:84
ḳopar-, ḥaşr 31/91b1=20:124
ḳopġur-, baᶜş 34/12a1=36:52
ḳopur, baᶜş 30/48b1=16:38
tér- / ḳopar-, ḥaşr 31/91b3=20:125
tepreṭ-, ezz 31/32a3=19:83
ber engīḫte şoden: gürdın ḳopġu, baᶜş m. 34/39a 1=37:144
ḳop-, baᶜş m. 31/8b3=19:15
ḳopar-, baᶜş 38/69a1=64:7
ḳoparıl-, baᶜş m. 30/24a2=15:36
ber gerdāniden: yıġ-, şadd 36/52b2=43:37
yüz ewür-, tevellī 27/55a3=5:49
yüz ewürmek, şadd 27/4b2=4:160
yüz ewür- / yıġ-, şadd 28/82a3=8:34
ber gerdānide şoden: ewrül-, ifk m. 33/65b3=35:3
kirü yıġıl-, şadd m. 35/46a1=40:37
ber gerdiden: ewrül-, tevallī 28/74b2=8:20
ewrül-, feyᵓ 30/53a3=16:48
yan-, inḳılāb 27/34b2=5:21
yan-, irtidād 27/58b2=5:54
yan-, şadd 29/6b1=8:47
ber geşten: aḍna-, taġayyür 37/12b2=47:15
evrül-, tevliyeᵗ 29/19a3=9:25
ewrül-, tevliyeᵗ 29/37b2=9:50
ewrül-, tevellī 30/74b3=16:82
yan-, inḳılāb 28/9a1=7:119
yan-, şadd 30/77b1=16:88
yan-, tevellī 32/16b1=28:24
yüz ewür-, şadd 27/9a3=4:167
yüz ewür-, tevellī 25/19b3=3:155
ber goften: ay-, ḳaşaş 35/68a1=40:78
ḳışşa ḳıl-, ḳaşaş 31/68b3=20:99
keçmiş ḳışşa, ḳaşaş 32/17a3=28:25
keçmişni ay-, ḳaşaş 30/95b2=16:118
sözle-, ḳaşaş 28/51a1=7:176
saḳnıp sözle-, ḳaşaş 28/51a2=7:176
ber gümāştegī: erkliglik, sulṭān 30/85b2=16:100
ber gümāştegī ve ḥücceti: erk ḳural, sulṭān 30/25b1=15:42
ber gümāşte: erklig, vekīl 36/3a2=42:6
ḥüccet, sulṭān 34/23b1=37:30
ber gümāşten: gümārla-, taḳyīż 35/86b2=41:25
ıḍ-, irsāl 31/32a1=19:83
ber gümāşte şoden: erkliglik, sulṭān 30/85a3=16:99
ber güzīden: ḫāṣ ḳıl-, istiḫlāṣ 30/1b3=12:54
satġın al-, iştirāᵓ 26/20a1=4:44
sew-, istiḫbāb 29/16b3=9:23
üḍür-, iḫtiyār 28/30b3=7:155
üḍür-, ışṭıfāᵓ 28/22b3=7:144
üḍür-, işfāᵓ 36/42b1=43:16
üḍür- yaᶜnī sew-, iḫbāb 34/59b3=38:32
üḍür-, ictibāᵓ 31/22b2=19:58
üḍür-, işār 30/9b3=12:91
üḍür-, iştināᶜ 31/46a2=20:41
ber ḫᵛāsten: aḍaḳın bol-, ḳıyām 35/51a1=40:46
ḳop-, ḳıyām 26/97a2=4:142
ḳopup çıḳmaḳ, inbiᶜāṣ 29/35a3=9:46
ber hem-nişānden: üze üze ḳıl-, rakm 28/84b2=8:37
ber her ḳadīr: ammā, emmā 27/12b3=4:173
emdi, ammā 27/14a3=4:175
ber ḫod vācib kerden: nezr ḳıl-, nezr 31/11a1=19:26
ber ḫᵛurdārī: inçrütmek, metāᶜ 26/46a1=4:77

irinç, metāᶜ 29/29b3=9:38
irinçlenmek, metāᶜ 30/73b1=16:80
irinçlik, metāᶜ 36/24b3=42:36
yawuḳraḳ, metāᶜ 36/51b3=43:35
ber ḫᵛardāri dāden: inçrün-, temtīᶜ 30/31a1=15:88
inçründür-, temtīᶜ 32/39b1=28:61
irinçlendür-, temtīᶜ 34/39b3=37:148
küḏez-, metāᶜ 34/8b2=36:44
ber ḫᵛurdāri giriften: tusu inçlen-, istimtāᵓ 26/3a1=4:24
inçrün-, temettuᶜ 30/56a3=16:55
inçrün-, istimtāᶜ 29/48b3=9:69
irinçlen-, istimtāᶜ 29/48b3=9:69
ber ḫᵛurdāri kerden: irinçlen-, temettuᶜ 34/84a1=39:8
ber kerde şoden: isin-, secr m. 35/65a3=40:72
ber keşiden: tart-, nezᶜ 28/5b3=7:108
ber nigāh dāşten: barı üze, ᶜalā ᶜaynī 31/45a1=20:39
ber nişānden: atlan-, rekb 36/40b3=43:12
kötür-, ḥaml 29/65a1=9:92
min-, rekb 34/8a2=36:42
ber nişānde şoden: yüklen-, ḥaml m. 35/69b2=40:80
ber nişesten: mün-, rekb 35/69a1=40:79
ber nişestenī: mingü, rekūb 34/18b3=36:72
ber pey reften: barış, usveᵗ 38/36b1=60:4
uḏ- bar-, ḳaşaş 32/8a3=28:11
ber şoden: aġ-, tesevvür 34/53a3=38:21
aġ-, irtiḳāᵓ 34/50a1=38:10
aġ-, ẓuhūr 36/51a3=43:34
ber tāften: tola-, leyy 38/60b1=63:5
ber-ter: uluġ, ᶜaliyy 35/29b2=40:12
üstün, aᶜlā 25/9a2=3:139
yüksek, ᶜaliyy 33/44b1=34:23
yüksekrek, aᶜlā 30/58b2=16:60
ber-ter nişesten: yoḳaru oltur-, nuşūz 38/7a2=58:11
ber yāfende: yalġan yaratıġlı, müfterī 30/86a3=16:101
ber yāfende-i durūġ: yalġan ḳoşġan, müfterī 28/29b2=7:152
ber yāfte: ḳoşulmış, müfterā 32/24b3=28:36
ber yāften: ḳoş-, iftirāᵓ 26/24a3=4:50
toḳı-, iftirāᵓ 33/32a1=34:8
yalġan ḳoş-, iftirāᵓ 26/23b2=4:48
yalġan yarat-, iftirāᵓ 30/57a1=16:56
yarat-, iftirāᵓ 30/88a1=16:105
ber zemīn zeden: yerke tep-, rakż 34/63a2=38:42
berāber: berāber / teng, sevāᵓ 26/54b2=4:89
tüp tüz, sevāᵓ 30/66b2=16:71
berāber u yeksān: berāber, sevāᵓ 35/77a2=41:10
berāber būden: berāber bol-, istivāᵓ 29/14b1=9:19
tüz bol-, istivāᵓ 30/70a2=16:76
berāber kerde şoden: tengle-, tesviyeᵗ m. 26/17b2=4:42
berehne şoden: yalnğ bol-, ᶜury 31/89a3=20:118
berg: yapraḳ, varaḳ 31/90a3=20:121
yapraḳ, şaṭᶜ 37/49b1=48:29
berg rizānden: yapurġaḳ, heşş 31/40b3=20:18
berhem nihāde: ükülmiş, neżīd 37/71a3=50:10
berḥī: amarı, baᶜż 27/55a2=5:49
berḥī ... berḥī: amarı ... amarı, baᶜż ... baᶜż 26/11 a2=4:34
bir ... bir, baᶜż ... baᶜż 34/53b3=38:22
berḥī ... pāre: amarı ... amarı, baᶜż ... baᶜż 33/81 b1=35:40
bervāre: kötrüm, ġurfeᵗ 34/90b1=39:20
baba-ḫāne, ġurfeᵗ 34/90b1=39:20
bes: tap, ḥasbu 29/42a2=9:59
tap, kefā 26/24b1=4:50
besā: üküş néme bolur, rubemā 30/19b1=15:2
besten: berküt-, rabṭ 32/8a2=28:10
beyābānī yaᶜnī tāzī zewān: ᶜArab, ᶜArab 37/64a 3=43:14
beyānī firistāden: ula-, tevşīl 32/33b3=28:51
beyᶜet kerden: beyᶜet ḳıl-, mübāyeᶜaᵗ 37/31b2=48:10
beze: yazuḳ, işm 33/20b3=33:58
irinçü, cunāḥ 26/68a1=4:101
yazuḳ, cunāḥ 26/3a3=4:24
bezekār: yazuḳluġ, aşīm 26/73b3=4:107
bī-āgāh: ġāfil, ġāfīl 28/17a2=7:136
ġāfil / çın tutmaġlı, ġāfil 28/48b2=7:172
ġāfil / osal, ġāfil 32/3a1=27:93
osanuḳ, ġāfil 30/90a3=16:108
bī-āgāhī: ġaflet ap osallıḳ, ġafleᵗ 32/10a2=28:15
ġaflet, ġafleᵗ 31/15b2=19:39

bī -āgāhī şoden: osan-, ġafle[t] 26/70a1=4:102
bī-āmīġ: ḳatıġsız, ḫāliş 30/63a1=16:66
ḳatıḳsız, muḫliş 34/86b1=39:11
bī-āmīġ kerde: ḫāliş, muḫlaş 34/42a3=37:160
ḳatıḳsız, muḫlaş 31/20a1=19:51
bī-āmīġī: ḫālişlıḳ, ḫālişa[t] 34/65a2=38:46
bī-āmīġ kerden: ḳatıḳsız ḳıl-, iḫlāṣ 26/99a3=4:146
bī-āmīġ konende: ḳatıġsız ḳılıġlı, muḫliş 34/77b1=39:2
bī-āmīziş: ḳatıḳsız, ḫāliş 33/13a2=33:50
ḳatıḳsız, muḫliş 34/87a2=39:14
bī-āmīziş konende: ḳatıġsız ḳılġan, muḫliş 35/30a3=40:14
ḳatıḳsız ḳılġan, muḫliş 35/61b2=40:65
bī-bīm: īmīn, āmin 33/39a2=34:18
ḳorḳunçsuz, āmin 32/37a1=28:57
bī-bīm būden: ḳorḳunçsuz er-, emn 30/91b3=16:112
bī-bīmī: īmīnlik, emene[t] 25/17b1=3:154
bī-bīm konende: īmīn ḳılġan, mü'min 38/31b3=59:23
bī-bīm şoden: ḳorḳunçsuz bol-, emn 30/52a1=16:45
īmīn, āmin 33/53b3=34:37
īmīnlik, emn 26/50a2=4:83
bī-çāre: yoḳsuz, miskīn 29/42b2=9:60
çıġay, miskīn 29/1b1=8:41
bī-çāre kerde şoden: munguḳ-, ıztırār 27/17b1=5:3
mungad-, iztirār m. 30/94a2=16:115
bī-dād kerden: yaġılıḳ ḳıl-, beġy 36/28a1=42:42
bī-dāniş: biligsiz, ġayri ʿilm 37/44b1=48:25
bī-fermān: fāsıḳ, fāsıḳ 29/57b3=9:80
muḫālif, ʿasiyy 31/17b2=19:44
yarlıġdın çıḳıġlı, fāsıḳ 28/24a1=7:145
ʿāṣī, ʿaṣiyy 31/8b1=19:14
bī-fermānī cüyende: oḳımaḳ, muste'nis 33/16b2=33:53
bī-fermānī kerden: ḫilāf ḳıl-, ʿiṣyān 26/17b1=4:42
ḫilāf ḳıl-, ʿiṣyān 34/86b3=39:13
ḫilāf ḳılmaḳ, maʿṣiye[t] 38/5a3=58:9
bī-fermān kerden: yolsuz ḳıl-, iṭġā' 37/76a1=50:27
bī-gümān: şeksiz, mūḳin 27/56a1=5:50
yaḳīn boluġlı, müsteyḳin 36/107a1=45:32
yaḳīnlıḳ, yaḳīn 27/3a3=4:157
bī-gümān şoden: şeksiz, iḳān 36/98b2=45:20
bī-gümān yaʿnī mü'min-i rāstīn: şeksiz, mūḳin 37/86a1=51:20
bī-günāh: bī-zār, berī' 26/76a3=4:112
bī-ḫaber: ġāfil, sāhī 37/84a3=51:11
bī-ḥaḳḳ: sezāsız, ġayri'l-ḥaḳḳ 36/28a2=42:42
bī-hemtā: ʿazīz, ʿazīz 33/86a2=36:5
küsüş, ʿazīz 30/58b3=16:60
küşüş, ʿaziz 29/51b3=9:71
küsüş, ġafūr 32/12a1=28:16
mengzeksiz, ʿaziz 26/28a1=4:56
mīsl yoḳ, ʿaziz 27/8b1=4:165
bī-hemtāyī vü ġalebe: aġırlıḳ / küşüşlük, ʿizze[t] 33/70a1=35:10
bī-ḫıred: uḳuşsuz, sefīh 28/31b2=7:155
bī-hūş būden: öl-, şaʿaḳ 35/16a3=39:68
bī-hūş şode: ögi uççunmış kişi, maġşiyyun ʿaleyh 37/17a1=47:20
bī-ḫüccet-i peydā: ḫüccetsiz, ġayri sulṭān 35/56a2=40:56
bī-namāz şoden: bī-namāz bolmaḳ, maḥīż 38/80a1=65:4
bī-namāz bol-, ḥayż 38/80b1=65:4
bī-niyāz: mungsuz, ġanī 34/81b3=39:7
mungsuz er-, istiġnā' 38/68b2=64:6
bī-peder: atasız, yetim 26/85b2=4:127
yetīm, yetīm 29/1b1=8:41
bī-rāh: yolsuz, ġavī 30/25b2=15:42
bī-rāhī:yolsuzluḳ, ġayy 28/25a1=7:146
bī-rāh kerden: yolsuz ḳıl-, iġvā' 30/24b1=15:39
bī-rāh konende: azıtıġlı, fātin 34/42b2=37:162
bī-rāh şoden: ḳış-, żalāl 33/61a3=34:50
yolsuz bol-, ġayy 32/40b3=28:63
bī-rāsti: sezāsız, ġayri'l-ḥaḳḳ 35/66a3=40:75
bī-rūzī: rūzīsüz, maḥrūm 37/86a3=51:19
bīgār: efsūs, suḥriyy 30/50b1=43:32
bīḥ: yıldız, aṣl 38/20a2=59:5
bihişt: eḍgü körklüg vaʿde, ḫusnā 26/64a1=4:95
raḥmet, raḥme[t] 36/4b2=42:8
uştmaḥ, cenne[t] 30/44a2=16:32
bihişt-i cāvidāne: uştmaḥ, cenne[t] 31/23b3=19:60
bihter: eḍgü, ḫayr 26/87a3=4:128

edgülük, ḫayr 37/56b1=49:5
edgürek, ḫayr 30/43a1=16:30
em, şifā' 30/65a1=16:69
yaḫşı, ḫayr 26/38b2=4:66
yaḫşıraḳ, ḫayr 26/30b3=4:59
yégrek, ḫayr 28/32a3=7:155
bihterin: yégrek, ḫayr 28/80b2=8:30
körklüg, aḥsen 34/35b2=37:125
bīhūde: artuḳluḳ, bāṭıl 26/7b2=4:29
bāṭıl, bāṭıl 34/57b3=38:27
yaraġsız, bāṭıl 28/68a1=8:8
bīhūde, nā-dürüst: bāṭıl, bāṭıl 35/24b2=40:5
bīhūde goften: laġv ḳıl-, laġv 35/87b3=41:26
bīhūdekār: azıtġan, mubṭil 36/104a1=45:28
yawuz işlig, mubṭil 35/68b2=40:78
bīmār: iglig, mariż 26/70b2=4:102
iglig, saḳīm 34/39a3=37:145
bīmārī: sökellik, maraż 33/22a1=33:60
ig, maraż 27/57a1=5:52
bīm kerden: ḳorḳıt-, inẕār 33/86a3=36:6
ḳorḳutmaḳ, va'īd 31/87a3=20:113
bīm kerde: ḳorḳutmış kişi, munẕer 34/45b1=37:177
bīm kerde şoden: ḳorḳıtıl-, inẕār m. 33/86b1=36:6
va'de ḳılın-, va'd m. 31/29b1=19:75
bīm konende: ḳorḳutġuçı, neẕīr 27/33a2=5:19
ḳorḳı/utġuçı, munẕir 27/8a1=4:165
ḳorḳuttaçı, neẕīr 30/31b1=15:89
ḳorḳutuglı, neẕīr 33/82b2=35:42
ḳorḳutuglı, munẕir 31/83b1=46:29
binā: binā, binā 30/39b2=16:26
tam, bünyān 38/41a1=61:4
bināhā ber āverden: yoḳlat-, 'arş 28/18a3=7:137
bīnā: körgen, baṣīr 30/10b2=12:93
körügli, baṣīr 37/43a3=48:24
közlüg, baṣīr 35/57b1=40:58
yaruḳ, mubṣir 35/59a3=40:61
bīnā kerden: kör-, baṣar 37/70b1=50:8
bīnā şoden: kör-, baṣar 31/67a1=20:96
bīnāyī: körgü, baṣīret 32/28b2=28:43
körgü, baṣar 30/90a2=16:109
yaruḳ körgü, baṣīret 28/62a3=7:203
bīnende: ḳarışġu, mulāḳi 38/53b3=62:8
körügli, mubṣir 28/61b2=7:201
körügli, lāḳi 32/39b1=28:61
birāder: ḳarındaş, aḫū 30/9a2=12:90
ḳadaş, aḫū 27/36b3=5:25
ini, aḫū 30/8b3=12:89
birāder-i māder: taġay, ḫāl 33/12b1=33:50
birūn āmede: çıḳġan, bāriz 35/31a3=40:16
birūn āmede ez fermān: fāsıḳ, fāsıḳ 27/37b1=5:26
söz tutmaġlı boḍun, fāsıḳ 36/60a3=43:54
birūn / bīrūn āmeden: boynaġuluḳ ḳıl-, 'utuvv 38/84a3=65:8
çıḳ-, zehaḳ 29/40b1=9:55
çıḳ-, ḫurūc 29/6a2=8:47
çıḳ-, burūz 26/48b3=4:81
çıḳmaḳ, teberrüc 33/2b1=33:33
soylup çıḳ-, insilāḫ 28/49b2=7:175
birūn āmeden ez fermān: füsūḳ, füsūḳ 37/62a1=49:11
yarlıġdın çıḳ-, fısḳ 28/42a1=7:165
yarlıġsız iş, fısḳ 27/16b2=5:3
birūn āmeden ez gürhā: çıḳ-, ḫurūc 37/71b2=50:11
bīrūn ārende: çıḳarıġlı, muḫric 29/45b3=9:64
bīrūn āverden: çıḳar-, iḫrāc 26/43a3=4:75
çıḳar-, istiḫrāc 30/36b1=16:14
çıḳarmaḳ tile-, istinbāṭ 26/50b2=4:83
birūn āverde şoden: çıḳarıl-, iḫrāc m. 31/26a3=19:66
bīrūn āyende: çıḳġan, ḫāric 27/45a1=5:37
birūn / bīrūn āyende ez fermān: fāsıḳ, fāsıḳ 29/39a2=9:53
yarlıġdın çıḳıġlı, fāsıḳ 32/22b3=28:32
yoldın çıḳıġlı, fāsıḳ 28/3b3=7:102
bi/īrūn giriften: çıḳar-, nez' 31/27a2=19:69
çıḳar-, sulūḫ 34/6a2=36:37
bīrūn kerden: çıḳar-, iḫrāc 28/80a3=8:30
suçul-, ḫal' 31/39a2=20:12
bīrūn kerden ez şehr: çıḳar-, iḫrāc 29/10a1=9:13
birūn kerde şoden: çıḳarıl-, iḫrāc m. 38/22b3=59:8
birūn reften: çıḳ-, nefr 26/40b1-2=4:71
yarlıġdın çıḳ-, fısḳ 37/58b2=49:7
bīrūn süy: ḳaḍġudın çıḳġu yer, maḫrec 38/79a1=65:2
bīrūn şoden: yarlıġdın çıḳ-, fısḳ 28/40b1=7:163
bismil kerden: boġuzla-, teẕkiye[t] 27/16a3=5:3
boġuzla-, ẕebḥ 34/30a3=37:102

bister: töşek, maẖcaᶜ 26/12a1=4:34
bisūden: teg-, mess 30/55b2=16:53
tegür-, mess 34/62b3=38:41
yaḳ-, temāss 38/4b1=58:3
yaḳmaḳ, misās 31/67b3=20:97
bisyār: uzun, ᶜarīż 31/77b3=41:51
üküş, keşīr 26/78a1=4:114
üküş üküş, keşīr 26/66b3=4:100
üküşrek, keşīr 27/55b2=5:49
bisyār ᶜaṭā: kéng raḥmetlig, vāsiᶜ 26/89b1=4:130
bisyār būden: üküş bol-, keşret 28/74a3=8:19
bisyār kuşten: öldürmek, taḳtīl 33/22b1=33:61
bisyār be-cerāḥat: aġrut-, işḫān 37/6b2=47:4
bisyārī: üküşlük, keşretᵗ 29/19a1=9:25
bisyār kerden: üküş ḳıl-, istikşār 28/57b2=7:188
bīşe: bök, eykeᵗ 30/30b3=15:78
bişter: üküş, ekşer 28/3b1=7:102
üküşrek, ekşer 29/48b2=9:69
bīzār: bīzār, berīʾ 38/29a1=59:16
bīzār ḳıl-, tebriʾeᵗ 33/25a3=33:69
bīzārī: bīzārlıḳ, berāʾet 29/7b1=9:1
bīzār şoden: bīzār bol-, teberrüʾ 32/40b3=28:63
būden: bol-, kevn 27/12a2=4:172
er-, kevn 26/23a2=4:47
oġruḳ ap ḳopurmaḳ, mursā 28/56a2=7:187
sözle-, kevn 30/98b3=16:124
tur-, kevn 37/26a3=47:38
būden ü hesten: tur-, kevn 33/82a3=35:41
būdenī: toḳsuġlı, vāḳiᶜ 37/83b2=51:6
burdbār: tüzün, ḥalīm 33/82a3=35:41
keçürgen, ḥalīm 25/20a3=3:155
burden: elet-, żehāb bi 30/10a3=12:93
élet-, isrāʾ bi 36/80a3=44:23
elt-, żehāb bi 36/54a3=43:41
kiter-, iżhāb 33/2b3=33:33
tünle ... elt-, isrāʾ 31/59a3=20:77
burīden: kes-, ḳaṭᶜ 27/45a3=5:38
kes-, taḳṭīᶜ 31/56a3=20:71
kes-, tebtik 26/81a1=4:119
kesil-, hecr 26/12a1=4:34
burīden ez ḫānumān: éw barḳdın kesil, muhācereᵗ 29/15a1=9:20
éw barḳdın aḏrıl-, muhācereᵗ 30/50a1=16:41
kesil-, muhācereᵗ 26/66b2=4:100
kesil-, hecr 33/12b3=33:50
burīden ü helāk kerden: kes-, ḳaṭᶜ 25/3b1=3:127
burīde-i ez ḫānumān: ewlerindin aḏrılġan, muhācir 38/22b3=59:8
burīde şevende: kesilmiş, maḳṭūᶜ 30/28a2=15:66
burīde şoden: kesil-, taḳṭīᶜ m. 27/42b1=5:33
būstān: būstān, cenneᵗ 33/37a1=34:15
būstān, ḥadīḳaᵗ 32/1b1=27:60
uçtmaḫ, cenneᵗ 37/28b3=48:5
uştmaḫ, cenneᵗ 29/63a2=9:89
būstān-ı bāşīden: turġu būstān, cenneti ᶜadn 29/52a3=9:72
turġu uştmaḫ, cenneti ᶜadn 31/24a1=19:61
būstān-ı peyveste būden: ulaşu turġu uştmaḫ, cenneti ᶜadn 31/58b2=20:76
busūden: yoḍ-, ṭams 34/16a3=36:66
but: burḫān, naṣb 27/16b1=5:3
but, ṣanem 28/18b2=7:138
Tangrıda aḏın but, cibt 26/24b3=4:51
Tangrıda aḏın tapunġu, but 34/89a1=39:17
but u dīv: boynaġuluḳ, ṭāġūt 30/47a1=16:36
būy girifte: kök tınçımış, mesnūn 30/21a1=15:26
yıḏıġ, āsin 37/12b1=47:15
buzurg: uluġ, kebīr 26/12b1=4:34
uluġ, kiber 35/44a2=40:35
uluġ, ᶜaẓīm 33/18a2=33:53
buzurg baḫşāyiş: raḥmān, raḥmān 31/22b3=19:58
rūzī bérgen, raḥmān 37/83a1=51
uluġ baḫşişlıġ, raḥmān 34/46b1=38
üküş raḥmetlig tangrı, raḥmān 31/17b3=19:45
üküş raḥmetlig, raḥmān 31/33b1=19:88
buzurg dāden: uluġ bér-, iᶜẓām 38/81b1=65:5
buzurg dāşten: aġırla-, taᶜzīr 28/34b3=7:157
uluġla-, ḳadr 35/15a3=39:67
uluġ tut-, taᶜzīr 37/31a3=48:9
buzurg-heşī vü gerden-keşī kerden: uluġsıġlıḳ ḳıl-, tekebbür 28/24a2=7:146
buzurgī: küvezlenmek, istikbār 33/83a2=35:43
pend, żikr 36/55a3=43:44
uluġluḳ, żikr 34/46b2=38:1
buzurgin: pend, żikr 38/85b2=65:10

buzurg numūden: uluġ körün-, kiber 36/8b1=42:13
buzurg-sāl: uluġluḳ, kiber 30/26b3=15:54
buzurg şoden: uluġ bol-, kiber 38/40b1=61:3
buzurg-ter: uluġ, kübrā 36/78b2=44:16
uluġraḳ, ekber 33/30a1=34:3
uluġraḳ, aᶜẓam 29/15a3=9:20
uluġraḳ, kübrā 31/42a2=20:23
uluġraḳ, ümm 32/38a2=28:59
yüksek, ᶜulā 31/58b2=20:75
buzurgvār: Tangrı, kebīr 35/29b3=40:12
uluġ, kebīr 33/44b2=34:23
uluġ, mecīd 37/68a2=50:1
uluġ, mütekebbir 38/32a1=59:23
uluġ / ḳerīm, kerīm 36/86b1=44:49
buzurgvāri: uluġluḳ, kibriyāᵓ 36/109b1=45:37
bülend: uluġ, teᶜālā 28/59b1=7:190
uluġ yüksek, teᶜālā 30/33a3=16:3
yüksek, ᶜaliyy 26/12b1=4:35
bülend kerden: kötür-, refᶜ 28/50a2=7:176
uluġ er-, teᶜālī 31/87b1=20:114
bülend konende: kötrügli, refīᶜ 35/30b2=40:15
bülend-ter: üstün, ᶜulyā 29/32a1=9:40
yüksekrek, aᶜlā 31/55a2=20:68
bün: tüp, ciẕᶜ 31/56b2=20:71
bün ü bīḫ: ḳuḍruḳ, dābir 30/28a2=15:66
soñg, dābir 28/67b3=8:7
bünyād: ul yer töşek, ḳāᵓideᵗ 30/39b2=16:26
büsür kerden: ḳatıġlıḳ ḳıl-, iḫfāᵓ 37/25a1=47:37

C (ج)

cādū: cādū, sāḥir 28/6a2=7:109
cādūvi, siḥr 32/32a3=28:48
cāduvi: cādūluḳ, siḥr 28/8a2=7:116
siḥr, siḥr 33/58a2=34:43
yalġan, siḥr 36/49a1=43:30
cāduvi kerden: cādūluḳ ḳıl-, seḥr 28/14b3=7:132
cān: cān, rūḥ 30/22a1=15:29
cān, nefs 29/40b1=9:55
öz, nefs 29/61a2=9:85
rūḥ, rūḥ 27/11a1=4:171
cān ber dāşten: cān al-, tevaffī 26/64b2=4:97
cān ber giriften: cān al-, tevaffī 30/43b3=16:32
cān ḳir-, tevaffī 30/41a3=16:28
cāsūs: tınglaġlı, semmāᶜ 29/36a2=9:47
cāvidāne: cāvidāne, ḫālid 29/45a2=9:63
menggü ḳalıġlı, ḫālid 30/42a2=16:29
mengü ḳalıġlı, ḫālid 38/15b3=58:22
cāvidānegi: ḫulūd, ḫulūd 37/78a2=50:34
cāvidī: cāvidānelıḳ, ḫuld 31/89b2=20:20
cāy: ajun, mekān 30/92a2=16:112
ajun, maḳām 36/86b3=44:51
éw, mesken 31/80a2=46:25
oldurġu yer, meḳᶜad 25/2b2=3:121
orun, meḥill 37/43b3=48:25
orun, mekān 33/62a1=34:51
orun, mesken 38/46b2=61:12
orun, mevżiᶜ 27/47b3=5:41
orun, mevṭin 29/18b2=9:25
turġu éw, mesken 29/52a3=9:72
yer, mekān 33/62a3=34:52
cāy dāden: sıġındur-, tebviᵓeᵗ 28/77b3=8:26
ornat-, tebviᵓeᵗ 30/50a2=16:41
ornat-, temkīn 32/36b3=28:57
cāygāh-ı āb-ḫor: içgü yer, meşrab 28/37b1=7:160
cāygāh-ı ᶜibādet: ᶜibādet ḳılġu yer, miḥrāb 31/7a3=19:11
cāy ferāḫ kerdāniden: orunnı kéñgrü ḳıl-, ſesḥ 38/7a1=58:11
cāy-ı āftāb ber āmeden: kün tuġsuġ, maşrıḳ 28/17b1=7:137
cāy-ı āftāb furū reften: kün batsıġ yer, maġrıb 28/17b2=7:137
kün batsıġ, ġarb 32/29a1=28:44
cāy-ı bāstān: turġu yer, meᵓvā 36/108a1=45:34
cāy-ı bāş: éw, mesken 33/37a1=34:15
sıġınġu, meᵓvā 26/65b1=4:97
sıġınġu yer, meşvā 35/66b3=40:76
turġu éw, mesken 29/17b3=9:24
turġu yer, meşvā 30/42a2=16:29
yanış yeri, meᵓvā 38/96a1=66:9
cāy-ı bāz geşt: sıġınġu, meᵓvā 26/82a1=4:121
yanġu yer, maşīr 26/65b2=4:97
yanış, meᵓāb 34/66a1=38:49
yanış yeri, meᵓāb 34/62b2=38:40
yer, meᵓāb 34/56b1=38:25
cāy-ı ber geşten: yanış, mutaḳalleb 37/16a2=47:19
cāy-ı buzurg: uluġ yer, miḥrāb 33/35a3=34:13

cāy-ı der āmeden: kirgü yer, muddeḫal 29/41a2=9:57
cāy-ı furūd āmeden: tüşgü yer, menzil 34/6b3=36:39
cāy-ı furū-ter: astınraḳ, esfel 29/2b2=8:42
cāy giriften: peẕīrle-, evy 38/23b2=59:9
cāy-ı güriz: ḳorınçu yer, maḫīş 26/82a2=4:121
cāy-ı hecr kerden: turġu yer, murāġam 26/66b3=4:100
cāy-ı helāk: yatġu yer, meẕce^{c} 25/19a3=3:154
cāy-ı istādeni şode: orun, maḳām 34/43a1=37:164
cāy-ı nişest: olturġu yer, meclis 38/6b3=58:11
cāy-ı penāh: sıġınġu yer, melce^{ə} 29/41a1=9:57
sıġınçu, melce^{ə} 36/31b3=42:47
cāy-ı ser ü ten şusten: yunġu suw, muġtesel 34/63a3=38:42
Cebre^{ə}il ya^{c}ni Cibril: Arıġ Cān ya^{c}ni Cibril, rūḥu'l-ḳuds 30/86b1-2=16:102
cehān: ^{c}ālem, ^{c}ālem 32/21a2=28:30
dünyā, dünyā 28/32b1=7:156
yaḳınraḳ, dünyā 30/42b3=16:30
cehāni: ^{c}ālemluġ, ^{c}ālemin 27/34a2=5:20
ajunluġ, ^{c}ālemin 30/29a1-2=15:70
cehāniyān-ı zamān: ^{c}ālemluġ, ^{c}ālemin 28/19b3=7:140
cenābet resīde: cünüb, cunub 27/21b1=5:6
ceng: toḳış, ḥarb 37/7a1=47:4
yaġılıḳ, be^{ə}s 30/74b1=16:81
ceng kerden: toḳuş-, muḥārebe^{t} 27/42a1=5:33
ceng ü saḫti: ḳatıġlıḳ, be^{ə}s 26/51b1=4:84
ḳatıġlıḳ, be^{ə}s^{in} şedīd^{in} 37/37a2=48:16
cennet ya^{c}ni bihişt: uştmaḥ, cenne^{t} 31/90a3=20:121
cevāb goften: cevāb yandur-, ṭaḥiyye^{t} 26/52b2=4:86
cezā: cezā / ḳarışġu, liḳa^{ə} 35/19a2=39:71
yanut, — 29/26b3=9:36
cezā dehende: yanut bérigli, mākir 28/80b2=8:30
cezā firib dehende: aldaġlı, ḫādi^{c} 26/97a2=4:142
cudā kerden: aḍır-, fark 27/36b3=5:25
aḍır-, faṣl 38/36a2=60:3
aḍır-, ḥavl m. 33/62b2=34:54
aḍırmaḳ, meyz 28/84a3=8:37
belgürt-, ^{c}ilm 33/42a1=34:21
cudā kerde şoden: aḍrıl-, fark m. 36/75a2=44:4
cudā şoden: aḍrıl-, teferruḳ 26/88b3=4:130
aḍrıl-, mufāreḳat 38/78a1=65:2
aḍrıl-, imtiyāz 34/14a2=36:59
sıngardın tur-, i^{c}tizāl 26/56b1=4:90
cudāyi efgenden: ewür-, ḥavl 28/76b1=8:24
aḍrıl-, tefrīḳ 31/66b2=20:94
cuhūd: cuhūd, yahūdiyy 27/31b1=5:18
cuhūd şoden: cuhūd bol-, hevd 27/4a3=4:160
cunbiden: ırġan-, ihtizāz 32/21b1=28:31
cunbende: teprenigli, dābbe^{t} 33/85b3=35:45
custen: tile-, buġye^{t} 28/19b2=7:140
tile-, ibtiġā^{ə} 29/36a1=9:47
cust u cüy kerden ya^{c}ni bed yekdiger custen: üş-, tecessüs 37/62b2=49:12
cüşiden: ḳayna-, ġaly 36/85b3=44:45
cüy: aḳar ögüz, seriyy 31/10a2=19:24
arıḳ, nehr 26/82b2=4:122
cüft: cüft, zevc 26/28b3=4:57
cüft dāden: cüft ḳıl-, tezvic 36/33b3=42:50
cüft kerden: cüftlendür-, tezvic 36/87b1=44:54
cüftān ya^{c}ni cüft cüft: cüft, zevc 33/71a2=35:11
cüftān u güne güne: cüft/ler, zevc / ezvāc 34/68a 2=38:58
cüz: aḍın, dūne 28/60a4=7:194
aḍın, ġayr 26/79a2=4:115
ermez, ġayr 37/77b1=50:31
öngdin, dūne 30/76b2=16:86
yoḳ, ġayr 34/62a3=38:39
cüz āvāz ber dāşten ez guftār: ünün yügerü oḳımaḳda ḳodıraḳ, dūne cehr min el-ḳavl 28/63a3=7:205
cüz bā-keji: egriliksiz, ġayre zi ^{c}ivāc 34/96b1=39:28
cüz bā-tizi ya^{c}ni silāḥ: tolımsız emgeksiz, ġayre ẕāti'l-şevketi 28/67a1=8:7
cüz burīde: kesilgüsüz, ġayru memnūn 35/75b3=41:8
cüz dāniş: biligsizlik, ġayri ^{c}ilm 30/39a3=16:25
cüz girāyende: emitmemekin oġramadaçı, ġayre mütecānif 27/17b2=5:3

cüz ḫüccet: ḫüccetsiz, ġayri sulṭān 35/44a1=40:35
cüz laḫṭī: amarı, baᶜż 27/55b1=5:49
cüz māder ü peder ü ferzend: kelāle, kelāle 27/15a 2=4:176
cüz pelid-kār: zinā ḳılmaġuçı, ġayru musāfiḥ 26/2b3=4:24
zinā ḳılmaġan, ġayru musāfiḥ 26/5a1-2=4:25
zinā ḳılmaġlı, ġayru musāfiḥ 27/20a2=5:5
cüz peydā konende: belgürtmegen, ġayru mubīn 36/43b2=43:18
cüz sitem konende: artuḳluḳ tilemegüçi, ġayre bāġin 30/94a2=16:15
cüz şumār: saḳışsız, ġayri ḥisāb 35/48a1=40:40
cüz ten: et-özsüz, ġayri nefsin 27/41a1=5:32

ç (ɛ)

çāder: çādır, cilbāb 33/21a3=33:59
çaġz: baḳa, żafdāᶜ 28/15a2=7:133
çap: sol, şimāl 30/53b1=16:48
çāre: ḥīle, ḥīle 26/66a1=4:98
çehār: tört, erbaᶜaᵗ 29/27a3=9:36
çehār-dāng: çehār-dāng, şulṣān 27/15b3=4:176
çehār-gān çehār-gān: törter törter, rubāᶜ 33/64a1=35:1
çehār-pāy: yılḳı, neᶜam 26/81a1=4:119
çend: neçe, keᵓeyyin 38/84a2=65:8
çendā: néçe üküş, keᵓeyyin 25/13b1=3:146
çendān: néçe, kem 31/28b3=19:74
çeng der zeden: yapuş-, iᶜtiṣām 26/99a3=4:146
yapuş-, temsīk bi 28/45a3=7:170
yepüş-, istimsāk bi 36/55a1=43:43
çeng der zede: yepşügli, müstemsik 36/45a2=43:21
çerā: nelük, lime 29/33b2=9:43
çerāġ: çerāġ, sirāc 33/10a2=33:46
yulduz, mişbāḥ 35/78b2=41:12
çerāniden: otġar-, raᶜy 31/50a2=20:54
çerānden: otla-, isāmeᵗ 30/34a3=16:10
çeşāniden: fermānla-, sevm 28/42b2=7:167
tatur-, iżāḳaᵗ 33/35a2=34:12
çeşende: tatıġlı, żāᵓiḳ 34/23b3=37:31
çeşiden: tat-, żevḳ 28/71b1=8:14
çeşm: köz, ᶜayn 29/65a3=9:92
köz, baṣar 30/70b3=16:77
çeşm dārende: köz tutuġlı, muterabbis 29/38b3=9:52
köz tutġan, murteḳib 36/88b3=44:59
çeşm dāşten: baḳ-, teraḳḳub 32/14b3=28:21
köz tut-, terabbuṣ 29/38a3=9:52
köz tut-, teraḳḳub 32/12b2=28:18
köz tut-, naẓar 30/44a3=16:33
köz tut-, irtiḳāb 36/76b3=44:10
saḳın-, ḥisāb 38/18a1=59:2
çeşm yā ḫᵛāb: tüş, menām 29/3b2=8:43
çeşm zeden: köz, ṭarf 36/30a1=42:45
çeşme: yer, ᶜayn 37/85a3=51:15
yul, ᶜayn 28/37a3=7:160
yul, yenbuᶜ 34/91b1=39:21
çi: né, mā 26/53b1=4:88
né, mā-żā 26/15b3=4:39
né neng, mā-żā 34/30b1=37:102
çi nikū: néme körklüg, niᶜme 25/8a1=3:136
çigūne: ḳayda, ennā 36/73b2=43:87
ḳaydın ennā 29/23a2=9:30
neteg, keyfe 26/24a3=4:50
neçük, keyfe 33/74a2=35:26
neçük, ennā 33/62a3=34:52
çigūne kerden: neteg bol-, keyfe 26/16b3=4:41
çihil: ḳırḳ, erbaᶜīn 28/20b3=7:142
çihil-sāle şoden: ḳırḳ yaşlıġ bol-, istivāᵓ 32/9b2=28:14
çirā: nelük, lev-lā 31/82a2=46:28
nelük, lev 32/31a3=28:47
çire: yengigli, ġālib 27/35b3=5:23
çire kerden: ẓāhir ḳıl-, iẓhār ᶜalā 37/47b3=48:28
çire şevende: ġālib boluġlı, ġālib 34/44b2=37:173
çire şoden: ġalebe ḳıl-, ġalebeᵗ 35/88a1=41:26
yeng-, ġalebeᵗ 26/42b1=4:74
çişk şoden: ḳarılıḳ, ᶜitiyy 31/6a3=19:8
çiz: neerse, şeyᵓ 33/38a2=34:16
néerse, şeyᵓ 31/33b1=19:89
neng, şeyᵓ 26/10a1=4:32
nerse, şeyᵓ 28/33a1=7:156
çūb: yıġaç, ḫaşebeᵗ 38/59b2=63:4
çūb-ḫᵛār: ḳurt kénesi, dābbeᵗ 33/36a3=34:14
çūb-zede: tögülmiş, mevḳūżeᵗ 27/16a2=5:3
çūn: ança, iż 33/61b3=34:51

ançada, iẕ 25/15a2=3:152
ançada, iẕā 28/19b3=7:141
eger, iẕā 34/20a1=37:16
ḳaçan, lemmā 33/7a1=33:37
ḳaçan, iẕā 33/5b1=33:36

D (د)

dād: könilik, ᶜadl 30/70a3=16076
könilik, ḳıṣṭ 27/24a1=5:8
dād bérmek, ᶜadl 30/79a1=16:90
dād dāden: dād ḳıl-, ᶜadl 28/53b3=7:181
dād dehende: könilik ḳılġan, muḳsiṭ 27/49b1=5:42
dādger: könilik ḳılġan, muḳsiṭ 37/60b1=49:9
dād kerden: ᶜadl ḳıl-, ᶜadl 26/92a2=4:135
dād bér-, ᶜadl 26/88a1=4:129
dād bér-, iḳsāṭ 37/60a3=49:9
dād ḳıl-, ᶜadl 27/24a2=5:8
dād rāsti: könilik, ḳıṣṭ 26/91a3=4:135
dād sitaden: öç, intiḳām 31/73a1=39:37
öç sür-, intiṣār 36/27b1=42:41
yāri bér-, naṣr 36/26b3=42:39
dād sitānende: öç alġan, muntaḳim 36/78b3=44:16
dāden: al-, — 26/1b1=4:24
bér-, i̇ʿṭā° 29/22a2=9:29
bér-, iṭā° 25/24b2=3:170
bér-, irāṣ 35/55a1=40:53
bér-, taḥvil 34/83a3=39:8
keldür-, iṭā° 38/22a2=59:7
kemiş- / bér-, iḳā° 30/77a1=16:87
dāde şoden: béril-, i̇ʿṭā° m. 29/41b1=9:58
béril-, iṭā° m. 26/89b1=4:131
dāg kerde şoden: dāġ basıl-, keyy m. 29/26a3=9:35
dānā: bilgen, ᶜallām 33/60b3=34:48
bilgen, ᶜalim 29/4a2=8:43
bilgen, ᶜālim 33/79a1=35:38
bilgig, ᶜalim 30/26b1=15:53
kapsayu bilgen, muḥiṭ 26/85a2=4:126
dānā be-taᶜlim-i şikār: üneçi, mükellib 27/18a3=5:4
dānā kerden: bildür-, idrāᶜ 33/23a3=33:63
dānā-tar: bilgenreḳ, aᶜlem 25/23b1=3:167
dāne: ewün, ḥubb 34/40b1=36:33

dāniş: bilig, ᶜilm 30/40b3=16:27
bilmek, ᶜilm 30/65b2=16:70
ᶜilm, ᶜilm 30/12a1=13:43
dānişmend: bilge, ḥabr 29/23a3=9:31
dānişten / dānisten: bil-, dery 36/35a3=42:52
bil-, şuᶜūr 30/52b1=16:45
bil-, ᶜilm 27/55a3=5:49
bil-, iḥṣā° 31/34b2=19:94
bilmek, ᶜilm 33/23a2=33:63
bil-, tebeyyün 33/36b1=34:14
bil- aḍır-, ᶜilm 25/11a1=3:142
bilig, ᶜilm 31/49a2=20:52
sézin-, ẓann 34/55b3=38:24
uḳ-, fıḳh 38/27a2=59:13
uḳ-, şuᶜūr 35/10b2=39:55
dānişte: belgülüg, maᶜlūm 34/75a1=38:81
bilür, aᶜlem 28/57b2=7:188
dānişte būden: uḳ-, fıḳh 29/58b3=9:81
dāstān: ḳeleçü, ḥadiṣ 33/39b2=34:19
meṉgzek, meṣel 28/50b1=7:176
mengzek yaᶜni meṣel, meṣel 30/68a3=16:74
meṣel, meṣel 30/15b1=14:26
meṣel söz, meṣel 36/43a1=43:17
teg, meṣel 38/52a2=62:5
dāşten: elt-, cerm ᶜalā 27/24a1=5:8
kigür-, idḥāl 36/4b1=42:8
küḍez-, raḳb 31/66b3=20:94
dāver: açġan, fettāḥ 33/46a1=34:26
ḥükm, ḥükm 27/55b3=5:50
ḥükm ḳılıġlı, ḥākim 30/4a3=12:80
dāver kerden: ḥükm ḳıldur-, taḥkim 27/49b2=5:43
dāveri: biçmek kesmek, ḥükm 32/43b2=28:70
ḥikmet, ḥükm 36/96a2=45:16
keşmek, ḥükm 32/44a2=28:88
dāveri kerden: aḍır- seç-, ḥükm 30/98b2=16:124
ḥuşūmet ḳıl-, iḫtisām 37/76a3=50:28
ḥükm ḳıl-, ḥükm 26/29b1=4:58
ḥükm ḳılmaḳ, ḥükm 26/72b3=4:105
kes-, ḥükm 34/53b3=38:22
dede: keyik, sebuᶜ 27/16a3=5:3
def kerden: yırat-, der° 25/23b3=3:168
deh: on, ᶜaşr 28/20b3=7:142
deh şeb: on kün, ᶜaşr 31/70a2=20:103
deh yek: onda bir, miᶜşār 33/58b3=34:45
dehān: aġız, fem 25/23a2=3:167
dehende: bérgen, muᵓti 27/6a1=4:162
demide şoden: ürül-, nefḫ 31/69b3=20:102

der: esbāb, sebeb 35/45a2=40:36
ḳapuġ, sebeb 35/45a3=40:37
ḳapuġ, bāb 30/42a1=16:29
der: birle, fī 37/88b3=51:29
iç, fī 26/36a1=4:63
içre, bi- 33/37b3=34:16
der āmeden: kir-, duḫūl 27/34a3=5:21
kir-, sulūk 30/64b1=16:69
kir-, vulūc 33/28b2=34:2
kivür-, tekvīr 34/79b1=39:5
der āverden: kigür-, taṣliye[t] 26/8b1=4:30
kigür-, idḫāl 26/82b1=4:122
kigür-, işlā[ʾ] 26/79a3=4:115
kigür-, [c]īlāc 33/73b1=35:13
kigür-, sülūk 31/49b2=20:53
der āverdenī: kirgü yer, mudḫal 26/9a2=4:31
der āverde şoden: kigrül-, idḫāl m. 26/84a1=4:124
kigrül-, duḫūl m. 31/23b3=19:60
der āyende: kirgen, dāḫil 27/35a3=5:22
kirigli, vārid 31/27b3=19:71
kirigli, ṣālī 34/42b3=37:163
der bāmdād: erte, bukrat[en] 31/7b2=19:11
erte, muṣbiḥ 34/37b2=37:137
der cunbāniden: ırġa-, hezz 31/10a2=19:25
der demīden: ür-, nefḫ 30/22a1=15:29
der dil dāşten: kızle-, īcās 37/88a3=51:28
der efgenden: kemiş-, ilḳā[ʾ] 28/70b1=8:12
der fitne efgenden: fitne ḳıl-, futūn 26/68a3=4:101
der gümān efgenende, bā-gümān: şeklig, murib 37/75b1=50:25
der güẓārden: [c]afv ḳıl-, [c]afv 25/16a2=3:152
der güẓārende: [c]afv étken, [c]āfī 25/6b1=3:134 krş. **der güzerende**
keçürgen / örtgen, [c]afuvv 26/66b1=4:99
keçürgen, [c]afuvv 26/19b2=4:43
der güẓāşten: [c]afv ḳıl-, [c]afv 38/73a3=64:14
keçür-, [c]afv 29/46b1=9:66 krş. **der güzeşten**
keçürmek, [c]afv 28/60b2=7:199
keçür-, ġufrān 36/28b1=42:43
ört-, ġufrān 36/25b3=42:37
der güzerende: keçigli, mu[c]āciz 33/30b2=34:5
keçigli, mu[c]ciz 35/8a2=39:51
yanıġlı, mu[c]ciz 36/23a1=42:31
der güzeşten: keçür-, şafḥ 36/74a1=43:89
keçür-, [c]afv 26/66a3=4:99
kel-, te[c]addī 38/77a2=65:1
öt-, fevt 25/17a1=3:153
tapmaḳ, fevt 33/61b3=34:51
der güzeşten ez endāze: boynaġuluḳ, [c]itiyy 31/27 b1=19:69
der helāk kerden: evvelkı, evvel 33/83b3=35:43
der miyān: iç, fī 27/33b3=5:20
der mülk: mülk içinde, ḳabże[t] 35/15b2=39:67
der neverdīde: türülmiş, maṭviyy 35/16a1=39:67
der perde şoden: ört-, istitār 35/85a2=41:22
der piş şevende: aşnuġlı, mustaḳdīm 30/20a2=15:24
der renc üftāden: emge-, şeḳā[ʾ] 31/89a1=20:117
der resānīden: yetür-, ilḥāḳ 33/46a2=34:27
uḍtur-, itbā[c] 32/27b3=28:42
der resīden: yet-, leḥḳ 25/24b3=3:170
der rūşenā āyende: kün tuġar, maşrıḳ 30/29b2=15:73
der şoden: kir-, ḫavż 26/95b1=4:140
der tārīkī: ḳarangḳu içre, muẓlim 34/6a3=36:37
der vaḳt-i ṣubḥ der āyende: tang başında kirgen, muṣbiḥ 30/28a3=15:66
der yāften: uḳ-, fıḳh 26/47b1=4:78
uḳ-, [c]aḳl 34/37b3=37:138
yet-, idrāk 26/67a3=4:100
yet-, derek 31/59b2=20:78
yetmek, tedāruk 34/7a3=36:40
der yāften be-ḫıred: uḳ-, [c]aḳl 30/63b3=16:67
uḳġan tur-, [c]aḳl 36/90b3=45:5
der yāften-i suḫen: uḳ-, fıḳh 29/62b1=9:87
derāz: uzun, bāsiḳ 37/71a2=50:10
derāz kerden: sun-, basṭ 27/25b1=5:11
uzat-, basṭ 38/35b1=60:2
yaz-, basṭ 27/38b1=5:28
derāz konende: yazıġlı, bāsıṭ 27/38b2=5:28
derāz şoden: uza-, ṭūl 31/63a2=20:86
uzun bol-, tetāvul 32/29b2=28:45
derd-i zād: [c]ayāl igi, meḫāż 31/9b1=19:23
derdmend şoden: aġrı-, elem 26/72a3=4:104

ig yérgen bol-, elem 26/72a2=4:104
derdnāk: açıġ, elīm 33/30b3=34:5
açıġlı, elīm 31/79b2=46:24
açıtġan, elīm 28/81b2=8:32
açıtıġlı, elīm 29/57a1=9:79
ağrıglıḳ, elīm 38/45b1=61:10
ağrıtġan, elīm 30/61a1=16:63
ḳatıġ, elīm 37/38a1=48:16
dereng kerden: dereng ḳıl-, lebş 33/36b2=34:14
dereng ḳıl-, muḳş 31/38b1=20:10
dereng ḳıl-, teşbiṭ 29/35b1=9:46
derengī kerden: keç ḳal-, tebṭi³e[t] 26/40b3=4:72
dermānden: ar-, ᶜayā³ 37/2b3=46:33
derviş: çıġay, faḳīr 29/42b2=9:60
derviş, faḳīr 26/91b3=4:135
dervişāne, faḳīr 32/16b2=28:24
dervişī: çıġaylıḳ, ᶜayle[t] 29/21a1=9:28
deryā: tengiz, baḥr 30/36a3=16:14
deryā, yemm 28/17a1=7:136
deryā, baḥr 28/39b3=7:163
dest: el, yed 32/22a1=28:32
elig, yemīn 33/15b2=33:52
elig, yed 29/10b2=9:14
ḳanat, cenāḥ 32/22a3=28:32
dest bāz dāşte şoden: ḳoḍul-, terk m. 32/44b2=29:2
dest be-dest dāde: tezgin-, dūle[t] 38/22a1=59:7
dest-berencen: bilezük, isvār 36/59b1=43:53
dest-i çap: sol, şimāl 37/73b2=50:17
dest-i rāst: elig, yemīn 33/12a2=33:50
ong ya'nı sağ, yemīn 37/73b1=50:17
oñg elig, yemīn 30/66b2=16:71
sağ elig, yemīn 31/40b1=20:17
sağ ḳol, yemīn 38/95a2=66:8
dest yāften: egirt-, istiḥvāġ 26/96a3=4:141
elig bol-, istiḥvāġ 38/13a1=58:19
dest zeden: aya urmaḳ, taṣdiye[t] 28/83a2=8:35
destān: al, mekr 28/9b2=7:123
destān kerden: al ḳıl-, mekr 28/9b2=7:123
deste-i gīyāh: baġ cefīn, ḥiġş 34/64a2=38:44
destgāh dāden: ornat-, temkīn 31/80b1=46:26
destūr: destūr, iẕn 26/40b3=4:25
fermān, iẕn 30/12b3=14:1
yārġıçı, vezīr 31/43a1=20:29
yarlıġ, iẕn 33/10a2=33:46
destūr dāden: destūr bér-, iẕn 28/9b2=7:123
destūr dāde şoden: destūr béril-, iẕn m. 29/63b2=9:90
destūr ḫ^vāsten: destūr ḳol-, isti³ẕān 29/59a3=9:83
destūr tile-, isti³ẕān 29/61b2=9:86
destvār: tayaḳ, ᶜaşā 31/40b2=20:18
dıraḫt: yıġaç, şecer 30/64a2=16:68
dıraḫt-ı zeytūn: zeyt yıġaçı, zeytūn 30/34b1=16:11
dıraḫt-ı ḫurmā: ḫurmā tüpi, līne[t] 38/19b3=59:5
dıraḫtān-ı ḫurmā: ḫurmā, naḫl 31/56b2=20:71
ḫurmā yıġaçı, naḫl 37/71a2=50:10
dībā-i sitabr: ḳalın barçın, istibraḳ 36/87a3=44:53
dībā-i teng: yuwḳa barçın, sündüs 36/87a2=44:53
dīdār: egin tonı, ri³y 31/29a2=19:74
tuşmaḳ, liḳā³ 31/3a2=18:110
dīdār kerden: ḳarış-, iltiḳā³ 25/19b3=3:155
dīden: baḳ-, naẓar 33/84a3=35:44
baḳ-, re³y 38/9b3=58:14
kör-, liḳā³ 28/71b3=8:15
kör-, irā³e[t] 33/80a3=35:40
kör-, re³y 27/56b3=5:52
kör-, ibṣār 28/52b1=7:179
kör-, baṣar 31/16b2=19:42
kör-, iṭṭilā[c] 31/30b3=19:78
kör-, iḥsās 31/36a1=19:98
kör-, inās 31/38b1=20:10
tuş- yā kör-, liḳā³ 31/23b1=19:59
körmek, liḳā³ 25/11a3=3:143
dīde şoden: körün-, re³y m. 31/80a1=46:25
dīdever şoden: köz kemiş-, iṭṭilā[c] 32/26a3=28:38
köz tut-, iṭṭilā[c] 27/28a3=5:13
dīg: küweç, ḳıdr 33/35b2=34:13
dīger: aḍın, āḫer 27/47b1=5:41
aḍın, uḫrā 31/50b2=20:55
öngin, āḫer 26/90b1=4:133
öngin, uḫrā 31/41a1=20:18
songra, uḫrā 37/41a2=48:21
takı, uḫrā 31/44a1=20:37
takı biri, āḫer 27/38a2=5:27
takı bir gürüh, uḫrā 26/69b1=4:102
dīger kerden: aḍnat-, taġyīr 26/81a2=4:119
dīger kerden u kerdāniden: tegşür-, tebdīl 37/42b1=48:23
dīh: uluş, ḳarye[t] 26/43b1=4:75

dih: kend, ḳaryeᵗ 33/51b2=34:34
él, ḳaryeᵗ 28/39b2=7:163
dihiş: ᶜaṭā, ᶜaṭāᵓ 34/62a2=38:39
dil: köngül, fuᵓād 30/71b2=16:78
köngül, ḳalb 27/47a2=5:41
köküz, ṣadr 26/55b3=4:90
yürek, ḳalb 35/32a3=40:18
din: dīn, ümmeᵗ 36/45a3=43:22
dīn, — 36/11b2=42:16
dine: tün, ems 32/12b3=28:18
tünki kün, ems 32/13b2=28:19
dir mānde: keçigli, emṣel 31/53b2=20:63
direm ḫarīde: alınmış, memlūk 30/68b2=16:75
dirīġā: ōḳünç, esef 30/6a3=12:84
dīv: Tangrıda aḍınḳı, ṭāġūt 26/44a3=4:76
yek, ṭāġūt 26/25a1=4:51
yek, ġarūr 33/66b3=35:5
yek, şeyṭān 28/61b1=7:201
dīvāne: telbe, mecnūn 36/78a2=44:14
telwe, mecnūn 34/25a1=37:36
dīvānegī: dīvānelıḳ, cinneᵗ 33/32a2=34:8
telwelik, cinneᵗ 28/54b2=7:184
dīvār: tam, cidār 38/27b2=59:14
dīvār ber ārende: binā ḳılġan, bennāᵓ 34/61b3=38:37
dīvek: yaḍaġ çekürge, ḳummal 28/15a2=7:133
dōst: dōst, veliyy 26/43b2=4:75
dōst, ḫalīl 26/84b3=4:125
dōst, ḥabīb 27/31b2=5:18
eḍgü oġul, veliyy 31/5b1=19:5
erklig, mevlā 36/85a1=44:41
erklig / dōst, veliyy 28/60a6=7:196
iç dōst, velīceᵗ 29/12a2=9:16
yaġuḳ, ḥamīm 35/32b1=40:18
dōst dānisten: dōstlaş-, tevellī 30/85b3=16:100
dōst dāşten: ārzūla-, mevāddeᵗ 28/67a3=8:7
dōst tut-, tevellī 29/17a1=9:23
dōst tut-, mevaddeᵗ 38/14b2=58:22
dōstluḳ tut-, tevellī 38/10a1=58:14
sew-, iḥbāb 27/49b1=5:42
sew-, ḥubb 38/40b3=61:4
sew-, vudd 38/35b2=60:2
dōst dāşte-ter: sewügrek, eḥabb 29/18a1=9:24
dōst-ı pinhān: örtügli oynaş, ḥidn 26/5a3=4:25
örtügli düşman, ḥidn 27/20a3=5:5
dōstī: dōstluḳ, mevaddeᵗ 26/41b2=4:73
dōstluḳ, vudd 31/35a3=19:96
sewüglük, maḥabbeᵗ 31/44b3=20:39
sewüglük, ḥubb 34/60a1=38:32
dōst kerdāniden: sewdür-, taḥbīb 37/58a3=49:7
dōst u yār: mevlā, mevlā 28/86a3=8:40
dōst u yāriger: erklig, veliyy 33/55b2=34:41
du: iki, işneyn 30/54b3=16:51
iki, — 28/67a2=8:7
iki, -humā 31/25b3=19:65
du bār: iki yolı, merreteyn 33/1b1=33:31
iki yolı, işneteyn 35/28b3=40:11
du çendān: iki ança, żiᶜf 33/53b1=34:37
du çendānhā du çendān kerden: iki ança üze üze üze ḳıl-, mużāᶜafeᵗ 25/5a1=3:130
du çendān kerden: iki ança artur-, mużāᶜafeᵗ 38/75a1=64:17
iki ança üze ḳıl-, mużāᶜafeᵗ 26/16b2=4:40
dugān dugān: ikin ikin, meṣnā 33/59b1=34:46
ikirer ikirer, meṣnā 33/63b3=35:1
du-rūy: iki yüzlüg, munāfıḳ 33/10b2=33:48
du-rūyī: iki yüzlük, nifāḳ 29/55b1=9:77
du-rūyī kerden: iki yüzlüglük ḳıl-, munāfaḳaᵗ 38/25a1=59:11
du-rūyī konende: iki yüzlüg, munāfıḳ 26/94a3=4:138
du zamān: atanmış öḍ, ecel 32/19a2=28:28
dūd: tütün, duḫān 35/77b1=41:11
dūḫten: yapıştur-, ḫaṣf 31/90a2=20:121
duḫter: ḳız, bint 30/29a2=15:71
dūr: ıraḳ, baᶜīd 26/32a2=4:60
ıraḳ, cunub 32/8b1=28:11
ıraḳ, ḳaṣiyy 31/9a3=19:22
dūr būden: sıngardın tur-, ictināb 26/8b2=4:31
dūr efgenden ḫodrā yā gerdenkeşī kerden: özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl-, cenb 31/77b 2=41:51
dūr ez ᶜayb: ᶜaybsuz, cabbūr 38/32a1=59:23
dūrī: ıraḳ, buᶜd 36/53a3=43:38
dūr kerde: yıratılmış, maḳbūḥ 32/28a2=28:42

dür kerden: at-, der³ 32/35a2=28:54
yığ-, iğnā³ 36/98a1=45:19
yırat-, mubā'ade[t] 33/39a3=34:19
dür kerde şoden: yoḳ ḳılın-, nefy m. 27/42b2=5:33
dür konende: yığu-, muğnī 35/52a1=40:47
dür reften: yorı-, iş'ād 25/16b1=3:153
dür-ı rāh: ıraḳ barmaḳ, şuḳḳa[t] 29/33a1=9:42
dür şevende: yıramış, ḫāsi³ 28/42a3=7:166
dür şode: ġayb, ġayb 26/11b2=4:34
dür şoden: ġāyib bol-, 'uzūb 33/29b2=34:2
ıraḳ bol-, bu'd 29/33a1=9:42
sıngardın tur-, ictibā 36/25b1=42:37
sıngardın tur-, ictināb 34/88b3=39:17
dür-ter: ıraḳ, ḳusvā 29/2b1=8:42
ıraḳ, aḳṣā 32/14a2=28:20
durūd: alḳış bérmek, taḥiyye[t] 33/9b1=33:44
alḳış, selām 34/14a1=36:58
durūd u şenā, selām 34/46a2=37:181
esenlik, selām 30/44a1=16:32
selām, selām 31/24b1=19:62
selāmetlik, selām 31/13a3=19:33
ḳoḍ-, selām 36/74a2=43:89
taḥiyye, taḥiyye[t] 26/52b2=4:86
durūd-bād: durūd, selām 35/20b3=39:73
selām, selām 34/34b2=37:120
durūd dāden: ni'met ḳıl-, yuṣallī 33/9a1=33:43
durūd ıd-, yuṣallūne 33/19b1=33:56
selām, selām 37/87b2=51:25
durūd dāde şoden: taḥiyye béril-, taḥiyye[t] m. 26/52b2=4:86
durūġ: uluġ yazuḳ, buhtān 26/76b1=4:112
yalġan, keẕib 33/32a2=34:8
yalġan, kiẕb 31/52b2=20:61
yalġan, iftı 33/57b2=34:43
yalġan, iḫtilāf 34/49a1=38:7
yalġan, zūr 38/3b1=58:2
yalġan söz, buhtān 33/20b3=33:58
yalġanlıḳ, iftı 34/40b1=37:151
yalġanlıḳ, keẕib 38/10b1=58:14
yalı söz, buhtān 27/2a2=4:156
durūġ gōyān: yalġan sy-, keẕib 35/12b1=39:60
yalġan ayt-, ifk 28/8b1=7:117
yalġanlıḳ ḳıl-, keẕib 29/55b3=9:77
yalġan tut-, tekẕib 29/63b2=9:90
durūġ-gūy: iki yüzlüg, kāẕib 38/58a1=63:1
yalġan, kāẕib 29/33b1=9:42
yalġançı, ḫarṣ 36/44b3=43:20
yalġançı, kāẕib 30/49b1=16:39
yalġançı, keẕẕāb 34/48a1=38:4
yalġan ḳılġuçı, ḫarrāṣ 37/84a2=51:10
yalġan tutġan, effāk 36/91b1=45:7
yalġan tutġuçı, mukeẕẕib 30/47b3=16:36
yalġan sözledeçi ya'nī yalġançı, kāẕib 30/88a3=16:105
durūġ-gūy dārende: yalġançı, mukeẕẕib 25/8b2=3:137
yalġan tutġan, mükeẕẕib 36/47a3=43:25
durūġ-gūy dāşten: yalġan tut-, tekẕīb 25/27b3=3:184
yalġanḳa tut-, tekẕīb 33/58b2=34:45
yalġan tutuġlı er-, tekẕīb 33/56b3=34:42
durūġ-gūy dāşte şoden: yalġan tutul-, tekẕib m. 25/27b3=3:184
durūġ-zen dāşten: yalġan tut-, tekẕīb 28/25a2=7:146
düşize: ḳız, bikr 38/92a2=66:5
duvāzdeh: on iki, işnū 'aşcre 27/26a3=5:12
duvvum: ikinç, şānī 29/31a1=9:40
dūzaḫ: tamuġ, cehennem 28/72b2=8:16
tamuġ, caḥīm 36/86a2=44:47
tamuġ, sa'īr 36/4a2=42:7
dürüstkār: köni işlig, ḥakīm 37/59a2=49:8
dürüst ü nikū: eḍgü bütün söz, ma'rūf 33/2a2=33:32
dürüşt: irig, feẕẕ 25/22b1=3:159
irig, galiẕ 38/92b3=66:6
irig, 'aziz 27/59a2=5:54
katıġ irig, ġalīẕ 31/77a2=41:50
dürüşt būden: irig tur-, ġılẓa[t] 29/53a1=9:73
dürüşti kerden: turılan-, ġılẓa[t] 38/95b3=66:9
düşman: düşman, 'aduvv 26/20a3=4:45
oḫşamagan, żidd 31/32a1=19:82
yagı, 'aduvv 28/13a1=7:129
düşman dāşten: düşmanlıḳ, şene'ān 27/24a2=5:8
düşmanlıḳ, maḳt 35/28b1=40:13

düşmanī: düşmanlıḳ, maḳt 33/80a1=35:39
düşvār giriften: düşvār tut-, teᶜāsur 38/83a1=65:6
düşvārī: düşvārlıḳ, ᶜusr 38/84a2=65:7
düşvārī nihāden: düşvār ḳılmaḳ, şuḳḳ 32/18b2=28:27
düzdī kerden: oġrılıḳ ḳıl-, seraḳ 30/4b2=12:81

E (ı)

ebr: bulıt, seḥāb 33/69a2=35:9
bulut, ᶜāriż 31/79a2=46:24
ürüng bulut, ġamām 28/37b2=7:160
eſ/wgenden: at-, ilḳāᵓ 31/55a2=20:69
bas-, tell 34/31a1=37:103
kemiş-, ilḳāᵓ 30/37a2=16:15
tüşür-, isḳāṭ 33/33a1=34:9
efgenden ez dehān: sözle-, lafẓ 37/73b2=50:18
efgende: kemşigli, mulḳī 28/7b2=7:115
efgende şoden: kemşil-, ilḳāᵓ m. 28/9a1=7:120
efsāne-i nebişte: sörçek, saṭr 28/81a2=8:31
bitimiş sörçek, usṭūr 30/38b3=16:24
efsūs: füsūz, huzuvv 36/108b1=45:35
efzūden: artur-, ziyādeᵗ 33/83a1=35:42
efzūdenī: tartışıḳ, iḫtilāf 26/50a1=4:8
efzūnī: artuḳluḳ, ziyādeᵗ 29/28a2=9:37
artuḳluḳ, faẓl 26/9b3=4:32
faẓl, faẓl 25/24b2=3:170
faẓl / artuḳluḳ, faẓl 33/10b1=33:47
ribā, ribā 27/4b3=4:161
efzūnī dāden: artuḳ ḳıl-, tafẓīl 26/11a2=4:34
efzūnī nihāden: artuḳ ḳıl-, tafẓīl 26/9a3=4:32
berekātlıġ ḳıl-, mubāreke 28/17b2=7:137
efzūn kerden: artur-, ziyādeᵗ 33/75b3=35:30
artur-, izdiyād 28/65a3=8:2
meded bér-, medd 31/31a2=19:79
efzūn nihāden: berekāt ḳıl-, mubāreke 33/38b2=34:18
efzūn-ter: artuḳraḳ, erbā 30/81a2=16:92
eger: apang, in 37/56b1=49:6
eger, in 25/9a3=3:139
eger, immā 28/61a1=7:200
eger, leᵓin 33/21b2=33:60
ḳaçan, in 31/75b3=41:49
yā, immā 35/67a2=40:77
egerçi: neçe kim, in 38/50b1=62:2
neçeme, ve-lev 26/46b2=4:78
ehl: boḍun, ümmeᵗ 36/3b2=42:7
ehl-i cehāniyān: ᶜālemluġ, ᶜālemīn 36/82b1=44:32
ehl-i dīh: uluş boḍnı, ḳaryeᵗ 30/5a1=12:82
eknūn: emdi, ānifᵉⁿ 37/14a3=47:16
emīn dāşten ve bī-bīm şoden: īmīn bol-, emn 26/57a2=4:91
enbāz: ortaḳ, şerīḳ 30/40b1=16:27
ortaḳ, ḥalīṭ 34/55a2=38:24
ortaḳ, müşterik 34/24a2=37:33
enbāz goften: artuḳ ḳıl-, işrāk 26/13b1=4:36
ortaḳ ḳat-, işrāk 26/79b3=4:116
ortaḳḳı, işrāk 28/48a3=7:173
enbāz gofte şoden: ortaḳ ḳat-, işrāk m. 26/79b2=4:116
ortaḳ ḳıl-, işrāk m. 35/29b1=40:12
enbāz-gūy: müşrik, müşrik 29/7b2=9:1
ortaḳ, müşrik 36/8b1=42:13
ortaḳ ḳatıġlı, müşrik 30/32a3=15:94
ortaḳ ḳatġan, müşrik 29/12a3=9:17
enbāzī: ortaḳ, şirk 33/80b3=35:40
enbāz kerden: artuḳ ḳat-, işrāk 26/23b2=4:48
ortaḳ ḳat-, işrāk 30/45b2=16:35
enbāz kerde şoden: ortaḳ ḳat-, işrāk m. 26/23a3=4:48
enbūh: ḳawurtluḳ, zeḥf 28/72a1=8:15
encümen: orunluġ, nediyy 31/28b3=19:73
endāḫten: at-, ḳazf 33/62b2=34:53
at-, ilḳāᵓ 31/44b1=20:39
at-, remy 28/73a1=8:17
at-, nebẕ 25/28a3=3:187
kemiş-, ilḳāᵓ 34/29a2=37:97
kemiş-, ḳazf 38/18a2=59:2
endāze: endāze, ḥadd 38/77a1=65:1
endāze, ḳadar 36/40a2=43:11
endāze-i ān rişte-i çūpçe-i ḫurmā: ḫurmā yiplügince, fetil 26/24a2=4:49
endāze-i megākçe-i dāne-i ḫurmā: ḫurmā yarukınça, naḳīr 26/26a1=4:53
ḫurmā ḳapınça, naḳīr 26/84a2=4:124
endāze kerden: endāze ḳıl-, taḳdīr 33/34a1=34:11
tengle-, taḳdīr 34/6b2=36:38

endāze konende: törütgen, ḫālıḳ 34/5b2=37:125
ndeḫşiden: sıġın-, ʿavz 36/79b2=44:20
ndek: az, ḳalil 26/46a1=4:77
azḳına, ḳalil 29630a1=9:38
azḳına yaʿnī azaġu, ḳalil 26/51a1=83
azḳına bitig, muzcā 30/8a3=12:88
endeki: azaġu, ḳalil 26/38a3=4:66
endek kerden: az körkit-, taḳlil 29/b1=8:44
endek endek giriften: azın azın yaġut-istidrāc 28/54a2=7:182
ader: iç, fi 38/1b2=58:1
içre, fi 37/57b3=49:7
nderūn: orta, baṭn 37/43a1=48:24
öz, nefs 28/63a2=7:205
nderz kerden: tutur-, işā' 36/7b2=2:13
tutur-, tavşiye[t] 26/89a3=4:131
tuturmaḳ, tavşiye[t] 34/11a2=36:50
vaşiyet ḳıl-, tavşiye[t] 36/8a1=42:13
ndīşe ber ewgenden: vesvese ḳıl-, esvese[t] 31/89b1=20:120
endīşe efgenden: tüşür-, vesvese[t] 37/3a1=50:16
endīşe kerden: endīşe ḳıl-, tefekkür 6/94b2=45:13
saḳın-, tefekkür 30/52a1=16:44
tedbīr ḳıl-, tedebbür 37/18a3=47:23
ndīşiden: tedbīr ḳıl-, tedebbür 26/49b2=82
tedbīr ḳıl-, tedbīr 34/59a1=38:29
ndūlı: ġam, ġamm 25/16b3=3:153
ḳaḍġu, ḥazen 32/6b3=28:8
ḳaḍġu, ḥüzn 30/6a3=12:84
ḳaḍġu, kerb 34/33b3=37:115
ḳaḍġur-, ḥazen 29/65b1=9:92
endūhgin: ḳaḍġuluġ, esif 28/27b1=50
ḳaḍġuluḳ, esif 31/62b3=20:86
ndūhgin kerden: yawuz kel-, sev[ᵒ] b3=3:120
ḳaḍġurt-, ihmām 25/17b3=3:154
ḳaḍġurt-, ḥüzn 27/46b2=5:41
dūhgin şoden: ḳaḍġurġan er-, ḥazen 5a2=43:68
dūh ḫorden: ökün-, esā 27/37b1=
ḳaḍġur-, ḥazen 29/31a3=9:40
ḳaḍġurġan er-, ḥazen 35/13b1=
aḍġu yé-, ġamm 31/45b2=20:40
aḍġuruġlı, ḥazen 25/25a1=3:170

endūh-ı saḫt: ḳaḍġu, beşş 30/7a1=12:86
engūbīn: ʿasel, ʿasel 37/13a1=47:15
engūr: üzüm, ʿineb 30/63a3=16:67
esb: at, ḫayl 38/20b2=59:6
üç aḍaḳım turġan tāzī, şāfin 34/59b2=38:31
esbāṭ: uġuş, sıbṭ 28/36b2=7:160
ewzūn şoden: artuḳ, ziyāde[t] 34/39b2=37:147
ey: ey, yā 25/4b2=3:130
ey, — 33/3a1=33:33
ey kāşki: kāşki, yā leyte 26/41b2=4:73
ey vāy-ı men: ey ḳatıġlıḳ manga, yā veyletā 27/40a2=5:31
ez: birle, min 36/35a3=42:52
içre, min 33/21a3=33:59
içinde, fi 26/21b1=4:46
ez bālā der üftāde ve murde: uşanmış, muteraddiyet 27/16a2=5:3
ez ber efzūd: ḫilāfınça, min ḫilāfin 27/42b2=5:33
ez behr-i cüz ḫudāy be-vey: Tanġrı atıda aḍınḳı birle, ġayri'llāhi bihi 27/16a1=5:3
ez behr-i ḫilāf: ḫilāf ḳılu, ḫilāf 29/58a2=9:81
ez behr-i ḫudāy: tenġrilik, Allāh 30/50a1=16:41
ez cüz şey[ᵒ]: yawuzsuz, ġayri sū' 31/42a1=20:22
ez fermān bīrūn āyende: Tanġrı fermānındın çıḳġan, fāsıḳ 38/30b3=59:19
ez ḫad der güzāşten: boynaġuluḳ ḳıl-, tuġyān 31/42a3=20:24
ez ḫad der güzerende: tenġde keçgen, muʿted 29/8b1=9:10
tengde keçürdeçi, ʿādī 30/94a2=16:115
yolsuz boynaġu, ṭāġī 34/67b1=38:55
ez ḫad der güzeşte: ḫaddin taş boynaġu, ṭāġī 34/23b1=37:30
ez ḫad der güzeşten: küç ḳıl-, işṭāṭ 34/54a1=38:22
yolsuzluḳ ḳıl- hem boynaġuluḳ ḳıl, tuġyān 31/46b2=20:43
ez ḫad güzeşten: yolsuzluḳ, tuġyān 28/55b3=7:186
ez kucā ve çigüne: ḳayda, ennā 31/6a3=19:8
ez pes bed goften: ġıybet ḳıl-, iġtiyāb 37/62b3=49:12
ez rāh berende: yolsuz ḳılıġlı, mużill 32/11b1=28:15

F (ف)

fāl: fāl, ṭā'ir 28/14a3=7:131
fāl-ı bed giriften: ésiz fāl toḳı-, uğayur 28/14a2=7:131
fām dāden: ötünç bér-, iḫrāż 27/26b3=5:12
ötünç bérmek, ḫarc 27/27a1=5:12
fām-dār: borçluġ, ġārim 29/43a1=9:60
fāriża: fāriża, kitāb 26/71b3=4:103
fāriża kerden: fāriża ḳıl-, farż 33/13b1=33:50
fāṣl: faṣl, faṣ 36/15b1=42:21
fāżıl-ter: ulu, emsel 31/70a3=20:104
fażl: faż̈l, faż̈l 26/76b2=4:113
uluġluḳ, ṭavl 35/23a3=40:3
ferāḫ: kéng, wāsi[ᶜ] 26/65a3=4:97
kéng, raġad 30/92a2=16:112
ferāḫ-çeşm: kéng közlüg, [ᶜ]in 36/87b2=44:54
ferāḫī: kéñglik, se[ᶜ]a[t] 26/67a1=4:100
ferāḫlıḳ: kéñglik, merḥab 34/68b1=38:59
ferāḫkār: kéng işlig, vāsi[ᶜ] 27/59b2=5:54
ferāḫ kerdāniden: keñgüt-, basṭ 33/52b1=34:36
ferāḫ kerden: kéng ḳıl-, basṭ 35/8a3=39:32
kéñgüt-, feṣḥ 38/7a1=58:11
yaḍ-, basṭ 36/20b1=42:27
ferāḫ nişesten: kéngrü oltur-, tefessuḥ 38/6b3=58:11
ferāḫ şoden: kéñgü-, ruḥb 29/19a3=9:25
ferāhem āverden: tepre-, iḫşi[ᶜ]rār 34/93b1=39:23
tér-, żamm 32/22a3=28:32
yaġuḳ élet-, żamm 31/41b2=20:22
ferāmūş: unıtmaḳ, nisyān 36/107b2=45:34
ferāmūş kerdāniden: unıttur-, insā[ᵊ] 38/13a2=58:9
ferāmūş kerde: unutulmış, mensiyy 31/9b3=19:23
ferāmūş kerden: unıt-, nisyān 28/41a3=7:165
ferāmūş kerde şoden: unutul-, nisyān m. 31/92a2=20:126
ferāmūş konende: unutġan, nesiyy 31/25b2=19:64
feräset berende: saḳınıġlı, mutevessim 30/30a3=15:75
feräz residen: ört-, teġaşşī 28/58b2=7:189
ferc: ferc, ferc 33/4b3=33:35
ferdā: yarın, ġadā 38/30a2=59:18
ferīdegī: küvezlik, baṭar 29/6a3=8:47
firīde şoden: küvezlen-, baṭar 32/37b1=28:58
ferişte: ferişte, melek 26/93a2=4:136
tutuġlı, mütelaḳḳī 37/73b1=50:17
fermān: buyruḳ, emr 29/18b1=9:24
buyruḳ, iẕn 27/30a1=5:16
fermān, cenb 35/11a1=39:56
emr, emr 26/50b1=4:83
fermān, emr 26/30a2=4:59
yarlıġ, emr 30/35b1=16:12
yarlıġ, iẕn 25/15a2=3:152
yarlıḳ, emr 28/27b3=7:150
fermān ber-dār: boyun suġan, ḳānit 26/11b1=4:34
boyun sügen, ṭā'i[ᶜ] 35/78a1=41:11
boyun bérigli, musaḫḫar 30/35b1=16:12
könglün, ṭav[ᶜ]an 35/77b3=41:11
yarlıġ tutuġlı, ḳānit 30/97a1=16:120
yumşanmış, ẕelūl 30/64b2=16:69
fermān ber-dārī: boyun sumaḳ, ṭā[ᶜ]a[t] 26/48b3=4:81
boyun sümek, ṭā[ᶜ]a[t] 37/17a2=47:21
fermān ber-dārī kerden: boyun su-, iṭā[ᶜ]a[t] 33/26a 2=33:71
fermān ber dāşten: boyun su-, iṭā[ᶜ]a[t] 33/24b1=33:67
fermān burden: boyun su-, iṭā[ᶜ]a[t] 25/5a3=3:132
boyun bér-, iṭā[ᶜ]a[t] 26/12a2=4:34
fermān burde şoden: boyun sun-, iṭā[ᶜ]a[t] 26/36b1=4:64
fermūden: [ᶜ]ahd ḳıl-, [ᶜ]ahd 34/14a3=36:60
baçıġ ḳıl-, [ᶜ]ahd 28/16a1=7:134
buyur-, iṣā[ᵊ] 31/12b3=19:31
buyur-, emr 30/79a1=16:90
fermānla-, emr 28/6b1=7:110
yarlıġ ıḍ-, iḫā[ᵊ] 35/78a3=41:12
fermūde: buyrulmış, fāriża[t] 26/3a3=4:24
buyruḳ, fāriżat 29/43a2=9:60
fermūde-i ḫudāy: kesilmiş, fāriża[t] 26/3b1=4:24
fermūde şoden: fermānlan-, teklīf m. 26/51a2=4:84
fermānlan-, emr m. 29/23b2=9:31
yarlıġ béril-, emr m. 30/32a3=15:94

rsūde ne-şeved: alḳınġusuz, lā yeblā /89b3=20:120
ryād ḫ^vāsten: feryād tile-, istiġāṣe^t /68a3=8:9
mungadıp ḳutġaru ḳol-, istiṣrāḫ /12b3=28:18
feryād kerden: feryād ḳıl-, iṣtirāḫ /77b3=35:37
feryād-res: feryād teggen, ṣariḫ 34/3=36:43
rzend: ^cayāl, ẕurriye^t 28/48a1=7:172
^cayāl, veled 29/40a2=9:55
oġlan, veled 38/36a1=60:3
oġlan, ^caḳib 36/48a2=43:28
veled, oġul ḳız 31/30b3=19:77
ferzendān: boḍun, āl 26/26b1=4:54
ferzend-i nik: eḍgü ^cayāl, ṣāliḫ /59a2=7:189
ıvā dāden: aça bér-, iftā^a 26/85b1=127
ib: armaḳ, ġurūr 26/82a1=4:120
ibiden: ar-, ġurūr 33/66b1=35:5
firibiden der gümān: ḫilāf ḳıl-, ḫad^c /97a1=4:142
istāden: ıḍ-, tevcīh 30/70a1=16:76
ıḍ-, inzāl 26/72b2=4:105
ıḍ-, irsāl 30/60b1=16:63
ıḍ-, ba^cṣ 26/12b3=4:35
indür-, tenzil 35/73a2=41:2
ḳoḍı ıḍ-, ilḳā^a 35/30b3=40:15
firistāde: ıḍılmış, mürsel 30/27b2=:57
ıḍıġlı, mursil 32/30a2=28045
ḳoḍı ıdmış, tenzil 33/86a2=36:5
mürsel, mürsel 33/86a1=36:3
yalavaç, resūl 28/71a1-2=8:13
yalavaç, mürsel 34/12a3=36:52
firistāde şoden: ıḍıl-, irsāl m. 33/51b3=14
ristende: ıḍġan, mursil 33/64b3=35:2
efgenden: bulġaḳ ḳıl-, futūn 29/=9:49
āmeden: in-, nuzūl 33/28b3=34:2
in-, ḫayḳ 33/83b1=35:43
in-, tenezzül 38/87b1=65:12
burden: batur-, iġrāḳ 28/16b3=
y-, ḫasf bi 33/33a1=34:9
ḍı ét-, ḫasf bi 30/52a2=16:45
dāşten: ḳoḍı tut-, ḫafż 30/31a2=
efgen ez bār-ı günāh: yazuḳları
itta^t 28/38b2=7:161
firistāden: ıḍ-, tenzil 28/60a7=
ıḍ-, inzāl 26/32a3=4:61
indür-, tenzil 26/95a1=4:140
indür-, inzāl 30/34a1=16:10
ḳoḍı ıḍ-, ḳaẕf 33/60b2=34:48
ḳoḍı ıḍ-, inzāl 33/74a3=35:27
furū firistāde şoden: ıḍ- / indür-, tenzil 26/92b2-3=4:136
ıḍ-, inzāl 26/93a1=4:136
ıḍıl-, inzāl m. 33/31a2=34:6
indür-, tenzil m. 30/51b3=16:44
indürül-, inzāl m. 29/61a3=9:86
indürül-, tenzil m. 29/45a3=9:64
furū firistende: ḳoḍı ıḍıġlı, munzil 34/2b1=36:28
furū giriften: ḳoḍ-, vaż^c 28/34a3=7:157
furū güẕāşten: uzatu tut-, medd 28/61b3=7:202
furū ḫorende: sin̂gürgen, kāẕim 25/6a3=3:134
furū keşiden: öçür-, iṭfā^a 38/44a2=61:8
furū-māye-ter: aşaġaraḳ, erẕel 30/65b1=16:70
furū mirāniden: öçür-, iṭfā^a 29/24a1=9:32
furū murde: öçmiş, ḫāmid 34/2b3=36:29
furū püşiden: ört-, tekfīr 28/79b1=8:29
ört-, iġşā 28/69a3=8:11
ört-, gişyān 31/59b3=20:78
furū reften: bat-, ġurūb 37/80b2=50:39
furū-ten: başın ḳoḍı kemişmiş, ḫāşi^c 36/29b3=42:45
furū-teni kerden: uçuzluḳ ḳıl-, ^cunuvv 31/86a3=20:111
zārlıḳ ḳıl-, istikān 25/14a2=3:146
furū-ter: astınraḳ, esfel 26/98b3=4:145
astın, sufli 29/31b3=9:40
astın, esfel 34/29a3=37:98
furūd: öngin, dūne 32/15b3=28:23
furūd āmeden: in-, hubūṭ 31/90b2=20:123
in-, tenezzül 31/25a2=19:64
sezā bol-, ḫayḳ 31/81b1=46:26
tüş-, iḫāṭat 30/45a3=16:34
tüş-, nuzūl 34/45a3=37:177
furūd āverden: amurt-, ġażāża^t 37/55a1=49:3
indür-, tenzil 30/86b1=16:102
furūd üftāden: tüş-, ḫarr 30/39b3=16:26
furūzine: tamduḳ, vaḳūd 38/92b1=66:6
fuzūni: artmaḳ, faẕl 37/48b2=48:29
artuḳluḳ, faẕl 29/42a3=9:59
faẕl, faẕl 29/54a1=9:74
fuzūni dāden: artuḳ ḳıl-, tafżil 36/96a3=45:16

artuḳluḳ bér-, tafżīl 28/19b2=7:140
artuḳluḳ ur-, tafżīl 30/66a1=16:71
fużūnī dāde şoden: artuḳluḳ béril-, tafżīl m. 30/66a3=16:71
fużūnī kerden: artuḳluḳ ḳıl-, ḫużūᶜ 33/2a1=33:32
fużūnī māl artuḳluḳ, ṭavl 26/4a1=4:25
fużūnī-i ḫayr pedīd āverden: bereket ḳıl-, mübāreke[t] 35/76b3=41:10
fużūn kerden: artur-, izdiyād 33/64a1=35:1
füsūs kerden: élükle-, istihzāᵓ 30/45b1=16:34
füsūzlarıñga cezā yandur-, saḫr 29/56b3=9:79
füsūs tutġan er-, istihzāᵓ 31/81b2=46:26
füsūs tut-, istihzāᵓ 29/45b2=9:64
füsūs tut-, seḥr 37/61a1=49:11
füsūs tut-, istiṣḥār 34/19b3=37:14
füsūs tutuġlı er-, istihzāᵓ 29/46a3=9:65
füsūslan-, saḫr 29/56b3=9:79
füsūs kerde şoden: füsūs tutul-, istihzāᵓ m. 26/95a3=4:140
füsūs konende: élüklegli, müstehziᵓ 30/32b2=15:95
füsūs tutġan, istihzāᵓ 34/3a3=36:30
füsūs tutġan, sāḫir 35/11a2=39:56

G (ġ)

ġaflet yaᶜnī der bī-āgāhī: ġaflet, ġafle[t] 37/74b2=50:22
gāh: öd, ḫīn 30/73b2=16:80
rūzgār, ḫīn 34/8b3=36:44
vaḳt, ḫīn 32/10a2=28:15
vaḳt, miḳāt 36/84b3=44:40
gāhī: ol vaḳt, ḫīn 34/44b3=37:174
gāhvāre: béşik, mehd 31/12a2=19:29
ġalebe kerden: ġalebe ḳıl-, ġalebe[t] 38/14a2=58:21
ġalebe kerde şoden: ġalebe ḳılın-, ġalbe[t] m. 28/84a1=8:36
ġalebe konende: ġalebe ḳılıġlı, ẓāhir 38/49a1=61:14
ġālib āmeden: üstün kel-, ᶜuluvv 31/54a1=20:64
ġam: saḳınç, ḫüzn 30/7a1=12:86
ġamgīn kerden: ḳaḍġuluḳ ḳıl-, sevᵓ 29/37a3=9:50
ġanīmet: ġanīmet, nefel 28/64a2=8:1
ġanīmet, maġnem 26/62b1=4:94
ġarīfec: liva, ḫameᵓ 30/21a1=15:26
ġayb: ġayb, ġayb 30/4b3=12:81
ġāyet-i cevānī: küç, eşudd 32/9b2=28:14
yigitlik, eşudd 35/63a1=40:67
ġayn āverden be-yekdīger: taġābün, taġābün 38/70a2=64:9
ġāzī: ġāzī, ġāzī 25/21a1=3:156
genc: ḫazīne, ḫazīne[t] 38/62a1-2=63:7
genc nihāden: köm-, kenz 29/25b2=9:34
gencīden ve resīden: kéñglikin teg-, seᶜa[t] 28/33a 1=7:156
gencīne: ḫazīne, ḫazīne[t] 34/49b2=38:9
gerdānīden: aḍnat-, taḥrīf 27/47b2=5:41
aḫtar-, taḳlīb 29/36b1=9:48
ewür-, şadd 33/57a3=34:43
ewür-, şarf 28/24a1=7:146
ewür-, meşḫ 34/16b3=36:67
ewür-, mudāvele[t] 25/9b3=3:140
ewür-, taḥvīl 33/84a2=35:43
ewür-, taşrīf 31/81b3=46:27
ewür-, caᶜl 31/5b3=19:6
ewür-, efk 31/84a2=46:22
ewür-, mülk 30/68a1=16:73
ewür-, żarb 36/37b3=43:5
ewürmek, nekīr 33/59a2=34:45
ewürmek, taşrīf 36/90b3=45:5
ewrül-, şafḥ 36/37b3=43:5
fitne ḳıl-, futūn 27/55a2=5:49
inkār ḳılıġlı, nekīr 36/32a1=42:47
ḳın, nekīr 33/74a3=35:26
ḳıştur-, izāġa[t] 38/41b3=61:5
tola-, leyy 26/21a3=4:46
yandur-, redd 26/22b2=4:47
yayḳat-, meyd 30/37a3=16:15
yıġ-, şadd 33/49b1=34:32
yüz ewür-, tevellī 27/50a1=5:43
gerdānīde: erklig ewrügli, mālik 34/18b2=36:71
gerdānīde şoden: bulġan-, ifk m. 29/23a2=9:30
evrül-, şarf m. 35/64a3=40:69
ewrülün-, taḳlīb m. 33/24a1=33:66
tezgindürül-, ṭavāf m. 36/67a1=43:71
yalġan ay-, ifk 35/60a2=40:62
yalġanlan-, ifk m. 35/60a3=40:63
yan-, recᶜ m. 31/16a2=19:40
yandur-, ifk m. 38/60a2=63:5
yandurul-, ifk m. 37/84a1=51:9
yandurul-, redd m. 38/54a1=62:8
gerden: boyun, ᶜunuḳ 28/70b2=8:12
boyun, riḳāb 37/6b1=47:4
gerden dāde: boyun suġlı, müsteslim 34/22b1=37:26

ersūde ne-şeved: alḳınġusuz, lā yeblā 1/89b3=20:120
eryād ḫᵛāsten: feryād tile-, istiġāŝeᵗ 8/68a3=8:9
munġadıp ḳutġaru ḳol-, istiṣrāḫ 2/12b3=28:18
feryād kerden: feryād ḳıl-, iṣtirāḫ 3/77b3=35:37
feryād-res: feryād teggen, ṣariḫ 34/ a3=36:43
erzend: ᶜayāl, zurriyeᵗ 28/48a1=7:172
ᶜayāl, veled 29/40a2=9:55
oġlan, veled 38/36a1=60:3
oġlan, ᶜaḳib 36/48a2=43:28
veled, oġul ḳız 31/30b3=19:77
ferzendān: boḏun, āl 26/26b1=4:54
ferzend-i nik: eḏgü ᶜayāl, ṣāliḥ 8/59a2=7:189
etvā dāden: açа bér-, iftāᵓ 26/85b1= :127
irib: armaḳ, ġurūr 26/82a1=4:120
iribiden: ar-, ġurūr 33/66b1=35:5
firibiden der gümān: ḫilāf ḳıl-, ḫadᶜ 6/97a1=4:142
iristāden: ıḏ-, tevcih 30/70a1=16:76
ıḏ-, inzāl 26/72b2=4:105
ıḏ-, irsāl 30/60b1=16:63
ıḏ-, baᶜṣ 26/12b3=4:35
indür-, tenzil 35/73a2=41:2
ḳoḏı ıḏ-, ilḳāᵓ 35/30b3=40:15
firistāde: ıḏılmış, mürsel 30/27b2= 5:57
ıḏıġlı, mursil 32/30a2=28045
ḳoḏı ıḏmış, tenzil 33/86a2=36:5
mürsel, mürsel 33/86a1=36:3
yalavaç, resūl 28/71a1-2=8:13
yalavaç, mürsel 34/12a3=36:52
firistāde şoden: ıḏıl-, irsāl m. 33/51b3= :34
firistende: ıḏġan, mursil 33/64b3=35:2
ne efgenden: bulġaḳ ḳıl-, futūn 29/ a1=9:49
ū āmeden: in-, nuzūl 33/28b3=34:2
in-, ḫayḳ 33/83b1=35:43
in-, tenezzül 38/87b1=65:12
ürū burden: batur-, iġrāḳ 28/16b3= 6
ıy-, ḥasf bi 33/33a1=34:9
ḳoḏı ét-, ḥasf bi 30/52a2=16:45
ū dāşten: ḳoḏı tut-, ḥafẓ 30/31a2=
ū efgen ez bār-ı günāh: yazuḳları
hitta[t] 28/38b2=7:161
firistāden: ıḏ-, tenzil 28/60a7=
ıḏ-, inzāl 26/32a3=4:61
indür-, tenzil 26/95a1=4:140
indür-, inzāl 30/34a1=16:10
ḳoḏı ıḏ-, ḳaẓf 33/60b2=34:48
ḳoḏı ıḏ-, inzāl 33/74a3=35:27
furū firistāde şoden: ıḏ- / indür-, tenzil 26/92b2-3=4:136
ıḏ-, inzāl 26/93a1=4:136
ıḏıl-, inzāl m. 33/31a2=34:6
indür-, tenzil m. 30/51b3=16:44
indürül-, inzāl m. 29/61a3=9:86
indürül-, tenzil m. 29/45a3=9:64
furū firistende: ḳoḏı ıḏıġlı, munzil 34/2b1=36:28
furū giriften: ḳoḏ-, vażᶜ 28/34a3=7:157
furū güzāşten: uzatu tut-, medd 28/ 61b3=7:202
furū ḫorende: sinġürgen, kāẓim 25/ 6a3=3:134
furū keşiden: öçür-, iṭfāᵓ 38/44a2=61:8
furū-māye-ter: aşaġaraḳ, erzel 30/ 65b1=16:70
furū mirāniden: öçür-, iṭfāᵓ 29/24a1= 9:32
furū murde: öçmiş, ḥāmid 34/2b3= 36:29
furū püşiden: ört-, tekfir 28/79b1=8:29
ört-, iġşā 28/69a3=8:11
ört-, ġişyān 31/59b3=20:78
furū reften: bat-, ġurūb 37/80b2=50:39
furū-ten: başın ḳoḏı kemişmiş, ḫāşiᶜ 36/29b3=42:45
furū-teni kerden: uçuzluḳ ḳıl-, ᶜunuvv 31/86a3=20:111
zārilıḳ ḳıl-, istikān 25/14a2=3:146
furū-ter: astınraḳ, esfel 26/98b3=4:145
astın, sufli 29/31b3=9:40
astın, esfel 34/29a3=37:98
furūd: öngin, dūne 32/15b3=28:23
furūd āmeden: in-, hubūṭ 31/90b2= 20:123
in-, tenezzül 31/25a2=19:64
sezā bol-, ḫayḳ 31/81b1=46:26
tüş-, iḫāṭat 30/45a3=16:34
tüş-, nuzūl 34/45a3=37:177
furūd āverden: amurt-, ġażāżaᵗ 37/ 55a1=49:3
indür-, tenzil 30/86b1=16:102
furūd üftāden: tüş-, ḫarr 30/39b3= 16:26
furūzine: tamduḳ, vaḳūd 38/92b1=66:6
fuzūni: artmaḳ, faẓl 37/48b2=48:29
artuḳluḳ, faẓl 29/42a3=9:59
faẓl, faẓl 29/54a1=9:74
fuzūni dāden: artuḳ ḳıl-, tafẓil 36/ 96a3=45:16
artuḳluḳ bér-, tafẓil 28/19b2=7:140
artuḳluḳ ur-, tafẓil 30/66a1=16:71
fuzūni dāde şoden: artuḳluḳ béril-, tafẓil m. 30/66a3=16:71
fuzūni kerden: artuḳluḳ ḳıl-, ḫużūᶜ 33/2a1=33:32
fuzūni māl artuḳluḳ, ṭavl 26/4a1=4:25
fuzūni-i ḫayr pedid āverden: bereket ḳıl-, mübāreketᵗ 35/76b3=41:10
fuzūn kerden: artur-, izdiyād 33/64a1= 35:1
füsūs kerden: élükle-, istihzāᵓ 30/45b1= 16:34
füsūzlarınga cezā yandur-, saḫr 29/56b3=9:79
füsūs tutġan er-, istihzāᵓ 31/81b2= 46:26
füsūs tut-, istihzāᵓ 29/45b2=9:64
füsūs tut-, seḥr 37/61a1=49:11
füsūs tut-, istiṣḫār 34/19b3=37:14
füsūs tutuġlı er-, istihzāᵓ 29/46a3= 9:65
füsūslan-, saḫr 29/56b3=9:79
füsūs kerde şoden: füsūs tutul-, istihzāᵓ m. 26/95a3=4:140
füsūs konende: élüklegli, müstehziᵓ 30/32b2=15:95
füsūs tutġan, istihzāᵓ 34/3a3=36:30
füsūs tutġan, sāḫir 35/11a2=39:56

G (ڭ)

ġaflet yaᶜni der bi-āgāhi: ġaflet, ġafleᵗ 37/14b2=50:22
gāh: öḏ, ḫin 30/73b2=16:80
rūzgār, ḫin 34/8b3=36:44
vaḳt, ḫin 32/10a2=28:15
vaḳt, miḳāt 36/84b3=44:40
gāhi: ol vaḳt, ḫin 34/44b3=37:174
gāhvāre: béşik, mehd 31/12a2=19:29
ġalebe kerden: ġalebe ḳıl-, ġalebeᵗ 38/ 14a2=58:21
ġalebe kerde şoden: ġalebe ḳılın-, ġalebeᵗ m. 28/84a1=8:36
ġalebe konende: ġalebe ḳılıġlı, ẓāhir 38/49a1=61:14
ġālib āmeden: üstün kel-, ᶜuluvv 31/ 54a1=20:64
ġam: saḳınç, ḥüzn 30/7a1=12:86
ġamgin kerden: ḳaḏġuluḳ ḳıl-, sevᵓ 29/37a3=9:50
ġanimet: ġanimet, nefel 28/64a2=8:1
ġanimet, maġnem 26/62b1=4:94
ġarifec: liva, ḫameᵓ 30/21a1=15:26
ġayb: ġayb, ġayb 30/4b3=12:81
ġāyet-i cevāni: küç, eşudd 32/9b2=28:14
yigitlik, eşudd 35/63a1=40:67
ġayn āverden be-yekdiger: taġābün, taġābün 38/70a2=64:9
ġāzi: ġāzi, ġāzi 25/21a1=3:156
genc: ḫazine, ḫazineᵗ 38/62a1-2=63:7
genc nihāden: köm-, kenz 29/25b2= 9:34
genciden ve residen: kéŋlikin teg-, seᶜaᵗ 28/33a 1=7:156
gencine: ḫazine, ḫazineᵗ 34/49b2=38:9
gerdāniden: aḏnat-, taḥrif 27/47b2=5:41
aḫtar-, taḳlib 29/36b1=9:48
ewür-, ṣadd 33/57a3=34:43
ewür-, ṣarf 28/24a1=7:146
ewür-, mesḫ 34/16b3=36:67
ewür-, mudāvele[t] 25/9b3=3:140
ewür-, taḥvil 33/84a2=35:43
ewür-, taşrif 31/81b3=46:27
ewür-, caᶜl 31/5b3=19:6
ewür-, efk 31/84a2=46:22
ewür-, mülk 30/68a1=16:73
ewür-, żarb 36/37b3=43:5
ewürmek, nekir 33/59a2=34:45
ewürmek, taşrif 36/90b3=45:5
ewrül-, ṣafḫ 36/37b3=43:5
fitne ḳıl-, futūn 27/55a2=5:49
inkār ḳılıġlı, nekir 36/32a1=42:47
ḳın, nekir 33/74a3=35:26
ḳıştur-, izāġaᵗ 38/41b3=61:5
tola-, leyy 26/21a3=4:46
yandur-, redd 26/22b2=4:47
yayḳat-, meyd 30/37a3=16:15
yıġ-, ṣadd 33/49b1=34:32
yüz ewür-, tevelli 27/50a1=5:43
gerdānide: erklig ewrügli, mālik 34/ 18b2=36:71
gerdānide şoden: bulġan-, ifk m. 29/ 23a2=9:30
evrül-, ṣarf m. 35/64a3=40:69
ewrülün-, taḳlib m. 33/24a1=33:66
tezgindürül-, ṭavāf m. 36/67a1=43: 71
yalġan ay-, ifk 35/60a2=40:62
yalġanlan-, ifk m. 35/60a3=40:63
yan-, recᶜ m. 31/16a2=19:40
yandur-, ifk m. 38/60a2=63:5
yandurul-, ifk m. 37/84a1=51:9
yandurul-, redd m. 38/54a1=62:8
gerden: boyun, ᶜunuḳ 28/70b2=8:12
boyun, riḳāb 37/6b1=47:4
gerden dāde: boyun suġlı, müsteslim 34/22b1=37:26

boyun suġlı, müslim 36/66a1=43:69
boyun suġan, müslim 38/91b3=66:5
müslim, müslim 32/2a2=27:91
gerden dāden: boyun bér-, teslīm 30/41b1=16:28
boyun bér-, islām 30/74b2=16:81
boyun su-, teslīm 30/77a1=16:87
boyun su-, islām 34/31a1=37:103
gerden dāden be-ḥükm: boyun su-, islām 37/64b 2=49:14
gerdenkeş: boynaġu, cabbār 31/13a2=19:32
boynaġu, ᶜālī 36/82a2=44:31
boynaġu, müstekbir 36/91b2=45:8
boynaġuluḳ ḳılġan, müstekbir 38/60b2=63:5
boynaġuluḳ ḳılıġlı, mustekbir 30/38a1=16:22
uluġsıġlıḳ ḳılıġlı, mütekebbir 30/42a3=16:29
gerdenkeş / buzurg-meniş: boynaġu / mütekebbir, mütekebbir 35/44b2=40:35
gerdenkeşi: boynaġuluḳ, ᶜizzet 34/47a1=38:2
gerdenkeşī kerden: boynaġuluḳ ḳıl-, istikbār 28/1b1=7:88
boynaġuluḳ ḳıl-, ᶜuluvv 36/79a2=44:19
uluġsıġlıḳ ḳıl-, istikbār 28/63b2=7:206
gerdenkeşī konende: boynaġuluḳ ḳılıġlı, cabbār 32/13b3=28:19
gerdīden: kit-, zevāl 33/82a1=35:41
tezgin-, tereddüd 29/35a1=9:46
tezginmek, taḳallub 30/52b2=16:46
geşt: tezginç, dāᵓire[t] 37/30a1=48:6
gerdiş-i bed: ewrügli, dāᵓire[t] 27/57a3=5:52
erdūn: felek, felek 34/7b2=36:40
ermā: isig, ḥarr 29/58b2=9:81
erm kerde şoden: is(i)til-, iḥmā m.29/5a2=9:35
germ şoden: isin-, żaḥv 31/89b1=:119
isin-, iştilā᾽ 32/20b2=28:29
ten: evrülmek, taḳallub 35/23b3=40:4
kez-, tenḳīb 37/78b3=50:36
ḳış-, zeyġ 33/35a1=34:12
end: ḳor yas, żurr 35/6a3=39:49
tarlıḳ ḥāl, żarrā᾽ 25/6a3=3:134
yas, żarr 30/55b2=16:53
żarar, żarar 26/63a2=4:95
zend cāy: ḳorḳınçu, maḥiş 37/79a1=
gezend konende: ziyān ḳılġuçı, żārr 38/6a2=58:10
gezend resānīden: ḳor yas, żurr 31/74a1=39:38
zaḥmet tegür-, mużārrat 38/82a1=65:6
gezend ü saḥtī: ḳor yas, żurr 30/8a2=12:88
gezīd: gezīd, cizyet 29/22a2=9:29
gezīden: ısır-, ᶜażż 25/1a2=3:119
ġılāf-ı şukūfe: çéçek, kimm 36/2b1=41:47
gil: balçıḳ, ṭīn 32/26a1=28:38
gil-i ḫuşk: ḳuruġ balçıḳ, ṣalṣāl 30/20b3=12:56
girābisten: meyl ḳıl-, meyl 26/7a1=4:27
emit-, meyl 26/88a2=4:129
emit-, ravġ 34/28a2=37:93
emitmek, meyle[t] 26/70a3=4:102
girābiste ez keshā-yı bed: köni, ḥanīf 26/84b2=4:125
girābisten be-ḥamle: emit-, meyl 26/70a2=4:102
girān: aġırlıḳ, şiḳāl 29/32a2=9:41
girān-bār şoden: aġır bol-, şiḳal 28/58b3=7:189
girān şoden: aġır bol-, şiḳal 28/56b1=7:187
girāyīden: ḳış-, ilḥād 28/53a3=7:180
girdāgird: tegre, ḥavl 31/81b3=46:26
yöre, ḥavl 25/22b2=3:159
gird āverden: tér-, cemᶜ 26/53a2=4:87
tér-, ḥaşr 33/55a2=34:40
gird ārende: térigli, cāmiᶜ 26/95b3=4:140
gird āverde dil-hā-yı şān: kōngüllerini islāmḳa emiti ḳılġular, müᵓellefeti ḳulūbuhum 29/42b3=9:60
gird āverde şoden: téril-, ḥaşr m. 25/22a2=3:158
téril-, ceby 32/37a1=28:57
gird der gird girende: ḳapsa-, ḥāff 35/21b3=39:75
gird der girifte: ḳapsaġlı, muḥīṭ 29/37a2=9:49
gird der giriften: ḳapsa-, iḥāṭa[t] 31/86a2=20:110
gird kerde: térilgen, maḥşūr 34/52b2=38:19
gird kerden: cemᶜ, cemᶜ 38/70a2=64:9
ḳopmaḳ, ḥaşr 38/17b1=59:2
tér-, cemᶜ 25/26a3=3:173
tér-, ḥaşr 31/26b3=19:68
üḏür-, ictibā᾽ 28/62a2=7:203
yumdar-, ḥaşr 30/20b1=15:25

gird kerde şoden: téril-, ḥaşr m. 28/76b2=8:25
gird konende: térdeçi, ḥāşir 28/6b3=7:111
gireviden: boyun su-, islām 29/53b2=9:74
büt-, īmān 33/32a3=34:8
bit-, imān 28/58a1=7:188
bitüp ṣābit tur-, īmān 26/92b1=4:136
īmān, īmān 26/4b1=4:25
islām, islām 37/66b2=49:16
kirtgün-, īmān 33/42b1=34:21
tap-, imān 34/58a3=38:28
girevide: bitgen, müʾmin 27/6a1=4:162
bitgen ... ḳunçuy, müʾmine[t] 38/91b3=66:5
bitigli, müʾmin 34/23a2=37:29
boyun suġlı, müslim 32/34b3=28:53
kirtgüngen, müʾmin 37/59a3=49:9
kirtgünmiş, müʾmin 33/56a1=34:41
kirtgünügli, müʾmin 30/30b2=15:77
müʾmin, müʾmin 27/22b2=5:6
müʾmin yaᶜnī bitigli, müʾmin 32/45a3=29:44
müʾmine, müʾmine[t] 33/12b3=35:50
müʾmin ḳul, müʾmin 26/59a1=4:92
giriften: al-, aḫẕ 30/3b2=12:80
al-, ḳabż 31/67a2=20:96
al-, virş 31/31a3=19:80
ketür-, iltiḳāt 32/6b1=28:8
tut-, ittiḫāẕ 26/80b1=4:118
tut-, baṭş 28/60a5=7:195
tutup yapuş-, baṭş 32/13a2=28:19
girende: alıġlı, āḫiẕ 37/85a3=51:16
girifte şoden: alın-, aḫẕ m. 28/44b1=7:169
tutul-, aḫẕ m. 33/22b1=33:61
girih: baġ, ᶜuḳde[t] 31/42b3=20:27
girih besten: ba-, ᶜaḳd 26/10b1=4:33
giristen: ıġla-, bukāʾ 29/59a1=9:82
giryende: yıġla-, bukāʾ 31/23a1=19:58
giyāh: ot, nebāt 31/50a1=20:53
giyāh-ı durūde: bıçġu, ḥaşīd 37/71a1=50:9
goften: ay-, caᶜl 30/32b2=15:96
ay-, ḳavl 26/18a3=4:43
ayt-, zeᶜm 32/40a2=28:62
ḳıl-, faᶜl 36/19b2=42:25
söz ayt-, ḳavl 31/13b3=19:34
ünde-, daᶜve[t] 28/60a6=7:195
gofte şoden: aytıl-, ḳavl m. 30/38b1=16:24
ayıl-, ḳavl m. 26/44b3=4:77
ġul: ġul, ġull 28/34b1=7:157
güne: boḏuġ, levn 30/64b3=16:69
cüft, zevc 31/50a1=20:53
güne, levn 33/74b2=35:27
türlüg, zevc 30/31a1=15:88
gung: aġın, ebkem 28/75a3=8:22
gür: gür, ḳabr 29/60a3=9:84
gür, cedeş 34/11b2=36:51
gurusnegī: açlıḳ, cūᶜ 30/92b1=16:112
açlıḳ, maḫmaṣa[t] 27/17b1=5:3
gurusne şoden: 31/89a2=20:118
gusāle: buzaġu, ᶜicl 28/26a2=7:148
güsfend: ḳoy, ġanem 31/40b3=20:18
güş: ḳulaḳ, semᶜ 30/71b1=16:78
ḳulaḳ, uzun 29/43b2=9:61
güş dāşten: eşit-, semᶜ 35/87b3=41:26
ḳulaḳ tut- / kemiş-, ilḳāʾu's-semᶜ 37/79b1=50:37
ḳulaḳ tut-, istimaᶜ 37/81a1=50:41
ḳulaḳ tut-, semᶜ 37/13b3=47:16
güşt: et, laḥm 33/72b2=35:12
güşt-ı tāze: yaş et, laḥmen ṭariyy 30/36a3=16:14
güyī: ançaḳlı, ke-enne 27/41a2=5:32
ançaḳlı ... teg, ke-enne 28/66b3=8:6
güftār: aytıḳ, ḳavl 30/16b3=14:27
aytıġ, mavl 37/76b2=50:29
aymaḳ, ḳavl 33/2a1=33:32
ḳavl, ḳavl 37/84a1=51:8
ḳın, ḳavl 34/23b2=37:31
söz, ḳavl 33/48b2=34:31
güftār yaᶜnī şikence: ḳın, ḳavl 34/18a1=36:70
gümān: şek, şekk 27/3a1=4:157
şek, reyb 26/53a3=4:87
sézig, ẓann 25/18a1=3:154
sézig, reyb 36/103a2=45:26
sézinç, ẓann 33/40a2=34:20
gümān berende: sezigli, ẓānn 37/29b3=48:6
gümān burden: sézin-, zeᶜm 26/31a2=4:60
sézin-, ẓann 25/17b3=3:154
séz-, zeᶜm 33/43a1=34:22
gümān burdenī: sézinç, ẓann 36/107a1=45:32
gümān şoden: şek bol-, irtiyāb 29/34b3=9:45
gümāşten: gümārla-, teslīṭ 38/21a1=59:6
musallaṭ ḳıl-, teslīṭ 26/56a2=4:90
gümāşte ve teng keşende: küçegüçi, cabbār 37/82a1=50:45
güm būden u nā-ḫayr şoden: yolsuzluḳ, żalāl 35/53b3=40:50

üm kerden: helāk ḳılmaḳ, meḥḳ 25/
1=3:141
ḳış-, żalāl 26/20a2=4:44
yitür-, iżlāl 38/35a2=60:1
üm kerde şoden: küç ḳılın-, ẓulm m.
24a2=4:49
üm şoden: yit-, żalāl 30/77a2=16:87
ümrāh: yolsuz, żāll 30/27b1=15:56
yolsuz, ġāvī 34/24a1=37:32
ümrāhī: azmaḳ, żalāl 26/93b1=4:136
ḳışurmaḳ, iżlāl 26/77a1=4:113
ḳışmaḳ, żalāl 26/32a2=4:60
yolsuzluḳ, żalāl 33/45a2=34:24
yolsuzluḳ, żalāle[t] 26/20a1=4:44
yolsuzluḳ, dalāl 33/32b1=34:8
ümrāh kerden: azıt-, iżlāl 34/15a1=
52
ḳış-, żalāl 28/27a1=7:149
ḳışur-, iżlāl 26/77a1=4:113
yolsuz ḳıl-, iżlāl 30/48a2=16:37
yolsuz ḳıl-, iġvā[ɔ] 34/75a2=38:82
ümrāh şoden: az-, żalāl 26/80a1=
16
azmaḳ, iżlāl 33/61a3=34:50
ḳış-, żalāl 29/28a3=9:37
ümrāh-ter: yolsuzraḳ,ażall 28/52b3=
79
üm şoden: az-, żalāl 27/27b1=5:12
ḳış-, żalāl 31/82b1=46:28
nāh: ḥaṭā, ḥaṭā 31/57b2=20:73
yazuḳ, ḥaṭi[ɔ]e[t] 28/38b3=7:161
yazuḳ / ḥaṭā, ḥaṭi[ɔ]e[t] 26/76a2=4:112
yazuḳ, zenb 27/31b3=5:18
ünāh-ı buzurg: körksüz yazuḳ, fāḥişe[t]
25b2=42:37
uluġ yazuḳ, kebīre[t] 26/8b3=4:31
ünāhkār: ḥaṭā ḳılıġlı, ḥāṭi[ɔ] 32/7a1=
mücrim yazuḳluġ, mucrim 34/
=37:34
yazuḳluġ, mucrim 33/49b3=34:32
yazuḳluġ ya[c]nī kāfir, mucrim 28/
=8:8
nāhkār şoden: helāk bol-, la[c]n 37/
49:7
āh kerden: yazuḳ ḳıl-, icrām 33/
34:25
hkār: yazuḳ ḳılıġlı, ḥāṭi[ɔ] 30/9b3=
n: ḳaç-, ebḳ 34/38a2=37:140
ç-, ḥayd 37/74a3=50:19
ç-, firār 38/53b2=62:8
vaḳt: ḳaçıp ḳurtul-, menāş 34/
:3
gürīzgāh: ḳorınçu, maḥīş 31/75b2=
41:48
ḳorınçu yer, maḥīş 36/24b2=42:35
gürūh: boḍun, ümme[t] 27/54a2=5:48
boḍun, ḳavm 26/72a1=4:104
boḍun, ḳarn 31/29a1=19:74
boḍun, mele[ɔ] 32/22b2=28:32
boḍun, şī[c]a[t] 31/27a3=19:69
buçġaḳ, ṭaraf 25/3b1=3:127
cem[c], cem[c] 29/2a1=8:41
gürūh, farīḳ 33/40a3=34:20
gürūh, ṭā[ɔ]ife[t] 26/69a1=4:102
ḥalḳ, cibil 34/15a2=36:62
ḳamuġ, küll 27/53b2=5:48
ḳarn, ḳarn 37/78b2=50:36
ḳavm, ḳavm 28/26a1=7:148
keçmiş, ḳarn 31/49a2=20:51
ögür, cem[c] 25/20a1=3:155
ögür, fevc 34/68a3=38:59
ögür, ṭā[ɔ]ife[t] 26/68b3=4:102
ögür, ümme[t] 28/36b2=7:160
ögür ögür, ṣube[t] 26/40b2=4:71
ögür ögür, ṣī[c]at 32/4a3=28:4
ögür ögür, zumre[t] 35/18b1=39:71
ögür, nefer 31/82b3=46:29
ögür, ḥizb 33/67a2=35:6
ögür, ribbiyy 25/13b2=3:146
ögür, mele[ɔ] 28/4a2=7:103
ögür, farīḳ 26/45a3=4:77
ögür, fī[ɔ]e[t] 28/72b1=8:16
ögür / ḳavm, ḳavm 29/18b1=9:24
gürūh-ı düşman: yaġı, [c]aduvv 32/
10b2=28:15
gürūh-ı merdān: boḍun, ḳavm 28/
6a2=7:109
güsterānden: yaz-, basṭ 36/7a2=42:12
güşāden: aç-, keşf 28/16a2=7:134
aç-, feṭḥ 33/64a3=35:2
açıt-, keşf 36/58a2=43:50
yaz-, neşr 36/21b1=42:28
yeş-, ḥall 31/42b2=20:27
güşāde: açılmış, müfettaḥ 34/66a2=
38:50
güşāde kerden: aç-, şerḥ 34/92a3=
39:22
aç-, tecliyet 28/56b1=7:187
güşāde şoden: açıl-, feṭḥ m. 35/18b2=
39:71
güşāde ṭab[c] şoden: sewnügli er-, feraḥ
35/66b1=40:75
güşāde-ter: yaruḳraḳ, efṣaḥ 32/23a3=
28:34
güşāyiş: açuḳluḳ, feṭḥ 27/57a3=5:52

güşāyiş ḫ^{v}āsten: açа tile-, istiftāḥ 28/73b2=8:19
güvāh: tanuḳ, şāhid 33/9b3=33:45
tanuḳ, şehid 26/48a2=4:79
tanuḳluḳ bérgen, şāhid 29/12b2=9:17
güvāh-ı rāst: rāst tanuḳ, müheymin 38/32a1=59:23
tanuḳ, muheymin 27/53a3=5:48
güvāhī: tanuḳluḳ, şehid 26/17a2=4:41
tanuḳluḳ, şehāde^{t} 38/78a3=65:2
güvāhī dāden: tanuḳluḳ, şehāde^{t} 35/85a3=41:22
tanuḳluḳ bér-, şehāde^{t} 28/48a3=7:172
güvāh kerden: tanuḳ ḳıl-, işhād 28/48a1=7:172
güvārende: sin͡gen suw, sā^{ɔ}iġ 33/72a3=35:12
sin͡ggen, sā^{ɔ}iġ 30/63a1=16:66
güzāfgār: artaḳ / yawuz işlig, müsrif 35/49b2=40:43
ḥaddin keçgen, müsrif 27/41b3=5:32
ten͡gde keçgen, müsrif 35/39b3=40:28
ten͡gde keçigli, müsrif 36/38a1=43:5
güzāfgārī: ten͡gde keçtüki, isrāf 25/14b2=3:147
güzāfgārī kerden: ḥaddin keç-, isrāf 31/92a3=20:127
ten͡gde keç-, isrāf 35/9a1=39:53
güzārden: yoruḳ, laḥn 37/21a3=47:30
güzārde şoden: ḥükm ḳılın-, ḳażā^{ɔ} m. 31/15b2=19:39
ḳażā ḳılın-, ḳażā^{ɔ} m. 31/87b3=20:114
ötel-, ḳażā^{ɔ} m. 38/55a3=62:10
güzārde ve ḥükm kerde: ḥükm ḳılınmış, maḳżiyy 31/9a2=19:21
güzāriden: ḳıl-, ḳażā^{ɔ} 26/71a2=4:103
keçür-, mucāvaze^{t} 28/18b1=7:138
keçürmek, ḳażā^{ɔ} 29/4b2=8:44
güzāşten: öte-, ḳażā^{ɔ} 33/7a1=33:37
öte-, te^{ɔ}diyet 26/29a2=4:58
ḥükm ḳıl-, ḳażā^{ɔ} 29/3a1=8:42
ḳoḍ-, żerū 28/55b3=7:186
güzerende: keçigli, ^{c}ābir 26/18b1=4:43
güzeşte: keçigli, selef 36/60b3=43:56
güzeşten: keç-, muziyy 28/85b1=8:39
keç-, merr 34/37b2=37:137
keç-, ḥuluvv 25/8a2=3:137
öte-, ḳażā^{ɔ} 32/19a2=28:18
güzeşten ez ḥad: ḥaddin keç-, ġuluvv 27/10a3=4:171
ḥaddin keç-, ṭuġyān 31/61a1=20:81
ḥaddin keçmek, ^{c}udvān 26/8a3=4:30
güzīden: üḍürmek, ḥiyere^{t} 33/5b2=33:36
üḍür-, ictibā^{ɔ} 31/90b1=20:122
güzīde: üḍründi, muṣṭafā 34/65a3=38:47

H (ه، خ، ح)

ḫ^{v}āb: tüş, rü^{ɔ}yā 34/31a3=37:104
uḍḳu, menām 34/30a3=37:102
uḍḳu kim umızmaḳ, nu^{c}ās 25/17b1=3:154
uḍḳu birle umuzmaḳ, nu^{c}ās 28/69a3=8:11
ḫ^{v}ābgāh: yatġu yer, merḳad 34/12a1=36:52
ḥaba şode: boġulmış, munḥaniḳa^{t} 27/16a1=5:3
ḥaber: ḥaber, nebe^{ɔ} 29/49b3=9:70
ḥaber, ḥaber 32/20a3=28:29
söz / sav, nebe^{ɔ} 37/57a1=49:6
ḥaberhā-yı nā-ḫoş efgende: çav kemişgen, murcif 33/22a1=33:60
ḥaber kerden: ḥaber bér-, tenbi^{ɔ}e^{t} 29/45b1=9:64
uḳtur-, inbā^{ɔ} 38/90a3=66:3
ḥācet: ḥācet, vaṭar 33/7a1=33:37
ḥācet, me^{ɔ}rab 31/41a1=20:18
ḥācī: ḥācī, ḥācc 29/14a1=9:19
ḥadaṣ: aşaḳ yer, ġā^{ɔ}iṭ 27/21b3=5:6
ḥadīṣ: ḥadīṣ, ḥadīṣ 33/16b2=33:53
ḫ^{v}āher: ḳız ḳadaş, uḫt 27/15a3=4:176
ḳız ḳarındaş, uḫt 33/18b3=33:55
ḫ^{v}āher-i māder: ata tişi ḳarındaşı, ḫāle^{t} 33/12b2=33:50
ḫ^{v}āher-i peder: ata ḳız ḳarındaşı, ^{c}amme^{t} 33/12a3=33:50
ḫ^{v}āhişger: şefī^{c}, şefī^{c} 35/32b2=40:18
şefī^{c}çi, şefī^{c} 35/2a3=39:43
ḫ^{v}āhiş kerden: şefā^{c}at ḳıl-, şef^{c} 26/51b3=4:85
şefā^{c}at, şefā^{c}at 31/85b2=20:109
ḫ^{v}āhiş kerdenī: şefā^{c}at, şefā^{c}a^{t} 26/52a1=4:85
ḥaḳḳ: ḥaḳ, — 31/26b3=19:68
köni, rāst 33/76a3=35:31
yaraġlıġ, ḥaḳḳ 28/67b3=8:7
ḥaḳḳā: ḥaḳḳā, lā cerem 35/49a1=40:43

her-āyîne, lā-cerem 30/60a2=16:62
sézíksiz, lā-cerem 30/38a1=16:23
ḥaḳḳ-ı Ḫudāy: Tangrı tuta and, ta'llāhi 30/6b1=12:85
ḫāk: toprak, turāb 30/58a3=16:59
toprak, ṣa^{c}id 27/22a2=5:6
yer, serā 31/37b2=20:6
ḥaḳîḳat şoden: berk bol-, ^{c}azm 37/17a3=47:21
ḫalf dāden: ḫalf yanut bér-, iḫlāf 33/54b3=34:39
ḫalîfe: ḫalîfet, ḫalîfe^{t} 33/79b1=35:39
ḫalîfe, ḫalîfe^{t} 34/56b2=38:26
ḫalîfe būden: ḫalîfe bol-, ḫalef 28/21a2=7:142
ḫalîfe kerden: erkliglik bér-, istiḫlāf 28/13a2=7:129
hālik şode: helāk boluġlı, hālik 30/6b3=12:85
ḫāliş kerde: ḳatıḳsız, muḫliş 34/25b3=37:40
ḫamle kerden: kötür-, ḫaml 28/50b1=7:176
ḫāmūn: tüp tüz, ṣafṣaf 31/85a1=20:106
ḫāmūş: terk turmaḳ, ṣavm 31/11a1=9:26
ḫāmūş būden: tek tur-, inṣāt 28/62b3=204
tek turuġlı. ṣāmit 28/60a4=7:193
ḫānîden: tegür- tepret-, sevm 28/a1=7:141
ḫânden: du^{c}ā ḳıl-, du^{c}ā 36/57b2=43:49
ḳolmaḳ, du^{c}ā 31/75b3=41:49
oḳı-, tilāve^{t} 28/49b1=7:175
oḳı-, du^{c}ā 28/15b3=7:134
oḳı-, da^{c}ve^{t} 33/67a2=35:6
oḳı-, dirāse^{t} 28/44b3=7:169
oḳı-, ḳırā^{3}a^{t} 30/85a1=16:98
örleyü sözle-, cehr 37/54b1=49:2
teslim du^{c}ālar iḍisi, ẕū du^{c}ā 31/=41:51
ünde-, tilāve^{t} 33/75a1=35:29
ünde-, da^{c}ve^{t} 25/16b2=3:153
ünde-, du^{c}ā 28/53a2=7:180
ünde-, nidā^{3} 31/20a2=19:52
nde-, münādā^{t} 31/4b1=19:3
nde-, irāde^{t} 34/27a2=37:86
le şoden: indenil-, da^{c}ve^{t} m. 38/1:7
n-, tilāve^{t} m. 33/3a3=33:34
n-, da^{c}ve^{t} m. 37/25a3=47:38
oḳın-, ḳırā^{3}a^{t} 28/62b2=7:204
ünden-, da^{c}ve^{t} m. 33/16b1=33:53
ünden-, münādā^{t} m. 38/54b1=62:9
ḫ^{v}ānden yekdiger: ünde-, tenābuz 37/61b3=49:11
ḫ^{v}ānende: ündegüçi, münādî 37/81a1=50:41
ḫandîden: kül-, żaḥk 29/58b3=9:82
ḫāne: éw, beyt 28/66a3=8:5
ḫānedān-ı peyġāmber: peyġāmber éwi boḍnı, ehlü'l-beyt 33/3a1=33:33
ḫ^{v}ānende: ündegüçi, dā^{c}î 33/10a1=33:46
ḫar: eşek, ḥımār 38/51b3=62:5
ḫ^{v}ār: ḫ^{v}ār, dāḫir 34/20b2=37:18
ḫ^{v}ār, muhîn 36/59a3=43:52
ḫ^{v}ārlaġlı, muhîn 33/36b3=34:14
ḫor bolup, ṣāġir 29/22a3=9:29
uçuz, dāḫir 30/53b2=16:48
ḫ^{v}āri: ḫ^{v}ārluḳ, ḫizy 35/81b3=41:16
ḫ^{v}ār ḳılġanraḳ, aḫzā 35/82a2=41:16
ḫorluḳ, zille^{t} 28/29b1=7:152
uçuzluḳ, hūn 30/58a2=16:59
uçuzluḳ, ẕull 36/29b3=42:45
ḫ^{v}ār konende: ḫ^{v}ārlaġlı, muhîn 26/15a2=4:37
ḫ^{v}ārluḳ, hūn 35/82b2=41:17
ḫ^{v}ārlaġan, muhîn 38/11b1=58:16
ḫ^{v}ār ḳılġan, muhîn 36/82a1=44:30
ḫ^{v}ār-ter: ḫ^{v}ārraḳ, ezell 38/62b3=63:8
ḫ^{v}ārluḳ, ezell 38/14a1=58:20
ḫarām: ḫarām, ḥarām 29/27a3=9:36
ḫarām dāşten: ḫarām ḳıl-, taḥrîm 29/21b2=9:29
ḫarām kerden: ḫarām ḳıl-, taḥrîm 30/46a1=16:35
ḫarām kerde şode: ḫarām ḳılınmış, muḥarrem 27/372=5:26
ḫarem: ḫarem yeri, ḫarem 32/36b3=28:57
ḫarîd u fürūḫt: satıġ, bey^{c} 38/55a1=62:9
ḫarîden: sat-, şirā 26/42a2=4:74
ḫaşm: ḫaşm, ḫaşm 34/53b2=38:22
ḫ^{v}āst: mā̂l, māl 26/63b1=4:95
neng tawar, māl 33/53a1=34:37
tawar, māl 38/23a1=59:8
ḫ^{v}āsthā: tawarlıġ, emvāl 33/52a2=34:35
ḫ^{v}āste: tilek, su^{3}l 31/43b3=20:36
ḫ^{v}āste şoden: tilen-, irāde^{t} 34/48b2=38:7
ḫ^{v}āsten: nikāḥ ḳıl-, nikāḥ 26/4a1=4:25
tile-, irāde^{t} 26/20a2=4:44
tile-, işābe^{t} 34/61b2=38:36

tile-, raġab 26/85b3=4:127
tile-, kevd 26/47b1=4:78
tile-, su'āl 26/9b3=4:32
tile-, şey' 26/79b3=4:116
una-, ibā' 29/24a2=9:32
yaz- (belgürtü yazdı), kevd 32/7b3=28:10
ḫ'āsten-i kuşten: öldrü yaz-, yekādu ḳatl 28/28a 3=7:150
ḫ'āsten suḫen goften: belgülüg söz ay-, yekādu yubin 36/59a3=43:52
ḫ'āhān gerdānide: tilemegli, rāġıb ᶜan 31/18a2=19:46
ḫ'āhende: tilegüçi, sā'il 37/86a2=51:19
ḫastegī: baş, ḳarḥ 25/25b3=3:172
ḫaṭā: ḫaṭā, ḫaṭā 26/58b2=4:92
ḫavż: köl, cābiye[t] 33/35b1=34:13
ḫayr: eḍgülük, ḫayr 28/75b2=8:23
ḫāżır: ḫāżır, şehid 26/41a2=4:72
ḫāżır, şāhid 32/29a3=28:44
tanuḳ, şāhid 34/40a3=37:150
ḫāżır āmeden: ḫāżır bolmaḳ, meşhed 31/15a1=19:37
kel-, ḫużūr 31/83a2=46:29
ḫāżır āverde: ḫāżır ḳılınmış, muḥżar 34/4a1=36:32
ḫāżır ḳılınmış, muḥżir 32/39b3=28:61
ḫāżır āverde be-dūzaḫ: otḳa ḫāżır ḳılınmış, muḥżar 34/36a2=37:127
ḫāżır āverde şode: ḫāzır ḳılınġan, muḥżar 34/42a1=37:158
ḫāżır āverde şoden: ḫāżır ḳılın-, iḥżār m. 26/87a3=4:128
ḫāżır būden: ḫālde tanuḳ bol-, şehid 37/79b1=50:37
ḫāżır kerde: ḫāżır ḳılıp ilinmiş, muḥżar 33/54a2=34:38
ḫāżır kerden: ḫāżır ḳıl-, iḥżār 31/27a1=19:68
ḫāżır şoden: tanuḳluḳ bér-, şehāde[t] 36/44a1=43:19
heft: yéti, sebᶜa 38/87a3=65:12
heftād: yetmiş, sebᶜīn 28/31a1=7:155
helāk eſgenden: helāklik kemiş-, tedmīr 37/9b1=47:10
helākī: helāklik, tebāb 35/46a2=40:37
helāk kerden: helāk ḳıl-, ihlāk 29/33a3=9:42
helāk ḳıl-, tedmīr 31/79b3=46:25
helāk ḳıl-, ibāḳ 36/24a2=42:34
helāk ḳıl-, irdā' 35/86a2=41:23
helāk ḳılmaḳ, helāk 27/30b2=5:17
yoḳat-, ihlāk 28/31b1=7:155
helāk kerde şoden yā ġalebe kerde şoden: tegre ḳapsal- yaᶜni erk bolma-, iḫāṭa[t] m. 30/2a2=12:66
helāk konende: helāk ḳılıġlı, muhlik 28/40b3=7:164
helāk ḳılġan, muhlik 32/38a1=28:59
yoḳatıġlı, muhlik 32/38b1=28:59
helāk şode: helāk, bā'ir 37/34b2=48:12
helāk şoden: helāk bol-, radā 31/40b1=20:16
öl-, helāk 35/43a3=40:34
yoḳ bol-, helāk 29/3a2=8:42
ḥelāl: ḥelāl, ḥill 27/19a3=5:5
ḥelāl dāşten: ḥelāl ḳıl-, iḥlāl 29/28a3=9:37
ḥelāl kerden: ḥelāl ḳıl-, iḥlāl 28/34a2=7:157
ḥelāl kerde şoden: ḥelāl ḳılın-, iḥlāl m. 27/4b1=4:160
hem-çü: menġizlig, miṣl 36/6b3=42:11
teg, ke- 25/20b2=3:156
hem-çünān: andaġuḳ, keẕālike 28/3a2=7:101
mundaġuḳ, keẕālike 33/69b2=35:9
hem-çünān ki: neçük kim, ke-mā 33/62b3=34:54
hem-çü dāstān: menġizlig, meṣel 38/28a2=59:15
hem-çü ṣıfat: teg, ke-meṣel 38/51b3=62:5
hem-nām: ataşıḳ, semiyy 31/26a1=19:65
hem-nişīn: olduruġlı, ḳaᶜīd 37/73b2=50:17
hem-püşt: yārīçi, ẓahīr 33/43b3=34:22
hem-püşt şoden: belgür-, teẕāhur 32/32a3=28:48
tapla-, müẕāhere[t] 38/90b3=66:4
hem-rıżā dāşten: taplaş-, terāżī 26/3b1=4:24
hem-sāre: hemīşe, lā yezālun 27/28a3=5:13
hem-sāye bīgāne: yat tam ḳonġşı, cārü'l-cünb 26/14a1=4:36
hem-sāyegī kerden: ḳonġşı bol-, mucāveret 33/22a2=33:60
hem-seng: aġırınça, miṣḳāl 26/16a1=4:40
hem-vār: yazı, ḳāᶜ 31/70b3=20:106
hem-zād: yaşdaş, tirb 34/66b3=38:52
hemāre: hemīşe, mā ziltum 35/43a1=40:34
heme: barça, cemīᶜan 33/70a1=35:10
barça, küll 36/51b2=43:35

ḳamuġ, ecmaᶜīn 30/10b2=12:93
ḳamuġ, cemīᶜan 28/84b2=8:37
ḳamuġ, käffetᵉⁿ 29/27b3=9:36
ḳamuġ, küll 33/14b3=33:51
munça, küll 26/88a2=4:129
tegme, küll 30/64b1=16:69
yumḳı, ecmaᶜīn 30/24b3=15:39
heme be-yek cā: ḳamuġ bir yerde, cemīᶜan 38/27 b3=59:14
heme yek bāz: ḳamuġ bir yolı, cemīᶜan 26/40b2=4:71
yumḳı, ecmaᶜūn 30/22b1=15:30
hemişe: hemişe, ebedᵉⁿ 33/18a1=33:53
ulaşu, muḳīm 27/45a2=5:37
ulaşu, ebedᵉⁿ 29/60a3=9:84
tutaşı, muḳīm 29/16a2=9:21
tutaşı, ḳayyūm 31/86b1=20:111
hemişe āmurzgār: ulaşu yarlıḳaġan, raḥīm 32/12a1=28:16
hemişe baḥşāyende: raḥīm / ulaşu yarlıḳaġan, raḥīm 33/86a2-3=36:5
raḥīm, raḥīm 26/8a2=4:29
yarlıḳaġan, raḥīm 33/29a2=34:2
yarlıḳaġlı, raḥīm 28/30a2=7:153
hemişe būden: tepre-, beraḥ 31/65b2=20:91
hemīşe hergīz: hemīşe / ulaşu, ebed 38/25b2=59:11
hemişe ve hergīz: ulaşu hīç, ebedᵉⁿ ve len 29/59b2=9:83
hemtā: éş, semiyy 31/6a2=19:7
hengām: öd, ḥīn 34/47b1=38:3
henüz: ḳaçan, lemmā 29/11b2=9:16
taḳı, lemmā 34/49a3=38:8
her: heme / ḳamuġ, küll 35/24a3=40:5
ḳamuġ, küll 26/10a1=4:32
munça tenglig, küll 33/31b3=34:7
tegme, küll 30/11a1=12:11
her-āyine: andaġ, inne 28/7a3=7:114
bütün, enne 29/45a1=9:63
bütün, inne 37/79a2=50:37
bütünlükin, le- 33/29b1=34:3
bütünlükin, inne 25/18a3=3:154
her-āyine, le- 30/32a1=15:92
her-āyine, inne 33/18a3=33:54
oḳ, — 29/55a1=9:75
üküş tutaşı, tefteᵓu 30/6b1=12:85
er-cāyi: tegme, küll 33/39b2=34:19
r çi: né kim, mehmā 28/14b2=7:132
né kim, mā 32/38b2=28:60
r ki: kim kim, men 33/5b3=33:36
kim, men 25/7a2=3:155
kişi, men 33/68a2=35:8
her kucā: ḳaçan kim, eynemā 30/70a1=16:76
ḳayda, ḥayşu 28/38b1=7:161
ḳayda kim, eynemā 26/46a3=4:78
ḳayda ma, eynemā 33/22a3=33:61
ḳayu yer, ḥayşu 31/55b2=20:69
né yer, ḥayşu 34/61b1=38:36
her kudām: ḳayu vaḳt, eyye-mā 32/19a2=28:28
ḳayu, eyyu 31/27a3=19:69
her yeki: ḳamuġ, küll 26/88b3=4:130
her yeki yaᶜni heme: ḳamuġ, küll 37/72a3=50:14
hergiz: hem, len 38/11b1=58:17
her āyine, len 31/57a1=20:72
hergiz, len 33/47b3=34:31
hīç, len 25/12a3=3:144
hesten: er-, kevn 25/24a1=3:168
hest: bar, — 33/65b1=35:3
bar, hel 36/29b1=42:44
heşt: sekiz, şemāniyeᵗ 32/18b1=28:27
hevā: ḳalıḳ, cevv 30/72a1=16:79
hezār: ming, elf 28/68b1=8:9
hezīne: hezīne, nafaḳaᵗ 29/39b1=9:54
hezīne kerden: hezīne ét-, infāḳ 29/25b3=9:34
hezīne ḳıl-, infāḳ 30/69a1=16:75
ḫırāmende: yayḳanġan, muḫtāl 26/14b1=4:36
ḫıred: ᶜaḳl, nuhyeᵗ 31/50a3=20:54
ᶜaḳl, lubb 34/59a2=38:29
ḫıred, lubb 34/89b3=39:18
ḫıred dāşten: uḳ-, ᶜaḳl 37/56a1=49:4
ḫıredmend: ḫıred iḍīleri, ūliyy-i elbāb 35/55a3=40:54
ḫışm: ᶜaẕāb, ġażab 36/12a2=42:16
öwke, ġayẓ 29/11a2=9:15
öwke, ġażab 28/72b1=8:16
ḫışm yaᶜni nā-ḫoşnūdi: öwke, ġażab 28/29a3=7:152
ḫışm āverden: öwke kel-, ġayż 37/49b3=48:29
ḫışm dāşten: ṭamaᶜ ḳıl-, ṭamaᶜ 33/2a1=33:32
ḫışm giriften: öwkelen-, ġażab 26/61a2=4:93
öwkelig bol-, ġażab 38/10a1=58:14
ḫışm-nāk: öwke singürgen, keẓīm 30/6a3=12:84
öwke birle, keẓīm 30/57b2=16:58
öwkelig, ġażbān 31/62b3=20:86
öwkelig, keẓīm 36/43a3=43:17
öwke singrügli, kāẓim 35/32a3=40:18

ḫışm-nāk şoden: öwke kel-, ġażab 36/25b3=42:37
hicret kerden: kesil-, muhācere[t] 26/65a3=4:97
hicret konende: hicret ḳılġan, muhācir 26/67a2=4:100
hiç: hiç, hel 33/38a3=34:17
hiç, — 30/45b3=16:35
nek, hel 30/8b2=12:89
nék, hel 30/44a3=16:33
hiç çiz: nerse, şey[ə] 29/30b1=9:39
hiç gümrāh konende: köndürügli, mużill 31/72b3=39:37
hiç kes: biregü, aḥad 31/3b2=18:110
kimerse, aḥad 27/34a2=5:20
hiç kimerse, aḥad 25/16b1-2=3:153
bir İḍi, aḥad 33/82a2=35:41
ḥikmet yaᶜnī suḥen-i dürüst: ḥükm, ḥükm 31/7b3=19:12
ḫilāf: ḫilāf, şiḳāḳ 31/78b1=41:52
ḫilāf bolmaḳlıḳ, şiḳāḳ 26/12b2=4:35
ḫilāf kerden: éşin, şiḳāḳ 34/47a2=38:2
ḫilāf ét-, muşāḳḳa[t] 28/71a1=8:13
ḫilāf ét-, iḫlāf 34/91a1=39:20
ḫilāf ḳıl-, muşāḳḳa[t] 26/78b3=4:115
ḫilāf ḳıl-, muḥādde[t] 29/44b3=9:63
ḫilāf ḳıl-, iḫlāf 29/55b2=9:77
ḫilāf ḳıl-, iḫtilāf 36/5b1=42:10
ortaḳ ḳat-, muşāḳḳa[t] 30/40b2=16:27
tartışıġlı er-, iḫtilāf 36/97a3=45:17
tartışıḳ bol-, iḫtilāf 36/96b2=45:17
tartışıḳ ḳıl-, iḫtilāf 36/64b2=43:65
ḫilāf kerden yekdiger-ter: ḫilāf ḳılınış, iḫtilāf 29/2b3=8:42
ḫilāf kerde şoden: ḫilāf ḳılın-, iḫlāf m. 31/68a1=20:97
hirāsiden: ḳaḍġur-, ḫaşye[t] 31/59b2=20:77
ḫişār: ḫişār, ḫişn 38/17b3=59:2
ḫᵛīş: öz, nefs 29/26b2=9:35
ḫᵛīşi: ḳadaşlıḳ, ill 29/8a3=9:10
ulaşıḳlıḳ, neseb 34/41b3=37:158
yaġuḳ, raḥm 37/18a1=47:22
yaġuḳluḳ, raḥm 29/7a2=8:75
yaġuḳluḳ, ḳurb 36/17b2=42:23
ḫᵛīş-i nezdik-ter: yaġuḳ, aḳrab 26/10a3=4:33
ḫᵛīşten bār ḫariden: yuluġ bér-, iftidāᵊ 35/5a2=39:47
ḫᵛīşten efgenende: kirigli, muḳteḥim 34/68a3=38:59
ḫᵛīşten girān sāḫten: aġır ḳıl-, şiḳāl 29/29b1=9:38
ḫᵛīşten ḫariden: yuluġ bérmek, iftidāᵊ 27/44a3=5:36
ḫᵛīşten kūr sāḫten: ḳış-, ᶜaşv ᶜan 36/52a2=43:36
ḫᵛīşten saḫte: étig étgen, mütekellif 34/76a2=38:86
ḫişt-i puḫte: bışmış kerpiç bitig, siccīl 30/30a2=15:74
ḫod: öz, nefs 28/57b1=7:188
öz, — 31/86b1=20:111
kendü, -hu 33/67a2=35:6
ḫod giriften: dōst tut-, tevellī 28/60a7=7:196
ḫorden: sıngür-, laḳf 28/8b1=7:117
yé-, ṭaᶜm 33/16b1=33:53
yé-, ekl 29/25a2=9:34
yut-, iltiḳām 34/38b1=37:142
ḫordenī: ṭaᶜām, ṭaᶜām 27/19a2=5:5
yémi, ṭaᶜām 36/85b3=44:44
ḫordenī dāden: yégü aş bér-, iṭᶜām 34/10a1=36:47
ḫoş: arıġ, ṭayyibe[t] 28/37b3=7:160
ḫoş, ṭayyib 33/37b1=34:15
süçüg, ᶜaẓb 33/72a3=35:12
tatlıġ, furāt 33/72a3=35:12
tatlıġ, ḫoş 30/84b1=16:97
ḫoş u pāk: arıġ, ṭayyibe[t] 28/78a2=8:26
ḫoş āmeden:ḫoş kel-, iᶜcāb 29/18b3=9:25
tanġ kel-, iᶜcāb 29/40a1=9:55
ḫoş būden: sewünç ḳılıġlı, fākih 34/13b1=36:55
ḫoş büy kerden: bildür-, taᶜrīf 37/8a1=47:6
ḫoş-meniş: temāşā ḳılıġlı, fākih 36/81a2=44:27
ḫoşnūdi: ḫoşnūdluḳ, rıżvān 29/52b1=9:72
ḫoşnūdluḳ, merżā[t] 38/88b3=66:1
rıżā, merżā[t] 26/78b1=4:114
rıżā, rıżvān 37/20a3=47:28
ḫoşnūdluḳ, terāżi 26/7b3=4:29
ḫoşnūd kerden: ḫoşnūd ḳıl-, irżāᵊ 29/44b1=9:62
ḫoşnūd kerden ḫᵛāste şoden: ḫoşnūd bol-, istiᶜtāb 36/109a1=45:35
ḫoşnūd kerden ḫᵛāsten: ḫoşnūdluḳ tile, istiᶜtāb 35/86b1=41:24
ḫoşnūd kerde şoden: ḫoşnūd bolıġlı, istiᶜtāb m. 30/75b2=16:84
ḫoşnūd şoden: ḫoşnūd bol-, rıżvān 33/14b2=33:51
ḫoşnūd ér-, rıżvān 38/16a1=58:22

tapla-, rıżvān 29/41b2=9:58

ḫūb būden: eḍgü bol-, ṣalāḥ 35/27a2=40:8

ḫudā: tapunġu, ilāh 28/11b1=7:127 krş. ḫudāy

tanġrı, ilāh 27/11b1=4:171

ḫudāvend: mevlā, mevlā 29/38a1=9:51

iḍi, ūlā 26/63a2=4:95

iḍi, rabb 25/29b2=4:1

iḍi, veliyy 31/50a3=20:54

iḍi, ūlū 34/59a2=38:29

raḥmān, raḥmān 31/27a3=19:69

rūzi bérgen, raḥmān 31/85b1=20:108

Tanġrı, Allāh 34/42a2=37:160

ḫudāvend-i buzurg baḫşāyiş: yarlıḳaġan iḍi, raḥmān 31/32b2=19:85

ḫudāvendān-ı fuzūni: uluġsıġlıḳ iḍisi, ūlū'ṭ-ṭavl 29/61b2=9:86

ḫudāvendān-ı ḫired: bilig ḫired iḍileri, ūlū'l-el- bāb 30/17a2=14:52

ḫudāvendgār: mevlā, mevlā 38/89a2=66:2

ḫudāy: Allāh, Allāh 35/44a1=40:35

Allāh / Tanġrı, Allāh 37/66a3=49:16

İḍi, Rabb 28/70a2=8:12 krş. ḫudā

bir Tanġrı, Allāh 34/24b2=37:35

iḍi, ilāh 34/28a1=37:91

raḥmān, raḥmān 36/43a1=43:17

rūzi bérgen, raḥmān 31/17b1=19:44

Tanġrı, Allāh 26/71a1=4:102

Tengri, Allāh 30/7a1=12:86

Tanġrı, ilāh 28/19a1=7:138

Tanġrı, raḥmān 31/11a1=19:26

tapunmaḳḳa sezā bir Tanġrı, Allāh 37/15b2=47:19

yarlıḳaġan Tanġrı, raḥmān 31/31a1=19:78

ḫudāy-ı buzurg: yarlıḳaġan Tanġrı, raḥmān 31/29 a3=19:75

ḫudāy / buzurg baḫşāyiş: Tanġrı, raḥmān 36/56 a1=43:45

ḫudāy-şinās: Tanġrını bilgen, rabbāniyy 27/50b2=5:44

ḫuften: yat-, hec^{c} 37/85b3=51:17

ḫūk: tonguz, ḫınzīr 30/93b3=16:115

ḫūn: ḳan, dem 28/15a3=7:133

ḫūn u rīm: ḳan taḳı iriŋ, ġassāḳ 34/68a1=38:57

ḫūn-bahā: diyet, diye^{t} 26/59a1=4:92

ḫūn beste: kesek ḳan, ^{c}alaḳa^{t} 35/62b3=40:67

ḫunuk: sawuḳ, bārid 34/63a3=38:42

ḫurd-ter: kiçigrek, aṣġar 33/30a1=34:3

ḫurmā-būn: ḫurmā, naḫl 31/9b1=19:23

ḫurmā-i ter: yaş ḫurmā, ruṭab 31/10b1=19:25

ḫurmāstān: ḫurmā, naḫl 34/4b3=36:34

ḫurmā tüpleri, naḫil 30/34b2=16:11

ḫurmā tüpleri, naḫl 30/63a2=16:67

ḫuşūm kerden: tartış-, tenāzu^{c} 29/4a1=8:43

ḫuşūmet kerden: tartış-, mücādele^{t} 38/1b1=58:1

tartışıḳ ḳıl-, tenāzu^{c} 31/53a1=20:62

hūş āsūde: bi-hūş bol-, ṣa^{c}iḳ 28/22b1=7:143

huş dāşten: uḳ-, ^{c}aḳl 28/45a3=7:169

ḫuşk: ḳuruġ yebes 31/59b1=20:77

ḫuşk şoden: ḳuru-, heyc 34/91b3=39:21

ḫüccet: ḫüccet, sulṭān 26/98b2=4:144

ḫüccet, burhān 27/14a1=4:174

ḫüccet, ḫücce^{t} 36/11b3=42:16

ḫüccet goften: ḫüccet ayış-, muḥācce^{t} 36/11b2=42:16

ḫüccet goften bā yekdiger: ḫüccet ayış, muḥācce^{t} 35/51a3=40:47

ḫüccet-i peydā: belgü, beyyine^{t} 35/71a2=40:83

belgülüg, beyyine^{t} 29/3a2=8:42

belgülüg ḫüccet, beyyine^{t} 33/81a2=35:40

belgülüg belgü, beyyine^{t} 27/41b1=4:32

belgülüg nişān, beyyine^{t} 35/39a1=40:28

nişān, beyyine^{t} 25/27a3=3:183

ḫüccet-i rūşen: belgülüg ḫüccet, başīre^{t} 36/98b1=45:20

ḫüceste: mübārek, mübāreke^{t} 36/75a1=44:3

ḫücre: kiçig éw, ḫücre^{t} 37/55b3=49:4

ḫükm: endāze, ḳader 33/8a3=33:38

ḫükm, ḫükm 27/50a1=5:43

kelime, kelime^{t} 36/9b1=42:14

yarlıġ, iẓn 26/36b2=4:64

ḫükm kerden: aç-, feṭḥ 33/45b3=34:26

ḫükm ḳıl-, ḳażā^{ə} 33/36a1=34:14

ḫükm ḳıl-, ḫükm 30/4a2=12:80

ḫükm ḳıldur-, taḥkīm 26/37a3=4:65

ḫükm kerde şoden: ḳażā ḳılın-, ḳażā^{ə} m. 33/77a 3=35:36

ḫükm ḳıl-, ḳażā^{ə} 36/9b2=42:14

ḥükm ḳılın-, ḳażā' m. 36/15b1=42:21

İ (ا، ى)

iblīs: raḥmetdin umunçsuz, iblīs 30/22b1=15:31
mel'ūn, iblīs 31/88b2=20:116
icābet kerden: icābet ḳıl-, isticābe[t] 35/58b1=40:60
'iddet: 'idde, 'idde[t] 33/11b1=33:49
'iddet, 'idde[t] 38/76a3=65:1
zamān, ecel 38/80b2=65:4
iḫtilāf kerden: aḏırtlaş-, iḫtilāf 30/49a2=16:39
tartışıġlı er-, iḫtilāf 27/54b2=5:49
iḫtilāf üftāden: savaş bol-, şucūr 26/37b1=4:65
iḫtiyār kerden: peẕīrle-, tevellī 26/79a3=4:115
iḳrār kerden: muḳir kel-, i'tirāf 35/29a1=40:11
ilhām: yarlıġ ıḏmaḳ, vaḥy 36/34b1=42:51
ilhām dāden: işāret ḳıl-, iḫā' 31/44a2=20:38
körkitü bér-, īḫā' 30/63b3=16:68
uḳtur-, īḫā' 32/5b2=28:7
ilhām dāde şoden: işāret ḳılın-, īḫā' m. 31/44a2=20:38
'ilm: bil-, 'ilm 31/68b3=20:98
iltifāt kerden: ḳıya baḳ-, leyy 25/16b1=3:153
imāmī / peşrev-i der dīn: ögür, ümme[t] 30/96b3=16:120
īmān: īmān, īmān 25/23a2=3:167
kirtgünmek, īmān 37/58b1=49:7
īmān ve tevbe: īmān ve tevbe, tenāvuş 33/62a3=34:52
imrūz: bu kün, el-yevm 27/16b3=5:3
īn: bu, haẕā 27/48a1=5:41
bu, hā'ulā' 26/47b1=4:78
īn cehān: bu ajun, dünyā 26/46a1=4:77
dünyā, dünyā 26/90b2=4:134
dünyā, ūlā 32/43b1=28:70
yaḳınraḳ, dünyā 30/97b1=16:122
īn cā: munda, hāhunā 25/19a1=3:154
īn dıraḫt: zaḳḳūm, zaḳḳūm 36/85b2=44:43
īn gürūh: bu ögür, ūlā'ike 25/7b1=3:136
bu ögür, hā'ulā' 33/55a3=34:40
bular, hü'lā'i 27/58a1=5:53
bular, ūlā'ike 30/88a3=16:105
hā bular, hā'ulā 26/74b2=4:109
īnhā: bular, hü'lā'i 26/97b2=4:143
īn kāfir: ol kāfir, Fir'avn 35/40b1=40:29
īn ki: uş, ūlā' 31/62a1=20:84
uş, hā 37/25a3=47:38
īnek: hā, hā 26/74b1=4:109
istāden: aḏaḳın bol-, ḳıyām 33/59b1=34:46
aḏaḳın tur-, ḳıyām 29/60a3=9:84
tur-, ḳıyām 26/68b3=4:102
yıġıl-, intihā' 33/21b2=33:60
istāde: aḏaḳın, ḳā'im[en] 38/56b1=62:11
aḏaḳın bolur, ḳā'im 31/76b1=41:50
öre turġan, ḳıyām 35/17a1=39:68
tayanıġlı, rākid 36/23b3=42:33
istādegi kerden: aḏaḳın tur-, ḳıyām 26/86a2=4:127
istādegī konende: aḏaḳın turġan, ḳavvām 26/11a1=4:34
aḏaḳın ḳılıġlı, ḳavvām 26/91a3=4:135
istānīden: turuḳtur-, vaḳf 34/22a2=37:24
işāret kerden: işāret ḳıl-, iḫā' 31/7b1=19:11
i'tikāf kerde: turu ḳal-, 'ākif 31/65b3=20:91
i'timād ḳerden: ḳorḳ-, tevekkül 38/79a3
köngül ur-, tevekkül 29/38a2=9:51
'izzet: 'izzet, 'izze[t] 33/69b3=35:10
'izzet, izz 34/75a2=38:82

K (ا، ع، ى)

Ḳa'b ibn Eşref: Tanġrıda aḏın, ṭāġūt 26/31b2=4:60
ḳabīle-i buzurg: ögür, ṣa'b 37/63b3=49:13
ḳabūl kerden: eşit-, sem' 34/1a1=36:25
ḳadem: aḏaḳ, ḳadem 28/70a1=8:11
ḳādir: uġan, ḳadir 29/30b2=9:39
kāfir: kāfir, Fir'avn 31/60a1=20:79
mel'ūn, Sāmirī 31/62b1=20:85
mel'ūn, Fir'avn 31/59b3=20:78
kāfirī: küfr, küfr 29/53b1=9:74
kāfir şoden: tan-, küfr 30/49a3=16:39
kāhil: kāhil, keslān 29/39b3=9:54
kāhillıḳ, keslān 26/97a3=4:142
ḳahr konende: uçuzlap keçrügli, ḳāhir 28/11b3=7:127
ḳaḥṭ u kem kerden: tarlıḳ ... eksütmek, naḳṣ 28/13b1=7:130

kālā: ᶜaraż, ᶜaraż 28/44a3=7:169
éw toni, eṣāṣ 31/29a1=19:74
iḍiş, metāᶜ 30/3a1=12:79
metāᶜ, metāᶜ 26/70a2=4:120
neng, ᶜaraż 28/44a2=7:169
nerse, ᶜaraż 29/32b2=9:42
orun töşek, eṣāṣ 30/73b1=16:80
kāle: ton, metāᶜ 33/17a2=33:53
kām-ı dil: hevā, hevāᵓ 28/50a3=7:176
tilek, hevāᵓ 27/53b1=5:48
ten tileki, hevāᵓ 26/92a1=4:135
kār: ᶜamel, ᶜamel 27/20b1=5:5
buyruḳ, emr 26/50a2=4:83
fermān, emr 25/18a2=3:154
iş, ᶜamel 30/60b3=16:63
iş, ḫaṭb 30/27b2=15:57
iş, emr 30/28a1=15:66
tilek, ḫaṭb 31/66b3=20:95
kār-ı zişt: ésizlik, münker 29/47a3=9:67
körksüz iş, fāḥişe 25/6b3=3:135
yawuz iş, fāḥişe 26/5b1=4:25
yawuz iş, münker 29/51a2=9:71
yawuzluḳ, fāḥişeᵗ 38/76b3=65:1
kāri: meşġūlluḳ, şuġul 34/13a3=36:55
kār kerden: ᶜamel ḳıl-, ᶜamel 33/34b3=34:12
ḳıl-, ᶜamel 35/74a3=41:5
kār-keş: ḫaşm, ḫaşim 26/73a2=4:105
kār-kon: işlegen, ᶜāmil 29/42b3=9:60
kār konende: ᶜamel ḳılıġlı, ᶜāmil 31/74b3=39:39
iş ḳılıġlı, ᶜāmil 25/8a2=3:136
kār-ı nik: eḍgülük, şāliḥ 33/53a3=34:37
eḍgü iş, şāliḥ 33/30a3=34:4
kār-ı nikū: eḍgülük, maᶜrūf 29/47a3=9:67
kār-rān: erklig, vekīl 27/12a1=4:171
kār-sāz: erklig, vekīl 26/49b1=4:81
kār u ḥāl: ḥāl, bāl 31/49a2=20:51
kār yā fermān: iş, emr 25/3b3=3:128
kārvān: arḳış, ᶜir 30/5a2=12:82
kārzār: toḳış, cihād 38/34b1=60:1
toḳuş ḳılmaḳ, cihād 29/18a2=9:24
toḳuşmaḳ, ḳıtāl 26/45b3=4:77
toḳuş, ḳıtāl 25/2b3=3:121
kārzār kerden: cehd ḳıl-, mucāhedeᵗ 27/59a3=5:54
ḳarış-, iltiḳāᵓ 29/2a1=8:41
ḳatıġlan-, mucāhedeᵗ 30/90b3=16:110
ḳatlan-, mucāhedeᵗ 27/43b3=5:35
köngül baġla-, murābeṭaᵗ 25/29a2=3:200
öldür-, muḳāteleᵗ 29/27b2=9:36
toḳış-, mucāhedeᵗ 29/7a1=8:75
toḳuş-, iḳtilāl 32/10b1=28:15
toḳuş-, muḳāteleᵗ 29/9b1=9:12
toḳuşmaḳ, ḳıtāl 26/45a2=4:77
kārzār konende: toḳuşġan, mucāhid 26/63a3=4:95
ḳaṣd: oġramaḳ, ᶜazm 31/88a3=20:115
ḳaṣd kerden: oġra-, hemm 27/25b1=5:11
teyemmüm ḳıl-, teyemmüm 27/22a2=5:6
ḳaṣd konende: oġrayu, muteᶜammidᵉⁿ 26/60b3=4:93
kāse: saġraḳ, ṣaḥfeᵗ 36/67a1=43:71
kāse-i buzurg: beḍük ġıżāre, cefneᵗ 33/35b1=34:13
kāsid şoden: kāsid bol-, bevr 33/75b2=35:29
kāşkī: eger, lev 26/54b1=4:89
kāşkī, leyte 31/9b2=19:23
ḳavī: ᶜaziz, ᶜazīz 37/27b2=48:3
sézindürgen, murīb 36/10a1=42:14
töhmetlig, murīb 33/63a1=34:54
ḳavī kerden: ḳawī ḳıl-, teᵓyīd 29/31b1=9:40
ḳavī ḳıl-, teᵓyīd 38/15b1=58:22
ḳawī ḳıl-, şedd 32/23b3=28:35
küçlendür-, teᵓyīd 38/48b2=61:14
küçlüg ḳıl-, īzār 37/49b1=48:29
ḳavī kerdāniden: ḳavī ḳıl-, teᵓyīd 28/78a1=8:26
ḳavī-ter: ḳavīraḳ, eşedd 37/78b2=50:36
kāvīden: üşe-, baḫş 27/39b3=5:31
ḳavm: boḍun, ḳavm 27/33b1=5:20
kāz: ögür, ṭāᵓifeᵗ 26/49a1=4:81
ḳażā kerden: fermānla-, istivāᵓ 35/77a3=41:11
ḳażā kerde: ḥükm ḳılınmış, maḳżiyy 31/28a1=19:71
kebūd-çeşm: çaḳır közlüg, ezraḳ 31/70a1=20:102
kedū: ḳabaḳ başı, yaḳtīn 34/39b1=37:146
kej: egri, ᶜivec 31/85a1=20:107
egrilik, ᶜivec 31/85a3=20:108
kelime: aytıḳ, ḳavl 33/86b2=36:7
aymaḳ, ḳavl 32/40b1=28:63
kem kerden: eksüt-, heżm 31/87a1=20:112
eksüt-, naḳṣ 37/69a1=50:4

eksüt-, taḥavvuf 30/52b3=16:47
eksüt-, leyt 37/65a1=49:14
eksüt-, vatr 37/24a2=47:35
kem kerde şoden: eksütül-, naḳṣ m. 33/71b2=35:11
kende pîr: ḳurtġa, ᶜacūz 34/37a3=37:135
kenîze: yinçke ḳız, fetāt 26/4a3=4:25
kepî: biçin, ḳird 28/42a3=7:166
ker: saġır, aṣamm 28/75a3=8:22
ker kerden: saġır ḳıl-, işmām 37/18a2=47:23
kerān: ewrülmiş, ṣaġv 38/90b2=66:4
kerān-ı cehān: yer uçı, ufḳ 31/78b2=41:53
kerāne: ḳıraġ, sāḥil 31/44b1=20:39
sıngar, ᶜudve[t] 29/2a3=8:42
yan, cānib 31/60b2=20:80
kerdāniden: ḳıl-, caᶜl 34/56b1=38:26
kerden: ᶜamel ḳıl-, saᶜy 31/40a2=20:15
ét-, ᶜamel 33/33b3=34:11
ét-, caᶜl 33/50b1=34:33
ḥükm ḳıl-, ḳażā' 31/57a2=20:72
ḳamuġ ḳıl-, caᶜl 26/58a2=4:91
ḳazġan-, ᶜamel 30/91b1=16:111
ḳıl-, ᶜamel 25/21b1=3:156
ḳıl-, ᶜarş 30/64a3=16:68
ḳıl-, caᶜl 25/3a1=3:126
ḳıl-, şunᶜ 33/69a1=35:8
ḳıl-, faᶜl 25/6b3=3:135
ḳılış, faᶜl 37/57b1=49:6
kerde: ḳılġuluḳ / ḳılınmış, mefᶜūl 29/3a1=8:42
ḳılġuluḳ, mefᶜūl 29/4b3=8:44
kerde şode: ḳılınmış ḳılġu, mefᶜūl 33/7b2=33:37
ḳılınmış, mefᶜūl 26/23a2=4:47
kerde şoden: ḳılın-, faᶜl m. 33/62b3=34:54
konende: ḳıldaçı, fāᶜil 30/29a3=15:71
ḳılġan, cāᶜil 33/63b2=35:1
kes: iḍi, ehl 26/29a3=4:58
kimerse, aḥad 29/60a2=9:84
kim(i), men 30/65b1=16:70
kesān: āl, āl 35/51a2=40:46
boḍun, ehl 26/12b3=4:35
boḍun, āl 28/13b1=7:130
kesān u gürūh: boḍun, ḳavm 28/11a2=7:127
keshā: āl, āl 35/38b1=40:28
boḍun, ehl 30/8a2=12:88
keshā-i ḫāne: éw boḍnı 32/8b3=28:12
kesî: ol kimerse, men 31/45a3=20:40
kesāle: buzaġu, ᶜicl 31/64b1=20:88
kesb kerden: ḳazġan-, iḳtirāf 36/17b3=42:23
keşiden: ker-, medd 37/70a2=50:7
süḍre-, cerr 28/28a1=7:150
süḍrü-, ᶜatl 36/86a1=44:47
keştî: kemi, fulk 30/36b3=16:14
kemi, cāriye[t] 36/23b1=42:32
key: ḳaçan, metā 33/47a1=34:29
ḳaçan, eyyāne 28/56a2=7:187
kıṣṣa kerden: ḳıṣṣa ḳıl-, ḳaṣaṣ 27/7b1=4:164
ḳıyāmet: āzife, 35/32a2=40:18
ḳıyāmet, ḳıyāme[t] 27/4a1=4:159
ḳıyāmet, sāᶜa[t] 30/70b3=16:77
ḳopmaḳ, ḳıyāme[t] 28/48b1=7:172
talāḳ, talāḳ 35/31a2=40:15
tenād, tenād 35/42a1=40:32
ki: eger, in 26/6a1=4:25
kim, en 25/10b2=3:142
kim, inne 37/53b3=49:1
ki: kim, men 26/53a3=4:87
kifāyet kerden: tap kel-, kifāye[t] 30/32b1=15:95
kifāyet konende: tirigliki er-, kāfî 31/72a2=39:36
kilîd: kirit, miḳlād 36/7a2=42:12
kîne: ḥıyānet, ġıll 38/24b2=59:10
öç, żıġn 37/20b3=47:29
kîne keşiden: öç al-, intiḳām 28/16b3=7:136
öç alın-, intiṣār 37/7a3=47:4
kirām: tüzün, kerim 28/66a2=8:5
uluġ, kerim 36/81a1=44:26
kirāmî: aġırlıḳ eḍgü, kerim 33/30b1=34:4
kirāmî kerde: aġırlanmış, mükrem 34/1b1=36:27
kirāmî-ter: kerāmetlıġraḳ, ekrem 37/64a2=49:13
kirdār: iş, ᶜamel 37/54b2=49:2
kîş: boḍun, mille[t] 30/98a1=16:123
dîn, ümme[t] 36/46a2=43:23
dîn, mille[t] 26/84b2=4:125
dîn, dîn 30/55a3=16:52
kişāverz: tarıġçı, zāriᶜ 37/49b3=48:29
kişt: ekin, ḥarş 36/14b1=42:20
ekin, zerᶜ 34/91b2=39:21
kitāb: bitig, kitāb 30/12a1=13:43
bitilmiş, zebūr 30/51b1=16:44
kitāb, sifr 38/52a1=62:5
rūḥ, rūḥ 36/35a3=42:52
kitāb-ı incîl: İncîl, İncîl 27/52a1=5:46
kitāb-ı ᶜÎsā: İncîl, İncîl 28/33b3=7:157
kitāb-ı Mūsā: Mūsā kitābı, Tevrāt 38/42b2=61:6
Tevrāt, Tevrāt 28/33b3=7:157

köç kerden: köçgü, ẓa^{c}n 30/73a1=16:80
köhne ve dirine: eski keçki, ḳadim 34/7a1=36:39
kucā: ḳayda, eyne 30/40b1=16:27
kudām: ḳayu, eyye 28/55b1=7:185
ḳayu, eyye 31/56b3=20:71
kūdek: kiçiglik, ṭıfl 35/63a1=40:67
oġul, ġulām 30/26b1=15:53
oġlan, ġulām 37/88b2=51:28
oġlan, veled 26/86a2=4:127
oġlan, ṣabiyy 31/8a1=19:12
ḳudret: ḳudret, yed 37/31b3=48:10
ḳudret, yemīn 35/16a1=39:67
ḳufl: ḳufl, ḳufl 37/18b1=47:24
kūh: taġ, cebel 30/64a1=16:68
taġ, ^{c}alem 36/23b1=42:32
Ṭūr taġ, ṭūr 31/20a3=19:52
kūh-ı üstüvār: basruḳ, rāsī 37/70a3=50:7
bekümiş taġ, rāsī 30/37a3=16:15
taġ, rāsi 35/76b2=41:10
kūr: ḳaraġu, a^{c}mā 36/54a2=43:40
kūri: ḳaraġuluḳ, ^{c}amā 35/82b1=41:17
kūr kerden: ḳaraġu ḳıl-, i^{c}mā^{a} 37/18a2=47:23
ḳur^{c}a ber üftāde: basıḳmış, mudḫaż 34/38b1=37:141
ḳur^{c}a zeden: ḳur^{c}a kemiş-, musāheme^{t} 34/38a3=37:141
Ḳur^{a}ān: Ḳur^{a}ān, Ḳur^{a}ān 33/48a1=34:31
Ḳur^{c}ān, rūḥ 35/30b3=40:15
yād ḳılġu, zikr 30/51b2=16:44
ḳurbān: ḳoy tewe, hedy 37/43b2=48:25
ḳurbān, ḳurbān 25/27a2=3:183
ḳurbān kerden: ḳurbān ḳılmaḳ, ḳurbān 27/37b3=5:27
ḳurbān ḳıl-, taḳrīb 27/37b3=5:27
kuşāde kerden: aç-, şerḥ 31/42b1=20:25
açıl-, şerḥ 30/89a1=16:106
kuşāyende: açıġlı, kāşif 31/73b3=39:38
kūşiden: yorı- / ḳatıġlan-, se^{c}y 27/42a2=5:33
ḳatıġlan-, se^{c}y 33/53b3=34:38
ḳatıġraḳ, cehd 33/82b1=35:42
kūşk: köşk, şarḥ 32/26a2=28:38
ükek, burc 26/46b2=4:78
kuşten: boġuzla-, tezbīḥ 32/4b1=28:4
öltür-, ḫass 25/15a2=3:152
öldür-, iḳtilāl 38/37b3=60:12
öldür-, taḳtīl 28/11b2=7:127
öldür-, ḳatl 26/38a1=4:66
kuşende: öldürgen, cabbār 35/44b3=40:35
kuşiş kerden: öldürüş-, iḳtilāl 37/59a3=49:9
kuşteni: boġuzlaġu, ẕibḥ 34/31b3=37:107
kuşten u kārzār kerden: ḳatlan-, mucāhede^{t} 37/65b2=49:15
kuşte şoden: boġuzlan-, ẕebḥ m. 27/16b1=5:3
öldürül-, taḳtīl m. 27/42a3=5:33
öldrül-, ḳatl m. 26/42b1=4:74
kuşte şode der rāh-ı Ḫudāy: şehīd, şehīd 26/39b 2=4:49
kūtāh kerden: ḳısḳa / ḳısa ḳıl-, ḳaṣr 26/68a1=4:101
kūtāh konende: saçnı ḳısḳa ḳılıġlı, muḳaṣṣir 37/47a1=48:27
kūtāh konende-i nigereş: közi yümüklüg, ḳāṣira-tü'ṭ-ṭarf 34/66b3=38:52
ḳuvvet: küç, ḳuvve^{t} 33/84b3=35:44
ḳuvvet, eyd 34/52a2=38:17
küç ḳuvvet, yed 34/64b3=38:45
ḳuvvet der rāst: oñg elig, yemīn 34/28a3=37:93
kūze-i bī-deste: sapsuz bardaḳ, kūb 36/67a2=43:71
küfr: kāfirlıḳ, küfr 33/79b2=35:39
küfr, küfr 29/9b1=9:12
küfr āverden: tan-, küfr 33/38a3=34:17
künār: sidr yıġaçı, sidr 33/38a2=34:16

L (ل)

laġzānīden: tayındur-, istizlāl 25/20a1=3:155
laġzīden: tay-, zell 30/82b1=16:94
laḫtī: amarı, ba^{c}ż 25/20a2=3:155
ba^{c}żı, ba^{c}ż 37/19b1=47:26
laḫtī ... laḫtī: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 29/7a2-3=8:75
laḫtī ... ba^{c}ż: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 33/56a2-3=34:42
laḫtī ... berḫī: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 27/56a3=5:51
lāzım kerden: vācib ḳıl-, ilzām 37/45b3=48:26
leng: aḫsaḳ, a^{c}rac 37/38a3=48:17
leşker: sü, cund 32/7a1=28:8
levḥ-i maḥfūẓ: levḥü'l-maḥfūẓ, ümmü'l-kitāb 36/ 37b1=43:4

M (م)

mā: biz, nahnu 33/49a3=34:32
biz, ennā 31/26b1=19:67
māde: tişi, unṯā 26/80a3=4:177

uraġut, unṣā 36/2b2=41:47

māde-i miş: saġmal saġlıḳ, naᶜceᵗ 34/54b1=38:23

māder: ana, ümm 30/71a3=16:78

ana, vālideᵗ 31/13a2=19:32

māder ü peder: ata ana, vālideyn 26/91b2=4:135

māh: ay, şehr 29/26b3=9:36

ay, ḳamer 30/35a3=16:12

māh: balıḳ, ḥūt 28/40a1=7:163

māl: māl, — 35/75a3=41:7

mālik: mālik, mālik 36/69a2=43:77

mālik şoden: erklig bol-, mülk 30/66b1=16:71

erklen-, mülk 26/14a2=4:36

māndegī: armaḳ, luġūb 33/77a2=35:35

mānden: ḳoḍ- / yıġ-, istiḥyā 33/17a1=33:53

ḳoḍ-, ẓerū 28/11a2=7:127

ḳoḍ-, irā'eᵗ 33/46a2=34:27

ḳoḍ-, vadᶜ 33/10b2=33:48

ḳoḍ-, terk 26/10a3=4:33

mānde: ḳoḍuġlı, terk 34/24b3=37:36

mānde-i der helāk: ḳalmış, ġābir 34/37a3=37:135

mānde der āteş: teñglep yıġılmış, mufreṭ 30/60b1=16:62

mānde şoden: ḳoḍul-, terk m. 29/11b2=9:16

mānend: éş, uḫt 36/57a3=43:48

ḳarındaş, uḫt 31/11b2=19:28

meñgizlig, meṣel 37/9b2=47:10

meñgizlig, miṣl 25/9b2=3:140

meñgizlig, şekl 34/68a2=38:58

neteg kim, miṣl 35/79a3=41:13

teg, emṣāl 28/60a4=7:194

teg, miṣl 31/51b1=20:58

teñg tuş, nidd 34/83b3=39:8

tengeşik, nidd 33/50b2=34:33

mānend āverden: meñgzet-, mużāheᵓeᵗ 29/23a1=9:30

mānend kerde şoden: oḫşatıl-, teşbīḥ m. 27/2b3=4:157

mār: yılan, ḥayyeᵗ 31/41a3=20:20

yılan, cānn 32/21b1=28:31

mār-ı buzurg: beḍük yılan, şuᶜbān 28/5b2=7:107

maşrıḳ ve maġrıb: maşrıḳ ve maġrıb, maşrıḳeyn 36/53a3=43:38

meded konende: meded bér-, medd 28/68b1=8:9

meger: meger, illā 25/11b2=3:114

meger, len 31/1b1=18:75

melāmetger: melāmet ḳılıġlı, lā'im 27/59b1=5:54

meleḫ: çekürge, cerād 28/15a2=7:133

men: mén, inni 25/27a3=3:183

mer ḫudāy rāst: şefā'at, şefā'aᵗ 35/2b3=39:44

merd: kişi, nās 28/37b1=7:160

er, recūl 30/69b2=16:76

er, merᵓ 27/15a2=4:176

eren, recul 26/10b3=4:34

merd-i ber-terīn: yüksek, aᶜlā 37/24a1=47:35

merd-i dānā: cādū, sāḥir 36/57b2=43:49

merd-i dū-rūy: iki yüzlüg, munāfıḳ 33/27a2=33:73

merd-i düzd: oġrı er, sārıḳ 27/45a2=5:38

merd-i enbūz-güy: ortaḳ ḳılıġlı eren, müşrik 37/29b2=48:6

merd-i fermān-berdār: aḍaḳın turġan eren, ḳānit 33/3b3=33:35

merd-i furū-ten: baş ḳoḍı eren, ḫāṣiᶜ 33/4a3=33:35

merd-i girevīde: müᵓmin eren, müᵓmin 33/27b1=33:73

müᵓmin, müᵓmin 33/20b1=33:58

kirtgünmiş eren, müᵓmin 33/3b3=33:35

merd-i müsülmān: boyun bérmiş eren, müslim 33/3b2=33:35

merd-i nigāh dārende: küḍezgen eren, ḥāfiẓ 33/4b3=33:35

merd-i rāst-güy: köni sözlegli eren, ṣādıḳ 33/4a1=33:35

merd-i rūze-dār: rūze tutġan tişi, ṣā'imeᵗ 33/4b2=33:35

merd-i ṣadaḳa-dih: ṣadaḳa bérgen eren ṣadaḳa bérgen tişi, mutaṣaddıḳ mutaṣaddıḳaᵗ 33/4b2=33:35

merd-i şikībā: sergen eren, ṣābir 33/4a2=33:35

merd-i yād konende: yād ḳılġan eren, ẓākir 33/5a1=33:35

merdum: ādemi, insān 26/7a3=4:28

eren, recūl 26/9b1=4:32

kişi, insān 30/33b1=16:4

merdumān: boḍun, nās 25/26a2=3:173

boḍun / ögür, nās 31/52a2=20:59

kişi, nās 30/48b3=16:38

merg: ölüm, mevt 26/46b1=4:78

ölüm, memāt 36/99b1=45:21

mescid-i Mekke: aġırlıġ mezgit, mescidü'l-ḥarām 28/82b1=8:34

mest: esrük, sekrān 26/18a2=4:43

mestî ve güm-râhî: esrüklük, sekre[t] 30/29b1=15:72
meşġûl kerden: meşġûl ḳıl-, ilhā[ʾ] 38/63a3=63:9
meşġûl ḳıl-, şaġl 37/32b3=48:11
meşġûl konende: efsûs, levh 37/24b1=47:36
meşveret kerden: kenĝeş-, muşāvere[t] 25/22b3=3:159
kenĝeşil-, şûrā 36/26a3=42:38
tanış-, i[ʾ]timār 32/14b1=28:20
mey: ḫamr, ḫamr 37/12b3=47:15
meze: meze, ṭa[ᶜ]m 37/12b2=47:15
meze yâften: mezelen-, leẕāẕ 36/67b1=43:71
mezgit: mezgit, mescid 29/12b1=9:17
mezgit-i Mekke: mezgit-i ḥarām, mescidi'l-ḥarām 29/14a2=9:19
miḥ: ḳazuḳ, vatid 34/50b2=38:12
mihmān: ḳonuḳ, żayf 30/28b2=15:68
mihrbān: bağırsaḳ, ra[ʾ]ûf 30/53a1=16:47
raḥîm, ḥafiyy 31/18b3=19:47
üküş raḥmetlig, raḥîm 30/18b1=15
üküş raḥmetlıġ, raḥmān 37/52b1=49
yarlıḳaġan, raḥîm 33/9a3=33:43
mihter: beg, seyyid 33/24b2=33:67
miḳdār-ı ânçe be-māl der miyān-ı dū engüşt: ewrülmiş kirçe, fatîl 26/46a3=4:77
minnet nihāden: minnet ḳıl-, menn 34/33a3=37:114
mirāniden: cān al-, tevaffî 35/67a3=40:77
öldür-, imāte[t] 28/35b2=7:158
öldür-, tevaffî 30/65a3=16:70
mirānide şoden: öldürül-, tevaffî 35/63a3=40:67
mirâṣ ber dâşten: mirâṣ al-, virṣ 27/15b1=4:176
mirâṣ bér-, îrâṣ 28/12a3=7:128
mirâṣ dâde şoden: mirâṣ béril-, îrâṣ m. 36/67b3=43:72
mirâṣ girende: mirâṣ alıġlı, vāriṣ 30/20a1=15:23
mirâṣ alġan, vāriṣ 32/5a2=28:5
mirâṣ giriften: mirâṣ al-, virṣ 28/44a1=7:169
mis: baḳır yulı, ḳıṭr 33/34b2=34:12
mis-i gûdâhte: sızġurmış tuç, muhl 36/85b3=44:45
miş: saġlıḳ, na[ᶜ]ce[t] 34/55a1=38:24
mîve: yimiş, şemer 30/34b3=16:11
mîve, fâkihe[t] 34/13b3=36:57
miyān: ara, ḫilāl 29/36a1=9:47
ara, beyn 26/7b2=4:29
miyān-ı sarāy: sarāy ortası, sâḥa[t] 34/45a3=37:177
miyânçi: üstüvār er, ḥakem 26/12b3=4:35
üstüvār, ḥakem 26/12b3=4:35
miyâne: köni tüz, sevā[ʾ] 27/27b1=5:12
orta, sevā[ʾ] 36/86a2=44:47
tüz köni, sevā[ʾ] 34/54a2=38:22
tüz, sevā[ʾ] 32/15a3=28:22
muḫtelif cūr-ā-cūr: türlüg türlüg, muḫtelif 33/74b2=35:27
muḳîm: turmış, [ᶜ]âkif 31/68a2=20:97
mûrçe: ẕerre, ẕerre[t] 26/16a1=4:40
mûrçe-i ḫurd: ẕerre, ẕerre[t] 33/43a2=34:22
murdâr: murdâr, meyle[t] 30/93b3=16:115
murden: helâk bol-, helâk 27/15a2=4:176
öl-, mevt 33/77b1=35:36
ölüm, mevt 33/36a3=34:14
ölmiş, mevt 27/3b3=4:159
murde: ölüg, meyt 25/24a3=3:169
ölmiş, meyyit 33/69a3=35:9
murde ve ḳatl-i murdâr: murdâr, meyt 37/63a2=49:12
murġ: ḳuş, ṭayr 30/71b3=16:79
murġân [u] segân-ı şikâr: awlaġlı it ḳuşlar, cärîḥa[t] 27/18a2=5:4
murġzâr: murġzâr, ravża[t] 36/16b1=42:22
mut[ᶜ]a dâden: mut[ᶜ]a bér-, temti[ᶜ] 33/11b2=33:49
mutaşarrıf şoden: erklen-, mülk 26/2a1=4:24
mûy-ı büz: çübür, şa[ᶜ]r 30/73b1=16:80
mûy-ı rûy: saḳal, liḥye[t] 31/66a1=20:94
mûy-ı ser: baş, re[ʾ]s 28/28a1=7:150
müddet: baçıġ, [ᶜ]ahd 31/63a3=20:86
mühr kerden: tamġa ur-, ṭab[ᶜ] 28/3a3=7:101
mühr ur-, ṭab[ᶜ] 29/66a1=9:93
mühr ur-, ḫatm 34/15b3=36:65
mühr kerde şoden: mühr urul-, ṭab[ᶜ] m. 29/62a3=9:87
müjde: müjde, buşrā 25/3a1=3:126
sewünçi, buşrā 30/78b3=16:89
müjde dâden: sewünçi bér-, tebşîr 30/26a1=15:53
müjde bér-, tebşîr 29/15b2=9:21
müjde dâde şoden: sewünçi béril-, tebşîr m. 30/57a3=16:58

müjde béril-, tebşīr m. 36/42b3=43:17
müjde dehende: müjdeçi, mübeşşir 33/10a1=33:46
müjde bérigli, beşīr 35/73b1=41:4
müjde bérigli, mübeşşir 37/31a1=48:8
müjdeçi, beşīr 33/46b2=34:28
müjdeçi / sewünçi, beşīr 28/58a1=7:188
müjde bérgüçi, mübeşşir 27/8a1=4:165
sewünç bérigli, mübeşşir 38/42b3=61:6
münkir şoden: tan-, caḥd 30/66b3=16:71
tan-, küfr 26/31b3=4:60
tan-, inkār 35/69b3=40:81
tanıġlı bol-, ceḥd 35/81a3=41:15
tanıġlı er-, ceḥd 35/89a1=41:28
tanıl-, küfr m. 26/95a3=4:140
münkir şevende: tanıġlı, cehd 35/60b1=40:63
müsülmān: boyun bérigli, muslim 28/11a1=7:126
müsülmānī: islām, islām 27/17b1=5:3
müsülmānlıḳ, islām 38/43b3=61:7
müsülmān şoden: müsülmān bol-, islām 37/66b3=49:17
müşt zeden: yuḏruḳla-, vekz 32/11a2=28:15
müzd: ter, ecr 26/3a2=4:24
yanut, ecr 25/25b1=3:171
müzd giriften: terke tut-, isti^{c}cār 32/17b3=28:26
müzdūr būden: terke kir-, ecr 32/18a3=28:27

N (ن)

nā-be-ḳār: bī-bāk, fācir 34/58b3=38:28
nā-bīnā: ḳaraġu, a^{c}mā 31/91b2=20:124
nā-çiz kerden: yitür-, iżlāl 37/8b2=47:8
yoḳ ḳıl-, iḥbāṭ 37/20a3=47:28
yoḳ ḳıl-, iżlāl 37/4b1=47:1
yoḳ yoḏun ḳıl-, ibṭāl 28/68a1=8:8
nā-çiz şoden: yoḳal-, ḥabṭ 29/49a3=9:69
yoḳ bol-, ḥabṭ 27/58a3=5:53
yolsuzluḳ, żalāl 35/37a1=40:25
nādān: biligsiz, cāhil 30/8b3=12:89
cāhil / biligsiz, cāhil 28/60b3=7:199
nādān, cāhil 35/14b1=39:64
nādānī: biligsizlik, cehāle^{t} 30/96a3=16:119
bilmezlik, cāhiliyye^{t} 33/2b1=33:33
cāhiliyyet, cāhiliyye^{t} 27/55b3=5:50
osallıḳ, ġamrat 37/84a3=51:11
nādān kerden: biligsiz, cehl 28/19a2=7:138
nā-dürüst: bāṭıl, bāṭıl 33/61a2=34:49
yaraġsız artaḳ, bāṭıl 28/19a3=7:139
yaraġsız, bāṭıl 30/67b1=16:72
nā-dürüst şoden: yoḳ yoḏun bol-, buṭl 28/8b2=7:118
nā-fercāmī: kerekmez söz, laġv 31/24b1=19:62
nāgāh: ançada, iżā 26/45a2=4:77
bir ança, iżā 35/16b3=39:68
nāgāh, baġtet^{en} 28/56b3=7:187
tekin, iżā 30/56a1=16:54
nāgāh giriften: ḥīle, keyd 28/54a3=7:183
nā-girevīden: küfr, küfr 26/94a1=4:137 krş. **ne-girevīden**
tanmaḳ, küfr 27/2a1=4:156
tanmaḳlıḳ, küfr 30/89a1=16:106
Tangrını barlamamaḳ, küfr 37/58b2=49:7
nā-girevīde: tanıġlı, kāfir 30/41a2=16:27
kāfir, kāfir 27/59a2=5:54
küfr, küfr 29/16b3=9:23
nā-ḫ^{v}āh kerden: yigrentür-, tekrīh 37/58b1=49:7
nā-ḫoşnūdī: öwke, ġażab 31/63b1=20:86
nā-ḫoşnūd kerden: nā-ḫoşnūd ḳıl-, isḫāṭ 37/20a2=47:28
nā-ḫoşnūd şoden: buş-, seḫāṭ 29/41b3=9:58
nā-nebīsende: bilig bilmez kişi, ümmiyy 38/50a1=62:2
nā-pedīd kerden: belgüsüz ḳıl-, maḥv 36/18b2=42:24
ḳınayu yoḏ-, ṭams 26/22b1=4:47
nā-pesend dārende: köngülsüzün, kerh^{en} 35/77b3=41:11
taplamaz, kārih 28/66b2=8:5
unamaġlı, kārih 29/36b3=9:48
nā-pesend dāşten: ^{c}ayb ḳıl-, naḳm 28/10b2=7:126
öç al-, naḳm 29/53b3=9:74
taplama-, kurh 29/35a3=9:46
terslen-, kurh 35/30b1=40:14
unama-, kurh 29/24b3=9:33

nā-pesendide: unamaġlı, kārih 28/2b3=7:88
nā-pesendiden: unama-, kurh 29/58a2=9:81
nā-peydā: belgüsüz, ġayb 33/62b2=34:53
ġayb, ġayb 33/79a2=35:38
örtüglı, ġayb 37/67a3=49:18
örtüglüg, ġayb 28/57b2=7:188
nā-rāst: ḥıyānet ḳılġan, ḥavvān 26/73b3=4:107
ḥıyānet ḳılġan, ḥā'ın 26/73a1=4:105
nā-rāstī: ḥıyānet, ḥā'ine[t] 27/28a3=5:13
nā-rāstī kerden: ḥıyānet ḳıl-, ḥıyāne[t] 28/78b1=8:27
ḥıyānet ḳıl-, ıḥtiyān 26/73b1=4:107
nā-revā şoden: kāsidlik, kesād 29/17b3=9:24
nā-sāzvārī: yaraşmamaḳ, nuşūz 26/11b3=4:34
köngül aġrıġı, nuşūz 26/86b3=4:128
nā-sipās: nū-sipās, kafūr 33/77b3=35:36
nā-şāyeste: ḥarām, ḥarām 30/94b3=16:116
nā-şāyeste kerden: ḥarām ḳıl-, taḥrīm 27/4a3=4:160
nā-şināḫte āverden: tan-, inkār 30/75a2=16:83
nā-şinevānde: eşitmegü, ġayre mus-me[c]in 26/21a2=4:46
nā-vācib: bāṭıl, bāṭıl 27/5a2=4:161
nā-vācib ü nā-sezā: bāṭıl, bāṭıl 29/25a3=9:34
nā-zānende: ḳısır, [c]aḳīm 36/34a2=42:50
ḳısır, [c]ākir 31/5a3=19:5
ḳısır tügün, [c]aḳīm 37/89a1=51:29
nā[c]leyn: na[c]leyn, na[c]l 31/39a2=20:12
nāliden: ınçıḳlan-, iştikā' 38/1b2=58:1
nām: at, ism 27/18b2=5:4
nām u neng: ḥamiyet / öwke, ḥamiyye[t] 37/45a3=48:26
öwke, ḥamiyye[t] 37/45a3=48:26
nām burde: atanmış, musemmā 30/59b1=16:61
nām-ı ān vādī: Ṭuvā, Ṭuvā 31/39a3=20:12
namāz: namāz, ṣalā[t] 26/97a3=4:142
secde, sucūd 37/80b3=50:40
namāz kerden: namāz ḳıl-, yuṣallī 26/69b1=4:102
tesbīḥ ḳıl-, tesbīḥ 31/7b1=19:11
namāz konende: namāz / tesbīḥ ḳılıġlı, müsebbiḥ 34/43a3=37:166
namāz ḳılġan ḳunçuy, ḳānite[t] 38/91b3=66:5
tesbīḥ aytıġlı, müsebbiḥ 34/38b3=37:143
nāme: bitig yarlıġ, kitāb 33/58a3=34:44
bitig, kitāb 25/28a2=3:187
ḥisāb, ḳıṭṭ 34/51b2=38:16
kitāb, kitāb 27/51a1=5:44
yād / pend, żikr 34/49a1=38:8
nāy-ı gulū: boġuz, ḥancere[t] 35/32a3=40:18
nāzende: küwengen, faḫūr 26/14b1=4:36
ne: ap, in 26/35b1=4:62
ermez, lā 25/25a1=3:170
kendü, bel 34/19a3=37:12
kerekmez, lā 33/17b3=33:53
yoḳ, lā 25/25a1=3:170
ne-bāşed: kerekmez, mā kāne li 26/58b1=4:92
ne-būd: yoḳ, mā kāne 33/7b3=33:38
yoḳ bolġusı, mā kāne 33/41b1=34:21
ne-būd u ne sezend: kerekmez, mā kāne li 33/5a 3=33:36
ne-çi: kendü, bel 30/5a3=12:82
yoḳ, bel 35/6b3=39:49
yoḳ kim, bel 30/69a3=16:75
ne-girende: tutmaġlı, lā mutteḥiż 26/5a2=4:25
ne-girevīden: kāfir bol-, küfr 33/74a2=35:26
tan-, küfr 30/19b2=15:2
ne-huşdār: ḥıredi yoḳ, lā ya[c]ḳılūne 38/28a2=59:14
ne-istāden: taḳṣīr ḳıl-, iḳṣār 28/61b3=7:202
ne-ki: kendü, bel 26/24a1=4:49
ne-sezend: kerekmez, mā kāne li 29/12a3=9:17
nebīre yā ḫidmetkār: yégençük azu tapuġçı, ḫāfid 30/67a3=16:72
nebīż-i ḫurmā: esrütgü, seker 30/63b1=16:67
nefrīn: ḳarġış, la[c]ne[t] 30/23b3=15:35
la[c]net, la[c]ne[t] 32/28a1=28:42
nefrīn kerde: mel[c]ūn, mel[c]ūn 33/22a3=33:61
nefrīn kerden: ḳarġa-, la[c]n 37/30a2=48:6
la[c]net ḳıl-, la[c]n 33/20a1=33:57
yırat-, la[c]n 27/27b2=5:13

nefrîn kerde şoden: laᶜnet kılın-, kutile 37/84a2=51:10
neng dâşten: ᶜârlan-, istinkâf 27/12b1=4:172
ᶜâr tut-, istinkâf 27/12a2=4:172
ner: erkek, zeker 26/83b3=4:124
nerdübân: üzengü, miᶜrâc 36/51a2=43:33
nerm: yumşak, leyyin 31/46b3=20:44
yumşak, ruḥâʾ 34/61b1=38:36
nerm-i dil: yumşak köngüllüg, zelîl 27/59a1=5:54
nerm kerden: yumşat-, ilâneᵗ 33/33b3=34:10
nerm şoden: yumşa-, leyân 34/93b3=39:23
yumşaklık, leyân li 25/22a3=3:159
nev: yangı, cedid 33/32a1=34:7
nev yaᶜnî dovvum bâr: yangı, cedid 37/72b3=50:15
nev kerden: yangı bol-, iḥdâş 31/87b1=20:113
yangı belgürt-, iḥdâş 38/77b1=65:1
nevmid: nevmid, müblis 36/68b3=43:75
umunçsuz, kâniṭ 30/27a2=15:55
nevmid bûden: umınçsız bol-, yeʾs 30/7b1=12:87
bungal-, yeʾûs 31/76a1=41:49
nevmid bol-, kunûṭ 35/9a2=39:53
nevmid şoden: nevmid bol-, ḫâʾib 25/3b3=3:127
nevmid bol-, ḫaybet 31/52b3=20:61
nevmid bol-, kunûṭ 36/21a3=42:28
nevmid bol-, yeʾs 27/16b3=5:3
umunçsuz bol-, kunûṭ 30/27a3=15:56
umınçsız bol-, yeʾs 30/7b2=12:87
umunçsuz bol-, istiʾâs 30/3a3=12:80
nezd: dergâh, ledun 26/16b2=4:40
dergâh, ᶜind 32/32b2=28:49
tegi, li- 28/56b1=7:187
üsk, ᶜind 25/3a3=3:126
üsk, ledun 26/38b3=4:67
nezdik: baş, ledâ 35/23a3=40:18
kat, ᶜind 37/55a2=49:3
keligli, ḥażiraᵗ 28/39b3=7:163
üsk, ledâ 36/70b1=43:80
yakın, mukarreb 27/12a3=4:172
yakın, karib 33/61b2=34:50
yakın, kurbân 31/82a3=46:28
yawuk, karib 37/47b1=48:27
nezdik âmede bûden: yagumış bol-, iktirâb 28/55 a3=7:185
nezdiki: ulanmak, vesileᵗ 27/43b3=5:35
yagutmak, zulfâ 33/53a2=34:37
nezdiki kerden: yagu-, kurb 26/18a1=4:43
nezdik kerde: yakın bolmış, mukarreb 28/7b1=7:114
nezdik kerden: yagut-, takrîb 33/53a2=34:37
nezdik kerde şoden: yagutul-, izlâf m. 37/77a3=50:31
nezdik konende: yagut-, idnâʾ 33/21a2=33:59
nezdik şoden: bol-, ᶜasâ 37/17b2=47:22
yagu-, kurb 29/20b2=9:28
nezdik-ter: bu ajun, dünyâ 33/66b1=35:5
yakın, akrab 37/73a2=50:16
yakın, dünyâ 28/29b1=7:152
yakın, karib 36/12b3=42:17
yakınrak, ednâ 33614b1=33:51
yakınrak, akrab 30/71a1=16:77
nezdik-ter ü furû-mâye-ter: yakınrak, ednâ 28/44a 2=7:169
nibişten: biti-, ketb 27/34a3=5:21
nibişte: bitinmiş, mektûb 28/33b2=7:157
bitig, kitâb 30/19a1=15:1
nibişte şoden: bitin-, ketb m. 26/85b3=4:127
bitil-, ketb m. 26/45a2=4:77
nigâhbân: erklig, vekîl 26/75a2=4:109
erklig, ḫâzin 35/52b3=40:49
erklig / mâlik, ḫâzin 35/20b2=39:73
küdezçi, vekîl 30/2b1=12:66
küdezçi, ḥafîẓ 33/42b3=34:21
küdezçi, rakib 33/15b3=33:52
küdezgen, ḥafîẓ 36/3a1=42:6
küdezgen, rakib 37/73b3=50:18
saklagugı, ḫâzin 35/18b3=39:71
nigâh dârende: küdezgen, ḥâfiẓ 26/11b1=4:34
küdezigli, vâkî 35/34b3=40:21
küdezigli, ᶜâşım 35/42a3=40:33
nigâh dâşte: küdezgen, ḥafîẓ 37/69a2=50:4
nigâh dâşten: berk tut-, imsâk 33/6a3=33:37 krş. **nigeh dâşten**
küdez-, ḥıfẓ 26/11b2=4:34
küdez-, imsâk 33/81b2=35:41
küdez-, ittikâ 34/94b1=39:24
küdez-, râʾi 26/21a2=4:46
küdez-, rakb 29/8a2=9:10
küdez-, vikâyeᵗ 30/74a3=16:81
sakla-, kavvâ 35/27b2=40:9
tut-, imsâk 27/18b1=5:4
nigâh dâşten farîża: bitig, kitâb 26/2b1=4:24

nigāh dāşten ḥ'āste şoden: küḏezü tilen-, istiḥfāẓ 27/50b3=5:44

nigāh dāşte şoden: küḏezil-, viḳāye[t] m. 38/74b1=64:16

nigāşten: beze-, taşvīr 35/60b3=40:64

şüret ḳıl-, taşvīr 38/66b2=64:3

nigeh dāşten: küḏez-, mess 30/72a2=16:79

niger: şüret, şüre[t] 35/61a1=40:64

niger konende: şüre[t] ḳılġan, muşavvir 38/32b1=59:24

nigeristen: baḳ-, re'y 26/19b3=4:44

baḳ-, naẓar 28/4a3=7:103

kör-, naẓar 35/70a2=40:82

kör-, re'y 30/71b3=16:79

yumup açmaḳ, lemḥ 30/70b3=16:77

nigerende: baḳıġlı, nāẓir 28/6a1=7:108

nigeristen ya'ni diden: baḳ-, naẓar 28/21b2=7:43

nigeriş kerden: amulluḳ ḳıl-, tebeyyün 37/57a2=49:6

nigünsārī: helāklik, te's 37/8b2=47:8

nigūsār kerden: töpen ḳıl-, irkās 26/53b3=4:88

töpen ḳıl-, kebt 25/3b2=3:127

nigüsār kerde şoden: yandurul-, irkās 26/57b1=4:91

nihād: sünnet, sünne[t] 33/8a1=33:38

yol, sünne[t] 33/22b2=33:62

nihād-ı Ḫudāy: yol, sünne[t] 33/83b3=35:43

Tanġrınıñ yolı, sünne[t] 33/84a1=35:43

nihāden: ḳoḏ-, vaż' 26/70b3=4:102

nihāde şoden: ormal-, vaż' m. 35/17a2=39:69

nihān: ġayb, ġayb 33/60b3=34:48

örtügli, ġayb 29/56a3=9:78

örtügli, sır 30/69a2=16:75

örtüglüg, ġayb 38/31a3=59:22

sır, sır 29/56a1=9:78

yaşru, sır 33/75b1=35:29

yaşru söz, sır 36/70a3=43:80

nihān reften: emit-, ravġ 34/27b3=37:91

nik: eḏgü, şālih 33/70a2=35:10

eḏgü, ḫayr 34/65b1=38:47

eḏgü iş, şālih 31/23b2=19:60

ḫayr, ḫayr 29/62b3=9:88

iğründ, ḫayr 34/65b3=38:48

nik ān-çi: néme körklüg, ni'emmā 26/29b2=4:58

nik bāz dārende: yıġġan, — 33/46b2=34:28

nik bāz gerdende: keḏ yanġan, evvāb 34/59b1=38:30

yanġan, evvāb 34/52a2=38:17

nik büden: umınçsız bol-, ḳanūṭ 31/76a1=41:49

nik dānā: bilgen, 'allām 29/56a2=9:78

nik dārende ez Ḫudāy: tapġan, 'ābid 36/70b3=43:81

nik endek: néme az, ḳalīl 34/55b2=38:24

nik fermānende: fermānlaġan, emmār 30/1a1=12:53

nik furū bārūnıden: berekāt bér-, mübāreke[t] 34/32b3=37:113

nik germ: ḳaynar, ḥamīm 37/13b2=47:15

nik ḥ'āh: eḏgü sanġan, nāşiḥ 32/9a2=28:12

nik ḥ'āsten: eḏgü san-, nuṣḥ 29/64b1=9:91

nik ḫorende: üküş yégen, ekkāl 27/49a2=5:42

nik merd: eḏgü, şāliḥ 26/39b3=4:69

nik nādān: biligsiz, cahūl 33/37a1=33:72

nik nu-sipās: nu-sipās, kafūr 33/38b1=34:17

nik rāst-gūy: keḏ çın sözlegli, şıddīḳ 26/39b2=4:69

nik revān: yügrük, cevād 34/59b3=38:31

nik sitemkār: ẓalūm / küç ḳılġan, ẓalūm 33/27a1=33:72

nik şigift: tek tanġ, 'ucāb 34/48a2=38:5

nik şinevende: üküş eşitgen, semmā' 27/47a3=5:41

nik şoden: onġar-, işlāḥ 27/45b3=5:39

nik tevbe dehende / tevbe pezīr: tevbe ḳabūl ḳılġan, tevvāb 37/63a3=49:12

niki: yaḫşı, ḫayr 26/86b1=4:127

eḏgülük, ḫayr 30/70a1=16:76

eḏgülük, ḥasene[t] 29/37a3=9:50

eḏgülük, ḥüsn 36/18a1=42:23

ḫayr, ḫayr 26/77b3=4:114

ḫayrāt, ḫayr 27/54a3=5:48

nikū: cemāl, ḥüsn 33/15b1=33:52

ḫayr, ḫayr 29/43b2=9:61

irinç, ni'me[t] 30/55b1=16:53

körklüg, cemīl 30/5b2=12:83

körklüg, ḥüsn 26/39b3=4:69

körklüg, ḥüsnā 28/17b3=7:137

körklüg, ḥasene[t] 26/52a1=4:85

néme eḏgü, ḥüsn 34/62b1=38:40

néme körklüg, niᶜme 28/86a3=8:40
yaḫşı, ḫüsn 34/56a3=38:25
nīkū / bihter: eḍgü, maᶜrūf 37/17a3=47:21
nīkū-bahā: irinç, niᶜmeᵗ 30/97a2=16:121
nīkūkār: eḍgü, muşliḥ 32/14a1=28:19
eḍgü, muḥsin 34/26a2=37:80
eḍgü bol-, berr 31/13a1=19:32
eḍgülük etgen, muḥsin 37/85b2=51:16
eḍgülük ḳılġan, berr 31/8a2=19:14
eḍgü ḳılıḳlı, muḥsin 32/10a1=28:14
eḍgülük ḳılıġlı, muşliḥ 28/45b2=7:170
eḍgülük ḳılıġlı, muḥsin 28/39a1=7:161
eḍgülük ḳılġan, muḥsin 29/64b2=9:91
eḍgü işlig, muḥsin 30/9b2=12:90
körklüg, muḥsin 34/33a1=37:113
yaḫşı, muḥsin 31/71a3=39:34
nīkūkārī: körklüglük, iḥsān 26/35b2=4:62
nīkūkārī kerden: eḍgülük ḳıl-, iḥsān 26/87b1=4:128
ongarmaḳ, işlāḥ 26/13a1=4:35
nīkū kerden: eḍgülük ḳıl-, işlāḥ 30/96b1=16:119
élleş-, işlāḥ 36/27a2=42:40
körklüg ḳıl-, işlāḥ 37/5a3=47:2
körklüg ḳıl-, iḥsān 38/66b3=64:3
ongar- / eḍgü ḳıl-, işlāḥ 28/64b2=8:1
ongar-, işlāḥ 28/21a2=7:142
yaraştur-, işlāḥ 37/60a2=49:9
nīkū-ter: eḍgülük, ḫüsn 29/38a3=9:52
körklügrek, aḥsen 28/23b3=7:145
körklüg, aḥsen 26/52b2=4:86
körklüg, ḫüsnā 28/53a2=7:180
nīkū-terīn: körklügrek, aḥsen 34/93a2=39:23
nīkū ü kirām: tüzün, kerīm 33/1b1=33:31
nīküyī: eḍgülük, niᶜmeᵗ 35/6b1=39:49
eḍgülük, maᶜrūf 28/34a1=7:157
eḍgülük, ᶜurf 28/60b3=7:199
eḍgülük, ḫayr 30/42b2=16:30
eḍgülük, ḫasaneᵗ 28/13b3=7:131
eḍgülük, ḫüsnā 30/60a2=16:62
irinç, niᶜmet 30/74b2=16:81
körklük, ḫüsn 34/66a2=38:49
niᶜmet, niᶜmeᵗ 27/17a3=5:3
nīküyī firistāden: niᶜmet bér-, inᶜām 26/39b1=4:69
nīküyī kerden: eḍgülük, birr 38/5b1=58:9
eḍgülük ḳıl-, iḥsān 30/42b2=16:30
eḍgülük ḳıl-, inᶜām 31/77a3=41:51
eḍgülük, iḥsān 30/79a1=16:90
minnet ḳıl-, menn 26/62b2=4:94
niᶜmet bér-, inᶜām 26/41a1=4:72
sipās ur-, menn 30/9a3=12:90
nīme: yaru, nışf 27/15b1=4:176
yarım, nışf 26/5b1=4:25
niᶜmet dāden ve minnet nihāden: niᶜmet bér-, menn 34/62a2=38:39
nīrū: ḳuvvet, ḳuvveᵗ 29/48b2=9:69
küç, ḳuvveᵗ 31/7b3=19:12
nīrū-mend kerden: aġırla-, taᶜzīr 27/26b3=5:12
nīst: ermez, mā 25/11b2=3:144
ermez, leyse 33/1b2=33:32
yoḳ, mā 25/3a2=3:126
yoḳ, in 31/27b2=19:71
yoḳ, leyse 25/3b3=3:128
nīst kerden: helāk ḳıl-, ihlāk 36/101b2=45:24
helāk / yoḳ ḳıl-, ihlāk 28/31a3=7:155
öldür-, ḳātele 29/23a2=9:30
yoḳat-, tedmīr 28/18a2=7:137
yoḳat-, ihlāk 31/81b2=46:27
yoḳ ḳıl-, ihlāk 28/13a1=7:129
yoḳat-, muḳātele ᵗ 38/60a1=63:4
yoḳalt-, iṣḥāt 31/52b2=20:61
nīst kerde şoden: helāk bol-, mutebber 28/19a3=7:139
nīst şoden: helāk bol-, bevr 33/70b3=35:10
yoḳalıġlı, hālik 32/44a1=28:88
nişān: belgü, ᶜalāmeᵗ 30/37b2=16:16
āyet, āyeᵗ 27/51a3=5:44
belgü, āyeᵗ 26/27a3=4:55
belgü, şeraṭ 35/15a3=47:18
belgülüg, āyeᵗ 30/30a3=15:75
binā, eşer 35/34a3=40:21
binā ḳılġan, eşer 35/70b2=40:82
eşer, eşer 37/49a1=48:29
nişān, āyeᵗ 33/3a3=33:34
nişān dāden: ṣıfat ḳıl-, vaṣf 36/71a3=43:82
nişān-ı rūy: yüzi nişānı, sīmā 37/21a2=47:30
nişesten: oltur-, ḳuᶜūd 29/63b2=9:90
oldur-, ḳuᶜūd 29/35b1=9:46
nişeste: oldruġlı, ḳāᶜid 29/62a1=9:86
oldurġan, ḳāᶜid 29/35a1=9:46

nişîn: oldurğu yer, maḳᶜad 29/58a1=9:81
nuḫustîn: yawuḳ, dünyā 35/78b2=41:12
evvel, evvel 28/22b2=7:143
evvelḳı, evvel 31/54a3=20:65
evvelḳı, ūlā 36/83a1=44:35
numūden: émle-, işāret[t] 31/12a1=19:29
köndür-, hidāyet[t] 26/94a1=4:137
köndür-, ihdā[ɔ] 31/17a2=19:43
körkit-, murā[ɔ]ā[t] 26/97a3=4:142
körkit-, ri[ɔ]ā[ɔ] 26/15a3=4:38
körkit-, irā[ɔ]e[t] 28/21b2=7:143
numūde şoden: ḫayāl körün-, taḫyîl m. 31/54b2=20:66
nusipās: nü-sipās, keffār 37/75a3=50:24
tanġan, keffār 34/78b2=39:3
nusipāsi kerden: tan-, küfr 34/81b2=39:7
nüsipās kerden: tan-, küfr 30/67b2=16:72
nuşret: furḳān, furḳān 29/2a1=8:41
nuşret yaᶜni yārı: aḍırmaḳ, furḳān 28/79b1=8:29
nübî: Ḳur[ɔ]ān, Ḳur[ɔ]ān 26/49b2=4:82
oḳıġu, Ḳur[ɔ]ān 30/19b1=15:1
nübi / kitāb-ı Muḥammed: oḳıġu, Ḳur[ɔ]ān 30/31b3=15:91
nüh du: toḳsan toḳuz, tisᶜun ve tisᶜüne 34/54a3=38:23
nüsḫa: bitig, nusḫa[t] 28/30b1=7:154
nüsḫa kerden: bitin-, istinsāḫ 36/105a1=45:29
nüvîd: vaᶜde, miᶜād 29/2b3=8:42
vaᶜde, vaᶜd 26/82b3=4:122
vaᶜde, meᶜîd 31/63b2=20:87
vaᶜîd, vaᶜîd 37/72b1=50:14
nüvîd dāden: vaᶜde ḳıl-, vaᶜd 29/47b3=9:68
vaᶜde ber-, vaᶜd 28/67a2=8:7
nüvîd dāde şoden: vaᶜde ḳılın-, vaᶜd m. 34/15b1=36:63
nüvîd dāden yekdîgerrā: vaᶜde bériş-, muvāᶜade[t] 29/2b2=8:42

ö (ع)

ömr dāden: uzun ᶜömr bér-, taᶜmîr 1/17a2=36:68

P (پ)

pādāş: cezā, cezā[ɔ] 27/39a3=5:29
neng, cezā[ɔ] 36/26b3=42:40
yanut, ṣevāb 25/13a1=3:145
yanut, cezā[ɔ] 29/59l=9:82
pādāş bisyār dehende: arḳa üküş bérgen, şekūr 33/76a1=35:30
pādāş dāden: cezā bér-, cezā[ɔ] 33/30a2=34:4
ḳoḍ-, nisyān 29/47b2=9:67
songlat-, iᶜḳāb 29/55b1=9:77
yanut bér-, işābe[t] 25/16b3=3:153
yanut bér-, cezā[ɔ] 28/29b2=7:152
pādāş dāde şoden: yanut béril-, cezā[ɔ] m. 26/83a3=4:123
cezā béril-, cezā[ɔ] m. 38/93b2=66:7
pādāş-ı bedî: ésiz yanut, seyyi[ɔ]e[t] 35/7b3=39:51
pādāş-ı bisyār dehende: az ṭāᶜatḳa üküş yanut bérgen, şekūr 36/18a2=42:23
azḳa üküş bérgen, şekūr 38/75a2=64:17
pādāş-ı mekr dāden: al yanutı bér-, mekr 28/80b1=8:30
pādşāh: erklig, melik 31/87b2=20:114
melik, melik 27/34a1=5:20
pādşāhî: erk, sulṭān 33/42a1=34:21
erk, mülk 35/31b1=40:16
erklik, melekū[t] 28/55a1=7:185
erklik, mülk 28/35b1=7:158
mülk, mülk 27/31a1=5:17
pādşāhî yāften: erklen-, tevellî 37/17b3=47:22
pāk: arıġ, ṭayyib 26/19a3=4:43
arıġ, subḥān 29/23b3=9:31
arıġlıḳ, subḥān 30/57a2=16:57
yaḫşı, ṭayyib 33/70a2=35:10
zekāt, zekā[t] 31/21a3=19:55
pāk būden: ḫoş tur-, ṭib 35/20b3=39:73
pāk goften: arıġ ay-, tesbîḥ 38/32b2=59:24
arıġlıḳ, subḥān 31/14a2=19:35
arıġ, subḥān 34/42a1=37:159
arıġ Tangrı, subḥān 34/5b1=36:36
pākî: arıġlıḳ, zekā[t] 31/8a2=19:13
ᶜiddet, ᶜidde[t] 38/76a2=65:1
pāk kerde: arıġ, muḳaddes 31/39a3=20:12
pāk kerden: arıt-, taṭhîr 27/22b2=5:6
pāk kerden u suturden: arıt-, tezkiye[t] 26/24a1=4:49
pāk-ter: arıġraḳ, eṭhār 33/17b1=33:53

pāk u ḫoş: arıġ, ṭayyib 27/18a2=5:4
pāk yaᶜni Şām: arıġ yer, muḳaddes 27/34a3=5:21
pākīze / ḫoş: ḫoş, ṭayyibeᵗ 38/46b3=61:12
pākīze kerden: arıt-, taṭhīr 33/3a2=33:33
arıt-, temḥīş 25/10a3=3:141
arıt-, tezkiyeᵗ 38/50a3=62:2
beze- / arıt-, imtiḥān 37/55a3=49:3
pākīze kerde: arıġ ḳılınmış, muṭahhar 26/28b3=4:57
pākīze şoden: arı-, tezekkī 31/59a1=20:76
pāre: bir ança, baᶜż 36/64a1=43:63
kesek, cüzᶜ 32/20b1=28:29
pāre ... pāre: amarı ... amarı, baᶜż ... baᶜż 29/47a 2=9:67
kes kes, ᶜiżīn 30/31b3=15:91
kes kes / pāre pāre, dekk 28/22a3=7:143
pāre-i āb: uça suwı, nuṭfeᵗ 30/33b1=16:4
pāre-i āteş: pāre ot, ḳabes 31/38b2=20:10
pāre-i ebr: pāre bulıt, kisf 33/33a2=34:9
pāre-i māl: kesek, biżāᶜaᵗ 30/8a2=12:88
pāre-i zemīn: orun, buḳᶜaᵗ 32/21a1=28:30
pāre laḥṭī: amarı ... amarı, baᶜż ... baᶜż 26/4b1=4:25
pāre pāre kerden: kes kes ḳıl-, taḳṭīᶜ 37/13b2=47:15
pārsā: küḏezigli, muḥşin 27/20a1=5:5
küḏezgen, muḥşin 26/5a1=4:25
pārsā, muḥşin 26/2b3=4:24
pāsuḫ dāden: icābet ḳıl-, isticābeᵗ 28/60a4=7:194
pāsuḫ dāde şoden: icābet ḳılın-, isticābeᵗ m. 36/11b2=42:16
pāsuḫ kerden: icābet ḳıl-, isticābeᵗ 28/76a1=8:24
icābet ḳıl-, icābeᵗ 32/41b3=28:65
müstecāb ḳıl-, isticābeᵗ 28/68a3=8:9
pāşine: kiḏin, ᶜaḳib 25/12a2=3:144
pāy: aḏaḳ, ricl 27/42b2=5:33
aḏaḳ, ḳadem 25/14b3=3:147
pāy fuşurden: aḏaḳ tik-, işrār 36/91b2=45:8
pāy-gāh: derece, derk 26/98b3=4:145
derece, dereceᵗ 28/66a1=8:4
pāy güşāde kerden: boşa-, taṭlīḳ 33/11a3=33:49
pāyān: soñg, ᶜāḳıbeᵗ 38/85a1=65:9
pāyānkār: şoñg, ᶜāḳıbeᵗ 28/4a3=7:103
pāydār: bāḳī yaᶜnī tüplüg, bāḳī 36/48a2=43:28
ḳaldaçı, bāḳī 30/83b2=16:96
körklüg bāḳī, bāḳī 31/30a2=19:76
pāydār-ter: bāḳī, ebḳā 36/25a2=42:36
bāḳīraḳ, ebḳā 31/56b3=20:71
pāyende: baḳıġlı, nāẓir 33/16a3=33:53
berekātlıġ, tebārek 36/72a2=43:85
pāyende-ter: bāḳī, ebḳā 31/57b3=20:73
bāḳīraḳ, ebḳā 31/92b2=20:127
pāygāh: derecāt, dereceᵗ 38/7b2=58:11
ḳur, dereceᵗ 35/30b2=40:15
pāyīden: baḳ-, naẓar 26/21b2=4:46
pāyisten: baḳ-, naẓar 34/10b2=36:49
küḏ-, naẓar 36/65a2=43:66
peder-i perī: periler atası, cānn 30/21a1=15:27
pedīd āmeden: belgür-, ẓuhūr 29/36b2=9:48
belgür-, bedāᵓ 36/107a2=45:33
belgür-, tebeyyün 37/18b3=47:25
pedīd āmeden naẓar kerden: nūr kör-kit-, tecellī 28/22a2=7:143
pedīd kerden: belgürt-, tibyān 30/78b2=16:89
belgülüg ḳıl-, şerᶜ 36/7b1=42:13
toḳı-, żarb 30/91b2=16:112
ur-, żarb 30/68b2=16:75
pedīd şoden: belgür-, bedāᵓ 31/90a1=20:121
pehlū: ḳoltıḳ, cenāḥ 31/41b3=20:22
yan, cenb 29/26b1=9:35
peḫnā: én, ᶜarż 25/5b3=3:133
pelīd: arıġsız, ḫabīş 28/34a3=7:157
arıġsız, necis 29/20b2=9:28
ᶜaẕāb, rics 33/3a1=33:33
pelīdkār: yazuḳ, ᶜanet 26/5b3=4:25
pelīdkārī kerden: zinā ḳıl-, zinā 38/37b3=60:12
penāh custen: sıġın-, istiᶜāẕeᵗ 28/61a2=7:200
penāh girende: térlür yer, muteḥayyiz 28/72a3=8:16
penāh giriften: sıġın-, istiᶜāẕeᵗ 35/56b1=40:56
sıġın-, ᶜavẕ 35/38a1=40:27

peyġāmber: ıḍılmış, mürsel 32/41b3=28:65
mürsel, mürsel 34/44a3=37:171
peyġāmber, nebī 33/1b2=33:32
peyġāmber, resūl 38/50a1=62:2
resūl, resūl 38/5a3=58:9
resūl yaᶜnī yalavaç, resūl 29/12a1=9:16
yalavaç, nebī 25/13b1=3:146
yalavaç, resūl 25/5b1=3:132
yalawaç, resūl 33/2b3=33:33
peyġāmber-i āgāh konende: ḫāṣ yalawaç, resūlᵉⁿ nebiyyᵉⁿ 31/21a2=19:54
peyġāmber-i ḫāṣ: ḫāṣ yalavaç, resūlᵉⁿ nebiyyen 31/20a2=19:51
peyġāmberī: peyġāmberlıḳ, nübüvveᵗ 36/96a2=45:16
peygār: ḫuṣūmet, ḫiṣām 36/43b1=43:18
tartışıḳ, cedel 36/61b3=43:58
peygār kerden: ḫaṣmlaş-, iḫtiṣām 34/11a1=36:49
ḫuṣūmet, teḫāṣum 34/70a3=38:64
ḫuṣūmet ḳılış-, iḫtiṣām 34/71b2=38:69
tartış-, mucādeleᵗ 28/66b2=8:6
tartış- / uruş-, mucādeleᵗ 30/91a3=16:111
peygār konende: çoġıçı üstelgen, ḫaṣīm 30/33b2=16:4
çoġıçı, ḫaṣīm 36/61b3=43:58
ḫaṣm, ḫaṣm 34/53a3=38:21
peymān: ᶜahd, ᶜahd 31/31a1=19:78
baçıḳ, ᶜahd 28/3b2=7:102
peymān kerden: ᶜahd ḳıl-, ᶜahd 31/88a1=20:115
peymāne: ülgü, keyl 30/8a3=12:88
peyvendgāh yaᶜnī dest ü pāy: ernek uçları, benān 28/70b3=8:12
peyvesten: ulaş-, waṣl 26/55b1=4:90
peyveste: tutaşı, mutetābiᶜ 26/60b1=4:92
tutaşı, muḳīm 30/30b1=15:76
tutaşı, wāṣib 30/55a3=16:52
peyveste būden: ulaşu téril-, ᶜakf 28/18b2=7:138
peẕer: ata, eb 29/16b2=9:23
peẕiruften: peẕirle-, teḳabbul 27/38a3=5:27
peẕirle-, kabūl 36/19a3=42:25
peẕirle-, kefl 32/9a1=28:12
tevbe bér-, tevbeᵗ ᶜalā 31/90b1=20:122
peẕīrende: ḳabūl ḳılıġlı, ḳābil 35/23a2=40:3
peẕīrufte şoden: peẕīrlen-, teḳabbul m. 29/39a1=9:53
pindāriden: saḳın-, ḥisāb 36/70a2=43:80
pindāşten: sézin-, ḥisbān 25/28b3=3:188
sézin-, zeᶜm 38/68b3=64:7
saḳın-, ḥisāb 36/98b3=45:21
pinhān dāşten: kizle-, ketm 26/14b3=4:37
kizle-, īcās 31/54b3=20:67
kizle-, iḫfāʾ 38/34b3=60:1
yaşur-, iḫfāʾ 27/29a1=5:15
yaşur-, isrār 27/57b2=5:52
pinhān goften: yaşru sözle-, isrār 38/89b1=66:3
pinhān kerden: kizle-, dess 30/58a2=16:59
yaşur-, iḫfāʾ 33/18a3=33:54
yaşur-, isrār 30/38a2=16:23
pinhān reften: emit-, ravġ 37/88a1=51:26
pinhān şoden: yaş-, tevārī 30/57b3=16:59
pīr: awıçḳa, şeyḫ 32/16a3=28:23
uluġ pīr, şeyḫ 35/63a2=40:67
pīrī: ürünglük, şeyb 31/5a1=19:4
pīrāhen: könglek, ḳamīṣ 30/10a3=12:93
könglek, sirbāl 30/74a2=16:81
pīrāye: altun birle étig, ḥuliyy 28/26a2=7:148
étig, ḥilyeᵗ 30/36b2=16:14
şamuşa, ḥilyeᵗ 36/43b1=43:18
pīrūz: belgülüg, ẓāhir 35/40a2=40:29
pīrūzī: ḳurtulmaḳ, fevz 26/41b3=4:73
pīrūzī dāden: elig bér-, iẓfār 37/43a2=48:24
pīrūz kerden: belgürt-, iẓhār ᶜalā 29/24b2=9:33
pīrūz şoden: ḳurtul-, fevz 26/41b3=4:73
pistān: emüzgen, murżiᶜaᵗ 32/8b2=28:12
piş: aşnu, ḳable 28/31b1=7:155
burun, ḳable 28/9b2=7:123
burunḳı, beyne yedey 33/48a2=34:31
ḳaṭ, beyne yedey 31/25a3=19:64
öng, ḳable 25/8a3=3:137
öng, beyne yedey 37/53b2=49:1
öngdin, ḳable 25/11b3=3:144
öngdin, beyne yedey 27/53a2=5:48
utru, beyne yedey 27/52a2=5:46
piş āmeden: tut-, telaḳḳī 37/73a3=50:17

pīş āyende, pīş revende: utru kelmiş, mustaḳbil 31/79a2=46:24
pīş-desti kerden: bir ikindi aşun-, istibāḳ 34/16b1=36:66
ozuş-, istibāḳ 27/54a3=5:48
pīş-desti kerden: üsten-, sebḳ 38/24a3=59:10
pīş-desti konende: ozruġlı, sābıḳ 34/7b1=36:40
pīş firistāden: aşundur-, taḳdīm 32/31a2=28:47
ilgerü ıḍ-, taḳaddum 26/35a1=4:62
ilgerü kel-, taḳdīm 34/69a2=38:61
öng ıḍ-, taḳdīm 38/8b3=58:13
pīşgāh-ı mescid: miḥrāb, miḥrāb 34/53a3=38:21
pīşī giriften: ilgerü keç-, taḳaddüm 37/53b1=49:1
pīşin: aşnuḳı, evvelīn 30/38b3=16:24
evvelḳı, evvelīn 28/81a2=8:31
ozaḳı, evvel 34/20a3=37:17
pīşī konende: öngürtgen, mu^{c}āciz 33/54a1=34:38
pīş reften: aşnu bar-, istiḳdām 33/47b2=34:30
aşın-, istiḳdām 30/59b3=16:61
er-, sebḳ 34/44a2=37:171
keç-, sebḳ 31/69a1=20:99
oz-, sebḳ 36/9b1=42:14
öngdin keç-, selef 28/85a3=8:38
öngdin keç-, taḳaddüm 37/27a1=48:2
pīş-ter: köprek, ekser 36/103a2=45:26
pīşānī: alın, cebin 29/26a3=9:35
pīş-mānī: aḍaḳ, ḳadem 30/82b2=16:94
pīşvā: baş, imām 29/9b1=9:12
başçı, imām 31/5a2=28:5
pīzruftār: uġḳa aldaçı, kefīl 30/80a3=16:91
pīzruftār kerden: bér-, ikfāl 34/54b2=38:23
pōst: teri, cild 26/27b2=4:56
puḫte şoden: çovlan-, nażc 26/27b2=4:56
pursīden: aça tile, istiftā^{ɔ} 26/85a3=4:127
ay-, istiftā^{ɔ} 34/40a1=37:149
ayt- / sor-, su^{ɔ}āl 30/51a2=16:43
sor-, istiftā^{ɔ} 34/19a1=37:11
sor-, su^{ɔ}āl 28/56a1=7:187
pursende: tilegli, sā^{ɔ}il 35/77a3=41:10
pursīden ez yekdiger: soruş-, tesā^{ɔ}ul 32/42a2=28:66
pursīde şode: sorulmış, mes^{ɔ}ūl 34/22a3=37:24
pursīde şoden: sorul-, su^{ɔ}āl m. 30/56b3=16:56
puser: er oġlan, ibn 38/15a1=58:22
erkek oġlan, ibn 32/4b1=28:4
oġul, ibn 30/4b1=12:81
oġlan, ibn 29/17a3=9:24
yégen, sıbṭ 27/6b3=4:163
puserek: oġulḳına, buneyy 34/30a2=37:102
puser-i ^{c}am: mīrāş alġan, mevlā 26/10a2=4:33
yaġuḳ, mevlā 31/5a2=19:5
puser-i pīzrufte: oġullanmış oġul, de^{c}iyy 33/7a3=33:37
puser-i rāh: yol oġlı, ibni's-sebīl 38/21b3=59:7
pūş: örtüg, kinān 35/74a1=41:5
pūşānden: ört-, muvārā^{t}, 27/40a1=5:31
pūşīden: keḍ-, lubs 33/73a1=35:12
kizle-, iknān 32/43a2=28:69
ört-, tekfīr 26/8b3=4:31
ört-, ġışyān 25/17b2=3:154
yaşur-, istiḫfā^{ɔ} 26/73b3=4:108
pūşide: örtügli, ḥafiyy 31/4b2=19:3
pūşide dāşten: kizle-, iḫfā^{ɔ} 25/18b1=3:154
pūşide şoden: ḳarağu bol-, ^{c}amā 32/42a1=28:66
örtüglüg kel-, iḫfā^{ɔ} m. 35/31a3=40:16
pūşide-ter: örtüglügrek, aḫfā 31/37b3=20:7
pūşiş: örtük / sığınçu, kinn 30/74a1=16:81
örtük, libās 30/92b1=16:112
örtüg, ġişāve^{t} 36/101a1=45:23
örtüg, ġıṭā^{ɔ} 37/74b3=50:22
pūyāniden: sekirt-, īcāf 38/20b2=59:6
pūziş: ḫüccet, ḫücce^{t} 36/11a2=42:15
pür kerden: toldur-, mel^{ɔ} 34/75b2=38:85
pür-resīde: bilgen, ḥafiyy 28/57a1=7:187
pür şoden: tolan-, imtilā^{ɔ} 37/77a1=50:30
püşt: arḳa, ezr 31/43a3=20:31
arḳa, ẓahr 29/26b1=9:35
arḳa, dubur 26/22b2=4:47
kiḍin, dubur 27/34b1=5:21
kirū, dubur 28/72a1=8:15
song, dubur 37/80b3=50:40
uça, ẓahr 28/48a1=7:172
püşt be-dīvār nihāde: tamḳa yölenmiş, müsenned 38/59b2=63:4
püşt dāden: ewür-, tevliye^{t} 38/26b2=59:12

püşt dāden yaᶜnī gürīḫten: ewür-, tevliyeᵗ 37/41b3=48:22
püşt dehende: arḳa bérigli, mudbir 34/27b3=37:91
ḳadra yanıġlı, mudbir 32/21b2=28:31
yüz ewrügli, mudbir 35/42a2=40:33
püşt ḫam dehende: rükūᶜ ḳılġan, rākiᶜ 37/48b2=48:29

R (ر)

rāh: iç yol, sebīl 29/26a1=9:34
köni yol, ṣırāṭ 34/16b1=36:66
ḳurtulmaḳ, necāᵗ 35/48a3=40:41
şerīᶜat, şerīᶜaᵗ 36/97b1=45:18
yol, cuddeᵗ 33/74b3=35:27
yol, sebīl 26/18b1=4:43
yol, ṣırāṭ 27/14b3=4:175
yol, sünneᵗ 25/8a3=3:137
yol, ṭarīḳ 31/59b1=20:77
rāh burden: kön-, ihtidāᵃ 36/39b3=43:10
rāh dīden: yol kör-, baṣar 34/16b2=36:66
rāh giriften: kön-, ihtidāᵃ 32/2b1=27:92
rāh-ı dīn ü nihād: yaruḳ yol, şirᵓaᵗ 27/53b3=5:48
çerāġ, şerīᶜat 27/53b3=5:48
rāh-ı fāżıl-ter: yol, ṭarīḳaᵗ 31/53b2=20:63
rāh-ı güẕer: yol oġlı, ibni's-sebīl 29/43a2=9:60
rāh-ı rāst: könilik, hudā 37/47b2=48:28
köni yol, hudā 28/60a3=7:193
köni yol, ṣırātu müstaḳīm 34/14b3=36:61
rāh-ı rāst burden: köni yolḳa bar-, ihtidāᵃ 30/37b3=16:16
rāh-ı rāst dāden: köndür-, hidāyeᵗ 33/68b1=35:8
rāh-ı rāst girende: könülmiş, muhtedī 36/53a1= 43:37
rāh-ı rāst girifte: köni yolḳa könmiş, muhtedī 29/13b3=9:18
könügli, muhtedī 28/51b2=7:178
rāh-ı rāst giriften: kön-, ihtidāᵃ 3/36a2=7:159
köni yol tut-, ihtidāᵃ 33/61b1=34:50
köni yolḳa kön-, ihtidāᵃ 30/37b2=:15
rāh-ı rāst numūden: köndür-, hidāyeᵗ 29/14b3=9:19
yaruḳ yol , minhāc 27/53b3=5:48
rāh numāy: köndürgen, hādīᵃ 28/55b3=7:186
köni yol, hudā 32/28b2=28:43
köndürügli, hādi 31/72b2=39:36
yolḳa köndürmek, hudā 30/86b3=16:102
yolçı, hudā 36/98b2=45:20
rāh numāyende-ter: könirek, ahdā 32/32b3=28:49
rāh numūden: aymış yol, hudā 31/91a2=20:123
kön-, hidāyeᵗ 28/53b2=7:181
köndür-, hidāyeᵗ 26/54a1=4:88
könilik, hudā 37/14b3=47:17
köni yol, hudā 25/8b3=3:138
köni yol körkit-, hidāyeᵗ 28/36a3=7:159
köni yolḳa köndürmek, hudā 30/11a2=12:111
köni yolḳa köndür-, hidāyeᵗ 36/35b3=42:52
köni yol körset-, hidāyeᵗ 38/44a1=61:7
yolçıla-, dilāleᵗ 33/31b2=34:7
yolḳa köndür-, hidāyeᵗ 30/48a2=16:37
yol körgüz-, dilāleᵗ 38/45a3=61:10
yol körkit-, hidāyeᵗ 31/92b2=20:128
yol körset-, hidāyeᵗ 38/61a3=63:6
rāh numūdeni: yolçı / ḳılavuz, hudā 35/55a2=40:54
rāh yāfte-ter: köni yol bulmışraḳ, ahdā 33/82b3=35:42
raḥmet: raḥmet, ravḥ 30/7b1=12:87
rām kerden: uḍu barıġlı ḳıl-, teshīr 30/35a2=16:12
fermān tutuġlı ḳıl-, teshīr 30/36a3=16:14
musaḫḫar ḳıl-, teshīr 33/73b3=35:13
rām kerde: fermān tutuġlı, musaḫḫar 30/72a1=16:79
rānden: sür-, sevḳ 33/69a3=35:9
sür-, ẕevd 32/16a1=28:23
rānde: sürülmiş, racīm 30/23b2=15:34
sökmiş sürülmiş, racīm 30/85a2=16:98

rānde şoden: sürül-, sevk̇ m. 28/66b3=8:6
rāst: çın, ḥaḳḳ 33/66b1=35:5
çın sōz, ḥaḳḳ 29/21b3=9:29
ḥaḳīḳat, ḥaḳḳ 29/36b2=9:48
imin, emin 32/18a1=28:26
köni, ḥaḳḳ 30/48b3=16:38
köni, mustaḳīm 33/86a1=36:4
köni, reşād 35/40b3=40:29
köni, rüşd 28/24b2=7:146
köni, ṣādıḳ 37/83b2=51:5
köni, sedīd 33/25b3=33:70
köni, sevā[3] 38/35a2=60:1
köni, seviyy 31/17a3=19:43
kōni yol, mustaḳīm 30/25a3=15:41
ong, eymen 31/60b2=20:80
rāst yaraġlıġ, ḥaḳḳ 28/4b3=7:105
rāst, ḥaḳḳ 28/65b3=8:4
saġ, yemīn 33/37a2=34:15
saġ ḳol, eymen 31/20a3=19:52
sezā, ḥaḳḳ 27/10b2=4:171
yaraġlıġ, ḥaḳḳ 28/8b2=7:118
rāst āverden: tenĝeştür-, muvāṭa[c]a[t] 29/28b1=9:37
rāst būden: rāst tur-, istiḳāme[t] 35/75a1=41:6
rāst goften: rāst ay-, ṣıdḳ 29/33b3=9:43
rāst-gūy: köni, ṣādıḳ 30/5a3=12:82
çın, ṣādıḳ 25/27b2=3:183
çın ya[c]nī rāst sözlegüçi, ṣādıḳ 34/41b1=37:157
çın köni, ṣādıḳ 28/5b1=7:106
çın sözlegli, ṣādıḳ 33/47a3=34:29
könike tapuġlı, ṣādıḳ 37/66a1=49:15
rāst-gūy dārende: bitügli, mü[3]min 28/14b3=7:132
çınġarıġlı, muṣaddıḳ 26/22a3=4:47
çın tutuġlı, muṣaddıḳ 33/76a3=35:31
rāst-güy dāşten: bit-, īmān 29/43b3=9:61
könike tut-, taṣdīḳ 31/71a1=39:33
rāstgüy-ter: könirek, aşdaḳ 26/83a1=4:122
rāstī: [c]adl, [c]adl 38/78a2=65:2
çınlıḳ, ḥaḳḳ 38/33b3=60:1
çınlıḳ / rāstlıḳ, ḥaḳḳ 36/18b3=42:24
könilik, [c]adl 37/60a2=49:9
könilik, ḥaḳḳ 28/53b3=7:181
könilik, ḳıst 27/49b1=5:42
rāstlıḳ, ḥaḳḳ 28/36a3=7:159
sezā, ḥaḳḳ 33/58a1=34:43
rāst īstāde: rāst ornatmış, rāsī 33/35b2=34:13
rāst īstāden: köni tur-, istivā[3] 37/49b2=48:29
rāstkār: bütün işlig, ḥakīm 36/35a1=42:51
ḥakīm, ḥakīm 26/89a1=4:130
köni, rāşid 37/58b3=49:7
rāst kerden: aḍaḳın ḳıl-, iḳāme[t] 38/78a3=65:2
ḥelāl ḳılmaḳ, teḥille[t] 38/89a2=66:2
rāst ḳıl-, ṣıdḳ 33/40a2=34:20
rāst tur-, ṣıdḳ 37/17b1=47:21
törüt-, tesviye[t] 34/72a3=3
tüp tüz ḳıl-, tesviye[t] 30/21b3=15:29
rāst şoden ü dürüst şoden: çın-oḳ, ḥaḳḳ 26/82b 3=4:122
rāst-ter: köni yolluġraḳ, ahdā 26/25a2=4:51
könirek, ahdā[3] 36/46b2=43:24
könirek, aḳvam 26/21b3=4:46
könirek, aşdaḳ 26/53a3=4:87
rāst yā şomār rāst: köni, ḳayyim 29/27b1=9:36
rāz: rāz, necvā[3] 31/53a2=20:62
sır, sırr 37/19b2=47:26
rāz goften: rāz ay-, tenāci 38/5a1=58:9
rāz aymaḳ, neçvā 38/5b3=58:10
rāz ayt-, tenāci 38/5b1=58:9
şuwşamaḳ, necvā 26/78a1=4:114
şuwşamış, necvā 29/56a2=9:78
rāz güyende: münācāt, neciyy 31/20b1=19:52
yaşru sözlegli, neciyy 30/3b1=12:80
rāzhā-yı sīnehā: köküzlerdeki, ẕātü'ş-şudūr 25/1b1=3:119
köngüller içindeki, ẕātü'ş-şudūr 27/23b2=5:7
köngüllerdeki, ẕātü'ş-şudūr 29/4a2=8:43
köngüllerdeki rāz, ẕāti'ş-şudūr 38/67b1=64:4
reftār: şūret, sīre[t] 31/41b2=20:21
reften: aḍrıl-, faṣl 30/10b3=12:94
aḳ-, cereyān 30/43a3=16:31
bar-, inṭilāḳ 31/2b3=18:77
bar-, seyr 32/19b3=28:29
bar-, se[c]y 38/95a1=66:8
bar-, ẕehāb 27/36a3=5:24
kit-, ẕehāb 29/5b3=8:46
yan-, tevellī 31/83a3=46:29
yorı-, meşy 28/60a5=7:195
yorı-, meşş 31/45a1=20:40

rūşenāyī: nūr, nūr 29/24a2=9:32
yaruḳluḳ, nūr 27/29b1=5:15
rūşenāyi-i çeşm: göz yaruḳı, ḳurratu ᶜayn 32/7a3=28:9
rūy: yüz, vech 33/24a1=33:66
rūy āverden: utru kel-, iḳbāl 34/22b2=37:27
rūy der rūy-ı yekdīger āverden: bir ikindi utruşġan, muteḳābil 36/87a3=44:53
rūy gerdānī: yüz ewürmek, iᶜrāż 26/86b3=4:128
rūy gerdānide: yüz ewürgen, muᶜriż 29/55a3=9:76
yüz ewrügli, muᶜriż 28/75b3=8:23
yüz evrügli, muᶜriż 34/71a3=38:68
rūy gerdāniden: yüz ewür-, tevellī 28/86a2=8:40
yüz ewür-, iᶜrāż 28/60b3=7:199
yüz ewür-, ṣafḥ 27/28b2=5:13
yüz ewür-, ṣudūd 26/27a1=4:55
yan-, tevellī 29/41a2=9:57
rūy gerdiden: uḍ-, ittibāᶜ 33/40a3=34:20
rūy-ı sūy-ı vey āmeden: utru bar-, iḳbāl 32/21b3=28:31
rūy kerden: uḍ-, ittibāᶜ 31/85a2=20:108
rūy nihāden: utru kel-, iḳbāl 34/28b1=37:94
rūyānīden: ündür-, nebāt bi 30/34a3=16:11
ündür-, inbāt 34/5b2=36:36
rūz: kün, yevm 29/13a3=9:18
kündüz, nehār 30/35a2=16:12
rūz-ı cudā kerden ḥaḳ ez bāṭıl: aḍırmaḳ küni, yevmü'l-faṣl 34/21a2=37:21
rūz-ı gāh dānişte şode: saḳış kün / belgülüg kün, yevmi'l-vaḳti'l-maᶜlūm 30/24a3=15:38
rūz-ı ᶜīd: ᶜīd küni, yevmü'z-zīne^{t} 31/52a1=20:59
rūz-ı rüsteḫīz: uluġ kün, yevmi'l-ḳıyāme^{t} 36/103a1=45:26
rūz-ı şenbe: şenbe, şenbe 28/40a1=7:163
rūz-ı şumār: cezā küni, yevmü'd-dīn 34/21a2=37:20
ḥisāb küni, yevmi'l-ḥisāb 34/51b3=38:16
saḳış küni, yevmi'd-dīn 30/23b3=15:35
rūz reften: tesbīḥ ḳıl-, teᵓvīb 33/33b2=34:10
rūzedār: rūze tutġan ... ḳunçuy, ṣāᵓime^{t} 38/92a1=66:5
rūze dāşten: rūze tut-, şiyām 26/60b1=4:92
rūzgār: zamāne, dehr 36/101b3=45:24
rūzgār-ı dırāz: kéç, meliyy 31/18b1=19:46
rūzgār-ı kāfirī: biligsizlik, cāhiliyye^{t} 37/45a3=48:26
bilmezlik, cāhiliyye^{t} 25/18a1=3:154
rūzī: rūzī, rızḳ 30/63b2=16:67
rūzī, ḳūt 35/77a1=41:10
rūzī dāden: rūzī, rızḳ 34/67a2=38:54
rūzī ḳıl-, rızḳ 30/56b3=16:56
rūzī bér-, rızḳ 30/67b1=16:72
rūzī dāde şoden: rūzī béril-, rızḳ m. 25/24b1=3:169
rūzī dehende: rūzī bérgen, rāzıḳ 33/55a1=34:39
rüsteḫīz: ḳıyāmet, ḳıyāme^{t} 31/91b2=20:124
ḳıyāmet yaᶜnī ḳopmaḳ, ḳıyāme^{t} 38/36a2=60:3
ḳopmaḳ, ḳıyāme^{t} 26/75a1=4:109
ḳopmaḳ yaᶜnī ḳıyāmet, ḳıyāme^{t} 35/15b2=39:67
rüsvā kerden: ḫᵛār ḳıl-, iḫzāᵓ 29/10b2=9:14
körksüz ḳıl-, feżḥ 30/28b2=15:68
rüsvā ḳıl-, iḫzāᵓ 30/40a3=16:27
rüsvāyī: ḫᵛārluḳ, ḫizy 34/95b2=39:26
ḫorluḳ, ḫizy 27/42b3=5:33
rüsvālıḳ, ḫizy 30/41a1=16:27

S (س، ص)

sāᶜat: sāᶜat, sāᶜa^{t} 33/47b2=34:30
öḍ, sāᶜa^{t} 30/59b2=16:61
ṣadaḳa: ṣadaḳa, ṣadaḳa^{t} 26/78a2=4:114
ṣadaḳa dāden: ṣadaḳa bér-, taṣadduḳ 38/64b1=63:10
ṣadaḳa dehende: ṣadaḳa bérgüçi / muyanlıḳ bérgüçi, muṣaddıḳ 30/8b1=12:88
ṣadaḳa kerden: ṣadaḳa bér-, taṣadduḳ 29/54b3=9:75
ṣadaḳa ḳıl-, taṣadduḳ 26/59a2=4:92
ṣaf-zede: ṣaf, ṣaff 31/54a1=20:64
ṣaf tutuġlı, ṣaff 34/43a2=37:165
ṣaf zeden: ṣaf tut-, ṣaff 38/41a1=61:4
ṣaḥrā: yazı, ᶜarā 34/39a2=37:145

ḫt: ḳatıġ, ḳāsî 27/27b3=5:13
ḳatıġ, be°s 28/41b3=7:165
ḳatıġ, şarşar 35/81b1=41:16
ḳatıġ, şedîd 28/71a3=8:13
ḳatıġraḳ, eşedd 37/48a3=48:29
ıḫtî: ḳatıġlıḳ, żarr 31/76a2=41:50
ḳatıġlıḳ / esrüklük, sekre[t] 37/74a1=9
ḫtkār: ḳatıġ da[c]vîçi boḏun, eledd 5b2=19:97
ıt şevende-i dil: ḳatıġ köñgüllüg, eti ḳalb 34/92b3=39:22
t-ter: ḳatıġ, eşedd 35/51a2=40:46
ḳatıġraḳ, eşedd 26/51b2=4:84
ḳatıġınça, cehd 27/58a2=5:53
:atıġlanmaḳlarça, cehd 30/48a1=16
ed, eşedd 29/58b2=9:81
eḏrek, eşedd 29/48b1=9:69
içlügrek, eşedd 35/80b2=41:15
erîn: ḳatıġraḳ, eşedd 38/26b3=
:r ü nîrū-ter: küçlügrek, eşedd-i 35/70b1=40:82
r ü ḳavî-ter: keḏrek, eşedd 4:66
ıl-, ittiḫāẕ 36/100a3=45:23
ır-, tebyî[t] 26/49a1=4:81
erden: ornat-, tebvî°e[t] 25/2b2=
sāḳ 34/60a3=38:33
37/49b2=48:29
n 29/20b3=9:28
cce[t] 32/18b1=28:27
ne[t] 27/37a3=5:26
en: ṣalāḫ ḳıl-, işlāḫ 26/88b1=
r: ḫayl başı, naḳîb 27/26a3=
dār 26/38a2=4:66
pesîn: kiḏinki sarāy, dārü'l-
3=16:30
itün işlig, ḥakîm 26/6b2=
ḳat-, mess 33/11a3=33:49
ḫ 27/21a2=5:6
ıulāmese[t] 26/19a2=4:43
ll 30/53a3=16:48
likelik, ẓulle[t] 34/88a3=
n: kölike ḳıl-, taẕlîl
29/35a3=9:46
sāz-ı ceng: sāz, ḫizr 26/40b1=4:71
sāz, silāḫ 26/69b3=4:102
uruş sāzı, silāḫ 26/69a1=4:102
sūz nām: yawuz at, laḳāb 37/61b3=49:11
sāziden: ét- / tut-, ittiḫāẕ 30/64a1=16:68
sāzvārî custen: yaraşıḳlıḳ, tevfîḳ 26/35b2=4:62
sāzvārî efgenden: tevfîḳ bér-, tevfîḳ 26/13a2=4:35
se: üç, şelāşe[t] 27/11a3=4:171
segān segān: üçer üçer, şulāşe 33/64a1=35:1
sebeb: üçün, en 38/34a2=60:1
sebük: yüñgül, ḫafîf 28/58b3=7:189
yüñgüllük, ḫafîf 29/32a2=9:41
sebük dāşten: yüngül tut-, istiḫfāf 30/73a1=16:80
sebük kerden: yüñgül ḳıl-, taḫfîf 26/7a2=4:28
yüñgült-, taḫfîf 35/53a1=40:49
sebük kerde şoden: yüñgült-, taḫfîf 33/77b1=35:36
yüñglü-, taḫfîf 30/76a1=16:85
secde āverden: secde ḳıl-, sucūd 26/69a2=4:102
yükün-, sucūd 30/53b3=16:49
secde kerden: secde, sucūd 37/49a1=48:29
secde ḳıl-, sucūd 28/63b3=7:206
secde konende: secde ḳılıġlı, sācid 34/72b2=38:72
yüknügli, sācid 30/22a2=15:29
secde reften: tüş-, ḫarr 28/22a3=7:143
sefer: sefer, sefer 33/39a3=34:19
yol, sefer 29/32b3=9:42
seg: it, kelb 28/50b1=7:176
seḥer: seḥer, seḥer 37/86a1=51:18
seḥmnāk: ḳatıġ, nukr 38/84b3=65:8
selām: selām ḳılmaḳ, selām 33/9b1=33:44
selāmetlıḳ, selām 27/29b2=5:16
selām firistāden: selām ḳıl-, teslîm [c]alā 33/19b3=33:56
selām kerden: selām ḳılmaḳ, selām 33/19b3=33:56
semūm: tütünsüz, semūm 30/21a2=15:27
seng: taş, ḫacer 30/30a1=15:74
sengsār kerden: sür-, recm 31/18b1=19:46
taşla-, recm 36/79b3=44:20
sepîd: ürüng, ebyāż 33/74b3=35:27
sepîd şoden: ürger-, ibyizāż 30/6a2=12:84
sepîd ü rūşen: ürüñg, ebyāż 28/6a1=7:108

ser: baş, reʾs 27/21a2=5:6
ser-bāz zeden: uman-, ibāʾ 30/22b1=15:31
ser ber āverde: baş kötürgen, ʿālī 34/73b2=38:75
ser ber āverden: uluġluḳ ḳıl-, ʿuluvv 32/4a2=28:4
ser ber zemīn nihende: yüknügli, sācid 28/9a2=7:120
secde ḳılıġlı, sācid 31/55b2=20:70
ser-gerdān kerde: abruġ, muẕebẕeb 26/97b2=4:143
ser-gerdān reften: ḥīre bol-, teyh 27/37a3=5:26
ser-gerdān şoden: başları tezginip turuḳar ḳaraġu, ʿameh 28/56a1=7:186
ser-geşte reften: tezginip yorı-, ʿameh 30/29b1=15:72
ser-i engüşt: ernek uçı, enmuleᵗ 25/1a2=3:119
ser ü ten şusten: arıt-, teṭahhur 27/21b1=5:6
yun-, iġtişāl 26/18b2=4:43
ser-zede: süsülmiş, neṭīḥaᵗ 27/16a2=5:3
serencām: ḳatıġlıḳ, vebāl 38/84b3=65:9
soŋ, ʿāḳıbeᵗ 25/8b2=3:137
serencām-ı bed: ḳatıġlıḳ, vebāl 38/28b1=59:15
serencām-ı nīkū: iş soŋı eḍgülüki, ʿāḳıbeᵗ 28/12 b1=7:128
sergīn: tezek, ferş 30/62b3=16:66
serzeniş: melāmet, teşrīb 30/10a1=12:92
melāmet, levmeᵗ 27/59b1=5:54
sevgend: and, yemīn 26/10b1=4:33
sevgend ḫorden: andıḳ-, ḥalif 26/35b1=4:62
andıḳ- iḳsām 27/58a1=5:53
sezā: çın, ḥaḳḳ 38/44b3=61:9
sezā, ḥaḳḳ 31/87b2=20:114
sezā şoden: sezā bol-, ḥaḳḳ 30/47a3=16:36
sezā-ter: sezāraḳ, eḥaḳḳ 29/44b2=9:63
sezāvār: ḥaḳīḳat, ḥaḳīḳ 28/4b2=7:105
sezāvār-ı ḥışm şoden: öwkeke sezā bol-, isāf 36/60b1=43:55
sezāvār-ter: sezā, evlā 26/92a1=4:135
sezā, eḥaḳḳ 37/46a1=48:26
sezāraḳ, eḥaḳḳ 29/10a3=9:13
sezāraḳ, evlā 29/7a2=8:75
sezā-yı melāmet: melāmetlıġ, mulīm 34/38b2=37:142
seziden: kerek-, inbiġāʾ 31/34a2=19:92
kerek bol-, inbiġāʾ 34/7a2=36:40
şıfat: meşel, meşel 37/49a2=48:29
şıfat, meşel 37/49a3=48:29
şıfat kerden: şıfat ḳıl-, vaṣf 30/60a1=16:62
sī: otuz, şelāşun, 28/20b2=4:142
sifad: şiftar, saḳf 36/51a2=43:33
şiftar / öçek, saḳf 30/39b3=16:26
sigāliden: al ḳıl-, mekr 30/52a2=16:45
ḳopar-, tebyīt 26/49a2=4:81
mekr, mekr 35/50a3=40:45
sigāliş: al, keyd 26/44b1=4:76
étig, keyd 31/53b3=20:64
étig / al, sigāliş 31/55b1=20:69
mekr, mekr 33/50a3=34:33
oġraġ, mekr 33/83b1=35:43
sigāliş-i bed: al, keyd 28/73b2=8:18
destān, keyd 34/29a3=37:98
keyd, keyd 35/46a2=40:37
yawuz étig / ḥile, sigāliş-i bed 31/52a3=20:60
sīm: kümiş, fiżżaᵗ 29/25b3=9:34
sine: köŋgül, ṣadr 29/11a1=9:14
köküz, ṣadr 25/19b1=3:154
köküs yaʿnī köŋgül, ṣadr 31/42b1=20:25
sipāh: sü, cund 29/19b3=9:26
sü, ḥizb 38/13a3=58:19
sipās: şükr, ḥamd 33/63b1=35:1
ögdi, ḥamd 30/69a3=16:75
sipāsdār: az ʿamelḳa üküş cezā bérgen, şākir 26/100a3=4:147
şükr ḳılıġlı, şākir 28/59a2=7:189
sipās dārende: şükr ötegli, şākir 28/23a2=7:144
şükr ḳılġan, şākir 25/12b1=3:144
şükr ḳılġan, şekūr 33/36a1=34:13
sipāsdārī kerden: şükr öte-, şükr 28/78a3=8:26
şükr ḳıl-, şükr 27/23a1=5:6
sipās dāşten: şükr öte-, şükr 30/71a3=16:78
şükr ḳıl-, şükr 33/37a3=34:15
siper: ḳalḳan, cunneᵗ 38/11a2=58:16
siperi şoden: alḳınmaḳ, nefād 34/67a3=38:54
tüke- / alḳın-, nefād 30/83b2=16:96
sipes güẕāşte: songra ḳalġan, muḥallef 29/58a1=9:81
sipes güẕāşten: küḍ-, teʾḫīr 38/64a3=63:10
sipesīn: ḳiḍin, āḫir 34/36b1=37:129
soŋ, āḫir 29/13a3=9:18
soŋ / āḫır, āḫir 29/21b1=9:29
sipurden: erkle-, vaṭʾ 37/44a3=48:25
ısparla-, tefvīż 35/50a1=40:44

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

ḫt: ḳatıġ, ḳāsī 27/27b3=5:13
ḳatıġ, beᵓs 28/41b3=7:165
ḳatıġ, şarşar 35/81b1=41:16
ḳatıġ, şedid 28/71a3=8:13
ḳatıġraḳ, eşedd 37/48a3=48:29
aḫti: ḳatıġlıḳ, żarr 31/76a2=41:50
ḳatıġlıḳ / esrüklük, sekreᵗ 37/74a1=9
ḥtkār: ḳatıġ daᶜvîçi boḍun, eledd 5b2=19:97
ıt şevende-i dil: ḳatıġ köñgüllüg, eti ḳalb 34/92b3=39:22
t-ter: ḳatıġ, eşedd 35/51a2=40:46
ḳatıġraḳ, eşedd 26/51b2=4:84
ḳatıġınça, cehd 27/58a2=5:53
ḳatıġlanmaḳlarça, cehd 30/48a1=16
ed, eşedd 29/58b2=9:81
eḍrek, eşedd 29/48b1=9:69
içlügrek, eşedd 35/80b2=41:15
erin: ḳatıġraḳ, eşedd 38/26b3=
er ü nîrū-ter: küçlügrek, eşedd-i 35/70b1=40:82
r ü ḳavî-ter: keḍrek, eşedd :4:66
ıl-, ittiḥāż 36/100a3=45:23
ar-, tebyîᵗ 26/49a1=4:81
erden: ornat-, tebvîᵓeᵗ 25/2b2=
sāḳ 34/60a3=38:33
37/49b2=48:29
n 29/20b3=9:28
icceᵗ 32/18b1=28:27
neᵗ 27/37a3=5:26
len: ṣalāḥ ḳıl-, işlāḥ 26/88b1=
r: ḫayl başı, naḳîb 27/26a3=
dār 26/38a2=4:66
pesîn: kiḍinki sarāy, dārū'l-
›3=16:30
ütün işlig, ḥakîm 26/6b2=
ḳat-, mess 33/11a3=33:49
ḥ 27/21a2=5:6
ıulāmeseᵗ 26/19a2=4:43
ıll 30/53a3=16:48
likelik, ẓulleᵗ 34/88a3=
ın: kölike ḳıl-, taẓlîl
29/35a3=9:46
sāz-ı ceng: sāz, ḥizr 26/40b1=4:71
sāz, silāḥ 26/69b3=4:102
uruş sāzı, silāḥ 26/69a1=4:102
sūz nām: yawuz at, laḳāb 37/61b3=49:11
sāzîden: ét- / tut-, ittiḥāż 30/64a1=16:68
sāzvārî custen: yaraşıḳlıḳ, tevfîḳ 26/35b2=4:62
sāzvārî efgenden: tevfîḳ bér-, tevfîḳ 26/13a2=4:35
se: üç, şelāşeᵗ 27/11a3=4:171
segān segān: üçer üçer, şulāşe 33/64a1=35:1
sebeb: üçün, en 38/34a2=60:1
sebük: yüñgül, ḫafîf 28/58b3=7:189
yüñgüllük, ḫafîf 29/32a2=9:41
sebük dāşten: yüngül tut-, istiḫfāf 30/73a1=16:80
sebük kerden: yüñgül ḳıl-, taḫfîf 26/7a2=4:28
yüñgült-, taḫfîf 35/53a1=40:49
sebük kerde şoden: yüñgült-, taḫfîf 33/77b1=35:36
yüñglü-, taḫfîf 30/76a1=16:85
secde āverden: secde ḳıl-, sucūd 26/69a2=4:102
yükün-, sucūd 30/53b3=16:49
secde kerden: secde, sucūd 37/49a1=48:29
secde ḳıl-, sucūd 28/63b3=7:206
secde konende: secde ḳılıġlı, sācid 34/72b2=38:72
yüknügli, sācid 30/22a2=15:29
secde reften: tüş-, ḫarr 28/22a3=7:143
sefer: sefer, sefer 33/39a3=34:19
yol, sefer 29/32b3=9:42
seg: it, kelb 28/50b1=7:176
seḥer: seḥer, seḥer 37/86a1=51:18
seḥmnāk: ḳatıġ, nukr 38/84b3=65:8
selām: selām ḳılmaḳ, selām 33/9b1=33:44
selāmetlıḳ, selām 27/29b2=5:16
selām firistāden: selām ḳıl-, teslîm ᶜalā 33/19b3=33:56
selām kerden: selām ḳılmaḳ, selām 33/19b3=33:56
semūm: tütünsüz, semūm 30/21a2=15:27
seng: taş, ḥacer 30/30a1=15:74
sengsār kerden: sür-, recm 31/18b1=19:46
taşla-, recm 36/79b3=44:20
sepîd: ürüng, ebyāż 33/74b3=35:27
sepîd şoden: ürger-, ibyizāż 30/6a2=12:84
sepîd ü rūşen: ürüñg, ebyāż 28/6a1=7:108

ser: baş, reʾs 27/21a2=5:6
ser-bāz zeden: uman-, ibāʾ 30/22b1=15:31
ser ber āverde: baş kötürgen, ʿālī 34/73b2=38:75
ser ber āverden: uluğluḳ ḳıl-, ʿuluvv 32/4a2=28:4
ser ber zemīn nihende: yüknügli, sācid 28/9a2=7:120
secde ḳılığlı, sācid 31/55b2=20:70
ser-gerdān kerde: abruġ, muẕebẕeb 26/97b2=4:143
ser-gerdān reften: ḫīre bol-, teyh 27/37a3=5:26
ser-gerdān şoden: başları tezginip turuḳar ḳaraġu, ʿameh 28/56a1=7:186
ser-geşte reften: tezginip yorı-, ʿameh 30/29b1=15:72
ser-i engüşt: ernek uçı, enmuleᵗ 25/1a2=3:119
ser ü ten şusten: arıt-, teṭahhur 27/21b1=5:6
yun-, iġtişāl 26/18b2=4:43
ser-zede: süsülmiş, neṭīḥaᵗ 27/16a2=5:3
serencām: ḳatıġlıḳ, vebāl 38/84b3=65:9
soñg, ʿāḳıbeᵗ 25/8b2=3:137
serencām-ı bed: ḳatıġlıḳ, vebāl 38/28b1=59:15
serencām-ı nīkū: iş soñgı eḍgülüki, ʿāḳıbeᵗ 28/12 b1=7:128
sergīn: tezek, ferş 30/62b3=16:66
serzeniş: melāmet, teşrīb 30/10a1=12:92
melāmet, levmeᵗ 27/59b1=5:54
sevgend: and, yemīn 26/10b1=4:33
sevgend ḫorden: andıḳ-, ḥalif 26/35b1=4:62
andıḳ- iḳsām 27/58a1=5:53
sezā: çın, ḥaḳḳ 38/44b3=61:9
sezā, ḥaḳḳ 31/87b2=20:114
sezā şoden: sezā bol-, ḥaḳḳ 30/47a3=16:36
sezā-ter: sezāraḳ, eḥaḳḳ 29/44b2=9:63
sezāvār: ḥaḳīḳat, ḥaḳīḳ 28/4b2=7:105
sezāvār-ı ḥışm şoden: öwkeke sezā bol-, īsāf 36/60b1=43:55
sezāvār-ter: sezā, evlā 26/92a1=4:135
sezā, eḥaḳḳ 37/46a1=48:26
sezāraḳ, eḥaḳḳ 29/10a3=9:13
sezāraḳ, evlā 29/7a2=8:75
sezā-yı melāmet: melāmetlığ, mulīm 34/38b2=37:142
seziden: kerek-, inbiġāʾ 31/34a2=19:92
kerek bol-, inbiġāʾ 34/7a2=36:40
şıfat: meşel, meşel 37/49a2=48:29
şıfat, meşel 37/49a3=48:29
şıfat kerden: şıfat ḳıl-, vaṣf 30/60a1=16:62
sī: otuz, şelāşun, 28/20b2=4:142
sifad: şiftar, saḳf 36/51a2=43:33
şiftar / öçek, saḳf 30/39b3=16:26
sigāliden: al ḳıl-, mekr 30/52a2=16:45
ḳopar-, tebyīt 26/49a2=4:81
mekr, mekr 35/50a3=40:45
sigāliş: al, keyd 26/44b1=4:76
étig, keyd 31/53b3=20:64
étig / al, sigāliş 31/55b1=20:69
mekr, mekr 33/50a3=34:33
oġraġ, mekr 33/83b1=35:43
sigāliş-i bed: al, keyd 28/73b2=8:18
destān, keyd 34/29a3=37:98
keyd, keyd 35/46a2=40:37
yawuz étig / ḥile, sigāliş-i bed 31/52a3=20:60
sīm: kümiş, fiżżaᵗ 29/25b3=9:34
sīne: köngül, şadr 29/11a1=9:14
köküz, şadr 25/19b1=3:154
köküs yaʿnī köngül, şadr 31/42b1=20:25
sipāh: sü, cund 29/19b3=9:26
sü, ḥizb 38/13a3=58:19
sipās: şükr, ḥamd 33/63b1=35:1
ögdi, ḥamd 30/69a3=16:75
sipāsdār: az ʿamelḳa üküş cezā bérgen, şākir 26/100a3=4:147
şükr ḳılığlı, şākir 28/59a2=7:189
sipās dārende: şükr ötegli, şākir 28/23a2=7:144
şükr ḳılġan, şākir 25/12b1=3:144
şükr ḳılġan, şekūr 33/36a1=34:13
sipāsdārī kerden: şükr öte-, şükr 28/78a3=8:26
şükr ḳıl-, şükr 27/23a1=5:6
sipās dāşten: şükr öte-, şükr 30/71a3=16:78
şükr ḳıl-, şükr 33/37a3=34:15
siper: ḳalḳan, cunneᵗ 38/11a2=58:16
siperi şoden: alḳınmaḳ, nefād 34/67a3=38:54
tüke- / alḳın-, nefād 30/83b2=16:96
sipes güẕāşte: songra ḳalġan, muḥallef 29/58a1=9:81
sipes güẕāşten: küḍ-, teʾḥīr 38/64a3=63:10
sipesīn: ḳiḍin, āḫir 34/36b1=37:129
soñg, āḫir 29/13a3=9:18
soñg / āḫir, āḫir 29/21b1=9:29
sipurden: erkle-, vaṭʾ 37/44a3=48:25
ısparla-, tefvīż 35/50a1=40:44

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

tapşur-, teʾdiyeᵗ 36/79a2=44:18
-dil: irig köngüllüg, ġalizü'l-ḳalb
)l=3:159
şoden: yoġun bol-, istiġlāẕ 37/
18:29
g: aşuḳ, kaᶜb 27/21a3=5:6
yulduz, necm 30/35a3=16:12
ḥamd, ḥamd 35/55b2=40:55
kr, ḥamd 36/109a2=45:36
ş-i nikū: key ögdilik, lisānu ṣıdḳ
=19:50
üç, ẓulm 26/8a1=4:30
, beġy 36/97a1=45:17
ḳılmaḳ, ẓulm 30/59a2=16:61
de keçrügli / artuḳ ḳılığlı,
2/19a 3=28:28
lıḳ, ġayy 36/9a3=42:14
, ẓulm 35/41b3=40:31
: ẓālim, ẓālim 29/17a2=9:23
ılığlı, ẓālim 26/43b2=4:75
ılgan, ẓālim 26/64b3=4:97
ıldaçı, ẓālim 38/53b1=62:7
dġuçı, ẓallām 37/76b3=50:29
ḳılığlı, ẓālim 34/33a2=37:113
er: küç tegürgenrek, aẓlam
7
den: artuḳluḳ ḳıl-, beġy
90
keç-, ᶜadv 28/39b3=7:163
keçmek, ᶜudvān 38/5a2=

ẓulm 28/41b3=7:165
ẓulm 26/75a3=4:110
beġy 34/53b3=38:22
ı er-, ẓulm 29/50b2=9:70
l-, beġy 37/59b3=49:9
ḳıl-, beġy 37/59b1=49:9
n 27/4a2=4:160
ẓulm m. 36/27b1=42:41
den: küç ḳılın-, ẓulm m.

-, ẓulm m. 35/17b2=

müsvedd 30/57b2=16:58
dd 35/12b3=39:60
ıra közlüg, ḥavrāʾ 36/

31/30b1=19:76
ᵗ 35/69a2=40:80
ḳıl-, iġnāʾ 28/74a2=

32/7b1=28:9
ét-, nefᶜ 31/85b2=

29/19a1=9:25

asıġ ḳıl-, nefᶜ 33/43b3=34:23
asıg, nefᶜ 28/57b1=7:188
suḫen: ᶜaẕāb, kelimeᵗ 35/25a2=40:6
kelām, kelām 37/36a3=48:15
kelimeᵗ, kelimeᵗ 29/31b3=9:40
söz, ḥadīṣ 26/95b1=4:140
söz, ḳavl 37/21a2=47:30
söz, kelām 28/23a1=7:144
söz, kelimeᵗ 26/20b3=4:46
suḫen āverden: sözlet-, inṭāḳ 35/84b2=
41:21
suḫen goften: sözle-, tekellüm 28/
21b1=7:143
sözle-, inṭāḳ 37/87a2=51:23
sözle-, nuṭḳ 34/28a2=37:92
sözlemek, teklīm 27/8a1=4:164
suḫen güftār: sözleşmek, teḫāvur
38/2a1=58:1
suḫen-i behūde: kerekmez söz, laġv
32/35b1=28:55
suḫen-i dürüst: bütün söz, ḥikmeᵗ
33/3b1=33:34
çın söz, ḥikmeᵗ 38/50b1=62:2
ḥikmet, ḥikmeᵗ 26/26b2=4:54
ḥikmet, ḥükm 32/9b3=28:14
ḥüccet, ḥüccet 27/8a3=4:165
köni söz, ḥikmeᵗ 36/63b3=43:63
üstüvārlıḳ, ḥikmeᵗ 26/77b1=4:113
suḫen-i dürüst ve üstüvār: könilik,
ḥikmeᵗ 30/99 a1=16:125
suḫen-i mevzūn yaᶜnī şiᶜr: şiᶜr, şiᶜr
34/17b1=36:69
suḫen-i rāst: köni söz, ḥaḳḳ 35/24b3
=40:5
suḫen-şinev: ḳulaḳ, uẕun 29/43b3=
9:61
suḫten: köyür-, taḥrīḳ 31/68a3=20:97
suḫte şoden: kökre-, futūn m.
37/84b2=51:13
supurden: boyun su-, teslīm 26/37b3=
4:65
ısparla-, islām 26/84a3=4:125
supurden ü selām dāden: āsānlıḳ ur-,
teslīm 29/4a2=8:43
supurde: ısparlanmış, musellem 26/
59a1=4:92
ṣūr: borġu, ṣūr 31/69b3=20:102
ṣūre: sūre, sūreᵗ 29/45b1=9:64
ṣūret engīḫte: ṣūret, timṣāl 33/35b1=
34:13
sutūde: ögdülmiş, ḥamīd 33/31a3=34:6
suturden: arıt-, tezkiyeᵗ 26/24a1=4:49

suturīde: yülütügli, muḫallıḳ 37/46b3=
48:27
suturk: muḫālif, ᶜanīd 37/75a3=50:24
sūy: tapa, ilā 33/31b1=34:7
tuş, tilḳāʾ 32/15a2=28:22
sūy-ı rāst: ong, yemīn 30/53b1=16:48
saġ yan, yemīn 34/23a1=37:28
sūy-ı vey: anga, ileyhi 34/28b1=37:94
sünnet-i ḫudāy der helāk: sünnet,
sünneᵗ 28/85b 1=8:38
süst: küçsüz, żaᶜīf 26/7a3=4:28
żaᶜīf, żaᶜīf 29/64a2=9:91
süstī: süstluḳ, fetreᵗ 27/32b3=5:19
süsti kerden: süstel-, vahn 25/9a1=
3:139
süst bol-, vahn 25/13b3=3:146
süstluḳ ḳıl-, veny 31/46b1=20:42
süst kerde şoden: süst bol-, teftīr m.
36/68b2=43:75
süsti konende: kewdeçi, mūhin 28/
73b1=8:18
ᶜöẕr ḳılġuçı, muᶜaẕẕir 29/63b1=
9:90
süst şoden: żaᶜīf bol-, żaᶜf 25/14a1=
3:146
süst bol-, vehn 31/4b3=19:4
süst şumurde: küçsüz tutulmış, mus-
tażᶜaf 26/65b2=4:98
żaᶜīf tutulmış, mustażᶜaf 26/65a1=
4:97
żaᶜīf, mustażᶜaf 26/43a1=4:75
süst şumurde şoden: küçsüz tutul-,
istiżᶜāf m. 33/49a3=34:32
żaᶜīf tutul-, istiżᶜāf m. 28/17b1=
7:137
süst şumurden: küçsüzle-, istiżᶜāf
28/28a3=7:150
küçsüz tut-, istiżᶜāf 32/4a3=28:4
süst-ter: żaᶜīfraḳ, eżᶜaf 31/30a1=19:75
süvār: atlandur-, vefd 31/32b2=19:85

Ş (ش)

şādī: kéṅglik ḫāl, serrāʾ 25/6a2=3:134
şādī kerden: müjde bér-, istibşār
25/24b2=3:170
sewün-, istibşār 30/28b1=15:67
şād kerden: tapalat-, işmāt 28/28b1=
7:150
şād kerde şoden: sewün-, ḫubūr m.
36/66b3=43:70
şād konende: körklüg, behīc 37/70b1=
50:7
şād şoden: sewün-, feraḥ 29/58a1=9:81
sewün-, istibşār 35/4a1=39:45
şād bol-, feraḥ 25/2a1=3:120
şādmān: şād bolup, fārıḥ 25/24b1=
3:170
şād şoden / müjde dāden: sewünç
eşittür- / müjde bér-, istibşār 25/25a2=
3:171
şāḥ-ı ḫūşa-i ḫurmā: egilmiş ḫurmā
butaḳı, ᶜur-cūn 34/7a1=36:39
şaḫūliden yaᶜnī veş kerden: sıġırmaḳ,
muḳāʾ 28/83a2=8:35
şāᶜir: söz ḳoşġu, şāᶜir 34/25a1=37:36
şāristān-ı ḳavm-i Lūṭ: zīr ü zeber
bolmışlar, el-müʾtefiḳāt 29/50a3=9:70
şāyesten: ḥelāl er-, ḥelāl 33/15a12=33:52
şāyeste: açuḳluġ, ḥelāl 30/93a3=16:
114
ḥelāl, ḥelāl 30/94b2=16:116
şāyeste kerden: ḥelāl ḳıl-, iḥlāl 26/2b1
=4:24
ḥelāl, iḥlāl m. 27/19a1=5:5
şāyeste kerde şoden: ḥelāl ḳılın-, iḥlāl
m. 27/18a1=5:4
şeb: şeb, leyl 34/6a2=36:37
tün, leyl 30/35a2=16:12
şebāngāh: keçe, ravāḥ 33/34b1=34:12
kéçe, āşāl 28/63b1=7:205
kéçe, aşīlᵉⁿ 37/31b1=48:9
kéçe, ᶜaşiyyen 31/7b2=19:11
kéçelik, ᶜaşiyy 35/55b3=40:55
şehr: él, beldeᵗ 33/37b1=34:15
él, ḳaryeᵗ 37/11a3=47:13
kend, beldeᵗ 35/23b3=40:4
kend, medīneᵗ 30/28a3=15:67
uluş, ḳaryeᵗ 31/81b3=46:27
şek: sézig, lebs 37/72b2=50:15
şenbe: şenbe, sebt 28/40a2=7:163
şenbe kerden: şenbe ḳıl-, sebt 28/
40a3=7:163
şeniden: eşit-, semᶜ 26/95a2=4:140
ḳulaḳ tut-, istimāᶜ 28/62b3=7:204
şeniden ü güş dāşten: eşit-, semᶜ
28/60a8=7:198
şerefe: uḳulmaz ün, hems 31/85b2=
20:108
şerm: uwtan-, istiḥyāʾ 32/16b3=28:25
şerm dāşten: uwtan-, istiḥyāʾ 33/
16b3=33:53
şermsār kerden: rüsvā uvutluġ ḳıl-,
iḫzāʾ 30/28b3=15:69
şeş: altı, sitteᵗ 37/79b3=50:38
şevher: cüft, zevc 38/1b1=58:1
şevī: cüft, baᶜl 26/86b3=4:128
şeyṭān: yek, şeyṭān 34/63a1=38:41

ïden: şifā bér-, şifā' 29/10b3=9:14
en: yarıl-, tefaṭṭur 31/33b2=19:90
f: açukluk, ferc 37/70a1=50:6
f büden: ġār, ġār 29/31a2=9:40
-ı der kūh: in, maġāra[t] 29/41a1
te şoden: yarıl-, intişāḳ 31/33b3=
rıl-, teşaḳḳuḳ 37/81b3=50:44
nde ābrā: keligli tartıglı, māḥir =16:14
sı-, neks 36/58a3=43:50
arın, baṭn 30/62b2=16:66
ᶜaẕāb, ᶜaẕāb 29/38b2=9:52
ġ ot, ᶜaẕāb 35/26b3=40:7
ᶜaẕāb 33/50b3=34:33
be's 35/40a3=40:29
ricz 28/15b3=7:134
nekāl 27/45b1=5:38
ᶜiḳāb 34/51a2=38:14
ïtne[t] 37/84b3=51:14
. ᶜiḳāb 28/71a3=8:13
, be's 26/51b2=4:84
āmeden: ḳongur-, ityān 30/
dünyā: ḳın, ᶜaẕāb 31/29b2=
terde: ḳınanmış, muᶜaẕẕeb 35
rden: ᶜaẕāb ḳıl-, taᶜẕīb 38/
tᶜẕīb 29/40a3=9:55
uᶜāḳebe[t] 30/99b3=16:126
r-, taᶜẕīb 28/81b3=8:33
de şoden: ḳınal-, muᶜāḳe-
0a1=16:126
ıende: ḳınaġlı, muᶜaẕẕib
i-, ilḳā' 28/7b3=7:116
en 31/34a1=19:90
0/79b3=16:91
9/9a2=9:12
ḳż 27/27b2=5:13
eks 29/9b3=9:13
hā: ġalebe ḳılġan, ḳah-
:65
ıng boynın sıġan, ḳah-
6
ış, ḥuṭām 34/92a1=
bār 33/40a1=34:19
29/6a1=8:46
ir 30/100a2=16:126
br 28/11a1=7:127
serinmeklik, şabr 30/100a3=16:127
sermek, şabr 30/5b2=12:83
şikībāyī kerden: serin-, şabr 28/18a1=7:137
ser-, şabr 29/6a1=8:46
ser-, iştibār 31/25b3=19:65
şabr ḳıl-, şabr 25/29a1=3:200
şikībāyī konende: sergen, şābir 25/11a2=3:142
şikībiden: şabr ḳıl-, şabr 25/29a2=3:200
şikift: tang, ᶜacīb 37/68b2=50:2
tang iş, idd 31/33b2=19:89
şikift dāşten: tangla-, ᶜaceb 34/19a3=37:12
şikift şoden: tangla-, ᶜaceb 37/68a3=50:2
şināḫten: uḳ-, ᶜirfān 37/21a1=47:30
uḳ- yime bil-, ᶜirfān 37/21a2=47:30
şināḫten yekdigerrā: biliş-, teᶜāruf 37/64a1=49:13
şināḫte şoden: bilin-, ᶜirfān m. 33/21b1=33:59
şināsā kerden: uḳtur-, taᶜrīf 38/90a1=66:3
şinevā: eşitgen, semīᶜ 25/2b3=3:121
şinevāniden: eşittür-, ismāᶜ 28/75b2=8:23
şīr: süt, leben 30/63a1=16:66
şīr dāden: emüz-, irżāᶜ 32/5b3=28:7
şirīnkār: laṭīf, laṭīf 33/3b1=33:34
şitābāniden: éwdür-, iᶜcāl 31/61b3=20:83
terklet-, taᶜcīl 34/51b2=38:16
şitābiden: éwiş-, musāraᶜa[t] 27/46b3=5:41
éw-, nesl 34/11b3=36:51
şitāb ḫᵛāsten: éwe tile, istiᶜcāl 31/79b1=46:24
éw-, istiᶜcāl 34/45a2=37:176
şitāb konende: éweklik ḳılġan er-, istiᶜcāl 37/85a 1=51:14
şitāfiden: éw- azu yügür- seᶜy 32/14a3=28:20
éw-, zeff 34/28b1=37:94
şitāften: éw-, ᶜacel 28/27b3=7:150
éw-, musāraᶜa[t] 25/5b2=3:133
éw-, cemḥ 29/41a3=9:57
éwit-, iżāᶜ 29/35b3=9:47
ḥaddin keç-, furūṭ 31/47a2=20:45
şoden: bol-, ẓall 30/57b1=16:58
bol-, işbāḥ 27/39b2=5:30
kel-, ityān 30/10b1=12:93
yan-, ᶜavde[t] 34/6b3=36:39

şubān: çūpān, rāᶜī 32/16a3=28:23
şukūfe: mive, ṭalᶜ 37/71a3=50:10
şumār: ed-dīn, ed-dīn 37/83b2=51:6
ḥisāb, ḥisāb 38/84b1=65:8
san, ᶜiddeᵗ 29/27a1=9:36
şumār kerden: ḥisāb ḳıl-, muḥāsebeᵗ 38/84b1=65:8
şumār konende: saḳışlaġan, ḥasīb 33/8b3=33:39
saḳış ḳılġuçı, ḥasīb 26/53a1=4:86
şumurden: sa-, iᶜtidād 33/11b1=33:49
sa-, taᶜdīd 31/34b2=19:94
sana-, ᶜadd 34/69b2=38:62
sana-, iḥṣāᵓ 38/76a3=65:1
şūr: şūr, milḥ 33/72b1=35:12
şürgez: yılġun, eşl 33/38a2=34:16
şüride: ḳatış ḳarış, meric 37/69b1=50:5
şusten: yu-, ġasl 27/21a1=5:6
şutur: téwe, rikāb 38/20b3=59:6
şutur-suvārān: arḳış, rekb 29/2b1=8:42
şūy dīde: yüzi açuḳ ḳunçuy, şeyyibeᵗ 38/92a2=66:5

T (ت ط)

tā: ançaḳa tegi, ḥattā 26/18a3=4:43
ançaḳ, key 30/65b2=16:70
bolġay kim, leᶜalleküm 33/73a3=35:12
ḳaçan, ḥattā 37/59b3=49:9
ḳayda, eyne 31/12b3=19:31
kim, li- 30/49a1=16:39
tā, en 30/37a3=16:15
tapa, ilā 32/16b1=28:24
tegi, ilā 26/46a1=4:77
tép, li- 33/13b2=33:50
tép, key 32/9a3=28:13
tā būden: anda er-, mā dāme 27/36a3=5:24
tā çün: ançaḳa tegi, ḥattā iẓā 33/44a1-2=34:23
ṭāᶜat dāşten: boyun su-, iṭāᶜaᵗ 25/23b2=3:168
dīn tut-, dīn 29/21b3=9:29
tāb bāz dāden: egirik yeşilmeki, nikş 30/80b3=16:92
tāb-rūy: yüzlüg, vecīh 33/25b1=33:69
tābān: yaruḳ yıldraġan, munīr 33/10a2=33:46
tābūt: tābūt, tābūt 31/44a3=20:39
taḫt: kürsi, kürsi 34/60b2=38:34
taḫt, ᶜarş 31/37a2=20:5
taḫt, serir 36/51b1=43:34
taḫt-ı ārāste: taḫt, erīkeᵗ 34/13b2=36:56
taḫt-ı buzurg: ᶜarş, ᶜarş 35/22a1=39:75
taḫt, ᶜarş 35/25b2=40:7
taḫta: taḫta, levḥ 28/23a3=7:145
tāhī ??: küç, ḳuvveᵗ 30/80b2=16:92
ṭāḳat: erk, melk 31/63b3=20:87
taḳdīr: ḥükm, ḳadr 31/46a2=20:40
taḳdīr kerde: endāze ḳılınmış, maḳdūr 33/8a3= 33:38
taḳṣīr kerden: ḥaddin keç-, tefrīṭ 35/11a1=39:56
tengde keç-, tefrīṭ 30/3b2=12:80
ṭalāḳ dāden: ṭalāḳ ḳıl-, taṭlīḳ 38/76a1=65:1
tamām: tükel, kāmileᵗ 30/39a1=16:25
tamām u ḥunuk: soġuḳ, zalīl 26/29a1=4:57
tamām dāden: tükel bér-, īfāᵓ 30/8a3=12:88
tükel béril-, tevfiyeᵗ 33/75b2=35:30
tükel ḳıl-, tevfiyet 27/13a1=4:173
tamām dāde şoden: tükel béril-, tevaffī m. 30/91 b1=16:111
tükel béril-, tevfiyeᵗ m. 34/86a1=39:10
tükel ḳılın-, tevfiyeᵗ m. 35/17b3=39:70
tamām kerden: ḥükm ḳıl-, ḳażāᵓ 31/14a2=19:35
tükel ḳıl-, itmām 29/24a3=9:32
tükel ḳıl-, ikmāl 27/17a2=5:3
tamām konende: tükel ḳılġan, mutimm 38/44a3=61:8
tamām şoden: öldür-, ḳażāᵓ 32/11a2=28:15
tükel bol-, tamām 28/17b3=7:137
tārīkī: ḳarangḳuluḳ, zulmeᵗ 27/29b3=5:16
tāze: tāze, ṭariyy 33/72b3=35:12
tāzegī: körk, behceᵗ 32/1b1=27:60
tāzī: tāzī, ᶜarabiyy 30/87b1=16:103
tāzī zebān: tāzī, ᶜarabiyy 31/87a2=20:113
tāzī zewān: tāzī tili, ᶜarabiyy 34/96b1=39:28
tebāh: fesād, fesād 35/37b3=40:26
tebāhī: artuḳluḳ, ḥabal 29/35b3=9:47
artatur, fesād 27/42a3=5:33
köngül kiri, daḫāl 30/80b3=16092
tebāhī kerden: artaḳlıḳ ḳıl-, ifsād 28/11a3=7:127
fesād ḳıl-, ifsād 27/41a1=5:32

yarlıġdın çık-, ifsād 30/77b3=16:88
tebāhkār: artaḳ işlig, müfsid 32/b2=28:4
yawuz işlig, müfsid 34/58b1=38:28
yawuz işlig / ortaḳ ḳatıġlı, müfsid 8/4a3=7:103
tebāhkārī: bulġanuḳ, fāsıḳ 37/57a1=9:6
ehī ez ġam: fārig̈ ḳaḍġusuz, fārig̈ 32/b3=28:10
ekye kerden: köngül ur-, tevekkül 7/26a1=5:11
tayan-, tevakkuʾ 31/40b3=20:18
tekye konende: köngül urġan, müte-ekkil 31/74b 1=39:38
tekye zede: tayanġan, müttekīʾ 34/6a3=38:51
tayanıġlı, müttekiʾ 34/13b2=36:56
tekye zeden: tayan-, ittikāʾ 36/51b1=3:34
elḫ: açıġ, ucāc 33/72b1=35:12
en: biregü, nefs 32/13b1=28:19
et-öz, nefs 27/40b3=5:32
kewdelig, cesed 28/26a2=7:148
öz, nefs 26/36a2=4:63
ten, cism 38/59a3=63:4
ten, nefs 29/34a3=9:44
ten, cesed 31/64b1=20:88
yüz, vech 26/84a3=4:125
tenhā: bir ikindi, enfüs 37/61b2=49:11
ten-i diger: biregü, uḫrā 34/82a3=39:7
ene: tüp, cizᶜ 31/9b1=19:23
eng: tar, žank 31/91b1=20:124
tengī: emgek, ḥarac 26/37b2=4:65
tarlıḳ, žayḳ 30/100b1=16:127
tarlıḳ emgek, ḥarac 29/64b1=9:91
emgek tarlıḳ, ḥarac 27/22b2=5:6
emgek azu tarlıḳ, ḥarac 33/7b3=3:38
teng kerden: tarut-, ḳadr 33/52b2=:36
tarut-, tažyīḳ 38/82a1=65:6
eng kerde şoden: taru-, ḳadr m. 83b1=65:7
eng şoden: taru-, ḥasar 26/55b3=4:90
taru-, žayḳ 29/19a2=9:25
ā: yangluz, ferdᵉⁿ 31/31b1=19:80
nhā mānden: ḫālī bol-, ḫuluvv 1=3:119
īden: yon-, naḥt 34/28b2=37:95
: terāzū, mizān 36/12b2=42:17
gübin: yandaḳ şekeri, menn 28/7:160
en: artatmaḳ tile-, nezġ 28/61a1=
ork-, işfāḳ min 33/26a3=33:72
ḳorḳ-, fezeᶜ 33/61b3=34:51
ḳorḳ-, feraḳ 29/40b3=9:56
ḳorḳ-, ḫavf 26/86b2=4:128
ḳorḳ-, ḫaşyeᵗ 26/54a3=4:77
ḳorḳ-, ḥaẕer 29/45a3=9:64
ḳorḳ-, raheb 30/55a1=16:51
ḳorḳ-, recāʾ 36/95a1=45:14
ḳorḳ-, ittiḳāʾ 25/5a1=3:130
ḳorḳ-, vacel 30/26a3=15:53
saḳın-, ḥaẕer 27/48a2=5:41
saḳın-, ittiḳāʾ 28/41a3=7:164
saḳlan-, ḥaẕer 32/5b2=28:6
ters: ḳorḳunç, ḫavf 25/25a1=3:170
ḳorḳunç, ruᶜb 28/70b2=8:12
ḳorḳunç, ḫīfeᵗ 31/55a1=20:67
ḳorḳunç, rehb 32/22b1=28:32
tersā: tersā, naṣrāniyy 29/22b2=9:30
tersān: ḳorḳuġlı, ḫāʾif 32/12b1=28:18
ḳorḳuġlı, müşfiḳ 36/13a3=42:18
tersān şoden: ḳorḳ-, vacel 28/65a2=8:2
tersāniden: ḳorḳıt-, istirhāb 28/8a1=7:116
ḳorḳut-, taḫvīf 31/72a3=39:36
tersende: ḳorḳuġlı, vacil 30/26a3=15:52
ḳorḳuġlı, müşfiḳ 36/15b3=42:22
teşne: suwsamış, vird 31/33a1=19:86
teşne şoden: suwsa-, ẓameʾ 31/89a3=20:119
tevaḳḳuf: sāᶜat, fevāḳ 34/51b1=38:15
tevānā: küç, ḳuvveᵗ 28/23b2=7:145
küçlüg, ḳavī 38/14a3=58:21
küçlüg uġan, ḳādir 37/2b3=46:33
küçlüg uġan, ḳadir 37/3a2=46:33
küçlüg uġan, muḳtedir 36/54b3=43:42
küçlüg uġan, muḳrin 36/41b3=43:13
küçlüg, ḳavī 32/18a1=28:26
küdezçin, muḳīt 26/52b1=4:85
uġan, ḳadir 26/90b2=4:133
tevānā şoden: küçlüg bol-, taḳdīr 37/41a2=48:21
erked- / u-, ḳadr 30/68b2=16:75
u-, ḳadr 30/69b2=16:76
yaraġ, ḳadārat 27/43a3=5:34
tevānāyī: ḳudret, yed 34/18b1=36:71
orun, mekāneᵗ 31/74b2=39:39
tevānger: bay, ġaniyy 26/91b3=4:135
mungsuz, ġaniyy 26/90a1=4:131
tevāngerī: barlıḳ, vucd 38/81b3=65:6
tevānger kerden: bayut-, iġnāʾ 29/53b3=9:74
kéngüt-, iġnāʾ 29/21a1=9:28
mungsuz ḳıl-, iġnāʾ 26/88b3=4:130

tevānisten: erklig bol-, mülk 27/30b1= 5:17
erklig er-, mülk 37/33b1=48:11
u-, mülk 33/56a2=34:42
u-, istiṭā^{c}a^{t} 28/60a7=7:197
un-, istiṭā^{c}a^{t} 38/74a3=64:16
una-, istiṭā^{c}a^{t} 29/33a2=9:42
yaraġ bul-, istiṭā^{c}a^{t} 26/66a1=4:99
yaraġ bol-, istiṭā^{c}a^{t} 26/3b3=4:25
yaraġlıġ bol-, istiṭā^{c}a^{t} 34/17a1= 36:67
tevānisten / mutaṣarrıf şoden: erklen-, mülk 35/2 b1=39:43
tevbe: tevbe, tevbe^{t} 35/23a2=40:3
tevbe dāden: tevbe bér-, tevbet ^{c}alā 29/11a2=9:15
tevbe, tevbet 26/60b1=4:92
tevbe kerden: öknüp yan-, tevbe^{t} 30/ 96b1=16:119
tevbe ét-, tevbe^{t} 31/23b2=19:60
tevbe ḳıl-, hevd 27/50b2=5:44
yan-, tevbe^{t} 27/43a2=5:34
tevbe konende: tevbe ḳılġan ... ḳunçuy, tā$^{\circ}$ibe^{t} 38/92a1=66:5
tevbe-pezīr: tevbe ḳabūl étken, tevvāb 26/37a2= 4:64
tevekkül kerden: tevekkül ḳıl-, tevekkül 38/6b1=58:10
tevrāt: bitig, ẕikr 30/51a2=16:43
tevrāt, tevrāt 27/49b3=5:43
tīr-i ḳumār: oḳ, zelem 27/16b2=5:3
tīz: yiti, ḥadīd 37/74b3=50:22
töhmet nihāden: at-, remy 26/76a3= 4:112
tu: sen, ente 31/55a2=20:68

U (ﻮ)

^{c}uḳūbet: ḳınlıġ, ^{c}iḳāb 28/43a1=7:167

Ü (ﯛ)

üftāden: tüş-, ḥarr 33/36b1=34:14
tüş-, vuḳū^{c} 30/22a2=15:29
tüş-, suḳūṭ 29/37a1=9:49
tüş-, huviyy 31/61b1=20:81
tüş-, musāḳaṭa^{t} 31/10a3=19:25
tüş-, vuḳū^{c} 34/72b1=38:72
üftāde şoden: peşimān bol- / ökün-, suḳūṭ 28/26b 2=7:149
ümīd dāşten: um-, recā$^{\circ}$ 33/75b1=35:29
uman- yā ḳorḳ-, recā$^{\circ}$ 31/3a2= 18:110
ümīd dāşten: um-, recā$^{\circ}$ 26/72a3= 4:104
ümmet: ümmet, ümme^{t} 33/82b3=35:42
üstüḫ^{v}ān: ḳuruġ süngük, ^{c}aẓm 34/20a2= 37:16
süngük, ^{c}aẓm 31/4b3=19:4
üstüvār: berk bekümiş, ṣābit 30/16b3= 14:27
berk, ḥakīm 36/37b2=43:4
berk īmīn, emīn 36/79a2=44:18
çın bütün, naşūḥ 38/94a1=66:8
ḳatıġ ḳawī, metīn 28654b1=7:183
üstüvār, ^{c}aẓm 36/28b2=42:43
üstüvār, ḥakīm 36/75a3=44:4
üstüvār u cüft ber āverde: berk soḳuşmış, merşūş 38/41a2=61:4
üstüvār buden: berk tur- / üstüvār tur-, ṣubūt 29/5a2=8:45
üstüvār dāşten: beküt-, teşbīt 30/16b2= 14:27
berk tut-, īmān 36/79b3=44:21
köndür-, hidāye^{t} 26/39a1=4:68
üstüvār / berk ḳıl-, teşbīt 28/70a3= 8:12
üstüvār ḳıl-, teşbīt 25/14b3=3:147
üstüvārlıḳ, teşbīt 26/38b3=4:66
üstüvārkār: bütün işlig, ḥakīm 33/ 46b1=34:27
ḥakīm, ḥakīm 25/3a3=3:126
ḥakīm / bütün işlig, ḥakīm 36/ 89a2=45:2
üstüvār kerde: berk ḳılmış, muḥaşşan 38/27b1=59:14
üstüvār / berk, muḥkem 37/16b1= 47:20
üstüvār kerden: üstüvār ḳıl-, teşbīt 28/70a1=8:11
beküt-, tevkīd 30/80a1=16:91
berk ḳıl-, şedd 34/52b3=38:20
berküt-, ibrām 36/70a1=43:79
berkit-, şedd 37/6b2=47:4
ḳawī ḳıl-, şedd 31/43a2=20:31
üstüvār konende: mübrim 36/70a1= 43:79
üstüvār şode: üstüvār bolġan, rāsiḫ 27/5a3=4:162
üstüvār şoden: beküt-, ṣubūt 30/82b1= 16:94

keç- ap berkü-, merr 28/58b3=
tutaşı tur-, işrār 25/7a3=3:135

V (و)

ḥaḳḳ, ḥaḳḳ 37/86a2=51:19
b şoden: sezā bol-, ḥaḳḳ 33/86b2=
iş-, vuḳūᶜ 28/8b2=7:118
ig-, ḥulūl 31/61a2=20:81
fermān, — 37/17b1=47:21
de, vaᶜd 35/21a2=39:74
de, mevᶜid 31/63b2=20:87
ğāh: öḏ urmışı, mīḳāt 28/21b1=
de, miᶜād 33/47a3=34:30
de, mevᶜid 31/51b2=20:58
ilmiş öḏ, mevᶜid 30/25b3=
vādī 31/39a2=20:12
de şoden: yarlıġ ıḳıl-, īḥāʾ m.
6
stāden: ḥükm ḳıl-, ḳażāʾ 32/
:ażāʾ 30/28a1=15:66
d-, īḥāʾ 33/61b2=34:50
id-, īḥāʾ 28/8a3=7:117
āde şoden: yarlıġ tegür-, īḥāʾ
7:203
ḫıl-, īḥāʾ m. 30/51a1=16:43
lın-, īḥāʾ m. 31/48a3=20:48
āt 28/20b3=7:142
33/16a3=33:53
t 28/56b1=7:187
şoden: kün tuġmış vaḳt,
38:18
ünç, ḳarż 38/74b3=64:17
ī vayletā 27/40a2=5:31
ayl 31/14b3=19:37
7/17a2=47:20
4/92b2=39:22
a2=7:129
29a3=34:3
e 28/2b1=7:88
b3=4:143
5a3=3:152
b1=33:34
ança bar, velākinne
lākin 33/85b3=35:45
in 30/45a1=16:33
8/50a2=7:176
29/12a1=9:16

ap, ve lā 27/13b3=4:173
ap, ve mā 26/36a3=4:64
ap ma, ve lā 36/92b3=45:10
ap yime, ve lā 33/43a3=34:22
hem ... hem, ve lā 33/19a1=33:55
vebāl-i durūğ: yalġanlıḳ, keẕib 35/39a3=40:28
vefā kerden: tükel ḳıl-, īfāʾ 30/ 79b2=16:91
vefā ḳıl-, īfāʾ 37/32a2=48:10
vertīc: buldurçın, selvā 28/37b3=7:160
buldurçın eti, selvā 31/60b3=20:80
verzīden: ḳazġan-, iḳtirāf 29/17b2=9:24
ḳazġan-, kesb 33/85b2=35:45
ḳazġan-, ictirāḥ 36/99a1=45:21
ḳazġan-, iktisāb 26/9b1=4:32
ḳılıḳ, kesb 35/7b3=39:51
ḳılmaḳ, kesb 35/7b1=39:51
vesvese: artat-, nezġ 28/61a2=7:200
ricz, ricz 28/69b3=8:11
vesvese-i gerdende: kezigli, ṭāʾif 28/61b1=7:201
vey: ol, hüve 33/28b1=34:1
vīje kerden: ḫāliş ḳıl-, iḫlāṣ 34/65a1=38:46
vīje kerde: ḳatıḳsız ḳılığlı, muḫlaṣ 30/25a1=15:40
vīrān kerden: buz-, naḳż 30/80b2=16:92
buz-, iḫrāb 38/18a3=59:2

Y (ی)

yā: azu, ev 25/3b2=3:127
yā, ev 26/83b3=4:124
yā, immā 31/54a2=20:65
yā ... yā: azu ... azu, yā ... yā 28/7b1-2=7:115
yime, ev 35/11a3=39:57
yād dāde şoden: pend béril-, teẕkīr m. 27/28a2=5:13
yād dārende: küḏezigli, ḥāfiẓ 30/4b3=12:81
yād kerden: pend, ẕikr 34/43b2=37:168
yād, ẕikr 34/60a1=38:32
yād ḳıl-, ẕikr 27/18b2=5:4
ẕikr aymaḳ, ẕikr 38/54b3=62:9
yād kerde şoden: yād ḳılın-, ẕikr m. 28/65a1=8:2
yād konende: ḫāṣ, muḫlaṣ 34/75b1=38:83
yāften: bil-, vecd 34/64a3=38:44
bul-, neyl 29/53b3=9:74
bul-, vecd 27/13b2=4:173
bul-, şeḳaf 26/58a1=4:91

könül-, ihtidāʾ 26/66a2=4:98
tap-, vucd 26/57a1=4:91
yāfte: ḳoşulmış, mufterāʾ 33/57b3=34:33
yāfte şoden: bulun-, şeḳaf m. 33/22b1=33:61
yaḳīn dānişten: yaḳīn bil-, ẓann 31/75b1=41:48
yār: éş, ṣāḥib 29/31a2=9:40
éş, ḳarīn 26/15b2=4:38
éş, ḥavārī 38/48a1=61:14
éş, mevlā 38/91a1=66:4
iḏi, ṣāḥib 34/50b3=38:13
ḳadaş, aḫ 37/72a2=50:13
yār būden: éşleş-, muṣāḥabet 31/2b2=18:76
yār-ı sefer: yandaḳı éş, ṣāḥibi bi'l-cenbi 26/14a1=4:36
yārān: boḏun, aṣḥāb 34/13a3=36:55
iḏi, aṣḥāb 37/72a3=50:14
yārān, aṣḥāb 37/71b3=50:12
yārān-ı şenbe: şenbe boḏunları, aṣḥābü's-sebt 26/23a1=4:47
yārī: yardım, naṣr 25/3a2=3:126
yārī dāden: yārī bér-, naṣr 28/34b3=7:157
yārī dāde şoden: yārī béril-, naṣr m. 35/10a1=39:54
yārīger: dōst, veliyy 27/59b3=5:55
erḳlig, veliyy 28/32a1=7:155
yārī bérdeçi, naṣīr 30/48a3=16:37
yārī bérigli, nāṣir 36/108a2=45:34
yārīçi, naṣīr 29/54b2=9:74
yārīçi, nāṣır 37/11b2=47:13
yārīçi, ridʾ 32/23b1=28:34
yārīçilıḳ, naṣīr 26/20b2=4:45
yārīgerān-ı ᶜĪsā: ᶜĪsā éşleri, ḥavārī 38/48a2=61:14
yārī ḫᵛāsten: yārī tile-, istiᶜāneᵗ 28/12a1=7:128
yārī tile-, istinṣār 32/12b2=28:18
yārī kerden: yārī bér-, naṣr 34/33b3=37:116
yārī kerden yek dīgerrā: yārī bériş-, tenāṣur 34/22a3=37:25
yārī kerde: yārī bérilmiş, manṣūr 34/44b1=37:172
yārī kerde şoden: yārī béril-, naṣr m. 32/27b3=28:41
yārī ḳılın-, naṣr m. 36/85a3=44:41
yegān yegān: yanġuz yanġuz, furādā 33/59b1=34:46
yegāne: anga oḳ, ḫāṣṣeten 28/77a1=8:25
bir ök, vāḥid 30/17a1=14:52
bir, vāḥid 27/11b1=4:171

bir yolı, vāḥideᵗ 34/2b2=36:29
yalġuz, vāḥideᵗ 36/50b3=43:33
yanġluz, vaḥde-hu 35/3a3=39:45
yek: bir, vāḥid 33/59a3=34:46
bir, aḥad 30/69b2=16:76
bir, iḥdā 33/82b3=35:42
kimerse, aḥad 31/10b3=19:26
yek bāz: bir yolı, ecmaᶜīn 34/72b3=38:73
yekdiger: bir ikindi, — 31/70a1=20:103
yekdiger āmeden: barmaḳ kelmek, iḫtilāf 36/90a 3=45:5
yekdiger āyende: biri sonġınça biri kelgen, murdif 28/68b2=8:9
yekdigerrā ḫilāf kerden: tartışıġlı er-, iḫtilāf 35/4b2=39:46
yeki: biregü, aḥad 26/19a1=4:43
yek māhe rāh: bir aylıḳ yol, şehr 33/34b1=34:12
yek sū şoden: ewrülüp, muteḥarrifen 28/72a3=8:16
yeksān: berāber, sevāʾ 36/99a3=45:21
tükel, seviyy 31/7a2=19:10
yeksān būden: berāber bol-, istivāʾ 35/57a3=40:58
tüz bol-, istivāʾ 30/69a3=16:75
yeksān şoden: teng bol-, istivāʾ 33/72a2=35:12
yeksān u berāber şoden: tüzetil-, istivāʾ 26/63a1=4:95
yeksāne: berāber, sevāʾ 28/60a3=7:193

Z (ز ض ظ)

zāden: tuġrul-, vilādeᵗ 31/13b1=19:33
tuġur-, vilādeᵗ 34/40b2=37:152
zāde şoden: tuġrul-, vilādeᵗ m. 31/8b2=19:15
zāġ: ḳarġa, ġurāb 27/39b3=5:31
zāhid: zāhid / rāhib, rāhib 29/23a2=9:31
zāhid-i tersā: taġda yatġan, rāhib 29/25a2=9:34
ẓāhir kerden: keçür- / öte-, ṣadᶜ 30/32a2=15:94
ẓāhir kerde būden: bildügini āşkāre ḳıl, ᶜilm 29/11b2=9:16
zamān: atanmış öḏ, ecel 28/55b1=7:185
ecel, ecel 38/64b3=63:11
öḏ, ecel 30/59b1=16:61
zamān, ecel 35/63b1=40:67
zamān dāde: küḏülmiş, munẓar 34/74b3=38:80

zencīr: zencīr, silsile[t] 35/65a1=40:71
zer: altun, ẕeheb 29/25b2=9:34
étig gever yinçü ornatıġlıġ, zuḫruf 36/51b2=43:35
zerd: sarġarmış, muṣferr 34/91b3=39:21
zewān: til, lisān 26/21a3=4:46 krş. **zebān**
zever: üstün, fevḳ 28/11b3=7:127 krş. **zeber**
üstün, ᶜālī 30/29b3=15:74
zırıh: yarıḳ, sābiġa[t] 33/34a1=34:11
zırıh bāften: ḥalḳa, serd 33/34a1=34:11
ẕiden: tiril-, ḥayevān 31/58a2=20:74
ẕihār besten: ẕihār andı iç-, muẕāhera[t] 38/4a1=58:3
zinā[179]: çalpaḳ iş, faḥşāᵓ 30/79a3=16:90
zinde: tirig, ḥayy 25/24a3=3:169
zinde güẕāşten: tirig ḳoḍ-, istiḥyāᵓ 28/11b2=7:127
zinde kerden: tirgür-, iḥyāᵓ 37/3a1=46:33
tirgüz-, iḥyāᵓ 27/41a3=5:32
tirgüz-, iᶜāde[t] 33/61a2=34:49
tirgüz-, inşār 36/40a2=43:11
zinde kerde şode: yandura ḳoparmış, münşer 36/83a2=44:35
zinde mānden: tirig ḳoḍ-, istiḥyāᵓ 28/20a3=7:141
tirig ḳal-, ḥayevān 29/3a3=8:42
zinde şoden-i ḥalḳ: ḥalḳnıng tirilmeki, nuşūr 33/69b2=35:9
zindegānī: ᶜömr, ᶜumur 33/71b3=35:11
tiriglik, ᶜumur 30/65b2=16:70
tiriglik, ḥayā[t] 28/29b1=7:152
tiriglik, meḥyāᵓ 36/99b1=45:21
tiriglik, maᶜīşe[t] 31/91b1=20:124
zindegānī dāde: uzun ᶜömr bérilmiş, muᶜammer 33/71b2=35:11
zindegānī dāden: ᶜömr bér-, taᶜmīr 33/78a3=35:37
tiriglik bér-, iḥyāᵓ 30/84b1=16:97
zindegani dāde şoden: uzun ᶜömr béril, taᶜmīr m. 33/71b1=35:11
zindegānī kerden: tiriglik, maᶜīşe[t] 36/49b3=43:32
zindegānī nezdīk-ter: dünyā, ḥayātü'd-dünyā 26/62a2=4:94
zinhārī: emānet, emāne[t] 33/26b1=33:72
zīr: altın, sāfil 30/29b3=15:74
altın, taḥte 25/7b3=3:136
astın, taḥte 29/52a2=9:72
zīr-i fermān: taşarruf, taḥte 36/59a1=43:51
zīr-i ḳadem: aḍaḳı astını, taḥte 31/10a1=19:24
astın, taḥt 31/20a2=19:24
zişştter: yawuzraḳ, münker 38/3a3=58:2
ziyān dāşten: ziyān ḳıl-, żarr 25/12a3=4:144
ziyān dāşten ü gezend kerden: ziyān ḳıl-, żarr 25/2a2=3:120
ziyānkār: ziyān ḳılıġlı, ḫāsir 34/87b1=39:15
ziyānlıġ, ḫāsir 27/20b2=5:5
ziyānkārī: ḳor yas, ḫasār 33/80a3=35:39
ziyān, ḫusrān 34/88a1=39:15
ziyānkār şoden: ziyān ḳıl-, ḫusrān 26/81b1=4:119
ziyānlıġ bol-, ḫusrān 34/87b2=39:15
ziyān kerden: ziyān ḳıl-, żarr 29/30b1=9:39
ziyān ḳıl-, ḫusrān 35/72b2=40:85
ziyān, żarr 28/57b1=7:188
zūd: her-āyine, se- 25/12b1=3:144
kiḍin, sevfe 31/26a3=19:66
munu, sevfe 27/58b3=5:54
terk, serīᶜ 28/42b3=7:167
terk, sevfe 36/74a3=43:89
zūd būd: terk, se- 37/35b2=48:15
zūd būd ki: munu ... ök, se- 28/33a1=7:156
munu, se- 26/28a3=4:57
zūd nihāden: at-, ilḳā[ᵓ] 28/27b3=7:150
zūd şomār: terk ḥisāb ḳılġan, serīᶜü'l-ḥisāb 27/19 a1=5:4
zuftī: baḫīllıḳ, şuḥḥ 26/87b1=4:128
baḫīllıḳ, buḫl 26/14b2=4:37
zuftī kerden: baḫīllıḳ ḳıl-, buḫl 26/14b1=4:37
saranlıḳ ḳıl-, buḫl 37/25a2=47:37

179 m: زنی

ÖZEL ADLAR DİZİNİ

ᶜĀd 34/50b1=38:12, 35/41b1=40:31
ᶜĀ. boḍnı+ 29/50a1=9:70, 35/79a3=41:13, 35/80a3=41:15, 37/72a1=50:13

Ādem 31/22a2=19:58, 31/88b2= 20:117, 31/89b2=20:120, 31/90a3=20:121
Ā.+ 27/37b2=4:27, 31/88a2=20:115, 31/88 b1=20:116
Ā. oġlı+ 34/14b1=36:60

Aḥmed 38/43a1=61:6

Asiye
A. Ḫatun 32/7a2=28:9

Baᶜl 34/35b1=37:125

Beni İsrāᵓīl 38/42a3=61:6

Cebreᵓīl 38/91a1=66:4

Dāvūd 34/55b3=38:24, 34/56b1=38:26
D.+ 27/7a3=4:163, 33/33b1=34:10, 34/52a 2=38:17, 34/53b1=38:22, 34/59a3=38:30
D. boḍnı 33/35b3=34:13

Eyyūb 34/62b3=38:41
E.+ 27/7a1=4:163

Firᶜavn 28/4a1=7:103, 28/4b1=7:104, 28/9b1=7:123, 28/11a2=7:127, 28/13b1=7:130, 31/42a3=20:24, 31/46b2= 20:43, 32/4a1=28:3, 32/6b1=28:8, 32/7a2=28:9, 32/22b2=28:32, 32/25b2=28:38, 34/50b2=38:12, 35/38b1=40:28, 35/50b1=40:45, 36/56a3=43:46, 36/58b1=43:51, 36/79a1=44:17, 38/98a1= 66:11
F.+ 28/7a1=7:113, 32/5a3=28:6, 35/35b3=40:24, 35/45b3=40:37, 35/46a2=40:37, 36/82a2=44:31, 38/98b1=66:11
F.-ı kāfir 28/18a2=7:137
F. boḍnı+ 28/6a2=7:109, 28/20a1=7:141
kāfir 31/60a1=20:79
melᶜūn 31/59b3=20:78
ol kāfır 35/40b1=40:29

Hāmān 32/6b3=28:8, 32/26a1=28:38, 35/45a 1=40:36
H.+ 32/5b1=28:6, 35/36a1=40:24

Hārūn 27/7a2=4:163, 28/9b1=7:122, 31/43a2=20:30, 31/55b3=20:70, 31/65a2=20:90, 31/66a1=20:92, 34/33b1=37:114
H.+ 28/21a1=7:142, 31/20b2=19:53, 32/23 a3=28:34, 34/34b3=37:120

Hārūn 31/11b2=19:28

Ḫuneyn
Ḫ. Kün 29/18b3=9:25

İblīs 30/22b3=15:32, 33/40a2=34:20, 34/73 a1=38:74, 34/73a3=38:75

İbrāhīm 26/26b1=4:54, 26/84b1=4:125, 30/98a1=16:123, 31/18a3=19:46, 31/22b1=19:58, 34/26b1=37:83, 34/31a2=37:104, 34/32a2=37:109, 36/47b1=43:26, 38/36b2=60:4
İ.+ 26/84b3=4:125, 27/6b2=4:163, 31/16a 3=19:41, 34/64b2=38:45, 36/8a2=42:13, 37/87a3=51:24
İ. boḍnı 29/50a1=9:70
İ. Yalalavaç 30/96b3=16:120

İdrīs 31/21b2=19:56

İlyās 34/35a2=37:123
İlyāslıġ 34/36b2=37:130

ᶜİmrān 38/98b3=66:12

ᶜĪsā 27/10b3=4:171, 27/30a3=5:17, 27/12a2=4:172, 29/22b2=9:30, 31/12a3=19:30, 31/13b2=19:34, 36/63b2=43:63, 38/42a3=61:6, 38/47b3=61:14
ᶜĪ.+ 27/2b1=4:157, 27/7a1=4:163, 29/23b 1=9:31, 36/8a2=42:13

İsḥāḳ 34/32b2=37:112, 34/32b3=37:113
İ.+ 27/6b3=4:163, 31/19a2=19:49, 34/64b 2=38:45

İsmāᶜīl
İ.+ 27/6b3=4:163, 31/20b3=19:54, 34/65b 1=38:48

Ḳārūn 35/36a1=40:24

Lūṭ 34/37a1=37:133, 34/50b3=38:13, 37/72a2=50:13, 38/96b2=66:10

Medine 31/46a1=20:40
M. kendi 38/62b1=63:8

Medyen 29/50a2=9:70, 32/15a2=28:22, 32/15b1=28:23, 32/29b3=28:45

Mekke 36/3b2=42:7, 37/43a1=48:24

Meryem 27/2a2=4:156, 27/2b1=4:157, 27/10b2=4:171, 27/30a3=5:17, 27/30b2=5:17, 31/11b1=19:27, 31/13b2=19:34, 36/61a2=43:57, 36/98b3=66:12, 38/42a3=61:6, 38/47b3=61:14
M.+ 27/11a1=4:171

Mesîḥ 27/2b1=4:157, 27/10b2=4:171, 27/30a 3=5:17
M.+ 27/30b2=5:17

Mışr 26/58b2=43:51

Muḥammed 28/64a2=8:1, 37/5a1=47:2
M. ṣ[c]avs 25/11b2=3:144

Mūsā 27/34b3=5:22, 27/36a2=5:24, 28/4b1=7:104, 28/7b1=7:115, 28/7b3=7:116, 28/8a3=7:117, 28/9a3=7:122, 28/12a 1=7:128, 28/14a2=7:131, 28/15b3=7:134, 28/18b3=7:138, 28/21a1=7:142, 28/21b1=7:143, 28/22a3=7:143, 28/22b3=7:144, 28/26a1=7:148, 28/27a3=7:150, 28/30b3=7:155, 31/1b1=18:75, 31/39a1=20:11, 31/40b2=20:17, 31/41a2=20:19, 31/43b3=20:36, 31/48b2=20:49, 31/51a3=20:57, 31/52b1=20:61, 31/54a2=20:65, 31/55b3=20:70, 31/62a1=20:83, 31/64b2=20:88, 31/66a1=20:91, 32/3b3=28:3, 32/5b3=28:7, 32/7b3=28:10, 32/11a2=28:15, 32/13a1=28:18, 32/13a3=28:19, 32/14a3=28:20, 32/17a3=28:25, 32/19b2=28:29, 32/21a2=28:30, 32/21b3=28:31, 32/24b1=28:36, 32/25a2=28:37, 32/26a3=28:38, 32/32a1-2=28:48, 34/33a3=37:114, 35/38a1=40:27, 35/45b1=40:37, 38/41a3=61:5
M.+ 27/7b3=4:164, 28/4a1=7:103, 28/11a3=7:127, 28/20b2=7:142, 28/30a3=7:154, 28/36a2=7:159, 28/36b3=7:160, 31/20a1=19:51, 31/59a2=20:77, 31/83 b3=46:30, 32/28a3=28:43, 32/29a2=28:44, 33/25a3=33:69, 34/34b2=37:120, 35/35b2=40:23, 35/37a3=40:26, 35/54b3=40:53, 36/8a2=42:13
M. yalawaç 31/38a2=20:9
M. boḍnı+ 27/33b1=5:20

Nūḥ 29/50a1=9:70, 31/22a3=19:58, 34/50b1=38:12, 35/24a1=40:5, 35/41a3=40:31, 37/71b3=50:12, 38/96b1=66:10
N.+ 27/6b1=4:163, 36/7b3=42:13

Ṣāliḥ
Ṣ. boḍnı 34/50b3=38:13
Ṣ. ḳavmi 37/72a1=50:12

Sāmirī 31/67a1=20:95
S. melᶜūn 31/64a3=20:87
melᶜūn 31/62b1=20:85

Şemūd
Ş. boḍnı+ 29/50a1=9:70, 35/41b1=40:31, 35/79b1=41:13, 35/82a3=41:17

Süleymān
S.+27/7a2=4:163, 33/34a3=34:12, 34/59a3=38:30, 34/60b1=38:34

Şuᶜayb 28/2b1=7:88

Ṭūr
Ṭ. Taġ 31/20a3=19:52, 31/60b1=20:80, 32/19 b3=28:29, 32/30a2=28:46

Ṭuvā
Ṭ. Atlıġ 31/39a3=20:12

Tübbaᶜ 36/83b2=44:37, 37/72a3=50:14

ᶜuzeyr 29/22b1=9:30

Yaḥyā 31/6a2=19:7, 31/7b2=19:12

Yaᶜḳūb 31/5b2=19:6, 31/22b1=19:58
Y.+ 27/6b3=4:163, 31/19a3=19:49, 34/64 b3=38:45
Y. oġlanları+ 27/26a2=5:12, 27/40b2=5:32, 28/5a2=7:105, 28/16a3= 7:134, 28/17b3=7:137, 28/18b1=7:138, 31/47b3=20:47, 31/60a2=20:80, 31/66b2 =20:94, 35/55a1=40:53, 36/62a3=43:59, 36/81 b3=44:30, 36/96a1=45:16, 38/48b1=61:14

Yesᶜ 34/65b2=38:48

Yūnūs 34/38a1=37:139
Y.+ 27/7a1=4:163

Yūsuf 30/6a2=12:84, 30/8b2=12:89, 30/9a1-2=12:90, 35/42b3=40:34
Y.+ 30/6b1=12:85, 30/7a3=12:87
Y. işi 30/4a1=12:80

Zekeriyyā 31/4b1=19:2, 31/6a1=19:7

Zeyd 33/7a1=33:37

Zü'l-Kifl 34/65b2=38:48

Medyen 29/50a2=9:70, 32/15a2=28:22, 32/15b1=28:23, 32/29b3=28:45

Mekke 36/3b2=42:7, 37/43a1=48:24

Meryem 27/2a2=4:156, 27/2b1=4:157, 27/10b2=4:171, 27/30a3=5:17, 27/30b2=5:17, 31/11b1=19:27, 31/13b2=19:34, 36/61a2=43:57, 36/98b3=66:12, 38/42a3=61:6, 38/47b3=61:14
M.+ 27/11a1=4:171

Mesîḥ 27/2b1=4:157, 27/10b2=4:171, 27/30a 3=5:17
M.+ 27/30b2=5:17

Mışr 26/58b2=43:51

Muḥammed 28/64a2=8:1, 37/5a1=47:2
M. ṣ^{c}avs 25/11b2=3:144

Mūsā 27/34b3=5:22, 27/36a2=5:24, 28/4b1=7:104, 28/7b1=7:115, 28/7b3=7:116, 28/8a3=7:117, 28/9a3=7:122, 28/12a 1=7:128, 28/14a2=7:131, 28/15b3=7:134, 28/18b3=7:138, 28/21a1=7:142, 28/21b1=7:143, 28/22a3=7:143, 28/22b3=7:144, 28/26a1=7:148, 28/27a3=7:150, 28/30b3=7:155, 31/1b1=18:75, 31/39a1=20:11, 31/40b2=20:17, 31/41a2=20:19, 31/43b3=20:36, 31/48b2=20:49, 31/51a3=20:57, 31/52b1=20:61, 31/54a2=20:65, 31/55b3=20:70, 31/62a1=20:83, 31/64b2=20:88, 31/66a1=20:91, 32/3b3=28:3, 32/5b3=28:7, 32/7b3=28:10, 32/11a2=28:15, 32/13a1=28:18, 32/13a3=28:19, 32/14a3=28:20, 32/17a3=28:25, 32/19b2=28:29, 32/21a2=28:30, 32/21b3=28:31, 32/24b1=28:36, 32/25a2=28:37, 32/26a3=28:38, 32/32a1-2=28:48, 34/33a3=37:114, 35/38a1=40:27, 35/45b1=40:37, 38/41a3=61:5
M.+ 27/7b3=4:164, 28/4a1=7:103, 28/11a3=7:127, 28/20b2=7:142, 28/30a3=7:154, 28/36a2=7:159, 28/36b3=7:160, 31/20a1=19:51, 31/59a2=20:77, 31/83 b3=46:30, 32/28a3=28:43, 32/29a2=28:44, 33/25a3=33:69, 34/34b2=37:120, 35/35b2=40:23, 35/37a3=40:26, 35/54b3=40:53, 36/8a2=42:13
M. yalawaç 31/38a2=20:9
M. boḍnı+ 27/33b1=5:20

Nūḥ 29/50a1=9:70, 31/22a3=19:58, 34/50b1=38:12, 35/24a1=40:5, 35/41a3=40:31, 37/71b3=50:12, 38/96b1=66:10
N.+ 27/6b1=4:163, 36/7b3=42:13

Şālih
Ş. boḍnı 34/50b3=38:13
Ş. ḳavmi 37/72a1=50:12

Sāmirī 31/67a1=20:95
S. melᶜūn 31/64a3=20:87
melᶜūn 31/62b1=20:85

Şemūd
Ş. boḍnı+ 29/50a1=9:70, 35/41b1=40:31, 35/79b1=41:13, 35/82a3=41:17

Süleymān
S.+27/7a2=4:163, 33/34a3=34:12, 34/59a3=38:30, 34/60b1=38:34

Şuᶜayb 28/2b1=7:88

Ṭūr
Ṭ. Tag̈ 31/20a3=19:52, 31/60b1=20:80, 32/19 b3=28:29, 32/30a2=28:46

Ṭuvā
Ṭ. Atlıg̈ 31/39a3=20:12

Tübbaᶜ 36/83b2=44:37, 37/72a3=50:14

ᶜuzeyr 29/22b1=9:30

Yaḥyā 31/6a2=19:7, 31/7b2=19:12

Yaᶜḳūb 31/5b2=19:6, 31/22b1=19:58
Y.+ 27/6b3=4:163, 31/19a3=19:49, 34/64 b3=38:45
Y. oğlanları+ 27/26a2=5:12, 27/40b2=5:32, 28/5a2=7:105, 28/16a3= 7:134, 28/17b3=7:137, 28/18b1=7:138, 31/47b3=20:47, 31/60a2=20:80, 31/66b2 =20:94, 35/55a1=40:53, 36/62a3=43:59, 36/81 b3=44:30, 36/96a1=45:16, 38/48b1=61:14

Yesᶜ 34/65b2=38:48

Yūnūs 34/38a1=37:139
Y.+ 27/7a1=4:163

Yūsuf 30/6a2=12:84, 30/8b2=12:89, 30/9a1-2=12:90, 35/42b3=40:34
Y.+ 30/6b1=12:85, 30/7a3=12:87
Y. işi 30/4a1=12:80

Zekeriyyā 31/4b1=19:2, 31/6a1=19:7

Zeyd 33/7a1=33:37

Zü'l-Kifl 34/65b2=38:48

بسم الله الرحمن الرحيم

KARAHANLI TÜRKÇESİNDE İLK KUR'AN TERCÜMESİ

(Rylands Nüshası, Giriş-Metin-Notlar-Dizin)

Aysu ATA

Türk Dil Kurumu Yayınları

ig yérgen bol-, elem 26/72a2=4:104
derdnāk: açığ, elim 33/30b3=34:5
açığlı, elim 31/79b2=46:24
açıtġan, elim 28/81b2=8:32
açıtığlı, elim 29/57a1=9:79
ağrığlıḳ, elim 38/45b1=61:10
ağrıtġan, elim 30/61a1=16:63
ḳatıġ, elim 37/38a1=48:16
dereng kerden: dereng ḳıl-, lebş 33/36b2=34:14
dereng ḳıl-, muḳş 31/38b1=20:10
dereng ḳıl-, teşbīṭ 29/35b1=9:46
derengī kerden: keç ḳal-, tebṭi³e[t] 26/40b3=4:72
dermānden: ar-, ᶜayā³ 37/2b3=46:33
derviş: çığay, faḳīr 29/42b2=9:60
derviş, faḳir 26/91b3=4:135
dervişāne, faḳīr 32/16b2=28:24
dervişī: çığaylıḳ, ᶜayle[t] 29/21a1=9:28
deryā: tengiz, baḥr 30/36a3=16:14
deryā, yemm 28/17a1=7:136
deryā, baḥr 28/39b3=7:163
dest: el, yed 32/22a1=28:32
elig, yemīn 33/15b2=33:52
elig, yed 29/10b2=9:14
ḳanat, cenāḥ 32/22a3=28:32
dest bāz dāşte şoden: ḳoḍul-, terk m. 32/44b2=29:2
dest be-dest dāde: tezgin-, dūle[t] 38/22a1=59:7
dest-berencen: bilezük, isvār 36/59b1=43:53
dest-i çap: sol, şimāl 37/73b2=50:17
dest-i rāst: elig, yemīn 33/12a2=33:50
oñg yaᶜnī sağ, yemīn 37/73b1=50:17
oñg elig, yemīn 30/66b2=16:71
sağ elig, yemīn 31/40b1=20:17
sağ ḳol, yemīn 38/95a2=66:8
dest yāften: egirt-, istiḥvāẓ 26/96a3=4:141
elig bul-, istiḥvāẓ 38/13a1=58:19
dest zeden: aya urmaḳ, taşdiye[t] 28/83a2=8:35
destān: al, mekr 28/9b2=7:123
destān kerden: al ḳıl-, mekr 28/9b2=7:123
deste-i giyāh: baġ cefān, żiġş 34/64a2=38:44
destgāh dāden: ornat-, temkīn 31/80b1=46:26
destūr: destūr, iẓn 26/4b3=4:25
fermān, iẓn 30612b3=14:1
yārıçı, vezīr 31/43a1=20:29
yarlığ, iẓn 33/10a2=33:46
destūr dāden: destūr bér-, iẓn 28/9b2=7:123
destūr dāde şoden: destūr béril-, iẓn m. 29/63b2=9:90
destūr ḫ[v]āsten: destūr ḳol-, isti³ẕān 29/59a3=9:83
destūr tile-, isti³ẕān 29/61b2=9:86
destvār: tayaḳ, ᶜaşā 31/40b2=20:18
dıraḫt: yığaç, şecer 30/64a2=16:68
dıraḫt-ı zeytūn: zeyt yığaçı, zeytūn 30/34b1=16:11
dıraḫt-ı ḫurmā: ḫurmā tüpi, līne[t] 38/19b3=59:5
dıraḫtān-ı ḫurmā: ḫurmā, naḫl 31/56b2=20:71
ḫurmā yığaçı, naḫl 37/71a2=50:10
dībā-i sitabr: ḳalın barçın, istibraḳ 36/87a3=44:53
dībā-i teng: yuwḳa barçın, sündüs 36/87a2=44:53
dīdār: egin tonı, ri³y 31/29a2=19:74
tuşmaḳ, liḳā³ 31/3a2=18:110
dīdār kerden: ḳarış-, iltiḳā³ 25/19b3=3:155
dīden: baḳ-, naẓar 33/84a3=35:44
baḳ-, re³y 38/9b3=58:14
kör-, liḳā³ 28/71b3=8:15
kör-, irā³e[t] 33/80a3=35:40
kör-, re³y 27/56b3=5:52
kör-, ibṣār 28/52b1=7:179
kör-, baṣar 31/16b2=19:42
kör-, iṭṭilāᶜ 31/30b3=19:78
kör-, iḥsās 31/36a1=19:98
kör-, inās 31/38b1=20:10
tuş- yā kör-, liḳā³ 31/23b1=19:59
körmek, liḳā³ 25/11a3=3:143
dīde şoden: körün-, re³y m. 31/80a1=46:25
dīdever şoden: köz kemiş-, iṭṭilāᶜ 32/26a3=28:38
köz tut-, iṭṭilāᶜ 27/28a3=5:13
dīg: küweç, ḳıdr 33/35b2=34:13
dīger: aḍın, āḫer 27/47b1=5:41
aḍın, uḫrā 31/50b2=20:55
öngin, āḫer 26/90b1=4:133
öngin, uḫrā 31/41a1=20:18
songra, uḫrā 37/41a2=48:21
takı, uḫrā 31/44a1=20:37
takı biri, āḫer 27/38a2=5:27
takı bir gürūh, uḫrā 26/69b1=4:102
dīger kerden: aḍnat-, taġyīr 26/81a2=4:119
dīger kerden u kerdānīden: tegşür-, tebdīl 37/42b1=48:23
dih: uluş, ḳarye[t] 26/43b1=4:75

dih: kend, ḳaryeᵗ 33/51b2=34:34
él, ḳaryeᵗ 28/39b2=7:163
dihiş: ᶜaṭā, ᶜaṭāᵓ 34/62a2=38:39
dil: köngül, fuᵓād 30/71b2=16:78
köngül, ḳalb 27/47a2=5:41
köküz, ṣadr 26/55b3=4:90
yürek, ḳalb 35/32a3=40:18
din: dīn, ümmeᵗ 36/45a3=43:22
dīn, — 36/11b2=42:16
dine: tün, ems 32/12b3=28:18
tünki kün, ems 32/13b2=28:19
dir mānde: keçigli, emṣel 31/53b2=20:63
direm ḫaride: alınmış, memlūk 30/68b2=16:75
dirīġā: ōḳünç, esef 30/6a3=12:84
div: Tangrıda aḍınkı, ṭāġūt 26/44a3=4:76
yek, ṭāġūt 26/25a1=4:51
yek, ġarūr 33/66b3=35:5
yek, şeyṭān 28/61b1=7:201
dīvāne: telbe, mecnūn 36/78a2=44:14
telwe, mecnūn 34/25a1=37:36
dīvānegī: dīvānelıḳ, cinneᵗ 33/32a2=34:8
telwelik, cinneᵗ 28/54b2=7:184
dīvār: tam, cidār 38/27b2=59:14
dīvār ber ārende: binā ḳılġan, bennāᵓ 34/61b3=38:37
dīvek: yaḍaġ çekürge, ḳummal 28/15a2=7:133
dōst: dōst, veliyy 26/43b2=4:75
dōst, ḫalīl 26/84b3=4:125
dōst, ḥabīb 27/31b2=5:18
eḍgü oġul, veliyy 31/5b1=19:5
erklig, mevlā 36/85a1=44:41
erklig / dōst, veliyy 28/60a6=7:196
iç dōst, velīceᵗ 29/12a2=9:16
yaġuḳ, ḥamīm 35/32b1=40:18
dōst dānisten: dōstlaş-, tevellī 30/85b3=16:100
dōst dāşten: ārzūla-, mevāddeᵗ 28/67a3=8:7
dōst tut-, tevellī 29/17a1=9:23
dōst tut-, mevaddeᵗ 38/14b2=58:22
dōstluḳ tut-, tevellī 38/10a1=58:14
sew-, iḥbāb 27/49b1=5:42
sew-, ḥubb 38/40b3=61:4
sew-, vudd 38/35b2=60:2
dōst dāşte-ter: sewügrek, eḥabb 29/18a1=9:24
dōst-ı pinhān: örtügli oynaş, ḫidn 26/5a3=4:25
örtügli düşman, ḫidn 27/20a3=5:5
dōstī: dōstluḳ, mevaddeᵗ 26/41b2=4:73
dōstluḳ, vudd 31/35a3=19:96
sewüglük, maḥabbeᵗ 31/44b3=20:39
sewüglük, ḥubb 34/60a1=38:32
dōst kerdāniden: sewdür-, taḥbīb 37/58a3=49:7
dōst u yār: mevlā, mevlā 28/86a3=8:40
dōst u yāriger: erklig, veliyy 33/55b2=34:41
du: iki, işneyn 30/54b3=16:51
iki, — 28/67a2=8:7
iki, -humā 31/25b3=19:65
du bār: iki yolı, merreteyn 33/1b1=33:31
iki yolı, işneteyn 35/28b3=40:11
du çendān: iki ança, żiᶜf 33/53b1=34:37
du çendānhā du çendān kerden: iki ança üze üze üze ḳıl-, mużāᶜafeᵗ 25/5a1=3:130
du çendān kerden: iki ança artur-, mużāᶜafeᵗ 38/75a1=64:17
iki ança üze ḳıl-, mużāᶜafeᵗ 26/16b2=4:40
dugān dugān: ikin ikin, meṣnā 33/59b1=34:46
ikirer ikirer, meṣnā 33/63b3=35:1
du-rūy: iki yüzlüg, munāfıḳ 33/10b2=33:48
du-rūyī: iki yüzlük, nifāḳ 29/55b1=9:77
du-rūyī kerden: iki yüzlüglük ḳıl-, munāfaḳaᵗ 38/25a1=59:11
du-rūyī konende: iki yüzlüg, munāfıḳ 26/94a3=4:138
du zamān: atanmış öḍ, ecel 32/19a2=28:28
dūd: tütün, duḫān 35/77b1=41:11
dūḫten: yapıştur-, ḥaşīş 31/90a2=20:121
duḫter: ḳız, bint 30/29a2=15:71
dūr: ırāḳ, baᶜīd 26/32a2=4:60
ırāḳ, cunub 32/8b1=28:11
ırāḳ, ḳaşiyy 31/9a3=19:22
dūr būden: sıngardın tur-, ictināb 26/8b2=4:31
dūr efgenden ḫoḏrā yā gerdenkeşī kerden: özin bir sıngardın tart- yā boynaġuluḳ ḳıl-, cenb 31/77b 2=41:51
dūr ez ᶜayb: ᶜaybsuz, cabbār 38/32a1=59:23
dūrī: ırāḳ, buᶜd 36/53a3=43:38
dūr kerde: yıratılmış, maḳbūḥ 32/28a2=28:42

dūr kerden: at-, der^{ə} 32/35a2=28:54
yıġ-, iġnā^{ə} 36/98a1=45:19
yırat-, mubā^{c}ade^{t} 33/39a3=34:19
dūr kerde şoden: yoḳ ḳılın-, nefy m. 27/42b2=5:33
dūr konende: yıġu-, muġnī 35/52a1=40:47
dūr reften: yorı-, iş^{c}ād 25/16b1=3:153
dūr-ı rāh: ırak barmaḳ, şuḳḳa^{t} 29/33a1=9:42
dūr şevende: yıramış, ḫāsi^{ə} 28/42a3=7:166
dūr şode: ġayb, ġayb 26/11b2=4:34
dūr şoden: ġāyib bol-, ^{c}uzūb 33/29b2=34:2
ırak bol-, bu^{c}d 29/33a1=9:42
sıngardın tur-, ictibā 36/25b1=42:37
sıngardın tur-, ictināb 34/88b3=39:17
dūr-ter: ırak, ḳusvā 29/2b1=8:42
ırak, aḳṣā 32/14a2=28:20
durūd: alḳış bérmek, taḥiyye^{t} 33/9b1=33:44
alḳış, selām 34/14a1=36:58
durūd u şenā, selām 34/46a2=37:181
esenlik, selām 30/44a1=16:32
selām, selām 31/24b1=19:62
selāmetlıḳ, selām 31/13a3=19:33
ḳoḍ-, selām 36/74a2=43:89
taḥiyye, taḥiyye^{t} 26/52b2=4:86
durūd-bād: durūd, selām 35/20b3=39:73
selām, selām 34/34b2=37:120
durūd dāden: ni^{c}met ḳıl-, yuṣallī 33/9a1=33:43
durūd ıḍ-, yuṣallūne 33/19b1=33:56
selām, selām 37/87b2=51:25
durūd dāde şoden: taḥiyye béril-, taḥiyye^{t} m. 26/52b2=4:86
durūġ: uluġ yazuḳ, buhtān 26/76b1=4:112
yalġan, keẕib 33/32a2=34:8
yalġan, kiẕb 31/52b2=20:61
yalġan, ifk 33/57b2=34:43
yalġan, iḫtilāf 34/49a1=38:7
yalġan, zūr 38/3b1=58:2
yalġan söz, buhtān 33/20b3=33:58
yalġanlıḳ, ifk 34/40b1=37:151
yalġanlıḳ, keẕib 38/10b1=58:14
yoḳ söz, buhtān 27/2a2=4:156
durūġ goften: yalġan ay-, keẕib 35/12b1=39:60
yalġan ayt-, ifk 28/8b1=7:117
yalġanlıḳ ḳıl-, keẕib 29/55b3=9:77
yalġan tut-, tekẕīb 29/63b2=9:90
durūġ-gūy: iki yüzlüg, kāẕib 38/58a1=63:1
yalġan, kāẕib 29/33b1=9:42
yalġançı, ḫarṣ 36/44b3=43:20
yalġançı, kāẕib 30/49b1=16:39
yalġançı, keẕẕāb 34/48a1=38:4
yalġan ḳılġuçı, ḫarrāṣ 37/84a2=51:10
yalġan tutġan, effāk 36/91b1=45:7
yalġan tutġuçı, mukeẕẕib 30/47b3=16:36
yalġan sözledeçi ya^{c}nī yalġançı, kāẕib 30/88a3=16:105
durūġ-gūy dārende: yalġançı, mukeẕẕib 25/8b2=3:137
yalġan tutġan, mükeẕẕib 36/47a3=43:25
durūġ-gūy dāşten: yalġan tut-, tekẕīb 25/27b3=3:184
yalġanḳa tut-, tekẕīb 33/58b2=34:45
yalġan tutuġlı er-, tekẕīb 33/56b3=34:42
durūġ-gūy dāşte şoden: yalġan tutul-, tekẕīb m. 25/27b3=3:184
durūġ-zen dāşten: yalġan tut-, tekẕīb 28/25a2=7:146
düşize: ḳız, bikr 38/92a2=66:5
duvāzdeh: on iki, işnā ^{c}aşere 27/26a3=5:12
duvvum: ikinç, şānī 29/31a1=9:40
dūzaḫ: tamuġ, cehennem 28/72b2=8:16
tamuġ, cahīm 36/86a2=44:47
tamuġ, sa^{c}īr 36/4a2=42:7
dürüstkār: köni işlig, ḥakīm 37/59a2=49:8
dürüst ü nīkū: eḍgü bütün söz, ma^{c}rūf 33/2a2=33:32
dürüşt: irig, feẕẕ 25/22b1=3:159
irig, ġaliẓ 38/92b3=66:6
irig, ^{c}aziz 27/59a2=5:54
katıġ irig, ġaliẓ 31/77a2=41:50
dürüşt būden: irig tur-, ġılẓa^{t} 29/53a1=9:73
dürüştī ḳerden: turılan-, ġılẓa^{t} 38/95b3=66:9
düşman: düşman, ^{c}aduvv 26/20a3=4:45
oḫşamaġan, żıdd 31/32a1=19:82
yagı, ^{c}aduvv 28/13a1=7:129
düşman dāşten: düşmanlıḳ, şene^{ə}ān 27/24a2=5:8
düşmanlıḳ, maḳt 35/28b1=40:13

düşmanī: düşmanlıḳ, maḳt 33/80a1=35:39
düşvār giriften: düşvār tut-, teᶜāsur 38/83a1=65:6
düşvārī: düşvārlıḳ, ᶜusr 38/84a2=65:7
düşvārī nihāden: düşvār ḳılmaḳ, şuḳḳ 32/18b2=28:27
düzdī kerden: oġrılıḳ ḳıl-, seraḳ 30/4b2=12:81

E (I)

ebr: bulıt, seḥāb 33/69a2=35:9
buluṭ, ᶜāriż 31/79a2=46:24
ürüng bulut, ġamām 28/37b2=7:160
ef/wgenden: at-, ilḳāᵓ 31/55a2=20:69
bas-, tell 34/31a1=37:103
kemiş-, ilḳāᵓ 30/37a2=16:15
tüşür-, isḳāṭ 33/33a1=34:9
efgenden ez dehān: sözle-, lafẓ 37/73b2=50:18
efgende: kemşigli, mulḳī 28/7b2=7:115
efgende şoden: kemşil-, ilḳāᵓ m. 28/9a1=7:120
efsāne-i nebişte: sörçek, saṭr 28/81a2=8:31
bitimiş sörçek, usṭūr 30/38b3=16:24
efsūs: füsūz, huzuvv 36/108b1=45:35
efzūden: artur-, ziyādeᵗ 33/83a1=35:42
efzūdenī: tartışıḳ, iḫtilāf 26/50a1=4:8
efzūnī: artuḳluḳ, ziyādeᵗ 29/28a2=9:37
artuḳluḳ, faẓl 26/9b3=4:32
faẓl, faẓl 25/24b2=3:170
faẓl / artuḳluḳ, faẓl 33/10b1=33:47
ribā, ribā 27/4b3=4:161
efzūnī dāden: artuḳ ḳıl-, tafẓīl 26/11a2=4:34
efzūnī nihāden: artuḳ ḳıl-, tafẓīl 26/9a3=4:32
berekātlıġ ḳıl-, mubāreketᵗ 28/17b2=7:137
efzūn kerden: artur-, ziyādeᵗ 33/75b3=35:30
artur-, izdiyād 28/65a3=8:2
meded bér-, medd 31/31a2=19:79
efzūn nihāden: berekāt ḳıl-, mubāreketᵗ 33/38b2=34:18
efzūn-ter: artuḳraḳ, erbā 30/81a2=16:92
eger: apang, in 37/56b1=49:6
eger, in 25/9a3=3:139
eger, immā 28/61a1=7:200
eger, leᵓin 33/21b2=33:60
ḳaçan, in 31/75b3=41:49
yā, immā 35/67a2=40:77
egerçi: neçe kim, in 38/50b1=62:2
neçeme, ve-lev 26/46b2=4:78
ehl: boḍun, ümmeᵗ 36/3b2=42:7
ehl-i cehāniyān: ᶜālemluġ, ᶜālemīn 36/82b1=44:32
ehl-i dīh: uluş boḍnı, ḳaryeᵗ 30/5a1=12:82
eknūn: emdi, ānifᵉⁿ 37/14a3=47:16
emīn dāşten ve bī-bīm şoden: īmīn bol-, emn 26/57a2=4:91
enbāz: ortaḳ, şerīḳ 30/40b1=16:27
ortaḳ, ḫaliṭ 34/55a2=38:24
ortaḳ, müşterik 34/24a2=37:33
enbāz goften: artuḳ ḳıl-, işrāk 26/13b1=4:36
ortaḳ ḳat-, işrāk 26/79b3=4:116
ortaḳḳı, işrāk 28/48a3=7:173
enbāz gofte şoden: ortaḳ ḳat-, işrāk m. 26/79b2=4:116
ortaḳ ḳıl-, işrāk m. 35/29b1=40:12
enbāz-gūy: müşrik, müşrik 29/7b2=9:1
ortaḳ, müşrik 36/8b1=42:13
ortaḳ ḳatıġlı, müşrik 30/32a3=15:94
ortaḳ ḳatġan, müşrik 29/12a3=9:17
enbāzī: ortaḳ, şirk 33/80b3=35:40
enbāz kerden: artuḳ ḳat-, işrāk 26/23b2=4:48
ortaḳ ḳat-, işrāk 30/45b2=16:35
enbāz kerde şoden: ortaḳ ḳat-, işrāk m. 26/23a3=4:48
enbūh: ḳawurtluḳ, zeḥf 28/72a1=8:15
encümen: orunluġ, nediyy 31/28b3=19:73
endāḫten: at-, ḳaẓf 33/62b2=34:53
at-, ilḳāᵓ 31/44b1=20:39
at-, remy 28/73a1=8:17
at-, nebẕ 25/28a3=3:187
kemiş-, ilḳāᵓ 34/29a2=37:97
kemiş-, ḳaẓf 38/18a2=59:2
endāze: endāze, ḥadd 38/77a1=65:1
endāze, ḳadar 36/40a2=43:11
endāze-i ān rişte-i çūpçe-i ḫurmā: ḫurmā yiplüginçe, fetīl 26/24a2=4:49
endāze-i megākçe-i dāne-i ḫurmā: ḫurmā yaruḳınça, naḳīr 26/26a1=4:53
ḫurmā ḳapınça, naḳīr 26/84a2=4:124
endāze kerden: endāze ḳıl-, taḳdīr 33/34a1=34:11
tengle-, taḳdīr 34/6b2=36:38

endāze konende: törütgen, ḫālıḳ 34/35b2=37:125
endeḫsīden: sıġın-, ᶜavz 36/79b2=44:20
endek: az, ḳalīl 26/46a1=4:77
azḳına, ḳalīl 29630a1=9:38
azḳına yaᶜnī azaġu, ḳalīl 26/51a1=4:83
azḳına bitig, muzcā 30/8a3=12:88
endeki: azaġu, ḳalīl 26/38a3=4:66
endek kerden: az körkit-, taḳlīl 29/4b1=8:44
endek endek giriften: azın azın yaġut-, istidrāc 28/54a2=7:182
ender: iç, fī 38/1b2=58:1
içre, fī 37/57b3=49:7
enderūn: orta, baṭn 37/43a1=48:24
öz, nefs 28/63a2=7:205
enderz kerden: tutur-, işā᾽ 36/7b2=42:13
tutur-, tavşiyeᵗ 26/89a3=4:131
tuturmaḳ, tavşiyeᵗ 34/11a2=36:50
vaşiyet ḳıl-, tavşiyeᵗ 36/8a1=42:13
endīşe ber ewgenden: vesvese ḳıl-, vesveseᵗ 31/89b1=20:120
endīşe efgenden: tüşür-, vesveseᵗ 37/73a1=50:16
endīşe kerden: endīşe ḳıl-, tefekkür 36/94b2=45:13
saḳın-, tefekkür 30/52a1=16:44
tedbīr ḳıl-, tedebbür 37/18a3=47:23
endīşīden: tedbir ḳıl-, tedebbür 26/49b2=4:82
tedbīr ḳıl-, tedbīr 34/59a1=38:29
endūḫ: ġam, ġamm 25/16b3=3:153
ḳaḍġu, ḫazen 32/6b3=28:8
ḳaḍġu, ḫüzn 30/6a3=12:84
ḳaḍġu, kerb 34/33b3=37:115
ḳaḍġur-, ḫazen 29/65b1=9:92
endūḫgin: ḳaḍġuluġ, esīf 28/27b1=7:150
ḳaḍġuluḳ, esīf 31/62b3=20:86
endūḫgin kerden: yawuz kel-, sev᾽ 25/1b3=3:120
ḳaḍġurt-, ihmām 25/17b3=3:154
ḳaḍġurt-, ḫüzn 27/46b2=5:41
endūḫgin şoden: ḳaḍġurġan er-, ḫazen 36/66a2=43:68
endūḫ ḫorden: ökün-, esā 27/37b1=5:26
ḳaḍġur-, ḫazen 29/31a3=9:40
ḳaḍġurġan er-, ḫazen 35/13b1=39:61
ḳaḍġu yé-, ġamm 31/45b2=20:40
ḳaḍġuruġlı, ḫazen 25/25a1=3:170
endūḫ-ı saḫt: ḳaḍġu, beşş 30/7a1=12:86
engübīn: ᶜasel, ᶜasel 37/13a1=47:15
engür: üzüm, ᶜineb 30/63a3=16:67
esb: aṭ, ḫayl 38/20b2=59:6
üç aḍaḳın turġan tāzī, şāfin 34/59b2=38:31
esbāṭ: uġuş, sıbṭ 28/36b2=7:160
ewzūn şoden: artuḳ, ziyādeᵗ 34/39b2=37:147
ey: ey, yā 25/4b2=3:130
ey, — 33/3a1=33:33
ey kāşki: kāşki, yā leyte 26/41b2=4:73
ey vāy-ı men: ey ḳatıġlıḳ manga, yā veyletā 27/40a2=5:31
ez: birle, min 36/35a3=42:52
içre, min 33/21a3=33:59
içinde, fī 26/21b1=4:46
ez bālā der üftāde ve murde: uşanmış, muteraddiyet 27/16a2=5:3
ez ber efzūd: ḫilāfınça, min ḫilāfin 27/42b2=5:33
ez behr-i cüz ḫudāy be-vey: Tangrı atıda aḍınḳı birle, ġayri'llāhi bihi 27/16a1=5:3
ez behr-i ḫilāf: ḫilāf ḳılu, ḫilāf 29/58a2=9:81
ez behr-i ḫudāy: tengrilik, Allāh 30/50a1=16:41
ez cüz şey᾽: yawuzsuz, ġayri sū᾽ 31/42a1=20:22
ez fermān bīrūn āyende: Tangrı fermānından çıḳġan, fāsıḳ 38/30b3=59:19
ez ḫad der güzāşten: boynaġuluḳ ḳıl-, tuġyān 31/42a3=20:24
ez ḫad der güzerende: tengde keçgen, muᶜted 29/8b1=9:10
tengde keçürdeçi, ᶜādī 30/94a2=16:115
yolsuz boynaġu, ṭāġī 34/67b1=38:55
ez ḫad der güzeşte: ḫaddin taş boynaġu, ṭāġī 34/23b1=37:30
ez ḫad der güzeşten: küç ḳıl-, işṭāṭ 34/54a1=38:22
yolsuzluḳ ḳıl- hem boynaġuluḳ ḳıl, tuġyān 31/46b2=20:43
ez ḫad güzeşten: yolsuzluḳ, tuġyān 28/55b3=7:186
ez kucā ve çigüne: ḳayda, ennā 31/6a3=19:8
ez pes bed goften: ġıybet ḳıl-, iġtiyāb 37/62b3=49:12
ez rāh berende: yolsuz ḳılıġlı, mużill 32/11b1=28:15

F (ف)

fāl: fāl, ṭā'ir 28/14a3=7:131
fāl-ı bed giriften: ésiz fāl toḳı-, taṭayyur 28/14a2=7:131
fām dāden: ötünç bér-, iḳrāż 27/26b3=5:12
ötünç bérmek, ḳarż 27/27a1=5:12
fām-dār: borçluġ, ġārim 29/43a1=9:60
farīża: farīża, kitāb 26/71b3=4:103
farīża kerden: farīża ḳıl-, farż 33/13b1=33:50
faṣl: faṣl, faṣl 36/15b1=42:21
fāżıl-ter: uluġ, emṣel 31/70a3=20:104
fażl: faż̌l, faż̌l 26/76b2=4:113
uluġluḳ, ṭavl 35/23a3=40:3
ferāḫ: kéng, vāsi' 26/65a3=4:97
kéng, raġad 30/92a2=16:112
ferāḫ-çeşm: kéng közlüg, 'in 36/87b2=44:54
ferāḫī: kénglik, se'at 26/67a1=4:100
sewünç, merḥab 34/68b1=38:59
ferāḫkār: kéng işlig, vāsi' 27/59b2=5:54
ferāḫ kerdānīden: kengüt-, basṭ 33/52b1=34:36
ferāḫ kerden: kéng ḳıl-, basṭ 35/8a3=39:32
kéngüt-, fesḫ 38/7a1=58:11
yaḍ-, basṭ 36/20b1=42:27
ferāḫ nişesten: kéngrü oltur-, tefessuḫ 38/6b3=58:11
ferāḫ şoden: kéngü-, ruḫb 29/19a3=9:25
ferāhem āverden: tepre-, iḫşi'rār 34/93b1=39:23
tér-, żamm 32/22a3=28:32
yaġuḳ élet-, żamm 31/41b2=20:22
ferāmūş: unıtmaḳ, nisyān 36/107b2=45:34
ferāmūş kerdānīden: unıttur-, insā' 38/13a2=58:9
ferāmūş kerde: unutulmış, mensiyy 31/9b3=19:23
ferāmūş kerden: unıt-, nisyān 28/41a3=7:165
ferāmūş kerde şoden: unutul-, nisyān m. 31/92a2=20:126
ferāmūş konende: unutġan, nesiyy 31/25b2=19:64
ferāset berende: saḳınıġlı, mutevessim 30/30a3=15:75
ferāz resīden: örd-, teġaṣṣī 28/58b2=7:189
ferc: ferc, ferc 33/4b3=33:35
ferdā: yarın, ġadā 38/30a2=59:18
ferīdegī: küvezlik, baṭar 29/6a3=8:47
firīde şoden: küvezlen-, baṭar 32/37b1=28:58
ferişte: ferişte, melek 26/93a2=4:136
tutuġlı, mütelaḳḳī 37/73b1=50:17
fermān: buyruḳ, emr 29/18b1=9:24
buyruḳ, iẕn 27/30a1=5:16
fermān, cenb 35/11a1=39:56
emr, emr 26/50b1=4:83
fermān, emr 26/30a2=4:59
yarlıġ, emr 30/35b1=16:12
yarlıġ, iẕn 25/15a2=3:152
yarlıḳ, emr 28/27b3=7:150
fermān ber-dār: boyun suġan, ḳānit 26/11b1=4:34
boyun sügen, ṭā'i' 35/78a1=41:11
boyun bérigli, musaḫḫar 30/35b1=16:12
könglün, ṭav'an 35/77b3=41:11
yarlıġ tutuġlı, ḳānit 30/97a1=16:120
yumşanmış, ẕelūl 30/64b2=16:69
fermān ber-dārī: boyun sumaḳ, ṭā'at 26/48b3=4:81
boyun sümek, ṭā'at 37/17a2=47:21
fermān ber-dārī kerden: boyun su-, iṭā'at 33/26a 2=33:71
fermān ber dāşten: boyun su-, iṭā'at 33/24b1=33:67
fermān burden: boyun su-, iṭā'at 25/5a3=3:132
boyun bér-, iṭā'at 26/12a2=4:34
fermān burde şoden: boyun sun-, iṭā'at 26/36b1=4:64
fermūden: 'ahd ḳıl-, 'ahd 34/14a3=36:60
baçıġ ḳıl-, 'ahd 28/16a1=7:134
buyur-, işā' 31/12b3=19:31
buyur-, emr 30/79a1=16:90
fermānla-, emr 28/6b1=7:110
yarlıġ ıḍ-, iḫā' 35/78a3=41:12
fermūde: buyrulmış, farīża 26/3a3=4:24
buyruḳ, farīżat 29/43a2=9:60
fermūde-i ḫudāy: kesilmiş, farīża 26/3b1=4:24
fermūde şoden: fermānlan-, teklīf m. 26/51a2=4:84
fermānlan-, emr m. 29/23b2=9:31
yarlıġ béril-, emr m. 30/32a3=15:94

fersūde ne-şeved: alkınġusuz, lā yeblā 31/89b3=20:120
feryād ḫ^vāsten: feryād tile-, istiġāṣe^t 28/68a3=8:9
mungadıp ḳutġaru ḳol-, istiṣrāḫ 32/12b3=28:18
feryād kerden: feryād ḳıl-, iṣtirāḫ 33/77b3=35:37
feryād-res: feryād teggen, ṣariḫ 34/8a3=36:43
ferzend: ^cayāl, zurriye^t 28/48a1=7:172
^cayāl, veled 29/40a2=9:55
oġlan, veled 38/36a1=60:3
oġlan, ^caḳib 36/48a2=43:28
veled, oġul ḳız 31/30b3=19:77
ferzendān: boḍun, āl 26/26b1=4:54
ferzend-i nīk: eḍgü ^cayāl, ṣāliḫ 28/59a2=7:189
fetvā dāden: aça bér-, iftā^ə 26/85b1=4:127
firīb: armaḳ, ġurūr 26/82a1=4:120
firībiden: ar-, ġurūr 33/66b1=35:5
firībiden der gümān: ḫilāf ḳıl-, ḫad^c 26/97a1=4:142
firistāden: ıḍ-, tevcīh 30/70a1=16:76
ıḍ-, inzāl 26/72b2=4:105
ıḍ-, irsāl 30/60b1=16:63
ıḍ-, ba^cṣ 26/12b3=4:35
indür-, tenzīl 35/73a2=41:2
ḳoḍı ıḍ-, ilkā^ə 35/30b3=40:15
firistāde: ıḍılmış, mürsel 30/27b2=15:57
ıḍıġlı, mursil 32/30a2=28045
ḳoḍı ıḍmış, tenzīl 33/86a2=36:5
mürsel, mürsel 33/86a1=36:3
yalavaç, resūl 28/71a1-2=8:13
yalavaç, mürsel 34/12a3=36:52
firistāde şoden: ıḍıl-, irsāl m. 33/51b3=34:34
firistende: ıḍġan, mursil 33/64b3=35:2
fitne efgenden: bulġaḳ ḳıl-, futūn 29/37a1=9:49
furū āmeden: in-, nuzūl 33/28b3=34:2
in-, ḫayḳ 33/83b1=35:43
in-, tenezzül 38/87b1=65:12
furū burden: batur-, iġrāḳ 28/16b3=7:136
ıy-, ḫasf bi 33/33a1=34:9
ḳoḍı ét-, ḫasf bi 30/52a2=16:45
furū dāşten: ḳoḍı tut-, ḫafż 30/31a2=15:88
furū efgen ez bār-ı günāh: yazuḳları tök-, ḫıṭṭa^t 28/38b2=7:161
furū firistāden: ıḍ-, tenzīl 28/60a7=7:196
ıḍ-, inzāl 26/32a3=4:61
indür-, tenzīl 26/95a1=4:140
indür-, inzāl 30/34a1=16:10
ḳoḍı ıḍ-, ḳaẕf 33/60b2=34:48
ḳoḍı ıḍ-, inzāl 33/74a3=35:27
furū firistāde şoden: ıḍ- / indür-, tenzīl 26/92b2-3=4:136
ıḍ-, inzāl 26/93a1=4:136
ıḍıl-, inzāl m. 33/31a2=34:6
indür-, tenzīl m. 30/51b3=16:44
indürül-, inzāl m. 29/61a3=9:86
indürül-, tenzīl m. 29/45a3=9:64
furū firistende: ḳoḍı ıḍıġlı, munzil 34/2b1=36:28
furū giriften: ḳoḍ-, vaż^c 28/34a3=7:157
furū güẕāşten: uzatu tut-, medd 28/61b3=7:202
furū ḫorende: sin̄gürgen, kāẕım 25/6a3=3:134
furū keşīden: öçür-, iṭfā^ə 38/44a2=61:8
furū-māye-ter: aşaġaraḳ, erẕel 30/65b1=16:70
furū mīrānīden: öçür-, iṭfā^ə 29/24a1=9:32
furū murde: öçmiş, ḫāmid 34/2b3=36:29
furū püşīden: ört-, tekfīr 28/79b1=8:29
ört-, iġşā 28/69a3=8:11
ört-, ġişyān 31/59b3=20:78
furū reften: bat-, ġurūb 37/80b2=50:39
furū-ten: başın ḳoḍı kemişmiş, ḫāşi^c 36/29b3=42:45
furū-tenī kerden: uçuzluḳ ḳıl-, ^cunuvv 31/86a3=20:111
, zārīlıḳ ḳıl-, istikān 25/14a2=3:146
furū-ter: astınraḳ, esfel 26/98b3=4:145
astın, sufli 29/31b3=9:40
astın, esfel 34/29a3=37:98
furūd: ön̄gin, dūne 32/15b3=28:23
furūd āmeden: in-, hubūṭ 31/90b2=20:123
in-, tenezzül 31/25a2=19:64
sezā bol-, ḫayḳ 31/81b1=46:26
tüş-, iḫāṭat 30/45a3=16:34
tüş-, nuzūl 34/45a3=37:177
furūd āverden: amurt-, ġażāża^t 37/55a1=49:3
indür-, tenzīl 30/86b1=16:102
furūd üftāden: tüş-, ḫarr 30/39b3=16:26
furūzīne: tamduḳ, vaḳūd 38/92b1=66:6
fuzūnī: artmaḳ, faż1 37/48b2=48:29
artuḳluḳ, faż1 29/42a3=9:59
faż1, faż1 29/54a1=9:74
fuzūnī dāden: artuḳ ḳıl-, tafżīl 36/96a3=45:16

artuḳluḳ bér-, tafżīl 28/19b2=7:140
artuḳluḳ ur-, tafżīl 30/66a1=16:71
fuzūnī dāde şoden: artuḳluḳ béril-, tafżīl m. 30/66a3=16:71
fuzūnī kerden: artuḳluḳ ḳıl-, ḥużūᶜ 33/2a1=33:32
fuzūnī māl artuḳluḳ, ṭavl 26/4a1=4:25
fuzūnī-i ḫayr pedīd āverden: bereket ḳıl-, mübāreke[t] 35/76b3=41:10
fuzūn kerden: artur-, izdiyād 33/64a1=35:1
füsūs kerden: élükle-, istihzāᵓ 30/45b1=16:34
füsūzlarınga cezā yandur-, saḫr 29/56b3=9:79
füsūs tutġan er-, istihzāᵓ 31/81b2=46:26
füsūs tut-, istihzāᵓ 29/45b2=9:64
füsūs tut-, seḥr 37/61a1=49:11
füsūs tut-, istiḫār 34/19b3=37:14
füsūs tutuġlı er-, istihzāᵓ 29/46a3=9:65
füsūslan-, saḫr 29/56b3=9:79
füsūs kerde şoden: füsūs tutul-, istihzāᵓ m. 26/95a3=4:140
füsūs konende: élüklegli, müstehzīᵓ 30/32b2=15:95
füsūs tutġan, istihzāᵓ 34/3a3=36:30
füsūs tutġan, sāḫir 35/11a2=39:56

G (ġ)

ġaflet yaᶜnī der bī-āgāhī: ġaflet, ġafle[t] 37/74b2=50:22
gāh: öḍ, ḫīn 30/73b2=16:80
rüzgār, ḫīn 34/8b3=36:44
vaḳt, ḫīn 32/10a2=28:15
vaḳt, miḳāt 36/84b3=44:40
gāhī: ol vaḳt, ḫīn 34/44b3=37:174
gāhvāre: béşik, mehd 31/12a2=19:29
ġalebe kerden: ġalebe ḳıl-, ġalebe[t] 38/14a2=58:21
ġalebe kerde şoden: ġalebe ḳılın-, ġalebe[t] m. 28/84a1=8:36
ġalebe konende: ġalebe ḳılıġlı, ẓāhir 38/49a1=61:14
ġālib āmeden: üstün kel-, ᶜuluvv 31/54a1=20:64
ġam: saḳınç, ḥüzn 30/7a1=12:86
ġamgīn kerden: ḳaḍġuluḳ ḳıl-, sevᵓ 29/37a3=9:50
ġanīmet: ġanīmet, nefel 28/64a2=8:1
ġanīmet, maġnem 26/62b1=4:94
ġarīfec: liva, ḫameᵓ 30/21a1=15:26
ġayb: ġayb, ġayb 30/4b3=12:81
ġāyet-i cevānī: küç, eşudd 32/9b2=28:14
yigitlik, eşudd 35/63a1=40:67
ġayn āverden be-yekdiger: taġābün, taġābün 38/70a2=64:9
ġāzī: ġāzī, ġāzī 25/21a1=3:156
genc: ḫazīne, ḫazīne[t] 38/62a1-2=63:7
genc nihāden: köm-, kenz 29/25b2=9:34
gencīden ve resīden: kéñglikin teg-, seᶜa[t] 28/33a 1=7:156
gencīne: ḫazīne, ḫazīne[t] 34/49b2=38:9
gerdānīden: aḍnat-, taḥrīf 27/47b2=5:41
aḫtar-, taḳlīb 29/36b1=9:48
ewür-, ṣadd 33/57a3=34:43
ewür-, ṣarf 28/24a1=7:146
ewür-, meşḫ 34/16b3=36:67
ewür-, mudāvele[t] 25/9b3=3:140
ewür-, taḥvīl 33/84a2=35:43
ewür-, taṣrīf 31/81b3=46:27
ewür-, caᶜl 31/5b3=19:6
ewür-, efk 31/84a2=46:22
ewür-, mülk 30/68a1=16:73
ewür-, żarb 36/37b3=43:5
ewürmek, nekīr 33/59a2=34:45
ewürmek, taṣrīf 36/90b3=45:5
ewrül-, ṣafḫ 36/37b3=43:5
fitne ḳıl-, futūn 27/55a2=5:49
inkār ḳılıġlı, nekīr 36/32a1=42:47
ḳın, nekīr 33/74a3=35:26
ḳışţur-, izāġa[t] 38/41b3=61:5
tola-, leyy 26/21a3=4:46
yandur-, redd 26/22b2=4:47
yayḳat-, meyd 30/37a3=16:15
yıġ-, ṣadd 33/49b1=34:32
yüz ewür-, tevellī 27/50a1=5:43
gerdānīde: erklig ewrügli, mālik 34/18b2=36:71
gerdānīde şoden: bulġan-, ifk m. 29/23a2=9:30
evrül-, ṣarf m. 35/64a3=40:69
ewrülün-, taḳlīb m. 33/24a1=33:66
tezgindürül-, ṭavāf m. 36/67a1=43:71
yalġan ay-, ifk 35/60a2=40:62
yalġanlan-, ifk m. 35/60a3=40:63
yan-, recᶜ m. 31/16a2=19:40
yandur-, ifk m. 38/60a2=63:5
yandurul-, ifk m. 37/84a1=51:9
yandurul-, redd m. 38/54a1=62:8
gerden: boyun, ᶜunuḳ 28/70b2=8:12
boyun, rikāb 37/6b1=47:4
gerden dāde: boyun suġlı, müsteslim 34/22b1=37:26

boyun suġlı, müslim 36/66a1=43:69
boyun suġan, müslim 38/91b3=66:5
müslim, müslim 32/2a2=27:91
gerden dāden: boyun bér-, teslīm 30/41b1=16:28
boyun bér-, islām 30/74b2=16:81
boyun su-, teslīm 30/77a1=16:87
boyun su-, islām 34/31a1=37:103
gerden dāden be-ḥükm: boyun su-, islām 37/64b 2=49:14
gerdenkeş: boynaġu, cabbār 31/13a2=19:32
boynaġu, ʿālī 36/82a2=44:31
boynaġu, müstekbir 36/91b2=45:8
boynaġuluḳ ḳılġan, müstekbir 38/60b2=63:5
boynaġuluḳ ḳılıġlı, mustekbir 30/38a1=16:22
uluġsıġlıḳ ḳılıġlı, mütekebbir 30/42a3=16:29
gerdenkeş / buzurg-meniş: boynaġu / mütekebbir, mütekebbir 35/44b2=40:35
gerdenkeşī: boynaġuluḳ, ʿizzet 34/47a1=38:2
gerdenkeşī kerden: boynaġuluḳ ḳıl-, istikbār 28/1b1=7:88
boynaġuluḳ ḳıl-, ʿuluvv 36/79a2=44:19
uluġsıġlıḳ ḳıl-, istikbār 28/63b2=7:206
gerdenkeşī konende: boynaġuluḳ ḳılıġlı, cabbār 32/13b3=28:19
gerdīden: kit-, zevāl 33/82a1=35:41
tezgin-, tereddüd 29/35a1=9:46
tezginmek, taḳallub 30/52b2=16:46
geşt: tezginç, dāʾire[t] 37/30a1=48:6
gerdiş-i bed: ewrügli, dāʾire[t] 27/57a3=5:52
gerdūn: felek, felek 34/7b2=36:40
germā: isig, ḥarr 29/58b2=9:81
germ kerde şoden: is(i)til-, iḥmā m.29/26a2=9:35
germ şoden: isin-, żaḥv 31/89b1=20:119
isin-, istilāʾ 32/20b2=28:29
geşten: evrülmek, taḳallub 35/23b3=40:4
kez-, tenḳīb 37/78b3=50:36
ḳış-, zeyġ 33/35a1=34:12
gezend: ḳor yas, żurr 35/6a3=39:49
tarlıḳ ḥāl, żarrāʾ 25/6a3=3:134
yas, żarr 30/55b2=16:53
żarar, żarar 26/63a2=4:95
gezend cāy: ḳorḳınçu, maḥīş 37/79a1=50:36
gezend konende: ziyān ḳılġuçı, żārr 38/6a2=58:10
gezend resānīden: ḳor yas, żurr 31/74a1=39:38
zaḥmet tegür-, mużārrat 38/82a1=65:6
gezend ü saḫtī: ḳor yas, żurr 30/8a2=12:88
gezīd: gezīd, cizyet 29/22a2=9:29
gezīden: ısır-, ʿażż 25/1a2=3:119
ġılāf-ı şukūfe: çeçek, kimm 36/2b1=41:47
gil: balçıḳ, ṭīn 32/26a1=28:38
gil-i ḫuşk: ḳuruġ balçıḳ, ṣalṣāl 30/20b3=12:56
girābisten: meyl ḳıl-, meyl 26/7a1=4:27
emit-, meyl 26/88a2=4:129
emit-, ravġ 34/28a2=37:93
emitmek, meyle[t] 26/70a3=4:102
girābiste ez keshā-yı bed: köni, ḫanīf 26/84b2=4:125
girābisten be-ḥamle: emit-, meyl 26/70a2=4:102
girān: aġırlıḳ, şiḳāl 29/32a2=9:41
girān-bār şoden: aġır bol-, şiḳal 28/58b3=7:189
girān şoden: aġır bol-, şiḳal 28/56b1=7:187
girāyīden: ḳış-, ilḥād 28/53a3=7:180
girdāgird: tegre, ḥavl 31/81b3=46:26
yöre, ḥavl 25/22b2=3:159
gird āverden: tér-, cemʿ 26/53a2=4:87
tér-, ḥaşr 33/55a2=34:40
gird ārende: térigli, cāmiʿ 26/95b3=4:140
gird āverde dil-hā-yı şān: kön̂güllerini islāmḳa emiti ḳılġular, müʾellefeti ḳulūbuhum 29/42b3=9:60
gird āverde şoden: téril-, ḥaşr m. 25/22a2=3:158
téril-, ceby 32/37a1=28:57
gird der gird gīrende: ḳapsa-, ḫāff 35/21b3=39:75
gird der girifte: ḳapsaġlı, muḥīṭ 29/37a2=9:49
gird der giriften: ḳapsa-, iḥāṭa[t] 31/86a2=20:110
gird kerde: térilgen, maḥşūr 34/52b2=38:19
gird kerden: cemʿ, cemʿ 38/70a2=64:9
ḳopmaḳ, ḥaşr 38/17b1=59:2
tér-, cemʿ 25/26a3=3:173
tér-, ḥaşr 31/26b3=19:68
üḍür-, ictibāʾ 28/62a2=7:203
yumdar-, ḥaşr 30/20b1=15:25

gird kerde şoden: téril-, ḥaşr m. 28/76b2=8:25
gird konende: térdeçi, ḥāşir 28/6b3=7:111
gireviden: boyun su-, islām 29/53b2=9:74
büt-, īmān 33/32a3=34:8
bit-, īmān 28/58a1=7:188
bitüp ṣābit tur-, īmān 26/92b1=4:136
īmān, īmān 26/4b1=4:25
islām, islām 37/66b2=49:16
kirtgün-, īmān 33/42b1=34:21
tap-, īmān 34/58a3=38:28
girevide: bitgen, müʾmin 27/6a1=4:162
bitgen ... ḳunçuy, müʾmine[t] 38/91b3=66:5
bitigli, müʾmin 34/23a2=37:29
boyun suġlı, müslim 32/34b3=28:53
kirtgüngen, müʾmin 37/59a3=49:9
kirtgünmiş, müʾmin 33/56a1=34:41
kirtgünügli, müʾmin 30/30b2=15:77
müʾmin, müʾmin 27/22b2=5:6
müʾmin yaᶜnī bitigli, müʾmin 32/45a3=29:44
müʾmine, müʾmine[t] 33/12b3=35:50
müʾmin ḳul, müʾmin 26/59a1=4:92
giriften: al-, aḫẕ 30/3b2=12:80
al-, ḳabż 31/67a2=20:96
al-, virş 31/31a3=19:80
ketür-, iltiḳāt 32/6b1=28:8
tut-, ittiḫāẕ 26/80b1=4:118
tut-, baṭş 28/60a5=7:195
tutup yapuş-, baṭş 32/13a2=28:19
girende: alıġlı, āḫiẕ 37/85a3=51:16
girifte şoden: alın-, aḫẕ m. 28/44b1=7:169
tutul-, aḫẕ m. 33/22b1=33:61
girih: baġ, ᶜuḳde[t] 31/42b3=20:27
girih besten: ba-, ᶜaḳd 26/10b1=4:33
giristen: ıġla-, bukāʾ 29/59a1=9:82
giryende: yıġla-, bukāʾ 31/23a1=19:58
giyāh: ot, nebāt 31/50a1=20:53
giyāh-ı durūde: bıçġu, ḥaşīd 37/71a1=50:9
goften: ay-, caᶜl 30/32b2=15:96
ay-, ḳavl 26/18a3=4:43
ayt-, zeᶜm 32/40a2=28:62
ḳıl-, faᶜl 36/19b2=42:25
söz ayt-, ḳavl 31/13b3=19:34
ünde-, daᶜve[t] 28/60a6=7:195
gofte şoden: aytıl-, ḳavl m. 30/38b1=16:24
ayıl-, ḳavl m. 26/44b3=4:77
ġul: ġul, ġull 28/34b1=7:157
günc: boḍuġ, levn 30/64b3=16:69
cüft, zevc 31/50a1=20:53
güne, levn 33/74b2=35:27
türlüg, zevc 30/31a1=15:88
gung: aġın, ebkem 28/75a3=8:22
gür: gür, ḳabr 29/60a3=9:84
gür, cedeş 34/11b2=36:51
gurusnegī: açlıḳ, cūᶜ 30/92b1=16:112
açlıḳ, maḫmaṣa[t] 27/17b1=5:3
gurusne şoden: 31/89a2=20:118
gusāle: buzaġu, ᶜicl 28/26a2=7:148
güsfend: ḳoy, ġanem 31/40b3=20:18
güş: ḳulaḳ, semᶜ 30/71b1=16:78
ḳulaḳ, uẕun 29/43b2=9:61
güş dāşten: eşit-, semᶜ 35/87b3=41:26
ḳulaḳ tut- / kemiş-, ilḳāʾu's-semᶜ 37/79b1=50:37
ḳulaḳ tut-, istimaᶜ 37/81a1=50:41
ḳulaḳ tut-, semᶜ 37/13b3=47:16
güşt: et, laḥm 33/72b2=35:12
güşt-ı tāze: yaş et, laḥmen ṭarīyy 30/36a3=16:14
güyī: ançaḳlı, ke-enne 27/41a2=5:32
ançaḳlı ... teg, ke-enne 28/66b3=8:6
güftār: aytıḳ, ḳavl 30/16b3=14:27
aytıġ, mavl 37/76b2=50:29
aymaḳ, ḳavl 33/2a1=33:32
ḳavl, ḳavl 37/84a1=51:8
ḳın, ḳavl 34/23b2=37:31
söz, ḳavl 33/48b2=34:31
güftār yaᶜnī şikence: ḳın, ḳavl 34/18a1=36:70
gümān: şek, şekk 27/3a1=4:157
şek, reyb 26/53a3=4:87
sézig, ẓann 25/18a1=3:154
sézig, reyb 36/103a2=45:26
sézinç, ẓann 33/40a2=34:20
gümān berende: sezigli, ẓānn 37/29b3=48:6
gümān burden: sézin-, zeᶜm 26/31a2=4:60
sézin-, ẓann 25/17b3=3:154
séz-, zeᶜm 33/43a1=34:22
gümān burdeni: sézinç, ẓann 36/107a1=45:32
gümān şoden: şek bol-, irtiyāb 29/34b3=9:45
gümāşten: gümārla-, teslīṭ 38/21a1=59:6
musallaṭ ḳıl-, teslīṭ 26/56a2=4:90
gümāşte ve teng keşende: küçegüçi, cabbār 37/82a1=50:45
güm būden u nā-ḫayr şoden: yolsuzluḳ, żalāl 35/53b3=40:50

güm kerden: helāk ḳılmaḳ, meḥḳ 25/10b1=3:141
ḳış-, żalāl 26/20a2=4:44
yitür-, iżlāl 38/35a2=60:1
güm kerde şoden: küç ḳılın-, ẓulm m. 26/24a2=4:49
güm şoden: yit-, żalāl 30/77a2=16:87
gümrāh: yolsuz, żāll 30/27b1=15:56
yolsuz, ġāvī 34/24a1=37:32
gümrāhī: azmaḳ, żalāl 26/93b1=4:136
ḳışurmaḳ, iżlāl 26/77a1=4:113
ḳışmaḳ, żalāl 26/32a2=4:60
yolsuzluḳ, żalāl 33/45a2=34:24
yolsuzluḳ, żalāle[t] 26/20a1=4:44
yolsuzluḳ, dalāl 33/32b1=34:8
gümrāh kerden: azıt-, iżlāl 34/15a1=36:62
ḳış-, żalāl 28/27a1=7:149
ḳışur-, iżlāl 26/77a1=4:113
yolsuz ḳıl-, iżlāl 30/48a2=16:37
yolsuz ḳıl-, iġvā[ɔ] 34/75a2=38:82
gümrāh şoden: az-, żalāl 26/80a1=4:116
azmaḳ, iżlāl 33/61a3=34:50
ḳış-, żalāl 29/28a3=9:37
gümrāh-ter: yolsuzraḳ, ażall 28/52b3=7:179
güm şoden: az-, żalāl 27/27b1=5:12
ḳış-, żalāl 31/82b1=46:28
günāh: ḥaṭā, ḥaṭā 31/57b2=20:73
yazuḳ, ḥaṭi[ɔ]e[t] 28/38b3=7:161
yazuḳ / ḥaṭā, ḥaṭi[ɔ]e[t] 26/76a2=4:112
yazuḳ, ẕenb 27/31b3=5:18
günāh-ı buzurg: körksüz yazuḳ, fāḥişe[t] 36/25b2=42:37
uluġ yazuḳ, kebīre[t] 26/8b3=4:31
günāhkār: ḥaṭā ḳılıġlı, ḥāṭi[ɔ] 32/7a1=28:8
mücrim yazuḳluġ, mucrim 34/24a3=37:34
yazuḳluġ, mucrim 33/49b3=34:32
yazuḳlug ya[c]nī kāfir, mucrim 28/68a2=8:8
günāhkār şoden: helāk bol-, la[c]n 37/58a2=49:7
günāh kerden: yazuḳ ḳıl-, icrām 33/45b1=34:25
günehkār: yazuḳ ḳılıġlı, ḥāṭi[ɔ] 30/9b3=12:91
gürīḫten: ḳaç-, ebḳ 34/38a2=37:140
ḳaç-, ḥayd 37/74a3=50:19
ḳaç-, firār 38/53b2=62:8
gürīzān vaḳt: ḳaçıp ḳurtul-, menāş 34/47b1=38:3
gürīzgāh: ḳorınçu, maḥīş 31/75b2=41:48
ḳorınçu yer, maḥīş 36/24b2=42:35
gürūh: boḍun, ümme[t] 27/54a2=5:48
boḍun, ḳavm 26/72a1=4:104
boḍun, ḳarn 31/29a1=19:74
boḍun, mele[ɔ] 32/22b2=28:32
boḍun, şī[c]a[t] 31/27a3=19:69
buçġaḳ, ṭaraf 25/3b1=3:127
cem[c], cem[c] 29/2a1=8:41
gürūh, farīḳ 33/40a3=34:20
gürūh, ṭā[ɔ]ife[t] 26/69a1=4:102
ḫalḳ, cibil 34/15a2=36:62
ḳamuġ, küll 27/53b2=5:48
ḳarn, ḳarn 37/78b2=50:36
ḳavm, ḳavm 28/26a1=7:148
keçmiş, ḳarn 31/49a2=20:51
ögür, cem[c] 25/20a1=3:155
ögür, fevc 34/68a3=38:59
ögür, ṭā[ɔ]ife[t] 26/68b3=4:102
ögür, ümme[t] 28/36b2=7:160
ögür ögür, şube[t] 26/40b2=4:71
ögür ögür, şī[c]at 32/4a3=28:4
ögür ögür, zumre[t] 35/18b1=39:71
ögür, nefer 31/82b3=46:29
ögür, ḥizb 33/67a2=35:6
ögür, ribbiyy 25/13b2=3:146
ögür, mele[ɔ] 28/4a2=7:103
ögür, farīḳ 26/45a3=4:77
ögür, fī[ɔ]e[t] 28/72b1=8:16
ögür / ḳavm, ḳavm 29/18b1=9:24
gürūh-ı düşman: yaġı, [c]aduvv 32/10b2=28:15
gürūh-ı merdān: boḍun, ḳavm 28/6a2=7:109
güsterānden: yaz-, basṭ 36/7a2=42:12
güşāden: aç-, keşf 28/16a2=7:134
aç-, feṭḥ 33/64a3=35:2
açıt-, keşf 36/58a2=43:50
yaz-, neşr 36/21b1=42:28
yeş-, ḥall 31/42b2=20:27
güşāde: açılmış, müfettaḥ 34/66a2=38:50
güşāde kerden: aç-, şerḥ 34/92a3=39:22
aç-, tecliyet 28/56b1=7:187
güşāde şoden: açıl-, feṭḥ m. 35/18b2=39:71
güşāde ṭab[c] şoden: sewnügli er-, feraḥ 35/66b1=40:75
güşāde-ter: yaruḳraḳ, efṣaḥ 32/23a3=28:34
güşāyiş: açuḳluḳ, feṭḥ 27/57a3=5:52

güşāyiş ḫ^{v}āsten: açа tile-, istiftāḥ 28/73b2=8:19
güvāh: tanuḳ, şāhid 33/9b3=33:45
tanuḳ, şehid 26/48a2=4:79
tanuḳluḳ bérgen, şāhid 29/12b2=9:17
güvāh-ı rāst: rāst tanuḳ, müheymin 38/32a1=59:23
tanuḳ, muheymin 27/53a3=5:48
güvāhī: tanuḳluḳ, şehid 26/17a2=4:41
tanuḳluḳ, şehāde^{t} 38/78a3=65:2
güvāhī dāden: tanuḳluḳ, şehāde^{t} 35/85a3=41:22
tanuḳluḳ bér-, şehāde^{t} 28/48a3=7:172
güvāh kerden: tanuḳ ḳıl-, işhād 28/48a1=7:172
güvārende: sin̂gen suw, sā^{ɔ}iġ 33/72a3=35:12
sin̂ggen, sā^{ɔ}iġ 30/63a1=16:66
güzāfgār: artaḳ / yawuz işlig, müsrif 35/49b2=40:43
ḥaddin keçgen, müsrif 27/41b3=5:32
ten̂gde keçgen, müsrif 35/39b3=40:28
ten̂gde keçigli, müsrif 36/38a1=43:5
güzāfgārī: ten̂gde keçtüki, isrāf 25/14b2=3:147
güzāfgārī kerden: ḥaddin keç-, isrāf 31/92a3=20:127
ten̂gde keç-, isrāf 35/9a1=39:53
güzārden: yoruḳ, laḫn 37/21a3=47:30
güzārde şoden: ḥükm ḳılın-, ḳażā^{ɔ} m. 31/15b2=19:39
ḳażā ḳılın-, ḳażā^{ɔ} m. 31/87b3=20:114
ötel-, ḳażā^{ɔ} m. 38/55a3=62:10
güzārde ve ḥükm kerde: ḥükm ḳılınmış, maḳżiyy 31/9a2=19:21
güzāriden: ḳıl-, ḳażā^{ɔ} 26/71a2=4:103
keçür-, mucāvaze^{t} 28/18b1=7:138
keçürmek, ḳażā^{ɔ} 29/4b2=8:44
güzāşten: öte-, ḳażā^{ɔ} 33/7a1=33:37
öte-, te^{ɔ}diyet 26/29a2=4:58
ḥükm ḳıl-, ḳażā^{ɔ} 29/3a1=8:42
ḳod-, zerū 28/55b3=7:186
güzerende: keçigli, ^{ɛ}ābir 26/18b1=4:43
güzeşte: keçigli, selef 36/60b3=43:56
güzeşten: keç-, muziyy 28/85b1=8:39
keç-, merr 34/37b2=37:137
keç-, ḥuluvv 25/8a2=3:137
öte-, ḳażā^{ɔ} 32/19a2=28:18
güzeşten ez ḥad: ḥaddin keç-, ġuluvv 27/10a3=4:171
ḥaddin keç-, ṭuġyān 31/61a1=20:81
ḥaddin keçmek, ^{ɛ}udvān 26/8a3=4:30
güziden: üḍürmek, ḥiyere^{t} 33/5b2=33:36
üḍür-, ictibā^{ɔ} 31/90b1=20:122
güzide: üḍründi, muṣṭafā 34/65a3=38:47

H (ه، خ، ح)

ḫ^{v}āb: tüş, rü^{ɔ}yā 34/31a3=37:104
uḍḳu, menām 34/30a3=37:102
uḍḳu kim umızmaḳ, nu^{ɛ}ās 25/17b1=3:154
uḍḳu birle umuzmaḳ, nu^{ɛ}ās 28/69a3=8:11
ḫ^{v}ābgāh: yatġu yer, merḳad 34/12a1=36:52
ḫaba şode: boġulmış, munḫaniḳa^{t} 27/16a1=5:3
ḫaber: ḫaber, nebe^{ɔ} 29/49b3=9:70
ḫaber, ḫaber 32/20a3=28:29
söz / sav, nebe^{ɔ} 37/57a1=49:6
ḫaberhā-yı nā-ḫoş efgende: çav kemişgen, murcif 33/22a1=33:60
ḫaber kerden: ḫaber bér-, tenbi^{ɔ}e^{t} 29/45b1=9:64
uḳtur-, inbā^{ɔ} 38/90a3=66:3
ḫācet: ḫācet, vaṭar 33/7a1=33:37
ḫāceṭ, me^{ɔ}rab 31/41a1=20:18
ḫācī: ḫācī, ḫācc 29/14a1=9:19
ḫadaş: aşaḳ yer, ġā^{ɔ}iṭ 27/21b3=5:6
ḫadīş: ḫadiş, ḫadiş 33/16b2=33:53
ḫ^{v}āher: ḳız ḳadaş, uḫt 27/15a3=4:176
ḳız ḳarındaş, uḫt 33/18b3=33:55
ḫ^{v}āher-i māder: ata tişi ḳarındaşı, ḫāle^{t} 33/12b2=33:50
ḫ^{v}āher-i peder: ata ḳız ḳarındaşı, ^{ɛ}amme^{t} 33/12a 3=33:50
ḫ^{v}āhişger: şefī^{ɛ}, şefī^{ɛ} 35/32b2=40:18
şefī^{ɛ}çi, şefī^{ɛ} 35/2a3=39:43
ḫ^{v}āhiş kerden: şefā^{ɛ}at ḳıl-, şef^{ɛ} 26/51b3=4:85
şefā^{ɛ}at, şefā^{ɛ}at 31/85b2=20:109
ḫ^{v}āhiş kerdenī: şefā^{ɛ}at, şefā^{ɛ}a^{t} 26/52a1=4:85
ḫaḳḳ: ḫaḳ, — 31/26b3=19:68
köni, rāst 33/76a3=35:31
yaraġlıġ, ḫaḳḳ 28/67b3=8:7
ḫaḳḳā: ḫaḳḳā, lā cerem 35/49a1=40:43

her-āyīne, lā-cerem 30/60a2=16:62
séziksiz, lā-cerem 30/38a1=16:23
ḥaḳḳ-ı Ḫudāy: Tanġrı tuta and, ta'llāhi 30/6b1=12:85
ḫāk: toprak, turāb 30/58a3=16:59
toprak, ṣa^{c}īd 27/22a2=5:6
yer, ṣerā 31/37b2=20:6
ḫaḳīḳat ṣoden: berk bol-, ^{c}azm 37/17a3=47:21
ḫalf dāden: ḫalf yanut bér-, iḫlāf 33/54b3=34:39
ḫalīfe: ḫalīfet, ḫalīfe^{t} 33/79b1=35:39
ḫalīfe, ḫalīfe^{t} 34/56b2=38:26
ḫalīfe būden: ḫalīfe bol-, ḫalef 28/21a2=7:142
ḫalīfe kerden: erkliglik bér-, istiḫlāf 28/13a2=7:129
hālik ṣode: helāk boluġlı, hālik 30/6b3=12:85
ḫāliṣ kerde: ḳatıḳsız, muḫliṣ 34/25b3=37:40
ḫamle kerden: kötür-, ḫaml 28/50b1=7:176
hāmūn: tüp tüz, ṣafṣaf 31/85a1=20:106
ḫāmūṣ: terk turmaḳ, ṣavm 31/11a1=19:26
ḫāmūṣ būden: tek tur-, inṣāt 28/62b3=7:204
tek turuġlı. ṣāmit 28/60a4=7:193
ḫanbānīden: tegür- tepret-, sevm 28/20a1=7:141
ḫ^{v}ānden: du^{c}ā ḳıl-, du^{c}ā 36/57b2=43:49
ḳolmaḳ, du^{c}ā 31/75b3=41:49
oḳı-, tilāve^{t} 28/49b1=7:175
oḳı-, du^{c}ā 28/15b3=7:134
oḳı-, da^{c}ve^{t} 33/67a2=35:6
oḳı-, dirāse^{t} 28/44b3=7:169
oḳı-, ḳırā$^{\supset}$a^{t} 30/85a1=16:98
örleyü sözle-, cehr 37/54b1=49:2
teslīm du^{c}ālar iḍisi, ẓū du^{c}ā 31/77b3=41:51
ünde-, tilāve^{t} 33/75a1=35:29
ünde-, da^{c}ve^{t} 25/16b2=3:153
ünde-, du^{c}ā 28/53a2=7:180
ünde-, nidā$^{\supset}$ 31/20a2=19:52
ünde-, münādā^{t} 31/4b1=19:3
ünde-, irāde^{t} 34/27a2=37:86
ḫ^{v}ānde ṣoden: indenil-, da^{c}ve^{t} m. 38/53b3=61:7
oḳın-, tilāve^{t} m. 33/3a3=33:34
oḳın-, da^{c}ve^{t} m. 37/25a3=47:38
oḳın-, ḳırā$^{\supset}$a^{t} 28/62b2=7:204
ünden-, da^{c}ve^{t} m. 33/16b1=33:53
ünden-, münādā^{t} m. 38/54b1=62:9
ḫ^{v}ānden yekdiger: ünde-, tenābuz 37/61b3=49:11
ḫ^{v}ānende: ündegüçi, münādī 37/81a1=50:41
ḫandīden: kül-, żaḥk 29/58b3=9:82
ḫāne: éw, beyt 28/66a3=8:5
ḫānedān-ı peyġāmber: peyġāmber éwi boḍnı, ehlü'l-beyt 33/3a1=33:33
ḫ^{v}ānende: ündegüçi, dā^{c}ī 33/10a1=33:46
ḫar: eşek, ḥımār 38/51b3=62:5
ḫ^{v}ār: ḫ^{v}ār, dāḫir 34/20b2=37:18
ḫ^{v}ār, muhīn 36/59a3=43:52
ḫ^{v}ārlaġlı, muhīn 33/36b3=34:14
ḫor bolup, ṣāġir 29/22a3=9:29
uçuz, dāḫir 30/53b2=16:48
ḫ^{v}āri: ḫ^{v}ārluḳ, ḫizy 35/81b3=41:16
ḫ^{v}ār ḳılġanraḳ, aḫzā 35/82a2=41:16
ḫorluḳ, zille^{t} 28/29b1=7:152
uçuzluḳ, hūn 30/58a2=16:59
uçuzluḳ, ẕull 36/29b3=42:45
ḫ^{v}ār konende: ḫ^{v}ārlaġlı, muhīn 26/15a2=4:37
ḫ^{v}ārluḳ, hūn 35/82b2=41:17
ḫ^{v}ārlaġan, muhīn 38/11b1=58:16
ḫ^{v}ār ḳılġan, muhīn 36/82a1=44:30
ḫ^{v}ār-ter: ḫ^{v}ārraḳ, ezell 38/62b3=63:8
ḫ^{v}ārluḳ, ezell 38/14a1=58:20
ḫarām: ḫarām, ḥarām 29/27a3=9:36
ḫarām dāşten: ḫarām ḳıl-, taḥrīm 29/21b2=9:29
ḫarām kerden: ḫarām ḳıl-, taḥrīm 30/46a1=16:35
ḫarām kerde ṣode: ḫarām ḳılınmış, muḥarrem 27/372=5:26
ḫarem: ḫarem yeri, ḥarem 32/36b3=28:57
ḫarīd u fürūḫt: satıġ, bey^{c} 38/55a1=62:9
ḫarīden: sat-, şirā 26/42a2=4:74
ḫaşm: ḫaşm, ḥaşm 34/53b2=38:22
ḫ^{v}āst: māl, māl 26/63b1=4:95
neng tawar, māl 33/53a1=34:37
tawar, māl 38/23a1=59:8
ḫ^{v}āsthā: tawarlıġ, emvāl 33/52a2=34:35
ḫ^{v}āste: tilek, su$^{\supset}$l 31/43b3=20:36
ḫ^{v}āste ṣoden: tilen-, irāde^{t} 34/48b2=38:7
ḫ^{v}āsten: nikāḥ ḳıl-, nikāḥ 26/4a1=4:25
tile-, irāde^{t} 26/20a2=4:44
tile-, işābe^{t} 34/61b2=38:36

tile-, raġab 26/85b3=4:127
tile-, kevd 26/47b1=4:78
tile-, su'āl 26/9b3=4:32
tile-, şey' 26/79b3=4:116
una-, ibā' 29/24a2=9:32
yaz- (belgürtü yazdı), kevd 32/7b3=28:10
ḫ'āsten-i kuşten: öldrü yaz-, yekādu ḳatl 28/28a 3=7:150
ḫ'āsten suḫen goften: belgülüg söz ay-, yekādu yubin 36/59a3=43:52
ḫ'āhān gerdānide: tilemegli, rāġıb ᶜan 31/18a2=19:46
ḫ'āhende: tilegüçi, sā'il 37/86a2=51:19
ḫastegī: baş, ḳarḥ 25/25b3=3:172
ḫaṭā: ḫaṭā, ḫaṭā 26/58b2=4:92
ḫavż: köl, cābiye[t] 33/35b1=34:13
ḫayr: edgülük, ḫayr 28/75b2=8:23
ḥāżır: ḥāżır, şehid 26/41a2=4:72
ḥāżır, şāhid 32/29a3=28:44
tanuḳ, şāhid 34/40a3=37:150
ḥāżır āmeden: ḥāżır bolmaḳ, meşhed 31/15a1=19:37
kel-, ḥużūr 31/83a2=46:29
ḥāżır āverde: ḥāżır ḳılınmış, muḥżar 34/4a1=36:32
ḥāżır ḳılınmış, muḥżir 32/39b3=28:61
ḥāżır āverde be-dūzaḫ: otḳa ḥāżır ḳılınmış, muḥżar 34/36a2=37:127
ḥāżır āverde şode: ḥāzır ḳılınġan, muḥżar 34/42a1=37:158
ḥāżır āverde şoden: ḥāżır ḳılın-, iḥżār m. 26/87a3=4:128
ḥāżır būden: ḥālde tanuḳ bol-, şehid 37/79b1=50:37
ḥāżır kerde: ḥāżır ḳılıp ilinmiş, muḥżar 33/54a2=34:38
ḥāżır kerden: ḥāżır ḳıl-, iḥżār 31/27a1=19:68
ḥāżır şoden: tanuḳluḳ bér-, şehāde[t] 36/44a1=43:19
heft: yéti, sebᶜa 38/87a3=65:12
heftād: yetmiş, sebᶜin 28/31a1=7:155
helāk efgenden: helāklik kemiş-, tedmir 37/9b1=47:10
helāki: helāklik, tebāb 35/46a2=40:37
helāk kerden: helāk ḳıl-, ihlāk 29/33a3=9:42
helāk ḳıl-, tedmir 31/79b3=46:25
helāk ḳıl-, ibāḳ 36/24a2=42:34
helāk ḳıl-, irdā' 35/86a2=41:23
helāk ḳılmaḳ, helāk 27/30b2=5:17
yoḳat-, ihlāk 28/31b1=7:155
helāk kerde şoden yā ġalebe kerde şoden: tegre ḳapsal- yaᶜni erk bolma-, iḥāṭa[t] m. 30/2a2=12:66
helāk konende: helāk ḳılıġlı, muhlik 28/40b3=7:164
helāk ḳılġan, muhlik 32/38a1=28:59
yoḳatıġlı, muhlik 32/38b1=28:59
helāk şode: helāk, bā'ir 37/34b2=48:12
helāk şoden: helāk bol-, radā 31/40b1=20:16
öl-, helāk 35/43a3=40:34
yoḳ bol-, helāk 29/3a2=8:42
ḥelāl: ḥelāl, ḥill 27/19a3=5:5
ḥelāl dāşten: ḥelāl ḳıl-, iḥlāl 29/28a3=9:37
ḥelāl kerden: ḥelāl ḳıl-, iḥlāl 28/34a2=7:157
ḥelāl kerde şoden: ḥelāl ḳılın-, iḥlāl m. 27/4b1=4:160
hem-çü: menġizlig, misl 36/6b3=42:11
teg, ke- 25/20b2=3:156
hem-çünān: andaġuḳ, kezālike 28/3a2=7:101
mundaġuḳ, kezālike 33/69b2=35:9
hem-çünān ki: neçük kim, ke-mā 33/62b3=34:54
hem-çü dāstān: menġizlig, meşel 38/28a2=59:15
hem-çü şıfat: teg, ke-meşel 38/51b3=62:5
hem-nām: ataşıḳ, semiyy 31/26a1=19:65
hem-nişīn: olduruġlı, ḳaᶜid 37/73b2=50:17
hem-püşt: yārīçi, ẓahīr 33/43b3=34:22
hem-püşt şoden: belgür-, teẓāhur 32/32a3=28:48
tapla-, müẓāhere[t] 38/90b3=66:4
hem-rıżā dāşten: taplaş-, terāżī 26/3b1=4:24
hem-sāre: hemīşe, lā yezālun 27/28a3=5:13
hem-sāye bīgāne: yat tam ḳonġşı, cārü'l-cünb 26/14a1=4:36
hem-sāyegī kerden: ḳonġşı bol-, mucāveret 33/22a2=33:60
hem-seng: aġırınça, mişḳāl 26/16a1=4:40
hem-vār: yazı, ḳaᶜ 31/70b3=20:106
hem-zād: yaşdaş, tirb 34/66b3=38:52
hemāre: hemişe, mā ziltum 35/43a1=40:34
heme: barça, cemīᶜan 33/70a1=35:10
barça, küll 36/51b2=43:35

ḳamuġ, ecmaʿīn 30/10b2=12:93
ḳamuġ, cemīʿan 28/84b2=8:37
ḳamuġ, kāffetᵉⁿ 29/27b3=9:36
ḳamuġ, küll 33/14b3=33:51
münça, küll 26/88a2=4:129
tegme, küll 30/64b1=16:69
yumḳı, ecmaʿīn 30/24b3=15:39
heme be-yek cā: ḳamuġ bir yerde, cemīʿan 38/27 b3=59:14
heme yek bāz: ḳamuġ bir yolı, cemīʿan 26/40b2=4:71
yumḳı, ecmaʿūn 30/22b1=15:30
hemīşe: hemīşe, ebedᵉⁿ 33/18a1=33:53
ulaşu, muḳīm 27/45a2=5:37
ulaşu, ebedᵉⁿ 29/60a3=9:84
tutaşı, muḳīm 29/16a2=9:21
tutaşı, ḳayyūm 31/86b1=20:111
ḥemīşe āmurzgār: ulaşu yarlıḳaġan, raḥīm 32/12a1=28:16
hemīşe baḫşāyende: raḥīm / ulaşu yarlıḳaġan, raḥīm 33/86a2-3=36:5
raḥīm, raḥīm 26/8a2=4:29
yarlıḳaġan, raḥīm 33/29a2=34:2
yarlıḳaġlı, raḥīm 28/30a2=7:153
hemīşe būden: tepre-, beraḥ 31/65b2=20:91
hemīşe hergīz: hemīşe / ulaşu, ebed 38/25b2=59:11
hemīşe ve hergīz: ulaşu hīç, ebedᵉⁿ ve len 29/59b2=9:83
hemtā: éş, semiyy 31/6a2=19:7
hengām: öḍ, ḥīn 34/47b1=38:3
henüz: ḳaçan, lemmā 29/11b2=9:16
taḳı, lemmā 34/49a3=38:8
her: heme / ḳamuġ, küll 35/24a3=40:5
ḳamuġ, küll 26/10a1=4:32
münça teñglig, küll 33/31b3=34:7
tegme, küll 30/11a1=12:11
her-āyine: andaġ, inne 28/7a3=7:114
bütün, enne 29/45a1=9:63
bütün, inne 37/79a2=50:37
bütünlükin, le- 33/29b1=34:3
bütünlükin, inne 25/18a3=3:154
her-āyine, le- 30/32a1=15:92
her-āyine, inne 33/18a3=33:54
oḳ, — 29/55a1=9:75
üküş tutaşı, tefteʾu 30/6b1=12:85
her-cāyi: tegme, küll 33/39b2=34:19
her çi: né kim, mehmā 28/14b2=7:132
né kim, mā 32/38b2=28:60
her ki: kim kim, men 33/5b3=33:36
kim, men 25/7a2=3:155
kişi, men 33/68a2=35:8
her kucā: ḳaçan kim, eynemā 30/70a1=16:76
ḳayda, ḥayşu 28/38b1=7:161
ḳayda kim, eynemā 26/46a3=4:78
ḳayda ma, eynemā 33/22a3=33:61
ḳayu yer, ḥayşu 31/55b2=20:69
né yer, ḥayşu 34/61b1=38:36
her kudām: ḳayu vaḳt, eyye-mā 32/19a2=28:28
ḳayu, eyyu 31/27a3=19:69
her yeki: ḳamuġ, küll 26/88b3=4:130
her yeki yaʿnī heme: ḳamuġ, küll 37/72a3=50:14
hergiz: hem, len 38/11b1=58:17
her āyine, len 31/57a1=20:72
hergiz, len 33/47b3=34:31
hīç, len 25/12a3=3:144
hesten: er-, kevn 25/24a1=3:168
hest: bar, — 33/65b1=35:3
bar, hel 36/29b1=42:44
heşt: sekiz, şemāniyeᵗ 32/18b1=28:27
hevā: ḳalıḳ, cevv 30/72a1=16:79
hezār: ming, elf 28/68b1=8:9
hezīne: hezīne, nafaḳaᵗ 29/39b1=9:54
hezīne kerden: hezīne ét-, infāḳ 29/25b3=9:34
hezīne ḳıl-, infāḳ 30/69a1=16:75
ḫırāmende: yayḳanġan, muḫtāl 26/14b1=4:36
ḫired: ʿaḳl, nuhyeᵗ 31/50a3=20:54
ʿaḳl, lubb 34/59a2=38:29
ḫired, lubb 34/89b3=39:18
ḫired dāşten: uḳ-, ʿaḳl 37/56a1=49:4
ḫiredmend: ḫired iḍileri, üliyy-i elbāb 35/55a3=40:54
ḫışm: ʿaẕāb, ġażab 36/12a2=42:16
öwke, ġayẓ 29/11a2=9:15
öwke, ġażab 28/72b1=8:16
ḫışm yaʿni nā-ḫoşnūdī: öwke, ġażab 28/29a3=7:152
ḫışm āverden: öwke kel-, ġayż 37/49b3=48:29
ḫışm dāşten: ṭamaʿ ḳıl-, ṭamaʿ 33/2a1=33:32
ḫışm giriften: öwkelen-, ġażab 26/61a2=4:93
öwkelig bol-, ġażab 38/10a1=58:14
ḫışm-nāk: öwke sıngürgen, keẓīm 30/6a3=12:84
öwke birle, keẓīm 30/57b2=16:58
öwkelig, ġażbān 31/62b3=20:86
öwkelig, keẓīm 36/43a3=43:17
öwke sıngrügli, kāẓim 35/32a3=40:18

ḥışm-nāk şoden: öwke kel-, ġażab 36/25b3=42:37

hicret kerden: kesil-, muhācere[t] 26/65a3=4:97

hicret konende: hicret ḳılġan, muhācir 26/67a2=4:100

hiç: hiç, hel 33/38a3=34:17

hiç, — 30/45b3=16:35

nek, hel 30/8b2=12:89

nėk, hel 30/44a3=16:33

hiç çiz: nerse, şey[ə] 29/30b1=9:39

hiç gümrāh konende: köndürügli, muzill 31/72b3=39:37

hiç kes: biregü, aḥad 31/3b2=18:110

kimerse, aḥad 27/34a2=5:20

hiç kimerse, aḥad 25/16b1-2=3:153

bir İḍi, aḥad 33/82a2=35:41

ḥikmet yaᶜnī suḥen-i dürüst: ḥükm, ḥükm 31/7b3=19:12

ḥilāf: ḥilāf, şiḳāḳ 31/78b1=41:52

ḥilāf bolmaḳlıḳ, şiḳāḳ 26/12b2=4:35

ḥilāf kerden: éşin, şiḳāḳ 34/47a2=38:2

ḥilāf ét-, muşāḳḳa[t] 28/71a1=8:13

ḥilāf ét-, iḥlāf 34/91a1=39:20

ḥilāf ḳıl-, muşāḳḳa[t] 26/78b3=4:115

ḥilāf ḳıl-, muḥādde[t] 29/44b3=9:63

ḥilāf ḳıl-, iḥlāf 29/55b2=9:77

ḥilāf ḳıl-, iḫtilāf 36/5b1=42:10

ortaḳ ḳat-, muşāḳḳa[t] 30/40b2=16:27

tartışıġlı er-, iḫtilāf 36/97a3=45:17

tartışıḳ bol-, iḫtilāf 36/96b2=45:17

tartışıḳ ḳıl-, iḫtilāf 36/64b2=43:65

ḥilāf kerden yekdiger-ter: ḥilāf ḳılınış, iḫtilāf 29/2b3=8:42

ḥilāf kerde şoden: ḥilāf ḳılın-, iḥlāf m. 31/68a1=20:97

hirāsīden: ḳaḍġur-, ḫaşye[t] 31/59b2=20:77

ḥişār: ḥişār, ḥişn 38/17b3=59:2

ḫ[v]īş: öz, nefs 29/26b2=9:35

ḫ[v]īşi: ḳadaşlıḳ, ill 29/8a3=9:10

ulaşıḳlıḳ, neseb 34/41b3=37:158

yaġuḳ, raḥm 37/18a1=47:22

yaġuḳluḳ, raḥm 29/7a2=8:75

yaġuḳluḳ, ḳurb 36/17b2=42:23

ḫ[v]īş-i nezdik-ter: yaġuḳ, aḳrab 26/10a3=4:33

ḫ[v]īşten bār ḫarīden: yuluġ bér-, iftidāᵊ 35/5a2=39:47

ḫ[v]īşten efgenende: kirigli, muḳteḥim 34/68a3=38:59

ḫ[v]īşten girān sāḫten: aġır ḳıl-, şiḳāl 29/29b1=9:38

ḫ[v]īşten ḫarīden: yuluġ bérmek, iftidāᵊ 27/44a3=5:36

ḫ[v]īşten kūr sāḫten: ḳış-, ᶜaşv ᶜan 36/52a2=43:36

ḫ[v]īşten saḫte: étig étgen, mütekellif 34/76a2=38:86

ḫişt-i puḫte: bışmış kerpiç bitig, siccīl 30/30a2=15:74

ḫod: öz, nefs 28/57b1=7:188

öz, — 31/86b1=20:111

kendü, -hu 33/67a2=35:6

ḫod giriften: dōst tut-, tevellī 28/60a7=7:196

ḫorden: sinġür-, laḳf 28/8b1=7:117

yé-, ṭaᶜm 33/16b1=33:53

yé-, ekl 29/25a2=9:34

yut-, iltiḳām 34/38b1=37:142

ḫordenī: ṭaᶜām, ṭaᶜām 27/19a2=5:5

yém, ṭaᶜām 36/85b3=44:44

ḫordenī dāden: yégü aş bér-, iṭᶜām 34/10a1=36:47

ḫoş: arıġ, ṭayyibe[t] 28/37b3=7:160

ḫoş, ṭayyib 33/37b1=34:15

süçüg, ᶜaẕb 33/72a3=35:12

tatlıġ, furāt 33/72a3=35:12

tatlıġ, ḫoş 30/84b1=16:97

ḫoş u pāk: arıġ, ṭayyibe[t] 28/78a2=8:26

ḫoş āmeden:ḫoş kel-, iᶜcāb 29/18b3=9:25

tanġ kel-, iᶜcāb 29/40a1=9:55

ḫoş būden: sewünç ḳılıġlı, fākih 34/13b1=36:55

ḫoş būy kerden: bildür-, taᶜrīf 37/8a1=47:6

ḫoş-meniş: temāşā ḳılıġlı, fākih 36/81a2=44:27

ḫoşnūdī: ḫoşnūdluḳ, rıżvān 29/52b1=9:72

ḫoşnūdluḳ, merżāᵗ 38/88b3=66:1

rıżā, merżāᵗ 26/78b1=4:114

rıżā, rıżvān 37/20a3=47:28

ḫoşnūdluḳ, terāżi 26/7b3=4:29

ḫoşnūd kerden: ḫoşnūd ḳıl-, irżāᵊ 29/44b1=9:62

ḫoşnūd kerden ḫ[v]āste şoden: ḫoşnūd bol-, istiᶜtāb 36/109a1=45:35

ḫoşnūd kerden ḫ[v]āsten: ḫoşnūdluḳ tile, istiᶜtāb 35/86b1=41:24

ḫoşnūd kerde şoden: ḫoşnūd bolıġlı, istiᶜtāb m. 30/75b2=16:84

ḫoşnūd şoden: ḫoşnūd bol-, rıżvān 33/14b2=33:51

ḫoşnūd ér-, rıżvān 38/16a1=58:22

tapla-, rıżvān 29/41b2=9:58
ḫūb būden: eḏgü bol-, ṣalāḥ 35/27a2=40:8
ḫudā: tapunġu, ilāh 28/11b1=7:127 krş. **ḫudāy**
tanġrı, ilāh 27/11b1=4:171
ḫudāvend: mevlā, mevlā 29/38a1=9:51
iḏi, ūlā 26/63a2=4:95
iḏi, rabb 25/29b2=4:1
iḏi, veliyy 31/50a3=20:54
iḏi, ūlū 34/59a2=38:29
raḥmān, raḥmān 31/27a3=19:69
rūzi bérgen, raḥmān 31/85b1=20:108
Tanġrı, Allāh 34/42a2=37:160
ḫudāvend-i buzurg baḫşāyiş: yarlıḳaġan iḏi, raḥmān 31/32b2=19:85
ḫudāvendān-ı fuzūni: ulugsıġlıḳ iḏisi, ūlū'ṭ-ṭavl 29/61b2=9:86
ḫudāvendān-ı ḫired: bilig ḫired iḏileri, ūlū'l-el- bāb 30/17a2=14:52
ḫudāvendgār: mevlā, mevlā 38/89a2=66:2
ḫudāy: Allāh, Allāḥ 35/44a1=40:35
Allāh / Tanġrı, Allāh 37/66a3=49:16
İḏi, Rabb 28/70a2=8:12 krş. **ḫudā**
bir Tanġrı, Allāh 34/24b2=37:35
iḏi, ilāh 34/28a1=37:91
raḥmān, raḥmān 36/43a1=43:17
rūzi bérgen, raḥmān 31/17b1=19:44
Tanġrı, Allāh 26/71a1=4:102
Teŋri, Allāh 30/7a1=12:86
Tanġrı, ilāh 28/19a1=7:138
Tanġrı, raḥmān 31/11a1=19:26
tapunmaḳḳa sezā bir Tanġrı, Allāh 37/15b2=47:19
yarlıḳaġan Tanġrı, raḥmān 31/31a1=19:78
ḫudāy-ı buzurg: yarlıḳaġan Tanġrı, raḥmān 31/29 a3=19:75
ḫudāy / buzurg baḫşāyiş: Tanġrı, raḥmān 36/56 a1=43:45
ḫudāy-şinās: Tanġrını bilgen, rabbāniyy 27/50b2=5:44
ḫuften: yat-, hec[c] 37/85b3=51:17
ḫūk: tonguz, ḫınzīr 30/93b3=16:115
ḫūn: ḳan, dem 28/15a3=7:133
ḫūn u rīm: ḳan taḳı iriŋ, ġassāḳ 34/68a1=38:57
ḫūn-bahā: diyet, diye[t] 26/59a1=4:92
ḫūn beste: kesek ḳan, [c]alaḳa[t] 35/62b3=40:67
ḫunuk: sawuḳ, bārid 34/63a3=38:42
ḫurd-ter: kiçigrek, aṣġar 33/30a1=34:3
ḫurmā-bün: ḫurmā, naḫl 31/9b1=19:23
ḫurmā-i ter: yaş ḫurmā, ruṭab 31/10b1=19:25
ḫurmāstān: ḫurmā, naḫl 34/4b3=36:34
ḫurmā tüpleri, naḫīl 30/34b2=16:11
ḫurmā tüpleri, naḫl 30/63a2=16:67
ḫuşūm kerden: tartış-, tenāzū[c] 29/4a1=8:43
ḫuşūmet kerden: tartış-, mücādele[t] 38/1b1=58:1
tartışıḳ ḳıl-, tenāzu[c] 31/53a1=20:62
hūş āsūde: bi-hūş bol-, ṣa[c]iḳ 28/22b1=7:143
huş dāşten: uḳ-, [c]aḳl 28/45a3=7:169
ḫuşk: ḳuruġ yebes 31/59b1=20:77
ḫuşk şoden: ḳuru-, heyc 34/91b3=39:21
ḫüccet: ḫüccet, sulṭān 26/98b2=4:144
ḫüccet, burhān 27/14a1=4:174
ḫüccet, ḫücce[t] 36/11b3=42:16
ḫüccet goften: ḫüccet ayış-, muhācce[t] 36/11b2=42:16
ḫüccet goften bā yekdiger: ḫüccet ayış, muḫācce[t] 35/51a3=40:47
ḫüccet-i peydā: belgü, beyyine[t] 35/71a2=40:83
belgülüg, beyyine[t] 29/3a2=8:42
belgülüg ḫüccet, beyyine[t] 33/81a2=35:40
belgülüg belgü, beyyine[t] 27/41b1=4:32
belgülüg nişān, beyyine[t] 35/39a1=40:28
nişān, beyyine[t] 25/27a3=3:183
ḫüccet-i rūşen: belgülüg ḫüccet, başīre[t] 36/98b1=45:20
ḫüceste: mübārek, mübāreke[t] 36/75a1=44:3
ḫücre: kiçig éw, ḫücre[t] 37/55b3=49:4
ḫükm: endāze, ḳader 33/8a3=33:38
ḫükm, ḫükm 27/50a1=5:43
kelime, kelime[t] 36/9b1=42:14
yarlıġ, izn 26/36b2=4:64
ḫükm kerden: aç-, feth 33/45b3=34:26
ḫükm ḳıl-, ḳażā[ə] 33/36a1=34:14
ḫükm ḳıl-, ḫükm 30/4a2=12:80
ḫükm ḳıldur-, taḥkīm 26/37a3=4:65
ḫükm kerde şoden: ḳażā ḳılın-, ḳażā[ə] m. 33/77a 3=35:36
ḫükm ḳıl-, ḳażā[ə] 36/9b2=42:14

ḥükm ḳılın-, ḳażāʾ m. 36/15b1=42:21

İ (ق، ك)

iblīs: raḥmetdin umunçsuz, iblīs 30/22b1=15:31
melᶜūn, iblīs 31/88b2=20:116
icābet kerden: icābet ḳıl-, isticābeᵗ 35/58b1=40:60
ᶜiddet: ᶜidde, ᶜiddeᵗ 33/11b1=33:49
ᶜiddet, ᶜiddeᵗ 38/76a3=65:1
zamān, ecel 38/80b2=65:4
iḫtilāf kerden: aḍırtlaş-, iḫtilāf 30/49a2=16:39
tartışıġlı er-, iḫtilāf 27/54b2=5:49
iḫtilāf üftāden: savaş bol-, şucūr 26/37b1=4:65
iḫtiyār kerden: peẓīrle-, tevellī 26/79a3=4:115
iḳrār kerden: muḳir kel-, iᶜtirāf 35/29a1=40:11
ilhām: yarlıġ ıḍmaḳ, vaḥy 36/34b1=42:51
ilhām dāden: işāret ḳıl-, īḥāʾ 31/44a2=20:38
körkitü bér-, īḥāʾ 30/63b3=16:68
uḳtur-, īḥāʾ 32/5b2=28:7
ilhām dāde şoden: işāret ḳılın-, īḥāʾ m. 31/44a2=20:38
ᶜilm: bil-, ᶜilm 31/68b3=20:98
iltifāt kerden: ḳıya baḳ-, leyy 25/16b1=3:153
imāmī / peşrev-i der dīn: ögür, ümmeᵗ 30/96b3=16:120
īmān: īmān, īmān 25/23a2=3:167
kirtgünmek, īmān 37/58b1=49:7
īmān ve tevbe: īmān ve tevbe, tenāvuş 33/62a3=34:52
imrūz: bu kün, el-yevm 27/16b3=5:3
īn: bu, haẓā 27/48a1=5:41
bu, hāʾulāʾ 26/47b1=4:78
īn cehān: bu ajun, dünyā 26/46a1=4:77
dünyā, dünyā 26/90b2=4:134
dünyā, ūlā 32/43b1=28:70
yaḳınraḳ, dünyā 30/97b1=16:122
īn cā: munda, hāhunā 25/19a1=3:154
īn dıraḫt: zaḳḳūm, zaḳḳūm 36/85b2=44:43
īn gürūh: bu ögür, ūlāʾike 25/7b1=3:136
bu ögür, hāʾulāʾ 33/55a3=34:40
bular, hūʾlāʾi 27/58a1=5:53
bular, ūlāʾike 30/88a3=16:105
hā bular, hāʾulā 26/74b2=4:109
īnhā: bular, hūʾlāʾi 26/97b2=4:143
īn kāfir: ol kāfir, Firᶜavn 35/40b1=40:29
īn ki: uş, ūlāʾ 31/62a1=20:84
uş, hā 37/25a3=47:38
īnek: hā, hā 26/74b1=4:109
īstāden: aḍaḳın bol-, ḳıyām 33/59b1=34:46
aḍaḳın tur-, ḳıyām 29/60a3=9:84
tur-, ḳıyām 26/68b3=4:102
yıġıl-, intihāʾ 33/21b2=33:60
īstāde: aḍaḳın, ḳāʾimᵉⁿ 38/56b1=62:11
aḍaḳın bolur, ḳāʾim 31/76b1=41:50
öre turġan, ḳıyām 35/17a1=39:68
tayanıġlı, rākid 36/23b3=42:33
īstādegī kerden: aḍaḳın tur-, ḳıyām 26/86a2=4:127
īstādegī konende: aḍaḳın turġan, ḳavvām 26/11a1=4:34
aḍaḳın ḳılıġlı, ḳavvām 26/91a3=4:135
īstāniden: turuḳtur-, vaḳf 34/22a2=37:24
işāret kerden: işāret ḳıl-, īḥāʾ 31/7b1=19:11
iᶜtikāf kerde: turu ḳal-, ᶜākif 31/65b3=20:91
iᶜtimād ḳerden: ḳorḳ-, tevekkül 38/79a3
köngül ur-, tevekkül 29/38a2=9:51
ᶜizzet: ᶜizzet, ᶜizzeᵗ 33/69b3=35:10
ᶜizzet, izz 34/75a2=38:82

K (ا، ع، ء)

Ḳaᶜb ibn Eşref: Tangrıda aḍın, ṭāġūt 26/31b2=4:60
ḳabīle-i buzurg: ögür, şaᶜb 37/63b3=49:13
ḳabūl kerden: eşit-, semᶜ 34/1a1=36:25
ḳadem: aḍaḳ, ḳadem 28/70a1=8:11
ḳādir: uġan, ḳadīr 29/30b2=9:39
kāfir: kāfir, Firᶜavn 31/60a1=20:79
melᶜūn, Sāmirī 31/62b1=20:85
melᶜūn, Firᶜavn 31/59b3=20:78
kāfirī: küfr, küfr 29/53b1=9:74
kāfir şoden: tan-, küfr 30/49a3=16:39
kāhil: kāhil, keslān 29/39b3=9:54
kāhillıḳ, keslān 26/97a3=4:142
ḳahr konende: uçuzlap keçrügli, ḳāhir 28/11b3=7:127
ḳaḥṭ u kem kerden: tarlıḳ ... eksütmek, naḳs 28/13b1=7:130

kālā: ᶜaraż, ᶜaraż 28/44a3=7:169
éw tonı, eşāş 31/29a1=19:74
iḍiş, metāᶜ 30/3a1=12:79
meṭāᶜ, metāᶜ 26/70a2=4:120
neng, ᶜaraż 28/44a2=7:169
nerse, ᶜaraż 29/32b2=9:42
orun töşek, eşāş 30/73b1=16:80
kāle: ton, metāᶜ 33/17a2=33:53
kām-ı dil: hevā, hevāᵓ 28/50a3=7:176
tilek, hevāᵓ 27/53b1=5:48
ten tileki, hevāᵓ 26/92a1=4:135
kār: ᶜamel, ᶜamel 27/20b1=5:5
buyruḳ, emr 26/50a2=4:83
fermān, emr 25/18a2=3:154
iş, ᶜamel 30/60b3=16:63
iş, ḫaṭb 30/27b2=15:57
iş, emr 30/28a1=15:66
tilek, ḫaṭb 31/66b3=20:95
kār-ı zişt: ésizlik, münker 29/47a3=9:67
körksüz iş, fāḥişe 25/6b3=3:135
yawuz iş, fāḥişe 26/5b1=4:25
yawuz iş, münker 29/51a2=9:71
yawuzluḳ, fāḥişeᵗ 38/76b3=65:1
kāri: meşġūlluḳ, şuġul 34/13a3=36:55
kār kerden: ᶜamel ḳıl-, ᶜamel 33/34b3=34:12
ḳıl-, ᶜamel 35/74a3=41:5
kār-keş: ḫaşm, ḫaşīm 26/73a2=4:105
kār-kon: işlegen, ᶜāmil 29/42b3=9:60
kār konende: ᶜamel ḳılıġlı, ᶜāmil 31/74b3=39:39
iş ḳılıġlı, ᶜāmil 25/8a2=3:136
kār-ı nik: eḍgülük, ṣāliḥ 33/53a3=34:37
eḍgü iş, ṣāliḥ 33/30a3=34:4
kār-ı nikū: eḍgülük, maᶜrūf 29/47a3=9:67
kār-rān: erklig, vekīl 27/12a1=4:171
kār-sāz: erklig, vekīl 26/49b1=4:81
kār u ḥāl: ḥāl, bāl 31/49a2=20:51
kār yā fermān: iş, emr 25/3b3=3:128
kārvān: arḳış, ᶜir 30/5a2=12:82
kārzār: toḳış, cihād 38/34b1=60:1
toḳuş ḳılmaḳ, cihād 29/18a2=9:24
toḳuşmaḳ, ḳıtāl 26/45b3=4:77
toḳuş, ḳıtāl 25/2b3=3:121
kārzār kerden: cehd ḳıl-, mucāhedeᵗ 27/59a3=5:54
ḳarış-, iltiḳāᵓ 29/2a1=8:41
ḳatıġlan-, mucāhedeᵗ 30/90b3=16:110
ḳatlan-, mucāhedeᵗ 27/43b3=5:35
köngül baġla-, murābeṭaᵗ 25/29a2=3:200
öldür-, muḳāteleᵗ 29/27b2=9:36
toḳış-, mucāhedeᵗ 29/7a1=8:75
toḳuş-, iḳtilāl 32/10b1=28:15
toḳuş-, muḳātelеᵗ 29/9b1=9:12
toḳuşmaḳ, ḳıtāl 26/45a2=4:77
kārzār konende: toḳuşġan, mucāhid 26/63a3=4:95
ḳaṣd: oġramaḳ, ᶜazm 31/88a3=20:115
ḳaṣd kerden: oġra-, hemm 27/25b1=5:11
teyemmüm ḳıl-, teyemmüm 27/22a2=5:6
ḳaṣd konende: oġrayu, muteᶜammidᵉⁿ 26/60b3=4:93
kāse: saġraḳ, ṣaḥfeᵗ 36/67a1=43:71
kāse-i buzurg: beḍük ġıżāre, cefneᵗ 33/35b1=34:13
kāsid şoden: kāsid bol-, bevr 33/75b2=35:29
kāşkī: eger, lev 26/54b1=4:89
kāşkī, leyte 31/9b2=19:23
ḳavī: ᶜazīz, ᶜazīz 37/27b2=48:3
sézindürgen, murīb 36/10a1=42:14
töhmetlig, murīb 33/63a1=34:54
ḳavī kerden: ḳawī ḳıl-, teᵓyīd 29/31b1=9:40
ḳavī ḳıl-, teᵓyīd 38/15b1=58:22
ḳawī ḳıl-, şedd 32/23b3=28:35
küçlendür-, teᵓyīd 38/48b2=61:14
küçlüg ḳıl-, izār 37/49b1=48:29
ḳavī kerdāniden: ḳavī ḳıl-, teᵓyīd 28/78a1=8:26
ḳavī-ter: ḳavīraḳ, eşedd 37/78b2=50:36
kāviden: üşe-, baḫş 27/39b3=5:31
ḳavm: boḍun, ḳavm 27/33b1=5:20
kāz: ögür, ṭāᵓifeᵗ 26/49a1=4:81
ḳażā kerden: fermānla-, istivāᵓ 35/77a3=41:11
ḳażā kerde: ḥükm ḳılınmış, maḳżiyy 31/28a1=19:71
kebūd-çeşm: çaḳır közlüg, ezraḳ 31/70a1=20:102
kedū: ḳabaḳ başı, yaḳtīn 34/39b1=37:146
kej: egri, ᶜivec 31/85a1=20:107
egrilik, ᶜivec 31/85a3=20:108
kelime: aytıḳ, ḳavl 33/86b2=36:7
aymaḳ, ḳavl 32/40b1=28:63
kem kerden: eksüt-, heżm 31/87a1=20:112
eksüt-, naḳṣ 37/69a1=50:4

eksüt-, taḥavvuf 30/52b3=16:47
eksüt-, leyt 37/65a1=49:14
eksüt-, vatr 37/24a2=47:35
kem kerde şoden: eksütül-, naḳṣ m. 33/71b2=35:11
kende pîr: ḳurtġa, ᶜacūz 34/37a3=37:135
kenîze: yinçke ḳız, fetāt 26/4a3=4:25
kepî: biçin, ḳird 28/42a3=7:166
ker: saġır, aṣamm 28/75a3=8:22
ker kerden: saġır ḳıl-, işmām 37/18a2=47:23
kerān: ewrülmiş, ṣaġv 38/90b2=66:4
kerān-ı cehān: yer uçı, ufḳ 31/78b2=41:53
kerāne: ḳıraġ, sāḥil 31/44b1=20:39
sıngar, ᶜudvet 29/2a3=8:42
yan, cānib 31/60b2=20:80
kerdāniden: ḳıl-, caᶜl 34/56b1=38:26
kerden: ᶜamel ḳıl-, saᶜy 31/40a2=20:15
ét-, ᶜamel 33/33b3=34:11
ét-, caᶜl 33/50b1=34:33
ḥükm ḳıl-, ḳażāʾ 31/57a2=20:72
ḳamuġ ḳıl-, caᶜl 26/58a2=4:91
ḳazġan-, ᶜamel 30/91b1=16:111
ḳıl-, ᶜamel 25/21b1=3:156
ḳıl-, ᶜarş 30/64a3=16:68
ḳıl-, caᶜl 25/3a1=3:126
ḳıl-, ṣunᶜ 33/69a1=35:8
ḳıl-, faᶜl 25/6b3=3:135
ḳılış, faᶜl 37/57b1=49:6
kerde: ḳılġuluḳ / ḳılınmış, mefᶜūl 29/3a1=8:42
ḳılġuluḳ, mefᶜūl 29/4b3=8:44
kerde şode: ḳılınmış ḳılġu, mefᶜūl 33/7b2=33:37
ḳılınmış, mefᶜūl 26/23a2=4:47
kerde şoden: ḳılın-, faᶜl m. 33/62b3=34:54
konende: ḳıldaçı, fāᶜil 30/29a3=15:71
ḳılġan, cāᶜil 33/63b2=35:1
kes: iḍi, ehl 26/29a3=4:58
kimerse, aḥad 29/60a2=9:84
kim(i), men 30/65b1=16:70
kesān: āl, āl 35/51a2=40:46
boḍun, ehl 26/12b3=4:35
boḍun, āl 28/13b1=7:130
kesān u gürūh: boḍun, ḳavm 28/11a2=7:127
keshā: āl, āl 35/38b1=40:28
boḍun, ehl 30/8a2=12:88
keshā-i ḫāne: éw boḍnı 32/8b3=28:12
kesi: ol kimerse, men 31/45a3=20:40
kesāle: buzaġu, ᶜicl 31/64b1=20:88
kesb kerden: ḳazġan-, iḳtirāf 36/17b3=42:23
keşiden: ker-, medd 37/70a2=50:7
süḍre-, cerr 28/28a1=7:150
süḍrü-, ᶜatl 36/86a1=44:47
keştî: kemi, fulk 30/36b3=16:14
kemi, cāriyet 36/23b1=42:32
key: ḳaçan, metā 33/47a1=34:29
ḳaçan, eyyāne 28/56a2=7:187
ḳıṣṣa kerden: ḳıṣṣa ḳıl-, ḳaṣaṣ 27/7b1=4:164
ḳıyāmet: āzife, 35/32a2=40:18
ḳıyāmet, ḳıyāmet 27/4a1=4:159
ḳıyāmet, sāᶜat 30/70b3=16:77
ḳopmaḳ, ḳıyāmet 28/48b1=7:172
talāḳ, talāḳ 35/31a2=40:15
tenād, tenād 35/42a1=40:32
ki: eger, in 26/6a1=4:25
kim, en 25/10b2=3:142
kim, inne 37/53b3=49:1
ki: kim, men 26/53a3=4:87
kifāyet kerden: tap kel-, kifāyet 30/32b1=15:95
kifāyet konende: tirigliki er-, kāfî 31/72a2=39:36
kilîd: kirit, miḳlād 36/7a2=42:12
kîne: ḥıyānet, ġıll 38/24b2=59:10
öç, żıġn 37/20b3=47:29
kîne keşiden: öç al-, intiḳām 28/16b3=7:136
öç alın-, intiṣār 37/7a3=47:4
kirām: tüzün, kerîm 28/66a2=8:5
uluġ, kerîm 36/81a1=44:26
kirāmî: aġırlıḳ eḍgü, kerîm 33/30b1=34:4
kirāmî kerde: aġırlanmış, mükrem 34/1b1=36:27
kirāmî-ter: kerāmetlıġraḳ, ekrem 37/64a2=49:13
kirdār: iş, ᶜamel 37/54b2=49:2
kîş: boḍun, millet 30/98a1=16:123
dîn, ümmet 36/46a2=43:23
dîn, millet 26/84b2=4:125
dîn, dîn 30/55a3=16:52
kişāverz: tarıġçı, zārīᶜ 37/49b3=48:29
kişt: ekin, ḥarṣ 36/14b1=42:20
ekin, zerᶜ 34/91b2=39:21
kitāb: bitig, kitāb 30/12a1=13:43
bitilmiş, zebūr 30/51b1=16:44
kitāb, sifr 38/52a1=62:5
rūḥ, rūḥ 36/35a3=42:52
kitāb-ı incîl: İncîl, İncîl 27/52a1=5:46
kitāb-ı ᶜîsā: İncîl, İncîl 28/33b3=7:157
kitāb-ı Mūsā: Mūsā kitābı, Tevrāt 38/42b2=61:6
Tevrāt, Tevrāt 28/33b3=7:157

köç kerden: köçgü, ẓa^{c}n 30/73a1=16:80
köhne ve dirine: eski keçki, ḳadîm 34/7a1=36:39
kucā: ḳayda, eyne 30/40b1=16:27
kudām: ḳayu, eyye 28/55b1=7:185
ḳayu, eyye 31/56b3=20:71
kūdek: kiçiglik, ṭıfl 35/63a1=40:67
oġul, ġulām 30/26b1=15:53
oġlan, ġulām 37/88b2=51:28
oġlan, veled 26/86a2=4:127
oġlan, ṣabiyy 31/8a1=19:12
ḳudret: ḳudret, yed 37/31b3=48:10
ḳudret, yemîn 35/16a1=39:67
ḳufl: ḳufl, ḳufl 37/18b1=47:24
kūh: taġ, cebel 30/64a1=16:68
taġ, ^{c}alem 36/23b1=42:32
Ṭūr taġ, ṭūr 31/20a3=19:52
kūh-ı üstüvār: basruḳ, rāsî 37/70a3=50:7
beküṃiş taġ, rāsî 30/37a3=16:15
taġ, rāsi 35/76b2=41:10
kūr: ḳaraġu, a^{c}mā 36/54a2=43:40
kūrî: ḳaraġuluḳ, ^{c}amā 35/82b1=41:17
kūr kerden: ḳaraġu ḳıl-, i^{c}mā^{ə} 37/18a2=47:23
kur^{c}a ber üftāde: basıḳmış, mudḫaż 34/38b1=37:141
ḳur^{c}a zeden: ḳur^{c}a kemiş-, musāheme^{t} 34/38a3=37:141
Ḳur^{ə}ān: Ḳur^{ə}ān, Ḳur^{ə}ān 33/48a1=34:31
Ḳur^{c}ān, rūḥ 35/30b3=40:15
yād ḳılġu, ẕikr 30/51b2=16:44
ḳurbān: ḳoy tewe, hedy 37/43b2=48:25
ḳurbān, ḳurbān 25/27a2=3:183
ḳurbān kerden: ḳurbān ḳılmaḳ, ḳurbān 27/37b3=5:27
ḳurbān ḳıl-, taḳrîb 27/37b3=5:27
kuşāde kerden: aç-, şerḥ 31/42b1=20:25
açıl-, şerḥ 30/89a1=16:106
kuşāyende: açıġlı, kāşif 31/73b3=39:38
kūşîden: yorı- / ḳatıġlan-, se^{c}y 27/42a2=5:33
ḳatıġlan-, se^{c}y 33/53b3=34:38
ḳatıġraḳ, cehd 33/82b1=35:42
kūşk: köşk, şarḥ 32/26a2=28:38
ükek, burc 26/46b2=4:78
kuşten: boġuzla-, teẕbîḥ 32/4b1=28:4
öltür-, ḫass 25/15a2=3:152
öldür-, iḳtilāl 38/37b3=60:12
öldür-, taḳtîl 28/11b2=7:127
öldür-, ḳatl 26/38a1=4:66
kuşende: öldürgen, cabbār 35/44b3=40:35
kuşiş kerden: öldürüş-, iḳtilāl 37/59a3=49:9
kuşteni: boġuzlaġu, ẕibḥ 34/31b3=37:107
kuşten u kārzār kerden: ḳatlan-, mucāhede^{t} 37/65b2=49:15
kuşte şoden: boġuzlan-, ẕebḥ m. 27/16b1=5:3
öldürül-, taḳtîl m. 27/42a3=5:33
öldrül-, ḳatl m. 26/42b1=4:74
kuşte şode der rāh-ı Ḫudāy: şehîd, şehîd 26/39b 2=4:49
kūtāh kerden: ḳısḳa / ḳısa ḳıl-, ḳaṣr 26/68a1=4:101
kūtāh konende: saçnı ḳısḳa ḳılıġlı, muḳaṣṣir 37/47a1=48:27
kūtāh konende-i nigereş: közi yümüklüg, ḳāṣira-tü'ṭ-ṭarf 34/66b3=38:52
ḳuvvet: küç, ḳuvve^{t} 33/84b3=35:44
ḳuvvet, eyd 34/52a2=38:17
küç ḳuvvet, yed 34/64b3=38:45
ḳuvvet der rāst: oñg elig, yemîn 34/28a3=37:93
küze-i bî-deste: sapsuz bardaḳ, kūb 36/67a2=43:71
küfr: kāfirlıḳ, küfr 33/79b2=35:39
küfr, küfr 29/9b1=9:12
küfr āverden: tan-, küfr 33/38a3=34:17
künār: sidr yıġaçı, sidr 33/38a2=34:16

L (ل)

laġzānîden: tayındur-, istizlāl 25/20a1=3:155
laġzîden: tay-, zell 30/82b1=16:94
laḫtî: amarı, ba^{c}ż 25/20a2=3:155
ba^{c}żı, ba^{c}ż 37/19b1=47:26
laḫtî ... laḫtî: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 29/7a2-3=8:75
laḫtî ... ba^{c}ż: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 33/56a2-3=34:42
laḫtî ... berḫî: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 27/56a3=5:51
lāzım kerden: vācib ḳıl-, ilzām 37/45b3=48:26
leng: aḫsaḳ, a^{c}rac 37/38a3=48:17
leşker: sü, cund 32/7a1=28:8
levḥ-i maḥfūẓ: levḥü'l-maḥfūẓ, ümmü'l-kitāb 36/37b1=43:4

M (م)

mā: biz, nahnu 33/49a3=34:32
biz, ennā 31/26b1=19:67
māde: tişi, unṯā 26/80a3=4:177

uraġut, unṣā 36/2b2=41:47

māde-i miş: saġmal saġlıḳ, naᶜceᵗ 34/54b1=38:23

māder: ana, ümm 30/71a3=16:78

ana, vālideᵗ 31/13a2=19:32

māder ü peder: ata ana, vālideyn 26/91b2=4:135

māh: ay, şehr 29/26b3=9:36

ay, ḳamer 30/35a3=16:12

māh: balıḳ, ḥūt 28/40a1=7:163

māl: māl, — 35/75a3=41:7

mālik: mālik, mālik 36/69a2=43:77

mālik şoden: erklig bol-, mülk 30/66b1=16:71

erklen-, mülk 26/14a2=4:36

māndegī: armaḳ, luġūb 33/77a2=35:35

mānden: ḳoḍ- / yıġ-, istiḥyā 33/17a1=33:53

ḳoḍ-, ẓerū 28/11a2=7:127

ḳoḍ-, irāᵓeᵗ 33/46a2=34:27

ḳoḍ-, vadᶜ 33/10b2=33:48

ḳoḍ-, terk 26/10a3=4:33

mānde: ḳoḍuġlı, terk 34/24b3=37:36

mānde-i der helāk: ḳalmış, ġābir 34/37a3=37:135

mānde der āteş: teng̃lep yıġılmış, mufreṭ 30/60b1=16:62

mānde şoden: ḳoḍul-, terk m. 29/11b2=9:16

mānend: éş, uḥt 36/57a3=43:48

ḳarındaş, uḥt 31/11b2=19:28

meng̃izlig, meṣel 37/9b2=47:10

meng̃izlig, miṣl 25/9b2=3:140

meng̃izlig, şekl 34/68a2=38:58

neteg kim, miṣl 35/79a3=41:13

teg, emṣāl 28/60a4=7:194

teg, miṣl 31/51b1=20:58

teng tuş, nidd 34/83b3=39:8

tengeşik, nidd 33/50b2=34:33

mānend āverden: meng̃zet-, mużāheᵓeᵗ 29/23a1=9:30

mānend kerde şoden: oḫşatıl-, teşbīḥ m. 27/2b3=4:157

mār: yılan, ḥayyeᵗ 31/41a3=20:20

yılan, cānn 32/21b1=28:31

mār-ı buzurg: beḍük yılan, şuᶜbān 28/5b2=7:107

maşrıḳ ve maġrıb: maşrıḳ ve maġrıb, maşrıḳeyn 36/53a3=43:38

meded konende: meded bér-, medd 28/68b1=8:9

meger: meger, illā 25/11b2=3:114

meger, len 31/1b1=18:75

melāmetger: melāmet ḳılıġlı, lāᵓim 27/59b1=5:54

meleḫ: çekürge, cerād 28/15a2=7:133

men: mén, inni 25/27a3=3:183

mer ḫudāy rāst: şefāᶜat, şefāᶜaᵗ 35/2b3=39:44

merd: kişi, nās 28/37b1=7:160

er, recül 30/69b2=16:76

er, merᵓ 27/15a2=4:176

eren, recul 26/10b3=4:34

merd-i ber-terīn: yüksek, aᶜlā 37/24a1=47:35

merd-i dānā: cādū, sāḥir 36/57b2=43:49

merd-i dū-rūy: iki yüzlüg, munāfıḳ 33/27a2=33:73

merd-i düzd: oġrı er, sārıḳ 27/45a2=5:38

merd-i enbāz-güy: ortaḳ ḳılıġlı eren, müşrik 37/29b2=48:6

merd-i fermān-berdār: aḍaḳın turġan eren, ḳānit 33/3b3=33:35

merd-i furū-ten: baş ḳoḍı eren, ḫāşiᶜ 33/4a3=33:35

merd-i girevīde: müᵓmin eren, müᵓmin 33/27b1=33:73

müᵓmin, müᵓmin 33/20b1=33:58

kirtgünmiş eren, müᵓmin 33/3b3=33:35

merd-i müsülmān: boyun bérmiş eren, müslim 33/3b2=33:35

merd-i nigāh dārende: küḍezgen eren, ḥāfiẓ 33/4b3=33:35

merd-i rāst-güy: köni sözlegli eren, ṣādıḳ 33/4a1=33:35

merd-i rūze-dār: rūze tutġan tişi, ṣāᵓimeᵗ 33/4b2=33:35

merd-i şadaḳa-dih: şadaḳa bérgen eren şadaḳa bérgen tişi, mutaṣaddıḳ mutaṣaddıḳaᵗ 33/4b2=33:35

merd-i şikībā: sergen eren, ṣābir 33/4a2=33:35

merd-i yād konende: yād ḳılġan eren, ẕākir 33/5a1=33:35

merdum: ādemī, insān 26/7a3=4:28

eren, recül 26/9b1=4:32

kişi, insān 30/33b1=16:4

merdumān: boḍun, nās 25/26a2=3:173

boḍun / ögür, nās 31/52a2=20:59

kişi, nās 30/48b3=16:38

merg: ölüm, mevt 26/46b1=4:78

ölüm, memāt 36/99b1=45:21

mescid-i Mekke: ağırlıġ mezgit, mescidü'l-ḥarām 28/82b1=8:34

mest: esrük, sekrān 26/18a2=4:43

mestī ve güm-rāhī: esrüklük, sekre[t] 30/29b1=15:72
meşġūl kerden: meşġūl ḳıl-, ilhā[ʾ] 38/63a3=63:9
meşġūl ḳıl-, şaġl 37/32b3=48:11
meşġūl konende: efsūs, levh 37/24b1=47:36
meşveret kerden: kenǧeş-, muşāvere[t] 25/22b3=3:159
kenǧeşil-, şūrā 36/26a3=42:38
tanış-, i[ʾ]timār 32/14b1=28:20
mey: ḫamr, ḫamr 37/12b3=47:15
meze: meze, ṭa[ᶜ]m 37/12b2=47:15
meze yāften: mezelen-, leẕāẕ 36/67b1=43:71
mezgit: mezgit, mescid 29/12b1=9:17
mezgit-i Mekke: mezgit-i ḥarām, mescidi'l-ḥarām 29/14a2=9:19
mīḥ: ḳazuḳ, vatid 34/50b2=38:12
mihmān: ḳonuḳ, żayf 30/28b2=15:68
mihrbān: bağırsaḳ, ra[ʾ]ūf 30/53a1=16:47
raḥīm, ḥafiyy 31/18b3=19:47
üküş raḥmetlig, raḥīm 30/18b1=15
üküş raḥmetlıġ, raḥmān 37/52b1=49
yarlıḳağan, raḥīm 33/9a3=33:43
mihter: beg, seyyid 33/24b2=33:67
miḳdār-ı āngе be-māl der miyān-ı dū engüşt: ewrülmiş kirçe, fatīl 26/46a3=4:77
minnet nihāden: minnet ḳıl-, menn 34/33a3=37:114
mirānīden: cān al-, tevaffī 35/67a3=40:77
öldür-, imāte[t] 28/35b2=7:158
öldür-, tevaffī 30/65a3=16:70
mirānīde şoden: öldürül-, tevaffī 35/63a3=40:67
mirāş ber dāşten: mīrāş al-, virş 27/15b1=4:176
mirāş bér-, īrāş 28/12a3=7:128
mirāş dāde şoden: mīrāş béril-, īrāş m. 36/67b3=43:72
mirāş girende: mīrāş alıġlı, vāriş 30/20a1=15:23
mirāş alġan, vāriş 32/5a2=28:5
mirāş giriften: mīrāş al-, virş 28/44a1=7:169
mis: baḳır yulı, ḳıtr 33/34b2=34:12
mis-i güdāḫte: sızġurmış tuç, muhl 36/85b3=44:45
miş: saġlıḳ, na[ᶜ]ce[t] 34/55a1=38:24
mīve: yimiş, şemer 30/34b3=16:11
mīve, fākihe[t] 34/13b3=36:57
miyān: ara, ḫilāl 29/36a1=9:47
ara, beyn 26/7b2=4:29
miyān-ı sarāy: sarāy ortası, sāḥa[t] 34/45a3=37:177
miyānçi: üstüvār er, ḥakem 26/12b3=4:35
üstüvār, ḥakem 26/12b3=4:35
miyāne: köni tüz, sevā[ʾ] 27/27b1=5:12
orta, sevā[ʾ] 36/86a2=44:47
tüz köni, sevā[ʾ] 34/54a2=38:22
tüz, sevā[ʾ] 32/15a3=28:22
muḫtelif cūr-ā-cūr: türlüg türlüg, muḫtelif 33/74b2=35:27
muḳīm: turmış, [ᶜ]ākif 31/68a2=20:97
mürçe: ẕerre, ẕerre[t] 26/16a1=4:40
mürçe-i ḫurd: ẕerre, ẕerre[t] 33/43a2=34:22
murdār: murdār, meyle[t] 30/93b3=16:115
murden: helāk bol-, helāk 27/15a2=4:176
öl-, mevt 33/77b1=35:36
ölüm, mevt 33/36a3=34:14
ölmiş, mevt 27/3b3=4:159
murde: ölüg, meyt 25/24a3=3:169
ölmiş, meyyit 33/69a3=35:9
murde ve ḳatl-i murdār: murdār, meyt 37/63a2=49:12
murġ: ḳuş, ṭayr 30/71b3=16:79
murġān [u] segān-ı şikār: awlaġlı it ḳuşlar, cāriḥa[t] 27/18a2=5:4
murġzār: murġzār, ravża[t] 36/16b1=42:22
mut[ᶜ]a dāden: mut[ᶜ]a bér-, temtī[ᶜ] 33/11b2=33:49
mutaṣarrıf şoden: erklen-, mülk 26/2a1=4:24
müy-ı büz: çübür, ṣa[ᶜ]r 30/73b1=16:80
müy-ı rüy: saḳal, liḥye[t] 31/66a1=20:94
müy-ı ser: baş, re[ʾ]s 28/28a1=7:150
müddet: baçığ, [ᶜ]ahd 31/63a3=20:86
mühr kerden: tamġa ur-, ṭab[ᶜ] 28/3a3=7:101
mühr ur-, ṭab[ᶜ] 29/66a1=9:93
mühr ur-, ḫatm 34/15b3=36:65
mühr kerde şoden: mühr urul-, ṭab[ᶜ] m. 29/62a3=9:87
müjde: müjde, buşrā 25/3a1=3:126
sewünçi, buşrā 30/78b3=16:89
müjde dāden: sewünçi bér-, tebşīr 30/26a1=15:53
müjde bér-, tebşīr 29/15b2=9:21
müjde dāde şoden: sewünçi béril-, tebşīr m. 30/57a3=16:58

müjde béril-, tebşîr m. 36/42b3=43:17
müjde dehende: müjdeçi, mübeşşir 33/10a1=33:46
müjde bérigli, beşîr 35/73b1=41:4
müjde bérigli, mübeşşir 37/31a1=48:8
müjdeçi, beşîr 33/46b2=34:28
müjdeçi / sewünçi, beşîr 28/58a1=7:188
müjde bérgüçi, mübeşşir 27/8a1=4:165
sewünç bérigli, mübeşşir 38/42b3=61:6
münkir şoden: tan-, cahd 30/66b3=16:71
tan-, küfr 26/31b3=4:60
tan-, inkâr 35/69b3=40:81
tanıġlı bol-, cehd 35/81a3=41:15
tanıġlı er-, cehd 35/89a1=41:28
tanıl-, küfr m. 26/95a3=4:140
münkir şevende: tanıġlı, cehd 35/60b1=40:63
müsülmān: boyun bérigli, muslim 28/11a1=7:126
müsülmānî: islām, islām 27/17b1=5:3
müsülmānlıḳ, islām 38/43b3=61:7
müsülmān şoden: müsülmān bol-, islām 37/66b3=49:17
müşt zeden: yuḍruḳla-, vekz 32/11a2=28:15
müzd: ter, ecr 26/3a2=4:24
yanut, ecr 25/25b1=3:171
müzd giriften: terke tut-, isti^{c}cār 32/17b3=28:26
müzdür būden: terke kir-, ecr 32/18a3=28:27

N (ن)

nā-be-ḳār: bî-bāk, fācir 34/58b3=38:28
nā-bînā: ḳaraġu, a^{c}mā 31/91b2=20:124
nā-çiz kerden: yitür-, iżlāl 37/8b2=47:8
yoḳ ḳıl-, iḥbāṭ 37/20a3=47:28
yoḳ ḳıl-, iżlāl 37/4b1=47:1
yoḳ yoḍun ḳıl-, ibṭāl 28/68a1=8:8
nā-çiz şoden: yoḳal-, ḥabṭ 29/49a3=9:69
yoḳ bol-, ḥabṭ 27/58a3=5:53
yolsuzluḳ, żalāl 35/37a1=40:25
nādān: biligsiz, cāhil 30/8b3=12:89
cāhil / biligsiz, cāhil 28/60b3=7:199
nādān, cāhil 35/14b1=39:64
nādānî: biligsizlik, cehāle^{t} 30/96a3=16:119
bilmezlik, cāhiliyye^{t} 33/2b1=33:33
cāhiliyyet, cāhiliyye^{t} 27/55b3=5:50
osallıḳ, ġamrat 37/84a3=51:11
nādān kerden: biligsiz, cehl 28/19a2=7:138
nā-dürüst: bāṭıl, bāṭıl 33/61a2=34:49
yaraġsız artaḳ, bāṭıl 28/19a3=7:139
yaraġsız, bāṭıl 30/67b1=16:72
nā-dürüst şoden: yoḳ yoḍun bol-, buṭl 28/8b2=7:118
nā-fercāmî: kerekmez söz, laġv 31/24b1=19:62
nāgāh: ançada, iżā 26/45a2=4:77
bir ançа, iżā 35/16b3=39:68
nāgāh, baġtet^{en} 28/56b3=7:187
tekin, iżā 30/56a1=16:54
nāgāh giriften: ḥîle, keyd 28/54a3=7:183
nā-girevîden: küfr, küfr 26/94a1=4:137 krş. **ne-girevîden**
tanmaḳ, küfr 27/2a1=4:156
tanmaḳlıḳ, küfr 30/89a1=16:106
Tangrını barlamamaḳ, küfr 37/58b2=49:7
nā-girevîde: tanıġlı, kāfir 30/41a2=16:27
kāfir, kāfir 27/59a2=5:54
küfr, küfr 29/16b3=9:23
nā-ḫ^{v}āh kerden: yigrentür-, tekrîh 37/58b1=49:7
nā-ḫoşnūdî: öwke, ġażab 31/63b1=20:86
nā-ḫoşnūd kerden: nā-ḫoşnūd ḳıl-, isḫāṭ 37/20a2=47:28
nā-ḫoşnūd şoden: buş-, seḫāṭ 29/41b3=9:58
nā-nebîsende: bilig bilmez kişi, ümmiyy 38/50a1=62:2
nā-pedîd kerden: belgüsüz ḳıl-, maḥv 36/18b2=42:24
ḳınayu yoḍ-, ṭams 26/22b1=4:47
nā-pesend dārende: köngülsüzün, kerh^{en} 35/77b3=41:11
taplamaz, kārih 28/66b2=8:5
unamaġlı, kārih 29/36b3=9:48
nā-pesend dāşten: ^{c}ayb ḳıl-, naḳm 28/10b2=7:126
öç al-, naḳm 29/53b3=9:74
taplama-, kurh 29/35a3=9:46
terslen-, kurh 35/30b1=40:14
unama-, kurh 29/24b3=9:33

nā-pesendide: unamaġlı, kārih 28/2b3=7:88
nā-pesendîden: unama-, kurh 29/58a2=9:81
nā-peydā: belgüsüz, ġayb 33/62b2=34:53
ġayb, ġayb 33/79a2=35:38
örtüglü, ġayb 37/67a3=49:18
örtüglüg, ġayb 28/57b2=7:188
nā-rāst: ḥıyānet ḳılġan, ḥavvān 26/73b3=4:107
ḥıyānet ḳılġan, ḥā'in 26/73a1=4:105
nā-rāstî: ḥıyānet, ḥā'ine[t] 27/28a3=5:13
nā-rāstî kerden: ḥıyānet ḳıl-, ḥıyāne[t] 28/78b1=8:27
ḥıyānet ḳıl-, iḥtiyān 26/73b1=4:107
nā-revā şoden: kāsidlik, kesād 29/17b3=9:24
nā-sāzvārî: yaraşmamaḳ, nuşūz 26/11b3=4:34
köngül aġrıġı, nuşūz 26/86b3=4:128
nā-sipās: nū-sipās, kafūr 33/77b3=35:36
nā-şāyeste: ḥarām, ḥarām 30/94b3=16:116
nā-şāyeste kerden: ḥarām ḳıl-, taḥrîm 27/4a3=4:160
nā-şināḫte āverden: tan-, inkār 30/75a2=16:83
nā-şinevānde: eşitmegü, ġayre mus-me'in 26/21a2=4:46
nā-vācib: bāṭıl, bāṭıl 27/5a2=4:161
nā-vācib ü nā-sezā: bāṭıl, bāṭıl 29/25a3=9:34
nā-zānende: ḳısır, 'aḳîm 36/34a2=42:50
ḳısır, 'āḳir 31/5a3=19:5
ḳısır tügün, 'aḳim 37/89a1=51:29
nā'leyn: na'leyn, na'l 31/39a2=20:12
nāliden: ınçıḳlan-, iştikā' 38/1b2=58:1
nām: at, ism 27/18b2=5:4
nām u neng: ḥamiyet / öwke, ḥamiyye[t] 37/45a3=48:26
öwke, ḥamiyye[t] 37/45a3=48:26
nām burde: atanmış, ınusemmā 30/59b1=16:61
nām-ı ān vādî: Ṭuvā, Ṭuvā 31/39a3=20:12
namāz: namāz, şalā[t] 26/97a3=4:142
secde, sucūd 37/80b3=50:40
namāz kerden: namāz ḳıl-, yuṣallî 26/69b1=4:102
tesbîḥ ḳıl-, tesbîḥ 31/7b1=19:11
namāz konende: namāz / tesbîḥ ḳılıġlı, müsebbiḥ 34/43a3=37:166
namāz ḳılġan ḳunçuy, ḳānite[t] 38/91b3=66:5
tesbîḥ aytıġlı, müsebbiḥ 34/38b3=37:143
nāme: bitig yarlıġ, kitāb 33/58a3=34:44
bitig, kitāb 25/28a2=3:187
ḥisāb, ḳitṭ 34/51b2=38:16
kitāb, kitāb 27/51a1=5:44
yād / pend, zikr 34/49a1=38:8
nāy-ı gulū: boġuz, ḥancere[t] 35/32a3=40:18
nāzende: küwengen, faḫūr 26/14b1=4:36
ne: ap, in 26/35b1=4:62
ermez, lā 25/25a1=3:170
kendü, bel 34/19a3=37:12
kerekmez, lā 33/17b3=33:53
yoḳ, lā 25/25a1=3:170
ne-bāşed: kerekmez, mā kāne li 26/58b1=4:92
ne-būd: yoḳ, mā kāne 33/7b3=33:38
yoḳ bolġusı, mā kāne 33/41b1=34:21
ne-būd u ne sezend: kerekmez, mā kāne li 33/5a 3=33:36
ne-çi: kendü, bel 30/5a3=12:82
yoḳ, bel 35/6b3=39:49
yoḳ kim, bel 30/69a3=16:75
ne-girende: tutmaġlı, lā mutteḥiẓ 26/5a2=4:25
ne-gireviden: kāfir bol-, küfr 33/74a2=35:26
tan-, küfr 30/19b2=15:2
ne-huşdār: ḥıredi yoḳ, lā ya'ḳılūne 38/28a2=59:14
ne-istāden: taḳṣîr ḳıl-, iḳṣār 28/61b3=7:202
ne-ki: kendü, bel 26/24a1=4:49
ne-sezend: kerekmez, mā kāne li 29/12a3=9:17
nebîre yā ḫidmetkār: yégençük azu tapuġçı, ḥāfid 30/67a3=16:72
nebîz-i ḫurmā: esrütgü, seker 30/63b1=16:67
nefrîn: ḳarġış, la'ne[t] 30/23b3=15:35
la'net, la'ne[t] 32/28a1=28:42
nefrîn kerde: mel'ūn, mel'ūn 33/22a3=33:61
nefrîn kerden: ḳarġa-, la'n 37/30a2=48:6
la'net ḳıl-, la'n 33/20a1=33:57
yırat-, la'n 27/27b2=5:13

nefrîn kerde şoden: laʿnet ḳılın-, ḳutile 37/84a2=51:10
neng dâşten: ʿârlan-, istinkâf 27/12b1=4:172
ʿâr tut-, istinkâf 27/12a2=4:172
ner: erkek, zeker 26/83b3=4:124
nerdübân: üzengü, miʿrâc 36/51a2=43:33
nerm: yumşaḳ, leyyin 31/46b3=20:44
yumşaḳ, ruḥâʾ 34/61b1=38:36
nerm-i dil: yumşaḳ köngüllüg, zelîl 27/59a1=5:54
nerm kerden: yumşat-, ilâneᵗ 33/33b3=34:10
nerm şoden: yumşa-, leyân 34/93b3=39:23
yumşaḳlıḳ, leyân li 25/22a3=3:159
nev: yangı, cedîd 33/32a1=34:7
nev yaʿni dovvum bâr: yangı, cedîd 37/72b3=50:15
nev kerden: yangı bol-, iḥdâṯ 31/87b1=20:113
yangı belgürt-, iḥdâṯ 38/77b1=65:1
nevmîd: nevmîd, müblis 36/68b3=43:75
umunçsuz, ḳâniṭ 30/27a2=15:55
nevmîd būden: umınçsız bol-, yeʾs 30/7b1=12:87
bungal-, yeʾûs 31/76a1=41:49
nevmîd bol-, ḳunûṭ 35/9a2=39:53
nevmîd şoden: nevmîd bol-, ḥâʾib 25/3b3=3:127
nevmîd bol-, ḥaybet 31/52b3=20:61
nevmîd bol-, ḳunûṭ 36/21a3=42:28
nevmîd bol-, yeʾs 27/16b3=5:3
umunçsuz bol-, ḳunûṭ 30/27a3=15:56
umınçsız bol-, yeʾs 30/7b2=12:87
umunçsuz bol-, istiʾâs 30/3a3=12:80
nezd: dergâh, ledun 26/16b2=4:40
dergâh, ʿind 32/32b2=28:49
tegi, li- 28/56b1=7:187
üsk, ʿind 25/3a3=3:126
üsk, ledun 26/38b3=4:67
nezdîk: baş, ledâ 35/23a3=40:18
ḳat, ʿind 37/55a2=49:3
keligli, ḥażiraᵗ 28/39b3=7:163
üsk, ledâ 36/70b1=43:80
yaḳın, muḳarreb 27/12a3=4:172
yaḳın, ḳarîb 33/61b2=34:50
yaḳın, ḳurbân 31/82a3=46:28
yawuḳ, ḳarîb 37/47b1=48:27
nezdîk âmede būden: yaġurmış bol-, iḳtirâb 28/55 a3=7:185
nezdîkî: ulanmaḳ, vesîleᵗ 27/43b3=5:35
yaġutmaḳ, zulfâ 33/53a2=34:37
nezdîkî kerden: yaġu-, ḳurb 26/18a1=4:43
nezdîk kerde: yaḳın bolmış, muḳarreb 28/7b1=7:114
nezdîk kerden: yaġut-, taḳrîb 33/53a2=34:37
nezdîk kerde şoden: yaġutul-, izlâf m. 37/77a3=50:31
nezdîk konende: yaġut-, idnâʾ 33/21a2=33:59
nezdîk şoden: bol-, ʿasâ 37/17b2=47:22
yaġu-, ḳurb 29/20b2=9:28
nezdîk-ter: bu ajun, dünyâ 33/66b1=35:5
yaḳın, aḳrab 37/73a2=50:16
yaḳın, dünyâ 28/29b1=7:152
yaḳın, ḳarîb 36/12b3=42:17
yaḳınraḳ, ednâ 33614b1=33:51
yaḳınraḳ, aḳrab 30/71a1=16:77
nezdîk-ter ü ferû-mâye-ter: yaḳınraḳ, ednâ 28/44a 2=7:169
nibişten: biti-, ketb 27/34a3=5:21
nibişte: bitinmiş, mektûb 28/33b2=7:157
bitig, kitâb 30/19a1=15:1
nibişte şoden: bitin-, ketb m. 26/85b3=4:127
bitil-, ketb m. 26/45a2=4:77
nigâhbân: erklig, vekîl 26/75a2=4:109
erklig, ḥâzin 35/52b3=40:49
erklig / mâlik, ḥâzin 35/20b2=39:73
küḍezçi, vekîl 30/2b1=12:66
küḍezçi, ḥafîẓ 33/42b3=34:21
küḍezçi, raḳîb 33/15b3=33:52
küḍezgen, ḥafîẓ 36/3a1=42:6
küḍezgen, raḳîb 37/73b3=50:18
saḳlaġuçı, ḥâzin 35/18b3=39:71
nigâh dârende: küḍezgen, ḥâfiẓ 26/11b1=4:34
küḍezigli, vâḳî 35/34b3=40:21
küḍezigli, ʿâşım 35/42a3=40:33
nigâh dâşte: küḍezgen, ḥafîẓ 37/69a2=50:4
nigâh dâşten: berk tut-, imsâk 33/6a3=33:37 krş. **nigeh dâşten**
küḍez-, ḥıfẓ 26/11b2=4:34
küḍez-, imsâk 33/81b2=35:41
küḍez-, ittiḳâ 34/94b1=39:24
küḍez-, râʾi 26/21a2=4:46
küḍez-, raḳb 29/8a2=9:10
küḍez-, viḳâyeᵗ 30/74a3=16:81
saḳla-, ḳavvâ 35/27b2=40:9
tut-, imsâk 27/18b1=5:4
nigâh dâşten fariża: bitig, kitâb 26/2b1=4:24

nigāh dāşten ḫʷāste şoden: küḍezū tilen-, istiḥfāẓ 27/50b3=5:44

nigāh dāşte şoden: küḍezil-, viḳāyeᵗ m. 38/74b1=64:16

nigāşten: beze-, taşvīr 35/60b3=40:64

şūret ḳıl-, taşvīr 38/66b2=64:3

nigeh dāşten: küḍez-, mess 30/72a2=16:79

niger: şūret, şūreᵗ 35/61a1=40:64

niger konende: şūreᵗ ḳılġan, muṣavvir 38/32b1=59:24

nigeristen: baḳ-, reᵓy 26/19b3=4:44

baḳ-, naẓar 28/4a3=7:103

kör-, naẓar 35/70a2=40:82

kör-, reᵓy 30/71b3=16:79

yumup açmaḳ, lemḥ 30/70b3=16:77

nigerende: baḳıġlı, nāẓir 28/6a1=7:108

nigeristen yaᶜni diden: baḳ-, naẓar 28/21b2=7:43

nigeriş kerden: amulluḳ ḳıl-, tebeyyün 37/57a2=49:6

nigūnsārī: helāklik, teᶜs 37/8b2=47:8

nigūsār kerden: töpen ḳıl-, irkās 26/53b3=4:88

töpen ḳıl-, kebt 25/3b2=3:127

nigūsār kerde şoden: yandurul-, irkās 26/57b1=4:91

nihād: sünnet, sünneᵗ 33/8a1=33:38

yol, sünneᵗ 33/22b2=33:62

nihād-ı Ḫudāy: yol, sünneᵗ 33/83b3=35:43

Tangrınıñ yolı, sünneᵗ 33/84a1=35:43

nihāden: ḳoḍ-, vażᶜ 26/70b3=4:102

nihāde şoden: ornal-, vażᶜ m. 35/17a2=39:69

nihān: ġayb, ġayb 33/60b3=34:48

örtügli, gayb 29/56a3=9:78

örtügli, sırr 30/69a2=16:75

örtüglüg, ġayb 38/31a3=59:22

sır, sırr 29/56a1=9:78

yaşru, sırr 33/75b1=35:29

yaşru söz, sırr 36/70a3=43:80

nihān reften: emit-, ravġ 34/27b3=37:91

nik: eḍgü, ṣāliḥ 33/70a2=35:10

eḍgü, ḫayr 34/65b1=38:47

eḍgü iş, ṣāliḥ 31/23b2=19:60

ḫayr, ḫayr 29/62b3=9:88

üḍründi, ḫayr 34/65b3=38:48

nik ān-çi: néme körklüg, niᶜimmā 26/29b2=4:58

nik bāz dārende: yıġġan, — 33/46b2=34:28

nik bāz gerdende: keḍ yanġan, evvāb 34/59b1=38:30

yanġan, evvāb 34/52a2=38:17

nik büden: umınçsız bol-, ḳanūṭ 31/76a1=41:49

nik dānā: bilgen, ᶜallām 29/56a2=9:78

nik dārende ez Ḫudāy: tapġan, ᶜābid 36/70b3=43:81

nik endek: néme az, ḳalīl 34/55b2=38:24

nik fermānende: fermānlaġan, emmār 30/1a1=12:53

nik furū bārānīden: berekāt bér-, mübāreke ᵗ 34/32b3=37:113

nik germ: ḳaynar, ḥamīm 37/13b2=47:15

nik ḫʷāh: eḍgü sanġan, nāṣiḥ 32/9a2=28:12

nik ḫʷāsten: eḍgü san-, nuṣḥ 29/64b1=9:91

nik ḫorende: üküş yégen, ekkāl 27/49a2=5:42

nik merd: eḍgü, ṣāliḥ 26/39b3=4:69

nik nādān: biligsiz, cahūl 33/37a1=33:72

nik nu-sipās: nu-sipās, kafūr 33/38b1=34:17

nik rāst-gūy: keḍ çın sözlegli, ṣıddīḳ 26/39b2=4:69

nik revān: yügrük, cevād 34/59b3=38:31

nik sitemkār: ẓalūm / küç ḳılġan, ẓalūm 33/27a1=33:72

nik şigift: tek tanġ, ᶜucāb 34/48a2=38:5

nik şinevende: üküş eşitgen, semmāᶜ 27/47a3=5:41

nik şoden: onġar-, işlāḥ 27/45b3=5:39

nik tevbe dehende / tevbe pezīr: tevbe ḳabūl ḳılġan, tevvāb 37/63a3=49:12

nikī: yaḫşı, ḫayr 26/86b1=4:127

eḍgülük, ḫayr 30/70a1=16:76

eḍgülük, ḫasene ᵗ 29/37a3=9:50

eḍgülük, ḫüsn 36/18a1=42:23

ḫayr, ḫayr 26/77b3=4:114

ḫayrāt, ḫayr 27/54a3=5:48

nikū: cemāl, ḫüsn 33/15b1=33:52

ḫayr, ḫayr 29/43b2=9:61

irinç, niᶜmeᵗ 30/55b1=16:53

körklüg, cemīl 30/5b2=12:83

körklüg, ḫüsn 26/39b3=4:69

körklüg, ḫüsnā 28/17b3=7:137

körklüg, ḫasene ᵗ 26/52a1=4:85

néme eḍgü, ḫüsn 34/62b1=38:40

néme körklüg, niᶜme 28/86a3=8:40
yaḫşı, ḫüsn 34/56a3=38:25
nīkū / bihter: eḍgü, maᶜrūf 37/17a3=47:21
nīkū-bahā: irinç, niᶜmeᵗ 30/97a2=16:121
nīkūkār: eḍgü, muşlīḥ 32/14a1=28:19
eḍgü, muḥsin 34/26a2=37:80
eḍgü bol-, berr 31/13a1=19:32
eḍgülük etgen, muḥsin 37/85b2=51:16
eḍgülük ḳılġan, berr 31/8a2=19:14
eḍgü ḳılıḳlı, muḥsin 32/10a1=28:14
eḍgülük ḳılığlı, muşlīḥ 28/45b2=7:170
eḍgülük ḳılığlı, muḥsin 28/39a1=7:161
eḍgülük ḳılġan, muḥsin 29/64b2=9:91
eḍgü işlig, muḥsin 30/9b2=12:90
körklüg, muḥsin 34/33a1=37:113
yaḫşı, muḥsin 31/71a3=39:34
nīkūkārī: körklüglük, iḥsān 26/35b2=4:62
nīkūkārī kerden: eḍgülük ḳıl-, iḥsān 26/87b1=4:128
ongarmaḳ, işlāḥ 26/13a1=4:35
nīkū kerden: eḍgülük ḳıl-, işlāḥ 30/96b1=16:119
élleş-, işlāḥ 36/27a2=42:40
körklüg ḳıl-, işlāḥ 37/5a3=47:2
körklüg ḳıl-, iḥsān 38/66b3=64:3
ongar- / eḍgü ḳıl-, işlāḥ 28/64b2=8:1
ongar-, işlāḥ 28/21a2=7:142
yaraştur-, işlāḥ 37/60a2=49:9
nīkū-ter: eḍgülük, ḫüsn 29/38a3=9:52
körklügrek, aḥsen 28/23b3=7:145
körklüg, aḥsen 26/52b2=4:86
körklüg, ḫüsnā 28/53a2=7:180
nīkū-terīn: körklügrek, aḥsen 34/93a2=39:23
nīkū ü kirām: tüzün, kerīm 33/1b1=33:31
nīkūyī: eḍgülük, niᶜmeᵗ 35/6b1=39:49
eḍgülük, maᶜrūf 28/34a1=7:157
eḍgülük, ᶜurf 28/60b3=7:199
eḍgülük, ḫayr 30/42b2=16:30
eḍgülük, ḥaseneᵗ 28/13b3=7:131
eḍgülük, ḫüsnā 30/60a2=16:62
irinç, niᶜmet 30/74b2=16:81
körklük, ḫüsn 34/66a2=38:49
niᶜmet, niᶜmeᵗ 27/17a3=5:3
nīkūyī firistāden: niᶜmet bér-, inᶜām 26/39b1=4:69
nīkūyī kerden: eḍgülük, birr 38/5b1=58:9
eḍgülük ḳıl-, iḥsān 30/42b2=16:30
eḍgülük ḳıl-, inᶜām 31/77a3=41:51
eḍgülük, iḥsān 30/79a1=16:90
minnet ḳıl-, menn 26/62b2=4:94
niᶜmet bér-, inᶜām 26/41a1=4:72
sipās ur-, menn 30/9a3=12:90
nīme: yaru, nışf 27/15b1=4:176
yarım, nışf 26/5b1=4:25
niᶜmet dāden ve minnet nihāden: niᶜmet bér-, menn 34/62a2=38:39
nīrū: ḳuvvet, ḳuvveᵗ 29/48b2=9:69
küç, ḳuvveᵗ 31/7b3=19:12
nīrū-mend kerden: aġırla-, taᶜzīr 27/26b3=5:12
nīst: ermez, mā 25/11b2=3:144
ermez, leyse 33/1b2=33:32
yoḳ, mā 25/3a2=3:126
yoḳ, in 31/27b2=19:71
yoḳ, leyse 25/3b3=3:128
nīst kerden: helāk ḳıl-, ihlāk 36/101b2=45:24
helāk / yoḳ ḳıl-, ihlāk 28/31a3=7:155
öldür-, ḳātele 29/23a2=9:30
yoḳat-, tedmīr 28/18a2=7:137
yoḳat-, ihlāk 31/81b2=46:27
yoḳ ḳıl-, ihlāk 28/13a1=7:129
yoḳat-, muḳāteleᵗ 38/60a1=63:4
yoḳalt-, ışḥāt 31/52b2=20:61
nīst kerde şoden: helāk bol-, mutebber 28/19a3=7:139
nīst şoden: helāk bol-, bevr 33/70b3=35:10
yoḳalığlı, hālik 32/44a1=28:88
nişān: belgü, ᶜalāmeᵗ 30/37b2=16:16
āyet, āyeᵗ 27/51a3=5:44
belgü, āyeᵗ 26/27a3=4:55
belgü, şeraṭ 35/15a3=47:18
belgülüg, āyeᵗ 30/30a3=15:75
binā, eşer 35/34a3=40:21
binā ḳılġan, eşer 35/70b2=40:82
eşer, eşer 37/49a1=48:29
nişān, āyeᵗ 33/3a3=33:34
nişān dāden: şıfat ḳıl-, vaşf 36/71a3=43:82
nişān-ı rūy: yüzi nişānı, sīmā 37/21a2=47:30
nişesten: oltur-, ḳuᶜūd 29/63b2=9:90
oldur-, ḳuᶜūd 29/35b1=9:46
nişeste: oldruġlı, ḳāᶜid 29/62a1=9:86
oldurġan, ḳāᶜid 29/35a1=9:46

nişīn: oldurġu yer, maḳ^{c}ad 29/58a1=9:81
nuḫustīn: yawuḳ, dünyā 35/78b2=41:12
evvel, evvel 28/22b2=7:143
evvelḳı, evvel 31/54a3=20:65
evvelḳı, ūlā 36/83a1=44:35
numūden: émle-, işāre^{t} 31/12a1=19:29
köndür-, hidāye^{t} 26/94a1=4:137
köndür-, ihdā^{ɔ} 31/17a2=19:43
körkit-, murā^{ɔ}ā^{t} 26/97a3=4:142
körkit-, ri^{ɔ}ā^{ɔ} 26/15a3=4:38
körkit-, irā^{ɔ}e^{t} 28/21b2=7:143
numūde şoden: ḫayāl körü n-, taḫyīl m. 31/54b2=20:66
nusipās: nū-sipās, keffār 37/75a3=50:24
tanġan, keffār 34/78b2=39:3
nusipāsi kerden: tan-, küfr 34/81b2=39:7
nūsipās kerden: tan-, küfr 30/67b2=16:72
nuṣret: furḳān, furḳān 29/2a1=8:41
nuṣret ya^{c}ni yārī: aḍırmaḳ, furḳān 28/79b1=8:29
nübī: Ḳur^{ɔ}ān, Ḳur^{ɔ}ān 26/49b2=4:82
oḳıġu, Ḳur^{ɔ}ān 30/19b1=15:1
nübī / kitāb-ı Muḥammed: oḳıġu, Ḳur^{ɔ}ān 30/31b3=15:91
nüh du: toḳsan toḳuz, tis^{c}un ve tis^{c}üne 34/54a3=38:23
nüsḫa: bitig, nusḫa^{t} 28/30b1=7:154
nüsḫa kerden: bitin-, istinsāḫ 36/105a1=45:29
nüvīd: va^{c}de, mī^{c}ād 29/2b3=8:42
va^{c}de, va^{c}d 26/82b3=4:122
va^{c}de, mev^{c}id 31/63b2=20:87
va^{c}īd, va^{c}id 37/72b1=50:14
nüvīd dāden: va^{c}de ḳıl-, va^{c}d 29/47b3=9:68
va^{c}de ber-, va^{c}d 28/67a2=8:7
nüvīd dāde şoden: va^{c}de ḳılın-, va^{c}d m. 34/15b1=36:63
nüvīd dāden yekdīgerrā: va^{c}de bériş-, muvā^{c}ade^{t} 29/2b2=8:42

ö (ع)

^{c}ömr dāden: uzun ^{c}ömr bér-, ta^{c}mīr 34/17a2=36:68

P (پ)

pādāş: cẕā, cezā^{ɔ} 27/39a3=5:29
neng, cezā^{ɔ} 36/26b3=42:40
yanut, ṣevāb 25/13a1=3:145
yanut, cezā^{ɔ} 29/59l=9:82
pādāş bisyār dehende: arḳa üküş bérgen, şekūr 33/76a1=35:30
pādāş dāden: cezā bér-, cezā^{ɔ} 33/30a2=34:4
ḳod-, nisyān 29/47b2=9:67
songlat-, i^{c}ḳāb 29/55b1=9:77
yanut bér-, işābe^{t} 25/16b3=3:153
yanut bér-, cezā^{ɔ} 28/29b2=7:152
pādāş dāde şoden: yanut béril-, cezā^{ɔ} m. 26/83a3=4:123
cezā béril-, cezā^{ɔ} m. 38/93b2=66:7
pādāş-ı bedī: ésiz yanut, seyyi^{ɔ}e^{t} 35/7b3=39:51
pādāş-ı bisyār dehende: az ṭā^{c}atḳa üküş yanut bérgen, şekūr 36/18a2=42:23
azḳa üküş bérgen, şekūr 38/75a2=64:17
pādāş-ı mekr dāden: al yanutı bér-, mekr 28/80b1=8:30
pādşāh: erklig, melik 31/87b2=20:114
melik, melik 27/34a1=5:20
pādşāhī: erk, sulṭān 33/42a1=34:21
erk, mülk 35/31b1=40:16
erklik, melekū^{t} 28/55a1=7:185
erklik, mülk 28/35b1=7:158
mülk, mülk 27/31a1=5:17
pādşāhī yāften: erklen-, tevellī 37/17b3=47:22
pāk: arıġ, ṭayyib 26/19a3=4:43
arıġ, subḥān 29/23b3=9:31
arıġlıḳ, subḥān 30/57a2=16:57
yaḫşı, ṭayyib 33/70a2=35:10
zekāt, zekā^{t} 31/21a3=19:55
pāk būden: ḫoş tur-, ṭīb 35/20b3=39:73
pāk goften: arıġ ay-, tesbīḥ 38/32b2=59:24
arıġlıḳ, subḥān 31/14a2=19:35
arıġ, subḥān 34/42a1=37:159
arıġ Tangrı, subḥān 34/5b1=36:36
pākī: arıġlıḳ, zekā^{t} 31/8a2=19:13
^{c}iddet, ^{c}idde^{t} 38/76a2=65:1
pāk kerde: arıġ, muḳaddes 31/39a3=20:12
pāk kerden: arıt-, taṭhīr 27/22b2=5:6
pāk kerden u suturden: arıt-, tezkiye^{t} 26/24a1=4:49
pāk-ter: arıġraḳ, eṭhār 33/17b1=33:53

pāk u ḫoş: arıġ, ṭayyib 27/18a2=5:4
pāk ya^{c}ni Şām: arıġ yer, muḳaddes 27/34a3=5:21
pākīze / ḫoş: ḫoş, ṭayyibe^{t} 38/46b3=61:12
pākīze kerden: arıt-, taṭhīr 33/3a2=33:33
arıt-, temḥīş 25/10a3=3:141
arıt-, tezkiye^{t} 38/50a3=62:2
beze- / arıt-, imtiḥān 37/55a3=49:3
pākīze kerde: arıġ ḳılınmış, muṭahhar 26/28b3=4:57
pākīze şoden: arı-, tezekkī 31/59a1=20:76
pāre: bir ança, ba^{c}ż 36/64a1=43:63
kesek, cüz^{c} 32/20b1=28:29
pāre ... pāre: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 29/47a 2=9:67
kes kes, ^{c}iżīn 30/31b3=15:91
kes kes / pāre pāre, dekk 28/22a3=7:143
pāre-i āb: uça suwı, nuṭfe^{t} 30/33b1=16:4
pāre-i āteş: pāre ot, ḳabes 31/38b2=20:10
pāre-i ebr: pāre bulıt, kisf 33/33a2=34:9
pāre-i māl: kesek, biżā^{c}a^{t} 30/8a2=12:88
pāre-i zemīn: orun, buḳ^{c}a^{t} 32/21a1=28:30
pāre laḥtī: amarı ... amarı, ba^{c}ż ... ba^{c}ż 26/4b1=4:25
pāre pāre kerden: kes kes ḳıl-, taḳṭī^{c} 37/13b2=47:15
pārsā: küḏezigli, muḥşin 27/20a1=5:5
küḏezgen, muḥşin 26/5a1=4:25
pārsā, muḥşin 26/2b3=4:24
pāsuḫ dāden: icābet ḳıl-, isticābe^{t} 28/60a4=7:194
pāsuḫ dāde şoden: icābet ḳılın-, isticābe^{t} m. 36/11b2=42:16
pāsuḫ kerden: icābet ḳıl-, isticābe^{t} 28/76a1=8:24
icābet ḳıl-, icābe^{t} 32/41b3=28:65
müstecāb ḳıl-, isticābe^{t} 28/68a3=8:9
pāşine: kiḏin, ^{c}aḳib 25/12a2=3:144
pāy: aḏaḳ, ricl 27/42b2=5:33
aḏaḳ, ḳadem 25/14b3=3:147
pāy fuşurden: aḏaḳ tik-, işrār 36/91b2=45:8
pāy-gāh: derece, derk 26/98b3=4:145
derece, derece^{t} 28/66a1=8:4
pāy güşāde kerden: boşa-, taṭlīḳ 33/11a3=33:49
pāyān: soñ, ^{c}āḳıbe^{t} 38/85a1=65:9
pāyānkār: soñ, ^{c}āḳıbe^{t} 28/4a3=7:103
pāydār: bāḳī ya^{c}ni tüplüg, bāḳī 36/48a2=43:28
ḳaldaçı, bāḳī 30/83b2=16:96
körklüg bāḳī, bāḳī 31/30a2=19:76
pāydār-ter: bāḳī, ebḳā 36/25a2=42:36
bāḳīraḳ, ebḳā 31/56b3=20:71
pāyende: baḳıġlı, nāẓir 33/16a3=33:53
berekātlıg, tebārek 36/72a2=43:85
pāyende-ter: bāḳī, ebḳā 31/57b3=20:73
bāḳīraḳ, ebḳā 31/92b2=20:127
pāygāh: derecāt, derece^{t} 38/7b2=58:11
ḳur, derece^{t} 35/30b2=40:15
pāyīden: baḳ-, naẓar 26/21b2=4:46
pāyisten: baḳ-, naẓar 34/10b2=36:49
küḏ-, naẓar 36/65a2=43:66
peder-i perī: periler atası, cānn 30/21a1=15:27
pedīd āmeden: belgür-, ẓuhūr 29/36b2=9:48
belgür-, bedā$^{\supset}$ 36/107a2=45:33
belgür-, tebeyyün 37/18b3=47:25
pedīd āmeden naẓar kerden: nūr körkit-, tecellī 28/22a2=7:143
pedīd kerden: belgürt-, tibyān 30/78b2=16:89
belgülüg ḳıl-, şer^{c} 36/7b1=42:13
toḳı-, żarb 30/91b2=16:112
ur-, żarb 30/68b2=16:75
pedīd şoden: belgür-, bedā$^{\supset}$ 31/90a1=20:121
pehlū: ḳoltıḳ, cenāḥ 31/41b3=20:22
yan, cenb 29/26b1=9:35
pehnā: én, ^{c}arż 25/5b3=3:133
pelīd: arıġsız, ḫabīş 28/34a3=7:157
arıġsız, necis 29/20b2=9:28
^{c}aẕāb, rics 33/3a1=33:33
pelīdkār: yazuḳ, ^{c}anet 26/5b3=4:25
pelīdkārī kerden: zinā ḳıl-, zinā 38/37b3=60:12
penāh custen: sıġın-, isti^{c}āẕe^{t} 28/61a2=7:200
penāh gīrende: térlür yer, mutenḥayyiz 28/72a3=8:16
penāh giriften: sıġın-, isti^{c}āẕe^{t} 35/56b1=40:56
sıġın-, ^{c}avẕ 35/38a1=40:27

peyġāmber: ıḍılmış, mürsel 32/41b3=28:65
mürsel, mürsel 34/44a3=37:171
peyġāmber, nebī 33/1b2=33:32
peygāmber, resūl 38/50a1=62:2
resūl, resūl 38/5a3=58:9
resūl ya^{c}ni yalavaç, resūl 29/12a1=9:16
yalavaç, nebī 25/13b1=3:146
yalavaç, resūl 25/5b1=3:132
yalawaç, resūl 33/2b3=33:33
peyġāmber-i āgāh konende: ḫāṣ yalawaç, resūl^{en} nebiyy^{en} 31/21a2=19:54
peyġāmber-i ḫāṣ: ḫāṣ yalavaç, resūl^{en} nebiyyen 31/20a2=19:51
peyġāmberī: peyġāmberlıḳ, nübüvve^{t} 36/96a2=45:16
peygār: ḫuşūmet, ḥişām 36/43b1=43:18
tartışıḳ, cedel 36/61b3=43:58
peygār kerden: ḫaşmlaş-, iḫtişām 34/11a1=36:49
ḫuşūmet, teḫāşum 34/70a3=38:64
ḫuşūmet ḳılış-, iḫtişām 34/71b2=38:69
tartış-, mucādele^{t} 28/66b2=8:6
tartış- / uruş-, mucādele^{t} 30/91a3=16:111
peygār konende: çoġıçı üstelgen, ḫaşīm 30/33b2=16:4
çoġıçı, ḫaşīm 36/61b3=43:58
ḫaşm, ḫaşm 34/53a3=38:21
peymān: ^{c}ahd, ^{c}ahd 31/31a1=19:78
baçıġ, ^{c}ahd 28/3b2=7:102
peymān kerden: ^{c}ahd ḳıl-, ^{c}ahd 31/88a1=20:115
peymāne: ülgü, keyl 30/8a3=12:88
peyvendgāh ya^{c}nī dest ü pāy: ernek uçları, benān 28/70b3=8:12
peyvesten: ulaş-, vaṣl 26/55b1=4:90
peyveste: tutaşı, mutetābi^{c} 26/60b1=4:92
tutaşı, muḳīm 30/30b1=15:76
tutaşı, vāṣib 30/55a3=16:52
peyveste būden: ulaşu téril-, ^{c}akf 28/18b2=7:138
pezer: ata, eb 29/16b2=9:23
peziruften: peẕirle-, teḳabbul 27/38a3=5:27
peẕirle-, ḳabūl 36/19a3=42:25
peẕirle-, kefl 32/9a1=28:12
tevbe bér-, tevbe^{t} ^{c}alā 31/90b1=20:122
peẕīrende: ḳabūl ḳılıġlı, ḳābil 35/23a2=40:3
peẕirufte şoden: peẕirlen-, teḳabbul m. 29/39a1=9:53
pindāriden: saḳın-, ḥisāb 36/70a2=43:80
pindāşten: sézin-, ḥisbān 25/28b3=3:188
sézin-, ze^{c}m 38/68b3=64:7
saḳın-, ḥisāb 36/98b3=45:21
pinhān dāşten: kizle-, ketm 26/14b3=4:37
kizle-, ḫicās 31/54b3=20:67
kizle-, iḫfā^{3} 38/34b3=60:1
yaşur-, iḫfā^{3} 27/29a1=5:15
yaşur-, isrār 27/57b2=5:52
pinhān goften: yaşru sözle-, isrār 38/89b1=66:3
pinhān kerden: kizle-, dess 30/58a2=16:59
yaşur-, iḫfā^{3} 33/18a3=33:54
yaşur-, isrār 30/38a2=16:23
pinhān reften: emit-, ravġ 37/88a1=51:26
pinhān şoden: yaş-, tevārī 30/57b3=16:59
pīr: awıçḳa, şeyḫ 32/16a3=28:23
uluġ pīr, şeyḫ 35/63a2=40:67
pīrī: ürünglük, şeyb 31/5a1=19:4
pīrāhen: könglek, ḳamīş 30/10a3=12:93
könglek, sirbāl 30/74a2=16:81
pīrāye: altun birle étig, ḥuliyy 28/26a2=7:148
étig, ḥilye^{t} 30/36b2=16:14
şamuşa, ḥilye^{t} 36/43b1=43:18
pīrūz: belgülüg, ẓāhir 35/40a2=40:29
pīrūzī: ḳurtulmaḳ, fevz 26/41b3=4:73
pīrūzī dāden: elig bér-, iẓfār 37/43a2=48:24
pīrūz kerden: belgürt-, iẓhār ^{c}alā 29/24b2=9:33
pīrūz şoden: ḳurtul-, fevz 26/41b3=4:73
pistān: emüzgen, murżi^{c}a^{t} 32/8b2=28:12
piş: aşnu, ḳable 28/31b1=7:155
burun, ḳable 28/9b2=7:123
burunḳı, beyne yedey 33/48a2=34:31
ḳaṭ, beyne yedey 31/25a3=19:64
öñg, ḳable 25/8a3=3:137
öñg, beyne yedey 37/53b2=49:1
öñgdin, ḳable 25/11b3=3:144
öñgdin, beyne yedey 27/53a2=5:48
utru, beyne yedey 27/52a2=5:46
piş āmeden: tut-, telaḳḳī 37/73a3=50:17

pīş āyende, pīş revende: utru kelmiş, mustaḳbil 31/79a2=46:24
pīş-desti kerden: bir ikindi aşun-, istibāḳ 34/16b1=36:66
ozuş-, istibāḳ 27/54a3=5:48
pīş-desti kerden: üsten-, sebḳ 38/24a3=59:10
pīş-desti konende: ozruğlı, sābıḳ 34/7b1=36:40
pīş firistāden: aşundur-, taḳdīm 32/31a2=28:47
ilgerü ıḳ-, taḳaddum 26/35a1=4:62
ilgerü kel-, taḳdīm 34/69a2=38:61
öng ıḳ-, taḳdīm 38/8b3=58:13
pīşgāh-ı mescid: miḥrāb, miḥrāb 34/53a3=38:21
pīşī giriften: ilgerü keç-, taḳaddüm 37/53b1=49:1
pīşīn: aşnuḳı, evvelīn 30/38b3=16:24
evvelḳı, evvelīn 28/81a2=8:31
ozaḳı, evvel 34/20a3=37:17
pīşī konende: öngürtgen, muᶜāciz 33/54a1=34:38
pīş reften: aşnu bar-, istiḳdām 33/47b2=34:30
aşın-, istiḳdām 30/59b3=16:61
er-, sebḳ 34/44a2=37:171
keç-, sebḳ 31/69a1=20:99
oz-, sebḳ 36/9b1=42:14
öngdin keç-, selef 28/85a3=8:38
öngdin keç-, taḳaddüm 37/27a1=48:2
pīş-ter: köprek, ekşer 36/103a2=45:26
pīşānī: alın, cebin 29/26a3=9:35
pīş-mānī: aḍaḳ, ḳadem 30/82b2=16:94
pīşvā: baş, imām 29/9b1=9:12
başçı, imām 31/5a2=28:5
pīzruftār: uğḳa aldaçı, kefīl 30/80a3=16:91
pīzruftār kerden: bér-, ikfāl 34/54b2=38:23
pōst: teri, cild 26/27b2=4:56
puḫte şoden: çovlan-, nażc 26/27b2=4:56
pursīden: aça tile, istiftāᵓ 26/85a3=4:127
ay-, istiftāᵓ 34/40a1=37:149
ayt- / sor-, suᵓāl 30/51a2=16:43
sor-, istiftāᵓ 34/19a1=37:11
sor-, suᵓāl 28/56a1=7:187
pursende: tilegli, sāᵓil 35/77a3=41:10
pursīden ez yekdiger: soruş-, tesāᵓul 32/42a2=28:66
pursīde şode: sorulmış, mesᵓūl 34/22a3=37:24
pursīde şoden: sorul-, suᵓāl m. 30/56b3=16:56
puser: er oğlan, ibn 38/15a1=58:22
erkek oğlan, ibn 32/4b1=28:4
oğul, ibn 30/4b1=12:81
oğlan, ibn 29/17a3=9:24
yégen, sıbṭ 27/6b3=4:163
puserek: oğulḳına, buneyy 34/30a2=37:102
puser-i ᶜam: mīrāş alġan, mevlā 26/10a2=4:33
yaġuḳ, mevlā 31/5a2=19:5
puser-i pīzrufte: oğullanmış oğul, deᶜiyy 33/7a3=33:37
puser-i rāh: yol oğlı, ibni's-sebīl 38/21b3=59:7
pūş: örtüg, kinān 35/74a1=41:5
pūşānden: ört-, muvārāᵗ 27/40a1=5:31
pūşīden: keḍ-, lubs 33/73a1=35:12
kizle-, iḳnān 32/43a2=28:69
ört-, tekfīr 26/8b3=4:31
ört-, ġışyān 25/17b2=3:154
yaşur-, istiḫfāᵓ 26/73b3=4:108
pūşīde: örtüglü, ḥafiyy 31/4b2=19:3
pūşīde dāşten: kizle-, iḫfāᵓ 25/18b1=3:154
pūşīde şoden: ḳaraġu bol-, ᶜamā 32/42a1=28:66
örtüglüg kel-, iḫfāᵓ m. 35/31a3=40:16
pūşīde-ter: örtüglügrek, aḫfā 31/37b3=20:7
pūşiş: örtük / sıġınçu, kinn 30/74a1=16:81
örtük, libās 30/92b1=16:112
örtüg, ġişāveᵗ 36/101a1=45:23
örtüg, ġıṭāᵓ 37/74b3=50:22
pūyānīden: sekirt-, icāf 38/20b2=59:6
pūziş: ḫüccet, ḫüccetᵗ 36/11a2=42:15
pür kerden: toldur-, melᵓ 34/75b2=38:85
pür-resīde: bilgen, ḥafiyy 28/57a1=7:187
pür şoden: tolan-, imtilāᵓ 37/77a1=50:30
püşt: arḳa, ẓahr 31/43a3=20:31
arḳa, ẓahr 29/26b1=9:35
arḳa, dubur 26/22b2=4:47
kiḍin, dubur 27/34b1=5:21
kirü, dubur 28/72a1=8:15
soñg, dubur 37/80b3=50:40
uça, ẓahr 28/48a1=7:172
püşt be-dīvār nihāde: tamḳa yölenmiş, müsenned 38/59b2=63:4
püşt dāden: ewür-, tevliyeᵗ 38/26b2=59:12

püşt dāden yaᶜnī gürīḫten: ewür-, tevliyeᵗ 37/41b3=48:22
püşt dehende: arḳa bérigli, mudbir 34/27b3=37:91
ḳaḍra yanıġlı, mudbir 32/21b2=28:31
yüz ewrügli, mudbir 35/42a2=40:33
püşt ḫam dehende: rükūᶜ ḳılġan, rākiᶜ 37/48b2=48:29

R (ر)

rāh: iç yol, sebīl 29/26a1=9:34
köni yol, ṣırāṭ 34/16b1=36:66
ḳurtulmaḳ, necāᵗ 35/48a3=40:41
şerīᶜat, şerīᶜaᵗ 36/97b1=45:18
yol, cuddeᵗ 33/74b3=35:27
yol, sebīl 26/18b1=4:43
yol, ṣırāṭ 27/14b3=4:175
yol, sünneᵗ 25/8a3=3:137
yol, ṭarīḳ 31/59b1=20:77
rāh burden: kön-, ihtidāᵃ 36/39b3=43:10
rāh dīden: yol kör-, baṣar 34/16b2=36:66
rāh giriften: kön-, ihtidāᵃ 32/2b1=27:92
rāh-ı dīn ü nihād: yaruḳ yol, şirᵃaᵗ 27/53b3=5:48
çerāġ, şerīᶜat 27/53b3=5:48
rāh-ı fāżıl-ter: yol, ṭarīḳaᵗ 31/53b2=20:63
rāh-ı güẕer: yol oġlı, ibni's-sebīl 29/43a2=9:60
rāh-ı rāst: könilik, hudā 37/47b2=48:28
köni yol, hudā 28/60a3=7:193
köni yol, ṣırātu müstaḳīm 34/14b3=36:61
rāh-ı rāst burden: köni yolḳa bar-, ihtidāᵃ 30/37b3=16:16
rāh-ı rāst dāden: köndür-, hidāyeᵗ 33/68b1=35:8
rāh-ı rāst girende: könülmiş, muhtedī 36/53a1= 43:37
rāh-ı rāst girifte: köni yolḳa könmiş, muhtedī 29/13b3=9:18
könügli, muhtedī 28/51b2=7:178
rāh-ı rāst giriften: kön-, ihtidāᵃ 28/36a2=7:159
köni yol tut-, ihtidāᵃ 33/61b1=34:50
köni yolḳa kön-, ihtidāᵃ 30/37b2=16:15
rāh-ı rāst numūden: köndür-, hidāyeᵗ 29/14b3=9:19
yaruḳ yol , minhāc 27/53b3=5:48
rāh numāy: köndürgen, hādiᵃ 28/55b3=7:186
köni yol, hudā 32/28b2=28:43
köndürügli, hādī 31/72b2=39:36
yolḳa köndürmek, hudā 30/86b3=16:102
yolçı, hudā 36/98b2=45:20
rāh numāyende-ter: könirek, ahdā 32/32b3=28:49
rāh numūden: aymış yol, hudā 31/91a2=20:123
kön-, hidāyeᵗ 28/53b2=7:181
köndür-, hidāyeᵗ 26/54a1=4:88
könilik, hudā 37/14b3=47:17
köni yol, hudā 25/8b3=3:138
köni yol körkit-, hidāyeᵗ 28/36a3=7:159
köni yolḳa köndürmek, hudā 30/11a2=12:111
köni yolḳa köndür-, hidāyeᵗ 36/35b3=42:52
köni yol körset-, hidāyeᵗ 38/44a1=61:7
yolçıla-, dilāleᵗ 33/31b2=34:7
yolḳa köndür-, hidāyeᵗ 30/48a2=16:37
yol körgüz-, dilāleᵗ 38/45a3=61:10
yol körkit-, hidāyeᵗ 31/92b2=20:128
yol körset-, hidāyeᵗ 38/61a3=63:6
rāh numūdenī: yolçı / ḳılavuz, hudā 35/55a2=40:54
rāh yāfte-ter: köni yol bulmışraḳ, ahdā 33/82b3=35:42
raḥmet: raḥmet, ravḥ 30/7b1=12:87
rām kerden: uḍu barıġlı ḳıl-, tesḫīr 30/35a2=16:12
fermān tutuġlı ḳıl-, tesḫīr 30/36a3=16:14
musaḫḫar ḳıl-, tesḫīr 33/73b3=35:13
rām kerde: fermān tutuġlı, musaḫḫar 30/72a1=16:79
rānden: sür-, sevḳ 33/69a3=35:9
sür-, ẕevd 32/16a1=28:23
rānde: sürülmiş, racīm 30/23b2=15:34
sökmiş sürülmiş, racīm 30/85a2=16:98

rānde şoden: sürül-, sevḳ m. 28/66b3=8:6
rāst: çın, ḥaḳḳ 33/66b1=35:5
çın söz, ḥaḳḳ 29/21b3=9:29
ḥaḳīḳat, ḥaḳḳ 29/36b2=9:48
īmīn, emīn 32/18a1=28:26
köni, ḥaḳḳ 30/48b3=16:38
köni, mustaḳīm 33/86a1=36:4
köni, reşād 35/40b3=40:29
köni, rüşd 28/24b2=7:146
köni, ṣādıḳ 37/83b2=51:5
köni, sedīd 33/25b3=33:70
köni, sevā' 38/35a2=60:1
köni, seviyy 31/17a3=19:43
köni yol, mustaḳīm 30/25a3=15:41
ong, eymen 31/60b2=20:80
rāst yaraġlıġ, ḥaḳḳ 28/4b3=7:105
rāst, ḥaḳḳ 28/65b3=8:4
saġ, yemīn 33/37a2=34:15
sağ ḳol, eymen 31/20a3=19:52
sezā, ḥaḳḳ 27/10b2=4:171
yaraġlıġ, ḥaḳḳ 28/8b2=7:118
rāst āverden: tenġeştür-, muvāṭa'a[t] 29/28b1=9:37
rāst būden: rāst tur-, istiḳāme[t] 35/75a1=41:6
rāst goften: rāst ay-, ṣıdḳ 29/33b3=9:43
rāst-gūy: köni, ṣādıḳ 30/5a3=12:82
çın, ṣādıḳ 25/27b2=3:183
çın ya'ni rāst sözlegüçi, ṣādıḳ 34/41b1=37:157
çın köni, ṣādıḳ 28/5b1=7:106
çın sözlegli, ṣādıḳ 33/47a3=34:29
könike tapuġlı, ṣādıḳ 37/66a1=49:15
rāst-gūy dārende: bitügli, mü'min 28/14b3=7:132
çınġarıġlı, muṣaddıḳ 26/22a3=4:47
çın tutuġlı, muṣaddıḳ 33/76a3=35:31
rāst-gūy dāşten: bit-, īmān 29/43b3=9:61
könike tut-, taṣdīḳ 31/71a1=39:33
rāstgūy-ter: könirek, aşdaḳ 26/83a1=4:122
rāstī: 'adl, 'adl 38/78a2=65:2
çınlıḳ, ḥaḳḳ 38/33b3=60:1
çınlıḳ / rāstlıḳ, ḥaḳḳ 36/18b3=42:24
könilik, 'adl 37/60a2=49:9
könilik, ḥaḳḳ 28/53b3=7:181
könilik, ḳıst 27/49b1=5:42
rāstlıḳ, ḥaḳḳ 28/36a3=7:159
sezā, ḥaḳḳ 33/58a1=34:43
rāst īstāde: rāst ornatmış, rāsī 33/35b2=34:13
rāst īstāden: köni tur-, istivā' 37/49b2=48:29
rāstkār: bütün işlig, ḥakīm 36/35a1=42:51
ḥakīm, ḥakīm 26/89a1=4:130
köni, rāşid 37/58b3=49:7
rāst kerden: aḍaḳın ḳıl-, iḳāme[t] 38/78a3=65:2
ḥelāl ḳılmaḳ, teḥille[t] 38/89a2=66:2
rāst ḳıl-, ṣıdḳ 33/40a2=34:20
rāst tur-, ṣıdḳ 37/17b1=47:21
törüt-, tesviye[t] 34/72a3=3
tüp tüz ḳıl-, tesviye[t] 30/21b3=15:29
rāst şoden ü dürüst şoden: çın-oḳ, ḥaḳḳ 26/82b 3=4:122
rāst-ter: köni yolluġraḳ, ahdā 26/25a2=4:51
könirek, ahdā' 36/46b2=43:24
könirek, aḳvam 26/21b3=4:46
könirek, aşdaḳ 26/53a3=4:87
rāst yā şomār rāst: köni, ḳayyim 29/27b1=9:36
rāz: rāz, necvā' 31/53a2=20:62
sır, sırr 37/19b2=47:26
rāz goften: rāz ay-, tenāci 38/5a1=58:9
rāz aymaḳ, necvā 38/5b3=58:10
rāz ayt-, tenāci 38/5b1=58:9
şuwşamaḳ, necvā 26/78a1=4:114
şuwşamış, necvā 29/56a2=9:78
rāz güyende: münācāt, neciyy 31/20b1=19:52
yaşru sözlegli, neciyy 30/3b1=12:80
rāzhā-yı sīnehā: köküzlerdeki, ẕātü'ş-şudūr 25/1b1=3:119
köngüller içindeki, ẕātü'ş-şudūr 27/23b2=5:7
köngüllerdeki, ẕātü'ş-şudūr 29/4a2=8:43
köngüllerdeki rāz, ẕāti'ş-şudūr 38/67b1=64:4
reftār: şūret, sīre[t] 31/41b2=20:21
reften: aḍrıl-, faṣl 30/10b3=12:94
aḳ-, cereyān 30/43a3=16:31
bar-, inṭilāḳ 31/2b3=18:77
bar-, seyr 32/19b3=28:29
bar-, se'y 38/95a1=66:8
bar-, zehāb 27/36a3=5:24
kit-, zehāb 29/5b3=8:46
yan-, tevellī 31/83a3=46:29
yor-, meşy 28/60a5=7:195
yor-, meşş 31/45a1=20:40

yorı-, seyḥ 29/7b2=9:2
yorı-, seyr 25/8a3=3:137
yorı-, żarb fī 25/20b3=3:156
yügür-, se^{c}y 31/54b3=20:66
yügrügli bol-, se^{c}y 31/41a3=20:20
reften ya^{c}nī helāk kerden: bar-, ẕehāb ^{c}alā 33/68b 2=35:8
revende: barıġlı, ẓāhib 34/29b1=37:99
yorıġlı, muḳtedi 36/46a3=43:23
yorıġlı kemi, cāriye^{t} 37/83a3=51:3
reg-i gerden: emgen tamur, ḥablu'l-varid 37/73a3=50:16
reh berende: könülmiş, muhtedī 36/45b1=43:22 krş. **rāh**
reh numūden: yolçıla-, dilāle^{t} 31/89b2=20:120
rehā kerden: ıḍ-, tesrīḥ 33/11b2=33:49
ıḍmaḳ, seraḥ 33/11b2=33:49
rehāniden: ḳurtġar-, tenciye^{t} 34/33b1=37:115
ḳurtġar-, incā^{y} 38/45b1=61:10
ḳurtġar-, inḳāż 34/90a2=39:19
ḳutġar-, incā^{y}, 28/19b3=7:141
ḳutġar-, tenciye^{t} 31/45b2=20:40
rehānide şoden: ḳurtuluġlı er-, inḳāż m. 34/8b1=36:43
rehīden: ḳurtul-, iflāḥ 31/55b1=20:69
rem kerden: musaḫḫar ḳıl-, teẕlīl 34/18b2=36:72
remīden: ḳaçmaḳ, nufūr 33/83a2=35:42
ḳurul-, işmi^{y}zāz 35/3a3=39:45
renc: emgek, naşab 33/77a1=35:35
emgek, eẕā 26/70b1=4:102
emgek, me^{c}arra^{t} 37/44b1=48:25
emgek, nuṣb 34/63a1=38:41
renc binende: bed-baḫt, şaḳiyy 31/13a3=19:32
renc resende: bed,baḫt, şaḳiyy 31/5a2=19:4
rencānīden: emget-, īẕā 33/16b3=33:53
rence şoden: emgek, şeḳā^{y} 31/36b3=20:2
resān: keḍ, belīġ 26/36a3=4:63
resānīden: tegür-, iblāġ 33/8b1=33:39
tegür-, tebliġ 31/84b2=46:23
tegür-, işābe^{t} 27/55b1=5:49
tegürmek, belāġ 30/74b3=16:82
tegürmeklik, belāġ 30/46b1=16:35
resende: muṣībet, muṣībe^{t} 26/35a1=4:62
tegigli, bāliġ 28/16b2=7:135
teggüçi, muṣībe^{t} 26/41a1=4:72
tegrügli, bāliġ 38/79b2=65:3
resende-i bed: açıġ, muṣībe^{t} 29/37b1=9:50
resīden: köz kemiş-, iṭṭilā^{c} 35/45b1=40:37
teg-, işābe^{t} 25/1b2-3=3:120
teg-, se^{c}a^{t} 31/68b2=20:98
teg-, bulūġ 33/58b3=34:45
teg-, nehy 28/29a3=7:152
ulan-, vaṣl 32/24a2=28:35
restegār: ḳurtuluġlı, fā^{y}iz 29/15b2=9:20
ḳurtuluġlı, müfliḥ 28/35a1=7:157
ḳurtulmış, müfliḥ 32/42b1=28:67
ḳurtul-, müfliḥ 38/74b2=64:16
restegārī: ḳurtulmaḳ, fevz 29/52b2=9:72
ḳurtulmaḳ, mefāze^{t} 35/13a3=39:61
restegārī būden: ḳurtul-, iflāḥ 38/56a1=62:10
restegārī yāften: ḳurtul-, iflāḥ 27/44a1=5:35
resten: ḳurtul-, fevz 33/26a3=33:71
ḳurtul-, iflāḥ 29/5b1=8:45
ḳurtul-, necā^{t} 32/17b1=28:25
reste ez küfr ü hevā: selāmet, selīm 34/26b2=37:84
rev: sefer, sefer 27/21b2=5:6
revān kerde: aḳar arıḳ, nehr 30/37b1=16:15
revān kerden: aḳıt-, isāle^{t} 33/34b2=34:12
aḳıt-, tefcīr 34/5a1=36:34
revān şoden: aḳ-, inbicās 28/37a2=7:160
yaşanġur-, feyż 29/65a3=9:92
rigūy-i ḥayż: ḥayż çöpreki, nesy 31/9b3=19:23
rīḫten: ḳuy-, ifrāġ 28/10b3=7:126
ḳuy-, ṣabb 36/86a2=44:48
rişte: egirmiş yip, ġazl 30/80b2=16:92
yip, ḥabl 31/54b1=20:66
rubūden: ḳap-, taḥaṭṭuf 28/77b3=8:26
rubūde şoden: ḳapıl-, teḥaṭṭuf m. 32/36b2=28:57
rūd: ḳol, vādī 32/20b3=28:30
rūde: baġarsuḳ, em^{c}ā^{y} 37/13b2=47:15
rūşen: açuḳ yaruḳ, munīr 33/74a1=35:25
rūşen kerde: muşaffā, muşaffā 37/13a1=47:15
rūşen şode: yaru-, işrāḳ 35/17a1=39:69
rūşen şoden: yaru-, ḳarr 33/14b1=33:51
yaruḳ bol-, ḳarr 31/10b2=19:26
rūşen ü peydā: belgülüg, beyyine^{t} 31/28b1=19:73

rūşenāyī: nūr, nūr 29/24a2=9:32
yaruḳluḳ, nūr 27/29b1=5:15
rūşenāyi-i çeşm: köz yaruḳı, ḳurratu ᶜayn 32/7a3=28:9
rūy: yüz, vech 33/24a1=33:66
rūy āverden: utru kel-, iḳbāl 34/22b2 =37:27
rūy der rūy-ı yekdīger āverden: bir ikindi utruşġan, muteḳābil 36/87a3= 44:53
rūy gerdānī: yüz ewürmek, iᶜrāż 26/86b3=4:128
rūy gerdāniden: yüz ewürgen, muᶜriż 29/55a3=9:76
yüz ewrügli, muᶜriż 28/75b3=8:23
yüz evrügli, muᶜriż 34/71a3=38:68
rūy gerdāniden: yüz ewür-, tevelli 28/86a2=8:40
yüz ewür-, iᶜrāż 28/60b3=7:199
yüz ewür-, şafḥ 27/28b2=5:13
yüz ewür-, şudūd 26/27a1=4:55
yan-, tevelli 29/41a2=9:57
rūy gerdiden: uḍ-, ittibāᶜ 33/40a3= 34:20
rūy-ı sūy-ı vey āmeden: utru bar-, iḳbāl 32/21b3=28:31
rūy kerden: uḍ-, ittibāᶜ 31/85a2= 20:108
rūy nihāden: utru kel-, iḳbāl 34/28b1 =37:94
rūyāniden: ündür-, nebāt bi 30/34a3= 16:11
ündür-, inbāt 34/5b2=36:36
rūz: kün, yevm 29/13a3=9:18
kündüz, nehār 30/35a2=16:12
rūz-ı cudā kerden ḥaḳ ez bāṭıl: aḍırmaḳ küni, yevmü'l-faşl 34/21a2=37:21
rūz-ı gāh dānişte şode: saḳış kün / belgülüg kün, yevmi'l-vaḳti'l-maᶜlūm 30/24a3=15:38
rūz-ı ᶜid: ᶜid küni, yevmü'z-zineᵗ 31/52a1=20:59
rūz-ı rüsteḫiz: uluġ kün, yevmi'l-ḳıyāmeᵗ 36/103a1=45:26
rūz-ı şenbe: şenbe, şenbe 28/40a1= 7:163
rūz-ı şumār: cezā küni, yevmü'd-dīn 34/21a2=37:20
ḥisāb küni, yevmi'l-ḥisāb 34/51b3= 38:16
saḳış küni, yevmi'd-dīn 30/23b3= 15:35
rūz reften: tesbīḥ ḳıl-, teᵓvīb 33/33b2= 34:10
rūzedār: rūze tutġan ... ḳunçuy, şāᵓimeᵗ 38/92a1=66:5
rūze dāşten: rūze tut-, şiyām 26/60b1= 4:92
rūzgār: zamāne, dehr 36/101b3=45:24
rūzgār-ı dırāz: kéç, meliyy 31/18b1= 19:46
rūzgār-ı kāfirī: biligsizlik, cāhiliyyeᵗ 37/45a3=48:26
bilmezlik, cāhiliyyeᵗ 25/18a1=3: 154
rūzī: rūzī, rızḳ 30/63b2=16:67
rūzī, ḳūt 35/77a1=41:10
rūzī dāden: rūzī, rızḳ 34/67a2=38:54
rūzī ḳıl-, rızḳ 30/56b3=16:56
rūzī bér-, rızḳ 30/67b1=16:72
rūzī dāde şoden: rūzī béril-, rızḳ m. 25/24b1=3:169
rūzī dehende: rūzī bérgen, rāzıḳ 33/55a1=34:39
rüsteḫīz: ḳıyāmet, ḳıyāmeᵗ 31/91b2= 20:124
ḳıyāmet yaᶜnī ḳopmaḳ, ḳıyāmeᵗ 38/36a2=60:3
ḳopmaḳ, ḳıyāmeᵗ 26/75a1=4:109
ḳopmaḳ yaᶜnī ḳıyāmet, ḳıyāmeᵗ 35/15b2=39:67
rüsvā kerden: ḫᵛār ḳıl-, iḫzāᵓ 29/10b2= 9:14
körksüz ḳıl-, feżḥ 30/28b2=15:68
rüsvā ḳıl-, iḫzāᵓ 30/40a3=16:27
rüsvāyī: ḫᵛārluḳ, ḫizy 34/95b2=39:26
ḫorluḳ, ḫizy 27/42b3=5:33
rüsvālıḳ, ḫizy 30/41a1=16:27

S (س ص)

sāᶜat: sāᶜat, sāᶜaᵗ 33/47b2=34:30
öḍ, sāᶜaᵗ 30/59b2=16:61
ṣadaḳa: ṣadaḳa, ṣadaḳaᵗ 26/78a2=4:114
ṣadaḳa dāden: ṣadaḳa bér-, taṣadduḳ 38/64b1=63:10
ṣadaḳa dehende: ṣadaḳa bérgüçi / muyanlıḳ bérgüçi, muṣaddıḳ 30/8b1= 12:88
ṣadaḳa kerden: ṣadaḳa bér-, taṣadduḳ 29/54b3=9:75
ṣadaḳa ḳıl-, taṣadduḳ 26/59a2=4:92
ṣaf-zede: ṣaf, ṣaff 31/54a1=20:64
ṣaf tutuġlı, ṣaff 34/43a2=37:165
ṣaf zeden: ṣaf tut-, ṣaff 38/41a1=61:4
ṣaḥrā: yazı, ᶜarā 34/39a2=37:145

saḫt: ḳatıġ, ḳāsī 27/27b3=5:13
ḳatıġ, be³s 28/41b3=7:165
ḳatıġ, şarṣar 35/81b1=41:16
ḳatıġ, şedīd 28/71a3=8:13
ḳatıġraḳ, eşedd 37/48a3=48:29
saḫti: ḳatıġlıḳ, żarr 31/76a2=41:50
ḳatıġlıḳ / esrüklük, sekre[t] 37/74a1=50:19
saḫtkār: ḳatıġ da[c]vîçi boḏun, eledd 31/35b2=19:97
saḫt şevende-i dil: ḳatıġ kön̂güllüg, ḳāsiyeti ḳalb 34/92b3=39:22
saḫt-ter: ḳatıġ, eşedd 35/51a2=40:46
ḳatıġraḳ, eşedd 26/51b2=4:84
ḳatıġınça, cehd 27/58a2=5:53
ḳatıġlanmaḳlarça, cehd 30/48a1=16:38
keḏ, eşedd 29/58b2=9:81
keḏrek, eşedd 29/48b1=9:69
küçlügrek, eşedd 35/80b2=41:15
saḫt-terin: ḳatıġraḳ, eşedd 38/26b3=59:13
saḫt-ter ü nîrū-ter: küçlügrek, eşedd-i ḳuvve[t] 35/70b1=40:82
saḫt-ter ü ḳavî-ter: keḏrek, eşedd 26/38b2=4:66
sāḫten: ḳıl-, ittiḫāẕ 36/100a3=45:23
ḳopar-, tebyî[t] 26/49a1=4:81
sāḫte kerden: ornat-, tebvi³e[t] 25/2b2=3:121
sāḳ: yota, sāḳ 34/60a3=38:33
buta 37/49b2=48:29
sāl: yıl, [c]ām 29/20b3=9:28
yıl, ḥicce[t] 32/18b1=28:27
yıl, sene[t] 27/37a3=5:26
ṣalāḫ āverden: ṣalāḫ ḳıl-, işlāḫ 26/88b1=4:129
sālār-ı leşker: ḥayl başı, naḳîb 27/26a3=5:12
sarāy: sarāy, dār 26/38a2=4:66
sarāy-ı bāz pesîn: kiḏinki sarāy, dārü'l-āḫire[t] 30/42b3=16:30
şavābkūr: bütün işlig, ḥakîm 26/6b2=4:26
sāvîden: töşek ḳat-, mess 33/11a3=33:49
sür-, mesḥ 27/21a2=5:6
yavuḳ-, mulāmese[t] 26/19a2=4:43
sāye: kölike, ẓıll 30/53a3=16:48
sāyebān: kölikelik, ẓulle[t] 34/88a3=39:16
sāyedār kerden: kölike ḳıl-, taẓlîl 28/37b1=7:160
sāz: étig, [c]udde[t] 29/35a3=9:46
sāz-ı ceng: sāz, ḥizr 26/40b1=4:71
sāz, silāḥ 26/69b3=4:102
uruş sāzı, silāḥ 26/69a1=4:102
sūz nām: yawuz at, laḳāb 37/61b3=49:11
sāzîden: ét- / tut-, ittiḫāẕ 30/64a1=16:68
sāzvārî custen: yaraşıḳlıḳ, tevfîḳ 26/35b2=4:62
sāzvārî efgenden: tevfîḳ bér-, tevfîḳ 26/13a2=4:35
se: üç, şelāşe[t] 27/11a3=4:171
segān segān: üçer üçer, şulāşe 33/64a1=35:1
sebeb: üçün, en 38/34a2=60:1
sebük: yün̂gül, ḫafîf 28/58b3=7:189
yün̂güllük, ḫafîf 29/32a2=9:41
sebük dāşten: yüngül tut-, istiḫfāf 30/73a1=16:80
sebük kerden: yün̂gül ḳıl-, taḫfîf 26/7a2=4:28
yün̂gült-, taḫfîf 35/53a1=40:49
sebük kerde şoden: yün̂gült-, taḫfîf 33/77b1=35:36
yün̂glü-, taḫfîf 30/76a1=16:85
secde āverden: secde ḳıl-, sucūd 26/69a2=4:102
yükün-, sucūd 30/53b3=16:49
secde kerden: secde, sucūd 37/49a1=48:29
secde ḳıl-, sucūd 28/63b3=7:206
secde konende: secde ḳılıġlı, sācid 34/72b2=38:72
yüknügli, sācid 30/22a2=15:29
secde reften: tüş-, ḫarr 28/22a3=7:143
sefer: sefer, sefer 33/39a3=34:19
yol, sefer 29/32b3=9:42
seg: it, kelb 28/50b1=7:176
seḥer: seḥer, seḥer 37/86a1=51:18
sehmnāk: ḳatıġ, nukr 38/84b3=65:8
selām: selām ḳılmaḳ, selām 33/9b1=33:44
selāmetlıḳ, selām 27/29b2=5:16
selām firistāden: selām ḳıl-, teslîm [c]alā 33/19b3=33:56
selām kerden: selām ḳılmaḳ, selām 33/19b3=33:56
semūm: tütünsüz, semūm 30/21a2=15:27
seng: taş, ḫacer 30/30a1=15:74
sengsār kerden: sür-, recm 31/18b1=19:46
taşla-, recm 36/79b3=44:20
sepîd: ürüng, ebyāż 33/74b3=35:27
sepîd şoden: ürger-, ibyizāż 30/6a2=12:84
sepîd ü rūşen: ürün̂g, ebyāż 28/6a1=7:108

ser: baş, reʾs 27/21a2=5:6
ser-bāz zeden: uman-, ibāʾ 30/22b1=15:31
ser ber āverde: baş kötürgen, ʿālī 34/73b2=38:75
ser ber āverden: uluġluḳ ḳıl-, ʿuluvv 32/4a2=28:4
ser ber zemīn nihende: yüknügli, sācid 28/9a2=7:120
secde ḳılıġlı, sācid 31/55b2=20:70
ser-gerdān kerde: abruġ, muẕebẕeb 26/97b2=4:143
ser-gerdān reften: ḥīre bol-, teyh 27/37a3=5:26
ser-gerdān şoden: başları tezginip turuḳar ḳaraġu, ʿameh 28/56a1=7:186
ser-geşte reften: tezginip yorı-, ʿameh 30/29b1=15:72
ser-i engüşt: ernek uçı, enmuleᵗ 25/1a2=3:119
ser ü ten şusten: arıt-, teṭahhur 27/21b1=5:6
yun-, iġtişāl 26/18b2=4:43
ser-zede: süsülmiş, neṭīḥaᵗ 27/16a2=5:3
serencām: ḳatıġlıḳ, vebāl 38/84b3=65:9
soñg, ʿāḳıbeᵗ 25/8b2=3:137
serencām-ı bed: ḳatıġlıḳ, vebāl 38/28b1=59:15
serencām-ı nīkū: iş soñgı eḏgülüki, ʿāḳıbeᵗ 28/12 b1=7:128
sergīn: tezek, ferş 30/62b3=16:66
serzeniş: melāmet, teşrīb 30/10a1=12:92
melāmet, levmeᵗ 27/59b1=5:54
sevgend: and, yemīn 26/10b1=4:33
sevgend ḫorden: andıḳ-, ḥalif 26/35b1=4:62
andıḳ- iḳsām 27/58a1=5:53
sezā: çın, ḥaḳḳ 38/44b3=61:9
sezā, ḥaḳḳ 31/87b2=20:114
sezā şoden: sezā bol-, ḥaḳḳ 30/47a3=16:36
sezā-ter: sezāraḳ, eḥaḳḳ 29/44b2=9:63
sezāvār: ḥaḳīḳat, ḥaḳīḳ 28/4b2=7:105
sezāvār-ı ḥışm şoden: öwkeke sezā bol-, isāf 36/60b1=43:55
sezāvār-ter: sezā, evlā 26/92a1=4:135
sezā, eḥaḳḳ 37/46a1=48:26
sezāraḳ, eḥaḳḳ 29/10a3=9:13
sezāraḳ, evlā 29/7a2=8:75
sezā-yı melāmet: melāmetlıġ, mulīm 34/38b2=37:142
sezīden: kerek-, inbiġāʾ 31/34a2=19:92
kerek bol-, inbiġāʾ 34/7a2=36:40
şıfat: meşel, meşel 37/49a2=48:29
şıfat, meşel 37/49a3=48:29
şıfat kerden: ṣıfat ḳıl-, vaṣf 30/60a1=16:62
sī: otuz, şelāşun, 28/20b2=4:142
sifad: şiftar, saḳf 36/51a2=43:33
şiftar / öçek, saḳf 30/39b3=16:26
sigāliden: al ḳıl-, mekr 30/52a2=16:45
ḳopar-, tebyīt 26/49a2=4:81
mekr, mekr 35/50a3=40:45
sigāliş: al, keyd 26/44b1=4:76
étig, keyd 31/53b3=20:64
étig / al, sigāliş 31/55b1=20:69
mekr, mekr 33/50a3=34:33
oġraġ, mekr 33/83b1=35:43
sigāliş-i bed: al, keyd 28/73b2=8:18
destān, keyd 34/29a3=37:98
keyd, keyd 35/46a2=40:37
yawuz étig / ḥile, sigāliş-i bed 31/52a3=20:60
sīm: kümiş, fiżżaᵗ 29/25b3=9:34
sīne: köngül, ṣadr 29/11a1=9:14
köküz, ṣadr 25/19b1=3:154
köküs yaʿnī köngül, ṣadr 31/42b1=20:25
sipāh: sü, cund 29/19b3=9:26
sü, ḥizb 38/13a3=58:19
sipās: şükr, ḥamd 33/63b1=35:1
ögdi, ḥamd 30/69a3=16:75
sipāsdār: az ʿamelḳa üküş cezā bérgen, şākir 26/100a3=4:147
şükr ḳılıġlı, şākir 28/59a2=7:189
sipās dārende: şükr ötegli, şākir 28/23a2=7:144
şükr ḳılġan, şākir 25/12b1=3:144
şükr ḳılġan, şekür 33/36a1=34:13
sipāsdārī kerden: şükr öte-, şükr 28/78a3=8:26
şükr ḳıl-, şükr 27/23a1=5:6
sipās dāşten: şükr öte-, şükr 30/71a3=16:78
şükr ḳıl-, şükr 33/37a3=34:15
siper: ḳalḳan, cunneᵗ 38/11a2=58:16
siperi şoden: alḳınmaḳ, nefād 34/67a3=38:54
tüke- / alḳın-, nefād 30/83b2=16:96
sipes güzāşte: songra ḳalġan, muḫallef 29/58a1=9:81
sipes güzāşten: küḏ-, teʾḫīr 38/64a3=63:10
sipesīn: ḳiḏin, āḫir 34/36b1=37:129
song, āḫir 29/13a3=9:18
song / āḫir, āḫir 29/21b1=9:29
sipurden: erkle-, vaṭʾ 37/44a3=48:25
ısparla-, tefvīż 35/50a1=40:44

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ

tapşur-, teʾdiyeᵗ 36/79a2=44:18
sitabr-dil: irig köngüllüg, ġalizü'l-ḳalb 25/22b1=3:159
sitabr şoden: yoġun bol-, istiġlāẕ 37/49b1=48:29
sitāleng: aşuḳ, kaᶜb 27/21a3=5:6
sitāre: yulduz, necm 30/35a3=16:12
sitāyiş: ḥamd, ḥamd 35/55b2=40:55
şükr, ḥamd 36/109a2=45:36
sitāyiş-i nikū: key ögdilik, lisānu ṣıdḳ 31/19b2=19:50
sitem: küç, ẓulm 26/8a1=4:30
küç, beġy 36/97a1=45:17
küç ḳılmaḳ, ẓulm 30/59a2=16:61
tengde keçrügli / artuḳ ḳılığlı, ᶜudvān 32/19a 3=28:28
yaġılıḳ, ġayy 36/9a3=42:14
ẓulm, ẓulm 35/41b3=40:31
sitemkār: ẓālim, ẓālim 29/17a2=9:23
küç ḳılığlı, ẓālim 26/43b2=4:75
küç ḳılġan, ẓālim 26/64b3=4:97
küç ḳıldaçı, ẓālim 38/53b1=62:7
küç ḳılġuçı, ẓallām 37/76b3=50:29
ẓulm ḳılığlı, ẓālim 34/33a2=37:113
sitemkār-ter: küç tegürgenrek, aẓlam 38/43b1=61:7
sitem kerden: artuḳluḳ ḳıl-, beġy 30/79b1=16:90
ḥaddin keç-, ᶜadv 28/39b3=7:163
ḥaddin keçmek, ᶜudvān 38/5a2=58:9
küç ét-, ẓulm 28/41b3=7:165
küç ḳıl-, ẓulm 26/75a3=4:110
küç ḳıl-, beġy 34/53b3=38:22
küç ḳılığlı er-, ẓulm 29/50b2=9:70
yaġılıḳ ḳıl-, beġy 37/59b3=49:9
yolsuzluḳ ḳıl-, beġy 37/59b1=49:9
ẓulm, ẓulm 27/4a2=4:160
ẓulm teg-, ẓulm m. 36/27b1=42:41
sitem kerde şoden: küç ḳılın-, ẓulm m. 26/46a2=4:77
ẓulm ḳılın-, ẓulm m. 35/17b2=39:69
siyāh: ḳap ḳara, müsvedd 30/57b2=16:58
ḳara, müsvedd 35/12b3=39:60
siyāh çeşm: ḳara közlüg, ḥavrāʾ 36/87b1=44:54
sūd: asıġ, meradd 31/30b1=19:76
asıġ, menfaᶜaᵗ 35/69a2=40:80
sūd dāşten: asıġ ḳıl-, iġnāʾ 28/74a2=8:19
asıġ ḳıl-, nefᶜ 32/7b1=28:9
sūd kerden: asıġ ét-, nefᶜ 31/85b2=20:109
asıġ ḳıl-, iġnāʾ 29/19a1=9:25
asıġ ḳıl-, nefᶜ 33/43b3=34:23
asıg, nefᶜ 28/57b1=7:188
suḫen: ᶜaẕāb, kelimeᵗ 35/25a2=40:6
kelām, kelām 37/36a3=48:15
kelimeᵗ, kelimeᵗ 29/31b3=9:40
söz, ḥadiṣ 26/95b1=4:140
söz, ḳavl 37/21a2=47:30
söz, kelām 28/23a1=7:144
söz, kelimeᵗ 26/20b3=4:46
suḫen āverden: sözlet-, inṭāḳ 35/84b2=41:21
suḫen goften: sözle-, tekellüm 28/21b1=7:143
sözle-, inṭāḳ 37/87a2=51:23
sözle-, nuṭḳ 34/28a2=37:92
sözlemek, teklim 27/8a1=4:164
suḫen güftār: sözleşmek, teḫāvur 38/2a1=58:1
suḫen-i behūde: kerekmez söz, laġv 32/35b1=28:55
suḫen-i dürüst: bütün söz, ḥikmeᵗ 33/3b1=33:34
çın söz, ḥikmeᵗ 38/50b1=62:2
ḥikmet, ḥikmeᵗ 26/26b2=4:54
ḥikmet, ḥükm 32/9b3=28:14
ḥüccet, ḥüccetᵗ 27/8a3=4:165
köni söz, ḥikmeᵗ 36/63b3=43:63
üstüvārlıḳ, ḥikmeᵗ 26/77b1=4:113
suḫen-i dürüst ve üstüvār: könilik, ḥikmeᵗ 30/99 a1=16:125
suḫen-i mevzūn yaᶜnī şiᶜr: şiᶜr, şiᶜr 34/17b1=36:69
suḫen-i rāst: köni söz, ḥaḳḳ 35/24b3=40:5
suḫen-şinev: ḳulaḳ, uẓun 29/43b3=9:61
suḫten: köyür-, taḥrīḳ 31/68a3=20:97
suḫte şoden: kökre-, futūn m. 37/84b2=51:13
supurden: boyun su-, teslīm 26/37b3=4:65
ısparla-, islām 26/84a3=4:125
supurden ü selām dāden: āsānlıḳ ur-, teslīm 29/4a2=8:43
supurde: ısparlanmış, musellem 26/59a1=4:92
şūr: borġu, şūr 31/69b3=20:102
sūre: sūre, sūreᵗ 29/45b1=9:64
şūret engīḫte: şūret, timṣāl 33/35b1=34:13
sutūde: ögdülmiş, ḥamīd 33/31a3=34:6
suturden: arıt-, tezkiyeᵗ 26/24a1=4:49

suturīde: yülütügli, muḥallik 37/46b3=48:27
suturk: muḫālif, ᶜanīd 37/75a3=50:24
sūy: tapa, ilā 33/31b1=34:7
tuş, tilḳāʾ 32/15a2=28:22
sūy-ı rāst: oŋ, yemīn 30/53b1=16:48
saġ yan, yemīn 34/23a1=37:28
sūy-ı vey: aŋa, ileyhi 34/28b1=37:94
sünnet-i ḫudāy der helāk: sünnet, sünnet 28/85b 1=8:38
süst: küçsüz, żaᶜīf 26/7a3=4:28
żaᶜif, żaᶜīf 29/64a2=9:91
süstī: süstluḳ, fetre 27/32b3=5:19
süsti kerden: süstel-, vahn 25/9a1=3:139
süst bol-, vahn 25/13b3=3:146
süstluḳ ḳıl-, veny 31/46b1=20:42
süst kerde şoden: süst bol-, teftīr m. 36/68b2=43:75
süstī konende: kewdeçi, mühin 28/73b1=8:18
ᶜöẕr ḳılġuçı, muᶜaẕẕir 29/63b1=9:90
süst şoden: żaᶜīf bol-, żaᶜf 25/14a1=3:146
süst bol-, vehn 31/4b3=19:4
süst şumurde: küçsüz tutulmış, mustażᶜaf 26/65b2=4:98
żaᶜīf tutulmış, mustażᶜaf 26/65a1=4:97
żaᶜīf, mustażᶜaf 26/43a1=4:75
süst şumurde şoden: küçsüz tutul-, istiżᶜāf m. 33/49a3=34:32
żaᶜīf tutul-, istiżᶜāf m. 28/17b1=7:137
süst şumurden: küçsüzle-, istiżᶜāf 28/28a3=7:150
küçsüz tut-, istiżᶜāf 32/4a3=28:4
süst-ter: żaᶜīfraḳ, eżᶜaf 31/30a1=19:75
süvār: atlandur-, vefd 31/32b2=19:85

Ş (ش)

şādī: ḳénglik ḫāl, serrāʾ 25/6a2=3:134
şādī kerden: müjde bér-, istibşār 25/24b2=3:170
sewün-, istibşār 30/28b1=15:67
şād kerden: tapalat-, işmāt 28/28b1=7:150
şād kerde şoden: sewün-, ḫubūr m. 36/66b3=43:70
şād konende: körklüg, behīc 37/70b1=50:7
şād şoden: sewün-, feraḥ 29/58a1=9:81
sewün-, istibşār 35/4a1=39:45
şād bol-, feraḥ 25/2a1=3:120
şādmān: şād bolup, fāriḥ 25/24b1=3:170
şād şoden / müjde dāden: sewünç eşittür- / müjde bér-, istibşār 25/25a2=3:171
şāḫ-ı ḫūşa-i ḫurmā: egilmiş ḫurmā butaḳı, ᶜur-cūn 34/7a1=36:39
şaḫūlīden yaᶜnī veş kerden: sıġırmaḳ, muḳāʾ 28/83a2=8:35
şāᶜir: söz ḳoşġu, şāᶜir 34/25a1=37:36
şāristān-ı ḳavm-i Lūṭ: zīr ü zeber bolmışlar, el-müʾtefiḳāt 29/50a3=9:70
şāyesten: ḥelāl er-, ḥelāl 33/15a12=33:52
şāyeste: açuḳluġ, ḥelāl 30/93a3=16:114
ḥelāl, ḥelāl 30/94b2=16:116
şāyeste kerden: ḥelāl ḳıl-, iḥlāl 26/2b1=4:24
ḥelāl, iḥlāl m. 27/19a1=5:5
şāyeste kerde şoden: ḥelāl ḳılın-, iḥlāl m. 27/18a1=5:4
şeb: şeb, leyl 34/6a2=36:37
tün, leyl 30/35a2=16:12
şebāngāh: keçe, ravāḥ 33/34b1=34:12
kéçe, āşāl 28/63b1=7:205
kéçe, aşīlen 37/31b1=48:9
kéçe, ᶜaşiyyen 31/7b2=19:11
kéçelik, ᶜaşiyy 35/55b3=40:55
şehr: él, belde 33/37b1=34:15
él, ḳarye 37/11a3=47:13
kend, belde 35/23b3=40:4
kend, medīne 30/28a3=15:67
uluş, ḳarye 31/81b3=46:27
şek: sézig, lebs 37/72b2=50:15
şenbe: şenbe, sebt 28/40a2=7:163
şenbe kerden: şenbe ḳıl-, sebt 28/40a3=7:163
şenīden: eşit-, semᶜ 26/95a2=4:140
ḳulaḳ tut-, istimāᶜ 28/62b3=7:204
şenīden ü güş dāşten: eşit-, semᶜ 28/60a8=7:198
şerefe: uḳulmaz ün, hems 31/85b2=20:108
şerm: uwtan-, istiḥyāʾ 32/16b3=28:25
şerm dāşten: uwtan-, istiḥyāʾ 33/16b3=33:53
şermsār kerden: rüsvā uvutluġ ḳıl-, iḫzāʾ 30/28b3=15:69
şeş: altı, sitte 37/79b3=50:38
şevher: cüft, zevc 38/1b1=58:1
şevī: cüft, baᶜl 26/86b3=4:128
şeyṭān: yek, şeyṭān 34/63a1=38:41

şifā dāden: şifā bér-, şifā' 29/10b3=9:14
şikāften: yarıl-, tefaṭṭur 31/33b2=19:90
şikāf: açuḳluḳ, ferc 37/70a1=50:6
şikāf būden: ġār, ġār 29/31a2=9:40
şikāf-ı der kūh: in, maġāra[t] 29/41a1 =9:57
şikāfte şoden: yarıl-, intişāḳ 31/33b3= 19:90
yarıl-, teşaḳḳuḳ 37/81b3=50:44
şikāfende ābrā: keligli tartıglı, māḥir 30/36b3=16:14
şikeften: sı-, nekş 36/58a3=43:50
şikem: ḳarın, baṭn 30/62b2=16:66
şikence: ᶜazāb, ᶜazāb 29/38b2=9:52
ḳatıġ ot, ᶜazāb 35/26b3=40:7
ḳın, ᶜazāb 33/50b3=34:33
ḳın, be'ş 35/40a3=40:29
ḳın, ricz 28/15b3=7:134
ḳın, nekāl 27/45b1=5:38
ḳın, ᶜiḳāb 34/51a2=38:14
ḳın, fitne[t] 37/84b3=51:14
ḳınlıġ, ᶜiḳāb 28/71a3=8:13
ḳınlıġ, be'ş 26/51b2=4:84
şikence āmeden: ḳonġur-, ityān 30/ 39b2=16:26
şikence-i dünyā: ḳın, ᶜazāb 31/29b2= 19:75
şikence kerde: ḳınanmış, muᶜazzeb 33/52a3=34:35
şikence kerden: ᶜazāb ḳıl-, taᶜzīb 38/ 84b2=65:8
ḳına-, taᶜzīb 29/40a3=9:55
ḳına-, muᶜākebe[t] 30/99b3=16:126
ḳınaġlı er-, taᶜzīb 28/81b3=8:33
şikence kerde şoden: ḳınal-, muᶜāḳebe[t] m. 30/100a1=16:126
şikence konende: ḳınaġlı, muᶜazzib 28/82a1=8:33
şikesten: kemiş-, ilḳā' 28/7b3=7:116
sın-, hedd[en] 31/34a1=19:90
sı-, naḳż 30/79b3=16:91
sı-, nekş 29/9a2=9:12
sındur-, naḳż 27/27b2=5:13
yar- / sı-, nekş 29/9b3=9:13
şikende-i kāmhā: ġalebe ḳılġan, ḳahhār 34/70b2=38:65
boynaġularnıng boynın sıġan, ḳahhār 35/31b2=40:16
şikeste: uşanmış, ḥuṭām 34/92a1= 39:21
şikībā: sergen, ṣabbār 33/40a1=34:19
sergen, ṣābir 29/6a1=8:46
serinigli, ṣābir 30/100a2=16:126
şikībāyi: ṣabr, ṣabr 28/11a1=7:127
serinmeklik, ṣabr 30/100a3=16:127
sermek, ṣabr 30/5b2=12:83
şikībāyi kerden: serin-, ṣabr 28/18a1= 7:137
ser-, ṣabr 29/6a1=8:46
ser-, iştibār 31/25b3=19:65
ṣabr ḳıl-, ṣabr 25/29a1=3:200
şikībāyi konende: sergen, ṣābir 25/11a2=3:142
şikībiden: ṣabr ḳıl-, ṣabr 25/29a2= 3:200
şikift: tang, ᶜacīb 37/68b2=50:2
tang iş, idd 31/33b2=19:89
şikift dāşten: tangla-, ᶜaceb 34/19a3= 37:12
şikift şoden: tangla-, ᶜaceb 37/68a3= 50:2
şināḫten: uḳ-, ᶜirfān 37/21a1=47:30
uḳ- yime bil-, ᶜirfān 37/21a2=47:30
şināḫten yekdigerrā: biliş-, teᶜāruf 37/64a1=49:13
şināḫte şoden: bilin-, ᶜirfān m. 33/21b1=33:59
şināsā kerden: uḳtur-, taᶜrīf 38/90a1= 66:3
şinevā: eşitgen, semīᶜ 25/2b3=3:121
şinevāniden: eşittür-, ismāᶜ 28/75b2= 8:23
şīr: süt, leben 30/63a1=16:66
şīr dāden: emüz-, irżāᶜ 32/5b3=28:7
şirfe: ün, rikz 31/36a2=19:98
şirīnkār: laṭīf, laṭīf 33/3b1=33:34
şitābāniden: éwdür-, iᶜcāl 31/61b3= 20:83
terklet-, taᶜcīl 34/51b2=38:16
şitābiden: éwiş-, musāraᶜa[t] 27/46b3= 5:41
éw-, nesl 34/11b3=36:51
şitāb ḫᵛāsten: éwe tile, istiᶜcāl 31/ 79b1=46:24
éw-, istiᶜcāl 34/45a2=37:176
şitāb konende: éweklik ḳılġan er-, istiᶜcāl 37/85a 1=51:14
şitāfiden: éw- azu yügür- seᶜy 32/14a3= 28:20
éw-, zeff 34/28b1=37:94
şitāften: éw-, ᶜacel 28/27b3=7:150
éw-, musāraᶜa[t] 25/5b2=3:133
éw-, cemḥ 29/41a3=9:57
éwit-, iżāᶜ 29/35b3=9:47
ḥaddin keç-, furūṭ 31/47a2=20:45
şoden: bol-, zall 30/57b1=16:58
bol-, işbāḥ 27/39b2=5:30
kel-, ityān 30/10b1=12:93
yan-, ᶜavde[t] 34/6b3=36:39

şubān: çūpān, rāᶜī 32/16a3=28:23
şukūfe: mīve, ṭalᶜ 37/71a3=50:10
şumār: ed-dīn, ed-dīn 37/83b2=51:6
ḥisāb, ḥisāb 38/84b1=65:8
san, ᶜiddeᵗ 29/27a1=9:36
şumār kerden: ḥisāb ḳıl-, muḥāsebeᵗ 38/84b1=65:8
şumār konende: saḳışlaġan, ḥasīb 33/8b3=33:39
saḳış ḳılġuçı, ḥasīb 26/53a1=4:86
şumurden: sa-, iᶜtidād 33/11b1=33:49
sa-, taᶜdīd 31/34b2=19:94
sana-, ᶜadd 34/69b2=38:62
sana-, iḥṣāᵓ 38/76a3=65:1
şūr: şūr, milḥ 33/72b1=35:12
şürgez: yılġun, eşl 33/38a2=34:16
şüride: ḳatış ḳarış, meric 37/69b1=50:5
şusten: yu-, ġasl 27/21a1=5:6
şutur: téwe, rikāb 38/20b3=59:6
şutur-suvārān: arḳış, rekb 29/2b1=8:42
şüy dide: yüzi açuḳ ḳunçuy, şeyyibeᵗ 38/92a2=66:5

T (ط ت)

tā: ançaḳa tegi, ḥattā 26/18a3=4:43
ançaḳ, key 30/65b2=16:70
bolġay kim, leᶜalleküm 33/73a3=35:12
ḳaçan, ḥattā 37/59b3=49:9
ḳayda, eyne 31/12b3=19:31
kim, li- 30/49a1=16:39
tā, en 30/37a3=16:15
tapa, ilā 32/16b1=28:24
tegi, ilā 26/46a1=4:77
tép, li- 33/13b2=33:50
tép, key 32/9a3=28:13
tā būden: anda er-, mā dāme 27/36a3=5:24
tā çün: ançaḳa tegi, ḥattā iẓā 33/44a1-2=34:23
ṭāᶜat dāşten: boyun su-, iṭāᶜaᵗ 25/23b2=3:168
dīn tut-, dīn 29/21b3=9:29
tāb bāz dāden: egirik yeşilmeki, nikş 30/80b3=16:92
tāb-rūy: yüzlüg, vecīh 33/25b1=33:69
tābān: yaruḳ yıldraġan, munīr 33/10a2=33:46
tābūt: tābūt, tābūt 31/44a3=20:39
taḫt: kürsi, kürsi 34/60b2=38:34
taḫt, ᶜarş 31/37a2=20:5
taḫt, serīr 36/51b1=43:34
taḫt-ı ārāste: taḫt, erīkeᵗ 34/13b2=36:56
taḫt-ı buzurg: ᶜarş, ᶜarş 35/22a1=39:75
taḫt, ᶜarş 35/25b2=40:7
taḫta: taḫta, levḥ 28/23a3=7:145
tāhī ??: küç, ḳuvveᵗ 30/80b2=16:92
ṭāḳat: erk, melk 31/63b3=20:87
taḳdīr: ḥükm, ḳadr 31/46a2=20:40
taḳdīr kerde: endāze ḳılınmış, maḳdūr 33/8a3= 33:38
taḳşīr kerden: ḥaddin keç-, tefrīṭ 35/11a1=39:56
tenġde keç-, tefrīṭ 30/3b2=12:80
ṭalāḳ dāden: ṭalāḳ ḳıl-, taṭlīḳ 38/76a1=65:1
tamām: tükel, kāmileᵗ 30/39a1=16:25
tamām u ḥunuk: soġuḳ, zalīl 26/29a1=4:57
tamām dāden: tükel bér-, īfāᵓ 30/8a3=12:88
tükel béril-, tevfiyeᵗ 33/75b2=35:30
tükel ḳıl-, tevfiyet 27/13a1=4:173
tamām dāde şoden: tükel béril-, tevaffī m. 30/91 b1=16:111
tükel béril-, tevfiyeᵗ m. 34/86a1=39:10
tükel ḳılın-, tevfiyeᵗ m. 35/17b3=39:70
tamām kerden: ḥükm ḳıl-, ḳażāᵓ 31/14a2=19:35
tükel ḳıl-, itmām 29/24a3=9:32
tükel ḳıl-, ikmāl 27/17a2=5:3
tamām konende: tükel ḳılġan, mutimm 38/44a3=61:8
tamām şoden: öldür-, ḳażāᵓ 32/11a2=28:15
tükel bol-, tamām 28/17b3=7:137
tārīkī: ḳarangḳuluḳ, zulmeᵗ 27/29b3=5:16
tāze: tāze, ṭariyy 33/72b3=35:12
tāzegī: körk, behceᵗ 32/1b1=27:60
tāzī: tāzī, ᶜarabiyy 30/87b1=16:103
tāzī zebān: tāzī, ᶜarabiyy 31/87a2=20:113
tāzī zewān: tāzī tili, ᶜarabiyy 34/96b1=39:28
tebāh: fesād, fesād 35/37b3=40:26
tebāhī: artuḳluḳ, ḥabal 29/35b3=9:47
artatur, fesād 27/42a3=5:33
köngül kiri, daḫāl 30/80b3=16092
tebāhī kerden: artaḳlıḳ ḳıl-, ifsād 28/11a3=7:127
fesād ḳıl-, ifsād 27/41a1=5:32

yarlıġdın çıḳ-, ifsād 30/77b3=16:88
tebāhkār: artaḳ işlig, müfsid 32/4b2=28:4
yawuz işlig, müfsid 34/58b1=38:28
yawuz işlig / ortaḳ ḳatıġlı, müfsid 28/4a3=7:103
tebāhkārī: bulġanuḳ, fāsıḳ 37/57a1=49:6
tehī ez ġam: fārıġ ḳaḍġusuz, fārıġ 32/7b3=28:10
tekye kerden: kön̂gül ur-, tevekkül 27/26a1=5:11
tayan-, tevakkuᵓ 31/40b3=20:18
tekye konende: kön̂gül urġan, müte-vekkil 31/74b 1=39:38
tekye zede: tayanġan, mütteḳīᵓ 34/66a3=38:51
tayanıġlı, mütteḳiᵓ 34/13b2=36:56
tekye zeden: tayan-, ittikāᵓ 36/51b1=43:34
telḫ: açıġ, ucāc 33/72b1=35:12
ten: biregü, nefs 32/13b1=28:19
et-öz, nefs 27/40b3=5:32
kewdelig, cesed 28/26a2=7:148
öz, nefs 26/36a2=4:63
ten, cism 38/59a3=63:4
ten, nefs 29/34a3=9:44
ten, cesed 31/64b1=20:88
yüz, vech 26/84a3=4:125
tenhā: bir ikindi, enfüs 37/61b2=49:11
ten-i diger: biregü, uḫrā 34/82a3=39:7
tene: tüp, cizᶜ 31/9b1=19:23
teng: tar, żank 31/91b1=20:124
tengī: emgek, ḥarac 26/37b2=4:65
tarlıḳ, żayḳ 30/100b1=16:127
tarlıḳ emgek, ḥarac 29/64b1=9:91
emgek tarlıḳ, ḥarac 27/22b2=5:6
emgek azu tarlıḳ, ḥarac 33/7b3=33:38
teng kerden: tarut-, ḳadr 33/52b2=34:36
tarut-, tażyīḳ 38/82a1=65:6
teng kerde şoden: taru-, ḳadr m. 38/83b1=65:7
teng şoden: taru-, ḥasar 26/55b3=4:90
taru-, żayḳ 29/19a2=9:25
tenhā: yan̂guz, ferdᵉⁿ 31/31b1=19:80
tenhā mānden: ḫālī bol-, ḫuluvv 25/1a1=3:119
terāşīden: yon-, naḥt 34/28b2=37:95
terāzū: terāzū, mizān 36/12b2=42:17
terengübīn: yandaḳ şekeri, menn 28/37b3=7:160
tersīden: artatmaḳ tile-, nezġ 28/61a1=7:200
ḳorḳ-, işfāḳ min 33/26a3=33:72
ḳorḳ-, fezeᶜ 33/61b3=34:51
ḳorḳ-, feraḳ 29/40b3=9:56
ḳorḳ-, ḥavf 26/86b2=4:128
ḳorḳ-, ḥaşyeᵗ 26/54a3=4:77
ḳorḳ-, ḥaẕer 29/45a3=9:64
ḳorḳ-, raheb 30/55a1=16:51
ḳorḳ-, recāᵓ 36/95a1=45:14
ḳorḳ-, ittiḳāᵓ 25/5a1=3:130
ḳorḳ-, vacel 30/26a3=15:53
saḳın-, ḥaẕer 27/48a2=5:41
saḳın-, ittiḳāᵓ 28/41a3=7:164
saḳlan-, ḥaẕer 32/5b2=28:6
ters: ḳorḳunç, ḥavf 25/25a1=3:170
ḳorḳunç, ruᶜb 28/70b2=8:12
ḳorḳunç, ḫīfeᵗ 31/55a1=20:67
ḳorḳunç, rehb 32/22b1=28:32
tersā: tersā, naṣrāniyy 29/22b2=9:30
tersān: ḳorḳuġlı, ḫāᵓif 32/12b1=28:18
ḳorḳuġlı, müşfiḳ 36/13a3=42:18
tersān şoden: ḳorḳ-, vacel 28/65a2=8:2
tersāniden: ḳorḳıt-, istirhāb 28/8a1=7:116
ḳorḳut-, taḫvīf 31/72a3=39:36
tersende: ḳorḳuġlı, vacil 30/26a3=15:52
ḳorḳuġlı, müşfiḳ 36/15b3=42:22
teşne: suwsamış, vird 31/33a1=19:86
teşne şoden: suwsa-, ẓameᵓ 31/89a3=20:119
tevaḳḳuf: sāᶜat, fevāḳ 34/51b1=38:15
tevānā: küç, ḳuvveᵗ 28/23b2=7:145
küçlüg, ḳavī 38/14a3=58:21
küçlüg uġan, ḳādir 37/2b3=46:33
küçlüg uġan, ḳadīr 37/3a2=46:33
küçlüg uġan, muḳtedir 36/54b3=43:42
küçlüg uġan, muḳrin 36/41b3=43:13
küçlüg, ḳavī 32/18a1=28:26
küçezçin, muḳīt 26/52b1=4:85
uġan, ḳadīr 26/90b2=4:133
tevānā şoden: küçlüg bol-, taḳdīr 37/41a2=48:21
erked- / u-, ḳadr 30/68b2=16:75
u-, ḳadr 30/69b2=16:76
yaraġ, ḳadārat 27/43a3=5:34
tevānāyī: ḳudret, yed 34/18b1=36:71
orun, mekāneᵗ 31/74b2=39:39
tevānger: bay, ġaniyy 26/91b3=4:135
mungsuz, ġaniyy 26/90a1=4:131
tevāngerī: barlıḳ, vucd 38/81b3=65:6
tevānger kerden: bayut-, iġnāᵓ 29/53b3=9:74
kön̂güt-, iġnāᵓ 29/21a1=9:28
mungsuz ḳıl-, iġnāᵓ 26/88b3=4:130

tevānisten: erklig bol-, mülk 27/30b1= 5:17
erklig er-, mülk 37/33b1=48:11
u-, mülk 33/56a2=34:42
u-, istiṭā^{c}a^{t} 28/60a7=7:197
un-, istiṭā^{c}a^{t} 38/74a3=64:16
una-, istiṭā^{c}a^{t} 29/33a2=9:42
yaraġ bul-, istiṭā^{c}a^{t} 26/66a1=4:99
yaraġ bol-, istiṭā^{c}a^{t} 26/3b3=4:25
yaraġlıġ bol-, istiṭā^{c}a^{t} 34/17a1= 36:67
tevānisten / mutaṣarrıf şoden: erklen-, mülk 35/2 b1=39:43
tevbe: tevbe, tevbe^{t} 35/23a2=40:3
tevbe dāden: tevbe bér-, tevbet ^{c}alā 29/11a2=9:15
tevbe, tevbet 26/60b1=4:92
tevbe kerden: öknüp yan-, tevbe^{t} 30/ 96b1=16:119
tevbe ét-, tevbe^{t} 31/23b2=19:60
tevbe ḳıl-, hevd 27/50b2=5:44
yan-, tevbe^{t} 27/43a2=5:34
tevbe konende: tevbe ḳılġan ... ḳunçuy, tā$^{\circ}$ibe^{t} 38/92a1=66:5
tevbe-pezīr: tevbe ḳabūl étken, tevvāb 26/37a2= 4:64
tevekkül kerden: tevekkül ḳıl-, tevekkül 38/6b1=58:10
tevrāt: bitig, ẕikr 30/51a2=16:43
tevrāt, tevrāt 27/49b3=5:43
tīr-i ḳumār: oḳ, zelem 27/16b2=5:3
tīz: yiti, ḥadīd 37/74b3=50:22
töhmet nihāden: at-, remy 26/76a3= 4:112
tu: sen, ente 31/55a2=20:68

U (ع)

^{c}uḳūbet: ḳınlıġ, ^{c}iḳāb 28/43a1=7:167

Ü (ا)

üftāden: tüş-, ḫarr 33/36b1=34:14
tüş-, vuḳū^{c} 30/22a2=15:29
tüş-, suḳūṭ 29/37a1=9:49
tüş-, huviyy 31/61b1=20:81
tüş-, musāḳaṭa^{t} 31/10a3=19:25
tüş-, vuḳū^{c} 34/72b1=38:72
üftāde şoden: peşīmān bol- / ökün-, suḳūṭ 28/26b 2=7:149
ümīd dāşten: um-, recā$^{\circ}$ 33/75b1=35:29
uman- yā ḳorḳ-, recā$^{\circ}$ 31/3a2= 18:110
ümīd dāşten: um-, recā$^{\circ}$ 26/72a3= 4:104
ümmet: ümmet, ümme^{t} 33/82b3=35:42
üstüḫ^{v}ān: ḳuruġ sünglük, ^{c}aẓm 34/20a2= 37:16
sünglük, ^{c}aẓm 31/4b3=19:4
üstüvār: berk bekümiş, ṣābit 30/16b3= 14:27
berk, ḥakīm 36/37b2=43:4
berk īmīn, emīn 36/79a2=44:18
çın bütün, naṣūḥ 38/94a1=66:8
ḳatıġ ḳawī, metīn 28654b1=7:183
üstüvār, ^{c}aẓm 36/28b2=42:43
üstüvār, ḥakīm 36/75a3=44:4
üstüvār u cüft ber āverde: berk soḳuşmış, merşūş 38/41a2=61:4
üstüvār buden: berk tur- / üstüvār tur-, ṣubūt 29/5a2=8:45
üstüvār dāşten: beküt-, teşbīt 30/16b2= 14:27
berk tut-, īmān 36/79b3=44:21
köndür-, hidāye^{t} 26/39a1=4:68
üstüvār / berk ḳıl-, teşbīt 28/70a3= 8:12
üstüvār ḳıl-, teşbīt 25/14b3=3:147
üstüvārlıḳ, teşbīt 26/38b3=4:66
üstüvārkār: bütün işlig, ḥakīm 33/ 46b1=34:27
ḥakīm, ḥakīm 25/3a3=3:126
ḥakīm / bütün işlig, ḥakīm 36/ 89a2=45:2
üstüvār kerde: berk ḳılmış, muḥaṣṣan 38/27b1=59:14
üstüvār / berk, muḥkem 37/16b1= 47:20
üstüvār kerden: üstüvār ḳıl-, teşbīt 28/70a1=8:11
beküt-, tevkīd 30/80a1=16:91
berk ḳıl-, şedd 34/52b3=38:20
berküt-, ibrām 36/70a1=43:79
berkit-, şedd 37/6b2=47:4
ḳawī ḳıl-, şedd 31/43a2=20:31
üstüvār konende: mübrim 36/70a1= 43:79
üstüvār şode: üstüvār bolġan, rāsiḫ 27/5a3=4:162
üstüvār şoden: beküt-, şubūt 30/82b1= 16:94

keç- ap berkü-, merr 28/58b3=7:189
tutaşı tur-, işrār 25/7a3=3:135

V (و)

vācib: ḥaḳḳ, ḥaḳḳ 37/86a2=51:19
vācib şoden: sezā bol-, ḥaḳḳ 33/86b2=36:7
tüş-, vuḳūᶜ 28/8b2=7:118
tüş-, ḥulūl 31/61a2=20:81
vaᶜde: fermān, — 37/17b1=47:21
vaᶜde, vaᶜd 35/21a2=39:74
vaᶜde, mevᶜid 31/63b2=20:87
vaᶜdegāh: öḏ urmışı, miḳāt 28/21b1=7:143
vaᶜde, miᶜād 33/47a3=34:30
vaᶜde, mevᶜid 31/51b2=20:58
üḏrülmiş öḏ, mevᶜid 30/25b3=15:43
vādī: öz, vādī 31/39a2=20:12
vaḥy āverde şoden: yarlıġ ıḏıl-, īḥāʾ m. 35/742=41:6
vaḥy firistāden: ḥükm ḳıl-, ḳażāʾ 32/29a2=28:44
seç-, ḳażāʾ 30/28a1=15:66
vaḥy ıḏ-, īḥāʾ 33/61b2=34:50
yarlıġ ıḏ-, iḥāʾ 28/8a3=7:117
vaḥy firistāde şoden: yarlıġ tegür-, īḥāʾ m. 28/62 a3=7:203
yarlıġ ıḏıl-, īḥāʾ m. 30/51a1=16:43
yarlıġ ḳılın-, īḥāʾ m. 31/48a3=20:48
vaḳt: öḏ, miḳāt 28/20b3=7:142
vaḳt, inā 33/16a3=33:53
vaḳt, vaḳt 28/56b1=7:187
vaḳt-i rūşen şoden: kün tuġmış vaḳt, işrāḳ 34/52 b1=38:18
wām dāden: ötünç, ḳarż 38/74b3=64:17
vāy: ḳatıġlıḳ, yā vayletā 27/40a2=5:31
ḳatıġlıḳ, vayl 31/14b3=19:37
vāy, evlā 37/17a2=47:20
veyl, veyl 34/92b2=39:22
ve: azu, ve 28/13a2=7:129
hem, ve 33/29a3=34:3
hem yime, ve 28/2b1=7:88
ma, ve 26/97b3=4:143
taḳı, ve 25/15a3=3:152
yime, ve 33/3b1=33:34
ve cüzʾ ān ki: ança bar, velākinne 38/62a2=63:7
ançası bar, velākin 33/85b3=35:45
yoḳ kim, velākin 30/45a1=16:33
lākin, velākin 28/50a2=7:176
ve ne: aḳın, ve lā 29/12a1=9:16
ap, ve lā 27/13b3=4:173
ap, ve mā 26/36a3=4:64
ap ma, ve lā 36/92b3=45:10
ap yime, ve lā 33/43a3=34:22
hem ... hem, ve lā 33/19a1=33:55
vebāl-i durūġ: yalġanlıḳ, keẕib 35/39a3=40:28
vefā kerden: tükel ḳıl-, īfāʾ 30/ 79b2=16:91
vefā ḳıl-, īfāʾ 37/32a2=48:10
vertīc: buldurçın, selvā 28/37b3=7:160
buldurçın eti, selvā 31/60b3=20:80
verzīden: ḳazġan-, iḳtirāf 29/17b2=9:24
ḳazġan-, kesb 33/85b2=35:45
ḳazġan-, ictirāḥ 36/99a1=45:21
ḳazġan-, iktisāb 26/9b1=4:32
ḳılıḳ, kesb 35/7b3=39:51
ḳılmaḳ, kesb 35/7b1=39:51
vesvese: artat-, nezġ 28/61a2=7:200
ricz, ricz 28/69b3=8:11
vesvese-i gerdende: kezigli, ṭāʾif 28/61b1=7:201
vey: ol, hüve 33/28b1=34:1
vīje kerden: ḫālīş ḳıl-, iḫlāş 34/65a1=38:46
vīje kerde: ḳatıḳsız ḳılıġlı, muḫlaş 30/25a1=15:40
vīrān kerden: buz-, naḳż 30/80b2=16:92
buz-, iḫrāb 38/18a3=59:2

Y (ی)

yā: azu, ev 25/3b2=3:127
yā, ev 26/83b3=4:124
yā, immā 31/54a2=20:65
yā ... yā: azu ... azu, yā ... yā 28/7b1-2=7:115
yime, ev 35/11a3=39:57
yād dāde şoden: pend bérīl-, teẕkīr m. 27/28a2=5:13
yād dārende: küḏezigli, ḥāfiẓ 30/4b3=12:81
yād kerden: pend, ẕikr 34/43b2=37:168
yād, ẕikr 34/60a1=38:32
yād ḳıl-, ẕikr 27/18b2=5:4
ẕikr aymaḳ, ẕikr 38/54b3=62:9
yād kerde şoden: yād ḳılın-, ẕikr m. 28/65a1=8:2
yād konende: ḥāş, muḫlaş 34/75b1=38:83
yāften: bil-, vecd 34/64a3=38:44
bul-, neyl 29/53b3=9:74
bul-, vecd 27/13b2=4:173
bul-, şeḳaf 26/58a1=4:91

könül-, ihtidā' 26/66a2=4:98
tap-, vucd 26/57a1=4:91
yāfte: ḳoşulmış, mufterā' 33/57b3=34:33
yāfte şoden: bulun-, şeḳaf m. 33/22b1=33:61
yaḳîn dānişten: yaḳîn bil-, ẓann 31/75b1=41:48
yār: éş, ṣāḥib 29/31a2=9:40
éş, ḳarîn 26/15b2=4:38
éş, ḥavārî 38/48a1=61:14
éş, mevlā 38/91a1=66:4
idi, ṣāḥib 34/50b3=38:13
ḳadaş, aḫ 37/72a2=50:13
yār būden: éşleş-, muṣāḥabe[t] 31/2b2=18:76
yār-ı sefer: yandaḳı éş, ṣāḥibi bi'l-cenbi 26/14a1=4:36
yārān: boḍun, aṣḥāb 34/13a3=36:55
idi, aṣḥāb 37/72a3=50:14
yārān, aṣḥāb 37/71b3=50:12
yārān-ı şenbe: şenbe boḍunları, aṣḥābü's-sebt 26/23a1=4:47
yārî: yardım, naṣr 25/3a2=3:126
yārî dāden: yārî bér-, naṣr 28/34b3=7:157
yārî dāde şoden: yārî béril-, naṣr m. 35/10a1=39:54
yārîger: dōst, veliyy 27/59b3=5:55
erkliğ, veliyy 28/32a1=7:155
yārî bérdeçi, naṣîr 30/48a3=16:37
yārî bérigli, nāṣir 36/108a2=45:34
yārîçi, naṣîr 29/54b2=9:74
yārîçi, nāṣır 37/11b2=47:13
yārîçi, rid' 32/23b1=28:34
yārîçilıḳ, naṣîr 26/20b2=4:45
yārîgerān-ı ʿĪsā: ʿĪsā éşleri, ḥavārî 38/48a2=61:14
yārî ḫ[v]āsten: yārî tile-, istiʿāne[t] 28/12a1=7:128
yārî tile-, istinṣār 32/12b2=28:18
yārî kerden: yārî bér-, naṣr 34/33b3=37:116
yārî kerden yek dîgerrā: yārî bériş-, tenāṣur 34/22a3=37:25
yārî kerde: yārî bérilmiş, manṣūr 34/44b1=37:172
yārî kerde şoden: yārî béril-, naṣr m. 32/27b3=28:41
yārî ḳılın-, naṣr m. 36/85a3=44:41
yegān yegān: yangluz yangluz, furādā 33/59b1=34:46
yegāne: aŋga oḳ, ḫāṣṣet[en] 28/77a1=8:25
bir ök, vāḥid 30/17a1=14:52
bir, vāḥid 27/11b1=4:171
bir yolı, vāḥide[t] 34/2b2=36:29
yalġuz, vāḥide[t] 36/50b3=43:33
yangluz, vaḥde-hu 35/3a3=39:45
yek: bir, vāḥid 33/59a3=34:46
bir, aḥad 30/69b2=16:76
bir, iḥdā 33/82b3=35:42
kimerse, aḥad 31/10b3=19:26
yek bāz: bir yolı, ecmaʿîn 34/72b3=38:73
yekdîger: bir ikindi, — 31/70a1=20:103
yekdîger āmeden: barmaḳ kelmek, iḫtilāf 36/90a 3=45:5
yekdîger āyende: biri soŋgınça biri kelgen, murdif 28/68b2=8:9
yekdigerrā ḥilāf kerden: tartışığlı er-, iḫtilāf 35/4b2=39:46
yekî: biregü, aḥad 26/19a1=4:43
yek māhe rāh: bir aylıḳ yol, şehr 33/34b1=34:12
yek sū şoden: ewrülüp, muteḥarrif[en] 28/72a3=8:16
yeksān: berāber, sevā' 36/99a3=45:21
tükel, seviyy 31/7a2=19:10
yeksān būden: berāber bol-, istivā' 35/57a3=40:58
tüz bol-, istivā' 30/69a3=16:75
yeksān şoden: teŋ bol-, istivā' 33/72a2=35:12
yeksān u berāber şoden: tüzetil-, istivā' 26/63a1=4:95
yeksāne: berāber, sevā' 28/60a3=7:193

Z (ز ض ظ)

zāden: tuġrul-, vilāde[t] 31/13b1=19:33
tuġur-, vilāde[t] 34/40b2=37:152
zāde şoden: tuġrul-, vilāde[t] m. 31/8b2=19:15
zāġ: ḳarġa, ġurāb 27/39b3=5:31
zāhid: zāhid / rāhib, rāhib 29/23a2=9:31
zāhid-i tersā: taġda yatġan, rāhib 29/25a2=9:34
ẓāhir kerden: keçür- / öte-, ṣadʿ 30/32a2=15:94
ẓāhir kerde būden: bildügini āşkāre ḳıl, ʿilm 29/11b2=9:16
zamān: atanmış öḍ, ecel 28/55b1=7:185
ecel, ecel 38/64b3=63:11
öḍ, ecel 30/59b1=16:61
zamān, ecel 35/63b1=40:67
zamān dāde: küḍülmiş, munẓar 34/74b3=38:80

zamān bérilmiş, müʾeccel 25/12b3= 3:145
zamān dāden: küḍ-, inẕār 28/60a6= 7:195
zamān bér-, imlāʾ 28/54a3=7:183
zamān dāde şode: küḍülmiş, munẕar 30/24a3=15:37
zamān dāde şoden: küḍ-, inẕār 30/ 76a2=16:85
zamānī: atanmış zamān, ecel 34/ 80a1=39:5
zamān-ı nām burde: zamān, ecel 28/ 16b1=7:135
zamān-ı zede: atanmış öḍ, ecel 32/ 19b2=28:29
rūzgār, ecel 26/45b3=4:72
zārī: ẕārılıḳ, taẕarruᶜ 28/63a2=7:205
zārī kerden: yalwar-, ceʾr 30/55b3= 16:53
zāster reften: tepre-, beraḥ 30/4a1= 12:80
ẕāt: ẕāt, vech 32/44a2=28:88
żāyiᶜ kerden: ḳoḍ-, iżāᶜaᵗ 31/23a2= 19:59
yoḳsuz ḳıl-, iżāᶜaᵗ 28/45b2=7:170
żāyiᶜ bol-, iżāᶜaᵗ 25/25a3=3:171
żāyiᶜ ḳıl-, iżāᶜaᵗ 30/9b1=12:90
zebān: til, lisān 30/60a1=16:62 krş. **zewān**
zebān bīrūn kerden: til çıḳar-, lehş 28/50b2=7:176
zebān-ı tāzī nīst: tāzī ermes, aᶜcemiyy 30/87a3=16:103
zeber: üstün, fevḳ 30/16b1=14:26
üze, fevḳ 30/77b3=16:88
zebūn u efsūn: füsūs, sihriyy 34/69b3= 38:63
zebūr: zebūr, zebūr 27/7a3=4:163
zeden: kes-, meshˇ 34/60a3=38:33
ur-, şakk 37/88b3=51:29
zede şoden: urul-, żarb m. 36/61a2= 43:57
zekāt: zekāt, zekāᵗ 26/45a1=4:77
zelzele: yer titremeki, recfeᵗ 28/31a2= 7:155
zemīn: yer, beldeᵗ 36/40a3=43:11
zeden: toḳı-, żarb 30/68a3=16:74
ur-, żarb 28/37a1=7:160
zehrdār: tiken, ḥamṭ 33/38a1=34:16
zemīn: él, beled 33/69a3=35:9
yer, arż 30/4a1=12:80
zen: cüft, zevc 33/7b1=33:37
tişi, nisāʾ 28/11b3=7:127
uraġut, imraʾeᵗ 26/86b2=4:128
uraġut, nisāʾ 28/20a3=7:141
zen/ān-ı ḫalīfe: ḫilāf ḳılġan, ḫālif 29/66a1=9:93
ḫilāf ḳılıġlı, ḫālif 29/62a2=9:87
zen/ān [u] kūdek: ḫilāf ḳılıġlı, ḫālif 29/60a1=9:83
zen-i āzād: āzād tişi, muḫṣaneᵗ 26/5b2= 4:25
āzād uraġut, muḫṣaneᵗ 26/4a1=4:25
pārsā uraġut, muḥsin 27/19b1=5:5
zen-i bārdār: yüklüg uraġut, ūlātu'l-aḥmāl 38/80 b1=65:4
zen-i diger: taḳı bir, uḫrā 38/83a2=65:6
zen-i du-rūy: iki yüzlüg uraġut, münāfiḳaᵗ 29/47a1=9:67
zen-i düzd: oġrı uraġut, sāriḳaᵗ 27/ 45a2=5:38
zen-i enbāz-gūy: ortaḳ ḳılıġlı uraġut, müşrikeᵗ 37/29b2=48:6
zen-i enbāz-güyende: ortaḳ ḳatıġlı ḳunçuy, müşrikeᵗ 33/27a3=33:73
zen-i fermān-berdār: aḍaḳın turġan tişi, ḳānitaᵗ 33/4a1=33:35
zen-i furū-ten: baş ḳoḍı tişi, ḫāşiᶜaᵗ 33/4b1=33:35
zen-i girevīde: kirtgünmiş ḳunçuy, müʾmineᵗ 33/3b3=33:35
müʾmin ḫatun, müʾmineᵗ 33/27b1= 33:73
müʾmin uraġut, müʾmineᵗ 29/50b3= 9:71
müʾmine, müʾmineᵗ 33/20b1=33:58
tapmış ḳunçuy, müʾmineᵗ 38/37a3= 60:12
zen-i müsülmān: boyun bérmiş ḳunçuy, müslimeᵗ 33/3b2=33:35
zen-i nigāh-dārende: küḍezgen tişi, ḥāfiẓaᵗ 33/4b 3=33:35
zen-i nīk: eḍgü uraġut, şāliḥ 26/11b1= 4:34
zen-i rāst-gūy: köni sözlegli ḳunçuy, ṣādıḳaᵗ 33/4a2=33:35
zen-i rūzedār: rūze tutġan tişi, ṣāʾimaᵗ 33/4b2=33:35
zen-i şikībā: sergen tişi, ṣābiraᵗ 33/4a3=33:35
zen-i yād-konende: yād ḳılġan tişi, ẕākiraᵗ 33/5a1=33:35

zencīr: zencīr, silsile[t] 35/65a1=40:71
zer: altun, ẕeheb 29/25b2=9:34
étig gever yinçü ornatıġlıġ, zuḫruf 36/51b2=43:35
zerd: sarġarımış, muṣferr 34/91b3=39:21
zewān: til, lisān 26/21a3=4:46 krş. **zebān**
zever: üstün, fevḳ 28/11b3=7:127 krş. **zeber**
üstün, ᶜālī 30/29b3=15:74
zırıh: yarıḳ, sābiġa[t] 33/34a1=34:11
zırıh bāften: ḥalḳa, serd 33/34a1=34:11
ẕiden: tiril-, ḥayevān 31/58a2=20:74
ẕihār besten: ẕihār andı iç-, muẕāhera[t] 38/4a1=58:3
zinā[179]**:** çalpaḳ iş, faḥşā᾽ 30/79a3=16:90
zinde: tirig, ḥayy 25/24a3=3:169
zinde güẕāşten: tirig ḳoḍ-, istiḥyā᾽ 28/11b2=7:127
zinde kerden: tirgür-, iḥyā᾽ 37/3a1=46:33
tirgüz-, iḥyā᾽ 27/41a3=5:32
tirgüz-, iᶜāde[t] 33/61a2=34:49
tirgüz-, inşār 36/40a2=43:11
zinde kerde şode: yandura ḳoparmış, münşer 36/83a2=44:35
zinde mānden: tirig ḳoḍ-, istiḥyā᾽ 28/20a3=7:141
tirig ḳal-, ḥayevān 29/3a3=8:42
zinde şoden-i ḫalḳ: ḫalḳnıng tirilmeki, nuşūr 33/69b2=35:9
zindegānī: ᶜömr, ᶜumur 33/71b3=35:11
tiriglik, ᶜumur 30/65b2=16:70
tiriglik, ḥayā[t] 28/29b1=7:152
tiriglik, meḥyā᾽ 36/99b1=45:21
tiriglik, maᶜīşe[t] 31/91b1=20:124
zindegānī dāde: uzun ᶜömr bérilmiş, muᶜammer 33/71b2=35:11
zindegānī dāden: ᶜömr bér-, taᶜmīr 33/78a3=35:37
tiriglik bér-, iḥyā᾽ 30/84b1=16:97
zindegani dāde şoden: uzun ᶜömr béril, taᶜmir m. 33/71b1=35:11
zindegānī kerden: tiriglik, maᶜīşe[t] 36/49b3=43:32
zindegānī nezdīk-ter: dünyā, ḥayātü'd-dünyā 26/62a2=4:94
zinhārī: emānet, emāne[t] 33/26b1=33:72
zīr: altın, sāfil 30/29b3=15:74
altın, taḥte 25/7b3=3:136
astın, taḥte 29/52a2=9:72
zīr-i fermān: taşarruf, taḥte 36/59a1=43:51
zīr-i ḳadem: aḍaḳı astını, taḥte 31/10a1=19:24
astın, taḥt 31/20a2=19:24
zīştter: yawuzraḳ, münker 38/3a3=58:2
ziyān dāşten: ziyān ḳıl-, żarr 25/12a3=4:144
ziyān dāşten ü gezend kerden: ziyān ḳıl-, żarr 25/2a2=3:120
ziyānkār: ziyān ḳılıġlı, ḫāsir 34/87b1=39:15
ziyānlıġ, ḫāsir 27/20b2=5:5
ziyānkārī: ḳor yas, ḫasār 33/80a3=35:39
ziyān, ḫusrān 34/88a1=39:15
ziyānkār şoden: ziyān ḳıl-, ḫusrān 26/81b1=4:119
ziyānlıġ bol-, ḫusrān 34/87b2=39:15
ziyān kerden: ziyān ḳıl-, żarr 29/30b1=9:39
ziyān ḳıl-, ḫusrān 35/72b2=40:85
ziyān, żarr 28/57b1=7:188
zūd: her-āyine, se- 25/12b1=3:144
kiḍin, sevfe 31/26a3=19:66
munu, sevfe 27/58b3=5:54
terk, serīᶜ 28/42b3=7:167
terk, sevfe 36/74a3=43:89
zūd būd: terk, se- 37/35b2=48:15
zūd būd ki: munu ... ök, se- 28/33a1=7:156
munu, se- 26/28a3=4:57
zūd nihāden: at-, ilḳā᾽ 28/27b3=7:150
zūd şomār: terk ḥisāb ḳılġan, serīᶜü'l-ḥisāb 27/19 a1=5:4
zuftī: baḫīllıḳ, şuḥḥ 26/87b1=4:128
baḫīllıḳ, buḫl 26/14b2=4:37
zuftī kerden: baḫīllıḳ ḳıl-, buḫl 26/14b1=4:37
saranlıḳ ḳıl-, buḫl 37/25a2=47:37

179 m: زنی

ÖZEL ADLAR DİZİNİ

ᶜĀd 34/50b1=38:12, 35/41b1=40:31
ᶜĀ. boḍnı+ 29/50a1=9:70, 35/79a3=41:13, 35/80a3=41:15, 37/72a1=50:13

Ādem 31/22a2=19:58, 31/88b2= 20:117, 31/89b2=20:120, 31/90a3=20:121
Ā.+ 27/37b2=4:27, 31/88a2=20:115, 31/88 b1=20:116
Ā. oġlı+ 34/14b1=36:60

Aḥmed 38/43a1=61:6

Asiye
A. Ḫatun 32/7a2=28:9

Baᶜl 34/35b1=37:125

Benī İsrāᵓīl 38/42a3=61:6

Cebreᵓīl 38/91a1=66:4

Dāvūd 34/55b3=38:24, 34/56b1=38:26
D.+ 27/7a3=4:163, 33/33b1=34:10, 34/52a 2=38:17, 34/53b1=38:22, 34/59a3=38:30
D. boḍnı 33/35b3=34:13

Eyyūb 34/62b3=38:41
E.+ 27/7a1=4:163

Firᶜavn 28/4a1=7:103, 28/4b1=7:104, 28/9b1=7:123, 28/11a2=7:127, 28/13b1=7:130, 31/42a3=20:24, 31/46b2= 20:43, 32/4a1=28:3, 32/6b1=28:8, 32/7a2=28:9, 32/22b2=28:32, 32/25b2=28:38, 34/50b2=38:12, 35/38b1=40:28, 35/50b1=40:45, 36/56a3=43:46, 36/58b1=43:51, 36/79a1=44:17, 38/98a1= 66:11
F.+ 28/7a1=7:113, 32/5a3=28:6, 35/35b3=40:24, 35/45b3=40:37, 35/46a2=40:37, 36/82a2=44:31, 38/98b1=66:11
F.-ı kāfir 28/18a2=7:137
F. boḍnı+ 28/6a2=7:109, 28/20a1=7:141
kāfir 31/60a1=20:79
melᶜūn 31/59b3=20:78
ol kāfir 35/40b1=40:29

Hāmān 32/6b3=28:8, 32/26a1=28:38, 35/45a 1=40:36
H.+ 32/5b1=28:6, 35/36a1=40:24

Hārūn 27/7a2=4:163, 28/9b1=7:122, 31/43a2=20:30, 31/55b3=20:70, 31/65a2=20:90, 31/66a1=20:92, 34/33b1=37:114
H.+ 28/21a1=7:142, 31/20b2=19:53, 32/23 a3=28:34, 34/34b3=37:120

Hārūn 31/11b2=19:28

Ḫuneyn
Ḫ. Kün 29/18b3=9:25

İblīs 30/22b3=15:32, 33/40a2=34:20, 34/73 a1=38:74, 34/73a3=38:75

İbrāhīm 26/26b1=4:54, 26/84b1=4:125, 30/98a1=16:123, 31/18a3=19:46, 31/22b1=19:58, 34/26b1=37:83, 34/31a2=37:104, 34/32a2=37:109, 36/47b1=43:26, 38/36b2=60:4
İ.+ 26/84b3=4:125, 27/6b2=4:163, 31/16a 3=19:41, 34/64b2=38:45, 36/8a2=42:13, 37/87a3=51:24
İ. boḍnı 29/50a1=9:70
İ. Yalalavaç 30/96b3=16:120

İdrīs 31/21b2=19:56

İlyās 34/35a2=37:123
İlyāslıġ 34/36b2=37:130

ᶜİmrān 38/98b3=66:12

ᶜĪsā 27/10b3=4:171, 27/30a3=5:17, 27/12a2=4:172, 29/22b2=9:30, 31/12a3=19:30, 31/13b2=19:34, 36/63b2=43:63, 38/42a3=61:6, 38/47b3=61:14
ᶜĪ.+ 27/2b1=4:157, 27/7a1=4:163, 29/23b 1=9:31, 36/8a2=42:13

İshāḳ 34/32b2=37:112, 34/32b3=37:113
İ.+ 27/6b3=4:163, 31/19a2=19:49, 34/64b 2=38:45

İsmāᶜīl
İ.+ 27/6b3=4:163, 31/20b3=19:54, 34/65b 1=38:48

Ḳārūn 35/36a1=40:24

Lūṭ 34/37a1=37:133, 34/50b3=38:13, 37/72a2=50:13, 38/96b2=66:10

Medīne 31/46a1=20:40
M. kendi 38/62b1=63:8

Medyen 29/50a2=9:70, 32/15a2=28:22, 32/15b1=28:23, 32/29b3=28:45

Mekke 36/3b2=42:7, 37/43a1=48:24

Meryem 27/2a2=4:156, 27/2b1=4:157, 27/10b2=4:171, 27/30a3=5:17, 27/30b2=5:17, 31/11b1=19:27, 31/13b2=19:34, 36/61a2=43:57, 36/98b3=66:12, 38/42a3=61:6, 38/47b3=61:14
M.+ 27/11a1=4:171

Mesîḥ 27/2b1=4:157, 27/10b2=4:171, 27/30a 3=5:17
M.+ 27/30b2=5:17

Mışr 26/58b2=43:51

Muḥammed 28/64a2=8:1, 37/5a1=47:2
M. ṣ^{c}avs 25/11b2=3:144

Mûsâ 27/34b3=5:22, 27/36a2=5:24, 28/4b1=7:104, 28/7b1=7:115, 28/7b3=7:116, 28/8a3=7:117, 28/9a3=7:122, 28/12a 1=7:128, 28/14a2=7:131, 28/15b3=7:134, 28/18b3=7:138, 28/21a1=7:142, 28/21b1=7:143, 28/22a3=7:143, 28/22b3=7:144, 28/26a1=7:148, 28/27a3=7:150, 28/30b3=7:155, 31/1b1=18:75, 31/39a1=20:11, 31/40b2=20:17, 31/41a2=20:19, 31/43b3=20:36, 31/48b2=20:49, 31/51a3=20:57, 31/52b1=20:61, 31/54a2=20:65, 31/55b3=20:70, 31/62a1=20:83, 31/64b2=20:88, 31/66a1=20:91, 32/3b3=28:3, 32/5b3=28:7, 32/7b3=28:10, 32/11a2=28:15, 32/13a1=28:18, 32/13a3=28:19, 32/14a3=28:20, 32/17a3=28:25, 32/19b2=28:29, 32/21a2=28:30, 32/21b3=28:31, 32/24b1=28:36, 32/25a2=28:37, 32/26a3=28:38, 32/32a1-2=28:48, 34/33a3=37:114, 35/38a1=40:27, 35/45b1=40:37, 38/41a3=61:5
M.+ 27/7b3=4:164, 28/4a1=7:103, 28/11a3=7:127, 28/20b2=7:142, 28/30a3=7:154, 28/36a2=7:159, 28/36b3=7:160, 31/20a1=19:51, 31/59a2=20:77, 31/83 b3=46:30, 32/28a3=28:43, 32/29a2=28:44, 33/25a3=33:69, 34/34b2=37:120, 35/35b2=40:23, 35/37a3=40:26, 35/54b3=40:53, 36/8a2=42:13
M. yalawaç 31/38a2=20:9
M. boḍnı+ 27/33b1=5:20

Nûḥ 29/50a1=9:70, 31/22a3=19:58, 34/50b1=38:12, 35/24a1=40:5, 35/41a3=40:31, 37/71b3=50:12, 38/96b1=66:10
N.+ 27/6b1=4:163, 36/7b3=42:13

Şâliḥ
Ş. boḍnı 34/50b3=38:13
Ş. ḳavmi 37/72a1=50:12

Sâmirî 31/67a1=20:95
S. mel^{c}ûn 31/64a3=20:87
mel^{c}ûn 31/62b1=20:85

Şemûd
Ş. boḍnı+ 29/50a1=9:70, 35/41b1=40:31, 35/79b1=41:13, 35/82a3=41:17

Süleymân
S.+27/7a2=4:163, 33/34a3=34:12, 34/59a3=38:30, 34/60b1=38:34

Şu^{c}ayb 28/2b1=7:88

Ṭûr
Ṭ. Tag̀ 31/20a3=19:52, 31/60b1=20:80, 32/19 b3=28:29, 32/30a2=28:46

Ṭuvâ
Ṭ. Atlıġ 31/39a3=20:12

Tübba^{c} 36/83b2=44:37, 37/72a3=50:14

^{c}uzeyr 29/22b1=9:30

Yaḥyâ 31/6a2=19:7, 31/7b2=19:12

Ya^{c}ḳûb 31/5b2=19:6, 31/22b1=19:58
Y.+ 27/6b3=4:163, 31/19a3=19:49, 34/64 b3=38:45
Y. oġlanları+ 27/26a2=5:12, 27/40b2=5:32, 28/5a2=7:105, 28/16a3= 7:134, 28/17b3=7:137, 28/18b1=7:138, 31/47b3=20:47, 31/60a2=20:80, 31/66b2 =20:94, 35/55a1=40:53, 36/62a3=43:59, 36/81b3=44:30, 36/96a1=45:16, 38/48b1=61:14

Yes^{c} 34/65b2=38:48

Yûnûs 34/38a1=37:139
Y.+ 27/7a1=4:163

Yûsuf 30/6a2=12:84, 30/8b2=12:89, 30/9a1-2=12:90, 35/42b3=40:34
Y.+ 30/6b1=12:85, 30/7a3=12:87
Y. işi 30/4a1=12:80

Zekeriyyâ 31/4b1=19:2, 31/6a1=19:7

Zeyd 33/7a1=33:37

Zü'l-Kifl 34/65b2=38:48

0095446
BP 105/K94

بسم الله الرحمن الرحيم

ISBN 975-16-1737-5
9 789751 617378

0881036
BCO
120 000
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ